SALADIN'S ENGLISH - KURDISH DICTIONARY

SALAH SAADALLA

SALADIN'S ENGLISH - KURDISH DICTIONARY

SALAH SAADALLA

Preface

To begin with : I am no lexicographer and when I undertook the task of what has turned out to be Saladin's English - Kurdish Dictionary I was also "plunging into the sea of lexicography without having been first taught to swim".

It all started with The Diplomat; James Aldridge's novel, which I translated in 1984 . The translation left me with a list of nearly 4000 English - Kurdish key words , arranged alphabetically for easy reference. Sensing the acute need for a lexicon the list was developed first into a concise dictionary of about 25000 syllables , then into what I presume it to be a comprehensive one with around 80000 syllables.

The task was certainly daunting. It is of course an understatement to say that Kurdish , though an ancient (probably pre - Sumerian) language spoken now by close to thirty million people throughout Kurdistan, is not as rich as English in vocabulary , but armed with the fact that both belong to the Indo - European family of languages I was able to make extensive use of etymology and morphlogy to form, if necessary, new words. Thus it sounded natural to coin (هەشت پێ) for (octupus) , and respective suffixes for (ion) and (ing) namely (بـوون) and (کر(د)ن) helped to derive hundreds of nouns and terms from the verbs. The Kurdish suffix (یتـــی) which is fortunately identical with the English (ity) , was particularly helpful.

Furthermore, as I proceeded in my uncharted endeavour, I discovered that quite a few English words were similar to Kurdish , for example, brow (بـــرو), cat (کتک), chick (چیچک), curve (کرڤ), drop (دلـوپ), egg (هێک) , eve (ئێڤار), game (گەمە) , gene (جین), gully (گەلی) , jungle (جەنگەل) , lip (لێڤ) , ma (mother) (مـاک) , moon (مانگ) , navel (نافک) , new (نۆێنی) , no (نو، نە),

patch (پاتـه), river (رۆبـار) , road (رێ), sending (شاندن) , spleen (سپل), star (ستێر) tension (تنگژین) , two (دو) and type (تیـپ).

Literarily , Kurdish has developed into a bistandard language, namely Kurmanji and Sorani . Almost all the nouns and terms, adjectives and adverbs are bistandard. The verbs are mainly in Kurmanji, not nearly enough in Sorani, for my inadequate proficiency in the latter .

The marked variation in pronunciation , and consequently in spelling, has often been reflected, albeit reluctantly, making no determined attempt to favour a strict and premature standard, except perhaps in the plural apposition sign (یێـن). However , the conjunctive - و - has been written independently, separated from the end of the word (an obvious corrupt colloqialism) or restored altogether to its proper form -ئو - (ù) - the Indo-European (and , und, et, e ...) .

As this is the first edition, it could not be free of printing errors and other shortcomings, not withstanding strenuous efforts. corrections and suggestions are welcome in order to minimize them , hopefully, in the next edition .

S. S

P.S. An edition of the Dictionary is being published simultaneously in Paris in Latin alphabet.

Abbreviations : کورتی

adj. = adjective	رەنگ دێر ، ئاوەلناو
adv. = adverb	هوکەر ، ئاوەلکار
aux. v. = auxilliary verb	لێکەر یان کردێرێ هاریکەر ، کاری یاریدەر
conj. = conjunctive	پێگر
def, = definite	رادەدار
indef. = indefinite	نە ب ناڤکری
inf . = infinitive	ژێدەر، چاوگ
interj . = interjection	گازی
interrog. = interrogative	پرسیارکی یان پرسیاری
N. = noun	ناڤ ، ناو
P. = past (verb)	بوری
PP. = past participle	ناڤێ لێکری
pl. = plural	پرینی ، گەل
pred. = predicative	نەراڤەدار
pref . = prefix	پێشگر
prep . = preposition	داچەک
pron . = pronoun	راناڤ ، راناو
sing . = singular	یەکینی ، تاک
suf = suffix	پاشگر
symb. = symbol	هێما
vi . =verb intransitive	لێکەر یان کردێری تێنەپەر ، کاری تێنەپەر
vt. = verb transitive	لێکەر یان کردێری تێپەر ، کاری تێپەر

A

A ئەی تیپا یەکەما ئەلفابێ یا ئنگلیزی
a, indef. art. ئامرازا نەناسێ کو یەکە یان تشتەکە
a- پێشگرە کو لناڤە ، سەرە ، ئەگەردارە
ب شێوەیەک تایبەتی یە
a - , an پێشگرە کو نە، بێ یە
aard - vark, n جانەوەرەک چار پێ ، مەمکدار ، مێری
خوەرێ باشورا ئەفریقایە
aard - wolf, n تەخلیت حینتیارێ باشورا ئەفریقا
aaron's beard, n تەخلیت هەلەزە
aaron's rod, n تەخلیت هەلەز
aasvogel , n سمیسارکێ ئەفریقایا باشور
aba, n. عەبا ، خیلک
aback, adv. پاشڤە
abacteria, adj نەبەکتریایی
abacus,n. ژمێر ، ئەژمێر ، ژماروک
Abadon, n دوژە
abaft, prep. ل پاش
abaft, adv. بەرەپاشیڤە
abalone, n گوهێ دەریا : تە خلیت شەیتانوک
abandon, vt. n دلەتینت ، دهێلت ، بەرددت ، هێلان ،
بەردان
abandoned , adj بێ خوەدیبێ خودان ،بەردایی ، هێلایی
abandonee, n بوهێلایی
abandoning , n لەتلین ، هشتن ، بەردان
abandonment, n لەتلاندن ، هشتن ، بەردان ، هێلان
abase,v.t. نزم دکت (پایە)
abased, adj نزمکری
abasement, n بێز . نزمبون
abash, v.t. شەرم دکت
abashed, adj شەرمین
abashment, n فەدی ، شەرمی
abasing, n نزمکرن
abask, adv. دروناهی یا گەرمدا
abatable, adj. هەلوەشینبار ، سڤکرنبار یان کێمکرنبار
abate,v, t, and i. داتینت ، کێم دبت ، ڤەددت
abated, adj. ژێ ڤەدایی
abatement,n نەمان ، لاچون
abating ,n ڤەدان ، نەهێلان
abatis ,n. گیرو یان بەربەستا دارێن برِی بو گرتنا
رێ

abaxial, adj. دور ژ تەو مرەیی
abbacy, n. ئولخانە
abbatial, adj. ئولخانەیی
abbe,n باب ، ئولدارێ فرەنسی
abbess , n. دایک : ئولبانویا فرەنسی
abbey, n ئولخانە ، دێر
abbot,n سەرەک ئولدارێ دێرەکێ
abbotship, n سەرو کاتی یا دێرا ئولداران
abbreviate, adj., vt. کورتی ، کورت دکت
abbreviated, adj. کورتە ، کورتی
abbreviating, n کورتکرن
abbreviation, n. کورتکرن
ABC, n. ئەلف و بێ
abdicate, v.t. خودنهێنت
abdicated, adj خونهاندی
abdicating,n خونهاندن
abdication, n. خونهان
abdomen,n زک
abdominal, adj زکی
abdominally, adv. ب زکی
abdominous, adj. زک مەزن
abduce , vt. دوردکت
abducent, adj. دورکێش
abduct. v.t. دڕەڤینت
abducted, adj. ڕەڤاندی
abducting, n ڕەڤاندن
abduction, n. ڕەڤاندن
- splint شەپکا دورکرنا ئەندامی ژلەشی
abductor, n. ڕەڤینکار ، ماسولکەیا دورێخ
abeam, adv. بەرامبەری نیڤا ڕەخێ گەمی یێ
abecederian, n, adj. دەستپێکەرشاگردێ ئەلفابێ هین
دبت ، سەرەتایی ، ئەلفابێ یی
abecedory, adj پێوەندیدارێ ئەلفابێ
abed, adv. لەش ئێش ، دناڤ نڤیناندا
abele,n سپیندار
aberrance, n گومڕایی
aberrancy, n =aberrance
aberrant, adj. ناسایی ، چاڤ زەرک ، لادایی ،
ناوێزە
aberrantly , adv. بەلادایی ، ب چاڤ زە رکی
aberration, n. گومڕایی ، ڤەدان ، لادان
- artery دەمارێ لادایی

- of light	له دانا یان لادانا روناهی‌یێ ، لادانی روناکی
abet,vt	خورت دکت ، پشت دگرت ، دنارینت
abetment, n	ئاراندن
abetted, adi	خورتکری
abetter,n	هاندەر
abetting ,n	خورتکرن
ab extra	ژ دەرڤە
abeyance,n	نەچالاکی یا دەمدار ، هەلوەشین یان گیروکرنا دەمدار
- in	دەمدار هەلوە شاندی یان گیرو کری
abeyant, adj	هەلوەشاندی ، گیروکری
abhor, vt	نەڤێت
abhorred, adj	نەڤیایی
abhorrence., n	نەڤیان ، کین ، نەفرین
abhorrent, adj	دژ ، بێزار ، کرێت
abhorring, n	نەڤیان
abidance,n	دەربەستی
abide, v. t. andi	قایل دبت . خورادگرت ، نشین دبت ، خودگرت ، دمینت
- to ... by	دەربەستی دکت ، کەنجامی قەبول دکت
abided, adj	خوگرتی، مایی
abiding, adj	هەردەم . بەردەوام . چەسپان
abidingly, adv.	بەبەردەوامی
abigail, n.	بەرمالی
ability,n.	پێکاری ، توانایی ، دەرهەت . کار . کارین . شێن . شیان . توانین . توان . پەک . بار . وزە . سیوا . یارا . هێگنی
abintra	ژ هوندور
abiogenesis,n	خوزائوزێ
abiogenic , adj	خوزائوزێ یی
abiological, adj	نەزیندەکی
abject, adj , n	کوتی،زیڤار. دیزان . بەلەنگاز، بێ رومەت
abjection, n.	زیڤاری ، بێ رومەتی ، نزمبون
abjectly, adv.	ب زیڤاری
abjectness, n.	کوتیتی ، زیڤاری ، سەرشوری
abjuration	خولەدان ، سوندا خولەدانێ
abjure, vt.	خولە ددت
abjured, adj.	خولەدایی
abjuring, n	خولەدان
ablactation,n.	ملبو هارتن ، ژشیر ڤە کرن
ablate, vt.	رادکت ، هەلدکێشت
ablated, adj	راکری ، هەلکێشایی

ablating, n	راکرن ، هەلکێشان
ablation , n	هەلکێشان
ablative , adj	هەلکێشاندار
ablaze, adv	داگیرساو . گوری . سوتن
able, adj	پێکار . شیاو . شێ ، توانا ، ژیهاتی خورت
- bodied	
- bodied seaman	دەریاڤانێ سەرهاتی
abloom, adj, adv	گەش ، تیرگولی
abluent, adj., n.	دەستنڤێژ ، دەستمێژ . ئاڤا شوشتنێ، یان دەست نڤێژێ ، شوشتن ، پاکەر . پاقژکەر
abluted, adj.	(پاقژ) شوشتی ، دەست نڤێژکری
ablution, n.	دەست نڤێژ
ably , adv	بەشەهرەزایی ب هێگنی، ب شیانی
abnegate, v.t.	خوبێ بەهر دکت، چیزدکت
abnegated, adj	چیزکری
abnegating, n	چیزکرن
abnegation,n	خوگوریکرن
abnormal, adj	ناوێزە ، ناسایی، نەئاسایی ،نەئژێ
abnormality,n	نەئژێ یی
abnormally, adv.	ب نەئاسایی
abnormity,n.	نەریک
aboard, adv.	ل سەر، ل نک
abode, n.	بن جه، بزێد، هێورگە ، وار، نشینگە
aboil,adv ,adj	کلێن، ب کە ل
abolish, v.t.	هەلوەشینت ، رادکت ، تێکدت
abolishable, adj	هەلوەشینبار
abolished, adj	هەلوەشاندی ، تێکدایی
abolishment, n	هەلوەشان
abolition,n	پوچاندنەوە،هەلوەشین،راکرن،تێکدان
abolitionism,n	هەلوەشینیتی ، نەخاسمە هەلوەشینا سەرەتا یان رێزکا بەندەتی یێ
abolitionist ,n	پشتگرێ هەلوەشینا بەندەتی یێ
abomasal, adj	شیلاڤکی
abomasum,n.	ئورگێ چارەمێ جانەوەرێن کایی، شیلاڤک
A - bomb	بومبایا گەردیلەی «ئەتومی»
abominable, adj	بەد، کیندار
abominably, adv.	بەبەدی
abominate, vi	نەڤێت ،کین دکت
abominated,adj	کیندارکری
abominating,n	کیندارکرن
abomination,n.	کینداری ، بەدی

aboral, adj ویلەیی دەڤی
aboriginal, adj مرۆڤێ نژادی ل دەڤەرەکی، مرۆڤێ سەرەتایی ، نژادنشینێ دەڤەرەکێ
aborigine, n هەلەز جانەوەر یان مرۆڤێ نژادی بنەکی
abort, v . i. (ژ بەر) دئێخت
aborted, adj بەرخستی ، بەرهاڤێتی ، بەرهاڤێتە . ئێخستی
aborticide, n بەرهاڤێتن
abortifacient, adj.,n بەرهاڤێتی، ئاوانی بەرهاڤێتنێ
abortion, n. بەرخستن ، بەرهاڤێتن،ئێخستن،ژ بەرچون
abortionist.n بەرخستنکار
abortive, adj کورت ،نەسەرکەتی، نەگەهشتی، بێ بەری
abortively, adv. بە کورتی
abortiveness, n کورتیتی
aboulia, n بێ ڤێن
abound, v. i. زەحف دبت ، بوش دبت
about, adv. prep لسەر ، ل سەر ، دەرحەق ، بابەت سەبارەت ، نێزیکی ، ل دور ، ل بابەت
- **face** گوهورینا بنیاتی (هەلویست یان ریباز)
- **to** خەریک ، ل بەر
- turn (and turn) پەیهاتی ، ب دور
above, adv. prep سەردا ، دســـەر، هنداڤ، راسەر، ژور، ل سەر
- to be.... oneself بێقام قاپان
above - board , adj, adv. ئاشکەرا
aboveground , adj, adv. ل سەر رویێ ئەردی ، زندی
above - mentioned = بەرێ ناڤبری
above - named, adj
abradon - adj. n = abrasive
abrade, vt. i. دئەرینت ، ڤەرەنت ، دخورینت
abraded, adj روش ، ئەراندی
abrading, n ئەراندن
abranchial, abranchiate.. adj نە خەمخکی
abrasion,n ڤەرەنین ،کول داچون ،روشان ،چە لتاندن
abrasive, adj مادەیەک ڤەرەنینی . خورینی . زڤر
abrasively, adv. ب ز ڤری
abrasiveness, n زڤریتی
abreact, vt (ژ گرێکا دەرونی) رزگار دکت
abreaction , n. راکرنا گرێکا دەرونی
abreast, adv. ب پێشکەتن . ب ریکاری .روخ ب رەخڤە ل بەرامبەری یێ
abridge, v. t. کورت دکت
abridged, adj کورتی ، کورتکری

abridgement, n کورتە ، کورتی ، کورتکرن
abridging, n کورتکرن
abroach, adj., adv. پلوسک ، کونکری ، چالاک
abroad, adv. فرەهانە . دەرڤە
abrogate, v.t. دهەلوەشینت . رادکت
abrogated, adj هلوەشاندی
abrogating, n هلوەشاندن
abrogation, n هە لوە شین ، هە لوە شاندن
abrogative, adj. هەلوەشینی
abrupt, adj. دل رەق ، نشکی ، در
abruption, n راوستانا نشکی ، ژێڤە بون
abruptly, adj. ژنشکی ، ژ نشکەکێڤە
abruptness, n نشکیتی
abscess, n. پزرک ، ئەداب ، کێم
- of the - eye - lid دیکلوک ، بیتک
abscessed, adj ئەدابی ، کێمی
abscissa , n تەوەرە یان هێڵ پایەیا سینی (ئاسویی)
abscission, n هەلکێشان، بنە بر
absconse,n چرایێ تاری یێ مێزێ
absond, vi درەڤت (نهێنی)
absonder,n رەڤی
absence, n بزربون، نەل ویرێ ، غەوارەبون
- of mimd خرمان
absent, adj ون . پیوار . بزر . بەرزە . غەوارە
- minded دلگژ
- mindedness خرمان
- voter دەنگدە رێ غەوارە کو ب کەسی نەشێت دەنگی بدت
absentee,n نەهاتی ، نەهاتو ، ویلەمایی
- ballot دەنگدانا دریکا پوستەیی دا
absenteeism,n. غەوارەیی تی
absinth (e), n ئەبسنت : گیایەک گلێزینی ئو میزاوەر سەی شەرابەک ب ڤی ناڤی
absinthism, n ژهەربونا ئەبسنتی
absin thium, n بەلگێن هشکێن پزیشکی یێن گیایێ ئەبسنتێ
absently, adv. ب بزری
absolute, adj بژێن، پەتی، بێ پایان ، بالا، ڤەبر ، رەها
- alcohol ئەلکوحولا بژێن (پەتی)
- density تیری یا رەهایی
- humidity شێ یان نەم یا رەهایی

- monarchy شاهیتی یا رەها
- number هەژمارا رەهایی
- pressure پەستێنا رەهایی
- temperature پلەیا گەرمی یا رەهایی .. (بژین)
- velocity لەزا رەهایی .. (بژین)
- weight کێشا رەهایی
- zero سفری رەهایی . سفرا رە هایی

absolutely, adv. تەور ، ئەسەهد . هەلبەت . تەو . یەکجار . ئێکجار، ڤەبڕی . رەهایی، تەقەز

absolution, n لێبوورین ، ئازاکرن

absolutism, n زورداریتی

absolutist, n پشتگرێ فەرمانرەوایی یا رەها ئو زورداری یێ

absolutize, vi. رەهادکت

absolutized, adj رەهاکری

absolutizing, n رەهاکرن

absolut ory, absolvatory, adj. (گەردەن) ئازاکرنی. لێبوورینی

absolve, vt. لێدبورت ، (گەردەن) ئازادکت

absolved, adj (گەردەن) ئازاکری

absolving, n (گەردەن) ئازاکرن

absonant, adj سەرکێش

absorb, v.t. دمژت

absorbabili ty,n ڤەمیژباری

absorbable, adj بەرمژ، ڤەمیژبار

absorbancy,n پلەی هەلمژین ، مژینی . مژینی یە تی

absorbed , adj هلچنی ، مێت ، مێژایی ، ڤەمێژایی

absorbent, adj , and , n مژوک . مژەک . ڤەمیژوک

absorber, n مژەک . هەلمژ . ڤەمیژوک

absorbing, adj مژولکەر . بێقام خوەش

absorption, n هەلمژین ، هلمژتن ، مێژتن ، مژاندن ، ڤەمیژتن ، مژین

- band شلیت یا مێژتنێ

absorptive, adj ڤەمیژوک

absorptivity, n مژینیتی

abstain, v.t. ناکت

abstainer, n راوەستایی (ئێدی ناکت) ، نەڤەخوەر

abstemious, adj ناڤین یان کێم خوارن ئو ڤەخوارن

abstention, n دەنگ نەدان ، نەکرن

abstenious, adj راوەستایی

absterge, vt پاک دکت ، پاقژ دکت ، روڤیکی پاقژ دکت ب شرمنقەیا قونێ

abstergent, adj , n. پاقژکە ر

abstersion, n پاقژکرن

abstinence, n نارینی ، نەکرن ، نەڤەخوارنا مەیێ

abstinent, adj نەڤەخوار

abstinently , adv. ب نەڤەخوارنی

abstract, n پوختە ، کورتە ، رازبەر ، نەنێریاران ، گرتە گەوهەر ، کورتی ، نمونەیی ، پە تی . دیتانە یی . روتی، بژین . شوپا هونە ری یا روتی

- noun ناڤێ رازبەر
- in the ... دیتانەیی ، بژینی
- the ... گێژ، دلگژ

abstract, vt. جودا دکت ، روت دکت ، رادکت یان جودا دکت ، ددزت

abstracted, adj خرمایی ، دەزراندا

abstractedness,n خرمان

abstraction, n پوختە کردن ، خرمان

abstractionism,n. سەرەتایین هونە را روتی ، نەقشکرنا کەڤالین هونەری یێن روتی ، روتیتی

abstriction ,n. ژێکڤەبون چێبوناسپورێت نەگولداران

abstruse, adj لێل ، سەخت ، شێلی ، کۆر

abstrusely, adv. ب لێلی

abstruseness. n شێلیتی ، لێلیتی

abstrusity, n سەختیتی

absurd, adj. پێکەنینی

absur dism, n. گەوجیتی، بە پەیڤان ئێریش دکت

absurdi ty,n. پێکەنینی ، خرپوتی ، گەوجی

absurdly, adv. ب پێکەنینی ب ترانەیی ، ب گەوجی

absurdness, n گەوجیتی

abundance, n دەولەت ، پیت ، بوشاکی ، بوشی ، زەحفی ، فرەهی ، فرە یی

abundant, adj شێ ، گەلەک . زور . پر، زەحف بوش پەلەسنگ

abuse, n. جنێو ، جارسی

abuse, v.t. کرێت دکت

abused, adj ئێریشکری ، کرێتکری

abuser, n دەڤچێر

abusive, adj دەڤچێری

abut, v.t. هەڤ سنور دبت

abutilom, n هەلەزەک وەک تولکێ

abutment, n هەڤ سنوریتی، موڵک

abuttals, n سنور

abutting , adj هەڤ سنور، موڵکی

abysm, n = abyss

abysmal, adi بێقام کۆر ، بێ بن، راگره ، ئێکجار
abysmally, adv. ب بێ بنی
abyss, n. دۆژه ، کورتال،
abyssal, adj. کۆر ، بێ بن
A. C. لوزەی، یان رەوتکێ نورەکی
acacia, n. توخمێ دارێن سترکێ ، دارێ شرینزێ
academe, n ژینگەیا ئەکادیمی .. ئاموژگه
academic, adj and n زانا ئکۆری ، زاراڤی یان ئەریتی، دیتانه یی ، خــوه ئدنــا میری یــا ئاموژگه یی یان زانکویی .
academy, n ئاموژگەیا هینکرنا هونەرەکێ یان زانینەکێ ، کۆر ، ئەکادیمی
- of language کۆری زمان
- of science کۆری زانیاری
- full ... member ئەندامی کارا
- fellow .... member ئەندامی یاریدەر
accardiac, adj. بێ دل
accadian, adj. ئەکەدی
acanth (o) پێشگره کو ستری یه ، دڕی یه
acanthaceous, adj. دڕ ، دوسەڤ
acanthocephalan, n , adj سەرســــتری :کرمــــەک ســــەر دڕێ شەلیتی یه
acanthoid, adj دڕی یی ، ستری یی
acanthopterygian شاپەر دڕی (ماسی)
acanthous, adj دڕیکی
acanthus ,n هەلەزەک دڕیکی ، خەملی یا وەک بەلگێن ڤێ هەلەزێ
acariasis گوری یا کرنی ،(خورینا) ژ بەر کرنی
acarid, n. adj کرنی یی ، سپەیی
acaroid, adj وەک کرنی
acarpel (l) ous , adj بێ میک
acarpous, adj بێ بەر
acatalectic, adj, n پێڤ تەمام
acaudal, acaudate, adj بێ دوڤ
acaulescent, acauline, adj بێ باسک
accede,vi قایل دبت ، دچت سەر کارێ
accelerando, adv., adj ب لەزاندنا بەرەبەر
accelerate, v.t. and i لەزدکت
accelerated, adj لەزاندی ، لەزکری
accelerating, n لەزاندن ، تاودەر ، لەزین ، لەزکرن
acceleration , n گورسەندن ، لەزاندن ، لەزدان، تاو گۆر، تاودان
- angular... گوری گوشەکی
- linear... گوری هێلەکی
- of gravity تاوا کێشی
accelerative, adj لەزین
accelerator,n لەزکەر
accelerometer, n تاوپێڤ
accent, n زاراڤ، زمان بەرزی، نیشانابێژەیێ ل نڤیسین یان چاپکرنێ، دوپاتەکرنا هندەک ئاوازان
- mark نیشانا بێژه یێ ، هێمانا دوپاته کرنێ
accent, vt بێژه بەرزدکت
accented, adj زاراڤکری
accentual, adj. بەرزکری
accentuate, vt. بلنددکت ، دوپات دکت ، بەرز دکت
accentuated, adj. دوپاتەکری
accentuating, n دوپاته کرن
accept, v.t. دپەژرت ، قایل دبت
acceptability , n پەژرینیتی
acceptable, adj. پەژیربار ، هەژی قایلبونێ
acceptableness,n پەژرینیتی
acceptance, n قه بولکرن، تێوکرن ،په ژراندن، پەزرین ، قایلبون
acceptant, adj پەژرینخواز
acceptation, n پەژرین ، قایلبون پەژرینخوازی
accepted, adj پەژری
accepter, n(also acceptor) قایل
accepting, n پەژرین
access, n. رێ ، گەهشتن
accessary, n. pred. adj هاریکەر
accessibility, n. گەهینباری
accessible, adj ئاسان ، ڤەکری ، کە هینبار
accession, n. پایه به رز بون، پتربون ، مەزنبون ، وەرابون ، سەرباری ، پەژرین دلنیایی ، پێکهاتن شونکــاربرن.
هاری یا نشکی
accessorial , adj سەرباری
accessory, adj,and,n. هەڤ سوچ
accidence,n رێزمانزانی
accident, n. بونەبون رێکەتی، قەومین ، هەلکەتن ، توش، لێهاتن ، هنگاڤتن، رۆکەشەیی
accidental, adj هەلکەتی ، رێکەتی

accidentally, adv.	ب هەلکەتنی، ب رێکەفتنی
accipiter, n.	هەلو ، باز ، دوبراک ، لاچین ، تەرلان
- big...	شەهباز
accipitral, adj	بازی
acclaim, n	تەوینی ، چەپلەلێدان ، دەست قوتان
acclaim, v.t.n	دیاردکت ، دیارکرن ، لورین
acclamation,n	چەپلە لێدان ، لورین ، دەست قوتان
acclamatory, adj	لورینی
acclimate, v.t, i	ژینگەیی دکت ، ژینگەیی دبت
acclimatization, n.	ژینگەبون
acclimatize, v.i. = acclimate	
acclivity,n	سەرئەڤرازی
acclivous, adj.	ئەڤرازی
accolade, n	نیشانا بەخشینا پایەیا سواری یێ (راموسان یان دەسدانا ب سەرکێ شوری)
accommodate, v.t.	دحەوینت ، پێک دهێنت، دهێورینت
accommodation . n	ژینگەبون. ژینگەکرن. هاریکرنخوازی. قوچانا یارمەتی. قوچانا وێنەیی. ڤەژیاندن . دەین. گونجان . پێکهینان . حەواندن
- paper	قوچانا یارمەتی . قوچانا وێنەیی
accommodator,n.	پێکار یان بەردەستێ بەردیل
accompaniment, n.	کارێ یاوەری . تەکوزکەر. یاوەریکرن
accompanist, (also accompanyst),n.	ژەنێ یاوەر
accompany, v.t.	یاوەری دکت
accompanying,n	بزافتن ، یاوەری
accomplice, n	هەڤ سوچ، هە ڤکارێ تاوانێ.
accomplish, vt	بەرپەدکت
accomplished, adj	بەرپەکری ، تەکوزکری ، شەهرەزا ڤەمشتی (جڤاکی)
accomplishment, n	بەرپەکرن
accord, v.t. and i.	پێک دهێت
accord, n	گوزیدان .تەبایی، پێکهاتن ، رێک کەتن
- of one's ...	خوازایی ، بێ زوری
- with one ...	هەموکی
accordance, n	پێکهاتن
- in .. with	پێکهاتی ل گەل
accordant, adj	کێرهاتی ، ساز ، پێکهاتی
according (as conj.)	ب جور . وەکی
accordingly, adv.	ڤێجا ، ب گورەیی ، ب جوری
accost, v.t.	قایل دکت، ل گە ل دئاخڤت

account, n.	هو . سود . هاڤل . ڤەگێران، راڤە، ژمارتن ، ژمێر ، ژمار ، بریارنامە
- on ...	ل سەر ژمارێ
- on ... of	ژ بەر کو
- on ony ...	بۆ ج هویی ، چبتن ، ئێکجار
- on no ...	بۆ ج هویی ، چبتن ، ئێکجار
- on my ...	ژ بەر من
- on one own,s ...	بۆ بەرژەوەندی یان هاڤلی یا وی ب خو
- to call to ...	تێنخورت ، (ژمارێ) ل گەل دکت
- to make little....of	ج بەهایی بۆ دانانت گوهـ نادلێ
- to takeinto ...	هزرێ بۆ دکت ..
- to turn into ...	فەیدە ژێ دکت
account, vt.,i	دبت هویێ کوشتنا یان گرتنا مروڤەکێ ، ڤەدگێرت ، راڤەدکت
account, n.	ژمێر ، ژمارتن، ژمار
- current ..	ژمارا بەردەوام
- open ..	ژمارا ڤەکری
accountability, n	بەرپرسیاری
accountable, adj	بە رپرسیاربار
accountancy, n	ژمارباری . دەفتەرداری . دەفتەرخانە . ژمێریاری
accountant, n.	دەفتەردار . هەژماریار . ژمێریار
accounter, n.	ژماریار
accounting, n	ژماریاری . دەفتەرخانە
accoutre, v.t.	کنج دکت
accoutrement. n	ژیاندن . کنج (بۆسەربازی)
accredit, vt.	ڤەشینت . هودکتِ راستاندن دکت دەست هەلات دکت، دەستوردت
accreditation. n (letter)	بەلگەنامە، بروانامە ، باوەرنامە
accredited, adj	دەست هەلاتکری ، رێدایی، ڤەشاندی
accrete, vt., i	یەک دبت ، پێکڤە وەراردبت
accretion, n	پێکڤە وەراربون
accrual, n	کومبون ، گەلەکبون
accrue , vi	رە وا دبت(ماف یان داخواز). وەراردبت
accruement, n.	کومبون
acculturation	هەڤژینا چاندایی ناڤبەرا گەلاندا
accumbent, adj	پێشڤە چەماندی، پالدایەک
accumulate, v.t. and i.	کوم دکت کوم دبت
accumulated adj	کومکری . کوکری ، سەرهەڤ ، سەریەک ، قەرپول
accumulating, n	پێک خستن ، کو مکرن
accumulation, n.	کو ، کومکرن . کوم

accumulative, adj کومبویی
accumulator, n کوگه . کومکەر، کوکەر
accuracy, n. راستی ، پیتبون ، سەریلوکی
accurate, adj پێت . سەریلی ، سەریلوک
accurately, adv به سەریلوکی ، ب سەریلی
accurateness, n سەریلوکیتی
accursed, adj گوربەگور ، نفرین لیکری ، کەمباخ
accusal , n. = accusation
accusant, accuser , n گونەهکەر ، تاوانکەر
accusation, n. گونه هکارکرن،گونەهبارکرن،گومان بەری
accusative, n,and , adj لیکری «ریزمان»
accusatorial, adj تاوانباری
accusatory, adj تاوانکرنی
accuse, vt. تاوانباردکت ، گونەهباردکت
accused. adj تاوانبارکری ، گونەهبارکری
accustom, v.t. نەریت دبت ، رادهینت
accustomed, adj ئاسایی ، راهاتی
- to get ...to هین دبت
accustoming. n راهاتن
- to راهینان
ace,n یەک (ل سەر کاغەزین لەیزتنێ): زیرەک (بالەرڤان)
- within an...of نێزیک مویەکێ
acelomae. adj بێ هناڤ
acephalous, adj بێ سەر
acerate or acerose, adj وەک دەرزی یێ ، دەرزی یی
acerb, adj رنیاز ره ق ، ترش
acerbate, vt دئەزرینت
acerbity, n تالی یا ئاخفتنێ یان رنیازێ ، ترشی
acervate, adj وەک ئیشی
acescent, adj ترشبویی
acet- پێشگرە کو سهک یان سهکی یە
acetabular, adj قولقولانی یا رانی
acetabulum قولقولانا رانی
acetal,n ئەسیتال : ئالەکی یەک فرینی بێ رەنگ
acetaldehyde, n ئەسیتالدیهاید ئالەکی یەک بێهن خوەش بێ رەنگ
acetamide, n ئەسیتامید : ئەسیدا ترشی یا سهکێ
acetanilid (e) ئەسیتانیلید پیکهاتی یەک سپی بەلوری دەرمانە بۆ تایێ یان راوەستاندنا ژانێ
acetate, n سرکات
acetated, adj سرکەکری ، سهککری
acetic, n سرکیک
- acid ترشی یا سرکیک
acetification سهکرن ، سهکبون
acetifier, n سهککەر
acetify vi.t سهک دکت
acetimeter = acetometer
acetometer ,n سهکپیڤ . سرکەپیڤ
acetone,n ئەسیتون : سهکین . ئالەکی یەک فرینی گوریبار بێ رەنگ
acetophenetidin,n ئەسیتوفینتیدین . پیکهاتی یەک سپی بەلوری دەرمانە بۆ هەدارکرنا ژانێ یان تایێ
acetose or acetous, adj سهکی یان ژ ترشی یەک وەک سهکێ
acetyl, n. ئەسیتیل
acetylate or acetylize. vt. ئەسیتیل دکت
acetylatiom,n. ئەسیتیلکرن
acetylene, n ئەسیتیلین : غازەک بێ رەنگە بۆ لحیمێ بکاردئینت
ache, vi. n. مروس دبت، دئێشت ئازار ، ئارهان . ژان ، ئێشان . ئێش
achene, n. میوە هەژار : هشکە یەک بەرک
Acheron, n. دوژە یان رویارەک ل ویرێ
achievable, adj بەرپەبار
achieve, v.t. بەرپەدکت
achieved, adj بەرپەکری
achievement, n. کردوەر ، ڤەراستاندن . دەست ئینان . پیکهینان . بەرپەبون
achieving. n قەداندن ، بەرپەکرن
Achilles'heel, n. پاش پانی «یا ئەکیلەی.دا ئەئاسێ
achilous, adj بێ لیڤ
achlamydeous, adj (هەلەزا) بێ قەوچک ئوبێ تاجک
achromat. n نیسکەیا بێ رەنگ
achromatic, adj بێ رەنگ.نه ره نگبار . ره نگ شکێن
achromatin, n ئەکروماتین : پارچەیەک نافکا خانەیێ کو زەحمەت رەنگ دبت
achromatism, n بێ رەنگی
achromatous adj. بێ یان کێم رەنگ (خوین)
achromic, adj بێ رەنگ
achromous, adj ئەرەنگی .

achy , adj بێتام ژاندار
acid , n ترش
- fast بە رگرێ ترشی یێ
acidic , adj ترشی ، ترشیکە ری
acidification , n پلپخین ، ترشاندن ، ترشکرن
acidified , adj پلپخاندی ، پلپخی ، ترشکری
acidifier , n ترشکە ر
acidify , vt , i ترش دکت ، ترش دبت
acidifying , n ترشکرن ، پلپخاندن
acidimeter , n ترشپیڤ
acidimetry , n ترشپیڤی
acidity , n ترشی ، ترشیتی
acidness , n ترشی
acidophil , adj ترشی خواز
acidosis , n ترشی یا خوینێ
acidtasting , n تفت
acid test , n ئە زموونا زە حمە ت
acidulate , vt ترش دکت
acidulated , adj ترشکری
acidulent , adj (or acidulus) پچە کێ ترش . دل رە ق
aciform , adj وە ک دە رزی یێ
acinaform , adj وە ک شوری
acinoform , adj وە ک ئیشی
acinose(or acinous) , adj (ئیشیکری) تریکری
acinus , n تری
ack - ack , n توپا بە رگر یان دژ بالافرێ
acknowled ge , vt (راستی یێ) ، ناس دکت
acknoledged , adj ناسکری
acknowledgement,n مالاڤا ، ناسکرن
aclinic line , n هێلا نە لادانێ : هێلا یە کسانە کە ری یا مە غنە تیزی
acme , n دوچک ، گوپیتک ، لوتکە
acne , n زفتک نزیپک ، زفک ، پزکێن لاوینی یێ
acoely , n کرمک
acolyte , n هاریکە ر ، یاوە ر (ل دێرێ)
aconite , n (also aconitum) گیایە ک ژە هر ، رهێن هشکێن ڤێ گیایی
acorina , n مورانە
acorn , n بە پو ، بە پی
acotyledonous,adj بێ پزیە لگی ، نە پزیە لگی
acoustic , adj دە نگی ، بیستە ک
acoustician , n ئە ندازیارێ دە نگی
acoustics , n دە نگزانی ، بهیستنزانی
acquaint , vt ناس دکت
acquaintance , n ناسینی ، ناسی ، ئاگە هیبون
acquaintanceship , n ناسی ، ناسکرن

acquainted (wiith) , adj ناسیار ، ناس ، ئاشنا
- with شارە زا
acquainting , n ناساندن
acquest , n (ب) دە ستکە تی
acquiesce , vt قایل دبت ، پێک دهێت
acquiscence , n قایلبون
acquiescent , adj قایل
acquirable , adj (ب) دە ستکە تنبار
acquire , vt (ب) دە ست دکە ڤت ، پە یدادکت
acquired , adj ب دە ستکە تی
acquirement , n پە یداکرن ، دە ستگیرکرن
acquiring , n دە ستخستن ، دە ستگیرکرن
acquisition , n پە یداکرن ، برن ، دە ستکە تن ، دە ستگیرکرن
acquisitive , adj دە ستگیر
acquisitiveness , n دە ستگیریتی
acquit , vt ددت ، بە ردبت
acquittal , n ئازاکرن ، بە ردان
acquittance , n بە ردان
acr(o) - پێشگرە کو ئە وپە رە ، لوتکە یان گوپیتکە
acre , n رزیڤ بۆ زە ڤی یێ (٤٠٠٠ م٢)
acreage , n رزیڤی
acrid , adj زمان گە ز
acridine , n ئە کریدین : پێکهاتی یە ک سپی بە لوری بۆ چێکرنا بویە ئو دە رمانان
acridity , n زمان گە زیتی
acridness , n زمان گە زی
acriflavine , n بویە یە ک زە ر بۆ پاقژکرنا برینان
acrimonious , adj تیژ ، تال
acrimony , n تیژی ، تالی
acrobat , n جانباز ، پالە وان
acrobatics , n جانبازی ، پالە وانبازی
acrocarpous , adj بە ردارێ سە رێ باسکێ سە رە کی
acrodrome , adj (or acrodromous) سە رگ دە مار یان رهـ : دە مار یان رهـ کو دگە هن سە رێ بە لگی
acrolith , n پە یکە ر : (سە ر ئو دوماهی بە ر)
acromegaly , n ئە ساخی یا مە زنبونا دە ست و پێ ئو رۆیی
acronym , n بێژە یا یە کە م تیپان : پە یڤا ژ یە کە م تیپێن پە یڤان چێدبت
acropetal , adj وە رار ژ بنی بۆ سە ری
acrophobia , n ترسی یا بلندی یێ
acropolis , n پارچە یا بلندا ئاسێ یا باژێرێ گریکی
across , adv , prep ل سە ر، تیرا ، ژ رە خە کێ بۆ رە خە ک دی

acrostic , n — هه لبه ست یان هوزانا کو ده ستپیک یان دوماهی بێن مالکان په یڤه ک یان ده ربرینه ک دی چێدکن

acrotism , n — لاوازبون یان نه مانا پرتێ

act , n — به ش (شانوگه ری) ، یاسا ، کریار ، کار ، بریار ، کرن ، کردن ، کرده

- in tne ......in the very .... — تاوانا ب چاڤ دیتی

act , vt , i — دکت ، کردار دکت ، کاریگه ر دکت بۆ

- to ......as or for — که سه کێ دکت

- to ....on — ب فه رمانێ یان یاسایێ دکت

- to ....the fool — وه ک دینی دکت

- to ....up — سه رکێشی دکت

actable , adj — کریاربار

acting , n — کار ، کردار ، کریار ، کرن

actin (o) - — پێشگره کو تیریژ ، تیشکی یه

actinism , n — شیانا ئوزا تیریژی کو گوهورینا کیمیایی چێبکت

actinium , n — ئه کتینیوم : هێمانه ک تیریژدار

actinometer , n — ئه کتینیوم پیڤ

actinomorphic , adj — ریزکی ، دابه شبار (بۆ دو نیڤێن یه کسانه)

actinomyces — به کتریایه ک مشه خور کو ته رشی نه ساخ دکت

actinomycosis — نه ساخی یا به کتریایا مشه خور کو ته رشی دگرت

actinom , n — ئه کتینون : هێمانه ک غازی تیریژی گران

actino tichia , n — موییێ تیشکی

actinozoan , n , adj — جانه وه رێ تیشکی (ده ریایی) تیشکی ، تیریژی

action , n — کرداری ، کردار ، کریار ، کار کرن ، کرده

- killed in .... — دشه ریدا هات کوشتن

- to go in to .... — ده ست ب شه ری دکت

- to take .... — ده ست ب کاری دکت

- to take or bring an ......against — گلی دکت

actionable , adj — گلیبار

activate , vt — چالاک دکت

activated , adj — چالاککری

- carbon — کاربونا چالاککری

- molecule — گه ردا چالاککری

activation , n — چالاکاندن

- analysis — شیته لکرنا چالاکاندنێ

activator , n — چالاککه ر

active , adj — ده ست بزێڤ ، ل سه ر خوه ، ئازا ، رچه ، گوربز ، چاپک ، زه ڤه ر ، لڤوک ، چوله خ ، چه له نگ ، چالاک

- service — سه ربازی یا کردار ، شه رکرن

actively , adv — ب چالاکی

activeness , n — چالاکیتی

activism , n — ئولا چالاکیتی یێ : کو پێنگاڤێن دژوار پێڤیانه بۆ بجهئینانا مه ره مێن رامیاری

activity , n — ده ست بزێڤی ، گوربزی ، لڤباری له بات ، سازی ، گورجی ، چالاکی ، چوله خی

actor , n — کرکه ر ، کرکار ، کردار ، لێیوک

actress , n — کردار ، لێیوک (مێ)

actual , adj — راست

actuality , n — راستی

actualization , n — به رپه کرن

actualize , vt — به رپه دکت

actually , adv — ب راستی

actuary , n — دابینزان ، پسپوری دابینکرنێ

actuate , vt — هان ددت ، ددت کاری ، به رپه دکت

actuator , n — هانده ر ، به رپه که ر

acuity , n — تیژی ، توژی

aculeata , adj — گه زیندار ، درک

aculeate , adj — ستری یی ، درکی ، ستریدار ، ستینگی

aculeus , n — ستری ، زیلک

acumen , n — ژیر ، چاڤبه ل ، دوربین ، زیره ک

acuminate , adj vt — سه رک تیژ ، تیژه کی ، (سه رک) تیژ دکت

acute , adj — تیژ ، به رته نگ

- accent — زارێ تیژ

- angle — گوشه یا تیژ

- inflammation — به زه ک

acutely , adv — ب تیژی

acuteness , n — تیژیتی

Ad .n , advertisement ئاگه داری
A . D . (Anno Domini) پ . ز . پشتی زانیٰ)
adage , n . په ند
Adam , n ئاده م : یه که م مرۆڤ
- apple, n مازویا کرکروکی، مازویا قرکی.
زه نگه لوک
adamant , adj رکدار
adamantine , adj وه ک ئه لماسی (ره ق ئو ته یسی) .
رکدار . ره ق
adambulacral spines درکێن ده ڤی
Adamite , adj زاروکیٰ ئاده می ، مروڤ
Adam's needle , n ده رزی یا ئاده م : هــه له ز ، یوکه یا
به نکی
adapt . v . t راست دکت . دگونجینت ، قایده دکت
adaptability . n قایده باری ، راهاتنباری
adaptable . adi قایده بار، راهاتنبار
adaptation, n شایاندن . راهاتن . گونجاندن .
راست کرن : گونجان . قایده کرن .
بژاره کرن
داچیکرن . سازان .
adapter , n سازکه ر . بژاره که ر
A . D . C . abbr . یاوه ر
(Aide - de - camp).
add, v .t . and j. وه ردا . کو . کوبکت
addable, or addible, adj کوبار
addax, n گاکوڤی ، په زکوڤی
added , adj زێده ، کوکری ، وه ر دایی ، به ردایی سه ر
addend , n سه ربار
addendum , n راپێچه ک . پاشکو
adder, n کوکه ر ، مارگیسک ، مار .
- tongue زمان مار : هه له ز ه ک سه ر خه س،
به لگ وه ک زمانیٰ ماری
addict , v . t . به نگ دبت
addict . n به نگ
addicted . adj به نگبویی
addiction , n به نگی
addictive , adj , n به نگدار
Addison,s disease ئه ساخی یا ئه دیسون لاوازی ئو
نزمبونا خوین په ستنێ
addition , n هاڤێتن سه ر ، سه رباركرن ، خستنه
سه ر ، کوکرن، راپێچه ک ، کومکرن ،
به رهه ڤکرن ، وه ردان

additional , adj سه ربار . زێده . سه رموچه
- marks نیشانده کان ، په ندکان
- wage سه رکریٰ
additive . adj . n سه رباری، کو یه کی ، کوکرنی
addle, adj (egg) گه نی . ڤالا
addle , v . t . i شاش دکت ، گه نی دبت .
addled , adj گه نیکری
address , v . t . نا ڤنیشان دکت
address , n سالوخ، ناونیشان،ناڤسره. ناڤنیشان
addressee,n بۆهنارتی
adduce , v . t . لێو ه ردگرت بۆ دروڤی
adducent , adj . نێزیک ته وه ری
adduct , vt نێزیک دکت ته وه ری
adduction ,n به لگه ئینان .نێزیکرن
به رته وه ریڤه
adeagus نێرکه
adeleiaea , n سپه ها هه له زی
aden(o) پێشگره کو لڤکه توشپی یه
adenoid (al) لڤکی ، توشپی یی ، وه ک لڤکی
adenoids , n ئه ڤنیٰ پرزکی یاڤنیٰ ناڤبه راپاشی یاویٰ
ئو گه ووی یێ کو پشینیٰ
زه حمه ت دکت
adenoma , n . په ژیونا توشپی
adenomatous , adj په ژیونی یا توشپی
adenosine , n . ئه دینوسین
adephaga , n کێزا تێر ئه خوه ر
adept , n . and adj خاسوک
adeptness . n ڤناز
adequacy , n تێر . قیم ، تێراکرن ، تێری
adequate , adj تێراکری ، تێر
adequately , adv بـ تێری
adespota, n تورا گه سنه زانی
adhere , v. j. پێڤه دمینت
adhered , adj ره سکی، ڤه نوسکی، پێگری . لکان
adherence , n پیه کبه ستن ، لکاندن . ره سین ،
پێڤه بون ، هه ڤگرتن
adherent , adj,n هه ڤپشت . رسکین . ره سکی
adhesion , n نوسان ، لکان، پیڤه بون ، لکین ،
ره سین، ڤه نوسکین ، ره سکین
adhesive , adj گه تیره، نوسنه ک سترکی، ره سکی
- cell خانه یا نوسنه ک
- tape شه لیتا نوسنه کی

adhoc. adj. سه ر پلکی
adiabatic , adj بون بێ ناڤکه تن نو ده رکه تناگه رمی یێ . بێ بورینا گه رمی یێ
adieu,int. and n. ڤه رێخستن، وه غه ر ، ئوغه ر
adipose, adj , and n. به زدار . به ز . دونگ
- fin په رێ به زدار
- tissue ته ڤنێ به زدار
adit , n نێزیکی
adjacency , n . دراوسیتی ، ره خی
adjacent , adj دراوسێ ، ته نشت، ره خ ، نێزیک
adjectival , adj . ره نگێری
adjective , adj . and n ئاوه لناو .ره وش .پێنشناڤ، ره نگێر
adjoin , v . t پێکڤه دگرت
adjoined , adj نوسکاندی
adjoinin g , n نوسکاندن
adjourn , v. i , and t. پاش دێخت . گیرودکت
adjournment ,n . پاشخستن
adjudge , v . t داد دکت
adjudged , adj . دادکری
adjudgi ng , n . دادکرن
adjudicate ,v. t . and i. بریار ددت
adjudication (for a contract) , n . گه مگری
adjudicator , n . که مگر
adjunct , n . پاشکو ، هاریکه ر، خاسیه تا نه گه و هه ری
adjunction , n . گرتن ، راژێرکرن
adjuration , n . لاڤه کی ، لالهی
adjure , vt . ددت سوندێ
adjust , v . t . رێک دکت ، راست دکت
adjustable , adj رێکخستنبار
adjustment, n گونجان ، چاکرن . گونجاندن ، سازکرن . راستکرن
adjutant , adj., n. ده ستیار ، هاریکه ر ، یاوه ر ته خلیت له گه گه
adjuvant , adj. n. هاریکه ر
adlibitum وه ک مروڤی بڤێت، نیشانا مه زیقه یی
adman , n . نمینه‌نده ، یان نوینه رێ ئاگه هداری یان
admeasure , v . t . دابه ش دکت . دپیڤت
admeasured , adj دابه شکری
admeasurement , n پیڤان
admeasuring , n دابه شکرن

adminicle , n j دروڤا پشته ڤانی . هاریکرن
administer, v. t . and کاری دگێرت ، رێڤه دبت
administered , adj کاردارکری
administering , n کاردارکرن
administration , n رێڤه به ری . کارداری ، کارگێری
- official دوریه ند
administrate = administer
administrative , adj کارگه ری
- centre سه رنیڤه کا کارگه ری
administrator , n . کارگێر
admirable . adj نا یاب
admirably , adv . ب نایابی
admiration , n هژمه کاری . په سه ندی
admiral , n میرێ ده ریایێ
admire, v. t . په سه نددکت
admired , adj په سه ند کری
admirer , n هژمه کار. ئه ڤیندار. په سه ندکه ر
admiring , n په سه ندکرن
admissibility , n ره وایی، به رکه تی‌بۆ دروڤادادی کێر هاتن
admissi ble , adj کێر هاتی ، کێرهاتی بۆ دروڤا دادی، ره وا
admission , n . سه ڤاندن ، ده رگانه . داخون . قه بول کرن . نا سکرن
- form . خواز نامه
admissive , adj ناسکری
admit , v . t. i. ناس دکت
admittable , adj نا سکرنبار
admittance , n ناسکرن
admitted , adj ناسکری
admittedly , ad v . ب ناسکرنی
admitting , n ناسکرن
admix , v . t . and i. تێکل دکت
admixture , n . تێکلکرن ، تێکلی
admonish , v . t . لێدگرت ، هان ددت
admonished , adj لێگرتی
admonisher , n لێگر
admonishing , n ئاگه هکرن . گازنده‌کرن ، لێگرتن . هاندان
admonishment, n . هاندان ، لێگرتن . گازنده کرن . ئاگه هکرن

admonition , n پە ند . ئاگە کرن
admonitor , n =
admonisher
admonitory , adj ئاگە یی . گازندە یی، گلە یی
adnate , adj وە رارێ یە کبویی، لە گە ل ئە ندامە ک
دی یە کبویی
adnexa , adj پاشکو
adnominal , adj بە ردایە سە رناڤ . راپێچە کا ناڤی
adnown , n . پێشناڤ . رە نگدێر
ado , n . کار . کرن
adobe , n پیک
adolescence , n . لیکە تن، سیپە یی . هە رزە کاری
adolescent ,n. and adj نوگە هشتی. بە ربە خت. هە رزە کار
سیپە . جحێل . جمێر . مە ریک
adolescently ,adv . ب هە رزە کاری
Adonis , n . ئە دونیس ، گە نجێ بێقام لاو
adonize, v . r efl . a ndi دیە رست
adopt , v . t . دبژێرت . ناسدکت ، هە لدبژێرت .
دکت کورێ خو
adoptability , n هە لبژار باری
adoptable , adj هە لبژاربار
adopted , adj هە لبژارتی : کورێ کە سە کیکری
adopting , n هە لبژارتن : کورێ کە سە کیکرن
adoptive , adj هە لبژار
- brother دە ست برا
adorable , adj ئە شمیلە
adorably , adv . ب ئە شمیلە یی
adoral . adj بە ردە ڤ
adoration , n دلداری
adore , v . t . حە ز ژێ دکت . دپە رست
adored , adj پەرستی
adorer , n بە نگی . دلدار . ئە ڤیندا رپە رێس
adoring . n پە رستن
adorn , v . t . دنترینت . دخە ملینت . جوان دکت
adorned , adj کوک ، تە تکاندی . رە وشاندی ،
خە ملی ، زێر کێش
adorning , n نتراندن ، خە ملاندن ، رە وشاندن
adornment , n خە مل . رندکرن .رە وش . رە وشاندن
. گولاڤدون . جوانی
adrenalin , n ئە درینالین
- body لە شێ ئە درینالین
adrinalectomy , n هە لکێشانا توشپی یان هە ر دو
توشپی یێن ئە در ینالین

adrift , adv . سە رگە را .شاش، بێ رێ .بێ
ئارمانج
adroit , adj شە هرە زا ، خاسوک
adry , adv . and, adj هشک .تێهنی
adscript , adj ئە رد بە ندە ، پاش نڤیسی
adsorb , vt . دمژینت
adsorbent , n مژینکە ر
adsorption , n لکان
adulate , v . t . روبازی دکت
adulation , n مە لاقی ، روبازی
adulator , n مە لاق ، روباز
adulatory , adj روبازی
adult , adj . and, n. قە رد . گە هشتی ، بە ربە خت
adulterant,adj,and, n نذ . بیژی
adulterate , v . t زردکت
adulteration , n زرکاری
adulterer , n تولاز ، تول ، زناکار
adulteress , n داوێن تە ر ، گاندە ر ، ڤە لیتە
adultery , n تولازی. قە حپە یی، ژنبازی ، حیزی
adulthood , n لیکە تن.هە رزە،گە هشتن ،
بە ربە ختی
adulterine , adj نە رە وا، بیژی . زر
adultcry , n تولایی
adumbral , adj سیبە ری
adumbratc , v. t . نمینە ندە دکت ، نیشان دکت
adunc, aduncous. adj خوار ، خاهر
adurol , n گوهورە کا وێنە گری
adust , adj سوتی
advance , v . t . i. پێش دکە ڤت
advance ,n پێشڤە چون ، پێشکە تن ،
- guard نێرە ڤان . پێشدار ، پێشە نگ
advanced , adj روقوچاندی ، پێشکە تی
advancement , n پێشڤە چون ، ڤادان ،پێشینە، پێشین
advance payment , n پێشە کی
advancing , n . پێشخستن، دانین پێش ، روقوچاندن
پێشڤە برن
advantage , n , vt . مفا، تە وش ، کە لک ،
بە رژەوە ندی، سود، هاڤل ، هاڤل
یان سوددکت
- to ... رێبازا قە نجی یا تشتی دیاردکت
- to take .. of ده لیڤە دگرت
an opportunity .

- to take...of somebody دخاپینت
advantaged , adj هاقلکری
advantageous , adj هاقلی ، به رژه وه ند ، سودمه ند
advantaging , n هاقلکرن
advent, n چوار روژێت به ری بونا عیسایی
له ژیاناعیسا پیغمبه ری
Adventism , n دبێژت کو دوماهی یا دنیایێ نو
له ژیانا عیسا پیغمبه ری نێزیکن
adventi tious , adj قه ومایی ، رێکه تنی ، ده رڤه هاتی
adventive , adj جانه وهر یان هه له زا نه ده ڤه ری ،
نه ده ڤه ری
adventure ,n . vt , i شه رودی ، سه رکێشی شه رودی
دکت ، سه رکێشی دکت
adventurer , n جه ر به زه ، شه رود، نژده ڤان ،
سه ر کێش
adventuresome ,
adj = adventurous
adventuress , n ژن یان که چا شه رود یان سه رکێش
adventurous , adj شه رودی
adverb , n , adj ئاوه لکار ، ره نگپیشه . هوکه ر
- of circumstance هوکه رێ ئاواکی
- of expression or phrase هوکه رێ ده ربرینێ
- of manner هوکه رێ ئاواکی
- of negation هوکه رێ نه یینی
- of place هوکه رێ جهکی
- of quantity هوکه رێ تبابی ، چقاسی
- of time هوکه رێ ده مکی
- positive ... هوکه رێ ئه رێنی
- negative .. هوکه رێ نه رێنی
adverbial , adj هوکه ری
adversary , n دژمن ، دوژمن ، نه یار
advesati ve, adj ,and ناکوک ، دژ
adverse , adj زیاندار ، دژ ، نه یار
adversity ,n ته نگاڤی
advert , v . i . نیشان دکت
advertence, n = ئاگه هی، ئاگه بون
advertency
advertent , adj ئاگه دار، هشیار
advertise , v . t .i . ئاگه دکت ، ئاگه داردکت
advertisement , n ئاگایی ، ئاگه یی ، ئاگه داری
advertising , n ئاگه داری
advice , n رازیژ ، شیره ت . په ندیاری ،
په ند، قه ویتی، ئاگاداری ، په ندی
ئاموژگاری ، رازیژکرن ، چغراندن

advisable , adj باش ، په ند
advise , vt , i قه ویتی دکت ، په نددکت
advised , adj قه ویتیکری ، په ندکری
adviser , n (also ئاموژ گار ، ئاقلدار ، راویژکار،
adv i sor) شیره تدار ، شیره تکار، به رده ڤک
advising , n ئاموژ گاری ، قه ویتیکرن
advisory , adj , n راویژکار . په ندی
advocacy , n پشتگیری ، ئالگرتن ئالیکرن ،
پاریز گه ری
advocate , n پاریزه ر، پاریزگه ر
advocate , vt . به ره ڤانی دکت
advocated , adj به ره ڤانیکری
advocating , n به ره ڤانیکرن
advocation , n پشتگیری
adynamia , n دلسستی . بێ هێزی
adynamic , adj دلسست
adytum , n نیڤا په رستگه هی
adz(e) , n دار تراش ته ڤشو ، ته شوێ
adze , vt داری ب ته ڤشویی د تراشت
aedes , n پێشی یا زه ره تایێ
Aegean , adj ئیجی یی ، ژ ده ریایێ ئیجه
aegis , n به ره ڤانی ، پاراستن ، زرێ .
سه خبیری
Aeneolithic , adj ئینولیتی : پێوه ندیدارێ ده مێ
ناڤبه را روژ گارێ نوێ به ری
(که ڤری) ئو روژگارێ پرنجی
aeolian , adj ئولوسی : ژ خو دایێ بایی
aeolipile , n هلمپیڤ
Aeolus , n ئولوس : خودایێ بایی
aeon , n ده مێ بێ پیڤان ، روژ گار ،
هه رده می ، ژی یێ زه مینی
aerate , v . t ددت به ر بایی ، خوینێ تیر
ئوکسجین دکت (ب پشینی)،
بادکت ، غاز دکت ، فیرهایی دکت
aerated , adj فیرهایی کری ، غازکری ، باکری
aerial , adj بایی ، بارایه ل ، هه وایی
aerialist , n په هله وانێ ئه سمانی (ئه خاسمه
ب مێنسکا فرینێ)
aerial ladder, n. پێسترکا ئاگر کوژینا ئامیره کی
aerial perspective ,n. دیتنی یا ئه سمانی
aerial photograph , n وێنه یێ ئه سمانی (ژ ئه سمانی
وه رگرتی)
aerial railway , n رێ ئاسنا هلاویستی
aerial surveying , n روپیڤانا ئه سمانی

aerial torpedo بومبایا مه زنا چه نگدار
aerie , n هیلین
aerification , n باکرن ، تێر باکرن
aeriform , adj هه وادار . نه راست ، غازی
aero , adj فرینی
aero - پێشگره کو با یان هه وایه
aerobatics , n . pl په هله وا نکاری یێن نه سمانی
aerobe , n میکروّب (ل سه ر ئوکسجینا بایی دژین)
aerobic , adj ژیانی یان زندی بایی(زندی یان چالاک یان قه و می دناف بایی دا ب ته نێ)
- respiration پشینا بایی
aerobiosis , n ژین بایی
aerodrome , n با لافر گه
aerodynamics (زانینا) دینامیکا بایی
aerogram(me) , n نامه یا هه وایی
aerography , n . = meteorology
aerolite , also aerolith نێزه یا ئه سمانی
aerology , n = meteorology بازانی
aeromechanic , n , adj پسپور یان ئه ندازیارێ فرینێ ، میکانیکا بایی
aeromechanics , n میکانیکا بایی : با هه فسه نگی، یان لڤینزانی
aeromedicine , n پزیشکی یا فرینێ
aerometer , n چرپێو : باپیڤ
aeronaut , n فرینزان
aeronautic(al) adj فرینی
aeronautics, n فرینزانی
aeroneurosis , n هیرسا ئه سمانی
aeroplane , n فروکه ، بالافر
aerosop , n تورا ئه سمانی ، دوکێل، مژ
aerospace , n ڤالاتی ل دور ئه ردی
aerosphere , n بایێ ل دور ئه ردێ
aerostat , n که شتی یا بایی
aerostatics , n زانینا هه فسه نگی یاباێو غازێن دی ئو هه فسه نگی یا له شێن ناڤدا
aery , adj , n = aerie = aerial
aesculapian , adj n پزیشکی ، پزیشک
aesthete , n جوانی خواز
aesthetic (al) adj . جوان په رست ، جوان خواز
aestheticism , n جوانیتی
aesthetics , n زانینا جوانی یێ ، جوانیزانی
aestho - physiology , n هشزانی
aestival , adj هاڤینی
aestivate . vi هاڤینێ دبورینت
aestivation , n هاڤین بوراندن شتل چاندن ، رێزکا به لگان دناف بشکوژێدا
aetiology , n نه خوشیزانی
afar , adv ژ دورڤه . ژ دور
affability , n نه رمی . سه ر نه ر می
affable , adj نازک. سه ر نه رم.نه رم
affableness , n نازکیتی، سه ر نه رمیتی، نه رمین،
affably , adv ب نه رمی
affair (s) . n کاروبار . پرس . کار
affair de coeur , n ئه ڤینکاری
affect , v . t . هه لدبژێرت، دیاردکت کو. ئێزش دکت ، دلڤینت کارتێدکت ، هشێ دلڤینت .
affect , n . سوزیاری ، هش ، ڤیان
affectability , n . کاریگه ر باری
affectable . adj کاریگه ربار
affectation , n . دیار کرن
affected , adj زێزکری ، دیارکری
- with fever تاوی
affecting , adj کاریگه ر
affectingly , adv ب کاریگه ری
affection , n وژدان : نه ساخی . نیشان ، ئه ڤینی . کارتێکرن . هه ست . دلوڤانی ، ده لالی . هش
affectional , adj کارتێکرنی ، هه ستیار ، دلوڤان
affectionate , adj میهرڤان . دلوڤان ، سوزمه ند ، چه رگسوز . ئه ڤیندار
affectionless , adj بێ دلوڤانی
affective , adj کاریگه ر، سوزیار، هشی
afferent , adj گوهێز (بو نێڤه کا ده ماری)
affiance , n ده زگیری ، ده زگیران ، دلسوزی ، باوه ری

affiance , v . t . دخوازت (که چه کیٚ)، ده زگیریکت
affianced , adj ده زگیرکری
.affiant , n گه واهـ (سوند خاری)
affidavit , n گـ واهی نگوتنا نقیسی، سوندخواری بوٚ دادگه هیٚ
affiliate , v . t .i . دبت ئه ندام
affiliated , adj ئه ندامبویی
affil i ating , n ئه ندامبون
affiliation , n باللە دان . ئه ندامبون
affined , adj پیوه ند
affinity , n خوازی ، گوردان . ته بایی . هوگری . پیوه ندی
affirm , v. t .i . دوپات دکت ، ئه شکه رادکت . دسه لمینت ، دیار دکت
affirmable . adj سه لمینبار
affirmation , n پشتگیری . سه لماندن . ئه شکه راکرن، دیار کرن
affirmative , adj ئه ریٚ یی
affirmatively , adv ب ئه ریٚ یی
affix , v . t پیقه دگرت
affix , n گیره ک . زیده کرن
affixed , adj نوسکاندی
affixing , n نوسکاندن
affixture , n پیقه گرتن
afflatus , adj سروشی
afflict , v. t . ده ردگرت
afflicted , adj دلشه وتی ، ده ردمه ند ، بارکه تی ، دلشه واتکری ، مال که مباخ . به له نگاز ، دل کوفان
affliction , n . دلشه واتی ، خدوک ، ره نجین ، ئازاری ، سو ، گرداف . په رژه نک ، ده رد . هجران. په تا
afflictive , adj ده ردی
affluence , n ده وله ت . به ختیاری ، ده وله مه ندی ، ره ها
affluent , adj ده وله مه ند . ده ست فره
affluent , n جه‌ٚلال ، زیٚ ، چه م
affluently , adv ب ده وله مه ندی
afflux , n ره وانی بوٚ خالکه کیٚ
afford , v . t . دشیٚت بکرت یان بکت
affordable , adj کرینبار
afforest , v . t . دارستان دکت
afforestation , n دارستا نکرن
affranchise , v . t . سه ربه ست دکت ، رزگار دکت ، ئازا دکت ژ به نده واری یی
affray , n قه ر قه شه ، لیکه تن
affreightment , n گرتنا که شتی بوٚ باری
affright , n . بزدهین ، ترس
affright , v . t . دبزدهینت . دترسینت
affront , n رسواکرن . کریتکرن
affront , v . t کریت دکت
affusi on , n رشتن
Afghan , adj وه لاتی ئو زمانیٚ ئه فغانستانیٚ
afield , adv ل زه قی یی
afire , adj adv . گوری گرتی ، سوتی
aflame . adj , adv . داگیرساو، ئاگرگرتی ، گوری
afloat , adj , adv . سه ر ئاف
aflutter , adj فری ، ئارهایی
afoot , adv . ل سه ر پیٚ یی
afore adv . prep . conj . به ری ، ل به ر ، به راهی
afore - پیشگره کو به راهی یه ، به ری
aforementioned,aforesaid adj به ریٚ ناقبری
aforesaid , adj به ری ناقکری یان گوتی
afore thought, adj, n قه ستی پیلانکری
afraid , adj بزدهی ، ترسایی . ترسنوک ، هه ژ ڤاندی ، ترسایی
afore time, adv , adj به ریٚ
a fortiory, (L) چیتره کو
Afr - (o)- پیشگره کو ئه فریقایه
afraid, adj ترسنوک ، ترسایی ، بزدهی ، هه ژاندی، ترسایی
afreet , n دیو . عفریت
afresh . adv ژ نوقه
Africa , n ئه فریقا
African , adj وه لاتی یێ ئه فریقا
- rue ئه سپه نده ر
Africaan , n وه لاتی یێ ئه فریقایا باشور
Africanist , n . ئه فریقازان
Afrikaner , n ئه وروپی یێ باشورا ئه فریقا
Afro-Americo , n ئه مریکانێ ئه فریقایی
aft , adv دناف یان نک پیشی یا که شتیدا .

after, adv , adj , prep. هینگێ ، پشتره ، شوندا ، پشت پاش ، پشتی ، پاشی

-all ئاخر

- he was named.... his father ب ناڤێ بابێ ئاڤکری

- to take ... وه ک

afterbirth , n پزدان . هه ڤال بچوک

afterbrain , n = meten cephalon

after - care , n گوهدان پشتی چاره کرنێ

after clap, n . پاش قه ومین

afterdamp , n. پاش غازا ژه هری

aftereffect , n ئاکام ، دوماهی ، داوی ، ئه نجام

aftrglow , n گه شاتی ل روژ ئاڤابوونا (پشتی ئاڤابونا رۆژێ)

after - grass , n گیایێ شین دبت پشتی برینێ

after- image , n پاش وێنه

afterlife , n پیریتی . ژیانا پشتی مرنێ، داوی

aftermath , n دوماهی . داوی ، ئاکام، پاش ، ئه نجام

aftermost , adj نێزیکتری پێشی یێ

afternoon , n , adj ئێڤار ، نیڤروکی ، پشتی نیڤرو

after pains , n . pl ژانا پاش بچوک بونێ

after part , n . پاش پارچه

afterpiece,n . ترانه یا پشتی شانویێ

aftershave , n . پاش تراشین : گولاڤ

after taste , n . پاش تام یان چێژتن

afterthought , n . هزرا پشتێ کاری

aftertime , n پاش رۆژ

afterward (s) adv . پاشی

afterworld , n . پاش ژیان ، جیهانا دی

aga , n ئاغا ، سه ر دار . سه روک

again, adv . جاردین ، جاره ک دی . دیسان . دیسا

- and ... گه له ک جاران ، دوباره ، جار ل دوڤ جار

- now and .. جاران

- as much (many).. دوجار

against , prep بۆ، ل سه ر، به رامبه ر، دژ

agama , n . کمکمێ ئه فریقا ئو هندێ

agamete , n خانه یه ک نه ره گه زی به رهه مدار

agamic, adj (also agamous) بێ زائوزێ یی ، بێ شوکرنی

agamogeny , n زوربونا نه ره گه زی ، بێ شوکرنی

agamogenesis , n به ر گرتنا بێ ره گه زی یان بێ شوکرن

agamous , adj بێ ئه ندامێن زایه نده یی

agapanthus , n گول ئه ڤین : هه له ز ه ک زه باتی

agape , adj adv . ده ڤ ڤه کری . ده ڤ به ش

agape , n . ئه ڤینی یا برایه تی، ئاهه نگا ئه ڤینی

agapemone , n وارێ ئه ڤینی یێ

agar . n ماده یه ک جه لاتینی ژ که ڤزا ده ریایی دئینن ده ر

agaric , n قارچک

agastric , adj بێ جوک

agate , n شیلان

- line هێل یان رێزا ئاگه داری

- ware کالوتا شیلانی

agave ئه گه یڤێ ئه مریکانی (کاکتوس ، ئاڤدار)

age , n سێره ، چه ر خ . چاخ . سه‌رده‌م . روژ گار ، ده م ،ژی ، ته مه ن

- of consent , n به ربه ختی . هه رزه .

- of reason به ر به ختی . هه رزه

- of .. به ر به خت

- to come of ... دگه هت . به ربه خت دبت

- under .... نه به ر به خت ، بسپور

age , v . t , i پیر دبت

aged , adj پیر ، پیربویی، ئاقسه ره

ageless , adj نه مر . هه رلاو ، بێ پیری ، ئێکجا ر پیرنه بویی

agelessly , adv . ب بێ پیری

agelessness , n بێ پیریتی

agelong , adj ژی روژگار ، نه مر

agency , n پێشکاری . نوکه ری

agenda , n کارنامه

agenda less , adj بێ کارنامه

agendum , n =a genda

agent , n نمینه نده ر ، پێشکار . هو ، هوکار کرێگرتی ، نوێنه ر ، نوکه ر

- provocateur نوکه رێ ئارهاندنێ

agential , adj نمینه نده ری، نوێنه ری

age - old , adj بێقام که ڤن ، روژگاری

ageratum , n ئێجرا توم : گیایە ک ئە مریکانی
agglomerate , v. t . کوم دبت
agglomerate , adj , n کومبون ، بارست : بارستایی , توپە ل کو مبویی
agglomerated , adj کومچکبویی
agglomerating , n گومچکبون
agglomeration , n . کومکرن ، بارستبون. توپە ل ، بارستایی گومچکبون ، لاپە رین
agglutinate (adj) ڤە نوسیایی، رسکی ، رە ساندی
agglutinate , v . t . i درسکت
agglutinated , adj ڤە نوسیایی، نوسکاندی
agglutination , n . نوسکاندن . ڤە نوسین
agglutinative . رسکی
agglutinin , n رسکین
aggradation , n راستکرنا رویێ زە مینێ
aggrandize , v . t . مە زن دکت
aggrandized , adj مە زنکری
aggrandizing , n مە زنکرن
aggravate , v . t . دژوار دکت
aggravated , adj دژوارکری
aggravating circum stances , n . مە رجێن دژوار کرنا سزایی
aggravation , n دژوارکرن
aggregate , adj , n . سە رجە م . تە مامی ، یە کبویی
aggregate , v. t . i کودکت . کوم دکت یە ک . یە ک دکت
aggregately , adv . ب کوکری
aggregateness , n . کوکریتی
aggregation , n . جڤار
aggress , v . i . شە ری دە ست پێدکت
aggression , n . دوژمنکاری . دە ست درێژی
aggressive , adj مقە رس . دڕ . دوژمنکار . شە روک . ئێریشکە ر . شە رکە رسە رت
aggressively . adv . ب دە ست درێژی
aggressive ness , n . دە ست درێژ یتی
aggressivity , n دژواریتی
aggressor , n دوژمنکار . دە ست درێژ
aggrieve , v. t . خە مدار دبت
aggrieved , adj . خە مدار کری
aggrievedly , adv . ب خە مداری
aggrievement , n . خە مداریتی
aggrieving , n خە مدارکرن

aghast , adj بزدهی . سە هم گرتی
agile , adj چالاک
agilely , adv . ب چالاکی
agility , n چالاکی
aging , pres . part . of age(also ageing) پیربون
agio , n سە دی یا پێک گوهارتنا پارا
agiotage , n بازارێ بە شێن دارایی.کاری درافگە یی
agist , n . برنا تە رشی بۆ ئالیکێ
agitate . vt,i . دئارینت . هاردکت . هان ددت . دهە ژینت . دلڤینت ، دلە قینت
agitated , adj هێج . هار ، قوتو . گرگێن . روزە ر . هاندایی، هە ژاندی، لە قاندی ، لڤاندی، پە شوک . هار و هێج . ئارماندن .
agitating , n . هارکرن
agitation , n بە لقین . هاندانا گشتی ، چە ڤا ، لڤاندن ، هە ژاندن . لە قاندن ، کە یاندن، هاریتی . هاری ، هە لچون . هێج ، شە پرزە یی
agitative , adj ئارا ندار
agitatator , n کە یاندە ک .هاندە ر . هارکە ر، بزاڤکە ر، لڤوک
agleam , adj چرسی، تە یسی
aglet , n مێرتالێ جوان ل سە ر کراسی
aglitter , adj چرسی ، تە یسی
aglow , adj گە ش
aglossa , n بێ زمان
agnail, n . کولبونا دور نینوکێ (چە رمێ درهایی ل بن رهێت نینوکێ)
agnate , n , adj مروڤێ بابی ، نە ڤی
agnatic , adj مروڤێ ژ لایێ بابیڤە
agnation , n . مروڤی ژ لایێ بابیڤە
agnomen , n . نازناو
agnosia , n نە شیانا نا سکرنێ
agnostic , adj نە زانمکار . نە زانینکار ، کە سنە زانی
agnosticism , n . نە زانمکاری
ago , a , adv . پێش ، بە رێ ، بە ری
agog, adj , adv . گە روک . هیڤیدار .
agonia , n کێفە راتا مرنێ ، پە رمرنێ

agonic , adj سه ر به کی: نه لادایی، نه گوشه کی

- line هیل یان ریزا سه ریه کی ، ریزا نه لادانا مه غنه تیزی

agonist , n . به شداریٔ کیشه ییٔ یان خه باتیٔ

agonistic , adj تنگژی . کیشه یان به رهه ڤدانخواز پیشبرکیٔ یی (وه رزش)

agonistically , adv . ب به رهه ڤدانی

agonize , v . t . i . دنالت . دئیشت

agonized , adj . نالی ، ئیشایی

agonizing , n نالین

agonizingly , adv . ب نالینی

agony , n . دەردمه ندی ، ئازار ، ئارمان . هنیچ ، ژان . که ڤته له ڤت ، ئیش ، ئه شکه نجه

- column کارێته ییٔ ئاگه داری یێن که سی (د ناڤ روژنامه ئیدا)

- of death خه مور، کیڤه راتا مرنیٔ

agora , n . مه یدانا گشتی یا بازیریٔ گریکی (یونانی)

agoraphobia , n ترسا درێت گشتی

agouti , n . ئه گوتی : جانەوەرەک ئه مریکانی کرنده مو ئو گوهـ کورت وه کی دی وه ک کیڤر وشکیٔ یه

agraf (f) e , n سنجه ڤه ک خه ملاندنا جلان

agrarian , adj کشتی، چاندنی

agrarian reform , n زه ڤی سازی ، باشکرنا چاندنیٔ کشتی سازی

agrarianism , n ته ڤگه را چاکرنا چاندنیٔ یان کشت و کالی

agree , v . i , t . قایل دبت ، پیک دهێت

agreeability , n . په سه ندباری

agreeable , adj ب جه هـ ، سازکار ، په سه ندبار ، خوش مروڤ

agreeably , adv . ب سازکاری

agreed , adj په سه ندکری ، پیکهاتی

agreeing , n به ر ب هه ڤ ، پیکهاتن

agreement , n . قیم ، ریک که تن، ته بایی ، گوزیدان پیکهاتن ، هه ڤهاتن

- violator . پیکهاتن شکین

agrestic , adj نه ڤه مشتی ، زڤر ، گوندی

agribusiness , n چاندنکار

agricultural , adj . چاندنی، کشت و کالی ، چاندنزانی

- cooperative هه ره وه زی یان زیاره یێن چاندنیٔ

- worker سه پان ، وه رزێر

agriculture , n کشت ، کشت وکال ، چاندن

agriculturally , adv . ب چاندنی

agricu lturist or agriculturalist , n چاندنزان ، چاندیار

agrimony , n ته خلیت شیناتی نه خاسمه گول

agrimotor , n بزوینا چاندنیٔ

agriology , n . خوه ندنا گه لین سه ره تایی

agroindustrial , adj چاندن پیشه سازی

agrology, n ئاخ چاندنزانی

agronomist . ئه ندازیاریٔ چاندنیٔ، پسپوریٔ چاندنا گوندی، چاندنزان

agronomy , n چاندنزانی زانینا چاندنیٔ، ئه نداز یاری یا چاندنیٔ

aground , adj , adv . ب ئه ردیٔ که تی ، ل سه ر ئه ردیٔ

- the ship ran .. گه می وه رگه را سه ر ئه ردیٔ

ague , n . له رز ، تا (ل گه ل ساری ییٔ ، گه رمیٔ ئو خوهدانیٔ)

aguish , adj تایی

ah(interj) نیشانا شادی، پێشه مانی، کوتی یان خه میٔ

A . H . سالا کوچی

a , h . ئه مپیر ده مژمیر

aha , interj نیشانا ترانه ییٔ، سه رکه تنیٔ یان گوهوشینیٔ

ahead , adv . ل به راهی ییٔ

Ahriman , n خودایێ به دی ییٔ

Ahura Mazda , n . خودایێ په ندیار، بونا بالا : خودایێ ڤه نجی ییٔ ئو روناهی ییٔ زه رده شتی

aid , v . t . i یارمه تیٔ ددت . هاری دکت

aid , n . یاریده دان ، هه ڤاری ، فریاگه ر ، پیتاک، فریا ، کومه ک، هاوار . هاریکاری، هاریکرن ، یارمه تی، فریا گوزاری

- first فریای به رایی . هاریکاری یا به راهی

aide , n هه ڤپشت، هاریکه ر، یاوه ر

aide - de - camp (A . D . C .) n . یاوه ر

aide - memoire , n . یادنامه ، بیرنامه

aigrette , n چه کێ سه ر ی (ژ په‌ریان گه وهه ری چیکری)
aiguille , n . قولکه ر یان سمتوکێ که فری، که فرێ سه ر تیژ
ail , v . t . i نه خوش ببت
ailanthus , n دارێ ئه سمانی :داره ک ده فه را به کسانه که رێ (نیف قابیرێ)
aileron , n . چه نگک :پارچه‌یه‌ک فه ک ژ چه نگێ بالافرێ بۆ هه فسه نگی یێ
ailing . n نه خوش . نه ساخ
ailment , n نه ساخی ، نه خوشی
ailurophile , n حه زکه رێ کتکان
ailurophobe , n نه حه زکه رێ کتکان
aim , v . i . t . ئارمانجێ دگرت ، ستێرگی دگرت
aim , n. ئامانج ، مه به ست ، سه ر دل ، داخواز مه ره م ، ئارمانج ، کام
aimed , adj راچافکری
aiming , n راچافکرن
aimless , adj مه هیران . گه فج ، بێ ئارمانج
aimlessly , adv . گوتره ، بێ ئارمانجی
aimless ness , n . بێ ئارمانجیتی
air , v . t . ژوهادکت ، ددت به ر بایی
air , n . که ش، با، هه و ا
- base . بنکێ بایی یان هه وایی
- bladder میزدانا بایی ، باتو
- borne فه گوهازتنا ئه سمانی
- bridge پرا ئه سمانی (بالافری)
- cooler با سارک
- current , n . ره وتکا بایی
- express فه گوهازتنا ئه سمانی یا گورزه یان
- force هێزا ئه سمانی
- fresh بایێ هێن ، بایێ پاک
- hostess مێفاندارا فروکه یێ
-lift هێلا ئازوقه کرنا ئه سمانی ، پرا ئه سمانی
- mail پوسته یێ ئه سمانی
- mass بارسته یێ بایی
air condition , n باگوهێزک
air conditioner , n باسارک ، باخوشک، با گوهێزک
air conditioning , n باسارکرن ، باگوهارتن
air craft , n بالافر ، فروکه
aircrew , n. بالافرفان یان کارکه رێن بالافرێ
airdrome , n. فرگه
air field , n. فرگه
air flow , n. ره وتکا بایێ بالافرێ
airless , adj. بێ با
airing , n. باکرن نیشاندان
airletter کاغه زا پوسته یێ ئه سمانی ، نامه یا پوسته یێ ئه سمانی
air line , n. هێلا ئه سمانی
air man, n. فروکه فان
air plane , n. بالافر ، فروکه
air pocket , n. به ر یکا بایی
air post , n. = air mail
air port , n. فروکه خانه ، فرگه ، بالافرگه
air proof , n. به رگری بایی
air pump , n . باتێکه ر
air sac , n. کیسکێ بایی ، باخانه ، میزدانکا بایی یا ماسی یا
airscrew , n. په روانه یا بالافرێ
air shaft , n کاریته یێ بایی (بۆ با گوهارتنێ)
air ship, n بالونا بزوینکری
air sick, adj. گێژیێ ئه سمانی
airspace, n. مه ودایێ ئه سمانی (بۆ ده وله ته کێ)
airspeed, n. له زا دینامی یا بایی
air stream , n.= air flow
airstewardess . مێفاندارا فروکه یێ
air stream , n باگه ر
air strip داهاتنگه یا بالافران
air tight دژبا گرتی، بێ کون
air - to - air ژ ئه سمانی بۆ ئه سمانی
air ways , n هێلێن بایی (هه وایی)
air woman بالافرفان (مێ)
air worthy کێرهاتی بۆ فرینێ
airy , adj بایی . هه وایی، بلند ، ل ئه سمانان به ربه کری ، ئاشوپی ، شاد، لاو ، نازک، باکری ، فه کری ، قاپان
aisle , n دابه شکرنا دیرێ ، راره و . رێکا نافبه را کورسیکا
aitch bone , n گوشتێ رانێ گولکی (ل سه ر هه ستی !)
ajar , adv , adj پچه کێ فه کری
akimbo , adj , adv . ده ست ل سه ر کێله کێ
akin , adj وه ک ، خزم ، مروف
ala , n بال . چه نگ
alabaster , n گێچ . مه رمه ر

alabasterine , adj	مه ر مه ری
a la carte , adj	خوارنا به ها ب ئامان
alacrity , n	چالاکی ، لیکدانا خوش
a la mode , adj	موده دار
alar , adj	چه نگی
alarm , n	هه ژلین ، ترس ، دیلی ، ئاگه هی یا سه همی یێ
- clock	ده مژمیرا ئاگه کرنێ
alarm , v . t	ئاگه هدار دکت ، هشیار دکت
alarmed , adj	هه ژڤاندی ، هه ژلی
alarming , n	ترسینه ر ، ترسناک ، توقاندن
alarmism , n	ترساندنیتی
alarmist , n	ترسنوک
alary , adj = alar	
alas !	واخ ! وای ! وه ی .
ala spurra , n	زر باله . زر چه نگ
alastor , n	دیوێ تولدار
alate (d) , adj	بالدار . چه نگدار
alb , n	کراسێ دریژێ ئولداران
albata , n	زیڤێ ئه لمانی ، میرتالێ سپی
albacore , n	ماسی یه ک ده ریایی مه زن
Albanian , n	ئه لبانی ، وه لاتی یێ ئه لبانیا
albatross , n	توخمه ک بالنده ل ده ریایێ هه دار
albeit , conj	هه رچه ند
albescent , adj	سپی بویی
albine , n	به ر سپیڤه ، قوله ، به له ک
Albion , n	ئنگلیزستان (هوزانی)
albite , n	ئه لبایت : فیلدسپارا سودا یان سپی
album , n	ئه لبوم (ده فته را) ئیمزا، پول یان وێنه قاوێن هه لبژار ێن توری یان مه ز یقه یی
albumen , n	سپینه ، سپیلک ، سپیلکه یا هیکێ
albumin , n	سپیلک
albuminous , alboninose	سپیلکی
albumin uria , n	میزا سپیلکی
alburnum , n. = sapwood	
alchemic (al)	کیمیایی یا که ڤن
alchemist , n	کیمیاڤان
alchemize , vt .	دگوهورت (ب که ڤنه کیمیایێ)
alchemized , adj	گوهارتی
alchemizing , n	گوهارتن
alchemy , n	*کیمیایا که ڤن بۆ گوهارتنا کانزین* ئه رزان بۆ زێری ئو دریژکرنا ژی یی
alcohol , n .	مه ی ، کحول
alcoholic , adj	مه ی ڤه خوار، مه ست سه رخوش
alcoholism ,n	مه ی به نگی ، مه ی ڤه خوارنیتی
alcoholize , vt .	کحول دکت
alcohol meter , n	کحولپیڤ
alcoholometry,n .	پیڤانا کحولی
Alcoran , n	قورئان
alcove , n	شکه فتوک
alcyone , n	ئه یرێ شه مه دانێ
aldehyde , n	ئه لدیها ید : ئاڤه کی یه ک فرینی بێ ره نگ بێهن خه نقین ژ ئوکسید بونا کحولی چێدبت
alder , n	ئه راشێ ئاڤخوازدار وه ک به لوکێ
alderman , n	جیگرێ که ڤنیشاهێ ئنگلیز، جڤاتڤان
ale , n	بیره یا سڤک
- wifc	خودانا بیره خانه یێ
aleatory , adj	سه ر به ختی
alee	ل سه ر ره خێ که می یێ دورێ ژ بایی
alehouse , n	بیره خانه
alembic , n	ئالاڤا کیمیایی یا دلوپاندنێ
alegar , n	بیره یا سڤکا ترش
alert , v.t .	ئاگه دکت، هشیاردکت ، وریادکت
alert , adj , n .	وریا ، لیکدایی ، گورج ، چاڤ ڤه کری . هشیار ، هایدار
- on the ...	های ژ خوه هه یه
alerted , adj	هشیارکری ، هایدارکری
alerting , n	هشیارکرن ، هایدان
alertness , n	ئاگه هیبون ، ئاگه هی . هشیاری
alcurene , n	ئه لورین : ماده یه ک دیندکی پروتینی دناڤ تویڤلێ هنده ک هه له زاندا
alexia , n	کوراتی یا خوه ندنێ
alexin , n	به کتریا کوژ
alfa paorticle , n	پرتکا ئه لفا
- ray	تیریژا ئه لفا، ئه لفا تیشکا
alfalfa , n	هه له زه ک سێپه لێ یه (ئالیفه)
alg(o) -	پیشگره کو ئێشه
alga , n	ڤه وزه ، که ڤزه ر ، که ڤز
algarbra , n	ئه لحه برزانی ، جه بر
algabraic (al) , adj	جه بری

algabraic equation , n	هه فکیشه یا جه بری
algabraic expression,n	ده ربرینا جه بری
algabraic function , n	هوکاریٛ جه بریٛ
algabraist , n	زاناییٛ جه بریٛ . جه برزان
Algerian . n , adj	جه زائری
- algia	پاشگره کو ئیشه ، ژانه
algid , adj	سار
algoid , adj	که فزی
algolagnia , n	خوه‌شی‌یا ئیٛشاندنیٛ یان ئیٛشانیٛ
algology , n	زانینا که فزان
algometer , n	ژانپیف (ب هشا ژانا په ستینیٛ)
algophobia , n	تر ئیٛشی
algorism,n(algorithm)	لوغاریتم
ali-	پیٛشگره کو چه نگ ، باله
alias , n , adv .	زر یان پاچ ناف
alibi , n	به هانه یان دروفا بیٛ تا وانی یێ
alibi , vt	به ردت ، ب به هانه یا بیٛ تاوانی یێ
alien , adj , n	بیانی
alienable , adj	گوهێزبار
alienate , v. t	(خودانی یا سامانی) دگوهورت یان دگوهیٛزت ، سل دکت ، دور دئیٛخت
alienated , adj	ئه نراندی
alienating , n	ئه نر اندن
alienation , adj	دامالین، دلهیٛلان ، تاره ک ، دورکرن گوهازتنا خودانی یا سامانی ، شاشی یا هشی ، جودابون
alienee , n	بزگوهازتی
alienist , n	پزیشکیٛ هشی
alienor , n	گوهیٛز : (خودانی یا سامانی)
aliform , adj	شکل چه نگ ، وه ک چه نگی
alight , v. t .	په یا دبت
alight , adj , adv	سوتی ، شه وتی ، هلکری
.alighted , adj	په یابویی ، لوسیا ، ئه نشتی
alighting, n .	به یابوون[illegible] نشتن لوسین داهشتن
align , v . t . i .	هیٛل دکت
aligned , adj	لایه نگیر ، ئالیکار ، ره ففکری ، ئالگر هه فالدار . ئالیگر . ره ففاندی
aligning , n	ریزکرن ، لاگیری . هه فالداری
alignment , n	ریزکرن ، لاگیری ، تاگیری
alignmental , adj	لاگیری یی
alike , a , adv .	وه ک هه ف، وه که یه ک
aliment , n	خوارده مه نی ، خوراک
alimentary , adj	خوراکی
alimentation , n	خواراندن
alimentative,adj= nutritive	
alimony , n	پاره ییٛن خودانکرنیٛ
aliphatic , adj	به زدار
aliquant , adj	دابه شیٛ نه ته مام
aliquot ,adj	دابه شیٛ ته مام
alive , adj	ساخه ساز ، ساخ ، زینده وه ر چه له نگ .ژیندار .ره نده ک . زندی،گیاندار
alizarin , n	بویه یه ک سور
alkali , n	تفت، قلیٛ
alkalimeter , n	قلیٛ پیف
alkaline , adj	قلیٛ یی
alkalinity , n	قلیٛ تی
alkalinization , n	قلیکرن
alkalinize , v . t .	قلیٛ دکت
alkanet , n	گه وند یان گزرز
all , adj. adv : pron	گشت ، ته مام ، ته ف ، تیٛکڕا گشک ، گش . هه می ، هه مو
-...alone	ب ته نیٛ، بیٛ هاریکه ر
- ...along	هه رده م ، ژ ده ستپیکیٛ
-... around	زه حف، شه هره‌زا، گشت، هه موکی
-... but	نیٛزیک
-... clear	نیشانا نه مانا مه ترسی یێ
- daylong	هه می روژیٛ
- in ...	هه می یه . هه رتشت
-... in all	سه رهه فدا
-.. one to me	یه ک تشته بوٛ من
-...over Asia	ل هه می ئاسیا
- ... right	باشه ! ل گه ل ته مه
-above ...	به ری هه می یێ
- after ...	پشتی هه می یێ، ل گه ل هندیٛ
- at ...	ئیٛکجار
- for ....that	ل گه ل هندیٛ
- for good and ..	هه تا هه تا
- in ...	تیٛکرا
- not at .. .	ئیٛکجا ر ، سه ر چافا
- to be .....over	ته مام دبت
- to be ... over with	ویٛران دبت ، ل به ر مرنیٛ یه
allay , vt	هه دار دکت

allaying , n	هه داركرن
allegation , n	داواكارى
allege , vt .	دبيژت
allegiance , n .	دلسوزى ، راژێربون
allegiant , adj	دلسوز ، ئه مه كدار
allegoric (al) , adj	خوازه يى
allegorize , vt	خوازه يى ده ردبرت
allegory , n	خوازه ، چيروكا هيمايى
allegretto , adj , n	ڤلينا له زين ، له زين
allegro , adj	له زتر ، زوتر .
alleluia , interj	خودا مه زنكرن
allemande , n	مه زيقه يان سه ما يه ک ئه لمانى
allergen , n	ماده يێ هه ستيارى يان لێ نه هاتى
allergic , adj	لێ نه هاتنى
allergy , n	لێ نه هاتن
alleviate , vt	وێله دبت ، هه دار دكت
alleviation , n	هه دار كرن
alley , n	كولانک ، كوچه
alleyway , n	ئالوله . كولانک
All Fools Day , n	يه كى نيسانێ
all fours, n , pl .	هه ر چار : ده ست ئو پێ يێن مروڤى، لنگێن ده وارى
All hallows , n	جه ژ نا هه مو پيروزان
all heal , n .	گيايێن پزيشكى يێن گه ليرى
alliaceous , adj	سيرى ، پيڤازى ، وه ک سير يان پيڤازى
alliance , n	په يمان ، هه ڤالبه ندى
allied , adj	هه ڤالبه ند، هه ڤ په يما نكرى
alligator , n	تيمساحێ ئه مريكانى ، كه ڤلێ ڤى تيمساحى
alliterate , vi , t	په يڤێن ب هه مان تيپان ده ست پێدكن ب كار دئينت
alliteration , n .	ب كار هێنانا په يڤێن ب هه مان تيپان ده ست پێدكن
allocate , v.	دادنت : دابه ش دكت، به هر دكت
allocation , n	دانان، به هر
allocution , n	گوتارا ميرى
allogamous , adj	په يێنكرنى يا تيكل
allogamy , n	په يێنكرنا تيكل
allomeric growth , n	وه رارا بنيات گوهور
allomerism , n	گوهورينبارى يا بنياتا كيميايى بێ گوهورينا شكلێ توڤى
allomorphism , n= allotropy	
all-or - none - law	ياسايا هه مى يان نه

allot , vt .	دابه ش دكت ، به لاڤ دكت
allotment , n	دابه شكرن
allotrope , n	شكلێ گوهورينا له شێ تايبه خويان بێ گوهورينا ماده يى
allotropic , adj	ژ شكلێ گوهورينا تايبه خويان
allotropy , n	گوهورينا تايبه خويێن له شى بێ گوهورينا ماده يى
allotee , n	خودان به هر ، بۆدابه شكرى
all- out , adj	هه مو كى
allover , adj , n	ل سه ر هه مو رۆيى ، هه موكى ، ته ڤنێ ل سه رهه مى رۆيى چاپكرى، نه قشێ ل سه ر هه مى رۆيى
allow , v . t , i	دهێلت
allowable , adj	ره وا
allowance , n	ده رماله، رێدان . هێلان، هێشتن
allowed , adj	ره وا
allowing , n	هێشتن ، هێلان ، رێدان
alloy , n	دارشته ، ميرتالێن تيكل
alloy , vt	تيكل دكت .(ميرتا لان)
all right, adv , adj	باشه ، گه له ک باش
all - round = all around	
All Saints Day . n .	جه ژنا هه مو پيروزان (يه كى چرى يا دوه م)
allseed , n	توڤدار: هه له زه ک تير توڤ
allset , adj	ليكدايى
AllSouls Day,n	جه ژنا مرى يان
allspice , n	بيبه را شرين
all thei sm , n	په رستنا گێره خودايان
allude , vt	نيشان دكت
allure , v. t .	ڤيت دكت، قايل دكت (ڤيتكارى)
allurement , n .	ڤيتكارى
alluring , n , adj	ڤيت ، دايلان
allusion , n	سه رنج ، نيشانكرن
allusive , adj	نيشانكرى
alluvial , adj , n .	سێلاخ ، ونک ، تلول، سێلاک ، نيشته يى ، ليم
alluvion , n .	ليم ، ليته
alluvium , n	سێلاخ، ونک، سێلاک، تلول، ليم، ليته
ally , v. t . i .	يه ک دگرن
ally , n	سوندخوارى . هه ڤالبه ند ، هه ڤال دوست . هه ڤ سوند، هه ڤ په يمان ، په يمانكه ر
allying ,n	هه ڤ په يمانكرن

almanac , n سالنامه
almighty , n , adj خودا، ئیکجار هیزدار
almond , n . بادام ، به هیف ، باهیف
- eyed چاف باهیف
almoner , n ئه رکداریٚ به لاڤکرنا خیران
almost , adv . هه ما ، نیزیک
alms . n . خیر
almsgiver , adj خیرکار
almsgiving . n خیرکاری
almshouse , n په ناگه، په ناخانه ، مالاخیریٚ ، خیرگه
almsman , n هه ژاریٚ ل سه ر خیران دژیت
aloe , n ئه لو : هه له زه ک شیریز تاله دبیژن کو ده ر مانه بوٚ زکچونیٚ
aloft , adv . بلند ، بالا
aloha , interj گازی یا خیرهاتنیٚ یان ئوغریٚ
aloin , n ئه لوین : ده رمانیٚ زکچونیٚ ژ هه له زا (ئه لو ده رد که ڤت)
alone , a dj, adv . تنیٚ ، یه کتا ، ته ک ، بیٚ که س ، ته نیٚ، ته نیا
along , prep., adv . ب دریژایی
alongshore . نک به رئاڤی
alongside, adv , prep . دبه ررا
aloof , adv , a dj جودا ، ڤه ده ر
alopecia , n مووه‌ریان ، که چه لی
alory muscles , n زه بله کین چه نگدار . ماسولکه یین بالدار
aloud , adv . به رز ، بلند
alow, adv = below
alp , n چیا یه‌ک بلند، گوپیتکا چیایی، به نار
alpaca , n ئه لپاکا :جانه وه ره ک با شور ئه مریکی، لامایێ هری دریژئو ئه رم
alpe glow , n رڤینا به ر سوریێه ل سه ریٚ چیایان دیار دبیت ل روژ دمرکه‌تنیٚ یان ئاڤابونیٚ
alp (en) horn , n بوریزان یان توتیکا شڤانین چیاییٚ ئه لپ ، ئه لفابیٚ
alpen stock , n داریٚ ئه لپی سه رک تیژ بوٚ سه ر که تنا چیایی
alpestine , adj ئه لپی (ژ چیاییٚ ئه لپ)
alph , n ئه لیف
alpha , n ده ستپیک ، تیپا (ا)
- decay ئه لفا ئه مان
- emitter ئه لفا ده ر په رین
- particle پرتکا ئه لفا
- source ژیده ریٚ ئه لفا
alpha and omega , n ده ستپیک ئو دوماهی
alphabet , n ئه لفابیٚ

alphabetic (al) ,adj ئه لفابیٚ یی
alphabetically , adv . ب ئه لفابیٚ یی
alphabetization , n ئه لفا بیکرن
alphabetize , vt ئه لفابیٚ دکت
alpha iron , n ئاسنیٚ ئه لفا (گ ر می ژ ٩١٠. ئه پتره)
Alpint , adj , n ئه لپی، بلند (ژ چیاییٚ ئه لپ) .
Alpinism , n سه رکه تنا چیایی
Alpinist , n سه رکه تی ییٚ چیایی
already , adv پیشان ، ئیدی ، هیش نوکه ، داها، دها
Alsatian , adj , n . ئه لزاسی
alright , = allright
also , adv . هه روه سا ، هه روه ها ، ژی ، دیسا . دیسان . ل سه ررا
- ran ئه وژی به زی (سه رنه که تی)
alt , n ئاوازا بلند
Altaic , adj ئه لتایی (ژ چیاییٚ یه لتاییٚ ئاسیا ئاڤین یان خیزانا زمانین ڤیٚ ده ڤه ریٚ
altair , n هه لوییٚ فرنده
altar , n گوریگه، قوربانگه
altarpiece , n نه قشیٚ ل پشت ئو ل سه ر قوربانگه یا دیریٚ
altazimuth , n . بلند پیف
alter , vt , i دگوهورت :
alterability , n گوهورباری
alterable , adj گوهوربار
alterably , adv . ب گوهوری
alteration , n گوهوران
alterative , adj , n گوهورک
altercate , v , i . شه ری دکت ، سه رکیشی دکت
altercation , n . گه لج . سه رکیشیکرن
altered , adj گوهارتی
alter ego , n . که سی یا دی یا مرڤی
alterer , n گوهورکه ر
altering , n گوهارتن
alternant , n نوبه تی، نوره کی
alternate,v. t. i ,n,adj یه ده ک ، هه ڤ گه ل، نوره کی دکت
alternated , adj نوره کیکری
alternately , adv . ب نوره کی
alternating نوره کی
- current ره و ته کیٚ نوره کی
alternation , n هه ڤ گه لی . گوهارتن . نوبه تداری هه ڤ گه ل ، شونی، نوره کی
alternative , adj , n. گوهارتو

alternator , n گومێرک
althorn , n ئالاله ک مه ز یقه یی وه ک بوریز انێ
although , conj هه رچه ند
altimeter , n بلندی پیڤ
altimetry , n بلندی پیڤی
altitude , n . به رزایی ، به رزی ، بلندی
alto , n , adj بلندتر، ده نگێ نیر
altocumulus , n ئه ورێ گوگی به رسپیڤه
altogether , adv . به ر هه ڤ . هه می ، تێکرا
altorelievo , n نه قشێ به رز
altostratus , n ئه ورێ تاری
altruism , n قه نجیتی ، حه زکرنا ژ مروڤێن دی
altruist , adj قه نجی خواز
altruistic , adj پێوه ندیدارێ قه نجی خوازی
alum, n شه ب، زاخ
- solution گیراوی زاخ
alumina , n ئه لومینا : ئوکسیدێ ئه لومنیوم
aluminate , n ئه لومینێت
aluminiferous , adj ئه لومنیومی (ئه لو منیوم تێدایه)
aluminize , vt . ب ئه لومنیوم دکت یان چاره دکت
aluminous , adj زاخی
aluminum , n ئه لومنیوم
alumna ده رکه تی یا زانستگه یان زانکو
aluminium , n = alminum فافون
alumnus , n . ده رکه تی یێ زاستگه هێ یان زانکویێ
alumroot , n . ره زاخ : ئه خلیت هه له زه
alunite , n ئه لو نایت
alveolar , adj وه ک شانه یا هنگڤینی
alveolate , adj کونکی، وه ک شانه یا هنگڤینی
alveolus , n کونکا ددانی ، کونک ، خانه کا پشا بایی
always , adv هه میشه . هه می جار، هه ر . تم، هه ر گاڤ . هه رده م ، هه رجار
alyssum , n ئه لیسون : هه له زه . گولا ئه لیسوم
am , v ده م
am(ante meridiem به ری نیڤرو
amadou , n ماده یه ک هه ورکی یه (بۆ برینکاری یێ ئو ئاگرێ به رسته یی
amain , adv ژنشکی ، بێقام ، ب خورتی ، ب په له، ب له ز

amalgam , n تێکلی مێرتاله کێ ل گه ل جیوه یی وه ک زێری
amalgamate , adj تێکلبویی ، یه کبویی
amalgamate , v . t . i تێکل دکت
amalgamated , adj یه کبویی
amalgamating ,n یه ککرن
amalgamation , n یه کگرتن ، یه کبه تی ، تێکلکرن، یه کخستن
amalgamator , n تێکله ر
amanita , n . ئه مانیتا: کاره ک ژه هری یه
amanuensis , n قه که تن ، نڤیس روونڤیسه ر، رازگر
amar anth , n هه له زا ئاشوپا بێ قور مچین، ره نگێ ئه رخوانی یێ تاری ،ره نگێ قه ره نفه لی یێ به ر ئه رخوانیڤه ! ماریگولد، مه خمورک ، گول زێرین .
amaranthine , adj مه خموری،ماریگولدی ، گول زێرینی
amarelle , n هه رمی یا گێلاسی
amaryllis , n . ئه خلیت نێرگزه
amass , v, i . کوم دکت
amassed , adj قه ریول ، کومکری
amateur , n , adj . هه وه سکار ، خوازا . خولیا
amateurish , adj ئه پسپور ، ئه شه هره زا
amative , adj ئه ڤینباز
amativeness , n ڤینکاریتی،ره گه زخوازیتی، ئه ڤینبازیتی
amatol , n . ئه ماتول :ماده یه ک ته قه مه نی
amatory , adj . ئه ڤینبازی
amaurosis , n . کوره یی (پارچه کی یان هه موکی)
amaze , v. t . دگوهشینت
amazed , adj عه جێبمایی،عه جێبگرتی، گوهشاندی
amazement , n هه یهولان سه رسورمان، گوهشاندن
amazing , n . سه یرگێره ، بزده ین . سه رسورین
amazon , n ژنا شه رکه را ئه فسانه یی، ژنا خورتا دریژا زه لامی
amazonian , adj ژ رویبارێ ئه مازونێ ، ژنا خورتا زه لامی یا شه رخواز
ambassador , n ئێلچی، بالیوز
ambassadorial , adj بالیوزی
ambassadoress , n بالیوز (ژن)
amber , n که هره مان : ماده یێ به ر بویی یان به ردینه یی ، زه رێ روون ، ئه میه ر، زه رێ به رسورافی

ambergris , n ئه مبه رگریس: ماده یێ مومی یێ خاف به رنافی ده ریایێن یه کسانه که ری
ambidexter , adj دورێ ، رزباز ، دو ده ستی ، چه پ ئو راست
ambidexterity , n دورێیی، رزبازی، دوده ستیتی
ambience , n با ، ئاف ئوبا، ژینگه، دور وبه ر
ambient , adj دور و به ری
ambiguity , n ده ربرینا دو واتایی
ambiguous , adj لێل، ئالوز ، گونگ . دو واتایی
ambiguously , adv ب دو واتایی، ب لێلی
ambiguousn ess , n لێلیتی، دو واتا یی تی
ambilogy , n دو واتایی
ambisexual , n adj . دوره گه ز
ambisexulity , n دو ره گه زیتی
ambit ,n . در ، مه ودا
ambition , n . تێکورکی ، بلندبینی ، به رز یخوازی
ambitionless , adj . بێ به رزیخوازی
ambitious , adj تێکورک . بلندبین ، ئازوه ر . ئاز ، ئه زوه . به رز یخواز
ambitiously , adv . ب به رز یخوازی
ambitious ness , n به رز یخوازیتی
ambivalence , n هه فدژی ، ناکوکی . دوبه هایی
ambivalent , adj دوبه ها ، ناکوک هه فدژ
ambiversion , n هه فهێزی یا جوداخوازی ئو جفاکخوازی
ambivert , n هه فتا یان هه فهێزێ جوداخواز ئو جفاکخواز
amble , v . t چارگافێ دکت
amble , n چاربازی ، چارگافی
ambler , n هه سپێ ره هوان
amblyopia , n کێم دیتن
ambrosia , n خورا کا خودایان
ambrosial , adj . ژخوراکاخودایی ، خودایی
ambry , n ئێر یان دولابا ئازوقه یی
ambulacral , adj کونگه یی
ambulacrum , n کونگه : بژ ده رکه تنا پێ یێن لوله کی یێن ماسی یا ستێری
ambulance , n هاریکرن ، یارمه تی، نه خوشخانه یا مه یدانێ ، نه خوشخانه یا گه روکا ل گه ل له شکه ری ، گوهێزوکا نه خوشان
ambulant , adj گوهێز، گه روک، نه خوشی یا دله شیدا دگه رت
ambulate , vi دگوهێزت ، دگه رت
ambulated , adj گه رایی
ambulating , n گه ران
ambulatory , adj,n گه روک
ambuscade , v . t , i بوسه له ددت
ambuscade , n مه لاس ، له دان ، به ره هه ک پێس ، مه لاسی . بوسه
ambush , v. t . i . بوسه له ددت
ambush , n بوسه، مه لاس .له دان ،به ره هه ک، پێس ، مه لاسی
ambushment , n بوسه
ameba , amebic =
amoeba , amoebic
amebiasis , n ئه میبیتی : ئه ساخی یا ئه میبیا
ameliorate , v . t . i باشتر دکت
..ameliorated , adj باشکری
ameliorating , n باشکرن
amelioration , n چاکرن ، باشکرن
ameliorative , a باشترکری
amen . ئامین ، ئێجا بلا وه بت
amenability , n به ر پرسیاری
amenable , adj به رپرسیار
amend , v . t . i به دی یێ به رددت ، باش دبت، راست دکت
amendable , adj بژاربار ، باشکرنبار ، راستبار
amendatory , adj بژاری ، راستکرنی ، باشکرنی
amender , n راستکه ر
amendment , n باشکرن ، بژارکرن، راستکرن
amends , n شوندان
amenity , n خوه ش ری ئو رێباز
amenorrhea , n چکبونا خوین دیتنێ یان مه هکێ
ament , n ئیشی یێ گولی یێ گول گه نمی
amentia , n دیناتی
American , adj ئه مریکان
Americana,n به لگه نامه، کتێب یان راستی ل سه ر ئه مریکا
Americanism , n زاراڤێ ئه مریکانی ، ئه رێتێ ئه مریکانی .سه ره تایێن چاندایا ئه مریکانی
Americanist , n ئه مریکانزان
Americanization , n ئه مریکانکرن
Americanize,v , t , i ئه مریکان دکت

americium , n ئه مریکیوم، هێما نه‌ک مێز تالی یه
Amerind , n هندوکێ سورێ ئه مریکانی
amethyst , n , adj . به رێ به هاگران
amethystine , adj ژ به رێ به ها گران
ametropia , n شاش دیتن
Amheric , n , adj . زمانێ میری یێ حه به شه
amiability , n سه رنه ر می
amiable , adj نازه نین ، میهرڤان ، رام ، سه رنه رم، نازک ، دوست
amiably , adv . ب سه رنه رمی
amicability , n . ئاشتیانیتی، ئاشتیانه تی، دوستیتی، هه ڤالی
amicable , adj رام، دوست
amicably , adv . شالوزی
amice , n کراسێ سه رملی یێ ئولداری
amid , prep . ناڤبه ر ، ل ناڤ
amide,n . ئه مید : پێکهاتی یه ک کیمیایی یه ژ ئه مونیا چێدبت ب گوهارتنا یه ک یان پتر ژگه‌ردیله یێن هایدروجینی ب رهه ک ترشی .
amido , n ئه میدی . ئه مینی (کیمیا)
amidol , n ئه میدول: خویێ یه‌ک به لورێ بێ ره نگ بۆ دیارکرنا وێنه یان بکارد ئێت
amidships , adv . دنیڤا که شتیدا
amidst , prep , = amid
amine , n ئه مین : پێکهاتی یه ک کیمیایی ژ ئه مونیا چێدبت ب گوهارتنا گه ر دیله یێن هایدروجینی ب رهه ک تفت
amino , adj ئه مینی
- acids , n . ترشی یێن ئه مینی
amiss , adj , adv . چه وت
- to take.... دنه نرت
amitosis , n که ریونا یه کسه ر
amitotic , adj دابه شبونی یا نه فتیلی
amity , n . هه ڤالی ، یاری
ammcoete , n کرمکێ ده ڤ خر
ammeter , n ره وته ک پیڤ ، لوزه وپێو ، لوزه وپیڤ
- shunt ره وته ک یان لوزه و دابه شکه ر
ammino , adj ئه مین
ammonia , n . ئه مونیا نشادر،(گاز ه ک بێ ره نگ ئو بێهن تیژ)
- sulphate زاخا نشادرێ
ammoniac , n , adj ئه مونیاک : نشادری
ammoniacal , adj نشادری
ammoniate , vt نشادرکت
ammonify , vt نشادرکت، تێکل یان تێژ نشادرکت دگوهورت پێکهاتی یا نشادری ، نشادر دبت
Ammonite , n عه مونی : ژ گه لێ که ڤنێ سامی
ammonite , n به ردینه یێ هنده ک شه یتانوکێن
ammunition , n پوسات ، جه به ، جه بلخانه
(ammo) جبه خانه
amnesia , n . بێ بیری
amncsty , v. t . لێدبورت . دبه خشینت
amnesty , n به خشاندن، به خشین ، لێبورین
amnion, n . په رده یا هوندوری یا ل دور پزی
amniotic cavity , n ڤالاتی یا ئاڤه کی یا ل دور پزی .
amniotic fluid , n ئاڤاکی یا ل دور پزی
amniotic sac , n سه رئاڤوک
amoeba , n ئه میبا : جانه وه رکێ یه ک خانه کو به رده وام دگوهورت
amoebiasis , n =amebiasi s
amoebicalso : amoeban -, adj ئه میبی
amoebid , adj وه ک ئه میبا
amok , n , adj , adv . هاری یا کوشتن خوازی ، ب هاری ئێریش
- to run .. هار دبه زت
amole , n ئه مول :رهێن هه له زا وه‌ک سابونێ
among(st) , prep . تێکل، نێوان ،ناڤبه ر،ل ناڤ ، د ناڤ
amoral , adj . نه سنجی
amoralism , n سه ر سه ریتی . نه سنجیتی
amoralist , n سه رسه ری
amorist , n ژنباز
Amorite , n , adj عه موری : یه ک ژ گه لێ که ڤنێ سامی
amorous , adj ئه ڤیندار
amorousness , n ئه ڤینداری
amorphism , n . بێ شکلیتی، بێ به لوریتی، بێ سه ر وبه ری
amorphous , adj بێ شکل
amortization , n . ده یندان ، ڤه کوشتن
amortize , v. t . ڤه دکوژیت
amortized , adj ڤه کوشتی
amortizement,n=amortiz ation
amortizing , n ڤه کوشتن
amount , v . i . دکت ، دبت

amount , n چه ندایه تی . مایه ، چه ند ، چه نده . تباب ، قاس
amour , n ئه ڤینکاری
amourette , n ئه ڤینکاریک
ampelopsis , n میوێتی
amperage , n هێزا لوزه وا که هره بی (ب ئه مپێران پیڤایی)
ampere , n ئه مپێر : لوزه‌و کو یه ک ڤولت دشێت دناڤ به رگری یا ئو مه کێرا ببورینت
ampere - hour , n ئه مپێر – ده مژ مێر
ampere - turn , n ئه مپێر – پێچ
amphi - پێشگره کو دو ته خلیته
amphibia , n جانه وه رێن به ژ ئا ڤی
amphibian , n , adj به ژ ئاڤی
amphibiology , n به ژ ئاڤیز انی
amphibiotic , adj به ژی ل قوناغه کێ ئو ئاڤی ل قوناغه ک دی
amphibious , adj به ژ ئاڤی ، ته روشکی
amphibiousness به ژ ئاڤیتی
amphiboles , n ئه مفیبول
amphibolic , adj ئه مفیبولی، شێلی . ئالوز، نه پشت راست
amphibology , n . ئالوزی : هه ڤوکا ئالوز یان شێلی
amphibolous , adj شێلی ، ئالوز
amphicarpic , adj دو به ر
amphigam , n زایه ند نه دیار
amphipod , n , adj پێ جوت
amphistylar , adj کاریته کری ژ هه ر دو ره خان
amphitheatre , n پێپکری ، ئه ردێ نشیڤێ پێپکری
amphitheatric , adj پێپکری یی
amphora , n که موله یێ که ڤنێ مه ی یان زه یتێ
ample , adj فراوان ، فره ، بوش ، زور، گه له ک ، پر ، زه حف، په له سنگ
ampleness , n په له سنگی ، زه حفی ، بوشایی . تێرهاتی
amplexicaul , adj باسک گرتی یان تێ ئالایی
ampliation . فراوانکردن ، فره کرن
amplification , n . مه زنکرن
amplifactory , adj درێژی : مه زنی، فره یی
amplifier , n گه وره که ر، گه ورک ، مه ز نکه ر
amplify , v . t . i . گ وره دکت ، مه زن دکت
amplitude , n مه ودا ، فره هی یا پێلێ ، فره وانی ، فره یی، به هایێ سه ری (گوپیتکی)
- modulation , n فره یی شه قین
ampul or ampoule ,n ئه مپول: شوشه یێ قورته ک ده رمانی بۆ ده رزی لێدانێ ل بن چه رمی
ampulla شوشه (گولاف ، مه ی ، یان زه یتا پیروز , هه بان
amputate , v . t . دبڕت
amputated , adj هلبراندی ، په کاندی ، راقه تاندی بڕی، تورکری
amputation , n تورکرن ، ژێکرن ، راقه تاندن ، په کین هلبراندن
amputee , n ده ست یان پێ بڕی
amuck , adv = amok به زینا بێ سه روبه ر
amulet , n نوشته ، ده ست به ند ، بازیه ند، نڤشتی
amuse , vt . که یف خوش دکت ، که یفێ دکت
amusement , n ڤه سهین ، ڤه سها ندن .که یف خوشی
-park باغچه یێ که یفێ
amusing , adj سه یر، که یف، گێره
amygdala , n باهیڤ
amygdalate , adj باهیڤی
amygdalin , n ئه میگدالین : گلوکوسیدێ دناڤ باهیڤا تالدا
amygdalic , adj باهیڤی
amygdaloid , n , adj باهیڤی : که ڤره ک کون کونی تژی نشته یێ کانان
amyl , n ئه میل : رها کحولی
amyl (o) - پێشگره کو نشایه
amylaceous , adj نشایی
amylase , n ئه میلاس : هاڤه ینا نشایی دکت شه کر دناڤ شێلاڤ ئو گلیزیدا
amyloid (al) , adj نشایی
amylolysis , n گوهورینا نشایی بۆ شه کرێ
amylopsin ,n ئه میلوپسین : هاڤه ینه ک شێلاڤێ کو نشایێ دکت شه کر
amylose , n شه کرا به‌رامبه ر وه ک نشا ئو سلیلوزێ
amylum , n نشا
an,indef , artic., conj ئامرازا نه ناسکرنێ
an- پێشگره کو نه، بێ یه
ana , adv , n . وه ک یه ک ، ژ هه ر تشتی
anabaptism , n شوشتنڤه ، ئولا دیسان دشون

anabaptist , n باوه رمه ندێ نولا شوشتنڤه
anabas , n توخمێ ماسی یان کو ئاڤێ دهێلن ئو
ب سه ر داران دکه ڤن
anabasis , n پێشڤه چونا له شکه ری نه خاسمه
ئه وا کورشی کو زینوفونی ڤه گێرا
anabatic , adj سه ر ئه فراز بویی
anabolic , adj ئاڤاکرنی
anabolism , n ئاڤاکرن
anachronic , adj که ڤن
anachronism , n که ڤنی تی
anachronistic , adj که ڤن
anaconda , n ئه ناکوندا : ماره ک مه زنێ باشورا
ئه مریکا
anadem , n گولبه ند
anadromous , adj ژ ده‌ریایی سه رکه تی روباری بو
هێکرنێ
anaemia , n . = anemia زینده وه رێ بێ با
anaerobe , n زینده وه رێ بێ با یان نه بایی
anaerobic , adj نه بایی
anaesthetic ,n , adj په نج ، سرکه ر
anaesthetization , n بێ هشکرن ، په نجکرن
anaesthetize , vt په نج دکت ، بێ هش دکت
anaesthetized , adj په نجکری ، بێ هشکری
anaglyph , n نه قشێ کێم ده ر هاتی
anagoge or anagogy , n راڤه یا هوندوری یان گیانی یا ده قه ک
ئایینی
anagram ...., n . , vt گوهارتنا په یهاتی یاتیپێن په یڤه کێ بو
چێکرنا په یڤه ک نو، تیپێن په یڤێ
هوسا دگوهورن
angrammatize, vt =
anagram
anal , adj قونی
- bleeding . رسینا قونێ
- canal . کونکا قونێ
- vescicles plate . ده پێ قونێ
analgesia , n بێ ژ انی
analgesic , adj , n هه دارکه ر ، ژانکوژ
analogic, adj پیڤانی ، هاوتا ، هه ڤ تا
analogous , adj وه ک ، هاوتا، هه ڤ تا، هه ڤ رو،
هه ڤتایی
analogue , n هاوتا ، قام ، هه ڤ تا ، هارا، هه ڤ
رو ، به رنیل
- computer , n خوژمێرا پیڤانی
analogy , n هاوبه‌کی ، پیڤانا نمینه‌نده‌ری، هاوتایی
وه کیه کی (پارچه کی)
analphabet , n نه خوه ندا، نه‌خوه ندی، نه خوه‌نده وار

analysand , n ده رونی شیته لکری
analyse , vt = analyze .
analysis , n شیته لکردن ، شیکردن ، شیکاری ،
کورتی، هه ڤوک سازی ، شیته ل
شیکرن ، ژێکڤه کرن ، شیکرنه وه
analyst , n شیته لکارێ ده‌رونی،شیته لکار ،
شیکار ، شیڤان
analytic , adj رێزمانی ، شه هره زا بشیته لکرنێ ،
شیته لی، شیکاره کی
analytical , adj ژمارتنی
- analysis ژمارتنا شیته لیزانی
analytics , n . شیته لی یا ژیر بیژی ، ئه ندازیاری یا
شیته لی
analyzable , adj شیته لبار
analyzation , n شیته ل
analyze , vt . رێز مانی شی دکت . شیته ل دکت
شی دکت
analyzer , n شیکار
anamnesis , n بیرکرن . دیروکا نه‌ساخی
anamorpha , n سی پێ ، سه‌ پێ
anamorphosis , n فراژو ، وه رار
ananas , n = pineaple
(also anana)
anandrous , adj بێ نیرک
Ananias , n دره وکه ر
ananthous , adj بێ گول . نه گولی
anapest , n پیڤه ک هوزانێ یه
anaphase , n قوناغا جودابونی (ناڤکا خانه یێ)
anaphora , n دوباره‌کرنا بێژه‌یه‌کێ ل سه رێ
دو هه ڤوک یان مالکێن ل دوڤ یه ک
anaphrodisia , n بێ یان کێم هه وه سا گانکرنێ
anaphrodisiac , adj نه هێلان یان کێمکه‌رێ هه وه سا
گانکرنێ
amaphylaxis , n هه ستیاری یا بێقام دژ پروتینا بیانی
anaplasty , n = plastic
surgery .
anapsid ,n کلوخێ بێ لاجان
anarch , n رێبه رێ ئاژاوه گێر ، ئاژاوه گێر
anarchic , adj بێ یاسایی : ئاژاوه گێری
anarchism , n ئاژاوه گێر یتی : دیتانه یا کو هه مو
ده ست هه لاتی یا حکومه تێ خرابه
anarchist , n , adj ئاژا وه گێر، بێ یاساخواز
anarchistic , adj ئاژاوه گێری
anarchy , n شێل وێل ، ئاژاوه ، بێ ده ست
هه لاتی یا حکومه تێ
anasarca , n ئاڤ به ندا له شی
anastigmat , n نیسکه یا راستکه ر (دیتن)

anastigmatic , adj	راستکه ری
anastomosis , n	تور یه کبونا دەمارێن خوینێ ، تیک ئالینا چق یان رهان، ڤیکەتن یان توربونا نو هیلان یان رۆباران
anastrophe , n	ڤاژیکرنا ریکخستنا ئاسایی یا په یڤێن هه ڤوکی
anathema, adj , n	که مباخ، نفرین . نفرینکری
anathematize , vt	نفرین دکت
anatidae , n	قازه کی
Anatolian , n , adj	ئه ناتولی
anatomical , a , adj	که لشینی
anatomist ,n	که لشینکار ، نه شته ر باز
anatomize , v . t .	شروڤه دکت
anatomy ,n	ڤه که لشتن . که لشتن . که لشینزانی ، نه شته ریازی
anatropous , adj	ڤاژی یا هیکێ
anbury ,n	پوفی یا نه رم یا هه سپ ئو گایان
- ance .	پاشگره کو کاره ، کرداره
ancestor (s) , n	پێشینه ، ئیجاخ . بابکالک . بًاب و باپیر، باپیر
ancestral , adj	بابکی . باپیری
ancestry , n	بنه مال ، بنه ماله ، پێشینان ، باپیر ، پێشین ، بابک
anchor , v . t . i	له نگه ردکت
anchor , n	گرانی ، له نگه ر
- at	له نگه رکری
- to cast (drop).......	له نگه ر دکت
- to weigh	له نگه رێ رادکت بۆ ده رکه تنێ
anchorage , n	له نگه ر گرتن . له نگه ر گه ، به نده ر
anchored , adj	له نگه ر ماڤێتی
anchoress (also ancress), n	ره به ن : مێ
anchoret , n (also: achorite) , n	ره به ن
anchoring , n	له نگه ر گرتن
anchovy , n	ئه نکوڤی : ماسی یه ک بچوکه
ancient , adj , n	شونواری ، که ڤناره تی . که ڤناره ، که ڤن
anciently , adv .	به رێ ، ب که ڤنی
ancientness , n	که ڤناتی
ancilla , n .	به رمالی ، هاریکه ر
ancillary , adj	هاریکه ر
ancipital , adj	دوسه رک
ancle = ankle .	

ancodonta , n	دوسمم
ancon , n	ئه نیشک
- ancy	پاشگره کو باره
ancylostoma , n .	موماره
ancylostomiasis , n	کێم خوینی یا دژوار
and , conj	ئو
- so on	ئو هه ر هوسا .
- so forth	ئو هه ر و ه سا
Andalusian , adj , n	ئه نده لوسی
andante , adv . adj , n	هێدی یا ئاڤی . ئاڤێن یان برگه یا هێدی یا ئاڤێن
andiron ,n	ئاسنێ به رپا لکێ دارێن ئاگری
andradite , n	به ره ک هێژا
andr (o) -	پێشگره کو مروڤه ، نێره
androecium , n	ئه ندامێن نێرکێن هه له زی
androgen , n.	نێراتی خور تکه ر
androgynous , adj	ژنانه، نێره موک
android , adj	مروڤێ ئامێرگه ر . مروڤی
anear,adv.,prep.=near	
anecdotage , n	چیروک بێژی
anecdotal, adj	چیروکی
anecdote , n	جڤانوک . چیروک
anelectric , adj	نه که مره بی
anem(o) -	پێشگره کو بایه
anemia ,n	بێ خوینی ، کێم خوینی
anemic , adj	کێم خوین
anemograph , n	باپیڤ
anemography , n	باپیڤی
anemology , n	بازانی
anemometer , n	باپیڤ
anemone , n .	کولیلکا نیسانێ ، بۆک و زاڤا ، . گونگلوک ، نیسانی
anemophilous , adj .	با په یین
anemophily , n	په یینا بایی
anemoscope , n .	بابین
anent , prep .	ژ، سه باره ت ، ل سه ر، ل بابه تێ
aneroid , n	په ستان پیڤا بایی
anesthesia , n	سربون ، بێ هشی
anesthetic , adj , n	سرکه ر – ته زاندن، بێ هشکه ر
anesthetist , n	بێ هشکه ر
anesthetize , v . t	بێ هش دکت

anesthetized , adj بێ هشکری
aneurysm or aneurism , n دریژ بونا ده مارێن خوینێ
.anew , adv . ژ نۆ
anfractuous , adj چه پ و چیری . بادایی
angary , n مافێ دەوله تا شه رکه ر کو سامانێ
ده وله تێن نیتار داگیر بکت ئو ب کاربینت
angel , n . فریشته
- of punishment زه بانی
angelfish , n . ماسی یا شاپه روه ک چه نگان .
ماسی یه ک ده فه را یه کسانه که ری
شاپه ر لرک، ماسی یا فریشته یی
angelic (al) adj فریشته یی
angelica , n گیایێ فریشته یی
Angelus , n نفێژا مزگینی یێ ، زه نگلا مزگینی یێ
anger , v . t . i ئه نرک ، ئه نرینت
anger , n خه یدین ، هیرس . گه روشه ، ئه نر ،
خورین، ئه نگری ، خشم ، ئه نرین
angered , adj ئه نراندی
angering , n توراندن، سلکرن . ئه نراندن
angi (o) - پێشگره کو ئامانه
angina , n سینگ کوتان ، سینگه کوژی . دل ئێش
-pectoris ژانه دل، سینگ کوتان ،دل ئێش، دل
ره نجی
angiology خوین یان لمف ده مارزانی
angioma , n په ژ بونا ده ماری
angiosperm , n توف قه پوچکی
angiospermous, adj ژتوف قه پوچکی
angle , n کونج . کاش، گوشه، قلچک شوکا
ماسی یان
- of attack گوشه یا هاتنێ
- of contact گوشه یا لیکه تنێ
- of depr ession گوشه یا نزمبونێ
- of elevation گوشه یا بلندبونێ
- of friction گوشه یا لیکخشانێ
- of incidence گوشه یا که تنێ
- reflection گوشه یا هه لگه رانێ
- of refraction گوشه یا شکاندنێ
angled , adj گوشه کری
anglei ron ئاسنێ گوشه یی
angler , n ماسیڤان، ماسیگر
angleworm, n.
=earth worm
Anglican , a , n ئنگلیز . ئه نگلیکانی : ئه ندامێ دێرا
ئنگلیزی

Anglicism , n سه ره تایێن رامیاری یێن ئنگلیزی
زاراڤێ یا ئنگلیزی
Anglicist , n زانایێ زمان ئو توریێ ئنگلیزی
Anglicization , n. ئنگلیز کرن
Anglicize, v t i ئنگلیزدکت
Anglicized , adj ئنگلیز کری
Anglicizing , n ئنگلیز کرن
anglify,vt=Anglicize
angling , n گوشه کرن، ماسیگرتن (ب شوکێ)
Anglo پێشگره کو ئنگلیزه
Anglomania , n ئنگلیز خوازی
Anglophil (e) , n . ئنگلیز خوازی
Anglophobe , n کینداریێ ئنگلیزی
Anglophobia , n کینداری یا ئنگلیزی
angora , n که ژ
- kid که هرک
angostura , n تیقلێ تالێ داره ک باشورا ئه مریکا
وه ک قایمکه ری ب کار دئینت،
شه رابا مه ستکه را ڤی تیقلی
angrily , adv . ب ئه نرینی
angriness , n ئه نرینیتی
angry , adj خه یدی ، سل، توره، رژترش ،
دلپر، دلمایی ئه نری
angst , n ترس . بزدهین .په ریشانی . هه ژ ڤین
angstrom unit , n یه که یا ئه نگستروم
anguilliform , adj وه ک مار ماسی
anguine , adj وه ک ماری
anguish , n دل گرانی ، مروس ، مروچ . مروز
، شکه نج . ده ردمه ندی ، ئازاری ،
ئارمان، ژان ئێشا دژوار ، چه ڤا
anguished , adj خه مدار
angular , adj گوشه دار، گوشه یی
- acceleration گوری یا گوشه یی
- bone هه ستی یێ گوشه دار
- momentum ته وژما گوشه یی
- velocity . له زا گوشه یی
angularity , n گوشه یی تی
angulate , adj گوشه یی
angulation , n . گوشه کرن
angusti – پێشگره کو ته نگه
angustifoliate , adj به لگ ته نگ
anhimidae قازا قیژکه ر
anhydride , n ئه نهاید راید : پیکهاتی یێ بێ ئاف

anhydrite , n ئه نهایدرایت : کبریتاتین بێ ئاڤا کالسیومی
anhydrous , adj نه ئاڤی
anhingidae , n قوانک
anil , n هه ش ره نگی (شین) . هه ش
anile , adj پیره ژنی
anilin (e) , n . ئه نیلین : ئاڤه کی یا زه یتی یا ژه هری کو ژ قه ترانا ره ژی یێ دئێت ده ر (بۆ چێکرنا بویه ئو گولاڤان)
anility , n بێ مه ژ ی ، خورفین
animadversion , n ره خنه . گازنده
animadvert , v . i گازنده دکت، ره خنه دکت
animal , n . adj لاور ، ده هبه ، ته به ، قوش . ته رش . جانه وه ر ،ده وار ، گیانه وه ر ولاخ
- open pen مه خه ل
- pen پاوان
- skin or hide که ڤل
- starch نشاسته یا گیانه وه را
- tracks تا
- womb کاردانک
animalcular , adj جانه وه ر کی
animalcule , n . جانه وه رک : جانه وه رێ هور بینی (کو ب چاڤان نائێت دیتن)
animalculum , n= animalcule
animal heat , n . گه رمی یا (له شێ) جانه وه ری
animal husbandary , n چاندنا جانه وه ری :خودانکرنا ته رشی
animal - tax , n کوده
animalism , n چالاکی یا ده واری ، چالاکی یا گیانه وه ری
animality , n ده هبه یی
animalization , n . جانه وه رکرن
animalize , vt . جانه وه ر دکت ، ده وار دکت
animally , adv ب ده واری ، ب له شی
animal magnetism , n مه غنه تیزیتی یا جانه‌وه‌ری ، نڤاندنا مه غنه تیزی
animal spi rits چالاکی یان گیانی یا لاوان
animate , adj زندی . چالاک . ژیندار
animate , v , t . چالاک دکت ، دڤه ژینت
animated , adj ژیندار ، چالاک
animated cartoon , n وێنه یان کارتونێن ڤه کی
animating , n ڤه ژیاندن ، زندیکرن ، ژیان ، چالاکی . کارتونێن ڤه کی .
animation , n ژیاندن
animator, n چێکه رێ کارتونێن ڤه کی
animism گیانکیتی : ئولا دبێژت کو هه ر تشتێ مادی گیان هه یه
animist , n گیانی
animistic , adj گیانی یی
animosity ,n دوژ منی ، دژ منی
animus , n . هه وه س ، نیاز، دوژ منی
anion , n ئه یون (بارگه نه یێن)
anis (o) - پێشگره کو تێڤه‌له ، جیاوازه
anise , n رزیان
aniseed , n رزیان ، هه بوسان ، توڤێ یانسونی
anisette , n شه رابا رزیانکی
anisogamous or anisogamic , adj تێڤه ل زایه نده
anisogamy , n شوکرنا تێڤه ل زایه نده یان
anisomerous , adj (گول) په ر نه یه کسان
anisometric , adj پارچه تێڤه ل، پارچه نه رێک
anisometropia , n تێڤه لی یا مه ودایێ چاڤان
anisotropic , adj تێڤه ل دار ، تێڤه ل تایبه خو .
ankerite , n ئه نکه رایت : که ڤرێ تێر ئاسن
ankh , n خاچا وه ک تیپا (T)
ankle , n پاژنه . گوزه ک
- bone گوزه ک ، ده ق ، قاپ
anklet , n خرخال ، بازنێ پێ، حجول
ankylose,vi. موڵک ره ق دبت
ankylosis , n موڵک ره ق‌بون
anlage , n خواز ، هه وه س
annalist , n دیروکڤان . سالنامه ڤان ، مێژو نوسه ر
annalistic , adj سالنامه یی
annals , n تومارێن دیروکێ ، دیروک ، سالنامه
anneal . v . t . شوشه گه رم دکت داکو ره نگان چه‌سپان‌بکت، نه رم دکت (ب گه ر مکرنێ پاشی سار کرنێ . ره ق دکت ، قایم دکت
annelid , n , adj کرمێ خه له کی
annelida , n کرمێن خه له کی
annex , n راپێچه ک
annex , v . t داگیر دکت . دبه ردت سه ر
annexation , n راژێر کرن . گرتن
annexational , adj راژێر کرنی
annexed , adj گرتی . راژێرکری
annexing , n گرتن
annexment , n پاشکو ، دوڤ
annihilable , adj ڤه لێنبار ، برهێنبار
annihilate , vt . قربکت ، ڤه لاچو دکت . دبرهێنت ، دڤه لێنت ، دبرت
annihilated , adj ڤه لاچوکری ، برهاندی
annihilating , n برهاندن
annihilation , n ڤه لاچو، نه مان، قوتبرین، نه هێلان، قرکرن ، برهاندن ، ڤه لاندن
- radiation تیرێژا نه مانێ

annihilator , n برهینکه ر
annihilatory, adj برهیندار
anniversary , n , adj سه رسالی . سه رسال ، سالانه
annotate , vt , په راویز دکت ، تیبینی دکت ،تیبینی ددت
annotated , adj په راویزکری ، تیبینیکری
annotating , n تیبینیکرن، په راویزکرن
annotation , n . تیبینی ، په راویز . په راویزکرن
annotator , n په راویزکار
announce , v . t . i راگه هینت ، ئا گه دار دکت
announced , adj راگه هاندی
announcement , n جاړدان ، راگه هین ، راگه هاندن
announcer , n ئا گه دارکه ر
announcing , n راگه هاندن
annoy , n , v . t . i . ئه زراندن ، سلکرن
دئه زرینت ، سل دکت
annoyance , n . بیزارکرن، پندرن وه ره زبون، وه ره ز عاجزکرن ،سلکرن، توره کرن ، جارسکرن،
ئازار ، ته نگا فکرن
annoyed , adj زیز ، جارس ، سل
annoyer , n شه پرزه که ر
annoying , n جارسکرن ، وه ره زکرن ، سلکرن
annual , adj , n ساللە گه ر ،سالنامه ، هه رسال، سالانه
- budget بوجه ی سالانه
- tax سالیانه
- wage سالانه
annualize , vt . سالانه دکت (هه ژ مارتنا به ره مه مي
annualized , adj سالانه کری
annualizing , n سالانه کرن
annually , adv سالانه یی
annualing , n خه له کا سالانه (دار)
annuitant , n وه رگری دانا سالانه
annuity , n دانا سالانه
annul , v . t هه لوه شینت ، رادکت
annular , adj خه له کی ، بازنی ، ئه لقه یی
- eclipse روژیان هه یف گرتنا خه له کی
annulate (d) , adj خه له ککری ، بازنکری
annulation , n خه له ک چیکرن ، خه له ک
annulet , n بازنک
annulled , adj هه لوه شاندی
annuling , n هه لوه شاندن
annulment , n هه لوه شان
annuloid , adj وه ک بازنی
annulose , adj وه ک خه له کی
annulus , n چه مبه ر
annunciate , v . t . رادگه هینت ، ئه شکه را دکت
annunciated , adj راگه هاندی
annunciating , n راگه هاندن
annunciation , n ئه شکه راکرن ، ئاگه هی
annunciator , n ئاگه هکه ر
annus mirabilis , n ساله ک دیرینه یان نیشاندار
anobalism , n درستکاری
anodal , adj پیوه ندیداری ئه ریني (جه مسه ر)
anodally , adv ب ئه ریني
anode , n ئه نود : جه مسه ری ئه ری یی
به رزه ک ، ئه ریني
anodic , adj پیوه ندیداری ئه ریني
anodically , adv ب ئه ریني
anodize , vt ئه نود دکت :ئه لومنیومی ب چینه ک ژ ئوکسیدی ئه لومنیومی دهنت
anodized , adj ئه نودکری
anodizing , n ئه نودکرن
anodyne , adj , n ده رمان (بو ئه هیلانا ئیشی)
anoint , v . t . دادمه زرینت(ئولداری).مه لحه م دکت ، دبه رخینت ، رون دکت
anointed , adj په رخاندی ،مه لحه مکری ، رونکری، دامه زراندی (ئولدار)
anointer , n رونکه ر
anointing , n تیدان ، په رخاندن
anointment , n دامه زراندن (ئولدار) ،
مه لحه مکرن، رونکرن . په رخاندن
anomalistic , adj پیوه ندیداری ئه ریکی یا ستیران
anomalous , adj ئه ژی ، لوق ، ناویژه ، ناسایی ،
گروچ ، نه ئاسایی، نه ریک
anomalously , adv ب نه ر یکی
anomalousness , n نه ریکیتی
anomaly , n نه ریکی
anomonoma , n ریسپه ر
anomodontia , n خشوکا نیف شیردار
anomapoda , n کیچا ئالی
anomura , n ده هـ پی
anon , adv نیزیک ، ده مه ک دی ، جهدا . ده م وده ست ، زو
anonym , n پا چ نا ف ، نا ف نه زان، بی ناف
anonymous , adj نا ف نه زانی، بی نالی
anonymously , adj ب بی نالی ، ب که سنه زانی

anonymousness , n — که سنه زانیتی، بیَ ناڤیتی
anoplotheriidae , n — سیَ سم
anorexia , n — دل نه چونا خوارنیَ
anorthite , n — ئه نور تایت : فیلسپاریَ سپی ، سور یان به رگه وریڤه دناڤ که ڤرین برکانیدا
anosmia , n — بیَ سه حکرنا بیَهنیَ
another , adj., pron. — یه ک دی ، ئیَکه دی
- time — جاره ک دی
- love one .. — حه ز ژ هه ڤـ بکن
anourous , adj — بیَ دوف
anovulant , n — ده رمانیَ بژهیَکبونیَ
anoxemia , n — ئه نوکسیمیا : نه ئوکسیدبونا خوینیَ
anoxia , n — ئه نوکسیا:کیمبونا ئوکسجینا ته ڤنیَ له شی
Anseres , n — توخمیَ قاز ئو وه رده کان
anserine , adj — وه رده کی
answer , n , v . i . t — پاسوخ ، وه لام ، به رسڤ، وه لام ددت ، به رسڤ ددت
answerable , adj — به رپرسیار
answered , adj — به رسڤکری
answerer , n — به رسڤکه ر
answering , n — لیَ ڤه گه راندن، به رسڤدان
ant, n. — گیل ، میَری ، میَرو
- eater — میَری خوه ر
- hill — مورستان
- 's nest — کزیَ میَری یان کز، کون میَری
ant = anti — دژ
anta , n — کاریته بیَ ل هه ر دو ره خیَن ده ریکی
antacid , adj , n — دژ ترشی
antagonism , n — نهیَله ت ، دژ منی ، کین، دژی ، دژایه
antagonist , n — دوژمن، نه یار
antagonistic , adj — نه یار
antagonistically, adj — ب نه یاری
antagonize , v . t . — نه یاربکت
antagonized , adj — نه یارکری
antagonizing , n — نه یارکرن
antalgic , adj , n — هه دار . ده رمانیَ ژان کوژ
antalkali , adj — دژ قلیَ
antarctic , adj , n — ژ ده ڤه را باشورا جه مسه ری
Antarctica , n — زه ڤی یا بیَ خه لک ل دور ویه ریَن جه مسه ریَ باشور
- circle , n — جغز یان چه مه ره یا جه مسه ری یا باشوری

Antares , n — دلیَ دوپشکی (ستیَرزانی)
ant bear , n . — هرچا میَری یان : جانه وه ره ک ئه مریکانی مه زن میَری خوره
ante , n — گره وا (له یزتنا پوکه ریَ) به ها
ante , vt , i — گره وبکت به ری کاغه زیَن خو ببینت
ante - — پیَشگره کو به ریَ یه (ده م ئو در) پشکا خو ددت . (دراڤ) ددت .
antebellum , adj — به ری شه ری
ante - brachium ,n — زه ند
antecede , vt . — به ری دنیَت، پیَش دکه ڤت
antecedence , n — پیَش ده ستی ، به ری
antecedency , n — به راهی
antecedent , adj , n — به ر ، به ری
antechamber , n — به رڤلد
ante date , n , v . t . — دیروکا پیَشکه تی به ری ده می، (به ری ده می) دیروک دکت ، زوتر دکت ، پیَشڤه ببت
antediluvian , n , adj — به ری ده میَ توفانیَ
antefix , n — خه ملا ئاڤاهی
anteflexion , n — پیَش چه مین (پزد انک)
antelope , n — گاگولی ، ئاسک ، په زکوڤی
antemeridian , adj — سپیَده یی
antemortem , adj — به ری مرنیَ
ante mundane, adj — به ری بونا گه ردونیَ
antenatal , adj — پزی ، به ری بونیَ
antenna , n . — بارایه ل ، هشکه ر ، هه وایی
antennule , n — شاخکیَ سه حکرنیَ
antenuptial , adj — قه ومینا به ری شوکرنیَ ، بونا به ری ژن ئینانیَ ، بیژی
antependium , n — نخاڤا پارچه یا به راهی یا قوربا نگه یێ
antepenult (ima), n — برگه یا سیَیه ما به ری دوماهی یا په یڤه کیَ
anteprandial — به ری فراڤینیَ
anterior , adj — پیَشینه ، ل به ر به ر ی
anteriority , n — به ریتی، پیَش ده ستیتی ، به راهیتی
anteroom,n= antechamber
anthelmintic , adj , n — ده رخستنیَ کرمیَن روڤیکا ، ده رمانیَ ده رخستنیَ کرمیَن روڤیکا
anthem , n — ستران ، سرود
anthemion , n — خه مله ک وه ک گولیَ یه

anther , n پارچه یا نێرکێ یه یێن تێدا
antheral , adj پارچه یی یا نێرکی
antheridial , adj نێرکی (نه گولداران)
antheridium , n نێرکێ نه گولداران
anthesis , n له بونا گولێ یان ده مێ له بونێ
antho - پێشگره کو گوله
anthocyanin , n بویه یه ک ناڤ شیرینێ خانه پیدا کوبه لگان ئو گولان شین ئو سور دکت
anthologist , n کومکه رێ هه لبژێر
anthologize , v . t کوم دکت (بژاره)
anthologized , adj بژاره کری
antholo gizing , n بژاره کرن
anthology , n پارچه تور و هوزانێن هه لبژارده . که شکول ، به رهه فوک
anthophagous , adj گول خوه ر
anthophilous , adj گول خوه ر یان خواز
anthophore , n هه لگرێ تاجکێ
anthotaxy , n رێکخستنا گولی یا ئیشی یا گولێ
anthracene , n ئه نتراسین :ماده یه‌ک هایدر وکاربونی یا قه ترانا ره ژی یێ
anthracite , n ره ژی یا ئه نترا سایت : کومر ، ره ژو . ره ژی
anthrax . n تایا ته رشی ، پرزک
anthrop (o) - پێشگره کو مروڤه ، مروڤی یه
anthropocentric, adj مروڤ نیڤه کی
anthropogenesis , n مروڤزانی
anthropography , n ئه نتروپوگرافی : مروڤ راڤه زانی
anthropoid , adj مروڤی
anthropoidea , n . pl. or anthropoid apes , وه ک مروڤی
anthropologist , n مروڤزان . ره گه زناس
anthroplogy , n ره گه زناسی . مروڤناسی ، مروڤزانی
anthropometry , n مروڤزانی یا پیڤانا له شێ مروڤی
anthropomorphic,adj له شدار
anthropomorphism, n له شداریتی :راڤه کرنا خودایی وه ک مروڤی
anthropomorhpize , vt , i له شدار دکت
anthropomorphosis , n مروڤبون
anthropophagous , adj ژخوه رێ گوشتێ مروڤی
anthrophagus , n خوه رێ گوشتێ مروڤی
anthroposophy , n ئاینه ک وه ک خودازانی

anti پێشگره کو، دژه به رگره، دوژمنه ، زر، فاژی، ناکوکی یه
- acid , n به رگرێ ترشی
- aircraft , n دژ بالافر . به ر - بالافر
- anxiety , adj دژ - په ریشانی
- ballistic missile , n دژ موشه کا بالستی
-biosis , n دژایه تی ئاڤیه را دو ئه ندامان کو یه ک زه ره مێ دبت
- bilious , n دژ - زه ردافی
-biotic , n زینده دژ ، دژه زینده کان
- body , n دژه له ش ، دژه ته ن
- decomposition به ر گه نی
- rot به رگه نی
- small pox به ر خوریک
antic , adj , n گێره ، رزرته ک ، ئه تیکه
anticatalyst , n نه هانده ر : ماده یێ کارلێکرنا کیمیایی گیرودکت
anti - christ , n دژعیسا : ده جال
anticipate , vt ده بینی به ری ده مێ ددت . ل به ره بیت . ل به ر دبت
anticipation , n رابینین - چاڤنهێری ، پێژین . ل به ر بون . ل به ره،سوسه کرن
- thanking you in ... سپاس ل به راهی یێ
anticipative , adj هیڤی خواز
anticipatory , adj هیڤیداری
anticlerical , adj دژ سه رده ستی یا ئولداری
anticlimax , n دژ مه زنی
anticlinal , adj کوڤزی
anticline , n پێچا کوڤزی
anticlockwise چه په خول
anticoagulant , n به رگرێ (نه هێلێ) خوین مه یینێ
anticyclone , n بابه لیسک
antidotal , adj به رگرێ ژه هرێ
antidote , n . ده رمانێ دژی ژه هرێ
antielectron , n دژ - ئێلێکترون (پوزیترون)
antiferment , n دژ - ترشبونێ
antifertility , adj دژ - ئاڤسبون
antienzyme , n دژه ئه نزیم
antifreeze , n دژ - قه رسین، دژ - به ستن
antigen , n دژه درستکرن
antihelix , n په رێ گوهی
antiknock , n به رگرێ قوتانا مه کینه یێ

antilogarithm , n (ژمارا) به رامبه ری لوگاریتمی
antilogy , n نه ژیرێژی
antimacassar , n نخافا پشت یان ده ستکێن کورسیکێ
antimagntic , adj به رگرێ مه غنه تیزیتی
antimalarial , adj به رگری تاینێ (مه لاریا)
antimonarchical , n دژ شاهاتی
antimonial , adj
antimonic , adj ئه نتیمونی
antimonious , adj
antimony , n ئه نتیمون هێمانه ک مێرتالی سپی یه
antineutron , n دژ نیوترون
antinode , n (زکێ) پێلێ
anti - matter , n دژه ماده ، دژ – مایه ، دژ ماده
antinomy , n ناکوکی.ناکوکی یا یاسا ئو
سه ره تایان
antinosome , n ده ڤێ بیشکی
antinovel , n نه رومان
antioxidant , n به رگرێ ئوکسیدبونێ
antiparticle , n دژه پرتک
anti pathetic (al) .adj هه ستی گران . دژدار
antipathy , n دژداری . کین
antiperiodic , adj , n به رگرێ گه را نه ساخی یێ
anti - personnel , adj مرۆڤ کوژ، (چه کێ) دژ – مرۆڤ
antipetalous , adj نیز کدارێ به رامبه ری په ران
antiphlogistic,adj,n ده رمان (دژ کولبونێ)
antiphon , n سرودا هه ڤ ئاوازی (ل دێرێ)
antiphonal , adj ژسرودا هه ڤ ئاواز
antiphonary , n, adj سرودا هه ڤ ئاواز یه رتوکا سرودان
antiphony , n به رسڤدانا هه ڤ ئاوازی
antipodal , adj ره خێ به رامبه رێ جیهانێ
antipode , n دژدار ، به رامبه ر ، ناکوک ، دژ
antipole , n به ر ئه وه ره
antipollution , n دژ – پیسبون (هه ر مێن)
antipope , n نزپاپا
antiproton , n دژ – پروتون
antipyretic , adj (ده رمان) دژ – تا
antipyrine , n ئه نتیپیرین (ده رمان) ژ ئانکوژ
antiquarian , adj , n شونواری ، که ڤنارزانی
antiquary , n خوه نده ڤانێ که ڤناری یا
antiquate , v . t . که ڤن بکت
antiquated , adj که ڤنبویی، که ڤنێن، که ڤنار
antiquating , n که ڤنبون
antique , n شونواری ، که ڤن ، ئه نتیکه
- seller که ڤنه فروش
antiqued , adj ئه نتیکه بویی
antiquing , n ئه نتیکه بون
antiquity , n که ڤنایی . که ڤناری
antirachitic , adj . دژ گێژی
anti rheumatic , adj دژ هونک
antirrhinum , n گولا – دفنی
anti - semite , n . دژ – جهی . دژ – سامی
anti- semitic , n . دژ – سامی
anti - semitism , n دژ – سامیتی
antisepsis , n پاقژکرنا برینێ
antiseptic , adj دژ – گه نی ، خاوێنکه ر
antisepticize , n پاک بکت (برینێ)
antiserum , n دژ – سیرێژ
antislavery , n . adj دژ – به نده یی
antisocial , adj نه جڤاکی
antispasmodic,adj,n دژ – گرنژین
antisubmarine , adj دژ – نوقار
antitank , adj دژ – تانک
antitheist , n دژ – خودا
antithesis , n دژ – هه ڤی ، دژ ایه تی
antithetic (al), adj ناکوک . دژی
anti - toxic , n دژه ژه هر
antitoxin , n دژه ژه هر
antitrades , (n . pl) بایێ دژ به رێ گه می یێ
antiragus , n ده رهاتی یه ک گوهێ ده رڤه
antitrust , adj دژ –پاوانی
antiviral , adj دژ – ڤایروس
antivitamin , n دژ – ڤیتامین
antler , n شاخێ په زکوڤی
ant lion , n پێتکا مێری خوه ر
antonym , n په یڤا دژی په یڤه ک دی (واتا)
antrorse , adj به ر به راهی یان بالا
antrum , n به ریک یان ڤالاتی یا هه ستی
anuplura , n سپه
anuran , adj بێ دولک
anuria مێزگرتن ، چکمیزی . مێزگری
anuric , adj مێزگر
anus , n زوتک ، پند . قون
anvil , n سندان
anxiety , n مه ره ق، شله ژان ، جه ڤا،
شه پرزه یی، بێ زاری ، شاییش
- neurosis شه پزی یا ته ڤدانا ده ماری

anxious , adj ده ربکیش ، شه پرزه ، په روش

anxiously , adv . ب شه پرزه یی

anxiousness , n شه پرزه یی

any , adj , pron , adv یه ک . که س ، هه ر . هنده ک

anybody , n pron . هه رکه س . هه رمروڤ

anyhow , adv . چه وابت

anymore , n . adv هه ر تشتێ سه ربار

anyone , pron . هه رکه س ، هه رچی . هه چی

anyplace,adv=anywhere .

anything , pron . هه رچی . هه چی . هه رتشت

anyway , adv . ب ڤه راموشی :چه وا چێیت ، چه وابت

anyways , adv چه وابت

anywhere , adv . کێرێ بت . کیڤه بت

anywise, adv. چه وابت

aorist , adj , v . نه ب نا ڤکری، نه‌دیارکری : رێزمان: بێ رادە

aorta , n رهاستور ، شاه ده مار

aortic or aortal , adj شاه ده ماری

aoudad , n به رانێ ب رهێ باکورا ئه فریقا

apace , adv . زو ، ب له ز

apache , n ریگرێ پاریسی

aparejo , n کورتان

apart , adv , adj جودا

- from ژ بل

apartment , n خانیک

apartheid , n رێزکا جوداکرنا ره گه زی

apathetic(al) adj خه مسار ، ڤزه ک ، خوین سار ، ته مبه ل . سار . لاسار

apathetically , adv . خه مساره کی ، ب لاساری

apathy , n خه مساری ، ساری . لاساری . ته مبه لی

ape , n مه یمونکا بێ دوڤ

- like وه ک مه یمونی

- man مروڤێ مه یمون

apeak , adv , adj سه ری

aped , adj چاڤ لیکری (گ وجی)

apepsy , n . بێ گڤێری

aperient , adj , n . ده رمانێ زکچونێ . نه رمکه ر

aperiodic , adj نه گه ری . نه ریزکی

aperitif , n دلبر

aperture , n کون ، ده ره . ده رچه . کونیله . که لشته ک . ده رک . کوله ک . کونک

- of lens ده رکێ نیسکه یی

- of stop ده رکگر

apetalous , adj بێ به لگ ، نه په ری

apex , n پوپه دوچک .چمک ، لوتکه . سه رک گوپیتک

aph(a) eresis , n سڤک یان نه رمکرنا ده ستپێکی : که ڤانندنا تیپه‌کێ یان پتر ژ ده ستپێکا په یڤێ

aphanite , n ئه ڤانایت : ته خلیت که ڤرێ ئاگرین

aphasia , n ده ڤ مری . بێ ئاخفتن

aphelion , n گوپیتک : خالکا دورترینا ستێرا گه روک ژ رۆژێ

aphesis , n سڤک یان نه رمکرنا تیپه بزوێنتنا ده ستپێکری

aphid = aphis , n باسور

aphis lion , n کرموکه یه ک گه زو خوه ره

aphonia , n ده نگ نه مان

aphorism , n مه ته لوک ، په ند . دیارکرن

aphorist , n مه ته لوکزان

aphoristic , adj مه ته لوکی

aphoristically , adj ب مه ته لوکی

aphotic , adj تاری

aphrodisiac , adj , n به لڤتینی

Aphrodite , n ئه فرودایت:خودایا ئه ڤینی ئو جوانی یێ ل نک گریکان (یونانان)

aphyllous , adj بێ به لگ

apian , adj مێش هنگڤینی

apiarist , n خودانکه رێ مێش هنگڤین ، مێشه دانڤان

apiary , n پیتاک ، مێش هنگڤینگه

apical , adj لوتکه یی . گوپیتکی

apices , n , pl . of apex

apiculate , adj سه رک ده رهاتی (به لگ)

apicultural , adj خودانکرنی یا مێش هنگڤین

apiculture , n خودانکرنا مێش هنگڤینی

apiculturist , n خودانکه رێ مێش هنگڤین

apiece , adv بۆهه ر یه کێ

aping , n چاڤ لیکرن (گه وجی)

Apis , n ئه پس : گولکێ پیروز ل نک که ڤنه مسری یان

apish , adj وه ک مه یمونی

apivorous , adj مێش هنگڤین خوه ر

aplanatic , adj نه لادانی

aplite , n ته خلیت گرانیته

aplomb , n ره پیون‌سه‌ری،خوراگری پشت راستی
apn(o) ea , n بێهن چکبون ، خه نقین
apo - پێشگره کو دوره
apocalypse , n خه ونا به ربین ، دیار کرن
apocalyptic (al), adj به ربینی
apochromatic , adj بێ ره نگ
apocope , n سلک یان نه ر مکرنا په یڤێ
apocrypha , adj که ڤنه ته ورات
apocryphal , adj ند
apod , بێ شاپه ر(وه ک مارماسی) . بێ پێ
apodal , adj بێ پێ یی
apodictic , adj ڤه بر، باش دامه زراندی ، ڤه نج -
نیشانکری
apogamic= نه په یینی ، نه زایه نده یی
apogamous , adj
apogamously , adv . ب نه په یینی
apogamy , n نه زایه ندیتی ، نه په یینیتی
apogean . adj . گوپیتکی
apogee , n ترویک، لوتکه ، دوچک ، خالکا دورترا
هه یڤێ ژ زه مینێ ، گوپیتک ، سه رک
apolitical , adj نه رامیاری
apolitically , adv . ب دژ - رامیاری
Apollo , n . خودایێ هوزان ، مه زیقه ئو جوانی یا
زه لامی ل نک گریکان، خودا رۆژ
Apollyon , n ئه هریمه ن ، شه یتان
apologetic, (al), adj لێبورینی . به هانه یی .
به ره ڤانی (ئاخفتن) ، پێشه مانی
apologetically , adv. ب پێشه مانی ، ب لێبورینخوازی
apologetics , n به ره ڤا نیزانی یا ئولا ڤله یی
apologia , n = apology به ره ڤانی ، راڤه کرن
apologist , n به ره ڤان
apologize , n لێبورینێ دخوازت
apologized , adj لێبورین خواستی
apologizing , n لێبورین خواستن
apologue , n ئه فسانه یا سنجی
apology , n پوزیشت به ره ڤانی ، راڤه کرن .
بوردن خوازی . لێبورین - خوه ستن
apomict , n به رهه مێ بێ ئاڤسکرن
apomictic , adj پیوه ندیدارێ به رهه رمێ بێ ئاڤسکرن
apomictically , adv ب بێ ئا ڤسکرنی
apomixis , n بێ ئاڤسکرن
apomorphine , n ئه پومورفین : ماده یه ک نیڤ تفتی ژ
مورفینێ چێدبت

aponeurosis , n ژێ یێ پان ، پێچ ، په رده یا
زه بله کی
apophthegm , n په ند ، گوتنا مه زنان
apophysis ,n ده رهاتی
apoplectic , adj ته پی
apoplexy , n ته ب
aport , adv , adj ل سه ر یان به ر ب ره خێ
چه پێڤه یێ گه می یێ
aposematic , adj به رزدار ، ئاگه هکه ر
aposiopesis , n برینا هزرێ
apostasy , n لێڤه بون ، به ردانا باوه ری یا ئولی
apostate , n , adj ئول یان ئایین گوهور
apostatize , vi ئایینا خو دگوهورت
apostatized , adj ئایین گوهارتی
apostatizing , n ئایین گوهارتن
apostil (le) , n تێبینی ، په راوێز
apostle , n په یامبه ر ، په یک
apostleship , n په یامبه ری
apostolate , n ئه رکێ په یامبه ری
apostolic , n , adj په یکی ، په یامبه ری
- delelgate نوینه رێ په یامبه ری
apostomatida , n ده ڤ گولی
apostrophe , n نیشان (،)
apostrophize , vt , t . نیشان دکت (،)
apothecary , n ده ر مانگه
apothecium , n زایه نده دانک
apotheosis , n مه زنکرن ، خوداکرن
apotheosize , vt . مه زن دکت ، خودا دکت
appal (l) v . t . دترسینت . دبزدهینت
appalled , adj شه پرزه کری، بزدهاندی ترساندی،
appalling , adj بزدهین
appanage , n ده ره به گی
apparatus , n تاخم ، رست ، رشته ، ئامیر، ئالاڤ
لیکدا ، ده ستگه ، ده زگا ، ره خت
apparel , v . t کنج دکت، (جل) دکت به ر
apparel , n پوشاک ، نه قش (ل سه ر کراسی)
apparel (l) ed , adj . کنجکری
apparal (l) ing , n . کنجکرن
apparent , adj به ل . به لو ، نوما ، شانی ، په نی
خویا ، دیار
apparently , adv. هه چکو ، گوایه ، ب دیاره یی
apparentness , n . دیاره یی تی

apparition , n . شه به نگ . په ش ، دياربون
apparitional , adj دياربونى
apparitor , n گازيكه ر
appeal , v. t . i گازى يان هاوار دكت
appeal , n بانگه واز ، به لاتى ، بانگ . هاران
ئاران، گازى ، هاوار ، نزڤه كرن
appealability , n نزڤه كرنبا رى
appeala ble , adj نزڤه كرنبار
appealed , adj نزڤه كرى
appealer , n. گازيكه ر ، نزڤه كر
appealing , n نزڤه كرن . گازيكرن
- for help فه رياد . هاوار ، پنسيرگرتن
appealingly , adj ب هاوارى ، ب فه ريادى
appear , v . i . خويا دبت ، ديار دبت
appearance , n نمود.هلاتن ، شنيوه ، شيل ، ئادگار ،
په يدابون ، ڤه په نگزين ، نژيار .
ره نگ وريژ . ديار دلق(ه)، دياربون،
رواله ت ، ديوار
- to judge by , ... ژنژيارى بريار بدت
- to put in an .. ديار دبت
appearing , n خويان ، ده ركه تن ، دياربون ،
دەرچون ،هلاتن به ژنبال (به ژن وبال)
apeasable , adj هه دار بار
appease , v . t . هاويش دكت ، قايل دكت . هه دار دكت
، مت دكت
appeased , adj هاويشكرى ، قايلكرى
appeasement , n هه دراندن ، هه داركرن
appeasing , n قايلكرن
appellant , n , adj نزڤه كه ر . هاواركه ر
appelate , adj پێوه نديدارێ نزڤه كرنێ
appelation , n نازناو ، ناڤ ، ناسناڤ
appelative , adj ناڤێ گه له مپه ر ، ناڤ، ناسناڤ .
گه له مپه ر ، راڤه يى
appelatively,adv ب ناڤى
appelee , n نزڤه ليكرن
append , v . t . دبه ردت سه ر
appendage , n به ردان سه ر
appendages , n ده ست وپێ ، پيلاخ ، چواربه ل
appendant , n پاشكو
appendactomy, n هه لكيشانا ريڤى يا دريژ
appendices, pl , of appendix
appendicitis , n قولنج ، قولنجا ريڤى يا كوره

appendicula , adj ژ ريڤى يا دريژ
appending , n راژيركرن ، گرتن
appendix ريڤى كور ، راپێچه ك ، پاشكو
apperceive , vt . تينگه هت (ب پيكڤه گريدانێ)
apperceived , adj . تيگه هشتى
apperceiving , n تيگه هشتن
apperception , n تيگ هشتن (ب پيكڤه گريدانێ)
appertain , v . t . پێوه ند دبت ب
appetence , n گه ڤل ، بيركرن ، خوه ستن
appetency , n گه ڤل ، بيركرن ، خوه ستن
appetent , adj خوازه ك
appeti te , n ئاره زو . هه وه س ، ماده ، گه ڤل
دلبژوكى ، دلچون ، كه وژ ، مه گيز
appetize , vt دل دبت
appetizer , n مه زه ، به رقوت
appetizing , adj خوه ش . تامدار
appetizingly , adv . ب تا مدارى ، ب تام خوه شى
applaud , v . i . t . پەسند دكت ، ده ست دقوتت
applaudable , adj . په سنبار
applaudably , adv ب په سنبارى
applauder , n په سنكه ر
applause , n چه پك . چه پله ليدان ، لورين .
په سندكرن ، ده ست قوتان
apple , n سيو ، سيڤ
- cart ريزكبار يان مه لهه زه يا تيكدانبار
- core and skin سه له ف
- jack شه رابا مه ستكەرا گوڤاشا سيڤێ
- juice سيڤ - گوڤاش
- of dis cord هوێ دوبه ره كى يێ
- of the eye بيبى يا چاڤى
- pie order ناياب
appliance , n ئالاڤ ، ئامێر
applicability , n راهينانبارى
applicable , adj راهينانبار . كێرهاتى
applicant , n داواكار ، خواز
application , n راهينان . خواستنامه
- form سه ربورينامه
applicative , adj كردارى
applicator , n بستكا زراڤ (دار يان شوشه)
سه رك په مبو پێچايى بۆ دەرمانكرنا
دفنێ يان گه ورى يێ
applicatory , adj . = applicative

applied , adj — کرده کی ، راهینایی
- science — زانستی یا راهینانی
apply , v. t . i — رادهینت ، دخوازت
applying , n — راهینا نکرن
appoint , v .t — دادمه زرینت
appointee , n — دامه زراندی
appointment , n — ژڤان، ژوان ، دانان ، دامه زراندن
apportion , v . t . — دابه ش دکت
apportionment , n . — دابه شکرن
appose , vt . — دگرت . ل ره خ هه ف دادنت سه ربار دکت ، دبه ردت سه ر
apposed , adj — نیز یککری
apposing , n — نیزیککرن
apposite , adj — راست ، قه نج ده ربری
apposition , n — پیکهاتن ، وه رارا پیکهاتنی . به ردیل . به ردان سه ر . سه ربارکرن
appositive , n , adj — به ردیلی ، به ردیل
appositively , adv — ب سه ربه ردانی
appraisal , n — هه لسه نگاندن . به هاکرن، نرخاندن ، گوتره
appraise , v . t . — نرخ دکت ، ته خمین دکت، به هادکت
appraised , adj — به هاکری ، نرخکری
appraisement , n — هه لسه نگاندن
appraiser , n — به هاکه ر
appraising , n — به هاکرن
appraisingly , adv — ب به هاکرنی
appreciable , adj — نرخبار . به ها بار
appreciably , adv — ب به هابار ی
appreciate , v . t . i — به هادکت ، نرخ دکت
appreciated , adj — په سندکری
appreciating , n — خاترگرتن، ته وینی، سپاسکرن
appreciation , n — ریزگرتن ، په سن ، ئافه رین . خه مل ، په سندکرن ، به هاکرن، نرخ کرین په لاتی ، چه شتن ، مالاڤا ، بایه خ
appreciative , adj — سپاسدار
apprehend , v , t — تیدگه هت ، دگرت
apprehensible , adj — تیگه هشتنبار
apprhensibly , adv . — ب تیگه هشتنباری
apprehension , n — دلته پی ، ترس ، سه هم ، سام ، گرتن
apprehensive , adj — ترسا یی
apprehensively , adv — ب سه همی
apprehnsiveness , n — ترسایی تی
apprentice , n — شاگرد

apprentice ship , n — شاگردی
appressed , adj — به ردایی سه ر
apprise , v. t . — ئاگه دکت
apprize , v . t . = appraise
approach , v . t . i — نیزیک دبت
approach , n . — نیز یکبون ، بزچون ، نیزیکی
- easy (difficult) of .. — سانا هی بز گه هشتن ئو نا خفتنێ
- to make .. es to somebody — خو نیزیکی که سه کێ دکت
.
approachable , adj — گه هین، جفین یان ئاخفتنبار
approbate , vt . — په سند دکت
approbated , adj — په سند کری
approbating , n — په سندکرن
approbation , n — په سند ، په سن ، په سندکرن ، ته وینی
approbative or approbatory , adj — په سندی
appropriate , adj . — کیزهاتی
appropriate , v . t . — بێ ده ستوری دبت . ته رخان دکت ، ده ست ب سه ردا دگرت
appropriately , adv — ب ره وایی ، ب کیزهاتی
appropriation , n — ده ست ب سه ر دا گرتن، دابرین
appropriative , adj — دابرینی
approval , n — په سه ندکرن ، راستاندن ، به گه می ، ته وینی ، ئالیکرن ، په سندکرن ، پشتگیری، سه لماندن
approve , v . t . i . — به گه م دکت . په سند دکت
approved , adj . — راستاندی . په سندکری
approver , n — په سنده ر
approving , n — په سندکرن
approximate , v. t . i — نیزیک دبت ، نیزک دکت
approximate , adj — نیزیکا ، نیزیک
approximated , adj — نیزیککری
approximately , adv — ب نیزیکی
approximating , n — نیزیککرن
approximation , n — نیزیکرن
approxmative , adj — نیزیکا
appurtenance , n — نا سیاری یان مافێ نه نجامی پاشکو
appurtenant , adj , n — پاشکویی
apractic or apraxic , adj — ژ نه شیانا لڤینا ریک و ئالوز
apraxia , n — نه شیانا لڤینا ریک ئو ئالوز
apricot , n — زه رده له ، هیروگ
-compote — قه یسی، خوشاف
- dried ...... — قه یسی
April , n — نیسان
- fool — قوربانێ دره وا نیسانێ .

- fool's : day — رۆژا دره وا نیسانێ (یه کی نیسانێ)
apron , n — شه ملک ، شه میله ، په شمال ، به رچل ، به رمالک، به رکوش، به ر ڤانک
apropos, adj , adv,prep . — د جهێ خوه دا : راست ، کێرهاتی
- of ...... — هندی کو
apse , n — پارچه‌یه‌ک دەرکەتی نیف گروڤر ژ ئاڤاهی نه خاسمه دێرێ
apsidal angle , n — گوشه یا گومزی
apsis , n pl - sides — خالکا گوپیتکا ستێرا گه روک یان هه یڤێ
apt , adj — کێرهاتی ، قه نج
aptly , adv — ب ستێله یی
aptness , n — کێرهاتیتی ، ستێله ییتی
Aptera , (n . pl) — بێ بال ، بێ چه نگ
apteral , adj — نه چه نگی ، بێ چه نگ
apterous , adj — بێ چه نگ ، نه چه نگی
apteryx , n (pl , es) — بێ چه نگ ، بالنده کیوی
aptitude , n — ساخله می ، شیان
apus , n — چوچکا چیایی
aqua , n — ئاڤ
- labyrinth . — له رزه ئاڤک
aquaculture , n — چاندنا ئاڤی : خودانکرنا جانه وه رێن ئاڤی وه ک ماسی یان
aquafortis , n — ترشی یا نایتریک (ئاڤا زیڤی)
aqualung , n — پشا ئاڤی
aqua lunger , n — نوقکار
aquamarine , n , adj — زه به رجه د ، که سک شینی
aquanaire , n — زه به رجه د (گه وهه ر)
aqua plane , n — ده پێ ئاڤی لپشت به له مێ گریدایی بۆ کشانا وه رزشی
aquaregia , n — تێکلی یا ترشی یا نایتریک ئو ترشی یا هایدروکلوریک ، ئاڤاشاهی
aquarelle , n — نه قشێ ئاڤی
aquarellist ,n — نه قشکه رێ ئاڤی : هونه ر مه ندێ ب ره نگێن ئاڤی نه قش دکت
aquarist , n — خودانێ ئاڤگه یا جانه وه ران
aquarium , n — ئاڤگه یا جانه وه ران
Aquarius , n — برجا دولکی ، ئاڤ تێکه ری
aquatica , adj — ئاڤخواز ، ئاڤی
aquatint , n , vt , i — کولینا ئاڤی ، دکولت یان نه قش دکت ب کولینا ل سه ر ده پکێن سفری
aqueduct , n — دالانه ، جو ، جوک

aqueous , adj — ئاڤی
- humor — نه می یا ئاڤی یا چاڤی
aquiculture , n — چاندنا ئاڤی
aquifer , n — چینا که ڤرێ ئاڤی
Aquila , n — برجا بازی
aquilegia , n — گولا گه رێ
aquilinae , n — باز . هه لو
aquiline , adj — بازی
aquosity , n — ئاڤیتی
Arab , adj — عه ره ب، وه لاتی یێ عه ره بستانێ
arabesque , a , n — نه قشێ ره نگین
Arabic , adj — زمانێ عه ره بی
Arabist , n — عه ره بزان
Arabize , vt — عه ره ب دکت
Arabized , adj — عه ره بکری
Arabizing , n — عه ره بکرن
arable , adj — زه ڤی یا کێر چاندنێ دهێت ، به یار
Arab steed , n — هه سپێ کحێل
arachis oil , n — رونێ زرفسته قی
arachnida — ته ڤنه پورک
Aramaic — ئارامی (زمانێ ئارامی یان سوری)
aranea , n — کێز
arbalest (or arbalist) , n — تیر ئو که ڤان
arbiter , n — داوه ر ، ناڤبێژ ، ناویژ
arbitrable , adj — ناڤبێژبار
arbitrage of exchange , n — هه لسه نگکرنا به هایێ پێک گوهارتنا دراڤی
arbitral , adj — ناڤبێژی ، داوه ری
arbitrament , n — بریار
anbitrarily , adv — ب زورداری
arbitrariness , n — سته مکاری ، زورداری ، زورایی
arbitrary , adj — زوردار ، هه ره مه کی ، سه رپێیی، سه رپێکی ، سه رپێلکی
arbitrate , v. i . t — ناڤبێژی دکت
arbitrated, adj. — ناڤبێژ یکری
arbitrating , n — ناڤبێژیکرن
arbitration , n — ناویژی ، ناڤبێژی
arbitrative , adj — ناڤبێژ ی
arbitrator , n — داوه ر ، ناڤبێژ ، ناویژ
arbitress , n — داوه ر (مێ)
arbor , n — که پرکا چقان (ل باغچه یی) ، ته وه ره .

arboraceous , adj = arboreal
Arbor Doy , n رۆژا دارچاندنێ
arboreal , adj دار نشین ، وه ک داری ، داری
arboreous , adj داری
arborescence , n داریتی
arborescent , adj وه ک داری
arboretum . n دارگه
arboriculture , n چاندنا داران
arboriculturist , n دار چاندیار
arborization , n داربون ، دیاربونا وه ک داری
arborize , vt . دار ببت : چق بکت
arborized , adj چقکری
arborizing , n چقکرن
arborous , adj داری
arborvitae , n داریٚ هه رشین
داریٚ ژیانیٚ، داریٚ هه رکه سکیٚ کاژیٚ
arbour , n زنج ، نزار
arboured , adj (also arbored) دارکری
arbutus , n بابکوژ : ته راشه ک گول سپی یان قه ره نفه لی
arc , n. , v. i که ڤانه . که ڤانه،
که ڤانه ببت
arcade , n ریٚ یا که ڤانکری
arcaded , adj . ده رباز گه یان ئاڤاهی یێ که ڤانکری
Arcadian , adj گوندی ، کوچه ر ، ساده خه لکێ
ئه رکادیا (گریکی)
arcane , adj ئالوز ، نهینی
arcanum , n راز ، نهینی
arc - boutant , n نیف که ڤانه یا به ر پالکا دیواری
arch , n خاپینوک ، که ڤانه که وانه ، که مه ر ، تاق بنیاتا که ڤانه ي ی
arch , v . t . i که ڤان ببت ، که ڤان بکت
arch , n سه ره تایی، سه ره ک، سه روک
arch- پیشگره کو سه روکه ، سه ره کی یه
-arch پاشگره کو سه روکه ، رێبه ره
archae , archaeo or archeo پیشگره کو سه ره تایه ، که ڤنه
archaeocytha , n خانه یا سه ره تایی
archaeorinthes بالنده سه ره تایی
archaeolgic (al) , adj که ڤناری ، شونواری
archaeologist , n که ڤناریزان
arehaeology , n که ڤنارزانی
archaeopteryx , n بالنده یێ سه ره تایی
archaic , adj که ڤن ، سه ره تایی
archaism , n که ڤنه رێباز ، که ڤنه بێژه ، که ڤنی خوازیتی
archaist , n که ڤنی خواز
archdeacon , n سه ره ک شه ماس
archdiocese , n ده ڤه را سه ره ک مه ترانی
arched , adj قه لوز ، که ڤانه
archangel , n سه ره ک فریشته
archanthropine , n مروڤێ سه ره تایی
archbishop , n سه ره ک مه تران
archbishopric , n شونکار یان نشینگه یا سه ره ک مه ترانی
archegonial , adj ژ هیک هه لگری
archegonium , n هیک هه لگر
arch - enemy , n شه یتان . سه ره ک دوژ من
archenteron , n هناڤا سه ره تایی
archeologic(al)adj= archaeological
archeologist . n = archaeologist
archeology , n = archaeology که ڤنه شونه وارزانی
Archeozoic Era , n روژ گاریٚ که ڤن
archer , n تیر ئاڤێژ ، تیرباز ، که ڤانڤان
archery , n تیربافی
archespore or archesporium, n خانه یا زایه ندی
archtypal or archtypical , adj ته خلیتێ سه ره تایی
archtype , n ته خلیت یان نمونه یێ نژادی یان سه ره تایی
archfiend , n سه ره ک شه یتان ، ئه خاسمه ئبلیس
archi - or arch - پیشگره کوسه ره کی‌سه روکی، نژادی یه
archidiaconal , adj سه ره ک شه ماسی
archiepiscopal , adj سه ره ک مه ترانی
archil , n هه شا بنه فشی
archimandrite , n (ل بن مه ترانی) سه ره ک دێرا مه زن، ئولداریٚ دێرا رۆژهه لاتی
Archimedan , n ئه رخه میدی
- screw لوله یا ئه رخه میدی (ئالاڤه بۆ راکرنا ئاڤێ)
archipelagic , adj ئه رخه بیلی ، چه ند گراڤی
archipelago , n ده ریایێ تێر گراڤ ، چه ند گراڤ ، ئه رخه بیل

architect , n ئاڤاکەر، ئە ندازیارێ ئاڤاهی
architectonic , adj ئاڤاهی یی
architectonics , n ئاڤاهیزانی
architectural , adj پێوە ندیدارێ ئاڤازانی
architecturally , adv . ب ئاڤازانی
architecture , n زانستی یا ئاڤاهی یان ئاڤازانی
architrave , n خە ملا ل سە ر دە ری یان کونە ک
چارچکی ، دە پێ ل سە ر کاریتە یی
archival , adj ئە ر شیڤی ، تومارگە هی
archive (s) , n ئە رشیڤ ، تومارگە
archive , vt . توماردکت ، ئە رشیڤ دکت
archived , adj ئە رشیڤکری
archiving , n ئە رشیڤکرن
archivolt , n ئە قشێن ل سەرکە ڤانە یی
archivist , n تومارڤان ، ئە ر شیڤکار
archly , adv . ب چڤی
archness , n چڤیتی
archon , n ئارخون: فە رمانرە وایێ سە رە کی
فە رمانرە وا ، سە روکێ‌ل‌کە ڤنە ئە تینا
archosauria خشوکا سە رە تایی
arciform , adj چە مایی . کە ڤانە یی
arcograph , n ئالاڤا ئە قشکرنا کە ڤانە یان
arctic , adj , n جە مسە رێ باکور، دە ڤە رێن
جە مسە رێ باکور ، پێلاڤا سە ر
لاستیک (بە رگرێ ئاڤێ)
Arctic circle , n دە ڤ را جە مسە رێ باکور
Arcturus , n ماسیگرێ تیرباز
arcuate , adj چە ماندی وە ک کە ڤانی
ardeb , n ربە (پیڤانە)
ardency , n هالان ، دل گە رمی ، هە یهێز
ardent , adj پە روش، دل گە رم
ardently , adv ب هە یهێزی
ardor , or ardour , n هالان ، هە یهێزی
arduous , adj رە نج کێش . سە خت ، زە حمە ت
arduously , adv . ب سە ختی
arduousness , n رە نج کێشیتی
are, pres. 2nd sing or pres . pl . of be ئهویا بونێ
are , n ئار : سە د مە ترێن چارگوشە
area , n رژێف ، بە یاف ، ئورتاج ، ئولاخ ،
دە ڤە ر ، رژبە ر

areal , adj رژێڤی
areaway , n دە ریاز گە (ئاڤە را ئاڤاهی یاندا)
areca , n دارە ک وە ک دار قە سپێ
arena , n گورە ک ، مە یدان ، زرتخانە
arenaceous , adj خیزی
arenicolous , adj ژین یان وە راری دناڤ خیزیدا
areola , n رژبە رک
areole , n = areola
areometer , n خە ستیڤێ ئاڤە کی یان
arete , n دە رماتی یا کە ڤری یێ چیایی ،
پە سار
argal , n . پە ز کوڤی یێ ئاسیایی
argent(al) , adj زیڤ ، زیڤی
argenteous , adj = silvery
argentic , adj پێوە ندیدارێ زیڤی
argentiferous , adj بە رهە م زیڤ یان زیڤدار
argentine , n زیڤ
argentous , adj زیڤێ یە ک مە ف هێز تێدایە ، زیڤی
argil , n ئە ڤن ، قور ، حە ری ، گل
argillaceous , adj ئە قنی ، گلی، لیمی
argillite , n کە ڤرێ گلی یێ نشتە یی
argo برجا کە شتی
argol , n پرک یان نیشتە یا بنێ برمیلێ
شە رابێ
argon , n ئارگون : هێمانە ک غاز یێ بێهن ئو
رە نگ بۆ تژیکرنا چراێن کە هرە
بی ئو لولە یێن ئیلیکترونی
argonaut , n شە رود
argosy , n گە می یا مە زنا بازرگانی،
گە لە کە شتی یێ بازرگانی
argot , n زمانێ تایبە تێ تاخمە ک یان چینە ک
جڤاکی
argotic , adj ژ زمانێ تایبە ت
arguable , adj بە رهە ڤدانبار
argue , vt , i بە رهە ڤدان دکت، دناخڤت ، نیشان
دکت ، درۆڤ دکت
argued , adj ڤە پژلاندی
argufy , vt . بە رهە ڤدان دکت
arguing , n ڤە پژلاندن
argument , n جە رە نیخ ، ڤە پژلاندن . کێش و
ڤە کێش، ڤرین، پێشکێشکرنا هویی

argumentation , n	به رهه قدان ، ئاخفتن
argumentative , adj	به رهه قدانی
argumentatively , adv	ب به رهه قدانی
Argus , n	ئه ژده هایێ سه د چاڤی
	ئه فسانه یی، پاسڤانێ هشیار
Argus - eyed , adj	هشیار ، وریا
aria , n	ئاواز ، سترانا درێژکری
Arian , adj	ئاری
- arian	پاشگره کوچیکه ره
aricula , n	ستری یا وه ک ده رزی یێ
aricular , adj	وه ک ده رزی یێ
ariculated, adj	ده رزی یی
arid , adj	زوها ، رزت ، سوتی ، هشک
aridity , n	ئه هاتی ، هشکاتی ، بێ وه چی،
	گرانی ، شوڤ ، هشکی
aridness , n	قالایی، زوهایی، هشکی
ariel , n	ئاسک .
Ariel , n .	ئه ریل : هه یڤا هوندوری یا ژ چار
	هه یڤێن ئورانوسی
Aries , n	به ران ، برجا به ران
arieta , n	کورته ئاواز
aright , adv .	ب راستی .
aril , n	که لپکێ ده رڤه یێ توڤی
- arious	پاشگره کو پێوه نده
arilate , adj .	پێوه ندیدارێ که لپکێ توڤی
arise , v. i	رابیت
arisen , pp . of arise	رابویی
arista , n	رهـ
aristate , adj	رهکری
aristocracy , n	حکومه تا خانه دان ، بژاره ئو چینا
	جڤاکی یا خودان نازیاری خانه دان
	. خانه دانی
aristocrat , n	ئه به سور . خانه دان
aristocratic , adj	ئه به سوری . خانه دانی
AristotelianorAristotelean,n	ئه رستویی
Aristotelianism , n	ژیرزانی یا ئه رستویی
arithmetic (s) , n .	هه ژمار ، ژمێره ، ژماریاری ،
	ژمارتن ، ژمار زانی ، ژمارکاری
arithmetical , adj	ژمار کار
arithmetically , adv	ب ژمارکاری
arithmetician , n	ژمارزان

arithmometer , n	ژمارکه ر
arithmetic mean , n	نافنجی یا ژماری
arithmetic progression , n	په یهاتی یا ژماری
ark , n	که شتی، س سندوق . گه می
arm , vt , i	ب چه ک دکت ، چه کدار دکت .
arm , n	ده ست . چه نگل . پیل ، باسک ، زه
	ند، چه ک
-...in ...	ده ست ب ده ست
- at ...:length	دورکرن ، دوربون
- infant in .... s	ساڤا
- to bear ...s	سه ربازی دکت
- to keep somebody at	خو ژێ دپارێزت
length .... s	
- to take up ...s	چه ک هه لدگرت
- under ...s	چه ک هه لگرتی ، چه کدار ئو ئاماده
	بۆ شه ری
- up . in.....s (against)	(دژ) رابون
- with open ...	دل گه رمی ، په روشی ، ب گه رمی
armada , n	که شتی ێن شه ری
armadillo , n	زرێپوش : جانه وه ره ک مه مکدار
	باشور ئه مریکانی سه ر ئو له ش ب
	هه ستی یێن بچوک قه رتیشکری یه
armament , n	چه ک
armature , n	زرێ . پارێزه ر : به رگێ پارێزه رێ
	جانه وه ری یان هه له زی ،
	ئه ندامێ به رهه می ، مه غنه تیزپارێز
armchair , n , adj	کورسیکا دو ده ستک ، دیتانه یی
	نه کرداری
armed , adj	چه کدار
- to the teeth	پرچه ک
- tapeworm	کرمێ پان
Armenian , n , adj	ئه رمه نی
armet , n	خوده یێ زرێکری
armful , adj	تژی ده ستان
armhole , n	که فش
armiger , n	زرێ هه لگر
armillary , adj	ئه لقه کری ، خه له کری
- sphere	خه له کدار : ئالاڤا که ڤنا چه رخی یا
	بریتی ژ خه له کان کو شونێن
	جفرێن سه ره کی یێن گوگێ
	ئه سمانی دیار دکرن

arming , n چه كدار كرن ، چه كداربون
- press په ستوكا چاپكرنا نه قشان يان تيپان
ل سه ر به رگىٚ كنيىٚ
Arminian , n , adj ئه رمه نى
armipotent , adj هيز دارىٚ شه رى
armistice , n شه ر راگرتن . چه ك دانين
armless , adj بىٚ چه ك
armless , adj بىٚ چه ك
armlet , n بازن
armory , n جه به خانه ، چه ك
armour , vt . زرىٚ دكت، زرخ دكت
armour , n زرخ ، چه ك ، زرىٚ
- clad ئو تو مبيلا زريكرى
armoured , adj زرخكرى ، ته ندار ، زرنپوش
- car ئوتومبيلا زريكرى
- forces or troops هيزين زريكرى
armourer , n زرىٚ ساز ، چه ك فروش
armoury, n= armory
armpit , n بن چه نگ ، نه وق ، بن هه نگل،
بن كه فش، بن مل ، كه فش
arms , n. p l شه ر، چه ك
armtwisting , n ده ست بادان (زوركارى)
army , n ئارتيش، سوپا ، له شكه ر ، له شكر
- rear پاشدار
- worm خيرك
arnica , n . ده ر مانىٚ ئاله كى يا گول ، به لگ يان
رهين گيايىٚ گول بينژينىٚ، گولا بينژينىٚ
(گول زه ره)
aroma , n بيهن خوه شى
aromatic , adj بهندار ، بهنى
aromatically , adv ب بهندارى
aromaticity , n بهنداريتى
aromaticness , n بهنداريتى
aromatization , n بهنداركرن
aromatize , vt بهنداردكت
aromatized , adj بهندار كرى
aromatizing , n بهندار كرن
arose , p of arise رابو
around , adv , prep پاش ويه ر ، ئولاخ ، ل هه ر ره خى ،.
ل دور، ژور
arousal , n فيتدان ، فيت

arouse , v . t . i . هشيار دكت ، رادكت
aroused , adj هاركرى ، گرگين . فيتدايى، ئاراندى
، بوخ بوخ
arousing , n هاركرن ، فيتدان ، فيت ، ئاراندن
arpeggio , n ئاوازا له زين ل سه ر ژه نى
arquebus كه فنه تفه نگ
arack , n مه ى ، عه ره ق ، شه رابا مه ستى
arraign , v . t تاوانباردكت
arraignment , n تاوانباركرن
arrange , v . t . i ريك دكت ، پيك دهينت
arranged , adj ريك، ليكدايى
arranging , n ريزكرن ، ريك خستن .
سه ر و به ر كرن، ليكدان
arrangement , n ريكخستن ، شيواز ، ريزبون ، ريك،
پيكهينان ، ليكدان .
arrant , adj ده ربه ده ر ، به د
arras , n په روكىٚ نه قشكرى ، په رده
array , v . t . ليكددت
array , n شيواز.ريزبون ، جل ، پوشال، ليكدان
arraying , n ريزكرن
arrearage , n ده ينىٚ پاشكه تى
arrears , n ده ينىٚ پاشكه تى
arrect كون كرى (گوه)
arrest , v . t . دگرت
arrest , n . ديلى ، گرتن
- under ... گرتى
arrested , adj گرتى ، ديلكرى
arrester , n گرتكه ر
arresting , n گرتن
arrestingly , adv . ب گرتنى
arrestment , n گرتن
arride, v.t. دلخوش دكت
arris , n ره خىٚ تيژ
arrival , n گه هان . گه هين ، گه هشتن
arrive , v . i دگه هت
arriving , n. هاتن ، گه هين ، گه هشتن
arrogance , n قوره تى‌فيزبون ، ترئو فيز، قاپانى ،
فيز، بونگىٚ، قه به يى، كاو، فورت، تفره
arrogant , adj باسمبيل، فيزبويى ، چاڤسور .
سه رخوچويى، گرانسه ر ،باسمبيژ .
چه نه دريژ ، بونگ ، قه به . ب‌فيز ،
ب تر، قاپان ،قوره، دفن بلند ، قوره

arrogantly , adv . — ب قه به یی

arrogate , v . t . — ده ست ب سه ردا دگرت، گریمان دکت ، نه راست دخوازت

arrogated , adj — گریمانکری ، گرتی

arrogating , n — ده ست به سه ردا گرتن

arrogation , n — خواستنا نه راست (نه ره وا)

arrow , n. — په یکان ، تیر

- bag , n — تیردانک

- root — ره‌ تیر (هه له زه ک تیر نشایه)

arrowhead , n — په یکان ، سه رتیر

arrowwood , n — تیردار

arrow worm , n — تیره کرم

arrowy , adj — تیری

arse , n — تن ، قون

arsenal , adj — گوگه، ئه مبار ، جه به گه ، جه به خانه

arsenate , n — زرنیخات : خوئ یا ترشی یا زرنیخی

arsenic , n — زورمات ، زرنیخی ، زرنیخ

arsenical , adj — زرنیخی

arsenide , n — زرنیخید : پیکهاتی یه ک زرنیخی دژوار

arsenious or ar senous,adj — زرنیخدار

arsenite , n — زرنیخیت

arsine , n — ئارسین : غازه ک شه واتی بیئ ره نگ ژه هری بیهن وه ک سیریئ یه

arson , n — سوتن (تاوان)

arsonist , n — شه واتکه ر

art , n — ئه کتیک ، هونیر ، هونه ر

artefact , a — هونه رکاری

Artemis , n — خوداوه ندا هه یڤ ئو نێچیرئ ل نک گریکان

artemesia , n — ئارته میسیا:هه له زه ک به لگ بیهن خورت

arteri (o) — پیشگره کو سور یان شین ده ماره

arteral , adj — سه ره کی ، خوین بر ، ده ماری

arterialize , vt — سور ده ماردکت : خوینا شین ده ماری دگوهوت سور ده ماری ب کاریئ ئوکسجینئ

arteriography , n — ده مار وێنه گری

arteriolar , adj — سور ده مارکی

arterio - sclerosis , n — ره قبون یان قه رمینا شاده ماران

arteriovenous , adj — په یوه ندیداریئ شین ده مار ئو سور ده ماری

arteritis , n — ده مار کولبون

artery , n — خوین بر ، سورده مار ، شین ده مار، ده مار

artesian , n — کاریز ، ژیرئاڤ

- water — کاریز

- well — چالاکاریزی

artful , adj — شه هره زا ، چلو ، خاپینوک، فیلباز

artfully , adj — به شه هره زایی

artfulness , n — شه هره زاییتی

arthr (o) - — پیشگره کو موڤکه

arthralgia , n — ژانا موڤکی

arthralgic , adj — ژانی یا موڤکی

arthritic , adj — پیوه ندیداریئ ژانه گه هی

arthritically , adv . — ب ژانه گه هی

arthritis , n — ژانه گه هـ، موڤک کولی، گه ه ئیشان

arthrology , n — موڤکزانی

arthropathy , n — نه ساخی یا موڤکی

arthropod , n , adj — موڤکی (جانه وه ریێن موڤکی وه ک پێتک ئو پیرهه ڤوکان)

arthropodal or arthropodous, adj — موڤکی

arthrosis , n — موڤکئ ناڤبه را هه ستی یان

arti choke , n — ئارتیچوک ، ئه ردی، دڕکی

- wild ... — که ره نگ

article , n — ئالاڤ‌ئامێر‌ئامراز، به ندک‌گوتار،* به ند، پرتوک، په رتال ، پاره ک، کوتال

articular , adj — جومگه یی موڤکی

articulate , adj — ده نگده ر، موڤکی، روهن بێژی

articulate , v . t . i — روهن دبێژت

articulated , adj — روهن‌بێژه‌کری، ساز، ریک، جومگه یی موڤکی، موڤککری

articulation , n — گوتن، موڤکبون، پێگره کی یا موڤکی، موڤک، روهن گوتن، بێژه، ده نگ یان تیپا مت

articulatory , adj — موڤکی

artifact or artefact , n — ده ستکار به رهه مکری

artifice , n — چلڤ، گزی، هنه ر، که ره سته، خرین، خاپین، فریوی

artificer , n — داهینه ر، پیشه کار، شه هره زا

artificial , adj — زر، نه تیئ، ده ستکر (د)، ده سکوت، ده ستکار

- horizon — زر ئاسو

artificiality , n — زری، قه لپی، ده ستکاری

artificially , adv ب ده ستكارى
artillerist , n توپچى
artillery , n توپخانه
artiodactyl , n تل جوت
artiodactylous , adj تل جوتى
artisan , n ده ستكار ، پيشه كار ، كاركه ر
artisanal . adj پيشه كارى
artisanship , n ده ستكارى
artist , n هنه رمه ند، هونه رمه ند
artistic(al) , adj هونه ركارى ، هونه رى
artistry , n هونه ريتى:شه هره زايى يا هونه رمه ندى
artless adj ساكار ، ساده
artlessly , adv ب ساكارى
artlessness , n ساكاريتى
arum بوفه . ته خليت هه له زه
arundinaceous , adj له له نى
- ary پاشگره كو دره يان په يوه نديداره
Aryan , adj , n هندوئوروپى ، ئارى
as,conj,adj,pron ,prep هه روه كى ، فه نا، وه ك هه كو، مينا
- a rule ب گه له مپه رى ، ب گشتى
-....... far هه ر چى
-...... if قه ى ، حه چكو ، گويا
-..... it is ب راستى
-.... it were هه كه چنيت مروڤ بيژت
-.... long .... هندى كو
- ...of ل
- ...soon ...... ع گاڤا
-...soon..possible ع گاڤا چنيت
-...regards, respects سه باره ت
- ..to , or for يا بۆ
- .. well ژى ، ديسان
- .. well.... ل سه روا ، ژى
- ..yet تا نهو
- so .. to داكو
asafetida , n بويه يه ك شريزى ژ رهێن هنده ك هه له زان دئينن ده ر
asbestos or asbestus,n: ئه سبيستوس : ئاڤر ميشێ كه ڤرى كانه ك ناسوژت ئو گه رم نه گه هينه
ascarism , n كرمه دريژ
ascend , vi , t ئه ڤراز دچت، سه ر دكه ڤت

ascendable,adj (or ascendible) سه ر كه تنبار
ascendance, n = ascendancy
ascendancy , n . سه رنه ڤراز بون ، پيهل چون ، سه ركه تن، پيشينه
ascendant, n, adj (or ascendent) سه ركه تى، پێ هل چويى
ascender , n هلپرژ
ascending , adj هلپرژ، په ركى،ئه ڤراز، سه ركه تتى
ascension , n ئه ڤراز، سه ركه تن ، سه رنه ڤراز، هلكشين
- day رۆژ يان جه ژنا رابونێ
ascensional , adj ئه ڤرازى ، سه رنه ڤرازى
ascensive , adj سه رنه ڤرازى ، رابويى
ascent , n سه رنه ڤراز،هلكشين ، په ركى ، ئه ڤراز ، سه ركه تن
ascertain , v , t پشت راست دكت
ascertainable,adj پشت راسستكرنبار
ascertainment , n پشت راستكرن
ascesis , n په نديارى يا خويى
ascetic , adj , n ره به ن . قه له نده ر . ئه ڤدال
ascetical , adj ئه ڤدالى
asceticism , n ره به نى . قه له نده رى
ascidium , n زايه ندێ كيسكى يێ هه له نێ
ascites , n ئاڤيه ندا زكى
ascitic , adj ئاڤيه ندى يا زكى
Asclepius , n خودايێ ده رمانى ل نك گريكان
asco - پيشگره كو كيسكه
ascocarp , n كيسكه به ر
ascogonium , n ئه ندامێ مێ (كيسكه كڤار)
ascus , n زايه ند دانك
asmycete , n كڤاركا كيسكى
ascorbic acid , n ڤيتامين C
ascospore , n كيسكێ ئه ندامێ ره گه زى
ascot , n گرێ يا ستويى، به نده كا پانا ستويى
ascribable , adj راڤه بار
ascribe , v . t ديار دكت . شروڤه دكت . راڤه دكت
ascribed , adj شروڤه كرى
ascribing , n شروڤه كرن
ascription , n راڤه كرن
ascriptive , adj شروڤه دار
asepsis , n پاقژى، پاكى

aseptic , adj پاقژکه ر
asexual , adj بیٚ ره گه زی
Asgard or Asgarth , n خودا نشین (ئه فسانه یا
سکه ندینا ڤی)
ash = ashes , n ئاری . خوه لی خولی
- can خولیدانک
- coloured دیز
- tray خولیدانک . توزه ک
- tree به ناف
ashamed , adj ئه ریف . شه رمین . شه رمکری
ashamedly , adv ب شه رمینی
ashamedness , n شه رمیتی
ashcan , adj کرداری (ب راله کرنیٚ)
ashen , adj خولی یی
ashery , n کارگه یا پوتاسی
ashes , n (pl.) خولی‌یا ته‌رمیٚ سوتی: پاشمایا ته‌رمی، کاڤل
ashlar or ashler,n به ریٚ چارچک
ashore , adv سه ر به ژی بو به رناڤیٚ
ashram , n ئه شره م : خلوه یا په ندیار ، ژیرزان یان دینداریٚ هندی
ashtray ئاریدانک . خولیدانک
ashy , adj خولیدار
Asia , n ئاسیا
Asian , adj , n په یوه ندیداریٚ ئاسیا، ئاسیایی
Asiatic,adj=Asian
aside , adv , n ل ره خی . ل ره خه کیٚ
- joking .... بیٚ یاری یان ترانه
- to speak .... دناخفت بیکو ببهیست
aside from , prep ل سه ر هندیرا ، ژ بلی
asinine , adj خرپو . که راتی
asinity , n خرپوتی
ask , vt , i دخوازت . دپرست
- to ......guests ئه دخوینت
- to ......after پرسیارا ساخ و سلامه تی یی دکت
-to .....for trouble ل شه ری دگه رت
- to ....for it ئه نج لیٚ دئینت
- to ....the banns ئاگه هی یا ژن ئینانیٚ به لاڤ دکت
askance , adv ره خه کی

asked , adj پرسیارکری
asker , n پرسیارکه ر
askew , adv , adj لاده ر خوه هری
askewness , n پرسیارکرن لاده ریتی
asking , n خاستن
- a girl's hand خوازگینی
aslant, adv , adj , prep خوه هر، لاده ر
asleep , adj , adv خه واندی . نڤستی
aslope , adj , adv نشیڤی
as much ئه مه ت
asocial , adj نه جڤاکی ، جودا خواز ، ئه زیت
asp , n سپیندار
asp , n مار
asparagine , n نیف قلیٚ یا چاڤ مارک
asperagus , n ئه خلیت زه بات
asparate , n خویٚ یا ترشی یا ئه سپارتین
aspartic acid , n ترشی یا ئه سپارتین
aspect , n نمود، رو ، نژیار، لا، روخسار، دیتن
- ratio , n ریژه یا پانی یا وینه ییٚ ته له ڤزیونی ل سه ر بلندی یا ویٚ
aspen , n , adj سپینداری
asperges , n شایی یا پرژا ندنا ئاڤا پیروز
asperity , n زڤری ، تیژی
asperse , v . t . دپرژینت ، پاشگوتنیٚ دکت
aspersed , adj پاشگوتنکری . پرژاندی
aspersing , n پاشگوتن ، پرژاندن
aspersion , n (ئا ڤ) کریتکرن ، لیدان، هاڤیتن ، ده لیٚن
asphalt , n قیر، زفت
asphalt , v . t . قیردکت (ریٚ)
asphaltic , adj قیری ، زفتی
asphaltite , n قیرا جهکی
asphaltum,n=asphalt
asphodel , n ئه خلیت زه بات : گول سپی ، قه ره نفل یان زه ر
asphyxia , n خه نقین ، بیهن چکی
asphixiant , adj ماده یه ک خه نقین ، خه نقینی
asphixiate , vt , i دخه نقت ژ به ر کیمبونا ئوکسجینیٚ دخه نقینت ، بیهن چک دکت

aspic , n تولکا به لک پان
aspidistra , n ماره ک بچوکه ، ته خلیت زه بات
به لک مه زن هه ر که سک
aspirant , n , adj به رزی خواز هیفیدار ، ئاز
aspirate , adj , n , vt بیهن کشایی دبیژت . گوتنا بیهن
کشایی ، بیهن دکیشت
aspirated , adj بیهن کیشایی
aspirating , n بیهن کیشان
aspiration , n به رزخوازی،خوه سته ک،خوش
هیفی،پیشکه تن خوازی ، هیفی کرن
aspirator , n غازکیش(ژبوری یێ)، کیم یان خوین
کیش، رژ له شی
aspiratory , adj پشینی ، هه ناسه یی
aspire , v , i به رزی یێ دخوازت ، هیفی دکت ،
بیری دکت، بالا دبت ، به رز دبت
aspired , adj هیفیکری ، بالابویی
aspirin , n ئه سپرین (ده رمان)
aspiring , adj , n ئازوه ر ، هیفیکرن (به رزبون)
asquint,adv , adj خوه هری
ass , n که ر
- she ..... ماکه ر
assai , adv گه له ک
assail , v . t ئیریش دکت (دژوار)
assailable , adj ئیریشبار
assailant , n ئیر یشکه ر
assailing , n ئیریشکرن ، راپه رین
assassin , n میرکوژ ، خوین ریژ ، کوژ
assassinate , vt دکوژت
assassinated , ad کوشتی
assassinating , n کوشتن
assassination ,n کوشتن
assassinator , n کوژ
assault , n راهشتن .هیرش،په لامار،راهیلان ئیریش
- and battery لیدان ئو بریندارکرن
assault , vt , i راد هیلت ، ئیریش دکت
assaulter , n ئیریشکه ر
assaultive , adj ئیریشدار
assaultively , adv ب ئیریشداری
.assaultiveness , n ئیریشداریتی
assay , n ئه نجاما شیته لکرنێ ، شیته ل ،
ئه زمونا میرتالی
assay , vt . ته خمین دکت ، بزاف دکت ، شیته
ل دکت، سه ح دکت ، ئه زمون دکت
(بۆ بژینێ)
assayer , n ته خمینکه ر
assemblage , n گه ل ، گه لبون ، جفاندن ، جفار ،
جفان . کومبون ، خربون
assemble , vt . i دجفینه. دجفینت ، دجفت . کوم دبت
assembled , adj به ره ف ، جفاندی
assembler , n جفینکه ر
assembling , n به رهه فبون ، جفاندن
assembly , n جه رگه، گه لبون، جفانگ، خربون
ئه نجومه ن ، جفات
- line ریزکا خرفه کرنێ یان کومکرنێ
-man ئه ندامێ جفاتا یاسادانانێ
- national ... ئه نجومه نی نیشتمانی ، جفاتا
نیشتمانی
assent , vi . قایل دبت ، پیک دهیت
assent , n قایلبون ، پیکهاتن
assentation , n قایلبون
assentor , n قایل ، ده نگده ر
assert , v . t . ئه سه هی دکت
- to .. oneself مافێ خو دپاریزت
assertedly , adv . ب ئه سه هی ، ب دو پاته یی
assertion , n ئه سه هیکرن ، سه لماندن
assertive , adj ئه سه هیدار، ئه سه هیکه ری
assertively , adv . ب ئه سه هیداری
assertiveness , n ئه سه هیداریتی
assertor , n ئه سه هیکه ر
assertory , adj ئه سه هی
assess , v . t . باج دکت،ته خمین دکت، خه مل دکت
assessable , adj باجبار، خه ملبار ، ته خمینبار
assessment , n خه ملکرن، گوتره ، هه لسه نگاندن ،
به هاکرن، ته خمینکرن ، نرخاندن
assessor ,n باجکه ر، خه ملکه ر ، به هاکه ر
asset , n تشتێ کێر هاتی یان هیژا ، سامان
asseverate , vt (سوندخواری) دبیژت دوپات دکت
asservated , adj دوپاتکری
asservating , n دوپاتکرن
asseveration , n گوتنا سوندخواری، دوپاتکرن
assibilate , vt . فریزی یا فه ددت
assibilation , n فریزی فه دان

assiduity , n بزاڤ ، قه نجی ، هشیار
assiduous , adj ژیر ، زه ڤه ر ، بزاڤدار
assiduously , adv ب بزاڤی ، ب ژیری
assiduousness , n بزاڤداریتی ، ژیریتی
assign , v . t . دشینت ، راده دکت
assignable , adj دامه زرینبار (سامان) ، گوهیزبار
ڤه شاندنبار
assignation , n شاندن ، دامه زراندن
assigned , adj ڤه شاندی
assignee , n دامه زراندی نوینه ر، نه رکدار ، شاندی
assigner , n شاندیار
assignment , n ئه رک ، دانان ، ته رخانکرن ، شاندن
assimilability , n مژینباری
assimilable , adj مژینبار ، بوهوژینبار
assimilate , vt , i دمژینت
assimilated , adj مژاندی ، تیڕی
assimilating , n مژین
assimilation , n تیرین ، نواندن، بشافتن
assimilative , adj مژیندار ، مژینی (خوارن)
assimil atory , adj = assimilative
assist , vt , i هاری دکت ، یارمه تی ددت
assistance , n یاریده دان ، به رده ستی ، هه ڤاری ، پیتاک، ئاریکاری ، کومه ک، یارمه تی، ئالی، هاریکاری ، هاریکرن
assistant , n , adj به رده ست ، یاریده ر ، ده ستیار ، یاوه ر، هاریکه ر ، هاریکار ، هه ڤپشت ، هه ڤکار، پشتمیر
assize , n دادگه
associable , adj بیرکرنبار
associate , n , adj دوست ، هاورێ ، هه ڤده ست ، هه ڤ به ش ، جڤاتنشین ، هه ڤال ، هوگر براده ر ، هه ڤسه ر
associate , vt , i هوگری دکت ، پیکڤه دگرت
associated , adj هوگریکری
associating , n هوگریکرن
association , n هه ڤ جڤین ، یه کیه تی، بالڤه دان ، کومه ل ، جڤات
- foot ball یه کیه تی یا تپه پکاپێ
associative , adj پیکڤه گرتی
- law یاسایا ریزکرنێ یان سنوردانانێ
assonance , n هه ڤ ده نگی
assonant , adj هه ڤده نگ

assort , vt , i ریز دکت
assorted , adj هه مه جور ، ریزکری ، ریکخستی
assorting , n پرتوک دانین
assortment , n ریزکرن
assuage , v . t . کیم دکت ، هه دار دکت . مت دکت
assuaged , adj هه دارکری
assuagement , n هه دراندن . هه دار کرن
assuaging , n هه دارکرن
assuasive , adj هیمنکار ، متکه ر
assumability , n گریمانباری
assumable , adj گریمانبار
assumably , adv ب گریمانباری
assume , vt . گریمان دکت . به رپرسیاری یێ وه ردگرت
assumed , adj گریمانکری
assuming , n گریمانکرن
assumption , n گریمان
assumptive , adj گریماندار
assurance , n هه دان ،دابینکرن،پشت راست کرن
assure , vt پشت راست دکت
assured , adj , n دابینکری ، پشت راستکری
assuredly , adv ب پشت راستی
assuredness , n پشت راستیتی
assurer , n دلنیاکه ر
assurgent , adj رابویی ، دژوار
assuring , n دابین کرن
assymmetry , n نه ریک
Assyriologist , n ئاشوریزان
Assyriology , n ئاشوریزانی
astatic , adj نه راوه ستایی
astatically , adv . ب نه راوه ستانی
astaticism , n نه راوه ستانیتی
astatine , n هیمانه ک تیریژدار
aster , n ستیره گول
asteria , n چاڤ کتک : به ریێ هێژایێ وه ک ستیرێ
asteriated , adj ستیرکری
astericus , n ستیرک
asterisk , n ستیرک * بو نیشانکرنێ
asterisk , vt . ستیرک دکت، نیشان دکت(بستیرکێ)
asterism , n ستیر ، ستیریتی
astern , adv . ل پشتێ ، بوپشتێ
asternal , adj نه ده پی یان کاریته یی یێ سینگی

asteroid , n , adj ستێری
asthenia , n لاواز ، ته وتهین
asthenic , adj دل سست ، لاواز
asthma , n نه کس، پشوسوباری، بیهن سوباری بیهن ته نگی
asthmatic , adj , n نه کس، بیهن ته نگی، بیهن سوباری ، پشو سوباری
asthmatically , adv ب سوباری ، ب بیهن ته نگی
astigmatic , adj نه تیشکو ، لاربین ، لا
astigmatism , n نه تیشکویی، نه ستیگماتزم ، لاربینی ، چه وتی یا چاڤی
astir , adj , a dv گرگین ، هنیچ ، لڤینی ، بزاڤی
astomat ous , adj بێ ده ڤ
astonish , vt . دگوهشینت
astonished , adj ور ، گوهشی
astonishing , n گێره ، سه یر ، گه لو ! گوهشین
astonishment , n هه یهولان ، سه رسورمان ، گوهشین
astound , vt . دگوهشینت
astounded (being), adj عه جێب مایی، سه هم گرتی ، عه جێب گرتی
astoundirg , n گوهشین
astoundingly , adv گوهشیکی
astrachan,n(also :astrakhan) چۆ رم ، کولاڤ
astraddle , adv , adj لنگ ڤه کری
Astraea , n ئاستریا: خوداوه ندا دادێ ل نک گریکان
astragal , n خشلا بچوکا ئاڤاهی، بازنێ پێ
astragalus , n = astragal
astral , adj ستێری
astray , adj , adv . سه رگه را رێ وندا، بێ رێ ،هندا، شاش
- to go.. ژ رێ یا راست ده رکه ڤت ، بزر دبت
- to lead .... بزر دبت ، بزر دکت
astrict , vt . گرێدت
astride , adv , adj , prep . پینگاڤی
astringe , vt پیکڤه گرێدت
astringency , n دژواری
astringent , adj , n دژوار ، گرێدایی
astringently , adv . ب دژ واری
astro- پێشگره کو ئه سمانه، ستێره
astrobiology , n ژینزانی یا ده رڤه یا جیهانی
astrocyte خانه ستێری
astrocytoma , n په ژیونا ته ڤنه ده مارێن خانه یێن ستێری

astrodome , n ستێرگه
astrogation , n گه رانا ناڤبه را ستێراندا ، ستێربینی، ستێرزانی
astrolabe , n ئیسته رلاب
astrologer , n ستێربین . ستێرزان
astrologic , adj ستێری
astrology , n ستێرناسی ، ستێرزانی
astrometry , n ستێر درزانی
astronaut , n ئاسمانگه ر
astronautics , n گه ران ل ڤالاتی یا نا ڤبه را ستێراندا ، ڤالایی زانی
astronavigation , n گه رانا ناڤبه را ستێراندا
astronomer , n ستێرناس، ستێرزان
astronomical , adj نه ژده ها، مه زن ، ستێری
astronomically , adv ب نه ژده هایی
astronomy , n ستێرناسی ، ستێرزانی
- radio ستێر تیر یژ زانی
astrophotography,n وێنه گری یا ستێران
astrophysical , adj فیزیایی یا ستێران : په یوه ندیدارێ فیزیایا ستێران
astrophysicit , n فیزیا ستێریزان : زانا یان پسپورێ فیزیایا سێران
astrophysics , n فیزیا ستێرزانی ، ستێرسروشتزانی
astucious , adj = astute
astute , adj وریا، هشیار ، بیره وه ر ، بیربر ، شه هره زا
astylar , adj نه ستونی ، نه کاریته یی
asunder , adv , adj جودا
as usual هه ر رۆژیی ، ئاسایی
asylum , n پێنسیرگرتن ، ته ڤ ، په ناگه ، په نا
asymetrical , adj نه هه ڤتا ، نه رێک
asymetry , n نه هه ڤتایی ، نه رێکی
asymptomatic , adj مت ، نه نیشانه یی
asymptote , n رێز ، نێزیک
asymptotic (al), adj نێزیک
assynchronism , n نه هه ڤده میتی ، نه ها وکاتیتی
assynchronous , adj نه هه ڤده می، نه هاوکاتی
at , prep لالێ ، ره خ، کن ، جهـم ، نک
- ease بارسڤک
- ....last دوما هی یێ
- ...least چ نه بت
- ....that ل سه ر هندێرا
- ....(the) most یاپتر

- let it go ...that بلا وه‌ بت
- what are you ..? تو چ دکی ؟
-once یه‌ کسه‌ ر، جهدا
-present نهو ، نوکه‌
- that tine هینگێ
- time چاران
- your service ! له‌ بێ !
atabrine , n ئه‌ تابرین : ئه‌ خلیت کنێن
ataractic , adj , n ده‌ مار هه‌ دارکه‌ ر
atavism , n باپیرکانی
ataxia , n تیکلبون ، نه‌ ریزک ، نه‌ شیانا لڤاندنا
ماسونکه‌ یێن لێنی
ataxic , adj نه‌ شیانی یا لڤاندنا ماسولکه‌ یێن لێنی
ate , (p. of eat) خار
atheism , n بێ ئایینی ، بێ خودایی
atheist , n بێ خودا ، بێ دین ، بێ ئول ،
زه‌ ندیق : بێ ئایین
atheistic , adj بێ خودا
Athena ئه‌ تینا : خوداوه‌ ندا په‌ ندیار هونه‌ ر
ئو ده‌ ستکاریێ ژنان
athen (a) eum , n کورا توری یان زانیاری، کتێبخانه‌ یا
گشتی . ژوراخوه‌ ندنێ
Athenian , n ئه‌ تینی : باژێری یێ ئه‌ تینا
athermancy , n نه‌ تێراچونی یا تیرێژا گه‌ رمێ
athermanous , adj نه‌ تێراچویی یا تیرێژا گه‌ رمێ
atherosclerosis , n ره‌ قبونا ده‌ ماران
atheling , n میر یان مروڤێ شاهی
athirst , adj تێهنی
athlete , adj وه‌ رزیار . وه‌ رزش
- 's foot پێ یێ وه‌ رزشی ، نه‌ ساخی یه‌ ک
چه‌ رمێ پێ یێ وه‌ رزشی
athletic , n , adj وه‌ رزشی ، جانبازی ، وه‌ رزانی،
وه‌ رزڤانی
- looking له‌ ش وه‌ رزشی
athletics , n یاری یێن وه‌ رزشی
athodyd , n بزوینێ فرینێ دینا مێ گه‌ رمی
at - home , n ل مال ، مێهڤانداری
athwart , adv ,prep لار ، خوه‌ هر ، دژ
atilt , adj , adv . خوه‌ هر ، رم هاڤێتی
- ation , پاشگره‌ کو کاره‌، کرداره‌
- ative , پاشگره‌ کو په‌ یوه‌ ندیداره‌ ، خوازه‌
Atlantean , adj ئه‌ تله‌ سی
Atlantic , n , adj زه‌ ریایێ ئه‌ تله‌ سی
Atlantis , n ئه‌ تلانتس ، گراڤا ئه‌ فسانه‌ یی
ل زه‌ ریایێ ئه‌ تله‌ سی
atlas , n ئه‌ تله‌ س : نه‌ قشه‌
atmo - پێشگره‌ کو هلمه‌
atmometer , n هلم پێڤ
atmosphere , n به‌ رگه‌ با ، که‌ ش ، دور وبه‌ ر، با،
ئاڤ وبا
atmos pheric , adj بالداری ، بایی
- condition ئاوایێ بایی . ئاوایێ سه‌ قا
-pressure , n په‌ ستانی یا بایی
atmospherics , n دیارده‌ یێن بایێ که‌ هره‌ بی ،
شاشی یاڤان دیارده‌ یان
atoll , n گرداڤا مه‌ رجانی
atom , n هاڤه‌ ین ، پرتک، گه‌ ردیله‌ ، هورک
atomic , adj گه‌ ردیله‌ یی
atomic fission , n که‌ لشبونا گه‌ ردیله‌ یی
- mass بارستێ گه‌ ردیله‌ یی
- number ژماره‌ یا گه‌ ردیله‌ یی
- pile کارلیکا گه‌ ردیله‌ یی
-radiation تیرێژدانا گه‌ ردیله‌ یی ، تیشکدانا
گه‌ ردیله‌ یی
- smasher له‌ زکه‌ رێ گه‌ ردیله‌ یی
- spectrum شه‌ به‌ نگا گه‌ ردیله‌ یی
- structure بنیاتا گه‌ ردیله‌ یی
-Theory دیتانه‌ یا گه‌ ردیله‌ یی
- weight کێشا گه‌ ردیله‌ یی
atomicity , n هه‌ ڤهێزیتی، گه‌ ردیله‌ یی تی
atomics , n گه‌ ردیله‌ زانی
atomism , n ژێرزانی یا گه‌ ردیله‌ یی . باوه‌ ری
یا گه‌ ردیله‌ یی
atomist , n باوه‌ رکارێ گه‌ ردیله‌ یی
atomistic , adj باوه‌ رکاری یاگه‌ ردیله‌ یی
atomistics , n زانستی یا گه‌ ردیله‌ یان گه‌ ردیله‌
زانی
atomization , n گه‌ ردیله‌ کرن
atomize , vt . گه‌ ردیله‌ دکت
atomized , adj گه‌ ردیله‌ کری
atomizer , n پرژێن ، گه‌ ردیله‌ که‌ ر
atomizing , n . گه‌ ردیله‌ کرن
atomy , n . قه‌ رقوده‌
atomy , n . گه‌ ردیله‌ ، پرتک
atonal , adj نه‌ ساز (ئاواز)
atonalism , n نه‌ سازیتی

atonalist , n نه سازكار
atonality , n نه سازيتى
atone , v . t . i . له دهنيت ، توبه دكت
atoned , adj توبه كرى
atonement , n ژوڤانى ، توبه كرن
atonic , adj لاواز
atoning , n توبه كرن
atony , n لاوازى
atop , prep . ل سه رى
atrabilious , adj . مريتو ، به دماد
atrabiliousness , n مريتو يى تى
atrazine , n نه ترازين : گيا (فريزى) كوژه
atremble , adj له رزى
atresia , n نه بون يان گرتنا دابورينا سروشتى يا له شى ، نه بونا پارچه يه ک له شى
atrial , adj سفى ، گوچكى
atrio - ventricular , adj پيوه نديدارى گوچكى دلى ئو ڤالاتى يا له شى
atrium , n سفا سه ره كى يا مالى، گوچكى دلى
atrocious , adj به د
atrociously , adv . ب به دى
atrociousness , n به ديتى
atrocity , n تاوانى ، به دى
atrophic , adj لاواز
atrophied , adj لاواز بويى، لاواز
atrophy , n , vi , t پوكاندن ، لاوازبون، لاواز ببت، لاواز دكت
atropin (e) , n نه تروپين : ماده يه ک نيف قلى يى ژه هرى يه، سپى به لورى يه ده رمانه بؤ فره هكرنا بيبيكى
atropism , n ژه هريونا نه تروپينى
attach , v . t . i هو گرى دكت . له دنوست . ده ست ل سه ر دادنت (بؤ ده ينى) ، دگه هت پارتى يان به زمى ، گريدت حه ز ژى دكت
attachable , adj راژيزيار ، پاشبار
attache , n پاشكو
- case چه نته يه ک بچوک بؤ كاغه ز ان
attached , (here with),adj هاوپيچ . هه ف پيچ
attaching , n راژيزكرن
attachment , n راژيزكرن ، گرتن ، گريدان
attack , v . t . i ئيريش دكت

attack , n شالاو ، راهشتن ، راهيلان ، هه له ت، په لامار، هه ودان ، جه رده ، ئيريش . هيرش
- man مروڤى ئيريشكرنى
attacker , n ئيريشكه ر
attacking , n راهيلان ، ئيريش كرن ، راپه رين
attain , vt , i به ريه دكت ، دستينت ، به رده ست دكت
attainability , n به ريه بارى
a ttainable , n به ريه بار
attainableness , n به ريه بار يتى
attainder , n بى مافكرن (ژيارى) ، رسوايى شه رمزارى
attainment , n به ريه كرن ، گه هين، به ريه بون، ده ستهينان ، پيكهينان
attaint , n = attainder
attaint , vt . (ژيارى) بى ماف دكت
attainture , n = attainder
attempt , v . t . , n بزاف دكت ، هه ول ددت، هه ولدان ، هه لافى ، بزاف
attemptable , adj بزاڤبار
attend , v . t . i گوهـ ددت
attendance , n گوهدان ، به رده ستى
- medical ... سه خبيرى يا پزيشكى
attendant , n مفردى ، ياوه ر ، به رده ست
attended , adj گوهدايى
attention , n بايه خ دان ، سه رنج ، ئاگه هدارى هشيارى . هيرسدان ، گوهدان . گوهدارى
attentional , adj گوهدانى
attentive , adj هشيار ، وريا ، ليكدايى ، گوهدار
attentively , adv هشيارى ، گوهدارى
atteniveness , n ب هشيارى ، ب دلوڤانى
attenuant , n روهنكه رده رمانى روهنكه رى خوينى
attenuate , v , t . i لاواز دكت ، زراف دكت
attenuate , adj لاواز ، زراف
attenuated , adj لاواز كرى . روهنكرى
attenuating , n روهنكرن
attenuation , n لاوازى ، لاوازكرن ، روهنكرن
attest , vt . i گه واهى دكت ، باوه رى دكت
attestation , n راستا ندن . گه واهكرن
attester , n گه واهكه ر
attic , n نه تيك، ژيربان ، بلندگه

Attic , adj , n	گریک ، ئه تینایی ، ساده ، زه لال ، کلاسیکی، زارائیٚ که فنیٚ ئه تینا ، زمانیٚ گریکی ییٚ ره وا
- bird , n	هه زار ، بلبل
- fai th	ئول یان باوه ری یا قایم
- order	کاریته یێن چارچک ل سه ریٚ ئاقایی
- salt or wit	هه ستی سلکی
Atticism , n	رنیاز یان ده ربرینا لاو
attire , v . t .	کنج دکت
attire , n	جل ئه خاسمه جلێن باشێن خه ملکری
attired , adj	کنجکری
attiring , n	پوشان ، داپوشین ، ل به رکرن
attitude , n	هه لوێست ، هه لوه ست
attitudinal , adj	پیژ ندیداری هه لوه ستیٚ
attitudinize , v . i	هه لوه ست دگرت
attitudinized , adj	هه لوه ستکری
attitudinizing , n	هه لوه ستکرن
attorn , v . i	ب کریٚ دگرتله (زه فی)
attorney , n	پاریزه ر
- at law	پاریزه ر
- general	دادیار ، پاریزه ریٚ گشتی
- power or warrant of..	ده ست هه لاتی یا ره وا ، نوینه ری یا میری
attract , v . t . i	رادکیٚشت
attractable , adj	راکیشانبار
attractant , n	راکیش
attracted , adj	راکشاندی
attractency , n (or attractance)	راکیشانی
attracting , n .	راکشاندن . راکیشان
attraction , n	دلبه ران، هاران ، ئاران ، راکیشان ، کیش
attractive , adj	چاوگر ، راکیشه ر ، دلبه ر . دلبر . دایلان، دلکیش . مقات
attractively , asv .	راکیشه ری
attractiveness , n	دلکیشی
attrahent , adj	راکیشه ر
attributable , adj	ئه گه ریار ، هویار
attribute , n	شان ، رۆچک . هیما ، نیشان ، ره نگدیر ، گه د . ره وشت ، روژکار روخسار : که سایه تی، سروشت
attribute , v . t .	راله دکت
attributed , adj	راله کری
attributing , n	راله کرن
attribution , n	نیشانکرن ، ده ست هه لاتی
attributive , adj	پیژه ندیداریٚ که سایه تی، راله دار
- adjective	ره نگدیریٚ چه وابون
attributively , adv	ب راله داری
attributiveness , n	راله داریتی
attrited , adj	لاوازبویی
attrition , n .	که فتکرن ، وزه بری ، هیزبری ، لاوازکرن، پیشه مانی
attritional , adj	که فتکرنی ، لاواز کرنی
attune , v . t .	هشیار دکت (بوکاری) ، (ژه نی) ئاواز دکت ، ساز دکت
attunement , n	ئاواز کرن
attwitter , adj	ئاراندی . په روش ، په ریشان (ده ماری)
atypical , adj	ئاویزه . ناسایی ، نه نمونه
atypicality , n	نه نمونه یی تی
atypically , adv	نه ب نمونه یی
aubade , n	سترانا به ریٚ سپیدیٚ
aubergine , n	باجان ، باجان ره ش
auburn , adj , n	گه نمی ، قه هوه یی ، زیری
Aubusson	ته خلیت ته فنیٚ ستور
aucourant , adj	ئاگه هدار
auction ,n	هه راج
- bridge	ته خلیت بریچ (کاغه زانیٚ)
auction , v . t .	هه راج دکت
auctioned , adj	هه راجکری
auctioneer , n	بانگدیر . هه راجفان
auctioning , n	هه راجکرن
auctorial , adj	پیوه ندیداریٚ دانه ری یان نفیسه ری
audacious , adj	ویرا
audaciously , adv .	ب ویرایی
audacious ness , n	ویرایی تی
audacity , n	روقایمی ، ویران
audibility , n	بهیسباری
audible , adj	بهیسبار
audience , n	هه فدیتن ، بهیستن
- room	ژورا پیشوازی ییٚ
audient , adj	گوهدار
audile , adj	بهیستیار، گوهداری یی
audio , adj , n	بهیستنی
audio ...	پیشگره کو بهیستن یان بهیستنی یه

audiogenic , adj	به رهه مكرى ب له ره يا به رامبه رى پێلا ده نگى
audiogram , n	نه قشێ پێوه ندى يا له ره يى ئو كێمترين خورتى يا ده نگى بۆ بهيستنێ
audio -li ngual , n	بهيستنا بژهينبونێ
audiometer , n	ده نگ پيڤ
audion ,n	ئوديون ، ده رچه يێ تێرميونى
au dio - visual , n	بهيستنى ديتنى
audi phon , n	بهيسته ك
audit , n , v. t .	ئه زمون ، ئه زمون دكت
auditable	ئه زمونبار
audition , n	ئه زمونا پێشكێشكرنا سترانێ ، بهيستن، بهيسين
audition , vt , i	ئه زمون دكت (ستران)
auditioned , adj	ئه زمونكرى
auditioning , n	ئه زمونكرن
auditive , adj	بهيستندار، بهيستنى
auditor , n	هوركار . ده فته ردار، پشكێنه ر، ژمێريارێ ياسايى ، گوهدار ، ژمێرنێر
auditorium , n	بهيستنگه
auditory , adj , n	ژمێريارى ، گوهدارى
- foramen	كونا بهيستنێ
- nerves	ده مارێن بهيستنێ
- tube	بورى يا بهيستنێ
Augean , adj	پيس
- stable	دار پيس
augend , n	ئابا كو سه رباره ك ل گه ل كو دبت
auger , n	سمتوك
aught , adv .	نێكجار
augite , n	ئو گايت : كانه ك مێژا (دناف كه فرێن ئاگريندا)
augment , v . t . i	پتردكت ، پتردبت ، مه زن دكت
augment , n	پتربون
augmentation , n	پتركرن، زێدبون ، مه زن كرن
augmentative , adj	پتردار ، مه زندار
augmented , adj	زێده كرى ، پتركرى
augmenter , n or augmentor	پتركه ر
augur , n , v. t.	به ربين ، فالڤان ، به ربێژ ، پێزان، به ربين دكت ، پێشبين دكت
- to ill	(به دبارى) ئا گه دكت
- to .....well	مزگين دكت

auguring , n	فال ڤه كرن ، پێشبينى . پێشديتن به رگوتن
august , adj	شكودار ، مه زن ، رێزدار
August , n	ته باخ
Augustan , adj	ئوگو ستى : په يوه نديدارێ يه كه م قرالێ رومانى
Augustinian , adj	ئوگوستينى: په يوه نديدارێ پيروزى
auk	ئوك : بالنده يه ك ستو ئو چه نگ كورتێ ده ريايێن باكور
auklet , n	ئوكك
auld , adj =old	كه ڤن
auld lang syne	روژێن به رێ
aunt , n	پيلك ، مه تك ،مه ت،ميمك ، ئاموژن
aunti or aunty , n	مه تێ ، ره شه كا پير
au pair , n	كه چكا بيانى ياكو ل ما له كێ خزمه تێ دكت بۆ فێربونا زمانى
aur (i) -	پێشگره كو گوهـ ه
aura , n	ڤينا بايى ل نك خالكا كه هره بى ، بايێ ديار ، بهنا خوه ش ، سروه
aural , adj	گوهى ، بهسيتنى
aureate , adj	ره نگ يان ته يسينا زێرين ، ده نگ زل
aureole , or aureola,n	خه رمانه
aureomy cin , n	ئوريومايسين : ده رمانه ك دژ – درم
au re vc voir , n	ئوغر ، خاتر
auric , adj	زێرى : په يوه نديدارێ زێرى
auricle , n	كروژه ، گوهـ
auricula , n	گول به هارا گوچكى ، كروژه
auricular , adj	بهيستنى ، گوهى
auriculate , adj	وه ك گوهى ، گوهدار . گوچكى
auriferous , adj	زێردار
auriform , adj	وه كى گوهى
Auriga , n	هه فسارگر (برج)
aurilave	گوهـ پاقژ كه ر (ئاميره ت)
auriscope , n	گوهبين
aurist , n	گوهزان ، پسپور، پزيشكێ گوهى
aurochs , n	گايه ك ك وروپى نيڤ نه مايى
aurura , n	سپێده
auroral , aurorean , adj	سپێده يى
aurora australis , n	هنگورا چه مسه رێ باشور
aurora borealis , n	هنگورا چه مسه رێ باكور
aurous , adj	زێرى
aurum , n	زێر

ausculate , vt , i ده ست پێدکت ، دبهیست (سینگ)
ausclated , adj بهیستی
auscu lating , n بهیستن
ausculation , n سه حکرن یان بهیستن (ئه زمونا سینگی)
auslander , n بیانی
auspicate , vt ته رخان دکت
auspice , n به ربین ، فال ، ئوغر ، سه خبیری
auspicious , a مژده دار ، مزگیندار ، رۆبیروز
auspiciously,adv ب مژده داری
auspiciousness,n مژده داریتی ، مزگینیتی
Aussie , n ئوسترالی
austenite , n ئاله کی یه ک هشکا ئاسنی ل گه ل کاربونی ...دناف پولاییدا
austere , adj ده ستگرتی ، بیقام ساده ، تاری ، دژوار، ته نگاف (ئابوری)
austerly , adv ب ته نگافی
austereness , n ته نگافیتی
austerity , n زه برتین کوپلری، ته نگافی ،مون، گرژ
Austr (o) - پێشگره کو ئوسترالی ، نه مساوی یه
austral , adj باشوری
Australian , n , adj ئوسترالی : وه لاتی یێ ئوستراليا
Austrian , n نه مساوی : وه لاتی یێ نه مسا
autacoid , n ئوتاکوید : هورمونه
autarchy , n فه رمانره وایی یا ره ها، سه رده ستی یا ره ها ، حکومه تا یه ک مروفی
autarky, n (autarchy) رێزکا خوبه سی، خوبه سی
aut-ecology , n ژینگه یا زینده وه ره کێ
authentic , adj باوه ردار ، ره سه ن ، راست
authentically,adv ب ره سه نی ، ب راستی
authenticate , v. t راستاندن دکت . راست دکت
authenticated,adj راستاندی
authenticating , n راستاندن
authentiction , n راستاندن
authenticity , n راستی ، ره سه نی ، براتی
author , n وێژه ر . نفیسه فان ، دانه ر چیکه ر دانیار، نفیسه ر
authoress , n دانیار ، داهینه ر (مێ)
authorial , adj دانه ری
authoritarian , n زوردار
authoritarianism , n زورداریتی
authoritaive, adj ده ست هه لاتدار
authoritatively,adv ب ده ست هه لاتداری
authoritativeness , n ده ست هه لاتداریتی
authority , n ده سه لاتی ، په رگال، ده ستهه لاتی ، پسپوری . ده ست هه لاتداری ، هێز ، موختاری ، زورده ستی ، ده سه لات ، دار وده ست .
authorization , n راستاندن ، رێدان ، هێزدارکرن
authorize , n , v , t ده ست هه لات دار دکت . رێ ددت، راستان دکت ، هێزدار دکت
authorized , adj ره وا ، رێدایی .
ده ست هه لاتدار کری
authorizing , n ده ست هه لاتدارکرن
authorship , n دانیاری ، دانین . نفیسه ری
autism , n هزرکرنا خویی تی
auto , ئوتو مبیل ، کوهێزوک
auto - پێشگره کو خو، خویی یه
autobahn : n رێ یا له زا ئوتومبیلان
autobiographer , n نفیسه رێ ژیننامه یا خویی
autobiographicl(all) , adj ژیننا مه یی یا خویی
autobiography,n خو یادداشت ، خوژینامه
autobus , n به سا مه زن ، ئوتوبه س
autocade , n کاروانێ به سان
autocar , n خو رۆ ، خو گوهێز
autocatalysis , n خوهاندان
autocephalous,adj سه ر ب خو (ژ ده ست هه لاتی یا مه ترانێ)
autochthon , n نژادی ، ره سه نی
autochthonous , adj پێوه ندیدا رێ نژادی، هوندوری،
autochthonously,adv ب نژادی
autoclave , n , vt قازانا به ستێنی یا لێنانێ ، ئامانێ پاقژکرنا هلمی ، پاک دکت یان لێنت ب هلی ئامانی
autocracy , n ته ک ره وی ، زورداری کار ب ده ستی یان حوکمێ ره ها
autocrat , n سته مکار ، زوردار، کار ب ده ستێ ره ها، ته ک ره و
autocratic , adj سته مکاری ، زورداری
autocratical , adj زورداری
autocratically , adj ب سته مکاری ، ب زورداری
auto - cross , n پێشبرکێ یا ئوتومبیلان
auto - didact , n مروفێ خو فێرکری

autoerotic , adj خو به لقتینی
autoerotism , n خو به لقتین
autogaic, = خوپه یین
autogamous , adj
autogamy , n خوپیتاندن، خو په یینی
autogenesis , n خوزایینی
autogenetic , adj زایینی یا خویی
autogenous , adj خوزایین
autogeny , n خوزایینی
autogiro , n = ته خلیت هلیوکوپته را که فن
autogyro
autograph , n ده ستنفیس
autograph , vt ب ده ست دنفیست ، ئیمزا دکت
autohypnosis , n خونڤاندنا مه غنه تیزی
autoinfection , n خوڤه گرتن
autoinoculation , n خوقوتان
autointoxication , n خو ژه هرکرن
autoloading , n خوبا رکرن
autologous , adj خوبه کی
autolysin , n خوشیته لکه ر
autolysis , n خوشیته لبون
automat , n ئاشخانه یا خوکار
automate , vt . خوکار دکت
automatic , adj , n ئامیرگه ر ، خوکاری
automaticity , n خوکاریتی
automation , n خوکارکرن
automatism , n خوکاریتی
automatization , n =
automation
automatize , vt . خوکار دکت
autonomic , adj سه ر بخو . ته ڤینی ، خوبه کی
autonomist , n باوه رمه ندێ ئوتونومی یێ
autonomous ,adj سه ر بخو ، ئوتونومی یی
autombile , n خوگوهێز ، خورو ، ئوتومبیل
automotive , adj خولڤین
automover , n خوته لگه ر ، خولڤ
autonomy , n خوگه رین ، ئوتونومی نخوه گری ، حوکمێ خوه یی ، خود موختاری
- system ده سگه ها ده ماری یا سه ربخویی
autoplastic , adj ژ نوژداری یا خوبه ردیلی
autoplasty , n نوژ داری یا خوبه ردیلی

autopsy , n له که لشتن ،که لشاندنا پشتی مرنێ
autoradiograph , n= خووینه یێ تیریژی
autoradiogram , n
autoradiography , n خو وینه گری یا تیریژی
autostop , n راوه ستا ندنا ئوتو مبیلێ (بۆ سواربونێ)
autosauri , n کمکمه
autosuggestion , n خونیشانکرن
autotomy , n برین
autotransf ormer , n خوگوهێر
autotroph , n خو خواراندن
autotrophic , adj خو خواراندنی
autotruck , n بارکێش (ئوتومبیل)
auto type , n خوتیپکه ر (فاکسمیل)
autoxidation , n خوئوکسیدکرن
autoxin , n خوژه هرکرن
autozooid , n (s) خوزند
autumn , n پایز ، په یز
- crucus سوسه ن، سوسن
autumnal , adj پایزی
- equinok or point خالکا هینبونێ
autonite , n ئوتونایت ، کانه‌کزه ر تیریژدار
auxanometer , n شیناتی پیف
auxiliary , adj , n یه ده ک ، یا ریده ر ، هاریکه ر
- circle جفزا هاریکه ر
- verb کاری یا ریده ، لیکه رێ هاریکه ر
auxin , n ئوکسین : هورمونا هه له زی
auxotroph , n مروڤ یان جورێ پێڤیایی بۆ ماده یه ک وه راری
auxotrophi , adj پێڤیایی ماده یه ک وه راری
avail , v . i . t . هاری دکت
- to ..oneself of هاڤل دکت
avail , n یارمه تی، هاریکرن ، ته وش ، هاڤل
- of no ...... بێ فه یده ، بێ هاڤل ، بێ سود
- to no .... بێ فه یده ، بێ هاڤل
- without ...... بێ فه یده، بێ هاڤل ، بێ ته وش
availability به رده ستباری
available , adj به رده ستبار
available ness , n به رده ستباری ، هه یی تی
availably , adv ب به رده ستباری
avalanche , n ره نی، له یی، شاپه، ئاشیت، هه ره س

avalanche , v . i . t له یی دبت ، دهه رفت (شاپه)
avalanched , adj له بییویی
avalanching , n له بیکرن
avant - garde رنیه ر
avarice , n موکور ، مچاندن
avaricious , adj زک کور، چاڤهار ، رژد، زک مه زن
avariciously , adv . ب رژدی ، ب چاڤ هاری
avariciousness , n چاڤ هاریتی
avascular , adj بێ یان کێم پورگێن خوینێ
avascularity , n بێ پورگ خوینی
avast , interj راوه سته !
avaunt , interj هه ره ! وێله هه ره !
ave , interj , n ئو غریت ، ئوغر
avenaceous , adj چه هداسی یی
avatar , n له شدار بونا خوداوه ندان
avenge , vt , i تول دستینت
avenger , n تول ستێن ، تول ڤه کر
avens , n گیا پیروز : ته خلیت گول
aventail , n به راهی یا خوده یی
aventurine , n ئه ڤنتورین :ته خلیت به رسته یان شوشه
aver , vt . چه سپان دکت ، دوپات دکت
avenue , n رێ یا دارکری ، کولان ، رێ
average , n , adj تیکرا ، تیکرایی
average , vt , i تیکرادکت
averagely , adv ب تیکرایی
averaging , n تیکراکرن
averment ,n چه سپاندن ، دوپاتکرن
Avernus , n دوژه
averred , adj چه سپاندی
averring , n چه سپاندن
averse , adj دژ
aversion , n قین ، کین، دل ژنمایی ، دژی ، بیز ، بیزکرن، قنز
aversive , adj دژ دار
aversively , adv ب دژ داری
aversiveness , n دژداریتی
avert , vt . ناهێلت ، ویڤه دبت
averted , adv ویڤه بری ، ئه وشاندی
averting , n ویڤه برن ، ئه وشاندن
Aves , n بالنده
Avesta , n کتێبا نڤیسینێن پیروزێن زه رده شتی
Avestan , n زمانێ کتێبا نڤیسینێن زه رده شتی

avgas , n ئه ڤتا سپی کیروسین یان به نزینا بالافرا
avian , adj بالنده یی
aviarist , n بالنده ڤان
aviary , n بالندگه
aviate , vi دفرت
aviation , n هلفرین ، فرین
aviator , n بالافرڤان
aviatress , n(also aviatrix) بالافرڤان (ژن)
aviculture , n خودانکرنا بالنده یان
aviculturist , n خودانکه رێ بالنده یا
avid , adj چاڤهار، موکور ، په روش ، زک مه زن، زک کور
avidity , n چاڤهاری ، موکوری ، ڤیان
avidness , n چاڤهاری ، زک مه زنی ، په روشی
avifouna , n بالنده یێن ده ڤه ره کێ
avigation , n که شتیڤانی یا ئه سمانی
avion,n بالافر
avionic , adj په یوه ندیدارێ ئه لیکترونی یا بالافران
avionics , n بالافرئه لیکترونزانی
avitaminosis , n ئه ساخی یاکێم ڤیتامینان
avocado , n داراپاریزه ری : هه له زه ک ئه مریکانی به ر وه ک هه رمی یه
avocado , n ئه ڤوکاد (میوه)
avocation , n خولیا ، (دووه م) کار ، مژول
avocational , adj (دووه م) کاری
avocationally , adv ب (دووه م) کاری
avocet , n ئاڤوسیت : بالنده یه ک ئاڤی لنگ درێژ نکل زراف درێژ ئو چه مایی ل سه ری
avoid , vt . هه لوه شینت ، ڤه ددت
avoidable , adj هه لوه شینبار ، ڤه دانبار
avoidably , adv . ب ڤه دانباری
avoidance , n دورکه تن ، خولادان ، خوبورگرتن ، خوڤه دان، هه لوه شاندن
avoirdu pois , n سه نگ ، کێش
avouch , vt . ناس دکت،دوپات دکت، ده ربه ست دکت
avow , v . t ئه شکه را ئاگه هدار دکت ، ناسدکت
avowal , n بریاردان ، ناسکرن
avowed , adj ناسکری
avowedly , adv ئه شکه راکری

avower , n	ئه شكه راكه ر
avulse , vt	جودا دكت (ب دراندنی)
avulsed , adj	جوداكری
avulsing , n	جودا كرن
avulsion , n	دراندن
avuncular , adj	مامی (ئاپویی) ، خالی .
await , vt , i	خودگرت
awaiting , n	به نده
awake , adj	هشیار
awake , vi , t	هشیار دبت
awaked , adj (or awoken	هشیار كری
awaken , vt , i	هشیار دبت ، هشیار دكت
awakened , adj	هشیاركری
awakening , n	ب‌سه رخوه ڤه هاتن، دیلی .هشیار كرن، راكرن
awaking , n	هشیار كرن
award , vt . i	خه لات دكت
award , n	خه لات ، پاداشت ، بریارا دادوه ری ، سزا
awardable , adj	خه لاتبار
awarder , n	خه لاتكه ر
awarding , n	به خشاندن . خه لاتكرن
aware , adj	بلیان ، شیت ، ئاگه هدار ، هشیار
- of	ئاگه، شاره زا ، ئاگه دار
awareness , n	هاژ ، های ، هش ، هه ست، ئاگه هی، ئاگه هیبون
awash , adj	شوشتی
away , adv , adj	دور
-..with you !	من به رده ! وێڤه هه ره !
- cannot ..with	نه شێت
awayness , n	وێڤه بیتی
awe , n	سوهێن ، سام ، سه هم ، ترس
awe , vt	دترسینت
aweary , adj	ماندی ، قه رمی ، وه ستایی
aweather , adv	به رباییڤه
awed , adj	سه همكری ، ترساندی
awful , adj	سامناك ، ترسناك
awfully , adv .	ب ترسناكی
aweless , adj = awless	
awesome , adj	سامناك ، ترسناك ، بزدهێن
awestricken , awestruck, adj	ترسایی، بزدهایی
awhile , adv, adj	گاڤه ك ، بێهنه ك
awing , n	ترسا ندن
awkward , adj	كێرنه هاتی‌نه شه هره زا نزه حمه ت
awkwardly , adv .	ب زه حمه ت
awkward ness , n	زه حمه تیتی
awl , n	سمتوك
awless , adj	ئازا ، بێ ترس
awl - shaped , adj	سمتوكی
awn , n	پژ ، داسك ڤه لاش .
awned , adj	سیڤانده كری
awning , n	سیڤانده، سڤده
awninged , adj	سیڤانده كری
awnless , adj	بێ سیڤانده
awry , adj , adv .	پلوچ ، لاده ر ، به دی
axe , ax , n	كولنك ، ته ڤر، ته ڤشو، بڤر، زومپ
- man	داربڕ
axe , v . t .	دبڕت
axed , adj	بڕی ، ده ر خستی
axes of coordinates	ته وه ره یێن هه ڤ پایه یان
axial , adj	ته وه ری
- filament	تایێ ته وه ره یی
- sinus	به ریكا ته وه ری
-vertebra	بربره یا ته وه ره
axiality , n	ته وه ره یی تی
axially , adv .	ب ته وه ره یی
axil , n	كه ڤشا هه له زی، (گوشه یا ناڤبه را چق یان به لگی ئو باسكیدا
axile , adj = axial	
axilla , n	بن كه ڤش
axillar , n	بن چه نك ، كه ڤش ، نه و ق : په ڕێ كه ڤشی
akillary , adj , n	پاخلی ، نه وقی ، كه ڤشی
axing , n	بڕین ، ده رخستن
axiologic , adj	پێوه ندیدارێ سنجزانی
axiologically , adv	ب سنجزانی
axiology , n	سنجزانی
axiom , n	راستی ، مه ته لوك
axiomatic , adj	دیار ، به رده ر
axiomatically , adv .	ب به رده ر ی
axiomatization , n	به رده ركرن
axiomatize , v.t.	به رده ر دكت
axis , n	ته وه ره
- cylinder	ستونا ته وه ره یی
axle , n	ته وه رێ چه رخێ

axletree , n بستا ئاڤبه را دوچه رخێن به‌را مبه رێن عه ره بانه یێ
axman , n داربڕ
Axminster , n مافوریٚ ئامیرگه ری
axi - symmetrical , adj هه ڤتا ل گه ل ته وه ری
axolotl , n ته خلیت کمکمه
axon (e) . n ته وه ره یا ده ماری
axonal , axonic ,adj په یوه ندیداریٚ ته وه ره یا ده ماری
axonometric , adj بونا که تنگه یا هه بیه ری ل سه ر رێبیٚ ئه قشی
axseed , n گیایه ک گول قه ره نفه لی
ay (e) , adv . بۆپێشڤه ! هه ردەم
ay (e) , adv . ,n ئه رێ
az(a) =az(o) پێشگره کو نایترۆجین تێدایه
کو نایترۆجین شونا کاربون تێدایه
azalean , n ته خلیت ته راشیٚ گولدار
azarole , n گوێز، گێژوک ، گوهیژ
azide , n پێکهاتییه ک گروٚ(N) لگه ل هێمه نه کیٚ
Azilian , adj په یوه ندیداریٚ ده مێ گوهێری ئاڤبه را رۆژ گارێن که ڤنێن به ری نو به ریٚ سنیه کیٚ .
azimuth , n که ڤانه یا ئه سمانی کو دریژ دبت ژ گوپیتکیٚ تا ئاسوییٚ
azimuthal , adj په یوه ندیداریٚ که ڤانه یا ئه سمانی
azimuthally , adv ب که ڤانه یی
azine ,n پێکهاتی یه ک ئه ندامی ب نایترۆجینا خه له ک ٦
azo پێشگره کو نایترۆجینه
- dye هه شا گرویا نایترۆجینی
azoic , adj بیٚ ژیان : په یوه ندیداریٚ رۆژگاریٚ بیٚ ژیان
Azoic Era , n رۆژ گاریٚ ئه ژ یانیٚ
azole , n پێکهاتی یا پێنج خه له ک ب چه ند بت یه ک گه ردیله نایترۆجین
azonal , adj پێوه ندیدا رێ ئاخیٚ
azote , n ئازوت : نایترۆجین
azotemia , n نایترۆجینبونا بیٚقاما خوینیٚ
azotemic , adj پێوه ندیداریٚ نایترۆجینبونا بیٚقاما خوینیٚ
azoth , n جیوه
azotic , adj ئازوتی ، نایترۆجینی
azotize , vt . نایترۆجین دکت

azotobacter , n به کتریا یا دارکی یان گوگی دناڤ ئاخیٚ یان پیساڤ یان نایترۆجینا ئه سمانیدا
azoturia , n ئازوت یان نایترۆجینا دمیزێدا
Azrael , n عزرائیل
Aztec , n , adj ئه زتکی : گه ل یان زمانیٚ ئه زتکی یێ مه کسیکی
azure , n , adj شین ئه سمانی، ئه سمانیٚ سافی، لاژوه ردی ، شین
- blue ئاڤگون
azurite , n مێرتاله ک شین، به رێ هێژاییٚ ڤی مێرتالی، لاژوه ردی
azygo - پێشگره کو ته که ، یه که
azygous , adj کت ، ته ک
azym(e) , n نانیٚ نه هه ڤیرترش
azymous , adj ژ نانیٚ هه ڤیریٚ نه ترشبویی

B

B بی :ئیپا دووه ما ئه لفابیٚ یا ئنگلیزی
baa ,n , vi . کال کال ، باربار ، کالگال . مه ئین (په ز) ، دمه ئت
baal , n خوداوه ندیٚ که ڤنه عه ره بان
babbit , n , vt به رێ کانیٚ بابت بۆ هه لگری ، *به ر دکت ب بابتی
- metal کانیٚ بابت
Babbit , n پیشه کاریٚ چینا ناڤی نو بیر و یا وه رێن ڤیٚ چینیٚ
Babbitry , n بابتیتی: باوه رمه ندی یا بیر و باوه رێن چینا ناڤی
babble , n . پربێژی
babble , vi , t . پربێژی دکت ، پربێژت، شرشر دکت
babblement , n . پربێژی
babbler , n چه نه باز ، پربێژ ، پوچ بێژ
babbling , n چه نه بازی،خوله خول . شرشراندن
babe , n ساوا ، ساڤا
babel , n بابل ، گاله گوت
babirousa , n به رازیٚ رۆژهه لاتا ئاسیا
Babism , n بابی : (ئول)
baboo , n ئاغاییٚ هندوسی
baboon , n بابون : مه یمونه ک مه زنه

babul , n داریْ شریْزا عه ره بی
baby , n , adj مندال تیْشک . مه مک مژ ،
به رماکی ، بچوْک ، زارو ، ساڤا ،
baby blue - eyes , n کولیلکا ده حلاں
baby farm , n داینگه
babyhood , n زار وکیتی
babyish , adj زاروبی
Babylon , n بابل
Babylonian , n , adj بابلی
baby's bottle مه مه
baby - sit , vi داین دکت
baby - sitter , n داین (ده مدار)
baccalaureate , n به که لوریا : باوه رنامه یا به که لوریا
bacarat , n به کارا :یاری یا کاغه زانیْ یا قوماریْ
bacate , adj تودرکی
Bacchae (n , pl) یارین باخوس ی خوداوه ندیْ مه ی
bacchanal , adj باخوسی
bacchanalia , n جه ژ نا باخوسی
bacchanalian , adj, n په یوه ندیداریْ جه ژن و به زمینْ
باخوس ی
bacchant , n باخوس ی : ئولداریْ باخوس ی
bacchante , n باخوس ی : ئولدارا باخوسی
Bacchus , n باخوس : خوداوه ندیْ مه ی ل نک
روماںان
bacciform , adj تودرکی
bach , vi زوگردبت
bachelor , n زوگرد ، باوه رنامه داریْ به که لوریا
bachelorhood , = زوگردیتی
bachelor ship , n
bacillar(y) , adj داری ، دارکی
bacilliform , adj شکل دارک
bacillus , n باسیل : به کتریایه شکل دارک
back , vt , i پشته ڤانی دکت ، پشت دگرت
- to .. dow n ده ست ژیْ به ردت (ژ داخازیْ)
ده ست به ردت
- to ..out سوزیْ دشکینت
- to break a person's....... پشتا مروڤی ب کاری دشکینت
back , n , adv , adj پاشدا . پشت
- ac he ژانه پشت ، پشت ئیشان
- and forth هاتن وچون
- ...forth هاتن وچون
- biter زمان ره ش
- board ده پیْ پشتا تشته کیْ

- bone موره گه ی پشت ، بربره ، مازمازه
کاریته ییْ پشتیْ . پروسک
-ear gland لڤکا پشت گوهی
- 's joint موڵکا پشتیْ
-log کاریْ مایی
- loom دار ته ڤن
- matter ماده ییْ ل دوڤ ماده ییْ
سه ره کی (کتیب)
-number . دانه یا که ڤنا کو ڤاریْ
- of the hand پشتا ده ستی
- of the head پاتک
- of side neck پاش ستو ، پاتک ، قورچک
-to be on one's ... ل سه ر پشتیْ (نه ساخ)
- with one's ..to the wall ته نگاڤ، نه چاره به ره ڤانی دکت
backer , n پشتمیْر ، ئالیکار ، پاشمیْر،
پشته ک ، هه ڤ پشت
backfire , n سوتنا پاشی یا دارستانیْ بوْ
راوه ستاندنا ئاگری ، سوتنا ئیْزینگی
به ری ده می، ئاگریْ پاشی ییْ
backfire , vi ئه ن جا ما ڤاژی ددت
backing , n هاریکاری . رۆیه رکرن ،پشته ڤانی ،
هاریکرن
-away پشتاپشت
backgammon , n ته وله (له یز)
background , n بنه کوک ، پاشکیتی ، پاشخانی
- in the .. ل بنه کوکیْ
-music مه زیقه یا پاشکیتی ، ل گه ل
ئاخفتنیْ یان بویه ریْ
backhand, n, adj, vt لیْدانا ب پشتا ده ستی ،
ب پشت ده ستی لیْددت
backhanded , adj پشت ده ست لیْدایی
backlash , n بویه را پاشدایی
backward (s) , adv به ره پاش ، به ره پاشکی . پاشڤه
backwardsness , n پاشکه تی، پاشمایین ، پاشکه تن ،
داماڵان
bacon , n گوشتیْ به رازی
bacteria , n به کتریا
bactericide , n به کتر یاکوژ
bacteriology , n به کتریازانی
bad , adv , n , adj مون ، سک ، چروْک ، خراب ،
نه قه نو ، مردار، گاریس ، نه باش،
ئه نی ره ش ، به د
- at نه شه هره زا

- debt ده ینێ مری
- from ..to worse خرابتربت
- in .. temper ئه نری
- not .. باشه ، قه نجه
- to go .. گه نی دبت
- to go to the .. ویران دبت
- behaviour به دکاری
- belief به دباوه ر
- blood کین
- intentioned دل چه په ل ، دل ره ش
- luck به خت ره شی ، ده ویر
- nutrition په دخوراکی
-organ به دئه ندام
- word به دبیژ
badge , n نیشانده ک ، نیشان
badger , n قوریه شه نکوره به شک
badger , vt ترانه دکت ، په ریشان دبت
badinage , n ترانه ، یاری
badly , adv ب چه وتی، به دی ، خرابی ،
badminton , n یاری یا ته نسا په ری
badness , n گاریسی ، خرابی ، به دی
bad smelling . گه نی
bad tempered , adj در ، به د ماد
baffle , vt شه پرزه دکت . دگوهشینت
baffle (ment) n هه لوه لا . سه هم ، لێبون ، گوهشین
baffled , adj شه پرزه ، سه هم گرتی ، گێژبویی
گێژ کری
baffling , n گوهشاندن
bag , n جوهال ، جهار ، به ندک ، تزر . جه م ،
جه متیر ، توریه ، چه نته ، تیرک
- and baggage هه مو
-i n the ...... د به ریکێدایه ، ده ربه سته مسوگ ره
- to let the cat out of the .. رازه خێ یان نهینی یه کێ
ئه شکه رادکت
bagasse , n تلپا له قه یێ شه کرێ
bagatelle , n باگاتیل : یاری یه ک وه ک
بلیاردیی، تشتێ پوچ
bagful , n ' ته ژی ته لیسی ، تبابه ک مه زن
baggage , n چه نته
bagged , adj په ژبویی
baggily , adv ب پوفبونی
bagginess , n پوفبونیتی

bagging , n کتورێ ته لیسان ، کرنا ناڤ
چه نته ییدا
baggy , adj باگرتی ، فره
- trousers شه لوار
Baghdad , n به غدا
- boil کولکا سالێ
bagman , n بازرگانێ گه روک
bagnio , n زیندان ، کارخانه
bagpipe (s) , n ده ف ده فینک
bagpiper , n ده ف ده فینکڤان
bail , n ده سته به رنامه ، ده سته به ری
- out on ... به ردانا ده سته به ری
bail, vt , i ده سته به ردکت
- to ...a person out مروڤه کی ده سته به ر دکت
- to go ...for a person ده سته به ر ردکت
- to surrender to one's ... دئیت دادگه هێ پشتی
ده سته به رکرنێ
bail = bale , vt ئاڤێ دهاڤێت ده ر
bailable , adj ده ربه ستبار
bailee , n پیسپێر
bailer , n ڤالاکه رێ ئاڤا دناڤ که شتیدا،
دولکا ڤالاکرنا ئاڤێ
bailey , n شوره یا کوشکێ ، هه سارا
شوره کری
bailiff , n هاریکه رێ فه رمانبه رێ راپه راندنێ،
گازیکه ر
bailiwick , n هاریکه رێ فه رمانبه رێ
راپه راندنێ
bailment , n به ردانا ده ربه ستکری ، په رتال ،
سپارتن
bailor , n ده ر به ستکه ر
bail(s)man , n ده سته به ر
bait , n تملوک ، تامک
baize , n چوخێ که سکێ بلیاردێ
bake , vt , i دبیژت
bake , n نان ، سورکرن
- house نانپیژگه
- shop , n = bakery
baked , adj په حتی ، پیژاندی
- brick , n خشت، که لپوچ
baker , n نانپیژ
- 's peel هه ستیف
baker's dozen ده رزه نێ نانپیژی (۱۳ شونا ۱۲)

baker's yeast هاڤه ینا نانپێژی
bakery , n نانپێژگه
baking , n په حتن
- powder گه ژمێره‌كا په حتنێ
-soda سودا یا په حتنێ
- tin سینهل ، سینل
balalaika , n بالا لایکا : ئالاڤا مه زیقه یی وه ک گیتارێ
balance , n هاوسه نگی ، مایه ، مێزین ، هه مبه ر ، هه ڤسه نگی ، ته رازو ، شه هین
- to strike a .... پرسێ ڤه نج چاره دکت
balance , v . t . i . ڤسه نگینت
balanced , adj هاوکێش، ته رازیه ندر، هاوسه نگ . هه ڤسه نگ . هه ڤکێش
- sentence هه ڤوکا هه ڤسه نگ
balance of power هه ڤسه نگی یا هێزێ
balance of trade هه ڤسه نگی یا بازرگانی
balancer , n هه ڤسه نگکه ر . په هله وان
balance sheet , n بوجه
balance wheel , n چه رخێ هه ڤسه نگرنێ
balancing , n هه ڤسه نگکرن
balas , n به ره ک سور هێژایه وه ک یاقوتی یه
balata ,n. داره ک ئه مریکانی مه زن
balbriggan , n په روکێ په مبویێ ڤه هینایی
balconied , adj ته لارکری
balcony , n به ربانک ، ته لار
bald , adj پوروه شایی ، که چه ل ، بێ مو
- head پوروه شین ، بێ مو .
- headed بێ مو
- in front of scalp , n تیلاک
- pate پورچ
baldachin (o) , n سیوانه یه ک دیزێ. ته ڤنێ ئاڤرمیشێ زێرکری
balderdash , n که له ڤاڤێ ، په لپه ل
bald - faced , adj روسپی یان – سپی نیشانکری ، ڤه کری ، ئه شکه را
baldly , adv . ب ئازایی ب ئه شکه رایی
baldness , n پوروه شین . سه رلوسی، بێ مویی
baldric , n کالان
bale , n ڤه رده ، به سته ، پشتی ، بوخچه
bale , n په ریشانی،تێنی،ئازار، به د ، ویرانکرن
baled , adj بوخچه کری . ڤه رده کری
bale fire , n ئاگرێ ئاگه هکرنێ . ئاگرێ مه زنێ شادی یێ

baleful , adj زیاندار ، ئازاردار
baling , n ڤه رده یان به سته کرن
balistraria , n کونکا شورهه یی (بۆ هاڤێتنا تیران)
balk , n . به ربه ست ، چه وتی ، ئه رده ک لاکێشه نه کیلایی
balk , vt , i ڤه بجنقت، گیرودکت ، پاشڤه دبت
Balkan , n بلقان
balking , n روسارکرن
balkline , n ریز یان هێلا ده رکه تنێ
balky , adj شه هموز ، شه موز
ball , n ته پک ، توپ ، شه هیانه ، دیلان، گوڤه ند، هول داوه ت، گوگ ، گوله
- of the eye بیبیکا چاڤی
- to give a .. ئاهه نگا سه ما دکت
- tohave the .. at one's feet سه رکه تن ده سته به ره
- to keep the ... rolling ئاخفتن ، بویه ر به رده وام دکت
- to play the ... هاریکاری دکت
- to start the .. rolling .. ده ست پێدکت
ball , vt , i گومچک دبت ، گوله دبت
ballad, n ستران ،
ballade , n هوزانا سێ برگه یی
balladmonger , n سترانبێژ
ball and chain , n پابه ندێ گران ، گوگا زنجیرکری (بۆ حه بسی)
ballast , n به رک بۆ راستکرنا ریکێ، گرانکه ر ئاڤ بناڤ که شتیدا
ballast , vt گران دکت (که شتی)
ball bearing , n هه لگرا گوگان
ball cock پیتکا گوگی
ballerina , n باله رینا : سه ماکه را بالێ
ballet , n بالێ : سه ما
balletic , adj بالێ یی
balletomane , n بالێ خواز
ball-flower , n گولا گوگی
ballista , n به ره یشک
ballistic , adj بالستیک ، ده ربه ر
- missile موشه کا ده ربه ری
ballistics , n ده ربه ریزانی
ballonet , n ژورکا بالونێ
balloon , n بالون ، پفدانک
balloonist , n بالونڤان
balloon sail , n بابره کا بالونی
balloon tire , n چه رخا بالونی

ballot , n پە شک، ئامیرە تا دە نگدانێدە نک
- box سندوقا دە نگان
ballot , v , i دە نگ ددت
ballotement , n زختنا تلێ ل سە ر مالبچوکی بۆ
سە حکرنا پزی
ballroom , n ژورا گوڤە ندێ ، سە مایێ
balls , n گون
ballvalve , n دە رچە یا گوگی
bally , adj , adv . دارشتنا دوپاتە کرنێ
ballyho , n چاڤە راڤا گرنچی
balm , n شرێز ، مە لحە مە ک بهن خوە ش
هە دار کە ر ، بهنا خوە ش ، بە لسە م
balm of Gilead,v دارە ک بە لگ بهن خوە ش ، شرێزا
بهن خوە شا ڤی داری
balmoral , n پێلاڤا قە یتا نکری ، بن کراسێ هری
balmy , adj ساخکە ر ، مە لحە می، هە داری
balneal , adj سە رشوکی ، گە رماڤی
balneology , n سە رشوکزانی، گە رماڤیزانی
baloney , n گە ڤە زی ، گە زاف ، پوچ بێژی
balsa , n. کە رخا دار سڤک
balsam , n ٭ ترە روت : رونە ک گولاڤی یە تیرە ،
دارێ ڤی رونی ، بە لسە م
- tree بە لە سان
balsamic , adj بە لسە می
balsamiferous,adj بە لسە می
baltimore , n زە رنێری یا باکورا ئە مریکا
balustre , n کورتە کاریتە ، کاریتە یێ بە رپالکێ
دە ستکێ هێمنی یێ
balustrade , n ئە ردە ، رێزا کورتە کاریتە یێن
دە ستکێ هێمنی یێ
bambino , n بچوک ، زاروک
bamboo , n , adj لە وان ، حە یزە ران ، لە ڤە ن
bamboozle , v.t دخا پێنت
ban , v . t . بە ربە ند دکت ، قە دە غە دکت
ban , n بە ربە ندکرن ، هە رماندن ، حە رام
کرن ، قە دە غە
banal , adj پوچ
banality , n پوچی
banalize , vt . پوچ دکت
banally , adv . ب پوچی
banana , n موز
band , n شە لیت ، ملڤانک ، ملڤان
- box سندوقا کولاڤان یان یاخە یان

band , n دوڤە ک ، جە ردە ، نژدە ، بە ند
تیپ ، دە ستە کومە ، تاقم
- dog سە یێ پابە ندکری
- master سە رە ک تیپا مە زیقە یی
band , vt , i کوم دبن
bandage , n , vt پێچ ، رشمە، دپێچت (برین)
-to ...awound تیماردکت
bandaged , adj پێچایی
bandaging , n پانسمان
bandana , n دە رسوکا مە زنا ئە خشکری
bandeau , n دە رسوکا ئە نی یێ یان پرچێ
banderol (e) , n ئالایا بچوک
bandicoot , n مشکە ک هندی مە زن
bandied , adj وە شاندی ، هاڤێتی
bandit , n جە ردە ڤان ، چە تە ، نژدە ڤان،
رێگر
banditry , n جە ردە ڤانی ، رێگری ، نژدە ڤانی
bandoleer , n رە خت
bandolero , n رێبڕ
bandoline , n ئاڤە کی یە ک شرێزی بۆ کارێ پرچێ
bandore,or bandora , n ئالاڤە ک مە زیقە یی وە ک گیتارێ
bandsman, n ئە ندامێ تیپا مە زیقە یی
bandstand , n هە رزالا مە زیقە یێ
bandwagon , n عە رە بانە یا مە زیقە یێ
bandy , vt . دوە شینت ، دهاڤێت
bandy , n , adj یاری یا باندی (وە ک کاشویە)
چە مایی
- legged . لنگ خوە هر
bandying , n وە شاندن ، هاڤێتن
bane , n ژار ، ژە هر
- baneful , adj کوشندە ، کوژ
bang , vt . i قایم دگرت،دادخت،لێددت ، دتە قینت
bang , n, adv. گورم ! تە قین
- to go over with a.. ئامە نگ بێقام سە ردکە ڤت
bangalore torpedo تە قینکێ بە نگە لور : لولە یا درێژا
ئاسن تێر تە قە مە نی بۆ تە قاندنێ
bangkok , n قرشکێ بانککوک ، شە فقە یێ ڤی
قرشکی
bangle , n بازن یان زە ندە ک دە ستی حجول
بۆیێ یی
Bang's disease , n ئە ساخی یا ڤە گرا تە رشی
bangtail , n دوڤێ گورتکری ، هە سپێ پێشبرکێ

bang - up , adj نایاب
banian , n بازرگانیٔ هندوسی، کومله کیٔ فره ییٔ هندی
banish , vt . به رادان دکت،دور دکت، سرگون دکت
banished , adj سرگومکری ، دورکری
banisher , n دورکه ر
banishing , n به رادان ، دورکرن ، سرگونکرن
banishment , n شه لپین، سرگون کرن ، دور کرن
banister , n ستونک یان ده ستکیٔ پیسترکیٔ
banjo , n بانجو : ئالاڤه ک مه زیقه یی
bank , n ره خاف، لیوار . که ناربره خ، به رناف
- river روخ ، مونورگ . که ناری رؤبار
bank , n درافگه ، بانق ، به نک
- bill قوچانا درافگه یی
- book ده فته رکا هه ژمارا درافگه یی
- money کاغه زیٖن دارایی
-rate به هاییٔ داشکاندنیٔ
bankable , adj درافگه بار
banker , n درافگه فان ، به نکفان ، بانقفان
banking , n به نکداری
bankrupt , adj , n قه لاش، نابوت‌بوتی، مه نده بۆر، بیٔ پاره
bankruptcy , n قه لاشی ، داشوشتن ، مه نده بۆری ، مالکه‌تن ، روتبون‌بیٔ پاره یی، نابوتبون
banksia , n دار یان ته ر اشه ک ئوسترلی یه
banned , adj قه ده غه کری ، هه رماندی ، حه رامباز ، به ربه ندکری ، ته مبیکری
banner , n بیٖراق ، باندیٖر ، په یداخ ، ئالا
banneret (te) , n ئالایا بچوک ، باندیٖرک
bannerol also
banner roll , n = bandrole
banning , n قه ده غه کرن ، نه هشتن ، نه هیٖلان ، به ربه ندکرن
bannock , n نان
banns , n تیٖبینی یا ژن ئینانیٔ
banquet , n ڤه‌خوه‌ندن،شایی،ئه‌زیمه ت ، شاهینه ت ناهه نگا، تیٖرخوارن
banquette , n هه رزال (بناف چه په ریدا) بلٖ شه ری ، رونشته یه ک دریٖژ
bantam , n , adj مروڤیٔ هوریٔ شه‌رخواز،مریشکا بچوک
- weight کولباز (ژ ١١٨ پاونان پتر)
banter , vt . i, n. ترانه دکت، ترانه

banting , n پاریز
bantling , n ساڤا ، نه خاسمه بیژی
Bantu , n , adj گه ل یان زمانیٖن ئه فریقایا ناڤی ئو باشور
banyan , n داره کیٔ مه زنیٔ روژهه لاتا ئاسیا
banzai , n , adj گازی یا سه رکه تنا ژاپونی ، هولی ، خورکوژی
banzai attack , n ئیٖریشا خوکوژی
baobab , n داره ک یه کسانه که ری قورم پان، هه له زه ک گولدارا باکورا ئه مریکا
bap , n نان (بالولک)
baptism , n تیٖهلینیتی‌ئولا فله یی ته خلیت پروتی
baptist , n تیٖهلینکه ر ، فله ، ته خلیت پروتی
baptistry , n تیٖهلینگه
baptize , vt , i زاروکی تیٖدهلینت (بناڤیدا) ، ناف دکت، تیٖدهلینت (ناف)
bar , n شیش ، بست ، که سته ک
bar , n دادگه ، پاریزه رفانی ، کوسپ، به ربه ست : مه یخانه ، قه ده غه
- maid مه یگیٖر (ژن . کچ)
-man مه یگیٖر (میٖر)
- to be tried at the Bar پیشکیٖشی دادگه‌ریٖنا ئه‌شکه‌را دکن
- to be called to the Bar or to go to the Bar دبت پاریزه ر
- to read for the Bar پاریزه ری بیٔ دخو ینت (یاسایی)
bar , vt . دادخت (ب بستیٔ) ناهیٖلت دگرت
- none بیٔ ئاوارته
barb , n , v . t . ته خلیت کوتر ، ته خلیت هه سپ، ترانه، نکلوک، رهـ ، نکلوک دکت
barb arian , adj , n هوڤ
barbaric , adj درنده ، هوڤی
barbarism , n هوڤی تی
barbarity , n هوڤیتی ، درنده یی
barbarize , vi , t . هوڤ دکت
barbarous , adj هوڤ، درنده
Barbery ape مه‌یمونیٔ مه راکش (باکورا ئه فریقا)
barbecue , n ,vt. سه یران، گوشت براژتن، گوشتی دبریٖژت
barbed , adj نکلوککری ، در
- wire , n ئاسنیٔ دره ک، سیمیٔ دره ک، تیٖلا دره ک

barbel , n	ماسی یه ک رۆبا ری (ته خلیت مێک) ، سمبێلێن ماسی یێ (بۆ سه حکرنێ)
barbell , n	بستا هه لگرتنێ (گرانی)
barbellate , adj	رهچکێن کورتێن ره ق
barber , n	ئه مه زیق ، سه رتراش ، سه رتاش ، ده لاک
barberry , n	ته راشه ک دری گول زه ره
barbet , n	سه یه ک پرچ دریژ مو گژ ، بالنده یه ک سه رمه زن
barbette , n	هه رزال
barbican , n	چه په رێ به راهی
barbital , n	گ ژ میره ک سپی به لوری(بو نڤاندنێ)
barbiturate , n	باربیتورێت:خوێ یا ترش پۆ هه دارکرنێ
barbule , n	کورته رهـ ، ده ماروکێن په ری
bard , n	هوزانێ داستانی یان قه هره مانی
	ده نگبێژ ، هوزان ، کورتان
barded , adj	کورتا نکری
bardolator , n , adj	هژمه کارێ شه کسپیری
bare , adj	روت ریس ، ترسی، تسی، بێ کنج، کوت‌تازی ، سات‌ره جال، بێ جل، زلیت
- faced	بێ پوش ، رۆقایم
- foot(ed)	پێخاس ، پێ روت
- headed	سه رکول ، سه ر کوت ، کوت
- legged	لنگ روت ، بێ گوره
bare , v . t .	دیار دکت ، روت دکت
bared , adj	روتکری ، ریسکری، زلیتکری
barely , adj	هه و ، ئه نجه خ
bareness , n	تازیبون ، روتبون، روتیتی
barfly , n	مێڤشا مه یخانه یان : مه یخانه باز
bargain ,vt., i	بازار دکت
- to ....for	ل به ره ، هیڤی دکت
bargain , n	بازار
- a bad	بازاره ک خراب
- a good	بازاره ک باش
- a hard	بازارێ زیانوک
- to strike (co nclude, settle) a	دگه هت پێکهاتنێ
_bargainer , n	بازارکه ر
barge , n	که شتی(بن پان)
- man	که شتیڤان
bargaining , n	بازارکرن
barge , vt . i	(ب که شتی) دکوهێزت
bargee , n = bargeman	
barilla , n	هه له زا کاربوناتێن سودا
barite , n	که ڤرێ کبریتاتێن باریوم
baritone , n	زل ده نگ
baring , n	داروتان ، ریسکرن ، ڤه روتن ، ساتی روتاندن، روتکرن ، په رتین
bark , n	قاشول‌که ول ، قال، قاشک ، که‌لپک تیقل، قاشل
bark , vi , t .	سپی دکت ، دره وت
barked, (p. of bark)	ره وی
barkeeper , n	مه ی فروش ، مه یگێر
barkentine , n	ماسی یه ک ده ریایی مه زن
barker , n	گازیکه ر، تیقلکه ر، تیقلکه رک
barking , n	گه ڤین . چه له ، ره وین
barky , adj	تیقلی
barley , n	جه هـ
- cooked	پوخین
- pallor	جه هزه ر
barm , n	هه ڤیرترش
barmecide , n	ناشوپی
barn , n	هه ڤشی،گوف، گوم، کادین، ئاڤر، ئاخور
barnacle , n	ته خلیت وه رده ک ، مروف یان تشتێ ده بیشی ، به رچاڤک
barn - door , n	ده رێ یێ ئه مبارا توفلی
barnstorm , vi	دگه رت بۆ پێشکێشکرنا شانویی ئو گوتارێن رامیاری
barnyard , n	مه یدانا ل ره خ ئه مبارا توفلی
baro -	پێشگره کو گران، په ستێنه
barogram , n	تومارا ئه خشکه رێ په ستێنێ
barograph , n	ئه خشکه رێ په ستێنێ
barometer , n	په ستان پیف، وشار پیڤا بایی
baron , n	خانه دان ، بارون
baronage , n	بارونیتی
baroness , n	بارون بانو ، ژن بارون
baronial , adj	بارونی
barony , n	بارونی : پایه یان ده ڤه را بارونی
baroque , adj , n	باروکی : ته خلیت هونه را ئالۆکرنێ ئه خاسمه ل سه دا هه ڤده یی
baroscope , n	په ستان پیف
barouche , n	عه ره بانه یا چار چه رخ ئو دو رونشته کێن (به رامبه ر)
barrack , n	سه ربازگه
barracoon , n	گرتیخانه یا به‌نده‌یان یان تاوانکاران
barracuda , n	گه می یا سێ بابره ک

barrage , n به ریه ست ، به ست ، به ند ، سکر
barrage , vt . • دهافیتیْ
barraged , adj هافیتی ییْ
barraging , n هافیتنیْ
barramunda , n ماسی یه ک رزیاری
barranca , n نهالا ته نگا ره خ نشیف
barratry , n کرینا شونکارا ل دیْریْ
barred , a , adj نه وشاندی ، به نده کری ، به ریه ندکری ، هه رماندی
barrel , n شکه ف ، ستون ، برمیل
- house مه یخانه یا کوتی ، ته خلیت مه زیقه یا جاز
barrel , vt برمیل دکت (دکت ناف برمیلیدا)
barrelled , adj برمیلکری
barrelling, n. برمیلکرن
barren , adj. , n چول شوره ک سته ور، نه هاتی، زوک چرگ ، به یشه ل، بیْ به ر، نه زۆک
-woman بیْ وه چ ، نه زوک ، نه زیْ
barrenness , n خرش (دار) ، سته وری ، نه زوکی ، بیْ وه چی ، نوشور
barrette , n تورکا پرچا ژنیْ ، کولاف
barricade , n تالده ، سه نگه ر، چه په ر (ل کولانیْ)
barricade , v . t . به ریه ست دکت (ب چه په ری)
barrier ,n کوسپ ، له مپه ر، به ریه ست، تان ، چکاندن ، گیزبه ند
barrier , vt . دگرت(ب به‌رسه ستی)، به ریه ست دکت
barring , n داخستن (ریْ یان ده ری)، قه ده غه کرن ، نه وشاندن ، هه رماندن
barrister , n پاریزه ر
barroom , n ژورا مه ی فه خوارنیْ
barrow, n گالیسکه ، عه ره بانه یا ده ستی ، چیا . گر، به رازیْ گونوکری
bartender , n مه یگیْر
barter , vi , t پیک دگوهورت
barter , n سه ر ب سه ردان ، ئالشت ، به ردیلی ، پیک گوهارتن
bartizan , n برجاده‌رهاتی یا دیواری
barton , n زه فی ، شوف
baryta , n باریوم ، ئوکسیدیْ باریوم
barytone , n ده نگ ، سترانبیْژ
basal , adj بنیاتی
- granule دیندگا بنیات
- plate ده پیْ بنیات
- process په یدابونا بنیات
basalia , n په یکه ریْ بنیات
basalt , n بازلت : که فریْ که سکیْ تاری
basaltic , adj بازلتی
basan = bazan که فلیْ ده باغکری
bas bleu , n = bluestocking
bascule , n = seesaw
- bridge , n پرا لفاندنی
base , n , adj قلیْ ، تفت
base , n بناغه ، بنه ره ت ، بنگه ، سوکین هیم . بنیات ، بناغ ، بنک ، بنکه
- board بنکه ده پ
- born کوتی ، بیژی
- pay موچه ییْ بنیات
base , v . t . داد مه زرینت
base , adj خوارو، سه فیل ، کورتیلو، کوتی تسه ، رژده، چه په ل، نزم، ترسنوک
baseball , n به یسبول : ته پکا بنکی (یاری یا وه رزشی)
based , adj بنیاتکری
baseless , adj بیْ بن ، بیْ بنچینه ، بیْ بنیات
base line , n ریْزا بنکی
basely , adv . ب کوتی
basement , n بنیات ، سه رداب
- membrance په رده یا بنیات
baseness , n کوتیتی، نزمی‌شه‌رم‌نزمایی فه هیت، خواری، فه لاشی ، نزماتی، رژده یی
basenji , n سه ییْ ئه فریقاییْ نیْچیریْ بیکو کیم دره وت
bash , vt , i لیْددت
bash , n لیْدانا دژوار
bashful , adj فه دیکار، فه هیتوک، شه رمین
bashfully , adv ب شه رمی
bashfulness , n فه دی ، شه رمینی
basic , adj بنگه هی، بنجی، تفتی ، بنه ره تی ، بنچینه یی، بنیاتی
- sal t تفته خویْ
basically , adv ب بنیاتی
basicity , n قلیْ خوازی
basidial , adj بنیاتی
basidiomycetes (n , pl) کفارکیْن بنیاتی
basidiospore , n زایه ندیْ بنیاتی

basidium , n بنیات : ئه ندامێ زایه ندی یێ کفارکێ بنیاتی
basify , vt قلێ دکت
basil , n ریحان
basilar (y) , adj بنکی ، بنیاتی
basilar plate ده پێ لامێ ژێری
basilic , adj شاهی ، قرالی
- vein شینێ ده ماریێ مه زنێ باسکی
basilica ,n ئاقاهی یه ک رومانی لاکێشه ، دێر
basilisk , n کمکه یێ پوفدار
basin , n ته ست ، له گه ن ، شکه ف ، پێشوک ، ته شت، په نگ ، ئاوه ریژ
basinet , n خوده یێ سلکێ پولایی
basipodite , n بنکێ پێ یی
basis , n بنگه ، بنه ما ، بنک، بنیات ، بناغ راگر، بنچینه ، بنه چه ، بناغه ، هیم
bask , vi خوگه رم دکت ، خو ددت به ر تاڤێ ، خوه شی یێ دبت
basket , n زه مبیل ، مه که ف ، سه فی ، لیان سه لک ، سه به ت
- ball گوگا سه به تێ ، ته پکا سه به تێ
basket - of - gold , n سه به تا زێری (هه له زه ک گول زه ره)
basketry , n , for grapes سه فی ، سه به ت ، سه به تکاری
basket weave , n له هینا سه به تێ : رێبازا ته فنکرنا په روکی وه ک سه به تێ
basophil (e) , n تفتخواز
basophilic , adj تفتخوازی
Basque , adj, n. باسک : زمان یان وه لاتی یێ باسک
bass - relief , n ته خشێ کێم ده رکه تی
bass , n , adj ده نگێ زل ، ده نگێ کلور
- drum داهولا مه زن
- horn ته خلیت بوریزان
basset , n سه یه ک له ش درێژ ده ست و پێ کورت ، به رز : ره خێ ده رکه تی یێ چینه ک ئه ردی
bassinet , n لانکا سه به تی :ته ختێ وه ک سه به تی بۆ زاروکان
basso , n ده نگێ قه به
bassoon , n بوریزان
basswood , n دارێ زیزه فون
bast , n قاشول ، قاشل ، تیقل ، توێل ، : توێل ، قاشک ، قال ، که ول
bastard , n , adj زول ، پیچ ، سه لوف ، بیژی ، ته ره س
bastard file , n کاردکێ بیژی ، کاردکێ نیف زفر
bastardization , n بیژیکرن
bastardize , vt بێ رزمه ت دکت بیژی دکت
bastardized , adj بیژیکری
bastardizing , n بیژیکرن
bastardly , adj بیژی
bastardy , n پیچی ، بیژیتی
baste , vt . چه لده ددت ، لێ دخورت، تاژان دکت ، ته ریکت، سست ددریت
basted , adj چه لده کری . سست دری
bastille , n زیندان ، که لهه
Bastille Day , n . روژا باستیل : روژا که تنا زیندانا باستیل (١٤ تیرمه هـ)
bastinado , n دار (باستون)، لێدان ب داری، چه لده
bastinado , vt . لێددت ب داری ته خاسمه ل پێ یی
basting , n لێدانا دژوار (ب داری) ، درین ، ته رکرن
bastion , n ئاسینگه : برج ، که لهه
bat , n پیرچه مه ک ، شه ف شه فوک ، چه کچه کیله ، پارچه مک
bat , n لێدان ، دوق، گورز، توپز، شونک ، شینک ، توتک ، میکوت، کوته ک
bat , n گاف
- at a rare .. زو ، له زێن
bat , vt , i لێددت ، دنه قینت
- not .. an eyelid برو یا خو ناقلینت
batch , vi دگوهێزت (ب تبابان)
batch , n تبابه ک به رهه می ، نان ، تباب
bate , vt . i چه نگان (دژوار) دهه ژینت ، کێم دکت ، نزم دکت (ده نگی)، بیهنێ چک دکت (ژترسا)
bate = bait , n ته نرین
bateau , n که شتی یه ک بچوک
batfowl . vi شه ف نێچیرێ دکت (بالنده یان)
bath , n گه رماڤ ، سه رشو ، سه رشوک
- brick که لپوچا بات (بو له مشتنا میزتالی)
- chair , n کورسیکا ته ساخان(چه رخکری یه)
- robe سه رتل ، برنس
- room سه رشوک ، سه رشو ، گه رماڤ ، ده ستاڤ
- towel به رماڵک

bath (o) - پێشگره کو کوره

bathe , vt , i نشوت

bathe , n شوشتن (سه ر)

bathed , adj شوشتی (سه ر)

bathetic , adj پوچ . هه ستیاری ، دژ مه زن

bathetically , adv ب هه ستیاری . ب پوچی ، ب دژ مه زنی

bathhouse , n سه رشوکا گشتی

bathinette , n نوقیگه یا گومێزا زاروکان

bathing , n سه ر شوشتن

- cap کولاڤێ که تن ئاڤێ

- room سه رشوک

- suit جلێن که تن ئاڤێ

batholith , n بارسته یا مه زنا ژکه ڤرێ ئاگرین

bathometer , n کورپیڤا ئاڤێ

bathos , n که تن، رێبازا پوچ

bathtub , n بانیو، سه رشوکدان

bathy - پێشگره کو کوره ، کوری یا ده ریایه

bathyal , adj = deepsea

bathymetric(al) adj کورپیڤانی

bathymetry , n کوری پیڤ

bathyscaphe , n نوقارا کوراهی یان

bathysphere , n گوگا کوراهی یان

batik, n چاپکرنا یان ره نگکرنا په روکی

bating , prep تێنه ، نه تێ

batman , n سه ربازێ خزمه تکارێ ئه فسه ری

baton , n تویز، گوپال ، دار

batrachian , n به قی ، به ژ ئاڤی

batsman , n گوگ لێدایه ک

battalion , n تابور ، هه زار سه رباز

- commander سه رهه زار

batted , adj لێدایی ، نه ڤاندی

batten , n, vi , t ده پێ داری بۆ به رمالێ ، ڤه له و دبت ڤه له ودکت . رادخت ب ده پان

batter , vt , i ده شکێنت ، لێددت

batter , n لێدان

battered , adj رزوک

battering ram , n کوته ک ، ئالاڤا شه ری یا که ڤنا کوتانا شوره یان

battery , n خانکو ، توپخانه، کوگه

batting , n لێدانا ته پکێ، نه ڤاندن

battle , n نه به رد ، جه ره نیخ ، ره زم ، جه نگاوه ری ، جه نگ ، شه ر، به زم، له ج

- array رێزکرنا شه ری، ڤاد

- ax (e) , n بڤرێ شه ری ، ژنا گه لشوک

- cruise, n. که شتی، شه ڤینکاله زینا ، شه ری

- fleld مه یدانا شه ری ، ڤاد

- ground ڤاد، شه رگه

battle , vi , t شه ردکت

batlled , adj شه رکری

battling , n ڤه گه ڤزین

battlement , n باروبه ریانکێ کونکی(بۆ شه ری)

battle plane , n بالافرا شه ری

battle royal , n شه رێ هه موکی ، کێشه یا دژوار ، به رهه ڤدانا گه رم

battleship , n که شتی یا جه نگی ، که شتی یا زره هدار

battlewagon , n ژنا ده ست درێژ کار

battue , n دمرکرنا نێچیرێ ژ کونێ ، کوشتنا گشتی

batty , adj چه کچه کیله یی ، دینوکه

batwing , adj چه نگ چه کچه کیله یی

bauble , n له یزتوکا زاروکان، خشل

baudrons , n پسینگ ، کتک

bauxite , n بوکسایت (که ڤرێ ئه لومنیومی)

bawd , n خودان یان خوداناکارخانه یێ حیز،شه لف، ڤه لیته ڤه حپه، سه لیته

bawdily , adv ب حیزی

bawdiness , n حیزیتی

bawdry , n حیزی ، خراپکاری

bawdy , adj خراپکار

- house کارخانه، ڤه حپه خانه

bawl , vi , t گازی دکت ، ڤیژدکت

bawl , n گازی ، ڤیژ

bawling , n شریخه

bawn , n مه یدانا که لهێ

bay , n ته راش، گیا .. به لگ (ل سه ر سه ری نیشانا سه رکه تنێ)

bay , adj , n ڤالاتی یا سرتا چیایان ، که نداو ، جوم

- horse هه سپێ کحیل

bay , vi , t, n دشه ڤینت ، دره وت ، ره وینا سه یێ مه زن

bay , adj سور قه هوه یی (هه سپ)
bayadere , n که چکا داوه تی یا هندوکی
Bayard , n مه رده مروڤ ، جومه رد
bayberry تی مومک :هه له زه ک باکورا ئه مریکا
bayonet , n نزه ، زه رگه ، سنگو،
bayonet , vt سنگو لیندت
bayoneted , adj سنگوکری (لیدان)
bayoneting , n سنگوکرن
bayou , n رۆبارک
bay - salt , n خوێ (ښندک پشتی هه لژینێ)
bay window , n په نجه رکا ده رهاتی
bazaar ,n فروشگه ، دکان ، بازار، قه یسه ری
bazooka , n بازوکا: چه کێ سلکێ سه ر ملی ،
موشه ک هاڤێژ (دژی تانکان)
battery , n کوگه
BCG vaccine , n کوتانا دژ ئێشا زراڤ
B . C به ری زایینا عیسا پیغمبه ری
be ... بون ، بت ، به ... هه به
be پیشگره کو ژ هه می ره خان ،
هه موکی، چیدکت
be cast off = be shed off قمتی
beach , n زیخن، خیزن ، به رئاڤ
- comber باپیلێ به رئاڤی
- head سه رێ پرا به رئاڤی ، به رپێ
beachy , adj خیزی
beacon , n روناهی یا بلند
bead , n موهرک ، مورک ، تزبی ، ته به ل
- to draw a ... on or upon ستێرکێ لێ دگرت
- to say , tell or نڤیژ دکت (ب هاریکرنا تزبی یان)
count one's ....
bead , vt , i تزبی (موهرکان) ب کار دئینت
beading , n خه ملا موهرکی یان ب موهرکان
خه ملکری
beadle , n شه ماسێ دێرێ
beadledom , n ده ست هه لاتداری یا خزپویی
beadroll , n تزبی
beadsman , n نڤێژکه ر
beady , adj بچوک ئو گه ش (چاڤ)
beagle , n تاژی
beak , n ده نوک ، دمک ، نکل
beaked ,adj نکل کری ، وه ک نکلی
beaker , n که موله ، مه سین
beam , n کورزه ، تیریژ ، تیشک ، به شت
- of balance باهو
- off the .. نه راست، چه وت
- on her .. end ل سه ر ره خی ، ل به ر
وه رگه رانێ
- on the .. ل به رێ دیارکری ، راست
- on the port .. ل سه ر ره خێ چه پێ (که شتی)
- on the starboard .. ل سه ر ره خێ راستێ (که شتی)
beam , vt , i گه ش دبت ، تیریژددت
beaming , n گه شکرن
beamish , adj گه ش
beamy , adj گه شبین ، گه ش
bean , n دیندک ، لب ، لوبی ، فاسولی
- full of .. s چالاک ، حال خوه ش
- I have not a .. من فلسه ک نینه
- to give somebody .. s سزا دکت
-wild.... شولک
beanbag , n کیسکێ فاسولی یان(په روکێ ته ژی
فاسولی بۆ له یزتنا بچوکان)
beanfeast , n له خوه ندنا سالانه یا کارڤانی بۆ
کارکه ران
beanie , n شه فقه یێ بچوکێ بێ ره خ
beanpole , n که سه ک ، کاریته یێ هلپرژینا
هه له زی
bear , n ورچ ، هرچ
- male .. نیره هرچ
bear , v . t . i هه ل دگرت ، دزێت
- to ....a hand هاری دکت
- to ... away the pal m ب سه ر هه ڤالان دکه ڤت
- to .. away the prize خه لاتی دبت
- to .. down دشکینت، سه ردکه ڤت، دره ڤینت
- to .. in mind بیردکت
- to .. heavily on خو بیقام ل سه ر دگرت
- to ...hard onthe poor بارێ هه ژاران گران دکت
-to .. somebody out ل گه ل بیڤانی پیک دهێت
- to .. out what some body says پشتا تشتێ بیڤان دبێژت دگرت
- to .. resemb lance to وه ک مروڤه کێ یه
- to .. up to نێزیکی مروڤه کێ دبت
- to bring all one's energy قه نج بزاڤێ دکت داکو ئه رکی
to .. upon the task بجهـ بینت
- to ..with some body بێهنا خو فره هـ دکت (ل دان و
ستاندنێ)
bearable , adj به ردار ، هه لگرتنبار
bearably , adv ب هه لگرتنباری

bear berry , n تری یێ هرچێ
beard , n ریش ، رهـ ، ردێن
bearded , adj رهکری
beardedness , n رهکریتی
beardless , adj کوسه ، بێ رهـ
bearer , n هه لگر
- bonds کاغه زێن دارایی (بۆ هه لگری)
bear garden , n باخچه یێ هرچان (بۆ راهینانا هرچان
bear grass , n هرچ گیا
bearing , n برده بارێ‌بار راکرن‌باربرن‌هه لگرتن
bearing , n رێباز ، سنج
bearing , n هاتن به ر
bearish , adj وه ک هرچێ
bear leader , n سه یدا یان هوگرێ خورته‌ک خانه دان
bear's ear , n گول به هارا گوچکی
bear's foot , n = hellebore
bearskin , n که ڤلێ هرچێ
beast , n جانه وار . ده وار، جانه وه ر، ولاخ ، ده هبه
- of prey راو
beastliness , n خوارن یان ڤه خوارنا نه خوش ، کرێتی ، ده هبه ییتی
beastly , adj , adv ده هبه یی
beat , vt , i دکوتت ، لێددت ، دره ڤێنت
-to ... about the bush زیزکاندن، به ر ئو پێنچ
- to .. somebody down به هایی کێم دکت
- to .i t ونڤه دچت
- to .... the record ره نوسا پێشان دشکێنت
- to .. a retreat پاشڤه دچت
- to .. time ده مێ دپێڤت
beat , n کوتان، لێدان ئوکوچ ، پرته پرت ، پل ، داکوتاندن، قوتان ، لێدانا دهولێ، نوبه
beaten , adj لێدایی، زوریری
beater , n لێدانکا هێکان ، کشکه رێ نێچیرێ
beatific , adj جواندار ، پیروز
beatification , n به ختیارکرن
beatify , vt نه مردکت ، به ختیار دکت
beating , n. ئوکوچکرن‌ئوکوچ‌پرته‌پرت‌پل، لێخستن، دل هلاڤێتن ، ره پاندن، سز ، لێدان
beating stick , n توێز ، دوتک
beatitude , n به ختیاریتی ، نه مریتی
beatnik , n هه بونخوازێ جل ئو ره وشتێ
beau , n مێیاز ، ئه ڤیندار ، دلدار، جوانپوشکار

beauteous , adj = beautiful
beautiful , adj شه پال ، دایلان ، قه شه نگ ، به ده و ، شێن ، شه نگ . چه له نگ . دیدار ، نیگاردار ، جندی، جوان برند، سپه حی ، که له ش، تازه نێن
- girl زه ری
- lady خرنگ ، شێن ، سیسک ، سۆس ، زه ری ، نیگار
- neck گه رده ن زه ر
beautifully , adv ب جوانی
beautiful ness , n جوانیتی
beautician , n جوانکار
beautification , n جوانکرن
beautified , adj جوانکری
beautifier , n جوانکه ر
beautify , vt , i جوان دکت ، سپه حی دکت
beautifying , n جوانکرن
beauty , n شه پال ، په رگال ، رندی ، به ده واتی .تازه یی ،رندیتی . رۆجوانی ، شه نگی ، سپه هیتی ، جوانی . دیداری ، ده لالی ، به ده وایی ، به ده وی ، چه له نگی ، قه شه نگ
- parlour جوانگه . خه ملگه
- spot خال‌شه هنک‌خالک‌شانک ، شامک
beaver , n ده له ک ، مها ئاڤێ ، مه‌یکائاڤێ ، سقوره، (به ژ ئاڤی)
bebop , n ته خلیت مه زیقه یا جاز
becalm , vt . هه دار دکت
became , past of become چێبو ، بو
because , conj له ورا ، چونکه ، چمکی ، ژبه ر ، له وما ، له و، چونکو
- of ژ به ر ، داکو . دا
beccafico , n چوچکا هێژیرێ : بالنده یه ک ئه ورویی سترانکار
bechamel , n ئافک یان ئیخنی یا سپی
bechance , vi , t = befall
beche - de - mer ئاروپێ ده ریایی(جانه وه ره)
becharm , vt . دلبه ر دکت ، دلگردکت
beck , n جه لال ، نیشان (سه ر هه ژین)
beck , vt . نیشان دکت
becket , n گرته ک
beckon , vt , i دخوازت . گازی دکت

beckon , n نیشان (بۆ هاتنێ)
beckoned , adj گازیکری
beckoning , n گازیکرن
becloud , vt . ئه وردکت ، تاری دکت
become , vi , t چێدبت ، دبت
- hot دگه رمخت
becoming , adj کێرهاتی ، هێژا ، بوبین، تازه ، ژێهاتی
- sick and tired که رخێن
becomingly , adv ب تازه یی
Becquerel rays,n تیرێژا بیکه رل
bed , n جه رگه ، جـ هـ ، خه وگه ، نڤین
ته خت ، چارپا
- bug ته خته بیت
- cover راخستوک، سه رنڤین
- room راز انگه
- sheet , n چه رچه ف
- spread راخسته ک ، چه رچه ف
- a double ... ته ختێ بۆ دو مروڤان
- a single .. ته ختێ بۆ مروڤه کێ
- as you make your.... پێد ڤێت تو ئه نجامێن کارێن خو
so you must lie on it قه بول بکی
- .. and board خوارن ئو نڤستن
- to get out of .. on هه می روژ بێ تاپار ئو ئه نری دمینت
the wrong side
- to take(keep)to one's ... نه ساخ دبت، دناڤ نڤیناندا دمینت
(ژ به ر نه ساخی یێ)
bed , vt , i دنڤینت ، (ب) ته خت دکت
bedab ble له که دکت ، پیس دکت
bedaub , vt . له که دکت پیس دکت (ب بوییێ)
bedau bed , adj له که کری
bedazzle , vt . کۆره دکت(ب رونا هی یێ)، رادکێشت
bed bug , n کرنی یا نڤینان
bedchamber , n ژورا نڤستنێ
bedclothes , n جاجم ، چه ر چه ف
bedded , adj ته ختکری
bedder , n ته خت چێکه ر ، ژور
beddim , n کێرهاتی بۆ چاندنێ (ل به ر بایی)
bedding , n ب ته ختکرن ، دوشه ک، نڤین
bedeck , vt . دخه ملینت
bedevil , vt . دلبه ر ، دکت . جادودکت ، شاش دکت
، خراب دکت ، دخورت ، رادکێشت
bedevilment , n شه یتانگرتن
bedew , vt . خوناڤ دکت ، ته ردکت ، شل دکت
bedfast , adj نه ساخ ، که تی ناڤ نڤیناندا

bedfellow , n هه ڤال
Bedford cord , n ته ڤنێ بیدفورد : ته ڤنێ به ن دریژ
bedim . vt . تاری دکت
bedizen , vt . کریت دنخیلت یان دخه ملینت
bedlam , n نه خوشخانه یا دینان . هارخانه ،
دین
bedlamite , n هار ، دین
bedlinen , n رۆیێ بالیفکێ دوشه کێ ، په روکێن
نڤینان
bed molding , n خشل یان خه ملا ل بن
ده رهاتی یه ک تیژ
bedouin , n , adj کوچه رێ عه ره ب
bedouinism , n کوچه ریتی
bedpan , n سنجکا نڤینان گ رمکه را نڤینان
bedplate , n ده پێ بنکی ، ده پێ بنیات
bedpost , n پێیکێ ته ختی
bedrabbled , adj ئاخکری
bedraggle , vt پیس دکت ، ته ڤن دکت ، شل دکت
bedridden , adj نه ساخ
bedrock , n چینا ژێری ، خالک ، بنیاتا قایم ،
که ڤرێ بن ئاخی ، ئاخێ تشتی، بنێ
راستی یێ
bedroll , n نڤینێن پێچ
bedroom , n ژورا رازانێ یان نڤستنێ ، ته ختێ
خه وێ
bedside , n ره خێ ته ختی نه خاسمه ته ختێ
نه ساخی
bedsore , n کولکا نڤینان : قونێرا پشتێ ژ به ر
نڤستنا درێژا نه ساخی
bedspread , n نخافا نڤینان
bedspring , n زه نبه له کا ته ختی ،
(زه نبه له کێن دوشه کێ)
bedstead , n ته خت ، چارپا . چلرلنگ ، چارپێ
bedstraw , n قرشکێ نڤینان (دوشه کێ)
bedtime , n ده مێ نڤستنێ
bedward(s) , adv بۆ نڤینان (نڤستنێ)
bedwetting , n نڤین شلکرن (ب شه ڤ)
bee(s) , n مێش هنگڤین
- eater شارود
- hive پیتاک، کوره ، شانک ، کوار، که وار
- keeper خود انکارێ مێش هنگڤین
- queen سه رماک ، شوهل، ماک
- swarm شلغ ، شوهله

beebread , n	نانێ مێش هنگڤین (خوارنا ڤێ مێشێ)
beech , n	سپیندار
- tree	ناره وه ن
beef , n	گوشتێ چێلێ ، گوشتێ گایی
- eater	گا گوشت خوه ر
- steak	پارچه یا گوشتێ چێلێ
- tea	ئاڤ گوشتێ چێلێ
- witted	خرپو
beafy , adj.	قه له و ، خورت
bealine , n	هێلا ئێکسه ر
Beelzebub , n	سه ره ک شه یتان ، شه یتان
beer , n	جه هـ ئاڤ ، ئاڤا جه هی، بیره
- and skittles	بیره ئو که یف خوه شی
- house	بیره خانه
beery, adj	بیره یی
beestings , n	فرو
bees wax , n	موما مێش هنگڤینی
beet , n	شلنده ر
- red....	به قلێ سور
beetle , n	مێکوت.مێکوت.کوته ک ، به لتیک ، کێز
- browed	برو بوش
-head (ed)	خرپو
beetree , n	دارێ مێش هنگڤینی
befall , vi , t	سه ر دهێت ، بکه ڤت
befalling, n	سه ر هاتن
befit , vt	کێر دهێت
befitting , a	کێرهاتی
befog, vt .	شاش بکت
befool , vt .	بخاپینت
before, conj,prep, adv.	به راهی
	پێشدا ، د به ر ، پێش ، رۆبه ر ،
	ل به ر، به ر، به رێ، به ری
-yesterday , adv	پێر
beforehand ,adj , adv	به ری
.beforetime, adv.	به رێ
befoul , vt .	پیس بکت
befouled , adj	پیس ، مردار
befriend , vt .	هاری دکت ، پشت دگرت ، پشتگیری
	دکت ، دوستایی دکت، هه ڤالی بکت
befuddle , vt	شه پرزه دکت ، دین بکت
	(ب ڤه خوارنێ ، مه ی)
beg , vt , i	پارسیکی بکت ، دخوازت ، هیڤی
	بکت ، لاڤه بکت
began ,(p. of begin)	ده ستپێکر
beget , vt	بزێت
beggar , n	خازخازوک . خوازوک ، پارسیک .
	گه دا . گه ده
beggarly , adj .	هه ژار
beggary , adj	پارسیکی
begged , adj	پارسیکیکری
begging , n	تکاکرن ، لاڤه . ده روزه ، هیڤیکرن
	، خوه ستن ، لاڤه لاڤ . گه شت ،
	پارسیکی، پارس
begin , vi , t	ده ست پێدکت
- to ... the world	ده ست ب کارێ ژیانێ بکت
- to .. with	یه که م
beginner , n	ده ستپێکه ر
beginning , n	سه ره تا ، کوباری ، ده ستپێکرن ،
	ده ستپێک ، ده سپیک
- to end	سه ر تا سه ر
begone , vi	هه ره !
begonia , n	گیا یه‌ک ده ڤه را یه کسانه که ری
begrime , vt .	گه مار بکت ته نی دکت
begrimed , adj	ته نیکری
begriming , n	ته نیکرن
begrudge , vt .	بێزاری دکت . دده خست ، پێ
	نه خوش دبت
begrudgingly,adv	ب بێزاری
beguile , vt .	دشه لینت (ب فێلبازی)، بخاپینت
	دخرینت
beguiled , adj	خراندی، خاپاندی
beguilement , n	لاباندن، دلخاپی
beguiler , n .	فێلباز
beguiling , n	خاپاندن
beguine , n	بیگین: گوڵه‌نده‌ک گه‌لێری یا باشورا
	ئه‌مریکا (وه ک رومبا) ، مه زیقه یا
	ڤێ گوڵه ندێ

begum , n خانم : ژن به گ
behalf , n خاتر
- on _ of بۆ (به رژه وه ندی یا ..)
- in this _ ژ ڤی ره خیڤه
- in _ of بۆ ، ب نافێ
- on my _ بۆ من .. ژ لایێ منڤه
behave , vt , i ره فتار دکت . ره وشت دکت
- yourself ! چ کرێتی یا نه که !
behaved , adj ره وشتکری
behaver , n ره و شتکار
behaving , n ره وشتکرن
behaviour , n ره فتار ، رێچ . ره وشت . ره وشتی، سنج ، رێباز
behavioural , adj ره فتاری ، سنجی
behaviouralism, n ره وشتایه تی، سنجیتی ، ره وشتیتی
behaviourally , adv . ب سنجی ، ب ره وشتی
behaviourist , n ره وشتزان سنجیزان
behead , vt پوت دکت،سه رژێ دکت ، سه ری دبرت
beheading , n سه رژێکرن ، پوتکرن
behemoth , n یهێموت : هه سپێ ده ریایی، مرووڤ یان جانه وه رێ ئه ژده هایێ خورت
behest , n فه رمان
behind , adv , prep ,n په ی ، پاش ، پشت
- the scenes نهێنی . ب دزیکیڤه
- the times که ڤنه په رست ، که ڤن
- time پاشکه تی
behindhand , adj , adv . ده ینندار ، پاشکه تی، دره نگ
behold , vt , interj ببینت
beholden , adj ده ینداری یا قه نجی یێ
beholder ,n ده ینداری قه نجی یێ
behoof , n ماڤل
behoove , vt , i پێڤێت
behooved , adj پێڤیایی
behooving , n پێڤیان
beige , n , adj گه و ر
being , n بوونه وه ر ، بوونه وه ر، هه بیی، بوون ، خو ، هه بین
- in _ هه یه
- on fire شه وتین
bejewel , vt . چه ک دکت
bel , n بێل : یه که یا رێکاریێ شیانی (ته مه ت : ۱۰ دیسبیل)
belabour , vt . ترانه پێ دکت، ئێریش دکت ، لێدت دخه بنت

belated , adj دره نگ
belatedly , adv . ب دره نگی
belatedness , n دره نگیتی
belaud , vt . په سند دکت
belay , n که ڤر بۆ لێگرێدانا وه ریسی بۆ ب سه رکه تنا چیایی
belay , vt , i به سه ! راوه سته ! وه ریسی ل سنگی گرێددت (بۆ سه رکه تنێ) گرێددت ، چه سپان دکت
belaying pin , n سنگێ گرێدانێ
belch , vi , t ترت دکت ، دهلاڤێت
belch , n قرقینه ، ترت ، ته قین
beldam (e) , n پیره ژنا کرێت
beleaguer , vt ته نگاڤ دکت . ره خ و به ران دگرت، دور دگرت . ئابلوقه دکت
beleaguered , adj ئابلوقه کری ، ته نگاڤکری
beleaguering ,n ئابلوقه کرن ، ته نگاڤکرن
belfry , n برجا زه نگێ
Belgian , adj به لچیک
Belial , n شه یتان
belie , vt . هزره ک چه وت ددت . دره و دئینت ده ر
belief , n باوه رگه ، متمانه ، باور، بروا ، ئایین ، دین ، باوه رمه ندی ، باوه ر کرن ، باوه ری ، ئول ، باوه ر
believable , adj باوه ر بار
believe , vi , t باوه ردکت
believed , adj باوه رکری
believer , n بروادار ، باوه ردار، باوه رمه ند ، ئولدار باوه رکار
believing , n ئولدار ، باوه رکار
belike , adv به لکو
belittle , vt . کێم دکت
belittled , adj کێمکری
belittlement , n کێمکرن
belittler , n کێمکه ر
belittling , n کێمکرن
be - live , adv دده میدا
bell , vt , i زه نگل لێددت
- to ... the cat کاره ک گرنگ دکت
bell , n زیل ، زه نگ ، زه نگل ، جمخار
- ringing زنگین
- sound زنگ

belladonna , n گیایێ خانمێ

bellbird , n بالندە یێ زە نگلی

bellboy , n خزمە تکار

belle , n ژنا تازە ، موترفە

belles lettres , n ویژە ، تور ، تورا بژین

belletrist , n تورە ڤانێ بژین

belletristic , adj نورە ڤانی یا بژین

bellflower , n زە نگلوک ، تە خلیت گول

bellfounder , n زە نگل ریژ

bellfoundry , n زە نگل ریژگە

bellicose , adj دوژمنکار ، شە روک، دە ست دریژ

bellied , adj تژیبویی، پە ژ بویی ، زک مە زن

belligerence , n دوژ منی

belligerency , n دوژمنکاری

belligerent , adj , n دربشە روک شە رکە ر، سە رت، دوژ من

belligerently , adv . ب دوژ منی

bell jar , n زە نگلا شوشە

bellman , n زە نگلڤان ، گازیکە ر

bell- mouthed , adj دە ڤ زە نگل

Bellona ,n خودایێ شە ری ل نک رومانان

bellow , vi , t دنورت ، بوربوردکت

bellow , n نور نور، بور بور

bellowing , n نورین

bellows , n پوفکە ر، هە بان

bellows fish , n ماسی یە ک دە ریایی پوز دریژ لە ش پان

bellpull , n دە ستکێ زە نگلێ

bellpush , n بشکوکا زە نگلێ

bellwether , n بە ران

bellwort , n گولا زە نگلوک . گیایەک گول زە ر وە ک زە نگلێ دامیلایی

belly , n ورگ ، نورک ، زک

- ache زک ئیش

- band , n کە ژی ، تە نگ

belly - bound , adj زک گیری

- button نافک . نافک

bellyful , n زک تژی

belly - god , n زکێ کلۆر . زک پە رێس، خوە ر

bellying , n تژیبون . پە ژبون

belly - land , vi ل سە ر زکی . نە چاری دانت (بالافر

belong , vi نە ندام دبت ، پە یرەودبت ،خودانی دبت

belonging , n هاتنە ریز ، خودانی

belongings , n جلک ، تشت

beloved , adj , n دە لال . ئوفلاز . نازە نین . بە ردلک بە ردل، خوشە ڤی ، شادیک ، حە زکری، دلنواز، دلدایی

below , adv , prep . ژێر ، ل بن ، خوارێ

belt , n ناڤکیل ، پشتان ، کە مە ر، کە مە ربە ند : پشتێن ، شیتک

-eather قایش

- below the .. تە شقە لە

- to tighten one's .. دە ستێ خو دگرت (شیتکێ تە نگ دکت)

belt , vt , i خورت دستریێنت ، کە مە ر دکت ، جە لدە دکت، لێددت

belted , adj دامیلایی(ژ کە مە رێ)

belt highway , belt line , n رێ یا ل دور یا ژ ێری

bellting , n قایش لێدان ، جە لدە کرن

beltless , adj بێ قایش

beluga , n دولفین

belvedere , n ئاڤاهی (ل بە ر دیمە نی)

bema , n پیروزگە:پارچە یا دێرێ یا قوربا نگە

bemaul , vt . دژوار لێددت

bemazed , adj گومشی ، شاش ، شە پرزە

bemire , vt . تە قن دکت

bemoan , vt , i دنالت ، زیماردکت

bemock , vt . ترانە پێ دکت

bemuse , vt . شاش دکت

bemusedly , adv . ب شاشکرنی

bemusement , n شاشکرن

ben , n ژورا هندری

bench , n سە کو ، تە ختک ، بالیشنە ، میز

- mark نیشانا رونە ری

- show نیشانگەها سە یان

- warrant فە رمانا دادگە هی

bend , n بە روار، چە مین ، کە ڤانە

bend , vt , i دچە مت . دچورمینت

bender , n شە ش پە نس (پارە) . شادی یا قە رقە شە

bending , n داچە ماندن . چڤاندن ، چە ماندن

- moment زە برا چە ماندنێ

beneath , adv , prep ژێر ، بن

benedict , n نوزاڤا

Benedictine , n , adj رە بە نێ بە نە دکتی

benediction , n پیروزی ، پیروزکرن

benedictor , n خێرکه ر
benedictory , adj پیروزکری
benefaction , n پیت ، چاکی ، قه نجی
benefactor , n خێرکار، خێر خواز . خودان خێر، چاک، قه نج
benefactress , n خێر کار (ژن)
benefic , adj = beneficent
benefice , n ژیانا دیزێ ، ده ره به گی ، پایه داری– یه ک دیزێ داهاتیدار . داهاتی یا قێ پا یه داری یێ
benefice , vt پایه دار (داهاتی) دکت
beneficence , n = benefaction
beneficent , adj خێر کار ، خێر خواز ، قه نج
beneficently , adv . ب خێر خوازی ، ب قه نجی
beneficial , adj نوژدار، قه نج
beneficially , adv ب نوژداری
beneficiary , n مافه دار ، هاقلکه ر
beneficiate , vt . چاک دکت (ماده یێ خاڤ)
beneficiated , adj چاککری
beneficiating , n چاککرن
beneficiation , n چاککرن
benefit , n لشت، هاڤل ، سو ، سود ، قه نجی
- association جڤاتا هاریکرنێ
- society جڤاتا هاریکرنێ
benefit , vt , i هاڤل دکت
benefited, adj هاڤل کری
benefiter , n مفادار ، هاڤلکه ر
benefiting , n مافه داری، هاڤلکرن
benefit of clergy , n پارێزی یا ئولداری ، پیکهاتنا دیزێ
benevolence , n دلوڤانی ، قه نجی خوازی
benevolent , adj خێرکار، خێر خواز، میهرڤان ، دلوڤان، قه نج
benevolently , adv ب دلوڤانی
benevolentness , n دلوڤانیتی
Bengali , n , adj وه لاتی یان زمانێ به نگالێ
benighted , adj تا ریکری ، شه ڤدار ، نه زان
benightedly , adv . ب تاریکری
benightedness , n تاریکرنیتی
benign , adj دلوڤان ، روژمه تدار
benignant , adj دلوڤان ، میهره بان
benignity , n دلوڤانیتی ، میهره بانیتی
benignly , adv . ب دلوڤانی

benison , n = benediction
Benjamin , n نخری
benjamin , n ته راشه ک ئه مریکی تیڤل بیهن خوه ش، به نیشتێ جاڤا
bennet , n گیاپیروز
bent , adj , n خیس،خویل، چه مایی، داچه ماندی ، چڤاندی . چه ماندی ، خوار
- grass گیا مێرگ (ته خلیت هه له ز)
benthic , adj بن ده ریایی
benthos , n بن ده ریا
benumb , vt . دته زینت ، سردکت
benzene به نزین
benzenoid به نزینی
benzine , n به نزین
benzoic acid , n به نیشتێ دارێ جاڤا، ترشی یا به نزویک
benzoin , n به نیشتێ جاڤا به نزوین
bequeath , vt . دهێلت بۆ
bequest , n میرات ، راسپێری
berate , vi کرێت دکت ، تێبخورت
Berber , adj , n ئه مه زیق
bere , n جه هـ
bereave , vt . دستینت
bereaved (of) دل سوتی ، دل شه وات ، سوژ
bereavement , n دل سوتن
bereaving , n دل سوتن
bereft , adj روتکری ، بێ
- of reason دین
beret , n کولاف
berg , n =iceberg
bergamot , n ته خلیت لیمونه
beriberi , n به ریبه ری : نه خوه شی یا کێمبونا ڤیتامین بی دناڤ خارنێدا (مروڤێ قه لس و لاواز دکت)
berkelium , n بیرکلیوم (هێمانه)
Berlin , n پایته ختێ جه رمه نستانێ
berlin , n به رلین ، ته خلیت عه ره بانه یه، هری یا به رلینێ
berm (e) , n بوریێ ته نگ ، بانکێ ته نگ
berrett , n = biretta
berried , adj تیکری
berry , n , vi تی ، لب ، تی دکت

berry - like وەک تی یێ
berseem ,n سێنیە ر ، سە پارە
berserk , adj , adv . ب هاری ، هار
bert , adj خاهر
berth , n کار ، لە نگە رگە . بە ندە ر
- to give a wide .. to دوربکە ڤت ، خو ڤە دەت
berth , vt , i کە شتی لە نگە ر دادنت ، لە نگە دکت
bertha , n باخە یا کراسێ ستو نزم
Bertillon system , n رێزکا بێرتیلون (بۆ ناسکرنا تاوانباران ژ تومارا نیشانان
beryl , n بە رل : بە رێ هێژا
beryllium , n بە رلیوم (هێمانە)
beseech , vt , i لاڤ لاڤ دکت، دخوازت
beseeched , adj خواستی
beseeching , n لالا . لاڤ لاڤ ، خواستن
beseechingly , adv ب خواستنی ، ب لاڤ لاڤی
beseem , vt , i کێر دهێت
beset , vt . ئێریش دکت . شە پرزە دکت . خە مل دکت ، سە ردگرت
beset , adj شە پرزە کری
besetting , adj شە پرزە کرن
beshrew , vt . نفرین دکت
beside , prep . نک
besides , prep , adv . ژ بل ، ل سە ر را
besiege , vt . ئابلوە قە دکت
besieged , adj داپێچکری . ئابلوقە کری ، پێوە رهاتی
besieging , n رە خ و رێ گرتن، لێوە رهاتن،دور گرتن
beslubber , پیس دکت
besmear , vt گ ماردکت ، پیس دکت
besmeared , adj گە مارکری ، پیسکری
besmirch , vt گ ماردکت ، پیس دکت
besmirched , adj پیسکری ، گە مارکری
besmut , vt . تە نی دکت
besom , n مالی ، شقنک . مالیک . گە زک
besom , vt دمالت (ب گە زکێ)
besot , vt . مە ست دکت ، شە یدادکت بێ هش دکت ، دین دکت
besotted , adj شە یداکری
besotting , n شە یداکرن
bespangle , vt . دخە ملینت (ب تیتکێن تە یسی)
bespatter , vt تە قن دکت، دلالت
bespeak , vt . پێشنیاز دکت
bespoke , adj . راسپێرکری ، بە ردە ستکری
bespread , vt . بە لاڤ دکت
besprinkle , vt . =sprinkl e
Bessemer converter , n گوهێرێ بە سمە ر: کورهە یا بە رهە مکرنا پولایی ب رێبازا بە سمە ری
best , adj , adv , n . باشترین
- man (at a wedding) شوشبان،شوشمان،برازاڤا شوشبین
- seller کتێبا تێز فروتن
- at .. دبارێ باشترێندا
- in one's Sunday .. باشترین جلک کرینە بە رخوە
- to be at one's .. د رە وشا باشتردا بت
- to have or get the .. of it سە ردکە ڤت
- to make the .. of it هندی بشێت بکت
- to make the. ofone'stime هندی بشێت ژ دە مێ خوە ڤە یدە بکت
best , vt . سە ردکە ڤت ، دشکێنت
bestial , adj هوڤ .. دە هبە یی ، دڕ
bestiality , n دە هبە یلتی، هوڤی ، دڕندە یی
bestialize , vt . هوڤ دکت ، دڕندە دکت
bestially , adv . ب دڕ ندە یی
bestiary , n کتێبا ل سە ردە هبە یان
bestir , vt . دلڤینت
bestow , vt . دبە خشینت
bestowal , n بە خشین
bestraddle , vt . = bestride
bestrew , vt . دوە رینت
bestrewed (orstrewn)adj وە راندی
bestrewing , n وە راندن
bestride , vt . پێنگاڤ دهاڤێت، سوار دبت (پێ دور کری)
bestridden , n سوار بویی
bestriding سوار بون
bet , n مە رج ، گرە و
bet , vt , i مە رج دکت
beta ,n بیتا:تیپا گریک ب دو وە مێ زنجیرێ
betake, v . refl دە ربە ست دکت
betatron ,n لە زکە را ئە لێکتر ونان
betel , n مە لە زە ک هلپرژینە
- nut توڤێ فوفە ل
-palm فوفە ل : ئە خلیت دارقە سپە
bethel , n درا پیروز

bethink , vt — هزر دکت.رامان دکت.بیردکت.بریاردبت
betide , vt , i — دقه ومت . چیدبت ، لێ دقه ومت
betimes , adv . — زو
betoken , vt . — نیشان دکت
beton , n — چیمه نتو ، کونکریت
betray , vt . — خنزی دکت
betrayal , n — خنزی ، بێ به ختی
betrayer , n — خنز، بێ به خت
betroth , vt . — ده زگرتی دکت.نیشان دکت، مه هردکت
betrothal , n — نیشان برن ، مه هرکرن ، خواز گینی
betrothed , adj — ده زگرتی
better , n , adv .adj — چاکتر ، باشتر ، چیتر
- .. off — چیتره ، ده وله مه ندتره
- for ... or worse — دخوه شی یێ ئو نه خوه شی یێ دا ، دهه ر ده م وباریدا
- for the .. — بۆ باشتر
- had .. — پیدڤیت ، باشتره
- one's .. half — ژنا مروڤی
- one's ... — ژمروڤی باشتر
- the sooner the ... — هندی زوتر چیتر
- to get the ... of — سه ربکه فت، دشکینت
- to know .. — کو ژیرتربت
- to think..... — هزرا خوه دگوهورت
betterment , n — باشکرن
between , prep , adv — نیوان ، ناڤ ، ناڤبه ر ، ل ناڤ
- far .. — ناڤبه را ده مێن دوردا
- in ... — دنیڤه کێدا . ناڤبه ر
between brain , n = diencephalon .
between times , adv. or between whiles — جار جار
betwixt ,p rep, adv= betwee n
betting , n — گره و
bettor (or better) — گره وکه ر
betula , n — به تولا : ته راشه
betulaceous , adj . — به تولایی
between the legs , n — ناڤ لنگ
bevatron , n — تالاڤا له زکرنا ئه لیکترونی
bevel , n — لار
- gear — گێرا لار
bevel(l) ed , adj — لارکری
bevel square , n — تالاڤا لارێ : (دارتاش ب کار دئینت بۆ مه لپه زه کرنا گوشه یان ئو سه حکرنا لارێ
beverage , n — خوارن ، ڤه خوارن
bevy , n — ره ڤده ، په ل
bewail , vt , i — زارزاردکت ، دگریت
bewailing , n , adj — زاری ، زارین ، زیمارکرن
beware , vi , t . — وریا دبت ، هشیار دبت .
beware ! interj — زینهار
bewilder , vt . — گێژ دبت . شه پرزه دبت
bewildered , adj — مات ، شاش ، گێژ ، سه رگه را ، مه ته ل مایی
bewilderedly , adv . — ب سه رگه رایی
bewilderedness , n — شه پرزه بیتی ، سه رگه رابیتی
bewildering , adj — شاش . گێژ
bewilderingly , adv — ب شه پرزه یی
bewilderment , n — هه لوه لا ، گێژی ، شاشی
bewitch , vt . — رادکێشت ، دلگردکت
bewitching , adj — دلکر
bewitchingly , adv — ب دلگری
bewitchment , n — دلگریون . دلگرکرن
bewray , vt — دیار دکت
bey , n — به گ
beyond, prep, adv, n — ده ر، پاش
- compare — ڤه تلاز، نایاب
- one's reach . — ده ستێ مروڤی نا گه هتێ
- ...measure — بیقام
- oneself = beside oneself
- ...beside oneself — ئه نری ، هاریویه
- it is .. me — ئه ز نه شیێم تێبگه هم
- the back of ... — دور: قونجالا دورترا جیهانێ
- to live.. one's means (income) — ل سه ر ژیهاتنا خورا دژیت
bezant , n — دراڤه ک زێر بیزه نتی ، خه مله ک تالاڤی وه ک سه وکا پان
bezel , n — ره خێ هلکولکی . کونکا سه ڤا گوستیرکێ . جامکه یا ده مژمێرێ
bezique , n — ئه خلیت یاری یا کاغه زان
bezoar , n — به رکێ دناڤ روڤیکا جانه وه راندا ئه مازه ئه وێن کایی !

bezoar antelope , n پە زکوڤی یێ هندی
bezoar goat , n بزنا کوڤی یا ئیرانی
bhang or bang , n . کندرێ هندی
bi - پێشگرە کو جوتە ، دوانە یە
biangular , adj دو گوشە
biannual , adj سالێ، دوجا نیڤ سالی
biannually سالێ دوجار
bias , n , adj دوبە ندی، لایە نگیری، ئالیگری ، لاگری
biased , adj لایە نگیر، ئالیگر ، لاگر
biatomic , adj دو گە ردیلە
biauricular , adj دو گوهکی
biaxial , adj دو تە وە ری
bib , n سینگە بە ند ، بە رکوش
bib , vt , i ڤە دخوت
bib and tucker , n جل
bibacious , adj بە نگێ مە ی، ڤە خوار
bibber , n ڤە خوار
bibcock , n پلوسکا دە ڤ ژێر
bibelot , n هونە رکاری یا بچوکا قە تلاز
Bible , n ئنجیل
biblicism , n نڤیسینیتی: باوە رکرنا تیپی یا ئنجیلێ
biblicist , n نڤیسینی: باوە رمە ندێ تیپی یا ئنجیلێ
biblical , adj ئنجیلی
biblio - پێشگرە کو کتێبە
bibliographer , n دیروکڤانێ کتێبان
bibliographic(al) , adj دیروکڤانی یا کتێبان
bibliography , n دیروکا کتێبان
bibliolator , n کتێب پە رێس
bibliolatry , n کتێب پە رستن
bibliomancy , n بە خت زانینا ب کتێبان
bibliomania , n کتێب حە زی
bibliomanic , n کتێب حە ز
bibliopegy , n هونە را کتێب بە رگکرن
bibliophile , n کتێب خواز
bibliopol or bibliopolist, n فرو شیارێ کتێبێن قە تلاز
bibliotheca , n کتێب سیایی ، کتێبخانە
bibliotics , n خوە ندنا دە ستنڤیس ، بە لگە نامە ئو ئالا ڤێن نڤیسینێ
bibulous , adj ڤە خوار
bicameral , adj دو ژوری
bicapsular , adj دو کیسکی
bicarbonate , n بایکار بونێت : دو کار بونێت
bice بویە یا کە سک یان شین
bicell , adj دو خانە
bicellular , adj دو خانە یی
bicentenary,adj , n=bicentennial
bicentennial , adj , n دو سە د سالی
bicentric , adj دو نیڤە کدار،دو نیڤە ک ، دو گوک
bicephalic , adj دو سە ر
biceps , n دو سە ر ، زە بلە کا دو سە ری
bichloride , n بایکلوراید:نە خاسمە بایکلورایدێ جیوە ، دو کلوراید
bichromate , n بایکرومێت : نە خاسمە بایکرومێتێ سودیوم ئو پوتاسیوم ، دو کرومێت
bicipital , adj دو سە ری
bicker , vi , t پت پت دکت
bicolour (ed) adj دو رە نگی
biconcave , adj دو رۆچال
biconvex , adj دو کوقز
bicorn , adj دو شاخ
bicorporal , adj دو لە شی
bicuspid , adj دو سە ر تیژ ، ددانێ هێرانێ
bicycle , n دوچە رخ
bicylindrical , adj دوستو نە یی
bid , n زوورکرن یان کێمکرن، فە رمان
bid , vt . زووردکت یان کێم دکت، فە رمان دکت
- the plan .. s fair to succeed دیارە مە لهە ز دێ ب سە رکە ڤت
- to .. against بە هایەک پترددت
- to .. defiance to قە ب دکت
- to...a person goodbye, goodnight وغە ر دکت ، سلاڤ دکت
- to .. up بە ها بلند دکت
- to make a .. for بزاڤ دکت کو ببت
biddable , adj سە رنە رم
bidder , n زوورکە ر
bidding , n پێدە گرتن ، زوورکرن
biddy , n مریشک ، بە رمالی
bide , vi , t خودگرت ، دمێنت
bidentate , adj دو ددان
biennial , adj , n هە ر دو سالی
bier , n دار بە ست (تە رم)
bifacial , adj دورو
bifarious , adj دوریزا کاریتە
bifid , adj دو کێزی
bifiliar , adj دو تێل یان تا
biflagellate , adj دو تاژ انگ

biflex , adj دو در بادایی
biflorate,biflorous,adj دو گول هه لگر
bifocal , adj دوتیشکو
bifold , adj دو جار
biforked , adj دو چق
biform , adj دو شکل
bifurcate , adj دو چق
bifurcate , vt . i دو چق دکت ، دو چق دبت
bifurcation , n . چق، چقبون، چقکرن
big , adj. , adv زل، گرس، گر سه زن ، قه به ، گه وره
- basket سه کار
- bear چاره گا (ستێر)
- beehive سه فت
- hearted دل مه زن
- toe تلا به رانی ، پێچی
bigger , adj مه زنتر
bigamist , n د و ژنه ، مێرێ ب دو ژن
bigamous , adj د و ژ نه ، مێرێ ب دو ژن
bigamously , adv ب دو ژ نه یی
bigamy , n دوژنه یی
big - brother که ک ، کاک
big game , n نێچیر یان ئارمانجا مه زن
biggin , n خانی، ئاقاهی ، کولاڤێ بچوکی، کولاڤێ نڤستنێ
bighead , n فێز
bighorn , n چیا به ران
bight , n چه پا به رئاڤێ، قلیچ ، گرێکا وه ریسی
bight , vt . ب گرێکا وه ریسی قایم دکت
big money , n تابه ک مه زن ژ دراڤی یان قاز انجی
bigmouthed , adj چه نه باز
bigness , n ئه ژده هایی ، مه زنی
bignonia , n هه له زه ک ئه مریکانی که پرکی گول جوان
bigot , n سه رچل
bigoted , adj سه رچل
bigotry , n سه رچلی
big shot , n مروڤێ گرنگ
big - ticket , adj به ها گران
big top , n کون یان خیفه تێ مه زنێ سێرکێ، سێرک
big tree , n دارێ مه زن : کاژه ک ژ ۳۰۰ پێ یان بلندتردبت

bigwig , n مروڤێ گرنگ
bihourly , adv دو سه عه تی
bijou , n , adj گه وهه ر، چه ک . خه مل ، خشل ، بچوک ئو لاو
bijouterie , n گه وهه ر ، چه ک ، خشل
bijugate , adj به لگارێ دو جوت
bike , n دو چه رخ
bikini , n جلێن که تن ئاڤێ (دو پارچه بۆ ژنان گه له ک له شی روت دهێلت). بکینی
bilabial , adj گوتنا دو لێڤ
bilabiate , adj دو لێڤ
bilalander , n گه‌می‌یه‌ک بازرگانی بچوک
bilateral , adj دو لایی ، دو قولی، دو ره خی
bilberry , n ترێ یێ ده حلی
bilbo , n پایه نده ک دریژ بۆ پێ یێن حه بسی یان، شور
bile , n زه رداڤ ، زراڤ
- duct که رخا زه رداڤێ
- stone به رکێ زه رداڤێ
bilge , n پارچه یا راستا که شتی
- water ئاڤا گه نی
bilge , vt . زیان‌ددت (پارچه یا راستا که شتی)
bilged , adj زیانبویی
bilging . n زیانبون
bilgy , adj گه نی
bilharzia , n خوینێ میزک ، کرم ، بلهارزیا
biliary , adj زراڤی
- colic تالیشکه ژان . ژانه تالیشک
bilingual , adj , n دو زمانی
bilious , adj زراڤی
biliteral , adj دو تیپی
bilk , vt . دخاپینت
bilk , n خاپین
bill , n نکل
bill , n قوچان . گه لاله، ره شبه له کا پاسایان
- board ده پێ ئاگه هداری یان
- of indictment دوز نامه
- of rights مافنامه
billed , adj راگه هاندی ، نکلکری
billet , n پسوله

billfish , n ته خليت ماسى يه نكل، دريژه
billfold , n جزدان
billhead , n كاغه زا نافنيشان
billiard , adj , n بلياردى ، پيكان (ل بلياردىٔ)
billiards , n بليارد (گه مه)
billing , n پيشكيشكرنا نافين كرداران‌راگه هاندن
billings gate , n زمانىٔ كولانان (كريت)
billion , n مليون مليون (بليون)
billionaire , n خودانىٔ بليون دولاران
bill of attainder , n بريارا ده ست ب سه رگرتنا سامانىٔ خنزى ئو بريا ردانا مرنا وى
bill of credit , n چه ک يان قوچانا ل سه رده وله تىٔ
bill of debt , n قوچانا ده يندارى يىٔ
bill of divorce , n كاغه زا به ردانىٔ
bill of exchange , n گوهارتن . به لگه نامه يا به لينى
bill of fare , n سيايى يا خوارنىٔ ، به رنامه
bill of health , n به لگه نامه يا ته ندروستى يىٔ
bill of lading , n به لگه نامه يا باركرنىٔ
bill of sale , n به لينى يا فروتنىٔ
billow , n پيلا مه زن
billow , vi , t پيل رادبت
billows , n شلق ، چلقان
billowy , adj به ژبويى ، پيلى
billposter or billsticker,n فه نوسينا ئاگه دارى يان
billy , n دوف
billycock , n شه فقه يه ک تاتى گروفر
billy goat , n سايرين ، ته گه . هه فورى ، نيره بزن نيرى
bilobate , adj دو لبى
bilocular or biloculate , adj. دو خانه
bimana , adj دوده ست
bimanous , adj دو ده ستى
bimanual , adj دو ده ستى چيكرى
bimester , adj دو مانگ ، دو هه يف
bimestrial , adj دو هه يفى ، دو مانگى
bimetallic , adj دو ميرتال
bimetallism , n دو ميرتاليتى
bimillenary , adj په يوه نديدارىٔ دو هه زار سالى . دو هه زار سال
bimolecular , adj په يوه نديدارىٔ دو گه ردى ، دو گه رد
bimonthly, adj,n نيف هه يفى، هه يفىٔ دو جار
bimotored , adj دو بزوين يان مه كينه
bin , n سندوقا گه نمى يان ره ژى يىٔ
bin - پيشگره كو دوبه
binary , adj , n دو وانه
- star ستيرا دووانه
binate , adj دو جار ، وه رارا جوتانه
bind , vt . i به ر گ دكت براد پيچينت . گريددت
- to .. oneself to سوز ددت، به لين دكت، په يف ددت
- to .. over ده ربه ست دكت
bind , n ته نگافى
binder , n په يف، به رگ ، به لينى به ند به رگكان
bindery , n به رگه
binding , n گريدان، به رگ، به رگىٔ كتيبيىٔ، به ستن
binding post پيگره كا گه هاندنىٔ
binding - up , n پانسمات ، گريدان
bindweed , n ژاله ، روالک
bine , n له بلاب ، لورک
binge , n به زم يان ئاهه نگا فه خوارنىٔ
bingo , n له يزتنا بينگو
binnacle , n ده رزيدانک : سندوقا قيبله نما
binnaria , n كرموكىٔ چه نگدار ، كرموكىٔ بالدار
binocle , n دوربينا دو چافک
binocular (s) , n دوربين
binocular vision , n ديتنا دو چافكى
binomial , adj , n دوراده ، دو زار افى
- equation هه فكيشه يا دو راده يى
- system ريژک يان پيرويا دو نافه كى
binominal , adj دو نافى
binuclear , adj دو نافكى ، دو نافوكى
bio - پيشگره كو ژيان يان زندى يه
bioassay , n,vt . ته زمونا (ل سه رزندى) دكت ته زمونا ژيانى
biocatalyst , n هانده رى ژيانى
biochemical , adj كيميايى ژيانى
biochemist , n كيميا - ژيانزان
biochemistry , n كيميايا ژيانى
biogenesis, n (also biogeny) ژيان په يدابون
biogenic , adj په يدابونى يا ژيانى
biogeography , n ته ردناسى يا زنده كى .

biographer , n نڤیسه رێ ژیننامه یێ
biographic(al)adj ژیننامه یی، زانینا ژینامه یی
- data ناڤنیشان
biography , n ژیننامه ، سه رهاتیک، سه ر برده
biologic (al) , adj زینده کی
- control دابینی یا زینده کی
- warfare شه رێ زینده کی
biologism , n ژیواری ، ژینداری ، زندیناسی ، زندیزانی ، ژینزانی ، زینده وه رزانی، زینده وه رزانیتی
bilogist , n زینده وه رزان
biology , n زینده کیزانی ، ژیانیتی
bioluminescence , n گه شی یا زندی
biometry , n ژینپیڤ
bionomics , n =ecology
biophysics , n ژینسروشتزانی
biopsy , n هه لکیشان ئو ته زمونکرنا ته ڤنێ زندی یێ له شی
bioscope , n له شبین
bioscopy , n له شبینی
biosphere , n جیهانا ژیانی ، ژیانگه
biosynthesis , n پیداکرنا ژیانی
biotechnology , n ته کنولوجیا زینده کی
biotic(al) , adj زینده کی
biotin , n بایوتین : فیتامین دنا ڤ ماڤه ین، چه رگ ئو زه رکا هیکیدا
biotype , n نمونه یێ ژیانی
biparous , adj جیمکی
bipartisan , adj دو پارتی یی
bipartite , adj دو پارچه یی، دو قولی ، دووانه یی
biped , n , adj دوپێ ، دو پیدار
bipedal , adj دو پیدار
bipetalous , adj دو په ر (گول)
biphase , adj دو کوچه ، دو قوناغ
biphenyl , n بایفینیل : هایدروکاربونه ک سپی یه
bipinnate , adj په رجوت (به لگ)
biplane , n دو رێ
bipod , n دوپینیک، دو پا
bipolar , adj دو ته وه ره
biquadratic , n هه ڤکیشه یا چارینه
biracial , adj دو ره گه زی
biramous limbs , n په لێ دو لق
birch , n حه یزه ران
birch , vt . چه لده ددت
bird , n په له وه ر، مه ل، فرنده، بالنده
- brain خریو
- droppings , n زلق ، چیرت
- house بالنده گه
- lime هودار
- louse سپه ها بالنده یان
- 's eye فرینی . چاڤێ بالنده (هه له ز) گه له مپه ر
birdcall , n ده نگێ بالنده یی
bird colonel , n رنیه ر ، سه رهه نگ
bird dog , n سه یێ نیچیرا بالنده یان
birder , n بالنده گر ، زیره ڤانێ بالنده یا
birdie , n بالنده ک
birdman , n بالافرڤان ، بازرگانێ بالنده یان
bird of paradise , n بالنده یێ به هه شتێ
bird of passage , n بالنده یێ کوچه ر ، مروڤێ گه روک
bird of prey , n بالنده یێ درنده
bird pepper , n بیبه را ده حلی
bird seed , n دیندک یان توڤێ بالنده یان
bird's - foot , n پێ بالنده (هه له زه)
bird's - foot trefoil , n نه فه لا پێ بالنده
birdwoman , n بالافرڤان (مێ)
biretta , n کولاڤ ، بیرێ
birl , vt باسکێ داری گریل دکت (دناڤ ئاڤیدا)
birr , n چالاکی، زه بر ، هیز
birth , n زان ، ز ایین
- certificate زایینامه
- day روژا بونێ یان زایینێ سه رسالی
- home زانگه
- mark خال
- mate هوگرێ بونێ : ل هه مان در ئو ده می بویی
- place زایینگه ، زند ، بونگه
- rate تیکرایا زایینێ
- right ماڤێ سروشتی
- root گوله ک زه باتی
- sin په که م گونه هی
- stone گه وهه رێ بونێ : به ره ک هیژا
- wort گیایه ک بو سانا هیکرنا بچوک بونێ ب کار دئینن
bis , adv . دو جاران ، جاره ک دی
biscuit , n هنبوک ، بسکت

bisect , vt , i . نیڤ دکت
bisecting , n نیڤیکرن
bisection , n دونیوکرن ، دونیڤکرن ، نیڤیکرن
bisector , n دونیڤکه ر، نیڤکه ر ، نیڤکه رێ گوشه یێ
bisexual , adj دو زایه ندی ، نێرمو . دو ره گه ز
bishop , n فیلێ شه تره نجێ . مه تران
bishopric , n مه ترانخانه
bishop weed , n خیلتان
bismuth , n بزموت ته خلیت هێما نه
bison , n گایێ ئه مریکی
bisk , n شوربه یا گوشتێ بالنده یا
bissextile , n سالاپڕی
bister or bistre . بویه‌یاره‌شێ تاری یێ ته نی یێ ، ره نگێ ره شێ تاری
bistort , n دارێ شڤانی : (هه له زه)
bistoury , n نه شته رک
bistro , n خودانێ مه یخانه یێ ، مه یخانه یان ئاشخانه یا بچوک
bisulcate , adj ده رزی ، که لشی
bit , n لغاف، بزم، پچه ک ، پاری
- by ... پچ پچ ، به ره به ر
- I dont care a .. ئه ز ئێکجار پیتێ پێ ناکم
- a .. at a time هێدی هێدی ، به ره به ر ، پچ پچ
- a long .. ١٥ سه نت (دراڤ)
-a short .. ١٠ سه نت (دراڤ)
- to do one's .... ئه رکێ خو دکت
- to give a person a .. of one's mind ئه شکه را ل گه ل دئاخڤت . لێخورت
bitartarate , n دو وه م تارته رێت
bitch , n دێهل
bite , vt , i دگه زت ، له ق لێدت
bite , n گه ز ، گه ستن ، قونجیرک ، چزاندن . گه زین . له ق ، پارو ، جومک، گه په ک
- wing له ق نازک : فیلمێ تیرێژا ئێکسا ددانان
biter , n گ زوک . گه زڤان
biting , adj , n پێله دان . گه زتن ، گه زکرن ، گه ستن چزاندن ، له ق
bits , n کورتێل
bitstock , n ده سکێ کونکه ری
bitten , adj کراندی ، گه ستی
bitter , adj , n . ته حل ، تال
- end دوماهی یا تال
- mode ماده یان تایار تال
-orange ناره نج
bitterly , adv . تاله کی
bitterness , n ته حلی
bitter sweet , n , adj شرین ئو تال
bitumen , n زفت
bitumenize , vt زفت دکت
bitumenous , adj زفتی
bivalence دو هه ڤ هێزی
bivalent , adj دو هه ڤ هێز
bivalve , adj ,n دو زمانه ، دو ده رچه
bivouac , n وارێ ده مداری
biweekly , adj , n نیڤ حه فتی یی
biyearly , adj نیڤ سالانه
bizarre , adj سه یر ، گێره ، ئاوێزه ، ناسایی به‌لوق ، ئاوارته
bizonal , adj دو ده ڤه ری
blab , vt , i , n . پر دئاخڤت ، چه لته ، پرپێژی ، چه نه بازی
blabber , n چه نه باز ، په لپه لو . چه لته
blabble , n پرپێژی ، چه نه بازی
black , adj , n, vt , i ره ش، سیاه، ره ش دکت، تاری دکت ، دته مرینت (روناهی یان) ، بێ هش دکت
- and - blue شین ره ش(شونا کولمێ یان که تنێ)
- and white ره شبه له ک ، سه ر به له ک
- art جادو
- bead سیلانک
- bear هرچا ره ش
- beetle قالونچه، کێز
- bellied sandgrouse چونک
- bile ره ش (ماد ...)
- bird شالول
- board . ده پره ش
- body له شێ ره ش
- book کتێبا ره ش (بو ناڤێن مروڤێن نه ڤیایی)
- buck په زکوڤی یێ ره ش
- cap کولاڤ ره ش (بالنده یه)
- capped سه ر ره ش
- damp ئوکسیدێ دو وه مێ کاربونێ
- eyed چاڤ ره ش
- eyed bean (s) باقل

- fly , n ته خلیت پیشی
- guard , n بیژی
- hearted , adj گاریس
- market بازاری ره ش
- partridge پوړ
- sea ده ریاین ره ش
- sheep په زئ ره ش (مروڤێ پوچی ژ مالباتا باش)
blackamoor , n زنجی
black - a -vised (or viced) ره نگ تاری
black ball , n ته پکا ره ش (ده نگێ نه رینی)
black ball , vt نه رینی ده نگ ددت
black bass , n ته خلیت ماسی یا رویاری
blackbelt , n ده ڤه را ره شان
black berry , n توره شک‌سرک، تویرک‌ستری، توترک، دریێ
blackdeath , n ره شاتا ره ش
black diamond , n ئه لماسا ره ش
blackdog , n سه رکزی ، جانگرانی ، مروس
blacken , vt . i ره ش دکت
black flag , n ئالایا ده ریاگری
blacking , n بویه یا ره ش
blackish , adj پچه کێ ره ش
blackjack , n مه سینێ بیره یێ توپزێ چه ر مکری . ئالایا ده ریاگران ، ته خلیت دار به رویێ ئه مریکانی ، له یزتنه ک کاغه زان
blackjack , vt . بتوپزێ لیددت
black knot , n گرێکا ره ش : ئه ساخییه‌ک گیلاسان
black lead , n . = graphite
blackleg , n ره ش لنگ : ئه ساخی یه ک ئه گرا ته‌رشی، تیکده رێ لیدانێ (مانگرتنێ)، میخوش
black letter , n تیپا ره ش
black - letter , adj ب تیپا ره ش چاپکری ، ئه نی به ش
blacklist , n سیاهی یا ره ش : تومارا مروڤ یان هه ڤکاری یێن نه ڤیایی
blackmagi c , n جادوگه ری یا ره ش (به د)
blackmail , n , vt . گه ف‌کرن . گه ف دکت (بۆ دراڤی)
Black Maria , n ئوتومبیلا گرتی یان
black measles , n سورکێن ره ش
blackness , n ره شی . ره شاهی . ره شایی
black out , n . ته مراندنا هه مو روناهی یان ، بێ هشی یان ژبیرکرنا ده مدار .
bl ackshirt , n کومله ک ره ش : ئه ندامێ رێکخستنه ک فاشستی

black snake , n مارێ ره ش
blacksmith , n ئاسنگه ر
blackthorn , n پوړژانێ تانی
black tie جلێن نیڤ میری یێن زه لامان
blacktop , n قیرا رێکان
blacktop , vt . قیردکت (رێ)
black vomit , n ڤه رشتنا ره ش
black walnut , n گویزا ره ش
black water fever , n تا ل گه‌ل میزا ره ش
black widow , n بیژنا ره ش : مێ یا پیرهه ڤوکی یاکو نێرێ خو دخوت
bladder , n زێدینک، میزدانک
- muscles ماسولکێن میزدانکێ
- neck ده ڤێ میز دانکێ
- worm کرمکێ میزدانکێ
bladdery , adj میزد انکی
bade , n به لگ ، کێر، تیژ ، تیغ، سورانی
bladed , adj تیغکری
blah , n پوچ
blain , n کولک ، پرزک
blamable , adj گه بییار ، لیگر
blame , n لیگرتن، گازن. گازنده . گه بی، لومه
blame , vt . گازنده دکت
blamed , adj , adv . لیگرتی
blameful , adj لیگرتی . گازنده یی
blame fully , adv . ب گازنده یی
blame less , adj بێ لومه ، داوپاک ، بێ گونه هی
blamelessly , adv ب بێ گازنده
blamelessness , n بێ گازنده بیتی
blamer , n لیگر . گلیمه ندار
blameworthy , adj لیگردار
blaming , n گه بیکرن
blanch , vt . i پیتی دبت ، سپی دکت
blancmange , n نه مشکه ر ، نازک ، تازه ، خوه ش ، ته خلیت محه له بی ، فرنی
bland , adj بوبل ، نه رم
blandish , vt . رویازی دکت ، دو رویی دکت
blandishment , n رویازی
blandly , adv ب نه رمی
blandness , n نه رمیتی
blank , adj , n ڤالا ، سپی
- endorsement راستاندنا سپی ، ڤه گوهێز ، بۆ هه لگری

- stupidity خرپوتی یا نه شکه را
- verse هوزانا بیٚ پیف
blanket , n , adj مه ورچ . په تو ، میزه ر ، جاجم
blankly , adv . ژ هه ر لایێفه‌نه شکه را، بیٚ ده ربرین
- atheistic زه ندیقی نه مام
blankness , n قالاتی
blare , vi , t . n بوریزان لیٚدت، ده نگێ بوریزانێ ، ده نگ
blared , adj ده نگ بلندکری
blaring , n ده نگ بلندکرن
blarney , n , vt , i دو رویی، دو رویی دکت
blase , adj به تران
blaspheme , vt , i کفری دکت ، چیٚردکت خودا . خه به ر دبیٚژت
blasphemous , adj کفری ، چیٚری یا خودا
blasphemously , adv ب کفری
blasphemousness , n کفریتی
blasphemy , n چیٚرکرنا خودا ، کفر ، بیٚ دینی
- blast پاشگره کو درم ، خانه یان چینا خانه یی یه
blast , n , vt , i په قین ، دپه قینت
- furnace کوره‌ه یا بوهوژینا میتالان
blasted , adj که مباخ ، قورمچی ، کیندار
blastema , n بنیاتیٚ نه ندامی
blasting , n داکوتان
blastoderm , n چه رم یان دیواریٚ بلاستولا
blast - off , n ده رکه تن (موشه ک)
blastogenesis , n بشکوژبون
blasto kinesis , n لڤینا بنیاتی
blastomere , n خانه یا بلاستولی
blastopore , n ده فیٚ رولیکا سه ره تایی
blastosphere,n=blastula,n بلا ستولا : شکله ک پزی یه
blat , vi , t کالکال دکت ، باربار دکت ، بلند دبیٚژت (مه ئین دکت)
blatant , adj زه ق . نه شکه را
blather , vi , n پوچ دئاخفت ، ئاخفتنا پوچ
- skite پوچبیٚژ
blathered , adj پوچبیٚژیکری
blathering , n پوچبیٚژیکرن
blatted , adj باربار کری
blatting , n بارباركرن

blaze , n نیرگ ، پیٚت ، هلوری . شه ولا ئاگر گوریک . گور ، گوری
blaze , vi , t . دته بیست ، دسوژت
blazed , adj گوریکری . شه وتی ، سوتی
blazer , n ساقوییٚ ره نگین
blazing , n گوریکرن . سوتن
blazon , n , vt . راڤه یان نه خشیٚ دروشمیٚ خانه دانی یی. دروشمیٚ خانه دانی یی . راڤه یا فورته کی ، ب فورته کی به لاڤ دکت. نه خش دکت (دروشمیٚ خانه دانی ییٚ) ، خه مل ، پیٚت دکت دوه شینت
blazoned , adj وه شاندی
blazoning , n وه شاندن
blazonry , n دروشمیٚ خانه دانی ، خه ملاندن ، راڤه یان نه خشکرنا دروشمیٚ خانه دانی ییٚ
bleach , vt , i , n سپی دکت ، بیٚ ره نگ دکت، دوهتن
bleached , adj دوهتی ، سپیکری
bleacher , n سپیکه ر ، سپیگه
bleachery , n سپیگه
bleaching , n دوهتن ، سپیکرن . ره نگ برن . ره نگ لابردن
- powder توزا سپیکرنیٚ، توزا بیٚ ره نگکرنیٚ
bleak , adj , n دڕ ، چول . سار ، تاری
bleakly , adv ب تاری
bleakness , n تاریتی
bleaky , adj تاری
blear , adj , vt روندکی،تاری .روندک دکت. دخاپینت
- eyed چاف کز
-eyes چاف پلی
bleary , adj مژی . نه دیار ، وه ستایی
bleat ,n باله بال،کالین،کالکال،باربار ، مه ئین
bleating , n باله بال ، کالکال ، باربار ، مه ئین
bleb , n په قیشک ، تولڤدان . زیپک . ریشک پرزک
bled . adj رسکاندی
bleed , vi , t درسکینت
bleeder , n رسکینه ر

bleeding , n خوین له ره سین ، خوین له ره ستن . خوین پژان ، رسکین
- heart دلیٚ خوینی (هه له زه)
blemish , vt کرێت دکت
blemish , n په له . له که، کرێتکرن
blench , vi , t . باشفه دچت ، سپی دبت ، پێتی دبت
blend , vt , i , n. تیکل دکت، تیکل
blende , n کبر یتیدیٚ جهکی ییٚ توتیاییٚ
blended , adj تیکلکری
blender , n تیکلکه ر
- whiskey وسکی ییٚ تیکلکری
blending , n تیکلی ، تیکلکرن
blepharitis , n باسرمه
blesbok , n په زکوفی ییٚ مه زنیٚ باشورا ئه فریقا
bless , vt پیروز دکت
blessed , adj پیروزکری ، پیروز
blessedly , adv . ب پیروزی
blessedness , n به ختیاری ، پیروزی ، پیروزیتی
blessing , n درود، پیت، پیروزی،پیروزبون، پیروزکرن
blether = blather
blew(p , of blow) پوفدا ، په قی، با هات
blight , n ده رد ، په رژه نک
blight , vt , i فه دکوژت ، خراب دبت (چاندن) ده رد دگرت
blimp , n ساوێلکه، ساده، پوفدانکا زیره فانی ییٚ
blind , adj , n , adv . نه بین ، شه ف ره ش ، نه بینا ، کۆر. کۆره
- alley ریٚ کۆرک
- ant ریٚ ناست
- date فیکه تنا یه که م
- gut ریفی کۆره ، روفی کۆر
- spot خالکا کۆره ل تورا چافی کو فه نج روناهی ییٚ سه ح ناکت ، پنی یا کۆره کو مه ژ ی فه نج تێنا گه هت ، پنی یا کو وه‌رگرتنا پیلێن بێ تێل لاوازه
blind , vt , t کۆره دکت
blinder , n تاریکه ریٚ هه سپی کو نا هیلت هه سپ ره خی ببینت
blindfish , n ماسی یه ک کۆره یه
blindfold, vt. , n, adj. کۆره یان وندکت ، چافان دگرت چاف گرتی هول ، ده رسوکا چاف گرتنیٚ
blindly , adv . ب هولی ، گوتره ، کۆره یی
blindness , n کۆرانی ، شه ف ره شی ، کۆره یی، کۆرایی
blindman 's buff , n یاری یا چاف گرتی
blind story , n ئاڤاهی یا بیٚ په نجه رک
blind tiger , n مه ی فروشگه یا بیٚ ده ستور
blind worm , n کمکمه ییٚ کۆره
blink , vi , t , n دنه قینت ، تروکه ، مژمژ ، نه ق
blinkard , n دیتنا سست ، بینه ریٚ لاواز ، خرپو
blinker , n , vt . روناهی یا چریسکدار، تاریکه‌را دادنند
blinking , n مژ مژین
blintz (e) , n کلوجا ب په‌نیری یان ریچالی داگرتی
blip , n چاف گرتینک، وێنه ییٚ سه‌رپه‌رده ییٚ نه خاسمه راداریٚ
blip , vt . ده نگ دبرت
blipped , adj ده نگ بری
blipping , n ده نگ برین
bliss , n خوشی ، شادی ، به ختیاری
blissful , adj به ختیار ، شاد
blissfully , adv . ب شادی
blissfulness , n شادیتی
blister , n زیپک، توفدان، ریشک، پرزک
- beetle کێزکا پرزکان
- gas غازا پرزکان : ژه هری یه ئو له شی پرزک دکت
- rust پرزکا سنه وبه ری : نه خوشی یا داریٚ سنوبه ری
- steel پولاییٚ پرزکی
blister , vt , i پرزک دبت ، کول دبت
blistered , adj پرزکبویی
blistering , n پرزکبون
blistery , adj پرزکی
blithe , adj به ختیار ، شاد
blither , vi خرپویی دئا خفت
blithesome , adj به ختیار ، شاد
blitz , n , vt . شه ریٚ بروسکی ، دان سه ر، ئێریشا قایم، ددت سه ر
blitzkrieg , n دان سه ر (ئێریش)
blizzard , n باگه ر ، بامشت ، باروفا به فریٚ بابه لیسکا به فریٚ
bloat , vt . i , n. پوف ددت، پوفدان

bloated , adj	پوفدایی
bloater , n	ماسی یا خوێکری ئو دوکێلکری
blob , n , vt .	دلوپ ، له که ، ده نگێ په قیشکێ یان شلقاڤا ماسی یێ ، له که دکت
bloc , n	گرو ، به ر
block , n	به ربه ست، قورم، چکاندن
- and tackle	دارتون ئو وه ریس بۆ راکرنا تشته کێ
- buster	بومبایا مه زن
- head	خرپو، گه وج
- letters	تیپێن دار ، تیپێن جودا
block , vt .	گیرودکت
blockade (ing) , n	گه مارو ، ئابلوقه . چارهێل گرتن ، دور گرتن
- runner	ئابلوقه شکێن
blockage , n	چکێن . وه رماتن
blocked (off , up) , adj	ئابلوقه کری ، چکاندی ، به ربه ستکری
block plane , n	ره نده
block signal , n	نیشانا رێبه ری یێ
block system	رێزکا نیشانا (رێ ئاسن)
blocky , adj	قوت ، ستور ئو قه له و
bloke , n	پیاو ، کابرا . مێر ، مروڤ ، زه لام
blokish , adj	خرپو
blond(e) , adj.	که ژ ، چوپ ، شێ ، سوربه له ک ، که ژک، قژکال ، زه رکوک
blondeness , n	که ژی
blondish breast , n	زه ر مه مک
blood , n	خون ، خوین
blood bath	کوشتارا بزدهێن
blood brother , n	ده ست برا
blood count	ژمارا خوینێ توپکێن سور ئو سپی دتابه ک خوینێدا
blood curdling	بزدهێن
blooded , adj	خوین بژین ، ره سه ن
bloodguilty , adj	خوین رێژ ، کوژ
blood group	گرویا خوینێ
bloodheat , n	گه رمی یا خوینێ
bloodhound , n	تاژی یێ خوینێ (بهن)
blood letting	نشته ر کرن ، خوین به ر دان
bloodline , n	بابک ، مالبات
bloodmobile , n	ئو تومبیلا خوینێ
blood money , n	به هایێ خوینێ ، کوشتنێ یان تولێ

bloodplasm, n	پلازما یاخوینێ
blood pressure	ته وژمی خوین ، خوین په ستێن
blood red , adj	سورێ وه ک خوینێ
blood relation or relative, n	مروڤ یان خزمێ خوینێ
blood root , n	ره هـ خوین (هه له زه)
blood serum	خویناڤ
bloodshed, or bloodshedding, n	خوین رشتن
bloodshot , adj	له که یا خوینێ
blood stone	به رێ خوینێ
blóodsucker , n	خوین مژ
blood sugar	شه کرخوین
blood thirst , adj	خوین رێژ خوین خوه ر
blood trans fusion , n	خوین گوهازتن
blood type , n	ته خلیتێ خوینێ
blood - type , vt .	ته خلیتێ خوینێ دیار دکت .
blood vessels , n	بورگێن خوینێ
- red ...	گلوکێن سور
- white ...	گلوکێن سپی
bloody , adj	خوینی ، خویناوی ، خوینرێژ
bloody mode , n	ماد خوینی
bloom , n , vt , i	ره نگ و رو، تێر ئاڤی‌رو ره نگزی ، ره نگێن‌هه ره ت‌شین، تولازی‌گه ش، گه ش دبت
bloomer , n	مروڤێ گه هشتی ، ده رپێ
blooming , adj	ئاڤا گه ش .ره نگێن‌هه شین ، شێن
bloomy , adj	تێرگول
blooper , n	چه وتی
blossom , n	گه شبون ، گول ڤه بون
blossom , vi	گول ددت . گه ش دبت ، ڤه دبت
blossoming ,n	ئاڤا ، شێن
blossomy , adj	ره نگزی ، شێن ، ئاڤا
blot , n	خه وش
blot , vt , i	به لاڤ دبت (مه ره که ب)، زوها دکت (مه ره که بی) . تاری دکت ، خه وش دکت
blotch , n	ده ق ، قونێر
blotter , n	مژه ک . زوها نگ
blotting paper , n	زوهانگ
blouse , n	چه په ک
blow , vi , t	پف دکت ، پف ددت ، بادهێت

[illegible] hot and cold ده مده می دبت: ڤی گاڤێ تشته کێ دکت ، گاڤه ک دی دژی وی تشتی دکت
[illegible] - [illegible]
[illegible] - the nose هه لکه تنی دگه هت
[illegible] - out کلمیشی پاقژ دکت
[illegible] - over موم یان چرا دته مرت یان دته مرینت
[illegible] - n سارد بت ، دبورت
پف ، باگرته ، ک فت ، ده رب ، شاپ چلاق، سیلاک
[illegible] کونه دفن
- [illegible] په قین
- [illegible] come to .. s شه ر دکت
- [illegible] go for) a ... ده ربکه فت ناف بایێ بژیندا
- [illegible] strike a .. for پیشتگیری دکت ، خه باتێ دکت بۆ
[illegible] - by - blow ب درێژی راڤه کری
[illegible] , n پوفده ر
[illegible] fish , n پوف ماسی
[illegible] fly پوف مێش
[illegible] gun , n تفه نگا پفکرنێ
[illegible] hard , n فورته ک
[illegible] ing , n بفدان ، باهاتن ، بفکرن
[illegible] , pp of blow پفکری ، په قاندی
[illegible] off , n ره وتکا هلمێ یان ئاڤێ ، فورته ک
[illegible] out , n سفرا دلاه را ، په قینا تایه رێ ، کونکا تایه رێ ، نشکی
[illegible] pipe , n له له نێ پفکرنا ئاگری
[illegible] torch , n ئاگرێ له حیمێ
[illegible] y , adj باهوزی
[illegible] zy , adj گژ
[illegible] bber, n , adj گرین ، قه له و ، به زێ چه رمی، به زێ نه هه نگی
[illegible] bber , vi , t قه له و دبت ، پوف دبت ، دگریت
[illegible] bbery , adj پوف ، قه له و
[illegible] cher , n ته خلیت پێلاف
[illegible] dgeon , n, vt, i دوق ، توپز، لێددت (ب توپزی)
[illegible] , n ماخولیا
[illegible] , adj , n ئاسمانی، شین، په ست، هه شین، چویت. هه ش
- [illegible] cheese په نیرێ شین : ته خلیت په نیرێ روکفورت
- [illegible] eyed چاف به له ک، کومسک
- [illegible] sky ئاسمانێ شین (سامی) ، کێم یان بێ به ها
[illegible] , vt , i شین دکت
[illegible] baby , n شین بچوک : زاروکێ شین له ش ژیه ر نه خوشی یا دلی

blue beard , n مێرێ ب گه له ک ژن
blue berry , n تی شین
blue bell , n گه زیزه
blue colour , n شینایی، شیناهی
blue bird , n چوچکا شین
blue - black , adj blue ره شێ شین
blood , n خانه دان
blue blooded, adj blue خانه دان
bonnet , n شین کولاف
blue book ,n کتێبا شین کو حکومه ت ل سه ر پرسه کێ به لاف دکت
blue peter , n ئالایا ده رکه تنا گه می یێ
blue point کتکا سیامی
blue bottle , n مێشه ک مه زن زک شین
blue cat , n ماسی یه ک ئه مریکانی مه زن شین
blue chip سه رکه ، تی هاڤلدار
blue coat , n پالباز ، پولیس ، ساقو شین : سه رباز ئه مریکانی ده می شه رێ براکوژی
blue - collar , adj blue- کارکه ری
devils(n.pl خه مگینی ، خه مداری ، مرویسی
blue flag , n شین ئالا : سوسنا گه له ک ره نگ
bluegum,n=eucalyptus
blue jacket , n ده ریاڤان
blue mold , n شین گه نیتی
blue moon , n ده مێ بێقام درێژ
blue-pencil,vi راست دکت . بژار دنت
blue peter , n ئالایا ده رکه تنا گه مي یێ
blue poin کتکا سیامی
bluepoint , n شه یتانوکا بجوک
blueprint , n چاپا شین : نه خشه
blue ribbon , n پایه دار
blues , n په ستی ، ئاهین
blue stocking , n blue- ژنکا ره وشه نبیر
stone , n به رێ شین
blue streak , n له زچون
blue vitroil , n کبریتاتێن مسی
blue weed گیا شین
bluff , n چلو ، دلخاپ. گه فا دره و (به لفه)
bluff , vt , t گه فا دره و دکت
bluffer , n جه ربه زه

bluing , n هه ش
bluish , adj هه شی
- black eye چاف به له ک
blunder , vi , t ,n چه وتی دکت، چه وتی
blundered , adj چه وتیکری
blunderer , n چه وتی یا ئه شکه را
blunderi ng , n چه وتیکرن
blunge , vt . ته قن دکت
blunt , adj , vt , i بیٚ هش ، کوهـ، کوهـ دبت
- arrow تیرا کوهـ
bluntly , adv ب رێ قایمی، ره قی ، له کری
bluntness , n (ناخفتنا) ئه شکه رایی، کوهی
blur , n پیساتی، شیلی . مژی
blur , vt , i شیلی دکت ، غه واره دکت، مژی دکت
blurb , n ناسدانا کتێبیٚ
blurred , adj شیلیکری ، مژکری
blurrily , adv . ب مژی
blurriness , n مژیتی
blurring , n شیلیکرن
blurry , adj شیلی
blurt , vt دئاخفت یان دکه نت (ژ نشکه کیٚفه)
blush , vi , t , n سۆردبت (ژ شه رما)، سۆربون
blushful , adj شه رمن
blushing , n شه رمکرن
blushingly , adv . ب شه رمی
bluster , vi , t , n گه ف دکت . دبت باهوز ، دژوار دئا خفت . گ ف ، ئه نرین ، ده نگیٚ پیٚلان ، باهوز، شولی
blustering , n هوفه هوف
boa , n بوا : ئه خلیت ماره
- constrictor بوایێ ئه ژده ها
boar , n نێره به راز
board , n , vt , i ته خته‌دار . سه حنه ، جفانگه ، ده پ. ته خته ، سوار دبت
- above ... ئه شکه را
- black ده پ ره ش
- on ... ل سه ر گه می بێ
- on the ...s کردار ل سه رده پیٚ شانوییٚ
- to go by the .. ژ گه می بێ دکه فت
boarder , n نیشته
boarding ,n خوارن ئو نفستن، سواربون
- house مانگه : مێهڤانخانه (ب پاره)
- school دبستا نا هوندری
- wages , n خوارن ئونفستن شونا کریٚ
- walk ره وتا دار
boast , n فورت ، فیز
boast , vt , i . په سن دکت
boaster , n زرتونه ک، زرته ک ، زرچان ، فورته ک ، په سنویی
boastfully , adv ب فورته کی
boastful , adj زرتونه ک، فورته ک ، قوره ، رێزه ق
boastfulness , n فورته کی
boasting ,n فورته کی ، زرتدان ، زرت
boat , n ناوه ، که شتی ، گه می ، به له م
- made out of log بوت
boatman , n گه میڤان
boat race , n پێشبرکیٚ یا به له مان
boatswain , n ناسکه ریٚ ده ریاڤانان
boattrain , n هه ڤکیٚشا گه می بێ
bob , vt , i ,n کورت دکت : دقوتت . دهه ژینت، دخاپینت،ریشوک
- sled شه متوکا جوت
- tail دوف کورت ، دوف بری
- white چێل ، سیک
bobbed , adj کورتکری ، خاپاندی
bobbery , n ئه قله هه ڤی
bobbin , n مه که ره . خولوکه
bobbinet , n کونکرن
bobbing , n کورتکرن ، خاپاندن
bobble,vt,i,n=fumble
bobby , n پولیس
- socker که چکا سپیه ، زه ری
bobby pin سنجه تا پانا قایما پرچیٚ (پوریٚ)
bobcat , n وه رشا قیٚ باکورا ئه مریکا
bobolink , n بالنده یه ک ئه مر یکانی سترانکاریٚ که یفخوش
bobstay , n وه ریس یان زنجیر
bocacci o , n ئه خلیت ماسی
bock , n بیره یا خورتا بهاریٚ
bode , vt , i به ربن دکت ، نیشان دکت ، مزگین دکت
boded , adj به ربینکری
bodeful , adj به ر بیندار
bodice , n سوخمه
bodied , adj له شدارکری
bodiless , adj بیٚ له ش

bodily , adv . ب له شی
boding , n , adj مزگینی
bodkin , n میل ، سوژن ،
body , n چه نده ک . لاش ، ته رم ، چه سته ،
گه وده ، ته ن ، له ش
- bulkiness له ش گرسی
- corporat e که سیێ واتایی
- dead ... ته رم
- guard پشتمێر
- politic نه ته وه
- snatching ته رم دزین (ژ گوران)
body , vt . له شدار دکت ، هێما دکت
body ing , n له شدار کرن، هێماکرن
Boer , n , adj بوێری : خه لکێ باشورا ئه فریقا (نژاد
هو له ندی)
bog , n جوماق ، چراف ، ئالگر ، زه لاو
bogey ,n مێرکێ شه ڤێ
- man ترسیار نه خاسمه ترسیارێ زاروکان
bogged , adj نوقیبویی چراڤی
bogging , n نوقیبون (چراڤێ)
boggle , vi دگوهوشت، ڤه دجنقت ، په ریشان دبت
boggled , adj ڤه جنقی، گوهوشی
boggy , adj چراقی
boggling , n ڤه جنقین
bogy , n عه ره بانه یا نزما گوهازتنێ
bogus , adj دره و ، زر
bogwood , n دارێ ره شێ ئه به نوس
bohea , n چایا ره ش
boil , vi , t , n دکه لینت . دکه لت، پرزک، زیپک ،
ریشک . دومبه ل ، قونێر . که ل .
که لین ، جوش . کونێر
boiled , adj که لی
- rice چلاو
- wheat دانی
boiler , n کولێن . کولێنه ر، قازان
- maker قازان چێکه ر
boiling , n جوش . که ل، کولان . که لین . که ل
که ل ، که لاندن
- point جوش . پنتکا که لینێ
boisterous , adj گاله گوتی . دژوار
boisterously , adv . ب گاله گوتی
boisterousness , n گاله گوتیتی، گاله گال
bolar , adj ته قنی

bold , adj شێرکوژ ، بوکه . که له مان ، دلاو .
دلێر . ئازا
boldface , n تیپا ره ش یان ستور . چاپکرنا
تیپاره ش
bold- faced , adj رۆقایم
boldly , adv . ب ئازایی
boldness , n ئازاییتی
bole , n قور، ته قن ، باسک
- cotton .. قوزاخه
bolero , n بولێرو : سه مایه ک ئیسپانی یان
مه زیقه یا وێ . ساقویه ک فره
boletus, n کڤارک : هنده ک خوارنباره هنده ک
ژه هری یه
bolide , n نێزه یا مه زنا په ڤی
boll , n توڤدانک
- weevil به لتیکا په مبو
- worm کرمێ په مبو یان گه نمی
bollard , n سنگێ گرێدانا وه ریسێن گه می یێ
bolo , n کێره ک درێژ مه زن
bolograph , n توما رکرنا گه رمه تیرێژ پیڤ
bolometer , n گه رمه تیرێژ پیڤ
boloney , n = baloney . گه ڤه زی
Bolshevik , n کومی ، بولشه ڤیک
Bolshevism , n کومی یه تی بولشه ڤیکی
bolster , n , vt . به رپالی. پال پشت . به رپالک،
پال پشت دکت
bolstered , adj پال پشتکری . به رپالیکری
bolstering , n پال پشتکرن
bolt , n , vi سرگی ، سنگ، دره ڤت
- from the blue گوهشینا گێژ که ر
- ..upright راست وه ک تیرێ
- to make a ..for it به زین دره ڤت
- to shoot one's .. هندی بشێت دکت
- to ..aperson in or out ده ری ل که سه کێ دگرت
bolted , adj ره ڤی، ته رقی ، ته رتلی
bolter , n دوێژه ن
bolthead , n سه رێ بزماری
boltrope , n وه ریسێ درێنا ره خێن بابره کی بۆ
قایمکرنێ
bolus , n پاری، حه پکا نه ساخی یێ
bomb , n , vt بومبا، بومباران دکت
bombard , vt بومبا دکت
bombardier , n توپچی

bombardment , n	ئاگرباران . بوردومان، بومباکرن
bombardon , n	ئالاڤه ک مه زیقه یی بایی
bombast , n	زمان یان ئاخفتنا فنز یان قه به
bombastic(al) , adj	زمان فنز
bomber , n	بومبافێژ ، بومباهاڤێژ
bombidae , n	مێش هنگڤینا گه زوک
bombinate , vi	گزگزدکت
bombing , n	بوردومان کرن
bombshell , n	بومبا
bombsight , n	ستێرکا بومبا کرنێ
bombycidae , n	کرمێ ئاڤرمیشی
bonafide , adj	دل پاک ، دل قه نج ، قه نج
bonanza , n	به خته وه ری
bonbon ,n	شه کرک
bond , n , vt , i	قوچان، گرێدان، به ندی . پێت، به نی، به ند ، به نده ، گرێددت
- in.....	گرتی (ل گومرکێ)
- in ...s	ل زیندانێ ، به نده وار
- to take out of .	دئینت ده ر (ژگومرکێ)
bondage , n	ژێرده ستی ، بن ده ستی ، به ندیتی ، به ندی
bonded , adj	به ندکری ، گرتی ، به ند
- ware house	ئه مباراگومرکێ
bonder , n	به ند
bonderize , vt .	ب فوسفاتێ دهنت
bonderized steel , n	پولایێ فوسفاتکری
bondmaid , n	به رمالی ، جاری
bond(s) man , n	ده سته به ر ، زێرکری ، به نی
bond paper , n	کاغه زا سه نه دان ، کاغه زا سپی یا نایاب
bondservant, n = bondman	
bondwoman , n	به رمالی ، جاری
bone , n	ئێسک . هه ستی
-ash	خولی یا هه ستی
- setter	شکه سته به ند . هه ستی گرتن
- setting	هه ستی گری . گه لدان
- tissue	ته فنێ هه ستی
- to the........	تا هه ستی : هه مو ته مام
- will not make old ..s	دریژ ناکت (ژی دریژ نابت)
bone black , n	ره ژویا هه ستی
bone china , n	کالوتێ هه ستی : کالوتێ سپی نیڤ روهن ژ خولی یا هه ستی چێدکن
bonehead , n	مروڤێ گه وجێ رکدار

bone meal , n	توزا هه ستی:زبل یان ئالیفا ته رشی
boner ,n	چه وتی یا کرێت
boneless meat , n	نه رمه
bonfire , n	ئاگرێ ئاهه نگێ
bong , n	زونگ ، لێدانا زه نگێ
bong , n , vt .	زنگ، زنگ دکت
bonhomie , n	نازکی
boniface , n	خودان ئوتێل یان ئاشخانه
boniito , n	ته خلیت ماسی
bonnet , n	کولاف . پێشی یا مه کینه یێ ، توته
bonnily , adv	ب لاوی
bonny , adj	لاو
bontebok , n	په ز کوڤی
bonus , n	پاداشت ، سه ر موچه ، سه رپاره
bon vivant , n	خوه ش خوارا
bon voyage	ئوغر بت !
bony , adj	باریک، زراڤ . لاواز
- labyrinth	له رزه ئالک (گوهـ)
bonze , n	ئولدارێ بودی (نه خاسمه ل ژاپون ئو چینێ)
boo , vi , t	قیژدکت
boo , n	قیژکرنا کرێتکرنێ یان نه ڤیانێ
boob , n	دین ، گه وج ، خرپو
boo - boo , n	چه وتی یا مه زن ، خرمشین
booby , n	گه وج ، خرپو
- hatch	دینخانه ، زیندان
- trap	ته له
- car	ئوتومبیلا مینکری
boodle , n	به رتیل
book , n	نڤیسک،ره شبه له ک.کتێب،په ر توک
- binder , n	به رگکه ر
bookbindery , n	کارگه یا به رگکرنا کتێبان
bookbinding , n	کتێب به رگکرن
bookcase , n	دولابا کتێبان
bookend , n	به ریالکا کتێبان
bookie , n	نوێنه رێ گره وان
bookish , adj	کتێبی
book jacket , n	ساڤویێ کتێبێ
book keeper	ده فته ر دار
book keeping	ده فته رداری
bookmaker , n	کتێب چێکه ر
bookman , n	کتێب فروش

bookmark , n نیشانکەر:شە لیتا ناڤبە را لاپە رێن
کتێبێ
bookmobile , n کتێبخانە یا گە روک
book of psalms زە بور
bookplate , n پینە یا کتێبێ ل کتێبخانە یی
book review , n ' بژارکرنا کتێبێ ، رە خنە یا کتێبێ
book seller , n کتێب فروش
bookshelf , n تە خچکا کتێبان
book shop کتبخانە ، پە رتوکخانە
bookstack , n تە خچکێن کتێبان
book stall (or stand) , n فروشگە یا کتێبان
bookstand , n کشکێ کتێبان
book store , n فروشکە یا کتێبان
book value بە هایی دە فتە ری ل دامە زرانێ
نڤیسی
book worm , n خێرکێ کتێبان ، حە زکە رێ خوە ندنێ
boom , n گورمین .گرمە .ناڤایی ، شینیاک .
گومین ، گمی . گرم . چالاکی یا
بازرگانی ، بە ر فرە هی ، ڤە گە شی
boom , v. t. گرمین دکت . گە ش دبت
boomerang , n تیر (چە ک) کو ب خودانی دکە ڤت
boomerang , vi ڤە دگە رت سە ر دلێ خودانی
booming , n ناڤابون
boon , n , adj پیت ، دیاری ، مە ردی
boondoggle , n نالاڤا دە ستکار . چە رمە ۆ ەریسێ ل
دور ستویێ دیدە ڤانی
boor , n جوتیار . گوندی
boorish , adj گە ڤە زە
boost , n ڤە گە ش
booster , n پشتگرێ پە روش ، مە زنکە ر
boot , n. vi , t. لاپچین . جە زمە ، پوتین ، پێلاڤ،
دە ربخت، پە حینی لێدت
- black بویە چی
- licking مە لاقی، پوسە پوس
- to ..... ل سە ر هندێرا
- to get the ... دە رخستن (ژ کاری)
- to give somebody the... دە ربخت
- to wipe one' s ..s on کرنت دکت
boot camp , n سە ربازگە یێ مە شقی
booted , adj پێلاڤکری
bootie , n کورتە پێلاڤ . گورە یا هری یا
ڤە هینایی
boot jack , n کە رە تە

bootleg , n , adj قە چاغی یا مە یی
bootless , adj بێ تە وش
boots , n خزمە تکارێ ئوتێلێ
boot tree , n قالبێ پێلاڤێ
booty , n گە لامە ، تالان
booze , vi ڤە دخوت
booze , n ڤە خوارن
boozy , adj مە ست . سە رخوش
bop , vt , n لێددت، لێدان، جاز
bora , n بایە ک سار زوها
boracic , adj = boric
borage , n گە ورز ، گورز ، چاوروکە
borate , n خوێ یا ترشی یا بوریک
borated , adj ب خوێ یا ترشی یا بوریک تێکلکری
borax , n توزکا سپی یا بە لوری (بوراکس)
bordel , bordello , n کارخانە
border , n تخوب . رادە ، سنور ، سە رحە د
- point سە رحە د
border , vt , i رە خ دبت . سنوردکت
bordered , adj رادە دار
borderer , n سە رحە دی ، ئاکنجی یێ سنوری
bordering , n سنورکرن
borderland , n دە ڤە را سنوری ، سە ر حە د
borderline , n رادە
bore , past of bear کونکر
bore , vt , i بێزاردکت . کون دکت
bore , n بێزار، نکل دە رە ک، کون .
هە ستی گران
boreal , adj بایێ باکوری ، باکوری
bored , adj کونکری ، سمتاندی
- with جان بێزار
boredom , n مروچی ، مروسی . توقبون . توڤ
جان بێزاری ، مرونی ، بێزاری
borer , n قونکە ر، کونکە ر، سمتوک
boric , adj هێمانی یێ رە قێ نە مێرتالی
boring , n , adj مروس‌بێزارسمین، داکولین. کولین،
بروچ ، قە وارتن ، سمتاندن، کونکرن
boringly , adv ب مروسی
boringness , n مروسیتی
born , adj زاک، زایی
borne , past p . of bear هە لگرتی
boron , n هێمانە ک رە ق نە مێرتالی
borough , n هە رێم ، بازێر

- director	هه رنمدار، ده فه ردار
borrow , v . t . i	قه ردکت
borrowed , adj	خوازا ، خواسته
borrower , n	خوازه ر ، قه رکه ر
borrowing , n	خواستن ، قه رکرن
- shop	خوازه ، خواستنگه
bort , n	ئه لماسا خراب یان شکه ستی
borzoi , n	سه یێ گورگ شه قین
bosh , n	که له قاژی ، پوچ
boskage , n	ته راش، ده حل
bosky , adj	ده حلی ، ته راشدار
bosom (s)	باخه ل ، باوه ش ، پاخل ، پاشل ، مه مک ، پینسیر ، سینگ
- buddy	ده ست برا
bosomy , adj	مه مک به ل
boss , n , adj.	کارگێر . کاردار ، سه رکار . سنگ . سه ردار
boss , vt .	فه رمان دکت
bossy , adj	خه ملکری (ب قوپچه یان)، کوفز . زورکار . چێل ، گولک
Boston cream pie	کاده یا بوستن : کلوچا نیفشکری
Boston ivy , n	میئوا سێ به لگ
Boston terrier or bull , n	سه یێ بوستن : سه یه ک بچوک مو ته رم ئو کورت
Boswell , n	ژیننامه نفیسه رێ هه فالان
bot (t) , n	کرموکه یێ میشی
botanic (al) adj , n	هه له زی . گیایی
botanist , n	هه له زناس ، روکناس
botanize , vi , t	هه له زان کوم دکت یان دخوینت
botanized , adj	هه له ز خوه ندی
botanizing , n	هه له ز خوه ندن
botany , n	روکزانی، رووه‌کزانی ، شیناوه‌رزانی، روکناسی، هه له زناسی ، شینا تیزانی
botch , n ,vt	پنی، پنی دکت
botcher , n	پنی
botchy , adj	پنیکری
botfly , n	ته خلیت میشه
both , adj , adv , pron,conj	پیکفه ، هه ر دو
bother , vt , i	شه پرزه دت‌دنه نرینت‌په ریشان دکت
bother , n	په ریشانبون
botheration , n	په ریشانکرن
bothered , adj	په ریشانکری
bothering , n	ته نگافکرن‌جارسکرن، په ریشانکرن
bothersome , adj	په ریشانی
botryoid(al) , adj	ئیشی یی
bottle , n	مه شک ، شوشه . دوفاف ، بتل
- club	یانه یاشوشه یی (هه ر مه ی پیشکیش دکت)
bottle , vt	دگرت . دکت ناف بوتلیدا
bottled , adj	گرتی . کری ناف بوتلیدا
bottleneck , n , adj	ته نگافی، ته نگی، گیرو
bottling , n	گرتن ، کرن ناف بوتلیدا
bottom , n , adj	ژێر ، بن
- of the heart	ناخی دل ، گه رمی یا دلی
bottomless , adj	بێ بن
bottom lessly , adv	ب بێ بنی
bottom lessness , n	بێ بنیتی
bottommost , adv	ژێرترین
bottomry , n	به لینه یا گره وکرنا گه می یێ
botulism , n	ژه‌هربونا ژخوارنا گوشت یان ماسی یا رزی
bougainvillea , n	هه له زه ک که پرکی ئه مریکانی
bough , n	چق، لق ، لک ، شرتک
bought (past of buy)	کری
boughten , adj	کری (ئه ل مال چێکری)
bougie , n	فتیل ، موم
bouill aibesse , n	شوربه یا ماسی یان، شوربه یان گرارا ماسی یێ
bouillon , n	شوربه یان گرارا رۆهن
boulder , n	هه لان ، ته حت ، تات، تال . به ر (مه زن) ، که فر
boule , n	جفاتا پیران یان نمینه نده ران (ل نک گریکان)
boulevard , n	شه قام ، رێ یا دارکری . کولان
bounce , vi , t	ده ربخت . فه دگه رت ، دهلافیت
bounce, n.	په‌روشی‌نشکی‌ده‌رخستن‌چالاکی، چه‌له‌نگی، فورته‌کی ، بازدان، هلافیتن
bounced, adj	هلافیتی
bouncer, n	ده‌رخستنکار ، تشتێ مه‌زن ، فورته‌ک دره‌وکه‌ر ، دره‌وامه زن
bouncily, adv.	ب لیتکی، ب چه له‌نگی، ب شادی، ب چالاکی
bouncing, adj	قه‌له‌و(ساخله‌م)، ئه‌ژده‌ها ، فورته‌ک ، چالاک، خورت.

bouncy, adj نه‌رم. قه‌گرین، شاد، په روش
bound , adj پابه‌ند ، فرقاس
- by leaps and.. زو . ب له‌ز
- in _ s قه‌کری (دهستور هه‌یه بچن ناقدا)
- out of ... s گرتی یه (دهستور نینه)
boundary, n سنور . تخوب . مه‌رز ، سه رحه د
bounder , n مروڤێ شادێ ترانه‌که‌رێ بێ ره وشت
boundless , adj بێ سنور
boundlessly , adv . ب بێ سنوری
boundless ness , n بێ سنوریتی
bounteous , adj جوامێر، جامێر ، مه رد، بێ راده ، دلقه را، ده ست فره هـ
bounteously , adv . ب ده ست فره هی
bounteousness , n ده ست فره هیتی
bountied , adj به خشدار
bountiful , adj=bounteous تێرنان ، ده ست فره هـ
bountifully , adv ب ده ست فره هی
bountifulness , n ده ست فره هیتی
bounty , n ده ست فره هی، جامێری، خێر کاری ، به خش، پێت
bouquet , n گورز، چه پک
bourbon , n ویسکی
bourg , n بازێر
bourgeois , n, adj سه رمایه دارێ‌دکاندار.ئه ندامێ چینا ناڤی
bourgeoisie , n سه رمایه داری‌چینا ناڤی ، بورجوازی
bourgeoisification , n بورجوازیکرن
bourgeoisify , vt . بورجوازی دکت
bourn (e) n جیهانه ک ، توخیب، ئارمانج ، چه لال
bourse , n بورسه
bourtree , n (خابور):ئه خلیت تی یا ره ش یان مه زن
bouse , vt ب دار تون ئو وه ریسان دکێشت
bouse , n , vt , i شه‌رابا مه ستی: شادی یا قیری، بێقام مه ی قه دخوت
bousing , n کێشان
boustrophedon, n , adj رێبازا که قنا نفیسینێ : نفیسینا ژ راستێ بۆ چه پێ پاشی ژ چه پێ بۆ راستێ
bout , n کایه ، نوبه
boutique , n فروشگه (بۆ جلێن ژنان)
boutonniere , n گولا به رسینگی

bovid . adj په یوه ندیدارێ چێلان
bovine , adj , n یه ک گایی، خرپو ، گا
bow , n که وانه ، که قان
- and arrow تیر و که قان
- maker که قان چێکه ر
- to have two strings to one's ... کو مروڤی ژ مه لهه زه کێ پتر هه بت
bow , vi , t دچه مت
- to ... out پاش دکه ڤت
bow compass , n په رگالێ که قانه یی
bowdlerization , n بژار کرن
bowdlerize , vt . (کتێبێ) بژار دکت
bowdlerized , adj بژار کری
bowdlerizing , n بژارکرن
bowed , adj داچه ماندی ، چه‌ماندی ، چه مایی
- head سه رنخون ، سه ربه ژێر
bowel(s) , n پزور . روڤیک ، هناڤ، ئور
bower , n که پر ، له نگه ر، وار
bowery , adj , n که پرکی
bowfin , n ماسی یه ک رۆباری ئه مریکانی
bowhead , n نه هه نگێ ده ریایێ جه مسه رێ باکور
bowie knife , n کێرا مه زنا درێژا کالاندار
bowing , n کرنوشی . رێزگرتن ، چوکدان . چه ماندن ، چه‌ماندن
bowknot , n گرێکا وه ریسی
bowl ,n فراق . دولک ، تاس ، سه کره ، ترار، کوپک، له گه ن ، ته شت دیزک ، لالیک . ته پک (باولینگ)
bowl , vi , t باولینگ دکت ، ته پکێ گرێل دکت
- to ... over دئێخت ، دکه ڤینت
bowlder, n = boulder
bowleg , n لنگ که قان ، لنگێ که قانی
bowlegged , n لنگ که قانی
bowler , n شه قه‌یه‌ک ره ش گروڤر
bowline , n وه ریسێ بابره کێ گه می یێ
bowling , n باولینگ : یاری یا ستونکان ب ته پکان دکه ڤینن
bowman , n تیرئاڤێژ، تیرباز
Bowman's capsule, n پوردانکا بومانی
bow oar , n شه لپی یا به راهی
bow pen په رگارێ خامه یی
bow saw , n خیزارا که قانه یی

bowse , vt	ب دارتون ئو وه ریسی رادکت
bowsprit , n	ستونیٚ خوه هریٚ ل به راهی یا گه می یێ
bowstring , n	ژ هـ ، ژه هیٚ که فانیٚ
bow tie , n	به ندکا په لپه لیتکی
bow window , n	په نجه ر کا که فانه یی یا ده رهاتی
bowwow , n	ره وین
bowyer , n	که فانفان . که فان چیکه ر
box , n	قوتو ، قوتی ، قوتیک ، سندوق
- in a	ته نگاف
- camera	کامیره یا سندوقی
box , vt , i	کولم لیدت ، کولبازی دکت
- to ... off	دابه ش دکت ژورکان
- to .. up	دگرت یان ناهیلت ده رکه فت
box calf , n	که فلیٚ گولکی
box car , n	بارکیشا سندوقی (هه فکیش)
box coat , n	ساقوییٚ هاژویی
boxer , n	کوللیز ، کولباز ، مستباز
boxing , n	مستبازی ، کولبازی، کولانی ،کوللیزی
- day	روژا دیاری یان (٢٦) چله یێ پیشی
- glove	له پکا کولبازی یێ
box kite , n	فرفروکا سندوقی
boxlike , adj	سندوقی
box office , n	په نجه رکا پسوله یان
box score , n	کورتی ، ئه نجام یان کورتی یا پیکان
box seat , n	رونشته کا هاژویی
box stall , n	ته ک پاوان: پاوانا چارچکی بو هه سپه کیٚ
box thorn , n	تودرک . توترک . موخه یلان
box wood , n	داریٚ سندوقی
boxy , adj	سندوقی
boy , n	لاو . کور . کورک
- pubescent ...	پشکوری
boyar (d) , n	خانه دانه ک روس
boycott ,vt. , n.	دبرت (پیوه ندی)، برین
boyfriend , n	هه فالکیٚ کچکیٚ . هه فال
boyhood , n	کورکینی
boyish , adj	کورکی
Boyle's law	یاسایا بویل
boy scout , n	کورکیٚ دیده فان
bra = brassiere	مه مکبه ند
brabble , vi , n.	جره جر دکت، جره جر

brace , n	توق، به ریالک
- and bit , n	کونکه ریٚ باده کی
brace , vt , i	خورت دبت، چالاک دکت ، قایم دکت
bracelet , n	زه ندک ، بازن
bracer , n	پاریزه ریٚ ده ستی (تیربازی)، هه ر خورتکه ر
brachial , adj	زه ندکی ، ده ستی
- artery	سورده ماریٚ ملی
- vein	سورده ماریٚ ملی
brachialgia , n	ده مار ژانا ملی
brachiate , adj	چق جوت
brachio	پیشگره کو ده سته ، زه نده
brachium	باسک
brachy	کورت
brachycephalic , adj	سه رکورت(سه ر قوت)
barachycranic , adj (also br achycranial)	کلوخ کورت
brachy crany , n	کلوخ کورتی
brachy dacty lous , adj	کورت تل
brachy dactyly , n	تل کورتی
brachypterous , adj	کورت چه نگ یان بال
brachyuran , n	کورت دوف
brachyurous , adj	دوف کورت
bracing , adj	تازاکه ر، خورتکه ر،قایمکه ر، چالاکه ر
bracken , n	ده حل
bracket (s) , n	ملک . که فانه
brackish , a	شور ، سیر . که فزی
- water	ته حلیسک
brackish ness , n	شوریتی
bract , n	به لگیٚ قه پچک یان باسکیٚ گولیٚ
bracteal, bracteate,bracted,adj	به لگدار
bracteole , also : bractlet , n	به لگک
brad , n	بزمار (زراف)
bradawl , n	کونکه ر(بو قوتانا بزماران)
brady cardia , n	نشیفا زیری
brae , n	په ساریٚ زیری
brag , n , vi , t	روزه ق ، زرت ، فیز په سن دکت ، زرت دکت
braggart , n , adj	فورته ک
bragged , adj	زرتکری
bragging , n	هه لات ، فورته کی
Brahma , n	گه وهه ر ئو گیانیٚ بالاییٚ هه بونیٚ (ژیرزان یا هندوسی)، خوییٚ بالا، براهما

[redacted] , n	له هینوک ، له هینک . گولی ، که زی
[redacted] , vt	دله هینت . له بهینت
[redacted]ed , adj	ریسیاندی ، له هاندی . که زیکری .
	له هینایی
[redacted]g , n	که زیکرن . هوناندن ، له هاندن
[redacted]e , n	ریَبازا بریل ، نفیسین بۆ کوره یان
- [redacted]e	تیپ نفیسا بریل
[redacted] , n	میَژه لاک.میَژی .مینشک، مه ژو. مه ژی
- [redacted]e	مه ژ یدانک
- [redacted]d	هزرا مروڤی
- [redacted]rves	ره هیَن مه ژی
- [redacted]emorrage	رسینا مه ژی
[redacted]n=braincase	
[redacted] power , n	شیانا مه ژی
[redacted] sick , n	دین
[redacted] storm , n	گاڤه ک دینی ، هزره‌ک شه هره زا
	نشکی
[redacted] trust , n	ده سته کا پسپوران
[redacted] wash , n	شوشتنا مه‌ژی، مه‌ژی دشوت، دخرینت
[redacted] wave	پیلا مه ژی
- [redacted]	مه ژی بیَ ستویی
- [redacted]ing	مه ژی شوشتن ، خراندن
[redacted]ess , n	ژیری
[redacted]ess , adj	خریو . بیَ مه ژی
[redacted] lessly , adv	ب بیَ مه ژی یی
[redacted]lessness , n	بیَ مه ژیتی
[redacted]y , a	ژیر
[redacted]e , n	وه ستینه ر، گرتوک ، بریَک
- [redacted]rse power .	هیَزا هه سپی یا گرتوکان
[redacted]e , vt	دگرت (ب گرتوکیَ)
[redacted]ed , adj	گرتی
[redacted]e (less) , adj	بیَ گرتوک
[redacted]ing , n	گرتن ، راوه ستاندن
[redacted]se , vt	دقه لینت (نافَ قازانه ک گرتیدا)
[redacted]ed , adj	قه لاندی
[redacted]ing , n	قه لاندن
[redacted]ble , n	توره شک ، ستری ، درک ، ده فی ،
	دری، تودرک ، توترک
[redacted]bly , adj	توترکی
[redacted] , n	پینه ، که په ک
[redacted]ch , n	په یین ، په ژن ، لک ، شرتک ، شاخ ،
	تا ، چقل، چق، لق ، ترک

- small ...	په ژالوک، په ژک
branch , vi , t .	چق ددت
branchia , n	گوهـ ماسی ،
branchial , adj	خمخمکی
branchiate , adj	خمخمکدار
branchiped , n	پیَ خمخمک
branchl et, n	چقک
branchy , adj	چقی
branched , adj	چقکری
branching,n , adj	چقدار ، لقدار ، چقکرن
brand , n	پیت، ته خلیت‌کوتن ، دروف که مچه ،
	داخ
brand , vt	داخ دکت
branded , adj	داخکری
branding , n	که مچه کرن . داخکرن
- iron	ئاسنیَ داخکرنیَ
brandish , vt.	گه ف دکت (ب شوری)
brandling , n	کرمه سۆرک (تملوکیَ ماسی ییَ)
brand - new , adj	ته مام نۆ
brandy , n	براندی (له خوارن)
branks , (n . pl)	لغافیَ شه تاحان : ته خلیت لغافیَ
	که ڤنیَ سزار کرنا ژنیَن زمان دریَژ
brannigan , n	لیَکه تن ، که یفا گرنچی
branny , adj	پینه یی
brant , n	قازا په ژی
brash , n , adj	رۆقایم . له ش ئیَشی ، تافی په ک
	باران ، شکه ستوک ، هول
brasier , n = brazier	
brass , n , adj	سفر ، مسیَ زه ر
- band	تیپا مه زیقه یا پرنجی
- bound	رکدار په روار، پرنج ، رۆ قایم ،
	که ڤنه په رست
- hat	پایه دار ، ئه فسه ریَ مه زن
brassage , n	باجا دراف لیَدان
brassard,brassart , n	زریَ یا ده ستی
brassiere = bra	مه مکبه ند ، مه مکدان پیَسیرگر
brassily , adv	ب رۆ قایمی
brassiness , n	رۆ قایمی
brass tacks,(n pl)	راستی . راستی ییَن بنیات
brassware , n	ئامانیَن پرنج
brass winds , n	ئالاڤیَن مسی ییَن مه زیقه یی

brassy , adj ره نگ مس ، رۆقایم ، مسی
brat , n . زارو نه خاسمه زارویێ یژی•
brattice , n جوداکه ر (دار یان په روک)
ل کانگه یێ
brattle , n , vt . شنگین، شنگین دکت
brattled , adj شنگینکری
brattling , n شنگینکرن
. bravado , n زرتوک
brave , adj شه ڤینگه ر، شێردل. که له مان، دلێر،
جندی، وه رد، وێروک،مێرخاس، ئازا،
وێره ک ، گورپز، چاف قایم ، بوکه ،
سه ریه ست، لوک، عه گید رێزدر،
وێرایی، وێرا ، مێرسه رد
brave , vt . دوێرت
braved , adj وێرایی
bravely , adv . دلێرانه
bravery , n جامێری . وێرین، له هه نگی ، وێران ،
زات ، بوکه تی. ئازایی، مێر خاسی .
دلێری ، مێرانی . مه ردایی
braving , n وێران
bravo , n کوژیێ کرێگرتی ، سه حه ت خوه ش !
bravo , vt . په سن دکت
bravura , n ئاوازا مه زیقه یی یا شه هره زا
brawl , n گه لچ، جه ره نیخ، لیکه تن بچرت، هه را
brawl , vi جه ره نیخ دکت
brawler , n گ لحگیر
brawly , adj گه لحگیری
brawn , n زه بله ک ، ماسولکه
brawny , adj نێردار، ماسولکه یی، زه بله کی خورت
bray , n , vi , t زرین ، زرکه ر، زر، دزرت
brayer , n زرکه ر
braying , n زرین
braze , vt له حیم دکت ، پرنج دکت
brazed , adj له حیمکری
brazen , adj ره ق ، گه وج ، رۆ قایم
brazenly , adj ب رۆ قایمی ، ب گه وجی
brazier , n مه قه لی، هه به شک ، مس ، مه نقه ل
breach , n , vt , i یاسا یان سوز شکاندن ، ده لاقه .
یاساسوز ، په یڤ یان به لێن دشکینت
- of contract به لێن یان په یڤ شکاندن
- of faith په یڤ شکاندن
- of promise په یڤ یان سوز شکاندن
- of peace . یاسا یان ئاسایش شکاندن

breacher of promise په یڤ شکێن
bread , n سه وک : نان
- baking rod تیر
- stuff گه نم . ئار ، ئارد . نان
- tin سێل
-.buttered on both sides لێهاتی، خوه شی
- to break.... نانی دخوت
- to know which sideone's....
is buttered on به رژه وه ندی یا خو دزانت
bread and butter , n نان، نانێ نیڤشکری
bread and butter,adj کرداری، هه رزه کار، سپه‌نانخوه ر
bread and cheese , n نان ئو په نیر ، به ساتی یا نانی
bread and wine , n نان ئو شه راب : شیڤا خودایی .
قوربانی یا پیروز
bread basket , n سه به تا نانی
bread fruit , n میوه یێ نانی
breadth , n به ر، پان، فره هی، پانی، په حنی
breadthways,adv ب پانی
bread winner , n نان‌دار
break , n , vt , i ڤالبری، ڤالبر، پچرشکه ستن،
شکاندن، دشکینت ، دشکێت
- to ..... away ڤه دقه تت ، به رددت ، جودادبت
- to .. camp کون رادکت ئو دچت
- to ..down دشکێت ,دهه رفت ، خراپ دبت
- to .. even کارێ هاڤل ئو بێ دوراندن دکت
- to ... fasting رۆژی یێ دشکینت
-to.. free or loose دره ڤت ، ڤه دره ست
- to .. ground دکێلت ، ده ست ب کاری دکت
- to .. the ice ده ست پێدکت
- to .. in دت ژور ، دبرت (ئاخفتنێ)
- to .. off رادوه ستت
- to ..open ڤه دکت
- to ..out ده ست پێدکت (شه ر)
- to..through تێرادچت
- to ... up دشکێت ، دبه لخت
- to..wind فس دکت
- to.. with شه ردکت
breakable , adj, n داشکاندن ، شکه ستوک
breakage , n شکه ستن
breakaway , n به ربون ، جودابون
breakdown , n تیکچون ، هه رفین ، هلوه شین .
هلشین ، شکه ستن
breaker , n شکێن

breakfast , n , vi , t پارێڤ ، خورینی ، سه رتێشت ،
به رتێشت ، له خرینی، تێشت ، تاشت،
له خرینی بێ دشکینت
breaking , n شکاندن‌شکه ست‌بڕلی‌بزدین‌داشکاندن
- away from شکێناندن ، شکه ستن ، له قه تین
-up داهێران ، داهارین
- wind فس
breakneck , adj تێرمه ترسی
breakout , n رزگاربون (دژواری ژ به ندی بێ، ئێریش
بۆ شکاندنا دورگرتنێ)
breakthrough , n سه رکه تن، تێراچون، پێشکه تن
bream , n ماسی یه : ته خلیت میکه
breast , n پاخل ، مه مک ، پێسیر، پاشل ،
چچک ، سینگ، په روک
- feed , vt. شیردت (ژچچاکی)
- pin سنجه قا سینگ
- plate به ردلک ، زری بێ سینگ
- protrudling مه مک سوژن
- protu ber ant .. مه مک سوژن
breath , n هه ناسه هلم ، هه لژین ، بێهن
breathable , adj هه ناسه بار
breathe , vi , t بێهن دکێشت
breathed , adj هه ناسه کێشایی
breathing , n پشین ، له پرساندن ، هه ناسه دان
breathless , adj بێهن چکی
breathlessly , adv ب بێهن چکی
breathlessness , n بێهن چکیتی
breathtaking , adj په روش
breathy , adj بێهن چک
breech , n پاشیکا تفه نگێ، پاشیک ، سورمه ،
شه لوار، به رجز
- block گودا پاشی یا لوله یا چه کی
- clout , cloth = loincloth
breecia , n که فرێ بریتی ژ ته له زمین پێکڤه مایین
breeciate , vt. که فر دکت (ژته له زما)
breeches buoy , n شه لوارێ رزگارکرنێ (ژگه می یا نوقی
breeching , n ته نک یان که ره سته یا پاشی یا
هه سپی
breechloader , n تفه نگا پاش بارکرن
bred , adj خودانکری
breed , n تۆخم
breed , vt خودان دکت
breeder , n خودانکه ر، زایین
breeding , n خودانکرن
breeze , n باێ نه رم‌شنه‌سروه، باسور، باهێن
breezeless , adj بێ باهێن ، بێ سروه
breezily , adv ب سروه یی ، ب قاپانی
breezy , adj قاپان
bregma , n شلکا سه ری ، نه رمکا سه ری
Bren gun , n تفه نگا برێن
brethren , pl . of , brother برا
breve , n کورتکه ر :نیشانا~ ل سه ر تیپا
بزوێن کو کورته
brevet , n باوه رنامه یا پایه به رزکرنا ئابرویی
brevet , vt ئابرویی پایه به رز دکت
brevi - پێشگره کو کورته
breviary , n کورته، کورتی
brevier , n تیپا چاپی پیڤان ٨ خالک
breviped , n پێ کورت
brevipennate , adj بال یان چه نگ کورت
brevity , n کورتایی . کورتی
brew , vt , i ده م دکت ، بیره بێ چێدکت
brewage , n ترشکرن (بیره)، شه رابا تر شکری
brewer , n ده ملک ، ترشکه ر یان چێکه رێ
بیره یێ
brewer' s yeas t , n هاڤه یێنا بیره یێ
brewery , n (also: brewhouse) بیره گه
brewing , n ده مکرن ، بیره ترشکرن
brewis , n گرازا رۆهن ، مه تفینی
briar , n کوایلک ، شیلان
bribable , adj به رتیل خوه ر
bribe , n به رتیل ، هێبۆدی
bribee , n به رتیل خوه ر
briber , n به رتیلیار
bribery , n به رتیل
bric - a - brac , n خه مل
brick , n , adj پیک ، خشت ، که لپوچ
- layer هوستا، خشت ژه ن
- work ئاڤاهی یێ که لپوچان
- yard که لپوچگه
brick , vt . که لپوچ دکت
brickle , adj شکه ستوک
bridal , adj. , n . بوک ئینان ، بوکاتی
- chamber گه رده ک
bridal present , n. سه رده سمال
bridal veil (red) تارا

bridal wreath , n.	گولبه ندا بوکێ
bride ,n	بوک
- cake	کاده یان کلوچا بوکێ
- dowry	ده ر مالی ، ده رمال
- groom	زاڤا
- groom's song	سترانا سه رێ زاڤا نو
bridesmaid , n	هه ڤال بوک
bridesman , n	هه ڤال زاڤا
bridewell , n	چاکه رخانه ، زیندان
bridge , n	له یزتته ک کاغه زان ، پرد، پر
- board , n	به ریالکا پیسترکێ
- head	سه رێ پرێ
- work	ئاڤاهی یێ پرێ
- to burn one's .. s	پرێن خوه بسوژت(داکو نه له گه رتڤه)
- we will cross that.. when we reach it	ئه و خه م بلا بۆ وی ده می بت .
bridge , vt	پردکت
bridged , adj	پرکری
bridging , n	پرکرن
bridle , n	هه ڤسار . هه ڤسار . جه له و .
	سه ربه ن، جله ف . لغاڤ ، بزمیک
-path,road,or way, n	ده رباز گه یا هه سپێن سواری یێ
bridle , vi , t	لێ دخورت، لغاڤ دکت ، دخه رینت
bridled , adj	هه ڤسارکری
bridling , n	لغاڤکرن
bridling ,n	خه راندن
bredoon , n	گه م
brief , adj , n	کورته بن شه لوار . بیرنامه ، کورت
- in	ب کورتی
- to hold a ..for	پشتگیری یان به ره ڤانی دکرت
brief , vt .	پاریزه ری (بۆ خو دگرت) . نیشاددت،
	کورت دکت
briefcase , n	چه نته (بۆ کاغه ز و به لگه نامه)
briefing , n	کورتی
briefless , adj	بێ پاریزه ر
brier , n	شیلان ، دری ، گولا چولێ ، کولیلک ،
	باسک ، چق
brierroot , n	رها دار میرگی یان (باسک)، ته لونا
	لێ داری
brierwood,n=brierroot	
brig , n	زیندان (دناڤ که شتی یا جه نگی‌یدا)
brigade , n	هیز

brigade , vt .	هیز دکت
brigaded , adj	هیزکری
brigading , n	هیزکرن
brigadier , n	راگر، سه رهێز
- general	راگر
brigand , n	نژده، ته ریه، ریگر . ته چاغ .
	که له ش ، جه رده
brigandage , n	ریگری . که له شی . نژده ڤانی
brigandine , n	زرێ
bright ,adj	به له ک، روشه ن، سایی، چرسی،
	ژیر، ره وشه ندار،ره نگین. گه ش
	رونه ک ، رونا هی، روهن، شه وقدار
bright , adv	ب گه شی
Bright 's disease , n	نه ساخی یا برایت (یا گولچیسکێ
	کو سپیلک زیده دبت
brighten , vi , t	گه ش دبت ، دته یست
brightened , adj	ته یساندی ، روهنکری ، گه شکری
brightener , n	گه شکه ر
brightening , n	ته یساندن ، گه شکرن
brightly , adv	ب گه شی
brightness , n	رونایی، شه وقدان. سومایی.
	شه وق، ره وش. تروسک، چروسک.
	ته یساندن ، ته یس . گه شی
brilliance , n	شه وقدان.شه وق،گه شی ، ته یس
brilliancy , n	گه شبون ، ژیری
brilliant , adj	رون . چراخ ، ژیر . روهن . رونه ک
	. ره وشه ندار . گه ش ، شه وقدار
brilliantine , n	رونێ پرچێ
brilliantly , adj	ب ژیری ، ب رونه کی
Brill 's disease , n	نه ساخی یا بریل : ته خلیت ره شه
	گرانه تایا سڤک
brim , n	لێڤا تراری ، فیرهان ، لیوار
brim , vi , t	سه ر ردا دچت ، هلدچت
brimful , adj	فیرهایی، تژی، هلچویی. لێڤ ریژ
brimmer , n	ترارێ تژی
brimming , n	هلچون
brimstone , n = (sulfur)	گوگرد، کبریت
brindle (d) adj	گ ورێ پنیکری یان ریزکری
brine , n	روندک . ده ریا ، ئاڤا ده ریایی ،
	شورئاڤ ، شورا و، گیراڤا خوێ
brine , vt .	تێر خوێ دکت
brined , adj	شورکری ، خوێکری
briner , n	خوێکه ر

bring , vt دئینت
- to _ about چیدکت
- to _ back دئینت پاش
- to _ down دکه فینت ، دادکت
- to _ forth چیدکت ، به ردگرت
- to _ forward دئینت پیش (دروڤ)
- to _ off ب جه هـ دئینت ، سه ربکه فت
- to _ out دیار دکت
- to _ over رادکیشت
- to _ through هاری دکت ، رزگار دکت
- to _ terms قایل دکت (ب خورتی)
- to bring .. home to دیار دکت . تیدگه هینت
- to _ in به رهه م دىت ، (چالا نه فتێ)
به رهه مدار دکت
- to _ on چیدکت
- to _ round هشدار دکت
- to _ to ب هش دکت
- to _ to an end ب دوماهی دئینت
- to _ to pass چیدکت
- to _ under بن ده ست دکت
bringing , n ئانین
- down . داکرن
-up خودان کرن
brining , n خویکرن
brininess , n شوره کی
brink , n قه یار ، قه راخ . که نبدال . هنداف
Brinnel hardness , n ره قی یا برینیل : ره قی یا میْرتالی کو ب که تتا (یان لیدانا) گوگه ک پولایی دپیڤن
Brinnel machine , n ره قبپیڤ
Brinnel number , n ره نوسا ره قی یا برینیل
briny , adj , n. ده ریا ، شور ، شوره ک
brio , n له زیانی ، چالاکی . گه رمی
brioche , n نانێ شرینکری ل گه ل پچه ک نیڤشک نو هیکێ
briolette , n ئه لماسا شکل هیک یان هه رمی
briquet (te) , n قالبێ کومری
brisance , n هیزا هه ر فاندنێ یا په قینێ
Briton , n وه لاتی یێ بریتانیا
brisk , adj چه له نگ ، له زین ، گورج ، چالاک
- market بازارێ گه رم
brisket , n سینگێ جانه وه ری ، گوشتێ سینگی
briskly , adv ب چالاکی ، ب گورجی

briskness , n چالاکی ، سفکی
bristle , n قژ ، گژ
- tail دوڤ گژ
bristle , vi , t . ره پ دبت (پرچ)، گژدبت، قژ دبت
bristled , adj قژبویی
bristling , n قژبون
bristly , adj گژی
brit (t) , n ماسی یه ک بچوک
Britain , n بریتانیا
britici s m , n زاراڤا بریتانی
British , adj بریتانی
British thermal unit , n یه که یا گه رمی یا بریتانی: تیابا گه رمی یا پیڤیایی داکو گه رمی یا پاونه ک ئاڤێ پله یه ک فه هرنهایت بلند بکت
britizka , n گوهێزوکا قه کری
brittle , adj , n شکه ستک ، کوش ، نازک ، تورت
brittle , vt کوشی دبت ، دپرتکت
brittled , adj کوشبویی
brittley , adv. ب کوشی
brittling , n کوشبون
brittleness , n کوشی
broach , n بست ، کونکه ر ، سنجه ق
broach , vt . دریژت (خوین)، کون دکت
broad , adj , adv , n فره هـ ، به ر فره هـ ، په حنار، په حن ، پان ، به رین
- ax(e) ته فشویێ مه زنێ پان
- bean (s) باقل
- bill نکل پان
- cloth چوخه، چورخ
- gauge پان ، ریێ ئاسنا پان
- jump بازدانا فره
-minded فره هـ بین ، دل فره هـ
- side توپێت ره خێ گه می یێ، ره خێ گه می یێ
- wife ژنا به ندی
- wild .... که شزل ، شوقل
broadcast , vt . i دوه شینت ، به لاڤ دکت
broadcast , n په شلین ، وه شینه ک ، وه شاندن
broadcaster , n وه شینه ر ، شاندیار، به خشه ر
broadcasting , n وه شین
- station , n ئێزگه
broaden , vi , t پان دکت، فره هـ دکت، فره هـ دبت، پان دبت

broadened , adj فره هكرى ، پانكرى
broadening , n په حناندن . پانكرن
broadleaf , n به لگىٚ پان
broad leafed orleaved,adj به لگ پان
broadly , adv ب به رفره هى
broadsword , n شورىٚ پان
broadness , n فره هى ، پانى
brocade , n , vt په روكىٚ زير كيشكرىٚ ، زيركيش دكت
brocaded , adj زيركيشكرى
brocatelle , n ته فنىٚ زيركيشكرى
broc (c) oli , n ته خليت كه له مى
brochette , n بست
brochure , n ناميلكه ، كورته خوه ندن
brocket , n تيشكىٚ ئاسكى
brogan , n پيلاڤا ستور
brogue , n زاراڤىٚ ئيرله ندى (دناخفتنائنگليزيدا)
پيلاڤه ك ئير له ندى ستوره . زاراڤ
ئاواز
broil . n گ رمى يا شه وات. ليكه تن، براژتن .
برژ اندن
broil , vt , i شه ري دكت . گه رم دكت، دبريژت
broiler , n تيكله دانك . چيچه لوك ، روژا گه رم
، براژ گه
broke , adj بىٚ پاره
broken , adj شكاندى ، شكه ستى
- down خراب ، شكه ستى
-hearted خه مدار، په ست، دامايى، دل شكه ستى،
- home مالا خراب
- language چات پات
- neck گه رده ن شكه ستى
- up په لخى ، شكه ستى
- wind بيهن ته نگى يا هه سپى
broker , n كوسته ك
brokerage , n كوسته گه
bromate , n , vt . برومێت :خوىٚ يا ترشى يا برومى،
خوىٚ دكت ب ترشى يا برومى كو
هێمانه ك ته ميزتاله وه ك كلوره
bromated , adj برومى
bromic , adj برومى : بروم تێدايه
bromide , n بروميد
bromidic , adj مروسى . نه رزان
brominate , n بروم دكت
brominated , adj برومكرى

bromination , n برومكرن
bromine , n بروم، برومين
bromism , n بروميتى . نه ساخى يا ب كارئينانا
بيقا ما برومى
bromo , n ده رمانه ك فيرهايى بز سه رئيشىٚ
bronch (o) پيشگره كو كركروكى يه
bronchi (n , pl) هه ر دو تايينٚ كركروكى
bronchia , (n . pl) تايينٚ كركروكى
bronchial , adj كركروكى
- asthma بيهن ته نگى يا كركروكى
bronchial tube , n بورى يا كركروكى
bronchiectasis , n فره بونا كركروكى
bronchipneumonia , n كولبونا كركروكىٚ پشى
bronchoscope , n كركروك بين
bronchus , n تايىٚ كركروكى
bronco , n هه سپه ك نه مريكى هور ئو كوڤى
bronchiole , n موٚ كركروك
bronchitis , n درم ، په تا ، كوخك ئو خوسك
brontosaur , n ته خليت دينوسور
bronze , n پرنج ، مفرق
- age ر و ژ گارىٚ پرنج
bronze , vi , t . پرنج دكت
bronzy , adj پرنجى
brooch , n بروش ، سنجه ق
brood ,vt , i كورك دبت
brood , n , adj كورك
broode , n كوركه
broody , adj هزردار
brook , n جو ، رزبارك ، ده لاڤ . چه لال .
جوم
brook , vt . رادكت
broom , n گيزى ، گيزك ، ناڤليك . هه له كه س
. شرتك . ماليك . مالى . گ سك ،
گه ز . گه زك . به رمالك
سفنك ، شجنگ . گيزى . شرت
- com گه نمىٚ گه زكى
broomrape , n شيزىٚ نيسكى : هه له زه ك
مشه خوه ر
broomstick , n دارىٚ گه زكى
brose , n گرازىٚ ئارى
broth , n گوشت ئاڤ ، گراز ، شوربه
brothel , n كارخانه ، قه حپه خانه
brother , n هه ڤال .هوگر.دوست. ره به ن . برا

- adoptive... ده ست براک
- in law زاڤا ، تی . هه ڤلنگ
- in arms هه ڤالێ چه کی
- older ... که ک . کاک
- sworn... ده ست برا
brotherhood , n براتی . برایه تی
brotherliness , n برایی
brotherly , adv . ب برایی
brought , (p . of . bring) ئینایی، ئانی، ئینا
brow , n برو
- to knit one's ... گرژ هزر دکت
brow beat , vt . دترسینت
brown , adj , n قه هوه یی، بوز . گه ور
- alga که ڤزا ره ش
- haired چوپر
brown Betty , n شرینا‌تی‌یا باتی (سێڤ ، نان ئو ئالات)
browncoal,n=lignite
brownie , n کلوجا بنده ڤکری . ئه جنه یا ئه فسانه دبێژت کو ب فرینێ کارێ مالێ دکت
brownish , adj پچه کێ گه ور
brownout, n تاریکرنا پارچه یی
Brownshirt , n کومله‌ک ره ش (نازی)
brownstone , n به رێ گه ورێ خیزی
brown study , n رامانا کوور
brown ish , adj ئه سمه ر
browse , vt , i , n. دچه رت ، لاپه رێن کتێبێ وه ردگێرت ، ده حل
brucellosis , n تایا پیلدار
bruin , n هرچ
bruise , n , vt , i سڤک برین، خرمشین دخرمشینت
bruiser , n کولباز
brummagem ,adj, n زێر، دره و
brunch , n له خرینی – تێشت ، سه رتێشت
brunette , adj ره شکوک ، چوپر ، ئه سمه ر
brunt , n بارێ گران (ژ ئێریشێ یان ره خنه یێ)
brush , vt , n. پاقژ دکت، بێشه‌بجیان، فرچه ، ته راش
- to .. aside or away گوهـ نادت
- to .. the tears روندکان پاقژ دکت
- to .. up دخو ینتله
brushwood , n بێشه ، ده ڤی . ده حل
brushy , adj تێر دار وبار ، تێر چقل
brusque , adj زڤر، ره ق
brusqueness , n ره قی
brutal , adj درنده ، هوڤدار . دژوار
brutality , n هوڤی ، دژواری
brutalize , vt . i دئێشینت ، هوڤ دکت ، هوڤ دبت
brutalized , adj هوڤکری
brutalizing , n هوڤکرن
brutally , adv ب دژواری ، ب هوڤی
brute , n , adj هوڤ . ده هبه یی ، در
brutish , adj ره ق ، دژوار . ده هبه یی . هوڤ
bryology , n که ڤززانی
bryony , n هه له زه ک کولندی یه به لگ پانه
bryophyte , n هه له زێ که ڤزی
bryozoan , n , adj زینده وه رێ که ڤزی : زینده ره ره ک ئاڤی نیڤ کرمی یه
bubal , n بوبال : ئه خلیت په ز کوڤی
bubble , n په ڤیژوک ، په قیشک ، برسا پوچا خاپین ، بلق
- gum به نیشتێ په قیشکی
bubble , vi , t دفیرهت، په قیشک دکت ، دکه لت
- to ... over سه ردا دچت . هلدچت
bubbled , adj په قیشککری
bubbler , n کانی یا په قیشکی
bubbling , n فیرهان ، په قیشککرن ، که لین .
هه لچون
bubbly , adj که لینی ، په قیشکی ، فیرهایی
bubo , n گرێ یا لڤکا لمفی
bubonic plague , n ره شاڤا گرێ یێ
buccal , adj دێهمی ، ده ڤی
buccaneer , n ده ریاگه ر
buck , n , adj نێره ئاسک ، دولار
- eye , n شابه‌ڕویا هه سپی
- to pass the ... کو به رپرسی یێ دانت سه ر مروڤه ک دی
buck , vi , t دئێنخت (هه سپ سواری) ، به رگری دکت، زرت دکت
buckaroo , n گاڤان
buckbean , n نه‌فه‌لا ئاڤی
buckboard , n عه ره بانه یا چوار چه رخ
bucket , n ده ولک ، ئاڤدانک ده لوف (سه تل)
bucket brigade هێزا ده لوڤی : بۆ له کوژێنا ئاگری
bucket fever تایا نێچیرێ
bucket seat روینشته ک بۆ مروڤه کێ
bucket shop نڤیسگه ها گره وان
buckhound , n سه یێ ئاسکی بۆ نێچیرێ

buckish , adj له وه ند
buckle , n ئاوزونه، توق، قه یتان
buckle , vt. قه یتانێ گرێیدت، دچه مت. دپه قت
buckler , n . vt به ره ڤانی دکت ، مێرتال
bucksaw , n خیزارا ده ستی
buckshot , n ساچمه ، باله
buckskin , n که ڤلێ ئاسکی
buckthorn , n گوسنج ، سنج
bucktooth , n چیق ددان
buckwheat , n گه نمێ ره ش
bucolic , adj , n چروشکا دارێ هوزانا شڤانی ، جوتیار. گونده واری . گوندی ، شڤانی
bud , n , vi , t خونچه، پندک، بوتک، بشکوڤ، بشکوژ. گوپکه، چرو، پشکا دارێ، بشکوژ ددت
Buddha , n بودا
Buddhism , adj بودایی
budding , n بشکوژبون ، وه رار ، بشکوژکرن
buddle , n ئالاڤا شوشتنا ئاخا کان ب ئاڤا دبورت
buddy , n هه ڤال، هوگر
budge , vi , t دله پتت، دله ڤینت . دله پتینت ، دلڤینت دبزێڤت ، دلڤت
budging , n له پتین ، له بته ک
budgerigar , n ته خلیت توتی یه
budget , n له نگه ر ، تواز ، بوج، بوجه
budget , vt , i بوجه دکت
budgetary , adj بوجه یی
budgeted , adj بوجه کری
budgeteer , n بوجه ڤان
budgeting , n بوجه کرن
buff , n. ,adj. , vt. زه ر، ساڤوێ له شکه ری. که ڤلێ گامێش، دته یسینت ، زه ردکت
buffalo , n گامێش
- calf ئاشک ، ساک، گه ده ک
- female ..... , n ماده ک
buffalo grass , n گیایێ گامێشان
buffalo robe , n که ڤلێ گامێشی : ده باغکری ئو بەرکری بۆ راخستنێ یان نخاڤا ته ختی
buffer , n ڤه مشته ک به ست
- state به سته ده وله ت
buffet , n خوارن (ژ سه رمێزێ) شاپ ، مێزه یا تێر خارن
buffing wheel , n چه رخا ڤه مشتنێ
buffle head , n سه رپورت : ته خلیت وه رده که ک ئه مریکانی سه ر تێر پورت
buffo , n زرته ک
buffoon , n زرته ک
buffoonery , n زرته کی
buff stick , n دارێ ڤه مشتنێ
buff wheel , n چه رخا ڤه مشتنێ
bug , n کرنی ، پێشی ، ئاخیر که
- house شێتخانه ، دینخانه
bug , vt . دئه ترینت ، شه پرزه دکت
bugbear , n ترسکار
bugged , adj ئه ترانَدی ، شه پرزه کری
bugger , n لوتی
buggery , n لوتیاتی ، قونه کی
bugging , n ئه تراندن ، شه پرزه کرن ، گوهداری (ئه ره وا)
buggy , n , adj عه ره بانه
bugle , n , vt . بوریزان ، شه بپور ، گه ورز بوریزان لێددت
bugled , adj بوریزان لێدا یی
bugling , n بوریزان لێدان
bugler , n بوریزانڤان
bugless , n گوزروان،مژمژوک،گازمان (هه له ز)
build , vt , i , n ئاڤادکت، به ژن
buildable , adj ئاڤابار
builder , n سازکه ر، ئاڤاکه ر
builder's rule , n شمشه
building , n درو ستکرون ، ئاڤاکرن
building contractor ئاڤایی یان ئاڤاهی به لێنده ر
buildings , n خان ومان
buildup , n ئاڤاکرن. دامه زران، وەرار، قایمکرن
built - in , adj ئاڤاکری (ئاڤ دیو اریدا)
built - up , adj پێکهاتی ، تێر ئاڤاهی
bulb , n پیاز ، سه رک ، پیڤازک
bulbar, adj پیڤازی
- paralysis شه هتی یا پیڤازی
bulbil , n پیڤازوک
bulbous , n پیڤازکی
bulge , n . vi , t ده رهاتن ، پوف، مه میله، ئاوسان ، پوف دبت، په ژ دبت
bulged , adj پوفبویی، په ژ بویی
bulging , n پوفبون ، په ژبون
bulgur , n ساڤار ، دانهێرک

bulguran , n نه خوه شی یا برسی
bulgy , adj نه وسانی ، پوف
bulk , n بارست ، توپه ل ، بارستایی، گوفه ک
قه واره ،گوتره ، جه له ب ، بار
bulkhead , n به ربه ست ، دیوار
bulkiness , n قه به یی ، مه زنی
bulky , adj زل ، گه وره ، قه به . له ش گرس .
گرس، مه زن
bull , n . adj بوغه ، بورغ ، گا . گولک
- a....market بازاریَ گه رم دبت
- a ... in a chinashop گاییَ ل فروشگه یا فه رفوری . مروڤیَ
نه شه هره زا
- dog سه گا
- s eye چاڤیَ گایی ، کولین ، چراییَ ب نیسکه
یا نیڤ گوگه کی ، نیڤا ئارمانجیَ
bull , vt , i دخوا پینت
bulla , n موهرا پاپایی ، میزمیزوک
bullace , n حلیک
bullate , adj پوفدایی
bulldoze , vt دترسینت
bulldozer , n بلدوزه ر
bullet , n فیشه ک ، گولله
- **head** سه ر گروفر، سه ر ره ق
- **proof** دژ فیشه ک
bulletin , n په خشه . به لاڤوک . وه شین
bullfight , n شه ره گا
bullfinch , n چوچکا سترانکار
bullfrog , n به قه ک ئه مریکانی مه زن ، ماسی یه ک
سه ر مه زن ، رکدار ، گه وج
bullheaded , adj سه ر مه زن ئو پان ، رکدار ، خرپو
bullied , adj ترساندی . گه فکری
bullion , n دارشته ، داریژه ، که سته ک ، زیر
bullish , adj بازار باشبونی ، گایی
bullnecked , adj ستو ستور
bullock , n گولک
bullpen , n پاوانیَ گایی
bullring , n مه یدانا شه ره گا
bullroarer , n ئورپندار:داریَ ب به نکیڤه گریدین ئو
دزڤرین کوده نگه ک گرمینی دئینت ده ر
bullterrier , n سه یه ک مه زن خورت مو کورته
bulltongue , n زمانیَ گیسنی
bullwhip , n تاژانگیَ له هینایی

bully,n,adj,adv.interj,vt, i ترسکه ر، زوردار، دترسینت
- beef , n گوشتیَ چیلیَ
bullying , n ترساندن، گه فکرن
bullyrag , vt . (ب گه فان) دترسینت، دئه زرینت
bulrush , n له فه ن
bulwark , n چه په ر
bum, n, adj , vi, t سه رسه ری، باپیڤی دکت.
سه رسه ری یاتی دکت
bumble , vi , t گیزه دکت ، فه دوه شت ، لال دبت
bumble bee , n گیزه ک:میش هنگڤینا مه زنا گزگزیَ
دکت
bumbled , adj گیزه کری
bumbler , n گیزه که ر
bumbling , n گیزه کرن
bumblingly , adv ب گیزه کرنی
bumboat , n گه می یا ئازوقه یی
bumkin , n ده ستیَ دریژکرنیَ
bummed , adj باپیڤانکری
bummer , n. باپیڤ
bumming , n باپیڤانی
bump , vt, i , n لیددت ، پال ددت، لیکدان (ڤیکه تن)،
راته کاندن ، لیدان
bumped , adj خستی
bumper , n , adj زه حفی ، ترارییَ تژی . گه له ک ،
به رفره هـ
- crops درینا باشا ده خلی
bumpkin , n گوندی
bumpkin ,n.=bumkin
bumptious . adj خودیتی
bumpy , adj تیر کوزک
bun , n کاده یان کلوچا شرینکری که زی
buna , n لاستیکا ده ستکار
bunch , n تاخه ، نیشی ، ده سته ک چه پک .
گورزه ، قه فتک
- of grapes نیشی ییَ تری ، ئوشی
bunchy , adj نیشی یی
bunco , n , vt . دشه لینت ، دخاپینت ، خاپاندن ،
شه لاندن
buncombe , n پوچبیژی گوتارا (دره وا) دلنیاکرنیَ
bund , n سکر، به ست، ناڤبه ند
bundle , n . vt , i تاخه، پشتی، گریددت. چه پک،
بوخچه . جه م ، گورزه ، به سته ،
فه رده ، گورزدکت. زو دهنیرت.
- to .. up خو دنخیفت

bung , n سه رده ڤک
bungalow , n خانی (یه ک ته به ق)
bunghole , n کونا به رمیلی
bungle , vt , i , n تیکدت، کارێ چریک
bungled , adj تیکدایی
bungler , n کارکه رێ نه شه هره زا
bungling , adj نه شه هره زا
bunion , n په رچفتنا کولبویی(موڤکا تلا به رانی)
bunk , n ته ختێ مانێ
- house ئاڤاهی یێ ساده
bunker , n گرفتاری، ژورا بن ئه ردی یا ئاسیکری
ئه نبارا کومری
bunker , vt . گه می یێ تژ ی دکت ب کومری یان
رونی (بو ئیزینگێ)
bunkered , adj (گه می) ئیزینگکری (ب کومری یان
رونی)
bunkering , n (گه می) ئیزینگکرن
bunny , n کیڤروشک
Bunsen burner,n شه واتکه رێ به نزن: ئالاڤا گه ر مکرنێ
ل ئه زمونگه هێ)
bunt , n , vt , i لیدانا هیدی (به یسبول)، ته پکا
هیدی لیدایی، ئه خوه شی یه ک
گه نمی یه، قوچ، قوچ لیددت
bunting , n بالنده یه ک ته خلیت چیچکه ، ئالا،
په روکێ ئالایان
bunt line , n وه ریسێ بنێ بابره کی
buoy , n سه رئاڤ
buoyancy , n سه رئاوکه وتن، سه رئاڤی
buoyant , adj سه رئاڤ
bur = burr
burble , n پربیژی
burble , vi بق بق دکت ، پربیژی دکت
burbled , adj پربیژیکری
burbling , n پربیژیکرن
burbot , n ته خلیت ماسی یه ک رۆباری
burden , n , vt بارێ گه می یێ، بار راکرن ، ئه رک ،
پشتی‌بار، باری گران دکت، دوه ستینت
burdened , adj بار گرانکری
burdening , n بارگرانکرن

bureau , n نوسینگه ، نڤیسینخانه ، نڤیسینگه ،
دیوان ، نڤیسگه
- information .. پرسگه
bureaucracy , n نڤیسبازی ، ده ست هه لاتی یا کار
گه‌ران ، نڤیسگه هی‌حکومه تا
فه رمانبه ران
bureaucrat , n نڤیسباز، ئه ندامێ ده ست
هه لاتداری یا فه رمانبه ران
burg , n شار، باژێرێ ئاسیکری(که لهه کری)
burgee , n ئالایا سێ گوشه (ئالێ بازر گانی
یا گه می یێ ل سه ر)
burgeon , n , vi گوپکه، چرو، پندک، بشکوڤ،
بشکوژ، گول ددت ، بشکوژ ددت
burger , n ساندویچا گوشتی
burgess , n باژێری یێ نمینه نده کری دنا ڤ
په ر له مانیدا ، باژێری
burgh , n باژێرکێ سکو تله ندی
burgher , n وه لاتی ، باژێرکی
burglar , n شاوی، شه‌ڤ دز . دز
burglarious, adj دزی
burglarize , vt ددزت
burglary , n دزی
burgle,vt = burglarize
burgomaster , n باژێرڤان
buronet , n خوده یێ سڤک
burgoo , n گرازا تیر ، شوربه
burial , n ڤه شارتن
buried , adj ڤه شارتی
burier , n گورکول
burin , n ئالاڤا ئه خشی
burke , vt دخه نقینت ، هش دکت
burl , n , vt . گرێکا به نکی یان په روکی، ڤێ
گرێکێ ڤه دکت
burlap , n کوش
burlesque,n , adj ترانه یی
burley , n توتنا ئه مریکی (به لگ ته نک)
burlily , adv ب گه وده، یی مه زنی
burliness , n گه وده ، مه زنیتی ، لاو
burly , adj زه به لاح ، گ وده ، مه زن ، قایم
burn , n شه وات، سوتن

[redacted], vi, t — دشه وتینت، دشه وتت، دکوزرت، دسوژت
- [redacted] _ _ a person out — ب کوته کی که سه کێ دئینت ده ر (ب سوتنا ئاڤاهی یێ تێدا)
[redacted] _ away — شه وات به رده وام دکت
[redacted] one's boasts or bridges — رێکا پاشڤه چونا خو دبرت
- [redacted] _ one's fingers — ته نگاڤ دبت ژ به ر تێکلی یا کارێ که سه ک دی
- [redacted] _ the wind, n — بێقام ب له ز دبه زت، دئینت، دشه وتت
[redacted]ed, adj — شه وتی ، سوتی
[redacted]er, n — شه واتکه ر
[redacted]et, n — گیایه ک کولیلکی
[redacted]g, n — ئاگرناک ، شه وات ، سوژین . ئاگرکرن، ئاگرداران، ئاگرهاڤێتن،سوتن، شه وتاندن
- [redacted] — ته راشه ک ئه مریکانی
- [redacted] — په ل . په ره نگ
- [redacted] — سوژ
- [redacted]s or glass — په رتاڤ
- [redacted] — شه واته
[redacted]ish, n, vt — ته یسین ، شمشات دکت ، ڤه دمشت
[redacted]ished, adj — شمشاتکری
[redacted]isher, n — ئالاڤا شمشاتکه ر
[redacted]oose or burnious,n — برنس : کراسێ کولاڤکری
[redacted]siders, n — رهێن سمبێل رێ ل گه ل سمبێلان
[redacted]p, n — ترت
[redacted]pgun, n — ده بانجه یا خوکار
[redacted], n — که لپکێ زڤر یان ترکێ میوه یی هه له زێ به ر برک ، کونکه ر(سمتوک)، کونکه را ددان سازی، گرێکا داری، ره خێ زڤر، گوتنا خورتا تیپا (ر) بگمین.
[redacted], vi, t — تیپا (ر) خورت دبێژت ، ره خه ک ده رهاتی چێدکت. گمێن دکت. که لپکێ میوه یێ برک رادکت
[redacted]red, adj — تیپا(ر) خورتکری
[redacted]er, n — خورتکه رێ تیپا(ر)
[redacted]reed — له ڤه نێ ئاڤێ : گیایه ک ئاڤی به لگ شه لیتی
[redacted]o, n — که ر ئه خاسمه که رێ بچوک
[redacted]ow, n — کون ، کونج ، په ناگه
[redacted]ow, vi — کونه کێ دکولت ، بناڤ کتێباندا دکولت
[redacted]y, adj — زڤر ، برک
[redacted]sa, n — کیسک
[redacted]sar, n — خه زنه دار

bursary, n — هاریکرنا خوه نده ڤانی ، گه نجینه یا دارایی، به خشینا خوه نده کاری
burse, n — جزدان
bursiform, adj — وه ک کیسکی
bursitis, n — کولکا وه ک کیسکی
burst, vi, n — دپه قت (نشکی)، ده ردکه ڤت ، دپه قینت ، ته قین . په قین ، ته ق
bursted, adj — په قی
- to .. into tears — دگریت
- to.. open — ده رێ خورت ڤه دکت
- to .. out — نشکی ئو دژوار دئاخڤت
bursting, n — په قین
- into tears — که له گری
bury, vt — ڤه دشێرت
burthen = burden
burying, n — ڤه شارتن
bus, n — به س ، پاس ، په س
- boy — هاریکه رێ مه یگێری
- stop — وێستگه ، راوه ستگه
busby, n — کولاڤ
bush, n — ده غه ل ، بێشه ، دارچک ، ده ڤی، ته راش
- branch — شفتان
bushed, adj — ته راشی
bushel, n — پێڤا گه نمی
bushelman, n — هار یکه رێ درونکه ری
bushelwoman — هاریکه را درونکه ری
bushman, n — داربڕ ، نشتمانێ ته راشان
bushmaster, n — مارێ ئه ژده هایێ ئه مریکی ، ئاغایێ دارستانێ
bushranger, n — زه لامێ ده حلان ، دزێ ده حلان
bushwhacking, n — تیراچونا ده حلان، شه رێ پێشمه رگه یی
bushy, adj — ته راشی
busily, adv — ب چالاکی
business, n — سیلکه ، مژولی ، پیشه . ئه رک ، بازار ، کار
businesslike, adv. — کردار
businessman, n — خودانکار، خاوه نکار ، پیشه گه ر، بازرگان
busk, vt, n — پێگره ک ، قایم دکت
busman, a — هاژوێ په سێ

- 's holiday	پشویاهاژوینێ پە سێ (داوە تامتربی)،
- bodice	مە مک بە ند
bust , n.	پە یکە ر (ژ سە ری)، سینگ ، پێسیر ، (بن) کە تن، بێ پارە بون
bust , vt. , i.	لێددت، دپە قت
bust (ed) , adj	لێدایی، پە قی
busting , n	لێدان، پە قین
bust' s dress opening , n	پێسیر
bustard , n	چیرک ، چێرگ
- lesser	مێشە سی
buster , n	کورکێ گە ودە ن ، مە زن ، راهێنە رێ هە سپی، گێسن، باهوزا دژوارا باشور
bustle , vt , i , n	لە زدکت ، چالاکی
bustled , adj	چالاککری ، لە زکری
bustling , n	لە زکرن ، چالاککرن
bustlingly , adv	ب چالاکی ، ب لە ز
busy , adj	خە ریک ، چالاک ، لە زگ ، مژول
- body	زانخواز
- signal	نیشانا مژولی یێ (تە لە فون)
busyness , n	چالاکی ، مژولبون
but , conj, prep , adv, n	مە گە ر ، لێ بە لێ ، لێ ، بە لام
-.... as it turned out	تومە ز
-... contrary to expectation	تومە ز
- ....still	ئاخە ر
butadiene , n	غازە ک هایدروکاربونی
butane , n	بیوتێن (غاز)
butcher , n	دە ڤ خوین، خوینرێژ، گوشت فروش سە رژێکە ر
butcher , vt	سە رژێ دکت ، دکوژت (ب درندە یی)
butcher bind , n	بالندە یێ سە رژێکە ری
butchered , adj	سە رژێکری ، کوشتی
butcherly , adj	هوڤی ، خویناوی
butcher's broom , n	گە ز ، دری یێ چولێ
butchery ,n	کوشتنا گشتی، کارێ سە رژێکە ری ، خوینرێژی ، کە ڤلگە . قە سابخانە
butler , n	خزمە تکار، خولام
- 's pantry	ژورا خولامی
butt , n	قوچان ، پوش ، جفتە ، چفت، قونداخ
butt , vt	پوش دکت
butte , n	بانکێ تیژ نشیڤ
butter , n	نویشک ، کە رە ، نیڤشک
- ball	مروڤێ قە لە و

- bean	فاسولی
- clarified ...	رون
- cup	گیایە ک گولی یە
- fat	نیڤشکێ شیری
- fingered , adj	تل نە رم، ڤە راموشکار
- fingers	تل نە رم، ڤە راموشکار
butterfly , n	تە مبە ل ، تل نە رم ، ڤە راموشکار پە ریە روک ، پە لیتان ، پە روانە، پە ل پە لیتک
- bush = buddleia	
- fish	بزکا دە ر یایی : تە خلیت ماسی یە
- nut	پێچگرا چە نگدار
- valve	زبانە یا باوە شینکی
- weed	فرێزی یا قە رسە لی یان رهی کو خوراکی یە
- wort	مێشگر (هە لە زە)
butterine , n	نیڤشکێ پیشە گە هی
buttery , n , adj	فروشگە ها خوارن و ڤە خوارنی نیڤشکی، رۆباز
butting, n	پوش . پوشکرن
butto ck(s) , n	تن ، تە ریزە ، ران ، قون
buttok , vt	دئێخت (ب رانی)
button , n	بشکوژ ، بشکوف ، قوپچە، مێڤوک ، پژکوک
- hole	کولپە ک
- wood	چنار
button , vt	قوپچە دکت
buttoned , adj	قوپچە کری
buttoning , n	قوپچە کرن
buttony , adj	قوپچە کری
buttress , n , vt	خە ریشت ، پشتە ڤانی، پشت دگرت
buttressed , adj	پشتە ڤانیکری
butt weld , n	لە حیما موڤکی
butyl , n	بوتایل : رهدارە ک بیوتێن
- alcohol	کحولا بوتایلی
butylatc , vt	بوتایل دکت
butyrin , n	نیڤشکێ پچە کێ دناڤ شیریدا
buxom , adj	مە مک بە ل ، لاو
buy , vt , n.	دکرت، کرین دکرتڤە
- to .... back	زە حف دکرت ، دکرتڤە ببە هایە ک بلند تر
- to .. in	

- to ...off خو ژ بێ بە ختی یێ رزگاز دکت(ب دراف دانێ)

- to ...one out پشکا مروڤەکێ دکرت داکو شونێ بگرت

- to ......over بە رتیل دکت

- to .....up بە رهە می دکرت

buyer , n کریدار ، بکر ، کریار

buying , n خرید ، کری یاری ، کرین

buzz , vi , t , n گیزە دکت ، ڤزین ، گیزە

buzzard , n , adj هە لو، ئە یلو

buzzer , n گیزە کە ر

buzzing , n ڤنگە

buzz saw , n خیزارە ک چە مە رە یی

buzzword , n پە یڤا ڤە بە

by or bye, prep , adv جە م ، نک ، لالێ ، رە خ ، ب ، نک

- blow دە ربێ نە ئیکسە ر

- child بیژی

-election هە لبژا تنا دوە می

- force ب خورتی ، ب کوتە کی

- law یاسایا ناڤخویی

- __ and .. نیز یک

- _and large ب گشتی

- __one self ب تە نێ

- ____ the ... ئو ب ڤێ هە لە تنێ

- _ the way ئو ب ڤێ هە لە تنێ

- day __day روژ ب روژ

- piece ____piece پارچە پارچە

- to stand ......somebody . پشتگیری

by or bye , adj رە خە کی ، هە لە تنی

by name , n ناسناڤ، ناڤێ دوە می

by no means ب ج ئاوایی ، تە وز

by - pass , n , vt رچە . دە رسبازی، دە رباز دبت

by - path = byway رچە

byplay , n ئاخفتن یان کارێ رە خە کی

by - product , n لا بە رهە م، بە رێ هە لە تی

byre , n پاوانا چیلان

byroad=bystreet=byway

Byronic , adj بایرونی

byssus , n پە روکێ نە رم

by - stander , n تە ماشە کە ر

by street , n کولانا چقە کی (کێم ربیاری)

by way , n رچە ، کولانا چقە کی (کێم ربیاری)

by - word , n مە تە لوک

by work , n کارێ رە خە کی

bye - bye , interj ئوغر، وغە ر

Byzantine , n بیزە نتی

Byzantium , n بیزە نتە : باژێرێ کە ڤنێ گریکی ل سە ر بوسفوری ، ئوکە ستە مبول

C

C سی : تیپا سێیە ما ئە لفابێ یا ئنگلیزی

caaba , n کە عبە (ل مە کە)

cab , n تە کسی

- driver هاژوێ تە کسی یێ

- stand راوە ستگە ها تە کسی یا

cabal , n , vi وە ین . تاخم ، پیلان، تاخم چێدکت ، پیلان دکت

cabala , n ریزک یان ژیرزانی یا ئایینی یا سوفی یا ، ئولدارێن جهی یان

cabalist , n ئولدارێ ریزکا ئایینی، ئە ندا مێ تاخمێ

caballed , adj تاخم چێکری

caballero , n سوار ، ئاغایێ ئیسپانی

caballing , n تاخم چێکرن

cabana , n زنج نە مازە ل بە رئاڤێ

cabaret , n ئاهە نگا ستران ئو دیلان، بە زمگە

cabbage , n تشتێ دزی ، درافێ کاغە ز ، کە لە م، لە هە ن

- worm کرموکە یێ لە هە نی

cabbage , vt , i ددزت

cabbaged , adj دزی

cabbaging , n دزین

cabby , n ها ژو یێ تە کسی یێ

caber , n قورم (بژ) هاڤێتنێ بژ ئە ز مونکا خورتی یێ

cabin , n ژفر

- boy کورکێ خزمە تکارێ کە شتی یێ

- class پلە یا ژڤری

cabinet , n , adj دولاب ، جڤاتا وە زیران

- file کاردکێ دارتاشان

- maker چێکە ر، دارتاشێ دولابان ، خان مانێ نایاب

- work خان مانێ نایاب، کارێ خان مان

cable , n	بروسک. بروسکا وه ریسی . وه ریسیٚ
	ستور، تێل ، وه ریسیٚ کانی
cable , vt , i	قایم دکت(ب وه ریسی)بروسک دهنێرت
- gram	بروسکا تێلی
cabled , adj	بروسک هنارتی
cabling , n	بروسک هنارتن
cable length , n	درێژی یا وه ریسی
	به که یا ده ریایی یا درێژی یێ (٧٢٠
	پیٚ ئه مریکانی ئو ٦٠٨ پیٚ بریتانی
cable railway , n	ریٚ ئاسنا هلاویستی
cablet , n	وه ریسک
cabman , n = cabdriver	
cabob , n	که باب . گوشتیٚ براژتی
caboodle , n	ده سته یه ک . گرویه ک بره ک
caboose , n	لینانگه (ل سه ر گه می یێ) ،
	عه ره بانه یا دوما هی یا هه فکێشیٚ
cabotage , n	که شتی یا به رئالی
cabrilla , n	قرتش : ماسی
cabriole , n	پێیکیٚ وه ک په نجی
cacanny , n	سستکرنا به ر هه می
cacao , n	که که و
- butter	نیفشکیٚ که که ویٚ
cachalot	نههه نگهک مه زنه
cache , n , vt	ئه مبار،کونج بۆ ئه مبارکرن ئو
	له شارتنیٚ، له دشێرت
cached , adj	له شارتی
cachet , n	نیشان ، پول ، موهر
cachectic , adj	نه ساخ، نه خوه ش
cachexy , n	لاوازی یا ئێش یان ده ردیٚ
	نه ساخی یێ
cachinnate , vi	تیق تیق دکت
cachinnated , adj	تیق تیقکری
cachinnating , n	تیق تیقکرن
cachinnation , n	تیق تیقکرن
caching , n	له شارتن
cachou , n	دیندکا شه کری
cacique , n	بالنده یه ک یه کسانه که ری ل
	مه کسیک، سه ره ک هوزیٚ مه کسیکی
cackle , vi , t. , n.	قت قت دکت ، قت قت
cackled , adj	قت قتکری
cackler , n	پوچبیٚژ
cackling , n	قت قتکرن

caco -	پیشگره کو به د ، خرابه
cacodemon , n	به دگیان ، شه یتان
cacoepy , n	بێژه یا خراب
cacoethes , n	به دقونیر، به د کولک، به د نه ریت.
	هه وه س
cacogenesis , n	ره گ ز رزین ، نه مان ، رزینا
	ره گه زان
cacogenics , n	ره گه ز رزین ، ره گه ز رزینزانی
cacography , n	ده ستنفیسا خراب– رێنفیسا چه وت
cacology , n	هه لبژارتنا خرابا په یفان
cacomistle , n	شیٚرکیٚ چیا ، قیژکیٚ شیٚرکیٚ چیایی
cacophonous , adj	ده نگ نه ساز
cacophony , n	ده نگ نه سازی
cactaceous , adj	په یوه ندیداریٚ داریٚ یان هه له زیٚ
	کاکتوس : کاکتوسی
cactus , n	کاکتوس:ته خلیت هه له زیٚ باسک
	ستور ئاڤدار کو ب ئاسایی
	بیٚ به لگه
cad , n	بازێری ، بیٚ رومه ت ، بیژی
cadastral , adj	رزیبلی
- map	نه قشه یێ رزیبلی
- survey	رزیبلی یا هور
cadastre, n	تومارا ئه ردیٚ رزیبلکری
cadaver , n	چه نده ک ، که له خ
cadaveric , adj	که له خی
cadaverous , adj	که له خی
caddie , n (also caddy)	کورکیٚ هاریکه ریٚ یاریکه ریٚ گولفیٚ
caddish , adj	بیٚ ناموس
caddy , n	قوتیک یان سندوقا بچوکا چایێ
cade , adj , n	نازدار
cadelle , n	کێزا ئاری
cadence , n	برگه ، ئاواز (زمان)
cadenced , adj	برگه کری
cadency , n = cadence	
cadential , adj	برگه یی
cadet , n	شاگرد . شاگردیٚ له شکه ری
cadetship , n	شاگردیتی
cadge , n	هه وانته ، هاوانته
cadge , vi , t	پارسیکی دکت
cadger , n	چنوک.هه وانته چی.هه لگر، پارسیک
cadmium , n	کادمیوم (میٚرتال)
- sulfide	سه لفایدا کادمیوم
cadre , n	ده سته ،کادر،دامه زراندن،ده ستگه

caduceus , n دروشمێ پیشه یی یێ پزیشکی یێ
caducity , n نه مانا له ز ، پیری
caducous , adj که تتی یا زو
caecum , n ریڤی یا کور
Caesar , n قرال
caesarian , n. , adj. کریارا زک قه کرنێ بۆ ده ر ئینانا
بچوکی، قرالی
Caesarism , n قرالیتی : زورداری یا ریزکی یان
له شکه ری
caesium , n = cesium
caespitose , adj نیشیکری
caesura , n رلوەستان، برین، راوه ستان لنیڤ برگه
یا هوزانێ
cafe , n ئاشخانه ، قه هوه خانه ، قه هوه
cafe ou lait , n قه هوه لگەل شیری، قه هوه یی قه کری
cafe noir قه هوه یا ره ش (بێ شیر)
cafeteria , n ئاشخانه
caffeine , n کافه ئین: ماده یێ هشکه رێ جایێ ئو
قه هوه یێ
cage . n , vt هه ود . هه وده ک ، ره که هـ ،
دگرت (ناف ره که هیدا)
caged , adj ره که هکری
caftan , n خه فتان
cageling , n بالنده یێ دناف ره که هیدا
cagey , adj وریا ، هشیار
caging , n ره که هکرن
cahier , n بریارنامه
cahoots , n پیکهاتن ، هه فکاری
caiman , n کیمان : تیمساحه ک ئه مریکانی
cairn , n کوما به ر یان که ڤران (بۆ نیشانێ)
caisson , n عه ره بانه یا جه به یی ، سندوقا
ته قه مه نی یان شه هتی یا نقوکه ری
- disease فالنج
caitiff , adj , n ترسو نه ک ، به د ، بیژی
cajole , vt . قایل دکت ب رۆبازی یێ ئو خاپا ندنێ
cajoled , adj قایلکری
cajolery , n قایلکرنا دورلیی ، رۆبازی
cajoling , n قایلکرن
cajeput , n هه له زێ به له کێ کاجوپوت : رونێ
که سکێ بێهن خوه شێ به لگێن وی
cake , n. ,vt. کولیچه ، کلوچ ، پارچه ، خرپو ،
گومچک دکت
- a piece of ..... ساناهی، هیسان

-'s and ale که یف و به زم
- to take the .. سه ربکه فت
cakewalk , n سه مایه ک ره شان
calabar bean , n لوبی یا کالابار
calabash , n کولند
calaber , n کونچ یان کوركا سفوره یی
calaboose , n زیندان
calamander , n که له مه نده ر : ته خلیت داره
caladium , n هه له زه ک ئه مریکانی به لگ جوان
calamine , n کالامین:سلیکات یان کاربونا تا زنکی
calamitious , adj کاره ساتی ، ده ردی
calamitiously , adv ب کاره ساتی
calamitiousness , n کاره ساتیتی ، مال ویرانی
calamity , n به له نگازی ، سه رگه ردانی ،
که مباخی، قه لاکه ت ، گرداف.
بوبه لات، ده رد ، دژمات، تژمات ،
سه فیلی، کاره سات ، ئاسیو
calcaneal , adj پانی یی
calcaneum,n.pl.nea=calcaneus
calcaneus , n پانی
calcar , n رکێب
calcarate , adj رکێبکری
calcareous , adj کلسی
calceiform , adj شکل پێ پانی
calceolate , adj = calceiform
calcareously , adv ب کلسی
calcic , adj کلسی
calcicole , n هه له زی، کلسی
calciferol ڤیتامین دی
calciferous , adj چیکه رێ خوێ یا کالسیوم .
کاربونیتێن کالسیوم تێدایه
calcification , n کلسبون ، سوتی
calcifuge , n هه له زێ کلس نه خواز
calcifuguous , adj ژهه له زێ کلس نه خواز
calcify , vt , i کلس دکت
calcination ,n کلسکرن
calcine , vt , i کلس دکت
calcined , adj کلسکری
calcining , n کلسکرن
calcinosis , n نه خوشی نیشتنا خوێ یا کالسیومێ
ل سه ر پارچه یه ک یان ته فنه ک
له شی

calcite , n	کالسایت:کاربوناتێن به لوری ێێن کالسیوم
calcium , n	کالسیوم:هێمانه ک کیمیایی ، مێرتاله ک سپی ، بنیاتێ کلسێ
- hydroxide	قسلاو
- light	روناهی یا کالسیوم (سپی ئو گ ش
calcspar , n-	کالسپار:کاربوناتێن به لوری ێێن کالسیوم
calculable , adj	ژمار بار
calculate , vt , i	دژمێرت
calculated , adj	ژمارتی
calculatedly , adj	ب ژمارتنی
calculatedness , n	ژمارتنیتی
calculating , adj	هشیار
- machine	پێژمار، ژمێر
calculatingly , adv	ب ژمارتنی
calculation , n	ژمێره، هه ژمارتن، ژمارتن، ژمار
calculational , adj	هه ژمارتنی، ژماری
calculator , n	بژمێر ، ژمێرینک ، ژمێره ، ژمێریار
calculous , adj	نه ساخێ به رکێ گولچیسکێ . به رکی (گولچیسک)
calculus , n	ژماره زانی، شیکاری ئو ته کوزی ، شیکاری ئو ته ماماکاری
- of variations	ژماریاری یا شیکاری ئو ته مامکاری
- renal ..	به رکێ گولچیسکی
- urinary ..	به رکێ میزێ
caldron , n	قازان
caleche , n	عه ره بانه یا نخاف پێچ ، کولاڤێ ژنان
calefacient , adj , n	گ رمکه ر
calefaction , n	گه رمکرن
calefactory , adj , n	گه رمکه ر
calendar , n	رۆژنامه . سالنامه ، رۆژنامه
- clock	ده مژمێرا رۆژنامه یی کو رۆژێن حه فتی یان ئو هه یڤێ ژی دیار دکت
- day	ده م ژ نیڤا شه ڤێ تاکو نیڤاشه ڤادی
-month	هه یڤا رۆژی :یه ک ژ دوانزده هه یڤێن سالی
- year	سالا رۆژی : ژ یه کی چله یێ پاشی ده ست پێدکت،٣١چله یی پێشی ته مام دبت
calendar , vt .	رۆژنامه دکت
calendared , adj	رۆژنامه کری
calendaring , n	رۆژنامه کرن

calender , vt. , n.	حلی دکت، راست دکت ، نه رمکه ر، راستکه ر
calendered , adj	نه رمکری
calendering , n	نه رمکرن
calendric(al) adj	رۆژنامه یی
calends , n	ده ستپێکا هه یڤێ (رۆژنامه یاکه ڤنا رومانی)
calendula , n	ئازه ریون : هه له زه ک گولدار
calenture , n	تایا گه رمی یێ
calf , n	موزیک . گولک ، جونگه
- love	ئه ڤینی یا به ر به ختان
- one year old	که ندک
- skin	که ڤلێ گولکی
- threey ear old ..	جونه گا
caliber = calibre , n	پیڤ
calibrate , vt	دپیڤت
calibrated , adj	پیڤایی
calibrating , n	پیڤان
calibration , n	پیڤان
calices , n pl of calix	تویژ اندن ، به هاکرن، نرخاندن
caliche , n	که لپکێ کلسی
calico , n	خام، چیت، باسمه، په روکێ په مبی
calico bass , n	ماسی یه ک رۆیاری ئه مریکانی
calico bush ,n = mountain laurel	
calico printing , n	چاپکرنا په روکێ په مبو
californium , n	کالیفورنیوم هێما نه ک تیریژدار
caliginous , adj	تاری ، مژی
calipash , n	ماده یێ بن پشتا کیسه لێ (خوه ش خارنه)
caliper = calliper , n	ستوری پیڤ
calisthenic , adj	جانبازی
calisthenics , n	یاری یێن جانبازی
calix , n	ترارک
calk , vt. , n.	ده رزان دگرت، گرته کا ده رزان
calker , n	ده رزگر
call , vi , t. , n.	گازی دکت، بانگ . گازی
- a place (house) of	وارێ تێر سه ر ادان
- a port ...of ...	به نده ر کو گه می ده مه کی کورت دمینت
- at or on ...	به رده ست ، ده مێ خواستنێ
- ....of the sea	گازی یا ده ریایی : مه ره قا ... یتی یا ده ریایی

call to attention ئاگه هدار دکت
call back بز فرینتڤه
call down نفرینان لێدکت ، رسوادکت
call for پێدڤێت
call forth چێدکت ، (خو) لێکدت
call in question گومان دکت
call into being دئافرینت ، په یدادکت
call (somebody) names خه به ران دبێژت ، کرێت دکت
call on دخوازت ، سه رادت
call out قه ب دکت ، بانگ ددت ، هاواردکت
call over (names) ناڤان دخوینت
call a spade a spade ئه شکه را (کورت کرمانجی) دئاخڤت
call to mind (memory) دئینت بیرا خوه
call to order رێک ئو پێکێ دخوازت
call up هشیار دکت دکت سه ربازی (سه ربازدکت)
call upon هاوار دکت
cry help فه ریاد ، هاوار ، بانگرن ، گازیکرن
cry help from God لاڤا ، لاڤ لاڤ
call له خوه ستن
call number ره نوسا کتێبێ (کتێبخانه)
call payer بانگ ، بانگدان
callable, adj گازیبار
call boy, n خزمه تکارێ ئوتێلێ
caller, n گازیڤان ، سه ردانکه رگازیکه ر
- answerer بانگ هلدێر ، بانگێر
call girl, n دێهلا ته له فونی
call house, n کارخانه یا ته له فونی
calligrapher or caligraphist ده ستئیسه ر
calligraphy, n خوه شئێس ، ده ستئیسینا جوان
calling, n پشه ، پیشه گه ری ، گازیکرن
call کارتا سه ردانێ
calliope, n خودایا ره وانبێژی ئو هوزانا داستانی
ل نک گریکان
calliopsis, n = coreopsis
call loan, n ده ینێ له گه راندنێ ل سه ر داخوازێ
call money, n دراڤێ ده ینکری ب مه رجێ
له گه راندنێ ل سه ر داخوازێ
callosity, n دل ره قی
callous, adj, n نه هه ستیار، دل ره ق
- in the hand ره ق
callously, adv ب دل ره قی، ب درنده یی
callousness, n دل ره قیتی ، درنده یی تی
call rate, n به هایێ ها ڤلی (ده ینی)

call to quarters, n بوریزان لێدانا زڤرینێ (سه رباز)
callus, n چه رم یان تیڤلێ هشک
calm, vi مت دکت . کپ دکت ، هه دار دکت
- to ... down ئاشت دکت ، دهه درت، دحه وت
calm, n, adj ئاشت ، هه دان . هه دار ، مت
ستار، متی، هه دار ، هێمن ، ئار ام
هێسا، ئاسوده . سره وت
calmative, adj متکه ر
calmed, adj هه دری ، هه دراندی ، ستارکری،
متکری . هه دارکری
calming, n هه دراندن ، هه دارکرن ، ئاشتکرن،
متکرن ، ستارکرن
- down نه تره ، حه وین ، حه وان
calmly, adv ب متی، خوگر
calmness, n هه دان، متیتی ، خوگری ، هه دار
calori - پێشگره کوگه رم، گه رمی یه
caloric, n, adj تێن ، تین ، گه رمک . گه رمی
calorically, adv ب گه رمی
calorie, n تاوزه، یه که یا گه رمی یێ.
گه رموکه
calorific, adj گه رمی چێکه ر. گه رمی
calorimeter, n گه ر مپیڤ
calorimetric (al), adj ژگ ر مپیڤی
calorimetry, n گ رمپیڤی
calory, n = calorie
calotte, n کولاڤێ ئولداران
caloyer, n ره به نێ دێرا رۆژهه لاتێ
calt(h) rop, n هه له زه ک سه ر پان به ر درکه
calumet, n پاسکێ درێژ
caluminiate, vt پاشگوتنێ دکت
calumniated, adj بێ به ختیکری
calumniating, n بێ به ختیکرن
calumniation, n زمان ره شی
calumniator, n زمان ره ش
calumniatory, adj دره وی ، بێ به ختی
calumnious, adj بێ به ختی ، دره وی
calumniously, adv ب بێ به ختی
calumny, n ناوزران . گونه هبا رکرنا دره و، بێ
به ختی ، پولک
calvados, n نه خلیت مه یا سێڤێ یه
calvary, n نمینه نده ری یا خاچکرنا عیسا
پێغمبه ری ، درکلوخ . ئه شکه نجه
یا ده روونی

calve , vi (چێل) گوێلکی دزێت
calved , adj گوێلک زایی
calves,n pl.of calf گوێلک
calving , n گوێلک زان
Calvinism , n کالڤینی : باوه ری یا تیره ک ژ ئایینێ پروتستانتی کو چاره نڤیسا مروڤی به ری بونا وی نه خشه کری یه
Calvinist , n باوه ر کارێ کالڤینی
calvities , n که چه لی
calx , n شکه سته یا شوشه یی ، کلس
calyceal,adj=calycine
calycs,pl of cal y x
.calycine , adj ڤه پوچکی
calycle , n = epicalyx
calyptra , n کولاڤ (کلارک)
calyx , n ڤه پوچک
cam , n گرکا چه رخێ ، کام
camaraderie هه ڤالی یا کوڕ
camarilla , n دار ئو ده ست
camas (s) , n هه له زه ک زه باتی
camber , vi , t , n ڤه لوز دکت ، ڤه لوزی
- beam تیرێژا ڤه لوز
cambered , adj ڤه لوزکری
cambering , n ڤه لوزکرن
cambial , adj ژ چینا خانه یێن ناڤبه را تیڤلێ داری ئو داری ب خودا
cambist , n پاره گوهورینه ری یان پسپوری پاپارا
cambium , n چینا خانه یان ناڤبه را تیڤلێ داری ئو داری ب خودا
cambrian , n که ڤنترین ده مێن روژگارێن که ڤن ، ویلزی
cambric , n په روکێ په مبی یێ ته نکێ سپی
- tea چائو شیرێ گه رم
came(p,of come) - هات
back ڤه گه ریا ، ڤه گه ری
camel , n هوشتر ، حێشتر . ده ڤه
- herd سه روان
- male ... لوک
camel's hump , n کوپاره
cameleer , n حێشترڤان
camellia,=camelia , n گولا کامیلیا ، دارێ کامیلیا (گول سپی یان سور)

camelman , n حێشترڤان
camelopard , n حیشترگا ، ستێرا حێشترگا
camel's hair , n پورتێ حێشترێ ، ته ڤنێ پورتێ حێشترێ
camel's-hair , adj ژپورتێ حێشترێ چێکری
camembert , n په نیره
cameo , n به رێ هێژایێ نه قشکری
camera , n ژور ، کامێرا ، وێنه گر
-in ... ل ئۆفیسێنگه یا دادوه ری ، ب نهێنی
cameral , adj پێوه ندیداری ژورا دادوه ری
cameraman , n کامێره ڤان
camion=bus, n لوری ، به س
camisole , n ساقوێ کورتێ ژنان ، بن کراسێ کورتێ ژنان
camlet , n ته ڤنه ک پورتێ حێشترێ
camomile,n(also:chamomile) بابونه ، به یبون
camorra , n به د نژده
camou flage , n, vt ته لده ، ڤه شارتن، ڤه دشێرت
camouflaged,adj ڤه شارتی
camouflaging,n ڤه شارتن
camp , n , vi کێرنه هاتی، نێریان، هوبه، زوم، وار، سه ربازگه ، له شکه رگه ، واردکت
- bed ته ختێ بچوکێ گوهێزبار
campaign , n په لامار . هه له ت . بزاڤ ، شه ر . خه بات
- ribbon شه لیتا شه ری
campaniform,adj زه نگی
campanile , n برجا زه نگلان
campanology , n زه نگزانی
campanula,n=bellflower
campanulate, adj = campani form
campestral , adj زه ڤی یی گوندی
camp fever , n تایا سه ربازگه یا(ره شه گرانه تا)
camp fire , n ئاگرێ سه ربازگه یی، وارئاگر
campfire girl , n ئه نداما جڤاته ک نیشتمانی یا کچان
camp follower , n دیڤه لانکێ سه رباز گه ، حیز به رده ستێ وارێ ، پشتگر
camphene , n مادده یه ک وه ک کافوری

campily , adv . ب کێرنه هاتی
camphine , n تێکلیٚ یا کحول ئو ده ره بن، (کو دته قت)
camphire , n خه نا
camphorate , vt کافور دکت
camphorated , adj کافورکری
camphorating , n کافورکرن
camphore , n کافور
- ball ته پکا کافور : کافور ئو نه فتا لینه بۆ پاراستنیٚ ژ مرگی
- ice پێکها تته ک مومي یه ژ کافور ئو مومیٚ سپی
camphoric , adj کافوری
campion , n کامپیون : ته خلیت هه له زه ک گولدار . گول دیوار
camp meeting , n جقینا ئاینیی ل ده.ڤه یان ناف کونیدا
campo , n ده شتا گیاکری
compose , n مه هره جانا ده ڤه ری یا دیده ڤانان
campo santo , n گورستان
campstool , n رونشته کا سفک پێچی
campy , adj کێر نه هاتی
campus ,n ئه رد ئو ئاڤاهي یا زانکو یان زانستگه یێ
camshaft , n کام شه فت : شڤا کامی
camwheel , n کام چه رخ
can'n , vi , t قوتو ، قوتی. ته نه که ، قوتیک، دشێت ، قوتی دکت
Canaanite , n , adj که نعانی : ملله ته ک فه لستینی
canada thistle , n ستری یا زه ڤی یا
canaille , n جه رده
canal , n جوگه ، پرناڤ ، قه م ، جو، جوکه ند ، جوک، نوکه ند
- sub terranean کاریز
canal , vt . جو چێدکت
canal(l) ed , adj جوچێکری
canal (l) ing , n جو چێکرن
canalization , n جوکرن
canalize , vt , i جو دکت
canalized , adj جوکری
canalizing , n جوکرن
canard , n گوته گوتا دره و
canary , n سه مایه ک فره نسی که ڤن، که ناری ، بالنده ئو گراڤ

- seed توڤیٚ بالنده یان
- yellow زه ریٚ له کری
canasta , n که نه سته : ته خلیت یاری یا کاغه زان
canaster , n توتنا خراب
cancan , n ته خلیت داوه ته یان سه مایه
cancel , vt پوچ دکت ، رادکت ، هه لدوه شینت
cancel , n پوچکرن ، راکرن
cancellation , n راکرن،پوچکرن،هه لوه‌شاندن، لابرن
cancelled , adj راکری ، هه لوه شاندی ، پوچکری
cancelling , n. هه لوه شین
cancer , n په نجه شێر ، شێر په نجه ، تیراڤه
cancerate , vi , t تیراڤه دبت ، په نجه شێر دگرت
cancered , adj په نجه شێرکری
cancerous , adj که رکنجی ، په نجه شێری
canceroid , adj په نجه شێری
candelabra , n مومدان ، فنداک
candelabrum , n مومدانا چه ند لق
candent , adj گه ش (ژ گه رمی یێ)
candescence , n گه شبون
candescent , adj =candent
candid , adj راستبێژ ، پاک ، راست ،دروستکار
- camera نه سته ق ، کامێرا یا بچوک
candidacy , n ناڤکرن
candidate , n به ربژار، ناڤ لێکری ، ده ست نیشان ، ناڤکری ، ناڤ هاتی
candidature , n به ربژ اری،ناڤکرن(بۆ هه لبژارتنیٚ)
candidly , adv ب دروستکاری
candidness , n دروستکاری
candied , adj شه کرکری
candle,n , vt شه مالک، موم،فند، هێکنێ سه ح دکت
- not fit to hold a ..to ناگه هتیٚ
- not worth the.... نه هێژ ایی هه می زه حمه تیٚ
- to burn the...at both ends خه باته ک مه زن دکت

candle foot موم پێ
candle holder = stick فنداک . مومدان
candle light , n روناهی یا مومێ
candlemas , n رۆژا دویی سباتێ : جه ژنا پاکرنا
مریه مێ دایکا عیسا پێغمبه ری
candle power , n. تینی روناکی
candlewick , n فتیلکا مومی
candlewood , n دارێ مومکی
candour , n بێ لایه نی ، نه شکه رایی . دروستکاری
راستی ، دل سوزی
candy , n , vt , i شیرانی، شه کروک، شرین دکت شه کردکت
- of grapes سجوق
- tuft گولا نه نده لوس
candy , vt , i شه کردکت ، شرین دکت
cane (s) , n قامیش ، دار، قه یسک ، گوپال ، چوماغ
. شه کرا قه ند ، حه یزه ران
canebrake , n ده حلێ له ڤه نی یان حه یزه رانی
canella , n تیڤل . که لپک
caner , n زلک یان له ڤه نێ کورسیکا
cane sugar , n شه کرا له ڤه نی
cangue , n (ستو) به ندانێ یان نیرێ گرانێ دارێ
تاوانباران
cane , vt لیددت (ب داری) ، جه لده ددت
canine , adj , n کیلبه : که لبه ، قیل، سه یی
- teeth کیلبه ، ددانێن کیلبه
Canis Major , n سه یێ مه زن
Canis Minor , n سه یێ بچوک
canister , n قوتیک
canker , n , vt په قژی ، قونیر . دومبه ل، کول دبت
cankered , adj کولبویی
cankering , n به له کیتیهه لقرچان، په قژین ، کولبون
cankerous , adj قونیری
canker worm , n کرموکه یێ داری
canna , n گیایه ک یه کسانه که ری گولدار به لگ
پان
cannabin , n شریزه ک ژه هری ژ کندرێ هندی دئیت
ده ر
cannabis , n کندر ، که ندر
canned , adj تومارکری ، قوتیکری
cannel coal , n ره ژی یا زفتی
canner , n قوتیکه ر
cannery , n قوتیکرنگه

cannibal , n , adj مروڤ خوه ر
cannibalism , n مروڤ خوه ری
cannibalize , v , t ڤه دکت بۆ ب کارئینانا پارچه یان ،
مروڤی دخوت
cannibalized , adj پارچه ب کارئینایی
cannibalizing , n ب کارئینان ـ(پارچه)
cannily , adv ب ژیری
cannikin , n قوتیک ، کاسک
canniness , n ژیریتی
canning , n په سته ره ، قوتیکرن
cannon , n توپ
cannonade , n , vt , t توپ بارانکرن، توپ باران دکت
cannonaded , adj توپ بارا نکری
cannonading , n توپ بارانکرن
cannon ball , n بومبا ، هاڤێژا توپێ
cannon bone (لولاقا ستورا) پێ هه سپی
cannoneer , n توپچی . توپڤان
cannonry , n توپخانه
cannot نه شێت
cannula , n ده رزی (بۆ کرن ناڤ وده رکرنا
ناڤه کی یێ)
cannular , adj لوله یی
canny , adj هشیار، دوربین ، په ندیار ، ژیر
canoe , n , vt به له م، ب به له مێ دچت
canoeist , n به له مڤان
canon , n ئولدار ، یاسا
- law یاسایا دینێ
canonical , adj ئولداری ، یاسایی
- hours ده مژ میرێن په ستنێ
canonist , n یاسازانێ دینێ
canonize , vt پیروز دکت
canon law , n یاسایا دینێ
canopic , adj ژ(کانوپوس) باژارێ که ڤنێ مسرێ
- jar جه رێ ڤه رفوری
canopus , n کانوپوس : باژارێ که ڤنێ مسر
canopy , n کولله
canorous , adj ده نگ خوه ش
canorously , adv ب ده نگ خوه شی
canorousness , n ده نگ خوه شیتی
cant, n , adj خوه هر ، دورژ ، لاری، نشیڤی ،
زمانێ تایبه تی یێ پیشه یی، ڤلین
یان هاڤێتتا نشکی

cant , vt . i دو رزیی دکت . دهافیت (ژنشکه کیفه) پار سیکی دکت

cantabile , adv . ب سترا نبیژی

cantalever=canti lever

cantaloupe , n شه ماموک ، گوندور

cantankerous , adj شه رفروش

cantata , n چیروکا سترانی

cantatrice , n سترانبیژ (ژن)

cant dog , n = peovey

canteen , n شوشه‌هیزدزقاف ، فروشگه ، مه شک

canter , n پارسیک

canterbury bell , n زه نگلا کانتربه ری، هه له زه که وه که زه نگی

cantharis,n,pl,cantharides ته خلیت پیتکه

cant hook , n چنگالێ خوه هر

canthus , n کوژی ین هوندوری ین چاڤی

canticle , n ستران

cantilever , n کانتیلیفه ر:به ر پالکا ته وات ژ لایه کێ

- bridge پرا کانتیلیفه ر

- crane کرنین : هه لگرا کانتیلیفه ر

cantillate , vt . دسترینت

cantillated , adj ستران گوتی

cantillating ., n ستران گوتن

cantillation , n سترا نبیژی

cantina مه یخانه ، کورتان

cantle , n پارچه ، له ش ، که ڤانه یا پاشی یا خورجه زینی

canto , n سرود

canton , n هه ریم . ده ڤه ر

cantonal , adj هه ریمی ، ده ڤه ری ، ناوچه یی

canton crepe , n په روکه‌ک ئاڤرمیش ته نک قورمچی

canton flannel , n په روکه‌ک په مبویی ، رزیه‌ک پورت

cantonment , n سه ربازگه

cantor , n سه رتیپی سترانبیژان

cantus , n سرود

canty , a که یفخوش ، شاد

canvas , n سیوه یل

canvas = canvass , n که ڤال

canvasback , n وه رده کا په ژی یا ئه مریکانی

canvas (s) ed , adj که ڤالکری

canvas (s) ing , n که ڤالکرن

canvass , vt , i (ل هه لبژارتنێ) ده نگان دخوازت

canvasser , n ده نگ خواز

cany , adj له ڤه نی

canyon , n زانگ .گه لی‌نهالا ته نگ ، خه ره ند

canzone , n هوزانا ستران ئاوازا هوزانا ستران

canzonet , n سترانا سڤک

cautchouc , n لاستیک

cap , n , vt. کولاف، کوپیتک، به رزی، ته کوز دکت ، به رزبت ، بلند دبت

- and gown جلێن زانکویی

- in hand چیز کرن ، چیز

- to .. the climax ژ گوپیتکێ ده رباز دبت ، ژ راده یی دبورت

- to set one's .. at or for راد کێشت ، ڤێت دکت

capability , n پێکاری، توانایی، شێ ئکیرین شیان

capable , adj لێهاتو ، ژێهاتی ، توانا ، پێکار

capacious , adj فراوان ، به رفره هـ ، فره هـ

capaciously , adv ب فره هی

capaciousness , n به رفره هی ، فره هی

capacitance , n بارگه گری

capacitate , vt ژێها تی دکت ، دکارینت

capacitated , adj ژێها تیکری

capacitating , n ژێها تیکرن

capacitive , adj فره هی دار

capacitor , n بارگه گر ، خه ستکه ر

capacity , n فره وانی ، به یاف ، وزه ، کارین شێ، شیان، فره هی

- filled to .... ته ژی

cap - a - pic , adv ژ سه ری تاکو پێ یی (بنی)

caparison , n , vt . شه ڤه به ند، جاجما خورجه زینی، کنج دکت (جلێن هه سپی)

cape , n پوشی ، شال ، سه ر

caplin , n ماسی یه ک بچوکه

caper , vi , n بازدت، بازدان

to cut .. s, to cut a... شایی دکت (ژ که یفا) خرپویی

capercaillie , n پور (بالنده)

capeskin , n که ڤلێ سڤکێ نه رمێ په زی

capered , adj لیتک ها ڤێتی

capering , n لیتککرن ، بازدان

capias , n فه رمانا گرتنێ

capillaceous , adj مویی

capillary , n گه نده مو، دیارده یا ریشالی یان مویی ، گه له ک زراف وه ک مویی

- action موکاری

- attraction هه ڤکێشی یا مویی

capillary pressure ,n مو په ستان
capillary tube , n لوله یا مویی
capillary vessel , n ده ماریْ مویی
capital , n , adj سه‌رباژێر، سه رمایه، پاته‌خت،
- letter تیپا مه زن
- levy سه‌ره کی باجا سه رمایه
- principality میرنشین
- punishment سزاییْ سێد اره کرنیْ (مرنیْ)
- ship گه می یا سه ره کی یا شه ری
- stock سه رمایه ییْ هه ڤکار
capitalism , n سه رمایه داری
capitalist , adj , n. سه رمایه دار
capitalistic , adj ژسه رمایه داری
capitalize , vt , i چاپ‌دکت یان دنڤیست ب تیپێن مه‌زن، سه رمایه دکت
capitally , adv . ب کوشتنی
capitate , adj سه ری
capitation , n باجا سه ران ، سه رانه
capitol , n ئاڤاهی ییْ که ڤنیْ په رله مانی ل روما ئاڤاهی ییْ په رله مانیْ ئه مریکی
capitoline , adj په یوه ندیداریْ کاپیتول
capitulate , vi . چیز دکت‌ته سلیم دبت
capitulation , n چیزکرن
capitulum , n سه ره ک په راسی
capon , n که له شێر (گونوکری بۆ خارنیْ)
caponize , vt (که له شێری) گونو دکت
capote , n ساقو، قاپوتیْ ب کولاڤ ، کولاڤ
capped , adj کولاڤکری
capper , n تملوک
capric,(acid) , adj ژ ترشی یا نیڤشکی یان رونیْ گویزا هندی
capping , n سه رده ڤک
capreolate , adj بازنوکدار
capriccio , n ئاوازا سه ربه ست، هه وه س، ڤیلبازی، یاری په یینکرنا، ده ستکاری یا هێژیریْ
caprice , n ماد گوهێری ده رونی
capricious , adj ماد گوهێر
Capricorn , n که هرک، گیسک ، برجا گیسکی
caprification , n له زاندنا گه هشتنا هێژیریْ ب کونکرنا پیتکیْ – مازیْ
caprifig , n. هێژیرا چولیْ
caprine , adj. بزنی
capriole , n , vi بازدان ، بازدت (هه سپ)
caproic acid , n ترشی یا کاپرویک
caprylic acid , n ترشی یا کاپریک
capsicum , n بیبه رک ، ئیسوت
capsidae ,n پیشی یا سیڤیْ
capsize , vi , t وه ردگه رت
capsized , adj وه رگه رایی
capsizing , n وه رگه ران
capstan , n دستار ، برمیلیْ زڤره ک
capstone , n کوپیتک
capsular , adj قوتیکی . که پسولی
capsulate , adj که پسولکری
capsule , n که پسول ، کیسک
capsuled , adj که پسولکری
capsuling , n که پسولکرن
capsulize , vt که پسول دکت
captain , n , vt سه روک، رێبه ری دکت
captaincy , n سه روکیتی
captainship , n سه روکیتی
caption , n , vt . ناڤنیشان . باوه رنامه، پسوله، ناڤنیشان دکت
captioned , adj نا ڤنیشانکری
captioning , n نا ڤنیشانکرن
captious , adj گازنده کار
captiously , adv ب گازنده کاری
captiousness , n گازنده کاریتی
captivate , vt رادکێشت ، دگرت
captivated (by) adj دێوانه ، شه یدا
captivating , n گرتن ، شه یداکرن
captivation , n شه یدان
captive , adj , n گیروده . ڤه به ستی ، گرتی
- balloon بالونا گرێدایی
captivity , n دیلی
captor , n گرته ک
capture , n دیلی ، گرتن
capture , vt ڤه دگرت ، دگرت
captured , adj گرتی
capturing , n گرتن
capuche , n کولاڤیْ برنسی
capuchin , n مه یمونه ک پرچ کولاڤی ، برنسیْ ژنانره به ن یان ئولدار(که پوسی)
capybara , n به رازیْ ئاڤیْ
car , n ترومبێل ، گوهێزوک

carabin (e), n = carbine
caracara, n هه لویه ک باشورا ئه مریکا
caracole, n نیف گه ر
carafe, n گوگم
caragana, n ته راشه ک شاخکی
caramel, n شرینایی . شه کرا سوتی
caramelize, vt, i که ره میل دکت (بشه کرێ)
caramalized, adj که ره میلکری
caramalizing, n که ره میلکرن
carangid, n ته خلیت ماسی (شاپه ر درک)
carapace, n قالکێ ره قێ ده رڤه ، مه ر تالێ شاخی یان هه ستی یێ پشتا کیسه له
carat, n قیرات
caravan, n کاروان . که روان
- chief (head) کاروانڤان
- serai خان
caravan, vt ب که روانی دچت
car (a) vel, n گه می یه ک بابره کی بچوک
carb -, carbo - پێشگره کو کا ربون یان کاربونی یه
carbide, n کاربابد: پێکهاتنا کاربون ئومیزتاله کێ
carbine, n تفه نگ
carbinol, n کاربینول : میتانول ، کحولا میتانولی
carbohydrate, n ماده یه ک ژ کاربون ئو هایدروجین و ئوکسجین . کاربوها یدرات
carbolated, adj تێرکری ب ترشی یا کاربولیکی
carbolic acid, n ترشی یا کاربولیکی (فینول)
carbolize, vt. تێکلی ترشی یا کاربولیکی دکت
carbon, n کاربون ، ره ژی
- black ته نی
- copy رونڤیسا کاربونی
- dioxide, n دووه م ئوکسیدێ کاربونی
carbonaceous, adj تێر کاربون
carbonado, n ئه لماس یان دورا ره ش
carbonate, n, vt خوێ یا ترشی یا کاربونی دگوهورت ترشی یا کاربونی، تێر دووه م ئوکسیدا کاربونی دکت
carbonated, adj تێرکری ب دووه م ئوکسیدێ کاربونی، کاربوناتکری
carbonating, n گوهورین بۆ ترشی یا کاربونی، تێرکرن به دووه م ئوکسیدا کاربونی
carbonation, n تێرکرن ب دووه م ئوکسیدێ کاربونی، کاربونا تکرن
carbon 14, n کاربون ١٤ : هه ڤتایێ کاربونی تیرێژداره
carbonic, adj. کاربونی
carboniferous, adj. کاربونی . ره ژی چێکه ر، ره ژیدار
carbonization, n ره ژیکرن
carbonize, vt, i ره ژی دکت
carbonless, adj بێ کاربون
carbon monoxide یه که م ئوکسیدێ کاربونی
carbonous, adj کاربونی ، ره ژی یی
carborundum, n کاربوره ندوم: پێکهاتی یه ک گه له ک ره قه
carbuncle, n یه ل ، یه رنگ ، پرزک
carburet, vt کاربون دکت ، بایی یان غازێ تێکلی به نزینێ دکت
carburetion, n کاربونکرن
carburetor (carburettor),n کاربونکه ر
carcass, n لاک ، که له خ
carcin - پێشگره کو تیراله
carcinogen, n تیراله که ر
carcinoma, n تیراله ، شێرپه نجه
carcinomatosis, n تیراله یا هه می گرتی
carcinomatous, a تیراله یی
card, n, vt رۆپشت ، کاغه زا له یزتنێ ، کارت ، ڤه چر، ڤه دچرینت
- .. of admissi on کارتا ده رگانه
- a doubtful...... ئاوا یان مه لهه زا کو پشت راست سه ر ناکه ڤت
- a sure .. ئاوا یان مه لهه زا پشت راست ب سه ر دکه ڤت
- one's best ... ئاوایێ باشترینێ سه رکه تنێ
- on the ... s کو چێدبت
- to have a ... up one's sleeve مه لهه زا نهێنی یا یه ده گ
- to leave .. s (on) سه ردان دکت
- to play one's .. s well تازه دخه بتت
- to put one's ..son thetable هزر و مه لهه زا ئه شکه را دکت
cardamon, n هێل
cardboard, n کارتون
carded, adj ڤه چراندی
- wool هری یا ڤه چراندی ، شه هکری
cardi - پێشگره کو دله
cardiac, adj دلی
- arrest دل راوه ستان

- muscle ماسولکە یا دلی
cardialgia , adj دل ئیش ، دل سوتک
cardinal , adj , n سه ره ک ، سوریێ به رزه یله ، سه روکی، کاردینال
- number هه ژمارا ره سه ن ۱ ، ۲ ، ۳
- points درێن ره سه ن:باکور،باشور روژهه لات ، روژ ئاڤا
- red سوریێ زه رکری ، زه ر سور
- virtues ئاڤروین ره سه ن
carding , n ڤه چراندن ، شی
cardio - پێشگره کو دله
cardio -accelator centre,n ئاڤیه ندا له ز اندنا دلی
cardioblast , n خانه یا بنیاتی یا دلی
cardiogram , n وێنه یێ دلی
cardiograph , n وێنه گریێ دلی
cardiography , n دل خێزی
cardiological , adj پێوه ندیداریێ دلی
cardiologist , n دل زان
cardiology , n دل زانی
cardiomyopathy , n نه ساخی یا ماسولکه یا دلی
cardiopathy , n هه ر نه ساخی یه ک دلی
cardioplegi a , n دل ڤالنجی
cardiopulmonary resuscitation , n ڤه ژ یاندنا دل وپشی
cardio - respiratory , n پێوه ندیداریێ دلی ئو ریزکا پشینیێ
cardio - tonic , n زنده بونا تنگژینا ماسولکه یا دلی
cardiovascular, adj پێوه ندیداری دلی ئو بورگه یێن خوینیێ
carditis , n دل کولبون
cardoon , n هه له زه ک دریکی
cardsharp (er) , n فێلباز دله یزتنا کاغه زاندا
care , n ئاگاداری ، بایه خدان ، منه ت ، په روا، رژدان، پیته ، هێر سدان ، سه خبیر. هاش، های، هشیاری ، گوهداری، چاڤدایه. خود انکرن. جه ڤا، سایه چاڤدێری ، باک
care , vi پوته پێ دکت . گوهداری دکت، خه م ژێ دخوت
cared , adj سه خبیریکری
careen , vt . خوه هربیت
career , n کار، پیشه ، سیلکه
carefree , n بێ خه م ، بال هێنسا ، سه ر سڤک
carefreeness , n بێ خه می
careful , adj مقات ، زنهار . هایدار ، چاڤ ڤه کری : هشیار ، وریا ، پێشبین
- examination پونژی
carefully , adj ب هشیاری
carefulness , n ئاگه هی، بێ داری ، هشیاری، هشیاربون
careless , adj خاویلکه . که م ته رخه م بێ هشیاری
carelessly , adv ب بێ هشیاریتی
carelessness , n خه مساری . هولی ، فه راموشی ، بێ هشیاریبون
carer , n سه خبیر کار
caress , n . vt خوشبون.ماچیکرن. ماچی دکت
caretaker , n ڤه ویت ، راسپێر
- government حکومه تا ده مداری
carfare , n کریێ یا سواربونێ
cargo , n بار
- carrying بار کێشی
- ship بار گه می . که شتی یا باری
carib , n کارب : مرۆڤه ک ژ گه لێ هندی یێ سور ل ڤه نزویلا ئو به رئاڤا کاریبی
caribe , n ماسی یه ک زیا ندارا یا شورا ئه مریکا
caribean , n کاریبی
caribou , n په ز کوڤی یێ باکورا ئه مریکا
caricature , n , v , t مه زنکرنا وێنه یی.هونه را کاریکا توری، وێنه یا کاریکاتوری دکت
caricaturist , n وێنه ڤانێ کاریکاتوری
caries , n کلوربون، ددان کونی. هه ستی کونی
carillon , n زه نگلێن پێکڤه لێدن
carina , n ئاڤاهی وه ک چیایی
caring , n سه خبیر یکرن
carioca , n سه ما یان کوڤه ندا سامبا
cariole , n عه ره بانه یا یه ک هه سپ دکێشت
carious , adj کلوری
- teeth ددانێن کلور
carking , adj شه پرزه ، په ریشان
carline , n پیره ژن
carling , n ده رازینکا دریژا گه می یێ
carload , n باریێ گوهێزوکێ
carman , n هاژوێ گوهێزوکێ
carmelite , adj ره به نێ یان ره به نا که رمه لی
carminative , adj بابر(ژ ئورکی یان ریڤیکێ)، ده رمان
carmine , n , adj سوریێ تاری ، قورمزی

[redacted]ic , adj قورمزی
[redacted]ge , n کوشتار
[redacted]l , adj فیتکار ، هار ، ره گه زی ، له شی
[redacted]list , adj مرۆڤێ ره گه زی
[redacted]lity , n به لقتین، گونه یی ، ره گه زی ، له شی
[redacted]ssial , adj , n ددانێن تیژ ، بڕ
- [redacted]h ددان بڕ
[redacted]tion , n قه ره نفل ، مێخه ک ، سورێ ڤه کری
[redacted] carneli به رێ سورێ هێژا
[redacted]val , n شایی
[redacted]vore , n گوشت خوه ر
[redacted]vorous , adj گوشت خوه ر
[redacted]tite , n کارنوتایت : کانه ک تیریژدار
[redacted](e)y,or carnie, n به زمگه یا گه روک
[redacted]b , n خرنوب ، خور نیفک ، خرنوک
[redacted]che , n عه ره بانه یا نایاب
[redacted] , n , vi , t سترانا شه هیانه ، دسترینت نه خاسمه ل جه ژ نازاییني
[redacted] , n که نه ن (ل بلیاردێ)
[redacted]ene , n بویه یا زه ر یان سورێ دناڤ هنده ک ته ڤناندا
[redacted]noid , n , adj بویه یا گێزه ری
[redacted]tid,n.adj,(artery سور ده مارێ ستوکری
[redacted]sal , adj شه هله وه ندی
[redacted]se , n , vt شایی یا بێ سه ر و به ر ئو تێر ڤه خوارن . گه له ک ڤه دخوت
[redacted]l , n . = carrousel
[redacted]r , n ڤه خوه ر
[redacted]p , vi , n ره خنه ئو گازنده دکت(بێ ته گه ر)، مێک
[redacted]pal , adj , n زه ندی ، هه ستی یێ زه ندی
[redacted]pale , n هه ستی یێ زه ندی
[redacted]park , n مولگه
[redacted]pel , n خرزک : یه که یا مێ ئه نداما گولێ
[redacted]pelate , adj خرزکری : مێ ئه ندا مکری
[redacted]penter , n دارتراش ، دارتاش
[redacted]pentry , n دار تاشی
[redacted]per , n لیگر ، گلیمه ند
[redacted]pet , n . vt قالی، تێژک، مافور، به رک، کلیم، ته ژ، راداخت، ره خنه دکت، سزا دکت،
- bag پارزین
- on the ل سه ر به رکێ به:سزاکری. گلیکری
- napless ... ته ژ
- pileless ... ته ژک
carpetbagger , n پارزیندار:بیانی یێ رامیاری یێ دکت
carpet beater , n کوته کا مافوری
carpeting , n مافور، که رهسته یێ چێکرنا مافوران
carpet knigt , n سوارێ خوه شی یا
carpet maker , n به رک چێکه ر
carpology , n میوه زانی
carpus , n زه ندێ ده ستی ، هه ستی یێ زه ندی، بازندا ده ستی
carrageen , n که ڤزا ده ریایی
carrefour , n مه یدان ، دوریان
carrel , n ژورکا ل ناڤبه را ته خچکاندا (ل کتێبخانه یا)
carriage , n عه ره بانه، گو هێزوک ، بار
- forward کارێن کرێ ل سه ر کری یاری
- free کارێن کرێ ل سه ر فروشیاری
caric bend, n گرێکا دو وه ریسان
carpophagous , adj میوه خوه ر
carpophore , n خرزک هه لگر
carport , n سیڤانده یا ئوتومبیلێ(بۆ سیبه رێ)
carried , adj هه لگرتی ، راکری
carrier , n هه لگر ، باربر ، بارهه لگر
- pigeon کوترا نامه بر
carrion , n , adj جه نده ک ، گه نی ، مردار
- crow قرا گه نی
carronade , n که ڤنه کورته توپ
carrot , n گێزه ر
- the stick and the.... ب دار وگێزه ری
carroty , adj سه رسور ، گێزه ری
carrousel , n نیشاندانا سواران
carry , vt , i , n. هه لدگرت ، رادکت، مه ودا
- to ... all , every thing or the world before one ته مام ب سه ر دکه ڤت
- to ... arms چه کی هه لدگرت، سه ربازی دکت
- to .. back دئینت بیرێ
- to .. forward دگوهێزت
- to .....into effect , practice ب جه هـ دئینت
- to ... off ب خورتی دگوهێزت، سه ر دکه ڤت ، دمرینت
- to ... on پێڤه دچت ، به رده وام دکت
- to .. on business کار دکت (پیشه سازی)
- to .. on with ته ڤینی یێ دیار دکت

- to... one's point مزرا مروڤی ب سه ر دکه ڤت
- to ... out بجهـ دئینت
- to ... over پاش دئیخت ، دگوهێزت
- to .. the day ب سه ر دکه ڤت
- to ... through بنه جه دکت ، هاری دکت
- to ... weight قایل دکت
carrying , n هه لگرتن
cart , n عه ره بانه یا دو چه رخ
cartage , n گوهازتن ب عه ره بانه ییَ ، کریَ یا گوهازتنیَ ب عه ره بانه ییَ
carte , n کارت ، کاغه زا له یزتنیَ
- blanche ده ست هه لاتی یاره ها
cartilaginous , adj. کرکروکی
cartel , n یه کیه تی یا پیشه گه ران
carter , n هاژوییَ عه ره بانه ییَ
cartilage , n کرکره ، کرکروک ، قرقروک
cartographer , n نه خشه زان
cartography , n نه خشه زانی
cartoon , n کارتون، وینه : کاغه ر
cartridge قالک، فیشه ک
- belt ره خت
- clip جه رجور
cartulary , n توما رزن دیریَ
cartwheel , n چه رخاعه ره بانه ییَ
cartwright , n عه ره بانه چیکه ر
caruncle , n دوچک
caruncular , adj دوچکی
-horse نه خته ، یه خته
carve , vt , i دکولت
carved , adj قوقلاندی
carver , n راویژه ک
carving , n کولیار، راوێشتن، چنیکرن
casa , n خانی، مال
casaba , n رشراف، شیپ، زستانی
cascade , n سولاف، سول
cascara , n ده ر مانه ییَ زکچونیَ(ژتیڤلیَ گوسنجی)
- buckthorn گوسنجیَ زکچونیَ
case , n , vt قوتیک، قوتی، پرس، بار، دوز نامه، دکت ناڤ قوتیکیدا ، دنخیڤت
- book , n توما را پرسان
- history دیروکا پرسیَ
- law ریزکا به ریَ
- in any .. چه وابت
- in ... of نه گه ر ، هه که
- in this (that) . هه که ئه و راست بت
-tomake out one's .. دیار دکت کو ئه و راسته
- to state one's .. دوزاخو دیار دکت
caseate , vi دبت په نیر
caseation , n په نیربون
casein , n په نیرین
caseinog en , n په نیر چیکه ر
casemate , n ژورا ئاسیکری یا هاڤێتن ئو پارا ستنا توپان
casement , n په نجه رکا ده ری، په روان، په نجه رک
caseous , adj په نیری ، په نیر بیوی
casern (e) , n سه ربازگه
case system , n پرس هینکرن
casework , n ڤه کولینا ژیننامه
cash , n, vt , i پاره ددت یان دستینت ئه خت بپاره
- and carry بده ئو ببه
- book ده فته را پاران
- down پاره دانا ده م و ده ست
- transaction درا ڤکاری
cashew , n داریَ گویزا زونگیَ
cashier , n گ نجه ڤان ، خه زنه دار
- 's check چه کیَ به نقیَ
cashmere , n په روک یان هری یا ئه رم، که شمیر ، شالیَ که شمیر
cash register , n تومارا پاره دانیَ
casing , n قالک
casino , n کازینو (یانه یا قوماریَ)
cask , n که موله ، کوپ ، دار بازه ، داریه ست ، برمیلیَ دار
casket , n سندوق
caspian, n , (sea) ده ریاییَ قه زوین
casque , n خوده ، کومزرخ
cassation , n راکرن ، هه لوه شاندن
cassava , n کاسافا : ئه خلیت هه له زه ک خوراکی یه

casserole , n دیزە : كە سە رول : ئامانە ک كۆرە ، خوارنا ىناف فى ئامانیدا

cassette , n كاسێت

cassino , n یاری یا كاغە زان

cassock , n كراسێ رە بە نی ، رە بە ن

cassowary , n بالندە یە ک وە ک هێشترمایی

cast . vt , i , n. ىوە رێنت ، لە ىوە شینت دهاڤێت ، سییە ر. كەستە ک، قالب، دارێژە، دارشتە

- to _ a ballot دە نگ ىدت

- to _ about لێنگە رت

- to _ away نوقی ىكت (گە می یێ)، دهاڤێت

-to __down زە هێ ىكت سست دكت ، نزم ىكت

-to __on رێزا پێشی چێدكت

-to _ off ئازا ىكت، ژێ ڤە ىرە ست

- to _ out دە ر ىخت

- to _ up كوىكت(ژماریاری) هە لدگرت، بلند ىكت

cast , adj هاڤێتی

castanet , n , s چنگ ، جە جە مک ، جامجا مک

castaway , adj , n ئازاكری ، هاڤێتی

caste , n چینا ئولی ، تیرە

castellan , n ڤە رماندارێ گە لە یێ

castellated , adj تە لاركری ، ئاسێكری

caster , n چە رخكا كورسیكێ ، دارێژە ک

castigate , vt سزادكت

castigated , adj سزاكری

castigating , n سزاكرن

castigation , n سە رکونە كرىن ، گازندە كرن

casting , n هاڤێتن ، دارشتن

- bottle شوشە یێ دە لاندنێ

- net تورا نێچیرێ

- vote دە نگێ بریار

cast iron , n ئاسنی دارشتن ، ئاسنێ جوش

castle , n , vt كە لهە یاسە ترە نجێ ، همێز ، هەمبێز برج ، ىز ، قە لە، قە لا ، كە لە، كە لهە، ئاسێ ىكت

- in the air هیڤی یا ئاشوپ

- ' s governor ىزدار

castor , n رونێ سڤورە یێ سڤورە

- bean گە رچە ک ، توڤێ گە رچە ک

- oil رونێ زكچونێ

- oil plant گ رچە ک ، گە ن، گ نە گ

castor sugar , n شە كرا هور

castrate , vt . گونوىكت ، ىخە سینت

castrated , adj گونوكری ، خە ساندی

castrater , n خە سوک ، خە ساس گونوكە ر

castrating , n گونوكرن

castration , n خە ساندن . گونوكرن

castrator , n گونوكە ر

castratory , adj گونوكە ری

cast steel , n پولایێ جوش

casual , adj , n لاسار

casually , adj ب هە لكە تنی ، لاساری

casualness , n لاساریتی

casualty , n ئە نگاوتە ، پێكان ، هنگاڤتی

casuist , n ئولزان ، موفتی

casuistic (al) , adj ژئولزانی

casuistry , n ئولزانی

cat , n پسک، پشیلە ، پسینگ ىكتک پشیک

- boat گە می یا یە ک بابڕە ک

- brier هە لە زە ک كە پركی

- grass گیا كتک

-to rain ..s anddogs باران گران ىبارت، بە لێزمە یان بە خوڕم ىبارێت

- to see which way,the..jumps بە رێ خو ىدت بوڕی

- to wait for the .. to jump بە رێ خو ىدت بوڕی

catabolic , adj هە رفاندنی

catabolism , n هە رفاندن (ژی) بژ ئاڤاكرنا تە ڤنێ ژیانێ

catachresis , n ب كارئینانا چە ژنا بێژە یان

cataclasm , n شكاندنا ىژوار

cataclysm , n كارە سات، لە هی، توفان، گوهورینا ىژوار، مە لە رزە

cataclysmal , adj ژ گوهورینا ىژواری ئونشكی

cataclysmic , adj ژ گوهورینا ىژواری ئونشكی

catacomb , n سە ردابا مری یان ، گورستانا بن ئە ردی

catadromous , adj نشیڤ

catafalque , n دار بە ست

catalepsy , n (also : catalepsis) : ڤالنجی بێ، هشی

catolog (ue) , n كە تە لوگ ، پێرست

- raisonne رە خنە ىیر وكا كتێبان

catalogue , vt كە تە لوگ ىكت

catalogued , adj كە تە لوگكری

cataloguing , n كە تە لوگكرن

catalpa , n كاتە لپا:دارە ک بە لگ مە زن وە ک دلی

catalyptic , adj فالنج گرتی
catalysis , n ماندان
catalyst , n مانده ر
catalytic agent , n هوکاریٚ مانده ر
catalyticcracking شکاندنا ها نده ری
catalyze , vt مان ددت
catalyzed , adj مانکری
catalyzer , n مانکه ر
catalyzing , n مانکرن
catamaran که رخ ، که له ک
catamenia , n بیٚ نڤیٚژی ، خوین دیتن ، مه هک
catamenial , adj مه هکی
catamite ,n قونه ک، حیز
catamount , n کتکا چیایی
cat - a - mountain , n پلنگ
cataplasia , n پاشڤه‌چونا خانه ئو ته ڤن (بۆ باره ک سه ره تایی)
cataplasm , n ماده : (ستوره یه روک بۆ زوهاکرن ئو سار و گه رمکرنیٚ)
cataplexy , n بیٚ هیٚزبونا نشکی یا ژه بله کان
catapult , n هیله کان ، به ره یشک . مه نجه نیق ، که ڤر کانی ، به ر ده قانی ، چمچیر
cataract , n تاریبونا نیسکه یا چاڤی ، له هی ، سۆل ، سۆلاڤ
catarrh , n ساری ، هه لامه ت ، په رسیڤ ، کولبونا په رده یا دفنیٚ
catarrhal , adj په رسیڤی ، هه لامه تی
catastrophe , n کاره سات ، که مباخی ، دل شکه ستن ، بوبه لات ، ده رد ، هه ژه ند
catastrophic , adj که مباخ
catatonia , n ته پا ره قبونی
catbird , n کتکه بالنده (سترا نکارا ئه مریکانی)
catcall , n , vt , t قیژین ئه ڤیانیٚ، فریزی، قیژ دکت
catch , vt , i دگرت
- to .. fire ئاگر ڤیٚ دکه ڤت. ئاگری دگرت دسوژت
- to .. i t دگرت
- to .. on ڤه دگرت
- to .. up دگه هتیٚ
catch , n گرتن
- up = catsup ئیٚخنی یا باجان سورکان
catcher , n دلگر ، گرته ک
catchfly , n مێشگر

catching , n درم ، گرتن ، ڤه گرتن
catchment area or basin , n گۆلا ئاڤا بارانیٚ
catchpenny , n , n خه ملکری. فروتنا له زین و ئه زران، متاییٚ هوسا
catchpole , n جیگریٚ باژیرڤانی
catchword , n دروشم
catchy , adj خاپین ، دلگر
catechesis , n هینکرنا زاره کی یا ئایینی
catechism ,n کتیبا کورتی ئایینی (پرسیار ئو به رسڤ) ، هینکرنا زاره کی
catechize , vt . ب پرسیار ئو به رسڤیٚ هین دکت
catechu , n ئاڤه کی یه ک داری یان تیڤلی بۆ ده باغ، ده رمان ئو بویه یێ
catecumen , n ڤله بوین
categorical , adj ڤه بر
categorically , adv . ئیٚکجار ، ج جار، توجار ، ڤه بری
categorization , n بابه تکرن، ریک خستن ، ریزکرن پولین، پرتوک دانین
categorize , vt پولین دکت
category , n بابه ت، پول، چه له ب، سولف، گوتن، توخم
catena , n چه مین، زنجیره
catenary , n , adj زنجیره کی ، زنجیر، زنجیری
catenate , vt . زنجیره یی دکت
catenoid , adj زنجیری
cater , vt خوراک پیشکیش دکت
cateran , n نژده ڤان
catercorner ,a dj , adv ب خیسی ، خوه هر ، لار ، خیس
cater - cousin پسمام ، هه ڤال
caterer , n په یدار یان به لیٚنده ریٚ خوارنیٚ
caterpillar , n جوبر
caterwaul , vt , n میه و میه و،(کتک) میه و میه و دکت
catfish , n کتک ماسی
catfacing , n کریتبونا روییٚ میوه یی
catfall , n وه ریس یان زنجیر (بۆ راکرنا له نگه ری)
catharsis , n ڤالاکرن ، ئور ڤالاکرن
cathartic , adj گه نه گی
cathedral , n مه ترانخانه، دیر
catheter , n ڤه سته ر: لولی یا دکن ناف کونکا میزیٚدا بۆ ڤالاکرنا میزدانکیٚ
catheterization , n ڤه سته رکرن
catheterize , vt ڤه سته ر دکت

[redacted] , n خه ستکردنا هێزا ده روونی (ل سه ر تشته کێ یان مروڤه کێ)
[redacted] , n ئه وه رێ ئه رێ یێ، نزمه ک
[redacted] تیرێژا نزمه ک ، تیشکی نزمه ک
[redacted] لوله یا تیرێژا نزمه ک
[redacted] , adj نزمه کی
[redacted]lly , adv ب نزمه کی
[redacted] , adj , n کاتولیک
[redacted] , n باره گه یێ په تره کێ ئه رمه نی
[redacted]cism , n کاتولیکیتی
[redacted] ,n کاتولیکیتی
[redacted]ize , vt , i کاتولیکی دکت
[redacted] , n ده ر مانێ هه ر ده ردی
[redacted] , n په تره کێ دێرا ئه رمه نی
[redacted] , n ئه یونا بارگه ئه رێ یی
[redacted] , n گول کتک
[redacted] , n کتکا بچوک
[redacted] , adj کتکی ، دزیکی
[redacted] , n خه وا سڤک
[redacted] , n ب یونا کتکان
[redacted] - tails , n تاژانک
[redacted] , adj بابره کدار
[redacted] , n لانکا کتکێ (یاری یه ک بچوکان)
[redacted] - eye , n چاڤێ کتکێ ، به ره ک هێژایه
[redacted] , n په نجا کتکێ :سروه یێ دژیێ ئاڤێ دلڤینت
[redacted] , n = catchup
[redacted] , n دولکێ کتکێ (گیایه ک ئاڤی)
[redacted] , adj له نگه ر کێشایی (سه رگه می یێ)
[redacted] , adv ب دزیکیڤه
[redacted] , n کتکیتی
[redacted] , n له نگه ر کێشان (سه ر گه می یێ)
[redacted] , adj = catty
[redacted] , n ئه رش و سه وال ، سه وال ، ئاژه ل ، ڤه رد، ده وار ، ئه رش ، جه له ب
[redacted] داخ
[redacted] گالانتی
[redacted] , n ئه رشڤان
[redacted] . adj وه ک کتکێ
[redacted] , n ده ربازگه هێ ئه نگ (ل سه ر پرێ یان دناڤ بالافرێدا)
[redacted] , n جڤاتا پارتی

caudad , adj به ر دولکیڤه
caudal , adj دولکی
caudally , adv ب دولکی
caudillo , n رێبه ر
caught, pp . of catch گرتی
cauldron , n به روش ، مه نجه ل ، قازانا مه زن
caulescent , adj باسکدار
caulicle , n باسکوک
cauliflower , n که له م، گول که له م
cauline , adj باسکی
- ear گوهێ که له م:گوهێ ب کولمان هه رشی
caulis , n باسکێ هه له زێ
caulk , caulker =calk,calker
causal , adj ئه گه رێ ، هویی
causality , n ئه گه ریتی، هوییتی
causally , adv ب ئه گه رێ
causation , n ئه گه ر ، هو
causative , adj ئه گه ردار، هویی
causatively , adv ب ئه گه رداری
cause , n کارلێکرن، دوز ، پرس ، هو دوزنامه سه مه د
cause , vt کارێگه ر دکت ، هان دکت، هو دبت، چێدکت
caused , adj هویی ، چێکری
cause less , adj بێ ئه گه ر ، بێ دوز
cause list , n سته رکا دوزان ل دادگه هێ
causerie , n کورته گوتار
cause way , n رێ یا بلند
causey , n = cause way
causing , n هوبون ، چێکرن
caustic , adj داخکه ، داخی ، ترانه یی ، گه زدار
-potash داخه پوتاس
- soda , n داخه سودا
caustically , adv ب داخکه ری ، ب تالی
causticity داخکه ریتی، تالیتی
cauterizati on , n داخ ، داخکرن
cauterize ,vt داخ دکت
cautery , n داخ ، کوسپ
caution , n , vt . هایژی ، هاش ، هشداری ، ئاگه هداری ، هشیاری، ئاگه هدار دکت

cautionary , adj	هایدانی ، هشیارکرنی ، ئاگه کرنی
cautioned , adj	ئاگه هکری
cautioning , n	ئه ویتی
cautious , adj	مقات ، زنهار، پێشبین ، هشیار . چاڤ ئه کری ، وریا
cautiously , adj	ب هشیاری
cautiousness , n	ئاگه هیتی
cavalcade , n .	برا سواران
cavalier , n , adj	سوار
cavalry , n	سه ربازێن سوار
- man	سوار
cave , vt , i	دهه رفت.دکت ڤت. دڤه ورینت ، خلوله دکت . شکه فت دبت، ڤالادبت، دکه ڤت چیز دکت
- to ....in	چیزدکت
cave , n	ئه شکه وت ، تونن ، ئه وارت شکه فت
- inhabitable	زیفنک
- man	مروڤێ روژگارێ به رێ‌مروڤێ شکه فتا
caveat , n	هشداری . شروڤه کرن
caved , adj	شکه فتبویی، که تی، چیزکری، کلور
caving , n	شکه فتبون ، که تن ، چیز کرن
cave - in , n	هه رفین ، چیزکرن
cavendish , n	توتنا ئه رمکری
cavern , vt .	کلور دکت
cavern , n	شکه فتا مه زن ، ئه وارتی ، ڤالاتی یا بن ئه ردی ، ئه شکه وت
caverned out , adj	کلور
cavernous , adj	چال، شکه فتبویی، تیر ڤالاتی
cavetto , n	خه مل یان خشلا چاریک جفز
caviar , n	خه رزێ ماسی یێ، کاڤیار
cavicorn , adj	شاخ ڤالا
cavil , vi , t , n	دژاتی یا پوچ ، دژ اتی یا پوچ دکت
cavitate , vt	کون یان په قیشک دبت
cavitated , adj	کونبویی
cavitating , n	کونبون
cavitation , n	کونبون
cavity , n.	کلور . کلوری ، ئه وارتن ، کزرک
cavy , n	به رازێ هندی
caw , n , vi	قاژ، قاژه قاژ، قر، قرقرێ دکت
cawing , n	قاژ ، قاژه قاژ
cay , n	گراڤا بچوکا نزم
cayenne , n	بیبه را سۆر ، بیبه ر
cayman, n = caiman	
cayuse , n	هه سپێ بچوکێ ئه مریکانی
cease , vt , i	راوه ستت
cease , n	بریان، راگرتن، راوه ستان
- fire	ئاگر راوه ستان ، ئاگر به س
ceased , adj	راوه ستا یی، نه مایی
ceaseless , adj	بێ راوه ستان
ceaselessly , adv	ب بێ راوه ستان
ceasing , n	راوه ستاندن ، راوه ستان
cecal , adj	ژ ریڤیکا کوره ، کوره یی
cecum , n	ریڤیکا کوره، کوره
cedar , n	کاژ
- bird	چوچکا کاژێ
cede , vt .	چیزکری، ده ست ژێ به رددت ، به رددت ، چیزدکت
ceded , adj	چیزکری
cedilla , n	تیپ
ceding , n	چیزکرن
ceiba , n	سیبا: داره ک ئه مریکانی یه کسانه که رێ مه زن
ceil , vt	سه رایته دکت ، کاشخانک دکت
ceiling , n	سایته، کاشخانک، میچ ، سه رایته
ceiling unlimited	ئه سمانێ سافی
celandine , n	به قلێ چوچکا
celebrant , adj	پێ گوتی ، ده نگدار، ناڤداربده نگین
celebrate , vt , i	شاهی دکت ، ئاهه نگ دکت
celebrated , adj	ناڤ گران‌ناڤدار، ده نگدار، پیگوتی
celebrating , n	شاهی کرن
celebratedness , n	نا ڤداریتی
celebration , n	جه ژن ، ئاهه نگ ، شاهی، شایی شادی
celebrity , n	ب ناڤ و ده نگ ، ناڤدار
celerity , n	سڤکی ، له ز
celery , n	که ره فس
celestial , adj , n	ئه سمانی
- equator	چه مه ره یا یه کسانه که رێ یا ئه سمانی
- glob	گوگا ئه سمانی
- navigation	که شتیڤانی یا ئه سمانی
celestial poles ,n	هه ردو جه مسه رێن ئه سمانی
celestial sphere , n	گومزا ئه سمانی
celestially , adv	ب ئه سمانی
celiac , adj	زک ڤالایی
celibacy , n	بێ ژنی

[illegible]ate , adj بیٚ ژن ، ره به ن
[illegible]l , n , vt . خانه ، خانک ، شانه، نه مبار دکت
[illegible]a , n پارچه یا نه دیارکری ژ په یکه ریٚ گریکی یان رومانی
[illegible]ar , n سه رداب ، ژێر ، ژێرترین
[illegible]arer , n به رپرسیٚ ئازوقه یی (ل دێریٚ)
[illegible]aret (te) , n دولابا شوشه بیٚن مه ی
[illegible]arage , n سه ردابی ، سه ر داب
[illegible]arman , n به رپرسیٚ سه ر دابا شه رابیٚ
[illegible]ist , n کمانچه ژه ن
[illegible]membrane , n په رده یێ خانه یێ
[illegible]ophane , n سیلوفین : ماده یێ ته نکیٚ وه ک کاغه زیٚ
[illegible]lo , n کمانچه یه ک مه زن
[illegible]ular , adj سلولی ، خانه یی
[illegible] ته فنیٚ خانه یی یان شانه یی
[illegible]ule , n خانه ک
[illegible]ulitis , n بایسور
[illegible]uloid , n باغه ، شه لیتیٚ سینه مایی، سیلیولوید
[illegible]ulous , adj شانه یی، خانه یی
[illegible]l wall , n دیواریٚ خانه یێ
[illegible]sius , adj سیلسیوسی ، سه دی
[illegible]t , n ره گه زه ک هندوئه وروپی
[illegible]tic , adj مروڤ یان زمانیٚ سیلتی : نوکه ئیرله نده، سکوتله نده ئو ویلز
[illegible] tournefortii, n ته ووک
[illegible]ent , n چیمه نتو
- [illegible]d لقکا پنجی
[illegible]entation , n چیمه نتو کرن ، قایمکرن
[illegible]entitious , adj چیمه نتویی
[illegible]ent mortar , n چه بلا چیمه نتوییٚ
[illegible]entu m , n چه بلا ددانا
[illegible]etery , n زیاره ت، مه ر گه، گور، گورستان
[illegible] o)- پێشگره کو نویه، نوژه نه
- [illegible] پاشگره کو نویه، نوژه نه
[illegible]obite , n ره به ن
[illegible]obitic (al) , adj ره به نی
[illegible]ogenesis , n بونا چیکری
[illegible]otaph , n گورا ڤالا (هیمایی)
[illegible]ozoic , adj روژگاریٚ نو، په یوه ندیداریٚ روژگاریٚ نوژه ن
[illegible]se , vt . بێهن خوشی دسوژت ، بێهن خوش دکت

censed , adj بێهن خوه شکری
censer , n بێهن خوش دانک
censing , n بێهن خوه شکرن
censor , n سه رژمێر ، چاودێر
censor , vt چاودێری دکت
censored . adj نه هیلایی، چاودێریکری
censorial , adj چاودێری
censoring , n چاودێریکرن
censorious , adj تاواندار، زمان تال . چه وتدار
censoriously . adv ب تاوانداری
censoriousness , n تاوانداریتی
censorship , n چاودێری
censurable , adj گازنده بار
censure , n سه رزه نشت ، گازند
censure , vt . لێدگرت
censured , adj لێگرتی
censurer , n گیمه ند ، لێگر
censuring , n لێگرتن
census , n ئه ژماره، سه رژمارتن، هه ژمار، سه رژماردن
- clerk ناف نڤیس
- official سه رژمێر
- record سه رنامه
- registration تومارا سه رژمارتنێ
cent , n یه ک ژ سه دیێ ژ دولاری
cental , n سه نتال : کێشانه ک ۱۰۰ پاوندیٚن ئنگلیزینه
centar (e) , n میتره چارگوشه
centaur , n هه سپیٚ له ش مروڤ (ئه فسانه یی)
centaurus , n کینتوروس : هه سپیٚ له ش مروڤ
centenarian , adj , n سه د سالی
centenary , adj , n سه دی ، سه دانه ، سه د سال
centennial , adj سه دی ، سه د سالی
centesimal , adj سه دی
centi پێشگره کو سه د ، سه دی یه
centigrade , adj سه دی . سه دپله
centcpede , n شه همار ، زوڤ ، پرپیٚ . چل پیٚ ، سه دپیٚ ، هه زار پیٚ ، دولگه
central , adj , n ناڤه ندی، نیڤه کی ، ناڤین ، نیڤانی ناڤی . ناوه ندی ، ناڤنجی ، ناڤندی
- canal جوکا ناڤنجی
centralism , n نیڤه کیتی ، ناڤنجیتی

centrality , n نیڤه کی (تی)
centralization , n نیڤه کیکرن
centralize , vt , i نیڤه کی دکت
centralized , adj نیڤه کیکری
centralizing , n نیڤه کیکرن
centre , n ناف ، نیڤ ، بنگه ، بنه، ناوه ند، چه ق وار گه. مه لبه ند، سه ر نیڤه ک، ناڤرێز، گوک، نافه نده ک، نیڤه ک، نیره ک، کوره ک، نافبه ند
- of buoyancy , n نیڤه کا سه ر ناڤبونێ
- of gravity نیڤه کا راکیشانێ
- of inertia نیڤه کا به رده وامی یێ
- of operations نیڤه کا ته ڤگه ریێ
- of weight چه ق
centre , vt . نافنجی دکت، نیڤه کی دکت
centred , adj نیڤه کیکری
centric , adj. نیڤه کی
centrifugal , adj , n ویڤه یی نیڤه کێ
centrifugation , n په ره ونا ویتی
centrifuge , n , vt . په ره و نا ودکت ، په ره وناو ، ویڤه بچت (ژ نیڤه کێ)
centrifuged , adj په ره و ناوکریێ
centrifuging , n په ره و ناوکرن
centring , n نیڤه کیکرن
centriole , n دیتدک ل نیڤا گوکا نیڤه کی
centripetal , adj به ر نیڤه کێ
- force هیزا کیش نیڤه کی
centrist , n نافنجی (کار)
centroid , n نیڤه کا نافنجی
centrosome , n گوکگا نیڤه کی
centrosphere , n کاکلا ته ردێ
centrum , n نیڤه ک
centurion , n سه ر یان فه رمانداریێ سه د ان (ل نک رومانان)
century , n سه ده ، سه د ، سه د سال
century plant , n هه له زا سه دی
ceorl , n که فنه زه لامێ چینا ژێری یا ئنگلیز
cephal - پێشگره کو سه ره
cephalad , adv به ر سه ر یڤه
cephalic , adj سه ری (کلوخی)
- index پێڕستا سه ری
cephalization , n سه ر بیون
cephalo - سه ری
- cordata , (n . pl) سه ر به نکی
- meter سه ر یان کلوخ پیڤ
- metry کلوخ پیڤزانی
- pod پێ سه ر
- thorax سینگ سه ری
cephalous , adj سه ردار (ب سه ر)
cepheus , n شه واتی ، گوریبون
ceraceous , adj مومی
cera firma , n به ژ
ceramic , n فه رفوری ، کالوت
ceramist , n کالوتڤان
cerastes , n (corneous) شاخمارماریێ قلوچی،ماریێ شاخدار
cerata , adj گه زدار، گه زینه
cerato - پێشگره کو شاخه
ceratoid , adj شاخدار ، شاخی
ceratosa , adj شاخدار
Cerberus , n سه یێ سێ سه ر (ته فسانه دبیژت شه هنه یه ل به ر ده ری یێ دوژه یێ
cercaria , n دوفکدار
cere , n پارچه یا نه رما بنێ نکلێ بالنده یی
cereal , n , adj زاد ، هه له زێ دیندکی (گه نم ، جه هـ ، برنج .) گه نم
cerebellum , n مه ژیچک
cerebr(o) پێشگره کو مه ژی یه
cerebral , adj هشی . مه ژی یی
- accid ent هه لکه تنا مه ژی
- hemispheres هه ر دو نیڤێن مه ژی
- palsy فالنجا مه ژی
cerebrate , vi هزردکت
cerebrated , adj هزرکری
cerebrating , n هزرکرن
cerebration , n کاریێ مه ژی
cerebrospinal , adj ژمه ژی ، کاریته یێ پشتێ
- meningitis کولبونا ته فنێ مه ژی
cerebrum (brain), n مه ژی
- convolutions , n پێچین مه ژی
cerecloth , n په روکێ مومکری بۆ پێچانا مری یان
cerement , n کفن ، قه رقه ر
ceremonial , adj. شه هیانه

ceremonialism , n شاهیانه تی
ceremonies , n دیلیندیز
ceremonious , adj شه هیانه یی
ceremoniously , adv ب شه هیانه یی
ceremoniousness ,n شه هیانه یی تی
ceremony , n ئاهه نگ ، شاهینه ت شاهی ، ئایین
Ceres , n خودایا چاندنێ ل نک رومانان
cerise , n سورێ گیلاسی
cerium ,n سیریوم (میرتاله) .
- metals هیمانێن قه تلازێن نه ردی
cernuous , adj داهیلایی
cero , n ماسی یه ک نه تله سی مه ز ن
cerotic acid , n ترشی یا دناف موما میش هنگفینی دا
cert , n پشت راستی
certain , adj نه سه ح ، نسه، پشت راست ، ته قه ز
- for ... بێ گومان
- to make ... پشت راست دکت
certainly , adv هه لبه ت ، بێ گومان ، پشت راست
certainty , n هه من ، نه سه هی .بێ گومانی، پشت راستی
certifiable , adj گه واهبار
certifiably , adv ب گه واهباری
certificate , n فیرنامه ، بروانامه ، باوه رنامه
certificate , vt گه واهـیان ستوف دکت(ب باوه رنامه یێ)
certificated , adj باوه رنا مه کری
certificating , n باوه رنامه کرن
certificatory , adj باوه رنامه یی
certification , n راستاندن
certified , adj راستاندی
- check چه کێ راستاندی
- copy رونفیسا راستاندی
- pulic accountant ژمێریارێ یاسایی
certifier , n گه واهکار
certify , vt گه واهـ دکت
certifying , n گه واهکرن
certitude , n قنیات، بێ گومانی ، پشت راستی
cerulean , n ئاڤگون . شینێ نه سمانی
cerumen , n مومێ گوهی
ceruse , n زرنجێ سپی
cerussite , n کاربوناتێن زرنج
cervical , adj ستویی
- vertebrae گریکێن ستویی

cervice , n کونیله ، که لش
cervicitis , n کولبونا ستویێ مالبچوکی
cervix , n ستو ، ستویێ مالبچوکی ، پاتک
- uteri , n ستویێ مالبچوکی
cesum , n سیسوم : هیمانه ک میرتالی
cess , n باج ، به خت
cessation , n راوه ستاندن ، راگرتن
- of existence نه مان
cession به ردان ، جودابون
cesspit , n گوڤک ، زابوق
cesspool , n پورک ، چال (بۆ ئاڤریژێ)
Cestoda , n کرمێن شه لیتی
cestode , n , adj کرمێ شه لیتی ، شه لیتی
cestus , n له پک یان دەسگورکا کولبازی شوتکا بزکێ ، شوتک
cetaceous , adj نه هه نگی
cetacean , n , adj نه هه نگ، نه هه نگی
cetane , n* رون(دناف نه فتێدا)
- number , n ره نوسا سیتێنی
chacha , n داوه ته ک له زینه
chafe , vt , n دنه نرینت ، دگه مرینت ، نه نرین . گه مراندن
chafed , adj نه نراندی
chafer , n کێز
chaff , n , vt , i قرشک، ترانه، گزره . قرش . کا ، زلکا گه نم، پیش، قرشک، ترانه دکت
chaffer , vt پربیژی دکت
chaffered , adj پربیژیکری
chaffering , n پربیژیکرن
chaffinch , n چوچکه ک سترانکار
chaffy , adj قرشکی
chafing dish ئا مانێ گه رمکرنێ
chagrin , n که سه ر ، کوڤان ، دل شکه ستن
chain , n کوسته ک، زنجیر،زده،زنجیره،ریزل
- compounds , n پیکهاتی یێن زنجیری
- bridge پر زنجیری
- gang گرویه ک زنجیر کری
- letter نامه یا زنجیری
chain lightning , n بروسکا زنجیره
chain mail , n نه رمه زرێ
chain measure , n ریزکا پیڤانا زنجیره یی
chain mountain , n سرت
chain reacting pile , n کارلێکه رێ گه ردیله یی

chain reaction, n کارلیکرنا زنجیره یی
chain store , n. فرو شگه یا زنجیره یی
chained , adj پابه ندکری
chair , n , vt سه نده لی، کورسیک، سه روکاتی یا جفاتێ دکت
chairman , n سه روکێ جفاتێ . سه روک
chairwoman , n سه روکا جفاتێ
chaise longue , n کورسیکا درێژ
Chalcedonian,adj خه لکیدونی:یه یوه ندیدارێ خه لکیدونیا بازێرێ که فتێ ل سه ر بوسفوری
chalcedony , n به رێ سپی یێ هێژا
chalcid , n , adj پێتکا چه نگ په رده یی
chalco - پێشگره کو سفره ، مسه
chalcography , n نه قشکرنا سه ر سفری
chalcopyrite , n پیریتا مسی
chaldron , n پیڤانا کومری
chalet , n زنجێ چیایی، خانی
chalice , n گوسک ، ترارک
chalk , n , vt گێچنڤیس ، ته به شیر، که دان، (ب ته به شیرێ) دنڤیست
- by a long ... ب گه له کێ، ب قوناغان
- to .. out رێزێن سه ره کی یێن کاره کێ نه خش دکت
- to .. the door ده ری یێ مروڤه کێ ب ته به شیرێ نیشان دکت بۆ ئاگه هی
- to .. up . دنڤیست یان تومار دکت
chalky , adj ته به شیری
challenge, vt , i , n. به ره نگار دبت، قه بو مه ب، به ره نگاری
challenged , adj به ره نگارکری
challenging , n به ره نگار کرن
chalone , n چالون : ده رکرنا هوندوری یا سستکه را چالاکی یا له شی
chalybeate,adj, n ئاف یان ده رمانێ ئاسنی ، ئاسنی ، تیرخوێ یا ئاسنی
cham , n = khan
chamber,n,adj ژور ، ئوده ، مه زه لک
-maid خزمه تکارا ژورێن نڤستنێ
- of commerce ژورا بازرگانی
- of deputies جفاتا گ لی، جفاتا نمینه نده ران ، جفاتا نوینه ران
- pot سنجک
- lower .... جفاتا نمینه نده ران
- upper ..... جفاتا پیران
chamber , vt ب خانی دکت ، دکت ژورا چه کی
chambered , adj ب خانیکری
chambering , n ب خانیکرن
chamberlain , n ده رگه ڤان . هاریکه ر، یاور ، کارگه رێ مالا شاهی
chameleon , n مروڤێ ده مده می، کمکمه یێ ره نگ گوهور، که ربه سه
chameleonic, adj گوهورک
chamfer , n . vt راستکرن یان خیسکرنا ره خی، ره خی رێک ، راست یان خیس دکت
chamois , n ئاسک
chamois- leather کوده ری
chamomile , n به یبون
champ , vt , i , n دکرینت، کرین
champac, or champak, n هه له زه ک گول زه ره
champagne , n شه راب ، شامپێن
champaig n , n ده شت
champed , adj کراندی
champerty , n پشتگرتنا دوزنامه یه ک داوه رێ(بۆ به رژه وه ندی یا که سی)
champignon,n قارچک ، کاکڤیرک
champing , n. کراندن
champion, n , adj له هه نگ . گرناس، قه هره مان پاله وان ، په هله وان
championship , n گرناسی
chance , n رێکه تن ، لێهاتن ، مات ، هه لکه تن که یس، قنوش، به خت ، ده رفه ت، ده لیڤه
chance , vt . رێک دکه ڤت ، چێدبت
chanced , adj رێک که تی، چێبویی، قه ومی
chanceful,adj=eventful
chancel , n قوربانگه (ل دیرێ)
chancellor , n راوێژکار
- of the exchequer شالیارێ دارایی ل بریتانیا
chancellorship,n سه روکاتی یا شالیاران
chancellory , n بالیوزخانه
chance -medley , n هه لکه تنی، کوشتنا نه قه ستی، نه بریاری
chancery , n فه رمانگه ها راوێژکاری

	به رده سته ل دانگه یا بالا! ل باره ک بێ هیڤی
chancre , n	دومبه ل ، قونێر
chancroid , n	نه رمه قونێر
chancrous , adj	قونێری
chancy , adj	به خته وه ری
chandelier , n	شمادانک ، ئاویزه ، شه مه دان
chandelle , n	سه رئه فراز بونا مومکی
chandler , n	شه مه دانڤان
chandlery , n	مومدان
change , vt , i	دگوهورت
- countenance	دێهم دگوهورت(دترست یان مریتوبت)
- front	به رێ شه رێ دگوهورت. هولوێست دگوهورت
- hands	ژ ده سته کێ دچت ده سته ک دی، خودان دگوهورت
- mind	لێڤه دبت
change , n	گوهوران . گوهارتن . گورین، گوهورین
- money ...	پاره ئه‌دگوهورک
- life	ژی یێ بێ هیڤی یێ
- state	بارگوهورین
- ring the ... s	زه نگلان پێکڤه لێددت
changeability , n	گوهورینباری
changeable , adj	بار گوهورین ، گوهێزبار
changeableness , n	گوهورینباری
changeably , adv	ب گوهورینباری
changed , adj	ئه گوهارتی . گوهارتی، گوهوری
changeful , adj	گوهوردا ر
changeless , adj	بێ گوهور
changeling , n	بچوکێ به ردیلکری، پارتی یان سه ره تا گوهور ، خنز
changer , n	گوهارتو
changing , n	گوهارتن
channel , n , vt	نوکه ند ، که زین ، کێزین ، کارێز ، جوک ، جو، دبت جوکێ ، وه ک نوکه ندی یان جوکێ دبرت
- march	مالکو
channel bar , iron , rail , steel , n	بستا پارچه یه ک پان ئو وه ک شکلێ تیپا U
channelize,vt=channel	
chanson , n	ستران
chant , vt	دسترینت

chant , n	ئاهه نگ ، ستران
- religious ...	لاوژ
chantage , F.	دراڤ ستاندن ب گه ڤا رسواکرنێ
chanter , n	لاڤژێژ . ده نگبێژ . ئاهه نگ بێژ، سترانبێژ
chanterelle , n	ئه خلیت کفارک
chanting , n	کوتکرن ، لاژه ، ئاهه نگ
chanticleer , n	که له شێر
chantress , n	سترانبێژ (ژن)
chant(e) y , n	سرودا ده ریاڤانان
chantry , n	خێر (بۆ گیانێ مری)
chaos , n	ئه ڤله هه ڤی ، بێ سه ر و به ری ،
chaotic , adj	په ریشان ، ئه ڤله هه ڤ ، بێ سه ر و به ر
chap , n	زه لام ، هه ڤال ، هوگر ، کابرا
chap , vt , i	دپه رچقت ، دده رزینت ، دکه لشت
- to ... open	ڤه دبت
chaparajos , (n . pl)	شه لواره ک چه رمێ قایمی گاڤانان
chaparral bird or cock,n	بالنده یه ک ئه مریکانی گه روک له زین
chapbook , n	کتێبوکا چیروکێن گه لێر
chape , n	خه ملا کالانێ
chapeau , n	کولاڤ
chaped , adj	په رچقی ، په رچقاندی
chapel , n	په رستگه
chaperon (e) , n	پارێزه ر ، هه ڤالک
chaperoned , adj	هه ڤالکیکری
chaperoning , n	هه ڤالکیکرن
chapfallen , adj	مروس ، مریتو
chapiter , n	تاجا کاریته یی
chaplain , n	قه شه
chaplaincy , n	قه شه یی
chaplainship , n	قه شه یی
chaplet , n	گولبه ند (بۆ سه ری) ، تزبی تسبی ، تزبی یێن نڤێژان ، نڤێژ (ل گه ل تزبی یان)
chapman , n	فروشیارێ گه روک
chapped , adj	ده رزاندی
chapping , n	ده رزاندن
chaps , shaps , (n . pl) =chaparajos	
chapter , n	به ش، پشک ، پار ، ژێبر
- of accidents	کاره ساتێن په یهاتی
- to the end of the ...	هه تا هه تا

chapter house , n ئاقامی بێ لقه ک ڕێکخستنه کێ، ئاقامی بێ پاشکوێن دێری
char , vt , n. بسوژت ، دبت ره ژی، ره ژی
char , vt خزمه تکاری بێ دکت(ژ نکا پاقژکرنێ)
char - a - banc , n په سا گه ریده یان گه شتیاران
characin , n ته خلیت ماسی یا ره نگینه
character , n که سیتی ، تیپ ، سنجی ، شان . گه د که سایه تی ، که س
- in .. کێرهاتی
- out of کێرنه هاتی
characteristic,adj , n جوره کی، ماخ، شه قل، تایبه تی سنجی، ڕێچک ، شان گه د، که سایه تی، جوری ، نه دگار
- curve که ڤانه یا نیشانه یی
- function هوکارێ نیشانه یی
characteristically , adv . ب که سایه تی
characterization , n وێنه کرن ، راڤه کرن ، که سیکرن
characterize , vt دیار دکت ، راڤه دکت
characterized , adj که سیکری
characterizing , n که سیکرن
charactery , n هێما ، تیپ
charade , n گه مه (بێژه، زانین)
charcoal , n خه لوز . خلوز ، ره ژو . ره ژی
chard , n شێلم ، شلندر
charge , n به ها ، نرخ ، نه رک ، مز، هێرش ، په لامار ، به رپرسی، تاوانکرن. هه ودان سپارده، بارک ، بارگه ، تێریش
- d'affaires کارگوزار
charge , vt , i به رپرس دکت ، نه رکدار دکت، فه رمان دکت، تێریش دکت، باردکت، تاوانبار دکت، تێچون دکت
chargeable , adj به رپرسیار، تاوانبار ، گونه هبار
charged , adj گونه هبارکری ، به رپرسیاکری
charger , n بارگه که ر
charging , n تژیکرن ، راپه رین ، گومانبه ری ، بار داگرتن، تێریشکرن
charily , adv . ب ئابوری ، ب شه رمی، ب هشیاری
chariness , n ئابوری ، هشیاری ، شه رمی
chariot , n پایتون
charioteer , n پایتون هاژو
charisma , n دلگری
charismatic , adj دلگر
charitable , adj خێرکار ، خێرخواز
charitableness , n خێرخوا زیتی
charitably , adv ب خێرخوازی
charity , n خێرخوازی، قه نجی خوازی،نه مه ک خێرکاری ، گه شت ، خێرخازی
chark , n , vt ره ژی، ره ژی دکت. دکت ره ژی
charka , n چه رخا رستنێ
charlady ,n = charwoman
charlatan , n چه ربه ز . سه خته چی، فێلباز خاپێن
charlatanism , n چه ربه زی
charlatanry , n چه ربه زی
Charle's wain , n هرچا مه زن
Charleston , n ته خلیت سه مایه
charley horse , n ژان ئو ره قبونا ده ست یان پێ یێ
charlock , n خه رده لک
charlotte , n شرینایی
charm , n , vt , i ده ست به ند ، بازبه ند ، تازه یی ، هه ستی سڤکی، نێره نگ ، ده لالی، نڤشتی نوشته ، دایلان، جادو دکت ، دلگر دکت
charmed (by) , adj دێوانه، شه یدا
charmer , n جادوباز، ژنا جوان
charming , a ده لال ، سڤک جان، قه شه نگ . هه ستی سڤک ، دلبه ر ، رازراڤ ، که له ش، دایلان
charmingly , adv ب قه شه نگی
charpoy , n چار پا
charred ,adj سوتی(بویی ره ژی)، خزمه تکاریکری
charring , n خزمه تکارکرن، سوتاندن
charqui , n قه لی یا گوشتێ چێلێ
chart , n , vt . نه خشه، نه خشه دکت
chartaceous , adj کاغه زی
charter , n نازیاری . ده ستور ، به لێن ، مافێن نڤیسی
chartered accountant , n ژمێریارێ یاسایی
chartism , n سه ره تایێن خه باتا چاککرنێ ل ئنگلیزستانێ
chartist , n خه باتکه ر بۆسه ره تایێن چاککرنێ
chartulary , n = cartulary
charwoman , n خدام (ب رۆژ بۆ پاقژکرنێ)
chary , adj شه رمێن ، وریا ، هشیار
chase , vt , i , n. دشه قێنت، دوڤ دکه ڤت، دبه ربێتێ، دخه ملێنت ، شه قێ شه قاندن ، به ره دان
chaser , n شه قێنکه ر
chasing , n به ره دان ، شه قێن ، دیلکه تن ، شه قاندن

chasm , n کورتال
chasmophyte , n هه له زنێ که ڤری
chassis , n په یکه رێ مێزتالی
chaste , adj رێسپی ، پاکبێن ، داوپاک ، پاک ، بێ گونه هی
- tree , n تێرو
chasten , vt سزادکت، هێسان دکت، ساده دکت، پاک دکت ، هێن دکت ،
chastened , adj پاککری
chastener , n پاککه ر
chastening , n پاککرن
chasteness , n پاکی ، ساده یی
chastise , vt لێددت ، سزادکت
chastised , adj سزاکری
chastisement , n لێدان ، سزا
chastising , n سزاکرن
chastity , n =chasteness پاکبون، نارینی، پاکی، کچینی رێسپیتی،
chasuble , n کراسێ ئولداری
chat , vi , n دئاخفت، ئاخفتن
پوچبێژی . چه نه بازی . چه لته
chatoyant , adj ته یسین، گوهور (وه ک چاڤێ کتکێ ل تاری یێ)
chatted , adj چه نه بازکری ، پوچبێژکری
chattel , n کوله ، به نی ، به نده . که ل و په ل،
زێرکری ، خروەر، جل وبل
chatter , vi , t , n. پر دئاخفت
پربێژێ . گاله – گال . قه رچی .
چه نه بازی ، چه لته ، پتات
- box پربێژ ، چه نه باز
chatting , n پوچبێژیکرن چه نه باز یکرن
chatty , adj چه نه باز ، پربێژ
chauffeur , n هاژۆ ، ئاژۆ
chauvinism شوڤینیتی، دەما ر گیری. گه ل گرتی.
دژ نه ته وه یه ک دی ،
نه ته وه په رستی یا دژوار
chauvinist , n شوڤینی . ده مارگیر
chauvinistic,adj=chauvinist
chauvinistically,adv ب ده مارگیری
chaw , vt , n دجیت، جیتن
- bacon گوندی، گه لهو
cheap , adj ئه رزان ، هه رزان

- - to feel ... شه رمزار دبت
- to hold somethig کرێت دکت ، سڤک دبینت
- jack , n بازرگانێ په ر تالێ ئه رزان
- skate چکوس
cheapen , vt , i ئه رزان دکت
cheapened , adj ئه رزانکری
cheapish , adj پچه کێ ئه رزان
cheapishly , adv ب ئه رزانی
cheaply , adv ب ئه رزانی
cheapness , n. ئه رزانیتی
cheat , vt , n دخاپینت
دلخاپ، لێبوک، هه ڤان، ئه وان، چه ڤو،
ده که کارفێلباز، ڤر، ده ک، ته پو
cheater , n کوسه ، چه ڤو ، فێلباز
cheating , n دلخاپی . گزی، لاباندن زه غه لی
check(cheque) n چه ک . چان
check , vt , i , n راست دکت، گیردان
- in ... ده ستە سه رکری، ته په سه رکری،
به نده کری
- to ...in دمرت ، دگه هت ئوتێلێ ئو ناڤێ خو
تومار دکت
- to .. off ژمارێ نیشان دکت
- to .. out دمرت، پاره یێن ئو تێلێ ددت ئو
ده رد که ڤت
- to .... up سه رح دکت ، دبینتئه
checkbite , n له ڤا ئه زمونی ددان سازی
checkbook , n ده فته رکا چه کان
checked , adj چارگوشه کری ، روچاڤکری
checker , n شه تره نج ، دامه، ساخی، زه تم
checker berry , n چایا که نه دا
checker board ,n دامه
checkered , adj چه ند ره نگ، چا رگوشه کری
checkers , n دامه
checking , n رێچا ڤکرن، لێکولین، ساختی
checkmate , vi , n. شاهی کش دکت ، کشکرنا شاهی
(شه تره نج)
checkpoint , n به ربه ستێ پشکنینێ
checkrein , n کورته لغاف
checkroom , n ژورا سپارتنێ
checkrow , n رێزا داران یان هه له زان کو
ئه ردێ چارگوشه دکت

checkup , n	سه حكرن خاسمه سه‌حكرنا گشتی یا له شی
cheddar , n	په نیریٔ ره ق (سپی یان زه ر)
cheek , n	سه ریٔ رۆیی ، گه پ ، رۆ، هنارک ، لام، گه وجی
cheek - bone , n	هنارک ، هه ستی یێ رۆچک
cheekily , adv	ب رۆقایمی
cheekiness , n	رۆقایمیتی
cheek pouch , n	کیسکیٔ رۆییٔ مه یمونا
cheek strap	قایشا رۆیی (ژ لغاڤی)
cheeky , adj	روقایم
cheep , n	چڤته چڤت ، چڤاندن
cheep , n	جریو
cheer , vt , i	دل خوش دکت
- up !	خه م ناکت ، نه قه هره !
- to .. on	خورت دکت
- what...?	توچه وانی
cheerful , adj	که یفخوه ش، رۆژگه‌ش. شاد، دلگه ش
cheerfully , adv	ب شادی
cheerfulness , n	رۆخوه شی ، رۆژگه شی
cheeriness , n	که یف خوه شیتی
cheerless , adj	بیٔ خوه شی
cheerlessly , adv	ب بیٔ خوه شی
cheerlessness , n	بیٔ خوه شیتی
cheerily , adv = cheerfully	
cheers !(drinking)	نوشجان، نوشی جان ! نه لوش
cheery , adj	شاد
cheese , n	په نیر
- burger	کاده یا په نیری
- cak e	کلوجا په نیری
- flavoured	ژاژی
- paring , adj	رژد
- sweet	فرو
cheese , vt	راوه ستینت
cheesed , adj	راوه ستاندی
cheesiness , n	په نیریتی
cheesing , n	راوه ستاندن
cheesy , adj	په نیری
cheetah , n	وشه ک ، پلنگ ، شیپ
chef , n	گرار پێژ
chela , n	شاگردیٔ هینکه ریٔ نایینی یێ هندی ، په نج (کیڤژال) ، چنگال
chelate , adj	چنگالی، په نجی
chelate , vt	چنگالی یان خه له کی دکت
chelated , adj	خه له کیکری

chelating , n	خه له کیکرن
Chelonia , n (pl)	کیسه ل
chelonian , adj , n	کیسه ل، کیسه لی،کیسه له، کوسه ل
chem (o) -	پیشگره کو کیمیایه ، کیمیایی یه
chemic , adj	کیمیایی
chemical , adj	کیمیایی
- engineering , n	ئه ندازیا ری یا کیمیایی
- warfare , n	شه ریٔ کیمیایی
chemiclly , adv	ب کیمیایی
chemise , n	بن کراسیٔ فره هیٔ ژنیٔ
chemisotc , n	کومله ک
chemism ,n	کیمیایی تی
chemist , n	کیمیاگه ر
chemistry , n	کیمیاز انی ، کیمیا
chemosynthesis , n	پیکهینانا کیمیایی
chemotaxis , n	راکیشانا کیمیایی
chemotaxonomy , n	پولینا هه له ز ئو جانه وه‌رانل سه ر بنیاتا پیکهاتی یا کیمیایا ژیانی
chemotherapy	ده رمانکرنا کیمیایی
chemotropism , n	وه را ربونا کیمیایی
chemurgy ,n	لقه ک ژ کیمیایا راهینانی ، ب کار ئینانا خاڤین ئه ندامی یان هه له زی بۆ پیشه سازی یێ
cheque , n	چه کیٔ دراڤی
chequer , n , vt = checker	
chequeredboard,n=checker board	
chequered,adj=checkered	
chequers,n=checkers	
cherish , vt .	خودان دکت ، نازدار دکت
cheroot , n	ته خلیت جگاره
cherry , n	گیلاز ، گیلاس ، ئالوبالو ، به لالوک، که ره ز
- plum	ئالوبالو
- tree	دار گیلاس
- wood	دار گیلاس
chersonese , n	نیڤ گراڤ
chert , n	چیٔرت: که ڤره ک به رسته یی نه بژین
cherty , adj	چیٔرتی : ژ که ڤریٔ به رسته یی
cherub , n	فریشته ، په ری
cherubic , adj	فریشته یی
cherubically , adv	فریشته یه کی

chervil , n مه ده نوس (نورویی)
chess , n شاخمات ، شه تره نج ، کشک
- board ده پکیٚ شه تره نجیٚ ، کش
- man کش ، به رکیٚ سه تره نجیٚ
chest , n پیسیر ، پاخل ، پاشل ، به روک ،
سینگ، سندوق
- cavity پیسیر
- of drawers دولابه ک چه ند سندوق
chesterfield , n پالتو، قه نه په یه ک دریژ
chester white , n به رازیٚ چینسته ر، به ر ازه ک سپی یه
chestnut , n شیٚ (بۆ هه سپی)، شاهـ به ڕو
- horse شیٚ
chesty , adj خودیتی
cheval glass , n خودیکا دریژا له وه شین
chevalier , n چاک سوار
cherille , n کلیلا که قانجه ییٚ
cheviot , n په زیٚ تیر هری ، ته قنیٚ قیٚ هری ییٚ
chevron , n نیشانا پایه یا له شکه ری
chevy = chivy
chew , n لوچکاندن ، جیتن
chewing , n کوتن ، جوتن ، لوچکاندن ، جیتن
chewing gum , n لوچکاندن.مسته کی ، قاچک ، به نیشت
chewink , n چوچکه ک ئه مریکانی
chiaroscuro , n روهن ئو تاریتی (وینه)
chiasma , n خاچبون ئه خاسمه هه ف برین یان
خاچبونا دیتنی
chibouk , n باسکیٚ دریژیٚ جگاره کیشانیٚ
chic , n , adj لا ، جوانپوشی
chicalote , n هه له زه ک مه کسیکی
chicane , vi , t , n دخاپینت، خاپاندان
chicaned , adj خاپاندی
chicanery , n لاباندن ، دلخاپی ، فیلبازی ، خاپاندن
chicaning ,n خاپاندن
chick , n تیشکا بالنده، به چ، تیژک، چیچه لوک
چیلی ، جوجک
- peas نوک
chickaree , n سفوره یه ک ئه مریکانی
chicks , n چوچک، قارک.مامرچیچه لوک
chicken , n مریشک
- feed بیٚ به ها ,کیٚم
- hearted ترسنوک
- pox میرکوته، میکوته
chicken , vt دترست
chickened , adj ترساندی
chickening , n ترساندن
chicken breast ,n=pigean breast
chicken cholera , n رشاندنا مریشکان
chicken hawk , n هه لوییٚ مریشکان
chicken livered,adj = chicken
hearted
chicken snake , n ماریٚ مریشکان (ئه ژه هری یه)
chickling , n شولک ، جولک
chick - pea , n نوک
chickweed , n گیاییٚ بالنده یان
chicle , n شریزه بۆ چیکرنا قاچکی ب کار
دئیت
chicory , n خرنموک
chide , vi , t گازنده دکت ، ته حن لیدت
chided , adj ته حن لیدایی ، کازنده ژیکری
chiding , n سه رکونه کردن . گازنده کرن
سه رزه نشت
chief , n. , adj. راژوره کسه ره ک،کوخه‌سه ردار ،
ئاغاسه روک، گرگره ک ، سه رکار
سه روه ر، سه ره کلان، فه ر مانده،
سه روکی ، سه رکرده
- editor سه رنفیسیار ، سه رنفیسه ر
- harvester سه ربه ند
- justice سه ردادوه ر
- of staff سه روکیٚ ئه رکانی (ستونی)
- of state سه روکیٚ ده وله تیٚ
chiefdom , n سه روکیتی
chiefship , n سه روکیتی
chiefly , adv . ب سه روکی
chiefly , adj پیوه ندیداریٚ سه روکی
chieftain , n سه روک ، ئاغا
chiffchaff , n بالنده یه ک ستراتکار
chieftaincy , n سه روکیتی
chieftainship , n سه روکایه تی
chiffon , n شیفون : ته فنیٚ ئاقرمیش
chigger , n کنیچ
chigoe , n کنیچا ده قه رین یه کسانه که ر

chilblain , n — کولبون ژسه رمایێ

child, n — منال ، چۆک ، زاروک ، مندال ، ساڤا ، بچوک ، زارو ..

- bearing — بچوکبون

- first ... — نه خری

- .. play — ئاسانه، ساناهی یه

- with .. — ئاڤس ، ب زک، ب تشت

- killer , n — چیلیکوژ

childbed , n — ل به ر بچوکبونێ

childbirth , n — بچوک بون

childhood , n — بچوکاهی، زارویی، بچوکاتی، چیلیتی زاروکی ، مندالی ، زاروتی

childing , n — به ردار ، ئاڤس

childish , adj — زاروکی

childishly , adv . — ب زاروکی

childishness , n — زاروکیتی

childlabour , n — کارکرنا بچوکان ، کارێ زاروکان

childless , adj — بێ وه چ . کۆره وار ، بێ زاروک

childlessness , n — بێ وه چیتی. کۆره واری ، بێ زاروکیتی

childlike , adj — وه ک زاروکی ، زاروکی

childly , adj , adv = childlike — (وه ک زاروکی)

children ,n — وه چه ، بچوک . مندال ، ساڤا ، زارو

Chile salt peter , n — نه تراتێن سودیوم (زیلێ کیمیایی)

chili , n — بیبه را توژ

chiliad , n — هه زار

chiliasm , n — باوه ری یا هه زاری یا فله یی

chill , n , adj , vi , t — له رزی . سار-سه رما ، سر، ساردکت

chilled , adj — به فرکری . سارکری

chillness , n — سه رما . ساری

chilling , adj — سه خت ، سار

chilly , adj — سه خت ، له رزین ، بزدهین . سار

chimaera , n — ماسی یا ئه فسانه شکل گێره

chime , n , vi , t — ساز ، ئاوازا زه نگان، زه نگگه ، لێدت (زه نگ)

- to .. in — ئاخفتنا که سه کێ ببرت

- to .. in with — رێک دکه ڤت

chimera (s) , n — ده هبه یه ک ئه فسانه یی (سه ر شێر له ش یه ز نو دوف مار)، خه ونا ئالوز

chimere , n — کراسێ ئولداری

chimerical , adj — ئاشوپی

chimney , n — باجه پخێریک، کولین ، پێخری ، روژن

- cap — سه ر کولین

chimney corner , n — قونجا لکا کوچکی

chimney outlet — لیبوک ، روزنه، کولین

chimney piece — ئه خچکا کوچکی

chimney pot , n — قازانا کولینێ بۆ ده رخستنا دوکیلێ

chimney sweep (er) — کولین مالینکه

chimney swift , n — په ره سلێرا کولینان

chimp , n = chimpanzee

chimpanzee , n — شمپانزی : مه یمون

chin , n — ئه رزینک ، چه ن ، زه نی . چه نه

- under flesh — گلار

chin , vt — خو بلند دکت(ب ده ستان تا ئه رزینکی) ب ئه رزینکێ دگرت(کمانچه)

china , n — فه رفوری، چین

- aster , n — هه له زه ک گول جوان

- berry , n — دار یان به رێ ئازاده ره خ

- man — چینی

- tree = chinaberry

- wall — دیواری چینێ

- ware — ئامانێن فه ر رفوری

chinch , n — ئاخیرکه یێ نڤینان

- bug — ئاخیرکه یێ گه نمی

chinese, adj — چینی

chinese white , n — سپی یێ چینی : (رنگێ سپی یێ خه ست)

chink , n , vt , i — که لش . که ر، که لشا دگرت

chinky , adj — که لشی

Chino - — پێشگره کو چینی یه

chinoiserie , n — خه ملا چینی

chinook , n — چینوک : گه لێ هندوکێ سور

chinquapin , n — شابه لو

chintz , n — په روکێ په مبی ، چیت

chip , n , vt , i — پارچه (دار)، کرتێن پارچه (کارتول) ئه له زم ، ئه لیش ، پرتک دکت ، یاری دکت ، دشکێنت ، دشکێت

-a .. of or off the old block — ب بابێ خوله چویی

- a ... on one's shoulder — ئه نری

- to ... in — دراڤ یان هاریکرنێ پێشکێش دکت، خوتێکلی ئاخفتنێ دکت

chip munk , n سڤوره یه ک ئه مریکانی بچۆک ریزکری
chipped , adj بری ، پرتککری
chipper , n , adj , vi شاد ، برۆک، پرپیژی دکت
chippiness , n هشکیتی ، بیزاریتی
chipping , n پارچه ، که ر
- sparrow په ره سلیره ک ئه مریکانی بچۆک
chippy , adj هشک ، بیزار
chips , n قرش، قاشل
chirk , vi , t چالاک دبت ، شادبت ، خورت دکت
chirograph , n ده ست نڤیسین ، به لگه نامه
chirographer , n خوه ش ده ست نڤیسیزان ، به لگه نامه زان
chirography , n خوه ش ده ست نڤیسینزان به لگه نامه زانی
chiromancer , n له پبین ، به ختبین
chiromancy , n له پبینی ، به ختبینی
chiropody , n پیزانی
chiropractic , n ریبازا چاره کرنێ ب راستکرنا کاریته یێ پشتێ
chiropractor , n چاره که رێ ریبازا راستکرنا کاریته یێ پشتێ
chiropter , n چه کچه کیله
chiropteran , n , adj چه کچه کیله یی
chirp , n , vi , t چڤاندن، چڤته چڤت، چڤته چڤت دکت
chirpily , adv ب چڤته چڤتی
chirping , n چڤته چڤت
chirpy , adj شاد
chirr , n , vi سیرسیر (سیسرک) ، سیرسیر دکت
chirurgeon , n برینکار
chisel , n ئه سکه نه ، هلکولک
chisel (l) ed , adj (ب هلکولکی) کولایی
chisel (l) ing , n کولین یان کولان (ب هلکولکی)
chit , n پسوله ، ساڤا ، ژنکا زراڤا بچۆک
- chat پوچبیژی ، چه نه بازی . چه لته
chitin , n چتین : ماده یه ک شاخکی یێ پیتک یان قرشکی یان
chitinous , adj چتینی
chitlings , chitlins,n ریڤیکا داگرتی (سوسه ج)
chiton , n کراسێ گریکی (بۆ ژن و میران) ، جانه وه ره ک ئه رموکی خو ب که ڤرانڤه دگرت
chitter , vi دله رزت (ژسه رمایی) ، پرپیژی دکت
chivalric , adj سواری ، جامیر . مه رد ، جوامیر
chivalrous , adj مه رده میر ، لاوچک، جامیر . مه رد
chivalrously , adv ب مه ردی
chivalrousness , n مه ردیتی، جامیری

chivalry , n جامیری ، مه ردی
chive - garlic سیریێ که ڤن
chiv (v) y , vt , i , n . شه پرزه دکت، ىشه قینت ، ىبه زت، شه قاندن
chlamy deous , adj قه رتیشی
chlamy dospore , n زایه ندێ قه رتیشی
chlor - پیشگره کو که سکه ، کلوره
chloral , n شله یه : پیکهاتی یه ژ کلور ئو کحولێ ، بێ ره نگه ، بۆ نڤاندنێ
chloramine , n کلورامین : پیکهاتی یه که، ژ کلور ئو نایتر وجینێ
chlorate , n کلوریت : خویێ یه
chloric , adj کلوری
- acid ترشی یا کلوری
chloride , n کلوراید
chroinate , vt کلوردکت
chlorinated , adj کلورکری
chlorinating , n کلورکرن
chlorine , n کلور
chloroform , n , vt کلوروفورم : ته زینکه ر ، ىته زینت
chlorophyl , n کلوروفیل: ماده یێ که سکێ هه له زی
chloropicrin , n کلوروپکرین : شله یه ک بێ ره نگ پیتک کوژه
chloroplast , n توڤێ که سکی یا هه له زی
chlorous , adj کلوری
chlorpicrin , n = chloropicrin
choanocyte , n خانه یا کوڤکی (ل هه ورکی)
choc-ice , n چوکلیتا به فرکری
chock , n, adv , vt سنک ، قایم ، سنک دکت.
chockablock , adj قایم گریدایی
chock - full , adj ته ژی ، سه رداچویی
choicely , adv ب بژاره یی
choiceness , n بژا ره یی، بژاره یی تی
cholorosis , n کلوروسس : کیم خوینی یا کچکێن بسپور
chocolate , n چوکلیت
choice , n بژار ، ژیگرتن ، هه لبژارتن
choir , n تیپا سترانبیژان، کورس
choirboy , n کورکێ کورسێ
choir loft , n به ربانکێ کورسێ
choirmaster , n ریبه رێ کورسێ

choke , vt , i , n	بخه نقینت، دگرت، هه ناسه دگرت، خنقین، خه نقین	chopsticks , n	دارک (چینی پێ دخون)
		chop suey , n	خوارنه‌ک چینی گوشت، ئو زه رزه وات
choker , n	ستوڤانکێ ته نگ ، ستوپێچ	choragus , n	رێبه رێ کورسێ یان گروپێ
choking , adj	خه نقین		
choky , adj	خه نقین	choral , adj, n	کورسی، سرودا جڤاکی، سترانا جڤاکی
cholecystectomy, n	هه لکێشانا زه رداڤ دانکێ		
cholecystitis , n	زه رئاڤیش ، تالیش کولی	chorale = choral , n	(سترانا جڤاکی (کورسی)، سرود)
choler , n	ئه نرینا له زین ، ئه نرین	chord , n, vi , t	تیره، رایه ل، ژێ ، ژه ن، دژه نت
cholera , n	ره شیانه ڤه ، قوتک ، رشاندن	chordal , adj	تویی ، هژی، ژێ یی، ژه نی
choleraic , adj	رشاندنی	chore , n	کارێ سڤکێ رۆژانه
cholera infantum,n	ره شیانه ڤه یا زاروکان	chorea , n	شه پرزه یی یا ده ماری
cholera morbus , n	ره شیانه ڤه یا هاڤینێ	choric, adj	په یوه ندیدارێ کورسی
choleric , adj	توره ، ئه نری	choripetalous , adj = polypetalous	
cholesterol , n	ماده یه ک رونی دناڤ خوینێ، زه رکا هێکێ ئو زه رداڤیدا : کولێسترول	chorister , n	کورکێ کورسێ سترانبێژێ کورسێ
choline , n	ماده یه که دناڤ هه می خانه یاندا .. پێڤیایه بز ئه رکێ جه رگی	choreographer , n	ساز به ندێ داوه تێ
		choreography , n	سه ما ، دیلان ، گوڤه ند ، داوه ت ئه مازه بالێ
chondr(o) -	پێشگره کو کرکروکه		
chondrocranium , n	کلوخێ کرکروکی	chorion , n	هه ڤال بچوک ، هه ڤالوک ، هژی
chondroma , n	ئه وسانا کرکروکی	chorography , n	ئه خشه زانی
choose , vt	ژێدگرت ، دبژێرت	choroid , adj	هه ڤالوکی
chosen , adj	بژارتی	chortle , vi , n	دسترینت ، دکه نت، که نین
chooser , n	هه لبژێر	chortled , adj	ستران گوتی
choosing , n	ژێگرتن ، بژارتن	chortling , n	ستران گوتن
choosy , adj	ژێگر	chorus , n . vt , i	سترانا کورسی .گروپه‌ک ژ سترانبێژ یان داوه تی یان، پێکڤه دسترێنن
chop , vt , i , n	چنین ، پارچه گوشت ، پارچه، لێدان . پێک دگوهورت .هوردکت(گوشتی) ، دبرت ، چه پ ددت	- in ...	هه مو پێکڤه د یه ک ده میدا
		chorus girl , n	که چکا کورسێ
- fallen	سیکارد ، مروس ، مریتو	chose , n	تشت
- of the first ..	نایاب	- in action	مافێ شه ر ل سه ر
- to ... logic	به رهه ڤدان دکت	chose,in possession,n	سامانێ ده ستیدا
chophouse , n	ناشخانه	chose local ,n	پاشکو
chopine , n	پێلاڤا ژنان بێڤام کاپک بلند، چه پدایی	chosen , adj	ژێگرتی ، هه لبژارتی، بژارتی
chopped , adj	پێلک لێداتی، بری	chough , n	قرا پێ سور
chopper , n	بردار	chouse , vt	دخاپینت ، گارانێ دهاژوت
chopping , n	برین	choused , adj	خاپاندی
- block	قورمێ برینێ	chousing , n	خاپاندن
- knife	کێرکا قیمه کرنێ	chow , n	سه یه ک نژاد چینی
- off	پوتکرن، ژێکرن		
choppy , adj	گوهێز، ده رزدار	chow chow , n	تێکلی ، رێچاله‌ک چینی

- chow mein , n خوراکنکلارک، پیفازنگوشت نو
زه رزه وات
chrestomathy , n برگه ینن هه لبژار
chrism ,n زه یتا پیروز
chrismatory , n ئامانیٓ زه یتا پیروز
chrisom ,n کراسیٓ نالکرنیٓ
chrisom child ,n زاروکیٓ ل هه یفا یه که م دمرت
Christ , n عیسا پیغمبه ر
christen , vt . ناف دکت
christendom , n فله هاتی
christened , adj نالکری
christening ,n ئامه نگا نالکرنیٓ
Christian , n , adj فه له ، فله هـ
- name نافیٓ یه که م
Christianity , n فه له یی ، فله هی
Christianization , n فله هکرن
Christianize , vt , i فله هـ دکت
Christianized , adj فله هکری
Christianizing , n فله هکرن
christianlike , adj وه ک فله یی
christianly, adv , adj وه ک فله یی
Christian sciencc, n زانستی یا فله یی
Christian scientist,n زاناییٓ فله یی
Christly , adj فله یی، وه ک عیسا پیغمبه ری
Christ's thorn , n ستری یێ عیسا پیغمبه ری
Christmas کریسمس:جه ژنا زایینا۲٥ چله یێ ئیکیٓ
- eve ده میٓ جه ژنا کریسمس
- tide شه فا کریسمس ۱۲/۲٤
chrom - پیشگره کو ره نگه
chroma , n زه لالی یا ره نگی
chromat (o) - پیشگره کو ره نگه ، کروماتینه
chromate , n کرومات
chromatic scale , n پیسترکی ره نگی
- chromat ophil , adj =
chromophil
chromatic , adj ره نگدار ، ره نگین
- aberration لادانا ره نگی
chromaticity , n ره نگیتی
chromatics , n ره نگزانی
chromatin , n کروماتین: ره نگکه ر: ماده یێ
ره نگکه ریٓ کاکلا خانه یێ
chromatographic,adj ره نگدار
chromatographic analysis شیکرنا ره نگداری
chromatolysis , n شیته لبونا ره نگی
chromatophore , n خانه یا ره نگکری ، ره نگکری
chrome , n . vt . تشتیٓ کرومکری ، کروم دکت
- chrom e پاشگره کو ره نگه
chromic , adj کرومی
chrominence , n تیربونا ره نگی
chromite , n کرومایت (میرتاله)
chromogen , n چیکه ریٓ ره نگان
chromolithograph, n وینه یێ به ری یێ ره نگی
chromolithography, n چاپکرنا به ری یا ره نگدار
chromomere , n بیندکیٓ ره نگی
chromophil , adj ره نگخواز
chromoplast , n له شکیٓ ره نگکه ر
chromosomal , adj ره نگی، کروموسومی
chromosome , n کروموسوم : ره نگی
chromosphere , n بابیٓ روژیٓ
chromous , adj کرومی
chron - پیشگره کو ده مه، کاته
chronical , adj دریژ خایه ن ، که فن
- disease نه خوشی یا که فن ، نه ساخی یا
که فن
chronicle , n , vt . میژوودیروک، دیروکیٓ دنفیست، تومار
دکت
chronicler , n میژوزان ، دیروکزان
chronogram , n دیروکا هه فوکی یان رسته یی
chronograph , n ده میف
chronologic (al) adj. دیروکی : ده می
chronologist , n پسپوریٓ دیروکزانی یێ
chronology , n دیروک توماری ، دیروکزانی
chronometer , n ده مژمیر
chronometry , n ده مژ میری
chronoscope , n کورته ده م پیف
chrys - پیشگره کو زیره یان زه ره
chrysalid , n (chry salis) پیتکا ژ قوناغا کرموکه یی
chrysanthemum , n به یبون
chrysoberyl , n به ره ک نیف میژا زه ر یان
که سکیٓ فه کری
chrysolite,n= olivine
chrysoprase , n به ریٓ نیف میژا که سک فه کری
chub , n ته خلیت ماسی یه (میک)
chubby, adj خرپ ، دیهم گروفر ، قه له و

chuck , n , vt , i	خوراک . هالێتن ، ده ربکت . دهاڤێت ، قت قت دکت
- hole	که نده ک، کون (دناڤ ریکێدا)
- wagon	عه ره بانه یا پاتنگه
chuckle , vt	دکه نت ، دبشکورت
chuckling , n	پرقین ، پرقینی ، تریقه
chuff , n , adj	جوتیار ، گوندی
chuffy , adj	قه له و
chug , n , vi .	ده نگێ کورتێ نزمێ په قینێ ، ده نگه ک هوسا چێدکت
chukker or chukkar , n	ده مه ک له یزتنێ (پولو)
chum , n , vt .	هه ڤال ، دوست، هه ڤالی دکت
chummed , adj	هه ڤالیکری
chumming , n	هه ڤالیکرن
chummy , adj	حه زکا ر
chump , n	خرپو ، سه ر
chunk , n	پارچه، تباب ، بارستایی ، توپه ل . قورم
chunky , adj	قوت و قه له و
church , n	دێر
- bell	زه نگلا دێرێ ، جمخار
- goer , n	(نڤێژ که رێ) به رده وامێ دێرێ
churchless , adj	بێ دێر
churchly , adj	دێری
churchyard , n	حه وشا دێرێ
churchman , n	قه شه
churchwarden , n	نوێنه رێ دێرێ
churchwoman , n	ژنا ئه نداما دێرێ
churchy , adj	دێری
churl , n	جوتیار ، گوندی
churlish , adj	رژد ، قنێت ، چکوس
churlishlly , adj	ب رژدی ، ب چکوسی
churlishness , n	رژدیتی
churn , vt , i , n	مه شکێ دکت ، مه شک ، ژه نین
churner , n	مه شک
churning , n	مه شککرن
chute , n	تاڤگه ، شیپ ، سۆل ، سۆلاڤ
chutney , n	مه تفینی ، ئێخنی
chylaceous , adj	شیره یی
chyle , n	شیره یا خوارنا گهێرین به رێ مژینێ
chylifaction , n	شیره بون
chylous, adj = chylaceous	
chyme , n	کایم: ماده یه ک کاکلی‌یه کو خوارن ب گهاشه یا ئورکی چێدکت
chymification , n	کایمبون
chymous , adj	کایمی
ciborium , n	ئامانێ نانێ قوربانێ، سیوانکا گومزی ل سه ر قوربانگه یا دێرێ
cicada , n	پیتکا درینێ
cicala , n = cicada	
cicatricial , adj	شون برینی
cicatrix , n	شون برین
cicatrize , vt	گوشت دگرت (برین) ، سارێژ دبت
ciceron , n	رێبه رێ گه ریده یان
cichild , n , adj	ته حل ماسی یه ک روباری شاپه ر درکی
cicindelidae, (n -pl)	کێزێن پلنگی
- cidal	پاشگره کو کوژه ، قرکه ره
- cide	پاشگره کو کوژه ، قرکه ره
cider , n	شه ربه تا سێڤان
cigar , n	پێچا توتنێ ، باچک ، جکاره
cigarette , n	باچک ، جگاره
- holder	دارک ، دارکێ جگارێ ، باسک
cilia , n	مژولانک
ciliary , adj	مژولانکی
ciliate , adj	مژولانکدار
ciliolate , adj	مژولانک زراڤ
cilium , n	مژولانک
cilwe , n	کتێبا پیروزا ئێزدی یان
cimex,n,pl . cimices	ئاخیرکه یا نڤینان
cimmerian , adj , n	تارێ :سیمه رێ:که سه ک ئه فسانه یێ کو هه ر دناڤ تاری یێدا دژیت
cinch , n	ته نگا زینی
cinchona , n	دارێ کینا ، تیڤلێ کینا
cinchonism , n	ژه هربون ب کینا
cinder (s)	ئاری : خولی
cindery , adj	خولی یی
cine , n	فیلمێ سینه مایی
cinema , n	سینه ما
cinematic , adj	سینه مایی
cinematically , adv	ب سینه مایی

cinematographer , n وێنه گرێ سینه مایی
cinematographic(al),adj سینه مایی
cinematography , n زانینا وێنه گرتنا سینه مایی
cinematize . vt . سینه مایی دکت
cinematized , adj سینه مایی کری
cinematizing , n سینه مایی کرن
cinerarium , n خولیگه (بۆ پاراستنا خولی یا تە رمێن سوتی)
cinerary , adj خولیگه یی
cinerous , adj خولی یی
cingulate , adj پشتێنی
cingulum , n پشتێن
cinnabar , n سۆرێ ره نگین : کبریتیدێ جیوه یی
cinnamon , n دارچین
cipher , n , vt. په رله ، سفر، سفر دکت
cinque , n پێنج
cinquecentist , n نفیسه ر یان هونه رمه ندێ ئیتالی یێ سه دێ شانزده یێ
cinquecento , n سه دێ شانزده مین
cinquefoil , n هه له زێ پێنج به لگ
circa , prep نێزیک دیروکه کێ
Circassian , adj شه رکه سی
circinate , adj خه له کی
circinately , adv ب خه له کی
circle , n گه ر ، خێزک ، چه رگه ، هاویر ، جوغز ، جغز ، خه له ک ، چه رخ ، چه مه ره ، چه مبه ر، گوله ک ، بازنه گوله نده ک
circle , vt , i دوردگرت
circled , adj لێوه رکری ، دور گرتی
circlet , n چه مه ره ک
cercuit , n چڤانه ، گێژه ن
- breaker گێژه ن شکێن ، چڤانه شکێن
circuitious , adj نه ئێکسه ر ، نه ئێکراست
circuitry , n گێژه نێن که هره بایی

circuity , n دور گه ران
circular , adj گول . گلدی : دیکان ، به لاڤوک ، چه مه ره یی، گروڤر، په خشه ، خر
- current لوزه وا چه مه ره یی
- motion لڤینا چه مه ره یی
- note نامه یا گه روک . نامه یا سپارتنێ
- plane ره نه یا چه مه ره یی
- polygon چه ندلایێ چه مه ره یی
- saw خیزارا چه مه ره یی
circularity , n چه مه ره یی تی
circularize , vt به لاڤوک دوه شینت(دهنێرت)
circularized , adj به لاڤوک هنارتی
circularizing , n به لاڤکرن
circulable , adj به لاڤبار
circulate , vi , t نامه یێن گه روک دهنێرت، دوه شینت. گروڤر دکت ، دگه رینت، به لاڤ دکت
circulated , adj به لاڤکری ، گه راندی ، وه شاندی
circulating , n به لاڤکرن
- capital سه رمایه یێ به رده ست
- decimal شکه سته کا ده هه کی یا گه روک
- library کتێبخانه یا گه روک
- medium پاره
circulation , n په رتبون،به لاڤبونگ ران،به لاڤکرن
circulative , adj به لاڤدار . گه روکی
circulator , adj به لاڤکه رێ نوچه یان ، گه راندار
circulatory , adj گه رانداری
circum پێشگره کو دوره
circumambient, adj دورگرتی
circumambiently,adv ب دور گرتنی
circumambulate,vt,i ل دور دگه رت (ئولی)
circumambulated,adj ل دور گه رایی
circumambulating, n ل دور گه ران
circumambulation,n ل دور گه ران
circumcise , vt سونه ت دکت
circumcised , adj سونه تکری
circumcising , n سونه تکرن
circumcision , n سونه ت، سونه تکرن

circumference,n	که مه ره
circumferential , a dj.	که مه ره یی
circumflex,n, adj	نیشانا بیژه یی ل سه ر تیپیٚ
circumfluent, adj	ل دور چویی
circumfluous,adj	دور گرتی
circumfuse , vt	ل دور به لاف دکت ، تیدکت ، ل دور دگرت
circumfused, adj	ل دور گرتی
circumfusing , n	ل دور گرتن
circumgyrate , vt	دزڤرت
circumlocution,n	چه نه باز یتی
circumlocutory , adj	چه نه بازی
circumlunar,adj	ل دور هه یڤیٚ
circumnavigate, vt	(ل ناڤ) ده ریا دگه رت
circumpolar , adj	ل دور جه مسه ریٚ گه ردون یان ئه سمانی
circumscissile , adj	ل دور هیٚلا پان
circumscirbe,vt	دور دگرت . راده دکت ، هیٚل دگرت
circumscribed adj	راده دار
circumscripti on , n	دورگرتن ، راده کرن، هیٚل کرتن
circumsolar , adj	دور رۆژیٚ
circumspect,adj	هشیار
circumspection , n	هشیاری
circumspective , adj	ئاگه هدار ، وریا ، هشیار
circumstance , n	بار ئو دوخ ، په رگال . مه رج ، بار
-in easy good or flourishing ...s	ده وله مه ند
- in redu ced or straitened ..s	هه ژار ، ده ست ته نگ ، ته نگاڤ
-in or under no .s	ئیکجار ، چ بقه ومت
-in or under the ..s	دناڤ ڤی مه رجیدا
circumstanced,adj	مه رجکری
circumstantial , adj	مه رجی
circumstantiality , n	مه رجیتی
circumstantiate , vt	دروڤ دکت . راڤه دکت
circumstantiated, adj	دروڤکری
circumstantiation , n	دروڤکرن
circumvallate,adj , vt	چه په رکری، چه په ردکت
circumvent , vt	دور دگرت ، دره ڤینت
circumventing , n	به رو پیچ
circumvention , n	به ر و پیچی
circumvolution , n	گه ران . گه ر
circus , n	جانباز خانه ، سیرک
- player	جانباز
cirrate, adj = cirrose or cirrhose	پارچه یێن ده سدانیٚ ل هه له زان کو وه ک ده ست وپیٚ یانن
cirrhosis , n	پێیکیٚ سروشتی ییٚ چیایی، مسیرک خونکه، خه له ک
cirrhosis , n	مومیبون
- of liver	جه رگ مومی
cirrhotic , adj	مومیبونی
cirriped , n , adj	پیٚ مژولانکی
cirrocumulus , n	ئه وریٚ وه ک هری
cirrone bula , n	ئه وریٚ وه ک توزیٚ
cirrostratus , n	ئه وریٚ وه ک په رده
cirrous , adj = cirrate ,	
cirrus , n , pl . cirri	له شیٚ زراڤیٚ لوله کی (به نکی)
cis –	پیشگره کو ئه ڤ ره خه
cisatlantic	ل ڤی ره خیٚ ئه تلانتیک
cisco , n	ماسی یه
cislunar , adj	ناڤبه را ئه رد و هه یڤیدا
cist , n	سندوق ، گور
cistern , n	سیهریج ، ئه مبار
Cisterci an , n	ئولدارا یان ئولداریٚ به نه دکتی به نه دکتی
citadel , n	که لهه زیندان
citation , n	لیوه رگرتن
- mark	نیشانده کا دوتکان
cite , vt	لیٚوه ر گرت
cithara	گیتار
cither (n) , n = citter , n	
citied , adj	بازیردار ، بازیرکری
citify , vt	بازیری دکت
citizen ,n	هاونیشتمان ، هاوزید . هه مشه ری. هه ڤ وه لاتی، بازیری ، وه لاتی ، هه ڤ شار
citizeness , n	هه ڤ وه لاتی (ژن)
citizenry , n	هه ڤ وه لاتی
citizenship , n	بازیری ، وه لاتینی ، هه ڤ شاری ، هه ڤ وه لاتی

citr (i) - پێشگرەکو لیمونە، ترشی یا لیمون نێ یە

citrate , n لیمونیت

citriculture , n چاندنا ترشە میوە یی

citrine , a زە رێ پێتی

citron , n لیمون

citrus (fruits, trees) مزرە مە نی

-fruit ترنج

city , n باژار ، باژێر ، شە هر، شار

- limits ژیاری ئاقار

city state , n دە وڵە تا باژێری

city wall شورهە ، بە دە ن

civet , n بێهن خوە شی یا تە خلیتە ک

سڤورە یی

civet cat , n سڤورە یێ بێهن خوە شی یێ

civic , adj ژیاری ، باژێری

- minded ژیاریکار

civics , n پە روە ردە ژیاریزانی

civies , n جلێن ژیاری

civil , adj باژێری ، شاری ، ژیار

- action , suit or proceedings , n دوزا ژیاری

- aviation فرینا ژیاری

- court دادگە ها ژیاری

- defence بە رگری یا ژیاری

- death , n مرنا ژیاری (بێ مافی یا دیاری)

- engineer ئە ندازیارێ ژیاری

civilian , n , adj باژێری ، شارستانی

civilianize , vt . ژیاری دکت

civilianized , adj ژیاریکری

civilianizing , n ژیار یکرن

civility , n دلدان

civilization , n ژیوار، شارستان، شارستانی یە تی،

ژیاری، ئاڤادانی، شارە ڤانی،

شارستانی، باژێریتی

civilize , vt شارستانی دکت

civilized , adj ژیار، ژیاری ، ژیوە ر، باژارڤانی

شار ستانی

civilizing , n شارستا نیکرن

civil law , n یاسایا ژیاری

civil list , n خە رجی یا (مالباتا) شاهی

civilly , adv تازە یی

civil marriage , n شوکرنا ژیاری

civil servant خزمە تکارێ ژیاری

civil service خزمە تا ژیاری

clabber , n , vi شیرێ، مە یاندی، شیری دمە یینت

clack , n , vi شە قە، فچک، پرپیژی،

پوچبیژی دکت، پرپیژی دکت

clack valve , n دە رچە یا دە نگدار

clad , adj , vt . کنجکری، ب کنج دکت

claim , vt , n دخوازت، پە لپ گرتن، دوز، داخواز

claimer , n خوازە کە ر ، داخوازکار

claimant , n گلیڤان ، گلیدار ، دوزە کار ، خواز

دوز خواز ، داخواز کار

clairvoyance , n خیزڤە دان ، پێشبین

clairvoyant , adj , n خیزڤە دانی

clam , n جانە وە رە ک نە رموکە یان ماسی

یا قاپیلکە یی ، مە تە مرۆڤ

clamant , adj پە لپ

clambake , n سە یران (ل بە رناڤێ)

clamber , vi , t سە رکە ڤت (ب زە حمە تی)

ئە ڤراز دبت یان دچت

clambered , adj سە رکە تی

clambering , n سە رکە تن

clammily , adv ب خوناڤی

clamminess , n خیساریتی ، خوناڤیتی

clammy , adj خیساری، خوناڤی

clamour , n , vi قیر وقیژ ، قە ر قە شە ، پێژین ،

دنویە ک، قیژ ، گڕ، گرنژ، قیرقیژ

دخوازت

clamoured , adj قیژکری

clamouring , n قیژکرن

clamorous , adj داخواز کاری قیژە کی، قیژی

clamorously , adv قیژە کی

clamorousmess , n قیژە کیتی

clamp , n , vt , i چە نگال، قایم دکت. چە نگال دکت،

clamshell , n دولکە یا (وە ک) شە یتانوکی،

قاپیلکە یا نە رموکە یی

clan , n تیرە ، هوز ، ئێل ، گرو

clandestine , adj نهێنی

clandestinely , adv خنز، دزێ ، نهێن ،

clandestineness , n نە پە نیتی ، نهێنیتی

clandestinity , n نهێنیتی

clang , n , vi , t زرنگین ، چە ق، زرنگین دکت

clango (u) r , n ,vi قرە قرا بە ردە وام، قرە قر دکت

clangorous , adj گرنچا تە ڤلە هە ڤ، قرە قری

clank , n . vi , t شنگین ، رە قرە ق ، چە ق چە ق،

رە ق رە ق دکت

clannish , adj هوزی
clannishly , adv ب هوزی
clannishness , n هوزیتی
clansman , n ئه ندامێ هوزێ
clap , vt , i , n ده ستان دقوتت، جه پک ، کوتاندن ، ده ست قوتان ، شریخه
- board , vt , n. (ب ده پی) دنخیفت ، ده پێ دارێ دریژ ره خه ک ته نکتر ژ ره خێ دی
clapped , adj ده ست قوتایی
clapper , n زمانێ زه نگێ، زمانێ مروڤێ پرپیژ، ده ست قوت
clapperclaw , vt . (ب نینوکان) ڤه دچرینت ، تێنخورت
clapping , n ده ست قوتان
claptrap , n ئاخفتنا پوچ ، زمانێ په سندکرنێ
claque , n ده ست قوتێن کرێگرتی
clarence , n عه ره بانه یا گرتی یا چوارچه رخ
clarendon , n تیپێن ستور
claret , n شه رابا سور
clarification خویاکرن ، رالاه دان ، پالین ، دیژاندن. راڤه کرن ، رونکرن
clarified , adj. خویاکری ، شانیدایی ، راڤه کری ، شروڤه کری ، نیشاندایی
clarifier , n راڤه که ر
clarify , vt , i شروڤه دکت ، رون دکت ، راڤه دکت ، بژین دکت
clarifying , n شروڤه کرن ، ڤه ره راندن ، شانیدان نیشاندان ، راڤه ک
clarinet , n زرنا
clarinetist , n زرناڤان
clarion , n , adj بلند ، ئه شکه را ، بوریزان
clarity , n خویابون ، خویانی ، به رده ری ، زه لالی، روهنی
clarkia , n هه له زه ک باکورا ئه مریکا گول سور یان ئه رخوانی
claro , n جگاره یا ئه رما ره نگ ڤه کری
clary , n گیاک
clash , v. t.i . , n. لێک دکه ڤن . چه قه چه ق . لێکدان ، شه ر
clasp , n , vt. گرتن ، توقه ، توقه دکت، دگرت
- knife کێرا به ریکێ
claspus , n گاسک
class , n , vt , i ده رسخانه، قول ، جه له ب، پول ، چین ، پول دکت
- book ده فته را پولێ
class consci ousness ئاگه هی یا چینی
class day رۆژا پولێ
classic , adj دێرینه ، ئه مر
classical , adj ئه مر
classicalism , n کلاسیکیتی ، ئه مریتی
classicism , n چینیتی
classicist , n باوه رمه ندێ چینی ، کلاسیکی
classicize , vt , i کلاسیکی دکت
classifiable , adj پولینبار
classification , n پرتوک دانین ، پولێن‌دابرین، ریزکرن
classified , adj پولینکری
- advertising ئاگه هی یا پولینکری
classifier , n پولینکار
classify , vt ریزدکت، پول دکت
classing , n پولێن
classless , adj بێ چین
classmate , n هه ڤ پول
classnumber , n ره نوسێ پولینی (ل کتێبخانه یێ)
classroom , n ده رسخانه ، وانه خانه
clastic , adj که ڤنه پارچه که ڤری
clatter , vi , t , n شنگین دکت، شنگین ، ره ق ره ق ، چه ق چه ق گاله گوت
claudication , n له نگی ، قوپی ، کولی
clausal , adj هه ڤوکی ، به ندی ، رسته یی
clause , n هه ڤوک ، به ند ، رسته
claustral , adj = cloistral
claustrophobia , n ترسا درا داخستی
clavate (d) , adj (وه ک) گورزی
clave, past of cleave که لشی
claver , n , vi گه له زه ، گه ڤه زه یی دکت
clavichord , n ئالاڤه ک مه زیقه یی ژه نی یه
clavicle , n بازنێ سینگ ، گرک ، کلیلکا ملی
clavicorn , adj سه حکه ر ، گورزی
clavier , n ده پێ کلیلان (پیانو)
claviform , adj گوپالی
claw , n , vt چنگ. چرنوک، باله، په نج ، په نجه روک، په نج دکت
- hammer کوته کێ په نجی
- hatchet , n بڤرێ په نجی
clawed , adj په نجدار
clay , n ته قن. جه بل، ئاخ سور، گل، لیم،
- bank قور، هه سپێ ره نگ به ر زه ریڤه
- jar ده ن ، جه ر

clay more	شوریٚ دو سه ر
clay pigeon , n	کوترا گلی (بۆ ستیرکیٚ)
clay pot	ناخینی، هنجان
clean , vt , i	پاقژ دکت ، ڤه دمشت
clean , adj	ته میز ، پاک ، پاقژ ، راست ، خاوین
- handed	داوپاک
cleanable , adj	پاقژبار
cleaned , adj	ڤه مشتی بپاقژکری ، هنجاندی
cleaner , n	پاقژ که ر
cleaning , n	پاقژ کرن، ڤه مالشتن ، دامال
clean lily , adv	ب پاقژی
cleanliness , n	پاکبون ، پاکی . ده سنقیژی پاقژی
cleanly , adj , adv	ب پاقژی ، پاقژ
cleanness , n	ده ستقیژی ، پاکی ، پاقژی
cleanse , vt	پاک دکت ، پاقژ دکت
clean - shaven, adj	قه نج تراشی ، ته مام
cleansing , n	پاقژکرن
clean - thinking , n	بیرپاک
clean - tongued , adj	زمان پاک
cleanup , n	پاقژکرن
clear , vt , i	پاقژدکت . دیار دکت
- to ...away	رادکت . ساهی دبت
- to .. off	دچت . ته مام دکت
-to .. the expenses	درالی کوم دکت داکو به هایی بدت
- to .. out	ڤالا دکت ، دچت به‌ریکان
- to ... up	راڤه دکت ، ریٚک دکت ، ساهی دبت ، دلنیا دکت
clear , n , adj , adv	ئاشکرا، زه لال، ڤه وه راندی، ئه شکه را، په نی نوما ، ساهی، سا، روهن، سایی، دیار، خویا، به لو، سایی روشه ن ، رون، به رده ر
- in the	داوپاک ، بیٚ گونه هـ
- eyed	بینا
- perfectly	چیک سایی
- sighted	بینا ، ژیر ، په ندیار
clearable , adj	روهنکرنبار
clearance , n	گه رده ن ئازاکرن ، ڤه کرن، ریدان، پاقژکرن، فروتنا سافیکرنیٚ . ده ستور
clear cut , adj	دیار ، ئه شکه را
clearheaded , adj	ژیر
clearheadedly , adv	ب ژیری
clearheadedness , n	ژیریتی
clearing , n	به یاڤا داربری (ل ناڤ دارستانیدا)
clearing house	به رد یلگه
clearly , adv	ب ئه شکه رایی
clearness , n	به رده ری ، زه لالبون ، سه ماله ، ساهی، پاک بون، دیار بون
clear wing , n	چه نگ روهن
cleat , n , vt	سنگ، گریندت (ب سنگیڤه)
cleavable , adj	که لشدار
cleavage , n	ده رزیبون،که لش،که لشین، شکافتن
cleave , vt , i	دکه لشت
cleaved , adj	که لشی
cleaver , n	سیکارد ، بڤریٚ سه رژیکه ری
cleaving , n	شکافتن
cleek , n	چه نگال(بۆ هلاویستنا قازانیٚ)، داریٚ گولفیٚ
clef , n	کلیل (نیشانا مه ز یقه یی)
cleft , n , adj	که لشین ، ته رک ، ده رزه ک ، ده رز . که لش ، چه لخ
- palate	که لشا پانکا ده ڤی
clematis , n	یاسه مینا چولیٚ
clemency , n	لیبورین . په خشین
clement , adj	میٚشین ، دلوڤان
clemently , adv	ب دلوڤانی
clench , vt . , n.	بریار ددت، قایم دگرت، قایمکرن، په رچ
clepsydra , n	ده مژمیٚرا ئاڤیٚ
cleptomania , n = kleptomania	
clerestory , n	روناهیکه را دیٚریٚ
clergy , n	ئولدار
clergyman , n	قه شه
cleric , n , adj	ئولدار
clerical , n , adj	ئولداری
- collar	یاخه یا ئولداری : یاخه یه ک سپی ته نگ
clericalism , n	کارتیکرنا ئولداری یا رامیاری، ئولداریتی
clericalist , n	پشتگریٚ ئو لداریتی یێ
clerisy , n = intelligentsia	
clerk , n , v i	ده فته ر دار، کاغه زدار، نفیسڤان، میرزا، میرزایی دکت
clerkly , adj , adv	میرزایی
clerkship , n	میرزایی تی

clever , adj زرنگ، چه‌له نگ. ئاقلمه‌ند، شه‌هره زا، بیره وه ر، بیربر، زیخ، ژیر ، زیره ک
cleverish , adj زیره ک
cleverly , adv ب ژیری
cleverness , n فناز ، زیره کی ، ژیری
clevis , n پیکهاتی یا گریدانا زمانیٚ گیسنی
clew , n به لگه، گولکا به نکی، کلیل بۆ له کرنا ئالو زی یه کیٚ
click , n , vi , t چه قین ، چرکین، دچه قت
- beetle کیٚزا چه قچه قوک
clicking , n ره په
clicque , n ده سته . کومه ل ، ته خه
client , n کریار ، نوکه ر
cliantage , n کریار
cliental , adj کریاری
clientele , n کریار
clientless , adj بیٚ کریار
clients , n کریاران
cliff , n زانگه‌ته حت ، زنار ، که ندال ، کورتال
- dweller شکه فت نشین
- hanger زنجیره یا فیلمیٚن شه روه‌ی
- swallow , n په ره سلیٚرا که ندالان
climacteric,n, adj خالکا گوهورینا سه ره کی ، کوچه یا به رته نک ، ژی بیٚ بیٚ هیٚلی بیٚ به رته نگی
climactic , adj گوپیتگی ، که شی
climate , n ئاف و با ، سه قا، که ش
climatic , adj که شی
climatological , adj سه قایی
climatologically,adv ب سه قایی
climatologist , n که شزان
climatology , n که شزانی
climax , n ئالسه ر ، گوپیتک
climb , vi , t , n دپه رکت، سه ردکه فت، سه رکه تن
climbed , adj په رکی ، هلپرژی ، سه رکه تی
climber , n هلپرژ
climbing , n هلپه رشتن ، هلکشین ، خوهه لواس ، پیٚهل چوون ، راپه رکاندن ، هلپرژین
- flower گول دیوار
- iron پیلاڤا پانی بزمار کری (بۆ ساناهیکرنا سه ر که تنیٚ)
- vine سه خمه

clinch , vt , i , n قایم دگرت ، بریار ددت، سه ریٚ بزماری بادت ، سه ریٚ بادا ییٚ بزماری ، گرتنا قایم
clincher , n کاریٚ له بر ، راستی یان تێبینی یا له بر، به هانه یا بیٚ به رسف چه رخا ئوتومبیلیٚ
clin (o) - پیٚشگره کو لیٚژی یه
cling , vi پیٚڤه دمینت
clinging , n پیٚڤه مان
clingy , adj چر
clinic , n تیمارگه ، نه خوشخانه
clinical , adj پزیشکی ، نه خوشخانه یی
clinician , n پزیشکیٚ ته ختی
clink , n ره قره ق . چه ق چه ق ، زیندان ، ده نگیٚ توژ
clinker , n که ڤر ، نایاب ، بن که تن ، چه وتی یا گیره
- built ده پ پیٚکهاتی
clinker , vt که ڤر دکت
clinkered , adj که ڤرکری
clinkering , n که ڤرکرن
clinometer , n لیٚژی پیف
clintonia , n گیایه ک گول زه ر یان سپی
clip , vt , n که زاخ دکت ، ئاده دکت ، جلگر
- board ده پیٚ چه نگا لکری
clipped , adj که زخاندی ، که زاختی ، بوده مکری ، که زاخکری ، ئاده کری
clipper , n ئادزه ، جاوبر، په نجنینک
clipping , n بوده م ، په نجنین ، په ژلاندن ، که زاخ، ئاده کرن
clique , n , vi کومه له ، ده سته ، په هلانی ، تیره، تاقم، پیلان دکت
cliquey , adj تاخمی ، تیره یی
cliquish , adj تاخمی ، تیره یی
clistogastra , n که مه ر ته نگ
clitoral or clitoric , adj گیلکی
clitoris , n زیلک . گیلک
cloaca , n زلقه ، زلقه دان
cloacal plate , n ده پیٚ زلقه دان
cloak , n خیلک ، عه با
- and dagger پولیسی ، پیلانی
- fur - lined....... کورک

cloak room , n. ئالف ریژ، ژورا سپارتنا قا پوت ئو کولاڤان
clobber , vt . کرنت دره ڤینت ، دژوار لیندت
clobbered , adj لیدایی
clobbering , n لیدان
cloche , n کون یان پاریزه را شوشه (بۆ پاراستنا هه له زی)
clock , n ده مژمیر، کات زمیر
- maker ده مژمیرڤان ، ده مژمیر چیکه ر
- wise به رده ستکێ ده مژ میرێڤه
- work کارێ ده مژمیرێ
clod , n گومچکا ئاخێ یان ته قنێ ، ئاخ ، دنیایی ئو پیس ، ئه نگوتک ، که رسه ک
cloddish , adj ئاخی
clodhopper , n گوندی ، گه لهو ، پیلاڤا ستور ئو مه زن
clodhopping , adj گه لهو
clodpate , n = clod poll
clodpoll or clodpole , n گ وج ، خریو
clog , n , vt , i سه مایا قرقا پکان. گیروکرن، به ریه ستکرن، قرقاب، دئیت گرتن ، دگرت ، گیرو دکت، به ریه ست دکت
- dance سه مایا قرقا پکان
cloggy , adj به ریه ستکری
cloisonne , n , adj جوداکه رێ ره نگان
cloister , n , vt . درا متا جودا ، دیر ، جودا دبت
cloisteral , adj ره به نی
cloistered , adj جڤینی
clone , n , vt. زایه، رۆنڤیس دکت ، دزیت
clonic , adj له رزی
clonus , n له رز ، له رزین
close , vt , i , n , adj , adv دادخت ، دگرت ، پیڤه ددت کوتایی، دوماهی ، نیزیک ، داخستی
- to .. about دور دگرت
- to .. down دگرت ، رادوه ستت، دادخت
- to ....in کورت دبت (روژ)، لێ دبت تاری
- to ....in upon (دوژ من) ددت سه رنه یاری
- to .....up ئیکجار دادخت
- to ....with ددت سه ر دوژ منی
- to sail .... to the wind نیزیک سه رکیشی دکت، ده ریایی دبت دژی به ر ڤه هاتنا بایی
- ......at hand به رده ست ، نه دوورژ
- ....to or by نیژیک ژ
- ..... upon نیزیکی
close call , n رزگاربونا عه جیب
close chain , n زنجیره یا گرتی
close corporation , n هه ڤکاری یا داخستی
close crop , close cut , adj کورت تراشی
closed , adj پیڤه دایی، به ریه ستکری ، داخستی
closed shop , n دامه زرینا داخستی:کو پیڤیایه هه ر کارکه رنه ندامێ یه کیه تی یێ بت
closefisted , adj کنوژ ، ده ست مچ ، رژد ، قنوت ، ده ست گرتی
closefistedness , n ده ست مچاندن
close - grained , adj قایم ڤه هینایی
close - hauled , adj ده ریاگه رانا دژ ئاراسته یا بایی
closelipped,adj=closemouthed
closely , adv ب هوری، نیزیک، قایم، ب چکوسی
close - mouthed ,adj ده ڤ گرتی
close quarters , n درا ته نگ . شه رێ نیزیک(پیکڤه)
close shave , n رزگار بونا عه جیب
closet , n دولاب، ژورا بچوک
close tie ئیشک
closing , n پیڤه دان ، زه تم ، داخستن
- eye نه قاندن
closure , n زه تم
clot , vi , t کومچک دبت ، دمه یت،دگوڤت،دکڤت
clot , n بارسته ، گومچک ، کڤین (خوین)
cloth , n سپیال، جاو ، کنج ، په رتال ، کوتال چیت ، سفره ، په روک
clothless , adj بێ جل
- cotton .... چیت ، جانک ، خام
cloth - for over coat قه ستور
cloth (roll) توب
clothe , vt کنج دکت
clothes , n په روک ، کنج ، جل ، جلک، په رتال پوشاک
- line به نکێ بالاڤێ ، رست
- moth , n خورک ، خوریریک، خنیرک ، مورکه ، مورانه
clothier , n جل فروش
clothing , n به رگ ، جل ، پوشاک
cloth ironing , n ئوتیکرن

clotted , adj — ترم ، مه یاندی
clotting , n — مه یین ، رچین
cloture , n , vt — دوماهی یا به رهه لدانێ بۆ ده نگ ستاندنێ،ب دوماهی دئینت (به رهه لدانێ)
cloud , n , vt — ئه ور ، هه ور، گومان دبت ، تاری دبت، شیلی دبت، ئه وردبت
- in the .... — گومشی ، گێژ
- thick group of.... s — ته لپ
- under , a .... — گومانبار ، شه رمزار
cloudberry , n — تی ئه سمانی
په لکه هه ور، هه و ر
cloudburst , n — تافی یا بارانێ
cloudily , adv — ب ئه وری ، ئالزی
cloudiness , n — ئه وریتی، شیلیتی
cloudiness of cornea . n — ئه ورینی یا گالینه یی
cloudland , n — ده ڤه را ئه وران ، جیهانا خه ونان
cloudless , n — سایی، بێ ئه ور، سه ماله ، ساهی
cloudlessly , adv — ب بێ ئه وری
cloudlessness , n — بێ ئه وریتی
cloudlet , n — ئه ورێ بچوک
cloudy , adj — لێل ، شیلی ، ئه وری
clough , n — نهالا ته نگ
clout , n , vt . — ده رسوک، کنجر، پاته ، ئارمانج ، کراس، لێدنت
clove , n — بشکوڤا قه ره نفه لی ، پل ، پیڤازک
کاکلا سیری
- hitch — گریکا سنگی
clover , n — سه مه ن ، سێیه ل ، سێیه ر ، وینجه (نه فه ل)
- leaf — به لگێ سێیه ری
clown , n — قه شمه ر ، زرته ک
clownery , n — زرته کیتی
clownish , adj — زرته کی
clownishness , n — زرته کیتی
clownishly , adv — ب زرته کی
cloy , vt , i — تژی دکت
cloying , n — بێقامی
club , n — گورز ، چوماغ ، چوماق ، هویێزی ، گازتین ، جه رگه ، شینک ، یانه ، گاستین ، شف ، دوق ، توتک
- foot — پێنگورک ، پێ گورج ، پێ خار
- hand — ده ست گورج
- shaped gland — لڤگا شینکی
- with handle — گورز
club (b) able , adj — جڤاکی ، جڤاکبار

clubbed , adj — گورج
clubbing , n — شینک لێدان
clubby , adj — یانه یی
club chair , n — یانه کورسیک : کورسیکه ک نزم، په روک ستور، دو ده ستک
club footed , adj — پێ گوچکری
clubhouse , n — ئاڤاهی یێ یانه یێ
clubman , n — ئه ندامێ یانه یێ، یانه خواز
club sandwich , n — کاده یا نانێ براژتی ، گوشتێ مریشکێ ، باجان سورک ئو ئاهو
club steak , n — پارچه گوشتێ کێله کێ
cluck , vi , t , n. — قت قت دکت ، قورق، کورک، قت قت (مریشک)
clucking , n — قت قتکرن ، قرت
clue , n = clew — به لگه ، دروف
clumber , clumber spaniel , n — سه یه ک پێ کورت
clamp , n , vi , t — ده حل، همبز، کوم دبت، کوم دکت
clumpy , adj — همبزی
clumsily , adv — ب خرپویی
clumsy , adj — نه شه هره زا ، خرپو
clupid , n — ته خلیت ماسی یه
cluster , n , vi , t — بارستایی، جڤاته ک ئیشی ، گوشی، ئیشی دبت
clustered , adj — ئیشیویی
clustering , n — ئیشیبون
clutch , vt , i — دگرت (قایم)
clutch , n — گرته ک
clutter , n.. , vt , i — شه پرزه یی، تێکچون، کوم دکت (بێ سه روبه ری)
clypeate (d) adj — گێری
clyster , n — ده رزی یا قونێ
cnidaria , n , pl . — گ زیندار
co- — پێشگره کو هه ڤرا ، پێکڤه ، په کسانه ئو هه ڤکاره
coacervation , n — گومچکا دلوپان، کومکرن
coach , n — گوهێزوک ، وه رزشڤان ، مه شقڤان، کارێت
- man — هاژو
coachable , adj — راهێنبار
coach - and - four , n — چار هه سپ (عه ره بانه)
coach box , n — رونشته کا هاژویی
coacher , n — مه شقڤان
coachy , n — هاژو ، هاژویێ عه ره بانه یێ

coact , vi هاری دکت، هه فکاری دکت
coaction , n هه فکاری
coactive , adj هه فکار
coadapted , adj هه ف راهینایی
coadjutor , n هاریکه ر
coadunate , adj یه کبویی ، هه ف وه رار
coagulability , n مه یینبا ریتی
coagulate , vt , i دمه یت ، دجه مست ، تیردبت
coagulant , n گلیدار
coagulase , n هاقه ینا مه یی
coagulated , adj ترم ، گلتی ، گولی ، مه یی ، جه مسی، تیربویی
coagulating , n مه یاندن
coagulation , n رچینکولین، گلین ، مه یین ، جه مسین
- of blood فروبونا خوینیْ ، جه مساندنا خوینیْ
coagulative enzyme, n ئه نزیما فروبون
coagulum , n مه وین
coal , n. , vt دبت ره ژی ، دبت کزمر ، کومر ره ژی ، ره ژو ، خه لوز
- bed چینا ئه ردیْ کومردار
- fire په ل
- mine کومرگه
- to carry .. s to Newcastle تشته کیْ دبت دره کیْ ته ژی وی تشتی
coaler , n ره ژیفان
coalification , n ره ژیکرن ، ره ژیبون
coalify , vt ره ژی دکت
coal pit , n کانا کومری یان ره ژویی
coal tar , n قیرا ره ژی ییْ، قه تران
coaly , adj ره ش تاری ، ره ژویی
coalesce , vi یه ک دگرت ، پیکفه دمینت
coalesced , adj پیکفه مایی، فه نوسی
coalescence , n فه نوسینیتی
coalescing, n پینکفه مان ، فه نوسین
coalition , n ته بایی ، هه فگری ، یه که تی
coalmining , n کانگه ری
coaptation , n گوشت گرتن (برین)
coarctate , vt ره ق قالک دکت
coarse , a قوبه،لادیف،زفرخاف، دل ره ق، درشت
- cloth چرخ
coarse - grained , adj ته فن زفر، نه فه مشتی
coarsely , adv ب زفری
coarse manners , n ره وشتا ره ق
coarsen , vt زفردکت
coarsened , adj زفرکری
coarseness , n زفریتی
coarsening , n زفرکرن
coast , vt , i به رناف دچت
coast , n ره خاف ، به رزفک ، که نار ، په رناف ، به رناف
- guard پاسه وانیْ به رنافیْ
- rocky ... زنار
coastal , adj په رنافی ، به رنافی
coaster , n ریْ ئاسنا پاریگه هیْ ، به رنافی
- brake گرته کا پاشی یا دوچه‌رخیْ
coastguard(s)man , n پاسفانیْ به ر نافیْ
coastward(s),adv به ریه رنافیفه
coat , n کورته ک ، ساقو
- hanger سنگک
- kurdish .... شاپک ، شه پک
- short .. ساقو، قوتک
coat , vt دسه ینت
coated , adj سه یاندی
coatec , n کورته ساقو
coating , n نخاف، به رگ ، رویکه ش، سه یاندن
coatless , adj بیْ ساقو
coat of arms , n دروشمیْ خانه دانی
coat of mail , n زریْ
coauthor , n هه ف دانه ر ، هه ف نفیسه ر
coax , vt , i قایل دکت
co - axial , adj هه ف ته وه ره
- cable وه ریسیْ دو گه هینین یه کگرتی، وه ریسیْ یه ک ته وه ره
co- axially , adv ب هه ف ته وه ری
cob,n نیره قاز
cob , n خشت ، لبن ، ته فن
- coal کومریْ گروفر
cobalt , n کوبه لت ، میرتال
- blue ره نگیْ شینیْ به ر که سکیفه، شینیْ کوبه لتی : بویه ک شین که‌سک‌بریتی یه ژ ئوکسیدیْ کوبه لت ئو ئوکسیدیْ ئه لومنیوم
cobaltic , adj پیوه ندیداریْ کوبه لتی
cabaltite or cobaltine , n کانه ک بریتی یه ژ زرنیخا کبریتیْ کوبه لتیْ سپی – زیفی
cobaltous , adj کوبه لتی (پیوه ندیداریْ کوبه لتی)
cobble , n جه رجیر ، به رک
- stone به رک
cobble , vt چاک دکت (پیلاف)
cobbled , adj جه رجیرکری ، راستکری (ب جه رجیری) . چاککری

cobbler , n كوشكاربينه دوز، سولكه ر ، سولگه ر
cobbli n g , n كوشكارى
cobelligerent , n , adj هه ڤ شه ركه ر
cobnut , n بنده ق
cobra , n ماره‌ک گه‌له‌ک ژه هراوى يه
cobweb , n ته فنه پيرک
coca ,n كوكه . هه له زىَ كوكايينى
cocaine , n كوكايين ، ده رمانه ک ته زينه
cocainism , n كوكايينيتى : به نگىَ كوكايين
cocainize , vt كوكايين دكت ، ب كوكايينى چاره دكت
cocainized , adj كوكا بينكرى
cocainizing , n كوكايينكرن
Coccidae , n , pl . توخم پيتک
coccus , n خانه يا خشت
- coccus پاشگره كو ئه ندامكىَ خشته
coccygeal , adj. كلكى ، دوڤكى
coccyl , n دوڤک ، كله ژى ، كلک، قلينچه
cochineal , n قرمز ، بويه يا سنورله كرى
- insect پيتكا سورى
cochleate , adj لوله كى
cochlea , n گوهماسى
cock , n پيتک، پلوسک ، ديكلوک . كه له شير
- to live like fighting ......s نخوشى ياندا دژيت
cock , vi , t ره پ دكت، ره پ دبت
cockade , n گريكا شه ليتا شه فقه يى
cock - a - hoop , adj خوديتى
.cockaigne , n له ندن : ئه ردىَ زه حفى ئو به ختيارى يىَ
cock - a- leekie , n گرارا يان شوربه يا مريشكىَ ل گه ل گوره دىَ
cockalorum , n مروڤىَ بيقام فورته ک
cock-and-bull story, n چيروكا نه ئيت باوه ركرن
cockatiel or cockateel , n توتى يه ک ئو ستراالى
cockatoo , n توتى يه ک بژدار
cockatrice , n ماره ک ئه فسانه يى كو مروڤى دكوژت هه كه به رىَ خو بدتىَ
cockboat , n به له م
cockchafer , n كرمىَ سپى : كيزه ک مه زنه هه له زى پورچ دكت
cockcrow , n ده مىَ بانگدانا كه له شيرى ، سپيده
cocked hat , n شه فقه يىَ ره خ راكرى بلندكرى
- to knock into a .. ويران يان كاڤل دكت
cocker , n , vt كه له شيرڤان، بچوكى نازدار دكت
cockerel , n كه له شيرىَ بچوک
cocker spaniel, n تيله يه ک گوهـ شور مو ئاڤرميشى
cockeye , n چاڤىَ خه يل
cock- eyed , adj دوبين ، خه يله ، چاڤ خوار ، چاڤر
cockfight , n شه رىَ كه له شيران
cockhorse , n هه سپىَ دارى هه ژين (بۆ زاروكا)
cockiness , n فيزى ، خوديتى
cockish , adj خوديتى
cockle , n كرژى
cockleshell , n به له م
cockles of the heart , n ناخىَ دلى
cockling , n كرژى
cockloft , n گركىَ بچوک
cockney , n , adj كوكنى : مروڤىَ له نده نى
cock - pit , n شه ر گه هىَ كه له شيران
cockroach , n سيسرک
cock-scomb , n بادرو . گول مه خمور
cockshut , n ئيڤار
cockshy , n سه گڤانى ، ئارمانج
cock - sure (بيقام) پشت راست
cocktail , n , a ئاڤا باجان سنوركا . له خوارنا تيكل . كوكتيل . هه سپىَ دوڤ برى
cocky , adj خوديتى، بونک، فيز
coco , n دارىَ گويزا هندىَ ، گويزا هندىَ
cocoa , n كاكه و
coconut , n گويزا هندىَ
coconut palm or tree , n دارىَ گويزا هندىَ
cocoon , n قوزاخه ، تفرى ، قه پوشک
cocotte , n فه ليته ، دينهل
cod , n كود : ته خليت ماسى يه
coda , n برگه يا دوما هى يا ئاوازى
coddle , vt دبيژت ، نازدار دكت
code , n , vt شفره ، ده ستور، ده ق، شفره دكت
codefendant , n هه ڤ گومانبه ر
codeine , n كودايين (بىَ هشكه ره : ژ ئه فيونى چيدكن)

codex , n — نه خشه
codfish , n =cod — ته خلیت ماسی یه (کود)
codger , n — مروڤێ بێ رێمه ڤ، مروڤێ گێره
cadicil , n — پاشکوپا راسپێرێ
codification , n — یاساکرن
codied , adj — یاساکری، شفره کری، ده ڤکری
codify , v, t — یاسایان کوم دکت نو ریک دکت
codified , adj — یاساکری، ده ڤکری
coding , n — یاساکرن، شفره کرن
codling , n — ته خلیت ماسی یه ک بچوکه، سیڤا بچوکا نه گه هشتی
- moth — کرمێ سیڤێ
cod- liver oil , n — رونێ جه رگا ماسی یا کود
co - ed , n , adj — کچکا ل دبستانا تیکل کر نو کچ
co - education , n — هینکرنا تیکل (کور نو کچ) ، هه ڤ په روه رده
co - educational ,adj — هه ڤ په روه رده یی
co - efficient , n — هاوکولکه
- of absorption — هاوکولکه یێ مژینێ
- of expansion — هاوکولکه یێ دریژبونێ
- of friction — هاوکولکه یێ لیکخشانێ
- of reflection — هاوکولکه یێ ڤه به بینێ
coelenterate , n , adj — نه ته ژیدار : جانه وه رێ نه موڤکی زک ڤا لاشونا بوری یا گلیرینێ
coeliac , adj . = celiac
coenobite , n . = ccnobite
coercive , adj — کوته ک
coercively , adv . — ب خورتی، ب کوته کی
coerciveness , n — کوته کی تی ، ندری تی
coercion , n — ندری . خورتی، کوته کی
coessential , adj — هه ڤ گه وهه ر
coeternal , adj — هه ڤ نه مر
coetaneous , adj . = coeval
coeval , adj , n — هه ڤ ژی
coexist , vi — هه ڤ په یدادبت . هه ڤ دبت، هه ڤ دژیت
co - existence , n — هه ڤ ژین هه ڤ هه بون
co - extension , n — هه ڤ فره هی
co - extensive , adj — هه ڤ فره هـ
coffee , n — قه هوه
- bowl — قه هوه دان
- house — قه هوه خانه
- mill , n — دستارکێ قه هوه یێ ئاشێ قه هوه یێ
- room pot — قازانکێ قه هوه یێ قه هوه خانه یێ
- shop tree — دارێ قه هوه یێ
coffer , n — سندوق (بۆ پارا)
cofferdom , n — سکرێ چککرنا ئاڤێ (بۆ بنیات دانا نا پرێ)
coffin , n — سمێ هه سپی، دار بازه ، سندریک، دار به ست
- bone — هه ستی یێ سمی
cog , n , vt , i — مروڤ یان تشتێ نه گرنگ ، زمان چه رخا ددانکری، دخاپینت (ب ماڤیّنتا زارێ)
cogency , adj — شیان یان خورتی یا قایلکرنێ
cogent , adj — قایلدار ، خورت
cogged , adj — دداندار ، ددانکری ، خاپاندی
cogitate , vt , i — هزرا تشته کێ دکت ، رامان دکت
cogitation , n — سه رنج ، رامان
cogitative , adj — رامانی
cognac , n — کونیاک
cognate , adj , n — هه ڤ سروشت ، هه ڤ بابک : هه ڤ نژاد
cognation , n — هه ڤ بابکی ، نێزیکی ، خزماتی . هه ڤ پێوه ندی یا زمانی
cognition , n — تیگه هشتن ، زانین ، پێزانین
cognitional , adj — زانینی
cognitive , adj — زانیندار
cognizable , adj — زانینبار
cognizance , n — ئاگادار بون . ئاگاداری . زانین . ئاگه هی
cognizant , adj — هین . فێر . زانا ، ئاگه هـ
- of — ئاگه هدار . شاره زا ، شیت ، راگه هشتی
cognize , vt — تیدگه هت ، دزانت
cognized , adj — زانا، تیگه هشتی
cognizing , n — راگرتی
cognomen , n — ناڤ نه خاسمه نازناڤ
cognominal , adj — ناڤی . ناز ناڤی
cognoscente,n.pl.-ti=connoisseur
cognoscible , adj = cognizable

cognovit , n ناسكرنا گلى ليكرى كو گليكرنا
گليكارى راسته
cogwheel , n چه رخا ددانكرى
cohabit , vt هه ڤ ژين دكت
cohabitant , adj هه ڤ ژيايى
cohabitation , n هه ڤ ژينى
coheir , n هه ڤ پاشما ككر
coheiress , n هه ڤ پاشماككر (مێ)
cohere , vi ڤه دنوست . هه ڤ دگرن پيكڤه دمينن
cohered , adj ڤه نوسى
coherence , n هه ڤگرتن ، لكان ، يه كبه ستن ،
پيكڤه گرتن
coherent , adj سفت . هه ڤگرتى ، پيكڤه مايين
coherently , adv . ب سفتى
coherer , n پيلبين
cohering , n ڤه نوسكين
cohesion , n لكان. يه كبه ستن ، يه ككرتن . لكاندن،
گوشت گرتن ، پيكڤه گرتن، ره سين
هه ڤگرتن . يه ككرى
cohesive , adj يه ك به ست
cohesively , adv ب يه كبه ستى
cohesiveness , n هه ڤگرتن ، يه كبه ستى
cohort , n ده سته . گرو ، بره ك شه ركه ران
coidentity , n هه ڤ كه سايه تى
coif , n , vt په رچه م ، په رچه م دكت
coif (f) ed , adj پرچ يان په رچه مكرى
coiffeur , n پوربه ر . سه رتراش
coiffeured , adj پور چيكرى
coif(f) ing , n په رچه مكرن
coiffure , n په رچه م
coign , n گوشه يا ده رهاتى ، سنگ
- of vantage زنره ڤانگه . درا كنرهاتى بۆ
زنره ڤانى يێ
coil ,n , vt , i ئاليايى، داپيچان، ئالاندن پێچ، دئالينت،
دپێچت
coilability , n , s ئالينبارى
coiled , adj ئالاندى
coiling , n ئالاندن ، پێچان
coin , n , vt دراڤـ(مێرتال)بيلكبولك، پاره(مێرتالى)
ڤانگل، دراڤ لێددت، پارا لێددت
coinage , n لێدان ، پاره لێدان

coined , adj دراڤكرى
coiner , n دراڤ لێدايه ك
coincide , vi هه ڤ جوت دبت، هه ڤ ده م دبت
coincided , adj هه ڤ ده مبويى
coinicidence , n توش ، رێكه تن ، لێهاتن ،
سه ريه كى، پێرگ. سه رهه ڤى، پێرگى
coincident , adj سه رهه ڤ
coincidental , adj سه رهه ڤى
coincide ntally , adv ب سه رهه ڤى
coinciding , n هه ڤ ده مبون
coinheritance , n هه ڤ پاشماكى
coinsurance ,n هه ڤ دابينكرن
coinsure , vt , i هه ڤ دابين دكت
coir , n ريشالێ گوێزا هندى (بۆ چيكرنا
وه ريسان)
coition , n كوتان ، نهاندن ، گان
- period گوهنێل
coitus , n كوتان
coke , n كومر
col (o) - پێشگره كو زه بلوته
col , n گه لى (ناڤبه را دو چيايانڌا)
cola , n pl . of c olon .
cola , n كولا (ڤه خوارنه ك غازى)
colander , n پالاوگه . پالێوكه ر ، سه پى
colcannon , n خوارنا كارتول ئو له هه نى
colchicum , n زه عفه رانێ مێرگێ، ده رمانێ ڤى
هه له زى بۆ چاره كرنا مولك كولى
colcothar , n ئوكسيدێ سورێ ئاسنيك
co - latitude , n هه ڤ ميل
cold , adj , n باهورىسارد، دڕ، مرك، په رسيڤ.
هه لامه ت، ته زى سه رما ، سار
- in .. blood بريار دارى
- in the ... بێ گه رمكرن
- out in the ... ڤه راموشكرى
- to catch a ... په رسيڤ دگرت
- to give (a person) ره ق دبت ل گ ل كه سه كێ
the .. shoulder
- to make one's دبزدهينت
blood run ...
coldblooded .. گه رمى گوهرر، كردار، هوڤ
cold chisel , n هلكو لكێ سار (هلكولكه ك قايم
بۆ مێرتالێن سار

cold cream , n رونیٰ سار (بۆ چه رمیٰ له شی)
cold cuts , n گوشتیٰ سار ئوپه نیر
cold frame, n په راوێزا سار ، پارێزه ریٰ سه رده ڤک
شوشه بۆ پاراستنا هه له زی
coldfront به ریٰ سار
cold hearted دل سار ، خه مسار
coldness (extreme), n ساری، سه قه ر
cold pack , n خاولی یا سار یان کیسکیٰ به فریٰ (بۆ
هه دارکرنا ژانیٰ)
cold snap , n ده مه ک نشکی (ژ سه ر مایێ)
cold steel , n چه کیٰ پولایی
cold war شه ریٰ سار
coldwave پێلا سار
coldweather ده مه ک ئیکجار سار، سه رما
cole , n شیلم
colectomy , n هه لکێشانا زه بلوتی
coleopteron , n چنچناک ، کێز ، چنچنوک
coleslaw , n زله ته یا شیلمی
coleus , n گول کالان
co- level , adj , n هه ڤته نگی
colic , n , adj ئورئێش ، ئێلنج ، قولنج . ئاره نگی
باپێچ ، چکی ، زک ئێش ، تاڤ ئێش
- root هه له زیٰ زکچونیٰ
colicky , adj زک ئێشی
colisium , n کولسیوما روما. ئاڤاهی یه
colinear , n هه ڤ هێل
colitis , n قولنج ، کولبونا په رده یا زه بلوتی
collaborate , vi یارمه تی ددت . هه ڤکاری دکت
collaborated , adj هه ڤکاریکری
collaborating , n هه ڤکاریکرن
collaboration , n هه ڤکاریکرن، خنزی. هه ڤکاری لگه ل
دوژمنی، هاریکرن
collaborationism , n خنزیتی
collaborationist , n هه ڤکاریٰ دوژمنی، خنز
collaborative , adj خنزی ، خنزدار
collaborator , n خنز
collage , n پێڤه کری (شکل)
coll agen , n کولاجین : ماده یێ پروتینی دناڤ
ته ڤنیٰ پێکگر ئو هه ستی یاندا
collapse , vi , t , n. ده ه رفت ، هلوه شان ، هلشین ،
هلوه شین، روخان. هه رفین ، هه ربلین
collapsed , adj هه لوه شایی ، روخایی . هه رفی
collapsing , n هه رفین

collar , n , vt په روانک ، پێسیر ، به رستو ،
خه نوڤه، ستوڤانه ک، دوڤه ک، یاخه
هه ڤیرکه ، دگرت (ژ یاخه یێ)
- bone بازنیٰ سینگ ، کرک
- out of ... بیٰ کار
collards , n له هانه
collared , adj پێچایی ئو سهکری ، یاخه کری
collared cells , n خانه (شانه) یێن کوڤکی
collar stud , n قوپچه یا یاخه یێ
collate , vt هه ڤبه ردکت
collated , adj هه ڤبه رکری
collateral , adj , n هه ڤ ته ریب ، خزمیٰ دوور ، گره و
هه ڤ ده م . هه ڤ لا
collaterality , n هه ڤ ته ر ییبتی
collateralize , vt (هه ڤ) گره ودکت
collateralized , adj (هه ڤ) گره وکری
collateralizing , n (هه ڤ) گره وکرن
collaterally , adv ب هه ڤ ته ریبی
collating , n هه ڤبه رکرن
collation , n دانیٰ سڤک
colleague , n هه مپا ، هه ڤالکار ، هوگر
colleagueship , n هوگری
collect , vt , i . دجڤینت ، لێکددت ، کوم دکت
collectanea , n , pl خوراگر
collected , adj به ره ڤ ، ئازا
collectible ,(table) , adj جڤینبار
collecting , n سولوسات‌برن. وه رگرتن . ستاندن
collection , n بێشکرن ، به رهه ڤوک ، سولوسات
، بێش جڤار . گرو ، کومکرن
- toll , duty , excise , tax قولچیتی
collective , adj به شدار ، هه موتی ، هه ره وه زی
- agreement پێکهاتنا هه موتی
- bargaining باز اریٰ هه موتی
- farm زه ڤی یا هه ڤبه شی
- noun ناڤیٰ کومبێژ
- note بیرنامه یا هه موکی
- owner ship , n خودانی یا هه ڤبه شی
- security پاراستنا هه موتی
- work کومه لکاری
collectively , adv ب ته بایی
collectivism , n هه موکیتی
collectivist , n هه موکی
collectivization , n هه موکیکرن

collectivizing , n. هه موكيكرن
collector , n جليندار ، كومكه ر
- of toll , duty , excise , tax قولچى ، باجلان
colleen , n كه چكا نيرله ندى
college , n زانينگه ، زانستگه
colleger= collegian
collegial , adj = collegiate
collegian , n خوه نده كاريٚ زانستگه هيٚ
collegiate , adj پيژه نديداريٚ زانستگه ها ديٚريٚ
collegium , n جفات (ئه ندام هه ف مافن)
collenchyma , n ته فنيٚ ستركى
collet , n سه فگه ، په روانكيٚ ميٚرتالى
collide , vi ليٚكه فت
colliding , n ليٚكه فتن
collie , n سه يه ک مه زن (نژاد سكوتله ندى بؤ چه راندنا په زى)
collier , n كومرفان ، كانكه ر
colliery , n كانگه
colligate , vt يه ک دكت‌يه ک دگرت ، پيٚكفه گريٚدت
colligated , adj يه ككگرتى
colligating , n يه ككگرتن
colligation , n يه ككگرتن
colligative , adj گه ريژمارى
collimate , vt ته ريبى دكت
collimated , adj ريٚككرى ، ته ريبكرى
collimating , n ته ريبكرن
collimation , n ته ريبيكرن
collimator , n دوربينا بچوک (بؤ ته ريبكرنيٚ)، ته ريبكه ر
collinear , adj هه ف ريٚز
collins , n فه خوارنه ک مه يى به فركرى
collinsea , n گيايه ک گول ره نگين
collision , n ليٚكدان
collocate , vt هه ف دردكت
collocated , adj هه ف دركرى
collocating , n هه ف دركرن
collocation , n ريٚكخستن
collodion , n ئاله كى يه ک ده بيشى (بؤ وينه گرى ئو ده رمانى
collogue , vi پيلان دكت ، دزيكى دئاخفت
collogued , adj پيلانكرى
colloguing , n پيلانكرن
colloid , n , adj سترک ، شريٚز ، ستركى ، شريٚزى
colloidal , adj ستركى
collop , n پارچه يه ک گوشت (بچوک)
colloqu i al , adj ئاخفتنكه رى
colloquialist , n ئاخفتنكه ر
colloquialism , n ريٚباز يان ده ربرينا ته بايى، ئاخفتنا ته بايى
colloquist , n ئاخفتنكه ر
colloquium , n جفات ، خه له كا خوه ندنيٚ
colloquy , n ئاخفتن ، سوحبه ت
collude , vi پيلان دكت
colluded , adj پيلانكرى
colluding , n پيلانكرن
collusion , n پيلان
collusive , adj پيلانگه رى
colluvium , n كه فر ئو ئاخا ل بن نشيفى
collyrium , n كل
colocynth , n ته حله سيٚف ، كوژالک
cologne , n گولاف
colon , n جوته خال ، زه بلوت
colonel , n سه رهه نگ، راگر
colonial , adj داگيرگه نشين، داگيركار
colonialism , n كوله دارى، داگيريتى
colonialize , vt داگير دكت
colonialized , adj داگير كرى
colonializing , n داگيركرن
colonially , adv ب داگيركرنى
colonialness , n داگيركرنيتى
colonic , adj زه بلوتى
colonist , n كوله دار، داگير كه ر
colonization , n داگيركرن
colonizationist,n داگيركه ر
colonize , vt داگير دكت
colonized , adj داگيركرى
colonizing , n داگير كرن
colonnade , n ريزه كاريته
colonnaded , adj ريزه كاريته كرى
colony , n مولگه . قه له مره و
colophon , n ناف و نيشانا نفيسه رى ل دوماهى يا نفيسينيٚ ، نيشانا به لافكه رى (كتيب)

colophony , n=rosin=resin شریز
colossal , adj مه زن ، ئه ژده ها
colostomy , n ده فکرنا زه بلوتی
colostrum , n خلندور ، فرو ، ده له مه، زه رک
colo (u) r ,n , vt, i هاواک، فرگولی‌ره نگ‌فام ، ره نگ دکت
- off .... نه خوه ش
- to change .... پیتی دبت ، سور دبت
- to give or lend .....to راستدار دکتو
- to lose .... پیتی دبت
- to lower one' s .... ده ست ژ داخوازا به ردت
- to show one ' s true ... هزر و ئارمانجا خو نه شکه را دکت
- bar جود اکرنا ژ به ر ره نگی
- bearer ئالاهه لگر
- blind ره نگ کۆر
- blindness ره نگ نه بینی، ره نگ کوری
- cast , vt. , i ره نگدار دوه شینت ، ره نگ وه شین
- fast ره نگ مان
- harmony هه ف ره نگ . هه ف ره نگی
- pale ره نگ پیتی . فرتونی
colourable , adj خاپین ، زر ، قه نج نژیا ر
colouration , n نیشانا دیارکه ر ، ره نگکرن
coloured , adj ره نگاندی، ره نگکری
- cap نالسه رک ، نیلسه رک
colour ful , adj به له ک ، ره نگین
colourific , adj ره نگیر
colourimeter , n ره نگ پیفان
colourimetry , n ره نگ پیفانی
colouring , n ره نگریژی ، ره نگاندن ، نه قشاندن ، ره نگکرن
colourist , n ره نگکه ر
colourless , adj بێ ره نگ
colpitis , n قوز کولی
colportage , n فروتنا په رتوکان
colporteur , n فروشیارێ گه روکێ کتێبان
colt , n نێره هه سپێ خورت ، جێهنی . جانی کوریشک ، سێزین ، ده بانجه
colter , n گاسن ، گێسن
coltish , adj بێ به ندوبار ، که یفخوش
coltishly , adv ب بێ به ندوباری
coltishness , n بێ به ندوباریتی
coltsfoot , n گیایێ کوخکێ
colubridae , n توخمێ ماران

colubrine , adj ماری
columboa , n ستێرا کوتران ، توخمێ کوتران
clumbae , n پایه یا کوترا (ئو که فوکان)
Columbia , n ویلایه تا کولومبیا ل ئه مریکا
columbine , adj که فوکی ، کوتری
columbite , n کولومبایت (مێرتاله‌ک ئاسن‌ئو کولومبیوم)
columbium , n کولومبیوم (مینانه ک مێرتالی)
columella , n کاریته
column , n دیره ک،ستون،کاریته ، ریزگه ل
- of march ریچکه
columnar , adj ستونی
columned , adj ستوندار ، ستونکری
columniation , n کاریته کرن
columnist , n خودانێ کاریته یی (روژنامه)
colza , n شیلم ، توفێ شیلمی
com - پێشگره کو پێکفه یه
coma , n هاڤێتنا دلی ، بێ هشی
comb , n , vt , i کاتار، کاکول، کومک شه هـ، شه هدکت
- case شه هدان
combat, vt , i , n به‌رگری دکت، جه‌نگاوه ری، جه نگ، به زم، شه ر، نه به رد
- plane باله فرا شه رکه ر
combatant , n , adj جه نگاڤان، جه نگاوه ر، شه رکه ر
combat (t) ed , adj شه رکری
combat(t) ing , n شه رکرن
combative , adj دڕ، جه نگاوه ر، شه رکه ر،شه روک
combativel y , adv ب شه رکه ری
combativeness , n شه رکه ری تی
combe , n نهالا ته‌نگ
combed , adj فه چراندی ، شه هکری ، کول
- wool هری یێ فه چراندی ، هری یێ شه هکری
comber , n پێلا درێژا شکه ستی
combination , n به گکرتن ، یه کیه تی ، هه فدان پێکهینان ، لێکدان
- lock کودا ره نوسی ، کودا پێکهاتنی
combinative , adj لێکداندار
combinatorial , adj پیوه ندیدارێ لێکدانێ
combing , n که ژمال ، شه هکرن
- wool فه چراندنا هری یێ

combine , vt , i , n دەریت، پیک دهینت، لیکدەت، یه که تی، درینکه ر ، یه کیه تی
combined , adj هه ڤرایی، لیکدایی
- operations کردارێن هه ڤپشکی
combings , n موویێ ب شه هی دکه ڤت
combining , n لیکدان ، پیکهینان
- form شکلێ پێشگر یان پاشگر
combist , n دراڤ کوهنیر
combon , n هه ڤدان ، تیپاجاز یان سه ما
combust , vt , i ئاگری دبه ربێ ، دسوژت
combustibility , n سوته نی ، سوته باری
combustible , adj سوته بار
combustibly , adv ب سوته باری
combustion , n سوتاندن، ڤێخستن، شەوتین ، ئاگرگرتن، سوتن
- chamber ژوورا سوتنێ
- internal ... سوتانا ناڤخویی
- spontaneous .. سوتانا خویی
combustive , adj سوتندار
come , vi , t دئێت، دهێت ، وه ره !
- along or on ! . زو ! ، وه ره ! ب له زینه ! ده ! دێ !
- ....what may ع بقه ومت
- to ......about چێدبت
-to ...... across ده ر بازدبت ، پاره ددت ، ڤێنکه ڤت
- to .....around at ئێریش دکت ، دگه هتێ
-to .... back ڤه دگه رت ، دزڤرت
- to .....down نزم دبت (به ها) ، نه خوه ش دبت، ددورینت
- to ....down upon سزادکت
- to ...forward خوپێشکێش دکت
- to ....in سه ربکه ڤت ، دئێت ژور
- to ...... into بۆ دمینت
- to ...... into being په یدا دبت
-to .... into effect or force بنه جهبون
- to ...... off دکه ڤت
- to ...... out دپه نگزت ، دیار دبت
- to .... over پشتگیری دکت ، ژ دور دگه هیت
- to .... through ساخله م ده ربکه ڤت
- to ....by دبورت ، سه ربکه ڤت ، ب ده ست دکه ڤت
- to .....to ته مه ت ، دئێت سه ر هشا خو
- to ......to a decision بریار ددت ، دگه هت بریاره کێ
- to ....to a standstill رادوه ستت
- to ....to oneself دئێت سه ر رێ یا راست
- to .....to pass چێدبت
- to ......to pieces دپژکت
-to ...... up وه رار دبت
- to .....up against زه حمه تی یێ دبینت
-to ..... upon سه ردا دگرت . دئێت سه ر
- to .....up with دگه هتێ ، به رپه دکت
comeback , n به رسڤا گه زین ، هوییێ گلیکرنی ، ساخبون
comedian , n زرته ک ، ترانه که ر، لێیوک
comedic , adj ترانه یی
comedienne , n ترانه که ر (مێ)
comedist , n ترانه نڤیس
comedo , n زیپکا سه ر ره ش
comedown , n دوراندنا دراڤی یان شونکاری
comedy , n کومیدی ، لێیوکی ، تناز ، ترانه
come - hither , adj ڤیتکار
comely , adj قه شه نگ. ئه نی گه ش ، خشکوک، تازه
comeliness قه شه نگی ، په رکال
comeouter , n ده رکه تی (ژ تیره یه ک ئایینی)، رهدار ، چاکه ر
comer , n هاتوخ، هاتیار، هاتی
comestible , adj , n خوراک ، خارنبار
comet , n ستێرابچوک ، ستێرا ب دوڤ، ستێر
comet finder or seeker , n دوربینا دیڤه لانکان
comeuppance , n سزا
comfit , n میوه یا هشککری یا مه ستی
comfort , n , vi به ختیاری . ڤه سهین ، دلخوش . به هی، دل ئه وایی، هێمن، به هی دکت ، ڤه دخوینت
comfortable , adj ڤه سهینی . سه ر سڤک ، بارسڤک، خوه ش
comfortableness , n خوه شیتی، بار سڤکیتی
comfortably , adv ب خوه شی . ب ڤه سهینی
comforted , adj ڤه خاندی
comforter , n دلخوشکه ر ، لحێفک، پرسه کار .
comforting , n خه م ره ڤین، ڤه خاندن، سه رخوه شی
comfortless , adj بێ خوشی

comfrey , n گیایه ک ژی دریژ
comic, a ترانه یی
- paper رۆژنامه یا ترانه یان
- strip , n زنجیره یا ترانه یی (ز نجیره یا وێنه ێین پێکه نینی)
comical , adj ب ته لزه ، قه شمه ر ، ترانه
coming , n , adj داهاتی ، هاتی . هاتن
- down له هشتن
- out هاتن ده ر ، ده رکه تن ، ده ر چوون ، ده ربوون
comitia , n جڤین یان جڤاتا که لنا روما
comity , n ریزگرتن
comity of nations ریز گرتنا ناف ده وله تی
comma ویرگول
- bacillus به کتریایا ره شیانه له یا ئاسیا
command , vt , i , adj , n فه رمان دکت ، فه رکار ، فه رمانداری سه ره نگین ، فه رمان
commandable , adj فه رمانبار
commandant , n سه رکرده ، فه رمانده ، فه رماندار
commanded , adj بن ده ست
commander , n سه رووه ر، سالارسه ر دار. فه رمانده ر، فه رماندار ، قوماندار ، سه رکرده
- in chief سوپا سالار . سه ر فه ر ماندار
commandeer , vt . سه رباز دکت ، ده ست ب سه ردا دگرت
commanding , n فه رمانداری
- officer فه رماندار
- point راسه ر
- the ...powers زورده ست
commandment , n یه ک ژ ده هـ راسپیری یان فه رمان راسپیری
commando , n پێشمه ر گه ، جانفیدا ، ئێریشکه ر
command performance , n کرداری یا شانوگه ری (ل سه ر فه رمانا شاهی)
commeasurable , adj هه لسه نگ
commemorate , vt بیردکت
commemorated , adj بیرکری
commemorating , n بیرکرن
commemoration , n بیرکرن
commemorative , adj یادگاری
commemoratory , adj بیرهاتی یه کی
commence , vt , i ده ست پێدکت
commenced , adj ده ستپێکری
commencement , n سه ره تا، ده ستپێکرن
commencing , n ده ستپێکرن
commend , vt . په سنددکت
commendable, adj په سندکری، په سندار
commendably, adv ب په سنداری
commendation,n ستایش ، زوات ، په سن
commendatory, adj په سنداری
commender , n په سندار
commending , n پاساندن ، په سندکرن
commensal , n , adj هه ف خوه ر
commensalism, n هه ف خوه ری
commensurability , n هاو هێز باری
commensurable , adj هه ف هێزبارپیڤدار، هه ف پیڤا نبار
commensurably , adv ب هه ف پیڤی
commensurate , adj هه فکێش ، یه کسان
commensurately , adv ب هه فکێشی
commensuration , n هه فکێشیتی
comment, n,vt , i تێبینی. گوتار، سه رنج، لێدوان، بۆچوون، سه رنج دکت
commentary , n لێدوان ، راڤه (کرن). شروڤه (کرن) . گوتار
commentate,vt, i راڤه دکت . گوتار دبێژت
commentated,adj راڤه کری
commentating, n راڤه کرن
commentation, n گوتنکرن
commentator , n گوتار نفیس
commerce , n بازرگانی
commercial , adj , n بازاری ، بازرگانی
- traveler بازرگانێ گه روک
commercialism, n بازرگانی یه تی
commerciality, n بازرگانیتی
commercialization ,n بازرگانیکرن
commercialize,vt بازرگانی دکت
commercially , adv ب بازرگانی
commie=communist کومی
commination , n گه ف
commingle, vt , i تێکل دبت، تێکل دکت
comminute , vt دپرتکینت، دهه رشینت
comminuted, adj پرتکاندی
comminuting , n پرتکاندن
commiserate,vt, i سه ره خوشی یێ دکت
commiserated,adj سه ره خو شیکرن

commiscrating,n سه ره خوشیکری
commiseration,n سه‌ره خوشیکرن ، به زه یی
commissariat ,n فه رمانگه ها خوارنێ
commissary,n نوینه‌ر، فه‌رمانگه‌ها ،خوراکێ،خوراک،
ئه فسه رێ خوراکا له شکه ری
commission ,n,vt کوسته کی . ده سته (ک) ، شاندن
شانده ک. ده سگه، نمینه نده ر، کار
ب ده ستکرن، ده ست هه لات دکت
- in ..or into .. ئاماده یه بۆ ب کار ئینانێ
- on .... ل سه ر بنیاتا کوسته کی
- out of .... نه ئا ماده یه بۆ ب کار ئینانێ
commission agent , n نوینه رێ کوسته کی
commissioncl , adj شاندی، ده ستپێکری، کار
ب ده ستکری
- officer ئه فسه ر
commissioner , n. ده ڤه ردار ، هه رێمه دار
- of policc ئه فسه رێ پولیسی
commissioning,n ده ستپێکرن
commission plan ,n حکومه تا نوینه ران
commissure , n خالکا ڤێکه تنێ
commit , vt ده ربه ست دکت
- to ....for trial دهنێرت داد گه هێ
- to ....suicide خو دکوژت
- to to memory ژبه ر دکت
-to... to paper or writing دنفیست ، تومار دکت
commitment , n سپارده، په یمان، ل خوه گرتن،
به لینی ، ده ربه ستکرن
committal,n= commitment
commited , adj گریدار ، په یمانی، ده ربه ستکری
committee , n لیژنه، لیژنه، لجنه، کومیته
- man ئه ندامێ لیژنه یێ
committing , n ده ربه ستکرن
commix , vt , i تێکل دکت ، تێکل دبت
commixture , n تێکلبون
commode , n په رتال ، پرتال ، کولافێ ژنان
commodious , adj فراوان ، فره هـ، به رین
commodiously , adv ب فره هی
commodiousness,n فره هیتی
commodity , n په رتال ، کوتال ، که ره سته ، متا
commodore , n ئه فسه رێ ده ریایی
common , adj , n هه ڤ ، هه ڤ به هر ، هاوبه ش .
هه ڤپشک ، هشه ، ساده ، به شدار،
گشتی، ئاسایی ، باو

- denominator هاوژێره ، دابه شک
- fraction شکه سته یێ راهاتی
- iliac vein سوره ده مارێ که ماخی
- by ....consent ب هزرا هه موکی
- in ... ئه با ، هه ڤبه ش
- in ....with هه ڤبه ش وه ک
- on short ...s ل سه ر پچه ک خوارنێ
- out of the .... نه ئاسایی
- right of ..... مافێ ها ڤلکرنێ ژ ئه ردێ که سه ک
دی(هه ڤبه ش ل گه ل خودانی)
commonable , adj گه له میه ر
commonage , n زه ڤی یا گه له میه ری
commonalty , n گه ل ، تومه ری
common border (s) هه ڤ سنور
common carotid , n سورده مارێ هه ڤبه شێ سه ری
common carrier , n هه ڤکاری یا گوهازتنێ
common divisor , n دابه شکێ هه ڤپشک
commoner , n مروڤێ ساده
common law , n یاسایا ئاسایی
common law marriage, n شوکرنا نه ریتی (نه ئایینی یان
ژیاری)
common logarithm,n لوگاریتما ئاسایی
commonly , adv ب ئاسایی، ب گشتی، ب گه له میه ری
common multiple, n چه ندجاری یا ئاسایی
common place , n باو ، ساده ، ئاسایی
common property, n ئامداگرتی
common room , n ژورا ڤه سهینێ ل زه مینگه یان
زانستگه هێ
commons , n خه لکێ ساده جفاتا خه لکێ(گه لی)
- House of ...... جفاتا خه لکێ (په رله مانێ
هه لبژارتی ل بریتانیا)
commonsense , n هشا راست
common tangent , n لێکه تێ هه ڤپشک
common weal , n ته ناهی یان ڤه نجی یا
گه له میه ری
common wealth , n ده وله تا کوماری یان دیموقراتی
کومونویلث
commotion , n ئه ڤدان ، گاله گورت ، هاری ،
ڤه رقه شه ، شاشی
commove , vt . دئارینت
communal , adj تیره یی، جڤاکی
communalism , n تیره یی، کارگه ری یا خویی

communality , n جڤاکیتی
communalize , vt . تیره یی دکت ، جڤاکی دکت
communalized , adj جڤاکیکری
communalizing , n جڤاکیکرن
communally , adv ب جڤاکی
communard , n به شدار یان پشتگریێ کومیون(جڤات)
یا پاریسیێ
commune , vi , n سوحبه ت دکت،
سوحبه ت یان ئاخفتنا دوستانه یی
commune , n گوندا پاک (ئولی) ،
ده ڤه ر ، حکومه تا جڤاکی یا پاریسیێ
کومیونا پاریسیێ : جڤاتا شورشگیری
یاکو شونا باژیر ڤانی یێ گرت سالا
۱۷۸۹، پاشی ده ست هه لاتی یا
ده وله تیێ گرت
commune , vt به رهه ڤدان دکت ، نان ئو شه رابا
ئولی وه ردگرت
communed , adj به رهه ڤدانکری ، نان ئو شه رابا ئولی
وه رگرتی
communicability , n گ هینباریتی
communicable , adj گه هینبار
communicableness,n گ هینباریتی
communicably , adv ب گه هینباری
communicant , n , adj گه هین
communicate , vt , i رادگه هینت
communicated , adj راگه هاندی
communicating راگه هاندن
- vessels ئامانین تێڤه لین پیکڤه گرتی
communication , n راگه هیشتن، راگه هاندن. ڤه گوهاستن،
په یوه ستی ، گه هاندن
communicational,adj راگه هاندنی
communicative, adj راگه هیندار
communicatively , adj ب راگه هینداری
communicative ness , n راگه هینداریتی
communicatory , adj راگه هیندار
communing , n وه رگرتنا نان ئو شه رابا ئولی ،
به رهه ڤدانکرن
communion , n تیره ، هه ڤ باوه ری
communique , n وه شینا میری
communism , n کومایی، کومایه تی
communist , n کومی
communistic , adj کومی یی
communistically , adv ب کومی یی

communitarian , adj پێوه ندیداریێ ریکخستنا جڤاکی
communitarianism,n ریکخستنا جڤاکی
community , n هویه، ئویه، کومه له، تومه ری، توپ،
قول ، تیره ، هوز ، جڤاک، کومک
- centre مه لبه ندا جڤاکی
- chest سندوقا جڤاکی
- property سامانێ هه ڤپشکی (ژن و میر)
communize , vt جڤاکی دکت
communized , adj جڤاکیکری
communizing , n جڤاکیکرن
commutable , adj سڤککرنبار ، گوهیزبار
commutate , vt به ریێ لوزه ویێ دگوهورت
commutation , n ئالوگور ، گوهارتن ، پیک گوهارتن ،
گوهازتن
- ticket پسوله یا گوهازتنێ
commutative , adj جهگورکی ، جیگور که یی
- law یاسایا پیک گوهارتنێ
- marriage به ردیلک
commutativity , n جیگور که یی تی
commutater , n گوهیز
commute , vt . i ڤاژی دکت . سڤک دکت . دگوهورت
پیک دگوهورت ، دگوهیزت
commuted , adj گوهارتی، گوهازتی
commuter , n ریبار
commuting , n گوهازتن
comose , adj پورتی
compact , adj , n سفت ، پته و ، قایم ، پیکهاتن ،
کورت، لیکدایی، پیکهاتی
compact , vt , i پیکڤه دگرت، لیک ددت، پیک دهینت
compacted , adj سفت
compactly , adj ب سفتی
commpactness , n سفتیتی
companion , n , vt. هه ڤ نشین ، ریهه ڤ ، هه ڤسه ر،
هه ڤال ، هوگر ، دوست ، یار ،
هاوریێ، هه ڤالی دکت
companionable, adj- هه ڤالبار
companionableness , n هه ڤالباری
companionably,adv ب هه ڤالباری
companionate , adj هه ڤالی
- marriage شوکرنا هه ڤالی
companionship , n هه ڤالیتی، هه ڤالی ، هه ڤ ده ڤی ،
هوگری ، هه ڤالداری

companionway , n پێسترکا ل سەربانێ گەمی یێ
company , n لق ، سەدمێر، قول ، بەشگە .
هەڤکاری ، براو
- commander سەرقول
- ...union یەکیەتی یا خودانکار ل سەر زال ،
یەکیەتی یا هەڤکاری یەکێ
- for ... بۆ هەڤالی یێ
- to keep .... ل گەل دمینت
- to part....... جودا دبت
comparable , adj هەڤبەک ، یەکسانە ، هەڤبەربار
comparableness , n هەڤبەرباری
comparably , adv ب هەڤبەرباری
comparative , adj بەرامبەردار ، هەڤبەردار
comparatively , adv ب هەڤبەرداری
comparativeness , n هەڤبەرداریتی
comparator , n (ئالاڤ) هەڤبەرکەر
compare , vt , i بەرامبەردکت ، هەڤبەردکت
- to ....notes مژادەکێ ددن بەرهەڤ ، بەرهەڤدانا
مژادەکێ دکن
-without ,or beyond orpast چ ناگەهتێ
.compared (to , with) ,adj هەمبەرکری ، هەڤبەرکری
comparing , n هەڤبەرکرن
comparison , n بەراورد ، میناندن . بەرامبەری ،
بەرامبەرکرن، هەڤبەرکرن، هەڤبەری
- by .... ب هەڤبەرکرنێ
- in .... بەرامبەری
- to bear or stand .with. ژێ دبورینت
compart , vt دابەش دکت (ژوران)
compartment , n ژور
compartmental , adj ژوری
compartmented , adj خانەیان ژورکری
compartmentalizc,vt دابەش دکت
compartmentalized , adj خانەیان دابەشکری
compartment alizing , n خانەکرن
compass , n , adj ,vt. قیبلەنما، چەمەرە، بەربەدکت،
تێنگەهت، پیلان دکت
commpasscard , n پەیکە جومکا قیبلەنما یێ
compass error , n چەوتی یا قیبلەنما یێ
compass plant , n هەلەزا قیبلەنما
compass saw , n خیزارا چەمینان
compassion , n , vt چەرگ سوژی ، میهرەبانی ، دلوڤانی،
دلوڤان دبت
compassionate , adj چەرگ سوژ، بەهەنیا، بانا ،
میهرەبان ، دلوڤان
compassionately adj ب دلوڤانی
compassionateness,n دلوڤانی تی
compassionless , adj بێ دلوڤانی
compatiblity , n تەبایی ، رێکی
compatible , adj بەرب هەڤ، رێک
compatibleness , n رێکیتی
compatibly , adv ب رێکی
compatriot , n , adj هەڤوەلات
compeer , n هەڤتا ، هەڤال ، هوگر
compel , vt (ب زۆری یان خورتی) قایل دکت
compellable , adj قایلبار (ب خورتی)
compellation , n ئاخفتنکرن ، ناسناڤ ، ناڤ
compelled , adj مەجبورکری ، زۆریکری
compelling , n مەجبورکرن ، زۆریکرن
compendious , adj کورتی
compendium , n کورتی یا تێر
compensate , vt , i دئێخت جێ،هەڤبەردت، شوون ددت
compensated , adj خستی جێ
compensating , adj هەڤبەر
- errors هەلەبێن دژهەڤ
compensating gear,n گێرا هەڤتایی
compensating leads,n تێلاگەهینا هەڤتایی
compensating winding , n پێچا هەڤتایی
compensation , n خستنەجێ، بژبژاردن،بژاردن، شوندان
compensational , adj شوندانی
compensative , adj شوندانی ، شوندار
compensatory , adj شوندانی
compere , n , vt . شایێڤان، شاێی پێشکێش دکت
compered , adj شایی پێشکێشکری
compering , n شایی پێشکێشکرن
compete , vi پێشبرکێ دکت . هەڤرکی دکت
competed , adj پێشبرکێکری
competence , n ژێهاتن . شایان، شیان
competency , n ژێهاتن . شایان ، شیان
competent , adj هێگن ، ب سەرڤە ، لێهاتو ، ژێهاتی
competently , adv ب ژێهاتی
competing , n پێشبرکێکرن ، پێشبەزیکرن
competition , n بەرامبەرکی، لەج ، پێشبەزی،
باز. پێشبرکێ، هەڤرکی ،
بەربەرەکانی

competitive , adj پێشبرکێدار ، هه ڤرکیدار
competitively , adv ب پێشبرکێداری ، ب پێشبه زی
competitiveness , n پێشبرکێداریتی، هه ڤرکیتی
competitor , n پێشبه ز ، هه ڤرک
competitory , adj هه ڤرکی
compilation , n دانان . کومکرن
compile , vt. کوبکت ، بنڤیست ، دانیت . کوم دکت
compiled , adj کومکری ، نڤیسی
compiler , n دانه ر . نڤیسه ر، کومکه ر
compiling , n کومکرن
complacence , n دلنیایی
complacency , n دلنیایی
complacent , adj دلنیا
complacently , adv ب دلنیایی
complain , vi , n. گازنده دکت ، گازنده
complainant , n گلیڤان. گلیدار، گلیکار، دادخواز
گازنده که ر
complainer , n گازنده که ر
complaining , n سکالین . گازنده کرن ، پوراندن
complaint , n گلیکرن ، پوراندن ، گازن ، سکالا، گلێ
گله یی، بێزاری . گازنده ، گلی
complaisance , n نه رمی
complaisant , adj نه رم (مروڤ)
complaisantly , adv ب نه رمی
complement , n , vt ته مامی ، ته مام دکت
complemental , adj ته مامی
complementarily,adv ب ته مامکرنی
complementariness , n ته مامکرنیتی
complementarity , n ته مامیتی
complementary , adj ته واوکه ر، ته مامکه ر، ته مامی
- angles هه ر دو گوشه (دکن ٩٠) بێن ته مامکه ر
- colours ره نگێن ته مامکه ر: جوتێن ره نگێن
هه که تێکلکرن (ب نیڤی) ره نگه ک
سپی یان گه وور ده ربکه ڤت
complete , adj ره به ق ، به ردار ، گزوری ، سه رپاک ،
ته مام ، هه موکی ، ته کوز
- quadrangle گوشه چارینه یا ته کوز
- quadrilateral لا چارینه یا ته کوز
complete , vt. ته کوزدکت، ته مام دکت
completed , adj ته مامکری، ته کوزکری ، .گزوریکری ،
به ردار کری
completely , adv ب ته مامی . هه موله ، لاپ

completeness , n هه موتی ، ته کوزیتی ، به رداری ،
سه رپاکی
completing , n ته کوزکرن، به ردار کرن، ته داکرن،
ته مامکرن
completion , n ته کوز بون، ته که زکرن، ته مامکرن،
ته واوکردن، دوماهی، کوتایی
به رداربون، گزوریکرن ، به رپه کرن
complex , adj , n گرێ جان . شکه ڤا . گرێدان .
گرێ ، ئالوز ، کۆر
- fraction , n شکه سته کی پێکهاتی
- number ژماره یا پێکهاتی
complexified , adj ئالوزکری
complexify , vt . ئالوز دکت
complexifying , n ئالوزکرن
complexion , n چه رم ، ره نگێ سروشتی(مروڤ)
complexity , n ئالوزبون ، ئالوزی
compliable , adj نه رم ، قایلبار ، پێکهاتی
compliance , n رازیبون ، پێکهاتن
compliancy , n = complance
compliant , adj قایل ، نه رم ، پێکهاتی
compliantly, adv ب پێکهاتنی
complicancy , n=complexity
complicate, vt , i زه حمه ت دکت ، دئالزینت
complicated , adj ئالزاندی، شکه ڤاکری، زه حمه تکری،
گرێکری ، ئالوزکری
complicatedness, n زه حمه ت ، ئالوزبون
complicating , n ئالوزکرن
complication(s),n درژانک . زه حمه تی، ئالوزی
complicity , n هه ڤکاری یا تاوانی . هه ڤکاری یا
به دی
complied , adj قایلبویی
complier , n سه ر نه رم
compliment,n,vt زولت ، په سن، په سن دکت
complimentary,adj په سندار ، په سنی
complot,n,vt,i پیلان، پیلان دکت
comply , vi قایل دبت ، پێک دهێت
complying , n قایلبون
component , n پێکهێن ، ئاپره ت
componential,adj پارچه یان هێمانا بنیاتی، پێکهێنی
comport(oneself),vi , n رێک دبت . ڤه وێنی دبه
comportment , n ره وشتی ، سنج ، ره فتار
compose , vt , i هه دار دکت ، ئاماده دکت ، دانێت،
بنڤیست ، پێک دهێنت

composed , adj خوراگرتی، نفیسی ، راگرتی
composedly, adv خوراگرتی یه کی
composedness, n خوراگرتیتی
composer , n ده نگ نفیس ، ئاوازدانه ر . په سته کار . ئاواز بێژ . ئاواز که ر، سه لیقه ڤان، دانیار
composing , n تیپ دانان ، پیکهینان
- machine مه کینه یا تیپ دانین
- room ژوورا تیپ دانه ران
-stick دارکێ ریزکرنێ
composite, adj ,n دانایی ، پیکهاتی
- number مه ژما را پیکهاتی
- photograph وێنه یێ پیکهاتی
compositely, adv پیکهاتی یه کی
composition , n واژین ، دانین ، دانان ، نفیسین ، پیکهینان
compositive, adj پیکهاتی
compositor , n تیپ ریزکه ر
compos mentis هش یان مه ژی ساخ
compossible, adj هه ڤ هه بونی
compost , n تیکلی یا ریخ ئو به لگێن که تین (بۆ زبلی) ، تیکلی
composure , n نه تره . هه دان . هه دار، ئازایی
compotator , n هه ڤ ڤه خوار
compote , n خوشاف
compound, adj, n, vt, i به یاله ک زه ڤی تانکری، هه ڤبه ند، پیکهاتی، ئالوز، گرویه‌ک ئاڤاهی ، ل هه ڤ خستی ، پیک دهینت ، پیک دهینت
- engine بزوینا پیکهاتی
- fraction شکه سته یاپیکهاتی
- fracture شکه سته یا چه ندجاری
- interest سویی ئاوێته، سوی پیکه ل
- lens نیسکه ی ئاوێته
- microscope هوربینا پیکهینایی ، وردبینی ئاوێته
- number ژمارا پیکهاتی
compoundable,adj پیکهاتیبار
comprador سه ره ک پیشه گه رێ خزمه تکارێ داگیر که ری
comprehend , vt باشرێکت ، تێدگه هت
comprehendible , adj باشر ، باشریار
comprehending,n به رزانستی ، باشرکرن

comprehensibility , n باشرباری ، به رزانست ، باشرکیتی
comprehensible , adj باشربار
comprehensibleness, n باشر باریتی
comprehensibly , adv ب باشر باری
comprehension , n تیگهان، تیگه هین، ئاگه هی، باشر، تیگه هشتن، سه ره ده ری، پێزانین، تێده رخستن
comprehensive , adj هه موکی ، گشگیر . گشتی ، تیگه هشتی
comprehensively , adv ب گشتی ، ب تیگه هشتی
comprehensiveness , n گشتیتی ، تیگه هشتنی تی
compress , vt , i , n دگلێشت ، په ستاندن، گڤاشتن
compressed , adj گڤاشتی پوواندی ، په ستاندی
compressibility , adj گڤاشباری ، په ستباری
compressible , adj په ستبار، به ریه ست ، گڤاشبار
compressing, n په ستاوتن، په ستاندن، په ستن ، وه رافت ، گڤاشتن پووین
compression , n په ستان ، په ستاوتن ، پواندن ، په ستن ، په ستران ، گڤاشتن ، په ستاندن ، وه رافتن ، په ستنی
compressively , adv ب په ستنی ، ب په ستاندنی
compressor , n گوشه ر ، په ستینه ر، په ستوک ، پنیه ست
- naris پنیه ستا دفنێ
comprise , vt بریتی دبت
compromise , n , vt , i سازبین ، سازیان ، پێیک ، دهێت پیکهاتن، قایل دبت
compromised , adj پیکهاتی، خنزیکری
compromiser , n سازینکه ر ، بازارکه ر
compromising , adj بزه شبار، گوماندار ، سازینبار
comptometer , n ژمێر
comptroller , n ده فته ردار
compulsion , n زور ، خورتی ، کوته کی
compulsive , adj کوته کی ، زورکی
compulsively , adv ب کوته کی
compulsiveness , n کوته کیتی
compulsory , adj بێ حه مد ، ب زوری ، ب خورتی ، زورکی ، خورته کی، کوته کی ، پنویست
-military service سه ربازکرنا زوره کی
- recruiitment سه ربازکرنا زوره کی
compunction , n پوشمانی، ژوڤانی
compunctious , adj ژوڤان ، پوشمان

compurgation , n به ردانا گومانباری (ب سوندا هه ڤالان)
compurgator , n گه واهی بیێ گونه هیێ
computotion , n هه ژمارتن ، ژمارتن
computator , n ژمیر
compute , vt , n دژمیرت، ژمارتن
computer , n کومپیوته‌ر ، خوژمیر
computerize , vt کومپیوته ردکت ، خوژمیردکت
comrade , n براده ر ، هاوریێ ، هه ڤریێ ، هوگر . دوست . هه ڤال
comradely , adj ب هه ڤالی
comradeness , n هه ڤالیتی
comradery , n هه ڤالی
comradeship , n هوگری ، ده ست براتی ، هه ڤاله تی هه ڤالبون ، هه ڤالی
con , vt , adj , n گه می بیێ دهاژوت ، (ب هوری) سه ح دکت، ژبه ر دکت، دخاپینت، روبازی دکت، ژبه رکرن، به هانه . هه لویستا نه ریێ یی ، نیشا زراڤ
con game= confidence game
con man , = confidence man
conation , n ڤیان ، ئاره زو ، نیاز ، ڤین
conbrio , adj چالاک
concatenation , n پیکڤه گریدان ، زنجیرکرن
concave , adj , vt رۆچال،ناڤچال، ناوچال ، رۆچال دکت
concavity , n ڤالاتی، ناڤچالی
concavo - concave , adj دو رۆچالی
concavo - convex, adj رۆچال – کوقز
conceal , vt دڤه لینت ، دڤه شێرت، ڤه دشێرت
concealable , adj ڤه شێریار
concealed , adj نخافتی، نه په نیکری ، نه په ندیکری ڤه شارتی
concealing , n ڤه لاندن ، ڤه لین ، نه په ندن، ڤه شارتن
concealingly , adv ب ڤه شارتنی
concealment , n هه شار ، ڤه شارتن ، نه په ندن
concede , vt , i قایل دبت ده ست ژیێ به ردت ، ناس دکت
conceded , adj ناسکری ، ده ست ژیێ به ردایی
conceding , n ناسکرن ، ده ست ژیێ به ردان

conceit , n قونه ت ، خوپوڤینکی . قاپانی . بونگی . قه به ، ڤیز ، تفره
- in one's own ... ب هزرا که سی یا مروڤی
- out of ......with ئیدی حه ز ناکت
conceited , adj خوه بین ، سه رخوچویی ، ڤیز، تامسار . چه نه دریژ ، بونک ، ب با ، باسم بیژ ، ب تر، قه به ںگیف پژ ترڤیزی. پوزبلند،قاپان، خوپوڤینک
conceitedly , adv ب گیڤی ، ب چه نه دریژی
conceitedness , n ڤیزبون، ڤیز، تفره
conceivable, adj چیبونبار
conceivably , adv ب چیبون باری
conceive , vt , i ئاشوب دکت ، دئافرینت ، هزر دکت، ب تشت دبت ، ئاڤس دبت
conceived , adj ئاڤسبویی
conceiving , n ئاڤسبون
conceiver , n ئاڤس
concelebrate , vt هه ڤ شایی دکت (ئولی)
concentre,vt,i = concentrate
concentrate, vt , i , n کوم دبت ، په یت دکت، په یتی
concentrated , adj تیر ، په یتکری
concentrating , n په یتکرن
concentration , n خه ستکردن ، جڤین ، په یتی
- camp گرتیگه . سه ربازگه هیێ گرتنیێ
concentre , ni هه ڤ نیڤه ک دکت
concentric , adj هه ڤ نیڤه کی
concentrical , adj هه ڤ نیڤه کی
concentrically , adv ب هه ڤ نیڤه کی
concentricity , n هه ڤ نیڤه کیتی
concept , n هزرا گشتی ، بیر ، هزر ، رامان
conception , n تیگه هشتن ، ئاڤسبون ، هزرکرن، رامانکرن
conceptional , adj رامانکرنی
conceptive , adj راماندار
conceptual , adj هزرکار ، رامانکار
conceptualism , n هزرکاری ، رامانکاری
conceptuality , n هزرداریتی ، رامانداریتی
conceptualization ,n رامانکرن ، رامان
conceptualize , vt رامان دکت ، راڤه دکت
conceptualized , adj رامانکری
conceptualizer , n رامانکار
conceptualizing , n رامانکرن

conceptually , adj	ب رامانكاری
concern , n , vt	خه م ، پوته پیکرن ، پوته ، پیته هیزسدان ، په ریشانی ، پیوه ندی ، جه فا، که سه ر، شاییش، بایه خ دان، منه ت، پوتژین، مه ره ق ، په ر یشان دکت ، پیوه ندی دکت
- as ....s	هه رچی کو
concerned , adj	خه مگیر ، مژول ، په ریشان
concerning , prep.	له مه ر ، ده رحه ق ، ل بابه ت ، سه باره ت
concernment , n	به رژه وه ندی ، په ریشانی، گرنگی ، کار
concert , n , vt .	پیکهاتن، ئاهه نگ (مه زیقه)، رنگ دئیخت، پیک دهیت ، بریار ددت
concerted , adj	به شدار ، پیلانکری ، پیکفه ، مه لهه زه کری
concertina , n	ته خلیت ئه کور دیون
concertino , n	ئه کوردیونا بچوک
concertize , vt	ئاوازی دکت، به شداری تیپا مه زیقه یی دکت
concertmaster , n	رنبه ریێ هاریکه ریێ تیپیێ
concerto , n	ئاوازا ئالاله ک مه ز یقه یی
concession , n	ده مان ، ئاسیاری ، نازیاری ، سه راباری ، سه ریشک ، سه رگولی . به ریژاری
concessionary, adj , n	خودانیێ ناسیاری ییێ ، نازیار ڤان نازیاری
concessioner , n	خودانیێ ناسیاری ییێ ، نازیارڤان
concessive , adj	نازیاریدار
conch, n	گوهماسی
concha , n	گوهماسی
conchology , n	گوهماسیزانی
conchiferous , adj	قاپیلکی
conchoidal , adj	قاپیلکه یی
concierge , n	ده رگه ڤان
conciliar , adj	جڤاتی
conciliate , vt	ئاشت دکت ، هه دار دکت
conciliated , adj	ئاشتکری
conciliating , n	ئاشتکرن
conciliation , n	هه داری ، ئاشتی
- court	دادگه ها ئاشتی
- judge	دادڤانیێ ئاشتی
conciliative , adj	ئاشتبونی
conciliatory , adj	ئاشتبونی
concinnity , n	سازی (رنبازا توری)
concise , adj	کورت
concisely , adj	ب کورتی
conciseness , n	کورتی تی
conclave , n	جڤین
conclude , vt , i	تیده ردئینت ، ئه نجام دکت
concluded, adj	تیده ر ئینایی
concluder , n	ئه نجا مکه ر
concluding , n	تیده رئینان ، ئه نجامکرن
conclusion , n	هه لینجان ، هه لهینان ، کوتایی دوماهی ، راده ر ، ئه نجام
- in	ئو ل دو ماهی ییێ
- to try ....s	به شداری پیشبرکیێ دکت
conclusive , adj	ڤه بر
concoct , vt	تیکل دکت . سه خته دکت ، پیلان دکت
concoction , n	پیلان ، سه خته
concomitance , n	هه ڤ هه بین
concomitancy , n = concomitance	
concomitant , adj , n	یاوه ر . هه ڤ چویی
concomitantly , adv	ب یاوه ری
concord , n	ته بایی . گوزیدان ، پیکهاتن
concordance , n	پیرستا ئه لفابیٰ یی ، په یمان
concordant , adj	ته با ، پیکهاتی، په یماندار
concordantly , adv	ب ته بایی ، ب په یمانداری
concordat , n	پیکهاتنا پاپایی : (ل گه ل حکومه ته کێ دی ...) پیکهاتن، په یمان
concourse , n	ڤیکه تنا ده ر بازان . هه سار . باریگه . کومبون ، جڤین
concrescence , n	وه راربون ، وه رار
concrete , adj , n	ئیزیاران، مادی ، ره ق ، چیمه نتو ، کونکریت
- mixer	تیکلکه ریێ چیمه نتوییێ، ئاوشیلی چیمه نتو
concrete , vt , i	ره ق دکت ، چیمه نتودکت ، به ردکت
concreted , adj	کونکریتیکری
concretely , adv	ب راستی
concreteness , n	راستیتی
concreting , n	کونکریتکرن

concrete number , n هه ژمارا مادی
concretion , n به رکرن ، ره قکرن ، که فرکرن
concretize , vt کونکریت دکت
concretized , adj کونکریتکری
concretizing , n کونکریتکرن
concubinage , n هه ف ژین ، هه ف ژیان
concubinary , adj , n هه ف ژینداری
concubine , n ناف مالی ، جاری ، ژنا هه ف ژیندار
concupiscence , n فیتکاری ، به لقتین، ره گه زداری
concupiscent , adj هار ، فیتکار ، ره گه زخواز
concupiscible , adj فیتبار
concur , vi هه ف چیدبت ، فیدکه فت ، پیک دهیت
concurred , adj پیکهاتی
concurrence , n ته نایی، هه ف چیبون ، سه رهه ف، سه ریه ک
concurrent , adj به شدار، هه ف چیبونی، هه ف بون
concurring , n پیکهاتن
concussi on , n له رزین ، هه ژین ، په لخین ، برین
condemn , vt گونه هبار دکت ، تاوانبار دکت
condemnable , adj تاواندار ، تاوانبار
condemnation , n گونه هبارکرن ، تاوانبار کرن
condemnatory , adj تاواندار
condemned , adj تاوانبار کری
- cell زیندانا مرنێ
condemner , n تاوانبارکه ر
condensability خه ستباری
condensable , adj خه ستبار
condensate , n به رهه مێ خه ستبونێ
condensation , n خه ستبون ، خه ستکرن ، تیرکرن
condense , vt . .کورت دکت، تیردکت ، خه ست دکت
condensed , adj په یت ، خه ستکری
condenser , n خه سته ر ، خه ستکه ر، تیرکه ر
condensery , n تیرگه ، خه ستگه
condensing , n خه ستکرن
condescend , vt نه رمدبت ، دچه مت
condescendence , n خونهان ، سه رکه تن
condescend ing , adj سه رکه تی
condescendingly,adv ب سه رکه تنی
condescension , n خونهان، نه رمبون
condign , adj کیرهاتی
condiment , n ئالات (بهارات)
condition , vt , i مه رج دکت
condition , n قه ول، بار، ره وش ، په رگه ل، ئاوا سه رویه ر، مه رج، چه شن ، دوخ
- in ..... قه نجه
-in no ......to ژێ نائیت
- on ......th at ب مه رجێ کو
- out of .... ته نگاڤه ، نه ساخه
conditional , adj مه رجدار ، هه کینی . گه رینی
conditioned , adj گوهوری ، باکری ، مه رجکری
- reflex کاردانی یا مه رجکری
- response کاردانی یا مه رجکری
conditioning , n مه رجکرن ، گونجاندن
condole , vt سه ره خوه شی یێ دکت، ڤه دخوینت
condoled , adj ڤه خاندی ، سه ره خوه شیکری
condolence , n دل نه وای، ڤه خاندن، سه ره خوه شی، تازی ، به هی
condoling , n ڤه خاندن ، سه ره خوه شیکرن
condom , n دژ ئاڤس بون (لاستیک)
condominium , n هه ف کارگێری
condonation , n په خشین ، چاف گرتن ، لێبورین
condone , vt دپه خشینت ، لێدبورت
condoned , adj په خشاندی ، لێبوری
condoning , n لێبورین ، لێبوراندن
condor , n هه لویه ک ئه مریکانی مه زن ، دراڤه ک زێرینی یێ باشورا ئه مریکا شکلێ هه لو یی ل سه ر
conducc , vi هان ددت ، پالددت
comduced , adj رێبه ریکری ، هاندایی
condcing , n رێبه ریکرن ، هاندان
conducive , adj هاندانی
conducivenss , n هاندانیتی
conduct , n ره فتار ، ره وشت ، سنج
conduct , vt , i دگه هینت
- to ... oneself ڤه رینی دکت
conductance , n گه هاندن ، گه یاندن ، گه هینی
conductibility , n گه هینباریتی
conductible . adj گه هینبار
conducting , n هاژوتن
conduction , n گه هاندن
conductive , adj گه هین
conductivity , n گه هینیتی ، گه یین . گه هاندن
conductor , n رێبه ر، کارگێر ، گه هین، پێشبه ر گه هینه ر

- bus ..... باجگر، رابه رێ پاسێ، کرێگر
conductorial, adj گه مینی
conduit , n جوک
conduplicate, adj درێژه بادان
condylar , adj پاری یی
condyloma , n پرزکێن فره نگی
cone , n شه پیور ، قوچه ک
- flower گول قوچه ک
coned , adj شه پیوری ، قوچه کی
conenose , n پێشی یا خوین مێژ
confab , n , vt سوحبه ت ، سوحبه ت دکت
confabulate , vt . سوحبه ت دکت
confabulated , adj سوحبه تکری
confabulating , n سوحبه تکرن
confabulation , n سوحبه تکرن
confabu lator , n سوحبه تکه ر
confabulatory,adj سوحبه تدار
confect ,. vt . ریچال دکت
confection , n ریچال ، شرینی
confectionary , n فروشگه یا شرینی یێ ، شرینایی
confectioner ,n فروشیارێ شرینایی
confectionery , n شرین سازی ، فروشگه یا شرینایی ،
confederacy , n شرینایی
confederal , adj پیلان ، په یمان، یه کیه تی
confederalist , n هه ڤالی
confederate , adj , n پشتگرێ یه کیه تی یێ
هه ڤکار ، په یمانکه ر، یه کگرتی ،
confederate , vt هه ڤال
confederated , adj هه ڤکاری دکت
confederating , n هه ڤکاریکری
confederation , n هه ڤکاریکرن
- of tribes یه کیه تی ، کونفیده رالی
confederative , adj ئێل
confer , vt , i یه کیه تی یی
- to ... with به رهه ڤدان دکت ، پیشکێش دکت
conferee , n کوم دبت
conference , n پایه دارکری ، به خشکری، راوێژکار
راوێژی، کونفره نس ، رابێژ، جڤین ،
conferment , n جڤات
کومبون
conferrer , n به خشین ، خه لاتکرن
conferring , n به خشبه ر ، راوێژ
چەفراندن ، راوێژی، کومبون

conferva , n که ڤز
confess , vt , i ناس دکت
confessable , adj نا سبار
confessed , adj ناسکری
confessedly , adv ب ناسکرنی
confession , n باوه ری ، ئول ، تیره ، ناسکرن
confessional , adj ئولی ، ناسداری
- equality یه کسانه یی یا یاسایی (ئولی)
confessionalism , n ناسداریتی
confessionalist , n ناسکه ر
confessionally , adv ب ناسداری
confessionary , adj ناسداری
confessor , n ناسکه ر
confetti , n (بز بوک ئو شایی یان) تیتکێن
ره نگینێن کاغه زێ ، شه کرک
confidant , adj هه ڤال ، رازگر
confide , vi , t بسته هی دکت ، باوه ری دکت ،
باوه ری دهینت
confided , adj باوه ر یکری
confidence , n هه مه ت ، قیم ، دلنیایی ، متمانه ،
ئه وله بون ، ئه وله هی ، ئه وله یی
بسته هی، باوه ر، باوه ری، ئه ول، ئه وله
- in .... ب نهێنی
- to take a person into one's... باوه ری پێ دئینت
- game فیلبازی
- man فیلباز
- trick فیلبازی
confident , adj ئه وله دار، پشت راست
confidential , adj تایبه تی، نهێنی
confidentiality , n نهێنیتی
confidentially , adv ب نهێنی
confidently , adv ب پشت راستی
confiding , adj باوه رکارێ ساده
confidingly , adv ب باوه ری
configurated , adj وێنه کری
configuration ,n شکل ، وێنه ، شێوه
configurational , adj وێنه یی
configurationally , adv ب وێنه یی
configurative , adj وێنه دار
confine , n , vt سنور، ده ڤه ر، به ندکت . دگرت
confined , adj قه تیس ، ڤه به ستی . راده دار
زێستانکری

confinement , n — گیردان ، زنستانی ، به ندکرن ، له به ستن
confining , n — له به ستن
confirm , vt — قایم دکت،پشت راست دکت،ته قه زدکت
confirmability , n — ته قه زکرنباری
confirmable , adj — ته قه زکرنبار
confirmation , n — چه سپاندن ، راستاندن ، پشت راستکرن، ته قه زکرن
confirmational , adj — راستاندنی
confirmative , adj — نویا ته کری ، پشت راستکری
confirmatory , adj — نویاته کری ، پشت راستکری
confirmed , adj — نه ساخیٰ که لن، راستاندی ، دامه زراندی
confirmedly , adv — ب راستاندنی
confirmedness , n — راستاندنیتی، پشت راستکری تی،
confiscable , adj = confiscatable — روتکرنبار
confiscate , vt — ده ست ب سه ردادکیشت ، ده ست به سه ردا دگرت ، روت دکت
confiscated , adj — ده ست ب سه ردا گرتی
confiscating , n — ده ست به سه ردا گرتن
confiscation , n — ده ست ب سه ردا برن ، روتکرن
confiscator , n — روتکه ر ، ده ست ب سه رداگر
confiteor , n — لاله کاری
confiture , n — ریچال
conflagrant , adj — سوتی
conflagration , n — سوتن
conflate , vt — شاش دکت،پیکهاتی دکت، یه ک دکت
conflated , adj — پیکهاتیکری ، یه ک گرتی
conflating , n — پیکها تیکرن
conflation , n — ده قا پیکهاتی
conflict , n , vi — گه لش ، کیشه . هه ف خستن ، شه ر، شه ر دکت
- of opinions — هزر کیشه
conflicting , adj — کیشه یی
- emotions — هشنین هه ف دژ ، هشنین کیشه یی
conflictingly , adv — ب کیشه یی
confluence , n. — دوئاف
confluent , n — هه ف ره وان ، چه م ، زیٰ
conflux , n = confluence
confocal , adj — هه ف تیشکو
conform , vi , t — هه فیه ک دبت ، قایل دبت
conformable , adj — به رب هه ف ، قایلدار
conformation , n — گونجاندن
conformist , n — به رب هه فی ، ته بایی
conformity , n — گونجان
confound , n — رو ره ش دکت ، دبز دهینت ، دهه ژینت
confounded , adj — هه ته ل مایی ، هه ژاندی ، بزدهاندی ، که مباخکری
confoundedly , adv — ب شه پرزه یی
confraternity , n — برایه تی
confere , n — هوگر
confront , vt — رویه ری دکت ، به رهه نگار دبت
confrontation , n — راسان ، رویه ریکرن ، رویه ری ، به رهه نگاری، پیشبه ری
confrontationist , n — به رهه نگارکه ر
confuse , vt — شاش دکت
confused , adj — شاشکری
confusedly , adv — ب شاشی
confusing , adj — شفیشک ، شلوق ، شاش ، تاشفان، قال، سه رگه ر، په ریشان، شه پرزه ، مات : گه بار
confusion , n — سه رگه ران، شه پرزه بون ، لیٰبون، هه لوه لا ، گه لش ، شاشی ، شاشبون ، . له خومین ، شفیشک ، سه رگه ردان، ته فدان ، تیکچون شله ژان
confutation , n — به ربه رچ ، دروف
confute , vt — زال دبت(ل به رهه فدانیٰ)دروف دکت
confuted , adj — دروفکری
confuting , n — دروفکرن
conga , n — سه مایه ک کوبی نژاد نه فریقایی ، ده هوله ک دریژ
congeal , vt , i — دمه یینت ، دقه رسینت ، فرودکت تیردکت ، ره ق دکت
congealed , adj — ترم ، گلی
congealing , n — رچین ، گولی ، مه یاندن ، به ستن
- piont — پله یا ره قبونیٰ
congealment , n — رچین ، مه یین ، به ستن
congelation , n — رچین ، به ستن ، مه یین ، ره قبون، ره قکرن
congener , n — هه ف ره گه ز

congenial , adj مروڤی ، خزم ئو کاری ، جڤاکی ، هه ستی سڤک
congenially , adv ب هه ستی سڤکی
congenital , adj بونی ، سروشتی
congenitally , adv ب سروشتی
conger , conger eel مارماسی یا مه زنا ده ریایی
congeneric , adj هه ڤ ره گه زی
congenerou s, adj هه ڤ ره گه زی
congenital , adj هه ڤ زایی
- syphilis فره نگی یا زکماکی
congerics(n,sing.pl) بارسته ، گرو ، کوم
congest , vt , i تیزان دبت ، کوم دکت ، کوم دبت
congested , adj ته ژی ، تژی
congestion , n تیزان، جراندن، جر ، ئاپوری، کومبون، خوین تیزان
congestive , adj ئاپوردار
conglobate,adj, vt , خرکری، خره لڤک ، گومچک ، گومچکن دبت ، ته پک دکت
conglobated , adj گومچککری
conglobating , n گومچککرن
conglobation , n ته پککرن ، توپه لکرن
conglobe=conglobate
conglomerate, adj,n,vt کوم ، تیکل ، کوم دبت
conglomerated , adj کومبویی
conglomerating , n. توپه ل بون، کومبون
conglomeration , n توپه ل ، بارست ، بارستایی، بارستبون گومچک . لاپه رین، کوم
conglutinate , vt , i درسکت ، دره ست
conglutinated , adj نوسکاندی، رسکیایی، ره سیایی ڤه نوسی
conglutinating, n ڤه نوسین
conglutination , n نوسکاندن ، ڤه نوسین
congratulate , vt , i پیروز دکت
congratulated , adj پیروزکری
congratulating , n پیروزکرن

congratulation , n پیروزی ، پیروزبایی
- card پیروزنامه
congratulatory , adj پیروز بایی
congregate , vi , t کوم دبن ، دجڤن
congregated , adj هه ڤ جڤاندی
congregating , n هه ڤ جڤاندن
congregation , n سولوسات ، هه ڤ جڤاندن . کومبون ، جڤات ، جڤین ، خربون
- board جڤانگه
congregational , adj جڤینی
congregationalism,n دیرایه تی : تیره یه ک فله هی یه کو دڤیت هه ر دیر خو گه رین بت
congress , n کونگره ، جڤات
- boot,gaiter or shoe جه زمه یا بو ره خ لاستیک
congressional , adj جڤاتی ، کونگره یی
congressionally, adv ب جڤاتی ، ب کونگره یی
congressman , n ئه ندامێ کونگره یی
congruence , n کێرهاتن ، ته بایی
congruent , adj هاوجوت ، کێرهاتی
congruity , n ته بایی
congruous , adj هاو جوت
conic , adj شه بیوری ، قوچی
- section برگه یا قوچه کی
conical , adj قوچ ، شه بیوری ، قوچی
- surface رویێ قوچه کی
conicoid له ش یان رویێ قوچه کی
conidium , n زایه ندێ نه ره گه زی
conifer , n کاژ
coniferous , adj کاژی
coning , n قوچه کیکرن
conjectural , adj هزری ، هزرکاری
comjecture , n, vt , i راویژ ، هزر ، پیژن، سوسه کرن، خه مل دکت، هزردکت
conjectured , adj پیژنکری ، خه ملکری ، هزر کری
conjecturing , n پیژنکرن ، هزرکرن
conjoin , vt , i یه ک دکت، یه ک دگرت ، هه ڤ دگرت

conjoined , adj به کگرتی ، راپێچاندی
conjoint , adj به شدار
conjointly , adv ب به شداری
conjugal , adj ژن ئینانی
conjugality , n هه قسه ریتی، ژن ئینانیتی
conjugally , adv ب هه قسه ری
conjugant , n گرتوک
conjugate , vt , i , adj , n پێکڤه گرێدت ، پێکڤه گرێدایی
- foci تیشکوینێن پێکڤه
- planes راسته رۆیێن پێکڤه
- triangles سێ گوشه یێن پێکڤه
conjugated , adj پێکڤه گرتی
conjugating , n پێکڤه گرتن
conjugation , n جوتبون ، پێکڤه گرێدان
conjugational , adj پێکڤه گرێدانی
conjugationally ,adv ب پێکڤه گرێدانی
conjunct , adj هه قبه ش ، هه ڤگرتی، یه ککری ، یه کگرتی
conjunction , n په یوه ند ئو ، یه کگرتن
conjunctional , adj یه کگرتنی
conjunctionally ,adv ب یه کگرتنی
conjunctive , adj , n ئامرازاهه ڤگرتنێ ، پێکر
conjunctivitis , n کولبونا پن قه پولکێ چاڤی
conjuncture , n پێکهاتنا بویه ران
conjuration , n جه ربه زی ، جادوبازی
conjure , vt , i گیان دئینته ، هاوار دکت ، جادو دکت ، جه ربه زی دکت
conjured , adj خسکری ، جه ربه زیکری
conjurer , n جادوگه ر ، جه ر به ز
conjuring , n ئیره نگ ، جه ربه ز یکرن
conk , n , vt دفن ، بێ هش دبت ، بێ کار دبت
conn , vt , n گه می یێ دهاژوت، هاژوتن (ئاراسته کرن)
connate , adj زایه نی ، سروشتی
connation , n یه کیه تی یا سروشتی
connatural , adj زانی
connect , vt , i گرێدت
connected , adj په یوه ند ، به نده دار، گرێدایی
connectedly , adj ب گرێدانی
connecting , n گرێدان
- rod ده ستکێ گه هاندنێ (مه کینه)
conned , adj خاپاندی
conning , n خاپاندن
connection , n په یوه ندی ، به نده واری
connexion , n به نده واری ، په یوه ندی ، گرێدان
connective , adj , n گرێدانی ، گرێدار
- tissue ته ڤنێ گرێدانی (پێگری)
conniption , n ترس ، هاری
connivance , n هێلان ، ده ستوردان
connive , vi چاڤ دنه قینت (ل پوچکاری) ، دله شێرت ، دهێلت
connived , adj هێلایی
connivent , adj کومبویی
conniving , n هێلان
connoisseur, n پسپور
connotation , n نیشان ، تێگه هشتن
connotative , adj نیشانی
connote , vt نیشان دکت
connoted , adj نیشانکری
connoting , n نیشانکرن
connubial , adj هه قسه ری ، ژن – مێری
connubialism , n هه قسه ریتی ، ژن مێریتی
connubiality , n هه قسه ریتی
connubially , adv ب ژن رمێری ، ب هه قسه ری
conoid , adj , n قوچه ک ، قوچه کی
conquer , vt , i ڤه دکت ، زال دبت ، داگیر دکت
conquered , adj ڤه کری ، شکاندی
conquering , n زالبون ، ڤه کرن
conqueror , n سه رفراز، داگیرکه ر، ڤه کر، زال
conquest , n داگیرکرن ، ڤه کرن
conquian , n کونکان (یاری یا کاغه زان)
conquistador , n داگیرکه ر
consanguine , adj = consan guine ous یه ک نژاد ، یه ک بابک
consanguine ous , adj هه ڤ خوینی، خزماتی، مروڤاتی
consanguineously , adv ب هه ڤ خوینی
consanguinity , n باڤک ، بابک
conscience , n نیهاد ، وژدان ، ده روون
- money دراڤێ وژدانێ داکو خو پاک بکت
- stricken وژدان سوژ
conscientious , adj وژدان زندی ، وریا ، شه پرزه ، هشیار، وژداندار (خودان وژدان)

- objector به رگرئ وژدانی
conscientiously ,adv ب هشیاری ، ب وژدانی
conscientiousness ,n هشیاریتی ، وژدانیتی
conscious , adj وریا ، هشیار
- of شیت ، ئاگه هدار
consciously , adv ب هشیاری
consciousness , n ئاگه هی . هش ، هه ست ، هشیاری ، هشیارداری ، های ، بیره وه ر
conscribe , vt راده دکت ، سه رباز دکت
conscribed , adj سه ربازکری
conscribing , n سه ربازکرن
conscript , n , adj, vt سه رباز، سه رباز دکت
conscription , n سه ربازی یا زوره کی ، سه رباز کری، سه ربازکرنا کوته کی
consecrate , vt , adj ئولداری دادمه زرینت ، پیروزکری ، پیروز دکت
consecrated , adj دامه زراندی ، پیروزکری
consecrating , n پیروزکرن
consecration , n پیروزکرن
consecrative , adj پیروزکری
consecrator , n پیروزکه ر
consecratory , adj پیروزکری
consecution , n په یهاتن ، دوف یه کی
consecutive , adj په یهاتی ، دوف یه ک
- lines رێزێن په یهاتی
consecutively , adj ب په یهاتی ، یه ک ل دوف یه کی
consecutiveness , n په یها تیتی
consensual , adj هه ڤ قایلی ، هه ڤ دلنیایی ، هه ڤ کاری
consensually , adv ب هه ڤ قایلی
consensus , n هه ڤ ده نگی . هه موباتی ، هه می باتی
consent , vt . , n. قایل دبت ، قایلبون
- age of ..... ژی یێ تێگه هشتن یان ناسکرنێ
.- by general ..... هه موکی
- silence gives.... متی نیشانا پێکهاتنێ یه
- with one ..... هه موکی
.consentaneous , adj هه موکی ، پێکهاتی
consentient , adj هه می باتی، هه ڤ ده نگ
consentingly,adv ب قایلی
consequence,n دوماهی ، سه ره نجام ، پێژور ، ئه نجام، ئاکام
- in...of ژ به ر
consequent, adj , n ئه نجام
consequential , adj ئه نجامی ، ئه نجامدار
consequentiality , n ئه نجامیتی
consequentially , adv ب ئه نجامی
consequentialness , n ئه نجامیتی
consequently,adv ئه نجامداری ، ب ئه نجامی
conservancy , n جڤاتا ده ریاگه ری
conservation , n پارێزتن
- of energy پاراستنا ئوزه یی
conservational , adj پارێزتنی
conservationist,n پارێزه ری، داهاتن یان ده رامه تی سروشتی
conservatism , n پارێزکاری ، پارێزیاری
conservative , adj پارێزیار ، پارێزکه ر ، پارێزکار
conservatively , adv ب پارێز تنی ، ب کێمی
conservativeness , n پارێزتنیتی
conservatize , vt پارێزکه ر دبت
conservatized,adj پارێزکه ربویی
conservatizing, n پارێز که ر بون
conservatoire,n=conservatory
conservator , n پارێزدار
conservatory , n ئاموژگه ها مه زیقه یی ، پارێزگه‌ها هه‌له‌زی ، ئاموژگه ها هونه رێن شانوگه ری
conserve , vt , n دپارێزت ، ریچال
consider , vt , i هزردکت . دبینت
considerable, adj , n گه وره . مه زن ، گه له ک ، هێژایی هزرێ یه ، گه له ک مه زن
considerably , adv ب گه وره یی ، گه له ک

considerate , adj — مروڤێ ریزا مافێن خه لکێ دگرت ، تێگه هشتی، راماندار، هشیار
considerateness , n — رێزه ندارى ، وریایی، هشیارى
consideration , n — ئه ندیشه ، خسته گه ر ، سه رنج ، بایه خ، چخه راندن، هزرکرن ، ره چاو
- in ... of — ژ به ر
- on or under no .... — ئێکجار
- to take into ... — دکت ناڤ هزرا خوه دا
considered , adj — رێزدارکری ، هزرکری
considering , adv , prep — گه ر مه به رێ خودا هه مى تشتی
consign , vt — ته رخان دکت ، دهنێرت ، دسپێرت
consignable , adj — شاندنبار ، سپێربار
consignee , n — وه رگر
consigner, n (also consignor) — شاندیار
consignation , n — پاره دان
consignment , n — سپارته ، بار
consist , vi — پێک دهێت ، بریتی دبت
- of — بریتی یه ژ
consistence ,n — به رده وامی ، ته بایی، تیری ، راگرتن، قایمی
consistency , n — ته بایی ، سازی
consistent , adj — رێک ، راگرتی ، سفت
consistently , adv — ب سفتی
consistory , n — دادگه ها دێرێ ، جڤاتا دێرێ
consociate , vt , adj — جڤاکی دکت . هه ڤ دگرن، یه ک دگرن هه ڤ ئه ندام
consociated , adj — هه ڤ جڤاکی کری
consociating , n — هه ڤ جڤاکیکرن
consociation , n — یه کگرتن ، هه ڤگرتن
consol , n , sing of consols
consolation , n — شین ، شیوه ن ، له خاندن ، سه رخوه شی، به هی ، دل نه وایی
- game , match , race — پێشبرکێ یا دل خوشکرنێ
- prize — خه لاتێ دلخوشکرنێ
consolatory , adj — سه رخوه شی یی
console , n — پارچه په یکه را ئورگنی یا ده پێ کلیلان ئوهه رێو پێنگه هان ، دولابا رادیو یان ته له ڤزیونێ
console , vt — له دخوینت ، دلخوش دکت
consoled , n — له خاندی

consoler , n — پرسه کار ، خه م ره ڤین
consolidate , vt , i — یه ک دکه ، قایم دکت
consolidated , adj — یه کبوبی، قایمکری
consolidating , n — قایمکرن
consolidation , n — چه سپاندن، یه کبون، پێتبون،
consoling , n — قایمکرن، له خاندن
consols , n — قوچانێن ده ینێ حکومه تا بریتانی
consonance , n — ته بایی ، هه ڤ ده نگ
consonancy , n — هه ڤ ده نگ
consonant , n , adj — تیپا مت ، تیپابێ ده نگ یاکو ژ لێڤێ ده رکه ڤت وه ک b, p, f, z ، هه ڤ ده نگ ، ده نگدار (تیپ)
consonantal , adj — ده نگدارى
consonantly , adv — ب رێکی
consort , n , vi , t — هه ڤده نگی، هه ڤال ، مێر یان ژن ل گه ل دژیت. گه مى یا یاوه ر، یه ک دکت، رێک دکت
consortium , n — جڤات، یه کیه تی ، یانه . یه کیه تی یا دارایی . هه ڤکارى یا هێزان ، یه کگرتن
conspecific , adj — هه ڤ توخم
conspectus , n — دیتنا گه له مپه رى ، کورتی
conspicuity , n — دیاربونیتی
conspicuous , adj — پایه دار ، به رز ، روهن ، دیار
conspicuously , adv — ب دیارى
conspicuousness , n — دیاربونیتی. هه لکه وتن
conspiracy , n — پیلان ، وه ین ، ته ڤن و به ست ، فێل، فێلک ، پیلانگێرى ، پیشک
conspiration , n — پیلانکرن
conspirational , adj — پیلانکرنی
conpirator , n — پیلانبار ، پیلانگه ر ، پیشکار ، فێلباز ، پیلانگێر ، پیلانباز
conspiratorial , adj — پیلانگێرى
conspiratorially, adj — ب پیلانبازى
conspire , vi , t — پیلان دکت، هه ڤکارى دکت
conspirer , n — پیلانگه ر ، پیلانگێر
conspiring , n — پیلانگه رى ، پیلانبازى
constable , n — پولیس
constabulary , n — پولیسێ ده ڤه ره کێ یان وه لاته کێ
constancy , n — هه دارى . جه یرانی ، دلسوزى ، راگرى

constant , adj نه گوهور، دلسوز، حه یران ، هه دار، راگرتی ، به رده دام
constantly , adv هه رگاف ، ئه سه . هه رده م
constellate , vi , t دخه ملینت (ب ستیران) ، ئیشی دبت دئه یست (ستیر)
constellated , adj ئیشیکری
constellating , n ئیشیکرن
constellation , n بره ک مرۆڤین ژیهاتی ، برج ، ژماره یه ک ستیران
constellatory , adj ئیشیدار
consternate , vt دبزدهینت . شه پرزه دکت
consternated , adj بزدماندی
consternating , n بزدماندن
consternat ion , n بزدهین ، ترس ، شه پرزه بون
constipate , vt زک دگیرت ، زک ناچت
constipated , adj (زک) گرتی
constipating , n گیر
constipation , n خنوک ، هناف گرتن ، گیری ، زک گیری . گیره
constituency , n ژماره یاهه لبژیران ل ده ڤه ره کێ ، ده ڤه ره ک ده نگده ران
constituent , n , adj پیکهین ، هه لبژیر ، ده نگده ر
constituently , adv ب پیکهینی
constitute , vt یاسا دانت،پیک دهینت ، داد مه زرینت
constituted , adj دامه زراندی
constituting , n دامه زراندن
constitution , n بنیاتێ له شی ، نه ریتی ، یاسا ، ده ستور ، دامه زران
constitutional , adj ده ستوری
- formula دارشتنا یه کگرتنێ
- rule ریزکا ده ستوری
constitutionalism , n ده ستوریتی
constitutionalist , n ده ستوری
constitutionally, adv ب ده ستوری
constitutionalize , vt ده ستوری دکت
.constitutionless, adj بێ ده ستور
constitutive , adj دامه زریندار، دامه زرایی، ئاڤاکری
constitutively , adv ب دامه زرینداری
constraing , vt به نددکت ، گریندت
constrained , adj شه پرزه ، پابه ندکری
constraint , n گیردان ، له به ستن
constrict , vt ته نگ دکت ، دگفیشت
constricted , adj ته نگ
constriction , n جراندن ، گرژبون ، ته نگی
constrictive , adj گرژ
constrictor , n ته خلیت ماره خو ل نیچیرێ دئالینت تاکو دکوژت ماسولکه یا گرته ک
constringe , vt گرژ دکت
constringed , adj ته نگکری
constringent , adj گرژ
constringing , n ته نگکرن
construct , vt, i .... ریک دکت ، دادمه زرینت ، ئاڤا دکت
construction , n ئاڤامی ، ئاڤاکرن
constructional , adj ئاڤاکرنی
constructionally,adv ب ئاڤاکرنی
constructionist , n راڤه که ر ، ئاڤاکه ر
constructive , adj ئاڤادار ، ئاڤاکه ر
constructively , adv ب ئاڤاداری
constructiveness , n ئاڤاداری تی
constructivism ,n ئاڤاداری
constructor , n ئاڤاکه ر
construable , adj راڤه بار
construe , vt , i وه ردگیرت ، راڤه دکت
construed , adj راڤه کری
construing , n راڤه کرن
consubstantial , adj هه ڤ ماده . گه وهه ر یان سروشت
consubstantiate,vi , t یه ک دکت ل گه ل ماده یان هه ڤ سروشتی ، یه ک دبت ل گه ل ماده یان هه ڤ سروشتی
consubstantiation , n باوه ری یا یه کگرتنا له ش ئو خوینا عیسا پیغمبه ری ل گه ل نانێ قوربانێ
consul , n شابه نده ر، راویژ
consular , adj راویژدار
- agent جیگرێ راویژداری
consulate , n راویژگه
consult , vt , i راویژدکت
consultant , n به رده ڤک ، شیره تکار ، پسپور، پرسپیکه.ر ، راویژکار
consultation , n راویژی ، رابیژ ، راویژه ک ، راویژ کاری ، راویژکرن
consultative , adj پرسیارکی ، راڤیژی
- council رابیژگه
consulting , n رابیژک
consultor , n راویژکار
consumable , adj تیچونبار
consume , vt , i تیدچت

consumed , adj تێچویی
consumedly , adv بێقام
consumer , n تێبه ر
- goods متایێ تێبه ری
consumerism , n تێبه ریتی
consuming , n تێچون
consummate,vt , adj تە مام دکت (ژن ئینانێ)، کێرهاتی ، شه هره زا، بوک ئو زاڤا بونی، تە مامکری
consummately , adv ب شه هره زایی
consummating , n بوک ئو زاڤابون تە مامکرن
consummation , n تە مامکرن
consummative , adj کێرهاتی
consummator , n بە رپه که ر
consumption , n سل ، ئێشا زراڤ ، تێچون ، تێبون
consumptive , n تێبه ر ، نه ساخێ ئێشا زراڤ
consumptivelly, adv ب تێبه ری
contact , n , vt دەستگیهشت ، هلمسین ، دەسدان ، هنگافتن
- breaker دەسدان بر . ئالاڤا برینا کە هێنا لوزه وی
-flight فرینا دەسدان کو بالافرڤان به ژێ یان ئاڤێ دبینت
- laxative شه هفک
- lenses نیسکه یان چاڤکا دکن ناڤ قه پولکا چاڤیدا
- maker ئالاڤا کە هاندن ئو برینا لوزه وی
contagion , n تە شه نە، نە ساخی یا ڤه گر، ڤه گری
contagious , adj پە تادرم ژە ڤ گرتن ، کوتی ، ڤه گر
contagiously , adv ب ڤه گری
contagiousness , n ڤه گرتن ، ڤه گرداری
contagium , n میکروبا نە ساخیدار
contain , vt هه ڤبه ر دکت ، دگرت ، تێدا دگرت
containable , adv (تێدا) گرتنبار
container , n کود، دە فر، ڤیل ، قاپ، ئامان، قالک بارهه لگر، ڤه راخ
containerize , vt بار دکت (ل گه می یا بارهه لگر)
containment , n راوه ستاندن . تێداگرتن
contaminate , vt پیس دکت
contaminated , adj هه رماندی، گوڕیکری، پیسکری
contaminating , n هه رماندن ، پیسکرن
contamination , n پیسبون ، پیسکرن
contaminative , adj پیسبار ، پیسدار

contemn , vt کرێت دکت
contemplate , vt , i رامان دکت ، هزر دکت
contemplated , adj رامانکری ، رامایی
contemplating , n رامانکرن
contemplative , adj راماندا ر
contemplatively,adv ب رامانداری
contemplativeness,n هزرکرن ، سه رنج، رامانداریتی
contemplation , n رامان
contemporancity , n هه ڤ دە مداریتی
contemporaneous,adj هه ڤ دە مدار
contemporaneously , adv ب هه ڤ دە مداری
contemporancousness , n هه ڤ دە مداریتی
contemporariness , n هه ڤ چاخی، هه ڤ دە میتی
contemporary , n , adj هه ڤ چاخ ، هه ڤبه ز ، هه ڤ دە م. هه مده م
contemporize , vt هه ڤ دە م دکت
contempt , n ئاڤر،سڤک دیتن، نزم کرن،کرێت کرن
contemptible , adj کوتی . هه ژی نزمکرنێ ، نزمدار
contemptibleness , n کوتیتی
contemptibly , adv کوتی یه کی ، ب کوتی
contemptous , adj نزمکه ر
contemptously , adv ب کوتی
contemptiousness, n کوتیتی
contend , vi , t به ر هه ڤدان دکت، هه ڤرکی دکت دخه بتت ، دوپات دکت
contender , n خه باتکه ر ، هه ڤرک ، دلنیا
content, adj, n, vt, i قیمبون، قایل ، دلنیا ، چاڤ تێر، دلنیا دبت
content (s) , n تێدایی ، ناوه روک ، سه ره جه م ، ناڤه روک ، تێخستی ، پێرست
contented , adj هه دار ، قایل ، دلنیا ، قیمبون بی
contentedly , adv ب دلنایی
contentedness , n دلناییتی
contenting , n قایلکرن
contention , n بزاڤ ، خه بات ، قایش ، دوبه ری ، شه رکرن
- bone of ... ئه گه رێ شه ری
contentious , adj مقه رس ، دڕ ، زڕه ک، گه لشوک، شه رکه ر
contentiously , adv ب گه لشوکی
contentiousness , n شه رکه ری ، مقه رسی
contentment , n هه داری ، دلنیایی، قیمبون، قایلبون
conterminous , adj هه ڤ سنور

conterminously , adv	ب هه ڤ سنوری
contest , n	نه به رد ، پیشبه زی ، هه ڤرکی پیشبرکیٚ، جه ره نیخ، له ج
contest , vt , i	جه ره نیخ دکت ، پیشبرکیٚ دکت
contestable , adj	له جبار
contestant , n	پیشبه ز ، پیشر، هه ڤرک
contested , adj	پیشبرکیکری، هه ڤرکیکری
contester , n	پیشبر
context , n	په یڤاژویی ، ده ق
contextual , adj	به لگه یی
contexture , n	دروڤ ، به لگه ، ته ڤن
contiguity , n	زنجیره یا به رده وامی ، لیکه تن، دریٚژی یا به رده وامی ، درا وسه یی، هه ڤ ره خی، هه ڤ سی تی
contiguous , adj	لیکه تی ، هه ڤ ره خ، هه ڤ سی
contiguously, adv	ب لیکه تی ،
contiguousness , n	لیکه تیتی
continence,continency,ncon tinent , n	خوگرتن
	قاره ، که رت ، زه ڤی
continental , adj	قاره یی، که رته یی
- code	پیرویا مورس یا ناڤ ده وله تی
- shelf	که ناریٚ قاره یی (کو ژیٚر ئاڤا قامدایه)
- not worth a ...	پوچ ئو بیٚ به ها
continently, adv	ب پاکی
contingence , n	ده سدان
contingency , n	ده سدان :هه لکه تتی ، چیٚبون ، قه ومین ، ته نگاڤی
contingent,adj, n	هه کینی ، ته نگاڤ
contingently, adv	ب ته نگاڤی
continual , adj	به رده وام
continually , adv	ب به رده وامی
continuance , n	پیداچون ، به رده وامی
continuant , adj	به رده وام
continuate , adj	به رده وام
continuation , n	پیڤه چون ، پیداچون ، به رده وامی
continuative , adj	به رده وامدار
continuator , n	به رده وامکه ر
continue , vi , t	به رده وام دکت ، پیڤه دچت
continued , adj	به ر ده وام
continued fraction , n	شکه سته کا به رده وام
continued proportion , n	ریٚژه یا به رده وام
continuing , n	به رده وامی
continuity , n	به رده وامی ، سه ر داچون ، پیڤه چون، پیداچون
continuous , adj	به رده وام ، نه برِی
- function	ربه ریٚ به رده وام
-waves	پیلیٚن به رده وام
continuously , adv	ب به رده وامی
continuum , n	به رده وام
contort , vt , i	باددت
contortion , n	بادان
contortionist , n	نڤیسه ریٚ زرکه ر ، جه ر به ز ، زرته ک
contour , n , vt	هیلا به سبونیٚ، که مه ر، راده دکت: به س دکت، که مه ر دکت
- feathers	په ریٚن ده ره کی
- line	ریٚزا ئاستی
- map	نه خشه یا ریٚزیٚن ئاستی
contra -	پیشگره کو دژه
contraband , n , a, vt	قه چاغ ، قه چاغی، قه چاغی دکت
- of war	قه چاغی یا شه ری
contrabandist , n	کڤانجه یا زل ، قه چاغ
contrabass , n.	زل کڤانچه
contraception ,n	دژئاڤسی
contraceptive , adj	دژئاڤسی
contraclockwise ,adv,adv	دژ ئاراسته یا ڤینا ده ستکیٚ سه عه تیٚ (ده مژ میٚریٚ)
contract , n , vt , i	به لیٚنده ری، قه باله، به لیٚنی، په یڤ، به لیٚن دکت
- breaking	لیٚڤه بون
contracted , adj	قورمچی ، چلمسی ، چرمسی ، گرژ
contractile , adj	کیٚمکه ر
contracting , n	گرژکرن
contraction , n	گرنژین ، گرژبون ، کیٚمبون ، چونه یه ک، کورتبون ، پرک
- of a habit	راهاتن
- of marriage	مه هرکرن . مه هر
contractional , adj	گرژبونی
contractionally , adv	ب گرژبونی
contractive , adj	سگرژ
contractor , n	ده سته به ر، گریٚدار، به لیٚنده ر په یڤدار
contractual , adj	به لیٚنده ری

contracture , n گرژبونا ماسولکە یان ژێ یی، گرژبون
contradictable , adv ماندە لبار
contradict , vt دژ دکت،ماندە دکت،درە و دنێنت دە ر
contradicting , n ناکوک ، هە ڤ دژ
contradiction , n دژکاری ، لە ج . دژ ایە یی، ناکوکی ، نە سازی ، دژدار ، دژینی
contradictive, adj =contradictory
contradictor , n ماندە لکە ر
contradictory , adj ناکوک، هاودژ،هە ڤ دژ، نە ساز ،
contradistinction , n دژ دار دیارکرن (ب هە ڤ دژی یێ)
contradistinguish , vt دیار دکت (ب هە ڤ دژی یێ)
contraindicate , vt دژ نیشان دکت
contralto , n نزمترین دە نگێ سترانی یێ ژنێ
contraposition , n رکە بە ری ، نە یاری
contraption , n گیرە ، نامیرە تا گیرە
contrapuntal , adj بە رسڤداری
contrapuntist , n بە رسڤدار (مە زیقە)
contrariety , n ناکوکی ، نە سازی
contrarily , adv ب دژی
contrariness , n دژیتی
contrarious , adj دژ
contrariwise , adv ب بە رە ڤاژی
contrary , adj , n , adv ناکوک ، هە ڤ دژ ، هاودژ ، دژداری، دژی
- to دژ
- to the ..... بە روڤاژی دیار دبت
- on the ...... نێکجار بە روڤاژی
contrast , vi , t , n هە ڤبە ردکت ، هە ڤ دژی
contrasting , n ناکوک
contrastive , adj ناکوک (دار)
contrasty ,adj هە ڤبە ری
contravene , vt دژ دکت، ماندە ل دکت . گومان دکت، نێریش دکت ، چارس دکت
contravened , adj چارسکری
contravening , n چارسکرن
contravention , n ماندە لکرن ، چارسکرن ، دژکرن
contribute , vt , i بە شدار دبت ، هە ڤپشکی دکت، پارا ددت
contributing , n پیتاک
contribution , n پیتاک ، بە شداری ، پارە دان
contributive , adj پیتاکدار
contributor , n بە هرە دار
contributory , adj هاریکە ر

contrite , adj پە شیمان , پوشمان ، ژوڤان
contrition , n ژوڤانی ، پێشە مانی ، پوشمانی
contrivance , n هە لێنجان ، داهینان ، سە ختە
contrive , n پیلان دکت ، دادهینت
contrived , adj داهینایی
contriving , n داهینان
control , vt , n چاڤدێری‌دکت، راسە ری دکت، زالی، سە هیو، راسە ربون، چاڤدێری. راسە ر
-....experiment نە زمونا دوپاتە کرنێ
- post قولخ
- room ژورا چاڤدێری
- out of ...... ژ دە ست دە رکە تی
controllability , n راسە رباریتی
controllable , adj بە رتوانا ، راسە ربار
controlled , adj رێکردار، راسە رکری
controller , n چاڤدێر ، رێکر
controlling , n راسە رکرن
controversial , adj بە رهە ڤدانبار ، لێکە تندار
controversialist , n بە رهە ڤدانکار
controversy , n قایش ، لێکە تن ، ڤرین
- beyond .... بێ گومان ، پشت راست
controvert , vt , i لێدکە ڤت , ماندەلادکت
contumacious , a . سە ر کێش
contumacy , n سە رکێشی
contumelious , adj شە رمزار ، کرێت
contomely , n کو تیکرن، کرێتکرن
contuse , vt بریندار دکت بیکو چە رمی بشکینت
contusion , n بریندار کرن
conundrum , n مامک . مە تە لوک ، مە تە ل ، ڤە و سە ل
conurbation , n تورکاریێ جڤاکی یا شاری
convalesce , vi ساخ دبت
convalesced , adj ساخبویی
convalescence , n ساخبون ، ڤە تە رسین ، ڤە تە رس . سە رڤە هاتن
- home or hospital,n سە رڤە هاتنگە ، بوژانگە
convalescent,adj,n سە رڤە هاتی , ساخبویی
convalescing , n ساخبون
convect , vt رادگوهێزت (گە رمی یێ)
convection , n گواستنە وە ، راگوهێز ، هە لگرتن
convectional,adj راگوهێزی (گە رمی)
convective , adj راگوهێز ، هە لگرتنی (گە رمی)

convector , n گەرمکەر (ب هەلگرتنا گەرمی یێ)
convenance , n کێرهاتن
convene , vi , t کوم دکت ، دجڤت ، کوم دبت ، دجڤینت
convened , adj جڤاندی
convener , n جڤینکار
convenience , n کێرهاتن
conveniency,n=convenience
convenient , adj ڤەسەهین ، نێزیک ، کێرهاتی
conveniently , adv ب ڤەسەهینی
convening , n جڤاندن
convent , n دێر
conventicle , n جڤینگە
convention , n جڤانگە ، رێزک ، باو ، قەوات ، جڤین، جڤات ، نەریت
conventional , adj سادە ، ئاسایی
conventionalism,n نەریتی
conven tionality , n زارا ڤایەتی ، نەریتی
conventionalize , vt نەریتی زاراڤی دکت
conventioneer , n جڤینکار
conventual , n دێری
converge , vi , t کوم دبت ، نێزیک دبت ، کودبت
converged , adj کومبویی
convergent , adj ڤێک کەتی
- lens نیسکە یا کوکەر
- rays تیشکی کوکری، تیریژین، کوکری
converging , n کوکەری
conversable , adj ئاخفتنبار ، نەرم
conversance , n ئاگەهداری
conversant , adj ئاگەهدار
conversation , n ئاخفتن، لێدوان. دراو، گفتوگو سوحبەت، بەرهەڤدان
conversational , adj ئاخفتنی ، ئاخفتندار
conversationalist , n ئاخفتنکەر ، سوحبەتکەر
conversazione , n جڤاتا توریێ
converse , vi , n بەرهەڤدان دکت، دئاخڤت، سوحبەت دکت، بەرهەڤدان ، ئاخفتن، سوحبەت
converse , adj , n ڤاژی ، دژ
conversed , adj بەرهەڤدانکری
conversely , adv ب پێچەوانە ، ب بەرە ڤاژی
conversing , n بەرهەڤدانکرن
conversion , n رێناسی ، گوهارتن
conversional , adj گوهارتنی
convert , vt , i , n دگوهورت ، گوهورک
converter , n گوهێزکەر
convertible , adj , n گوهێزدار ، رێناسدار ، گوهوریار ، ئوتومبیلا نخاڤ پێچانبار
convertibleness , n گوهوریاری
convertiplane , n بالافرا گوهێزبار (ژهلیکوپتەر بۆ چە نگداریێ)
convex , adj , n کوقز ، کوز
- lens جامکا کوقز ، نیسکە یا کوقز
- mirror ئاوێنە یا کوقز ، خوێیکا کوقز
convexity , n کوقزی
convexness , n کوقزیتی
convexo - concave , adj رۆچال – کوقز
convexo - convex,adj دوکوقز
convey , vt دگەهینت
conveyance , n ڤالاکرن . گوهێزوک ، راگەهاندن . گەهاندن ، گەیاندن
convayancer , n میرزایێ ڤالاکرنا پەرتالیێان گوهازتنا سامانی
conveyor , n ڤالاکەر ، گوهێز
conveyorize , vt ب گوهێزدکت
convict , vt , n تاوانباردکت، تاوانبار
conviction , n باوەر ، قایلکرن ، قنیات، تاوانکرن
convince , vt قایل دکت
convinced , adj قایلکری
convincible , adj قایل بار
convincing , n قایلکرن، باوەر ئینان
convincingly , adv ب زالی ، ب باوەرداری
convincingness , n زالیتی ، باوەرداریتی
convivial , adj کەیف خوش
conviviality , n کەیف خوشیتی
convivially , adv ب کەیف خوشی
convocation , n گازیکرن ، کومبون
convoke , vt دجڤینت ، کوم دکت
convoked , adj جڤاندی
convoking , n جڤاندن
convolute , vt , i , adj دپێچت ، دبادت کوم دکت، بادایی ، پێچایی
convoluted , adj بادایی پێچایی
convolution , n بادان ، پێچان
convolve , vt , i دپێچت ، دبادت
convolvulus , n لاڤلاڤک

convoy, vt, n پاسداری دکت، کاروان، ریزگه ل، که روان (چه کدار ئو ده ریایی)
convulse, vt دهه ژینت ، رادپه رینت
convulsion, n شلقاندن ، له رزین ، راوه شاندن ، پرک ، شه لقین ، لقینا دژوار
convulsionary, adj شه لقینی، هه ژین
convulsive, adj شه لقینی ، هه ژین
coo, vi دخوینت (کوتر)
cook, vt, i, n. دپژینت، لیندت، دپیژت، گراپیژ، ناشپیژ ، پیژ، لینانقان
- book کتیبا پیژانێ
- house پیژگه
cooked food, n ناش، چیشت ، پیژاندی ، لیناندی
cooked well, adj پوخت
cooked wet شلک
cookery, n په زان، لینانداری
- book کتیبا لینانێ یان پیژانێ
cooking, n په زان ، گراپیژی ، په حتن . پاتن ، پیژین : لینان
- oil ته واش ، رون
- pot به روش ، قازان
cookmaid, n هاریکەرا پیژی
cookout, n سه یران (ل گه ل پیژانا خوارنێ)
cookshop, n ناشخانه
cookstove, n زوپه یان کوچکێ پیژانێ
cool, adj, n هونک، سار ، هین ، فینک
cool, vt, i ساردکت ، هین دکت
coolant, n سارکه ر
cooler, n سارکه ر ، هینکه ر
coolie, n رینجبه ر ، پاله
cooling, n سارکرن ، ته زاندن
coolish, adj پچه کێ سار
coolly, adv ب ساری
coolness, n هونکاتی، هونکایی،هینکی، سار، ساریتی قزیون
coon, n ره شه ک ، راکون (جانه وه ر)
coon's cat, n کتکا ئه نقه ره
coon's age, n ده مه ک دریژ
coontie, n داره ک ئه مریکانی
coop, n, vt هه فشی، زیندان، پینک، پین ، درا ته نگ حه بس دکت (ل درا ته نگ)
- chicken, n پین
cooper, n, vt, i برمیل چیکه ر یان چاکه ر، برمیلان چیدکت

cooperage, n برمیلگه
cooperate, vi هاری دکت
co - operation, n هه قاریکرن ، هه فکاری ، هه ره وه زی ، هاریکرن
co - operative, adj,n زیاره ، هه میه ره ، هه فکار ، هه ره وه ز
- agricultural...... زیاره یێن چاندنێ
- store, n فروشگه یا هه ره وه زی
- work پالوته ، کارێ زیاره
cooperatively, adv ب هه ره وه زی
cooper ativeness, n هه ره وه زیتی ، پالوته
co - ordinate, vt,i, n ریک دکت ، ته وه ره، به ردیل هه ف پایه
co - ordinating conjunction, n هه فگر
co - ordination, n ریکخستن ، ریک کرن
cop, n, vt پولیس، دگرت
copal, n سترکا ره قا قایم
coparcenary, n هه فکاری یا میراتی
coparcener, n هه فکارێ میراتی
copartner, n هه فکار
copartnership, n هه فکاری
cope, n, vt, i ئه سمان ، کنج دکت ، دشیت
- pod پێ سه ول ، پێ شه لپی
copelata, n مورانه‌ی کتیب ، میرگ یان خیرکا کتیبان
coper, n بازرگانێ هه سپان
copernican, adj په یوه ندیدار ئ زانایێ ستیرزانێ پوله ندی کوپه رنیکوس
copestone, n بلندترین به رێ ئاقاهی
copied, adj رونفیسکری ، رونفیسی
copier, n رونفیسه ر
copilot, n هه ف باله فرقان
coping, n سیقانده : سه رێ نشیفێ ئاقاهی یا دیواری
coping saw, n خیزار: کێر ته نگ ئو کورت وه ک شکلێ یو (U)
copious, adj تیر به رهه م
copiously, adv هوری، تیر به رهه می
co - planar, adj هاو راسته بان . هه ف ریک
copper, n پاخر ، مه هس . قه س ، مس ، سفر، پولیس
- head سه ر مس : ماره ک ئه مریکانی
- plate کلیشه: ده پکێ مسی

- pyrites پیرایتس یا مسی
- smith مه سکەرمسکارسفر که ر، مسگه ر
- sulphate زاخا شین
coppery , adj مسی
coppice , n ته راشگه (دارکوت)
copra , n کاکلا گویزا هندیٚ یا هشک
coprolit , n ریخا به ربویی
coprophagus , n ریخ خوه ر ، وه ک کیزیٚ
Coptic , n , adj قبتی
copula , n پیگر ، هه ستی یان کرکروکیٚ پیگر ، لیکه را پیگر
copulate , vt گان دکت ، دانکه ڤت
copulated , adj داکه تی
copulating , n دا که تن
copulation , n گان، ناپین، نیهان، نیهاندن، کوتان، نهاندن، په رین، گوهنیر، گوهنیل، داکه تن، گانگرن، یه که تی یا ره که زی
- period گوهنیل
copulative , adj په یڤا پیگر ، پیگری
copulatory , adj په رین
- organ ئه ندامیٚ په رین
copy , n , vt , i رۆنوس، به رگرتن . گوهازتو ، رۆنڤیس، رۆنڤیس دکت
- book پرپه ر ، ده فته ر
- fair or clean .... رۆنڤیسا سپیکری یان پاقژ
- foul or rough .... رۆنڤیسا ره شه ک
copyhold , n (زه ڤی) ده ربه ست ، ده ره به گی یا ده ربه ست
copyholder , n ده ربه ستکار
copying ink , n مه ره که با رۆنڤیسینیٚ
copying paper , n کاغه زا رۆنڤیسینیٚ
copying press , n په ستێنا رۆنڤیسینیٚ
copyist , n رۆنڤیسه ر
copy reader , n خوه ندیاریٚ رۆنڤیسیٚ
copyright , n مافیٚ به لاڤکرنیٚ یان دانانیٚ
copying ,n رۆنوس ، رۆنڤیسکرن
coquet , n , adj زیزه ک ، لوته
coqueting , n نازی
coquetry , n ناز ، چڤ ، نازداری، مه هن، له نجه
coquettish , adj زیزه ک
coquettishness , n مه هن
coquina, n شکه سته کا مه رجان ئو قاپیلکه یان بۆ ئاڤاکرنیٚ

coraciiform , adj قری
coracle , n به له مه ک بچۆکه په یکه داره ئو ب که ڤلی نخافتی یه داکوئاڤ نه چتیٚ
coracoid , adj قری، هه ستی قری
coral , adj , n مه رجان، مه رجانی، شیلان
coralbells , n هه له زیٚ گول مه رجانی
coral island گراڤا مه رجانی
coral line مه رجانی
coral snake شیله مار
coralloid(al), adj مه رجانی
coral reef , n لادانا مه رجانی یا ده ریایی
corbeil , n سه به ت
corbel , n سه له نده
corbel(l)ing , n سه له نده کرن
corbina , n ته خلیت ماسی یا ده ریایی
cord , n , vt وه ریس ، پهێت ژیٚ ، شریت، پێت، تیر، گرێدت (ب وه ریسان)، کوم دکت (داران)
cordage , n وه ریس ئه خاسمه وه ریسێن گه می یان
cordate , adj شکل دل
corded , adj وه ریسی
cordial , adj , n دلسوز، دل گه رم ، دوستانی ، گه رم دوستی
cordiality , n دوستی ، گه رمی
cordially , adj ب دوستایی
cordiform , adj وه ک دلی
cordillera , n سرتا چیایان
cordite , n کوردایت (په قینکه ر)
cordon , n گه ماروبا پولیسی
Cordovan , n قورتبی (ژ قورتبه ، ئه نده لوس)
corduroy , n , vt په روکیٚ کوده ری، ریکا دار کری (ل چراڤیٚ یان ئه ردیٚ نزم) ، ریکا هوسا چیٚدکت
cordwainer , n سولگه ر ، پیلاڤ چیکه ر
cordwood , n دار ، کوما داری
core , n , vt کاکل ، نافک ، توڤی دنێت ده ر
corelate,corelation,= correlate , correlation

co - religion , n هه ڤ ئاين
co-religionist , n هه ڤ ئاين
coreopsis , n گول ئاخيرک
corespondent هه ڤ به ر پرسيار
corf , n سه به ت يان عه ره بانه ل كانزايێ
coriaceous , adj كه ڤلى
corium , n ژێرچه رم
coriander , n گژ نژ، رزيانک
cork , n , adj , vt. ته به ئورى، ته به ئور، ته به ئور دكت،
دگرت ب ته به ئورى
corkage , n شوندانا مه ى ڤه خوارنێ ل ئوتيلێ
corked , adj ته به ئوركرى
corker , n ته به ئور كار
corking , n ناياب
corkjacket , n ساقوپێ ته به ئورى (بۆ مه له ڤانى)
cork oak , n دارا ته به ئورى
cork screw , n باده كا ته‌به‌ئورى (بۆ ڤه كرنێ)
corky , adj ته به ئورى
corm , n پانيک : رها وه ک پيڤازێ
cormel پانيكوک : رهچكا وه ک پيڤازێ
cormorant , n , adj بالنده يه ک ئاڤى زكونى مه زن، زكونى
corn , n , vt ده خل ، گه نم ، جه هـ ، گارس ،
گه نمێ شامێ
- jndian .... گارس
corn borer , n كرمێ گه نمى
corn chandler , n گه نم فروش
corn cockle , n ره ش ره ش
cornea , n گلێنه ، په رده يا چاڤى ، سپينه
corned , adj خوێكرى
- beef گوشتێ خوێكرى (گا يان چێل)
cornelian , n به رێ سورێ هێژا
corneous , adj شاخدار ، شاخى
corner , n , vt , i كونجال ، قورنه ت ، قونجال ، قلچک ،
چمک ، كوژى ، كونج پاوان دكت ،
ته نگاڤ دكت
cornered , adj قونجال كرى،گوشه كرى ، ته نگاڤ كرى
cornet , n بوريزان
cornflower , n گول گه نم (ته خليت هه له زه)
cornhusk , n كه ليكێ ئيشى يێ گه نمێ شامێ
cornice , n سه له نده ، كورنيش
corning , n شوركرن ، خوێكرن
cornoil , n رونێ گارسى
cornu , n شاخ
cornucopia , n سه د سالين زه حفى يێ زه حفى .
ئامانه ک وه ک شاخى ، چه كه ک وه ک
شاخى
cornu of the toe , n بزمارێ تلان ، ميمار ،
cornuted , adj قوچدار ، قوچه كى
corn whiskey , n وسكى يێ گه نمێ شامێ

corny , adj گه نمى
corody , n ئازوقه (خێر)
corolla , n تاجک
corollary , n ئه نجاما سروشتى ، ئه نجام
corona , n تاج
corona Australis , n ستێرا گولبه ندا باشور
corona Borealis , n ستێرا گولبه ندا باكور
coronach , n = dirge
coronal , n , adj تاجى ، تاج
- sutare ده رزا گولبه ندى
coronory , adj تاجى
- artery , n سورده مارێ دلى
- thrombosis or
occlus ion گرتنا تاجى
coronatc (d) , adj تاجكرى
coronation , n تاجكرن
coroner , n فه رمانبه رێ كه لشينێ (له ش)
coronet , n تاجک
corporal , n , adj. په روكێ جان گورى يێ ، ناسدار ،
له شى
- guard پلا ل بن رێبه رى يا ناسدارى
corporality , n له شدارى
corporate , adj هه ڤكار ، يه ككرتى
corporation , n ده سگه ، جڤات ، هه ڤكارى
corporatism , n رێكخستنا جڤاكى ل سه ر
بنياتا پيشه سازى ئو پيشه كارى
corporative , adj پێوه نديدارێ هه ڤكارى
corporator , n ئه ندامێ يه كيه تى يێ ، ئه ندامێ
هه ڤكارى يێ
corporeal , adj , n مادى ، له شى
corporeality , n هه بونا له شدارى
corporeity , n مادى يه تى، سروشت
corps , n ده سته، له شكه ر
corpse , n لاش ، ته رم . جه نده ک ، كه له خ
كه له ش
corpsman , n سه ربازێ ده رمانى (بۆ يارمه تى
يا سه ره تايى مه شقكرى ،
corpulence , n قه له وى
corpulent , adj گومره هـ ، قه له و
corpus , n , pl - pora له ش ، ئه خاسمه ته رم
corpus callosum , n له شێ هشک : گومچكا ريشالێن
ده مارى ئاڤبه را هه ر دو نيڤێن
مه ژى
corpus christi جه ژنا له شى(قوربانى)
corpuscle , n خانه يا زندى ، توپک ، له شک ،
خره ک، پرتكا خوينێ
corpuscular , adj له شكى
-theory ديتانه يا له شكى

corpus delicity , n له شىێ تاوانىێ
(كريارا مادى ئو سه ره كى كو تاوانه ك
هاته كرن وه ك مرنىێ ل كوشتنىێ)
corpus juris , n ياساييێن وه لاته كىێ
corpus luteum , n له شىێ زه ر (يێ هيكدانكىێ)
corpus striatum , n له شىێ زيزكرى (ل هه ر دو نيڤێن
مه ژى)
corrade , vt , i دپه رتت (ب ڤه ره نينىێ)
corraded , adj په رتى
corrading , n په رتين
corral , n . vt گوم، گوڤ، هه ڤشى، ئافر، ئاخير،
گوم دكت، دگرت
corrasion , n داخورانا سروشتى
correct , vt , adj راست دكت، سپ، سفت ، سه ره ست،
درست، راست
corrected , adj راستكرى
correcting , n راستكرن
correction , n بژاره كرن ، راستكرن
correctional , adj راستكرنى
correctitude , n ڤه نج ره وشتى
corrective , a , n راستكه ر
correctly , adv ب راستى
correctness , n سه ره ستى ، راستاهه ڤ
corrector , n راستكه ر
correlate , vi, t , n , adj هه ڤ گريدت هه ڤ گريدان
هه ڤ پيوه ند
correlated , adj هه ڤ پيوه نديكرى
correlating , n هه ڤ پيوه نديكرن
correlation , n هه ڤ پيوه ندى
- coefficient هاوكو لكه يێ پيوه ندىێ
correlative , adj , n هه ڤ گريدايى
- coefficient , n هوكارىێ پيوه ندى
correspond , vt په يام دنڤيست ، رێك دكه ڤت ، پيك
دهيت، هه ڤيه كى دكت، په يامنێرى دكت
correspondence , n به رامبه ركى ، په يامنێرى ،
به رامبه رى ، هه ڤيه كى
correspondency , n= correspondence
correspondent , adj گونجان ، به رامبه ر ، هه ڤيه ك
په يامهنێر، په يامنێر
corresponding , n هه مبه ر
- angles گوشه يێن به رامبه ر

corridor , n ناڤده ر ، راره و ، ناڤ ده ره ك
ناڤه ر ، دالان ، هه ودان
- train هه ڤكێشا دالانكرى
corriedale , n په زىێ كوريدالى : نيوز يله ندى :
رێسپى ، هرى ناياب
corrigendum , n چه وتى يا چاپى
corrigibility , n راستبارى
corrigible , adj راستبار
corrival , n , adj هه ڤرك
corroborant , adj قايمكه را چالاكدار
corroborate , vt به لگه دكت ، پشت راست دكت
corroborated , adj به لگه كرى
corroborating , n به لگه كرن
corroboration , n پشتگيرى،چه سپاندن، پشت راستكرن
corroborative , adj به لگه دار ، پشتگير
corroboratory , adj پشتگير
corroboree , n شاهى يا گرنيج
corrode , vt , i دادخوت ، دخوت
corroded , adj داخوراندى
corroding , n داخوراندن
corrody , n = corody
corrosion , n خورين ، داخوران ، داخوراندن
corrosive , adj داخوراندار
- sublimate كلوريدىێ جيوه يى
corrugate , vt , i پيل دبت ، پيلى دكت
corrugated iron , n ئاسنىێ پيليكرى
corrugated paper or card board ,n كاغه ز يان كارتونا پيليكرى
corrugation , n گرنژاندن ، پيليكرن
corrupt , vt , i , adj رزى دكت ، خراب دكت
گه لاچ ، رزى ، خراب
corruptibility , n رزينبارى
corruptible , adj رزينبار ، گه لاچدار . گه لاجبار
corruption , n پولك ، تيچاندن ، ته ڤدانه ك ،
رزيبون، گه لاجى ، گ لاچى
corruptionist , n خرابكه ر ، رزينكه ر
corruptive , a ئه وان، رزيندار ، ئاگروك ، رزينكار
corruptively , adv ب رزينكارى
corruptness , n رزينيتى
corruptor , n عه وان ، گه لاچ ، گه لاچ ، ئه وان
ئاگروك ، دوخمان
corsair , n گه مى يا ده رياگران . ده رياگر

Cor Scorpii , n	دلێ دویشکی
corse , n	گه نیتی ، كه له خ ، ته رم
corselet , n	زرێ
corset , n	كه ماخ ، به ند
cortege , n	گه رون ، مفردی ، دار و ده ست
cortex , n	كه لپک، قاشک . قال ، تیقل ، كه ویل
cortical , adj	تیقلی
corticate (d) , adj	تیقلدار ، كه لپكدار
corticous , adj	تیقلی
cortisone , n	كورتیزون: هرمونه‌یێ چاره كرنا موفكا پشه یی
corundum , n	یاقوت ، ئوكسیدێ ئه لومنیوم
coruscant ,coruscating,adj	ته یسی
coruscate , vt	ته یست
coruscation , n	ته یسین
corvee , n (f)	بیگار ، زه ود
corvette , n	كه شتی یا شه ری یا كه فن
corvidae , n , pl	توخمێ قران
corydales , n	گیایه ک گول ئیشی یه
corvus , n	قر
corymb , n	گولكرنا وه ک ئیشی
corymbose,corymbous,n	ئیشی
coryphaeus , n	سه ره ک تیپ (مه زیقه)
coryza , n	په رسیف
corvine , adj	قری
cosecant , n	بر ته مام
cosignatory , adj , n	هه ف ئیمزاكه ر
cosine , n	به ریک ته مام
cosmetic , adj , n	جوانكرن
cosmetologist,n=beautician	
cosmetology , n	جوانیزانی
cosmic , adj	گه ردونی ، زه مینی
- dust	توزا زه مینی
- rays	تیشكێ گه ردونی ، تیریژا گه ردونی
cosmo	پیشگره كو زه مینه
cosmogony , n	بونا زه مینێ ، دیتانه یا بونا زه مینێ
cosmographer , n	زانایێ دیار بونا زه مینێ (ستیرزانی، ئه ردنیگاری ، ئه ردزانی)
cosmographic (al) ,adj	پیوه ندیدارێ زانینا راڤه كرنا زه مینی، دیاربون ئو پیكهاتنا زه مینی
cosmography , n	گه ردون پیكهاتنزانی
cosmologic (al),adj	زه مینی
cosmologist , n	زه مینزان
cosmology , n	زانینا نژاد وبنیاتێ زه مینی ئو هیمان ئو یاسایێن وی، زه مینزانی
cosmonaut = astronaut	ستیر رێیار ، ئاسمانگه ر
cosmopolis	باژێرێ زه مینی (خه لک ژ هه ردرێ سه ر باژێر
cosmopolitan , adj	زه مینی
cosmopolite , adj , n	زه مینی
cosmos , n	گه ردون، زه مین
cosmotron , n	ئالاڤا له زدانا پروتونان
cosset , n , vt	نازدار ، نازدار دكت
cost , n , vi , t	مز ، مه زاخت ، تیچویی ، تیچون، نرخ ، به ها ، تیدچت
- at all	ب هه ر به هایی
- at any	به هه ر به هایی
- to count the	باش هزرا پرسێ دكت
costa , n . pl . costae	په راسو
costae , adj	په راسویی
costard , n	سیڤه ک مه زنه
costate , adj	په راسویی ، په راسودار
coster , n = costermonger	
costermonger , n	زه رزه وات یان میوه فروشێ گه روک
costing , n	تیچون
costive , adj	گیر . زک گیر
costively , adv	ب گیری
costiveness , n	گیریتی
costless , adj	هه روه
costlessly , adv	ب هه روه یی
costly , adj	به هاگران، به هادار، گران بها
cost of living , n	ب هایێ ژیانێ
cost - plus , n , adj	به هایێ به رهه مكرنێ ل گه ل ریژه یه ک هاڤلی
cost price , n	به هایێ نژاد یان ره سه ن
costume , n , vt	كنج، جل، ده سته یێ جلان، جلكان دكت به ر ، كنج دكت
costume ball , n	ئاهه نگا سه مایی (ب جلێن گیره)
costume piece or play , n	شانو گه ری (ب جلێن دیروكی)
costumer , n	دروكار ، دریكار یان جل فروش
co - sufferer , n	هه ف ده رد

cosy , adj خوش ، ڤه سهی
cot , n کالان، ته خت ره وان ، ته ختێ بچۆک
cotangent , n سیبه ر ته مام
cote , n هه ڤشی ، زنج
cotenant , n هه ڤ نشین
coterie , n کومه له ، تاقم ، ده سته
coterminal , adj هه ڤ سنور ، هه ڤ راده
co - thinker , n هه ڤ رامان
cothurn (us) , n جه زمه یا کردارێن تراجیدیا، تراجیدیا
cotoneaster , n ته راشه ک وه ک گولێ
cotswold , n په زێ مه ز نێ ئنگلیزی هری دریژ
cotta , n کراسه ک دیرێ کورت(تا که مه رێ)
cottage , n خانیک ، زنج
- cheese ته خلیت په نیرێ سپی یه
- loaf سه وکا نانی یا دو پارچه
cottager , n زنج نشین
cotter , n پواز ، مێخ ، زنج نشین ، جوتیار ، پینج ، کلیل ، سنگ
- pin بزمارێ سنگی
cotton , vi تیدگه هت، ریک دکت، پیک دهێت
cotton , n په مبی ، په مبو ، لوکه
cottonbatting,n=cotton wall
cotton belt ,n ده ڤه را چاندنا په مبو
cotton cake , n کلوجا په مبو (ئالیف بۆ ته رشی)
cotton candy , n ریسێ که چان، لوکه، شرینایی، په مبو
cotton cloth باسمه ، چیت
cotton fabric(thick) بازه
cotton gin , n چرکا په مبو
cotton ginner دولابوک ، کڤان ژه ن
cotton ginnery چرک
cotton ginning په مبو ژه نی
cotton mouth , n مارێ ئاڤی یێ مه زنێ ژه هری یێ ئه مریکانی
cotton seed , n توڤێ په مبو
cotton spinning په مبو رستن
cotton stainer , n ره نگکه را په مبو
cotton tail , n دوڤ په مبو (کیڤروشکا دوڤ سپی)
cotton wood , n سپیندارێ په مبویی
cotton wool , n په مبویێ پزیشکی
cottony , adj په مبویی
cotyl (o) - پێشگره کوڤه پوچکه
cotyledon , n به لگێ پزی ل گه ل توڤێ گولێ
cotyloid , adj ڤه پوچکی

couch , n , vt , i رم لیندت ، نزم دکت (سه ری) ، قه نه په ، بالیشنه ، ته خت
- grass بۆش ، بوت
couchant , adj دریژکری
cougar , n شێرێ ئه مریکانی
cough , vi , t دکوخت
cough , n کوخ ، کوخک
- drop دلوپا (ده رمان) کوخکێ
- whooping.... کوخکا دوده نگ
coughed , p of cough کوخی
coughing , n کوخک ، کوخین
could ,p . of can کاری ، شیا
coulomb , n کولومب یه که یا پیڤانا که هره بێ
coulter , n = colter
coumarin , n پیکهاتی یه ک بۆ چیکرنا گولاڤێ
coumarone , n پیکاتی یه ک بۆ چیکرنا ڤارنیش ئو مه ره که با چاپکرنێ
council , n دیوان ، جڤات ، ئه نجومه ن
- of ministers جڤاتا شالیاران (وه زیران)
- of nations جڤا تا نه ته وه یان
- of regency جڤاتا سپاردن
- security .... ئه نجومه نی ئاسایش ، جڤاتا ئاسایش
- trusteeship .... ئه نجومه نی سپاردن
councillor , n ئه ندامێ جڤاتێ
councilman,n=councillor
counsel , vt , i راوێژی دکت
counsel , n چڤراندن ، راوێژکرن ، رابێژه ک راوێژه ک ، رابێژ، راوێژ کار ، راوێژ قه ویت ، ئاموژگاری
counsel (l) ed , adj قه ویتیکری ، راوێژکری
- to keep one's own .. مه لهه زا خو نهینی دهێلت
counselling , n رابێژک
counsellor , n شیره تکار
count , vt , i دژمێرت ، دهه ژمێرت
- to ...in دکت ناڤ هژرا خوه دا
- to ...out (نالبیژ) ره ڤینا کولبازی ئاگه دار دکت پشتێ . ژمارتنا ده هێ
count , n ژمارتن
- dow n ژمارتنا هاتن خوارێ
- to take no ..of what they say پوتێ ناکت ب تشتێ دبێژن
count , n کونت (خانه دان)

countability , n ژماریاری
countable , adj ژماریار
- set ده سته ژماره کی
countenance , n پشتگیری ، روخسار ، هه دار ، دیم ، چه هره، دیهم
- out of ...... شه پرزه
- to keep one in ... رزگار دکت ژ شه پرزه یی ییْ
- to keep one's ... خو رادگرت
countenance , vt رزیه ری دکت
counter , adj , adv دژ لیدان (کولبازی)، ب دژی ، ژمیرک دراڤیْ میزتالی، به رامبه ر ، دژ
counter , vt به رگری دکت ، دژی دکت
- to ...... check نیشان دکت (چه کی) ، گیرو دکت
counter , n دژی ، به رامبه ری
counter , n دژ ، میزک
counter - پیشگره کو دژه
counter act , vt به رامبه ری دکت، دژ کریاردکت
counter action , n دژ کریار
counter active , n دژ ، تشتیْ دژ
counter agent, n دژ توکه ر ، دژ هوکار
counterattack , n , vt دژه هیرش ، دژ ئیریش ، دژ ئیریش دکت
counterattraction , n دژ راکیشان
counter balance, n دژ سه نگ
counter change,n پیک گوهورین
counter charge, n دژ ئیریش
counter claim, n دژ خواستن
counter clockwise = contraclockwise دژ ئاراسته یا ده ستکیْ ده مژ میزی
counter current, n دژ ره وته ک
counter espionage, n دژ سیخوری
counter feit, n قه لپ ، زر ، نه تیْ
counter feiter , n قه لپزه ن ، زرکار
counterfoil , n بنیْ چه کی یان پسوله ی
countering, n دژکرن ، سه رنیشان
counterinteligence,n دژ سالوخگه ری
counterirritant , n دژ هانده ر
countermand , n , vi هه لوه شان ، دهه لوه شینت
countermarch , n پاشقه چون
counter mark, n سه ر نیشان
counter measure, n دژ کریار
countermine , n دژ مین

counter offensive دژئیریش
counterpane , n لحیفک
counter part , n قام ، هه ڤبه ر ، به رامبه ر
counter plot , n دژ پیلان
counter poise , n ته رازومه ندی، هاوسه نگی، هه ڤسه نگی
counter poison , n ژه هره دژ ، تریاک
counter propsal , n دژ پیشنیاز
counter punch , n دژ لیدان (کولبازی)
counter reformation , n دژ چاکرن
counterscrap , n دیواریْ هوندوری ییْ چه په ری
countershaft , n کاریته ییْ نالی ییْ ده ربازکرنیْ
counter revolution,n دژ شورش
countersiege, n به رگه مارو ، به رنابلوقه
counter sign ,n په رول ، دژ ئیمزا ، راستاندن
counter signature, n ئیمزایا راستاندی
countersink , n , vt کونا فره کری (بو باده کی) ، کونیْ فره دکت (ل سه ری)
counterstroke , n دژ لیدان
counter tendency دژ مه یل
countervail , vt , i یه کسان دکت ، به ربیل دکت ، دژ کریار ردکت
counter weight , n دژکیش، پارسه نگ
counter work , n دژ کاری
counting , n هه ژمارتن ، ژمیره ، ژمارتن ، هه ژمار، ژمار
- house نڤیسگه‌ها هه‌ژماریْ ییْ(ل کارگه هیْ)
counting roon ,n= counting house
countless , adj بیْ ژمار ، بیقام (گه له ک)
countrified , adj گوندی
country , n گونده واری، نیشتمان، خاک، وه لات
- club یانه یا گونده واری
- cousin پسمامیْ گوندی (ژ باژیری دگوهشت)
country - dance , n سه مایا گوندی
country house , n خانی ییْ گوندی
countryseat , n نشینا گوندی (زه ڤیدار)
countryside , n گونده واری
country squire , n ئاغایوک
countryman , n وه لاتی ، لادیْ یی ، لادیف ، گوندی
country woman , n گوندی (ژن)

county , n ستان ، ده ڤه ر
- court دادگه یا ده ڤه ری
- seat or town سه ره ک باژێرێ ده ڤه رێ
coup , n شاکار
coup d'etat , n وه رگه رین (حکومه ت)
couple , vt , i گرێندت ، جوت دکت
couple , n دولانه ، جوت
coupled circuits, n به سته گێژه نا دو لانه
coupled coils, n کلاڤه یا په یوه ست، پێنچکا په یوه ست
coupler , n گرێندار
couplet , n دورک ، دو جوت ، برگه (دو ریز)
coupling , n جوت به ندی ، جوتبون ، گرێندان
coupon , n پسوله ، کوپون
courage , n که‌چه‌باڤ،زات،دلێری، وێرین، ئازایه تی،
بوکه تی، ئازایی، مێرانی، مێرخاسی
courageous , adj مێرخاس،دلار، دلێر ، جندی ، لوک، بوکه
جامێر ، ئاز ا ، که له مان ، ب زراڤ
courageously , adv دلێرانه
courier , n په یامبه ر ، په یک ، قه و از
course , n جو ، سێنپل
- a railway in .. of construction رێ ئاسن دقوناغا چێکرنێدا
- in due ... پشتی گاڤه کێ ، ده مێ کێرهاتی
- in ...the .. of ده مێ
- of ... هه لبه ت
- to run its .... سروشتی دچت
- to stay the ... خو رادگرت ، به رده وام دکت
court , n دیوان ، هه سار ، شانشین ، دادگه
- to pay ... to چاوبازی دکت،خو نێزیک دکت
(ژ مروڤه کێ)
- to settle out of ..... دوستانه چاره دکت
- to take a case to ... دوزێ دبت دادگه هێ
courteous , adj پاپاز، قز یان نوغلان (کاغه زێن یاری
court card , n یان)
وه شینا شانشینی
court circular , n جلێن شانشینی
court dress , n سینوت
court entourage , n جامێر ، رۆمه تدار ، سه رنه رم
courteousness , n جامێری ، دلدان
courtesan , n دێهل ، فه لیته
courtesy , n دلدان ، رۆمه تی

- title ئاسناڤێ رۆمه تی
court fool , n زرته کێ شانشینی
court hand , n ده ستنڤیسا دادگه یی
courthouse , n ئاڤاهی یێ داد گه یێ
courtier , n هاریکه رێ مالا شاهی
courting , n ئه ڤینی ، حه زکرن
courtly , adj رۆمه تدار
court martial داد گه ها له شکه ری
court of appeal , n دادگه یا نوڤه کرنێ
court of cass ation , n دادگه یا هه لوه شاندن ئوراستاندن
court of first instance دادگه ها ده ستپێکێ
court of inquiry , n جڤاتا لێکولینێ
court plaster , n ڤه نوسک (بۆ برینێن سڤک)
court room , n ژورا دادگه
courts , n دادوه ری ، دادگه ری
courtship , n چاوبازی ، دلداری
courtyard , n پێشمال،حه وش، ناڤ مال ، هه سار
cousin , n پسخال ، پسمام ، دوتمام
cousinhood , n پسمامی
couth , adj رۆمه تدار ، حلی
covalence = covalency هه ڤ مێزی
covalent bond هه ڤبه ندی یا به شداری
cove , n , vt ڤالاتی، ڤالادکت
covenant , n , vt , i په یمان، په یڤ، پێکدهێت، به لێن
ددت، په یمان دکت
coven anted , adj په یڤداری
covenantee , n په یمانکه ر
covenanter , n په یماندار
cover , vt , i دوه رینت ، دنخێڤت ، دڤه شێرت ،
به رگ دکت
cover , n وه رانی، سه‌رده ڤک، په‌نا، سه دان،
جل ، قاب ، ده رخون ، سه رپوش ،
ده ڤه ک، قالک، ته نارت، چارچه ڤ،
قه پاغ ، به رگ نخێڤ، نخاڤ
- to break ... ژ کونێ ده ردکه ڤت
- to take ... خو ڤه دشێرت
- under the same ... دهه مان به رگی یان زه رفیدا
coverage , n داپوشین، په رده کرن
coverall به رجل

covered, adj — هه راکری ، هه شارتی، ته نار تی ، سه رگرتی، نخافتی
cover girl, n — که چکا به رگی (کوفار)
covering, n — وه راندن ، ته نارتن ، سه رگرتن ، په رده کرن ، نخافتن ، داپوشین
- letter, n — نامه یا راقه کرنێ
coverlet, n — راخسته ک
covert, n — رازی ، نه هینی
covert, adj — په نا
covertly, adv — نه هینی ، دزداری ، په نایی
coverture, n — په نا
covet, vt, i — دل دچتێ ، دفێت
covetous, adj — رژد ، چاف هار ، نیازدار
covetously, adv — ب رژدی ، ب نیازداری
covetousness, n — نیازداریتی
covey, n — په ل ، ره ف ، ره فده ، ره فه
cow, n, vt. — چیل ، چێله، مانگا ، دترسینت
- boy — گاچێر ، گافان
- dung — شیاکه ، ریخ
- girl — شفانا یان گافانا چێلان
- herd — گافان
- hide — که فلێ چێلێ
- man — گافان
- milker — چێله ک دوش
- pot — ریتال
- pox — خوریکا چێلێ
- slip — گول به هارا گولافی
- twin — نفش
coward, n, adj. — سه رشور ، نه وێر ، بزدونه ک ، بزدوک ، بێ زراف، ترسنوک ، حیز ، ترسوک ، ترسونه ک، ترسه ک
cowardice, n — نه وێر ینه وێره کی،ترس ، ترسوکی
cowardliness, n — ترسونه کی
cowardly, adj, adv — ترسونه ک ، ب ترسونه کی
cower, vi — دله رزت (ژ ترسا یان سه رما)
cowl, n, vt — کولافێ ره به نی ، کولاف دکت
cowled, adj — وه ک کولافی ، کولافکری ، کومکری
cowlick, n — گولی یا پرچێ (ل سه ر ئه نی یێ په رچه م)
cowling, n — نخافا بزوینێ نه خاسمه بزوینا بالافرێ
cowlstaff, n — بست (ئامان پێفه هلاویستی ئو دو که س هه لدگرن)
cow - wife, n — هه وی
coworker, n — هوگرێ کاری ، هه ف کار

cowpea, n — لوبی
cowper's glands, n — هه ر دو توشپی یێن کاوپه‌ریێ رونکرنا بوری یا میزێ ده مێ به لقتینێ
cow pony, n — هه سپێ چه راندنا ته رشی
cowrie(sea shell) — که سپک
cox, n, vt, i — ده زگینفان، دهاژوت، ده زگین دکت
coxa, n — موفکێ که ماخی، که ماخ
coxalgia, n — ژانا که ماخی
coxcomb, n — فێز ، قه به
coxswain, n — ده زگینفان
coy, adj — شه رمین
coyly, adv — ب شه رمینی
coyness, n — شه رمیتی ، فه دیتی، ناز
coyote, n — گورگ
coyotillo, n — گیایه ک ژه هری
cozen, vt, i — فێل دکت ، دخاپینت
cozenage, n — خاپاندن، دلخاپی، فێلبازی
cozy, adj, adv, n — گه رم و خوش
crab, n, vt, i — خه رکنج، خه رچه نک، که رژینک ، کێفژ اله، قرژاله، تێکددت، گاز ددت دکت،کێفژ اله دگرت
- to catch a ... — چه وت دکت (شه لپی)
- apple, n — سێفا هوف
- louse — سپه ها روفی یا
- stick — به دماد، دارێ سێفا هوف
crabbed, adj — به دماد
crabber, n — گه می یا کێفژ اله گری، کێفژ اله گر
crabby, adj — به دماد
crack, vi, t — دده رزه ، دده رزت ، دشکێت
-to .... down — ته په سه ر دکه، ته په سه ر دکت
- to ......open — دپه رچقه‌دپه رچقت‌فه دبه ، فه دبت
crack, n — که لشته ک‌شه قتین ، ده رزه ک ، که لش‌،چه لغ،درز،ده رز، شکه ستن
- jack — تشت یان مروفێ نایاب ، شه هره زا
- of doom — روژا قیامه تێ
crack pot, n, — دین
crack up, n — هه رفین ، شکه ستن
- cracy — پاشگره کو حکومه ته
cracked, adj — ده رزی ، شکاندی ، ده رزاندی ، شکه ستی
- open — په رچقی ، په رچقاندی
cracker, n — هنفوک ، بسکت ، ناگر له یزتن

crackers , n چەرەز
crack ,(ing) , n دەرزبون، دەرزین، پێزبند، دەرزاندن، چەرقین، گرڤاک، داشکاندن
crackle , vi , t رەقرەق دکت
- ware ئامانێ دەرز کری
crackle , n گرڤارک،شریخە،پێزبند، قرچ ، چەرقین
crackled , adj قرچکری
crackling , n قرچکرن
crackpot , n گێژە، دین
cracksman , n دز
- cracy پاشگرە کو حکومە تە
cradle , n لانە ، بێشیک ، دەرگوش ، جولان ، ماتک ، لاندک
- song لوری
cradle , vi خودان ، دکت پە نادکت ، پە نادکە ، خودان دکە
cradled , adj خودانکری
cradling , n خودانکرن
craft , n پیشەگەری، پیشەسیلکە،شەهرەزایی
- union یەکیەتی یا پیشەیی
craftily , adj ب فێلبازی
craftiness , n وەین
craftsman , n پیشەکار ، پیشەساز ، هونەرمەند
crafty , adj خاپینوک، دلخاپ، کوسە ، چڤو ، فێلباز
crag , n تات ، زنار ، زانک ، تەحت ، کەندال کەڤر ، شاخێ سەخت
cragged ,adj(craggy) تیژ کەڤر و کەندال، کەڤری
cragsman , n چەلەنگ، شەهرەزا، مرۆڤێ بسەر کەڤران دکەڤت
crake , n بالندەیێ وەک کوتەڤری
cram , vt , i , n تژی دکت، چەمام ، تژیکرن (مەژی)
crambo , n یاری یا چامەیان سەروا
crammed , adj تژیکری ، هەپشاندی ، سفت
crammer , n تژیکەر
cramming , n داچراندن ، هەپشاندن
cramp , n , vt , i پرک ، تەزتەزینک ، تەزتەزینک دگرت، گیرو دکت
cramped , adj تەنگ
crampon , n چەنگال ، چنگال
cranberry , n تیشەمبی
crane , n قولنک ، لەگلەگ
crane , n , vt , i کرێن ، هەلگر، هەلدگرت
cranesbill , n دەرزیلوک
crani or cranio - پێشگرە کو کلوخە
cranial , adj کلوخی
craniate , adj , n کلوخدار
craniology کلوخزانی
craniometry, n کلوخ پیڤانزانی
craniosacral , adj پەیوەندیدارێ کلوخ ئو کەماخی
cranium , n کەللە ، کلوخ ، کورج
crank , n , vi , t دەستکێ زڤراندنێ، خلولە،کەرەنک، کەیف خوەش، زڤرینا زەحمەت، دزڤرینت، ب کەرەنکی دزڤرینت
-arm =crank web
- case سندوقا کەرەنکی
- pin , n ئەنیشکوک
- shaft شڤا کەرەنکی ، زەندکێ ستونی
- web زەندک
crank , adj هەوەسدار ، دینوکە
cranked , adj کەرەنکری
cranky , adj گێژە ، بەدماد ، خلولە، تیز بادان ، مروڤێ سڤک
crannied , adj دەرزدار ، دەرزی
cranny , n کونجا تاری ، دەرز
crape , n کرێپ : تەخلیت پەروکێ تەنک
crape , n , vt گرنژین، دگرنژینت
crape myrtle , n تەراشەک گولدار
crappie , n ماسی یەک ڕزباری بچوک
craps , n یاری یەک قومارێ ب دو زاران دلەیزن
crapshooter , n یاریکەرێ کراپس
crapulous بێقام خوارا ئو ڤەخوار
crash , vt , i دهەرفت،دشکینت، دشکینت دکەڤت
crash , n , adj شەرقین ، کەتن ، هەرفین ، شکەستن ، لێکدان
- snow ئاشوتە
crash dive , n نوقیبونا لەزین
crash - land,vt , i شکەستی دادنت ، شکەستی دئێت خارێ
crass , adj تەمام ، بێقام
crassitude , n نەزانی ، گەلهویی
cratch , n ئالیف
crate ,n رەکەهـ ، سەلک
crater , n کۆر
crave , vt , i هیڤی دکت ، دخازت
craven , adj , n ترسونەک

craving , n دلپژوکی ، هه وه س . بیزی ، ئاره زو
بیزی ، بیز ، ترسونه ک
- during pregnacy که وژی ، مه هبران ، مه هگران
- for food هه وه س یا خوارنیٚ
craw , n تولدان
- fish = crayfish
crawl , vi دشولکت
crawling , n. شولکین ، چارله پ ، خشوک
crawly , adj = creepy
crayfish , n کولی یێ ده ریایی
crayon , n خامه یێ ته به شیر سپی یان ره نگ
، خامه یێ مومیٚ ره نگین
نه خشیٚ کره یون
crayonist , n نه خشکه رێ کره یونی
craze , vt , i دین دبت، هار دکت، هاربت. نده رزت،
لاواز دبت
crazed , adj هار، دین
craziness , n دیناتی ، هاریتی ، دینبون
crazy , adj گێژده قدین ، دینوک ، شێت ، دین، هار
crazy pavement , n ده ریا زگه ل باخچه یی ...
creak , n , vi , t چیره چر ، خرچه، چیره چیر دکت
creaking , n زیقاندن، چرکه چرک، چیره چر ، زیقین،
چیرچیرک
cream , n , vi , t توخافک نیفشک، سه رشیر،
سه رتوک، نیفشک دکت، سه رتوک دکت
- cheese په نیرێ سه رتوکی
- clotted .... توخافک
- coloured .... ره نگ نیفشکی (زه ری پیتی)
- cultured ...... توخافک
- soured... رونگر
creamer , n ئامیره تا جوداکرنا نیفشکی ژشیری،
نیفشکدان
creamery , n کارگه ها نیفشکی
creamless , adj رژ
creamy , adj نیفشکی سه رتوکی
crease , vt , i دقورمچت
crease , n کورژی ، گرنژین ، گلفچی ، چه هیبوک
قورمچین
creased , adj قورمچی
creasing , n گرنژاندن، قه رمچ، کرمشین، قورمچاندن
create , vt دئافرینت ، چیدکت
created , adj چیکری ئافراندی

creatine , n گوشتین
creating , n ئافراندن
creation , n نه وژه ن ، پیکهینان ، راده ر
ئافراندن ، ئافرین
creationalism , n دیتانه یا ئافرینیٚ
creative , adj ئافریندار ، ئافرین
creativeness , n جوان کاری، داهینان
creativity , n داهینان، ئا فرینداری ، جوان کاری
creator , n ئافرانوخ ، پیکته ر ، دروستکه ر ،
خودا، ئافریندار
creature , n جانه وه ر ، به نده ، زندیوه ر ،
زنده‌وار، په یدا، ئافرینده، زیندەوه ر،
ئافراندی ، ئافه ریده
- comfort خوه شی یا له شی
credence , n باوه رکرن ، باوه ری
credential , adj , n باوه رنامه . نامه یا پیشکیشکرنیٚ
credenza , n دولابا کتیبان ، سفره
credibility , n باوه رباری
credible , adj باوه ربار
crediblly , adv ب باوه رداری
credit , n پیشینه ، پشتیوانه، رومه تی، قه ر ،
باوه ری ، بایه خ
creditability , n ژیهاتیتی
creditable , adj ژیهاتی ، قه نجدار ، سه رفراز
creditableness , n ژیهاتیتی
creditably , adv ب ژیهاتی
credit line , n ریزا دانه ری ، پترترین پاره کو
مروڤه ک دشیت ژ بانقیٚ بکێشت
credit note , n ئاگه هی یا قه رکه ری
creditor , n قه رکه ر
credo , n باوه ری ، ئول
credit union , n یه کیه تی یا قه رکرنیٚ
credulity , n ساده یی ، ساکاری
credulous , adj ساده
crdeulously , adv ب باوه ری ، ب ساده یی
credulousness , n باوه ریتی
creed , n ئایین را ، باوه رگه ، رنیاز ، دین
ریگه هـ ، راگه هـ ، باوه ر، باوه ری
ئول ، راره و، ئایین
creek , n جوم ، جوک، جوبار ، سۆلین ،
ده لاڤ ، ئاڤگیر ، جه لال
creel , n سه لک یان سه به تا ماسیگری
ته له یا چقان بۆ گرتنا ماسی یان

creep , n , vi خوشین ، دشولکت ، دخوشت
creepage , n چارله پ
creeper , n خشوک ، خوشیندار
creeping , n شولکین . له دزی، خشوک، داخوشاندن، چارله پ
- insects پێتکێن خشوکه
- vines سه خمه
creepy , adj خشوک ، سه خمه ، خوشینک
cremate , vt دسوژه ، دسوژت (مری)
cremation , n سوتنا ته رمی
cremator , n سوتنکارێ مری یان، سوتنگه
crematorium , n سوتنگه
crematory , n سوتنگه
crenate (d) , adj ددانکری ، کیزیکری
crenation , n ددانبون ، کیزیبون ، ددانکرن ، کیزیکرن
crenel(le) , n کونا به ربانکی (بۆ شه ری)
crenel (l) ate , vt به ربانکی ب کون دکت
crenel (l) ated , adj به ربانککری (بۆ شه ری)
crenulation , n کیزی ، ددان
creole , n وه لاتی یان زمانێ کریولی : گرافی یێ باشورا ئه مریکا : ئورویی ، ئه خاسمه ئیسپانی نژاد .
creosol , n ئاڤه کی یه ک رونی بێ ره نگ ژقه تران، داری ئو ماده یه ک شرینزی ده ربکه ڤت
creosote , n ئاڤه کی یا رونی یا قه ترانا داری
crepe , n , adj په روکێ ته نک ، نیشانا ره ش (به هی)، کاغه زا کرنیی، کرێپ
crepe rubber , n لاستیکا کرنیی
crepe suzette , n کلوجا ته نکا شرینکری
crep(e) y , adj کرنیی
crepitant , adj ره قره قدار
crepitate , vi ره قره ق دکت
crepitation , n پێزبند ، گرفاک
crept , (p : of creep) خوشی
crepusculan , adj هنگوری
crepuscule , n هنکور
crescent , n , adj داسی، دوشه له ، نی هه یڤ ، هه یڤک، نی مانگ . هه یڤا نی ، نوهه یڤ
- shaped داسی
crescive , adj وه رار
cresol , n زه یتا قه ترانا داری
cress , n دیژنک ، ره شاد

cresset , n چرا
crest , n , vt , i تازایی، میزخاسی کومک، پوپ، بژ، دوچک، بلند دبت (پیل)، دگه هت گوپیتکی
crested , adj کاتار ، بژی
crest fallen , adj مریتو ، شه رمزار
crestless , adj بێ بژ
cretaceous , adj ته به شیری
- system که ڤرێن ل روژگارێ ته به شیری چێبون، پێرویا ته به شیری
Cretan , adj , n کریتی (گراف)
cretin , n شێوان، دینوکه یێ کرێت، هش سڤک
cretinism , n شێوانی تی
cretinous , adj شێوانی ، کرێتێ دینوکه
crevasse , n or crevice , n تیک ، که لشک ، ده رز ، ده رزه ک
crew , n ده سته یا کاری (باله فر ، گه می)
crewel , n رستنا هری
crib , n جولانه ، دزی ، سه به ت ، ئالیکدان . ده لاڤ . ئالیف ، لانک ، جهێ ته نگ، ته ختێ بچوک
crib , vt , i دگرت ، ددزت
cribbage , n له یزته کا کاغه زایه
cribriform , adj کونکری ، سمتو
crick , n , vt بادت تاکو بئیشت ، ئێشا ستویی یان پشتێ
cricket کولی ، گه مه (دو لایی ب ته پک وشینکان)، کریکت
crickcter , n یاریکه رێ کریکت
cricoid , adj , n خه له کی، بازنی ، کرکروکا گه رویی
cried , (p .of cry) قیژکر ، گری ، گریا
crier , n قیژ که ر
crime , n که تن ، تاوان
criminal , adj , n خویندار . گونه هکار، تاوانکار
- conversation په یوه ندی یا نه ره وا ل گه ل ژنا ب مێر
- court دادگه ها گونه هان
criminalist , n تاوانزان
criminality , n تاوانباری
criminalize , vt تاوانبار دکت ، نه یا سایی دکت
criminalized , adj نه یاساییکری
criminalizing , n نه یاساییکرن
criminally , adv ب تاوانباری
criminate , vt تاوانبار دکت

criminated , adj تاوانبارکری
criminating , n تاوانبارکرن
criminological , adj پێوه ندیداریێ تاوانزانی
criminolgist , n تاوانزان
criminology , n تاوانزانی
crimpiness , n گرنژی
crimping , n گرنژاندن
- iron نوتی یا پرچێ
crimping , n قه رمچ ، برنژاندن، گرنژاندن
crimpy , adj گرنژی
crimson , n قرمز ، سۆریێ تاری
cringe , vi , n نزم دبه، دبزدهت، پچیز دکت، نزم دبت، پوسه پوس
cringed , adj پوسه پوسکری ، بزدهی
cringing , n پوسه پوسکرن
cringle , n کونکا گرێکا وه ریسی
crinkle , vi , t , n دقورمچه ، دقورمچت ، بادت ، قرچوک ، کورژی ، برنژین ، قورمچی، گلفچی، چه هیبوک
crinkled , adj قورمچی
crinkling , n گرنژاندن،قه رمچ، قورمچاندن، کرمشین
crinoid , adj , n زه باتی ، شلێری
crinoline , n په روکێ په مبوییێ ره ق، په مبوییێ ره ق (بۆ به رێ کراسی) ، کراسێ په روک ره ق (جاران ب تێلێ دگرن)
criollo , n , adj . کریولی
cripple , n , adj , vt قوپ ، له نگ ، کول ، دکولت
crisis , n توشی ، ته نگانه ، شه کت ، ته نگاری ، باهور، ته نگافی
crisp , adj , n چه له نگ ، تیژ ، ئالاندی ، پیلی ، ره ق لێ نازک ، پته و
crispate , adj پیلی ، گرنژی
crispation , n گرنژاندن ، قه رمچ ، برنژین ، پنچانی
crispen , vt دگرنژت
crispiness , n شکه ستوکی، نازک ، گرنژین ، پیلبون
crisply , adv ب چه له نگی، ب تیژی
crispness , n چه له نگیتی
crispy , adj شکه ستوک ، نازک ، پیلی ، گرنژی
criss - cross , n , vt به کتربر ، دئێت نو دچت ، شاشی، تیکلی ، تور ، هیل برین
criterion , n پیڤان ، چه نبه ر
critic , n لیگر ، ره خنه گر

critical , adj شلوق ، ته نگاف ، ره خنه کار ، به رته نگ ، ره خنه گری
- angle گوشه یا به رته نگ
- point خالکا به رته نگ
- pressure په ستانا به رته نگ
- size قه باره یا به رته نگ
- temper ature گه رمی یا به رته نگ
criticality , n ره خنه گریتی
critically , adv ب ره خنه گری
criticalness , n ره خنه گریتی
criticise , vi , t . لێدگرت ، ره خنه دکت
criticised , adj لیگرتی ، ره خنه گری
criticism , n لیگرتن ، ره خنه
- literary ... ره خنه یا هونه ری یان توری
criticize , vt ره خنه دکت
criticized , adj ره خنه کری
critcizing , n ره خنه کرن
critique , n ره خنه گوتار
critter , n = creature
croak , vt , n (frog's) ورق ورق دکت، ورق ورق
croaking , n قریوه، ورق ورق
croaker , n گازنده که ر، ورق ورقکه ر ، به دکار
croaky , adj ده نگ هشک ، ورق ورقی
crochet , n نه قش ، کلوش
crockety old man که فتار
crock , vt , i , n ته نی دکت.دهه رفت(ته ندروستی) ، ته نی نکه ری ، فه رفوری ، قازان چه ر
crockery , n فراق ئامان ، فه رفوری ، گلکاری ، گلینه
crocket , n خه ملا بچوک وه ک بشکوژێ
crocodile , n تیمساح
- bird بالنده یێ تیمساحی
crocodilan , adj تیمساحی
crocus , n پیلوک ، زه حفه ران
croft , n چاندنگه ها بچوک ، زه فی یاتانکری
crofter , n کریداریێ ئه ردیێ ، ره زڤانیێ بچوک
cro - magnon , n مروڤیێ به ری دیروکێ
cromlech , n فه رشه که فریێ ل سه رستو نا به ری ، که فره ئاڤاهی یێ به ری دیروکێ
crone , n حه یزه بون ، پیره ژنا لاواز
crony , a هه ڤال یان دوستیێ باش
cronicle , n دیروک ، ده م
cronicler , n دیروکڤان

crook,n , vt , i — سه خته چی ، لینیک ، هه ڤان ، ئه وان، گوچان ، ده که کار . چه مین چوماق، دز ، نه پاک ، ته پو، چقو، دلخاپ،حیله که رےچه مینت،خوه هر دکت

- backed — پشت قوپ

- neck — کولندیٰ سیله حی

- necked — ستو خوه هر

crooked , adj — چوله چقـ. چه لاک ، چه ڤت ، چه وت، چه وت و خاهر، چه ماندی، نه راست، قه لوز، چه وته ک ، خیس ، شه فتول، خار و مار

- foot — پیخوار

- mouth — ده ڤ خوار

crookedness , n — خاهری ، خوارایی

croon , vi , t , n — دسترینت ، سترین

crop , n — ده ستکیٰ تاژانی ، تولدانک

crop , vt , i — ده خل ددت ، دچینت ، دکیلت، ددریت

crop , n — درین ، به رداس ، ده خل

- eared — گوهـ بری

cropper , n — ئامیره تا درینیٰ ، پاله ییٰ درینیٰ

croquet , n — یاری یا ته پکیٰن دار

croquette , n — گومچکا گوشتی یان ماسی یا قیمه کری تیهلاندی هیکیٰ ئو قه لاندی

croquignole , n — ریبازه ک پیلکرنا پرچیٰ یه

crosier ,n — دارده ستیٰ مه ترانی

cross,vt,i , n , adj — دبوره ، ده رباز دبه ، هه ڤ دبرن . ده رباز دبت ، دبورت ، دوریان ، سلبون ، سل ، نه نری، زیز ، یه کتربر ده رباز ، کران ، خاچ

- on the .... — نه پاک

- to ....a check — چه کی دوریز دکت بو خه رجکرنیٰ ل بانقه کیٰ

- to ...a person 's path — ڤینکه ڤت

- to ....one' s heart — سوند دخوت

- to ...one's mind — بیر دکت

- to .....swords with — شوربازی دکت

- to take the .... — دگه هت شه ریٰ خاچ په رێسی

cross action , n — دژ گلی

cross bar , n — بستا دریژکری

cross bench , n — رونشته کا سه ربخویان (ل په رله مانی)

cross beam — به شت

cross bow , n — تیر ئو که ڤان

cross bred, adj — مه له زی ، دورهـ

crossbreed,n,vt — مه له زی، مه له زی دکت

crosss country,n,adj , adv — دناڤ گوندا نرا

.- race — پیشبرکیٰ یا به زینا دور ویه رێن باژێر

crosscut , adj , n — پانی یی

- saw — خیزارا پانی

cross examination , n — پرس ژێکرنا گه واهی

cross - eyed , adj — که جبین ، دو بین ، چاڤ خوار ، خه یله، چاڤر

cross - fertilize, vt, i — مه له زی په یین دکت

cross - file , vi. , t. — ب پارت یه ک پتر به ر بژار دبت

cross fire , n — ئاگریٰ یه کتربر (شه ر)

cross - grained , adj. — به دماد

cross hair , n. — مویێ کاریته بونیٰ

crosshatching , n. — سیبه ر کرنا هه ڤ دژ

crossing , n — به رده باز ، ده ربازبون ، ربیوری ، دو ریان ، دو ریٰ، دابورین، رابورین، بور، رابوری

cross legged sitting , n — چارمیٰرکی

crosslet , n — خاچک

crossly , adv — ب هولی

crossover , n — ده رباز بون ، ده ربازگه

crosspatch ,n — گازندوک ، زیزوک

crosspiece , n — پارچه یا دار یان ئاسنیٰ سه ر یه ک

cross- pollination , n — په یینا مه له زی

cross - purpose , n — دژ نیاز

cross - question , n — دژ پرسیار

cross - reference , n — هه ڤ نیشانکرن

cross road (s) , n — دو ریان ، دو ریٰ یان ، دو ریٰ

cross - root , n — رها خاچی ، ره تی خاچی

cross section — برگه یا پان

cross - stitch , n, v,it — درینا هه ڤ بر ، هه ڤ بریٰ ددریت

cross street , n — کولانا یه که دی دبریت

cross talk , n — ئاخفتنا هه ڤ بر

crosstree , n — هه رزالیٰ بابره کی

crosswalk , n — ده ربازگه یا پیاران

crossway , n =crossroad

crosswin d , n — بایێ کاریته یی ل سه ر ئاراسته یا بالافریٰ

crosswise , adj — ب پانی هه ڤبر

cross word puzzle,n — خاچه پرس : له یزتنا په یڤیٰن شاشی بیٰ

crotch , n — له بون، چقبون

crotchet , n — هه وه س ، گیره ، ئامیره تا گیره

croton , n — هه له زه ک ده رمان
crouch , vi , t , n. — دچه مت، نزم دبت، خو نزم دکت، داد هشت، نزم دبت، داهشتن، نزمبون، چه مین
croup , n — قورقه به ، دوشاخه
croupier — کارگه رێ قوماری
croupous , adj — دوشاخه یی
croupy , adj — دوشاخه یی
crouton , n — نانێ براژتی
crow , n , vi — کوربه لا ، قه له ره ش ، قارقاروک ، قرک، یانگێ که له شیری، قه ل، قژک، قژاک، قیژ دکت . گازی دکت
crowbar , n — نوێل ، سمک
- center — سه رسمک
crow berry , n — ته راشه ک به ر تو ره شکی یه
crowd , n — تاپوری . ئه لاله ت . گرس ، گه ل ، توپ، قه له بالغ ، خاروره ، خه لک ، جر، جه نجال ، کوم
crowded , adj — تژیکری ، تاپوره ، پرکری ، که وزکری
crowding , n — خه رگه ل ، خرتول ، سولوسات
crowfoot , n — پێ قرێ : هه له زه ک به لگ وه ک پێ یێن قرێ نه
crowkeeper , n — قر ترسینوک
crown , n , v , t — خه لات. گوپیتک، زه‌رزه‌نگ، ناف سه رک تاج، خه لات دکت ، سه رتاج دکت
- of the head — ته رمکا سه ر ، قوچه سه ر ، قوچک، دوچک
- holder, possesor , owner — تاجدار
crown canopy , n — کولله یێ تاجی (نخافا سه رێن چقان ل دارستانێ)
crowned , adj — تاجکری
crown glass , n — شوشه یێ تاجی (بیتقام بژینه)
crowning , n — سه رتاجاندن
crown land , n — ئه ردێ تاجی
crownpiece , n — سه ر یان تاجا تشتی
crown prince , n — کور شا یان میر ، جـ هـ نشین ، جێ نشین، شازاده
crown princess , n — ژن یان که چ شا یان میر ، جـ هـ نشین، جێ نشین
crown saw , n — خیزارا ستونه کی
crow's foot , n — هه له زێ پێ یێ قرێ ، قورمچینا ل دور گوشه یا ده رله یا چاڤی

crow's nest , n — هه رزالا زێره ڤانی یا گه می یان به رناڤی
crozier , n = crosier
cruces , pl . of crux
crucial , adj — به رته نگ
cruciate , adj — خاچی
crucible , n — ته زمونا دژواربوته‌قازانا بوهوژینێ
crucifer , n — هه له زا خاچدار، خاچی یه تی
cruciferous , adj — خاچدار
crucified , adj — کوشتی : (خاچکرنی)
crucifix , n — خاچکری، شکلێ عیسایێ خاچکری
crucifixion , n — خاچکرن
cruciform , adj — خاچدار
crucify , vt — دکوژت (ل سه ر خاچی)
crucifying , n — کوشتن (خاچکرنی)
crud , n , vi — خه ستی یا شیری ، دمه یت، تیر دبت ، خه ست دبت
crud , n — پیساتی ، گلێش
crudded , adj — مه یی
crudding , n — مه یین
crude , adj , n — دل ره ق‌ره شوکی،لادیف،خاف، خاو
- oil — نه وتی خاو ، نه فتا خاف
crudely , adv — ب خافی
crudeness , n — خافی ، ره‌هشکی
crudity , n — خافی
cruel , adj — دربدل هشک‌دل ره ق، ره ق، دژوار
- hearted — دل ستۆر ، دل ره ق
cruelness , n — دل ره قی
cruelty , n — دژواریتی، دریتی سته م
cruet , n — ئامانێ مه ی یان ئاڤا پیروزمه سین
- stand — هه لگرا مه سینکان
cruise , vi , t , n — دهاژوت ، ده ریایی دچت ، گه ران
cruesed , adj — هاژوتی
cruiser , n — که شتی یا شه ری
cruising , n — که شتیڤانی ، هاژوتن
- altitude — بلندی یا فرینێ
- taxi — تاکسی یا گه روک ، تاکسی یا هێش ڤالا
cruller , n — کلوچا شرینکری
crumb , n , vt — چنی، دپرتکت

crumb(s) , n کورتول ، کورتیل
- of bread fried in oil هه وده ل
crumble , vt , i , n ڤه دچرت ، دپه لخت . دهه رفت ،
دشکێت،هه لوه رین ، هه لوه ران ،
دارزان ، هه لوه شین . هه رفین
crumbled , adj ڤه چری ، په لخی ، پالاخ ، رزیایی
crumbling , n داپزان، هه لوه رین،هه لوه ران ، رزی
crumbly , adj کوش
crummy , adj نه رزان ، پوچ ، پیس ، قوت و ستور
crump , vt , i , n لێددت، دهێرت (ب ددانان)، کوله ک،
قایم ، ده نگێ هێرانێ
crumpet , n کلوجا نه رما گروڤر
crumple , vt , i , n دپه لخینت، دته پسینت، دکورژت،
دقورمچت، دهه رشت، هه رفین،
کورژی، برنژین قورمچی، قورمچین
crumpled , adj قورمچی
crumpling , n ته پساندن
crunch , vt , i , n دهێرت، دکرینت، هێران (ب ددانان)
crunchy , adj ره ق ئو نازک
crupper , n قوش . ته نگ ، قایشا دوڤێ هه سپی ،
قوشقون
crural , adj پێ یی ، رانی
crusade , n , vt په لامار، شه رێ خاچی، به شدار دبت
(شه رێ خاچی)
crusaded , adj شه رێ خاچیکری
crusader , n خاچ په رێس . شه رکه رێ خاچ
په رێسی
crusading , n شه رێ خاچیکرن
cruse , n مه سین
crush , vt , i , n دپه رچقینت ، دشکێنت
په رچقین ، شکاندن
crushed , adj گه ژمراندی ، په رچقاندی، قوتا ، کوتا
. هه رشاندی ،گه ژ مراندی ، شکاندی
- grain ساڤار ، مه هیر ، هیرک
- wheat پوخین ، ساڤار ، دانهێرک
crusher , n شکێن
crushing , n په رچقاندن ، کوتکرن ، هه رشین ،
گه ژمراندن : هه رشاندن ، په رچقین
crust , n , vt , i قالک ، که لپک، ب قالک دکت، که لپک
دگرت
crustacean , adj که لپکی
crustaceous , adj که لپکی
crusty , adj نه نروک . که لپکی ، ره ق
crutch , n , vt ڤه یسک ، گوپال، پشت دگرت
crux, n ئالزی ، پرسا زه حمه ت
cry , vi , t . , n دلوبینت ، قیژ دکت ، دگریت، هاوار،
گاز، گری، قیر، گریه زار، قیرین ،
فریاد ، قیژه ک ، لوباندن ، قیژکرن،
قیژ ، قیر قیر ، قیژین، ئیس
- afar ..... دوراتی یه ک مه زن ، جیاوازی
یه ک مه زن
- for help هاوار
- of joy لیلاندن ، لێرین ، لیلان ، تلیلی
- in full ...... ئێریشا دژوار
- much ...and little wool ئاخفتنا بێ کرن ، گه فا بێ کریار
ئاشێ بێ هێران
- the.....= all the .... موده یێ دوماهی
- to ......down بێ رومه ت دکت
- to .....for هیڤی دکت
- to .....for the moon تشتێ دوره دخوازت
- to ...halves نیڤی یێ دخوازت
- to .....mercy لێبورینێ دخوازت
- to ....off په یڤێ دشکێنت
- to ...one's eye's or heart out بێقام دگریت
- to ...oneself to sleep دگریت تاکو ب خه و دچت
- to ....out قیژ دکت، بێ زار دکت، گازنده دکت
- to ....out against دژوار لێدخورت
- to ... out on or upon دژوار ره خنه دکت
- to ...over spilledmilk ل سه ر شیرێ رشتی دگریت ،
بێ ته وش مریتو دبت
- to ...shame upon بێ زاری دکت
- to ...up بێقام په سن دکت
- to ...wolf دره و هاوار دکت
crybaby , n زاروکێ گریه زاری
crying , n گری ، گرین
- bitterly ئازرین
- out in grief قاره قار
crymotherapy = چاره کرن ب سارکرنێ
cryotherapy , n
cryo - پێشگره کو ڤه رسی یه

cryogen , n قه رسین
cryogenic , adj پنوه ندیداریٚ به ره هه ما پله گه رمی یا نزم
cryometer , n پله نزمپیڤ
cryoscopic , adj قه رسینبین
cryoscopy , n قه رسینیتی
crypt , n ژورا بن ئه ردی ، سه رداب
cryptic , adj نهێنی
crypto -(ی) پیشگره کو فه شارتی یه
cryptogam , n نه گولیتی
cryptogamic , adj نه گولی
cryptogenic , adj ئالوز ، شیلی ، نه زان ، نه هیندار
cryptogram , n نامه ، شفره
cryptograph , n = cryptogram
cryptography , n نڤیسینا ب شفره ، شفره گه ری
cryptology , n نهێنی – راگه هینزانی
cryptomeria , n ته خلیت سنه وبه ر
cryptonym , n ناڤیٚ نهێنی
crystal , n . adj به لور . به لوری
- detector , n به لوربین
- gazer خه فزان
crystalliferous , adj به لوری
crystalline , adj به لوری
- lenses نیسکه بینٚ به لوری
crystallization , n به لوربون
crystallize , vt , i به لور ببت، بان دکت
crystallized , adj به لورکری
crystallizing , n به لورکرن
crystallography , n به لورزانی
ctenoid , adj (شابه ر) شه هی
ctenophoran , adj شه هی
ctenophore , adj شه هی
cub , n چیلی ، کوبک ، تیتشکیٚ روڤی
cubature , n قه باره کرن
cubby , n ئڤرک ، مه زه لک
- hole , n درا ته نگا داخستی
cube , n , vt شه ش پالو، خشته ک، شه ش گوشه، زار، شه ش گوشه دکت
- root سیٚ ره ته کی
cubic(al) , adj شه ش گوشه یی
- equation هه فکیشه یا سیٚ جاره کی
- measure پیڤانی یا قه باره یان پیڤانا قه باره یی
- numbers ژماره سیٚ جاره کی
cubicle , n نفستنگه
cubiform , adj شه ش گوشه دار
cubism , n شه ش گوشه بیتی : هونه را وینه بینٚ نه ندازیاری
cubist , adj هونه ری یا وینه بینٚ نه ندازیاری
cubit (us) , n زه ند ، گه ز ، باسک
cubital , adj گه زدار
cuboid , adj , n شه ش گوشه
cuboidal , adj وه ک شه ش گوشه یی
cub scout , n بیده ڤانک ، گه ریده ک
cucking stool , n کورسیکا کرتکرنیٚ
cuckold , n , vt قورمساخ، بیٚ ناموس، ده یوس، ده یوسی دکت
cuckoo , n , vt , i. کوکو ، په پوک . وه قواق (بالنده یه)، وه ق وه ق دکت
- clock ده مژ میرا وه قواقی (لیدان وه کی ده نگیٚ وه قواقی یه
- flower ته خلیت به قله (هه له ز)
cuculiform , adj وه قواقی ، په پوکی
cucullate(d) , adj کومی ، کولاڤی
cucumber , n خه یار ، شلنک ، خیار، تلوزی ئارو
- as cool as ... سار . هه دا ر ، خوراگرتی
cucumiform , adj ئاروبی، خیاری
cucurbit , n کولند
cud , n خوارنا فه کایی ، جوتته ک
cuddle , vt , i نازدار دکت، ددت به رسینگی
cuddled , adj نازدارکری
cuddling , n نازدار کرن
cuddlesome , adj هیژایی به رسینگی یه
cuddly , adj =cuddlesome
cuddy , n لیٚنانگه یان ژوره ک بچوک (ناڤ گه می بیدا) ، خرپو . که ر
cudgel , n مه شاک ، دوق ، توتک ، توپز ، چوتک. چو، چوماق ، گورز ، شف . گوپال ، هوزی
- play شه ریٚ گوپالان
cudgel , vt لیددت (ب گوپالی)
cudgel (l) ed , adj لیدایی (ب گوپالی)
cudgel(l) ing , n لیدان (ب گوپالی)
cudweed , n هه له زه ک به لگ هری یان ئاڤرمیشی

cue , n — كه زى ، نيشان ، دارىْ بلياردىْ ئاخفتن يان كارىْ لێبوكى
- ball — ته پكا ياريكه ر ليدت
cuff , vt , i — ليدت ، ب سه ر هچك دكت ، شه رى دكت ، به ندكرت
cuff , n — هچك . سه رهچك . چه لپاندن ، چلاق ، كولم
- on the .... — ب ده ين ، هه روه
cuirass , n — زرێپوش
cuirassier , n — سوارىْ زريكرى
cuisine , n — چێشت ، ته خليتێن خارنىْ
cuisse , n — زرىْ يىْ رانى
cul - de - sac , n — رىْ كورك ، رىْ كوره
culex , n — ئاخركه ، پێشى
culicine , adj , n — كه له مێش‌ئاخركه ، پێشى ، پێشى يى
culinary , adj — پاتێدار
cull , vt — هه لدبژێرت
cullet , n — شكه ستكا شوشه يى
culm , n — داقوتانا ره ژى يىْ
culminant , adj — گوپيتك
culminatc , vt ...t — ئه وج دبت ، دگه هت گوپيتكىْ
culmination , n — گوپيتك ، لوتكه ، ئه وجبون
culottes , n — كراسىْ ژنايىْ وه ك شه لوارى
culpability , adj — داوپيسى ، سوج ، تاوانباريتى
culpable , adj — داوپيس ، تاوانبار
culpableness , n — تاوانباريتى
culprit , n — گونه هبار
cult , n — باوه رى ، باوه ر ، تيره ، ئول
cultch, n = culch
cultic , adj — تيره يى
cultism , n — تيره يى تى
cultist , n — تيره كار
cultivable , adj — كيلانبار
cultivate , vt — بێجه ر دكت ، دكيلت، دچينت
cultivated — روشه نبير . كيلايى چاندى
- land — شوڤ
cultivation , n — بێجه ركرن ، كيلان ، جوت ، چاندن
- tool — ئالاڤه ياچاندنىْ
cultivator , n — وه رزێر ، چانديار، جوتيار
cultrate (d) , adj — كێرى
cultural , adj — چاندى ، چاندايى، زانيارى
culture , n — ژيارى ، چاند ، ئاڤادانى ، روشه نبيرى چاندن، چاندا، چانده، ره وشه ن
cultured , adj — خوه ندا ره وشه نبير ، خوێنده ڤان
culturing , n — چاندن
culver , n — كوتر ، كه ڤوك
culverin , n — تفه نگا كه ڤن
culvert , n — جوك
cumber , vt , n — گيرودكت ، گران دكت، گيروكه ر
cumbcred , adj — گيروكرى
cumbering , n — گيروكرن
cumbersomc, adj — هێدى ، گران ، كوست ، نه رێك
cumbrous,adj=cumbersomc
cumin , n — زيره
cummerbund , n — پشتان . هه ميان ، كه مه ربه ند
cumminseed , n — زيره
cumquat , n = kumquat
cumulate, vt , i , adj — كوم دكت ، كوم دبت . كومكرى
comulated , adj — كومبويى
comulating , n — كومبون
cumulation , n — گه له كه بون ، كومبون
cumulative , adj — كومدار ، كومبويى
comulativcness, n — كومبونيتى
cumulocirrus , n — ئه ورىْ بچوكىْ بلندىْ سپى
cumulomimbus, n — ئه ورىْ وه ك چيايان ئو تێر باران
comulostratus — ئه ورىْ بنك پان و ئاسويى
cumulous , adj — ئه ورى يىْ وه ك چيايى
cumulus , n — ئه ورىْ كومێن گروڤر و بنك پان
cunctation , n — هشيارى ، هێدى
cuneal , adj = cuneate — سنگى
cunciform , adj. , n — بزمارى (نڤيسين)
cunner , n — ته خليت ماسى يه
cunnilingus=cunnilinctus , n — گيلك ئاليستن
cunning , n — وه ين ، جانباز ، ده كه كار ، ده ك چڤو ، چڤ ، فيلباز ، كوسه ، خاپو خاپينوك
cunningly , adv — ب چڤى
cunningness , n — چڤوييتى
cunt , n — قوز
cup , n — ئامان ، ترار ، په رداخ ، قودك كودك ، كوپ، تاس ، فنجان

cupbearer , n مه یگێر
cupboard ,n دولاب
cove ئه ڤینی یادره و
cupcake , n کلوجا وه ک کوپی
- in one's ... سه رخوش، مه ست
cupel , n , vi بوته، دبوهوژت ، بوته دکت
cupellation , n بوته
cupfinal , n یاری یا دوماهی (ته پکاپێ)
cuprial , adj ته ژی کوپی
cupholder , n یانه یا کاس بری
cupid , n خودایێ ئه ڤینی یێ
cupidity , n چاڤهاری، زێده ڤیان
cup of tea , n تشتێ مه ڤیاز ، پرس
cupola , n قوب
cupped - hand , n مست
cupper , n خوینکێش ، کوزکڤان ، تونگ
cupping , n مسی، سفری، خوین به ردان
cupping glass , n ترارێ خوین به ردانێ
cuppy , adj وه ک کوپی . تراری
cupreous, adj مسی ، سفری
cupric , adj مسی
cuprous , adj = cupric
cupulate, adj کوڤکی ، کوڤدار
cupule n. کوڤکێ به ڕویی
cur. n. ترسونه ک ، پوچ ، سه یێ مه له ز
curability , n چاره باریتی
curable , adj چاره بار
curacao , also curacoa, n. شه رابا مه ستی
curacy , n شونکارێ قه شه یی
curare , or , curari,n ماده یێ ژه هری یێ سه رێ تیران
curassow , n بالنده یه ک ئه مریکانی مه زن
وه ک ئه‌لوبه لویی
curate , n هاریکه رێ قه شه یی
curative , adj چاره یی ، چاره که ری
curator, n. راسپێر ، قه ویت
curb , n , vt گیردان ، چم ، گ ه م، دگرت
- bit گه م
curbing , n چم یان به ربه ستێ به رێ ره خێ رێ، که ره سه یێ ئاڤاکرنا ڤی به ربه ستی
curb roof , n کاشخانکا دو نشیڤ
curb stone , n به رێ چمێ رێ

curculio , n کێزا میوه یی
curcuma , n کورکم ، گیایێ وه ک زنجه بیلێ
curd , vt., i., n. دمه یت ، دجه مست ، شورتان ، که شک
curded , adj. کڤی ، گوڤی ، مه یی ، ترم
curding , n گوڤین . کڤین ، مه یین
curdle , vt , i دمه یت
curdled , adj ترم، کڤی ، گوڤی، مه یی ، جه مسی جه می
curdling , n مه یین، کڤین ، گوڤین
curdy , adj مه یی
cure , vt , i . چاره دکت، ساخ دکت
cure , n . چاره سه ری، ساخبون، چاکبون، چاره
- all ده رمانێ گشتی
cured , adj خوێکری
- meat قاورمه، قه‌لی ، قیمه ، مشکه گوشت گوشتێ خوێکری ئو قه لاندی
curer , n چاره که ر
curettage , n ڤه ره نینا مالبچوکی
curet (te) , n ئالاڤکێ ڤه ره نینێ
curfew , n زه نگلا ئاڤابونێ، ته مبی
curia , n کارداری یا پاپایی
curie , n یه که یا پیڤانا چالاکی یا تیرێژی
curie point , n خالکا نه مانا مه غنه تیزێ
curing , n چاره کرن، شورکرن
curion , n گێره، قه تلاز
curiosa , n , pl گێره تی
curiosity , n مه ره ق ، زانخوازی
curious , adj خوتێهلکه ر ، ده مدری، زانخواز
curiously , adv ب زانخوازی
curiousness , n زانخوازیتی
curium , n کیوریوم: هێمانه ک مێرتالی تیرێژدار
curl , n. vt , i ئالین ، جه هیدوک ، گولی ، بسک دئالینت ، دپێچت
curled , adj ئالاندی
curler , n ئالاڤا ئالینا پرچی
curlew که روان: بالنده یێ سترانبێژ
curlicue , n., vt. گول گولی، ئالاندی، گول گولی دکت
curliness , n. کرژی
curling , n کرژی ، گرنژاندن ، برنژین ، برنژاندن، بادان ، یاری یا کێرلینگ ل سه ر سه هولێ : گرێلکرنا به رێن حلی سه ر ئارمانجێ

curling iron , n نوته یا ئالین بۆ پیلکرنا پرچێ
curling irons , tongs , n = curling iron
curling stone , n بە ر یان تە پکا کێرلینگ
curlpaper , n کاغە زا ئالاندنا پرچێ
curly , adj گرنژی
curmudgeon , n رە زیل، چکوس
curn , n پچە ک، هندە ک
curr , vi قرە قرێ دکت
currant , n کشمش
currency , n بە لاڤبون، دراڤ، پارە
current , n ئێستە کی، تیر، خور، تە زو، شیپ، تل، تە وژم ، سنز ، رە وتە ک ، لوزە و
- air باگە ر
- alternating لوزە وا نورە کی
- direct ... لوزە وا یە کسە ر، یە کراست
- water ... نێری ، تیرا ئاڤێ
current account , n ژمارە یا ل بە ردە ست
current density , n خە ستی یا لوزە وی
current expenses , n خە رجی یا بە ردە وام
current intensity سە ختی یا لوزە وی (یان رە وتە کی)
currently , adv نهو
curricle , n عە رە بانە یا دو چە رخ ئو دو هە سپ
curricular , adj کارنا مە یی
curriculum , n کارنا مە یا خوە ندنێ
curriculum vitae , n ژینامە یا کارخوازی
currier , n کە ڤل پاقژکە ر
curriery , n کارێ کە ڤل پاقژ کرنێ
currish , adj مە لە ز ، دور هـ
curry , vt. , n شە هـ دکت (موێ هە سپی)، پاقژ دکت، لێدت، ئامانێ گوشتی
- comb شە هـ یێ موێ هە سپی
- powder توزا کاری یێ
curse , vt دخورت، نفرین دکت
curse , n نفر، چێر . نفرکرن، نفرین
cursed , adj کە مباخ . گور ب گور، نفرینکری
curser , n دە ڤچێر . نفرینکە ر
cursing , n خورین ، نفر
cursive , adj , n نڤیسینا تێپێن پێکڤە
cursorial , adj بە زدار
cursorily , adj بە بە زداری
cursory , adj زو، لە زین، لە زدار
curt , adj خاڤ . دل رە ق ، کورت
curtail , vt کورت دکت
curtailer , n کورتکە ر
curtailment , n کورتکرن
curtail- step , n نزمترین پێپکێ پێسترکێ
curtain , n پە ردە ، چیت
- call دە ست قوتانا پە سنێ (داکو هونە ر مە ند بزڤرتە سە ر شانوێ)
curtain , vt پە ردە دکت
- to ....off جودا یان پە ردە دکت
curtained , adj پە ردە کری
curtaining , n پە ردە کرن
curtain lecture , n تێخورینا نهێنی : ژن ل مێرێ خو
curtain raiser , n شانوگە ری یا دە ستپێکێ ، کورتە دە ستپێکرن
curtil age , n هە سار
curtness , n خاڤی ، رە قیتی (رە وشت)
curtsey , n , vt . سلاڤا مێ یێ ، سلاڤ دکت
curule , adj پایە بە رز
- chair کورسی یە ک بێ پشت ئاچکری
- magistrate دادوە رێ بە رێ ل سە ر ڤێ کورسیکێ رودنشت
curvaceous , adj (also : curva cious) کە ڤانی
curvature , n چە مانە وە . ڤە چە مین : چە ماندن، چە مین ، چە ماوە یی
curve , vt , i دچە مت
curve , n بە رڤە ، کە وانە ، کرڤ . چە مین . چە ماندن، کڤان، کە ڤ، کە ڤان، خیس
curved , adj چە ما ندی، خیس، خاهر، کڤاندی
curvet , n , vi , t بازدانا هە سپی، بازددت (هە سپ)
curvi پێشگرە کو چە ما یە
curvilinear , adj لا چە مایی ، هێل چە مایی
curvilinear angle ,n. گوشە یا هە ر دو هێل چە مایین
curving , n چە مین . چە ماندن، چڤاندن
cushaw , n کولندێ زڤستانی
cushion , n بە ریالی ، پالک ، بالگی ، بالیف
cushion , vt رودنت (ل سە ر بالگی) ، بالگی دکت ، هە دار دکت
cushioned , adj بالیفکری
cushioning, n. بالیفکرن
cushy , adj ئاسان ، سڤک

cusk . n نفرین

cusp . n سه ریێ توژ

cuspate . adj (also cuspated توژسه ر

or cusped

cuspid . n کێلب

cuspidate (d) , adj سه رتوژ

cuspidor , n تفدانک

cuss . n vt , i نفرین ، نفرین دکت

cussed , adj نفرینکری

cussedly , adv ب نفرینی

custard , n شرینی (هێک و شیر)

- apple بهاهندی

custodian , n قه ویت، راسپێر

custodianship , n راسپێریتی

custody , n چاڤدێری ، گوهداری

custom , n , adj رەوشت ، نەریت ، قەوات . گومرک ئونی، رێزک ، باو . گەد ، عەدەت میرانه ، شان ، ئاسا

- built ل سه ر داخوازا کریاری چێکری ، راسپێرکری

- house گومرک

- made = custom built

custom - tailor, vt قایده چێدکت

customary , adj ئاسایی ، نه ریتی

customer , n بکرچی ، کریار

customize , vt چێدکت یان راست دکت وه ک کریاری بڤێت

cut , n , adj . vt, i برین، لەتکری ، کە ر، هەنجادی ، دابرین، به ش ، چپلاندی ، جو ، ره خنه ، برین، پەلپەلکری ، کێزیکری پچکری ، پچاندی ، به هر ، رێ کورت دکت ، ئاخفتن یان ستران تومار دکت، قایده دکت، دئێشینت (هشیێ) ، بریندار دکت ، دبرت

- away بری

- back به رهه م کێمکرن ، لە گە رین

- a hair ... سه ر تراشین

- a short .... رێ کورت

- to ...a corner زو ته مام دکت

- to ...after دشه قینت

- to ...a loss ژ نوژه ده ست پێدکت

- to ...and run دره ڤت

- to ..a poor figure کرێت دیار دبت

- to ...at دژوار لێدت

- to ... away هه لدکێشت ، دبرت ، دره ڤت

- to ... back دوباره دکت (سینه مه)

- to .. both ways دو دژه کارتێکرن

- to ... down دکوژت ، دقرینت . دهێنت خارێ

- to ..(the Gordian) Knot گرفتاری بێ چاره دکت

- to ...in or into ئاخفتنێ دبرت

- to .. into slivers پارچه پارچه دکت

- to .. it fine دده میدا دگه هت

- to .. no ice بێ ته وش (بزاڤێ دکت)

- to .. off رادکت

- to .. on دله زینت، له زدکت

- to ...oneself free خو ئازا دکت

- to... one's head open سه ری دشکێنت

- to ...one's profits هاڤلی کێم دکت

- to .. one's teeth ددان ده ردکه ڤن

- to ...one's wisdom teeth دگه هت

- to .. out رادوه ستێنت

- to be .. out for this kind of work کێر ڤی کاری دئێت

- to ... the record ره نوسا پێشانی دشکێنت

- to ...a long story short کورت دکت

- to ... short a person's remarks ئاخفتنێ دبرت

- to .. up دقه تینت ، دپژکێنت

- to .. up rough دئه نرت

- to ... up well دمرت ئو گه له ک سامانی دهێلت

cutability , n گوشتێ سورێ کە له خێ بۆ فروتنێ

cut and dry , n روتینی ، نه ره سه ن ، دوباره کری. که ڤنه هزر

cutaneous , adj که ڤلی ، چه رمی

cutch , n = catechu

cute , adj جوان ، زیره ک ، تازه کوک

cutely , adv ب تازه کوکی

cuticle , n چه رم . پوستک ، په رگێ

cuticular , adj چه رمکی

cutin , n ماده یه ک مومی کو ل گه ل سلیلوزێ دبت که لپکێ هه له زێ

cutis , n . pl - tes or tises = dermis

cutlass , n شوریێ کورت
- fish ماسی یا وه ک شوری
cutler , n کێرڤان
cutlery , n کێر
cutlet , n گوشتێ ستوییێ به رخی
cutoff , n رێ کورت، برین، ده رچه یێ برینێ
cutout , adj کێرهاتی
cutout , n برینبار، بری ، لوزه ویر
cutpurse , n دز ، به ریکبر
cutrate , n ئه رزان
cutter , n گه می یا بچوکا یه ک بابره ک، کێرک
گه می یا بچوکا خزمه تا گه می یه ک
مه زن دکت
cutthroat , n کوژ
cutting , n برنده ، له تکرن ، هلبرین، ده رخک ،
ده رک ، پچکرن، چیلاندن، هه نجادن،
برین ، پلکرن، ژێکرن ، په لپه لکرن،
کێز یکرن ، که لاشتن
- into pieces قه تاندن
- off ژێکرن، دابرین، ژێبرین، ژێقه‌کرن ،
- up پوتکرن، چنیکرن، قه تاندن
cutting room , n ژورا بڕ اره کرنێ
cuttle , n . =cuttle fish
cuttlebone , n هه ستی یێ ماسی . مه ره که بێ
cuttle - fish , n ماسی – مه ره که ب
(ئاڤه کی یه‌ک وه ک مه ره که بێ
ماسی دئێنت ده ر گافا دکه ڤت به ر
ئێریشێ)
cutty sark , n ژن ، دێهل ، کورته کراس
cutty stool , n کورسیکا بێ پشت
cutup , n زرته ک
cutwater , n به راهی یا گه می یێ کو ئاڤێ دبرت
cut worm , n جوببر
cyan(o) پێشگره کوشین ، شینێ تاری یه،
سایا نایده
شایا نوجین
cyanic acid , n ترشی یا سایا نوجینی
cyanide , n سایانا ید (ژه هره)
cynine , n سایانین : (بویه یه)
cyanogen , n سایانوجین
cyanosed , adj شینبویی
cyanosis , n شینبون
cybele , n خودایا سروشتێ (ل نک گه لێن
ئاسیایا بچوک)
cybernetics , n رێبه ریکرنزانی، بێژه زانی
cycad , n هه له زه ک وه ک دار قه سپێ
cycas , n داره ک وه ک دار قه سپێ
cyclamen , n گیایه ک گول جوان
cycle , n خولگه، خول . گه رین . گه ره .
چه‌رخ ، گه ر
cycler , n . = cyclist
cyclic(al) adj گه ردار ، چه رخدار
- compounds پێکهاتی یێن خه له کی
cyclist , n چه رخ سوار
cycloid (al) adj چه مه ره کی
cyclometer , n رێپیڤ ، چه رخپیڤ
cyclone , n بوران ، باگه ر، بابه لیسک
cyclopean , adj زه به لاح
cyclopedia =
encyclopedia
cyclopropane , n سایکلو پروپێن: پروپێنا چه رخی
cyclorama , n سایکلوراما : نیشانگه‌ها، وێنه یی
سروشتی یان شه ری
cyclostomate, adj, or
cyclostomous ده ڤ گروڤر
cyclostome , n , adj (جانه وه رێن) ده ڤ گروڤر
cyclotron , n سایکلو ترون : ئالاڤا شکاندنا
گه ردیله یان
cyder , n . = cider
cygnet , n چیچه لوکا قازێ
cygnus , n قازا عیراقی، وه رده ک
cylinder , n ئه ستون، ستون، لوله ، لولی
- liner به رێ ستونی
cylindric (al) , adj لوله یی ، ستونی
cylindr oid , adj نیڤ ستونه کی
cyma , n خشلا ره خ پیلی
cymar , n . = simar
cymatium , n . = cyma
cymbal (s) , n چنگ ، چه چه مک، جامجامک، سنج
- sound چنگ چنگ
cymbalist , n چنگڤان
cymbalo , n = dulcimer

cymiform , adj وه ک به له مێ
cymocephalic , adj کلوخێ وه ک به له مێ
cyme , n ئه خلیت گول (ل سه رێ هه ر چقی)
cymogene , n سیموجین: به رهه مه ک ئه فتی غازی گوریگر برێتیه ژ بیوتینی بسه رهکی
cymophane , n =
chrysobery l
cymose or cymous , adj گولی یا سه رێ چقی
Cymric , adj وه یلزی
Cymry , n گه لێ وه یلزی (ل بریتانیا)
cynic , n , adj خنیرخواز ، ترانه که ر، نپ دار
cynical , adj ترانه که ر . نپ دار، ره شبین
cynicism , n گوماندار . گومانداریتی، نپداریتی
cynosure , n ستێرا هرچا بچوکستێرا جه مسه ری، رێبه ر
Cynthia , n ئارته میس : خودا وه ندا هه یڤێ ، هه یڤ ، مانگ
cypher , n = cipher
cypress , n سه لڤی ، سه رڤ
Cyprian , adj , n قبرسی
cyprinid , n , adj میک (ماسی : هه مى ئه خلیت)
cyprinodont , n , adj وه ک میکێ
cyprino id, n , adj میک ، میکی
Cypriot(e) , n , adj قبرسی
cypripedium , n شمکا ژنان
cyrenaic , n , adj بازێری یێ کیرینێ ، ژیرزانی یا خوه شی یێ
cyrillic , adj پێوه ندیدارێ ئه لفابێ یا سلاڤی
cyst , n میزدانک ، پورگ ، پزک
cystalgia , n ژانا میزدانکێ ، میزدانک ئێشان
cystic , adj کیسکی ، میزدانکی
- duct or canal بوری یا میزدانکی
cystine , n ترشی یه ک ئه مینی به لوری
cysto - carp , n بنیاتا به رهه مدارا که ڤزی
cystitis , n کولبونا میزدانکی
cystoid , adj پورگی ، کیسکی
cystolith , n به رکێ میزدانکی یان میزێ
cystoscope , n میزدانکبین
cystoscopic , adj پێوه ندیدارێ میزدانکبینی
cyt (o) پێشگره کو شانه ، خانه یه
- cyte پاشگره کو خانه یه
Cytherea , n =
Aphrodite
cytoarchitecture , n ئاڤاهی یا خانه یی
cytochemistry , n کیمیایا خانه یی
cytochrome , n هه شا پشینی یا پروتینی کو ئه نزیمه بۆ گوهازتنا ئیلێکترونان (بۆ ئوکسجینا گه ردی)
cytogenetic(al) , adj پێوه ندیدارێ خانه پاشماییزانی
cytogenetically,adv ب خانه پاشماییزانی
cytogenctics , n خانه پاشماییزانی
cytogeneticist , n خانه پاشماییزان
cytologic , adj پێوه ندیدارێ خانه زانی
cytologically , adv ب خانه زانی
cytologist , n خانه زان
cytology , n خانه زانی
cytolysin , n خانه هه لوه شاندن
cytolysis , n خانه هه لوه شین
cytomegalic , adj مه زنه خانه یی : (که سیکری ب چێبونا خانه یێن مه زن)
cytoplasm , n سایتوپلازم (پروتوپلازما خانه یێ ئاڤک تێنه
cytoplast , n
=cytoplasm
cytosine , n سایتوسین : (ئفته ک پیرمدین)
cytosol , n به شا ئاڤه کی یا سایتوپلازم
cytotaxonomy , n زینده وه رزانی
cytotechnologist , n خانه زان
cytotoxin , n ژه هرا خانه یێ
cytotropic , adj خانه خواز
czar , n قه یسه ر : شاهێ روسیا
czadas , n گوڵه نده ک مه جه ری یه
czarevitch , n کورێ قه یسه ری، کورێ مه زنێ قه یسه ری
czarevina , n که چا قه یسه ری
czarina , n شاهبا نویا روسیا
czarism , n شاهاتی یا روسی
Czech , n , adj وه لاتی یان زمانێ چیکی

D

D دی: تیپا چواره مانه لفابیٰ یا ئنگلیزی
dab , vt , i نازک یان هیٚدی دادنت . هیٚدی لیٚددت
dab , n ته پ لیٚدانا هیٚدی
dabb , n (lizard) سوسماربه زمشک‌کمکمه، مارماروشک
دیله مار
dabbed , adj (هیٚدی) لیٚدایی
dabbing , n لیٚدانا هیٚدی
dabblc , vt , i کار دکت (سفک) ، یاری دکت ،
شل دکت
dabbled , adj شلکری
dabbler , n قاز
dabchick , n نوقاریٚ بچوک (بالنده یه ک ئاقی یه)
dacc , n ته خلیت ماسی یه (میک)
dachshund , n بوجی (سه)
dacoity , n تالان
dactyl , n داکتیل: پیڤانه ک هوزانی یه
dactyl (o) پینشگره کو تله
dactylology , n تلکاری : هونه را گوهازتنا هزران ب
تلان
dad , (daddy) , n. باب (ب زمانیٚ زاروکان یان بو
خوشه ڤی یێ)
dada , dadaism دادایی (دبستا نه ک هونه‌ری
توری یه)
dado , n , vt . پارچه یا بنی یا خه ملاندی ژ دیواری،
پارچه یه ک ژ بنیاتیٚ کاریته یی
بنیٚ دیواری دخه ملینت
dadoed , adj ب دیواریٚ خه ملکری ئاڤاکری
dadoing , n (ب دیواریٚ خه ملکری) ئاڤاکرن
daemon , n . = dcmon
daffily , adv ب دینی
daffodil , n نیرگس
daffy , adj دین (هار)
daft , adj گه لهو ، خرپو ، دینوک
daftly , adv ب خرپویی
daftness , n خرپویی تی
dag, n ره خیٚ داهیلایی
dagger , n کامور . توژه ک، خه نجه ر
daguerreotype , n , vt وینه گری یا که ڤنا ل سه ر
ده پکیٚن زیڤ، ب ڤی ئاوایی وینه دگرت
dahlia , n دالیا (گول نو مه له ز)
dailiness , n روژانه یی

daily , adj ئیروبین ، ئیروکی ، روژکی ، روژین،
هه‌روژی روژه کی ، روژانه
- allowance کریٚ یا روژانه
- fee کریٚ یا روژانه
- wage روژ انه
daimon , n گیانیٚ پاسدار
daimyo , n ده ره به گیٚ ژاپونی
dainty , n , adj خوارنا خوه ش ،
لاو، تامدار، خوه ش
daiquiry , n ده یکری (شه رابه)
dairy , n شیرگه
- products سپیایی . شیره مه نی
dais , n هه رزال
daisy , n نایاب ، داودی
- ham پارچه یا گوشتیٚ دوکیلکری یێ ملیٚ
به رازی (ل گه ل هه ستی)
dale , n نه وال ، نهال ، دول
dalesman , n دول نشین
dalliance , n مه هن . هواختن ، نازین، چڤین
dallied , adj له یزی
dallier , n له یزوک
dally , vi , t دله یزت
dallying , n لوته . لیزوک . له یزوک
Dalmatian , n , adj سه یێ ده لماسی
dalmatic , n کراسیٚ ئولداری یێ ئڤیژیٚ . کراسیٚ
شاهیٚ بریتانی ده میٚ تاجکرنیٚ
daltonism , n ره نگ نه بینی، ره نگ کوره یی
dam , n , vt به ست، په نگ ، سکر ، ئاڤ به ند،
به ربه ست دکت . سکر دکت،
په نگ دکت
damage , n , vt , i دوراندن . ئازار، زه هی ، زیان
دئیشینت، زیان ددت، زه هیٚ دکت
damageable, adj زیانبار ، به رزیان
damaged , adj زیانکری ، زه هیکری، زه هیکری
damagcr , n زیانکار
damaging , adj زیانوک ، زه هیکه ر
damagingly , adv ب زیانی
daman , n ته خلیت کیڤروشکه
damascene , adj , n دیمه شقی
damascene , vt . دخه ملینت (ب ئاڤر میشی)
damascened , adj خه ملاندی (ب ئاڤر میشی)
- steel ده بان
damascening , n خه ملاندن

[redacted] , n — دیمه ش ق، شام
[redacted] — پولایێ دیمه شقی
[redacted] . n , adj — دیمه قسی، پێلێن پولایێ دیمه شقی
دیمه‌قس، پولایێ دیمه‌شقی، سۆری گه‌ور
[redacted] — گولا دیمه شقی
[redacted]) ar,or — سترک یان شرێزا دارێ
[redacted] . n — سنه ویه ری (بۆ چێکرنا ڤارنیش ئو مه ره که بی)
[redacted] . n — ژنا کال، ژن ، خانم
[redacted] . vt , i , n , adj — که مباخ دکت، که مباخ
[redacted]ble , adj — که مبا خبار
[redacted]ble ness, n. — که مباخیتی
[redacted]ly , adv . — ب که مباخی
[redacted]ion , n — که مباخکرن
[redacted]ory , adj — که مباخی
[redacted]ed , adj — که مباخکری
[redacted]ify , vt — دنێشینت . بریندار دکت
[redacted]ing , n — نفرینکرن
[redacted]p , vt , i — شل دکت
- [redacted] ..down — ته مرینت یان سست دکت
[redacted]p , n , adj — شێ‌شێدارنم، هێمی، هێوی، ته ر، شل
- [redacted] cast a .. over — خوه شی یا تشتی تێکدت
damped , adj — شلکری
damped waves , n , pl — پێلێن کێم
dampen , vt , i — ته ر دکت
dampened , adj — ته رکری
dampening , n — ته رکرن
damper , n — سستکه ر ، شلکه ر
damping , n — شلکرن ، شلبون
- off — ته ساخی یا قورمچینێ
dampish , adj — پچه کێ شل
damply , adv — ب شلی
dampness , n — شلیتی، نم، شێ، ته ری ، شلاتی
هێویتی ، هێمیتی
damsel , n — که چ ، زه ری
damson , n — دارێ حلیکێ ، حلیک
dance , vi , t n. — سه مادکت . گوڤه ندێ دکت . داوه تێ
دکت، شایی، سه ما، زماوه ن ، دیلان،
هه لپه ر کی. داوه ت، گوڤه ند، چوپی
- accompanied by song — دیلان
- hall — سه ماگه
- leader — سه رگوڤه ند، سه ر دیلان
- men's folk ... — یارخشته، یارکشتان
- song — دیلوک . دیلان
- to..attendance on or upon som ebody — بێقام خزمه تا که سه کێ دکت
- to .. on or upo noth ing — دئێت سێداره کرن، دمرت ب‌ڤتا رێڤه
- to give a ... — ئاهه نگه ک سه مایێ دکت
danced , adj — سه ماکری
dancer , n — گوڤه ندی ، سه ماکه ر ، هه لپه ر
- rope — ده لیومان ، ده لۆ
dancing , n — ره شبه له ک . سه ما ، گوڤه‌ند
داوه ت ، سه ماکرن
- boy or girl — شه که روکه
- place — سه ماگه
dandelion , n — به یبون
dander , n — ئه ترین
dandified , adj — لاوکری
dandify , vt — لاودکت
dandle , vt — دهلاڤێت (زاروکی) ، دهه ژینت ،
نازدار دکت
dandled , adj — هلاڤێتی (زاروک)
dandling , n — هلاڤێتن ، رۆدان
dandruff , n — کرێش ، ئه مه س ، که لپک
dandy , n , adj — نایاب ، لاو
dandyish , adj — پچه کێ لاو
dandyishly , adv — ب لاوی
dandyism , n — لاوی تی
Dane , adj — دانمارکی
danger , n — ئه وه که‌لی ، مه ترسی ، ترکزه،
ترس، سه هم، ئه ته کن، بڤه ، بڤ،
بڤک، توش، بیم ، خه‌داری، ته‌له زگه
dangerous , adj — ئه وه که ل، ترکزه، ترس، سه هم،
خه دار ، ئه ته کن
dangerously , adv — ئه ته کنی
dangerousness , n — سه همی ، مه ترسیتی
dangle , vi , t , n — داد هێلت، داهێلان ، شورکرن
dangled , adj — شورکری ، داهێلایی
dangler , n — داهێلایی ، بور گه ر
dangling , n — شوربون، شۆر، شۆرکرن، داهێلاندن
Daniel , n — دانوه رێ راست
dank , adj — شلکری ، ته ر

daphne , n دافنی : په ری یا بویی دار داکو ژ نه پولو رزگار ببت
dapper , adj چالاک ، لاو
dapple , n , vt , i نه خش. ده هبه بیَ پنیکری . پنی دکت
- gray گه وریَ پنیکری
dappled , adj هیَرساندی ، پنی پنی
dappling , n هیَرساندن . گولاڤدون
dare , n , vi , t ویَران ، دویَرت
dared , adj ویَرا
daredevil, n , adj شه روید . سه رکیَش
daredevilry , n شه رویدی ، سه رکیَشی
daredeviltry , n سه ر کیَشی
daresay , vt , i هزر دکت . باوه ر دکت . دشیَت بیَژت
daring , adj , n زات ، ویَران ، که له مان ، ویَرا، ئازا، ویَرانی
dark , adj , n تار، ته لخ ، تاری ، ره ش
- ages روژگارین تاری
- colour ره شبوز . توخ ، تاری
- continent ئه فریقا
- horse سه رکه تی بیَ نه ل به ر
- pitch black ره ش تاری
- purple colour سیس
- red سوره ره نگ
- room ژورا تاری (بو ده رئینانا فیلمان)
darken , vt , i تاری دکت . ره ش دکت
darkened , adj تاریکری
darkener , n تاریکه ر
darkening , n سیهه ک ، تاریکرن
darkish , adj پچه کیَ ره ش ، تاری ، گه وروک
darkle , vi غه واره دبت (ب شه ڤ)، شیَلی دبت، تاری دبت
darkled , adj تاری ، شیَلیکری
darkling , adj. تاری ، شیَلی ، ل تاری یێ
darkly , adv ب ره شی
darkness , n تاریکی . تاریکایی، تاریبار، تاریتی، ره شی، تاریبون، شه ڤ تاری، تاری
darksome , adj پچه کیَ تاری، تاری
darky , n ره شه ک . ره شو
darling , n , adj خوشه ڤی . دلگر ، دلدار . به ردل
darlingly , adv ب به ردلی . ب دلداری
darlingness , n به ردلیتی ، دلداریتی
darn , vt , i , n دهڤیَژت. نفرین دکت، ڤه دچنت، ڤه چنین

darn , n که مباخ
darned , adj , adv که مباخکری ، ب که مباخی
darnel , n مرور ، زیوان، دنیَب، فریزی
darner , n ڤه چنوک
darning , n ڤه چنین، هیڤاشتن . هیڤاستن
- needle ده رزی یا ڤه چنینیَ
dart , n , vi , t ڤینا له ز، دیتنا تیژ، تیرا په رکری، تیر ، رم ، له ز دچت
darter , n ته خلیت ماسی یه
Darwinian , adj , n په یوه ندیداریَ (داروین) ی (زانایێ سروشتی)
dash , n , vt , i له زین ، نیشانده ک (-) ، چه له نگی، چالاکی . ڤیَکه تن لیَکه تن، دشکیَنت. دهاڤیَت، دله زینت
- board ده پیَ ئالاڤیَن پیڤانیَ
dashed , adj ب نیشانده ک (-) نیشانکری
dasher , n ئازا ، لاو، له زکه ر
dashi , n ته خلیت شوربه یا ماسی یێ
dashing , adj لاو ، راکه ش . له زدار
dastard , n , adj ترسنوک، خنز
dastardliness , n ترسنوکیتی
dastardly , adj خنز، ترسنوک
dasyure , n جانه وه ره ک بچوک مه مکدار (ل ئوستراليا)
data , n به رات، سالخ، راستی، راگه هین، زانین
- bank به نقا راگه هینیَ
- base بنکیَ راگه هینیَ (دناڤ کومپیوته ردا)
- processing زانینزانی : ب کارئینانا زانینزانی (کومپیوته ر)
dataller , n پاله یێ روژانه
datary , n کاردینال (بو به لگه نامه یان)، شونکاریَ ڤی کاردینالی
date , n ژڤان، سال، روژ، میَژو، دیروک، ده م
- line ریَزا دیروکیَ ، ریَزا روژیَ (ل روژنامه، نامه ...)
-palm باخ ، دار قه سپ
- to ..... تا نهو
- up to ...... نو ، نوژه ن
date , vi , t دیروک دکت، ده می دادمه زرینت

dated , adj میژوکری ، دیروککری
datedly , adv ب دیروکی
datedness , n دیروکیتی
dating , n دیروککرن، ژڤانکرن
dateless , adj بێ میژو ، بێ دیروک ، بێ ده م
date line , n رێزا (نفیسینا) دیروکێ
date , n خورمه . قه سپ
- palm دار قه سپ
dative , adj , n لیکه ر
datum , n (sing of data) زانین
datura , n هه له زه ک ته زینی
daub , vt , i , n دسه بینت ، دهنت . گێچ ، تاخ ، هنین
daube , n مه تفینی (گوشتێ براژتی ، زه رزه وات گیا ئو تالات)
dauber , n هنینکه ر
daubing , n سه یاندن
daudling , n بایێڤانی
daughter , n کچ ، دوت
- cell خانه یا زایه ند : خانه یا زاییدار
- in - law ژنا کوری ، بوک
- nucleus دوته ناڤک
- nuclide دوته ناڤک
daunomycin , n ته خلیت زینده دژ
daunorubicin ,n =daunomycin
daunt , vt سست دکت ، دبزدهینت ، دترسینت
dauntingly , adv ب سستی ، ب ترسی
dauntless , adj که له مان ، ئاز ، دلار، بێ ترس دلێر
dauntlessly , adv ب ئازایی ، ب دلێری
dauntlessness , n بێ ترسیتی
dauphin , n کورێ نخری یێ شاهێ فره نسی
dauphine or dauphiness , n ژنا کورێ نخری یێ شاهێ فره نی
davenport , n میزا نفیسینێ ، قه نه په
davit , n کاریته یێ ئاسنی (بۆ هلاویستنا به له م یان له نگه ری)
Davy Jones's locker , n بنێ ده ریایی
Davy lamp , n چرایێ هێمنی یێ (ل کانگه یێ)
daw , n خریو ، ساده ، گه وج
dawdle , vi , t دخور جلت ، بایێ دبیڤت ، ده می زه هی دکت
dawdled , adj بایێڤایی
dawdler , n ده م زه هیکه ر
dawdling , n خورجلین ، ده م زه هیکرن ، بایێڤان
dawn ,n , vi سه ری سپیدێ، به رێ سپیدێ ، به ره به یانی، تاریبار، کوباری، شه فه ق، به ربانگ، سپیده، ده رکه تن، ده ست پێدکت، زه لال دبت
dawned , adj چاربویی ، زه لالبویی
dawning , n چاربون
daw sonite , n کانه ک بریتی یه ژ کاربوناتێن سودیوم ئو ئه لومنیومێ بنیات
day , n. رۆژ ، رۆ
- ....after ..... رۆژ ل دوف رۆژێ (بێ دوماهی)
- before ...... به ری به ربانگی
- by the .... رۆژانه یی
- .....and night شه ف و رۆژ، هه می ده می
- one .... رۆژه کێ
- one of these........ رۆژه ک نێزیک
- some ...... رۆژه ک ژ پاشه رۆژێ
- the other .... به ری چه ند رۆژان
- this .....week به ری حه فتی یه ک
day - bed ته ختێ رۆژێ : شه ف بۆ نفستنێ رۆژ بۆ رونشتنێ
day before yester day پێر
day blind رۆژ کور
daybook , n رۆژ نامه
day boy , n خوه نده کارێ رۆژێ
daybreak , n سپیده، شه فه ق
daydream , n , vi خه ونه رۆژ ، خه ونه رۆژ دبینت
dayletter , n بروسکا رۆژێ
daylight , n روناهی یا رۆژێ
day lily , n زه باتا رۆژێ
daylong , adj , adv به رده وام، هه می رۆژێ
day nursery , n زاروکستانا رۆژێ
day of resurrection ئه له سته حه شر و مه شر، قیامه ت
day saving time ده مکرنا هافینێ
day school , n دبستانا هه ر رۆژ
days of grace , n ده مێ خوگرتنێ

dayspring , n سپیده
day star , n رۆژ ، خور
day time , n رۆژ
daze , vt , n گێژ دکت ، دگوهشینت، گێژی ،گوهشین
dazed , adj گێژ کری ، گوهشاندی
dazing , n گوهشاندن . گێژکرن
dazedness , n گێژ یتی، گوهشینیتی
dazzle , vi , t کوره دکت (ژ رونا هی ییّ)، دته یست
dazzled , adj رۆژکورکری
dazzling , n ته یسین ، بریسکه داری
dazzlingly , adv ب ته یسینی
de - پێشگره کو بیّ یه ، دژه
deacidification , n بیّ ترشیکرن
deacidify , vt بیّ ترشی دکت
deacon , n قه شه
deaconess , n قه شه ژن
deaconry , n قه شه یی
deactivate , vt بیّ چالاکی دکت ، بیّ هێز دکت
deactivation , n بیّ هێزکرن
deactivator , n بیّ هێزکه ر
dead, adi سه کتی، مرده، مری ، جاندایی
- animal مرار
- beat ته مبه ل
- bird مرار
- body جه نده ک ، ته رم
- centre خالکا مری
- drunk سه رخوشێ بیّ هش
- end street رێ کورک
- of winter چله
deaden , vt , i دته زینت . دمرینت ، کوهـ دکت
deadened , adj متکری ، مراندی
deadenedness , n متکریتی ، مراندیتی
deadener , n متکه ر
deadening , n متکرن
deadening ly , adv ب متکرنی
deadfall , n کوژ ته له
deadheat , n پێشبرکێ یا به کسانه
deadl letter , n تیپا مری ، نامه یا مری ، یاسایا مری
- office فه رمانگه ها نامه یێن مری
deadline , n دو ماهی ده م ، هێلا مرنێ
deadliness , n مرنداریتی، کوژ ه کیتی
deadlock , n , vt , i ته نگافی ، تێگیرانه
deadly , adj , adv بێفام کوژ. مرنی، مرنه کی

- sin گونه هی یا مرنی
dead march , n ئاوازا داربه ستیّ
deadness , n مرنیتی
dead reckoning , n خه ملکرن: دیارکرنا در ا گه می ییّ
یان بالافریّ بیّ ئالاف
deadweight = dead load باریّ بیّ لڤین
deadwood ., n چقێن مری ، بیّ خێر
deaerate , vt بیّ بادکت ، بیّ غاز دکت
deaeration , n بیّ باکرن . بیّ غاز کرن
deaf , adj که ر ، گوهـ گران
deafen , vt , i که ر دکت
deafened , adj کپ، که رکری
deafening , n که رکرن
deafish , adj پچه کێ که ر
deafly , adv ب که ری
deafmute , n که ر و لال
deafness , n که ربون ، که ری
deal , vt , i , n بازار دکت ، دابه ش دکت به لاف
دکت ، بازرگانی
dealated , adj بیّ چه نگبویی
dealation , n بیّ چه نگبون
dealer , n دابه شکه ر ، باز رگان
dealership , n فروشکاری
dealinig , n بازرگانی ، به لافکر نا کاغه زا
dealt , adj بازارکری
deaminase , n ئه نزیمه ک بیّ ئه مینکرنێ
deaminate, , vt بیّ ئه مین دکت
deaminated , adj بیّ ئه مینکری
deaminating , n بیّ ئه مینکرن
deamination , n بیّ ئه مینکرن
deaminize,vt =deaminate
deaminized , adj بیّ ئه مینکری
deaminizing , n بیّ ئه مینکرن
dean , n سه روکێ زانستگه هێ ، مه تران
deanery , n مه ترانخانه
deanship , n مه ترانکاری
dear , adj , n , adv گران بها ، به ردل، خوشه ڤی، هێژا
- one ده لال
dearly , adv گه له ک . به ها گرانی
dearness , n خوشه ڤیتی، به ردلیتی
dearth , n هندکایی. کێمایی ، برسیتی . خه لا.
گرانی یا خوارنێ ، کێمی

deasil , adv ب به ر ده ستكێ ده مژیرێ

death , n ناكامی مه رگ ، مردن ، مرن . مه رگ

- at ... 's door ل به ر مرنێ

- to catch one's ...of a cold پ رسیڤا دژوار

- to .... نه ویه ر

- to the .... تا مرنێ ، تا دو ماهی یێ

- to do or put to دكوژت

- bed نڤینێن مرنێ ، به ر مرنێ

- bell زه نگلا مرنێ (كو مروڤه ک مر)

- benefit شوندانا مرنێ

- bitterness ته حلیشكا مرنێ

- blow ده ر بێ مرنێ

- cup كاسكا مرنێ

- demon دێوێ ترم . خێوێ خێز ، خێو

- duty باجا میراتی

- ghost خێو

- struggle جانكێشی

- table ته خته شو

deathful , adj كوژ

death house , n ره خێ مرنێ (ل زیندانێ) (بۆ زیندانی یێ دێ قه ناره كن)

deathless , adj نه مر

deathly , adj , adv كوژ

death mask, n رۆپوشا مرنێ

death point , n خالكا مرنێ (گه رمی یان ساری)

death rate , n تێكرایا مری یان

death rattle , n خرخر یان قرتا قا مرنێ

death's head , n كلوخێ مروڤی

deathsman , n تاجانباز ، قه ناره ڤان

death tax , n =death duty

death trap , n ته لهه یا مرنێ

death warrant, n فه رمانا مرنێ

death watch , n پاسڤانێ مری

debacle , n شكه ستن ، كاره سات

debar , vt قه ده غه دكت

debark , vi =disem bark (دنێت خارێ)

debarkation , n هاتن خارێ

debarment , n قه ده غه كرن

debase , vt ڤیلبازی دكت ، نزم دكت

debased , adj ده ق شكاندی، نزمكری ، رسواكری، نزمبویی

debasing , n ده ق شكاندن، رسواكرن

debasement , n بێز، نزمبون

debatable , adj به رهه ڤدانبار . پرسیار بار

debate , n , vi , t به رهه ڤدان. هه ڤ ئاخفتن، به رهه ڤدان دكت

debated , adj به رهه ڤدانكری

debater , n به رهه ڤدانكه ر

debating , n به رهه ڤدانكرن

debauch , vt , i , n خراب دكت، خرابی

debauched , adj داوێن پیس، خرابكری،چاڤ چه په ل

debauchee , n چاڤ چه په ل ، داوێن پیس

debauchery , n ئالوده یی ، خرابی ، قونه كی

debenture , n قوچان . به لگه

debilitate , vt لاواز دبت

debilitated , adj لاواز كری

debilitating , n كێمكرن، لاوازكرن

debilitation , n كێمبون ، لاوازبون

debility , n لاوازی ، ته وتهین

debit , n , vt ده ین، ژێ دبرت ، كێم دكت

- balance تیابا قه ردار

- note تێبینی یا قه رداری

- side ره خێ قه ردار

debonair , adj شاد، تازه

debonairly , adv ب تازه یی

debonairness , n تازه بیتی

debouch , vt له شكه ر ژ نهالێ دچت ده شتێ ، (رویبار) ره وان دچت

debouchment , n تانگه . ریژگه

debouchure,n=debouchment

debrief , vt (زانینێ) دستینت

debris , n قلێر، كاڤل

debt , n قه رز ، وام ، ده ین

- in ... ده ینداره

- to get or run into..... ده یندار دبت

- bad ..... ده ینێ مری

- of horour ده ینێ رۆمه تی

- of nature مرن

debtlesu , adj بیْ ده ین
debtor , n ده یندار
debunk , vt (ندی) نه شکه را دکت
[illegible]
debut , n یه که م پیشکیشکرن
debutant , n یه که م پیشکیشکه ر
debutante , n زه ری
deca - پیشگره کو ده هه
decade , n ده میْ ده هـ سالان ، ده هـ
decadence , n ژنفکه تن . هه ریدی . رزین
decadency , n رزیبون ، رزی
decadent , adj رزاندی ، رزی
decadently , adv ب رزی
decaffeinated , adj بیْ کافا ئینکری
decagon , n ده هـ لا . ده هـ گوشه
decagram (me) , n یه که یا کیشانی یه کسانی ده هـ گرامه
decahedron , n ده هـ بان یان رو ، شکلیْ ده هـ رو
decalcification , n بیْ کلسکرن
decalciify , vt بیْ کلس دکت
decalcomania , n هونه را وینه‌گوهاستنیْ ژ کاغه زیْ بوْ جامی یان داری
decalescence , n سستبونا تیریژا گه رمی بیْ
decalitre , n ده هـ لیته ر
Decalogue , n ده هـ قه ویتی
decameron , n چیفوک
decametre , n ده هـ مه تر
decamp , vi ژ نشکه‌کیفه بچت . ده ردکه فت، باربکت ، دره فت
decampment , n ده رکه تن ، بارکرن
decanal , adj سه روکی
decane , n هایدروکاربونا ئالفه کی یا ئایز ومه تری
decant , vt تیدکت
decantation , n تیکرن
decanter , n مه سینک . سوراهی . گوگم ، گوسک دولکه ، بوتلیْ سه ر ده فکری بوْ مه ی یان شه رابا ل سه ر میزیْ
decapitate , vt پوت دکت ، سه ر ژیدکت ، بیْ سه ر دکت
decapitated , adj پوتکری
decapitating , n بیْ سه رکرن
decapitation , n پوتکرن
decapitator , n سه ر ژیکه ر

decapod , n ده هـ پیْ
decapodal , adj ده هـ پیْ یی
decapodan , adj , n ده هـ پیْ
[illegible] , adj ده هـ پیْ یی
decarbonate , vt بیْ ئوکسیدیْ کاربونی دکت
decarbonation , n بیْ ئوکسیدیْ کاربونیکرن
decarbonize , vt بیْ کاربون دکت
decarbonixer , n بیْ کاربونکه ر
decarburize , vt = decarbonize
decastere , n دیکاسته ر : پیفانا قه باره یی ده هـ مه ترین سیْ جاره کی
decasyllabic, adj , n ده هـ برگه یی
dedecathlon , n ده هـ پیشبرکه یان پیشبه زین
decay , vi , t دررزت . گه نی دبت
decay , n کوفک، ژنفکه تن،رزین،هه ردی،گه نی
decayed , adj په توت ، گه نی ، رزی ، رزوک
decayer , n رزیکه ر
decaying , n رزی ، رزین ، گه نیبون، هه ر دین
decease , n , vi مه رگ ، مرن ، دمرت
deceased , adj مری
decedent , n مری
deceit , n لاباندن، دلخاپی، بیْ به‌ختی ، خاپین، لیبه ک ، لیبان
deceitful , adj دلخاپ ، کوسه ، خاپینی ، لیبه کی ، چفو
deceivable , adj خاپینبار
deceitfully , adv ب خاپینی
deceitfulness , n خاپینیتی
deceive ,. vi , t دخاپینت
deceived , adj لاباندی ، خاپاندی
deceiver , n دلخاپ‌ریبو، چفوحیله کارده که کار خاپان‌ته پوْلیبوک ، فیلباز ، جانباز
deceiving , n خاپاندن ، خراندن
deceivingly , adv ب خاپاندنی
decelerate , vt , i تاویْ کیم دکت . له زیْ کیم دکت هیدی دبت
decelerated , adj له ز کیمکری
decelerating , n تاوکیمکرن ، له ز کیمکرن
deceleration , n له ز کیمبون
decelerator , n له ز کیمکه ر
December , n چله ییْ به ریْ ، چله ییْ پیشی ، چله ییْ ئیکیْ

decemvirate , n جڤاتا ده هه کی
decency , n رێمه تی ، جامێری
decennary , n ده هـ سال
decennial , adj ده هـ سالی
decennium , n ده هـ سال
decent , adj ژێهاتی، لێهاتو ، جامێر
decently , adv ب جامێری
decentralization , n ده ڤه ریکرن
decentralize , vt ده ڤه ری دکت
deception , n ده له سه ، ته فره ، سه ردابرن ، خاپ
بیشک‌پێچون،خاپاندن،لاباندن، چلف،
ده‌ک،گومرایی، دلخاپی،لێب،ریپ، نێره نک
deceptional , adj خاپی
deceptive , adj چلو ، خاپین
deceptively , adv ب گومرایی
deceptiveness , n پیشکیتی
decerebrate , vt بێ مه ژی دکت
decerebration , n بێ مه ژیکرن
decertification , n بێ باوه رنامه کرن
decertify , vt بێ باوه رنامه دکت
dechlorinate , vt بێ کلورین دکت
dechlorination , n بێ هه کی گرامی
deci - پێشگره کو یه ک ژ ده هه : ده هه ک
deciare , n ده هـ مه ترێن چارگوشه
decibel , n دیسیبل : ده هه کبل : یه که یا پیڤانا
جیاوازی یا دو شیان یان ئوز ان یان
جیاوازی یا خورتی یا دو ده نگان
decidability , n بریار باریتی
decidable , adj بریاربار
decide , vt , i دڤه برت ، بریار ددت
decided , adj ڤه بڕی، بریار دایی
decidedly , adv بێ هرڤه نو ڕێڤه، بێ گومان، ب ڤه بڕی
decidedness , n ڤه بڕیتی ، بێ گومانیتی
decider , n بریاردار
decidua , n په رده یا که تی : په رده یا مالبچوکی
کو دکه ڤت گاڤا بچوکبونێ
deciduos , adj که شدار : به لگان دوه ر ینت
ده مه کێ ، نه به ر ده وام ، که تندار
decigram (me) , n ده سیگرام ده هه کی گرامی
deciliter , n ده سیلیته ر ده هه کی لیته ر
decimal , adj , n ده یی . ده هی ، ده هه کی ، ده هینه
- fraction شکه سته یێ ده هه کی
- notation , n هه ژمارا ده هی ، که رتی ده یی
- number هه ژمار ده هه کی
- place پله یا ده هه کی
- point ویرگولا ده هی
- system رێزک یان پێرویا ده هه کی ، ڕێ یا
ده هه کی
decimalization , n ده هه کیکرن، ده هینه کرن
decimalize , vt . ده هینه دکت
decimalized , adj ده هینه کری
decimalizing , n ده هینه کرن
decimate , vt دقرینت ، دکوژت
decimated , adj قراندی ، قرکری
decimating , n قراندن ، قرکرن
decimation , n قراندن ، قرکرن
decimetre , n دیسیمیته ر: یه ک ژ ده هی مه ترێ
decipher , vt شفرێ ڤه دکت، راڤه دکت
decipherable , adj راڤه بار
decipherer , n راڤه که ر
decipherment , n راڤه کرن
decision , n بریارنامه ، بریار
- theory دیتانه یه ک هه ژمارزانی بۆ
هه لبژارتنا گوها رتویان
decisional , adj بریاری
decisive , adj بریار دار ، ڤه بڕ
decisively , adv بریارداری، ڤه بڕی
decisiveness , n ڤه بڕیتی، بریاریتی
decistere , n دیسیسته ر : پیڤانا قه باره یی
ده هه کی، مه ترا سێ چار
deck , n سه ر که شتی
- chair کورسیکا سه ر گه می یێ
- to clear the .....s خو بۆ شه ری لێکددت
- to sweep the ....s هه می گره وێ دبت
deck , vt باردکت (له سه ر پشتا گه می یێ)،
دخه ملینت
decker , n گه می یا چه ند بان
deckhand , n ده ربافانێ ئاسایی‌یاله یێ ده ریایی
deckle , n په‌روازێ داری یێ قالبێ چیکرنا
کاغه زێ .
declaim , vt , i گوتار دنڤیست ، هوزان دخوینت ،
دنا خڤت (بۆ خه لکێ)
- to ...against دژوار ره خنه دکت ، بێزاری دکت
declamation , n گوتار ، ئاخفتن (بۆخه لکێ)
declamatory , adj ئاخفتنا ده مار گیری، په روشی
declarable , adj ئاگه کر نبار

declarant , n ناگه هکه ر
declaration , n ناگه هکرن
- of war يابگێ جه نگی ، ناگه هگرنا شه ری
declarative , adj ناگه هکرنی
declaratively , adv ب ناگه هکرنی
declaratory , adj ناگه هکرنی
declare , vt دیار دکت، ناگه دکت
- to .....against به رهه لستی ناگه دار دکت
- to ...for پشتگیری ناگه دار دکت
declared , adj ناگه دار کری
declarer , n ناگه دارکه ر
declaring , n ناگه هدارکرن
declass , vt بێ چین دکت
declassify , v . t نه شکه را دکت
declension , n نشیڤ ، داته کان ، لادان
declensional , adj داته کانی ، نشیڤی
declinable , adj خه رجدار
declinate , adj لادایی . چه ماندی ، خوه هر
declination , n نه ڤیان.قه بول نه کرن.نشیڤی ، لادان
declinatory , adj نه ڤیانی
declinature , n نه ڤیانا میری
decline , vi , t . لاواز دبت، نه ڤێت
decline , n نشیڤی ، ناڤابون ، هاتن خوار ، لاواز
بون ، نشیڤ
declined , adj نه ڤیایی، نشیڤبویی ، لاوازبویی
declining , n ناڤابون، نشیڤبون
declinometer , n پیڤانا سنورێ مه غنه تیزی، نشیڤ پیڤ
declivitous , adj سڤک نشیڤ
declivity , n نشیو ، نشیڤی ، نشیڤ
declutch , vt جودا دکت (مه کینه یێ)
decoct , vt پوخته یا گیایی ب که لینێ دئینن ده ر
decoction , n پوخته ئیناندە ر (ب که لینێ)
decode , vt شفره ڤه دکت
decoder , n شفره ڤه کره ک
decollate , vt سه ری دبرت ، بێ سه ر دکت
decollated , adj بێ سه رکری
decollating , n بێ سه رکرن
decollation , n بێ سه رکرن
decolletage , n پێسیر
decolonization , n ئازاکرن (ژ داگیرکرنێ)، بێ داگیرکرن
سه ربه ستکرن ، ئازاکرن
decolonize , vt ئازا دکت ژ داگیری یێ، ئازادکت، بێ
داگیری دکت ، سه ربه ست دکت

decolonized , adj بێ داگیریکری ، سه ربه ستکری
decolonizing , n بێ داگیریکرن ، ئازاکرن
decolo (u) r , vt بێ ره نگ دکت
decolourant , adj ره نگ بر
decolourization , n بێ ره نگکرن
decolo (u) rize , vt بێ ره نگ دکت
decommission , vt دئینت ده ر (ژ خزمه تێ)
decompensate , vt بێ شوندان دکت
decompensation , n بێ بژاردن ، بێ شوندان
decomplex , adj دوجا ئالوز
decompose , vt , i گه نی دبت ، دریزت
decomposed , adj رزوک، په توت بویی، رزیایی، رزاندی،
هه ردی ، رزی
- bread مژو
decomposing , n پوسان ، هه ردین
decomposition , n داهێزران . گه نیبون ، رزی
ژیڤکه تن ، رزین
decompound , vt,adj , n شی دبت هێمانان، دوجاپێکهاتی دکت،
دوجا پێکهاتی، رزی ، ژیڤکه تی
decompression , n بێ په ستانکرن
decontaminate , vt پاقژ دکت
decorate , vt دنترینت، دخه ملینت
decorated , adj نه قشاندی، ره وشاندی، خه ملاندی
decorating , n نتراندن ، ره وشاندن ، خه ملاندن
decoration , n ره وش ، نه قشاندن ، خه مل
decorative , adj خه ملاندی
decoratively , adv ب خه ملاندنی
decorativeness , n خه ملاندنیتی
decorator , n خه ملڤان
decorous , adj هێژا
decorously , adv ب هێژایی ، ب شکوداری
decorousness , n ب هێژاییتی
decorticate , vt بێ که لپک دکت ، (بێ) تیڤل دکت
سپی دکت
decortication , n سپیکرن، بێ تیڤلکرن
decorum , n ژێهاتن ، رێمه تی
decoy , n , vt ته له، تملوک، داڤ، دکه ڤت داڤێ،
دخاپت
decrease , vi , t , n کێم دکت ، کێم دبت، به ره ش دکت،
دادکه ڤت، کێمی، کێمبون، داکه تن
decreased , adj کێمکری . کێمبویی
decreasing , n کێمکرن ، به ره شکرن
decreasingly , adv ب کێمبونی

decree , n , vt , i — بریار، فه رمان، بریاردت، فه‌رمان دکت
decreed , adj — یاساکری
decreelaw , n — فه رمانا – یاسا
decree nisi , n — بریارا (ژن) به ردانێ کو پاشی ب چهـ دئێت
decrement , n — کێمی ، کێمبون
decrepit , adj — هه رفی ، رزیک ، بێ کاره ، قه لس ، که فتار ، بێ خێر ، که فن
decrepitate , vt — دپه قینت
decrepitly , adv — ب بێ خێری
decrepitude , n — هه لهلین ، بێ خێر
decrescendo , n — ده نگ نزمبون (مه زیقه)
decrescent , adj. — کێمبون (به ر ب کێمبو نێله)
decretal , n , adj — فه رمان نه خاسمه فه رمانا پاپایی
decretive , adj — فه رمانی
decretory , adj — فه رمانی
decriminalization , n — بێ تا وانکرن
decriminalize , vt — بێ تاوان دکت
decry , vt — کێم دکت ، ره خنه دکت
decrypt , vt — شفره فه دکت
decuman , adj — مه زن ، خورت
decumbent , adj — درێژکری
decuple , adj , n , vt — ده هـ جار مه زنتر، ده هـ جار مه زنتر دکت
decurion , n — سه ر ده هـ
decurved , adj — ژێر چه مایی
decury , n — ده هـ سه ربازان ، داوه ر یان پیر ، ده هه کی
decussate , vi , t — هه ڤ دبرن
decussate (d) adj — به کتربر ، هه ڤبری ، خاچکری
decussating , n — خاچکرن ، به کتربرین
dedicate , vt — ته رخان دکت
dedicated , adj — ته رخانکری
dedicatedly , adv — ب ته رخانکرنی
dedicatee , n — بۆ ته رخانکری
dedicating , n — ته رخانکرن
dedication , n — ته رخانکرن ، دانان
dedicatory , adj — ته رخانی
de- differentiation , n — ئاساییکرن (خانه)
de - differentiate , vt — ئاسایی دکت
deduce , vt — تێدهێنت ده ر
deduced , adj — تێهینایی ده ر
deducible , adj — تێهینانبار ، تێهیناندار

deducing , n — تێهێنانده ر
deduct , vt — کێم دکت
deductibility , n — کێمکرنباری
deductible , adj — کێمکرنبار
deduction , n — داشکاندن ، تێهێنانده ر
deductive , adj — تێهێناندار
deductively , adv — ب تێهێنانداری
deed , n , vt — باوه رنامه، قوچان ، کار ، به لگه نامه، ده ستاڤێژ، دگوهێزت (خودانی بێ ب چه کی)
deedless , adj — بێ قوچان
deem , vt , i — باوه ردکت ، هزر دکت
de - emphasis , n — نه گرنگکرن
de- emphasize , vt — نه گرنگ دکت
deep , adj ,n, adv — کۆر
- lethargy — خه وا ته مار
- rooted — رهـ کۆر
- sea — کۆر ده ریا
- seated — راگرتی
- sleep — خه وا گران ، که ر خێن
- spoon — مزچک
- water — ت نگاڤی
- wound — قه واره
deepen , vt , i — کۆر دکت
deepened , adj — کۆرکری
deepening , n — کۆرکرن
deeply , adv — ب کۆری
- stirred — نه نری ، زیز
deepness , n — کۆرآتی ، کۆراریی
deer , n — ئاهو . رنسیار ، رێسه نده ، شفر، ئاسک ، په ز کوڤی ، خه زال
- hound — تاژی بێ ئاسکی
- skin — که ڤلێ ئاسکی
- stalker — نێچیرڤانێ ئاسکان ب دز یکیڤه
de - escalate , vt — سڤک دکت ، نزم دکت
de- escalation , n — کێمکرن ، نزمکرن
de- escalatory , adj — نزمداری ، کێمداری
deface , vt — کرێت دکت
defaced , adj — شێوان
defacement , n — شێوان ، کرێتی
defacer , n — کرێتکه ر
de facto , adv , adj — راستی ، کرداری

defalcate , vt بدزت
defalcated , adj دزی
defalcating , n دزین
defalcation , n دزین ، پاره یێن کێم
defalcator , n دز
defamation , n ڤرهاویشتن ، ناوزڕان، ڕۆڕه شی، پولک
defamatory , adj کرێتی
- poem or poetry ڤرهاویشتن
defame , vt کرێت دکت
defamed , adj بێ ڕۆمه تکری
defamer , n بێ ڕۆمه تکه ر
defaming , n بێ ڕۆمه تکرن ، کرێتکرن
defat , vt بێ به ز دکت
defatted , adj ڕۆڕه ش ، بێ به زکری
default , n , vt , i نه هه یی هێڵشاندن ، پاشکه تن، دوورینت ، پاش دکه ڤت
defaulter , n دز
defeasance , n هه لوه شان . هه لوه شین، پوچکرن
defeasibility , n پوچداری
defeasible , adj پوچدار
defeat , n , vt ره ڤین، بازدان، شکه ست ، پاشدابرن. شکه ستن ، دره ڤینت، دشکینت
defeated , adj شکاندی
- vanguard ره ڤده ر
defeatism , n ره ڤوکی
defeatist , n , adj ره ڤره ڤوک ، خوه سپار ، به زوک ، ره ڤوک ، ره ڤوکه
defeature , vt . نه ناس دکت
defecate , vt , i دریت . گودکت
defecated, adj گوکری
defecating , n گوکرن
defecation , n گوکرن
defect , n , vi خه وش . کێمی ، تێکچون ، به ربدت(پارتی ، باوه ڕی)
defection , n خنزی
defective , adj , n شلوق ، کێمدار
defectively , adv ب کێمداری
defectivenes , n کێمداریتی ، شلوقیتی
defeminize , vt بێ مێ یی دکت
defend , vt , i به ره ڤانی دکت
defendable , adj به ره ڤا نبار
defendant , n گازنده لیکری ، گله یی لیکری

defender , n پشتمێر . پاشمێر . به ره ڤان
defending , n به رگریکرن ، به ره ڤانیکرن
defenestrate , vt (مروڤی ، یان تشتی) ژ په نجه رکێ دهاڤێت
defenestration, n هاڤێتن (ژ په نجه رکێ)
defense or defence, n به ره ڤانی ، به ر گری
defenseless , adj بێ به ره ڤانی
defenselessly,adv ب بێ به ره ڤانی
defenselessness , n بێ به ره ڤانیتی
defensible , adj به ره ڤانبار
defensing , n به ره ڤانیکرن
defensive , adj به ره ڤانی یی
defensively , adv ب به ره ڤانی
defensiveness , n به ره ڤانیتی
defer , vt , i خاتر دگرت، پاش دئێخت ، گیرودکت
deference , n ڕێزگرتن ، چڤین ، خاتر گرتن
deferent , adj خاترگر ، گه هین
deferential , adj ڕێزگری ، خاترگری
deferment , n پاش ئێخستن ، ڤار مالاندن
deferrable , adj پاشخستبار
deferred , adj پاشخستی، پاشکه تی
deferred bonds , n , pl قوچانێن هاڤل پاشخستی
deferred shares , n , pl پشکێن هاڤل پاشخستی
.deferrer , n پاشخستنکه ر
deferring , n پاشخستن
defervescence , n تانه مان
defiance , n به رهه نگاری ، قه ب
defiant , adj قه بو
defiantly , adv ب قه بی (قه به کی)
defibrillate , vt بێ ریشالی دکت
defibrillation , n بێ ریشالیکرن (دل)
defibrillator , n بێ ریشالکه ر
defibrinate , vt بێ پروتینا ریشالکی (نه بوهوژی) یا (خوینێ) لکت

defibrinated , adj بێ ریشالکیکری
defibrinating , n بێ ریشا لکیکرن
defibrination , n بێ ریشالکیکرن
deficiency , n که مایه تی . خه وش ، نه شیان ، کێمی کێماتی
- disease نه خوشی یا کێم خوراکی
deficient , adj , n کێم
deficiently , adv ب کێمی
deficit , n که مایه تی ، کێمایی . کێمی
defied , adj. به ر هه نگارکری، قه بکری
defier , n به رگر ، قه بو، قه بکه ر
defilade , vt تاسیْ دکت (بۆ به ره ڤانی یێ)
defiladed , adj تاسیکری
defilading , n تاسیکرن
defile , vt , i , n کرێت دکت ، پیس دکت ، ب رێز دچن ، ده ریاز گه ها ته نگ
defiled , adj کرێتکری ، پیسکری
defilement , n پیسکرن
defiler , n پیسکه ر
defiling , n پیسکرن
definable , adj دیارکرنبار
definably , adv ب دیارکرنباری
define , vt ناس دکت ، راده دکت ، دیار دکت
defined , adj ب ناڤکری . دیارکری
- adjective ره نگدێرا ب ناڤ
definement , n دیارکرن
definer , n دیارکه ر
defining , n دیار کرن
definite , adj دیار ، راده دار
- article ئامرازا ناسکرنێ
definitely , adv ب ئێکجاری ، قه بڕ
definiteness , n قه بریتی
definition , n سالوخ . ده ست نیشانکرن . ناساندن پێناسین ، دیار کرن
definitional , adj دیار کرنی
definitve , adj قه بڕ
definitively , adv . ب قه بڕی
definitiveness , n قه بریتی
definitize , vt قه بڕدکت
definitized , adj قه بڕکری
definitizing , n قه بڕکرن
definitude , n (راستی یا) هوور
deflagrate , vt , i دسوژت
deflagrated , adj سوتی
deflagrating , n. سوتن
deflagration , n. سوتن
deflate , vt , i (دفشینت)
deflated ., adj فشاندی
deflating , n فشاندن
deflation , n فشکرن
deflator , n فشینکار
deflect , vt , i لا دده (خو) ، لاددت
deflectable , adj لادانبار
deflection , n لادان ، خوله دان
- sight دله
deflective , adj لادانی
deflector , n لادانکار
deflexed , adj نشیڤکری (ژ نشکه کێله)
deflorated , adj رۆستاندی
defloration , n رۆستاندن
deflower , vt دره نت ، بێ گول دکت، نه کچ دکت
deflowered , adj ره نی
deflowering (a girl), n رۆستاندن
defoam , vt بێ که ف دکت
defoamer , n بێ که فکه ر
defoliant , adj به لگ وه رین
defoliate , vt , i بێ به لگ دکت ، به لگ دوه رینت
defoliation , n بێ به لگکرن
defoliator , n بێ به لگکه ر
deforce , vt ژێ دستینت (ب زۆری)
deforcement , n ژێ ستاندن
deforciant , n زوردار
deforest , vt بێ دار دکت
deforestation , n بێ دار کرن
deform , vt , i کرێت دکت
deformalize , vt نه مێری دکت
deformation , n کرێتی، کرێتبون ، شێوان
deformational , adj شێوانی
deformative , adj کرێتبونی
deformed , adj کرێت
deformity , n شێوان ، کرێتی
defraud , vt دخاپینت ، دشه لینت
defraudation , n خاپاندن : لاباندن
defrauder , n خاپوک . خاپینوک
defray , vt دراڤ یان پارا ددن(بۆ رێیاری یێ)
defrayable , adj دراڤدانبار
defrayal , n پاره دان
defrayment , n پاره دان

defrock , vt روت دکت . تازی دکت ، ریس دکت . بێ جل دکت ، دشه لینت
defrost , vt بێ خیسار دکت
deft , adj سفک ده ست ، شه هره زا ، لاو
deftly , adv ب سفک ده ستی ، ب شه هره زایی
deftness , n شه هره زاییتی
defunct , adj , n مری
defuse , vt مت دکت . هه دار دکت . سارکت ، بێ فتیلک دکت
defy , vt به رهه نگاردبت ، قه ب دکت
defying , n قه بکرن
degage لاسار
degas , vt بێ گازدکت
degauss , vt مه غنه تیزێ هه لکێش دکت ، مه غنه تیزا گه مه یێ رادکت
degeneracy , n گه نیبون،رزین،لادانا ره گه زی، نزمبون
degenerate,vi, t , adj درزت، نزم دبت، گه نی، رزی
degenerately , adv ب رزینی
degenerateness , n رزینیتی
degeneration , n نه مان . گه نیبون ، رزین ، نزمبون
degenerative , adj گه نی ، رزی
deglamour , vt نه تازه دکت
deglamourization , n نه تازه کرن
deglutition , n لوشدان ، داثوران
degradable , adj رسوابار
degradation , n ده ق شکاندن ، بیزاندن . گه نیبون رزیبون . پایه کێمکرن . رسوا
degradative , adj رسوایی
degrade , vt , i نزم دبت ، ددت شه رمێ . پایه دئینت خارێ
degraded , adj ده ق شکاندی، بێ سنج. بێ ره وشت. گه نی ، رزی ، رسواکری
degrader , n رسواکه ر
degrading , adj رسوا
degradingly , adv ب رسوایی
degranulation , n بێ دانکبون
degrease , vt بێ به ز دکت
degree , n دانگ ، په ره سه ، پله ک . باوه رنامه پل، پله ، پایه ، راده
degreed , adj پله کری ، پایه کری
degressive , adj کێمدار
degressively , adv ب کێمداری

degum , vt بێ سترک دکت
degust , vt , i تام دکت
degustation , n تامکرن
dehisce , vi فه دبت
dehisced , adj فه بویی
dehiscence , n فه بون
dehiscent , adj فه بویی
dehiscing , فه بون
dehorn , vt بێ شاخ دکت
dehumanize , vt بێ مروڤی دکت
dehumanization , n بێ مروڤیکرن
dehumidification , n زوها کرن
dehumidify , vt زوها دکت ، بێ شلی دکت
dehydrate , vt زوهادکت ، بێ ئاف دکت
dehydrated , adj زوها کری
dehydration , n وشک کرن ، بێ ئافکرن ، زوهاکرن
dehydrator , n زوها که ر
dehydrochlorinate , vt بێ هایدروجین ئو کلورین دکت ، بێ هایدروجین کلوراید دکت
dehydrochlorination , n بێ هایدروجین ئو کلورینکرن
dehydrogenate , vt بێ هایدروجین دکت
dehydrogenation , n بێ هایدروجینکرن
dehypnotize , vt هشیاردکت، (ژنفستنا مه غنه تیزی)
deice , vt بێ سه هول دکت، بێ جه مه د دکت
deicer , n جه مه دبر، ئالاڤا نه هێلانا سه هولێ
deictic , adj نیشاندار
deicide , n خودا کوژ
deification , n مه زنکرن(تا په رستنێ) ، خوداکرن
deified , adj خوداکری
deiform , adj خودایی
deify , vt مه زن دکت تا خوداکرنێ،خودا دکت
deifying , n خوداکرن
deign , vi , t خوینهینت . باش دبت ، قابل دبت . راست دبینت
deign , n خونهان
deil , n شه یتان
deinstitutionalization , n به ردان (ژ دینخانه یێ)
deinstitutionalize , vt به ردت (ژ دینخانه یێ)
deionization , n بێ ئه یونکرن
deionize , vt بێ ئه یون دکت

deism , n خودا په تی
deist , n خودا
deistic , adj خودایی
deistical , adj خودایی
deistically , adv ب خودایی
deity , n خوا ، خودێ ، خودا
deject , vt سست دکت
dejecta , n گو
dejected , adj دل گران، په ست ، دلزار . دل ته نگ. گرفتار ، جانگران ، دل گرتی
dejectedly , adv ب جانگرانی
dejectedness , n جانگرانیتی
dejection , n دل گرانی ، په ستی، ناهین . گرژبون ، دل ته نگی، دل گرتن، جانگرانی ، خه م و په ژاره
dejure , adj , adv یاسایی
dek (a) = deca
dekaliter = decaliter
decamiter = decameter
delaminate , vi قات دکت ، ته نک دبت
delamination , n ته نکبون ، قاتبون
delate , vt تاوانبار دکت
delated , adj تاوانبارکری
delating , n تاوانبارکرن
delator , n تاوانبار که ر
delay , n قار قلاندن ، ده ره نگی ، گیروکرن ، دانپاش ، له مان
delay , vt , i دت پاش، ده ره نگ دکت ، گیرودکت
delayed , adj گیروکری، ده ره نگ ، ده ره نگکری
delayer , n گیروکه ر
delaying , n گیروکرن ، دواخستن
dele ,vt ,n رادکت ، راکرن
delectability , n تامداریتی
delectable , adj تامدار، خوه ش
delectably , adv ب تامداری
delectate , vt خوه ش دکت
delectation , n شادی ، خوه شی
delegable , adj نمینه نده بار
delegacy , n نمینه نده کرن ، شاندن
delegate , n , vt نوینه ر ، نمینه نده ، په یک ، شاندی، نمینه نده دکت ، دشینت
delegated , adj له شاندی
delegating , n نمینه نده کرن ، له شاندن
delegation , n شانده ک ، شاندن
delegitimation , n کیمبونا ده ست هه لاتی تێ
delete , vt لابت ، رادکت
deleted , adj لابراو ، راکری، هلقه تاندی
deleting , n لادان ، راکرن ، هلقه تاندن
deleterious , adj زیاندار
deleteriously , adv ب زیانداری
deleteriousness , n زیانداریتی
deletion , n لابرن . راکرن
deliberate , adj بریاردار . قه ستی
deliberate , vt , i دخوینت . هزر دکت
deliberately , adv ب ئه نقه ست
deliberateness , n بریارداریتی
deliberation , n راوێژی ، بریاردان ، چخراندن ، هزرکرن
deliberative , adj بریاردار. قه ستدار
deliberatively , adv ب بریارداری
deliberativeness , n بریار داریتی
delicacy , n لاوازی ، خوارنا خوه ش ، ژیری . نازکی . ته نکی
delicate , adj تازه نین ، نارین . به ژن زراف ، خوه ش، ته نک ، نازک ، هه ستیار، لاواز، شه پال
delicately , adv ب نازکی
delicatessen , n فروشگه ها خوارنێ
delicious , adj شیرین . مه زه دار، گه له ک خوه ش، تامدار
deliciously , adv ب تامداری ، ب مه زه داری
deliciousness , n تامداریتی
delict , n سه رکه شی ، تاوان
delight , n شایی ، شابون ، په لواز ، هلشابون ، شادی ، خوه شی
-Turkish ... ره حه ت
delight , vi , t شاد دکت
delighted , adj دل گه ش . شاد ، شادکری ، که یف خوه ش
delightedly , adv ب شادی
delightedeness , n شادیتی
delightful , adj تامدار ، خوه ش

delightfully , adv	ب شادی
delightfulness , n	شادیتی
delighting , n	شادکرن
delightsome,adj=delightful	
delimit , v	راده دکت ، هێل دکت
delimitation , n	راده کرن
delimited , adj	راده دار
- adjective	ره نگێزا نافکری
delimiter , n	راده که ر
delineate , vt	دیار دکت ، هێل دکت
delineated , adj	راده دار
delineating , n	راده کرن ، هێلکرن
delineation , n	راده کرن ، دیار کرن ، هێلکرن
delineative , adj	راده دار
delineator , n	راده که ر
delinquency , n	هێلشاندن ، سه رکه شی . ده ینێ پاشکه تی . گونه هی ، لاساری
delinquent , adj , n	هێلشاندی . ده ینداریێ پاشکه تی لاسار
delinquently , adv .	ب لاساری
deliquesce , vi	نه رم دبت ، دبوهوژت ، دحه لت
deliquesced , adj	بوهوژ اندی ، نه رمبویی
deliquescence , n	بوهوژین
deliquescent , adj	بوهوژی ، حه لایی
deliquescing , n	بوهوژین ، نه رمبون
delirious , adj	ئه له ته وشی ، ژ به ر ئاخفتنی
deliriously , adv	ب ئه له ته وشی
deliriousness , n	ئه له ته وشیتی
delirium , n	فشار ، وړینه ، شوبه . به ر ئاخفتن ، ئه له ته وش
- tremens	ژ به ر ئاخفتنا له رزی یا مه ستی یێ
deliver , vt	به لاف دکت . گوتار دبێژت ، دزێت ، رزگار دکت
deliverability , n	رزگارباری
deliverable , adj	رزگاربار
deliverance , n	زایین ، رزگارکرن . رزگاری
delivered , adj	سپارتی . گه هاندی ، رزگارکری . زایاندی
deliverer , n	رزگار
delivering , n	گه هاندن ، رزگارکرن
delivery , n	فه ره ستن ، سپارتن . گه هاندن ، پیدان، رزگاربون ، زێ
- book	ده فته را سپارتێ
- order	فه رمانا سپارتنێ
dell , n	دول
delocalization , n	ده ربه ده رکرن
delocalize , vt	ده ربه ده ر دکت
delouse , vt	بێ سپه هـ دکت
Delphian , adj	(واتا) شێلی ، ئالوز . ده لفینی ، په یوه ندیداریێ بازێریێ که فنێ گریک
delphinine , n	گیروکه ر (ده لفنین)
delphinium , n	ده لفینیوم: گیایه ک گول شین جوان
Delphinus , n	ستێرا ده لفین
delta , n ♦	سێ گوشه ، تیپ(د) یا گریکی
- wing	بال یان چه نگێ سێ گوشه
deltaic , adj	ده لتایی : وه ک ده لتا یا روباریێ نیلێ
deltoid , n, adj	زه بله کا ملی ، سێ گوشه یی
delude , vt	دخاپینت
deluded , adj	خاپاندی
deluder , n	خاپینوک
deluding , n	خاپاندن
deluge , n	سیلاف ، ئاف رابون ، ئاف بوشبون ، له هی ، توفان ، لافاو
deluge , vt	(ئاف) بوش دبت یان رادبت
deluged , adj	له هیکری
deluging , n	له هیکرن
delusion , n	پێچون ، خاپاندن ، واسواس
delusional , adj	خاپاندنی
delusionary , adj	خاپاندنی
delusive , adj	چه فو ، خاپین
delusively , adv	ب خاپینی
delusive ness , n	خاپینیتی
delusory , adj = delusive	
deluster , vt	کێم ته یسین دکت
deluxe , adj	نایاب
delve , vi	دکولت (بۆ زانینێ)
delved , adj	کولایی
delver , n	کوله ر ، کوله ک
delving , n	کولاندن
demagnetization , n	بێ مه گنه تیزکرن
demagnetize , vt	بێ مه گنه تیز دکت
demagnetizer , n	بێ مه گنه تیزکه ر
demagogic , adj	لزبازێ په یفان ، دیماگوگ
demagogically , adv	ب لزبازی ، لزبازه کی

demagogism , n لزبازی یا په یڤان ، دیماگوگی
demagogue , n لزباز ، دیماگوگ ، خاپان
demagoguery , n لزبازی
demagogy , n لزبازی ، خاپاندن
demand , vt , i ,n دیرست ، داوادکت، دخوازت، خواستن، داخوازی ، داوا ، داخواز، خوه ستن
- bill ناگه هی یان تینینی یا داخوازی
- draft ناگه هی یا تینینی یا داخوازی
- deposit سپارتنا داخوازی
- loan ده ینێ داخوازی
- note = denand bill
demandable , adj داخوازبار
demandant , n داخوازکه ر
demanded , adj خوه ستی ، داخوازکری
demander , n خوازه که ر، داخواز کار ، خوه سته ک
demanding , n داخوازکرن
demandingly, adv ب داخوازی
demanding ness , n داخوازیتی
demantoid , n به ره ک هێژا
demarcate , vt راده دکت ، نیشان دکت ، سنور دکت
demarcated , adj سنورکری
demarcating , n سنورکرن
demarcation , n نیشانکرن ، راده کرن ، سنورکرن
demerche , n رنیاز
demark , vt = demarcate
dematerialization , n نه مایه کرن
dematerialize , vt نه مایه دکت ، گیانی دکت
deme , n مواگه یا زینده وه ران
demean , vt رسوادکت . کێم دکت ، نزم دکت
demeaned , adj رسواکری
demeaning , n بێزاندن
demeanour , n ره فتار ، ره وشت ، رنیاز ، سنج
dement , vt هار دکت ، دین دکت *
demented , adj هارکری ، دینکری ، هار ، دین
dementedly , adv ب هار کرنی
dementedness , n هاریتی هارکرنیتی
dementia , n دیناتی، دینبون
demerit , n شه رم . کێمی
demersal , adj بن ده ریا
demesne , n ده ڤه ر ، زه مین . نه رد و ئاڤاهی یا که سه کێ ، خودانی یا نه ردی
Demeter , n خودایا چاندنێ ل نک گریکان

demi - پێشگره کو نیمچه ، نیڤه
demigod , n نیڤ خودا
demijohn , n ته خلیت بوتل ، یه ک تا ده هـ گه له نان دگرت
demilitarization , n بێ له شکه رکرن
demilitaralize , vt بێ له شکه ر دکت
demimonde قه حپه ، ژنێن گوماندار ، دێهل
demineralization , n بێ کانکرن
demineralize , vt بێ کان دکت
demirep,n=demimondaine دێهل . قه حپه
demise , n مه رگ . جانکێشی ، مرن ، گوهازتنا سه ره دستی یێ
de - mise , vt دمرت ، رادسپێرت ، دگه هینت
de - mised , adj مری
demisemiquaver , n سێ ددانی
de- mising , n مرن
demission , n کار به ردان
demit , vi کاری به ردت
demi - tasse , n فنجانا بچوکا قه هوا ره ش
demitted , adj کار به ردایی
demitting , n کار به ردان
demiurge , n خودا وه ندێ دروستکه رێ جیهانێ
demiurgic (al) adj پێوه ندیدارێ خوداوه ندێ ، دروستکه رێ جیهانێ
demo - پێشگره کو گ له ، خه لکه
demob , vt له شکه رێ به ردت
demobilization , n له شکه ر به ردان
demobilize , vt له شکه رێ به ردت
democracy , n حوکمێ گه لی نه مازه حوکمێ پتری یێ دیموکراسی ، دیموکراتی یه ت
democrat , adj دیموکرات: باوه رمه ندێ دیموکراتی یه تێ
democratic , adj دیموکراتی
- centralism ناڤنجیتی یا دیموکراتی
democratically , adv ب دیموکراتی
democratization , n دیموکراتیکرن
democratize , vt , i دیموکراتی دبت ، دیموکراتی دکت
democratizer , n دیموکراتیکه ر
demode , F. که ڤنه جلی
demoded , adj =demode (که ڤنه جلی)
de - modulate , vt (زانین) دئێنت ده ر
de - modulation , n (زانین) ئێنانده ر

demodulator , n (زانین) ده رکه ر
demographer , n خه لکزان
demographic , adj پێوه ندیدارێ خه لکزانی
demographically , adv ب خوه ندنا ژماری، ب خه لکزانی
demography , n خه لکزانی ، خوه ندنا ژماری
demolish , n دهه لوه شینت،دڤه لشینت، دهه ر ڤینت
demolished , adj هه لوه شاندی ، ڤه لشاندی ،
هه ر ڤاندی
demolisher , n هه ر ڤینکار
demolishing, n په سلاندن ، ڤه لشاندن : هلشاندن
هلوه شاندن، رۆخاندن ، هه رفاندن
demolishment , n روخاندن ، هه رفاندن
demolition , n تێکدان ، روخاندن ، ڤه لشین
demon , n درنج ، دێو
demonetization , n بێ دراڤکرن
demonetize , vt بێ دراڤ دکت ، بێ نرخ دکت ، بێ
پاره دکت
demoniac (al) adj شه یتانی ، دێوگرتی ، دێوی
demoniacal , adj دێوی
demonian , adj شه یتانی
demonic (al) adj شه یتان گرتی ، شه یتانی ، دێوی
demonically , adv ب شه یتانی
demonism , n دێوی
demonization , n دێوکرن
demonize , vt دێودکت
demonolatry , n شه یتان یان دێو په رستن
demonologist , n دێوزان
demonology , n شه یتان نو دێوزانی
demonstrability , n نیشانباری
demonstrable , adj نیشاندار ، نیشانبار
demonstrably , adv ب نیشانباری
demonstrate , vt , i نیشان دکت.ئاشکارت دکت.نیشان ددت
demonstrated , adj نیشاندایی . نیشانکری
demonstrating , n نیشاندان
demonstration , n دروڤکرن ، ڤه ره راندن ، شروڤه
نیشاندان ، سوسره ت ، نمایه ش .
demonstrational ,adj نیشاندانی
demonstrationist , n نیشانکه ر
demonstrative , adj نیشاندار
- case ره نگاڤێ نیشا نکه ر
- pronoun ره نگاڤێ پێشکه ر
demonstratively , adj ب نیشانداری
demonstrativeness , n د نیشانداریتی

demonstrator , n نیشانده ر
demoralization سستکرن ، ئاواژه کرن ، لاوازکرن
demoralize , vt سست دکت ، شاش دکت ، لاواز
دکت، خراب دکت
demoralized , adj شه پرزه
demoralizer , n سستکه ر
demoralizing , n سستکرن ، لاوازکرن
demos , n خه لک
demote , vt پایه نزم یان کێم دکت
demoted , adj کێمکری ، نزمکری
demoting , n کێمکرن
demotic , adj دیموکراتی گه لێر
demotion , n پایه کێمکرن
demount , vt په یا دبت . دئێت خارێ (ژ سواری
یێ) ، ڤه دکت . ژێڤه دکت
demountable , adj په یابار
demulcent , adj , n ده رمانێ ژانکوژ ، متکه ر ،
هه دارکه ر (ده رمان)
demur , n , vt به رهه لستی، دودلی ، بێ زاری ،
دژی دکت ، به رهه لستی دکت
demure , adj رێزدار، رۆمه تدار
demurely , adv ب رۆمه تداری
demureness , n رومه تداریتی
demurrable , adj سزادار
demurrage , n دره نگی ، سزایێ دره نگی یێ،
سزایێ لاساری یێ، لاساری ،
سزایێ گیروبونێ (بۆ نه گوهازتنێ)
demurral , n نه رازیبون ، بێزاری
demurred , adj بێزاریکری
demurrer , n بێزار ، نه رازی ، دژ
demurring , n بێزاریکرن
demy , n نیڤ برینا کاغه زی
demyelinating , n هلشینا مه ژین
demyelination , n هلشینا مه ژین
demystification , n بێ ئالوز کرن ، بێ نه په نیکرن
demystify , vt بێ نه په نی دکت
demythologization , n بێ ئه فسانه کرن
demythologize , vt بێ ئه فسانه دکت
demythologizer , n بێ ئه فسانه که ر
den , n لان ، له هن ، مه کو

den , vt ناڤ لانیدا دژیت
denarius دە ر هە م ، دینار (رومانی)
denary , adj دە هە کی
denationalization , n نە مللیکرن نەنەتەوییکرن . خومالیکرن
denationalize , vt نە نە تە وە یی دکت ، نەمللی دکت، خومالی دکت
denaturalization , n نە وە لاتیکرن . نە سروشتیکرن
denaturilize , vt نە وە لاتی دکت . نە سروشتی دکت
denaturant ,n هوکارێ تیکدانا کحولی
denaturation , n تیکدانا کحولی
denature , vt تیکدت (کحولی) بێ کە سایە تی دکت
denatured , adj بێ کە سایە تیکری ، نە مروڤیکری
denaturing , n کحول تیکدان ، نە مروڤیکرن
denazification , n نە نازیکرن
denazified , adj نە نازیکری
denazify , vt نە نازی دکت
denazifying , n نە نازیکرن
dendr (o) - پیشگرە کو دارە
dendriform , adj وە ک داری
dendrite , n داراتی
dendritic(al) adj دار چقی
dendrochronological , adj پیوە ندیدارێ ژیزانی (ژ خە لە کێن داری)
dendrochronologically , adv ب ژیزانی (ژخە لە کێن داری)
dendrochronologist , n ژیزان (ژ خە لە کێن داری)
dendrochronology , n ژیزانی (ژ خە لە کێن داری)
dendroid , adj داری
dendrolatry , n دار پە رستن
dendrologic (al) , adj پیوە ندیدارێ دارزانی
dendrologist , n دارزان
dendrology , n دارزانی
dene , n دول ، نهال
denegation , n ماندە لکرن
dengue , n تا یان ژانا مولکان ، تایا هە ژاری یێ
deniability , n ماندە لیاری
deniable , adj ماندە لیار
denial , n ماندە لکرن . ماندە ل، نین، نە ڤیان
denicotinize , vt توتنێ بێ نیکوتین دکت
denied , adj ماندە لکری
denier , n ماندە لکە ر
denigrate , vt رسوا دکت . کرێت دکت ، (ناڤی) رە ش دکت
denigrated , adj (ناڤ) کرێتکری
denigrating , n (ناڤ) کرێتکرن
denigration , n (ناڤ) رە شکرن
denigrator , n (ناڤ) رە شکە ر
denigratory , adj (ناڤ) رە شکری
denim , n پە روکێ پە مبو
denitrate , vt بێ نایتریک یان ترشی یا نایتریکی دکت
denitrification , n بێ نایتروجینکرن
denitrify , vt . بێ نایتروجین دکت
denizen , n وە لاتی بویی . نە تە وە یی بویی . نشین
denned , adj (ل ناڤ لانیدا) ژیایی
denning , n ژیانا ل ناڤ لانیدا
denominate , vt دادمە زرینت ، تە رخان دکت ، . نیشان دکت ، ناڤ دکت
denominate number , n ژمارە یا رادە کرنێ
denomination , n تیرە . دین ، ئول . ناسناڤ . ناڤ ناڤکرن
denominational , adj ئولی . تیرە یی
denominationalism , n بە ندیتی
denominative, adj ,n راڤە یی . ناڤی ، ناڤدار
denominator , n ژێرە ، بنک ، بە شکە ر ، دابە ش
denotation , n چە مک. ناڤ، واتا. شانک، نیشانکرن
denotative , adj نیشاندار
denote , vt نیشان دکت
denouement , n گرێ ڤە کرن . چارە کرن (رومان)
denounce , vt هە لوە شینت (پە یمان یان پیکهاتن). تاوانبار دکت ، دهاڤیتێ
denounced , adj تاوانبارکری
denouncement , n تاوانبارکرن
denouncer , n تاوانبار کە ر
denouncing , n تاوانبار کرن
dense , adj سفت ، کە ساپ . کوسپ . پە یت تژی . خریو . تیر . چر . خە ست
densely , adv ب خە ستی
denseness , n خە ستیتی
densification , n خە ستکرن
densified , adj خە ستکردی

densify , vt خه ست دکت
densifying , n خه ستکرن
densimeter , n خه ستپیف
densimetric , adj پیوه ندایداریٔ خه ستپیفی
densimetry , n خه ستپیفی
density , n خرپویی، خه ستی،تیری،چری . که ستی
dent , n داقوپان ، قوپان
dent - پیشگره کو ددانه
dental , adj ددانی
- hygienist هاریکه ریٔ ددانسازی
dentally , adv ب ددانی
dental pulp , n کاکلا ددانی
dentalum , n قالکیٔ ددانی
dentate , (d) , adj ددانداز
dentation , n ددانبون
denti - , dent - ددانی
denticle , n ددانک ، ده ر که تتا ددانی یا بچوک
denticulate(d)adj ددانداز، ددانکی
denticulation ,n ددانبون
dentiform , adj شکل ددانی
dentifrice , n هه فیر (بؤ پاقژکرنا ددانی)
dentil , n ته قنیٔ ددانی
dentinal , adj پیوه ندیداریٔ ئاجیٔ ددانی
dentine , n ئاجیٔ ددانی
dentist , n ددانساز
dentistry , n ددانسازی
dentition , n ددان ده رکه رتن،ددان برین ، ددانکرن
dentulous , adj ددانداز
denture , n تاخما ددانان
denturist , n ددانساز
denuclearization , n بیٔ چه کیٔن گ ردیله یی کرن
denuclearize , vt بیٔ چه کیٔن گه ردیله یی دکت
denuclearized,adj بیٔ چه کیٔن گه ردیله یی کری
denuclearizing, n بیٔ چه کیٔن گه ر ردیله یی کرن
denudate,vt , adj ریس دکت ، ریس
denudation , n داروتان ، ریسکرن
denudational, adj داروتانی
denudative , adj ریسدار ، ریسکری
denude , vt روت دکت ، ریس دکت

denuded , adj روتکری
denudement , n روتکرن
denuding ,n روتکرن
denumerability , n هه ڤیه کیباری (ل گه ل ژماره راستیٔ ئه ریٔنی)
denumerable,adj هه ڤیه کیبار
denumerably,adv ب هه ڤیه کیباری
denunciate , vt تاوانبار دکت
denunciation , n تاوانبار کرن
denunciative ,adj تاواندار
denunciatory,adj تاواندار
deny , vt مانده ل دکت
- to ... oneself خو مانده ل دکت ، ئیٔدی ناکت
- to ... oneself to , n پیشوازی یا میٔهڤانی ناکت
denying , n مانده لکرن
denyingly , adv ب مانده لکرنی
deodar , n داریٔ کاژیٔ (روژهه لاتا هندی)
deodorant , adj بیٔهنا نه خوه ش بر
deodorize , vt بیٔهنانه‌خوش دبرت
deodorized , adj بیٔهنا نه خوش بری
deodorization , n بیٔهنا نه خوش برین
deodorizer , n بیٔهنا نه خوش بر
deontologist , n ئه رکزان
deontology , n ئه ر کزانی
deoxidization , n بیٔ ئوکسجینکرن
deoxidize , vt بیٔ ئوکسجین دکت
deoxidizer , n بیٔ ئوکسجینکه ر
deoxy - or desoxy کیٔم ئوکسجین
deoxygenate , vt بیٔ ئوکسجین دکت
deoxygenated,adj بیٔ ئوکسجینکری
deoxygenation, n بیٔ ئوکسجینکرن
depart , vi , t دچت ، کوچ دبت ، لاددت . دمرت ده ریٔ ، کوچ دکت ، باردکت
departed , adj مری ، دایی ریٔ ، چویی ، کوچکری
departing , n کوچان
department , n کارگه ری . چق . پشک . به ش ، ده ڤه ر ، دیوان ، لق .
- store فروشگه
departmental,adj فه رمانگه هی . کارگه ری ، چقی

departmentalization , n دابه شكرن (له رمانگه مان)
departmentalize , vt دابه ش دكت (چق ئو له رمانگه مان)
departmentalized , adj دابه شكرى (له رمانگه مان)
departmentalizing , n دابه شكرن (له رمانگه مان)
departure , n له ره سين، كوچ. كوچكرن ، ده ركه تن، گوهاستن ، چون ، باركرن ، دانرىَ
depasture , vt لچه رينت
depauperate , vt هه ژار دكت
depaupertion , n هه ژاركرن
depauperization , n بىَ هه ژاريكرن
depauperize , vt بىَ هه ژارى دكت
depend , vi باوه رى پىَ دكت خو ل سه ر دگرت
dependability , n باوه رياريتى
dependable , adj باوه ريار
dependableness , n مه رد ، باوه رياريتى
dependably , adv ب باوه ريارى
dependence , n پاشكويه تى،خو ل سه ر گرتن،پشت پيبه ستن،راپه رمون، باوه رى، متمانه، په رمون، هه مه ت، بن ده ستى ژيرده ستى
dependency , n هه مه ت، پاشكويه تى، خو ل سه ر گرتن
dependent , adj نانخوه ر ، ده ستدا
- covenant په يف يان به لينا مه رجكرى
- variable گوهورىَ ده ستدا
dependently , adv ب باوه رى
depersonalization,n نه كه سيكرن
depersonalize , vt نه كه سى دكت
dephosphorize , vt بىَ فوسفور دكت
dephosphorylate , vt بىَ فوسفور دكت
dephosporylation , n بىَ فوسفور كرن
depict , vt دنترينت،دنه قشينت،وينه دكت، رافه دكت
depicter , n رافه كه ر
depicting , n نتراندن
depiction , n نواندن
depicture , vt ئاشوپ دكت ، وينة دكت
depigmentation , n بىَ ره نگكرن
depilate , vt بىَ پرچ دكت، له دچرينت
depilated , a چركاندى ، بىَ پرچكرى ، له چراندى
depilating . n چركاندن ، رۆچكاندن
depilation , n رۆتكرن
depilatory , n رۆچكاندنى
deplane , vi , t دئيت خارىَ (ژ بالافرىَ) ، دئينت خارىَ (ژ بالافرىَ)
deplenish , vt ڤالادكت

depletable , adj كيمبار ، داوه شينبار
deplete , vt داوه شت ، كيم دكت ، ڤالادكت
depleted , adj داوه شى، كيمبويى
depleting , n داوه شين
depletion , n داوه شين‌نه مان، كيمكرن، ڤالاكرن
deplorable , adj بيزاردار
deplorableness , n بيزار دارى
deplorably , adv ب بيزار دارى
deplore , vt بيزارى ديار دكت
deplored , adj بيزارى دياركرى
deplorer , n بيزارى دياركه ر، بيزار يكه ر
deploring , n بيزاريكرن
deploringly , adv ب بيزارى
deploy , vt , i دگوهيزت ، به لاف دكت
deployable , adj گوهيزبار
deployment , n پىَ وه ربون ، گوهازتن ، به لافكرن
deplume , vt دله روچكينت ، روت دكت
deplumed , adj په ريتاندى ، رۆتكرى ، په ر وه شاندى، چركاندى، له روچكاندى
depluming , n رۆتكرن ، په روه شين ، په ر وه شاندن، رۆچكاندن ، چركاندن ، له رۆچكاندن، په ريتاندن، ده ركيشان
depolarizarion , n بىَ ته وه ره كرن
depolarize , vt بىَ ته وه ره دكت
depolarizer , n بىَ ته وه ره كه ر
depoliticize , vt نه راميارى دكت
depoly merization , n ژنكه كرن (پيكهاتى بين ساده)
depolymerize , vt ژنكه دكت (پيكهاتى بين ساده)
depone , vt گه واهـ دكت
deponed , adj گه واهيكرى
deponing , n گه واهيكرن
depopulate , vt بىَ خه لك دكت
depopulation , n بىَ خه لككرن
deport , vt سرگوم دكت ، دور دكت
deportable , adj سرگوندار
deportation , n ده ركرن ، دۆركرن ، سرگوم
deported , adj سرگونكرى،سرگومكرى،ده رئيخستى
deportee , adj ده رخستى ، مشه‌ختكرى ، ده ر ئيخستى
deportment , n ره فتار ، سنج ، ره وشت
deposal , n كه ڤاندن ، ئيخستن
depose , vt , i دكه ڤينت ، دئيخت
deposeable , adj كه ڤاندنبار ، ئيخستندار

deposed , adj که ڤاندی ، ئێخستی

deposing , n که ڤاندن، ئێخستن

deposit , n په ی ، تلپ ، سپارتن . سپارده ، بارمته ، که ل ، دانان ، گرێف

deposit , vt , i دسپێرت ، دادنت

depositary , n ئه مبار ، راسپێر

deposited , adj راسپێرکری

depositing , n سپارده ، داسپارتن

deposition , n داسپارتن ، سپارده ، راکرن

depositional , adj سپارده یی

depositor , n سپێره ر ، راکه ر

depository , n = depositary

depot , n که وار ، ئه مبار ، ده په

depravation , n بێ سنجکرن . رزین

deprave , vt درزت . بێ سنج دکت . خراب دکت

depraved , adj خراب ، بێ سنج ، رزی . چه په ل

depravedly , adv ب چه په لی

depravedness , n چه په لیتی

depravity , n قونه کی ، بێ سنجی . چه په لی ، خرابی ، حیزی

deprecate , vt بێزاری دیار دکت ، کێمدار دکت

deprecated , adj بێزار کری ، کێمدارکری

deprecating , n بێزارکرن . کێمدارکرن

deprecatingly , adv ب کێمکرنی (به ها)

deprecatory , adj کێمکرنی

depreciation , n فێز ، پاکودان . کێمکرن.(به هایێ پارا)

depredate , vt , i تالان دکت ، دشه لێنت

depredated , adj تالانکری

depredating , n تالانکرن

depredation . , n شه لاندن . تالانکرن ، شه لین

depredator , n تالانکه ر

depredatory , adj تالانکار

depress , vt دقه هرینت . دگفێشت . کوڤان دکت . لاواز دکت ، نزم دکت . مریتودکت

depressant , adj , n نزمکه ر ، متکه ر

depressible , adj په ستبار

depressed , adj په ست . دل گران ، قلوت . که ساس ، دامایی ، مروس ، مروز . مریتو . نه شاد، دلزار، گرفتار ، جانگران ، مروچ

depressing , adj , n سه رکز، قه هرو، کزوز، په ست. مه لول، قه هرین ، نزمان ، نزم ، خه م

depressingly , adv ب په ستی

depression , n سه رکزی، قلوتی، پرچوم ،دل ته نگ، دل گرتن ، مریتوبون، جانگرانی ، په ریشانی ، دل گرانی ، مه لولی ، توش ، چالایی ، ناهین ، نزمبون ، بێ بازاری ، گرژبون ، په ستی شایش ، داماین . خه مخوه ری

depressive , adj مریتو

depressor , n ماسولکه یا نزمکه ر

deprivation , n ده ست ته نگی ، هه ژاری ، ژێ ستاندن، هنداکرن

deprive , vt روت دکت ، ژێ دستینت

deprived , adj روتکری ، بێ به ش

depriving , n روتکرن

depth , n کوراتی، کوری ، کوراتی ، کورایی

- charge or bomb بومبایا کوراتی یێ (بۆ بن ئاڤێ ، نه مازه دژی نوقاران)

- meter کورپیڤ

- out of one's... کورتر کو یێ مروڤی بگه هتێ . نه شێت مژاده کێ تێبگه هت

depthless , adj قام ، بێ بن

depths , n ناخ

depurate , vt , i پاک دکت ، بژین دکت

depurative , adj , n بژینداری ، بژیندار

deputaion , n شاندن ، نوینه ر

depute , vt ڤه دشینت

deputed , adj ڤه شاندی

deputing , n ڤه شاندن

deputization , n نوینه رکرن ، نمینه نده رکرن

deputize , vt , i نوینه ری دکت ، نمینه نده ری دکت

deputized , adj نوینه رکری ، نمینه نده کری

deputizing , n نمینه نده ریکرن ، نوینه ریکرن

deputy , n بریکار ، نمینه نده ر ، شونگر ، نوینه ر، جیگر . جیدار ، جهگر

deputyship , n بریکاری، شونگرتن، جیگری، جیداری

deracinate , vt هه لدکێشت

deracinated , adkj هه لکێشایی

deracinating , n هه لکێشان

deracination , n بنه بر ، هه لکێشان

derail , vt , i ڤارێ دکت

derailment , n ڤاریکرن

derange , vt شه پرزه دکت ، شیلی دکت ، شاش دکت ، هاردکت

deranged , adj سه رگه ردان ، شاش ، هار
derangement , n شاشبون ، دیناتی ، هاربون
deranging , n شێتبون . سه رگه ر دانی
derate , vt (کرێ) کێم دکت
deration , n. کێمکرن
Derby , n پێشبه زی یا هه سپان ل بازێرێ داربی
derby , n کولاڤه ک ره ش گروڤر
derealization , n بێ را ستیبون
deregulate , vt بێ رێزک دکت
deregulation , n بێ رێزکبون
derelict , adj , n هێلشاندی، که تی ، چولکری ، کاڤل
dereliction , n هێلشاندن . ڤه راموش . چولبون ، پشت گوهکرن
derepress , vt چالاک دکتڤه
derepression , n چالاککرنڤه
deride , vt پێ دکه نت
derided , adj پێ که نادی ، پێ که نی
derider , n ترانه که ر
deriding , n پێ که نادن
deridingly , adv ب پێ که نینی
derigueur , adj باو . کێرهاتی
derisible , adj ترانه بار
derision , n ته ڤز . ڤه شمه ری ، پێ که نین
derisive , adj ترانه یی
derisively , adj ب ترانه یی
drisiveness , n ترانه ییتی
derisory , adj ترانه یی
derivable , adj دارشتنبار
derivation , n داتاشین ، ده رهینان ، لیگرتن . دار شتن ، دارشتنان
derivational , adj دارشتنی
derivative , adj, n گرته ، دارشتنی
derivatively , adv ب دار شتنی
derivativeness , n دارشتنیتی
derive , vt , i لێوه رگرت ، ژێ دگرت
derived , adj لێوه رگرتی
deriver , n لێوه رگر
deriving , n لێوه رگرتن
derm , n چه رم
derm (a) - پێشگره کو چه رمه
derma = dermis

dermabrasion , n چه رم ڤه ره نین (بۆ راکرنا پرزکان)
- derma پاشگره کو چه رمه یان نه ساخی یا چه رمی یه
dermal , adj چه رمی
dermat(o) - پێشگره کو چه رمه
dermatitis , n کولبونا چه رمی
dermatogen , n ته ڤنێ ده رڤه یێ سه ره تایی یێ هه له زی
dermatoglyphics , n چه رم نمونه زانی
dermatoid , adj چه رمی
dermapteran , n ته خلیت پێتک
dermatologic(al),adj پێوه ندیدارێ چه رمزانی
dermatologist , n چه رمزان
dermatology , n چه رمزانی
dermatophyte , n چه رمه قارچک
dermatosis , n نه خوشی یا چه رمی
dermestid , n ته خلیت کێز
dermis , n قاتێ هه ستیارێ چه رمی
dermotropic , adj چه رمخواز
dermoid , adj چه رمی
- cyst پورگێ چه رمی
derogate , vt نزم دبت ، دڕزت ، رسوا دکت
derogated , adj رسواکری
derogating , n رسواکرن
derogation , n ئاکار نزمبون ، رسوابون ، رسواکرن
derogative , adj رسوایی
derogatory , adj رسوایی
derrick ,n ئاڤاهی یا مێرتالی (ل سه ر چالا نه ڤتێ) ، دێریک
derring - do , n ئازایه تی
derringer , n ده بانجه یا بچووک
derris , n ته راش
dervish , n ڤه له نده ر ، ده رویش
-' s dance هه لاکه
desacralize , vt بێ سه رسروشتی دکت
desacralized , adj بێ سه رسروشتیکری
desacralizing , n بێ سه رسوشتیکرن
desalinate , vt بێ خوێ دکت
desalinated , adj بێ خوێکری
desalinating , n بێ خوێکرن
desalintion , n بێ خوێکرن
desalt , vt بێ خوێ دکت
desalter , n بێ خوێکه ر

descant , n , vi ئاواز ، دستزینت
descend , vi , t نشیف دبت
descendant (s) , n وه چه ، به ره ، بیچو ، دول ، تورین ، نفش ، نه فی ، توخم ، نه وی
descended , adj نزمبویی ، نشیفبویی ، داهاتی
descender , n نشیفکار
descendible(able), adj نشیفبار ، نشیفدار
descending , n په یابون، داکه تن . نشیفبون ، نزمبون ، نشیفی ، داهاتن ، هاتن خوار
- order رنکخستنا نشیف
descension , n نشیفبون
descent , n داکه تن ، خنیم . بنه ماله ، به روار ، بابک ، نشیف ، نشیفبون
describable , adj راڤه بار
describe , vt دتزینت ، وێنه دکت ، راڤه دکت
described , adj ناڤنیرکری ، راڤه کری
describer , n راڤه که ر
describing , n تزاندن ، راڤه کرن
descried , adj په یداکری
description , n سالخدان . ره وشکرن ، پیناسی ، . رێچک . نیشانه ، راڤه کرن ، سالوخ
descriptive , adj نیشانی ، راڤه دار
- analysis , n شیته لکرنا راڤه داری
descriptively , adj ب راڤه داری
descriptiveness , n راڤه داریتی
descriptor , n راڤه که ر (رێنیه ر)
descry , vt دبینت ، په یدا دکت
descrying , n په یداکرن
desecrate , vt (درا پیروز) پیس دکت
desecrated , adj پیسکری
desecrating , n پیسکرن
desecration , n پیسکرن
desegreg ate , vt , i بیْ جودایی دکت . تیکل دکت
desegregation , n بیْ جوداکرن ، تیکلکرن
deselect , vt ده ر دخت (شاگردی)
desentisization , n بیْ هشکرن
desentisize , vt بیْ هش دکت
desentisized , adj بیْ هشکری
desentisizer , n بیْ هشکه ر
desert , n , adj به ری ، بیابان ، چول . چولی
desert , vt , i ده ربه ده ر دبت . دره ڤت . فرار دبت (مه ڤال یان پارتی) دهیلت ، فرار دکت
deserted , adj فراربویی، نه پارد ، بیْ خوه دی ، چو لکری ، ره ڤی
deserter , n فرار
desertification , n سه حرابون . چولبون
desertion , n فراری
deserve , vt , i ستیله دبت ، به رکه ڤت
deserved , adj ستیله ، به رکه تی
deservedly , adv ب ستیله یی
deservedness , n ستیله بیتی
deserver , n ستیله
deserving , n شیاوستیلبه رکه تیشایان ، هێژا
desex , vt بیْ ره گه زدکت
desexualization , n بیْ زایه ند یان ره گه زکرن
desexualize , vt بیْ زایه نددکت
deshabille , n = dishabille
desiccant , adj , n زوها که ر
desiccate , vt زوها دکت
desiccated , adj زوهاکری
desiccating , n زوهاکرن
desiccation , n هشکاتی ، زوهاکرن
desiccative , adj زوهادار
desiccator , n زوهاکه ر
desiderata, pl . of desideratum
desiderate , vt هیڤی دکت
desiderated , adj (ئومیدکری) ، هیڤیکری
desiderating , n (ئومیدکرن) ، هیڤیکرن
desideration , n هیڤی
desiderative , adj هیڤیدار
desideratum , n ئاره زو . مه ره م ، نیاز
design , n , vt , i هیلکاری ، ته سم ، نه خشه کیشان ، پیلاندانان ، نه قش ، نه خشه ، نه خش دکت . نه قش دکت
designate , adj , vt ناڤکری ، ناڤ دکت (بز کاری)
designated , adj ناڤکری
designating , n ناڤکرن
designation , n دامه زراندن ، نیشان . ناڤ
designative , adj ناڤکری
designator , n ناڤکه ر
designatory , adj ناڤکه ری
designed , adj نه قشکری

designedly , adv — به مه لهه زی
designee , n — ناڤکری
designer , n — بریارکار ، نه قشکه ر ، نه قشه کێش
designing , n — نه قشکرن
designment , n — مه لهه زه
desilverize , vt — بێ زیڤ دکت
desipience , n — خریویی
desirability , n — خوازباریتی ، ڤیان
desirable , adj — خوازابار
desirably , adv — ب خوازایی
desire , n , vt , i — مه به ست ، ئاره زو ، دلخازی ، کام . دل هه بون ، داخواز ، ڤیان ، حه ز نیاز،هه وه س، پرگه ، ویستن، بژیاء قیم. مه ره ق . مه گیز ، خواستن ، بیز دڤێت ، دخوازت
desired , adj — خاستی ، ڤیایی ، داخوازکری
desirer , n — دلخاز ، خوازوک
desiring , n — خوازیار ، دلخوازی ، داخوازکه ر، ڤیتا
desirous , adj — دلخواز ، ڤیتا
desirously , adv — ب دلخوازی
desirousness , n — دلخوازیتی
desist , vi — ئیدی ناکت ، راوه ستت
desistance , n — راوه ستان (ئیدی ناکت)
desk , n — ته خته ، میز
deskman , n — میزکار . فه رمانبه ر ، میزڤان
desman , n — کوره مشکێ ئاڤی : جانه وه ره ک ئاڤی مه مکدار پێت خوه ر
desmid , n — که فز
desolate , adj — مروس . مریتو ، ویران ، چول ، هه ژار ، چولکری . کاڤل
desolate , vt — مریتو دکت ، چول دکت . دهه رفینت ، کاڤل دکت
desolated , adj — چولکری
desolately , adv — ب چولبونی
desolateness , n — چولبونیتی
desolater , n — چولکه . کاڤلکه ر
desolating , n — کاڤلکرن
desolatingly , adv — ب کاڤلی
desolation , n — هه رفین . کاڤلبون
desolator , n — کاڤلکه ر
desorb , vt — بێ مژین دکت
desorption , n — بێ مژینکرن
despair , n — بێ هیڤی

despair , vi — بێ هیڤی دبت
despairing , adj — بێزار ، بێ هیڤی ، نه چار
despairingly , adv — ب نه چاری
despatch , n = dispatch
desperado , n — بێ هیڤی‌بێزار ، نژده ڤان ، تاوانبار
desperate , adj — خوبان ، بێ هیڤی ، با ب ده ست ، نه چار
desperately , adv — ب بێ هیڤی
desperateness , n — بێ هیڤیتی
desperation , n — بێ هیڤیبون
despicability , n — کوتیتی
despicable , adj — کوتی ، چه په ل
despicableness , n — کوتیتی . چه په لیتی
despicably , adv — ب چه په لی ، ب کوتی
despiritualize , vt — نه گیانی دکت
despise , vt — کوت دکت ، نزم دکت
despised , adj — کوتکری
despisement , n — کوتیکرن
despiser , n — کوتیکه ر
despising , n — کوتیکرن
despite , n , prep — دژی ، سه رده ست ، مارزکی . زیان کێن ، هه رچه ند
despiteful , adj — کیندار ، مارزک
despitefully , adv — ب مارزکی
despitefulness , n — مارزکیتی
despiteous , adj — بێ دلوڤانی ، کیندار
despiteously , adv — ب کینداری
despoil , vt — تالان دکت ، دشه لینت
despoiled , adj — تالانکری ، شه لاندی
despoiler , n — تالانکه ر
despond , vi , n — دبزدهت . بێ هیڤی دبت ، بێزاربت، بێزاری ، بزدهین
despondence , n — بێ هیڤیبون
despondency , n — بێ هیڤیبون
despondent , adj — بێزار ، بێ هیڤی
despondently, adv — ب بێ هیڤی
despot , n — سته مکار ، زوردار ، کوته ک
despotic , adj — زورکا ر ، پیستور ، زوردار
despotically , adv — ب زورداری
despotism , n — زورایی ، سته مکاری
desquamate , vt — که لپک دکه فت
desquamated , adj — که لپک که تی
desquamating , n — که لپک که تن

desquamation , n که لپک که تن
dessert , n شرینی
- spoon که فچکێ شرینی یێ
destabilization, n خلوله کرن
destabilize , vt خلوله دکت
destain , vt پاقژ دکت (بویه)
destination , n دوماهی ، ئارمانج . قه ست
destine , vt دادمه زرینت
destined(for), adj ئارمانجکری ، به ریێ خودایی
destining , n ئارمانجکرن ، ته رخانکرن
destiny , n په شک فه له کـنه نی نفیس،چاره
نوس، چاره نفیس، پای ، به خت، چاره
destitute , adj ئاواره . هه ژاربده ربه ده ر، مشه خت
destituteness , n مشه ختیتی
destitution , n ده ست ته نگی.هه ژاری ، مشه ختبون
destroy , vt , i هلوه شینت . دپه لخینت . دفه لشینت
، دهه رفینت
destroyed , a خاپورکری، فه لشاندی ، روخاندی ،
په لخاندی، هه رفاندی، کافلکری، تار و مار
destroyer , n که شتی یا جه نگی ، کافلکه ر
destroying , n ویرانکرن . په لخاندن ، فه لشاندن .
هلوه شاندن . هه رفاندن
- angle فریشته یێ کوژ : ته خلیت کفارکێ
ژه هری یه
destruct , n شکاندنا موشه کی پشتی هافیتنێ
destructibility , n شکه ستنباری
destructible , adj شکه ستوک
destruction , n ویرانکرن ، فه لشین . په لخاندن ،
هه رفاندن. هه لوه شین، هلشین ،
روخاندن ، په لخین‌ویران ، ویرانبون ،
خاپورکرن ، روخین
destructionist , n کافلکه ر
destructive , adj ویرانکه ر
- distillation دلوپاندنا ویرانکه ر
destructively,adv ب ویرانکه ری
destructiveness,n ویرانکه ریتی
destructivity , n هه رفاندنیتی
desulphurization,n بێ کبریتکرن
desulphurize , vt بێ کبریت دکت
desulterily , adv ب بێ مه لهه زه
desulteriness , n بێ مه لهه زه یی
desultory , adj بێ ئارمانج، فه کری ، بێ مه لهه زه
desynonemize , vt بێ جیوکی دکت،بێ هه ف واتا دکت

detach , vt جودا دکت
detachability , n جوداباری
detachable , adj جودابار
detachably , adv ب جوداباری
detachedly , adv ب جودایی
detachedness , n جوداییتی
detached , adj جوداکری ، جیاوازکری
detaching , n فه رساندن
detachment , n په ل (فه شکه ر) ، جودابون ،
سه رخوبونا هێزێ
detail , n دریژی ، هوری
detailed , adj دریژی ، به ردریژ ، هور و دریژ
detailedly , adv ب دریژی
detailedness , n دریژیتی
detain , vt دگرت
detained , adj گرتی ، فه به ستی
detainee , adj گرتی
detaining , n فه به ستن ، گرتن
detect , vt سه ح دکت
detectibility , n سه حکرنباری
detectible , adj سه حکرنبار
detection , n سه حکرن
detective , n , adj سه حکه ر
detector , n سه حکه ر
detent , n گاسک
detente فه بون
detention , n فه به ستن
deter , vt ناهێلت
deterge , vt خاوێن دکت ، پاقژدکت
deterged , adj پاقژکری
detergency , n پاقژداریتی
detergent , n , adj خاوینکه ر ، پاقژکه ر
deterger , n پاقژکه ر
deterging , n پاقژکرن
deteriorate , vt , i دشه ولقت
deteriorated , adj شه ولقی
deteriorating , n شه ولقین
deterioration , n داته کان . شه ولقین . هاتن خوار
deteriorative , adj شه ولقدار
determinable , adj راده کرنبار
determinant , adj , n فه بر ، بریار
determinate , adj راده دار
determination , n راده کرن ، بریار ، فلین ، بریاردان

determinative , adj راده دار ، بڕیار ، ڤه بڕ
determine , vt , i راده دکت ، بڕیار ددت ، ڤه دبڕت
determined , adj بڕیار ، ڤه بڕ
determinism , n بێ ده ستی ، داوه ری
deterministic , adj راده ، ڤه بڕی ، بڕیاری
deterrability , n نه هێلانباری
deterrable , adj نه هێلانبار
deterred , adj نه هێلایی
deterrer , n نه هێل
deterrence , n گیروکرن ، ترساندن
deterrent , n به رهه لست ، گیرو ، ترس
deterring , n نه هێلان
detersive , adj پاقژ
detest , vt حه زناکت ، کین دکت ، نه ڤێت
detestable , adj سیکبون
detestableness , n نه ڤیانیتی سیکبونیتی
detestably , adv ب نه ڤیانی ، ب سیکبونی
detestation , n بیزکردن ، قێز ، کین ، نه ڤیان
detester , n کیندار ، نه ڤێ
dethrone , vt بێ ته خت دکت ، بێ تاج دکت
dethronement , n بێ ته ختکرن ، بێ تاجکرن
dethroner , n بێ تاجکه ر
detinue , n داخوازا ڤه گه راندنێ
detonability , n په قینباری ، ته قینباری
detonable , adj په قینبار
detonate , vt , i دپه قینت ، دپه قت
detonated , adj په قاندی
detonating , n په قاندن ، ته قاندن
- fuse فیوزا ته قاندنێ
detonator , n په قینکه ر
detour , n , vi , t ڤارێ ، رچه ، دزڤڕت . ڤارێ دکت .
ڤارێ دبت
detoxicant , n بێ ژه هر که ر
detoxicate , vt بێ ژه هر دکت
detoxicated , adj بێ ژه هرکری
detoxicating , n بێ ژه هرکرن
detoxication ,n بێ ژهر کرن
detoxification , n بێ ژه هرکرن
detoxified , adj بێ ژه هرکری
detoxify,vt=detoxicate (بێ ژه هردکت)
detoxifying , n بێ ژه هرکرن
detract , vt (هشێ) وێڤه دبت ، کێم دکت . ڤارێ
دکت
detraction , n (هش) وێڤه برن ، کێمکرن
detractive , adj ڤارێکری . کێمکا ر
detractively , adv ب ڤارێکرنی
detractory , adj ڤارێکری
detrain , vi , t دئینت خارێ (ژ شه مه نده فه رێ)،
دئێتە خارێ
detrainment , n هاتن خارێ
detribalization , n بێ هوزکرن
detribalize , vt بێ هوز دکت
detriment , n زیان ، ئازا ر
detrimental , adj زیاندار
detrimentally , adv ب زیانداری
detrital , adj چنیکی
detrition , n داڕزان . داوه رین . هه لوه ران
پرتکین ، هه لوه رین ، پچکین
detritus , n پرتک
detruck , vi , t دئینت خارێ ژ گوهێز و کێ ، دئێت
خارێ
deuce , n هه ر دو
deuced , adj , adv که مباخ
deut (o) - پێشگره کو دو وه م یان دووه مینه
deuterium , n دیوتریوم : هایدروجینا گران
deuteranopia , n ره نگکوره یی
deuterate , vt دیوتریوم دکت
deuterated , adj دیوتریومکری
deuterating , n دیوتریومکرن
deuteration , n دیوتریومکرن
deuterogamy , n ژن ئینان یان شوکرنا دووه م
deuteron , n دیوترون، ناڤکا گه ردیله یا دیوتریوم
deutoplasm , n زه رکا هێکێ
deutzia , n ته راشه ک خه ملاندنێ
devaluate , vt کێم به هادکت
devaluation , n به ها شکاندن ، نرخ شکاندن
devalue , vt نرخ دشکینت .به ها دشکینت ، کێم
به هادکت
devastate , vt وێران دکت
devastated , adj خاپور ، وێرانکری
devastating , n کاڤلکه ر
devastation , n رێخان ، هه رفین ، وێران ، کاڤلکرن
devastator , n کاڤلکه ر
develop , vt فره هـ دکت . ئاڤا دکت ، وه رار
دکتشین دکت، دچزرینت، دیاردکت،
دسه ردینت

developable , adj دیار دار، وه رار دار، چزردار شیندار
developed , adj هه یشه ت ، گه شنده کری ، ئاڤادان
ئاڤاکری، وه رار کری چزری شینکری
developer , adj ئاڤاکه ر ، دیارکه ر
developing , n پیشخستن
develop(e) ment , n سه ریدان ، سه ردین ، پیشخستن
شینکرن، شینیاک ، پلیخین ، گوهورین،
چزراندن، وه رار، ئاوه دان ، ئاڤادانی،
ئاڤاکرن ، ئاڤایی ، گورا نکاری
developmental,adj ئاڤاکرنی
developmentally,adv ب ئاڤاکرنی
devest = divest
deviance = deviancy لادان
deviant , adj ناسایی ، ئاوێزه ، لادایی
deviate , adj , n ناسایی ، لادان
deviate , vt , i ڤاریێ دبت ، لادت
deviated , adj لادایی
deviating , n لادان
deviation , n ڤارێبون ، لادان ، شه متاندن
deviationism , n لادانی
deviasionist , n لادانکار
device , n ریباز (تور) ، دروشم ، وێنه . ڤێن ،
نیاز ، ئامێر ، فێل ، داڤ ، ئامراز
devil , n , vt هاریکه ریێ جاپکه ری ، ئه هریمان ،
شه یتان ، تیژ ئالات (بهارات) دکت ،
دئه نرینت
-....and all هه ر تشتێ خراب
- ...a one نه یه ک
- ...' s own time سه رهاتی یان خه باتا تال
- the ...to pay ده ردێ مه زن (گران)
- to give the ... his due ماڤێ مروڤه کێ بدت
گه ریه د بت ژی
- to play the .... with دئێشینت ، خراب دکت
devilfish , n شه یتانێ ده ریایێ (جانه وه ره ک
ده ریایی)
devilish , adj به ، د شه یتان
devilishness , n شه یتانیتی
devilkin , n شه یتانک
devil(l) ed , adj تیژ ئالاتکری ، ئه نراندی
devil (l) ing , n تیژ ئالاتکرن ، ئه نراندن
devil - may - care , adj سه رکێش

devilism , n هوڤی . جه ریه زه ، به دی ، شه یتانی،
جادو
devilment , n کارێ شه یتانی ، به دی
devilry , n شه یتانی
- 's advocate پاریزه رێ شه یتانی(بۆ دوزا دوراندی)
- 's bones زار
- 's books کاغه زێن له یزتنێ
- 's doze=baker's dozen
- 'sfood cake کلوچا شه یتانی (تیژ چوکولایه)
deviltry , n شه یتانی
devilwood , n ته راشه که ئه مریکانی دار ره ق
devious , adj لاک ، دلخاپ . نه ئیکراست ، بادایی
لادایی ، خاپان ، چه‌ڤو
deviously , adv ب خاپانی
deviousness , n خاپانیتی
devisable , adj راسپێربار . داهێنبار
devise , n راسپێرکرن
devise , vt . i دادهێنت،راسپێردکت، چێد کت دئافرینت
devised , adj راسپێرکری . داهینا نکری
devising , n راسپێرکرن ، داهیناندن
devisee , n راسپیرکری
deviseer , n راسپیرکه ر
devitalization , n بێ چالاکیکرن . بێ ژیانکرن .
بێ گیانکرن .
devitalize , vt بێ ژیان دکت . بێ چالاکی دکت .
بێ گیان دکت
devitrifiable, adj بێ ته یسینکرنبار
devitrification, n بێ ته یسینکرن
devitrified , adv بێ ته یسینکری
devitrify , vt بێ ته یسین دکت
devocalize , vt بێ ده نگ دکت
devoice , vt بێ ده نگ دکت (بێ ژه ین ده نگی
دکت)
devoid , adj بێ
devoir , n رێزگرتن . رێز ، ئه رک
devolute , vt ئه ناڤنجی دکت . دگوهێزت . ده ڤه ری
دکت.

devolution, n کارداری یا ده له ری . گوهاستنا ده ستهه لاتی بیٚ

devolutionary, adj ده له ریکرنی

devolutionist, adj باوه رمه ندیٚ ده له ریکرنیٚ

devolve, vt (ژ پایته ختی بۆ ده له ریٚ) دگوهیٚزت

devote, vt ته رخان دکت . دانیت

devoted, adj دروستکار ، حه یران ، دلسوز

devotee, adj ده مارگیریٚ دینی ، ئالیگار

devotement, n ته رخانکرن . دلسوزبون ، دانان

devoting, n ته رخانکرن

devotion, n دانان ، به خته واری ، دلسوزی، ئولداری . دینداری

devotional, adj ئایینی . دانانی

devotionally, adv . ب ئایینی

devour, vt له دگه قزینت ، په ر یشان دکت ، دقرینت ، دخوت

devourer, n خوارا

devouring, adj, n چله ک

devout, adj ئاییندار ، پاک ، دلسوز

devoutly, adv ب ئاییندارى

devoutness, n ئاییندارى . قه له نده رى

dew, n, vt خونلو . ئالی . خو هـ . روندک . خوناف ، شه ونم ، خوناف دبت

- claw په نجا خوناف : په نجا هنده ک سه یانه کو چ ئه رک نینه

- drop دلوپا خونافیٚ

- fall که تنا خونافیٚ

- lap گوشتیٚ داهیلایی : (ل بن ستوییٚ چیلیٚ ئو سه یی، ئو سه ر گه وری یا مروفی)

- point پله یا خونافیٚ

- worm کرمیٚ خونافیٚ

dewan, n دیوان

dewar, n که موله (بۆ غازا ئافه کیکرى)

dewater, vt بیٚ ئاف دکت

dewberry, n تی خوناف

deworm, vt بیٚ کرم دکت (سه)

dewy, adj خونافی

dewy - eyed, adj زو باوه رکار . ساده

dexter, adj ده ست راست

dexterity, n شه هره زایی

dextrous, adj زیره ک . ده ست سفک

dextrously, adv ب شه هره زایی

dextrousness, n شه هره زاییتی

dextr(o) پیشگره کو راسته یان بۆ راستیٚ یه

dextral, adj راست

dextrin(e), n دیکسترین : ماده یه ک شرینزى ژ نشاییٚ دئیت ده ر

dextroglucose,n=dextrose

dextrorotation, n راست زفرین

dextrogyrate =dextrorotary, adj راست زفرى

dextrorse, adj = dextrorsal بلندیٚ پیچه کی(ژ چه پیٚ بۆراستیٚ)

dextrose, n شه کراترى

dharma, n ئه رکیٚ ئایینی ییٚ مروفی ، یاسایا خودایی

dhow, n گه می یا بابره کی

di پیشگره کو دوجارى یه

di abase, n که فره ک برکانى

diabetes, n شه کره، ده رد شه کر . شه کرمیز

diabetic, adj شه کر میزى

diabetogenic, adj به رهه مداریٚ شه کر میزیٚ

diablerie = diablery, n خیزفه دان ، جادو

diabolic(al), adj شه یتانى

diabolically, adv ب شه یتانى

diabolism, n شه یتان په رێسی ، جه ربه زه ، جادو . شه یتانیتی

diabolist, n شه یتانکار

diabolize, vt . شه یتانى دکت .

diabolized, adj شه یتانیکرى

diabolizing, n شه یتانیکرن

diabolo, n له یزتنا شه یتانى

diachronic, adj پیوه ندیداریٚ دیار ده یان (نه خاسمه زمانى)

diachronically, adv ب زمانى

diachronicness, n زمانیتی

diachrony, n (دیارده یا) زمانزانی

diacid, n ترشی یا بریتی ژ دو گه ر دیله ییٚن هایدروجینیٚ

diaconal, adj قه شه تی (شه ماس)

diaconate, n قه شه یاتی

diacritic(al), adj دیار

diadelphous, adj دو برایی

diadem, n تاج

dia dromous , adj کوچه٠ری ناڵبه را ناڤا زه لال ئو
شورافیدا
diaereals , n (pl . ses) نیشانا(..) ل سه ر تیپا دووه ما
بزوین کو برگه یه ک سه ر ب خویه
diaeresis , n نیشانا (...) ل سه ر تیپا بزوین بۆ بێژه
یا تێڵه ل
diagenesis , n پێکها تێله یاپارچه یان (بۆ به رهه مێ نۆ)
diageotropism , n وه رارا گوشه راست (به رامبه رێ
رێزا کێشێ)
diagnose , vt , i دیار دکت ، دناست
diagnosis , n ئێش ناسین ، دیار کرن
diagnostic(al) , adj , n ناسینی
diagnostician , n ده ریناس
diagonal , adj تیره کی ، لاداو . لادایی . لاره هێل
diagonalize , vt رێزکێ تیره کی دکت (ژ ژێری یا
چه پێ بۆ ژێری یاراستێ)
diagonalized , adj رێزک تیره کیکری
diagonalizing , n رێزک تیره کیکرن
diagonally , adv ب تیره کی
diagram , n , vt نه خشه ک ، نه قشه ، نه قشه دکت
diagrammatic(al) , adj مه لهه زی . نه قشه یی
diagram(m)ed , adj نه قشه کری
diagram (m)ing , n نه قشه کرن
diagraph , n نه خشه
dial , n ده مژمێرێ رۆژه کی ، ڤاونک
dial , vt دزڤرینت(ده رزیکێ یان نمره یا
ته له فونێ)
- tone , n (دوربهیسیی) نیشانا هێل ڤه کرنێ ،
نیشانا ته کارکرنێ
dialect , n زاراوده ڤوکـزار زاراڤـشێوه ، شێوه
- geography ته رینگاری یا زمانی
dialectal , adj زاراوی ، زاراڤی . هه ڤ خستنی . ل
هه ڤدانی
dialectally , adv ب زاراوی ، ب زاراڤی ، زاراڤی یه کی
dialectic , n ل هه ڤدانی ، ل هه ڤدان . هه ڤ خستن
dialectical materialism , n مادی یا به رهه ڤدانی
dialectician , n زاراڤزان ، به رهه ڤدانزان ، ژێربێژزان
dialectics , n زاراڤزانی ، ژێربێژزانی
dialectolgist , n زاراڤزان
dialectology , n زاراڤزانی
dial(l) ed , adj زڤراندی
dial(l)er , n زڤرینکار
dial(l) ing , n زڤراندن

dialogic , adj ئاخفتنی ، به رهه ڤدانی
dialogist , n ئاخفتنکه ر، به رهه ڤدان نڤیس،به ر
هه ڤدانکه ر
dialogue , n هه ڤ ئاخفتن،دوقولی . به رهه ڤدان،
دو - ئاخفتنی ، لێک ڤه گه رین
dialogue , vt به رهه ڤدان دکت
dialogued , adj به رهه ڤدانکری
dialoguing , n به رهه ڤدانکرن
dialysis , n جوداکرنا په رده یی
dialyticl , adj په رده جوداکری
dialyze , vt . i (په رده یی) جودا دکت
dialyzed , adj (په رده یی) جوداکری
dialyzing , n (په رده یی) جوداکرن
diamagnet , n مه گنه تیز نه خواز
diamagnetic , adj مه گنه تیزی یا لا واز
diamagnetism , n مه گنه تیزی یا لاواز
diameter , n تیره یا چه مه ره ، تیره ی ، باز نه،
رێس ، تیره یا بازنی ، نه شکێل ،
میل ، تیره ک ، تیره
- of a circle میلێ چفز ، تیره یا چه مه ره
diametral , adj نه شکێلی
diametrally , adv ب نه شکێلی
diametric(al) , adj نه شکێلی
di - amid , n پێکهایی یا بریتی ژ دو گروپێن
نه میدو
diamine , n دایامین ، دونه مین
diamond , n, a , vt در ، نه لماس در دکت،نه لماس دکت
- back نه خلیت ماره
- jubilee بیرهاتنا نه لماسی : بورینا (٦٠) یان
(٧٥) سال ل سه ر شوکر نێرا
- terrapin نه خلیت کیسه له
- wedding بورینا ٦٠ یان ٧٥ سال ل سه ر ژن
- ئانینێ ، یان شوکرنێ
Diana , n خودایا هه یڤ ئو ده هبه یان ل نک
رومانان
diandrous , adj دو نێرک
dianthus , n قه ره نفل ، مێخه ک
diapason , n هه ڤ ئاواز
diaper, n په رێک ... ده رپێ بۆ ساڤایان
diaper , vt دخه ملینت (ب په روکی)
diapered , adj خه ملاندی
diapering , n خه ملاندن
diaphaneity , n رۆنه نکی

diaphanous , adj روونْ ، رۆشه ن ، رۆنه نک

diaphanously , adv ب رۆنه نکی ، ب رۆشه نی

diaphanousness , n رۆنه نکیتی

diaphoresis , n خوهـ

diaphoretic , adj خوهدانکه ر

diaphragm , n پارخان . پارهان ، پنچک . په رده یا ناڤبریْ ، په رده

- pump هلمژا په رده یی

diaphragmatic , adj په رده یی

- respir ation بێهن کێشانا ل ریْ یا په رده یا ناڤبریْ

diaphysis , n شڤا هه ستی یێ دریژ

diapir , n پێچا که ڤریْ دژ نشیڤ (سه رنه ڤراز)

diapositive , n وێنه یێ روهن

diapsid , n پێوه ندیداریْ خشوکان ، خشوکی

diarchy , n دوفه رمانره وایی

diarist , n بیرنڤیسیْ رۆژانه . بیرنڤیس . بیرنامه ڤان

diarize , vt بیرنڤیسیت

diarrhea(rea) , n هناڤ ئێش . پژک . ڤژک . هناڤچون . زکچون . ڤیژ

diarrheal , adj زکچونی

diarthrosis , n حلی موڤک

diary , n رۆژنامه ، بیرنامه

Diaspora, n جهی بێن دەربەدەر ، مشه ختی یا جهی یان

diaspore , n داپاسپور : هایدروکسیدیْ ئه لومنیوم

diastase , n داپاستێز : هه ڤیر ترشه کو نشاییْ دکت شه کر

diastatic , adj دایا ستێزی نه خاسمه گوهێریْ نشایی بۆ شه کریْ

diaster , n جه مسه ربون

diastral , adj جه مسه ریونی

diastole , n دریژکرن ، دل ڤره هبون

diastrophic , adj کرێتکرنی

diastrophism , n کرێتکرنی تی : (کرداری یا کرێتکرنیْ کو که لیکیْ زه مینیْ دگوهۆرت ئو قاره و چیایان په یدادکت)

diathermacy,n تیراچونا تیرێژا گه رمی یێ

diathermic,adj=diathermanous تیراچونا ترێژا گه رمی

diathermy , n گه رم - چاره کرن

diathesis , n نه ساخباری (له ش)

diathetic , adj نه ساخبار

diatom , n که ڤزا رۆیاریْ یان ده ریایی هور یه ک خانه

diatomaceous , adj پێوه ندیداریْ که ڤزا هورا یه ک خانه

diatomic , adj دو گه ردیله یی

diatonic scale پێسترکا ئاوازی یا مه زیقه یی

diatribe , n ره خنه یا دژوار . گوتارا دژوار

diatropism , n پانبون خوازی

diazepam , n ده رمانه ک هه دارکه ر

dib , vi (هێدی) نوقی دکت (تملوکی) بۆ گرتنا ماسی یان

dibasic , adj دوتفت ، دو بنک

dibber , n کوله ک

dibble , n , vt . i کوله ک ، دکولت

dibranchiate , adj دو دفن

dice , n , vt زار ، قوماریْ دکت ب زاریْ . دئوریێت .زاریْ دهاڤێت

- no ... بیْ ئه وش

di ced ,adj زار دوراندی

dicentra , n دو رکێب : گیایه ک گولدار

dichasial , adj دو چق

dichlamydeous , adj په ر به ردایی

dicephalous , adj دوسه ر

dicer , n قومارچی

dicey , adj نه به رێن ، شه روه‌ی

dichondra , n گیایێن په کسانه که ریْ

dichotic , adj پێوه ندیداریْ بهیستنا تێڤه‌لا هه ر دو گوهان

dichotically , adv ب بهیستنا تێڤه ل

dichotomize , vt دو به ش دکت

dichotomized , adj دو به شکری

dichotomizing , n دوبه شکرن

dichotomous , adj دو به ش ، دو به ر

dichotomy , n دو چقی تی . دو به ری تی . دو به شی تی

dichroic , adj دوره نگ

dichroism , n دوره نگی

dichromat , n کوره یێ دو ره نگ

dichromate,n = bichromate (دو ره نگ)

dichromatic , adj دو ره نگی

dichromatism , n دو ره نگی تی
dichroscope , n ره نگ پیف
dicing , n زار دوراندن
dickcissel , n چوچکا ره شا باشورا ئه مریکا
dickens , n شه یتان
dicker , n, vi , t بازار، دوزده (ده رزه ن)، ده هـ، بازار دکت ، پیک دگوهورت
dickered , adj بازارکری
dickering , n بازارکرن
dickey , n = dicky رونشته ک . بالنده یه ک بچوک . مه لیتک
Dick test , n ئه زمونا به رگری یا له شی دژی سوره تایێ
diclinous , adj ره گه ز جودا
dicotyledonous , adj دو کاکل
dicratic , adj دو لیدان
dicrotism , n دو پرته پرتی
dictaphone, n ده نگ تومارکه ر
dictate , n , vi , t له که تن ، له دکه تینت
dictated , adj له که تاندی ، له کتاندی
dictating , n له که تاندن
dictation , n رینفیس . له کتاندن . له که تن
- rules رینوس، رینفیس
dictator , n زوردار
dictatorial , adj زورداره
dictatorially , adj ب زورداری
dictatorialness , n زورداریتی
dictatorship , n زورداری
- of proletaria زورداری یا پرولیتاریا (پاله یان)
diction , n رێباز
dictional , adj رێبازی
dictionally , adv ب رێبازی
dictionary , n فه رهه نگ ، قاموس .
dictograph , n دزور دز . دزور نفیس
dictum , n گوتنا له بر ، په ند
dicyclic , adj دو چه رخ
did (p of do) کر ، کرد
didact , n مروڤێ هینکه ر
didactic , adj هینکرنی
didactical , adj هینکرنی
didactically , adv ب هینکرنی
didacticism , n هینکرنیتی
didactics , n هینکرنزانی
didactyl , didactylous , adj دو تل
didapper , n = dabchick
diddle , vi , t (له وه شینی) دلفت یان دبورینت ، دخاپینت
diddled , adj خاپاندی
diddler , n فیلباز ، خاپین
didelphic , adj دو هه فالوک ، دو مالبچوک
didymium میرتاله ک قه تلازه
didymous , adj جینمک
didynamous , adj دو جوتی
die , vt , i دمرت، لاساردبت ، بیری دکت
- never say .... چیز نه که ! سست نه به !
- to .....away نامینت
-to .... down له دمرت ، سست دبت ، لاوازدبت
- to.....hard خه باتا دژوار دکت
- to .....game ئازا دمرت
- to ....in harness ل کاریدا دمرت
- to ....in one's bed دمرت نائ تفیناندا بێ لیدان ئو بێ کوشتن
- to ...in one's boots or shoes ب هه لکه تنێ دمرت
- to ...with one's shoe's on ب هه لکه تنێ دمرت
- to ...off بشکوژ دمرن (یه ک ل دوڤ یه ک)
- to .....out نامینت
die , n قالب ، به خت ، زار
died , (p of die) زنگری ، مر
diehard , n به رگرێ رکدار
dielectric , adj نه گه هینێ که هره بی ، نه گه هین
diencephalon , n مه ژی یێ نافی
diesel , n دیزل ، مه کینه
- engine بزوینا دیزل ، مه کینه یا دیزل
dieselize , vt ب دیزل دکت
diesinker , n قالب کوله ر
diesis , n = double dagger دو خه نجه ر
diestock , n ده ستکێ دریژکرنا لوله یی

diet , n , vt , i پاریز ، به هریز ، پاریز دگرت
dietary , n , adj په هریزی
dieter , n په هریزکار
dietetic , n خوراکی
dietetics , n خوراکیزانی ، پاریزکی
dieting , n پاریز
dietitian , n (also : diatician) خور اکزان
differ , vi تیڤه ل دبت ,جیاواز دبت
differed , adj تیڤه لبویی
difference , n جیاوازی ، جودا ، تیڤه لی
- of opinion گ لش
different , n بینجگه . جودا . جیا ، جیاواز ,تیڤه ل
differentia , n دیار ، جودایی
differential , n هه ڤیازی،جیاوازی، تیڤه لی، دیار، شیکار
- coefficient هاوکولکه یێ هه ڤیازی
- duties باجێن گومرکی یێن هه ڤیازی
- gear گێرا هه ڤیازی
differentially , adv ب شیکاری . ب تیڤه لی
differential rate , n کریێ یا هه ڤیازی
differentiate , vt , i شیکاری دکت . تیڤه ل دکت
differentiated , adj تیڤه لکری
differentiating , n تیڤه لکرن
differentiation , n جوداکاری ، جیاکاری
differing , n تیڤه لبون
difficile , adj رکدار
difficult , adj چه تین ,سه خت، زه حمت
difficulty , n چه تینی . ئاسته نگی ، ته نگژین . ته نگافی . دژواری . زه حمه تی ئاسته نگ ، ته گه ره ، ته سته م
diffidence , n هه دی ، خو بێ باوه ری ، شه رمی
diffident , adj هه دیکار ، خو بێ باوه ر
diffidently , adv ب هه دیکاری
diffluence , vt دو ریێ دبت ، شل دبت
diffract , vt ڤه دبه یت ، لادبت (روناهی)
diffraction , n لادان
diffractive , adj لادانی
diffuse , vt , i به ره سینت . به لاڤ دکت
diffused , adj به لاڤکری
- lighting روناهی یا به لاڤکری
diffusely , adv ب به لاڤی
diffuseness , n به لاڤیتی
diffuser , n به لاڤه رک
diffusible , adj به لاڤبار
diffusing , n به لاڤکرن
diffusion , n به رتبون . به لاڤبون ، به لاڤکرن . به ره ساندن
diffusional , adj به لاڤی
diffusionist , n به لاڤزان (مروڤزانی)
diffusive , adj به لاڤدار
diffusively , adv ب به لاڤی
diffusiveness , n به لاڤیتی
diffusivity , n به لاڤیتی
difunctional , adj پیڤه نەیداریێ پێکهاتی یا دو دری یا گه ردی کو چالاکن
dig , n , vt کولین ، حه واندن ، دکولت
- to ...in به رگری دکت ، چه په ران دکولت بۆ به ره ڤانی یێ
- to ..oneself in چه په ر دکولت بۆ پاراستنێ ، به ریێ شه ری به رنادت
- to have a ... at تیبینی یا ترانه دکت
digamy,n=(deuterogamy) دو ژنی
digastric , adj دو زک
digenesis , n دو زاینی (ره گه زی نو نه ره گه زی)
digest , vt , i , n دگڤیرت ، گڤیرین
digestant , n گڤیرکه ر
digested , adj گڤیرایی ، گڤیراندی
digester , n گڤیرکه ر
digestibility , n گڤیرباری
digestible , adj گڤیربار
digestion , n ده هاندن . هه رس . گڤیرتن . گڤیرین . گڤیراندن
digestive , adj , n گڤیردار
digger , n کوله ر ، ره ویژه ک ، کوله ک
- wasp زلکیتک
digging , n داکولین . کولین . ره ویتن ، ره ویشتن . کولان
diggings , n , (pl) ژورا کریێ ، کانزا
digit , n نمره . ره نوس ، ژماره . هه ژمارا ژ ده هێ کیمتر ، په نجه
digital , adj . n په نجه کی
digitalize , vt په نجه کی دکت
digitalized , adj په نجه کیکری

digitalizing , n به نجه کیکرن
digitally , adv ب به نجه کی
digitate , adj تلدار ، تلی ، به نجه کی
digitately , adv ب به نجه کی
digiti - پیشگره کو تله
digitiform , adj تلی
digitigrade , adj , n تلی ، جانه وه رئ ل سه ر تلان دچت (وه ک سه یان ئو کتکان)
digitization , n به نجه کیکرن
digitize , vt به نجه کی دکت
digitizing , n به نجه کیکرن
dignified , adj رِزمه تکری . رِزمه تدار . شکودار
dignify , vt رِزمه ت دکت
dignifying , n رِزمه تکرن
dignitary , n ده مراست . رِزدار . رِزسپی ، ریسپی . گرگره ک
dignity ,n سه نگ . قه در . شکو . رِزمه ت . شیواز . گرانی . رِزمه تی
digraph , n دو تیپین یه ک ده نگ ، دو تیپ
digraphic , adj پیوه ندیداریْ دو تیپین یه ک ده نگ
digraphically,adv ب دو تیپین یه ک ده نگ
digress , vi پیله دچت
digression , n پیله چون
digressionally,adv پیله چونی
digressive , adj پیله چوندار
digressively, adv ب پیله چونداری
digressiveness, n پیله چونداریتی
dihedral , adj , n جوت ، جوتی
- angle گوشه یا جوت
dik - dik , n ئاسکه ک ئه فریقایی
dike(dyke), n , vt ئاف به ندسکر، سکردکت ، به نددکت.
diked , adj به ربه ستکری ، سکرکری
diking , n سکرکرن
dik - tat , n فه رمان
dilacerate , vt زڤار دکت ، زڤار زڤار دکت ، پارچه پارچه دکت ، تیتک دکت
dilapidate , vt , i ویران دبت ، ویران دکت ، دهه رفت ، دهه رفینت ، خراب دکت
dilapidated , adj رِزی ، رِزوک ، روخاندی ، هه رفاندی ویرانکری
dilapidating , n کاڤلبون
dilapidation , n روخاندن ، ویرانکرن . هه رفاندن ، خرابکرن

dilatability , n فره هداری ، دریژداری
dilatable , adj دریژکری ، فره هدار
dilatancy , n خه ستیتی
dilatant , adj خه ست
dilatation , n کشان ، دریژبون ، دریژه کیشان
dilate , vt , i دریژ دکت ، قه نج راڤه دکت
dilated , adj دریژ کری (ئاخفتن)
dilating , n رادان ، دریژکرن
dilation , n دریژکرن ، کشان
dilatometer , n دریژبونا گه رمی پیڤ . دریژی پیڤ
dilator , n دریژکه ر
dilatory , adj گیرودار
dilemma , n تیگیرانه ، ته نگافی . شاشمان
dilettante , adj , n هونه ر خوازایی ، خولیایی
dilettantish , adj پچه کیْ خولیایی
dilettantly , adv ب خولیایی
diligence , n خه بات ، قوچاخی ، بزاڤ
diligent , adj خه باتکه ر ، قوچاخ ، بزاڤکه ر
diligently , adv ب بزاڤی
dill , n هه له زه ک ئالاتی یه ، شویت
dilly , n نایاب
dilly - dally , vi دو دلی دکت
diluent , adj , n روهنکه ر
dilute , vt , n روهن ، روهن دکت (ئاڤه کی)
diluted , adj روهنکری ، ترینگ
diluting , n روهنکرن
dilution , n روهنکرن
diluvial , adj ئاڤ رابونی ، له هیدار
diluvium , n نیشتنا له هی یئ
dim , vt , i ته لخ دکت ، تاری دبت ، تاری دکت
dim , adj کز ، ته لخ ، خرپو . نزم . لاواز ، ئالوز ، شیلی ، تاری
- sighted شه ڤ کورک
dime , n پچه ک پاره، ده هه کی یا دولا ری
dimension , vt , n دورایی، مه زنی، دوری ،دوری دکت
- measure دورپیڤ

dimensional , adj دوری
dimensionality , n دوریتی ، دوراییتی
dimensionally , adv ب دوری
dimensioned , adj دوریکری
dimensioning , n دور یکرن
dimensionless , adj بێ دوری
dimeric , adj جوت
dimerous , adj جوت ، دو پارچه یی
dimeter , n ریزه ک هوزانا دوپێ پیڤایی
dimidate , vt , adj نیڤ دکت ، نیڤکری
diminish , vt , i به ره ش دکت. کێم دکت . کێم دبت
diminishable , adj کێمبار
diminished , adj به ره شکری ، کێمبویی
diminishing , n به ره شکرن ، کێمکرن
diminishment , n کێمبون
diminuendo,n , adj = decrescendo
diminution , n کێمکرن ، کێمبون
diminutive , adj,n گه له ک بچوک . هوری ، هور
diminutively , adv ب هوری
diminutiveness , n هوریتی
dimissory , adj شاندی
dimity , n به روکه‌ک په مبو ته نکه
dimly , adv ب ته لخی
dimmable , adj ته لخبار
dimmed , adj (روناهی) کێمکری
dimmer , n تاریکه ر
dimming , n تاریکرن ، نزمکرن (روناهی)
dimness , n تاریتی
dimorphic , n دو شکلی
dimorphism , n دو شکلیتی
dimorphous , adj دوبه‌لوری
dimout , n هینکرنا پارچه کی
dimple , vt , n پرزک دبت ، پرزک
dimpled , adj پرزکبویی
dimpling , n پرزکبون
dimply , adj پرزکی
dimwit , n خرپو
dimwitted , adj گه وج . گه لهو ، خرپو
dimwittedly , adv ب گه وجی
dim- wittedness , n گه وجیتی

din , n گاله کوت ، قیر وقیژ ، گرنیچ، قیر و قیدژ دکت
dinar , n دینار
dine , vt فراڤینێ دخوت ، شیڤێ دخوت
dined , adj فراڤین خواری
diner , n شیڤ خوه ر ، فراڤین خوه ر
dinette , n ژورا بچوکا خوارنێ
dining , n شیڤ خوارن ، فراڤین خوارن
- fork چه ته ل ، ملیبوک
- party له خوه ندن
- room ژورا خوارنێ ، ناشخانه
- table سفره ، خوان
ding , vi , t , n زه نگل لیدت ، ده نگێ زه نگلێ
ding dong , n , vt زه نگی ، ده نگێ زه نگلێ ، گه ره دژوار ، زه نگل لیدت
dinge , n به که میتی
dinghy , n به له ما سڤک
dingily , adv ب به له نگازی
dinginess , n به له نگازیتی ، پیساتی
dingle , n دول ، نهال (بچوک ، کۆر ئو تیژ سیبه ر)
dingo , n ته خلیت سه یه
dingus , n تشتێ ناف ژبیرکری
dingy , n پیس ، پیتی ، تازه ، سپیچولک
dining car , n مه لکێش ، عه ره بانه یا خوارنێ
dink(e)y , n کێشدارا بچوک
dinky , adj تازه ، لاو
dinned , adj قیروقیژکری
dinner , n له خوه ندن، تێشت ، شیڤ ، فراڤین
- coat or jacket , n جلێن شه ڤ بوهێرکێ
--wagon عه ره بانه یا خوارنێ (مه لکێش)
dinning , n قیروقیژکرن
dinoceras , n دینوسێراس : جانه وه ره ک مه زن نه مایی
dinosaur , n دینوسور
dinosaurian , adj دینوسوری
dinothere , n جانه وه ره ک مه مکدار نه مایی (وه ک فیلی)
dint , n , vt کۆرک ، هێز ، کۆردکت
diocesan , n مه تران
diocese , n ده ڤه را مه ترانی
diode , n سه رده ڤکێ دووانه
dioecious , adj ره گه ز جودا (نێر ئو مێ)

Dionysus , n دایونیسوس : خودایێ مه یێ ل نک گریکان
diopside , n دایوپساید : پایروکسینه ک بریتی یه ژ سلیکاتێن کالسیوم ئو مه گنسیوم
diopter , n یه که یا پیڤانا خورتی یان هێزا نیسکه یێ
dioptric , adj شکه ستی یا روناهی
dioptrics , n روناهی شکه ستن زانی
diorama , n وێنه کو مروڤ ژ کونا دیواریێ ژورا تاری دبینت
dioptomie , n چاڤ لادان پیڤ
diorite , n که ڤریێ برکانی یێ پرتکی
dioxide , n ئوکسیدێ دووه مێ کاربونی
dip , n , vt , i نوقی، نوقی دبت ، تێدهلینت
diphase , adj دو قوناغ (دو کوچه)
diphosgene , n دایفوسجین : غازه ک ژه هری یه
diphosphate , n فوسفیته ک بریتی یه ژ دو گروپێن فوسفیتی
diphtheria , n وه ناڤ ، قوریه قه ، دو شاخه
diphtheritic , adj قوریه قه یی
diphthong , n جوته بزوه ن
diphthongization , n جوته بزوه نکرن
diphthongize, vt, i جوته بزوه ن دکت
diphthongized, adj جوته زوه نکری
diph thongizing, n جوته بزوه نکرن
diphy (o)- پێشگره کو جوته
diphyletic , adj دو رهـ
diploma دیپلوم ، باوه رنامه
diphilious , adj دو به لگ
diphydont , adj دو ددان
dipl(o) - پێشگره کو جوته، دو جاری یه، دووانه یه
diplegia , n شه هتی یا ئه ندامێن به را مبه رێن هه ر دو لایێن له شی
diplex , adj دو نیشانه
diplodocus , n دینوسوریێ گیا خوه ر
diplococus , n جوته به کتریا (قا لککری)
diplodocus , n دینوسوریێ مه زنێ گیاخوه ریێ کولورادو ئو وایومینگ
diploid , adj , n. دو جاری (خانه یا بویه)
diplomacy, n دیپلوماسی تی
diplomat , n دیپلوم ، باوه رنامه
diplomat , n دیپلوماسی ، دیپلومات

diplomatic , adj دیپلوماسی
- body or corps ده سته کا دیپلوماسی
- mission شاندنا دیپلوماسی
diplomate , n دیپلومدار
diplomatist , adj , n. دیپلوماسی
diplopia , n دو دیتن . جوت دیتن
diplopod , n هه زار پێ
diplosis , n چه ند جاره بون : (خانه یا بویه)
dipnoan , adj , n پیزه ندیداریێ ماسی یا دو هه ناسه
dipolar , adj دو ته وه ره یی
dipole , n دو ته وه ره بون
dipped , adj نوقیبویی ، تێهلاندی
dipper , n بالنده یا نوقار، کلیلا نزمکرنا روناهی یێ، مقس، موچک، مومقان . هه شقان
dipping (into), n تێهلینان ، نوقیبون
dipping needle, n ده رزیێ یا خوه هری یا مه گنه تیزی
dipsomania , n مه ستداری ، مه ی خوازی
dipsomaniac , n مه ستی ، ڤه خوار
dipsomaniacal , adj ڤه خواری (مه ی)
dipstick , n دارکێ کوری یێ
dipteral , adj دو ریز کاریته
dipteron , adj دو بال ، دو چه نگ
dipterous , adj دوچه نگی ، دو بالی
diptych , n دو ده پ
diquat , n گیا کوژه ک خورته
dirdum , n گله یی . گازنده
dire , adj ئیشین ، دژوار ، بزدهین
direct , vt , i کارداری دکت . فه رمان دکت . ئاڤنیشان دکت . رێبه ری دکت نیشاددت
direct , adj , adv راست . راسته رێ . راسته راست . به کسه ر ، ئێکسه ر ، یه کراست
- object لێکه رێ یه کراست
- proportion , n رێژه یا یه کراست
directed , adj رێبه ریکری ، ده رهێنه رکری
directedness , n ئاراسته بیتی
directing , n ئاراسته کردن ، ئاراسته

[redacted] , n	رێگە، سیلە، ئاراستە، فە رمان، کارداری، رێکار، ئێکراستی، سە مە ت، بە ر قە ست، دە رهێنان (سینە مە) ، رێزە و
[redacted] , adj	ئارستە یی
[redacted]	هە وایی یا ئاراستە یی
[redacted]	نیشانکە را ئاراستە یی
[redacted]y , adj	ب ئاراستە یی
[redacted]s , n	کارداری ، ئاموژگاری
[redacted] —	هە ر شە ش بە ر (چە پ، راست، ژێر، ئەو پێش، پاش)
[redacted]e , adj	کارداری
[redacted]s , n	کارداری ، ئاموژ گاری
[redacted]y , n	ئاراستە بیتی
[redacted]ly , adv	راستە وانە . راستە یی، یە کسە ر
[redacted]ess , n	ئێکسە ریتی
[redacted]r , n	دە رهێنن، کارگێر. سە رە ک، سە روە ر، سە رکارێگە رینە ندە . کاردار، رێبە ر
[redacted]ate , n	بە رێوە بە ریتی ، کارگێری ، رێبە ری . کارداری
[redacted]ectorial , adj	رێبە ری ، کارداری
[redacted]ectory , adj , n	رابە ر ، رێبە رنامە
[redacted]ectress , n	کاردار (ژن)
[redacted]ectrix , n	رێبە ر
[redacted]ect tax , n	باجا ئێکسە ر
[redacted]eful , adj	دژوار دار
[redacted]efully , adv	ب بزدهێنی
[redacted]ely , adv	ب بزدهێنی
[redacted]eness , n	بزدهێنینی
[redacted]ge , n	ئاوازا مریتو شینتنامە
[redacted]igible , adj	رێبە ردار
[redacted]iment , vt	پوچ دکت
[redacted]k , n , vt	(قە مە)قامە. خە نجە ر، خە نجە ر لێندت
[redacted]t , n	چلک ، قریژایی، قریژاتی، قریژ، چە لکی گە مار ، ئاخ . چە لک ، پیساتی ، پیسی ، قلێر . گە ماری
- cheap	بیقام ئە رزان
dirtied , adj	پیسکری
dirtily , adv	ب پیسی
dirtiness , n	مرداری ، پیسی . پیسیتی
dirty , n , vt	دوژین . گە ماری ، قریژی ، چە پە ل سفتو ، ریژن ، پیس ، نە پاک ، چرکین . قردار ، دژێن ، پیس دکت

dirty clothes	بە رشو
dirtying , n	پیسکرن
dirty tongued	زمان پیس
dis -	پێشگرە کو دژە ، نە یە
disability , n	نە شیان
disable , vt	لاواز دکت ، نە شیایی دکت
disabled , adj	نە شیا
disablement , n	نە شیانیتی
disabling , n	نە شیاکرن
disabuse , vt	رزگار دکت (ژچە وتی بێ) . هێن دکت
disaccord , vi , n	پێک نائێت، لیکە تن، پێک نە هاتن ، دو بە ری
disaccustom , vt	رزگار دکت (ژ نە ریتی بێ)
disadvantage , n , vt	بێ تە وش. بێ هاتل، زیان، بێ سودە، دنێشینت ، زیانێ دکت
disadvantaged , adj	هە ژار
disadvantagedness , n	هە ژاریتی
disadvantageous,adj	کێرنە هاتی
disadvantageously , adv	ب کێرنە هاتی
disadvantageousness , n	کێرنە هاتیتی
disaffect , vt	بێ زار دکت . سە رکێش دکت ، دنە نرینت
disaffected , adj	نە دلسوز . نە نری ، سە ر کێش
disaffection , n	بێز ، بێ زاری ، سە رکێشی
disaffiliate , vi	نە ندامبونێ دهێلت
disaffiliation , n	نە ندامبون هێلان
disaffirm , vt	ماندە ل دکت
disaggregate , vt	جودا دکت (پارچە یێن بنیات)
disaggregation , n	جوداکرن
disaggregative , adj	جودادار . جوداکرنی
disagree , vi	پێک ناهێت
disagreeable , adj	نە ڤیایی ، بە د . نە تازە
disagreeableness , n	نە تازە بیتی
disagreeably , adv	ب نە تازە یی
disagreement , n	پێک نە هاتن . گە لش
disallow , vt	ناهێلت

disallowance , n نه هیلان
dis ambiguate , vt یه ک راڤه دکت
disambiguated , adj یه ک راڤه کری
dis ambiguating , n یه ک راڤه کرن
disambiguation , n یه ک راڤه کرن
disannul , vt هه لوه شینت ، رادکت
disappear , vi رەد دبت ، غه واره دبت . وندادبت . هندا دبت
disappearance , n ره دبون ، غه واره بون ، وندابون ، هندا بون
disappoint , vt بێ هیڤی دکت، تیکددت، (مه لهه زێ)
disappointed , adj دلشکه ستی ، بێ هیڤی بونی
disappointedly , adv ب دلشکه ستی
disappointing , n دلشکاندن
dusappointment , n بێ هیڤیبون ، دلشکه ستن
disapprobation , n قایل نه بون
disapproval , n قایل نه بون ، نه ڤیان
disapprove , vt , i قایل نابت
dis approver , n نه قایل
disapprovingly , adv ب بێ قایلی
disarm , vt , i بێ چه ک دکت
disarmament , n بێ چه ککرن
dis armer , n بێ چه ککه ر
disarming , adj خوشکوک
disarmingly , adv ب خو شکوکی
disarrange , vt تیکددت ، شاش دکت
disarrangement , n شه پرزه یی، تیکدان، تیکچون، شاشبون. شله ژان ، شاشکرن
disarray , vt , n شاش دکت، شله ژان، شه پرزه یی، تیکچون، ته ڤدان، شاشبون
disarticulate , vt , i ڤه دبت : ڤه دکت (موڤک)
disarticulation , n ڤه بون
disassemble , vt ڤه دکت (مه کینه)
disassembly , n ڤه کرن
disassociate , vt جودا دکت
disassociation , n ڤه کرن ، جوداکرن
disaster , n که مباخی ، په شک ، لێ قه ومین، سه ڤیلی، دلشکه ستن، توشبون ، کوست، کوستی ، کاره سات
disastrous , adj که مباخ ، کاره ساتی
disastrously , adv ب کوستی
disavow , vt مانده ل دکت
disavowable , adj مانده لیار
disavowal , n مانده لکرن
disband , vt , i به لاڤ دکت ، به رددت
dis bandment , n به ردان
disbar , vt ده ردخت
disbelief , n مانده لکرن
disbelieve , vt , i باوه ر ناکت
disbranch , vt بێ چق دکت
disbud , vt بێ بشکوژ دکت
disburden , vt , i رزگار دکت (ژ باری)
disburse , vt به لاڤ دکت ، خه رج دکت
disbursement , n خه رجکرن ، خه رجی ، لێچون
disc - پێشگره کو گروڤره ، قاونه
disc , n په پکه ، قاونک ، سه وک ، جومک ، خه پله
discalced , adj پێخاس
discant , n , vi = descant
discard , vt , i , n دهاڤیت ، هاڤیتن
discardable , adj هاڤیتنبار
discarnate , adj گیانی ، بێ له شی
discern , vt بێهن دکت، دبهیست، تێدگه هت، دبینت، تێدهینت ده ر
discernible , adj تێگه هیندار
discernibly , adv ب تێگه هینباری
discerning , adj وریا ، ژیر ، هشیار ، بیرتوژ
discernment , n بیرتوژی . هشیاری
discharge, n , vt , i رژاندن. ده ردان. ڤالاکرن. ده رکه تن. ڤه ره سین، به ردان، ده رپه رین، ده ردێخت . ده ردکه ڤت
dischargeable , adj ڤالاکرنبار
discharger , n ڤالاکه ر . ده رکه ر
disciform , adj قاونی
disciple , n به رده ست . مرید ، شاگرد
discipleship , n شاگر دیتی
disciplinable , adj سزابار
disciplinarian , n به ندوبار کار
discplinarily , adv ب به ندوباری
disciplinarity , n به ندوباریتی
disciplinal , adj به ندوباری
disciplinary , adj به ندوباری
disciplinary , adj دابین . رێک ئێنانی . به ندوباری
- committee لێژنه ی دابینی
discipline , n خوگرتن، دابینی، به ندوباری ، رێک
discipline , vt دابین دکت،رێک دکت، به ندوبار دکت

disciplined , adj به نوبار کری
disciplining , n به نوبار کرن
disc jockey , n پیشکیشکه رێ قاونان
disclaim , vi , t مانده ل دکت
disclaimer , n مانده ل . مانده لکرن
disclamation , n مانده لکرن
disclose , vt دیار دکت ، نه شکه رادکت
disclosed , adj ڤه وه راندی،دیار کری. نه شکه راکری
discloser , n به لوک
disclosing , n دانده ر
disclosure , n دانده ر . ڤه وه راندن ، نه شکه راکرن ، دیار کرن
disco , n مه زیقه یا دیسکو
discobolus , n قورس هاڤیژ
discographer , n کومکه رێ قاونان
discography , n کومکرنا قاونان
discoid , adj قاونی
discoidal , adj قاونی
discolour , vt , i بێ ره نگ دکت
discolouration , n بێ ره نگکرن
discombobulate , vt شاش دکت . په ریشان دکت
discombobulated , adj په ریشانکری
discombobulating , n په ریشانکرن
discombulation , n شاشکرن
discomfit , vt شه پرزه دکت ، شاش دکت . دشکینت . دره ڤینت ، په ریشان دکت
discomfiture , n هه لوه لا . شاشی . زیان ، ره ڤین
discomfort , n , vt ته نگاڤکرن ، جارسکرن ، خدوک ، پندرین، نه ره حه تی ، شه پرزه دکت. په ریشان دکت
discomfortable , adj په ریشانبار
discommend , vt رؤمه تی کیم دکت . گازنده دکت
discommode , vt شه پرزه دکت
discomposc , vt دئارینت ، دنه نرینت ، په ریشان دکت
discomposure , n بێ سه ر وبه ری ، شه پرزه
disconcert , vt په ریشان دکت ، شه پرزه دکت
disconcerted , adj ته نگاڤ ، په ریشان ، شه پرزه
disconcertion , n هه لوه لا . شه پرزه یی ، په ریشانی
disconcertment, n شه پرزه یی ، په ریشانی
disconcerttion شه پرزه یی په ریشانی
disconnect , vt ڤه دره سینت . ڤه دکت
disconnected , adj ڤه کری ، ڤه ره ساندی
disconnectedly , adv ب ڤه کرنی
disconnectedness , n ڤه کرنیتی
disconnecting , n ڤه ره ساندن
disconnexion (ction) , n ڤه ره ساندن ، ڤه کرن
disconsolate , adj دلشکه ستی . خه مدار
disconsolately , adv ب خه مداری
disconsolateness , n خه مداریتی
disconsolation , n خه مداری
discontent , adj , n , vi نیگه رانی ، بێ زاری ، دنه نرت ، بێ زار دبت
discontented , adj نیگه ران ، بیزار
discontentedness , n بیزاریتی
discontinuance , n راوه ستاندن
discontinuation , n راوه ستاندن
discontinue , vt دبرت ، راوه ستینت
discontinuous , adj راوه ستایی ، بێ وچان
discontinuosly , adv ب بێ وچانی
discontinuity , n راوه ستان ، برین
discophile , n دیسکوخواز
discord , vt , n دو به ری دکت. شه ر دکت، لیکه تن دو به ره کی .دو به ری . شه رکرن،
discordance , n شه ر ، لیکه تن
discordancy , n = discordance
discordant , adj نژ ، نه ریک
discotheque دیلانگه . گوڤه ندگه
discount , n داشکاندن
- rate تیکرایا داشکاندنێ
discount , vt , i پوته پێ ناکت . گوهـ نادت ، کیم دکت . گومان دکت . داشکینت
discountable , adj داشکاندنبار
discountenance , vt پیک نا هینت . خورت ناکت . ددت شه رمێ
discounting , n داشکاندن
discourage , vt خورت ناکت ، سست دکت
discourageablc , adj سستبار
discouraged , adj بیزار
discouragement , n سستکرن
discourager , n سستکه ر
discouraging , n سستکرن
discouragingly , adv ب سستکرنی
discourse , n لیدوان ، گوتار، ئاخفتن ، گوتان

discourse , vt دئاخفت
discoursed , adj ئاخفتی
discourser , n ئاخفتنکه ر
dis coursing , n ئاخفتن
discourteous , adj بێ ره وشت . دل ره ق ، ره ق
discourteously , adv ب بێ ره وشتی
discourteousness , n بێ ره وشتیتی
discourtesy , n ره قی ، بێ رێزه تی
discover , vt , i دیار دکت ، په یدادکت
discoverable , adj په یدابار
discovered , adj په یداکری
discoverer , n په یداکه ر
discovering , n په یداکرن
discovery , n سه رهلبون، دوزینه وه، په یداکرن، دوزین
discredit , vt , n باوه ر ناکت ، ددت شه رمێ ، رسوادکت ، شه رمی ، رسوایی
discreditable , adj زیاندار . رسوابار
discreditably , adv ب رسواباری
discredited , adj ترو
discreet , adj په ندیار ، ئاگا ، وریا ، رازگر
discreetness , n په ندیاری ، رازگریتی
discrepancy , n نه سازی
discrepant , adj نه ساز
discrepantly , adv ب نه سازی
discrete , adj نه به رده وام ، دیار، جودا
discretely , adv ب دیاری
discreteness , n دیاریتی
discretion , n سه ربه ستی یا ره وشتێ ، رازگری، هشیاری،وریایی، په ندیاری ، رازگرتن
- at .... وه ک بقێت ، بێ مه رج
discretional , adj ل سه ر هزرێ ، وه ک ڤیایی
discretionary , adj ل سه ر هزرێ ، وه ک ڤیایی
discriminability , n جوداییتی
discriminable , adj جودابار
discriminate , vt , i , adj پێشبریاری دکت، جودادکت جودایی دکت، جودا
discriminated , adj جوداکری
discriminating , adj ده مارگیر ، جوداکه ر
discrimination , n ده مارگیری حه زکرن ، ژێری جوداکرن
discriminative , adj جوداییدار
discriminator , n جوداکه ر
discriminatory , adj جوداکه ری
discrown , vt بێ تاج دکت
discursive , adj ئاخفتنکه ری ، ژیربیژی
discursively , adv ب ئاخفتنی
discursiveness , n ئاخفتنیتی
discus , n په پکه یان سه وکا کانی یان داری بۆ ئه زمونا هێزێ
discuss , vt به رهه ڤدان دکت ، دخوینت ، به رهه ڤ ددت
discussable , adj (orible) به رهه ڤدانبار
discussant , n به رهه ڤدانکه ر
discusser , n به رهه ڤدانکه ر
discussion , n لێدوان . به رهه ڤدان
disdain , n , vt دفن بلندی. لوت به رزی. کرێتکرن. نزمکرن ، ئاڤر ، رسواکرن ، کرێت دکت ، رسوا دکت ، نزم دکت
disdainful , adj تێر کرێتکرن
disdainfully , adv ب رسوایی
disdainfulness , n رسواییتی
disease , n , vt ده رد کول ، ئێش . نه خوه شی ، نه ساخ، نه ساخ دبت. نه خوش دبت
- animal په مان
diseased , adj نه ساخ ، نه خوه ش
disembarkation , n په یابون
disembark , vt , i په یادبت
disembarrass , vt رزگار دکت
disembody , vi , t ڤه دره سینت (گیانی ژ له شی) ، بێ له ش دکت
disembogue , vi ڤالادبت
disembogued , adj ڤالابویی
disemboguing , n ڤالابون
disembosom . vt دلێ خو ڤالادکت . نه شکه رادکت نهێنی یێ دبێژت
disembowl , vt هناڤان دئینت ده ر، بێ هناڤ دکت
disenchant , vt بێ جادو دکت ، بێ هه وه س دکت
disenchanter , n بێ جادوکه ر ، بێ هه وه سکه ر
disenchanting , n بێ جادوکرن ، بێ هه وه سکرن
disencumber , vt رزگار دکت (ژ باری)
disendow , vt بێ به خش دکت (دیرێ)
disenfranchise , vt = disfrachise
disentanglement , n ڤه ره ستن
disenchantment , n بێ جادوبون ، بێ هه وه سبون
disengage , vt , i ئازادکت ، ڤه دکت

disengaged , adj ئازا، سه ربه ست ، ڤه کری
disengagement , n ڤه ره ستن ، لێک بونه وه ، ڤه ره ساندن ، ڤه کرن
disentangle,vt, i ڤه دکت ، ڤه دره سینت
disentanglement,n ڤه ره ستن
disenthrall , vt ئازادکت، رزگار دکت سه ربه ست دکه
disenthrone , vt بێ تاج دکت ، بێ ته خت دکت
disentitle , vt بێ ماف دکت
disentomb , vt دخه پرێڤت
disestablish , vt نه ناس دکت (ده وله ت دێرێ) ، ئێدی دێرێ ناس ناکت
disestablishment , n نه ناسکرن
disfavour , n , vt کین ، کینێ دیار دکت
disfeature , vt (نیشانه) کرێت دکت
disfigure , vt (رۆیی دیهمی) کرێت دکت
disfigurement , n شێوان ، کرێتی
disfranchise , vt بێ ده نگ دکت
disfrock , vt ئولداری ده رئێخت
disfurnish , vt دبت
disgorge , vt دقه ورینت
disgorging , n درش
disgrace , n بێ رۆمه تی، شه رمی ، له که داری ، رسوا ، شه رم ، فه هێت . فه دی ، رۆره شی ، سوسره تی ، شوره یی ، شه رمه کاری
disgrace , vt رسوا دکت ، بێ رۆمه ت دکت
disgraced , adj ده ق شکاندی ، رۆره ش ، بێ رۆمه تکری ، رسواکری
disgracefully , adv ب رسوایی
disgracefulness , n رسواییتی
disgracing , n ده ق شکاندن ، رسوا
disgraceful , adj رسوادار
disgruntle , vt دئه نرت‌بێزاری دکت، سه رکێشی دکت
disgruntled , adj ئه نری ، زیز ، سل ، بێزار، سه رکێش
disgruntlement , n ئه نرین
disgruntling , n بێزار یکرن
disguise , vt , n دلق ، نه په ن دکت
disguised , adj نه په نیکری
disguisedly , adv ب نه په نیکرنی
disguisement , n نه په نیون
disguising , n نه په نیکرن
disgust , n نه ڤرین ، که رفتن ، بێزکرن ، قێز لوس ، له ڤدان ، بێزاری
disgust , vt , i دئه نرێت ، بێزدکت ، بێزار دکت
disgusted , adj بێزارکری
- (by , of) خه لیا
disgustful , adj دل چه په ل ، بێزدار
disgustfully , adv ب بێزار داری
disgusting , n بێزی
dish(es) , n رۆچال . فراق . سینیک ، قاپ ، ئامان ، خوارنه ک
- large and flat ..... لالیک
dish , vt رۆچال دکت، بێ هیڤی دکت ، دادرێژت ، ئاماده دکت . دره ڤینت . تێدکت(خوارنێ) ، دکت ناڤ ئامانیدا
-to .... out دلڤه رایی ددت ، خوارنێ تێدکت
dishabille , n کراسێ به ر مالێ یان نڤستنێ
dishallow , vt بێ رۆمه ت دکت
disharmonic , adj نه ساز
disharmonize , vt نه ساز دکت
disharmony , n بێ گونجان ، نه سازی ، بێ رێکی
dishcloth , n په روکێ ئامانان (بۆ پاقژکرنێ)
dishearten , vt بێزار دکت . سست دکت ، ساردکت
disheartened , adj بێزار ، بێ په رۆش
dishearteningly , adv ب سستکرنی
disheartenment , n سستبون ، بێ په رۆشی
dished , adj رۆچالی ، قه رمی
dish evel , vt بێ سه ر و به ر دکت ، گژدکت
dishevel (l) ed , adj سه رگه ردان ، گف . گژ
dishevel(l) ing , n بێ سه ر و به رکرن
dishonest , adj دلخاپ . چڤو . بێ به خت ، نه پاک ، نه راست
dishonestly , adv ب نه پاکی : ب بێ به ختی
dishonesty , n بێ به ختی ، نه پاکی
dishonour , n رسوایی له که داری ، بێ رۆمه تی، بێ ناموسی
dishonour , vt رسوادکت . بێ رۆمه ت دکت
dishonourable , adj بێ به خت ، رسوادار
dishonourableness , n رسواداریتی ، بێ ناموسیتی
dishonourably , adv ب رسواداری
dishonoured , adj ده ق شکاندی ، بێ ناموسکری
dishonouring , n ده ق شکاندن‌رسوا ، بێ ناموسکرن
dishwasher , n ئامان شو
dishwater , n ئاڤا شوشتنا ئامانا ، ئاڤا ئامانان
dishy , adj جوان ، دلگر

discourse , vt دناخفت
discoursed , adj ئاخفتی
discourser , n ئاخفتنکه ر
dis coursing , n ئاخفتن
discourteous , adj بیَ ره وشت . دل ره ق ، ره ق
discourteously , adv ب بیَ ره وشتی
discourteousness , n بیَ ره وشتیتی
discourtesy , n ره قی ، بیَ روَمه تی
discover , vt , i دیار دکت ، په یدادکت
discoverable , adj په یدابار
discovered , adj په یداکری
discoverer , n په یداکه ر
discovering , n په یداکرن
discovery , n سه ره لبون، دوزینه وه، په یداکرن، دوزین
discredit , vt , n باوه ر ناکت ، ددت شه رمیَ ، رسوادکت ، شه رمی ، رسوایی
discreditable , adj زیاندار . رسوابار
discreditably , adv ب رسواباری
discredited , adj ترو
discreet , adj په ندیار ، ئاگا ، وریا ، رازگر
discreetness , n په ندیاری ، رازگریتی
discrepancy , n نه سازی
discrepant , adj نه ساز
discrepantly , adv ب نه سازی
discrete , adj نه به رده وام ، دیار، جودا
discretely , adv ب دیاری
discreteness , n دیاریتی
discretion , n سه ربه ستی یا ره وشتیَ ، رازگری، هشیاری‌وریایی، په ندیاری ، رازگرتن
- at .... وه ک بفیَت ، بیَ مه رج
discretional , adj ل سه ر هزریَ ، وه ک فیایی
discretionary , adj ل سه ر هزریَ ، وه ک فیایی
discriminability , n جوداییتی
discriminable , adj جودابار
discriminate , vt , i , adj پیشبریاری‌دکت، جودادکت جودایی دکت، جودا
discriminated , adj جوداکری
discriminating , adj ده مارگیر ، جوداکه ر
discrimination , n ده مارگیری‌حه‌زکرن ، ژیری جوداکرن
discriminative , adj جوداییدار
discriminator , n جوداکه ر
discriminatory , adj جوداکه ری
discrown , vt بیَ تاج دکت

discursive , adj ئاخفتنکه ری ، ژیربیَژی
discursively , adv ب ئاخفتنی
discursiveness , n ئاخفتنیتی
discus , n په پکه یان سه وکا کانی یان داری بوَ نه زموناً هیَزیَ
discuss , vt به رهه فدان دکت ، دخوینت ، به رهه ف ددت
discussable , adj (oible) به رهه فدانبار
discussant , n به رهه فدانکه ر
discusser , n به رهه فدانکه ر
discussion , n لیدوان . به رهه فدان
disdain , n , vt دفن بلندی. لوت به رزی. کرنتکرن. نزمکرن ، ئالز ، رسواکرن ، کرنت دکت ، رسوا دکت ، نزم دکت
disdainful , adj تیَر کرنتکرن
disdainfully , adv ب رسوایی
disdainfulness , n رسواییتی
disease , n , vt ده رد کول ، ئیَش . نه خوه شی ، نه ساخ، نه ساخ دبت. نه خوش دبت
- animal په مان
diseased , adj نه ساخ ، نه خوه ش
disembarkation , n په یابون
disembark , vt , i په یادبت
disembarrass , vt رزگار دکت
disembody , vi , t فه دره سینت (گیانی ژ له شی) ، بیَ له ش دکت
disembogue , vi فالادبت
disembogued , adj فالابویی
disemboguing , n فالابون
disembosom . vt دلیَ خو فالادکت . نه شکه رادکت نهینی بیَ دبیَژت
disembowl , vt هناڤان دئینت ده ر، بیَ هناڤ دکت
disenchant , vt بیَ جادو دکت ، بیَ هه وه س دکت
disenchanter , n بیَ جادوکه ر ، بیَ هه وه سکه ر
disenchanting , n بیَ جادوکرن ، بیَ هه وه سکرن
disencumber , vt رزگار دکت (ژ باری)
disendow , vt بیَ به خش دکت (دیَریَ)
disenfranchise , vt = disfrachise
disentanglement , n فه ره ستن
disenchantment , n بیَ جادوبون ، بیَ هه وه سبون
disengage , vt , i ئازادکت ، فه دکت

disengaged , adj — ئازا، سه ربه ست ، فه کری
disengagement , n — فه ره ستن ، لێک بونه وه ، فه ره ساندن ، فه کرن
disentangle,vt, i — فه دکت ، فه دره سینت
disentanglement,n — فه ره ستن
disenthrall , vt — ئازادکت، رزگار دکت سه ربه ست دکه
disenthrone , vt — بێ تاج دکت ، بێ ته خت دکت
disentitle , vt — بێ ماف دکت
disentomb , vt — دخه پرینت
disestablish , vt — نه ناس دکت (ده وله ت دینێ) ، ئێدی دینێ ناس ناکت
disestablishment , n — نه ناسکرن
disfavour , n , vt — کین ، کینێ دیار دکت
disfeature , vt — (نیشانه) کرێت دکت
disfigure , vt — (روێ دیمی) کرێت دکت
disfigurement , n — شێوان ، کرێتی
disfranchise , vt — بێ ده نگ دکت
disfrock , vt — ئولداری ده رئێخت
disfurnish , vt — دبت
disgorge , vt — دفه ورینت
disgorging , n — دریش
disgrace , n — بێ روومه تی، شه رمی ، له که داری ، رسوا ، شه رم ، فه هێت . فه دی ، رووره شی ، سوسره تی ، شوره یی ، شه رمه کاری
disgrace , vt — رسوا دکت ، بێ روومه ت دکت
disgraced , adj — ده ق شکاندی ، رووره ش ، بێ روومه تکری ، رسواکری
disgracefully , adv — ب رسوایی
disgracefulness , n — رسواییتی
disgracing , n — ده ق شکاندن ، رسوا
disgraceful , adj — رسوادار
disgruntle , vt — دنه نرت بێزاری دکت، سه رکێشی دکت
disgruntled , adj — نه نری ، زیز ، سل ، بێزار، سه رکێش
disgruntlement , n — نه نرین
disgruntling , n — بێزار بکرن
disguise , vt , n — دلق ، نه په ن دکت
disguised , adj — نه په نیکری
disguisedly , adv — ب نه په نیکرنی
disguisement , n — نه په نیبون
disguising , n — نه په نیکرن
disgust , n — نه فرین ، که رفتن ، بێزکرن . قێز لوس ، له فدان ، بێزاری
disgust , vt , i — دنه ترینت ، بێزدکت ، بێزار دکت
disgusted , adj — بێزارکری
- (by , of) — خه لیا
disgustful , adj — دل چه په ل ، بێزدار
disgustfully , adv — ب بێزار داری
disgusting , n — بێزی
dish(es) , n — رونچال . قراق . سینیک ، قاپ ، ئامان ، خوارنه ک
- large and flat ..... — لالیک
dish , vt — رونچال دکت، بێ هیفی دکت ، دادرێژت ، ئاماده دکت . دره فینت . تێدکت(خوارنێ) ، دکتئاف ئامانیدا
-to .... out — دلفه رابی ددت ، خوارنێ تێدکت
dishabille , n — کراسێ به ر مالێ یان نفستنێ
dishallow , vt — بێ روومه ت دکت
disharmonic , adj — نه ساز
disharmonize , vt — نه ساز دکت
disharmony , n — بێ گونجان ، نه سازی ، بێ رێکی
dishcloth , n — په روکێ ئامانان (بۆ پاقژکرنێ)
dishearten , vt — بێزار دکت . سست دکت ، سارد دکت
disheartened , adj — بێزار ، بێ په روش
dishearteningly , adv — ب سستکرنی
disheartenment , n — سستبون ، بێ په روشی
dished , adj — رونچالی ، فه رمی
dish evel , vt — بێ سه ر و به ر دکت ، گژدکت
dishevel (l) ed , adj — سه رگه ردان ، گف . گژ
dishevel(l) ing , n — بێ سه ر و به رکرن
dishonest , adj — دلخاپ . چقو . بێ به خت ، نه پاک ، نه راست
dishonestly , adv — ب نه پاکی : ب بێ به ختی
dishonesty , n — بێ به ختی ، نه پاکی
dishonour , n — رسوایی له که داری ، بێ روومه تی، بێ ناموسی
dishonour , vt — رسوادکت . بێ روومه ت دکت
dishonourable , adj — بێ به خت ، رسوادار
dishonourableness , n — رسواداریتی ، بێ ناموسیتی
dishonourably , adv — ب رسواداری
dishonoured , adj — ده ق شکاندی ، بێ ناموسکری
dishonouring , n — ده ق شکاندن‌رسوا ، بێ ناموسکرن
dishwasher , n — ئامان شو
dishwater , n — ئاڤا شوشتنا ئامانا ، ئاڤا ئامانان
dishy , adj — جوان ، دلگر

disillusion, n , vt بێ هیڤیبون ، بێ هیڤی دکت
disillusioned, adj بێ هیڤیکری
disillusioning , n بێ هیڤیکرن
disincentive , n نه هێل ، گیرو
disinclination , n کین ، بێزاری ، نه ڤیان ، بێ حه زکرن، بێ ئاره زو
disincline , vt . i نه ڤێت
disinclined , adj نه ڤیایی
disinfect , vt پاقژ دکت
disinfectant , n پاکوکه ر، پاقژکه ر
disinfection , n پاکوکرن ، پاقژکرن
disinfest , vt مورانه ئو کرمان دکوژت،پاقژ دکت (ژ مورانه یان)
disinfestant , n , adj مورانه ئو کرم کوژ
disinfestation , n مورانه ئو کرم کوشتن
disingenuous,adj دلخاپ ، چڵو ، فێلباز ، خاپین
disingenuously , adv ب چڵویی
disingenuousness , n فێلبازی ، چڵوییتی
disinherit , vt بێ پاشمایی دکت
disinheritance,n بێ پاشماییکرن
disinhibition , n بێ نه هێلان
disinsection , n نه هێلانا پێتکان
disinsectization , n نه هێلانا پێتکان
disintegrate,vt , i هه لوه شت ، داوه شت
disintegrated, adj پچکی . داوه شا ، رزی
disintegration , n داهێزران . شیبون ، پچکێن ، ژێلکه تن داوه شان ، هه لوه شان ، هه لوه رین . هه لوه ران ، رزین ، دارزان
disintegrative,adj داوه شانی ، بێ ته کوزدار
disintegrater , n نه ته کوز کرنکار
disinter , vt دئینت ده ر (ژ گوری)
disinterest , n بێ به رژه وه ندی ، پاکی
disinterested, adj بێ به رژه وه ندیکری . پاک
disinterestedly , adv ب بێ به رژه وه ندی
disinterestedness , n بێ به رژه وه ندیتی
disinterment , n هلکه واشتن ، خه پارتن

disinterred , adj هلکه واشتی ، خه پارتی
disintoxicate , vt بێ ژه هر دکت
disintoxication , n بێ ژه هرکرن
disinvestment , n تێچونا سه رمایه یی
disjoin , vt , i ڤه دکت
disjoint , vt , i جودا دکت
disjointed , adj بێ سه رو به ر کری، خلوله. ڤه کری. له ق . نه گرێدایی
disjointedly, adv ب بێ سه ر و به ری
disjointedness , n بێ سه ر و به ریتی
disjunct , adj جودا
disjunction , n جودابون ، جودایی
disjunctive , adj جودا دار
disjuncture , n جوداکه ر
disk , n (disc) خه پله‌په پکه‌سه وک ، ڤاون ، گرک
- flower په پکه گول
disk harrow , n مه هلی یا سه وکی
disklike , adj ڤاونی
disk wheel , n چه رخا ڤاونی
dislike , vt , n نه ڤێت، نه ڤین . ڤێز، بێز . نه ڤیان.
dislocate , vt شاش دکت . گه هـ دچت
dislocated , adj گه هـ چویی . سه رئێک چویی
dislocation , n گ هـ چون
dislodge , vt , i دئینت ده ر
dislodgement , n ده ر ب ده رکرن ، لادان ، لابردن
dislodging , n ده ر ب ده رکرن،له پێه کشیناندە ر
disloyal , adj به د ئه مه گ ، بێ ئه مه گ
disloyalty , n به د ئه مه گی ، بێ ئه مه گی
dismal , adj په ست . خه مدار
dismally , adj ب خه مداری
dismalness , n خه مداریتی
dismantle , vt ڤه دکت
dismantled , adj ڤه کریڤه
dismantlement , n ڤه کرن (مه کینه)
dismantling , n ڤه کرنڤه
dismast , vt بابره ک رادکت
dismay , vt , n دبزدهینت، دترسینت، هه لوه لا ، بزدهین . هه ژڤین ، ترس
dismayed , adj بزدهاندی ، ترساندی
dismaying , n بزدهاندن ، ترساندن
dismayingly , adj ب ترساندنی
dismember , vt دبرت (ده ست و پێ یان)، ددرینت
dismembered , adj برِی (ده ست وپێ)

dismembering , n	برین ، ژێله کرن
dismemberment , n	برین
dismiss , vt , i	ده ردکت . ده رنێخت
dismissal , n	ده رکرن ، ده رخستن . ده رنێخستن
dismissed , adj	ده رخستی . ده رکری ، ده رنێخستی
dismissible , adj	ده رکرنبار
dismissing , n	ده رخستن . ته قزاندن . ده رنێخستن
dismissive , adv	ده ر خستی
dismount , vi , t	په یادبت ، دئێت خارێ
dismounting , n	په یابون
disobedience , n	سپێ رینچی . سه رکێشی
disobedient , adj	بازنه بر . سه رکێش
disobey , vt , i	سه رکێشی دکت
disoblige , vt	شه پرزه دکت ، دئه نرینت
disobliging , adj	ره ق
disorder , n	ته قدان . بێ رێزی . تێکچون . هه ژقی. بێ سه ر و به ر، شه پرزه یی. شله ژان، نه رێکی . نه ساخی کافکون، تێک هه لدان
disorder , vt	تێکدت . نه ساخ دکت ، بێ سه ر و به ردکت
disordered , adj	سه رگه ر هردان ، بێ سه ر و به ری
disorderliness , n	بێ رێزی
disorderly	پشێو . بێ رێز . سه رکێش . بێ سه ر و به ری ، نه یاسایی
- conduct	گونه هی یا ساده
- house	قومارخانه ، کارخانه
disorganization , n	تێکچون ، بێ رێکخستن ، بێ سه ر و به ری
disorganize , vt	بێ سه ر و به ردکت ، نه رێک دکت
disorganized , adj	بێ سه ر وبه رکری
disorient , vt	لادت ، شاش دکت
disorientate , vt	شاش دکت ، لادت
disorientation , n	لادان
disown , vt	مانده ل دکت ، بێ خودان دکت
disownment , n	مانده ل . مانده لکرن
disparage , vt	داشکێنت
disparaged , adj	داشکاندی
disparagement , n	ته وس ، داشکاندن ، فێز
disparaging , n	داشکاندن
disparagingly , adv	ب داشکاندنی
disparate , adj	تێفه ل ، جودا
disparately , adv	ب تێفه لی

disparateness , n	تێفه لیتی
disparity , n	تێفه لیتی جودایی
dispart , vt , i	جودادبت. جودا دکت . دابه ش دکت
dispassion , n	ساری ، سستی
dispassionate , adj	هه بیه ر ، پاک . هه دار
dispassionately,adv	ب هه بیه ری
dispassionateness,n	هه بیه ریتی
dispatch , n , vt	په یام ، شاندن ، دهنێرت . فرێنکت دشینت
- boat	گه می یا گوهازتنا نامه یان
-rider	په یامبه رێ سوار
dispatcher , n	په یامنێر
dispatching , n	رێکرن بزافتن ، هنارتن . شاندن ، فرێکرن
dispel , vt	بپه ژکێنت
dispelled , adj	بژقی . فه دایی ، په ژکی
dispelling , n	بژقاندن . بژقین . په ژکین . په ژکاندن ، فه دان
dispensability , n	نه پێفیا باری
dispensable , adj	نه پێفیابار ، مافێژ (بار)
dispensary , n	تیمارگه . ده رمانگه
dispensation , n	به لافکرن ، کارداری . کارگه ری
dispensatory , n	په رتوکا ده رمانان
dispense , vt , i	ده رمانان به لاف دکت.ده رمانان چێدکت.دادوه ری دکت، به لاف دکت
- to ...with	دهافێت ، ده ست ژێ به ردت
dispensed , adj	ده رمان به لافکری
dispenser , n	ده رمان فروش.فه راخ، فه را ئامان
dispensing , n	ده رمان به لافکرن
dispersal , n	بژقین . په رتبون.به لافبون.فه ره فین
disperse , vt , i	به لاف دکت
dispersed , adj	هاویر، په شلی، په ژکی، په ژ کاندی. چرفاندی.چرف.به لاف ، به لافکری
dispersing , n	په شکلین ، چرفاندن ، پژکاندن ، پژلاندن ، په ژکین ، به لافکرن
dispersion , n	بژقین ، په رتبون، فه ره فین ، پژکین . په شکلین ، په ژکاندن
dispersive , adj	به لاف دار
dispersively , adv	ب به لافی
dispersiveness , n	به لافیتی
dispirit , vt	سست دکت ، مریتو دکت

dispirited , adj دل گران ، پە ست ، جانگران
dispiritedly , adv ب پە ستی ، ب جانگرانی
dispiritedness , n پە ستیتی ، جانگرانیتی
displace , vt مشە خت دکت ، دە ر ب دە ردکت
displaceable , adj دە ربە دە رکرنبار ، گوهێزیار
displaced , adj مشە ختکری ، دە ر ب دە ر کری
- person مشە خت ، کە سێ مشە ختکری
displacement , n خزاندن ، لادان . راکرن جوداکرن لابراندن ، مشە ختکرن
displant , vt هە لدکێشت ، رادکت
display , vt , n ڤە دوە رینت ، دیار دکت
دیار کرن، نیشاندان ، نواندان برە وش
displayed , adj ڤە وە راندی ، دیار کری
displaying , n پێش ئێنان ، پێش ئانین ، دە رخستن ، دیار کرن
displease , vt , i دئە نرینت
displeased , adj قارس ، جارس
displeasure , n بێ زاری . ئە نرین
displume , vt ڤە درچکینت . روت دکت . بێ پە ردکت
disport ,vi کە یف خوە ش دکت . ڤارێ دکت . ب کار دهینت (بێ زیان)
disposability , n هاڤێتباری ، پێنە ڤیاباری
disposable , adj هاڤێتبار . ئامادە ، پێنە ڤیابار
disposal , n دە ستکاری ، رێکخستن . گوهازتن ، فروتن ، هاڤێتن
dispose(of), vt , i قایل دکت . ددت ، دفروشت ، دهاڤێت
disposed(of), adj هاڤێتی ، حە زکری
disposing , n هاڤێتن
disposition , n خودی ، خو ، ئارە زو ، کە یف ، بریاردان. هە وە س نیاز هاڤێتن . ماد
dispositive , adj هە وە سدار
dispossess , vt بێ خودان دکت . دە ردئێخت
dispossessed, adj بێ خودانکری . ژێ ستاندن
dispossession , n ژێ ستاندن
dispossessor , n بێ خودانکە ر
dispraise , vt , n کرێت دکت . رە خنە دکت . رە خنە ، کرێتکرن
disproof . n بێ دروڤکرن
disproportion , n , vt نە سازی ، نە سازی دکت
disproportional , adj نە هە ڤتا ، نە ساز
disproprtionate,adj نە ساز
disproportionately , adv بە نە سازی
disproportionation , n نە ساز
disprovable , adj ماندە لبار
disprove , vt ماندە ل دکت بچە وتی یێ دیار دکت
disputable , adj بە رهە ڤدانبار
disputably , adv ب بە رهە ڤدانباری
disputant , n لیکە تنکە ر . بە رهە ڤدانکە ر
disputation , n لیکە تن . بە رهە ڤدان
disputatious , adj لیکە تنخواز ، بە رهە ڤدان خواز
disputatiously , adv ب لیکە تنخوازی ، ب بە رهە ڤدان خوازی
disputatiousness , n لیکە تنیتی
dispute , n , vt , i تیک بە ربون . گە لش ، بە رە ڤدان، لیکە تن ، قرێن ، بە رگری دکت . شە ری دکت . بە رهە ڤدان دکت ، لیک دکە ڤن
- beyond ..... بێ دودلی ، بێ گومان
- in .... لیکە تن ل سە ر هە یە ، لیکە تنی یە
disqualification, n ژێ نە هاتن ، بێ ژێهاتن . بێ ژێها تنکرن
disqualify , vt بێ ژێهاتن دکت
disquiet , vt , n پە ریشان دبت ، شە پرزە دبت ، پە ریشانی ، شە پرزە یی
disquictude , n شلە ژان، پە ریشانی
disquisition , n لیکولین ، گوتار
disrate , vt پایە کێم دکت (دئینت خارێ)
disregard , vt , n گوهـ نادت، ڤە راموش، گوهـ نە دان
disregardful , adj ڤە راموش
disregarding , n چاڤ گرتن . چاڤ گرتینک
disrelish , vt نە ڤێت
disremenber , vt ژبیر دکت
disrepair , n شکێن
disreputability, n بێ رومە تباری
disreputable, adj بێ رومە ت ، بێ رێز
disrepute , n بێ رومە تی
disrespectability, n بێ رێزباری
disrespectable,adj بێ رێزبار

disrespect , n , vt بیٚ ریٚز ، بیٚ ریٚز دبینت
disrespectful , adj بیٚ ریٚز
disrespectfully , adv ب بیٚ ریٚزی
disrespectfulness , n بیٚ ریٚزیتی
disrobe , vt , i ریس دکت . روت دکت ، بشه لینت
disrobed , adj شه لاندی
disrobement , n شه لاندن
disroot , vt هه لدکیٚشت
disrupt , vt تیکدت
disrupted , adj تیکدایی
disruption , n تیکدان ، شیٚل و بیٚل
disruptive , adj تیکدانی
- discharge ڤالاکرنا درانی
disruptively , adv ب تیکدانی
disruptiveness , n تیکدانیتی
dissatisfaction , n بیٚ دلنیایی . بیٚ زاری . نه نرین
dissatisfactory, adj بیٚ دلنیا
dissatisfied , adj نه نری ، بیٚ زار
dissatisfy , vt دنه نرینت
dissect , vt په ل په ل دکت
dissected , adj په ل په لکری
dissecting , n په ل په ل کرن
dissector , n نه شته رباز
disseize , v t ساماني (ژیٚ) دستینت
disseized , adj ژیٚ ستاندی
disseizing , n ژیٚ ستاندن
dissemblance , n لالایی
dissemble , vt , i نو رزیی دکت ، ڤه دشیٚرت ، دنخیٚفت دخاپینت
dissembler , n بن جامه
disseminate , vt , i دوه رینت ، دوه رت، به لاف دکت ، به لاف دبت
disseminated , adj په رتکری ، به لاڤکری
disseminating , n په رتکرن ، به لاڤکرن
dissemination , n په رتبون ، به لاڤکرن ، په لاڤبون
disseminule , n جوداکرنا توڤ یان نه ندامیٚ هه له زی بو چاندنیٚ ئو به لاڤکرنیٚ
dissension , n نو به ره کی : نو به ری ، گه لشه ک ، گه لش ، گه لشکرن
dissent , n , vt گه لش ، گه لش دکت
dissenter , n نه تل ، سه ریٚنچ ، گه لشه کر
dissentient , adj , n سه ریٚنچ
dissenting , n سه ریٚنچی ، گه لشکرن

dissention , n = dissension
dissentious , adj مقه رس ، زرت . گه لشوک
dissepiment , n په رده
dissertate , vi دناخفت (ب درێژی) ، چاره دکت (مژاده کیٚ)
dissertated, adj ئاخفتی
dissertating , n ئاخفتن
dissertation , n ماڤیژه ک . هه ڤژین ، گوتار
disserve , vt ئازار ددت ، دئیٚشینت
disservice , n ئازار ، زیان
dissever , vt دابه ش دکت ، جودا دکت
dissidence , n گه لشی
dissident , adj سه ریٚنچ ، گه لشه کر
dissimilar , adj تیٚڤه ل ، جودا
dissimilarly , adv ب تیٚڤه لی ، نه وه کیه کی
dissimilarity , n جیاوازای ، تیٚڤه لی
dissimilitude , n جیاوازی ، تیٚڤه لی
dissimulate , vt ڤه دشیٚرت (بو خاپاندنیٚ) ، روبازی دکت
dissimulated , adj روبازیکری
dissimulating , n روبازیکرن
dissimulation , n ڤه شارتن (بو خاپاندنیٚ) ، نو رزیی خاپاندن ، لالایی
dissipate , vt , i به لاڤ دکت
dissipated , adj به لاڤکری
dissipating , n به لاڤکرن
dissipation , n به لاڤکرن
dissocial , adj دژجڤاک
dissociate , vt , i جودابت،ڤه دبت،ڤه دکت، جودادکت
dissociated, adj جوداکری
dissociating , n جوداکرن
dissociation , n جودابون ، جوداکرن
dissoluble , adj تویٚنبار . بوهوژینبار
dissolute , adj چاڤ چه په ل . داوێن پیس . بیٚ سنج
dissolutely , adv ب داوێن پیسی ، ب چاڤ چه په لی
dissolution , n دامیزران،ڤه بوهوژین. هه لوه شاندن. قژ لین . ژیڤکه تن ، حه لین
dissolvable , adj = dissoluble

dissolve , vt , i لاوازبت ، دقژلینت ، دحه لت
dissolved , adj قژلاندی
dissolvent , adj , n تونته ر ، قژلاندار
dissolving , n قژلاندن
dissonance , n نه سازی ، نه سازی یا ده نگان
- curd soup پشاف
dissonant , adj نه ساز
dissuade , vt قه ویتی دکت ، قایل دکت
dissuaded , adj قه ویتیکری
dissuading , n قه ویتیکرن
dissuasion , n قه ویتیکرن ، (قایلکرن کو نه کت)
dissuasive , adj قه ویتیدار
dissuasively , adv ب قه ویتیداری
dissuasiveness , n قه ویتیداریتی
dissymmetric(al) , adj نه رنک
dissymmetry , n نه رنکی
distaff , n , adj ته شی ، ژنکی ، ژن
distal , adj دور
distance , n , vt دوراهی ، دورایی ، دوری ، دور دکت
distanced , adj دورکری
distancing , n دورکرن
distant , adj دور
distantly , adv ب دوری
distantness , n دوریتی
distaste , n تامساری . نه قیانا خوارن ئو
قه خوارنی ، پیْ نه خوش
distasteful , adj تامسار . پیْ نه خوشی
distastefully , adv ب تامساری
distastefulness , n تامساریتی
distemper , vt وینه دکت (که قال) ، تیکدت
distemper , n دینبون : نه ساخی یه ک له شی یان
هشی ، نه ساخی یا سه یان ، کتکان ،
کیقر وشکان (یه رسیف و کوخک) ره
نگان تیکلی هیکان دکت شونا
زه یتیْ بژ وینه کرنا که قالان.
distemperature , n نه ساخی
distend , vt , i مه زن دبت ، دریژ دبت . مه زن دکت ،
دریژ دکت ، پوف دکت
distensible , adj پوفبار
distension , n داله زه لاندن . ئاوسان . دریژه کیشان
پوفکرن ، پوفدان
distich , n دو مالک :(هوزان ، هه لبه ست)

distichous , adj دوریز
distil , vt , i دلوپ دکت
distillate , n دلوپکری
distillation , n دلوپاندن
distilled , adj دلوپاندی
- water ئاقا دلوپاندی
distiller , n دلوپریژ
distillery , n کارگه ها دلوپکرنیْ ، دلوپگه
distilling , n دلوپاندن
distinct , adj شانی ، دیار
distinction , n نیشانه .رزمه تی.رزچک ، بونسه ری
distinctive , adj دیار
distinctively , adj دیاره کی
distinctiveness , n دیاریتی
distinctly , adv بیْ گومان.ب دیاری.ب نه شکه رایی
distingue , adj نایاب
distinguish , vt , i دقشرینت ، دناست
distinguishability , n ناسباری
distinguishable , adj ناسبار
distinguishably , adv ب ناسباری
distinguished , adj ده مراست. نایاب ، بژارته ، ماقول،
نوزه ر ، گرگره ک
distort , vt کریت دکت
distorted , adj خیس
distortion , n کریتکرن
distortional , adj کریتکرنی
distortionist , n کریتکه ر
distract , vt شاش دکت . مژول دکت
distracted , adj خرمایی، قال ، شاش ، مژول .
سه رگه ر
distractedness , n خرمان
distractibility , n مژولباری
distractible , adj مژولبار
distractingly , adv ب مژولی
distraction , n مژولاهی. هه لوه لاسه رگه ر دان .
هوری.هور وگیژی ، مژولبون، خرمان
distrain , vt ده ست ب سه ر دگرت
(بژ ستاندناده ینی)
distrainee , n ده ست ب سه ر گرتی
distrainer , n . (also , distrainor) ده ست به سه ر گر
distraint , n ده ست ب سه ر گرتن
distrait , adj شاش

distraught , adj دل گژ . گه لیچ . قال
distress , n , adj دل گرانی ، خوپانی ، خه م وپه ژاره ستوخاری . ته نگافی . شایش ده رد: خه م
distress , vt په ریشان دکت ، شه پرزه دکت . مریتودکت
distressed , adj خوپان ، دل گران . خه مخوه ر . خه مگین ، ته نگاف
distressful , adj ئیشین ، خه مگین
distressingly , adv ب هه واری
distributary , n روبارک
distribute , vt به لاف دکت ، پای دکت
distributed , adj به لافکری ، پایکری
distributing , n به لافکرن
distribution , n په رش . به لافکرن ، پایکرن
distributive , adj به لافداری
- law یاسایا به لافداری
distributively , adv ب به لافداری
distributivity , n به لافداریتی
distributor , n دابه شکه ر ، به لافکه ر
district , n , vt . مه لبه ند، گه ره ک، ده فه ر، تاخ، دابه ش دکت ده فه ران
- director مه لبه ندار
distrust . n , vt گومان ، گومان دکت
distrustful , adj گوماندار
distrustfully , adv ب گوماندارى
distrustfulness , n گوماندا ریتی
disturb , vt شاش دکت ، تیکه ددت ، خراب دکت ، دله قینت، شه پرزه دکت
disturbance , n شه پرزه یی : ئالوز یان شله ژان . ته نگافکرن ، جارسکرن ، تیکچون ، په ریشانی ، له قین ئاخربون ، ئاتیل، ئاژاوه ، شلیشک
disturbed , adj شلوق
disturber , n شه پرزه که ر
disturbing , n له قاندن ، په ریشانکرن
disturbingly , adv ب شه پرزه یی
disulfide , n پیکهاتی یه ک بریتی یه ژ دو گه ر دیله یێن کبریتێ پیکها تی ل گه ل هیمانه ک یان رهداره کێ
disunion , n دوبه ره کی . جودابون
disunionist , n جوداخواز
disunite , vt , i جودابت
disunity , n دوبه ره کی . دو به ری
disuse , n , vt چولکرن . چول دکت . گوهـ نادت ، دمافیت پشت گوهی
disutility , n بێ به رهه مداریتی
disvalue , n به ها یه ک نه رینی
disyllabic , adj دوبرگه
disyllable , n بێژه یا دو برگه
ditch , n , vi , t چه په ر ، سه نگه ر . گه ناف . جوک ، کلرک . هه رق . چال ، که ند، دکت کورکێدا ، ب چال دکت
- reed pipe چیتک
small ...... شیپ
dite , n تبابه ک پچه ک
ditheism , n دو خودایی
dither , vi , n دودلی دکت. دله رزت، دودلی،له رزین
dithyramb , n هوزانا په روشی ، ئاخفتنا خوین گه رمی
dithyrambic , adj پێوه ندیدارێ هوزانا په روشی
dithyrambically , adv ب هوزانا په روشی
dittany , n گیایه ک گول ئال
ditto , n , adv , vt هه ر وه سا ، دوباره دکت
ditty , n کورته ستران
- bag توربه یێ ده ریاڤانی (بۆ ئامیره تێن درینێ)
- box سندوقا ده ر یاڤانی (بۆ ئامیره تێن درینێ)
diuresis , n میزه کیتی ، میزاوه ری
diuretic , adj میزاوه ر
diurnal , adj رۆژین
diva , n = prima donna
divagate , vi ئاواره دبت . ڤارێ دبت
divagated , adj ڤارێبویی
divagating , n ڤارێبون
divalent , adj دو هه ڤ هێزی
divan , n ته خت
divaricate , vt , adj چق ددت ، دوچق
divaricated , adj به لاڤبویی ، چقدایی
divaricating , n به لاڤبون ، چقدان
divarication , n چقدان ، چق ، نقو
dive , vi , t , n نقودبت، نوق دبت، نقومبون ، نوقبیون ، نوقی بومبایا هاڤێژ
- bomb بومب هاڤێژ
- bomber

dived , adj نوقیبویی
diver , n نقوکا ر
diverge , vi , t به لاڤ دبت ، دوردکه ڤت ، چق ددت لاددت ، تیڤه ل دبت
diverged , adj دورکه تی
divergence , n به لاڤبون ، چقدان ، تیڤه لی
- of opinion گه لش
divergent , adj تیڤه ل ، چقدایی ، به لاڤ ، لادایی جوداکه ر
- lens نیسکه یا حوداکه ر
divergent series , n زنجیره یا دورکه تنی
diverging , n دور که تی
divergently , adv ب دورکه تنی
diverse , adj هه مه ره نگ، فره، تیڤه ل ، گه له ک
diversely , adv ب تیڤه لی
diverseness , n تیڤه لیتی
diversification , n تیڤه لکرن
diversified , adj تیڤه لکری ، به لاڤکری
diversifier , n تیڤه لکه ر
diversify , vt , i تیڤه ل دکت
diversifying , n تیڤه لکرن
diversion , n لادان ، ڤاریێ
diversity , n هونه روه ری ، تیڤه لی
divert , vi , t ڤاریێ دکت ، لاددت
diverticulosis , n نه ساخی یا بوریێ یا دوماهی یه ک گرتی
diverticulum , n بوری یا دوماهی یه ک گرتی
diverting , adj که یف
divertissement , n ڤه سهاندن ، ئاهه نگ ، ڤارنبون
divest , vt روت دکت ، دشه لینت . ریس دکت ، ده ردخت (ژ کاری)
divestiture , n ریسکرن ، روتکرن ، شه لاندن
divestment , n = divestiture
dividable , adj دابه شبار
divide , vt , i , n دابه شکرن. دابه ش دکت، به لاڤکرن
divided , adj له تکری ، له ڤا کری ، دابه شکری
dividend . n به شکراو ، دابه ش
divider , n پایکه ر، دابه ش ، به شکه ر ، دابه شکه ر
dividers , n. په رگال
dividing , n له تکرن ، له ڤاکرن ، دابه شکرن
dividor , n به شکه ر ، دابه شکه ر

dividual ,. adj جودا
divination , n خه فزانک ، پێشبینی ، فال ڤه کرن خیزڤه دان ، ره ملداری ، خه فزانی
- from words شه ماله
divinatory , adj خیزڤه دانی
divine , n , vt , i خودایی، ئولدار، نایاب، خوه دیێ یی، به ر بین دکت ، خه مل دکت
- right مافیێ خودایی
divined , adj به ر بینکری
diviner , n خه فزان ، پیزان ، فال ڤه کر ، فالچی ، په لدار
diving , n نوق ، نوقومبون ، نقو
- bell ژورا نوقیبونیێ
- duck قازا نوقار
divining rod , n داریێ به ریبنی ییێ
divinity , n ئایینزانی ، خودایه تی
divisibility , n به ریه شی
divisible , adj به ریه ش
division , n تیپ(له شکه ر) . به شکرن . لیڤه کرن. به ش ، ده ڤه ر ، دابه شکرن
- commander , n جه نه رال ، سه رتیپ
divisional , adj تیپی ، دابه شی ، دو به ند
divisive , adj دوبه ریدار
divisively , adv ب دو به ندی
divisiveness , n دوبه ندیتی
divisor , n دابه شک ، دابه ش
divorce , n , vt به ردان (ژن ، مێر) ، به ردت
divorced , adj به ردایی
divorcee , n به ردایی
divorcement , n جودابون
divorcing , n به ردان
divot , n گومچکا گیایی کو داریێ گولفیێ هه لدکێشت
divulge , vt (رازیێ) ئه شکه رادکت
divulged , adj ئه شکه راکری
divulgement , n ئه شکه راکرن
divulgence , n ئه شکه راکرن ، دانده ر
divulging , n ئه شکه راکرن
divulsion , n چراندن ، دراندن
divvied , adj دابه شکری ، به شکری
divvy , vt دابه ش دکت ، به ش دکت
divvying , n دابه شکرن ، به شکرن

Dixie , n ویلایه تێن باشورا ویلایه تێن
به کگرتی یێن ئه مریکانی

dizzily , adv ب گێژی

dizziness , n تاس .گێژبون ، سه ر گێژی . گێژی

dizzy , adj وێ ، گێژ

do , vt , i , n دکت ، کرن ، کرین

-to ..... away with هه لوه شینت ، دمرینت ، دکوژت

- to........by (a person) (مروڤی) رادکت ئودادنت

-to ...... for ده بار دکت . راده کێ بۆ دانت،
دکوژت

-to .... in دخاپینت ، دکوژت

- to ....one's bit or duty به ئه رکێ خو رادبت

- to ....a person out of (something) ناهێلت (ب خاپاندنێ) مروڤ
تشته کێ ببت

- to ....(something) over ژ نژڤه دکت

-to .... time ده مێ ل زیندانێ دبورینت

- to ...to death قه ناره دکت

-to .... up دیوارێ دخه ملینت . قوپچا دگرت .
چاک دکت ، دوه ستینت

-to .... with ب تشته کێ قایل دبت ، پێوه ندی
هه یه ل گه ل

- to .....without نێدی نه ڤێت

- how do you ...? تو چه وانی ؟

- sorry , nothing ... ببوره ، ئه ز نه شێم داخوازا ته
بجه هـ بینم

- there was noting...ing تشته ک نه ڤه ومی

doable , adj کرداری

dobbin , n هه سپێ چاندنگه هێ

dobson - fly , n پێتکه ک چه نگدار(مێشا دوبسون)

docent , n سه یدا ، ماموستا ، هینکه ر

docile , adj خوه ش کێش، ده ست ڤێلک ، پێیر

docilely , adv ب پێیری

docility , n خوه ش کێشی ، ده ست ڤێلکی

dock , n , vt , i له نگه ر گه . به نده ر، له نگه رکت،
کێم دکت ، دوڤ دبرت.
ره که ها گومانبه ری

dockage , n باجا به نده ری

docker , n پاله یێ به نده ری

docket , n , vt کورتی یا به لگه نامه یێ ، کارنامه
کورت دکت

dockhand , n کارکه رێ به نده ری ، پاله یێ
به نده ری

dockworker , n کارکه رێ به نده ری

dockyard , n گه میگه

doctor , n , vt چاره گه ر ، پژیشک ، دختور
ده ستکار دکت ، چاره دکت

doctorate , n دکتورا ، هه ڤژینکار

doctored , adj ده ستکار کری ، چاره کری

doctoring , n چاره کرن

doctrinaire , n , adj ئول ، ئولدار . دیتاندار

doctrinairian , n ئولکار . دیتانه کار

doctrinairism , n ئولداریتی ، دیتانه داریتی

doctrinal , adj ئولی ، دیتانه یی

doctrinally , adv ب ئولداری ، ب دیتانداری

doctrine , n ئایین . ئایین را . باوه ر گه . رێباز
. ئول ، باوه ر ، دیتانه

document , n ده ستاڤێژ . باوه رنامه ، قوچان .
به لگه نامه ، به لگه

documentabe , adj به لگه بار

documental , adj به لگه نامه یی

documentarian , n ب لگه نامه کار

documentarist , n به لگه نامه کار

documentary , adj به لگه نامه یی

documentation , n به لگه نامه کرن

documentational , n به لگه نامه یی ، به لگه نامه کرنی

documenter , n به لگه نامه گه ر

dodder , n , vi گیا که له : گورگه (هه له زه) ،
دله رزت

doddered , adj سست ، لاواز ، بێ چق

doddering , adj خورفی

doddery , adj خورفی ، لاواز

dodec(a) - پێشگره کو دوزده یه

dodecagon , n دوزده لا یان په راسو ئو گوشه

dodecahedron , n دوزده رو

dodecaphonic , adj دوانزده ئاواز

dodecaphonically . adj ب دوانزده ئاوازی

dodecaphonist , n دوانزده ئاوازکار

dodecaphony , n دوانزده ئاوازی

dodge , vi , t , n دگوهێزت ، خو ڤه ددت
رێپ ، گزی ، خاپین ، فێلبازی ،
گوهازتن ، خوڤه دان

dodged , adj خوڤه دایی

dodger , n رێپو

dodgery , n	شولکاندن، فیلبازی
dodging , n	خوڤه دان
dodgy , adj	فیلباز ، خاپین
dodo , n	خرپو
doe , n	مێ ئاسک، په ز کوڤی یان کیڤروشک
doer , n	کرار
does , (do)	دکت
doeskin , n	که ڤلێ ئاسکی ، په زکوڤی
doesnt = does not	ناکت
doff , vt	کولاڤ رادکت ، دئیخت (جل ..کوم)
dog , n	کوچک ، سه ، سه گ
-a.......in thy manger	مروڤێ ناهیلت که س تشته کێ ب کار بینت هه رچه ند کو ئه و ژی ب کار نائینت
- every .. has his day	هه ر مروڤه کێ رۆژا خو هه یه (بۆ سه رکه تنێ ، به ختیاری یێ)
-let sleeping....s lie	ده ستێ خو نه که تشتێ باش بت
- to be top ..	پایه دار
- to be under ...	پیدڤیت ملدانی بکت
- to give a ..a bad name and hang him	هێزا بێ به ختی یێ
- to give (throw) to the .....s	ده ست ژ تشته کێ به ردت چونکو بێ ته وشه
- to help alame ...over astile	هاری مروڤه کێ دکت ل توشبونێ یان ته نگاڤی یێ
-to lead a ..'slife	ژیانه ک زه حمه ت دبورینت ، ره نج دکێشت
dogbane , n	سه کوژ (هه له زه)
dogberry , n	تی سه
dog breeder , n	سه باز
dog breeding , n	سه بازی
dog - collar , n	تاسمه
dogcart , n	عه ره بانا سه کێش
dog days , n (pl)	ده مێ ناڤبه‌راده ستپێکا تیرمه هێ ، ده مێ کێم چالاکی ، ئو ده ستپێکا ئیلونێ کو گه رمه ل نیڤ قادا باکور
dog-ear , n	گوهـ سه (چمێ رۆ په لێ پێنچایی)
dog face , n	سه ر باز (په یاده)
dog - fennel , n	داودی (گول)
dog - fight	شه رێ سه یان ، شه رێ دژوار ، به زما ناڤبه را بالافران
dog - fish	سه ماسی (ته خلیت ماسی یه)
dogged , adj	نێچیرکری (وه ک تاژی) ، رکدار
doggedly , adv	ب رکداری
doggedness , n	رکداریتی
dogger , n	گه می یا دو بابره ک
doggerel , adj , n	به د ، ترانه یی (هوزان)
doggery , n	سه بون ، سه
dogging , n	نێچیرکرن (وه ک تاژی)
doggish , adj	سه یی ، دایلان ، دڕ
doggishly , adv	وه ک سه یی
doggishness , n	سه ییتی
doggo , adv	کونجه کی
doggone , vt	که مباخ دکت
doggoned , adj	که مباخکری
doggoning , n	که مباخکرن
doggy , adj , n	سه یی
dog house	په ناگه یا سه یان
dogie , n	گولکێ سێوی (دناڤ گارانێدا)
dogleg , adj	خیس . خوه هر
dogma , n	باوه ر ، ئول
dog - mastiff , n	گه مال
dogmatic (al) adj	داسه پێنی ، ڤه بڕ ، ئولی
dogmatically , adv	ب ئولی ، ب ڤه بڕی
dogmaticalness , n	ئولیتی
dogmatics , n	ئولزانی
dogmatism , n	سه رهشکی، ڤه بڕکاری ،داسه پێنی
dogmatist , n	سه رهشک . ڤه بڕکار ، داسه پێن
dogmatization , n	ئولیکرن
dogmatize , vi , t	ڤه بڕدکت ، ئولی دکت
dogmatized , adj	ئولیکری
dogmatizing , n	ئولیکرن
dognap , vt	سه یی ددزت
dognap(p) ed , adj	سه دزی
dognap (p)er , n	سه دز
dognap(ing) , n	سه دزی
do - gooder , n	خێرداش ، خێر کار
dogrose , n	شیلان
dog 's food	لاک
dog 's puppy	کوچکێ سه ی ، کوچک
Dog Star , n	سه ستێره

dogtag , n ناڤنیشانکا سه ‌یی

dogtooth , n کیلبه

- violet بنه فشیٚ کیلبه یی ، شابانه

dogwatch , n ئه رکیٚ دو ده مژمیٚر ، (له سه ر که می یێ)

doily , n ده رسوکا سه ر سفریٚ

doing , n کرن . کرین

doldrums , n په ستی ، ئاهین

dole , n , vt خیٚر ، خیٚربکت

doled , adj خیٚرکری

doleful , adj په ست . خه مدار ، مریتو

dolefully , adv ب خه مداری

dolefulness , n خه مداریتی

dolerite , n ئه خلیت که فریٚ ئاگری

dolesome , adj = doleful

dolich(o) پیٚشگره کو دریٚژه یان چوار لایه (گوشه یه)

dolichocephalic , adj سه ریٚ چار لایی

dolichocranial ,adj also : dolichocranic کلوخ چار لایی

doling , n خیٚرکرن

doll , n دلدار ، ژنا جوان لیٚ هش سڤک ، ژن لیزوک ، له یزوک

dollar , n دولار

dollied , adj له یزوککری

dollish , adj وه ک له یزوکیٚ

dollishly , adv ب له یزوکی

dollishness , n له یزوکیتی

dollop , n دلوپ ، پاری

dolly , n , vt , i گوهیٚزوکا باران، شینک، له یزوک، لیٚدت (ب شینکی) . دگوهیٚزت .

dollying , n له یزوککرن

dolman , n بالتوییٚ ژنان

dolmen , n که ڤنه گور (به ری دیروکیٚ)

dolomite , n که ڤر ، مه رمه ر

dolomitic , adj مه رمه ری

dolomitization , n مه رمه ریکرن

dolomitize , vt مه رمه ری دکت

dolomitized , adj مه رمه رکری

dolomitizing , n مه رمه رکرن

dolo(u)r , n خه مداری

dolorous , adj په ست . خه مدار ، خه مگین

dolorously , adv ب خه مگینی

dolorousness , n خه مگینیتی

dolose , adj فیٚلباز ، تاوانی

dolour , n خه م

dolphin , n دولفین

dolt , n خرپو

doltish , adj پچه کیٚ خرپو ، خرپویی ، گه لهو . په رگه له

doltishly , adv ب خرپویی

doltishness , n خرپوییتی

- dom پاشگره کوپایه ، جیهان ، بار ، جڤات یان چینه

domain , n ده فه ر ، خودانی یا زه ڤی . زه ڤی ، بوار

dome , n , vt , i گومه ز . گومبه زه ، بوشه ، گومز ، قوب ، قوب دکت

domed , adj گومزی

Doomesday ,n روژا دو ماهی یێ

domestic , adj که دی ، خومالی ، ناڤ مال ، خزمه تکاریٚ مالیٚ ، هوندری ، مالداری ، که هی

- animals چینه که ری

domestically , adv ب مالداری

domesticate , vt که هی دکت

domesticated , adj که هیکری، رام ، که دی ، ده ستی، که هی

domesticating , n که هیکرن

domestication , n که هیبون

domesticity , n ژیانا خیٚزانی . که هیبون

domestic science, n مالداریزانی

domical , adj گومزی

domicile , n خانی ، مال ، مه لبه ند ، نشینگه

domicile , vt نشین دبت ، مالداردبت

domiciled , adj مالدار کری

domiciliate , vt , i مالدار دکت ، دنشینت ، دژیت ، که هی دکت

domiciliated , adj مالدار کری ، که هیکری

domicliating , n مالدارکرن ، که هیکرن

domicliation , n مالدار کرن

domiciling , n مالدار کرن

dominance , n زالبون

dominant , adj سه رده ست ، زال
doninantly , adv ب زالی
dominate , vt , i زال دبت
dominated , adj زالکری
dominating,n,adj زالبون ، زال ، زالکرن
domination , n زالی ، سه هیو ، زالبون
dominative , adj زالدار
dominator , n زالکه ر
domineer , vi , t زال دبت ، زال دکت
domineering, adj زالدار
domineeringly,adv ب زالبونی یان زالداری
domineeringness , n زالبونیتی
doming , n گومزکرن
dominical , adj خودایی
Dominican , adj , n دومنیکی
dominion , n زالی . په رگال . ده وله تین
کومونویلسیٔ . سه رخوبون . ده ڤه ر
زالبون . ده سه لاتی
domino , n دومینه
- theory دیتانه یا دومینه (کو هه که یه ک
که ت نه وین دی دکه ڤن)
don , n , vt ئاغایێ ئیسپانی ، دکت به رخوه ،
گریمان دکت
donate , vt , i به خش دکت، بیش دکت
donated , adj بیشکری
donating , n بیشکرن
donation , n پیتاک، کالاست، به خشاندن، به خشیش،
به خش، بیشه ده ری، باربو، بیش
donative , adj بیشکرنی ، بیشدار
donator , n بیشکه ر
done , adj ریک: (ل گ ل نه ریتا جڤاکی)
done , p.p. of (do) هات کرن ، کری
donee , n ده ست هه لاتداریٔ گوهارتنا خودانی
یا سامانی ، به خشبر
donjon , n برجا ئاسیکری
Don Juan , n ژنباز
donkey , n ولاخ . گوهدریژ . هه متیز ، داشک ،
جاش ، که ر ، نیره که ر
- female .... ماکه ر
-male .... نیره که ر
donkey boy , n که ر ئاژو
donkey dung , n سیکلوت
donkey engine , n مه کینه یا بچوکا سه رباراگوهێزیار

donkey man , n که ر ئاژو
donkey 'saddle کورتان
donkey's years ده مه ک بیقام دریٔژ ، روژگاره ک
donkey work زه حمه ت کیشی . کاریٔ گران
- young .... کویک
donned , adj گریمانکری
donning , n گریمانکرن
donor , n بیشکه ر
do - nothing , n گه لهو . ته مبه ل
don't , = do not نه که
doodle , n , vt , i ده م زه هیکرن . نه قشیٔ بیٔ هش .
نه قش دکت (بیٔ هش) ، (ده می)
زه هی دکت
doodle, adj ده م زه هیکری
doodling , n ده م زه هیکرن
doom , n , vt. روژا دوماهی بیٔ ، بریار ، قرن ،
تاوانبا ر دکت
- sayer ره شبین
doomster , n ره شبین . دادوه ر
door , n ده رگه ، ده ر، ده ری
- frame شیپک . شیپانه . ده رچک
- small .. ده ر یچه
doorkeeper , n په رده ڤان . ده رگه ڤان
doorkeeping , n ده رگه ڤانی
doorless , adj بیٔ ده ری
door knob , n ده ستکیٔ ده ری
doorman , n په رده دار . ده رگه ڤان
doormat , n تاتی بیٔ به ر ده ری
doornail , n بزماریٔ ده ر گ هی
doorplate, n ده پکیٔ ده ری
doorsill , n ده رمال ، ده را زینک
doorstep , n ده رمال . ده را زینک
doorway , n ده رچک
dooryard , n هه سار
dopant , n نه بژینیتی
dope , n , vt , i خریو . ته زینکه ر، ئه ڤیون، تریاک،
هه ڤیر ، نه نجام دکت . دته زینت
doped , adj ئه ڤیونکری
dopester , n به ربین (نه نجامیٔن یاری یان
هه لبژارتنان
dopey , adj ته زینکری ، خریو

doping , n ئه فیونکرن
dor , n کیزا ریخیٚ
dorhawk , n شه ڤ هه لویێ ئوروپی
Dorian , n په یوه ندیداریٚ (دوریس) باژیریٚ که ڤنیٚ گریکی
Doric , adj دوریسی
dorm , n = dormitory
dormancy , n متبون . سربون . خه وا ته مار
dormant , adj مت
dormant stage , n قوناغ یان کوچا متی ییٚ
dormer , n په نجه رکا ده رهاتی ، بانیٚ نشیڤ ئو ده ر هاتی
- window په نجه رکا ده رهاتی
dormouse , n جانه وه ره ک کرنده وه ک سغوره یی
dormitory , n ژورا مه زنا نڤستنیٚ
dorp , n گوند
dors- dorsi or dorso - پنشگره کو پشته ، پشتی یه
dorsal . adj پشتی
dorsally , adv ب پشتی
dorsiventral , adj پشتی ئو زکی
dorsiventrality,n پشتی ئو زکیتی
dorsiventrally,adv ب پشتی ئو زکی
dorsolateral , adj پیوه ندیداریٚ پشتیٚ ئو هه ر دو ره خان (ته نشیتان)
dorsoventral, adj پیوه ندیداریٚ ته وه ره یا ناڤبه را پشت ئوره خێن زکی
dorsoventrality , n پشتی ئو زک ره خیتی
dorsoventrally , adv ب پشتی ئو زک ره خی
dorsum , n پشت
dory , n به له م ، قورت
dosage , n فره ک ، فرییڤ ، قورت پیڤ ، قورتدان
dose , n فره ک ، فر ، قورت
dosed , adj قورتکری
dosimeter , n قورت پیڤ
dosing , n قورتکرن
doss , n , vi ته ختیٚ ده مدار ، دنڤت
dossier , n دوزنامه ، پرسنامه
dot , n , vt , i پنت ، ده ق ، خال ، دخورفت ، خال دکت

dotage , n خورفین
dotard , n خورفین ، خورفی
dote(doat) , vt دخورفت ، خرپوببت
doted , adj خرپو ، خورفی
doting , n خورفین
dotted swiss , n سویسی ییٚ پنیکری (موزلینه‌ک پنیکری یه)
dotterel , n خرپو
dotty , adj گه وج ، دین . خالکری ، پنیکری
double , adj , n , adv , vt , i جوت.دووانه‌قام . دوقه ت ، دوجاری دوجار، دوجار دکت ، دوجار دبت
- acting دو ناراسته یی ، دو کریار
- barreled دولولی
- bass ئالاڤا مه زنا کمانی
- boiler دو قازان : یه ک دناڤ یادیدا کو قازانا ژور دکه لت ب که لاندنا قازانا ژیر
- breasted دو سینگ
-chin دو ئه رزینک : گوشتیٚ ل به ر ئه رزینکیٚ داهـ یلایی
- crosser دلخاپ ، فیلباز ، چقو
-dagger دو خه نجه ر : نیشانا چاپی یه
-dealer دلخاپ
- dealing فیلباز، چقو چقو ل١١ باندن ، دلخاپی
- deck , decker دو ته به ق
- doubtful گوماندار ، دودل
- entry دو پیٚ به ند
- faced دو رو
-minded دودل
- piped flute دوزل
- root رها دوجار ، ره تی دووانه
- standard= bimetallism
- star دو ستیٚر (پیکڤه دیارن)
- talk ئاخفتنا خاپین
- think دو هزر
- time دو ده م : له زین
- tongued چقو ، دوده ڤ ، دلخاپ
- tree کاریته ییٚ قایمکری (عه ره بانه)
-wind instrument دوزل
douche , (F.) ده لاندن ، ده لینک

doubled , adj	دوجار كری
doublet , n	ساقوییٚ ته نك
doubling , n	دوجار كرن
doubly , adj	دوجار ، دووانه
doubt , n	دودلی ، گومان
doubtable , adj	گومانبار ، به رگومان
doubted , adj	گومانكری
doubtful , adj	به رگومان ، دودل . گوماندار
doubtfully , adv	ب گومانداری
doubtfulness , n	گومانداریتی
doubting , n	گومانكرن
doubtless , adj	هه من ، بیٚ گومان
doubtlessly , adv	ب بیٚ گومان
doubtlessness , n	بیٚ گومانیتی
douce , adj	هشیار . هه دار
doucely , adv	ب هشیاری
dough , n	هه ویر ، هه ڤیر
- face , n	ئه ندامیٚ كونگره ییٚ باكوری . ئه دژی كولیتی ییٚ
- foot , n = doughboy	زه لامی یا كه لاندی
- nut	كلوجا شرین رونكری
doughtily , adv	ب میٚرخاسی ، ب ئازایی
doughty , adj	میٚرخاس ، خورت ، ئازا
doughy , adj	هه ڤیری
Douglas fir , n	ته خلیت كاژه
dour , adj	ركدار ، دژوار ، ره ق
douse , vt , i , n	ڤه دكوژت ، شل دبت ، نوقی دبت، لیٚدان
doused , adj	ته مراندی ، نوقیبویی ، شلكری
dousing , n	شلكرن ، ته مراندن
dove , n	كوتر ، كه ڤوك ، قومری
dovecote , n	برجا كوتریٚ
dovetail , n , vt	نیٚر و میٚ ، نیٚر ومیٚ دكت
dovish , adv	ئاشتیخواز
dovishness , n	ئاشتیخوازیتی
dow , vi	دشیٚت
dowager , n	بیٚژنا خانه دان ، پیره ژنا شكودار
dowdily , adv	ب كنجری
dowdiness , n	كنجریتی
dowdy , adj , n	رزوك . كنجو ، كنجركری . كه ڤن . ڤه راده ، پولوج
dowdying , n	كنجركرن
dowed , adj	شیایی
dowel , n	سنگیٚ دیواری
dowel , vt	سنگ دكت ، ب سنگی قایم دكت
dowel(l)ed , adj	سنگكری
dowel(l)ing , n	سنگكرن
dower , n , vt	ئه خت ، شیانا سروشتی ، پاشمایی بوٚ بیٚژنیٚ ، ژنهاتی دكت
dowing , n	شیان
dowitcher , n	بالنده یه ك نكل دریٚژ
down , n , adj , adv , prep	به رژیٚر ، سه ر ب ژیٚر . به ر ب ژیٚر ، داخستی ، بیٚ زار ، ئه ساخ مریتو . نشیڤ . ژیٚر . بن، دانین
down , vt , i	دئینت خاریٚ ، دكه ڤینت . دكوژت . له زیٚ كیٚم دكت . دته مرینت . دئیٚخت (بالافریٚ)
downbeat , adj , n	ره شبین
downcast , adj	په ست . مریتو ، گرفتار
downfall , n	هلشین . كه تن
downgrade , n, vt	نشیڤبون (بوٚ پایا كیٚمتر)، نشیڤی، كیٚم دكت (پایه)
downhaul , n	وه ریس بوٚ نزمكرنا بابره كی
downhearted , adj	په ست ، مریتو
downhill , n , adv	نشیڤ ، نشیڤی یازیری
downpour , n	شه سته ، باران ، تاڤی ، بارین تاڤی باران ، شه ریین ، شپین
- violent	شه ست
downright , adv , adj	ئیٚكراست . ئه شكه را
downstage , adv	نك به راهی یا شانوییٚ
downstairs , adv , adj	ته به قا ژیٚری (ئاڤاهی) . ژیٚر . خاریٚ
downstream , adv , adj	ل گه ل ئاراسته یا رویاری
downswing , n	كیٚم بازا ر
down - to - earth , adj	كرداری
downtown , adv , adj , n	نیڤه كا بازرگانی یا بازیٚری
downtrend , n= downturn	
downtrodden , adj	پیٚدانكری. پیلیٚكری . ته په سه ركری
downturn , n	گرژبون سست بازار
downward(s) , adv	سه رب ژیٚر ، نشیڤی ، بوٚ خاریٚ ، به ر ب ژیٚر

downwind , adv , adj ناراسته یا بایی
downy , adj فیلباز ، نه رم ، حلی
dowry , n نه خت ، قه له ن ، جهاز
douse , vt , i , n = douse
dowse, vi , t سه ح دکت (ب داریٚ به ریبنیٚ)
dowser , n سه حکه ر
dowsing , n لیگه ران
doxology , n په سنکرنا خودایی
doxy , n دیٚهل ، قه حپه
doyen , n راگر
doyenne , n راگر (میٚ)
doyley or doyly , = doily
doze ,vt , i , n سفک دنفت. دخه وبچت. خه وا سفک. خلماش ، پونژین
dozed , adj سفک نفستی
dozen , n رفده . ده رزه ن . دوزده ک
dozer , n راکیٚش (بز له کرنا ریٚ)
doziness , n (سفک) نفستنیتی
dozing , n (سفک) نفستن
dozy , adj نفستی
drab , n , adj نه سمه ریٚ له کری ، په روکیٚ گه وریٚ له کری ، دلشکیٚن . قه حپه . دیٚهل . ژنا پیس
drab , vi حیزیٚ دکت . تیکلی یا دیٚهلا دکت
drabbet , n په روکیٚ کتانی یی ستور
drabbing , n حیزیکرن
drabble , vt , i خو ده قنرٚیدا له ددت، ده قن دکت، خو دخوشینت (ناف ده قنیدا)
drabbled , adj ده قنکری
drabbling , n ده قنکرن
dracaena , n دار ا نه ژده هایی
drachm(a) , n ده رهه م
Draco , n ستیٚرانه‌ژده هایی
draconian , adj هوف . دژوار
draconic , adj نه ژده هایی
draft , n , adj ره شه ، لوزه وا بایی . داخواز . قورق . سه ربازکرن . ره شنفیس . نه قشه ، رونفیسین . باگه ر
draft , vt . دکیٚشت . نه قش دکت . سه رباز دکت
draftable , adj نه قشبار
drafter , n نه قشکه ر
draftily , adv ب نه قشی
draftiness , n نه قشیتی
draftsman , n نه قشکه ر
drafty , adj پیٚوه ندیداریٚ نه قشی
drag , n , vt , i شپک . شپنه . خشان . مه هلی . خوشاندن . کیٚشان.چیٚرتل ، سورین شفنه ، ده متوک ، خشکه ، دخشکیٚنت . دخوشینت . دکیٚشت
dragged , adj کیٚشایی ، خشکاندی ، خرکاندی
dragger , n به له ما ماسیگرتنیٚ
dragging , n خشکاندن . کشاندن ، خرکاندن ، راکشاندن . کیٚشان
draggle , vt , i دکیٚشت یان دخوشینت(ناف ده قنیدا)
draggled , adj خوشاندی
draggle tail , n. دیٚهل
draggling , n خوشاندن
drag - line , n وه ریسیٚ کیٚشانیٚ
dragman , n راکیٚش ، نه خاسمه راکیٚشیٚ تورا ماسی یان
dragnet , n تور
dragoman , n وه رگیٚر ، ده رجمان
dragon , n نه ژده ها
- lizard کمکه یه ک مه زنه
dragonfly , n ده شیروک ، کولی
dragoon , n سه ربازیٚ سوار
dragqueen , n نیٚربازیٚ وه ک ژنان جلکری
drag race , n پیٚشبرکیٚ یا له زا ئوتومبیلان
drag racing , n پیٚشبرکیٚ یا له زا ئوتومبیلان
dragrope , n وه ریسیٚ کیٚشانیٚ
drail , n نکلوکا گرانا ماسیگرتنیٚ
drain , n داروشیٚن . ئافا ره واندنیٚ ، بار ، پلوسک ، ئافا تیٚچویی . شورک ، پورک . چرونه ک ، شرک ، پارگیٚن (ل دور کونی)
-pipe بوری یا ره واندنیٚ
drain , vt , i نامینت ، زوهادکت . ڤالادکت . شورک دکت
drainage , n داروشیٚن . ره واندن
drainer , n ره وانکه ر
draining , n داروشیٚن
drake , n مه راڤی . سونه . توپ . قاز (نیٚر)
dram , n قورته ک شه راب . تبابه ک کیٚم
drama , n شانو
dramatic , adj نشکی . شانوگه ر

dramatary , n شانوزانی
dramatics , n كریارزانی یان شاده رهینانا شانویی
dramatist , n شانو نفیسه ر
dramatize , vt , i شانویی دكت ، مه زن دكت
dramatization , n شانوكرن
dramshop , n مه یخانه
drank , (p of drink) فه خوار
drape , n , vt , i چیت ، په رده ، كنج دكت، دخه ملینت، دنخیفت
draped , adj خه ملاندی (ب په روكی)
draper , n بازرگان . كوتافروش . په روک فروش
drapery , n په روک . بازرگانی یا په روكان
draping , n خه ملاندن (ب په روكی)
drastic , adj ره ق . دژوار
drastically , adv ب دژواری
drat , vt كه مباخ (نفرین) دكت
dratted , adj كه مباخكرن
dratting , n كه مباخكری
draught , n ره شنفیس ، باركیش . باركیشان ، با
-horse نه خته ، یه خته
draughts , n دامانیْ
draughtsman , n نه قشكه ر
draughty , adj نه قشی
draw , n , vt , i پیشبه زی یا هه ف نه نجام ، پشک خستن ، نه قش ، كاغه زا له یزتنیْ تویه ختی ، كیشان ، دنه قشینت ، نه قش دكت ، دكیشت
-to ..... attention چاڤدان دكت
-to ..... away ژ هه فركی پیشتر دكه فت
- to ..back دودلی دكت . پاشفه دچت
-to ..... blank تشته كیْ نابینت
-to ..... blood خوینیْ دریژت،بریندار دكت، دنه ترینت
-to .... breath بیهنه كیْ دكیشت ، بیهنا خو فه دكت
- to ..adistinction between جودایی دیاردكت
- to ... down the curtain په رده ییْ دئینت خاریْ (شانو) ، ئیدی له سه ر پرسه كیْ ناخفت
- to ...first blood ئیریشا یه كه م دكت
- to .. in كورت دبت ، ده ستیْ خو دگرت
- to .. it mild خو ژ فورتیْ فه ددت
-to ...... off پاشفه دچت . پاشفه دكیشت ، ده ر دئیخت ب دلوپاندنیْ
-to ..... on or upon خو ل سه ر دگرت
-to ...... out دریژ دكت ، دریژ دبت
-to .....round نیزیک دبت
drawback , n گیرو ، پاشكه تن
drawbar , n بستا كیشانیْ
drawbridge , n پرالقین
drawee , n ل سه ر كیشایی
drawer , n نیگاركیش . كشانقان ، مه یگه ر
drawers , n ساتان ، ده رپی
drawing , n جفز ، نه قشاندن . كشاندن ، وینه . نه قش . نیگار – كیشی
- card سه رنج كیش نه خاسمه كرداریْ گه لیْر
- attention سه رنج كیشان
- room دیوانخانه
drawknifealso drawingknife,n كیْركا كشانی
drawl , vt , i , n قه به دناخفت ، منگ ، قه به بون
drawn , adj وینه كری ، كیشایی . نه قشكری
- work وینه كرنا كیشانی
drawplate , n ده پیْ كیشانیْ
drawshave, n =drawknife
drawstring , n به نكیْ گریدانیْ (ته لیس یان شه لوار)
drawtube , n لوله یا ته حیسوک (ل هوربینی)
dray , n , vt عه ره بانه یا بارایا نزم ، دگوهیزت
drayage , n گوهازتنا ب عه ره بانه ییْ ، كریْ یا ڤیْ گوهازتنیْ
drayman , n هاژوییْ عه ره بانه ییْ
dread , vt , i , n , adj دترسینت، دترست، توقین.سوهین. ترسیاری، ساو، ترس. سه هم ، ترسی ، ساب ، سام ، هه ژئین
dreadful , adj هوتاسا . ترسناک
dreadfully , adv ب ترسناكی
dreadfulness , n ترسناكیتی
dreadnought , n كراسیْ نه فنیْ ستور
dream , n , vi , t خه ون ، دیتنه ک ، خه ونیْ دبینت
- confused ..... خه ونا ئالوز
- day .... خه ونا رۆژ
dreamed , adj خه ون دیتی
dreamer , n خه ونكار
dreamful , adj خه وندار

[redacted]y , adv	ب خه وندارى
[redacted]ss , n	خه ونداريتى
[redacted]y , adv	ب خه وندارى (درا تيز شادى)
[redacted]d , n	خه ونستان (خوه ش)
[redacted]ess , adj	بىٰ خه ون
[redacted]essly , adv	ب بىٰ خه ونى
[redacted]essness , n	بىٰ خه ونى تى
[redacted]ke , adj	وه ک خه ونىٰ
[redacted]world , n	خه ونستان . ئاشويستان (تيز شادى)
[redacted]y , adj	خه ونى
[redacted]r , adj	مريتو . خه مدار
[redacted]ary , adj	مريتو . خه مدار
[redacted]edge , n , vt , i	تور ، ته قنىٰ رادكت (ژ بنىٰ رۆبارى) پاقژ دكت (بنىٰ ئاڤىٰ)
[redacted]edged , adj	پاقژكرى
[redacted]edger , n	پاقژكه ر
[redacted]edging , n	پاقژكرن . رادان
[redacted]ee , vt	په شه دريژ دكت
[redacted]eed , adj	په شه دريژكرى
[redacted]eeing , n	په شه دريژكرن
[redacted]eg , n	تلپ . تلف ، پاشمايى
[redacted]egs , n	تلپ . دورد . نيشتو
[redacted]ench , n	ته ركه ر، قورت (ده رمان يان شه راب)
[redacted]ench , vt	قورت ده ده (گيانه وه رى) ، شل دكت
[redacted]encher , n	شلكه ر
[redacted]enching , n	ته ماندن
dress , vt , i	كنج دكت ، جل دكت . دكت به رخوه
-to ..... down	ليخورت ، جه لده دت
-to ..... ship	گه مى يىٰ دخه ملينت
-to .... up	تازه كنج دكت
dress , n , adj	پوشه نى . پوشاک . ئه زيزى . كنج . كراس ، فيستان
-circle	چه مه ر يا ميرى (رونشته ک يان ته لار كو ب جلين ميرى روينن)
dressed , adj	جلكرى . داكرى ، رۆكه شكرى
dresser , n	تيماركار . كنجكرنكه ر . ده رمانكه ر ، برين پيچ
dressiness , n	(جل) تازه بيتى
dressing , n	وه ر پيچه ، پانسمان . جلكرن . رۆكه شكرن . ل به ركرن ، پاچكرن
- a wound	پانسمان ، تيماركرن
- bag or case	چه نته يىٰ ئالاڤين كارى (توالێت)

- down	ليخوراندن ، جه لده كرن
- gown	پوشه نىٰ به ر مالىٰ
- station	مه له ندىٰ هاريكرنىٰ يان برين پيچى يىٰ
- table	ميزا كاركرنىٰ
dressmaker , n	درونكه ر
dressmaking , n	درونكه رى
dress parade , n	له شكه رنواندن
dress rehearsal , n	دوباره كرنا دوماهى (شانو)
dress shirt , n	كومله كىٰ سپى يىٰ ميرى
dress suit , n	ده سته جلكێت ميرى
dressy , adj	جوانپوش . لاو
drew (p . of draw)	كێشا
dribble , vi , t , n	به لاف دكت . كليس دكت . دلوپ دكت، پرژ ، تابا بچوک ، پزروک
dribbled , adj	دلوپكرى
dribbler , n	دلوپكه ر
dribbling , n	دلوپكرن
dribbly , adj	دلوپى
driblet , n	دلوپ
dried , adj	قه ماندى ، زوهاكرى ، زوهاتو
- and refinedyogurt	ماستىٰ كه ماندى
- apricot	قه يسى يێن هشككرى
- grass store	پوشدان
- molass sweet	حه رير
- up	زوها
drier , n	زوهاكه ر
drift , n	داشوران ، رامالين
drift , vi	دادشورت . بىٰ ئارمانج دچت
driftage , n	داشوران . رامالين
driftingly , adv	ب راماليني
drill , vt	دكولت ، مه شق دكت ، توڤلى دكت
drill , n	كونكه ر. سمتوک . باده ک . شخاب . شخاف ، پنچه ک ، مه شق ، كولين ، مه كينه يا توڤكرنىٰ
- master	مه شقڤانىٰ له شكه رى
- press	كونكه رىٰ په ستينى
drillability , n	كولينبارى
drillable , adj	كولينبار
drilled , adj	كولايى
driller , n	كولينكار ، كونكه ر

drilling , adj , n گە زین . داکولین ، کولین ، کولاندن کولان ، په روکه ک په مبو
drink , n , vt له خوارن ، له دخوت
- out لیچکرن
- in .... سه رخوش . مه ست
- to ...deep گه له ک له دخوت ، فره ک مه زن له دخوت
- to .. in دمیژت . شاد به ریٚ خو ددت تشته کیٚ یان دبهسیت
- to .. off or up or down لیچ دکت
- to ..to نوشیجان دکت
drinkability , n له خوار باری
drinkable , adj له خواربار
drinker , n له خوار
drinking , n نوش . له خارن . له خوارن ، نوشین
- mate هه ف پیال
- money به قشیش
- vessel کوبک
drip , vt , i , n دلوپ دکت ، دلوپ
- to ... dry په روکی زوها دکت (بیٚ قورمچاندن)
dripped , adj دلوپکری
dripper , n دلوپکه ر
dripping , n چلکین . دلوپکرن ، به یاته
drippy , adj بارانی
drive , vt , i, n دخورت ، دبرت . هاندان دکت . دچت . پالددت . دهاژوت ، په لامار . ئیریش یا دژوار . ریٚ یا خومالی . سه یران (دگوهیزوکیدا) ، هاژوتن
- to .. at ئارمانجا خوه دیار دکت
- to .. away ویٚله سواری دچت
- to ..away at دور دیخت ، ویٚله دبت ، کاره کیٚ دکت
- to .. back پاشفه دبت
- to .. in دقوتت (بزمار)
- to .. on دخورت
driv(e)able , adj - هاژوبار
drive in , n سه یران ، شانو ، سینه مه ، فروشگه یا کو مروف دشیت ببینت یان ژیٚ بکرت ژگوهیزوکیدا
drivel , vi , t , n خریوی دناخفت . گلیز دکت ، گلیز
drivel(l)ed , adj گلیزکری
driveller , n پوچ بیژ
drivel (l) ing , n گلیزکرن

driven , adj راندی ، هاژوتی
driver , n بزوینه ر . هاژیار.لف گومیز . هاژو
- ant میری یا خشوک
- 's seat رونشته کا ده ست هه لاتداری
drive shaft شفا گه راندنیٚ یان زفراندنیٚ
driveway , n ریٚ
driving , n , adj ره ق ، چالاک ، راندن ، هاژوتن ، ریٚبه ری . دژوار
- belt قایشا ها ژوتنیٚ
- on خورین
- out ده رخستن . ده رئانین
- wheel ده زگین ، چه رخیٚ هاژوتنیٚ
drizzle , vi , t , n دپزرت ، دبارت ، پرژ ، رشین ، پزروک
drizzled , adj پزرکری ، پزری
drizzling , n پزرکرن ، پرژکرن
drizzlingly , adv ب پزروکی
drizzly , adj پزری
drogue , n راست ، له نگه ر
droit , n راست . ماف
droll , adj , n , vt سه یر ، گیره . گیره یی، گیره دکت
drollery , n حه نه ک ، چیڤانوک . ویٚنه یه ک ترانه یی . گیره کرن
drolly , n زرته ک . گیره
- drome پاشگره کو مه یدانه
drome , n بالافرگه
dromedary , n حیٚشتر . که رواٚنیٚ حیٚشترا
dromond , n باگه می یا بابری له زین
drone , n , vi , t به م ، زرینین . فنگ . موله ، نیر، میٚش هنگفین، زرین دکت . فنگ دکت
droned , adj زرینکری
droner , n فنگکه ر
droning , n زرینین ، فنگ
droningly , adv ب زرینکرنی . ب فنگی
drool , vi , n گلیز دکت ، بیٚ هشی دناخفت . ئاخفتنا پوچ . گلیز
droop , vi , t , n شوردبت ، شور
drooping , n چلمساندن . چلمسین . شور . شوربون
droopy , adj تاتا . شور

drop , n , vi , t تنوک.په شک . چپک . خستن . داوه رین . چلک . دلوپ ، دلوپکرن ، که تن دئیخت. دلوپ دکت:دکه ڤت، دمرت دهه رفت

- to _ across a person ڤیکه ڤت (هه لکه تتی)

- to _ behind گیروبت ، شوندا دکه ڤت

- to _ by سه ر دان دکت

- to _excrement زلق دکت

- to _ in سه ر دان دکت

- to _ off دخه و دچت ، دمرت ، کیم دبت

- to _on لێنحه یتینت

- to _out دکه ڤت . دهه رفت

- to _through دهه رفت

droplet , n دلوپک

droppage , n میوه یێ که تی - به ری گه هشتنێ

dropped , adj که تی

dropper , n دلوپرێژ ، دلوپکه ر

dropping , n شلۆربون . شلۆر . داوه رین ، زلقکرن . چرتکرن ، خستن ، ئێخستن ، داکه تن ، که ڤاندن

- tube دلوپرێژ

droppings , n سه رگل ، فچکه ، زرچ ، زلق . کوشپل چرت ، ته پک ، لبان

drop - scene , n نوماهی . په رده یا نوماهی یێ

dropsical , adj ئاڤبه ندی

dropsy , n نه خوه شی یا ئاڤبه ندی ، ئاڤاره ر

drosera , n هه له زه ک گیاش ده بیش (بۆ گرتنا پێتکان)

droshky , n عه ره بانه یه ک دو یان چار چه رخ

drosophila , n مێشا خوناڤێ

dross , n پاشماوه ، ته رتال . ته رت ، ریخ

drought , n سوڤ ، نه هاتی . هشکی ، تێهن ، بێ بارانی

droughtiness , n هشکیتی

droughty , adj هشک ، سوڤی

drove , n ته سکه نه ، ته رش . گاران

drover , n ته رشڤان ، گاڤان

drown , vi , t نوق دبت . دخه ندقت

drowned , adj نوقبویی

drowning , n نوقومبون. نخروکرن، نوقیکرن. نوقبەنخرو

drowse , vi , t , n دخه وت ، خه و

drowsed , adj خه وگرتی

drowsiness , n وه نه وز . خه وداری

drowsing , n خه وگرتن

drowsy , adj خه وین

drub , vi , t , n دشکینت، لێددت ، شکاندن، لێدان

drubbed , adj شکاندی . لێدایی

drubbing , n شکاندن ، لێدان

drudge , n , vi , t زه حمه ت کێش . به نی ، پاله یێ کولیدار ، زه حمه تێ دکێشت

drudged , adj زه حمه ت کێشایی

drudgery , n بێگار . ته قه لا

drudging , n زه حمه ت کێشی

drudgingly , adv ب زه حمه ت کێشی

drug , n , vt , i ده رمان ، ده رمان دکت

drugged , adj ته زینکری . ده رمانکری

drugget , n به رک

drugging , n ته زینکرن . ده رمانکرن

druggist , n ده رمان فروش

drugstore , n ده رمان فروشگه

Druid , n ئولدار ، جادوگه ر

druidic(al), adj جادوگه ری . ئولداری

druidism , n جادوگه ریتی

drum , n , vi , t پیپ. به رمیل ، ده هولا گوهی ، داهول . ده هول ، ده هول لێددت

- head court دادگه یا له شکه ری یا به رێ

- martial شه ری

drumbeat , n ده نگێ ده هولێ

drumbeater , n داهولڤان

drumfire , n توپ باران

drumlin , n زیرێ سه هولێ

drum major , n سه ره ک داهولڤان

drummed , adj (داهول) لێدایی

drummer , n داهولڤان

drumming , n (داهول) لێدان

drum - skin , n خلو

drum stick , n دارکێ داهولێ

drunk , adj , n سه رمه ست.سه رخوش . ڤه خوار، مه ست

drunkard , n مه یخوه ر . سه رمه ست . مه ست، سه رخوش

drunken , adj سه رمه ست ، سه رخوش

drunkenly , adv ب سه رمه ستی

drunkenness , n مه ستی

drunkometer , n مه ستپیڤ

drupaceous , adj یه ک یان ته ک کاکلی (به رکی)

drupe , n	میوه یا یه ک کاکل (به رک)
drupelet , n	میوه کا یه ک به رک
Druze,n.orDruse	درزی
dry , adj , n , vt	ته رت . بێ ئاف ، تینهی . هشک، زوها ، زوها دکت ، هشک دکت
- bed (river)	به ست
- not ..	په له
- cleaner	پاقژکره رێ زوهایێ جلکان
- cleaning	پاقژکرنا زوهایا جلکان
- fruit	به ره هشک
- grass	پژون ، پیش
- lodging	مانا بێ خارن
- measure	پیڤانا هشک (بۆ توڤی)
- nurse	داین (بێ شیر)
- stalks	گزره ، قسل . قه رسه ل
- tetter	ئاگرویکه
- water course	به ست
-to ..... up (well)	چک دکت ، دچکینت
drying , n	زوهاکرن
dry land	هشکاتی ، به ژ
dry ness , n	زوایی . زوهایی ، هشکاتی . هشکه یی. هشکی . بێ وه چی . هشکبون . زوهابون
dry pleurisy , n	ئاف سینگا هشک
drypoint , n	ده رزی کولین : وینه یێ ب ده رزی یێ کولایی
dry rot , n	رزین (دار ئو هه له ز) ، دره مێ ڤێ رزینێ چیدکت
dry - rot , vt , i	دروزت
dry - run , n	ئه زمون ، ئه زمونا کردارا له شکه ری بێ فیشه کێن راست (زندی)
drysalter , n	فروشیارێ بویه ئو خوارنێن خوێکری
dry - shod , adj	پێلاف یان پێ نه شل .
duad , n	جوت . دو
dual , adj , n	دوجاری ، دووانه ، جوت
dualin , n	دوالین : ته قه مه نی یه ک خورت ژ نایته ر ، نایتر وگلیسرین ئوپینه یی
dualism , n	دیتانه یا کو هه ر تشت دو وانه یه : هش و له ش ، قه نجی و خرابی کو مروڤ له ش وگیانه ، دو ئالگریتی . دوو انه ییتی
dualist , n	دووانه یی
dualistic , adj	پێوه ندیدارێ دووانه یی
dualistically, adv	ب دووانه یی
duality , n	دووانه ییتی
dualize , n	دووانه یی دکت
dualized , adj	دووانه ییکری
dualizing , n	دووانه ییکرن
dual-purpose , a	دو غه ره زی
dub , vt , i	کارێ قه نج ناکت . دگوهێزت ، تومار دکتڤه . ناز ناف دکت . سوارچاک دکت
dubbed , adj	ناز ناڤکری
dubber , n	پایه که ر
dubbing , n	نازنا ڤکرن
dubiety , n	گومانداری
dubious , adj	کێرنه هاتی . گوماندار ، به ر گومان
dubiously , adv	ب گومانداری
dubiousness , n	گومانباریتی
dubitable , adj	گومانبار
dubitation , n	گومان
dubitative , adj	گوماندار
ducal , adj	دوقی
ducat , n	دراڤه ک زێر ئوروپی یه
duce , n	رێبه ر
duchess , n	ژن یان بیژنا دوقی
duchy , n	دوق نشین
duck , n	مراوی . مه راڤی . سونه ، دلدار . وه رده ک ، قاز
- wild ..	مه راڤی
duck , vt , i	دره ڤت . دچه مت . خوڤه ددت . نوقی دبت
- board	ده پێ دارێ(ل سه ر ئه ردێ ته ڤن) بۆ تێپه رینا یان ده ریازبونا سه ر بازان
- call	لولیکا گازیکرنا قازێ
duckbill , n	کوره مشکێ ئاڤێ
ducker , n	قاز ڤان
duckfooted , adj , adv	پێ قاز
ducking stool , n	کورسیکا نوقیکرنێ (بۆ تاوانباران)
duckling , n	قازک
duckpin , n	دارکێ قازێ (بۆ له یزتنا باولینگ)

duck(s) and drake(s) , n هاڤێتنا بە رێن پان ل سە ر رۆیی ئاڤا هە دار
duck soup , n ئە رکێ ئاسان (شوربە یا ئازی٘)
duckweed , n کە ڤزا ئازی٘
ducky , adj دلگر . ئاياب
duct , n بوری ، جو . کە ند
ductile , adj شل و مل دریژ کشی، تورت ، ئە رم ، کشاندار
ductility , n جیری ، ئە رمی
ductless gland ڤکابێ جو ، ڤکا کە ر
ductule , n جوک
dud , adj , n بێ بە ها . جل ، کنجر
dude , n کابرا . هوگر . لاو ، باژێری
- ranch چاندنگە ها هە سپ سواری یێ . چاندنگە ها ڤە سهینێ
dudeen , n ڤە لونا کورتا ڤە رڤوری
dudgeon , n زیزبون . ئە نرین
dudish , adj لاوی
dudishness , n لاویتی
due , adj , n , adv بێ . ئێکراست ، ماف . باج . دە ین ، . یاسایی . کێرهاتی . ئە رک . دە یندار ی
due date ,n دە مێ دانێ (دە ین)
duel , n , vi , t شوربازی . دو شە رە کی ، ڤە ب ، دو شە رە کی دکت ، شور بازی دکت
duel(l)ed , adj شوربازیکری
duel(l)er , n شورباز
duel(l) ing , n دو شە رە کیکرن . شوربازیکرن
duelist , n شە رکە ر
duello , n دو شە ر کرن
duenna, n حە یزە بون ، یا وە را پیر
duet , n ئاوازا دو دە نگی
duetted , adj ئاوازا دو دە نگ پێشکێشکری
duetting , n (ئاوازا دو دە نگ) پێشکیشکرن
duff , vt , n زر دکت ، ددزت ، شرینی
duffel , n ئە ڤنێ هری یا زڤر
- coat ساقوێ هری
duffer , n زرکە رتشتێ پوچ خرپوفروشێ گە روک
dug , n گوهان . چچە . لە م . مە مک . مە مکێ مێ یا مە مکدار
dug , adj , pp. of dig کولایی
- out چالا ڤە شارتنێ
dugong , n گیانە وە رێ مە مکدار
duiker , n پە زکوڤی

duke , n خانە دان . میر . دە رە بە گ. دوق
dukedom , n دوق نشین
dulcet , n سترانبێژ . دە نگبێژ . شرین . ئە رم (دە نگ)
dulcified , adj شرینکری
dulcify , vt ئە رم دکت . شرین دکت
dulcifying , n شرینکرن
dulcimer , n سە متور. قانون (ئامیرە تا مە زیقە)
dulcinea , n یار
dull , adj , vt , i گە لهو ، سست ، شێلی، خونتال . لە ش گران . کوهـ . دە بە نگ . خرپو . بودل ، ڤرمور ، خرپو دبت خرپو دکت
dullard , n گە وج . گە لهو ، خرپو
dullish , adj خرپو
dullness , n خرپوتی
dully , adv ب خرپویی
dulse , n ئە خلیت دە ریا گیا
duly , adv ددە میدا
dumb, adj , vi , t خرپو . بێ زمان . لاژک . لال ، کە ر ، لال دکت
- show دیدار یان دیمە نێ مت
- struck گێژ
- waiter مێز ل نک سفرە یێ . بلندکا گوهازتنا خوارن ئو ئامانان
dumbbell , n دو گوکێن . ئاسن ، ب شیشە کێڤە ، بۆ راهێنانا زە بلە کان . دە مبە ل . خرپو
dumbfound , vt مات دکت. ڤە دجنقینت . لال دکت
dumbfounded,adj شاش ، مات . ڤە جنقی . لالکری
dumbly , adv ب لالی ، ب خرپویی
dumbness , n لالی ، کە ری
dumdum , n فیشە کا دمدم
dummied , adj متبویی
dummy , adj ڤە یزتوک . خرپو ، کە ر ، لال
- teat مە مولە
dummy (up) , vi مت دبت (قایل نابت کو بئاخڤت)
dummying , n متبون
dump , n ئە مبار . گوفک
dump , vt , i ئە رزان دفروشت. دکە ڤت . دهاڤێت
dumpily , adv ب بێ سە ر و بە ری
dumpiness , n بێ سە ر و بە ریتی
dumping ,n گە لە ک ئە رزان فروتن

dumpish , adj	خەمدار ، مریتو . مروس
dumpling , n	شرینی (زەلابی) . کورت ئو قەلەو
dumpy , adj	قوت و قەلەو
dun , adj , n	خوازوک . هەسپێ کمێت ، تاری ، تورخ
dun , vt	(بیقام) دخوازت . شەپرزە دکت
dunce , n	زەغەل
dune , n	گرکێ خیزی
dung , n , vt	لبان ، تەپک . قەرسە قول . ریتال
	ئازالە . تەرت تەرتال، کەرمە ، پەیین،
	ریخ ، زبل دکت (ب ریخێ)
- drying	ریخکرن
- of sheep	کوشپل
- pressed ...	تەپک
dungaree , n	دەنگەری : تەڤنێ پەمبویێ زڤر
dungbeetle	کێزا ریخێ
dungeon , n	بەندیخانە ، زیندان
dunghill , n	گوفک . تنک . کوما ریخێ
dunk , vt , i	نوقی دکت ، تێدهلینت
dunnage , n	داگرتییەک ل بن سندوقێن باری دناڤ.
	کەشتیدا ، جل ، خرو مر
dunned , adj	شەپرزە کری ، داخوازکری
dunning , n	شەپرزە کرن
duo , n	دو. جوت . ئاوازا جوتێ هونە رمەندان
duo -	پێشگر کو دووە
duodecimal , adj	دوزدە هەکی
duoden(o) -	پێشگرە کو دوزدە گرێ یە
duodenal , adj	دوزدە گرێ یی
duodenary , adj	دوزدە گرێ یی
duodenum , n	دوزدە گرێ
duologue , n	بەرهە ڤدانا دووانە ، ئاخفتنا دو کەسی
duology , n	ئاخفتنا دو کەسی. بەرهە ڤدانا دووانی
dupe , n , vt	خریندار، سادە ، دخرینت
duped , adj	خاپاندی . خراندی
dupery , n	لاباندن . خرین
duping , n	خاپاندن . خراندن
duple , adj	جوت ، دووانە
duplex , adj , n	جوت . دووانە (خانی)
duplicate , adj , n	رۆنڤیس . جوت . دووانە ، قام
- ratio	رێژە یا دوجا
duplicate , vt	رۆنڤیس دکت
duplicated , adj	رۆنڤیسکری . دوجار کری
duplication , n	رۆنڤیس
duplicative , adj	دوجا دار

duplicator , n	ئامیرە تا رۆنڤیسکرنێ
duplicitous , adj	لاباندنی ، دوروویی
duplicitously , adv	ب لاباندنی
duplicity , n	لاباندن . دلخاپی . لالایی . دو رویی
durability , n	قایمیتی ، بەردەوامداریتی
durable , adj	بەردەوامبار . قایم
durableness , n	قایمیتی . بەردەوامداریتی
durably , adv	ب بەردەوامی
duralumin , n	دورالومین (دارشتە)
duramater , n	پەردە یا مەژی ئو وەریسکێ
	پشتێ
duramen , n	دارێ رەقێ دلێ قورمی
durance , n	بەندکرن . گرتن . زیندانکرن
duration , n	بەردەوامی . دەم
durbar , n	دیوانخانە یا میری
duress , n	زوری . کوتەکی . بەندیکرن
during , prep .	ناڤبەر . دەمێ
durmast , n	بەرو
duroc , n	بەرازێ سورێ ئەمریکی
durometer , n	قایم پیڤ . بەردەوام پیڤ
durumwheat , n	گەنمێ رەق
dusk , n , adj	هنگور، نیڤتاری
dusk , vt , i	تاری دبت
duskily , adv	ب تاری
duskiness , n	تاریتی ، تاری
dusky , adj	تەلخ
dust , n , vt	گەرد . خەوش ، گلێش ، توز
	دادقوتت . ڤەدمالت ، توز دکت
- in the ...	پەریشان . پەپوک
- to bite or lick the	بریندار دکەڤت یان کوشتی
- to make , raise or kick up	ئاژاوێ چێدکت ، تێکەڵ دانێ دکەت
- to throw .. in a person'seyes	دخاپینت
dust bin , n	تەنەکە یێ گلێشی
dust bowl , n	دەڤەرا توزەکی
dust cart , n	عەرەبانە یا زبلی
dusted (off) , adj	ڤەپژکاندی
duster , n	توزەک
dust jacket , n	بەرگێ کاغەزی بۆ کتێبا بەرگکری
dusting , n	ڤەپژکاندن
dustless , adj	بێ توز

dustlike , adj وه ک توزیْ
dustman , n زه بال
dustpan , n هه ستیڤا توزیْ
dustup , n شه ر ، لیْکه تن
dusty , adj توزین ، توزکری
Dutch , adj , n ئه لمانی . هوله ندی
Dutchman , n هوله ندی
duteous , adj ئه رکدار
dutiable , adj باجبار
dutiful , adj ئه رکدار
dutifully , adv ب ئه رکداری
dutifulness , n ئه رکداریتی
duty , n فه رمانه ، ته وزیم ، ئه رک ، باج
- on ...... ل سه ر ئه رکی
- to do ....for شونا که سه کیْ دگرت
- free بیْ باج
- off..... بیْ ئه رک
duumvirate , n حکومه تا دووان
duvet , n لحیڤکا پورتی
duvety n , n ته ڤنیْ ڤه دیفه
dwarf , n , v , i قوتو ، بچوک دکت
dwarfish , adj قوتویی
dwarfishly , adv ب قوتویی
dwarfishness , n قوتویی تی
dwarf - like , adj وه ک قوتویی
dwarfness , n قوتویی تی
dwell , vi دژیت (نشین دبت)
dwelled , adj ژیایی . ئاکنجیبویی
dweller , n نشته جی . روْنشتمان . نشتمان
dwelling ,. n وار ، مال ، خانی
- place نشیمه ک
dwelt , (p of dwell) نشته جیْ بو ، ما ، ژیا
dwindle , vt , i بچوک دبت ، کیم دبت
dwindl i ng , n کیمبویی ، نه مان
dy(o) پیْشگره کو دووه
dyad , n دو جوت
dyadic , n ده ربرینا بیرکاری کو چیدبت ب کوکرنا یان کیمکرنا جوته کیْ
dyarchy , n حکومه تا دووانه
dye , n , vt , i ره نگ. هه ش، ره نگ دکت. هه ش دکت
dyed - in - the - wool , adj دلسوز . هه شکری (به ری رستنیْ)

dyeing , n ره نگریژی
dyer , n ره نگکار . ره نگریژ . هه شکه ر
- 'sweed هه له زیْ ره نگی
dyestuff , n هه ش
dyewood , n داریْ هه شی
dying , n جاندان . جانکیشان . مرن
dykc , n سکر ، ئاڤبه ند
dynam (o) پیْشگره کو هیزه
dynamic (al) , adj هیزدار . چالاک . چالاکی
dynamically , adv ب هیز داری
dynamics , n لڤینزانی . هیزین لڤین
dynamism , n چالاکیتی . دیتانه یا هیزیْ
dynamist , n پسپور یان زانایی دیتانه یا هیزیْ
dynamite , n , vt دینامیت ، دینا میت دکت ، دپه قینت (ب دینا میتیْ)
dynamited , adj دینا میتکری ، په قاندی
dynamiter , n دینامیت هاڤیژ
dynamitic , adj دینامیتی
dynamiting , n په قاندن
dynamo , n پیکهینه ر . دینه مو
dynamoelectric , adj دینه مویا که هره بی
dynamometer , n هیزپیڤ . وزه پیڤ
dynamometric , adj پیوه ندیداریْ ، هیز پیڤیْ
dynamomctry , n هیز پیڤی
dynamomotor , n بزوینا دینه مو
dynast , n فه رمانره وا . میر
dynastic , adj بابکی
dynastically , adv ب بابکی
dynasty , n بنه مال . بنه ماله . ده وله ت . نژاد، ره گه ز . بابک . فه رمانره وایی
dynatron , n دیناترون : ته خلیت سه رده ڤکه ک ئیلیکترونی ڤالاکری یه
dyne , n یه که یا هیزیْ
dynode , n ئیلیکیترودا د ناڤ لوله ییدا (کو دووه م ئیلیکترونا به رهه م دکت)
dys پیْشگره کو زه حمه ت ، ئاوارته ، به د . خراب ، رزی یه
dysarthria , n زه حمه تی یا گوتنا په یڤان

dyscrasia , n	نه ساخی یا له شی
dysentric , adj	که فسه یی
dysentery , n	زه حیری . هناف ئیش . خوین و بلیقانه . که فسه
dysfunction , n	تیکچونا نه رکی
dysfunctional , adj	پیوه ندیداریْ تیکچونا نه رکی
dysgenic , adj	ره گه ز به دکار
dysgenics , n	ره گه ز رزینزانی
dyskenesia , n	زه حمه تی یا لقینا خوازه کی
dyslekia , n	په یف کوره یی
dyslogistic , adj	رزمه ت کیْمکه ر
dysmenorrhea , n	خوین گیری (ژن)
dyspepsia , n	زورخوری . توتمه یی . دژوار گلفیری . به د گلفیری . شافلیری
dyspeptic , adj	توتمه دار . شافلیر دار
dysphagia , n	زه حمه ت دائوران
dysphasia , n	زه حمه ت ئاخفتن
dysphonia , n	ده نگ ره قی
dysphoria , n	شه پرزه یی ، په ریشانی
dysplosia , n	وه رارا نه ئاسایی
dyspnea , n	زه حمه ت هه ناسه
dysprosium , n	دیسپروسیوم (میرتاله)
dystrophic , adj	پیوه ندیداریْ کیم خور اکی
dystrophy , n	کیم خوراکی
dysrhythmia , n	ئاوازا نه ریکا تومار کری یا چالاکی یا دل یان مه ژی
dysuria , n	چره میزک . میزکرنا زه حمه ت

E

E	ئی : تیپا پینجه ما ئه لفابیْ یا ئنگلیزی
each , adj , pron , adv	هه رچی . هه جی . هه ر پارچه . هه ر . هه رئیک . هه ریه ک
- other	ئیک و دو
eager , adj	دل گه رم ، په روش
- beaver	مروفیْ بیقام په روش
eagerly , adv	ب په روشی
eagerness , n	ئاره ز و ، پرگه ، په روشی
eagle , n	هه لو ، سمسیارک
eagle - eyed , adj	چاف توژ ، ژیر
eaglet , n	هه لوک ، سمسیارک
eagrc , n	رابونا رادانیْ ، رابونا نشکی ئو دژوار ، ئاڤا ده ریا
ear , n	گوهدان . بهیستن ، گوهـ ، گوله گه نم
- over head and ... s	تا گوهان ، ره به ق
- up to the ...s	تا گوهان ، ره به ق
- to be by the ...s	نه یاری دکن
- to fall together by the ...s	نه یاری دکن
- to give(lend) an	گوهـ ددت
- to set by the	دوبه ری دکت
ear ache , n	گوهـ ئیشان
ear drop , n	گوهارک
ear drops , n	دلوپین گوهی
ear drum , n	ده هولا گوهی
cared , adj	ده ستکبار ، گوهبار
earful , n	تیخورینا دژوار . نوچه
earing , n	وه ریسیْ په روازان
earl , n	ئیرل (نا زناڤیْ ئنگلیزی) ، خانه دان
- marshal	یاوه ره ک قرالی
car lap	گوهیْ ده رفه یی
earless , adj	بیْ گوهـ
carlier , adv , adj	ل به ریْ ، به ریْ ، زویر
earliness , n	زوتی
ear lobe	په لکا گوهی ، نه رمکا گوهی
ear - lock	بسک
early , adv , adj	زوهایی . کوباری ، زو . زویی
- as .. as possible	هندی چیئیت زوتر
- fruit	پیشبه ر ، نوبه ر . خیفه ، خیفان

- morning به ربانگ . سه رێ سپیدێ
- riser زوراب
earmark , n , vt نیشان ، نیشان دکت
earmuff , n گوهـ پاریز
earn , vt ستێله دبت . به ردکه ڤت . قازانج دکت
. ب ده ست دکه ڤت
earner , n کارکه ر
earnest , n , adj نیشان . په روش . راست
- in ... مجک . مجد . بێ ترانه
earnestness , n مجن ، مجک
earnestly , adv ب مجدی ، په روشی
earnest money , n ده پوزیت
earning (s) , n ده سکه وت.ده رامه ت . ده ست که تن
ear of grain or corn , n (ڤلان) ، گوله ، گولی
earpiece , n گوهدان
earphone , n بهیسه ک
earring(s) , n گوهار
ear shell , n = abalone
earshot , n مه ودایێ بهیستنێ ، نیزیک
earth , n , vt , i به ژ. ره شی، قاد.ئه رد. جیهان. زه مین،
ئاخ.گل، خاک.ئه ردی دکت، ڤه دشێرت
- born دنیایی ، ئه مایی
- bound , adj قایم . جه سپان ، خو گرتی
- 's field زه ڤی یا زه مینێ
- plate ده پێ ئه ردێ (بۆ گریدا نا گه را
که هره بی ب ئه ردێڤه)
- ploughing کێلان
- shaking گه له ک گرنک
- star ستێرا ئه ردی
- surface رۆیی ئه ردی
- work کولان ، سکرێ ئاخێ
- worm کرمێ ئاخێ
earthen , adj گلینه . فه رفوری یی، دنیایی، زه مینی.
ئاخی
earthenware , n گلکاری . گلینه . ئامانێن فه رفوری
earthincss , n ئاخیتی ، ئاخی یه تی
carthing , n ئه رد گه هین
earthlight , n سیبه را ئه ردێ ل سه ر هه یڤێ .
روناهی یا ئه ردی
earthling , n کورێ ئه ردێ
earthly , adj چێبون . دنیایی
earthquake, n ئه ردهه ژ . ئه رد هه ژین . . ئه رد
له رزی . له رزه . بیڤه له رز ،
بو مه له رزه ، بیبه له رزه
earthward(s) , adv بۆ ئه ردێ
earthwork , n کولین ، داکولین
earthy , adj ئاخی ، ئاخاکی
ear vestible , n ئاڤبرا گوهـ ماسی یێ
earwax , n گوهـ موم ، قریژا گوهی
carwig , n , vt کرمکێ پاشی وه ک جویری ،
شه پرزه دکت
earworm , n کرمێ گه نمێ شامێ
case , n هێسانی . ئاسانی
- ill at....... شه پرزه . په ریشان ، ئه نری
- stand at .... ڤه سیهه !
ease , vt , i سانا دکت.هێسان دکت، ئاسان دکت
- to .. oneself دریت ، دمیزت
- hcr ! هێدی !
eased , adj هه دار کری
easeful , adj مت . خوه ش ، هه دان
easel , n هه لگرێ ده پێ ره ش
casement , n هه دارکرن . هه دراندن . سانا کرن.
سانا هێکرن ، ئاسانکرن
easily , adv بێ گومان ، ب ئاسانی
easincss , n ساز . گوهـ ئه دان . ساناهی .
هێسانی . ئاسانی
easing , n هه دراندن
east , adv , adj , n خورهه لات . رۆژهه لات . به رتاڤ
- and west رۆژهه لات و رۆژئاڤا
- far ... رۆژهه لاتا دور
- middle .... رۆژهه لاتا ناڤه راست
Easter , n جه ژنا ڤله هان (یا قیامه تێ)
- tide جه ژنا قیامه تێ . جه ژنا رامانێ .
حه فتی یا جه ژنێ (ژ رۆژا جه ژن
ده ست پێدکت)
easterly , adj خورهه لاتی . رۆژهه لاتی
- wind بایێ رۆژهه لات
eastcrn , adv رۆژهه لاتی
Easterner , n مرۆڤێ رۆژهه لاتی
eastern hemisphere , n نیڤ قادا رۆژهه لاتی
easting , n رۆژهه لاتکرن
castward , adv , adj رۆژهه لات ، بۆ رۆژهه لاتێ ،
رۆژهه لاتی ، به ر رۆژ
eastwards , adv بۆ رۆژهه لاتێڤه

easy , adj , adv ساز، سفک . هه دار . سانا . هیسان. ئاسان ، ساناهی
- easy ahead ! هیدی هه ره !
- easy all ! شه لپی نه که !
- mind دل هیسا
- take it ...! هیدی هیدی
- to go ... ته مبه لی دکت
easygoing , n بیٚ ره وشت . هه دار
easygoingness , n هه دار یتی
eat , vt , i دخوت
- to ....crow ب کوته کی کاره ک نه ڤیت دکت
-to...its head off نه ستیله یه کو هند پارا ل سه رخوارنا (هه سپی) خه رج بکت
-to .. one's terms پاریزه ری بیٚ دخوینت
-to ...one's words لیبورینیٚ دخوازت
eatable , adj خواربار
eaten,(p.p of eat) هات خوارن
eater , n خواروخ
eatery , n ئاشخانه
eating , n خوراک . خارن ، خوارن
- house ئاشخانه
eau de cologne, n گولاو . گولاف
eaves , n پاسار . سه له نده ، سیڤانده
eavesdrop , vi دبهیست . گوهـ ددت
ebb , n , vi نیشتاو . داکشان . ئاف داهاتن ، ئاف دادهێت
- tide نیشتاو . داکشان ، ئاف داهاتن
ebon , adj ئه به نوسی
ebonite , n ئه بونایت ، لاستیکا ره قا ره ش
ebonize , vt ره ش دکت
ebonized , adj ره شکری
ebonizing , n ره شکرن
ebony , n ره ش داریٚ ئه به نوس
ebriety , n مه ستی . سه رخوشی
ebullience , n ئاران ، په روشی ، که لین
ebulliency, n = ebullience
ebullient , adj دل گه رم ، که لی ، په روش
ebulliently , adv ب دل گه رمی . ب په روشی
ebullition , n هه لچون . که لین
ebullioscope , n کول پیو ، کو ل پیڤ

eburnation , n ئاجبون
eccentric , adj , n ئاویزه . ئاسایی ، سه یر ، ئاوین به ده ر ، نیڤه ک به ده ر . نیڤه ک تیڤه ل، نیڤه ک دوری . گیره ، ئاڤین به ده ر
eccentricity , n تیڤه لی یا نیڤه کی
ecchymosis , n خوین شینی (ژ به ر لیدانیٚ)
ecclesi(o) - پیشگره کو دیٚره
ecclesiastic , n , adj دیٚری . ئولدار
ecclesiastical , adj ئولداری
ecclesiaticism , n ئولداریتی
ecclesiology , n دیٚرزانی
ecdysiast , n روت
ecdysis , n چه رم یان که ڤل هاڤیتن ، روتبون
ecesis , n نشین
echelon , n شیناز ، پایه ، پله ، ریز
echidna , n ژژی یا میٚری یان
echin(o) پیشگره کو ستری یه
echinate , n ژژی یا ده ریایی
echinate , adj به ردینه بیٚ درکی
echinoderm , n که ڤل ژژی
echinoid , n ژژی یا ده ریایی
echinus , n ژژی یا ده ریایی
echo , n ده نگانه وه ، پیژن ، ده نگان ، شنگاندن . رمین . موله . کوس . گومین ، ده نگ ڤه دان . ڤنگ
- gram تومارا ده نگ ڤه دانیٚ
- sounder = sonic depth finder
echo , vi , t دوباره دبت ، دوباره دکت . ده نگ ڤه ددت
echocar diography , n تومارکرنا ئاڤاهی یا دلی
echoed , adj ده نگ ڤه دایی
echoic , adj ده نگ ڤه دانی
echoing , n ده نگ ڤه دان
echolalia , n نه خوشی یا دوباره کرنا ئاخفتنا مروڤه ک دی
echometer ده نگ ڤه دان پیڤ
eclampsia , n کرژبون ده میٚ ب تشتبونیٚ یان بچوکبونیٚ
eclectic , adj , n بژاره ، بژاری

eclecticism , n دیتانە یا بژاری
eclipse , n خور گیران ، رۆژگرتی ، رۆژ گیران ، مە یف گرتن ، مانگ گیران ، مە یف گران، رۆژ گران ، رۆژگرتن ، خورگرتن رۆژگر
- annular رۆژگرتنا کە مە رە یی ، خورگرتنا کە مە رە یی
- partial رۆژگرتنا پارچە کی
eclipse , vt مانگ گران دبت ، مە یف گران دبت ، رۆژ گران دبت
eclipsed , adj رۆژ گرانبویی ، تاریکری
eclipsing , n رۆژ گرانکرن ، تاریکرن
ecliptic , n , a مانگ گرانی ، رۆژ گرانی
eclogue , n سرودا شڤانان ، هوزانا کورت
ecologic(al) , adj ژینگە یی
ecolgically , adj ب ژینگە یی ، ب شینە واری
ecologist , n ژینگە زان ، ژیانگە زان
ecology , n ژینگە ، شوینە واری ، جیوار ، شونوار شینە وار زانی ، ژینگە زانی
economic(al) , adj مقات ، ئابوری
economically , adv ب ئابوری
economics , n ئابوریزانی
economist , n ئابورناس ، ئابورزان
economize , vi , t دە ست پیدگرت
economized , adj دە ست پیگرتی
economizer , n دە ست پیگر
economizing , n دە ست پیگرتن
economy , n ئابوری
eco - physiology , n زانینا پیزە ندی یا ئاقیە را ئە ندام ئە رکزانی نو ژینگە هیێ
eco - sphere , n زە مینا ژینبار
ecotone , n دە ڤە را گوهازی (ئاقیە را دو دە ڤە رین مە لە زان
ectasize , vt , i مە ست دبت.مە ست دکت ، شە یدادبت
ecstasy , n شە یدایی ، دلشادی ، مە ستی
ecstatic , adj شە یدا ، دلشاد ، مە ست
ectoblast , n ئیکتوبلاست: چینا دە رە کی یا دیواریێ بلاستولی
ectoderm , n پیستە دە رە کی
ectomere, n خانە یا بلاستولی یا پیستە دە رە کی
- ectomy پاشگرە کو مە لکیشانا نژداری یە

ectoparasite , n مشە خوە ریێ دە رە کی
ectoplasm , n چینا دە رە کی یا پروتوپلازم
ecto - therm , n گیانە وە ریێ خوین سار
ectropion , n سە بە ل
ecumenical , adj زە مینی ، جیهانی
ecumenicalism , n زە مینداریتی
ecumenically , adv ب زە مینی
ecumenicism , n = ecu menism
ecumenism , n زە مینداریتی
eczema , n گە زنە ، گە زنە ک ، ئە گزیما ، ئە خوشی یاچە رمی ، بیرو ، پیزوک
eczematous , adj ئە گزیمایی
edacious , adj زکن. زک مە زن، چلە ک ، زکونی، کولب، خوارا، زکمار، فارزک، زک کور
edacity , n چلە کی ، زک مە زنی ، زک کوری
edaphic , adj ئاخی
edaphically , adv ب ئاخی
eddied , adj زڤری ، ڤزکری
eddy , n ڤز ، زڤرانک ، ڤرڤروک
- current لوزە وا زە ڤی یا مە گنە تیژی یا نورە کی
eddy , vi , t دزڤرت ، دڤزت
eddying , n ڤزکرن ، زڤرین
edma , n ئاڤازە ر ، ئاڤیە ند
edematous , adj ئاڤیە ندی ، ئاڤازە ری
edenate , adj بیێ ددان ، کیم یان بیێ ددانی
edentullous , adj بیێ ددان
edge , n , vt , i کیلە ک، تی، لیوار. چم. کە ڤی. رە خ. قە راخ. هنداف. کە نار. هاویر چم دکت. دلڤینت ، پیش دکە ڤت
- on ...... تنگژی
- to ...away from دور دکە ڤت
- have the ...on somebody پیش دکە ڤت
edged , adj لڤاندی،(پچە کیێ) شکاندی ، چمکری
edge tool , n ئامیرە تا توژ
edgeways , adv رە خە کی
edgily , adv ب ئارانی
edginess , n ئارانیتی
edging , n کە نار
edgy , adj بڕ . ئاراندی . دە ماری

edibility , n خوارایی، خوار نباری
edible , adj خوارنبار
edibleness , n خوارایی تی ، خوارنباریتی
edict , n فه رمان
edictal , adj. فه رمانی
edification , n چانداکرن ، ره وشه نکرن . روناهیکرن
edificatory , adj ره وشه ندار، هیندار
edifice , n ئاڤاهی یێ مه زن
edify , vt چاندادکت . روهن دکت . هین دکت
edifying , adj تازه ، رێمه تدار
edit , vt بژاره دکت ، دنڤیست
editable , adj بژاره کرنبار ، راستکرنبار
edited , adj بژاره کری ، راستکری ، نڤیساندی
editing , n بژاره کرن
edition , n په رتوکه ک . ژماره یێن په رتوکا چاپکری . چاپ . نڤیساندن
editor , n نڤیسه رێ گوتاران ، سه رنڤیسه ر
- in chief سه ر گوتار نڤیس ، سه ر نڤیسه ر
editorial , adj , n سه رگوتار ، نڤیسانوک ، سه ر نڤیس
editorialist , n نڤیسه رێ سه رگوتاران
editorialization,n سه رگوتارکرن
editorialize , vi هزرێ ده ربرت ب نڤیسینا سه ر گوتاران
editorialized, adj سه رگوتارکری
editorializing , n سه رگوتارکرن
editorially , adv ب سه ر گوتاری
educable , adj هینکرنبار ، هینبار
educate , vt په روه رده دکت ، هین دکت
educated , adj خونه ده . خونه دا ، خوه ندا . ره وشه نبیر ، خوه نده وار ، هینکری ، زانا ، خوه ندی
educating , n فێرکرن ، په روه رده کرن ، هینکرن
education , n هینزانی ، زانین ، هین، هینکرن ، په روه رده کردن
educational , adj په روه رده یی
- psychology په روه رده ده ر ونزانی
educationist= educationalist , n په روه رده زان
educative , adj هیندار، هینکه ری
educator , n هینیار . هینکار ، په روه رده
educe , vt تێدئینت ده رجودا دکت ، ئه نجام دکت
educed , adj تێ ئینایی ده ر
educible , adj ئه نجامبار ، جودابار
educing , n تێ ئینا نده ر

educt , n له شێ ژ ئێکه دی جوداکری
eductible , adj جودابار
eduction , n جوداکرن ، ئه نجامکرن
eductor , n ده رکه ر
edulcorate , vt هه دار یان ئه رم دکت
edulcorated , adj هه دار یان ئه رمکری
edulcorating , n هه دارکرن
eel , n مارماسی
eelgrass , n گیایێ مارماسی
eelpout , n ئه خلیت ماسی یه وه ک مار ماسی
eelworm,n=nematode
eerie , adj سه یر ، گێره ، ترسین ، بزدهین
efface , vt دهه شڤینت ، رادکت
effaced , adj هه شافتی
effacement , n هه شافتن
effacing , n هه شافتن ، نوماهی ،
effect , n , vt بانبور ، ملکێ گوهێزبار ، راستی . گه وهه ر . کێنج ، تین . ڤێن . کارتێکرن کار ، ئه نجام ، ئاکا م به رپه دکت ، ئه نجام ددت
- for ..... بۆ کاریگه ری ، بۆ زێرتکرنێ
- in...... راستی ، ب کار دئێت
- no ....s (N/E) کوچه ک بێ پاره یه
- of no ...... بێ ئه وش
- to bring (carry) into.... کاریگه ری دکت
- to give ...to کاریگه ردکت
- to take .... ئه نجاما پێڤیایی ددت
effected , adj به ریه کری ، ئه نجامکری
effective , a چالاک . کالامه . کاریگه ر . نوژدار
- force هێزا کاریگه ری
effectively , adv ب کاریگه ری
effectiveness , n چالاکی ، کاریگه ری
effectivity , n کاریگه ریتی
effects, n مه نال. که ل و په ل ، که ل و مه ل. که ل مه ل ، خر و مر
effectual , adj کرداری،کارتێکرنی، چالاک، کاریگه ر

effectuality , n کارتیکرنیتی
effectually , adv ب کرداری
effectualness , n کاریگه ریتی
effectuate , vt چینکت ، به رپه دکت
effectuated , adj به رپه کری
effectuating , n به رپه کرن
effectuation , n به رپه کرن
effeminacy , n ژنانی
effeminate , adj ناریله ، ژنانه
effeminately,adv ب ژنانه یی
effeminateness,n ژنانه ییتی
efferent , adj , n ده مار ، ده رکه ر ، گوهیز
efferently , adv ب گوهیزی
effervesce , vt دنارت ، دکه لت ، هه لدچت
effervesced , adj هه لچویی
effervescence , n هه لچون ، که لین
effervescent , adj هه لچویی ، که لی
effervescently , adv ب هه لچونی
effervescing , n هه لچون
effete , adj نه شیا . لاواز ، وه ستایی ، بیٚ هیٚز
effetely , adv ب چیزبونی
effeteness , n نه شیان . لاوازی ، چیزبون
efficacious , adj کاریگه ر . کارلیکر . چالاک ، به ردار ، به رهه مدار
efficaciously, adv ب به رهه مداری
efficaciousness,n به رهه مداریتی
efficacity , n کاریگه ری ، کارلیٚکرن ، چالاکی
efficacy, n= efficacity
efficiency , n کاریگه ری . شایان ، جوستی، ده روه ست ، به سایه تی ، چالاکی
efficient , adj نازا ، کاریگه ر ، ژیهاتی ، جوست
efficiecntly , adv ب ژیهاتی ، ب جوستی
effigy , n وینه ، په یکه ر ، کالو
effloresce , vi گول ددت
effloresced , adj گولدایی
efflorescence , n لیر . گولدان ، گولکرن
efflorescent , adj گولدایی
efflorescing , n گولدان (گولبون)
effluence , n به لقین . ره وان
effluent , adj , n ریٚژنده
effluvium , n هه لکرنا نه دیار نه مازه بیٚهنا گه نی
efflux , n به لقین ، تیراچون ، تنیه رین
effort , n جه فا،نه رک،بزاف، خه بات، کوشه
effortful , adj خه باتدار ، بزافدار
effortfully , adv ب بزافداری
effortfulness , n خه باتداریتی ، بزافداریتی
effortless , adj بیٚ بزاف ، بیٚ خه بات ، ئاسان
effortlessly , adv ب بیٚ بزافی ، ب ئاسانی
effortlessness , n بیٚ بزافیتی ، ئاسانیتی
effrontery , n رۆقایمی ، سیتاری
effulgence , n بریسکه ، شه وقدان . تیریژکرن ، ته یسین
effulgent , adj ته یسی ، تیریژدار
effuse, vt , i , adj ده ردکت ، ره وان دچت ، به ردبت، به لاف دکت به لاف دبت ، ره وان ، به لاف
effused , adj به لافکری . ده رکری
effusing , n به لافکرن . ده رکرن
effusion , n له هی ، فه مستن ، زلک ، به لقین
effusive , adj په رۆشدار
effusively , adv ب په روشداری
effusiveness , n په روشداریتی
e.g. exampli gratia بۆ نمونه
egalitarian , adj , n یه کسانه یی
egalitarianism , n یه کسانه یی تی
egad , interj ب خودیٚ
egal , adj یه کسان
egestion , n ریتن ، گوکرن
egestive , adj ریتندار
egg , n هیک ، هیلکه
- bad ..... مرۆفیٚ پوچ
-..andspoon race پیشبه زی یا هیک نوکه فچکان
- good .... نایاب
- in the .... ل قوناغه ک پیشی یان زودا
- cup هیکدانک
- half boiled ... هیکا نلیٚ
- laying chicken مریشکا سه ره

egg , vt , i	هێکێن گه نی دهاڤێتن، تێکلی هێکێ دکت ، هێکا کوم دکت ، هان ددت
egghead , n	زانا
eggnog , n	شه رابا هێکێ
eggplant , n	باجان
eggshell , n , adj	قالکێ هێکێ . که لپکێ هێکێ
eglantine , n	نسرینا سه یان
ego , n	فێز ، خو
egocentric , adj	خویه رست ، ئه زی
egocentricism , n	خوکامی ، ئه زیتی
egocentricity , n	ئه زیتی
egoism , n	ئه زه زین، خوکامی، ئه زیتی، خوڤیایی
egoist , adj	ئه زه زی ، فێز ، ئه زی ، خویه رست
egoistic(al) , adj	ئه زی یی ، فێز ، خویه رستی
egoistically , adj	ب فێزی ، ب ئه زی یی
egotism , n	ئه زه زیتی ، ئه زیتی
egotist , n	ئه زه زی ، فێز ، ئه زیه رست
egotistic(al), adj	ئه زیه رستی
egotistically , adv	ب ئه زیه رستی
egregious , adj	زه ق ، خراب ، بێتام به د
egregiously , adv	ب زه قی ، ب به دی
egregiousness , n	زه قیتی ، به دیتی
egress , n , vi	ده ربون. ده رکه تن، مافێ ده رکه تنێ، ده رێکه ڤت
egression , n	ده رکه تن
Egypt , n	مسر
Egyptian , adj	مسری
- volture	باشوکه
Egyptologist , adj	مسرزان
Egyptology , n	مسرزانی
eider , n	قازا پورت هور ، پورتێ هور
eiderdown , n	پورتێ هور ، لحێفکا پورتێ هور
eidolon , n	نمونه یا بالا ، سیتاڤ ، شه به نگ
eidograph , n	نه قشه مه زنکه ر
eight , n	هه شت
- fold	هه شت جار
- hour period	دان
eighteen , n	هه ژده
eighteenth , n	هه ژده هه مین ، هه ژده هه م
eightfold , adj , adv	هه شته کی ، هه شت جاری
eighth , n	هه شته مین ، هه شته م
eightieth , n	یه ک ژ هه شتێ یا ، هه شتامین
eighty , n	هه شتا ، هه شتێ
einsteinium , n	ئاینستانیوم:هیمانه‌ک مێرتالی تیرێژدار
eisteddfod , n	شایی یا وێلزی یا هونه رێ
either, adj ,adv, pron, conj	ئایا ، سه ر هندێرا ، دیسان ، ژی ، یه ک ، ژ یان
- or	ئه ڤه یان
ejaculate , vt	دپه رت
ejaculated , adj	په راندی ، هاڤێتی
ejaculation , n	هاڤێتن ، په رین
ejaculatory , adj	په رینی
- duct	که رخا په رینێ
eject , vt	ده ردکت ، ده ردئێنت
eject , n	ده رئانین ، ده ر ئێنان
ejecta , n . pl .	هاڤێژ
ejectable , adj	هاڤێژبار
ejected , adj	ده رئێنایی
ejecting , n	ده رئێنان
ejection , n	ده رڤه دان، ته وتاندن ، ده ر ئێنان
- seat	روینشته کا ده ر ئێنانێ
ejective , adj	ده ردار
ejectment , n	ده رخستن ، ده رئێخستن . هاڤێتن ، ده رکرن
ejector , n	ده رکه ر
eke , vt , out	ته مام دکت.درێژ دکت ، فره هـ دکت
- to ... out	زه حمه ت دژیت
eked , adj	ده بارکری
eking , n	ده بارکرن
ekistics , n	ئاڤاهیزانی
elaborate , adj	زیره ک ، درێژ ، ئالوزی ، قایم
elaborate , vt , i	فره هـ دکت ، قایم دکت ، درێژ دکت
elaborated , adj	درێژکری
elaborately , adv	ب درێژی
elaborateness , n	درێژیتی
elaborating , n	درێژکرن
elaboration , n	درێژکرن
elan , F	چالاک ، ژینی ، په روشی
eland , n	په زکوڤی
elapse , vt , n	دبورت (ده م) ، بورین
elapsed , adj	بوری
- time	ده مێ بوری
elapsing , n	بورین

elasmobranch , adj , n دفن ده پکی
elastance , n جیری ، چری تی
elastic , adj نه رم ، چر ، نه رموکه
- collision لیکدانا چری
elastically , adv ب نه رموکه یی
elasticity , n جیریتی ، نه رموکه یی تی ، جیری ، نه رمی ، چری
elasticized , adj نه رموکه کری ، نه ر مکری
elastin , n نه رمین (پروتینا تاینن نه رم)
elate , adj , vt شاد . که یف خوه ش ، شاددبت ، که یف خوش دبت
elated , adj = elate
elater , n کێزا ته قته قوک
elaterite , n ئیلاترایت : زفتا وه ک لاستیکێ
elating , n شاکرن
elation , n شادی ، که یف خوه شی ، شاکرن
elbow , n , vi , t ئه نیشک ، مرک ، پال ددت سه ر ئه نیشکێ
- at one's .... نێزیک
- out at .....s جل ، کنجر
- to crook or lift the ...s (مه ی) فه دخوت
- up to the .....s in مژول
elbow chair , n کورسیکا بو ده ستک
elbow grease , n ره نج ورێنجبه ری
elbow room , n مه یدانێ لڤینێ یان کاری سه ربه ستی
elder , n , adj سه روک ، رێبه ر ، پیر
- berry داره ک نژم گول سپی ته خلیت تی ، به رێ ڤی داری کو شه رابێ ژێ چێدکن
- statesman ده وله تڤان
elderliness , n پیریتی
elderly , adj کال
elderman , n ریسپی
elders , n گره گر
eldership , n ریسپیتی
eldest , adj سه ره کڤان. گه وره ترین . مه زنترین
- hand یه که م به لاڤکه رێ کاغه زان
Eldorado زێر باژێر (ئه فسانه یی)
eleagnus , n سنجو
elecampane , n ته خلیت هه له زه
elect , adj , vt , i هه لبژارتی ، هه لدبژێرت
electability , n هه لبژاربارى
electable , adj هه لبژاربار
elected , adj هه لبژارتی
electing , n هه لبژارتن
election , n هه لبژاردن . هه لبژارتن
electioneer , vt خه باتا هه لبژارتنێ دکت
elective , adj مژادێ هه لبژارتی، هه لبژار خواز ، هه لبژار دار
electiveness , n هه لبژار داریتی
elector , n هه لبژێر
electoral , n هه لبژاری
- college ده سته کا هه لبژارتنێ
electorate , n خه لکێ هه لبژێر
electr - پێشگره کو که هره به
Electra complex , n گرێ یا ئیلیکترا
electress , n هه لبژێر (ژن)
electric , adj , n که هره یی ، که هره ب
- arc که ڤانا که هره یی
- charge بارگه یێ که هره یی
- conduction گه ماندنا که هره یی
- current لوزه وا که هره یی ، ره وته کا که هره یی
- discharge ڤالاکرنا که هره یی
- double layer جوته چینی که هره یی
- field زه ڤی یا که هره یی
- furnace کورهه یا که هره یی
- lamp چرایێ که هره یی
- motor موتورا که هره یی
- potential ئه رکێ که هره یی
- power هێزا که هره یی
electricity , n که هره ب ، که هره بزانی
electrification , n که هره بکرن
electrify , vt په روش دکت . که هره ب ددت ، که هره به دکت
electro = electr پێشگره کو که هره به
electroanalysis , n شیکرنا که هره یی
electrocardiogram , n وێنه یا نیشاندانا که هره یی (کارێ دلی)
electrocardiograph , n وێنه گرا دلی یا که هره یی
electrochemical , adj کیمیایی که هره یی
electrochemistry , n کیمیایا که هره یی
electrocute , vt دکوژت (ب که هره یێ)
electrocution , n کوشتن (ب که هره یێ)
electrude , n جه مسه رێ که هره یی
electrodynamic ئیلیکترودینامی
electrodynamics , n دینامیکا که هره یی

electromagnet , n	مه غنه تیزا که هره بی
electromagnetic, adj	مه غنه تیزی که هره بی
electromagnetism, n	مه غنه تیزی یه تا که هره بی
electrometer , n	که هره ب پیف
electromotive , n	هێزا لڤینا که هره بی
electrolysis , n	شیکرنا که هره بی
electrolyte , n	شیکردایی یا که هره بی
electron , n	بارگه یێ نه رێنی یێ گه ردیله یێ، ئیلیکترون
electron beam	گورزێ ئیلیکترونی
electron cloud	هه ورێ ئیلیکترونی
electron configuration	شێوه پێدانی ئیلیکترونی
electron coupling	جوتبونی ئیلیکترونی
electron gun	توپا ئیلیکترونی
electronics , n	ئیلیکترونزانی
electron microscope	هوربینی ئیلیکترونی
electron optics	دیتانزانی یا ئیلیکترونی
electron scope	ئیلیکترونبین
electron tube	لوله یا ئیلیکترونی
electron volt , n	ئیلیکترون ڤولت : یه که یه ک ئوزه یێ
electrophoresis , n	کوچه ری یا که هره بی
electrophorus , n	ئالاڤا چێکرنا بارگه یێن که هره بی ب هاندانێ
electroplate , n , vt	تشتێ ب که هره بێ هنی . ب که هره بی دهنت
electropositive, adj	نه رێ یا بارگه یێ که هره بی کانی (مێرتالی ، تفتی)
electrostatics , n	که هره بایا راوه ستایی
electrothermal,or electrothermic ,adj	گه رمی – که هره بی
electrotonic , adj	راهاتنی که هره بی
electrotonus , n	راهاتنا که هره بی
electrotype , n , vt	تیپا (چاپکه را) که هره بی ، که هره بی تیپ دکت
electrum , n	ئیلیکتروم : تێکلا سروشتی یا زێر ئو زیفی
electuary , n	مه قیرک
eleemosynary , adj	هه روه ، خێر

elegance , n	ئه ریوشی ، ره و نه ق ، کوکبون ، تارینی ، شه پال ، شه نگی ، له وه ندی ، جوانی ، په رگال
elegant , adj	جندی،کوکشه نگ،شه پالنده لال، له وه ندچه له بی‌چه له نگ، جوانپوش، مه له س ، فه رز ، نازک، خه ملی، به ده و ، جوان، سپه حی.
elegantly , adv	ب جوانپوشی
elegiac , adj	به هیبار ، مریتو
elegize , vi , t	پێ دبێژت
elegized , adj	به هیکری
elegizing , n	به هیکرن
elegy , n	هوزان یان سترانا به هی یێ
element , n	هوکار ، هێمه ن : هێمان
elemental , adj	سه ره تایی ، هێمانی
elementally , adv	ب هێمانی ، ب سه ره تایی
elementarily , adv	ب سه ره تایی
elementariness , n	سه ره تاییتی
elementary , adj	سه ره تایی
- particle	پرتکا سه ره تایی
- substance	ماده یی سه ره تایی
elen - chus , n	ده قلوک . مانده لکرن
elephant , n	فیل
- beetle	کێزا فیلی
elephentiasis , n	لنگ ستوری . ده رده فیل
elephentine , adv	مه زن ، فیلی
elevate , adj , vt	بالا ، بالا دکت
elevated , adj	سته رکه ، به رزکری ، بالاکری
elevating , n	به رزکرن. بلندکرن ، بالاکرن هلبرین
elevation , n	فرێزه ، بلندی، بلندکرن ، به رزکرن بالاکرن‌به رزی ، به رزایی ، بلندایی
elevator , n	بالاکه ر ، بلندکه ر
elevatory , adj	بالاکه ری
eleven , n	یانزده ، یازده
- plus	ئه زمونا یازده – نوزده سال ل بریتا نیا (بۆ هه لبژارتنا دبستانێ)
eleventh , n	یازده هه مین ، یازده هه م
- hour	گاڤا دوماهی
elf , n	قوتو ، ئه جنه یێ بچوک
elfin , n	ئه جنه یێ دلگر
elfish , adj	ئه جنه یی

elfishly , adv وه ک ئه جنه یی
elicit , vt دیار دکت ، دهینت ده ر ، دقه مینت
elicitation , n دیارکرن
elide , vt کورت دکت ، کیم دکت ، گوهـ نادتیٔ ، دهافیت پشت گوهی
elided , adj کورتکری
eliding , n کورتکرن
eligibility , n مافداری ، ژیها تیتی
eligible , adj , n ژیهاتی‌به رکه تی هه لبژار دار، مافدار
eligibly , adv ب مافداری
eliminate , vt قه لاچودکت. دقرینت‌دور دکت، قر دکت
eliminated , adj قه لاچوکری . قرکری
eliminating , n قه لاچوکرن
elimination , n قراندن ، نه هیلان
eliminative , adj قه لاچودار ، راکرندار
elision , n راکرن
elite , n , adj بژاره . هه لبژارده
elitism , n حوکمیٔ بژاره یان
elitist , n , adj بژاره خواز
elixir , n ئیکسیر (به ریٔ زیرزانان) ماده ییٔ کو میرتالیٔ ئه رزان دکت زیر ، کو ژی ییٔ مروقی دریژ دکت
Elizabethan , adj ئه لیزابیتی : په یوه ندیداریٔ ئه لیزابیت شاهبا نویا یه که ما ئنگلیز
elk , n په زکوفی
ell , n گه ز (بؤ پیقانا دریژی ییٔ)
ellipse , n که ریٔ قوچی ییٔ بری
ellipsis , n نیشانا راکرنیٔ (په یف) ، گوهارتن ، راکرن (په یف)
elliptic (al) , adj هیکه یی ، هیلکه یی
ellipticity , n هیکه ییتی
elm , n در دار ، ره شدار
elocution , n هونه را ره وان ئاخفتنیٔ
elocutionary , adj ره وانبیژ ، ره وان ئاخفتن
elocutionist , n ره وانبیژکار
eloign , vt قه دشیرت (متاییٔ ده ست ب سه ردا گرتی)
elongate , vt , i دریژ دکت
elongated , adj دریژکری
elongating , n دریژکرن
elongation , n داقه زه لاندن‌دریژه کیشان، دریژکرن
elope , vi دره قت (ل گه ل یاری)
eloped , adj ره قی
elopement , n ره ف ، ره قین
eloper , n ره قی
eloping , n ره قین
eloquence , n ته رزمانی ، ره وانبیژی
eloquency خوروبیژی
eloquent , adj خوروبیژ ، ته ر زمان ، سفک زمان ، ره وانبیژ
cloquently , adv ب ره وانبیژی
clse , adj , adv ئیکه دی ، دیسان ، ئه گینه ، یان
elsewhere , adv دره ک دی
elucidate , vt , i راقه دکت
elucidated , adj راقه کری
elucidating , n راقه کرن
elucidation , n راقه دان ، راقه کرن
elucidator , n راقه که ر
elude , vt خو قه ددت ، خو رزگار دکت
elusion , n شولکاندن ، ریپ
elusive , adj ریپی
elutc , vt دئینت ده ر (تشتیٔ بوهوژی)
elutriate , vt زه لال دکت ، بژین دکت
elutriated , adj بژینکری
clutriating , n بژینکرن
elutriation , n بژینکرن (ب جوداکرنیٔ)
eluvium , n کوما یرتکین که قران
elytron(alsoelytrum) چه نگکیٔ کالانی
elvan , n که قریٔ ره ق
elver , n تیشکا مار ماسی
elvish , adj زیاندار ، ئه جنه یی
Elysium , n به هه شت
cmaciate , vt , i دقه لسینت
emaciated , adj لار ، لاواز ، وه ستایی ، ته وتی
emaciating , n قه لسکرن
emaciation , n پوکاندن، قه لسبون، لاری، مه ره زاری
emanate , vi , t قه دمست ، ده ردهیت
emanated , adj قه مستی ، ده رهاتی
emanating , adj ده رهاتن
emanation , n ده ربه رین ، قه مستن . ده رهاتن . چاربون
emanational , adj ده رهاتنی
emanative , adj قه مستدار
emancipate , vt سه ربه ست دکت . ئازادکت ، رزگار دکت

emancipated, adj ئازاکری
emancipating , n ئازاکرن
emancipation , n سه ریه ستبون . رزگاربون ، ئازادبون
emancipationist,n ئازاکه ر ، رزگارکه ر
emarginate , adj ره خ ددانکری
emargination , n ره خ ددانکرن
emasculate, adj , vt ژنانه . گونو . گونودکت ، لاواز دکت
دخه سینت
emasculated , adj گونوکری
emasculating , n گونوکرن
emasculation , n گونوکرن ، لاوازکرن
emasculator , n لاوازکه ر
embalm , vt مومیادکت
embalmed , adj مومیاکری
embalment , n مومیاکرن
embalmer , n مومیاکار
embalming , n مومیاکرن
embank , vt سکر دکت
embargo , n , vt گه مارو ، ئابلوقه ، گه مارو دکت
ئابلوقه دکت .
embargoed , adj گه ماروکری
embargoing , n گه ماروکرن
embark , vt , i ده ست ب کاری دکت . سوار دبت
embarkation,n=(embarkment) سواربون
embarking , n سواربون ، ده ستپیکرن
- upon هلمشتن
embarrass , vt ددت شه رمێ
embarrassable,adj شه رمبار
embarrassingly , adv ب شه رمباری
embarrassment,n شه‌رمی،هه لوه لا. شه رم‌شه پرزه بون،
لاوازی له خومین، شه ر مین
embassy , n بالیوز خانه
embattle , vt ته نگاڤ دکت ، ئاسێ دکت ، لیکددت
بۆ شه ری
embattled , adj ته نگاڤکری
embattling , n ته نگاڤکرن
embattlement , n لیکدان ، ئاسیکرن ، بارو
embay , vt په نا دکت (ل که نداڤێ) ،
په نادکت و دگرت
embed , vt , i درتمینت ، پیڤه دگرت

embedded , adj رتمینکری
embedding , n رتیماندن
embedment , n رتماندن
embellish , vt دنترینت ، دخه ملینت
embellished , adj ره وشاندی،لیوه شاندی، خه ملاندی
embellisher , n خه ملاندنکار
embellishing , n ره وشاندن ، نتراندن، خه ملاندن
embellishment , n ره وش ، لیوه شاندن . گولاڤدون
چیتمه ، خه ملاندن ، خه مل .
ember(s) , n په نگر . پیت . تراف کوزر . په ل .
په ره نگ
embezzle , vt ددزت (دراڤی ژ کاری)
embezzled , adj دزی
embezzlement , n دزین (دراڤ ژ کاری)
embezzler , n دز
embezzling , n دزین
embitter , vt ته حل دکت
embittered , adj ته حلکری
embittering , n ته حلکرن
embitterness , n ته حلی تی
emblaze , vt دخه ملینت ، دسوژت
emblazon , vt ناڤدار دکت‌مه زن دکت ، دخه ملینت
emblazoned , adj خه ملاندی
emblazoning , n خه ملاندن
emblazonment , n خه ملاندن
emblazonry , n ناڤدارکرن ، خه ملاندن
emblem , n , vt هیما ، دروشم ، هیما دکت
emblematic(al) , adj هیمایی
emblematically ,adv ب هیمایی
emblematize , vt وینه دکت (ب هیمایی) ، هیما دکت
emblematized , adj هیماکری
emblematizing , n هیماکرن
emblements , n ده خل
embodied , adj له شدار ، ته ندار
embodiment , n به‌رجه‌سته ، له شداکرن ، نمونه
لێداخستن
embody , vt له شدار دکت ، کودکت . که سی
دکت . دچه سپینت
embodying , n له شدارکرن
embog , vt چراڤ گیرودکت‌دکه ڤت ناڤ
چراڤیدا

embolden , vt خورت دکت ، ویرانکت ، ئازا دکت
emboldening , n خورتکرن ، هاندان
embolectomy , n هه لکیشانا ده ڤوکی
embolism , n به ردانسه را ده می
embolus , n ده ڤوک
embosom , vt همبیز دکت ، دکت ناڤ که فشاندا ،
emboss , vt نه قش دکت ، دخه ملینت
embosser , n نه قشکه ر
embossment , n نه قشکرن
embowed , adj چه ماندی
embowel , vt هناڤان هه لد کیشت
embrace , vt , i , n همبیز دکت، باوه ر پیدکت (هزر) ،
باوه ش. همبیز ، هه میز ، باوه ری
embracery , n به ر تیل
embracing , n همیز کرن ، هه رستن
embranchment , n چقلوک
embrangle . vt شاش دکت
embrasure , n کولانکه
embrittle , vt , i کوش دکت . کوش دبت
embrocate , vt دپه رخینت
embrocation , n هه توان ، په رخاندن
embroider , vt , i دهیلسینت
embroidering , n نتر، هیلسین ، نه قش ، گولاڤدون
embroidery , n نتر ، نویه ، لیوه شاندن ، هیلساندن
گولاڤدون ، نه قش ، نه خشاندن
- frame که ر گاهـ
embroil , vt تیدئیخت ، توش دکت ، شاش دکت
embroiled , adj توشبویی ، نیلچه
embroilment , n توشبون
embryo , n ئاوله مه ، پز ، پس
embryologist , n پسزان ، پززان
embryolgy , n پززانی ، پسزانی
embryonal , adj پزی
embryonic , adj سه ره تایی
embryosac , n کیسکیٚ پزی
embryotic , adj نه گه هشتی ، سه ره تایی
emcee , n , vt , i . abbr (master of ceremony) کارداریٚ پیشوازی یان
emend , vt راست دکت
emendable , adj راستکرنبار
emendation , n بژارکرن ، چاککرن ، راستکرن
emendatory , n , adj راستکرنی ، راستکه ر
emender , n راستکه ر

emerald , n , adj زه مروتی، زه مروت،که سک، سه وز
- green که سکیٚ زه مروتی
emerge , vi دپه نگزت
emerged , adj ڤه په نگزی . ڤه مستی . په نگزی
emergence , n ڤه په نگزین . ڤه مستن ، ناکاوی .
چاربون ، ده رپه رین
emergency , n ناکاو ، ته نگاڤی
- landing داهاتنا ته نگاڤی (بالافر)
emergent , adj هلاتی ، په نگزی
emerging , n په نگزین
emeritus , adj . ئابرویی (ده ر که تی ژ خزمه تیٚ
- pro fesso r ماموستاییٚ خانه نشین
emersed , adj ده رکه تی
emersion , n په یدابون ، ده رکه تن
emery , n سمارته ، جام ، سنباد
- paper کاغه زا سنباد ی
- wheel چه رخا ڤه مشتنیٚ
emetic , adj , n ده رمانیٚ هلاڤیتنی ، هلاڤیتنی ،
هلاڤیتن (که ر)
emetine , n ئیمه تین : تفتی یه ک هه له زی
emigrant , n , adj کوچبه ر ، مشه خت ، کوچه ر
emigrate , vi باردکت ، کوچه ر دبت
emigrated , adj کوچه ر بویی
emigrating , n کوچه ربون
emigration , n کوچ . کوچه ربون
emigre , n مشه خت ، په نابه ر
eminence , n سه میان ، پایه دار ، مه ز نایی
مه زناهی
eminency , n = eminence
eminent , n ده مراست . به رز ، ئوزه ر
- domain مافیٚ حکومه تیٚ کو سامانیٚ که سی بگرت
eminently , adv ب ده مراستی . ئوزه ری
emir , n میر
emissary , n په یک ، راز پولیس . پولیسیٚ نهینی
سیخور ، شاندی
emission , n ناردن . وه شینه ک ، ڤه مستن ،
ده رپه رین
- spectrum شه به نگی ده رپه رین
emissivity , n ده رپه رینی

emit , n ڤزكاندن
emit , vt ڤه دمست
emitted ڤه مستی
emitter , n ڤه مستكه ر
emitting , n ڤه مستن
emmenagogue , n مه هكوه ر
emmet , n مێری
emmollient , n هه دار كه ر ، ته ركه ر
emolument , n شون ، موچه ، كرێ
emote , vi هشێ ده ردبرت
emoted , adj هش ده ربری
emoting , n هش ده ربرین
emotion , n كه له جانی ، هه ست . هه لچون .
هش ، زرزی . سوز
emotional , adj سوزا . زرز ، ڤوتو . دل نازك
emotionalism , n سوزایی . دل نازكی
emotionalist , n سوزكار
emotionality , n سوزكاری ، سوز
emotimalize , vt سوزكاردكت
emotionlized , adj سوزكاركری
emotionalizing , n سوزكاریكرن
emotionless , adj بێ هش ، بێ سوز
emotionlessness , n بێ سوزیتی
emotive , adj سوزیار
emotively , adv ب سوزیاری
emotivity , n سوزیاریتی
empanel , vt سیایی دكت (بۆ سوند خواران)
empathetic,adj=empathic
empathetically , adv ب سوزیاری
empathic , adj . پێوه ندیدارێ سوزیاری
empathize , vi سوزیاری دبت
empathized , adj سوزیاریبویی
empathizing , n سوزیاریبون
empathy , n سوزیاری
empenage , n دوفێ بالافرێ
emperor , n شاهنشاه
empery , n شاهنشاهی
emphasis , n دوپاتكرن . دوپات، ته ڤه زاندن .
ئه سه هی
emphasize , vt دوپات دكت ، ئه سه هـ دكت
emphasized , adj ئه سه هكری
emphasizing , n ئه سه هیكرن

emphatic , adj ئه سه هـ . دوپاتی
emphatically, adv ب ئه سه هی
emphysema , n پوفبونا سی یێ
empire , n شاهنشاهی
empiric , n ئه زمونمه ند
empirical , adj ئه زمونكاری ، ئه زمونی
empiricism , n ئه زمونیتی
emplace , vt دادنت
emplacement , n در ، دانان
emplane , vt سوار دكت (ل باله فرێ)
employ , vt , n دخه بتینت، دست شولی . كارپێدكت.
دادمه زرینت، پیشه، كار، دامه زران
employability , n كارباری
employable , adj كاربار
employee , n خزمه ت گوزار . كاركه ر ، مجه ور
كارگوزار
employer , n كاردار
employing , n خستنه كار ، خه بتاندن
employment , n خستنه كار ، كار
empoison , vt تال دكت . ته نگاڤ دكت . خراب
دكت ، ژه هر دكت
emporium , n بازار ، نیڤه كا بازرگانی یێ
empower , vt هێزدار دكت
empowerment, n هێزداركرن
empress , n شاهبانو·
emprise , n وێران ، ڤالاكر
emptied , adj ڤالاكری
emptily , adv ب ڤالایی
emptiness , n ڤالایی . ڤالاییتی. ڤالابون . ڤالاتی
empty , adj , n بوش ، پوچ . ڤالا
- handed ده ست ڤالا
- headed خرپو
empty , vt , i ڤالادكت
emptying , n ده رهاڤێتن . ڤالاكرن
empurple , vt , i ئه رخوانی دكت
empurpled , adj ئه رخوانیكری
empurpling , n ئه رخوانیكرن
empyema , n كێمبون
empyreal , adj پایه به رز . ئه سمانی
emu , n ئیمو : بالنده یه ك ئوسترالی وه ك
هێشترمایی
emulate , vt چاڤ لێدكت ، هه ڤركی دكت

emulated , adj چاف لیکری
emulating , n چاف لیکرن
emulation , n به رامبه رکی ، هه فرکی
emulative , adj چاف لیکری
emulatively , adv ب چاف لیکرنی
emulator , n چاف لیکه ر .هه فرک
emulous ,adj هه فرکدار
emulously , adv ب چاف لیکرنی . ب هه فرکداری
emulousness , n چاف لیکرنیتی
emulsibility , n شیره باری
emulsible , adj شیره بار
emulsifiability , n شیره باریتی
emulsifiable, adj شیره بار
emulsification , n شیره بون . شیره گرتن
emulsify , vt شیره دکت
emulsifying , n شیره کرن
emulsion , n چینا هه ستیار . شیره
emulsive , adj شیره یی
emulsoid , n ریز کا سترکی ناله کی د ناف ناله کی یه ک ییدا
emunctory , adj کلمیشی
en- also em - پیشگره کو : دادنت سه ر ، چینکت ، شیانی دکت
- en پاشگره کو چیکری یه ، چینکت .
enable , vt . شیا دکت
enabled , adj شیا کری
enabling شیاندن
enact , vt . یاسایی دکت
enactment , n یاسا . یاساکرن
enamel , n مینا
- ware ئامانێن مینا کری
- work میناکاری
enamel , vt . مینا دکت
enamel (l)ed , adj میناکری
enamel(l) ing , n میناکرن
enamour , vt دلگر دکت
enamoured (of) , adj دیوانه . شه یدا . دلدار
enamouring , n شه یداکرن
enarthrosis , n موفکا ده فک و سه رک
encage , vt . دگرت (ناف ره که هیندا . ره که هـ دکت)
encamp , vt , i کون دکت . سه رباز دکت . خیفه ت دکت . وار دکت
encampent , n بن جـ هـ . زوم . کون . خیفه ت . وار ، هویه .
encapsulate,vt , i ب رگ دکت . که پسول دکت .
encapsulated, adj که پسولکری
encapsulating , n که پسولکرن
encase , vt . دنخیلت . قوتی دکت
encash , vt . پاره دکت
encaustic, adj , n وینه کری ب ره نگێن موما گه رمکری : که قالێ فی ره نگی
enceinte , adj شورهه . که لهه
encephalic , adj مه ژی یی
encephalitis , n کولبونا مه ژی
encephalon , n مه ژی
enchain , vt . زنجیر دکت
enchained , adj پابه ند ، زنجیرکری
enchant , vt شه یدا دکت ، سه ردل دکت
enchanted , adj شه یداکری ، سه ردلکری
enchanter , n جادوگه ر ، دیلان
enchanting , n ده لال ، دلایلان
enchantment , n سه ردلکرن . شه یدان
enchase , vt . دخه ملینت.سه ردلدکت.سه ف دکت
enchasing , n سه ردلکری . سه فکرن
enchiridion , n کتیب . په رتوک ، نامیلکه
encipher , vt . شفره دکت
encipherer , n شفره که ر
encipherment , n شفره کرن
encircle , vt . دزر دگرت
encircled , adj لیوه رکری . لیوه رهاتی . دورگرتی
encirclement , n گه مارو ، لیوه رهاتن . دورگرتن
encircling , n هاویر . وه رهاتن ، لیوه رهاتن . لیوه رکرن
enclasp , vt . دگرت (ناف که فشاندا)
enclave , n . ده فه ر (دناف نه ر دیێ بیانیدا)
enclose , vt . تان دکت . دکت نافدا
enclosed , adj هاوپێچ . هه ف پێچ . گرتی
enclosure , a په رژین . ته یمان . به ده ن . تشتێن ناف زه رفیدا . تان ، تێخستی ، هه فشی .
enclothe , vt . کنج دکت
encloud , n دکه فت ناف هه وریدا

encode , vt . شفرە دکت
encomiast , n پەسنکار ، پەسنکەر
encomium , n پەسن
encompass , vt . بەرپە دکت . تێدگرت
encore, n دوبارە
encounter , n , vt . تۆش . رۆبە ربون . پێرگین . رۆبە ری
دیداری دکت . . رۆبە ری دکت .
encountered , adj رۆبە ریکری
encountering , n رۆبە ریکرن
encourage , vt . دوێرینت . خورت دکت
encouraged , adj خورتکری . وێراندی
encouraging , n خورتکرن
encouragement , n . ئاڤراختن . هال . هالان . ناڤ تێدان
خورتکرن . هاندان
encouraging , n خورتکرن.هاندان . وێراندن . ناڤ تێدان
encouraging ly , adv ب خورتکرنی
encrimson , vt . سور دکت . قورمزی دکت
encroach , vt . دەست درێژی دکت
encroacher , n دەست درێژ
encroachment , n دەست درێژکرن
encrust , vt , i کە لپک دبت . کە لپک دکت
encrustation , n کە لپکبون
encrypt , vt . شفرە دکت .
encumbance , n زارو . دەین یان گرەوا ئاقاری . گیرو
encumber , vt گیرودکت ، گران دکت
encumberance , n بار . گرانی . گیروکرن
encumbered , adj گرانکری . گیروکری
encumbering , n گرانکرن
encyclic(al), adj , n. بە لاڤوک (پاپایی) . گە لە مپە ری
گشتی
encycliop(a)edia , n زانیار نامە . فە رهە نگ
encyclop(al)edic, adj فە رهە نگی
encyclop(a)edism ,n فە رهە نگی تی
encyst , vt . i پورگ دکت
end, n , vt , i سە ر، بن . پاشی . داوین . داوی
هێلشین . سوخی . کوتا . کوتایی .
ئاکام . دوماهی ، قورک ، مە بە ست ،
سە ر ئە نجام ، تە مام دکت ، تە مام
دبت . دمرت . دکوژت ، دوماهی دکت
- at a loose .... بێ کار
- at one's wits' .... شە پرزە . شاش
- at the ......of his tether نە شێت تشتە ک دی بکت ، چ دی
ژێ نائێت
- no .... بێقام
- no ....of تبابە ک زە حف
- on .... بە ردە وام ، رە پ ، راوە ستایی
- to come to an .... تە مام دبت ، دگە هت دوماهی یێ
- to make both ....s meet دە ستێ خو
- to put an .....to راوە ستینت ، دگرت
- to make an ....of دگرت ، ب دوماهی دئینت
- wrong ....of the stick دژ مە رە م
- of work پایدوس
- point خالی کوتایی . خالکا دوماهی
end(o) - پێشگرە کو ناڤدایە ، هوندورە
endamage , vt ئازار دکت ، زیان دکت
endamoeba , n درمێ کە فسە یێ
endanger , vt . مە ترسی دکت
endbrain , n مە ژی یێ دوماهی (پاشی)
endear , vt . خوشە ڤی دکت؛ شرین دکت
endearment , n شرینکرن
endeavour , vt , i , n حە ول ددت ، بزاڤ دکت ،
تە لاشی . تە قە لا . خە بات.
کوشین . مە لاڤی . بزاڤ .
کێفە رات ، هە ولدان .
endemic , adj ,. n نشین
erdermic , adj چە رمی . کە ڤلی
ending , n . بە سکرن . بریان . کوتای هاتن
دوماهی هاتن . داوی هاتن
- up دە رهاتن
endive , n خرێموک . تالیشک
endless , a بێ داوی . بێ ئە نجام . بێتا . بێ
دوما هی
end man , n مروڤێ ل دوماهی یا ریزێ
endmost , adj دورترین
endoblast , n پە ردە یا هوندوری یا پزی .
endocardial , adj پە ردە یی یادلی
endocarditis , n کولبونا پە ردە یادلی
endocardium , n بە رێ دلی
endocarp , n کە لپکێ هوندوری یێ میوە یی
endocrine , adj , n کە ر ، هرمون
endocrinology , n هرمونێ لڤکا کە ر ، کە ر توشپیزانی
endoderm,n =endobl ast
endodermis , n چە رمێ ناڤدایی
endoenzyme , n ئە نزیما ناڤدایی
endogamy , n شوکرنا هە ڤ هوز ، زانا هە ڤ
خزم

endogen , n — وه را را ناقدا
endogenous , adj — وه راری یا ناقدا
endogeny , n — وه رارا ناقدایی
endolymph , n — ناف شلی یا گوهیْ ناقدا
endometritis , n — کولبونا په رده یا پزدانکی
endomorph — کانا دناف کانه ک دیدا
endoparasite , n — مشه خوه ریْ ناقدایی
endophagous , adj — خوارنا ناقدایی
endoplasm , n — په رده یا ناقدایی یا پروتوپلازم
endorse , vt — رزیه رکت
endorsed , adj — راستاندی . رزیه رکری
endorsement , n — راستاندن . پشتگیری . رزیه رکرن
endoscope , n — قالابین
endoskeleton , n — په یکه ریْ هوندوری ییْ له شیْ
جانه وه ری
endosmosis , n — ده لینا هوندوری
endosperm , n — ته فنیْ خوراکی ییْ پزی
endospore , n — زایه ندیْ هوندوری
endosteal , adj — ناف هه ستی یان کرکروکی
endosternite , n — کیزیکا هوندوری یا جانه وه ریْ موقکی
endosteum , n — په رده یا هوندوری یا به ریْ قالاتی یا
مه ژی ییْ هه ستی
endostosis , n — هه ستیبونا کرکروکی
endothel — پیشگره کو به ره
endothelium , n — به رپه رده یا به ریْ ده ما ریْ خوینیْ
endotherm , n — گه رمی یا نه گوهور (یاجانه وه ری)
endothermic,endothermal,adj — گه رمیمژ
endotoxin , n — ژه هرا هوندوری
endow , vt . — به خش دکت
endowment , n — خه لات . به خشین . به خش
endozoic , adj — ناف جانه وه ری ژیایی
endpaper , n — کاغه زا دوماهی (ب لاپه ریْ سه ری
نو دوماهی یا کتیبیْقه)
endrun , n — فیلبازی یا رزگاربونیْ
end table , n — میزا بچوک
endue , vt — دبه خشت . کنج دکت
endurable , adj — نار امبار
endurance , n — برده باری. هه دار . راکیشان . نارام،
به رده وامی
endure , vt , i — هه لدگرت . دشیت . دمینت ، په شه
دریژ دبت
enduring , adj — رزکیش.راکیشان.په شه دریژ ، مل پان

endways (wise) , adv — دریژه کی ، دریژی
enema , n — تیر اکرنا قونی
enemy , n — دوژمن ، دژمن ، نه یار
energetic , adj — چالاک . هیزدار . چه له نگ
energetics , n — . ئوزه زانی ، وزه زانی
energize , vt , t — چالاک دکت . وزه دار دکت
energized , adj . — وزه دارکری
energizing , n — وزه دارکرن
energy , n — تاب ، ئوز . هیز . وزه
- atomic ..... — گه رده وزه
- heat .... — تین
- - levels — ریکی وزه . ئاستی وزه
- nuclear .... — وزه ی ناووکی . وزه یا نافکی
- potential .... — وزه ی مت ، وزه یا مت
enervate , adj , vt — لاواز . لاواز دکت
enervated , adj — لاوازکری
enervating , n — لاوازکرن.
enfante terrible , n — ساقاییْ ژیر
enfeeble , vt . — سست دکت . لاواز دکت
enfeebled , adj — لاوازکری
enfeebling , n — لاوازکرن
enfetter , vt . — زنجیر دکت
enfilade , n , vt . — هاقیتنا ریزکی (ناگری) ، ریزکی
دهاقیت سه ر چه په ری
enfiladed , adj — ریزکی هاقیتی
enfilading , n — هاقیتنا ریزکی
enfold , vt . — دپیچت
enforce , vt . — قایم دکت . خورت دکت . ب جـ هـ
دئینت
enforced , adj — په ره سه ندکری ، بجهـ ئینایی
enforcement , n — بجهـ ئینان.ئانین جـ هـ ـئینان جـ هـ
enforcing , n — ب جـ هـ ئینان
enframe , vt — چارچوڤه دکت
enfranchise , vt . — ئازا دکت . ده نگده ردکت
engage , vt — دادمه زرینت ، نیر ومیْ دکت .
رادکیشت، به شدار دبت . شه ردکت
. ده زگر دکت
engaged , adj — راهشتی . ده زگرتی ، نیرومیْ کری
- girl — نیشانی . ده زگرتی
engagement , n — خوازبینی ، خوازگینی ، ده ز گیران
- ceremony — نیشانی
- gift — نیشانی . نیشانبرن
- ring — گوستیل

engaging , n راهشتن

engarland , vt گه لواز دکت

engender . vt . i چيدکت . دزيت

engendered , adj زايى

engendering , n زايين

engine , n مه كينه . بزوين . بزوينه ر

engine , vt مه كينه دكت

engined , adj مه كينه كرى

engineer , n ئه نداز يار

engineer , vt ئاراسته دكت . ئه ندازه دكت

engineering , n ئه نداز يارى . ئه ندازه

enginery , n ئاميره تين شه رى . بزوين

engining , n مه كينه كرن

engird , vt دور دگرت

engirdle , vt . كه مه ربه ند دكت

englacial , adj دناڤ رۆبارێ سه هولى ڤه شارتى

English , adj ئنگليز . ئنگليزى

engorge , vt , i داشورت،داشيرت پوف دبت(ب خوينێ)

engorgement , n داشوران

engraft , vt په ترومه دكت . متربه دكت . نيز ومێ دكت

engrafting , n په ترومه كرن، متربه كرن، نيرومێ كرن

engrail , vt دخه ملينت (ب په راوزێ ددانكرى)

engrain , vt دچينت (ناڤ جانيدا)

engram , n شونا پاشمايى (مه ژى)

engrave , vt (دارى يان ميزتالى) نه قش دكت

engraved , adj ره وشتى

engraving , n نه قشكرن

engross , vt مژول دبت . ده ڤى ئاماده دكت . هزر دكت

engrossed , adj مژول

engrossment , n مژولبون . هزر . رامان

engulf , vt . نوقى دكت . دادنيرت

enhance , vt . دخه ملينت . جوان دكت . بالادكت

enhanced , adj بالاكرى ، به رزكرى

enhancement , n جوانكرن . بالاكرن

enhancing , n بالاكرن . به رزكرن

enharmonic scale , n پينستركا نه رم

enigma , n تشتانوک . ڤه وسه ل . مامک . مه ته لوک . ئالوز . مه ته ل

enigmatic , adj گونک

enigmatically , adv ب گونگى

enisle , vt گراڤ دكت ، جودادكت

enjoin , vt ڤه ده غه دكت . ڤه رمان دكت، ته مبى دكت

enjoy , vt كه يفێ دكت . خوش دبورينت

enjoyable , adj خوه شبار

enjoyableness , n خوه شباريتى

enjoyably , adv ب خوه شبارى ، خوه شه كى

enjoyment , n خوه شى ، چه شتن

enkindle , vt . i دسوژت . ئاگرى دكت

enlace , vt . گه ماروبكت . دور دگرت . دخه ملينت (ب كلوشى). كه زى دكت

enlarge , vt , i فره هـ دكت . مه زن دكت

enlarged , adj گه وره كرى . مه زنكرى

enlargement , n مه زنكرن

enlarging , n گه وره كرن . مه زنكرن

enlighten , vt هين دكت . روهن دكت

enlightened , adj روناكبير ، روناهيكرى . روشه نبير

enlightenment , n روشنايى . ره وشه نبيرى

enlightening , n روهنكرن . هينكرن

enlist , vt , i سه رباز دكت

enlisted , adj سه رباز (كرى)

enlistment , n سه ربازكرن

enliven , vt . ڤه دژينت

enlivened , adj ڤه ژياندى

enlivening , n ڤه ژياندن

enmasse تيكرا

enmesh , vt داڤ دكت . نيچيرێ دكت . دگرت (ب تورێ)

enmity , n نه يارى . دوژ منى ، دژمنى

ennead , n نه هيتى

ennoble , vt . خانه دان دكت

ennobled , adj خانه دانكرى

ennoblement , n خانه دانكرن

ennobling , n خانه دانكرن

enology , n مه يزانى

ennui , n توقبون . توق . جان بيزارى . وه ستانا هشێ .

enormity , n كارێ كرێت.تاوانا پيس قه بحه تى

enormous , adj گه وره‌زه به لاح‌ئه ژده ها . مه زن

enormously , adv ب مه زنى

enormousness , n مه زنيتى

enosis , n ته ڤگه را يه كيه تى يا يونان ئو قبرسێ

enough, adj , adv , n قيم . هه و . به س ! تير

enounce , vt = inquire (دبێژت)
enplane , vt ل بالافرێ سوار دبت
enquire , vt . دپرست
enquiry , n = inquiry پرسین
enrage , vt . دئه نرینت
enraged , adj هار . ئه نراندی ، توره کری
enraging , n ئه نراندن ، توراندن
enrapt , adj شه یدا . شاد
enrapture , vt شه یدادکت . شاد دکت
enraptured , adj شه یداکری
enrapturing , n شه یداکرن
enregiment , vt هێزدکت ، به ندوبار دکت
enregister , vt . تومار دکت ، دنڤیست
enrich , vt . ئاڤس دکت . ده وله مه نددکت
enriched , adj ئاڤسکری، به برشت . ده وله مه ندکری
- fuel سوته نی، به برشت . ئێزینگا ئاڤسکری
- matcrial ماده یێ به برشت . مایه ئاڤسکری
- reactor کارلیکه به برست . کارلیکێ ئاڤسکری
- yoranium یورانیومی به برشت.یورانیوما ئاڤسکری
enrobe , vt . کنج دکت
enrol(l) , vt , i تومار دکت
enrolled , adj تومارکری
enrolling , n تومارکرن
enroot , vt , i دچینت . رهـ دکت . رهـ دگرت
enrout e, n ل سه ر رێ
ensample , n نمونه
ensanguine , vt . خوین دکت
ensanguined , adj خوینکری
ensanguining , n خوینکرن
ensconce , vt . دنخێڤت
ensemble , n تیپ (مه زیقه)
enshrine , vt . دپارێزت (کو پیروزه)
enshrinement , n پیروزکرن
enshroud , vt . په رده دکت . دپێچت . کڤن دکت
ensiform , adj شوری
ensign , n ئالا
ensilage , n , vt سایلوکرنا ئالیکێ . که ندوکرن
که ندودکت
ensile , vt سایلو دکت . که ندو دکت
ensky , vt بالا دکت (ئه سمانی)
enslave , vt . به نی دکت ، کولی دکت
enslaved , adj به نیکری . کولیکری
enslavement , n به نیکرن ، کولیکرن
enslaver , n کوله دار ، به نیکه ر . کولیکه ر
ensnare , vt . داڤ دکت . دئالزینت
ensoul , vt . ڤه دژینت ، ب گیان دکت
ensphere , vt . دور دگرت
ensue , vi ئه نجام ددت
ensued , adj ئه نجامدایی
ensuing , n ئه نجامدان
ensurance , n دابین
ensure , vt . دابین دکت . بنه جه هـ دکت
ensured , adj دابینکری
ensuring , n دابین کردن ، بنه جه هـ کرن
enswathe , vt . گریددت . دپێچت
entablature , n بانێ کاریته کری (ل سه ر کاریته
یان)
entail , vt , n پاشهایی دکت، ئه نجام ددت ،
پاشهایی کرن
entangle , vt . شه پرزه دکت. دئالزینت . ده ه ریلت
entangled , adj ئیلچی . هه ریلی
entanglement , n توش . داڤ . توشبون
entangling , n پیک وه ریون ، ئالین . هه ریلاندن
entelechy , n چێبون
entente , n هه ڤبه ندی ، په یمان
enter(o) - پێشگره کو هناڤ ، ریڤیکه
enter , vi , t تێکه ڤت . ده ڤێ یاسایی دنڤیست.
دکت ناڤدا . تومار دکت ، دچت
ژۆر ، دچت ناڤدا
enteral , adj هناڤی
entered , adj ژورکه تی
enteric , adj هناڤی
- cortilage کرکر وکا روڤی
- fever کولبونا ریڤیکێ
entering , n تێکه تن
enteritis , n کولبونا زراڤی یێ . ریڤی کولی
enteroccus , n درما ریڤیکی
enterocolitis , n کولبونا زه بلوت ئو ریڤی یێ
enteron , n بوری یا خوراکی یان گلێری
enteropathy , n ده رده هناڤ
enterostomy , n ریڤی کونکرن (ژ دیوارێ زکی)
enterprise , n دامه زرانا بازرگانی . کار
enterpriser , n به لێندار ، کارڤان

enterprising , adj — سه رکێش . ئازا
entertain , vt . — له دخوینت . له دسهینت
entertained , adj — له سهاندی
entertainer , n — میڤاندار ، مێهڤاندار ، سترانبێژ
entertaining , n — خوه ش
entertainment , n — ئاهه نگ . له سهاندن
enthalpy , n — گه رمیداری
enthral(l) , vt — دلگرىکت
enthralled(by) adj — دیوانه . شه یدا
enthrone , vt — مه زن دکت.شکودار دکت. تاجدار دکت
enthronement , n — تاجکرن
enthronization,n — تاجکرن
enthuse , vt , i — دشارینت . خورت دکت . په روش دکت
enthused , adj — شاراندی
enthusiasm , n — دل گه رمی . خوینگه رمی . شاراندن . په روشی
enthusiast , n . — دل گه رم . سه رگه رم . خوینگه رم . په روش
enthusiastic , adj — دل گه رم
enthusing , n — شاراندن
enthymeme , n — پیڤانی (ژیربێژی یه)
entice , vt . — قایل دکت . دنارینت
enticed , adj — ناراندی
enticement , n — فێتکاری ، ناران
enticing , adj , n — دایلان
entire , adj , n — هه موکی، سه رجه م . هه می . هه مو
entirely , adv . — تومه ری . لاپده . لاپ . ته مامی
entirety , n — هه موتی . ته مامی . هه می یاتی
entitle , vt . — سه رناف دکت . به رکه تی دکت
entitled , adj — مافدار . سه رناڤکری
entitling , n — مافدارکرن
entity , n — هه بون ، بون . بونه وه ر ، ته باره
entoblast , n = endoblast
entoderm , n = endoderm
entoil , vt . — دکه ڤینت ناف داڤێدا
entom(o) - — پێشگره کو پێتکه
entomb , vt — گور دکت
entomological , adj — پێوه ندیداری مورانزانی
entomologist , n — مورانزان
entomology , n — پێتکزانی ، مورانزانی

entomophagous , adj — موران خوه ر ، پێتک خوه ر
entomopholous , adj — پێتک په یین
entomostracan , n , adj — پێتکا قه رتیشکی
entophyte , n — مشه خوه ر
entourage , n — مفرەدی ، دار وده ست
- ruler's ...... — سنوت
entozoa , n . pl . — جانه وه رێن مشه خوه رێن هوندوری نه خاسمه کرمێن ریڤیکێ
entrails , n — ئور . ریڤیک . روڤی . پزور . هناڤ
entrain , vt , i — سوار دبت(شه مه نده فه ر) ، دکێشت
entrammel , vt — دئالزت
entrance , n — زارک . دالان . ژورگه . ده ریک .
- door — ده رگه
- fee — ده رگانه
entrance , vt — شه یدا دکت
entranced , adj — شه یداکری
entrancement , n — شه یدان
entrancing , adj , n — دایلان
entrant , adj — هاتی
entrap , vt . — داڤ دکت ، دئێختێ (ته لهێ)
entrapment , n — داڤکرن
entreat , vi , t — هیڤی دکت . لاڤه لاڤ دکت
entreatment , n — لاڤه لاڤکرن
entreating , n — هیڤیکرن
entreaty , n — دله وایی . داخواز . په لاتی . لاڤه . لاڤه لاڤ . لاڤا . لاڤه کی، لاڤ لاڤ
entree , n — ژور که تن . دانێ سه روکی
entrench , vt , i — ئاسێ دکت
entrenched , adj — ئاسێکری
entrenchment , n — ئاسێکرن
entrepot , n — ئه مبار
entropy , n — شله قاوی ، شلوقی
entrust , vt . — دسپێرت . رادسپێرت . دادسپێرت
entrusted , adj — سپارده . داسپارتی
entruster , n — سپارکه ر
entrusting , n — داسپارتن . سپارتن
entrustment , n — سپارده . داسپارتن
entry , n — هاتن ژور . ده ریک
- hall — به رمال
entwine , vt , i — بادت ، دئاله هینت
entwining , n — بادان
entwist , vt — دئالینت . دئاله هینت

enucleate , vt راڤه بکت
enumerate , vt . دهه ژمێرت
enumeration , n ره نوسکرن . ژمارتن ، هه ژمارتن
enunciate , vt , i ئاگه بکت . ببێژت
enunciation , n ده نگانی
enure , vt , i =inure
enuresis , n نفین شلکرن (ب شه ف)
envelop , vt . دوه رینت ، بئالینت
envelope , n قالک . به رگ
enveloped , adj ته نارتی
enveloping , n وه رانێن
envelopment , n وه رانێن . ئالین
envenom , vt . ژه هربکت
envenomization , n ژه هرکرن (گه زاندن)
enviable , adj هێژا
enviableness , n هێژا بیتی
enviably , adv ب هێژایی
envied , adj ده خساندی . ده خسکری
envier , n ده خسوک
envious , adj ده خسوک . ده خسدار
enviously , adv ده خسی یه کی ، ب ده خسی
enviousness , n ده خسیتی
environ , vt . دۆر دگرت
environment , n شونوار . دور به ر . دۆراهی . دۆر و به ر . ناوه ند . شینه واری ، شوینه واری ، جیوار . ژینگه . ژیانگه
environmental , adj ژینگه یی
environmentalism,n ژینگه بیتی
environmentalist , n ژینگه زان
environs , n دۆر ویه رێن بازێری
envisage, vt . هزر بکت
envisaged , adj . هزرکری
envisaging , n هزر کرن
envision , vt . به ربین بکت
envoy , n په یک . نمینه نده ر . شاندی
envy , n ده خه سی، چاڤ ره شی . چاڤ نه باری . ره شک . ده خس
envy , vt . دده خست
envying , n ده خسکرن
enwind,vt . = enfold
enwomb , vt . له بشێرت . بنخێڤت
enwrap , vt . بپێچت
enwreathe , vt . گولبه ندبکت
enzootic , adj نشین . ده رده ک جانه وه ری نشین
enzygotic , adj وه ک هه ڤی
enzymatic , adj ئه نزیمی
enzyme , n ئه نزیم
enzymology , n هاڤه ینزانی . ئه نزیمزانی
Eocene , adj , n رۆژگارێ سپێده یی
eolian , adj بایی
Eolithic , adj په یوه ندیدارێ ده ستپێکا رۆژگارێ به ری
Eos , n ئێیوس : خودایا سپێده یێ ل نک گریکان
eosin , n ئیوسین : بویه یا سورێ له کری
epact , n جیاوازی یا مه ها هه یڤێ
eparchy , n دێر
epaulet(te) , n نیشانا ل سه ر ملی
epeirogeny , n کریتبون (شکه ستنا که لپکێ ئه ردی)
epencephalon , n پاش مه ژی
epenthesis , n کرنا ده نگه کێ یان تیپه کێ ناڤ په یڤه کێدا
epergne , n ئامانێ چه ند به ش
epexegesis , n سه ر په یڤا راڤه یی
ephedrine , n ئیفه درین ، ده رمانێ په رسیڤێ
ephemera , n مێشاگولانێ ، تشتێ زو نه مان
ephemeral , adj یه ک رۆژی، زو نه مان . په نه سه مێشا گولانێ
ephemerid , n
ephemeris , n رۆژنامه
ephemeron , n تشتێ زو نه مان
epiblast , n = ectoderm
epiboly , n وه را را دورگرتنی
epic , adj , n لاوک . داستانی ، ئێرینه . داستان
- poem داستان
- story داستان
- writer داستانی . داستانڤیس . داستانڤان
epicalyx , n قه پوچکا ده رڤه یا گولێ
epicardium , n په رده یا دلی
epicarp , n . که لپکێ میوه یی
epicene , adj , n نێره موک . قونده
epicentre , n نیڤه کا له رزه یی
epicotyl , n سه ر کێزیکی (ژ پارچه یا ته وه رێ پزێ هه له زی
epicranial , adj ل سه ر کلوخی
epicritic , adj دیار (ریشالێن ده ماری)

epicure , n مروڤێ ئه پیکوری (ل خوه شی یا دگه رت)
epicurean , adj , n گه روک . ئه پیکوری
epicureanism , n ئه پیکوریتی ، خوشیخوازیتی
epicurism , n ئه پیکوریتی
epicycloid , adj سه رگه ری
epicycloidal , adj سه رگه ری
epicycle , n گه را زڤراندنێ
epicyclic , adj زڤرینی
- train رێزکا گێرێن هه ڤ ته وه ر
epidemic , adj , n په تا . درم . ده رد
epidemical , adj په تایی . ده ردی
epidemically , adv ب په تایی
epidemiology , n ده ردزانی
epiderm (o) - پێشگره کوچه رمه
epidermal , adj پێستی . چه رمی
epidermis , n تویژه . سه رپێست ، رۆچه م . چه رم
epidermoid , adj هه لکه لکی
epidiascope , n ئاشوپگه
epigastric , adj سه ر ئوری
epigastrium , n پارچه زکی ل سه ر ئوری
epigeal , adj سه رئاخ وه راری
epigene , adj سه ر یان ژێر ئاخ وه راری
epigenesis , n په یدابونا په یهاتێ : گوریز په یهاتی په یدا دبت نه ب جاره کێ کوهه می ئه ندام پێکڤه په یدا دبن
epiglottal , adj زمانوکی . پوکی
epiglottis , n زمانوک . پوک . دلکێ گه رویێ
epigram , n ئه پیگرام . هوزانا کورتا ترانه یی
epigrammatic , adj ئه پیگرامی . ترانه یی
epigraph , n ئه قشه نڤیسین . نڤیسینا سه ر به ری ، به یکه ری
epigrapher , n ئه قشه نڤیسینزان
epigraphist , n ئه قشه نڤیسینزان
epigraphy , n ئه قشه نڤیسینزانی
epilepsy , n ته پ
epileptic , adj ته پدار
epileptiform ته پی
epileptoid , adj نیڤ ته پدار
epilogist , n نڤیسه رێ دوماهی یان
epilogue , n پاشماوه . پاشمایی . دوماهی (کتێب)
Epiphany , n جه ژنا دیاربونێ
episcopacy , n ده ست هه لاتی یا مه ترانان
episcopate , n ده سته کا مه ترانان
epiphenomenalism , n هه ڤ دیاره : کو هش و مه ژی پێکڤه کاردکن
epiphragm , n ده رکرنا گرتنێ (شه یتانوک ده مێ متبونێ)
epiphysis , n هه ستی یێ مه زنێ ته مام . لڤکا سنه ویه ری
epiphyte , n هه له زێ ژیانی
epiphytology , n هه له ز نه ساخیزانی
episcopacy , n حکومه تا مه ترانان
episcopal , adj مه ترانی
episcope , n ئاشوپین: ته خلیت چرایێ جادویی
episode , n هه لکه تن، قه ومین. ئه لقه، خه له ک
episodic , adj هه لکه تنی
epistasis , n ئه هێلانا کارتێکرنا
epistaxis , n رسکاندن . دفن رسکیان . رسکیان
epistemic , adj زانینی
epistemology , n بیتانه یا زانینێ
episternum , n کاریته یێ سینگی
epistle , n په یام ، نامه
epistolary , adj نامه یی ، نامه دار
epistoler , n نامه ڤان
epistrophe په ک په یڤی
epistyle, n = architrave
epitaph , n ئه قش (ل سه ر کێلا گوری)
epitasis , n ناخ (دراما گریکی)
epithalamion=epithalamium
epithalamium , n سترانا سه ری زاڤانو
epithelial , adj ژته ڤنێ ده رکه یی په رده یێ چلمی
epithelioma , n په نجه شێرا ته ڤنی
epithelium , n ته ڤنێ ده رکه یی په رده یێ چلمی
epithelization , n کرن یان نخافتن ب ته ڤنێ ده رکه یێ په رده یێ چلمی
epithet , n نازناو . به رناڤ
epithetic(al) , adj به رناڤی
epitome , n نمونه(بچوک)، پوخته . کورته. کورتی
epitomize , vt . کورت دکت
epitomized , adj کورته . کورتی
- pronoun راناڤێ کورتکری
epitomizing , n کورتکرن
epizoic , adj مشه خوه ر ل سه ر له شێ جانه وه ری
epizootic , adj , n نه ساخی یا له گرتنی یا گیانه وه ران (ده رده بار)

epizootiology , n جانه وه ر ده ردزانی
epoch , n چه رخ . چاخ . کات . رۆژگار . ده م . سه رده م
- making (adj) رۆژگار چێکه ر . بێقام گرنگ
epode , n هۆزانا ستڕانی
eponym , n ناڤێ ژێده ر
eponymous , adj پێوه ندیدارێ ناڤێ ژێده ر
epopee , n هۆزانا داستانی
epos , n داستان
epoxy , n جه وی یان شرێزا ئێپوکسی
equability , n رێکیتی
equable , adj رێک
equableness , n رێکیتی
equably , adv ب رێکی
equal , adj , n , vt هاوهێز . قام . هه ڤسه ر . هه مسه ر . هه مپا . هه مبه ر . هه ڤبه ر . یه کسان . پات ، هاوتا . هاوسه نگ . ته مه ت . پێکه ل . یه کسانه دکه ت
- partner نیڤه کار
equalitarian,adj , n یه کسانه یی
equalitarian ism , n یه کسانه ییتی
equality , n هاوسه نگی.به رانبه ری . وه ک یه کی . ته ڤ ته ڤین . وه ک هه ڤی . یه کسانی
equalization , n به رانبه ری
equalize , vt . راست چێدکه ت . یه کسانه دکه ت
equalized , adj یه کسانه کری
equalizer , n یه کسانه که ر
equalizing , n یه کسانه کرن . راست چێکرن
equal(l) ed , adj یه کسانه کری
equalling , n یه کسانه کرن
equally , adv وه ک یه ک . دیسان . یه کسانه یی
equanimity , n نه تره . راگرتن . مه ردی . نازایی
equate , v . t یه کسانه دکه ت
equation , n هاوکێشه . به رابه ر . هه ڤکێشه
equational , adj هه ڤکێشه یی
equationally, adv ب هه ڤکێشه یی
equator , n هێلی رێکیتی . هێلی یه کسانی . یه کسانه هێل . نیڤ قادبر
equatorial , adj نیڤ قادبری

equerry , n سه یس . هاریکه ر (قرالی یان میری)
equestrian,adj , n سوار رچاک. هه سپ سوار . سوار
equestrienne , n هه سپ سوار . سوار (ژن)
equi - پێشگره کو یه کسانه یه
equiangular, adj هه ڤ گوشه
equicaloric , adj هه ڤ گه رمی
equidistance , n . هه ڤ دووری
equidistant , adj هه ڤ دوور
eqilateral , adj لایه کسان . هه ڤ لا
- triangle سێ گوشه ی یه ک لا
equilibrant , adj هێزا هه ڤسه نگی
equilibrate , vt . هه ڤسه نگ دکه ت
equilibrated , adj هه ڤسه نگکری
equilibrating , n هه ڤسه نگکرن
equilibrist , n جانباز ، پاله وان . په هله وان
equilibristic , adj په هله وانی
equilibrium , n تێکرایا هه ڤسه نگی یێ. هاوسه نگی. هه ڤسه نگی . سه ربه سه ر
equine , adj , n هه سپ . پێوه ندیدارێ هه سپی
equinely , adv ب هه سپی
equinoctial,adj , n نیڤ قادبری . رێزا نیڤ قادبر . هێنبونا شه ڤ و رۆژێ
equinox , n (که شی)هێنبونا به هارێ یان پاییزێ
equip , vt . که ره سته دکه ت ، لێکدت
equipage , n ئامیره ت . ده ستگه
equipment , n سامان. جبه خانه. ره خت. که ره سه. که ره سته . ئومبێر
equipoise , n هاوسه نگی
equipollence,n=equipollency هه ڤ هێزی
equipollent , adj هه ڤ هێز
equipollently,adv ب هه ڤ هێزی
equiponderant,adj هه ڤسه نگ
eq...ponderate,vi , t هه ڤکێش دبت . هه ڤکێش دکه ت . هه ڤسه نگ دکه ت
equipotent , adj هه ڤ کارتێکرنی
equipotential,adj هه ڤ ته رک ، یه کسانه ته رک
equipped , adj که ره سته کری

equipping , n که ره ستة کرن

equisetum , n دوفکێ هه سپی

equitability , n داد

equitable , adj دادگه ر . دادپه روه ر

equitableness , n داد

equitably , adv . ب دادی

equitant , adj پێکهاتی

equitation , n سوار بونا هه سپی . سواری

equity , n داد . ره وا . دادپه روه رین

- of redemption مافێ ئه گه راندنا سامانێ گره وکری

equivalence , n یه کسانی به هاکرن . هه لسه نگاندن

هه فهێزی . هاوهێزی

equivalency, n =equivalence

equivalent , adj به رامبه ری، پات. هه فیه ک . هه فتا.

هه فسه ر. هه مبه ر، تام، هه فسه نگ،

هاوپا . هاوهێز . هه فهێز . هه فبه ر

equivalently , adv ب هه فتایی

equivocal , adj نه فه بر . گورانبار ، دو واتا

equivocality , n دو واتایی تی

equivocally , adv ب دو واتایی

equivocate , vi دخاپینت

equivocated , adj خاپاندی

equivocating , n خاپاندن

equivocation , n خاپاندن . چڤ

equivoque , n ئالزی . شێلیبون . ده ربرینا شێلی یان

نه په نی

era , n . چه رخ . سه رده م . چاخ . رۆژگار .

ده م

eradiate , vt تیریژ دکت

eradiation , n تیریژکرن

eradicable , adj راکێشانبار . هه لکێشانبار

eradicate , vt هه لدکێشت . رادکێشینت

eradicated هه لکشاندی . راکشاندی

eradicating , n هه لکشاندن ، راکشین

eradication قرکرن . قه لاندن . نه هێلان . قه لاچو

. هه لکێشان . راکشاندن ، بنه بر .

erase , vt , i دمه شفینت ، رادکت

eraser , n هه شافتنکه ر

erasing , n هشافتن

erasure , n په یڤ . نه مان ، راکرن

erbium , n ئێربیوم : هێمانه ک کانی (مێرتالی)

ere , prep , conj . به ری

erect , adj زیت . به ل ، شپیا . مێچ . مچ .

راکری . قنج . ره پ ، بوق

erect , vt . . ئافا دکت ، ره پ دکت

erected , adj فه دایی . ئافاکری . ره پکری

erectile , adj ره پدار

erection , n فه دان.ره پبون . ئافاکرن . ره پکرن

erector , n ئافاکه ر ، ره پکه ر

erelong ....adv زویه کی

eremite , n قه له نده ر . پوست نشین

eremitic , adj قه له نده ری

erenow , adj تاکو نوکه . به ری نهو

erethism , n ماندانی

erewhile , adj به ری نهو

erg(ergon) , n یه کی تی یا کاری یان وزه یی

ergatocracy , n فه رمانداری یا کارکه ران

ergo , adj هوسا . ڤێجا ، نه خو

ergograph , n ماسولکه کار پیڤ

ergometer , n ماسولکه ئه رک پیڤ

ergonomics , n که ساتی یا مروڤز انی

ergosterol ئێرگوسترول: ماده یه ک دناڤ رونێ

هه له زێ یان جانه وه ری دا کو

ب تیریژا رۆژێ دبت ڤیتامین (D)

ergot , n ئێرگوت، نه ساخی یه ک برنجی ،

ده رمانه ک ژو راوه ستاندنا رسکینا

(فه ره سینا) خوینێ

ergotism ,n ئێرگوتیزم:ژه هربونا خوارنا برنجی

erica, n گیامێرگ

Erin , n ناڤێ که ڤنێ ئایر له نده

Eris , n خودایا دوبه ره کی یێ

eristic , adj , n به رهه فدانی ،هونه را به رهه فدانی

ermine , n پورتێ قێژکی . قێژک

ermined , adj قێژککری

ern(e) , n ئه یلویه ک ده ر یایی

erode , vt داد خورینت

eroded , adj داشوراندی ، داخوراندی

erogenous , also erogenic هه ستیار (زایه ندی)

erose , adj داخوراندی

erosion , n داشوران ، رامالین

erosive , adj داخورانی ، داخوه ر

erotic , adj , n فینتکار ، هار .

eroticism , n به لقتین

erotism , n = eroticism بگونه ، فینتکاری

erotize , vt . ره گه زی دکت

erotized , adj ره گه زیکری
erotizing , n ره گه زیکرن
erotomania , n ها ری یا شه یدایی
err , vi چه وتی دکت
errand , n ئه رک . نامه . په یامنێر
- boy قه واز . په یامبر
errant , adj رێگه ر . رێبار . که شتڤان
errantly , adv ب رێگه ری ، ب که شتڤانی
errantry , n گه ران (بۆ سوار بازی)
errata , n سیاهی یان چه ووه رراست و چه وتی
erratic , adj , n شه پرزه . گێره
erratum , n چه وتی یا نڤیسینێ یان چاپکرنێ
erroneous , adj چه وت
error , n نه راستی . هه له . چه وتی
ersatz , adj , n ده ستکاری ، گوهارتو . چێکری
Erse زمانێ گالی‌سکوتله ندی یان
ئایرله ندی
erst , adv به رێ
erstwhile , adv , adj به رێ . بوری
eruct,vi,t= eructate نزت دکت
eructation , n قرقێنه
erudite , adj روشه نبیر . پسپور ، زانا
eruditely , adv ب زانایی
erudition , n زانین . ناسین
erupt , vi , t دپه قت . رادبت
eruptible , adj په قینبار
eruption , n برکانی . ڤژکاندن . خلت . هاری
- skin ..... لیر
eruptive , adj برکانی . ڤژکدار
erysipelas , n سوربون . کولبونا چه رمی
erythema , n کولبونا چه رمی (پنی پنی)
erythr(o) - پێشگره کو سوره
erythrism , n سورایه تی:سوربونا چه رمی یان مویی
erythrocytometre , n سور تویک خوین پیڤ
erythroid , adj سور تویک خوینی
erythromycin , n ئه ریترومایسین:ده رمان (دژ میکروبه)
erythropoiesis , n چێبونا سور تویک خوین
escadrille , n چه ند که شتی ، یان بالافر

escalade , n , vt سه رکه تنا شورهه یان . سه ر
دکه ڤت (شورهه)، پێله دچت (دیوار)
escalate , vt . بلنددکت
escalation , n سه رخستن
escalator , n بلندکه ر . پێسترکا زڤروک
- clause مه رجێ راستکه ر : کو مه ڤکاری
ئو یه کیه تی دشێن کرێ بگوهورن
escalatory , adj بلندبونی .
escallop , n = scallop
escapade , n ره ڤین
escape , n , vt , i ڤه ره ستن ، ته رقاندن ، شولکاندن .
پشتدان . یه مان . ره ڤه . ره ڤین .
بازدان ، بازددت ، دره ڤت
- mechanism رێبازا مه رج – ره ڤی
escapee , n ڤه ره ستی . ره ڤوک . په کیایی .
بازدایی . ره ڤی
escapement , n ته رازو یان چه کوچێ ده مژمێرێ .
ره ڤ
escaper , n ره ڤوک
escaping , n ره ڤین
escapism ره ڤوکی
eschar , n شون برین نه خاسه شون سوتن
escharotic , adj, n داخ ، داخدار ، داخکه ر
escarp , n , vt = scarp
eschatology , n باوه ری ب دوماهی یان
escheat , n , vi , t پاشمایی (بۆ ده وله تێ) ،
بۆ ده وله تێ دمینت
eschew , vt وریا دبت، هشیار دبت خو ڤه ددت
escort , n رێچه ناس
escort , n , vt پارێزه ر ، دپارێزت
- carrier بالافرا بارکێش
- fighter بالافرا شه رکه ر
escorting , n بزافتن
escrow , n په یڤا کارکرنێ ، به لێنا کرنێ
(په ره سه ند نێ)
esculent , adj , n خواربار
escutcheon , n دروشما خانه دانی یێ ،
نخیڤا کونا کلیلێ . پارچه یا پاشی
یا گه می یێ کو ناڤ ل سه ره
esker , n گرکێ رۆباریێ سه هولی
esophageal , adj سورچکی
esophagus , n سورچک ، سورسوروک

esoteric , adj رازدار . نه هێنی . رازی
espalier , n , vt دارا که پرکی ، که پر دکت
esparto , n هه له زه ک گیایی یه
especial , adj خومالی ، تایبه تی
especially , adv نه خاسمه . نه مازه ، نه خاسم
espial , n سیخوری
espionage , n سیخوری
esplanade , n نه ردیْ راستیْ سه یرانیْ
espousal , n خوازگینی . خوازبینی . نیشانبرن
ده زگیران
espouse , vt . ژن دئینت . شودکت
espy , vt دقه شرینت
espying , n قه شراندن
esquire , n ریزدار
essay , vt . نه زمون دکت . حه ول ددت
essay , n نه زمون . گوتار
essayer , n گوتار نفیس
essayist , n گوتار نفیسه ر
essence , n ده هکه ر . مایه . گرته . نه ژاد .
بنه ره ت . گه وهه ر
essential , adj ده هکه ری ، پیفیایی ، گه وهه ری
- character نیشانه یا دیار
essentialism , n گه وهه ری یه تی ، ده هکه ر یتی
essentially , adj ژبنیاتی . ب گه وهه ری
establish , vt . دادمه زینت ، ب دیْرەدکت
established , adj دیْرکاندی . دامه زراندی
- church دیْرا میری
establisher , n سازکه ر
establishing , n دانین . چه سپاندن . دامه زراندن .
سازکرن
establishment , n دامه زرینا ژیاری یان له شکه ری .
ده سته. ده زگا . چه سپاندن . دانین.
بنیاتکرن.دانان، دامه زرین . دامه زران
estate , n چین . پایه . ئاقار
estated , adj خودانی یا نه ردی
esteem , n , vt . به ها . ریزگرتن . سه رفرازی ، ریز ،
ریزدگرت . خه مل دکت
esteemed , adj ریزدار . ب ریز . به ریز
ester , n ئیسته ر : خویْ یا ئه ندامی
esterase , n هاڤه ینا شیته لبونا خویْ یا ئه ندامی
esterification , n ئیسته رکرن . ب هاڤه ینا ئیسته ری
(بوْ شیته لبونیْ)
esterify , vt , i ئیسته ردکت
esthesia , n هشیاری ، هش
esthesis , n هش ، هشکرن
esthete = aesthete
estimable , adj ریزدار
estimate , n , vt . گوتره . نرخاندن . خه ملکرن .
به هاکرن، خه مل دکت . به ها دکت
estimated , adj خه ملکری
estimating , n خه ملکرن
estimation , n ئه بلاندن . هه لسه نگاندن .
خه ملکردن . ریز . گوتره . هزر .
خه مل ، ئه هاندن
estop , vt راوه ستینت . دگرت . گیرودکت
estoppel , n راوستاندن . گیروکرن
estradiol , n ئیستراديول . هورمونه ک زایه ندی
(هیلکدانک ده ر دخت)
estrange , vt دور دکت، ئه نرینت . زیزدکت .
دخه یدینت
estrangement , n دوربون
estray , n بزر . وندا . ئاواره
estreat , n , vt . رونفیس ، سزا دکت
estrogen , n ئیستروجین(هرمونه ک زایه ندی)
estrous, adj زایه ندی
estrous cycle , n گه را زایه ندی
estuary , n ریژگه یا روباری ، ریژگه . ئاوه ریژ
به رده ف . ئاڤگه
esurient , adj برسیْ
etcetera ئو هه ر هو . هه تا دوماهی
etcetera , n ژماره یه ک تیْڤه ل ژ
etch , n , vt کولین ، دکولت
etching , n . نه قشکرن ، کولین
eternal , adj , n هه میشه یی . بیْنا . نه مر . جاوید
. هه رده می
- existence هه ربون
- life هه ربون ، نه مری
eternally , adv نه مری . هه ر
eternity , n هه ربون . جاویدانی
eternize , vt نه مر دکت
etesian , adj که ژی
ethane , n ئیتان (گاز)
ethanol , n ئیتانول
ether , n ئیته ر (ئه سمان)
ethereal , adj ئه سمانی

etherealize , vt ئه نگ دکت
etherize , vt دته زینت
ethic , adj , n سنجی . سنجیزانی ، سنج ، ئاکاری
ethical , adj سنجی
ethics , n ئاکار . ره وشت . سنج . سنجزانی
Ethiopian , adj , n . حه به شی
ethmoid , adj , n ستونکا دفنیٰ
ethnic(al) , adj نژادی
ethnicity , n نژادیتی
ethno - پیشگره کو نژاده
ethnocentric , adj نژاد په رێس
ethnogeny , n نژاد په یدابونزانی
ethnography , n مرؤفزانی
ethnologic(al) , adj نژادی
ethnologist , n ره گه زناس ، ره گه ززان
ethnology , n مرؤفزانی ، نژادزانی . ره گه زناسی ره گه ز زانی
ethny , n نژاد
ethology , n که سزانی
ethos , n گیانیٰ گه لی
ethyl , n ئیتل : رهدارا هایدروکاربونی دناف کحولیدا
- alcohol کحولا ئیتلی
ethylate , vt . ئه تیل دکت
ethylene , n ئه تلین
etiolate , vt هه له زی پیتی دکت (ب تار یکرنیٰ)
etiolation , n پیتیکرنا هه له زی
etiology , n زانینا هوینن نه خوشی یان ، نه خوشی نه گه رزانی ، نه خوشی هو زانی
etiquette , n ریباز (ره وشت)
etymolgist , n دارشتنزان . په یفزان
etymologize , vt . په یفزانی دکت
etymologized , adj په یفزانیکری
etymologizing , n په یفزانیکرن
etymology , n دارشتنزانی . دارشتن . ده رهینان ، ده رهینانزانی ، په یفزانی
etymon , n رها په یفیٰ
eu- پیشگره کو تازه یه
eucalyptus , n یوکالپتوس (دار)
Eucharist , n قوربانا پیروز . گوریکرنا پیروز
euchre , n , vt ئه خلیت له یزتنا کاغه زایه ، دخاپینت
Euclidean , adj یوکلیدسی: ئه ندازیاری
eudemonism , n ژیرزانی یا به ختیاری ییٰ، کامیرانی ییٰ
eudiometer , n غاز شیته لکه ر (لو له یه ک پله کری یه)
eugenic , adj توخم پیشڤه بر
eugenics , n توخم باشکرنزانی . توخم پیشڤه برزانی
eugenol , n یوجینول (ئاڤه کی یه ک بیهن خوه شه)
eulogist , n په سنکار
eulogistic(al) , adj په سنی
eulogize , vt په سن دکت
eulogy , n له یلان ، دولکه ، په سن
eunuch , n گونو . به نی ییٰ گونوکری
euonymus , n ئویونیموس : هه له زه ک هه ر که سکه
eupatrid , n خانه دانیٰ که ڤنیٰ ئه تینا
eupepsia , n ئه نج گفیرین ، چاک گفیرتن
eupeptic , adj شاد . گفیریندار ، گفیرینی
euphemism , n ده ر برینا تازه
euphemistic , adj ده ربرین تازه یی
euphemize , vt , i تازه ده ر ببرت
euphonic , adj خوه ش ده نگ
euphonious , adj خوه ش ده نگ
euphonium , n بوریزان
euphony , n ده نگیٰ خوه ش
euphorbia , n هه له زیٰ شیردان
euphoria , n چالاکداری
euphory , n هش خوه شی
Euphrates , n رؤباریٰ فرات
euphuism , n بیژ لاوی
euplastic , adj ئه ڤن دار
eupnea , n خوه ش بیهن کیشان
Eur(o) پیشگره کو ئه وروپی ، ئوروپی یه
Eurasian , adj , n ئه وروپی – ئاسیایی
eureka, interj من دیت !
Europe , n ئه وروپا ، ئوروپا
European , adj ئه وروپی ، ئوروپی
europium , n یوروپیوم : هیمانه ک میز تالی یه
eurybathic , adj ژیانبار دناڤ هه ر کوری یا ده ریایی دا
eurythmic , adj ساز
eurythmics , n سه مایا ساز
Eustachian tube , n بوری یا بهیستنیٰ
eury پیشگره کو فره هه ، پانه
eutectic , adj یوته کتی : نزم بوهوژینی
- mixture تیکلی یا یوته کتی
euthanasia , n مرنا بیٰ ئازار
euthanatize , vt . (بیٰ ئازار) دمرینت
euthanatized , adj (بیٰ ئازار) مراندی

euthanatizing,adj (بێ ئازار) مراندن
euthanize,vt= euthanatize
euthenics , n ئاشیتزانی . ژیان خوه شکرنزانی
evacuant , adj , n زک نه رمکه ر ، زکچونی
evacuate , vt , i چول دکت ، ڤالا دکت
evacuated , adj چولکری
evacuating , n ڤالاکرن ،، چولکرن
evacuation , n چولکرن
evacuee , n رزگارکری ، ده رکری
evadable , adj ڤه دانبار
evade , vt , i دره ڤت . خو ڤه ددت
evaded , adj ره ڤی ، خوڤه دایی
evading , n خوڤه دان
evaginate , vt (ژ کالانی) دکێشت ، ڤاژی دکت
evaluate , vt به هادکت . نرخ دکت
evaluated , adj نرخکری . به هاکری
evaluating , n به هاکرن
evaluation , n هه لسه نگاندن . نرخاندن
evanesce , vi ڤه دمرت . نامینت . غه وار دبت
evanescence , n نه مان
evanescent , adj ناڤابویی . زو نه مایی . غه واره یی
evangel , n ئنجیل
evangelic(al),adj ئنجیلی
evangelism , n مینکرنا ئنجیلی
evangelist , n خه باتکه رێ ئنجیلی،پروتی،ئنجیل نڤیس
evangelization, n فله هیکرن
evangelize , vt , i فله هی یێ دکت
evangelized , adj فله هیکری
evangelizing , n فله هیکرن
evanish , vt , i = vanish
evaporate , vt , i هه لم دبت ، هه لم دکت
evaporated , adj هه لمبویی . هه لمکری
evaporation , n فرزین . هه لماندن . هه لمین . هه لمدان . هه لمبون
evaporative , adj هه لمدار
evaporator , n هه لمینه ر
evasion , n شولکاندن ، ریپ . ڤه دان
evasive , adj ڤه دانی
Eve , n حاوا
eve , n شه ڤا . شه ڤ . ئێڤاری یان بو هی
evection , n تێڤه لی یان جیاوازی ل (ته ڤگه را گه را هه یڤێ ژ به ر راکێشانا روژێ)

even , vt , i جوت دکت . حلی دکت . راست دکت . راست دبت . یه کسانه دبت
even , adv مه گه ر . هێشتا . هینا . تاکو
even , adj ته مام ، هه ڤسه نگ . ریک . هه دار. یه کسان. جوت، تیش. حلی دیسان . ئێکسه ر ، لوس
- of ...date دهه مان دیروکێدا، دهه مان ده میدا
- place راسته ده ر
evened , adj جوتکری . یه کسانه کری
evenfall , n تاری ئێڤار
evenhanded , adj دادپه روه ر
evening , n , adj هنگور . هه نجور . شه ڤاره . یه کسانه کرن . جوتکرن ، ئێڤار
- an ...... شه ڤ بزهێرک
- meal شیڤ
- party شه ڤاره ، شه ڤ بزهێرک
- star ستێرا ئێڤاری
evenings , adj هه ر شه ڤ، شه ڤ ل دوڤ شه ڤ
evenly , adv ب دادپه روه ری ، ب یه کسانه یی
evenness , n یه کسانی
evensong , n ئێڤار . ئڤێژا ئێڤاری
event , n سه رهاتی ، سه رهاتن، ڤه ومین . هه لکه تن. رۆداڤ . بویه ر . پێهاتی ڤه ڤه ومین ، رۆدان
- at all ...... چ بڤه ومت
- in any ..... چ بڤه ومت
- in the ......of هه که تشته ک ڤه ومی . ئه گه ر
eventful , adj بویه ردار . مه ترسی
eventfully , adv ب بویه رداری
eventfulness , n بویه رداریتی
eventless , adj بێ بویه ر
eventide , n ئێڤار
eventual , adj دوماهی
eventuality , n دوماهیتی. چێبونی
eventually , adv دوماهی یێ
eventuate , vi ئه مام دبت . ئه نجام ددت
eventuated , adj ئه نجامدانیی
eventuating , n ئه نجامدان

ever , adv	هه رده م . هه ر
- and anon	ده م و ده م
- since	ژ هینگێ وه ره
- so	بیڤام . گه له ک
- such	بیڤام
- yours	دلسوزێ ته
evergreen , adj , n	هه میشه سه وز . هه ر که سک
everlasting , adv , n	هه میشه ، بینا . نه مر
evermore , adv	هه رده م
eversible , adj	ڤاژیبار
eversion , n	ڤاژیکرن
- of eyelid	سه به ل
evert , vt .	ڤاژی دکت
every , adj	هه رچی . هه ر . هه ریه ک
- bit	هه می
- day , adj , adv	هه ر رۆژی . هه ر رۆژ . هه رۆژ
- so often	جار جار
- .....now and again	ده م ده می
- .....now and then	ده م ده می
- write only on...otherline	هه ر ل سه ر ریزه کی بنڤیسه ،
	ریزا دی به رده
everybody , pron .	هه رکه س
everyman , pron .	هه ر مرۆڤ
everyone , pron .	هه رکه س . هه ریه ک
everything , n , pron	هه رچی . هه رتشت
every time(colloq)	هه رده م . هه رجار
everywhere , adv	هه ردر ، سه رانسه ر
evict , vt	ده ردکت
evicted , adj	ده رئینایی ، ده رکری . ده ر ب ده ر
eviction , n	ده رڤه دان . ڤه وتاندن . ده رئینان،
	ده رکرن
evidence , n , vt	ئاشکارتن . دروڤ . گروڤ . ستزڤ .
	به لگه . گواهی . گرتنه ، دروڤ دکت
	دیار دکت
- in	دیار . ئه شکه را
evidenced , adj	دیارکری
evidencing , n	دیار کرن . دیرکاندن
evident , adj	کفش . دیار . ئه شکه را
evidential , adj	چه سپاندی ، دروڤی
evidentially , adv	دروڤه کی ، ب دروڤی
evidently , adv	ئه شکه رایه
evil , adj , n	نه خوشی . ده ردزیاندار سک .
	نه پاک. نه رند. به د. گاریس، خراب

- doer	گاریس . به دکار
- omen	ڤه ش ، ده ویر
- person	مارگیسک
- portent	ڤه ش .
evileye , n	ده ویر
evil minded , adj	به د
evince , vt , n	ڤه دوه رینت . نیشان دکت ، نواندن
evinced , adj	ڤه وه راندی
evincing , n	ڤه وه ر اندن ، نیشانکرن
eviscerate , vt	هناڤان هه لدکیشت
evitable , adj	ڤه دانبار
evocation , n	هاوار
evocative , adj	هاواری
evocatively , adv	ب هاواری
evocativeness , n	هاواریتی
evoke , vt	دجڤینت . گازی دکت
evolute , n	کرڤ ژێده ر •
evolution , n	وه را ر په یدابون. گه شه . گوهورین
evolutional , adj	په یدابونی . وه راری . گوهورینی
evolutionary , adj	وه راری . په یدابونی ، گوهورینی
evolutionism , n	په یدابونیتی
evolutionist , n	باوه رکارێ په یدابونێ ئوگهورینێ
evolutive , adj	گوهورینی
evolve , vt , i	دگوهورت . دهینت ده ر .
	دادمه زرینت . دادنت . وه رار دکت
evolved , adj	وه راربویی
evolving , n	وه راربون
evonymus, n =euonymus	ئینانده را خورتی
evulsion , n	هه لکیشان
ewe , n	مه ر ، مێ په ز . مهـ . که ل
ewer , n	سه ویلک . مه سین
- glass	ئاڤکینه
ex,prep	ژ ، بێ ، به ری
ex -	پیشگره کو به ری یه ، بێ یه
exacerbate , vt	خرابتر دکت.مه زن دکت
	(گرفتاری یێ)
exacerbated , adj	خرابترکری
exacerbating , n	خرابترکرن
exacerbation , n	ئاراندن . مه زنکرن
exact , adj , vt	هور.راست . سه ره ستی ، دستینت
	دخوازت .
exacting , adj	خوازا . ره ق
exaction , n	ستاندن (کوته کی)

exactitude , n هوری . راستی . پێتبون
exactly , adv ب رامستی
exact sciences , n زانستی یێن هور (وه ک بیرکاری)
exaggerate , vt , i مه زن دکت
exaggerated , adj مه زنبویی . مه زنکری
exaggeratedly , adv ب مه زنکرنی
exaggerating , n مه زنکرن
exaggeration , n گرکرن . فورت = پورت . مه زنکرن
exaggeratively , adv مه زنه کی ، ب مه زنی
exalt , vt . بالادکت
exaltation , n تنگژین . گرسامدن
exalted , adj ئه وزی ، به رز ، بالا
exam , n ئه زمون
examen , n خوه ندنا ره خنه یی ، ئه زمون
examinant , n ئه زمونکه ر
examination , n تاقی . ئاز مایيشت . ڤه پرسین . ساختی . ئه زمون
- postmortem ... ڤه که لشتن یا مری
examine , vt ڤه دپرست. ئه زمون دکت . سه ح دکت
examined , adj ئه زمونکری
examinee , n ئه زمونبر
examiner , n سه حکه ر
examining , n تاقیکرن ، پشکنیار ، سه حکرن
example , n ئه مباز . په ند ، میناک . وه ک . مینا . نمونه ، شاهه سه ر
- for ..... بۆ نمونه
- to make an.....of دا ببت نمونه
exanimate , adj مری ، سست
exanthem , n خلت ، لیر
exarch , n خونکارێ ده ڤه رێ ، په تره ک
exasperate , vt , adj دئه نرینت . دخورینت ، ئه نری
exasperated , adj شه پرزه کری ، ئه نراندی ، جارس
exasperating , n ئه نراندن
exasperatingly , adv ب ئه نراندنی
exasperation , n ئه نرین . خورین
excathedra, adv , adj ب گورا ده ست هه لاتی ، ب ده ست هه لاتی
excavate , vt ڤه دکولت
excavated , adj ڤه کولایی . هلکه واشتی
excavating , n هلکه واشتن
excavation , n کولین.داکولین.ڤه وارتن . هلکه واشتن
excavational, adj هلکه واشتی

excavator , n کوله ک
exceed , vt , i زێده دکت ، زێده دبت
exceeding , adj بیقام . ئاوارته ، زێده
exceedingly, adv ب ئاوارته یی . ب بیقامی
excel , vt , i باشتر دکت . نایاب دکت
excelled , adj نایابکری ، باشترکری
excellence , n نایابی ، باشبون
excellency , n نایابی . سه رگولی . سه رده ستی
excellent , adj قه تلازده گمه ن. نایاب. سه رگول. سه رده ست ، به ریژاری
excelling , n باشترکرن . نایابکرن
excelsoir , n پینه
except, prep conj ژ بلی . ژ بل . ژێ دۆر ، مه گه ر . پێڤه . نه تێ . تینه
except , vt , i چه رت دکت . ئاوارت دکت
excepted , adj ئاوارته . ئاوارتاندیر . هلاوارتی
excepting , n تینه . نه تێ . پێڤه . چه رتکرن . ئاوارتکرن
exception , n ئاوار تاندن، ده رها ویشتن. ئاوارته. هلاوارتی . چه رتکرن ، ده رها ڤێتن
- to take ....to بیزاری دکت
-with the ...of ژ بلی
exceptionable,adj ئاوارته بار
exceptional , adj ناسایی . ئاوێزه . نه تێ ، نه ژێ . ژێهاتی.نایاب.ئاوارته یی ، سه رئاسا
exceptionality , n ئاوار ته بیتی
exceptionally , adv ب نایابی
- beautiful girl زه ری
exceptive , adj ئاوارته یی
excerpt , n , vt لێوه رگرتن ، لێ دوه رگرت
excerption , n لێوه رگرتن
excess , n , adj زێده یی . سه رریژ . زێده گاڤی . بیقامی ، زێده
excessive , adj زێده
excessively , adj بیقامی
excessiveness , n بیقامیتی

exchange , n , vt ئال وگور . ئالشت . پیک گوهارتن به ردیلی. له گوهارتن. گوهیرگه گوهارتن. دگوهورت . پیک دگورت
- in ...for شونا ، پینشله
- rate به هایێ پیک گوهارتنێ
exchangeable,adj گوهارتنبار ، پیک گوهیر
exchanged , adj له گوهارتی
exchanger , n پیک گوهور
exchanging , n پیک گوهورین
exchequer , n گه نجینه . خه زینه
excide = excise
excisable , adj باجبار
excise , n باج
- collection قولچیتی
- collector قولچی
- man باجگر
excise , vt هه لدکیشت ، باج دکت
excision , n هه لکیشان ، بنه بر
excitability , n ئاراندن
excitable , adj ئارانبار
excitation , n فیتکاری . وروژان . ئاراندن
excitative , adj فیتکار
excitatory , adj فیتکار
excite , vt هار دکت . دئارینت
excited , adj هار و هیچ . هار . قوتو . بوخ بوخ تاوگیر . ئاراندی
- state باری وروژان
excitement , n تاوگیری . هه لچون . هاندان . هیچ . فیت . هاری . به لقتین
exciter , n هانده ر
exciting , n هیچ ، فیتکاری ، هارکرن . فیتدان
excitor , n ده هارێ هانده ر
exclaim , vi , t (خورت) ئاگه هدار دکت ، قیژدکت
exclamation , n نیشانا هیدان. نیشانا سه‌رسورمان. گازی
- article بانه شان
- mark گیره کـنیشانده کا هه دار. ئایا. گه لو، سه یره ک
exclamatory, adj هیدانێ
exclave , n برا جودا (دورگرتی ب ئه ردێ بیانی)
exclude , vt ئاوارت دکت . دور دکت ، ده ر دخت
excluded , adj ئاوارته کری، دورکری ، ده ر خستی
excluding , n تینه . پیقه . ژ بلی

exclusion , n ده رئینان. چه رتکرن ، ئاوار تاندن، دور کرن
- principle سه ره تایا دور کرن
exclusive , adj بژین . په تی . خومالی
exclusively , adv ب خومالی
exclusiveness , n گیردان
exclusivity , n گیردان
excogitate , vt هزر دکت . دخوینت
excommunicate,vt, adj , n حه رام دکت (دیر) ، حه رام . حه رامکری
excommunication , n دیر حه رامکرن
excoriate , vt دژوار ره خنه لیدکت . له دره نینت
excoriation , n چه لتاندن ، له ره نین
excrement , n ده رق . زلق . گی ، گو
- of diarrhe a قیسک
excremental, adj گویی
excrementitious , adj گویی
excrescence , n پرزکبون
excrescent , adj پرزکی
excreta , n ده ردان (خوهـ و میز)
excrete , vt دریت . ده ردکت
excretion , n رژاندن ، ده ردان .ریتن . گوکرن
excretory , adj ده ردانی . ده ر کری
excruciate , vt ئه شکه نجه دکت . ئازار دکت
excruciated , adj ئه شکه نجه کری
excruciating , adj ئه شکه نجه کرن ، ئازاردان
excruciation , n ئه شکه نجه . ئازاری
exculpate , vt بێ گونه هـ دکت ، به ردت
exculpated , adj بێ گونه هکری
exculpating , n بێ گونه هکرن
exculpatory , adj بێ گونه هـ
excurrent , adj ده رقه یی . ده رکه تتی
excursion , n گه شت . سه یران
excursionist , n سه یرانی
excursive , adj له کری . پیقه چونی
excursively , adv ب پیقه چونی
excursiveness , n پیقه چونیتی

excursus , n به راویز ، تێبینی
excusable , adj به خشینبار ، تێبورینبار
excusableness , n به خشینبارێتی
excusably , adv ب به خشینباری
excusatory , adj به هانه یی ، به هانه یی
excuse , vt , n لێبورت، ده به خشینت، بیانو . به هانه، بونه، به خشین . لێبورین .
excused , adj به خشاندی
excuser , n به خشینکه ر
excusing , n به خشین . لێبورین
exeat , n ده ستور ، رێدان
execrable , adj بزدهێن ، نفرینکری ، بێقام به د
execrate , vt نفرین دکت
execrated , adj نفرینکری
execrating , n نفرینکرن
execration , n نفرینکرن ، نفرین
execrative , adj نفریندار
executant , n په ره سه ندکه ر
execute , vt سێداره دکت ، بجهـ دئینت، قه ناره دکت
executed , adj بجهـ ئینایی . سێداره کری
executer , n قه ناره ڤان ، تاجانباز
executing , n ب جهـ ئینان.قه ناره کرن . سێداره کرن
execution , n سێداره دان ، کوشتن ، قه ناره کرن . راپه راندن
executioner , n جه لاچی . قه ناره ڤان . تاجانباز
executive , adj , n کارگێر . راپه رانکه ر
- council ئه نجومه نی په ره سه ندنی . جڤاتا راپه راندنێ
- officer ئه رکدارێ راپه راندنێ
executor , n راپه رانکه ر
executory , adj په ره سه ندنی
executrix , n راپه را نکه را راسپێرێ
exegisis , n راڤه
exegete , n راڤه که رێ ئنجیلێ
exegetic(al) , adj راڤه یی
exegetist , n= exegete
exemplar , n نمونه . ساهه سه ر
exemplary , adj نمونه یی
exemplification , n نمونه کرن ن، مونه
exemplified , adj نمونه کری
exemplify , vt . نمونه دکت
exemplifying , n نمونه کرن
exempt , adj , n به خشاندی
exempt , vt دبه خشینت
exemption , n پاریز . ئاوارته کرن . به خشین
exenterate , vt هناڤان هه لدکێشت
exenterated , adj هه لکێشایی
exenterating , n هه لکێشان
exenteration , n هه لکێشان
exequies , (n . pl) ئه رم دار به ست
exercisable , adj مه شقبار
exercise , n مه شق . راکوش . راهێنان
exercise , vt , i مه شق دکت
exercised , adj راهێنایی . مه شقکری
exercising , n راهێنایی . مه شقکرن
exert , vt دخه بتت
exertion , n بزاف . چه رچرین . کول کرین . ئه رک کێشان ، که فته دان
exfoliate , vt , i قاش دکت ، سپی دکت .
exfoliated , adj قاشکری
exfoliating , n قاشکرن
exfoliation , n قاشکرن ، تیڤلکرن . سپیکرن
exhalant , n , adj هه ناسه که ری ، هه ناسه که ر
exhalation , n هه ناسه کرن
exhale , vt , i بێهن دکێشت . هه ناسه دکت
exhaled , adj هه ناسه کری
exhaling , n هه ناسه کرن
exhaust , n دوکێل ، ئه مان
exhaust , vt , i دوه ستینت . دوه ستت ، دوکێلێ ده ربکت . ڤالادکت
exhausted , adj بێ ره چ ، وه ستاندی ، ره نجدانی قه رماندی ، ناڤ که ل ، وه ستایی
exhau ster , n ڤالاکه ر
exhaustibility , n ڤالاکرنباری
exhaustible , adj ئه مانبار ، ڤالاکرنبار
exhausting وه ستاندن ، ره نجدان
exhaustion , n که شه نگی . ئه رک کێشان . ناڤ که لک . وه ستان . که فله دان
exhaustive , adj ره نجدار . ئه مام
exhaustless , adj بێقام (زه حف)
exhibit , vt , n وێنه دکت . دیار دکت، ڤه دوه رێنت. درۆقچینت ، رابه ری ، دیارکرن
exhibited , adj دیارکری . ڤه وه راندی . رۆقچاندی

exhibiting , n دیارکرن ، رۆقچاندن
exhibition , n هاریکرن (بۆ خوەندەکاریٚ زەمینگەهیٚ). رابەری ، پیشانگە . دیارکرن . ڤەوەراندن . نیشانگە . دەرخستن
exhibitioner , n خوەندەکاریٚ زەمینگەهیٚ پیکو هاریکرنیٚ دستینت
exhibitionism , n دیارکاری (دیارکرنا جیٚ شەرمی) . نیشانگەهی
exhibitionist , n دیار کار
exhilarant , adj شاد
exhilarate , vt شادکت
exhilaration , n شادکرن . شادبون
exhort , vt , i ڤەویتی دکت . هان ددت
exhortation , n شیرەت . ڤەویتیکرن . هاندان
exhortative , adj هاندار
exhumation , n هلکەوشاندن. هلکەواشتن . خەپارتن
exhume , vt دخەپرینت
exhumed , adj هلکەوشاندی.هلکەواشتی . خەپارتی
exhuming , n خەپارتن
exigence , n پیڤیان
exigency , n ناچاربون.نەچاربون. پیویستن . پیڤیان
exigent , adj پیڤیایی . خوازوک
exigible , adj داخوازیار
exiguity , n لاوازی
exiguous , adj لاواز . کەم . کیٚم . پچەک . بچۆک
exiguously , adv ب کیٚمی
exiguousness , n کیٚمیتی
exile , n دورین،سرگون ،سورگون . سرگوم . دەرکرن،سرگومکرن.شەلین،مشەخت
exile , vt دور دکت . سرگون دکت
exiled , adj دورکری ، سرگونکری . دەرکری ، سرگومکری
exiling , n بەرادان . سرگونکرن
exist , vt دبت . دژیت . دهەبت
existence , n ئابوری . هەبین . پەیدابون . هەبون . بون
existent , adj . n زیندەوەر . پەیدا . هەیە
existential , adj پەیدایی . هەیەتی
existentialism , n هەبونیتی ، هەبینیتی
existentialist , n هەبونیخواز ، هەبینخواز .
existing , n پەیدا . هەیی . هەیە
exit , n , vt دەرین . دەرچون . مرن . چون . دەرکەتن . دەر ، دەر دکەڤت
ex(o) - پیشگرەکو دەرە
exo - biology , n ژیانزانی یا دەرڤە یا جیهانیٚ
exocrine , adj دەردان ، دەرەکی
exodermis , n کەلپکیٚ دەرەکی
exodontia , n ددان هەلکیٚشانی
exodus , n ئاوارەبون،بارکرن،دەر ب دەر بون مشەختبون ، کوچبون . دەرکەتن
exoenzyme , n ئەنزیما دەرڤەیی
exoergic , adj هیٚز دەر
exofficio , adj , adv ئەرکدار
exogamic , adj پیوەندیداریٚ شوکرنا ژ یەک دور
exogamous , adj پیوەندیداریٚ شوکرنا ژ یەک دور
exogamy , n شوکرن یا ژ یەک دور (نە خزم)
exogenous , adj وەرار دەرڤەیی
exonerate , vt بەردت ، رۆسپی دکت
exonerated , adj بەردان (رۆسپیکری)
exonerating , n رۆسپیکرن ، بیٚ گونەهکرن
exoneration , n رۆسپیکرن
exonerative , adj رۆسپیکرندار
exophthalmics , adj چاڤ بلوق
exophthalmus , n چاڤ بلوقی
exorable , adj بیٚقامی
exorbitance , n گرانی
exhorbitant , adj بیٚقام (بەها) گران
exorbitantly , adv ب (بەها) گرانی
exorcise , vt رزگار دبت . بەد گیانان دەردئیٚخت (ب نفشتی یان) ، پاک دکت
exorcism , n نفشتی
exordial , adj ناردەیی . دەستپیٚکرنی
exordrium , n دەستپیٚک
exoskeletal , adj دەر ڤەرقودەیی
exoskeleton , n ڤەرقودەییٚ دەرڤە
exosmosis , n دەلین ، تیٚچون
exostosis , n دەرهاتی یا هەستی (سەر هەستی یەک دی)
exoteric , adj ئاسان . گەلیری . گەلیکی . سادە
exothermic(al) , adj (or exothermal) گەرمی بەخش . گەرم دەر کەر

exothermicity , n گه رم ده رکه ریتی
exotic , adj , n تشته ک بیانی ، گێره
exotically , adv ب گێره یی
exoticism , n (exotism) , n گێره یی
exoticness , n گێره یتی
exotoxin , n ژه هر ، ده رڤه
expand , vt , i فره هـ دبت ، فره هـ دکت
expandable , adj فره هبار . راندانبار . فره هدار
expanded , adj فره هکری . فره هبویی
expander , n کشان . دریژه کێشان ، فره هکه ر (ماده یه بۆ پترکرنا خوینێ)
expanse , n قوبا شین ، فره هی
expansibility , n فره هبونی
expansible , adj دریژبار . دریژدار . فره هبار
expansile , adj فره . دریژ. دریژ دار . دریژ بار
expansion , n دریژه کێشان . دریژبون . فره هبون . کشان . رادان
expansionary , adj فره هـ کار
expansionism , n فره هکاری
expansionist , adj , n فره هدار، فره هڤان ، فره هکار
expansive , adj فراوان. به رفره هـ ، فره هـ . دریژدار دریژبویی
expansively , adv ب دریژداری
expansiveness , n دریژداریتی
exparte , adj هه ر یه ک لایی
expatiate , vi (گوتنێ) دریژ دکت ، ئاواره دبت . بزر دبت ، دگه رت
expatiated , adj گه رایی
expatiating , n گه ران
expatiation , n دریژکرن . گه ران
expatriate , adj , n ئاواره ، مشه ختێ بیانی
expatriate , vt , i ئاواره دبت ، مشه خت دبت . دوربت دور دکت
expatriated', adj دورکری (بۆ وه لاتێ مروڤی)
expatriating , n دورکرن (بۆ وه لاتێ مروڤی)
expatriation , n دور کرن
expatriatism , n بیانیتی
expect , vt , i ل هیڤی یێ دبت (بچوکبون) . خه مل دکت . ل به ر دبت . ل به ره ببت رابین دکت
expectable , adj رابینبار
expectably , adv ب رابینی

expectancy , n رابینین ، تیکرایا ژیانێ . هیڤی . ل به ربون . ئاقسی
expectant , adj , n هیڤیدار . ب زک . ب تشت . ئاقس
expectation , n رابینین. داخواز . چاڤنهێری . ئومید، هیڤی . هیڤیبون
- of life ژی
expectative , adj رابیندار
expected , adj رابینکری
expectedly , adv ب رابینکرن
expectedness , n رابینیتی
expecting , n رابینکرن
expectorant , adj , n هیڤیدار . رابین
expectorate , vt , i تف دکت
expectorated , adj تفکری
expectorating , n تفکرن
expectoration , n تفکرن
expedience,n=expediency به هانه . ئاوا ، کێرهاتن
expedient , adj , n بـ جهـ . کێرهاتی. به هانه . مه هانه
expediential , adj به هانه یی
expediently , adv ب به هانه یی
expedite , vt دهنێرت.فرێدکت. دشینت ، له ز دکت
expedited , adj فرێکری ، شاندی
expediting له زدان
expedition , n هنێرش ، شاندن ، هنارتن . هه له ت
expeditionary , adj هنێرشی . ئێریشی ، هه له تی
expeditious , adj له زین . زو . چالاک
expeditiously, adv جه له ز
expeditiousness,n له زیتی
expel , vt ده ردکت . دهاڤێت . ده ردئێخت
expellable , adj ده رخستنبار
expellant , adj , n ده رمانێ زکچونێ.هاڤێژ . ده رکه ر
expelled , adj ده رخستی
expellee , n ده رخستی .
expelling , n ده رئێخستن . ده رخستن
expend , vt تێدچت . خه رج دکت
expendability , n مه زاخباری ، خه رجباری
expendable , adj مه زاخبار ، خه رجبار
expenditure , n نرخ خه رجی . خه رج . تێداچون . تێچون.بزافتن.خه رجکرن . مه زاختن
expense , n , vt مه زاخ ، تێچون ، نرخ ، خه رجی ، خه رجی دکت

expensed , adj خه رجیکری
expensing , n خه رجیکرن
expensive , adj گران
expensiveness , n گران بهایی
expensively , adv ب (به ها) گرانی
expensiveness , n به ها گرانیتی
experience , n , vt سه رپنهاتی پسپوری . سه رهاتی شه هره زایی، سه رهاتی دکت. زه حمه تیٚ دکیٚشت . په یدادکت . ئه زمون دکت
experienced , adj ژیهاتی. دنیادیتی . دیلباز . سه رهاتی. شه هـ ره زا
experiencing , n سه رهاتیکرن
experiential , adj ئه زمونی
experientially , adv ب ئه زمونی
experiment , n, vi ئه زمون ، ئه زمون دکت
- station ئیزگه یا ئه زمونکرنیٚ
experimentable , adj به ئه زمون . ئه زمونبار
experimental, adj ئه زمونکاری ، ئه زمونی
- psychology , n ده رونزانی یا ئه زمونی
experimentalism, n ئه زمونیتی
experimentalist , n ئه زمونکار
experimentation , n ئه زمونیکرن
expert , adj , n لیزان . کارزان . ناس . کاربین . پسپور ، شه هره زا
expertise , n سه رهاتی . هوستاتی . شه هره زایی. زانین ، پسپوری
expertism , n = expertise
expertize , vt هزرا پسپوری ده ردبرت
expertized , adj هزرا پسپوری ده ربری
expertizing , n ده ربرینا هزرا پسپوری
expertly , adv ب پسپوری
expertness , n پسپوریتی
expiate , vt , i پیشه مان دبت
expiated , adj پیشه مانبویی
expiating , n پیشه مانبون
expiation , n پیشه مانبون ، ژوڤانی
expiatory , adj ژوڤان ، پیشه مان

expiration , n داوی . کوتایی ، دوماهی . هه ناسه (ده رئینان) ، بورین
expiratory , adj هه ناسه یی
expire , vt , i هه ناسه دکیٚشت ده ر . دمرت . دبورت (ده م)
expired , adj (ده م) بوری
expiring , n (ده م) بورین
expiry , n داوی، دوما هی . کوتایی . هه ناسه کیٚشان ده ر، مرن . بورین (ده م)
explain , vt شروڤه دکت ، راڤه دکت
explainability , n راڤه باری
explainable , adj راڤه بار
explained, adj راڤه کری
explainer راڤه که ر
explaining , n راڤه کرن ، شروڤه کرن . راڤه ک
explanation شروڤه کرن . راڤه دان . شروڤه . راڤه . راڤه کرن
explanative , adj شروڤه دار ، راڤه دار
explanatory , adj راڤه بار
expletive , adj , n پوفدانی
explicable , adj راڤه بار . شروڤه بار
explicate , vt . راڤه دکت (ب دریٚژی)
explicated , adj شروڤه کری
explicating , n شروڤه کرن
explication , n شروڤه کرن
explicative , adj راڤه یی
explicatory , adj راڤه یی
explicit , adj ئه شکه را ، دیارکری
- function نمایێ (رابه ر) ئه شکه را
explicitly , adv ب ئه شکه رایی
explicitness , n ئه شکه رایی تی
explode , vt , i پورچ دکت (هزر یان دیتانه) . دپه قت . دپه قینت
exploded , adj په قی ، ته قی ، پوفکری ، دریٚژکری
exploding , n ته قاندن . پژلاندن . په قاندن
exploit , n دیٚرینه . قه هره مانی ، میٚرخاسی، قه نجیک
exploit , vt دئینت به ر
exploitable , adj ئینان به ربار
exploitation , n به رکیٚشان . چه وساندن . ئینانه به ر. ئولامگرتن. ئینانبه ر، مژوکاری، لشت

exploitative , adj ئینانبه ردار
exploitatively,adv ب ئینانبه رداری
exploited , adj ره نجه رو . چه وساوه . ئولامگری ئینانبه ری
exploiter , n لشتوک . ره نج خور
exploiting , n ئینان به ر
exploration, n په یداکرن . بوزین . لیگه ران
explorational,adj سه حکرنی
explorative , adj ده ستپیکی ، لیگه رانی
exploratively,adv ب ده ستپیکی
exploratory , adj ده ستپیکی . لیگه رانی
explore , vt سه ح دکت . په یدادکت . لیدگه رت
explored , adj سه حکری
explorer , n په یداکه ر
exploring , n گه رال ، سه حکرن
explosibility , n په قینباری
explosible , adj په قینبار
explosion , n ته ق . په قین . ته قین ، شیقین ، پژلین
explosive, adj , n ته قیندار . په قیندار . ته قه مه نی
explosively , adv ب ته قینداری . ب په قینداری
xplosiveness , n ته قینداریتی
exponent , n لاگر . رینبه ر ، رابه ر
exponential , adj رابه ر . جا ، رینبه ری
- function نمایا جایی
exponentially,adv ب رابه ری
exponentiation,n رابه رکرن
export,n, adj , vt نارده.ده رنان.ئینانده ری .ئینان ده ر . هنارتن (ده رفه) ، دهنیرت (درفه)
exportaion , n ئینانده ر، هنارتن
exported, adj هنارتی (ده رفه)
exporter , n نارده فان
exporting ,n هنارتن ده رفه
expose , vt , n دیاردکت، ئه شکه را دکت ، رسواکردن
exposed , adj ئه شکه راکری
exposing , n ئه شکه راکرن
- face to face رینتا ناقا رۆ
exposition , n نیشانگه . رافه کرن . شروفه کرن ، ئه شکه راکرن . په نگزاندن

expositive, adj (also expository) رافه یی
expositor , n شروفه که ر . رافه که ر
ex post facto , adj , adv پاشفه دار ، ده ره نگ
expostulate , vi به رهه ف ددت
expostulation , n به رهه فدان
exposure , n نیشانداری . رسواکرن
- to دانه به ر
expound , vt به ره فانی دکت . رافه دکت
ex-president , n پیشه وایێ به رێ . سه روکێ به رێ
express , adj , adv , n له زین، تایبه ت، ئه شکه را . دیار . ده ربری
- delivery = special delivery پیدان یان سپارتنا تایبه تی
- way رێ یا له زین
express , vt دیار دکت . ده ربرت
expressage , n له ز گوهازتنا به سته یان گورزه یان، کرێ یا فێ گوهازتنێ
expressing,n(opinion) ده ربرین (هزر)
expression , n دیارکرن . ده ربرین
expressional , adj ده ربرینی
expressionism , n (ببستانا هونه ری یا) ده ربرینی
expressionist , n هونه ر مه ندێ ده ربرینێ
expressionistic , adj ده ربرینی
expressionless , n بێ ده ربرین
expressionlessly , adv ب بێ ده ربرینی
expressionlessness , n بێ ده ربرینیتی
expressive , adj ده ربریندار
expressively , adv ب ده ربرینداری
expressiveness , n ده ربرینداریتی
expressivity , n ده ربرینداریتی
expressly , adv ب روهنی
expropriate , vt (سامال) روت دکت
expropriated , adj روتکری
expropriating , n روتکرن
expropriation , n روتکرن
expulse , vt ده ردخت
expulsed , adj ده ر خستی
expulsing , n ده رخستن

expulsion , n ده رئانین . ده رئینان ، ده رخستن .
ده رکرن ، قه وتین
expulsive , adj ده رخستندار
expunction , n راکرن
expunge , vt قردکت . رادکت
expunged , adj راکری
expunging , n راکرن
expurgate , vt بژار دکت . بژین دکت
expurgated , adj بژار کری
expurgating , n بژارکرن
expurgation , n بژینکرن ، بژارکرن
expurgatorial , adj بژینکری ، بژارکری
expurgatory , adj بژینکری
exquisite , adj , n شیله ، دلگر . بژاره ، جوان
exquisiteness , n جوانیتی ، بژاره یی
exquisitely , adv ب بژاره یی ، ب نایابی
exsanguinate , vt خوین ژئ دچت ، (ڤه دره ست)
exsanguination , n بیٔ خوینکرن یان بیٔ خوینبون
exsanguine , adj بیٔ خوینی
exscind , vt رادکت . دبرت
exsert , vt دیار دکت . دادمه زرینت
exserted , adj ده رهاتی
exsertile , adj ده رها تنبار
ex - serviceman , n شه رکه ریٔ که ڤن
exsiccate , vt زوها دکت
exsiccation , n هشکاتی ، زوهاکرن
exstipulate , adj بیٔ گومکری
extant , adj هیٔش هه یه ، مایه (به لگه نامه)
extemporal , adj سه رپلکی
extemporally , adv ب سه ر پلکی
extemporaneity , n سه رپلکی تی
extemporaneous, adj سه رپلکی . سه رپیٔ یی
extemporarily , adv ب سه رپلکی
extemporaneously,adv ب سه رپلکی
extemporaneousness , n سه رپلکی تی
extemporary , adj=
extemporaneous
extempore, adv , adj سه رپلکی
extemporization , n سه رپلکیکرن
extemporize,vt سه رپلکی دئاخفت
extemporized , adj سه رپلکی ئاخفتی
extemporizing , n سه رپلکی ئاخفتن
extend , vt , i دریژ دکت . خه مل دکت

extendable,adj=extendible
extended , adj دریژ . دریژکری ، راچاندی
- play قاونیٔ دریژ
extendedly , adv ب دریژکری
extendedness , n دریژکریتی
extender , n دریژکه ر
extendible=extensible دریژبار
extensibility , n دریژباری
extensible , adj دریژبار
extensibleness , n دریژباریتی
extensile , adj = extensible
extension , n دوربهیسا دریژکری. فره هبون.
دریژبون. فره هکرن.دریژکرن.
داڤه زه لاندن.دریژه کیشان.کشان. راچاندن
extensional , adj داڤه زه لاندی
extensity , n کشان . دریژکرن . دریژه کیشان
extensive , adj فره وان . فره هـ . گه له مپه ر .
به لاڤ . به رفره
extensively , adv ب فره هی
extensiveness , n به رفره هی
extensometer , n دریژکرن پیڤ
extensor , n ماسولکه یه ک دریژکار
extent , n - پارچه یه ک پان . روبه ر ، دریژی
. مه ودا ، بوار ، ڤه واره ، ده ست
ب سه ردا گرتن
extenuate , vt سڤک دکت . نه رم دکت
extenuated , adj نه رمکری ، سڤککری
extenuating circumstances , n مه رجێن سڤککرنیٔ
extenuation , n نه رمکرن ، سڤککرن
exterior , adj , n ده رڤه . ده ره کی
- angle گوشه یا ده ره کی
exterioity , n ده ر ڤه یی
exteriorize , vt = externalize , vt (له شداری دکت)
exterminate , vt قوت دکت . دڤه لینت . قرِدکت
exterminated , adj ڤه لاچوکری . قوتکری . ڤه لاندی .
قرکری ، برهاندی

exterminating , n . قركرن ، برماندن
extermination , n بنه بركرن . نه هيلان . قه لاچو . قركرن .قه لاندن . قوتبرين
exterminator , n قركه ر
exterminatory , adj پيوه نديدارێ قركرنێ
extern , adj , n ده رڤه . ده ره كی
external , adj ده رڤه يی . ده ره كی
- accostic meatus بوری یا گوهی یا ده رڤه
externally , adv ژ ده رڤه
externalism , n كوتشت ده رڤه يی يه، ده رڤه يی . ديار بيويی
externality , n ده رڤه يی
externalization , n له شدار كرن ، به هانه كرن
externalize , vt دينی وه ک دياری يا ده ر ڤه يی دبينت، له شدار دكت ، به هانه دكت
externalized , adj له شدار كری
externalizing , n له شداركرن
exteroceptive , adj ده ر ئاگه هدار
exteroceptor ,n ده ر ئاگه هكار
exterritorial , adj ده رڤه يی ياسايا وه لاتی
extinct , adj مری ، نه مايی
extinction برانه وه . ڤه مرين . ڤه مراندن . نه بين ، نه مان
extinctive , adj نه مايی . ڤه مری
extinguish , vt داد مرينت . ڤه دكوژت . ڤه دمرينت . دته مرينت
extinguishable , adj ڤه كوژينبار
extinguished , adj ڤه مراندی . ڤه كوشتی . هه ڤيايی . ته مراندی
extinguisher , n ڤه كوژ . ڤه مركه ر
- fire ...... ئاگر كوژ
extinguishing , n دامراندن . دامرين . ڤه كوژين ، ڤه مرين . ڤه مراندن . ڤه كوشتن . هه ڤيان . ته مراندن
- fire ئاگر كوژينی
extirpate , vt هه لدكيشت
extirpation , n بنه بر. قه لاچو . قركرن . هه لكيشان، قه لاندن
extol , vt مه زن دكت . په سن دكت (بيقام)
extoller , n په سنكه ر
extollment , n په سن
extorsion , n ته وه ره بون (زڤرينا ده رڤه يی ل دور ته وه ره كێ)

extort , vt دستينت (ب زوری)
extorted , adj ستاندی
extortion , n تشتێ ب خورتی ستاندی ، ستاندن (ب كوته كی) . (خاوه)
extortionary, adj پيوه نديدارێ ستاندنێ
extortionate , adj ستا ندنا گران
extortive , adj گراندار
extra , adj , adv سه ر موچه ک . پتر . هيش ، سه ربار
extra پيشگره كو ده رڤه يه، پاشه، هيشه
extra-cellular,adj ده رڤه يی خانه يێ
extra-cellularly , adv ب ده ر ڤه يی خانه يێ
extract , n گرته . پوخته . هه ڤوک (ژكتيبێ) . ده ر كشان
extract , vt ده ردكشينت
extractability , n ده ركشانباری
extractable , adj ده ر كشانبار
extracted , adj هلبری، راكری . هلاندی . ده رئانی. ده ركشاندی
extraction , n بنه بر . ده رهينان . راكشاندن . هه لكيشان.ده ركشاندن ، ده رئانين پوخته كردن . هه لهينان ، هلاندن .
extracting , n راكشين . هلبرن
extractive , adj ليوه رگرتنی
extracurricular,adj نه وانه يی
extraditable , adj راسپيردار ، ده ر كردار
extradite , vt ده رنخت(ژ وه لاتی) ، راد سپيرت (تاوانباری بۆ حكومه تا وی يان وێ)
extradited , adj ده رخستی . راسپيرايی
extraditing , n ده رخستن . راسپيركرن
extradition , n راسپيردنا تاوانباری (بۆ حكومه تا وی يان وێ) . ده ركرن
extrahepatic, adj ده رڤه يی كه زه بێ
extrajudicial, adj ده رڤه يی كارێ دادوه ری
extraliterary , adj ده رڤه يی توری
extramundane,adj پشتی جيهانا مادی . پاشی يه تی
extramural , adj ده رڤه يی شوره يا بازيری يان زانكويێ
extraneous , adj ده ره كی . نه گه وهه ری . هه لكه تنی ، بيانی

extraneously, adv	ب مه لکه تتی
extraneousness,n	نه گه وهه ریتی
extraordinarily,adv	ب ئاوارته یی
extraordinariness , n	ئاوارته یی تی
extraordinary,adj	سه ير . گيزه . سه رئاسا . ئاوارته
extrapolate , vt	ئه نجام دكت
extrapolated, adj	ئه نجامكرى
extrapolating , n	ئه نجامكرن
extrapolation , n	ئه نجامكرن
extrapolative,adj	ئه نجامدار
extrapolator , n	ئه نجامكه ر
extrasensory, adj	ده رڤه یی سه حكرنا مادی
extrasystole , n	پێشه كی یا گرژبونێ . كه تتا دلی
extraterrestrial,adj	ده رڤه یی ئه ردی
extraterritorial,adj	ده رڤه یی یاسایا وه لاتی
extrauterine , adj	ده رڤه یی پزدانكی
extravagance , n	زه هیكرن
extravagancy , n =	
extravagance	
extravagant , adj	ده ست به ردایی.مال به لاڤ، زه هیكه ر
extravagantly , adv	ب زهیكرنی
extravaganza , n	ترانه یی (تور یان مه زيقه) . گيزه
extravasate, vt, i	ده لینت، دریژت (خوینێ ژ
	ده ماران بۆ ته ڤنی)
extravasation , n	ده لاندن
extravascular,daj	ده رڤه یا ده مارێن خوینێ
extravert , n , adj=	
extrovert	
extreme , adj , n	په رگر، بیقام . دژوار، سه رچل،
	سه ربه ر
- cold	سه رمایا پیره ژنی
- cold and wind	سر و سه رما
- in the	بیقام . گه له ك
- to go to ....s	سه رچلی دكت
extremely , adv	بیقام، بێ هوده ، ب سه ر رچلی
extremely high	له ره یا بیقام بلند
frequency	
extremeness , n	سه رچلیتی ، بیقامی تی
extreme unction	پاقژكرنا مری ب ناڤا پیروز

extremism , n	سه رچلی
extremist , n	په رگر . سه رچل
extremities , n	پیلاخ
(of the body)	
extremity , n	لا ، پێ یان ده ست
extricate , vt	رزگار دكت
extricated , adj	رزگار كرى
extricating , n	رزگار كرن
extrication , n	رزگاربون . رزگاركرن
extrinsic , adj	ده ره كی . نه گه وهه رى
extrinsically, adv	ب ده ره كی
extro -	پێشكره كو ده رڤه یی یه
extrorse , adj	ده رڤه ئاراست
extroversion , n	كه یفخوه شی
extrovert , n	ده رڤه یی خو ، كه سێ هزر
	ده رڤه یی ، كه یف خوه ش
extroverted , adj	كه یف خوه ش
extrudability , n	ده ر هاتنباری
extrudable , adj	ده رهاتنبار
extrude , vt , i	ده ردهینت . دیار دكت . دهاڤێت
extruded , adj	ده رهاتی
extruding , n	ده رهاتن
extrusion , n	ده ركرن ، هاڤێتن ، ئیناندە ر
extrusive , adj	ده ركرنی (كه ڤرێن ژ بوهوژینێ
	چێدبن)
exuberance , n	مشه یی
exuberant , adj	گه له ك، زه حف، په له سنگ، مشه
exuberate , vt	كه یفخوش دبت، چالاك دبت،
	مشه دبت
exuberated , adj	مشه كرى
exuberating , n	مشه كرن
exudate , n , vt	ماده یێ ده ركرى ، ده ردكت
exudated , adj	ده ركرى
exudating , n	ده ركرن
exudation , n	زوخاو، هه لمێ، ده ردان، رژاندن،
	شیلاق
exude , vi , t	ده ردكه ڤت ، به لاڤ دكت
exuded , adj	ده ركه تی ، به لاڤكرى
exuding , n	ده ركه تن ، به لاڤكرن
exult , vi	شادبت
exultance,n=	
exultancy,=exultation	

exultancy , n — که یفخوشی . شادبون

exultant , adj — دلگه ش . به ختیار . شاد

exultantly , adv — ب دلگه شی . ب شادی

exultation , n — هلشابون . شادبون

exurb , n — درا پچه کێ ل ده رڤه یی سنورێ باژێری

exuviae , n , pl — که ڤل (وه ک ئه وێ ماری) هاڤێتن

exuviate , vi , t . = molt . — مویان، په ران ، ده مانی دهاڤێت

exuviation , n — که ڤل ، مو یان په ر هاڤێتن

eyas , n — چیچه لوکا هه لویی

eye , n , vt . — چاو . چاڤ. دبینت

- ... for an... — چاڤ بۆ چاڤی ، تولا راست

- if you had half an ..... — گه ر تو ئه خرپو یان کوره بی

- in the .....of law — ژ لایێ یاسایێڤه . ب جور یاسایێ

- in the winds .... — ل به ر بایی

- mind your .... — هشیار به !

- my .... — چاڤێ من !

- to give the glad ..... — ب چاڤێ حه زکرنێ دبینت

- to have an .... — ئه نج گوهـ ددت تشته کێ

- to keep an ......on — ئه نج زێره ڤانی دکت

- to open one's ...s — دگوهشت

- to pipe the .... — دگریت

- to rum one's .... s over or through — ب له ز به رێ خو ددتێ

- to scc ......to ...... — پیک دئێت

- to scc something with half an .... — زو دبینت

- to set or lay or clap ....s on — دبینت

- with an ....to — هیڤی دکت

eyeache , n — چاڤ ئێشان

eycball , n — ته پک یان توپکا چاڤی

eyebank , n — به نکا چاڤان

eycbath , n — کاسکا چاڤی ، بۆ ده رمانکرنێ

eycbrow , n — ئه برو ، برو

eyecatcher , n — چاڤگر

eyecomer , n — دوچک

eyecup , n — کاسکا چاڤی ، (بۆ ده رمانکرنێ)

eyedrop , n — روندک

eyedropper , n — دلوپکه ر (بۆ چاڤی)

eyeexudation , n — شیلماق ، شیلاق

eyeful — ژنا جوان ، دیتنا ته کوز ، خوش به خت

eyeglass — به رتاڤ

eyeglasses — به رچاڤک . چاڤک

eyehole, n. — کونا چاڤی ، کون

eycinflammation — چاڤ کولی

eyelash — مژگان، برژانک ، مژیلانک

eyeless , adj — کوره، بێ کون

eyelct , n — کونک ، چاڤک

- ring — جاخمه

eyelid , n . — چه رمک ، ئه پولک یان به رێ چاڤی

eye of day — خور ، رۆژ

eyepencil — کلچک

eyepiece — به رتاڤ (هوربین)

eyeshadow — کل

eyeshot , n — مه ودایێ دیتنێ، بوارێ دیتنێ

eyesight — بینایی، بوارێ دیتنێ، دیتن، بین

eyesocket , n — کونکا چاڤی

eyesome , adj — دلگر ، تازه ، جوان

eyesore — کرێت

eyespot , n — تیشکا دیتنێ

eyestrain , n — چاڤ وه ستان

eyetooth , n — کیلبه ددانێ لاما ژوری

eycwash , n — چاڤ شوشتن. کاریان ئاخفتنا خاپین

eyewink , n — دیتن ، چاڤ ئه قاندن

eyewitness — گواهـ ئه خاسمه گواهبین

F

F ئیف : تیپا شه شه ما ئه لفابێ یائنگلیزی
fa , n ئاوازا چاره ما پێسترکا مه زیقه یی
fabaceous , adj شاخی . باقلی
Fabian , adj , n فابی : دبستانه ک جڤا کیتی ئنگلیز
fable , n. چیروک، چیڤانوک، ئه فسانه ، چه فه‌ن، دەره و، بێ بەختی، چیڤانوکا ل سه ر زمانێ جانه وه ران
fable , vt . دبێژت، ده ره وبکت، بێ به ختی دکت
fabled , adj ئه فسانه یی
fabling , n ئه فسانه کرن
fabric(s) , n پاتال، کوتال، سیپال، جل : په روک، ئاڤاهی، بنیات
fabricant , n کارڤان ، چێکه ر
fabricate , v . t چێدکت ، ئاڤا دکت
fabricated , adj چێکری، ئاڤا کری
- lie سه خته، شلتاقی بوبلات
fabricating , n چێکرن، ئاڤاکرن
fabricaton , n . شلتاقی، ئاڤاکرن، چێکرن، سه خته
fabricator , n ئاڤاکه ر
fabulist , n نڤیسه رێ چیڤانوکان
fabulous , adj ئه فسانه یی
fabulously , adv ب ئه فسانه یی
fabulousness , n ئه فسانه ییتی
facade , n به رێ ئاڤاهی، پێشدەر، دیاردەیادەرە و
face , n , vt , i دێم، به روو، روومەت، سه روچاڤ، روبه روی دکت
- ... to ... روبه ر ، رو ب رو ، بەرابه ر، بەرهه ڤ
- ... to ... talk ده ڤه رو
- in the .. of it هه رچه ند کو ، ل به ر
- to .. down ئازا به رگری دکت
- to ... out مێرخاسی به ره ڤانی دکت
- to .. up to
- to pull or make a new.. مریتوبت ، پێک ئانێت
- to put a new .. on (خو) دگو هورت
- to show one's دیار دبت ، خویاردکت
face card , n. پیر ، قیز یان کورکێ کاغه زان
faced, adj روبه ریکری
face - harden, vt رویی ره ق دکت ، رو پولایی سه قادکت
faceless, adj بێ رو
facelessness, adj بێ روییتی
face - lifting. n. روتازه کرن
face of watch or clock,n. مینا
faceplate, n. سینیکا ره نده یی
facer, n. ده ردێ دژوار ، لێدان ، چلاق ، چماق ، زلله
face - saving, n. پاراستنا روویی یان روومه تی
facet , n رو ، دیاره ، دێمه که
facetiae , n ترانه
facetious , adj تازه ، ترانه که ری
face value, n به هایێ سه رڤه
facia , n ده پکێ ناڤێ فروشگه یێ
facial , adj , n رویی
- expression ره زا
- index رابه رێ رویی
facies , n روچک
facile , adj چه له نگ ، نه رم ، رویی
facilitate , vt ئاسان دکت
facilitated , adj ئاسانکری
facilitating , n پێراخستن ، ئاسانکرن
facilitation , n ئاسانکرن
facility , n شه هره زایی، ئاسانی، نه رمی ، ئاسانکه ر ، ساز
facing , n زڤرین، هسین ، روبه ری ، پێشبه ر
facsimile , n رونڤیس
fact , n بویه ر ، راستی
factice , n ماده یه کێ وه کی لاستیکێ
faction , n کومه له‌بەندی، پارتی، تاقم، ده سته
factional , adj به ندی
factionalism , n کومه له‌دوبه ری، بەندیتی، دوبەندی
factitous , adj دو به ره کی
factiously , adv ب دو به ره کی
factiousness , n دوبه ره کیتی
factitious , adj ده ستکار، ده سکوت
factitive , adj دو لیکه ر
factor , n , vt کولکه، کارا، دانه، هو، هوکار، شیکار دکت
factored , adj شیکارکری

factoring , n شیکار کرن
factorage , n کوسته کی
factorial , adj , n هوکار . هوکاری
factorize , vt هوکار . دکت
factory , n کارخانه، پالگه . پالوکه
factotum , n کارکه ریێ هه ر ئه رکی دکت
factual , adj راست
factualism , n راستی یاتی ، راستیتی
factuality , n راستیتی
factually , adv ب راسیتی
factualness , n راستیتی
factum , n دانه زانین، یادگاری، ئه شکه راکرن، بیرنامه
facture , n چیکرن
facula , n گه شی پنی یا ل سه ر رۆیێ رۆژێ
facultative , adj خوازه کی، هشی، قیانبار
faculty , n له ش، شیان، هێز ، لقه ک زانستگه هی ، راگرگه، ده ست هه لاتی
fad , n جل، باو ، موده
fade , n , adj چلمسین، چلمساندن، هیچه ک، پێتی
fade , v . i , t کیم ره نگ دبت، پێتی دبت، دچلمست
faded , adj سیپچولک، کیم ره نگ، نیفـره نگ، پێتی، سیس،
fadeless , adj بێ پێتی
fading , n ئاڤابون
faeces , n (p) نیشتن، گو
fag , n جگاره ، رینجبه ری ، رینجبه ر
- end سه ریێ وه ریسێ ئه ڤه هینایی، تلپ
fag , vi , t رینجبه ری دکت
fagged , adj رینجبه ریکری
fagging , n رینجبه ریکرن
faggot , n , vt گورزه ، گورز دکت
fah , fa , n ئاوازا چاره ما پێسترکا مه ز یقه یی ل ریزکا ئه ڤکا دو
Fahrenheit , adj فه هرنها یت (پله یا گه رمی یێ ۳۲ یقه رست . ۲۱۲ دکه لت)
فه‌هرنها یت = ۳۲ + ۵/۹ سه دی
fail , n که تن ، بنکه تن
- without ..... بێ گومانی، پشت راست
fail , v . i , t دکه ڤت ، بن دکه ڤت
failed , adj , p. که تی، رۆساربویی، که ت
failing , n , prep. که تن ، بن که تن ، رۆساری لاوازی ، کێماتی ، کێمایی ، هه که، ئه گه ر
failure , n نشستی، که تن، رۆساری، بن که تن ده ستپوتی، ساری ئو پوچی، ده ست ڤالا
fain , adv ب شادی
faincant , n , adj ته مبه ل، ئه رکداریێ زه غه ل
faint , n , adj بێ هشی، هایچون، پێتی، دلبورین،
- hearted ترسونه ک
faint , vi ته پ دگرت، دل دبورت، بێ هش‌دبت
fainting , n دلبورین، بێ هوش بون، بورانه وه
- spell بێ هوش بون
faintly , adv ب سستی، ب لاوازی
faints , n مه یا ئه بژین
fair , adj , n ., adv. سوری، که ژ، تازه، لاو، جوان، نیشانگه، دادوه ر، راست، داد په روه ر، دادگه ر، ره وا، قه نج دبت، ساهی دبت
fair and bulky woman ئه رم و شل
fair and square راست ، پاک
fair and blond که ژ
fair ground نیشانگه
fair haired شێ . که ژک
faring , n سزایێ ستێله، دیاری
fairly , adv ئه شکه رایی، قه نجی، تازه یی
fair-minded , adj پاک . دادوه ر
fairness , n دادپه روه ری، داد، که ژی
fair play , n دادوه ری
fair trade , n خوش بازار
fair weather , adj ساهی
fairway , n ریێ یا تێبور
fair woman , n ئه رمه ک
fairy , n , adj په ری
- land په ریستان
- tale جوان . ئه فسانه یی، په ری گوتی
fait accompli کاریێ به رپه کری
faith , n دلنیایی، متمانه، ئول، باوه ری، باوه ر ، باوه رمه ندی، ئایین
- bad .... به دنیاز

- in ___. راستی
- in good .... دلسوزی
- to keep ...... په یڤیٚ ب جـ هـ دئینت
faith defender ئۆل په رست
faithful , adj ئولدار، دلسوز، باوه رکار، باوه رمه ند جانه جان ، چه رگ سوز، دل راست، ئه مه کدار
faithfully , adv ئولداری ، دلسوزی
faithfulness , n جان ب جان ، دلسوزی به خته واری ، دروستکاری
faithless , n بیٚ سوز ، بیٚ ئایین ، بیٚ ئه مه ک
faithlessly , adv ب بیٚ ئولی ، ب بیٚ سوزی
faithlessness , n بیٚ ئایینیتی، بیٚ سوزیتی
fake , vt, i , n , adj زرئکت ، قه لپ ، زر
faked , adj زرکری
faker , n زرکار ، زرکه ر
fakery , n زرکاری
faking , n زرکاری ، سه خته
falangist , n ئه ندامیٚ پارتا فاشستی : فالانجیست
falcate(d) , adj خوه هر (وه ک داسیٚ)
falchion , n شوریٚ خوه هر
falciform , adj داسی
falcon , n لاچین، باز، شه هباز، ئه لوهـ ، ئه یلو، هه لو، شمقار، شاهین، ته‌رلان، دوبراک
falconer , n بازه ڤان، بازدار
falconet , n هه لوک
falconry , n باز ڤانی
falderal , n پوچبیٚژی
fall , v , i , n دادکه ڤت، نزم دبت، دکه ڤت، ته رابون هه رفین ، ره وتین، که تن، روخان ، وه رمان
- to .. aboard of ب گه می یه ک دی دکه ڤت
- to .. astern هیدی دچت ، پاپیڤی دکت
- to .. away پشتاپشت دچت ، سه رکیٚشی دکت
- to ... back پاشڤه دچت ، دوه رهت
- to ... back on or upon په نا دبت به ر
- to .. behind پاشڤه دمینت
- to ... down دکه ڤت ، دوه رهت ، سجده دکت
- to .. flat ع ژیٚ نه هات
- to ... for حه ز ژیٚ دکت ، دئینت خاپاندن
- to ... foul of شه ری دکت ، ئیٚریشیٚ دکت، لیٚدخورت
- to ... from ده ست ژیٚ به ردت ، کوچه ردبت
- to ... from grace گونه هی بیٚ دکت
- to ... in دهه رفت ، ریٚزدبت (له شکه ری) ، کریٚ ته مام دبت ، ده میٚ ئه داکرنا ده ینی
- to ... in with پیک دهیٚت ، سه ر هل دبت
- to ... into line with وه ک ئامیٚ دچت شامیٚ
- to ... off خنزی دکت ، به ر (میوه) دکه ڤت ، پاشڤه دچت ، ئه ئه نرت
- to ... on or upon ئیٚریش دکت ، دکه ڤت مه یدانا شه ری، کاری چالاک ده‌ست پیٚدکت
- to ... out شه ری دکت (لیکه تن) ، دگه هت ئه نجامه کیٚ ، دقه ومت
- to ... short ناگه هت ئارمانجیٚ ، تیٚرا ناکت ، کیٚمه
- to ... through بن دکه ڤت
- to ... to ده ست پیٚدکت (کار یان مه لهه زه)
- to ... under دکه ڤت بن
- to ... upon ئیٚریش دکت ، بریارا خوه ددت
fallacious , adj خاپین
fallaciousness , n خاپینیتی
fallaciously , adv ب خاپینی
fallacy , n دیارده یا خاپین . چه وتی
fallen , adj هه رفی ، ره وتاندی، که تی
fall guy , n ساکار
fallibility , n چه وتباریتی
fallible , adj چه وت بار
falling , n داکه تن، داوه رین، که تن، وه رهاتی، وه رمان
- down وه رهاتن ، وه رمان
- sickness ته پ ، ته پگرتن
- out لیکه تن
fallopian tube , n ریٚڤیکا خرزی
fallow , n , adj به یار، نه چاندی
- deer کوڤی بیٚ گه ور
- land شوڤ به یار ، کراب
fallow , v . t زه ڤی ڤه دسهینت
falls , n سولاڤ . تاڤگه
false , adj , adv. زه غه ل، نه راست، سه خته، قه لپ دروزن ، که لپ، زر، دره و
- accusation نه وه یی ، شلتاقی، نه بویی
- claim ته شقه له
- hair زرپور ، زرپرچ ، زرمو
- imprisonment زیندا نکرنا نه یاسایی
- onion بوق
- pregnancy زر ئاڤسی
- tooth زر ددان
falsehood , n دره و، بوبلات، دره وین ، زری، چورت ، شلتاقی
falseness , n چورت
falsetto, n , adj , adv بلند ده نگ، سترانبیٚژیٚ ده نگ بلند

falsification , n زرکرن، قه لپکرن
falsified , adj زرکری
falsifier , n زرکار ، قه لپژه ن
falsify , v . t زر دکت ، دره ودکت ، قه لپ دکت
falsifying , n سه خته
falsity , n بوبلات، چورت ، شلتاقی
falter(ing) , n نه نتی ، له وه شین
خنگین، خنگلاندن
falter , vi , t له وه شت
faltered , adj له وه شی
faltering , n له وه شین
fame , n , vt . ناڤداری ، پنگوتن ، دەنگداری ،
ناڤگرانی، روِمه تی، ناڤ و ده نگ،
دامه ن، پنگوتی دکت . ناڤدار دکت
famed , adj ناڤدار، پنگوتی
familal , adj مالباتی ، خیزانی
familiar , adj , n بسته هـ ، ناس ، باو
راهاتی، ناسیار، ئاسایی، هی
- with چاڤناس
familiarity , n ناسی ، سیوا ، بسته هی، هیبون ،
familiarization, n بسته هبون ، راهاتن
familiarize , vt بسته هـ دکت
familiarized , adj بسته هکری
familiarizing , n بسته هکرن
familiarly , adv ب بسته هی
familiarness , n بسته هیتی
family , n زیچ، زار و زیچ، مالبات، خیزان،
- circle به ریابکیْ خیزانی، بنه ماله ،
- name ناڤیْ مالبات
- provider نان‌دار
famine , n کیماتی، گرانی، خه لا، سوڤ، برسیتی
faming , n ناڤدارکرن
famish , vt , i برسی دکت، برسی دبت
famous , adj ب ناڤ ئو ده نگ ده نگدار ،
چراده ست، ناڤدار، پنگوتی .نامدار
famousness , n ناڤداریتی
famulus , n رازگر ، یاوه ر
fan , n بازه ن ، باوه شین ، باوه شینک
- light په نجه ره یا باوه شینی
- tail نوکیْ باوه شینی
- tracery دارکرنا باوه شینی
- window په نجه ره یا باوه شینی
fan , vt , i با دوه شینت
fanatic , adj , n ده مارگیر
fanatical , adj ده مارگیر
fanatically , adv ب ده مارگیری
fanaticism , n ده مارگیری تی
fanaticize , vt , i ده مارگیر دکت
fanaticized , adj ده مارگیرکری
fanaticizing , n ده مارگیرکرن

fancied , adj ئاشوپی ، ئاشکوپکری
fancier , n خوازا ، خولیا
fanciful , adj خوازایی ، ئاشوپی
fancifully , adv ب خوازایی
fancifulness , n خوازاییتی
fancily , adv ب ئاشوپی
fanciness , n ئاشوپیتی
fancy , n , adj قیم، خولیان، خوازایی، نازک
تارمایی ، خه ملی ، نایاب ، گران ،
حه ز ، ڤیان ، ئاشوپ
- dress جلیْن گیره یان دلقی
- free له هینسانی، نه شه یدا
- goods تشتیْن خه ملیْ
- man شه یدا
- woman قه لیته
- work نه خشاندن
- to take a ... to حه ز ژیْ دکت
fancy , vt هزردکت، ئاشوپ دکت، حه ز دکت،
- to ... oneself دڤیت
fancying, n خوازایی
fandangle , n پوچبیژی
fandango , n گه له زه یی
fane , n په رستگه
fanfare , n بوریزان لیدان، ئاوازا کورتا
بوریزانیْ
fang , n قیل . که له م ، په نج
fanion ,n ئالاکوک
fanned , adj باوه شاندی، له دیرایی
fanner , n باوه شینکه ر ، باوه شین
fanning , n باوه شاندن، دانه با (گه نم)
دیران ، دیراندن
fanny , n که ماخ ، قوز
fantasia , n ئاوازا سه ربه ستا مه زیقه یی یان
کاریْ سه ربه ستیْ توری
fantasize , (ise) , vt . ئاشوپ دکت
fantasized , adj ئاشوپکری
fantasizing , n ئاشوپکرن
fantast . n خه وبینن ، ئاشوپکار
fantastic , adj ئاشوپی . گیره . بیقام مه زن
fantasticality , n ئاشوپیتی
fantastically , adv ب ئاشوپی
fantasticalness , n ئاشوپیتی
fantasy , n , vt , i تارمایی . ئاشوپیا بیقام، خولیان،
ئاشوپ دکت
fantoccini , n له بزوکیْن ڤلڤلیْن، دیدارا له بزوکیْن
شانوگه ری

fantod , n	شه پرزه یی
far , adj , adv	دور
- ... and away	گه له کتر
- ... and wide	ل هه ر دریێ
- ... be it from me	وه نه بت (کو ئه ز بکم)
- ... forth	تا راده یه ک دور
- by	تا راده یه ک دور، گه له ک
- from .....and near	ژهه ر دریێ
- in so......as	هندی کو
- off	دور
- sighted	دوربین
- sightedness	دوربینی
- so .....so good	هێشتا هه ر تشت باشه
farad , n	فاراد : یه که یا فره هی یا که هره بی
faradaic , adj	هاندانی
faraday , n	فارادەی : یه که یا تابایی یا کەهره بی
faradic , adj	هاندانی
faradism , n	فارادی یه تی : ب کارئینانا لوزه وا که هره بیێ یا هاندانکری
faradize , vt	فاراد دکت : چاره دکت به لوزه وا که هره بی یا هاندانکری
farandole , n	گوله نده، مه زیقه یا فێ گوله ندیێ
faraway , adj	دور ، خه وین
farce , n	لیبوکی، داگرتی یا قیمه . شانویا ترانه یی : ترانه
farcical , adj	ترانه یی ، که نینی
farcic , adj	داگرتی بـ قیمێ
farcy , n	نه خوشی یا هه سپان
farded , adj	رو کارکری
fardel , n	بار ، فه رده
fare , n , vt	کریێ یا ریباری یێ ، خوارن، ریبار، ریباری دکت . دخوت ، سه رکه فت یان بن دکه فت
fared , adj	سه رکه تی ، ریباریکری
farer , n	ریبار
farewell , n	توغر
far fetched , adj	ژ دور هاتی ، دوره
far - flung , adj.	به لاف
far - gone , adj , adv	دور
farina , n	نارک، هیرک
farinaceous	هیرکی
faring ,n	ریباریکرن
farm , n	چاندنگه . بیستان، زه فی : کیلگه
- hand	پاله
- stud , n	خارا
farm , v . t . i	دچینت
farmed , adj	چاندی
farmer , n	ره زفان، جوتکار، کشتکار، جوتیار، گوندی
farness , n	دوری
farpoint , n	خالکا مه ودایی، خالکا دور
farraginous , adj	تیکلی
farrago , n	تیکل
farreaching , adj	دور، کاریگه ر
farrier , n	نالبه ند . به یتار
farrow, n, adj , v.t. i	زکه ک به رازان ، دزیت (به راز)
farrowing , n	زایین (به راز)
farruca , n	ته خلیت سه مایا فلامینکو
fart , n, vt.	تر ، تردکت
- audible	تر
- inaudible	فس
farting , n	ترکرن
farther , adj , adv	دورتر ، سه ررا
farthermost , adj	دورترین
farthest , adj , adv	دورترین
farthing , n	پاره یه ک ئنگلیزی یه (فلس) هیچه ک
farthingale , n	بن کراسیێ ده همه ن ره ق
fartlek , n	ریبازا راهینا نا به زینێ
fascia , n	په رده یا له شی ، پیچ
fasciate (d) , adj	ریزکری . ئاده کری . که زاختی، قورمبویی
fasciation , n	(پیکفه) قورمبون
fascicle , n	گورزک، ئیشی
fascicular , n	نامیلکه
fasciculc , n	نامیلکه
fasciculus , n	ئیشی
fascinate , vt	دلگیر دکت . جادو دکت
fascinated , (by), adj	دلگیرکری
fascinating ,n	دیوانه، شه یدا
fascination , n	دلگیرکرن ، شه یداکرن
fascinator , n	دلگیر ، فوتکا ته نکا سه ریێ ژنێ
fascine , n	گورزێ دارکان

fascism , n	فاشستی، فاشی یه ت
fascist, n , adj	فاشستی
fash , vt . n	شه پرزه یی . په ریشان دکت . گرفتار دکت
fashion , n , vt	چه له ب ، سان، ئاوا ، باو، موده، موده دکت، چیدکت، که ردکت
- after the .....of	وه ک تشته کیْ
- in	باو
- man or woman of	باو کنجکری
- plate	وینه یا جلێن نوژه ن
- out of	نه باوه ، نه موده یه
fashionability , n	باویتی
fashionable , adj	ته ریوش، باو
fashionableness , n	ته ریوشی
fashioned , adj	نویژه ن ، نوژه ن
fashioning , n	گونجاندن
fast , vi	رۆژی دگرت
fast , n , adj , adv	چه له نگ، به زه ک، رۆژی، له زدار، زو، له ز ، گریدایی، له زین
- asleep	کزر نفستی
- current	تیژ ره وته ک، تیژ ئاف
- dying	زو مه رگ
- passing	سورکاندن
- racer	به زو ، به زوک
- runner	به زو، به زوک ، زویه ز
- vanishing	زو بور
- walking	زو هه ر
fasten , v . t , i	گریدبت
fastened , adj	گریدایی
fastener , n	توق ، دوخین
fastening , n	گریدان ، به ستن
faster , n	رۆژی گرتی
fastidious , adj	هه ستیار، گازنده که ر
fastidiously , adv	ب هه ستیاری
fastidiousness , n	هه ستیاریتی
fastigate , adj	سه رقوچ، ره پو ، ته ریب
fasting , n	رۆژی گرتن ، رۆژی
fastness , n	له ز، راگرتن، که له، چه له نگی
fat , adj , n	به ز، قه له و، رون، قه له وی، دونگ ، زوهم ، چه ور ، کزک
- witted	خرپو
fat , vt . = fatten	قه له وبکت

fatal , adj	کوژ . مرنی
- poison	ژه هرا کوژ
fatalism , n	داوه ری ، بیْ ده ستی
fatalist , n	داوه ردار
fatalistic , adj	داوه رداری
fatalistically, adv	ب داوه رداری
fatality , n	ده رد ، نه خاسمه مرن، کوژه نده نه چاری، ئه نی نفیس، چاره نفیس
fatalize , vi , t	ئه نی نفیسی دبت، سه ر نفیسی دبت
fatally , adv	ب کوژی . ب مرنی
fate , n	چاره . چاره نفیس . سه ر نفیس به خت، ئه نی نفیس، قه له ک، په شک
fated , adj	چاره نفیسی
fateful , adj	بیْ چاره ، کوژ ، بریار ، قه بر
fatefully , adv	ب بیْ چاره یی
fatefulness , n	بیْ چاره ییتی
father , n , vt.	باوک، باب ، باف ، باب دبت
- in - law	خه زور
- s sister	مه ت
Father Christmas, n	بابیْ کریمس (بابا نوئیل)
fathered , adj	بابکری
fatherhood , n	بابی ، بافی
fathering , n	بابکرن
fatherland , n	نیشتمان، خاک، وه لات
fatherless , adj	بیْ باب
fatherlike , adj	بابینی
fatherly,adj . adv	بابینی ، بافینی ، باوینی
fathom , n , vt , i	پیفا شه ش پیْ، کوری پیف، کوری بیْ دپیفت
fathomable , adj	کوربپیفبار
fathometer , n	کوربپیف
fathomless , adj	بیقام کور، بیْ بن
fathomlessly,adv	ب بیْ بنی
fathomlessness,n	بیْ بنیتی
fatidic(al) , adj	مروفیْ به ربین
fatigable , adj	وه ستانبار
fatigue , n	که شه نگی، ماندوبون، که فته دان وه ستان ، قه رمین، ناڤکه لک
- duty	ئه رک– کێشا بیْ شه که تکرن، بیگار
- party	سه ربازی یا نه له شکه ری، سزاکرنا بره کیْ بۆ ڤیْ ئیکیْ

fatigue , v . t . دوه ستت . بقه رمت
fatigued , adj وه ستی. قه رمی، ناڤکه ل ، که فته دایی
fatiguing , n وه ستان
fatiguingly , adv ب وه ستانی
fating ,n سه رنقیسکرن
fatling , n قه له و (بۆ سه رژێکرنێ)
fatly , adv ب ده وله مه ندی
fatness , n کوکی . کوکی . چه وری . کوکایی . قه له وی
fatso , n مروڤێ قه له و
fattail , n داو . دوڤ . ده همه ن
fatten , vt , i قه له و دکت
fattened , adj قه له وکری
fattening , n قه له وکرن
fattiness , n چه وری . قه له وی
fattish , adj قه له و (پچه کێ)
fatty , adj زوهم . قه له و ، چه ور
fatuity , n خریوبی
fatuous , adj گه وج . خریو
fatuously , adv ب گه وجی
fatuousness , n گه وجیتی
faubourg , n دور و به رێن پاریسێ
faucal , adj گه وری یی . گه رویی
fauces , n گ رو . گه وری
faucet , n پلوسک . حه نه فی
faucial , adj گه رویی
faugh , interj ده نگێ بێزاری یێ
fault , n شاشی.پێ.هه له.خه وش سوچ. چه وتی
- at ...... شه پرزه ، شاش
- in .... گونه هبار
- to a........ بێقام
fault , vi , t چه وتی دکت . گه یی دکت ، دکه لشت
faultfinding , n کازنده که ر
faultily , adv ب چه وتی
faultiness , n نه سازی . چه وتی
faultless , adj بێ چه وتی
faultlessly , adv ب بێ چه وتی
faultlessness , n بێ چه وتیتی
faulty , adj نه ساز ، سوچدار ، چه وت
faun , n خودایێ گونده واری یێ شاخدار ئو دوڤدار
fauna , n گیانه وه رێن ده ڤه ره کێ یان روژگاره کێ
faunal , adj پێوه ندیدارێ گیانه وه رێن ده ڤه رێ یان روژگارێ
faunist , n زانایێ گیانه وه رێن ده ڤه رێ
faunus , n خودایێ ده هبه یان ل نک رومانان
fauvism , n رێبازا ره نگ که ڤالکرنێ
fava bean,n broadbean (باقل)
favonian , adj بایێ روژ ئاڤا ، هێن
favour , n قه نجی ، خزمه توک
- in .....of بۆ بێڤانی
- in one's .... بۆ به رژه وه ندی یا مروڤه کێ
- out of .... نه ڤیایی
- with or by your... ب ده ستورا ته
favour , vt پشتگیری دکت . هه ڤیاز دکت ، دبه خشینت
favourable , adj رۆ پیروز ، فال
- sign ئوغر
favourableness,n هه ڤیازیتی
favourably , adv ب هه ڤیازی
favoured , adj هه ڤیازکری
favouring , n هه ڤیازکرن
favourite,n , adj هه ڤیاز
favouritism , n هه ڤیازیتی
favus , n نه خوشی یه ک چه رمی ڤه گرتنی یه
fawn , n خفش ، تیشکا ئاسکی
fay , n په ری
faze , vt په ریشان دکت
feal , adj ئه مه کدار ، حه یران ، دلسوز
fealty , n دلسوزی . جان ب جان ، ئه مه گ ، ئه مه ک
fear , n , v. t . i ترس .بزدسه هم سام.ساب.هه ژلین .باک.بیم.ترسین.ترسان، ساو. سامه که . سوهن . سوهین ، دترست
- great ...... سه هم . ساو
feared , adj ترسایی
fearful , adj ترسناک . سامناک . هوتاسا سامدار . ته رقاندی . ترسینوک . ترسیار . بزدین . ترسین . ترسدار . نه وێر ، نه وێره ک . ترسونه ک
fearfully , adv ب ترسی
fearfulness , n نه مێری . ترس

fearless , adj باخاڤ . بێ ترس . دل خورت ، بوکه
fearlessly , adv ب مێرخاسی ، بێ ترسی
fearlessness , n بێ ترسیتی
fearsome , adj ترسناک . بزدهێن
fearsomely , adv ب ترسناکی
fearsomeness , n ترسناکیتی
feasibility , n کێرهاتن
feasible , adj کێرهاتی . کرداری
feasibly , adv ب کرداری . ب چێبونی
feast , n شایی . جه ژن . ڤه خوه ندن
feat , n حنێر . هونه ر . قه هره مانی ، دێرینه . ئه رگ . کار
feather , n گولیفک . تشتێ سڤک . پورته ک ، په ر
- a ....in one's cap نیشانا شانازی یێ
- birds of a ... هه ر بالنده نو برا خو
- to cut a ..... تازه دچت ، گوهداری رادکێشت
- to .....one's nest سامان کوم دکت
feather , vt , i په ر ده ر دکه ڤت ، تیرێ په ردکت
featherbed , vi , t هاری دکت (کارکه ران ددت شولی یان یارمه تی ددت پیشه گه ری)
featherbedding , n هاریکرن
feather brain , n خرپو . مه ژی سڤک
feathered , adj په رکری
feathr head, n سه وته ری ، خرپو ، گه وج
feathering , n په رکرن
feather weight, n کێشا گه له ک سڤک
feathery , adj په ری
featly , adj کێرهاتی
feature , n شه قل . به رگه . درف ، قلمێ سه ره کی . گوتار . دیم . رۆده م ، نیشانه
feature , vt , i دیار دکت ، نیشان دکت ، دیار دکت ئاشوپ دکت ، به رز دکت
featured , adj رۆدێر ی ، به رزکری ، دیار کری
featureless , adj مت . هه دار
featuring , n ئاشوپکرن ، نیشاندان
feaze , vt = foze په ریشان دکت
febri - پێشگره کو تایه
febrifugal , adj تابر
febrifuge , n , adj ده رمان(دژ تا) ، ڤه خوارنا سارکه ر
febrile , adj تایی
February , n سبات
fecal , adj گویی
feces , n گو

feckless , adj ڤالاسار ، ته مبه ل ، لاواز ، سست
fecklessly , adv ب سستی
fecklessness , n ته مبه لیتی ، سستیتی
feculence , n نیشته . تلپ . شێلیبون
feculent , adj پیس . شێلی
fecund , adj به ر بار ، زایی
fecundate , v . t ئاڤس دکت ، به ربار دکت
fecundated , adj ئاڤسکری
fecundation , n به ربارکرن، میتێن ئاڤسکرن ، به رێن ئێمدایی
fed , adj
- up بێ زار . جان بێزار
fedayee , n پێشمه رگه
federal , adj یه کیه تی . فه ده رالی
federalism , n فه د ه رالیتی
federalist , n , adj فه ده رالی (فه ده رالی خواز)
federalization , n فه ده ر الیبون
federalize , vt فه ده رالی دکت
federalized , adj فه‌ده‌رالیکری
federalizing , n فه‌ده‌رالیکرن
federate , adj vt , i فه‌ده‌رالیکری، فه ده رالی دکت
federated , adj فه ده رالیکری
federating , n فه ده ر الیکرن
federation , n یه کیه تی . یه کیگرتی ، یه کگرتن
federative , adj فه ده رالی ، وه لاتی (کار)
fedora , n شه فقه یێ تاتی یێ نه رمێ نزم
fee , n , vt شاباش . موچه ، کرێ ، کرێ ددت
- in kind مزه
- simple....... میراتێ بێ راده کرن
- tail میراتێ نه راده کری
- to hold in ... خودانێ هه می ئه ردی یه
feeble , adj به سه زمان ، په پوک ، دلسار . سست ، قه لس . لاواز ، لاخر خوینسار، به دته نی
feebleminded , adj ئاقل سڤک . لاژگ . گه وج خرپو
feebleness , n لاوازی ، چێزبون . ته وتهێن
feeblish , adj به دته نی ، لاواز
feed , n , vt , i خوراک . دان ، خوارنێ ددتێ تێر دکت ، دچه رینت ، دچه رت دخوت
- at ..... ل چه رێ
- off one's ...... دل نه چون
feed , adj کرێکری
feedback , n راگه هێن یان خوراکا ڤه گه راندی

feedbag , n — جهه ر ـ جوهور ، جورک
feeder , n — خوه رکه ر
feeding , n — خواراندن
- boule — شوشه یێ شیریێ بچوکی
- cup — کاسکا خواراندنێ (بۆ نه ساخی)
- trough — ئالیف ، ده لاڤ ، ئافر
feeing , n — کرێکرن
feel , v . t . i , n — ىحه ست : دپه لمشت . هش دکت ، باوه ردکت سه حکه را ده ستان ، ده سدان . په لاندن
- to ... around — دادپه لینت ، سه ح دکت ، به رێ خو ددت بوری
feeler , n — شاخێ هه ستیار . سه حکه ر
feeling , n — هه وه س.هه ستیار.هه ست.هش. پێحه سان ، په لاندن ، په لمشین سه حکرن
- around — داپه لاندن . ده سدان
- tree leaves — ره وتاندن
feelingly , adv — ب هه وه سی
feelingness , n — هه وه سیتی
feet , n — پێ
feeze , n — په ریشانی ، ترسی
feign , vt , i — دیار دکت . نیشاندت (دره وی)
feigned , adj — شلتاقی ، زر ، نه راست
feint , n , vi , t — فێلبازی ، خاپین ، دخاپینت
feist , n — کیچک . کودک
feldspar , n — فێلدسپار (سلیکاتێن سودیوم)
felicide , n — ڤرکرنا کتکان . کوشتنا کتکان
felicific , adj — شادی
felicitate , vt — پیروز دکت . شاددکت
felicitated , adj — شادکری
felicitating , n — شادکرن
felicitation , n — پیرۆزی . پیروزکرن
felicitous , adj — دلگر . کێرهاتی
felicitously , adv — ب که یفخوه شی . ب دلگری
felicitousness , n — که یف خوه شیتی
felicity , n — رۆپیروزی . به خته واری
felid , n — سڤوره . کتک
felidae , n — توخمێ کتک و سڤوره یان
feline , adj , n — کتکی ، پشیله یی ، پسینگی
fell, n , adj — چیا ، بانک . هری . مو . که ڤل
- monger — زیاندار. هوڤ . کوژ . بزدهین . دژوار که ڤل فروش
fell (p. of fall) — که ت ، ره وتی . هه رفی
- behind — داما
- down — وه ریا
fell , vt — دکوژت ، دئێخت . دکه ڤینت ، لێددت
fellate , vi — کیر دئالیست
fellated , adj — کیر ئالیستی
fellating , n — کیر ئالیستن
fellatio , n — کیرئالستن
fellation , n — کیر ئالیستن
feller , n — وه شاندنـ کار ، که ڤاندنکار
felling , n — وه شاندن . که ڤاندن، ئێخستن
felloe , n — که مه ره یا ده رڤه یا چه رخی
fellow , n , adj — زه لام ، کابرا : هوگر ، هه ڤسه ر
- traveller — هه ڤرێ . هاورێ ، رێڤنگ
fellowly , adv — ب هوگری
fellowship , n — هه ڤرایی،هاورایی.هه ڤالیدوستی. ئه ندامی یا زانکویه‌ک بریتانی. هه ڤریکی
fellowship(p)ed, adj — هوگریکری
fellowship(p)ing , n — هوگریکرن
felly , n = felloe
felodese , n . — خوکوژ
felon , n — تاوانبار. پرزک ، کولبونا دور نینوکێ
felonious , adj — به د ، تاوانکار
feloniously , adv — ب تاوانکاری
feloniousness , n — تاوانکاریتی
felonry , n — چینا تاوانباران
felony , n — که تن . تاوان
felt , adj — به رهه ست
felt , n , vt — نمه د.کولاڤ ، تاتی ، ته حتی ، تاتی دکت .تاتی چێدکت
- piece of ..... — که رکون
- rug — تاتی
felt , adj — هشکری
felt , (p of feel) — په لاند.هه سیا، هشکر.پێحه سیا په لمشی
felting , n — تاتی چێکرن
feltmaker , n — کولاڤکه ر
female , n , adj — مێ . ماک ، ژنین
- cat — پشیک
- dog — دێهل . دێل ، دێله سه .

- donkey ماکه ر ، میکه ر
- partridge مێ که و
- sheep مه‌
- slave جاری
- wolf دیله گورک
femecovert, n ژنا نهینی شوکری
femesole , n بیژن
feminal , adj ژنانی
feminality , n ژنانیتی ، مێ سروشت
femineity , n ژنایه تی مێ یی تی ، ژنیتی
feminine , adj ژنانی . ژنین . مێ یی
- forelock په رچه م . ته مبه لیک . جاخ
femininely , adv ب مێ یی
feminineness مێ یی تی
femininity , n زنانه ، مێ یاتی . ژنیتی
feminism , n دیتانه یا یه کسانی یا ژن و مێران
feminist , n ئالیگرێ یه کسانی یا ژن و مێران
feminity , n = femininity (مێ یاتی)
feminization , n مێ یی بون
feminize , vt مێ دکت . زنانه دکت
feminized , adj میکری
feminizing , n میکرن
femoral , adj رانی
femoral artery , n سورده مارێ رانی
femoral vein , n شین ده مارێ رانی
femur , n هه ستی یێ رانی
fen , n گه ناڤ . زه نکاو . ئاڤگه نی . زونگ
fence , n کمان . چیله . په رژین . تان . ته یمان ، نه رده
fence , vt , i شوربازی دکت
fenced , adj شوربازیکری . تانکری
fenceless , adj بێ تان
fencelessness , n بێ تانیتی
fencible , adj به ره ڤاندار
fencing , n تانکرن . شوربازی ، کمان ، تان ، په رژین . ته یمان
fend , vt , i دخه بتت . خو ڤه ددت . دپارێزت
fender , n تانێ ز ویه یی. پارێزه ر
fendered , adj پارێزه رکری
fenderless , adj بێ پارێزه
fenestra , n قولیلک . قولین ، کولین
fenestrate=fenestrated,adj په نجه ره کری . کونکری
fenestration , n کونکرن ، په نجه ره کرن
fenks , n . pl . پارچه یێن ریسی یێن به زێ نه هه نگی
fennec , n روڤی (ئه فریقایی)
fennel , n رزیانک
- flower ره ش ره ش
fenny , adj زه نکاوی . گه ناڤی
fenugreek , n شملی
feoffee , n ده ره به گی
feoffment , n زه ڤیدان . ده ره به گیدان
feoffor(feoffer) , n ده ره به گی به‌خشبه‌ریان دایه نده . ده ره به گیڤان
feracious , adj به ردار
feral , adj کێوی . کوڤی ، گورێخ ، دڕ . هوڤ
feretory , n گورا پاشمایێن پیروزی
ferial , adj روژا ئاسایی
ferine , adj = feral (هوڤ)
ferity , n دژواری . هوڤیتی
fermata , n نیشانا دریژکرنا ئاوازا مه زیقه یی یان راوه ستانێ
ferment , n شه پرزه یی ، بیزاری ، ترشان . هه ڤیر ترش . هاڤه ین
ferment , vi , t ترش دکت، ترش دبت . دئارهت
fermentable , adj ترشبار
fermentation , n ئارهان‌په ریشانی‌ترشان . ترشبون
fermentative , adj ترشانی . ترشدار
fermenting , n ترشاندن
fermi , n یه که یا هورا دریژی یێ
fermium , n فیرمیوم (هێما نه ک تیریژدار)
fern , n ته راش (سه رخـه س)، که ره فسا کوڤی، دار گه ز ، گه ز
fernery , n دار گه زگه
ferocious , adj زیاندار . دژوار . دڕ
ferociously , adv ب دڕی
ferociousness , n دڕی‌دژواری هوڤی‌دڕنده یی، گورتی
ferocity , n دڕی ، دژواری ، هوڤی ، دڕنده یی، گورتی
- ferous پاشگره کو به رداره
ferox , n ته خلیت ماسی یه
ferrate , n ئاسنک : خوێ یا ترشی یا ئاسنی
ferreous , adj ئاسنکی

ferret , n لیگه ڕیێ چالاک
ferret , vi , t نێچیر دکت . ڤه دکولت
په ریشان دکت . دوه ستینت
نێچیرێ دئینت ده ر
ferri پێشگره کو ئاسنه
-magnetic پێوه ندیدارێ ته خلیت تێر مه گنه تیزی
- magnetism ته خلیت تێر مه گنه تیزیتی
ferriage , n کرێ یا گه می یێ . ڤه‌گوهازتنا
گه می یێ
ferric , adj ئاسنی
- sulphate زاخا ئاسنی
ferried , adj گوهازتی (ب گه می یێ)
ferriferous , adj ئاسنی . ئاسندار
ferris wheel , n چه رخا مه زنا زڤروک کو
ئوتو مبیلان بۆ که یفێ رادکت
ferrite , n ڤیرایت . پێکهاتی یه ک ئاسنی
ferro - پێشگره کو ئاسنی یه
ferroalloy , n مێرتالێن تێکلێن ئاسنی
ferroconcrete , n چیمه نتویا ئاسنکری
ferro - electric , n ماده یێ که هره بخواز
ferromagnesian , adj مه گنیسیوما ئاسنکری
ferromagnetic , adj تێر مه گنه تیزدار
ferrotype , n وێنه‌یێ ل سه‌ر ده‌پکێ ته نکێ
ئاسنکی
ferrous , adj ئاسنی ، ئاسنوز : ئاسنێ هه ڤ هێز
دو تێدایه
- sulphate زاخا ئاسنوز
ferruginous , adj ئاسنی
ferrule(- rel) , n دوڤه ک
ferrule , vt دوڤه ک دکت
ferry , n بوبر
- boat گه می یا بوبری
ferry , vt , i (گه می یێ) دگوهێزت
ferrying , n گوهازتن (ب گه می یێ)
fertile , adj پربه ر ، زایی . به ردار . ئاڤسی ،
ب هاتن ، پرپیت
- land ئادان
fertility , n پێزگه یا زایی ، به رداری
fertilization , n ئاڤسکرن ، زبلکرن، په یین کردن ،
په رین ، پیتێن
fertilizable , adj به رزێ ، زنیار
fertilize , vt زبل دکت . ئاڤس دکت
fertilized , adj به رگرتی ، زبلکری ، په یینکری
fertilizer , n په یین ،
fertilizing , n په یین کردن ، زبلکرن
ferula , n رزیانکا مه زن
ferule , n , vt دارێ قوتانا شاگردان ، سزا دکت
(ب داری)
fervency , n = fervour
fervent , adj شاراندیپه روش ،گه رم ،دل گه رم
fervid , adj بێقام گه رم ، دل گه رم
fervidly , adv ب په روشی
fervidness , n په روشیتی
fervour , n شاراندن ، په روشی
fescue , n دارکێ نیشانکرنێ
fess(e) , n ده رسوکا سه ری یا خانه دانی یێ
fest , n شه هیانه . شایی
festal , adj شاد . جه ژنی
fester , vi , t , n درزن دبت ،. گه نی دبت ، دبت
په قیژک . کول دبت ، پرزک ،
بزماروک . په قیژک
festered , adj رزی
festering , n په قژین
festinate , vi له زدکت
festinated , adj له زکری
festinating , n له زکرن
festival , n , adj جه ژن ، ئاهه نگ
festive , adj شه هیانه . جه ژنی ، شاد
festivity , n ئاهه نگ ، شایی . جه ژن ، که یف
خوه شی
festoon , n , vt وه ریسکێ گول و ئالایان (بۆ
خه ملاندنێ) ، دخه ملینت
fetal , adj ئاڤلمه بونی ، زکماکی
fetation , n ئاڤلمه بون . زکماکبون ، پزبون
fetch , n , vt , i لابان ، گزی . ئانین . ئینان، دئینت
- to .....and carry کارێ سڤک دکت
- to ...out دیار دکت
- to ......to ڤه دژینت
- to ......up راڤوه ستت. راڤوه ستینت، چێدکت،
خودان دکت
fetched , adj ئینایی
fetching , n ئانین . ئینان
fete , n , vt . ئاهه نگ ، مه هره جان ، ریزدگرت .
(بیرهاتن)

feted , adj ریزگرتی
feti(o) پێشگره کۆ ز کماکه
feticide , n زکماک کوژی
fetid , adj بوگه ن . گه نی
fetidly , adv ب گه نی یی
fetidness , n گه نیتی
feting , n ریزگرتن
fetish , n نوشته ، نقشتی . پوت
fetishism , n پوتی تی
fetlock , n مویێ پاشپانی یا هه سپی
fetor , adj سفتو . گه نی
fetter (s) ,n پاشبه ند ، به ندان . گریدان ، چیدان. کوت . پابه ند ، پێ به ند . زنجیر
fetter , vt گریندت . به ندکت
fettered , adj به نده وار ، پێ به ندکری
fettering , n پێ به ندکرن
fettle , n , vt بارخیز(بۆ فرنێ)، دنخیلت (ب خیزی)
fettled , adj نخافتی
fettling , n خیزکرن (فرن)
fetus , n کوریه له . زکماک . ناڤلمه . پز ، پس
feu , n , vt کریدانا به رده وامی . به رده وام کرێ دکت
feud , n ده ره به گی. نه یاری . نوژ منی . شه ر . دژمنی
feudal , n ده ره به گ
feudalism , n ده ره به گی
feudality , n ده ره به گی
feudalization , n ده ره به گیبون
feudalize ,vt . ده ره به گی دکت
feudalized , adj ده ره به گیکری
feudalizing , n ده ره به گیکرن
feudatory, adj , n ده ره به گ . ده ره به گی
feudist , n ده ره به گی یا سازان
feuilleton, n لاپه رێ فه سهینێ (روژنامه یان کوڤار) . رومانا زنجیره‌کری
fever , n له رزی . تا
- blister پرزکێن سه رده ڤی
- furuncle ...... گه رمیشک
- malignant ...... تایا فه شارتی
- puerperal .... تایا زنستانی
- quartan .... تایا سار (چاره کی)
- scarlet .... تایا سور
- trinal .... تایا سێ روژ
- yellow........ تایا زه ر
fevered , adj تایی . تاوی
feverfew , n گیایه ک به لگ په ری
fevering , n له رزین
feverish , adj تاوی . ئارهایی . په ریشان
fever trap , n وارگه هێ تایێ
fever tree , n دارێ تایێ
feverous , adj تاوی . تایی
few , adj , n کێم . هنده ک ، چه نده ک
fewness , n هنده کایی
fey , adj دوربین . شێت . خه فزان . دین
fez , n فێس
fiacre , n گوهێزوکه‌ک بچوک چار چه رخ
fiance , n ده زگرتی . ده له نده
fiasco , n بنکه تنا ته مام . تیکچون ،
fiat , n ده ستور . فه رمان
fib , n, vi , t دره وا پوچ ، دره و دکت
fibbed , adj دره وکری
fibber , n دره وین . دره وکه ر
fibbing , n هه لات
fibre , n ریش . ریشال . ریس
- board ده پکێ ته نکێ ریشالی
- glass شوشه یێ رستی
fiberize , vt درێست ، ریشال دکت .
fiberized , adj ریشالکری
fibr - پێشگره کۆ رستی یان ته ڤنێ رستی یه
fibre , n ریشال
fibriform , adj رستی
fibril , n ریشالک ، رها مویی
fibrillar , adj ریشالکی
fibrillation , n رهکرنا ریشالکی . گرژبونا ماسولکه یی ، له رزینا ماسولکه یی
fibrin , n ریشالک
fibrinogen , n ریشالکی چێکه ر
fibrinous , adj ریشالی
fibro - پێشگره کۆ ریشاله
fibroid , adj ریشالی . په ژبونا نه به د
fibroin , n ... فیبرویین . ماده یێ بنیاتی یێ ئاڤرمیشی

fibroma , n پوفبونا ریشالی(نه به ده)
fibrosis , n ریشالبون
fibrous , adj ریسی ، ریشالی
fibrovascular , adj ئامانی ریشالی
fibula , n توق
fickle , adj نو ره نگ . گوهورک . وه رگیر ، دل کوچه ر
fictile , n گلینه ، نه رم
fiction , n ئاشوپ ، چیروک . رومان
fictional , adj ئاشوپی . چیروکی
fictionalize , vt له دگیرت . دکت رومان
fictioneer , n روما نفیس . چیروکبیژ
fictionist , n رومانفیس چیروکنفیس
fictitious , adj ئاشوپی
fictive , adj زر . ئاشوپی
fid , n سنگوک
fiddle , n , vt , i که مه نجه . ده می زه هی دکت. دژه نت (که مه نجه)
- fit as a..... ساخله م . شاد
- to play first or second- کاریٰ سه ره کی یان دووه کی دکت
fiddleback , n که مه نجه یی
fiddle - faddle , n پوچبیژی
fiddler , n لاسار . که مانژه ن
fiddlestick , n که قانا که مه نجه یی
fiddling , adj پوچ . هیچه ک
fideism , n باوه ریداری (شونا مه ژیداری)
fidelity , n حه یرانی . ئه مه ک . ئه مه کداری . دلسوزی ، سفه ت
fidget , n بیزاری . گه لشک
fidget , vi , t په ریشان دکت
fidgety , adj بز ، په ریشانی . بیزاری ، گه لشکی
fiducial , adj باوه ری
fiduciary , n , adj نوینه ر
fie , intrj وه ی بو ڤیٰ شه رمی، که مباخ بت
fief , adj ده ره به گی
field , n , adj گه ره ک ، بوار.کایه ، کیلگه ، زه ڤی ، شو ڤ ، مه یدان . قاد
- corn گه نمی زه ڤی
- day روژا وه رزش
- strength خورتی یا زه ڤی
- to hold the ..... ئیرپشکه ران دشکینت
- to take the ..... شه ری دکت ، مه یدانیٰ دگرت
field , vt دکه ڤت مه یدانیٰ . دچت مه یدانیٰ
fielder , n یاریکه ریٰ به ره ڤان
fieldfare , n بالدان
field gun , n توپا مه یدانیٰ
field house , n خانی یێ مه یدانیٰ (وه رزش)
field marshal , n مارشال(سەرلەشکەر)
field officer , n ئه فسه ریٰ مه یدانیٰ
fiend , n به د مروڤ . شه هره زا . به نگ . دیو
fiendish , adj دیوی . هوڤ . به د . درنده
fierce , adj به د . زیاندار . درنده . دژوار
fiercely , adv ب دژواری
fierceness , n دژواریتی
fiery , adj سوربویی . ئاگرگرتی . گوریگرتی . ئاگرین ، دژوار . ئه نری . ئاته شی. ئارگون
fiesta , n جه ژن
FIFA , abbr . International Football Federation یه کیه تی یا جیهانی یا ته پکا پیٰ یان (فیفا)
fife , n نه ی
fiferail, n وه ریسیٰ ل دور بابره کا سه ره کی (ل گه ل سنگێن گریدانیٰ)
fifteen , n , adj پانزده ، پازده
fifteenth پانزده هی ، پازده هی . پازده مین
fifth , n, adj پینجه م
- column بیانی یه رست.تابورا پینجه م(خنز)
fifthly , adv پینجه می
fifty , n , adj په نجا ، پینجی
- fifty نیڤ نیڤ . نیڤه کی
fig , n جل.کراس.هه نجیر. هێژیر . هه ژیر
- in full .... قه نج کارکری
- in good .... تازه دیار ، ل باره ک قه نجدا
- leaf به لگیٰ هێژیریٰ ، به هانه یا بیٰ خێر
fight , n, vi , t شه ر. ره زم. به رگری . جه نگ تیکوشین ، خه بات دکت . شه ردکت
- sham .... زر شه ر
- to ....shy of خو لێ ددت
- to ......off دشکینت (دژمنی یان نه ساخی یێ ب به رگری یێ)

- to ....on ب شه ریڤه دچت
- to .....it out ب شه ری چاره دکت
- to ....one's way in life ری یا خو ل ژیانی ب خه باتی دبرت
fighter , n شه رکه ر،جه نگباز ، شه ره ڤان
تیکوشه ر ، جه نگاوه ر
- plane بالافرا شه رکه ر
fighting , n . شه ر . جه نگ ، شه رکرن . تیکوشین
- partridge که وی ربات
figment , n تشتی دره و
figural , adj وینه یی
figuration , n وینه کرن . خوازا . خه ملاندن ، شیوه
figurative , adj هیمایی ، خوازایی
figure , n , vt , i به ژن،هه ژمار،تیپ،تاپ،شکل. ره نوس
. نه خش ، شیوه ، ژماره . نیگار ، نرخ
، به ها ، وینه،په یکه ر . خوازا
نه قش دکت . وینه دکت . دهه ژمیرت
- dancing چوپی
- head سه روکی وینه یی
- of speech میناکرن ، خوازه یی
- to .....on بریار ددت
- to .....out راڤه دکت . دخه ملینت . دهه ژ میرت
figured , adj نه قشکری . وینه کری
figurine , n په یکه رک
figuring , n نه قشکرن
figwort , n گیا به راز
filament , n به نک . فه تیلک ، ریش
filar , adj به نکی
filaria , n کرمکه ک زراڤ مشه خوه ر دناڤ
خوینیدا
filariasis , n ده ردی کرمکان
filature , n ڤه کرنا ئاڤرمیش
filbert , n دار بنده ق
filch , vt ددزت
file , n , vt , i کارتک.ڤه وره . ریز، بربه ند . کاردک .
ریزگه ل‌بوش، ده ستبه ند،په روه ند(ه)
پیک دئینت . ریزدکت . دڤه ره نینت
filed , adj ریزکری . ڤه ره نی
filet , n تورک
filial , adj کوری
filiation , n کوریتی ، لقی چاندایه کی یان
زمانه کی ، مروڤاتی . خزماتی

filibuster , n , vi جاش،ده ریاگر. گیروکرن ، گیرودکت
filiform , adj به نکی . وه ک به نکی
filigree , n کونکرنا خه ملاندنی
filing , n ڤه ره نین
filings, n (iron) هوری ئاسن
filings (wood), n ته لیش ، ته لاش
fill , n, vt , i تژی، پر، تژی دکت، پردکت . دادگرت
- to ....in راگه هینی تژی دکت‌شونکاری دگرت
- to .....out ڤالایی تژی دکت
- to ....the bill کیر دئیت
- to ....up تژی دکت ، تژی دبت
filled , adj تیرکری . داگرتی
filler , n تژیکری ، تژیکه ر
fillet , n گوشتی چیلی . خه ملاندنا به رگی په
رتوکی . ده رسوکا نه نی یی
filling , n ئاخنین . داگرتن . تژیکرن، تژیبون .
پربون
- station به نزینخانه
- up تژیکرن ، داگرتن . تیرکرن
fillip , n , vt تل لیدان ، هیمه‌تا ئاران . تلان لیددت
filly , n . که ج . جانی ، کوریشک
film , n پوستک، تو ، تویژه ک، په رده ، فیلم
filmdom , n فیلم سازی
filmy , adj روهن . ته نک . په رده یی
filose , adj به نکی
filter , n پارزن ، پالیوگه . پالیوک .پارزونک
- tip سه فوک
filter , vt , i دپالینت، سه پی دکت . دپارزت
filtering , n سه پیکرن‌داکرن . پالاوتن ، پالاندن
filth , n پیساتی ، قلیر ، قریژایی ، گه مار ،
چه په لی ، چلک ، قریژ .
filthiness , n قریژ ، پیساتی . گه مار ، گلیش
filthy , adj ریڤن ، چه په ل ، نه پاک . قریژ، پیس،
مردار
filtrate , n , vt , i سه پیکری ، سه پی دکت
filtration , n پالاوتن . سه پیکرن
filum,(plural fila), n به نک ، تا
fimbriate (d), adj مژانکری ، مژولانککری
fin , n په ره که . په ری ماسی . په ر ،
شاپه ر

finable , adj	باشبار
finagle , vt , i	دخاپینت
final , n , adj	دوماهیک . داوین ، کوتایی ، پاشین
finale , n	دوماهی . داوی
finalism , n	ئارمانجیتی
finalist , n	یاریکه رێ پێشبرکێ یا دوماهی
finality , n	داوینی . دوما هیکیی
finalization , n	دوماهیبون ، دوما هیکرن
finalize , v . t	به ریه دکت . ته مام دکت
finalized , adj	دوما هیکری
finalizing , n	دوما هیکرن
finally , adv	دوماهیکی ، ڤه بری
financc , n , vt	دارایی . گه نجینه ، دارایی دکت
financed , adj	دارا یی کری
financial , adj	دارایی
financier , n	دارایی ڤان ، سه رمایه دار. پسپورێ دارایی
financing , n	پاره ردان . دار ایی کرن
finback , n	هرکول ! نه هه نگێ شاپه رکری
finch , n	چوچکێ ماستی . چوچک
find , n , vt , i	په یداکرن ، په یدا دکت
-to ... by touch	داپه لاندن
- to ...fault(with)	گازنده دکت
- to ...out	سه ح دکت
finder , n	په یداکه ر ، دوربین
finding , n	په یداکرن ، ئه نجاما لیکه رانێ
- out	سه ر هلبون
fine,n ,adj, adv	جندی. ورد، حلی‌سزا، تاوانه، هورک، باشبون ، نه رم . ڤه نج . زه بلوق، تازه
- crushed wheat	هیرک
- drawing	هیڤاشتن
- sand	ره ته م . خیزێ هور
fine , vt	سزادکت
fine arts , n	هونه رێن جوان
fined , adj	سزاکری
finely , adv	نایابی ، تازه یی
fincry , n	پارزونک ، جل یان چه کێن خه ملاندی
fines , n	ئارکێ خاڤێ میزتالی

finespun , adj	هور رێس . ناشوپی . گه له ک هور
fineness , n	زه بلوقی . بژینی . بژینی یا زیری باشبون، چاکی . خاسه کی . نازکی
finesse , n	نازکی ، هوری ، ژیری
finger , n	ته نگوست‌تل‌پیلک، بیچی ، په نجک
- index	نیشانکه ر . تل شکه ڤالیس
- joint	گه هـ ، گرێ یا تل
- little ...	قلیچ ، قلیچک
- middle ...	دولی ده مکێش
- nail	نه ینوک
- ring	بابه لوچ
- thumb	تلا به رانی
- tip(s)	سه رتل ، گومک ، پیچی
finger , v . t	ده ست دکت . داپه لینت ، نیشان دکت
fingering , n	هری یا گوره یان، داپه لاندن
fingerling , n	هه ر تشتێ بچوک نه خاسمه ماسی
fingerpainting, n	وێنه کرنا تلی
finger post , n	نیشانکه را تلی
finger print , n	چاپکرنا تلی
finger wave , n	پیلکرنا تلی (بۆ پرچێ)
finial , n	دوماهیکی ، گوپیتکا برج یان بانی
fining , n	سزاکرن ، پێ بژاردن
finis , n	دوماهی ، کوتایی . پاشی . پاشین
finish , v . t . i , n	ته مام دکت . دهیڤشت دگه هت سه ری . ته مام دبت، گه هشتنا سه ری . گهانا سه ری دوما هی . کوتایی
finished , adj	هیڤشیایی ، شمشات
finisher , n	ته مامکه ر
finishing , n	هیڤشین ، کوتاکرن ، ته مامکرن . دوماهی ئینان
finite , adj , n	راده دار ، سنوردار . پایاندار
finitely , adv	ب سنورداری
finiteness , n	سنورداری تی
finitude , n	سنورداری تی
fink , n	سیخور
Finn , n	گه لێ روژهه لاتا باکورا ئوروپی کو دبێژن خو سومی
finnan,n(also...haddock)	ماسی یا دوکیلکری
finncr , n	ته خلیت نه هه نگ
Finnic , adj	یه ک ژ گه لێن سومی

Finnish , adj , n زمانێ فینی یان
finny , adj په ردار
fiord , n زراڤێ ئو درێژی یا ده ریایی ناڤبه را که ندالاندا
fipple , n سه رده ڤکا فیتکێ
fir , n په لک . کاژ
- tree مه رخ . داروک . کاژ
fire , n , vt , i بلیسه، پێت. ئاگر، گوریک . کانا ئاگر، شه ولا ئاگر.شه وات ، ده رئێخت دته قینت، ئاگر دکت، دسوژت. ده ردخت
- on ... سوتن ، بێزیکرن
- to catch or take .... دسوژت
- under ...... ل بن ئاگرێ دژمنی
fire alarm , n ئاگه هی یا ئاگری
fire arm , n چه کێ ئاگری
fireball , n گوگا ئاگری
fire brand , n په ل . په ره نگ . بزوت ، پێت
fire brick , n ئاگره خشت . که لپوچێ ئاگری
fire brigade , n ئاگر کوژێن
fire clay , n ئاگر گل
fire department ,n کارگه یا ئاگر کوژێن
fire drill , n مه شقا ئاگرکوژی
fired , adj سوتی . ده ر خستی
fireless , adj بێ ئاگر
firefighter , n ئاگر کوژ
fire fly , n پسپسوک ، کرمکێ شه ڤێ
fire fighting ئاگر کوژێن
fireman , n ئاگر کوژ
fireplace , n تفک،پخێریک، ئارگون . ئاگردان . کوچک
fireplug , n مارپێچا ئاڤێ
firestone , n به رسته
firewood , n قوچک . ئێزنک
fireworks , n یاری بێن ئاگری، ئاگربازی
fireworshiper ئاگر په رێس
firing , n ده رخستن . ته قاندن ، چه قاندن
- line هێلا ئاگری
- pin ده رزی یا چه کی
firkin , n برمیلێ بچوک
firm , adj , n , vt , i تونډخوگر . هه ڤکاری ، قایم ، گردان، خوات، پته و، تورت، قایم دکت، قایم دبت
firmament , n گوڤه ک . قو باشێن . ئه سمان
firmly , adv ب قایمی
firmness , n راگرتن . قایمی ، پایداری ، پته وی ، هه ڤگرتن ، قایمیتی ، مجک
first , n , adj , adv یه که م ، یه که مین ، پێشین
- ....and last تێکرا
- at (the) ... ل ده ستپێکێ
- at .....hand ئێکسه ر
- at ....sight ل یه که م دیتنێ
first aid هاریکرنا سه ره تایی
first born , n نوبه ر ، ئه خری
first child , n ئه خری
first fruit , n نوبار ، نوبه ر .
first lieutenant , n ئه فسه رێ یه ک ستێر
firstling , n ئه خری . نوبه ر . کوباری
firstly , adv یه که م
first name , n سه ره ناڤ ، پێشناڤ
first produce , n کوباری
first storey یه که م نوهوم
first taste خێڤان ، خێڤ
firth , n ئاڤگه . ئاوه رێژ . رێژگه
fisc (fisk) , n خه زینه . گه نجینه . دارا یی خانه
fiscal , adj , n گه نجینه یی . دار ایی
fish , n , vi , t گوشتێ ماسی، ماسی، ماسی دگرت
- cake کلوجا ماسی
- eggs خه رز
- other.....to fry گوه ددت پرسێن دی
- feed the ....es گێژ دبت
- to ..in .troubled water نێچیر دکت دناڤ ئاڤا شێلیدا
- to ......out دگرت
fishability , n نێچیر باریتی
fishable , adj نێچیر بار
fish - and - chips , n ماسی ئو کارتولێن قه لاندی
fisher , n ماسیگر ، تورڤان
- man ماسیڤان ، ماسیگر
fishery , n ماسی گرتن ، ماسیگه ، دامه زرینا ماسی یان ، ماڤێ ماسیگرتنێ
fishing , n ماسیگرتن
fishing boat , n گه می یا ماسیگه ری
fish hook , n نکلوک
fish monger , n ماسی فروش
fishnet , n تور
fish story , n چیروکا نه باوه ر
fish tail , vt بوڤک دلڤینت (بو کێمکرنا له زێ)
fish - trap , n ماشه لی
fishwife , n ژنا ماسی فروشی
fishy , adj ماسی یی . تام یان بێهن ماسی . تێر ماسی ، گوماندار
fissile , adj که لشدار

- rock	ته موخ
fission , n	که لشان ، که لشین ، که ریون .
	که رتبون ، شکافتن
- atomic	که لشینا گه ر دیله یی
- bomb	بومبه یا گه رد یله یی
- products	به رێ که لشینێ، به رهه مێ که لشینێ
fissionability , n	که لشباریتی
fissionable , adj	که لشبار، که لشینبار
fissioned , adj	که لشی
fissioning , n	که لشین
fissiparous , adj	زا نو زێ یا دابه شی ، دابه شی
fissure , n , vt , i	جوم . که لش . جه لغ . قه لش ،
	دکه لشت
fissured , adj	که لشاندی
fissuring , n	شکافتن
fist , n , vt	مست . کولم ، مسته کێ لێددت
fistful , n	مست . مسته ک
fistic (al) , adj	کولبازی
fisticuffs , n	مستبازکرن
fistula , n	ناسور
fistulous , adj	ناسوری . قالا وه ک زلکی
fit (fytte) , n	پارچه یه ک هوزانێ یان هه لبه ستێ
fit , n , adj	کیرهاتی، نه رمه نیشک . گونج ، پرک.
	کیر . لیکدایی . ئاماده . گه ره ک،
	له خوشی . له بار ، پیکهاتی .
fit , vt , i	کیر دئیت ، ساز دکت
fitch , n	پورتێ فسوسی . فسوس
fitchet , n	فسوس
fitchew , n	فسوس
fitful , adj	ده م ده می . گرژیونی
fitfully , adv	ب گرژیونی
fitfulness , n	هاریتی . گرژیونیتی
fitment , n	پارچه یا که ل و په لی
fitness , n	کیرهاتن . گونجان
fitted , adj	کیرهاتیکری
fitter , n	چاککه ر
fitting , adj , n	گونجاندن . کیرهاتن . شایاندن
	قایده کرن . کیرهاتیکرن
five , n	پینج
- and ten (dime)	فروشگه ها تشتێن ئه رزان
- finger	قوچا ئاسکی (هه له زه)
- fold	پینج جار
- star	پینج ستێر: ئه فسه رێ پایه دار

five hundred , n	پینج سه د
fiver , n	پینجه ک : پینج دولار یان پاون
fives , n	یاری یه ک ئه پکێ : ب ده ستێ
	له پکی ئو شینک (سێ که س)
fix , n	ته نگافی ، تیگرانی. په ریشانی ،
	به رتیل
fix , vt , i	چاک دکت . چیدکت . قایم دکت
	دادنت (به هایی) . لیکددت . راست
	دکت
- to ....on or upon	بریار ددت، چاره دکت . گونو دکت
fixable , adj	چاکبار
fixate , vt , i	لیکددت ، ئه وات دکت
fixation , n	ئه واتکرن
fixative , adj , n	ئه واتی
fixed , adj	خوگر . ئه وات . راده دار
- charge	به هایێ ئه وات
- idea	ب هزرا ئه وات
fixedly , adv	ب ئه واتی
fixedness , n	ئه واتبون
fixing , n	چیکرن . ئه واتکرن
fixity , n	ئه وات
fixture , n	دیروکا دانانی بو یاری یا . ئه وات .
	قایمکرن
fizz, n , vi	گیزه ده نگێ که لینێ که لین، دکه لت
fizzle , n , vi	سستبون . بنکه تن، سست ببت، بن
	دکه فت
fizzled , adj	بن که تی . سستبویی
fizzling , n	سستبون
flabbergast , vt	دجنقینت . شاش دکت
flabbergasted , adj	قه جنقی . مات
flabbiness , n	داچه کان ، ره خه ، سستی
flabby , adj	داچه کانی . شل . لاواز . خوینسار
flabellate , adj	باوه شینکی
flabellum, n , pl , (bella)	باوه شینک . باوه شینکی
flaccid , adj	په شوش . نه رم . خاف
flaccidity , adj	سستی . ره خه . خافبون
flag , n	ئالا . بیراق ، په یداخ . سوسن .
	ره گه زنامه ، ئالا، سیسن، به یاخ
- bearer	بیراقدار ، ئالادار
- holder	ئالادار ، ئالاهه لگر
- ship	گ می یا میر ده ریایی
- staff	دار ئالا
- stone	به رێ پان

flag , vt , i — ئالا هه لدگرت، داتوه شت ، دچلمست، نیشان دکت (ب ئالایێ)
flagellant , n — تاژانگڤان
flagellate , vt , n — تاژانگ ددت، جه لده ددت، چقێ خشوک
flagellated , adj — جه لده کری
flagellating , n — جه لده کرن
flagellum , n — چقکێ خشوک
flageolet , n — فیتک
flagged , adj — ئالاکری
flagging , adj , n — لاواز ، چلمسی
flaggy , adj — تێر سیسن
flagitious , adj — گاریس . کرێت . شه رم ، به د
flagitiously , adv — ب گاریسی
flagitiousness , n — گاریسی تی
flagman , n — نیشان نێر (ب ئالایێ)
flagon , n — مه سین
flagpost , n — دارئالا
flagrant , adj — ئه شکه را ، بێقام خراب ببه د . زه ق
flagrante delicto , adv — تاوان دیار
flagstaff , n — دار ئالا
flag stop or station , n — نێزگه یا نیشانکرنێ
flag - waving , n — ده مارگیری . شوڤینی . نه ته وه په رستنا زێده
flail , n, vt — گه نم قوتنێ ده ستی، دقوتت(گه نمی)
flair , n — هشا سه حکرنێ : حه ز
flak , n — توپا دژ بالافر . ئاگرێ ڤێ توپێ
flake , n , vi , t — چنی ، چنی دکت
flaked , adj — چنیکری
flakiness , n — چنیتی
flaking , n — چنیکرن
flaky , adj — چنیکری
flam , n , vt , i — ده هول لێدانا تایبه ت ، فێلباز ، خاپین . ده ره و ، دخاپینت
flambeau , n , (f) — چراغ . چرا ، خه تیره
flamboyancy , n — پیلبون . گه شبون
flamboyant , adj — پیلی ، گه ش
flame , n — گور . گر . چراخ . گوری . گرفه ئالاف . گه شبونێ . ئاگر .
پێت.رڤین.رڤین.شه ول، شه وات، بلێسه
- cultivator — پێت هاڤێش یاچاندنێ
- thrower — پێت هاڤێژ
- out — راوه ستانا بزوێنا بالافرا ڤزکه ار
- proof — دژ گوری
flame , v . t . i — گوری دکت . دسوژت، گه ش دبت ، روناهی دکت (ب گوری یێ)
flamed , adj — گوریکری
flamen , n — ئولدار
flaming , n , adj — داگیرساو ، گورین . گه ش
flamingo , n — بالنده یه ک ئالی
flammable , adj — گوریدار
flan , n — کلوج
flange , n , vt — لێڤک ، باهو ، فله نجه ، لێڤک دکت . فله نجه دکت
flanger , n — لێڤک
flank , n , vt — ره خێ له شکه ری. ره خ. ته نشت، کیلـه ک. نه وق. ئێریش دکت ره خی. ره خێ له شکه ری دپارێزت، دور دگرت . دانت هه ر دو ره خان
flanker , n — چه په رێ گه ف دکت ره خی یان ره خی دپارێزت
flannel , n — فانیله . ته ڤنێ ته رمێ هری ، بن کراسێ فانیله . شه لوار .
flap , n — ئیدان (ب تشته ک پان) . تشتێ پان یان نه رمێ داهێلایی، له ڤدان . دامه ن . ده همه ن ، پێش
- of tent — هێشی
flap , vt , i — لێددت ، دهه ژت
flapdoodle , n — پوچبێژی . پر و پوچ . گه ڤه زه یی
flapjack , n — زلوپی
flapped , adj — هه ژایی
flapper , n — مێش کوژ
flare , n — رف . رم . ڤین . روناهی یان ئاگر په ڤین ، ئه نرینا بێقاما نشکی
- up — جتبون . هاوت ، ده ربرپینا ئه نرینێ . ئاگر په ربون
flare , vi , t — روناهی دکت. گه ش دبت . دئه نرت نیشان دکت(ب ئاگری یان روناهی یێ)
flaring , adj — گه ش (سوتن) ، گوری

flash , vi , t — دچرست ، روناهی دکت
flash , n , adj — چریسک.ترێسک.چرێسک.کلپه، چرسین بشکورین . زر. گاف، فێزا ئه رزان ، شه وقدان
- back — پاشقه برنا هونه ری
- board — ده پێ سه رسکری بۆ زێده کرنا کۆری پێ
- flood — بوشبونا ده قه ری
- of lightening — ترویسک
- point — پله یا چریسکێ
- tube — لوله یا په قینکه ر
flashed , adj — چرسی
flasher , n — موم
flashing , n — چرسین . چراخ
flashlamp , n — چرایێ چریسکی
flashy , adj — تازه یێ ئه رزان ، بێ تام ، کوهـ ، بێ ژیان ، چرسی . زه رکه ، خه ملاندی
flask , n — که موله ، گوگم . شوشه
- rose water — گولاڤدان
flasket , n — سه به تا جلکان
flat , adj , n — ڤێل . لاته . پان . تات . په حن . راست . خانیک . ده شت
- brick — قالو
- headed iron bar — هه ستیف
- iron — توتی
- land — راسته ده ر
- place — راستک
flatboat , n — گه می یا بن پان
flatcap , n — کومێ پانێ گرولر
flatcar , n — بارکێشا پانا قه کری
flatfish , n — ماسی یا پان
flatfoot , n — ده ریاڤان . پولیس . پێ پانی،
flatfooted adj — پێ پان
flat hat , vi — بالافرێ نزم دهاژوت
flathead , n — ماسی یه ک سه ریانه. هندوکێ سور
flatrock , n — فه رش
flatsilver , n — ئامانێن زیف
flatten , vt , i — راست دکت . پان دکت
flattened , adj — پانکری
flattener , n — بان گوردان
flattening , n — بانگه رین . پانکرن
flatter , n , vt , i — رزبازی . دل ره قینی، رزبازی دکت
flatterer , n — کوسکێش. دورژ . رزباز . دل ره قین
flattery , n — دورژیی . سالاسی ، رزپایی
flattop , n — گه می یا بالافر هه لگر
flatulence, (also flatulency) , n — قه به یی‌زک بایی، تر ، ئه په خه کـ
flatulent , adj — قه به . زک با
flatulently , adv — ب قه به یی
flatus , n — با ، بایێ زکی
flatware , n — ئامانێن زیف
flatwise or flatways, adj — سه رزکی
flaunt , vi , t — خو مه زن دکت ، خو پوف ددت
flaunting , n — فورته کی
flautist , n — زورنا ڤان
flavescent , adj — زه رکوک
flavin(e) , n — بویه ک زه ر
flavoprotein , n — پروتینه ک پێگره ک
flavour , n , vt — بێهنا خوه ش‌چێشت . تام . تام ددت
flavoured , adj — تامدارکری
flavourful , adj — تامدار
flavouring , n — تام
flavourless , adj — بێ تام
flavourous , adj — تامدار
flaw , n , vt , i — خه وش . باهاتن . ده رز ، کێماتی . چه وتی ، ده رزت ، دکه لشت
flawless , adj — بێ کێماتی
flawlessly, adv — بێ چه وتی یه کی
flax , n — ئه ژک ، گوش
- garment — کتان
- seed — توفێ کتانی
flaxen , adj — کتانی
flay , n — گرون
flay , vt — که ڤل دکت
flea , n — زیندی . کێچ
- bane — ئه خلیت هه له ز
- bite — ئێشا سڤک . تابه ک بچوک، کێچی
- bitten , adj — کێچ گه زتی
- market — بازارێ تشتێن ئه رزان
- wort — کێچ گیا
fleam , n — نشته را هه سپان

fleck , n , vt پنی ، پنی دکت
flecked , adj بازڤ
flection , n لولان . وه رگه ران ، لولبون ، چه مین
fledge , vi , t په ر ده ر دکه ڤن ، ب په ر دکت
fledged , adj په ر دایی
fledg(e) ling , n چیل چیچه لوک
- partridge چیل که و
- duck چیل وه رده ک
- goose چیل قاز
- bobwhite چیل سوسک
- lion چیل شێر
fled,(p.andpp of flee) ره ڤی ، بازدا .
flee , v . i . t بازدت . کوچه ربت . دره ڤت
fleece , n هری یا په زی، به فرا دبارت. خوری، بارسته یه ک سپی
fleece , vt هری دکت، دبرت (هری) ، دشه لینت
fleeced , adj هریکری
fleeing , n باز دان . ره ڤین . پشتدان ، ته رقین . ره ڤ . ته رقاندن
fleer , v. i , t. , n پێ دکه نت، ترانه دکت، په یڤ یان دیتنا ترانه
fleering (at) پێ که ناندن
fleet , vi , t له ز دکت . غه واره دبت . دله زینت
fleet , n که روانێ که شتی یان . قام (ناڤ) ، که شتیێ گ ل . گه له که شتیێ ، زیبال. چه لال . له زین
- street کولانا روژنامه گه ری یا له نده ن
fleeting , n غه واره بون
fleetly , adv ب غه واره یی
fleetness , n غه واره بون
flench , vt نه هه نگی که ڤل دکت
flense , vt نه هه نگی که ڤل دکت
flensed , adj که ڤلکری
flensing , n که ڤلکرن
flesh , n سروشتێ مروڤی . چه رم ، له ش . گوشت ، ره گه زێ مروڤی . مالباتا مروڤی . گیانه وه ر
- and blood کاکل . له ش . سروشتێ مروڤی
flesh , vt گوشتی دگرت، شوری یان خه نجه رێ دکت ناڤ له شیدا ، گوشت دکت ، گوشتی ژێڤه دکت
- to go the way of all the .. مروڤی بو شه ری، کوشتنێ دنارینت دمرت

flesher , n گوشت فروش
fleshiness , n قه له وی
fleshings , n کراسێ ته نک ، پارچه یێن گوشتی
fleshly , adj سه حدار. قه له و . دنیایی . له شی
fleshpots , n خوه شی
fleshy , adj ب گوشت ، تێر گوشت . قه له و . کاکلی
fletch . vt تیران ب په ر دکت
fletcher , n تیرڤان
fleur -de - lis , n سوسن
flew (past of fly) فری
flews , n لێڤێن شورێن سه یان
flex , n , vt , i چه مین ، دچه مینت دچه مت
flexibility , n نه رمی . چه مینباریتی، جیری . پێز
flexible , adj نه رم . جیر ، نه رمول
flexile , adj = flexible (نه رم)
flexibly , adv ب نه رمی
flexing , n چه ماندن . چڤاندن
flexion , n = flection (چه مین)
flexor , n ماسولکا گرته ک
flexuosity , n چه پ و چیر یتی
flexuous , adj چه پ و چیر
flexure , n چه مین ، بادان ، وه رگه ران ، لولان .لولبون
flick , n , v . t . لێدانا سڤکا تاژانگی . لێدانا تلان ، ده نگێ لێدانێ، لێدت (سڤک وهێدی). داد ڤوتت
flicker , vi , n دله رزت، گه ش دبت پاشی دته مرت، دچرست. دهه ژت، له رز. چکچکان. چرس
flickered , adj له رزی . چرسی
flickering , n چرسین
flier(flyer) , n شه رودێ رامیاری یان سه رمایه داری بالافرڤان ، پێنیکێ پێسترکێ
flight , n دوراتی یا فرینێ ، لڤینا له زین . بالافرا رێباری دکت ، بازدان ، فرین، ره ڤ رێباری یا بالافرێ . رێده یه ک بالافران یان بالنده یان ، ره ڤین

- line	هیل یان راوه ستا بالافران
- to take to	دره فت
flight , vi	دفرت
flightiness , n	هولی
flightless , adj	نه فر . بێ فرین
flighty , adj	غه واروک . گوهورک . نه نروک
flimflam , n , vt	.خریو . پوچبیژی . خاپین ، دخاپینت
flimsy , adj , n	کاغه زا ته نک، په رتی . ته نک، خراب
flinch , n , vi	جوحنین ، جنقین ، دجوحنت . دجنقت
flincher , n	جوحنینکار
flinders , n	پرتک . پارچه یێن بچوک
fling , n , v . t .	په حین . به ز ، ده مه ک خوه شی یا . ترانه . هاڤێتن ، په حین دهاڤێت . ترانه دکت ، دبه زت ، ترانه دکت . دهاڤێت . دکه ڤینت
- in full	پێشکه تی
- to have a .....at	بزاڤه ک سڤک دکت
- to ....away	دێنخت . دکه ڤینت
- to ....down	دێنخت . دهه رفینت
- to ......off	خو ڤه ددت . دبه زت ده رڤه
- to ..one's clothes on	زو جل دکت به رخوه
- to ...open	زو یان دژوار ڤه دکت
- to ....out	په حین دهاڤێت . ره ق دئاخڤت
- to ....up	مشه خت دبت
flinging , n	ڤه وه شاندن ، هاڤێتن
flint , n	به رسته ، ستا . سته
- corn	ته خلیت گه نمێ توف ره ق
- glass	شوشه یێ سته یی
flintlock , n	تفه نگا تیژه‌ک پاراستی
flinty , adj	سته یی . ره ق . به رسته یی
flip , n , adj	ته قله.رێبارا کورت.لیدان.ته خلیت مه ی
flip , vt , i	لێددت . وه ردگه رینت . له رزی دلڤت
flip - flop , n	گوهورینا نشکی یا ئاراسته یی
flippancy , adj	رو قایمی ، زمان حلی
flippant , adj	پرپێژ . رو قایم
flipper , n	شاپه رێ نه هه نگی . ده ست
flipperty-flopperty, adj	داهێلایی . سست
flirt , vt , i , n	خورت دهاڤێت . له رزی دلڤت. له رزی دلڤینت ، حه زدکت لێدانا ته زین. لڤینا له زین.حه زکه ر
flirtation , n	هواختن . حه زکرن
flirtatious , adj	لوته ، زیزوک . حه زکه ر
flit , vi	مشه خت دبت ، کوچ دبت ، دفرت ، هزر دکت، چه نگان دهه ژینت. ده م دبورت . روناهی یا مومێ (گوری) کێم دبت
flitch , n	پارچه یه ک دارێ درێژ . گوشتێ خوێکری ئو دوکێلکری ژ په راسی یا به رازی
flitted , adj	ده ربازبویی . بوری (ب له ز)
flitter , vi , t = flutter	
flitting , n	ده ربازبون ، بورین (ب له ز)
flivver , n	گوهێزوکا بچوکا که ڤن
flix, n	ته خلیت کورک (پورت)
float , n , v . i , t	سه رئاڤ ، سه رئاڤبون ، تشتێ سه رئاڤ . شمشاتکه ر . شه رابا به فرکری ، سه رئاڤ دکه ڤت به لاڤ دبت. سه رئاڤ دچت، نه رم دکت، وندبت. دودلی دکت، شمشات دکت . به هران دفروشت
floatable , adj	سه رئاڤبار
floatage, n = flotage	
floatation,n(flotation)	
floater , n	سه رئاڤکه تن ، سه رئاڤبون ، سه رئاڤکه ر . مروڤێ بێ کارێ به رده وام . کورت
floating , n	لێنمشت . لێڤاو ، مه له ، ئاڤژه نی ئاژنێ. سه رئاڤبون، سه رئاڤکه تن سه ربه ست ، کوچه ر
- dock	گه را سه رئاڤکرنێ (بو چاککرنا گه می یان)
- island	گراڤا سه رئاڤ (شر ینایی)
floc , n	ناڤک (گومچک)
floccose , adj	گولیکری
flocculate , adj, vt , i	گولیکری ، گولی دبت
flocculated , adj	گولیکری
flocculating , n	گولیکرن
floccule , n	گولی (وه ک گولی یا هری یێ)

flocculent , adj — هری یی ، وه ک هری
flocculus , n= floccule — پنی یا سه ر رۆژێ
flock , n , vt — چه له بـره ف ، ره م، ره ف . گاران، هری دکت . پێشفه دچن . کوم دبت
- of lambs — ساوه
flocks and herds , n — تاژال
floe , n — سه رئاف ، سه هول
flog , vt — تاژانگ دکت . چه لده ددت
flogged , adj — چه لده کری یان دایی
flogging , n — چه لده کرن یان دان
flood , n , vt , i — لافاو. لێسور، تاقبوش ، لێزم ، لێمشت، پوشبون ، نه وال ، ئاف رابون ، پوش دبت ، تێر دکت . رادبت
- plain — ده شتا به رئاڤی
- tide — ئاف رابون
- torrent — له هی . له یی
floodgate , n — ده رگه هێ ئاڤێ
floodlight , n , vt — رونا هی یا بوش . چرایێ روناهی یا بوش ، روناهی یا بوش دکت
floor , n , vt — راخه ر، ژێر ، بن قاد ، ته ماشه که ر گوهدار، لاپ، ئه ندامێن جفاته کێ، به رمال . ل ئه ردێ ددت ، دکه ڤێت ، دئێخت ، دره ڤێت . دشکێنت
- to take the ...... — دئاخفت (ل کومبونێ)
- wooden .... — لاپێ دارین
floor board , n — ده په ک سه ر ئه ردی
flooring , n — ئه ردێ ژوره کێ
floor lamp , n — چرایێ سه ر ئه ر دێ
floor leader , n — رێبه رێ پارتی ل سه ر ئه ردێ په رله مانی
floor show , n — ئا هه نگا سه ر ئه ردێ به زمگه هێ
floorwalker , n — زێره ڤان
floozy , n — حیز ، قه حپه
flop , n , adv , vi , t — گورم،که تن، بنکه تن . گوهورینا نشکی ئوتێلا ئه رزان ، مروڤ یان تشتێ بنکه تی ، خورت لێددت . دگوهورت. بن دکه ڤت ، دچت ئاف نقێناندا . بلند و نزم دبت
flophouse , n — ئو تێلا ئه رزان
floppy , adj — پان و ئه رم ، شه پرزه

flora , n — خودا بانویا گولان ئه فسانه یا رومانیدا ، ژیانا هه له زا ده مه کێ یان روژ گاره کێ
floral , adj — هه له زی یا ده ڤه ره کێ یان روژگاره کێ
florescence , n — گولبون
florescent , adj — گولدایی ، روناهیکری
floret , n — گولا بچوک . کولیلک
flori — پێشگره کو گوله
floriated , adj — گول گولی ، خه ملاندی (ب گولان)
floribund , n — هه له زا گول ئێشی
floricultural , adj — گولی
floriculture , n — چاندنا گولان
floriculturalist, n — چاندنیارێ گولان
florid , adj — سوراف.په مبه . خه ملاندی . گولی
floriferous , adj — گولدایی . روناهیدایی
florilegium , n — گول بژار
florin , n — دراڤێ بیانی . زیف یان زێر
florist , n — گول فروش
floristic , adj — په یوه ندیدارێ هه له زی
floruit , n — ده مێ ژیان یان کارکرنا مروڤی
flory , adj — گولکری (ب سوسنێ)
floscular, flosculous , adj — لیقه ، کولیلکی
floss , n — تیتک یان به نکێ ئاڤرمیش
flossy , adj — تیتکی . پورتی ، لاو
flotage,n=flotation — تشتێ سه ر ئاف
flotation , n — سه رئاف، سه رئاڤبون. سه رئاڤکرن، دامه زراندنا هه ڤکاری ، فروتنا به هران
flotilla , n — کاروانێ بچوکێ که شتی یان
flotsan , n — پارچه یان بارێ سه ر ئاف ژ گه می یا شکه ستی ، مروڤێن ده ربه ده ر، تشتێن کێم به ها
flounce, n , vi , t — پێشکه‌تنا هه‌لنگڤین ، رابه رین ، رابون ، ده مه ن ، به زین ، دهه لنگڤت ، رابه رت ، دبه زت
flounder , n , vi — پێشکه تنا هه لنگڤین ، دهه لنگڤت
floundered , adj — هه لنگڤتی
floundering , n — هه لنگڤتن
flour(owr), n , vi — ئار ، ئارد ، ئاردکت

flourbin,n ئاردان
flourish, n , vi , t. نه قش، گه شبون ، شینی . ئاڤا ، شین پتنیشکه تن ، ئاڤا بون ، سه ر دکه ڤت ، شین دبت
flourishing , n شینیاک . شیندان ، گه ش و گه وزبون . نوبشکوفی . شین .ئاڤا بون . ئاڤا ره نگین ، ره نگدێر
flourpit , n ئارده لین
flout , n , vt , i پێ که نادن . پێ که نین ، کرینتکرن ، پێ دکه نت . کرینت دکت
flow , n , v . i . t به لقاندن . به لقین . تیر ، چه لال ، ملیان ، خور . شیپ . ده خل ، بلندبونا ئاڤێ ، مه هک . ره وانی . به ر . ئاف رابون ، ره وان دبت . دچت . دملت . دکشت ، خوین دبینت (مه هک)
- over هلچون
flowage , n به لقین ، شاپ . شیپ ، له یی . ئاف رابون
flowed , adj ملیایی
flower , n موم،گولیلک گول. چیچه ک. کولیلک ، بژار
- little ...... گولک
- tender.... گولناز
flower , v . i . t گول ددت ، دبشکوڤت . شین دبت
flowerage , n گولبون
flowered , adj ره نگزی . گول دایی ، بشکوفی
floweret , n کولیلک
flowering , n کشین ، شه پال . بشکوفین
flower girl , n که چکا گول فروش
flower head , n بژاره
floweriness , n ره وانبیژی . گولی
flower pot , n ئینجانه . گولدانک
flower vase , n گولدان
flowery , adj گول گولی
flowing , n ره وان
- out ریژه نده ، ریژنه
flowingly , adv ب ره وانی
flown,pp.of fly فراندی . فری
flu , n ئینفلوه نزا . هه لامه ت . په رسیف، فلو
flubdub , n ڤه به یی . ده بده به یا ڤالا
fluctuant , adj بێ به دار . گوهورک . ڤه هه ژین
fluctuate , v . i ڤه دهه ژت . دگوهورت ، تودلی دکت، پیل دکت
fluctuated , adj پیلکری . ڤه هه ژاندی
fiuctuating , n ڤه هه ژاندن ، پیلکرن
fluctuation , n ڤه هه ژاندن ، شلاڤه وه
flue , n ترا ماسی یا ، په ری نه رم ، جوکا بایی(بۆ ئامیرد تا پفکرنا مه زیقه یی) ، گولبینه کولین (بۆ گوری ، غاز ئو دوکیلێ)
fluency , n ره وانبیژی . رد وان ، خوش ئاخفتن
fluent , adj ب زمان . ره وان . بیژا ، پاراو ، ره وا نبیژ. سفک زمان . زمان حلی
fluently , adv ب ره وانی
flunky , adj بیبار
fluff , n , vi , t ده میله.گه نده په ر.کورک،په رێ مو .ترک.پورت . پیرت ، تفت . په رددت
fluffy , adj ترکی . گژ ، قژ ، تفتی
fluid , n , adj ئافی ، ریق ، شله . شالو . روهن . رون ، شل . ئاڤه کی
- drive هازوتنا ئاڤه کی
- extract پوخته یا ئاڤه کی (گیراڤه ک کحولی)
fluidal , adj ئاڤه کی
fluidally , adv ب ئاڤه کی
fluidity ,n نه رمی . روهنی ، شلیتی
fluidizc , vt ئاڤه کی دکت
fluidly , adj ب شلی
fluid mechanics ئامیزانی یا ئاڤه کی یان
flukc , n ته خنیت کرمێ پان . ماسی یا پان ، سه رکه تنا نه ل به ر .
fluky , adj ده ستکه تنا هه لکه تنی ، گوهورک
flume , n جوک
flummery , n پرچبیژی . شریناتی
flummox , vt , i شه برزه دکت ، دجنقینت
flump , vi , t ,n گران دئفت یان دکه ڤت . که تن یان لڤینا گران ،
flung,(p.p.of fling) هاڤیتی
flunk , n , vi , t بنکه تن (دنه زمونیدا) ، بن دکه ڤت بن دئێخت
flunkey , n خزمه تکار ، نوکه ر

fluor , n = fluorite
fluoresce , vi — له بگه شت
fluorescence , n — له گه شین . له گه شانه وه
fluorescent , adj — له گه شینی
- lamp — چرایێ له گه شینی
fluoridate , vt — فلورید دکت
fluoridated , adj — فلوریدکری
fluoridating , n — فلوریدکرن
fluoridation , n — فلورید کرن
fluoride , n — فلورید پێکهاتنا فلورین ئو هێمه نه ک دی
fluorinate , vt — فلورین دکت
florine , n — فلورین : غازه ک ژه هری یه
fluorite , n — فلوریت . مێرتاله ک به لوری روهنه
fluoroscope , n — هناڤبین
fluorosis , n — ژه هربون ب فلورینی یان پێکهاتنا وی
fluorspar , n — فلورسپار ، به رێ فلوری ، فلورایت
flurried , adj — شه پرزه کری
flurry , n , vi , t — ته لاش‌دنارهت . دشارت شه پرزه دکت
flurying , n — شاراندن . شه پرزه کرن
flush , vi , t — دفیرهت ، دفرت (ژجنقینێ) ، گه ش دبت چالاک دبت . دشوت ، سور دبت (ژ شه رمێ) . ره وان دچت
flush , n , adj — زه حف. سوربون . وه راربون، ئاڤی، چالاک ، ساخله م ، فیرهایی
fluster , n , vt , i — مه ستی ، مه ست دکت . شه پرزه دکت
flustered , adj — مه ستکری
flustering , n — مه ستکرن
flute , n — بلور . شمشال . نه ی . زورنا .
fluting , n — خه ملا که ز یکری. ماده یێ که ز یکرنێ
flutist , n — نه یژه ن . نه یڤان
flutter , vi , t, n — دله رزت.دفرت، دهه ژت . شه پرزه دکت شه که‌له رزیچه نک قوتان.فرین، له رزین
fluty , adj — ده نگی ، زورنایی
fluvial , adj — رێباری
fluviatile , adj — په یوه ندیدارێ رێباری
flux , n , vt , i — ده ربه رین . ملیان . گوهورین بوهوژین . قزک . به لقین ، دحه لینت . دحه لت ، ره وان دچت ، دبوهژت
fluxion , n — شیپ ، ره وانی ، گوهورین
fly , n , v . i . t — مێش ، موزک ، زمانێ قوپچه گرتنێ ، مه گه س، رێباردکت (ب بالافرێ) دمرت‌دچت. سه ر ئاڤ دبت ، دبه زت دره ڤت . غه واره دبت . دشه قینت
- the higherthey...the harder they fall — ئه وێ بلند بفرت دێ نزم بکه ڤت
- to .....at — دژوار ئێریش دکت
- to ....high — بلند دفرت ، به رزیخواز
- to ....in the face — به رهه نگار دبت
- to ....into a rage — دئه نرت (هار دبت)
- to let .... — دهاڤێت
- to ....open — دڤه کت (ڤه دکت)
- to ....out — دئه نرت
flyaway , adj — ئاماده بۆ فرینێ
flyblow , n , vt — هێکا مێشێ ل سه ر گوشتی ، مێش هێک دکت سه ر گوشتی
fly boat, n. — که شتی یا له زین
fly boy , n. — بالافرڤان
fly by, n. — فرینا نزم
fly - by - night , n — ده یندارێ شه ڤ ره ڤی
fly casting , n — ماسیگرتن ب مێشا چێکری (ده ستکاری)
fly catcher , n — مێشگر
flyer = flier — فرا
fly fish, n. — ماسی فره ک
flying , n , adj — هلفرین .هلفراندن ، له زین ، کورت.فراندن ، فرین
- boat — بالافرا ئاڤی
- buttress — نیڤ تاق
- saucer — سینی یا فره ک
flykiller , n — مێشکوژ
flyleaf , n — کاغه زا سپی (ل ده ستپێک یان دوماهی یا په رتوکێ)
flyover , n — فرینا نزم
foypast , n= flyby
flyspeck , n — پیساتی یا مێشێ . تشتێ پوچ
flyway , n — رێفر
flyweight , n — کێشا مێشێ : کولبازێ ١١٢ پاون
flywheel , n — چه رخا هه ڤسه نگی یێ
flywhisk , n — مێشکوژ
foal , n — کوریشک.کورین.جانی.سیزین، شیره
foam , n , vi , t — پروتان.که ف.که ف دکت، که ف ددت
foam ily , adv . — ب که ڤی
foamy , adj — که فدار

fob , n , vt به ریکا سه عه تێ (ده مژمێرێ) . زنجیرا سه عه تێ، دخاپینت . دکت ناف به ر یکا سه عه تێدا

F . O . B (free on board) فوب : راسپارتن ل سه ر پشتا گه می یێ

focal , adj تیشکویی

- line هێلا تیشکویی

- plane ئاستا تیشکویی

focalization , n تیشکوکرن

focalize , vt , i تیشکو دبت . تیشکو دکت

focus , n تیشکو

fodder , n ئالیف . ئێم . ئالیک

foe , n دوژمن، دژمن . نه یار

foeman , n دژمن (ل شه ری)

foetus(fetus) , n ئاوله مه ، پێز

fog , n, vt , i موران ، ته م ، مژ، مژدبت . مژدکت

- thick .... ته لپ

fogbound , adj مژکری

fogged , adj مژکری

fogging , n مژکرن

foggy , adj مژی

fogle , n ده رسوکا ئاقرمیش

fogy (also fogey) , n که فنه په رست

foible , n خالکا لاواز(سروشتی یان سنجی) . پارچه یا لاوازا شوری

foil , n , vt مێرتالێ سپی یێ ته نک ، شورێ درێژ دیار دکت ، دره فینت

foiling , n روسار کرن

foilsman , n شورباز

foist , vt دخاپینت

foisting , n هه پشاندن

fold , n,v .t. i. هه فشی ، پاوانێ په زی . که رێ په زی . پێنچ . گوم، لو، گوف . قات، دئالینت ، دپێچت،پاوان دکت، دگرت، رادوه ستینت

- fold پاشگره گو هند جاران

foldable , adj به رپێنچ

foldaway , adj پێنچدار

folded , adj به رفه . پێنچاندی ، پێنچایی

folder , n وه شێنکا پێنچاندی

folderol , n پوچبێژی . هیچه ک

folding , n پێنچان

- money پاره یێن کاغه ز

- up داپێنچان

foliaceous , adj به لگی

foliage , n خه ملاندنا نه قشێن به لگا ، به لگ

foliaged , adj به لگکری

foliar , adj به لگی

foliate , adj ,vt به لگایی . به لگی ، به لگ دکت.هه ژمارکت.ته نک دکت

foliation , n روێکه شکرن . به لگدان ، به لگکرن ته نککرن

folio , n , vi په ر . لاپه ر ، روێپه ل ، ره نوسا لاپه رێ یان کاغه زێ ، تێب لاپه ر مه زن ، لاپه ران هه ژمار دکت

foliolate , adj روێپه لکی

foliose or folious , adj به لگی

folium , n . (pl . i. a) قات یان چینا ته نک

folk , n , adj هه می خه لک ، خزم . خه لک . گه لێر .. گه ل

- dance گوفه ند

- tale چیروک

folkish , adj گه لێر

folklike , adj گه لێر

folklor , n , adj زار گوتن ، فولکلور عه ده ت،چیروک، زار گوتنا خه لکێ، زانینا ژیان ئو گیان . خه لک وه ک دعه ده تیدا دیار دبن

folkmoot or folkmote , n جفاتا گه ل

folksy , adj گه لێری

follicle , n همبانک

follow , n , vt , i شه قاندن . دو فکه تن . دیفکه تن ، ل دوف دکه فت . دشه فینت

- as ....s وه ک دئێت

- to ....out ل په ی دچت تا دوماهی یێ

- to ....suit وه ک وی دکت

- to ....through کاردکت تا به ر په کرنێ

- to ....up پێفه دچت

folower , n دوفک به رده ست . ئالیکار . راژێر ، ده ستدار ، په یره و ، مفرد

following , n په یچون.په یدان.دیفکه تی . دیفچون

follow - through , n پێفه چون

follow - up , n هایکاری

folly , n خرپویی . گه وجی
foment , v , t . گه رم دکت . دهاژوت
fomentation , n هاژوتن ، گه رمکرن
fomented , adj هاژوتی . گه رمکری
fomenting , n گه رمکرن . هاژوتن
fond , adj ئه ڤیندار . حه زکه ر ، خرپو ، گه وج
- of ب یار
fondant , n شه کرک
fondle , vt , i رزیکت . نازدار دکت
fondled , adj رزدایی
fondling , n نازدار کرن
fondly, adv ب نازداری .
fondness , n ده لالی خرپویی
fondue also fondu , n خوارنه رک په نیری (حه لاندی ل گه ل نیفشک ئو میکێ)
font , n کانی
fontal , n سه ر کانی
fontanel , n شلکاسه ری
food , n خوارده مه نی ، زاد . خارن . خوراک . خوارن ، پێ خوارن . نان
- bitter .... گه مور
- cooked .... گرار
- stored .... دکاک
- stuff خوارده مه نی ، خوراک
- taster چاشنیگیر
fool , n , adj , vi , t خرپو،ترو. ترۆک . دین ، زرته ک ساده دخاپینت . زرته کی دکت . ترانه دکت . یاری دکت ، دخرینت
- to make a ..... of دخرینت
foolery , n خرپویی
foolhardily , adv ب هولی
foolhardiness , n هولی (تی)
foolhardy , adj هول
fooling , n خاپین ، خرین
foolish , adj گێل ، عاقل سڤک . خرپو . که نوک
foolishness , n که ری تی ، خرپویی . که نوکی
foolproof , adj ئاسان ، مسوگه ر
foolscap , n شه ڤقه یێ قوچی یێ زرته کی ، کاغه زا مه زن
foot , n , vi , t په نار . له ز : گاف ، پێ ، ژێر، بن، نشتن، لنگ ، قاچ، دبه زت، گوره چینکت کوکت . دچت
- lick ing پابوسی
- on ..... په یاده . په یا
- to ....a bill پارادت .
to ....it په یا دچت
- to .....up to سه رجه م هنده دگه هت
- to putone's best...forward - هندی بشێت دکت . زو دچت
to put one's, in it چه وتی یه ک گیره دکت
- to set (something) in ..... چێدکت ، ب رێڤه دبت
footage , n پێ یه تی (درێژی)
foot ..and -mouth disease ده ف کولی
foot ball , n گوگا پێ . ته پکاپێ
footboard , n بن پێ
foot boy , n خزمه تکار
footbridge , n پرا په یاده یان
footcandle, n =candlefoot
footcloth , n مه حفیر ، به رک ، مافور
footed , adj پێدار
footer , n مروڤێ چه ند پێ بلند . په یا
footfall , n ده نگێ پێ یان
footgear , n پێلاف ، سول
foothill , n کون . کونتار . دامێن . به نار
foothold , n بنکێ پێشکه تنێ . پێگر
footing , n قایمی یا پێ یان ، پایه داری . سه ما. داوه ت. پێنگاف. چون، رێچ
-on a friendly....with people پێوه ندی یێن باش هه نه ل گه ل خه لکێ
- on a war ... ئاماده یه بۆ شه ری
footle , vi بادپێڤت . یاری دکت . خرپویی دکت
footled , adj باپێف . خرپو
footless , adj گه وج ، بێ پێ . بێ بنیات
footlessly , adv ب گه وجی
footlessness , n گه وجیتی
footlights , n . pl. کریاری یا شانو،روناهی یا ژێرشانو
footling , adj بێ ته وش . پوچ . گه وج
footman , n په یار . په یا . سه ربازێ په یاده
footnote , n ده همه ن . تێبینی
foot of mountain , n قونتار.
foot pace , n پێنگاف
footpad , n رێبر
footpath , n رێچ . قه راخ ، پێره و
footrace , n پێشبه زی ، پێشبرکێ یا به زێ

footrest, n بالگه یێ پێ یان
footslog, vi بچت (تاف ته قنیدا)
foot soldier, n سه ربازێ پیاده
footshackles, n چیتال . چیدار
footstalk,n = pedicel
footstall, n بنکێ کاریته یی
footstock, n ژێر ره نده
footstool, n پالگه یا پێ یان
foot ton, n پێ – تون
footway, n پیاره ، په یا رێ
foot wear, n شه کال . پێلاف . سول
footy, adj که فن . پرچ
foozle, n, vt کار یان له یزتتا نه شه هره زا ، نه شه هره زا کاربکت یان دله یزت
fop, n, vt لاو ، جندی . خریو ، شه نگ . شه پال ، بخاپینت
fopped, adj خاپاندی
fopping, n خاپاندن
fopperty, n شه پالی . خریویی . گه وچی
foppish, adj جوانپوش
for, prep, conj. له وا.له وما. له و . بۆ . بۆنا ، ژ به ر
- her, him ژێرا .
- that reason بۆ وێ ئێکێ . بۆ وێ هویێ
forage, n, vt, i ئالیف ، ل ئالیفێ بگه رت . تالان بکت
foraged, adj ئالیفکری . تالانکری
foraging, n ئالیفکرن . تالانکرن
foramen,n.pl - ramina or - ramens کون
- magnum کونا مه زنا کلوخی
foraminifer, n کون – قه پیچک : ته خلیت گیانه وه رێ ده ریایی یه
forasmuch as, conj ژ به ر کو
foray, n, vi ئێریش، ئێریش بکت
forbad,past of forbid نه هێلا . قه ده غه کر . ته میکر
forbear, n بابک ، باپیر
forbear, vt, i ناکت ، بێهنا خوه فره بکت
forbearance, n دل فره هی . ئارام
forbearingly, adv ب ئارامی
forbid, vt, i ته مبی بکت . قه ده غه بکت
- God .....! خودێ نه بکت !
forbiddance, n نه وشاندن . قه ده غه . ته مبی
forbidden, adj یاساخ . ناسێ . ته مبیکری . قه ده غه . به نده ، نه وشاندی
forbidding, adj به نده . ته مبیکرن . قه ده غه کرن . ناسێ . سه خت
forby or forbye, adj ل سه ر هندێرا
force, n په رگال . گروهـ . زورایی .کوته ک ، هێزخورتی.زور . نیرو ، زورده ستی
- The force پولیس
force, vt خورتی بکت
- to .....out ب خورتی دئینت ده ر
forced, adj بێ حه مد. کوته کیکری . خورتیکری
- labour بێگار. ئولام .زه وڤ .زیاره . سوخره
force feed, n رونکرنا خورتی (مه کینه)
force - feed, vt. ب خورتی ئالیف بکت
forceful, adj خورت .زورباز . گورزم
forcefulness زوربازی . خورتی
forcemeat, n قیمه
forceps, n کێلبه تان (زێرنگه ر یان نژدار)
forcible, adj کوته کی . خورت . چالاک
forcibly, adv ب خورتی ، ب زور . کوته کی
forcing, n سه پاندن . زورکرن
-...... to submit چه ماندن
ford, n, vt بور ، ددت بوری
fordo or foredo, vt دوه ستینت ، دقه رمینت
fore, adj,adv. prep,n به رێ . یه که م ، پێش، بۆ پێشڤه . به راهی ، به ری
- to the .... بۆ پێشڤه
fore- پێشگره کو پێشه ، پێشی یه ، به راهی یه
fore - and - aft, adj ژ به راهی یا گه می یێ تا دوماهی یێ
forearm, vt, n لێکدت . ئاماده بکت ، ئاماده دبت باسک . زه ند
forebear, n پێشینه . بابکالک ، باپیر ، بابک
forebearing, n په شه درێژ
forebode, vt, i ئاگه هـ دکت ، به ر دبینت ، په ربین بکت
foreboding, n ئاگه هی یا خراب .
forebodingly, adv ب به ر بینی
forebodingness, n به ربینیتی
forebrain, n به راهی یا مه ژی
forecast, n پێشبینی

forecast , v . t , i پێش دبینت ، ڤه گوت
forecaster , n به ربێژ
forecasting , n به رگوتن. به ربین ، پێشبینی ، ڤه گوتن
forecastle , n به راهی یا بلندترا گه می یێ
forecited , adj به رێ گوتی
foreclose , vt , i گیرو دکت ، ناهێلت . گره وی دگرت
foreclosure , n گرتنا گره وی
forecourt , n به راهی یا ئه یوانێ
foredeck , n بانێ به راهی یا گه می یێ
foredoom , vt چاره نڤیس دکت
forefather (s) , n پێشینه ، باپیر
forefeel , vt پێش هش دکت
forefinger , n شکه ف ئالیس
forefoot , n پێ یێ به راهی
forefront , n به راهی . سینگ . پێش
forego , vt پێش دکه ڤت . ناکت ، هندا دکت (ده لیڤه)
foregoer , n پێشین
foregoing , n به رێ
foregone , adj پێشی . به رێ
- conclusion بریارا وه رگرتی
foreground , n پێشی یا وێنه یی ، به راهی
foregut , n به راهی یا هه فکێ
forehand , adj , n ناڤ له پی ، به ره به کری ، به راهی یا هه سپی
forehanded , adj ده وله مه ند . ده ستگرتی
forehead , n ته وێل . ئه نی
foreign , adj ده رڤه ، ده ره وه ، بیانی . بیگانه
- affairs کاروباری ده ره وه ، پرسێن هه نده ران
foreigner , n بیانی بیگانه
foreignism , n زاراڤێ بیانی
forejudge , vt پێشبریا ر ددت
foreknowledge,n پێش زانین . پێژن
foreland , n سه ر ئه ردێ دناڤ ده ریادا ، ئه ردێ به راهی
foreleg , n پێ یێ به راهی ، لنگێ پێشی
forelock , n بژی . په رچه م ، ئه هتک . نوتک
foreman , n سه رکار
foremast , n دارێ باگره کێ به راهی یا گه می یێ
foremost,adj,adv پێشین، سه ره کی.یه که م . یه که مین
forename , n ناڤێ یه که م
forenamed , adj به رێ هات گوتن

forenoon , n به ری نیڤرو
forensic , adj به رهه ڤدانی . دادوه ری ، ره وانبێژی . به رهه ڤدان
foreordain , vt پێش بریار ددت
forepart , n پێش . به راهی یا تشتی
forepast , n به رێ
forepeak , n ئه نبارا به راهی
forequarter , n چار یکا پێشی (ژ که له خی)
forereach , vi , t پێش دکه ڤت (ل پێشبرکێ یێ)
forerun , vt پێش دبه زت
forerunner , n ئاگه هکه ر . به ری . رێبه ر
foresaid , adj به رێ گوتی
foresail , n بابره کا به راهی
foresee , vt به ردبینت، به ربین یان پێشبین دکت
foreshadow , vt دێ چێبت ، ل به ره بڤه وەت
foreshore به رێ به رئاڤێ
foreshorten , vt کورت دکت (بۆ دیارکرنی)
foreshow , vt به ر دبینت
foreside , n به راهی
foresight ,n راستبینی
foresighted , adj راستبین
foreskin , n چه رمێ سه رێ کیری (کو سونه ت دکن)
forest , n , vt ده وه ن . بیشه ، رێل . لێر ، دارستان ، دار دکت
- ranger شه هنه
forestal(l) , vt به ربین دکت
forester , n دار ستانڤانی ، دارستانڤان
forestry , n ته راشزانی.دارستانزانی . دارستان
foretaste , n , vt نیشانا ئاگه هی ، ل به ربون ، تامکرنا سه ره تایی ، پێش تام دکت
fore tell , v . t به ر دبینت.پێش دبینت، به ربین دکت
fore teller , n به ر بێژ
foretelling , n به ر بێژی ، به ر گوتن . ڤه گوتن ، پێشبینی
forethought , n , adj ده بارکری . بریاری ، قه ستی
foretime , n ده مێ به رێ ، به رێ
foretoken , n ئا گه هی یا خراب
foretold, (p of foretell) ڤه گوت
foretop , n هه رزال . سه رێ بابره کی . بابره کێ سه ری
fore - topmast , n دار بابره کێ بلندێ به راهی
fore - topsail , n بابره کێ بلندێ به راهی

forever , adv هه تاهه تا ، هه رده م

forewarn , vt به ری ئاگه دکت

forewoman , n سه روکا دانکه‌ران، سه‌روکا کارکه ران

foreword , n سه ربذ . پیشه کی . پیشگوتن

forefeit , n , adj , vt دوراندی . دوراندن ، ددورینت

forfeiture , n دوراندن

forfend , vt دپاریزت . ناهیلت

forgather , vi لیٔ دکه فت . کوم دبت . دجفت

forgave, p.of forgive به خشی ، لیبوری

forge , n, vt, i ئاسنگه ری قه لپ دکت ، زردکت . ئاسن دقوتت

forged , adj زر . قه لپ

forger , n سه خته کار ، قه لپژه ن

forgery , adj قه لپژه نی

forget , v . t . i ژبیر دکت

forgetful , adj ژ بیرکه ر ، فه‌راموشکار

forgetfully , adv ژ بیر که ری ، ب فه‌راموشکاری

forgetfulness , n ژبیرکرن ، فه‌راموشکرن

forget - me - not , n من – ژبیر – نه که . گوف مشک هه له زه ک گول شین له کری یه

forgettable , adj ژ بیرکرنبار ، فه‌راموشبار

forgetting , n ژ بیرچون ، فه‌راموشی

forgivable , adj به خشه نده ، به خشبار

forgive , v . t . دبه خشت

forgiveness , n پیار ، لیبورین . به خشین ، دل فره هی

forgiving , n به خشبه ر ، بیهن فره

forgivingly , adv ب به خشبه ری

forgivingness , n به خشبه ریتی ، به خشاندن پیار .

forgo , vt ئیدی ناکت . زه هیٔ دکت (ده لیفه)

forgot , p . pp . of forget ژ بیرکر ، ژ بیرکری

forgotten , pp . of forget ژ بیرکری ، فه‌راموش

forjudge , vt = forejudge (پیش بریار ددت)

fork , n , vi , t چنگال . باکه ر ، چه ته ل ، بادکت ددت به ر بایی

forked , adj چه ته لکری . چه ته لی

forklift , n هه لگریٔ چه ته لکری

forlorn , adj هه ژار

- hope بیٔ هیفی

form , n , v . t . i وینه . راوه . شیوه ، شکل ته شه ، زاراف . نه ریت . دەق ، ریباز. ته خلیت . جور . شیانا کاری دارشتنا زمانی ، پرسنامه ، چیدبت چیدکت ، ئاڤا دکت (هه فوک)

- form پاشگره کو وه کی یه

formability , n چیبونبا ریتی

formable , adj چیبونبا ر

formal , adj میری. میرانی،میرکاری، شیوه په‌ر زاراڤی ، بنیاتی ، ریبازی ، وینه یی

- legal opinion ئایینامه

formaldehyde , n فورما لدیهاید ، (غازه ک بیٔ ره نگ ، بیهن توژه)

formalin , n فورمالین گیراڤا فورمالدیهاید

formalism , n وینه یی تی ، شکلی تی شیوه په روه رایه تی

formalist , n وینه یی

formalization , n میریبون ، میریکرن

formalize , vi وینه دکت . میری دکت

formalized , adj میریکری

formalizing , n میریکرن

formal logic , n ژیربیژی وینه یی

formally , adv ب وینه یی ، ئاڤی

format , n برین و شکلیٔ په رتوکیٔ ، ئاڤایی

formated , adj شکلکری

formating , n شکل کرن

formation , n پیکهینان . چیبون

formative , adj , n. چیکری ، چیبویی ، تیپ یان برگه ، پیشگر ، پاشگر

forme , n تیپین لیکدایی بو چاپکرنیٔ

formed , adj چیبویی ، چیکری

former , adj , pron . به ریٔ

formerly , adv به ریٔ ، ژ به ریٔه

formfitting , n کیرهاتی

formic , adj میریک . میری یی

formica , n مادەیەک نەرموکەیی دژگه رمی ، فورمایکا

formic acid , n ترشی یا میریکی

formicary , n کون میری

formication , n ته زین

formidability , n هێزباریتی
formidable , adj هێزدار ، ئه ژده ها . زوریاز ، مه زن .. گه وره ، خورت . قایم .
formidably , adv ب هێزیاری
forming , n دارشتن
formless , adj بێ شکل . بێ وێنه
formlessly , adv ب بێ شکلی
formlessness , n بێ شکلیتی
formula , n هه ڤکێش . هاوکێش ، شێوگ دارشته . راوه . رێسا . رێژه
formularization , n هه ڤکێشبون
formularize=vt=formulate
formularized , adj هه ڤکێشکری
formularizing , n هه ڤکێشکرن
formulary , n , adj دارشته ، په رتوکا دارشته یان ، رێژه
formulate , v . t داد رژت
formulated , adj دارشتی
formulation , n دارشتن . راوه . رێژه
formulism , n دارشتنی تی
formulization , n = formulation
formyl , n رها ترشی یا مێزیکی . فورمیل
fornicate , vi حیزی دکت
fornicated , adj حیزیکری
fornicating , n حیزیکرن
fornication , n حیزی
fornix , n که ڤانبون
forsake , vt دهێلت
forsaken , adj هێلایی
forsook , (past of forsake) هێلا
forsooth , adv راستی
forswear , vt , i دره و سوند دخوت ، ماندلادکت
forsworn,adj=perjured
forsythia , n ته راشه ک به هاری گولدار (بۆ خه ملاندنێ)
fort , n , vt , i همبێز ، که له . دز ، که لا . ئاسێ دکت
fortalice , n که له ، دز
forte , n , adj , adv دژوار ، قایم . دار قایم پارچه یا قایمترا شوری ، ئاوازا دژوار

forth , adv ژ نوکه پێڤه
- and so ..... هه ر وه سا
forthcoming , adj , n نێزیک . داهاتی ، به رده ست . کارکری بۆ هاریکرنێ
forthright,adj,adv ئێکسه ر . ده م و ده ست ، جهدا
forthwith , adv جهدا . ده م و ده ست
fortieth , adj , n چله م . چله مین
fortification , n ئاسێکرن
fortified , adj ئاسێکری
fortify , vt , i قایم دکت، ئاسێ دکت ، خورت دکت
fortifying , n ئاسێکرن
fortis , adj دژوار
fortissimo, adj,adv,n. بلند
fortitude, n په شه درێژی ، راگرتن
fortitudinous,adj په شه درێژ . ئازا
fortnight , n دو حه فتی ، ١٤ رۆژ
fortnightly,adj,adv , n نیڤ هه یڤی ، دو حه فتی جاره کێ
fortran , n زمانێ کومپیوته ر (فورتران)
fortress , n همبێز ، برج ، که له
fortuitism , n به ختداریتی
fortuitous , adj هه لکه تن ، پێکهاتی ، به ختیار
fortuitously , adv هه لکه تنی . پێکهاتی
fortuity , n توش . هه لکه تن
fortunate , adj به ختیار . کامران ، به خت سپی به خته وه ر . پیروز .
fortunately , adv قه نجه . ب به ختیاری
fortune , n داوه ر ، ده وله مه ندی . سه رکه تن ، به خت ، سامان
- teller خه فزان ، پێزان ، فالچی . فالدار . په شک ، په لدار ، فال له کر .
- telling فال له کرن ، فال : خه فزانی . خه فزانک
forty , adj , n چل
forum , n مه یدان یان بازارێ رومانی ، به رهه ڤدانگه ، رۆژنامه یان کوڤار بۆ به رهه ڤدانێ ، به رنامه . دادگه
forward,adj , adv , n به راهی ، پێشی ، زوگه هشتی لێکدایی ، ئاماده . رۆقایم . پێشکه تنخواز، سه رکێشێ ، رهدار، یاری که رێ ئێریشکه ر ، پێشڤه

forward , vt قایم دکت ، له ز دکت،
فرێدکت ، دهنێرت ، باردکت
forwarded , adj فرێکری ، هنارتی
forwarder , n شانده ر
forwarding , n فرێکرن . هنارتن ، رابه رکرن
forward pass , n بوراندنا ته پکێ
forwards,adj =forward
forzando,adj,adv= sforzando
fossa , n چال ، کۆر، کۆن
fosse , n چوک ، کۆر
fossick , vt دته رقت ، ل زێری دگه رت
fossil , n , adj پاشماییێ به ر (گیانه وه ر یان هه له ز).
به ربویی ، کوالانی، به ردینه
fossiliferous , adj که فن ، به ردینه ، به ربویی
fossilization , n به ربون ، به رکرن
fossilize , vt به ردینه دکت
fossilized , adj به ردینه کری
fossilizing , n به ردینه کرن
fossorial,adj (ژیان) کونکی یان کۆرکی (وه ک روفی، کیلروشک)
foster , vt شیر ددت، خودان دکت، خورت دکت
fosterage,n خودانکرن . خورتکرن .شیردان
foster brother , n هه فشیر، شیره برا
foster child زارووێ شیری
foster daughter , n که چا شیری
foster father , n بابێ خودانکرنێ
fosterling , n = fosterchild
foster mother , n دایکا خودانکرنێ یان شیردانێ
foster parent , n باب و دایک ب خودانکرنێ
foster sister , n هه فشیر
foster son , n زرکور . کورێ شیری
fougasse , n جه بلا کورکا ئاخێ
fought,p,pp,of fight شه رکر
foul, adj , n , adv چه په ل ، پیس، تره ک ، گه نی ، بوگه ن ، مردار ، ته فن ، دژوار ، زفر ، ئالوز ، خنز . کرێت . چه وت . ئالزی

foul , vi , t دئالزت ، گیردبکت، پیس دکت
foulard , n ده رسوکا ته نکا ئافرمیش(ئو په مبو)
foul breathed ده ف گه نی
foul mouthed ده ف گو ، زمان پیس
foulness , n پیسی . گه نیتی . پیسبون ، پیس
foulplay , n دژواری . بێ ره وشتی
foul smelling نه پاک ، گه نی
foumart , n فسوس
found,p,pp of find دیت ، دیتی ، په یداکر
found , n خوراک و نفستنا هه روه
found , vt . دادرژت، ئافادکت . دادمه زرینت
foundation , n هیم . دامه زران . بنیات، . سوکین، بنه ما ، بنک ، بنگه ، بناغه ، بنچینه، بنه چه
founder , n هیمدار .دامه زرینه ر . دانه ر
- letter ... تیپریژ
founder , vi نکه فت . دهه رفت
foundered , adj هه رفی
foundering , n هه رفین
founderous , adj or foundrous ئاف گه نی ، زه لکاوی
founding , n هیم دانین . دائان . دارشتن
foundling , n بیژی
foundry , n دارشتگه
fount , n کانی ، ژێده ر، تاخما تیپێن چاپی
fountain , n کانی. کانی یا ئافێ، ئاف وه شینک
- head کانی
- pen خامه یێ مه ره که بێ ، پینفیسێ مه ره که بێ
four , adj , n چار . چوار
- cornered چار کوژی
four cycle, adj چوار گه ر یان چه رخ
four dimensional, adj چار دوراییی
four fold , adj , n چارجاری . چارینی
four-footed , adj چارپێ
four-handed , adj چار ده ست

four -in -hand , n چار هه سپ یه ک هاژو
four-o'clock , n شه ف گول
four-poster , n پێ بلند . چارپێ
four seasons, n چوار وه رزه
four - sides , n چارکنار
four- score , adj , n هه شتێ
foursome , n چارین ، گه مه یا گولف (ل ناڤبه را دو جوتاندا)
foursquare , adj راستبێژ . رکدار . ره ق ، چارگوشه
fourteen , n چارده
fourteenth , n چارده مین
fourth , n چارانی. چاران. چار. چاره م.چاره مین
fourthly , adv چاره می
fourth estate , adj ده ست هه لاتداری چاره م (روژنامه گه ری)
fourth - wheeler چارچه رخی
fovea , n کون ، کۆرک
fowl (s) , n چینه که ر ، مر ، بالنده . مریشک ، گوشتێ مریشکێ
fowl , vi نێچیرا بالنده یان دکت
fowling piece , n تفه نگا سلک (بۆ نێچیرێ)
fox , n , vt رۆڤی ، شه پرژه دکت، دخاپینت
foxed , adj گه ور – زه ر پنیکری
fox glove ده سگورکا رۆڤی . کوفکێ ته رخوانی
fox grape تری یێ رۆڤی
fox hole کۆرکا سه ربازی
fox hound تاژی
foxily , adv ب فیلبازی
foxiness , n فیلبازیتی
foxtail, n گیایه
fox terrier سه یه ک نێچیرێ یه
fox trot پێنگاڤا رۆڤی (داوه ته) ، چارگاڤا هێدی یا هه سپی
foxy , adj چڤو ، کوسه ، فیلباز
foyer , n دالان
fracas , n لێکه تن، قه رقه شه . گه لج
fraction , n شکه ستک ، که رت، شکه ستە
- common .... که رتی ئاسایی
- decimal .... که رتی ده هی
- improper ... که رتی نه راستی
- nominal .... که رتی زاری
- real (proper) .... که رتی راستی
- simple ...... که رتی ساده یی
fractious , adj رکدار
fractional , adj شکه ستکی ، کێ، کێم ، که م
fractionalization , n پارچه پارچه بون
fractionalize , vt پارچه پارچه دکت
fractionalized , adj پارچه پارچه کری
fractionalizing , n پارچه پارچه کرن
fractionate , v . t پارچه دکت
fractiousness , n رکداری . چرت
fracture , n , v . t . i شکه ستن، ده رز، دشکێت، دشکێنت
fractured , adj شکاندی
fracturing , n شکاندن ، شکه ستن ، داشکاندن
fraenum , n پێگره‌کا پیڤانا لڤینا نه ندامه کێ
fragile , adj نازک . ناسک . به رز یان ، شکه ستوک ، زو شکه ست ، تورت
fragment , n , vt , i که ر ، له ت ، کورتیل، کورتول ، ته له زم، په نجک، رێزال، پارچه دپرتکینت ، دپرتکت
fragmental , adj = fragmentary
fragmentary , adj شکه ستی، پرتکی
fragmentate , vt , i = fragmentize دپرتکت ، دپرتکینت
fragmentized , adj پرتکیکری
fragmentizing , n پرتکیکرن
fragrance , n بێهن خوه شی
fragrant , adj بێهن خوه ش
frail , adj کوش، لاواز . به ده نی، زه نبیل
- woman مسری
frailty , n کوشی . لاوازی . ته وتهین
fraise , n سنگێ سه رتوژ
framb(o) esia , n نه ساخی‌یه‌ک وه ک سوسه نه ک
frame , n په یکه ر، چار چوف، سه خته ، په رواز ، چار چێوه ، له ش ، ره که هـ ، وێنه ، بویه را شانو یا رومانی ، سکه له .
frame , v . t ئاشوپ دکت. دادهێنت. په راوێزدکت، چێدکت ، سه خته دکت ، بێ به ختی دکت ، راست دکت
framed , adj په روازکری
frame of mind , n ماد
framp - up , n بێ به ختی ، سه خته
framework , n رێز . په یکه ر . چوار کنار، چوارچێو ، ئاڤایی ، سکه له ، په رواز

- of door or window شیبان
framing , n = frame,framework
franc , n دراڤێ فره نسی
franchise , n مافێ ده ستوری ، نه خاسمه مافێ هه لبژارتنێ ، سه ربشک ، ناسیاری، لنیورین
franchise , vt ده نگدار دکت
franchised , adj ده نگدارکری
franchisng , n ده نگدارکرن
francium , n هێمانه ک. میٚرتا لی ، تیریژدار
francolin , n پور . تلرک . تلک
Francophile , adj , n فره نساخواز
Francophobe , adj , n دژ فره نسا
Francophone , n, adj فره نسیزان (زمان)
frangible , adj شکه سته
frank , n , adj راستگو ، ره پ و راست، نه شکه را، په‌یام، مافێ هنارتنا هه‌روه یی یا پوسته‌یی، نه سته ق، راستبێژ، ئیمزایا شونا پولی
- pledge هه ڤبه ر پرسی
frank , v . t نه شکه را دکت . ئیمزادکت
ده ستورا بورینێ ددت، دبه خشینت
frankincense ,n بێهن خوه ش، بخور
franklin زه ڤیدار
frankly , adv . ب نه شکه رایی
frankness , n راشکاوی ، نه شکه را. ناشیکاری بێژی، ل رویی ، راستبێژی ، کورت کرمانجی
frantic , adj هار، دژوار
- efforts ته لاش
frantically , adv ب هاری
franticly , adv ب هاری
franticness ,n هاریتی
frap , vt . پێکڤه دگرت
frappe , adj به فرکری
fra پیساتی یا کرمان
frat , n یاریونا سه ربازان، ژنکا یارا سه ر باز ان
fraternal , adj برایی . دوستی
dratemtity , n برایه تی ، جڤات ، برایی
fraternization , n برایه تی
fraternize , vi هه ڤالی دکت ، برایی دکت
fraternized , adj برایبکری
fraternizing , n برایبکرن
fratricidal , adj براکوژ
fratricide , n براکوژی ، خوشک کوژی
fraud , n لێب . لاباندن . لابان . لێبان . ریپ و ته شقه له ، شاش، خاپین . گزی.
فێل . دلخاپی
fraudulence or fraudulency,n خاپاندن ، فێلبازی
fraudulent , adj خاپین ، فێلباز
fraudulently , adv ب فێلبازی
fraudulentness , n فێلبازیتی
fraught , adj تژی . بارگه کری
fraxinella , n دردار . ره شدار
fray , n په رتین، ڤه رڤه شه . شه ر، ده همه نا په رتی . گه لچ
fray , v . t . i ڤه رڤه شه دکت، شه ری دکت ، دوه ستینت ، دتارهینت
که ڤن دبت، دپه رتت، دپه رتینت
frayed , adj رزوک
fraying , n په رتاندن
frazil , n به لورێن سه هولێ
frazzle , n ده همه نا په رتی ، په رتین، درهان، ڤه‌رمین ، وه ستانا ده ماری، ماندیبون
frazzle , vt , i په ریشان دکت، شه پرزه دکت، دپه رتت
frazzled , adj رزوک
frazzling , n په ریشانکرن
freak , n , adj حه ز. ناوارته . گێره
freake , vt ره نگ دکت (ب رێزان)
freakish , adj گێره
freakishly , adv گێره یی
freakishness , n گێره یی تی
freaky , adj = freakish
freckle(s) , n , vt , i ره ڤف. پنی ده ق خال ، پنی دکت
free, adj., n. , vt. ئازا ، سه ربه ست ، ئازاد، رزگار بێ په روا ، کێرهاتی ، ڤالا ، نه مژول ، لێبوراندی، مفت ، به لاش ، هه وانته ، ئازادکت ، رزگاردکت ، ڤه دره ست

freeboard, n. پارچە یا سە رئاڤا گە می یێ
freeboot, vi. دە ریادگرت ، ریێ دگرت
freebooter, n. دە ریاگر ، رێگر
freebooting, .. دە ریاگری ، رێگری
freeborn, ئازازایی
free (d) , adj سە ربە ردایی ، گە ردە ن ئازاکری ، ئازاکری
freedom, n. ئازادی ، ئازایی ، گە ردە ن ئازایی ، سە رخوبون ، ئاسانی ، رە وانی ، ئازابون ، ئازاهی ، رزگاری ، سە ربە ستی
- fighter رزگاری خواز
- lover ئازادی خواز
- of conscience دل ئازایی
- of opinion سە ربە ستی یا هزریێ
- of possession سە ربە ستی یا خودانی یێ
free energy , n. وزە یا ئازا
free for all, ڤە رڤە شە ، بە رهە ڤدانا گە لە میە ر
free hand , n دە ست هە لاتی یا سە ربە ست
free hearted , adj دل ڤە را
free hold, n خودانی یا ئازا یان سە ربە ست
freeholder, n. خودانێ ئازا یان سە ربە ست
freeing, n سە ربە ستکرن ، ئازاکرن ، رزگارکرن
free labour, n کارێ سە ربە ست
free-lance, adj, vt. سە ربە ست ، سە رب خو (کار) ، سە ر ب خو کاردکت
freeliver, n بێقام خوە شی خواز
free love , n ڤە ڤینی یا سە ربە ست
freeman, n. ئازاد ، مروڤێ سە ربە ست
freemartin, n نێرومێ (گولک)
freemason, n ڤە رمە سون ، ئاڤاکە رێ سە ربە ست
free of charge, n مفت ، هە روە ، بە لاش
freesia, n فریزی (گیایە)
free spoken, n سە ربە ست بێژ ، ئە شکە را
free stone, n بە رێ بردار
free thinker, n رامانڤانێ ئازا ، هزر ڤانێ سە ربە ست
free trade, n بازرگانی یا سە ربە ست
free translation, n وە رگێرانا سە ربە ست
free verse, n هە لبە ست یان هوزانا سە ربە ست
free wheel, n. چە رخا رە ها
free will , n ڤیانی ، ڤینا سە ربە ست
freeze, n , vi, t ڤە رسین ، تە زین ، تە زی و بە ستن ، تە زی دکت ، دتە زت ، دڤە رست، ساردکت، دڤە رسینت. دڤە ڤلت
- dry ..... زوها دکت (بۆ پاراستنێ)
freezer , n تە زیکە را رێ ، بە فریک، بەستە ر
freezing , n سارکرن ، تە زیکرن ، ڤە رساندن چە مە دکرن ، ڤە ڤلین، بە ستن، بە ستاندن ، تە زاندن ، تە رزین. تە زین
freight , n بارانە. بار، بارکێش ، کرێ یا باری
freight , vt . دهنێرت . باردکت
freightage , n=freight (بارانە)
freighter , n بارکێش
fremitus , n لە رزینا سینگی دە مێ ئاخفتنێ
French , adj فرە نسی
- chalk تە بە شیرا فرە نسی
- dressing مە تڤینی یا فرە نسی
- fry کارتولێن ڤە لاندی
- heel کاپکا فرە نسی (پێلاڤا ژنان)
- leave چونا بێ دە ستور
- letter پە ردە یا ئاڤسبر
Frenchification , n فرە نسیکرن
Frenchify , vt فرە نسی دکت
frenetic , adj =frenzied
frenum , n (p: frenums or frena) بە ند، هە ڤسار
frenzied , adj ئارهایی . هار
frenzy , n , vt ئارهان . هاری ، هاربیت . دئارهت
frequence , n = frequency
frequency , n لە رە
- distribution بە لاڤبونا لە رە
- modulation راستکرنا لە رە
frequent , adj لە رە یی .
frequent , vt دئێت و دچت
frequentation , n هاتن و چون
frequentative , adj دو بارە دار
frequented , adj سە ر دانکری
frequntly , adv , n گە لە ک . زە حف، دوبارە
fresco , n , vt وێنە کرنا گێچی ، وێنەدکت ب گێچێ (ل سە ر دیواران)
fresh , adj , n , adv . تێرق، کێم، سەرهاتی،لە یی، چە لال. کانی، نە ستێل، ئاڤدار، هێن، نۆ. تازە ، نیهانی ، رە نگێر ، رۆ . بژین، قایم چالاک، تە ر، ناسک . نۆسە ر ، سە وز

fresh branches — ته رژک
freshen , vi , t — هێن دکت
freshened , adj — هینکری
freshening , n — هینکرن
fresher , n — هینکه ر
freshet , n — له یی
freshly , adv — نژیی . تازه یی
fresh man — شاگردێ پولا یه که م . ده ستپێکه ر
freshness , n — هینکی، هینی ، نژیی ، تێزقی
fresh water , n — ئاڤا ساز(روباری)ئاوەساز، ئاڤ خوش
fret , n , v.t, i — خوراندن، ئارهان ، کولاڤێ ژنان
په ریشانی ، نه قشێ توری، دخورینت،
دئه نرینت، دئه نرت ، په ریشان دبت،
شه پرزه دبت.شلق له ددت ، دخورت،
کێم دبت، کێم دکت، .دچرمست، نه قش
دکت (ب زێر و زیڤی). دخه ملینت
fretful , adj — شه پرزه . رکدار . شه موز . شلقی
fretfulness , n — چرت
fret saw — مشارێ نه قشکرنێ
fretted , adj — خه ملاندی . داخوراندی
fretting , n — خه ملاندن، داخوراندن
fret work — نه قشێ توری
Freudian , adj , n — فرویدی (ده روونزان)
friable , adj — پرتکدار . هه رشیندار
friar , n — ره به ن
friarly , adv — ب ره به نی
friary , n — ره به نگه . دێر
fribble , n , adj — سه رسه ری
fribble , vi ,. t — (ده مێ) زه هێ دکت
fribbled , adj — زه هیکری
fribbling , n — زه هیکرن
fricandeu , n — پارچه یه ک گوشت
fricassee , n , vt — خوراکه . قیمه یێ سورکری ،
(قیمه) سوردکت
fricative , adj , n — لیکخشانی ، لیکخشاندی
لیکخشان ، لێخوشان، لێخوشاندن
- clutch — گرته کێ لیخوشانی

fricative match — شخاته یا لێخوشانی
fricative tape — شه لیتا جوداکه ر
friction , n — لیکخشان، لێخشان، لێخوشان
frictional , adj — لێخوشانی
frictionless , adj — بێ لێخوشان
frictionlessly , adv — ب بێ لێخوشانی
Friday , n — ئینی . هه ینی
fridge , n=refrigerator
fried , adj — جه مساندی ، قه لاندی
- meat — گوشتێ قه لاندی
friend , n ., vt. — یار، هوگر، هه ڤال ، دوست، هاورێ
هه ڤالی دکت . هاری دکت
- - to make .....s with - — هه ڤالی دکت
to make ......s again — ئاشت دبت
friendless , adj — بێ هه ڤال
friendlily , adv — ب هه ڤالی
friendliness , n — دوستایی . دلدان
friendly , adj , adv — دوستی ، هه ڤالی، سه رنه رم .
friendship , n — دوستایی ، دوستایه تی ، هه ڤالی،
ده ست برایی ، دوستاهی ، دوستی،
هه ڤالی ، یاری
friesian ,n — ته رشێ (فریز له ند)
frieze , n — فریز ، ته ڤنێ ستورێ هری یێ
frig , vi — دادکوتت
frigate , n — که شتی یا جه نگی
- bird — بالنده یێ ده ریایی
fright , n , v. t . — ترس .بزدهین . سه هم . سوهین .
سوهن، هه ژڤین، دترسینت، دبزدهینت
frighten , v . t — دترسینت ، دبزدهینت
frightened , adj — ترساندی بزدهاندی، هلچاندی
جنقاندی ، چاڤ ترساندی
frightening. n — بزدهاندن ، ترساندن ، توقاندن
ترسناک ، چیزکرن ، هلچاندن
frightful , adj — ترسناک، بزدهین ، ترسین ، هوتاسا
frigid , adj — قه رسی .سار
- zone — ده ڤه را قه رسی
frigidaire , n — سارکه ر
frigidity , n . — ساری ، نه خاسمه ساری یا
ره گه زی یا ژنان
frigorific , adj — سارکه ر

frill , n , vt — خه ملا ده همه نی، په ر یان ، مویێ دریژیێ ستویێ گیانه وەری یان بالنده یی ، ده همه ن دکت

frilly , adj — ده همه نکری

fringe , n , vt — قه به یاتی، په روازجڤاتین سه رکیش، ریشی، په رچه م، خه ملی، سه ریار، ده همه ن، ره خ ، ده همه ن دخه ملینت

- area — ده ڤه را ره خی (کو پیلین وه رگرتنێ لاوازن)

-benefits — هاڤلین ره خه کی یان سه رباری

fringed , adj — ده همه نکری

fringing , n — ده همه نکرن

fringy , adj — ده همه ن خه ملی

frippery , n — جل یان چه کێن نه رزانین خه ملاندنێ

frisbee , n — سه وکا رژچالا نه رموکه (بۆ یاری یان)

frisk , n , adj — شایی ، پشکنین ، له یزوک

frisk , v . i , t — دله یزت . شادبت

frisket , n — ئاسنکێ تەنکێ تیپان دگرت بۆ چاپکرنێ

frisky , adj — له یزوک ، یاریکه ر

frit , n , vt — ماده یێ نیڤ بوهوژی یێ شوشه یی ، ماده یی دبوهژینت بۆ شوشه چیکرنێ

fritted , adj — بوهوژاندی

fritter , n — کاده یا قه لاندی (جاران میوه کری)

fritter , vt , i — دشکینت وزه هی دکت ، دپرتکینت

frittered , adj — په لخی، پرتکی

fritting , n — بوهوژاندن

frivol , vi — سیتاری دکت

frivolity , n — هولی ، نه له نه وش ، سیتاری ، سه رسه ریتی ، هیچه کی

frivolous , adj — سیتار . سه رسه ری ، هیچه ک ، نه وه که ل

frivolously , adv — ب سیتاری

frivolousness , n — سیتاریتی

friz(z) , n — گرنژین . پورگژی

frizz , v , t , i — دگرنژت . گژدبت

frizzing , n — گرنژین . گرنژاندن

frizzle , n — چه هیروک

frizzle , v . t . i — دقه لینت، دسوژت ، دنالت(پرچ) : گژ دبت

frizzled , adj — رژقورمچی

frizzly , adj (also frizzy) — رژقورمچی

fro , prep , adv — ژ، هاتن

- to and ...... — هاتن و چون ، چون و هاتن

frock , n , vt. — عه با . کراسێ ره به نی . فیستانێ ژنێ ، خیلک ، عه با دکت به ر، دکت رەبه ن

- coat — ساقویێ دریژیێ زەلامی

froc , n — که لشکه ر

frog , n — بوق . به ق

- eye — چاڤ به قی (نه خوشی یا به لگێن توتنێ)

- man — به ق مروڤ (کو دشیت ده مه ک دریژ نوقی ببت)

froggy , adj — وه ک به قێ

frolic , adj , n , v . i — له یزتن ، له یزوک . شادی ، که یف خوه شی ، دله یزت، شایی دکت .

frolicsome , adj — له یزوک

from, prep , adv — لێک ، ژ

- ... below — ژێلا

- .... each other to each other — ژ هه ڤ بۆ هه ڤ

- ... her — ژ وێ ، ژێ

- ... here — ژ ڤێرێ . هرڤه . دڤر

- ... him — ژێ ، ژ وی

- ... now on — ژ نهو پاش . ژ نهو پێڤه

frond , n — به لک ، نه خاسمه به لگێ دارقه سپێ

frondose , adj — به لگی

front , n , adj — رۆ ، ده ر ، به ر، به ره ، رۆبه ر پێش ، به راهی، پێشین، رێبه ری نه نی ، ره وشت، راوه ست ، هەلوه ست ، سێرانگه ها به رئالێ

front , vt , i — به رگری دکت، رۆبه ری دکت

frontage , n — پێشده ر، به رێ ئاڤاهی

frontal , adj , n — به رێ ئاڤاهی . به ره کی ، نه نی یی . به راهی، ئیکسه ر

- bone — هه ستی یێ نه نی یێ

- lobe — کیزی یێ مه ژی یێ نه نی یێ

frontier , n , adj — سنور، تخوب،. زه ڤی یا نێز سنوری

frontiersman , n سنور نشین
frontispiece , n به رێ ئاڤاهی، به ر په رێ ئاڤنیشانا کتێبێ
frontless , adj بێ شه رم
frontlet , n ده رسوکا ئه نی یێ.ئه نی یا بالنده یی
frontman , n سه روکێ وێنه یی یان ئاڤی
front matter , n مادەیێ سەرەکی بەری دە قێ کتێبێ
front office , n نفیسینگه ها سه رەکی پارێکخستنه کێ
front page , n , adj گرنگ . به رپه ر
frontyard , n پێشمال
frost , n به ستن، ساری، سر، قه رسین، پله یا قه رسینێ ، زوقم ، خوناڤ ، خیسار
- bite سربری، زرمتی
frosted , adj به فرکری
frosting , n قه رساندن، خه ملی یا کراسی
frostwork , n وێنه یێن سری
frosty , adj سری
froth , n که ف . تشتێ پوچ
froth , vt , i که ف دکت . که ف دگرت
frothy , adj ته نک . پوچ . سڤک . که فی
frottage , n حه زکرنا پێڤه نانێ
froufrou , n ده نگێ جلێن ئاڤرمیشێ ژنان
froward , adj سه رکێش ، شه رکه ر
frown , n, vi ئاور، رۆترشی، رۆتالی، ئاڤر، رۆتال دبت
frowning, n گرژ، مچ و مور، مون، رو ترشی، رۆتال
frowsty , adj گه نی، بێهن گه نی ، باپیس
frowsy , adj خه ربه نده
frowzy , adj گه نی
froze , p.of freeze ته زی، قه رسی
frozen, adj قه فلی ، به فرکری، رچ، قه رسی
- water قه شه م ، ئاڤا قه رسی
fructification , n هاتن به ر
fructify , vi , t به ردت، ئاڤس دکت
fructose , n شه کرا میوه ئو هنگڤینی
fructuous , adj به ردار . قازانجدار
frugal , adj ره زیل . ئه رزان . ده ستگرتی
frugality , n ده ستگرتن (ئابوری)
frugivorous , adj میوه خوه ر
fruit , n فێقی، میوه، فێکی، باکوفه، به ر ، مه یوه
- bat چه کچه کیله یێ میوه یی
- bearing میوه به ردان
- dredge ترپ . تلپ
- garden بیستان ، جنیک
fruitage , n هاتن به ر
fruitarian , n میوه خوه ر
fruiter , n دارا میوه یی ددت، گه می یا میوه یی
fruiterer , n میوه فروش
fruiful , adj به ردار ، زایی ، به رگر
fruitfully , adv ب به رداری
fruitfulness , n به رداریتی
fruiting , n هاتن به ر
fruition , n به رداری
fruitless , adj بێ به ر، خرش
fruitlessly , adv ب بێ سودی . ب بێ به ری
fruitlessness , n بێ به ریتی
fruity , adj میوه یی
frumentaceous , adj گ نمی
frumenty , n گه نمێ ب شیری که لاندی
frump , n ژنکا جل کنجر . مروڤێ پارێزه ر
frustrate , adj بێ ته وش
frustrate , vt سست دکه . دکه ڤینت
frustrated , adj سستبویی
frustrating , adj خه بات کوژ
frustration , n سستکرن . که ڤاندن . بنکه تن
frustrum , n قوچه کێ کیم . قوچێ سه ر بری
- of cone قوچه کێ کیم
- of pyramid قوچه کێ کیم
- of sphere گوگێ کیم
frutescent , adj ته راشی . دارکی
frutex , n ته راشه ک بابک دار
fruticose , adj ته راشی
fry , n , vt , i جەمسین، قه لین، ئامانێ خارنه ک قه لاندی، بویه را جڤاکی کو خارن دئێت قه لاندن ، دجه مسینت، دقه لینت ، دقه لت ، دجه مست
fryer (frier) , n ئاغله ویک، خوارنا قه لاندی وه ک مریشکێ
frying , n قه لاندن ، براژتن
- pan رونپێژ، ئاغله ویک

fuchsia ,n	فوشسیا، ته راشیْ گول سور ئو ئه رخه وانی، سور
fuchsine , n	فوشسین : بویه یا سور - شین
fuck , n , vt (vulg)	گان، دگیت
fucus , n	فوکوس: که ئزا گه ورا ده ریایی
fuddle , vi , t	شه پرزه دکت،گه له ک(مه ی) له دخوت
fuddled , adj	مه ستکری
fuddling , n	مه ستکرن
fudge , vi , t , n.	خو ژ به رسڤیْ له ددت، دره و دکت، فیل دکت ، نوچه (دره نگ) به لاف دکت ته خلیت شریناتی یه ، پوچیژی
Fuehrer , n	ریبه ر
fuel , n	سوت، سوته مه نی ، ئیزنگ
- oil	رونیْ ئیزنگیْ
fugacious , adj	زو نه مان ، زو که تی یان چرمسی
fugal , adj	چه ند ئاوازی
- fuge	پاشگره ، کو شه قینه
fugue , n , vi , t	له هاندن (مه زیقه یا چه ند ئاوازی)، له دهینت (ئیْ مه زیقه ییْ)
fugitive , n , adj	مشه خت، په نابه ر ، ده رب ده ر، ره ڤوکه ، ره ڤوک ژی کورت، ره ڤی . قه چاغ
fugitively , adv .	ب په نابه ری
fugitiveness , n	په نابه ریتی
fugleman , n	ریبه ر . سه ربازیْ نمونه یی
fulcrum , n	خالکا گرتنیْ ، خالی راگره
fulfil or fulfill , vt	به ریه دکت
fulfilled , adj	به ریه کری
fulfilling , n	به ریه کرن
fulfil(l)ment , n	به ریه کرن
fulgent , adj	لاو ، چرمسی
fulgurant , adj	چرمسی وه ک بروسکیْ
fulgurate , vt	بچرست، رادکت (پزیکیْ بکه مره بیْ)
fulguration , n	چریسکبون
fulgurous , adj	چریسکی ، بروسکی
fuliginous , adj	ته نی یی، مژی، ئالزی، ره ش تاری
full , adj , adv , n	داگرتی، ته مام، فره هـ ، هه موکی، زه حف، پر، تژی ، مشتبون ، تیر و پر، مشت ، گه وز
- age	گه هشتن ، لیکه تن
- moon	هه لاب . هلاب ، چارده شه ڤی ، هه یڤا چارده شه ڤی
- of spirits	سڤک جان
- of life	چه له نگ

full, vi , t	فره هـ دکت . هه یڤ هه لاب دبت
fullage , n	به ریه خت
full blood , n	مروڤاتی یا ژ لاییْ باب و داییْ
fullblooded , adj	خورت، راست، خوین بژین
fullblown , n	گه هشتی
fullbosomed, adj	مه مک به ل
fulldress , n	جلێن میری
fuller , n	سپیکه ر، چه کوچیْ کیزیکرنا ئاسنی
fuller's earth , n	ئاخا سپیکه ر
full-fledged , adj	گه هشتی . تیر په ر . پایه دار
fullhouse , n	فول (پوکه ر) ، تژی ته ماشه که ر
full-scale , adj	پیڤانا سروشتی . ته مام
fullness , n	هه مویی ، تیربون
full-up,adj (colloq)	تیر
fully , adv	ته مامی، لاپ
- developed	پژی
fulmar , n	فولمار : بالنده ییْ ته وه را باکور
fulminant , adj	نشکی
fulminate, n, vt , i	فلمینات ، پیکهاته ک په قینی یه ، دپه قت ، به لاڤ دبت
fulminated , adj	په قی (دژوار نو نشکی)
fulminating , n	نشکی، په قینی یا دژوار
fulmination , n	په قین
fulminic(acid), n	ترشی یه ک خوییْ یا ته قه مه نی
fulsome , adj	دلخرابی ، کیندار، زه حف
fulsomely , adv	ب زه حفی
fulsomeness , n	زه حفیتی
fulvous , adj	گه وریْ زه رک
fumarole , n	ده رچه یا برکانی
fumble , n., v . i . t	داپه لاندن ، داپه لینت
fumbled , adj	داپه لاند ، داپه لاندی
fumbling , n	داپه لاندن
fume , n , vt , i	دوکیل ، دوکه ل، نه نرین، ئارهان ، هلم دبت ، دوکیل دکت ، دنه نرت
fumed , adj	دوکیلکری
fuming , n	دوکیلکرن
fumigate , vt	دوکیل دکت ، هلم دکت ، پاک دکت ، ب دوکیل ، هلم یان ئاڤیْ

fumigation , n	قانگ . دوکێلکرن
fumigator , n	دوکێلکه ر
fumitory , n	شاهـ به قل
fumy , adj	دوکێلی
fun , n , vt	حه نه‌ک ، یاری . ترانه .که یف . ده گه ل یاری دکت . ترانه دکت
- for	بۆ ترانه ، بۆ یاری
- in	بۆ ترانه ، بۆ یاری
- to make ......of	پێ دکه نت
- to poke .....at	ترانه پێ دکت
funambulist , n	په هله وان
function , n , vt	کار، نما . کارکرن . ئه رک . فه رمان ، شونکار . ئاهه نگا میری . رول ، کاردکت
functional , adj	کرداری . ئه رکی . چالا ک
functionalism , n	ئه رکداری
functionary , n	فه رمانبه ر . ئه رکدار
fund , n, vt	سه رمایه . پاره . گه نجینه ، کوم دکت . پاش دئێخت ،
- financial ...	پشتیوانه
fundament , n	بنیات . سه ره تا
fundamental,adj , n	هیمی ، بنیاتی ، سه ره تایی
fundamentalism , n	هیمی ، بنیاتیتی ، باوه ری یا ته کوزی یا پروتی کو ئنجیل بێ چه وتی یه
fundamentalist,n	ده مارگیر . ره ق
fundamentally,adv	ب بنیاتی
fundus , n	بن ، ژێر
funebrial , adj	داربه ستی
funeral , adj , n	داربه ست ، ته رم
- procession	کوته ل
funerary , adj	شینی . کوڤانی ، فه شارتنی
funereal , adj	شینداری ، دل کوڤانی
fungal = fungous	
fungi -	پێنشگره کو قارچکه
fungible , n , adj	پێ گوهورک . گوهورکی
fungicidal , adj	قارچک کوژ
fungicide , n	قارچک کوژی
fungiform , adj	(شکل) قارچکی
fungoid , adj , n	قارچکی
fungous , adj	قارچکی
fungus , n	قارچک
funicular , adj	توێکێشی . وه ریسی ، تنگژینی
funiculus , n	توێکێش
funk , n, vi , t	ترسنوک . ترس ، دترست
funky , adj . (sl)	نه ئالوز ، ترسایی . بزدهی
funnel , n	کوڤک . کولین . بوری . باجه
funnel , vi , t	کوڤک دبت . دکت ناڤ جوکێدا
funnel(l)ed	کوڤککری
funnel(l)ing , n	کوڤککرن
funnelform , adj	(شکل) کوڤکی
funniment , n	ترانه
funniosity , n	ترانه بێتی
funny , adj	گێره ، خوین شرین . یاریکه ر پشکا ترانه یی یا کوڤارێ
- bone	هه ستی یێ ئه نیشکێ ، هشا ترانه یی
- business	کارێ ترانه
- man	زرته ک
fur , n	کورک . لقا ، پورت
- coat	کورک
fur , vt , i	کورک دکت . پورت دکت
furan , n	شلاتی یا گوریگر
furbelow , n , vt	ده همه نا کراسی یان بن کراسی ، ده همه ن دکت
furbish , v . t	شمشات دکت . ده یسینت
furbished , adj	شمشاتکری
furbishing , n	شمشاتکرن . ته یساندن
furcate , adj , vi	چه ته لبویی.چه ته لی، چه ته ل دبت
furcula , n	کرکروکا بالنده یی
furfuraceous, adj	پینه یی
furfural , n	فورفورال . ئه لدیهایده‌ک شله
furious , adj	دژوار . خورت . ئه نری گرگین.دلپر.هار.غه یدی . هار و هێچ
furiously , adv	ب ئه نرینی ، د ژواری ، هاری
furiousness , n	ئه نرین
furl , n , vt , i	پێچ ، دئالت . دپێچت
furlong , n	درێژی پیڤه : ۲۲۰ یارده
furlough , n, vt	ده ستور ، ریدان ، ده ستور ددت ، رێ ددت

furnace , n کوره، کورهه .ئه تون ، ئارتون . ڤه یتون
furnish , vt رادئیخت . یارمه تی ددت
furnishing (s) , n ته ژ . رایه خ
furniture , n ته کبه ر . که ل و مه ل . رایه خ ، که ل و
په ل . خان مان ، شتومه ک .
شمه ک . ته کبه ران . ناڤ مال .
furor , n ئه نرین
furore , n قه رقه شه
furred , adj کورککری . پورتکری
furrier , n پورت فروش . کورک فروش
furriery , n پورتگه
furring , n پورتکرن ، کورککرن
furrow , n , vt شوڤ،گه لی،کیلان. کورژی ، زه ڤی ،
که نده ک،لوچ،چرست دکیلت. شوڤ دکت
furrowing ,n کرژی
furry , adj پورتی
further , adv , adj , vt دورتر . هیش . سه ر بار ،
به رزدکت ، هاری دکت . خورت دکت
furtherance , n پشتگرتن . پشتگیری
furthered , adj به رزکری
furthering , n به رزکرن ، خورتکرن
furthermore , adv هیش پتر
furthermost , furthest , adj دورترین
furtive , adj خنز ، په ل په ل . دزی ، فیلباز دزیکی
- look خنیسه
furtively , adv ب دزیکیڤه
furuncle , n پرزک . پزک
furunculosis , n ئه ساخی یا پرزکی ، خه رکانه
fury , n غه یدین،هیرس، ئه نر، ئه نرین . شینتگیری
، هاری ، ژنا کیندار . دژواری . گیانی
تولستین
furze , n ته راشه ک گول زه ر (هه ر که سک)
fuscous , adj تاری
fuse , n فتیلکا په قینێ . سه رده ڤکا که هره بێ
- for nuzzle - loader تیزکه . تیسکه
fuse , vt , i دبوهوژت : فیوزدکت . دبوهوژینت ، تیکل
دبت
fused , adj فیوزکری
fusee , n ته خلیت شخاته . فتیلکا په قینێ ، روناهی
یا سورا ئاگه هی یا شه مه نده فه رێ

fuselage , n له شێ بالافرێ
fusel oil , n رونێ کحولی
fusibility , n بوهوژین باری (تی)
fusible , adj به رتوان . بوهوژینبار
fusiform , adj ته شی یی
fusil , n تفه نک
fusilier or fusileer , n سه ربازێ تفه نک هه لگر
fusillade , n شیلکا پرسان ، شیلک (فیشه ک)
fusillade , vt دکوژت (ب شیلکێ) ، ئیریش دکت
fusing , n بو هوژتن ، تیکلبون . یه کگرتن
fusion , n پشافتن،یه کبونا کاکلین گه ردیله یان
fusion bomb , n بومبه یا هایدروجینی
fuss , n , vi ئارمان ، په سنا بیقام ، بیزاری .
شه ر . قه رقه شه . هه را
گازنده دکت . په ریشان دکت .
په ریشان دبت
fussily , adv ب گازنده یی
fussy , adj خه ملکری. گازنده که ر ، ئه نروک
fustanella , n کراسێ ره قێ سپی یێ زه لامی
fustian , n, adj فوستیان : ته فنێ په مبویی، ئاخفتنا
قه به . ئه رزان . هیچه ک . قه به
fustic , n فوستیک : دارێ ئه مریکانی یێ
بویه یا زه ر
fustigate , vt لیددت(ب داری)،(دژوار)ره خنه دکت.
fustigated , adj ره خنه کری
fustigation, n ره خنه کرن
fustily , adv ب که فنی
fustiness , n که فنیتی
fusty , adj که فن . که فنه په رست . گه نی
futile , adj بێ هاڤل ، بێ سود
futilely ,adv ب بێ سودی
futileness , n بێ سودی تی
futilitarian , n, adj بێ ته وشکار
futilitarianism , n بێ ته وشکاریتی
futility , n بێ سودی . بێ هاڤل . پوچبون ،
بێ ته وشی . رۆسارى . فیرۆ . بێ
ته وشی

futtock , n	ده پیٚ ناڤیه را بن ئو سه ریٚ گه می یێ
future , adj , n	پاش رۆژ. دوا رۆژ، پیشه ده م، ئاینده
- tense	ده ما پاش
futureless , adj	بیٚ پاش رۆژ
futurism, n	بزاڤ یان ته ڤگه را هونه ری یا پاش رۆژی
futurist , n , adj	پاش رۆژی
futuristic , adj	په یوه ندیداریٚ پاش رۆژیٚ
futurity , n	پاش رۆژ . ژیانا پشتی مرنیٚ
futurological , adj	پاشه رۆژی
futurologist , n	پاشه رۆژزان
futurlogy , n	به رپینی یا ریزکی یا پاش رۆژیٚ
fuzz , n, vi, t	گه نده په ر ، مه میله . تفت . پولیس، مژبکت . تفت بکت . شاش بکت
fuzzily , adv	ب مژی ، ب شیلی
fuzziness , n	شیلیتی
fuzzy , adj	شیلی ، مژی ، تفتی
fyke , n	تورا نیچیریٚ
fylfot , n .	خاچا خوه هرکری (سواستیکا)

G

G	جی : تیپا حه فته ما ئه لفابیٚ یا ئنگلیزی
gab , n , vt .	پربیژی . ئاخفتن ، بیقام دئاخفت . پر دبیژت
gabardine , n	گه به ردین . په روکیٚ کراسیٚ په مبو یان ئاڤر میش
gabbed , adj	پربیژیکری
gabber , n	پوچبیژ ، پربیژ
gabbing , n	پربیژیکرن
gabble , n , vi , t	پربیژی پوچ دئاخفت پر دبیژت
gabbled , adj	پربیژیکری
gabbling , n	پربیژیکرن
gabbro , n	که ڤره ک ره ش به لوری
gabby , adj	پربیژ
gabelle , n	باجا خویٚ
gab - fest , n	جڤین بۆ به رهه ڤدانا گشتی
gable , n	جه مه لون
gabled , adj	جه مه لونکری
gabion , n	ستونکیٚ فتیل یان میٚرتالیٚ پیٚچایی
gaboon , n	تفدانک
Gabriel , n	جبرایل
gaby , n	ساده
gad , n	هلکولک
gad , vi	ئاواره دبت
gadabout , n , adj	ئیپه ری
gadarene , adj	سه رسه رکی
gadfly , n	میٚشا هه سپ و ته رشی . که سیٚ مروڤیٚ ژ خه و ا گران هشیار دکت، میٚشه گا
gadget , n	که ره سته . ئامیره ت
gadgeteer , n	که ره سته ڤان
gadgetry , n	که ره سته کاری
gadoid , n, adj	ته خلیت ماسی یه
gadolinite , n	میٚرتاله ک ره ش (سلیکیتیٚن هیمانیٚن قه تلازنیٚن ئاختیٚدا
gadolinium	گادولینیوم : هیمانه ک میٚرتالی
gadwall , n	ته خلیت قازه
Gael , n	سیلتی یێ سکوتله ندی
Gaelic , adj	زمانیٚ سیلتی یێ سکوتله ندی
gaff , n	رم (بۆ گرتنا ماسی ئو کیسه لان) زختیٚ که له شیٚری . چنگالیٚ گوشت فروشی
- to blow the	رازیٚ ئه شکه رادکت ، ددت زانین
- to stand the...	زه حمه تیٚ دکیٚشت

gaff , vt ماسی (ب رمی) دگرت . دخاپینت
gaffe , (F) چه وتی
gaffer , n سه رکار . کابرایێ پیر . کارڤان .
سه رپه رشت
gag , n سه رده ڤک . به ندکرنا سه ربه ستی
یا هزرێ ، ترانه یا خاپین
تیبینی یا ترانه . خاپین . ڤیلبازی .
- rule ده ستورا ده ڤ گرتنێ ، نه هیلانا
به رهه ڤدانێ
gag , vt دگرت.ده ڤی دگرت.دهلاڤیت . دوشینت
gage ,n هیمایا قه بێ . گره و ، مه رج . خوخ
gagged, adj ده ڤگرتی
gagging , n ده ڤگرتن
gaggle , n گاران . گرو
gagster , n ترانه که ر
gaiety , n شادی . خوشی . چره ڤیتک، شیناهی
gaillardia , n هه له زه ک گول جوانه
gaily , adv بخوه شی . شادی
gain , n, v. t . i قازانج . سود . هاڤل . ده ستکه تن ،
قازانجکرن . ده ستکه وت .
ده سکه تی، قازانج دکت. به رپه دکت
- to....... ground پیش دکه ڤت
- to .....on or upon نیزیک دبت ئاکو دگه هتێ
gained , adj قازانجکری . به رپه کری
gainer , n قازانجکه ر ، هاڤلبوری . سوددار
gainful , adj به رپه دار
gainfully , adv ب سودی ب ده ست خستی .
gainfulness , n سودیتی
gaining , n به رپه کرن ، قازانجکرن ، هاڤلبون
سود کردن
gainsay , vt دژی دکت.ماندلا دکت. به رگری دکت
gainsayer , n ماندلاکه ر
gainsaying , n ماندلاکرن
gait , n ریڤه چون . به زین . له ز ،
gait , vt مه شق دکت (ریڤه چونێ)
gaiter , n زه نگال ، گه یته ر . نیڤ پیلاڤ .
سه رپیلاڤ (بۆ پاراستنێ)
gal , n یه که یا تاوێ یا کیشانا ئه ردی، یه ک
سه نتیمه تر دچرکه یێدا
gala , n ئاهه نگ

galact (o) - پیشگره کو شیره
galactic , adj هه ساره یی
galactopoiesis , n شیرچیبون
galactose , n شیرشه کر
galago , n جانه‌وه‌ره ک دارنشین وه ک
مه یمونی
Galahad , n مروڤێ مه رد ، خانه دا
galantine , (F) گوشتێ سپی (ماسی ......)
gallaxy , n هه ساره ، بره ک ناڤدار ،
رێ یا کادزان
galbanum , n ته خلیت سترک
gale , n . گه رده لول . زلان . زریان . بایێ .
بازور . کرێ یا خانی
galea , n گه‌ره‌ک که نی یێ ، کومه
galela , n ئاڤاهی یێ وه ک خوده یی
galena , n کانێ خاڤێ زرنیخ
galilee , n نڤیژ گه ها به ردیرێ
galimatias , n پوچبیژی
galingale , n زرجک
galipot , n ده ره بنێ هشک
gall , n مازی . ئه نرین . کین . تال . زراڤ
روقایمی . چه رم کولبون
- bladder زراڤ . زه ر داڤ دانک
- oak مازی
- picker مازی چن
- stone به رکێ زه رداڤێ
- wasp ستینگا مازی
gall , vt , i دئه نرینت . کول دبت ، کول دکت(ب
خورینێ)
gallant , adj , n ئه به ز . جامیر . مه رد . لاوچاک ،
ئازا
- youth لاو که له ش . لاو چاک
gallantry , n ئه به زی . جامیری . ئازایی ، هنر
gallate , n خوێ یا ترشی یا مازی
galleass , n گه می یا بابره کێ جه نگی
galleon , n گه می یا بابره کی یا مه زن
(بازرگانی . جه نگی)
gallery , n دالان، نیشانگه ها کارێن هونه ری ،
به ربانکێ شانویێ ، ته ماشه‌که رێن
به ربانکێ شانویێ، وێنه گه

galley , n	کە می یا بابرە کا مە زن شە لیپیکری .
لێنانگە ها گە می ، یان بالاڤرێ ،
دە پێ چاپکرنێ
- proof	ئە زمونا دە پێ چاپکرنێ
- slave	بە نیێ سە ولکەر ل سەر گە می یێ
- west	تە مام ، ئێکجار ، ویرانی
gallfly , n	مێش مازی
galliard , n	داوە تە ک کە ڤنە
galliambic , adj	پیڤانا هەلبەست بوبیسیایا
تە (نیسون) ی
Gallic , adj	فرە نسی
gallic acid , n	ترشی یا مازی
Gallicanism , n	بزاڤا سە رخوبوتا کارداری یا دێرێن
وە لا تێن کاتولیکی ژ پاپایی
gallicize , vt	فرە نسی دکت
gallicized , adj	فرە نسیکری
gallicizing , n	فرە نسیکرن
gallicism , n	زاراڤ یان دە ربرینا فرە نسی
دزمانە ک دیدا نیشانا فرە نسی
galligaskins , n	برجس
gallinaceous , adj	مریشکی
galling , adj	تورە کە ر ، بێزارکەر
gallingly , adv	ب تورە کە ری
gallinipper , n	پێشی یا مە زنا ئە مریکانی
gallinule , n	بالندە یەک ئاڤی یە
galliot , n	گە می یا بچوکا بابرە کا سە ولدار
gallipot , n	ڤە حفکێ دە رمانی . دە رمانڤان
gallium , n	گالیوم ، هێمە نە ک مێرتالی سپی
شینبویی ، ڤە تلاز
gallivant , vi	ب فورتە کی ل گەل رە گە زێ دی دچت
gallmite , n	مرگێ مازی ، دارسمێ مازی
gallnut , n	گوێز ، مازی
gallon , n	گە لە ن، پیڤە کا شلاتی یێ (ئاڤە کی یێ)
gallonage , n	تبابا ب گە لە نا پیڤایی
galloon	کە زیکا زراڤا هور ڤە هینایی ، زێر، زیڤ
، ئاڤرمیش ، پە مبو بۆ کراسی یان
خورجی
gallop , n, vi , t	چارگاڤ (هە سپ) ، چارگاڤ دکت
galloway , n	هە سپێ گالووای
gallows , n , adj	سێدارە . ڤە نارە ، ڤنارە
- bird	ستێلەیی ڤە نارێ یە
- tree	سێدارە . ڤە نارە
Gallup , n ....poll	خە ملکرنا هزرا گشتی یا گالوپی

gallus , n	هە لگرا پە نتە رونی
galop , n	داوە تا شاد
galore , adj , adv , n	زە حف . پر . تژی ، زە حفی
galosh , n	پێلاڤا سول گران ، سە ر پێلاڤا
لاستیک
galvanic , adj	دە ماری . گالڤانی . ئاگە هکە ر
galvanism , n	گالڤانی یە تی . کە هرە بە یا
ب کار لێکرنا کیمیایی چێکری
galvanization , n	گالڤانیکرن
galvanize , vt	گالڤانی دکت
galvanized , adj	گالڤانیکری
galvanizer , n	گالڤانیکە ر
galvanizing , n	گالڤانیکرن
galvano	پێشگرە کو لوزە وا گالڤانی یە
galvanometer , n	پیڤە کا گالڤانی
galvanoscope , n	بینا گالڤانی (گالڤانبین)
galyak , n	پورتێ پە زی
gam , n (slang)	لنگ
gam - or gamo -	پێشگرە کو یە ککرتی یە ، زایی یە
gamba , n	تە خلیت ئورگە ن
gambado , n	رکێبا کە ڤلی . پێلاڤ
بازدانا هە سپی . کە یف
gambier , n	شیرە ک هە لە زی بۆ دە باغێ
gambit , n	ڤە کرنا شە ترە نجێ ، تێبینی
بۆ دە ستپێکرنا ئاخفتنێ . خاپ
gamble , vi , t, n	قومار دکت . گرە ودکت ، قومار
gambling , n	قومارکرن
- casino	قومارخانە
gamboge , n	سترکا کە مبودی . زە رێ ڤە کری
gambol , n , vi	بازدان ، بازددت
gamboled , adj	بازدایی
gamboling , n	بازدان
gambrel , n	دار یان بستا ئاسنی بۆ هلاویستنا
کە لە خا، ژە ها ئاڤ چوکا هە سپی
game , n , adj	بازی . لە یستوک، لە یستن . لە یز ،
لیز، ترانە یان رە خنە . راڤ . شکار
دە ست ، گە مە ، یاری . نێچیر .
- the... is up	پیلان تێکچون
- to die	بە رگری دکت تا دوماهی یێ
- to have the...in one's hand	پشت راستە دێ سە ر کە ڤت

- to make ...of ترانه پێ دکت
- to play the .... ب رێمه تی نخه بتت ، ده ربه ستی یا ده ستور و یاسایان دکت
- three... s سێ ده ست
game bird , n نێچیر ، بالنده دێت گرتن بۆ گوشتی یان وه رزشی
gamecock , n که له شێرێ شه ری
gamekeeper , n شه هنه یێ نێچیرێ
gamely , adv ب دلێری . ئازایی . مێرخاسی
gamesman , n هونه رمه ندێ گه مه یێ
gamesmanship,n هونه راسه رکه تنێ ل پێشبرکێ یا وه رزشی .
gamesome , adj یاریکه ر . وه رزشی ، که یف خوه ش
gamester , n قومارچی
gamete , n گامێت : زایه نده ، له شێ پروتوپلازمی یێ زایه ندی کو ب یه کبوونێ ل گه ل له شه ک دی زا ئو زێ چێدبت
gametic , adj زایه نده یی
gametocyte خانه یا زایه نده یی
gametogenesis,n په یدابونا زایه نده یان
gametophore , n زایه نده هه لگر
gametophyte , n قوناغا زایه نده یی
gamic , adj زایه ندی
gamily , adv ب ئازایی
gamin(F) کورکێ ده ربه ده ر
gaming , n له یزتن . قومار
gamma , n , adj گاما (تیرێژ)
- ray تیرێژا گاما
- source ژێده رێ گاما
gammer , n پیره ژن
gammon,n , vt , i رانێ قه لاندی یێ به رازی، پوچبێژی . مه لس ل ته ولێ ، مه لس دکت ، . دخاپینت
gamoenetic , adj زا ئو زێ یی
gamogenesis , n زا ئو زێ
gamopetalous,adj تاجک یه کبونی
gamophyllous,adj به لگ یه کبونی
gamosepalous,adj قه پوچک یه کبونی
gamp , n سێهوانه یا مه زن
gamut , n پێسترکا ئاوازێ . زنجیرا ته مام
gamy or gamey , adj وێرا . ئازا . گه نی ، رزی ، بێ رێمه ت ، بێ ئابرو .
- gamy پاشگره کو شوکرنه
gander , n بین ، دیتن . گه وج . نێره قاز
gander , vi با دبیلت . سه ودابت
gang , n کومه له. تاخم.ده سته‌جه رده، نژده
- chief خمپابه ک
gang , vt , i ئێریش دکت
ganger , n سه رکار
gang hook , n چنگالا پێکهاتی
gangland , n جیهانا نژده قانا . نژده ستان
ganglion , n گرێکا ده ماری
gangplant , n ده پێ بورێ . ده پێ بورینێ ژ گه می یێ بۆ به ژێ
gangrene , n , vt , i لاره شه . به زه ک ، لاره شه دگرت . لاره شه دبت
gangrenous , adj به زه کی . لاره شی
gangster , n جه رده . نژده ڤان
gangue , n که ڤرێن تێر مێرتالێن به هادار
gangway , n بور (نه خاسمه ژ ده پێن داری چێکری)که ر ره خێ بانێ ئێدی یێ گه می یێ ، رێ بورێ سه ره کی یێ کانگاێ . رێ یا ناڤبه را خه لکێدا ، بورێ جڤاتا گه لێ بریتانی دکت دو نیڤ .
ganister , n به رێ سلیکونێ دژ گه رمی
gannet , n بالنده یێ ماسی خوه رێ ده ریایی
gantlet , n , vt سزایێ له شکه ری : کو ل سه ربازی ددن گاڤا ، ل ناڤ دو ریزاندا ده ربازدبت . پارچه یه ک رێ ئاسن ، رێ ئاسن یه ک دبن
gantry , n پرا نیشانان (رێ ئاسن) ، پالپشت
ganymede , n مه یگه ر
gaol , n , vt=jail (زیندان . زیندان دکت)
gailor , n زیندا نڤان
gap , n , vt , i که نده ک ، تێقه لی . په یاره ، ده ره . کونیله ، ڤالاتی ، شه به ق دده رز ت ، دکه لشت

gape , n , vi ئه خوشی یا چیچه لو کان ، باوشین . ده ف به شکرن . کون ، ده فیٚ خو فه دکت. دکه لشت . فه دبت
- worm کرمیٚ زراڤیٚ کوخوکا چیچه لوکان
gaped , adj . (ده ف) به شکری
gaper , n . ده ف به ش
gapeseed , n . بینه ریٚ ده ف به ش
gaping , n ده ف به شکرن
gappy , adj ڤالا
gar , n بالنده یه (نکل دریژ) ، گومنیژگه
garage , n , vt گه راج ، دکت ناڤ گه راجیدا
- man . کارکه ریٚ گه راجیٚ
garaged , adj کری ناڤ گه راجیدا
garaging , n کرن ناڤ گه را جیدا
garb , n , vt جل . کنج ، رشمه ، کنج دکت
garbage , n گلیش . ئه رت . که سته ک . پاشماوه خولت . زبل
- collector زبل کیش
- man زبل کیش
garbanzo bean(s) , n نوک
garbing , n داپوشین ، کنجکرن
garble , n , vt . لادان چه وتی . بیژینکرن ، شاش دکت . کرێت دکت . بیژینک دکت
garboil , n . شه پرزه یی
garden , n , adj حه ویک . وه رز . جنیک . به هه شت باغچه ، بیستان . چیمه ن ، چیمه نی . بیستانی . باغچه یی ساده
- cress بیژنک
- rose... گولستان
- 's guard(melons) وه رزڤان
- cucumbers... , n وه رز(تلوزی)
garden , vi , t بیستانی ییٚ دکت چیمه نی دکت ، باغچه یی دکت
gardened , adj چیمه نکری
gardener , n باخچه ڤان . باغه وان ره زڤان
gardenia , n گاردینیا . داریٚ گول سپی یان زه ریٚ تیر بین ، گولا ب ڤی ناڤی
gardening , n چیمه نکرن
garderobe , n ژورا تاییه ت . ژورا نفستنیٚ، ئه مبارا جلان
garfish , n ماسی یا دفن رم
garganey , n قاز
gargantuan , adj ئه ژده ها
garget , n = mastitis (مه مک کولی)
gargety , adj پیٚوه ندیداریٚ مه مک کولی
gargle , n , vt , i لیٚوه ردان ، شلاڤی یا لیٚوه ردانیٚ ، لیٚوه ردان دکت
gargled , adj لیٚوه ردانکری
gargling , n لیٚوه ردان
gargoyle , n شرک . چرونه ک ، په یکه ر یان مروڤیٚ کریٚت ، پلوسک
garibaldi , n بلوزیٚ فره ییٚ ژنا یان زارویا
garish , adj کنجکری ب ره نگیٚن بیٚقام فه کری، خه ملاندی . گه ش ، په ریشانی
garishly , adv ب ئه یسینی (جل)
garishness , n ئه یسینیتی (جل)
garland , n ستوڤانک . گه لواز ، گولبه ند .
garlic , n سیر
- mountain .... سوریاز
- pestle سیرکوت
- salt خویٚ ئو سیریٚ هشک
garlicky , adj سیری
garment , n , vt پوشاک، جامه . جل .پوشه نی، کنج دکت
- course .... لوپ
garner , n , vt ئه مبارا توڤی (گه نم ....) کوم دکت . ئه مبار دکت . پاش ریٚژ دکت ، قازانج دکت (پشته ڤانی)
garnered , adj کومکری
garnering , n کومکرن
garnet , n به ریٚ سوریٚ هیٚژا . ره نگیٚ ڤی به ری
-paper کاغه ز جام
garnish , n , vt خه ملاندن ، گرتنا دراڤی بز ده ینی دراڤی دگرت(بز ده ینی) دخه ملینت
garnishee , n مروڤیٚ دراڤ گرتی
garnishment , n خه ملاندن . گرتنا پارچه یه ک موچه یی بز ده ینی
garniture , n خه مل . ئه قش
garpike , n ده رزیٚ ماسی
garret , n ژورا ئیٚکسه ر ل بن بانی
garrison , n سه ربازگه. ئوردی.، بنکیٚ له شکه ری

- state	ده وله تا له شکه ری
garrison , vt	داگیر دکت . سه ربازگه هه کێ دادمه زرینت
garrote - ,n , vt (or garotte)	سێداره کرن . قه ناره کرن، کوشتن بۆ دزی یێ ، دخه نقینت ، ددزت
garrulity , n	چه نه بازی
garrulous , adj	چه نه باز.له وچه . په ل په لو ، پوچبێژ
garrya , n	ته راشه ک خه ملاندنێ هه ر که سک
garter , n	نیشان
- snake	ماره ک ئه مریکانی نه ژه هری یه
- spring	زه نبه له کا توقی
garth , n	چیمه ن . مه یدانک
garuda , n	بالنده یێ ئه فسانه یێ پارچه مروڤێ هندستانێ
gas , n , vt , i	گاز ، ژه هردکت ب گازێ ، بێقام دئاخڤت . گاز دکت
- bag	کیسکێ گازێ ، پرپێژ . پوچبێژ
- boat	گه می یا به نزینێ
- chamber	ژورا گازێ (بۆ کوشتنا گرتی یان)
- engine	مه کینه یان بزوینا به نزینێ
- in the stomach	بایێ زکی
gascon , n , adj	گاسکونی . قه به
gasconade , n	قه به بون
gascous , adj	گازی
gash , n , vt , i	برینا گران ، گران بریندار دکت
gasholder , n	نامانێ گازێ . دوڤاڤێ گازێ
gashouse , n	کارگه ها گازێ
gasification , n	گازکرن
gasiform, adj= gaseous	
gasify , vt , i	گازدکت . گازدبت
gasket , n	گاسکێت ، ده پا یان خه له کا لاستیک ، ئه سبتوس کو دو رویێن مێرتال جودا دکت
gaskin , n	پارچه یا پاشی یا رانێ هه سپی
gasless , adj	بێ گاز
gaslight , n	روناهی یا گازێ
gasmask , n	رۆپوش (دژ گاز)
gasolier , n	شه مه دانا گازێ
gasoline , n	به نزین ، گازولین
gasometer , n	گازپێف . ئه مبارا گازێ
gasp , n , vi , t	هه لکه لک . بێهن چکی ، بێهن چک دبت
gasping , n	نیخه نیخ

gasser , n	چالا گازی
gassincss , n	گازیتی ، قه به بیتی
gas station , n	به نزینخانه
gassy , adj	گازی . قه به
gastr- or gastro-	پێشگره کو ئورکه
gastral , adj	ئورکی ، گڤێر
gastrectomy , n	هه لکێشانا ئورکی
gastric , adj	ئورکی
- acidity	ترشانوک . به رسوژک
- fever	هناڤی تا
- juicc	شیرێزا ئورکی یا گڤێرینێ
gastrin , n	ئورکین
gastritis , n	ئورکولی
gastroenterologist , n	ئورک و ریڤیزان
gastroenterology , n	ئورک و ریڤیزانی
gastrogenic or gastrogeneous , adj	ئورکی
gastrointestinal , adj	ئورکی، ریڤیکی
gastrology , n	پێژاندنز انی ،
gastronome , n	خوارنزان ، قه نج خوارا
gastronomic(al) , adj	قه نج خوارایی
gastronomist,n.=gastronome	
gastronomy , n	هونه را قه نج خوارنێ
gastropod, n , adj	پێ زک (وه ک شه یتا نوکی)
gastropodous,adj	پێ زکی
gastroscope , n	ئورک بین
gastroscopic, adj	پێوه‌ندیدارێ ئورک بینی
gastrula , n	گه سترولا : ته خلیت پزه
gas turbinc, n.	توربینا غازی
gasworks, n.	کارگه ها غازی
gat ,n	سه رده ڤک ، جوک ، جه لال
gate , n	ده روازه . ده ر . ده رگه . ده ری
- house	دالان
- keeper	ده رگه ڤان
gate , vt	سزادکت . ده ری دکت

gatecrasher , n — مشه خوه ر . ته ماشه که رێ بێ پاره
gatefold , n — نه خش
gateleg , n — ميزا پيچاندى
gateless , adj — بێ ده رگه
gate money , n — داهاتى وه رزشى
gateway , n — ده ريک
gather, n , v . t . i — بر ، کوم . جڤات ، به رهه ڤ دکت . کوم دکت ، دچنت ، وه رار دبت، هزر دکت . باوه ر دکت . دجڤينت
- to ...... up — دهلمشت
gathered , adj — کو مکرى ، به رهه ڤکرى، به ره ڤ
gatherer , n — جڤيندار . کومکه ر ، چن
gathering , n — جڤاندن . به رهه ڤکرن . جڤات . کوم ، خربون، گه لبون، چنين. کومکرن. پيکخستن. سولوسات. جڤين
-place — گاستين
G. A.T.T General Agreemen t on Tariffs and Trade — پيکهاتنا گه له مپه رى يا گومرک ئو بازرگانى
gauche , adj — تامسار
gaud , n — خه ملى . کارکرن . چه ک (نه رزان بو خه ملاندنێ)
gaudery , n — چه ک يان جلين خه ملين
gaudy , adj — ڤه خوه ندنا سالانه، تازه بێ تامسار
gauge , n , vt . — پيڤک . سه نگ . مه ودا ، فره هى ڤه باره ، دپيڤت
- rain ... — باران پيڤ
gauger , n — پيڤيار
Gaul , n — فره نسى
Gaulish , adj , n — زمانێ که ڤنێ فره نسى
gault , n — ته قنا تير
gaum , vt — پيس دکت
gaunt , adj — کوڤان . ماندى . باريک . لاواز . لار
gauntlet , n — ده سگورک
gauntry,=gantry
gaur , n — گا کوڤى
gauss , n — يه که يا ماندانا مه غنه تيزى
gauze , n — مه له س . شاش .برنجوک
gauzy , adj — روشن . روهن . رزته نک
gavage , (F) — خوراکدانا لوله کى
gave (past of give) — دا

gavel , n — کوته ک . کرشه . چه کوچى . سه ره ک جڤاتێ
- kind — ته خليت کريکرنا زه ڤى يێ (چاڤى)
gavial , n — تيمساحێ دريژ
gawk , vi , n — ده ڤ به ش دبينت، گه وج . خرپو
gawkish,adj=gawky
gawky , adj , n — خرپويى . گه وجى
gawp=gawk
gay , adj — سڤک دل ، شاد ، که يف خوش ، نيرباز ، شه نگ . ره ند
gayety,=gaiety
gaze , n , vi — تاويره ک . چاڤ زل ، زل دبينت
gazebo , n — به ريانک
gazer , n — زيق بين . بينه ر
gazelle , n — مامز . په ز کوڤى . شڤر ، ناسک
gazette , n — کوڤار
gazetter , n — روژنامه ڤان ، کوڤار ڤان
gazing , n — زيق
ge or geo - — پيشگره کو ئه رده ، زه ڤى يه
geanticlinal , n , adj — که ڤانى
geanticline , n — که ڤان
G . B . Great Britain — بريتانيا مه زن
gear , n — جل ، گير ، نيرومێ
- in ..... — ليکدايى
- out of .... — راوه ستايى
gear , vt , i — نيرومێ دکت.ليکددت.گير دکت ، راست دکت
- to....down a car — هيدى دچت
- to ......up a car — له زتر دکت
- to ...up production — به رهه مێ دله زينت
gearbox , n — گير گه
geared , adj — نيرومێ کرى . گير کرى
gearing , n — نيرومێ کرن . گيرکرن
gear lever , n — ده ستکێ گيرێ

gear shift , n گێر گوهۆر
gecko , n کمکمه
gee , interj , n زه لام . مروف ، فه رمان بۆ هه سپی
کو له زێ بکت یان پچت لایێ راستێ
gee , vi , t چه پ ددت . دچت لایێ راستێ
geese , pl . of goose قاز
Geiger counter , n ژمێرکی گایگه ر
geisha , n مێهڤاندارا ژاپونی کو مێران
له دسهێنت ب سه ما ئو ستراتان
gel , n , vi (ماده یێ شرێزی). جه ل ، جه ل دکت
gelated , adj جه لکری
gelating , n جه لکرن
gelatin (e) , n جه لاتین
gelatinization , n جه لاتینکرن
gelatinize , vt , i جه لاتین دکت
gelatinous , adj جه لاتینی . ئه رمه لیقه
gelatinously , adv ب جه لاتینی
gelatinousness , n جه لاتینیتی
gelation , n ره قکرن . به فربون . به فرکرن
geld , vt , n دخه سینت ، گونو دکت . حه رام دکت .
لاوازدکت ، باجا تاجی
gelded (animal) , adj به خته
gelding , n خه ساندن . هه سپێ گونوکری .
گونوکرن ، هێستر
gelid , adj سار ، سیر
gelidity , n ساریتی
gelidly , adv ب ساری ، سری
gelignite , n جیلگنایت : ته قه مه نی
gelt , n (slang) دراڤ
gem ,n , vt جه وهه ر ، گه وهه ر، بێقام جوان
خوشه ڤی . گه لێر . ناوازه ، دخه ملینت
- stone به ریێ هێژا
gemiferous , adj به رهه مدارێ به ریێ هێژا
geminal , adj جوتی
geminate , adj , vt , i دوجار. جوت ، جێمی ، دوجار دکت .
جوت دکت
geminated , adj جوتکری
geminating , n جوتکرن

Gemini , n کومک . جێمک ، جێوی
- zodiac sign (٢١ گولان - ٢١ خزیران)
gemma , n بشکوژ
gemmate , adj بشکوژی
gemmation , n بشکوژبون
gemmed , adj خه ملاندی
gemming , n خه ملاندن
gemmiparous , adj ژزائوزێ بون ب بشکوژان، بشکوژ زێ
gem(m)olgist , n گه وهه رزان . چه کزان
gemmology , n گه وهه رزانی . چه کزانی
gemmule , n زکماکی گوهێز . بشکوژک
gemmy , adj گه وهه ری
gemot(e) , n جڤاتا که ڤنا دادوه ری یان
یاسادانانی ل ئینگلیزستانێ
gemsbok , n په زکوڤی یێ مه زنێ ئه فریقایا
باشور
gen(o) - پێشگره کو ره گه زه ، توخمه .
ئه خلیه
- gen پاشگره کو چێکه ره ، به رداره ،
زایه نده
gendarme , n جه ندرمه ، سه رباز
gender , n زاراف . زایه ند . زایین ، ره گه ز
- grammatical......... ئه زایه نده
gendered , adj زایی
gendering , n زایین
gene , n زکماکدار .پێماییدار ، جین
genealogical , adj بابکی
genealogist , n بابکزان
genealogy , n نژاد . بابک . بابکزانی
generable , adj زایینبار
general , adj , n گشتی . گه له مپه ر . ئه ڤایی،
سه ر تیپ ، جه نه رال ، مێرئالا
- assembly جڤاتا گه له مپه ری (گشتی)
- delivery نامه خانه یا پوسته یی
- in .... ب گشتی ، ب گه له مپه ری
- war شه ریێ گه له مپه ری . شه ریێ
گشکی
generalissimo , n فه رماندارێ گه له مپه ر
generalist , n گه له مپه ر
generality , n گه له مپه ریتی
generalization , n گه له مپه رکرن . گشتکرن ، یاسا
یان سه ره تایا گه له مپه ر ،
ده ربرینا گه له مپه ر

generalize , vt , i — گە لە مپە ریکت
generalized , adj — گە لە مپە رکری
generalizing , n — گە لە مپە رکرن
generally , adv — ب گە لە مپە ری
general officer , n — ئە فسە ریٔ مە زن ، سە ردار (سە رهە نگ . سە رتیپ ......)
general paralysis or paresis , n — فالنجا بینی:ئە خلیت بیناتی یە(ژ سوزە نە کیٔ چیدبت)
general practitioner , n — پزیشکیٔ گشتی
general secretary , n — رازگریٔ گشتی
generalship , n — میرتا لا یان جە نە رال
general staff , n — ستونا گە لە مپە ری
generate , vt — هە لدهینت ، پە یدادکت . دزیٔت
generated , adj — هە لهینایی ، زایی
generating , n — دروستکە ر ، پە یداکە ر ، هە لهینە ر
generation , n — هە لهینین، نە ڤە، نفش،زایە، بابک، پشت
generational , adj — زایە نی
generative , adj — هە لهینی ، زایە نی ، زایی نی
generator , n — دروستکە ر هە لهینک ، پیکهینە ر پە یداکە ر
generatrix , n — وینە گریٔ رۆیی ستونی
generic , adj — گە لە مپە ر ، گشت
generosity , n — مە ردی . جامێری . دە ست ڤە کرن دل فرە هی، دە ست فرە هی، میٔرانی. مە زنی . مە ردایی
generous , a — جامێر . جوامێر . جومە رد ، ناندە ، دە ست ڤە کری . دە ست فرە، دلڤە را مە رد
generously , adv — ب مە ردی . ب دلڤە رایی
generousness , n — مە ردیتی
genesis , n — چیبون ، نژاد ، بون ، پە یدابون
Genesis , n — سە فە رنامە یا پە یدابونیٔ
genet , n — ئە خلیت سمۆرە
genetic(al) , adj — نژادی . دیروکی . زکماکی ، میٔژویی
genetics , n — پاشماییزانی . پیٔماییزانی ، نژاد . پیکهاتنا زکماکی . زکماکزانی
geneticist , n — زکماکیزان
geneva , n — جنیڤا : ئە خلیت شە راب
Geneva convention , n — پە یمانا جنیڤا ل سە ر بریندار و دیلین شە ری
Geneva Cross , n — خاچاسور
Genve Gown , n — کراسیٔ ڤە شە ییٔ پروتی
genial , adj — بلیمە ت.مە رد . ئە رزینکی ، جامێر

genic , adj — جینی . زکماکی
geniculate(d) , adj — (تیژ) چە ماندی
genie , n — دیو . ئە جنە . جن
genista — ئە راشە ک گولدارە
genital , adj — زاییٔنی
genitalia , n=genitals
genitally , adv — ب زایە ندی
genitals , n — ئە ندامیٔن زایدندی ، شە رمە جیٔ
genitival , adj — پیٔوە ندیداریٔ سە ریاری
genitivally , adv — ب سە ریاری
genitive , n , adj — سە ریاری،داچە کیٔ، باریٔ داچە کی
geniture , n — زایین
genius , n — بلیمە ت.بلیمە تی. ژیر . ژیری سە ز ئە جنە ، دیو. جانیٔ پاریزە ر. رە وشت، سنج
genocidal , adj — رە شە کوژ
genocide , n — قرکرنا رە گە زە کیٔ . قوتکرنا گشکی ، رە شە کوژی
genotype , n — بنیاتا زکماکی یا مروڤە کیٔ یان برە کیٔ ، رە سە نە چە شن ، نمونە ییٔ توخمی . چینە ک یان برە ک مروڤان کو پیکهاتنە ک زکماکی تایبە تی هە نە
genre , n — رە نگیٔ توری . ئە خلیت . جور ، وینە ، رێباز
gens , n — گرویە ک مالباتان
gent,n (short for gentleman) — زە لام . مروڤ ، میٔر ، پیاو
genteel , adj — نازک.تازە، لاو. خانە دا. رۆمە تدار
gentian , n — مامیران (ئە خلیت گیاکە)
gentile , n , adj — مروڤی نە جهی ، نە خاسمە فە لە . پوت . گە ل . وە لات . نیلی
gentilitial , adj — نە تە وە ییٔ یان مالباتی
gentility , n — خانە دانی . چینا خانە دان پایە داری یا جڤاکی ـنازکی ـنە رمی
gentle , adj — نازە نین ، دە ست ڤیلک ، نە رم نازک . سە رنە رم ، دلوڤان
- breeze — سروە
- wind — بایێ نە رم ، سروە ، باسور ، شنە .
gentle , vt — هە دار دکت. ڤە دسهینت. نە‌رم دکت

gentleman, n جامێر . خانه دان ، ده وله مه ند
- of fortune جاش ، شه روڤ
gentlemanly, adj جامێر
gentleness, n نازکی . نه رمی . دلوڤانی
نازکاتی . نازکایی . ده ست ڤیلکی .
gentle sex, n ژن
gentle woman, n ژنا خانه دان ، ژنا رۆمه تدار
gently, adv ب نازکی . نه رمی . هێدی
gentoo, n ته خلیت په نگوین (بالنده یێ ئاڤی یێ
نه فڕ)
gentrication, n هه ژار بونا چینا ناڤی
gentrify, vt هه ژار دکت
gentry, n خانه دانی ، چینا فه رمانره وا ، خزم،
خه لک . کورێن چینه کێ
genual, adj چوکی
genuflect, vi چوکان دچه مینت (بۆ نڤێژێ) ، رێز
دگرت (ب چه ماندنا چوکێ) ،
که نوشی دکت
genuflection, n چوک چه ماندن، که نوشی ، رۆ خستن
genuine, adj تورین . نژادی .راست
genuinely, adv ب راستی
genuineness, n براتی
genus, n ره گه ز ، چین . ته خلیت ، جور
geo پێشگره کو ئه رده ، زه ڤی یه
- stationary, adj دوڤه لانکی راوه ستایی (سه ر
خالکه ک رۆیێ ئه ردێ)
- - strophic, adj خو گرتی ل سه ر زڤرینا ئه ردی
- thermal گه رمی یا هوندوری یا ئه ردی
geocentric, adj گوگ ئه ردی
geochemical, adj کیمیایی ئه ردی
geochemistry, n کیمیا ئه ردزانی ، کیمیا ئه ردی
geochronologic په یوه ندیدارێ پیڤانا ده می
(ئه ردناسی)
geochronology, n پیڤانا ده می (ئه ردناسی)
geode, n جیود : به رێ ڤالایی تێدا . رۆکری
ب به لوران یان ماده یه ک مێرتالی ،
ڤالاتی یا به ری
geode line, n هێلا کورترین ناڤبه را دو خالکاندا
geodesist, n ئه رد شکل ئو رۆیه ر زان ، جیودزان
geodesy, n جیودزانی: لقه ک بیرکاری یا راهینانی،
ئه رد شکل ئو رۆیه رز انی
کو ئه ردی دخوینت ئو رۆیێ وێ دپیڤت

geognosy, n جیوگنوسی لقه ک ئه ردزانی یا بنیاتا
گشتی یا ئه ردی هوندور ئو ده رڤه
geographer, n ئه ردناس (نیگاری)
geographic, adj ئه ردنیگار . ئه ردناسی
geography, n ئه ردنیگاری ، ئه ردناسی
geoid, n وێنه یێ ئه ردی
geologic, adj زه ڤیناسی
geologist, n زه ڤیناس
geologize, vi, t زه ڤیناسی دخوینت
geology, n زه ڤیناسی،ئه ردناسی،ئه ردچینزانی
geomagnetic, adj مه گنه تیزی ئه ردی
geomagnetism, n خوه ندنا رۆچکێن مه گنه تیزی یێن
ئه ردی
geomancer, n ره ملزانی ، خه فزان . فالزان
پێزان . پێشبین ، ره ملدار
geomancy, n فالزانی،ره ملزانی،خه فزانی، ره مل
geomantic, adj خه فزانی
geometer, n ئه ندازیاریزان
geometric (al), adj ئه ندازه یی
geometrician, n = geometer
geometric mean, n نیڤه کا ئه ندازه یی
geometric progression, n په یهاتیکا ئه ندازه یی
geometrid, n, adj دارسم . مرگ . مورانه
geometrize, vi, t ئه ندازی دکت
geometry, n ئه ندازیاری ، ئه ندازیارزانی
- solid ... ئه ندازه یا به رجه ست
geomorphic, adj زه مینی ئه رد دیاری
geomorphology, n شکل زه مینزانی
geophagy, n ئاخ خوارن
geophone, n ئه رد له ره پێڤ
geophysical, adj فیزیا زه مینی
geophysics, n ئه رد سروشتزانی ، فیزیایا زه مینی
geophyte, n ئه رد هه له ز
geopolitical, adj ئه ردنیگار ـ رامیاری
geopolitics, n ئه ردنیگار ، رامیاریزانی
geoponic, adj چاندنی
geoponics, n هونه ر یان چاندنزانی
georgette, n په روکێ ئاڤر میش
Georgian, n, adj گورجی
georgic, n, adj هه لبه ست یان هوزانا مژاڵ چاندن .
چاندنی
geoscience, n ئه ردزانی
geosphere, n رۆیێ ره قێ ئه ردێ

geostrategy , n ستراتیجی یا سروشتی . لقەک ژ سروشت رامیاریزانی
geosyncline , n نزمبونا مە زنا کە لپکێ ئە ردی
geotropism , n وە را ربونا راکێشانی یا هە لە زی
geranium , n دە رزیلوک ، رە نگێ سورێ تاری
gerbera , n هە لە زە ک پێکهاتی یە
gerbil (le) , n ئە خلیت مشکە
gerent , n حوکمدار . کاردار
gerfalcon , n = gyrfalcon
geriatric , adj پیربونی
geriatrician , n پیربونیزان
geriatrics , n پیربونیزانی
geriatrist , n پیربونزان
geriatry پیربونزانی
germ , n درمە ، درم ، بوف . میکروب ، خورە توکە ، زندیلوک
german , adj برا (ژ دایک و باب) ، خزمێ نێزیک .
German , adj , n ئە لمان ، ئە لمانی
- measles سورکێن ئە لمانی
- shepherd شڤانێ ئە لمان (سە یە ک ژیرە)
-silver دارشتە یا سپی یانیکل مس و توتیا
germander جە رماندە ر : ئە خلیت هە لە زە
germane , adj کێرهاتی
Germanic , adj ئە لمانی . جە رمانی ، زمانێ ئە لمانی . زمانێن جە رمانی : چە ند زمانێن هندو ئوروپی وە ک ئە لمانی ، ئنگلیزی ، هو لە ندی ئو سکە ندیناڤی
Germanism , n جە رمانی یاتی ، ئە لمان پە رێسی
Germanist , n ئە لمانزان
germanium , n هێمانە ک مێرتالی قە تلازە: جە رمانیوم
germanize , vt ئە لمان دکت
germanous , adj جە ر مانیومی
germcell , n خانە یا میکروبی
germen , n سە رە تایێ کە لپکێ توڤی
germicidal , adj میکروب کوژ
germicide , n میکروب کوژی
germinal , adj ئافلمە یی . زکماکی . پزی . ئافرین
- vesicle توڤدانکا پزی
germinant , adj چزری
germinate , vt , i دچزرت . چێدبت
germinative , adj چزری
germ plasm , n پلازما توکە یان جێن
germ theory , n دیتانە یا توکە یان
germ warfare , n جە نگێ توکە یی ، شە رێ میکروبی
geront (o) پێشگرە کو پیریتی یە
gerontocracy , n لە رمانرە وایی یاپیران
gerontology , n پیریزانی ، پیربونیزانی ، پیریتیزانی
gerontophily , n حە زکرنا زایە ندی ل گە ل پیران (پیرخواز)
- gerous پاشگرە کو چێکری یە
gerrymnder , vt دە ستکاری دکت ناڤ هە لبژارتنێدا
gerund , n دارشتنا ئە مام دبت ب (ing)
gerundive , adj پە یوە ندیدارێ دارشتنا ب (ing).
gesso , n گێچا وێنە کرنێ
gest(e) ,n چیروکا سە رکێشی یێ سە ر کێشی
gestagen , n مادە یە ک هورمونی وە ک هێککرنێ
gestagenic , adj پە یوە ندیدارێ ڤی مادە یێ هورمونی
gestalt , n ئاڤاهی ، وێنە
gestalt theory , n دیتانە یا هە می یە تی
gestapo , n پولیسێ نهێنی یێ نازی ، گستاپو
gestate , vt ئاڤس دبت
gestation , n ئاڤسبون
gestatorial chair , n کورسیکا پاپایی
gestic , adj نیشانی
gesticulate , vi نیشان دکت
gesticulation , n نیشانکرن
gesture , n نیشان
get , vt , i دئینت . دزێت . سە ردکە ڤت . قازانج دکت ، دبت ، دگرت ، تول ڤە دکت . دستینت ، دگە هت
- to ......about ربیاری دکت
- to ......across دشێت بگە رت . بە لاڤ دبت، دبورت
- to ......ahead سە ردکە ڤت
- to ......a living دە ست دکە ڤت
- to ...... along پێش دکە ڤت
- to ......among دکە ڤت ناڤ
- to ......around خو ڤە ددت . دخاپینت
- to ......at دگە هتێ . بە ر تیل دکت
- to ......away بازددت . وێدا هە رە !
- to ......away with خرابی یێ دکت یێ سزاکرن
- to ......back ڤە دگە رینت . دزڤرت . ڤە دگە رت
- to ......before دچت پێشی یێ
- to ......behind گیرودبت
- to ......behind the scene رازە کێ سە ح دکت

- to ...... by	ده رباز دبت . خو ژ کاره ساتی
	له ددت ، پیش دکه فت
- to ......done with	ته مام دکت
- to ......down	په یا دبت
- to ......fame	ناقدار دبت
- to ...... hold of	دگرت
- to ......in	دئیت هه لبژارتن
- to ...into one's head	قایل دبت
- to ......it	دئیت سزاکرن
- to ......knowledge	دزانت
- to ......leave	ده ستوریێ وه ردگرت
- to ....loose or free	له دره ست
- to ......married	شی دکت . ژن دئینت
- to ......measles	سورک دگرن
- to ......off	په یادبت ، دچت . دره فت
- to ......on	پیش دکه فت ، سه ردکه فه
- to ......out	ویڤه هه ره ! ویدا هه ره !ده ردکه فت
- to ......out of hand	ژ ده ست ده ردکه فت
- to ......out of sight	غه واره دبت
- to ......over	ساخ دبت. ده رباز دبت ، سه ردکه فت
- to ......quit or rid	خو ژ مروفه کیێ رزگار دکت
- to ......religion	دین دگوهورت . دیندار دبت
- to......ship underway	مه کینه ییێ دادت
- to ......somewhere	سه ردکه فت
- to ......best of it	سه ردکه فت
- to ......the worst of	دئیت ره فاندن
- to ......there	سه ردکه فت
- to ......through	ته مام دکت
- to ......together	کوم دکت . کوم دبت ، پیک دئینت
- to ......under	داگیردکت
- to ......up	رادبت . هشیار دبت
- to ..upon=to ... on	
- to ......well	قه نج دبت
- to ......wind of	پیێ دزانت
- to ......wind up	دترست
- to ......wise to	های دبت
- to ......with child	به تشت دکت. ب زک دکت، ئاقس دکت
get , n	بچوک
getter , n	به رپه که ر
getting , n	ئانین . ئینان . به رپه کرن ، ستاندن
-away	ده ستخستن ، له ره ستن
- to	گه هین
geum , n	هه له زه ک گولدار

gewgaw , n	چه کیێ نه رزان . پیچه ک
gey , adj , adv	گه له ک
geyser , n	گه رمکه ر . گه رماف
ghastly , adj	ساموتکی . بزدهین
ghee , n	نیفشک ، رون
gherkin , n	ئاروییێ بچوک (بو ترشی ییێ)
ghetto , n	گه ره کا جهی یان
ghost , n	گیان.تارم، ساموتک. سیتافک ساویر
- town	باژاریێ به ردایی
ghosting , n	زر وینه ییێ ته له فزیونی
ghostliness , n	ساویریتی
ghostly , adj	گیانی ، سیتافکی
ghostwrite , vi , t	بو مروفه ک دی دنفیست
ghoul , n	ده هبه ییێ به دیێ نه فسانه یی کو ل
	سه ر مری یان دژیت
G . H . Q, abbr General Headquarters .	باره گه ییێ گه له مپه ر
G . I , adj , n	سه ربازیێ ئه مریکانی
- bride	ژنا بیانی یا شو کری ب سه ربازیێ
	ئه مریکانی
giant , n , adj	زه به لاح . ئه ژده ها . زل ، له ش
	گرس . مه زن . هوتاسا .
- star	ستیرا ئه ژده ها
giantess , n	(میێ) ئه ژده ها
gib , n , vt	نیره کتکا گونوکری . گرته ک ،
	کتک ، (پیکله) دگرت (ب کانی)
gibbed , adj	پیکله گرتی
gibber , vi	پرپیژی دکت
gibbered , adj	پرپیژیکری
gibbering , n	پرپیژیکرن
gibberish , n	ئاخفتنا ئالزی
gibbet , n , vt	سیداره . قناره . قه ناره، ل سیداره
	ددت
gibbing , n	پیکله گرتن
gibbon , n	مه یمونیێ سلکه
gibbosity , n	قوپی . که فانی
gibbous , adj	پشت قوف . قوپ
gibe (jibe) , n	ترانه . پیکه نین
gibe , vi , t	پیێ دکه نت ، ترانه پیێ دکت
gibed , adj	ترانه پیکری
gibing , n	ترانه پیکرن
giblet , n	دل ، جه رگ یان دانکا بالنده
gid , n	نه خوشی یا په زی

giddily , adv ب گێژی
giddiness , n گێژبوون . زڤڕک . گێژی
سه ر زڤڕک ، سه رگێژی . تاس
giddy , adj گێژ . گێژبوویی . سه رسه م ، گێل
gift , n به خشیش.دیاری . دانه ک . پێشکه ش
، شه هره زایی . دولیدانک . شاباش
gift , vt پێشکێش دکت . دیاری ددت
gifted , adj مه ند ، شه هره زا
giftedly , adv ب شه هره زایی
giftedness , n شه هره زاییتی
gig , n , vi , t به له م ، تشتێ گێره
عه ره بانه یا هه سپ کێش . نکلوک ،
ل عه ره بانه یێ سوار دبت . تێچیرێ
ب نکلو کان دکت . (مه زیقه ڤان)
کاردکت
gigantesque , adj مه زن . نه ژده ها
gigantic , adj زه به لاح . نه ژده ها ، مه زن
gigged , adj رمکری (ماسی)کارکری (مه زیقه ڤان)
gigging , n رمکرن (ماسی)کارکرن (مه زیقه ڤان)
giggle , n , vi پیرقین،تیق تیق . که نین ، تیق تیق دکت
giggled , adj تیق تیقکری
gigglet , n که چکا تیق تیق
giggling , n پیرقینی
gigglot , n که چکا تیق تیقی
gigmanity , n چینا نالی یا ساده ئو رێزدار
gigolo , n زه لامێ کرێگرتی یێ ژنێ
gigot , n رانێ په زی
Gila monster , n کمکه یه ک نه مریکانی مه زنه
gilbert , n گیلبه رت : یه که یا پیڤانا هێزا پالدانا
مه غنه تیزی
gild , n, vt زێر هسی، زێر دکت
- to ....the lily بێ وج دکت.(کارێ پێ نه ڤیایی دکت)
gilded , adj زێرکری
gilding , n زێرکرن
gill , n دول . رۆبارک . شله پیڤ . گوهک ،
که چکا نه ڤیندار
- net تور
gill , vt , i ماسی ب گوهکی دگرت
gillaroo , n ماسی یا میکا ئیرله ندی
gillie (or gilly , ghillie) , n خزمه تکار . پێره ڤی ، پێره وی

gilliflower , n نه خلیت گوله
gillion , n هه زار ملیون
gilt , n , adj زێرکری ، زێرین .
- edged که نار زێر
- head ماسی یه (وه ک مه رجانێ یه)
gimbals , n ئاسوکه ر (ئامیره ت)
gimcrack , n چه کێ بێ به ها
gimlet , n , vt پیچه ک . قولکه ر، شخاف سمتوک،
دسمێنت
gimmal , n جوت یان زنجیرا بازنان
gimmick , n ئاوایێ‌خاپاندنێ. ئامیره تا جادوبازی،
داهێنانا شه هره زا
gimp , n , vt چالاکی . له نگ ، قوپ ، به نگ یان
شه لیتا ئا ڤرمیش ، دکولت
gin , n چرک . ده لابوک
- cotton .... چرک
gin , vt دچرچرینت . دژه نت
ginger , n , vt کزک سه رسور ،چالاکی،زه نجه بیل
چالاک دبت
ginger beer , n بیره یا زه نجه بیلی
ginger ale , n بیره یا زه نجه بیلی
gingerbread , n کلوچا زه نجه بیلی
gingerly , adj , adv ب هشیاری ، ب وریایی
gingersnap , n کلیچه ، که سه یان کاده یا
زه نجه بیلی
gingham , n نه ڤنێ په مبوێ رێزکری
gingiva , n پدی
gingivitis , n پدی کولی
gink , n خورت . مروڤ
ginkgo , n داره ک چینی به لگ باوه شینکی یه ،
به ر زه ره
ginglymus , n مولکێ له شی یێ وه ک ره زه کی
gin mill , n مه یخانه
ginned , adj چرکاندی . ژه ناندی . چرچراندی
ginning , n چرکاندن . ژه نین . چرچراندن .
ژه ناندن
- mill چرک
gin rummy , n نه خلیت له یزتنا کاغه زان

ginseng , n رما مه له زه ک پزیشکی
gipsy , n = gysy قه ره ج ، جنگانه
giraffe , n حیشترگا
girandole , n شه مه دانا لقدار . شه مه دانا ئاگرین
girasol(e) , n ئه خلیت به ری هیژایه (چالی روژی یان کتکی)
gird , n , vt , i که مه ر ، شوری سواری یی ددتی ، دبه ستت(ب که مه ری) . که مه ر دکت
- to ......up one's loin کار دکت
girded , adj گریدایی
girding , n به شتن . گریدان
girder , n کران . به شت
- bridge . پرا به شتی
girdle , n , vt هه میان . که مه ر . که مبه ر، پشتان شیتک، شوتک، ئالکیل، قورمی، بازن دکت ، که مه ردکت . دکوژت (ب برینا ئاف و خوارنی)
girdled , adj که مه رکری
girdling , n که مه رکرن
girl , n قیز . کچ . که چ . که چک ، پتی
- guide که چکا رنیه ر
- friend دوستک
- 's hair grass گیا پرچ
girlhood , n قیزتی . که چانی
girlie , n , adj که چکا بچوک (بو نازداری)
girlish , adj پیوه ندیداری که چی
girlishly , adv که چکانی
girlishness , n که چیتی
girl scout , n که چکا رنیه ر
girly (ie) که چی
girly بیقام که چکی
giro , n رنزکا گوهازتنا ژماری ئالبه را به نقان
girt , vt , i که مه ره یی له شی دپیفت ، ته نگی گریددت
girth , n , vt پالاندوف ، قوش . ته نگ . قه باره . که مه ره یی له شی دپیفت ، ب ته نگ دکت . دور دگرت . زینی ب قایشی قایم دکت
gist , n گه وهه ر . کاکل . بنیاتا پرسی
gittern , n گه لنه گیتار
give , n , vt , i چیز . هه رفین . نه رمی ، دهه رفت . له دگرت . دبه خشت . به رهه م ددت ددت . چیز دکت
-to...a piece of one's mind ده لی خو لی له دکت
- to .....away دبه خشت . بوکی ددت زاقا یی
- to ...back له دگه رینت . پاش دچت
- to .....birth to بچوکی دبت .
- to .....chase دشه قینت
- to ......ear گوهـ ددت
- to ......forth به لاف دکت . دوه شینت
- to ......ground پاش دکه فت (ل به ر دوژمنی)
- to .....in چیز دکت چلین
گاغه زان پیشکیش دکت یان کاری به ردت
-to.... into custody or charge تاوانباری ددت پولیسی
- to ......off ده ردکت . چق ددت
- to ....on هندالی دکت
-to.......onehisdue مافی وی بدتی
- to .....out به لاف دکت . دوه ستت
- to ....over ددت که سه ک دی . ده ست ژی به ر ددت
- to ....place (to) جهی دکت
- to ....rise to دبت هو . چیدکت
- to .....the sack (the boot) ده ردخت
- to .....tongue دره ون (سه) ل نیچیری
- to........ up چیز دکت
- to........ way پاشفه دچت . دهه رفت
give-and-take , n پیک هاتن (ل سه ر داخوازا)
giveaway , n ئه شکه راکرن . تشتی هه روه
given , adj راده دار . دایی . شه هره زا
- name ناڤی پیشی
giver , n دایه نده . به خشبه ر
giving , n دان ، داین
- in داخوارن
gizzard , n سیقه توره . هناف
glabella , n ناف برو
glabrous , adj بی مو
glace , adj به فرکری. شه کرکری . شمشاتکری
glacial , adj سار. راگرتی، سه هولی، ژ رزیاری سه هولی
glacial acetic acid , n ترشی یا سهکا سه هولی
glaciate , vt دقه رسینت

glaciated, adj قه رساندی
glaciation , n قه رساندن . به ستاندن
glacier , n به فرانگه سه هو لگه برزباریٔ سه هولیٔ
glaciological, adj سه هولی
glaciology , n سه هولزانی
glacis , n مه یدان. شادره نگین . نشیفی یا سفک
glad , adj شاد . دلشا . دلگه ش . شا ، شابویی
- tidings مژده . مزگینی
gladden , vt شادکت
gladdened , adj شاکری
glade , n قالاتی یا ناقبه را دارین دارستانیٔ توش
gladiator , n به نده یان به نی ییٔ شه رکه ر (شه ریٔ شیرا دگر بؤ که یف خوه ش یا خه لکیٔ)
gladiatorial , adj پیوه ندیدراریٔ شه رکه ریٔ به نی
gladiolus, n گلادیولوس (ته خلیت هه له زه)
gladly , adv سه رچاقا
gladness , n شایی . شاهی . شابون
gladsome , adj شاد
gladstone , n چه نته
glair , n سپیلکا هیکیٔ
glairy , adj پیوه ندیداریٔ سپیلکا هیکی
glamorization , n قه شه نگکرن
glamorize , vt تازه دکت . قه شه نگ دکت
glamorized , adj قه شه نگکری
glamorizing , n قه شه نگکرن
glamour , n , vt په رکال . ره وش . قه شه نگ، مه ریس دلگر دکت
glamourous , adj دایلان . دلگر
glance , vi , t , n بچریست. نیشان دکت ، ببینت . دنیرت. تیٔ دنیرت، ناویره ک . تیروان . ناقر میزه . ناور . بال
glanced , adj دیتی . تیٔ نیری
glancing , adj سه ریلکی . نه ئیکسه ر
gland , n ئالو، توشپی. لفک. برزک، لو .هلهلانک
- mammar لفکا مه مک
- nerve .... لفکا ده مار
- saliva.... لفکا خویزی
- sweat لفکا خوهدانیٔ
- tear لفکا رونک ، هیسر ، فرمیسک
glandered , adj نه ساخی سیراجه
glanders , n سه قاوشوفه‌مرخه.سیراجه(نه خوشی یا هه سپان)
glandless , adj بیٔ توشپی
glandular , adj لفکی . له شی لویی . هلهلانکی ، زایه ندی
glandularly , adv ب هلهلانکی
glandule , n لفک
glandulous , adj لفکی
glans penis , n سه ریٔ کیری
glare , n , vi , t سه هولا حلی. خه ملاندن . ته یسین زل ببینت . بته یست
glared , adj ته یسی
glaring , n زه ق . پرشنگدار ، شه وقدار
glaringly , adv ب دژواری
glaringness , n دژواریتی
glary , adj شه وقدار ته یسی
glass , n به رچاقک . دوربین ، جام شوشه . مینا . په رداغ
- blowing پفدانا شوشه یی
-cutting(diamond) شوشه بر
- house شینمال
- wool شوشه هری
glass , vt , i له دبه بینت.شوشه دبت.شوشه دکت
glasses , n به رچاقک
glass eye , n چاف شوشه
glassful , adj په رداغه ک
glasshouse , n شوشه خانیک .شوشه گه
glassine , n شوشه کاغه ز (دژ با و رونی)
glassless , adj بیٔ شوشه
glassman , n شوشه فروش . شوشه چیکه ر ، شوشه گه ر
glass snake , n شوشه مار : ته خلیت کمکه ییٔ ئه مریکانی
glassware , n شوشه ئامان
glass work , n شوشه سازی
glass worker , n شوشه کارکه ر
glasswort , n شیناتی یه
glassy , adj شوشه یی
glaucoma , n ئاف ره شی
glaucous , adj که سک پیتی.گه ور شین. سپی شین پورتداریٔ مومی
glaze , vt , i , n شوشه دکت.شمشان دکت.له دمشت، روییٔ ته یسی‌بویه . سه هولا ته نک
glazed , adj له مشتی . شوشه کری
glazier , n شوشه قان
glaziery , n شوشه گه

glazing , n شمشاتكرن.هسين .شوشه‌سازى، شوشه
gleam , n , vi تيريژچرسين.ره وشه ن. ته يسين . كليه، بچرست . دته يست
gleamed , adj چرسى
gleaming , n چرسين
gleamy , adj ته يسى .چرسى
glean , vi , t كوم دكت . تيدگه هت . په يداكت
gleanable , adj كومكرنبار
gleaner , n كومكه ر
gleanings , n تشتين كومكرى ، ده روزان ، لقات
glebe , n ئه رد
glede , n باشوكه
glee , n شادى
- club يانه يا سترانبيژان
gleed , n ئاگر ، په ل
gleeful , adj دلگه ش . كه يف خوه ش . شاد
gleep , n كوما گه ر ديله يى
gleet , n ئه دابا كولبونا كه‌ئن . كولبونا كه ئن
gleety , adj ئه دابى ، ئيثمى
gleg , adj ئد
glen , n دول . نهالا ته نگ
glendoveer , n په رى ، فه رز
glengarry , n كولاڤێ هرى يێ سكوتله ندى
glenoid , adj كلورى يا قاما هه ستى
gley , n گل يان ئاخا تيرئاڤا گ ور – شين
glia , n ته ڤنێ گريدانا ده مارى
gliadin , n ته خليت پروتينێ توڤى (وه ك گه نمى)
glial , adj پێوه نديدارێ ته ڤنێ گريدانا ده مارى
glib , adj زمان حلى . سه ريلكى . حلى
glide , vi , t , n بحلست . دبورت . نشيڤ ديت (بالافر) بێ مه كينه، حلسين . ئاڤا قاما ره وان دچت
glided , adj فرى (بێ مه كينه)
glider , n بالافرا بێ مه كينه . بالافرا بابره ك
gliding , n حلسين . خوشين ، فرينا بێ مه كينه . ره وان
glim , n روناهى . چريسك
glimmer , n , v . i چرسين . چريسك ، تروسكه ، دچرست
glimmered , adj چرسى . چرساندى
glimmering , n=glimmer چرسين
glimpse , n , vi , t ديتنا له ز ، تيروان ، دنيرت . دبينت (ب له ز)
glimpsed , adj ديتى
glimpsing , n ديتن
glint , n, vt چريسك . كليه ، دچرست
glinted , adj چرسى
glissade , n , vi حلسين (سه ر سه هولێ)، دته حست . دحلست
glisten , n , vi ته يسين . شه وقدان ، بريسكه دته يست
glistening , n زه لال
glister , vi , n = glisten
glitch , n هه لكه تنا خه مدار . قه ومين
glitter , n چروسك . چريسك ، ته يسين ، بريسكه ، شه وقدان
glitterati , n ناڤدار
glittered , adj چرسى ، ته يسى
glittering , adj بريسكه دار . زه لال
glittery , adj ته يسى
gloaming , n هنگورا ئيڤارى
gloat , vi , n تير هزر دكت . دبينت (ڤيانى) ، هشا خوه ش يان به د . ديتنا ڤيانى
gloater , n چاڤ چه په ل
gloatingly , adj ب چاڤ چه په لى يان په سندارى
glob , n دلوپا بچوك
global , adj گوگى ، جيهانى
globalism , n جيهانيتى (راميارى)
globalization , n جهانيكرن
globalize , vt جيهانى دكت
globalized , adj جيهانيكرى
globalizing , n جيهانيكرن
globally , adv ب هه موكى
globate , adj ته پكى ، گوگى ، گروڤر
globby , adj گروڤر
globe , n جيهان ، گلوك . ڤاد ، گوگا خاچكرى يا دار ده ستى يا ڤرالى
- trotter گه روكێ جيهانى
globefish , n ماسى يا گروڤر
globeflower , n گولا گروڤر
globin , n گلوبين . پروتينا هيموگلوبينى يان ئاڤ خوينێ
globose , adj خر . گوگى . ته پكى ، گروڤر

globular , adj	جیهانی ، گوگی . خر . ته پکی
globule , n	گوگک
globulin , n	گلوبیولین ، پروتینێ دناڤ ئاڤیدا دمینت
glockenspiell , n	ئامیره ته ک مه زیقه یی
glomerate , adj	گومچکی
glomeration , n	گومچکبون
glomerule , n	گومچکا سه ری گولێ . ئیشی یا ئه ندامی بچوک، ته ڤن، ده مارێن خوینێ
glomerulus , n	گومچکا بچوک
gloom , n	ئاهین . په ستی، تاریتی . خه م‌درا تاری ، گرژبون
gloom , vi , t	خه م دخوت . تاریه دکت . تاری دبت
gloominess , n	ئاهین ،په ستی ،کوفانی ،تاریتی ،خه م
gloomy , adj	دلزار . رژتال.گرۆتال.گرفتارمون ، مات، خه مدار . ره شبین .مه لول ، دامایی ، په ست . دل گران .
gloria , n	مه زنکرن
Gloriain Excelsia Deo	مه زناتی بۆ خودایی ل ئه سمانان
glorification , n	به رزکرن . مه زنکرن
glorified , adj	مه زنکری
glorify , v . t	به رز دکت . بالادکت ، مه زن دکت
glorifying , n	به رزکرن . مه زنکرن
gloriole , n	خه رمانه
glorious , adj	شکۆدار
gloriosly , adv	ب شکۆداری
gloriousness , n	شکۆداریتی
glory , n , vi	شه وقدان ، کلوی . شکۆداری . به رزی، مه زنی. ئه وره نگ. مه زناهی. گری ، ئاڤداری . ته یسین . جوانی . به ختیاری . ئه سمانی ، شاد دبت
gloss , n , vt	چریسک . ته یسین دیارده یا دلگرا خاپین ، راڤه کرنا چه وت ، راڤه کرن (ده ڤا کتێبێ) ، شمشات دکت . دته یسینت
glossal , adj	پێوه ندیدارێ زمانی
glossarist , n	راڤه که ر . پێرست نڤیس
glossary , n	پێرستا په یڤێن زه حمه ت ، نو راڤه کرنا وان
glossator , n	پێرست نڤیس . راڤه که ر
glossed , adj	ڤه مشتی
glossiness , n	شمشات ، ته یسین
glossitis , n	زمان کولبون
gloss(o)-	پێشگره کو زمانه

glossy , adj	ته یسوک . چریسی ، بریسکه دار
glottal , adj	پوکی
glottis , n	ڤه کرنا سه رێ کرکروکی . پوک
Gloucester , n	ته خلیت په نیرێ هشکه (ژگلوسته رشایر، ئنگلیزستانێ)
glove (s) , n	له پک . ده سگورک
- to throw down the ..	ڤه بێ شه ری ، پێشبرکێ به رهه ڤدانێ دکت
- to take up the	قایل دبت شه ری ، پێشبرکێ ، به رهه ڤدانێ بکت
glove compartment , n	قوتیکا له پکان
gloved , adj	له پککری
glover , n	ده سگورک فروش . له پک چێکه ر
gloving , n	له پککرن
glow , n	گه شبون، رالێن چروسک . گه رمی. گه رمبون ، پژیسک . چریسک
- lamp	چرا گه شێ کاربونی
- plug	گه شه موم
-worm	کرمکێ شه ڤێ
glow , v . t	سوردبت (ژ شه رما) . گه ش دبت
glower, n , vi	زل دیتن ، زل دبینت
glowering , n	مچ ومور . رژتال ، رژته حل .
glowingly , adv	به گه شبونی
gloxinia , n	هه له زا ده ڤه را په کسانه که ری یا ئه مریکا
gloze , vt	دخاپینت
glucagon , n	هورمونه ک شیلاڤێ
glucinum , n	گلوسینوم ، هێمه نه ک میتالی یه
glucose , n	شه رابا نشا . گلوکوز . شه کرا تری . شه کرا نشا
glucoside , n	پێکهاتنا گلوکوز چێکه ر
glue , n	سرێش ، گه تیره ، سترک . ده بیشی ، په رچیموک
glued , adj	ڤه نوسیایی
gluey , adj	ده بیشی . ده بوشی . ده موشی
gluing , n	ڤه نوسین
glum , adj	رژتال . سل . مچ ومور . رژته حل

glumaceous , adj . مون ، قرشكى . كه ليكى

glume , n كه ليكى كه نمى ، قرشكىَ قه پوچكىَ، گه نمى

glumness , n مج ومور

glut , vt , i , n بيقام دخوت ، زه حفى

glutamate , n خوىَ يا ترشى يا گلوتامين

glutamic acid , n ترشى يا گلوتامين

glutamine , n گلوتامين .ترشى يا ئه مينى يا به‌لور بويى

glutcal , adj دونگى

gluten , n بيز :گلوتين . هودار . ده بيش

glutcus , n يه ك ژ سىَ ماسولكه يين هه ر كه ماخىَ

- medius متلوك

- maximus هنت

glutinous , adj ده بيشى . ستركى . لنجى ، بيزدار

glutton , n چلنس . كولب

gluttonous , adj چاف برسى . موكور .پرخوه ر ، زك كور.زكونى.چله ك . كوبو . چلنس

gluttony , n خوارايى .

glyc(o) - پيشگره كو شه كره

glycer(a) - پيشگره كو گليسرينه ، گليسروله

glyceric acid , n ترشى يا گليسرينى

glycerin (e) , n گليسرين (ئاڤه كى يه ك بىَ ره نگ شرين ژ به زى (چه ورى) ب سابونكرنىَ چيدكن بوَ مه لحه م ئو ئه قه مه نى يىَ

glycerinate , vt گليسرين دكت

glycerinated , adj گليسرينكرى

glycerination , n گليسرينكرن

glycerol , n گليسريل

glycogen , n گلايكوجين . شه كرا جه رگى

glycogenesis , n چنيبونا كلا يكوجين ژ شه كرىَ

glycol , n گلايكولا ئه تلين (زوهاكه ره)

glycolic acid , n ترشى يا گلايكولى

glycoprotein , n گلايكو پروتين

glycolys , n شكه ستنا شه كران ب ئه نزيمان بوَ ده رئينانا ئوزه يى كلايكوسيد.شه كريد

glycoside , n پيكهاتى يا شه كرىَ ده ردكت ل ئاڤسبونىَ

glycosuria , n شه كرميز

glyph , n چه كىَ ئاڤاهى

glyptic , n , adj هونه را نه قشكرنا چه كان، تايبه ت ب ڤىَ هونه رىَ

glyptography , n گه وهه رنه قشكرنزانى

G-man , n پوليسىَ نهينى

G . M. T -abbr Greenich Mean Time ده مىَ تيكرايىَ گرينيچ

gnar (r) . vi ميه وى دكت . دره وت

gnarl , n , vi , t ميه و ميه وى، ره وين ، گرىَكا دارىَ، دره وت ، باددت ، كرنيت دكت

gnarled , adj تيرگرىَ

gnash , n , vt چيريك.چيركين، دچركينت (ددانان)

gnat , n پيشوله . پيشى يا بچوك ، پيشى

gnath(o) پيشگره كو ئه رزينكه ، رهه

gnathic, adj ئه رزينكى ، رهى

- gnathous پاشگره كو ئه رزينكى يه

gnaw , vi دكرينت ، شه پرزه دكت

gnawing , n كوتن

gneiss , n كه ڤرىَ به رسته يى

gnome ,n په ند ، مه ته لوك، قوتويىَ ئه فسانه يى يىكو زيره ڤانى يا گه نجينه يا ژير ئه ردىَ دكت

gnomon , n ميل . ده ستكىَ ده مژميرا روژى

gnomonic , adj ميلى . ده ستكى يىَ ده مژميرىَ

gnosis , n زانينا گيانى

gnostic adj , n گنوستكار ، گيانى

Gnosticism , n گنوستى . ئولا زانينىَ . كو ماده به ده ، خرابه ئو رزگارى درىَ يا زانينا گيانى را دئيت

gnu , n ئه خليت گايه ك ئه فريقايه

go , v, t , i دچت، هه ره !دشكيت .رىَبازى دكت دمرت . خه رج دكت . ددرهت .

- to .....about به لاڤ دبت.دگه رت.ده ست پيدكت

- to ......abroad دچت ده ر ڤه يى وه لاتى

- to ....after دخوازت

- to ....against به رگرى دكت

- to ....ahead پيش دكه ڤت

- to ....along ل گه ل دچت.هارى دكت. دچت پيش

- to .....along with ل گه ل دچت

- to ....aside خو ڤه ددت

- to ....astray بزر دبت

- to .... at رادهیلت . ئێریش دکت
- to ....away ویڤه دچت
- to ....back ڤه دگه رت
- to ....back from or upon په یڤێ دشکینت
- to ....begging کێم داخوازی دبت
- to ....behind ل راستی یێ دگه رت
- to ....between ناڤبێژی یێ دکت
- to ....beyond ژ راده یی دبورت
- to ....by سه رادانا کورت دکت ، ژێ دبورت . دبورت
- to ....down نزم دبت . دکه ڤت ، ئاواره دبت ، نوقی دبت ، ژ زانکویێ ده ردکه ڤت
- to ....down the line باش پشتگیری دکت
- to ....dry ئێدی نا ڤه خوت
- to ....far بێقام سه ردکه ڤت
- to ....for رادهیلت . پشتگیری دکت ، بزاڤ دکت کوب ده ست بکه ڤت
- to ....for broke هه رچی یێ ژێ بهێت دکت
- to ....forth دچت . به لاڤ دبت
- to ....great guns باش سه ردکه ڤت
- to ....hard with مه رج ریێ نادن فلانی
- to ....in دچت ژور ، پێشبرکێ دکت
- to ....in for به شداری دکت . پشتگیری دکت
- to ....into تێدکه ڤت ، ره وشتا بێ هشی دکت
- to ....long کرین وفروتنێ دکت کو به ها ل بورسه یێ دێ رابن
- to ....off دمرت .کرج دکت . بێ هش دبت ،دزرت
- to ....off one's head دین دبت
- to ....on به رده وام دکت
- to ....one better سه ر که سه کێ دکه ڤت
- to ....on foot په یا دچت
- to ....out ده ردکه ڤت
- to ....over سه ح دکت . دوباره دکت پشکنین دکت. سه ردکه ڤت، پارتی یان ئولا خو دگوهورت
- to ....short کرین و فروتنێ دکت هیڤی دکت کو به ها (ل بورسه یێ) داکه ڤن
- to ....through ڤه نج سه ح دکت
- to ....through with به ریه دکت
- to ....to bed رادکه ڤت ، دنڤت
- to ....too far سه رخوه دچت
- to .... to one's head ڤێز دبت ، مروڤه کێ گێژ یان هار دکت
- to ....to pieces دهه رفت (ده مار)
- to ....round دگه رت. سه ردان دکت ، تێرا دکت
- to ....to town چالاک دخه بتت ، سه ر دکه ڤت
- to ....under دمرت ، دخه نقت ، ناڤدار دبت
- to ....up دچت سه ری . روت دبت
- to ....upon ل سه ر دچت
- to ....west دمرت
- to ....with ل گه ل دچت . تێدگه هت ، پێک دئێت ، لایه کێ دگرت
- to ....without خو ل به ر هه ژاری یێ دگرت ، بێ تشته ک دمینت

go , n سه رکه تن . رویشتن . جلێن باو هاڤدار بازارێ تێر قازانج . پێشبرکێ پێشه زین چالاکی . بزاڤ. هه رین

goa , n گوا . ئاسکا تبه تێ

goad , n , vt خورین . ده رزیک . زخت . ستری ، دخورت . زخت لێددت

goading , n خورین ، زختکرن

go ahead , adj , n چالاک، سه رکێش ، پێشکه تنخواز

goal , n نیشانگه . سه ربل ، مه به ست مه ره م . گول (ته پکا پێ یان) ئارمانج ، ئامانج . کام ، نیشان

- keeper ئارمانج پارێز . گول پارێز

goat , n بزن

-black faced ... په زچال

- hair که ژ

-manure پشکول

- meat گوشتێ بزن

- young........ گیسک

goat antelope , n بزن په ز کوڤی

goatee , n بزن ره

goatfish , n بزن ماسی

goatish , adj بزنی

goat's beard , n گێزیه لوک ، شنک

goatsucker , n ته خلیت بالنده یه (بزن مژ)

gob , n تبابه ک مه زن، گومچک ، ده ریاڤان

gobbet , n پارچه یه ک گوشت . گومچک

gobble , n	ده نگی نه لونه لویی
gobble , vt	دانئورت . دره قینت . قلوقلویکت
gobbled , adj	دانورایی . ره قاندی
gobbler , n	نه لونه لو
gobbling , n	لوشدان
gobby , n , sl	پاسفانی به رناقی
Gobelin , n , adj	ده ریاقانی نه مریکانی
go-between , n	کوسته ک
goblet , n	جام ، پیاله . گوسک
goblin , n	دیو . درنج . نه جنه
goby , n	ماسی یه ک بر شاپه ره
G-O. C. abbr. General Officer Commanding	فه رماندارین سه رکرداری یا گشتی
go - cart , n	عه ره بانه یا بچوکان
god , n , vt	داوه ر ، خودیی ، خودا ، خوا ، یه زدان ، خودا دکت
godchild , n	بچوکی خودانکرنی
goddaughter , n	که چا خودانکرنی
goddess , n	خودا بانو ، بانو خودا
go - devil , n	یه قینکه ر(نامیره ته بو چالین نه فتی)
godfather , n	کریف (باب) ، شوشبان
god forbid	خودی نه کت ، ژی دوربت
godhead , n	خوداتی ، خودیتی
godhood , n	خوداتی ، خودیتی
godless , adj	بی خودا
godlike , adj	خودایی ، وه ک خودایی
godliness , n	دینداریتی
godling , n	خودیک
godly , adj	خودایی (دایک)
godmother , n	کریف (ژن)
god of evil , n	نه هریمان ، خودایی به دی یی
god of heaven , n	خودایی به هشتی جوپیته ر ، ناهوره مه زد
god of hell , n	خودایی دو ژه هی ، پلوتو .
god of love , n	خودایی نه فینی ، کیوپید
god of right and justice , n	خودایی راستی نو دادی یی ، ناهوره
god of the day , n	رۆژ
god of the fire , n	خودایی ناگری ، فولکان
god of the sea , n	خودایی ده ریایی ، نپتون
god of the war , n	خودایی شه ری ، مارس
god of this world , n	شه یتان
god of wine , n	خودایی شه رابی ، باکوس
god parent , n	کریف
God's acre , n	گورستان
godsend , n	خوش به خت
godson , n	کوری کریفاتی یی
godship , n	دینداری
Godspeed , n	نوغه ر
godwit , n	نه خلیت بالنده یه (ناقی)
goer , n	چویی . هه سپ
goffering , n	چه رمقین
go - getter , n	سه رکێش
goggle , adj	بلوق
- eyed	چاف بلوق
goggles , n	به رچافک
going, n	چون.هاژوتن.هه رین، رویشتن ، ره و
- away	هاژوتن . وێله چون . کوچان
- down	داهاتن . داکه تن
- out	ده رکه تن
goings- on	کار ، بویه ر
goings- up	هلکشین
goitre(or goiter), n	په ریزاده
goitrous , adj	په ریزاده یی
galconda , n	کانزایا ده وله مه ند
gold , n	پارچه پاره یین زیر ، زیر
- beater	زیرکوت ک ره نگ زیرنیه
- beating	زیرکوتی
- brick	زر زیر
- brocaded	زیر وه شین
- digger	زیر کوله ر
- dust	پرتکین هورین زیری
- embroidered	زیر وه شین
- fever	لیگه رانا زیری
- field	زه فی یا زیری
- finch	زه لور ، چوچکا ماست . سفانوک
- light	پیلک
- plated	زیرکری
- silk or silver thread	سورمه
- stone	به ری زیر. که فری زیر . شوشه یه
golden , adj	زیرین
- chain	زیربه ند
- coating	زیرکری
- eye	چاف زیرین : نه خلیت وه رده که چاف زه ره
- glow	زیرین : هه له زه ک بریژ گول زه ره
- mean	ناقین

- rod دارزێر : هه له زه ک تێر گوڵ زه ره ، ل سه ر باسکێن دریژ
- rule رێزانا زێرین ، په ند
- yellow زه ر زێرین
gold-filled , adj قه لپکری . کانێ نه رزانێ زێرکری
goldfish , n ماسی زێرین
goldfoil , n لاپه رێن زێری ، رژ ته نکێ زێری ،
goldilocks , n پرچ زه ر : ته خلیت هه له زه
goldleaf , n به لگێ زێری
gold merchant , n زێرنگه ر . زێرکه ر
gold miner , n زێر کانگه ر
gold of pleasure , n گیا زێرین
goldsmith , n زێرکار . زێرگه ر ، زێرنگه ر، زێرکه ر، زێرکر
goldsmithy , n زێرنگه ری
golem , n ئه فسانه یا جهی یان : وێنه یێ گلی کو سه ر سروشتی زندیکری ، خوکار
golf , n , vi (له یزتنا وه رزشی یا) گولف ، گولف دکت (دله یزت)
golfer , n یاریکه ر یان لیزبازێ گولفێ
Goliath , n ئه ژده ها
golliwog , n بوکا له یزتوکا کرێت
golly , interj ب خودێ
goluptious , adj خوه ش
gon (o) پێشگره کو زێ یی یه
- gon پاشگره کوچه ند گوشه یه
gonad , n لفکه ک زێ یی ، زایه ندی یه
gondola , n به له م
gondolier , n به له مڤان
gone , adj لاواز . مری . چویی
goner , n بێ هیڤی
gonfalon , n ئالا
gong , n چان . زه نگل . زه نگ
- beater چان کوت
gongorism , n رێبازا توری یا ئیسپانی
goni(o) پێشگره کو گوشه یه
goniometer , n گوشه پیڤ
gonococcus , n میکروبا فره نگی
gonorrhea , n سوزه نه ک . سوسه نه ک
- gony پاشگره کو چێنونه
goo , n چر ، لنج
goober , n باقلا سودانی

good , adj n , adv چێ . خوه ش ، بێر ، باش ، رند ، قه نج ، چاک . چه له نگ ، خاوێن
- a ....turn ساز ، ساخ . خوه ش
- as......as his word راستوک
- breeding قه نج خودانکرن
-faith سفه ت
- fellow کابرایێ باش
-health نوشیجان !
-hearted دل فره هـ ، دل گه وت ، قه نج
-heartedness قه نجی
- humoured رێخوه ش
-fortune کامرانی . رێپیروزی
-looking لاو . چه له نگ
-luck رێپیروزی . خوه ش به خت
-natured رێ خوه ش
-news مزگینی
- not....... نه باش
-offices ناڤبژی ، ناڤچیتی
-sense چاک هش
-stature به ژن زراف . خوش به ژن
-tempered دلنیا ، ماد نه رم
-tidings مزگینی . مژده
-wife کابانی
-will خێرخوازی ، قه نجی
Good Book , n ئنجیل (کتێبا پیروز)
good - bye (or good by) ب خاترا ته ، هه وه : ئوغه ر
good-for -nothing , adj , n بێ به ها ، ته وه زه ل
goodly , adj تازه ، لاو . مه زن
goodness , n چاکیتی . باشیتی . باشی، رندی . خوه شی . خاسه کی . قه نجی . رندایی . خێر . چێ یی ، چاکی
goods , n شمه ک ، پرتی . مه ئال . پرتال . په رتال، متا
goody , n خوه ش
goody-goody , adj خوه ش . پیره ژنا پوچ
goocy , adj ده بیشی . لنج . چر . هه ستیار
goof , n خرپو
goofy , adj خرپویی
gook , n(sl. derog) بیانی
goon , n خرپو ، گه وج

goop , n , sl خرپو
goosander , n قازا ماسی خوه ر
goose , n قاز
gooseberry , n کشمش ، تری روڤی
goose flesh , n له رزین ، گریزه ، ته زین . ڤه له رزین
goose foot , n ته خلیت هه له زه (پیێ قاز)
gooseherd , n شڤانیێ قازان
goose neck , n قاز ستو
goose step , n قاز پینگاڤ
goosey , adj وه رده کی . قازی
G.O.P. abbr.GrandOld Party پارتیێ که ڤنێ مه زن ، (کوماری ئه مریکانی) کیسه له یه ک ئه مریکانی
gopher , n په ز کوڤی یێ هندی
goral , n ده ر برینا کوهشینێ
gorblimey , n گرێ یا گوردی . گرفتاری
Gordian knot , n سه یه ک نیچیرێ یه ، مو دریژه
Gordon setter , n پارچه یه ک ئه رد یان زه ڤی یا سێ گوشه، په روکێ سێ گوشه یی، سێ گوشه دبرت ته واره کری ، بریندارکری
gore , n , vt
gored , adj گه لی ، زک . ئور . نهال . گه رو ،
gorge , n , vi , t خه ره ند. زانک، دادئورت. بێقام دخوت
gorged , adj دائورایی
gorgeous , adj جوان . تازه
gorget , n زرێ یا گه رده نێ . خالکا گه رده نێ
gorging , n دائوران
Gorgio , n ناڤێ ته ره چی بێ مروڤێ نه ته ره ج
gorgon , n ژنکا کریت . یه ک ژ سێ خوشکێن ئه فسانه یا گریکی ، پرچ مار ، هه ر که سێ ئه و ددیتن دبو به ر
gorgonia , n جانه وه رێ وه ک مه رجانی
gorgonize , vt دگوهشینت
Gorgonzola , n په نیرێ شین
gorilla , n خوینرێژ . کریت ، گوریلا . مه یموناً مه زنا ئه فریقا
goring , n ته واره کرن
gormandize , vi , t دادئورت
gormandizer , n خوارا
gormless , adj گه وج ، خرپو
gorse , n =furze
gory , adj خوینی
gosling , n چیچه لوکا قازێ ، خرپو
gospel , n ئنجیل
gospeller , n ئنجیل خوه ند
gossamer , n په روک یان کراسێ ته نک ، ته ڤن
gossip , n , vi پاشگوتن ، نه کامی، گه ڤه زه، گالگال.گاله گوت.قومسی.هه ڤال، باب یان دایکا کریڤ، پا شگوتن دکت
gossipy , adj چه نه باز
got, p , pp . of get بر ، گرت
Goth , n گوت گه لێ هوڤێ جه رمه نی
Gothic , adj , n گوتی . جه رمه نی . هوڤ ، دڕ هونه را ئاڤایی
gouge , n , v . t سمتوکێ کون ، دقه ویرت
gouged , adj قوقلاندی . قه وارتی
gouging قوقلاندن . قه وارتن
goulash , n ئێخنی یا گوشتی
gourd , n کولند
gourmand , adj پرخوه ر . خواره ک ، کولب
gourmandise , n نه ریتێن پرخوه ری
gourmet , n خوارنزان
gout , n موڤک کولی
govern , vt , i حوکم دکت . بریار ددت ، راده دکت .دادمه زرینت، ده ست هه لاتی دکت
governable , adj حوکمبار
governance , n حکومه ت
governess , n ژنا کار ب ده ستی، دائوکا بچوکان. ژنا فه رمانره وا
governessy , adj پیوه ندیداریێ ژنا کار ب ده ستی
government , n ده وله ت ، حکومه ت ، رامیاریزانی حوکمکرن ، فه رمانره وایی
-house or offices سه را
governmental,adj حکومه تی .میری ، فه رمانره وایی
governmentalism,n حکومه تی تی دیتانه یا به رفره هکرنا کاریێ حکومه تێ
governor , n پاریزکار . کاردار ، پاریزگه ر پاریزیار.سه ردار.شه هره یار، ئامیره تا قایده کرنا گه رمی . په ستێنی

- general	سه رمیر
governorate , n	پارێزگه
governorship , n	پارێزکاری
gowan , n	گول به هار
gowk , n	خرپو
gown , n , vt , i	خیلک . عه با . کراس. چل ، دکت به ر. دکت به ر خوه
gownsman , n	ماموستایێ زانستگه هێ
goy , n	ناڤێ جهی یان بۆ گه ل یان نه ئه وه یێ نه جهی
grab, n, adj, vt, i	گرتن.برن.ره ڤاندن .ستاندن. ره ڤاندی. چنگال ، دگرت . دستینت . دره ڤینت
grabbed , adj	ستاندی . گرتی
grabber , n	ره ڤونه ک
grabbing , n	برن . ستاندن .ره ڤاندن
grabble , v. i	داپه لینت
grabbled , adj	داپه لاندی
grabbling , n	داپه لاندن
graben , n	نزمی یا رێزیێ ئه ردی ناڤبه را چه وتی یان
grace , n	نازینی . ئه ریوشتی .شوخی .رێزمه تی جوانی . په رکال . ڤه شه نگ ، پایه داری دلوڤانی . میهره بانی . ڤه نجی . ڤایلبون .
- act of	لێبورینا گشتی
-by the....of God	ب دلوڤانی یا خودا
-to be in the good....s of	ب رێزمه ئه ل نک مروڤه کێ
- with a bad	نه ژ دل
-with a good	ژ دل
grace , vt	جوان دکت . دخه ملینت
graced , adj	رێزمه تدارکری
graceful , adj	شوخ . جوان . رێزمه تدار . ڤه رز ، له وه ند. ڤه شه نگ. تازه. نارین نازه نین
gracefully , adv	ب له وه ندی ، رێزمه تداری
gracefulness , n	له وه ندی . رند ، نارینی
graceless , adj	رزی . بێ رێزمه ت
gracile , adj	چه له نگ ، باریک . زراف
gracilis , n	ئه نگا رانی
gracility , n	زرافیتی
gracing , n	رێزمه تدارکرن
gracious , adj	دلگر . ڤه نج . مه رد ، چه له نگ ، دلوڤان . رێزمه تدار ، تازه
graciously , adv	ب مه ردی
graciousness , n	مه ردیتی
grackle , n	بالنده یه ک په ر ره ش ئه یسی
gradate , vi , t	پێنیک دکت ، پێنک دبت ، تێکل دبت
gradated , adj	ئه لان ، پله دار
gradation , n	قوناغ . پایه زنجیربون ، دوڤ یه کبون ، تێکلبون . پله بون .
grade , n	پول. پله .جور.قوناغ . پایه . نیشان. پله یا نشیڤبونێ ، رێ یا نشیڤ ،
grade , vt , i	رێ راست دکت . ریز دکت پێنیک دکت . دپه رینت . پێنیک دبت
grade crossing, n	دو ریان
graded , adj	ئه لان . پله دار
gradely , adj	راست . درست . لاو ، نایاب
grader , n	پایه که ر. راستکه ر شاگرد(دبستان)
grade school , n	دبستانا سه ره تایی
gradient , n	به روار . لێژی . نشیڤی
gradin(e) , n	پێنیکێن نزمێن پێسترکێ
grading , n	به ره به رێ . پله بون
gradual , adj	به ره به ر
gradually , adv	به ره به ره یی
graduand , n	مروڤێ ل به ره باوه‌رنامه‌یێ بستینت
graduate,n , adj , vt , i	ده رچویی ژ (دبستانێ) ، ده رچت (ئه مام دکت)
graduated , adj	پله دار . ئه لان
graduating , n	پله بون . پله کرن
graduation , n	پله بون . ده رچون
gradus	فه رهه نگا هوزانی یا لاتینی
graffito , n	دروشم
graft , n , v . t . i	په ترومه . به رتیل ، موتربه . په ترومه دکت
graftage , n	موتوربه کرن . په ترومه کرن
grafted , adj	. په ترومه کری
grafter , n	په ترومه که ر
grafting , n	په ترومه کرن . موتوربه کرن
grail , n	ترارێ پیروز . لێگه رانا زه حمه ت
grain , n	گه ردیله. جور . ئه خلیت . ره وشت سروشت ، دان . دانه .ده خل. توڤ. دێندک ، لب

- against the...... دژی ماد یان سروشی
- broth ڤرک
- with a.....of salt گومانداری ، به ر گومانی
grain , vt , i دانه دبت ـبینک دبت ، رهـ دکت
grallatorial , adj ژلنگ – دریژی (بالنده)
gram , n نوک
gram or gramme ,. n گرام : یه ک ژ هه زار کیلو گرامی
- atom کیشه گه ریله یا گرامی
-calorie گه رمی یا گرامی
- molecule کیشا پرتکی یا گرامی
gram(m)a , n گیایێ چه رێ
gramarye ,n جادو
gramercy , n سپاس
gramineous , adj گیایی
grammalogue , n نفیسین کورتکرن ، تیپه ک یان نیشانه ک بۆ په یڤێ
grammar , n ده ستور . ریزمان
- school ببستانا ئاماده یی ، ببستانا نافنجی
grammarian , n ریزمانزان
grammatical , adj ریزمانی
grammaticality , n ریزمانیتی
grammatically , adv ب ریزمانی
grammaticalness ریزمانیتی
grammaticize , (ise), vi ریزمانی دکت
gramophone , n بیژه ک
gramp(s) , n باپیر
grampus , n ئه خلیت دولفینه(گیانه وه رێ ده ریایی)
Gram's method , n ریبازا گرامی بۆ ره نگکرنا میکروبان ، (ل سه ر ناڤێ زانایی گرام)
gran , n =granny
granadill , n میوه یا ڤیانێ
granary , n ئه مبارا گه نمی ، ژێده رێ سه ره کی ، ده ڤه را تیر گه نم . کادین . پانگه
grand , adj , n هه زار دولار. مه زن . گه وره . هه می یاتی. بریار. شکودار. نایاب، ئه به
- child نه ڤی . نه وه
- daughter نه ڤی
- fathar باپیر
- grand child نه ڤی چیچرک ، نه ڤیچرک
- mother پیر . داپیر . پیرک
- nephew نه ڤی یێ برایی یان خوشکێ
- niece نه ڤی یا برایی یان خوشکێ
gran(d) dad , n باپیر
grand dame , n ژنا شکودار یان پیر
grandaunt , n مه تا بابێ یان دایکێ
grand duchess , n دوق بانویا مه زن
grandduchy , n دوقی تی یا مه زن
grand duke , n میر یان دوقێ مه زن
grandee , n خانه دان.(ئیسپانی یان پور توگالی)
grandees , n گره گر
grandeur , n ده بده به، مه زن . شکودار . کاوی، هه وده دان.
grandiflora , n به ر هه مدارێ گول مه زن
grandiloquence , n مه زنکرن (ئاخفتن)
grandiloquent , adj مه زنکری
grandiose , adj ده بده به ، مه زناتی، فیز . ڤه به
grand jury ده سته یا مه زنا سوند خوه ران
grandly , adv به مه زنی
grandness , n شکوداری . ده بده به یی، مه زنی ، هه وده دان
grand parent , n پیر ، باپیر
grand sir(e) , n باپیر . بابکالک
grand slam , n سه رکه تنا ته مام
grand son , n نه ڤی
grand stand , n ته ماشگه ها مه یدانا له یزتنا وه رزشی یان پیشبرکێ
grandstand , vt . دله یزت داکو کارتیکرنێ ل ته ماشه که ران بکت
grand uncle , n مامێ (یان خالێ) بابێ یان دایکێ
grange , n جڤاتا هه ڤکاری یا چاندنێ
granger , n ئه ندامێ جڤاتا هه ڤکاری یا چاندنێ
grangerize , vi کتیبه کێ دخه ملینت ب وێنه یێن کتیبه ک دێ
grani پیشگره کو توڤه
graniferous , adj به رهه مدارێ توڤی
granite , n گرانیت . به رسته ، راوه ستا رکدار
granitic , adj گرانیتی . به رسته یی
graniteware , n ئامانێن ئاسنێن ب مینا هنین
granivorous , adj توڤ خوه ر
granny , n پیر . پیرک
-knot گرێ یا ئاسان ڤه دبت
grano - پیشگره کو به رسته یه
grant , n , vt ئه رخان.به خش ، ددت . دبه خشت
granted , adj به خشی
grantee , n مروڤێ به خشکری

grant - in -aid , n به خشین
granting , n دان ، به خشاندن
- asylum په نادان
granular , adj ساڤارکری ، دانکی
granulate , vt , i دانک دبت ، دانک دکت
granulation , n دانکبون
granule , n دانک
granulite , adj دانکی
granuloma , n په ژیونا دانکی یان دینتکی
granulose , adj دانکی ، ساڤاری
grape , n تری . میو
-fruit گرێپ فروت : میوه یا مزره مه نی
- house شه رابگه
- large........ گوزانه
- bunches ئیشی
- juice ئاڤا تری ، شله شیره
- shot بومبه یا ئیشی
- sour ...... بیسیره . شلور
- stone به رک
- sugar شه کرا تری
- unripe .... شلور ، بیسیره
- vine میو ، ره ز
- vine branches شفتک
grapery , n ره ز
graph , n . نه خشه ک ، هیلا دیارکرنێ . منحه کرنا په یڤێ
- paper کاغه زا نه خشه کرنێ
graph , vt نه خشه دکت . دنڤیست ، وێنه دکت
- graph پاشگره کو نڤیسی یه یان وێنه کری یه ئامیره تا تومارکرنێ یه
grapheme , n تیپێن ده نگه کێ
graaphic(al) , adj نڤیسی . نه خشه کری ، نڤیسینی وێنه کری ، زندی . وێنه یی ، نه خشه یی ، چاپی
- arts هونه رێن نه خشه کرنێ
graphically , adv ب نه خشه کرنی
graphics , n هونه را نه خشه کاری یان بیرکاری
graphite , n گرافیت . کاربونا ره شا نه رم کو خامه یا (پێنڤیسا) ژێ چێدکن
grapho پێشگره کو نڤیسینه
graphology , n نڤیسینزانی
graphy , n =graph
grapnel , n چه نگال . له نگه ر
grappa , n براندی یا پاشمایا تری
grapple , n , vt , i له نگه ر ، قایم گرێدت ، دگرت
grappled , adj گرتی
grappling , n له نگه ر . چه نگال
grapy , adj میوی . تری یی
grasp , vi , t, n دگرت . تێدگه هت، تێگه هشتن شیانا گرتنێ ، گرتن . ده ستک
graspable , adj گرتنبار . تێگه هشتنبار
grasping , n کنوژ . چکوس . پیکری
graspingly , adv ب چکوسی
graspingness , n چکوسیتی
grass , n گیا ، چیم . پنجار . چه ر ، له وه ر
- dry .... پوش ، پیش
- land چه ره ، وار کوز ، کوز
- stalk قاسک
grass , vt , i دچه رینت . گیادبت . گیادچینت
grasshopper , n کولی
grassless , adj بێ گیا
grassroots , n ئاخا سه رفه . گونده واری . بنک بنیات
grasswidow , n بێژن . ژنا ب بێژی . ژنا به ردایی
grasswidower , n مێره بی ، بێژن
grassy , adj که سک ، گیایی
- colour گیا ره نگ
- plain ره به ن
grate , n تانێ بستکری ، ئیزنگ هه لگر ، کوچک ، ئاگردان . په نجه ره یا بستکری
grate , vt , i تان ، کوچک یان په نجه ره دکت ، دئارینت ، دهێرت . شه پرزه دکت ، په ریشان دکت .
grated , adj هێرایی . دیندککری
grateful , adj سپاس گوزار ، منێکار
gratefully , adv ب سپاس گوزاری، ب منێکاری
gratefulness , n سپاسی . مالاڤا ، منێکاریتی
grater , n ره نده ، ره نه ک . ره نده ک
graticule , n تیرکرن .
gratification , n شادکرن، تێربون، دنیابون، شادبون
gratify , vt دلنیا دکت . شاد دکت . تێر دکت
gratifying , n دلنیاکرن
grating , n چرکاندن.چیرکین. چیریک . گرنجک تانێ بستکری . ئیزنگ گر
gratis , n به لاش . مفت . هه روه
gratitude , n سوپاس گوزاری . سپاس ، مالاڤا

gratutiousness , n هه روه بیتی
gratuity , n شاباش . به خشیش
gratulatory , n په سن . ده ربرینا شادی ییْ بۆ سه رکه تنا مروڤه کیْ
graunch , vt , i ده نگیْ هیْرانیْ دشیْنت ده ر
gravamen , n گازنده : ئه گه ر ئو ماده
grave , n , adj , adv گور . گرنگ . رۆمه تدار . تاری . کوژ. مه نک ، به رته نگ ، گران
- digger گور کول
- stone به رکیلک ، کیل
- roof حه د
- yard گور . زیاره ت . گورستان
grave , vt نه خش دکت . دتراشت
graveclothes , n قه رقه ر (کفن)
gravel , n زه گر. به رک . جه رجیر . به ستیلوک به ستک .
gravelly , adj جه رجیری . به ستیلوکی
graver , n په یکه رتاش . نه خشکه ر. سمتوک
Graves , n -disease په ریزاده یا توپکا چاڤی
gravi پیْشگره کو گرانه
gravid , adj ئاڤس
gravimeter , n گرانپیڤ
gravimetry , n پیڤانا سه نگی
gravitate , vi , t دکیْشت، دنیْت کیْشان، دلڤت ب کشانیْ
gravitation , n کشان . راکیْشان
gravitational , adj کیْشانی . راکیْشه ر
gravitative , adj کیْشاندار
gravity , n زه مین کیْشی . گرانی ، گرنگی . مه ترسی ، کیْش
gravure , n کلیشه . کولانا زه نگوگرافی
gravy , n ئاڤ گوشت . ئیْخنی
gray , n , adj , vt , i ئاخه کی.گه ور.ره شبوز، ره شک ، بوز، گه ور دکت . گه ور دبت
- fish به زکا ئاڤی
- haired سه رسپی ، پورسپی
- squirrel سنجاو
graybeard , n پیره میْر . پیر
grayling , n ئه خلیت ماسی یا رۆباری یه
gray matter , n مه ژی . هش . هزر کرن
graze , n , v . i , t له وه ر.چه ر ، دچه رت . دچه رینت
grazed , adj چه راندی ، چه ری
grazery , n کوز
-private.... پاوان
grazier , n شڤان . گاڤان
grazing , n شڤانیتی . ده لگه . چه ر . وارکوز ، چه ریان
- ground چیْره ، کوز . وارکوز . چه ره
-land پاوان ، کوز
grease , n هری یا بری به ری پاقژکرنیْ ، به ز رون دکت ، به ز دکت ، چه ور دکت
grease , vt
greased , adj رونکری . به زکری ، چه ورکری
greasepaint , n کارکرنا شانویی . ماده ییْن کارکرنا شانویی
greaser , n چه ورکه ر ، به زکه ر
greasing , n چه ورکرن ، رونکرن ، به زکرن
greasy , adj کز ، به زدار . ته حیسوک
great , adj , adv ناڤدار . زه حف ، فره . دریْژ ، گر. گه وره مه زن ، گه له ک گرس، پایه به رز . شه هره زا ، زلی ، راسه رین
- ape مه یمونا بالا
- Bear ستیْرا هرچا مه زن
- coat پالتو
- grand child نه ڤی چرک
- grandfather بابیْ باپیری
- hearted ئازا . ئارام
-nephew نه ڤی ییْ برایی یان خوشکیْ
- niece نه ڤی یا برایی یان خوشکیْ
- skua هه ڤچی
-toe پیْچی
-uncle مامیْ ئاپیْ (یان خالیْ) بابیْ یان دایکیْ
greaten , vt , i مه زن دکت ، فره هـ دبت ، مه زن دبت
greater , adj مه زنتر
- feast جه ژنا قوربانیْ
greatly , adv گه له ک
greatness , n مه زناهی، هه وده دان . مه زنایی. شکودداری ، مه زنی ، مه زناتی ده بده به یی
greave , n زرێپوشیْ لنگی
grebe , n نوقه ر (بالنده یه)
Greco پیْشگره کو گریکی ، یونانی یه
greed , n چاڤ هاری
greedily , adv ب زکونی ، به چاڤ هاری

greediness , n زکونیتی ، چاف هاریتی
greedy , adj چاف هار . زکن ، زکهار . زکونی ، خورا . پرخوه ر ، چاف برسی
Greek, adj=Grecian یونانی . گریکی . ئالزی
- catholic ئه ندامیٔ دیره ک روژهه لاتی ، ئه ندامیٔ تیره یا روژهه لاتی یا دیره ک رژهه لاتی کاتولکیکی
- fire ئاگریٔ گریکی (ل ناف ئاڤیٔ هل دبت)
- orthodox ئو رتود کسیٔ روژهه لاتی یا دیزاگریکی
green , adj , n که رک . که سک . سه وز . شینی ، ژینی ، نو ، پیتی . ساده ، شیناتی
- back پشت که سک ، دولاریٔ ئه مریکانی
- belt که مه را که سک : دارین ل دور تاخه کیٔ دگرن
- blind که سک کوره
- book به لافوکا میری
- cheese که سکه په نیر
- crop سه وز یان که سکه خوارن
- eyed چاف ره ش . قیروک ، ده خسوک ، چاف که سک
- fat به زیٔ کیسه له یان ره قی
- food خوراک (سه وزی ...)
- finch چوچک (په ر زه ر ئو که سک)
-flame کلفه
- gage حلیکیٔ شین
-grocer سه وزه فروش
-horn ساده ، بیٔ شه هره زایی
- house خانیکیٔ گه رمیٔ شوشه یی بو چاندن ئو پاراستنا هه له زی
-jaund ice ئه ساخریٔ چه رم که سکی
- light که سکه روناهی . نیشانا ده رکه تنیٔ ئو بورینیٔ
-pea(s) پولکه . که لی . که لیک
- room ژورا که سک بو له سهینا کردارین شانوییٔ
- shank لنگ که سک (بالنده یه ، ئه خلیت تیته لانک)
- sickness=chlorosis
- stone به ریٔ که سک . که ره ک بازه لتی برکانی که سکه
- table میزا قوماریٔ
- turtle ره ق
- vitroil زاخا که سک : سولفیتا ئاسنکی
- wood که سکه دار ستان

green , vi که سک دکت
greenery , n شینکاییشین. شینیاتی، که سکایی زه رزه وات . سه وزی
greening , n که سکه سیف
greenish , adj که سک . که سکه
Greenland , n گراڤا گرینلاند
- whale نه هه نگیٔ گرینلاند
greenlandic , adj , n زاراڤ یان زمانیٔ گرینلاند
greenling , n که سکوک :ئه خلیت ماسی یه
green - manure , vt زبل دکت (ب ریخا ئه ر)
greenness , n که سکبون . که سکایی ، سه وزی
green onion , n پیفاز ئه رک
greens , n سه وزیزه رزه وات، شینکاییشین
greenstuff , n سه وزی
greensward , n میرگ
greenth , n که سکاتی
greet , vt سلاڤ دکت
greeting , n ده ربرینسلاڤ، سلاڤکرن ، پیشواز. سلاو
greffier , n تومارکه ر . دادگه ر
gregarious , adj جڤاکخواز . رڤده خواز
grenade , n نارنجوک
grenadier , n نارنجوک هاڤیژ . ماسی یه ک ده ریایی
grenadine , n ئه خلیت ئه فنه (په روک) ، شه ربه تا هناران
Gresham's law , n یاسایا گریشام . کو پاره ییٔن ئه لپ پاره ییٔن راست پوچ دکن
gressorial پیڤچون ، ریڤه چون
grew(past of grow) وه رار بو ، چزری . ره نگزی
grey =gray بوز . گه ور
-wacke گومچکا که ڤری یا بریتی ژ ئهبه لیٔن گروڤرین پیکڤه
greyhound , n تاژی
greyish , adj گه ور
greylag , n....(goose) قازا کوڤی
grid , n تورا بستکری ، ده ییٔ میرتالی ییٔ کونکری، ئه وه را که هره بی ، تور
griddle , n ساج . سیل
- cake کلوچا هیک و شیری
gride , vi , n دبرتڤه دره نتده نگیٔ ڤه ره نینیٔ
gridiron , n ئاسنکا براژ تنیٔ ، مه یدانا ئه پکانا پیٔ یان

grief , n دل گرانی ، خه فه ت ، سوژ ، قه هر. خه م . كه سه ر ، كزی ، شین ، نیهاركوفان. كول . ئاهین ، مخابن ، خه م و په ژاره
griefed , adj دل گران .قه هری
grief stricken , adj خه مدار ، په ست
grievance , n سته م . گازنده . ئازار ، زیان
grievant , n گیدار . دوزه كار ، گازنده كه ر
grieve , vt , i خه م دخوت ، قه هر دخوت
grieved , adj په ست . خه مدار . دل گران . ب كول ، دلزار ، كوفاندار ، شیندار
grieving , n شینداری
grievous , adj كوفانه ، گران ، ئیشدار . گرنگ
grievously , adv ب گرنگی
grievousness , n گرنگیتی
griffin , n (griffon) سیمه رخ
griffon , n سه یه ک بچوکه .
grift , vt , n قازانج دکت (ب خاپاندنێ) ده ستکه تنا نه ره وا
grifter , n فێلباز
grig , n كولی ، مارماسی یا بچوک
grill , n براژتن ، براژگه
- room براژ گه . ئاشخانه یا براژتنێ .
grill , vt دبرێژت ، پرسیار دکت (ره ق) ، ئه شکه نجه دکت
grillage , n تورا داری یان ئاسنی
grille (or grill) , n تانێ بستكری
grilling , n براژتن ، براشتن
grilse , n ماسی یا سامونا بچوک
grim , adj رژتال ، در ، بزدهین
grimace , n رو بادان
grimace , vi رو بادت ، (بو پیکه نانێ)
grimalkin , n کتک ، ئه خاسمه کتکا پیر
grime . n ته نی ، پیساتی
grimeness , n ته نیتی ، پیسی
griminess , n مج و مور
grimly , adv ب دژواری ، ب مج ومورى
Grimm , n .....'s law یاسایا گرم کو تێکه لی یا ئاقبه را تیپێن ده نگدارێن زمانێن هندو ئوروپی دیار دکت
grimy , adj شیلی ، پیس . ته نیكری
grin . v . i , n دبشكورت . رژبادت ، بشكورين . رژبادان

grind , n هێران . چرکاندن ، هه ساندن
- stone دستار ، به رێ ئاشی به رێ هه ساندنێ . هه سان
grind , v . t . i دهێرت.ته په سه ردکت، دهه سینت ، توژ دکت ، شمشات دکت ، توژدبت شمشات دبت
grinder , n دستار ، ددانێ کورسی
grinding , n گه ژمراندن ، هێران ، چرکاندن هه سانکرن ، قوتان ، پیژکرن
- stone به رگه ر . هه سان
gringo , n بیانی
grinned , adj بشكوری
grinning , n بشکورین
grip , n , vt تیکه هشتن ، ده ستک . گرتن ، چه نته یێ ریناری یێ ، دگرت
gripe , n ده ستک . گرتن . گازنده ، زک ئیش ، ناف ئیش
gripe , vt , i قایم دگرت ، دئیشینت . دقه هرینت، گازنده دکت
griped , adj گرتی
gripes , n ئاره نگی ، قولنج
griping , n گرتن
grippe , n ئینفلوه نزا ، په رسیفا گران
gripped , adj گرتی
gripper , n گرته ک
gripping , n گیره
grippingly , adv ب گیره یی
grisaille , n وینه یا خه ملێ (ئه مازه ، ل سه ر شوشه یی)
griseofulvin , n ده رمانێ دژ زندی (ئه خاسمه دژ کرمێن خه له ک)
griseous , adj گه ور مراری ، گه ور
grisette , n کچکا خورتا چینا کارکه را فره نسی
grisiness , n بزدهینیتی
grisly , adj ترسین ، بزدهین
grison , n ته خلیت ده له کێ گوشت خوه ر
grist , n گه نم (بو هێرانێ) . هێران ، هه ژمار ، تیاب . ماده یێ چیروکێ یان خوه ندنێ

- all is ....that comes to his mill هاقل دکت
- to bring ....to the mill قاز انج ، هاقل
gristle , n کرکروک
gristly , adj کرکروکی
grist-mill , n ئاشیێ گه نمی . ئاش ، دستار
grit(s) , n هیرک . هورکه . سافار . که فریێ
خیزی ، زه بر
- fine .... پشروین . سندک
grit , vi , t کرکر دکت(ددان)مه رمه ری دهست
gritted , adj کرکری
grittily, adj ب ئازایی
grittiness , n ئازا بیتی
gritting , n کرکرکرن
gritty , adj سافاری ، ئازا ، خیزی
grivet , n ته خلیت مه یمونه
grizzle , n , vt , i گه ور . ده هیه یێ گه ور،
گه وربیت . گه ور دکت
grizzled , adj گه ور ، به له ک
grizzling , n گه ورکرن
grizzly , adj به له ک
groan , n, v . i نکین . نالین . نال ، ئاخین ، ناله
نال . هارزین ، نکاندن ، دنالت
groaned , adj نالی
groaner , n ئاخدار
groaning , n نج ، نالین ، هه رتین ، نال . ئاهین،
نکین . ئاخین
groat , n دراڤه ک میژتالی که فن
groat(s) , n سافار
grocer , n به قال . رون فروش
grocery , n به قالی ، فروشگه یا به قالی
groceteria , n فروشگه یا زه رزه واتی، خوخزمه ت
grog , n ته خلیت شه راب
groggy , adj مه ست . سه رخوش ، له وه شی
grogran , n ته فنێ هری یان ئاڤرمیش و هری
groin , n , vt نیک . که ناریێ نو گریکین
به کتربر، (گریکان) درست دکت
grommet , n خه له کا گرتنێ . ده ستک
gromwel , n , n ته خلیت هه له زه ، به ریێ بژ
ده رمانی ب کار دهات
groom , n مه یته ر، مه هته ر. سه یس . زاڤا
- 's cake کلوچا داوه تیێ
- 's man برازاڤا

groom , vt , i شمشات دکت . لیکدت . مه یته ری
دکت
groomer , n ئاماده که ر
grooming , n مه یته ری
groove , n که لش . عه ده ت . کاریێ کیرهاتی،
لوچ ، که نده ک
groove , vt , i دکه لشینت . دکه لشت
grooved , adj که لشاندی
grooving , n که لشاندن
groovy , adj که لشینی
grope , v . t . i داپه لینت
groped , adj داپه لاندی
groping , n په لاندن ، داپه لاندن
gross , adj , n دل ره ق . دل هشک ، دوزده ،
ده سته. مه زن، گرس. گه له میه ر.
ره ق ، ئه شکه را . سه دیێ سه د .
دیتنی، ئه رزان، کریت. تیکرایی. تیکرا.
له شداری . سروشتی . سه ره تایی
gross , vt قازانج دکت ، هاقل دکت
grot , n(poet)=grotto
grotesque , n , adj گیره . ئاویزه
grotto , n ئه شکه وت . شکه فت
grotty , adj (sl) کریت . نه تازه
grouch , n , vt گازنده که ر ، کین ، گازند دکت
ground , n قاد ، به ژ ، ئه رد ، بن ، بنیات .
ئاخ ، نیشته
- cover نخافا ئه ردی : گیا ئو هه له ز یێ
هوریێ دارستانیێ
- crew ده سته کا ئه ردی یا بالافریێ
- floor ته به قا ئه ردی ، نهوما ئه ردی
- nut باقلین هوڤـ(چولیێ)
- plan مه لهه زا ئه ردی . مه لهه زا بنیات
- plate ده پیێ ئه ردی
- rule ریزک یان سه ره تایا کاری
- state باریێ هه دار
- swell پیلا بنی
- water کاریز
- wave پیلا رزیی
- work بنیات
ground , vt دئینت خاریێ،دکه فت بنی، دگه هینت
ئه ردیێ ، دکه فت سه ر ئه ردیێ
ground , adj , p , pp of grind، هیرایی . هیرا .که ژمراند .هه ساندی
قوتاندی ، سه قاکری

groundage , n ئه ردی یا گه می یێ
groundless , adj بێ بنیات
groundsel , n بنیات ، ده را زین . ده یێ ئه ردیێ
group , n گرو، به ند، جه له ب، کوم، بر، توف، سه له ف ، جێرگ ، ته له پ، گشکه قه وته ، که وته ، کومه ل ، کومه
- theory بیتانه یا گرویان
تیروانه ی گرویه کان
group , vt , i کوم دبت . پولین دکت
groupable , adj گروبار
grouper , n ته خلیت ماسی . باهیف
grouping , n گروگرن
grouse , n , vi گازنده ، ته خلیت پور (بالنده) ، گازنده دکت
groused , adj گازنده کری
grousing , n گازنده کرن
grout , n , vt گێچ . نیشته ، دهنت . ئاخ دکت . گێچ دکت
grouter , n هنیکار
grove , n ره ز ، بیستان . جنیک . دارستان
grovel , vi دگه قزت
grovel(l)er , n گه قیز
groveling , adj مروڤێ پوچ
grow , vt به رددت(رهـ) ، وه رار دبت. مه زن دبت ، شین دبت ، دچینت ، دره نگزت
growable , adj شینبار
grower , n چاندیار ، کشتکار
growing , n چه زراندن ، ل خوه دایی. وه راربون، شینبون ، وه رزکرن . چاندن.
گه شنده ، په ره ستێن ، شینبویی .
ره سیایی
- rich ده وله مه ندبون
- up مه زنبون
growl , n , vi , t ره وین ، گازنده دکت . دره وت
growler , n چیاییێ به فریێ بچوکێ سه رئاف .
گازنده که ر
growling , n مره مر
growlingly , adv ب مره مری
grown , adj , pp چه زراندی، ره وزیویی، وه راربویی، شینبویی
- up گه هشتی
growth , n وه رار. چه زراندن ، شینبون ، ئاژار ل خوه دان ، ره وزیون . گه شه
- factor هو کار یان کولکه یێ وه راریێ
groyne , n , vt دیواریێ نزم یان په یکه ریێ ده پی وه ک سکری بو گرتنا ئاڤا ده ریایی ل به رئاڤیێ ، به رئاڤیێ ب ڤی دیوارکی سکر دکت
grub , n , adj زه حمه ت کێش . کنجو ، کرمک
grub , vt , i هه لدکێشت . دکولت ، ریتجبه ری دکت
grubbed , adj کولایی
grubbing , n کولان
grubby , adj نزم ، پیس . کرمکی
grudge , n , vt هێرس . هێرز . ده خسێن . کین دده خست . گه یی دکت . گازنده دکت
grudged , adj ده خسی
grudging , adj رژد
gruel , n , vt ته شریب ، سزادکت ، ماندی دکت . دوه ستینت .
gruel(l)ing,n, adj سزاییێ دژوار ، پرسیارکرنا ره ق
gruesome , adj کریت ، ترسێن ، بزدهێن
gruesomeness, n بزدهینیتی . کریتیتی
gruff , adj ده نگ گرس، زڤر، دل ره ق، قه باره
gruffly , adv ب قه باره یی
gruffness , n قه باره بیتی
grum , adj روتال
grumble , vt , n پت پتیێ دکت . گازنده دکت، گازند
grumbler , n پتپتوک
grumbling پتپتکرن
grumblingly, adv پتپتوکی
grume , n گلینا خوینی
grummet , n خه له کا وه ریسیێ بادایی
grumous , adj گلینبار
grump , n گازنده که ر، بێ ماد
grumpiness , n چرت
grumpy , adj سل ، زیز . گازنده که ر ، ئه نری

grung , adj پیس
grunion , n ماسی یه ک ئه مریکانی بچوک
grunt , n , v . i , بورین،حرین،لرخه،مقاندن،دبورت . دحرت
grunter , n حرینکه ر
grunting , n مقه ، لرخه
gruntle , vt یاری دکت
gruntled , adj یاریکری
gruntling , n یاریکرن
grysbok , n په زکوڤی یێ گه وریێ بچوکێ ئه فریقا باشور
guan , n بالنده یه ک ئه مریکانی (وه ک ئه لوئه لو)
guana,n=iguana کمکمه (مه زن)
guanaco , n ده هبه یه ک ئه مریکانی مه مکدار (وه ک حێشترێ)
guano , n زبلێ قوتیکرنا ماسی یا ، زبلێ زلقین بالنده یان ، ریقنه
guarantee , n , v . t ده سته به رکرن ، مسوگه ر ، گره و ، ده سته به ر دکت
guaranteed , adj ده سته به رکری
guaranteeing , n ده سته به رکرن
دابین کرن
guarantor , n ده سته به ر
guaranty , n ده سته به ری
guard , n نوبه دار وه ردیان . پاس . گزیر پاسڤان .پاسه وان ، شه هنه ، دیده ڤان . هولکڤان . پاراستن . به ره ڤانی
- 's room پاسگه
- to be on one's .. هشیار
- to mount........ نیره ڤانی دکت ، دپارێزت
guard , vi , t دپارێزت . به ره ڤانی دکت
-to...against- errors هشیار دبت
guarded , adj وریا ، هشیار
guardian , n سه روه ر . سه میان راسپیر . ئه ویت . پاسڤان
guardianship , n سه روه ری
guarding , n پاس ، پاسڤانی . دیده ڤانی ، پاسدان ، ل به رمان . پاواندن
- post پاسگه
guardsman , n پاسڤان
guava , n گراڤا (ئه خلیت داره)
gubbins , n بێ به ها ، پوچ ، گلیش ، ئه رت
gubernatorial,adj یا ریزیاری . پاریزکاری

guddle , vt ماسی یا ب ده ستی دگرت
gudgeon , n ماسی یا وه ک میکێ . ئه نیشک ، ساده ، تملوک
-pin میخا زه ندی (بز بیکله گریدانا . ده ستکێ پستی یان په ستینی) ئو ده ستکێ بیکله گریدانێ
gudgeon , vt دخاپینت
guenon , n مه یمونه ک ئه فریقایی دوف دریژه
guerdon , n , vt خه لات . خه لات دکت
Guernsey , n ئه رشێ شیری ژ گیرنسی (گراڤا بریتانی)
guerrilla,guerilla , n شه رکه ریێ ئه ریزکی
guess , n , vt , i پێژن . هزر ، هزر دکت
- work پێژن . هزرکرن
guesser , n هزر که ر
guessing , n ئه هاندن . هزر کرن
guesstimate , vt هزر دکت ، ئه خمین دکت
guest , n , vt , i میهڤان، میهڤانی دکت. میهڤان دبت
- hall دیوانخانه
- house کوچک ، میهڤانخانه
-room کوچک
- rope وه ریسێ دو وه م
guffaw, n که نین ، تیق . پرقین . پرق
guggle=gurgle
guidance , n سه رکاری . رابه ری
ئاموژکاری . په ند ، په ندیاری ، شیره تنامه
guide , n رێبه ر . به ربین . پێشدار، ریزان ، قه ره ول ، شیره تکه ر . په ندیار . رێکر . رابه ر ، پێشبه ر
- book رێبه ر (کتێب)
-line کورتی (رێباز یان رامیاری)-رێبه ر
-road ..... ریزان
guide , vt , i ئاراسته دکت . رێبه ری دکت
guided , adj ئاراستکری ، رێبه کری
- missiles موشه کێن ئاراستکری
guido , n ئالایا ل سه رێ داریێ دچقلین
guild , n تیره : یه کیه تی یا پیشه گه ر ئو بازرگانان
- hall ئاڤاهی یا یه کیه تی یێ

guilder , n یه كه یا پاره بین هوله ندی
guile , n نوړلیی . خاپین ، فیلبازی
guileless , adj ساکار . راستبیژ . ساده
guillemot , n ته خلیت بالنده (ژ ده ریایین باکور)
guilloche , n كه زیک
guillotine , n به رهه قدان بر سه ریر . هه ستیک ،
هه لکیشک
guilt , n گونه هکاری . گونه هبه ری . گونه هـ ،
تاوان . سوچ . گونه هباری
guiltily , adv ب گونه هباری
guiltiness , n گونه هباریتی
guiltless , n بیٔ گونه هـ . ساده، بیٔ سوج . داوپاک
guiltlessness , n داوپاکی
guilty , adj ئایل . گونه هکار . گونه هبه ر ،
گونه هبار . تاوانبار . سوچدار
Guinea , n گنی پاره بین ئنگلیزی (پاون)
guinea fowl مریشکا حه به شی
guinea hen مریشکا حه به شی
guinea pig به رازی گینیا: زه فی یا ئه زمونا
guise , n جل . کنج ، به ژن ،-دیارده
guitar , n گیتار
gulch , n نهالا ته نگا کۆر . جه لال
gules , n , adj سور
gulf , n جوم . كه نداو ، قلیچ
- weed كه فزا ده ریایی . گیاییٔ كه ندالی
gul l , n , vt قاقلی قازان، ته خلیت بالنده (نه وره س)،
ساده ، دخاپینت
gullet , n گه رو . قورک . سورچک
gullibility , n ساویلکی
gullible , adj ساویلک
gullied , adj كه لشكری
gullish , adj ساده
gully , n زانک . جه لال ,گه لی.خه ره ند.کیٔرا
مه زن
- narrow ...... كه ندال . نهال
gully , vt دبرت . دكه لشینت
gullying , n كه لشبون
gulosity , n خوارایی . زکونی
gulp , v . t , i , n داد قورتت . دته مرینت ، دادئورت ،
فر . فره ک . گولپه . لرف . گولپ
داقورتن . قورت . فرک
gulped , adj داقورتایی . دائورایی
gulper , n داقورتانکه ر
gulping , n لوشدان.داقورتن.دائوران ، له رفاندن
gum , n شریٔز ، سترک . به نیشت ، پدی ،
پو، پدو . چه سپ . زه مق .
گه تیره . بنیشت
- boots پوتین یان جه زمه یین لاستیک
- chewing ... به نیشت . قاچک
- resin شریٔز
- shoe پولیسیٔ نهینی
gum , vt , i دجیت
gumbo , n بامی . شوربه یا بامی یان
gumboil , n نیٔم یان ئه دابا پدی یان
gumdrop , n سه وکا شریٔزی
gumma , n پوفبونا شریزی
gummed , adj جیتی ، فه نوسیایی
gumming , n فه نوسین ، جیتن
gummous , adj سترکی . فه نوسیایی
gummy , adj سترکی ، فه نوسیایی
gumption , n زیره کی . ژیری
gun , n ده بانجه . چفته . تفه نگ . توب .
هافیژوک
- barrel لوله یاتفه نگیٔ
- boat جه نگ كه شتی
- cotton په مبوییٔ ته قینیٔ
- dog سه بیٔ نیٔچیریٔ
- fire توپ هافیٔتن
- flint به رسته بیٔ كه فنه تفه نگان
- great .... مروفه ک نافدار
- lock تیٔزه ک
- man چه کدار
- pit چالا توپان (بۆ پاراستنیٔ
دژ ئاگریٔ دژمنی)
- powder باروت
- room ژورا ئه فسه ریٔن بچوک ، (له ناف
جه نگ كه شتیٔ دا)
- runner قه چاغیٔ چه کی
- running قه چاغی یا چه کی
- shot فیشه ک
- shy ترسونه ک
- smith چیٔکه ریٔ چه کیٔن سفک
- son of a .... کابراییٔ پوچ

- wale — ره خێ بلندێ گه می یێ
gun , vi , t — تفه نگ دهاڤێت . نێچیر دکت ب تفه نگێ
gundelia , n — کنگر ، که ره نگ
gunless — بێ توپ . بێ تفه نگ
gunned , adj — راوکری (ب تفه نگێ)
gunnel , n — ماسی یه ک بچۆک وه ک مارماسی
gunner , n — توپڤان ، توپچی
gunnera , n — هه له زه ک خه ملێ یه لگ مه زن
gunnery , n — توپخانه
gunning , n — توپ هاڤێتن ، نێچیرکرن (ب تفه نگێ)
gunny , n — ته لیس
gunter , n — راسته‌ک (بو یێ دریژ ل گه ل ته رازی ئو ریزێن لوگاریتمی بۆ چاره کرنا پر سێن ده ریایی)
guppy , n — ماسی یه ک بچۆک نوقار
gurgitation , n — خرخرا ده نگی
gurgle , n , vi — تریقه ، گوڤ گوڤ، خرخردکت ، گوڤ گوڤ دکت
gurgled , adj — گوڤ گوڤکری ، خرخرکری
gurgling , n — لێوه ردان
Gurkha , n — هندوکێ نیپالی
gurnard , n — ماسی یا سه ر درک
guru , n — سه یدایێ گیانی یێ هندوکی
gush , n, vi — به لقین . فزکین ، دفزکت
-to ..... out — دفزکت
gusher , n — فزک
gushily , adv — ب فزکی
gushiness , n — فزکیتی
gushy , adj — هه ستیار ، دلسوز
gusset , n — پاته یێ سێ گوشه یی بۆ قایمکرنا کنجان
- oblong — تیروێژ
gust , n — ریزگرتن. باهاتن . ته قین (ئاف، ئاگر، نوکێل ، ده نگ) . ته قینا ده ر ونی
gustation , n — تامکرن . سه حکه را تامێ
gustative , adj — تامدار
gustatorial , adj=gustatory — تامدار
gusto , n — خوه شی ، تام
gusty , adj — ته وری ، باهوزی
gut , n — ته نگه دمربازگه(زک ، هناف ، ژهـ) ، کرموکێ ئاورمیشی . روڤیک
gutless , adj — سست ، ترسونه ک
guts , n — روڤی
gutsy , adj — مێرخاس . چالاک . ئازا
gutta , n — دلوپ
- percha — نیڤ لاستیکه (ژ داری ده ربکه ڤت)
gutter , n , vt — شیپ . شرک ، شرک دکت
guttersnipe , n — کولانی . کورکێ کولانان
guttle , vi , t . — ب زکونی دخوت
guttler , n — خوره
guttural , adj — گه رویی
gutturalize , vt — گه رویی دئاخفت
gutty , adj — به رهه نگار . ئازا
guy , n, vt — زه لام ، که سێ گێره . مروڤ ، کابرا ، قایمکه ر ، پێ دکه نت گرێ ددت ، قایم دکت . ترانه دکت .
guzzle , vt , i — گه له ک له دخوت
guzzled , adj — (پر) له خواری . فرکری
guzzling , n — (پر) له خوارن . فرکرن
gym ,n=gymnasium
gym n(o) — پێشگره کو ریسه
gymnasium , n — زورخانه
gymnast , n — زورباز ، جانباز
gymnastic , adj — وه رزشڤان . یاریکه ر ، جانباز
gymnastics ,n — جانبازی
gymnosophist , n — سوفی یێ هندوکی
gymnosperm , n — توڤ روت
gymnospermae , n(pl) — توڤ روت
gyn(o) — پێشگره کو ژنه ، مێکدانکه
gynandromorph, adj — نێره موک
gynandromorphism , n — زنانه ، بو ره گه زی (مه له ز)
gynandrous , adj — نێره موک
- gyne — پاشگره کو ژنه ، مێ یه ، مێکدانکه
gynaec(o) — پێشگره کو ژنه
gynecocracy , n — حکومه تا ژنان
gynecologist , n — پژیشکێ ژنان
gynecology , n — ژن نه خوشیزانی
gynoecuim , n — ئه ندامێ مێ یا گولێ یان هه له زی
gynophore ,n — باسکێ ئه ندامێ مێ یا هه له زی
gyp , n , vt , i — فێلباز ، خزمه تکارێ زانستگه هێ . خاپینوک ، دخاپینت
gypseous , adj — گێچی
gypsophil , n — گێچک : هه له زا ئه ره نفه لی یا گول بچۆک

gypsophila , n — هه له زه ک باخچه یی
gypsum , n — گنج
- fine .... — کوشته
-stone — که فری گنج . به ری گنج
Gypsy , n — دومه .بوشه . قه ره چ
-dancing-girl — سوزانی
gyr(o) — پیشگره کو خه له که ، چه مه ره یه ، بادوکه یه ، لوله یه ، جایروسکوپ
gyrate , adj , vi — بادایی، دزفرت
gyrated , adj — زفری
gyrating , n — زفراندن
gyration , n — زفرین
gyrator , n — زفروک
gyratory , adj — بادایی ، زفروکی
gyre , n — لفینا چه مه ره یی،شکلی چه مه ره یی
gyred , adj — زفری (چه مه ره یی) ، خه له کی . چه مه ره
gyrene ,n=marine — (ده ریایی)
gyrfalcon , n — ته خلیت بازه ، ته رلان ، هه لویه
gyring , n — زفرین (چه مه ره یی)
gyro , n — جایروسکوپ
gyrocompass , n — جیهه تنامه یا زفروکی
gyrofrequency , n — له ره یا زفروکی
gyrohorizon,n=artificial horizon
gyromagnetic , adj — جایروسکوپی مه گنه تیزی
- ratio — ریژه یا جایروسکوپی یا مه گنه تیزی
gyropilot , n= automatic pilot
gyroplane , n — بالافرا جایروسکوپی یان زفروکی
gyroscope , n — جایروسکوپ
gyroscopic , adj — جایروسکوپی
gyroscopically , adv — ب جایروسکوپی
gyrostabilizer , n — جایروسکوپی ، زفروک : ئامیره تا بالافری یان گه می پی راست دکت
gyrostat=gyrostabilizer
gyrus , n — خه له کین مه ژی
gyttja , n — نیشته یا گولی
gyve , n , vt — پی به ند ، به ند دکت

H

H — نیچ : تیپا هه شته ما ئه لفابی یا ئنگلیزی
ha , interj — ده ربرینا گوهشین‌شادی،گومانی ئو کوفانی یه
haar , n — ماسیگه یا کزرا ده ریایی (ل ئورکنی ئو شیتلاند)
haar , n — به فا ده ریایی
habanera , n — گوفه ندا کوبی یه
habeas corpus — فه رمانا هاتنی : فه رمانا دادگه هی کو مروف بچت به ر دادگه هی
haberdasher , n — خورده فروش . فروشیاری تشتین میران
haberdashery , n — فروشگه ها خورده یان
habergeon , n — ساقویی بی هچکی پوسته یی
habile , n — زیره ک ، شه هره زا
habiliments , n — کنج . جل
habilitate , vt , i — شیانی دکت . سه ر مایه ددت بو کانزایی
habilitated , adj — شیانیکری
habilitating , n — شیانیکرن
habilitation , n — شیاندن
habit , n — ئه ریت . عه ده ت .کراس ئه خاسمه کراسی ره به نی.پیگرت.پیشه . سان
habitability , n — نشینباری
habitable , adj — نشینبار
habitant , n — نشین
habitat , n — وار . شوین ، ژینه وار
habitation , n — نشینگه.جینشین ، وارگه هـ ، راهاتن
habitual , adj — ئاسایی . سروشتی . به نگ
habituate , vt — هین دکت
habituated , adj — هینکری
habituating , n — هینکرن
habitude , n — ئه ریت
habitue , n — هاتیار
hachure , n , vt — کورت نفیسین : بو وینه تراشین ئو سهکرنی ، کورت دنفیست
hacienda , n — چاندنگه‌هـ یان ئاقاهی بی وی پی سه ره کی
hack , n , adj — که لشاداری . کوخک . بفر . پیک په حین ، هیستر . هه سپ . گوهیز وکا کری

تاکسی . هاژوینێ تاکسی یێ کرێگرتی

hack , vt , i پارچه پارچه دکت.دبرت.دکێلت. دکوخت ، تاکسی دهاژوت . په حین دهافێت

hackamore , n هه فسار

hackberry , n ته خلیت تی یه

hacker , n بر

hackie , n هاژوینێ تاکسی یێ

hackle , n,vt شه هێ کتانی، په رێ ستوینێ بالنده یی نه مازه که له شنێری . موینێ ستوینێ یان پشتا سه یی . مێشا ژ په رێ چێکری بۆ گرتنا ماسی یان (تملوک) ، شه هـ دکت . مێش په ردکت

hackled , adj بری . شه هکری

hackling , n برین . شه هکرن

hackly , adj کوهـ

hackman , n تاکسی هاژو

hackney , n,vt هه سپێ سواربونێ یان کێشانێ، گوهێزوکا کرێ ته رزان ، گه له ک بکار دئێت ، ته رزان دبت

hackneyed , adj ته رزان ، دوباره تا ته رزانبونێ

hackneying , n ته رزانکرن

hacksaw , n مشارا مێرتالان

hackwork , n کارێ توریێ یان هونه رێ بازرگانی

haddock , n هادوک : ته خلیت ماسی یه

hade , n , vi لادان (ژ سه رێ) . گوشه یا لادانێ، لاددت

Hades , n گورستانا گیانان . دوژه (ئه فسانه یا گریکی)

hadron , n پرتکا هێمانی یا ناف چالاکا خورت

hadronic , adj په یوه ندیدارێ پرتکا چالاک

haecceity , n ته ڤه یی ، مروفیتی

haem , heme , n پێک هاتی یه کـ سور ئاسن تێدایه کو پارچه یا ته پروتینی یا گلوبینی یه

haemal , adj خوینی

haematic , adj خوینی . خویندار

haematin ماده یه کـ شین – ره ش بێ شکل دناف هیموگلوبینیدا

haematite (hem) کانا خافا ئوکسیدێ ئاسنی(سور ره ش یان گه ور) ..

h(a)emato - پێشگره کو خوینه

haematuria , n خوین میزی

haemocyanin, n ماده یێ ئوکسجین – هه لگر مس تێدا دناف خوین – پلازما یا پێتک ، ته ڤنه پیرک ئو ته رموکه یاندا

haemoglobin ره نگکه رێ پرتکێن سورێن خوینێ (هیموگلوبین)

haemolysis , n ته مانا خوین خانه یێن سور دناف هیموگلوبینیدا

haemophelia(hem), n خوین له ره ستن

haemorrhage(hem), n خوین رسین

ha(e)morrhoids , n مایه سیر . باسور

haemostasis , n راوه ستانا (رسینا) خوینێ

haemotatic , adj په یوه ندیدارێ راوه ستانا خوینێ

haffct , n رۆ ، ئه نی

hafnium , n هافنیوم . هێمانه کـ مێرتالی یه

haft , n , vt ده ستک. بالچیق ، ب ده ستک دکت

hag , n پیره ژنا کرێت . جادوباز ، دێو

- fish ئه جنه یا به د ، ماسی یه کـ ماسی خوه ره

Haggadah , n پارچه یا وێنه یی یا ئه فسانه یی یا ته لمودێ

haggard , adj , n چه رموک . لار . لاواز ، لاخر ، ته لس ، بازێ ، ماندی ، در ، شه پرزه ، خه فزانی

haggardly , adv ب لاوازی

haggardness , n لاوازیتی

haggis , n گیپه . قیمه یا دل ، سپیه لک . که زه یا به زی ... که لاندی

haggish , adj پێوه ندیدارێ پیره ژنا کرێت

haggle , n , vt , i برین ، بازار ، دبرت (زفر) . بازار دکت

haggled , adj زفر (بری)

haggling , n برین (زفر)

hagi(o) - پێشگره کو پیروزه ، پیروزن

hagiographer , n ژیننا مه نفیسێ پیروزان

hagiography , n ژیننامه یا پیروزان

hagiolatry , n پیروز په ره ستن

hagiology , n تورا پیروزان

hagride , vt ماندی دکت . ئه شکه نجه دکت . شه پرزه دکت

hagseed , n بچوکێ جادوبازێ

ha - ha , interj . تانێ ترمێ چیمه نی ، ده رپرینا که نی یێ

hail , n — ساڤاروک . زیپک ، گژک . تامور .
تەیروک ، تەزره ، سلاڤ . گازی

- of missiles , n — شەست
- stone — خلخل ، تەزره ، گژک
- storm — باهوزا گژک
- tiny ..... — ساڤاروک
- within .... — نێزیکی بهیستنا دەنگی

hail , v. t . i — دبارت(گژک). سلاڤ دکت . گازی دکت
- to .....a taxi — گازی تاکسی دکت
- to ....from — دئێت ژ

hailer , n — گازیکەر

hail-fellow or hail - fellow - well - met — هەڤال . هەڤالی ، دوستی

hair , n — مو ، پرچ . پور ، قژ . پورت ، می
- not to turn a ...... — پەریشان یان شاش نابت ، مویەکێ ژخوە شاش ناکت
- to keep one's ...on — شاش نابت
- to split ....s — بەرهە ڤدانا بێ تەوش دکت
- black and white... — سەر بەلەک
- breath — ستوری یا مویەکێ ، نێزیک ، سەخت
- breadth escape — رەڤینا زەحمەت
- brush , n — فرچە یا پرچێ
- cloth — پەروکێ موییێ حێشترێ
- cut — سەر تراشین
- do — شەنگلاندن
- dresser — سەرتاش . دەلاک . سەرتراش .
بەربەر . خەملگر
- fallicle — بنکێ موییی
- line — دەرز . هێلا گەلەک زراڤ
- lock of .... — بسک ، گولی
- pin — سنجەق
- pith — ناڤکا موییی
- raiser — گوهشین . ماندەر (نەخاسمە ل شانوییێ)
- raising — بزدهین . گوهشین ، پەروش
- root — رها موییی
- scal — گولکێ نالی یێ تێر مو
- sheath — رۆکێشێ موییی
- space — دوراتی یا موییی
- splitter — بەرهە ڤدانکار
- splitting — بەرهە ڤدانکاری
-spring — زەنبەلەکا زراڤ (موییی)

hairless , n — کوسە، بێ مو.پوروە شین، رۆحلی، لوس

hairy , adj — قژ.موییی.پورتی.سەخت.بزدهین.رەق

hake , n — (هەیک): تەخلیت ماسی یە

halation , n — بەلاڤبونا روناهی یێ

halberd or halbert,n — تەخلیت چەک : کەڤنە (رم – تەڤشو)

halberdier , n — هەلگرێ چەکێ(رم– تەڤشویی)

halcyon , n — هالکیون . بالندەیێ ئەفسانەیێ کو پێلێن دەریایی مت دکت . مت . هەدار . بەختیار

hale , adj — ساخلەم . تەندروست

hale , vt — دهاژوت . دکێشت

half ,n , adj , adv — نیڤ . نیوە ، کایە ، ژن . نورە ، ژن یان مێر ، پشتەڤانێ ماریکەر (تەپکانا پێ یان)، نیڤی ، پارچەیی ، نیڤەکی ، پارچەیەکی
- by .. — گەلەک
- cell — نیڤ شانە ، نیڤ خانە
- human — مەرو
- in ... — دونیڤ . نیڤەکی
- life — ژی نیڤی . تەمەنی نیوە
- not .....bad — گەلەک باش
- wave — نیڤ پێل

half-and - half , adj , adv , n — نیڤەک، یەکسان ، پارچەیی . نیڤەکی . یەکسانەیی تێکلی یا دو شەرابان

halfa load , n — چەم

half - back , n — پشتەڤانێ ماریکەر

half - baked , adj — نیڤ پەحتی . نەزان ، سادە

halfbeak , n — ماسی یا نکلدار

half binding , n — نیڤ بەرگ

half - blood , n — مەلەز

half - blooded , adj — مەلەزی

half - boot , n — نیڤ پوتین

half - bound , adj — نیڤ بەرگکری

half- bred , adj , n — دورەهـ ، مەلەز

half- brother , n — نیڤ برا

half - caste , adj , n — دورەهـ ، مەلەز

half- crown , n — نیڤ کراون (دو شلن و نیڤ)

half - hearted , adj — سست

half- hitch , n — نیڤ گرێ (زو ڤەدبت)

half- length , n — نیڤ وێنە (درێژی نیڤ لەشی)

half - light , n — نیڤ روناهی (تاری یا وێنەیی)

half-long , adj — درێژی ناڤین

half - mast , n , vt نیف دارنا لا (نیشانا مریتوویی) ، نیف دار ئالادکت
half - penny , n نیف پە نی (پینج فلس)
half - sister , n نیف خوشک
half- step , n نیف پینگاڤ
half - time , n نیف – دە م (لە یزتن)
half - title , n (کتیب) ناڤنیشانا ناڤدا
half - tone , n نیف ئاواز
half- track , n گوهێزوکا نیف زنجیرکری
half - way , n نیف – ریێ
halibut , n ماسی یا مە زن و پان
halide , n پیکهاتی یا د ووانە یا هالوجینی
halitosis , n بیهن نە خوشی
halieutic , adj پیوە ندیداریێ ماسی گرتنێ
haliotis , n تە خلیت پیێ زک
halite , n کە ڤریێ خویێ
halitosis , n پشینا گە نی
hall , n هول ، سف
hallelujah, interj , n سرودا سپاس بۆ خودایی
hallmark , n نیشانا میری . نیشانا چە ک و متایی
halloo , vi , t ڤیژدکت هە لو !
hallow , vt پیروز دکت
hallowed , adj پیروز
Halloween , n شە ڤا جە ژنا هە می پیروزان . هالووین
Hallowmas , n جە ژنا هە می پیروزان
hallucination , n شپە ستانی . ڤراڤە . ژ بە ر ئاخفتن، فشار
hallucinogen , n دە رمانێ شپە ستە یی
hallucinosis , n شپە ستە . ئە لە ئە وش
hallux , n پێچی
hallway , n دە ریکە
halo , n خە رمانە
halogen , n خویێ زێ (وە ک فلور ئو کلوریێ)
halogenate , vi هالوجین دکت(ب هالوجینێ چارە دکت)
halophile , n خویێ خاز
halophyte , n هە لە زا خویێ خاز (ل ئاڤ ئاخا تێر خویێ شین دبت)
halt , adj , n , vt کولە ک . لە نگ ، دکولت . رادوە ستت . لال دبت
halter , n , vt رشمە . لغاڤ . سە ربفن . هە ڤسار ، وە ریسێ قە ناریێ مرنا، ب قە نارێڤە ، سیدارە دکن ، بە نددکت ، گیردکت
- chain قە رازە
halteres , n (pl) ئە ندامێن هە ڤسە نگی یێن پیتکێن دو چە نک
halting , adj , n چکاندن . راوە ستاندن ، راوە ستان .راوە س.راوە ستایی. کولە ک . قوپ
halve , vt نیڤی دکت
halves , pl . of half نیڤ
halving , n نیڤیکرن
halyard , n وە ریسێ بابرە کی
ham , n گوشتێ رانێ بە رازی
hamadryad , n مارە ک ژە هری مە زنە . کول . هە لگر بە ری یا دارستانان ، مە یمون
hamburger , n هامبورگە ر
hames , n(pl) پارچە ستوویی یا هە سپی بۆ گریدانا هە ڤساری
Hamitic , adj حامی
- languages زمانێن حامی وە ک قبتی یان کە ڤنە مسری
hamlet , n گوند (بچۆک)
hammer , n چە کوچ . کرچە . کوتە ک
- and sickle داس و کوتە ک(دروشما کومایە تی)
- and tongs گە لە ک دژوار
- head تە خلیت ماسی(سە رچە کوچ)، خرپو
-lock گرتنا کوتە کی (زو رانی)
hammer , v . i . t ڤە دکولینت ، دقوتت
hammered , adj ڤە کوتا ندی
hammering , n کوتان . ڤە کوتاندن
hammerless , adj زە ند ڤە شارتی
hammock , n هێسک
hammy , adj وە ک گوشتێ (هام) – بە رازی –
hamper , n , v . t تە گە رە . گیرو ، بە ند دکت. شاش دکت . گیرو دکت
hampered , adj گیروکری
hampering , n بە رێنک . گیروکرن
hamshackle , vt هە سپی بە ند دکت (ب گریدانا سە ری ئو پیێ یە ک پێشی ب وە ریسی)
hamster , n هامستە ر : گیانە وە رە ک وە ک مشکی یە .
hamstring , n, vt ژهێ ناڤ چوکێ ، قوپ دکت (ب ژهـ برینێ)
hamstringing , n قوپکرن

hamstrung , adj قوپکری
hamulus , n نکلوک
hand , n چه مبل . چه پک ، ده ست . له پ .
ده ستک . سه ربه رشتی ، هه فکاری
رنیاز . شه هره زایی، ره خ . نفیسین
. یاریکه ر ، هاریکرن .
- a heavy .... سته م . زورداری
- a high........... سته مکاری . بیدادی
- at all ....s ژ هه می لایان
- at .... نیزیک . ئاماده . ل به ر چینبونیْ یه
- at the ......of ل سه ر ده ستیْ مروڤه کیْ
- by .... ب ده ستی
- clapping ده ست قوتان
- clean .... پاکی
- for one's owner بۆ به رژه ندی یا خو دکت
- from ......to ...... ژمروڤه کیْ بۆ که سه ک دی
- from ......to mouth - ژینکاری، بیْ هزرا پاشه روژیْ
grenade نارنجوک
-.....and glove or....in glove دوستی یا راست
- ....in ...... ده ست ب ده ست
- ...over .... ب پیشکه تنا له زین و به رده وام
- ......s off ده ستیْ خو ژیْ راکه! تیکلی بیْ نه که
- s ....up ده ستین خو راکه ، چیز بکه !
- ....to .... شه ریْ پیکڤه مایین
- in .... به ر ده سته
- lamp پیل
- on all ....s ل هه ر دریْ
- on .... ئاما ده یه . هه یه . به ر ده سته
- on the one ...... ژ لایه کیڤه
- out of .... جهدا ، ده م وده ست
- to ask the ......of دخوازت (ژن ئینان)
- to change.......s خودانی دگوهیزت یان دگوهورت
- to come to .... دگه هت . وه ردگرت
- to have one's ....s full گه له ک مژول
- to join....in...... هاری هه ڤ دکن
- tolay ......s on ده ست ل سه ر دگرت
- to shake .....s with - ده ستان دهه ژینت
- to take a ..... به شداری دکت (له یزتنا کاغه زان)
- to wash one's ....of ده ستیْ خو ژیْ دشوت
hand , vt دگه هینت ، (ب ده ستی) ددت
- to ....over راسپیر دکت
hand and foot,adv ب ته مامی
hand bag , n چه نته بیْ ده ستی

handbill , n ئاگه هی یان به لاڤوکا ب ده ستی
handbook , n ئامیلکه . رینه ریْ گه شتیارا
handcart , n گالیسکه
handcraft , n , vt ب ده ست چیکرن،ب ده ست چیدکت
handcuff , vt ده ست به ست دکت
handcuffed, adj. ده ست به ستکری
handcuffs , n که له پچه ، چیدان . زنجیر
handed , adj ده ستدار
handedness , n ده ست راستی یان چه پی
handful , n کولم . چه نگ . مسته ک
hand glass , n خودیکا ده ستی
hand grip , n ده ستک . ده ستگرتن .شه رکرن (ب ده ستان)
handhold , n ده ستگر
handicap , n کوسپ . گیرو
handicapped, adj مڤرو
handicraft , n شه هره زایی یا ده ستی ، پیشه . پیشه گه ری
handily , adv ب شه هره زایی . ب ئاسانی
handiwork , n کاریْ ده ستی
handkerchief , n ده رسوک . ده ستمال ، ده سمال
handle , n بالچیق.ده ستک.چه مبل ، داپه لاندن
- of watch میل
handle , vt , i دگرت ، ب کار دئینت . چاره دکت . کارداری دکت
handle bar , n ده ستکیْ دو چه رخیْ (بایسکل)
handler , n کاردار . مه شقڤانیْ کو لبازی بیْ . به ردیل
handless , adj بیْ ده ست
handling , n راکرن و دانان
handmade , adj ب ده ست چیکری
handmaid,or خدام
hand maiden , n
hand-me-down,n ئاماده نو نه رزان . ب کارهاتی
hand-mill , n دستار . ده ستار
hand -out , n قه نجی
hand-over , n پیدان
handrail, n نه رده ، ده ستگر (پیسترک) ، ده ره بزین
handsaw , n خیزار یان مشارا ده ستی

handsel , n, vt پیشه کی ، دیاری (نه مازه سه رێ سالێ) . یه که م بازرگانی ، پیشکێش دکت . دیاری ددت
handset , n ته له فونا نیره ئو وه رگر
handshake , n مچرین . مچراندن
handsome , adj کێرهاتی . چه له نگ . لاو ، چه له بی ، که له ش ، به ده و . شه نگ
handsomeness, n چه له نگی . لاوی . ده لالی ، شه نگی ، ته ڕیوشی
hand spindle , n ته شی
hand-to-mouth,n ژینکاری
handwheel , n چه رخا ده ستی
handwork , n کارێ ده ستی
handwrite , vt دنڤیست (ب ده ستی)
handwriting , n ده ست نڤیسین
handy , adj گیخ . رند ، لاو ، ل به ر ده ست
handyman , n زه لامێ هه ر کاری دکت
hang , n رێبازا کاری ، نشیف . نودلی ، شویه وه ری . داهێلان
- man تاژا نگباز
-nail چه رمێ داهیلایێ (ژ رها یان ره خا نه ینوکی)
- out درا مانێ
- over کارتێکرنا مایی (له خوارنێ)
hang , vt , i دادهێلت . دهلاویست . دار دادکت . ته ناره دکت
-to....about or around باپیلی دکت
- to ...back or off پاش یکه فت ، نودلی دکت
- to ...down دچه مت
- to ...fire گیر دبت
- to ...heavy درێژ دکت (ده م)
- to ...on به رده وام دکت ، چیز ناکت
- to ..one on دژوار لێددت ، له دخوت
- to ..together هاری هه ف دکن
- to ...up راد خینت
hangar , n پاوان نه خاسمه پاوانا بالافران
hangdig , adj , n شه رمزار ، ترسایی . کوتی
hanged , adj هلاویستی
hanger , n سنک
- on هه وانته خوار ، ته ره فه
hanging , n, adj داردا . شور . هلاویستی
- down شور
- up راخستن – دالقاندن

hank , n شه لیلک
hanker , vi بیری دکت
hankered , adj بیریکری
hankering , n گه قل ، پرگه، سوژ . ئاره زو ، تنگه
hanky , n ده رسوک
hanky-panky , n خاپاندن . چه ریه زه
hansom , n گومێزوکا دو چه رخ
hap , n بویه ر ، به خت
hap , vi , t دنخێلت . کنج دکت . دقه ومت
haphazard,adj,adv هه لکه تتی ، توش ، پیکهاتی . هه ره مه کی
haphazardly, adv هه لکه تتی
haphazardness, n هه لکه تتی تی
hapl(o) - پیشگره کو ته که ، ساده یه
hapless , adj بێ به خته وه ری ، به خت ره ش . نه گبه ت
haplograph , n چه وتی نڤیسینا جاره کێ شونا دو جاران
haploid , adj خانه یا یه ک ره نگکه ر
haplology , n چه وتی یا ده ربڕینا جاره کێ شونا دو جاران
haply , adv هه لکه تتی
happed , adj قه ومی
happen , v . i دقه ومت ، چێدبت
happened,p of happen هه لکه ت. قه ومی . چێبو
happening , n بویه ر . هاتن سه ر . قه ومین شادی ، سه رهاتن ، سه ر هاتی
happenstance , n هه لکه تتی
happily , adv قه نجه
happiness , n به خته وه ری ، به خته واری ، به ختیاری ، کامرانی .
happing , n قه ومین
happy , adj به خته وار . به ختیار ، که یف خوه ش ، مالاڤا ، شا ، کامران . شاد ، به خته وه ر
- go - lucky زه غه ل . فه را موش
haptic , adj پیوه ندیدارێ هه شا ده ستانێ
hara- kiri , n خوکوشتن (ژاپونی)
harangue , n , v.t مه لهه ز ، گوتار ، دناخفت . گوتار دبێژت

harangued , adj گوتی . گازیکری . قیژکری
haranguing , n گازیکرن . قیژکرن
harass , v . t . شه پرزه دکت . ماندی دکت
harasser , n شه پرزه که ر
harassment , n شه پرزه کرن . جار سکرن
ئازار . ته نگافکرن
harbinger , n, vt کوباری ، رنیه ر ، مزگین ، مزگینی ددت . ئاگه هـ دکت
harbo(u) r , n , v . t . به نده ر . په نا ، په نا دکت په نادبت . له دشیزت .
harbourage , n په نابه ری . میهڤانی ، به نده ر
harboured , adj په ناکری
harbouring , n نه په ندن . له حه واندن
hard , adj , n , adv گران . زه حمه ت . قایم . پته و ، تورت . ره ق ، هشک . سه خت دژوار . چه تین . زه ب . زرک ، وشک
- auditus گوهـ گران
- boiled تیر که لاندی
- bound به رگین
- currency هشک پاره (وه ک دولاری)
- facts راستی یین هشک . نه به رهه ڤدانبار یان به رگومان
- fisted رژد ، قنوت
- handed ده ست زلر ، ره ق
- headed . سه رهشک
رکدار . کردار
-hearted دل ره ق
- life ژیانا زه حمه ت
- labour کاریٚ زه حمت ، زه حمه ت کار
- nut to crack ڤیندار
- of hearing گوهـ گران
- set قایم . رکدار . ته نگاڤ
-shell که لپک ره ق . رکدار
- tack بسکویتا ره قا ده ریاڤانان
- water ئاوی ناساز
- work ته قه لا ، زه حمه ت
- working قوچاخ
- and -fast , adv قایم . ده سته به ری
harden , vt , i ره ق دبت . هشک دکت
hardened ,. adj ره قکری
hardener , n ره قکه ر
hardening , n ره قبون . ره قاندن
- hand ده ست ره قبونیتی(ژرنجبه ری ییٚ)
hardihood , n ئازایه تی ، ویرانی
hardliner , n سه رچل . دژوار
hardiness , n رژقایمی . ویران . ئازایی
hardly , adv هه و . کوته کی . خورتی ، ئه نجه خ ، زه حمه ت
hardness , n ره قی . ره قیتی . هشکی ، پته وی چه تینایی
hardpan , n گه وهه ر ، بنیات
hardship هه ژاری . دل ئیشی . زه حمه ت کیشی ، ته نگاڤی . دژواری
hardy , adj ئازا . ویرا
hare , vi دبه زت
hare , n کیڤروشکا کوڤی (لیڤفاق)
hare and bounds , n کیڤروشک نو سه یین نچیریٚ
harebell , n زه نگوک . گیایه ک به لگ گروڤره گول شینه
hare brained , adj هش سڤک . سیتار
hared , adj به زی
harelip , n لیڤا کیڤژ وشکی (لیڤا ژیری که لشی یه)
haring , n به زین
hark , vi دبهیست
harlequin , n زرته ک
- duck وه رده کا به له ک
harlequinade , n زرته کی
harewood , n داریٚ ژه نگی بز که ل وپه لی
harlot , n داوینٚ ته ر ، دیهل . قه لیته .
قه حپه . ته رو
harlotry , n قه حپه یی . حیزی
harm , n , vt زیان . ئازار ، دئیشینت ،
harmattan , n بایێ گه رمێ توزی ژ روژئاڤایا ئه فریقا
harmel peganum , n ئه سپانده ر
harmer , n زیانکار
harmfulness , n گه لاچیتی
harmful , adj زیاندار . گه لاچ . گه لاچ
harmfully , adv ب گه لاچی
harmless بیٚ زیان
- scuffle گه له
- tussle گه له
harming , n گه لاچی . گه لاچی

harmonic , adj سازه کی . سازی ، مه زیقه یی
- analysis شیکرنا سازه کی
- mean ناڤینیٰ سازه کی
- motion لڤینا سازه کی
-oscillation له ره یا سازه کی
- progression په یهاتیکا سازه کی
- series زنجیرا سازه کی
harmonica , n هارمونیکا : ئامیره تا مه ز یقه یی
harmonicality , n سازیتی
harmonics , n ده نگ مه زیقه زانی
harmonious , adj ساز ، گونجاو . ریک که تی . یه کجور
. ریک ، ته با
harmonist ,n مه زیقه ڤان ، سازکار
harmonium , n ئامیره تا مه زیقه یی.ته خلیت ئورگه نه
harmonization , n هه ڤ ئاوازبون
harmonize , v . i . t ساز دکت
harmonized , adj سازکری ره ڤاندی . ته باکری
harmonizer , n سازکار
harmonizing , n هه ڤ ئاوازکرن . ته باکرن
harmonometer , n ئاوازپیڤ
harmony , n هه ڤ ئاوازی ، سه ریه کبون ،
سه رهه ڤچون .گوزیدان . گونجان .
ریکی . ته بایی . ئاهه نگ .
harness , n , v . t هه فسار. هه فسار ، ئامیره تین
شه ری ب کار دئینت . هه فسار دکت
harp , n , vi گیتار ، گیتاریٰ لیددت
harper , n گیتارڤان
harpist , n گیتارڤان
harpoon , n , vt رمیٰ گرتنا نه هه نگان ،
رم دکت (لیددت)
harpsichord . n پیانویا گیتاری
harpy , n ئافه ریده یێ به دیٰ ئه فسانه یی کو
نیڤ ژنه ئو نیڤ بالنده یه . مشه خور ،
تالانکه ر . فیلباز ، ژنا فه لیته
harquebus , n که ڤنه توپا گوهیزبار
harridan , n پیره ژنا دڕ
harried , adj تلانکری
harrier , n سه یێ نیچیری . تالانکه ر
harrow , n چه رتل . مه هلی . شه سته
harrow , v . t دشه لینت . تالان دکت ، زه ڤی یێ
راست دکت ، دئیشینت ، دئه زرینت
harry , v . t تالان دکت . ئیریش دکت ، شه پرزه
دکت
harrying , n تالانکرن . شالاو
harsh , adj دل ره ق ، دل هشک . نیڤه کیر .
توند ، رۆهشک چه تین ، دژوار .
ده نگ ره ق
harshness , n چه تینی . چه تینایی
hart , n په ز کوڤی (نیر)
- beest په زکوڤی یێ ئه فریقا
hartshorn , n ئاڤا نشادریٰ
harum-scarum , n, adj , adv شیم . سه رسه ری
haruspex , n پیزان ، فالڤان
harvest , n چنین .درین پالی ، درون ، خه رمان
- left over ... وه شه ک
- packed ... شخره
- strip ته باره
- transporter شخره ڤان
- piled ... قرش
harvest , v . t ددریت . دچنت
harvestable , adj چنینبار ، درینبار
harvested , adj چناندی
- field پریزه
harvester . n براندوک ، براندوخ . پاله
harvesting , n درون ، چنین ، درین
harvest home , n درون. ده میٰ درونیٰ ، سترانا درونیٰ
harvestman , n پاله
has, pres , 3rd sing of have هه یه
has - been , n ستیرا رشتی ، بوری
hash , vt , n قیمه دکت ، قیمه (گوشت)تیکل .
دوباره کرن
hashed meat, n قیمه
hashish(eesh) , n به نگ . گیا
- smoker به نگ کیش
haslet , n گوشتیٰ براژتنیٰ
hasp ,n ده ستک
hassle , n, vt گه لج . لیکه تن ، شه ر دکت
hassled , adj شه رکری

hassling , n شه رکرن
hassock , n گورزا کیایی . بالیفکا نقیژێ ، پیگه
hastate , adj رمی (وه ک رمی)
haste , n , vi له ز . زویی، له ز دکت
hasted , adj له زکری
hasten , vt دله زینت
hastened , adj له زاندی
hastening , n له زکرن . له زاندن
hastily , adv له زوکی
hastiness , n له زی
hasting , n له زکرن
hasty , adj له زدار ، خیرا ، له زگین
hat , n کار . ته رک . کوم
- box سندوقا کومان
- in the ring په شداربونا له یزتنێ
- little...... کومک
- to hang up one's ..... بینهنا خو ڤه دکت ل مالا مروڤه ک دی
- to pass or send round the... بێ تیگه هشتن دئاخفت
- to talk through one's ...... بیئشێ کوم دکت
hatable , adj کینبار
hatch , n , v . t . i ریزین ته قشگری، . ده رک . کونک کورک دکت . کورک دبت (ریزان) . ته قش دکت
hatchery , n کورکگه
hatchet , n بقر . پیک . ته ڤر
- double headed ...... ته ڤرزین
- to bury the .... ئاشت دبن
- to take up the .... شه ری دکت
- to throw the .... دره وان دکت
hatchet face , n روئیێ زراف و دریژ
hatchet - faced , adj رو زراف و دریژه
hatching , n ریز ته قشکرن . کورکبون
hatchway , n ده ری بێ ژیر ته ردی (بۆ سه ردا بێ یان ته مباریێ)
hate , n , v . t . رک . کین . روڤ. روڤک . زک ره شی، کین دکت
hated , adj شه نی، زنخ
hateful , adj کینو . کیندار
hatefully , adv ب کینداری
hatefulness , n کین
hater , n دوشڤان
hating,n کینکرن
hatred , n کین
hatter , n کومڤان
hauberk , n زریێ
haugh , n پارچه ته ردێ راست ل به ر ئاڤێ
haughtily , adv ب فیزی
haughtiness , n فیز. فورت ، بونگی . کاوی ، دفن بلندی
haughty , adj قوره تی . سه رفرازی ، لوت به رزی، باسمبیژ . خودیتی، ب تر ، قه به . قوره . دفن بلند . چاف سور
haul , n, v . t . i کیشان.گوهازتن، دکیشت . دگوهیزت
haulage , n کیشان . گوهازتن
hauled , adj کیشایی . گوهازتی
hauler , n گوهیز (که ر)
hauling , n کیشان . گوهازتن
haulm , n کا ، قرشک
haunch , n که ماخ . ران . هینت
haunt , n , vt , i ساوبر . په نا ، لان ، له هن ، دچت دره کێ (گه له ک) ، هزرین شه پرزه یی دکت، ساوبر دچت دره کێ
haustellum , n شاخک یان مژه کین پیتکی
haustorium , n مژه کین هه له زین ته په فه
hautbois(hautboy) , n زوربا
haute couture ده زگه یێن داهینانا جلان ته خاسمه بۆ ژنان
hauteur , n خودیتن ، دفن بلندی
Havana , n پایته ختێ کوبا ، توتنا کوبایی
have , aux , v , v . t پیکدینت.هه یه، پیدڤیت. دزینت، دخوت
-to .... and have not هه یی نو نه یی
- to ....a care های ژ خو دبت . ئاگه هدار دکت
- to ....at ئیریش دکت
- to ....on دکت به ر خوه
- to ....it out بریار ددت
havelock , n ده رسوکا کولاڤی(دژی تیریژا روژێ)
haven ,n , vt نیشتگه ، په نا ، دحه وینه
haver sack , n توربه . پارزین . هه بان
havildar , n چاوێشێ هندی
having , n هه بین . سامان
havoc, n , vt , i هه رفین . ویران دهه رفت . دهه رفینت . ویران دکت
haw , n لالین . گوهیژ

haw , vi نو رۆیی دکت . دلالت
hawfinch , n بلبلێ زه یتونێ
hawk , n, v . t شه هباز . ئولوهـ . ئه یلو . باز .
هه لو ، دوبراک . لاچین ،
گازی دکت (بۆ فروتنێ) ، نێچیر دکت
(ب شه هبازی)
hawker , n فروشیارێ گه روک . بازڤان
hawk - eyed , adj دوربین . چاڤ باز
hawkish , adj دژوار ، توندره و
hawkishly , adv ب دژواری ، ب توندره وی
hawkishness , n دژواریتی ، توندره ویتی
hawksbill , n کیسه له یێ ده ریایی
hawse , n کونکا وه ریسێ یا راهی یا گه می یێ
hawser , n وه ر یسێ ستورێ گه می یێ گریددت
(ب به ژیڤه)
hawthorn , n شیلان . گوهیژ . گیژوک ، گویژ
hawthorn like tree ریل
hay , n په لاش . کا ، قرشک . پیش . پوش
- loft کادان ، کادین
- pack شخره
- packer شخره ڤان
haycock , n گیشه . کوما قرشکا یان کایێ
hayrack, n کادان
hazard , n , vt هه لکه تن‌سامناکی ، سه رکیشی دکت
- at .... گوتره
hazardous , adj سامناک
haze , n , vi , t مژا سڤک ، شه پرزه دکت ، مژ دبت
دوه ستینت
hazed , adj مژکری
hazel , n بنده ق ، دارێ بنده ق ، ره نگ هنگڤین
- grouse قژک
- hen تڤیرک
- nut بنده ق
hazily , adv ب مژی
haziness , n مژی . ئالوزی . ئه ورێ ره ش
hazing , n مژیکرن
hazy , adj ئه وری . ئالزی ، مژی
he , pron , n ئه وی . وی . ئه و
head , n , adj سه ره ک . سه رکار . هش .
سه‌روه‌، ر سه ر ، کانی ، ته ک .
سه روک . ڤه رمانده . سه رک .
- ache سه رئێش. سه رئێشان . ژانه سه ر
، ده رده سه ر
- band ده رسوکا سه ری
- board ده پێ سه ره کی
- cheese سه روپێ یێن به رازی
- counter سه رژمێر
- cover دولبه ند . فوتک . لاچک
- dress کوڤی ، پوته لاک ، شاشک . پوش
- gear کوڤی
- hunt نێچیرا سه رێن دوژمنان
- hunter نێچیرڤانێ سه رێن دوژمنان
- light روناهی یا پێشی (به راهی)
- line سه ردێر ، ناڤنیشانا گوتارا
روژنا مه یێ ، سه رپه یام
- liner ستێر
- lowering سه رشو رکرن . سه رنزمکرن ،
سه رنزمی
- man سه روک‌موختار . کوخه . سه رهوز
- of municipality بازێرڤان . سه رباژێر شاره وان
- on سه ر نیشانکری ئامانجی،(ئه مازه
ده ستپێکا ژێبرا کتێبێ)
- piece خوده.شاشک، ژێری . هش . خه مل
-phone بهیستوکا سه ری
- pin دارکێ پێشی یێ (له یزتنا باولینگ)
- stone کێلا گوری . به رکێلک
- tax سه رانه
- way پێشکه تن . ڤێنا پێشڤه
- wind بایێ رۆبه ری
-work هشکاری
head , v . t . i دبت سه روک ، به رگری دکت .
سه ردکه ڤت ، پێش دکه ڤت . رێبه
ری دکت . ده ردکه ڤت (ئه فت) .
headed , adj سه رکری
header , n مه کینه یا درون و بارکرنێ
headily , adv ب رکدار ی ، دژواری یان هولی
headiness , n رک . دژواری
heading , n ناڤنیشان
headland , n زه ڤی یا سه ره کی . زه ڤی یا
ئه کیلایی
headless , adj بێ سه ر
headlock , n گرتنا سه ری (زورانی)
headlong , adv سه رسه رکی . بێ دودلی
headmaster , n کاردارێ دبستانێ . نێروی

headmistress , n کاردارا دبستانێ
headquarters , n شه رگه . باره گه . بنکه
headrace , n جوریا سه ره کی
head resistance , n به رگری یا سه ره کی
headrest , n بالیفکا سه ری
headsail , n بابره کا به راهی
headset , n هه ربو بهیستوکێن سه ری
headship , n سه روکی ، سه روکایه تی
headsman , n پیشمان . سه ربر
headspring , n سه ره کانی
headstall , n پارچه یا رزیی یا هه فساری
headstock , n ره نده یا سه ری
headstrong , adj رکدار . سه رهشک . سه ره ره ق
headwaiter , n سه ر چاقنیر
heady , adj مه ستدار . ژیر . دژوار . رکدار
heal , v . t . i گوشت دگرت (برین) ، ساخ دکت .
ساخ دبت
healed , adj گوشت گرتی (برین)
- wound سارێژ
healing , n ساخبون . چاکبون .سارێژبون گوشت
گرتن .
health , n ساخی . ته ندروستی، ساخله می
- good .... ساخبون
healthful , adj ساخله م
healthily , adv ب ساخله می
healthiness , n ساخله میتی ساخی
healthy , adj تازساخساخله م . ته ندروست . ساز
heap , n , v . t . قورچ . کوم . که رم ، لود . لوت .
حه ز. گدیش. گدیش دکت ، کوم دکت
- of harvested corn تارم
(before winnowing)
- of stones قورچ
heaped , adj گدیشکری
heaping , n گدیشکرن
hear , v . t . i سه ح دکت . دبهیست
heard , adj بهیستی
hearing , n بهیستن . سه حکرن ، فه پرسین
- aid بهیستوک
hearken , vi گوهداری دکت ، دبهیست
hearsay , n گوته گوت
hearse , n داربه ست
heart , n خه م . دلێری . دل ، ئه فینی
-ache دل گرانی .تاهین .دل ئێش، دل ئێشه
- after his own ... وه ک وی بفێت
- at ... ب راستی ژ نیفا دلی
- and soul ژ دل و گیان
- attack قوتک
- beat دل قوتان ، پرته پرت
- bitterness دل ته حلی یان تالی
- break دل شکه ستن . تاخین . تاهین
- breaking دل شکه ستن
- broken دل شکه ستی
- burn دلسوژی
- burning دل سوتن
- collapse دل شوری
- dissect دل که لشتن
- failure دل راوه ستان . قوتک
- inflated .... دل په ژ
- injured ...... دلژار
- in one's......of ...... ژ بنێ دلی
- scanner دلبین
- secret دل دزی
- to break a person's.. دلێ مروڤه کێ دشکینت
- to learn by .... ژ به ر دکت
- to give or lose one's ...to ئه فینداردبت
- to have one's.... inone's boot بزدها ندی
- to have one's ....in the right place دلوفان دبت
- to have something at ...... ژ دل کاره کێ دکت
- to have one's ...in one's mouth ترساندی
-to lose ..... سست دبت ، بێ هیڤی دبت
-to pluck up .... خورت دبته
- to set one's ....to بێزی دکت
- to speak to one's... خورت دکت
- to take ...... خورت دبت
- to wear one's....upon one's sleeve ئه شکه را دبیژت
- wounded دلژار
hearten , vt خورت دکت
heartened , adj خورتکری

heartening , n خورتکرن ، هاندان
hearteningly , adv ب خورتکرنی
heartfelt , adj دلسوز ، ژ دل
heart - free , adj بێ خه م . نه ئه ڤیندار
hearth , n کوچک . ئاگردان . ئارگون ، پخێریک
hearthstone , n خانی . کوچک . ره خێ کوچکی
heartily , adv ب دلسوزی ، په روشی ، راستی
heartiness , n په روشی. حه ز . خورتی ، دل گه رمی
heartless , n دل ره ق
heartrending , adj خه مدار . دل شکێن
heartsease , n ڤه سهێن . ئه خلیت بنه فش
heartsick , adj دل کوڤان
heart - stricken ,adj خه مدار . دل شکه ستی
heartstrings , n هشا کزر . دل ژهـ . ژه هێن دل
heart- to - heart , adj ئه شکه را
heart-whole , adj دلسوز . راست
heartwood , n نیڤا ره ڤا داری
hearty , adj , n تیر . په روش . ساخله م . دل گه ر م ، دژوار . هه ڤال . ئازا ، ده ریاڤان
heat , n تین ، گه رماهی ، گر . گه رمی . گه رمایی . گه رما. که ل، جوش . تاو
- capacity گه رمی گری
- conduction گه رمی گوهاستن
- conductor , n گه رمی کێش
- convection گه رمی هه لگرتن
- energy تین
- engine (s) بزوێن گه رمی
- expansion گه رمی کش
- insulation گه رمی نه گه هێن
- of activation گه رمی چالاککرن
- of adsorption گه رمی لکاندن
- of association گه رمی گرێدان ، به ستران
- of combustion گه رمی سوتن ، سوتان
- of condensation گه رمی خه ستبون ، گه رمی تیربون
- of cooling گه رمی سارکرن
- of crystallization گه رمی به لوربون
- of decomposition گه رمی رزین . داژه ندران
- of dissociation گه رمی پارچه بون
- of evaporation گه رمی هه لبون
- of formation گه رمی یا دروستکرنێ ، گه رمی پێکهینان
- of genertion گه رمی زایین
- of hydration گه رمی یا ئاڤدان
- of ionization گه رمی یا ئه یونبون
- of linkage گه رمی یا گرێدان ، گه رمی یا به ستران
- of neutralization گه رمی یا بێ لایه نی ، نێتارکرنێ
- of solidification گه رمی یا ره قبون
- of the day شه ولا رۆژێ . ته حرا رۆژێ
- of transition گه رمی یا گوهارتن ، گه رمی یا گوهورین
- of radiation تیشکدانا گه رمی، تیریژدانا گه رمی
- pump ترومپه یا گه رمی
- specific گه رمی یا تایبه تکار
- stroke ده ربێ گه رمێ یان رۆژێ
- transfer گوهارتنا گه رمی
- wave , n ده مه ک گه رم
heat , v . i . t گه رم دکت
heated , adj گ رمکری
heater , n گه رمکه ر ، ئاگردان
heath , n به یار ، مێرگ
- bird (گراوس یا ره ش ، بالنده یه ک وه ک مریشکێ یه)
- cock نێره گراوس
heathen , adj , n پوت
heathendom , n پوت په رستن . پوتی . جیهانا پوتی
heathenish , adj پوتی
heathinism , n پوتی یه تی ، پوت په رستن
heathenize , vt پوت دکت
heather , n , adj هه له زه ک بهێندار پنیکری
heating , n گه رمکرن
heave , n راکرن . کێشان . باوش ، دل خرابون ، ئێخستن
- ho interj exp کازیگرن بۆ راکرنا له نگه ری
heave , v , t , i رادکت.دئێخت.دهاڤێت.دباوشت .پوف دکت. بلنددکت ، دکێشت . ڤه درشت (دهلاڤێت)
heaved , adj لاکری ، باوشی
heaven , n ئه سمان . به هه شت
- good ......s! به هه شتا پاک !
- in the seventh .. دبه هه شتێدا
heavenly , adj ئه سمانی ، به هه شتی
- vault گوڤه ک

heavenwards , adj به رنه سمانیفه
heaver , n هه لگر
heavily , adv ب گرانی
- responsible بارگران
heaviness , n قورسی . کرانی
heaving , n باوشین
heavy , n . adj , adv گران ، قورس
- arms چه کین گران
- buyer کری یاریٔ گران یان قورس
-drinker پر فه خوه ر
-duty قایم
- eater پرخوه ر
- handed زوردار . سته مکار . نه شه هره زا
- hearted خه مدار . په ست ، دل گران
- hydrogen هایدروجینا گران
- industries پیشه سازی یا گران
- laden بارگران
- rain تافی باران
- responsibility بارگرانی
- set قه له و ، له ش تژی
- task ئه رکیٔ گران
- water ئاوی قورس . ئافا گران
- weight مروفیٔ قه له و کولبازیٔ کیش گران (نه کیمتر ژ ۱۷۵ پاونان)
hebdomal , n حه فتی
Hebe , n خودا با نویا لاوینیییٔ
hebephrenia , n هاری یا هه رزکاری ییٔ
hebetate , v . t . i کوهـ دکت ، کو هـ دبت ، خرپو دبت
hebetated , adj کوهکری
hebetating , n کوهکرن
hebetation , n کوهبون
hebetude , n خرپویی
Hebraic , adj جهی . عبری
Hebraism , n رامان و ئایینا عبری
Hebraist , n عبر یزان
Hebrew , n عبری . جهی
hecatomb , n قه سابخانه ، قوربانکرنا سه د گایان
heck , n په روازیٔ گیروکرنا ماسی یان دناف رۆباریدا
heckle , vt دبرت (ئاخفتنیٔ)
heckled , adj ئاخفتنبری
heckler , n ئاخفتنبر
heckling , n ئاخفتنبرین

hectare , n هیکتار : ده هـ هه زار مه ترین دوجایی
hectic , adj گه رم . په ریشان . سوربویی ، تایی یا ئیٔشا زراف
- fever تایا ئیٔشا زراف
hectogram , n سه د گرام
hectograph,n , vt رۆنفیس ، چاپ ، رۆنفیس دکت ،
hectolitre , n سه د له تر
hectometre , n سه د مه تر
hector,n , vi سته مکار . فورته ک ، فورته کی دکت ، گه ف دکت .
heddles , n . pl ژه ن یان تیلا خانوتی
hedge,n,adj, vt , i سینج . سینجی ، تان ، بیٔ خیٔر ، په رژین ، گیرو دکت . تان دکت
hedged , adj تانکری
hedgehog , n ژژی . ژیشک
- hair تیژک
hedgehop , vi نزم دفرت (بالافرفان) ، بالافریٔ نزم دفرینت
hedger , n تان
hedgeron , n تانیٔ داران
hedging , n تانکرن
hedonic , adj خوه ر
hedonism , n تولا خوه شی ییٔ کو خوه شی یان به ختیاری قه نجی یا ب ته نیٔ ، یان سه روکی یا ژیانیٔ یه
heed , n , vi , t منه ت ، گوهداری ، بایه خدان ، گوهـ ددت ، گوهداری دکت .
heedful , adj هشیار ، گوهدار
heedless , adj قه شمه ر . سه رکیٔش
heedlessness , n فه راموش
hee-haw , n , vi زرین ، بزرت
heel , n, v . i . t پشت پانی ، پشت په حنی . پانی ، پاژنه . پاش پانی ، دبه زت . دره فت . خوه هردبت
- bone هه ستی ییٔ په حنی ییٔ
- down or out at ...s پانی که فن
-...s over head or head over ..s سه ر و بن
- tobe at ..or upon one 's .. ب دوف دکه فت

-to be at or upon one's ... دۆڤ دکه ڤت
-to tread upon one's ... دۆڤ دکه ڤت
- to lay or clap by the ... دگرت . زیندان دکت
- to show the ... دره ڤت ، بازددت
- to take to one's.. دره ڤت ، بازددت
- to turn to one's.... دزڤرت
- under..... بن ده ست
heeltap , n نیشتن
heft , n, vt گرانی ، رادکت . بلند دکت
hefty , adj خورت . ئه ژده ها.گه له ک گران
hegira or hejira هجری . کوچی . سالا ٦٢٢ ز
- year سالا کوچی
he- goat , n ته که
hegomonic , adj فه رماندار . سه رده ست
hegomony , n فه رمانداری . سه رده ستی
زالی ، زالبون
heh,interj. expr. of inquiry هه . ده ربرینا پرسیارکرنێ
heifer , n چێلا بچۆک . گولک . نوگن
heigh- ho, interj مخابن . هه ی هو
height , n بلندی . به رزی . هه له م . گر ، بانک
به رزایی . به ژن . فرێزه . ئه ڤرایی .
کڤا نده
heighten , v . t . i قایم دکت . به رز دکت ، بلنددکت
.رادکت . پتردبت.قایم دبت
heightened , adj بلندکری
heightening , n بلندکرن
heinous , adj بێقام خراب . کرێت . به د
heir , n , vt پاشماکگر . میراتگر . پێما میرات خوه ر
پاشماک دبت میرات دخوت
heir apparent , n میرات خوه رێ ره وا ، پاشماگرێ ره وا
پاشماکگرێ ره وا
heiress , n پاشماککر (مێ) ، میرات خوه ر (مێ)
heirloom , n پاشماک . میرات
heir presumptive , n پاشماکگرێ ده مێ
heirship , n پاشماکی
hele , vt هه له زێ دچینت ئو رهان دنخێڤت
held , adj گرتی
helical , adj ڕۆژی
helianthus , n هه له زه ک وه ک به ر به ڕۆژێ
helic(o) پێشگره کو لوله یی ، پێچی یه
helical , adj چه قچه قوکی . لوله یی ، پێچه یی
helicoid , adj , n پێچه یی ، لوله یی . ڕۆیێ لوله یی
helicon , n هه لیکون (ئامیره تا مه زیقه یی)
helicopter , n هه لیکوپته ر ، باوه ش
helio- پێشگره کو ڕۆژه
heliocentric , adj ڕۆژنیڤه ک . ڕوژ گوک
heliochrome , n وێنه یێ ره نگ سروشتی
heliograph,n,vt, i دوربینا وێنه گرتنا ڕۆژێ‌ڕۆژ برۆسک
برۆسک دهنێرت (ب ڕۆژ برۆسکێ)
heliography , n ڕۆژ برۆسکی
heliolatry , n ڕۆژ په رستن
heliometer , n ڕۆژپێڤ
Helios , n خودایێ ڕۆژێ (د ئه فسانه یا گریکیدا)
heliosis , n لێدانا تاڤێ
heliostat , n هه لیوستات (ئامیره تا تیریژا ڕۆژێ ڤه دبه بینت لایه کێ)
heliotherapy , n ڕۆژکرن.(چاره کرنا ب تیریژا ڕۆژێ)
heliotrope , n به رکێ خوینێ
heliotropism , n به ر به ڕۆژی
heliport , n باوه شگه ، هه لیکوپته رگه
helium , n هلیوم (غازا سڤکا بێ ره نگ)
helix , n خولێنک ، بادوکه . پێچ
hell , n دۆژه هـ
- fire دۆژه هـ
hellbender , n مار ماسی یا مه زن
hellbox , n سندوقا دۆژه هی (قوتیکا تیپێن خراب)
hellbroth , n شوربه یا دۆژه هی (شوربه یا جادوییێ)
hellcat , n پیرهه ڤی
hellebore , n ته خلیت گیایه ، گول تازه یه
Hellenic , adj یونانی . گریکی
Hellenism , n گریکی تی
Hellinistic , adj گریکی
hellhound , n مرۆڤێ به د ، سه یێ دۆژه هی
hellion , n مرۆڤێ زیاندار
hellish , adj دۆژه هی
hellishly , adv دۆژه هیکی

hellishness , n دوژه هیتی
hello , n گازیکرن . هه له و
helm , n , vt ده ستکێ هاژوکا گه می یێ . خوده هاژوک . کارداری . سه روکی .رێبه ری دهاژوت . رێبه ری دکت
helmet , n خوده . کوم ، زرخ
helmeted , adj خوده کری
helminth , n زوری (کرم ، نه مازه کرمێ نورکی)
helminthiasis , n ده ردێ کرمێن مشه خور
helminthology , n کرمزانی (مشه خور)
helmsman رێبه رێ هاژوکێ
helot , n به نده ، به نی
help , n, v . t . i پشتیڤانی . هاریکرن . یارمه تی . هاوار هاریکاری . ده ستگرتن . فریا ، ئالیکاری ، هاری ئاری ، کومه ک . یاریده‌ملدانیه ر یاریده دان . هه ڤاری . هاری دکت، یارمه تی ددت
helper , n به رده ست . یاریده ده ر . هه ڤپشت . پشتیڤان . یاوه ر . هاریکار
helpful , adj هاڤل . کێرهاتی
helpfully , adj ب هاریکرنی
helpfulness , n هاریکرنیتی
helping , n پشتیڤانی . هاوار ، دانێ خوارنێ (ل سه ر مێزێ)
helpless , n بێ باسک . زه بون ، مشه خت . هه ژار . بێ کاره
helplessly , adv ب بێ هاریکرنی . ب هه ژاری
helplessness , n بێ هاریکرنیتی . هه ژاریتی
helpmate , n هه ڤالێ هاریکه ر نه خاسمه ژن
helter- skelter, adv , n , adj بێ سه ر و به ر ، پژیه لا
helve , n ده ستک
Helvetian , adj , n سویسستانی
hem , n , vt , i هنداف . لڤین ده همه ن . داو ، داوێن ، ده همه ن دکت . دلڤت
hem (o) , hema , haema .. پێشگره کو خوینه
hemacytometer, n = erythrocyto- meter
hemal , adj خوینی
hematic , adj خوینی
- hair رهچکا خوینێ
hematin , n بویه یا شیبونا هیمو گلوبینی ، هیماتین
hematinic , n ده رمانێ هیموگلوبینی پتر دکت
hematite , n به رێ خوینێ
hematogenous , adj خوین چێکه ر
hematology , n خوینزانی
hematoma , n به ر گه زک (خوین په ژبون)
hematozoon , n ته ره فه یێ خوینێ
hematuria , n خوین میزی
hemeropolic , adj شه ف کوره
hemi پێشگره کو نیڤه
hemihydrate , n نیڤ ئاڤه کی
hemiplegia , n نیڤ فالنج ، نیڤ شه هتی
hemisphere , n نیڤ گوگ
hemlock , n سوکه ر کان
hemmed , adj ده همه نکری
hemming , n ده همه نکرن
hemoglobin , n هیموگلوبین ، ره نگێ خوینێ
hemophile , adj , n خوین خواز
hemophelia , n نه خوشی یا رسکینا خوینێ
hemophiliac , n مروڤێ خوین رسکێن
hemophilic , adj خوین خواز
hemoptisis , n خوین رسکێن ، خوین رسکینا پشێ
hemorrhage , n خوین پژان . خوین له ره ستن خوین چون .رسکێن
hemorroids , n باسور . باوه سیر ، پێنسور
hemostat , n رسکێن بر
hemostatic , adj رسکێن بری
hemp , n گوش . کندر . وه ریس
- rope وه ریس
- thread تایێ کندر
hempen , adj پێوه ندیدارێ کندری
hemstitch , n , vt نه قشکرن . نه قش دکت (کارێ ده رزی یێ)
hen , n مامر . مریشک
- brooding .... مریشکا کورک
henbane , n ژه هرا مریشکا (هه له زه مریشکێ بێ هش دکت)
hence , adv . ژ ڤێرێ
henceforth , adv ژ ڤێرێ پێڤه
henchman , n به رده ست
hendeca , n یانزده
heneque , n ته خلیت ریشال
henge , n په یکه رێ به ری یان داری
henna , n خه نا

hennery , n پینک
henotheism , n یه ک خودایی یا شیلی
(یه رستتا یه ک خودایی بیَ ماندلکرنا خوداین دی)
henpeck , vt ل سه ر میَری زال دبت (ژن)
henry , n یه کە یا ماندانا کە هرە بی
heortology , n دیَر جه ژنه زانی
hep , adj زانا
heparin , n هیپارین :جه رگبین
heparinize , vt ب جه رگبینیَ چاره دکت
hepat(o) پیَشگره کو جه رگه
hepatic , adj جه رگی
hepatitis , n جه رگ کولی
hepato - پیَشگره کو که زه به ، جه رگه
hepta حه فت : پیَشگره کو حه فته
heptad , n حه فت
heptal, adj حه فتینه
heptagon , n حه فت لا ئو گوشه
heptagonal , adj حه فت لا . حه فت ئاسو
heptahedron , n حه فت رۆیی
heptahedral , adj حه فت رۆ
heptameter , n حه فت پیَف (هوزان)
heptane , n هایدروکاربونا پار افینی
heptangular , adj حه فت گوشه
heptarchy , n حکومه تا حه فتینه
her , adj , pron ئه و ، ئه ویَ . ویَ
Hera , n شاهبانویا ئه سمانی . خوشک ئو ژنا زیوسی ، خودایا ژنان ئو شوکرنیَ (ئه فسانه یا گریکی)
Herakles=Heracles = Hercules , n هه ره کول
herald , n گازیکه ر. مزگین . کوباری ، گازیڤان . ناڤبیَژ . داهینه ریَ دروشم ونیشانه ییَن خانه دانی
herald , vt ئاگه دار دکت، به لاف دکت، گازی دکت
heraldic , adj مزگیندار . گازیکه ری
heraldically , adv ب مزگینداری
heraldry , n خانه دانی دروشمزانی ، داهینانا دروشمیَن خانه دانی ییَ . هیَما . دروشم .نیشانه ، ئاگه هی ، دانه زانین
herb , n گیا
- doctor پزیشکیَ ب گیایی چاره دکت
herbaceous , adj گیایی
herbage , n پنجار . گیا . له وه ر
herbal , n , adj گیایی ، کتیبا گیایان
herbalist , n گیازان،.پزیشکیَ ب گیایی چاره دکت کومکه ر یان چاندیاریَ گیانان
herbarium , n گیادانک . گیاگه
herbicidal , adj گیا کوژ
herbicidally , adv ب گیاکوژی
herbicide , n گیا کوژی
herbivore , n گیا خوه ری
herbivorous , adj گیاخوه ر
herbivorously , adv ب گیاخوه ری
herbivory , n گیاخوه ری
herby , adj تیَر گیا
herculean , adj هه ه کولی، مه زن، خورت . زه حمه ت
Hercules , n هه ره کول
hercynian , adj ژ ده میَ چیَبونا چیایان ل نیڤ قادا روژهه لاتی ل دوماهی یا رۆژ گاریَ که ڤن
herd , n کوم . گرو خه لک .ته رش .ره ڤو . گاران. جه له ب ره ڤه .که ر.
-of cattle گاران
- of sheep که ریَ پە زی ، سوَر
- wick په زیَ چیایین باکورا ئنگلیزستانیَ
herd , vi , t دچه ریَت . دجڤیَت . کوم دکت دهاژوت . ریَبه ری دکت
herder , n شڤان . گاڤان
herdsman , n گاڤان . شڤان
here ! ڤیَریَ . ئیَره .هر .هره .لیَره . هوندر ڤا . ئه ڤه !
hereabout (s) , adv ل ڤیَریَ
hereafter , adv , n پاشی . پشتی هینگیَ ، پاشه رۆژ دوماهیک
hereaway (s) , adv ل ڤان دران
hereby , adv ب ڤی ئاوایی . ب ڤیَ یاساییَ یان به لگه نامه ییَ
heriditable , adj پاشماییبار
hereditament , n پاشماکاری
hereditarian , adj , n پاشماکزان ، پاشماکی
hereditary , adj زکماکی ، پاشماکدار ، ره چه له کی
heredity , n زکماکی پاشماکی . پاشمایی . پاشماکداری . ره چه له ک
Hereford , n گا ئان چیَلا سور و سپی
herein , adv ڤیَریَ ، دڤیَریَدا
hereinabove , adj بوری . ل سه ری

hereinafter , adv ئه ڤا بهێت

hereinbefore ئه وا بوری ، ئه وا سه ری

hereinbelow , adv ئه وا بهێت . ئه ڤا بنی یان ژێر

hereof , adv بۆ ڤێ

hereon , adv ب ڤێ به لگه نامه یێ

heresiarch , n دامه زرێنه رێ زه ندیقی یێ

heresy , n زه ندیقی

heretic , adj زه ندیق

heretical , adj زه ندیق

here to , adv ب ڤێ به لگه نامه یێ

heretofore , adv تا ڤێ گاڤێ . تا نهو . تانوکه

hereunder , adj ژێر . ئه ڤا داهاتی ، ب جوری ڤێ به لگه نامه یێ

hereupon , adv ئێکسه ر پشتی ڤێ ، ب ڤی

herewith , adv ب ڤێ . ب ڤی ئاوایی

heritable , adj پاشماکار

heritage , n پاشماکه. پاشماک . که له پور . میرات

heritor , n پاشماکگر

hermaphrodite , n , adj نێرموک

- brig باگه مێ

hermeneutic(al) , adj راڤه دار

Hermes , n په یامبه رێ خودایان ل نک گریکان خودایێ رێ ، بازرگانی داهێنان ، زمان ره وانی ، دزی ئو فێلبازی یێ !

hermetic , adj چه سپ ، قایم

hermit , n ئه ڤدال.پوست نشین،کوچه ک، ره به ن

- crab کێڤژا له یێ پوست نشین

hermitage , n ره به نگه . دێر

hernia , n هه وێجکی . رتلاوی . باگونی،گونه کی

hero , n گرناس . قه هره مان . قاره مان . که له مان، دلێر ، په هله وان، له هه نگ مێرخاس . عه گید ، گورد .

heroic , adj , n قه هره مانی ، داستانی

heroically , adv ب قه هره مانی

heroin , n ئه زینکه ره ژ مورفینێ ، هیرویین

heroine , n قه هره مان (مێ)

heroinism , n هیروینیتی

heroism , n له هه نگی ، مێرخاسی ، قه هره مانی . قاره مانی

heroize , vt گرناس دکت

heron , n خه مه خوره ، شینه شاهو

herpes , n ئه خوشی یا چه رمی (ل گه ل پنی ینن پزروکی)

- zoster نه خوشی یا ده ڤه ری

herpet(o) پێشگره کو خوشێنداره کولیونا چه رمی یه

herpetic , adj پێوه ندیدارێ نه خوشی یا چه رمی

herpetologic , adj پێوه ندیدارێ مارزانی

herpetologist , n مارزان

herpetology , n مارزانی

Herr , n ئاغایێ ئه لمانی

herring , n ئه خلیت ماسی یه(وه ک سه ردینی)

hers , pron یا وێ

herself , pron خو ، خوه ، ب خوه

hertz , n به که یا له ره

hertzian wave , n پێلا هێرتزی

hesitance , n دودلی

hesitancy , n دودلی

hesitant , adj دودل

hesitate , vi دودلی دکت

hesitated , adj دودلیکری

hesitating , n دودلیکرن

hesitation , n دودلی ، ئه نێتین . دودلیبون

hesitative , adj دودل

Hesperian , adj روژ ئاڤایی

hesperidin , n هه سپه ریدین . ماده یێ گلو کوسیدی دناڤ تێڤلێ مزره مه نی وه ک پرته قالی

Hesperus , n ستێرا ئێڤاری ئه مازه ناهید

hetero پێشگره کو هه موته‌خلیته ، هه مه جوره

heterocercal , adj دوف تێڤه ل

heterochromtic , adj ره نگ تێڤه ل

heterochromosome, n کروموسومێن زایینی

heterochromous, adj هه مه ره نگ . ره نگ تێڤه ل

heterochthonous بیانی

heteroclite , n , adj بێژه یا نه پیڤانی ، ئاوارته

heterodox , adj زه ندیقی

heterodoxy , n زه ندیقاتی

heterogamete , n تێڤه ل زایه نده

heterogamous , adj زایه نده تێڤه لی .

heterogeneous , adj نه هه ڤرنگ

heterogenesis , n زانا خویی . تێڤه لی یا نه ڤی ئو نژادی

heterogenous , adj په یدا بیانی

heterologous , adj تێڤه لبار

heterolysis , n شیبونا دە رە کی
heteromerous, adj پارچە تێفە ل
heteromorphic , adj شکل تێفە ل
heteronomous , adj پە یرە
heteronomy , n پاشکویە تی
heterophyllous,adj بە لگ تێفە ل
heteropterous, adj چە نگ تێفە ل
heterosexual , adj زایە ندە تێفە ل
heuristic , adj لێکو لینبار
hew , vt , i دکە لێشت . دکولت . دتراشت . دبرت
hex , n نفشتی ، پیرهە فی
hex - پێشگرە کوشە شە
hexagon(al), n,adj شە ش گوشە ، شە ش لا
hexagram , n شکلێ ستێرە کی
hexahedron , n شە ش رویی
hexahydrate , n شە ش پرتکی (ئاف)
hexamerous , adj شە ش پارچە یی
hexametre , n شە ش پێفە یی
hexane , n هکسێن : مادە یە ک هایدروکاربونی
hexangular , adj شە ش گوشە
hexapod , n , adj شە ش پێ یی . شە ش پێ
hexapodous , adj شە ش پێ
hexose , n شە کرا شە ش گە ردیلە یێن کاربونی دناف هە ر گە ردیدا
hey , interj لو ! گە لی!
heyday , n هە رە ت . گوپیتک . تولازی ، بە نگ
hey presto , interj (دە ربرین) ژ نشکە کێفە حە چکو جادوگە ری یە
hiatus , n کورتال
hibernaculum , n قالکێ زفستانی . پە ناگە ها زفستانی
hibernal ,adj زفستانی
hibernate , v . i مت دبت . زفستانێ مت دبورینت
hibernation , n سر ، سربون ، متی یا زفستانێ ، نوستنی زستانی . زستانە سری .
Hibernian , adj , n ئایرلە ندی
hibiscus , n تولک
hiccup , n , vi , t نزگە رە ، ئێلنجی ، ئیسک ، ئیسک دکت . ئیسک دئێتێ
hickey , n ئالاف
hickory , n گویز
hid(hidden)p.,pp. of hide نخافتی فە شارتی .نە پە نی. نە پە ندی
hide , n رە بە ت . چە رم پیست . کە فل
- (raw), n strips سیرمە
- (screened stand) سیپە
hide , v . t . i فە دشێرت . نە پە نی دکت دتە لینت دنخێفت
hide -and'seek لە یزتنا زاروکان : فە شارتن ئو لێگە ران . فە شارتوک . پیتروس
hideaway , n , adj نهان ، پە ناگە . کونج
hidebound , adj کە فل هشک . هزر تە نگ
hideous , adj بوتک
hideout , n پە ناگە ، کونج
hiding , n تە لین ، نە پە ندیکرن . فە شارتن . تە لاندن
- place پە سیو . نهان . پە نا
hidrosis , n خوهدان
hie , vi , t دلە زینت ، لە ز دکت
hier(o) پێشگرە کو پیروزە
hierarch , n رێبە رێ ئولی . ئولدارێ مە زن
hierarchy , n دە ست هە لاتی . دە ستە کا ئولداران ، ریز (مروف یان تشت)
hierarchic(al) , adj دە ست هە لاتدار
hieratic , adj ئولداری . نفیسینی یا کە فنا مسری
hiero پیروز
hiero -cracy, n پایە یا فریشتە یان، دامە ژ رینا سە رە کی ، دە ستە یا ئولداران . دە ست هە لاتی
hiero - dule, n بە نی یێ پە رستگە هێ
hiero glyph , n تیپا هیر وگلیفی
hiero glyphic, adj هیروگلیفی
hiero graph, n نفیسنا پیرو ز
hierolatry, n پە رستنا پیروزان
hierology , n تور یان زانینا پیروز
hierophant ,n ئولدارێ کە فنێ گریکی ، رافە کە ر ، پشتە فان
hi-fi , n (high fidelity) دە نگ فە گێرک
higgle , vi بێقام بازار دکت
higgledy -piggledy, adv ,adj تە فلە هە ف ، بێ سە رو بە ر
high , adj , adv , n ئە فرابلند . بە رز ، بالا ، ستە رکە
-ambiant گە نە کە ل
- and dry ل دەرڤەیی ئاڤێ،دە رڤەیی بوبە ران
- and low هە می خە لک
- beam روناهی یا بلندا پێشی یا ئوتومبیلێ

- binder رامیارئ پورچ ، کوژ
- born تورین ، خانه دان
- bred ماقول ، خانه دان
- brow روشنبیریٔ پا یه به رز
- commissioner نمینه نده یئ بالا
- cost of living گرانی
- example نمونه یئ بالا
- falutin زرت
- flying زرت
- handed زورد ار سه ریلکی
- hat باسمبیژ ، بونک
- ideal نمونه یئ بالا
- land چیا ، بانک
- lander چیایی
- life ژینا ده ست به ردایی
- light گه شترین روناهی
- minded هش ، هزر بالا
- on . the .. horse فیز
- pitched ده نک توژ
- priest ئولداریٔ مه زن
- rank پا یه به رز
- regard گرساندن
- road ریٔ یا سه ره کی ، ریٔ یا گشتی
- school ببستانا ئاماده یی
-sea فره هی یا ده ر یایی
- spirited دلیر ، ئازا
- street کولانا سه ره کی ل باژ یری
- ...stalk قیفار
- strung تنگژی
- temperature پله یا گه رمی به رز
- tension زور تنگژین
- tide رادانا بلندتر
higher, adj بلندتر
- order پایه به رز ، پایه بلند
highest , adj ژورین
highlight , vt روناهی یئ دبه ردت سه ر، دوباره دکت
highly , adv ب سه میانی
highness , n سه میان . به رزی . بلندی
high-proof , adj تیر کحول
hightail , vi دره ڤت
highway , n ریٔ یا گشتی
- man ریبر ، ریگر . جه رده ، نژده ڤان
- robber ریبر ، ریگر . که له ش ، که لیشو
- robbery ریگری ، که له شی
high wrought , adj ئه نری
hijack , vt دره ڤینت
hike , n , vt . i بلندی، سه یرانا ریڤه چونئ ، دژوار دلڤینت . بلنددکت یان دکیشت ، بلند دبت . ریبازی دکت . دچت
hiked , adj (په یا) چویی ، ریباریکری
hiking , n (په یا) چون
hilarity , n شاهی . شایی . شادی
hilarious , adj شاد
hill , n گربولکه ، زیر . گر
- side قونتار . به نار ، په سار
- small ..... گرک
- station زوزان
- top سمت ، سه رگر
hillock , n گربولکه . تلم . زیرک . گر (د)
hilly , adj په ساره ک . تیر زیر ، په سار
hilt , n ده ستکئ شوری یان خه نجه ریٔ . ده ستک
hilum , n بالچیق
him, pron وی ، ئه و ، ئه وی
Himalayan , n پیوه ندیداریٔ چیاییٔ هیمه لایا
himation , n سه رکراسیٔ که ڤنه گریکان
himself , pron خو ، خوه ، ب خوه
Hinayana , n بودیتی یه ک پارێزه ری
hind , n ئاسک (میٔ)
hind , adj پاش
- brain پاش مه ژی
hinder , adj پاشی
hinder , vt , i رادوه ستینت . گیرودکت
hindered , adj گیروکری
hinderer , n گیروکه ر
hindering , n به ربیک ، گیروکرن
Hindi , n هندی : زمانیٔ باکورا هندستانیٔ
hindmost, adj پاشی
hindrance , n به ربیک . کوسپ . گیروکرن
hindsight , n دیتنا پاشی یا تویئ ، په ندی پشتی قه ومینئ ، پاش بینی
Hindu , n , adj هندوک
Hinduism , n هندوکی
Hindustan , n هندستان
Hindustani , adj هندستانی

hinge , n , vt , i — ره زه . ره زینه ک . زه رزینه ک ،
ئه نجامه ، ره زه دکت

hinny , n — هێستر

hint , n, v . t . i — شون . تابه ک کێم ، پچه ک . نیشان،
سه رنج ، نیشان دکت

hinter , n — نیشانکه ر

hinterland , n — ده ڤه را پاش ، دور ، ده ڤه را پشت
که ناری ، به ردار

hip , n, vt — هه نگل . قورک ، ران ، که ماخ ،
ئه وق ، قورک دکت

- and thigh , adv — دژوار ، بێ دلوڤانی

- bone — هه ستی یێ که ماخێ

hipe , n , vt — هاڤێتن ، ئێخستن (زوراتی) ،
دکه ڤێت ، دهاڤێت ، دئێخت

hipp(o) — پێشگره کو هه سپه ، مه هینه

hipped , adj — قورکی ، دوکه ماخ ، ئاگه کری

hippie or hippy , n — هیپی : کێزوک . هه بونی

hipping , n — ئاگه کرن

hippocampus , n — ئه ژده هایێ ده ریایی (ئه فسانی)

hippocras , n — شه رابا تێکلی بهاراتا

Hippocratic oath , n — سوندا هیپو کراتی (یا پژیشکان)

Hippocrene , n — سروشا هوزانێ یان توری

hippodrome , n — مه یدانا هه سپ به زی

hippogriff , n — ئاڤه ریده یێ ئه فسانه یێ له ش هه سپێ
وه ک سیمه رخی .

hippopotamus, n — هه سپێ ئاڤی

hippy , adj — که ماخ مه زن

hipster , n — کراسێ ب که ماخیڤه ، ئه که مه ریڤه ،
هلا ویستی

hirable , adj — کرێبار

hire , n , v . t — کرێ ، کرێ دگرت . کرێ دکت

- purchase — کرێنا پارکری

hired , adj — کرێکری

hiring ,n — کرێگرتن ، کرێکرن

- hall — نڤیسگه ها کاری

hireling , n — جاش . کرێگرتی

hirsute , adj — پرچ بوش.پرچ ره ق ، تێر پرچ یان پور

hirsutism , n — زه حف پرچیتی

his , pron — ئه و ، وی

- majesty — خودانشکو

Hispanic , adj — ئیسپانی

Hispanist , n — ئیسپانزان

hispid, adj — در ، درک

hiss , n , v , i , t — فشین ، فیس ، وزوزا ماران ، وزوز
دکت . فیس دکت

hissing , n — کوفین . فشین . کزین ، ڤزین

hist , interj — هش ! هشبه !

hist (o) — پێشگره کو ته ڤنه

histamine , n — هیستامین(پێکهاتی یه دناڤ ته ڤنیدا

histidine , n — هستدین (ترش یه ک ئه مینی یه)

histochemistry ,n — کیمیایا ته ڤنی

histogenesis , n — ته ڤنبون

histogram , n — شکلێ نیشانکه رێ ته ڤنی

histology , n — ته ڤنزانی

histolysis , n — شیبونا ته ڤنی

histone , n — هیستون (پروتینا ڤه لایی)

histopathology ,n — ئه خوشیزانی یا ته ڤنی

histophysiology , n — ئه رکزانی یا ته ڤنی

historian , n — دیروکڤان ، دیروکزان . مێژوزان

historic , adj — گرنگ ، دیروکی ، مێژویی

historical , adj — دیروکی

- materialism — ماده یی یا دیروکی

historicity , n — دیروکیتی

historiographer , n — دیروکڤان

history , n — دیروک ، مێژو . دیروکناسی
دیروکزانی ، مێژوزانی

histrionic , adj — شانویی . ده ستکاری

histrionics , n — شانوگه ری ، زر – ره وشتی

histrionism , n — هونه را شانوگه ری

hit , n — ده رب لێدان . پێکان ، لێکدان .
لێکه تن . لێخستن

- and - miss , adj — راسته جاران ئو جاران چه وته

hit , vt , i — لێدخت ، لێددت دره پێنت

- to ...... off — زو ، ڤه نیچ یان باش راڤه دکت

- to... below the belt — چه وت دله یزت (کولبازی)

- to ...... it off — پێک دئێت

- to ....on or upon — دبینت (هه لکه تنی)

- to ...... out — دژوار لێددت

- to ... the nail on the head — راست هزر دکت

- to .... up — پێکان دکت

hit , adj لیدایی
hitch , n لقین یان کیشانا نشکی . کولین ،
راوه ستانا نشکی . گریدانا هه سپی
(ب عه ره بانیڤه)
- hike رێویتی یان ریڤنگی یا هه روه
- hiker ریڤنکیێ هه روه
hitch , v , t , i دلقینت . گریدت (قایم)
دکولت . تیکل دبت ، دئالزت . پێش
دکه فت (هه لنگفتی)
hither , adv , adj نێزیک . تا ڤیریێ
hithermost , adv نێزیکتر
hitherto , adv تا نهو . تانوکه
hitherward (s) , adv تا ڤیریێ
hit or miss , adv چه وا چێبت
hit - or - miss , n داهینانا هه لکه تتی
hitting , n ره پاندن ، لێخستن ، لیدان ، پێتاک
Hittite , n حتی (ژ که ڤنه ملله تی)
hive , n, vt , i شانه یا هنگڤینی ، هه لدگرت . ئه نبار
دکت . کوم دکت
hives , n کولبونا چه رمی (پرزکێن دخورینن)
hoar , n گه ور ، خیسار
- frost خوسار . خیسار خوسی . خوسک .
hoard , n , v . i . t مالگرتن.پاوان، مال دگرت . پاوان دکت
hoarded , adj مالگرتی . هلگرتی . پاوانکری
hoarding , n مالگرتن . پاوانکرن . هلگرتن
hoariness , n که ڤنی . رومه تی . پیری
پرچ گه وری
hoarse , adj قه باره ، ده نگ که تی
hoarsely , adv قه باره یی
hoarsen , vi قه باره دکت
hoarsened , adj قه باره کری
hoarseness , n ده نگ ژێکه تی .
hoarsening , n قه باره کرن
hoary , adj موسپی
hoax , n , vt لیب ، له بان . خاپ ، دخاپینت
hoaxer , n دلخاپ . چلو . ته پره ش
hob , n ئه جنه تانێ ئاسن ، دێو
hob , vt بزمار دکت (پێلاڤ) ، دبرت
hobble , n گرفتاری . به ند ، کولین
- skirt کراسێ ته نگ

hobble , v . i . t گیرودکت . گریدت . دکولت
hobbledehoy , n سپیه . هه رزه کار . تولاز
hobby , n خولیا
- horse شکلێ هه سپی . داوه تی (شکلێ
هه سپی دبه رکه مه ریدا) .داریێ
هه سپی
hobgoblin , n مێرده زمه ، ملوزم ، ئه جنه ، دێو
hobnail , n بزماریێ نالێ ،
بزماریێ کورتێ سه ر ستوریێ نالێ
hob - nob , v . i تیکلی دکت (بسته هی) ، دوستی
دکت
hobo , n گه ده ، ئێیه ری
Hobson' schoice,n نه چاری
hock , n ئه خلیت شه راب . له رج . زیندان
- joint گره و ، ژها ناف چوکی . ران
ره فیسک
hock , vt گره ودکت . زیندان دکت
hockey , n کاشو . گوگ
له یزتنا گوگا داری ئو کاشو
hocus , vt دخاپینت . دئه زینت
hocus- pocus , n , vt خاپ ، دخاپینت
hod , n دولکه یا ره ژی یێ ، تاس یان
له گه نا ته قن و به ران
- carrier تاس یان له گه ن هه لگر
hodden , n په روکێ هری یێ زفر
Hodge , n پاله یێ ئنگلیز
hodgepodge , n تیکل
Hodgkin disease , n نه خوشی یا کێم خوینی ئو جه گه ر
مه زنبون
hodiernal , adj ئه فرویی
hodograph , n کرڤا دیارکرنا له زێ ل سه ر رێگه
یا که ڤانه یی
hodometer , n رێپیڤ
hoe , n, v . t . i بێر ، پیک . مه ر ، دکێلت
- cake کلوچا گه نمێ شامی
hog , n خوارا . چه په ل . هری یا بری .
به راز
- back بانکێ سه رتوژ . ره شیانه له یا
به رازان
- fish به راز ماسی

hog , vt , i — که ڤان دبت . هری دبرت ، بژ دبرت
hogget , n — به زنیٔ یه ک دو سال
hoggin , n — تیکلی یا خیز ئو به رکان ، چه رجیر
hoggish , adj — خوارا . پرخوه ر . خواروک
hogmanay , n — روژا دوماهی یا سالیٔ
hogshead , n — برمیلیٔ مه زن
hog - tie , vt — پیٔ یان به ند دکت
hogwash , n — پاشمایی یا ئاشخانه یان (بو به رازان)، گه له زه یی
hoise , vt — بلند دکت (ئالا، بابره ک)
hoist , vt , n — هه لدگرت . ئالا بلند دکت ، چکاندن
- to ... a tree — دچکینت (داری)
hoister , n — چکانکار
hoisting , n — دابنارتن ، چکلاندن
hoity-toity,n, adj — قه به . سه رسه ری
hoke , vt — زر دکت
hoked , adj — زرکری
hokeypokey , n — به فرک ، خاپ
hoking , n — زرکرن
hokum , n — ئاوا (بو که ئاندنیٔ یان ئاراندنیٔ) ، تیکه هشتن ، فه رمانا گیروکرنی
holarctic , adj — پیوه ندیداریٔ ده قه را جه مسه ری یا باکور
hold , n , v . t . i — راوه ستان گرتن ، دگرت . رادوه ستینت ، گیرودکت ، به ند دکت
-to .... aloof — دور دکه ڤت
-to ... back — دگرت ، هه لدوه شینت
-to .. by — ده ربه ست دبت
-to .... dear — حه ز ژیٔ دکت
-to .... down — ل یه ک بار دمینت
-to. .good or true — راست دمینت
-to .... fast — قایم دگرت
-to ..... forth — پیشنیاز دکت ، هزرا خو دیار دکت
-to ......hard — رادوه ستت
-to .... off — دور دکت . خو دور دکت
- to .....on — به رده وام دکت
- to....one's head high — سه رفرازی دکت
- to....one's tongue — ده ڤیٔ خو دگرت
-to .... out — پیشکیش دکت ، به رگری دکت
-to ... over — پاش دئیخت ، ل سه رکاری دمینت
- to ....to — دلسوز دمینت
- to...the bag — ب ته نیٔ به ریرسه
- to .... together — پیکڤه دگرت‌یه ک دکت، هه ڤ دگرن
-to .... up — گیرو دکت
-to ..... water — ئاڤیٔ دگرت: خو ل به ر ره خنه ئو شیکرنیٔ دگرت
hold- all , n — چه نته ییٔ جلکان
holder , n — گرته ک . هه لگر . کریکه ر
holding , n — زه ڤی یا کریکری
- company — به شگه یا سه رده ست
- small ..... — زه ڤی یا مالخویی یا بچوک
- together — پیکڤه گرتن
hole , n — کورتال، کونجال ، کون کورک . چال
- ....in the roof — روژن
hole , v . t . i — کون دکت . دچت ناڤ کونیدا
holed , adj — کونکری
holiday , n — پایدوس ، یه ڤش ، پشو .
holily , adv — ب پیروزی
holiness , n — پاکبون . پیروزی ، بیروزبون
holing , n — کونکرن
holism , n — (ژیرزانی یا) هه موکی
holler , n, vi , t — گازنده . قیژ ، سترانا ره شه کی یا ئه مریکانی ، قیژ دکت . گازنده دکت
Holland , n — هوله نده (وه لات)
Hollander , n — مروڤیٔ هوله ندی
hollow,n,adj,adv — چالایی ، پوچ ، کورک . ڤالا . کون، کلور ، توش . برسی . نهال
- ware — ئامانیٔ ڤالاتی
hollow , v . t . i — کون دبت . کون دکت
hollowed(out),adj — کلور ، قوقلاندی
hollowing , n — قه وارتی
hollowly , adv — ب ڤالایی
hollowness , n — ڤالاییتی
holly , n — ته خلیت هه له زیٔ به لگ دیرکه
hollyhock , n — هیرو
Hollywood , n — پیشه سازی یا سینه مه یا ئه مریکانی
holm , n — گراڤ

holmium , n	هێمانێ مێرتالێ لانتالومی قه تلاز
hol(o)	پێشگره کو هه می یه
holoblastic , adj	که لشێن یا ته مام
holocaust , n	قرکرن ، قوربان
hologram , n	نمونه یێ به رهه مکری ژ تیرێژا روناهی یێ ئو روناهی یا ڤه بەیی ژ هێمانه کێ
holograph , n , adj	به لگه نامه یا ده ست نڤیسی
holohedral , adj	رۆ ته مام
holothurian , n	جانه وه رێ وه ک ده ریا تلوزی
holster , n	کالان (قالکێ چه رمێ ده بانجه یێ) ، کالوخک
holt , n	ده حل
holus - bolus , adv	هه می پێکڤه
holy , adj	پاک ، پیروز
- book	په رتوکا پیروز
- communion	شیڤا خودایی
- father	پاپا
- order	پایه داری یا ئولی
- spirit	گیانی پیروز
- stone	به رێ سڤکێ ته نک
- synod	جڤاتا پیروز
- writ	رێباری یا پیروز
homage , n	رێز گرتن
Homburg , n	کولاڤێ زه لامان
home , n	نشینگه ، مال ، وار
- bred	وه لاتی
- brew	شه رابا مال
- country	نیشتمان
-economics	مالداری ، ئابوری یا مال
- sick	بێریکرن
- sickness	بێری
-work	ئه رکێ مال (شاگرد)
home , vi , t	نحه وینت . واردکت . دزڤرت مال
homed , adj	هاتی مال
homeland ,n	نیشتمان . وه لات
homeless , n	ئاواره ، ده ر ب ده ر ، بێ مال ده روده رو . بێ وار .
homelike , adj	مالباتی
homely , adj	ئاسایی . بسته هـ . ساده سروشتی ، کرێت
homemade , adj	مال چێکری
homemaker , n	کاردارا مالێ
homeomorphism , n	وه کیه کی یا شکلێ به لوری
homeopathy , n	چاره کرنا وه کیه کی

homeostasis , n	له شێ خوگرتی
homer , n	کوترا نڤیسبر
homespun , n, adj	مال چێکری
homestead , n	خانی یێ مالباتێ ئو دورویه ر خانی
homestretch , n	قوناغا دوماهی
hometown , n	زێد
homeward(s) , adv	به رماڵڤه
homey , adj	وه ک مال
homicidal , adj	کوژدار ، کوژ
homicide , n	کوشتن . مروڤ کوژی
homilitic , adj , n	په ندی
homily , n	گوتارا سنجی
homing , n	مال هاتن
- device	ئالاڤ یان ئامێره تا ئاراسته کرنا خوکار
- pigeon	که ڤوکا نڤیسبر کوترا نڤیسبر
homid , n, adj	وه ک مروڤی
hominoid , adj , n	وه ک مروڤی
hominy , n	گارسێ هێرایی ئو که لاندی (دناڤ ئاڤێ یان شیریدا)
homo , n	مروڤ
- chromatic	یه ک ره نگ ، یه ک ره نگی
homo gamous	هه ڤ گول
homo gamy	هاوره سین ، هه ڤ گولی
homogeneous , adj	هه ڤرێک . هاوچه شن
homogeneously , adv	ب هه ڤرێکی
homogeneousness , n	هه ڤرێکیتی
homo genetic	هه ڤ نژاد
homogenization , n	هه ڤرێکبون
homogenize , vt	هه ڤرێک دکت ، سازدکت
homogenized , adj	هه ڤرێکیکری
homogenizing , n	هه ڤرێکیکرن
homogeny , n	هه ڤ ئه ندامی
homogonous, adj	پێوه ندیداری هه ڤ ئه ندامێن زایه ندی
homogony , n	رێکی یا ئه ندامێن زایه ندی
homograft , n	هه ڤ ته ڤن
homograph , n	هه ڤ وێنه
homologate , vt	ته ڤه ز دکت ، راستان دکت . ده ستور ددت
homological , adj	وه کیه ک . هه ڤیه ک
homologous , adj	وه کیه ک . هه ڤیه ک

homologue , n وه کیه کی ، هه ڤیه کی
homology , n وه کیه کی . هه ڤیه کی
homolothermic , adj یه ک گه رمی
homolysis , n شییون بۆ گه ردیله ییێن نیتار
homomorphic , adj هه ڤ شکل
homonym , n هاو ناو ، هه ڤ بێژه
homonymous , adj هه ڤ بێژه یی
homophone , n هه ڤ بێژه
homo phony هه ڤ بێژه یی
homophyly , n میناهی یا هه ڤ بابکی
homo plastic هه ڤ ئاڤایی
homopterous , adj هه ڤ چه نگی . هاوبالی
Homosapiens , n مرۆڤ
homosexual , adj نێرباز ، لوتی ، قونده
homosexuality , n نێربازی ، قونه کی
homosporous , adj هه ڤ تۆڤ
homotaxis , n هه ڤ ریز
homo type هه ڤ پارچه ، ئه ندامێن ئاڤایی
homunculus , n ریوه له
homy , adj وه ک مال
honc , n هه سان (به رێ تیژ کرنێ)
hone , vt . i کازنده دکت ، تیژ دکت . دنالت
honed , adj هه ساندی . تیژکری . نالی
honest , adj دەستپاک، دروستکار. جانه جان، پاک.
راستبێژ،راست.رێزدار . ساده، دلسوز
honestly , adv ب پاکی
honcsty , n پاکی . ده ستپاکی . دروستکاری
honey , n , vt , i هنگڤین . هنگڤ ، هنگڤین دکت
- bec مێش هنگڤین
- ccll شانه . شه هن
- dcw گه زو
- hive قه رتاف
- refined........ دوبه
-sweet شرین وه ک هنگڤینی
honey comb , n شانه . شه هن . شان
honeyeater , n هنگڤین خوه ر
honeyguide , n رێبه رێ قه رتافان (بالنده)
honeymoon , n , vi شرین هه ی . شرین هه یڤ . زاڤاتی
شرین مانگ . شرین هه یێ دبورینت
honeysucker , n هنگڤین خوه ر یان مژ
honing , n چه رخاندن . هه سین . هه ساکرن
honk , n قیرا قازا هوڤ . قاژ
honorarium , n موچه یێ ئابرویی
honorary , adj ئابرویی
honour , n (or honor) رۆمه ت . ناموس . ئابرو . رێز ئاڤر
- sexual ...... ناموس
honour , vt رێز دگرت، ئابرویی دکت . به رزدکت
رۆمه ت دکت ، رۆمه ت دگرت
honourability , n ئابروییتی
honourable , adj ئاڤدار . رێزدار ، رۆمه تدار
ئابرودار،روسور . سه رفراز . ماقول
honoured , adj ئابروکری ، رێزگرتی
honourific , adj ئابرویی ، رۆمه تی
honouring , n رێزگرتن . ئابروکرن
hooch , n شه رابا خراب
hood , n , vt کولاڤ.کوم(بۆ سه ر و ستویی)نخاڤا
کومێز وکێ دنخیڤت ، په رده دکت
hooded , adj کولاڤکری . نخافتی
hoodlum , n رێگر ، کوژ
hoodoo , adj به خت ره ش
hoodwink , v. t دخاپینت
hoof , n سم
- horse's ..... ده ستکور
- cutter قه له م تراش
- fall sound ره قره ق
hoof , vt , i دچت .به حێن دهاڤێژت.داوه ت دکت
hoofed , adj سمدار
hoofer , n رێباریێ په یا
hook , n , vi ته لهه ، داس . چنگال ، قولف
نکلوک ، چنگال دکت . دگرت
(ب نکلوکی) ، ددزت
- by .....or by crook ب هه ر ئاوایی
- on one's own .... ئه و به ر پرسه
- to drop off the ...... دمرت
- to ..... it or to sling one's... دره ڤت
hookah , n نارگیله
- hose مارپێچ
hook-bill , n توتی
hooked , adj چنگالکری ، چه لاک
hooker , n باگه می یا ماسیگرا یه ک بابره ک
hooklet , n نکلوک

hookup , n گیژه نگه (که هره به)
hookworm , n مومارە . کرمیٚ ئه نکلوستوما
- disease = anglostomiasis
hooligan , n رێگر ، جه ربه ز
hoop , n , vt چه مه رشتوق .ئولک، ره وق ، توق دکت
- skirt کراسیٚ توقکری
hoopla , n گه یه یه (بازنان دهافێن سه ر ئارمانجیٚ)
hoopoe , n دودکا دو نکل . په پوک
hooray , interj hurrah هورا:ده ربرینا په سندکرنیٚ : بژی !
hoot , vi , t, n قیژ دکت (بیٚ زاری یان ترانه یی) ، بومه بوم دکت . ئاخفتنیٚ ب قیژکرنیٚ دبرت.کوکوک دکت ، کوکوک . بومه بوم قیژکرنا بیٚ زاری یان ترانه یی،بچه ک
hooter , n قیژکه ر
hooting , n کوکوک .
hop , vi , t , n بازددت . لیتک له ددت . دته زینت رێباری‌یه‌ک کورت دکت ، بازدان . لیتک . داوه ت . فرین (ب بالافریٚ). ته زینکه‌ر نه خاسمه ئه فیون، رێباری یا کورت ، گیا دینار
hope , n vi , t کام . هێوا . هیڤی . قیم ، ئومید، هیڤی دکت
- chest سندوقا هیڤی یان (بوٚمه لگرتنا جل و ئامێره تێن که چیٚ بو شوکرنیٚ)
hoped , adj هیڤیکری
hopeful , adj هیڤیدار، ئومیدوار
hopefully , adv ب هیڤیداری
hopeless , n ده ست شوشتی ، بیٚ هیڤی . هیڤی بر . بێزار ، بیٚ گومان
hopelessly , adv ب بیٚ هیڤی
hopelessness , n بیٚ هیڤیتی
hop -o-my-thumb , n ریوه له
hoplite , n سه ربازیٚ گریکی بیٚ په یا
hopper , n ئامانیٚ کوڤکی (بو تیکرنیٚ) ، بازده ر
hopple , vt , n پیٚ یان پێکڤه گرێددت (هه سپ)، پێکڤه گرێدانا پیٚ یان
hopscotch , n گه مه یا زاروکان : بازدانا سه ر چارچکان بیکوپیٚ بکه‌ڤت سه‌ر خیچه کیٚ
horary , adj ده مژ مێری . هه ر ده مژمێره کیٚ
horde , n هوز ، بر نژده ، سه ربازیٚ ته ته ری یان کوچه ری

hore hound , n ته خلیت گیایه (ئالک ده رمانه)
horizon , n ئاسو . سو ، دوران
horizontal , adj ته ریب . ئاسویی . راست
- line رێزا ئاسویی . هێلی ئاسویی
horizontally , adv ب ته ریبی یان ئاسویی
horme , n ئوزه یا له ژیان یان مه ره مخواز
hormone , n هورمون
horn , n سترۆ . شاخ . قوچ . قلوچ ، توتیک هێز . مه زنایی . ده ست هه لاتی ،
- bill نکل شاخ (بالنده یه)
- blende کانه‌ک ره ش ، گه ورتاری یان که سکه ، پێکهاتنا که فران (سلیکا مه گنیسیوم ئومس)
- book په رتوکا سه ره تایی یا هینبونا خوه ندنیٚ
horn , vi تیکلی دکت
horned , adj شاخدار
- toad به قا شاخدار. ته خلیت کمکمه یه ک ئه مریکانی یه
hornedness , n شاخداریتی
horner , n چیٚکه ریٚ که فچک ئوشه هێن شاخی
hornet , n ستێنگ ، موزه به ش
hornless , adj بیٚ شاخ
- goat که ل
horn - mad , adj هار
hornpipe , n بوریزانا شاخی
hornstone , n به ریٚ شاخ (ته خلیت کوارتزه)
horntail , n دوفک شاخ
horny , adj شاخدار ، زڤر . ره ق ، شاخی
horologe , n ده مژمێر
horologer , n ده مژمێرڤان . ده مژمێر چیٚکه ر
horologist , n ده مژمێرڤان . ده مژمێر چیٚکه ر
horology , n ده مژمێرزانی
horoscope , n برجبین ، نه خشه ییٚ برجان ، وێنه یێ ئه سمانی (به ختزانی)
horrendous , adj ترسناک ، بزدهین
horrent , adj ره پ . زڤر
horrible , adj بزدهین . کرێت (بێقام)
horribleness , n بزدهینیتی
horribly , adv ب بزدهینی یان ترسناکی
horrid , adj به د، بزدهین ، ترسیار
horridly , adv ب بزدهینی

horridness , n	بزدهینیتی
horrific , adj	ترسیار ، بزدهین . ترسکار
horrifically , adv	ب ترسکاری
horrified , adj	ترساندی
horrify , v . t	دترسینت
horrifying , n	بزدهین
horripilation , n= goose - flesh	
horror , n	بزدهین . هه ژفین . ترس . ترسیاری
hors d'oeuvre , n	به رقوت ، پیش خوارن
horse , n , adj	هه سپ ، ولاغ ، مه هین
- back	پشتاهه سپی ، سه رهه سپی
- belt	ته نگ
- female......	مه هین
- groom	سه یس
- herder	ره فوڤان
- hack	به رگیر
- man	هه سپ سوار ، سوار
- manship	هه سپ سواری
- men	سه له ف
- mer chant	جامباز
- pedigreed	مانه ک
- play	یاری یا گه له زه یی
- pond	گه را هه سپی (بۆ ناڤدانێ ئو شوشتنێ) لێ خرابکار بۆ له شارتنێ ب کاردئینت
- power	شیانا هه سپ ، هێزا هه سپ، ته سپه توانا
- race	هه سپ به ز
- racing	هه سپ به ز ، جه رید
- radish	ته ڤرێ توژ
- red.......	کومێت
- shoe	نال
- shoer	نالبه ند
- stout.....	مه ند گی
- tail	دوڤکێ هه سپی (هه له زه ک بێ گوله)
-trade	بازارێ تێر دان و ستاندن
- whip	تاژا نک
- woman	سوار ژن (ل سه ر هه سپی)
- yellow	قوله
horse , vt , i	ب هه سپ دکت . هه سپی ددت رادکت،دکیشت،پالددت (ب هێزا له شی)
horsecar , n	عه ره بانه یا هه سپ دکیشت . عه ره بانه یا هه سپان دگوهێزت

horse chestnut	شاهبه روپا هه سپی
horse flesh , n	گوشتێ هه سپی
horsefly , n	مێشا هه سپ گه ز ، مزز ، مێشه که رانه
horse hide , n	که ڤلێ هه سپی . ته پکا به یسبول
horselaugh , n	تیق تیق
horseless , adj	بێ هه سپ
horse mackerel , n	ته خلیت ماسی یه
horsey , (horsy) , adj	(پێوه ندیدارێ) هه سپی
hortative ;adj	هاژوێی ، په ندی . راویژی
hortation , n	هاژوتن ، راویژکرن
hortatory , adj	هاژوتنی ، په ندی ، راویژکرنی
hortensia , n= hydrangea	
horticultural , adj	جنیکی ، بیستانی
horticulture , n	بیستانزانی
horticulturist , n	بیستانزان
hosanna , n	قیژا ڤیانێ . مه زنایی بۆ خودایه
hose , n , vt	مارپێچ . گوره . شه لوارێ ته نگ دشوت : یان ئاڤددت (ب مارپێچێ)
hosed , adj	پژاندی
hosiery , n	گوره . جلێن له هیناندی
hosing , n	پژاندن
hospice , n	ته کیه . خانه قا
hospitable , adj	ده ست له کری (بۆمیڤانان)
hospital , n	بیمارستان . خه سته خانه نه خوشخانه
- childrens......	خه سته خانه یا زاروکان ، یان مندالان
- mental	بیمارستان
- quarantine	نه خوشخانه
hospitalism , n	نه خوشخانه یی
hospitality , n	میڤانی . میڤانداری
- suite	ژورا میڤانی یێ
hospitalization , n	نه خوشخانه کرن، نه ساخی دکت ناڤ نه خوشخانه ببدا
hospitalize , vt	چاره دکت (ل نه خوشخانه یێ)
hospitalized , adj	چاره کری (نه ساخ)
hospitalizing , n	چاره (کرن)
hospitaller , n	نه ندامێ تیره ک ئاینیێ خێرخواز
host , n	میڤاندار ، بڕ

hosta ,n هه له زه ک گول ئیشی ، زه نگی ،
سپی یان شین
hostage , n ره ڤاندی . گره وه ک ، بارمته
hostel , n ئوتێل
hosteler , n ئوتێلڤان
hostess , n مێڤاندار (مێ)
hostile , adj دژ . نه یار
hostilely , adv ب نه یاری
hostility , n شه ر . دوژمنی . نه یاری . دژمنی
hosting , n مێڤانداری
hostler ,n سه یس . پاقژکه ر
hot , adj , adv دژوار.له زین،گه رم،توژ،ره ڤاندی،ره ڤی
-air پرپێژی ، گه ڤه زه یی
- bed گه رمه وه رارگه
-blooded خوین گه م . نه نروک
- dog ریڤیکا گه رما داگرتی
- headed گه وج ، هول سه ر گه رم . خه یدوک
- headedness سه رگه رمی
- lense په رتاف
- pepper ئیسوت ، بیبه ر
- plate ئاسنکێ گه رمکرنێ
- rod گه رمه شیش
- seat کورسیکا که هره بی
- shot کارکه رێ شه هره زا ، یاریکه رێ
شه هره‌زا، ئاگرکوژ، بالافر یان هه ڤکێشا
له زین
- suffocating سه بون
- tempered توره
- water ته نگاڤی
- wind باکوزیرک ، گره . گره با
hotchpot , n تێکلکرنا سامانی ئو لێکڤه کرنا
یه کسانه (وه ک میراتی)
hotchpotch , n تێکل . خوارنا تێکل
hotel , n ئوتێل
hotfoot, n , adv, vi , t رکێب . گه ڤه زه یی . ب له‌ز ، بێ
گیرویی . لێخورین . کرێتکرن
له زدکت ، زخت (ب رکێبێ) لێددت
hotly , adv ب گه رمی
hotness , n گ رمی ، گ رما
hough , n=hock پارچه گوشتێ چیلێ
hough , vt قوپ دکت
hound , n , v . t سه . تاژی ، مروڤێ بێ رێمه ت .
دشه ڤینت . دبه ردتێ

hour , n شێست هوره ک . ده م
- at the eleventh .. گاڤا دوماهی یێ
- glass ... ده مژمێرا شوشه یی (خیزی)
houri , n په ری ، زه ری
hourly , adv هه ر ده مژمێره کێ ، به رده وام
house , n , vt , i مال . خانی، ئاڤاهی، دحه وینت.
نشین دکت. ب خانی دکت
- arrest گرتنا ل مال
- breaker دز
- boat مال گه می
- breaking دزی
-coat مال کراس
- fly مێش
housed , adj مالکری . ئاکنجیکری
household , n مال . مالبات . خێزان ، خان ومان
householder ,n مالخوێ مالێ
housekeeper , n کاردارا مالێ
houseless , adj مشه خت . ده ربه ده ر ، بێ مال
house lights , n روناهی یێن شانویێ
house maid , n خدام به رمالی
house of assembly جڤاتا یا سادانا ئێ
house of cards , n مالا کارتونی
House of Commons جڤاتا گه لی یان مله تی (بریتانیا)
house of correction,n چاکگه
house of representatives جڤاتا نمێنه نده ران
house organ , n به لاڤوکا ده زگه هێ
house party , n مێهڤان ، مێڤانداری
house physician , n پژیشکێ نشته
housetop , n بانێ خانی
housewarming , n ئاهه نگا گوهاستنا مالا نو
housewife , n به رمالی ، بانو . کابان . کابانی
housing , n نشته کرن
hovel , n کولک ، زنج
hover , vi دفرت یان دگه رت (ل سه ر)
hovered , adj گه رایی یان فری (ل سه ر)
hovering , n فرین یان گه ران (ل سه ر)
how? adv , conj چه وا . چاوان . کوسان
- many ? چه ند ؟
- much? چقاس ؟ چتو؟ چه ند ؟ چتوڤ ؟
howdy , interj تو چه وانی ؟
however , adv لێ ، لێ به لێ
howitzer , n توپ هاڤێژ
howl(ing) , n لوراندن.زیقین.کاستن .بورین . چه له

howl , vt , i دقورت
howler , n ڤیژکه ر . بورینکه ر
howling , n بورین . کاستن ، قولان
hoy , inter , n هێ . هه ی . گه می یا بچوک
hoya , n هه له زه ک هلپرژین
hoyden , n ژنکا شه تاح
hub , n نیڤا چه رخی
hubble - bubble , n نارگیله
hubbub , n هه له به ل ، گاله گوت . ڤه رقه شه ، ڤیر و ڤیژ
hubris , n قورته کی
huckaback , n ته ڤنێ خاولی یان
huckle , n که ماخ
- back (ed) پشت قوف
- berry ته خلیت تی یا ته راشه کێ (شین یان ره ش)
huckster , n فروشیارێ گه روک
huskster , vi , t بازار دکت
huckstered , adj بازار کری
hucksterer , n چه مچی
huckstering , n بازار کرن
huckstery , n جاشی
huddle , n , v . t . i بجڤت، به رهه ڤدان دکت کومبون ، جڤین ، بر
huddled , adj جڤاندی
huddling , n جڤین ، کومبون
hue , n نژیار ، ره نگ
- and cry بێ زاری یا دژوار ، ڤیژین شه ڤاندنێ
hued , adj ره نگدار ، ره نگکری
huff , vi , t , n پوف ددت . پوف دکت ، ئه نرین
huffish , adj خودیتی
huffy , adj خودیتی . ئه نری . خه یدوک
hug , v . t , n هه میزدکت ، هه مبێز
- me - tight ساقوبێ هری یێ ته نگێ بێ هچکێ ژنان
huge , adj مه زن. زل . ئه ژده ها ، گرس گومره‌زه به لاح . گه وره ، ڤه به .
- man نهیته ک
hugely , adv ب ئه ژ ده هایی
hugeous , adj بیقام مه زن . ئه ژده ها
hugeously , adv ب مه زنی ، ب ئه ژده هایی
hugeousness , n مه زنی ، ئه ژده هایی

hugged , adj هه میزکری
hugger -mugger, n, adj , adv , vt نهینی تی شاشیتی ، ب نهینی، ب شاشی ، ڤه دشێرت
hugging , n هه میزکرن ، هه مبێزکرن
huh , interj , expr پرسیارکرن
hula hoop , n خه له کا زڤراندنێ (ل دور له شی)
hulk , n, vt گه می یا گرانا هێدی ، ڤه رقوده یێ گرانێ هێدی ، ڤه رقوده یێ که ڤنێ گه می یێ ، گران ئو هێدی دچت . مه زن دیار دبت
hulking , adj مه زن ، گران
hull , n , vt قالک ، به رگ . که لپکێ توڤی یان میوه یی ، کون دکت . سپی دکت
hullabaloo , n هه له به ل
hullo , interj هه له و
hum , n , v . i , t . همین . همهم، سترین ، همینێ دکت . هم همێ دکت . دسترینت
human , n مروڤی . مروڤ
- affairs پرسێن مروڤی
- being مروڤ
- being side کیله ک
- flesh گوشتێ مروڤ ، گوڤد
- kind مروڤایه تی
- muscles , n ماسولکه یێن له شی
- nature سروشتێ مرو ڤایه تی
-race ره گه زێ مروڤایه تی
-rights مافێن مروڤی
-rights' charter مافنامه یا مروڤی
humane, adj دلوڤان . مروڤایی
humaneness , n مروڤاتی، دلوڤانی تی
humanism , n مروڤایه تی
humanist , adj مروڤی
humanistic , adj مرروڤی یی
humanitarian , adj ڤه نجی ، خێرکار
humanities , n زانستی یێن مروڤی
humanity , n مروڤاتی . مروڤایه تی
humanization , n مروڤیکرن
humanize , v . t مروڤ دکت . ڤه نج دکت
humanized , adj مروڤیکری

humanizing , n مروڤیکرن

humankind ره گه زێ مروڤی

humanly , adv ب مروڤی

humble , adj , vt ده ست ڤیلک . مردال ، نزم . ره به ن، دلوڤان، کرێت دکت دشکینت دره ڤینت

humble - bee , n مێش هنگڤینا مه زنا همین !

humbled , adj نزمکری . کرێتکری

humbleness , n سه رشوری ، بنده ستی

humbling , n نزمکرن ، کرێتکرن

humbly , adv ب سه رشوری

humbug , n , vt دلخاپ ، منوخ ، شاش، خاپین . خاپ ، فێلبازی ، گه له زه یی ، جه ربه ز، دخاپینت

humbugged , adj خاپاندی

humbugger , n دلخاپ

humbugging , n دلخاپی ، خاپاندن

humdinger , n ناياب

humdrum , adj , n هه ستی گران. ناخفتنا گران ، جارس، جان بێ زاری ، جان گرانی

humeral , adj زه ندی

humerus , n هه ستی یێ زه ندی

humic , adj پێوه ندیدارێ ناخا هه له زی

humid , adj ته ر ، شێ ، هلمه دو ، شل . نه م . پیل ، شل وەل

humidified , adj شلکری

humidifier , n شلکه ر

humidify , vt شل دکت

humidifying , n شلکرن

humidity , n ره وا . شلایی ، شێ ، ته ری ، هێمی

humidor , n قوتیکا شلکه را بۆ جگاران

humiliate , vt نزم دکت ، کرێت دکت

humiliated , adj کرێتکری . ته ریق

humiliation , n چاڤ په حنی . بنده ستی ، سه ر شوری . کرێتکرن ، زه بونکرن .

humiliating , adj نزم ، کرێت

humility , n دل نزم

hummed , adj همینکری

hummel , adj بێ شاخ (ته رش ئو په زکوڤی)

hum(ming) , n همین

- bird بالنده یێ همین یان مێشی

hummock , n به رزی یا سه هولێ . گر . زیر گرێولکه ، تلم

humorist , n یاریکه ر ، ترانه که ر

humoristic , adj یاریکه ری

humorous , adj رازراڤ . ترانه که ر

humour,n=humor جڤانوک . ترانه ، به شه ر ماد

humoursome, adj ترانه یی

hump , n کوپاره ، ملک . گر . چیا . خه م

- back پشت قوپ

hump , v . t . i دچه مینت . کوز دکت

humped , adj پشت قوپ . قه لوز

humph , interj ده نگێ گومانکرنێ یان نزمکرنێ

humpty , n رونشته کا نزم بالگه کری

Humpty-Dumpty , n مروڤێ قوت و قه له و

humpy , adj قوپ

humus , n پێتکهاتنا ئه ندامی یا ناخێ ، ناخانه ندامی (هه له زی)

Hun , n هوزه ک وێرانکه ر

hunch , n پێزێن . سوسه کرن دلته پی

- back پشت قوف . پشت قوپ ، کوڤ

- backed پشت خوز

- backedness قوزیی ، چڤیایی

hunched , adj خوزی ، قه لوز

- back پشت قه لوز ، پشت کوز

hundred , n سه د

- two ... دو سه د

- years سه ده . سه د سال . سه دان سال

hundredfold,adv , adj سه دجار ، ئه ژده ها

hundred percenter نیشتمان په روه رێ راست

hundredweight,n کێش ١١٢ پاون

hung,p.pp.of hang هلاویست ، هلاویستی

Hungarian , adj هه نگاری ، مه جه ری

hunger , n, vt برچیتی . برس . دل بژوکی . نیز . برسیتی ، برسی دبت

- strike لێدانا برسی یێ

hungered , adj برسیکری

hungering,n برسیکرن

hungrily , adv ب برسی

hungriness , adj برسی تی

hungry , adj	برسی . برچی ، تیز
hunk , n	گومچک یان پارچه یا مه زن
hunker , vi	توت دکت
hunkered , adj	توتکری
hunkering , n	توتکرن
hunkers , n	خولیاکار
hunks , n	ده ست گرتی
Hunnish , adj	هونی . هوف
hunt , vt , i, n	نیچیر دکت ، نیچیر
-to.... down	دگرت . بشه قینت
-to ..... out	لیدگه رت
-to ....up	لیدگه رت
hunted , adj	شه قاندی
hunter , n	راڤکار ، نیچیرڤان .راڤیار ، سه کڤان . شکارچی
hunting , n	روکرن ، نیچیر . راو . راڤ . شکار
- box	خانیکێ نیچیرێ
-crop	وارێ نیچیرێ
-dog	تاژی
-expedition	هیل
- ground	وارێ نیچیرێ
-horn	بوریزانا نیچیری
-pit	سوت
huntress , n	نیچیرڤان (مێ) ، راڤکار (مێ)
huntsman , n	نیچیرڤان . سه کڤان
hurdle , n	به ربه ست . گیروکه .کوسپ ، ته گه ره
- race	پیشبه زین یان پیشبرکێ یا ته گه ره یان
hurdle , vt	ب سه ر زه حمه تی یەکێ دکه ڤت ، . باز ددت
hurdler , n	چیکه رێ ته گه رەیان یاریکه رێ پیشبرکێ یا ته گه ره یان
hurdy -gurdy , n	ئالاڤکا مه زیقه یی (بوری همبانکی)
hurl , n , v . i . t	هاڤیتن ، ڤه وه شینت . دهاڤیت
hurled , adj	ڤه وه شاندی . وه رکری
hurling , n	ڤه وه شاندن . هاڤیتن
hurly, n =hurly- burly	
hurly - burly , n	قیر و قیژ
hurrah , interj	بژی! ته ڤله هه لی
hurricane , n	باگه ر . باهوز . بوران
- lamp	چرایێ باهوزی
hurried , adj	له زکری ، له زین
hurriedly , adv	ب له ز

hurriedness , n	له ز ، له زیتی
hurrier,n	له زکه ر
hurry , n , v . t . i	زویه تی ، زویی ، زوکایی، له ز، له ز دکت . دله زینت
- scurry	له زا ته ڤله هه ڤ . له زا شاش
hurrying , n	له زدان . له زاندن
hurst , n	زیرک . گرک . به رزاتی یا دارکری
hurt , n , v . t . i	برین.زیان.ئیشان . ئازار ، دئیشینت
hurt , adj	دلایی ، ره نجاندی
hurtful , adj	زیاندار . ئیشدار
hurting , n	ئیشاندن . زیانکرن
hurtle , v . i , t	له ز دکت . دژوار دهاڤیت یان دهاڤیت ، دژوار دبه زت
hurtless , adj	بێ ئازار ، بێ ئیش
husband , n	شو . میر . هه ڤسه ر
husband , vt	ئابوری دکت .دچینت .کارداری دکت
husbandless , adj	بێ میر
husbandman , n	جوتیار . کشتار
husbandry , n	چاندن . ده ستگرتن . که هیکاری
hush !	هش ! هشبه !
hush,v.t. i , interj	مت دکت . هش دکت
hush , n , adj	هشبون ، متی
- money	به رتیل
hush-hush , adj	متی ، نهێنی
husk , n , vt	که لپک ، سپی دکت
huskiness , n	ده نگ ژنکه تی
husking , n	سپیکرن . که لپک راکرن
- bee	که لپک راکرنا گه نمێ شامی
husky , adj , n	ده نگ زل خورت یان مه زن ، که لپک ، که لپکی . ته باره ، سه یێ ئه سکیمو
huss , n	سه ماسی
hussar , n	سه ربازێ سوارێ سڤک
hussy , n	ژنا پوچ . فه لیته
hustings , n	دادگ ها ده ڤه رێ . کارێ هه لبژارتنێ
hustle , n	خاپین . کار . ئه رک . پالدان . چالاکی ، فیلبازی

hustle , v . t . i	ڕەق دەردئێخت.زەحمەت قازانج دکت
	لەزدکت . ڕێکا خو دبەرت . پالددت
hustled , adj	لەزکری
hustler , n	فێلباز ، خاپینوک
hustling , n	لەزکرن . پالدان
hut , n, vt , t	کولیت ، زنج .کولک .هولک . خنجک ،
	گوف دناڤ کولکیدا دژیت
- of boughs	زنج
-summer	کەپر
-temporary	کەپر
hutch ,n	سندوق . پاوان . زنج ، ڕەکەهـ
hutment , n	سەربازگە ، کولکەوار
huzzy = hussy	
hyacinth , n	یاقوتا شین . کلدان . یاقوت ، سمبول
- bean	دار گە ڕینک
Hyades , n , pl	گرویەک سْتێران
hyaena (hyena) , n	حێفتیار
hyal(o)	پێشگرەکو شوشەیە
hyaline , adj	شوشەیی . ڕوهن
hyalite , n	خیزێ بێ ڕەنگ
hyaloid, adj	شوشەیی
hyaloplasm , n	خوین ئاڤا شوشەیی (ڕوهن)
hybrid ,adj , n	دو ڕهـ ، پیچ . دو ڕەگ ، مەلەزی
hybridism , n	دو ڕهی تی
hybridization , n	دو ڕهکرن . بیژیکرن
hybridize , vt , i	دو ڕهـ دکت . بیژی دکت
hydatid , n	پورگی ئاڤ تێدا
hydr(o)	پێشگرەکو ئاڤە، شلاتی یە ، هایدروجینە
hydra , n	مارێ ئەفسانەیی ، چەند سەری کو
	سەر بژ شین دبون پشتی بڕینی
hydrangea , n	ترارێ ئاڤێ
hydrant , n	دەفک . زمانە ، سەردەفکێ ئاگری
hydrate , n , vt , i	هایدرێت . ئاڤان، ئاڤ دکت . دبت ئاڤ
hydrated , adj	ئاڤدار ، ئاودار
- lime	قسلاو
hydrating , n	ئاڤکرن
hydraulic , adj	هایدرولیک . ئاڤی
- press	پەستینا هایدرولیک
hydraulics , n	ئاڤ لڤینزانی
hydrazine , n	هایدرازین (کیمیا)
hydrirc , adj	تێر شلی ، شلی خواز
hydride , n	هایدراید:پێکهاتی یا هایدروجین ئو
	هێمانەک دی
hydriodic , n	پێکهاتنا هایدروجین ئو ئایودین تێدا
hydro	پێشگرەکو ئاڤە
- airplanc	بالافرا ئاڤی
- carbon	هایدروکاربون (پێکهاتی یاکاربون و
	ئوکسجین)
-cele	گومک
- cephalous	بێ ئاڤی یا سەری
- chloric	ترشی یا هایدروکلوریک
- chloride	هایدروکلورید
- cyanic	هایدروجینی – سایانوجینی
-dynamic(al)	هایدرودینامی : هێزا ئاڤی
- dynamics	هێز ئاڤیزانی . ئاڤەکی هێززانی
- electric	کەهرەبی یا ئاڤی
- fluoric	ترشی یا هایدروفلوریک
- kinetics	ئاڤ لڤینزانی
- logic	ئاڤیزانی
- logy	ئاڤزانی
- lysis	ئاڤ شیکرن
-metallurgy	کان دەرکرن ب دەلاندنێ دناڤ
	جیوەیی ئو ترشی یاندا
- meter	ئاڤ پیڤ
- pathy	چارەکرنا نەزمونی یا ب ئاڤێ
- plane	بالافرا ئاڤی
- scope	ئاڤ بین
therapy , n	چارەکرنا زانستی ئاڤی
- thermal , n	ئاڤ گەرمی
- power	هێزا کەهرەبی یا ئاڤی
hydrogen , n	هایدروجین
- bomb	بومبایا هایدروجین
- electrode	جەمسەری هایدروجینی
-sulfide	هایدروجینا کبریتکری
hydrogenate , vt	هایدروجین دکت
hydrogenated , adj	هایدروجینکری
hydrogenating , n	هایدروجینکرن
hydrogenation , n	هایدروجیناندن
hydrogenous , adj	هایدروجینی
hydrography , n	ئاڤ شروڤەزانی
hydroid , n	هایدروید : جانەوەرەک هور بێ
	هناڤ
hydrokinetics,n	ئاڤەکی لڤینزانی
hydrologist, n .	ئاڤەکیزان
hydrology , n	ئاڤزانی . ئاوزانی

hydrolyze , vt , i	(ب ئاڤێ) شی دکت
hydrolyzed , adj	ب (ئاڤێ) شیکری
hydrolyzing , n	(ب ئاڤێ) شیکرن
hydromancer , n	ستێرزانێ ب ئاڤێ
hudromancy , n	ستێرزانی ب ئاڤێ
hydromel , n	ئاڤ هنگفین
hydrometeor , n	دیاره یا ئاڤی یا ئه سمانی
hydrophane , n	هایدروفین : به رێ ئوپالێ هێژا
hydrophobia , n	سه گه زین . دەردە سه ، هاری ، ئاڤ ترسی
hydrophobic , adj	سه گه زتی . هار
hydrophone , n	بهیستوکا ئاڤی
hydrophyte , n	هه له زا ئاڤی
hydroponics , n	ئاڤ چاندن
hydrops , n	ئاڤبه ند
- articuli	ئاڤبه ندا گه هێ
- cerebri	ئاڤبه ندا مه ژی
hydropsy , n	ئاڤبه ندی
hydrosphere	ڤالکێ به ژێ ئاڤێ
hydrostat , n	په یداکه رێ ئاڤێ ئامیره ته ک که هره بی یی
hydrostaic	هایدروستاتی : پێوه ندیدارێ هه ڤسه نگی ئو په ستێنا ئاڤی یان .
hydrostatics , n	زانینا هه ڤسه نگی ئو په ستێنا ئاڤی یان
hydrothorax	بێ ئاڤی یا ڤالاتی یا ته نشتێ
hydrotropic , adj	ئاڤ خواز
hydrotropism , n	ئاڤ خوازی
hydrous , adj	ئاڤ تێدا ، ئاڤی
hydroxide , n	هایدروکسید
hydroxyl , n	هایدروکسیل
hydrozoan , adj , n	ته خلیت جانه وه رێن وه ک مه رجانی
Hyena , n	گورنه باش. کێمتیار، که فتار : حێفتیار
hyet(o)	پێشگره کو بارانه
Hygeia , n	هیجیا : خودابانویا ساخله می یێ
hygiene , n	پاقژیزانی ، ته ندروستی
hygienic , adj	ته ندروست ، ساخله م
hygienics	پا قژیزانی . ته ن ناسی
hygr(o)	پێشگره کو شله
- graph	ته رپیڤ
- meter	شل پیڤ . شێ پێو
- metry	شی پیڤان . شێ پیوان
- logy	ئاڤزانی
- scope	ئاڤبین (بۆ کۆری یێ)
hyla , n	به ڤا داری
Hyksos , n pl	ئێریشکه‌رێن ئاسیایی یێن کو مسر داگیرکرین سالێن سه دێن ١٧-١٦ ب ز
hylic , adj	ماده یی
hylo	پێشگره کو مایه یه‌ماده یه یان داره
hymen , n	پوستک
hymeneal , adj , n	زافایی . سه رێ زافانو
hymenium , n	په رده کو جاران توڤ ل سه ر کوم دبت
hymeno	پێشگره کو په رده یه
hymenopteran , n	پێتکا چه نگ په رده یی
hymenopterous, adj	چه نگ په رده
hymn , n	ستران (بۆ په سنا خودایی)
- book	کتێبا سترانان
hymn, vt , i	دستریێت (بۆ په‌سنا خودایی)
hymnal , n	چه ند سترانێن ئولی
hymnist , n	ستران ڤێیس
hymnody , n	لاڤ بێژی . سترانبێژی
hymnographer , n	ڤێیسه رێ سترانێن ئایینی
hymnology , n	سترانزانی
hyoid , adj	گلالوچه‌یی
hyoid bone , n	هه ستی‌یێ گلالوچه
hyoscine , n	قلی‌یه‌ک ژه هری (هه دارکه ر)
hyoscyamine , n	قلێ یا ژه هری
hypabyssal rocks , n	سه ر که ڤرێن ژێرین
hypatheral , adj	ڤه کری
hype , n	په نگ
hype , vt	دخاپینت
hyper	پێشگره کو سه‌ررایه ، بێقامه
- glycemia	زێده شه کرا خوینێ
hyperacid , adj	توراق ، بێقام ترش
hyperacidity , n	توراقی ، ترشی یا بێقام
hyperactive , adj	سه ر چالاکی
hyperbola , n	که ڤانا چێدبت گاڤا قوچه ک ب راسته رویی دئێت برین کو گوشه یا بنی مه رنتره ، ژ ئه والایێ قوچه کی چێدکت
hyperbole , n	گوتنا مه زنکری
hyperbolic , adj	که ڤانی
hyperbolize , vi , t	مه زن دکت
hypercritic , n	ره خنه گرێ دژوار
hypercritical , adj	ره خنه گری یا دژوار

hyperemia , n زیده خوین
hyperesthesia , n زیده هه ستیار
hypermetropia,n(hyperropia) دوربین
hyperostosis , n بیقام هه ستیون
hyperphysical , adj سه ر سروشتی
hyperplasia , n بیقام ته فنبون
hyperpyrexia , n بیقام تا
hypepsensitive , adj بیقام هه ستیار
hypersensitivity , n بیقام هه ستیاری
hypersonic , adj بیقام ده نگی (ب له زا پینج جار)
hypertension , n بیقام تنگژین
hypertonic , adj بیقام تنگژی
hypertrophic , adj مه زنی یا بیقام
hypertrophy , n مه زنبونا بیقامی
hyphen , n , vt نیشانده ک (-) ، ریزک ، ریزک دکت
hyphenate , vt ریزک دکت
hyphenated , adj ریزککری
hyphenating , n ریزککرن
hypn- پیشگره کور نفستنه
hypnagogic or hypnogogic , adj نفستنی ، رازانی
hypnoanalysis , n چاره کرنا ب نفستنێ ، رازانێ
hypnogenesis , n رازاندن ، نفاندن
hypnoid(al) , adj نفستنی
hypnology , n نفستنزانی
hypnopompic , adj نفستن بر
hypnosis , n نفستنا مه گه تیزی
hypnotherapy , n چاره کرن ب نفاندنا مه گه تیزی
hypnotic , adj , n نفستنی . نفستنبار ، نفاندنی
hypnotism , n رازاندنا (نفاندنا) مه گه تیزی
hypnotist , n نفانکارێ مه گه تیزی
hypnotize , vt بن ، ژیر دنفینت (مه غنه تیزی)
hypo , n هایپوسولفیتین سودیوم(بۆ وینه گرتنی)، ده رزی (شره نقه)
hypo , vt هان دکت ، پتردکت
hypo(o) پیشگره کو بن یان ژیره
hypoblast , n= endoblast
hypobranchial , adj ژیر گوهکی
hypocentre , n ژیر نیفه ک
hypochondria,= hyp ochondriasis
hypochondriac , adj , n وه سواس
hypochondriasis , n وه سواسی
hypocorism , n ناف نازداری
hypocrisy , n دوره نگی .دوروزیی.سالاسی لالایی
hypocrite , n , adj دو رێ ، دو ره نگ . بن جامه
hypocritical , adj دو رێ . دو رویی . سالوس
hypoderm , n گوشتی : ته فنێ بن چه رمی
hypodermal , adj گوشتی . ته فنی یێ بن چه رم
hypodermic , adj , n ژیر چه رم
hypodermis , n چه رمێ ژیری
hypogastric , adj زکی (ژ نافکێ تا شه رمه جێ)
hypogastrium , n ژیر زک (نافک تا شه رمه جێ)
hypogeal , n وه راریێ ژیر ئه رد
hypogene =plutonic
hypogenous , adj ژیری : ل ره خێ ژیری یێ به لگێ شین دبت
hypogeum , n گورستانا ژیر ئه رد ، سه ردابا مری یان
hypoglossal , adj ژیر زمان
hypoglycemia , n کیم شه کر
hypoid , n ته خلیت گیر
hypolimnion , n قاتێ نزمێ نافێ دگولاندا
hypomania , n دینی یا سفک
hyponasty , n وه رارا زویا بنی
hypopharynx , n سه ر زمان
hypophysis , n لفکا مه ژیکی
hypoplasia , n کیم وه رار
hyposensitization , n هه ستیاری کیمکرن
hyposensitize , vt هه ستیاری کیم دکت
hypostasis , n نشته بونا خوینی . نشته
hypostatize , vt مادی دکت
hyposulfurous acid , n ترشی یا هایپوسه لفروز
hypostyle , adj به ربالکی یا بانی ل سه ر ریزه ک کاریته یان
hypotaxis , n گریدانا هه فوکه کێ ب هه فوکه ک دیفه
hypotension , n کیم تنگژین
hypotenuse , n ژهێ گوشه یا راست
hypothalamus , n ئه ندامێ بن مه ژی کو راسه ریونا گه رمی یا له شی دکت
hypothec , n مافێ گرتنا سامانێ ده ینداری

hypothecary , n سامانێ گره وکری
hypothecate , vt گره ویکت
hypothecated , adj گره وکری
hypothecating , n گره وکرن
hypothermal , adj شیر تێن ، تێهن شیر
hypothermial , n گه رمی یا له شی یا ژێر ئاسایی
hypothesis , n گریمانکاری ، دیتانه
hypothesize , vi , t گریمان دکت
hypothetical , adj گریمانی
hypothyroidism , n کێم په ریزاده یی
hypotonic , adj کێم تنگژ
hypotrophy , n قورمچین . کێم وه راری
hypoxanthine , n هایپوزانتین
hypoxia , n کێم ئوکسجین
hyps(o)- پێشگره کو بلندی یه
hypsography , n بلندی پیڤزانی
hypsometer , n بلندی پیڤ (ژ که لینێ)
hypsometry , n بلندی پیڤی
hyrax , n پورت
hyson , n چایا که سکا چینی
hyssop , n گیایه ک بێهن خوه شه (جهی یان ل په رستنێ ب کار دئینان)
hyster (o) - پێشگره کو مالبچوکه . هستریا
hysterectomize , vt مالبچوکی هه لدکێشت
hysterectomy , n هه لکێشانا مالبچوکی
hysteresis , n پاشماییی (مانا ماده یێ مه غنه تیزی کو مه غنه تیز بمینت ..)
hysteretic , adj پاشمایی
hysteria , n هیستریا ،. ترس . هاری . پرکام
hysteric , adj , n هیستیری . هاری
hysterical , adj هیستیری . هاری یی
hysterically , adv ب هیستیری ، ب هاری
hysterics , n هیستریا : که نێن یان گرینا بێ چاره یان نه چار
hysterogenic , adj هیستریا چێکه ر
hysteroid , adj نیڤ هیستریا
hysteron proteron,n قاژی
hysterotomy , n که لشاندنا مالبچوکی (کردارا قه یسه ری)
hystricidae , n سیخور (گیانه وه رێن درک دریژ)
hystrix , n سیخور

I

I ئای : تیپا نه هه ما نه لفا بێ یا ئنگلیزی
I , pron ئه ز ، من
am ئه ز
iamb , n برگه یا هوزانی کورت - دریژ
iambic , n , adj پێوه ند یدارێ برگه یا هوزانێ
- iasis پاشگره کو نه خوش یه ک تایبه تی یه
iatric , adj پزیشکی
- iatrics پاشگره کو چاره کرنا پزیشکی یه
- iatry پاشگره کو چاره کرنا پزیشکی یه
Iberia , n وه لاتێ که فنێ ئیسپانیا ئو پورتوغال
Iberian , adj ئیسپانی . پورتوغالی
ibex , n بزنا هوف .بزن کوفی . په زکوفی نێری یێ کوفی
ibid = ibidum هه مان ژێده ر . هه مان در
ibis , n نکل داس. بالنده یه وه ک له گله گه یی
ice , n به فر . به رف . قه شه م ، جه مه د سه هول ، قه شا، سه خوار ، شه خته
- bag کیسکێ به فرێ
- boat که شتی یا جه مه دێ
iceberg , n چیایێ سه هولێ سه ر ئاف ، مروڤێ سار .
ice bound , adj جه مه دگرتی
ice box , n به فردانک . به فریک
ice braker , n جه مه د شکێن
ice cap , n کولافکێ جه مه دێ
ice - cold , adj بێقام سار . به فرکری
ice cream , n دوندرمه
iced beverages , n سارده مه نی
ice fall , n سولافا قه رسی
ice floe , n جه مه دا سه رئاف
ice house , n ئه مبارا سه هول
Iceland , n وه لاتێ ئایسله ند
- poppy خه شخاش یان نیسانی یا ئایسله ندی

iceman , n به فر فروش
iceneedle , n ده رزی یا جه مه دیٛ
icepack , n گومچکا سه هول
ice pick , n ته فشوییٛ به فریٛ
ice - skate , vi دحلست (سه ر به فریٛ)
ice storm , n بامشک
ichn (o) پیشگره کو شون پیٛ یه
ichneumon , n کوزه
- fly پیتکا هیکین خو ل گه ل یان ل سه ر
هیکین پیتکه‌ک دی دکت
ichnite , n شون پیٛییٛ به ر کری
ichnology , n شون پیژانی
ichor , n خوینا خودایان
ichthy(o)- پیشگره کو ماسی یه
ichthyoid , adj , n وه ک ماسی
ichthyology , n ماسیزانی
ichthyphagous , adj ماسی خوه ر
ichthyosis , n ده رده ماسی
- ician پاشگره کو پسپوره
icicle , n چلوره ، زه نگلوک
icily , adv ب ساری ، به فرینی
iciness , n سه هولی ، سرٍ
icing , n به ستن ، به فرکرن . نخافتنا به فری
- sugar شه کرا هور
icon , n وینه . په یکه ر ، پوت
iconic , adj په یکه ری ، پوتی
iconoclasm , n شکاندنا په یکه رین ئولی
iconoclast ,n پوت شکین ، په یکه ر شکین
iconographer , n داهینه ر ، شکل ئو وینه چیکه ر
iconography , n په یکه ر چیکرن
iconolater , n په یکه ر یان پوت په رست
iconolatry , n په یکه ر یان پوت په رستن
iconology , n په یکه ر زانی
iconometer , n په یداکه ریٛ ئیکسه ریٛ هه یبه ری
icosahedron , n بیست رویی
icteric , adj زه روک ، چاڤ مارق
icterus , n زه روکی ، چاڤ مارقی ، باییٛ زه ر
ictus , n په خشانا کیشانی یان پیڤانی
icy , adj بیقام سار ، سه هولی
id , n ته وژما بیٛ هشی یا پاشمایی ، لیر
idea , n هزر ، رامان
ideal , adj , n نمونه یی . نمونه
-gas گازا نمونه یی
- solution گیراڤا نمونه یی
idealism ,n نمونه یی تی
idealist , n. adj نمونه یی
idealistic , adj نمونه یی
ideality , n نمونه ییتی
idealization , n نمونه کرن
idealize , vt , i نمونه دکت
idealized , adj نمونه کری
idealizing , n نمونه کرن
ideally , adv ب نمونه یی
ideate , vt , i ئاشوپ دکت.هزر دکت. خه مل دکت
ideational , ideative , adj ئاشوپی ، هاوچه شن . هاوجوت
identic , adj جوتبون
identical , adj یه ک چین . هه ڤیه ک ، وه کیه ک
- figures شکلین وه کیه ک
identifiable , n ناسبار
identification , n ناسیتی
identified , adj ناسکری
identify , vt , i دناست
identifying , n ناسکرن . ناسین
identikit , n وینه‌ییٛ ژ راڤه کرنیٛ نه قشکری
identity , n پیناس ، هه ڤیه کی ناسنامه .
که سایه تی ، که سیتی
ideo - پیشگره کو هزره ، رامانه
ideograph,n(ideogram) ئیدیو گرام وینه یان هیما ل ریزکا
نڤیسینیٛ (بو تشته کیٛ یان
هزره کیٛ ، نه په یڤه کیٛ
ideography ,n نڤیسینا هیمایی
ideologic(al) , adj رامانی ، هزری
ideologist , n رامانڤان . هزرڤان
ideology , n رامان ، هزر
ides , n رامانوه ری . ١٥ ئادار ، گولان ،
تیرمه هـ چری یا پیشی ئو ١٣ ژ
هه می هه یڤین مایین د روز نامه یا
رومانیدا
idio پیشگره کو که سی یه، جودایه، دیاره
idioblast , n خانه یان شانه یا جودا
idiocy , n گه وجی ، خرپویی
idiolect , n زمانیٛ مروڤی
idiographic , adj یه کی ، که سه کی
idiom , n زاراوه . زمان . زاراڤ ، کورته گوتن
، ده ربرینا تایبه تی یا زمانی

idiomatic , adj زاراڤی
idiomorphic , adj شکل ته کوز
idiopathic , adj که سی ، یه کی ، هو خو
idiopathy , n هو خویی
idiophone ,n ئیدیوفون . ئامێره تا مه زیقه یی
idioplast, n= germplasm
idiosyncrasy , n تایبه تی یا ماد یان بنیات ، تایبه تی . هه ستیاری
idiot , n گه وج ، گه مژه ل . لاژگ . خرپو . گێل
idiotic (al) , adj منخولی ، سه رسام . گه وج ، خرپو
- idium پاشگره کو بچوکه
idle , adj , n , vi , t ته مبه ل ، بێ به ها ، بێ کار ، ته مبه لی دکت
idled , adj بێ کارکری ، راوه ستاندی
idleness , n با پیڤانی تی، ته مبه لی تی، بێ کاری تی
idler , n باپیڤ . تولاز
- pulley چه رخا به ردایی یان ناڤین
- wheel , n چه رخا ناڤین
idlesse , n = idleness
ido , n زمانێ جیهانی ، ده ستکاره ، ژ ئه سپرانتو وه رگرتی یه
idol , n شه به نگ . وێنه ، پوت . بت
idolater , n پوت په رێس . ئه ڤیندار. پوتی
idolatrous , n ئه ڤیندار ، پوتی
idolatry , n ئه ڤینی ، پوتیتی
idolize , vt , i خودایی دکت . پوت دپه رێست
idolum , n هزر
idyll , n هه لبه ستا چیروکی یا داستانی ، سترانا گونده واری
idyllist , n نفیسه رێ سترانێن گونده واری
if , conj ئه گه ر . هه که ر . هه که ، گه ر
- not نه کو . نه ک
- only خوه زی ، خوزی
igloo , n زنجا گومز
igneous , adj ئێرگونی ، ئارگونی ، ئاگرین
ignitable , adj سوتنبار
ignite , v . t . i دشه وتینت . ڤێنخت . دسوژت
ignited , adj ڤێخستی ، شه وتاندی . دادایی
igniting , n ئاگر به ردان ، دادان
ignition , n ئاگر کرن . ئاگربرن . ئاگر گیر. دادان ڤێخستن،ڤێنکرن.شه وتاندن . سوتاندن
ignitron , n لوله یا راستکه را جیوه یی
ignobility , n کوتیتی
ignoble , adj کوتی ، تسه
ignominous , adj رسوا . شه رم ، ریسوا
ignominously , adv ب شه رمی یان رسوایی
ignominousness , n رسواییتی
ignominy , n رسوا . سه رشورکرن ، ریسوایی .
ignoramus , n نه زان
ignorance , n نه زانی
ignorant , adj نه زان . نه خوه نده وارتێنه گه هـ
ignorantly , adv ب نه زانی
ignorantness , n نه زانیتی
ignor e , vt گوهـ نادت . ڤه بول ناکت
ignoring , n چاڤ گرتن ، ڤه راموش
iguana , n کمکمه یه ک مه زنه ، گیا خوه ره
ileac , adj پێچه کی . بادایی
ileitis , n کولبونا ریڤیکا پێچه کی
ileum , n زراڤی . ریڤی یا زراڤ
ileus , n ئازارا دژوارا گرتنا ریڤیکی (ل گه ملاڤێتنێ)
ilex , n به رویا که سک
iliac , adj که ماخی
- artery سورده مارێ که ماخێ
- internal... artery سورده مارێ که ماخێ ژێرڤه
- internal ... vein سورده مارێ که ماخێ ژورڤه
Iliad , n هوزانا داستانی یا (هومه ر)
ilium , n کلوت
ilk , n خێزان ، جور
ill , adj , adv , n نه ساخ . نه خوه ش . ڤه لس
- advised گه وج . نه په ندیار
- born به د نژاد
- bred به د خودانکری
- fated به خت ره ش
- favoured , adj نه ڤیایی
- humoured به د ماد
- intentioned دل چه په ل
- judged نه په ندیار . گه وج
- looking تاوی
- mannered بێ ره وشت ، ره ق
- natured شیم . به د ماد
- omened نه نی به ش . نه نی ره ش
- reputed به دناڤ

- will پیش ، کین
- wisher کیندار . زک ره ش ، ده خسوک . نوشفان
illation , n نه نجامکرن
illative , n , adj په یڤ یان ده ربرینا نه نجامی
illatively , adv ب نه نجامی
illaudable , adj نه هێژا
illaudably , adv ب نه هێژایی
ill- being , n ژاری ، نه نگافی . به دی
ill- boding , adj نیشانا خراب‌نه نی به ش‌نه نی ره ش
illegal , adj بێ ریتی . بێ یاسایی
illegalization , n نه یا سایی‌کرن
illegalize , vt نه یا سایی دکت
illegibility , n نه خوه نده بیتی ، نه خوه نده باریتی
illegible , adj نه خوه نده بار
illegibly ب نه خوه نده یی
illegitimacy , n بیژیتی ، پیچی
illegitimate , vt نه ره وا دکت
illegitimate , adj نه ره وا ، ناره وا ، حه رام
- child بیژی ، سه لوف ، پیچ
illegimately , adv ب نه ره وایی
ill- founded بێ بنیات
illiberal , adj ده مارگیر . نه سه ربه ست ، چکوس
illiberality , n ده مارگیریتی . نه سه ربه ستیتی
illiberally , adv ب نه سه ربه ستی ، ب ده مارگیری
illicit , adj نه ره وا . قه ده غه
illicitly , adv ب نه ره وایی . ب نه یاسایی
illimitability , n بێ دو ماهیتی
illimitable , adj بێ دوماهی ، بێ راده
illiquid , n سامانێ نه دراڤ
illiteracy , n نه خوینده واری ، نه خو نده وه واری . نه خوه ندی ، نه خوه ندیتی
illimitableness , n بێ دوماهی تی
illimitably , n ب بێ دوماهی تی
illiterate , adj نه خوه ندا، نه خوه نده وار، نه خوه نده
illiterately , adv ب نه خوه ندایی
illiterateness , n نه خوه ندایيتی
illness , n ده رد. نه ساخی . نه خوه شی ، ئێش
illogic , n نه ژیربیژی
illogical , adj نه ژیربیژ ، بێ جی
ill- sorted , adj نه ریک
ill-starred , adj به خت ره ش
ill - tempered , adj در
ill- treat , vt دئیشینت
illume,vt illuminate روناهی
illuminant , n روناهی دکت
illuminate , vt روناهیکرن
illuminated , adj چینا روناکبیر
illuminati , n روناک .روندار.هه لکرن .رونا هیکرن
illuminating , n ره وشه ن.ره وشه نداری، روناهیکرن
illumination , n .روناککرن.روشنایی.روناهی، هه لبون
illuminative , adj . رونک . روناهی
illumine , vt = illuminate
ill-usage , n سته مداری ، زورداری
ill-use , vt سته می دکت
illusion , n ساویر . خاپین
illusional , adj خاپینی . ساویری
illusionary , adj خاپینی . ساویری
illusionism , n خاپوکی . تارمایی، خاپینیتی، پنچوک
illusionist , n خاپینوک . جادوباز، خاپو . خاپوک . چه ربه ز
illusive , adj خاپینه ر
illusory , adj خاپینه ر
illustrate , vt , i راڤه دکت . دخه ملینت ، نمونه دکت
illustrated , adj راڤه کری . وینه کری
illustrating , n راڤه کرن ، وینه کرن
illustration , n راڤه دان . راڤه کرن ، خه ملکرن . سالخدان
illustrative , adj راڤه یی . خه ملی
illustrator , n راڤه که ر . وینه که ر
illustrious , adj ناڤدار . پیگوتی
illuviation , n کومبونا ئاخێ
I.L.O. International Labour Organisation ریکخراوا کارێ جیهانی
illy , adv به دی
ilmenite , n ئیلمه نایت (میرتاله)
image , n ساویر . وینه ، په یکه ر . پوت
- focal ... وینه یا تیشکایی
- inverted... وینه یا به ره ڤاژی
- magnified ... وینه یا مه زنکری
- optical ... وینه یا بینایی

- latent وێنه یا له شارتی ، مت
- real وێنه یا راستی
- virtual وێنه یا گریمانه یی
image , vt راڤه دکت ، وێنه دکت . دیار دکت . ناشوپ دکت
imaged , adj ناشوپکری
imagery , n ناشوپکرن . په یکه ر ، پوت ، خوازه
imaginability, n ناشوپباریتی
imaginable , adj ناشوپبار
imaginableness,n ناشوپباریتی
imaginably , adv ب ناشوپباری
imaginal , adj ناشوپی
imaginary , adj ناشوپی
- axis ته وه ره یێ ناشوپی
- number ژماره یێ ناشوپی
imagination , n ناشوپ . به رده ر
imaginative , adj ناشوپی، ناشوپدار
imagine , vt , i هزر دکت . ناشوپ دکت
imagined , adj ناشوپکری
imaging , n ناشوپکرن
imagining , n ناشوپکرن
imagism , n وێنه یی
imagist , n , adj وێنه ڤان . وێنه گر
imagistic , adj وێنه یی
imago,n.pl(imagines) قوناغا ته ماما پێتکێ
imbalance , n سه وس ، لاسه نگ . نه هه ڤسه نگی
imbalanced,adj نه هه ڤسه نگکری
imbecile , adj خرپو ، لاژگ . گه وج . پوشت. سبه رسام ، مێخولی
imbecility , n خرپویی . سبه رسامی
imbibe , vt , i ڤه دخوت ، دمێژت . نوشیجان دکت
imbibiton , n ڤه خوارن . ڤه مێژتن
imbrocate , adj تێک هه لکێش
imbrocation , n تێکلبونا ده همه نان . خه ملا تێکل
imbroglio , n کوما تێکل . بارێ ئالزی . تێگه هشتنا چه وتا شه پرزه یی
imbrue , vt شل دکت ، خوینه لو دکت
imbrued , adj شلکری
imbruing , n شلکرن
imbrute , vi , t ده هبه دبت ، ده وار دبت
imbruted , adj ده هبه کری
imbruting , n ده هبه کرن
imbue , vt بویه دکت ، تێکل دکت

imburse , vt دکت ناڤ کیسکێدا
imide , n پێکهاتی یه ک نه مونیا
imitable , adj چاڤلێکرنبار . هێژایی چاڤلێکرنێ
imitate , vt چاڤ لێدکت
imitated , adj چاڤ لێکری
imitating , n چاڤ لێکرن
imitation , n لا سایی . چاڤ لێکرن . زر
imitative , adj زر . چاڤ لێکری
imitator , n په سخه ل . په سقل ، لێلوک
immaculacy , n بژێنی . پاقژی ، پاکی
immaculate , adj بژێن ، پاقژ . پاک ، بێ خه وش
- conception ب تشتی یا پاک ، ئاڤسی یا پاک
immaculateness, n بژێنی تی ، پاقژی . پاکی تی
immanence or immanency , n ناڤ مان ، نشته ناڤی
immanent , adj ناڤ مانی ، گه وهه ری
immanentism , n ناڤ مانی تی
immaterial , adj نه ماده یی ، گیانی ، نه گرنگ
immaterialism, n باوه ری یا نه مادی یه تی
immateriality , n نه مادی یه تی
immaterialize , vt نه مادی دکت ، گیانی دکت
immature , adj نه گه هشتی . خاڤ . خام
- louse مێتولکه
immaturely , adv ب نه گه هشتی
immaturing , n خاڤی
immaturity , n خامی ، نه گه هشتی تی
immeasurability , n بێ پێڤانی تی
immeasurable , adj بێ پێڤان
immeasurableness , n بێ پێڤانیتی
immeasurably , adv ب بێ پێڤانی
immediacy , n ده م وده ستی ، ئێکسه ری
immediate , adj جهدا . ده م وده ست . تاڤل
immediately,adv تاڤداک . تاڤلی . جهدا . یه کسه ر هه ما ، [illegible]ب جی ، ده ست خوه دا
immediateness,n ده م وده ستی
immedicable,adj بێ چاره
immemorial,adj مێژه یی

immense , adj	مه زن . نه ژده ها ، گه وره
immensely , adv	بيقام گه له ک . ب گه وره يى
immenseness , n	مه زنيتى
immensi ty , n	مه زنى ، فره هى
immensurable , adj = immeasurable	
immerge , vt , i	نوقى دكت ، نوقى دبت
immerged , adj	نوقيكرى
immerging , n	نوقيكرن
immerse , vt	تيدهلينت ، نوقى دكت
immersed , adj	تيهلاندى ، نوقيكرى
immersing , n	نوقيكرن ، تيهلاندن
immersion , n	نوقيكرن . نوقمكردن
immethodical , adj	نه مه لهه زى
immigrant , n , adj	مشه خت ، كوچه ر
immigrate , vi , t	مشه خت دبت . كوچه ر دبت
imminence , n	نيزيک . نيزيک چيبون
imminency , n	نيزيک . نيزيک چيبون
imminent , adj	نيزيكى
immingle , vt , t	تيكل دبت . تيكل دكت
immiscibility , n	نه تيكلبارى
immiscible , adj	نه تيكلبار
immitigable , adj	نه هه دار بار
immix , vt	تيكل دكت
immixture , n	تيكلكرن
immobility , n	بىٔ لڤين
immobile , adj	بىٔ لڤ
immobilize , vt	رادوه ستينت . نه لڤ دكت
immoderacy , n	سه ر كيش. هولى . بيقامى
immoderate , adj	هول ، په ركر
immoderation , n	هولى
immoderateness , n	هولى تى
immodest , adj	فيز ، بىٔ شه رم
immodesty , n	بىٔ شه رمى
immolate , vt	قوربان دكت . گورى دكت ، دكوژت ، دهه رفينت
immolated , adj	قوربانكرى ، گوريكرى
immolating , n	گوريكرن
immolation , n	قوربانى . گوريكرن
immoral , adj	داوين پيس
immoralist , n	بىٔ سنج
immorality , n	بىٔ سنجى
immorally , adj	ب بىٔ سنجى

immortal , adj	نه مر . هه تاهه تايى ، جاويدان بىٔ داو . بىٔ مردن
immortality , n	نه مرى، مايين ، بىٔ داوى ، هه ربون بىٔ مردنى
immortalization , n	نه مريكرن ، جاويدانى
immortalize , vt	نه مرى دكت ، جاويد دكت
immortalized , adj	نه مركرى
immortalizing , n	نه مركرن
immortally , adv	ب جاويدى . ب نه مرى
immotile , adj	نه لڤينبار . نه لڤ
immovability , n	نه لڤينبارى
immovable , adj , n	نه لڤينبار ، خوگرتى . چه سپ . بىٔ هه ست
immovableness , n	نه لڤينبارى تى
immovably , adv	ب نه لڤينبارى
immune , adj , n	پاراستى
immunity , n	به رهه لستى . به رگرى ، پاريزى
immunization , n	پاريزكرن
immunize , vt	پاريزدار دكت
immunized , adj	پاريزداركرى
immunizing , n	پاريزداركرن
immuno	پيشگره كو پا ريز يان پاراستى يه
immunologist , n	پاريززان
immunology , n	پاريززانى ، پاراستنزانى
immure , vt	به نددكت . زيندان دكت ، خوڤه ده ردكت
immured , adj	به ندكرى
immurement , n	خوڤه ده ركرن ، گرتن
immuring ,n	به ندكرن
immusical , adj	نه مه زيقه يى
immutability , n	نه گوهيزباريتى
immutable , adj	نه گوهيزبار
immutableness , n	نه گوهيزباريتى
immutably , adv	ب نه گوهيزبارى
imp , n	دينوک . ساڤاينٔ شيم
impact , n , vt	ليكه تن . ليكه وتن . ليكدان ، راته كاندن، كارتيكرن، ليدكه ڤت. تژى دكت، تيرا دكت، قايم دكت، ڤيدكه ڤت
impacted , adj	داگرتى
impactive , adj	ليكه تنى
impair , v . t	دمه زخينت . خراب دكت
impaired , adj	مه زاختى . مه زخاندى
impairment , n	مه زاختن . مه زخين

impala , n پە ز كوڤى يە ک بچوكێ باشورا ئە فريقا
impale , vt سنگ دکت،(ل سە ر سنگى) دکوژت
impaled , adj سنگكرى
impalement , n سنگكرن . كوشتن (ل سە ر سنگى)
impaling , n سنگكرن
impalpability , n نە دە سدانبارى
impalpable , adj نە دە سدانبار
impalpably , adv نە ب دە سدانبارى
imparadise , vt بە هە شتى دکت . شە يدا دکت
imparadised , adj شە يداكرى
imparadising , n شە يداكرن
imparisyllable , adj , v , t ناڤێ ژمارە يە ک تيڤە ل ژ برگە يان هە نە
imparity , n تيڤە لى ، نە هە ڤتايى ، نە يە كسان
impark , vt (جانە وە ران) دکت ناڤ چيمە نيدا، (نە ردى . بۆ چيمە نى) تان دکت
impart , vt نە شكە را دکت ، دگوهێزت . زانينێ دگوهێزت،دبە خشينت ، دبە ردت سە ر
impartation , n ديارکرن . بە خشين
impartment , n راگە هاندن
impartial , adj بێ لاگر . دادپە روە ر ، نێتار
impartiality , n بێ لاگرى ، داد، نێتارى تى
impartially , adv ب بێ لاگرى ، نێتارى
impartible , adj نە پارچە كرنبار . نە بە شدار كرنبار
impassability , n نە بورينى تى
impassable , adj نە بور
- waters شيپ
impassableness , n نە بورينى تى
impassably , adv ب نە بورى
impasse , n تە نگاڤى ، تيگيرانە . رێگرتى
impassibility , n نە ئێشباريتى ، نە زيانباريتى
impassible , adj نە زيانبار . نە ئێشبار ، نە هە ستيار
impassibly , adv ب نە ئێشبارى
impassion , v . t نشارينت . دئارينت
impassioned , adj گە رم . شاراندى
impassioning , n شاراندن
impassive , adj بێ هش وئاگە هى ، بێ پە روشى ، هە دار . نە لە ک
impassively , adj ب بێ هش و ئاگە هى،ب بێ پە روشى
impassiveness , n بێ پە روشيتى
impassivity , n هە دارى تى
impaste , vt هە ڤيردکت
impasto ,. n هنين (ب بويە يا تير)
impatience , n دل تە نگى
impatient , adj دل تە نگ
impatiently , adv ب بێ ئارامى
impawn , vt پە يڤ ددت . گرە ودکت
impeach , vt تاوانبار دکت . گونە هبار دکت
impeachable , adj گونە هبار
impeachment , n گونە هبار كرن
impearl , vt مرارى دکت
impeccability , n تە كوزى . بێ چە وتى
impeccable , adj تە كوزبار . بێ گونە هـ
impeccably , adv ب تە كوزبارى
impecunious , adj بێ پارە، روت . مە ندە بور
impecuniousity , n بێ پارە يى
impecuniousness , n مە ندە بوريتى
impedance , n گيرى
impede , vt گيرودکت
impeded , adj گيروكرى
impediment , n كوسپ، زە حمە تى . تە گە رە . بە رب ست
impedimenta , n كە رە ستە يێ رێبارى يێ
impeding , n گيروكرن . ڤارقلين
impel , vt پێ دکت
impelled , adj پيكرى
impellent , adj , n پيكرى
impeller , n پيكە ر
impelling , n هاندان
impend , vi گە ف دکت
impendent , adj نێزيک (چێبت)
impending , adj نێزيک (چێبت)
impenetrability , n تێرانە چونبارى
impenetrable , adj تێرانە چونبار
impenetrably , adv ب تێرا نە چونبارى
impenetrate , vt تێرا دکت
impenitent , adj نە ژڤان .نە پوشمان ، نە پێشە مان
imperatival , adj فە رمانى
imperative , adj فە رمانى . پێڤيايى
- verb كارێ فە رمانى
imparatively , adv ب فە رمانى . ب پێڤيايى
imperativeness , n فە رمانيتى . پێڤيايى تى
imperator , n فە رماندار ، ئيمپراتور
imperatorial , adj ئيمپراتورى

imperceivable , adj = imperceptible
imperceptible , adj کنم ، هور ، پچه ک ، نه هه ستیاریار
imperceptibly , adv نه ب هه ستیاریاری
imperceptive , adj نه تیگه هشتی
impercipience , n تینه گه هشتن
impercipient , adj بیٚ تیگه هشتن
imperence , n گه وجی
imperfect , adj , n خه وشی . خه وش
imperfectly , adv ب خه وشی ، ب نه ته کوزی
imperfection , n خه وش
imperfective , adj لیکه را خه وش
imperfectly , adv ب خه وشی
imperfectness , n خه وشیتی . چه وتی، نه ته کوزیتی
imperforate , adj , n نه کونکری . پولیٚ
نه کونکری بیٚ پوسته یی
imperial , adj ,n ئیمپراتوری
imperialism , n ئیمپریالی تی . داگیر که ری
imperialist , n , adj ئیمپریالی . داگیرکه ر
imperialistic , adj ئیمپریالی
imperialistically , adv ب ئمپریالی
imperil , vt مه ترسی دکت . نه ته کن دکت
imperilled , adj مه ترسیکری . نه ته کنکری
imperilling , n نه ته کنکرن
imperious , adj زورده ست
imperiously , adv ب زورده ستی
imperiousness , n زورده ستیتی
imperishability , n نه نه مانباری . نه مری ، مان
imperishable , adj نه نه مانبار . نه مر ، مانی
imperishableness , n نه نه مانباریتی
imperishably , adv ب نه نه مانباری
imperium , n ده ست هه لاتی . ئیمپراتوری یه ت ، راژوری ، سه رده ستی
impermanence , n ده مداری ، نه هه رده می . نه به رده وامی
impermanency , n ده مداری ، نه هه رده می. نه به رده وامی
impermanent , adj ده مدار . نه مانی
impermeability , n تیرا نه چونی . نه ده لینی
impermeable , adj نه ده لیندار
impermissible , adj نابت . نابه
imperscriptible , adj نه پشت گرتی ب ده ست هه لاتی یا نفیسی نیٚ

impersonal , adj نه زانی ، نه که سانی . نه که سین
impersonality , n نه که سایه تی
impersonalization , n نه که سیکرن
impersonalize , vt نه که سی دکت
impersonalized , adj نه که سیکری
impersonalizing , n نه که سیکرن
impersonate , vt که سیتی یا مروفه ک دی دبت
impersonated , adj زرکه سیکری
impersonating , n زرکه سیکرن
impersonation , n زر که سیکرن
impersonator , n که سیتیکار
impersonify , vt که سیتی دکت
impertinence,n= impertinency سیتاری . گه وجی
impertinent , adj گ وج . رۆزه ش
impertinently , adv ب گه وجی
imperturbability , n خوگری . نه تره
imperturbable , adj خوراگر
imperturbableness , n خوراگریتی
impurturbpably , adv ب خوراگری
impervious , adj داخستی . نه ده لینی ، پاراستی
imperviously , adv بیٚ کارتیکرنی
imperviousness , n بیٚ کارتیکرنیتی
impetigo , n نه ساخی یه ک چه رمی پزکی یه
impetiginous , adj ژ نه ساخی یا چه رمی یا پزکی
impetrate , vt دخوازت . داخواز دکت . دستینت
impetrated , adj ستاندی ، خواستی
impetrating , n ستاندن
impetration , n ستاندن (ب خواستن)
impetratory , adj خواستی
impetuous , adj هه له باش ، هول ، در ، دژوار، سه رخوچویی
impetuousity , n هولی تی
impetuously , adv ب هولی
impetuousness , n هولی تی
impetus , n ته وژم . هانده ر
impeyan pheasant , n پور یان تراجا هندی
impi , n شه رکه رین زولو
impiety , n بیٚ دینداری
impinge , vi , t ڤیدکه ڤت ، (ناگری) هل دکت یان (گازیٚ) دپه ڤینت ، سته می دکت . قایم ده ست دکت
impinged , adj ڤیکه تی

impinging , n	لیکه تن ، ڤیکه تن
impious , adj	نه دیندار
impish , adj	دیوی (ئازار دار)، شه یتانی
impishly , adv	ب شه یتانی
impishness , n	شه یتانیتی
implacability , n	رکداری تی
implacable , adj	رکدار
implacental , adj	بیٚ هه ڤالوک
implant , n , vt	ته ڤنیٚ زندی بیٚ چاندی ، دچینت .
	دچکلینت
implantable , adj	چاندنبار
implantation , n	چاندن . چکلاندن
implanter , n	چاندیار
implausibility , n	نه باوه رباریتی
implausible , adj	نه باوه ربار
implausibly , adv	ب نه باوه رباری
implead , vt	گازنده دکت (ل دادگه هیٚ)
impledge , vt	گره وبکت . دکت گره و
implement , n	ئالاڤ . ئاوا . ئامیره ت
implement , vt	ب جهـ دئینت . به ریه دکت
implementation , n	ب جـ هـ ئینان ، به ریه کرن
impletion , n	تژیکرن . تژی یاتی ، داگرتن
implicate , v . t	نیشان دکت . توش دکت
implicated , adj	توشکری ، نیشانکری
implicating , n	تیکه تن ، توشکرن
implication , n	نیشانکرن . تیداخستن ، توشبون
	تیکه تن . پیده که تن ، توشکرن .
implicative , adj	تیخستندار
implicatively , adv	ب توشبونی
implicativeness , n	توشبونیتی
implicit , n , adj	نیشانی . مت
- function	نمایا نیشانی
implicitly , adv	ب نیشانه یی
implicitness , n	نیشانیتی
implied , adj	نیشانکری
implode , vi	دپه قت (ژ ناڤدا)
implore , vt	هیڤی دکت . لاڤه دکت
implored , adj	هیڤیکری
imploring , n	لاڤه کرن . دلنه وایی ، لاڤه کی
imploringly , adv	ب لاڤه کی
implosion , n	په قین
implosive , adj	په قینی

imply , vt	نیشان دکت
implying , n	نیشانکرن
impolder , vt	ئه ردیٚ به رئاڤی چاک دکت
impolicy , n	به دریزک
impolite , adj	رژ نه شوشتی ، کانج . دل ره ق
impolitely , adv	ب کانجی
impoliteness , n	کانجیتی
impolitic , adj	هول . گه وج
impolitically , adv	ب نه ریزکی
imponderabilia,n.pl	نه کیشباری
imponderability , n	نه کیشباریتی
imponderable , adj	نه کیشبار
imponderably , adv	ب نه کیشباری
impone , vt	گره و دکت
imponed , adj	گره وکری
imponent , adj , n	نه رکدار
imponing , n	گره وکرن
import , n , v . t . i	ئانین ناڤ.بهێن. ئینان ناڤ، هاوردن.
	هینان ، دئینت ناڤ . نیشان دکت
importable , adj	ئینان نا ڤبار
importance , n	گرنگی . نرخ ، بها ، بایه خ ، نمود
important , adj	گرنگ . پیشه م
importation , n	ئانین ناڤ . هینان
imported , adj	هاورده ، به هنه
importer , n	ئینان ناڤکار
importing , n	هاوردن ، ئینان ناڤ ، هینان
importunate , adj	له زین ، خوه ستوکی
importunately , adv	ب ته نگاڤی
importunateness , n	ته نگاڤیتی
importune , adj	خوه ستوکی
importune , vt , i	په لپ دکت . شه پرزه دکت
importuned , adj	شه پرزه کری
importunely , adv	ب شه پرزه یی
importuning , n	شه پرزه کرن
importunity , n	شه پرزه کرن ، حه تک
impose , vt , i	دادنت (باج) . دفروشت (ب
	ڤیلبازی ئو خاپینی) . دسه پینت
imposed , adj	سه پاندی ، دانایی
imposing , adj	شکودار
- figure	قه لافه ت
- stature	قه لافه ت
imposingly , adv	ب شکوداری

imposition , n باج، بارێ گران. فێل. خاپ، سه پاندن
impossibility , n نۆره یی
impossible , adj نۆره
impossibleness , n نۆره بیتی
impossibly , adv ب نۆره یی
impost , n باج
impostor , n زر ، دلخاپ . چەو
impostume , n نیم . نه داب
imposture , n خاپ ، زرکه س
impotence , n قه لسی . سستی ، لاوازی
impotency , n نه مێری ، قه لسی ، سستی
impotent , adj نه‌مێر ، بێ هێز . سست ، لاواز
impotently , adv ب سستی
impound , vt زیندان دکت . ئاڤێ په نگ دکت ، پاوان دکت . به ند دکت
impoundment , n پاوانکرن . گرتن . ئاڤ په نگکرن
impoverish , vt هه ژار دکت . بێ هێز دکت
impoverisher , n هه ژار که ر
impoverishment , n هه ژارکرن ، بێ هێزکرن
impracticability , n نه کرداری
impracticable , adj نه کرداربار
impracticableness,n نه کردار باری تی
impracticably , n ب نه کرداری
impractical , adj نه کردار
impracticality , n نه کردار یتی
impracticalness , n نه کرداریتی
imprecate , vt , i نفرین دکت
imprecated , adj نفرینکری
imprecating , n نفرینکرن
imprecation , n نفرین
imprecatory , adj نفرینی
imprecise , adj شێلی . نه راست
imprecisely , adj ب نه (ته مام) راستی
impreciseness , n نه راستیتی
imprecision ,n نه راستی . نه هوری
impregnability , n ئاسێبون . به رگری ، به رهه لستی
impregnable , adj ئاسێ
impregnably , adv ب ئاسێ یی
impregnatable , adj ئاڤسبار
impregnate , adj ده لاندی ، ب تشت ، ئاڤس
impregnate , v . t ئاڤس دکت
impregnated , adj ئاسێکری . ئاڤسکری
impregnating , n ئاڤسکرن
impregnation , n په رین
imprescriptible , adj بنیاتی ، جودا ژ یاسا یان نه ریتی. ناهێت ستاندن
impressario , n کارداری تیپێ ، به رهه مکار . ده رهێنه ر . به رهێن
impress , n داخ ، موهر . چاپ . پول
impress , vt کوته کی دکت . داخ دکت . موهر دکت . چاپ دکت . کار تێدکت
impressibility , n کارتێکرنباریتی
impressible , adj هه ستیار . کارتێکرنبار
impressibly , adv ب کارتێکرنباری
impression , n تێچه سپان . چاپ . [illegible] ، کاغه‌زا چاپکری.چاپ، هه‌می دانه یێن چاپکری یێن په رتوکێ ، هزر یان بیراشێلی . هێنیا یه که م
impressionability ,n تێچه سپانباری
impressionable , adj هه ستیار . نه رم ، تێچه سپانبار
impressionary , adj تێچه سپانی (هونه ر)
impressionism , n تێچه سپانیتی
impressionist,n , adj تێچه سپانکار ، پێل ئێنایی
impressionistic , adj تێچه سپانی
impressive , adj هه ستیار . نایاب
inpressment , n ده ست ب سه ردا گرتن
imprest , n سه ربازکرن
imprimatur , n رێدان . ده ستور (بۆ چاپکرنێ یان به لاڤکرنێ)
imprint ,n نیشان . شه قل
imprint , vt داخ دکت .موهر دکت.تل دکت
imprinter , n نیشان
imprison , vt زیندان دکت.به نددکت، حه بس دکت
imprisonable , adj به ندکرنبار
imprisoned , adj به ند (کری)
imprisonment , n زیندانکرن.به ندکرن.گرتن.حه بسکرن
improbability , n نه چێبونباری ، نۆره چێبونی
improbable , adj نه چێبونبار ، نۆره چێبون
improbably , adv ب نۆره چێبونی
improbity , n نه پاکی
impromptu , adj , n , adv سه رپێکی. سه رپێ یی ، سه رپێکی
improper , adj چه وت . نه راست . کێرنه هاتی ، نه هێژا

- fraction شکە ستکا نە راست
improperly , adv ب چە وتی
impropriate , vt راپنچ دکت
impropriation , n راپنچکرن
impropriator , n راپنچفان
impropriety , n چە وتی . کیرنە هاتن ، بێ شە رمی . نە هێژایی
improvability , n باشکرنبار یتی
improvable , adj باشکرنبار
improvableness , n باشکرنباریتی
improvably , adv ب چاکرنباری
improve , vt , i باش دکت . باش دبت ، چاک دکت
improved , adj باشکری . چاککری
improvement , n پێشڤە برن . پێشڤە چونی، چاککرن
improver , n باشکار
improvidence , n دە ست بە ردان
improvident , adj دە ست بە ردایی
improving , n باشکرن
improvisation , n (سە ربلکی) چێکرن
improvisational , adj چێکرنی
improvisationally , adj ب چێکرنی
improvisator , n سە ربلکیکار
improvisatory ,adj سە ربلکی
improvise , vt , i سە ربلکی چێد کت . سە ربلکی پێشکێش دکت
improvised , adj سە ربلکی چێکری
improviser , n سە ربلکی چێکە ر
improvising , n (سە ربلکی) چێکرن
imprudence , n هولی
imprudent , adj گە وج . رۆ قایم . رۆ رە ش، زمان دریژ . زمان تال . هول
imprudently , adv ب گە وجی
impudent , adj بێ شە رم . زمان . تال ، گە وج
impudently , adv ب رۆ قایمی
impudence , n گە وجی . سیتاری ، بێ ناری
impudicity بێ شە رمی تی، رۆقایمی. گە وجی تی
impugn , vt درە و دنێنت دە ر
impugnable , adj درە وبار
impugnment , n درە وداری
impuissance , n لاوازی
impussant , adj لاواز
impulse , n پل ، پلدان . تە وژم
impulsed , adj تە وژ مکری
impulsing , adj تە وژمکرن
impulsion , n تە وژم
impulsive , adj هول ، پالدانی . لڤینبار
impulsively , adv ب پالدانی
impulsiveness , n لڤینباری تی
impunity , n پاریز
impure , adj مردار . داو پیس . نە بژین . پیس
impurely , adv ب نە بژینی
impureness , n نە بژینیتی
impurity , n نە بژین . خە وش . نە پاکی . ناپاکی،مرداری ، پیسبون ، نە بژینی
imputability , n سوچباری
imputable , adj سوچبار
imputation , n سوچکرن
imputative , adj سوچدار
imputatively , adv ب سوچداری
impute , vt بە ریرسیار دکت . سوچدار دکت
imputed , adj بە ریرسیارکری . سوچدارکری
imputing , n بە ریرسیارکرن
in , prep ناڤدا . تێدا . ل ، ناڤ
- addition , adv ل سە رورا
- a hurry لە ز و بە ز
- brief ب کورتی
-cash نە ختینە
- common ڤێکرا . بە رهە ڤ ، تێکرا
-debt دە یندار
-gear نیرومێ
-general گە لە میە ری
- it تێدا
- kind مالینە . چاڤی
- mesh نیرومی
- no way ع جار . توجار
- order that دا . داکو
-pairs جوت جوت
- spite of دژی
-specie چاڤی
- the past بە رێ
inability , n نە شیانیتی . نکاری
in absentia ل پشت ویرا
inaccessibility , n سە ختیتی
inaccessible , adj سە خت

inaccessibly , adv ب سه ختی
imaccuracy , n چه وتی. نه راستی
inaccurate , adj چه وت . نه راست
inaccurately , adv ب چه وتی
inaction , n نه چالاکی . نه مبه لی . بیٚ کار
inactivate , vt سست بکت
inactive , adj نه چالاک
inactively , adv ب نه چالاکی
inactivity , n نه چالاکی . باپیڤان
inadaptability , n بیٚ راهاتنباری
inadequacy , n کیمکاری . کیمی . که می . کزی
inadequate , adj کز . کیم . که م
inadequately , adv ب کیمی
inadequateness , n که می . کیمی تی
inadhesive , adj نه رسکی
inadmissibility , n نه هیلانباری تی
inadmissible , adj نه هیلانبار . نه تیٚ
inadmissibly , adv ب نه هیلانباری
inadvertence , n فه راموش
inadvertency , [redacted] فه راموش
inadvertent , adj ناشی . هوڤ
inadvertently , adv . ب ناشیٚ
inadvisable , adj نه په ندبار
inalienability , n نه گومیزباری تی (خودانی)
inalienable , adj نه گومیزبار
inalienably , adv ب نه گومیزی
inalterability , n نه گومیزی تی
inalterable , adj نه گومیز
inalterably , adv ب نه گومیزی
inamorato , n دلبه ر
in-and-in , adv ب دوباره یی
inane , adj , n پوچی . پوچ
inanimate , adj نه زندی ، بیٚ هش ، نه لڤبار
inanimately , adv ب نه ژیانی
inanimateness , n نه زندیتی
inanimation , n نه لڤباری . نه زندیبون
inanition , n شه که تکردن . وه ستان ، ماندیبون
inanity , n پوچی تی
inapparent , adj نه دیار
inappealable , adj نه نوڤه کربار
inappeasable , adj نه قایلبار
inappetence , n دل نه چونی
inappetent , adj دل نه چون

inapplicability, n کیٚرنه هاتیتی
inapplicable , adj کیٚرنه هاتی ، نه راهیٚنانبار
inapplicably, adv ب کیٚرنه هاتی
inapposite , adj کیٚرنه هاتی
inappositely, adv ب کیٚرنه هاتی
inappositeness, n کیٚرنه هاتیتی
inappreciable,adj پچه ک
inappreciably,adv ب پچه کی
inappreciation, n ریٚزنه گرتن
inappreciative,adj نه سپاسدار
inappreciatively , adv ب نه سپاسداری
inappreciativeness , n نه سپه سداریتی
inapprehensible , adj نه تیگه هشتنبار
inapproachable , adj نه گه هشتنبار ، نه مه ڤرکبار
inappropriate,adj چه وت . کیٚرنه هاتی
inappropriately ,. adv ب چه وتی
inappropriateness , n چه وتیتی
inapt , adj نه شه هره زا ، کیٚرنه هاتی
inaptitude , n نه شه هره زایی
inaptly , adv ب کیٚرنه هاتی
inaptness , n کیٚرنه هاتیتی
inarch , vt په ترومه دکت(ب پیکڤه گریدانا چقان
inarguable , adj نه به رهه ڤدانبار
inarticulate , adj ده ڤ مری
inarticulation , n ده ڤ مرن
inartificial , adj سروشتی . بیٚ هونه ر
inartistic , adj نه هونه ری
inasmuchas, conj هندی کو ، ژ به رکو
inattention , n فه راموشی
inattentive , adj ناشی . هوڤ
inattentiveness,n نه گوهداریتی
inaudibility , n نه بهیسباری
inaudible , adj نه بهیسبار
inaudibly , adv ب نه بهیسباری
inaugural, adj ,n ده ستپیکرنی

inaugurate , vt	ده ست پیدکت ، له دکت
inaugurated , adj	ده ستپیکری
inaugurating , n	ده ستپیکرن
inauguration , n	ده ستپیکرن ، له کرن
inaugurator , n	ده ستپیکه ر
inauspicious, adj	نه نی به ش. نه نی ره ش ، پیْ نه خیر
- coldwinterdays	زبیک
inauspiciously,adv	ب نه نی به شی
inauspiciousness , n	نه نی به شیتی
inbetween,adj , n	نافبه ر
in board , adv , adj	هوندری(ناف) کوشتیدا (گه می بیدا)
inborn , adj	سروشتی . زکماکی
inbound , adj	نافدایی
inbreathe , vt	بیهن دکیشت
inbred , adj	سروشتی . هوندری
inbreed , vt , i	هوندری دزیت
inbreeding , n	زانا هوندری
incalculability, n	بیْ له کایی
incalculable , adj	بیْ له کا
incalculably,adv	ب بیْ له کایی
incalescence , n	رفین
incandesce , vi	گه ش دبت
incandesced , adj	گه شبویی
incandescence, n,vt	رفین . رفین ، له گه شبون، گه ش دبت
incandescent,adj	گه ش
incandescently,adv	ب گه شی
incandescing , n	گه شبون
incant , vi	ده ی دکت . ده ردبرت
incantaion , n	نوشته . نفشتی
incantational,adj	نوشته یی
incantatory , adj	نوشته یی
incapability , n	نه شیان
incapable , adj	نه شیْ
incapableness,n	نه شیانیتی
incapably , adv	ب نة شیانی
incapacitate , vt	لاواز دکت . بیْ شیان دکت
incapacitated,adj	بیْ شیانکری
incapacitating,n	بیْ شیانکرن
incapacitator , n	بیْ شیانکه ر
incapacity , n	بیْ شیانی
incarcerate , vt	به نددکت . زیندان دکت
incarcerated , adj	به ندکری
incarcerating , n	به ندکرن
incarceration , n	زیندانکرن
incardination , n	قه شه کرن
incarnadine, adj , vt	قرمزی ، قرمزی دکت سوردکت
incarnadined, adj	سورکری ، قرمزیکری
incarnadining,n	قرمز یکرن ، سورکرن
incarnate,adj , vt	له شدار ، ته ندار ، له شدار دبتله
incarnated , adj	له شدار بوییله
incarnating , n	له شدار بونله
incarnation , n	له شدار بونله
incaution , n	نه هشیاری
incautious , adj	نه هشیار
incautiously, adv	ب نه هشیاری
incautiousness, n	نه هشیاریتی
incendiarism , n	سوتنیتی (ب بریار کاری)
incendiary,n, adj	سوتنی
incensation , n	بیهن خوه شکرن
incense , n , vt	بیهن خوه ش ، بیهن خوه ش دکت بیهن خوه ش دسوژت ، دنه نرینت
incensed , adj	نارلندی ، بیهن خوه شکری
incensing , n	بیهن خوه شکرن . ناراندن
incensory , n	ئامانیْ بیهن خوه ش دسوژن، بیهن خوه ش دان
incentive ,n, adj	هانده ر
incept , vi	ده ست پیدکت . پله یا بلندا زانکو (دکتورا بیْ، ماجستیریْ) دستینت
inception , n	ده ستپیکرن
inceptive , adj	ده ستپیکه ری
inceptively , adv	ب ده ستپیکرنی
inceptor , n	ده ستپیکه ر
incertitude , n	گومان ، بیْ هه داری
incessancy , n	به رده وامی
incessant , adj	به رده وام
incessantly , adv	ب به رده وامی
incest , n	داکه تنا خزمین نیزیک ، نهاندنا مروفین نیزیک

incestuous , adj	داکه تنی یا مرۆڤین نیزیک
incestuosly , adv	ب داکه تنی یا نه ره وایی
incestuousness , n	داکه تنا نه ره وایتی
inch , n , vt , i	پیڤانا دریژی ین : ئینچ . یه ک ژ دوانزده یی پی یه کیْ ، هێدی دچت (ب ئینجان)
inchasing , n	قوردانین
inched , adj	ئینچکری
incher , n	شه ش ئینچ
inchmeal , adv	به ره به ر
inchoate , adj	سه ره تایی
inchoately , adv	ب سه ره تایی
inchoateness , n	سه ره تاییتی
inchoative , adj	مژار
inchoatively , adv	ب مژاری
incidence , n	سه رهاتن . که تن . که وتن
incident,n , adj	نه ومین هه لکه تن . بونه بون . بویه ر
- light	روناهی یا که تی . روناکی که وتی
incidental , adj	هه لکه تنی . لابه لا
incidentally , adv	ب هه لکه تنی
incinerate , v . t	دشه وتینت . دسوژت
incinerated , adj	شه وتاندی ، سوتی
incinerating , n	شه وتاندن . سوتن
incinerator , n	شه واته
incipience or incipiency , n	ده ستپیک
incipient , adj	سه ره تایی
incipit , n	یه که م په یڤین کتنیی
incircle , n	چه مه ره یا دور گرتی . چه مه ره ی ده وره دراو
incise , vt	بکه لشینت . نه قش دکت
incised , adj	نه قشکری ، کیزیکری . که لشاندی
incising , n	برین . که لشاندن
incision , n	برین . که لش . تیژی
incisive , adj	تیژ . برنده
incisively , adv	ب تیژی
incisiveness , n	تیژیتی
incisor , adj	تیژ
- teeth	ددانین تیژ
incitation , n	نافتیدان
incite , v . t	دنارینت . دهاژوت . دشارینت
incited , adj	شاراندی . ئاراندی
incitement , n	هان . فیت . ئاراندن ، نافتیدان
inciting , n	هاندان . شاراندن

incivility , n	ره وشت ره قی
incivism , n	خنزی ، بیْ نه مه کی بۆ وه لاتی
inclemency , n	بیْ دلوڤانی
inclement , adj	نه دلوڤان
inclemently , adv	ب بیْ دلوڤانی
inclinable , adj	پشتگیر . نیازبار
inclination , n	ئاره زو . داچه ماندن . رشتی ، دل هه بین . نشیڤی ، هه وه س . گێولی خولبون ، لاری
incline , n, vi , t	خواهرایی . به روار ، نشیڤی، دچه مت، نیاز دکت. لادت، نشیڤ دبت
inclined , adj	نشیڤ ، خوار . خاهر . لار ، خێچ
inclining , n	داچه ماندن
inclinometer , n	نشیڤ پیڤ
includable , adj	ژیگرتنبار
include , vt	دکت ناڤدا . ژیْ دگرت
included , adj	که تی ناڤدا ، ژیگرتی
- angle	گوشه یا ژ یگرتی
including ,n	ژیگرتن
inclusion , n	قیمکرن . تیداخستن
- body	له شیْ تیداخستن (دناڤ خانه یا ڤایروس)
inclusive , adj	هه موکی
inclusively , adv	ب هه موکی
inclusiveness , n	هه موکیتی
incoercible , adj	نه کوته کبار
incogitant , adj	هول ، نه راموشکار
incognita , adj , adv , n	نهێنی (ناڤ)
incognito , adj , adv , n	نهێنی (ناڤ)
incognizable , adj	نه زانبار
incognizant , adj	بیْ های ، نه ئاگه ، بیْ زانین
incoherence , n	پچکین . شاشبون
incoherency , n	پچکین . شاشبون
incoherent , adj	شاش ، پچکی
incoherently , adv	ب شاشی
incohesive , adj	نه سفت
incombustibility , n	نو سوتنباری (تی)
incombustible , adj	نه سوتنبار
income , n	هاتن . دراڤ . ده ستکه تن . داهات ده رامه ت
-tax	باجی ده ستکه وت باجا داهاتی داهاتانه
incomer , n	کوچه ر . هاتی

incoming , n داماتی ، هاتن
incomings , n ده رامه ت
incommensurability ,n کێرنه هاتن ، نه پیڤانباری ، نه هه ڤتایی
incommensurable , adj نه پیڤانبار ، نه کێرهاتی
incommensurate , adj کێر نه هاتی ، نه هه ڤتایی
incommode , vt شه پرزه دکت ، بێزار دکت
incommoded , adj شه پرزه کری
incommoding , n شه پرزه کرن
incommodious , adj ته نگ ، کێرنه هاتی
incommodiously , adv ب ته نگی
incommodiousness , n ته نگیتی
incommodity , n بێ زاری
incommunicability , n نه گه هینباری (تێ)
incommunicable , adj نه گه هینبار
incommunicably , adv بی نه گه هینباری
incommunicado , adj زیندانکری
incommunicative , adj راز گر ، کێم ئاخفتن
incommutable , adj نو گوهێزبار
incommutably , adj ب نه گوهێزباری
incompact , adj نه داگرتی
incomparability , n بێ هه ڤتایی ، بێقامیتی
incomparable , adj بێ هه ڤتا . بێقام
incomparableness , n بێ هه ڤتاییتی ، بێقامیتی
incompatibility , n پێک نه کرنباریتی
incompatible , adj پێک نه کرنبار
incompatibly , adv ب پێک نه کرنی
incompetence , n بێ شیان
incompetency ,n بێ شیان
incompetent , adj نه شێ
incompetently , adv ب نه شیانی
incomplete , adj کێم . که م . پاندیروس
incompletely , adv ب کێمی
incompleteness , n کێمیتی
incompliance , n ره قی، نه کرن ، ر کداری
incompliant , adj ره ق ، رکدار
incomprehensibility , n نه تێگه هشتنباری (تی)
incomprehensible , adj نه تێگه هشتنبار
incomprehensibleness , n نه تێگه هشتنباریتی
incomprehensibly , adv ب نه تێگه هشتنباری
incomprehension , n نه تێگه هشتن
incompressibility , n نه پێ ستانباریتی
incompressible , adj نه پێ ستانبار
incompressibly , adv ب نه پێ ستانباری
incomputable , adj بێقام گه له ک . نه هه ژماربار
incomputably , adv ب نه هه ژمارباری
inconceivability , n نوره بار یتی
inconceivable , adj نوره بار
inconceivableness , n نوره بیتی
inconceivably , adv ب نوره یی
inconcinity , n کێرنه هاتی
inconclusive , adj نه ڤه بڕ . نه بڕیار
inconclusively , adv ب نه ڤه بڕی
inconclusiveness , n نه ڤه بڕیتی
incondensable , adj نه خه ستدار
incondite , adj خراب نڤیسی (تور)
inconformity,n= nonconformity
incongruence,n= incongruity
incongruent , adj نه هه ڤیه ک
incongruently , adv ب نه هه ڤیه کی
incongruity , n به رهه لستن ، تێڤه لی
incongruous , adj تێڤه ل ، به رهه لست
incongruously , adv ب تێڤه لی
inconsecutive , adj نه په یهاتی
inconsecutively , adv ب نه په یهاتی
inconsecutiveness , n نه په یها تیتی
inconsequence ,n نه گرنگ . نه ژیربیژی
inconsequent , adj نه گرنگ ، نه ژیربیژ
inconsequential , adj نه گرنگ . نه ژیربیژ
inconsequentiality, n نه گرنگیتی . نه ژیربیژیتی
inconsequentially , adv ب نه گرنگی
inconsequently , adv ب نه گرنگی
inconsiderable , adj که م ، کێم
inconsiderableness , n کێمیتی
inconsiderably , adv ب کێمی
inconsiderate , adj هول
inconsiderately , adv ب هولی
inconsiderateness , n هولیتی
inconsideration , n هولی
inconsistency , n نه ژیربیژی ، نه ریکی

inconsistent , adj نه ژیرییژ ، نه ریک ، نه سفت
inconsistently , adv ب نه سفتی
inconsolable , adj نه به هیبار
inconsolableness , n نه به هیباریتی
inconsolably , adv ب بێ به هیباری
inconsonance , n نه سازی
inconsonant , adj نه ساز
inconspicuous , adj نه دیار
inconspicuously , adv ب نه دیاری
inconspicuousness , n نه دیاریتی
inconstancy , n ده مده مییون
inconstant , adj دل کوچه ر . ده مده می
inconstantly , adv ب ده مده می
inconsumable , adj نه تیچونبار
inconsumably , adv ب نه تیچونباری
incontestability , n ڤه بریتی
incontestable , adj ڤه بڕ . نه به رهه ڤدانبار
incontestably , adv ب ڤه بڕی
incontinence , n زایه ندبازی . ریتن ئو میزکرنا
بێ حه مدی
incontinent , adj زایه ندباز . نه ساخێ ریتن ئو میزکرنا
بێ حه مدی
incontinently , adv جهدا . ده م و ده ست
incontrollable , adj نه راسه ریار
incontrovertible , adj نه به رهه ڤدانبار
incontrovertibly , adv ب نه به رهه ڤدانباری
inconvenience , n په ریشانکرن.جارسکرن . ته نگاڤی
inconveniency , n جارسکرن ، ته نگاڤی
inconvenient , adj نه ره حه ت ، جارس
inconveniently , adv ب جارسی . ب نه ره حه تی
inconvertibility , n نه گوهێرباریتی
inconvertible , adj نه گوهێربار
inconvertibly , adv ب نه گوهێرباری
inconvincible , adj نه قایلبار
incoordination , n نه ریکخستن
incorporable , adj نه یه ککرنبار
incorporate , adj , vt , i یه کگرتی . یه کبویی ، یه ک دکت .
یه ک دبن ، دادمه زرینت
(یه کیه تی یان هه ڤکاری)
incorporated , adj یه کگرتی ، یه کبویی ، راده دار
incorporating , n یه ککرن
incorporation , n تێداخستن، هه ڤکرن . یه کبون .
دامه‌زراندن (یه کیه تی یان هه ڤکاری)

incorporeal , adj گیانی
incorporeally , adv ب گیانی
incorporeity , n نه له شی . نه مادی ، واتاییتی
incorrect , adj نه ساز . نه راست . پاندیروس
incorrectly , adv ب نه راستی
incorrectness , n نه راستی (تی)
incorrigibility نه راستکرنباریتی
incorrigible , adj رزی ، نه راستکرنبار
incorrigibleness , n نه را ستکرنباریتی
incorrigibly , adv ب نه راستکرنباری
incorrupt , adj پاک . نه رزی
incorruptible , adj نه رزیبار
incorruptibly , adv ب پاکبونی
incorruption , n نه رزیبون
incrassate ,adj په ژبونی
increase , n , vi , t سه رموچوک ، پتربون ، سه ربار ،
هاڤێتن ، زوربون ، په ره ، پتردبت .
پتردکت
increased , adj پترکری . پتربویی
increasing , n پتربون . پترکرن
increate , adj نه ئافراندی
incredibility , n بێ باوه ریاری (تی)
incredible , adj بێ باوه ریار
incredibleness , n بێ باوه ریتی
incredibly , adv بێ باوه ریاری
incredulity , n بێ باوه ریاری (تی)
incredulous , adj بێ باوه ر
incredulously , adv ب بێ باوه ری
increment , n پتربون . سه ربار
incremental , adj سه رباری
incrementally , adv ب سه رباری
increscent , adj شێن . وه رار
incrition , n ده رکرنا هوندری . هورمون
incriminate , v . t تاوان بار دکت . سوچ دار دکت
incriminated , adj تاوانبارکری . سوچدارکری
incrimination , n تاوانبار کرن
incriminating , n تاوانبار کرن سوچدارکرن
incriminatory , adj تاواندار . سوچدار
incrust = encrust
incrustaion , n ده ق

incubate , vt , i کورک ببت (مریشک) . دگوهوت
incubated , adj کورکبویی
incubating , n کورکبون
incubation , n کورکبون
incubative , adj کورک
incubator , n بالنده یێ کورک
incubatory , adj کورک
incubus , n به د گیان .شه ڤ په ست . میزپه زمه
inculcate , vt هین دکت
inculcated , adj هینکری
inculcating , n هینکرن
inculpability , n داو پاکی
inculpable , adj داو پاک
inculpate, vt =incriminate
inculpation , n تاوانبارکرن . سوچدارکرن
inculpatory , adj تاوانبارکرنی
incult , adj رۆقایم . ره ق
incumbency , n به رپرسیاری . ئه رک ، فه رمانبه ری
incumbent , adj به رپرسیار . ئه رکدار
incumber, vt = encumber
incunabula ,n, pl(sing un) قوناغێن پێشه کی یێن وه راریێ
incur , vt دکه ڤت به ر
incurability , n بێ چاره یی (تی)
incurable , adj بێ چاره . ده ردێ بێ ده رمان
- disease ده ردێ بێ ده رمان
incurableness , n بێ چاره یی تی
incurably , adv ب بێ چاره یی
incurious , adj نه زانخواز
incuriousity , n نه زانخوازی
incurred , adj که تی به ر
incurrence , n به رکه تن
incurrent , adj ره وته ک یان لوزه و هوندری
incurring , n که تن به ر . توشبون
incursion , n نژده ، ئێریش
incursive , adj نژده یی
incurvate , adj , vt بادایی ، باددت
incurve , n , vt , i بادان ، باددت
incus , n هه ستیکێ سندانێ گوهی
incuse , adj , n , vt لێدانا سه ر دراڤی، لێددت، دچه سپینت
ind - indi - or indo پێشگره کو شینه

Ind or Indo پێشگره کو هندی یان
هندوئورووپی یه
indebted , adj ده یندار
indebtedness , n ده ینداری
indecency , n شه رمی . خراپ کاری
indecent , adj چاڤ روت ، شه رم ، خراپ کار
indecently , adv ب بێ شه رمی
indecipherable , adj ئالوز ، شفره ، نه ڤه کریار
indecision , n بێ بریاری ، دودلی، شاشمان
indecisive , adj نه ڤه بڕ ، ده مده می
indecisively , adv ب نه ڤه بڕی
indecisiveness , n نه ڤه بڕیتی
indeclinable , adj ره ق ، نه گوهێر
indecomposable, adj نه رزینبار ، نه شیبار
indecorous , adj بێ رۆمه ت
indecorously , adv ب بێ رومه تی
indecorousness , n بێ رومه تیتی
indecorum , n بێ رۆمه تی
indeed, interj, adv ئه سه ح، راستی،ب راستی .ته مه ز
indefatigability , n نه قه رمینباریتی
indefatigable , adj نه قه رمینبار
indefatigableness , n نه قه رمینباریتی
indefatigably, adv ب بێ وه ستانی ، نه وه ستانباری
نه ماندیباری
indefeasibility , n نه هه لوه شینباری
indefeasible , adj نه هه لوهشینبار ، نه هه شڤینبار
indefeasibly , adj ب نه هه لوه شینباری
indefectible , adj به رده وام،بێ چه وتی، مایی، نه مر
indefensibility , n نه به ره ڤانباری
indefensible , adj نه به ره ڤانبار
indefensibly , adv ب نه به ره ڤانباری
indefinability , n نه دیارکرنباری (تی)
indefinable , adj نه دیار کرنبار
indefinableness , n نه دیار کرنباریتی
indefinably , adv ب نه دیار کرنباری
indefinite , adj نه ب ناڤکری ، نه دیارکری . نه
راده کری
indehiscent , adj نه ڤه گری ل گه هشتنێ
indelible , adj نه راکریار (ژێ نه چوێن) ،
ژێ نه چویی (وه ک مه ره که بی)

indelicacy , n — بێ رۆمه تی
indelicate , adj — دل ره ق
indemnification ,n — دابینکرن ، شوندان ، بژاردن
indemnified , adj — شوندایی
indemnify , vt — بژاردکت ، شون ددت ، دابین دکت
indemnifying , n — شوندان
indemnity , n — شوندان
indemonstrable , adj — نه نیشانکرنبار ، نه دروڤبار
indemonstrably, adv — ب نه نیشانکر نباری
indene , n — ئاڤه کی‌یه‌ک هایدروکاربونی یا ڤه ترانا ره ژی یێ
indent , n — به لگه نامه . داخوازا میری ، به لین بۆ کارکرنا بچوکه کێ ، شاگرد ، ئولام
indent , vt , i — ددرینت (ره خی . به لگه نامه) ، ژ رۆنڤیسه کێ پتر بنڤیست . ددانی دکت . دپه ڤینت
indentation , n — زه راڤه.، ده ربه رین، قوپان . داقوپان
indention , n — کونکرن ، ددانکرن . ڤالاتی یا ده ستپیکا به ندێ
indenture , n, vt — به لگه نامه (ره خ براندی) ، په ڤینک. به لین ، ئو لام دکت
indentured(servant),n — ئولام
indenturing , n — ده سته به رکرن (وه ک شاگردی)
independence , n — سه ربه ستی . سه رخوبون . سه ر ب خویی . خوه سه ری . سه‌رخوه بون. ب‌سه‌رخوه یی، خوه بون
independency , n — سه رخوبون
independent , adj — سه ربه ست . سه ر ب خو . خوه سه ر ، سه رخوه . سه رخوه بویی
indescribability, adj — نه راڤه باری ، پتر ژ راڤه یێ
indescribable , adj — نه راڤه بار
indescribably , adv — ب نه راڤه باری
indestructibility, n — نه هه رفینباری
indestructible , adj — نه هه رفینبار
indestructibly , adv — ب نه هه رفینباری
indeterminable , adj — نه راده بار
indeterminancy , n — نه دیار کرن ، نه راده کرن
indeterminly , adv — ب نه دیارکرنی
indeterminness , n — نه دیارکرنیتی
indeterminate , adj — نه راده کری . نه دیارکری ، شیلی . نه ناس ، بێ دوماهی
indetermination , n — بێ دیارکرن ، بێ راده کرن
indeterminism , n — بێ نه چاریتی (باوه ری یا سه ربه ستی یا ڤین ئو هه لبژارتنێ)
index , n — توان . پیرست . رنیه ر . ئاڤه روک
- finger — شکه ف ئالیس
- of refraction — هاوکولکه یا شکه ستنێ
indexation , n — پیرستکرن
indexing = indexation
India , n — هندستان
Indian , adj — هندی . وه لاتی یێ هندستانێ
- corn — زورات ، گارس
- corn oil — زه یتا گارس
- pea — ماش
- pipe — بوری یا هندی . ته خلیت هه له زه سور سه ر زه ریڤه ، ئاخ سور سه ر زه ریڤه
- red
Indic , adj — هندی
indicant , n — نیشان ، ده ربڕ
indicate , vt — نیشان دکت
indicated , adj — نیشانکری
indicating , n — نیشانکرن
indication , n — نیشان ، نیشانکرن . ریزانی ، هیما نیشانه ، سه رنج
indicative , adj — پیشکه ری . پیشکه ر
- mood — راوه یا پیشکه ر
indicator , n — نیشانکه ر . ده ستکێ ده مژمێرێ پیشکه ر . نیشانده ر ، نیشانه
indicatory , adj = indicative
indicium , n — نیشان
indict , vt — گونه هبار دکت
indictable , adj — گونه هبار
indictment , n — گونه هبارکرن
indiction , n — خولا پا نزده سالان کو قوسته نتینێ رومانی ده ست پیکر ل سالا ٣١٢ ب . ز. بۆ ده مێ دارایی
indifference , n — پوته پێنه کرن . نه گرنگی (گوهـ نه دان)
indifferency,n=indifference

indifferent , adj پوته پێنه که ر . نه گرنگ ناڤین . نه قه نج . نه خراب ، نێتار
indifferently , adv بێ پوته یی
indifferentism , n نه جوداییتی : کو هه می دین وه ک هه ڤ راستن
indigence , n ده ست ته نگی ، په ریشانی
indigene , n هوندوری . جیکی (گیانه‌وه ر یان هه له زێ جیکی)
indigenous , adj سروشتی ، سروشتی ، جیکی
indigenousness , n سروشتیتی
indigent , adj په پوک ، هه ژارتسی ده ست ته نگ
indigested , adj نه گهێراندی
indigestibility ,n نه گهێرباری
indigestible , adj نه گهێربار
indigestion , n به د گهێری . خلرگهێری ، گرفت . دژوار گهێری ، شاڤێری
indigestive , adj نه ساخێ شاڤێری
indignant , adj نه نری . توره
indignantly , adv نه نرینی ، ب نه نرین
indignation , n نه نرین . نه نر
indignity , n کرێتکرن
indigo , n نیل . هه ش . چویت . شین . هیس هه ش
indigotin , n هه ش
indirect , adj نه راسته رێ، نه ئێکراست یان یه‌کسه ر
- proof دروڤا نه ئێکراست
indirection , n کارێ نه ئێکسه ر ، بێ ئارمانجی خاپاندن . فێلبازی
indirectly , adv نه ئێکسه ر
indiscernibility , n نه دیار باری
indiscernible , adj نه دیاربار
indiscipline , n بێ به ندوباری
indiscreet , adj شلوق . هه له شه
indiscrete , adj نه جودا ، پارچه کری
indiscretion ,n شاشبون . هولی
indiscriminate , adj بێ جودایی
indiscriminately,adv ب بێ جودایی
indiscimination , n بێ جوداکرن
indispensability , n پێڤیاییتی ، تێ به سته
indispensable , adj پێڤیایی
indispensableness,n پێڤیاییتی
indispensably , adv ب پێڤیایی
indispose , vt له ش ئێش دکت . کێرنه هاتی دکت دۆر دکت
indisposed , adj نه ساخ
indisposition , n سلک تا
indisputable , adj ڤه بڕنه به رهه ڤدانبارنه به رگومان
indisputableness ڤه بڕیتی
indisputably , adv ب ڤه بڕی
indissolubility , n نه بوهوژباری ، به رده وامی
indissoluble , adj نه بوهوژبار ، به رده وام
indissolubly , adv ب به رده وامی
indistinct , adj نه دیار
- shape تارمایی
indistinctly , adv ب بێ نیشانه یی
indistinctive , adj بێ نیشانه
indistinctiveness , n بێ نیشانه بیتی
indistinguishable,adj نه ئوزه ر بار
indistinguishably, adv ب نه ئوزه رباری
indistributable , adj نه به لاڤبار
indite , vt دڤه هینت (هوزان یان هه لبه ست) دنڤیسینت
indium , n هێمانه ک مێرتالی ڤه تلاز سپی ل گه ل زنکی ده ریکه ڤت
indivertible , adj نه چه پدانبار
individual , n ته ک . مروڤ . که س ، زه لام
individualism , n که سایه تی یا مروڤی مادێ که سی . که سیتی : باوه رێ یا کو پێدڤیت به رژه وه ندێ یا ته کی (مروڤی ، که سی) به رێ هه ر تشتی بت
individualist , n ته کی : کو سه رب خوه هزر ئو کار دکت
individuality , n که سیتی
individualization , n که سیتیبون
individualize , vt که سیتی دکت
individualized , adj که سیتیکری
individualizing , n که سیتیکرن
individually , adv ب که سی
individuate , vt که سی دکت ، جودا دکت
individuated , adj که سیکری

individuating , n که سیکرن
individuation , n که سیبون
indivisibility , n نه به شباریتی
indivisible , adj نه به شبار ، نه پارچه بار
indivisibly , adv نه به شباری
Indo پیشگره کو هندی یه
- Aryan هندی – ئاری
- European , n هندی – ئوروپی
- Iranian هندی – ئیرانی (زمان)
indocile , adj سه رکیش
indocility , n سه ر کیشی
indoctrinate , vt فیر دکت : هین دکت
indoctrination , n هینکرن . فیرکرن
indole , n پیکهاتی یا به لور
indolence , n سستایی ، سستی ، ته مبه لی
indolent , adj سست . ته مبه ل ، فشه ل
indolently , adv ب ته مبه لی
indomitability , n نه شکینباریتی
indomitable , adj نه شکینبار
indomitableness , n نه شکینباریتی
indomitably , adv ب نه شکینباری
Indonesian , n زمان یان هه ف وه لاتی یێ ئیندونیسیا
indoor , adj هوندور
indoors , adv ل مال ، ناف ئاڤاهیدا
indophenol , n (ئیندوفینول) ، بویه یا شین یان که سک
indorsation , n راستاندن ، پشتگرتن
indoxyl , n پیکهاتی یا به لور (ناف گیانه وه ر ئو هه له زی دا)
indraft, n(indraught) بایێ هوندوری
indrawn , adj پێوه ندیدارێ هه ناسه کشانی
indubitability , n بێ گومانیتی ، راستیتی
indubitable , adj بێ گومان . راست
indubitableness , n راستیتی
indubitably , adv ب راستی
induce , vt قایل دکت . هان ددت
induced , adj هانکری . هاندایی
inducement , n قایلکرن . هاندان
inducibility , n هاندانیتی
inducible , adj هانبار
inducing ,n قایلکرن
induct , vt دادمه زرینت . هین دکت ، سه ربازدکت
inductance ,n هاندان
inductile , adj نه کشانبار ، رکدار

induction , n لێگه رین ، هاندان
- coil پێچکا هاندانی . کلافه ی هاندان
- current لوزه وا هاندان ، ره وته کا هاندان
- field زه ڤی یا هاندان
- heating گه رمکرنا هاندانی
inductive , adj هاندانی . ده ستپیکی ، کارتیکری
inductor , n گه هینه ک
indulge , vt , i فه دره ست . نازدار دکت
خوتێر دکت . نه رم دبت
indulged , adj فه ره ستی (خوه شی یان)
indulgence , n خوتێرکرن . ڤه ره ستن
indulgenced , adj in- ڤه ره ستی
dulgent , adj بێهن فره ، نه رم
indulgently , adv in- ب نه رمی
dulging , n ڤه ره ستن (خوه شی یان)
induline , n ئیندولین : بویه یا شین یان
بنه فشی
indult , n ده ستورا دینیێ (حه لالکرن)
induplicate , adj دو که نارکری
indurate , adj , vi ره ق ، ره ق دکت ، دژوار دکت
رک دگرت
indurated , adj رکدار
indurating , n رکدار بکرن
induration , n دژواربون . ره قبون
indusium , n زره هینی یا په رده یی
(ل نیشی یێن میوه یی)
industrial, adj , n پیشه ساز، پیشه داری ، سازکاری
- revolution شورشا پیشه سازی
industrialism , n پیشه سازی ، سازکاری
industrialist , n پیشه ساز
industrialization , n پیشه سازیکرن
industrialize, vt , i پیشه ساز دکت
industrialized,adj پیشه سازیکری
industrializing,n پیشه سازیکرن
industrious,adj که دکه ر، ر ێنجبه ر ، خه باتکه ر
industry,n پیشه سازی . سازکاری
indwell , vi , t نشته دبت
indweller , n نشته جی
- ine پاشگره کو ژ ... چیکری یه
inebriant , adj مه ستبار ، شه رابا مه ستی
inebriate , vt مه ست دکت ، سه رخوش دکت
inebriate(d), adj مه ست . سه رخوش

inebriating , n سه رخوشکرن
inebriation, n سه رخوشبون
inebriety , n مه ستی . سه رخوشی
inedible , adj نه خوارنبار
inedited , adj نه به لاڤکری
ineducability , n نه هینباری
ineducable , adj نه هینبار
ineffability , n نه راڤه باریتی
ineffable , adj نه راڤه بار، نائیت‌راڤه کرن(هند پیروزه)
ineffableness , n نه راڤه باریتی
ineffably , adv ب نه را ڤه باری
ineffaccability,n نه هه شڤینباری
ineffaceable, adj نه هه شڤینبار
ineffaceably, adv ب نه هه شڤینباری
ineffective , adj نه کاریگه ر ، بیٚ ته وش ، بیٚ هیز
ineffectively,adv ب نه کاریگه ری
ineffectiveness,n نه کاریگه ریتی
ineffectual , adj نه کاریگه ر
ineffectuality , n نه کاریگه ریتی
ineffectually,adv ب نه کاریگه ری
inefficacious,adj نه چالاک . نه کاریگه ر
inefficaciously,adv ب سستی
inefficaciousness,n نه چالا کیتی
inefficacy , n نه کاریگه ری
inefficiency , n نه چالاکی . نه جوستی
inefficient , adj نه چالاک ، نه جوست
inelaslic , adj نه چر ، ناچر ، تورت
- collision لیکدانا نه چر
- impact لیدانا نه چر
inelasticity , n نه جیری . نه چری
inelegance , n نه ته ریوشی. نه شه پالی، نه له وه ندی
inelegant , adj نه شه پال . نه شه نگ ، نه ته ریوش
inelegantly , adv ب نه ته ریوشی
ineligibility , n نه ژیهاتیتی
ineligible , adj نه مافبار ، کیرنه هاتی ، نه هیژا ، نه ژیهاتی
ineloquent , adj نه ره وان
ineloquently,adv نه ره وانی
ineluctable , adj نه گوهیز . نه به رگربار ، نه چاربار
ineludible , adj نه چاری

inenarrable,adj= .
indescribable
inept , adj نه هیژا . کیرنه هاتی . گه وج ، نه شه هره زا
ineptidude , n نه شه هره زایی
ineptly , adv ب گه وجی
ineptness , n گیرنه هاتن
inequable , adj نه یه کبار
inequality , n نه یه کسانی
inequi پیشگره کو نه یه کسانه
inequilateral, adj نه هه ڤلا
inequitable , adj زوردار
inequity , n زورداری . سته مکاری . سته م
ineradicability, n نه هه شڤینباریتی
ineradicable, adj نه هه شڤینبار ، نه هه لکیشانبار
inerardicably,adv نه هه شڤینباری
inerrable , adj نه چه وتبار
inerrancy , n نه چه وتباری
inerrant , adj نه چه وت
inerror , adj هه له ، چه وت ، نه راست
inert , adj سست . له ش گران . نه چالاک جوست ، خاڤ
inertia , n به رده وامی ، یه کباری . دانه کزی
inertial , adj یه کبار
inertly , adv ب چوستی ، ب خاڤی
inertness , n له ش گرانی ، سستی تی
inescapability,n نه چاریتی
inescapable , adj نه چار
inescutcheon , n زریٚ یه ک بچوک دانایی سه ر زریٚ یه ک مه زنتر
inessential , adj پینه ڤیایی . نه پیڤیایی
inestimable , adj بیڤام هیژا . نائیت به هاکرن . نه به هابار
inestimably , adv ب نه به هاکرنی
inevitability , n نه چاریتی
inevitable , adj نه چار
inevitableness , n نه چاریتی
inevitably , adv ب نه چاری
inexact , adj نه ته مام . نه راست
inexactitude , n نه ته مامی ، نه راستی

inexactly , adj ب نه راستی . ب نه ته مامی
inexactness , n نه ته ماميتی ، نه راستيتی
inexcusable , adj نه لێبوورینار
inexcusableness , n نه لێبوورینباریتی
inexcusably , adv ب نه لێبوورینباری
inexecutable , adj نه نواندنبار
inexhaustibility , n زه حفی (بێ راده)
inexhaustible , adj زه حُف (بێ راده)
inexhaustibly , adv ب زه حفی
inexistent , adj نه هه یی
inexorability , n رکداری تی
inexorable , adj رکدار
inexorably , adv ب رکداری
inexpectant , adj نه ئاڤس . نه ب تشت ، نه ب زک
inexpedience , n کێرنه هاتن
inexpediency , n کێرنه هاتن
inexpedient , adj کێرنه هاتی
inexpediently , adj ب کێرنه هاتی
inexpensive , adj نه گران ، نه رزان
inexpensively , adv ب نه رزانی
inexpensiveness , n نه رزانیتی
inexperience , n بێ سه رهاتی
inexperienced , adj خام . نه ستێل
inexpert , adj نه شه هره زا
inexpertly , adj ب نه شه هره زایی
inexpertness , n نه شه هره زایی تی
inexpiable , adj نه لێبور ینبار
inexpiably , adv ب نه لێبورینی
inexplicability , n نه راڤه باری
inexplicable , adj = inexplainable
inexplicableness , n نه راڤه باریتی
inexplicably , adv ب نه راڤه باری
inexplicit , adj نه نه شکه را
inexplicitly , adv ب نه نه شکه رایی
inexplicitness , n نه نه شکه راییتی
inexplosive , adj نه ته قینبار
inexpressibility , n نه ده ربرینباریتی
inexpressible , adj نه ده ر برینبار
inexpressibly , adv ب نه ده ربرینباری
inexpressive , adj نه ده ربرینی
inexpressively , adj ب نه ده ربرینی
inexpressiveness , n نه ده ربرینیتی

inexpugnable , adj ئاسێ، نه راکرنبار ، نه هه شافتنبار
inexpugnableness , n سه ختیتی ، ئاسێیتی
inexpugnably , adv ب سه ختی
inextensible , adj نه درێژکرنبار
inextenso , adv ب درێژایی
inextinguishable , adj نه ته مرینبار
inextinguishably,adv ب نه ته مرینباری
inextremis ل به ر مرنێ
inextricability , n ئالزیتی
inextricable , adj ئالزی ، نه فه ره ستنبار
inextricably , adv ب نه فه ره ستنباری
infallabilism , n بێ چه وتیتی ، بێ که تنی : سه ره تایا کو پاپا بێ چه وتی یه
infallability , n بێ چه وتیتی
infallible , adj بێ که تن ، نه چه وتبار
infamize , vt بێ رۆمه ت دکت . به دناف دکت
infamous , adj به دناف . به دناو
infamously , adv ب به دنافی
infamy ,n به دنافی ، رسوایی
infancy , n ساڤایی
infant , adj , n ساڤا . مه مک مژ . شیرمژ
- suckling ... ساڤا
infante , n کورکێ ساڤا
infanticidal , adj ساڤاکوژ
infanticide , n ساڤاکوژی
infantile , adj ساڤایی
- eczema ئێزمک
- diarrhea ڤرچک
- paralysis ڤالنجا بچوکا
infantalism , n ساڤاتی ، زاروکیتی
infantalization , n ساڤاییکرن
infantalize , vt ساڤادکت
infantalized , adj ساڤاکری
infantalizing , n ساڤاکرن
infantine , adj زاروکی
infantry , n په یاده
- man سه ربازێ په یاده
infarct , n درا ته ڤنێ مری (ژ به ر گرتنا خوینێ)

infarction , n تژیبون . به ستن ، گرتن
infare , n پێشوازی یا بوک ئو زاڤایی
infatuate , adj , vt شه یدا ، شه یدادکت ، دیوانه دکت
infatuated (by) , adj دیوانه . شه یدا
infatuating , n شه یداکرن
infatuation , n شه یدابون
infeasibility , n نه کرداریتی
infeasible , adj نه نواندنبار
infect , vt پیس دکت ، نه ساخ دکت ، ڤه دگرت
infected , adj نه ساخکری ، ڤه گرتی
- with smallpox ڕێ خوری
infection , n ته شه نه . کوتیبون
infectious , adj درم ، په تا ، ڤه گر ، ژێنکه گر . لیکڤه گر ، کوتی
- disease نه خوشی یا ژێنکه گر
infectiousness , n ڤه گریتی
infector , n ڤه گرکه ر
infelicific , adj کێرنه هاتی ، خه مبار
infelicitous , adj کێرنه هاتی ، نه به خته وه ر
infelicitously , adv ب نه به خته وه ری
infelicity , n تێبینی یا پوچ ، نه به ختیاری. خه مداری.نه به خته وه ری
infer , vt , i نیشان دکت ، دیار دکت . خه مل دکت ، نه نجام دکت
inference , n نه نجامکرن ، نیشاندان
inferential , adj نیشاندانی
inferentially , adv ب نیشاندانی
inferior , adj , n سک . به د . خراب ، کوتی
inferiority , n کوتیتی
inferiorly , adv ب کوتی
infernal , adj دوژه هی
inferno , n گورین . کانا ئاگر . گوری
infero - پێشگره کو ژێره
inferred , adj نیشانکری
inferring , n نیشانکرن
infertile , adj بێ پێز
- land خه رشوف
infertility , n بێ پێزیتی . بێ به ر
infest , vt ئێریش دکت . شه پرزه دکت
infestant , adj داگیرکه ر . ڤه گر
infestation , n داگیر کرن
infester , n داگیرکه ر

infibulation ,n گرێدانا شه رمه جێ یان (بۆ نه هێلانا داکه تنێ)
infidel , adj , n بێ ئول
infidility , n خنزی . بێ ئولی خرابکاری یامێری یان ژنێ
infield ,n زه ڤی یا نک یان ده ف مالێ . مه یدان
infighting , n شه ر کرنا نێزیک ، کو لمبازی یا نێزیک
infil , vt ته ژی دکت (کلوری)
infiltrate , vt , i دده لینت . ده لین دبت ب دز یکیڤه دچت (ناڤ دوژمنیدا)
infiltrated , adj ده لینکری
infiltrating , n ده لینکرن
infiltration , n ده لاندن ، ده لین ، تێراچون . سور کاندن
infiltrator , n سورکی
infinite , adj , n بێ پایان . بێ راده ، بێ دوماهی
- dilution رونبونا بێ راده
- series زنجیره یا بێ دوماهی
infinitely , adv ب بێ راده یی
infiniteness , n بێ راده ییتی
infinitesimal , adj , n پرتک
infinitival , adj ژێده ری
infinitive , adj راده ر ، چاوگ . ژێده ر
infinitively , adv ب راده ری
infinitude , n بێ دوماهی
infinity , n بێ دوماهیتی
infirm , adj زه ربچی . لاواز . دودل
infirmarian , n تیمارگه ڤان
infirmary , n نه خوشخانه . تیمارگه
infirmity , n نه واره.لاوازی.نه ساخی.مه ره زاری
infirmly , adv ب نه ساخی . ب لاوازی
infix , n ناڤێن
infix , vt تێرا دکت . دچه سپینت.نالی دکت (تێیه کێ دبه ربدت سه ر نیڤا ریزێ)
inflame , v . t . i گوری دگرت . دشه وتینت
inflamed , adj رڤینکری
inflaming , n رڤینکرن. گورکرن ، گرکێن .
inflammability , n ئاگرگری
inflammable , adj ئاگرین . ئاگرگر
inflammation , n کول . کولک . کولی . په نمان کولبون . ئالیان . ئاماس .

inflammatory , adj گوربیا . هانبار
inflatable , adj پوفبار
inflate , vt , i پوف دکت
inflated , adj پوفکری
inflating , n هه ل ئاوساو
inflation , n پاره زوری ، ئاوسان ، هه لامسان ، پوفبون
inflationism , n پوفبونیتی (دارایی)
inflationist ,n پشتگریٔ پوفبونیتی یێ
inflect , vt , i باددت ، بچه مینت
ریزمان : دوماهی یا په یڤێ دگوهورت
بۆ ده ربرینا پیوه ندی ریزمانی)
مه زیقه : توژدکت
inflection , n چه ماندن . چڤاندن
inflectional , adj چڤاندنی
inflectionally , adv ب چڤاندنی
inflectious , adj چڤاندی . ئالاندی
inflective , adj گوهێر ، (په یڤا) گوهارتی
inflexed , adj گوهارتی ، چه ماندی ، نه نوشته نی
inflexibility , n پته وی
inflexible , adj بێ نه رمی . نه چه مین ، ره ق
inflexibly , adv ب ره قی . نه چه مینی
inflexion , n چڤاندن . له چه مین ، چه ماندن
inflict , vt توش دکت . لیددت ، سزا دکت
inflictable , adj لیدانبار
infliction , n سزاکرن . لیدان . ده رد
inflictive , adj لیدانی
inflorescence , n گولبون
inflorescent , adj گولدایی
inflow , n =influx
influence , n باندور ، ده ست هه لاتی . کارتیکرن . ده ست چونی ، تیچون . گوزه رکرن
influenced , adj کارتیکری
influencing , n کارتیکرن
influent , adj رۆ بارک . فزکی . زێ ، چه م
influential , adj ده ست هه لاتدار ، ده ست دریژ
influentially , adv ب ده ست هه لاتداری ، به باندوری
influenza , n په رسیڤا گران . په تا
influx , n ریژگه یا رۆباری . فزک

infold , vt , i دپیچت . به رگ دکت
inform , v . t . i رادگه هینت . ددت زانین
informal , adj نه میری
informality , n ئاسایی . نه میری تی
informally , adv ب نه میری
informant , n (راگه هین) . پاشبێژ ، سیخور خه به ربوک
inormatics , n راگه هینزانی
information , n سالوخ ، راگه هین ، ئاگه هکرن ، نوچه، ئاگاداری . زانیاری . به رات . راگه هاندن ، ئاگه هی
- bureau پرسگه
- media ئاواێن راگه هاندنێ
-retrieval راگه هینزانی
- science راگه هینزانی
informative , adj روشه نبیر
informed , adj زانا.راگه هاندی‌بلیان ژیر، هینکری
informer , n سالوخدار . پاشبێژ ، قومسی ، نوچه بێژ ، سیخور
informing , n ئاگه هکرن ، دازانین ، ناساندن راگه هاندن . دانه زانین
- against ته شقه له
infra - پیشگره کو ژیره ، بنه
infract , vt دچرینت . گه لشی دکت
infraction , n چراندن
infrangible, adj نه چرینبار
infrared , adj ژیرسور
infrasonic , adj ژیربهیس
infraspecific , adj ته خلیت ، تایبه ت
infrastructure , n ژیر ئاڤاهی
infrequency , n کێمی
infrequent , adj کێم
infrequently , adv ب کێمی
infringe , vt , i دچرینت . بێ رۆمه تی دکت
infringed , adj چراندی
infringement , n ده ست دریژی ، په یڤ شکاندن
infringing , n چراندن
infructescence , n بێ میوه بون ، بێ به رگرتن
infructuous , adj بێ به رهه م ، بێ میوه . بێ به ر
infundibular , adj کوفکی

infundibuliform,adj کولکی
infundibulum,n کولک
infuriate , adj , vt نه نر بار . توره بار ، دنه نرینت
infuriated , adj نه نراندی
infuriating , n نه نراندن
infuriatingly,adv ب نه نرینی
infuse , vt تیدکت ، شل دکت . دچکلینت
infused , adj تیکری
infusibility , n نه بوهوژینباری
infusible , adj نه بوهوژینبار
infusing , n تیکرن
infusion ,n تیکرن ، پاڤدان
infusoria , n(pl) گیانه وه رکێن دناڤ شلاتی یا ماده یێ نه نداميدا
infusorial , adj شلی
-ing پاشگره بۆ ناڤێ کارا
- ing پاشگره کو کاره ، کریاری یه
ingather , vt , i کوم دکت . ددریت ، کوم دبت
ingather ing , n کومکرن . درین
ingeminate , vt دوباره دکت
ingenious , adj هه لکه وتو ، ب ليمه ت . هه لکه فته
ingeniously , adv ب هه لکه فته يی
ingeniousness , n ب ليمه تی
ingenuity , n شه هره زایی ، نالاڤێ شه هره زا ، ژیری
ingenuous , adj ساده ، ساکار
ingenuously , adv ب ساده یی
ingenuousness , n ساده بیتی
ingest , vt خوارنێ دخوت
ingesta , n خوارن . خوراک
ingestion , n خوارن
ingestive , adj خوراکی
ingle , n کوچک . گوری
- nook کولین ، قونجالکا کوچکی
inglorious, adj نه ناس . نه ناڤدار ، بێ رۆمه ت
ingloriously , adv ب بێ رۆمه تی
ingloriousness , n بێ رۆمه تیتی
ingoing , n چوين ژور . پاره یێن کریدارا خه رج دکت بۆ چاککرنێ هینگا دچت ژور (سه رقفلی ؟)
ingot , n دارێژه . دارشته
ingraft ,vt=engaft (په ترومه دکت)

ingrain , adj , , vt چیکری (ژ نه نکێ ره نگکری به ری ڤه هاندنێ، رهگرتی (دده ر ونیدا). نیشانه یا رهگرتی ، دچینت (دده ر ونیدا)
ingrained , adj رهگرتی . چاندی ، خوگر
ingrate , n نانکور
ingratiate , vt خو شرین دکت
ingratiated , adj خو شرینکری
ingratiating , adj دوزڤ ، رۆباز ، دلنیا
ingratitude , n نانکوری
ingravescence , n خرابتربون (نه ساخی)
ingravescent , adj خرابتربویی
ingredient , n تیکه ک
ingress , n چون ژور .مافێ چون ژور . ده ریکه
ingression , n چون ژور
ingressive,adj=inchoative
ingroup , n گروپا هه ڤیاز
ingrowing , adj وه رارا هوندوری
ingrown , adj وه راری یا هوندوری
ingrowth , n وه راربونا هوندوری
inguinal , adj که ماخی
ingulf , vt = engulf
ingurgitate , vt قورت دکت
ingurgitation , n لوشدان . قورتدان
inhabit , vt , i نشته دبت . ئاکنجی دبت
inhabitable , adj نشینبار
- cave زڤینگ
inhabitancy , n نشینگه ، نشینباری (تی)
inhabitant(s) , n خه لک . نیشته نی ، نیشت
inhabitation , n نشته بون ، نشین
inhabited , adj ئاڤا . ئاڤابویی ، شێن ، نشته کری
inhabiter , n نشته جی ، ئاکنجی
inhabiting , n نشته کرن ، نشین
inhalant , n بێهن کێشان. چاره یا بێهن کێشانێ
inhalating , n ڤه پرساندن
inhalation , n ڤه پرساندن. هه لمژین ، بێهن کێشان
inhalator , n بێهن کێشانک
inhale , vt , i بێهن دکێشت
inhaled , adj بێهن کێشایی
inhaler , n بێهن کێشکا په نجێ
inhaling , n هه لمژین
inharmonic , adj نه ریک . نه ساز

inharmonious,adj=inharmonic
inharmony , n نه سازی
inhaul ,n وه ریسێ پێچانێ (بۆ بابره کی)
inhere , vi پێڤه دمینت
inhered , adj پێڤه مایی
inherence , n پێڤه مان
inherency ,n پێڤه مان
inherent , adj زکماکی . مت . ڤه شارتی
inhering , n پێڤه مان
inherit , vt , i میرات دبت
inheritable , adj میراتبار
inheritance , n میرات . پێمایی ، که له پور
inherited , adj میراتگرتی
inheriting , n به شبرن . میراتگرتن
inheritor , n به شبر ، میراتخار، پێما ، میراتگیر . میراتخوه ر
inhesion , n پێڤه مان
inhibit , vt ناهێلت ، قه ده غه دکت
inhibition , n نه هێلان . به رهه لستی
inhibitive , adj نه هێل ، نه هێلدار
inhibitor , n نه هێل ، به رگر
inhibitory , adj نه هێلانی ، نه هێل
inhomogeneous,adj نه رێک ، نه ساز
inhomogeneity , n نه سازیتی . نه رێکیتی
inhospitability , n بێ ناریتی
inhospitable , adj بێ نار
inhospitably , adv ب بێ ناری
inhospitableness بێ ناری ، بێ ناریتی
inhospitality , n بێ ناری
inhuman , adj هوڤ ، ره ق . نه مروڤی
inhumane , adj نه دلوڤان . نه مروڤی ، ره ق . هوڤ
inhumanity , n هوڤی . به ربه ری
inhumation , n ڤه شارتن . گۆرکرن
inhume , vt گۆردکت . ڤه دشێرت
inimical , adj دوژمنی ، نه یار
inimitable , adj ڤه تلاز
inimitableness , n ڤه تلازیتی
inimitably , adv ب ڤه تلازی
iniquitous , adj زۆردار . گاریس ، به دره سته مکار
iniquitiously , adv ب زۆرداری
iniquitiousness , n سته مکاریتی
iniquity , n گونه هـ . سوچ . زۆرداری ،گاریسی

initial , adj , n سه ره تایی . ده ستپێکی ، تیپا ده ستپێکه ر . ده ستپێک . چه ند خانه یێن کو ئه ندامی چێدکن
initial , vt ب تیپا یه که ما ناڤی ئیمزا دکت
initialed , adj (ب تیپێ) ئیمزاکری
initialization , n ده ستپێکرن
initialize , vt ده ست پێدکت
initialized , adj ده ستپێکری
initially , adv ب ده ستپێکی
initiate , adj , n ده ستپێکه رێ ئه ندامێ نوێ جڤاتێ سوخته
- religious .....
initiate . vt ده ست پێدکت
initiated , adj ده ستپێکری
initiating , n ده ستپێکرن
initiation , n ده ستپێکرن
initiative , n ده ست پێکه ری
initiator , n ده ستپێکه ر
initiatory , adj سه ره تایی . ده ستپێکی
iniect , v . t تێرادکت
injected , adj تێراکری
injection , n ده رزی . تێراکرن
injective , adj یه کیه کی یا هاوکولکه یێ بیرکاری
injudicious , adj گه وج . هول
injudiciously , adv ب هولی
injudiciousness , n هولیتی
injunction , n راسپێری ، فه رمان . په ند ، هایدانا داوه ری
injure , vt بریندار دکت
injured , adj بریندار ، زه ده
injuria , n ده ست دریژی ل سه ر مافێن مرۆڤه کێ
injuring , n بریندارکرن
injurious , adj زیاندار . ژاندار
injurious ly , adv ب برینداری
injuriousness , n بریندارتی
injury , n برین ، هنگاڤتن . زیان
injustice , n زۆرده ستی ، سته مێ . زۆری . زۆرداری ، زۆربازی . تێشکان . سته م ، سته مکاری

ink , n , vt مه ره كه ب ، مه ره كه ب دكت
inkberry , n ته خليتكتى يه
inkhorn , n مه ره كه بدان
inkiness , n مه ره كه بيتى
inkle , n شه ليتىٰ كتانىٰ ره نگكرى
inkling , n كيم زانين يان هزرەک شيلى
inkstand , n مه ره كه بدان . خامه نو مه ره كه ب
inkwell , n مه ره كه بدان
inky , adj مه ره كه بى
inky cap , n كولاڤىٰ مه ره كه بى : ته خليت قارچكه (كولاڤىٰ حاجى ره شكى)
inlaid , adj نه قشكرى
inland, n , adj , adv هوندورىٰ وه لات ، به ژ
inlander , n وه لاتى ، نه بيانى ، هوندورى ، ل هوندور، نشتيه چى يىٰ هوندورىٰ وه لات
in - law , n مروڤىٰ ژن ئينانىٰ يان شوكرنىٰ
inlay , n , vt قوره ميشكرن.نه قشكرن ، نه قش دكت
inlay - ing, n قوردانين . ده قاندن
inlet , n ده ريكه
inlier , n چينا كه ڤرى يا نو
in love with , adj شه يدا . ديوانه
inly , adv هوندورى
inmate , n گرتى ، به ند ، نشته چى يىٰ زيندانىٰ
in medias res ل نيڤا چيروكىٰ
in memoriam بو يادگارى
inmost , adj كورترين
inn , n خان
- keeper خانچى
innards , n هناڤ
innate , adj كه سى، رهدار، سروشى، نژادى، ناخى
innately , adv ب كه سى ، ب رهدارى
innateness ,n رهداريتى . كه سيتى
innavigable , adj نه ده ريا گه ريبار
inner , adj ناڤخو ، هوندورى
- tube (چوپ)
innermost , adj , n نيهاد ، كاكل ، ناخ
innervate , vt ده مار دكت
innervated , adj ده ماركرى
innervating , n ده ماركرن
innervation , n ده ماركرن
innerve , vt ده ماردار دكت ، قايم دكت
inning , n خول . گه ر . چاككرنا زه ڤى يىٰ نه خاسمه ل به ر ئاڤىٰ . خالكين به يسبول
innocence , n بىٰ سوچى، داو پاكى
innocency , n داو پاكى
innocent , adj , n بىٰ گونه هـ ، روسپى ، بىٰ سوچ . داو پاك
innocently , adv ب بىٰ گونه هى . ب داو پاكى
innocuous , adj نه ژاندار . نه زيانبار
innominate , adj بىٰ ناڤى ، نه ناڤىٰ
- bone هه ستى يىٰ نه ناڤى (كه ماخ)
innovate , vt , i نوكت . دئافرينت
innovated , adj نوكرى
innovating , n نوكرن
innovation , n داهينان ، نوژه ن
innovative , adj داهينه ر
innovator , n داهينه ر ، داهينانكار
innovatory , adj داهينه ر
innoxious , adj بىٰ زيان
innuendo , n , vi , t پاشگوتن ، پلا ر ، پاشگوتن دكت
innumerable , adj نه هه ژماربار ، نائيت هه ژ مارتن ، بىٰ هه ژمار
innumerableness , n بىٰ هه ژمارباري تى
innumerably , adv ب بىٰ هه ژماريارى
innumerate , adj نه زانىٰ بيركارى يىٰ
innumerous , adj گه له ک ، نائيت هه ژمارتن
innutrition , n نه خوار اندن
innutritous , adj نه خوارندنى
inobservance , n گوهـ نه دان . ريزنه گرتن (په يمان، پيكهاتن)
inoccupation , n بىٰ كارى
inoculant ,n= inoculum
inoculate , v . t دوقوتيت
inoculated , adj قوتايى
inoculating , n قوتان
inoculation , n ده قدان ، كوتان ، قوتان
inoculum , n قوتان (ده رمان)
inodorous , adj بىٰ بيهن
inoffensive , adj بىٰ زيان ، بىٰ هيرش ، ئاشتيخواز
inoffensively , adv ب بىٰ هيرشى
inoffensiveness , n بىٰ هيرشيتى ، بىٰ دژواريتى
inofficious , adj بىٰ نه رک نو فه رمانگه ، بىٰ سنجى

inoperable , adj — نه کردارباڕ
inoperative , adj — نه چالاک ، بێ کار
inopportune , adj — بێ ده لیڤه
inopportunely , adv — نه دده میدا . ب بێ ده لیڤه یی
inopportuneness , n — بێ ده لیڤه بیتی
inordinate , adj — په ڕگر
- love — گز
inorganic , adj — نه ئه ندامی
inorganically , adv — ب نه ئه ندامی
inorganization , n — بێ ڕێکخستن
inosculate , vi , t — پێکڤه دمینت ، تیکل دبت
inosculated , adj — پێکڤه مایی
inosculating , n — پێکڤه مان
inosculation , n — پێکڤه بون ، پێکڤه مان، تیکلبون
inositol , n — ماده یه ک به لوری شرینه
(دناڤ هه له ز و توڤ ئو ته ڤنیدا)
inpatient , n — نه ساخێ نشته چی
inpersonam ,adj,adv — دژی که سه کێ
in petto , adj , adv — ب دزیکیڤه . نهێنی ، بچۆک
inpropria persona , adv — که سی (بێ پارێزه ر)
input , n — هات . ده راڤ . ده رامه ت
inquest , n — ڤه پرسین
inquietude , n — شله ژان
inquiline , n , adj — گیانه وه رێ مشه خور(دناڤ له شێ
گیانه وه ره ک دیدا)
inquire , vt , i — پرسیار دکت
inquired , adj — پرسیارکری
inquirer , n — پرسیارکه ر
inquiring , n — پرسیارکرن
inquiringly , adv — ب پرسیارکرنی
inquiry , n — پرسیاری ، ڤه پرسین
inquisition , n — لیکولینا میری ئو داتوه ری ،
دیوان یان دادگه ها لیکولینێ ، پرسیار
کرنا ره ق
inquisitive , adj — ده مدری . ده ڤدری
inquisitively , adv — ب ده ڤدری . ب ده مدری
inquisitiveness , n — ده ڤدریتی
inquisitor , n — لیکولینکار
inquisitorial , adj — لیکولینکاری
inquisitorially,adv — ب لیکولینکاری
inradius , n — نیڤ تیرا ناڤدا
inroad , n — ئێریش
inrush , n — ڤزک . ئێریش
insalivate , vt — گلیز دکت
insalubrious , adj — کوشنده
insalubrity , n — کوشنده بیتی
insane , adj — دینوک . دین . شێت . هار
- asylum — دینخانه
insanely , adv — ب شێتی ، ب هاری . ب دینوکی
insaneness , n — شێتیتی ، دینوکیتی ، هاریتی
insanitary , adj — نه ته ندرست . پیس
insanity , n — دینایی ، دینه کیتی ، شێتی ،
دینبون . شێتبون
insatiability , n — زک کۆری
insatiable , adj — کولب . زک کۆر . خواروک ، خواره.
چله ک
insatiableness , n — زک کۆریتی . خوارکیتی
insatiably , adv — ب زک کۆری
insatiate , adj — خواروک . خواره
insatiately , adv — ب خواروکی ، ب خواره یی
insatiateness , n — خوارویی ، خواره بیتی
inscape , n — ده ربڕینا هونه‌ری یا هه‌یبه‌رێن
زێره ڤانکری
inscribe , vt — دنڤیست . نه قش دکت
inscribed , adj — نڤیسی . نه قشکری
- circle — چه مه ره یا دورگرتی
inscriber , n — نڤیسه ڤان . نڤیسکار ، نڤیسه ر
inscription , n — نه قش ، نڤیسین
inscriptional, adj — نه قشی . نڤیسینی
inscriptive , adj — نڤیسینی ، نه قشی
inscriptively,adv — ب نڤیسینی ، ب نه قشی
inscroll , vt — دنڤیست(ل سه رکاغه زێ)، تۆماردکت
inscrutability , n — شێلیبون . ئالوزبون
inscrutable , adj — شێلی ، ئالوز . نه راڤه بار
inscrutableness,n — نه راڤه باریتی
inscrutably , adv — ب ئالوزی
inseam , n , adj — درونا هوندوری(پێلاڤ یان کراسی)
insect , n — پێت ، پێتک . کرمک . کورمل ،
زیندێ ، گه زنده ، مه گه ز
- combating — گه زنده قران
-small venomous... — گندر

insectarium,n or (taria) پێتکگه
insectary , n پێتکگه . ئه زمونگه ها خوه ندنا پێتکان
insecticidal , adj پێتک کوژ
insecticide , n پێتک کوژی
insectifuge , n پێتک دورکه ر . پێتک شه قین
insectile , adj پێتکی
insectivore , n پێتک خوه ر
insectivorous,adj پێتک خوه ری
insectology , n پێتکزانی
insecure , adj نه هیمن
insecurely , adv ب نه هیمنی
insecureness , n نه هیمنیتی
insecurity , n نه هیمنیتی
inseminate , vt توخماڤ دکت . ئاڤس دکت
inseminated , adj توخما ڤکری
inseminating , n توخماڤکرن
insemination , n توخماڤکرن ، ئاڤسکرن
inseminator , n ئاڤسکار
insensate , adj بێ هش . گه وج
insensately , adj ب گه وجی
insensateness , n بێ هشیتی . گه وجیتی
insensibility , n بێ هشی . ره ق
insensible , adj بێ هشی
insensibleness, n بێ هشیتی
insensibly , adv ب ره قی
insensitive , adj نه هه ستیار
insensitively,adv ب نه هه ستیاری
insensitiveness,n نه هه ستیاریتی
insensitivity , n نه هه ستیاریتی
insentient , adj بێ هش
inseparability ,n نه جوداباریتی
inseparable , adj نه جودابار
inseparableness,n نه جوداباریتی
inseparably , adv ب نه جوداباری
insert , n , vt کاغه زه ک چاپکری دناڤ لاپه رێن کتێبیدا . ئاخنین، دکت ناڤدا . دچکینت
insertion , n قیمکرن . تێداخستن . چکاندن ، تێخستن
insertional , adj تێداخستنی
insessorial, adj لە مشتی
inset , n ڤزکین ، نوکه تد ، وێنه یێ دناڤ په روازێدا یان نه قشه یێ بچوک دناڤ نه قشه یه ک دیدا
inset , vt دکت ناڤدا
insetted , adj کری ناڤدا
insetting , n کرن ناڤدا
inshore, adj , adv به رناڤی
inside , n , adj , adv . prep هوندور ، ناڤدا . تێدا ، تێڤه
- track نیشانه ، ره خێ هوندوری یێ رێ یا پێشبرکێ
insider , n زانا : مروڤێ ده ست هه لاتدار یان راگه هینا کاری هه یه
insides , n هناڤ
insidious , adj فێلباز
insidiously , adv ب فێلبازی
insidiousness , n فێلبازیتی ، چڤ . ده ک
insight , n ژیری . دوربینی
insightful , adj دوربین . ژیر
insightfully , adv ب ژیری
insigne,n,(pl . ia) نیشان
insignia , n نیشان . هێما . دروشم
insignificance , n بێ شوپه وه ری
insignificancy,n کێمی ، که می
insignificant,adj نه تشت . نه شوپه وه ر ، هیچوک پوتال . کێم ، که م ، بر
insignificantly,adj ب پوتالی ، ب نه شوپه وه ری
insincere , adj دو رو ، نه دلسوز
insinuate , vt نیشان دکت (ره خنه)
insinuated , adj نیشانکری
insinuating , n نیشانکرن
insinuation , n پلار . سه رنج ، نیشانکرن
insinuative , adj سه رنجی
insinuator , n نیشانکه ر
insipid , adj نه تشت ، بێ تام ، سست
insipidly , adv ب سستی
insipidness , n بێ تامیتی
insipience , n نه تشتی
insist , vi , t په لپ دکت
insistence , n په لپکرن . دامان ، رشتی
insistency , n دامان . په لپکرن
insistent , adj رشتی ، خوازه ک . هه ته

insistently , adv ب خوازه کی
insobriety , n مه ستی . سه رخوشی
insolate , vt ددت به ر تاڤێ
insolated , adj دایی به ر تاڤێ
insolating , n دانا به ر تاڤێ
insolation , n دان به ر تاڤێ
insole , n سولا هوندوری
insolence , n فیز . گه وجی .سیتاری ، بێ ئاری
insolent , adj , n له وچه . گه وج ، روره ش . زمان دریژ . زمان تال
insolently , adv ب له وچه یی ، ب زمان دریژی
insoluble , adj نه چاره بار (پرس) . نه بوهو ژێنبار
insolvable , adj نه چاره بار
insolvency , n روتبون ، داشوشتن
insolvent , adj روت
insomnia , n بێ خه وی . خه وڤه ره فین ، خه وزران
insomniac , n , adj بێ خه و
insomuch , adv تاکو
- as تاکو
insouciance , n نه مبه لی
insouciant , adj نه مبه ل
inspect , vt دپشکنینت ، سه ح دکت
inspction , n له لوکرن ، پشکنین . گه رین
له لوکاری. سوراخ . چاڤدێری .نێرین
- of troops سان
inspector , n پشکه ر ، چاڤدێر، پشکنێر ، سوراخڤان
inspectorate , n پشکه ری ، له رمانگه ها پشکه ری
inspiration , n سروش
inspirational , adj سروشی
inspirationally , adv ب سروشی
inspirator , n سروشکار
inspire , vt , i سروش دکت
inspired , adj سروشکری
inspirer , n سروشکار
inspiring ,n سروشکرن
inspirit , vt خورت دکت
inspissate , vt , i دمه یینیت ، دمه یت
inspissated , adj مه یاندی ، ترم
inspissating , n مه یاندن
inspissation , n مه یین

instability , n شله ژاوی
instable , adj = unstable
install , vt (or instal) دادمه زرینت
installation , n سه ربازگه . دامه زرین بنکێ
له شکه ری
installed , adj دامه زراندی
installing , n دامه زراندن
installment,n.(or instalment) به ش . نه لقه ، پاژ ، دامه زراندن
instamatic , adj جهدایی
instance , n , vt نمونه . گه واهـ دادگه . پێشنیاز
داخواز ، قوناغ ، نیشان دکت
.نمونه دکت . راڤه دکت
instanced , adj نمونه کری
instancing , n نمونه کرن
insociability , n نه جڤاکیتی
insociable , adj نه جڤاکی
insociably , adv ب نه جڤاکی
instancy , n په لپ ، په`لپکرن . زویی
instant , n , adj تروکه . تاو . پێله ک ، چه نده ک .
گاڤه ک . گاف ، هنگاف . ده م و
ده ست .
- of death ئاکامی مه رگ
instantaneous , adj جهدا . ده م و ده ست
instanter , adv جهدا ، ده م و ده ستی
instantiate , vt نمینه نده دکت ب نمونه یه کێ
instantly , adv. جهدا ، ده م و ده ست
instantness , n جهداییتی
instar , n , vt قوناغ دژیانا پێتکیدا ، نه قش دکت
(ب ستێران)
instate , vt دادمه زرینت
in statu quo ل بارێ نهو
instauration , n نوکرن ، چاککرن
instead , adv , prp . جیاتی . له باتی ، شون ، ژێنش ،
له به ری
- of شون ، (ژ) دێل
instep , n پشت پێ
instigate , v . t دهاژوت . دنارینت
instigated , adj هاوتکری
instigating , n هاوتکرن
instigation , n فێت ، هاژوتن . ناراندن . هاووت
instigator , n هاژو . ده ستپێکه ر
instil , v . t (orll) دچینت . دلوپ دکت
instillation , n چاندن (واتایی)

instilled , adj چاندی (واتایی)
instilling , n چاندن (واتایی)
instinct , n , adj سروشت . سرشت
instinctive , adj زکماکی . سروشتی
instinctively , adv ب سروشتی
instinctual , adj سروشتی
institute , n , vt ئاموژگه . زانینگه ، دادمه زرینت . ده ست پیدکت
instituted , adj دامه زراندی
instituting , n دامه زراندن . ده ستپیکرن
instituion , n دامه زراندن . نه ریت . یاسا
institutional , adj دامه زرینا جفاکی ، دامه زرینی
institutionalization , n دامه زراندن
institutionalize , vt (rise) دامه زرینی دکت
institutionalized , adj دامه زراندی
institutionalizing , n دامه زراندن
institutionism , n دامه زرینیتی
institutor , n دامه زرینه ر . ده ستپیکه ر
instruct , vt فه رمان دده، رینیه ری دکت، هین دکت
instruction , n فیرکاری . هینکاری ، هینکرن
instructions , n هینه ک . ئاموژگاری
instructive , adj فیردار . هینکار
instructively , adv ب هینکاری
instructiveness , n هینکاریتی
instructor , n سه یدا، فیرکه ر . هینکه ر، ماموستا . رینیه ر ، شیره تکار
insructoress , n رینیه ر (می)
instrument , n ئامیر . ئامیره ت . ئامراز
-panel ده پکیٰ ئالاڤان
instrumental , adj به هانه یی
instrumentalism , n به هانه بیتی
instrumentalist , n به هانه بیکار ئالاڤکار
instrumentality , n هاڤل ، ئاوا
instrumentation , n ئالاڤکرن
insubordinate , adj سه ربزافتی ، سه ر کیش
insubordinately , adv ب سه ربزافتی . ب سه رکیشی
insubordinateness , n سه ربزافیتی
insubordination , n یاخیبون . سه رکیشی ، سه ربزافتن
insubstantial , adj ئاشوپی . لاواز
insufferable , adj فیزیٰ هه ستی گران ، نه هه مواربار
insufferableness , n نه هه موار باریتی
insufficience , n کیمی ، که می
insufficiency , n کیمی ، که می . که مایه تی
insufficient , adj کیم . که م
insufflate , vt دوه رینت ، پوف دکت
insufflation , n پوفکرن
insufflator , n پوفکار
insulant , n جوداکه ر
insular , adj جوداکه ری ، نه گه هین ، گرداڤی ، جیاکه ر
insulate , vt جودادکت
insulation , n جوداکرن
insulator , n جیاکه ر ، نه گه هین
insulin , n ئینسولین ، ده رمانیٰ دژ شه کریٰ دناڤ خوینیدا
insult , n, vt کریتی ، دژون . رسوا ، رسوادکت ، کریت دکت
insulted , adj کریتکری . رسواکری
insulting , n رسواکرن . کریتکرن . چیٖر
insuperable , adj نه شکینبار ، نه ده ربازبار
insuperably , adv ب نه شکینباری
insupportable , adj هه ستی گران
insupportableness , n نه هه مواربariتی
insupportably , adj ب نه هه مواری
insuppressible , adj نه ته په سه ربار، نه هه مواربار
insurable , adj دابینبار
insurance , n سپارته . دابینکردن
insurant , n دابینڤان
insure , vt , i دابین دکت
insured , adj دابینکری
insurer , n دابینکار
insurgence , n سه رکیشی
insurgency , n سه رکیشی
insurgent , adj سه رهلدایی ، سه رکیش
insurgently , adv ب سه رهلدانی
insuring , n دابینکرن
insurmountable , adj = insuperable
insurmountably , adv ب نه ده ربازباری
insurrection , n سه رهلدان
insurrectional , n سه رهلدان
insusceptible , adj نه کارتیکرنبار ، پاریزبار
intact , adj ساخ
intagliated, adj ب رو ، نه قشی ، خه ملاندی
intaglio , n داهینانا نه قشکری
intake , n وه رگر . هه لژین ، وه رگرتن ، کون
intangible , adj , n نه ده سدانبار

intarsia , n — نه قشه کاشی
integer , n — ژمار خشت ، ژمار راست
integrand , n — ته کوزی : تابابا پیڤایی بۆ ته مامکرنێ
integral , n , adj — ته مام . ته واو . ته کوز
- calculus — ژماره کاری ، کالکوله س
- stress — ته رگێ هه موکی
integrant, adj , n — پارچه کوهه‌مو دبن یه ک
integrate, vt , i — ته کوز دکت
integrated , adj — یه ک کرای، ته واو، ته کوز کری ، ته مام کری
integrating , n — ته کوز کرن ، ته مامکرن ، ته واو کردن ، ره سه کان
integration , n — یه که یی . یه کبون ، لیکدان . یه کخستن . ته مامکاری . ته واوکاری ته کوزکاری ، ره خسین .
integrationist , n — یه کبونی
integrator , n — یه کبونیکار ، ته کوزک
integrity , n — هه موکیتی‌پاکیتی ، خوگری ، تومه ری
integument , n — په رده
integumentary , adj — په رده یی
intellect , n — بیر . هش
intellection , n — رامانکرن . هزرکرن
intellective , adj — هشه کی
intellectual , adj, n — هوزان ، هشه کی ، هه لبه ستڤان ، هوزانڤان ، ره وشه نبیر . روناکبیر
intellectualism , n — رامانا کو زانین هه می ژ هشا بژین ده ردکه ڤت ، هشکاریتی
intellectualization , n — هشکاربیون
intellectualize , n — هشکاری دکت
intellectualized , adj — هشکاریکری
intellectualizing , n — هشکاریکرن
intelligence , n — مه ژی‌سالوخگه ری، ژیری‌هه والداری ، زیره کی، ناقلی ، ژیرڤانی، ئاگه هی ، هینایی
- agency — سالوخگه ری
- director — سالوخگه ر
- quotient — سه رجه مێ ژیری
intelligencer , n — سیخور
intelligent , adj — زیره ک، شه هره زا، ژیر، هینا، ئاقل
intelligenzia(sia), n — رامانکار، بژار ه یار ، هونه رمه ند ، نڤیسه ر، هوزان
intelligibility , n — تێگه هشتنباریتی
intelligible , adj — تێگه هشتنبار . دیار ، هشبار
intelligibleness , n — تێگه هشتنباری ، هشباری
intemperance , n — مه ستکاری . سه رچلی
inrremperate , adj — مه ستکار ، سه رچل
intemperately , adv — ب دژواری
intend (to) , vt , i — ددت خوه ، ئاره زودکت ، نیاز دکت
intendancy , n — دامه زرینا کارگه ری، سه رکاری ، سه رپه رشتی، کارگه ری
intendant , n — کارگه ر . پاریزکار
intended , adj — ئاره زوکری ، نیازکری
intendedly , adv — ب نیازی
intendedness , n — نیازیتی
intending , n — نیازکرن
intendment , n — واتا . کام .ئارمانج ، نیاز
intenerate , vt — نه رم دکت . نازک دکت
intenerated , adj — نه رمکری ، نازککری
intenerating , n — نه رمکرن ، نازکرن
inteneration , n — نه رمبون ، نازکبون
intense , adj — خه ست ، توند ، توژ ، قایم
- heat — که له گه رم
- interest — هێرسدان
intensification , n — دژوارکرن
intension , n — تین . زه بر
intensity , n — خورتی . تین . توندی . زه بر
intensive , adj — تیندار
- care — سه خبیری یا به رده وام
intensively , adv — ب تینداری
intent , n , adj — مه به ست
intention , n — نیاز . مه به ست ، داخوا ز . ئارمانج . مه ره م
intentional , adj — ڤیانی . قه ستی ، خوازه کی
intentionality , n — خوازه کیتی
intentionally , adv — ب قه ستی
intently , adv — ب مه ره م ، مه به ستی
intentness , n — مه به ستیتی
inter , vt — ڤه دشێرت . گور دکت
inter - — پێشگره کو نافبه ره
interact , vi — کارلێدکت
interaction , n — کارلێکرن
interactive , adj — کارلێکرنی
interblend , vt , i — تێکل دکت

interbrain , n مه ژی ین ناڤی ، پارچه یا پاش ژپێشی یا مه ژی

interbred, adj دو رهكرى ، مه له زكرى

interbreed , vt , i دورهـ دكت (كه ر + مه هين = هێستر) ، دورهـ دبت

interbreeding , n دورهكرن ، مه له زكرن

intercalary , adj سالاپرى . روژه ك پتر

intercalate, vt سالاپر دكت ، روژه كێ دبه رێت سه ر

intercede , vi ناڤبێژی دكت

interceded , adj ناڤبێژيكرن

interceding , n ناڤبێژيكرن

intercellular , adj (كه تی يه) ناڤبه را خانه يان

intercept , n برگه

intercept , vt رێ دگرت ، دبرت

intercepter,(interceptor), n برکار

interception , n رێ برين

interceptor , n رێبر

intercession , n ناڤبێژی ، ناڤچيتی ، به رهه نگاری

intercessor , n ناڤبێژ

intercessorial , adj ناڤبێژی

interchange , n , vt , i پيک گوهارتن . ئالوگور ، پيک دگوهورت

interchangeability,n پيک گوهێريتی

interchangeable,adj پيک گوهێر

interchangeableness , n پيک گوهێريتی

interchangeably,adv ب پيک گوهێری

intercollegiate , adj ناڤ زانستگه يی

intercolumniation,n ڤالاتی يا ناڤبه را دو ستونان، ستونكرن

intercom,n=

intercommunication system

intercommunicate,vt راوێژ دكت . دگه هينت ناڤبه را دو ژوراندا

intercommunication , n راوێژی

- system رێزكا گه هينا ناڤبه رێ يا هوندوری

intercommunion, n گه هينا ناڤبه رێ

intercommunity , n ناڤبه ر چڤاكی

interconnect, vt پيک دگه هينت

intercontinental, adj ناڤبه ر قاره يی ، ناڤ كه رته يی

intercooler, n ناڤبه رساركه ر

intercostal , adj , n ناڤبه رپه راسی ، ماسولكه يی

intercourse , n داكه تن . گان . نهاندن

intercrop , vt , i ده رامه ت دكت . ده رامه ته كێ ناڤبه را ده رامه ته ک دی دچينت

intercross , vt , i , n دورهـ دكت ، دورهـ

intercultural , adj ناڤبه رچاندا

intercurrent , adj بر، به رهه لست : ناڤبه راكرداره كێ

intercut , vt نوبه يی وێنه دگرت

interdenominational , adj ناڤبه را تيره يێن ئايينی

interdental , n ناڤبه را ددانان

interdepartmental , adj ناڤبه را فه رمانگه هان

interdepend , vi هه ڤ هه مه ت دكت

interdependence ,n. هه ڤ هه مه ت

.interdict , n , vt حه رامكرن ، قه ده غه كرن ، حه رام دكت ، قه ده غه دكت

interdiction , n قه ده غه ، نه هشتن ، نه وشاندن

interest , n بايه خ دان ، لشت ، به رژه وه ندی ، وج . ورج . هه وه س ، پيته . مه ره ق ، هاڤل . سو . سود . پوته .هه وه سكاری . هه وه سداری .

- rate نرخی سود

interested , adj هه وه سكێش ، هه وه سكار

interesting , adj سه ير . هه وه سبار ، هه وه سدار

interface , n ناڤبه ر رو ، نێوان رو ،

interfacing , n ماده يێ ره قێ ناڤبه را په روكێ جلاندا

interfacial , adj ناڤبه ر رويی

interfere , vi . تێكلی دكت ، تێكل دبت ، ڤێك دكه ڤت ، لێک ددت

interfered , adj تێكليكری

interference , n خوناڤراكرن تێكليكرن تێهه لكێش . تێكلی . ده ست تێڤه دان . ده مدريتی

interfering , n ده مدريتی ، تێكليكرن

interferometer , n تێكلبون پيڤ (روناهی)

interferometry , n تێكلبون پيڤی

interferon , n پروتينا ناهێلت ميكروب وه رارببت دناڤ خانه ييدا

interfertile , adj دو رهـ دار

interfluent , adj ره وانی يا دناڤ هه ڤدا

interfruitful , adj دو رهـ به بيندار

interfuse , vt ناڤبه ر دكت ، له حيم دكت

interfusion , n ناڤبه رکرن . له حیمکرن
intergalactic , adj ناڤبه ر ستێر
intergeneric , adj ناڤبه ر ره گه زان
interglacial , adj ناڤبه ر دو گه رێن سه هولی
intergradation , n ناڤبه را په یهاتی ، ناڤبه ر پله بون ، ناڤبه ر پله کرن
intergrade , n , vi به ره به ربون ، به ره به ر دبت
intergraft , vi پێک په ترومه دکت
interim , n , adj ده مدار . ده می
interior , adj , n ناوه وه ، ناڤخو . ناڤ
- angles گوشه ناڤخویی ، گوشه ناڤکی ، گوشه هو ندوری
interjacent , adj ناڤبه ر
interject , vt دهاڤێت ناڤدا ، دبرت (ئاخفتنێ) ژ نشکه کێڤه
interjection , n هاڤێتن ناڤدا ، ئاخفتن برین
interjectional , adj ئاخفتن برینی
interjector , n ئاخفتن بر
interjectory , adj ئاخفتن بری
interlace , vt , i توردکت . که زی دکت . تێکل دکت . ده ه ربلت
interlaced , adj تور ئاسا
interlacement , n هه ربلین
interlacing arches, n تاقێن تورکری
interlard , vt تێکل دکت . نه قش دکت
interlayer , n قاتا ناڤبه ر
interleaf, n به لگا ناڤبه ر ، کاغه زا سپی یا ل ناڤبه را دو لاپه راندا
interleave , vt کاغه ز دادنت (ناڤبه را دو لاپه راندا)
interline , vt کراسی به ر دکت
interlinear , adj ناڤبه را ریزاندا
interlining , n به رێ ناڤبه ر
interlink , vt پێگره ک دکت
interlock , vi , t, n کود ناڤبه ر دکت ، کود ناڤبه ر
interlocking , n کود ناڤبه رکرن ، هه ربلین
interlocution , n سوحبه ت ، به رهه ڤدان ، ئاخفتن
interlocutor , n به رهه ڤدانکه ر ، سوحبه تکه ر
interlocutory , adj به رهه ڤدانی ، بێ دوماهی
interlope , vi مشه خوری دکت
interloper = intruder

interlude , n به شێ سه ربار ، ده مێ ڤه سهینێ ، ئاوازا سه ربار
interlunar , adj هه یڤ ناڤبه ر (ده مێ غه واره بونا هه یڤێ)
intermarriage , n شوکرن یان ژن ئینانا ناڤبه ر (دو مالباتان یان هوزان)
intermarry , vt ناڤبه ر شو دکت یان ژن دئینت (دو مالبات یان هوز)
intermeddle , vt تێکلی دکت
intermeddler , n تێکلیکه ر
intermediacy , n= inter mediateness
intermediary , n ناڤنجی
intermediate , adj ناڤین . ناڤی . ناڤنجی . ناوندی
intermediately , adv ب ناڤینی
intermediateness , n ناڤینی
intermediation , n ناڤبێژی
intermedium , n ناڤی
interment , n ڤه شارتن (مری)
intermigration , n ناڤبه ر کوچه ری
interminable , adj بێ دوماهی
interminableness , n بێ دوماهیتی
interminably , adv ب بێ دوماهی
intermingle,vt, i= intermix
intermission , n ڤه سین ، پایدوس ، وچان
intermissionless,adj بێ وچان
intermit , vt , i دبرت (ده مداری)
intermittence , n برین (ده مداری)
intermittency , n برین (ده مداری)
intermittent , adj بری
- current لوزه وێ ده م بری
intermittently , adv ب ده م بری
intermix , vt , i تێکل دبت ، تێکل دکت
intermixture, n تێکلبون
intermolecular , adj ناڤبه رگه ردی
intern , vt ده سته سه ر دکت
internal , adj ناڤخو . هناڤ . ناڤخویی . ناوه کی ده رونی . هوندورین . هوندوری
- bisector نیڤ برێ ناڤخویی
- medicine پزیشکی یا هوندوری
- organ هناڤ
- respiration بێهن کێشانا هوندوری
- rhyme ئاوازا هوندوری

internal secretion=hormon
internalization ,n خوییبون
internalize , vt خویی دکت
internalized , adj خوییکری
internalizing , n خوییکرن
international , adj ناف نه ته وه یی
- unit یه که یا نافبه ر نه ته وه یی
internationale , n سرودا نافبه ر نه ته وه یی
internationalism , n نافبه ر نه ته وه بیتی
internationalist , n نافبه ر نه ته وه یی ، (باوه رمه ند)
internationalization,n ناف نه ته وه بیبون
internationalize , vt نافبه ر نه ته وه یی دکت
internationalized,adj ناف نه ته وییکری
internationalizing,n ناف نه ته وییکرن
internecine , adj نافبه ر کوژ.دژوار.هوندوری.دوبه ره کی
internee , n دیل
internist , n پزیشکیٚ هوندوری
internment , n گرتن نه مازه ده میٚ شه ری
internode , n نافبه ر گریکێن لنگی
internuncial , adj نافبه ر بالیوز پاپایی
interoceptive , adj نافبه را خانه یێن ده ماری هشی نو (لفکیٚ) هایی هوندوری
interoceptor , n هایکه ری هوندوری
interoffice , n نافبه ر فه رمانگه
interpage , vt ل سه ر لاپه رێن نافی چاپ دکت
interpellate , vt پرسیار دکت (ژ وه زیری)
interpenetrate , vt , i تیرا دچت
interpenetrated, adj تیک هه لکیش
interpersonal , adj نافبه ر که سی
interphase نافبه ر ریار
interphone , n نافبه ر بهیس
interplanetary , adj نافبه ر ستێرێن گه روک
interplant , vt نافبه ر دچینت
interplay , n . vi کارلیکرن . کار لیدکت
interplead , vi (پیکفه) دوزیٚ دبن دادگه هیٚ
interpleader , n نافبه ر دوز
interpolate , vt , i دچینت (نافبه را داران)
interpolation , n هه پشاندن
interpose , vt , i دکت نافدا
interposition , n کرن نافدا
interpret , v . t . i راڤه دکت . شروڤه دکت
interpretability ,n راڤه باریتی
interpretable , adj راڤه بار
interpretation , n راڤه کرن
interpretational , adj راڤه کرنی ، شروڤه کرنی
interpreted , adj شروڤه کری ، راڤه کری
interpreter , n ته رجمان . وه رگیر ، راڤه که ر
interpreting , n شروڤه کرن . راڤه کرن
interpretive , adj راڤه یی
interpupillary , n نافبه ر بیبی یێن چافی
interracial , adj نافبه ر ره گه زی
interregnum , n ده میٚ ڤالاتی یا ته ختی
interrelate , vt , i نافبه ر پیوه ندی دکت
interrelated , adj نافبه ر پیوه ند
interrellation ,n نافبه ر پیوه ندی
interrelationship , n نافبه ر پیوندیتی
interrogate , vt پرسیار دکت
interrogated , adj ڤه پرسی
interrogating , n ڤه پرسین
interrogation , n ڤه پرسین . پرسیار
interrogative, adj,n پرسیاری . پرسکه ری
interrogator , n پرسیاریار
interrogatory , adj پرسیارکی
interrupt , vt , i دبرت (ئاخفتنیٚ یان کاری)
interrupter , or ئاخفتنبر
interruption , n پیٚ برین . نافبر
interruptive , adj برینی
inter se نافبه ر وان
intersect ,vt , i دکه لشینت ، یه کتر دبرن
intersecting , n یه کتربر
intersection , n خالکا یه کتربرین
intersex , n نافبه ر زایه ند ، نیرمو
intersexual , adj نافبه ر زایه ندی
interspace , adj , vt نافبه ر ڤالا ، جوداکت
interspecific , adj نافبه ر جور
intersperse , vt به لاف دکت
interspersion , n به لافکرن
interstate , adj نافبه ر ویلایه تان نه خاسمه ویلایه تێن نه مریکانی
interstellar , adj نافبه ر ستێران
interstice , n ڤالاتی . که لش ، ده میٚ نافبه ر
interstitial , adj نافبه ر بار ، نیوانبار
intertill , vt نافبه ر دکیلت

intertribal , adj	ناقبه ر هوز یان ئیل
intertropical , adj	نیف قادبری
intertwine , vt , i	که زی دبت . که زی دکت
intertwist ,n , vt , i	هه ربلین ، دئالزت . دهه ربلت
intertwisting , n	هه ربلین
interval , n	ماوه ، ناقبه ر
intervale , n	نه ردێ نزمێ به رناڤێ
intervene , vi	تیکلی دکت
intervened , adj	تیکلیکری
intervening , n	تیکلیکرن
intervention , n	تیکلیبون
interventionism , n	تیکلیکرنیتی
intervertebral , adj	ناقبه ر موڤک
interview , n	هه ڤدیتن ، دیدار، ڤیکه تن ، دیمان ، هه ڤپه یڤین ، دیده نی ، رۆیژار
inter vivos	ناقبه ر زندی
interweave , vt , i	تیکل دکت ، تیکل ڤه دهینت
interweaved(or interwoven), adj	تیکلکری(ڤه هیناندی)
interweaving , n	تیکلکرن (ڤه هیناندن)
interwind , vt , i	پیکڤه دئالینت
intestate , adj , n	مری بێ بێ راسپارتن، بێ راسپارتن
intestinal , adj	هناڤی . زراڤی
- fortitude	شیر هناف ، زراف شیر ، ئازا
- ulcer	ریڤی ، هناف ، کولکا زراڤی یێ
intestine(s) n	ئور ، پزور، روڤیک ، ریخوله
- cartilage	کرکروکا روڤی
intima ,n	په رده یا هوندوری یا شین ده مار و سور ده ماران
intimacy , n	حه ز ، دوستی . پێوه ندی یا زایه ندی یا نه ره وا
intimate , n , adj	ناخی . گه رم . بنیاتی ، گه وهه ر
intimate , vt	نیشان دکت،دیار دکت،ئه شکه‌را دکت
intimated , adj	راگه هاندی
intimating , n	راگه هاندن
intimation , n	سه رنج
intimidate , vt	دترسینت
intimidated , adj	ترسانۆی . هلچاندی
intimidating , n	ترساندن
intimidation , n	ترساندن ، برداندن ، توقاندن . هه ره شه . گه ف ، هلچاندن
intimidator , n	ترسکار
intimity , n	هوندوریتی ، تایبه تی
intinction , n	تیهلینا نانێ پیروز دناف شه رابێدا
intitule , vt	مافدار دکت
into -prep	بۆ ، لایێ ، ناف
intolerability , n	نه هه مواریاریتی
intolerable , adj	نه هه موار بار
intolerableness,n	نه هه مواریاریتی
intolerably , adv	ب نه هه مواریاری
intolerance , n	نه هه مواری
intolerant , adj	نه هه موارکار
intolerantly , adv	ب نه هه موارکاری
intonate , vt	دسترینت . ئاواز دکت
intonated , adj	ئاوازکری
intonating , n	ئاوازکرن
intonation , n	ئاوازکرن ، سترین
intone , vt , i	ئاواز دکت ، دسترینت
intoned , adj	ئاوازکری
intoning , n	ئاوازکرن
intorsion,n(intortion)	پیچکا باسکی (هه له ز)
intoxicant,adj , n	مه ست . شه رابا سه رخوشی
intoxicate , vt	سه رخوش دکت . مه ست دکت ، ژه هر دکت
intoxicated , adj	سه ر خوش ، مه ست
inoxicating , n	سه رخوشکرن
intoxication , n	مه ستی . سه رخوشی ، ژه هرکرن
intra	پیشگره کو ناڤرایه
intracellular , adj	ناف خانه یا پروتوپلازمیرا
intractable , adj	رکدار . نه کوته بار . نه هه دار بار
intractableness,n	نه هه داریتی
intracutaneous test, n	ئه زمونا پارێزی یێ
intradermal , adj	ناف چه رمی
intrados , n	که ڤانا هوندوری یا تاقی
intramoleclar,adj	ناف گه ردی
intramural , adj	ناف ده زگه
intramuscular,adj	ناف ماسولکه
intranatal , adj	ناف زایینی
intransigence , n	رک . رکداری
intransigent , n	رکدار
intransitive , adj	نه گه راندی . نه تێپه ر
intrant , n	هاتی ژۆر
intrapsychic , adj	ناف ده رونی
intraspecific , adj	ناف جور

intrastate , adj ناف ویلا یه تی
- commerce بازرگانی یا ناف ویلایه تی
intrauterine , adj ناف پزدانکی
intravenous, adj ناف شین ده ماری
intravital,adj ناف زندی
intravitam, adj
intrepid , adj شیردل،ئازا، دلیر . میرخاس ،که له مان
intricacy , n ئالوزی
intricate , adj ئالوز
intrigant , n فیلباز . پیلانگیر
intrigue , n , vt , i بنقه کولان . خاپ ، فیل ، پیشک، هنه ر ، پیلان دکت ، دخاپینت
intrigued , adj خاپاندی
intriguer , n پیشکار
intriguing , n خاپاندن
intrinsic , adj خویه کی
- conduction خوگه هینی ، خوگه بینی
- energy خووزه یی
- resistance خویه رگری
- viscosity خوچری ، خولنجی
intro پیشگره کو بز ناقدایه
introduce , vt پیشکیش دکت
introduced , adj ناساندی . پیشکیشکری
introducing , n پیشکیشکرن ، ناساندن
introduction , n ناسدان،ناساندن،پیشه کی، پیشکیشکردن پیشگوتن ، سه رروز ، سه ره تا
introductory , adj سه ره تایی
introgression , n گوهارتنا زکماکی ییْ
introit, n ده ستپیکا نفیژیْ ، ئاوازا ده ستپیکیْ
introject , vt هزریْ دچینت ، هزر ددت
intromission , n چون ناقدا ، کرن ناقدا
intromit , vt دکت ناقدا
introrse , adj ژیر وه رار
introspect , vt , i سه ح دکت، (هزر و هه لویست وهشا خو)
introspection , n سه حکرنا هزر و هه لویست وهشا خو
introspective, adj سه حکرنی
introversion , n گوشه گیری
introvert(ed) , n گوشه گیر . ئاقگه ر
intrude , v . i . t ب کوته کی دچت ژوور ، دپه لشت
intruded , adj په لشی
intruding , n په لشین
intrusion , n په لشین
intrusive , adj په لشکار
intrusively , adv ب په لشکاری
intrusiveness , n په لشکاریتی
intubate , vt بوری دکت
intubation , n بوریکرن
intuit , vt پیژن دکت
intuition ,n پیژن ، سوسه کردن
intuitionalism , n باوه را کو تیگه هشتنا راستی ییْ پیژنی یه
intuitionism , n باوه را کو ل تیگه هشتنیْ هه بیه رِیْن ده ره کی جهدا دئین زانین بیْ تیکلی یا دیارده یه کیْ
intuitive , adj پیژنه کی
intuitivism , n پیژنه کیتی
intumesce , vi پوف دبت
intumescence , n پوفبون ، ئاوسان ، ئاماس
intussuscept,vt,i کالان دبت
intussusception,n کالانبونا ئورکی ، گفیرتنا ماده یه کی ئو یه کبون ل گه ل ماده یه ک دی
inulin , n ئینولین . ته خلیت شه کره
inunction , n رون تیدان
inundate , vt رادمالت،نوقی دکت ،ئاف ددت سه ر
inundation , n ئاقدان سه ر ، رامالین ، لافاو
inure , vt , i رادهینت
inurement , n راهینان
inurn , vt له دشیرت ، دکت ناف شوشه ییدا
inutile , adj بیْ ته وش
invade , v . t ددت سه ر . ئیریش دکت
invaded , adj ئیریشکری
invader , n ئیریشکه ر ، نژده قان
invaders , n نژده . کوم
invading , n شالاو ، ئیرش . رادانسه ر
invaginate , vt , i کالان دبت ، قاژی دچه مینت
invagination , n کالانکرن
invalid,adj, n , vt له ش ئیش ، نه راست،قه لس. نه ساخ ، نه ساخ دکت . سه ربازی به ردت (ژ به ر نه ساخی ییْ)
invalidate , vt لاواز دکت . هه لوه شینت
invalidation , n هه لوه شاندن.لاوازکرن پوچاندنه وه
invalidism , n نه ساخیتی ، مه ره زاری ، له ش ئیشیتی
invalidity , n نه ره وایی
invaluable , adj به هادار

invaluableness , n به هاداریتی
invaluably , adj ب به هاداری
invar , n تیکلی یا ئاسن – نیکلی بۆ ده مژمیران
invariability , n نه گوهیرباری
invariable , adj نه گوهیربار
invariableness , n نه گوهیرباری
invariance,n=invariability
invariant , adj نه گوهیر
invasion , n هیرش . دانه سه ر . ئیریشکرن ،
به ربرن . نژده . شالاو
invasive , adj ئیریشی ، ده ست دریژی
invected , adj سنورکری یان بریتی ژ زنجیره یا ڤالکین
کوڤز
invective , adj , n جویندان . ناورزان ، جنیو ، چیر
inveigh , vi دژوار ئیریش دکت
inveigle , vt قایل دکت (ب رزبازی)
invent , vt دادهینت . دره ودکت
inventer(or inventor) , n. داهینه ر
invention, n داهینان
inventive , adj هونه ری
inventiveness , n هونه ر
inventorial , adj پیوه ندیدارێ سیایی یامتایی دناڤ
نه مبارێدا
inventory , n , vt سیایی یا تشتان دناڤ نه مباریدا ،
تشتین نه مبارکری . کردارا سیاییکرنێ
سیایی دکت
inverse , adj , n به رڤاژ ، به ره ڤاژی ، نقوت ڤاژی
پیچه وانی
- function رابه رێ به ر ڤاژی
-ratio پیرگێ ڤاژی ، پیرگی پیچه وانی
-relation په یوه ندێ ڤاژی
- variation گوهورینا ڤاژی
inversely , adv ب ڤاژی یی
inversion , n ڤاژیبون . وه رگه راندن
inversive , adj ڤاژی (کری)
invert , n , adj , vt ڤاژی(بون)وه رده گه رینت ، ڤاژی دکت
ئاوازی دگوهورت
invertase , n ئینڤه رتاس ، ته خلیت ئه نزیمه شه کرێ
دگوهورت
inverted , adj سه ره وژیر ، به رڤاژ ، به ره ڤاژی ،
نقوت ، ڤاژی
- commas ویرگولین ڤاژی
invertebrate , adj , n لاواز . نه موڤکی

inverter , n گوهیر ، ڤاژیکار
invest , v . t . i ئانینبه ردکت
investigate , v . t ڤه راست دکت
investigated , adj ڤه راستکری
investigation , n پاسادان، ڤه راستکرن . په یگه رین
investigator , n په یگه ر ، توژه ر ، پشکنیار
investiture , n دامه زراندن (ل سه رکاره کێ)
investment , n به رهه م ئینان . ئانینبه ر
investor , n به رهه مکار
inveteracy , n رکداری
inveterate , adj به رده وام ، نژادی . ره ه قایم .
به نک ، رکدار
inveterately , adv ب رکداری
invidious , adj ده خسی . ده خسوک
invidiousness , n ده خس
invigilate , vi چاڤدیری دکت
invigilation , n چاڤدیری . چاودیری
invigilative , adj چاڤدیری
invigilator , n چاڤدیر ، چاودیر
invigorate , vt چالاک دکت
invigorately , adv ب چالاکی
invigoration , n چه له نگکرن
invincible , adj نه شکینبار
inviolability , n نه چراندنباری
inviolable , adj نه چراندنبار
inviolate , adj راست . پاک
invisible , adj نه بین . نه په ندی . نه په نی
نه دیار . نه دیبار
invitation , n خوندن . ڤه خواندن . ڤه خوه ندن
invitatory , adj , n ڤه خوه ندنی
invite , v . t ڤه دخوینت
invited , adj ڤه خوه ندی
invitingly , adv ب ڤه خوه ندنی
invocate , vt = (invoke)
invocation , n لاڤاهی . لاڤایی
invocatory , adj لاڤاهی یی
invoice , n , vt , i سیایی ، ژماره نو فروتن ،
متایێ هنارتی یان وه رگرتی ،
سیایی دکت (متایی)
invoke , vt هیڤی دکت
invoiucel , n به لگکێ گولێ
involucral , adj به لگکی
involucrate , adj ب به لگ (به لگدار)

involucre , n به لگێ گولێ
involucrum,n pl =involucre
involuntarily , adv. ب بێ حه مدی
involuntary , adj نه ڤینی ، بێ حه مد
-movement نه ڤیانی : لڤینا بێ حه مد
- servitude بیگار
involute , adj , n , vi ئالاندی (لوله یی) ، ئالوز ، بزردبت دگرنژت ، دئالت
involution , n ئالاندن ، پیکهاتنا ئالوز ، چه مینا هوندوری .
involve , vt ب کار دئینت ، توش دکت ، مژول دبت بریتی دبت . توش دبت
involved , adj که تێ . تیکه تێ . توشبویی
involving , n توشبون
involvement , n توشبون ، تیکه تن ، پێداکه تن
invulnerability , n نه زیانباریتی
invulnerable , adj نه زیانبار . پارێز ، نه گومانبار
invulnerableness , n نه زیانباریتی
invulnerably , adv ب نه زیانباری
inward , adv , n هوندور . هوندوری (بۆ هش و گیانی) بنیاتی ، گه وهه ری . گه وهه ر ، گیان ، پارچه یا هوندوری
inwardly , adv ب گیانی ، هشی . هوندوری
inwardness , n هوندوریتی . گه وهه رێ تشتی
inward (s) , adv , n , pl هوندوری . هوندور . هناڤ
inweave , vt = interlace
inwrought , adj نه قشکری
iodate , n , vt یودات : خوێ یا ترشی یا یودی ، یود دکت
iodation , n یودکرن
iodic , adj یودی
- acid ترشی یا یودی
iodid (e) , n پێکهاتی یا دووانه یا یودی
iodinate , vt ب یودێ چاره دکت
iodination , n یودکرن . چاره کرن ب یودێ
iodine , n ئایودین ، یود
iodize , vt یود دکت
iodous, adj یودی
iodoform , n یود وفورم
ion , n ئه یون پرتکارکه هره بی بارگه کری
- density چری ئه یونی ، تیری یا ئه یونی
- exchange پێک گوهورینا ئه یونی
ionic, adj ئه یونی
- chamber ژورا ئه یو نبونێ
- charge بارگه یێ ئه یونی
- compound ئاوێته یێ ئه یونی
- concentration خه ستی ئه یونی
-conductance گه هاندنا ئه یونی
- formula دارشتا ئه یونی
- potential ئه رکێ ئه یونی
- strength هێزا ئه یونی
ionization , n ئه یونبون
ionize , vt ئه یون دبت ، ئه یون دکت
ionosphere چینا ئه یونی یا ئه سمانی ، چینی ئه یونی ئه سمان
ionpair, n جوته ئه یون
Iranian , n عه جه م ، فارسی ، ئیرانی
Iraqi , adj , n عیراقی
irascible , adj دل زیز ، ئه نروک . گه رم خو
irate , adj ئه نری
ire , n ئه نرین
irenic , adj ئاشتی یی
irid(o) - که سک وسور
iridaceous , adj شلێری
iridescence , n که سک ئو سوربون (په قیشکێن سابونێ)
iridescent , adj که سک ئو سوربویی
iridic , adj ئیریدیومی ، بییه لانکی
iridiun , n ئیریدیوم .. هێمانه ک کانی هێژا یه (وه ک پلاتینی)
iridosmine , n دارشتی یان تێکلی یا ئیریدیوم ئو ئوزمیوم
iris , n که سک وسور، بلبرک ، چاڤدان سوسن ، زه مبه ق
Irish , adj , n ئیر له ندی
irk , vt بێزار دکت
irksome , adj بێزار
iron , n , adj , vt , i ئاسن ، ئوتی دکت
- cast..... ،ئاسنی جوش .ئاسنێ دارشتی
- curtain په رده یا ئاسنی
- shovel بێر
ironer , n ئوته چی
irongray , n گه وری ئاسنی
ironical , adj ترانه یی
ironclad , n , adj زرێپوش
ironing , n ئوتی

ironist , n ترانه که ر
ironlung , n پشه یا ئاسن ، ئالافه بۆ بێهن کێشانێ
ironmaster , n ئاسن چێکه ر
ironmonger , n ئاسنگه ر
ironmongery , n ئاسنگه ری
iron oxide ئۆکسیدێ ئاسنی
ironsmith , n ئاسنگه ر ، ئاسن قوت
ironstone , n به رێ ئاسن
ironware , n ئالافێن ئاسن ، که ره سته یێن ئاسن
ironwood , n دارێ ئاسنی
ironwork , n ئاسنگه . پارچه یان ئالافێن ئاسن
irony ,n ته فز
irradiance , n چریسکدان ، گه شبون . تیرێژدان
irradiancy , n تیرێژدانی
irradiant , adj گه ش ، تیرێژدایی
irradiate , vt روناهی دکت،به لاف دکت،گه ش دبت ، چاره دکت(ب ئوزا تیرێژێ)، تیرێژدکت
irradiated , adj تیرێژکری
irradiating , n تیرێژکرن
irradiation , n تیرێژدان . تیشکاندن
irradicable , adj نه هه لکێشانبار ، ره ه کوڕ
irrational , adj , n نه هشکار ، نه ژیر ، نه ژیربێژ، که ر
irrationalism , n نه هشکاریتی
irreclaimable , adj نه چاککرنبار
irrecognizable , adj نه ناسبار
irreconcilability , n نه ئاشتباری
irreconcilable , adj ناکوک، هه ف دژ ، رکدار نه ئاشتبار
irreconcilableness , n ناکوکیتی
irreconcilably , adv ب ناکوکی
irrecoverable , adj نه قه گه ربار
irrecoverableness ,n نه قه گه ر باریتی
irrecoverably , adv ب نه قه گه رباری
irrecusable , adj نه به رهه لستبار
irredeemable , adj نه گوهێزبار ، ره ها ، نه چاککرنبار ب تێر گومرایی . به دکارێ بێ چاره سه ر مایه دانێ
irredeemably , adv ب بێ چاره باری
irredentism , n رزگاری یه کیه تی خوازی کو ده قه رێن دیروکی ده رقه یی وه لاتی رزگار بکی ئو بکێ یه ک ل گه ل ده قه رێن ماین ژ وه لاتی
irredentist , n , adj رزگاری - یه کیه تی خواز
irreducible , adj نه کێمبار
irrefragable , adj نه مانده لبار
irrefrangible , adj نه چراندنبار ، نه شکێنبار
irrefutable , adj نه به رهه قدانبار ، نه مانده لبار
irrefutableness , n نه ماندلباریتی
irrefutably , adv ب بێ ماندلباری
irregular , adj نه ژێ، نه زێک ، بێ ریز ، نه ریزکی
- soldier به ژک
irregularity , n نه ریکی ، نه ریزکی
irrelative , adj =irrelevant
irrelevance , n بێ پێوه ندیتی
irrelevancy , n بێ پێوه ندیتی
irrelevant , adj بێ پێوه ند
irrlevantly , adv ب بێ پێوه ندی
irrelegion , n بێ دینی
irrelegionist , n بێ دین
irreligious , adj بێ ئول
irreligiously , adv ب بێ ئولی یان دینی
irremediable , adj بێ چاره
irremediably , adv ب بێ چاره یی
irremissible , adj نه لێبورینبار
irremovable , adj نه گوهێزبار
irremovably , adv ب نه گوهێزباری
irrepairable , adj نه چاککرنبار
irrepealable , adj نه هه لوه شینبار
irreplaceability , n نه گوهێزباریتی
irreplaceable , adj نه گوهێزبار
irreplaceableness , n نه گوهێزباریتی
irreplaceably , adv ب نه گوهێزباری
irrepressible , adj نه ته په سه ربار
irreproachability , n بێ چه وتی
irreproachable , adj بێ گازند
irreproachably , adj ب بێ گازندی
irresistibility , n نه به رگرباری
irresistible , adj نه به رگربار
irresistibly, adv. ب بێ به رگری
irresoluble , adj = insoluble
irresolute , adj دودلی ، بێ بریار ، ده مده می
irresolution , n بێ بریاری ، دودلی ، سستی
irresolvable , adj نه چاره یان شیکرنبار
irrespective (of) , prep بیکو
irrespirable , adj نه بێهن کێشانبار، نه پشینبار
irresponsibility , n فه شمه ری
irresponsible , adj فه شمه ر
irresponsibleness, n فه شمه ریتی

irresponsibly , adv ب قه شمه ری

irresponsive , adj نه به رسڤدار

irretention , n نه گرتن نه خاسمه میز

irretentive , adj نه گرتی

irretrievability = irrevocability

irretrievable , adj = irrevocable

irreverence , n بیٚ ریزگرتن

irreverent , adj بیٚ رؤمه ت

irreverently , adv ب بیٚ رؤمه تی

irreversibility , n نه ڤاژیباری (تی)

irreversible , adj نه هه لوه شینبار . نه ڤاژیبار

irreversibly , adv ب نه ڤاژیباری

irrevocability , n ڤه برین

irrevocable , adj نه هه لوه شینبار ، ڤه بڕ

irrevocably , adv ب ڤه بڕی

irrigate , vt ئاڤ ددت

irrigated , adj ئاڤدار . تیراڤ . ئاڤی . ئاڤدایی

irrigating , n ئاڤدان

irrigation , n ئاودیری . ئاڤدانی . ئاڤ شکاندن . ئاڤداری . ئاڤدان

- trench جو

- worker ئاڤدیر . ئاڤ شکین

irritability , n په رتاڤ

irritable , adj ئه نروک . دل زیز

irritableness , n په رتاڤ

irritably , adv ب ئه نروکی

irritant , adj جارس

irritate , vt دئه نرینت

irritated , adj ئه نری ، پندری

irritating , n جارسکرن ، بیزارکرن

irritation , n ته نگاڤکرن.جارسکرن.ئه نرین . خورین

irritative , adj ئه نرینی

irrupt , vi ئیریش دکت ، دپه قت . دپندرت

irruption , n په قین ، پندرین

irruptive , adj په قینی

is , دارشتنا ته کیٚ نه حازر ژ لیکه ر (be)

isagogic , adj پیشگوتنی

isatin , n مادەیەک به لوری زه ر – سور ژ هه شیٚ ب ئوکسیدکرنیٚ ده ردکه ڤت

ischa(e) mia , n کیمبونا خوینیٚ ژ پارچه یه ک له شی

ischium , n که ماخ

isentropic , adj ڤه شه لقالی ، چه سپ

isinglass , n مادەیەک سپی نیڤ روهن ژ هناڤین ماسی یان دەردکه ڤت (بۆ جه لاتینی ب کار دئینت)

Islam , n بو سلمانه تی ، ئیسلام

Islamic , adj ئیسلامی ، بوسلمانی

Islamism , n بوسلمانیتی ، ئیسلامیتی

Islamist , n ئیسلامزان

Islamization , n ئیسلامکرن ، بوسلمانکرن

Islamize , vt ئیسلامی دکت . بوسلمانی دکت

Islamized , adj ئیسلامیکری . بوسلمانیکری

Islamizing , n ئیسلامیکرن . بوسلمانیکرن

island , n دورگه . گراڤ . جزیر . حه ویک . ئاڤروک . ئادا

isle , n گراڤ ، ئیله

islet , n گراڤک

- ism پاشگره کو رها چیکه ره

iso پیشگره کو یه کسانه یه

- bar بارست یه کسان (یه ک بارست) . یه ک بار

- baric یه ک په ستانا بایی

- chromatic هه ڤ ره نگ

- chronal هه ڤ ده م

- clinal لاری یه کسان

- diametric هه ڤ تیره ک

- gamy هه ڤ هه ڤالوک

- gloss هه ڤ زاراڤ ، هه ڤ زار ، زمان جوداکه ر

- gonal گوشه یه کسان

- gram یه کسانه هیل

- hel هیلا روژهه لاتبونیٚ

- hyet هیلا هه ڤ بارانی

- magnetic هه ڤ مه گنه تیزی

- morph شیوه یه کسانی

- pod یه کسانه پیٚ

- sporous هه ڤ توڤ

- stasy هه ڤ په ستان ، هه ڤسه نگی یا که لپکیٚ ئه ردی

- therm گه رمی یه کسانی

- thermal هه ڤ گه رمی

- tomic گه ردیله یه کسان

- tonic	هه ڤ تنگژی
- tope	هاوتا . هه ڤتا
- tropic	هه ڤ تایه ت، خه سی یه ت یه کسان، خه سی یه تی یه کسانه
-tropy	هه ڤ تایه تی ، هه ڤ خه سی یه تی
isolate , vt , i	جوداکت . ڤه ده ر دکت
isolated , adj	ڤه قه تاندی . راقه تاندی . جودا . ڤه ده ر . جوداکری
isolating , n	جوداکرن
isolation , n	ڤه قه تاندن .راقه تاندن . ته نه کرن . سلکاندن.ڤه ده رکرن.جوداکرن، ته نایی
isolationism , n	ته ناهی، ته نابیتی ، جوداکه ری
isolationist , n	جوداکه ر
isolative , adj	جوداکه ری
isomer , n	ئایزومه ر . هه ڤ پارچه
isomeric , adj	ئایزومه ری . هه ڤ پارچه یی
isomerism , n	ئایزومه ریتی ، هه ڤ پارچه یی تی
isomerization , n	ئایزومه ریبون
isomerize , n	ئایزومه ری دکت
isomerized , adj	ئایزومه ریکری
isomerizing , n	ئایزومه ریکرن
isometry , n	هه ڤ پیڤانی
isonomy , n	هه ڤ یاسا
isoprene , n	ئایزوپرین . هایدروکاربونێ شلاتی یا گوری
isosceles triangle , n	سێ گوشه ی جوت لا
isoseismal , adj	هه ڤ له رز
isosmotic , adj	هه ڤ ته زموز
Israel , n	ده وله تا جهی یان
Israelite , adj	ئیسرائیلی ، جهی
issuable , adj	به رهه ڤدانبار
issuance , n	ده ریه رین
issue , n	وه چه . به ره . پرس .ڤه زکین .زایا . زایه
issued , adj	ڤه زکی
issuing , n	ده ریه رین
issueless , adj	بێ ده رئینان
isthmian , adj , n	گه لی
isthmus , n	گه لی
it , pron	ئه و ، تشت
- does not matter	خه م ناکت
- is alright	خه م ناکت . نه خه مه
- is O . K	خه م ناکت . نه خه مه
- is said	ژگوتنان ، دبێژن
italic , adj , n	خوه هه ری،تیپا چاپی یا خوه هه رکری
italicization , n	دوپاته کرنا په یڤێ
italicize , vt	تیپان خوه هه رکری چاپ دکت بۆ دوپاته کرنێ
italicized , adj	په یڤ دوپاته کری
italicizing , n	په یڤ دوپاته کرن
Italy , n	ئیتالیا
itch , n , vi	ئالوش.گوری .خوران خورین . گر، دخورت
itching ,n	گر . خارشت
item , n	به ند
itemization , n	خشته . سیایی ، به ندکرن
itemize , vt	خشته دکت . به نددکت
itemized , adj	به ندکری
itemizing , n	به ندکرن
iterance , n	دوباره کرن
iterant , adj	دوباره کار
iterate , vt	دوباره دکت
iterated , adj	دوباره کری
iterating , n	دوباره کرن
iteration , n	دوباره بون
iterative , adj	دوباره یی
iteratively , adv	ب دوباره یی
ithyphalic , adj	نێر ئه ندامی
itineracy (itinerancy) , n	گرویه ک گه روک . گه ران
itinerant , adj	گ ریایی ، گه شتنامه
itinerantly , adv	ب گه ریایی
itinerary , n , adj	رێنامه
itinerate , vi	دگه رت . رێباری یێ دکت (بۆ په ندکرنێ)
itinerated , adj	رێباریکری
itinerating , n	رێباریکرن ، گه ران
itineration ,n	رێباریکرن
itself , pron	خوه . خو
ivied , adj	ژاله کری ، رولکری
ivory , n , adj	ماهی ، ئاج
- black	ره شێ ئاجی
- tower	برجا ئاجی
ivy , n , adj	رولک . ژاله ، لورک
-ivy vine	مێوک
izard , n	په ز کوڤی یێ وه ک بزنی
izzard , n	تیپ (Z)

J

j چه ی تیپا ده هه مانه‌لفابێ یا ئنگلیزی

jab , n , vt , i زخت ، زخت دکت

jabber , n , vi , t چه نه بازی ، پربیژی، چه نه بازی دکت . پربیژی دکت

- wocky نڤیسینا پوچبیژی (بۆ پیکه نینێ)

jabbered , adj پربیژیکری

jabbering , n پربیژیکرن

jabiru , n ته خلیت له گله گه

jabot , n په روکه بۆ خه ملا ستویی

jacal , n زنج . کولک (مه کسیکی)

jacamar , n بالنده یه ک پینتک خوه ره

jacana , n (ل ده ڤه رێن گه رم) بالنده یه ک لنگ دریژه ، د ناڤ ئاڤگیراندا

jacaranda , n داره ک ئه مریکانی یه

jacinth , n = hyacinth

jack , n , vi , t میت . خزمه تکار . زه لام . ده ریاڤان بکارکه ر.داربر.هه لگر.کور(ئوغلان) دله یزتنا کاغه زاندا . دراڤ.ماسی یان دگرت(ب شه ڤێ ب چرایی) . دلڤینت یان هه لدگرت ، تیلخورت

jackal , n توری ، چه قه ل

jack-a -Lent , n له یزوکا داگرتی ، مروڤێ پوچێ ساده

jackanapes , n زاروکێ زیانکار . مه یمون . که سێ رۆڤایم یان فیز

jackass , n که ر . گه وج . خرپو

jackassery , n گه وجی

jackboot , n پوتینا له شکه ری یا گران

jackdaw , n قرا زه یتونێ . قرا هه له زی

jacket , n شه پک .شاپک.کورته ک .ساقو .به رگ

Jack Frost , n خیسار یان سه رمایا دژوار

Jackhammer , n کونکه رێ که ڤران ، ئالاڤێ ب بایێ په ستێن کاردکت

jack-in-the-box , n دیویێ قوتیکی : له یزتوکا زاروکانه

jack-in-the-pulpit, n گیایه ک ئه مریکانی یه

jackknife , n , vt , i کێرکه ک مه زنه ، ب ڤێ کێرکێ دبرت

jackleg , n ده مدار.نه راست.نه شه هره زا ، خولیا

jack - of -all - trades خودانێ حه فت کاران

jack - o - lantern , n ته خلیت چرایه ، ژ کولندێ وه ک دیهمێ مروڤی چیکری یه.گه‌شا زونگی

jackpot , n سه رکه تنا نایاب . خه لاتێ مه زن ، گه نجینه

jack rabbit , n کیڤرو شکا ئه مریکانی (گوهـ گه له ک دریژ ئو پێ دریژه)

jackscrew , n هه لگرێ بادوکه

jacksnipe , n بالنده یه ، تڤیرک ؟

jackstay , n وه ریس یان بست بۆ گریدانا بابره کی

jackstraw , n زلک . زلکانێ . له یزوکا دارکان کو گورزه‌ک دارکان دهاڤێن ئو دخازن دارکان یه ک‌یه‌ک راکن بێکو دارکێن دی بلڤینن

jack - tar , n ده ریا گه ر . ده ریاڤان

jacobean , n پشتگرێ جیمسێ یه که م ، شاهێ ئنگلیز

jacobean lily , n شلێرا جاکوبی . هه له زا مه کسیکی یا گول سور

jacobin , n ئولدارێ دومنیکی ، جاکوبی . شورشگیرێ شورشا فره نسی

jacobite , n پشتگیرێ جیمسێ دووم ، شاهێ ئنگلیز

jacob's ladder , n پێسترکا جاکوبی(کو دگه هت ئه سمانا)

jaconet , n په روکه ک په مبو

jacquard , F جاکار: په روکێ ب ره نگان چاپکری، خانوت بۆ ڤه هاندنا په روکێن ره نگکری

jactation , n فورته کی

jactitation , n په ریشانی یا دژوار . سه رهلدان فورته کرن

jaculate , vt دهاڤێت ، تیرێ دهاڤێت

jade , n , vt , i به ره ک هێژایه . هه سپێ وه ستایی یان نه هێژا، ژنا بێ رۆمه ت ماندی دبت، دقه رمت. دوه ستینت

- green ره نگێ که سکێ – شین

jaded , adj ماندی . قه رمی . وه ستایی

jadeite , n جادیت . کانه ک که سکه بریتی یه ژ سلیکاتێن سودیوم ئو ئه لومنیوم

jading , n په ر تاندن ، وه ستاندن

jaeger , n ته خلیت بالنده ، نێچیرڤان ، یاوه ر
Jaffa , n - or ange ته خلیت پرته قال
jag , n , vt , i شادی ، زختک ، کون دکت ، توژ دکت زخت دکت . ڤه بوه شت
jager = jaeger
jagged , adj زنار کری ، کونکری ، ددانداری
jaggedly , adv ب زناری ، ب دداندار
jaggedness , n زنارداریتی ، دداندارتی
jaggery , n جاکه ر: شه‌کرا گه ورا نه‌پالاندی ژ گڤاشا ڤه سپی چێکری یه
jagging , n ددانکرن
jaggy , adj ددانکری
jaguar , n پلنگه‌ک ئه مریکانی پنیکری
jaguarundi , n ته خلیت سڤوره‌یه‌ک ئه‌مریکانی زراڤ دوڤ درێژ ، پێ کورت ، گه وره
Jah Jahvew, n = Jehovah
Jahvist , n =Jehovist
jail , n, vt گرتیگه ، گرتیخانه ، زیندان ، حه بس دکت،زیندان دکت . به ند دکت
- bird به ندی ، گرتی
- break ره ڤین ژ زیندانێ
- delivery ڤالاکرنا زیندانێ (بۆ دادگه هێ)
jailed , adj ڤه به ستی ، گرتی
jailer or jailor , n وردیان . زیندانڤان
jailing , n حه بسکرن ، مل گرتن . گرتن
Jainism , n ئایینه‌ک هندی که ڤنه
jake , adj (sl) باشه
jake leg , n ڤالنجا بونگی
jalap , n هه له زه ک مه کسیکی ره‌ ـ زکچونی یه، ده رمانه ک زکچونی ژ ڤی هه له زی ئاماده دکن
jalopy , n ئوتومبیل یان گوهێزوکا که ڤن
jalousie , n حێسیلا په نجه رکێ
jam , n قایمکرن . گیرو ، شاشکرن ، گرتن تژیبون .توش ، پالدان.ته‌نگاڤی ، تێگیرانه ، ئاپوری ، جراندن . لاچه ر . ریچال . په ستان
-session ئاهه نگا مه زیقه یا جازێ بۆ خوه شی یا مه زیقه ڤانان ب خوه
jam , vt , i شاش دکت.دهه رشینت ، گوهێزوکێ ژ نشکه کێڤه راوه ستینت، ئاپوری دکت ، قایم پالددت ، تژی دکت
jamb , n کاریته‌یێ ره‌خه‌کی یێ ده ری یان په نجه رێ
jambalaya , n برنج ، نزی یێ مێژی
jamboree , n شایی
jammed , adj ئاپوریکری
jamming , n ئاپوریکرن
jane , n (sl) ژن
jangle , n , vi , t گاله گوت ، قه رقه شه دکت
jangled , adj قه رقه شه کری
jangling , n قه رقه شه کرن
janissary , n یانیساری . سه ربازێ که ڤنێ ئوسمانی
janitor , n ده رگه ڤان . په رده دار
jannok , adj راستبێژ ، ئیکراست . پاک
Jansenism , n ئوله ک ڤله هی یه دبێژت کو سه ربه ستی یا ڤینێ نینه کو کێم خه لک دێ رزگار بن ب مرنا عیسایی
January , n چله یا پاشی
Janus , n خودایێ ده ری ئو سه ره تایان
- faced به رێ خو دایی هه ر دو لایان
دهه مان گاڤێدا.روزیاز ل نک رومانان
Japan , n وه لاتێ ژاپون
Japanese , n , adj زمان یان وه لاتی یێ ژاپون
- lantern چرایێ ژاپونی : چرایێ کاغه‌زێ خه ملێ
- quince بها ژاپونی . ته راشه ک خه ملی ، گولی یه
- wax موما ژاپونی بۆ حلیکرنێ
jape , n , vt ترانه ، شانوگه ری یا ترانه یی ، ترانه پێدکت
japed , adj ترانه پێکری
japing , n ترانه پێکرن
japonica , n ته خلیت دار بهـ گول سورا خه ملاندنێ
jar , n, vi , t ئامان، جارس بکت ، دهه ژت ، لێک دکه ڤت ، ده نگه ک توژ دئینت ده ر
- large .... مه رکانه ، کوپ ، ده ن
- small........ کوپێ بچۆک
jarful , n جه ره ک

jargon , n , vi زمان یان زاراڤێ گیره . شاش زمان تێک دشێلت . قه به دناخڤت . دسترینت
jargonelle , n هه رمی یا زو گه هشتی
jargonize , vi , t تێک دشێلت ، قه به دکت
jargonized , adj تێک شێلایی
jargonizing , n تێک شێلان
jargon , n یارگون . کانه ک بێ ره نگه . یان زه رێ پێتی یه یان ره نگ دوکێله
jarl , n خانه دانێ سکه ندیناڤی ، ل دوڤ شاهی دئێت
jarring , n راهه ژاندن ، راوه شاندن
jarrah , n ده پێ ره قێ دارێ ماهو گه نی
jasey , n زر پرچ
jasmine , n ره نگێ زه رێ قه کری یاسمین (گول)
jaspe , adj وه ک به رێ یاسپه ر ره نگکری
jasper , n یاسپه ر . به ره ک مێژایه . ره نگێ که سکێ ره ش
jaspery , adj یاسپه ری
Jat , n یه ک ژ گه لێن هندو – ئوروپی یێن (په نجاب) ێ ل هندستانێ
jato , n)pl - s) رابونا فرکێ یا بالافرێ
jatounit , n یه که یا رابونێ : ئالاڤه ک مه کینه یا موشه کی یه ، هاری بالافرێ دکت کو رابت
jaundice , n , vt زه روکی ، بایێ زه ر ، بایێ زه ردگرت
jaunt , n , vi سه یران . گه شت ، سه یران دکت ، گه شت دکت
jauntily , adv ب چه له نگی
jauntiness , n چه له نگی (تی)
jaunty , adj چه له نگ
Java , n جاڤا : گراڤه ک ل ئیندونیسیا
- sparrow چوچکا جاڤا
Javanese , n , adj وه لاتی یان زمانێ جاڤا
javelin , n جریت ، تیر،رم، جرید ، جه رید . جه رد
- fighter رمباز
javellewater , n ئاڤه کی یاسودیوم هایپوکلورایت بو بێ ره نگکرنێ ، پاقژکرنێ
jaw , n چه ن ، ئه رزینک
- bone ئارچه م . ئارچه ن
- breaker ئه رزینک شکێن . بێژه یا زه حمه ت ل سه ر زمانی بو گوتنێ

jay , n بێ سه رهاتی ، ساده . پوچبێژی ، ساکار ، روقایم . قیژک (بالنده یه وه ک قرێ یه) ، ره نگێ شین
jayhawker , n وه لاتی یێ کانساس ل ئه مریکا ریگر . ده ربیاگر . خه باتکه رێ دژی کوله داریێ ل کانساس ئو مزوری ده مێ شه رێ ژیاری
jayvee , n تیپا وه رزشی زانکویی (ژێله یا دووه م)
jaywalk , vi دبورت (ل سه ر رێ . نه ره وا ئو ب مه ترسی)
jazz , n , vt , i ئه خلیت مه زیقه یا سه مایه . داوه تا گه لیری یا ل سه ر ئاوازێن جاز . چالاکی . گوتنا پوچ . پوچبێژی ، چالاک دکت . له ز دکت . مه زیقه یا جاز لێددت ، دگه رت . داوه ت دکت ل سه ر ئاوازێن جاز
jazzman , n مه زیقه ڤانێ جازێ
jazzy , adj جازبار (مه زیقه) ، چالاک
jealous , adj کومره ش . ده خسوک . قیروک . خوه زوک ، ده خسی
jealously , adv ب ده خسی
jealousness , n ده خسینی
jealousy , n کومره شی .چاڤ ره شی . ده خس
jean , n په روکێ په مبوێ قایم . په ته رونێ ڤی په روکی
Jeep , n جیپ . گوهێزوکا له شکه ری – ژیاری یا ساده ئو قایم
jeer , n , vi , t ترانه ، ترانه پێدکت
jeerer , n ترانه پێکه ر
jeering , n ترانه پێکرن
Jehovah , n Yahveh , Yahweh خودا یه هوا
- 's witness ئه ندامێ تیره یه ک فله ه
Jehovist , yahvist , n دانه ریان نڤیسه رێ شه ش پارچه یێن به راهی یێن ته وراتێ کو ناڤێ خودێ یه هوایه
jehu , n هاژو
jejune , adj پوچ . کێم خوراک
jehunum , n زراڤی یا لوس
Jekyll and Hyde , n دوکه سایه تی . مروڤێ دو که سایه تی (قه نج ئو خراب) : (ژ چیروکا ستیڤنسونی.د جیکل ئو مسته ر هاید

jell , vi . t شیره دبت ، به لور دبت ، به لور دکت

jellied , adj جیلیکری

jellify , vt , i جیلی دکت ، شیره دکت

jelly , n, vi , t جیلی . شرینایی یا جه لاتینی (ژ که لینا شه کر ئو شیریژا میوه یی چیدبت) جیلی دکت . جیلی دبت

- bean شرینایی یا شه کرکری وه ک دیندکێن فاسولیا . مروڤێ سستێ ژنانی . نێره موک . ترس . ئودلی

- fish لاله ی ده ریا

- like نه رمه لیقه

- roll کاده یاجیلی ، بابوله یا جیلی

jellying , n جیلیکرن

jemmy , n گوپالێ دزان

jennet , n مێکه ر . ماکه ر

jenny , n مێکه ر . ماکه ر

jeopardize , vt سه هم دکت . مه ترسی دکت

jeopardized , adj مه ترسیکری

jeopardizing , n مه ترسیکرن

jeopardous , adj سه هم . مه ترسیبار

jeopardy , n سه هم . مه ترسی

jeremiad , n لوری (گری) یا دریژ

Jeremiah , n پێغمبه ر ئه رمیا . ره شبین

jerfalcon = gyrfalcon

jerk , n , vt , i خرپو . گه وج . هه ژین . هه ژوک . ئه گاندن ، گوشتی دقه لینت ، دهه ژت

jerked , adj هه ژاندی

- meat گوشتێ قه لاندی

jerkin , n ساقوێ ئه نگێ بێ هچک . قه لی

jerking , n چه لقاندن . شلقاندن . که یاندن . راوه شاندن . هه ژاندن . ڤه وه شاندن

jerkwater , adj دور ئو ئه گرنگ . پوچ

jerky , adj , n دینوکه . گه وج . خرپو . ده مده می هه ژین ، گوشتێ قه لاندی

jeroboam , n بوتلێ مه زنێ شه رابێ (٨- ١٢ قه باره یێ ئاسایی)

jerry - bulid , vt ئه رزان ئو ئه قایم ئاڤا دکت

jerry - built , adj ئه رزان ئو ئه قایم ئاڤاکری

jerry can , n جه ریکان (پێنج گالون ته نه که)

jerrymander , vt = gerry mander

jersey , n ئه رشێ جیرسی (بریتانی)

Jerusalem , n باژارێ قودس

jess , n , vt تیتکا ئافرمیش یان چه رم ل دور پێ یێن هه لویی ، تیتکا دادنت دور پێ یێن هه لویی

jest , n , vt حه نه ک ، ده گه ل ، ترانه دکت

jester , n پیکه نوک ، زرته ک

jesting , n چقانوک ، ده گه ل ، حه نه ک

Jesuit , n یه سوعی (عیسایی) : ئه ندامێ جڤاتا یه سوعی یان

Jesuitism , n یه سوعی تی

Jesus , n (پێغمبه ر) عیسا . یه سوع

jet , n , adj , vi , t ته کانده ر، بالافرا ئودار . شیپ فژک . فژکدار ، فژک دکت .(فژکی) دچت پێش

- airplane بالافرا فژکه دار . بالافرا ئودار

- liner بالافرا فژکه دار . بالافرا ئودار

- plane بالافرا فژکه دار . بالافرا ئودار

- propelled بالافرا فژکه دار . بالافرا ئودار

- propulsion بالافرا فژکه دار . بالافرا ئودار

jetsam , n تشتێن ژ گه می یێ دهاڤێن داکو گه می سڤک ببه . تشتێن پێل ئو شلقاف دگه هینن به رئاڤ

jetted , adj فژککری

jetting , n فژککرن

jettison , n , vt هاڤێتنا تشتان ژ گه می یێ ل ته نگاڤی یێ داکو گه می سڤک ببه ، تشتان ژ گه می یێ دهاڤێن

jettisonable , adj هاڤێتنبار

jetty , n , adj , vi به ربه ستا پاراستنا به رئاڤی ، به نده رگه . ره ش تاری ده ربکه ڤت . به رز دبت

Jew , n جو . جوهی . جهی . جهو

jewel , n گه وهه ر . خشل

jeweler , n (or . ll) زێڕکه ر . گه وهه رکار . دڕ فروش ده ستڤانک . گه وهه ر فروش

jewelly , adj گه وهه ری

jewelry , n چه ک . گه وهه ر

jewelweed , n فریزی گه وهه ر (ته خلیت گول)

Jewess , n جهی (مێ)

Jewfish , n ماسی جهیک

Jewish , adj جهی

Jewry , n جهی

jezebel , n ژنا هول یان فه لیته
jib , n بابره کێ به راهی ، ده ستکێ
هه لگری
jib , vt , i بابره کێ دلڤینت ژ ره خه ک گه می
یێ بۆ ره خه ک دی ، سل دبت ،
نه ڤێت بچت
jib , vi راوه ستت ، دجحنت ، قه بول ناکت
بچت پێش
jibbed , adj جحنی
jibbing , n جحنین
jibboom , n دار بابره کێ درێژکری
jibe , vi , t لاددت (بابره ک) ژ ره خه ک
گه می یێ بۆ ره خه ک دی ، ئاراسته
یا گه می یێ دگوهورت، ترانه پێ دکت
jiff (y) , n بێهن ، گاف
jig , n سه مایه ک له زینه ، فێلبازی ، شوک ،
ئاوازا ڤێ سه مایێ
jig , vt , i سه مایا له زین دکت ، دهه ژت ،
ماسی یا ب شوکێ دگرت
jigged , adj سه ماکری
jigger , n ئالاڤه ک ماسی گرتنێ وه ک شوکێ به
، گه می یا بچوک ، دار بابره ک ل
پاشی یا گه می یێ
ئالاڤا ئالوز یان پوچ ، کێچ ، پیڤانا
تێکلکرنا مه ی
jigging , n سه ماکرن
jiggle , n , vi , t هه ژین ، دهه ژت . دهه ژینت
jiggled , adj هه ژاندی
jiggling , n هه ژاندن
jiggly , adj هه ژینی ، خلوله
jigsaw , n , vt خیزارا چه میانان ، ب ڤێ خیزارێ
دبرت
- puzzle ئالوزی یا وێنه یێن بری
jillion , n ژماره ک بێقام مه زن
jilt , n , vt یارا مادگوهێر ، (ژن) یاری دهێلت
jimcrow , n ره شه ک ، زنجی
jim - dandy , n , adj نایاب . هێژا
jim - jams , n ژ به ر ئاختن . نه له ته وش
ده مارگیری یا دژوار . هاری یا
ده ماری
jimmied , adj نوویلکری
jimmy , n نوویل
jimmy , vt ده ری یان په نجه رێ ب نوویلێ
هه لده شینت
jimmying , n نوویلکرن
jimson weed , n فرێزی یه ک ژه هری
jingle , n , vi , t زره زر ، زره زردکت
jingled , adj زره زرکری
jingling , n زره زر
jingo , interj , n دارشتنا سوندێ شوڤینی،ده مارگیر
jingoism , n ده مارگیری یا شوڤینی
jingoist , n ده مارگیرێ شوڤینی
jink , n , vi ره ڤین ، یاری ، ترانه ، دره ڤت .
خوڤه ددت
jinx , n ده ست ره ش ، به خت ره ش دکت
jinx , vt
jirga جڤاتا سه روکێن ئه فغانی
jitter , vi ده ماری دکت
jitterbug , n داوه تا په هله وانی
jitters , n ده ماری یا دژوار . هاری یا
ده ماری
jitter y , adj ده مارکارێ دژوار
jive , n , vi , t ئه خلیت مه زیقه یا داوه تێ ،
جایف ، ڤێ داوه تێ جایف دکت
jived , adj داوه تکری (جایف)
jiving , n داوه تکرن (جایف)
j o, n یار ، خوشه ڤی
job , n ئه رک،کارێ،یش، دزی ، کارێ خراب
- holder فه رمانبه ر
- less بێ کار
- lot تشتێن ب گوتره دفروشن
- work چاپکرنا بازرگانی (کارت یه لاڤوک
، ئاگه هداری)
job , vi , t دخاپینت ، ده مده می کاردکت ،
کوسته کی دکت
jobation , n تێخورینا درێژ
jobbed , adj کارکری
jobber , n کوسته ک . کوم فروش
jobbernowl ,n(slang) خرپو
jobbery , n رزینا کارداری یان رامیاری ب
کارئینا نا ئه رکێ میری بۆ
به رژه وه ندی یا که سی
jobbing , n کارکرن
Jobs comforter , n خه م ره ڤینێ نه یوبی
Jobs news , n نوچه یا به خت ره ش ، ئه نی به ش

Job's post , n په یامبه رێ به خت ره شی یێ
jock , n سوار
jockey , n , vt , i جوکی ، کارکه ر، هاژ . سوار، دخاپینت ، دهاژوت
- club یانه یا پیشبرکێ یا سواری یێ
- to ....for position پیلان دکت
jokeyed , adj خاپاندی ، سواربویی
jockeying , n خاپاندن ، سواربون
jockstrap , n هه لگرا شه رمه جێ یان
jocose , adj ترانه کار ، یاریکار
jocosely , adv ب یاری
jocoseness , n ترانه کاری
jocoosity , n ترانه . حه نه ک
jocular , adj یاریکاری
jocularity , n ترانه . حه نه ک
jocularly , adv ب حه نه کی
jocund , n شاد . یاریکه ر
jocundity , n یاریکرن . یاریکه ری
jocundly , adv ب یاریکه ری
jodhpurs , n به رجس
joey , n که نگه روزیێ بچوک.گیانه وه رێ بچوک
jog , n , vt, i به زینا هێدی .هه ژه ک . لوک، لوق دهه ژت ، دبه زینت . دبه زت (هێدی)
- trot به زینا هێدی یا هه سپی
jogged , adj به زی
jogging , n لوک . لوق
joggle , n , vt , i به زینا هێدی ، ڤه دوه شت . دهه ژینت (نازک)
joggled , adj هه ژاندی
joggling , n ڤه وه شاندن .هه ژاندن ، راوه شاندن
john , n ئافریژ
john barley corn , n مه ی
johnboat , n گه می یا ته نگا بن پان
John Bull , n جون بول : ئنگلیزێ نمونه یی
John Doe , n مروڤێ ساده ، لایێ که سنه زان (ل نوزا دادگه هێ)
John Dory , n ته خلیت ماسی یه
johnny , n کابرا . هوگر
johnny cake , n ته خلیت نان (ژ گه نمێ شامێ ، ئارێ گه نمی ، هێک وشیری)
johnny - jump - up بنه فشا سێ ره نگ
johnny - on -the spot مروڤێ هه رده م ئاماده بۆ خزمه تێ
johnsonese , n جونسونی (ل سه ر ناڤێ نڤیسه رێ ئنگلیز سه موئیل جونسون ، رێبازه ک توری کو بێژه لاوه
join , n , vt , i خالکا ڤێک که تنێ ، گرێددت ، دگه هێنت .دبت ئه ندامێ جڤاته کێ
jionder , n یه کیه تی یا دوره خان ل دادگه هێ
joined , adj پێکڤه گرتی
joiner , n دارتاش
joinery , n دار تاشی
joining , n گرتن . هاتنه رێز
joint , n , adj , vt ,i هه ڤپشک ، دامه زران . گرێ ، موڤک ، چه نه ، پارچه یه ک مه زنێ گوشتێ براژتنێ ، به شدار ، جومگه ، هه ڤگرتی ، به کگرتی ، دگه هێنت ، دگه هت ، موڤک دکت
- account ژمارا هه ڤپشک
- grass گیایه ک ئالیفێ
jointed , adj پێکگرێدایی ، جومگه یی
jointedly , adv ب جومگه یی
jointer , n موچکێ هوستایی . ره نده یێ دارتاشی
jointing , n جومگه کرن
jointly , adv تیکرا ، ڤێکرا ، پێره
jointress , n ژنا کو مێرێ وێ ئاقاره کێ ددتێ شوبا نه ختی
joint - stock سه رمایه یێ هه ڤپشک
- company هه ڤکاری یا هه ڤپشک
jointure , n ئاقارێ نه خت
joist , n , vt ده پێ کاشخانکان یان سه ر نه ردی(به رمال) ، ب ده پ دکت
joke , n , vt , i ترانه . گه پ ، گالته . جڤانوک ، یاری ، حه نه ک . ته وز . گه نه ک ، حه نه ک دکت ، یاری دکت . ترانه دکت
joker , n جوکه ر ، ترانه که ر
joking , n حه نه ک ، جڤانوک . ده گه ل ، ترانه گالته
jokul , n به فره چیا (ل ئایسله نده)
jollification , n هه را . شادی یا قه رقه شه
jollify , vt , i شاد دکت . که یف خوش دکت
jolity , n شادی یا هه رایی (قه رقه شه یی)

jolly , adj	دلگه ش . سفک دل
- boat	به له ما پاشکو (به گه‌می‌یفه گریندایه)
jollying , n	گه یفکرن
jolt , vt , i , n	راوه شینت . دهه ژینت ، هه ژه ک . راته کاندن
jolting , n	راهه ژاندن ، راوه شاندن
jonah , n	یونان . یونس : مروڤێ نه هه نگی دانوراپی ، مروڤێ نه نی به ش
jongleur , f	سترانبێژێ گه روک
jonquil , n	ته خلیت نیرگس
Jordan , n	وه لاتێ ئه ردون
- almond	باهیڤا شه کرکری
Jordanian , adj	وه لاتی یێ ئه ردونی
jorum , n	ترار
joseph , n	یوسف ، ئیسف . عه بایێ ژنایه
joseph's coat , n	ساقوییێ کراسێ ئیسفی ، ته خلیت گول (ساقوییێ ئیسفی)
josh , n , vt , i	ترانه ، ترانه پێ دکت ، یاری دکت ، ترانه دکت
joskin , n	خرپو ، گوندی یێ شه پرزه
joss , n	پوتێ چینی
- house	په رستگه هێ چینی
josser , n (sl)	کابرا ، خرپو
jostle , n , vi , t	فێک که تن ، پالدانا خه لکی ، پالددت ، ریکا خو دبرت ، هه ڤرکی دکت . کوم دبن ، دلڤینت
jostled , adj	پالدایی
jostling , n	پالدان
jot , n , vt	گه ردیله ، هوزرک ، ب کورتی دنفیست
jotted , adj	(بێ سه روبه ر) نفیسی
jotting , n	بیرنامه یا کورت
joule , n	جول (یه که یا کاری یان ئوزی)
jounce , n , vi , t	هه ژه ک (عه ره بانه سه ر رێ یا سه خت) ، دهه ژت ، (لیتکی) دچت
jounced , adj	لیتکی چویی
jouncing , n	(لیتکی) چون
journal , n	پارچه یا شفلی . کوفار . رۆژنامه ، تومار . که شتنامه
- box	هه لگرا پارچه یا شفلی
journalese , n	رێبازا رۆژنامه گه ری
journalism , n	رۆژنامه گه ری
journalist , n	رۆژنامه ڤان ، رۆژنامه گه ر
journalistic , adj	رۆژنامه یی
journalize , vt , i	دنفیست ده فته را رۆژانه یێدا
journalized , adj	تومارکری
journalizing , n	تومارکرن
journey , n , vi	گه شت‌رێباری‌رێویتی، رێباری دکت
- man	کارکه رێ شه هره زا
- work	به رێ کارکه رێ شه هره زا
journeyed , adj	رێباریکری
journeying , n	رێباریکرن
joust , n , vi	شوربازی‌شوربازی دکت . پێشبرکێ دکت
Jove , n	جوف (جوبیته ر) خودایێ مه زنێ رومانان
jovial , adj	سفک دل
joviality , n	یاریکه ری . سفک دلی
jovially , adv	ب یاریکه ری
jovian , n	جوبیته ری
jowl , n	لا م نه مازه لاما ژێری ، رۆ
joy , n	هلشابون . شادی . شایی . که یف . شا . شابون
- ride	سه یرانا ئوتومبیلێ (له زین)
joyance , n	شادی
joyful , adj	دلشا . دلگه ش ، سفک دل ، شابویی ، دلگه ش
joyless , adj	بێ که یف ، بێ خوه شی
joyous , adj = joyful	
jubilant , adj	دل گه ش،که یف خوه ش،شا، رۆژگه ش
Jubilate , n	شادی ، سترانا تلیلی ، سرودا سه دی یا دیرا ئنگلیزی
jubilate , vi	شاد دبت
jubilation , n	شایی ، رۆژگه شی ، شادی ، شوخی . هلشابون
jubilee , n	ئاهه نگ (هه لکه تنا بورینا) : ۲۵ سال زیفی . ۵۰ سال زێرین ، ٦۰ ، ۷۵ سال ئه لماس
judaic , adj	جهی
Judaism , n	جهویاتی ، جهی یاتی

Judaist , n جهی
judaistic , adj جهی یی
judaization , n جهیبون
judaize , vi , t جهی دکت
judaized , adj جهیکری
judaizing , n جهیکرن
judas , n یوداس . یه هودا ، خنز
- tree ئه رخه وان
jud (a)ean , adj , n جهی ییْ که ئنه فه له ستینیْ
judge , n , vt , i داوه ر . دادفان ، داوه ر . دادپرس ، دادگه ر، دادکار بریار ددت.داد دکت
- advocate نمینه نده ریْ گلیکاری (ل دادگه ها له شکه ری)
judged , adj دادکری
judgematic(al) , adj = judicious
judgement , n بریار
judgeship , n داد کاری
judging , n دادکرن
judicable , adj داد کرنبار
judicative , adj دادگه ربار
judicatory , n , adj ریزکا دادی
- power ده ست هه لاتی یان هیزا دادی
judicature , n داد
judicial , adj داوه ری . دادمه ندی . دادگیری
- receiver راسپیریْ دادگه هی
-murder کوشتنا یاسایی لیْ نه راست
judicially , adv ب داوه ری
judiciary , adj , n داوه ری . دادگه ری
judicious , adj په ندیار
judiciously , adv ب په ندیاری
judiciousness , n په ندیاریتی
judo , n جودو . ته خلیته‌ک نژ ژ گه مشی یا ژاپونی
jug , n , vt مه سین. زیندان .به ندیخانه ،گرتیخانه. دولکه . سه ویل، سه ویلک ، دکه لینت . به نددکت ، زیندان دکت ، دگرت
- clay .... جه ر ، کوپک
- large clay .... شکه ف ، کوپ
jugate , adj جوت (به لگ)
jugful , n , adj تژی مه سینی ، تابا زه حف
jugged , adj به ندکری ، زیندانکری
juggernaut هیزا نه ژده ها کو دشیت هه رتشتی بهه رشینت
jugging , n به ندکرن ، زیندانکرن
juggins (ginz) ساده
juggle , n جه ربه زی
juggle , vi , t جه ربه زی دکت . دخاپینت
juggled , adj جه ربه زیکری
juggler , n فیلباز . جه ربه ز
jugglery , adj جه ربه زی
juggling , n جه ربه زیکرن
jugular , adj ستویی
- vein شین ده ماریْ ستویی
jugulate , vt دکوژت (خوازه یی) . نه ساخی ییْ رادوه ستینت ب چاره کرنا دژوار
jugulum , n سه رسینگ
juice , n , vt ژیده ریْ نوزی وه ک که هره بیْ ، نه فتیْ ، ئاووگ . شه ربه ت . شیریز ، دگفیشت شیریز دکت
- concentated .... شیریز
juiced , adj شیریزکری
juicer , n گفاشک
juiceless , adj بیْ شیریز
juiciness , n شیریزی
juicy , adj تیر ئاف . ئاقدار
juju , n نفشتی . هیزا جادویی یا نفشتی ییْ
jujube , n به نیشت (بیهن میوه) ، لاس
juke , vt زر دکت
juked , adj زرکری
jukebox , n سندوقا مه زیقه نو سترانان (خو کاری)
juke joint , n به زمگه ها سندوقا مه زیقه نو سترانان

juking , n زرکرن
julep , n ته خلیت شه راب
julian - calendar , n روزنامه
juliet , n کولاقی بزکی
July , n تیرمه هـ
jumbal (blc) , vi , t تیکل دکت ، بیْ سه روبه ردکت
jumble , n , vi , t هه ژفین . تیکچون ، دهه ژفت
jumbled , adj ئالوزیان هه ژفی
jumbling , n هه ژ فین
jumbo , n , adj گه له ک مه زن(بالافر) ، ئه ژده ها
jumbuck , n په ز (ئوسترالی)
jump , n , vi , t لیتک . ده قه لوک ، بازدان . باز ، چم فرقاس ، قه لیه ز ، بازددت
- high بازا به رز
- leap and bound سیْ گاف
- seat رونشته کا لڤین
jumped , adj بازدا ، په نگزی
- down پچو
jumper , n بازده ر ، ساقوییْ فره هیْ ژنان ، ساقوییْ ده ریلڤانی
jumpiness , n ده ماری . هیْرسا دژوار
jumping , n بازدان . ده قه لوک
- jack له یزوکا بازده ر
- off place درا دورا جودا
jump - off , n خالکا ده رکه تنیْ . ده رکه تن
jumpy , adj ده ماری . ده مده می ، بازده ری
junco , n چوچکه ک ئه مریکانی
junction , n سیْ ریان . گرتن . دوریْ
junctional , adj دو ریْ یی
junctural , adj پیوه ندیداریْ گه هینیْ
juncture , n خالکا گه هینیْ ، گه هین ، به ند ، ده م، بار ، قوناغ . کوچه ، ریزا دربنا دو په روکان
June , n خزیران (جه هـ زه ردان ، جوزه ردان)
juneberry , n دار گوله ک ئه مریکانی به ر سوره
jungle , n جه نگه ل ، دارستان ، جنگا ل ، ریْل بیشه ، ده حل . ده ڤی
- fever له رزه تایا دژوار
- fowl مریشکا ده حلان
- gym سکه له (بو له یزتنا بچوکان)
jungly , adj دار ستانی

junior , n , adj مروڤیْ بچوکتر ، بچوک
- college زانستگه ها بچوک (دو سال خوه ندن پشتی خوه ندنا ئاماده یی
- leaguer گه نجا ئه ندااما جڤاته ک چاکی یێ
- miss هه رزه کار (که چ)
- varsity تیپا دووه مینا زانکویی
juniper , n هه ڤرس
- oil رونیْ هه ڤرس
- tree ئه ڤرست ، هه ڤرس . مه رخ
junk , n , vt خورده . گلیش ، پاشمایی ، ئه زینکه ر (هیروییْن) ، دهاڤیت (تشتیْ پوچ یان که ڤن)
junket , n , vt په نیر (ل گه ل سه رتوک یان مه یینا شیری) ، شیرینایی، ریناری یا ئه‌رکداری ، شه کرشیری .
سه یران ، ئاهه نگ ، ڤه خوه ندن، ڤه دخوینت ، سه یران دکه‌رینیاری یا ئه رکداری دکت
junkie , n خورده فروش
Juno , n شاهبانویا ئه سمانی (ئه فسانه یا رومانی)
junoesque , adj جوانا شکوبدار
junta , n ئه خه ، جوبتا ، جڤاتا ریزکی . ده سته کا حوکمدار
junto , n ئه خه ، ده سته ک
jupe , n کراسیْ ژنیْ
Jupiter , n موشته ری . هورمز ، مه زنیْ خوداییْن رومانان ، ستیْرا گه روک
jural , adj یاسایی . دادوه ری
jurassic , adj , n جوراسی . روژگاریْ جوراسی
jurat , n بیرنامه (ل گه ل گه واهی)
juratory , adj سوندی
jurel , n ئه خلیت ماسی یه
juridical , adj دادوه ری
jurisconsult , n یاسازان
jurisdiction , n ڤه رمانا دادوه ری ، مافیْ حوکمی ئو یاسادانا نی
jursisdictional , adj ڤه رمانی یا دادوه ری
jurisdictionally , adv به ڤه رمانی یا دادوه ری

jurisprudence , n ژیرزانی یاسایی
jurisprudent , n دادوه ر
jurisprudential , adj دادوه ری
jurisprudentially , adv ب دادوه ری
jurist , n پاریزگه ر ، دادوه ر ، یاسازان
juristic , adj یاسایی ، یاسادانی
juristically , adv ب یاسایی
juror , n سویندخوار (ل دادگه هیٚ)
jury , n , adj ده سته کا سویندخوه ران (ل دادگه هیٚ)
- box رونشته کا ده سته کا سویندخوه ران
jus sanguinis , n مافیٚ خوینیٚ . کو وه لاتینی یا زار وکیٚ نه وا ده ی بابا یه
jus sive , n , adj دادرشتنا فه رمانی . فه رمانی
jus soli مافیٚ ئاخیٚ (کو درا زایینیٚ مافیٚ مروڤی دیار دکت)
just , adj دادپه ر وه ر . دادخاز
دادناس . راست . دادگه ر . ره وا . دادکار
just , adv هه رنهوڤیٚ گاڤیٚ نتیکسه ر . ته مام
just as هه ر وه ک
justice , n داد . دادپه روه ری ، دادپرس .
دادوه ر. داد گه ر ، دادی . دادناسی .
- to do ...... دادی دکت
- to do oneself ..... هیژا کاردکت
justice of peace , n دادوه ریٚ ئاشتی یێ
justiciable , adj داد بار
justiciar , n سه ره ک فه رمانبه ریٚ که ڤنیٚ دادوه ریٚ ئو رامیاریٚ (نور مانی)
justiciary , n کارداری یا دادی
justifiability , n به هانه باریتی
justifiable , adj به هانه بار
justifiably , adv ب مه هانه
justification , n به هانه ، بیانو
justifactive , adj به هانه دار ، به هانه یی
justifactory , adj به هانه یی
justified , adj به هانه کری
justifier , n به ها نه کار
justify , vt , i مه هانه دکت . به هانه دکت
justifying , n به هانه کرن
justly , adv ب ره وایی . ب دادی
justness , n دادیتی
jut , n , vi , t چیق . مه میله . چیق دکت ، چیق دبت
jute , n گوش
jutted , adj چیقکری
jutting , n چیقکرن
jutty , n پارچه یا ده رهاتی (ژ ئاڤاهی)
juttying , n ده رهاتن
juvenal , adj = juvenile
juvenscence , n نژبونا لاوی یێ
juvenescent , adj ڤه گه رینا لاوی یێ ، لاوی نژکری
juvenile , adj هه رزه کار . هه راش
- court دادگه ها هه رزه کاران
- delinquent گونه هکاریٚ هه رزه کار
- officer ئه فسه ریٚ پرسیٚن هه رزه کا ران
juvenilia , n به رهه میٚن لاوی یێ . نڤیسین ، هونه ر ، توریٚ لاوی یێ
juvenility , n هه رزه کاری ، هه رزه کار
juxtapose , vt تشته کیٚ ل ره خ تشته ک دی دادنت
juxtaposed , adj تشته ک ل ره خ تشته ک دی دانایی
juxtapositing , n دانانا تشته کیٚ ل ره خ تشته ک دی
juxtaposition , n دانینا تشته کیٚ ل ره خ تشته ک دی
juxtapositional , adj پیوه ندیداریٚ دانانا تشته کیٚ ل ره خ تشته ک دی

K

K که ی : تیپا پانزده هه ما نه لفابێ یا ئنگلیزی

kaddish , n نقێژا به هی یا جهی یا

kaiser , n قرال

kaka , n توتی‌یه‌ک نیوزیله ندی

kakapo , n توتی‌یه‌ک نیوزیله ندی

kale , n له هه ن

kaleidoscope , n وینه – شکل بین

kaleef , n جیدار

kama , n خودایێ هندی یێ ئه فینی یێ

kame , n به ست (رۆباریێ سه هول چێدکت)

kamekaze , n کامیکازی : بالافرقانێ پێشمه‌رگه یێ ژاپونی

kangaroo , n کانگارو : گیانه‌وه‌رێ ئوسترالی یێ کیسکدار

- court دادگه ها نه یاسایی

kaolin(e) , n ئاخ سپی یا چینی بۆ (گلکاری)

kaolinite , n هیمانێ گه وهه ری یێ ئاخ سپی یێ

kaon , n میزونا ژ پیونا گرانتر

kapok , n لوکا ریشالێن ئاقرمیش بۆ نفینان

kaput , adj شکاندی :ره ڤی. هه رماندی . خرابکری

karate , n که راته . ریبازا ژاپونی یا خویه ره ڤانی یا بێ چه ک

karavan , n کاروان

karma , n پێش چاره . سه رجه مێ کارێ هه بونا مروڤی

kary (o) پێشگره گو کاکلا خانه یان خانه یه

- type نیشانه یێن کاکلا شانه یی

karyokinesis , n دابه شبونا پلیته یی

karyology , n خانه کاکلزانی

karyolymph , n ئاڤه کی یا روهنا کاکلا خانه یی

karyoplasm , n پلازمایا کاکلا خانه یی

karyosome , n له شی ره نگدێر

katabatic , adj پێوه ندیدارێ بایێ به ر ژێرڤه دچیت

katathermometer , n با سار پیف

katydid , n کولی یێ ئه مریکانی

kauri , n کاوری . ته خلیت دارێ سنه وبه ره

kava , n کاوا : ته‌راشه‌ک پولینیسی یه ، شه رابه کێ ژ رهان چێدکن

kayak , n که یاک : به له ما که ڤلی یا ئه سکیمو

kayo, (knockout) دکه ڤینت (کولبازی)

kayo , n ده ربێ که ڤاندنێ

kea , n توتی یه ک مه زنه

kedge , n , vt له نگه ر ، گه می یێ دکێشت .

له نگه ردکت

kedged , adj له نگه رکری

kedging , n له نگه رکرن

keek , n , vi زل دیتن ، زل دبینت

keel , n به شت (دار یان ئاسن) یێ سه ره کی یێ درێژێ بنێ گه می یێ ، گه می یا بن پان(بۆ گوهازتنا کومری)، بارێ گه می یێ ، گه می، خامه یێ ره نگکرنێ(بۆ ئه ندازیاران)

- boat , n به له ما روباری یا قام

keel - haul , vt مروڤه کێ دخوشینت بۆ سزایی

keelivine , n خامه یێ زرنیخ

keen , n , adj , vt , i وریا،هشیار،به روش، دژوار ، دنالت، زارین دکت

keep , n برج . که له

- for... هه تاهه تا

keep , vt , i نشته دبت . هه لدگرت . دپاریزت . دگرت . دمینت ، به رده وام دکت

-to.....a person going زندی دهێلت ، هاری دکت

- to ....at به رده وام دکت

- to ... a term ل زانستگه هێ دمینت (که شه ک)

- to...back خو دوور دکت، ڤه دشێرت ، دوور دکت

- to ...company ,with هه ڤالی دکت ، ل گه ل دمینت

- to ....down ته په سه ر دکت . ده ستێ خو دگرت

-to..in touch with خو ژێ ئاگه کت

- to ....in with دوست دمینت

- to ...off دوور دکت . خو ژێ ڤه ددت

-to..on at a person شه پرزه دکت، به رده وام تێدخورت

- to ..one'shand in کاری به رده وام دکت

- to ..out خوڤه ددت

- to ..pace(with) دله زینت

- to ..step وه ک هه ڤ لێ دکت

- to ..the fire ناهێلت ئاگر بته مرت

- to ...to ده ربه ست دمینت ، دمینت ناڤ نڤیناندا

- to..to oneself جودا دبت (ژ خه لکێ) ، ڤه دشێرت

- to ..under دابین دکت

- to ..up ڤه نیج دهێلت ، به رده وام دکت

- to ..up appearances تازه دیار دبت

- to ..up with وه ک خه لکیٚ (باش) دژیت

keeper , n پاریزه ر . راسپیر .زیندانڤان، گوستیرکا ژن ئیناني - شوکرنيٚ . گوهداریٚ دینی

keeping , n هیلشتن . پاریزتن . هه لگرتن ، هلخستن . پاریز

- barely alive نان زک

- body and soul together نان زک

keepsake , n یادگار

kefir , n که فیر . شه رابا روسی یا فیرهایی (بوٚ له ش ئیشان)

keg , n برمیلی بچوک (نیزیک ۳۰ گالون)

keloid , n نیشانه ل سه ر له شی

kelp , n گیا ده ریا خولی یا گیا ده ریا(بوٚ یودیٚ)

kelpie , n گیانیٚ ئاڤی

kelson , n ده پیٚ پیٚگره کیٚ گه می یێ

kelt , keltic = celt , celtic

kelvi , n پله یا وه ک سه‌دیٚ یاپیٚستر‌کا کیلڤن

kelvin, n. که لڤن : یه که یا کیلو وات سه عه ت

kelvin scale , n پیٚسترکا که لڤن بوٚ پیڤانا گه رمی یا ره ها

kemp , n قه هره مان ، پاله وان ، له هه نگ

ken , n, vt , i دوراتی یا دیتنیٚ، تیٚگه هشتن، دیدار ، دیمه ن ، دزانت . ناسدکت

kenaf , n هه له زه دچینن بوٚ ریشالی بوٚ وه ریسان

kendal green , n که نده لیٚ که سک : ته ڤنیٚ که سکیٚ هری

kenned, adj ناسکری

kennel , n vt, i کولکیٚ سه یی، سه گه ، جوکا ل به ر ریٚ ، ل کولکی دحه وت

kenning , n ناسکرن

kenny method ریبازا کینی : بوٚ چاره سه رکرنا شه هتی یا بچوکان

kenosis , adj مانده لکرنا سروشتیٚ خودایی

kenotron , n ده رچه راستکه‌رابیٚقام ڤالا

kenspeckle , n دیار

kentledge , n ئاسنیٚ خاڤ بوٚ هه ڤسه نگی یا گه می یێ

kept , p . of keep گرت ، پاراست

keratin, n پروتینیٚ شاخی

keratosis , n ڤوسیان ، بزماروک

kerb , n به ربه ستیٚ که ڤری

kerchief , n ته مه می . ته مه زی . پوش . که ڤی . ده رسوک

kerf , n که لش

kermis or kermess , n بازاریٚ خیٚرخوازی یێ

kern (e) , n گوندی . سه ربازی پیاده

kernel , n دان ، کروک . کاکل . دیندک . ڤن . لب ، گه و هه ریٚ تشتی

kernite , n ماده یه ک به لوری روهنه ژیده ره ک بوراکس یێ یه

kerosene , n نه فتاسپی ، کیروسین

kerry , n چیلکه ک ئیرله ندی ره ش شیردار

kerseymere , n که شمیر . ته ڤنه ک هری هوره

kerygma , n (pl. ta) ئاگه دارکرنا راستی یا ئایینی

kestrel , n ته خلیت هه لویه

ket(o) پیٚشگره کو کیتونه

ketch , n ته خلیت گه می‌یه‌ک بابره‌کی یه . دو دار بابره که

ketchup , n سوسا سه‌ر خوارنیٚ ژ شیریٚزا قارچک ئو باجانیٚن سور چیٚکری یه

ketene , n غازه ک ژه هری بیٚ ره نگه

ketogenesis , n چیٚبونا له شیٚن کیتونی (وه ک ل ده ردیٚ شه کر میزیٚ)

ketone , n کیتون . پیٚکهاتی یه ک ئه ندامی یه

ketosis , n پرکیتون دناڤ له شیدا (وه ک ل ده ردیٚ شه کر میزیٚ)

kettle , n ڤوری .مه سین ، چایدانک . ده ملک ده ڤ . ته پل

- drum

- of fish پرس.بیٚ سه روبه ری، ته ڤله هه ڤی

kevel , n (جوته) سنگ(بوٚ گریٚدانا وه ریسان)

kewpie , n له یزتوکه‌ک بچوک ، له ش تژی یه

key , n , adj , vt کلیل .سنگ .که س یان سه ره تایا سه روکی، ب کلیلیٚ دگرت . ئاوازی دگوهورت . دئاره‌هینت

- board ده پکیٚ کلیلان

- hole کلیر

- note بریار . هزرا سه ره کی

- note address or speech گوتارا سه ره کی

- way کونا کلیلیٚ

keyed , adj کلیلکری

keystone , n به ریٚ گریٚدانیٚ

keytainer , n کلیلدانک

khakan , n قرال
khaki , adj , n خاكی
- campbell قازا كامبل : ته خلیت قازا ئنگیزی بچوک تیر هیكه
khan , n خان
khedive , n ناسناڤیٚ خونكاریٚ مسری ل ژیر فه رمانره وایی یا ئوسمانی
kiang , n كه ریٚ تیبه تی یان كه ریٚ هوڤیٚ ئاسیایی
kibble , n سه تلا ئاسنا كانزاییٚ
kibe , n لیر ل سه ر ده ستی یان پیٚ یی
kibosh , n گیرو ، پوچبیژی
- to put the ..on گیرو دكت
kick , n , vt , i ته كان ، په حین،تیسك، تیزك . زیتك لیتك ، شه ق . شه كاندن . چفت ، چفته .تیر ، په حین لیدت
- back كاردانه یه ك دژوار
- off په حینا یه كه م. ده ستپیكرنا یاری یێ
- up لیكه تن . شه ر
- to ...against the pricks بیٚ ته وش به رگری دكت
- to..around زوری دكت
- to ...in به شداری دكت ، بیش دكت
- to..off ده ست پیدكت . دمرت
- to ...one's heels بیٚ ته وش خودگرت .
- to .. out ده ر دكت ، ده ردخت
- to .. over the traces سه ركیشی دكت
- to.. the bucket دمرت
- to ..up one's heels شاد دیار دبت
kicker , n زیتك هاڤیژ
kicking , n چفت . شه ق لیدان . په حین لیدان
kid , n , vt , i زارو . مندال . گیسك . تیزدان ، ترانه دكت ، ترانه پیدكت
- glove له پكا كه ڤلیٚ گیسكی
- shaw خوه ش خوارن یان دان (ده ربرینه ك نه تازه یه) ، تشتیٚ پوچ ، له یزوك
- skin كه ڤلیٚ گیسكی
kidded , adj خاپاندی
kiderminster , n مه حفیر(ژ به نكیٚ هه شكری چیكری)
kidding , n ده گه ل ، خاپاندن (یاری)
kkddle, n به ربه ستا رزیاری كونكری ئو توركری بۆ گرتنا ماسی یان
kidnap , v . t دره ڤینت
kidnapped , adj ره ڤاندی
kidnapper , n ره ڤانكار . ره ڤونه ك
kidnapping , n ره ڤاندن
kidney , n گولچیسك . گورچیسك . گورچك
- bean لوبی
- capsule داپوشا گولچیسكیٚ
- pelvis میزڤه گیرا گولچیسكیٚ
kier , n قازان (بۆ هه شكرن یان سپیكرنا په روكی)
kilderkin , n برمیلیٚ بچوك (نیزیك ١٨ گالون)
kill , n , v , t كوشتن ، دكوژت . قردكت
- to ..off دكوژت ، دقرینت
- to ...the sea ده ریایی هه دارتر دكت
killdeer , n ئاسك كوژ:بالنده یه ك ئه مریكانی یه
killed , adj كوشتی
killer , n كوژه ك . كوژ . میركوژ
- butcher خونریژ
killifish , n ماسی یه ك بچوكه
killik , n له نگه ر
killing , n كوشتن . كوژاندن
killings , n كوشتار
killjoy , n شادكوژ
kiln , n له یتون . ئه تون . كوره
kilo , n كیلو : كیلوگرام ، كیلومه تر
kilo - پیشگره كو هه زاره
- calorie هه زار كالوری (یه كه گه رمی)
- cycle هه زار گه ر
- gramme هه زار گرام
- liter هه زار له تر
- metre هه زار مه تر
- ton هه زار ته ن
- volt هه زار ڤولت
- volt - ampere هه زار ڤولت – ئه مپیر
- watt هه زار وات
- watt - hour هه زار وات سه عه ت
kilt , n , vt كراسیٚ سكوتله ندی بیٚ زه لامان ، په روكی دچه مینت ، بكراس دكت، چه له نگ ده ردكه ڤت
kilter , n ریزك (دكاریدا) ، باریٚ باش

kimberlite , n	ناخ شین
kimono , n	کراسه کـ فره (ژاپونی)
kin , n, adj	زمیتی . که س وکار
kin(a)esthesia , n	هشا نه رکیٔ ماسولکه یی بۆ لڤینا خوازه کی یا له شی
kin(a) esthetic , adj	پێوه‌ندیداریٔ هشا نه رکیٔ ماسولکه یی
kinchin , n	زارو
kincob , n	په روکیٔ هندی یێ ب زێر ئو زیڤی خه ملاندی
kind , n , adj	ره نگ . چه شن . سان . جین ، دلوڤان دلاوه ر،جه رگ سوز، جور، ته خلیت، میهره ڤان . سه رنه رم ، پیار . چاخ
- nothing of the	نه ، ئیکجار
- of a	یه ک ته خلیت
- the room was ...of dark	ژور پچه کیٔ تاری بو
- to pay in	به هایێ تشتی پێشڤه ددت،نه پاره ، چاڤی
- to repay insolence in	وه ک کریتکری به رسڤ ددت
kindergarten , n	زاروستان
kindergartner , n	زارو یان سه یدا ل زاروستانیٔ
kindhearted , adj	دلوڤان
kindle , v . t , i .	داددت . بشه وتینت دسوژت
kindled , adj	دادایی
kindless, adj	دل ره ق
kindling , n	ئاگردادان . ئاگرکرن . رڤینکرن ، ئاگر خوه شکرن. دادان، سوتاندن، ڤیخستن
kindliness , n	به زه یی ، سوز
kindly , adj	دلوڤان
kindness , n	به زه یی . میهر . نه وازشت . جه رگ سوژی . دلدان دلوڤانی.پیاری.قه نجی.سوژداری، سوز
kindred , n , adj	مروڤ . خزم . که س وکار
kinematic(al) , adj	پێوه ندیداریٔ لڤینزانی
kinematics , n	لڤینزانی
kinematograph,-ic,y= cinematograph	
kinescope , n	لوله یا تیرێژ نزمه کی ، په رده کری بۆ دیتنا وێنه یان . شه لیتا سینه مایی یا ڤان وێنه یان
kinesthesia ,n(kinesthesis)	هشا لڤینیٔ
kinetic , n , adj	لڤینی . جوله یی
- theory	دیتانه یا لڤینی . تیروانی لڤینی
-theory of the gases	دیتانه یا لڤینی یا گازان
- energy	وزه یا لڤینی
kinetics , n	لڤینزانی
kinetograph , n	کامیرایا وێنه گرتنا تشتێن لڤه کی
kinfolk , n	خزم . مروڤ
king , n	خونکار . قرال . شاهـ . پادشاه
- bird	شاهـ بالنده :چیچکه کـ نه مریکانی مێش گره .
- bolt	بزماریٔ سه ره کی
- crab	شاهـ کێڤژاله
- craft	رێزکزانی
- cup = buttercup	
kingdom , n	وه لات ، شانشین
kingfish , n	شاهـ ماسی . ماسی یه کـ مه زنه. ئاغا
kingfisher , n	شاهـ ماسیگر . (بالنده یه)
kinglet , n	شاهک
kingliness , n	شاهیتی
kingly , adj , adv	شاهانه . شاهی
kingmaker , n	شاهـ چێکه ر . مروڤیٔ ده ست درێژ
kingpin , n	به راهیک . دارکیٔ بولنگ
kingpost , n	کاریته یێ سه ره کی
king's counsel , n	پارێزگه ریٔ شاهی
King's English , n	ئنکلیزی یا شاهی (ره وان)
King's or Queen's evidence	گه واهی یا دژ مه ڤال
king's evil , n	ده ردیٔ شاهی.ئێشا زراڤا لڤکا لمفاوی
kingship , n	شاهی
king size , n	مه زن
kinin , n	پێکهاتی یا دکه ڤت ناڤ خوێنێدا پشتی برینیٔ ئو ژانیٔ چێدکت
kink , n	بادان
kinky , adj	بادایی
kinnikinic , n	تێکلی یا به لگێن سماقیٔ ئو تیڤلێن بهیٔ (شونا توتنیٔ)
kino , n	شرێزا داران
kinsfolk , n	مروڤ . خزم . که س وکار . ئێل
kinship , n	نزیکایه تی.مروڤانی، مروڤاتی، خزماتی
kinsman , n	خزم
kinsmen , n	مروڤ ، خزم . که س وکار
kinswoman ,.n	مروڤ ، خزم
kiosk , n	کیوسک(خانیک) ل کولانیٔ بچیمه نیٔ

kip , n به نده ک ژ که ڤلیٚ گیانه وه ریٚن بچوک ، که ڤله ک ژ ڤان به ندانٚ

kip , n, vi زنجخانیکیٚ هه ڤ نشته یی، نشته دبت

kiphosis , adj پشت کول . پشت قوف ، پشت قوپ

kipper , n نیٚر سامون (ته خلیت ماسی یه)

kipper , vt ماسی ییٚ دکه لشینت ، خویٚ دکت

Kirghiz , adj , n قرغیز

kirk , n دیٚر (سکوتله ندی)

kirmanji زمانیٚ کوردی

kirsch ,n ئاڤا گیٚلاس . ته خلیت شه رابه

kirtle , n ساقوییٚ زه لامی (که ڤن) . کراسیٚ دریٚژیٚ ژنا

kiss ,n راموسان ، ماچ

- curl تیتک

kiss , vt رادموست . ماچی دکت

- to ..the book کتنیا پیروز ماچی دکت (مینگا سوند دخوت)

- to ..the dust دمرت ، دشکیٚت

- to ..the ground or earth چیز دکت، دشکیٚت

- to ..the rod قایل دبت ب سزایی

kissable , adj ماچبار

kisser , n ده ڤ . ماچیکه ر

kissing , n راموسین . ماچیکرن

-bug بینشی یا ماچیکه ر(پیٚتکه ک ژه هری یه

kiswahili , n زمانیٚ سه واحیلی

kit , n دولکه ییٚ داری . چه نتکیٚ ئالاڤان ، وینه ییٚ نیڤ له شی(ل گه ل ده ستان)

- cat

kitchen , n ئاشخانه، تیٚشتخانه . چیٚشتخانه، لیٚنانگه

- cabinet راویٚژیٚن سه ره ک وه زیری

- garden بیستانیٚ زه رزه وات

- house store کله ر

- midden گوفکیٚ که ڤنار

- police سه ربازیٚن ل لیٚنانگه هیٚ کاردکن

- ware ئامان و ئامیره تیٚن لیٚنانگه هیٚ

kitchener , n گرار پیٚژیٚ دیٚریٚ

kitchenette , n لیٚنا نگه هک

kite , n , v . i . t باشوکه . فرفروک . فیٚلباز . کولاره بلند دبت . بلنددکت

kited , adj بلندبویی

kith , n هه ڤال . خزم . هه ڤسی

kithe , vt ددت زانین ، دئیٚت زانین

kithed , adj دایی زانین

kithing , n دان زانین

kiting , n بلندبون

kitsch , n هونه را کیٚرنه هاتی

kitten , n , v . t کتک ، دزیٚت (کتک)

kittened , adj زایی (کتک)

kittening , n زایین

kittenish , adj کتکی ، وه ک کتکیٚ

kittenishness , n کتکیتی

kittiwake , n ته خلیت بالنده ییٚ ده ریایی یه

kittle , adj ئه نروک . هه ستیار

kittle , vt (دقدقانک) ڤه دکت . شه پرزه دکت

kittled , adj شه پرزه کری

kittling , n شه پرزه کرن

kittul , n ته خلیت دار ڤه سپیٚ ده ڤه ریٚن یه کسانه ، ریشالیٚ ره شیٚ قایمیٚ به لک-باسکیٚ ڤی داری

kitty , n کتک

kiwi , n کیوی . بالنده یه ک نیوزیله ندی بیٚ چه نگه

klaxon , n بوریزانا قایما که هره بی یا ئو تومبیلا

klept پیٚشگره کو دزی یه

kleptomania , n دزیخوازی ، شیٚتی دزی

kleptomaniac , adj دزیخواز

kliegeyes , n (pl) چاڤ کولی (ژ به ر روناهی یا سینه مایی

klieg light , n چرایٚ کلیک : روناهی قایم بۆ وینه گری یا سینه مایی

kl oof , n دولا ته نگا نشیڤ

klystron , n کلیسترون : لوله یا ڤالاکری بۆ قایمکرنا لوزه ویٚن له ره بلند

knack , n شه هره زایی . ئه رکیٚ پسپوری فیٚل . خاپین ، شیان

knacker , n کرییاریٚ گیانه وه ریٚن لاواز یان که له خیٚن وان بۆ خوارنا گیانه وه ر یان زبلی ، کرییاریٚ ئاڤا هی یان که ڤنه گه می یان

knag , n گریٚکا داری

knaggy , adj پیٚوه ندیداریٚ گریٚکا داری

knap , n گر . سه ریٚ زیٚری

knap , v . t . دقه تت . دشکیٚنت (ب ده ر به ک له زین) دئاخڤت

knapped , adj ڤه تیایی . ئاخفتی

knapping , n ڤه تین . ئاخفتن

knapsack , n هه بان . خه لتک . خلتک
knapweed , n فریزی
knar , n گرێکا داری (ده رهاتی)
knave , n فێلباز . خاپینوک ، بیژی
knavery , n فێلبازی . خاپاندن
knavish , adj فێلباز ، خاپوک
knavishly , adv ب خاپوکی
knead , v . t هه ڤیر دکت
kneadable , adj هه ڤیریار
kneader , n هه ڤیرکه ر
kneading , n(dough) شێلان . هستران ، هه ڤیرکرن
knee , n چوک . ژه نو . ئه ژنو
- cap چوک
- deep نوقی تا چوکان . گه له ک مژول
- high گه مشتی چوکان
- hole کونا چوکێ
- jerk له رینا چوکێ
- pad پارێزکه را چوکێ . پارێزه را گورێ (ل نک چوکێ)
- pan هه ستی یێ لڤین ل سه رێ چوکێ
knee , vt (ب چوکێ) لێدت
kneel , n , v . t چوکدان ، چوکدان دکت که نوش دکت
kneeler , n چوکدایی
kneeling ,n رۆخستی . سه رچوککرن
که نوش .چوکدان .کرنوش . داهاتنه وه
- camel .. خیابون
knel l , n , v . i لێدانا زه نگێ ، زه نگێ لێدت
knelt , p , pp . of kneel چوکدانکر(ی)
knew , p of know زانی . ناسی . ناسکر
knickerbocker , n نیویورکی
knickers , n ده ربێ . ده ربی
knickknack , n چه کێ بچوکێ نه رزان
knife , n چه قو . چه قوک . کێر . کێرک
- before you can say .. ژ نشکه کێڤه
pocket ... کێرک
- under the ... ل ژێر نشته رێ
- war to the .... شه رێ دژوار
knife edge , n توژی یا کێرکێ

knight , n, v . t هه سپ سوار.سوار.سوار چاک . شاهـ سوار ، دکت سوار
- errant سوارێ گه روک
- errantry گه ر ان سواری
knightage , n سواریتی
knighthood , n سوارچاکی ، هه سپ سواری
knightly , adj سواری . سوارانی (بریتی ژ سواران)
knish , n کوتلکێن په نیری نو هه ڤیری
knit , v . t ., . i ڤه دهینت . گرێدت . گوشت دگرت هه ستی دگرت .
knitted , adj ڤه هینایی
knitter , n چه وکه ر . جولهه . کورسکه ر
knitting , n راچاندن . کورس
- needle شیشک
knittle , n به نک ، به ن ، تا
knitwear , n جلێن ڤه هیناندی
knob , n پرزک ، گرێک ، گومچک (کومر)
knob kerrie , n گورز(ل نک هوزێن باشورا ئه فریقا)
knobble , n ده ستکێ بچوک
knock , n ده رد . لێدانا دژوار ، شه رقین
- knee چوک لێکدان
- kneed چوک لێکدانی
knock , v . t . i لێدت . دگه رت . ره خنه دکت
- to ... down دکه ڤینت
- to ...off دکوژت . دره ڤینت . زال دبت خورزگار دکت. کێم دکت (به هایی)
- to ...out کارێ له ز نو خراب دکت .
- to ..under ناسدکت کو هات شکاندن(ره ڤاندن)
- to .. up هشیار دکت (ب ده ری قوتانێ) ، ب تشت دکت (ئاڤس دکت)
knockabout , adj , n کێرهاتی یه بۆ ب کار ئینانا زڤر
knockdown, n,adj ده ربێ که ڤاندنێ
knocker , n ده رێ کوته ک
knocking, n قوتان . قوتاندن ، کوتان
knockout , n ده ربێ که ڤاندنێ (کولبازی)
knoll ,n گربولکه . گر . تلم
knop , n چه‌که‌ک بچوک نه رزانه
knot , n گرێ.گرێک.ئالوزی ، ریسک ، خربوقی میلێ ده ریایێ
- grass گیا گرێچک

- hole کونا گرێکێ (یا دە پی)
- weed گیا گرێچک
knot , v . t , i دئالزت . دئالزینت
knotted , adj ئالوز
knottiness , n ئالوزیون
knotting , n گریندان
knotty , adj ئالوز
knout , n , vt تاژانگ ، تاژانگ دکت
know , v . t , i . دزانت . دناست
know , n ناس ، زانین
- how شه هره زایی ، زانین
- nothing نه زان
knowable , adj زانینبار
knower , n زانا
-of the things unseen خودا ,خه فزان
knowing , adj ئاگه هدار . بلیان . زانا
- of پێزان
- of the things u nseen خه فزانی
knowingly , adv بێزانی
knowingness , n زانینیتی
ناسی . ئاگاداری . هینی
know - it -all , n زانا
knowledge , n زانین . زانیاری ، ناسین
knowledgeability , n زانینبتی ئاگه هیبون . هین ، فیر
زاناتی
knowledgeable , adj بلیان . به رزانین . هینا
knowledgeableness , n زانینباریتی
knowledgeably,adv زانینباری
known , pp of know ناڤدار ، ناسدار . ناسیه ر
knuckle , n گرێنچک
- bone میچ . ده ق
- cattle خه لول
- duster نخیڤکا موفکێن تلان (ل کولبازی یێ)
- joint موفکا گرێنچکی
knuckle , vt , i چیز دکت ، قه نج کاردکت . گرێنچکان
دادنت سه ر ئه ردێ بو ئارمانج
ته به لان
knuckled , adj گه مراندی (ب گرێنچکان)
knuckling , n گه مراند (ب گرێنچکان)
knur , n گرێک (یا قورمێ داری)
knurl , n گرێک (یاداری)
koa , n داره ک سور تاری یه
koan , n ئالوزی یا زیتا هینکرنێ
koala , n گیانه وه ره ک ئوسترالی یه
koh-i-noor کیسکدار کوهینور . چیاییێ روناهی
یێ ، ئه لماسه ک مه زنه
kohl , n کل
- container کلدان
- jar کلدان
- stic k کلچوک
kohlrabi , n ته خلیت که له م
koine , n زمانێ گریکی یێ که ڤن بزمانی زال
kole , n , cola کولا
- nut گویزا کولا
- tree دارێ کولا
kolkhoz , n چاندنگه ها هه ره وه زی
kommandatura , n باره گه هێ حکومه تا له شکه ری
kookaburra , n بالنده یه ک وه ک شاهـ ماسیگر
koran , n قورئان
kosher , n ره وا دناڤ ئولا جهیدا
kowtow , vi چوکدانێ دکت ، رزیازی دکت
kraal , n, vt. گوند. پاوان ، پاوان دکت(ئه فریقا
باشور)
krail , n ماره ک ژه هری
krishnaism , n ئاینه ک هندی یه
krypton , n کریپتون هێمانه ک غازی یێ ره نگ
kudos , n ناڤداری ، مه زنایی
kukri , n کێرکا چه مایی
kulak , n جوتیارێ ده وله مه ند
kulan , n که رێ کوڤی یێ روژ ئاڤایا باشورا
ئاسیا
kultur , n روشبیری ، چاندا
kumquat , n پرته قالا زێرین
kunzite , n کونزایت . به ره ک هێژایه
kung fu , n کاراتێ یا چینی
kurchatovium , n هێمانه ک مێرتال پاش یورانیومی
کو ده ستکار به رهه م دبت
kurd , n کوردمانج . کرمانج . کورد
kurdification , n کوردانن

kurdism ,n کوردایه تی . کوردانی
kurdish , adj کورد . کوردی
- identity کوردمانجی . کرمانجی، کوردایه تی
- language زمانێ کوردی
- speaking کوردیزان
kurdishness , n کوردیتی ، کوردایه تی
kurdistan , n وه لاتێ کوردان ، کوردستان
kurdologist , adj کوردناس
kurdology , n کوردناسی
kur (d)manj , n کورد
kurmanji , adj کوردی
kursaal , n میهڤانگه ها ئه لمانی
kurtosis , n تیژی یا گوپیتکا کرڤا له‌ره به لاڤکرنێ
kvass , n بیره یا جه هده رێ روسی
kyack , n کورتان
kymograph , n کیموگراف . ئالاڤا تومارکرنا لڤین ئو په ستانێ
kyphosis , n پشت قوفی
kyte , n ئور . زک

L

L ئیل : تیپا دوانزده‌هه‌ما ئه لفابێ یا ئنگلیزی
la , n شه شه مین ئاوازا هه شتانه
laager , n , vt سه ربازگه . له شکەر واردکت . سه ربازگه ئاڤا دکت
lab , n زمونگه
labarum , n ئالا یا هیمایی
labdanum جه و یان شریزه ک هه له زی بێهن خوه شه
labefaction , n هه ژه ک . لاوازبون ، که تن

label , n , v . t نیشان . درف . که مچه ، یافته ، نیشان دکت
labelable , adj نیشانبار
labell ed, adj نیشانکری ، نیشانکراو
- compound پیکهینانا نیشانکری ، ئاوێته ی نیشانکراو
labelling , n نیشانکرن
labia(pl of labium) لێڤین قوزی
labial , adj, n لیڤی، زاری . لێوانه . لێڤانه ، لێڤکی
labialization , n لێڤکیبون
labialize , vt لێڤکی دکت
labialized , adj لێڤکیکری
labializing , n لێڤکیکرن
labiate,adj,n لێڤکی
.labile , adj نه هه دار . گوهێربار
labio پێشگره کو لێڤی یه
labiodental , adj لێڤ – ددان ، چیکری
labium, n (pl- ia) ژیری یا ده ڤێ پێتکان . لێڤا ژێری یا تاجکێ ئو لێڤ ، لێڤا قوزی
lablab , n دارگه رینگ ، قاتورک
laboratory , n ئه زمونگه ، زمونگه ، تاقیگه
laborious , adj زه حمه ت کێش
laboriously , adv ب زه حمه ت کێشێ
laboriousness , n زه حمه ت کێشیتی
labour , n ئه قه لا. ره نج ده ر ، زهێ ، ئێلنجه زان، کار. رێنجبه ری. ره نج ، ئێش
- camp سه ربازگه هێ کارێ ئولام
- contract په لێنی یا کاری
- day رۆژا کارکه ران (یه کی گولانێ)
- union یه کیه تی یا کارکه ران
labour, v . i , t کار دکت
Labour, n (party) پارتێ کارکه ران ل بریتانیا
laboured , adj وه ستایی، زه حمه ت به ر هه مکری

labourer , n کارکەرێنتجبە ر.کرێکار ، پالە . سە پان
labouring , n زەبکرن
labourite , n پیشتگرێ کارکە ران ، ئە ندام یان پشتگرێ پارتا کارکە ران
labradour , n تە خلیت سە یە .
labret , n چە کێ لیڤێ (پشتی کونکرنێ)
labrum , n لیڤا ژورێ یا پیتکێ
labu rnum , n تە راشە ک گول زە رە
labyrinth , n ئالزگە گرفتارێ . توش لە رزە یا گوهێ .هوندور ، (کلورا ئالوزا گوهێ هوندور)
labyrinthin(c),adj پێوەندیدارێ کلورا ئالوزا گوهێ هوندوور
lac , n لە ک . شرێز
laccolith , n لوکا کە ڤرێ ئاگرین
lace , n تە یتان . شە لیتا خە ملی یا ساقوێ لە شکە رێ
- frame کە رگاهـ
lace , v . t . andi گرێدت ، بێهن خوە ش دکت. خە مل دکت ، لێدت ، چە لدە ددت
laced , adj تە یتانکرێ
lacerate , adj , v . t چراندێ ، دچرینت
lacerated , adj چراندێ
lacerating , n چراندن
laceration,n پچراندن ، پچکرن
lacertian , adj (or lacertine) کمکە یی
- snake مارێ رە ش . رە شمار
lacewing , n چە نگ تور ، پیتکا چە نگ تور
laches , n تە رک فە راموشی تە خاسمە تە ڤزاندنا مافێ رە وا
lachryma christi, n شە رابا خورتا سورا شرین
lachrymal , adj روندکی . فرمێسکی
lachrymation , n روندک بارین
lachrymatory , adj , n . روندک بار
lachrymose , adj تێر روندک
lacinate,(d),adj بری ، تە ریک ، کێزیکری
lacing , n مە یکرن ، تە یتانا پێلاڤێ ، چە لدە
lack , n لاک، کێمی.کێمایی.دە ست تە نگی یان کورتی
- of rain تە هاتی
lack . v. i . t ژێ کێم دبت
lackadaisical,adj لاواز ، نە چالاک
lackey(lacquey),n,v,t نوکە ر، بە ردە ست ، نوکە ری دکت
lacklustre , adj پیتی
- in appearance گوزانە
laconic , adj کورت (ئاخفتن)
laconism , n کورتی (ئاخفتن)
lacquer , n , v . t لە مشتن. هسین . هنین ، لە دمشت. دهست ، دهنت (هنینێ دکت)
lacquered , adj لە مشتی
lacqurer ,n ڤارنیشێ هنینێ ئو هسینێ
lacquering , n لە مشتن
lacrimal gland, n لفکا روندکی
lacrim-locrym-lachrym, n روندک
lacrosse, n گە مە یە ک باکورا ، ئە مە ریکا وە ک هوکی
lact- , lacti or lacto پێشگرە کو شیرە ، ترشا شیرێ یە
lactalbumin , n سپیلکە یا شیری
lactase , n ئە نزیما شیرێ کو لە کتوز (شە کرا شیری) دکت گلوکوز
lactate , n , vt خوێ ترشی یا شیری ، شیری دە ردکت
lactated , adj شیر دە رکری
lactating , n شیر دە رکرن
lactaion ,n (هور دە مارین لفاوی)میژتنا شیری
lacteal , n , adj شیری
lacteous , adj شیری . رە نگ شیر
lactescence , n شرێزا شیری
lactescent , adj شیردار
lactic , adj شیری
- acid ترشی یا شیری
lactiferous , adj شیردار
lacto bacillus , n بە کتریا یا شیری
lactose , n شە کرا شیری
lacuna , n کون ، ڤالاتی
lacunal,lacunar.lacunary, adj ڤالا .
lacustrine , adj گە ری
lacy , adj شە لیتی
lad , n لاوک.کورک.رولە.کوڕوک.رە وال.ڕووال

ladanum , n شریزا به نیشتی
ladder , n پێله کان ، پیلوک . پێپه لینک ، په یژه . نه رده بان ، پێسترک
ladder - back , adj پشت پێسترک
laddie , n لاوک . ره وال
lade , v . t . i باری دگوهێزت ، باردکت . گران دکت
laded , adj بارکری
laden(with) , adj بارکری
la-di-da,adj , n فێز ، ده بده به
ladies , n ژن
- 'man ژنباز
lading , n بارکرن . بار داگرتن
ladino , n زاراڤێ ئیسپانی یێ جهی یێن ده ربه ده ر
ladle , n , vt چه مچه ، که فگیر . هه سک . چه مچک موچک، که پچه، تێنکت، رودکت(ب موچکێ)
ladled , adj تێکری یان روکری (ب موچکێ)
ladling , n تێکرن ، روکرن (ب موچکێ)
lady ,n بانو . کابانی . خانم . ژن . خاتون خاتو ، ستی
- beetle=ladybird
- bird , ladybug کێزه ک بێ ، که
- finger تلا خانمێ ، شرینایی ، بامی
- in- waiting یاوه را شابانو یان ژنمیرێ
- killer دلگرێ ژنان
- kin خانموک
- like خانمی
Lady Day , n جه ژنا مزگینی یێ (۲۵ ئادار)
ladyfy , ladify , vt دکت خانم
ladylove , n دلبه ر
ladyship , n خانمکار
lady's maid , n خداما خانمێ (بۆ جلکان ئو کارکرنێ)
lady's man = ladie's man
lady's slipper , n شه کالا خانمێ (هه له زه)
lady's smock , n کراسێ خانمێ
lag , n , adj , vi ده ره نگ.ده ره نگی.دامان پاشدامان پاشکه تن . زه غه لی ، گیرودبت . پاش دکه ڤت
lagan , n شکه سته ئو تشتێن که تین بن ده ریایی
lager , n بیره یا سڤک
laggard , adj , n ته مبه ل . زه غه ل
lagged , adj پاشکه تی ، دامایی
lagging , n زه غه لی ، هێڤشاندن . پاشدامان

- behind پاشدامایی
lagniappe , n دیاری یا بچوک
lagomorph , n کێڤروشکی (توخم)
lagoon (une) , n گه را قام
laguna , n گول . گه ر
lahar , n له هی یا ته قنا برکانی
lah la , n ئاوازا شه شه ما پێسترکێ ل ریزکا لڤینبارا نو
laic , adj , n باوه رمه ند ، دنیایی
laical , adj دنیایی (نه ئولداری)
laicism , n دنیاییتی
laicize , v . t دنیایی دکت
laid , adj دانایی
laid paper , n کاغه زا نیشانکری
lair , n ته خت.کولک . په ناگه ، له شارتنگه
laird , n زه ڤیدار
laissez - faire , n سه ربه ستی یا چالاکی یا ئابوری (بێ تێکلبونا ده وله تێ)
laissez - passer , n ده رباز نامه
laity , n باوه رمه ند (ئولدار نه تێ)
lake , n گول.ده ریاچه .لیچ .لیچ بگوم . گه ر
- dweller گه ر نشته
- - dwelling گه ر نشته یی
- herring گه ر ماسی
laker , n گه ر کار
lallation , n گوتنا (ر) (وه ک ل)
lam , n ره ڤین ، چه لده
- on the .... ره ڤی
- to take it on the .... دره ڤت
lam , vt , i لێددت . چه لده ددت . دره ڤت
lama , n ئولدارێ بودی (تیبه تی یان مه غولی)
lamarckism , n ئولا لامارکی: کو گوهارتنا ژینگه هی، گیانه وه ر و هه له زی، دگوهورت ئو گوهارتن دگه هت نه ڤی یان
lamasery , n په رستگه هێ لاما
lamb , n , v , t , i دلبه رخوشه ڤی، مروڤێ ساده، لاواز هه ژار.به رخ . نێره گیسک . کاڤر . که هر ، گوشت یان که ڤلێ به رخی بزن که مرکی دزێت . گوهێ خو ددت بزنێ ده مێ زانێ
- skin که ڤلێ به رخی

lambaste , v . t — چه لده ددت ، لیدت ، گەیی دکت تیدخورت
lambency , n — لاوی ، چریسکداری
lambent , adj — چریسکدار . لاو
lambert , n — لامبیرت . یه که یا پیڤانا روناهی یا بانه کیٚ
lambrequin , n — په رده یا خوده یی
lame , n , adj, v . t — شه ل . قوپ ، شل کوله ک ، دکولت . دلنگرت
- duck — قازا کوله ک . لاواز
- president — سه روکیٚ لاواز
lamed , adj — کولی ، لنگری ، قوپ
lamella , n — ته نکاتی
lamellate , adj — ته نکبار
lamellation , n — ته نکبون
lameness , n — شه لیقوپی،کوله کی،لنگرین ، شه لین
lament , n , v . t . i — شین.. لوباندن . لاوک ، دلوبینت
lamellibranch, adj — که پ ،. ته نکاتی
lamellicorn , n — شاخ ته نکاتی
lamelliform , adj — ته نک
lamentable , adj — شینبار ، به هیبار ، خزان
lamentation , n — فوغان ، شیوه ن ، باڤ ئو باڤو . باب ئو بابو . قورقور ، زارین ، زاری
lamented , adj — زاره زارکری
lamenting , n — ئاهکشان . قاره قار ، قورقور . زاره زار . زارین ، زاری ، لوباندن
lamia ,n — خوین میژ ، پیرهه ڤی
lamiaceous , adj — لیڤکی (توخم)
lamin - — پیشگره کو ده په ک ته نکه
lamina , n — ته نکوک
laminal , laminar , adj — ته نکوکی
- flow — ره وانی یا ته نکوکی . ملیانا ته نکوکی
laminate , adj , n — ته نکوککری
laminate , vt , i — ته نکوک دکت
laminated , adj — ته نکوککری
lamination , n — ته نکوکبون
lammed , adj — لیدایی
lammergeyer , n — هه ستی شکین (ته خلیت سمسیارک)
lamming , n — لیدان
lamp , n — فانوس ، چرا ، چراغ
- black — ته نی
lampas , n — ته خلیت ئاڤرمیشیٚ گول گولی
lampereel , n = lamprey
lampion , n — ڤه حفکیٚ شوشه بیٚ ره نگکری (ل گه ل فتیلک ئو رونی بو روناهیکرنیٚ)
lamplighter , n — چرا هلکه ر . پیچه ک کاغه زیٚ یان ده پیٚ ته نک بو هلکرنا چرایی
lampoon , n , vt — ترانه یا تیژ ، ترانه پیٚ دکت
lampoonery , n — ڤرِ هاویشتن . داشوری ، نترک
lamprey , n — ته خلیت ماسی یه (وه ک مارماسی)
lanate , adj — تیر هری
lance , n — رم . زه رگه . رمباز . نیزه
- corporal — جیگریٚ ناسکه ری
lance , v . t . i — لیددت(ب رمی). کون دکت(ب رمی) دکه‌لشینت(ب نژته ری)
lanced ,adj — کونکری(ب رمی)
lancelet , n — رمک . گیانه‌وه‌ره ک ده ریایی بچوکه
lanceolate , adj — سه ر رمکی
lancer , n — رم هه لگر ، رمباز
lancet , n — نه شته ر . نژته ر . نشته ر
- arch — که ڤانه (تاق) بیٚ سه ر تیژ
- window — په نجه‌رکا ته نگا بلندا سه رتیژ
lanceted , adj — رمکری
lancinate , vt — ددرینت . بریندا دکت ، لیددت
lancinating , adj — ژان یان نیش (دژوار)
lan cing , n — کونکرن (ب رمی)
land , n — به ژ.زه ڤی .نه رد، هشکاتی ، قاد . خاک ، بوم
- cold ... — زوزان
- after first ploughing — شوڤ
- agent — سه رکاریٚ زه ڤی یان
- agency — سه رکاری یا زه ڤی یان
- breeze — باهین
- fall — به ژ ، به ژ گه هشتن یان دیاربون
- force(s) — به ژ هیز (نه ده ریایی)
- girl — که چکا جوتیار
- grant — زه ڤی به خشی
- holder — زه ڤیدار یان کریدار
- hunger — زه ڤی خوازی
- hungry — زه ڤی خواز
- jobber — زه ڤی بازرگان

- lady	خودانا زه فی ینٛ . خودانا ئوتیلیٛ
- locked	ئه رد دورگرتی
- lord	ده ره به گ
- lordism	ده ره به گی
- mark	نیشانه
- mass	رذییه ک به رفره ژ به ژی
- mine	به ژ مینا
- office	فه رمانبه ری یا ئاقاری
- owner	زه فیدار
- reform	زه فی چاککرن
- rent	زه فی کرئ
- road	رئیه ژ . رئیه ژی
- slide	هه ره س . هه رفین . سه رکه تنا مه زن (ل هه لبژارتنیٛ)
- surveying	زه فی پیفی
- surveyor	زه فی پیف
- tax	باجا زه فی ینٛ ، زه فیانه
- untilled	به یار
land, v.t.i	دهیت خاریٛ ، داد که فت
landau, n	عه ره بانه یا چوار چه رخ ، ئوتو مبیلا نخافتی
landaulet, n	ئوتو مبیلا پاش نخافتی
landed, adj	هاتی خاریٛ . فه مشت
landgrave, n	به رناقیٛ ئه لمانی ینٛ خانه دانیٛ
landing, n	داهاتن . داهیلاندن
- ground	قادا داهاتن
landloper, n	تاره کدار
landocracy, n	چینا زه فیدار
landocrat, n	زه فیدار
landscape, n	دیمه ن
- architect	ئه ندازیاریٛ دیمه نان
- architecture	ئه ندازیاری یا دیمه نان
- gardening	چیمه نی یا دیمه نان
- gardener	چیمه نکاریٛ دیمه نان
landward, adv, adj	به ژ هوندوری
lane, n	ئالوله . کولانک ، ریکوک ، زابوق
lang syne = long since, adv, n	دفژین به ریٛ
language, n	زمان . زار . ئه زمان
languet, n	زمان ، تشتیٛ وه ک زمان
languid, adj	خاف ، لاواز . ئاژه قور ، دلسار . سست ، فشه ل
languidly, adv	ب لاوازی . ب دلساری

languidness, n	لاوازیتی . دلساریتی
languish, v.i	ئافزاردبت . لاواز دبت ، سست دبت
languisher, n	لاواز
languishing, n	ئافزارچون . ئافزار
languishingly, adv	ب ئافزاری
languishment, n	ئافزار
languor, n	ته مبه لیتی،چیزبون، سستی دلساری لاوازی ، ماندیبون ، شه که تکردن .
languorous, adj	ته مبه ل
languorously, adv	ب ته مبه لی
langur, n	مه یمونیٛ دوف دریژیٛ هندی
laniary, adj, n	تیژ ددان ، کیلب
laniferous(igerous), adj	به رداریٛ هری ینٛ
lank, adj	زراف ئو دریژ . باریک و دریژ
lankiness, n	زراف – دریژی
lankly, adv	ب زراف – دریژی
lanky, adj	زراف – دریژ
lanner, n	ته خلیت هه لو (میٛ)
lanneret, n	نیره هه لو
lanolin, n	رونیٛ هری ینٛ (بوٛ مه لحه می)
lantana, n	لانتانا (باده ک) . ته راشه ک به کسانه که ری . گول زه ره بیٛهن خوه شه
lantern, n	فه نه ر . چرا . فانوس
-jawed (adj)	لام دریژ ، لاواز ئو رو نوقی
- pinion or wheel	
lanthanide, n	هیمانیٛ لانتانومی
lanthanum, n	لانتانوم . هیما نه ک میرتالی یه
lanthorn, n = lantern	
lanuginous, adj	پورتکری
lanugo, n	پورت ئه مازه پز پورت
lanyard, n	کورته وه ریس
laodicean, n	زه غه ل ئاینی یان ریزکی
lap, n	باوه ش . لاندک . مه ودایی پیکه گرتنیٛ ، ئالیتن . ده همه ن . کوش. دامه ن . داو
- board	ده پیٛ کوشیٛ
- of a garment	پیش
lap, v.t.i	دچه مینت . دئالینت . پیکه دگرت . دئالیست . سیقال دکت
- to ... up	دئالیست
lap dog, n	سه ییٛ کوشیٛ (سه یه ک بچوکه)

lapel , n پیسیر
lapel (l) ed , adj پیسیرکری
lapful , adj کوشه ک : تژی کوشێ
lapicide , n به ربر یان نه قشێ به ری
lapidarian , adj نه قشکری(ل سه ر به ری)، بیقام لاو
lapidary , adj , n نه قشکه رێ به رێن هێژا ،
نه قشزانی یا به رێن هێژا ، بیقام لاو
lapidate , v . t . به ران لێدت. دکوژت (ب زه باندنێ) ،
زه بان دکت
lapidation , n به ر لێدان ، زه باندن
lapidification , n به ر یان که فرکرن
lapidify , v . t به ردکت . که فردکت
lapilli , n , pl پرتکێن به رێن برکانێ
lapis lazuli , n لاژوه رد . به ره ک هێژا شین
lapjoint , n موفکا پێکڤه گرتنێ
laplander , n خه لکێ لاپلاند
laplove , n دار گه رینک
lapped , adj سیقالکری
- up ئالیستی
lappet , n ده همه ن ، پارچه یه ک یان داهێلایی
یان پێکڤه گرتی . به رێ بانی . په لکا
گوهی .
lapping , n سیقالکرن
lapse , n هه له . که تن . داهاتن . ماف نه مان
lapse , vi دگومیزت خودانه ک دی . نوقی دبت .
نامینت . هه له دکت ، نشیف دبت.
دبورت .
lapsed , adj نه مایی ، بوری
lapsing , n نه مان ، بورین
lapstrake , adj , n ده پ پێکهاتی . گه می یا ده پ
پێکهاتی
Laputan , n, adj بالاخواز ، ناشوبی (خه لکێ لاپوتا)
lapwing , n بالنده یه ک ئاڤی یه
lar , n خودا یان گیانێ پاریز
larboard , n , adj ده سته چه پی . ره خێ چه پێ ژ
بالافرێ یان گه می یێ
larcener , n دز
larcenous , adj دز یخواز دزی ، دز
larceny , n دزی
larch , n شرب . داره ک سنه ویه ری یه
lard , n , v . t رون ، به ز، .به ز دکت . رون دکت
(به ری پاتنێ)
lardaceous , adj به زدار (قه له و)

larder , n گوشت پاریز (در)
lardon(lardoon) , n قه له و(گوشتێ به رازی بۆ
به زکرنێ)
lardy , adj به زدار (قه له و)
lares and penates , n خودا پاریزێن مالێ . خر و مرێن
مالێ
large , adj, n , adv مه زن . گه وره . زل . گر . قه رد
- basket ئه دل . زه مبیل . سه به ت
- jar ده ن
- number ژماره مه زن
- plate له نگه ریک
- quantity تبابه ک مه زن
- scale تبابه ک مه زن
- toe پێچی
- vessel ده ن
large heartedness , n دل فره هی
large intestine , n زه بلوت
largely , adv ب پتری
large - minded , adj مه ژی فره
largeness , n مه زنیتی
largess (e) , n دل فره هی . به خش
large white , n به رازه ک ئنگلیزی مه زن سپی یه
larghetto,adj, adv , n هێدی
largish , adj فره یان یان پچه کێ مه زن
largo , adv , adj ,n هێدی (مه زیقه)
lariat , n وه ریسێ دوماهی گرێ - قه کری
بۆ گرتنا گیانه وه ران . وه ریسێ
گریدانا ته رشی ب سنگیڤه
lark , n , v . i شڤان کوژ، تیتی. کلاو کوره ، یاری.
ترانه ، یاری دکت . ترانه دکت
larkspur , n گیروکه ر : هه له زه ک گول جوانه
larrikin , n , adj لاوکێ شه رفروش
larrup , vt دقوتت . دره فینت . لیددت
larva , n کرموکه .کرموک . کزمک . مه یزه ک
میروک . مه یروک
larval , adj کرمکی
larvi پێشگره کو کرمکه
laryng (o) پێشگره کو گه روی یه
laryngeal , adj , n گه رویی
laryngitic , adj , n گه رو کولبون . گه رو کولبونی
laryngitis , n گه رو کولبون
laryngology , n گه روزانی
laryngoscope , n گ رویین

laryngotomy , n گه رو که لشاندن (کردار)
larynx , n گه وری . گه رو . قرک
lascar , n ده ریاڤان
lascivious , adj داوێن پیس ، فیتکار
lasciviously , adv ب داوێن پیسی ، ب فیتکاری
lasciviousness , n داوێن پیسیتی ، فیتکاریتی
lase , vt روناهی ده ردکت
lased , adj روناهی ده رکری
laser , n لیزه ر . ئالاڤا مه زنکرنا له ره تیریژان ل نک رووناهی یا دیار
lash , n جه لده ، تاژانگ ، رکێب ، مژولانک . ده ربێ نشکی‌دا شوری
- up ئامیره ته ک میکانیکه
lash , vi , t جه لده ددت . داشوری دکت
lasher , n داشور . تاژانگڤان
lashes , n مژولانک
lashing , n به ند ، پێگره ک
lashings , n بو شایی، زه حفی
lashkar , n هوزێن چه کدار ، له شکه ر
lasque ئه لماسا پان ئه ریک ، زڤر ، باش چێنه بویی
lass , n که چک ، زه ری ، قیز . که چ . دوت
lassie , n قیز ، که چک
lassitude , n سستبون . خاڤبون ، دلساری
lasso , n , vt وه ریسێ دوماهی گرێ – ئه کری بۆ گرتنا چێل و هه سپان . دگرت (ب ڤی وه ریسی)
last , n , adv , adj دوماهی . پاشین
- night شه ڤێ دی
- step پاش پێ
- supper شیڤا دوماهی
- word په یڤا دوماهی (ئه بڕ)
- year پار
last , v . i . t ئه دکێشت . دکێشت . به رده وام دکت . دمینت
Last Day , n رۆژا داوی
lasting , adj , n به رده وام . ئه کێشان، خایاندن . سه ره مه د ، قایم
lastingly , adv ب به رده وامی
lastingness , n به رده وامیتی
lastly , adv دوماهی یێ
latch , n , vt کود ، چلمیره ، کود دکت
- key کلیلا کودی
- string وه ریسێ کودێ
latchet , n قه یتانا پێلاڤێ
late , adv گیرو . ده ره نگ . گیربون
- of .... ڤێ دوماهی یێ
- it is too .... ژ ده ست ده رکه تی ، ئێدی ده ره نگه
lateen بابره ک سێ گوشه ، گه می یا بابره ک
lately , adv به ری ده مه ک، کورت، ڤێ دوماهی یێ
laten , vi , t گیرودبت
latency , n متی
latened , adj گیروبوی
lateness , n ده ره نگی
latening , n گیروبون
latent , adj ئه شارتی . شاراوه . مت
- heat گه رمی یا مت . گه رمی یا ئه شارتی
- period ده مێ متی یێ . ده مێ کورکبون ئو چیچه لوکبونێ
later, adj(latter arch) پاشتر ، نوتر
lateral , adj هنارتناره‌خه کی یا ته پکێ ، ره خه کی
lateralization , n جیکرنا ئه رکی یان چالاکی یێ
lateralize , vt جیکری دکت
laterally , adv ب ره خه کی
Lateran Council , n یه ک ژ پێنج جڤاتێن دێرا رۆژئاڤا
laterite , n ئاخ سور
laterization , n ئاخسورکرن
laterizate , vt ئاخسور دکت
lateron پاشی
latest , adv دوما هیترین
latex , n دار شیر
lath , n , vt دار ده پ ، دارده پ دکت
lathe , n , vt چه رخ . ره نده ، چه رخ دکت . ره نده دکت
lather , n , v , t , i ئه نرین . که ف ، جه لده ددت که ف ددت . که ف دکت
lathing , n ده پکرن . ده پ
latifundium,n(pl.dia) چاندنگه ، زه ڤی
latinate , adj که ساتی یا لاتینی
latinist , n لاتینیزان . رومانزان
latinity , n رێبازا نڤیسینا لاتینی

latinization , n	لاتینیبون
latinize , vt , i	لاتینی دکت . وه ردگێرت لاتینی
latinized , adj	لاتینیکری
latinizing , n	لاتینیکرن :رۆچک یان رێزمانا نڤیسینا لاتینی
latish , adj	پچه کێ ده ره نگ
latino , n	ئاکنجی یێ ئه‌مریکا لاتینی ل ویلایه تێن یه کگرتی یێن ئه مریکا
latitude , n	ده ڤه ر . مه ودا . هێلا پانی یێ سه ربه ستی یا کاری نو هه لبژارتنێ
latitudinal , adj	هێل پانی
latitudinally , adv	ب هێل – پانی
latitudinarian , adj,n	سه ربه ست . دل فره
latitudinarianism, n	سه ربه ستیتی
latria , n	هه ر خودا په رستن
latrine , n	ئاڤده ست
- latry	پاشگره کو په رستنه
latten or(lattin) , n	ته خلیت مسێ زه ره
latter , adj (later)	نو وه م ، نوتر
- day	نوژه ن
latterly , adv	ڤان رۆژان . ژ نو . پاشی
lattice , n	په نجه ر یان ده ری یێ تورککری، تورک
- bridge	په شت پر
- girders	په شت تورکری
- frame	تورک
- window	په نجه را تورک
- work	کارێ تورک
latticed , adj	تور ئاسا
latticing , n	تورکرن
lattissimus dorsi(s)	پانکا پشتی
laud , n , v . t	په سن ، په سن دکت
laudability , n	په سنباری (تی)
laudableness , n	په سنباری
laudably , adv	ب په سنباری
laudanum , n	ئاماده
laudation , n	په سن . زولت
laudative , adj	په سنی
laudator , n	په سنکار
laudatory , adj	په سنی
laugh , vi , t , n	دکه نت ، که ن . که نین
- to .. at	پێدکه نت
- to ..away a person's fear or doubt	ترسا مروڤی ب که نینێ وێڤه دبت
- to ...down	هش دکت ب که نینه ک ترانه یی
- to ...in one's sleeve	ب نهێنی دکه نت
- to ...off	خو ژ ته نگاڤی یێ ڤه ددت ب که نینێ
- to ... out of court	پوته پێ ناکت ، ترانی
- to ...to scorn	نزم دکت ، کرێت دکت
laughable , adj	که نینبار
laughableness , n	که نینباریتی
laughably , adv	ب که نینباری
laughed , (p of laugh)	که نی
- at	پێکه نی
laughing , n	که ن ، که نین
- at	پێکه نین
- gas	غازا که نین
- jackass = kookaburra	
- stock	پێکه نینبار . ترانه بار
laughingly , adv	ب که نی
laughter , n	که نین ، بشکورین . خه ندان
launce , n	خێز ماسی
launch , vt , i	قایم دهاڤێت . دهاڤێت ، ده ست پێدکت ، تێویش دکت ، (رێزک) دهاڤێت، ئازا کاردکت یان دئاخڤت. گه می یێ دکت ئاڤ ئاڤێدا
launch , n	گه می یا هه لی
launcher , n	موشه ک هاڤێژ . نارنجوک هاڤێژ
launching , n	هاڤێتن
- pad	هه رزالا هاڤێتنێ
launder , v . t . i	بالاڤ دکت ، جل دشوت
laundered , adj	بالاڤکری
laundering , n	بالاڤکرن
laundress , n	جل شو
laundromat , n	جل شویا که هره بی
laundry , n	بالاڤخانه . بالاڤ . جل شوک . به رشو
- detergent	سابونا کنجان
- man	گارکه رێ بالاڤخانه یێ
- woman =laundress	
laura , n	دێره ک رۆژهه لاتی یه

laureate , adj , n نایاب . گولبه ندکری ، هوزانڤانێ شانه نشینی

laureate , vt گولبه ند دکت . دکت هوزانڤانێ شانه نشینی

laurel , n , v . t گولبه ند ، دخه ملینت . گولبه ند دکت

laurel (l)ed , adj گولبه ندکری

laurel (l)ing , n گولبه ندکرن

lauric acid , n ترشی یا لوریک

laurustinus (res) , n ته راشه ک هه رده م که سکه ئو شه پاله

lava , n خشیک ، که ف ، پروتان

lavabo , n ده ست نڤیژ ، ده رسوک ئو ئاڤا ڤێ ده ست نڤیژێ

lavage , n شوشتن (ئه ندامه ک له شی)

lavation , n بالاڤکرن

lavatory , n ئاڤده ست ، جولک . ئاڤریژ ده ستاڤ

lave , n تلپ

lave , v . t دشوت . تێدکت

lavender , n گیامسک

- (plant) هه لال

lavender , v . t (ب گیا مسکی)بێهن خوه ش دکت

lavendered , adj گیامسککری

lavendering , n گیا مسککرن

laver , n که ڤزا ده ریایی

lavish , adj , vi , t زه حف ، ده ست به ر دایی ، ده ست ڤه کری . مشه ، بێقام خه رج دکت

lavishly , adv ب ده ست به ردایی

lavishness , n ده ست به ردایتی

law , n قانون . یاسا ، داد

- civil ... یاسایا ژیاری ، یاسایا شارستانی

- to go to ..against a person گلی دکت

- to lay down the ... یاسا دادنت ، پشت راست دناخڤت

- to practise the ... پاریزگه ری دکت

- to take the ...into one's own hands تولا خو ڤه دکت ، مافێ خو ب خوبستینت

law - abiding , n یاسارام ، یاساخواز

law and order , n ئاسایش

law breaker , n یاسا شکێن

law expert , n ره وازان . یاسازان

lawful , adj یاسایی . یاسابار . یاسا – رام

law giver , n یاسا دایه نده . خودانێ یاسایێ

law - hand , n ده ستنڤیسا یاسایی

lawless , adj بێ یاسا

lawmaker , n یاسا چێکه ر

law merchant , n یاسایا بازرگانی

lawn , n چیمه ن

- mower گیابڕ

- tennis مه یدانا ته نس

lawny , adj پێوه ندیدارێ په روکێ ته نک ، گیا کری

law of distribution of estate ئاقار دابه شکرنزانی

law of nations یاسایا ئاڤ نه ته وه یی

law suit , n دوزنامه

lawyer , n پاریزگه ر ، پاریزه ر

lax , adj زکچونی ، دلسار . خاڤ . فشه ل ته مبه لی ، بایبڤانی

laxation , n ده رمانێ زکچونێ . نه رمکرن ، سستبون

laxative, a .n شیافیک

- grass سه نامه کی

laxity , n دلساری ، سستی

laxly , n , adv ب دلساری

laxness , n دلساریتی

lay , adj , n ئاسایی ، چیروکه ک هوزانی ساده پیشه ، در، سرود،، ستران . دنیایی نه ئولداری، ڤه شارتنگه . مه لهه زه کار ، به ها

lay,v . t (p of lie) رازا . خودریژکر ، لیسیا، ڤه که ت ڤه زه لیا

lay , v . t دادنت

- to ..about one دژوار شه ری دکت

- to ..apart دوژ دکت ئو دادنت ره خه کێ

- to ..aside ل ره خه کێ دادنت ، دهێلت

- to ..away ویڤه دادنت

- to .....bare ئه شکه را دکت

- to ...by دهێلت . گوهـ نادتێ

- to ...down چیژ دکت . چه کی دهاڤێت

- to ...fast دگرت . ناهێلت بره ڤت

- to ...for خو ل به ر دگرت یان ڤه ددت

- to....heads together راوێژی دکن

- to..hold of or on دگرت

- to ....in بۆ پاشه روژێ رادکت

- to ...off کارکه ری ده مداری به ردت
- to ...on ئیریش دکت
- to ...open قه دکت
- to ...out به لاف دکت ، دکوژت ، پیلان دکت ، راقه دکت . ره نج دکت
- to ...over پاش دئیخت
- to ...siege to دور دگرت، ئابلوقه دکت ، گه مارو دکت
- to ... stress دوپات دکت
- to ....to گه می پیَ رادوه ستینت
- to .....to heart ته نج هزر دکت
- to ...to sleep قه دشیرت
- to ....under ته په سه ر دکت
- to ...up بو پاشه روژیَ دهیلت
lay day روژا بارکرنیَ یان قالا کرنیَ
layer , n ره وز ، ته قاخ ، پان ، قات ، مریشکا هیکا دکت
-cake کلوجا چه ند قات
layer , vt , i ره وزدکت
layerage , n ره وزکرن
layette , n جل وملیَن بچوکی
lay figure , n له یزوکا نمونه . مروڤیَ پوچیَ وه ک له یزوکیَ
laying , n دانان
laying away (or by) هلخستن
yman , n نه ئولداری . دنیایی
lay - off , n به ردانا ده مداری یا کار که ران
layout , n نمونه ، مه لهه ز . نه قشه ، ریباز
layover , n راوه ستان
layreader , n ئاموژگاریَ پروتی ییَ نه ئولدار
laywoman , n ژنکا دنیایی (نه ئولدار)
lazar , n نه ساخیَ گوری
lazarus , n پارسیک
laze , v . i . t ته مبه لی دکت . ترالی دکت
lazed , adj ته مبه لیکری
laziness , n له ش گرانی‌سستی ، ته مبه لی ، ترالی
lazing , n ته مبه لیکرن
lazuli , n لازه وه رد
lazuline , adj لازه وه ردی
lazy , adj , v , i , t ترال ، ته مبه ک ، ته مه ل ، بار هنگیف گه نه ه ل . له ش گران ، سست . ته وه زه ل ، شه موز (بو هیستری).زه غه ل
lazy bones , n ته مبه لی دکت
lazyish , adj پچه کیَ ته مبه ل
lazy susan , n سینی یا گروفر کو ل سه ر میزیَ دادنن (خوارن تیَدا)
lazy tongs , n گاسکا ته مبه ل (زنجیره ک بستان دریژ بار) بو هه لگرتنا تشتان ژ دور قه
lea , n کوز
leach,n,vt,i=leech
leach , n , vt , i ده لاندن ، دده لینت . ده لین دبت
leachability , n ده لینباریتی
leachable , adj ده لینبار
leachate , n به رهه م یان گیرا قا ده لینی
leacher , n ده لینه ر
lead , n سرب . قورقوشم . زرنیخ
- acetate سهکاتی یا زرنیخ
- arsenate زرنیخا زرنچی
- colic ئیشا زرنچی (زک گرش ئو ئیشا دژوار)
- pencil خامه ییَ زرنیخ
- poisoning ژه هربونا زرنچی
- sulphate زاخاسور ، زاخا زرنچی
lead , n , adj پیشه کی یا گوتاریَ . ریبه ری ، به راهی
lead , v . t . i ریبه ری دکت
-to ...... astray بزر دکت ، دخاپینت
- to ......away ل دوف خو دبت
-to .... by the nose ل سه ر مروڤه کیَ زال دبت ئو ریبه ری یا وی (ویَ) دکت
- to ....captive دیل دکت . دگرت
-to ....off ده ست پیدکت
- to ....on دخاپینت
- to ....the dance به که م پایه دبت
- to ....the way پیَنگاڤا یه که م دهاڤیت . ل به راهی ییَ دچت ، پیش دکه ڤت
- to ....up to ئاخفتنیَ ئاراست دکت
- to ....woman to altar ژنیَ مه هر دکت
leadable , adj ریبه ریبار
leaden , adj زرنچی . نه باش ، هیدی ، گران
leadenly , adv ب زرنچی
leadenness , n سه ره ک . سه رکار . سه ره کڤان . مه زن ، زرنچیتی
leader , n سه روک ، راژوره ک . فه رماندار

رێبه ر ، پێشه وا . پێشره و . سه ردار . رابه ر ، سه ر کرده ، فه رمانده سه روه ر . سه رگه ڤاز . سه رمیان .

- of dance songs دیلوکڤا ن

leaderless, adj بێ سه ر ، بێ رێبه ر

leadership, n سه روکاتی . رابه ری . پێشه وایی . سه ره نگین . فه رمانی ، سه رگه ڤازی ، گرناسی . رێبه ری ، سه روه ری ، سه روکی ، سه رکرداری .

leading, n, adj رێبه ری ، رێبه ریکرن ، هاژوتن

- article گوتارا سه ره کی

- lady کردارا یه که ما شانوگه ری یان فیلمی

- mant کردارێ یه که مێ شانوگه ری یان فیلمی

- question پرسیارا نیشانکه ری

- strings وه رێسنێن هاری بچوکی دکن دا ب رێڤه بچت

- in .... خو ل سه ر که سه ک دی دگرت

- note or tone هه ستیار

lead, line, n وه ریسێ کێزاتی یێ

leadsman, n وه ریسڤانێ کێزاتی یێ

leadwork, n کارێ زرنچی

leady, adj زرنچی

leaf, n, vi, t به رگ . به لگ . په ر . لاپه ر، په لچم ، به لگ ددت

- to take a ... out of وه ک وی دکت

- to turn over a new ..... ژ نو ژیانا خو ده ست پێدکت

leafage, n به لگ

leafbud, n بشکوژا به لگێ

leafed, adj به لگکری

leafhopper, n پێتکا بازدار

leafing, n به لگگرتن . به لگدان

leafless, adj بێ به لگ

leaflet, n به لافوک

leaflike, adj وه ک به لگی

leafspring, n زه نبه له کا کاغه زی (زه نبه له که ک دریژ ، زراف ، چه ند قاته)

leafy, adj به لگی

league, n کومکار ، فرسه نگ (۵۲۵۰ مه تر) . جفات

- of nations کومه لا نه ته وه یان جفاتا نه ته وه یان

league, vt, i یه ک دبن (ل جفاته کیدا) ، جفاتی دبت جفات دادنت

leagued, adj جفاتیکری

leaguer, n سه ربازگه هێ شه ری . نه ندامێ جفاتێ

leaguing, n جفاتیکرن

leak, n, vi چوران ، ده لاندن . دلوپکرن . ماده یی ده لین ، دلوپ دکت

leakage, n دلوپکرن ، ته شه نه

leakiness, n دلوپیتی

leaking, n په شلاندن . په ژلاندن ، رازچون . ته شه نه کرن

leaky, adj دلوپی . وه شین . بێ راز

leal, adj نه مه کدار . دلسوز

lean, adj, n قه لس . پالدان . زراف . قیق وه زا . لاک ، له ر . لاواز ، باریک

lean, v. t. i (against) پالددت

leaned, adj پالدایی

leaning, n کیلا ، لاربون . لادان ، پالدان

leanly, adv ب قه لسێ

leanness, n ژاری . لاری ، زراڤی . قه لسبون

leant, p. and pp of lean پالدا

lean-to, n, adj ئاڤاهی یێ به ردایی سه ر

leap, n لیتکچندک . فرقاس . لوتک بازدان

- frog یاری یا بازدانێ

- year سالا پر

leap, v, t, i بازددت

leaped (or leapt), adj بازدایی

leap-frog, vi یاری یا بازدانێ دکت ، بازددت

leap-frogging, n یاری یا بازدانێ کرن

leaping, n بازدان

learn, v. t. i هین دبت . فێر دبت

- by heart ژ به ر دکت

learnable, adj هینبار

learned, adj ئاگه هدار ، زانا . هینا ، پسپور ، زانیار . ره وشه نبیر

learnedly, adv. ب زانایی

learnedness, n زانا بیتی

learner, n خویندکار

learning, n هینی . هینبون . فێربون ، خوه نده واری . زانین

leasable, adj کرێبار

lease, n کرێ

- hold زه ڤی یا کرێکری

- holder کریدار
lease , v . t . کریٚ دکت
leased , adj کرێکری
leash , n , v , t گرتن . ده زگین ، سیٚ . گرویخ ک سیٚ که سی . دگرت . ب ده زگینیڤه گریددت
leasing , n کرێکرن
least , n , adj , and adv . کیمترین
- common denominator کیمترین دابه شک
- common multipl c, n کیمترین هه ڤبه شی چه ندجاری
- not in the .... نێکجار
- squares کیمترین دوجا
leastways (leastwise),adv ع نه بت
leat , n جوک (ئاڤێ دبت ئاشی)
leather , vt چه لده ددت چه رم دکت
leather , n ئاڤار . چه رم . که ڤل ، سه ختیان
- back پشت چه رم . کیسه له یێ مه زنێ ده ریایی
- belt قایش
- collar زول
- head خرپو
- jacket ته خلیت ماسی
- stock چه رمه گوره
- wood ته خلیت دارێ تیڤل قایم
leathered , adj چه رمکری
leatherette , n کاغه ز یان په روکێ چه رمی
leathern , adj چه رمی
leathemeck , n = marine
leatheroid , n چه رمیٚ ده ستکاری
leathery , adj چه رمی ، قایم
leathering , n چه رمکرن
leave , n , vt , i چون ، رێدان . ده ستور . وچان . هێلان ، دله تلینت . دهێلت . دچت
- letter وچاننامه . ڤه سینامه
- taking ئوغرکرن ، ڤه رێخستن
- normal .... وچانی ئاسایی
- on .... وچاندار
- sick .... وچانی نه سای
- to ....behind ل پاش (خو) دهێلت
- to ....off ئێدی ناکت . ئێدی ناکت به ر خوه
- to ...(something)out دهێلت ، دکه ڤینت
- to.. (a matter) over پرسیٚ پاش دئێخت
- to ....(a person) to himsel or to his own devices سه ر به ست دکت کو ع بکت
- to ...word (with) نامه یه کێ دهێلت (نک)
leaved , adj به لگدار
leaven , n , vt مایه ، هاڤه ین .هاڤێن .هه ڤێن ، هه وین ، هاڤێن تیکل دکت
leavened , adj ها ڤه ینکری
leavening , n له تلین ، هاڤه ین ، هاڤێن
leaves , n به لگ
- rustle گیزین
leaving , n هشتن ، ده رهاتن ، ده رکه تن ، بارکرن.چویین ، کو چاندن ، ڤه کوچاندن ، کوچان ده رهاتن، هێلان
- out ڤه راموش
leavings , n تلپ
leacher , n حیز
leacherous , adj داوێن پیس
leachery , n حیزی ، حیزیتی
lecithin , n ماده یه ک رونی یه ، دناڤ زه رکا هێکیدا ئو ته ڤنێ گیانه وه ر ئو هه له ز اندا
lectern , n مێزا خوه ندنا ئنجیلێ ل دێرێ
lection , n ژێبره ک ژ ئنجیلێ
lectionary , n کتێبا ژێبران : بریتی یه ژ به شێن ته وراتێ بۆ خوه ندنێ د ه مێ نڤێژا گرویی
lector , n خوه ندیار
lecture , n , v . t . i وانه . گوتار ، گوتار دبێژت
lectured , adj گوتارکری
lecturer , n ماموستا ، سه یدار
lectureship , n گوتارکاری
lecturing , n گوتارکرن
lecythus , n که موله
led , p , pp of lead رێبه ریکر (ی)
lederhosen , n شه لوارێ کورتێ چه رم
ledge , n سه له نده . چه ن
ledger , n . and , adj ده فته را ژمێریاری
- board پانه ده پ
ledgy , adj سه له نده یی
lee , n , adj په ناگه . ره خێ گه می یێ کو نه ل به ر بایی یه .ره خێ نه ل به ر بایی

- shore به رئاڤا یا دچتێ
- way لادانا گه می یێ ژبه ربایی
leech , n , vt , i زه رو . زیلو . زیرو . زێلو . زێرو
زری ، تزورک . زه رو ، خوینێ
دکێشت (ب زه رویی)
leek گوره د ، سیرموک
leer , n , v , i دیتنا کیندار ، ره خه کی یان دل
ره ش به رێ خو ددتێ
leeringly , adv ب (دیتنا) کینداری
leery , adj فێلباز
lees , n (frutis) تلپ . ترپ
leet , n سیایی یا بژاره بۆ کاره کێ
leeward , adj , adv , n به ربه نایێڤه – ئاراسته یا بایی
left , adj , adv , and , n چه پ
- auricle گوچکێ چه پێ
- hand ده ستێ چه پێ
- heart ره خێ چه پێ دلی
- lung پشنه یا چه پێ
- over پاته روک ، ژێمایی ، پێما
- the ......side چه هه نگ
- ventricle ئورکێ چه پێ
- wing چه په رامان.ده سته چه پێ،چه پ گێر
- winger چه پ گێر . چه پ رامان
left , v , t (p of leave) چو
lefthanded , adj چه په .چه پان . چه پو ده ست چه پ
lefthandedly , adv ب چه پانی
lefthandedness , n چه پانیتی
lefthander , n ده ست چه پ
leftist , n چه پ باور
lefty , adj چه پان
leg , n- لنگ . لاق . چاق . ته شک
- ....and به رابه ر ، هه ڤتا
- ......numbing لنگ ته زین . لن قه رمین
- not to have a .....to stand on بێ به هانه
- one's last .....s ل به ر روتبونێ یه
- to get on one's s ... رادوه ستت دا باخڤت
- to pull a person's .. دخاپینت
- to run a person off his ....s مژول دکت
- to stand on one's own ....s سه ربه ست دبت
- to stretch one,s .....s دچت سه یرانێ
- to walk a man off his .....s بوه ستینت
leg , vt پالددت (به له مێ ب لنگی)
legacy , n میرات ، که له پور

legal , adj یاسایی یاساگه ر، یا سادار. ره وا
- age گه هشتن ، لێکه تن . هه رزه
- cap کاغه زا پارێزگه ران
- maturity هه رزه
- opinion ریدانا ئایینی . ئایینامه
- rules په ندی یاسایی
- science یاسازانی
legalism , n یاساییتی
legal instrument , n قوچان . ده ستاڤێژ
legality , n یاسایی تی
legalization , n یاساییبون
legalize , vt یاسایی دکت
legalized , adj یاسییکری
legalizing , n یاساییکرن
legal reserve , n به ده گا یاسایی . کێمترین راسپارتنا
دراڤێ یا یاسا دخوازت کو به ده
گه
legaltender , n دراڤێ یاسایی
legate , n نمینه نده رێ پاپایی . په یک
legate , vt پاشمایی دکت
legated , adj پاشماییکری
legatee , n میرا تخوه رێ یاسایی(راسپێرکری)
legating , n پاشماییکرن
legation , n هنارتنا نمینه نده ره ک میری، شاندن
، نمینه نده رکرن
legato , adv , adj رێکخستی . ب رێکخستن
legator , n راسپێرڤان
legend , n چیڤانوک ، ئه فسانه . داستان
legendary , adj ئه فسانه یی
legendry , n ئه فسانه
leger , adj .....line کورته رێزا مه زیقه یی
legerdemain , n چه ربه زی.ده ست سڤکی ، فێلبازی
legerity , n سڤکی
legging , n نخافتنا ده رڤه یا لنگی (ژ چوکێ تا
گوزه کێ)
leggy , adj, درێژ ، لنگ جوان . لنگ درێژ
leghorn , n زلکێن شه فقه یان . شه فقه یێ ژ
زلکان چێکری . مریشکه ک
گه له ک هێکان دکت
legibility , n خوه ندنباری
legible , adj خوه ندنبار
legibly , adv ب خوه ندنباری

legion , n — له شکه ر . کومه ک (خه لکیٚ) مه زن
Legion of Honour — نیشانا ئابرو
- of Merit — نیشانا ژیهاتن
legionary , adj, and,n = legionare — له شکه ری ، ئه ندامیٚ جڤاتا که ڤنه شه رکه ران
legirons , n — چیدار
legislate , vi — یاسا دادنت
legislated , adj — یاسا دانایی
legislating , n — یاسا دانان
legislation , n — یاسادانان . یاساگه ری
legislative , adj , n — یاسا دانانی
legislator , n — یاسا دانه ر
legislatorial , adj — یاسا دانه ری
legislatress , n — یاسا دانه ر (میٚ)
legislature , n — جڤاتا یاسادانان
legist , n — یاسازان
legit , adj = legitimate
legitimacy , n — ره وایی
ligitimate , adj — ره وا . حه لال ، بیٚ به ند
legitimate , vt — ره وا دکت
legitimated , adj — ره واکری
legitimating , n — ره واکرن . ره واندن
legitimatize , vt = legitimate
legitimism , n — ره وایيتی
legitimist , n — ره واکار . پشتگریٚ ده ست هه لاتی یا ره وا
legitimization , n — ره واکرن ، حه لا لکرن
legitimize , v , t = legitimate — ره وا دکت ، حه لال دکت
legless , adj — بیٚ لنگ
legman , n — سالوخکاریٚ روژنامه گه ری . هاریکه ر (بز راگه هینیٚ)
legume , n — تالیشک
leguminous , adj — به قلی
lehuan , n — گولبه ند . داره ک گول سور
lei , n — گولبه ند یان ده ستکیٚ گولان
leister , n — رمیٚ درپک
leisure , n — بیٚ کاری . وچان . ڤالاتی ، تیز ده میٚ . ڤالا
leisured , adj — ڤه سهی . ده وله مه ند
leisurely , adj , adv — ب ڤه سهینی

leitmotiv(or leitmotif) — هزرا زالا دوباره دبت
lemma , n — دوزا هاریکه ر . ناڤنیشان
lemming , n — ته خلیت کرۆژه ، دوڤ کورته
lemon , n — لیمون
- balm — ترجان : هه له زه ک به لگ بیهن لیمونه
- juice — لیموگڤاش . لیموشیریز
- yellow — ره نگ لیمونی : که سکه زه ر
lemonade , n — لیموشیریز
lemur , n — لیمور : ته خلیت مه یمونه
lemures , n — جانیٚن مری یان
lend , vt — ده ین ددت
- lease — قه ر - کریٚ
lender , n — خوازگر
lwnding , n — پیشینه دان
length , n — دریژی . دریژایی . دریژاهی
- at full ...... — ب هه می دریژی یاله شی
- at ...... — دوما هی یێ ! ب دریژی
- to go to all .....s — هه رچی بشیٚت
- to go to any .... — هه رچی بشیٚت
lengthen , v , t , i — دریژدکت . دریژ دبت
lengthened , adj — دریژکری
lengthening , n — داڤه زه لاندن . دریژکرن
lengthily , adv — ب دریژی
lengthways , adv — دریژکایی
lengthwise , adv , adj — دریژکی
lengthy , adj — دریژی
lenience , n — نه رمی
leniency , n — نه رمی
lenient , adj — نه رم : دلوڤان
Leninism , n — له نینی : ئولا کومایه تی یاله نینی
Leninist ,n — له نینی
lenitive , adj , n — ئیش کوژ ، هه دارکه ر
lenity , n — دل ڤه رایی . نه رمی . دلوڤانی
leeno , n , pl — په روکیٚ تاجوت بادایی به ری ته ڤنکرنیٚ
lens , n — نیسکه ، جامک . هاوینه
lens , vt — وینه دگرت
lent , adj — ده ینکری
Lent , n — ده میٚ روژیگرتنا ئولی یا فله هان ، روژی یامه زن ، رامان
lentamente , adv — هیدی
lentando , adv , adj — هیدیکی

lenten , adj به هیبار ، لاواز ، باریک ، رۆ ژیبار .
رۆژی یی ، تاری
lentic , adj په نگی
lenticel , n نیسکی تی : سوریی یا باسکێ هنده ک
هه له زان
lenticular , adj نیسکی : لو کوقز
lentigo , n راڤ
lentil (s) , n نیسک
- soup شوربه یا نیسکێ
- lentisk , n دارا قاچکی
lentissimo , adj , adv بیقام هیدی
lentitude , n سستی . خاڤی . بێ چالاکی
lento , adj , adv سه ردلێ خو . هیدی
lentoid , adj شکب نیسک
Leo , n برجا شیری
Leonid , n نیز . شیری (برج)
leonine , adj شیری . وه ک شیری
leopard , n پنگ . وشه ک ، نوزه ک
- hunting .... پنگ . وشه ک
leotard , n کراسێ پاله وانی یان سه ماکه ری
(داوه تکه ری)
leper , n بازو
lepid (o) - پیشگره کو که لپکه
lepidopter (an) , n چه نگ که لپک
lepidopteral , adj چه نگ که لپکی
lepidopterpus , adj چه نگ که لپکی
lepidote , adj که لپککری
leprechaun , n به د ئه جنه (ئه فسانه یا ئیرله ندی)
leprose , adj گوری
leprosy , n به لوشین ، گولی . پیسکی . لا ره گ .
گوری ، کوریبون . به له کی . کرژی
leprous , adj بازو ، کوتی
leprously , adv ب کوتی
leprousness , n کوتیتی
- lepsy پاشگره کو هه زاندنا دژواره
lept (o) - پیشگره کو بچوکه ، زراڤه ، لاوازه
lepton , n پرتکا سه ره تایی یا کارلیکرنا قایم
lesbian , adj , n پانپانوک
lesbianism , n ژنبازی (بۆ ژنان) ، پانپانوک
lese - majeste , n رێبازا فورته کی
lese - majesty , n خنزی
lesion , n زیان ، برین ، ئازر
less , adj , prep , n , adv کیمتر ، بچوکتر ، بێ
- none the .... ل گه ل هندێ
- less پاشگره کو بێ یه
lessee , n کریدار
lessen , v , t . and , i کیم دکت . به ره ش دکت
lessened , adj به ره شکری . کیمکری
lessening , n به ره شکرن . کیمکرن
lesser , adj بچوک . بچوکتر
- bindweed دری
- feast جه ژنا بچوک
Lesser Bear , n هرچا بچوکتر (ستیر)
Lesser Dog , n سه یێ بچوکتر (ستیر)
lesson , n , v , t وانه . خویندن . په ند . ده رس ،
هین دکت . ده رس ددت ،
لێ دحه یتینت
lessoned , adj هینکری
lessoning , n هینکرن
lessor , n کریکه ر
lest , conj داکو
let , n , v , t کریکرن ، بلا ، کریکری . گیرو ،
دهیلت . کرێ دکت
- alone گه رئه م وێ نه بیژین
- up هیلان
- to ......alone دهیلت . ئیدی ده ستێ خو ناکتێ
- to .....be دهیلت . ئیدی ده ستێ خو ناکتێ
- to ...blood خوینێ دکیشت (به ر ددت)
- to ....down دادهیلت ، دهیلت نوقی بت یان
بکه ڤت. دکه ڤینت (ئیدی هاری ناکت)
- to ...drive دژوار لێددت
- to .....fall دکه ڤینت
- to ......fly دهاڤیت . خه به ران دبیژت
- to ......go به ر ددت
- to ....in دخابینت . دئینت ژور
- to ....into دئینت ژور نهینی یان نیشاددت
دژوار ئیریش دکت
- to ....it be بلا . با
- to ....loose به ر ددت ، ڤه دره سینت
- to ....off لێ دبورت ، به هانه دکت .دهاڤیت
(توپ یان که ڤان)
- to ....on رازێ نه شکه را دکت
- to ....oneself go ب دلێ خو دکت ،
- to ....out دهیلت بره ڤت . دئینت ده ر ، ب
کرێ ددت . کراسی فره یان دریژ
دکت.لێددت ، جه لده ددت ، دهاڤیت

- to ......outr at دژوار ئێریش دکت
- to ....slip دەور ێنت ، دهێلت بره ڤت
- to ......up کێم دکت ، رادوەستت
- let پاشگرە کو تشتە ک بچوکە
letdown , n کەتن ، سستبون ، کەڤاندن
lethal , adj کوشندە . کوژدار
- gene کوژ جین
lethargic , adj گەلهو . سست
lethargy , n خەوداری ، سستی . وەنەوز
Lethe , n رۆبارێ ژبیرکرنێ.ژبیرکرن، فەراموشی
letter , n پیت ، تیپ . نامە . ئەمراز . پەیام ،
کاغەزا پارەک . رەشبەلەک
- box سندوقا پوستەیی
- carrier پوستەچی
- founder تیپرێژ
- head کاغەزا نائنیشانکری یا دامەزرینەکێ
- missive کاغەزا پایەبەرزی
- of appreciation سپاسنامە
- perfect . adj بێقام راست
letter , vt دنڤیست
lettered , adj روشنبیر ، زانا ، نڤیسی
lettering , n نڤیسین ، نەقشکرن
letter of credence باوەرنامە ، دەستهەلاتی
letterpress , n نیپینی
letters , n تور . ویژە
letters testamentary , n راپەراندنا راسپارتنێ
letting , n هێشتن ، کرێدان . هێلان
lettuce , n کاهو
leucoma , n چاڤ گڤالە . چاڤ ڤڕ
leukemia , n خوین سپیبون
leukocyt (o) - پێشگرە کو گوگا سپی یە
leukocyte , n توپک یان گوگا سپی
leukocytosis , n زەحفبونا توپکێن سپی
leukopenia , n کێماتی یا توپکێن سپی یێن خونێ
leukopoiesis , n چێبونا توپکێن سپی
leukorrhea , n سوسەنەکا سپی (قوزی)
Levant , n رۆژهەلاتا دەریا یا ناڤی . رۆژهەلات
levant , v . i درەڤت
levanter , n رۆژهەلاتی (مروڤ)بایێ رۆژهەلاتی
levantine , adj , n رۆژهەلاتی . ئاڤرمیش
levator ماسولکەهەلگر
- muscle ماسولکەهەلگر
levee , n , vt پێشوازی یا سپێدێ یان ئێڤاری سکر
(بۆ گرتنا ئاڤ رابونێ ،
بەربەست)سکر دکت.بەربەست دکت
leveed , adj سکر کری
leveeing , n سکر کرن
level , n , adj ڕێکار ، لاتە . ڕێکی . تەنگ ، ئاست .
گەراند . لوک
- crossing پەکتربڕینا راست
- headed پەندیار
- land دەشت
- on the .... ئەمەکدار ، دلسوز
- to do one's .....bet هەرچی بشێت بکت
level , v . t راست دکت. دکەڤێنت ، ڕێکار دکت
level (l)ed , adj راستکری ، ڕێکارکری
leveller , n باگوردان . بانگوردان
levelling , n باگەرین . بانگەرین . راستکرن
راست چێکرن . ئاستکرن
- rod دارێ راستکرنێ (پیڤیار)
levelly , adv ب ڕێکاری
levelness , n ڕێکاریتی
lever , n , v . t . i نوویل . سمک . نول ، ب نوویلی
رادکت ، ب سمکی رادکت ، ئامێرەتێ
وەک نوویلی ب کار دئینت
- center سەرسمک
leverage , n نوویلی ، سمکی
leveraged , adj نوویلیکرێ
leveraging , n نوویلیکرن
levered , adj راکری (ب نوویلی)
leveret , n تیشکە کێڤروشک
lever ing , n راکرن ب نوویلی
levi able , adj باجبار
levi athan , n , adj مەزن . ئەژدەها ، دەهبەیێ
دەریایی، دەولەت ئەمازە دەولەتا
ڕێزک ، دکتاتوری ، جانەوەرێ
دەریایی مەزن .
levied , adj باجکری
levigate , v , t دهەرشینت ، هەڤیر دکت ، نەرم دکت
، دهێرت
levigated , adj هێرایی
levigating , n هێران
levigation , n هێران
leving , n چریسکا بروسکێ

levirate , n بیژنا شو ب تی یێ خو دکت
leviratic , adj پێوه ندیدارێ بیژنا شو ب تی یێ خو
دکت
levitate , vt , i دفرت (هندی سڤکه) . دفرینت
levitated , adj فری
levitating , n فڕین
levity , n سڤکی یا باری . سڤکایی . شاشبون
levorotation , n چه پ زڤرین
levorotatory , n , adj چه پ زڤرینی
levulose , n لیڤیولوز . شه کرا میوه ئو هنگڤین
levy , n باج . سه رباز کرن
- en masse . سه ربازکرنا گشتی
levy , v , t باج دکت
levying , n باجکرن
lewd , adj پوچ . بێ به ها . نزم . چاڤ چه په ل
، خراپ کار . داوێن پیس .
lewdness , n حیزی . حیزیتی
lewis , n به رهه لگر . ئالاڤه بۆ راکرنا به ران
lewisite , n گازه ک ژه هری شه ری
lex , n یاسا
lexical , adj په یڤی . فه رهه نگی
- meaning واتایێ په یڤێ
lexically , adv به فه رهه نگی
lexicographer , n فه رهه نگ دانه ر
lexicographic (al), adj فه رهه نگی
lexicography , n فه رهه نگ دانین
lexicology , n په یڤ – شوپه وه رزانی . زمانزانی
lexicon , n فه رهه نگ ، قاموس
lexis , n کوز ، هه می په یڤێن زمانه کێ
ley ; n = lea
liability , n به رپرسی . ده ین
liable , adj ده سته به ر
liaise , vi پێوه ندی چێدکت
liaised , adj پێوه ندیکری
liaising , n پێوه ندیکرن
liaison , n هه ڤ پێگره کی ، پێوه ندی . پێوه ندی
یا نه ره وا
liana , n هه له زه ک هلپرژین
lian , n دره وکه ر . دره وین . ڤرکه ر . فڕو
ده ره وکه ر. ده ره وین . زر . ڤرەک
lias , n که ڤرێ کلسی یێ شینێ ئنگلیزی
liassic , adj پێوه ندیدارێ کلسێ ره ق
libation , n رشتن . ڤه خوارن . شه راب

libel , n تاوانا ناوزران . ناوزران ، شلتاخ ،
هاڤێتن ، لێدان (ئاخفتن)
libel , vi , t ناوزران دکت.دهاڤێتێ . شلتاق دکت
libel (l)ant , n گلیکار
libel(l)ed , adj شلتاخکری
libel (l)ee , n گونه هبار
libeling , n شلتاخکرن
libelist , n شلتاخکار
libelous , adj شلتاخی
libelously , adv ب شلتاخی
liberal , adj , n سه ربه ست ، ئازا ، ئازادبیر
- arts هونه رێن سه ربه ست (زمان دیروک
، زانستی . ژیرزانی)
liberalism , n سه ربه ستیتی
liberalistic , adj سه ربه ستی یی
liberlity , n دلڤه رایی . سه ربه ستبون ،
فره هی . زه حفی ، دل فره هی
liberalization , n سه ربه ستکرن
liberalize , v , t سه ربه ست دکت
liberally , adv ب سه ربه ستی
liberalness , n سه ربه ستیتی
liberate , v , t ئازادکت . رزگار دکت . به رددت
liberated , adj ئازاکری . رز گارکری . رزگار ، ئازا
. ئازادار
liberating , n ئازاکرن . به ردان
liberation , n ئازاکرن . سه ربه ستکرن . رزگارین
ئازادی . به ردان ، سه ربه ردان ،
ئازادبون
liberator , n رزگار
libertarian,n , adj سه ربه ست . ئازا . پشتگرێ
سه ره تایێن ئازادی یێ(هزر ئو کار)
liberticide,n , adj سه ربه تی یان ئازادی کوژ
libertinage,n=libertinism
libertine , n , adj داوێن پیس . فورق
libertinism , n حیزیتی . ڤه لیته یی
liberty , n ئازادی . سه ربه ستی
- of conscience سه ربه ستی یا نیهادی
- of the press سه ربه ستی یا روژنامه گه ری
libidinal , adj ڤینتکار
libidinous , adj ڤینتکار . هار
libidinously , adv ب ڤینتکاری
libidinousness , n ڤینتکاریتی
libido , n ڤینتکاری ، به لڤتاندن . هاری

Libra , n میزین
librarian , n کتێبخانە ڤان
librarianship , n رازگری یا کتێبخانە
library , n کتێبخانە . پەرتوکخانە
libration , n لەرە یی
librate , vt هەڤسەنگ دبت . ڤەدوەشت ، دلەرت
libratory , adj لەرە یی تی
librettist , n ئوپرا نڤیس
libretto دەق یان پەیڤێن ئوپرا
libriform , adj ریشالی
Libya , n وەلاتێ لیبیا (ل ئەفریقا یا باکور)
Libyan , adj لیبیایی
lice , n سپەهـ . ئەسپێ . زیندی
- 'seggs رشک . برانگوهـ
licence , n ریدان . دەستور
license . v . t ریدەت ، رەوادکت
licensed , adj رەواکری
licenser , n رید انکار
licensing , n رەواکرن . ریدان
licentiate , n ئولدارێ ریدایی،هەلگرێ ریدانا زانکویێ
licentious , adj داوێن پیس
lich , n تەرم
- gate دەریکێ دیرێ یان گورستانێ
lichen , n ئەخوشییەک چەرمی مەرزە ، کەڤز
lichened , adj کەڤزکری
lichenology , n کەڤززانی
licit , adj رەوا
lick , n , v , t , i ئالیستن . زماندان . ئالاستن ، دئالیست
- to ... into shape تازە یان چالاک دکت
- to ..one's lips لێڤێن خو (ژ کەیفا) دمێژت
- to ...one's shoes or boots رویبازی دکت
- to ... the dust دئێت رەڤاندن . دکەڤت
- to ...up or off پاقژ دکت ب ئالیستنێ
licked , adj ئالیستی
licker , n ئالیسوک
lickerish,(liquorish) . adj حیزخوارا .چلەکەفنیتکار،چکوس. هار
lickety-splits,adv بێقام ب لەز
licking , n ئالیستن . زماندان . ئالاستن

lickspittle , n رویباز
licorice , n بنەبەلەک . سوس
- root بنەبەلەک
lictor , n لکتور : ریڤەکرێ راوێژکار یان دکتاتورێ رومانی
lid , n قەپاغ . سەردەڤک . دەرخون
lidless , adj بێ قەپاغ
Lido , n بەزمگەها ل بەرئاڤەک خیزی
lie , n خو دریژکرن . دەرەو . درەو . پوت . ڤر . پالدان
- detector درەو زانک
-fabricated ..... شلتاقی . شلتاخ
- to give a person the....... ب درەوێ گونەهبار دکت
- to give the....to some thing درەوین دئینت دەر
- white .... ڤر
lie , vi , t درازت،دلیست . ڤەدزەلت. ڤەدکەڤت ، دەرەو دکت
- to let sleeping dogs.... خو ژ پرسا گرفتار ڤەددت
-to...at one's heart پەریشان دبت بوکەسەکێ
- to .....back خو دریژ دکت
- to ....by ڤەدسەهت،نیزیک دمینت.نیزیک دادنن
- to ...down رادکەڤت . پالددت
- to ....in دناڤ نڤیناندا دمینت
- to ....in one دکارت ، دشێن ، دشێت
- to......in the way گیرویە دریکێدا
- to:...... low خو ڤەدشێرت . خو ل سەر ئەردێ دریژدکت
- to ....off خو ژ بەر ئاڤێ دور دکت
- to.....on or upon خو ل سەر (تشتەکێ) دگرت
- to..on one'shands نائێت فروتن
- to..on the head of بەرپرسێ ڤەومینێ دبت
- to ....over گیرودبت . نائێت دان
- to ....to گەمی ل جهێ خو دمینت
- to ......up ل ناڤ نڤیناندا ڤەدسەهت . گەمی دچت گەرێ یان ل ویرێ دمینت
- to .....with نشتە دبت ، ل گەل ژنەکێ دنڤت
lief , adv ب شادی یان دل خوەشی . سەر چاڤا
liege , adj , n ئەمەکدارێ دەرەبەگی . دلسوز. پەیڤدارێ دەرەبەگی ، مافدارێ دەرەبەگێ
lien , n گرەوا ئاقاری

lienal , adj ددانخوشکی ، سپلی
lierne , n کورتە پان پە راسی
lieu , n بە ر دیلی ، شون
lieutenancy , n ئە فسە ری یا یە ک ستێر
lieutenant , n سە دلان . ئە فسە رێ یە ک ستێر
- colonel سە رهە نگ
- commander چار ستێرداریێ دە ریایی
- general سە رتیپ
- governor جێگرێ پارێزکار
life , n , adj ژیواری . ژیان . ژین . ژینی . ژی . ژیار ، ژینداری
- a bad ...... مروڤێ کو تا گە هەت ژی یێ ناڤێن
- a good .... مروڤێ کو دێ گە هت ژی یێ ناڤێن (بو دابینکرنێ)
- belt پشتێنا رزگاری یێ
- blood خوینا ژیانێ . ژیان پارێز
- boat بە لە ما رزگارکرنێ
- breath بێهنا ژیانێ
- buoy جان رزگار
- cycle گە را ژینێ . گە را ژیانێ
- estate ئاقاریێ ژیانێ
- expectancy تێکرایا ژیانێ
- full........ چالاک . ژیانکی
- giving ژیاندان
- guard کارکە رێ رزگارکرنێ
- history دیروکا ژیانێ
- insurance دابینکرنا ژیانێ
- jacket ساقوێن رزگاری یێ
- line وە ریسکێ رزگارکرنێ
- long بە ردە وام ، هە می ژیانێ
- net تورا رزگار کرنێ
- office نڤیسگە ها دابینکرنا ژیانێ
- peer پیر ، خانە دایێ ژیانێ
- preserver ژیان پارێز
- raft کە رخا رزگاری یێ
- saver ژیان رزگار
- saving ژیان رزگارکرن
- seed زندیلوک
- size قە بارە یێ خورستی
- social .... ژینیاری
- time ژی
- way of .... رێبازا ژیانێ
- work کاریێ ژیانێ

lifeless , adj بێ ژیان . مری . بێ هش . چول . نە نشتە کری . بێ چالاکی
lifelessly , adv ب سستی
lifelessness , n بێ ژیانیتی
lifer , n مروڤێ هە تاهە تا زیندانکری
lift , n, vt , i بلندە ک . هە لبر ، بلندکت. رادکت . هلددت . هلدگرت
- man کارکە رێ بلندە کێ
- truck گوهێزوکا بارکێش
liftable , adj هە لگربار
lifter , n هە لگر
lifting , n راکرن . هلمشتن . هە لگرتن ، هلدان ، هلبرین
- up هلانین
ligament , n بە ندە کا یە کیە تی یێ . گرێ . پێگرە ک
ligamentary , adj بە ندە کی
ligamentous , adj بە ندە کی
ligate , v , t گرێددت (دە ماریێ خوینێ)
ligated , adj گرێدایی
ligating , n گرێدان
ligation , n گرێدان (دە ماریێ خوینێ ، رسکێن)
ligature , n بە ندە ک نە خاسمە تایێ گرێدانا پورگێن خوینێ ، پێگرە ک . گرێدان
liger , n تێشکێ شێری یان پلنگی
light , n , adj , adv سومایی.روناهی.روناکی.روهنی.رونی . رە وشە ن ، چرا . سڤک . رون . روشنایی . شە وق
- adaptation روناهی بژارە کرن
- air بایێ سڤک
- blond شێ ڤە کری . شێ زە لال
- bread نانێ گە نمی
- brown گە نمی
- fingered دە ست سڤک
- footed پێ سڤک
- green کە سکێ ڤە کری
- headed گێژ ، هول
- heartedness ...... هولی
- heavyweight کولبازیێ کێش گرانێ سڤک
- house فە نە ر ، پە شتە
- in the ....of ژ بە ر کو
- loaded بار سڤک
- lyric پە ستە

- memory جزب
- minded هول
- rain پزروک
- shower پزروک
- stand چرادان
- struck خرابکری ژ به ر روناهی ییّ ، لیّدایی
- to bring to ...... ئه شکه را دکت
- to come to .... ئه شکه را دبت
- witted خرپو
- wood داریّ زو دسوژت
- year سالا روناهی ییّ

light , vt , i نشه وتینت . روناهی دکت
- to ......into دژوار ئیریش دکت
- to ....out زو دچت

lighted , adj رونا هیکری
lighten , v . t . i سفک دکت . روناهی دکت
lighter , n , vt که له ک.چه قماق .هه لکه ر.گه می یا بن پان، ب گه می یا بن پان دگوهیزت
lighting , n روناهیکرن . ئاگرکرن . ره وشه نداری رفینکرن . تاقاتی . سوتاندن . هه لکرن ، هه لگیرسان
lightish , adj بچه کیّ سفک
lightness , n سفکاهی . سفکایی
lightning , n برۆسک . بلیچ . پسپوک ، برۆسکه
- arrester دژ برۆسک‌برۆسک کوژ.برۆسک نه هیل
- bolt بابه شک ، په شک ، ترۆسک
- bug چریسکه کیّز
- flash چریسکا برۆسکی
- rod دژ برۆسک
- speed له زا بیقام

lightproof , adj دژ روناهی
lightship , n په شته گه می
lightsome , adj چه له نگ
lights - out , n روناهی ڤه کوژین (بو ئاگه هداری یان نفستنیّ)
light - weight , n کولبازیّ کیش سفک (- ۱۳۵ پاون)
lign - ligni - or ligno پیشگره کو داره
ligneous , adj داری . وه ک داری
lignification , n داربون
lignified , adj دارکری
lignify , vt , i دار دکت
lignifying , n دارکرن
lignin, n دارین
lignite , n ته خلیت کومر
lignocellulose , n سلولوزی داری
ligroin , n تونته ره ک نه فتی
ligula , n زمانوک
ligulate , adj کولیلکی یا شکل تیتک
ligule , n = ligula
ligure , n به ره ک هیژ ایه
likability , n خو شکوکیتی
likable , adj خوشکوک
like, n , adj, prep, adv conj وه ک : مینا،مانه ند .چه شن .فه نا
like , vt , i به گه م دکت . حه زدکت
liked , adj حه زکری
likelihood , n شیمانه کی
likely, adj , adv شیمانه ک
like - minded , adj هه ڤ ماد ، هه ڤ رامان
liken , vt مینانه دکت
likened , adj مینانه کری
likeness , n میناهی . وینه . خودیک ، وه کهنو
likening , n مینانه کرن
likewise , adv , conj دیسا
liking , n حه زکرن . به گه مکرن
lilac , n , adj شلیر
lilaceous , adj شلیری
lilied , adj شلیری
Lilliput , n لیلیوت : گراڤا ناشوپی
Lilliputian , adj , n لیلیوتی
lilt , n , vt , i سترانا شاد، شاد دسترینت
lilting , n ئاوازی . شاد
lily , n زه مبه ق ، شلیر . لاله ، په له زنیسک بیه له زی . سوسن . زه بات
-livered ترسونه ک
- of the valley شلیرا دولیّ

- pad به لگا سه رناف
- white بیٚ گونه هی ، سپی وه ک به فریٚ
limacine , adj لوله کی . بادوکه
limb (s) , n چوار په ل . پیلاخ
limb , v . t . دبرت: ئه ندام ئو پارچه یان ئه خاسمه چقێن داری
limbate , adj په روازدار
limber , n , vt , i به راهی یا توپیٚ . نه رم . چه له نگ نه رم دکت
limberly , adv ب نه رمی
limberness , n جیری . نه رمی
limbless , adj بیٚ ده ست و پیٚ
limbo , n زیندان . فه راموشی ، هێقشاندن
limbus , n ده همه نا ره نگکری
lime , n ئاهه ک، سنجوف ، کلس ، قسل . هوداخ ، کالسیوم
- glass شوشه یێ سه مه به ردیٚ ئاسایی
- kiln کورهه یاسه مه به ردی
-light روناهی یا سه مه به ردی (شانویی)
- stone سه مه به رد
- twig هودار . ته لهه . ته پک
- water ئاڤا سنجوفی (کو دژ ترشی یه)
lime , vt سنجوف دکت
limed , adj سنجوفکری
limerick , n هوزانا ترانه یی پێنج مالکی ، پهیڤ چیکرن (یاری)
limewort , n مه له زا کلسیٚ
limicoline , adj به رناف نشته
liminal , adj هه ست ده ریزانکی(ل به ر ..)
liming , n سنجوفکرن
limit , n , v . t راده . ئه ویه ر . سنور راده دکت . دیار دکت . کورت دکت
limitable , adj راده بار
limitary , adj راده دار . راده یی . دور گرتی
imitation , n راده کرن . گیردان
limitative , adj راده کری . راده دار
limited , adj راده دار . مشلاق . سنوردار
limiting , n راده کرن ، دیار کرن
- value به هایٚ دوما هی
limitless , adj بیٚ سنور . بیٚ راده
limitrophe , adj ده فه را سنوری ، سه رحه دی
limn , v . t نه قش دکت . مه لهه ز دکت
limned , adj نه قشکری
limnetic , adj زه لال ئاڤی
limning , n نه قشکرن
limnology , n گول ئو زه لال ئاڤزانی
limonite , n لیمونایت: ئوکسیدیٚ ئاڤی یێ ئاسنی
limousine , n لیموزین : ئوتومبیله ک هێژایه
limp , n , adj , v . i کوله ک . له نگ . له نگین .سست له نگاندن . شل . قوپ . له نگه ر نه ره ق ، نه رم ، شه لین ، دکولت . دله نگت
limped , adj کولی . له نگی . له نگیا . کولاندی
limpet , n شه یتانوکێ یێ زکیٚ که ڤران
limpid , n زولال . زه لال
limpidity , n زه لالیتی
limpidly , adv ب زه لالی
limpidness , n زه لالیتی
limping , n کولاندن . کولین . لنگرین . شه لین
- animal شه خت
limpkin , n بالنده یێ وه ک له گله گه یی
limply , adv ب کوله کی
limpness , n کوله کی . له نگی ، سستی
limy , adj هو داری سنجوفی ، سه مه به ردی
linage, n هه ژمارا ریزێن نڤیسی
linalool , n ته خلیت کحوله
linchpin , n بزماریٚ چه رخیٚ
lincrusta , n ته خلیت کاغه زا دیواری
linctus , n ده رمان (بو ئالیستنیٚ)
lindane , n ئایزومه ریٚ به لوری یێ بیٚ ره نگیٚ هێکسا کلورایدیٚ به نزینیٚ کو پێتک کوژه
linden , n داریٚ سنجوف.سنجوف . ئه خلامور
lindy , n لیندی : ته خلیت سه مایه
line , n جغز، مالبات. قور. تابور. ریز. دێر. هێل ، خێز ، سیله
- all along the .... ژ ده ستپێکیٚ تاکو دوماهی یێ
- dance گوڤه ند
- horizontal ..... ریزا ئاسویی
- inclined .... ریزا خوار
- perpendicular .... ریزا شاقولی
- straight .... ریز یان هێلی راست
- to bring a person into قایل دکت
- to come into ....with پێک دئێت ل گه ل
- to give on e ....enough ده لیڤه ک دی
- to go up the .... ژ بنکی دچت به ریٚ شه ری

- to ....one's purse به ریکیت خو تژی (پاره) دکت (نه ره وایی)
- to ...out نه قش دکت . مه لهه ز دکت . په یقیٚ ریزدکت بۆ راکرنیٚ
- to read between the ....s نافبه را ریزاندا بخوینت
- to take one's own.. سه ربخو کار دکت
- to toe the .... چیز دکت . فه رمانیٚ قه بول دکت
- wide.......... شفت
line , vt , i ریز دکت . خیز دکت
lineage , n بنه ماله . بابک ، بافک . مالبات توخم
lined , adj خیزکری
- paper روپه لا خیزکری
lineal , adj = linear
lineament , n نیشان ، دیهم ، رۆچک
linear , adj هیله کی ، خیزی . هیلی
- equation هه فکیشه یا هیلی
- measure دریژی پیف
- perspective دریژی یان هیلی بین
lineation , n جفزکرن
linen , n په روک . کنج
lineolate(d) , adj (ب ریزین زراف) در فکری
liner , n به ریٚ ستونی . گه می یا هیلی
linesman , n هاریکه ریٚ نافبیژی
ling , n ته خلیت ماسی یا زراف و دریژا ده ریایی
linga(m), n کیر
linger , vt , i پاش دکه فت . دودلی دکت
lingered , adj پاشکه تی
lingerie , n بن کراسیٚن ژنان
lingering , n هیٚفشاندن . پاشدامان ، شوندامان
lingo , n زمانه ک گیره ، بیانی
lingu - , lingui - , linguo پیشگره کو زمانه
lingua , n (pl -e) زمان
- franca هه ف زمان
lingual , adj زمانی
lingu - form , adj شکل زمان
linguist , n زمانزان . زمانه وان ، پسپوریٚ زمانی
linguistics , n زارزانی ، زمانزانی
- rule ریزانا زمان
lingulate , adj شکل زمان
liniment , n مه لحه م . هه توان
lining , n ناوپوش . خیزکرن . ته ستار . به ر . چفزکرن . رۆکیش رۆکیشکرن . به رکرن، ناوپوشین رۆیشت
- up قورگرتن . قورکرن ، ریزبون
link , n پیٚگره ک ، بازنه ک
- boy چراهه لگر
- of chain ره وق
link , vt , i زنجیرا بازنه یان بستان گریدت
linkage , n پیٚگره کی.به نده کی ، به ند گریدان
linked , adj (پیٚکفه) گریدایی
linkman,n = linkboy
links , n زیرین به رنافی . مه یدانا گولف
linksman , n یاریکه ریٚ گولف
linkup , n کومبون . گه هین . پیوه ندی
linkwork زنجیر
linnet , n سیفکی . بالنده یه ک سترینی
linoleic , n ترشی یا لینولیک (ترشی یا رونیٚ کتانی)
linoleum , n راخسته کا مومی
linotype , n تیپریژ
linsang , n لنسانگ. جانه وه ره ک مه مکدار. وه ک کتکیٚ
linseed , n توفیٚ کتانی
linsey - woolsey , n کراسیٚ زفریٚ هری ییٚ
linstock , n توپ ئاگرکه ر
lint , n پینچا کتانی
- white = linnet
lintel , n سه رده ری . سیفانده یا ده ری
linter , n پاشمایی یان به رمایی یا په مبو (پشتی ژه نینیٚ)
linty , adj (په مبو) به رمایی
liny , adj ب ریزان نیشانکری
lion , n شیٚر
- cub چیٚل شیٚر
- hearted شیٚردل
- killer شیٚرکوژ
- 's mane مله ک
- 's mountain شیٚرکو
lioness , n میٚ شیٚر . دیله شیٚر
lionization , n گرنگکرن
lionize , v . t . i گرنگ دکت . ریزدگرت
lionized , adj گرنگکری
lionizing , n گرنگکرن

lip , n , vt لێڤ ، دسترینت، ماچی دکت . دبێژت
- service پشت گیری یا نه ژ دل
- stick سوراڤ
- to bite one's .... لێڤێن خو دکرینت (ژ بێزا ری یێ یان داکو نه که نت)
- to hang on a person's ...s ته نج گوهداری دکت
- to make a .... لێڤێن حو مچ دکت(دمچینت)
lip (o) - پێشگره کو رونه
lipase , n هاڤه ێنا به ز شیکار
lip - deep , adj لێڤکی (نه ژ دل)
lipid (e) , n به ز و موم
lipography , n راکرنا تیپ یان په یڤان (ژ نڤیسینێ)
lipoid , n , adj به ز . به زی
lipolysis , n به ز شیکار
lipoma , n پورگه به ز
lipoprotein , n پروتینێ به زی
lipped , adj لێڤدار
lippy , adj روقایم ، لێڤی
lipread , vt , i لێڤ دخوینت
lip-reader , n لێڤ خوه ندیار
lip - reading , n لێڤ خوه ندن
lipsing , n پس (کرن)
liquate , vt جودا دکت (ب بوهوژینێ)
liquated , adj جوداکری (ب بوهوژینێ)
liquating , n جوداکرن
liquefacient , n تونه ر
liquefaction , n بوستن ، بوهوژتن . شلکرن
liquifiable , adj ئاڤه کیبار
liquefied , adj شل ، ئاڤه کیکری
liquefy , vt , i (ئاڤی) شل دکت . دبوهوژت ، ئاڤه کی دکت
liquifying , n ئاڤه کیکرن
liquescent , adj بوهوژی
liqueur , n مه ی (بێهن خوش)
liquid , adj , n ئاڤه کی : روهن له شاڤ . شله . ئاڤی . شل . رون
- air بایی شل
- measure .... شل پیڤ
liquidate ,v . t . i دقرینت.شل دکت، دراڤ دکت . دکوژت
liquidated , adj قراندی . قه لاندی
liquidation , n قراندن . قه لاندن
liquidating , n قه لاندن . قرکرن
liquidator , n دابه شکه ر
liquidity , n روهنی . شلێتی . دراڤی . روناییی
liquidize , vt دبوهوژینت . ئاڤه کی دکت
liquids , n ئاڤه کی . شله مه نی
liquidus کرڤا ئاڤه کی یێ
liquor , n , vt , i مه ی ، سه ر خوش دکت . به ز دکت .گه له ک مه ی ڤه دخوت
- salesman مه ی فروش
liquorice , n بنه به له ک . سوس
liquorish , adj ڤه خوار
lira , n یه که یا دراڤی یا ئیتالی
lirippe , n کولاڤێ سه رتلی . ته مه زی
lisle , n به نکێ په مبوییێ بادایی
lisp , n , vi , t زمان فسی، زمان فسی دئاخڤت
lisper , n زمان فس
lissom(e) , adj شوش . له وه ند . نه رم . فه رز
lissomeness , n له وه ندی ، نه رمی
list , n , v . t . i ره خ ، تومار . ریزار . سیایی که نار ، پارچه یه ک لاکێشه ته نگ، خاهر دبت . حه ز دکت
listen , vi , t گوهـ ددت.گوهداری دکت . دبهیست
listenable , adj بهیستنبار
listened , adj بهیستی
listener , n بهیستیار . گوهدار
listening , n گوهدان. گوهداری،. گوهدێری، گوێ گرتن
lister , n هه ڤجار
listing , n خشته . سیاییکرن ، سیپایی
listless , adj دلسار . ته مبه ل
listlessness , n دلساری
lit = light
litany , n لاڤه یێن دێرێ
litchi , n میوه یه ک شرین چینی
liter , n له تر : پیڤا قه باره یێ : ته مه ت قه باره یێ کیلو گرامه ک ئاڤێ
literacy , n سیوا : زانینا خوه ندن ئو نڤیسینێ، خونده واری
literae humaniores,n نامه یێن روزمه تدار
literal , adj , n . تیپی ، ساده . هه یه ری
literalily , adv ب توری
literaliness , n توریتی

literality , n	تیپیتی ، راڤه کرنا تیپی ، توریتی
literalization , n	تیپبون
literalize , vt	واتاییٚ تیپی دگرت ، تیپی راڤه دکت
literalized	تیپکری
literalizing , n	تیپکرن
literally	ب تیپی
literary , adj	پیوه ندیداریٚ تورزان . توری ، تورڤان
literate , adj , and n	خو نده وار . خوه ندا، ره وشه نبیر
literately , adj	ب خو نده واری
literateness , n	خونده واریتی
literati ,n	توره ڤان
literatim , adj , adv	تیپی
literation , n	(په یڤ یان ده نک) تیپکرن
literator , n	هینکه ریٚ سه ره تایی
literature , n	تور . ویژه
lith(o) -	پێشگره کو به ره . لیتیوم
litharge , n	یه که م ئوکسیدیٚ زرنیخ
lithe,adj = lithesome	نه رم . فه رز . له وه ند
litheness , n	نه رم ، فه رز
lithia , n	ئوکسیدیٚ لیتیومیٚ سپی
- water	ئاڤا لیتی . ئاڤا کانی‌یه، خویٚ یا لیتیوم تێدایه
lithiasis , n	به ر چێبون (دزه رداڤا دانکێدا)
lithic , adj	که ڤری . به ری . لیتیومی
lithium , n	لیتیوم (هێمانه ک مێرتالی‌یه ره نک زیڤه
litho	پێشگره کو لیتیومه ، به ر ، که ڤره
- print	چاپکرنا (ئوفسێتیٚ)
lithograph , n , v . t	به رچاپکرن ، به ر چاپ دکت
lithographer , n	به ر چاپکه ر
lithographic , adj	به ر چاپکه ری
lithography , n	به ر چاپکرن: چاپکرنا ل سه ر به ری
lithology , n	به رزانی . که ڤرزانی
lithomarge , n	ئاخه ک چینی خه ست
lithontriptic,adj, n	ده رمانیٚ به رشکێن (دمیزدانکێدا)
lithophyte , n	هه له زیٚ ل سه ر به ری شین دبت . به ر جانه وه ر (وه ک مه رجانی)
lithopone , n	بویه یا سپی‌یا سه لفایدیٚ زنگی ئو سه لفاتێن باریوم
lithosphere , n	هشکاتی . به ژیٚ هشک
lithotomy , n	به ر ده رئینان (ژ میزدانکی)

lithotrity , n	کردارا هه رشاندنا به‌ری دناڤ میزدانکێدا
litigable , adj	گلیبار
litigant , n , adj	دوزڤان
litigate , v . t . i	(دادوه ری) گلی دکت
litigated , adj	گلیکری
litigating , n	گلیکرن
litigation , n	دوزنامه
litigious , adj	شه ر که ر . گلیخواز
litigiously , adv	ب گلیخوازی
litigiousness , n	گلیخوازیتی
litmus , n	بویه یا گول به روژی
- paper	کاغه زا گول به روژ
litotes , n	دار شتنه ک ره وانبیژی کو بۆ نه ریٚ یی نه ریٚ ب کار دئیت
litre , n = liter	
litter , n , vt , i	مه ف . خول . گلێش . قه رقوت قلێر . هه نگرک ، گلێش دکت
litter ateur	هوزان ، هوزانڤان
littery , adj	گلێشی
little , n , adj	کێم . بچوزک ، پچوک . چه نده ک . چک. هنده ک . هندک . پته ک ، پچه ک . هنه ک
- by	پچ پچ
- finger	قلیچک ، باشکان
- flower	گولیک
- grain	دانک
- hair	سهرک . ره هچک
- piece	پرتک ، پچ .
- while	تاو . بسته ک ، گاڤه ک
littleness , n	هند کایی
littoral , adj , n	به رئاڤ ، ده ڤه را به رئاڤی
liturgical , adj	ئولکاری یی
liturgics=liturgiology	
liturgiology , n	ئولکاریزانی
liturgist , n	ئولکاریزان ، باوه‌رمه‌ندیٚ کاریٚ ئولی
liturgy , n	ئولکاری
livability	ژیانباریتی
livable , adj also . liveable	ژیانبار
live , adj	زینده وه ر . زندی . ژی

- coal پیت . بزوت ، پە ل، پە رە نگ
- oak زیندە بە ر و ، بە رویە ک ئە مریکا یی هە ر کە سکە .
live , vi , t دژیت
- to .....and let...... دژیت ئو دهێلت ئە وێ دی ژی بژیت
- to ...close رە زیل دژیت
- to.....down وە سا دژیت دا کارێ خرابێ کری ژ بیر بکن یان لێ ببورن
- to ...out the night زندی دمینت دناڤدا
liveable , adj کێرهاتی بۆ ژیانێ
liveableness , n ژیانباریتی
live - box , n سندوقا ژیانێ (بۆ جانە وە رێن ئاڤی)
lived , adj ژیایی . ژیاندار
livelihood , n دە بار . ژیار
livelily , adv ب چە لە نگی
liveliness , n چالاکی . ژیرایی . ژیراهی ، ژیری . ژینی . چاپکی . چە لە نگی
livelong , adj هە می . ب تە مامی
lively , adj زندی . چە لە نگ . ژیوە ر چاپک
- heart دل بژین . دل زندی
liven , v . t . i گە ش دکت . ژیانی دکت
livened , adj گە شکری . ژیانیکری
livening on گە شکرن . ژیانیکرن
liver , n جە گە ر . جە رگ . کە زە ب ، پشا رە ش ، پشاسپی
- complaint نە ساخی یا جە رگی
- fluke کرمکێ جە رگی
liveried , adj جلکری
liverish , adj جە رگی . جە گە ری . بە دماد ، جە رگ نە ساخ
liverwort , n گیایێ جە گە ری . هە لە زە ک کە ڤزی یە
livery , adj , n جل ، ئالیک ، جە رگی . جە گە ری
- company پە کیە تی یا پیشە گە ران
- man پیشە گە رێ پە کیە تی یێ
- stable تە ولە یا ئە رە بانە یان
livestock , n تە رش . ئاژال ، دە وار
live wire , adj مروڤێ دربێ چالاک
livid , adj پنستی ، شین ژ لێدانێ
living , n . adj ژیان . ژین . گیاندار . تابوری . دە بار
- being زیندە وە ر
- death ژیانا مرنێ (نە هێژا)
- room ئۆدا رونشتنێ ، بوارا ژیانێ
- space بوارێ ژیانێ
- wage تێر کرێ
lixiviate , vt دە لێن دکت . سە پی دکت
lixiviated,adj سە پیکری
lixiviating , n سە پیکرن
llama , n لاما : دە وارە کێ وە کێ مە ڕی یە
lizard , n کمکمە . مار مێلکە ، بافشمار . دێلە مارگومگوک . مارماروک ، مارژوک .سوسمار . شە وگە رد . پە ز مشک بزکمار . مارماروشک . مارگیس
- gecko ..... مارمارک
- small ...... مارماروشک
loach , n ماسی یە کێ بچوک رویاری یە
load , n بار . پشتی ، لود
- lifting بار هە لگرتن . بار کێشی
load , v . t . i باردکت
- to .... up بارلێدکت
loaded , adj بارکری
loader , n بارکە ر
loading , n بارکرن . بار داگرتن . تژیکرن
- charge بارانە
- up باریکرن
loads , n بار . بارخانە
loaf , n کولێرە . سە وک
loaf ,v. i تە مبە لی دکت . بادپیڤت
loafer , n تولاز
loafing , n باپیڤانی
loam , n تێکلی یا تە ڤن ، خیز ئو زلک ، ئاخا ڤێ تێکلی یێ (بۆ قالبێن دار شتنێ)
loan , n, v . t پێشینە . قە رز . وام ، قە ر ددت
- word پە یڤا بیانی (دزمانە کێدا)
loanable , adj قە ربار
loanee , n قە ربر
loaner , n قە رکە ر
loaning , n بێری یا چێلان . کولان
loath, adj, (loth), v . t بێزار ، نە ڤێ ، بێزار دکت
loathed , adj بێزارکری
loathing , n بێزارکرن . بێزکرن . ڤێز
loathingly , adv ب بێزاری ، ب نە ڤێ یی
loathliness , n بێزاریتی
loathly, adj , adv ب بێزاری ، زنخ

loathsome , adj کیندار ، بیزار
lob , n , vt , i مروڤێ گه وج ئو خرپو . ته پکا هاڤێتی
(کریکت یان ته نس) ، ته پکێ دهاڤێت
(کریکت یان ته نس)، هێدی ئو گران دلڤت
lob(o) - پێشگره کو کاکلکی یه
lobar , adj کیزیکری
lobate(d) , adj کیزیکری
lobation , n کیزیکرن . کیزی
lobbied , adj بزاڤکری (بۆ قایلکرنێ)
lobby , n , v, t . i دالانا جڤاتێ یان بزاڤێ ، بزاڤ دکت کو
ئه ندامێن جڤاتێ قایل بکت (ل بابه تێ
کاره کێ ، یاسایه کێ)
lobbying , n بزاڤکرن (بۆ قایلکرنێ)
lobe , n ڤالک . پل
- of car ئه رمکا گوهی
lobectomy , n هه لکێشانا کیزی یه کێ (وه ک پشه یی)
lobed , adj کیزیکری
lobelia , n هه له زه ک گیایی گول شین، سور یان
بنه فشی
loblolly , n گه وج
- man,boy هاریکه رێ نشته رکاری
lobo , n گورگه ک ئه مریکانی مه زن
lobotomize , vt به رامی یا مه ژی هه لدکێشت ، بێ هێز
یان بێ هش دکت
lobotomized, adj lo- بێ هێزکری
botomizing بێ هێز کرن
lobotomy , n هه لکێشانا کیزی یێ مه ژی یێ به رامی
lobscouse , n ئامانه ک گوشت ئو زه رزه وات
lobster , n کێڤژ اله یێ ده ریایی،کولی یێ ده ریایی
- pot ته له یا گرتنا کێڤژ اله یێ ده ریایی
lobular , adj کیزیکی
lobulate , adj کیزیکری
lobule , n کیزیک
lobworm , n کرمه ک ئاخێ مه زن بۆ تعلوکا ماسی یان
local , adj n جیکی . جی یی . خومالی
- colour ره نگێ جیکی
- government حکومه تا جیکی
- option مافێ ده نگه ری . هه لبژارتنا جیکی
locale, n در
localism , n جیکیتی
localite , n گه ره کی (مروڤ)
locality , n جـهـ ، جی ، گه ره ک . ده ڤه ر
localizability , n جیکرنباریتی
localizable , adj جیکیرنبار
localization , n جیکیکرن
localize , v. t جیکی دکت
localized , adj جیکیکری
localizing , n جیکیکرن
locally , adv ب جیکی
locate , v. t دیار دکت . نشته دکت ، دادنت
location , n شون.درشونێن جهـ ، جی .ده ڤه ر
locational , adj دری ، شونی
locationally , adv ب دری
locative,adj,n هوکه رێ جی کی
loch , n گول
lochia , n ده ربونا مالبچوکی پشتی بچوک
بونێ
lochial , adj پێوه ندیدارێ ده ربونێ
lock , n گولی یا هری یان په مبو ، کود .
چلمیره . گولی یا پرچێ
- of hair گولی ، په رچه م
-of woman's hair بسک
lock , v . t . i دگرت ، ب کلیلێ دگرت . زیندان
دکت ، په نگ دبورینت
- to ....away ونڤه دادنت
- to ......in مروڤه کێ دگرت ، دکت ناڤ
ژوره کێدا
- to ....out ل ده رڤه دهێلت (ب گرتنا ده رى)
lockable , adj داخستنبار
lockage , n په نگه (بۆ بوراندنا گه مى یێ
دناڤ نوکه ندیدا)
locker , n سندوقا گرتی ، دولابا کودکری
- paper کاغه زا پێچانا خوراکا به فرکری ئو
ئه مبارکری)
- room ژورا کودکری
locket , n قوتیک (ب ستڤانکیڤه)
locking , n زتم
lockjaw , n گوهـ ره قی . ده رده گوبان
locknut , n پێچگرا قایمکرنێ
lockout , n ده رئێخستن.ده رکرن(پاله ژکاری)
locksmith , n کودکار
lockstitch , n درینا دوتایی
lock, stock and barrel هه می
lockup , n زیندانکرن . گرتن

loco , adj , n , vt — هار . دین ، هه له زا هاری یێ، هاری یا ته رشی ، هاردکت ، دین دکت .
locofoco , n — ژه هر دکت (ب هه له زا هاری یێ)
locoism , n — دینی یا ته رشی
locomote , vt — دگه رینت ، دلفینت .
locomoted , adj — لفاندی ، گه راندی
locomoting , n — گه راندن
locomotion , n — لفین . گوهێز
locomotive , adj , n — گوهێزکار . لفینی . گوهێزی . گه روک
- engine — بزوینا لفینی
locomotor , adj — لفینه کی
- ataxia — تیکچونا ده ستگه یا ده ماری
- organs — ئه ندامێن لفینێ
locomotory , adj — لفینبار
locoweed , n — هه له زا هاری یێ
locular , adj (loculate) — کونکی . کلوری ، خانه دار
loculation , n — کلوربیون
locule , n — خانه یا هیکدانا پیکهاتی
loculus , n — قالاتی ، کلور
locumtenens — جیگرێ ئولداری یان پزیشکی
locumtenency , n — جیگری یا ئولداری یان پزیشکی
locus , n — جهێ ئه ندازیاری ، جیگای ئه ندازیاری در ، ئه ندازگه
locust , n — کوله . کولی
locution , n — رێبازا ئاخفتنێ . ده ربرین
locutory , n — ژورا به ر هه فدانێ (ل دیرێ)
lode , n — جه لال
lodestar , n — ستێرا رێبه ر ئه خاسمه ئه زمین
lodestone , n — به رێ مه گنه تیزی . هه ر تشتێ کیشداریێ قایم .
lodge , n — په نا . خانی یێ نشته بونا ده مداری
lodge , v . t . i — دحه وینت . دحه وت
lodged , adj — حه واندی
lodger , n — نشتجێ ، نشته چی
lodging , n — ژینگه . راسپارتن. حه واندن ، خانی ، سپارده ، ژورا کرێکرنێ
- house — خانی یێ ژورێن کرێکرنێ
lodg(e)ment , n — خانه . په نا ، ژور به ناکرن .راسپارتن . گیگرن . کومبون (که تن سه ر یه ک)
loft , n — بلندی . قاتێ بلند . کادین ، ئه مبارا کایێ . لیدانا بلندا ته پکێ .
loft , v . t . i — ئه مبار دکت (ل ئولی یێ) . ل ته پکێ ددت (دا تیژ بلند بیت)
lofter , n — دارێ گولفێ
loftily , adv — ب بالایی
loftiness , n — سه میان،به رزایی،به رزی ، بالایی
lofty , adj — بالا . بلند . شکودار . به رز
log , n, vt — دارێ سوتاندنێ.لوگاریتم.کولکه دار . کرات.ئیزنک.گزره، تومار، تومار دکت
- book — تومار
- seller — ئیزنک فروش
- wood — دارێ ئیزنیکێ
log(o) - — پیشگره کو په یفه ، ئاخفتنه ، هزره
loganberry , n — تی یا لوگان
logaoedic , adj — کیش تیکل
log=logarithm , n — لوگاریتم
logarithmic , adj — لوگاریتمی
loge , n — خانه یا سینه ما یان شانوگه ری ، لوج
logged , adj — گرانکری
logger , n — داربر . دارفان . ئیزنگفان
loggerhead , n — سه ر مه زن (کیسه له یه ک ده ریایی مه زنه) . خرپو . گه وج . سه رێ مه زن
- at .... — شه ری دکن
logging , n — تومارکرن . داربرین
logic , n — ژیری . ژیربیژی
logical , adj — ژیربیژ
logicality , n — ژیربیژیتی
logically , adv — ژیربیژه کی ، ب ژیربیژی
logicalness , n — ژیربیژیتی
logician , n — ژیربیژزان
logion , n — په نده ئاخفتن ، په ند
logistic , n , adj — ژیربیژی یا هێمایی . کارداری یا شه ری
logistician , n — پسپورێ کارداری یا شه ری
logistics , n — کارداریزانی یا شه ری
logjam , n — ته نگافی . تێگیرانه
logo , n — دروشم
logogram , n= logograph — لوگوگرام: لوگوگراف . تیپ . نیشان یان هێما کو نمینه نده ری په یفێ دکت
logographer , n — که فنه دیروکفانێ په خشانی یی نریک
logogriph , n — ئالوزی یان مه ته لوکا بێژه یی
logomachy , n — شه ر بێژه یی

logorrhea , n	پربێژی . چه نه بازی
logos , n	هش . سه ره تایێ هشی یا گه ردونی،
	په یڤا خودایی
logotype , n	دو یان سێ تیپ پێکڤه دارشتی
logrolling , n	گرێلکرنا داران (دناڤ ئاڤێدا)
- log , - logue	پاشگره کو سوحبه ته ، به ر هه ڤدانه
logily , adv	ب زه غه لی
logy , adj	زه غه ل
- logy	پاشگره کو دەربرینا لێڤکی، نڤیسی یه
loin , n	شه رمه جێ ، ئاڤقه د
- cloth	دامه ن ، پشته مال
loiter , vi	گیرو دبت باپیڤی دکت. ته مبه لی دکت
loiterer , n	سه رسه ری
loitering , n	باپیڤانی
loll , v . t . i	سست دبت. دادهێلت، ته مبه لی دکت.
lollipop , n	چوکلێت
lollop , vi	ته مبه لی دکت . خو سست دکت
	لیتکی دچت
lolly , n	شرینایی
lollygag , vi	باپیڤانی دکت
lombard , n	دراڤکار
- street	کولانا دراڤکاری یا له نده ن
loment , n	ته خلیت توڤێ هه له زی کو دشکێت
	گاڤا دگه هت
London , n	له نده ن : باژارێ پایته ختێ ده وله تا
	بریتانیا
lone , adj	بێ هه ڤال . بیکه س
loneliness , n	یه کانی . ته کینی ، بیکه سی
lonely , adj	بیکه س . ته نیا . یه کانه . بێچون
loneness , n	ته نیاتی ، ته کانه یی
lonesome , adj	بیکه س ، ته کانه
long , adj . adv	درێژ
- a ......face	روێ مریتو
- as ....as	هندی کو
- at ......last	دوماهی یێ ، پشتی هند خو گرتنێ
- clothes	جلکێن ساڤایی
- drink	ڤه خوارنا دناڤ په رد اغێ درێژدا
- dagger	قه مه
- ears	خرپویێ وه ک که ری
- family	مالباتا تێر بچوک
- finger	تلا دووه م
- in the ......run	دوماهیکێ
- jump	بازدانا درێژ
- leech	زێرو درێژ
- live	هه ر بژی ! بژی !
- measure	پیڤه کا درێژی یێ
- in the tooth	پیر
- so	ب خاترا ته ، ئوغه ر
- range	مه ودا درێژ
- robe	جلێن یاسایی
-s ervice	سه ربازی یا ده م درێژ
- suffering	دل فره هـ . ئارام
- suit	کارێ مروڤ تێدا ب سه ر دکه ڤت
- term	ده م درێژ
- the .....and the short of it	هه می تشتێ پێڤیایی گوتنێ
- ton	ته ن یا ئنگلیزی (٢٢٤٠ پاون)
- tongue	زمان درێژ
- vacation	پشویا درێژ
- wave	پێلا درێژ
- winded	بێهن درێژ
- wise	درێژانه
long , vi	بێری دکت
longanimity , n	په شه درێژی ، ئارامی
longboat , n	به له ما درێژ
longbow , n	که ڤانا درێژ
long- distance, adj, adv , n	دور بهیسا دور ، دور . درێژ
longdivision , n	دابه شکرنا درێژ
long dozen , n	ده رزه نێ درێژ : سێزده
longeron , n	په راسی یێ درێژێ سه ره کی
longevity , n	ژی درێژی
longevous , adj	ژی درێژ
longhair , n	هزر ڤانێ نه کردار . هونه رخواز
long - haired	هزر ڤانێ نه کردار . هونه رخواز
longhand , n	نڤیسینا ئاسایی
longhead , n	مروڤ یان سه رێ کلوخ درێژ
longheaded , adj	په ندیار
longhorn , n	قوچ درێژ
longi -	پێشگره کو درێژه
longicoudal , adj	دوڤ درێژ
longicorn , adj , n	شاخکی . کێزێن شاخ درێژ
	دو شاخکێن هه ستیارێن درێژ .
	کێزا دو شاخ گه له ک درێژ .
longing , n	ئاوات. بێریکاری . ئاره زو، بێریکرن
	بێری ، پرگه ، خوزی ، سوژ .
	دل خوه زی

- of a pregnant woman	مه هگران . مه هبران
longish , adj	پچه کیٚ دریٚژ
longitude , n	هیٚلا دریٚژی یێ
longitudinal , adj	دریٚژه کی
longitudinally , adv	ب دریٚژه کی
long- lived , adj	ژی دریٚژ . به رده وام ، ده مه ک دریٚژ
long play , n (LB)	قاونیٚ تیره ک ۱۰-۱۲ ئینج
long - playing , adj	پیٚوه ندیداریٚ قاونیٚ تیره‌ک ۱۰-۱۲ئینج
long - shoreman , n	کارکه‌ریٚ ڤالاکه‌ر یان بارکه ریٚ
	گه می یێ
long shot , n	پیٚشبه زیێ زه حمه ت ب سه ر بکه ڤت
longsighted , adj	دوربین (چاڤ)
looby , n	مروڤیٚ هولی
loof , n = luff	
loofah , n	توڤیٚ هه له زیێ توفه
look , n , vi , t	دیتن . ئاویره ک . بین ، نیگار. نیٚرین .
	فه کرین . میٚزه کرن . ئاڤر . بال .
	میٚزه ، ئاور. دنیٚرت .دبینت . میٚزه
	دکت . به ریٚ خو ددت
- alive ! sharp !	زو! ب له زینه !
- to ....about one	هشیار دبت . وریادبت
- to ......after	گوهیٚ خو ددت
- to ......ahead	به ریٚ خو ددت پیٚش ، پاشه روژیٚ
- to.....a person in the face	ئازا رۆیه ری دکت
- to.........at	دبینت ، به ریٚ خو ددت ،
	دنیٚرت . ته ماشه دکت
- to ....back	به ریٚ خو ددت پاش
- to ....black	ئه نری یان مریتو دیاردبت
- to ....blue	مریتو یان توره دیار دبت
- to........down or up on	گوهـ نادت ، نزم دبینت
- to .....down one's nose at	نیڤ کرینی به ریٚ خو ددتیٚ
- to ......for	لیٚدگه رت
- to ....forward to	بیٚری دکت
- to ....in or on him	کورت سه را ددت
- to ....into	ڤه نج به ریٚ خو ددتیٚ . کتیبیٚ ب له ز
	دبینت
- to ....on or upon with distrust	گوما نداری دبینت
- to ....oneself again	ساخ دبت
- to ......out	ئاگه هدار دبت ، هنداڤ دبینت
- to ....something out	هه لدبژیٚرت
- to ....over	دپشکنینت . لیٚدبورت
- to .....round	به ریٚ خو ددت دۆر و به را به ری
	تشته کیٚ بکت
- to .....through	تازه چاڤیٚ خو دگه رینت
- to ....to	گوهـ ددت . تشته کیٚ هیڤی دکت ،
	زیٚره ڤانی دکت
- to ....up	چاڤیٚ خو رادکت . بازار باش دبت
- to ....(a person) up	سه را فلانی ددت
- to .....(a person) up and down	به ریٚ خو ددت سه ر و بنیٚ
	مروڤی
looker , n	بینه ر
- on	ته ماشه که ر
looking , n	فه کرین .دیتن .نیٚرین.بین.میٚزه کرن
- for	لیٚگه ران
- sharply	زیق
- up	سه ر ڤه چون
looking glass , n	ئاوینه ، خودیک
looks , n	به ژن بال
lookout , n	دیده ڤان
loom , n , vt	شه به نگ، دۆر . خانوت ، دیاربونا
	شیٚلی یا تشته کیٚ ژ دۆر ، ل تاری
	یان دناڤ مژیٚدا . ته ون . ته ڤن
	دیار دبت (شیٚلی)
- pit	پیٚ چال
loon , n	فه لیته . گوندی یێ خرپو . باپیڤ
	هار و دین ، ساده . بالنده یه ک
	نوقار ماسی خوه ره
loon(e) y , adj	دینوکه
loop , n , vt	کولپه ک . قولله . گریٚ . گیٚژه نا
	داخستی ، گیٚژه نیٚ ته مام دکت .
	دفرت ئو وه ردگیٚرت . گریٚددت .
	کولپه کی دگرت
looper , n	جوبر
loop - hole , n , v . t	قولیٚر . کونکا هاڤیتنیٚ . ده ربازی
	قولیٚردکت . کونکان ڤه دکت
loose , adj , n , vt	نه هه دان . سه ربه ست . سست .
	شل، ڤه کری . فه لیته ، سست دکت
	ڤه دکت ، ڤه دره سینت
- bowels	(هناڤ) زکچویی
- box	کو لا په ریان کاغه ز ژیٚ ده ردکه ڤن
- build	به ژن کریٚت
- end	ره خیٚ به ردایی ، داهیٚلایی
- fielding	نه هشیار

- fish فه لیته

- jointed موڵک – ڤه کری .سه ربه ست کو بلڤت

- leaf کو لاپه ر دنیت ده ر

- rein هه فسار به ردایی

- tongue پرییژ

- on the .... به ردایی

-there is screw ....somewhere تشته ک خرابه یان چه وته ل دره کێ

- to give ......to ده ڤێ خو ڤه دکت

- to have a screw ... . بچه کێ دینه

- to let or set .... به ردت

loosed , adj سستکری

loosely , adv . ب سستی

loosen , v. t . i سست دکت

loosened , adj سستکری

looseness , n داهێزران . سستی ، خاوبون

loosening , n سستکرن . داهێزران

loosing, n سستکرن

loot , n , v . t , i تالانی . تالان ، تالان دکت

looting , n تالان ، رڤاندن

lop , n , v , t , i چقێ بری ، چقێ بچوک ، که زاخ ، شور دبت ، بازددت ، دبرت .لاودکت (دارێ) . که زاخ دکت

- eared گوهـ شورکری

lope , n , v , i با زدان . فورت ، بازددت . فورت دچت

loper , n بازده ر

lopped , adj که زاخکری

lopper , n بوده مکار

lopping , n په ژلاندن .بوده م. بوده مکرن ، که زاخ

loppy , adj خاڤ . سست

lopsided , adj ره خه کی .نه هه ڤسه نگ .کێرنه هاتی

lopsidedly , adv ب ره خه کی

lopsidedness , n ره خه کیتی

loquacious , adj چه نه باز

loquaciously , adv ب چه نه بازی

loquaciousness , n چه نه بازی تی

loquacity , n چه نه بازی

loquat , n داره ک گولی یه ، به رداره

loran , n تالاڤا لوران . بۆ دیارکرنا شوینا بالافرێ یان گه می یێ

lord , n , v . i , t تاغا . به گ . میر ، لورد . خودا، ده ره به گ ، خو دانشکو ، زورداری دکت

- chamberlain سه ره ک رازگر

- chancellor سه روکێ جڤاتا لوردان(پیران)

lordliness , n لوردی . سه رده ستی ، شکوداری رژمه تی

lordling , n لوردێ بچوک . لوردک

lordly , adj رژمه تدار ، شکودار . لوردی

lordosis , n فورت . پشت قوپی

Lord's day یه کشه مبی

lordship , n خونکاری . لوردی

Lord's Prayer , n نڤێژا خودایی

Lord's Supper , n شیڤا خودایی

Lord's Table , n سفره یا خودایی

lore , n زانین

lorica ,n زرێ یێ رومانی

loricate , adj زرێکری

lorikeet , n ته خلیت توتی یه

loris , n مه یمونه ک هندی یه

lorn , adj هه ژار

lorry , n بارکێش ، لوری

losable , adj به رزه بار ، وندبار

lose , v . t . i وندا دکت . ددورینت . به رزه دکت

- to .....face بێ رژمه ت دبت

- to ......ground پاشڤه دچت . چیزدکت

- to ......one's head شاش دبت

- to ....one's place شوناریزا کتیبێ ژ بیر دکت

- to ....one's reason(senses) هار دبت

- to .....one's temper دڤه ترت

- to ....out ددورینت (پیشبرکێ)

losel , n مروڤێ پوچ

loser , n دورانکار

losing , n به رزه کرن . دوراندن . وندا کرن . هنداکرن

- sense سه رخوه چوون

loss , n ته رن . زیان . دوران . وندکرن . هنداکرن . بزر

- of consciousness ڤه پورسین

- of hair مو وه رين
- of memory بیٰ بیری
- ratio ریژه یا دوراندنیٰ
lost , adj هندا ، بزر . دوراندی ، شاش . گوم
هندا بویی ، وندا . به رزه . ون
lot , n , v , t هه ژماره ک زه حف . پشک ، به هر ، ناخپینه . چیتک . په شک ، لات . پر.گه له ک . زور . به خت ، تیروپشک دابه ش دکت
- to cast....s به ختی دکیشت
- to draw....s به ختی دکیشت
lothario , n ژنباز
lotion , n هه توان . نه رمکه ر
lotted , adj دابه شکری
lottery , n پشک . په شک
lotting , n دابه شکرن
lotto , n گه مه یا به ختی وه ک په شکی
lotus , n مورته ک . لوتس ، زه بات . نیلوفه ر
- eater زه بات خوه ر
- land وه لاتیٰ زه باتیٰ
loud , adv , adj بوق . بلند . به رز . ده نگ گرس
- burst of laughter تیق . پرق
- speaker بلندگو . ده نگه وه ره ، گه وره که ریٰ ده نگی
- weeping زنمار . قاره قار
louden , vt , i بلند دکت . بلند دبت (ده نگ)
loudish , adj پچه کیٰ بلند
loudly , adv . ب ده نگ به رزی
loudmouthed , adj پربیژیٰ ده نگ بلند
loudness , n به رزی . ده نگ بلندی
lough , n گه ر (ناف) . که نداو
louis , n دراڤیٰ که ڤنیٰ فره نسی
lounge , n, vi , t ڤه له زین ، ڤه دله زت
- car فارگونا ڤه سهینیٰ (ڤه له زینیٰ)
lour , n , vi روترش ، روزییٰ خو ترش دکت
louse , n سپه هـ
- wort گیا سپه هـ
lousiness , n چه په لی . پیسی ، کوتی
lousy , adj سپه هی . پیس . چه په ل
lout , n مروڤیٰ گه وج ، خرپو . هول
lout , vi , t چیز دکت . روڤمه تی دچه مت
loutish , adj خاف . هولی
loutishly , adv ب هولی
loutishness , n هولیتی
louts , adj لوتی
louvre , n که لشا بایی . کولین
lovable , adj ئه ڤینبار
lovage , n ئه خلیت گیایه
love , n ئه ڤینداری.ئه ڤدالی.ئه ڤینی. دلداری حه ز.هه ژخوشه ڤیان .سه ودا . سه ودا سه ری، ئه ڤین .حه زکرن. یار یاری
- affair
- all سفر هه ر دو (ته نس)
- begotten بیژی
- apple باجان سورک
- bird توتی یا ئه ڤیندار
- bud بشکوڤا ئه ڤینیٰ (بیژی ؟)
- child بیژی
- feast ڤه خوه ندنا حه زکرنیٰ
- for..or money ب ناوایه کیٰ
- for the ......of ژ به ر خاترا
- in ....with ئه ڤیندار
- knot گریکا ئه ڤینی بیٰ
- letter نامه یا ئه ڤینی بیٰ
- lorn بیٰ ئه ڤینی
- making کوتان . گانکرن . داکه تن
- match ژن ئینان یان شوکرنا ئه ڤینی
- passion ڤیان . شه یدایی
- passionate شه یدا
- seat کورسیکا دووانه
- sick شه یدا
- some دلگر (دلکیش)
- song دیلان . دیلوک
- story چیروکا ئه ڤینی
- token . نیشانا ئه ڤینی
- worthy ئه ڤین ستیله
love , v . t . i ئه ڤینی دکت . حه ز دکت
loved , adj دلدایی
loveless , adj بیٰ ئه ڤینی
loveliness , n ڤه شه نگی.جوانی . رندی ، تازه یی
lovely , adj دلبه ر . رند . جوان . تازه . نازه نین ، دایلان.

lover , n به ردل . به ردلک . خوشه ویست .
ئه فینکه ر.گز ، ئه فیندار.یار.دلدار.
دلکه تی، ئه فدال. سه وداسه ر.
شه یدا. حه زکری . حه زکه ر
- of the homeland وه لات په روه ر
loving , adj , n ئه فیندار . ب یار . حه زکرن
low , adj , adv کز . مریتو . لاواز . مری . کوتی .
چه په ل، بور بور . نزم . چاف حیز .
نزمان . تسه . په س . رژده دیزان ،
سه رنزم.سه رشورسیوه له ک
- and round table خانک . خونچه
- beam روناهی یا نزما ئوتومبیلێ
- born بێ ئه سل
- boy دولابا بچوک
- bred بێ رێزه ت
- brow مروڤێ کیم په روه رد
- depression قلوت
- down راستی یا روت
- esteem کیم قه در
- frequency کیم له ره
- gates نزمه ده رگه
- grade خراب ، به د
- key نزمکری . تاری
- land نزمه به ژ
- level به د
- minded چه په ل
- note نزمه ئاواز
- opinion نزمه هزر
- pitched ئاواز نزم . کیم نشیف
- pressure نزم په ستان
- price ئه رزان ، به ها نزم
- spirited دل گران . خه مدار . په ست
- spirits دل گران
- Sunday یه کشه مبا ل دوف جه ژنا قیامه تێ
- temperature گ رمی یا نزم
- tension تنگژینا نزم
- tide رادانا نزم
- to lay ... دکوژت . دکه فینت
- tone نزمه ئاواز
- wages نزمه کرێ
- water نزمه رادان
lower , n , adj , vi نزمتر . بن . ژێر ، نزم دکت
- class چینا جفاکی یا ژێری

- most ژێرترین
- world دوژه هـ . جیهانا ژێر
lowered , adj نزمکری
lowering , n داخستن.داهیلان. ئینان خار خولکرن،
نزمکرن ، داکرن . داهشتن
lowing , n بورین ، ئورین
lowliness , n نزماتی ، نزمایی . کوتیتی
lowly , adj , adv. کوتی
lowness , n نزمایی . نزماتی . خواری . نزمی .
کیمی . کوتیتی
lox , n ئوکسجینا ئاڵه کی
loyal , adj , n ئه مه کدار . دل راست . ئارامدار
تاسواس
- friend ده ست برا
loyalism , n ئه مه کداری
loyalist , n ئه مه کدار
loyally , adv ب دلسوزی
loyalty , n ئالگرین. دلسوزی. ئه مه ک، جان ب
جان، تاسواسی حه یران .سفه ت .
ئه مه کداری . به خته واری
lozenge , n لوزینه
LSD ئێل.ئێس.دی . ماده یه ک ته زینکه ره
lubber , n مروڤێ گه وده مه زن هول ئو خریو
lubberliness , n گه وجیتی
lubberly , adj , adv ب گه وجی ، گه وج
lube , n=lubricant
lubricant , adj , n رونێ حلیساندنێ (بۆ کێمکرنا
لێکخشانێ)
lubricate , vt , i رون دکت (مه کینه)
lubricated , adj رونکری
lubricating , n رونکرن
lubrication , n رونکرن
lubricative , adj روندار
lubricator , n رونکه ر
lubricious , adj حلی . فه لیته ، فێتکار
lubricity , n رونیتی . حلیتی
lubritorium , n رونگه
lucan , adj لوقایی (پیروز یان ئنجیلا لوقا)
luce , n که فنه رم
lucency , n گه شبون . ته یسین . زه لالی
lucent , adj گه ش . ته یسی ، زه لال

lucern (e) , n=alfalfa

lucid , adj روهن ، زه لال

lucidity , n زه لالی . ره وانی

lucidness , n دیاربون ، زه لال

lucifer , n شه یتان

luciferin , n (ماده یێن) روناهی چیکه ر

lucifugous , adj روناهی نه خواز

lucite , n شوشه یێ سفکێ قایم

luck , n داوه ر، به خت . پای ، فه له ک

- money پاره یێن به ختی

- penny (فلسێ به ختی) ، پاره یێن به ختی

- to be down on one's...... کیم به خت

luckily , adv ب به خته وه ری

luckiness , n به خته وه ریون

luckless , n به دبه خت

lucky , adj به ختدار . به خته وه ر، به ختیار

lucrative , adj هاڤلدار

lucre , n هاڤل . دراڤ

Lucretia , n ژنا نمونه یا ناموسێ

lucubrate , v . i قه نج کاردکت . دنڤیست ، دخوینت (ب شه ڤ) . دریژدکت

lucubration , n کار یان خوه ندن . به رهه مێ رامانی

luculent , adj دیار . قایلبار

lucullan , adj ده ست ڤه کری ، دلڤه را . ده ست به ردایی

Luddite , n , adj ئه ندامێ ده سته یه ک کارکه ران کو مه کینه دشکاندن (سالێن ١٨١١ -١٨١٦ ل بریتانیا)

ludicrous , adj گیره . پیکه نینی

ludo , n له یزتنه‌ک ب زاران

lues , n فره نگی . ئاته شک

luff . n , vi ده رکه تنا گه می یێ به ر بایێڤه، ده ر دکه ڤت به ر بایێڤه

lug , n , vt , i بابڕه کا چار لایی . فورت . گوهـ مروڤێ گه وج یان هول . گه ڤکرن (بۆ دراڤ کێشانێ) ، دکێشت . زه حمه ت هه لدگرت

luge , n شه متوکا یه ک رونشته ک

luggage , n چه نته یێن ریباری یێ . تشت

lugger , n گه می یا بابڕه کا چار لایی یان پتر

lugsail , n بابڕه کا چار لایی

lugubrious , adj مریتو . کوڤان

lugworm , n کرمه ک گروڤره (بۆ گرتنا ماسی یا)

lukewarm,adjalululI , n .vt . i شله تێن . دلسار بێ بازاری . مه ندی ، هه داری یا ده مدار ، دلورت . دهه ژینت (زاروکی داکو بنڤت) . هه دار دکت

lullaby , n , v . t لایلایێ ، لور . لوراندن ،دلورت (بۆ زاروکی داکو بنڤت)

lulu , n نایاب

lum,n=(chimney) کولین

lumbago , n پشت ئیش. ئازاری سینیه نده ،برک. ره قیته .

lumbar,adj , n کێلک . که له که

- puncture کونبونا کێلکی

lumber , v t. i , n گیرو دکت . کوم دکت (به لاڤه) داران دبڕت ئو خیزاردکت ، دار (خیزارکری) ، خرومرێ پوچ

- man داربڕ . دار فروش

- merchant دار فروش

- mill خیزارگه

- scaler دار ڤانێ هلبژێنی

- yard مه یدانا داران . درا ئه مبارکرنێ ئو فروتنێ

lumbcrical,adj,n....muscle ماسولکه یا تلان دلڤینت

lumbcricoid , n کرمه ک وه ک کرمێ ئاخێ

lumbering , n ئێزینگکرن

lumberjack,n=logger دار ڤان . داربڕ

lumbo-abdominal, adj زک ئو هناڤی

lumbrical, adj , n یه ک ژماسولکه یێن تلێن ده ست ئو پێ یان دلڤینت ، پێوه ندیدارێ ڤێ ماسولکه یێ

lumen , n pl mina or - mens ڤالاتی یا ئه ندامه ک لوله کی . ڤالاتی یا لوله یی . لومن : یه که یا پیڤانا ڤزکینا روناهی یێ ژ چرایه کێ

lumin- پێشگره کو روناهی یه

luminance , n ته یسین . چریسکان

luminary , n هه ساره

luminesce , vi دته یست

luminesced , adj ته یسی

luminescence , n گه شی

luminescent , adj چروسکدار . ته یسی

luminescing , n ته یسین
luminiferous,adj روناهی . ته یسی . گه ش
luminosity , n شه وقدان ، چریسکیتی . ته یس
luminous , adj رونداز. روناک . رونه ک . تاڤی . ته یسی ، شه وقدار
- density تیری یا ته یسینێ‌چرسین ، چریسکه یی
- flame گوری یا چریسکایی
- flux فزکینا روناهی یێ
- intensity خورتی یا روناهی یێ
- radiation تیریژا روناهی یێ
luminously , adv ب ته یسینی
luminousness , n ته یسین
lump , n , v . t . i په ر چقتن . په ژبون ، گه وده مه زن نه خاسمه خرپو . نه نگوتک ، سه رک . پارچه . توپه ل . لوک . گرێ ، توپه ل دکت . کوم دکت (ته ڤله هه ڤی)، دلڤینت (ب هه رایی). دچت (تیزده نک)، (گران) رودنت .
-of meat تلخێ گوشتی
- sugar شه کرا پرتک (پارچه ، نه هور)
lumpectomy , n هه لکێشانا په ژبونا مه مکی
lumpen proletariat, n پرولیتاریا یا مشه خوه ری
lumper , n کرێکار (بۆ بارکرن ئو ڤالاکرنا گه می یێ)
lumping , adj توپه لکرن .
lumpish , adj گران . ته مبه ل . سست
lumpishly , adv ب ته مبه لی
lumpishness , n گه وج . توپه لی ، ته مبه لیتی
lumpy , adj توپه لی . گران . گه وج . سه خت پیل لێکدایی .
lunacy , n دیناتی.دینه کیتی.سه‌وسبون‌شێتی .دینی
lunar , adj هه یڤی . مانگی
- caustic نه ترا تێن بوهوژ ینێن زیڤی .
- distance دوری یا هه یڤی
- eclipse هه یڤ گرتن .هه یڤ گران ، مانگ گران
- month هه یڤی ، مانگی . هه یڤ (۳۰ روژ)
- observation زێره ڤانی یا هه یڤی ، ره وانگه یا هه یڤی
- politics پرسیارێن نه کردار
- rainbow که سک و سورا تیریژێن هه یڤێ
- year سالا هه یڤی
lunarian , n نشته جێ یێ هه یڤێ ، هه یڤزان
lunate , adj نی هه یڤی
lunatic, adj, n دین . دینوک . مێنخولی
- fringe جڤاتا سه رکێش
lunation , n مه ها هه یڤی (٥ر٢٩ روژ)
lunch=luncheon,n,vi , t تێشت. فراڤین ، سه ر تێشت، تێشت دخوت
- room ژورا تێشتێ
luncheonette , n خارنگه
lunes(n. pl) , adj ده مێن دینی یێ
lunette , n کونا تاڤی‌کونا نی هه یڤێ، چه په ر
lung , n سپیلاک . پشک . که زه با سپی مێلاکا سور . سپیه لک . پش . سی
- he has good ...s ده نگێ وی خورته
- bleeding پشه رسین
lunge , n , vt , i ده رب ، ده رب لێددت
lunged , adj پشه دار
lunger , n ده ربکار
lungfish , n پش ماسی
lungwort پش گیا
lunisolar , adj هه یڤ – روژی
lunitidal , adj هه یڤ رادانی
lunker , n مه زن ، نه خاسمه ماسی
lunkhead , n خرپو . گه وج
lunt , n کبریتا هێدی دسوژت. چرا ، دوکێل، هلما گه رم
lunula , n نیشانا وه ک نو هه یڤێ
lunulate , adj نی هه یڤیک
lunule , n نیشانا نی هه یڤی
lupanar , n کارخانه
Lupercalia , n شه هیانه یا ئاڤسکرنێ
lupin , adj زیاندار . گورگی
lupus گورگه ، نه ساخی‌یه ک چه رمی کولکی یه
- vulgaris گورگه یا ئاسایی.نه ساخی یا چه رمی
lurch , n , vi , t ڤه وه‌شین ، شکه ستن (یاری) ، خاهربون، خاهر دبت . ڤه دوه شت
lurcher , n سه یێ نو ره‌ه . سیخور
lure , n , vt . په رێن هه لوڤانی (بۆ مه شقکرنێ). تملوک . ته لهه . فێتکرن ، هه لو یی ڤه دگه رینت ، فێت دکت
lured , adj ڤه گه راندی
lurid , adj باهوزی ، پیتی. گه ش ، وه ک ئاگری . بزدهین ، ترسین ، فێتکار.

luridly , adv ب گه شی

luridness , n گه شیتی

luring , adj , n دایلان

lurk , n , v , i ل به رفه دان ، زیره فانی دکت . مه لاسی دکت . خو فه دشیرت

lurking , n مه لاس

- place مولگه

luscious , adj بیهن خوه ش‌شرین فیتکار. نه قشکری زایه ندی

lusciously , adj ب فیتکاری

lusciousness , n بیهن خوه شیتی

lush , adj , n , v , t , i تیرگیا. تیر به‌لگ ، سه رخوش، مه ست. مه ی ، که سک . پر به ر . تافا. هافلدار، تافدار، تامدار . فیتکار . ده وله مه ند . فه دخوت (مه ی)

lushly , adv ب تیر به لگی

lushness , n تیر به لگیتی

lust , n, vi , t چلیسی، به لقاندن . ب گونه . هاری ، داکه تن دفیت

luster (or lustre) , n , vt فه شه نگ ، فه شه نگ دکت

lustered , adj فه شه نگکری

lusterless , adj پیتی

lusterware , n تامانین فه رفوری

lustful , adj هار (ره گه زی) ، به دخو

lustihood , n چالاکی . به لقتین

lustily , adv ب فیتکاری

lustiness , n به لقتین

lustral , adj پاقژکه ر ، پاککه ر

lustrate , vt پاک دکت

lustrated , adj پاککری

lustrating , n پاککرن

lustre , n بریسکه . شه وق . مه ریس

lustring , n=lutestring

lustration , n پاکبون

lustrous , adj چرسی . بریسکه دار

lustrum , (or -tra) پاقژکرنا گشتی سه ر هه ژمارتن (رومانی) . ده مێ پینج سالان

lusty , adj خورت . به لقتی . فیتکار . چالاک

lusus naturae عه جیبی یا خورستی

lutanist , n کمانچه فان

lute , n قور . ته قن . کمانچه

- string ژها کمانچه یی

luteous , adj زه رێ پرته قالی یان سور

lutestring , n ته فنێ ئاقرمیشێ ته یسی

lutetium , n گرانترین هیمانا لانتانا یدی

luting , n قور . ته قن . سه یاندن

lutist , n کمانچه فان

lux , n له کس: یه که یا روناهی یێ (یه ک لومن) ل سه ر مه تره ک چارگوشه

luxate , vt دخه لینت

luxated , adj خه لاندی

luxe , n = luxury

luxuriance , n ده وله مه ندی یا بیقام

luxuriant , adj به ردار . زه حف وه رار نه قشکری . ده وله مه ند . تافدار

luxuriate , v . i زه حف وه رار دبت، دزیت . ده ست به ردایی دژیت . دریژدکت

luxurious , adj ده وله مه ند . نه قشکری

luxuriously , adj ب ده وله مه ندی

luxuriousness , n ده وله مه ندیتی یا بیقام

luxury , n ده وله مه ندی (بیقام)

- ly پاشگره کو وه ک ، هه می یه

lycanthrope , n گورگین (هاری یه)

lycanthropy , n گورگینی

lycee , n دبستانا ئاماده یی

lyceum , n هولا گوتار ئو به رهه فدانا گه له مپه ری

lychnis , n هه له زه ک مێخه کی گول سور ئو سپی یه

lycopod, lycopodium , n ته خلیت کفارک ، توزا هورا زایه ندێن فێ کفا رکێ (مژه که بۆ نژداری یێ ئو ئاگر بازی)

lyddite , n ته قه مه نی یه ک خورت بریتی یه ژ ترشی یا پکریکی

Lydian , n زمان یان وه لاتی یێ كه فنه لیدیا
(نهو ل رۆژ ئاڤایا تركیا)
lye , n گیراڤا قلێ
lying , n , adj ده ره و . ڤره كی ، دریژ كری
- down فه كه تن
- in ل به ر بچوكی
lymph , n لف : ئاڤا بژین . شله یه ك
نێزیك بێ ره نگه ژ ده مارێن لفی
بریتی یه ژ پلازما خوینێ ئو توپكێن
سپی یێن خوینی
lymph(o)- پێشگره كو ته فنێ لفی یه
lymphadenitis سترێمه . كێنج
lymphatic , adj , n ته مبه ل ، لفی
lymph nodule , n گریكالفی
lymphocyte , n توپكا لفی
lymphocytic , adj پێوه ندیدارێ توپكا لفی یه
lymphocytosis , n زه حفبونا توپكێن لفی دناڤ خوینێدا
lymphoid , adj لفی
lymphoma , n په رچفتنا لفی
lymphomatous , adj ژ په رچفتنا لفی
lyncean , adj تیژ دیتن
lynch , vt , n دكوژت ، بێ دادگه رێن
-law یاسایا دار ستانێ
lynx , n وه رشاق
- eyed تیژ دیتن
lyonnaise, n ل گه ل پیڤازێ پێژاندی.
lyophilic , adj شله ڤێن ، شله خواز
- soil ئاخا شله ڤێن . خاكی شله خواز
lyophilize , vt ته ری هشك دكت
lyophilized , adj زوها كری
lyophilizing , n زوهاكرن
lyra , n كوما ستێرێن باكور
lyrate(d) , adj گیتاری

lyre , n گیتار
- bird بالنده یێ گیتاری
lyric, adj سترانا هوزانی ، هه لبه ستی
- songs دیلوك
lyrical , adj سترانا هوزانی . گیتاری
lyrically , adv ب هوزانی
lyricalness , n هوزانیتی ، هه لبه ستیتی
lyricism , n سترانیتی
lyricist , n هوزانڤانێ ستران
lyrism =lyricism
lyrist , n گیتار ژه ن
lysis , n داهێزران
- lysis پاشگره كو شیكاره
lysol , n لیسول . گیراڤه ك رونی پاقژكه ره
- lyte پاشگره كو ماده یه ك شیكرنباره
lytic , adj بوهوژینی
- lytic پاشگره كو شیكاره
lytta , n كرمكێ زمانی : كركروكه ك
دریژ شكل كرمه دزمانێ سه یێدا
- lyze پاشگره كو شیكاره
lysogen , n ته خلیت به كتریا یا نه رمه نیشكی
lysogenic , adj نه رمه نیشكی
lysogenization , n نه رمه نیشكیبون
lysogenize , vt نه رمه نیشك دكت
lysogenized , adj نه رمه نیشككری
lysogenizing , n نه رمه نیشككرن
lysosomal , adj پێوه ندیدارێ ته ندامه كی یه ك
خانه یی وه ك كیسكی
lysosomally , adv ب پێوه ندیدارێ ته ندامه كی یێ
یه ك خانه یی
lysosome , n ته ندامه كی یه ك خانه یی وه ك
كیسكی
lytic , adj پێوه ندیدارێ داهێزرانێ

M

M — ئیم تیپا سیزده‌هه ما ئه‌لفابێ یائنگلیزی
ma, n — یادێ . دایک . دێ
M. A. (MagisterArtium) — ماجستیر (سه یدایێ هونه ران یان زانستی یان)
macabre, adj — ترسناک.چه په ل. بزده‌ین . مژادمرن
macaco, n — ئه خلیت مه یمونه
macadam, n — جه‌رجیر.رێ یا ب جه رجیری راستکری
macadmize, vt — راست دکت (رێ) ب جه رجیری
macadamized, adj — راستکری
macadamizing, n — راستکرن (رێ)
macaque, n — مه کاک : مه یمونه ئه ک ئاسیایی
macarioni, n — مه که رونی . لاوێ ریناز ئه خورستی، خورتێ ئنگلیزێ که ئه‌نه گه روک
macaroinc, adj — تیکلی . تیکل ژ دو زمانان . تیکل ژ په‌یڤێن زمانی وه‌لاتی ئو په یڤێن لاتینی
macaroon, n — مه که رون : شرینایی ژ سپیلکا هیکێ شه کر ئو باهیڤ
macaw, n — توتی‌یه‌ک ئه مریکانی مه زن دوڤ دریژه
Maccabees, n, pl. Books of the ... — چار کتێبێن دیروک ئو ئایینزانی یا جهی یان
mace, n — دار ده ست . گورز
- bear er — دارده ست هه لگر
macer, n — دار ده ست هه لگر
macerate, v.t, i — لاواز دکت . لاواز دبت
maceration, n — لاواز بون (ژ به ر رۆژی یان) ، ئه رمکرن (ب شلکرنێ)
machete, n — بڤر یان کێره ک مه زن (بو برینا له ئه نی)
Machiavel, n — میکا ڤیل
machiavellian, adj — میکاڤیلی : خاپینوک
machiavellianism, n — میکاڤیلیتی . خاپینیتی
machicolate, vt — کوله ک دکت
machicolation, n — کوله ککرن
machinability, n — چه رخکرنباریتی
machinable, adj — چه رخکرنبار
machinate, vt — پیلان دکت
machination, n — پیلانکه ری
machinator, n — پیلانگێر
machine, n — ئالاڤ . سیکه ئه . مه کینه
- gun — توپا خوکار
- gunner — هاڤێژێ توپا خوکار
- like — وه ک مه کینه یێ
- made — ب مه کینه یێ چێکری
- tool — ئالاڤا مه کینه (وه ک ره نده)
machine, vt — چێدکت (ب ئالاڤه کێ)
machined, adj — چه ر خکری
machinery, n — ئالاڤ ئو مه کینه پێکڤه که ره سه . ئالاڤێ یا کارکرنێ
machining, n — چه رخکرن
machinist, n — میکانیک . کارگ رێ مه کینه یێ
Mach number, n — ژمارا ماک : ره نوسه کو ریژه یه ئاڤه‌را له‌زا له شه کێ ئو له زا بایێ ل دور .
machometer, n — ماکپیڤ
mackerel, n — مه که ره ل : ئه خلیت ماسی یا ده ریایی
- breeze — زریان
- sky — ئه سمانێ مه که ره لی : پنیکری ب ئه ورێ سپی
mackinaw, n — به له م . مێزه ر
mac(k) intosh, n — ماکینتوش : پالتوێ بارانێ
mackle, n, vt — له که . گه مار ، له که دکت
macle, n — به لورا جێمک یان جوت ئه لماسا پان
macro- — پێشگره کو دریژه مه زنه
- molecule — گه ردێ مه زن
macro, adj — هه موکی
macrocephalous, adj — سه ر یان کلوخ مه زن
macrocosm, n — گه ردون ، جیهانا مه زن
macrocyte, n — توپه لا سورا مه زنا خوینێ
macrogamete, n — هه ڤالوکا مه زن
macron, n — نیشانا دریژێ یێ
macronutrient, n — خوه رکه رێ مه زن
macrorevolution, n — گوهورینا مه زن
macropterous, adj — چه نگ مه زن
macroscopic, adj — به ر چاڤی
macrural, adj — دوڤ دریژ
macrurous, adj — دوڤ دریژ
macula — پنی . له ک
maculate(d), adj — پنیکری : له ککری
maculation, n — له ک . پنی . پیس
macule, n — پنی ، له ک

mad , adj , n مێخولی.دین . هار . شێت . دینوک
دیوان . شه یدا .
- brained هول
- cap هول
- house دینخانه
- man هار ، دین
mad , vt , i ئه نرینت . دین دکت
madam , n ستی ، خانم
madden , v . t . i دین دبت . دین دکت ، ئه نرینت .
توره دکت
maddened , adj ئه نراندی . توره کری ، دینکری
maddening , adj هارکه ر ، دینکه ر
madder , n رونیاس . رونه‌ریس
maddered , adj رونه ریسی
madding , adj هار
maddish , adj پچه کێ هار
made , adj کری . چێکری
- of asphalt قیرین
- up of چێکری ژ
madness , n هاری . دینایی ، شێتبون . دینبون .
سه وسبون
Madonna , n مریه م : دایکا عیسا پێغمبه ری
maderpore , n توڤێ مه رجانێ سودار ، جانه وه رێ
ڤی توڤی به رهه م دکت
madrigal , n هوزانا کورتا ئه ڤینی
madrisal , n مه لبه ست یان هوزانا ئه ڤینی
madwort , n هار مه له ز
maelstrom , n زڤره کا مه زن
maffick , v . i ئاهه نگا ڤیژین دکت
mafia مافیا : دژ یاسا، جڤاتا دزده ڤانێت
سقلیا ل ئیتالیا
mafioso , n ئه ندامێ مافیا
magazine , n ئه مبار . کوڤار
magazinist , n نڤیسه رێ کوڤارێ . کوڤار ڤان
magdalen(e) , n مریه م یا مه جده لی
magenta , n بویه یا سورا شین . ره نگێ سورێ
ئه رخوانی
maggot , n مه یروک ، میروک . کرموک
maggoty , adj کرموکه یی . ڤێتکار
magi , adj مه جوسی
magian , adj مه جوسی
magic , adj, n جادو . خرس . نێره نگ
- circle جغزا جادویی
- eye چاڤ جادو
- work جادو کاری
magical , adj جادویی
magically , adv ب جادویی
magicked , adj جادوکری
magicking , n جادوکرن
magician , n جادوباز . جادوگه ر . خرسکه ر،
جادوکار
magic lantern , n چرایێ جادویی
magisterial , adj ڤه برێ، ڤه رماندار په یوه ندیدارێ
باوه رنامه یا ماجستیر . شکودار
magistracy , n دادوه ری
magistral , adj = magisterial
magistrally , adv ب شکوداری
magistrate , n دادپرس . قازی . دادگه ر، دادوه ر
magistratical , adj دادوه ری
magistratically , adv ب دادوه ری
magistrature,n.magistracy دادوه ری
magma , n .pl-mata تلپ . هه ڤیر . بو هوژک
Magna Charta or Carta , n په یمانا مه زن
magnaliun , n مه گنالیوم : دارشته یه ک سڤک
قایم ژ ئه لومنیومی ئو مه گنیسیوم
magnanimity , n رونه رمی . مه ردی ، میرانی ، دل
فره یی . هنر .
magnanimous , adj دلڤه را ، رونه رم ، جامێر
magnanimously,adv ب جامێری
magnanimousness,n جامێریتی
magnate , n مروڤێ مه زن ، ده وله مه ندیان
شکودار .
magnesia ,n مه گنیسیا : مێرتالێ مه گنیسیوم
magnesite , n مه گنیسایت: کاربوناتێن مه گنیسیوم
magnesium , n مه گنیسیوم : مێرتاله
magnet , n مه غنه تیز ، ئاسن کێش
magnetic , adj مه غنه تیزی
- attraction راکێشانا مه غنه تیزی
- axis ته وه ره یا مه غنه تیزی
- circuit گێژه نا مه عنه تیزی
- current لوزه وا مه غنه تیزی ، ره وته کا
مه عنه تیزی
- declination لارێ مه غنه تیزی
- effect کارتێکرنا مه غنه تیزی
- field زه ڤی یا مه غنه تیزی

- field strength	هیزا زه ڤی یا مه غنه تیزی
- flux	ده ربه رینا مه غنه تیزی
- forces	هیزین مه غنه تیزی
- induction	ماندانا مه غنه تیزی
- intensity	خورتی یا مه غنه تیزی
- meridian	هیلی نه مانی مه غنه تیزی
- moment	زه بری مه غنه تیزی
-needle	ده رزی یا مه غنه تیزی
- north	باکورا مه غنه تیزی
- pendulum	په ندولا مه غنه تیزی
- polarization	جه مسه ربونا مه غنه تیزی
- pole	جه مسه را مه غنه تیزی
- recording	تومارکرنا مه غنه تیزی
- repulsion	مه ڤ دورکرنا مه غنه تیزی
- resonance	له زرنگینا مه غنه تیزی
- south	باشورا مه غنه تیزی
- storm	باهوزا مه غنه تیزی
- susceptibility	په زیرا مه غنه تیزی
- waves	پیلین مه غنه تیزی
magnetically , adv	ب مه غنه تیزی
magnetism , n	مه غنه تیزیتی
magnetite , n	ئوکسیدی ئاسنی ره ش
magnetization , n	مه غنه تیزکرن
magnetize , v . t	مه غنه تیز دکت
magnetized , adj	مه غنه تیزکری
magnetizing , n	مه غنه تیزکرن
magnetoelectricity,n	که هره با مه غنه تیزی
magnetometer , n	مه غنه تیزپیف
magneton, n	مه غنه تون:یه که یا زه بری مه غنه تیزی
magnetron . n	ده رچه یا ڤالاکری یا زه ڤی یا مه گنه تیزدار
magnific , adj	شکودار . جوان ، نایاب
mangnifical , adj	نایاب
magnifically , adv	ب نایابی
magnification , n	گه وره کرن . مه زنکرن
magnificence , n	ده بده به یی
magnificent , adj	مه زن . گه وره . راسه رین ، ده بده به ، به ده و . فه روار
magnificently , adv	ب نایابی
magnified , adj	مه زنکری
magnifier , n	مه زنکه ر . گه وره که ر
magnify , v . t	مه زن دکت
magnifying , n	مه زنکرن
- power	هیزا مه زنکرنی
magniloquence , n	مه زنکرن (ئاخفتن)
magniloquent , adj	مه زنکری
magniloquently,adv	ب گه وره یی
magnitude , n	چه ندی .تبابه ها ، چه ندیتی مه زنی .گه وره یی . قه باره، بایه خ. قه واره .
magnolia , n	مه گنولیا : مه له زه ک به لگ ئو گول جوان
magnum , n	بوتلی شه رابی یان مه یی سینه کا گالونی
magpie , n	قیژک
magus , n	مه جوس
magyar , n , adj	مه جه ر ، زمانی مه جه ری (ره لاتی ئو زمانی هه نگاریا)
maharaja , n	مه هه راجا : میری هندی
maharani , n	ژن میرا هندی
mahatma	جان مه زن . مروڤی په ندیاری شکودار .
mahayana	تیره یه ک ژ بودی یان
mahogany , n	داره
mahout , n	فیلکار ، فیل هاژو
maid , n	که چ .کچ .به ربوک . زه ری . خدام
- in - waiting	یاوه را شاهبانو یان ژن میری
- of honour	یاوه را ئابرو
- servant .	به رمالی . خدام
maiden , n . adj	کچ . که چ . ناکام، بی په له
- head	کچی . په رده یا کچاتی یی
- hood	کچاتی
-name	ناڤی کچاتی یی (به ری شوکرنی)
- speech	یه که م گوتارا ئه ندامی جڤاتا گه لی
maidenliness , n	شه رمی
maidenly , adj	کچایی
maidhood,n=maidenhood	
maieutic , adj	پرسیاری
maigre , n	ماسی : روژا نه خوارنا گوشتی ، ده ستپیکرن
mail , n , vt	پوسته ، دهنیرت
- bag	توربه یی پوسته . چه نته یی پوسته
- box	سندوقا پوسته
- coach	عه ره بانه یا پوسته .

-man پوستە چی
- order خوە ستە کا پوستە یی
mailable , adj پوستە بار
mailed , adj هنارتی ، پوستە کری
-fist گە ڤا شە رێ چە کداری
mailer , n شاندیار
mailing , n پوستە . هنارتن
maim , vt کرێت دکت. دبرت،.قوپ دکت، دکە ڤینت
maimed , adj قزل
main , adj , n سە رە کی
- the ....chance بە رژە وە ندی یا کە سی ، هاڤل . پرسا سە رە کی
- with might and... هە رچی بشێت
mainland , n هشکاتی . بە ژ
mainly , adv ب سە رە کی
mainmast , n دار بابۆرە کێ سە رە کی
main road , n بالارێ ، سە رە ک رێ . شارێ
mainsail , n بابۆرە کا سە رە کی
mainsheet , n وە ریسێ بابۆرە کێ سە رە کی
mainspring , n زە نبە لە کێ سە رە کی . هوینێ سە رە کی
mainstay , n وەریسێ دار بابۆرە کێ سە رە کی، دنگ
mainstem , n هێلا سە رە کی (رێ ئاسن) ، کولانا سەرە کی، ڤە مێ سەرەکی یێ رۆباری
mainstream , n باو . ئاراستە یا زال
maintain , vt دپارێزت
maintainability , n پارێزباریتی
maintainable , adj پارێزبار
maintained , adj پاراستی
maintainer , n پارێزکار
maintenance , n پاراستن . پارێزکاری
maintop , n هە رزالا سە رە کی یا دار بابۆرە کی
maintopmast , n دار بابۆرە کێ بالا
mainyard , n کاریتە یا بابۆرە کێ سە رە کی
maison (n) ette , n خانیک
maize , n زورات . گارس . گە نمێ شامێ
- oil زە یتا گارس
majestic , adj شکودار . سام
majestically , adv ب شکوداری
majesty , n شکو . ئە ورە نگ . سام . شکوداری . خاوێنشکو
major , n, adj بە ربە خت . مە زن . سە رهە نگ
- domo سە رە ک خزمە تکار
- general سە ر هێز
- party پارتا پتراتی یێ یان مە زن
- premise پێشە کی یا مە زن
- term رادە یا مە زن
majority , n پتراتی، پرانی. پرینە.زوریە، پتر، زورینە.
- rule بنکە یا پتراتی یێ
- to join the .... دمرت
majuscule , n تیپا مە زن
make , n , v . t . i دروستکرن ، چێکرن ، درست دکت دادمە زرینت . دئافرینت . چێدکت
- on the ...... ل بە ر چێبونێ یە ، بێزی یا دراڤی یان پایە بە رزی یێ
- to ......account of گوهـ ددت
- to ....a clean breast هە می یێ دبێژت ، ناس دکت
- to .... against دژا یە تی دکت
- to .....a face رۆترش دبت
- to ......as if دیاردکت . حە چکو دێ کت
- to ....at ئێریش دکت
- to ....away with دکوژت . دهە رفینت . خە رج دکت (دە ست بە ردایی)
- to ....believe دیار دکت
- to ....bold سە رکێشی دکت
- to .....bones دودلی دکت
- to ....eyes ب چاڤێ ئە ڤینی دبینت
- to .....fun ترانە پێ دکت
- to ....game of ترانە پێ دکت
- to ....good پشت راست دکت
- to ...hay (while the sun shines) کو دە لیڤە یێ بگرت
- to ......head پێش دکە ڤت
- to ....light or little of پیتێ پێ ناکت
- to ....love ئە ڤینی دکت. گان دکت ، دادکوتت
- to ....much of مە زن دکت
- to ....no doubt پشت راست دبت
- to ....off درە ڤت
- to ......or mar دبت هوینێ سە رکە تنێ یان بنکە تنێ
- to ....out دیاردکت، تێدگە هت . سە ردکە ڤت.
- [illegible] دروڤ دکت . تە مام دکت

- to ....over خودانی پێ دگوهێزت
- to ...place or room جهی دکت
- to ....public نه شکه را دکت
- to ...sail بابره کێ رادکت . ده ریا دبت
- to .....sure پشت راست دکت
- to ....time ده می رزگار دکت . زو دچت
- to ....tracks له ز دکت . دره ڤت
- to ....up کوم دکت. دادهینت . دپێچت . چێدکت
- to ......water دمیزت . ئاف دچت ئاف گه می پێ دا
- to .....way رێ ددت . رێ ڤه دکت
maker , n چێکروک . چێکه ر . پیشه ساز. پێکته ر پیشه گه ر . پیشه کار
makcast , n پێگرا گه می پێ
makeready , n داوی ئاماده
makeshift , n به ردێلا ده مدار
makeup , n ئاماده مه نی
making , n چێکرن . ئافراندن
- asleep خه واندن
- hear دابهیستن
- out ڤشراندن
- turbid شێلیکرن
mal - پێشگره کو به د ، خرابه ، کێمه
malac - پێشگره کو نه رمه
malachite , n کاربوناتێن مسی یێ ئاڤکری
malacology , n نه رموکه زانی. (لقه ک زانستی یا زینده وه ر زانی)
malacostracan , n که لیکی
maladaptaion , n به د گونجاندن . به د بژاره کرن
maladjusted , adj به د گونجاندی
maladjustment , n به د گونجان
maladminister , vt به د کارداری دکت
maladministration,n به د کارداری
maladroit , adj کێم شه هره زا
maladroitness , n کێم شه هره زایی
malady , n ده رد.نه ساخی.نه خوشی، مه ره زاری
mala fide , adv , adj کارێ به دنیاز
malaise , n سڤک تا . پێش ئێش ، له ش ئێش ، نه هله تا
Malagasy , n , adj وه لات ، وه لاتی ، زمانێ مالا گاسی
malamute , n سه یێ ئه سکیمو
malaprop(ian) , adj به د په یڤبێژ
malaprop(ism) , n به د په یڤبێژی
malapropos , adv, adj ,, n نه دجهـ ئو ده میدا
malar,adj , n رۆچکی
- bone هه ستی یێ رۆچک
malaria , n له رزه تاﺗﺘﺎ ئو له رز . تا ، مه لاریا
malariolgy , n تا یان مه لار یازانی
malathion , n پێتک کوژه (فوسفور تێدایه)
malcontent,adj,n بێ زار ، نه نرین ، بێ زاری
male , adj . n نێر
- cat خونه
- child گه ده
maleable , n . شل وەل
malediction , n نفرین . نفر
malefaction , n تاوان ، گونه هی
malefactor , n تاوانکار . گونه هکار ، به دکار
malefic , adj زیانکار . کوژ ، چکوس
maleficent , adj کیندار
malevolence, adj کین
malevolent , adj دل ره ش . زک ره ش
کیندار . دوشڤان . گاریس . کینو
malevolently,ad ب کینداری
malfeasance , n به د کارکرن
malformation , n کرێتی
malformed , adj شێنوان
malfunction , n , vi به دکار کرن ، به دکاردکت
malicacid ترشانه یا سێڤێ
malice , n کین . کینه
malicious , adj دل ره ش ، کیندار ، زک ره ش، دوشڤان . گاریس . کینو
maliciously, adv ب کینداری
maliciousness , n کینداریتی
malign , adj زیاندار . کوژ . چکوس
malignance , n به دی
malignancy , n به دی . کینداری
malignant , adj دوشڤان . کینو . دل ره ش . زک ره ش ، به د .
- fever تایا ڤه شارتی
malignantly, adv ب زک ره شی
malignity , n به دی
malignly , adv ب به دی
malinger , v . i خو نه خوش دکت
malingering , n خو نه خوشکرن

malison , n نفرین

malism , n به دیتی . باوه ری یا کو نه ف جیهانه به ده

malkin , n ژ نه ک پیس ، کتک ، کیڅروشکا کوڅی

mall,vt, n = maul

mallard , n وه رده کا کوڅی

malleability , n نه رمی . کوته کباری

malleable , adj کوته کبار . نه رم

malleablness , n نه ر میتی

mallemuck , n بالنده ییٚ مه زنیٚ ده ریایی

mallenders , n په ژیونا که لپکی یا پشت چوکا هه سپی

malleolus , n هه ستی ییٚ گوزه کیٚ .

mallet , n کوته ک . میکوت . میکوت ، کوتک ، کاران ، چاکوچ . گه ران ، کاشو

malleus , n هه ستی ییٚ کوته ک

mallow , n توله که . تولک ؟ هنیرو

malm , n ته خلیت سه مه به ردیٚ ته به شیری ، نه رم

malmaison , n ته خلیت منیخه ک ، قه ره نفله

malmsey , n شه رابه ک شرینه ، بیهن خوه شه

malnourished,adj خراپ خور

malnutrition , n خراب خوری

malodor , n بیهنا گه نی

malodorous , adj گه نی ، بوگه ن

malposition , n شوینٚ چه وت

malpractice , n به د ره فتار

malpractitioner,n به د ره فتار کار

malt , n مولت : جه هیٚ شلکری . ئاڤ جه هـ

- liquor شه را با مولیٚ (وه ک بیره)

malt , vt , i مولت دکت . ئاڤ جه هـ دکت

Malta , n وه لاتیٚ مالتا

maltase ,n مالتیز . هاڤینه یان نه نزیما (شه کراجه هی) دکت گلوکوز شه کرا تری یان نشا)

malted milk , n شیریٚ مولتکری ، شه رابا مولتکری

maltha,n(also malthite) ماده یه ک ره شه ، لنجه ناڤیه ر نه فت و زفتیٚ یه

malthusian,adj,n پیره ویٚ مالتوس ییکو پیشنیازکری کو زائوزیٚ کیم ببت داکو به رهه م تیرا خه لکیٚ بکت

malting , n ئاڤ جه هکرن

maltose , n مالتوز . شه کرا مولتی یان جه هی

maltreat , v . t دئیشینت، خرابی ییٚ ل گه ل دکت

maltreatment , n ئیشاندن

maltster , n مولت چیکه ر یان فروش

malversation , n به د کارداری

malvoisie,n=malmsey

mamba , n ماره ک ئه فریقایی ژه هری یه

mambo , n , vi ته خلیت سه مایه ک له زینه،(مامبو) (سه ما یا) مامبو دکت .

mam(m) a , n دایک

mamelon , n زیرکیٚ بچوکیٚ گروڤر

mamma , n مه مک

mammal , n گوهاندار . میٚ شیر : مه مکدار . شیردار

mammalion , adj مه مکداری ، گوها ندار

mammalogist , n مه مکدارزان

mammalogy , n مه مکدارزانی

mammary , n مه مکدار

- gland لڤکا مه مک گریژی

mammee , n داره ک ئه مریکا نی

mammiform,adj مه مکی

mammilla , n چچه . سه رچچک . سه رمه مک

mammillary , adj مه مکدار

mammillate(a) مه مکی . چچکی

mammock , n , vt چریٚن . دریٚن ، ددریٚنت . دچریٚنت

mammon , n سامان . شه یتانیٚ سامان ئو چکوسی ییٚ

mammonism , n سامان چکوسی

mammonist , n سامان په رست . مال په رست

mammonite , n مال په رست

mammoth , n زه به لاح . ئه ژده ها ، مه زن

mammy , n دایک

man , n زه لام.مروڤ.میٚر.په یاک .پیاو . میٚرد

- a ....of letters توره ڤان.ویژه ڤان ، ویژه ر نڤیسه ر

- a....of the world مروڤیٚ سه رهاتی

- as one ...... هه موکی ، پیکڤه

- and boy ژبسپوری ئو پیدا

- of his word ده ڤ ب گوتی

- of war جه نگه که شتی، گه می یا شه ری

- power	کارده ست ، کار
- slaughter	مروڤ ، مێر ، پیاو ، زه لام کوشتن
- the ...in the street	مێرکێ کولانێ . مروڤێ ساده
- to a	هه می . بێ ئاوارته
man , v , t	ئاسێ دکت ، سه ربازان پتر دکت
mana , n	هێزا سروشتێ ، ده ست هه لاتی یا توری . رۆمه تی
man - about - town , n	ده وله مه ندێ ته مبه ل بیکو ده مێ خو هه ر ل یانه ، شانوگه ر ئو پێشبرکێ یا دبورینت
manacle , n , vt	چیدان.زنجیر ، زنجیر دکت . به ند دکت
manacled , adj	پابه ند . به نده وار
manage , n	که هێکرنا هه سپی . دبستانا سوار چاکی یێ
man... t , i	ده ستێ خو دگرت . ده بار دکت . سه ر دکه ڤت
manageable , adj	دل سڤک . پێیر ، ئه رم
management , n	کارداری . کارگه ری . کارگێری گه رگه نگه رینگه . قه داندن . سه رکاری
- science	کاردار یزانی . کارگێریزانی
manager , n	کاردار . کارگه ر . سه رکار به رێوه به ر . سه ره ک . سه روه ر . کارگێر
managerial , adj	کارداری
managing , n	کاردارکرن
manape , n	مه یمونێ بالا (وه ک مروڤی)
man - at - arms	سه رباز
manatee , n	په زێ ده ریایی
manchet , n	سه وک (نانێ گه نمێ باش)
manciple , n	به لێنده رێ ئازوقه یی
mandacan	ئه ندام یان زمانێ تیره کی گنوستی مه ندائی . سابئی
mandala , n	وێنه یێ هێمایی یێ گروڤر کو هێمایێ ئایینی یێ جیهانی یه
mandamus , n	فه رمانا دا دوه ری
mandarin , n	فه رمانبه رێ چینی
- orange	پرتقاله کێ بچوکه
mandatary , n	سپارده یی . سپارده کری
mandate , n	داگیر . راسپارده ، ژێرفه رمانی
mandate , v . t	سپارده دکت . داگیر دکت
mandated , adj	سپارده کری
- territory	داگیرگه
mandating , n	سپارده کرن

mandator , n	سپارده دار
mandatory , adj , n	سپارده یی سپارده کری
mandible , n	لاما ژێری . ئارچێم
mandibular , adj	لامی
mandibulate , adj , n	دو لام
Mandingo , n	ملله ته کێ زنجییه ل رۆژئاڤایا ئه فریقا
mandolin(e) , n	مانولین : ئالاڤه کێ مه زیقه
mandolinist , n	مانولین ژه ن
mandrake , n	ته خلیت هه له زه کێ باجانی یه
mandrel,n(also mandril)	ستونا زڤرینا ره نده یی
mandrill , n	مه یمونه کێ مه زنه ، زیانکاره ژ رۆژئاڤا یا ئه فریقا
manducate , v . t .	دجیت ، دخوت
manducation , n	جیتن . خوارن
manducatory , adj	جیتنی
mane , n	بژ . ژهـ . یال
- lion's.........	مله ک
man- eater , n	مروڤ خوه ر
maneless , adj	بێ بژ
maneuver , n , vi , t	ئانین ئو برن ، راهێنان.گه مه یا شه ری، پیلان گه ران، پیلان دگه رینت، دئینت ئو دبت
maneuvered , adj	ئێنایی ئوبری ، راهێنایی
maneuvering , n	ئینان ئو برن . پیلان گه راندن . گه مه یاشه ری
manful , adj	مێر . که له پیاو
mangabey , n	مه یمونه کێ بچوکێ دوڤ درێژ
mangan (o) -	پێشگره کو مه نگه نیزه
manganate , n	مه نگه نیت خوێ یا ترشی یا مه نگه نیزی
manganese , n	مه نگه نیز . هێمانه کێ کانی یه
- spar = rhodonite	
manganic , adj	مه نگه نیزی
- acid	ترش یا مه نگه نیزی
manganite , n	مه نگه نیت : ئوکسیدێ مه نگه نیزێ ئافی
mange , n	ئالوش ، خورین . گوری . گر
mangel - wurzel , n	شلندرێ ده واران
manger , n	دانگی . ده لاڤ . ئاڤر .
mangle , v . t	کرێت دکت . زه هێ دکت ، تێکدت
mangle , n	ئوتی یا ستونه یی
mango , n	مبه

mangonel , n به ره یشک ، چمچر

mangosteen ,n مانگوستین : ته خلیت داره ک
روژهه لاتا هندیٔ ، به ریٔ ڤیٔ داریٔ
کو وه ک ته راقی یه

mangrove , n مه نگروڤ : داریٔ ده ڤه رێن یه کسانه
کو رهێن نز ژ چقان ددت

mangy , adj کوتی . گوری

manhandle , vt ب ده ستی کاردکت (بیٔ مه کینه) ،
ره ڤی بیٔ دیار دکت

manhattan , n ڤه خوارن : ته خلیت کوکتیله

manhole , n کون مروڤ

manhood , n په یاکی . پیاوه تی
زه لامی . میْرانی . زه لامیتی

man - hour , n کار – ده مژمێر

manhunt , n نێچیر بۆ گرتنا مروڤی

mania , n هاری

maniac (al) adj , n هار . هه وه سدار

maniacally , adv ب هاری

manic , adj , n هاری . هار

- depressive هار – مریتو

Manichean , n , adj مانه وی

manicure , n , v , t مانیکور . نینوک ، نه ینوک نینوک بر ،
نینوکان کورت ئو بویه دکت

manicurist , n مانیکور .نینوک کورتکه ر ئو بویه که ر

manifest , n , adj بارنامه . دیار . شانی ، ئه شکه را

manifest , vt ئه شکه را دکت ، دیار دکت

manifestant , adj نیشانده ر ، بروک

manifestation , n دیارکرن.راڤه دان.نیشاندان.ده رخستن

manifesting , n دیارکرن

manifestly , adv ب ئه شکه رایی

manifesto , n , vt شانیدان ، راگه هاندنا میری ،
راگه هاندنیٔ به لاڤ دکت

manifold , adj , n هه ر جور . فره ، زور ، چه ندجاری

manikin , n مانیکان : نیشانکه را جلان

manil (l)a , adj , n ژ کاغه زا کندری چیکری . کندرا
مانیلا ، ژ کاغه زا مانیلا چیکری
کاغه زا مانیلا

maniple , n زه نده ک

manipular , adj ده ستکاری

manipulate , v . t ده ستکاری دکت

manipulated , adj ده ستکاریکری

manipulating , n ده ستکاریکرن

manipulation , n ده ستکاریکرن

manipulative , adj ده ستکاری

manipulatively , adv ب ده ستکاری

manipulativeness , n ده ستکاریتی

manipulator , n ده ستکار که ر

manipulatory , adj ده ستکارکه ری

manitou , n مانیتو : خودا یان جانیٔ زال
ل سه ر هێزێن سروشتی
(ل نک هندوکیٔ سور)

manjack , n زه لام ، مێر

mankind , n مروڤاتی ، مروڤایه تی

manlike , adj مێرکی ، مروڤی

manliness , n مروڤانی . مێرانی . زه لامی .
زه لامیتی. په یاکی. په یاتی. مه ردی

manly , adj مه رد . مێرخاس . مێرانه ، پیاوانه

manna , n گه زو

manned , adj تێر زه لام یان مروڤکری (کار)

mannequin , n= manikin

manner , n شێوه.جور. رێباز. چاوایی. چه وانی.
ئاوا. چتویی .چتوڤی .لوکه .ره فتار.
چه له ب جه له وته هه ر. شێواز

mannered , adj سنجکری

mannerism , n رێبازی . سنجی ، ره وشتی

mannerless , adj دل ره ق . بیٔ ره وشت

mannerly , adj , adv رۆزمه ندار. ب رۆزمه نداری

manners , n سنجی . ره وشت

manning , n (تێر) زه لامکرن (کار)

mannish , adj مێر

mannite , n (mannitol) , n مانیتول (ماده یه ک کحولی.یه بۆ
زانینا کاریٔ گولچیسکیٔ ب کار دئێت

mannose , n شه کر کو ئاماده دکن بۆ ئوکسید
کرنا مانیتولیٔ

manoeuvre , n . vi . t = maneuver

manometer , n په ستانپێڤ

manometric(al) , adj په ستانپێڤی

manor , n خانی بیٔ زه ڤیداری ، چاندنگه

- house خانی بیٔ زه ڤیداری

manse , n خانی بیٔ ڤه شه یی

mansion , n سه را . کوچک

manservant, n خزمه تکار (خولام)
man- size (d), adj کێرهاتی زه لامی
manslayer, n مێرکوژ . کوژ
mansuetude, n ده ست فێلکی
mantel, n ته خچک
mantelet, n عه بایه ک ێن هچک ، کورت
mantic, adj به ربینی
mantlepiece, n ته خچک
manticore, n جانه وه ره ک ئه فسانه یی
mantilla, n عه با یان پوشی یا کورت ئو ته نک
mantis, n حێشترا جهی یان
mantissa ده هه کا لوگاریتمی
mantle, n داپوشین . قالک ، پالتو ، به رگ
mantle, v.t.i دنخێفت . درێژ دبت ، به لاف دبت . رێسور دبت (ژ شه رما)
mantled, adj به رگکری
mantling, n داپوشین
mantrap, n ته لهه (بۆ گرتنا مروڤی)
mantua, n که فنه عه بایێ فره هێ ژ نان
manual, adj, n ده ستکار . نامیلکه
- alphabet ئه لفابێ یا ده ستی (بۆ که ر ئو لالان)
- training راهینانا ده ستکاری
manually, adv ب ده دستکاری
manufactory, n کارگه
manufacture, n تشتێ ژ ماده یێن خاف چێکری . پیشه سازی ، چێکرن
manufacture, vt چێدکت
manufactured, adj چێکری
- gas گازا چێکری
manufacturer, n پیشه گه ر . پیشه ساز
manufacturing, n چێکرن
manumission, n ئازاکرنا به نی یان
manumit, vt ئازادکت (به نی)، سه ربه ست دکت
manumitted, adj ئازاکری
manumitting, n ئازاکرن
manure, n سه رکل . لبان . ته پک ، ریخ . سه رگین . په یین . زبل
- dried ....(as fuel) ته رت . ته رتک
manuring, n په یین کردن
manus ده ست ، ده ست هه لاتی
manuscript, adj, n به یاز . ده سنوس . نڤیسار ده ستنڤیس
- in .... هێشتا ده ست نڤیسه
manward, adj, adv ئاراسته یی مروڤی
Manx cat, n کتکه ک که هی یه ، بێ دوئکه
many, adj, n گه له ک . زور . پول . تژی، گه لیک
- sided چه ند ره خی
- to be one too ...for ... ژیرتر ئو شه هره زاتر
manzanilla, n شه رابه ک ئیسپانی
manzanitta, n ته راشه ک ئه مریکانی
map, n, vt نه خشه ، نه خشه دکت
maple, n ئیسفه ندان . دارێ ئیسفه ندانی
- sugar شه کرا ئیسفه ندانێ
mapped, adj نه خشه کری
mapper, n نه خشه ڤان
mapping, n نه خشه کرن
maquette, n نمونه یه ک پیشه کی بچوک
maquillage, n جوانه مه نی
maquis, n پیشمه رگه یێ فره نسی
mar, vt تێکددت
marabou (t), n ته خلیت له گله گه ، ئاڤرمیش
maraca, n کولندک
marasmus, n لاوازبونا به ره به ر
marathon, n پێشبرکێ یا درێژ ، پێسبه زینا درێژ
maraud, v.i.t ئێریش دکت . تالان دکت
marauder, n ئێریشکه ر . تالانکه ر
marble, n, adj, vt مه رمه ر ، مه رمه ر دکت
- cake کلوجا وه ک مه رمه ری
- sculptor مه رمه ر تراش
marbled, adj مه رمه رکری
marbleize, vt=marble
marbling, n مه رمه رکرن
marbly, adj مه رمه ری
marcasite, n ئاسن ئو کبریتێ به لوری
marcel, vt, n پرچ پێلی دبت ، پرچ پێلی
marcescence, n قورمچین
marcescent, adj قورمچی (هه له ز)
march, n ئادار . ئاڤدار
march, n ره وته ک ریزه وره و . رێڤچونه ک
- past سان ، له شکه ر نواندن
march, vi, t رێڤه دچت
marchen, n چیروک . چیڤانوک

marcher , n ب رێڤه چوونی
marchesa , n مه رکیزا ژنا مه رکیزی
marchese , n خانه دانێ ئیتالی
marching , n رێڤه چوون
marchioness, n= marchesa
marconigram , n بروسکا تیلی (مارکونی)
mare , n جانیک . جانی . مه سپ
mare , n (pl maria) ده ریا
- clausum ده ریایێ داخستی
- liberum ده ریایێ ڤه کری
maremma , n چراڤا نزما به رئاڤی
mare's nest , n ته ڤله هه ڤی . سه راب
mare's tail , n دوڤکه : ئه ورێ وه ک دوڤی
margaricacid , n ترشی یا مارگه ریک
margarine , n رونێ هه له زی پتیشه سازی
margay , n کتکه ک پلنگی ئه مریکانی بچوکه
margin , n , v . t ره خ، راده . په راوێز ، تێبینی دکت.
په راوێز دکت
marginal , adj په راوێزی
- land زه ڤی یا راده یی
- producer به رهه مدارێ راده یی
- return داهاتنا راده یی
- worker کارکه رێ راده یی (کرێ هندی
به ر هه می یه)
marginalia , n . pl تێبینی یێن په راوێزی
marginality , n په راوێزیتی
marginally , adv ب په را وێزی
marginate(d),adj , vt په را وێزی دکت ، په راوێزکری
margrave , n خانه دانێ ئه لمان ، پارێزگارێ
له شکه ری یێ ده ڤه ره ک ئه لمان
(سه ر سنوری)
marguerite, n مه رگه رایت . داوودی یێ چاڤ گا
mariculture , n چاندنا ده ریایی
marigold , n ماریگولد . مه خمورک ، هه له زا گول
زێرین
maribuana or
marijuana , n ماریجوانا : ته خلیت گیا یه ک
(حه شیش) سڤکه
marimba , n ئالاڤه ک مه زیقه یی ، ئه فریقایی)
marina , n گه ریێ له نگه ر ئو چاککرنا
گه می یان
marinade , n ترشی یاشه رابێ ، سهکێ ئو
به هاراتان، ماسی ، گوشت هوسا
ترشیکری

marine , adj , n ده ریایی . بازرگانێ ده ریایی ،
سه ربازێ ده ریایی
- glue سترکا ده ر یایی
mariner , n ده ریاڤان . ده ریاگه ر
mariner's compass, n قیبله نمایا ده ریاڤانی
mariolatry , n په رستنا مریه مێ (دایکا عیسا
پێغمبه ری)
marionette , n له یزوکێن ڤلینی
marital , adj شوکرنی . ژن ئینانی
maritime , adj ده ریایی ، بازرگانی– ده ریایی
marjoram ; n مه رزه . نه ڤه ل
mark , n نیشانه.نیشان.کێل.رێزانی.هێما.
شه ڤل، شانک. نیشانده ک.ناڤنیشان
- shooting شێلک
- save the .... گازی یا ترانه یی
- to hit the ...... سه ردکه ڤت . ل ئارمانجێ ددت
- to miss the .... سه رناکه ڤت . ل ئارمانجێ نادت
mark , vt . نیشان دکت
- to .....down or up به هایی کێم دکت یان زێده دکت
- to ....off جودا دکت (ب رێزه کێ یان
راده یه کێ)
- to .....out رێزه کێ نه خشه دکت تاکو سنورێ
تشته کێ ده رکه ڤت
- to ......out for هه لبژێرت
- to ......time ل جهه کێ دمینت (راوه ستایی بێ
پێشکه تن)
markdown , n به ها نزمکرن
marked , adj نیشانکری ، ناڤدار، گوماندار
markedly , adv ب نیشانکرنی
marker , n نیشانکه ر
market , n بازار
- garden زه ڤی یا زه رزه واتی
- place بازار
- to bring one's eggs to سه رناکه ڤت چونکو
a bad or the wrong... بازارێ خو ل دره ک نه باش دکت
- to find a ...... باش دفروشت
market , vi بازر گانی دکت . بازار دکت ، دبت
بازاری
marketability , n بازارباریتی ، فروتنباریتی
marketable , adj بازار بار
marketing , n بازارکرن
markhor , n مار خو ر ، بزنه ک کوڤی مه زن
marking , n ده ڤاندن.نیشانکرن. کوتێن ناڤنیشان

marksman , n سەکڤان . نیشاندار
markup , n بەها بلندبون
marl , n ئاخا لیمی ئو کاربوناتین سەمەبەردی
marlin , n مارلن تەخلیت ماسی یە
marline , n وەریسێ دوتا
- spike ئالاڤەک دار یان ئاسن تیژ بۆ ڤەکرنا تایین وەریسی
marlite , n تەخلیت ئاخا لیمی یە کو خو ل بەر بایی دگرت
marmalade , n ریچال . لاچە
marmite , n نمونە یا هاڤینا نی یا بیرە یێ
marmolite , n بەرێ ماری (کەسک پیتی)
marmoreal , adj . also (marmorean) مەرمەری
marmoset , n مەیمونەک ئەمریکانی بچوک
marmot , n جانەوەرەک کرندە
marocain , n پەروکێ - کراسی یێ ئاڤرمیش
maronite , n مارونی (ئەندامێ ئولا مارونی)
maroon , n رەنگێ سوریێ تاری -مروڤێ هاڤیتی بەرئاڤا چول، یان د بارەک بێ هیڤیدا
maroon , v . t مروڤی دهاڤیت بەرئاڤەک چول، مروڤەکێ دبارەک بیهیڤیدا دهیلت
marplot , n زانخوازێ تیکدانکار
marquee , n کونێ مەزن . سەیوان
marquess or marquis مەرکیز . خانەدانە
marquetry , n سەڤکرن . ڤوراندن سەردلکرن
marquise , n مەرکیزا : ژنا مەرکیزی
marram , n گیایێ بەرئاڤێ
marred , adj شەولقی
marriage , n مارە ، شوکرن . بوک ئینان . شو ، هاوسەری . . هەڤسەری . ژن ئینان. مەهر . میرکرن
- broker خازگین
- lines باوەرنامە یا شوکرنێ یان ژن ئینانێ
- proposal خواز گینی ، مارە بری
marriageable , adj شوکرنبار
married , adj هەڤسەرکری . هاوسەرکری ، شوکری ، ژن ئینایی
marron , n شاهـ بەرو ، ریچالا شاهـ بەروێ
- grace شاهـ بەرویا شەکرکری
marrow ,n مەژی
- bone هەر ئو چوک . هەستی یێ مەژی

- fat تەخلیت کەلیکین مەزن
marry , v . t . and i ژن دئینت . شودکت
marrying , n ژن ئینان . ژن ئانین . شوکرن مەهرکرن .هەڤسەرکرن، میرکرن
- off ژندان
Mars , n مارس . خودایێ شەری ، مەریخ
- sign of zodiac خەرچەنگ
Marsellaise مارسیلیز سرودا نیشتمانی یا فرەنسی
marsh , n جوماف .زەلکاو.زونگ.ئاڤگیر.مەرازە
- elder بەقلێ زونگی
- gas میتان . گازا زونگ ئو کانزایان
- hen مریشکا زونگی
- marigold ئازەریونا (گول زیرین) ئاڤی
marshal , n سەرەکێ پولیسی . مارشال بازیرڤان ، یاوەرێ داوەری
marshal , v . t . i ریک دکت . ریزەری دکت، ریک دبت
marshalled , adj ریککری
marshalling , n ریککرن
marshiness , n زونگی . زەنگاوی . ئاڤگیری
marshmallow , n ئەسپون
marshy , adj مەرازە یی زونگی
marsupial , adj , n (جانەوەرێ) هەبانی ، کیسکدار
marsupium , n هەبان
mart , n , vt بازار ، بازرگانی دکت . دفروشت
martagon , n شلیر . زەبات
martello tower , n برج یان کەلە یا چەمەرە یی
marten , n دەلەک . کوژە . کوزە
martensite ,n پارچە یا سەرەکی یا ئاسنێ رەڤکری
martial , adj جەنگی
- law یاسایا جەنگی (عورفی)
Martian , adj , n مەریخی . مارسی
martin , n حاجی رەشک . پەرەسلیر
martinet , n ئەفسەرێ بەندوباری
martinetism , n بەندوباریتی
martingal , n قایشا تەنگا خورجە زینی
martini , n تەخلیت شەرابە
martlet , n حاجی رەشک ، پەرەسلیر
martyr , n , v . t شەهید . گیان بەخش، شەهید دبت ، جان گوری دکت

martyrdom , n گیان به خشی . جان گوریتی
martyrization , n شه هیدبون
martyrize , v . t شه هید دکت
martyrology , n تومارا شه هیدان
martyry , n شه هیدگه
marvel , n سوسره ت ، عه جێب
marvel , v . t عه جێبی دگرت . سوسره دگرت
marvelled , adj سوسره تگرتی ، عه جێبگرتی
marvelling , n سوسره تگرتن ، عه جێبگرتن
marvellous , adj سه رزڤرین . سه رسورین ، عه جێب
Marxian , adj , n مارکسی : پێزه وێ ئولا کارل مارکس
Marxism , n مار کسایه تی : دیتانه یا رامیاری ئو ئابوری یا مارکسی بۆ هه لوه شینا سامان خومالی ئو ئاڤاکرنا جڤاته ک جڤاکی
marzipan , n شرینایی (باهیڤ ، شه کر ئو سپیلکا هێکێ)
mascara , n کل . ماتک
mascon , n ماده یێ داگرتی یێ راکێشه رێ خورت ل ژێر رویێ هه یڤێ
mascot , n به ختدار
masculine,adj, n نێر . نێرینه
- forelock بژی
masculinity , n زه لامی . نێری . مێرانی ، زه لامیتی
maser , n مه یزه ر : ئالاڤه بۆ مه زنکرنا پرته یا که هره بی(ب ها ندانا تیرێژان)
mash , n له په ،هه رشین (گه نم یان مولت) . شلکری ئو تێکه دایی دناڤ ئاڤا گه رمدا بۆ چێکرنا بیره یێ، تێکلی یا گه نم، پینه ئو ئاڤا گه رم (بۆ ئالیکێ)، شه یدایی
mash , v . t ده ه رشینت . شل دکت . ته قنی دکت
mashed , adj کوتایی ، قوتایی
- potato کارتولا کوتایی
masher , n ئالاڤکا هه رشاندنێ ، ئه ڤینکار
mashie , n ته خلیت دارێ گولفێ یه
mashite , n ئاسنکێ گولفێ
mask , n بزمک . هه نده گ . روپوش . روپه ند . ماسکه
mask , v . t هه نده گ دکت
masked , adj هه نده گکری
masker (quer) , n روپوشکار . روپه ندکار
masking , n په رده کرن . هه نده گکرن

maskinonge , n ماسی یه ک مه زنه
masochism , n ماسوچیتی . حه زکرنا خو لێدانێ
masochist , n (ماسوچسکار) حه زکه رێ خو لێدانێ
masochistic , adj پێوه ندریدارێ خو لێدانێ
mason , n , vt هوستایێ ئاڤاکرنێ . ئاڤاکه رێ سه ربه ست . ئاڤادکت
- bee مێش هنگڤینا ئاڤاکه ر
- jar جه رێ ماسونی : ئامانه ک ژ بایه مانج
- 's trower
- wasp زلکێتکا ئاڤاکه ر
Mason -Dixon , a ....line سنورێ ئاڤه را ویلایه تێن مێریلاند ئو پێنسلڤانیا کو راده یێ به نده یی یێ بو
masonic , adj ماسونی . ئاڤاکه ری
masonry , n ئاڤاهی . ئاڤاکه ری ، ئاڤاکرن
masque,n=masquerade کورته شانوگه ری
masquer,n=masker
masquerade,n ئاهه نگا قردکی (نه په نیکرنی) ، جلێن نه په نیکرنێ . نه په نیکرن (قردکی)
masquerade , vi نه په نی دکت . قردکی دکت ، به شداری یا ئاهه نگا قردکی دکت
masqueraded , adj نه په نیکری
masquerading , n نه په نیکرن
Mass , n نڤێژا گرویی (فله هێن کاتولیک)
mass , n گومچک . بارست . جومک . لوک کومه لی. گولور. بارسته. بارستایی. توپه ل ، چێنێن کارکه ر، کلوت
- card کارتا ئاگه هداری یا نڤێژا گرویی
- destruction کوم کوژ
- spectrum شه به نگا بارست
mass , vt , i لوک دکت . توپه ل دبت
massacre , n, v , t , i قه لاچو ، سه ربرگه . کوشتار ، کوم کوژی . کومه ل کوژی ، سه رژێ دکت ، کوم دکوژت
massacred , adj کوشتارکری
massacring , n کوشتار کرن

massage , v . t , n په رخان دکت . دگه مرینت ، په رخان ، تیدان
massaged , adj په رخاندی . گه مراندی
massaging , n په رخاندن
massasauga , n زه نگداریٔ بچوک (مار)
masses , n خه لک ، کومه لان
masseter , n ماسولکه یا جیتنیٔ
massicot , n یه که م ئوکسیدیٔ زرنیچی
massif , n پارچه یا سه‌ره‌کی یا چیا ، یان سرتا چیایی
massive , adj مه زن . ئه ژده ها ، گه وره ، زل
massively , adv ب ئه ژده هایی
massiveness , n ئه ژ ده هاییتی
mass produce , n کوم به رهه مکرن
mass production , n کوم به رهه مکرن
massy , adj مه زن . گران
mast , n , vt . دار بابره کهدار ئالادار بابره ک دکت
mast - پیشگره کو چچکه ، مه مکه
mastaba گوره ک فرعه ونی لاکیشه یه
mastectomy , n چچک برین مه مک راکرن
master , n هوستا سه یدا ، ئاغا . راژور ، خودان راژوره ک ، سه روه ر
- at ...arms ئه فسه ریٔ به نوباری یا گه می ییٔ
- key کلیلا گشتی
- piece ناوازه ، قه تلازیه روک
- 's son پس ئاغا
- stroke کاره ک هوستایی
- work ناوازه ، قه تلاز ، شاکار
master , v . t ئه په سه ردکت ، پسپوردبت
masterful , adj زوردار . شه هره زا
masterfully , adv ب شه هره زایی
masterfulness , n شه هره زاییتی
masterliness , n هوستاتی . هوستایی
masterly , adj هوستایی
mastermind , n هشا رێبه ر ، سه ر ه ک پیلانگێر
master of ceremonies,n کارداریٔ شاهینه تان
mastership , n راژوری ، سه رده ستی ، سه روه ری
mastersinger , n هوستا سترانبێژ
mastery , n ئاغاتی . ئاغایی . سه رده ستی سه روه ری . زالی . شاره زایی ، هونه روه ری
mastic , n قاچک . داریٔ قاچکی . مه سته کی
- tree داریٔ قاچکی
masticate , v . t مه قیر دکت . دجیت
masticated , adj جیتی
masticating , n جیتن
mastication , n لوچکاندن ، جیتن . جوتن . جووین
masticator , n جیتکار
masticatory, adj, n جیتنی . به نیشت ، قاچک
mastiff , n ته خلیت سه ییٔ پاسه وانی
mastitis , n مه مک کولی
mastodon , n ده هبه یه ک نه مایی (وه ک فیلی)
mastoid,adj,n هه ستی مه مکی . هه ستی مه مکی کولبون ، چچه یی، مه مکی ، چچکی
- cell خانه یا هه ستی مه کی
- operation کردارا هه ستی مه مکی
mastoidectomy,n هه لکێشنا هه ستی مه مکی
mastoiditis , n کولبونا هه ستی مه مکی
masturbate , vi ده ست په ردکت
masturbated,adj ده ست په رکری
masturbating , n ده ست په رکرن
masturbation , n ده ست په رکرن
masturbatory,adj پێوه ندیداریٔ ده ست په رکرنیٔ
masurium , n ماسوریوم . هێمانه ک کیمیایی
mat , n , adj حێسیل . قسیل ، که زیک . په راویزا وێنه یی، بالگه ها کولبازی ییٔ
mat , v . t . i قه دهمینت ، (وێنه یی) په راویز دکت که زی دکت ، حێسیل دکت (دریٔ)
matador , n ماتادور : شه رکه ریٔ سه ره کی ییٔ شه ره گایی
match , n قام . یاری . گه مه . زالک
- board ده پیٔ هه فتا کو پیکفه نیر نو مێکری
- book ده فته را دار کان ، قوتیکا دار کێن کبریتی
- play پێشبرکیٔ یا گولف
- point خالکا سه رکه تنیٔ
match ,v.t . دگونجیت . هه فتا ببت
i matchable , adj گونجانبار ، هه فتابار
matchet , n کێرکه ک مه زنه (چه ک ئو ئالاڤه)
matchless , adj بیٔ هاوتا ، بیٔ مانه ند، بیٔ هه فتا ، بیٔ قام . بیٔ هه متا
matchlock , n فتیلکا تفه نگی، تفه نگا فتیلکی
matchmaker , n خوازگێن ، خازگێن

matchwood , n قرشكين دارى
mate , n هه قرىٓ . هاورىٓ . هوگر . هه قسه ر
هه قال . مێر يان ژن، كوشتنا شاهى
(ل سه تره نجى) ، جوتبون
mate, v . t . i شاهى دكوژت (سه تره نج) ، جوت دكت
. ب مێر (يان ب ژن) دكت
mated , adj جوتكرى ، داكه تى
mater, n= mother دايك
materfamilias , n كابانى
material,adj,n درافى .مايه .كه ره سته،كه ره سه ماده،
- raw كه ره سه يا خاف
materialism , n مايه كى يه تى . ماده خوازى
- dialectical بيژيارى يا مايه كى يه تى
materialist , n مادى
materialistic , adj مادى يى
materiality , n مادى ، ماده
materialization,n ماده كرن . له شداربون
materialize, vt , i مادى دكت . له شدار دكت يان دبت
materially , adv ب ماده يى
materia medica . ماده يىٓ پژيشكى
materiel , n كه ره سته
maternal , adj دايكانه ، دايكى
maternity , n دايكايه تى
matey , adj جفاكيار
math,n=mathematics (بيركارى)
mathematical,adj بيركارى يى
- logic ژيربيژى يا بيركارى
mathematically, adv ب بيركارى
mathematician,n بيركار
mathematics , n بيركارى . ژماركارى
mathematization , n بيركاريكرن
matico , n بيبه را كوفى
matin , adj سپيده يى ، نفيژا سپيده يىٓ
matinal , adj سپيده يى . به ربانگى
matinee ,n ئامه نگا رۆژكى
mating , n جوتكرن
matins , n نفيژا نيفا شه فىٓ يان به رىٓ سپيدىٓ
matr-matri or matro پيشگره كو دايكه
matriarch , n سه ره ك دايك
matriarchal , adj سه ره ك دايكى
matriarchate , n مالبات يان ده وله تا دايكى، قوناغا دايكايه تى
matriarchy , n ريزكا دايكايه تى
matricidal , adj پيوه نديدارىٓ دايك كوژى
matricide , n دايك كوژى (ب ده ستىٓ كورى يان كچىٓ . كوژ دايكى)
matriculant , n خوه نده كارىٓ نافكرى (بۆ قه بولكرنىٓ ل زانكويىٓ)
matriculate,v,t.i قه بول دبت ل جفاتىٓ ، زانستگه يان زانكويىٓ
matriculation , n قه بول كرن ل زانكويىٓ
matrilineal , n دايكانه يى
matrilocal , adj ريزكا كو مێر دچت ل گل مالاژنىٓ
matrimonial , adj شوكرنى
matrimony , n شوكرن . ژن ئينان
- vine چالوک . موخه يلان . توترک
matrix , n ريزگه . ريزكراو . قالب ، ژيده ر . مالبچوك، ماده يىٓ ته فنى (ل نافبه را خانه يان)
matron , n سه روک (جفاتا ژنان) ، كابانى
- of honour ياوه را ئابرويى (ل شوكرنىٓ)
matronize , vt دايكانه گوهىٓ خو ددت
matronly , adj رۆمه تدار . دايكه دارى
matt(e) , n = mat
matted , adj شيلى
matter , n تشتىٓ گرنگ ، ماده . مايه. بابه ت . نيم . پرس
- a hanging ...... تاوانا كو سزا مرنه
- for that .... بۆ وىٓ چه ندىٓ
- in the ....of هندى كو
- no laughing ... تشته ک گرنگه
- no ....what (چ بقه ومت ، چ ببت)
matter , vi خه م دكت
matter of course,adj دىٓ هه ر چێبت : پرسا ده مى يه
matter - of كردارى ، راستى
- fact , adj
- asa ..... يا راستى
mattery , adj نيمى ، عه دابى
matting , n حنيسيل ، ماده يىٓ حنيسيلىٓ
mattock , n نوده فوک . پاچ
mattoid , n هش گێره (دينوكه ئو ژير)
mattress , n قسيل .نوهليک ستێل شلته . دوشه ک ، ناهليک

-cover رو نو شه ک
maturate,v.i =mature (دگه هت)
maturation , n نیمکرن ، گه هشتن
mature , adj گه هشتی.پوخته . پژی ته وزی . قه رد . به ریه خت .
mature , vt , i دگه هت ، ته مام دبت
matured , adj پژیایی ، گه هشتی
maturing , n گه هشتن . هرمژین
maturity , n به ریه ختی . گه هشتن ، لیکه تن . هه رزه ، گه یین
maturely , adv ب گه هشتنی
matureness , n گه هشتن
matutinal , adj سپیده یی . زو
matzo , n نانیٔ هه فیریٔ نه ترشکری
maud , n کراسیٔ ریزکری ییٔ شڤانیٔ سکوتله ندی
maudlin , adj , n مه ست . په روش
maul , n میکوت . کوته ک . میکوت
maul , v . t لیددت . دهه رشینت . داری دکه لشینت
maulstick , n داریٔ نه قشه که ری
maund , n من(یه که یا کیشانا هندی٢٨ر٨٢ پاون)
maunder , v . i چه نه بازی دکت . باییڤی دکت
maundy , n شاهینه تا شوشتنا پیٔ یین هه ژاران ئو به لاڤکرنا دراڤیٔ خیریٔ
- money دراڤیٔ ڤیٔ خیریٔ
mauser , n ته خلیت تفه نگا که ڤن (ماوبزه ر)
mausoleum , n گور : مه زن ئو هیٔژا
mauve , n . adj تولکی . بنه فشی ییٔ ڤه کری . مور
maverick , n چیل یان بزنا نه داخکری ، ده رڤه ک .
mavis , n بالنده یا سترانکار
maw , n نور . توڤدانک . ده ڤ ، گه رو یان هه ر ئو لام
mawkish , adj بیز، سوزا
mawseed , n توڤیٔ خه شخاشا نه فیونیٔ
maxilliped(e), n پیٔ لامک
maxillo - پیشگره کو لامه
maxia dj , n دریژ ، کراسیٔ دریژ
maxilla , n لاما ژوری
maxillary , adj , n لامی
maxilliped(e) , n پیٔ لامک
maxillo - پیشگره کو لامه
maxim , n بنکا ره وشتی . سه ره تایا بنیاتی
maximal , adj مه زنتری ، بلندتری ، ته کوزتری
maximalist , n که سیٔ مه زنترین ، ته کوز ترین داخوازان دکت ، سه رچل
maximalize,v, t = maximize
maximization , n ئه ویه رییون

maximize , vt , i ئه ویه ر دکت . به رفره راڤه دکت
maximized , adj ئه ویه ریکری
maximizing , n ئه ویه ریکرن
maximum , n گه وره ترین ، مه زنترین . ئه ویه ر
- boiling point مه زترین خالکا که لین
- density مه زنترین تیری ، خه ستی ، چری
- force مه زنترین هیز
- velocity مه زنترین له ز ، خیرایی
- work مه زنترین کار
maxwel l , n . یه که یا ڤزکا مه غنه تیزی
may , n , v. aux گوهیژ . گویژ .ماچی یه . به لکو . قه ی . ره نگه . له وانه یه
- not نه
- you... not enjoy your meal که رافی بت !
May , n گولان
mayan , adj که له پوری ییٔ گه لیٔ که ڤنیٔ مایا
mayapple , n ته خلیت گیاییٔ ئه مریکانی به ردار . به ریٔ ڤیٔ گیایی (شکل هیکه)
maybe , adj قه ی ، به لکو . ماچی یه
May Day , n چه ژنا یه که ما گولانیٔ.چه ژنا پالان
mayflower , n گولا گولانیٔ
mayfly , n میشا گولانیٔ
mayhap , adv به لکو
mayhem , n کریتی یا بربنا ئه ندامه ک له شی . زیان . ئازار ، که ڤاندن
Maying , n شاهی یا جه ژنا یه کیٔ گولانیٔ
mayonnaise , n ئامانیٔ هیک سهک رون ئو به هارات (جاران ل گه ل مریشک ئو سامون)
mayor , n کوخه،بازیرڤان . که دخودا، پیشمام . شاره ڤان . که یاتی . سه روکیٔ بازیری ، سه روکی ، شاره وانی
mayoral , adj سه ربازیری
mayoralty , n بازیرڤانی . که یاتی . سه ربازیری
mayoress , n سه ربازیر (میٔ)
mayorship , n سه ربازیری . بازیرڤانی
maypole , n دار ئالایا جه ژنا گولانیٔ
maypop , n گولا ده ردان
mayqueen , n شاهبانویا گولانیٔ
Maytide or Maytime , n هه یڤا گولانیٔ
mayweed , n به بیوناگه نی
mazarine , n , adj شینیٔ تاری
Mazdaism , n زه رده شتی

maze , n , vt شاشگه . شاش . شه پرزی ، شه پرزه دکت ، دگوهوشینت ، شاش دکت
mazer , n تراره ک مه زن
mazurka , n مازورکا : سه مایه ک پوله ندی . مه زیقه یا مازورکا
mazy , adj ئالینی . شه پرزه یی
mazzard , n ته خلیت گیلاز
me , pron من
mead ,n مید.شه رابا هنگفین ئاف جه هـ ئو هافینا
meadow , n چیمه ن . میرگ . ئاران
- field فریزه
- grass گیا زرافک
- lark شفان کوژێ میرگان
- saffron زه حفه رانا میرگان
- sweet مه جریسوک . گول به ندی یا میرگان
meagre , adj کیم ، که م . پچه ک
meagrely , adv ب کیمی یان پچه کی
meagreness , n پچه کیتی
meal , n, vt ژه م . دان . خوران . نان . ئارێ گه نمی یان ئارێ گه نمێ شامێ ، دانه کێ دخوت
- time ده مێ دانی
- worm کرمێ ئاری
mealie , n گارس
mealy , adj دانی
- bug , n پیتکا شه رابێ
- mouthed تیکشیل . نه رمبێژ
mean , n , adj نافنجی ، ئافین ، سه فیل ، تیکرا ، ره زیل ، کوتی . سیتار ، خوارو
- by all ....s ب هه ر ئاوایی
- by any ....s ب هه ر ئاوایه کێ
- by ....s of ب ئاوایێ
- by no ....s ئیکجار
- by some ....s(or other) ب ئاوایه کێ
- deviation لادانا نافی
- distance تیکرایا دورایی
- free path رێ یا سه ربه ستا نافین
- life ژی ین نافین ، ته مه نی ناوه ند
- molecular velocity نافینا له زا گه ردی
- point خالا نافی
- proportion ریژه یا نافی
- square velocity له زا نافینا دو جاری
- time ده مێ نافی
mean , v . t . i واتا دکت . نیاز دکت
- to ....well by or to هشا دوستی هه یه
meander , n, v . t چه پ وچیر.بادان، چه پ وچیر دکت . باددت ، با دپیفت . دته رقت
meandered , adj چه پ وچیرکری
meandering , n چه پ وچیرکرن
meandrine , adj تیر چه پ و چیر
meaning , n . adj گوته . واته ، واتا ، چه مک
meaningful , adj واته دار
meanness , n نزماتی ، قه لاسی ، نزمی ، ره زیلی، رژدی ، سیتاری ، رفره‌شی، تمتیل ، خواری ، نزمایی
means , n په رگال ، ئاوا ، به هانه ، مه هانه لوکه ، هو
- of livelihood ئاف وتاف
- test ئه زمونا نه هه بینێ
meant , adj واتاکری
meantime , n ده مێ نافبه ر
- for the ...... نهو . نوکه
- in the .... دده مێ نافبه ردا
measled , adj سورککری
measles , n سوریژه . سورک
measly , adj سورکی
measurability , n پیفانباری
measurable , adj هه فده ن .پیفه کدار ، پیفه بار
measure , n پیفه ک ، پیف . پیفان . چه ند ، تباب کارایی ، دپیفت کێر دئینت
- beyond...... بیقامه
- in some .... تا راده یه کێ
- made to ...... بو له شێ مروفی دری یه
- to set .....s to راده دکت
- to take ....s پینگافێت پیفیایی وه رگرت، دهافێت
- to take one's .... درو نکه ر پیفانێن له شی دپیفت
- without .... بیقام
- to ....one's length دکه فت سه ر ده فێ خو
- to ....up کێر دئینت
measured , adj هه فرست ، پیفایی ، هوناندی

measureless , adj	بیٚ پیڤان . بیٚ راده
measurement , n	پیڤان .پیڤه ک
measuring , n	پیوانه پیڤاندن پیڤان
meat , n	گوشت
- boiled	گوشتیٚ که لاندی
- boneless........	نه رمه
- broth	ئاف گوشت
- roast	گوشتیٚ براشتی
- lump of	تلخیٚ گوشتی
- man	گوشت فروش
meatus , n	بوری یا له شی
meaty , adj	تیر گوشت
mechan (o)	پیشگره کو میکانیکه
mechanic , n	ده ستکار . میکانیک
mechanical , adj	ئامیرگه رمیکانیکی. خوگه ر، ئامیرساز
- advantage	هاڤل یان سودا میکانیکی
- balance	ته رازویا میکانیکی
- compliance	به رده ستی یا میکانیکی
- contrivance	سیکه نه
- drawing	وینته کرنا میکانیکی
- equivalent	هه ڤ هیز یا میکانیکی
- equivalent of heat	هه ڤ هیز یا میکانیکی یا گه رمی
- resistance	به رگری یا میکانیکی
mechanician , n	شه هره زایێ میکانیکی
mechanics , n	میکانیکزانی
mechanism , n	میکانیکیتی
mechanist , n	باوه رکاریٚ ئولا میکانیکی
mechanistic , adj	ئامیرگه ری
mechanization , n	ئامیرگه رکرن
mechanize , v . t	ئامیرگه ر دکت
mechanized , adj	ئامیرساز ، ئامیرگه ر
meconium , n	ماده یه ک ره شی ژ زکیٚ بچوکی ده ردکه ڤت پشتی بچوکبونیٚ
medal , n	خه لات . مه دالی . ئافه رین
- bedecked	ب مه دالی یان خه ملاندی
- for merit	مه دالی یا ستیله هی ییٚ
- play	پیشبرکیٚ یا گولف
medalled , adj	مه دالیکری
medallic , adj	خه لاتی
medallion , n	نیشان ، مه دالی یا مه زن
medallist , n	مه دال چیکه ر.داهینه ریٚ مه دالی یان
meddle , v . i	تیکلی دکت . تیکه دانیٚ دکت
meddler , n	تیکه دانکه ر ، تیکلکار

meddlesome , adj	تیکه دانکار
Mede , n	گه لیٚ میدیا
med i (o)	پیشگره کو ناڤی یه
media , n	چینا ناڤی(ژدیواریٚ ده ماریٚ خوینیٚ)
mediacy , n	ناوایین راگه هاندنیٚ ، ناڤیتی
medial , adj	ناڤی ، ناڤنجی
Median , adj , n	ماد ، میدی
median , adj	ناڤنجی . نیڤانی . ناڤی ، ناوه ندی
medianly , adv	ب نیڤانی
mediant , n	سنیه ما هه ر پیسترکا مه زیقه یی
mediastinal , adj	نیڤه کی
mediastinum , n	نیڤه ک
mediate , v . i . t . adj	ناڤی ، ناڤبیژی دکت . لیکه تنا چاره دکت
mediated , adj	ناڤبیژیکری ، ناوبژی
mediating , n	ناڤبیژیکرن
mediation , n	سه رنج ، کوسته کی ، ناڤچیتی
mediative , adj	ناڤبیژیدار
mediatization , n	گرتنا ده وله ته کیٚ (ل گه ل هیلانا فه رمانره وایی ئو هنده ک مافان)
mediatize , vt	ده وله ته کیٚ دگرت
mediator , n	ناڤچی . ناڤبه رجی . ناڤبه ر . ناڤبیژ ، ناوبژ
mediatorial , adj	ناڤبیژی
mediatory , adj	ناڤبیژی
mediatress , n	ناڤبیژ (میٚ)
mediatrice , n mediatrix = mediatress	
medic , n	پزیشک خوه نده کاریٚ پزیشکی ییٚ
medicable , adj	چاره بار
medical , adj , n	پزیشکی
- examiner	پزیشکیٚ میری
- jurisprudence	پزیشکی یا دادوه ری
medically , adv	ب پزیشکی
medicament , n	چاره ، چاره سه ری ، ده رمانکرن
medicare , n	ریزکا راهینانا یان سه خبیری یا ته ندروستی
medicaster , n	جه ربه زه
medicate , v . t	تیکلی ماده یه ک پزیشکی دکت . ده رمان دکت . چاره دکت
medicated , adj	ده رمانکری
medicating , n	ده رمانکرن

medication , n ده رمانکرن . ده رمان ، چاره
medicinable , adj ده رمانکرنبار
medicinal , adj ده رمانی ، پژیشکی
medicinally , adv ب ده رمانی
medicine , n, v . t ده رمان . دارو ، ده رمان دکت
- bail ته پکا پژیشکی (گرانه)
- man جه ربه زه
medick , n هه له زه ک به قلی
medico , n خوه نده کاریْ پژیشکی ، پژیشک
medico پێشگره کو پژیشکی یه
medieval , adj پێوه ندیداریْ رۆژگارێن ناڤی
medievalism , n رۆژگاری یا ناڤی
medievalist , n دیروکڤانیْ رۆژگا رێن ناڤی
mediocre , adj ئاسایی (ژیهاتن)
mediocrity , n مرۆڤیْ شه هره زا ناڤی ، ناڤنجی
meditate, v . t . i را مان دکت ، دیْ کاره کیْ کت
meditaed , adj رامانکری
meditating , n رامانکر
meditation , n رامان
meditative , adj راما نکاری
meditatively , adv ب رامانکاری
meditativeness , n رامانکاریتی
meditator , n رامانکار
mediterranean , adj ده ریایی یا ناڤی ، ناڤی
mediterranean sea , n ده ریایا ناڤی .
medium , n , and adj ئاسایی.ناوه ند .ناڤی.ناوا، ناڤبه ر
نێوه ند.دور وبه ر. وار ، ناوه ندی . ناڤنجی
- through the ....of ب ئاواییْ
medium frequency له ره یا ناڤی
mediumofexchange ئاوا گوهێز گه
medlar , n گوێژ . گوهێژ
medley , n , adj تێکل . ئاوازیْ تێکل
- medoc,n شه رابا سورا بوردو
medulla مه ژی ییْ هه ستی
- oblangota مه ژی ییْ لاکێشه
- renalis کاکلوکا گولچیسکی
medullary , adj (هه ستی) مه ژی یی
- sheath کالانیْ مه ژی یی
medullated , adj مه ژی کالانکری
medusa ,n لاله ی ده ریا ، پشا ده ریایی ، ماسی
یا جه لاتینی
medusal , adj لا له یی
medusoid , adj پێوه ندیداریْ ماسی یا جه لاتینی

meed , vt , i , n , adj کوم دبت یه ک دگرت . بێشوازی
دکت ، کێر دئێت ، جڤین ، جڤینگه ،
به خش
meek , adj هه ژار . ستوخوار
meekly , adv ب هه ژاری
meekness , n ده ست ڤیلک ، ده ست ڤیلکی .
meerkat , n ده ریا کتک . جانه وه ره ک وه ک
کوزه یی
meerschaum , n سلیکیتا مه گنیسیوما ئاڤکری
meet , n جڤینا زه لام ئو تاژی یان بۆ
نێچیریْ ، جڤینا چه رخ سواران
meet , v . t . i دجڤت . کوم دبت ، خرڤه دکت
meeting , n پێرگین . خرڤه بون . په رگین ،
هه ڤجڤین . دیدار ، کومبون ،
به رهه ڤبون، جڤین ، ڤێکه تن . به ربرین
- house په رستگه
- place جڤینگه
- spot له ڤیداری
mega پێشگره کو مه زنه
megacephalous , adj سه ر مه زن
megacycle , n مێگا سایکل . ملیون گه ر
megahit , n کاره ک ناياب
megal(o) - پێشگره کو مه زنه
megalith , n به ره ک مه زن که ڤناره
megalomania , n دیناتی یا مه زناتی ییْ
megalomaniac , n نه ساخیْ / دینیْ مه زناتی ییْ
megalopolis , n باژاریْ مه زن
megaphone , n ده نگ زلکه ر
megapod (c) , n بالنده یه ک ئوسترالی (مێگا دناف
کاڤلاندا دکت)
megascopic , adj دیار (بۆ چاڤی) ، مه زنبین
megasporangium , n کیسکیْ توڤی
megaspore , n توڤیْ مه زن (زایه ند)
megaton , n مێگا ته ن :هێزا په قین(ته مه ت
ملیون ته ن ژ سیْ یه م نه تراتێن
تولین)
megawatt , n مێگاوات (ملیون وات)
megilp , n ماده یه ک شیره یی (نه قشه که ر
بکار دئینت)
megohm , n مێگ ئوم (ملیون ئوم)
megrim , n (نیڤ) سه رئێشا دژوار. مریتویی ،
گێژی
meiosis دابه شبونا نیڤه کی

meiotic , adj دابه شبونی یا نیڤه کی
melamine پێکهاتی یه ک به لوری سپی یه
melan(o) - پێشگره کو ره شه
melancholia , n ماخولیا
melancholiac , adj ماخولیایی
melancholic , adj جان گران ، په ست . دل گران
melancholy , n ماخولان. جان گرانی . ماخولیا . مروز سه ودا . گرژبون ، ئاهین ، په ست ، دل گرانی .
melanesian , n , adj وه لاتی ین میلا نیسیا
melange , n تێکلی
melanic , adj تاری . ره نگ ره ش
melanin , n هه ش (ره نگ) ، تاری
melanism , n (ره نگ) تاریتی
melanite, n به ره ک هێژا ره شه
melanize , vt ره ش دکت ، تاری دکت
melanized , adj تاریکری
melanizing , n تاریکرن
melanoid , adj ره شی
melanoma په ژبونا ره ش
melanosis تێربونا ره شی
melanous , adj پرچ ره ش ئو چه رم تاری
melaphyre , n که قره ک ئاگرپژینی
melbatoast , n نانێ ته نکێ براژتی
melchite or melkite , n مه لکی (فه له)
meld , n , vt , i ڤه کرن (کاغه زانێ) ئه شکه راکرن ئه شکه را دکت
melilot , n گول به ندی یا قرالی
melinite , n ته قه مه نی یه ک دژوار
meliorate,v . t . i چاک دبت . چاک دکت
meliorated , adj چاککری
meliorating , n چاککرن
meliorism , n چاکبونیتی.باوه ری یا کو دنیا به ر ب چاکی ڤێڤه دچت کو مروڤ دشێت چاک بکت
meliorist , n چاک باوه ر
melisma , n ئاوازا مه زیقه یی
mell , vt , i تێکل دکت . تێکل دبت
melliferous , adj هنگڤین چێکه ر
mellifluence , n هنگڤینکرن
mellifluent , mellfluous , adj هنگڤینکری
mellifluously , adv ب هنگڤینکرنی
mellifluousness , n هنگڤینکرنیتی
mellow , adj, v , t , i شاد . نازک . نه رم . ته ڕ ، سه رخوش (بچه کێ) . شرین . شیرێزی گه هشتی ، نه رم دکت . نه رم دبت ، دگه هێت (شه راب) .
melodeon , n ئه رگه نا بوریژانا بچوک
melodious , adj خوش ئاواز
melodic , adj ئاوازی
melodist , n ئاهه نگبێژ . سترانبێژ ، ده نگبێژ . ئاواز ڤان ، ئاوازبێژ ، به سته کار . ئاوازکه ر
melodize,v . i . t ئاواز دکت
melodizer , n ئاواز بێژ . ئاوازڤان ، ئاوازکه ر
melodrama , n میلودراما:شانوگه ری یا سوزا ئو هاندانی
melodramatic , adj میلودرامی : سوزا ، هاندانی
melodramatically , adv ب سوزا - هاندانی
melodramatics , n ره وشتا سوزا - هاندانی
melodramist , n سوزا - هاندانکار
melodramatize , v . t سوزا - هاندانی دکت
melody , n ئاهه نگ ، نه وا . له یلان . لاوک
meloid , adj , n کێزی
melon , n گوندور
- rinds کاشل
- small andfragrant شه مام
- water ...... زه به ش ، شوتی
melt , n, v , i , t بوهوژ . تواوه ، دبوهوژت
- water ئاڤا بوهوژی (ژ به فرێ) ،
melted , adj بڤاشت . پشافت
melting , n پشافتن.شلبون.بوهوژین.بڤاشتن، پوستن.خه وراندن.بهوشتن . توانه وه
- - point خالگا بوهوژین
- pot بوته
melton , n په روکێ پوری ین کورت
member , n ئه ندام . له بات
- of academy ئه ندامی کور
- of parliament نمینه نده ر
membership , n له باتی ، ئه ندامی
membranaceous,adj په رده یی
membrance , n په رگی
membrane , n چه رمک . په رده . پوستک

membraneous , adj په رده یی ، په رده دار
- labyrinth له رزه ئالۆکا په رده یی
membranous , adj په رده یی
memento , n یادگار . بیرئانینه ک
memoir , n تومارا بویه ران . بیرین . یادنامه ، یادداشت . بیره وه ری
memorabilia , n تشتێن بیرئانین
memorable , adj بیره وه ر ، بیراوه ر
memorably , adv ب بیره وه ری
memorandum , n بیرئانین
memorial , adj n کێلا بیرێ . بیرئانین
- day رۆژا یادگارێ
memorialize , v . t یا دگارنامه پێشکێش دکت ، بیرنامه پێشکێش دکت
memoria technica, n ئالاڤا بیرئانینێ
memorize , vt ژ به ر دکت
memory , n بیر . یاد . یادگار . بیرئانین ، بال ، بیره وه ری
memsahib , n ژنا بیانی ل هندستانێ
men , pl . of man مێر
men (o) - پێشگره کو مه هکه
mena , n گه زو
menace , n گه ف : گوره شه . مه ترسی، گه فکرن . مه ره شه .
menace , v . t گه ف دکت . دترسینت
menacing , n گه فکرن . مه ره شه
menage , n دامه زرینا مالێ : ژن ئو مێر
menagerie , n نیشانگه ها ده هبه یان
menarche , n ده ستپێکا مه هکێ ، خوین دیتنێ
mend , n له چنین ، چاکرن
- on the .... به ر ب چاکبونێڤه یه
mend , v . t . i پاته دکت، له دچنت، چاک دکت ، راست دکت
- to .....a fire ئاگرێ خوش دکت
- to .....one's pace له ز دکت
mendable , adj چاکبار
mendacious , adj ده ره ویێژ، ده ره وین، ده ره وکه ر . ده ره وکار
mendacity , n ده ره ویێژی . ده ره وکاری . دره و ، ده ره وکرن
mendelevium مه ند لڤیوم : هێمانه ک تیرێژدار
Mendelism , n مه ندلیتی:ئوله ک زکماکی یه (پاشماکی)
mendicancy , n پارسێکی
mendicant, adj,n پارسێک . گه دا
mendicity,n=mendicancy
mending , n چاک کرن . له چنین
menhaden , n ماسی یه
menhir , n په یکه رێ به رێ ستونه یی
menial , adj , n تسه ،
meningeal , adj مه ژو ته ڤنی
meninges , n مه ژوته ڤن
meningitis , n کولبونا ته ڤنێ مه ژو
meninx ,plmeninges
meniscus , n نی مه یف ، نی مه یڤی رونێ نی مه یڤی، موڤکێ کرکروکی . نیسکه یا رنچال – کوڤز
menology , n رۆژنامه . نه مازه یا دێرا گریکی
menopausal , adj ژی بێ هیڤی
menopause , n ژی یێ بێ هیڤی یێ (بێ مه هک ژی ٤٥-٥٠ سال)
mense , vt رێزمه تدار دکت
mensed , adj رێزمه تدار کری
menses , n مه هک
Menshevik , n کێمایی یا پارتا جڤاکی یا دیموکراتی یا کارکه رێن روس
mensing , n رێزمه تدارکرن
menstrous , adj مه هکی . خوین دیتی
menstrual , adj مه هکی
menstruate , vi مه هک دبت . خوین دبینت
menstruated , adj خوین دیتی . مه هکی
menstruating , n خوین دیتن
menstruation , n خوین دیتن ، بێ نڤێژی ، مه هک . کراس ، کراس هاتن .
menstruous , adj مه هکی
menstruum بوهوژکه ر
mensurable , adj پیڤانبار
mensural , adj پیڤانی
mensuration , n پیڤان
mental , adj , n هش . هشکی
- hospital دینخانه . شێتخانه
mentalism , n هشیتی
mentalist , n هشزان
mentality , n هش . هوش
mentally , adv ب هشی
mentation , n هش کار
menthene , n مێنتین:هایدروکاربونه ک رونی بێ ره نگ

menthol , n مینتول : ماده یه ک ژ رونێ پینگی . ئێش کوژ ه
mentholated , adj مینتولکری
mention , n نیشانکرن
- honourable .... خه لاتێ ژنهاتی ین، سه رهاتی ین ل ئه زمونێ (چه نگ)
mention , v . t نیشان دکت
mentionable , adj نیشانبار
mentioned, adj نافهاتی . نیشانکری . نافبری
mentioner , n نیشانکه ر
mentioning , n نیشانکرن
mentor , n سه یدایێ دلسوز . په ندیار
menu , n سیاہی یا خارنێ
meow , n , vt میه ومیه و، مه وژاندن ، میه ومیه ودکت
meperedine , n ده رمانێ دژ له رزه تایێ
Mephistopheles , n به د گیان
mephitic , adj ژه هری . گه نی
mephitis , n گه نیتی
mer - پێشگره کو ده ریایه
mercantile , adj بازرگانی
mercantalism , n بازرگانیتی
mercaptan , n میرکه پتان : پیکهاتی یه ک کیمیایی کحولی یه
mercator , n ......projection نه خشه یێ جیهانێ ل سه ر ستونێ
mercenariness , n جاشی
mercenary,adj , n جاش . کرێگرتی
mercer , n په روک فروش
mercerize , vt چاره دکت (په مبویێ رستی) ب داخه سودا بۆ قایمکرنێ ئو تازه کرنێ . هه ش خورت دکت
mercerized , adj هه ش خورتکری
mercerizing , n هه ش خورتکرن
mercery , n په روک فروشی
merchandise,n,adj کوتال . پرتال
merchandise , vi , t بازرگانی دکت
merchandiser , n بازارکه ر
merchandising , n بازارکرن
merchandize , n بازمتا ، پرتال
merchandized,adj بازارکری
merchandizing,n بازارکرن
merchant,n,adj بازارفان ، بازرگان
- man که شتی (گه می) یا بازرگانی
- marine گه له که شتی یا بازرگانی
- prince بازرگانێ ده وله مه ند
- ship گه می یا بازرگانی
merchantability,n بازاریاریتی
merchantable,adj بازاربار . کێرهاتی بۆ بازاری . فروتنبار
merciful , adj میهره بان ، پیار . میهرفان ، دلوڤان
mercifully,adv ب دلوڤانی
mercifulness , n دلوڤانیتی
merciless , adj دلره ق . بێ دلوڤانی .بێ به زه یی
mercilessly , adv ب دلره قی
mercur(o) - پێشگره کو جیوه یه
mercurate , vt جیوه دکت
mercurated , adj جیوه کری
mercurating , n جیوه کرن
mercurial,adj, n جیوه یی . ده مده می
mercuric , adj جیوه یی
mercurochrome,n میرکورکروم : پاقژکه ر ئو میکروب کوژ
mercury ,n جیوه
- vapourlamp چرایێ هه لمی یا جیوه یی
mercy , n میهره بانی.به زه یی. پیاری دلوڤانی
merde , n ریخ
mere, n, adj گه ر . گول . ته نێ
merely , adv به س . هه ر
meretricious,adj خاپین . ده ره وکار . فه لیته
meretriciously,adv ب خاپینی
meretriciousness,n خاپینیتی
merganser , n دیهل ، قازا نوقکار
merge,v,t.i تیکل دبت ، تیکل دکت
merged , adj تیکلکری
mergence , n تیکلبون . یه کبون

merger , n	یه کبون . یه کگرتن
merging ,	تیکلکرن
Meridian,n, adj	دریژه هیل
meridional,adj ,n	باشوری . نشته جی یی باشوری
meridionally,adv	ب بارشوری
meringue ,n	مه رنگ . شرینایی یا شه کر ئو سپیلکا هیکی . کلوچا ڤی شرینایی یی
merino, n(sheep)	په زی ئیسپانی سپی هری هیژا
meristem , n	ته ڤنی پزی یی دابه شبار
meristic , adj	برگه یی
meristically, adv	ب برگه یی
merit , n , v . t	لایقی ، به ها . ژیهاتن . لیهاتن ژی ئنیت . ستیله دبت
- system	ریزکا ژیهاتنی
merited , adj	ستیله ، ژیهاتی
meritocracy , n	حکومه تا ژیهاتی یان
meritorious , adj	به رکه تی یه بو ریز و ریزانه
meritoriously,adv	ب ستیله یی . ب ژیهاتی
meritoriousness,n	ستیله بیتی
merl(e) , n	شاکول
merlin , n	هه لویه ک بچوکه
merlon , n	دیوار (ئو کونکین ته لاری که لیه یی جودا دکت)
mermaid , n	په ری یا ده ریایی
merman , n	جانه وه ری ده ریایی یی ئه فسانه یی (گه وده میره ئو دوف ماسی یه)
meroblastic , adj	که لشینا پارچه یی (وه ک هیکی)
merrily , adv	ب شادی ، ب شوخی
merriment , n	شوخی ، شیناهی
merry , adj	ته وزی . که یف خوه شی ، شوخ
- to make	که یفی دکت
-to make ....over	ترانه پی دکت
- andrew	زرته ک
- go - round	گه رینه ک
- maker	زرته ک
- making	زرته کی ، شایی
- thought	هه ستی یی ڤرکا بالنده یی
mes	پیشگره کو ناڤینه
mesa , n	بانکی راستی ره خ نشیڤی
mesalliance , n	شوکرن یان ژن ئینانا نه هه ڤتا
mescal , n	مینسکال : داری کاکتوسی مه کسیکی، شه رابا ڤی داری
mesencephalon,n	مه ژی یی ناڤی

mesenchymal,adj	چینا ناڤی یی
mesenchyme , n	چینا ناڤی
mesenteric , adj	کته یی
- artery	سورده ماری کته یی
mesenteron , n	کونکا توری ، هناف پنچ
mesentery , n	کته
mesh , n	ته له ، تور . نیرومی
- work	تور
mesh , vt , i	دکه ڤت ته لهی . گونجان دبت، نیرومی دبت
meshed , adj	نیرومی بویی، نیرومی کری، تورئاسا
meshing , n	نیرومی کرن
meshy , adj	تورکری
mesial , adj	ناڤین (کو جانه وری دابه ش دکت راست ئوچه پ)
mesially , adv	ب ناڤینی
mesitylene , n	میستلین . هایدروکاربونه ک رونی یه
mesmeric , adj	دلگر . چاوگر . چاوگیره
mesmerism , n	نڤاندنا مه غنه تیزی ، چاوگیری
mesmerist , adj	رازانکاری مه غنه تیزی
mesmerization,n	نڤاندنا مه غنه تیزی . دلگرکرن
mesmerize , vt	مه غنه تیزی دنڤینت . دلگری دکت
mesmerized (by), adj	چاوگیر ، شه یدا . دیوانه
mezmerizing , n	نڤاندن . شه یداکرن
mesne , adj	ناڤی
mesnelord , n	ده ره به گی بچوک(زه ڤی یان ژ ده ره به گه ک مه زنترکری دگرت)
mesoblast , n	چینا ناڤی یا پزی
mesocarp , n	په رک . کاکل
Mesolithic , adj	روژگاری یی به ری یی ناڤی
meson , n	میزون : هو ره ک ناڤبه را پروتون ئو ئه لیکترون
mesonephric, adj	گولچیسکی یا ناڤی
mesonephrous	گولچیسکا ناڤی
mesonic , adj	میزونی
mesophyll , n	ژ به لگی هه له ز
mesophyte , n	هه له زا ڤه نجه ئاخی
Mesopotamia , n	وه لاتی نهالا دو روبار

mesotron , n = meson : میزوترون :

Mesozic , n , adj رۆژگاریٔ نافین

mess , n ته قله هه ڤ. شێل وبێل، بێ سه ر وبه ر ، دان ، خوارن ئو فه خوارن

mess , vt , i ته قله هه ڤ دکت

message , n نامه . په یام

- of condolence شینامه

message , vt په یام دهنێرت

messaline , n مێسالین . ته فنه ک ئاڤرمیش ته نکه

messed up , adj په ریشان

messenger , n شاندیار، شاندیه‌ک، په یامبه ر شاندوخ نامه بر . په یک . پێشڤه نێر . قاسد

messiah , n عیسا پێغمبه ر . مه سیح

messianic , adj مه سیحی

messily , adv ته قله هه ڤی . بێ سه ر وبه ری

messiness , n بێ سه روبه ری . ته قله هه ڤ

messjacket , n ساقویه ک زه لاما کورت ئو ته نگه

mess ki t , n سندوقا سه ربازی یا خارنێ

messy , n تارێک . نه رێک . پیس ، بێ سه روبه ر

mestizo دو رهـ ، مه له ز

met پێشگره کو پشته ، پاشه ، بالاتره ،

met , meta , adj ژورتره ، بلندتره ، گوهورینه

metabolic , adj ژینکار

metabolism , n راچه نین، راچون ، میتابولیزم : ژینکاری کردارا کو خوراکی ئاڤا دکت ماده‌یه ک ژینی ئو پروتوپلازم دهه رفت بۆ ئافراندنا وزه یی

metabolite , n ماده یێ ژینکاری چێدکت

meteabolization , n ژینکاریبون

metabolize , vt ژینکاری دکت

metabolized , adj ژینکاریکری

metabolizing , n ژینکاریکرن

metacarpal , adj , n شه هی

metacarpus , n شه هێ زه ندی

metacentre , n نیڤه کا ئالبه ر . نیڤه کا راکێشانا له شێ سه رئاڤ

metachromatism , n ره نگ گوهورین

metag alaxy , n هه ساره یێن ده ره کی . گه ردون

metagenesis , n زایینا لادانی

metal , n کان ، مێرتال ، ماده ن

- bar شیش

- rectifier راستکه رێ کانی

- semi stable ... کانێ نیڤ سره وت

- state بارێ کانی

metal , v . t کان دکت

metalanguage , n زمانێ به رهه ڤدانا زمانه کێ

metalled , adj کانکری

metallic , adj کانی

metalliferous , adj کاندار

metalling , n کانکرن

metallize , vt کانی دکت

metallographer , n کانزان

metallographic , adj پێوه ندیداری کانزانی یێ

metallography , n کانزانی

metalloid , adj , n نه کان . نیڤ یان نیمچه کان

metallophone , n ئالاڤا مه زیقه یی وه ک دارێنکی لێ ب بستێن ئاسنی

metallurgic(al) , adj کانی

metall urgist , n کانزان

metallurgy , n مێرتالزانی . کانزانی

metal working , n چێکرنا ئالاڤێن کانی

metamere , n پارچه یه ک ژ زنجیره یا له شێ هه ڤ پارچه

metameric , adj پێوه ندیدارێ هه ڤ پێکهاتن ئو کێشا گه ردی لێ تایبه خویا تێڤه ل

metamerism , n مێتامه‌ریزم . هه ڤ پێکهاتن ئو کێشا گه ردی لێ تایبه خویا تێڤه ل

metamorphic , adj شکل گوهوری

metamorphism , n = metaphorsis

metamorphose , vt , i (شکلی) دگوهورت

metamorphosed ,adj (شکل)گوهارتی

metamorphosing , n (شکل) گوهارتن

metamorphosis , n (شکل) گوهورین

metanephric , adj ژ گولچیسکا پاشی

metanephrous , adj ژ گولچیسکا پاشی

metaphase , n قوناغا گوها ستنی

metaphor , n خوازه . خواستنی

metaphoric (al) , adj خوازه یی

metaphorically , adv ب خوازه یی

metaphrase , n . adj وه رگێران نه مازه وه رگێرانا تیپی (په یڤ ب په یڤ)

metaphrase , vt وه ردگێرت (په یڤی)

metaphysic , n , adj میتا فیزیک : پاش سروشت . سه رسروشت، نه په نی . پاش خورست

metaphysical , adj پاش سروشتی . سه رسروشت

metaphysician , n پاش سروشتزان

metaphysics , n پاش سروشت ، پشت سروشتی

metaplasia , n ته قنبون . گوهورین ژ ته قنه کێ کو دبت ته قنه ک دی (کرکروک دبت هه ستی)
metaplasm , n دارشتن . ده رهینان
metaplasmic , adj ده رهینانی ، دار شتنی
metapolitics , n رێزانی یا زانستی یا ره ها یان بژین
metapolitical , adj پێوه ندیدارێ رێزانی یا زانستی یا ره ها
metapolitician , n رێزانێ زانستی یا ره ها
metaprotein , n ماده یێ ژ پروتینی ده ردئێن
metapsychics , n ژیرزانی دیتانه‌یی یا بوون ئو زانینێ، ژیرزانی یا هشی
metapsychology , n ده روون رامانزانی
metasomatism , n گوهور ینا کانی
metastable , adj نیف هه دار یان سره وت
metastatis , n به لاڤبون : قه گرتن
metastasize , vi به لاف دبت
metatarsal , adj , n ژ شه هێ پێ یی
metatarsus , n شه هێ پێ یی
metathetic (al) , adj گوهورینی
metathesis , n گوهورین (در یان بار)
metathorax پاش سینگ
metazoa , (n . pl) جانه وه رێن زه حف خانه
metazoan , adj , n یه ک ژ جانه وه رێن زه حف خانه
mete , n راده
mete , vt به لاف دکت (به ش)
metempiric (s) , n ژیرزانی یا هه بیه رێن ده رڤه یی سه رهاتی یان
metemosychosis , n پاش کوچکرن
metencephalic , adj پاش مه ژی یی
metencephalon , n پاش مه ژی
metencephalous , adj پاش مه ژی یی
meteor , n تیریژه ستێر . نیزه . شولک
meteoric , adj نیزه یی
meteorically , adv ب نیزه یی
meteorite , n ستێرا رژیار . نیزه
meteoritics , n نیزه زانی
meteorograph , n ئالاڤکا تومارکرنا دیارده یێن بانمایی
meteorographic , adj ژئالاڤکا تومارکرنا دیارده یێن بانمایی
meteoroid , n نیزه یا گه روک (ل دور رۆژێ)
meteorologic (al) , adj بانمایی
- aircraft باله فرا بانما
meteorologist , n بانمایی زان
meteorology , n بانمایی زانی ، که شزانی
meter , n (or metre) مه تر
- bridge پرا مه تری
methacrylate , n خوێ یا ترشێ یا میتاکریلیک
methadone , n ده رما نه کێ هه دار که ر
methamphetamine , n ده رمانه‌ک چالاکه ر
methane , n میتێن : غازا ژه نگ ئو چال کومری
methanol , n میتا نول . ئالکی‌یه‌ک حولی گورییار ژه هری
methedrine , n ده‌رمانێ چالاککه رێ هایدروکلوریکی
metheglin ,n شه رابا هنگلینی یا ده‌رمانکری یان ئالاتکری
methemogloloin , n پیکهاتنا ئوکسجین ئو گوموین
methenamine ,n میتتامین : قژ لانداری ترشی یامیزی
methionine , n ترشی‌یه‌ک ئه مینی
method , n ئاوا ، ریباز . جور . چاوانی ، چتو. شێواز . لوکه . شێوه ، ره فتار ره وشت . ره وشه ک
methodic , adj مه لهه زه یی رێزکی
methodical , adj رێزکی . پێره وی ، مه لهه زه یی
methodically , adv ب رێزکی
methodicalness , n رێزکیتی
Methodism , n باوه ری یان ئێرا تیره یه ک فله هان
methodist , n میتودی : ئه ندامێ تیره‌یه‌ک فله هی یه ، مه لهه زه یی
methodistic , adj مه لهه زه یی رێبازی
methodize , vt رێبازی دکت . مه لهه زی دکت
methodized , adj رێباز یکری
methodizing , n رێبازیکرن
methodology , n مه لهه زه زانی
methuselah , n ئولداره ک به ری نوح
methyl , n رها هایدروکا بونێ کحولی
methylal ,n میتلال : پیکهاتنه ک ئاله کی یه (بو نقاندنێ)
methylamine , n میتلامین.غازه‌ک ته قه‌مه‌نی گورییاره
methylate , n , vt میتیلات : پیکهاتی یه ک میتانولی یه میتانول دکت
methylated spirit , n کحولا میتانولکری بو روناهی ئو گه رمی یێ
methylene , n میتلین : ره ه ک هایدروکا ربونی یه

metic , n ئو مه ڤتایی ، ژ میتین ، بیانی

meticulous , adj میچنک

metier , n پیشه . پیشه گه ری

metis , n زاروێ مروڤێ سپی ئو هندوکێ سور

metol , n میتول : توزا ده ر ئینانا فیلما

metonic, adj ....cycle .... ده مێ ١٩ سال ، ٢٣٥هه یڤ

metonym , n بیژه یا به ر دیلی

metonymical , adj پیوه ندیدارێ بیژه به ردیلی

metonymy ,n بیژه به ردیلی

metope , n ڤه کرنا نو به ران جودادکت

metopon , n ده رمانه‌ک ته‌زینی مورفینی یه

metrazol , n ده‌رمانه‌ک بو چالاککرنا دلی ئو پشان

metre , n مه تر : یه که یا دریژی یێ

metric, adj پیڤایی (هه لبه ست) . مه تری

metric (al) , adj مه ڤرست ، پیڤایی ، هوناندی

metrichundredweight , n یه که یا کیشانێ پینجی کیلو گرامه

metrics , n هوز انزانی ، هه لبه ستزانی

metrist ,n ریزک . شه هره زایێ پیڤانێن هوزانێ

metritis , n کولبونا مالبچوکا

metro , n میترو: هه ڤکیشا ژیر ئه‌ردی

metrology , n پیڤانزانی . ریزکا پیڤان ئو کیشانێ .

metronome , n ئالاڤکا ده مگرا ئاوازان

metropolis , n بازار یان وه لاتێ سه ره کی ، پایته خت . مه ترانخانه

metropolitan , adj , n مه تران . پایته ختی ، بازاری

metrorrhagia , n خوین ڤه‌رەستنا مالبچوکی ، رسکینا مالبچوکی

mettle , n ئارام . ماد . چالاکی

- on one's .... هاندایی داکو هندی بشیت بکت

mettled , adj چالاک

mew , n , v . t . میه و میه و.مه وژاندن (ده نگێ کتکێ)، (کتک) میه ومیه ودکت

mewl , vi دگریت (وه ک بچوکی)

mews , n چه ند ئاخور یان ئافرین گروڤر ل مه یدانه ک ڤه کری

Mexican hairless , n مه کسیکی یێ بێ مو (سه یه ک بچوک کێم مویه)

mezereon , n هه له زه ک ئه رخوانی یه

mezzanine , n قاتێ ناڤی (ناڤبه ر) تلارێ ژیری

mezzo forte , adj , adv بلند (ناڤی)

- relievo نه قشێ ناڤی ده رکه تی

mezzotint , n نه قشکرنا سهکری ، ریبازه‌ک نه قشکرنێ ئیتالی یه

mho , n مهو : یه که یا گه هینبا ری یا که هره بی

mi(o) - پێشگره کو کێمتره ، بچوکتره

miaow , n میه ومیه و . مه وژاندن

miasma , n گه نی یاتی یا هلمێ

miasmal , adj گه نی هلم

mica ماده‌یه‌ک نیڤ شوشه یی (بو جوداکرنێ)

micawber , n مروڤێ ته مبه ل

mice , n , (p) مشکان

micelle له شکێ که هره بکری دنا ماده یه ک نیڤ شریزێ

mick , n ئیرله ندی (کرینتکرنی)

mick(c)y , n. sl . take the..outof ترانه دکت

mickle , muckle , adj , n (arch) گ له ک

micro , adj = microscopic

micro - پێشگره کو هوره ، بچوه که .

microbarograph , n په ستانپیڤێ بچوک

microbe , n درم . خوره . میکروب

microbic , adj میکروبی . درمی

microbial , adj میکروبی . درمی

microbicide , n میکروب کوژ . درم گوژ

microbiology , n هور زینده‌وه‌رزانی

microclimate , n که شا ده ڤه ری

microcline , n مایکروکلین . ته خلیت کانه

microcopy , n رونڤیسا بچوک

microcosm , n گه ردونا بچوک . مروڤ

microcrystalline , n هور به لوری

microcyte , n هور توپه ل

microrevolution , n هور گوهورین

microfilm , n , vi , t فیلمک . فیلمک دکت

microgamete , n هور زایه نده

microgram , n یه ک ژ ملیون گرامێ

micrograply , n سه حکرنا هوربینی ، ده رئینانا وینه

microgroove , n هور که لش

micrometeorite , n هور نیزه

micrometer , n هور پیڤ

- caliper هور ستوری پیڤ

micrometry , n هور پیڤی

micromicron , n یه ک ژ ملیون مایکرونی

micron , n يه ک ژ هه زار مليمه ترێ
micronize , vt هور دکت
micro - organism , n هورزندی
micropaleontology , n هور که فنه به رينزانی
microparasite , n مشه خورک
microphone , n ده نگ کێش . ده نگ وه ش
microphotograph , n هور وێنه
microprint , n هور چاپ
microprojector , n هور رون فێز
micropyle , n کونک
microradiograph , n هور وێنه يێ تيريژی
microreader , n هور خوه نديار
microscope , n هوربين
microscopic(al), adj هوربينی
microscopy , n هوربينکاری
microsecond , n يه ک ژمليونا چرکه يی
microseism , n له رزک
microsome, n مايکروسوم : له ک ژ پروتوپلازمێ
microspore , n هور توف (يه ک خانه يی)
microsporophyll , n توف به لگ
microstructure , n هور بنيات
microwave , n هور پێل
micturate , vi ميزدکت . دميزت
micturition , n ده ستاف ، ميزکرن
mid , adj , prep نافين . نيف
Midas , n - touch شيانا ده ستقه ئينانا پارا
midbrain , n نافی مه ژی
midday , n نيفرو
- meal فرافين
midden , n گوفک ، کومارێخێ
middle , adj , n نافنجی – ناوه ند . نافی ، ناف ، نافين . نيفانی . نيفه ک . نيف نيفه . نيفی . نافبه ر ، نافرێز
- age نافی يا ژی . کالی . نيفنجايی . پيری ناوه را ستی ته مه ن
- aged نافسه ره . نيفنجی . ره شکال
- ages سال ٥٠٠–١٥٠٠ ز
- class چينا نافی ، چينی ناوه راست ، پی
- distance پێشبه زين ژ ٤٠٠ مه تر تاکو ١٥٠٠ مه تر
- cast روژهه لاتا نافی
- finger نافچار ، تلا نافی
- man نافکار . کوسته ک
- term نافی راده
- wave پێلا نافين
- weight نافی کێش (کولبانزی)
Middle English , n ژ سه دا ١٢ تا سه دا ١٦
middling,adj , adv نافنجی . ئاسايی
middorsal , adj نيف پشتی
middy , n سه دفانيارێ ده ريايی
midge , n مێشک
midget , n , adj ريوه له . قوتو
midi , n کراسێ دريژی نافی
midiron , n شينکێ ئاسن
midland , n , adj نافی يا وه لاتی
midmost, adj,adv , n نافنجی . نيفی
midnight , n نيف شه ف . نيفا شه فێ
- sun روژا نيف شه ف
midnightly , adv نيف شه فی
midnoon , n نيفرو
midpoint , n خالکا نافی
midrib , n نافی لا (به لگێ هه له زێ)
midriff , n په رده يا نافبرێ . پارخان . پارمان . پنجک
midsection , n به شێ نافی
midshipman , n سه دفانيارێ ده ريايی
midst , n, prep ناف . نافدا
midsummer , n نيفا هافينێ
- day ٢٤ خزيران
- madness ديناتی يا ته مام
midway , n نيفه کا رێ
midweek , n , adj نيف حه فتی
midweekly , adv ل نيف حه فتی يێ
midwest , n , adj روژئافايا نافی
midwife , n مامان ، مامانو . داپير
midwifery , n داپيری . مامانی ، داپيرزانی
midwinter , n نيفا زفستانێ
midyear , n نيفا سالێ
mien , n روخسار
miff , n , v , i , t بێزاری ، بێزار دکت
might , n زورده ستی . زورايی . هێز . به رگال
might ,(p of may) به لکو . ماچی به

mightily , adv	ب هێزداری ، گه له ک
mightiness, n	زۆربازی
mighty adj . adv	کوتو ، هێزدار . زۆرباز . زال ، کوته
migraine , n	شه قه سه ر . نیڤ سه رئێشی
migrant ,n , adj	کوچه ر
migrate , vi	کوچه ردبت
migrated , adj	کوچه رکری
migrating , n	کوچ . کوچه رکرن ، کوچه ری
migration , n	بارکرن . کوچ ، کوچه ری، ڤه کوچاندن
migrator , n	کوچه ر
migratory , adj	ره وه ند
Mikado , n	قرالێ ژاپونی
mike , vi , n . (sl)	ته مبه لی دکت . ته مبه ل
mike , n (colloq) = micro phone	
mike , n . sl = mick :	بۆ خاترا خودێ
- for the love of ...., for heaven's sake	
milady , n	ژنا ئنگلیزا خانه دان
milage = mileage	
milch , adj	شیرده
mild , adj	فێنک . نه رم . نیان ، ده ست ڤیلک
milden , v . t . i	نه رم دکت (پولایی)
mildew , n	کوفک . گه نی . ژه نگار . ژه نگ
mildewy , adj	کوفکبویی . گه نی
mildness , n	نه رمی . ده ست ڤیلکی
mile , n	میل (یه که یا دریژی . ٥٢٨٠ پێ ، ١٧٦٠ یارده)
- post	نیشانه یا میلی
- stone	نیشانه
mileage , n	دریژی (ب میلان)
miler , n	به زوکێ میله کێ
milfoil , n	هه زار به لگ
miliaria , n	گارسیتی : کولبونا چه رمی (ل گه ل خوریک ئو خوهدانێ)
miliary , adj	گارسی
milicu , n	دور وبه ر ، ژینگه
melilot , n	کنێر
militancy , n	شه رداری . شه رکاری
militant , adj	شه ردار . شه رکار . کوشا
militantly , adv	ب شه رکاری
militarily , adv	ب له شکه ری
militarism ,n	له شکه ریتی
militarist , n	له شکه ریکار
militaristic , adj	له شکه ریکاری
militarization , n	سوپاییکرن
militarize , v . t	سوپایی دکت ، له شکه ری دکت
militarized , adj	سوپا ییکری . له شکه ریکری
militarizing , n	له شکه ریکرن
military , adj , n	سوپایی ، جه نگی . له شکه ری سه ربازی
- armour	چه کبه ند
- court	دادگه ها له شکه ری
- service	له شکه ری
militate , v . i	کارتێدکت . دخه بتت
militated , adj	کارتێکری
militating , n	کارتێکرن
militia , n	میلیشیا . له شکه رێ نه ریزکی
- man	شه رکه رێ میلیشیا
milium , pl milia	که ره سته یا گارسی(پرزکه ل سه ر چه رمی وه ک دیندکا گارسی یه)
milk , n	شیر
- and honey	زه حف ئاواهین خوشی یێ
- and water	سلک
- bar	فروشگه ها شیره مه نی
- crust	لیرا بچوکان
- fever	شیر تا
- float	عه ره بانه یا شیری
- leg	شیر لنگ : په ژبونا لنگی یا زایینی
- livered	ترسنوک
- maid	شیر دوش
- man	شیر فروش
- of human kindness	دلوڤانی یا مروڤی
- of magnesia	شیرێ مه غنیسیا (بۆ زکچونێ)
- powder	شیر توز
- products	سپیایی . شیره مه نی
- pudding	برنج شیر
- punch	شه رابه ژ کحول ، شه کر ئو شیری چێکری یه
- shake	هێک و شیر تێکه ڵ دایی
- sickness	شیر نه ساخی
- sop	نێر موک
- strainer	شیر پارزونک ، شیر پاله ک
- sugar	له کتوز ، شیرشه کر
- tooth	ددان شیری . ددانێ شیر
- walk	گه رانا شیر فروشی

- watered خارا
- weed شیرگیا
- wort شیر هه له ز
milk , v . t دوشت
milked , adj دوشاندی . دوتی
milker , n بنریڤان ، شیرده
milking , n دوشین . دوش . دوتن . دوشتن دوشاندن
. دوشانی
milky , adj شیری
milky way , n کادن. راکیشه، رێ یا کادزان، کاکیشان
mill , n ئاش . کارگه .
- board کاغه زا قایمکری . کارتون
- dam سکرێ ئاشی
- man ئاشگه ر
- operator ئاشگه ر
- stone به راش . به رئاش
- wheel چه رخا ئاشی . چه رخا هێزانێ
- wright ئاشکار
mill , v . t . i دهێرت
millenarian , adj , n هه زاری ، هه زار سالی ، باوه ری یا
هاتنا روژگارێ به ختیارێ هه زار سال
millenarianism , n هه زاریتی
millenary , adj , n هه زار ، هه زار سال
باوه رکارێ روژگارێ هه زاری یا
به ختیار
millenneum , n هه زار سال ، روژگارێ هه زاری
بیرهاتی‌یه‌ک هه زاری ، یادگاری
هه زاری
milleped , millipede (جانه وه ر) هه زار پێ
millepore , n هه زار کونیله . مه رجانه‌ک مه زن
miller ,n ئاشڤان . ئاشه وان . قه راش ،
ماسی یه ک روباری شاپه ر درک
Miller indices پێرستێن مله ر
millerite میله رایت ، سولفیدێن نیکل
miller's thumb , n به رانێ ئاشڤانی. ماسی یه‌ک روباری
شاپه ر درکه
millesimal , adj , n یه ک ژ هه زاران
millet , n گارس . باژک . هه رزن
milli پێشگره کو پارچه یه که ژ هه زاران
milliampere , n ملی ئه مپیر : یه ک ژ هه زار
ئه مپیران (١/١٠٠٠ ئه مپیر)
milliard , n هه زار ملیون
milliary , adj ژ میلێ رومانی کو (١٦٢٠) یارده یه

millibar , n ملیبار:یه‌که‌یا په‌ستان پیڤانی١/
١٠٠٠ بار
millicurie , n یه ک ژ هه زار ژکوری
millifarad , n ملیفاراد : یه ک ژ هه زار ژ فارادی
milligram , n ملیگرام : یه ک ژ هه زار ژ گرامی
millihenry , n ملیهه نری .یه ک ژ هه زار ژ
هه نری
millilambert , n ملیلامبرت. یه‌ک ژ هه‌زار ژ لامبری
milliliter , n ملیله‌تر : یه ک ژ هه زار ژ له تری
millimeter , n ملیمه تر : یه ک ژ هه زار ژ مه ترێ
millimicron , n ملیمایکرون . یه ک ژ هه زار
ژمایکرونی
milliner , n چێکه ر ، داهێنه ر یان فروشێ
کولاڤێن ژنان
milling , n ره خێ کوهکری یێ دراڤی
- cutter بروکا فرێزی
- machine مه کینه یا فرێزی
million , n هه زار هه زار ، ملیون
millionaire , n ملیونێر : خودانێ ملیون دولاران
millionth , adj , n یه ک ژ ملیون
millipede, n کرمێ هه زار پێ
milliroentgen , n یه ک ژ هه زار ژ رونتگن
millisecond , n یه ک ژهه زار چرکه یێ
millivolt , n ملیڤولت . یه ک ژ هه ز ار ژ ڤولتی
millipond , n گه را ئاشی
Millirace , n جوکا ئاشی
mills , n ......bomb نارنجوک
millstream , n جه لالێ ئاشی
milometer , n میلپیڤ
milord , n خانه دانێ ئنگلیز
milt , n , v . t توخماڤک ، ماسی . توڤ ،
دپه بینت . توڤ دکت ،
milter , n نێره ماسی
Miltonian , Miltonic , adj پێوه ندیدارێ هوزانڤانێ ئنگلیز
میلتون
mime , n , v . t کردارێ مت.زرته ک . شانوگه ری یا
مت ، ترانه دکت . مت دکت
mimed , adj (مت کردار یکری)
miming , n مت کرداریکرن
M . I . Mech . E abbr. ئه ندامێ ئاموژگه یا ئه ندازیارێن
Member of the Institute میکانیک
of Mechanical Engineers
mimeograph , n رونڤیسک

mimeograph , v . t رۆ دنڤیست
memesis , n لاسایی . چاڤلیکرن ، نه په نیکرنا
ژینگه یی
mimetic , adj چاڤلیکرنی . ژ نه په نیکرنا ژینگه یی
mimic , adj , n کرداریْ بیْ ده نگ . چاڤلیکه‌ر ، زر .
ده ره وکار
mimic , v . t ترانه پیْ دکت . چاڤ لیدکت ، وه ک
ژینگه هی دیار دبت
mimicry , n نه په نیبونا ژینگه هی
mimosa , n شه رمین (هه له ز) ، میموزا
mimulus , n هه له زا گولی
mina مینا : یه که یا که ڤنا کیشانیْ
minacious , adj گه فدار
minaciously , adj ب گه فداری
minacity , n گه فداری
minaret , n مناره
minatory , adj گه فدار
mince , n قیمه
- meat گوشتیْ قیمه
- pie کاده یا قیمیْ
mince , vt , i قیمه دکت
minced , adj هه نجاندی، قیمه کری . هور کری، قیمه
mincing , n قیمه کرن . هه نجاندن ، هه نجنین
mind , n هو شمه ندی . ژیری . ڤیر ، ئاریش
هوش ، بیر ، هش . سه ودا ، بال
- not to know one's own ..... دودلی دکت
- out of one's (right)..... دین
- out of sight . out of... دور ژ چاڤی دور ژ دلی
- time out of ...... ژ میژه
- to be in two ....s دودلی دکت
- to be of a .... یه ک هزر
- to be of a person's .. ل گه ل پیک دئیت
- to be of the same .. یه ک هزرن یان هزره
- to call (bring) to .. دئینت بیرا خو
- to have a good (great) ...to قه نج حه زدکت
- to have half a ... پچه کیْ حه زدکت
- to one's .... ب هزرا وی . ب هه وه سا وی
- to put one in ....of دئینت بیریْ
- to set one's .....on بریار ددت
- to speak one's .... ئه شکه را دبیژت
mind . vt . i سه رنج دکت ، هشیاردبت ،
به رهه لستی دکت

- never ...... خه م ناکت
minded , adj هشکار ، نیازکار
mindful , adj هشیار ، وریا
mindfully , adv ب هشداری
mindfulness , n هشیاری
mindless , adj بیْ مه ژی، هوڤ . ناشی ، بیْ هش
mindlessly , adv ب بیْ هشیاری
mindlessness , n بیْ هشیاریتی
mind reader , n هش خوه ندیار
mind's eye , n ئاشوپ
mine , poss pron . adj یامن ،ییْ من
mine , n کان.کانگه. ته پینک . له غه م . مین
- detector (ئالاڤا) سه حکه را مینیْ
- layer جه نگ گه می یا مینان دچینت
- sweeper جه نگ گه می یا مینان دمالت
mine , vi , t مین دکت
miner , n کومرڤان . کانگه ر
mineral , n , adj بیْ گیان . ماده ن . کان . کانزا .
کانزایی
- water کان ئاڤ
mineralizable,adj کانکرنبار
mineralization,n کانکرن
mineralize , vt کان دکت
mineralized , adj کانکری
mineralizing , n کانکرن
mineralogical,adj کانزانی یی
mineralogist , n کانزان
mineralogy , n کانزانی . مینرتالزانی
minerva , n خودابانویا په ندی ییْ ل نک رومان
minestrone , n شوربه یان گرارا تیر (برنج ئو
زه رزه وات ...)
mingle , vt , i تیکل دبت . تیکل دکت
mingled , adj تیکلکری
mingling , n تیکلبون . تیکل کرن
mingy , adj سه فیل . ره زیل ، چکوس
mini - پیشگره کو بچوکه
miniate , vt (ب هه شا سور) نه قش دکت
miniature, n , adj نیگاروک . بچوککری بچوککروا .
miniaturist , n نیگاروکڤان
miniaturize , vt بچوک چیدکت
miniaturized, adj نیگا روککری
miniaturizing , n نیگاروککرن
minicab , n گوهیزوکا بچوک

minicamera , n وێنه گرا بچوک
minify , vt به ره ش دکت . کێم دکت
minifying , n به ره شکرن . کێمکرن
minikin , n , adj مروڤێ هور
minim , n , adj . نیڤ ئاواز .گه له ک هور یان بچوک
بچوکتر ، خالک یان دلوپ ، یه که یا
کێشانا ئاڤه کی یان
minimal , adj کێمتر
minimalist , n کێمترکار ، ئه رمکار . باوه رکاری کێمتر
دخوازت
minimization , n کێمکرن . به ره شکرن
minimize , v . t . به ره ش دکت . کێم دکت
minimized , adj کێمترینکری
minimizing , n به ره شکرن . کێمترینکرن
minimum, n ئه‌م په‌ر ، بچوکترین.کێمترین . که مترین
- thermometer گه رمه پیڤا بچوکترین
- wage کرێ بچوکترین
mining , n کانزاکردن . کانزانی
- coal کومر کانزانی
- gold زێر کانزانی
minion , n ئه رکدار ، پێره و
miniskirt , n کراسێ کورت
minister , n وه زیر . ئولدار . بالیوز . شالیار . نێروی
. شاهیار
- plenipotentiary شالیارێ ده ست هه لات ره ها
- resident شالیارێ نشته جێ
- without portfolio شالیا رێ ده وله تێ . وه زیرێ بێ
وه زاره ت .
minister,v.i.t ئولداری دکت.هاری دکت، یا رمه تی ددت
ministered , adj ئولداریکری
ministering , n ئولداریکرن
ministerial , adj ئولداری ، شالیاری
ministrant,adj , n هاریکه ر. خزمه تکار
ministration , n خزمه تا ئولداری
ministry , n شالیاری . وه زاره ت
minium , n منیوم ئوکسیدێ زرنچێ سور
miniver , n کورکێ سپی یان پنیکری
mink , n قیژک
minnow , n زیتکه . ماسی یه ک ئوروپی بچوکه
Minoan , adj , n پێوه ندیدارێ که ڤنه شارستانی یاکریت
(٣٠٠٠ - ١١٠٠) ب . ز
minor , adj , n بچوک . نه گه هشتی، مژاده ک نه گرنگ
- premise بێشه کی یا بچوک
- suit رێزکا بچوک
- term راده یێ بچوک
- trap داڤک
minoress , n ره به نا تیره یه‌ک فله
minorite, n ره به نێ تیره یه ک فله
minority , n کێمایه تی . که مایه تی . که مینه
که مێتی . کێمی
minotaur , n مروڤێ سه ر گا (ئه فسانه یا
گریکی
minster , n دێر
minstrel , n سترانبێژ . ده نگبێژ
minstrelsy , n سترانبێژی . ده نگبێژی
mint , n لێدانگه . پونگ . پینگ . ته حتاڤک
دارشتگه ها پارا ، (نه عناء)
mint , v . t لێددت (دراڤی)
mintage , n لێدان (دراڤ)
minted , adj پونگکری . لێدایی
minuend , n تباب یان ژمار کو ژماره ک دی ژێ
کێم ببت
minuet , n سه مایه ک هێدی یه ، گرانه مه زیقه
یا منیوویت
minus,quasi-prep,adj کێم . ده ر ، نیشانده ک(-)
minuscule,adj , n بچوک ، هور
minute,n, adj پوچ. هور . هوره ک . تاو . بیرنامه
- hand ده ستکێ هوره کان
- steak پارچه یا گوشتی یا زو دسه وهت
minute , v . t ب کورتی دنڤیست
minuted , adj (ب کورتی) نڤیسی
minutely , adv ب هوری
minuteness , n هوری تی
minutes(of meeting) , n جڤاتنامه. زایه‌ند ، گوزارشتا کومبون
کارنامه
minutiae,n.(pl.sing-tia) هوری . دریژی
minuting , n (ب کورتی) نڤیسین
Minx ,n کچکا رزقایم
miocene , adj میوسینی . روژگارێ سێ یه کی یێ
ناڤی
miosis=myosis
mir , n گوندێ روسی
miracle , n بویه را سه ر سروشتی ، ده راسا
عه جێبی
miraculous , adj سه ر سروشت
miraculously , adv ب سه ر سروشتی

miraculousness , n سه ر سروشتیتی
mirador , n به ربانک یان ته لاریێ ده رکه تی
mirage ,. n له یلان . سه رئاو . سه راب ، تراویلکه
mire , n ته قن . قور . حه ری
mire , v . t ته قن دکت . نوقی دبت (د ناڤ ته قنیدا)
mired , adj چکلی (ناڤ ته قنیدا)
miring , n چکلین
mirk , merky=murky
mirror , n مرئیک . ئه ینک . قودیک . خودیک . ئه ینک ، ئاوینه
- concave ... خودیکا رنچال
- convex ... خودیکا کوقز
- plane ... راسته خودیک
mirror , v . t (وه ک خو) دیار دکت
mirrored , adj ئاوینه کری
mirth , n شادی
mirthful , adj شاد ، دلگه ش . سفک چان
mirthfully , adv ب شادی
mirthfulness , n دلگه شی
mirthless , adj بیێ شادی
miry , adj ته قنی . قوری
mis پینشگره کو به ده ، خرابه
misadventure , n به خت ره شی
misalign , vt چه وت ریزدکت
misalliance , n په یمانا نه رێک
misanthrope , n دژ مروڤ
misanthropic (al) , adj دژ مروڤی
misanthropically , adv ب دژ مروڤی
misanthropist , n دژ مروڤی
misanthropy , n دژ ره گه زیێ مروڤی
misanthropize , v . t دژ مروڤ دکت
misapplication , n به د راهینان
misapply , v . t به درادهینت
misapprehend , v . t تیناگه هت ، چه وت تیدگه هت
misapprehension,n= misunderstanding
misappropriate , v . t دبزت . نه بۆ تشتیێ ڤیایی ب کار دئینت
misappropriation , n (دراڤ) دزین
misbecome , v . t کێر نائینت
misbegotten , adj بیژی
misbehave , v . t خرابی دکت
misbehaviour , n چه وت ره وشت

misbelief , n چه وت باوه ر ، چه وت هزر
misbeliever , n زه ندیق
misbrand , vt قه لپ دکت
miscalculate , v . t .i چه وت دهه ژمیرت
miscalculation , n چه وت هه ژمارتن
miscall , v . t چه وت ناڤ دکت
miscarriage , n ئیخستن . ژیه رچون
miscarry , v . i ژیه ر دچت . دکه ڤت
miscast , vt چه وت دابه ش دکت (کرداران)
miscasting , n چه وت دابه شکرن
miscegenation ,n تیکلبونا ره گه زان (ب شوکرن ئو ژن ئینانیێ)
miscellanca , adj تشت ئو نفیسینێن تیکه ل یان هه مه جور
miscellaneous , adj که شکول .تیکه ل . هه مه جور
miscellaneously , adv ب هه مه جوری
miscellaneousness , n هه مه جوریتی
miscellanist , n نفیسه ریێ هه مه جوری
miscellany , n پرتوک
mischance , n به د به ختی
mischief , n شه یتانی
mischievous , adj زیانکار
- person شوفار
mischievously , adv ب زیانکاری
mischievousness , n زیانکاریتی
mischmetall , n تیکلی یا کانێن لانتانایدی کو ئاگری دگرن گافا دکه ڤن به ر بایی
miscible , adj تیکلبار
misconceive , vt چه وت تیدگه هت
misconception , n چه وت باوه ری
misconduct , n چه وت ره وشت ، چه وت کارداری
misconduct , v . t خرابی دکت
misconstruction , n چه وت تیگه هشتن یان راڤه کرن
misconstrue , v . t . چه وت تیدگه هت
miscopy , vt چه وت رونفیس دکت
miscount , n , v . t ., i چه وت هه ژمارتن ، چه وت دهه ژمیرت
miscounting , n چه وت هه ژمارتن
miscreant , adj , n بیژی . بیێ ئول
mis - cue , n چه وت لیدان (بلیارد) ، چه وتی

mis - cue , v . i — چه وتی دکت (بلیارد)
misdate , v . t — چه وت رۆژ دکت ، چه وت دیروک دکت
misdeal , v . t .i , n — چه وت به لاف دکت (کاغه زانێ) ، چه وت به لافکرن
misdeed , n — به دکار . تاوان
misdeem , v . t . i — چه وت هزر دکت
misdemeanant , n — گونه هکار ، گونا حکار
misdemeano (u) r , n — گونه هـ . گوناح ، سه رکه شی
misdirect , v . t — شاش دکت
misdirection , n — شاشکرن
misdo ,vt — چه وتی دکت
misdoing , n — به دکار . تاوان
misdoubt , v , t — گومان دکت
misc , n — پیکهاتن
miser , n — کوبو . کنوژ . کنوس ، رژد ، پول به رست . ره زیل . ده ستگرتی، دراف گه نی، با ب ده ست ، چکوس . چکوید . ده ست مچ .
miserable , adj — شه پرزه ، په ریشان . قه له نده ر خوپان . مال ویران ، ستوخار هه ژار . ژار . په پوک . مه لول . به له نگاز . ره به نێ، خزان . خوپان . خه مبار، بێ به خت. ب کول . سه فیل
- woman — پورکور
miserableness , n — په ریشانیتی ، به له نگازیتی، خوپانی هه ژاریتی
miserably , adv — ب هه ژاری
misericord , n — خانیکێ ڤه سهینێ ل دێرێ
miserliness , n — ده ست مچاندن ، چکوسی
miserly , adj — په چه ر . قارنان . مه نده بور . رژد . چکوس . قنوت کنوژ . کنوس ، خزانی . دراف گه نی . مال ویرانی .
misery , n — خه مباری . ژاریتی . رژدی ، خوپانی به له نگازی . په ریشانی . سه فیلی . ستوخاری
misesteem , vt — ریز ناگرت
misestimate , vt — چه وت خه مل دکت
misfeasance , n — چه وت ب کاربنانا یاسایێ یان ده ست هه لاتی یێ
misfile , vt — چه وت فایه ل دکت
misfire , n , vi — نه ته قین (چه ک) ، ناته قت به د گونجان
misfit , n — نوشستی . ده ویر . قه ش . مه ره
misfortune , n — . بێوله تی به د به ختی . بێوایی ، په شک.به له نگازی . سه رگه ردانی
misgive , v . t — . گومان دکت
misgiven , adj — گومانکری
misgiving , n — دلته پی
misgovern , v . t — چه وت حوکم دکت
misgovernment , n — چه وت حوکمکرن
misguidance , n — شاشکرن ، خاپاندن
misguide , v . t — دخاپینت
misguided , adj — شاش . شاشکری
misguidedly , adv — ب شاشی
misguidedness , n — شاشیتی
mishandle , v . t — چه وت کارداری دکت ، خراب رادکت ئو دادنت
mishap , n — به دبه ختی . بوبه را به خت ره ش
mishear , v . t . — چه وت دبهیست
misheard , adj — چه وت بهیستی
mishearing , n — چه وت بهیستن
mishit , n , v . t — لێنه دان ، لێنادت
mishmash , n — تێکلی یا شاش
mishna(h) , n — بنیاتا ته لمود
misinform , v . t — چه وت رادگه هینت
misinformation , n — چه وت راگه هین
misinforming , n — چه وت راگه هاندن
misinterpret , v . t — چه وت راڤه دکت، چه وت تێدگه هت
misinterpretation , n — چه وت راڤه کرن
misjudge , v . t . i — چه وت بریار ددت
misknow , vt — چه وت دزانت . چه وت تێدگه هت
mislaid , adj — به رزه ، هندا ، ون
mislay , v . t — به رزه دکت . ون دکت
mislead , v . t — سه وس دکت . دادگه رینت . سه ردادبت
misleading , n — داگه راندن . سه ردابرن سه وسکرن . شاشکرن
misled , adj — سه ردابری شاشکری سه وسکری
mislike , vt — حه ژ ناکت
mismanage , v . t — چه وت کارداری دکت
mismanagement , n — چه وت کارداری
mismanaging , n — چه وت کارداریکرن
mismarriage , n — شوکرن یان ژن ئینانا کێزنه هاتی

mismatch , vt — نه کێرهاتی شو دکت
misname , v . t — چه وت ناڤی دبێژت
misnomer , n — چه وت ناڤکرن ، چه وته ناڤ
miso - — پێشگره کو کینه
misogamist , n — کینداریٚ شوکرن یان ژن ئینان
misogamy , n — کینا شوکرنیٚ یان ژن ئینانیٚ
misogynist , n — کینداریٚ ژنان
misogyny , n — کینا ژنان
misology , n — کینا هزرکرنیٚ به ر هه ڤدانیٚ یان رونا کبیری یێ
misoneism , n — کینا نی ئو نیکرنیٚ
misplace , vt — چه وت دادنت
misplacement , n — چه وت دانین
misplay , n , vt — له یزتنا چه وت . چه وت دله یزت
misprint , n, v . t — چه وت چاپی ، چه وت چاپ دکت
misprision , n — سه رکێشی . هێڤشاندنا ئه رکی . ئه شارتنا تاوانیٚ . کوتکرن .
misprison , n — چه وت به ندکرن
misprize , v . t — کوتی دکت . بیٚ رزمه ت دکت
mispronounce , v . t — چه وت بێژه دکت
mispronunciation , n — چه وت بێژه کرن
misquotation , n — چه وت لێوه رگرتن
misquote , v . t — چه وت لێدوه رگرت
misread , vt — چه وت دخوینت
misread , adj — چه وت خوه ندی
misreading , n — چه وت خوه ندن
misreckon , vt , i — چه وت دهه ژ مێرت یان خه مل دکت
misremember , vt — چه وت بیردکت
misreport , n , vt — چه وت نوچه . چه وت گوتن
چه وت دبێژت
misrepresent , v . t . — چه وت دگوهورت . راست نابێژت
چه وت دکت
misrepresentation , n — چه وت گوتن
misrule , n , vt — چه وت حوکمکرن ، چه وت حوکم دکت
Miss , n — شاهبانویا جوانی یێ
miss , n — خاتوخاتون. لێنه دان.که تن، بێریکرن
miss , vt , i — لێنادت . دهێڤشینت ، خوڤه ددت .
بێری دکت
missal , n — کتێبا نڤێژێن هه مى سالیٚ
missel,n.....thrush — بالنده یه ک مه زن سترانکار

missend , vt — چه وت دهنێرت
misshape , vt — کرێت دکت
misshapen , adj — کرێتکری . چه وت شکلکری
missile , adj , n — هاڤێژبار ، موشه ک
missileer , n — موشه ک هاڤێژ
missilery , n — موشه کزانی . موشه ک
missing , adj — به رزه
- link — ئه لقه یا به رزه
mission , n — شاندن . سپاره . شانده‌ک
هنارتوک . شاندی .، نێرراوده سته
مژده به ری . هنارتی . نێرژه
missionary , adj , n — دینگار ، مژده به ر
missioned , adj — شاندی
missioner , n — مژده به ر
missioning , n — شاندن
missive , adj , n — نامه یا ده ست نڤیسی . هنارتی
mis - spell , v . t — چه وت هه جان دکت
misspelling , n — چه وت هه جانی
mis - spend , v . t . — چه وت خه رج دکت . ده ستیٚ خو
به ردت
misspending , n — ده ست به ردان. چه وت خه رجکرن
mis- state , v . t — چه وت دبێژت
misstatement , n — چه وت گوتن
misstep , n — چه وت هه نگاڤ
missy , n — خاتون . که چکا لاو ، خاتو
mist , n , vi , t — ته م و مژ . په رده(ل سه ر چاڤان
) مژ . خوناڤ . شه ونم . ته م
په رده‌دگرت (چاڤ) ، شێلی دبت .
مژدبت،دپزرت
mistakable , adj — چه‌وتبار
mistake , n , adj — چه‌وتی.شاشی.چه‌لتی.شه‌پینی
هه له ، پن ، شه پنی . چه‌وت
- and no .... — بیٚ‌گومان.
- by .... — ب چه‌وتی
mistake , v . t . i — چه‌وتی‌دکت
mistaker , n — شه‌پنی
mister , n — رێزدار . کاکه . به‌رێز
mistily , adv — ب مژی ، ب شێلی ، ب شاشی.

mistime , vt چه وتی ده م دکت
mistiness , n مژی
mistless , adj بیٛ مژ . ساهی
mistletoe , n ده موکانه . هه له زه مشه خوره . ده بیشی یه ل سه ر داریٛ سیٛفیٛ شین دبت . هه که کچه ک ل کریسمس ل بن فی داری راوه ستت مروف دشیٛت ماچی بکت (عه ده ته)
mistral , n مسترال : بایێ ساریێ دژواریێ باکور
mistranslate, v . t . چه وت وه رگیٛرت ، نه راست ته رجمه دکت
mistranslation, n چه وت وه رگیٛران یان ته رجمه کرن
mistreat , vt دل ره قی پیٛ یان زور داری پیٛ دکت
mistress , n دوستک. یارک.ژن ئاغا. یارا ، کابانی
mistrial , n چه وت دادپرسی
mistrust , v . t . , n باوه ری پیٛ نائیٛنت . گومانی دکت
باوه ری پیٛ نه ئینان . گومانکرن
mistrustful , adj گوماندار
mistrustfully,adv ب گومانداری
mistrustfulness,n گوماندارتی
misty , adj مژی
misunderstand,v . t چه وت تیٛدگه هت
misunderstanding,n چه وت تیٛگه هشتن
misunderstood , adj چه وت تیٛگه هشتی
misusage , n چه وت بکار ئینان
misuse , n , v . t چه وت بکار ئینان، چه وت بکار دئیٛنت
misvalue,vt=undervalue
misventure,n=misadventure
miswrite , vt چه وت دنفیٛست
mite , n تشته ک بچوک . مورانه ، سپه ها گه نمی، خورک ، پارچه بچوکا پاره یی
miter , n also(mitre) کولافیٛ مه ترانی
miter , vt دکت مه تران (کولافیٛ مه ترانی دکت سه ری) ، ده پان پیٛکفه ب گوشه یا راست . دگرت
miter box , n گوشه گر
Mithra (s) , n خودا رۆژ
Mithraic , adj پیٛوه ندیداریٛ خودا رۆژی
mithridate , n ترباک (دژ ژه هره)
mithridatism , n پاریٛزی یا (دژ) ژه هریٛ
mithridatize , vt دژ ژه هری دکت
miticide , n سوس یان به لتیک کوژ

mitigable , adj هه داریار
mitigate , vt سفک یان هه دار دکت
mitigation , n هه دراندن . هه دار کرن
mitigative , adj هه دار دار
mitigator , n هه دار کار
mitigatory , adj هه دار دار
mitocondricon , n ئاڤاهی یاتایبه تی یا خانه یێ بۆ نه نزیمێن زیانکار
mitosis , n دابه شبونا دریژه کی یا خانه یێ یان کاکلی
mitral , adj کولاڤی
- valve سه رده ڤکێ کولاڤی
mitre , n کولاڤ
mitt , n له پکا ژنانی یا تل ڤه کری
mitten , n ته خلیت ده سگورکه
- to get the .... ده ر دئیٛخن
- to give the .... ده ر دئیٛخت
mix , vt , i , n تیٛکل دکت ، تیٛکل ، تیٛک . جول ،
mixabe , adj تیٛکلبار
mixed , adj به رناڤدایی ، تیٛکه ل . تیٛکلکری
- farming چاندنا تیٛکل
- number هه ژمارا شکه سته
- sector برگه ی تیٛکه ل ، به شیٛ تیٛکل
- up گه بار
mixedness , n تیٛکلکریتی
mixen , n کوما ریخیٛ
mixer , n ناوشیٛل . تیٛکلکه ر
mixing , n تیٛکه لبون.تیٛکلکرن.له ڤدان، به ر ناڤدان
mixture , n تیٛکلی.جول. تیٛکل . تیٛکه ل ، تیٛکه ک
mizzen , n , adj بابره کیٛ ل سه ر داریٛ پاشی یا گه می یێ
- mast دار بابره کیٛ پاشی
mizzle , vi , t پزورک دبارت
mizzled , adj پزورک باری
mizzling , n پزورک بارین
mnemonic , adj , n بیرکارک
mnemonics , n بیرکرنزانی
moa , n بالنده یه ک نیوزیله ندی که ڤن

moan , n , vi , t	هاڕژین . ئاخین . نالین . نکه . نرکه ، ناله نال ، بنالت
moaned , adj	نالی
moaner , n	ئاخدار
moaning , n	گلی . نوخین . نکین . نال ، نالین ، ئاهین ، نکاندن . ئاخین
moat , n , v . t	که ندالێ ئاڤێ (ل دور که لهێ دکولن) که ندالێ ئاڤێ ل دور که لهێ دکولن
mob , n , vt, i	نژده یا گونه‌هکاری ، جه رده . بره مروڤان . کوم ، نه شامه ت جه رده یی دکت
mobbed , adj	جه رده کری
mobbing , n	جه رده کرن
mobbish , adj	جه رده یی
mobcap , n	کولاڤه ک ژنانی یه (ل بن نه رزینکێ گریدن)
mobile , adj	لڤینبار . گوهێزدار . گه روک . بزوک
- bed	نه خت گوهێز
- force	هێزا گه روک . هێزا نه ڤگه ر
mobiliary , n	سامانێ گوهێزبار
mobility , n	لڤینباری ، لیکدان
mobilizable , adj	تیهلانبار . لیکدانبار
mobilization , n	لیکدان . تیهلاندن
mobilizable , adj	لیکدانبار ، تیهلانبار
mobilize , vt , i	دلڤینت . لیکددت
mobilized , adj	لیکدایی
mobilizing , n	لیکدان
mobocracy , n	حوکمێ جه رده زان ، چینا جه رده زان
mobster , n	تاوانبار، نه ندامێ نژده یه کێ جه رده ز
moccasin , n	سولا بێ پانی
mocha , n	قه هوه یا یه مه نی
mock , n . adj	ترانه پیکرن ، پیکه نین
- heroic	ترانه که ری
- orange	زر پرته قال
- up	نمونه یێ قه باره خورستی
mock , v . t . i	پیدکه نت ، ترانه دکت
mocked , adj	ترانه پیکری . پیکه نی . پیکه ناندی
mocker , n	پیکه نوک ، نه ڤزکه ر
mocker , n	ترانه ، پیکه نین . قه شمه ری ، تناز ، نه ڤز ، نه ڤزکه ری ، ڤناز ، نه وزه تیز ، گالته
mocking , n , (at)	پیکه ناندن
- bird	بالنده یا سترانکارا نه مریکانی کو چاڤ ل خواندنا بالنده ین دی دکت
mockingly , adv	ب ترانه یی
modal , adj	مه رجکری . شکلی ، نه گه وهه ری
modality , n	مه رجیتی . شکلی
mode , n	باو ، ئاوا . جور . چاوانی . چتویی شێواز . جه له ب . رێباز
- of oscillation	جورێ له ره
- of verb	راوه
model , n , v . t .	نه خشه ، نمونه ، نمونه دکت
modeler , n	نیشانکه را جلان
modena , n	بنه فشی یێ تاری
moderate,adj , n	نه رمه نیشک . نیڤ نیڤه ، فینک . نه گران . ناڤین . هه دار . نه رم
moderate,v . t . i	نه رم دکت . هه دار دکت ، سه روکاتی یا جڤینه کێ دکت
moderated , adj	نه رمکری
moderately , adv	ب نه رمی
moderateness , n	نه رمه نیشکی
moderating , n	نه رمه نیشککرن
moderation , n	هێوارین . هاوسانی
moderato , adj , adv	هه دار . نه رمه رێباز
moderator , n	هێورینک
modern , adj , n	نو . نوهین . نووین ، نوژه ن . تازه نوویێ ، نڤار ، نی
moderness , n	نوبون . نوژه نیتی
modernism , n	نوژه نی
modernist , n	نوبونکار . نوژه نکار
modernistic , adj	نوژه نکاری
modernity , n	نوژه نی
modernization , n	نوژه نکرن
modernize,v.t . i	نوژه ن دکت
modernizer , n	نوژه نکار
modest , adj	بێ فیزی
modestly , adv	ب بێ فیزی
modesty , n	بێ فیزی تی
modicum , n	تبابه ک بچوک

modifiable , adj گوهێزبار
modification , n گوهورینکاری . گورانکاری
modifier , n گوهێز . نه رمکه ر
modify , vt نه رم دکت . راست دکت . دگوهورت
modish , adj موده ، نوژه ن
modiste , n درونکه رێ نوژه نێ جلێن ژنان
modulate,v . t . i راست دکت . دەربازدبت (ژ ئاوازه کێ بۆ ئێکه دی) ، ده نگی دگوهورت
modulated , adj ده نگ گوهارتی
- wave پێلا ده نگێ گوهارتی
modulation , n شقێن . شه قین . کوتکرن ، ده نگ گوهورین . ده نگ گونجاندن
modulator , n گوهێز
modulatory , adj گوهێزکار
modular , adj پیڤایی
module , n یه که یا پیڤانێ.گوهێزوک (بۆ هه یڤێ)
modulus , n پیڤه ر ، پێوه ر . هاوکولکه
- of elasticity پیڤه رێ چرێ
- rigidity پیڤه رێ ره قی
modus vivendi رێبازا ژیانی . پێکهاتنا ده مدار
mof (f)ette , n کونا ل سه ر ئه ردێ کو دووه م ئوکسیدێ کاربون ئو هنده ک نایتروجین ئو ئوکسجین ژێ ده ردکه ڤت
mogul , n , adj ته فتک . مه غول
mohair , n مه ره ز
moho , n ئه به رده وامی یا ناڤبه را رۆ ئو قالکێ زه مینێ
mohock , n , n جه ربه زێ شه ڤێ یێ خانه دانێ له نده نێ ل سه دا (١٨)
mohole , n کونا پێشنیازکری بۆ کولانێ ژ بنێ ده ریایی تا قالکێ زه مینی
Mohs scale , n پێنسترکا موهز (بۆ زه ڤی یا کانان)
moiety , n پارچه . نیڤ
moil , n رێنجبه ری ، زه حمه ت کێشی
moil , vt , i شل یان پیس دکت . رێنجبه ری دکت
moiler , n که دکه ر، رێنجبه ر
moiling ,adj زه حمه ت ، ده نگه ده نگی
moire , n , adj پێلیبون، پێلیکری (ته ڤن)
moist , adj شێ . ته م . شل . شل وهل . ته ر
moisten , vt , i شل دکت
moistened , adj ته مکری . شلکری . پێلکری
moistening , n ته مکرن
moistly, adv ب شلی

moistness , n شلیتی
moisture , n خوناڤ . شلاتی . ته ری ، شێ . خیسار . شلی . شلیتی
moisturize , vt ته ردکت
molal , adj پێوه ندیدارێ گه ردی – گرانی
molality , n ئاله کی دناڤ کیلوگرامه ک توێنه ریدا
molar , adj گه ردی – گرامی
molar , n هێران . ددانێ هێرانێ
- tooth ددانێ کورسی ددانێ هێرانێ
molarity , n یه کتی یا گه ردی گرامی دناڤ له تره ک توێنه ریدا
molasses , n جه لاقی (دوشاڤا که لاندی)
- iced ... به فر دوشاڤ
- sweet ... حه ریر
mold , n گه نیبون . دارێژه . دارشته ، کوفک
- board ده پێ دارشتنا چیمه نتوێێ ، ئاسنکێ گێسنی کو ئاخێ رادکت ئو وه ردگێرت
molder , vi درزت . گه نی دبت
moldiness , n گه نیبون
molding , n دار شتن . سفینک . سه له نده
moldy , adj رزوک . گه نی
mole , n گوره له که نه ، کوره به شک . قولند ، خال . مول ، کوره مشک ، کێشانا گه ردی – گرامێ
- skin کورکێ کوره مشکی
molecular , adj گه ردی
- weight کێشا گه ردی
molecule , n گه رد
molehill , n گرکێ کوره به شکی
-to make a mountain out of a ... مه زن دکت (پرسێ)
molest , v . t . جارس دکت . شه پرزه دکت
molestation , n دابه رزین . جارسکرن، ته نگاڤکرن
molesting , n جارسکرن
moline , adj سه رک تیژێ پانێ پاش چه مایی
moll , n یارا ، رێگر . دێهل . قه حپه
mollification , n هه دار کرن . هه درانن
mollified , adj هه دارکری
mollify , vt هه دار دکت
mollusc , n جانه وه رێ نه رمک (وه ک شه یتانوکی)
molluscan , adj پێوه ندیدارێ جانه وه رێ نه رمکی

molluscoid , adj نه رمكى ، وه ك شه يتانوكى
molluscous , adj نه رمكى
molly , n نيره موك
- coddle نازدار دكت
molt , vi , t مو يان پەران ده مه كیٚ دهاڤێت
molten , adj گهاشتی . بوهوژی
- snow لورخ
moly , n هه له زه ک ئه فسانه یی هێز جادویی
رهـ ره ش گول سپی
molybdenne , n موليبدن : كانەک شين
molybdenum , n موليبدينوم . هێمانەک مێرتالی وه ک
كرومی بۆ قایمکرنا پولایی
moment , n پێله ک،تاو ، تروكه ، بێهن ، گاڤ،چرکه
.نزوکه،بیسته ک،زه بر، کلیک ،بسته ک
- of couple زه بریٚ جوتبون
- of force زه بریٚ هێز
- of inertia زه بریٚ به رده وامی
-of death ئاكامی مه رگ
- the man of the ... مروڤێ گاڤێ (گرنگ)
- the ....that گاڤا
- to the ..... دده میدا
momentarily , adv گاڤداری
momentary , adj گاڤی . کاتی
momently , adv هه ر گاڤ
momentous , adj بێقام گرنگ
momentously , adv ب گرنگی
momentousness , n گرنگی یا بێقام
momentum , n ته وژم
momus , n مومومس . خودایێ ترانه یێ (ل نک
گریکان) ، گازنده که ر
mon(o)- پێشگره کو یه که
monachal , adj = monastic
monachism , n = monastism یه که . یه ک . یه ک گه وهه ر
monad, n هێمان ، گه ردیله یان رها یه ک هه ڤ
هێزی
monadelphous , adj یه ک برا (هه له زێن هه ڤ باسک)
monadic , adj یه که یی
monadism , n یه که بیتی
monadnock , n بانكیٚ ئه ردیٚ روتكری دگرت
monandrous , adj یه ک نێرک ، یه ک مێر . تاک مێرده
monandry , n تاک مێردی ، یه ک مێری
monarch ,. n شاهـ . شاهبانو :یه ليه لیتکه ک مه زنه
monarchal , adj = monrchial . شاهی

monarchic (al) , adj شاهی
monarchism , n شاهیتی . قرالیتی
monarchist , n , adj شاهی
monarchy , n پادیشاهی . شاهانی . قرالیتی، تاک
مه زنی
monarda , n پینگیٚ ئه مریکانی
monasterial , adj دێری
monastery , n دێر
monastic , adj دێری . ره به نی
monasticism , n ره به نی
monatomic , adj یه ک گه ر دیله
monaural , adj = monphonic
monaxial , adj یه ک ته وه ره یی
monazite مونازایت:فوسفێتا سیریوم ئو لنتانوم
Monday , n دوشه مب
mondayish , adj پێوه نديداری ئولداریٚ پشوكاریٚ
دوشه مبی
mondial , adj زه مینی ، جیهانی
monetarily , adv ب دراڤی
monetary , adj پاره یی . مالینه
monetize , v . t دراڤی لیٚدەت . دکت دراڤیٚ یاسایی
monetized , adj دراڤکری
monetizing , n دراڤکرن
money , n پاره ، دراڤ ، پول
- bag ده وله مه ندی ، ده وله مه ند ،
کیسکیٚ پارا
- bags ده وله مه ند ، چکوس
- changer دراڤ گوهێز
- changing دراڤ گوهێزگه
- grubber پاره گر
- lender پاره قه رکه ر
- maker پاره كومکه ر
- order پاره گوهێز
- spent پاره تێچون
- spinner کێزا بچوکا به ختی
moneyed , adj ده وله مه ند
moneyer , n دراڤ چێکه ر (ژ کانی)
monger , n , vt چه مچی ، بازرگان ، بازرگانی دکت
mongered , adj بازرگانیکری
mongering , n بازرگانیکرن . چه مچیتی

Mongol , n , adj مه غول
Mongolian , adj , n مه غولی
mongolism , n نه ساخی یا مه غولی (بچوکیٚ کێم مه ژی)
mongoloid , adj توخم مه غولی
mongoose , n کوزه
mongrel , n سه گ ، دور هـ .دو ره گ .سه ، پیچ .مه له زی
- dog قویه سه
mongrelization , n دور هکرن
mongrelize , vt دو رهـ دکت
monial , n = mullion
moniker , n ناز ناو ، ناسناڤ
moniliform , adj ستڤانکی یان تزبی یی (وه ک تزبی)
monism , n یه کانه تی
monistic , adj یه کانه یی
monition , n ئاگه هکرن . هشا هوندوری ، چونا به ر دادگه هیٚ
monitor , n , vt , i زیره ڤانک . ئاگه هکه ر . ریبه ر ، زیره ڤانی دکت . ریزک دکت
monitored , adj زیره ڤانیکری
monitorial , adj زیره ڤانکی
monitoring ,n زیره ڤانکرن
monitory,adj,n ئاگه هکه ری ، نامه یا ئاگه هدارکرنیٚ
monk , n قه شه . ئولدار . ره به ن
- 's cloth په روکیٚ ره به نی (ژ هری یا زڤره)
monkery ,n قه شه یی ، ره به نی
monkey , n , vt مه یمون . خرپو . خرپویی دکت
- business فناز
- jacket ساقویه ک ژه لامی کورت ئو ته نگ
- nut زرفسته ق
- wrench کلیلا ئنگلیزی
monkeyish , adj مه یمونی
monkeyshine , n یاری یان فیلبازی یا پیکه نین
monkhood , n ئولداریتی
monkish , adj ئولداری
monkshood , n کولاڤیٚ ئولداری :گیایه ک ژه هری یه
mono = mon پیشگره کو یه ک ، ته ک ، تاکه
monoacid , adj , n یه ک ترشی
monobasic , adj یه ک قلیٚ
monocarpellary, adj یه ک هیکدانکی
monocarpic , adj یه ک به ر
monocell , adj یه ک خانه ، یه ک شانه

monochasium , adj یه ک ته وه ره
monochlamydeous, adj یه ک ژینگه یی
monochord ,n یه ک ژیٚ (ئالاڤه ک مه زیقه یی)
monochromat , n ره نگ کوره
monochromatic , adj یه ک ره نگ
- light روناهی یا یه ک ره نگ
- radiation تیریژا یه ک ره نگ
monochromatism , n ره نگ کوره یی
monochrome, n , adj یه ک ره نگ ، وینه ییٚ یه ک ره نگ
monocle , n یه ک چاڤک
monocled , adj یه ک چاڤکی
monoclinal , adj , n یه ک لیژی
monocline , n پیچا یه ک لیژ
monocoque , n یه ک که لپک
monocot or monocotyl , n = monocotyledon
monocotyledon , n یه ک کیزی
monocotyledonous , adj یه ک کیزی یی
monocracy , n یه ک حوکمی . حوکمیٚ مروڤه کیٚ ، تاک ره وی
monocrat , n زوردار . سته مکار
monocular , adj یه ک چاڤک
monoculture , n یه ک چاندن یان چاندا
monocycle , n یه ک چه رخ
monocyclic , adj یه ک گه ر
monodrama , n یه ک شانوگه ری کو هه ر مروڤه ک پیٚ رادبت
monody , n یه ک هوزانی کو هه ر مروڤه ک دستریٚنت
monoecious , adj نیره موک ، یه ک نشته . گول نیر ، گول میٚ دیه ک هه له زیٚدا
monoecism , n یه ک نشته یی
monoecy , n یه ک نشته یی
monoenergetic یه ک ئوز
monofuel,n=monopropellant
monogamic,adj=monogamous
monogamist , n یه ک ژن
monogamous , adj یه ک ژنی
monogamously, adv ب یه ک ژنی
monogamy , n یه ک ژنی
monogenesis , n یه ک نژاد
monogenic , adj یه ک نژادی
monogram , n تیپه وینه

monogrammed , adj تیپه وێنه کری
monogramming , n تیپه وێنه کرن
monograph , n , vt گوتار . نامیلکه . نامه ، نامه بنڤیست
monographer , n نامه نڤیس
monographic , adj نامه یی
monographist , n نامه نڤیس
monogynous , adj یه ک ژن
monogyny , n یه ک ژنی
monolatry , n یه ک په رستن
monolingual , adj یه ک زمان
monolith , n مونولیت، به ری مه زنێ ته کانه یێ ستونی
monolithic , adj مونولیتی
monologist , n مونولوجیست : یه ک ئاخفتنکه ر
monologue , n مونولوگ : یه ک ئاخفتن
monomania , n یه ک هه وه سی
monomaniac , adj یه ک هه وه س
monomark , n یه ک نیشان پێکهاتی یه ژ تیپ ئو وێنه یان ل سه رمتایی
monometallic , adj یه ک کان
monometallism , n یه ک کانی
monomial,n, adj یه ک بێژه . یه ک ناڤ
monomolecular , adj یه ک گه رد
monomorphic , adj یه ک شکل
mononuclear , adj یه ک ناڤک
monophagous , adj یه ک خارن
monophase , adj یه ک کورچ . یه ک قوناغ
monophobia , n یه ک ترسی : ترسی یا ب ته نێ بون
monophonic , adj یه ک ده نگ
monophony , n ئاوازێ یه ک ده نگی
monophtong ده نگێ ته کانه یێ ساده
monophyletic , adj یه ک بابک : هه ڤ نژاد
monophysite, n , adj باوه ری یا کو عیسا پێغمبه ر یه ک خورسته
monophystic , adj یه ک خورست
monophystism , n یه ک خورستی
monoplane , n یه ک رێ (بان)
monopode , n یه ک پێ یی
monopodial , adj یه ک پێ
monopolist , n مالگر . پاوانکار
monopolistic , adj پاوانکاری
monopolization , n گیردان : مال گرتن . پاوان
monopolize , vt مال دگرت . پاوان دکت
monopolized , adj پاوانکری
monopoly , n مالگرتن . گیردان . پاوان
monopropellant , n یه ک ئێزینگ
monorail , n یه ک هێل ئاسن
monosaccharide , n شه کرا ساده کو نا بوهوژت دناڤ ئاڤێدا
monosepalous , adj یه ک گوله گ نم
monospermous , adj یه ک توخماڤ
monostelous , adj یه ک قه له م
monosyllabic , adj یه ک برگه یی
monosyllable,n , adj یه ک برگه
monotheism , n یه ک خودایی
monotheist , n یه ک خودایی
monotheistic , adj یه ک خودا
monotint , n یه ک ره نگ
monotone , n یه ک ئاوازی
monotonic , adj یه ک ئاواز
monotonous , adj یه ک ئاواز . جارس ، بێ زار
monotony , n جارسی . بێزاری
monotrematous , adj یه ک ده ریک
monotremata , n یه ک ده رینی
monotype , n یه ک ته خلیتی
monotypic , adj یه ک ته خلیت
monovalence , n یه ک هه ڤ هێزی
monovalncy , n یه ک هه ڤ هێزی
monovalent , adj یه ک هه ڤ هێز
monovular , adj یه ک هێک
monoxide , n یه ک ئوکسید
Monroe , n ....doctrine سه ره تایا نه تێکلکرنێ
monsignor , n مونسنیور : نازناو یان ناسناڤێ مه ترانی
monsoon , n وه رزه با
monsoonal , adj وه رزه بایی
monster , n ده هبه . درانده . بێتار ، کوفی
monstrance , n ئامانێ قوربانا پیروز
monstrosity , n درانده یی ، هوفی
monstrous , adj هوف ، درانده
montadale , n په زێ سپی یێ بێ قوچێ ئه مریکانی
montage , n , vt به رهه مێ تێکل ، وێنه یێ پێکهاتی وێنه یان هه لدبژێرت ئو رێک دکت

montane , adj چیایی
montan wax , n مومیْ چیایی
monte تە خلیت لە یزتنا کاغە زانیْ
montero , n کولافیْ نیچیر فانی
montgolfier , n بالونا بایێ گە رم
month , n هە یڤ . مانگ . مە هـ
monthly , adj , n هە یڤی . هە یڤانە ، مە هانە . مانگانە ، مانگی . مە هی
- period مە هک
- wage مە هیانە ، مانگانە
months mind , n نفیژا سهیْ
monticule , n زیریْ بچوک . گرک . بانک
monument , n پە یکە ر ، کیلا بیر
- victory کیلا سە رکە تنیْ
monumental , adj مە زن . یادگار
monumentality , n مە زنیتی
monumentalize , vt نە مر دکت (ب کیلا بیر)
monumentally , adv ب مە زنایی
monuron , n تە خلیت فریز کوژ
monzonite , n کە فرە ک برکانی بە لور
moo , vi , n. نورین دکت . بورین دکت . بورین
mooch , vi , t پارسیکی دکت . دزت . باپیفی دکت
mood , n راوە ، هە وە س . رە نگدیری ، ماد میْد ، تە هە ر
- bad ...... مروز
- imperative ...... تە هە ریْ فە رمانی ییْ
moodily , adv ب مریتویی
moodiness , n مریتویی
moody , adj دە مدە می . مریتو
moo(ing) , n بورین . نورین
moon , n هە یڤ ، مانگ . روناهی یا هە یڤیْ
- beam تیریژا هە یڤیْ
- blind شە ڤ کورە
- blindness شە ڤ کورە یی
- calf گە ورج . جانە وە ر یان هە لە زیْ نە ئاسایی ، دلگژ
- eyed چاڤ زل
- fish تە خلیت ماسی یە کورت پان ئو زیڤی
- flower گولا هە یڤیْ
- light تاڤ هە یڤ
- lighter دو ئە رک ، دو کار
- like face هە یڤ رو
- rise هە یڤ دە رکە تن
- scape رو هە یڤ
- seed توڤ هە یڤ ، هە لە زە ک توڤ هە یڤی رە ش بە رە
- set ئاڤابونا هە یڤیْ
- shine روناهی یا هە یڤیْ
- shiner چیکە ر یان فروشیْ وسکی یا نە رە وا
- stone کە فریْ هە یڤیْ . بە ریْ هە یڤیْ
- struck دین
- type ریزکا نفیسینیْ بو کورە یان
moon , vt , i خە ون دبینت . تە مبە لی دکت
moonish ,adj هە یڤی
moonlet , n هە یڤک
moonlight , vi کارە ک دووەم دکت
moonlighted , adj کارە ک دووەم کری
moonlighter , n کارە ک دووە کە ر
moonlighting , n کارک دووە م کرن
moony , adj نی هە یڤی.گروفر خە ونی . هە یڤی
moor , n زونگ . ئە ردشور
moor , vt , i لە نگە ر دکت . گریْ ددت
Moor , n مە راکشی . ئە مە زیق . مە غربی
moorish , adj ئە مە زیقی . مە غربی
moorage , n لە نگە گرتن
moorhen , n مریشکا ئاڤیْ . مریک
mooring , n لە نگە رگرتن
moose , n موس: جانە وە رە ک مە زن ئە مریکانی یا باکور وە ک پە ز کوفیْ یە
moot , n . adj جڤاتا گە لیْ ئنگلیزی کە فن
- court دادگە ها وینە یی (بو راهینانا خوە ندە کاران)
moot , v .t بە رهە ڤدان دکت
mop , n گیسک . مالیک . گولی . نیشانگە یا پە یزیْ
mop - board , n =base board
mop , v . t دمالت . پاقژ دکت
- to ....up ژ لە شکە ریْ دژمنی پاقژ دکت ، درە فینت . کاری تە مام دکت . موکوری دخوت
- to ..the floor with (a person) تە مام درە فینت
mope , vi , t , n مریتو هزر دکت . باپیفی دکت، مریتو

moped , adj نو چه رخا مه ک ینه کری
mopish , adj مریتو . بیهن ته نگ ، سست
mopoke , n کونده بویا پنیکری
moppet , n زارو
mopping , n که ژ فال
moquette , n به رک یان ته فنیٚ مه خموری
mor , n =humus کو دناڤ مه رجێن ترشدا چیدبت
moraine, n ئاخ و به ر کو رۆباریٚ سه هولی دمالت
moral , adj , n وره . سنج . سنجی .ره وشت ، ئاکار
- action کریارا سنجی
- courage دلێری یا سنجی
- excellence پاکی . پاقژی
- hazard مه ترسی یا سنجی
- law یاسایا سنجی
- maxim په ندا سنجی
- philosophy ژیرزانی یا سنجی
- science زانستی یا سنجی
- teaching فیرکرنا سنجی
morale , n وره
moralism , n ئاکاری . سنجی
moralist , n ره و شتخواز
moralistic , adj ره وشتخوازی
morality , n ره وشت . سنج . سنجی ، ره وشتایه تی . ئاکار
moralization , n ره وشتکرن
moralize , vt ره وشتی دکت . په نددکت . سنجی راڤه دکت
moralized , adj سنجیکری
moralizing , n سنجیکرن
morally , adv ب ئاکاری
morals , n سنج . ره وشت .
morass , n مه رازه . زونگ . زه لکاو
moratorium , n بریارا راوەستاندنا چالاکی یێ .ده مێ گیروکرنێ
moray , n مورای : ته خلیت مارماسی
morbid , adj نه ساخی . مریتو ، خه مدار . بزدهێن
morbidity , n نه ساخیتی .
morbidly , adv ب خه مداری
morbidness , n مریتویی
morbific , adj نەساخبار
morbilli , n . pl پنی یێن وەک سورکان
mordacious , adj گه زکار . گه زوک
mordacity , n گه زکاری ، گه زتن
mordant , adj , n گه زدار . گه زوک
mordent , n ئاوازا سه ربار (نه پیڤیایی)
more , adj , adv پتر . گه له کتر . بیتر ، زورتر . هێش . زور . ئێدی
- and .... پتر ئو پتر
- or less نێزیک
- to be no .... دمرت
moreen , n په روکێ په رده یان
morel , n . قارچک
morello , n گیلاز
moreover , adv هێش . هێش پتر
mores , (n . pl) نه ریت
moresque , adj , n مه غربی
morganatic , adj شوکرنا نه هه ڤتا
morganite , n مورگه نایت : به ره ک هێژا ئال
morgue , n مریگه
moribund , adj جانکێش .مری
morion , n خوده یه ک ره نگ تاری ، ته خلیت به رسته
mormon , n مورمونی : ئه ندامێ تیره یا ئایینی یا فله
mormonism , n تیره یه ک ئایینی فله هی
morn , n سپیده ، به یان
mornay , n ئێخنی یا په نیری
morning , n سپیده ، سه رێ سپیدێ ، به یانی
- glory شه ڤگه ش ستێرا سپیدێ ، گه لاویژ
- sickness ئێلنجی یا سپیدی
- star کاروان کوژه ، ستێرا سپیدێ .
- twilight که بار
mornings , n هه ر سپیده
morocco , n مه راکشی : که ڤله ک هێژایێ بزنی
moron , n گه مژه . گه مژه ل . لاژگ . خرپو
moronic , adj گه مژه ل . خرپو ، لاژگ

morose , adj مون ببه دماد . روترش . چرت ، مروس
morosely , adv ب مچ ومورى
moroseness , n چرت ، رو ترشى . گرژ ، مچ ومور
morosity , n مچ وموريتى . چرت
morph , n شكلى يه‌كه يا زمانى
morpheme , n بچوكترين يه كه يا واته‌دارا زمانى
morphemic , adj پيوه نديدارێ يه كه يا واته دارا، زمانى
morphemics , n خوه ندنا ئاڤاهى يا په يڤێ
morpheus , n خودايێ خه ونا ل نك گريكان
morphia,n =morphin مورفين . ماده يێ ته زينكه ر
morphinism , n به نگى يا مورفينێ
morphogenesis , n چيبونا شكلى
morphological , adj شيوه يى (پيوه نديدارێ شيوه‌زانى)
morphologist , n شيوه زان
morphology , n چيبونزانى ، شيوه . وينه . شيوه زانى وشه سازى‌يه يڤ سازى ، ريزمانزانى ، مورفولوجى
morris , adj , n سه‌مايه ك ئنگليزى چالاك (بۆ ميران ب جلين گيره ئو زه نگلان)
- chair كورسيكا موريس : (ب دو ده ستكان ئو پشت)
morrow , n سويه
Morse , n . adj تومارك‌را بروسكێ
morse , n سنجه‌قا عه بايێ ئولدارى
morsel (s) , n پارى . كورتيل . كورتول . چنى . پارچه تيكه ، په نچك
morsel (l)ed , adj پاريكرى
morsel (l) ing , n پاريكرن
mort , n كوشتن . تبابه ك مه زن ، بڤا نيچيرێ . بوريزان ليدان گاڤا گرتنا په ز كوڤى
mortal , adj ,n مروك . كوژ ، نه مين . به رمه رگ
mortality , n مردن . مرن . نه مينى
mortally , adv ب كوژى
mortar , n جه بل . ته قن . قور . هاون ، موله
- board ده پێ ته قنێ (بۆ هه لگرتنێ)
mortar , v . t جه بل دكت
mortared , adj سه ياندى
mortaring , n سه ياندن . موله كرن
mortgage , n مه رج، گره وا ئاقارى . گره و . بارمته
- deed گره ونامه
mortgage , v . t . گره ودكت
mortgaged , adj گره وكرى
mortgager , n گره وكه ر
mortgaging , n گره وكرن
mortgagor , n گره وكه ر
mortician , n مريكار : كو مرى يان بۆ ڤه شارتنێ ليكددت
mortification , n مراندنا له شى. به زه ك . رسواكرن شه رم
mortified , adj مراندى
mortify , v . t . i به زه ك دبت . له شى دمرينت . رسوا دكت
mortifying , n مراندن
mortise , vt , n (also) پيكڤه دگرت . دارى دكولت ، كوركا
mortice دارى (بۆ زمانوكى)
mortised , adj قايم گريدايى
mortising ,n قايم گريدان
mortmain , n سامانێ به خشين
mortuary , n ته رمگه
morula , n (p: e) لوكا شانه يين توپه لى كو ژ دابه شبونا هيكێ چيدبت
morwong , n ماسى يه ك ئوستراليسيا
mosaic, adj, n , v . t. موزاييك : هونه را نه قشكرنێ كو وينه ب شوشه يى ئو به ركان چيدكن ، نه ساخى يا موزاييك : هه له زێ دگرت ڤيجا به لگ پنى دبن ، موزاييك دكت
Mosaic , adj موسايى (جهى)
mosaicist , n موزاييك چيكه ر يان فروش
mosasaurus خشوكه‌ك ده ريايى مه‌زن نه‌مايى
Moses , n موسا پيغمبه ر
mosey , vi كوچه ر دبت . هيدى (بێ ئارمانج) دچت
moseyed , adj وێڤه چويى
moseying , n وێڤه چون
Moslem, adj , n بوسلمان
mosque , n مزگه فت . مزگه وت
- servant مجێور
mosquito پيشى . ئاخير كه . كه ل ميش
- net تورا پيشى يان
moss , n كه ڤز . كه ڤزه ر . ته وزه

- agate شیلانا كە قزكری
- back كە فنە پە رست . كیسەلا كە قزكری ، ماسی پە مە زنە
- grown كە قزكری . كە فن
- pink بزوتیْ سمتوكی
- trooper تالانكە ریْ بونگی ، ریْگر
moss , vt كە فز دكت
mossbunker=menhaden
mossy , adj كە فزی
most , adv . adj زورینە . زوریە . هە رە گە لەک ، پتر . پر . نود ی
- for the ...part گە لە میە ری
- of پرانی یا
mostly , adv ب پرانی
mote , n پرتكا توزیْ
motel , n میْهڤانگە ها سە ر ریْ
motet , n رنویخانە
moth , n خورک . خویْریک . خیْرک . مورانە . پە لپە لیتک . میرگ ، پە رپە روک
- ball تە پكا خیْركی (نە فتالین)
- eaten مورانە كری
mother , n , adj دیْ . دا . دایک . ماک
- in law خە سی ، خە سو
- tongue زمانیْ دایكیْ . دایكە زمان
- wit ژیری یا زكماكی
mother , vt بچوكی دبت . دایک دكت
motherhood , n دایكیتی ، دایكایە تی
motherland , n وە لات . نیشتمان . وە لاتیْ دایک
mother less , n سیْوی
motherliness , n دلوڤانی
motherly , adv دایكی . دایكانە
mother-of - pearl , n مراری
Mother's Day , n رۆژا دایكیْ: پە كشە مبا دووەما گو لانیْ
motif , n مژاد : هزرا سە رە كی یا كاریْ هونە ری ، هاندە ر ، وێنە یان رە نگ
motile , adj لڤینبار . لڤاندی
motion , n ریْتن ، لڤین . جم جم . جولە . تە فگە ر، پیشنیاز
- pictures وێنە ییْن لڤین (سینە مە)
- sickness گیْژی یا لڤینیْ
motion , v . t . i نیشان دكت
motional , adj لڤینی
motionless , adj تە وات. مت . بیْ لڤین . راوە ستایی
motionlessly , adv ب بیْ لڤین
motionlessness , n بیْ لڤینیتی
motivate , v . t هان دە دات . هان ددت
motivated , adj هانكری
motivating , n هانكرن
motivation , n هاندان
motivational , adv هاندانی
motivationally , adv ب هاندانی
motivative , adj هاندار
motivator , n هانكە ر
motive , adj , n هاندە ر
- power هیْزا هاندە ر
motive , vt = motivate
motiveless , adj بیْ هاندە ر
motiveless ly , adv ب بیْ هاندە ری
motivity , n لڤینكاری . ئوزا بە ردە ست
mot juste پە یڤا راست یان كیْرهاتی
motley , adj , n هە مە جور . چە ند رە نگ
motmot بالندە یە ک یە كسانە كە ری ئە مریكی
motoneuron , n خانە یان شانە یا دە ماری یا لڤینكار
motor , n , adj گوهیْزوک . بزوین . بزوینە ر
- bike موتورسایكل . دو چە رخا ئاگرین
-boat بە لە ما بزوینی
- bus =motor coach ئوتومبیل
- car گوهیْزوک ، ئوتومبیل
- coach پە س
- cycle = motor bike
- cyclist هاژوییْ موتور سایكلیْ (دو چە رخا ئاگرین)
- drome مە یدانا پیْشبركیْ یا ئوتومبیلان
- man هاژوییْ گوهیْزوكیْ
- truck گوهیْزوكا باركیْش
motor , vi , t گوهیْزوكیْ دهاژوت . ب ئو تو مبیلیْ دگوهیْزت
motorcade , n كاروانیْ گوهیْزوكان
motorist , n گوهیْزڤان
motorize , vt بزوین دكت
motor way , n ریْ تایبە تی یا ئوتومبیلان
motte , n گركیْ كە لهیْ
mottle , n , v . t خالكا رە نگكری ، پنی یا رە نگكری پنی دكت

mottled , adj پنیکری
mottling , n پنیکرن
motto , n دروشم
mouflon , n په ز کوڤی(ل باشورا ئوروپا)
moajik , n جوتیاریٔ روس
mould , n, v . t . i = mold قالب . دارێژ گه . قاپیلک ، دارێژدان
که فک ، دادرێژت
mo(u)lder , n دارێژکار
moulder , v . i درزت
mo(u)l ding , n دارێژی . دارشتن
mo(u)ldy,adj , n که فکی
mo(u)lt,n , vt = molt
mound , n گر . گرک . تلم . گردولک
mount , n سواربون . سوارکرن . چه په ر . چیا
mount , v . t . i سه ردکه ڤت . سوار دبت ، هلدکشت .
زه جف دبت . نیشاددت . کوم دکت
mountain , n شاخ . چیا
- ash خولی یا چیایی (داره)
- chain پاسار ، ریزا چیایان . سرت
- foot پالک . پال . بنار ، کونتار ، که رمل
- goat بزنا چیایی
- lion شیرکو : شیریٔ چیایی
- pass گه دوک . گدوک . ده ربه ند ، گه لی
- protruding rock زنار
- side ره خ یان نشیفی یا چیایی
- top کوپه ک ، گوپیتکا چیایی ، کوپ
- tops گاز و بیلان ، شاخ
- versant کونتار
mountaineer , n شاخه وان . چیایی
mountaineer , vi ب سه ر چیایی دکه ڤت
mountaineering , n ب سه رچیاکه تن ، شاخه وانی
mountain -high,adj بلند وه ک چیایی
mountain laurel,n گولبه ندا چیایی
mountainous,adj شاخدار . چیایی
mountainy,adj چیاباز ، چیایی
mountant , n سترک
mountebank , n, vi چه ربه ز ، زر ده رمان فروش ،
چه ربه زی دکت

mountebankery , n چه ربه ز، زرته ک
mounted , adj سوار . په رکی
mounter , n سوار . هلپرژ
mounting , n سواربون . په رکین ، هلکشین
mourn , vi , t دلوبینت . شینی دکت
mourner , n ره شپوش ، به هیدار
mournful , adj شیندار . به هیدار
mournfully ,adv ب شینداری ، ب به هیداری
mournfulness , n شینداریتی . به هیداریتی
mourning , n سوو . شین .تازی . شینی . لوباندن
- cloak عه بایٔ به هی یێ : په لپه لیتکه ک
ره شه
- dove کوترا به هی یێ (بالنده یه ک
ئه مریکانی ده نگ مریتویه)
mouse , n مشک . ترسونه ک
- ear گوهـ مشک (هه له ز)
- trap خه فک
mouse , v . i . t مشکان دگرت . ب دزیک پێه
دگه رت . په یدادکت
moused , adj مشک گرتی
mouser , n کتکا مشکگر
mousing , n مشک گرتن
mousquetaire , n سوار چاکیٔ شاهی
moussaka,mousaka , n ئامانیٔ قیمه باجان ئو هێک
mousse , n سه ر شیریٔ ئامدار کری
mousseline , n موزلین . که شیده
m(o) ustache , n سمبیل . سمیل
mousy or mousey , a dj مشکی
mouth , n ریژگه یا روباری . ده فکیٔ ئامانی .
ده ف . زار . ده م ، ده ر یک
- and lips disease (ته رش) نه ساخی یا ده ف و لیڤ
- down in the .... مریتو
- of the river ناڤگه . به رده ڤیٔ روباری . ریژگه
- to give .... دره وت
- to make ......s لیڤین خو رسوایی دگه رینت
- to make a wry ..... لیڤین خو رسوایی دگه رینت
- to stop the .....of ده ڤیٔ بیڤانی دگرت
mouth , vt , i دناخڤت، دخوت . دوباره دکت، لیڤین
خو رسوایی دگه رینت .دئالیست

mouthbreeder , n ماسی یا دە ڤکی : یاکو هێک ئو تێشکێن خو ددە ڤێدا هە لدگرت
mouthful , n فرک . پاری
- drink قورت
mouth organ , n هارمونیکا
mouthpiece , n دە مراست . دە ڤ پارچە یا دە ڤکی لغاڤ ، مە زیقە
mouthy , adj پربێژ . بێژندە
movability , n (or moveability) لڤینباری
movable , adj , n لڤینبار ، بزوک
- bed تە ختە رە وان
move , n لڤە ک .نوف.لڤ. لڤین .تە ڤگە ر، لە پتێن
- on the ..... دلڤت . پێش دکە ڤت
- to get a .....on دگوهێزت ، لە زدکت
move , v . t . i دلڤینت . دلڤت ، دلە پتینت . دلە ڤینت
- to .....heaven and earth هە رچی بشێت دکت
- to ....on دگوهێزت
moved , adj لڤاندی.لڤی.لە بتی.لە ڤاندی ، لە بتاندی
moveless , adj بێ لڤین
movelessly , adv ب بێ لڤینی .
movelessness , n بێ لڤینیتی
movement , n جم . لڤین . تە ڤگە ر . بزاڤتن ، بزوین لە بت، لە بتین . بزاڤ ، لڤبازی . لبات . تە ڤدان . ڤە لڤین ، ململاندن جولانە وە . جم جم ، لڤە ک . لە بات
- of air(slight) شنە
- rotary.... لڤینا دە ستاری
- unwillful ..... لڤینا نە ڤێنی
- willful .... لڤینا ڤێنی
mover , n بزوینە ر ، لڤکار
movies , n سینە مە یان سینە ما
moving , n لڤاندن ، لە بتاندن . لڤین . لە بتین ، تە ڤگە راندن ، تە ڤکرن . بزاڤتن ، تە ڤدان . ململاندن
- coil پێچکا لڤین
- fast رە وان
-force هێزی بزوین . پال هێز
- picture وێنە لڤە کی
- staircase or stair way = escalator
movingly , adv ب سوزیاری
mow , n لێڤ گە راندن . کادین
mow ,v . t دکوژت (کوم ئو بێ دلوڤانی) . ددریت.دبرت ، دکە ڤێنت.دهە ر شێنت
mower , n گیابڕ
mowing machine , n گیابڕ
moxie , n (sl) ئوزە . ئازایی . وێران
moya , n تە قنا برکانی
M.P. abbr . Member of Parliament ئە ندامێ پە رلە مانی
Mr . (mister) بە رێز . رێزدار
Mrs . (Misiz) خانم
muc , muci , muco پێشگرە کو کلمێشە ، چلمە
much,adj,adv, n گە لە ک .زور پر.تژی زە حف . پول
- as .....as you want هندی تە بڤێت
- he was too .....for me ژ من قایمتر بو
muchness , n گە لە کیتی . پربون . زە حفی
mucic , adj شرێزی ، دە بیشی
muciferous , adj کلمێشی
mucilage , n ئاڤە کی یا شرێزی ، شیرێزا هە لە زی
mucilaginous , adj دە بیشی . لنجی
mucin , n کلمێشک
muck , n ڤرماویشتن ، پولک . تە قن . زبل (ریخا چێلێ) . پیس
muck , v . t . i پیس دکت
mucker , n ڤرما ڤێژ
mucky , adj ڤرما ڤێژی
muckrake , vi رسوا دکت
muckraker , n رسواکە ر
mucoid , n , adj چلمی . کلمێشی
mucoprotein , n مە کوپروتین (پێک هاتی یا شە کرێ دتە ڤنیدا)
mucosa , n قاشگێ لیچکی ، پە ردە یێ لیچکی
mucoserous , adj خوینی
mucous , adj چلمی
- flowage لیکاڤ . لیک
- membrane پە ردە یێ لیچکی ، قاشگێ لیچکی
mucro , n سە رتوژ (بە لگ)

mucronate (d) , adj سه رتوژ
mucus , n ليكاڤ، چلموک . کلمیش . چلم . لیچک
mud , n ته قن . قور . حه ری . قلێز
- to throw .....at بزاڤ دکت بێ روومه ت بکت
mud , vt . شیلی دکت . ته قن دکت
mud bath , n گه رماڤا ته قنێ
mud dauber , n ستینگا ته قنێ
muddied , adj شیلیکری
muddily , adv ب شیلی
mudding , n سه یاندن
muddiness , n ته قنبون . شیلیبون . شاشبون
muddle , n تێکچون . بێ سه ر و به ری . شێل وبێل
ئالوزیان ، شه پرزه یی
muddle , vt , i شاش دکت
muddled , adj شیلیکری
muddleheaded , adj شاش
muddling , n تێکه دان . شیلیکرن
muddy , adj , vt لێخن . ته قنی . شیلی . لێل . ریڤن ،
شیلی دکت
- layer ته وه ک
muddying , n شیلیکرن
Mudejar , n مه راکشی یێ فله کری
mudguard , n ته قن پارێز
mud puppy , n ته خلیت کمکمه یێ به ژناڤی
mudsill , n ده رازینکا ژێری
mudslinger , n فرهاڤێژ . رسواکه ر
mudstone , n ته قن به ر
mudturtle , n کیسه له یێ ئاخێ
Muenster , n ته خلیت په نیره
muff , n, vt ده سگورک . مروڤێ کێم شه هره زایێ
وه رزش ، کارێ نه شه هره زا ،
نه شه هره زا کاردکت
muffin , n که سمه یا ته نکا گروڤر
muffineer , n خوێکه ر یان شه کرکه ر
muffle , vt دینچیت . دگرت (چاڤان) ، ده نگی کێم
دکت یان دبرت
muffle , n دفن ئو لێڤا سه ری یا جانه وه رێ کایی
قازان . ژورا کو رهه یی بو گلکاری یێ

muffler , n رووپوش . ستوپێچ ، ده نگبڕ
mufti , n ئولزان (موفتی)
mug , n دیهم . مه سین . سه ویل .
سه ویلک ، گه مژه . ساده
mug , vi , t رو بادت (بو ترانه) . وێنه دگرت
ئێریش دکت (ژ پشتڤه بو
شه لاندنێ)
mugged , adj شه لاندی
mugging , n شه لاندن
mugger , n تیمساحه ک ئاڤی ئاسیایی
muggily , adv ب گه رم ئو شلی
mugginess , n گه رم ئو شلیتی
muggins , n خرپو ، دو مینه
muggy , adj گه رم و شل (که ش)
mugwort , n هه له زا دارکرمی
mugwump , n سه رب خو (هزر ڤانێ رامیاری یێ
سه رب خو)
Muhammadan,
Mohammedan , n بوسلمان
mulatto , adj , n زاروکێ مروڤێ سپی ئو ره شه کێ
mulberry , n تی ، تو . تیشه مبی . شێنمی
- tree تی . تو
mulch , n , vt پینه ، کا، کا ئان پینه یێ ل سه ر
نه ردێ به لاڤ دکت بو پاراستنا
هه له زێ
mulct , n , vt سزا سزادکت ، دشه لینت (فێلبازی)
، فه یده دکت (ب خاپاندنێ)
mule , n هێستر . ولاغ . مه یا . قاتر
- belt ته نگ
- deer په ز کوڤی یێ گوهـ درێژ
muleteer , n هێستر هاژو . هێسترڤان
muley. (also mulley) adj بێ قوچ . بێ شاخ
muliebrity , n مێ یاتی ، ژناتی
muling , n هێسترکرن
mulish , adj رکدار . هێستری
mulishly , adj ب رکداری
mulishness , n هێستریتی
mull , n , vt بێ سه ر و به ری، په روکێ ته نک،
تێکدان . ته فله هه ف ، رامان دکت
. ته فله هه ف دکت . بێ
سه ر و به ر دکت
mullah , n مه لا
mullein (also mullen) گوهنێن هرچی(هه له زه ک گیایی یه)
muller , n به رێ هێرانێ

mullet , n ته خليت ماسى
mulligan , n خوارنه ، زەرزەوات ئو گوشت يان ماسى
mulligatawny , n ئاڤکا بە هارات (شوربە يا مريشكێ ل گە ل بە هاراتا)
mulligrubs , n (pl) مريتويى ، مروسى، زک ئێش
mullion , n , vt كاريتە يێ بە رى كو پە نجە ركێ پارچە دكت ، (پە نجە ركێ) نيڤە پارچە دكت ب ڤى كاريتە يى
multangular , adj چە ند گوشە
multi پێشگرە كو گە لە كەپر، تژى يە ، زورە
multi cellular , adj چە ند شانە يى (خانە يى)
- coloured رە نگارە نگ . چە ند رە نگ
- dimensional چە ند دوراپە تى
- lateral چە ند لايى
- storey پرقات
multifarious , adj هە مە جور . فرە . گە لێر . گە ل . زور
multifid , adj چە ند پارچە
multifold , adj . manifold فرە . زور
multiform , n , adj چە ند شكل
multilateral , adj (چە ند) پر رەخە كى يان لايى
multilaterally , adv ب پر رە خە كى
multilingual , adj (چە ند) پر زمانزان
multilingualism , n (چە ند) پر زمانزانى
multilingually , adv (چە ند) ب پرزمانزانى
multimillionaire , n مليونێرێ مە زن
multinational , adj (چە ند) پر نە تە وە
multinomial, adj چە ند سنور
multinominal , adj چە ند ناڤ
multinuclear , adj چە ند ناڤک يان کاكل
multiparous , adj چە ند زايين
multipartite , adj چە ند قول ، چە ند پارچە
multiped , adj , n چە ند پێ
multiphase , adj چە ند قوناغ
multiple , adj , n فرە . زور . چە ند جارە
- choice چە ند هە لبژار
- star چە ند ستێر ، كومە ک ستێران
- voting چە ند دە نگدانى
multiplex ,adj , n فرە . زە حف . گە لە ک ، زور
multiplex , vt , i چە ند نامە يان نيشانان دهنێرت
multipliable , adj لێكداندار
multiplicable , adj لێكداندار
multiplicand , n لێكدايى
multiplicate , adj چە ند جار
multiplication , n زانوزێ . لێكدان ، زوربون
multiplicative , adj چە ند جارى
multiplicity , n زە حفى
multiplied , adj چە ند جاركرى
multiplier , n چە ندجارک . لێكدانكە ر ، لێكدانک
- frequency لە رە زوركە ر
multipolar , adj چە ند تە وە رى
multiracial , adj چە ند رە گە ز
multistage , adj چە ند كوچە
multiply , adj , vt چە ند پێچ يان قات زە حف دبت. چە ندجار دبت. لێكددت
multitude , n پرانى . زە حف . ئە لالە ت
multitudiness , n زە حفى .تێر خە لكى، چە ندهێمانى
multitudinous , adj زە حف . تێر خە لک . گە لە ک ، چە ند هێمان
multivalence , n پر بە ها
multivalent , adj چە ند هە ڤ هێز
multiversity , n زانكو يان زە مينگە يا مە زن
multure , n بە هرا ئاشڤانى ژ گە نمى يان ئارى (كرێ)
mum , adj , n , interj هش !مت . گول زێر ، بيرە يا خورت
mum , vi كە يف دكت (نهينى) . كردار دكت (نهينى)
mumble , n , vi , t مرمرين . زمان گران ، مرمرێ دكت
mumbling ,n مرمرين
mumbo - jumbo , n پوچ بێژى
mumchance,adj,adv ب متى ، مت
mummer , n كردار (مت) . زرتە ک
mummery , n شانوگە رى يا مت
mummifcation , n موميا كرن
mummified , adj موميا كرى
mummifier , n مومياكار
mummify , v . t موميا دكت
mummifying , n موميا كرن
mummy , n دايک . موميا
mump , v . i مت دبت . پارسێكى دكت
mumps , n بنە گوهـ
munch , v . t . i نجيت (ب دە نگە ک بلند)
munching sound , n ملچ
mundane , adj جيهانى . دنيايى (ژ ڤێ دنيايێ)
mundanely,adj, adv ب دنيايى
mundaneness , n دنيا يى تى

mungo , n , pl	هری یا تاتی (بژ په رویکی)
municipal , adj	باژێرڤانی
- chief	باژێرڤان
- council	جڤاتا باژێرڤانی
municipality , n	شاره وانی . باژێرڤانی
municipalize , vt	باژاری دکت
munificence , n	مه ردی
munificent , adj	مه رد . تێرنان
munificently , adv	ب مه ردی
muniment , n	به لگه نامه . ده ستاڤێژ ، قوچان
munition , n , v . t	جه به ، جبه یان جه به دکت
- depot	جه به خانه
muntjak , n	ئاسکێ بچوکێ باشورا روژهه لاتا ئاسیا
muntz , n ....metal	تێکلی یا ٦٠٪ مه س ئو ٤٠٪ زنک بۆ له شێ گه می یان
muon , n	پرتکا سه ره تایی یا نه هه دار وه ک ئیلیکترونێ لێ بارسته ٢٠٠ جاران گرانتر
murage , n	باجا ئاڤاکرنێ
mural , adj , n .	دیواری . نه قشێ دیواری
murder , n	کوشتن . مێرکوژی (تاوان)
murder , v . t	دکوژت
murdered , adj	کوشتی
murderer, n	مێرکوژ . کوژ . کوژه ک ، کوژیار
murderess , n	کوژ (مێ)
murdering , n	کوشتن
murderous , adj	کوژتار . کوژی
murderously , adv	ب کوژی
murderousness , n	کوژیتی
mure , vt = immure	
murex , n	مور
muriate , n	مورییت (کلورید)
muriatic acid , n	ترشی یا موریاتیک
muricate (d) , adj	درک . درکدار
murine , adj , n	مشکی
murk , adj	تاری . شێلی
murky , adj	تاری . مژی . ته لخ
murmur , n	نوزپت پت ، همین . مرمرین . بێزاری . بولاندن ، شنگین . خوم خوم همهم
- of water	خور . خور خور
murmur , v . i . t	همهمێ دکت
murmurer , n	پتپتوک
murmuring , n	همین . نوز ، مرمرین ، شرشراندن

murmurous , adj	همینی
murmurously , adv	ب همینی
murphy , n	کارتول
murrain , n	ره شاڤا . ته رشی . مشه
murre , n	مور: ته خلیت بالنده یێ ده ریایێن باشوری
muscadine , n	تری یێ بێهن مسک
muscarine , n	گڤارکه ک ژه هری
muscat , n	شه رابا تری یێ بێهن مسک
muscatel , n	مێویژێن مه سکاتی
muscle	له ملاته .هێز ، هێزا زه بله کی . ماسولک ، زه بله ک . شلک ، وه رسه له، وه رسه
- bound	به ندگه ها زه بله کان ، ره ق
- sense	هشا زه بله کی
- tissue	ته ڤنێ زه بله کی
muscle , vt	رێ یا خو ب زوری دبرت
muscology , n	خوه ندنا که ڤزێ
muscovado , n	شه کرخاڤا نه پژینکری
muscovite , n	موسکویی
Muscovy duck , n	وه رده کا موسکویی
muscul (o) -	پێشگره کو ماسولکه ، زه بله که
muscular , adj	زه بله کی . ماسولکه دار
- dystrophy	لاوازی یا زه بله کان
muscularity , n	زه بله کیتی
musculture , n	رێزکا ماسولکه یی یا له شی یان ته ندامی
muse , vi , t	هزر دکت . رامان دکت
muse , n	ژیده رێ سروشێ نه خاسمه بۆکا هوزانێ ، سه رنج ، هوزا نڤان
mused , adj	رامانکری
museum , n	ته نتیکه خانه .موزه خانه
mush , vt , i	سه یران دکت (ب ته حیسوکا سه دکێشن) ، دپرتکێنت
mush , n	شه پدایی . سه یرانا ل سه ر به فرێ ، شلاتی یا بێ شکل . سوزی یا سست
mushroom , n, v , i	کڤارک . کڤار . کاکڤیرک . کاکڤیلک که مبه لوک . کولاڤێ حاجی ره شکێ ! گڤارک ، قارچک ، زه حف دبت. شین دبت (ژ نشکه کێڤه)
mushy , adj	ته ر . ته نک . سوزیار
music , n	ساز . مه زیقه

- player	ساز ژه ن
musical , adj , n	سازی . مه زیقه یی
- box	سندوقا مه زیقه ییْ
- chord	ژی . ژهـ . په ردان
- echo	ده نگڤه دانا مه زیقه یی
- instrument	ساز
- intervals	ناڤبرِیْن مه زیقه یی
- sound	ده نگیْ مه زیقه یی
musicality , n	مه زیقه ییتی
musicalize , vt	مه زیقه یی دکت
musicalized , adj	مه زیقه ییکری
musicalizing , n	مه زیقه ییکرن
musichall , n	شانویا هونه ران (سه ما ، ستران)
musician , n	سازڤان ، سازیه ند ، مه زیقه ڤان
music stand , n	سێپایا ئامرازا مه زیقه ییْ
musicology , n	مه زیقه زانی
musing , n	رامانکرن ، سه رنج
musk , n	مسک
- deer	ئاسکیْ مسکی
- melon	گوندوریْ زه ر، شه ماموک
- sprinkler	مسک ریژ
- turtle	ره قیْ مسکی
musket , n	تفه نگ
musketeer , n	سه ربازیْ تفه نگ هه لگر
musketry , n	ئاگریْ تفه نگان . تفه نگ هاڤیژی
muskiness , n	مسکیتی
muskox , n	گاییْ مسکی
muskplant , n	مسک هه له ز
musky , adj	مسکی
muslin , n	که شیده . موزلین
muss , n , vt	بیْ سه روبه ری بیْ سه ر وبه ر دکت
mussel , n	خورمه یا ده ریا ییْ ، ته خلیت
	نه رموکه یه
mussy , adj	ته ڤله هه ڤ
must , n	گه نیبون . ئیلله ، پیویستی . پیتڤی .
	شیریز . پیڤیایی
must , v aux	پیدڤیت . دڤیت . گه ره کی ، ده بیْ
	پیویسته
must , n	شه رابا نۆ
must , n , adj	نیر حیشتر یان فیلیْ هار
mustache,n=moustache	سمبیل
mustachio , n	سمبیلنه مازه‌سمبیلین‌مه‌زن
mustachiod , adj	سمبیلکری

mustang , n	هه‌سپیْ‌کوڤی
mustard , n	خه ردەلک . خه ردەله
- gas	غازا خه‌ردەلی
- plaster	رسکینکا خه‌ردەلی
muster ,n	کومبون . جڤین
- roll	تومارا سه ر بار ئو به ندی
- to pass	کیْرهاتی
muster , v . t . i	کوم‌دکت . دجڤینت
- to ....out	ده ر دئیخت (ژ کاری)
mustered , adj	جڤاندی
mustering , n	جڤاندن
mustiness , n	گه‌نیتی
musty , adj	گه‌نی
mutability , n	نه‌هه‌داری . گوهورین‌گوهیربارتی
mutable , adj	گوهیربار
- rotation	زڤرینا گوهورین
mutably , adv	بگوهیرباری
mutafacient , adj	گوهیرکار
mutagen , n	هوکاری‌گوهورینی
mutant , adj , n.	ئه ندامیْ تیڤه ل ژ ده ی بابان
	شکلیْ‌ئه‌نجامیْ‌گوهورینیْ
mutate , vt , i	دکوهورت
mutated , adj	گوهارتی
mutating , n	گوهارتن
mutation , n	گوهورین
mutatis mutandis	پشتی‌به‌رپه‌کرنا هه‌میْ‌گوهورینیْن
	پیڤیایی
mutch , n	کولاڤیْ‌په‌روکیْ‌ژنیْ‌یان‌زاروکی
mute , adj , n	مت . لال . که ر . چرتکرن
mute , v . t	زلق‌دکت
muted , adj	متکری
mutedly , adv	ب‌متکرنی
muteness , n	لالی ، لالبون
mutilate , v . t	دبرِت . پارچه پارچه دکت ، کریْت
	دکت(له‌شی)
mutilated , adj	پارچه پارچه‌کری
mutilating , n	پارچه پارچه‌کرن
mutilation , n	پارچه‌پارچه‌کرن،کریْتکرن(ته‌رم)
mutilator , n	پارچه پارچه‌که ر
mutine , vi	سه‌رکیْشی‌دکت
mutined , adj	سه‌رکیْشیکری

mutineer , n سه رکێش . بار نه بر
muting , n لالبون
mutining , n سه رکێشیکرن
mutinous , adj سه رکێش . بار نه بر
mutiny , n, v . i سه رکێشی . سه ربزافتن ، یاخیبون
سه رینچی ، سه رکێشی دکت
mutism , n. متی . لالی
mutt , n ساده ، گه ود . سه یێ دو رهـ
mutter , v . i . t, n مرمرینێ دکت ، همین . مرمرین
muttered , adj مرمری
muttering , n مرمرین . همین
mutton , n گوشتێ په زی . گوشتێ مهێ ، گوشتێ
مه ر
- chop پارچه گوشتێ په زی
- cooperation هه ڤاریکرن
- rissole شفته
mutual , adj پێک گوهورکی . ئالوگورانه
- savings bank به نق (دراڤگه) یا وه ردانی یا
هه ڤکاری
mutualism , n هه ڤ ماڤلی
mutuality , n هه ڤ ماڤلیتی
mutualization , n هه ڤ ماڤلکرن
mutalize , vt هه ڤ ماڤل دکت
mutualized , adj پێک گوهورکیکری
mutualizing , n پێک گوهور کیکرن
mutuel , n = totalizator
muu - muu , n کراسێ فره یێ ره نگینێ ژنێ
muzzily , adv ب ده ڤ گرتن
muzzle , n ده ڤ کال . ده ڤ گرتن . هه نده گ
لوله . ده مامک ، پوز .
muzzle , v . t . ده ڤ دگرت . هه نده گ دکت
muzzled , adj هه نده گکری
muzzling , n هه نده گکرن
muzzy , adj بیهن ته نگ . شاش . مه ست
my, poss , adj . pron interj یا من . یێ من . هی من
my - or myo - پێشگره کو ماسولکه
myalgia ئێشا ماسولکه یی
myalism , n جه ربه زی
myasthen , n لاوازی ماسولکه یی
myc (o) - پێشگره کو قارچکه

mycelium , n تورکا پارچه یا هه له زی یا قارچکی
. چقک
mycetophagous قارچک خور
mycobacteria , n میکروبا قارچکی
mycologic (al) , adj قارچکی یا ده ڤه ره کی
mycologist , n قارچکزان
mycology , n قارچکزانی
mycorrhiza , n کفارکێ هه ڤژین
mycosis , n نه ساخی یا قارچکی
mycotic , adj قارچکی
mycotropy , n هه له زا رهـ هه ڤژین
mydriasis , n دریژبونا بیبی یا چاڤی
mydriatic , adj پێوه ندیدارێ دریژبونا بیبی یا چاڤی
myel(o) - پێشگره گو مه ژی یه
myelencephalon , n پاشی یا مه ژی
myelin , n مه ژین
myelinic , adj مه ژینی
myelin sheath , n کالانا مه ژین
myelitis کولبونا مه ژی یێ ستویی
myelogenous , adj پێوه ندیدارێ مه ژی یێ هه ستی
myeloid , adj هه ستی مه ژی یی
myeloma , n په ژبونا مه ژی یێ هه ستی
myocardial , adj دلی ماسولکه یی
- infraction راوه ستانا دلی
myocardiograph , n تومارکه را لڤینا ماسولکه یا دلی .
دل نه خشه که ر
myocaratitis , n کولبونا ماسولکه یا دلی
myocardium ماسولکه یا دلی
myogenic , adj ماسولکه یی
myoglobin , n مایوگلوبین . بویه یا پروتینی یا
وه ک هیموگلوبین
myograph , n نه خشه که رێ ماسولکه یی
myology , n زه بله کزانی . ماسولکه زانی
myomomentrum , n ماسولکا مالبچوکی
myoneuria , adj ماسولکه یی - ده ماری
myope , n کورتبین
myopia شه ڤکوری . کورتبینی
myopic , adj شه ڤکور
myosin , n مایوسین : ماسولکین . پروتینه ک
نا حه لت دناڤ ئاڤێدا
myosis , n بیبی ته نگبون
myosotis , n گوهـ مشک
myotic , adj , n بیبی ته نگی

myriad , n — زه حف . گه له ک
myriameter , n — ده هـ هه زار مه تر
myriapod , adj , n — پرپێ یی ، پرپێ
myriapoda , n — پرپێ
myrmec(o) - — پێشگره کو مێری یه
myrmecology , n — مێریزانی
myrmecophagous , adj — مێری خوه ر
myrmecophile , n — مێری خواز
myrmidon , n — جه رده یان نژده ڤانێ کرێگرتی
myrobalan , n — مێوه یه ک وه ک حلیکێ
myrrh , n — باسکێ دارێ مر
myrtaceous , adj — تاوکی
myrtle , n — ته خلیت هه لالیک.مورتک ، مورد.مته ک .تاوک
- grove — موردانه
myself , pron . — ئه ز ب خوه ، خو . خوه
mystagogue, n — سه یدایێ رازێن ئایینی
mysterious , adj — لێل . ئالوز
mysteriously , adv — ب ئالوزی
mysteriousness , n — ئالوزیتی
mystery , n — مامک . مه ته ل . مه ته له ، ئالوزی
mystic , adj — سوفی
mystical , adj — سوفی ، گیانی . هوندوری ، ده روونی
mystically , adv — ب گیانی
mysticism , n — سوفیگه ری
mystification , n — شاشکرن . ئالزاندن ، ئالزین . نهینی نه په نی
mystified , adj — نه په نیکری
mystify , vt — شاش دکت . دئالزت
mystifying , n — نه په نیکرن . ئالزاندن
mystique , n — سوفی
myth , n — پر و پوچ . ئه فسانه
- maker — ئه فسانه چێکه ر
- making — ئه فسانه چێکرن

mythical , adj — ئه فسانه یی
mythically , adv — ب ئه فسانه یی
mythicize , vt — ئه فسانه دکت
mythicized , adj — ئه فسانه کری
mythicizer , n — ئه فسانه که ر
mythicizing , n — ئه فسانه کرن
mytho — پێشگره کو ئه فسانه یه
mythographer , n — ئه فسانه ڤان
mythologer , n= mythologist
mythologic (al) ,adj — ئه فسانه یی
mythologist , n — ئه فسانه زان
mythologization , n — ئه فسانه کرن
mythologize , vt , i — ئه فسانه دکت ، دکت ئه فسانه
mythologized , adj — ئه فسانه کری
mythologizer , n — ئه فسانه که ر
mythologizing , n — ئه فسانه کرن
mythology , n — ئه فسانه زانی
mythomania , n — هه وه سا ئه فسانه یی ، هه وه سا ده ره وکرن ئو مه زنکرنێ
mythomaniac,n , adj — هه وه سایی یا ئه فسانه یی
mythopoeia , n — چێکرنا ئه فسانه یان
mythopoetic (al),adj — چێکرنی یا ئه فسانه یان
myxedema , n — نه ساخی یا ژینکاری – چه رمی (ژ به ر کولبونا ڤلکا زه نچه لوکی) کو چه رمی هشک دکت ئو چالاکی یا هشێ ئو له شی لاواز دکت
myxedematous , adj — پێوه ند پدارێ نه ساخی یاژینکاری – چه رمی
myxoma (or - ta) — په ژیونا جه لاتینی
myxomatous , adj — په ژیونی یا جه لاتینی
myxomycete , n — قارچکێ شرێزی
myxomycetous , adj — قارچکی یا شرێزی

N

N. — نێن: تیپا پانزده هه ما نه لفابێ یا ئنگلیزی
na , adv — نه
nab , v . t — دگرت . گرفتار دکت
nabob , n — پاریزگه ر.مروڤێ ده وله ندێ پایه به رز
nacarat , n — ره نگێ سورێ – زه ردێ له کری
nacre , n — مراری
nada , n — نادان
nadir , n — نزمترین
n (a) evus , n — خال . شانک
nag , n — هه سپێ بچوک
nag , v . i . t — شه پرزه دکت . بێزار دکت
nagana , n — نه ساخی یا ته رشی ل نه فریقا
nagged , adj — پتپتکری
nagging , n , adj — پتپتوک
naggingly , adv — ب پتپتی
naiad — نه یاد : په ری یا ئاڤان (نه فسانه)
nail , n , vt — نه ینوک . بزمار . جیو . نینوک ، منغ
- to hit the right ....on the head — ل ئار مانجێ ددت
- to .....ale .to the counter — ئاخفتنێ ده ره و دئینت ده ر
- to ...(a person)down (to ap romise) — وه دکت کو په یڤا خو بجهـ بینت
- to ......one's colours to the mast — هزرا خو ئه شکه را دکت
nail brush , n — فرچه یا نینوکان
nailer , n — بزمار چێکه ر
nailhead , n — سه رێ بزماری
nail - headed , adj — سه ر بزماری
nailing , n — بزمارکرن
nainsook , n — په روکه (ته خلیت موز لینه)
naive , adj — ساکار ، هوڤ ساده.ناشی.ساویلکه. خام نه زان
naivete , n — خامی
naivety , n — ساده یی
naked , adj — بێ کنج ، ریس.روت. تازی . زلیت . بێ جل ، کوت ، لوت . لوتدان
- eye — بێ دوربین
- facts — راستی
- truth — راستی
nakedly , adv — ب زلیتی ، ب روتی
nakedness , n — تازیتی . ریسی . روتی . زلیتی
naker , n — ده ق
naled , n — ته خلیت پیتک کوژ
nalidixic acid — ترشی یه ک دژ به کتریا
nalophine , n — پێکهاتی یه ک به لوری سپی دژ ژه هرا مورفین
namby-pamby,adj ,n — نه رم : سست ، تازه
name , n , vt — ناڤ ، ناو ، ناڤ دکت . ناڤبر دکت
- abstract ..... — ناڤ
- of the family — ناڤێ مالبات
- plate — ده پک (بێ ناڤی)
- sake — هه ڤ ناڤ . هاوناو
- to call a person ...s — خه به ران دبێژتێ
- to ....the day — روژا داوه تێ دیار دکت
- to take a .....in vain — بێ ته وش ناڤه کێ (نه خاسمه ناڤێ خودایی) دئینت
named , adj — ناڤبری. ناڤکری، ب ناڤکری، ناڤا ندی،
name day , n — جه ژنا ، هه مده رڤانی
nameless , adj — بێ ناڤ
namelessly , adv — ب بێ ناڤی
namelessness , n — بێ ناڤیتی
namely , adv — هه رخوی ، ئانکو
nameness , n — ناڤیتی
naming , n — ناڤ لێکرن . ناڤاندن ، ناڤکرن
nancy , n , adj — ژنانه
nankeen(also nankin) , n — ته خلیت په روکێ په مبویه
nanny , n — دادوک . داین . دایه ن
- goat — مێ بزن
nano - — پێشگره کو یه ک ژ بلیونه
nanogram — یه ک ژ بلیون گرامێ
nanometer — یه ک ژ بلیون مه ترێ
naos , n (pl , naoi) — پارچه یا هو ندوری یا په رستگه یی
nap ,n , vi , t — خلماش . نڤستنا سڤک . له بزته ک کاغه زا ، تفت ، دنڤت . دپونژت
- to be caught...ping — ژ نشکه کێڤه دئێت گرتن
napalm , n — ناپالم
nape , n — پشت ستویی . پاتک . پات ، ستو
napery , n — فوتکێن ناڤ مالێ
naphth(o) - — پێشگره کو نه فته ، نه فتالینه
naphtha , n — نه فتا ، .رونێ نه فتێ
naphthalene , n (also...ine) — نه فتالین
naphthene , n — نه فتین
naphthol , n — نه فتول
napier , n .....s bones — خلیسوکێن هه ستی (بو ژمارکاری)
napiform , adj — (شکل) شیلمی

napkin , n دەرسوک . دەستەسر
napoleonic , adj پێوەندیدارێ ناپولیونی
napped , adj سڤک نڤستی
napper , n نڤستی
napping , n پونژین
nappy , adj شەلقاندن . خورت (شەراب) ، ئامانێ قام
narceine , n هەلەزەک تەزینکەرێ تریاکێ
narcisim , n =narcissism
narcissism , n نێرگزی . ئەزپەرستن
narcissist , n , adj نێرگزی
narcissistic , adj نێرگزی یی
narcissus , n نێرگز
narcolepsy , n خەوگر
narcoleptic , adj خەوگری
narcosis , n تەزینک
narcotic , adj , n تەزینکەر . سرکەر ، هەدارکەر . بەنگ
narcotically , adv ب تەزینکەری
narcotism , n تەزینکەریتی
narcotist , n تەزینکار
narcotization , n بەنگکرن . تەزینکرن
narcotize , v . t . دتەزینت . بەنگ دکت
narcotized , adj بەنگکری
narcotizing , n بەنگکرن
nard , n نارد: هەلەزە یاکو مەلحەمەک بێهن خوش ژێ چێدبت
narial , adj خمخمی
narine , adj خمخمی
naris , n خمخم
nark , n سیخور
narrate , v . t چیروک دبێژت
narrated , adj ڤەگێرایی (چیروک)
narrating , n چیروک گوتن ، ڤەگێران
narration , n چیروک، چیروک گوتن
narrative , n , adj چیروک
narratively , adv ب چیروکی
narrator , n چیروکبێژ
narratress , n چیروکبێژ (ژن)
narrow , adj , n تەنگ . تەسک
- a .escape ب کوتەکی ژێ ڤەرەست
- a....majority کێم پتری یان زورینە
- a .....victory زەحمەت سەرکەتن
- lane رێچک
- minded دەمارگیر . مەژی هشک
- mindedly ب مەژی هشکی
- mindedness مەژی هشکی
- outlook تەنگبینی
- the .....way رێکا تەنگ ، رێکا پاکی یێ
narrow , v . i . t تەنگ دبت.تەنگ دکت
narrowing , n تەنگبون
narrowish , adj پچەکێ تەنگ
narrowly , adj ب کوتەکی . ب خورتی
narrowness , n تەنگایی
narwhale , n تەخلیت ماسی یەهەسپێ دەریایی
nas - پێشگرەکو دفنە
nasal , adj , n دفنی ، گنگنوک
- cavities ڤالاتی یا دفنێ . کونکا دفنێ
- hemorrage رسکاندن
- mucus چلم . کلمیش
nasality , n ژ دفنێ ئاخفتن
nasalization , n ژدفنێ ئاخفتن
nasalize , v . i . t ژ دفنێ دئاخڤت
nascence , n زایین . نژاد
nascency , n زایین
nascent , adj نی ، نو . تازە
nasopharyngeal , adj دفن – گەرویی
nasopharynx , n گەرویی یا دفنی
nastily , adv ب کینداری
nastiness , n پیسی . چەپەلی ، کرێتی
nastorium , n هەلەزەک تام تیژە وەک پێرپینی
nasty , adj پیس ، چەپەل ، کرێتی
natal , adj زانی
natality , n رێژە یا زانێ
natant , adj سەرئاڤ . مەلەڤان
natation , n مەلەڤانی . کەتن ئاڤ
natatorial , adj مەلەڤانی
natatorium , n گولا مەلەڤانی . ئاژنەگە
natatory , adj مەلەڤانی
nates , n کەماخ

nation , n نه ته وه . نيشتمان . مله ت ، ده وله ت
- state ده وله ت – نه ته وه
national , adj , n نه ته وه يى . نيشتمانى ، وه لاتى . خه لک . هه ڤ وه لاتى
- anthem سرودا نه ته وه يى
- assembly جقاتا نيشتمانى
- chauvinism ده مارگيرى يانه ته وه يى
- minority كيمه نه ته وه
- product به رهه مێ نه ته وه يى
- socialist نازى (جڤاكى تى يانه ته وه يى)
nationally , adv ب نه ته وه يى
nationalism , n هشا نه ته وه يى ، نه ته وه په روه رى، سه ره تاينن نه ته وه يى . نه ته وايه تى خه باتا نه ته وه يى بزاڤا سه رخوبونا نه ته وه يى
nationalist , n نه ته وه يى . گه لكى . نه ته وه په رست ، نيشتمان په رست
nationalistic , n نه ته وه په تى يى
nationality , n نه ته وه په تى ، نه ته وه . ره گه زنامه مله ت ، راژێرى . نه ته وه نامه . نه ته وايه تى
- certificate زايه ند نامه
nationalization , n نه ته وه ييكرن ، نه ته وه كرن ، ره گه زگيرى ، ملليكرن
nationalize , v . t نه ته وه يى دكت ، نه ته وه دكت ، مللى دكت
nationalized , adj نه ته وه ييكرى ، ملليكرى
nationalizing , n نه ته وه ييكرن ، ملليكرن
nationhoodn , n نه ته وه په تى
nationwide , adj نه ته وه به رفره
native , n بنه جى . وه لاتى . ساده .بنه كى ، نيشتمانى ، سروشتى ، باژێرى
- country وه لات . نشينگه
- land وه لات
nativeness , n وه لاتينى
natives , n خه لک
nativism , n وه لاتيتى
nativity , n جه ژنا زايينێ ، زايين ، زايينا عيسا پيغمبه رى
N . A . T . O . Nato, abbr ,North Atlantic Treaty Organization رێكخراوا په يمانا باكورا ئه تله سى
natron , n كاربوناتێن سوديوما ئاڤكى يا ساده
natter , vi , n colloq چه نه بازى دكت ، چه نه باز
- jack به قا بچوک
nattier blue , n شين له كرى
nattily , adv ب لاوى
natty , adj لێكدايى . كاركرى
natural , adj ,n زكماكى . سروشتى . خورستى . زكماک . خورسک
- gas سروشته گاز
- selection بژارتنا سروشتى
naturalism , n سروشتيتى . خورستيتى
ئولا سروشتى . كو چ بويه ر نه سه ر سروشته ، كو زانستى دشێت هه مى دياردة يان راڤه بكت . راسته كى يا هونه ران .
naturalist , n خورستكار . سروشتگه ر ، سروشت ديروكزان. باوه رمه ندێ ئولا سروشتى
naturalistic , adj سروشتگه رى
naturalization , n سروشتيكرن . وه لاتيكرن
naturalize , vt , i سروشتى دكت . وه لاتى دكت
naturalized , adj سروشتيكرى وه لاتيكرى
naturalizing , n سروشتيكرن
naturally , adv هه لبه ت
nature , n سرشت ، خورس . سروشت . چوله ماد.ميذ، نيهاد . ره وشت . ره وش سنجى . خو ، خورست . خورستى سروشتيتى
naturism , n
naturopath , n سروشت چاره كه ر
naturopathy , n چاره كرنا سروشتى
naught, n , prep . adj نه تشت ، چ نه ، سفر ، بێ به ها ، هيچ
naughty , adj شيم ، لاسار
nauplius , n يه كه م شكلێ ژيانا هنده ک قه رتشى يا (وه ک كێڤژاله)
nausea , n له ڤبون.دل رابون،هلاڤێتن ئيلنجى.دل خرابون.له ڤدان .خه لان .قێز، هێلنج دان ، بێز كردن .كه رفتن
nauseate , v . t . i بێز دبت . دل خراب دبت . بێزار دبت
nauseated , adj توهيم . خه ليا . بێ زار بويى ، بێزبويى
nauseating , n بێ زاركرن
nauseatingly , adv ب دلخرابى ، ب له ڤدانى
nauseatingness , n دلخرابيتى ، له ڤدانيتى

nauseaus , adj	بێزدار ، بێزار
nauseausly , adv	ب بێزاری
nauseausness , n	بێزاریتی
nautch , n	گوڤه ندا كه چكان (ل هندستانێ)
nautical , adj	ده ریایی
- almanac	سالنامه یا ده ریایی
- mile	میلێ ده ریایی (٦٠٨٠ پێ)
nautically , adv	ب ده ریایی
naval , adj	كه شتی یی ، ده ریایی
nave , n	نافكا چه رخی . ته‌وه‌ره یا چه رخی رونشتگه ها دێرێ
navel , n	نافك . نافك
- orange	پرته قالا نافكدار
- string	وه ریسكێ نافكی
navicular , n	به له می
navigability , n	ده ریا گه ریاری
navigable , adj	ده ریا گه ریار
navigate , v . i . t	.ده ریا دكت . رێبه ری یا بالافرێ یان گه می یێ دكت
navigated , adj	رێبه ریكری (گه می ، بالافر)
navigating , n	رێبه ریكرن
navigation , n	گه میڤانی . ده ریاگه ری ده ریاڤانی . كه شتیڤانی
navigational , adj	ده ریا گه ری یی
navigationally , adv	ب ده ریاگه ری یی
navigator , n	ده ریاڤان ، ده ریا گه ر . گه میڤان ، كه شتیڤان
navvy , n	كاركه ر
navy , n	كه شتی گه ل . گه له كه شتی
- blue	شین تاری
nay , adj , n	نه
naze , n	به رزه زه ڤی . پارچه چیایێ دناف ده ریا بیدا
nazi , adj , n	نازی ، ئه ندامێ پارتا جڤاكی یه تی یا نه ته وه یی یا ئه لمانی
nazification , n	نازیكرن
nazify , vt	نازی دكت
nazism , n	نازی یه تی
ne' , adj	بویی (ناڤ ل بونێ)
neanderthal , adj	پێوه ندیدارێ مروڤێ نیاندرتال (ل روژ گارێ كه ڤنێ به رێ) . نهالا ب ڤی ناڤی ل ئه لمانیا .
neap,adj, n, vt ...tide	رادان . رادانا ته مام ، گه می ل سه ر ئه ردێ ل به نده رێ دمینت ب رابونا رادانێ
near, adv . prep . adj	نێزیك . نێزی . نك . كن ، جه م . نێزیكاهی
- east	روژهه لاتا نێزیك
- sighted	كورت بین.
near , vi , t	نێزیك دبت
nearby , adj	نێزیك
nearctic , n	ده ڤه رەك باكوری یا گه ربونا نی
nearer , adj	نێزیكتر
nearing , n	نێزیك . نێزیكبون
nearish , adj	پچه كێ نێزیك
nearly , adv	نێزیك . هه ما . نێزیكی
- not ...	نه وه سا
nearness , n	نێزیكایی . نێزیكی
near sightedly , adv	ب كورتبینی
near sightedness , n	كورتبینیتی
neat , n , adj	رێكوپێك . شیل ، جوانپوش
- handed	شه هره زا
neat , adj	ساده . نه رم ، پاقژ ، نه تێكل
neaten , vt	لێكدت
neatened , adj	لێكدایی
neatening , n	لێكدان
neath , prep .	ژێر
neatherd , n	شڤان . گاڤان
neatly , adv	لێكدایی . تازه
neatness , n	تمتێل . لێكدان
neb , n	نكل
nebbish , n . adj (colloq)	ترسونه ك
nebula , n	ئه ورێ ل سه ر چاڤێ . ئه ورێ ته نك ، به یاڤا گه ش یان تاری ژبه ر ڤه به یێن یان مژێنا روناهی یێ ب ئه ورێ توزێ یان غازێ
nebular , adj	ئه وری
- hypothesis	گریمانه ستێرزانی یا ئه وری
nebulisity , n	شێلیتی . مژی . ئه ورێ ته نك
nebulium , n	نیبیولیوم : هێمان
nebulization , n	پژروكبون
nebulize , vt	دپژرێنت . پژروك دكت

nebulized , adj پزروککری
nebulizing , n پزروککرن
nebulous , adj شیلی . مژی . نه وری
- star کومه ک ستیرین نه ناس
nebulously , adv ب نه وری
nebulousness , n نه وریتی
nebuly , adj پیلی . نه وری
necessarian,n , adj = necessitarian
necessarianism , n داوه ریتی . بیٔ ده ستیتی
necessarily , adv ب پیٔقیان
necessary , adj , n پیٔویستی ، پیٔقیایی . گه ره ک، داخواز
necessitarian,n , adj داوه ریمه ند ، باوه ر مه ندیٔ بیٔ ده ستی ییٔ
necessitarianism , n دیتانه یا کو کار ئه نجاما په یهاتی یا نه تیٔقه لا ئه گه رین به رنته
necessitate , v . t پیٔدقیت
necessitated , adj پیٔقیاکری
necessitating , n پیٔقیاکرن
necessities , n پرتینک
necessitous , adj ده ست ته نگ ، هه ژار ، حه وجه
necessity , n پیٔویستن .ناچاریون.پیٔقی ، تیٔ به ستە گه ره ک . ته وزم . پیٔقیان . قیٔن
- of ..... پیٔقیان
-......knows no law پیٔقیان ریٔ ددت نه هیٔلان
- to make avirtue of........... ژ نه چاری دکت لیٔ دکت پاکی
neck , n حه فک . ستو . گه رده ن ، گه لی
- and crop زو ، بیٔ دواکه وتن
- and........ گه له ک نیٔزیک هه ف ل پیٔشبرکیٔ
- or nothing بیٔ هیٔقی (یان سه رکه تن یان شکه ستنا ئیکجاری
- tie ستویه ن
- to get it in the .... دژوار دئیٔت سزاکرن
- to win by the .... سه رکه فت ب دریژی یا ستویی (پیٔشبرکیٔ)
neck , vt , i ماچی دکت . ته نگ دبت ، دکوژت
neckerchief, n ده رسوکا حه فکیٔ
necking , n راموسان
necklace , n گه رده نی،رستوک . گه لواز ستوڤانک ، ستڤانک
necklet , n چه ک یان قیٔزکیٔ پاریزیٔ ستویی
neck pain , n تهنوشک
necr (o) - پیٔشگره کو مری یه ، ته رمه

necrolatry , n مری په رستن
necrology , n تومار گه ها مری یان . ئاگه هی یا مرنیٔ
necromancer , n جادوباز . جان ئینانکار
necromancy , n جان ئینانکاری . جادوبازی
necrophagia , n که له خ خوری
necrophagous , adj ته رم خور
necrophilia , n مری خواز
necrophily , n مری خوازی
necrophobia مرن ، یان مری ، ترسی
necropolis مریگه . گورستانا مه زن
necropsy , n له که لشتنا ته رمی
necrosis , n درمرن . درا ته قنیٔ زندی دمرت
necrotize , vi دره ک دمرت (ژ ته قنی)
necrotizing , n در مراندن
nectar , n شیله ، شیراف . شیریٔ گولیٔ
nectarine , n ته راقی
nectarous , adj شیراقی
nectary , n لقکا شیراقی
nee ب زاییٔنیٔ . زایی
need , n . vi , t داخواز . پیٔویستن . ده ست ته نگی . حه وجه یی . وج . ورج . پیٔقیان حه وجه دبت
needful , adj حه وجه دار
needfully , adv ب حه وجه داری
needfulness , n حه وجه داریتی
neediness , n ده ست ته نگی .هه ژاری، حه وجه یی
needle , n , vt , i ده رزی . ده رزی یا مه غنه تیزی ، چزو . نیٔش ، کون دکت . زخت ددت . دد ریت
- case ده رزیدان
- large ..... سوژن
- fish ده رزی ماسی
- point سه رتیژ
- woman ژنا ده رزیکار
- work نه خشاندن
needled , adj زختکری . شه پرزه کری
needler , n ده رزیکار
needless , adj بیٔ حه وجه یی
needments , n حه وجه مه نی . ورج
needs , adv ب پیٔقیانی ، گه ره کی

needy , adj هه ژار . حه وجه دار . په پوک ،
ئاتاج . ده ست ته نگ . ده ست کورت
neem , n داره ک روژهه لاتا هندیٔ مه زن تیقل
تال ئو خورتکه ر ئو به ر ئو به رک
ده رمانه ک رونی یه
nefarious , adj گاریس
negate , v . t نه رینی دکت . مانده ل دکت
negated , adj مانده لکری . نه رینی کری
negating , n مانده لکرن
negation , n نه ریٔ . نه یین . نین . مانده ل ،
مانده لکرن . مانده لبون ، نایاندن
- of negation . نایاندنی نایاندن
negationist , n مانده لکار
negative , adj , n, vt نین ، مانده لی . نامه مواری . نه .
نه ریٔ . نه یی . نه یین . نه یینی
سار (د) . نایه تی . مانده ل دکت .
ده ره و ین دکت ، هه لوه شینت .
دژ دکت . نه ریٔ دکت .
- in the .... نه ریٔ ، نه ریٔ یی
negatively , adv ب نه ریٔ یی
negative pole , n جه مسه ریٔ نه ریٔ
negativisn , n نه ریٔ یی تی
negativist , n نه ریٔ یی کار
negativity , n نه ریٔ یی تی
negator , n مانده لکه ر
negatron, also
negaton=electron
neglect , n , vt هاڤیتن . پشت گوهـ . فه راموشکردن
هیڤشاندن . کیمی . سست گرتن .
فه راموش . دهاڤیت پشت گوهـ .
فه راموش دکت
neglected , adj فه راموش
neglectful , adj هیڤشاندی . فه راموشکار ، خاویلکه
neglectfully , adv ب فه راموشی
neglectfulness , n فه راموشکاری
neglecting , n فه راموشکردن
negligee , n کراسیٔ دریژ . کراسیٔ ناڤمالیٔ
negligence , n زه غه لی .که م خه می ، فه راموشی
.ته مبه لی . سست گرتن ،
فه راموشکرن.پشت گوهی . هیڤشاندن
negligent , adj هیڤشاندی . ته مبه ل . فه راموشکار
، پشت گوهـ . خاویلکه . که م ته رخه م
، باروته

negligently , adv ب ته مبه لی . فه راموشکاری
negligible , adj که م . کیم
negotiant , n دان وستاندنکار
negotiatable , adj دان وستاندنبار
negotiate , v . i . t ددت وبستینت دچخرینت، گفت وگو
دکت
negotiated , adj چخراندی
negotiating , n چخراندن ، دان وستاندن
negotiation , n دان وستاندن . چخراندن ، گفت وگو
negotiator , n دان وستاندنکار
negress , n ره شه ک (ژن)
negrillo , n ره شه کوک
negrito , n ریوه له بیٔ ئاسیایی
negritude , n ره شه کیتی
negro , n ره شه ک . زنجی (میر)
negroid , adj ره شه کی
negroism , n پیشکه تنخوازی یا ره شه کان
negrophil (e) , n ره شه کخواز
negrophobe , n , adj دژره شه ک
negrophobia , n دژره شه کی
negus , n ناز ناڤیٔ شاهیٔ ئه سیوبی(حه به ش)
neigh , n , vi شهین . حرحر . زرین ، حرحردکت
. دزرت
neighbour,n,adj,vt, i جیران ، دراوسیٔ هه ڤسی
هه ڤسوی ، هه ڤسی دکت . هه ڤ
ژین دکت ، هه ڤ تخوب دبت
neighboured , adj هه ڤسیکری
neighbourhood , n تاخ
neighbouring , n سنورداشی . دراوسیٔ ، ره خ
neighbourliness , n هه ڤسی یی
neighbourly , adj دوست . کیرهاتی
neither,adv,conj,adj , pron نه
nekton , n هوره زینده وه ریٔن ئه ندامه کی یێن
مه له ڤانین ده ر یایی
nelly , n بالنده یه ک ده ریایی
nelson , n گرتنا گه مشی (ده سته ک ل بن ئو
ده ستیٔ دی له سه ر ستویی)
nelumbo,n(pl ...s) هه له زه ک وه ک زه باتی یان
نیلوفه ری
nemat(o) پیشگره کو تایه.سیمه ، کرمیٔ زراڤه
nemathelminth , n کرمیٔ لوله کی
nematic , adj پیوه ندیداریٔ قوناغا به لوریٔ ئاڤه کی
nematocidal , adj کرمیٔ زراڤ کوژه ک

nematocide , n کرمێ زراڤ کوژ
nematocyst , n پورگا تایی (به نکی)
nematode , n کرمێ تایی یان به نکی
nematology , n تاکرمزانی
nembutal , n (o) خوێ یا سودیوما پێنتو باربیتون (
ئارامکه ره)
nemertean , adj , n کرمێ به رناڤی
nemertine , adj , n پێوه ندیدارێ کرمێ به رناڤی
nemesis , n خودایا تولێ ل نک گریکان ، نفرین
تول ڤه کرتول ڤه کرن ـ دژمنێ بزدهین
nemophila چاڤ شینی یا زاروکی
nene , n قازا هاوایی
nenuphar , n زه بات
neo پێشگره کو نویه
neocene , adj , n نیوسینی : دوماهی یا روژ گارێ
سێ یه کی
neocolonialism , n داگیری یا نو (ئابوری – رامیاری)
neodarwinism داروینی یا نوژه نکری دیتانه یا کو
بژارتنا سروشتی هویێ بنیاتی یێ
گهورینێ یه ئو پاشماکیکرنا روچکێن
وه رگرتی مانده ل دکت
neodymium , n نیودیمیوم هێمه نه ک مێرتاله
neogenesis , n نی چێبون ، ڤه ژیان
neoimpressionism,n هونه را تێچه سپانی یا نو
neolith , n ئالاڤابه ری (ژ روژگارێ به ری یێ سنیه
کی)
neolithic , adj که ڤن . روژگاری یێ به ری یێ
سنیه کی
neologian , adj نی بێژه کاری (نولزانی)
neological , adj نی بێژه یی
neologism , n بێژه یانی . ده ربرینا نی
neology , n ب کارئینانا بێژه یان ده ربرینا نی
neomalthosianism,n راسه رکرنا زائوزێ یێ
neomycin , n نیومایسین ، ده رمانه ک دژ میکروبه
neon , n نیون
- lamp چرایێ نیون
neonatal , adj پێوه ندیدارێ ساڤایێ نوزایی
neonate , adj نوزایی
neonatology , n ساڤا یان نو زاییزانی
neophilia , n حه زکرنا تشتێ نو
neophyte , n ده ستپێکه ر. باوه رمه ندێ نو ، ئولدارێ
نو یێ کاتولیک
neoplasia , n به د په ژیون
neoplasm , n ئاماس
neoplastic , adj چێکری . په ژیونی
neoplasty , n چێکرن . چاککرنا نژداری
neoprene , n لاستیکا پیشه سازی
neoteny , n پاراستنا روچکێ ساڤایی
(ل مه زنی یێ)
neoteric , adj نڤیسه رێ نوژه نی‌نی، نو . نوژه ن
neotropical , adj یه کسانه که ری نو باشورا
ئه مریکانی
Nepali , adj , n نیپالی (ژنیپالێ)
nepenthe شه رابا دل نه وایێ
nepenthes , n ده رمانێ ژ بیربرنێ
nephanalysis , n ئه ور شیته لکرن
nepheling , n کانه ک به لوری ژ سلیکیتێن
سودیوم پوتاسیوم ئو ئه لومنیوم
nephelinite , n که ڤرێ برکانی دیندک هور ،
که ڤرێ برکانی تاری
nephelometer , n ئالاڤا پیڤانا شیلیتی یا ئاڤه کی
nephew , n خالزا ، برازا ، خوارزا
nephoscope , n ئه وربین
nephology , n ئه ورزانی
nephr (o) - پێشگره کو گولچیسکه
nephralgia , n گولچیسک ئێش
nephrectomy , n گولچیسک هه لکێشان
nephredium , n گولچیسک
nephrite , n نێفرایت : به ره ک هێژایه
nephritic , adj گولچیسکی پێوه ندیدارێ کولبونا
گولچیسکا
nephritis , n گولچیسک کولی
nephrogenic,adj گولچیسکی
nephrology , n گولچیسکزانی
nephropathy , n نه ساخی یاگولچیسکێ
nephrosis , n نه ساخی یا گولچیسکێ
nephrotomy , n که لشاندنا گولچیسکێ (بو ده ر
ئینانا به ری)
nephrotoxic , adj ژه هری بو گولچیسکێ
ne.plus ultra , n نه هێلانا پێشکه تنێ، گوپیتک ، لوتکه
nepotism , n مروڤ (خزم) هه ڤیازی
Neptune , n خودایێ ده ریایی ل نک رومانان ،
گه روکا هه شته ما ژ روژ دور
neptunian , adj , n . ئالکاری ده ریایی ، خودا ده ریایی
neptunium , n نێپتونیوم هێمانه ک کانی تیر یژدار
(وه ک یورانیوم)

nereid پە ری یەک دە ریایی کو کچا خودایێ
دە ریایی نیروس بو (ئە فسانە)
nervoli oil رونێ نارنۆلی . رونەک بێهن خوشە ژ
گولا پرتە قالێ دئینن دە ر
nerv,nervi - or nervo پێشگرە کو دە مارە
nervation , n رێزکا دە ماران . رهان (بە لگ)
nervate , adj رهدار (بە لگ)
nerve , n رە هـ . دە مار . چالاکی . هێز ، رهـ
ئازایی . مێرخاسی . رۆقایمی
- cell خانە یان شانە یا دە ماری
- centre نیڤە کا دە ماری
- fibre ریشالێ دە ماری
- gas غازا دە ماری(دە ماری ئویشا دئێشینت)
- gland لڤکا دە ماری
- tissue تە ڤنێ دە ماری
nerve , vt خورت دکت . قایم دکت
nerved , adj ئازاکری
nerveless , adj بێ دە مار . سست . ترسونە ک
nervelessly , n ب ترسونە کی
nervelessness , n ترسونە کیتی
nerve - racking , adj دە مار – وە ستێن
nervine , adj , n دە مار هە دارکە ر
nerviness , n دە مارگیری . ئازایی . رۆ قایمی
nerving , n ئازاکرن
nervous , adj دە مری . دە ماری . گردار ، قوتو
بێهن تە نگ . دل زیز ، سە رگە رم ،
سە رلە پ ، زیز ، زرز
- breakdown هە رفینا دە ماری
- nellie ترسونە ک ، سست
- system رێزکا دە ماری
nervously , adv ب ترسونە کی
nervousness , n هێرس . هێرز . سە رگە رمی ، زرزی
nervure , n دە مارێ سە رە کی یێ بە لگی ، رها
چە نگێ پێتکی
nervy , adj ترسنوک
nescience , n نە زانی
nescient , adj نە زان
ness , n چیایێ چویی ناڤ دە ریاییدا
- ness پاشگرە کو بارە ، پلە یە ، نیشانە یە
nest , n , vt , i لیس . هێلین . لە هن . هێلانە ، هێلین
چێدکت .
- egg هێکا هێلینێ (داکو مریشک هێش
هێکان ل وێرێ بکت)

nester , n هێلین چێکە ر ، هێلینکە ر
nestle , v . i . t وار دکت
nestled , adj وار کری
nestling , n چیچە لوک
nestling , n وارکرن
Nestor , n پیرە مێرێ پە ندیار . رێبە ر
Nestorian , adj , n نە ستوری ، پیرە وێ ئولا
نە ستوری : کو باوە ر دکت عیسا
پێغمبە ری کە ساتی یا خودایی ئو
مروڤی هە بون
Nestorism , n نە ستوریتی
net , n , adj سوتال . سوتار . پە تی . تور .
تێکرا . پوختە
- work تور راوە ک ئە وا تێزگە ئو
تە لە ڤزیونان
net , v . t . i دگرت ، دنخێڤت ، ب توری هاڤل
دکت . دە ست دکە ڤت
- like , adj وە ک توری
nether , adj ژێر ئە رد . ژێری
- most نزمترین . ژێرترین
- world جیهانا ژێری
Netherlander , n وە لاتی یێ هولە ندە
Netherlands , n ئە ردێ نزم ، هولە ندە
netless , adj بێ تور
nett = net
netted , adj تورکری
netting , n قازانجکرن ، دە ستکە تن . تور
کاری ، بە نکێ لە هێنانێ
nettle , n ئە خلیت هە لە زە . دریکە . ستری یە
- rash لیرا دڕکی
- some ئە نرینی . هاندانی
nettle , v . t دئە نرینت . دئارینت
nettled , adj ئاراندی ، زختکری
nettling , n زختکرن . ئاراندن
neum(e) , n نیشانا سترانێ
neur (o) - پێشگرە کو دە مارە
- anatomy پارچە دە مار ئو تە ڤنێ رێزکا
دە مارزانی
- biology ژین دە مارزانی
- chemistry کیمیایا تە ڤنێ دە ماران
neural , adj دە ماری
neuralgia تە ڤنێ گرتنا دە ماری
neurasthenia , n هە رفینا دە ماری

neuration , n به لاقبونا ده مارێن سه ره كی (به لگ)
neurilemma , n ده مار كالان
neuritis , n ده مار كولبون
neurogenic , adj نژاد ده مار
neuroglia , n ته فنێ گریدانا ده ماری
neurologist , n پزیشكێ نه ساخی یا ده ماری
neurology , n ده مارزانی ، خوه ندنا زیزكا ده ماری
neuroma په ژبونا ده ماری
neuromuscular , adj ماسولكه یی – ده ماری
neuron (e) , n خانه یان شانه یا ده ماری . ده مارک
neuronic , adj ده ماركی
neuropathy , n نه ساخی یا ده ماری
neuropteran , n چه نگ تور
neurosis , n ته قدانا ده ماری
neurotic , adj , n شه پرزه . په ریشان ، نیرگزی
neurotomy , n ده ماربرین (نژداری)
neuter , adj , n نه نیر نو نه مێ (ریزمان) ، نیتار
neuton , n نیوتون ، یه كه یا هیزێ
neutral , adj , n نیتار . بێ ئالگر ، بێ لاگر . بێ لایه ن
- axis ته وه ره یێ نیتار
- molecule گه ردێ نیتار
- red سورێ نیتار ، هه شه ک (فینازین)
neutralism , n نیتاریتی
neutralist , n نیتاركار
neutrality , n نیتاری . بێ ئالی . بێ لایه نی
neutrally , adv ب نیتاری
neutralization , n نیتاركرن ، نیتاربون
neutralize , v . t نیتار دكت
neutralized , adj نیتاركری
neutralizing , n نیتاركرن
neutrino , n نیوترینو ! هوره كا سه ره تایی یا هه قسه نگ (بارست بچوكتره ژ ئه وا پروتونێ)
neutron , n نیوترون : هوره كا سه ره تایی یا هه قسه نگ كو بارسته ته مه ت ئه وا پروتونێ یه
- bomb بومبایا نیوترونی
- star پرتكی یا ستیرا ژخوقه نافک نیوترون
neutrophil , n خانه یه ک هورا خوینێ یا ماده بیانی خوه ر
never , adv توجار . یه كجار . چ جار . ئیكجار ، هیچ . ته و . ته ور . هه رگیز
- mind خه م ناكت . نه خه مه
- more ئیكجار نه ژ ئه فرو پێفه
- ......never land درا ناشوپی
nevertheless , adv ل گه ل هندێ
nevus , n خالک . خالیچه
new , adj , adv نوسه ر، تازه . نویێ . نو . نوژه ن . نی ، نیڤار . نیهانی
- born نوزایی
- comer نوهاتی
- found نو په یداكری
- look نو بینین ، نی دیتن
newell , n ستونا ده رازینكێ
newfangled , adj نوژه ن ، نیخاز
newfashioned , adj نوژه ن ، نی موده
newish , adj پچه كێ نو
newly , adv ژ نوفه
newlywed , n نوشركری
newmarket , n ساقویه ک ته نگ ئو دریژ
newmoon , n نی هه یڤ، روژا یه كه ما روزنامه یا عبری
newness , n نویی تی
Newroz, n نه وروز : ۲۱ ئادار ، روژا نو جه ژنا نه ته وه یی یا كوردان
news , n نوچه،سالوخ. هه وال . ده نگ وباس
- agent روژنامه نو كوڤار فروش
- boy روژنامه فروش
- break نوچه یا گرنگ
- cast وه شینا نوچه یان
- caster وه شینڤانێ نوچه یان
- letter نامه یا نوچه یی
- man =newspaperman
- monger نوچه گه ر
-paper روژ نامه
- paper editor روژ نامه نفیس
- paper publisher روژنامه وه ش
- - print كاغه زا روژنامه یان
- reel روژنامه یا سینه مه یی
- room ژورا روژنامه یان ل كتیبخانه یێ
- stand وه ستاگه ها روژنامه یان
- teller نوچه فان
- vendor روژنامه ئو كوڤار فروش
- worthy گرنگ نوچه
newsy , adj , n تیر نوچه . روژنامه فروش

newt , n ئه خليت كمكمه يێ ئاڤى
new testament , n رۆژگارێ نى : به شێ دووه م ژ ئنجيلێ
newton , n نيوتن . يه كه يا هێزێ
newwave , n پێلا نۆ : ئه ڤگه رهك سينه مه يى نۆژه نى
next, adj , adv , prep ده ڤ ، نێزيك ، داهاتى ، نك ، پاشتر
- day دیترا رۆژێ
- door خانى يێ ل ره خ
- to impossible بێتام دوره
- to nothing نێزيك نه تشته كه
next friend , n نمينه نده رێ پاسايى يێ زاروكى
next of kin , n خزمێ نێزيكتر
nexus , n پێگره ك ، په يوه ندى
niacin , n ترشى يا نيكوتينى
niagara , n له يى . سولاڤا باكورا ئه مريكا
nib , n , vt نكل . نكلاندن ، نكل لێدت ، دـ ينت
nibble , n , vt , i كراندن . ڤيسال ، دكرينت
nibbled , adj كراندى
nibbling , n كوژاندن . كراندن . ڤيسالكرن
niblick , n لێدانكێ ئاسنێ گوڵفێ
nibs, n مروڤێ گرنگ ئو پايه دار
nicolite , n نيكولايت : كانه ك چريسكدار
nice , adj كه له ش .خوين شرين .گرنوس . هه ستى سڤك.نازه نين.نازك.مه لاهيم.نه رم.رازراڤ لاو . تازه .خوه ش . جوان
- and beautiful woman خرنگ
- tune خوه ش ئاواز
- youth ئه زلاوك
nicely , adv ب تازه يى
niceness , n تازه يى تى
nicer چاكتر . باشتر . چێتر . تازه تر
nicety , n نه رمى ، تازه يى
niche , n , vt شوين . در . جهـ ل دره ك كێرهاتى دادنت
nichrome , n دارێژا نيكل ئو كرومى (بۆ به رگرى يا كه هره بى)
nicitate , vi دنه قينت .ئاور دكت
nicitated , adj ئاوركرى
nicitating , n ئاوركرن
nick , n , vt , i زه راڤه . كه لش . ده رز ، درا شكه ستى (ژ ئامانێ فه رفورى) گاڤا برپار ، دكه لشت . دده رزينت دخاپينت . ئێريشين بچوك دكت به كتر ئه مام دكن (زكماكى)
- old .... شه يتان
nickel , n , vt نيكل : كان ، نيكل دكت.(ب نيكلى) (هنين) دكت
- silver , n دارشتنا نيكل ئو زيڤێ ئه لمانى
- steel , n دارشتنا ئاسن ئو نيكلى
nickele (l) ed , adj نيكلكرى
nickelic , adj نيكلى
nickeliferous ., adj نيكلى
nickeling , n نيكلكرن
nickelous , adj نيكلى
nicker , n , vi كه نين.شهين دكه نت . شهين دكت
nickered , adj شهينكرى
nickering , n شهينكرن
nickname , n , vt نازناو . نازناڤ ، ناز ناڤ دكت
nicol , n ....(prism) ئالاڤا دو پارچه يێن پێكڤه گرتى يێن كاربوناتێن كالسيوما به لورى داكو روناهى ياگوهازتى يان ڤه به ياندى جه مسه ريكت
nicotiana, adj , n ئه خليت توتنه
nicotine , n نيكوتين . ماده يه ك ژه هره (دناڤ توتنيدا)
nicotinic , adj نيكوتينى
- acid ترشى يا نيكوتينى
nictitate,vi =wink (چاڤ) دنه قينت (ئو ڤه دكت)
nictitated , adj نه ڤاندى
nictitating , n نه ڤاندن
nictitating membrane , n په رده يا نه ڤينكار (په رده يا ته نك ل بن به رێ چاڤى)
nicy , n شرين
nidamental , adj كالان خرزى
- capsule كيسكێ كالان خرزى

nid(d)ering , n , adj مروڤێ ترسونه ک ئو چه په ل
middle - noddle , adj , vi , t چه مایی . له رزی ، ڤه وه شی .
خو دچه مینت ، ڤه دوه شت .
nide , n چیچه لوکا پوریێ
nidicolous , adj لیسکری
nidificate , vi هێلین ئاڤادکت
nidification , n هێلین ئاڤاکرن
nidifugous , adj هێلین هێلایی
nidify , v . i هێلینێ ئاڤا دکت
nid - nod , vi , t هه ر خو دچه مینت
nidus , n هێکگه ها مورانه یان . توڤگه
niece . n خوارزا ، برازا
niello, n (pl . -i or-s) پێکهاتی یه ک ره ش ژکبریت
ل گه ل زیڤ ئو زرنیخ یان مه سی بۆ
ته ژیکرنا ریزێن نه قشی
Nietzschean , adj , n پیره و یان پشتگرێ نیتشه (ژیرزانێ
ئه لمانی) ئو مزرا مروڤێ بالا
niff , n (sl) . بێهن . گه نی
nifty , adj لاو . نایاب
niggard , n , adj چکوس .ره زیل
niggardliness , n چکوسیتی ، ده ست مچاندن
niggardly , adj , adv مچکه . رژد . کوژ
nigger , n زنجی ، ره شو
niggle , v . i . t دکرینت . بێقام گازنده دکت
ده ست گرتی ددت. بێ ته وش دخه بتت
niggled , adj پوچکری
niggling , adj پوچ . بچوک . کوتی ، چه په ل
nigglingly , adv ب چه په لی
nigh, adv , prep , adj نێزیکتر . نێزیک . کورت
night , n شه ڤ . شه و
- and day شه ڤ وروژ : هه می ده می
- awake شه ڤ نشین
- before last شه ڤتر
- bird کونده
- blind شه ڤکور
- blindness , n شه ڤ کوری . شه وکوێری
- boat که شتی یا شه ڤێ
- cap کولاڤێ شه ڤێ
- clothes جلێن شه ڤێ
- club یانه یا شه ڤێ بۆ گوڤه ندێ ، به زمگه
-crawler , n کرمێ ئاخێ
- dress کراسێ نڤستنێ
- fall هنگور . شه ڤ
- flier شه ڤ فر
- flower گولا شه ڤێ (شه ڤ ڤه دبت)
- ghost شه بله بان ، ره شێ شه ڤێ
- glow شه ڤ ته یسین
- gown کراسێ نڤستنێ
- grazing شه ڤین ، شه ڤینی
- latch شه ڤ کود
- long هه می شه ڤ
- man شه ڤ کارکه ر
- mare خه وناگران ، شه ڤ په ست .
مێرده زمه . موته که
- marish مێرده زمه یی
- outside شه ڤده ر
- school دبستانا ئێڤاری
- shirt , n کراسێ نڤستنێ ، شه ڤ کراس
- soil گو
- stick دارێ پولیسی
- thief شه ڤدز
- wage شه ڤانه
- wakeful شه ڤ نشین
- walker شه ڤ دز
- watchman شه ڤگه ر
- work کارێ شه ڤ
night hawk , n شه ڤ هه لو ، شه ڤ گه روک
night heron , n قرا شه ڤێ
nightingale , n بلبل
night jar , n بزن مژ . شه ڤ هه لو
night letter , n شه ڤ بروسک
nightly , adj , adv شه ڤانه . هه ر شه ڤ . شه ڤی
- irrigation شه ڤده ری
nights , adv هه ر شه ڤ
nightshade سیبه را شه ڤ (هه له زه)
night unsleeping , n شه ڤ نشین
night up, n شه ڤ نشین
nigrescence , n ره شی
nigrescent , adj ره ش
nigritude , n ره شاهی . ره شی
nihil , adj هیچ . نه تشت
nihilism , n نه تشتی
nihility , n نه هه بون . نه تشتی . نه بون ،
تونه بون . نه بین . نه مان

nil , n نە تشت . چنە . سفر . هیچ
Nile river رویاریٚ نیل
nilgai , n پەزکوڤی یەک هندی مە زن شاخ بچوک
nill , vt ,i قایل نابت
- will you ..you تە بڤێت نە ڤێت
nilometer , n کاریتەیەک پلە کری بۆ پیڤانا رابونا ئاڤا
رویاریٚ نیل
nilotic , adj پێوە ندیداری نیل (خە لک یان دە ڤە ر)
nim , n ئە خلیت یاری یە
nimble , adj سڤک . گورج . چالاک
- fingered دە ست یان تل سڤک
nimbleness , n چالاکی . گورجی . سڤکی
nimbly , adv ب چالاکی
nimbo - stratus , n ئە وریٚ نزم ، گە ور
nimbus , n خورمانە یا روناهی یا پیروزان ، ئە وریٚ
پانیٚ تێر باران
nimiety , n بیقامی
niminy- piminy , adj لاوی یا دە ستکاری ، نێرە موک
nimrod , n نێچیرڤانیٚ مە زن
nincompoop , n سادە . خرپو . گە وج
nine , adj , n نو . نە هـ
- days wonder بویە را خە لک زو ژبیر دکن
- times out of ten گە لە مپە ری ، گشتی
- to the .....s تە کوز
ninefold , adj , adv نە هـ جار . نە هـ جاری
ninepins , n یاری یا نە هـ دار کان
nineteen , n نوزدە
nineteenth , n نوزدە هە ک . نوزدە هە م .
نوزدە هە مین . نوزدە هی
nineth , adj , n نوهە م. نە هە م . نە هە مین . نە هە ک
ninetieth, adj , n نوتە مین . نوتە م
ninety , adj , n نوت . نوهە ت
ninevite , n ئاکنجی یان خە لکیٚ نینە وا
ninny , n سادە ، خرپو
ninon , n کراسیٚ سڤکیٚ ئافرەمیش
ninth , adj , n نە هە ک . نە هە م . نوهە مین
ninthly , adv نە هە می
niobe , n ژنا ب شین ئو نە بە هیبار
niobium , n نیوبیوم ، هێمانە ک میتالی
nip , n , vt , i قونجریک ، قورنجیک ، گە زتن ،
فرە ک مە ی ، قونجریک لێدەت، دگە زت
- to ...along لە ز دکت
- to ......in ئاخفتنا مروڤە کیٚ دبرت . زو دئێت
ژور بە ری کە سە ک دی
- to ....in the bud دلاندکیدا دکوژت(ئامێلت مە زن ببت)
nip and tuck , n هە ڤ بە ر ، پێشبرکیٚ یا هە ڤکێش
nipped , adj قونجریککری
nipper (s) , n کە لبە تان . پە یسە . گاسک
nippily , adv ب گە زوکی
nippiness , n گە زوکیتی
nipping , n کرپنکار . گیروکە ر
nipple , n گومکی . چچە . سە ر مە مک .
سە ر چچک ، بشکوژا مە مکی.
گریکا مە مکی .گوی مە مک . چچک
nippon , n ژاپون
nippy , adj (sl) سار . لاو . گە زوک
nirvana , n جوانی یا بودی (ئە مانا مروڤی
دناڤ گیانیٚ بالادا)
nisi , conj ئە گە ر نە . هە کە ر نە ، گە ر نە ،
مە رجدار
nissen hut , n زنج
nit , n رشک . هێکا سپە هیٚ
niter, n(also nitre), n نایتە ر . ئە تراتێن سودیوم یان
پوتاسیوم
nitid , adj گە ش
nitr (o) پێشگرە کو ئە تراتە . نایتروجینە
nitrate , n خویٚ یا ترشی یا نایتریکی، ئە تراتێن
سودیوم یان پوتاسیوم وە ک زبلی
(پە یین)
nitrate , vt ئە ترات دکت . چارە دکت بترشی یا
نایتریکی یان ئە تراتی ، یان تێکلی
ڤان دکت .
nitrated , adj نایترێتکری
nitrating , n نایترێتکرن
nitric , adj نایتریک . کو نایتروجینیٚ پێنج هە ڤ
هێز تێدا هە یە
nitride , n پێکهاتی یا دووانە یا نایتروجینی
nitrification , n ئە تراتکرن . نایتروجین کرن
nitrify , v . t ئە ترێت دکت ، پێکهاتنا ئە مونیا
دگوهورت ئە ترێت یان ئە ترات ،
ئاخیٚ ب ئە تراتی تێر دکت . ب
نایتروجین یان پێکهاتنا نایتروجینی
تێکل یان تێردکت
nitrile , n ئە تریل
nitrite , n ئە تریت . خویٚ یا ترشی یا ئە تری

nitro - پێشگرە کو پێوەندیدارێ ترشی یا نایتریک ، نایتە ر یان نایتروجینێ
- acid پێکهاتی یا ترشی یا نایتریک ئو ترشی یا نە ندامی
- benzene رونێ زە رێ ژە هری
- cellulose سیلولوزا نایترێت
- chalk پە ێنا کالسیومکاربونێت ، ئو نایترێتا ئە مونیا
nitrogen , n نایتروجین ، هێمانا غازی
nitrogenous , adj نایتروجینی
nitroglycerin ,n رونە ک بێ رە نگە ، تە قە مە نی یە ک دژوار ە
nitroparaffin , n پارافینا ئە تریتی
nitrous , adj ئە تری
- acid ترشی یا ئە تری
- oxide ئوکسیدێ ئە تری ، غازە ک بێ رە نگە تە زینکە رە
nits , n رشک
nitty - gritty , n (sl) راستی ێێن بنیات
nitwit , n مروڤێ گە وج یان خرپو
nix , n , adv , vt , i جانێ ئاڤی (ئە فسانە) ، نە تشت ، بە رهە ڵستی دکت ، ناهێلت
nixie , n جان ئاڤی
no , adj , adv , n نا . نو . نە
- bother نە خە مە
- longer نە ما
- more نە ما
- smoking ! جگارە کێشان قە دە غە یە !
- sooner said than done دە م ودە ست بجهـ دئینت
noachian or noahic , adj نوحی
Noah , n نوح پێغمبە رێ بو ئە پشتمێ سومە ری
nob , n , vt سە ر . خانە دا ، ل سە رێ ددت
nobble , vt هە سپی ب دە رمانی لاواز دکت دخاپینت . دکێشت لایێ خو . ددزت . فێلبازی دکت .
nobbled , adj (هە سپ) بێ هێزکری
nobbling , n بێ هێزکرن
nobbut , adv ب تە نێ ، هە ر
nobby , adj چە لە نگ . نایاب
nobelium , n نوبلیوم . هێمانە ک چالاک تیریژ دارە
Nobel Prize , n خە لاتێ نوبل
nobiliary , adj خانە دا
nobility , n خانە دانی . رێسوری

noble , adj , n بە گزادە . جندی . ماقول . نایاب پس ئاغا . خانە دان ، رێسور
- gas گازا دە گمە ن
nobleman , n خانە دان
nobleness , n خانە دانی
nobles , n گرە گر
noblesse , n چینا خانە دا نان
- oblige خانە دانی دخوازت
nobly , adv ب خانە دانی ، ب مە ردی
nobody , pron , n نە کە س
nocent ,adj ئێشدار . زیاندار
nociceptive , adj ژاندار . زیاندار
nock , n پارچە یە ک کانی یان ئە رموکە ب سە رێ رمیڤە ، کە لشا تیری کو ژە نا کە ڤانێ دکە ڤت ناڤدا .
nock , vt بنێ تیری دکە لشینت.تیری دتێگرینت
noct-nocti - or nocto پێشگرە کو شە ڤە
noctambulation , n شە ڤ ب رێڤە چون
noctambulism ,n= noctambulation
noctivagant , adj شە ڤ گە روک
noctule , n چە کچە کیلە
nocturn , n پارچە یە ک ژ ئڤێژا سپیدە یێ
nocturnal , adj شە ڤی
- emission پە رکرنا بێ حە مدی یا ئڤستنێ
- fever شە ڤ تا
nocturnally , adv ب شە ڤێ
nocturne برگە یا خە ونی (مە زیڤە) . شە ڤ کە ڤال
nocuous , adj ژاندار
nod , vi , t, n (سە ر) دچە مینت ، سە رچە مین (بو پێکهاتنێ یان سلاڤێ) ، نیشان . ڤە وە شین . سە رچە مینا بێ حە مدی گاڤا خە و هاتنێ
- to ....off دنڤت
- the land of ...... جیهانا ئڤستنێ
nodal , adj گرێکی
nodality , n گرێکیتی
nodally , adv ب گرێکی
nodded , adj سە رچە ماندی

nodding , n سه رچه ماندن
noddle , n , vt , i سه ر ، سه ریٛ خو دچه مینت
noddy , n خرپو . ته خليت بالنده يه ک خرپو
ديار دبت ، ساده . گه وج
node , n گریٛ
nodical , adj پیوه ندیداریٛ گریکا ستیریٛ .
ڤیککه تنی . خالکا ڤیککه تنیٛ
nodose , adj گریکی
nodosity , n گریک
nodular , adj گریکی
nodulation , n گرنیون
nodule , n گریک . گنی
nodulose , adj هور گریکی
nodus , n گریک . زه حمه تی . گرفتاری
noel , n سرودا زايينى
noetic , adj , n هشی . هشزانی
nog , n سنگ . ده پیٛ دیواری یێ بزماران ،
بيره يه ک گران . شه رابه ک مه ستی
(جاران ل گه ل هیک ئو شیری)
noggin , n دولكه يان مه سينیٛ بچوک ، سه ریٛ
مروڤی ، تبابه ک شه ران
nogging , n به رێن ڤالاتی يێن په يكه‌ره‌ک دار تژی
دکن
nohow , adv نیکچار
noil , n گولی . دنوک (هری يان ئاڤرميش)
noise , n , vi خروجر ، گاله گوت ، قاژه قاژ . قاره
قار . شنگینی . شنگین . ته ق وره ق
ژاوه . چه رقین . ده نگ . فه روار ،
پیژین ، قه رقه شه . زلزله ، زه‌له‌زه ل
. قیروقیژ ، دنویه ک . ده نگه ده نگ .
گر . گرنچ . گونگه شه ، گرنچ دکت
noised , adj گرنچکری
noising , n گرنچکرن
noiseless , adj بیٛ گرنچ
noiselessly , adv ب متی ، ت بیٛ گريچی
noiselessness بیٛ گرنچیتی
noise maker گرنچ چیگه ر ، گریچکار
noise of feet کوت کوت
noise pollution شه پرزه کر نا گرنچی
noisette , n پارچه يه ک گوشت گروڤر . ته خليت
گول
noisily , adv ب گرنچی
noisiness , n گرنچیتی

noisome , adj زیاندار
noisomely , adv ب جارسی . ب زیانداری
noisomeness , n جارسیتی . زیانداریتی
noisy , adj گرنچی
noma لاره شه یا ده ڤی . به زه کا ده ڤی
nomad , n , adj ره وه ند . کوچه ر . قه راجه دار .
چول گه ر
- encampment کوچ
nomadic , adj کوچه ر . ره وه ند
- way of life کوچه ری
nomadically , adv ب کوچه ری
nomadism , n کوچه ری . چول نشینی
nomadize , vi کوچه ری دکت
no - man's - land , n ده ڤه را قه ده غه . ده ڤه را بیٛ
خه لک ئوچه کدده ڤه را شه ر ل
سه ر
nombril , n نافک
nom de gurre , n ناڤیٛ ته ڤگه ری ، ناڤیٛ نهینی
nom de plume , n ناڤیٛ نڤیسه ریٛ ته په نی
nomen , n ناڤیٛ دووه م
nomenclator , n کولی . به نده وار
nomenclatorial به نده واری
nomenclatural , adj ناڤ ليكرنی
nomenclature , n ناڤ ليكرن
nomendubium , n ناڤیٛ گوماندار
nomen nus dum , n هه ر ناڤ
nominal , adj ناڤه کی . وه ک ناڤی ، وینه یی
- rent نیزیک هه روه (کریٛ یا ناڤه کی)
- sum سه رجه میٛ ناڤه کی
- value به هاییٛ ناڤه کی
- wage کریٛ یا ناڤه کی
nominally , adv ب ناڤه کی
nominalism , n دیتانه یا کو راستی ڠ گه وهه را
گه ردونی نینه کو هش نه شێت
هزره کیٛ دانت بۆ زاراڤه‌ک گشتی
هه موکی . ناڤه کی تی
nominalist , n باوه رمه ندیٛ دیتانه یا ناڤه کی تی
nominate , v . t . ناڤ دکت . ده ست نیشان دکت
پیشنیاز دکت (بۆ هه لبژارتنیٛ)
nominated , adj ناڤکری ، ناڤ لیکری
nominating , n ناڤ لیکرن
nomination , n ناڤکرن، پالاوتن ، ده ست نیشانکرن

nominatival, adj ناڤی .
nominative, adj, n ناڤکری بۆ کاره کیَ ، باریَ کردا ری ، ناڤی
nominee, n ده ست نیشانکری . ناڤکری
nomogram or nomograph,n نه خشه یه ک راڤه کری
nomological, adj پیوه ندیداری سروشت ئو ژیربیژیزانی
nomology, n سروشت ئو ژیربیژی یا یاسازانی
nomophetic, adj یاسادانانی
non - prep پیشگره کو نه یه
- acceptance نه قابلی
- appearance نه ده رکه تن
- effective نه کاریگه ر
- ego نه ئه ز
- existent نه هه یی
- human نه مروڤی
- interference نه تیکلی
- member نه ئه ندام
-membership نه ئه ندامی
- metal نه میرتال
- moral نه سنجی
- payment نه دان
- perception نه تیگه هشتن
- performance نه کارکرن
- polar نه جه مسه ری . نه ته وه ری
- usage نه ب کار ئینان
- use نه ب کار ئینان
- user ب کاربه ر
nonage, n ژی بیَ نه گه هشتنیَ . بسپوری
nonagenerian,adj, n ژی ۸۹-۱۰۰ سالی ، نوهه تی
nonagon, n نه هـ گوشه ، نه هـ لا
nonaligned, adj بیَ لاگر ، بیَ ئالگر
non-alignment, n بیَ لاگیری . بیَ لایه نی . بیَ ئالگری
nonary, n نه هه کی
nonbeing, n نه بون ، تونه بون . نه بین ، نه مان
nonce, n, adj نهو . نوکه
nonchalance, n . گوهـ نه دان . خوگری
nonchalant, adj خوگرتی . سار
noncombatant, adj نه شه رکه ر
noncommissioned officer, n سه دقان ، پلدار
noncommittal, adj نه ده ربه ست
nonconductor, n نه گه هین

noncomformist,n, نه ته بایی
nonconformity, n نه ته بایتی
noncooperation, n نه هاریکرن
nondescript, adj گیره . نه راڤه بار
none, pron, adv, n نه یه ک ژ . هیچ . که س
- the less هه رچه ند کو
nonentity, n نه بین.نه که س .نه هه بونی .نه مان
nones, n نیڤار . نڤیژا نیڤاری
nonesuch, n, adj بیَ هه متا . قه تلاز
nonexistence, n نه بین . نه بینی . نین ، تونه بون . نه هه بین . نه بون ، نه مان
nonexistent, adj نه هه یی
nonfeasance, n هیڤشاندن . کیمی
nonferrous, adj نه ئاسنی
noninductive, adj نه هاندانی
nonintervention, n نه تیکلی
nonjuring, n نه سوندخاری
nonjuror, n نه قابلیَ سوندخارنیَ
nonmetal, n نه کان ، نه میرتال
nonmetallic, adj نه کانی ، نه میرتالی
nonobjective نه هه بیه ری
nonpareil, adj, n قه تلاز . ئیکانه . بیَ هه متا
nonpartisan, adj نه پار تیگر
nonpasserine, adj نه لیس
nonplus, n, vt هه لوه لا. شه پرزه ، شه پرزه دکت
nonplussed, adj مه ته ل مایی
nonproductive, adj بیَ به ر
nonrepresentational, adj نه نمینه نده ری
nonresidence, n نه نشینی
nonresidency, n نه نشینی
nonresident, adj نه نشین
nonresistance, n نه به رگری
nonresistant, adj, n نه به رگری ، نه به رگر
nonrigid, adj نه ره ق
nonscheduled, adj نه مه لهه زکری
nonse, n نه هه م روژ
nonsectarian, adj نه تیره یی
nonsense, n, interj گه زاف . گه له زه یی ، گه له زی. پروپوچ . په ل په ل . پوچ بیژی . گه له ڤاژی ، توره هات

nonsensical , adj گه ڤه زه یی . قور . ئایه خ
nonsensicalness , n گه وجیتی
nonsequitur نه نجامکرنا پاشه کی
nonsignificant , adj نه شوپه وه ر . پوچ
nonsked , n نه سیاییکری . هێلا بایی یا نه رێزکی
nonskid , n , adj نه ته حیسوک
nonsporting , adj نه نێچیرڤان
nonstandard , adj نه پیڤانی
nonstop , adj بێ برین
nonsuit , n , vt هه لوه شاندنا دوزا گلیڤانی ، دوزا گلیڤانی هه لدوه شینت
nonsupport , n نه ژیانداری
nontribal villager , n تات
nonunion , adj نه یه کیه تی . نه نه ندامێ یه کیه تی یه کێ
nonverbal , adj نه لێڤکی . نه شه هره زایێ بێژه یێ
nonviable , adj نه ژیانبار
nonviolence , n نه دژواری
nonvirginity , n نه کچی
noodle , n ساده . رژده
nook , n قوژبن . ڤه ده ر
noon , n نیورو . نیڤرو . نیرو
noonday , n نیڤاروژێ . نیڤرویی . نیڤرو
nooning , n فراڤین
noontide , n نیڤرو . گوپیتک
noontime , n نیڤرو
noonof night , n نیڤا شه ڤێ
noose , n , vt , i خاپین . ته لهه . گرێ دئێخت ته لهێدا .(وه ریسی) گرێ دکت . سێداره دکت
nopal , n هێژیرا درک
no-par or no-par- value, adj بێ به هایێ ناڤه کی
nor , adv , conj نه
nordic , adj , n باکوری . سکه ندیناڤی
norland,n=northland (ده ڤه را باکور)
norm , n رێباز . بنک پیڤانی . نمونه . سه ره تا په ندگوتنا مه زنان. تێکرایا هه ژماری
normal , adj , n ئاسایی . ره شوکی . ره مه کی
- school دبستانا سه ره تایی
- solution گیراوه ی ئاسایی . گیراڤا ئاسایی
normalcy , n ئاساییتی
normality,n=normalcy
normalizable , adj ئاساییکرنبار

normalization , n ئاساییکرن ، ئاساییبون
normalize , vt ئاسایی دکت
normalized , adj ئاساییکری
normalizing , n ئاساییکرن
normally , adv ب ئاسایی
Norman , n , adj نورمه ندی ، ژ نورمه ندی یا فره نسی ، ڤه کرێ ئنگلته را
normative , adj پیڤانی
normativeness , n پیڤانیتی
normotensive , n خوین وشارا ئاسایی
normothermian گه رمی یا ئاسایی
Norn خودایا قه ده رێ
norse , n , adj نورویجی . زمانێ نورویجی
north , adv , n باکور ، راژور . ژور
- bound (دچت) به ر باکوریڤه
- east, adv , n باکورا روژ هه لاتی
- easterly , adv , adj به ر باکوری روژهه لاتی
- eastern , n باکوری روژهه لاتی
- easterner , adj خه لکێ باکورا روژهه لاتی
- eastward(s) به ر باکورا روژهه لاتی
- pole جه مسه ری باکور
- west باکورا روژئاڤا
- wind بایێ باکور
norther , n باکوری . بایێ باکور
northerly , adv باکوری ، به ر باکوریڤه
northern , adj , n باکوری
- citizen وه لاتژوری
- cross خاچا باکور . (شه ش ستێر)
- lights هنگورا ته وه را باکور
- pole جه مسه ری باکوری
notherner , n باکوری
northing , n باکوری (پێشکه تن یان لادان)
north star , n ستێرا باکور
northward(s),adv, . n . adj به ره وژورو ، باکوری . به رباکور
northwardly, adv , n به رباکوری
northwest,adj,adv, n باکورا روژئاڤا
northwester , n بایێ باکوری روژ ئاڤا
northwesterly , adv به ر باکورا روژ ئاڤایی
northwestern , adj باکوری روژ ئاڤایی
northwesterner , n باکوربایێ روژ ئاڤایی
northwestward, adv , adj , n به رباکورا روژ ئاڤا ، باکوری روژ ئاڤایی ، باکورا روژ ئاڤا
northwestwards,adv به ر باکو را روژ ئاڤا

Norwegian , n , adj ‏وه لاتی نو زمانیٰ نورویجیٰ‏
nose , n ‏کوته لوت. بیڤل ـدفن ـکه پ، لوت . پوز‏
- a ...of wax ‏مروڤیٰ نه رمیٰ زو قایل دبت‏
- band ‏سه ر دفن . لغاف‏
- bleed ‏رسکاندن‏
- ring ‏خزیٖم‏
- (right) under ones very..... ‏ل به ر چاڤان‏
- to bite a person's ...off ‏نه نری ل گه ل دناخڤت‏
- to count ....s ‏ده نگان یان سه ران دهه ژمیٰرت‏
- to cut off one's ....to spite one's face ‏زیان دگه هینت به رژه وه ندی یا خو دنه نرینیٰدا‏
- to follow one's ..... ‏راست پیٚش دکه ڤت‏
- to keep one's ...to the grindstone ‏چالاک ل کاری‏
- to lead (a person), by the ‏ژ دفنیٰ دکیٚشت ، ل دوڤ خوه دبت‏
- to ....around ‏سه ح دکت‏
- to .....down , n ‏بالافر خاهر دبت به رنه ردی‏
- to pay through the. ‏به هایه ک پتر دبت‏
- to turn up one's.....at ‏ب کوتی دبینت‏
nose , vt ‏بیٚهن دکت ، تیٚکلی دکت . هشیار پیٚش دکه ڤت‏
noser , n ‏باییٚ خورتیٚ سه ری‏
nose bag , n ‏جوهور‏
nose cone , n ‏شه بپوریٚ به‌رامبی ییٚ (بو پاراستنا موشه کی)‏
nose dive , n ‏ئیٚریشا سه ره کی‌یه تتا دژوارا نشکی‏
nosed , adj ‏بیٚهنکری ـسه حکری (ب بیٚهنیٚ).‏
nosegay , n ‏چه پک‏
nosepiece , n ‏دفن پوش‏
no - show , n ‏نه دیار . ریٚبواریٚ جهی دگرت پاشی دیار نابت‏
nosily , adv ‏ب زانخوازی‏
nosiness , n ‏بیٚهنکرن‌زانخوازی‌ـسه حکرن(ب بیٚهنیٚ)‏
nosing , n ‏ره خیٚ ده رکه تی ژپیٚسترکیٚ یان چه کی‏
nosography , n ‏نه ساخیزانی‏
nosologic (al) , adj ‏پیٚوه ندیداریٚ راڤه کرنا نه خوشی یان‏
nosology , n ‏راڤه کرنا ریٚزکی یا نه خوش یان ، نه خوه شی پولیٚنزانی‏
nostalgia , n ‏بیٚریکرن‏
nostalgic , adj ‏خوه زیکرنی (به ریٚ) ، بیٚریکرنی‏
nostoc , n ‏که ڤزا یه ک خانه‏
nostradamus , n ‏خه فزان‏
nostril , n ‏خمخم . خمخمک . بیٚڤل . پوز . لوت . که پی . فرنک ـکونکیٚن دفنیٚ‏
nostrum , n ‏. ده رمان‏
nosy (also nosey) , adj ‏ده مدری . دفن مه زن‏
not , adv ‏نه‏
- alive ‏نه ژی . نه زندی‏
- at all ‏ئیٚکجار ، توجار . چوجار . ته و‏
- but that (or what) ‏هه رچه ند کو‏
- good ‏نه باش‏
- half ‏بیٚقام‏
- init ‏نه زان . نه تیٚدا‏
- in the running ‏نه هیٚژایی هزریٚ یه‏
- remained ‏نه ما‏
- that ‏نه به کو‏
- to ‏نه کو . نه به کو . نه ک . نه گ‏
- to be thought of ‏دوره‏
not (o) ‏پیٚشگره کو پشته ، پاشه‏
nota bene ‏سه رنج . تیٚبینی . په راویٚز‏
notability , n ‏ناڤداری . ئوزه ری‏
notable , adj , n ‏ده مراست . ئوزه ر . رهسپی . دیار . ناسراو‏
notableness , n ‏سه رنجیتی‏
notably , adv ‏نه خاسمه‏
notarial , adj ‏دادگه ر ی‏
notariality , n ‏ده مراست‏
notarization , n ‏دادگه ری کرن‏
notarize , vt ‏داد گه ر دکت‏
notarized , adj ‏دادگه ریکری‏
notarizing , n ‏دادگه ریکرن‏
notary , n = notary puplic
notary public , n ‏دادگه ر‏
notate , vt . ‏تومار دکت . دنڤیست‏
notated , adj ‏تومارکری‏
notating , n ‏نڤیسین . تومارکرن‏
notation , n ‏نڤیسین . نوسین . تومار کرن ، کومه ک هیٚمایان(وه ک نیشانیٚن مه زیقه یی)‏
notch , n , vt . ‏که ش . ددان ، زه راڤه . ده ربازگه یا چیایی ، له له . دکه لشیٚنت . ب ده ست دکه ڤت ، تومار دکت‏

note ,n , vt زه نگل . سترین . کورته گوتار . ناقداری ، سه رنج . تیبینی . نیشان . بیرنامه ، نیشانک . شانه ک . ئاواز . ده نگ تومار دکت ، دبینت ، نیشان دکت ، سه رنج دکت

- book پرپه ر . ده فته ر

- case جزدان

- musical ...... ئاواز . په ل ده نگ

- worthy به رکه تی . هێژا ، شایان باس

noted , adj ده مراست

noteless , adj نه مه زیقه یی . که سنه زان

note of hand چه کێ به لێنی . کومپیاله

note paper , n کاغه زا نامه یان

nothing , n , adv توتشت . چ تشت . نه بون . تونه بون . نه تشت ، هیچ

- doing کرنا بێ بوێلی

- for ... بێ ته وش . هه روه

- to come to ..... ئێکجار دکه فت . ناگه هت ئارمانجێ

- to make......of تێناگه هت

nothingness , n نه بون . تونه بون

notice , n , vt سه هیتی . ئاگه هی . به ریه ن ئاگاداری ، سه ح دکت

- at short ..... بێ ئاگه هداركرن

- board ده په یان ته خته یێ ئاگه هی یان

- to take ..... دبینت . سه ح دکت

noticeable , adj هێژایی دیتنێ یه ، سه حبار

noticeably , adv ب سه حباری

noticed , adj دیتی ، سه حکری

notifiable , adj ئاگه هبار

notification , n ناساندن . ئاگه هکرن ، به ریه ن ئاگادار کردن براگه هاندن . ئاگه داری

notified , adj راگه هاندی

notify , v . t ئاگه هـ دکت

notifying , n راگه هاندن . ئاگه هکرن

notion , n رێمان.هزر.رامان رای ، دیاریتی پێژن

notional , adj دیانه یی ، هزری . ئاشوپی

notionality , n دیتانه یی تی

notionally , adv ب دیتانه یی

noto = not

notochord , n وه ریسکێ پشتێ

notoriety , n به دنافی . ناتوره

notorious , adj به دناف ، نافتویی

notoriously , adv ب به دنافی

notoriousness , n به د نافیتی

notornis , n بالنده یه ک نیوزیله ندی قه تلاز بێ فرین (نه فر)

notwithstanding,prep,adv هه رچه ند کو . ل گه ل هندێ

nougat , n چوکلیتا شه کر ، هنگفین ، گوێز نو سپیلکا هێکێ

nought , n = naught چنه

noumenon , n هه بیه ر یان تێگه هشتنا هه بیه ری ب خو یان وه ک ژ هشێ دیار دبت

noun , n ناف (رێزمان) . ناو . نافوک

- common .... پره ناف

- of things نافێن تشتان

nourish , v . t خودان دکت .ب خوارن دکت ، خوراک دکت

nourisher , n خوراککه ر

nourishing , adj خوراکدار

nourishment , n قیت . خوارن . خواردن ، خوراک .

nous , n هش

nova گه شه ک . ستێر

nouveau riche نوکیسه

novation , n گوهورینا ده ربه ستی یێ

novel , n رومان .نۆ . نویێ . نویژه ن.نوژه ن

novelette , n کورته رومان

novelist , n رومان نفیس

novelistic , adj رومانی. پێوه ندیدارێ رومانێ

novelization , n رومانبون

novelize , v . t رومانی دکت

novelized , adj رومانکری

novelizing , n رومانکرن

novella , n کورته چیروک

novelty , n نۆیاتی

November , n یازده مین هه یفا سالێ . مژدار . چری یا پاشی (دویێ)

novena , n نه هه کی ، نه هـ روژی ، نفێژکرنا نه مه کداری یا په یهاتی

novercal, adj . (arch) زر دایکی

novice , n ده ستپێکه ر . فه قی . نولدار

noviciate (tiate) , n ره به نی . ره به نگه

novocaine , n در ته زینکه رێ جهکی (ژ ترشی یا بێنزویکی)

now , adv , conj , n . نهو . نوکه . لێ گاڤێ . ئێستا، ئێدی
- and then جار جار
- now ها ..ها
nowaday , adj ئه ڤرویی . ڤان رۆژانی
nowadays , adv , n ئه ڤرو ، ڤان رۆژان
noway or noways , adv ئێکجار . نه
nowhere , adv نه دره ک
nowheres,adv = nowhere
nowhither , adv نه به ر دره کێڤه
nowise , adv ئێکجار
noxious , adj جارس . زیاندار . کوشنده ، کیندار
noxiously , adv ب کینداری
noxiousness , n کینداری . جارسی
noyau , n مه یا براندی ل گه ل کاکلێن میوه یی تامدارکری
nozzle , n زارک
nuance , n سها جیا وازی یی . جیاوازی یه ک هور
nub , n گریک . پارچه یان لوکا بچوک . کاکل ، گه وهه ر .
nubbin , n تشتێ بچوک یان نه گه هشتی
nubble , n لوک یان پارچه یا بچوک . گریکا بچوک
Nubian , n , adj نوبی . مروڤ یان وه لاتێ نوبی
nubile , adj شودار
nubility , n شوداری
nubilous , adj ئالوز . شیلی
nucellar , adj گوێزی
nucellus , n پارچه یا هێکێ کو یزدانکی دگرت ـ گوێز
nuchal , adj پێوه ندیدارێ زیبه را پاتکێ
nuci - پێشگره کو گوێزه ، کاکه
nuciferous , adj کاکلی
nucle (o) - پێشگره کو کاکه ، ترشی یا کاکلی
nuclear , adj ناڤکی . ناڤوکی . کاکلی . ناوکی
- bomb بومبایا گه ردیله یی
- charge بارگه یێ ناڤکی
- disintegration داوه شانا ناڤکی
- energy وزه یا ناڤکی . وزه یی ناوکی
- fission ته لشینی ناوکی ، که لشینا ناڤکی . له تبونا ناوکی
- fuel ئێزنگا ناڤکی . ئێزنگی ناوکی
- fusion توانی ناوکی
- induction هاندانا کاکلی
- physics فیزیایا گه ر دیله یی
- power هێزا گه ردیله یی

- reactor کارلێکا کاکلی
- transformation گوهورینا کاکلی
- war شه رێ گه ردیله یی
nucleate , adj , vt , i کاکلکری ، کاکلی دکت
nucleation , n کاکلکرن
nuclei,pl. of nucleus
nuclein , n کاکلین . ماده یه ک ژ کاکلا خانه یان دئێنه ده ر
nucleolar , adj کاکلی ، ناڤکی
nucleolus , n کاکلوک . ناڤکوک
nucleon , n ناڤکوک
nucleonics , n ناڤکزانی . کاکلزانی
nucleophile , n کاکل خواز
nucleoplasm , n پلازما یا کاکلی یان ناڤکی
nucleoprotein , n پروتینێ ناڤکی
nucleus , n ناڤوک . کاکل . ناوک ، سیسک
nuclide , n ناڤک ، کاکل
nuclidic , adj (شکل) کاکلی
nude , adj تازی . کوت . زلیت .روت . ریس
nudely , adv ب ریسی
nudeness , n روتی ، ریسی
nudge , v . t , n پال ددت ، پالدان
nudibranch , n خمخم روت
nudibranchia , n خمخم روت
nudism , n ریسیتی ، روتی تی
nudist , n ریسکار
nudity , n ریسی . روتی . روتایی . تازیتی
nugatory , adj پوچ . بێ به ها . نه هێژا
nuggar , n به له مه ک به راهی – پان مه زن
nugget , n که رێ زێری . ناخزێر
nuisance , n ته نگاڤکرن . جارسی . جارسکرن . ئازار
- tax باجا کیندار کو ئێکسه ر ژ تێیه رێ دستینن
nuke , n . (sl) بومبایا گه ردیله یی
null , adj . n نه ره وا ، پوچ
- and void هه لوه شاندی
- point خالکا ته مرین . خالکا سفر
- valence هه ڤ هێزا سفر
nulla , n شینکێ دار ، جه لال .
nullah , n نهال (بچوک ئو نشیڤ)
nullification , n راکرن . هه لوه شاندن
nullifidian , n , adj مروڤێ بێ ئایین یان ئول

nullified , adj	هه لوهشاندی
nullify , v , t	هه لوه شینت
nullifying , n	هه لوه شاندن
nullipara , n	ژنا بچوک نه بویی
nulliparous , adj	سته ور
nullipore , n	شکلەک هه له زی کو دشینت سنجوقی ده ر بکت
nullity , n	نه بون . تونه بون . پوچکرن ، نه مان
null line , n	هیلا ته مرینێ
null plane , n	رنکارێ ته مرینێ
numb , adj , vt	مت ، بێ هش . بێ هه ست ، مت دبت
- fish	تیریژا که هره بی یان توریپدو
numbed , adj	مت . ته زی
number , n	هه ژمار ، ژمار . ژماره . ره نوس
- absolute	هه ژمارا ره هایی
- by the ....s	ب ریزکی ، یان ئالالکی
- complex	هه ژمارا ئالوز
- decimal	هه ژمارا شکه ستی
- his ...is up	ل به ر مرنێ یه
- integer	هه ژمارا ته کوز
- to look after ....one	گوهێ خو ددت سه روکی
- theory	دیتانه یا ژمارین ته کوز
- whole	ژماره یا ته کوز
- without	بێ هه ژمار . بیقام
number , vi	دهه ژمیرت
numbered , adj	هه ژمارکری
numberer , n	هه ژمارکه ر ..
numbering , n	هه ژ مارکرن
- signs or marks	نیشاندانک
number less , adj	گه له ک ، بێ هه ژمار
number of people , n	مخریک
numbing , n	ته زینوک
numbingly , adv	ب سرى . ب بێ هشى
numbly , adv	ب بێ هشى
numbness , n	سربون
numdah , n	تاتى یێ خه ملکرى
numen , (pl - mina)	گیان یان هیزا خودایی
numerable , adj	هه ژمار دار ، هه ژماربار
numeral , n	هه ژمار . ژمار . ژماره
numerally , adv	ب هه ژمارى
numerary , adj	هه ژمارى
numerate,vt, = enumerate	دهه ژمیرت
numerated , adj	هه ژمارکرى
numerating , n	هه ژمارکرن
numeration , n	هه ژمارتن
- table	سیایى یا به هایێ ژماران دیار دکت ب جورێ ریزکا هیماکرنێ
numerator , n	سه ر به ش . سه ره
numeric , n	ژمار
numerical , adj	ژمارین . هه ژمارى . ژماره یى
numerically , adv	ب هه ژمارى
numerological , adj	هه ژمارى
numerologist , n	هه ژمار زان
numerology , n	هه ژمارزانى
numerous , adj	بوش .گه له ک . زه حف، زور . فره
numerously , adv	زورى .گه له کى،فره هى . زه حفى
numerousness , n	بوشاکى
numinous , n	پیروز . گیانى
numismatic , adj	دراڤى . پاره یى
numismatics , n	دراڤیزانى . دراڤ نو مه دالیزانى
numismatist , n	دراڤزان
numismatolgy , n	پاره زانى ، دراڤزانى
nummary , adj	دراڤى ، پاره یى
nummular , adj	چه مه ره یى یانێ هیکه یى
nummulary , adj	چه مه رى ، چفزى یان هیکه یى
nummulite , n	قالکێ به ردینه یێ وه ک سه وکێ (ژ نه ندامکێ کونیله یێ چینا (نه ردى یا) سێ یه م
nummet , n	تیشت . فراڤین
nummilitic limestone , n	که قرێ چینا روژگارێ سێیه ما نه ردى
numnah , n	په روکێ بن خورجه زینى
numskull , n	سه رێ مروڤێ گه وج ، خرپو
nun , n	په ریستار . ره به ن
- buoy	سه رناڤکا نیف گروڤر نو ره خ نشیف
- like	وه ک ره به نێ
- 's veiling	په روکێ ته نکێ هرى
nunatak , n	سه رێ که ڤرێ ژ بن به فرێ یان سه هولێ ده رکه تى
Nunciature	بالیوز خانه یا پاپایى . شاندى یێ پاپا
nuncio , n	بالیوزێ پاپایى
nuncle , n	مام . ئاپ

nuncupate , vt ‏قه ویتی یان راسپیزی ین زاره کی (یان لیٔفگی) ناگه دار دکت‏
nuncupative , adj ‏لیٔفکی . نه نفیسی‏
nunhood , n ‏ره به نی‏
nunnery , n ‏ره به نگه‏
nunnish , adj ‏ره به نی‏
nunship , n ‏ره به نی‏
nuptial , adj , n ‏بوک ئینان ، شوکرن‏
- feast ‏داوه ت (شوکرن)‏
-plummage ‏ره نگبونا په رین نیره بالنده یی‏
nuptiality , n ‏تیکرایا شوکرنی‏
nurse , n , vt , i ‏نه خوشه قان . دانوک . داین ، په رستارنه خوه ش نیر، دمیژت. دمیژینت‌سه خبیری یا نه خوشی دکت‏
nursed , adj ‏میژاندی‏
nursemaid , n ‏دانوک‏
nurser , n ‏کوشگر ، داین ، سه خبیرکار‏
nursery , n ‏داینگه . شتلگه ؛ کوشگره‏
- garden ‏شتلگه . نه مامگه‏
- maid ‏کوشگر . دانوک‏
- man ‏خودانی شه تلگه هی‏
- plant ‏نه مام.شتل.شه تل.ده رک ک . ده رک‏
- rhyme ‏لوری‏
- school ‏دبستانا ساقایان‏
- shark ‏ته خلیت سیماسی‏
nurs(e) ling , n ‏ساقا ، به رماک.شیرمژ . مه مک مژین‏
nursing , n ‏مه مکاندن.به رشیر، مه یته ری ، میژاندن . میژتن.نه خوه ش نیری ، شیردان‏
- bottle ‏شوشه ین شیری‏
nurture , n , vt ‏خودانکرن. قیت ، خارندان . خواراندن . په روه رد، خارن ددت . خودان دکت‏
nurtured , adj ‏. خوراککری‏
nurturing , n ‏خوراککرن‏
nut , n ‏پنچگر . دینوکه . گرفتاری‏
nut , n , vt . ‏کاکلا گویزی .گویز، گویزان کوم دکت.‏
- a hard .....to crack ‏گرفتاری یا زه حمه ت‏
- butter ‏گویز نیفشک‏
- cracker ‏گویز شکین‏
- for......s ‏ئیکجار نه‏
- gall ‏مازی‏
- grass ‏گیا گویز (ر هـ وه ک گویزان)‏
- off his .... ‏دین . سه رخوش . هار‏

- oil ...... ‏گویز رون‏
- to be ...s or dead ..s on ‏شاد‏
- tree ‏دار گویز‏
nutant , adj ‏شور داهیلایی ، سه ر چه ماندی‏
nutate , v . i ‏سه ری دچه مینت ، شور دکت‏
nutated , adj ‏سه ر چه ماندی‏
nutating , n ‏سه رچه ماندن‏
nutation , n ‏سه ر شوری (ژ خه وی)، داهیلان‏
nut - brown , adj ‏قه هوه یی‏
nuthatch , n ‏گویز شکین. بالنده یه ک گویز خوره‏
nutlike , adj ‏وه گویزی‏
nutlet , n ‏گویزک‏
nutmeg , n ‏گویزا بیهن خوه ش‏
- apple ‏به ری دارگویزا بیهن خوه ش‏
- tree ‏دار گویزا بیهن خوه ش‏
- liver ‏جه رگ نه ساخی‏
nutpick , n ‏کاکلگر‏
nutria , n ‏که فل یان قیژکی سه ئافی‏
nutrient , adj ‏خوراکی‏
nutriment , n ‏خوارده مه نی . خوراک‏
nutrimental , adj ‏خوراکی‏
nutrition , n ‏خوارن . خواراندن . خوراک‏
nutritional , adj ‏خواراندنی‏
nutritionally , adj ‏ب خواراندنی‏
nutritionist , n ‏خوراکزان‏
nutritious , adj ‏خوراکی‏
nutritiously , adv ‏ب خوراکی‏
nutritiousness , n ‏خوراکیتی‏
nutritive , adj , n ‏خوراکی ، خور اکدار‏
nutritively , adv ‏ب خوراکی‏
nuts and bolts , n ‏هیمان یان پارچه ین کاری‏
nutshell , n ‏که لیکی گویزی‏
- in a ...... ‏کورت کرمانجی‏
nuttiness , n ‏تیرگویزیتی ، دینوکیتی‏
nutty , adj ‏تیر گویز . گیره . دینوکه . گویزی‏
nux vomica ‏گویزا فه رشتنی . داری ده رمانی نسته رکنینی . به ری فی داری .‏
nuzzle , v . t . i ‏ب دفنی دکولت ، کاردکت . دفنا خو دکت ناف ئاخیندا وه ک به رازی ، ب دفنی سه ح دکت‏

nuzzled , adj ب دفنێ کارکری
nuzzling , n (ب دفنێ) کارکرن
nyala (s) , n ته خلیت په زکوفی
nyct - nycti , nycto پێشگره کو شه ڤ
nyctalopia , n شه ڤ کوره یی
nyctalopic , adj شه ڤکور
nyctitropic , adj شه ڤ گه ر
nylghau , n = nilgai شین گا
(Indo -Eur: nyl: blue,gai: ga)
nylon , n نایلون (گوره یێن نایلون) ماده یه ک چیکری یه ، تایێ قایم ئو نه رمه بۆ ته ڤنی ئو نه رموکی
nymph , n په ری ، زه ری . کرموکه
- like وه ک په ری
nymphal , adj وه ک په ری
nymphalid , n په لپه لیک
nymphean , adj وه ک په ری
nymphet , n په ری یا بسپور
nymphish , adj په ری یا بسپور
nympho , n (sl) = nymphomaniac
nympholepsy , n په ری هاری :
nympholept , n په ری هار
nympholeptic , adj په ری هاری
nymphomania , n هه شیر . هه شه ری
nymphomaniac , adj , n هه شه ر
nystagmic, adj له رزی یا توپکا چاڤی
nystagmus , n له رزا توپکا چاڤی
nyx , n خودابانویا شه ڤێ (دئه فسانه یا رومانیدا)

O

O ئو : تیپا پازده هه ما نه لفابێ یائنگیزی
O , interj هه ی !
- people گدینو . خه لکینو
O(o) - پێشگره کو هیکه

oaf , n زاروێ ئه جنه یێ. به ردیلێ زارویی ساده . گه وج
oafish , adj خرپو . ساده
oafishness , n خرپوتی
oak , n دار به ڕو.به ڕو.چلی.چلو.پالوته پایته
- apple سێڤا به ڕویی : پرزکا ل سه ر دار به ڕوێ کو مێش به ، وچێدکت
- branch ده قه لوک
- fig هێژیرا به ڕویی : پرزکا ل سه ر دار به ڕویی کو مێش به ڕوچێدکت
- gall به ڕو ، مازی
- moss کڤارکا به ڕویی:پرزکا دار به ڕوه یی
- plum حلیکا (هه لوژه) به ڕویی (پرزک)
- potato کارتولا به ڕویی (پرزک)
- spangle ته یسوکا به ڕویی (پرزک)
- timber دارێ مازی یێ
- tree دار مازی
- wart پرزکا به ڕویی
- wilt نه ساخی یا دژوارا دار به ڕویی (چلمسین ، بێ ره نگی ئو به لگ وه رمان) ژبه رکڤارکی
- wood دار به ڕو
oaken , adj به ڕویی
oaklet , n به ڕوک
oak - leaf cluster , n مه دالی یا به لگێ به ڕو
oakling , n به ڕوک
oakum , n به نکێ که ڤنه وه ریسی
oar , n , vt سه ول . شه لپی، شه لپی دکت . سه ول دکت
- chained to the .... زه حمه تکێشی
- to lie or rest on the ڤه سهت . بێهنا خو ڤه دکت
- to put one's ....in تێکلی به رهه ڤدانێ دبت
- to ship ....s شه ولان ل جهی دادنت
oared , adj شه لپیکری
oarfish , n ماسی یا سه ولێ
oarless , adj بێ سه ول
oarlock , n مالکا سه ولی
oarsman , n شه لپیڤان . سه ولڤان
oarsmanship , n سه ولڤانی . شه لپیڤانی

oarswoman , n	سه ولقان (مێ)
oarswomanship , n	سه ولقانی (مێ)
oasis , n	مێرگ
oast , n	کورهه یێ زوها کرنا گیا دیناری
oasthouse , n	خانیکێ کورهه یێ زوها کرنا گیا دیناری
oats , n	چه هدار . چه ودار . چه هداسی . خرپوک ، وانیزه . په رشت
- cake	کلوجا چه وداری
- grass	گیا چه ودار
- meal	دانێ چه وداری
- stem	با سکێ چه ودار
- to feel one's ......s	شاد ئو چالاک هش دکت
- to sow one's wild.....s	سه رسه ری دبت
oaten , adj	چه وداری
oath , n	سوند
- taking	سوندخوارن . سوندان
ob -	پێشگره کو ڤاژی یه
obbligato , adj , n	خورتی بکوته کی ، نه جود ابار
obconic (al) , adj	قوچه کی یێ سه ر وین
obcordate , adj .	وه ک دلی
obdurancy , n	گونه هکاری ، دل ره قی . رکداری
obdurate , adj	گونه هکار . دل ره ق . رکدار
obdurately , adv	ب رکداری
obdurateness , n	رکداری تی
obedience , n	ملدان . رامبون . راژێربون گوهداری . بهیستیاری . ژێر ده ستی ، بن ده ستی
obedient , adj	بهیستیار . ملدایی . رام
obediently , adv	ب ملدانی
obedientiary , n	نه رکدارێ ل ژێر رێبه ری یا ئولداره کێ ل دێرێ کاردکت
obediently , adv	ب رامبونی . ب ملدانی
obeisance, n	چێزبون ، بن ده ستی
obeisant , adj	چێزبویی
obeisantly , adv	ب چێزبونی
obelia , n	جانه وه ره ک سه ره تایی ده ریایی (وه ک داری کوم دکت)
obelisk , n	کوکه ل
obelize , v . t	نیشان دکت ب (-) یان (÷) (په یڤ یان به ندێن ب گومان)
obelized , adj	نیشانکری
obelizing , n	نیشانکرن
obelus , n	نیشان (-) یان (÷) به رێ بکاردئینان بۆ په یڤێن ب گومان .
oberon , n	شاهێ فولکلوری یێ په ری یان
obese ,adj	قه له و

obesity , n	قه له وی
obey , v . t . i	ملددت . گوهـ ددت
obeyed , adj	ملدایی
obeyer , n	ملدایی
obeying , n	ملدان
obfuscate , v . t	ره ش دکت . شاش دکت
obfuscated , adj	شاشکری
obfuscating , n	شاشکرن
obfuscation , n	شاشبون
obfuscatory , adj	شاشی
obit = obituary	
obiter , adv	بۆ ئاخفتنێ ، ئو ب ڤێ هه لکه تنێ
- dictum	هزرا (نه بریارا) دادوه ری
obituarist , n	به هیکه ر . شینیکه ر
obituary , n , adj	شینی (ل گه ل کورته ژیننامه)
object , n , vt , i	بابه ت . شت . پێکری . هه یه ر . ئارمانج ، تشت . ئامانج ، تیزکه ر . تێکه ر . به رکار . مه به ست ، به رهه لستی دکت
- ball	ته پکا ئارمانج
- finder	په یداکه را هه یه ری
- glass	نیسکه یا هه یه ر
- lesson	وانه یا کرداری ، نمونه یا کرداری یا سه ره تایه کێ (سه رهاتی)
-plate	ده پکێ هه یه ری (کو تشتێ ل سه ر دانن بۆ دیتنێ) یان سه حکرنێ یه
- staff	دارێ راستکرنێ (یێ پیڤه ری)
objectification , n	هه یه ریکرن
objectified , adj	هه یه ریکری
objectify , v . t	هه یه ری دکت
objectifying , n	هه یه ریکرن
objecting , n	به رهه لستی ، به ر په رچی
objection , n	به ر رابون به رهه لستی،به ربه رچ
objectionable , adj	کرێت ، به رهه لستنبار
objectionableness , n	به رهه لستباریتی
objectionably , adv	ب به رهه لستی
objective , adj , n	ئارمانج ، مه به ست ، بابه تی . هه یه ری
- lens	نیسکه یا هه یه ری
- point	خالکا هه یه ری
objectively , adv	ب هه یه ری
objectiveness , n	هه یه ریتی

objectivism , n	هه بيه ريتى
objectivist , n	هه بيه رى
objectivistic , adj	هه بيه رى يى
objectivity , n	هه بيه ريتى
object less , adj	بىَ ئارمانج . بىَ هه بيه ر
objectness , n	هه بيه ريتى
objector , n	به رهه لست ، به ربه رچكار
objet d'art , n	هه بيه ر يان تشتىَ هونه رى
objurgate , v . t	دژوار تيدخورت
objurgation , n	تيخورين
objurgatory , adj	تيخورينى
oblanceolate , adj	سه ررمكى (سه ر ئو بن)
oblate , adj	پان ئو سه ربه رىَ
oblate , n	خزمه تكارىَ دنيرىَ
oblateness , n	نزميتى ، پانيتى (ل نك ته وه ران)
oblation , n	قوربانى . پيشكيشى : بؤ مه ره مه ك ئايينى يان خير خوازى
obligate , v . t . adj	ده ربه ست دكت ، پيڤيايى
obligated , adj	ده ربه ستكرى
obligately , adv	ب پيڤيايى
obligating , n	پيڤياييكرن . ده ربه ستكرن
obligation , n	ڤه خوگرتن . قه باله . به ست ، ئه رك . ته وزيم . به لين
obligational , adj	ئه ركى . به لينى
obligatory , adj	كوته ك . زوره ملىَ . زوركى . كوته كى،بىَ حه مد.پيويست.ڤين.ته وزيم
oblige , v . t .	ده ربه ست دكت
obliged , adj	ده ربه ستكرى . نه چار
obligee , n	ده ربه ست بؤ كرى
obliging , adj	ده ست فره . تازه . رؤمه تدار ، قه نج
obligingly , adv	ب قه نجى
obligingness , n	قه نجيتى
obligor , n	په يڤدار
oblique , adj , vi	. لار.لاداو.لاده ر ، خواهر يان لار دبت
- angle	گوشه يا لار
- projection	خستنى لار
obliquely , adv	ب خاهرى
obliqueness , n	خاهريتى
obliquity , n	خاهريتى . لاريتى
- of the ecliptic	لاريتى يا هيلكه يى
obliquus externus ab dominis , n	قه پرخه
obliterate , v . t .	ناهيلت . دهه شفينت
obliterated , adj	هه شافتى . هه شفاندى
obliterating , n	هه شفاندن
obliteration , n	نه هيلان.قركرن. قه لاندن،هه شافتن
obliterative , adj	قركرنى . قوتكرنى
oblivion , n	ماتبون . لنيورين . فه راموش
- fall into ...	دهيت ژ بيركرن، ئيدى ب كار ناهيت
oblivious , adj	مات . شاش . فه راموشكار
- to	هاى ژ خو نه . نه ئاگه دار
obliviously , adv	ب ماتى . ب شاشى
obliviousness , n	ماتيتى . شاشيتى
oblong , adj , n	لاكيشه (ره خين نيزيك هه ڤ نه يه كسانه)
obloquy , n	رسوا ، شه رم
obmutescence , n	متى يا ركدار
obnoxious , adj	كريت . كيندار . گولور
obnoxiously , adv	ب كيندارى
obnoxiousness , n	كينداريتى
obnubilate , vt	تارى دكت . ڤه دشيرت
obnubilated , adj	تاريكرى
obnubilating , n	تاريكرن
obnubilation , n	تاريكرن . تاريبون
oboe , n	زرنا ، زورنا
oboist , n	زرناڤان
obol , n	دراڤه ك گريك (شه شه كى يا ده رهه مى)
obovate , adj	هيكى (ڤاژى وه ك هنده ك به لگان)
obovoid , adj	هيكى (ڤاژى وه ك هنده ك ميوه)
obscene , adj	پيس ، كريت بچه په ل ، تره ك ، خراپ كار
obscenely	ب تره كى
obsceneness , n	تره كيتى
obscenity , n	خرابكارى . تره كى
obscurant , n , adj	تاريكار (دژ پيشكه تن) نگيروكه ر
obscurantism , n	تاريكارى . گيروكرن
obscurantist , n	گيروكار
obscure , adj , n , vt	شيلى . تارى . نه ديار . ڤه شارتى نه ناس .نه په نى. ليل ، ڤه دشيرت. تارى دكت
obscured , adj	ڤه شارتى
obscurely , adv	ب ڤه شارتى

obscureness , n — له شارتنیتی
obscuring , n — له شارتن
obscurity , n — تاریتی . جودایی ، دور ، شیلیْ . نه ناسی ، که سنه زانی
obsecration , n — گه رمه لاڤه
obsequial , adj — داربه ستی
obsequies , n — داربه ست ، ته رم
obsequious , adj — رزیاز . ته په سه ر
observable , adj — زیره ڤانبار ، سه حکرنبار
observably , adv — ب زیره ڤانی
observance , n — زیره ڤانی
observancy , n — زیره ڤانکرن
observant , adj , n — زیره ڤان . تیتین
observantly , adv — ب زیره ڤانی
observation , n — پاندین . زیره ڤانی . نیره ڤانی دیده ڤانی
- balloon — بالونا زیره ڤانی ییْ
- post — دیده گه
observation al , adj — زیره ڤانی
observationally,adv — ب زیره ڤانی
observatory , n — زیره ڤانگه . دیدگه ، روانگه ، نیره گه . نیر ینگه . پاندیگه . تیتین ، زیره ڤاندار
observe , v . t . i — زیره ڤانی دکت . ته ماشه دکت
observed , adj — زیره ڤانیکری
observer , n — پاندی . نیرینڤان . دیده ڤان . چاڤدیر .بینه ر ، زیره ڤان . نیره ڤان ، پاڤان
observing , n — زیر.نیره ڤانی. چاڤدیری بزیره ڤانیکرن
observingly , adv — ب نیره ڤانی
obsess , v . t . — هه وه س دکت
obsessed , adj — هه وه سدار
obsession , n — خولیا.هه وه س. دل ته پی . واسواسی
obsessive , adj — هه وه سدار ، خولیایی
obsessively , adj — ب خولیایی . ب هه وه سی
obsessiveness , n — خولیاییتی . هه وه سیتی
obsidian , n — شوشه ییْ ئاگرپژینیْ ره ش
obsolesce , vi — که ڤن دبت
obsolescence , n — که ڤناتی
obsolescent , adj — که ڤن
obsolescently , adv — ب که ڤنی
obsolete , adj , n — که ڤن . کون . دیرین ، رزوک
obsoleted , adj — که ڤنکری
obsoleteness , n — که ڤنی (تی)
obsoleting , n — که ڤنبون ، که ڤنکرن
obsoletism , n — که ڤنیتی
obstacle , n — کوسپ . گیرو.ته گه ره . رنگر ، به ربه ست
- race — پیشبرکیْ یان پیشبه زین یا ته گه ره یان
obstetric (al) , adj — داپیری
obstetrically , adv — ب داپیری
obstetrician , n — داپیر . پزیشکیْ بچوکبونیْ
obstetrics , n — داپیریزانی
obstinacy , n — لاساری.رکداری . رک . داسه پینی
obstinate , adj — رکدار . لاسار . سه هه ند
obstinately , adv — ب رکداری
obstinateness , n — رکداریتی
obstreperous , adj — شه موز ، قیرو قیژی
obstreperously,adv — ب قیر و قیژی ، ب شه موزی
obstreperousness , n — قیرو قیژیتی . شه موزی
obstruct , v . t . i — گیرودکت . ریْ دگرت
obstruction , n — ته گه ره . گیروکرن ، به ربه ست . کوسپ.ئاسته نگی .به رینک (لیدان)
obstructionism , n — گیروکرنیتی
obstructionist , n — گیروکه ر
obstructionistic , adj — گیروکه ری
obstructive , adj , n — رنگر . گیروکار
obstructiveness , n — گیروکاریتی
obstructor, n — گیروکه ر
obstupefy , vt — گه وج یان خریو دکت بیْ هش دکت
obtain , n , vt , i — ستاندن ، بستینت . په یداکت
obtainability , n — ده ستکه تنباری ، ستا ندنباری تی
obtainable , adj — ده ستکه تنبار . ستاندنبار
obtainer , n — ستاندنکار
obtaining , n — ستاندن.ده ستخستن، ده ستگیرکرن
obtainment , n — ستاندن . به ربه کرن
obtect (d) , adj — کالانکری . ره ق به رگکری
obtest , vt , i — هیڤی دکت . لاڤه دکت . گه واهـ دکت . بیزاری دکت
obtestation , n — لاڤه ، لاڤه کی
obtrude , v . t — مشه خوری دکت، دیار دکت ، دئاخڤت (بیْ ریدان)
obtruded , adj — دیارکری . ده رهاتی
obtruder , n — مشه خور
obtruding , n — تیکلبون . ده رهاتن . دیارکرن

obtrusion , n دیارکرن . مشه خوری ، تیکلبونا بیٔ ده ستور
obtrusive , adj ده رکه تی . مشه خور ، زانخواز
obtrusively , adv ب مشه خوری
obtrusiveness , n دیارکرنی . مشه خوریتی
obtruncate , v . t . سه رژیٔ دکت
obtund , v . t . کوهـ دکت
obturate , v . t . دادخت . دگرت
obturation , n داخستن
obturator , n سه رده ڤك
- nerve ده ماریٔ سه رده ڤك
obtuse , adj ڤه کری . گه لهو
- angle گوشه ڤه کری . گوشه کراو
obtusely , adv ب ڤه کرنی
obtuseness , n ڤه کریتی
obtusity , n ڤه کریتی
obverse , adj , n روبه ر ، به رامبه ر . بن ته نگ ، رۆیێ درافی . ره خیٔ دی ییٔ راستی ییٔ .
obversely , adv ب به رامبه ری
obversion , n ڤاژی
obvert , v . t . وه ردگیرت(داکو روبه ک نی دیار بکت)
obviate , v . t . خوڤه ددت ، ناهێلت
obviated , adj نه هیلایی
obviating , n نه هیلان
obviation , n نه هیلان . نه وشاندن ، خوڤه دان
obvious , adj نه شکه را . دیار . کفش خویا . شانی . ئاشکار . به لو .
obviously , adv ب ئه شکه رایی
obviousness , n ئه شکه رایی
obvolute , adj ئالاندی . پیکهاتی
ocarina , n ئالاڤه ک مه ز یڤه یی ساده (بایی)
occam,n..s razor ., n سه ره تایا کوکیمتر باشتره
occasion , n, vt بویه ر . ڤه ومین ، جار . هه لکه تن . فه سال ، ده لیڤه ، کار . ئامه نگ . چیدکت ، دڤه ومینت
- on ..... جاران . جارجار
- to rise to the ...... ده ست دهلینت
- to take ....to ده لیڤه یی دگرت
occasional , adj جاران . بویه ری ، هه لکه تی
occasionalism , n ڤه ومینی
occasionality , n بویه ریتی
occasionally , adv ب جاران . ب هه لکه تی
occasioned , adj هه لکه تیکری
occasioning , n هه لکه تیکرن
occident , n روژ ئاڤا
occidental , adj روژ ئاڤا یی
occidentally , adv ب روژئاڤایی
occidentalism , n چاندایا روژ ئاڤایی ، روژ ئاڤاییتی
occidentalist , n روژ ئاڤایی خواز
occidentalization , n روژ ئاڤاییبون
occidentalize , v . t . روژ ئاڤایی دکت
occidentalized , adj روژ ئاڤاییکری
occidentalizing , n روژ ئاڤاییکرن
occipital , adj پاتکی
- bone هه ستیکیٔ پاتکا سه ری
occipitally , adv ب پاتکی
occiput , n پاتك
occiputal , adj پاتکی
occlude , v . t . دگرت . دمیژت . به نددکت
occluded , adj گیروکری . داخستی
occludent , adj گرتی
occluding , n داخستن ، گیروکرن
occlusal , adj پیوه ندیداریٔ رویێ ددانی ییٔ له ڤیٔ یان هیرانیٔ
occlusion , n گرتن ، رتمین ، داخستن
occlusive , adj گرتی
occult , adj , n , vt , i شیلی . نه په نی . جادویی برازدار . ئالوز . ڤه شێرت . نه په نی دکت
- sciences جادویی ئو ستیرزانی
occultation , n ڤه شارتن
occulting , n ڤه شارتن
occultism , n نه په نیتی
occultist , n نه په نیکار
occultly , adv ب نهینی
occultness , n نهینیتی
occupancy , n داگیرکرن . خودانی . نشتن
occupant , n نشین
occupation , n داگیر کرن .کارپیشه، پیشه گه ری
occupational , adj پیشه یی
- disease نه ساخی یا پیشه یی
- therapy چاره کرنا ب کاری

occupationally , adv ب پیشه یی
occupied , adj داگیرکری .مژول ، خه ریک ، بن ده ست
occupier , n داگیر که ر
occupy , v . t . داگیر دکت
occur , vi دقه ومت
occurred , adj قه ومی
occurrence , n بویه ر . هه لکه تن . رویداو ، قه ومین . هاتن سه ر .
occurrent , adj هه لکه تی . قه ومی
occurring , n چێبون ، قه ومین
ocean , n زه ریا
- going گه می یا زه ریاگه ر
- greyhound گه می یا له زین
oceania , n گراڤێن زه ریایێ
oceanic , adj ده ریایی
oceanid , n په ری یا زه ریایی
oceanographer , n ده ریازان
oceanographic , adj ژ ده ریازانی
oceanography , n ده ریازانی
oceanology= oceanography
oceanus , n (ئه فسانه) : خودایێ مه زنێ ده رڤه یی ده ریایی
ocellar , adj , n نمونه کی
ocellated , adj وه ک نمونه کی . نمونه کدار
ocellus , n چاڤێ ساده یێ پێتکێ
ocelot ده هبه یه ک ئه مریکانی وه ک پلنگی
och , interj expr گوهشین . ده ربرینا گوهوشینێ
ocher, (ochre) , n ئاخا گلی ئو هایدریتا ئوکسیدێ ئاسنی
ocherous , adj ژ ئاخ، گل ئو هایدریتا ئوکسیدێ ئاسنی
ochlocracy , n ده ست هه لاتی یا ئه به بوزان
ochlocrat (ic) , adj ئه به بوزی
ochre , n = ocher
ochrous , adj = ocherous
ochry, adj = ochrous
o'clock , n ده مژمێر
ocrea کالانێ لوله کی
ocreate , adj پێوه ندیدارێ کالانێ لوله کی
octa - , oct (o) - پێشگره کو هه شته
octachord , adj , n هه شت ژێ
octachordal , adj هه شت ژێ یی ، هه شت تار
octad , n هه شته کی

octagon , n , adj هه شت لا . هه شت گوشه ، هه شته ک . هه شت پارسو هه شت کونجی . هه شت لایی
octagonal , adj هه شت پارسویی ، هه شت گوشه
octagonally , adv ب هه شت گوشه یی یان لایی
octahedral , adj هه شت رۆ یی
octahedrally , adv ب هه شت رۆیی
octahedron, n هه شت رۆ
octal , adj هه شته کی
octamerous , adj هه شت پارچه یی
octameter , n هه شتینه ک پیڤ
octane , n ئوکتێن . هایدروکاربونا کاربون (هه شت گه ردیله)
- number هه ژمارا ئوکتێن
octangular , adj هه شت گوشه
octant , n هه شته کا به یاڤا چه مه ره یی (گوشه یا ٤٥ْ) . هه شتینه ک : ئالاڤا پیڤانا گوشه یان کو که ڤان ٤٥ْ دابه شکری یه)
octapeptide , n پرتک یان گه ردا پروتینی بریتی ژ هه شت ترشی ێن ئه مینو ب زنجیره یاپولی پێپتاید پێکڤه گرێدایی
octarchy , n کوما هه شت شا نشینێن بچوک
octastyle , adj , n . هه شت کاریته (به ر یان پشتا ئاڤاهی)
octateuch , n ٭هه شت کتێبێن یه که مێن ئنجیلێ
octave , n ئاوازی وه لام . هه شته یی . ئاوازا به رسڤ، هه شت مالک هه له ست)، هه شتینه ک
- coupler پێگره کا کلیلێن یان پێکارکێن . ئورگه نێ
- flute ئه ی – راوه ستا ئورغه نی
octavo , n هه شته ک برین . کتێب یان کاغه زا هه شته ک برین
octennial , adj هه شت سالی (هه شت سال به رده وام دکت ، یان هه ر هه شت سال دوباره دبت)
octet (te) , n هه شتک (ئاوازا هه شت ئالاڤ یان هه شت ده نگ)
octillion , n هێزا هه شته مینا ملیونێ(١٠٠٠٠٠٠^٨)
octingentenary , n هه شت سه ده مین سالانه

October , n چری یا پیشین . چری یێ پیشی
octocentenary , n = octocentennial هه شت سه ده مین سالانه
octodecimo هه ژده می (هه شت + ده هـ) ، قه باره یا په رتۆکێ کو ١٨ رۆپه ل ل سه ر یه ک کاغه زێ دئێن چاپکرن
octogenerian , adj ,n هه شتێ یی (مروڤێ ٨٠-٩٠ سال)
octonal , adj هه شت هه شت پێڤه دچت
octonarian , adj , n هه شت پیڤ (ریز)
octonarius , n هوزانا هه شت پیڤ (پێ)
octonary , adj , n هه شتکی
octoploid , adj هه شت پارچه یان نژیار
octopod , n , adj هه شت پێ
octopoda , n , adj هه شت پێ (توخم)
octopodan , adj هه شت پێ یی
octopus , n هه شت پێ . هه شته پی
octoroon , n زاروکێ ژنا پارچه ره شه کێ ئو مێرێ سپی ، زاروکێ ژنا پارچه ره شه کێ ئو مێرێ سپی
octosyllabic , adj هه شت برگه یی ، هه شت بێژه یی. هه شت مالکی(هوزان)
octosyllable , n , adj هه شت برگه،هه شت بێژه،هه شت مالک
octroi , n باجا بازێری (ل هنده ک وه لاتێن ئوروپی)
octuple , adj , n , vt هه شت جار ، هه شت جار دکت
ocular , adj , n چاڤکی
- lens نیسکه ی چاوه کی
ocularist , n پزیشکێ چاڤان
oculate(d) , adj =ocellate
oculist , n چاڤ ساز
oculistic , adj پێوه ندیدارێ چاڤ سازی
oculomotor , adj چاڤ لڤینک
od , n هێزا گریمانه کی یا سروشتی
odal = udal
odalisque , n جاری . به نده وار . ناڤمالی
odd , adj , n نه ژێ ، کت . گێره . سه یر . به لوق ، ته ک . ئاویزه
- ball ره وشت گێره
- fellow گێره مروڤ
- man مروڤێ کارێن تێڤه ل دکت
- man out مروڤێ گێره
oddity , n گێره یی . سه یری
oddlot , n تبابا نه دناڤ بازاریدا
oddly , adv ب گێره یی
oddment , n گێره یی
oddness , n گێره یی تی
oddpinnate , adj پێوه ندیدارێ باسکوکێ هه ردو ره خ به لگکری ئو یه ک به لگک ل سه ری
oddpinnately , adv ب باسکوکێ هه ر دو ره خ به لگکری
odds , n جیاوازی . نیشانه . هه ڤیازی . پێشبریاری ، تێڤه لی . هاڤل . لێکه تن . شه ر ، لاگری
- and ends خرومر ، برتوک
- at .....with ب شه ره . لێکه تی یه
- by long ...... ب تێڤه لی یه کێ مه زن
- it makes no .... چ جیاوازی نینه
- what is the ..... ئو چ تێڤه له
odds - on , adj ل به ر سه رکه تنێ یه
ode , n هه لبه ست . هوزان . هونراوه ی گورانی
odear ته هـ
odeum , n شانو
odic , adj پێوه ندیدارێ هێزا گریمانه کی یا سروشتی
odin , n خودایێ بالا ئو ئافره نده یێ ئه فسانه یا سکه ندیناڤی
odious , adj کیندار . بوگه ن . گه نی
odiously , adv ب کینداری
odiousness , n بوگه نیتی . گه نیتی
odium ,n کینداری.رسوا . شه رم . رۆ ره شی
odograph , n پێنگاڤ پیڤ (ته رش)
odometer , n له زپیڤ . رێپیڤ
odontate , n ته خلیت پێتک
odont (o) - پێشگره کو ددانه
- odont پاشگره کو دداندار
- odontia پاشگره کو شکلێ ددانی یه
odontoid , adj وه ک ددانی
odontology , n ددانزانی
odor , or odour , n بێهن
odorant , adj , n بێهندار
odored , adj بێهندار
odoriferous , adj ره وشت کرێت . بێهندار

odoriferously , adv ب بێهنداری
odoriferousness , n بێهنداریتی
odorize , vt بێهندار دکت
odorized , adj بێهندار کری
odorizing , n بێهندارکرن
odorless , adj بێ بێهن
odorous , adj بێهن گه نی . بێهندار
odorously , adv ب بێهنداری
odorousness , n بێهنداریتی
odour , n = odor بێهن
odyssey داستانا گریکی یا هومیروسی
oecist , n دانه رێ داگیر گه یێ
oecology = ecology
oecumenical , adj = ecumenical
oecumenicity , n جیهانیتی (دێر یان ته فگه‌را کاتولیکی یا جیهانی)
oedema , n ته فن په ژبون
oedematose = oedematous , adj ته فن په ژبونی
oedipal , adj ئودیپی . ژ گریکا ئودیپ
oedipus,complex , n گریکا ئودیب : (حه زکرنا کوری بۆ دایکێ ئو حه زکرنا کچکێ بۆ بابی)
ocillade , n دیتنا چافی نه خاسمه نه فینی
oenology , n شه رابزانی
oenophile , n شه رابزان
oersted , n ئورستد : یه که یا خورتی یا زه فی یا مه غنه تیزی
oesophagus , n سورسوروک . سورچک
oestrogen , n هورمونا زایه ندی
oestrous , oestrus = estrous , estrus
oestrum (us) , n مێشا هه سپ و ته رشی ،هانده ر، گڕ
oeuvre , n هه می کارێ دانه ر یان نفیسه ره کێ
of , prep داچه‌که وه ک ژ . ل . ب . د .
- course هه لبه ت
ofay , n مروفێ سپی یان نه زنجی
off,adv,prep , adj , n ده ر . وێفه . دور
- badly ..... ده ست ته نگه
- and on ده م ده می
- beat ره وشت گێره . نه ئاسایی
- cast فه راموشکری . فه راموشکار
- chance کێم ، پچه کێ دوره
- colour له ش نێش ، پیتی
- day روژا وچان
- drive وێفه یی
- duty نه دئه‌رکیدایه . نه ل کاری یه
- hand ره ق . ده مه کی
- handed سه رپلکی
- handedly ب سه ر پلکی
- handedness سه رپلکی تی
- hour ده مێ نه ئاسایی
- key نه رێزکی
- license نه رێدایی
- load باری دئینت خارێ
- one's feed دل ناچت خارنێ
- one's head پچه کێ دینبویه
- peak نه ئه وپه ری
- print (جودا) ژچاپێ
- road فارێ
- screen نه به رچاف
- season نه که شی
- shoot چق
- shore پچه کێ دور ژ به رئافێ
- side , adj , adv چه وت (نه یکاپێ ، هوکی)
- smoking جگاره ناکێشت
- stage نه دیار ل سه ر شانوییێ
- the map نه مایه
- the point ع پێوه ندی ل گه ل خالکێ نینه
- the price به ها کێم کری
- the record نهێنی ، نه بۆ به لافکرنێ یان وه شینێ
- the shelf به رده ست
- the wall بێقام نه ئاسایی
- well .... ده وله مه ند
- white سپی یان گه ورێ به ر ب زه ر یفه
- with you هه ره !
- with his head سه رێ ژێ فه که !
- year سالا نه هه لبژارتنێ یان چالاکی یێ
off ,v t خو دکێشت (ژ دان وستاندنێ)، گیرو دکت یان ب دوماهی دئینت .

offal , n گلیش . پاشماوه ، سوجگه ر
offence ,n = offense
offend , v . i . t دنێشینت . دنه نرینت ، گونه هی دکت . شه پرزه دکت
offended , adj ئه نراندی ، دلمایی
offendedly , adv ب دلمانی
offender , n گونه هکار . سه ریێچ
offending , n شه پرزه کرن . چێبر
offense , n(also offence) رسوا . کرێتکرن . ئێریش . ئه نرین . گونه هی . سه رکه شی . سوج . رسواکرن
offenseless , adj بێ گونه هی . بێ شه پرزه
offensive , adj , n ئێریش ، هێرش ، ده ست درێژی . شه پرزه یی . گاوور .
- arms چه کێن ئێریشی
- language زمانێ کرێت
offensively , adv ئێریشکی
offensiveness , n ئێریشی تی
offer , n , vt , i پێشکێشکرن . به خشین ، بزاف ، ژن خواستن . به هایێ پێشنیازکری ئه‌ڤێژێ دکت . ژنێ دخوازت ، پێشکێش دکت . پێشنیاز دکت
- as occasion ....s گافا ده لیڤه ڤه بت
-to .... a free pardon لێبورینێ پێشکێش دکت
-to ..... an opinion هزرا خو ده ربرت
- to ..... no apology پوشمان نه بویه . لێبورینێ ناخوازت
offered , adj پێشکێشکری
offering , n پێشکێشکرن
offertory , n کومکرنا خێران ، پێشکێشکرنا قوربانی . ئه‌ڤێژا قوربانێ
office , n نوسینگه.نڤیسینگه.نڤیسخانه .خاف . فه رمانگه .ده سگه . دیوان . گه رینک
- good .... ناڤچی تی . قه نج ناڤبێژی
- boy کورکێ نڤیسینگه هێ .
- holder ئه رکدار ، فه رمانبه ر
- hours ده مژمێرێن کاری
- the last .....s ئه‌ڤێژا ل سه ر مری
officer , n , vt ئه فسه ر . فه رمانبه ر ، موچه خوه ر سه ر به ند ، فه رمان دکت . رێبه ی دکت .کارداری دکت فه رمانبه ر دکت
official , adj , n فه رمانبه‌ر . میری . مه رمی ، دیوانی، موچه خوه ر . گزیر
- duties ئه رکێن میری
- government ..... فه رمانبه ر
officialdom , n چینا فه رمانبه ران
officialism , n فه رمانبه ریتی
officially , adv ب میری
officiant , n ئولدارێ سه رئڤێژان
officiary , n , adj ئه فسه ر . فه رمانبه ر ، ئه رکی
officiate , vi , t ئه رکی دکت . فه مانبه ری دکت ، سه ر ئڤێژێ دکت . ناڤبێژی دکت
officiated , adj ئه رککری
officiating , n ئه رککرن
officiation , n ئه رککرن
officinal , adj لێکدایی ، به رکار . تێز ، پزیشکی . یاسایی (ده رمان) . ده رمانێ تێز . هه له زا پزیشکی
offici nally , adv ب لێکدایی
officious , adj زانخواز ، ئه میری
officiously , adv ئه ب میری
officiousness , n ئه ب میریتی
offing , n ده‌ریایێ به‌رناڤێ . پاشه روژا نێزیک ، دوراتی یا نێزیک
- in the ...... ئه گه‌له‌ک دوره . نێزیکه چێبت
offish , adj دورکه تی . جوداخواز
offscouring , n گلیش
offset , n , adj , vt , i به ردێل . چق . براله . گوهورین چاپکرنا ئوفسێت ، هه فسه نگ دکت . هه ڤتا دکت ، به ر دێل دکت . چق ددت . چاپ دکت (ئوفسێت)
offspring , n به ره ، بێچو . توف . به ر ، وه چه . ده ل . ده ڤل . دوندان
off stage دور ژ شانوێ
oft , adv = often
often , adv , adj گه له ک جاران
ofentimes= oftimes ,adv= often
ogdoad , n هه ژمار ، هه شت
ogee , n دارێژ
oge - og , n خشلا ئاڤاهی
og(h)am , n که ئه ئه‌لفابێ یا بیست تیپی یا بریتانی – ئیرله ندی

ogive ,n که قانا سه ر تیژ ، پارسوینَ لادایی
ogle , v . i . t , n ب چاڤێ نه ڤینی دبینت ، دیتنا نه ڤینی
ogled . adj دیتی (نه ڤینداری)
ogling , n دیتن (نه ڤینداری)
o God, interj خوه دێوو
ogre , n نه ژده هایێ مروڤ خوه ر .دێو
ogreish , adj (also ogrish) دێوی
ogygian , adj به ری دیروکی
oh, interj , n ئاخ
ohm , n یه که یا به رگری یا که هره بی . ئوم
- law یاسایا ئوم .
- meter ئوم پیڤ
ohmage , n به رگری یا ئومی
oho , interj ئوهو !
oil , n , vt , i رون .دوهن .نه فت . نه وت . رون دکت
- beetle کێزا رونی : پێ رون هاڤێژه
- cake کلوچا رونی : تلپا توڤێ په مبویی
- can روندانک .(نه فت ، نه وت)
- cloth په روکێ رونی . بۆ سفرێ
- colour ره نگێ رونی
- cooking .... نه واش . رون ، رونێ پێژتنێ .
- crude .... نه فت
- dregs تلپ . تلف
- dredge رون پاقژکرن
- field زه ڤی یا نه فتێ . نه وته زه وی
- gauge رونپیڤ
- man رون فروش
- palm رونێ دارێن په کسانه که ری
- pan ئامانێ رونی (ئو تومبیل) ، ئاغله ویک
- press رون په ستێن
- shale رونه قیر
- silk ئاڤر میشێ رونکری
- skin که ڤلێ رونی (مومکری)
- slick نه فت سه ر ئاڤی
- stone به رێ رونی (بۆ تیژکرنێ)
- strike په یداکرنا نه فتێ
- tanker گه می یا نه فت گوهێز
- well چاله نه فت
- to ....a person's palm مروڤه کێ به رتیل دکت
oiled , adj رونکری ، دوهنکری
oiler , n رونکار . رونڤان
oilily , adv ب رونی
oilines s , n رونیتی
oiling , n رونکرن ، دوهنکرن
oily , adj دوهنی . رونی . نه واش ، کز
oink ,n گرنچا سروشتی یا به رازی
ointment , n جرک . مه لحه م . هه توان
o . k . سه رچاڤا . باشه
okapi , n جانه وه ره ک کایی ره نگ – قه کری پارچه – ریز کری وه ک که رێ زێبرایه
okra , n هه له زه ک دریژ نه فریقایی وه ک زه رزه واتی ئو بۆ تیرکرنا گرازی ب کار دئێت
old ,a dj , n کال ، پیر . که ڤن . که ڤناره تی : کون . سه رسپی ، شونه واری . که ڤناری . دێرین . که ڤنار
- any ...thing هه رتشته ک
- age پیریتی ، کالی . پیری . پیربون . کالیتی
- age pensioner خانه نشین
- bird شه هره زا . هشیار
- country وه لاتێ که ڤنێ کوچه ری
- English زمانێ که ڤنێ ئنگلیزی ژ سه دا (۷) تا سه دا (۱۱)
- fangled = old fashioned
- fashioned (موده) که ڤن
- fogey که ڤنار
- hand تێر سه ر هاتی
- maid قه یره
- man کاله مێر ، پیره مێر ، کوکم . پیر
- master که ڤنه سه یدا
- papers نه رته پێل
- rose سورێ گه ور
- school دبستانا گه ڤن . پارێزکار
- squaw وه رده کا ده ریایی
- testament روژگارێ که ڤن : به شێ یه کێ مێ کتێبا پیروز
- time که ڤن
- wife ژناپیر
- wife's tale چیروکا پیره ژنان
- woman پیره ژن . پیره ک
- woman's cold سه رمایا پیره ژنێ
- world ئوروپا ، ئه ورووپا
olden , vt پیر دبت
older , adj مه زنتر (ژی)

- brother کاک . که ک
oldest , adj مه زنترین ، پیرترین
Old Glory , n ئالا یا ئه مریکانی
Old Guard , n ده سته کا پاریزکار
oldish , adj بچه کێ پیر . بچه کێ که ڤن
oldness , n مه زنی . پیری
oldster , n پیر . کال
old - world که ڤنه جیهان، (ئه ورویا)
oleaceous , adj وه ک توخمێ زه یتون ئو یاسه مینێ
oleaginous , adj رونی ، رۆباز
oleander , n روورک،رۆل‌سنجو . رۆلک . لورک . ژاله
oleandomycin , n دژ زینده وره ر
oleaster , n زه یتونا هوف . سنج . گوسنج
oleate , n ئولیات ، رونان
olecranon , n سه رئه نیشک
olefin , n (هایدروکاربونی یا ئه تلینی) : ئولفین
oleic , adj رونی . ژترشی یا رونی
oleiferous , adj به رهه مداری رونی
oleo , n رونێ پیشه سازی
oleograph , n زر که ڤال
oleographic , adj زر که ڤالی
oleography , n زر که ڤالیتی
oleomargarine , n به رێ ده ستکار (پیشه سازی)
oleoresin , n رون شریز
olericulture , n چاندن ئو فروتنا زه رزه واتی
oleum - pl . olea رون
olfaction , n بیهنکرن ، هشا بیهنکرنێ
olfactive , adj بیهندار
olfactometer , n بیهنپیف
olfactory , adj , n بیهنی
- nerve ده ماری بیهنێ
olibanum , n هه لم (بیهن خوه ش)
olid , adj گه نی
olig - oligo پیشگره کو بچه که ، کیمه
oligarch , n ئه ندامێ ده سته کا حکومه تا گرویه ک بچوک
oligarchic (al) , adj پیوه ندیدارێ حوکمێ گرویه ک بچوک
oligarchy , n ئولیگارکی : حوکمێ گرویه ک بچوک
oligocene , n روژ گارێ نوژه نێ پاشی
oligoclase , n ئه خلیت کان
oligocythemia , n کیمی یا سوران (کیمی یا تو پکێن سورێن خوینێ)
oligodendrocyte , n خانه یه ک ده ماری
oligodendroglia , n شکله ک ئه ڤنێ گریدانا ده ماری
oligomer , n ئه خلیت پولیمه ر
oligophagous , adj کیم خوارن خور
oligophagy , n کیم خوارن خوری
oligopoly , n پاوانی یا کیمی یێ
oligopsony , n کاودانه ک بازاری کو چه ند کریار کارتیکرنه ک مه زن دکن
oligosaccharide , n زنجیره‌یه‌ک ژ ۲ تا ۱۰ شه‌کرا کیم یه‌که یێن شه‌کرا ساده تیدا
oligo trophic , n کیم خوراکا هه له زی
olio , n دانێ تیکل
olivaceous , adj که سکێ زه یتونی
olivary , adj زه یتونی
olive , n , adj زه یتون . دار زه یتون ، ره نگ زه یتون
- branch چقێ زه یتونێ (هیمایا ئاشتی یێ)
- drab زه ریێ که سکی
- green که سکێ زه یتونی
- oil رونێ زه یتونێ . ئه واش
olivenite , n خوێ یا ترشی یا زرنیخی یا مه سی (کانه ک بنیات که سک زه یتونی ، قه هوه یی پیتی یان زه ر)
oliver , n کوته کێ چه مکی (بۆ راستکرنا بزماران)
olivine , n به رێ هێژاییێ که سک زه یتونی
olivinic , adj زه یتونی
olivinitic , adj زه یتونی یی
olla , n قازان
olm , n کمکمه یێ شکه فتان
Olympiad , n ئولپیاد : پیشبرکێ یا جیهانی هه ر چار سالان
Olympian , adj ئولمپی
- Games گه مه یان یاری یێن ئولمپی
Olympic, adj = Olympian
Olympus , n چیایێ گریکی کو هزر دکرن خودا دژین
omasum پینچدار : ئورکێ سێیه مێ جانه وه رێ کایی

ombres , n	یاری یا کاغه زان بۆ سیێ که سان
ombro	پێشگره کو بارانه
ombudsman , n	نێره ڤان
Omega , n	تیپا گریکی یا دوماهی
omelet (te) , n	هێکێن قه لاندی . هێک رۆن
omen , n . vt	نیشان . مزگین یان گه ف . مروا ، پێشبین دکت ، بەربین دکت
omentum , n	پەردە یا بەزی یا کو پارچە یێن هناڤان پێکڤه گرێددت
omentumal , adj	په رده یی یا به زی یا ئورکی
ominous , adj	ئه نی ره ش . ئه نی به ش
ominously , adv	ب ئه نی به شی
ominousness , n	ئه نی به شیتی
omissible , adj	ڤه راموشبار
omission , n	هلقه تاندن . ڤه راموش ، هلقه تین . گوهـ نه دان .
omissive , adj	هلقه تیندار
omit , v . t .	هلده قتینت . گوهـ نادت
omitted , adj	راکری . هلقه تاندی
omitting , n	هلقه تاندن
ommatidium , n	هێمانه‌ک چاڤی یا چاڤێن پێکهاتی یێن موڵکی یان
omni	پێشگره کو هه مه ی ، هه مه ی یه
omnibus , n , adj	ئوتومبیل ، پاس ، به س
omnidirectional antenna	هه وایی یا هه مه ی لا
omnifarious , adj	هه مه ی ته خلیت ، هه مه جور
omnificent , adj	ئافرینکاریێ هه موکی
omnipotence , n	هێز داری هه موکی . هه موتوانی . هه موشیانی
omnipotent , adj	شیاییێ هه موکی . توانایێ هه موکی هه موشیان ، هه مو توانا
omnipresence , n	هه بونی هه موکی
omnipresent , adj	هه بونی یا هه موکی
omnirange , n	هه ودایێ هه مه ی لا
omniscience , n	هه موکی زانی
omniscient , adj	هه موکی زان ، هه موزان
omnium gatherum , n	کوما هه مه جوری
omnivora	هه موخوه ر
omnivore , n	هه موخوه ری
omnivorous , adj	هه مو خوه ر

omphalo	پێشگره کو ناڤکه
omphalos , n	نیڤه ک . سه رکێ هه تالی
on , prep , adv , adj	سه ر،ده به ر، به ر،ل سه ر،جه م. نک
- and off	جار جاران
- and on	به رده وام
- foot	په یاده . په یا
- purpose	قه ستی
- sale	به ر فروتن
- the carpet	ل سه ر به رکێ ، سزاکری
- the cheap	ئه رزان
- the other hand	ل ئالی یێ دی
- the tapis	به رچاڤی
- the whole	ب ته ڤایی
- - time	دده میدا
on again , off again , adj	هه بونا کورت پاشی وندبون
onager , n	که رێ کوڤی
onanism , n	داکه تنا کێم . توخماڤ هاڤێتنا ده ره‌ڤه‌تو خماڤ هاڤێتنا ب ده ستی
once , adv , conj , n	جاره کێ . یه کجار
- all at	ژ نشکه کێڤه . دیه‌ک ده میدا
- or twice	جاره کێ یان دوان
- and again	چه ند جاران
- for all	دوماهی . جاره کێ ئو هه تا هه تا ، جاره کێ ئو هه ی
- for (this)	به س یان هه ر ئه ڤ جاره
- in a while	کێم . جاره کێ ژجاران
- over	دیتنا له زین
- upon atime	جاره ک ژ جاران
onco	پێشگره کو په ژبونه
oncogenesis , n	چێبون یان چێکرنا په ژبونان
oncogenic , adj	پێوه ندیدارێ چێبونا په ژبونان
oncogenicity , n	شیانا چێکرنا په ژبونان
oncology , n	په ژزانی . په ژبونزانی
oncoming , n	هاتی . نێزیکبویی
oncornavirus	گرویا ڤایروسێن په ژبونێ
on dit	دبێژن
one,adj,n . pron , adj	یه ک . ئێک . کت . ته ک که سه ک
- after the other	یه ک یه ک
- at atime	یه که یه که
- and all	هه مو
- by one	یه که یه که . ته ک ، ته ک ته ک ، یه ک یه ک
- chain	یه ک رێزه

- eyed يه ک چاڤ . ترچال
- fifth پێنجه ک
- legged يه ک لنگ
- nineteenth نوزده هه ک
- opinion يه ک رايي . يه ک رامان
- seeded يه ک تولی
- thirtieth سی يه ک
- with another ب گشتی.ب گه له مپه ری ، ب ته بايی
- to be made .... شوبکن
one- egg, adj=monovular
one - horse , adj يه ک – هه سپ (کشان)
oneiro پێشگره کو خه ونه
oneirocritical , adj خه ون راڤه يی
oneiromancy , n خه ون راڤه کرن
oneliner , n کورته ترا نه
oneness , n يه کی ، يه کيتی
oner , n ناڤدار
onerous , adj سه خت . زه حمه ت
onerously , adv ب زه حمه تی
onerousness , n زه حمه تيتی
oneself , pron خوه . خو
oneshot , adj يه ک يه رک
one - sided , adj يه ک ره خ يان لا
one - step , n يه ک پێنگاڤ (سه ما)
onetailed ئه زمونا هه ژمارێ
one timer , adj , adv يه رێ ، که ڤن
one - track , adj يه ک رێ ، ته نگ
one - way , adj يه ک به ر، يه ک رێ ، يه ک ئاراسته
ongoing , adj وه رار . پێشڤه چوويی
onion , n پيڤاز ، پياز
- dome قوبا وه‌ک پيڤازێ
- green .... پيڤاز ته رک
- sea........ پيڤازا کوڤی
- skin کاغاز پيڤازی(کاغه‌زه‌ک قايمه روهنه)
oniony , adj پيڤازی
onium , n ئه يونا ئه رێ يا بارگه کری
on - line ل سه ر هێلا رێ ئاسنی
- on looker , n ته ماشه که ر ، بينه ر
only , adj , adv ته نها . هه ر . ته نێ . تنێ .ئه نجه خ . مه گه ر
onomastic , adj ناڤی . ژ ناڤ ئو ناڤان
onomastics , n په يڤزانی
onomatology,n=onomastic (په يڤزانی)
onomatopoeia , n ناڤکرنا تشتان ژ ده نگان
onomatopoeic , adj ژ ناڤکرنا تشتان ژ ده نگان
onrush , n ئێريش . ڤزک . پێشڤه چون
onset , n سه ره تا . ده ستپێک
onshore,adj,adv= ashore
onside , adj , adv ل ره خێ راست
onslaught , n ئێريش . هێرش . په لامار
ont(o) - پێشگره کو هه بينه ، زندی يه
on - the - job , adj پێوه نديدارێ راهينانا ل سه ر کاری
ontic , adj راست هه يی
onto , prep ل سه ر ، ژور ، هايدار
ontogenesis , n نژاد ئو وه رارا مروڤه کێ
ontogenetic , adj پێوه نديدارێ گوهورينا مروڤی
ontogeny , n گوهورينا مروڤی
ontological , adj هه بونی . هه بونيزانی
ontologist , n هه بونزان
ontology , n هه بونزانی
onus , n به رپرس . بار . ئه رک
onward (s) adv , adj - پێشڤه
onym پاشگره کو ناڤه ، په يڤه
onymous , adj په نی
onyx , n ئونيکس : به‌ره‌ک هێژايه . ته خليت کوارتز
- marble مه رمه رێ ئونيکس
oocyte , n (پز) هێک به ری گه هشتنێ
oogamete , n مێ زايه ند
oogamous , adj ژ چه ند زايه ندێن ئێرکێن لڤين ئو گه‌له‌ک زايه ندێن مێ يێن نه‌لڤين
oogenesis , n چێبون ئو گه هشتنا (پز) هێکێ
ooh , interj ئوهـ
oolite , n کلسا دێندکی (که ڤر)
oolong , n چايا گرانا چينی
oology , n بالنده – هێکزانی
oomph , n چالاکی . چه له نگی . دلبه ر . راکێشانا زايه ندی
oont , n حێشتر
oosphere , n (پز) هێکا نه په يێنکری
oospore , n په يێنکه ر
ootheca , n که لپکێ ره قێ هێکێ
ootid , n هێک خانه

ooze , n دە لین . شیربویی . زونگ . زە نگاو ،
تە شە نە ، لیم ، دە لاندن
ooze , vi , t دلوپ دکت ، دە لین دکت
oozed , adj دە لینکری
oozing , n تە شە نە کردن
oozy , adj دە لینی . لیمی . شیری
opacity , n لیلی . تاریتی
opah , n تە خلیت ماسی یا دە ریایی یە
opal , n ئوپال:بە رە ک میژایە(رە نگ دگوهورت)
opalescence , n چریسکبون . تە یسین
opalescent , adj چریسکدار
opalescently , adv ب چریسکداری
opaline , adj , n ئوپالی . چریسکداری ، تە یسی
opaque , adj , n تاری . لیل
opc,adj, vt , i = open
O . P . E. C . abbr ریکخراوا وە لاتین هنارتندەرین نە فتیٚ
oped page , n لاپە ریٚ گوتارین تایبە ت
open , adj , n ڤە کری . بە ش . ڤە . کراو
- air دە رڤە
- and - shut گە لە ک ئاسان دیار
- chain زنجیرا ڤە کری
- circuit گە را ڤە کری . گیژە نی کراوە
- door دە ری ڤە کری (بۆ هە می یان)
- ears گوهدار
- ended نە رادە کری
- eyed چاڤ ڤە کری . هشیار . وریا
- eyes هشیار
- hand دلڤە را . مە رد
- handed دە ست ڤە کری،دە ست فرە هـ . تیٚرنان
- handedly ب دە ست فرە هی
- handedness دە ست فرە هی
- hearted دلسوز . راست ، دلوڤان
- heartedly ب دلسوزیٚ
- hearth process ریبازا کورهە یا ڤە کری(چیٚگرنا پولایی)
- hearth steel پولاییٚ کورهە یا ڤە کری
- house مالا ڤە کری (بۆ میڤانان)
- letter . نامە یا ڤە کری
- minded دل فرە هـ ، بیٚ پیشبریار
- mindedly ب دل فرە هی
- mindedness بیٚ پیشبریارتی . دل فرە هی تی
- mouthed گوهوشی
- place نە ڤش
- polinated پە یین – خورستی
- season دە میٚ نیٚچیریٚ ئو ماسی گرتنیٚ
- secret رازا نە شکە را
- sesame ڤە کە کونجی : جادوگە ری
چیرو کاعە لی بابا ئو چل دزان (هە زار
شە ڤ ئو شە ڤە ک)
- shop کارگە ها ڤە کری (بۆ نە ندام ئو
نە نە ندامیٚن یە کیە تی یێ)
- system پیٚروی کراوە . ریٚزکا ڤە کری
- work نە ڤشیٚ کونکری
- weather or winter نە سری
- the .... نیڤا دە ریایی . چول . باییٚ هیٚن
- to come (up) into the .... هزرا خو نە شکە را دکت
- with ....arms پیشوازیٚ یا گە رم
open , v . t . i ڤە دکت . ڤە دبت
- to ....a business کارە کیٚ دە ست پیٚدکت
- to ....an account هە ژمارە کیٚ ل درا ڤگە هی ڤە دکت
- to ...a campaign دە ست ب خە باتا هە لبژارتنیٚ دکت
- to ...... fire تە ڤە دکت . ئاگری ڤە دکت
- to .....one's eyes دگوهوشت . چاڤیٚن خو ڤە دکت
(ئانکو گوهوشینیٚ دیار دکت)
- to ....out بە رفرە هـ دکت . ڤە دکت
- to ....the heart دلی ڤە دکت . نە شکە را دئاخڤت
- to .....the mind هشیٚ بە رفرە هـ دکت
- to .... up دیار دکت . بە ردە ست دکت
openable , adj ڤە کربار
opened , adj ڤە کری . ڤە بویی
opener , n قوتی بر . ڤە کرە ک
opening , n کە لشتە ک . ڤە کرن . ڤە بون .
کونیلە ، دە رچە . دە رە
- time دە میٚ ڤە کرنیٚ ، دە میٚ
دە ستپیٚکرنا کاری
openly , adv ڤە کری
openness , n ڤە کریتی
o people گە لی خە لکیٚ . گدیانو
opera , n ئوپرا : شانوگە ری یا مە زیقە یی
یان سترانبیٚژی ، ئوپراخانە
- comic ...... ئوپرا یا ترانە یی
- grand .... ئوپرایا شکودار (بیٚ بە رهە ڤدان)
- glass دوربین
- house ئوپراخانە
- light .... ئوپرایا سڤک
operability , n کاربارتی

operable , adj — چاره باری یا نژداری ، کاریار ، تبابا کرداری
operand , n — ل سه ر
operant , adj — کاریگه ر
operantly , adv — ب کاریگه ری
operate , vi , t — کاردکت . کارتێنکت . نشته ری دکت
operated , adj — کارکری
operatic , adj — ئوپرایی
operating , n — دادانگه رانده ک.گه رانه ک .کردارکرن
- room — ژورا نژداری یێ
- table — مێزا نژداری یێ
- theatre — هولا نژداری یێ
operation , n — کرداری.کرده .دادان.گه رانه ک.کردار . گه‌رانده‌ک.ته‌ڤگه‌ر.کریار . کارپێکردن
- centre of ......s — نیڤه کا ته ڤگه ران
operational , adj — نژداری
- research — خوه ندنا زانستی یا کاری
operationalism , n — هزرا کو زارافێن گوتنێن زانستی یێن ئه شیته‌لی پێڤایی دیارکرنینه (ب کردارێن ناسکرنبار ئو دوباره بار)
operative , adj , n — کاریگه ر
operativeness , n — کاریگه ریتی
operatize , v . t . — ئوپرایی دکت
operator , n — کاردارێ پیشه‌سازی یان بازرگانی ، میکانیک . کارکه ر . نژدار
opercular , adj — سه رده ڤکی
operculate (d) , adj — سه رده ڤککری
operculum ,n — سه رده ڤک
operetta — ئوپرێت : ئوپرا کورت ئو سڤک
operose , adj — زه حمه ت . سه خت ، زه حمه تکێش
operosely , adv — ب زه حمه تی
operoseness , n — زه حمه تی تی
ophidian , adj , n — مار . ماری
ophio — پێشگره کو ماره
ophiolatry , n — مار په رستن
ophiology , n — مارزانی
ophiophagous , adj — مارخوه ر
ophite — مار . مار به ر : که ڤره ک پنیکری یه
ophitic , adj — ماری
ophthalm(o) — پێشگره کو چاڤه
ophthalmia , n — چاڤ کولی . چاڤ پلی
ophthalmic , adj , n — چاڤی
ophthalmitis , n — چاڤی پلی . چاڤ کولی

ophthalmologic , adj — چاڤ پزیشکی
ophthalmological , adj — پێوه ندیدارێ چاڤ پزیشکی
ophthalmologically , adv — ب چاڤ پزیشکی
ophthalmologist , n — چاڤ پزیشک
ophthalmology , n — چاڤ پزیشکی (زانی)
ophthalmotomy , n — چاڤ پزیشکی
ophthalmoscope , n — چاڤبین
ophthalmoscopic , adj — چاڤبینی
ophthalmoscopy , n — چاڤبینیتی
opiate , n , adj, vt — ئه فیون . رازانکه ر . سرکه ر هه دار کار . سردکت ، ده نه زینت
opine , v . t — ده ردبرت
opined , adj — ده ربری (هزر)
opining , n — ده ر برین
opinion , n — هزر . رامان . را . بیر
- legal religious ..... — ریدانا ئایینی
- to act up to one's .. — وه ک هزر بکت کاربکت
- to have the courage of one's........ — هزرا خو ب ئازایی ده ربرت ئو وه سا کاربکت
opinionated , adj — رکدار . هزرا خو ناگوهورت
opinionative , adj — رکدار . باوه رمه ندی
opinionativeness , n — رکداریتی
opinioned , adj — هزردار
opioid , adj — وه ک ئه فیونی
opisometer , n — کرڤپیڤ
opistho — پاش
opisthograph ,n — که ڤلێ ل سه ر هه ردو رویان دنڤیسن
opium , n — ب ئه فیونێ چاره یان ده رمان دکت . ئه فیون . تریاک
- den — ئه فیونگه کو ئه فیونێ دکێشن
- habit — ئه فیون بونگی
- poppy — خشخاش . نیسانی
- smoker — ئه فیو نکێش
opiumism , n — ئه فیونیتی
opiumize , vt — ئه فیون دکت
opodeldoc, n — هه توانا ژ سابونێ چێکری
opopanax , n — شیرێزه‌ک گه نی
opossum , n — جانه‌وه‌ره‌ک ئه‌مریکانی هه باندار
oppidan , n — ئاکنجی یێ بازاری

oppilate , v. t گیرودکت
oppilation , n گیروکرن
opponency , adj , n نه یاری
opponent , adj دژمن . نه یار . میمل ، هه وانه
opportune , adj کیرهاتی .(ده م)
opportunely , adv ب کیرهاتنی
opportuneness , n کیرهاتن ، کیرهاتنی تی
opportunism , n خوگه‌هینکی . هه لپه رستی ، ده‌لیڤه گری . که یسگری
opportunist , adj که یسگر . ده لیڤه گر . هه لپه رست خوگه هینک . هه لخوا . گهانوک . که یسباز . که یس په رێس
opportunistic , adj هه لپه رستی
opportunistical ly,adv ب که یسگری
opportunity , n ده لیڤ . ده لیڤه . که یس ، هه ل . فه سال . ده رفه ت
opposability , n به رگر باریتی به رهه لستباریتی
opposable , adj به رگربار ، به رهه لستبار
oppose , v . t . دژی دکت . ڤه دبژلینت ، به رهه لستی دکت
opposed , adj هاودژ . هه ڤ دژ
opposeless , adj بێ به رگر
opposer , n دژ به ر
opposing , n به رگریکرن
opposite , adj هه ڤبه ر . هه مبه ر . به رامبه ر . دژ . دژانین ، به ر . به ڤل ، هه لگه رایی . پێش . ل به ر . رۆبه ر ، پێشبه ر
- directions دژ ئاراسته
- number هاوتاک . به ردیلێ هه ڤبه ر
- sex زایه ندێ به را مبه ر
- to دژ
oppositely , adv ب به رامبه ری
oppositeness , n به رامبه ریتی
opposition , n به رهه لستکاری ، رکه به ری . دژایه تی. دژی، به رابه ری. به رگری. پێشگرتن . به رگری . هه ڤرکی ، نه یاری . رۆبه ری . به ربه ره کانی .
oppositional , adj دژکار ، رکه به ر، به ر هه لست
oppositionist , n ئه ندامێ دژایه تی یێ به ر هه لستکار
oppositive , adj نه یاریخواز

oppress , v . t . ته په سه ر دکت . مریتو دکت
oppression , n ته په سه ری . زورداری ، پیستوری چه وساندن . زورداری سته م . سته مکاری سته می، سه رکوتکرن
oppressive , adj زوردار . سته مکار
oppressively , adv ب زورداری
oppressiveness , n ته په سه ری ، زورداری تی
oppressor , n زوردار ، زورده ست
opprobrious , adj گله یی . گازنده یی
opprobrium , n کوتی . شه رمزاری ، رسوایی
oppugn , v . t ئیریش دکت . به رهه ڤدان دکت ، دره و دئینت ده ر
oppugnance , n ئیریشکرن . ڤه پژلین ، دژایه تی
oppugnancy , n ئیریشکرن . ڤه پژلین . دژایه تی
oppugnant , adj دژ ، ئیر یشکه ر
oppugnation , n ئیریشکرن . ڤه پژلاندن ، دژکرن
oppugner , n ئیریشکه ر . به رهه ڤدانکه ر
ops , n خودابانویا درینێ ل نک روماتان
opsimath , n مروڤێ ده ره نگ هین دبت
opsonic , adj سیرێژی
opsonin , n ئوپسونین : ماده یه که دناڤ خوین ئاڤیدا (سیرێژ) : کو ده رمانه بۆ داقورتینا خانه یێن بیانی
obstetrics داپیرزانی
- opsy پاشگره کو ئه زمونه
opt , v . t هه ڤیاز دکت . هه لدبژێرت
-to .... out (ژێ) ده ردکه ڤت
optant , n هه لبژێر
optative , adj , n هیڤیخواز ، گه رانه ، بلانی
- mood ده سته یه ک لیکه رێن هیڤی یێ
optatively , adv ب هیڤیخوازی
optic , adj , n چاڤی . دیتنی
- axis ته وه ره یا بینایی
- disk په یکه ی بینایی
- nerve ده مار یان رها دیتنێ
- thalamus مه ژی رها دیتنێ
optical , adj دیتنی . چاڤی ، بینایی
- aberration لادانا دیتنی ، لادانا بینایی
- activity چالاکی یا دیتنی
- image وێنه ی بینایی
optically active بینایی چالاک

optician, n به رچاڤك فروش . چێكەرێ به رچاڤكا دیتنزان . بینایی به وان .
optics, n دیتنزانی . بینیزانی . بیناییزان
optimal, adj باشتر . چاكتر ، ته كوز
optimality, n باشتریتی ، ته كوزیتی
optimally, adv ب باشتری ، ب ته كوزی
optimism, n گه شبینی . باشبینی
optimist, adj, n چاكبین . گه شبین
optimistic, adj گه شبین
optimistically, adv ب گه شبینی
optimization, n باشترینكرن ، ته كوزكرن ، گه مپه ر
optimize, vi, t باشترین دكت
optimized, adj باشترینكری
optimizer, n باشترینكه ر
optimizing, n باشترینكرن
optimum, n باشترین.نمونه ترین. گونجاو ، ته كوز
option, n, vt هه لبژارتن ، هه لدبژێرت
optional, adj ئاره زویی . هه لبژارتنی . ڤه باله وی
optionally, adv ب هه لبژارتنی
optometer, n بینایی پێو ، دیتنپیڤ
optometric, adj دیتنپیڤزان
optometrist, n دیتنپیڤزان
optometry, n دیتن پیڤان : بینین پێوان
optophone, n ئالاڤا روناهی یێ دگوهورت ده نگی
opulence, n ده وله ت . نه وا ، سامان . ده وله مه ندی . به ختیاری
opulent, adj ده وله مه ند . زه حف
opulently, adv ب ده وله مه ندی
opuntia, n هێژیرا دركی
opus, n پارچه یه ک مه زیقه
opuscule, n = opusculum
opusculum, n نڤیسه رێ مه زیقه یان تورێ كورت
or, conj, n ئان . یان . یا
- or پاشگره كو كریاره
orach, n هه له زێ باخچه یێ مالێ ، سپیناغا چیایی

oracle, n ئاڤێژێ سروشی، ئۆلدار ، سروشگه . سروشا خودایی . راوێژی په ندیار . به رسڤا په ندی یا بنه جه هـ .
oracular, adj په ندیار شكودار . ئالوز ، سروشی . پیغمبه ری
oracularity, n سروشیتی
oracularly, adv ب سروشی
oracy, n شیانا ئاخفتنا ره وان
oral, adj, n ده ڤكی .زاره كی . لێڤكی ب ده ڤ
- examination ئه زمونا ده ڤكی یان زاره كی (نه نڤیسی)
- history زانینا دیروكی یا ب دیداری ل گه ل مروڤێن ژێهاتی كوم دبت
orality, n زاره كیتی
orally, adv ب ده ڤ ، زاره كی
orange, n, adj پرته قال . پرته قالی
- bitter نارنج
- blossom گول پرته قال
- colour پرته قالی (ره نگ)
- chromide ماسییه ک زه ر یان زه رێ سورپنیكری
- hawkweed فرێزێ یه ک ئوروپی سه ر گول پرته قالی سور تیرێژی
- man ئه ندامێ جڤاته ک نهێنی ل باكورا ئیرله ندا
- peel ر وێ زڤر وه ک ئه وێ پرته قالی
- pekoe چایا ئایابا هندی یان سریلانكی
- stick داركێ پرته قالی
- tip ئه خلیت په لپه لینک
- wife پرته قال فروش
- wood دار پرته قال
orangeade, n شیرێژا پرته قالان
orangery, n پرته قالگه
orangish, adj پچه كێ پرته قالی
orangutan, n مروڤێ دارستانێ
orang (c) y, n ره نگ پرته قالی
orate, v. i دئاخڤت
orated, adj ڤه به ئاخفتی
orating, n ڤه به ئاخفتن
oration, n ئاخفتن . بێژه . گوتار
orator, n ئاخفتنكه ر . بێژا
oratoress, n ئاخفتنكه ر . بێژا (ژن)
oratorian, n ئاخفتنكه رێ ئۆلدار

oratorical , adj بێژایی
oratorio , n سرودا ئایینی . پارچه یا مه‌زیقه یا ئایینی
oratorize , v . i =orate
oratory , n ئفێژگه . گوتار . گوتارزانی
orb , n , vt , i جغز . خولگه . گه ر . ستێر . چاف ته‌ پک . دگه رت
orbicular , adj چه مه ره یی . جغزی . ته کوز
orbicularis oris , n تیوه‌را ده فی
- palpebrarum ماسولکا ته پولکێ
orbicularly , adv ب چه مه ره یی
orbiculate , adj گروفر
orbit , n فه له ک . ئیزین . گه ر . گوفه ک سورگه . چه رخ . خولگه
orbital , adj خولگه یی . سورگه یی . گوفه کی
- electron ئیلێکترونا سورگه یی یان گوفه کی
- velocity له زی سورگه یی ، له زا خولگه یی یان گوفه کی
orbiter , n خولگه گه ر گوفه ککه ر
orbitless , adj بێ خولگه . بێ گه ر ، بێ گوفه ک
orc (a) , n ده هبه یێ ده ریایی
orchard , n جنیک . باغ . بیستان . ره ز
- grass ره زگیا
- man ره زفان
orchardist , n ره زفان
orchestic , adj داوه تی. سه مایی بگوفه ندی . دیلانی
orchestra , n ئورکێسترا . سازبه ند
orchestral , adj ئورکێسترایی ، سازبه ندی
orchestrally , adv ب سازبه ندی
orchestrate , vt . i سازبه ند دکت ، ئورکێسترادکت مه زیقه یا ئورکێسترایی دنفیست ئورێک دکت
orchestrated , adj سازبه ندکری
orchestrating , n سازبه ندکرن
orchestration , n سازبه ندکرن ، ئورکێستراکرن
orchestrational , adj ئورکێسترایی
orchestrina ,orchestron ,n ئالافه‌ک میکانیکی ده نگێ ئورکێسترایێ ددت
orchid , n (گون روفی) ته خلیت هه له زه ، ره نگێ سفکێ ته رخوانی . ئورک
orchidaceous , adj پێوه ندیدارێ ئورکێ
orchil , n هه شا سور یان بنه فشی (ژ ته خلیت که ئزێ چێدکن)
orchilla , n هه شا سور یان بنه فشی
orchis , n ئورکێ چولێ
orchitis , n گون کولی
orcin (ol) , n ماده یه ک به لوری که ئزی بێ ره نگ بز هه شێ ب کار کاردئێت
ordain , v . t ئولدار دکت . فه رمان دکت ، دادمه زرینت
ordainer , n ئولدار که ر
ordainment , n ئولدارکرن
ordeal , n تومات . دومات . ناخوشی
order , n , vt فه رم . پله . فه رمان . ریز . رێک . پایه ، شێواز ، په رگه ل ، سه رویه ری . فه رکار. فه روار.فه رمان دکت
- a large (tall) ..... ئه رکه ک زه حمه ت
- in ...... رێک . رێزکی ، په یهاتی ، ره وا
- in .....of size or importance ب ته باره یان گرنگی په یهاتی
- in ....to داکو
- in short ..... ده م وده ست ، جهدا
- made to .... وه ک فیایی چێکری
- on .... خواستی . به ر ده ست
- book ده فته را خاستنێ
- form نمونه یا خاستنێ
- of battle رێکئینانا به زمێ
- of business مه لبه نده یا کاری
- of magnitude به یاڤا مه زنی یێ
- of the day کارنامه یا روژێ
- paper کارنامه یا جڤاتا مللی (په رله مان)
- out of ..... کێرنه ها تی
- to .....(a person)about هرفه ئو وێفه دهنێرت، زورداری دکت
- to take (holy) ....s دبت ئولدار
ordered , adj فه رمانکری . شیل
ordering , n فه رمانکرن
orderliness , n رێکی تی
orderly , adj , adv سه رویه ر . سه رهه ف
- bin سندوقا گلێشی
- book تومارا فه رمانان (کار)
- officer ئه فسه رێ خزمه تێ
ordinal , n , adj رێزدار،رێزا ژمار.نامه یا ئولدارکرنێ

- number ژمار ریزکرنی
ordinance , n کاره ک خودایی ، نایینی . فه رمان ، یاسایا ده فه ری
ordinand , n نافکری بۆ نولداری
ordinarily , adv ب ئاسایی
ordinariness , n ئاسایتی
ordinary , n , adj ئاسایی . ئاسا
- in ...... د خزمه تا کرداریدا
ordinate , n ته وه ره یا ستونی
ordination , n ئولدار کرن
ordnance , n باروت و گوله ، جه به خانه
- datum تیکرایا ریکارل ده ریایی
- survey رۆپیڤانا میری
ordonnance , n لیکدانا ریزکی
ordovicion , n ده مێ دوه مێ رۆژ گارێ که ڤن
ordure , n گو ، ریخ . پیس . پیساتی
ore , n کانزایا خاڤ . کانزایی خاو
- dressing پاقژکرنا کانێ خاڤ
oread , n په ری یا چیایی
orectic , adj نیازی . دلچونی
oregano , n نه فه لا هشک (بۆ ئالاتکرنێ)
oregon grape ته راشه ک هه ر که سک ، گول زه ر به ر وه ک تی یێ، پچه کێ شین ره ش
oreide , n ته خلیت پرنجێ وه ک زێری
oreography , oreology = orography
orfe , n ماسی زێرین
organ - or organo پێشگره کو ئه ندامه
organ , n ئورگه ن : له بات ، ئه ندام . ئالاڤ
- grinder ئورگه ن ژه نێ کولانان
- s of the chest cavity هناڤ
organdie , n ئورگه ندی . ته خلیت په مبویێ ته نکه وه ک موزلینی
organelle , n ئاڤاهی یا ریکخستی دناڤ خانه یێدا
organic , adj له باتی . ئه ندامی
organically , adv ب ئه ندامی
organicity , n ئه ندامیتی
organism , n زینده وه ر
organist , n ئورگه ن ژه ن
organization , n ده زگه . ریکخراو . دامه زرین . کومه ل . کومه له . ده سته ریخستن . دامه زران ، ریخسته ک . ریکخستن
organizational , adj ریخستنی
organizable , adj ریخستنبار
organ ize , v . t . i ریک دئیخت . دادمه زرینت
organized , adj رێکخستی سه رهه ڤسه ریه ک ریکخراو
organizer , n ریکخه ر
organizing , n سه ر وبه رکرن ، دامه زراندن
organogenesis زایین ئو چێبونا ئه ندامان
organography , n ئه ندام راڤه کرن
organoleptic , adj پێوه ندیدارێ ئه ندامێن سه حکرنێ
organology , n ئه ندامزانی
organomercurial , n پیکهاتی یه ک ئه ندامی جیوه تێدایه
organometallic , adj پێوه ندیدارێ پیکهاتی یه ک ئه ندامی کو کانه ک ب کاربونێڤه گرێدایه تێدایه
organon , n ئاوایێ زانینێ ، رێبازا هزرکرنێ
organotherapy , n ئه ندامکرن (ب کارئینانا ئه ندامێن جانه وه ران بۆ چاره کرنێ)
organum چه ند ده نگی
organza , n په روکێ ته نکێ روهنێ ئاڤرمیشی
organzine , n تایێ ئاڤرمیش
orgasm , n هه ژینا داکه تنێ . په رین
orgasmic , adj په رینی
orgastic , adj په رینی
orgeat , n شه رابا بامیڤان (نه کحولی یه)
orgiastic , adj سه رسه ری یی
orgiastically , adv ب سه رسه ری یی
orgone , n ئوزه یا ژیانداری
orgulous , adj سه رفراز
orgy , n سه ر سه ر یتی
oribatid , n زێندی یێن هورێن جانه وه ران
oribi , n په زکوڤی یه ک ئه فریقایی بچۆک
oriel , n په نجه رکا ده رهاتی (ژ دیواری)
orient , n , adj رۆژهه لات . خورهه لات
orient , vt رۆژهه لات دکت . ئاراسته دکت ژێهاتی دکت ، دگوهۆرت
oriental , adj , n رۆژهه لاتی
- fruit moth مورانه یا میوه یان
orientalism , n رۆژهه لاتناسی
orientalist , n رۆژهه لاتناس
orientalize , vt , i رۆژهه لاتی دکت ، رۆژهه لاتی دبت
orientally , adv ب رۆژهه لاتی
orientate , vt ,i به ر رۆژهه لات دکت
orientated , adj رۆژهه لاتیکری ، ئارا سته کری

orientating , n	رۆژهه لاتیکرن ، ئارا سته کرن
orientation , n	ئاراسته کر (د) ن ، شایاندن
orienteering , n	وه رزشا رێ ناسکرنێ (په یا نو ل ده قه را سه خت)
oriented , adj	رۆشنبیری ئاراسته کری
orifice ,n	کونک . ده رک . که لشته ک
oriflamme , n	ئالایا جه نگی
origan, origanum , n	نه فه لا چولێ
origin , n	بنگه هـ . ژێده ر . ره گه ز . نژادی . ره سفن.ئیجاخ.نژاد.بنیات.بنچینه.کانیگه. هیم.خیم.بنه ره ت.کان.بنه چه.بنج.ماک . ته وار
- in every thing	سفن
original , adj	بابکی . نوێژه ن . خوه رو. ره سه ن .نژاد . تورین ، نوێژه ن
- sin	گونه ها نژادی (که تنا ئاده می)
originality , n	تورینی . ره سه نی
originally , adv	ب ره سه نی
originate , v . t . i	قه دزکت
originated , adj	نوێژه ن بوبی ، قه زکی
originating , n	نژادکرن
origination , n	په یدابون . قه زکین . نوژه ن
originative , adj	داهێنه ری
originator , n	داهێنه ر
orinasal , adj , n	ده نگ دفنی – ده فی
oriole , n	ته خلیت بالنده یه وه ک قرێ
orion , n	له یل و مه جرون . کومک
orionid , n	یه ک ژ رێزکا نێزه یی (کو سه ر گه شه ل کومکی)
orismological , adj	پێوه ندیدارێ زارافزانی
orismology , n	زارافزانی
orison , n.(arch)	نفێژ
orle , n	شه لیتا زراڤا ره خێ مه تالی
orlop , n . orlop deck	پشتا ژێری یا گه می یێ
Ormazd , n	ئاهورا مه زدا
ornament , n , vt	خه مل.خشل .ره وش.زێوه ر، دخه ملینت
ornamental , adj	خه ملینی
ornamentalism , n	خه ملینیتی
ornamentalist , n	خه ملکار
ornamentally , adv	ب خه ملینی
ornamentation , n	خه ملاندن
ornamented , adj	زێرکێش

ornate , adj	خه ملاندی (بیقام)
ornately , adv	ب خه ملینی
ornateness , n	خه ملیتی
orneriness , n	رکداریتی ، کوتی
ornery , adj	رکدار . به دماد
ornith (o) -	پێشگره کو بالنده یه
ornithic , adj	بالنده یی
ornithischian , adj, n	دیناسورێ گیا خوه ر
ornithologic(al) , adj	پێوه ندیدارێ بالنده زانی
ornithologist , n	بالنده زان
ornithology , n	بالنده زانی
ornithopter , n	بالافرا چه نگ لقین
ornithosis , n	نه ساخی یا توتی یان
oro- , n	پێشگره کو ده ڤه ، چیایه
orogenic or orogenetic, adj	چیا چێبونی
orogeny,also orogenesis, n	چیا چێبون
orographic , adj	چیایی
orographical , adj	پێوه ندیدارێ چیایان
orographically , adv	ب چیایی
orography , n	چیازانی
oroide	دارشتنا زێرین (مس ئو توتیا)
orological , adj	چیایی
orologist , n	چیازان
orology , n	چیازانی
orometer , n	چیا (بلندی) پیف
oropharynx , n	سه رحه فک (سه رگه رو)
orotund , adj	بوق . بورغ . زل
orphan , n ,adj , vt	سێوی ، سێوی دکت .
- 's court	دادگه ها چاککرنا سێوی یان
orphanage , n	سێویخانه
orphaned , adj	سێویکری
orphanhood , n	سێویتی
orphaning , n	سێویکرن
orphic, adj(orphean)	پێوه ندیدارێ (ئورفیوس) ی (مه زیقه ڤانێ ئه فسانه یا گریکی)
orphery , n	هێلسانا نایاب ، گولاڤدونا ده همه نا کراسێ ئولداری .
orpiment , n	کانه . ترایسولفایدا زرنیخی (بۆ هه شا زه ر)

orpine , n ته خلیت هه له‌زه‌ک گیایی گول بنه فشه
orpington , n مریشکه‌ک ئنگلیزی مه زنه
orrery , n ستیربینک
orris , n ته خلیت چافدان (گول)
- root رها بێهن خوه شا ڤێ گولێ
ort , n . (arch) چنی
orth (o) - پێشگره کو راست براسته ، ستونی یه
ortho , adj ترش یان ترشی یه
orthocentre , n چه قی ستونان
orthocephalic , adj کلوخ راست
orthochromatic , adj راست ره نگداری ، هه ستیارێ هه می ره نگان ، سور نه تێ .
orthodontic , adj راستکرنی یا ددانان
orthodontics , n پزیشکی یا ددان راستکرنێ
orthodentist , n ددانسازێ ددان راستکه ر
orthodox , adj راست باوه ر مه ند ، ئاسایی ، ئور تودوکسی
orthodoxy , n ئورتودوکسیتی
orthoepic , adj راست بێژه
orthoepy , n بێژه زانی . راست بێژه یی
orthogenesis , n راست چێبون : دیتانه یه کو تێفه‌لی یا با بکان ڤه بره ئو هه ر چێدبت بێ کار تێکرنا هوێین ده ره کی
orthogenetic , adj راست چێبونی
orthogenetically,adv ب راست چێبونی
orthognathous , adj راست لام
orthogonal , adj هه ڤ ستونی ، هه ڤبر ، یه کبر
- circles چه مه‌ره یان چغزێن هه ڤ ستونی
orthogonality , n هه ڤ ستونیتی
orthogonalization, n هه ڤ ستونیکرن
orthogonally , adv ب هه ڤ ستونی
orthograde , adj راست به ژن (ره پ چوین)
orthographic , adj هه ڤ ستونی ، رێنڤیسی
- projection که تنگه ها هه ڤ ستونی
orthographically , adj ب رێنڤیسزانی
orthography , n رێنڤیسزانی
orthomolecular , n چاره کرنا نه ساخی یا ب ڤه گه راندنا ماده یێن له شی
orthopedic, orthopaedic , adj هه ستی گری یی ، که لدانی
orthopaedics , n هه ستی گری . که لدان
orthopedist , n هه ستی گره ک شکه ستبه به ند .
orthopedy , n چاره کرنا کرێتی یێن زا روکان
orthopsychiatry , n پزیشکی یا نه ساخی یێن هشی
orthopter , n = ornithopter
orthoptera , n (pl) چه نگ راست
orthopteran,or thopterous, adj چه نگ راستی
orthoptic , adj راست دیتنی
orthoptist , n راست دیتنزان
orthorhombic system , n رێزکا راست لوزینه یی
orthotropic , adj ستونه کی
orthotropous , adj توڤک راست
oryx , n گاکوڤی
os , n هه ستی . ده ڤ . ده ڤک . کون
- nasal هه ستیکێ دفنێ
- zygomaticum شکه لکێ رێ
oscillate , vi دله رت . دهه ژت
oscillation , n هه لور . شه که . له ره . شه ک . بوره بوره . هه ژان . هه ژین
oscillational , adj له ره یی
oscillator , n له روک
oscillatory , adj له ره کی
- motion لڤینا له ره کی
oscillogram , n نه قشێ له ره یی
oscillograph , oscilloscope , n له ره کێش . بینه کی له ری
oscitation , n باوش
oscular , adj ژ ده ڤی
osculate , vt رادموست . ماچی دکت
osculation , n راموسان . ماچیکرن
osculatory , adj راموسانی
osculum , n کونکا وه ک ده ڤی
osier , n سه لپ
osiris , n که ڤنه خو دایه ک مسری
osmic , adj ئوز میومی
- acid ترشی یا ئوزمیومی . تێتروکسایدا ئوز میومی ره ق گران
osmium , n ئوزمیوم : هێمانه ک کانی
osmol . n یه که یا پیڤانی یا وشارا لڤینا توێنه ری (بوهوژینکه ری)

osmolality , n تیری یا گیراڤا توینه ری
osmolarity , n تیری یا گیراڤا توینه ری
osmometer , n ده لین وشارپیڤ
osmometry , n ده لین وشارپیڤی
osmose , vt , i ده لین دکت
osmosis , n ده لین . ده لاندن ، تیچون
osmotic , adj ده لینی
- coefficient کولکه‌ی ده لینی
- pressure وشاری ده لینی
osmous, adj = osmic
osprey , n ته خلیت هه لویه (بالنده)
ossein , n هه ستین
osseous , adj هه ستی یی
ossicle , n هه ستیک
ossicular , adj هه ستیکی
ossiculate , adj هه ستیکی
ossification , n هه ستیبون
ossified , adj هشکه هه ستی ، هه ستیکری
ossifrage , n هه لو . هه ستی شکین
ossify , vi , t هه ستی دبت ، هه ستی دکت ، ره ق دبت ، به ردینه دبت
ossifying , n هه ستیکرن
ossuary , n هه ستیگه (بز پاراستنا هه ستی یین مری یان)
oste (o) پیشگره کو هه ستی یه
osteal, adj = osseous
osteitis , n هه ستی کولی
ostensible , adj دیار . نه راست
ostensibly , adv دیاره . حه چکو
ostensive , adj نیشاندانی
ostentation , n فورته کی
ostentatious , adj فورته ک . ب تر
osteoblast , n هه ستی شانه یان خانه
osteoclast , n هه ستی پوچکه ر
osteogenesis , n هه ستی چیبون
osteoid , adj هه ستی یی
osteologist , n هه ستیزان
osteology , n ئیسکزانی . هه ستیزانی
osteoma په ژیونا هه ستی (نه به ده)
osteomalacia هه ستی نه رمی ، هه ستی مه ژی کولبون
oste omyelitis , n هه ستی کلوری
osteopath , n هه ستی گره ک
osteopathy, n (چاره کرنا) هه ستی گره کی
osteophyte , n هه ستی ده رهاتن
osteoplastic , adj هه ستی پینه یی
osteoplasty , n هه ستی پینه کرن
osteotomy , n هه ستی برین
ostiary, n ده رگه ڤانی دیری
ostinato برگه یا دوباره
ostium , n ده ریک . کون
ostracism , n ته په سه ری
ostracize , vt ته په سه ردکت
ostrich , n وشترمرخ ، هیشترما
ot(o) - پیشگره کو گوهه
other,adj,n.pron,adv ییدی . یادی . دی .
-every ....day , week جاره کێ دو روژان ، دو حه فتی یا جاره کی
- on the .....hand ژ ره خێ (لایێ) دیڤه
- things being equal ئه گه ر تشتین دی وه ک خو بمینن
otherness , n دیتری
otherwhere, adv ل دره ک دی
otherwhile , adv ل ده مه ک دی
otherwise, adv , adj ده نا.ئه گ رنه ، نه گینا.هه که ، نه هه ی نه
otic , adj بهیستنی . گوهی
otiose , adj بێ ته وش . بێ فه یده ، بێ نه ڤیایی . ته مبه ل . لاسار
otitis , n گوهـ کولی
otocyst , n پورگێ بهیستنێ
otolaryngology , n پزیشکی یا دفن،گوهـ ئو گه وری یێ
otolith سه یێ ئاڤێ . به رکێ گوهی
otter , n سه ئاڤ . سه
- hound تاژی یێ سه ئاڤی
Ottoman , n , adj ئوسمانی
ouch , n interj گه‌وهه‌ر ، مالکا به‌رکێ هێژا ، (گوستیرک)
ought , v . aux پیدڤیت
ounce , n ئونس . یه که یا کیشانێ ، یه ک ژ دوانزده ، یان شازده یی پاونی یه . تبابه ک کیم . پلنگێ سپی(به فری)
our , adj یێ مه ، یامه
ours,pron, pred , adj ئه وێن مه . ئه و یامه ، ئه وێن مه

ourself, pron. (pl . ves) ئه م . مه
ourselves , pron مه . خومان
oust , v . t ده ردکت ، ده ر دخت
ousted , adj ده رخستی . قه وتاندی
ouster , n ده ر فه دان . ده رکرن
ousting , n قه وتاندن . ده ر خستن . ده رکرن
out , pref ل ده ر . ده ر . ده رفه . ده ره وه
- and away بیقام
- of breath بێهن چک
- of curiosity ژ زانخوازی
- of date که فنه
- of it چه وت . په ریشان ، پوته پێنه کری
- of money بێ پاره
- of phase پاره ده ر
- of print هه مى فروتی یه . نه مایه (کتێب)
- of sight غه واره
- of spirits خه مدار . په ست
- of temper ئه نری
- of trim شاش
- of work بێ کار
outage , n راوه ستان ، دوراندن
out - and - out , adj , adv ئه شکه را . سه دێ سه د
out- and - outer , n سه رچل
outbalance , vt دکێشت ژێر
outbid , vt زورتر دکت (هه راج)
outbidding , n زورترکرن
outboard, adj , adv ده ره کی
- motor موتورا پاشی
outbrave , vt قه ب دکت
outbreak , n به لاڤبونا نه ساخی یێ. ته قین ، جتبون
outbroken , adj جتبویی
outbuilding , n سه رئافایی
outburst , n به لقین . هاری
outcast , n , adj هاووت
outcaste , n کوت
outclass, vt به رزتر دبت
outcome , n ئاکام . سه رئه نجام . دوماهی . داوی . پێژور . تیکرایی به رئه نجام . سوخی
outcrop , n , vi ده رهاتن ، ده ر هاتی ، په قین ، ده ر دکه فت ، به رزدبت ، ده ر دهێت
outcross, n , vt دو رهـ ، دو رهـ دکت
outcrossing , n دو رهکرن
outcry , n , vt هاوار ، بێزاری یا دژوار ، هه راج ، قیژتردکت
outdated , adj رزوک . که فن . کون
outdistance , vt پێش دکه فت . ژێ دبت
outdo , vt ددت سه ر
outdoor , adj ده رڤه
outdoors , adj , n ده رڤه ، ده ر ڤه یی
outer , adj , n رژیی . ده رڤه یی . ده ره کی
- canthus دوڤاسک
- directed رێک جڤاکی
-ear گوهێ ده رڤه
- most ده ره کی
-space ڤالاتی یا ده ر ڤه
- the .....man دیاربونا ده ره کی یا مروڤی
outface , vt زل دبینت . قه ب دکت
outfall , n رێژگه
outfield , n درا دورا مه یدانا یاری یا به یسبول
outfight , vt دره ڤینت . زورا وی دبت
outfit , n , vt , i ژێهاتن.ئازوقه.که ره سته .جل ، کنج لێکددت. که ره سته دکت . کنج دکت
outfitter , n که ره سته کار
outflank , vt ل دور دزڤرت . خو ڤه ددت
outflow , n به لقین. ته شه نه . رێژه نده . رێژنه
outflowing , n رژین . سه رداچویی
outfoot , vt له زتر دچت
outfox , vt ژیرتر دبت
outgas , vt غازێ پاقژ دکت
outgeneral , vt . زال دبت ل سه ر سه روکێ دوژمنی
outgo ,vt , n زیره کتر دبت.ده رکه تن ، خه رجی ، ده ری
outgoi ng , adj , n چویی . خه رجی . نارده
outgrow , vt مه زن دبت ، ڤێجا جلک ته نگ دبن
outgrowth , n وه رار
outguess , vt دخاپینت . مه ره ما وی دزانت
outhaul , n وه ریسێ دار ئالایی یان بابڕه کی
outhouse , n ئاڤده ستا ده رڤه
outing , n سه یران
outland , n , adj بیانی . ئه ردێ بیانی
outlander , n بیانی
outlandish , adj بیانی . گێره . سه یر
outlandishly , adv ب گێره یی
outlandishness , n گێره ییتی
outlast , vt پتر خودگرت
outlaw , n , vt چه ته . قه ده غه دکت
outlawry , n قه ده غه کرن
outlay , n , vt . خه رجی . خه رج . خه رج دکت
outlet , n جهده رک ، ده رین . کون ، ده رچه

outlier , n دورنشتی
outline , n , vt پوخته . کورتی ، کورته ، کورت دکت
outlive , v . t . پتر دژیت
outlook , n هه لویست.بۆچوون.دیمه ن . خویا نه ک
outlying , adj دور
outmanoeuvre , v . t . دره ڤینت . شه هره زاتر دبت (ل پیلا نگیری ییْ)
outmarch , v . t پتر دچت
outmatch ,v . t سه ر دکه ڤت . ژیْ دبت
outmode , vt که ڤن دکت (موده)
outmoded , adj که ڤنکری . نه باوکری
outmoding , n که ڤنکرن . نه باوکرن
outmost, adj = outermost
outness , n ده رڤه بیتی
outnumber , vt ژیْ پتر دبت
out of doors , n ده رڤه . ل به ر بایی
out -of-the-way , adj دور . ڤه ده ر . نه ئاسایی
out pace, vt له زتر دچت
outpatient , n نه ساخیْ ده رڤه
outplay , vt دره ڤینت (یاری)
outpoint , vt پتر خالکا دبت (پێشبرکیْ)
putpost , n بنکیْ به راهی
outpour, vt , i , n تیدکت . دڕژت ، به لقین
outpouring , n به لقاندن
output , n ده راڤ . ده رچو . به ر . به رهه م
outrage , n نه نرین
outrageous , adj نه نرینی
outrange , vt ژیْ دبت
outreach, vt , i , n دورتر دچت ، دخاپینت، دریژه کیشان دریژبون
outride , vt . پتر سوار دبت
outrigger , n ده ستک . پالگه
outright , adv , adj هه می . جهدا . نه شکه را ، ته کوز . سه رجه م .
outrun , vt پتر دبه زت
outrunner , n هاریکه رێ به زوکی
outsell , v . t پتر دفروشت
outset , n سه ره تا . ده ستپیکرن
outshine , vt , i پتر دته یست
outshoot , vt , i , n زال دبت (سه کفانی) ، ده رهاتن
outside,n , adj , prep ده ر . ده رڤه . رویی ده ره کی ، ل ده ر . هه نده ران
outsider , n ده ره که . بیگانه . بیانی

outsister , n ره به نا ده رڤه یی
outsit , vt پتر رودنت
outsize , n , adj ڤه باره بیقام مه زن
outskirts , n دور و به ر . کیله ک
outsmart , vt ژیرتر دبت
outsoar , vt بلندتر دبت
outsole , n سولا ده ره کی
outspeak , vt چیتر دئاخڤت
outspoken , adj بیژا نه شکه را
outspokenly , adv ب نه شکه ایی
outspokenness , n نه شکه رایی
outspread , adj , vt به لاڤ . دریژکرنی ، به لاڤ دکت .
outstand , v . t . i به رگری دکت . به رز دبت
outstanding , adj دیار . پایه به رز
outstation , n بنکه کێ دور
outstay , v . t پتر دمینت
outstretch , vt دریژ دکت
outstretched , adj دریژ کری
outstrip , v . t پیش دکه ڤت (ل پێشبرکیْ)
outthink , vt باشتر هزر دکت
outthinking , n باشتر هزرکرن
outthought , adj باشتر هزر کری
outthrust , n په ستانا ده ره کی
outturn , n به رهه م . به ر
outvalue , v . t به هاتر دکت
outvoice , v . t بلندتر دئاخڤت
outvote , v , t ل ده نگدانیْ دشکینت ، پتر ده نگان دستینت
outward,adj , adv , n رویی . ده ره کی
- bound ده ریا به ری
- form نژیار . دیاربون
- things تشتیْن دیار ، ده سدانی
- to ......seeming دیار بونی
outwardly , adv به ر ده ره کی . ده ره کی ، ب دیاربونی
outwardness , n ده ره کیتی
outwards , adv ده رڤه به ر
outwatch , v . t . پتر هشیار دمینت
outwear , v . t که ڤن دبت . پتر به رده وام دکت
outweigh , v . t گرانتر دبت
outwit , v , t دخاپینت
outwork , n , v . t . چه په رێن ده ره کی، پتر کار دکت. ته مام دکت

outworn , adj که ڤن بویی
ov- ovi - , ovo- پیشگره کو هیکه
ova = ovium
oval , adj , n هیلکه یی . هیکی
- window په نجه رکا هیلکه یی
ovalbumin , n سپیلکا هیکیْ
ovally , adv ب هیلکه یی
ovalness , n هیلکه ییتی ، هیکیتی
ovarian , ovarial , adj هیکدانی
ovariectomy , n هه لکیشانا هیکدانکیْ
ovariotomy , n هه لکیشانا هیکدانکیْ
ovaritis , n کولبونا هیکدانکیْ
ovary , n هیلکه دان . هیکدانک . هیکدان .
هیلکدانک
ovate , adj هیلکه یی . هیکی
ovation , n پیشوازی یا گه رم یان په روش
oven , n ئه تون . ڤه یتون . کورهه . فرن
- bird (or oven builder) بالنده ییْ کورهه ڤان
- proof به رگری گه رمی یا کورهه ییْ
over , adv , n , adj , (prep) راسه ر . ل سه ر . سه لال . ژ
over , vt بازددت (ل سه ررا)
overabstract , adj بیقام روت یان کورت
overabundance , n زه حفی
overabundant , adj په له سنگ
overact , vt , i مه زن دکت
overactive , adj بیقام چالاک
overaccentuate , vt بیقام دوپات دکت
overadjustment , n بیقام راستکرن
over advertise , vt بیقام ئاگه دار دکت
over again , adv دیسان ، جاره ک دی
overagainst به را مبه ر . رۆبه ر
overage , adj ژی مه زن
overaggressive , adj بیقام دژوار . بیقام ده ست در یژیکار
overalert , adj بیقام وریا ، بیقام هشیار
overall , adv , adj هه موکی
overambitious , adj بیقام به رز یخواز
overamplify , vt بیقام گه وره دکت (ده نگی)
over and above ل سه ر هندیرا
over andover دوباره
overanxiety , n په ریشانی یا بیقام
overarm , adj به ریه کری ب راکرنا ده ستی سه ر
ملی (به یسبول)
over arousal , n ئارمانا بیقام
overawe , vt دبزدهینت
over balance , vt باشتر دکیشت
overbear , vt , i زوری دکت . بیقام دزینت . زال دبت
overbearing , adj زوردار . باسمبیژ
overbid , n , vt , i پیشکیشکرنا به‌هایه‌ک پتر .
به هایه ک پتر پیشکیش دکت
overbleach , vt بیقام سپی دکت (بیْ ره نگ دکت)
overblown , adj مه زنکری . قه له و . پوف
overboard , adj ره خه کی . ژ ره خی که تی ئاڤ
ده ریایی (یان ئاڤیدا)
overboil , vt بیقام دکه لینت
over brutal , adj بیقام درنده
overbuild , vt بیقام ئاڤا دکت
overburden , vt بیقام باری گران دکت
overburn , vt بیقام دسوژت
overbusy , adj بیقام مژول
overcapitalize , vt بیقام فه یده دکت . بیقام سه‌رمایه
دکت
overcareful , adj بیقام هایدار
overcast , n , adj , vt تاری . تاری دکت
overcautious , adj بیقام وریا یان هشیار
overcentralization , n بیقام ناڤنجیکرن یان نیڤه کیکرن
overcentrilize , vt بیقام نیڤه کی دکت
over chill , vt بیقام سار دکت
over charge , n به ها یان نرخیْ گران . بارگه ییْ
بیقام
over classification , n بیقام پولینکرن
over classify , vt بیقام پولین دکت
over -clean , adj , n بیقام پاقژ
over- clear , adj , n بیقام دیار
over clothes , n جلیْن ده رڤه یی
over cloud , vt , i ئه ور دکت . ئه ور دبت
over coat , n قاپوت . پالتو . که په ن . قوت
- of angora زاخو
overcome , vt , i دسه پینت . دره ڤینت ، زال دبت .
سه ر دکه ڤت

overcoming , n سه پاندن . زالبون

over commercialization , n بیقام بازرگانیکرن

over commercialize , vt بیقام بازرگانی دکت

over compensation , n بژاردنا بیقام

over complicate, vt بیقام زه حمه ت دکت یان دئالز ینت

overconfidence , n پشت راستی یا بیقام

overconfident , adj بیقام پشت راست

over confidently , adv ب پشت راستی یا بیقام

over conscientious,adj بیقام خودان وژدان

over - conservative , adj بیقام پارێزه ر

over- consumption بیقام تێچون

over - control , n راسه ر بونا بیقام

over - cook , vt بیقام لێندنت یان دپێژت

over - cool , vt بیقام سار دکت

over cooling , n بیقام سارکرن

over - count , vt بیقام دهه ژمێرت

over critical , adj بیقام ره خنه گر

overcrowd , vt , i ئاپور دبت . ئاپور دکت

overcrowded , adj ئاپور بویی

overdecorate , vt بیقام دخه ملینت

overdecoration , n بیقام خه ملاندن

overdevelop , vt (فیلمی) بیقام دیار دکت

over - diversity , n بیقام به لاڤکرن

overdo , vt , i بیقام دکت . مه زن دکت

overdose , n , vt . قورتا مه زن ، قورت دکت

overdraft , n زێده کشانا دراڤی

overdramatize , vt بیقام مه زن دکت

overdraw, vi , t , n زێده دراڤی دکێشت . بیقام دکێشت ، کشانا بیقام

overdress , n سه ر کراس

over - drink , vt بیقام ڤه دخوت

overdrive , vt دوه ستێنت ب کاری

over drive , n میکا نیکیی تی یا ریژه یا گێری کو ئوتومبیل بشێت پتردسه ر له زترا باژوت

over - dry , adj بیقام زوها

over due , adj دره نگ

over - eager , adj بیقام په روش

overed , adj بازدایی (ل سه ر را)

over - educate , n بیقام په روه رده دکت

over - education , n بیقام په روه رده کرن

over - elaborate , vt بیقام راڤه دکت

over - elaboration , n بیقام راڤه کرن

overemphasis , n بیقام دوپاتکرن

overemphasize , vt , i بیقام دوپات دکت

over- enthusiasm , n بیقام دل گه رمی

over- enthusiastic, adj بیقام دل گه رم

over - emphatic , adj بیقام دوپات کری

over- equipped , adj بیقام که ره سته کری

over estimate , vt , n بیقام خه مل دکت . بیقام خه ملکرن

over - estimation , n بیقام خه ملکرن

over - evaluation , n بیقام به هاکرن

over - exaggerate , vt بیقام مه زن دکت (زێده دکت)

over- exaggeration , n بیقام مه زنکرن (زێده کرن)

over - exert , vt بیقام بزاڤ دکت

over exertion , n بیقام ئه رک - کێشان

over- expand , vt بیقام پان دبت

over - explain , vt بیقام راڤه دکت

over expose , vt بیقام ددت به ر روناهی یێ

over - extraction , n بیقام هه لکێشان

over- extrapolation , n بیقام خه ملکرن یان ئه نجامکرن

over familiar , adj بیقام بسته

over - familiarity , n بیقام بسته هی

over feed , vt بیقام (خوارن) ددتێ

over fill , vt درژت

over flow , n , vt , i سه رداچون . هه لرژان . هلچون . رشتن . رژان . سه ردا دچت

overflowing , n هلچون

overfulfill , vt بیقام به ریه دکت

overfull , adj لێڤ ریژ

overgarment , n سه ر کراس

over-generalization , n بیقام گه له مپه ریکرن یان گشتیکرن

over - generalize , vt بیقام گه له مپه ری دکت

over - generosity , n بیقام دلڤه رایی

over - generous , adj بیقام دلڤه را

over- glamorize , vt بیقام تازه دکت

over glaze , n هنینا ده ره کی

over - govern , vt بیقام حوکم دکت

overhang , n شور . داهیلایی

over- hasty , adj بیقام له زین ، له زوک

overhaul , n, vt چاککرن ، سه حکرن ، چاک دکت ، سه ح دکت (بۆ چاککرنێ)
overhead , n ل سه ری ، ژوری ، (ل نه سمانی) ، بان یان کاشخانک ، ل سه ر سه ری
over head and ears ئیکجار مژول
over head charges or ex penses تێچونا گشتی
over head railway رێ ئاسنا هلاویستی
overhear , vt , i دبهیست (هه لکه تی)
over heat , vt , i بێقام گه م دکت
overheating , n گه رمکرنا بێقام
over- idealistic , adj بێقام نمونه یی
overindulge , vt , i بێقام که یفێ دکت
over - industrialization , n بێقام پیشه سازیکرن
over- industrialize , vt بێقام پیشه سازی دکت
overing , n بازدان (ل سه ررا)
over issue , n , vt ده ر ئێنانا بێقام . بێقام دئینت ده ر
overjoy , vt بێقام شاد دبت
overjoyed , adj بێقام شاد
overkill , n مه زنکرن (زێده کرن)
over landroad, n به ژ رێ
overlengthen , vt بێقام درێژ دکت
overlap , vt , n سه ر ئێکدا دچت . سه رئێکدا چون
overlapping , n هاوئاوازیل ، ئێک هه لکێش . سه ر ئێکداچون
overlay , vt , n رۆکێش دکت . رۆکێش
over laying , n رۆکێشکرن
over leaf , n ره خێ دی یێ لاپه ری
overleap , vt باز ددت . گوهـ نادت
overlie , vt سه ر تشته کێ دکه ڤت
overload , vt , n بێقام بار دکت. سه ربار دکت سه ر بار
overlong , adj , adv بێقام درێژ
overlook , vt سه ح دکت . زێره ڤانی دکت . هنداڤ دبت . ژ بیر دکت . دبه خشت
overlooking , n فه راموش . هنداڤی . چاڤ گرتینک
overlord , n ئاغایێ بالا.حوکمدارێ بالا(بێ پایان)
over - loud , adj بێقام بلند
overly , adv بێقام
overman , n , vt سه رکار ، بێقام ب زه لام دکت
overmaster , vt دره ڤینت.ته په سه ر دکت. زال دبت
overmatch , vt دره ڤینت . سه ر دکه ڤت . ژێ دبت (پێشبرکێ)
over - mature , adj بێقام گه هشتی . پلوخ
over - maturity , n بێقام گه هشتن . بێقام پلوخی
over- medication , n بێقام ده رمانکرن
over - milk , vt بێقام ددوشت
over - mine , vt بێقام کان دکت
over - mix , vt بێقام تێکل دکت
overmuch , adj , ad v , n بێقام . پتری
over - muscled , adj بێقام ماسولکه کری
overnight , n هه می شه ڤ . شه ڤێ دی
- bag چه نته یێ رێیاری یا شه ڤێ
over- nourish , vt بێقام خوراک دکت
over - nutrition بێقام خوراکیکرن
over - obvious , adj بێقام ئه شکه را
over - optimist , n بێقام گه شبین
over- optimistic , adj بێقام گه شبینی
over - optimistically , adv ب گه شبینی یا بێقام
over - orchestrate , vt بێقام کاردار دکت
over- organize , vt بێقام رێک دئێخت
over- particular , adj بێقام تایبه ت
over pass , n ده رباز گه ها بلند (وه ک پرێ)
overpass , vt ده ر باز دبت
overpay , vt سه رباریان بێقام ددت
overpayment , n سه رباردان
over - pedal , vt بێقام پایده دکت
over- people , vt بێقام ب خه لک دکت
over persuade , vt قایل دکت
over- plan , vt بێقام مه لهه زه دکت
over- plant , vt بێقام دچینت
overplay , vt کردار دکت (کارێ شانویی)
over plot , v t بێقام پیلان دکت
overplus , n بێقامی . زه حفی
overpopulation , n بێقام زا ئوزێ ، بێقام خه لککرن
over- potent , adj بێقام خورت
overpower , vt زوری دبت . زال دبت . د ره ڤینت
over powering, adj نه به رگربار . دژوار . زوردار . زال
over praise , vt بێقام په سن دکت
over-prescribe , vt بێقام ده رمانی دیار دکت یان ددت

over-prescription,n بیقام ده رمان دیارکرن یان دان

over- pressure , n بیقام وشا ر

overprice , vt گران به ها دکت

overprint , n , vt سه رچاپکرن (بیقام چاپ دکت)، سه رچاپ دکت

overprize , vt بیقام به ها دکت .

overproduce , vt بیقام به رهه م دکت

overproduction , n بیقام به رهه مکرن . به رهه می یا بیقام

over- promise , vt .i بیقام سوز ددت

overprotect , vt بیقام دپاریزت

over - protection , n بیقام پاراستن

over- protective, adj بیقام پاراستنی یان پاراستندار

overrproud , adj فورته ک . باسمبیژ

over- qualified , adj بیقام ژنهاتی

overrate , vt بیقام خه مل دکت

overreach , vt , i مه زن دکت . به لاف دبت ـدور دچت . دخاپینت , فیلبازی دکت

over - reaction , n کارلیکرنا دژوار . بیقام کارداری

over-refined , adj بیقام پالاندی (سه پیکری)

over- refinement , n بیقام پالاندن (سه پیکرن)

over - regulate , vt بیقام ریزکی دکت

over - regulation , n بیقام ریزکیکرن

over - rich , adj بیقام ده وله مه ند

override , n کوسته کی

override , vt زال دبت ، پوچ دکت . ددت سه ر

overripe , adj پلوخ . بیقام گه هشتی

overrule , n دانسه ر

overrun , vt پیش دبه زت دهه رشینت . ددت سه ر

overrunning , n رامالین ، به ربرن

over- saturate , vt بیقام تیر دکت

over - satur ation , n بیقام تیرکرن

over- scrurpulous,adj بیقام سنجی

oversea , n پاش ده ریایی

oversee , vt دیده قانی دکت

overseer , n نیزروی . سه رکار . دیده قان . نیره قان . شه هنه . چاودیر

over seeing , n سه رکاری . دیده قانی

oversell , vt بیقام دفروشت

oversensitive , adj بیقام هه ستیار

overset , n شه پرزه کرن ، جارس

overset , vt وه ردگه رینت . دکه فینت . جارس دکت . په ریشان دکت

oversexed , adj هار (به لقتین)

overshadow , vt دکت بن سیها خودا ، تاری دکت

overshoot , vt . بیقام دهاقیت (تاگری) ، زیده دکت یان دچت ، ژیٔ دبت(سه کفانی بیٔ)

overshot , adj گه راندی (ب پالدانا ئاڤی)، ژور لام ده رکه تی

oversight , n چه وتی . هه له . فه راموش

oversimplify , vt , i بیقام ئاسان دکت

oversize , adj بیقام مه زن

overskirt , n سه رکراس

oversleep , vi دره نگ ژ خه و رادبت . بیقام دنقت

over smoke, vt بیقام جگاران دکیشت

oversoul , n جانیٔ بالا . راستی یا ره ها

over- specialization , n بیقام پسپوریکرن یان پسپوربون

over - specialize , vt بیقام پسپور دکت

overspend , vt , i تیدچت . بیقام خه رج دکت

overspread , vt که ڤن دبت . به لاف دکت (سه ر) . به لاف دبت (سه ر)

over - stability , n بیقام هه داری . بیقام راگرتن یان سه قامگیری

overstay , vt درپژ دکت . گه له ک دمینت

overstep , vt ژ راده یی دبورت

over - stimulate , vt بیقام هان دکت

over- stimulation , n بیقام هیزسکرن . بیقام هانکرن

over stock , n , vi , t بیقام ئه مبارکرن، بیقام ئه مبار دکت

overstrain , n , vt وه ستاندن . ماندوکردن . ئه رک کیشان ، ماندو دکت . دوه ستینت

over - stretch , vt بیقام دریژ دکت (دکیشت)

overstrew , vt به لاف دکت سه ر.دبژکینت، دپزرینت

over-structured , adj بیقام ئاڤاکری

over strung , adj بیقام هه ستیار . بیقام تنگژی

overstuff , vt بیقام دادگرت

over- suspicious, adj بیقام گوماندار

over-sweet , adj بیقام شرین

over-sweeten , vt بیقام شرین دکت
overt , adj سه رناڤکی . ئه کری . ئه شکه را
over - talk , vt بیقام دئاخڤت
over - talkative , adj (بیقام) پربێژ
overtake , vt دگوهوشینت . دترست . (ژێ) دبورت . دگه هت
overtax , vt سه رباج دکت
over - thin , adj بیقام زراڤ
over - think , vt . بیقام هزر دکت
overthrow , n , vt هاڤێتن . که ڤاندن دهاڤێت . دئێخت . دکه ڤینت
over - tight , adj بیقام قایم (گرێدان)
over - tighten , vt بیقام قایم دکت
overtime , n , adj , adv سه رده م . ده مژمێرێن سه ربار . ده ه مێ سه ربار
over - tired , adj بیقام ماندی
overtly , adv ب ئه شکه رایی
overtone , n ره نگێ روناهی یێ (له سه ر رژیێ رونکری) . ئاواز رێک
overtop , vt پیشتر دکه ڤت.بلندتر دبت.گرنگتر دبت
overtrade , vi بیقام بازرگانی دکت
overtrain , vt , i بیقام مه شق دکت
over - treat , vt بیقام چاره دکت
over - treatment , n بیقام چاره کرن
overtune , n سه ر ئاواز
overture , n سه ره تا ، پیشه کی . پیش ئاواز
overture , vt پیشنیاز دکت
overturn , n , vt , i وه رگه ران،وه ردگه رینت،وه رد گه رت
overturned , adj نقوت . وه رگه راندی
overturning , n نقوتکرن . وه رگه راندن
overuse , vt , n بیقام ب کار دئینت . ب کارئینانا بیقام
over- utilization , n بیقام ب کار ئینان
over - utilize , vt بیقام ب کار دئینت
overvoltage , n سه ر ڤولتی
over - water , vt بیقام ئاڤ ددت
overwear , vt دپه رتت . که ڤن دبت
overweary , adj , vt ماندی . وه ستایی . قه رمی ، ماندی دکت . دقه رمینت
overweening , adj قاپان . بیقام

overweigh , vt هه ڤیاز دبت (ب کیشانێ) . پتر دکیشت . باری گران دکت
overweight , n , adj بارێ گران . سه ربار ، (بیقام) قه له و
overweight , vt باری بیقام گران دکت.بیقام گرنگ دکت
overwhelm , vt دشکینت . دره ڤینت . دهه رشینت . شه پرزه دکت
overwhelmed , adj پیوه رهاتی
overwhelming , adj پیوه رهاتن . به ربن . راماڵین
overwind , vt بیقام ددت به ر بایی
over word , n په یڤا دوباره .
overwork , n , vt , i زه حمه تکیشی . کارێ سه ربار بیقام کار دکت . زه حمه تێ دکیشت . ماندی دبت . دوه ستینت
overworked , adj وه ستایی . بیقام کارکری . ماندی
overwrite , vt , i قه به دنڤیست . ل سه ر رژیه کێ دنڤیست . بیقام دنڤیست
overwrought , adj بیقام تازه کری . ئه نری . قه رمی . ماندی
overzeal , n په روشی یا بیقام . هالانا بیقام
overzealous , adj بیقام دل گه رم . بیقام په روش
over-zealousness , n بیقام په روشیتی
ovi - پیشگره کو هێکه
ovicidal , adj خرز ، خه رز یان هێک کوژه ک
ovicide , n خرز ، خه رز یان هێک کوژ
oviduct , n ریڤیکا خرزی
oviductal , adj پیوه ندیدارێ ریڤی یا خرزی
oviform , adj شکل هێک
ovine , adj وه ک په زی
ovipara , n هێککه ر . هێککه ران
oviparity , n هێککرن
oviparous , adj هێککه ر
oviposit , vi هێکێ دکت
oviposition , n هێک هه لگرتن
ovipositional , adj هێک هه لگرتنی
ovipositor , n (ئه ندامێ لوله یی یێ)هێک هه لگر
ovo - پیشگره کو هێکه

ovoid , adj , n هێلکه یی . هێلکی

ovolo هێکه یی : چه‌که‌ک گر وقر

ovotestis , n ئه ندامێ به‌رهه‌مکرنا خرزێ ئو نێر توڤی

ovoviviparous , adj هێک به رهه مدار کو دناڤ زکیدا دگه هت

ovular , adj خرزی

ovulate , vi هێکان به رهه رم دکت یان دکت

ovulated , adj هێکری

ovulating , n هێکرن

ovulation , n خرزکرن . هێککرن : (هێک ده رکه تن ژ هێکدانکی)

ovulatory , adj خرزکی

ovule , n خرزک

ovum , n خانه یا مێ خرز

ow, interj ده ربرینا گوهوشینێ

owe , vt , i ددلێ خودا دهێلت . ده یندار دبت

- to ....allegiance to one's country ئه مه گدار دبت بۆ وه لاتی

owed , adj ده ینکری

owing , adj ده ینداری ، ده یندار

- to ژ به ر کو

owl , n په پوک . کونده به بو . کونده . کوند . کونده بو

owlet , n کونده ک

owlish , adj وه ک کونده یی

owlishly , adv کونده بویه کی

owlishness , n کونده بیتی

own , vt, adj مالخو دبت . ساماندار دبت . خودان دبت . ساماندار

- brother or sister خوشک . برا (ژ دایک ئو بابێ)

- to be one's ....man سه ربه ست کار دکت

- to do the work on his .... کاری ب خو دکت

- to live on his .... ب ته نێ دژیت(جودا ژ دایک ئو بابان)

owner , n مالخو . خوه دی . خاوه ن . کرده کار . خودان

ownerless , adj بێ خوه دی . بێ خاوه ن ، بێ خودان

ownership , n مال خوه بیتی . خاوه نداری .مالخویی . خودانی

ox , n بورغ ، گا

- like وه ک گایی

ox (o) - پێشگره کو ئوکسجینه

oxacilin , n په نسلینا خورتا نیڤ ده ستکار

oxalate , n ترشی یا ئوکسالیت

oxalic , adj ترشوکی (ئوکسالیک)

- acid ترشی یا ئوکسالیک سیر ئو ژه هری یه

oxalis , n ترشوک

oxaloacetate , n خوێ یا ترشی ئوکسالوسیتیک

oxazepam , n ده رمانه ک هه دارکه ر

oxblood , n ره نگێ قه هوه یی – سورێ قه کری

oxbow , n گانیر

oxbridge , n پێوه ندیدارێ هه ر دو زانکو ئوکسفورد ئو کێمبرج

oxen , n (p: of ox) گا

Oxford , n باژێرێ ئوکسفورد

- accent رێبازا بێژه گوتنا ئنگلیزی یا ئوکسفورد

- bags شه لوارێن گه له ک فره

- blue شینێ تاری

- clay لیم یان گلا شینا ره ق

Oxford Group (Movement) ته ڤگه‌را ئاینی یا سالا ١٩٢١ دامه‌زراندی ب به رهه ڤدانا گرفتاری بێن که سی

oxheart , n گادل

oxidant , n ئوکسیدکه ر

oxidase , n ئوکسیده‌یس : هاڤه ینه ک ئوکسید که ر

oxidation , n ئوکساندن . ژه نگ .ژنگار

- number پله یا شیانی یا ئوکساندنا هێمانه ک یان گه ردیله یه کێ

- reduction کێمکرنا ئوکساندنی

- reduction potential ئه رکێ ئوکسید کرنێ ئو کێمکرنێ

oxide , n ئوکسید:پێکهاتی یادووانه یائوکسجین

oxidizable , adj ئوکسید بار

oxidize , vt , i ئوکسید دبت(ژنگار دگرت) .ئوکسید دکت (تێکلی ئوکسجین دکت)

oxidized , adj ئوکسیدکری

oxidizer , n ئوکسیدکه ر

oxidizing agent , n ماده یێ تشته کێ ئوکسید دکت

oxlip , n گالیف

oxonian , n , adj ئوکسفوردی

oxtail , n گا دوف (ئه مازه دوفکێ ئه رشی یێ گرانێ ژێ چێدکن

oxter , n , vt که فش . هارێ دکت ب گرتنا ده ستی ئوکرنا بن ده ستیدا

oxtongue , n (گا زمان) گه ورز . گوڕز

oxy - پێشگره کو ئوکسجینه ، توژه

oxyacetylene , adj ئوکسجینی – ئه ستیلینی

oxyacid , n ترشی یا ئوکسجین تێدا

oxycalcium , adj ئوکسجینی – کالسیومی

oxycarpous به ر یان میوه تیژکری

oxygen , n ئوکسجین : هێمانه ک غاز به ردایی بێ ره نگ ، بێ تام . ئو بێ بێهن دناف باییدا (٪۲۱) ، یان پێکهاتی دناف ئافێدا ، که ڤراندا یان کانانداا .....

oxygenate , vt ئوکسجین دکت

oxygenated , adj ئوکسجینکری

oxygenating , n ئوکسجینکرن

oxygenation , n ئوکسیداندن . ئوکسجینکرن

oxygenator , n ئوکسجینکه ر

oxygen cycle چه رخ یان گه را ئوکسجین

oxygenic , adj ئوکسجینی

oxygenize , vt ئوکسجین دکت

oxygen mask , n رۆپوشا ئوکسجینی کو ئوکسجین تێرا دئێت کێشان

oxygen tent , n کونێ ئوکسجین : کو ئه ژێ ئوکسجینه بۆ ئه ساخی

oxyhemoglobin , n ئوکسیهیموگلوبین :هیموگلوبینا ئوکسجین ددت ئه ڤنی

oxyhydrogen , adj ئوکسجینی – هایدروجینی

oxymel , n سکه نجه بین

oxymoron , n یه کبونا دو بێژه یێن هه ڤ دژ

oxyphilic , adj ئوکسجین خواز

oxysalt , n خوێ یا ئوکسجین تێدا

oxysulfide , n پێکهاتی یه ک ئوکسجین ئو کبریت

oxytocic , adj زێکه ر

oxytocin , n هورمونه ک چلمی بۆ ده رکرنا شیری

oxytone , adj , n یه یڤا کو برگه یا داوی خورته

oxyuriasis , n ئه ساخی یا کرمێ ده نبوزی

oyer , n دادگه رینا تاوانی

- and terminer بهیستن ئو بریاردان

oyes , oyez , interj گه لی مروڤان!گوهـ بدن ! بهیسن !

oyster , n شه یتانوک . گوێچکه ماسی

- bank شه یتانو کگه

- bed شه یتانوکگه (ئه ردێ شه یتانوکان)

- catcher شه یتانوک خوه ر . شه یتانوکگر (ئه خلیت بالنده یێ ده ریایی)

- crab کێڤژاله یێ شه یتانوکی (د ناف شه یتانوکیدا دژیت)

- cracker بسکویتا شه یتانوکی (بسکویته ل گه ل شه یتانوکی دخون)

- farm بنێ ده ریایی بۆ خو دانکرنا شه یتانوکی

- knife کێرکا شه یتانوکی

- man شه یتانوک کومکه ر ، خود انکه ر یان فروش

oystering , n شه یتانوک گرتن یان فروتن

oyster park =oysterbed or farm

oyster plant , n گه ر به لوک

oyster white سپی ل گه ل گه ورێ پێتی

ozokerite , n تێکلی یه ک کانی هایدروکاربونی وه ک مومی

ozone , n ئوزون : ئوکسجینا یه یت (خه ست) کوسێ گه ر دیله هه ئه دناف یه ک گه ردیدا

ozonic , adj ئوزونی

ozonid , n پێکهاتی یه ک ئوزون

ozoniferous , adj ئوزونی

ozonize , vt , i ئوزون دکت : تێر ئوزون دکت . تێکلی ئوزون دکت ، ب ئوزونی چاره دکت . ئوزونێ دگوهورت ئوکسجین

ozonization , n ئوزونکرن

ozonized , adj ئوزونکری

ozonizer , n ئوزونکه ر

ozonizing , n ئوزونکرن

ozonometer , n ئوزونپێف

ozonosphere , n ئه سمان یان بایێ ئوزونێکه شێ ئوزونی، چینا ئوزونی . که شی ئوزون ئوزونی

ozonous , adj

ozostomia , n بێهن گه نی . بێهنا گه نی یا ده فی

P

P پی ، تیپا شانزده‌ه‌ه‌ما ئه لفابئ یا ئنگیزی
p. a. abbr. per annum ب سالئ
pa , n باب . باڤ ، باوک
pabulum , n خوراک ، پارچه تورا پوچ
paca , n جانه وه‌ره‌کى کرنده یئ ئه مریکا ناڤی
pace , n رێژه یا پێشکه تنئ . پێنگاڤ هاڤێتن . له ز . پێنگاڤ . هه نگاو ، زویی
- car ئوتومبیلا رێنیه ری یا پێشبرکێ یئ دکت
- maker له زکه ر ، پرته که ر
- setter له زکه ر ، پرته که ر
pace , v . i . t دپیڤت (ب پێنگاڤان . دئێت ئو دچت . پێش دکه ڤت‌چارگاڤ دکت . هێدی)
paced , adj (پێنگاڤ) پیڤایی
pacer , n هه سپئ هێدی چارگاڤ دکت
pacing , n پێنگاڤ پیڤانکرن
pachy derm , n چه رم قایم (جانه وه رێن مه مکدار ، نه کایاسمدار، وه ک فیل ئو هه سپی)
pachydermatous, adj چه رم ستور
pacifiable , adj ئاشتکرنبار
pacific , adj , n هێمن . هه دار . ئاسوده
- ocean زه ریایئ هه دار
pacification , n هێمنکرن . ئاشتکرن . هه دارکرن
pacificatory , adj هه داری
pacified , adj هه دارکری . هه دری
pacifier , n ئارامکه ر. ئاشتکه ر.مێتکه رهه دارکه ر
pacifism , n ئاشتیتی (دژ شه ری)
pacifist , n ئاشتکار . دژ شه ر
pacifistic , adj ئاشتکاری
pacifistically , adj ب ئاشتکاری
pacify , v . t هه دار دکت . ئاشت دکت
pacifying , n ئاشتکرن ، هه دار کرن
pack , n, vt , i گورزه ، قوتو . قوتک . قوتی . به سته ، بار دکت ، تژی دکت
- animal ولاخ . ده وار . قوش
- horse به رگیر ، هه سپئ باری
- ice به یاڤا سه هولا سه رئاڤ
- man فروشیارئ گه روک
- rat مشکئ داری
- sack توربه
- saddle کورتان ، پالان
- thread به نکئ سوژنئ
- to ...up کاری راد وه ستینت
package , n گورزه . به سته . قوتی
- deal پێکهاتنا گشتی
packaged , adj هه پشاندی ، داگرتی
packaging , n داگرتن
packed , adj تژیکری ، سفت ، داگرتی
packer , n به سته به ند
packet , n به سته . قوتی
packing , n پێچرانه وه ، په ستاوتن . ڤه پێچان . داگرتن . هه پشاندن . داچراندن
- case سندوقا داگرتنئ
- house گوشتگه
- needle سوژن
-needle head سه رسوژن
pact , n په یمان
pad , n , vt , i سه رین . پشتی ، پێچ . پیئ بیئ جانه وه ری ، به لگا سه رئاڤ . خانیک . ژور . هه رزالا هاڤێتنئ ، دچت (په یا) . به ر دکت . ده نگئ دبرت
padded , adj (په یا) چویی
padding , n ئاوپوشین . به رگرن ، هه پشاندن
paddle , n , vi ,t شه لپی ، سه ول ، سه ول دکت . سزادکت . لێددت
- boat به له ما پایده ر
- box سندوقا چه رخا سه ولی
- to ....one's own canoe خو ل سه ر خو دگرت
paddled , adj سه ولکری ، شه لپیکری
paddler , n شه لپیکه ر ، سه ولکه ر
paddling , n سه ولکرن . شه لپیکرن
paddock , n زه ڤیک (بو راهێنانا هه سپی)
paddy , n برنج . زه ڤی یا برنجی . مه ره زه
padlock , n , vt چلمیره . کود ، دگرت . دادخت
padouk , n ته خلیت دارئ ده پی یه
padre , n قه شه
paduasoy , n په روکئ قایمئ ئاڤرمیش
paed (o) - or ped (o) پێشگره کو زارویه
p(a)ederasty , n لوتی یاتی

p(a)ediatric , adj = pediatric	
p (a)edogenesis , n	زا ئو زێ یا جانه وه رێن بچۆک
paella , n	پلاڤ . پلاو (گرارا برنجی)
paeon , n	پیڤان - پێ یا هوزانێ. برگه یه ک درێژ
	یه که م ، دووه م ، سێ یه م یان
	چاره م ئو سێ برگه یێن کورت
pagan , n , adj	پوت په رست . گاور . پوت
paganish , adj	پوتی
paganism , n	پوتیتی
paganize , vt	پوتی دکت
paganizer , n	پوتیکه ر
paganizing , n	پوتیکرن
page , n , vt	لاپه ر . رۆپه ل . په ر . کورکێ
	خزمه تکار ، به رده ست . رۆپه ر ،
	په ره، لاپه ران هه ژمار دکت. گازی دکت
- boy	لیز
pageant , n	گه ردونه
pageantry , n	مه هره جان . ده بده به یی مه زناتی
	یا ڤالا
paged , adj	رۆپه لکری .لاپه رکری ، خزمه تکری
pager , n	لاپه ر ژمێر یان نیشانکه ر
paginal , adj	لاپه ری
paging , n	رۆپه لکرن . لاپه رکرن
paginate , v . t	لاپه ران هه ژمار دکت
paginated , adj	رۆپه لکری
paginating , n	رۆپه لکرن
pagination , n	لاپه ر هه ژمارکرن
pagoda , n	په رستگه (ل چینێ ئو هندستانێ)
pagurian , adj , n	پێوه ندیدارێ کێڤژاله یێ پوست نشین
pahlavi , n	زمانێ عه جه مان (ده مێ ساسانی)
paid , (p of pay)	دا
paid (pp of pay)	دایی
- out	لێچویی
- work (agricultural	سپانی
pail , n	نه لب . ده ولک . ئاڤدانک . ستل
pailful , n	ته ژی ده ولکێ
paillase , n	دوشه کا قرشکان
paillette , n	پارچه یه ک کان ره نگین بۆ
	نه قشکرنێ ب کار دئێت

pain , n	کرێن . کوڤان . ژان . داخ . جه فا
	. ئارهان ، شکه نجه ، ره نج
	شکه نج.ئێش. ئازار،ئێشان . ده رده
- to s pare no	. هه رچی بشێت دێ کت
- to take .....s	دێ بزاڤه ک مه زن کت
- under .....of	ل به ر گه فا سزاکرنێ
pain , vt , i	دئێشت ، دئێشینت
painful , adj	ده رده دار ئێشدار ، لیانا ده ر
	دناک . ره نجور
painfully . adv	ئێشداره کی
painfulness , n	ئێشان
painkiller	ئێش بر . ئێش کوژ
painless , adj	بێ ئازاری ، بێ ئێش
painlessly , adv	ب بێ ئێشی
painlessness , n	بێ ئێشان
pains , n	جه فا . دل ئێش
- of childbirth	زهێ
painstaking , n , adj	که دکه ر ، رێنجبه ری . هورکاری
painstakingly , adv	ب هور کاری
paint , n	بویاغ . ره نگ . ده ن . بویه
-box	قوتیکا بویه یان ره نگان
- brush	فرجه یا وێنه کرنێ یان بویه کرنێ
paint , vt	وێنه دکت . بویه دکت
painted , adj	سهاندی . که ڤالکری
- bunting , n	چوچکه ک ره نگین
- lady	په لپه لیتک
- trillium	گولا تریلیوم (سێ بینه)
painter , n	نیگار کێش ، وێنه کێش . بویه ڤان .
	ره نگرێژ
- to cut the	جودا دکت
painterly , adj	ره نگرێژی
painting , n	رۆکه ش . وێنه . ره نگرێژی ، نیگار
	. که ڤال . سهاندن .
painty , adj	بویه یی
pair , n, vt , i	جوت پیکهاتنا ده نگ نه دانێ (د و
	مروڤێن هه ڤرک)
- bond	پێوه ندی یا خێزانی یا یه ک ژن
	شوبکن . ددت شو ، جوت دکت ،
	جوت جوت دکت
- oar	جوته سه ول

- oared	جوت سه ولکری
- of scissors	جاوێر
- of tongs	گاسک
- of trousers	شه لوار . په نته رون . رانک
- to .....off	جوت جوت دچن
paired , adj	جوته ، جوتکری
- echo	جوته ده نگڤه دان
paisley , n , adj	پێسلی : ته ڤنێ هری یێ نه قشکری
pajamas , n	پێجامه
pal , n , vi	هه ڤرێ . هاورێ . هه ڤال . دوست دوست دبت ، هه ڤالی دکت
paladin , n	ته هره مان . گرناس . سوار . یه ک ژ دوانزده میرێن شارله مان ی
palace , n	کوشک . کوچک ، ته لار
palaearctic , adj	پێوه ندیدارێ ده ڤه را جه مسه ری
palaeo -	پێشگره کو که ڤنه
- magnetism , n	مه گنه تیزی یا مایی ناڤ که ڤراندا
palaestra , n	ئاموزگه ها گه مشێ (ل نک گریکان) زور خانه
palafitte , n	زنجێ به ری دیروکێ
palanquin , n	عه ره بانه یا گرتی . هه لگرک
palatability , n	تامداری ، تامباری
palatable , adj	تامدار ، تامبار ، خوه ش
palatableness , n	تامباریتی
palatably , adv	ب تامباری
palatal , adj , n	ژ پانکا ده ڤی . ده نگێ پانکا ده ڤی
palatalization , n	ئاخفتنا ژ پانکا ده ڤی
palatalize , vt	ژ پانکا ده ڤی دئاخڤت
palatalized , adj	ژپانکا ده ڤی ئاخفتی
palatalizing , n	ژ پانکا ده ڤی ئا خفتنکرن
palate , n	پانکا ده ڤی . ئالومه . پدی ، پونکه . مه لاشو .
palatial , adj	نایاب . کوشکی
palatially , adv	ب نایابی
palatialness , n	نایابیتی
palatinate , n	ده ڤه ر
palatine , adj , n	میرێ ده ره به گ . ئه رکدارێ مه زن کورکی . ستویی نو سه ر ملی
palatogram , n	تومارا ب کارئینانا پانکا ده ڤی (بو ده رئینانا ده نگی) .
palaver , n , vt , i	به رهه ڤدان : پوچبێژی،گوتنا خاپێن به رهه ڤدان دکت ، روبازی دکت
palavered , adj	پوچبێژیکری
palavering , n	پوچبێژیکرن
pale(o) - or palae	پێشگره کو لیگه روکێ شکلێن که ڤنه که ڤن ، سه ره تایی یه
pale , adj , vi , t	پێتی . ڤه مرتی. ڤرمورکێم ره نگ ، زه ر (د) ، سپیچولک . بێ ره نگ ، زه رمار ، پێتی دبت
- colour	ڤرتونی
- face	پێتی . رو زه رک
palea , n	به لگێ گولا گیایی
paled , adj	پێتیبویی
- face	روزه رک
paleness , n	پێتیبون . ڤه مرتن
paleoanthropological , adj	پێوه ندیدارێ که ڤنه مروڤزانی
paleoanthropologist, n	که ڤنه مروڤزان
paleoanthropology , n	که ڤنه مروڤزانی
paleobotany, n	هه له ز به ردینه زانی
paleocene , n	روژگارێ نوژه نێ به رێ
paleographer , n	که ڤنه نڤسینزانی
paleographic , adj	که ڤنه نڤیسێن زانی یی
paleography , n	که ڤنه نڤیسینزانی
paleolith , n	ئالاڤکێ به ری ژ روژگارێ که ڤنێ به ری
paleolithic period , n	روژ گارێ که ڤنێ به ری
paleontologic (al) , adj	هور به رهه ستی یی
paleontolegist , n	هور به رهه ستیزان ، به ردینه زان
paleontology , n	به ردینه، هور به رهه ستیزانی . زه ڤی کولزانی
paleozoic era	روژگارێ که ڤن
paleozoological , adj	پێوه ندیدارێ که ڤنه جانه وه ری زانی
paleozoology , n	که ڤنه جانه وه ر زانی
paletot , n	عه بایێ ڤره
palette , n	ده پکێ ره نگان
- knife	کێرکا ره نگان (بو تیکلکرنێ)
palfrey , n	هه سپێ بچوک
palimpsest , n	ده پ یان که ڤالێ پاقژکری
palidrome	بێژه یان رسته یا ژ هه ر دو سه ران دئێت خوه ندن

palindrome , n , adj پەیڤ ، هوزان کو وەک یەک پێش ئو پاش دئێت خوەندن وەک نک – کن ، تیپ – پیت ، خیز – زیخ
palindromic , adj (پەیڤ) پێش ئو پاش یەک خوەندنی
paling , n تەیمان . پەرژین . تان
palingenesis , n زا ئو زێ ، ڤەژیان
palingenetic , adj زا ئو زێ یی . ڤەژیانی
palinode , n هوزانا پاشڤە چونی ، پاشڤە چون
palisade , n , vt تەیمان . پەرژین . تان ، تان دکت
palisaded , adj تانکری
palisading , n تانکرن
palish , adj پچەکێ پێتی
pall , n , vi , t تەرم . داربەست . سەرتەرم ، دنخێڤت ، پوچ دبت . پوچ دکت
- bearer سەرتەرم هەلگر
palladium , n پەیکەرێ پالاس یا ئەتینی
Pallas , n پالاس : خودایا پەندێ ل نک گریکان
palled , adj هوگریکری
palling , n هوگریکرن
pallet , n نوشەکا پیشی . دەپکێ بن کەفشی ، هەستیف
palletize , vt دگومێزت (ب هەرزالا گومێزبار)
palletized , adj گوهازتی
palletizing , n گوهازتن
palliasse, n نڤینێن پیشی
palliate , v . t . هەدار دکت
palliated , adj هەدارکری
palliating , n هەدارکرن
palliative , adj , n هەدار
palliatively , adv ب هەداری
pallid , adj پێتی . قرمور ، قەلس
pallidly , adj بە قەلسی
pallidness , n پێتی تی
pallium , n کراسێ لاکێشە یێ مێری ، کەلپکێ مەژی
pall - mall , n یاری یەک کەڤنە (تەپکا دار دناڤ بازنا ئاسنیدا دبورینن)
pallor , n پێتیتی ، زەرایی
pally , adj هەڤالی

palm , n سەرکەتن . چقێ دار قەسپێ ، ئەخلیت دارێن دەڤەرێن بەکسانەکەرێ . لەپ . چنگ . چەپ . بەرێ دەستی ، دارقەسپ .
- of the hand لەپ ، ناڤمست . ناڤدەست ، بەحنکا دەستی
- tree هەڤرس
- to bear the .... سەردکەڤت
- to have an itching .. بەرتیل خوەر
- to yield the .....to چیز دکت
palm , v , t . دخاپینت . بەرتیل دکت
- to .... off دخاپینت ، دخرینت
palma christi , n گەنەک
palmar , adj لەپکی
palmaris longus ما سولکا پانکا لەپی
palmary , adj سەرەک . بەرز . باشتر
palmate(d) . adj لەپی
palmately , adv ب لەپی
palmatified , adj لەپ ڤەبویی
palmation , n لەپکرن
palmer , n حەجی یێ خاچکری (ب چقێن دار قەسپی)
- worm کرمێ دارێن بەر دار
palmette , n خەملا گول پەرێن تیرێژی
palmetto . n ئەخلیت دار قەسپە
palmiped (e), n , adj پێ لەپی (پێ یێ تل پێکڤە)
palmist , n لەپبین
palmistry , n دەست خوەندن . لەپبینی
palmitate , n خوێ ترشی یا دارقەسپی
palmitic acid , n ترشی یا دار قەسپی
palmitin , n دار قەسپین
Palm Sunday , n ئێکشەمبا بەری قیامەتێ (ئێکشەمبا هەڤرسی)
palmy , adj , n تێردار قەسپ
Palmyra , n تەدمر.دار قەسپەک چق باوەشینکە
palolo , n کرمەک کەڤرێن زەریایێ هەدار کو خوەش دئێت خوارن
palomino , n هەسپێ زێرین یان زەرێ ڤەکری
paloverde , n دارەک ستری گول زەر
palp, n = palpus

palp , vt سه ح دکت . رادکت ئو دادنت
palpability , n ده سداني ، به رهه ستي
palpable , adj به رهه ست . نیزباران ، ده سداني . دیار . ئه شکه را ، به رهش
palpably , adv ب به رهه ستي یان به رهشي
palpal , adj سه حکه ري
palpate , v . t . سه ح دکت (ب ده سداني)
palpated , adj سه حکري
palpating , n سه حکرن
palpebra , n قه پولک
- inferior به ريّ چاڤي
- superior پشتا چاڤي
palpebral , adj قه پولکي
palpitant , adj پرته يي . له ره يي
palpitate , vt پرته دکت . دقوتت
palpitation , n دل کوتي . دل هلاڤيتن . ته پ ته پ . له ڤدان ، پرته ، نوکورچ
palpus , n . سه حکه ر . شاخي ، هه ستيار
palsied , adj شه هت
palship , n هوگريتي
palstave , n ئالاڤه ک پرنج به ري ديروکيّ بو که لشا ده ستکي
palsy , n , vt شه هتي.گوچي . فالنج ، شه هتي دکت
- walsy هه ڤاليّ گه له ک نيزيک ، ده ست برا
palter , v .i. بازار دکت . فيلبازيّ دکت ، تيکه دان دکت . دخاپينت
paltered , adj خاپاندي . فيلبازيکري
paltering , n فيلباز يکرن
paltriness , n پوچي . کوتي . پوتالي
paltry , adj پوتال . بيّ به ها . نه هيژا
paludal , adj زه نگاوي . زونکي
paludism , n = malaria تا
paludrine , n پالودرين . ده رمانيّ تايّ (مه لاريا)
paly , adj بچه کيّ پيتي
palynological , adj هه له ز گه رک ئو زايه نده يي
palynologist , n (هه له ز) گه رک ئو زايه نده زان
palynology , n (هه له ز) گه رک ئو زايه نده زاني
pampa , n ده شته ک مه زن بيّ دار ل با شورا ئه مازونيّ
pamper , vt نازدار دکت ، رژ ددت
pampered , adj نازدار کري
pampering , n نازدار کرن ، رژدان
pampero , n بايه ک ساريّ چيايّ ئه نديز
pamphlet , n به لاڤوک
pamphleteer , n , v , i ناميلکه ڤان ، ناميلکه يان دنڤيست ئو به لاڤ دکت
Pan , n خوداييّ دارستانان،کوزان ئو شڤانان
pan , n تاوه . چالايي . ئاغله ويک . نزمان
pan fish , n ماسي يا قه لانديّ (هه مي)
pan off , vt ب ئاغله ويکيّ دبژيرت (جه رجيري يان به ستيلوکا زيري)
pan of scales تا
pan out , vt ب ئاغله ويکيّ دبژيرت (جه رجيريّ يان به ستيلوکا زيري) ، زيري به رهه م دکت
pan پيشگره کو هه مي ، هه مويه
- American ئه مريکاني (هه مو)
-Americanism بزاڤا يه کيه تي يا ئه مريکاني
- Hellenism يه کيه تي يا يوناني
- human پيوه نديداريّ هه مي مروڤاتي
- Islamic يه کيه تي يا بوسلماني
- logism ژيربيژي(هيگلي) کو هه ر هشدار راست دبينت
- logistic پيوه نديداريّ ژيربيژي يا هيگلي
- sexual فره ره گه ز
- sexuality فره ره گه زي
panacea , n ده رمانيّ(چاره يا) هه مي ده ردان
panache , n گورزه پيّ په ران ل سه ر خوده يي (بو خه مليّ)
panada , n قاويت
panama ,n شه فقه پيّ قرشکي پيّ په نه ما
Panamanian , n په نه مايي
pancake , n زلوبي
pancake , vi , t ل سه ر بني دئينت خاريّ (بالافر)
pancake landing دانانا ل سه ر بني (تلي)
panchayat , n جڤاتا گوندي يا هندي
panchromatic , adj هه ستياريّ هه مي ره نگين شه به نگي
pancratic , adj ژ پيشبرکيّ يا وه رزشي يا گريکي
pancratium , n پيشبرکيّ يا وه رزشي گريکي (زوراني ئو کولبازيّ پيکڤه) .
pancreas , n شيلاڤ

pancreatic juice , n شیرێزا شیلاڤێ
pancreatin , n پەنکریاتین : تێکلی یا هاڤە یێن شیرێزا شیلاڤی
pancreatitis , n شیلاڤ کولی
pancytopenia , n نە ساخی یا کێم خوینێ
panda , n پاندا : دە هبە یێ وە ک هرچێ
pandect , n کتێبا یاسایێن رومانی
pandemic , adj , n دە ردێ ڤە گر
pandemonium , n خروش
pander , n , vi , t گە واد . قە پراخ ، گە وادی دکت
pandered , adj گە وادیکری
pandering , n گە وادیکرن
pandit , n پە ندیار (هندی)
pandora , n پە ندور : ئالاڤەک مە زیقە یی وە ک گیتارێ
- 's box سندوقا هیڤی یا کومیڤی ب تە نێ تێدامایی ئو هە می خرابکاری ژێ دە رکە تین
pandore , n ئالاڤەک مە زیقەیی ژە نی
pandowdy , n شرینایی یا سێڤێ
pandurate , adj کەمانچە یی
panduriform , adj شکل کەمانچە
pandy , vt (شاگردی) سزا دکت
pandying , n سزاکرن
pane , n پارچە یا جاما پەنجەرێ ، یان پێنچگرێ . بە شە ک ژ لاپە رێ پولێن پوستە یی
panegyric , n , adj ستایش . پە سن
panegyrical , adj پە سنی
panegyrically , adv ب پە سنی
panegyrist , adj پە سنکار
panegyrize , v . t . پە سن دکت
panel , n خشتە یا داد بە خشان . دە ستە کا دادبە خشان . گرویەک بەرهە ڤدانکاران (سە ر پرسێن ریزکی ، جڤاکی) دە ستە . دە پ . دە همە ن
- doctor . پزیشکێ خشتەیی کوکەسێن ناڤێن خو ل نک نڤیسین چارە دکت
- heating گە رمکرنا تیرێژی
- truck بارکێشا بچوکا سڤک
panel , vt دەپ دکت ، دادبەخشان هە لدبژێرت
panel (l)ed , adj دە پکری
panel(l)ing , n دە پە ک داری کو دیواری پێ دنخێڤن
panelist , n ئە ندامێ دەستەکا راوێژ یان بە رهە ڤدانێ
panful , adj تە ژی تاغە ویکێ
pang , n ئقورچ . چزاندن . زختک
panga , n بڤرێ ئە فریقایی
pangenisis , n هە مویاتی یا بونێ : دیتانە یە ک داروینی یە کو هە می خانە یێن زیندە وەری لەشکێن زکماکی دهاڤێن ئو ل ناڤ لە شیدا دگە رن ئو دزێن (ب دابە شبونێ) ئو کوم دبن ناڤ هێکان کو بریتینە ژ لە شکێن پارچە یێن بابی ب خوە
pangolin جانە وە رە ک مێری خوە رە
panhandle , n دە ستکێ تاغە ویکێ ، دەڤەرە ک ژ وە لاتە کێ ناڤبە را دو وە لاتێن دیدا
panic , adj , n ترس.سە هم .سامە ک ، هە ژێن
- button کارێ تە نگاڤی
- monger ترسگێر
- stricken بزدهی .
- struck بزدهایی
panic , v . t . i دترسینت ، دترست ، دبزدهت
panic grass , n تە خلیت گیایە
panicked , adj توقاندی . ترسایی . بزدهایی
panicking , n توقاندن ، بزدهین
panicky , adj ترسنوک
panicle , n ئیشی . گول ئیشی
panicled , adj ئیشیکری
panicum , n گیا
panification , n نان پە حتن
panjandrum , n کە سێ کار ب دە ست . زر ئە رکدار ، بە رناڤێ ترانە یێ مروڤێ گرنگ . گرە مروڤ
panmixia , n تێکلی یا کورانە یا زا ئو زێ یێ
pannage , n بە هایێ کرێ یا کوزێ

panne , n ...velve به روکێ قه دیفه یان مه خمه ل
panned , adj ئاغله ویککری (سه پیکری بۆ زێری)
pannier , n به رشینه . سه وی ، سه لک . سه به ت
. کراسێ فره هکری (ب ئولکی) ،
ئولکێ کراسی (کو نه رموکه بۆ
فره هکرنێ)
pannikin , n ترار . قازانا بچوک
panning , n سه پیکرن بۆ زێری
panoplied , adj کنجکری . زریکری
panoply , n کنج . زرێ
panopticon , n زیندانا گروڤر
panorma , n پانوراما : دیتنا به رفره ها هه موکی .
زنجیرا وێنه یان
panoramic , adj پانورامی . دیتنا هه موکی
panoramically , adj ب دیتنا هه موکی
panpipe (s) , n فیتکه : ئالاڤه‌ک مه زیقه یی ژ بوری یێن
به یهاتی چێکری‌یه ئو ده نگی وه ک
فیتکان دئێنت ده ر
pansy , n نێره موک ، لوتی ، ته خلیت بنه فش
pant , n , vi , t پرته . ناڤکوتک . هه له لک
هه له لکێ دکت‌پرته دکت . هه لم دکت
- dress جلکه‌ک کراس دابه شکری
- suit ده سته جلێن ڤی کراسی
pantagruel , n ترانه که رێ گه ڤه زه
pantagruelism , n ترانه تی یا گه ڤه زه یی
pantalets , n شه لوارێ ژێر
pantaloon , n زرته ک ، په تته رون
pantechnicon , n عه ره بانه یان بارکێشا گرتی(داخستی)
pantheism , n به که تی یا هه بونێ : ئولا دبێژت کو
خودا ئو سروشت یه‌ک تشته ، کو
گه ردونێ مادی ئو مروڤ هه ر دیارده
یێن خوییێ خوداینه
pantheist , n باوه رمه ندێ به کیه تی یا هه بونێ
pantheistic(al) , adj باوه ر مه ندی یا یه کیه تی یا هه بونێ
pantheistically , adv ب باوه ری یا یه کیه تی یا هه بونێ
pantheon , n پانتیون : خوداگه . گور ستانا مه زنێن
نه ته وه یه کێ ، خودایێن گه له کێ
panther , n پلنگ
pantheress , n مێ پلنگ
pantie or panty , n کورته ده رپێ

- girdle پشتێنا ژنانی
pantihose , n ده رپێ
pantile , n که لپوچێ پیلی یێ پێکهاتی
panting , n ناڤکوتک . نیخه نیخ . هه له لک
pantisocracy , n جڤاکا ئاشوپی کو هه می
یه کسانه نه ئو هه می حوکم دکن
pant(o) - هه می
pantofle , n شمک
pantograph , n رۆنڤیسک : بۆ رۆنڤیسینا نه خشه ئو
داهێنانان
pantographic , adj رۆنڤیسکی
pantologic , adj پێوه ندیدارێ زانینا جیهانی
pantology , n دیتنا رێزکی یاهه می زانینا مروڤی
pantomime, n , vt , i کردارێ شانوگه ری یا نیشانکه ری
. نیشانکه ریتی . هونه را کرداری
یا نیشانکه ری‌کردار دکت
(نیشانکه ری)
pantomimic , adj نیشانکه ری
pantomimed , adj کردارکری (ب نیشانێ)
pantomiming , n کردارکرن (ب نیشانێ)
pantomimist , n کردارێ نیشانکه ر
pantomorphic , adj هه می شکل
pantoscope , n وێنه گرا هه موکی ، نیسکه یا گوشه
به رفره
pantoscopic , adj هه موکی بینی
pantothenicacid ڤیتامینا گرو بی کو پێڤیایه بۆ
وه رارێ (دنا ڤ که زه بێدا)
pantropic , adj ژ بویه را یه کسانه که ری
pantry , n ژورا ئازوقه ئو ئامانان . ژورا
چێکرنا خوارنا سار
- man ئازوقه ڤان
pants , n رانک . ده رپێ . شه لوار
panty , n هه ڤال کراس
- hose بن کراسێ ژنێ
- waist قونده
panzer , adj , n زرێپوش
- division تیپا زرێپوش
pap , n چچه ، چچکی . خوراکا نه رم بۆ
زارو ئو نه ساخان
papa , n باب ، باڤ ، باوک
papacy , n پاپاتی

papain , n ئه نزیما پرته قاله ک لاکیشه یی نه
گه مشتی(بۆ نازککرنا گوشتی ب کار دئیت)
papal , adj پاپایی
- cross خاچا پاپایی
- infallibility , n نه چه وتی یا پاپایی
paporazzo , n وێنه گرێ چالاکێ نافداران
papaveraceous , adj خوریفکی
papaverine , n نیف تفته‌ک به لوری
papaverous , adj خور یفکی
papaw , pawpaw , n پرته قاله‌ک لاکیشه‌یی ، داره‌ک باکورا
ئه مریکا گول بنه فشی ئو به ر لاکیشه (
پرته قال)
papaya = papaw
paper , n , adj کاغه ز ، به رگ ، په ل ، به لگ ، په لک
، روژنامه ، گوتار ، به لگه نامه ، نافه کی
، ناشوپی ، دیتانه یی
- back کتیبا به رگ کاغه ز(ته نک)
- birch حه یزه رانێ ئه مریکانی
- board کارتون . کاغه زا قایمکری
- bound به رگ کاغه ز
- cutter کیرا کاغه زان
- hanger کاغه زکه رێ دیواران
- hanging . دیوار کاغه زکرن
- hangings کاغه زا دیواران
- holder کاغه ز گر
- knife کاغه زبر
- mill ئاشێ کاغه زان
- money کاغه زا دراڤی
- mulberry تی یا کاغه زان
- weight گرانکه را کاغه زان
- work کارێ کاغه زی
paper , vt کاغه ز دکت
papered , adj کاغه زکری
paperiness , n کاغه زیتی
papering , n کاغه زکرن
papery , adj , n کاغه زی
paphean ژ ئه ڤینی یا زایه ندی یا ئه ره وا
papilionaceous , adj په لپه لیتکی
papilla , n چچه . وه ک چچکێ بچوک (سه رکێ
مه مکی)
papillary , papillate , چچه یی
papillose , adj
papilloma , n په ژبونا چچه یی

papillon , n سه یێ بچوک ، تیله
papist , n پاپایی ، مروڤێ کاتولیک
papistry . n کاتولیکیتی
papoose , n زاروکێ هندوکێ سورێ باکورا
ئه مریکا
papposc or pappous , adj ده رهاتنی (هه له ز)
pappus , n ده‌رهاتنا هیکدانکێ یان به‌رێ (میوه
یێ) هنده ک هه له زان
paprika ,n بیبه ر
papula , n پرزک . زیپک
papular , adj زیپکی ، پرزکی
papule , n پرزک ریشک . زیپک
papyraceous , adj کاغه زی
papyrological , adj پیوه ندیدارێ کاغه ز زانی
papyrologist , n که ڤنه کاغه ززان
papyrology , n که ڤنه کاغه ززانی
papyrus , n له فه ن . زه ل ، کاغه زا له فه نی
par , n به هایێ نافه کی ، یه کسانی .
به هایێ هه ڤتایی یێ دو دراڤان
- above ...... پتره ژ به‌هایێ نافه کی
- at .... به هایێ نافه کی
- below or under ..... ژێر به هایێ نافه کی
para پێشگره کو پشت ، نه رێک ، چه وت
، ره خه کی ، به ردیل ، وه کی یه
parabasis , n ئاخفتنا کورسی بۆ گوهداران
parabiosis , n یه کیه تی یا که لشینی بۆ ئه ندام
ئه رکزانی .
parable , n هێما چیروک . مه ته لوک
parabola , n برینا هه ڤتا
parabolic(al) , adj برینی یا هه ڤتایی
parabolically , adv ب برینی یا هه ڤتایی
paraboloid , n له شێ زڤروکی یێ هه ڤتایی
paracetamol , n دێندک (جه بک) یا پێکهاتنا توزا
به لوری یا سپی ، هه دارکه‌ره‌ک
ئه رم ئو دژ تایێ
parachromatic , adj هه ستیاری ره نگی ، هه ستیاری
به ره نگ
parachronism , n چه وتی یا دیروک توماری
parachute , n, vt , i په ره شوت . سیوانه یا هاتن خارێ
دئێت خارێ(ب په ره شوتێ) دئینت
خارێ (ب په ره شوتێ)
parachutic , adj په ره شوتی
parachutist , n په ره شوتڤان

paraclete , n راوێژکار . پارێزه ر
parade ,n , vt , i له شکه ر نواندن . گه ردونه بژارکرن . سان ، بژار دکت
paraded , adj بژارکری
paradichlorobenzene , n به لوری یه ک سپی بژ موراته یان خێزک
paradiddle , n داهول (بۆ لێدانا نو دارکان)
paradigm , n نمونه
paradigmatic , adj نمونه یی
paradigmatical , adj نمونه یی یی
pardigmatically, adv ب نمونه یی
paradisaic(al), adj=paradisiacal
paradisal,adj=paradisiacal
paradise , n به هشت . به هه شت
paradisiacal , paradisiac , adj به هه شتی ، وه ک به هه شتێ
parados , n بلندی یا ئه ردی ل پشت چه په ری بۆ پاراستنا پاشی یێ
paradox , n نه ته بایی . نه رێکی ، نارێکایه تی
paradoxic (al) , adj نه رێک
paradoxicality , n نه رێکیتی
paradoxically , adv ب نه رێکی
paradoxure , n ئه خلیت سلۆره یێ دارقه سپان
paradoxy , n نه رێکی
paraffin , n , vt پارافین . ماده یه ک رونی یه (ژ داری ، ره ژی یا کومری ئو ئه فتێ چێدکن ئو بۆ مومکان ب کار دئینن) . ئه فتا سپی ، تێر پارافین دکت
- oil رونێ پارافینی
para formal dehyde,n تۆزا سپی یا فور مالدیها ید
paragenesis , n په یدابونا لێکخشانی (کان)
paragenetic , adj پێوه ندیداری په یدابونا لێکخشانی
paragenetically , adv ب په یدابونا لێکخشانی
paragoge , n به ردانسه را تیپه کێ یان برگه یه کێ سه ر په یڤه کێ
paragon , n نایاب
paragraph , n , vt برگه . به ند . گوتارا کورت ، برگه یان به ند دکت
pararapher , n نڤیسه رێ گوتاران ، نه خاسمه سه رگوتاران
parapic , adj برگه یی
paragraphically , adv ب برگه یی
paragraphist , n به ندنڤیس
paraheliotropic, adj ژ خوازی یا هه له زی کو به لگان ته ریب بکت
paraheliotropism , n خوازی یا هه له زی کو به رێ به لگان ته ریب بکت ل گه ل که تنا تیرێژا رۆژێ
parahydrogen , n گه ردا هایدروجینێ کو کاکل بژ ئاراسته دزڤرت
parainfluenza virus , n ڤایروسێ په رسیڤا زار وکان
parakeet (paraquet) توتی یێ بچوکێ دوف درێژ
paralambdacism , n زمان فسی ، زمان خواری
paralanguage , n کاریگه ری یابژاره یا ده نگی یا کو واتایی دیار دکت
paraldehide , n پولیمه را ئه لدیهاید (هه دار که ر ئو ته زینکه ر)
paralipomena , n کتێبێن دیروکی یێن ته وراتێ
paralipsis , n دیتنی یا تێڤه ل
parallactic , adj پێوه ندیدارێ دیتنی یا تێڤه ل
parallax , n شوێن جیاوازی تێڤه لی یا دیاری درا تشتی نه خاسمه ستێران ، ژ به ر تێڤه لی یا درا بینه ری .
parallel , adj , n , vt رێک . هاوشان . هه مبه ر . باته ڤه ، ته ریبی . ته ریب . مشلاق . پارسوبی . هه ڤ هه سو . پارسوبی دکت ، هه ڤ هه سو دکت
- bars هه ڤ هه سوک
- forces هێزێن ته ریبی . هێزێن پارسوبی
- lines خێزێن هه ڤ هه سو ، رێزێن هه ڤ هه سو (رێزێن ته ریب)
- s of latitude هێلێن پانی یێ
- veined ده مارێن ته ریبی
paralleleped , n رۆزێن هه ڤ هه سو
parallelism , n هه ڤ هه سویی . ته ریبایی
paralleliogram , n په ل ته ریبی . لاته ریب
paralogism , n نه ژیربێژی
paralysation , n شه هتی . گوچی . ده مله
paralysed , adj شات . شه هت

paralysis , n فالج . فالنج . شه هتی ، ده مله ، گوچی . ئیفلیجبون . شه پله

paralytic , adj , n شه هتی

paralytically , adv ب شه هتی

paralyation , n شه هتبون

paralyze , vt شه هتی دکت

paralyzed , adj شه هتبویی

paralyzing , n شه هتکرن

paramagnet , n مه گنه تیز ته ریب

paramagnetic , adj مه گنه تیزی یا پارسویی ، ته ریبی

paramagnetism , n پارسویی یا مه گنه تیزی

paramatta , n ته فنه ک ته نکه (ژ هری ئو ئافرمیشی یان هری ئو په مبویی)

paramedical , adj سه خبیری یا پژیشکی .

parameter تبابا نه گوهور

paramilitary وه ک له شکه ری

paramnesia , adj , n نه ساخی یا بیریٚ نه خاسمه واتایێ په یڤان

paramorphic or گوهورینی یا به لوری

paramorphous , adj

paramorphism , n گوهورینا به لوری

paramount , adj , n بالا ، سه روکی

- importance بیقام گرنک

paramountcy , n سه رده ستی

pramountly , adv ب سه رده ستی ، ب گرنگی

paramour , n یار . هه ڤالک

paramylum , n کاربوهایدریتا که ڤزی وه ک نشایێ

parang , n شور یان کێرا کورت

paranoia , n دیناتی یا ته په سه ری یێ ، دیناتی یا مه زناتی یێ ، دیناتی یا گومانێ

paranoiac , adj , n پێوه ندیدارێ دیناتی یا ته په سه ری ، مه زناتی ئو گومانێ

paranormal , adj پاش ئاسا

paranymph , n برا زاڤا . خوشک بوک

parapet , n چه په ر . سه نگه ر ، به ربه ستا بانی ، پرێ یان به ربانکی

- of trench سپه ر

parapeted , adj چه په رکری . به ربه سکری . سه نگه رکری

paraph , n نه قشا موهرکرنا ئیمزایێ(دژ زرکرنێ)

paraphernalia , n که ره سته . ساما نێ که سی یێ ژنێ . سامانێ که سی

paraphrase , n , vt داریژ تنڤه ، داد ریژتڤه

paraphrased , adj دار شتیڤه

paraphraser , n داریژ که ر (ژنوڤه)

paraphrasing , n دار شتنڤه

paraphrastic , adj راڤه یی . شروڤه یی

paraphrastically , adv ب شروڤه یی

paraphysis توڤ تا

paraplegia , n شه هتی یا لنگان ئو ژێر له شی

parapsychological , adj ده رونزانی یی

parapsychologist , n ده رونزان

parapsychology , n پاراسایکولوجی . پاش ده رونی

paraquat , n گیا کوژێ دژوار

parasang , n فه رسه خ : ٥ر٣ میل

paraselene , n زر هه یڤ

parasite , n مشه خور . مفتخوه ر . دوڤ ده هول ، ته ره فه . هه وانته خار . چل . ته ریفه . لاکوت

parasitic(al) , adj مشه خوری

parasitically , adv ب مشه خوری

parasiticidal , adv مشه خور کوژه ک

parasiticide , n مشه خور کوژه

paracitism , n په لشین ، مشه خوریتی

parasitizatin , n مشه خوربون

parasitize , vt مشه خوری دکت

parasitologic , adj مشه خورزانی یی

parasitological , adj پێوه ندیدارێ مشه خورزانی

parasitologically , adv ب مشه خورزانی

parasitology , n مشه خورزانی

parasitosis , n نه ساخی یا مشه خوری

parasol , n سیبه را رۆژێ ، سیوان . سیهوانه

parasympathetic , adj دوست

- neroussystem ریزکا ده ماری یا دوست

parasynthesis , n چێکرنا په یڤان (ب ده رئینان ئو پیک ئینانێ)

parasynthetic , adj چێکرنی

parasynthetical , adj پێوه ندیدارێ چێکرنێ

parasynthetically , adv ب چێکرنی

parataxis , n بێ گریدانی:(زمان) رسته یان په یڤ په یهاتن بێ په یڤا پێکڤه گریدانێ (رسیانی)
paratactic , adj بێ رسیان .بێ گریدان
paratactically , adv ب بێ گریدانی (بێ رسیانی)
parathin , n ژه هره پێتک کوژ ، ژه هره عه دی کوژ
parathyroid , adj ره خ حه فکی . ره خ زه نچه لو ک
paratroop , adj په ره شوتی :سه ربازی یا په ره شوتی
paratrooper , n په ره شوتباز(سه ربازێ په ره شوتان)
paratroops , n په ره شوتباز: سه ربازێن په ره شوتان
paratyphoid , adj , n وه ک گرانه تا (پاراتایفوئید)
paravane , n مین مالیک
parboil , vt دکه لت (پارچه کی) ، بێقام گه رم دکت
parbuckle , n , vt وه ریس (دو گرێ ، ژ نیڤێ بلند گریدایی بۆ راکرن ئۆ نزمکرنا برمیلان ئو توپان) ، را دکت یان نزم دکت ب وه ریسێ دوگرێ
parcel , n , adv , adj . گورزه . به سته . بوخچه ، پارچه پارچه یی ، باپێچ
- post پوسته یێ گورزه یان به سته یان
- gilt پارچه زێرکری
parcel , vt پارچه دکت ، به لاف دکت ، دپێچت
parcelled , adj پارچه کری
parcelling , n به لافکرن . دابه شکرن
parcenary , n هه ڤکاری یامیراتی ، به شگه یاپێمایی
parcener , n هه ڤکارێ میراتی
parch , v , t , i (سڤک) دبرژت ، زوها دکت ، تێهنی دکت.زوها دبت، تێهنی دبت ، دقه مێنت
parched , adj هشک یان زوها ، قه ماندی
- peas , n له بله بی
parchment , n که ڤالێ ته نک . که ڤال
parchmenty , adj که ڤالی
parclose , n په رده یان ئاسنێ جوداکرنا په رستگه یێ دێرێ
pard , n هه ڤال . دوست . پلنگ
pardner , n دوست . هه ڤال

pardalote , n بالنده یه ک بچوک ره نگین ئوسترالی
pardon , n , vt به خشین ، لێبورین ، تێبورین ، به خشاندن ، لێ دبورت . دبه خشت
- I beg your .... به لێ ؟ ببوره ؟
- me ببوره (ل من ببوره)
pardonable , adj به خشبار
pardonableness , n به خشبارێ تی
pardonably , adv ب به خشباری
pardoned , adj به خشکری
pardooner , n به خشین فروش . تێبور . لێبور
pardoing , n تێبوراندن
pare , v , t که زاخ دکت . لێل دکت ، سپی دکت (بێ تێڤل ئو بێ که لپک)
pared , adj بوده مکری . که زاخکری ، لێلکری
paregoric , adj , n ئه فیونی یا هه دار کرنێ
pareira , n ده رمانێ رها ته راشه ک به رازیلی (بۆ میزکرنێ ب کار دهێت)
parenchyma , n ماده یێ گه وهه ری یێ لڤک یان ئه ندامی
parenchymatous , adj پێوه ندیدارێ ماده یێ گه وهه ری یێ لڤک یان ئه ندامی
parent , n باب یان دایک
- nucleus ناوکه دایکانه . کاکلا دایک
parentage , n مالبات ، بنه ماله ، دایک و باب
parental , adj باڤینی . بابینی
parentally , adv ب ده ی باڤی
parenteral , adj ئه ریڤیکی . ئه سورچکی
parenterally , adv ب ئه سورچکی
parenthesis په یڤ یان رسته یا ناڤبه را دو که ڤاناندا
parenthesize , vt که ڤانه دکت
parenthetic(al) , adj رسته یا که ڤانه کری
parenthetically , adv ب رسته یا که ڤانه کری
parenthood , n ده ی بابی
parenting , n خودانکرنا زاروکی (ب ده ی بابان)
parents , n ده ی باب
parergon , n کارێ هاریکه ر
paresis , n شه هتی یا پارچه کی کو ماسولکه یا نه سه حکه را دگرت

paresthesia شاشی یا سه حکرنێ
paresthetic , adj پێوه ندیدارێ شاشی یا سه حکرنێ
paretic , adj , n شه هت (پارچه یی)
pareve , adj بێ شیر ئو گوشت چێکری
par excellence ئێکانه ، باشترین . نایاب
parexample بۆ نمونه
parfleche , n که ڤلێ ته رشی
parfocal , n نیمچه تیشکویی . نیڤ تیرێژی
parfocalize , vt نیڤ تیرێژی دکت
parge = parget
parget , n , vt گێچکاری . گێچ ، گێچ دکت
pargeted , adj گێچکری
pargeting , n گێچکرن
pargyline , n پارگلین : ته خلیت ئه نزیمه
parhelic circle جغزا رۆژکی
parhelion , n رۆژک . زر رۆژ
paries , n دیوار . دیوارێ ئه ندامێ ڤالایی
parietal , adj دیواری
- bone , n یه ک ژ جوته هه ستی یێن به رده یی
- cell خانه یا ترشی یا هایدرولیکی چێدکت
paring , n که زاخ ، بوده م ، لێلکرن ، پژلاندن ، قاشکرن
- knife کێرکا که زاخێ
paring chisel , n هلکولکێ سپیکرنێ
Paris , n . green ماده یه ک کیمیایی ژه هری بۆ ره نگی ئو پێتکوژی
parish , n باژێر . ده ڤه را دێره کێ
parishoner , n باژێری . ژده ڤه را دێره کێ
Parisian , n خه لکێ پاریسێ ل فره نسا
parison , n گومچکا گه رما شوشه یی
parisyllabic , adj هه ڤ برگه
parity , n هه ڤیه کی . یه کسانه یی ، هه میه ری یه ک . هه ڤ هێزی . هاو هێزی . هاوماته ندی
- bit پرتکا یه کسانه کرنێ
park , n سه یرانگه .پارێز . چیمه ن . مه یدان
- way کولانا پانا دار کری
park , vt راوه ستینت ئو دهێلت (ل مه یدانێ)
parker , n راوه ستکه ر
parkin , n کلوچا ریچال ئو ب زه نجه بیلێ تامدارکری

parking , n راوه ستاندن
- lot راوه ستگه : مه یدانا راوه ستاندنا ئوتومبیلان
parkingmeter , n راوه ستانپیڤ
Parkinson's disease شه هتی یا له رزێ
parky , adj (sl) سار
parlance , n سوحبه ت . به رهه ڤدان (میری) ، زمان
parlay , n , vt گره و (پێشبرکێ یا هه سپان) ، گره و دکت
parley , n دان وستاندن (ئه خاسمه ل گه ل دوژمنی)، سوحبه ت ، به رهه ڤدان
parley , v . t . دان و ستاندن دکت (ددت ئو دستینت) ، سوحبه تێ دکت
parleyvoo , n , vi , (joc) فره نسی ، زمانێ فره نسی ، فره نسی دئاخڤت (یان دزانت)
parliament , n په رله مان . جڤاتا گه لی ، ئه نجومه نا نیشتمانی .
parliamentarian , n , adj په رله مانی ، ئه ندامێ په رله مانی یان جڤاتا گه لی
parliamentary , adj په رله مانی
- govemment حکومه تا په رله مانی
- law یاسایا په رله مانی
parlour , n به رمال ، دالان . ژوورا پێشوازیێ یێ . دامه زران .
- beauty .... جوانگه . خه ملگه
- car ژوورا خومالی یا هه ڤکێشێ
- miad خدام (بۆ مێهڤانان)
parlous , adj , adv سه هم . مه ترس
- she is .....handsome بێقام تازه یه یان جوانه
parma , n , violet بنه فشا گول خزێمی
parochial , adj راده دار ، ته نگ
- school دبستانا دێرێ
parochialisn , n هش ته نگ
parochiality , n هش ته نگیتی
parochialize , v , t ته نگ ، یان ته نگ ده ڤه ری دکت
parochially , adv ب هش ته نگی
parodic , adj ترانه که ری
parodist , n ترانه که ر
parody , n , vt ترانه : کارێ توری یان مه زیفه یی کو چاڤ ل که سه ک دی دکت بۆ ترانه پێکرنێ ، ترانه دکت

parl , n , adj — بێژه . لیتکی
parole , n , vt — به ردانا مه رجکری . په یول ، راز ، به ر ددت (ب مه رج)
paroled , adj — به ردایی (ب مه رج)
parolee , n — به ردیی (ب مه رج)
paroling , n — به ردان (ب مه رج)
paronomasia , n — په یف – له یزتن
parnomastic , adj — په یف – له یزتنی
paronychia , n — کوله مێ ، نێرک . پزی
paronym , n — هه ڤ رهـ . بێژه یا هه ڤ رهـ
paronymous , adj — هه ڤ رهی
parotid , adj , n — لڤک . نک گوهی
- gland — لڤکا بن گوهی
- saliva gland — گلێزی یا بنه گوهی
parotitis , n — بنه گوهـ
parous , adj — زایی . به ردایی . به رهه م دایی
paroxysm , n — په ژی
paroxytone , adj , n — خورتکرنا ده یکرنا برگه یا
parpen , n — به رێ دناڤ دیواریرا چویی ئو ژ هه ر دو ره خان ده رکه تی ، به رێ دوما هی یێ
parquet , n — به رمالا ده پکری . دارێ به رمالێ ، پارچه یه ک ژ شانوییێ (ژ به راهی یێ تا ژێر به ربانێن هو ندوری
- circle — چه مه ره یا شانوییێ ل ژێر به ربانکێن هو ندوری
parquet , vt — به رمالێ ده پ دکت
parqueted , adj — ده پکری
parqueting , n — ده پکرن
parquetry , n — دارێ نه قشکری
parr , n — ماسی یا (سامون) بچوک
parrakeet , n — توتی یه ک بچوکه
parramatta , n — په روکێ سڤکێ کراسی (هری ، په مبو یان ئاڤرمیش)
parricidal , adj — باب کوژی
parricide , n — باب کوژ
parried , adj — خوڤه دایی
parrot , n , adj , vt — توتی . توتی یی ، دوباره دکت (وه ک توتی)
- fashion — دوباره کرن وه ک توتی
- fever = psittacosis
- fish — توتی ماسی
parry , n , vt — خوڤه دان . خوڤه ددت (ژ ده ربی)
parrying , n — خوڤه دان
parse , v , t — رێزمانی دکت
parsec , n — فه رسه خا ستێری : یه که یا پیڤانا دوراتی یێ ل ناڤبه را ستێران
parsed , adj — رێزمانکری
parsee , n — زه رده شتی زمانێ فارسی
parseeism , n — زه رده شتی
parsi , n — زه رده شتی یێ نه ڤی یێ په ناڤبه رێن بومبای (ل هندستانێ)
parsimony , n — رژدی
parsimonious , adj — قنوت.مچکه چاڤ مچ . رژد، چروک
parsimoniously , adv — ب رژدی
parsimony , n — ده ست مچاندن
- law — یاسایا هندکایی : کورج هێز یان دوز نه هێن گریمانکرن ژ نه وێن پێڤیایی پێڤه بۆ راستی یان
parsing , n — رێزمانکرن . هه ڤوک سازی
parsley , n — مه ده نوس
- wild .... — زورک
parsnip , n — گێزه رامیی
parson , n — ئولدار
parsonage , n — ئولدارگه
parsonic , adj — قه شه یی . ئولداری
part , n , adv , vi , t — که رت ، په رت . پار . پاژ ، تیش . پارچه . تار، تاخ . ته ش ، به هر ، پشک ، پاره ک . به ش . رول . دمرت . به لاڤ دکت ، به لاڤ دبت ، پارچه دکت ، دچت
- for my........ — ژ لایێ منڤه
- for the most .... — شیمانه یا پتر
- in good .... — ب ئارامی
- in .... — پارچه یی
- on the ....of — ژ لایێ فلانی ڤه
- of speech — به شه ک ئاخفتنێ
- to play a .... — دخاپینت
- to........company — ژێکڤه دبن

- to take .....(in) به شداری دکت
- to take the .....of لاگیری دکت
- to .....with (ژێ) جودا دبت
partake , vi , t به شدار دبت ، به شداری دکت
partaker , n به شدار
partaking , n به شدارکرن
partan , n کێڤژال
parthenocarpic , adj به ر بێ په یینی یان گه رکی
parthenocarpy , n به رگرتنا بێ په یین یان بێ گه رک
parthenogenesis , n زایین یاکچی : به رگرتنا بێ گه رک
parthenogenetic, adj زایینی یا کچی
Parthenon , n په یکه رێ خودابانو ئه تینا
parthia , n پارتیا : که ڤنه قرالی یا رۆژئاڤایا ئاسیا (باکورا ئیرانێ)
partial , adj هه ڤالدار . ئالیگر . پارچه یی ، هندکی
- eclipse رۆژ یان هه یڤ گرتنا پارچه کی
- fractions شکه سته یێن پارچه یی
- tone پارچه ئاواز
partiality , n لاگیری . لایه نگری . ئاگری ، به ندیتی ، هه وه س . هه ڤالداری . دویه ندی
partial pressure , n وشارا پارچه یی
partible , adj دابه شبار
participant , adj , n پشکدار . به شدار
- in a celebration به شدارێ شاییی یان
participate , vt , i به شدار دبت
participated , adj به شدارکری
particpating , n به شدار کرن
participation , n پشکداری . پشکدارکرن . به شداری ، هه ڤپشکی. هه ڤ به هری . به شداری
participational , adj هه ڤ به هری یی
particpator , n پشکدار . هه ڤ به هر
participatory , adj پشکداری
paticipial , adj ژناڤێ کارا
participle , n ناڤێ کارا . ناڤێ هه یه ر
particle , n ته نوچکه . پرتک . گه ردیله . گه رد ، له شک
- physics فیزیایا له شکان
parti - coloured , adj ره نگاندی . ره نگا ره نگکری
particular , adj , n تایبه ت
- in ب تایبه تی
- noun سه ره ناڤ
- to go into .....s ب درێژی له گێرت
particularisn , n تایبه تیتی
particularist , n تایبه تمه ند
particularity , n شان . گه د ، رێچک ، تایبه تی
particularization , n تایبه تیکرن
particularize , vt تایبه تی دکت
particularized , adj تایبه تیکری
particularizing , n تایبه تیکرن
particularly , adv نه مازه . نه خاسمه ، ب تایبه تی
particulate , adj هورکار
- inheritance پاشمایی یا رێچکان ب گوهارتنا ب جوری یاسایا (مه ندل)
partied , adj ئاهه نگکری
partics , n پارت . پارتی
- two .... دویه ندی
parting , n , adj چون . ژێڤه بون . مرن . دوریان تێڤه لی . جودایی . کوچکری
parti paris ئالیگری . پێشبریاری
partisan , n ئالیکار . هه ڤده ست ، لاگر ، هه ڤپشت . هه ڤالدار
partisanship , n دویه ندی . به ندیتی ، هه ڤپشتی . هه ڤالداری
partite , adj دابه شکری
partition , n v , t دابه شکرن . پارچه کرن . سکر . به ربه ست ، په رده . پارچه پارچه کرن ، پارڤاکرن ، دابه ش دکت . پارچه دکت .
partitionist , n جودا خواز
partitive , adj , n پارچه یی
- genitive کونیشان دکت هه می نو پارچه دابه شکری
partitively , adv ب پارچه یی
partizan = partisan
partlet , n کراسک (بۆ ستوییی ئو سه رملان)
partly , adv ب پارچه کی
partmusic , n مه زیقه پارچه کری (بو مه زیقه ڤانان کو سه رب خو لێیدن)

partner , n , vt هه فكار. هاركار . هه فریٚ ، هه فبه ش.
پاردار . هه فپشک ، هه فكاری دكت
partnership , n هه فایی . هه فبه شی ، پارداری .
هه فكه ری ، هه فكاری
partridge , n پور . سیسک . كه و
- black پور
- female ...... ماری ،میٚ كه و
- fighting ..... كه ویٚ ربات
- hunting expedition كاره كه و
- male نیره كه و
part - song , n پارچه ستران
part - time , adj پارچه یی (ده میٚ كاری)
- teaching فیركرنا پارچه یی
parturient , adj ل به ر بچوک بونیٚ ، زیستانی
parturition , n بچوكبون ، زیستان
party , n به زم ، شادی . پارتی . ئاهه نگ .
شاهینه ت . شایی ، به ند . پارت .
- coloured ره نگاره نگكری ، ره نگاندی
- line هیل ، ریز یان ریزكا پارتی
- wall دیواریٚ هه فبه ش
partying , n ئاهه نگكرن
parure , n تاخما چه كان (گه وهه ران)
parvenu , n , adj نۆ ده وله مه ند
parvis , n پیشمال
pas , n مافیٚ به راهی ییٚ . سه ما
pasch , n جه ژنا قیامه تیٚ
paschal lamb , n به رخیٚ قوربانیٚ
pashm كه ژ
pasque flower , n گولا قیامه تیٚ
pasquinade , n ره خنه ک . برگه یه ک ره خنه كی
pass , vt دبورت . دبورینت ، سه ر دكه فت
- to ...a ball ته پكیٚ دبورینت (بۆ هوگری)
- to ....a remark سه رنج دكت
- to .....away دچت . دمرت
- to ......by ژیٚ دبورت . ژ بیر دكت
- to .....by the name of (ب فلان نافی) دئیٚت ناسكرن
- to ...for another هزر دكن مروفه ک دی یه
- to ....off ونفه دچت . زر دكت
- to ...out دل دگرت . دمرت
- to ....over گوهـ نادت
- to ....the time of day سلاف دكن
- to ..through تیرا دبورت ، دكیٚشت
- to .....the water دمیزت
- to ..... up ده رباز دبت . رادهشت
pass , n هنارتنا ته پكیٚ بۆ یاریكه ره ک دی
سه ركه تن . گوهارتن . گه لی .
ریره و ، ده ربه ند . ده رباز
- to hold the .... پشتگیری یان به ره فانی یا
دوزه كیٚ دكت
- to sell the ..... خنزی دكت
- water ...... بور
-word دروشم ، په یول . راز
passable , adj بوربنبار
passably , adv ب فه نجی
passage , n تنپه ركرن . ده ربازكرن . ریٚ گوزار
ریٚ . پارچه . برگه . فه كوچاندن
به ند ، بور . دابورین
- in .... ب له ز ، بیٚ پشكنین
- of arms شه ر
- way ریٚ گوزار ، ده ربازگه ، ریٚ
- water .... بور
passaged , adj ده ربازكری
passaging , n ده ربازكرن
passbook,n= bank book
pass degree , n باوه رنامه یا ب پله یا سه ركه تن
(نه نایاب ....)
passe كه فن . قورمچی
passel , n بر ، ژماره ک مه زن
passenger , n ریٚوی . گه شتیار . ریبار
passer , n ریبار
- by ریبار . ریبوار . ریبور
passerin e , adj , n لوسكری . لوسین
passibility , n ده ردمه ندبیاری
passible , adj ده ردمه ندبیار
pas seul (سه ما) داوه تا یه ک مروفی
passim ل فیر و ویریٚ ، ل هه ر دریٚ
passimeter , n ئالافكا خوكاری یا پسوله كرینیٚ یا
هه فكیشی
passing, n , adj , adv ره واندن . ده ربازكرن . تنپه ركرن
. ئاڤابون . ده ربازبون ، بوراندن ،
ریبورین ، بورین ، تنپه رین ،
دابورین
- away جاندان . مرن

- over چاڤ گرتینک
- through بورین
passing bell , n زه نگلا شینی یێ .
passion , n عه قدالی . به نگی . ڤیان ، یاری
سه ودا . گز ، سه وداسه ری ،
هه وه س ، هه لچون
passional , n , adj سوزا . په رتوکا پیروزان
passionate , adj سه ودا ، گز
- love شه یدایی
- lover گز ، شه یدا
passion flower , n گولا کوڤانان ، گوله نازار
passion fruit , n به رێ هنده ک گول کوڤانان
passion play , n شانوگه ری یا ده راسا
passion Sunday , n یه کشه مبا ئێشان
passion week حه فتی یا ئێشان
passive , adj , n سست . ناشتی ، لیکری
- debt ده ینێ بێ سود
- resistance به رگری یا نه رێ یی
- voice لیکه رێن کاری نیشان دکن که سه کێ
passively , adv ب نه رێ یی
passiveness , n نه رێ یی تی
passivism , n نه رێ یی تی
passivity , n نه رێتی . سستی ، هه لچون
pass key , n =master key کلیلا تایبه ت
passover , n جه ژنا قیامه تێ (ل نک جهی یان)
passport , n ده ربازنامه . گه شتنامه . په سه پورت
password , n په یڤا بورینێ . په یڤا رازێ ، په یڤا
ناسکرنێ
past , adj , n , adv . prep بوری . ده مبوری . به رێ .رابوریو
دیروک ، میژ ، میژه ده م
- at half ....three (ده مژمیر) سێ ئو نیڤ
- action کارێ یان ده مێ بوری
- endurance بارێ بێقام
- life پیشه یان کارێ بوری
- praying for بێ هیڤی یه
- time میژ
- verb بوری (لیکه ر)
- work ئێدی نه یێ کاری یه

pasta , n هه ڤیر
paste , n , vt گه تیره ، چه ڤرنک . هه ڤیر .
سترک هه ویر ڤه دنوست
- bookbinders .... گولک
- shoemaker's ..... شریز . گولک
pasted , adj نوسکاندی . ڤه نوسی
pastel , n هه ڤیرێ هشکێ هه شێ ئوناڤ
شریزێ ، هه شا شین . ره نگ
ڤه کری . ته نک . وینه یه ک توری
راڤه یی سڤک
pastel (l) ist , n خامه کار
pastern , n زه ندێ ده واری
pasteurism , n پاستوریتی پاککرنیتی
pasteurization , n پاستورکرنا (پاککرنا) شیری
pasteurize , v . t پاک دکت : پاستور دکت
pasteurized , adj پاککری (پاستورکری)
pasteurizing , n پاککرن (پاستورکرن)
pasteur treatment , n چاره یا پاستوری (ریبازا پاستوری
بۆ پارێزی یێ (ب ڤوتانێ)
pasticcio , pl = pastiche
pastiche , n به رهه لسته . گره و ، تیکلی
pastil(le) , n ته پکا خوش هلمێ بۆ مالێ
pastime , n مژولاهی . مژولبون . مژولی
pastiness , n هه ڤیریتی ، پیتیتی
pasting , n نوسکاندن ، ڤه نوسین
pastmaster , n سه روکێ (جڤاتێ یێ) به رێ
پسپور
pastor , n ڤه شه
pastoral , adj , n شڤانی . ته رشی . گونده واری
ساده . ئولداری . نامه یا ئولداری
pastorale , adj , n ئوپرا یا شڤانی یان گونده واری
pastorate , n نه رکێ ئولدارێ بازێری ،
ده سته یه ک ژ ئولدارێن بازێری
past participle , n ناڤێ لێ کری
past perfect , n , adj دارشتنا بوری یێ به ری
pastrami , n باسترمه
pastry , n هه ڤیرکاری . هه ویره مه نی .
هه ڤیرک
- stuffed ...... شه مبوره ک
past tense , n ده م بوری

pasturage , n — چیرە گە . چیرانگە ، چە رە . کوز . وارکوز . چیرە

pasture , n , vt , i — چە راندنا تە رشی . چە رین . گیا . پنجار .تاران . چە رانگە . چیرە گە . میرگ . چیرە . چە ران . چیم . کوز . وار کوز . چە رە ، لە وە ر ، دچە رت ، دچە رینت

- land — وار کوز

pastured , adj — چە راندی

pasturing , n — چە راندن . چە ران ، شڤانیتی

pasty , adj , n — هە فیری . پیتی ، بورە ک

pat , n , adj , adv , vt , i — تە پا (لیدانا) سفک . تبابەک نیفشک .کیرهاتی ، ددە میدا . لیکدایی . ئامادە ، (هیدی) تە پیێ لیدت

- to stand .... — ل سە ر یا خو دمینت ، بە رگری (دژی) یا. هە ر گوهورینێ دکت

patagium , n — پە ردە یا چە نگی

patch , n , vt — پینە . پاچ . پنی . ئاخپینە . پاتە . پارچە .پنگ ، راستک . پینە دکت

- not a ......on — بێ هە متا

- test — تە زمونا هە ستیاری یێ

- work — پنیکرن

patched , adj — پنیکری . بتە کری . پینە کری

patchiness , n — پینە یی تی ، پنیکرن

patching , n — رە فین ، پینە کرن . پنیکرن

patchouli , n — گیا بێهن خوش

patchy , adj — پنیکری

pate , n — ڤە چنین

patella , n — سە رچوک (هە ستی)

patellar , patellate , adj — سە ر چوکی

paten , n — ئامان ، ئامانێ قوربانان

patency , n — بە لویی

patent , n — بە لو

- agent — نوینە رێ دابینکرنا بە لویا

- office — فە رمانگە یا بە لویان

patent , v . t . — بە لو دکت

patentability , n — بە لو باریتی

patentable , adj — بە لوبار

patentee , n — خودان بە لو

patent flour , n — ئارێ گە نمێ ناياب

patent leather , n — چە رمێ تە یسی

patently , adv — ب بە لویی

patent medicine , n — دە رمانێ بە لوکری (پێکهێنان نهێنی مایی)

patentor , n — بە لوکار

patent right , n — مافێ بە لویی

pater , n — ئفێژا خودایی . باب

paterfamilias , n — سە ر مالیات . سە رخێزان ، مە زنێ مالێ

paternal , adj — دای بابی

- aunt — مە ت

- grandfather — باپیر (ژ لایێ بابێڤە)

- uncle — مام . ئاپ

paternalism , n — بابیتی

paternalist , n , adj — بابینی . بابانی ، باڤینی

paternalistic, adj — بابیتی

paternity , n — بابینی . باڤانی . بابانی

paternoster , n — ئفێژا خودایی ، دارشتنا دوبارە

path , n — رێ . ریزە و . راگە . رێگە . شڤە رێ ، رێ گوزار

- mountain ... — رێچ

- rough ... — شڤە رێ

- finder — پێشە نگ

pathetic(al) , adj — هە ژار . پە ریشان . مریتو

- person — گە دە

pathless , adj — بێ رێ

pathogen — نە ساخکە ر

pathogenesis — نە ساخی چێبون

pathogenetic , adj — ژ نە ساخی چێبونێ

pathognomonic , adj — نیشانە یا نە ساخی یە کێ

pathologic , adj — نە ساخی یی

pathologist , n — نە ساخیزان

pathology , n — نە ساخیزانی . نە خوشیزانی

pathometer , n — ئالافا سە حکرنا دە روان . دە رە وپیف

pathos , n — دلسوزی . دل پێڤە مان . دلوڤانی

pathway , n — رارە و . تنیە رگە

patience , n — ئارام . رژ . بێهن فرە هی ، روک . هە دار . هە دان

- to have no .... with — بێزار دبت

patient , adj , n	نه ساخ . نه خوه ش . بیهن فره هـ دل نه رم . گوربه ز . په شه دریژ . ملپان . هیمن
patiently , adv	ب په شه دریژی
patina , n	که فنه ده ق یان په رده
patinated , adj	که فنه په رده کری
patine , n , vt	په رده یا که فنبونێ ، که فن دکت (په رده دگرت)
patio , n	حه وش
patisserie , n	فروشگه یا هه فیرکگه یێ
patois , n	زاراڤ
patrial , adj , n	مروڤێ مافدارێ ئاکنجیبونێ ل بریتانیا ژ به ر زایینا بابێ یان دایکی ل ویرێ
patriality , n	مافێ ئاکنجیبونێ
patriarch , n	سه رخیزان . سه رمالبات ، په تره ک
patriarchal , adj	په تره کی ، بابی
patriarchate , n	په تره کخانه
patriarchy , n	ریزکا بابینی
patrician , n , adj	خانه دان . خانه دانی
patriciate , n	خانه دانی
patricidal , adj	باب کوژی یی
patricide , adj	باب کوژی
patrilineal , adj	بابکی
patrilocal , adj	ژ ریزکا شوکرن ئو ژیانا ژنێ ل مالا میری
patrimonial , adj	که له پوری . میراتی
patrimony , n	میرات . پاشمایی ، که له پور
patriot , n	نیشتمان په روه ر . وه لات په روه ر . وه لات پاریز
patriotic , adj	نیشتمان په رست . وه لات پاریز نیشتمان په روه ر . وه لاتینی
- song	سترانا وه لاتینی
patriotically , adv	ب وه لاتینی
patriotism , n	نیشتمان په روه ری . وه لاتینی
patrol , n	ده سته یه ک پیشداران ، پاسه وان . پاسڤان . پاس
- man	پاسڤان
- night	شه ڤگه ر
- wagon	گوهێزوکا پاسڤانی (گرتی)
patrol , v . t . i	پاسڤانی دکت
patrolled , adj	پاسڤانیکری
patrolling , n	پاسڤانیکرن
patrology , n	خوه ندنا نفیسینێن هیمدارێن دیرێ
patron , n	پاریز.پشتیڤان.ناندا.هه ڤپشت. کریار
- saint	پیروزێ پاریز، پیروزێ لاڤه کار
patronage , n	چاڤدیری . چاودیری .گوهدان ، ئالگرین . پشتیڤانی
patronal , adj	پیوه ندیدارێ پیروزێ پاریزه ر
patroness , n	هه ڤپشت (مێ) ، کریار
patronization , n	پاریز . پشتیڤان . سه خبیرکرن
patronize , v . t .	سه خبیر دکت
patronized , adj	سه خبیرکری
patronizing , n	سه خبیرکرن
patronizingly , adv	به سه خبیری
patronymic , adj , n	مالبات ناڤ
patroon , n	زه ڤیدار
patted , adj	(سفک) ته پ لیدایی
patten , n	دار شمک (قرقاپک)
patter , v . i	پت پت دکت . ب له ز دئاخفت یان دستریت . سفک دبه زت
patter , n	زمانێ دزان . ئاخفتنا فروشێ گه روک ، پربیژی ، پوچبیژی
pattern , n	ئاوا . نمونه . شیواز . ریباز . نه خشه . شیوه
pattern , vt	نمونه دکت . دخه ملینت ، نه خش دکت
patterning , n , adj	نمونه کرن . نه خشه کرن ، وه ک تشته کێ چیکرن
patternless , adj	بێ شیواز
patting , n	ته پ لیدان (سفک)
patty , n also pattie	کاده . کاده یا گوشتێ هه نجاندی
patulous , adj	به لاڤ
paucity , n	کیماتی . هندکایی
paunch , n	تل . زک . زک مه زن . ئورکێ یه که م (جانه وه رێن کایی)
paunchiness , n	زک به لی

paunchy , adj	زک ده ن . زک به ل
pauper , n	ره به ن بژوگرد . هه ژار ، سیوه له ک جیوه له ک . ئه به بوز ، سه فیل . که سیب ، که سیف ، په پوک . سه رگه ردان . ده ست ته نگ
pauperism , n	ئه به بوزی . روتی . هه ژاری
pauperization , n	هه ژارکرن
pauperize , v . t .	هه ژار دکت
pauperized , adj	هه ژارکری
pauperizing , n	هه ژار کرن
pause , n , vi	راوه ستانا ده مدار (ئاخفتن یان خوه ندن) . له هیسان . له سه‌ر . راوه‌ست، راوه ستان . ئاقبری . بوولی. خالک بوولی دکت . راوه ستت
- to give ....to	وه دکت کو فلان بوولی بکت
paused , adj	راوه ستایی
pausing , n	راوه ستان
pavage , n	راستکرن (ری) ، باجا راستکرنی
pavan (e) , n	سه مایا ده وله تی
pave , v . t .	راست دکت . قیردکت ، ره قف دکت
- to .....the way for	ری له دکت یان ئاماده دکت
paved , adj	راستکری (ری)
pavement , n	په یاده ری ، په یاره . شوسته ، ره خری ، په یاری
- artist	هونه رمه ندی شوسته یی
paver , n	ره قفکه ر
pavid , adj	ترسنوک
pavilion , n	شانه شین
paving , n	ره قف . ره قفکرن . پیراخستن
pavio(u) r , n	ره قفکه ر
pavois	مه تالی گومزی هه می له شی
pavonine , adj	وه ک تاوسی
paw , n	پی یی جانه وه ری . له پ . په نج ده ستی مروقی .
paw , v . t . i	په نج لیدت . قایم دگرت ، ئه ردی ب سمی دکولت
pawky , adj	ژیر . ترانه کار
pawn , n , vt	گره و ، یاری . ئاوا . په یاک ، په یاده (شه تره نج) ، رهین . گره ودکت
- broker	گره وکه ر
- shop	گره وگه
pawnee , n	گره وکار
pawner , n	گره ودار

pawning	گره ودان
pax , n	ئاشتی
pay , n , adj , vt , i	هیژادار . سزا . موچه . دان . کری هاقل ددت . هاقل دکت . (درافی) ددت
- in the ....of the enemy	کریگرتی یی دوژمنی
- to ....attention	گوهـ ددت
- to ...(money) back	دزفرینت ، له دگه رینت (ده ین)
- to ....a call on someone	سه را ددت
- to ....someone a visit	سه را ددت
- to ...for	به هایی ددت (بو چه وتی یی)
- to ...for one'swhistle	به هایه ک گران ددت بو سیتاری یی
- to ......off	هه می ده ینی ددت ، تول له دکت . هاقل ددت ، ده ردئیخت
- to..... one's way	خو ژده ینی له ددت
- to ...(a person) out	سزا دکت . تول ژی دستینت
- to ......(money) out	خه رج دکت
- to ....up	هه می ده ینی خو ددت
payable , adj	هاقلبار . دانبار
pay day , n	روژا دانی (موچه)
pay dirt , n	ئاخا کان دوه له مه ند
payee , n	وه رگر . هاقلکار
payer , n	دانکار
paying , n	پاره دان
- out	خه رجی ، مه زاخ
payload , n	باری ته قه مه نی ، باری بژین ، باری په تی
paymaster , n	موچه قان
payment , n	خه لات،سزا. پاره دان . ئه داکرن
payoff , n , adj	موچه دان . سود . هاقل
payola , n	به رتیل
pa roll or paysheet , n	خشته یا موچه یان
pay station , n	ته له فونا گشتی یا درا فکار
PDQ , adv . (abbr of pretty damned quick)	جهدا ده م وده ست
pea , n	پولکه . که لی . ماش
- as like as two ....s	وه ک یه ک ، وه ک هه ف
- wild	شولک

peace , n ئاشتی
- lover ئاسایش پەروەر،ئاشتیخواز
- loving ئاشتیخواز
- maker ئاشتی چێکەر
- making , n ئاشتی چێکرن
- of mind بال هێسایی
- to hold one's ... مت دبت
- to keep the ...... ملدت پاسایان
- to make .... شەری راوەستینت ، ئاشت دبت
- treaty پەیمانا ئاشتی یێ
peaceable , adj دەست ڤیلک ، ئاشتیخواز
peaceableness , n دەست ڤیلکی
peaceably , adv ب ئاشتی خوازی
peaceful , adj سەرسڤک . هێسا ، هاویش . مت . هەدار . بارسڤک . هێمن . ئاسودە
- co - existence هەڤ ژیانا ئاشتی
peacefully , adv ب ئاشتی
peacefulness , n ئاشتیتی
peaceless , adj بێ ئاشتی
peace offering , n پێشکێشی یا ئاشتی یێ
peace officer , n ئەفسەرێ ئاسایشێ . بالباز
peace time , n ئاشتی تی . دەمێ ئاشتی یێ
peach , n خوخ . ئەروک
- blow هنینا خوخی
- blue شینێ خوخی
pea - chick , n چیچە لوکا تاوسی
peachy , adj وەک خوخێ . ئەروکی . نایاب
peacock , n تاوس
- blue شینێ تاوسی
- butterfly چەنگ نمونە کی
- coal کومرێ سور بویی . پەلێ کومری .
peacockish , adj تاوسی
peacocky , adj تاوسی
peafowl , n تاوس
pea - green , n کەسک ڤەکری
pea - hen , n مێ تاوس
pea jacket , n ساقوێ دەر یا ڤانی
peak , n . adj . vi , t گوپیتک . ئاڤسەر ، ئەوج ، لوتکە . راسەر . دوچک . لاواز دبت
- load گرانترین بار

peaked , adj سەرتیژ . پیتی
peakedness , n گوپیتکی
peaks , n گازوینلان
peaky , adj نەساخ . لاواز ، گوپیتکی
peal , n , vt قورژی . گورژی . زرەزر . زنگ ، رەقرەق . تیق . گرمینا توپان دەنگ لە ددت . زرەزر دکت . رەقرەق دکت
- to .....bells زەنگلان لیدن
pealing , n زنگین
peanut , n زر فستەق
- oil رونێ زرفستەقی
pear , n هەرمی ، هەرمێ
- tree هەرمی (دار)
- wild ..... شەکوک
pearl , n , vt , i مراری . مرواری . دڕ ، مراری دکت ، دیندک دکت
- ash کاربوناتێن پوتاسیوم(خولی یا ماری)
- barley چەهێ دیندک یان ساڤار
- danio مراری ماسی
- diver راوکەر یان نێچیرڤانێ مراری یان
- gray شینێ ڤەکری ، گەورێ ڤەکری .
- millet هەرزن . باچک
- onion پیڤازەک بچوک
- oysters مراری شەیتانوک
- powder توزا مراری (بو کارێ سپیکرنێ (جوانکاری)
- shell , n = mother - of -pearl
- white = pearl powder
pearled , adj مراریکری
pearlescence , n تەیسینا مراری
pearlescent , adj تەیسی وەک مراری
pearlies , n کراسێ میوە یان زەرزەوات فروشی کو تێر قوپچە یێن مرارینە
pearliness , n مراریتی
pearlite , n پێرلایت : تێکلی یا ئوکسیدێ ئاسنی ئو کاربایدا ئاسنی
pearlitic , adj پێرلایتی
pearlized مراریکری
pearly , adj بەهاگران . مراری یی
- gates دەروازە یێن بەهەشتێ
- king میوە فروش ، زەرزەوات فروش
- queen ژنا میوە فروشێ مراری لبەر

- white گه له ر
pearmain , n هه رمی سێف
pearshaped , adj شکل هه رمی
peart , adj چه له نگ . که یف خوه ش چاپک
peasant , n گوندی . جوتیار . لادیف ، جوتکار
- landless ... تات
- shoe(s) که لاش
peasantry , n جوتیار . گوندیتی
pease , n = pea
- pudding کاده یا که لیکی
pea- shooter تفه نگا که لیکی یا یاری
pea soup , n گرارا که لیکی . شوربه یا که لیکان
peat , n پیت : هه له زا ئاڤی یا نیف ره ژی (ئێزینگ)
- bog چراڤا ڤی ئێزینگی
- fire ئاگرێ ڤی ئێزینگی
- moss چراڤا ڤی ئێزینگی
- reek دو کێلا ڤی ئێزینگی
peatery , n پیتگه
peaty , adj پیتی (وه ک پیتی)
peav(e) y , n نووێل (داربڕ ب کار دئینن)
pebble , n , vt نیسکه یا بەرچاڤکان ژ به لورێ که ڤری چیکری یه . گاشه . جه رجور . ته به ل ، به ستیلوک . خلک . تورک به رک . زه گر . به ستیلوک دکت
pebble dash , n ته ڤن (جه بل) ل گه ل به ستیلوکی بۆ هنینا د یواری)
pebbled , adj ته به لکری . به ستیلوککری
pebbling , n به ستیلوککرن
pebbly , adj ته به لی ، به ستیلوکی
pecan , n دارگوێز (ل باشورا ئه فریقا)
peccability , n گونه هباری
peccable , adj گونه هبار
peccadillo , n هه له . گونه ها سڤک
peccancy , n گونه هکاری
peccant , adj گونه هکار
peccantly , adv ب گونه هکاری
peccary , n چیلی . ده هبه یه ک وه ک به رازی

peccavi, interj , n ناسکرنا گونه هی یێ
peck , n , vt , i تبابه ک مه زن.کون.ماچه ک ب له ز کون دکت . بێزار دکت ، هێدی دکرێنت .
- order = pecking order
pecker , n شادی . دلچوناخارنێ . ئازایی بالنده یێ کوتوک . دفن . ده ڤ . که پ
pecking order , n رێزکا ده ست هه لاتی یا جڤاکی
pecksniffian , adj زر دیندار
pecky , adj کونکری
pectate , n خوێ یا ترشی یا پیکتی
pecten , n په رده یا شه هی (دچاڤێت بالنده ئو خشوکاندا)
pectic acid , n ترشی یا پیکتی
pectin , n پیکتن : ماده یه ک ئاڤه کی دناڤ سیڤێن پلوخدا
pectinaceous , adj پیکتنی
pectinate (d) , adj شه هی . وه ک ددانێن شه هی
pectination , n شه هیکرن
pectoral , n , adj وژدانی ، سینگی
- cross خاچا سینگی
- girdle که مه را سینگی
pectose , n ما ده یه ک وه ک سلیلوزی ، نه توانه وه باره
peculate , vt ددزت
peculation , n دزین
peculator , n دز
peculiar , adj , n گێره . سه یر ، نه ژێ
pecularity , n گێره یی تی شان.گه د.تایبه تی تی
pecularly , adv ب گێره یی
pecuniary , adj مالینه
pecunious , adj خاوه ن یان خو دان پاره
ped - paed پاشگره کو پێ یه
pedagogic (al) , adj ڤێرزان . هینزان
pedagogically , adv ب هینزانی
pedagogics , n هینزانی
pedagogism , n ڤێرکاریتی ، هینکرنیتی

pedagogue , n هینکەر . فێرکەر . ماموستا . فێرکار سه یدا . په روه رده کار
pedagogy , n فێرکاریزانی هینکاریزانی فێرکرن . هینکرن . هینکرنزانی
pedal , n , adj , v . i . t پایده ر ، پێکارک ، پایده ر دکت . ل دو چەرخێ سوار دبت
- line رێزا پایده ری
- point ئاوازا ته ک یان زال
- pushers شه لوارێ ژنانی (دگه هت به له کێ)
pedal , adj پێ یی
- triangle سێ گوشه یا چێدبت ژ که تنگه پێن سه رکان
pedalled , adj پایده رکری
pedal (l) ing , n پایده رکرن
pedant , n هینکار . فێرکار . زانه کار
pedantic , adj زانه کاری ، هینکاری
pedantically , adv ب زانه کاری
pedantize , v . t . i هین دکت
pedantry , n فێرکاری
pedate , adj پێدار
peddle , vi , t دگه رێ بۆ تشت فروتنێ
peddled , adj گه راند ی
peddler or pedlar , n فروشیارێ گه روک
peddling , adj پوچ . کوتی
pederast , n لوتی . قونوک
pederastic , adj قونه کی
pederasty , n قونه کی
pedestal , n , vt بنیات . بنکێ ستونی یان په یکه ری بنک دکت . ل سه ر بنکی دادنت
- to set a person on a ... مروڤه کێ رێزچک – ته کوز دبینت .
pedestal (l) ed , adj بنیاتکری
pedestal (l) ing , n بنیاتکرن
pedestrian , adj , n رێبار . په یاده . په یا، په یار
pedestrianship , n په یاتی
pedestrianism , n په یایی تی
pediatric , adj پێوه ندیدارێ پزیشکی یا زاروکان
pediatrician , n پزیشکێ زار وکان
pediatrics , n پزیشکی یا زاروکان
pediatrism , n پزیشکی تی یازار وکان
pediatrist , n پزیشکێ زار وکان
pedicap , n عه ره بانه یا دو چه رخ کێش
pedicle , n ئاڤاهی یا بچوکا هه له زی یان جانه وه ری
pedicellate,pediculate, adj پێوه ندیدارێ ئاڤاهی یا بچوکا هه له زی یان جانه وه ری
pedicular , adj تێرسپه هـ
pediculosis , n سپه هکرن
pediculous , adj سپه هی
pedicure , n پسپورێ پێ یان
pedicurist , n پسپورێ پێ یان
pedigree , n باڤچی . خانه دان . تورین ، بژین
- cattle ته رشێ بژین
pedigreed , adj نه ژادی . خانه دان
pediment , n نیشانه ک سێ گوشه ل سه ر به راهی یا ئاڤاهی
pedimental (ed) , adj سێ گوشه کی
pedi - palp , n هه ریه ک ژ هه ر دو شاخکێن سه حکه رێن کێزێ
pedlar , n فروشیارێ گه روک ، چه رچی . چه مچی
pedlary , n فروشیاری یا گه روکی
pedocal , n ئاخا ره قا کاربونێتی
pedogenesis , n ئاخ چێبون
pedogenetic , adj ئاخ چێبونی
pedologist , n ئاخ چێبونزان
pedologist , n زاروک ژیانز ان
pedology , n ئاخزانی
pedology , n زاروک ژیانزانی
pedometer , n پێنگاڤپێڤ
pedophile , adj زار وخواز
pedophilia , n زار وخوازی
pedrail , n چه رخ زنجیر، چه رخێن گوهێزوکێن گران (ل سه ر ئه ردێ سه خت)
peduncle , n باسکوکێ گول یان ئیشی هه لگرتی
peduncled , adj پێک ـبولک
pedunculate (d) , adj باسکوکدار . پێکدار
peek , n , v. t. دیتن یان ئێرینا دزیکی ، ب دزیڤه دبینت

peekaboo , n — کراسێ روهن یان کونکدار
peel , n , vt , i — شه لقی . تیقل . هه ستیف ، قاشل ، سپی دکت (تیقلی رادکت)
- to ....off — لاددت بو دانینێ یان ئیریشێ
peeled , adj — قاشکری . لیلکری . سپیکری
peeler , n — سپیکه رک . بالباز . قورم
peeling , n — تیقل راکرن .سپیکرن .لیلکرن ، قاشکرن
peen , n — سه رکێ توژێ چه کوچی
peep , n , vi — ده رکه تن ، بیزاری یا سفک . چقته ، دبینت (ب دز یکیفه) ، چقته دکت ، پچه کێ دیار دکت .
- of day — به ربا نگ ، سپیده
- show — کونا سندوقا تەماشەکرنێ
- sight — نیشانکرنا تفه نگێ
peeper , n — به ق ، بینه ر (نه خاسمه ژ کونه کێ)
peephole , n — کونا ده ری . کونا دیتنا دزیکی
Peeping Tom , n — مروڤێ ب دزیکیفه به رێ خو ددت خه لکێ
peer , n , vt , i — هه ڤتا . هه متا . یه کسان . میر رۆسور . قام . به ردێل . پیر ، دنێرت ، زل دبینت . دیار دبت ، به رێ خوددت
peerage , n — میراتی
peeress , adj — ژن میر
peerless , adj — بێ هه متا . بێ هه ڤتا . قه تلاز
peerlessly , adv — ب قه تلازی
peerlessness , n — قه تلازیتی
peeve , vt — دئه نرینت، شه پرزه دکت . جارس دکت
peeved , adj(sl) — نه نری . زیز
peeving , n — زیزکرن
peevish , adj — چرت ، سه رگه رم . شه رکه ر ، گه ر مخو . دل زیز
peevishly , adv — ب زیزی
peevishness , n — سه رگه رمی
peewee , n — گه له ک پچوک ، مروڤێ گه وده هور
peg , n , adj , vt , i — میخ .پواز . تارنخ . سپین ، سنگ ، به هانه.نیشانا سنوری ، سه رده ڤک سنگ دکت ، (به ها) راده دکت . پولین دکت
- a square..in a round table - — مروڤێ کیر نه رکی نه ئیت
to ...away (at) — کاری به رده وام دکت
- to ......out — دمرت . دقه رمت ، بێ پاره دمینت
- to take a person down a .....or two — نزم دکت (پایه)

pegged , adj — سنگکری
pegging , n — سنگکرن
pegasus , n — سروشا هوزانی ، هه سپێ چه نگدار (بالدار)
pegleg , n — لنگێ ده ستکار
pegmatite , n — ته خلیت به ر یان به رسته
pegtop , n — بالنده یه که . شه لوار
pejorative , adj — ناڤری .
pekan , n — جانه وه رەک مه مکدار گوشت خوه رێ قیژک گرانێ باکورا ئه مریکا (وه ک ده له ک)
pekin , n — په کین : ئاڤرمیشه
peking man , n — مروڤێ په کینگ (ژ روژگارێ که ڤنێ نێزیکتر)
pekoe , n — چایا رەشا باش
pelage , n — پورت.مو.هری(جانه وه رێن چارپێ)
pelagian , adj , n — جێ نشینێ ده ریایێ ڤه کری
pelagic , adj — ده ریایی ، زه ریایی
pelargonium , n — پێلارگونیوم . هه له زه ک گولدار
pelerine , n — پوشی‌یه‌ک ژنکانی ره خ دریژ
pelf , n — پاره ، ده وله مه ندی
pelican , n — سه قاکوژ (بالنده یه ک ئاڤی یه)
pelisse , n — ساقویه ک ژنانی کورکی
pellagra , n — ده ردێ گه نمێ شامێ : نه ساخی یا کێم خارنێ . سه ودا
pellagrin , n — نه ساخێ ده ردێ کێم خارنێ
pellen , n — گول توزه ک
pellet , n — لب باله . ساچمه ، ته پک . دێندکا ده رمانی . بومبا . فیشه کا توپێ ، زر فیشه ک
pellet , v . t — ته پکان یان فیشه کان دهاڤێت
pelletization , n — لبکرن
pelletize , vt — لب دکت
pelletized , adj — لبکری
pelletizing , n — لبکرن
pellicle , n — چه رمێ ته نک . په رده . پوستک ، که لپک
pellicular , adj — که لپکی
pellisse , n — کورک
pellitory , n — شوشه گیا

pell - mell , adv , adj , n تەڤلە هەڤ . بێ سەروبەر تاری ڤاری
pellucid , adj سا سامی . رون . روشه ن . رۆتە نک
pellucidity رۆتەنکی
pelmanism , n رێبازا راهینانا بیرێ
pelmet , n کورتە پەردە ل سە ردە ری یان پەنجە رکێ
pelorus , n ئالاڤا دیتنێ
pelt , n , vt , i کە ڤل ، لیدان ، ب لە ز دچت . کە ڤل دکت . لیددت ، دهاڤێت
pelta , n مە تالە ک بچوک گریکی
peltate , adj مە تالی
pelting , n کە ڤراندن
peltry , n کە ڤل . پورت
pelvic , adj قورکی ، میزڤە گیری
pelvis , n میزڤەگیر ، ڤالاتی یا قورکی ، قورک ڤالاتی یا گولچیسکێ کو میز دچتێ بە ری ببورینت بەرا ڤکوژی
pelvisic , adj قورکی
pemmican , n کلوجا گوشتێ هشکێ قوتایی ل گەل بە زی تیکلکری
pemoline , n پیمولین . دە رمانە بۆ خورتکرنا بیرێ
pemphigoid = پیوە ندیدارێ نە ساخی یازیپکان ل
pemphigous, adj سە ر چە رمی ئو پە ردە یا چلمی
pemphigus , n نە ساخی‌یە کو زیپکێن مە زن ل سە ر چە رمی ئو پە ردە یا چلمی دیار دبن
pen , n قامر .ئاخور . گوم . مە ڤشی ، گوڤ . گە م کور.کوری‌پینوس، پاوان . پینڤیسێ دوم ، مە رە کە بێ خامە . قە لە م
- animal ... ئاخور
- feather . پە رێ نڤیسینێ
- fountain .... خامە یێ مە رە کە بێ
- knife چە قوک
- man دە ست نڤیسە ر
- manship نڤیسین کاری
- open animal ...... مە خە ل
pen , vt دنڤیست . پاوان دکت
penal , adj سزایی
- code یاسایا سزایی
- colony مولگە یا سزایی
- servitude زیندانکرنا ل گە ل کارێ زە حمە ت
penalize , v . t . سزا دکت
penally , adv سزا یە کی
penalty , n سزا
- area بەیاڤا ل بەر گولێ کو سزا ل ویرێ تیزکا گولێ یە ژ یازدە یاردان
- for offence تاوانە
- kick تیزکا سزایێ یازدە یاردە یان
- shot تیزکا سزایی
penance , n , vt ژوڤانی . خوسزایی ، خو سزا دکت
- to do ... خو سزا دکت
penanced , adj خو سزاکری
penancing , n خو سزاکرن
Penates, n, (pl) خودایێن مالێ (ل نک رومانان)
pence , pl . of penny , n دراڤە ک ئنگلیزی بچوک (ئانە)
penchant, n حە ز
pencil , n پینڤیس .پینوس . خامە . قە لە م قە لە مێ سورا ڤێ . گورز .
قە لە م زرێچ
- lead ..... قە لە م زرێچ
pencil , v . t . دنڤیست . نە قش دکت
pencil (l)ed , adj نە قشکری (ب خامە یی) . شوشە کری
pencil (l) ing , n کارێ خامە یی
pencraft , n کارێ نڤیسینێ
pendant , n , adj داهێلایی ، ستڤانک .پاشکو . دوڤک گوهارک . شە مە دان . وە ریسێ کورتێ داهێلایی ژ دارێ بابرە کی
- nomi native بێ لیکە ر
pendency , n شوربون
pendent , adj (also pendant) شور . دە رهاتی
pendentive , n سێ گوشە یێن گوگی یێن هندە ک ئاڤاهی یان
pending , adj , prep هلاویستی (هێشتا بێ بریارە) ، ل بە رە چێیت
pendragon , n خونکار
pendular , adj مە ندولی
pendulate , v . i . دهە ژت (وە ک مە ندولێ)
penduline , adj هلاویستی . داهێلایی (هێلین)

pendulous , adj هلاويستى . داهيلايى ، له ره يى
pendulously , adv ب له ره يى ب مه ندولى
pendulum , n پاندال . په ندول . مه ندول
peneplain , n ده شت
penetrability , n تيرا چونبارى
penetrable , adj تيرا چونبار ، به رسمه
penetralia كوراتى ، راز . نهينى . ناخ
penetrameter , n تيراچونپيف
penetrance , n تيرا چونيتى
penetrant , adj تيرا چو
penetrate , vt تيرا دچت ، تيرا دكت
penetrated , adj تيرا چويى
penetrating , n تيراچون . ژير . بير تيژ ، تيژره و ، تيپه ر
penetratingly , adv ب كورى
penetration , n تيژ ره وى . تيراچون ، تيخستن
penetrative , adj تيژ . تيژره و . ژير ، كونكه ر
pentetratively , adv ب تيژره وى
penetrativeness , n تيژره ويتى
penetrator , n كونكه ر
penetrometer , n تيراچونپيف
penfish , n قه له م ماسى
penguin , n پينگوين بالنده يه كه ئاڤى يه پىَ ئو چه نگ كورته نه فره
penholder , n په ر دانك
penial , adj كيرى
penicillamine , n ترشى يه ك ئه مينى كو ژپه نسلين ده ردكه ڤت
penicillate , adj ريشوكى ، گوليكى
penicillin , n په نسلين . ده رمانىَ دژ ميكروب
penicillium قارچك كو هنده ك ته خليت بؤ په نيرى ئو هنده ك بؤ په نسلين ب كار دئينن
penile ,. adj كيرى
peninsula , n نيف گراف . گرافه . گرگراف ، نيف ئادا . نيوهورگه . نيف دورگه . نيمچه گراف
peninsular , adj , n نيف گرافى
peninsulate , v . t . (به ژى) نيف گرافى دكت
penis , n كير
- orifice كونا كيرى

- outlet ميزوك
penitence , n ژڤانى . پوشمانى
penitent , adj , n ژڤان . پيشه مان . پوشمان
penitential , adj ژڤانى
penitentially , adv ب ژڤانى
penitentiary , n , adj ئولدار، زيندان،سزازيندان ، ژڤانگه
penitently , adv ب ژڤانى
penna , n په ر (ژ چه نگى يان دوفكى)
pen name , n ناڤىَ خامى:ناڤىَ خوازايىَ نفيسه رى
pennant , n ئالايا سىَ گوشه يى . ئالايا ته هره مانى يىَ
pennate (d) , adj (شكل) په رى
penned , adj نفيسى
penning , n نفيسين
pennilcss , adj بىَ پاره
pennon , n ئالا . چه نگ . بال . په ر ، ئالايا دريژ سىَ گوشه يى كو ب سه رىَ رميفه دكن
penny , n په نى : پاره يه ك ئنگليزى هوره
- a pretty ..... دراڤه ك مه زن
- wise and pound - foolish ده ست مچاندى بؤ تشتين پووچ . ده ست به ردايى بؤ تشتين گرنگ
- to turn an honest .. دراڤ ب كاره ك سڤك ب ده ست دكه ڤت
penny - a -line ئه رزان
penny arcade , n به زمگه ها ئه رزان
penny dreadful رومانا ئه رزان
penny - pinching , n ده ست مچاندن ، رژد
pennyroyal , n ته حتافك
pennyweight يه كه يه ك كيشانىَ بچوك
pennywort , n نافكا ئه ردى (هه له زه)
pennyworth , n بايىَ فلسه كىَ (ئه رزان)
penology , n سزازانى
pensile , adj شور . داهيلايى (وه ك هنده ك هيلينان)
pension , n , vt خانه نشينى . كار كه نارى ، خانه نشين دكت
- to .....off ده ردئيخت (ل گه ل خانه نشينىَ)
pensionable , adj خانه نشينبار ، كاركه ناريار
pensionary , n , adj خانه نشين ، خانه نشينى

pensioned , adj خانه نشینکری
pensioner , n کارکه نار ، خانه نشین ، کارکه نه ر
pensioning , n خانه نشینکرن
pensionless , adj بێ خانه نشین
pensive , adj مریتو . رامانکه رێ خه مدار
pensively , adv ب خه مداری
pensiveness , n مریتوییتی
penstemon = pentste mon
penster , n نفیسه ر ، نه مازه نفیسه رێ کریگرتی
penstock , n ده رگه هێ عه نبارا ئاڤێ . جو یان بوری یا ئاڤێ
pent, adj ته په سه رکری . په ست
penta (or pint) پێشگره کو پێنجه
- chord ئالاڤه ک مه ز یقه یی پێنج ژه ن
- gynous پێنج مێیه ک
- tomic پێنج گه ردیله
- valent پێنج هه ڤ هێز
pentacle , n ستێرا پێنج سه ر (هێمایا جادویی)
pentachlorophenol , n پێکهاتی یه ک به لوری (بۆ پارا ستنا داری)
pentad , n هه ژمار پێنج
pentadactyl , adj پێنج تل یان په نجه
pentagon , n پێنج لا ، پێنج ره خ ، پێنج ئال ، پێنج کونج
pentagonal , adj پێنج لایی
pentagonally , adv ب پێنج لایی
pentagram , n = pentacle
pentahedron له شدارێ پێنج لایی
pentalon , n شه لوار (په نته رون)
pentamerous , adj پێنج پارچه
pentameter , n پێنج پێف (هوزان)
pentangle= pentacle
pentandrous , adj پێنج نێره ک
pentane , n هایدروکاربونا پارافینی یا پێنج گه ردیله دناڤ گه ردیدا ، ئاڤه کی یه ک پترولی بێ ره نگ
pentarchy , n حکومه تا پێنجان
pentateuch , n هه ر پێنج کتێبێن یه که مێن ته وراتێ
pentatonic , adj پێنج ئاواز
pentcost شایی یا درینێ یا جهی یان
penthouse , n سیڤانده ک،خانیکێ سه ربانی،ئاڤا هی
pentimento , n سه رباری
pentimento , n دیاربونا شونا که ڤالێ پێشی

pentobarbital , adj ده رمانه ک ته زینکه ر (په نچ)
pentode , adj ده رچه پێنجینه
pentomic , adj پێنجه یی ، له شکه رێ پێنج تیپێن شه رکه ر
pentose , n شه کرا ساده یا گه ردا پێنج کاربون
pentoxide , n پێنجه مین ئوکسید
pent- roof , n بانێ ره خه ک نشیف
pentstemon , n گیایه گول شین ، زه ر یان سپی ئه مریکانی یه
penult , adj , n برگه یێ به رێ دوما هی یێ
penultimate , adj به رێ دوماهی یێ ، به رێ داوی
penumbra , n نیڤ سیبه ر ، نیمچه سیبه ر
penumbral , adj نیڤ سیبه ری
penurious , adj هه ژار . رژد
penury , n ده ست ته نگی ، هه ژاری
penus - outlet میزوک . موزی
peon , n خزمه تکار
peonage , n خزمه تکاری
peony , n خاج دارک : هه له زه ک گول مه زن سور ، بنه فشی یان سپی
people , n , vt جوم . زوم . گه ل . خه لک ، شینی مله ت . نه ته وه . نشتمان دکت
- number of ..... مخریک
peopled , adj نشتمانکری . ئاڤا
peopling , n ئاڤاکرن ، ئاکنجیکرن
pep , n , vt چالاکی، له ژینی دکت ، چالاک دکت
- pill دینکا ده رمانێ له ژیانی
- talk ئاخفتنا خورتکرنێ
peperino , n که ڤرێ خیزی
peplum , n سه رکراس
pepo , n میوه یه ک وه ک زه به شی یه
pepped , adj خورتکری
pepper , n , vt بیبه ر . ئیسوت ، بیبه ر دکت . تیر پرسیار دکت
- and - salt به له ک
- box بیبه ر دانک
- corn توڤ بیبه ر . به ردیلێ ئاڤه کی

- mint ته متاڤک . پینک . پونک
- pot بیبه‌ردانک
- red ..... بیبه‌را سور
- tree دار بیبه ر
peppergrass , n دیژ نک ، گیا بیبه ر ، (ره شاد)
peppery , adj بیبه ری . تیژ . گه زوک
peppiness , n چالاکی ، ژینداری
pepping , n خورتکرن
peppy , adj چالاک . ژیندار
pepsin , n پیپسین . گڤیرین ، ماڤه ینا گڤیرتنێ
pepsinogen , n پیپسین چیکه ر(ماده یه دناڤ لڤکین نورکید ا)
peptic , adj , n گڤیرتن ، گڤیر
- gland توشپی یا گڤیرتنێ
- ulcer کولکا گڤیری یا نورکی
peptide , n پیکه تی یا دناڤ خویتیدا چیدبت پشتی برینێ نو ژانێ چیدکت
peptize , vt نیڤ شریزی دکت
peptized , adj نیڤ شریزکری
peptizing , n نیڤ شریز کرن
peptone , n گڤیرینک . ماده‌یه‌ک ژ پروتینان چیدبت پشتی گڤیرتنێ
peptonize , vt گڤیرینک دکت
per, prep پیزگ
- usual , joc وه ک ئاسایی
peracid , n ترشی یا تیر ئوکسجین
peradventure , adv , n به لکی . هه لکه تنی
perambulate , v . t ده رباز دبت ، دگه رت
perambulated , adj ده ربازکری
perambulating , n ده ربازکرن
perambulation , n گه ران . ده ربازبون
perambulator , n عه ره بانه یا زاروکان ، دوراتی پیڤ
perannum سالانه
perborate , n خوێیه (ژ بورات ئو دووه‌م ئوکسیدێ هایدروجینێ)
percale , n په روکه‌ک په مبویه
percaline , n په‌روکه‌ک په مبویی(بۆ به رگێ کتیبان)
per capita , adv , adj بۆ هه ر مروڤی
perceivable , adj تیگه هشتنبار
perceive , v . t . تیدگه هت ، تیدهینت ده ر

perceived , adj تیگه هشتی
perceiving , n تیگه هشتن ، تیهیناده ر
percent , adv , n ژ سه دیێ
percentage , n ریژه یا سه دی . سه دی
- error چه وتی یا سه دی . هه له یی سه دی
- loss زیانا سه دی . دوراندنا سه دی
percentile , n یه ک ژ ۹۹ یه هاپین گوهور
percentum , n ژ سه دیێ
percept , n سه حکرنا ده سدانی
perceptibility , n سه حکرنی یا ده سدانی
perceptible , adj = perceivable
perceptibly , adv ب تیگه هشتی .
perception , n تیده رخستن تێتیناندەر.زانین. چاڤ به‌لی.پیزانین.هش .راگرتن . هه ست .ئاگه هی . ئاگه هیبون ، تیگه هشتن
perceptional , adj تیده ر خستنی
perceptive , adj تیگه‌هشتی. راگه‌هشتی ئاگه‌هدار، بینا
perceptively , adv ب ئاگه هداری
perceptiveness , n تیگه هشتنیتی
perceptivity , n تیگه هشتنی
perceptual , adj تیگه هشتنبار
perceptually , adv ب تیگه هشتنباری
perch , n , vt , i ته خلیت ماسی‌یه ، لیس . لوس . قادا داهاتنێ ، دلیست ، دلوست .
- come off your ..... وه ره خارێ (ژ یا خو)
perchance , adv به لکو . هه لکه تنی
perched , adj لە نشتی
perching , n لە نشتن ، داهشتن . لوسین
perchlorate , n خوێ یا ترشی یا پیرکلوریک
perchloric , adj ژ خوێ یا پیرکلوریکی
percipience, n = perception
percipient , adj , n ئاگه هدار
percoid , adj , n فه رخی . فه رخ (ماسی یه ک مه زن دم شاپه ر)
percolate , v . i . t دلوپ دکت . ده لین دکت چالاک دبت . شاد دبت
percolated , adj ده لینکری

percolating , n ده لینکرن
percolation , n ده لین . پالاوتن
percolator ,n چه زوێ قه هوێ
per contra ژ لایه کـ دی ، به ر قاژی
per curiam decision , n بریارا کورتا دادگه یێ
percuss , v . t . له شی سه ح دکت (هێدی دادکوتت ب تلێ یان ئالاڤێ)
percussion , n ئالاڤێن داکوتانێ (مه زیقه) . داکوتاندن
- cap که پسولا باروتا چه کی
- instrument ئالاڤێا داکوتانێ
- lock تێزه ک
percussionist , n داکوتا نقان
percussive , adj داکوتانی
percussively , adv ب داکوتانی
percussiveness , n داکوتانیتی
percutaneous , adj چه رمی
percutaneously , adv ب چه رمی
perdiem , n رۆژانه
perdition , n مرنا گیانی یا هه رده می . دوژه هـ
perdu(e) , adj بنکێ به را هی یێ نه په نی
perdurability , n قایمیتی
perdurable , adj قایم
perdurably , adv ب قایمی
perdure , vi دێ هه بت ، به رده وام دکت
perdured , adj هه بویی . به رده وامکری
perduring , n هه بون ، به رده وامکرن
peregrinate , v . i رێباری دکت (په یا)
peregrinated , adj رێباریکری
peregrinating , n رێباریکرن
peregrination , n رێباریبون
peregrinator , adj رێبار
peregrine , adj بیانی ، شاهین . دویراک
peremptorily , adv ب ڤه بری
peremptoriness , n ڤه بریتی
peremptory , adj دوماهی. ڤه بر ، فه رمانی ، زوردار
perennate , vi دژیت (ژ کژی بۆ کژی)
perennated , adj ژیایی
perennating , n ژیان
perennation , n ژیان
perennial , adj به رده وام . هه می سالێ ، هه ر ده می . نه مر . هه له زا ژی درێژ
pereniality , n به رده وامیتی
perennially , adv ب به رده وامی
perfect . adj , n ساخ . سپ سه رپاک ، پێکه ل . نمونه یی ، ساز ، ته کوز . ته وز . ته مام . ته واو . بێ خه وش . سفت ره به ق ، کوک
- gas گازا نمونه یی
- square چارگوشه یێ ته کوز
- tense رستا ته کوز
perfect , v . t ته مام دکت . ته کوز دکت
perfected , adj ته کوز کری
perfecter , n ته کوز که ر
perfectibility , n ته کوزباری
perfectible , adj ته کوزبار
perfecting , n به رته کوزی
perfection , n ڤه بال . ته مامکرن ، ته مامی . ته واوی ، باشبون . تێکوزبون . سه رپاکی ، به ردار بون
perfectionism , n ته کوزیتی
perfectionist , n ته کوزکار
perfective , adj ته کوزدار
perfectly , adv ب ته کوزی ، ب سفتی
- clear چیک سایی
perfectiveness , n ته کوزیتی
perfervid , adj گه ش یان په روش
perfidious , adj ناپاک . به د . جه گه رمژ
perfidiously , adv ب ناپاکی ، به دی
perfidiousness , n ناپاکیتی . به دیتی
perfidy , n بێ به ختی جه گه رمژی
perfoliate , adj باسکی یێ دبه لگێرا دچت
perforate , v . t . i کون دکت
perforated , adj بره کی ...کونکری . کوناش
perforating , n کونکرن
perforation , n کون . سمت ، کونکرن
perforative , adj کوندار
perforator , n قولکه ر . سمتوک
perforce , adv , n نه چاری (ژ به ر مه رجان ورج یان کوته کی یێ)
perform , v . t . i چاغ دکت ، به رپه دکت ، کار دکت. چێدکت . کردار دکت
performability , n کاباریتی

performable , adj کاربار
performance , n کار . کارکرن . ئاهه نگ ، کرن ، شانو
گه ری . چالاکی . جوستی ، ره وشت
performative , n ده ربرینا کاری
performatory , adj کارکرنی
performer , n کرکه ر
performing , n کارکرن
perfume , n , vt بێهنا خوه ش . بهنوک ، گولاف دکت
- less بێ بێهن
perfumed , adj بێهندار
perfumer , n بێهنکار
perfumery , n بێهنگه
perfuming , adj بێهنکرن . تێربێهن
perfunctorily , adv ئالاڤه کی یان روتینی (نه ژ دل)
perfunctoriness , n ئالاڤه کیتی یان روتینی تی
perfunctory , adj ئالاڤکی . روتینی ، فه راموشی
perfusate , n ئاڤه کی یه ک ده لێنی
perfuse , v . t دنخێڤت .کنج دکت ، ده لێن دکت . تێر
بکت
perfused , adj نخافتی
perfusing , n نخافتن
perfusion , n ده لاندن . نخافتن کنجکرن
perfusive , adj ده لێنی
pergamentous , adj که ڤالی
pergola , n که پره
pergunnah , n زه ڤی دابه شکرن ل هندستانێ ،
گرویه ک گوندان
perhaps , adv تاڤل . ره نگه . ماچی یه . به لکو ،
مه گه ر ، ڤاشو . قه ی . به لکی
peri , n په ری
peri - پێشگره کو که مه ره ، دوور به ر ،
نێزیکه
perianth به رکێ گولێ
periapt , n نوشته . نقشتی
pericardiac (al) , adj دل په رده یی
pericarditis , n کولبونا دل په رده یی
pericardium , n قاشکێ دلی
pericarp , n که لپکێ توڤی یان به ری (میوه یی)

perichondral , adj ژ په رده یا کرکروکی
perichondrium , n په رده یا کرکروکی
pericranium , n کلوخ . په رده یا کلوخی
pericycle , n په رده یا چه مه ره یی
peridot , n به رێ هێژا . زه به رجه د
peridotite پێریدوتایت : که ڤرێ برکانی ،
به رسته یی
perigean , adj نزمی هه یڤی
perigee , n نزمی یا هه یڤێ
periglacial , adj ده ڤه ری یا نک رزیارێ سه هولی
perigynous , adj که مه ره یی
perihelial , adj نزمی رۆژی
perihelion , n نزمی یا رۆژێ
peril , n , vt مه ترسی ، مه ترسی دکت
perilled , adj مه ترسیکری
perilling , n مه ترسیکرن
perilous , adj ترسناک . مه ترس
perilously , adv ب ترسناکی
perilousness , n ترسناکیتی
perilune , n خالکا ل خولگه یا هه یه ری کو
نێزیکترینی نیڤا هه یڤێ یه
perimeter , n چێوه . که مه ره . چارکنار
perimetric , adj که مه ره یی
perimorph , n به لورا ل دور به لوره ک دی
perinatal , adj نێکسه ر به ری ئو پشتی زانێ
perineal , adj قونی
perineum قون
perineuritis , n کولبونا په رده یا ده ماری
perineurium په رده یا ده ماری
period , n , adj سه ب ، بێهنه ک . مه ودا . خول ،
تاوگاف . خال . شانک . چه نده ک
، ده مه ک ، ده م . ماوه . چه رخ ،
سه رده م ، کات ، چاخ .بێهنه ک
- monthly ...... مه هک . خوین دیتن
periodic , adj ده می بچه رخی بزڤره کی سوره کی
- curve چه مینا زڤره کی
- decimals شکه سته یێن زڤره کی
- function نیشانه یا زڤره کی
- law یاسایا خولی . یاسایا گه ری

- motion لڤینا ده می ، چه رخی
- table چه دوه لا چه رخی ، خشته ی خولی .
periodical , adj , n گه ری . کوڤار
periodically , adv ب گه ری
periodicity , n گه ریتی
periodization , n دابه شکرنا دیروکی(ل سه ر رۆژگاران)
periodontal , adj دور ددانی
periodontology , n زانینا ناڤاهی یا ل دور و به رێن ددانی
perionychium , n به رنینوک
periosteal , adj هه ستی به رده یی
periosteum , n هه ستی به رده
periostitis , n کولبونا هه ستی به رده یی
periotic , adj دور گوهی
peripatetic , adj , n نه رستوتالی،گه روک .گه رین، گه روکی
peripateticism , n گه روکیتی
peripeteia , n گوهورینا نشکی یا به ختی
peripheral , adj چارکناری
periphera lly , adj ب چارکناری
periphery , n به راویز . چارکنار ، که مه ره
periphrasis , n دریژکرن
periphrastic , adj چڤ
perique به ریک : توتنا نه مریکانی (لویزیانی) . یا بیهن خورت
periscope , n ناسوبین
periscopic , adj ناسوبینی
perish , v . t . i دبرهینت، دمرینت . لاواز دکت . دبرهت
perishability , n نه مانباریتی
perishable , adj , n نه مانبار
perishing , adj نه مان
perishingly , adv ب نه مانی
perispame , adj , n به یڤا برگه یا داوی نیشانکری
perispore , n به رده یا توڤلی (زایه ندی)
perissodactyl , adj تل جودایی
perissodactyla , n , pl تل جودا
perissodactylate , adj تل نه ریک
peristalsis , n گرژبونیتی
peristaltic , adj گرژبونی
peristaltically , adv ب لڤینا خوکاری یا ماسولکه یی

peristome لیڤا ددانکری ل دور ده ڤێ نه موڤکی
peristyle (سف) هولا ستونکری
periton - peritone - or peritoneo پیشگره کو به رده یا له شی یه، به ریتونه
peritoneum , n به ریتون . به رده یا ناڤ له شی
peritonitis کولبونا به رده یا پەریتونی
periwig , n = peruke
periwinkcle , n هه له زه ک گول شینه شه یتانوکێ ده ریایی
perjure , vt دره و سوند دخوت
perjured , adj دره و سوندخاری
perjurer , n گوامی زور . سوند شکێن
perjuring , n شه هده زوریکرن ، سوند شکاندن
perjurious , adj دره و . سوند دره وی شه هده زور
perjuriously , adj ب دره وی ، ب شه هده زوری
perjury , n شه هده زوری . سوندخارنا دره و
perk , v , i , t (فیزداری) سه رێ خو رادکت ، شاد دبت ..کارێ خو دکت ، چالاک دبت . دخه ملینت . شاد دکت
perky , adj شاد . لاو . فیزیوبی . چه نه دریژ ، قاپان
perlite , n شوشه یێ برکانی
perm ,n پیلی یا به رده وام
permafrost , n سه هولا هه رده می
permalloy , n دارشته یا نیکل ئو ناسنی (که له ک هه ستیاری مه گنه تیزی یه)
permanence , n هه رده می ، به رده وامی
permanency , n هه رده می . پایداری ،به رده وامی
permanent , adj .هه ری . پایدار ، هه رده می . هه میشه
- gas گازا هه رده م یان هه میشه
- magnet مه گنه تیزا هه رده م
- set مه رجێ میزتالی پشتی ب کارهینانا سه خت
- teeth ددانێن پیری یێ
- wave پێلا هه رده م
- way بنیاتا ته ماما رێ یا رێ ناسنی

permanently , adv هه میشه یی . هه رده مه کی
permanentness , n هه میشه ییتی ، هه رده میتی
permanganate , n پیرمه نگه نایت (میکروب کوژه)
permanganic , adj پیرمه نگه نیکی
- acid ترشی یا پیرمه نگه نیکی
permeability , n ده لینی . ده لینباریتی
permeable , adj ده لینک . ده لین
permeance , n ده لاندن
permease , n ماده‌یه‌ک کو بورینا ماده‌یه‌ک دی ژ ناڤ
به رده یا خانه یێ ساناهی دکت
permeate , vt دده لینت
permeated , adj ده لاندی
permeating , n ده لینکرن
permeation , n ده لین ، ده لاندن
permensem , adv هه ر هه یڤ
permian دوماهی یا روژگاریێ که ڤن
per mil(l) , adv ژ هه زاریێ
permissibility , n ره وایی
permissible , adj ره وا . بیێ به ند ، ریدانبار
permissibleness , n ریدانباری تی
permissibly , adv ب ریدانی
permission , n ریدان ، ده ستور . هیلان ، قیمیش .
ره واکرن . ده رفه ت . هیشتن
permissive , adj ره وا . به ردایی‌ریدایی . ده ستوردایی
permissively , adv ب ریدانی
permissiveness , n به ردابیتی
permit , n , vt , i هیل . ده ستور . ریدان . هیلان ،
دهیلت . ده ستور ددت
permitivity , n هیلان
permitted , adj ره وا
permitter , n ریدانکه ر
permitting , n هیلان . هیشتن
permutable , adj گوهیزبار
permutation , n گوهورین . گورین
permutational , adj گوهورینی
permute , v . t . ریزدکته
permuted , adj ریزکریڤه
permuting , n ریزکرنڤه
pern , n . مندگین نه بلو
pernicious , adj زیانکار . کوژ ، به د (نه ساخی)
- anemia کیم خوینی یا به د
perniciously , adv ب زیانکاری
perniciousness , n زیانکاریتی
pernickety , adj هور . زه حمه ت (بو قایلکرنێ)
pernoctation , n شه ڤ بوراندن
pernod , n شه رابه‌ک فره نسی یه
peroneal , adj ته له زمی
peroral , adj ده ڤی ، زاری
perorate , v . i گوتاره‌ک دریژ دبیژت ، گوتاریێ ب
دوماهی دئینت
perorated , adj دریژکری (گوتار)
perorating , n گوتار دریژکرن
peroration , n گوتارا دریژ . دوماهی یا گوتاریێ
peroxide , n , v . t پیروکساید : سه ر ئوکسید ،
پیروکساید دکت ته خاسمه پرچیێ ب
پیروکسایدیێ سپی دکت ،
سه رئوکسید دکت
- blond ژناپرچ زه ر
peroxided , adj پیروکسایدکری
peroxiding ,n پیروکسایدکرن
peroxy , n گرویا دو – هه ڤ هیز (٥-٥) تیدا
perpend , n , vt . i به ریێ گرتنێ . به ریێ مه زنێ
دیواری ، ڤه تێ هزر دکت
perpendicular , adj , n ستونی . کاریته یی ، ستونا یه کیر
- line هیلی ستونی . ریزا شاقولی
- plane رۆییێ ستونی
perpendicularity , n ستونیتی
perpendicularly, adv ستونه کی
perpetrate , v . t تاوان دکت
perpetrated , adj تاوانکری
perpetrating , n تاوانکرن
perpetration , n تاوانکرن
perpetrator , n تاوانکار
perpetual , adj هه میشه یی . به رده وامی
- calendor روژنامه یا هه رده م
- check به کسانه یا کشکرنا شاهی
ل شه تره نجیێ
- curate ئولداریێ نۆ
- motion لڤینا هه‌تاهه تا
perpetuate , vt نه مر دکت . هه رده می دکت

perpetuation , n هه رده میکرن
perpetuity , n هه ربون . هه رده می
perplex , v . t . شه پرزه دکت
perplexed , adj شاش . سه رگه را . شاشمایی ، مه ته ل مایی . شاش ، شه پرزه
perplexedly , adv ب شه پرزه یی
perplexing , n شاشکرن
perplexingly , adv ب شه پرزه یی
perplexion , n سه رگه ردان
perplexity , n وه ر . ور . شاشمان ، شه پرزه یی لنیون . هه لوه لا .
perquisite , n کری یا سه ربار ، به خشین
perron , n پیپکین به رهه زرالا ده ری ین دیری
perry , n شه ربه تا هه رمی یان
per se , adv ب خوه
perse , adj , n گه ورشین
per second per second,adv دچرکه یێدا هه ر چرکه یێ
persecute , v . t ته په سه ردکت
persecuted , adj ته په سه رکری
persecuting , n ته په سه رکرن
persecution , n ته په سه رکرن . زۆر
persecutive , adj ته په سه ری
persecutor , n زۆر دار . ته په سه رکه ر
persecutory , adj ته په سه ری
Perseus , n قه هره مانه ک گریکی ئه فسانه یی
perseverance , n په شه دریژی ، خوراگری
perseverant , adj په شه دریژ
perseverate , vi کاری دریژ دکت
perseveration , n دریژکرنا کاری
persevere , v . i بزاف دکت
persevered , adj بزافکری
persevering , n بزافکرن
perseveringly , adv ب په شه دریژی
Persian , adj , n فارسی . وه لاتی ، یان ، زمانی فارس . عه جه م
- capet or rug مه حفیری عه جه می
- lamb په زی عه جه می (بز هری یا کولاڤان)
persimmon , n داره ک به ر زه ریڤه (به ری میوه یی) پیرسیمون (میوه)
persist , vi په لپ دکت . به رده وام دکت

persistence , n لویلوب . به رده وامی . پیداچون که فته له فتیره چو .ره کو ، په لپ
persistency , n به رده وامی ، په لپ
persistent , adj زار زار
persistently , adv ب به رده وامی ، په لپه کی
persister , n به رده وامکه ر ، په لپکار
persisting , n , adj ره کوکار .ره چوکار ، په لپکرن
- in demand خوه سته ک
persnickety , n , adj گازنوک
person , n که س . مروڤ . که ساکه . خو ، زه لام
- artificial .... که سێ واتاتی (جڤات)
- in .... ب خو ، که سی
- natural ...... که سێ راست
persona , n مروڤ . که س
personable , adj لاو ، هه ستی سفک ، دلگر .
personableness , n هه ستی سفکیتی
personage , n رۆمه تدار . که س
persona grata که سێ ڤیایی
personal , adj , n خویی . که سی
- effects خرومرێن که سی
- equation هه ڤکیشه یا که سی
- form سه ربورینامه
- freedom سه ربه ستی یا که سی
- pronoun جهناڤێ که سی . که سینی
- status court دادگه ها ئولکی
personalism , n که سایه تی .که سیتی
personality , n که سایه تی.که سیتی که سی یاتی . که سداری
personalization , n که سیکرن . که سیبون
personalize , v . t که سی دکت
personalized , adj که سیکری
personalizing , n که سیکرن
personally , adv ب که سیتی . که سانه کی
personal property or estate,n ئاقاری که سی
personalty , n ئاقاری که سی
persona non grata که سێ نه ڤیایی

personate , adj	رۆپوشی . رۆپوشکری
personate , v . t	کە سی دکت
personated , adj	کە سیکری
personating , n	کە سیکرن
personation , n	کە سیکرن
personative , adj	کە سدار
personator , adj	کە سکار
personhood , n	کە سایە تی
personification , n	کە سیکرن . مروڤیکرن
personified , adj	مروڤیکری
personifier , n	کە سکە ر
personify , v . t	لە شدار دکت . کە سی دکت
personifying , n	مروڤیکرن
personnel , n	خویە تی . خوە ییتی
- department	بە شێ خویە تی
- manager	کارگە رێ خویە تی یێ
perspectival , adj	بە رچاڤی
perspectivally , adj	ب بە رچاڤی
perspective , n , adj	بە رچاڤ ، بە رچاو ، پە رگال .
- in	ل بە رچاڤ
perspectively , adv	ب بە رچاڤی
perspex , n	تە خلیت شوشە یێ قایم
perspicacious , adj	هش تیژ . ژیر
perspicaciously, adv	ب ژیری
perspicaciousness,n	ژیریتی
perspicacity , n	هش تیژی
perspicuous , adj	دیاری ، هێسانی
perspicuously , adv	ب هێسانی
perspicuousness , n	ژیریتی
perspirable , adj	دیار . ئاسا
perspiration , n	خوهدان
perspiratory , adj	خوهدانی
perspire , v . i . t	خوهـ ددت
perspired , adj	خوهدایی
perspiring , n	خوهدان
persuadable , adj	قایلبار
persuade , vt	قایل دکت
persuaded , adj	قایلکری
persuader , n	قایلکە ر
persuading , n	قایلکرن
persuasibility , n	قایلباری
persuasible , adj	قایلبار
persuasion , n	قایلکرن
persuasive , adj	قایلکار
persuasively , adv	ب قایلی
persuasiveness , n	قایلیتی
pert , adj	زمان دریژ . پێشکە تی ، زمان تال
pertain , v . i .	کێر دئێت . پێوە ندی دکت ل گە ل
pertinacious , adj	رکدار
pertinaciously , adv	ب رکداری
pertinaciousness , n	رکداریتی
pertinacity , n	کە فتە لە فتی
pertinence , n	پێوە ندیداری یا موکم
pertinency , n	پێوە ندیداری یا موکم
pertinent , adj , n	پێوە ندیدارێ موکم
pertinently , adv	ب پێوە ندیداری یا موکم
pertly , adv	ب زمان تالی
pertness , n	زمان تالی تی
perturb , v . t	شاش دکت ، شە پرزە دکت
perturbable , adj	شاشبار
perturbation , n	شاشبون
perturbational , adj	شاشبونی
perturbative , adj	شاشبونی
perturbed , adj	پە شوک ، شاشبویی، شاش . شلوق
pertussis	بە ڤک ، کوخکا دوده نگ
peruke	زرپرچ . باروکە
perusal , n	خوە ندن .تێر خوە ندن (پرس)
peruse , vt	دخوینت ، .ڤە نج دخوینت (پرسێ)
perused , adj	خوە ندی (پرس)
perusing , n	خوە ندن (پرس)
Peruvian , adj , n	پیرویی : وە لاتی یێ پیرو
- bark	تیڤلێ (دارێ) پیرویی (کتینێ ژێ چێدکرن)
pervade , v . t	بە لاڤ دبت
pervaded , adj	بە لاڤکری
pervading , n	بە لاڤکرن
pervasion , n	بە لاڤبون
peruser , n	سە حکە ر

pervasive , adj	به لاڤبونی
pervasively , adv	ب به لاڤبونی
pervasiveness , n	به لاڤبونیتی
perverse , adj	به دماد . رکدار . به دکار ، به د . چه وت . نه راست . گه وچ ، چکوس . خراب . گه لاچ
perversely , adv	ب گه لاچی
perverseness , n	گه لاچی تی
perversion , n	گه لاچی ، لادان . ته ڤدانه ک
perversity , n	گه لاچی ، هه ڤانی ، گومرایی
perversive , adj	ئاگروک . ئه وان . ئاوان
perversively , adv	ب ئاگروکی ، ب ئه وانی
perversiveness , n	ئه وانیتی
pervert , n , vt	چفو . گه لاچ . به دکار ، شاش دکت خراب ب کار دئینت . واتا دگوهورت
perverted , adj	گه لاچ . به د
pervertedly , adv	ب گه لاچی ، گه لاچه کی
pervertedness , n	گه لاچیتی
pervious, adj =permeable	
perviousness , n	تیراچونیتی
peseta , n	پیسه
peshito , peshitta , n	ته وراتا بنیاتی یا سریانی
peshwa , n	پیشه وا
pesky , adj	په ریشانکه ر ، جارس
peso , n	دراڤێ زیڤێ ئیسپانی
pessary , n	فتیلکا شه رمه جێ بۆ نه هێلانا ئاڤسی یێ ئالاڤکا شه رمه جێ هه لگر (بۆ نه لڤینا مالبچوکی)
pessimism , n	ره شبینی
pessimist , n	ره شبین
pessimistic , adj	ره شبینی یی
pessimistically , adv	ره شبینه کی
pest , n	ده رد ، ئێش نه خاسمه ره شاڤ ، پیتکا زیاندار ، گرفتار
- house	نه خو شخانه یا نه خوشی یێن ئێشدار یان ڤه گر
pester , v . t	په ریشان دکت . شه پرزه دکت
pestered , adj	شه پرزه کری
pestering , n	شه پرزه کرن . ته نگاڤکرن
pesthole , n	ئێش وار : به لاڤبونا نه ساخی یا مێش یان مشک کوژ
pesticide , n	
pestiferous , adj	به د ، مه ترسی ل سه ر جڤاک ، ئاکار یان ئاساییشێ
pestiferously , adv	ده ر ده کی
pestiferousness , n	به دیتی . ده ردیتی
pestilence , n	ره شاڤ . نه ساخی . ئێش
pestilent , adj	کوژ . ژه هری ، مه ترسی ، ڤه گر . گرفتار
pestilential , adj	گرفتار ، کوژ . ده ردی
pestilentially , adv	ب ده ردی ، ده ر ده کی
pestilently , adv	ب گرفتاری
pestle , n , vt	ده ستکێ هاونی . کوتک . کوته ک ، دکوتت، میکوت ب کار دئینت . دقوتت .لێددت
pestled , adj	قوتایی
pestling , n	قوتان
pestological , adj	ده ردی
pestologist , n	ده ر دزان
pestology , n	ده ردزانی
pet , n , adj , vt	دلبه ر . ئه نرین ، نازدار . زاروک یان جانه وه رێ نازدار ، نازدار دکت .ماچی دکت ،ئه نرت سل دبت
- aversion	تشتێ نه ڤیایی
- name	ناڤێ نازداری یێ
petal , n	په ره ی گول . په رێ گولێ ، گول په ر ، په ر
petal - like , adj	وه ک گول په رێ
petal (l)ed , adj	گول په رکری
petaloid , adj	گول په ری ، گول په ردار
petalous , adj	گول په رکری
petard , adj	به ره یشک
petasus , n	شه فقه یێ ئه فسانه یێ چه نگکری یێ گریکی
petaurist , n	(جانه وه رێ) کیسکدار
pet cock , n	ده رچه یان سه رده فکێ بچوک
petechia , n	زیپک . پرزک

peter , v . i دڤه رمت . بوه ستت .نامینت

- to ...out دته مرت

Peter Pan , n قه هره مانێ رومانا ب ڤی ناڤی پیکو
دژیت پیکو مه زن ببت(ل ئاشو پستانێ)

Peter's Pence , n بێشا سالانه کو کاتولیک ددان پاپایی
فلسێ پترس ی ، باجا یه‌ک فلس کو
مالباتا ئنگلیز ددا پاپایی

petersham , n شه لیتا ئاڤرمیش

pethidine , n ماده یه‌ک قلێ یی قژ لیبنارهه دارکه ر

petiolar , adj باسککی ، پیکی

petiolate , adj باسکدار . پیکدار

petiole , n باسکوک ، پیکوک

petioled , adj باسکوککری

petiolule , n باسکێ به‌لگکی

petit , adj بچۆک . هور

- bourgeois برجوازی یا بچۆک

- jury ده سته کا سوندخارێن بچۆک

- larceny دزی یا بچۆک

petite هور . گه ود بچۆک ئو لاو (ژن)

petiteness , n هوریتی

petitfour , n کلوجه‌ک بچۆک

petition , n , vt . i داخواز ، سکالانامه . هلنامه . به ر
خسته ک ، داخواز دکت . هیڤی دکت

petitionary , adj به ر خسته کی . خواستی

petitioned , adj به رخسته کی ، خواستتی

petitioner , n خواز

petitioning , n خواستن

petr, petri, or petro- پێشگره کو به ره ، که ڤره

petrel , n ته خلیت بالنده یێ ده ریایی

petridish , n ئامانێ پیتری . ئامانه ک شوشه ته نک
ده ڤه ک نه رم

petrifaction , n به رکرن . به ربون ، به ربن

petrifactive , adj به رکه ر

petrify , vt , i دجڤت . دکت به ر . دمرینت . شه هت
دکت ، به ر دبت

petrochemical , n , adj پترولی – کیمیایی

petrochemistry , n کیمیایا که ڤران

petrogenesis , n نژاد یان چێبونا که ڤران

petroglyph نه قشێ سه ر به ری

petrographer , n پسپورێ که ڤران . که ڤر زان

petrographic(al) , adj پێوه ندیدارێ پسپوری یا که ڤران

petrography , n که ڤرزانی

petrol , n =gasoline پترول

petrolatum , n ماده‌یه‌ک پترولی نیتار بێ ره نگ بێ
بێهن

petroleum , n پترول . نه فت . نه وت

petrolic(al) , adj پترولی . نه فتی

petrologically , adv ب پترولی

petrologist , n که ڤرزان . پترولزان

petrology , n پترولزانی ، که ڤرزانی

petronel , n که ڤنه ده بانجه یا مه زن

petrosal , adj که ڤری

petrous , adj = petrosal (که ڤری)

petted , adj نازدارکری

petting , n نازدارکرن

petticoat , n , adj هه ڤال کراس

- government حوکمێ ژنێ

- insulator جوداکه‌رێ قه‌پوچکی یان بن کراسی

pettifog , v . i دخاپینت (د پرسێن پاسایی‌دا)
به ره ڤانی یا پرسێن بچۆک دکت

pettifogger , n پارێزه رێ بچۆک

pettifogging , n پوچ . ب پوچاتیڤه مژوله

pettily , adv ب پوچی

pettiness , n کوتی . پوچی

petting , n نازدار کرن . رۆدان

pettish , adj ئه نروک ، به دماد

pettishly , adv به د ماده کی

pettishness , n چرتیتی

pettitoes , n پێ پێن مروڤی ئه مازه زاروکی

petty , adj هور ، پێ پێن به‌رازی بۆ کنیایی
(پاچه) پێ ، پوچ . نه گرنگ .
بچۆک ، نزم ، هیچه ک

- cash پاره یێن هور

- officer ئه فسه رک (ده ر یایی)

- state ده وله توک

petulance , n	چرتی
petulancy , n = petulance	
petulant , adj	چرت
petulantly , adv	ب چرتی
petunia , n	هه له زه ک گول کوڤکی سپی بنه فشی یان سور (باجانی)
petuntse , n	به ریْ گرانیتی سپی توزکری بو گلکاری
pew , n	خانیک ل دیریْ . ته ختیْ دریژیْ رونشتنیْ(پشتکری) ل دیریْ .رونشته ک
- opener	رابه ریْ رونشته‌کان ل دیریْ
pewee , n	بالنده یه ک میش ره ڤینه
pewit	بالنده یه ک سه ر ره شه
pewter , n	دار شته یێ ته نه که ئو قور قوشمی . ئامانیْ ڤیْ دار شتنیْ
phaeton , n	پایتون
phaged (a) ena , n	کولبونا به لاڤ
phagocyte , n	دائورک : خانه‌یه‌ک له‌شێن بیانی دادئورت
phagocytic index, n	رابه ر یان ریْبه ریْ دائورکی
phagocytize , vt	دادئورت
phagocytosis , n	دائوراندن
phalange , n	تل هه ستی
- digital bone , n	موڤک
phalangeal , adj	تل هه ستی یی
phalanstery , n	ئاڤاهی یا کومه له یا جڤاکی یه تی
phalanx , n	کومه له یا جڤاکی یه تی ، موڤک
phalarope , n	بالنده یه ک ئاڤی
phallic , adj	کیر په رستنی . کیری
phallicism , n	کیرپه‌رستن
phallus , n	کیر . ساویریْ کیر
- outlet	میزوک ، موزی
phanerogam , n	هه‌له‌زک گولداره : میْ یه‌ک ئو نێره ک هه نه
phantasm , n	ئاشوپ . شه به نگ . په ش
phantasma = phantasm	وێنه یا هشی
phantasmagoria , n	دیارده یان کاریگه‌ری یه‌ک بینایی کو وێنه دیار دبت کو وێڤه دچت یان هرڤه دئێت
phantasmal , adj	ئاشوپی
phantasmic , adj	ئاشوپی
phantasy , n = fantasy	
phantom , n	په ش . ساویر .له یلان ، شه به نگ

- tumour	زرپه‌رچفتن
pharaoh , n	قرال . فیرعه ون
- ant	میْری فیرعه‌ونی (میْری‌یه ک بچوک سوره)
pharisaic(al) , adj	زر دیندار
pharisaically , adv	ب زردینداری
pharisaism , n	زردینداریتی
pharisee , n	جهی یێ روژگاریْ عیسا پیغمبه ری . زردیندار
pharmaceutic (al) , adj	ده رمانسازی
pharmaceutics , n = pharmacy	
pharmacist , n	ده رمان ساز ، ده رمان فروش
pharmaco	پێشگره گو ده رمانه
pharmacodynamics , n	ده رمانزانی
pharmacologic (al) , adj	پێوه ندیداریْ ده رمانسازی
pharmacologist , n	ده رما نساز
pharmacology , n	ده رمانسازی ، ده رمانزانی
pharmacopoeia , n	ده ستوریْ یان کتێبا ده رمانسازی
pharmacotherapy , n	چاره کرنا ب ده رمانی
pharmacy , n	ده رمانگه . ده ر مانخانه
pharos , n	فه نه ر
pharyng(o)-	پێشگره کو گه وری یه
pharyngoscope , n	گه وریبین
pharyngoctomy , n	گه وری برین
pharyngeal , adj	گه رویی ، گه وری یی
phoryngitis , n	گه رو یان گه وری کولی
pharyngology , n	گه وری زانی
pharynx , n	گه وری . حه فک.زه نگلوک ، گه رو
phase , n	گیهانه ک . قوناغ . بار . ته ور . کوچ ، کوچه
- in	هه ڤده می
- angle	گوشه ی ته ور
- diagram	نه خشه ی ته ور
- reversal	به ره ڤاژی ته ور
- out of	نه هه ڤده می
phased , adj	قوناغی . کوچه یی
phase out , vt	رادوه ستینت (به ره‌ه م ،کار ...)
phasing , n	هه ڤده مکرن
phasic , adj	کوچه یی

phatic , adj پێوه ندیداریٚ ئاخفتنا قه نجا گشتی
phatically , adv ب ئاخفتنا قه نج
pheasant , n قه رقاوون . ته زه رو ، تراج ، پور
phellem , n چینه ک خانه یێن ته په دوری
phelloderm , n چه رمیٚ ته په دوری
phellogen , n ته په دور زیٚ
phenacain (e) , n فیناکین
phenacetin , n ده رمانیٚ دژ تاییٚ
phenobarbital , n ده رمانیٚ هه دارکه ریٚ باربیتوریت
phenol , n فینول : پاقژکه ر
phenological , adj پێوه ندیداریٚ که ش ئو ژین زانستی یێ
phenology , n زانستی یا که شی ئو دیارده یێن ژینی یێن گه ری
phenomena , = phenomenon
phenomenal , adj دیارده یی.ئاوراته ، مه زن ، به ئاسایی
phenomenalism , n دیارده یی ، زانینا دیارده یی
phenomenalist , n دیار ده کار
phenomenalistic ,adj دیارده کاری
phenomenological , adj پێوه ندیداریٚ مروڤ ئاگه زانی
phenomenologist , n مروڤ ئاگه زان ، دیارده زان
phenomenology , n مروڤی ئاگه هیزانی ، دیارده زانی
phenomenon , n دیاره ، دیارده . شانیک
phenotypic , adj پێوه ندیداری روچکێن مروڤی
phenotype , n روچکێن نمونه یی یێن مروڤی
phenyl , n رها به نزینی پشتی راکرنا گه ردیله یا هایدروجینی
pheromonal , adj پێوه ندیداریٚ ماده یێ شوین سه حکرنیٚ
pheromone , n ماده یێ ده رکری بۆ شوین سه حکرنیٚ
phew , int . expr واخ . وای
phial , n شوشه ، که موله
phil(o) - پێشگره کو خوازه
philadelphus , n ته خلیت ته راش
philander , v . i ژنبازی دکت
philandered , adj ژنبازیکری
philanderer , n ژنباز
philandering , n ژنبازیکرن
philanthrope , n = philanthropist
philanthropic , adj پێوه ندیداریٚ قه نجی‌خیٚر، خیٚرکاری
philanthropical , adj خیٚرکاری
philanthropically,adv ب خیٚرکاری
philanthropism , n خیٚرکاریتی
philanthropist , n خیٚرکار
philanthropize,v. t. i خیٚران دکت
philanthropy , n خیٚر کاری
philatelic , adj پولی
philatelically , adv ب پولی
philatelist , n پول کومکه ر
philately , n پول کومکرن
philharmonic , adj , n مه زیقه خواز ، جڤاتی یا مه‌زیقه‌یی ئه خاسمه ئو رکێسترا
philhellene , adj , n یونا نخواز
philhellenic , adj یونانیخواز
philhellenism , n یونانیخوازیتی
philhellenist , n یونا نیخواز
philia پاشگره کو خوازه ، حه زه
philistine , n , adj فله ستینی یێ که ڤن ، مروڤیٚ که ڤن خواز
philistinism , n که ڤن خوازیٚ
phil(o) پێشگره کو خوازه ، حه ز که ره
philogyny , n ژن ڤیان
philologian , n = philogist
philologist , n زمانزان
philological , adj پێوه ندیداریٚ زمانزانی
philologically , adv ب زمانزانی
philology , n په یڤزانین . زمانزانی
philomel , n هه زار ، بلبل
philoprogenetive , adj زایێندار . به ردار
philosophe , n فیلوسوف : نڤیسه ر یان رامانکه ریٚ سه ربه ست
philosopher , n ژیرزان . زوزان
philosopher's stone به ریٚ ژیرزانان (ژ خوڤه میٚرتالێن ئه‌رزان دکت زیٚر ئو ژیڤ ئوژی‌یێ مروڤی دریٚژدکت
philosophic(al) , adj ژیرزانی
philosophically, adv ب ژیرزانی

philosophism , n فیلوسوفیتی . ریزکا ژیرزانی
philosophize , v . t . i ژیرزانی دکت ، فه لسه فه دکت
philosophized , adj ژیرزانیکرنی ، فه لسه فه کری
philosophizer , n ژیرزانکه ر
philosophizing , n ژیرزانکرن، فه لسه فه کرن
philosophy , n ژیرزانی.زورزانی‌سنجیزانی‌ژیربیژیزانی ، فه لسه فه
- of life دیتنا ژیانێ ، فه لسه فا ژیانێ
- philous پاشگره کو خوازه
philter (re) , n شه رابا ئه ڤینی . شه رابا جادویی
phimosis , n ته نگبونا چه رمێ سه رێ کیری
phlebitis , n کولبونا شین ده ماری
phlebogram , n وێنه یان تومارا لڤینا ده ماری
phlebographic , adj پێوه ندیدارێ وێنه یێ ده ماری
phlebography , n هونه را وێنه گرتنا ده ماری
phlebology , n ده مارزانی
phlebomitist , n شین ده مار بڕ یان که لێش
phlebotomist , n پسپورێ ڤه ره ستنا خوینێ
phlebotomize , v . i . t دبڕت . دکه لێشت
phlebotomus fever , n تایامێشاخیزی
phlebotomy , n شین ده مار گه لێشین
phlegethon , n روباره ک ئاگری
phlegm , n بلغه م، ساری ،نه گوهدانی . ته مبه لی
phlegmatic , adj بلغه می ، ته مبه ل
phlegmatically , adv ب ته مبه لی
phlegmon , n قونێر یان په رچفتنا کول
phlegmonic , adj کول قونێر ، کول په رچفتن
phlegmonous , adj کول قونێر ، کول په رچفتن
phlegmy , n بلغه می
phloem , n که ول . تیڤل . توڤل . توشل ، قاشل . قاشک
- ray ده ماره ک تیرێژی یا توشلی
phlogistic , adj کولی . تایی
phlogiston , n فلوجستون : گوری یا ئاشوپ دناڤ ماده یاندا کو دهات باوه رکرن به ری په یداکرنا ئوکسیجینی کو ئه وه سوتنێ دکت
phlogopite , n شکله ک ئه موه یی – سور ژ میکا (نیڤ شوشه)
phlorizin (کیمیا) : ماده یه ک تال ژ تیڤلێ رها دارا سیڤێ دئینن ده ر
phlox , n چریسک : توخمه ک هه له زین گول – ئیشی ره نگین

phlyctenule , n پرزک . زیپکا گلینه یی
-phobe پاشگره کو ترسایی ژ ، کیندار
phobia , n سه گه زتی ، ترس . سه گه ستی
phobic , adj پێوه ندیدارێ سه گه زتی ، سه گه ستی
- phobic or phobous پاشگره کو نه خوازه ، نه حه زه ، کینداره
phoebe , n بالنده یه ک ئه مریکانی مێشگر
phoebus , n روژ (هوزانی)
Phoenician , n فینیقی
phoenix , n سیمه رخ
pholas = piddock
phon (o) - پێشگره کو ده نگه
phon , n فون . یه که یا بلندی یا ده نگی (یه که یا ده نگ بلندی)
phonate , vi بێژه دکت ، دبێژت
phonated , adj بێژه کری
phonating , n بێژه کرن
phonation , n بێژه گوتن
phonatory , adj بێژه یی
phone , vt , i ته له فون دکت
phone , n ته له فون . دوربهیس ، بهیستوک . ده نگ
- meter ده نگ به رزی پیڤ
- tele .... بهیستوک دوربهیس ، ته له فون
- phone پاشگره کو ده نگه
phoneme , n فونم : یه که یا ئاخفتنێ کو بێژه دیار دکت
phonemic , adj ده نگی
phonemics , n فونمزانی
phonendoscope , n ئالاڤه ک ده نگ چێکه ر
phonetic(al) , adj ده نگی
phonetically , adv ب ده نگی
phonetician , n ده نگزان
phoneticism , n ده نگزانی تی
phonetics , n ده نگناسی ، ده نگـزانی
phonetist , n ده نگزان
phonetize , vt ده نگی دکت
phoney , adj نڕ
phonic , adj زاری . ده نگی
phonically , adv ب ده نگی
phonics , n ده نگزانی . ده نگناسی
phonily , adv ب نڕی ، زره کی

phonily , adv ب زری
phoniness , n زریتی
phono پێشگره كو ده نگه
- cardiogram تومارا ده نگێ دلی
- film نه وار
phonocardiograph , n تومارا ده نگێ دلی
phonocardiographic ژ تومارا ده نگێ دلی
phonocardiography , n توماركرنا ده نگێ دلی
phonogram , n فونو گرام :هێمایا په یڤه كێ یان برگه یه كێ ، تیپێن یه ک به هایی ده نگی هه نه
phonograph , n فونو گراف . بێژه ک
phonographic , adj بێژه كی (فونوگرافی)
phonographically , adv ب بێژه كی
phonography نه قشكرن یان نڤیسینا په یڤان وه ک بێژه یێ (گوتنێ)
phonolite , n كه ڤرێ بركانی
phonologic (al) , adj ده نگ زانی
ponologist , n (ده نگ) ئاخفتنزان
phonology , n ده نگ سازی . ده نگ ئاخفتنزانی ئاخفتن ده نگزانی
phonometer , n ده نگ پیڤ
phonon , n چه نده یا ده نگی
phonoreception , n ده نگ بهیستن
phonoscope , n ده نگ دوز
- phony پاشگره كو ده نگه
phooey , n, interj , exp ده ربرینا بێزا ری یێ
- phore پاشگره كو هه لگره
- phoresis پاشگره كو گوهاستنه
phormium , n هه له زه ک وه ک سوسنێ
- phos پاشگره كو روناهی یه
phosgene گازه ک ژ هره
phosph (o) پێشگره كو فوسفوره
phosphamidon , n مورانه كوژ
phosphate , n فوسفیت . په یینا فوسفیت
phosphatic , adj فوسفیتی
phosphatization , n فوسفیتكرن
phosphatize , vt فوسفات دكت
phosphatized , adj فوسفا تكری
phosphatizing , n فوسفاتكرن
phosphaturia فوسفیتا بێقام دناڤ میزێدا
phosphene , n فوسفین . وێنه یێ روناهی ژ ماندانا ئالافكی یا تورێ چێدبت
phosphide , n پێكهاتی یا فوسفوری ل گه ل هێماینێن دی
phosphinic , adj فوسفینی
phosphite , n فوسفایت : خوێ یا ترشی یا فوسفوری
phosphor , n فوسفور . ماده یێ گه شدار
phosphorate , v t فوسفور دكت :تێكلی فوسفوری دكت
phosphor bronze , n فوسفورێ پرنجی
phosphoresce . v , i فوسفور دبت ، دچرست وه ک فوسفوری
phosphoresced , adj فوسفور كری
phosphorescence , n چرسین (فوسفوربون)
phosphorescent , adj چرسی
phosphorescing , n فوسفور یكرن
phosphoret(t)ed, adj فوسفوركری
phosphoric , adj فوسفوری
phosphorism , n ژ هربونا فوسفوری
phosphorite , n فوسفێتا كالسیوم ئو فلورایدا ته به لوری
phosphorous , adj فوسفوری
phosphorus , n , adj فوسفور
phosphorylase , n فوسفور یلاز . هاڤه ینا كو ترشی یا فوسفوری شی دكت
phosphorylate , vt دگوهورت فوسفیتا ئه ندامێ
phot , n فوت : یه كه یا ده ركه تنا روناهی
phot (o) - پێشگره كو روناهی یه
photic , adj روناهی یی ، روناكی
photism , n هشا ئاشوپی یان بینایی یا روناهی یێ
photo , n , adj روناهی
- biotic روناهی خوازا ژینی
- cell=photoelectric cell
- chemical كیمیایی – روناهی
- chemistry كیمیایا روناهیكی
- chronograph وێنه گرێ ده مه كی
- conductive گه هینێ روناهیكی
- conductivity گه هاندنا رونا هیكی

- copy رونفیسێ رونا هیکی
- current لوزه وا رونا هیکی
- *drama* فیلمێ سینه مه یی
- dynamic دینا میکی رونا هیکی
- electric که هره بی – روناهی
- electric cell خانه یا که هره بی – روناهی
- electric emission ده ردانا که هره بی – رونا هی
- electricity که هره بی – روناهیکی
- electron ئیلیکترونا روناهیکی
- engraving نه قشکرنا روناهیکی
- finish پیشبرکێ یا مه فتا
- flash مومکێ که هره بی
- flood مومکێ گه ش
- gen ته خلیت پارا فینه
- genic روناهیکی ، چرسی . کێرهاتی بۆ وێنه گری یێ
- gram وێنه یێ به یاڤی یێ روناهیکی
- grammetry وێنه گری یا به یاڤی یا رونا هیکی
photo , vt , i وێنه دگرت
photograph , n , vt وێنه . وێنه یێ رونا هیکی ، وێنه دگرت
photographer , n وێنه ڤان . وێنه گر . وێنه کێش
photographic , adj وێنه یی
photography , n وێنه گری
- studio نیگار گه
photokinesis لڤینا رونا هیکی
photokinetic , adj لڤینی یا روناهیکی
photolith , n , adj لیتوگرافی یا روناهیکی ، لیتوگرافی روناهیکی
photoli th , vt , i لیتو گرافی – روناهیکی چاپ دکت
photo lithograph , n چاپا به ری – روناهیکی
photolithography , n لیتوگرافی یا روناهیکی
photolysis شیبونا رونا هیکی
photomap , n نه خشه یا روناهیکی
photomechanical printing چاپکرنا مه کینه یی
photometer , n ژرونا هی پیف
photometric(al) رونا هی پیف
photometry , n پیڤانا روناهی یێ
photomicrograph , n وێنه یێ هور پیڤی
photomicrographic, adj ژ وێنه یێ هور پیڤی
photomural , n وێنه یێ دیواری

photon , n فوتون : یه که یا تیابا روناهی یێ
photo - offset , n چاپکرنا وێنه یی
photoperiod , n ده م روناهی
photoperiodic (al) ده می روناهی
photophilic , adj روناهی خواز
photophobia روناهی نه خواز . ترسا روناهی یێ
photophobic , adj پێوه ندیدارێ ترسی یا روناهی
photoplay , n شانوگه ری یا سینه مه یی
photoreception , n دیتن ، بینین
photosensitive , adj هه ستیاری روناهیکی
photosphere , n ته بکا روناهیکی . رۆیێ روناهی یێ رۆژێ
photostat فوتوستات:ئالاڤکا رونفیسا وێنه گری
photosynthesis , n پیک ئینان یان چێکرنا رونا هیکی
photosynthetic , adj روناهیکی چێکری
phototactic , adj لڤینی روناهیکی
phototaxis , n لڤینا روناهیکی
phototelegraphy , n بروسکی یا روناهیکی
phototherapy , n چاره کرنا روناهیکی
photothermic , adj گه رمی – ر وناهیکی
phototropism , n روناهی خوازی
phototube , n لوله یا روناهیکی
photovoltaic , adj ڤولتی یا روناهیکی
- cell خانه یا ڤولتی یا روناهیکی
photozincography,n نه قشکرنا زنگوگرافی
phrasal , adj پێوه ندیدارێ رێبازا ده ربرینێ
phrase , n , vt رێبازا ده ربرینێ ، په یڤ . ده سته واژ ، ده ربرین ، برگه یا مه زیقه یی، ده رد برت ، دابه ش دکت ده ربرینا مه زیقه یی
phraseogram,phraseograph هێمایا ده ربرینی
phraseological , adj میری ، دریژی ، بێژه یی ، دارشتی
phraseologist , n بێژه دارشتن ساز
phraseology , n رێباز ، زمانێ نیشاندار
phrasing , n راوه
phratry , n هوز
phren (o) - پێشگره کو هشه ، په رده یا نا ڤبرێ یه
phrenic , adj هشی
phrenologic (al) , adj کلوخیزان

phrenologist , n کلوخزان
phrenology , n کلوخزانی
phrontistery , n رامانگه ، هزرگه
phthalein , n بویه یا ئه ندامی چیکری
phthiriasis , n سپه هیبون
phthisic , n , adj ئیشا زراف ، ئیشا زرافی
phthisis , n ئیشا زراف
phycology , n قارچکزانی
phycomycete , n قارچکا که فزی
phyl (o) - پیشگره کو هوزه
phylactery , n نفشتی
phylesis , n گوران کاری
phyletic , adj توخمی . ره گه زی
phyll (o) - پیشگره کو به لگه
- phyll پاشگره کو به لگه
phylline , adj به لگی
phylloclade باسکێ به لگی
phylloid , adj وه ک به لگی
phyllome , n به لگ
phyllomic , adj به لگی
phyllophagous , adj به لگ خوه ر
phyllopod , n , adj به لگ پێ
phyllopodan , adj,n به لگ پێ ، به لگ پێ یی
phyllopodous , adj به لگ پێ یی
phyllotactic , adj پێوه ندیدارێ به لگ ریَکی
phyllotaxy به لگ ریَکی
phyllous پاشگره کو چه ند به لگی یه
phylloxera , n ئه خلیت سپه ها هه له زی یه
phylo - پیشگره کو هوزه
phylogenetic دیروکی یا نژادی
phylogeny , n دیروکا نژادی
phylognomy ئیل . هوز
phylum لق ، خیزان
physi(o) - پیشگره کو سروشته
physic , n , vt فیزیا ، شیافیک ، شیلک ، چاره دکت.
ده رمان دکت

physical , adj سروشتی . له شی . ته نی
- education په روه ردی یا له شی
- therapy چاره کرنا سروشتی
- training وه رزشه ته نی . وه رزش ، وه رزشڤانی . وه رزان
physician , n پزیشک
physicist , n فیزیا زان
physiochemical , adj کیمیا – فیزیایی
physics , n سروشتزانی ، فیزیا
physiocracy , n ئولا سه ربه ستی یا بازرگانی ، پیشه سازی کو ئه رد ژیده رێ هه می سامانی یه
physiocrat باوه رمه ندێ ئولا سه ربه ستی یا بازرگانی – پیشه یی
physiocratic , adj پێوه ندیدارێ ئولابازرگانی–پیشه یی
physiognomic , adj ژیری
physiognomy , n ژیرزانی
physiographer , n سروشتزان
physiographic , adj پێوه ندیدارێ سروشتزانی
physiography , n سروشتزانی
physiologic (al) , adj ئه ندام ئه رکی
physiologist , n ئه ندام ئه رکزان
physiology , n (له ش) ئه ندام ئه رکزانی
physiotherapy , n = physical therapy
physique بنیاتێ له شی
phyt (o) - پیشگره کو هه له زه
- phyte پاشگره کو هه له زه ک تایبه تی یه
phytin , n پیکها تنا ئه ندامی یا فوسفوری
phytogenesis , n هه له ز گوهارکاری
phytogenic , adj نژاد هه له زی
phytogeny , n هه له ز گوهارکاری
phytogeography ئه ردنیگاری یا هه له زی
phytography , n هه له ز راڤه زانی
phytolite,phytolith,n هه له ز به ردینه
phytology , n هه له ززانی
phytopathologic (al) پێوه ندیدارێ هه له ز ئه ساخی زانی
phytophagous , adj هه له زخوه ر
phytoplankton ,. n هه له زێن نوقی یان هلاویستی
phytosociology , n هه له ز جڤاکیزانی
phytotoxic , adj ژه هری بۆ هه له زی
pi , n ریژه یا ئه گوهور ٢٢/٧ تیپ π

piaffe , vt	(هێدی) چارگاڤێ دکت
pial , adj	دایکی یا دلوڤان
pia mater , n	دلیکا دلوڤان
pianism , n	هونەرا پیانو لێدانێ
pianissimo,adj , adv	بێڤام تە نک ، ب نازکی
pianist , n	پیانوڤان
piano , adj , adv	پیانو
piano , (It) , n	پیانو
- accordion	ئە کوردیونا پیانویی
- forte	پیانو
pianola , n	پیانویاخوکار
piastre , piaster	پێسە . قرش
piazza , n	مە یدان
pica , n	یە کە یا قە بارە یا تیپێ
picadon , n	سوارێ رمباز
picador , n	سوارێ گاشە ری دە ست پێدکت
picaresque , adj	ئە بە بوزی
picaro , n	ئە بە بوز
picaroon , n	دز
picalilli , n	ترشی
piccaninni , n	زاروکێ رە شە کێ بچوک
piccolo , n	زورنا
piceous , adj	زفتی ، قیری
pick , n , vt , i	پیک ، چنین ، هە لبژارتن ، بژارە . ها ڤێتن ، دارک . تە فشو ، دچنت . هە لدبژێرت ، دگوشت
-to have a bone to ..with	هویی دبینت بو گازندە یێ
- to ....at	رە خنە دکت . شە پرزە دکت ، ددت شە رمێ
- to ......off	روت دکت . دڤە روچکینت ، نیشان دکت بو کوشتنێ
- to ....on	شە پرزە دکت
- to .....one's way (steps)	هشیار دچت
- to ..out	هە لدبژێرت . دیار دکت
- to ......over	دبژێرت
- to .....to pieces	شی ئو رە خنە دکت
- to ......up	بلند دکت. را دکت . هلدگرت . هلددت
- to .....up with	هە ڤالی دکت
pickaback , adv	ل سە ریشت وملان
pickax (e) , n	پیک . دودە ڤوک

picked , adj	گوشی . هە لبژارتی . چنی
picker , n	چن
pickerel , n	تە خلیت ماسی یا بچوکە
pickerelweed , n	گیا . هە لە ز ناڤی
picket , n , vt , i	سە رکارێ لێدانێ . پاسڤان ، سنگ بە رە ڤانێ لێدانێ ، سنگ دکت
picking , n	هە لگرتن ، چنین
- a quarrel	دابە رزین
- up	هە لگرتن. بلندکرن . هلدان . راکرن
pickings , n	چنی
pickle , n , vt	زاروکێ زیانکار . ترشی ، تە نگاڤی . گە رماڤا ترشی ، تیابە ک بچوک (پچە ک) ، سهک دکت ، ترشی دکت .چارە (پاقژ) دکت ب گە رماڤا ترشی
pickled , adj	ترشیکری
- vegetables	ترشی
pickling , n	سهککرن
picklock , n	دز . کود ڤە کر . چلمیرە ڤە کر
pick - me - up , n	ڤە ژیانک . شە رابا خورت
pickpocket , n	دە ستبر . بە ریکبر
pickup , n	وە رگر . بارکێش
picky , adj	گاز ندە کە ر
picnic , n , vi	گە شت . سە یران ، سە یرانێ دکت ، دچت سە یرانێ
- and tour	گە شت و سە یران
- site	سە یرانگە
picnicker , n	سە یرانی
picot , n , vt	کولپە کا خە ملێ ، کولپە ک دکت ژ بۆ خە ملێ
picotee	بنە فش
picrate , n	خوێ یا ترشی یا بە کریک
picric , n ....acid	مادیە ک زە ر گە لە ک تال بۆ هە شی ، برینکارێ ئو تە قە مە نی یێ ب کار دهێت
picrotoxin , n	مادە یەک تال ژە هری یە
pictograph , n	پیکتوگراف : وێنە یان تیپا هێما یان نمینە ندی یا هزرە کێ دکت .

pictographic , adj پێوە ندیدارێ نفیسینا وێنە هێمایی
pictography , n نفیسینا وێنە یی
pictorial , adj وێنە یی ، وێنە کری
picture , n , vt نیگار . وێنە . شکل . رە نگ . رۆ
نیگاری ، وێنە دکت
- book کتێبا وێنە کری
- gallery وێنە گە
- hat کولاڤەک ژنانی لاو
- postcard کارتا پوستە یی وێنە یی
- theatre سینە مە
- writing نفیسینا وێنە یی
pictured , adj نە قشکری
picturesque , adj تازە ، جوان
picturesqueness , n تازە یی تی
picturing , n وێنە گرتن ، نە قشە کرن
picturization , n وێنە بون
picturize , (- ise), vt وێنە دکت
picturized , adj وێنە کری
picturizing , n وێنە کرن
picul , n کێشان یان سە نگا چینی یە
(۱-۳ /۱۳۳ پاون)
piddle , vt با دبیڤت . دە می زە هێ دکت
piddled , adj مێزکری . مێزتی
piddling , adj نە رزان . بێ بە ها ، پوچ
piddock , n نە خلیت شە یتانوک
pidgin , n زمانێ ناسانکری
pie , n باچە . کادە ، شرینایی . جانە وە رێ
رە نگاندی
- as .... بێقام هێسان
- in the sky خوە شی یا پاشە روژی پشتی دە ردێ
دە می
- to have a finger in the .... تل ل ناڤ پرسێدا هە یە
- .....man کادە فروش
piebald , adj , n باچە . رە نگین . تێکل . بە لە ک
- .....goat کە ڤە ر
piece , n , vt زێڤار ، تە لیش . پرتک . پارچە . زڤار
. لە هـ ، کە ر . لە ت . پە ل ، پنی
دکت ، چاک دکت ، پاتە دکت
- a ......of one's mind هزرا نە شکە را
- in ....s زێڤار زێڤار . شکە ستی
- of a or one .....(with) هە مان تشتە
- .... by ..... پە لاپە ل
- of land سلتێنی . سلوەی
- of soap لە هە کا ب کە ف ، سابون
- work پارچە کاری
- to ....out تە مام دکت
- to ......up پینە دکت
- to .....s پارچە پارچە
- to work by the ...... کار دکت ب پارچە
pieced , adj نوکری . چاککری
piece - dye , vt هە ش دکت (پشتی رستنێ)
piece of goods , (n . pl) , n کوتال
piecemeal , adv , adj , n پارچە پارچە . بە رە بە رە
piece of merchandise , n کوتال
piecing , n چاککرن
pied , adj چە ند رە نگی . بە بە ک
piedmont , adj راوە ند یان بە نار
pieplant , n رێڤازا بیستانی
pier , n دنگێ پرێ ، کاریتە
- glass خودیکا دیواری
- table مێزا بن خودیکا بچوک
pierce , v . t . i کون دکت . تێرا دچت ، تێرا دکت
pierced , adj کونکری
piercer , n نکلدە رە ک
piercing , n , adj تیژرە و . سمتن ، کونکە ر ، تیژ
piercingly , adv ب تیژی
piercing spring , n کانی یا زانین ئو سروشا هوزانی
piercing through داچکاندن
pierrot , n زرتە ک
pietism , n دینداریتی : تە ڤگە را ئایینی ل
ئە لمانیا سە دا ۱۷ کو بزڤرن
سە ر ئنجیلێ
pietist , n دیندار
pietistic , adj دینداری
piety , n دینداریتی
piezo - پێشگرە کو وشارە . پە ستێنە
piezoelectirc , adj کە هرە بی وشاری
piezoelectricity , n کە هرە بە وشاری
piezometer , n کە هرە بە وشار پیڤ
piezometry , n کە هرە بە وشار پیڤی
piffle , n , vt پوچبێژی ، پوچ دناخفت ، ژ بە ر
دناخفت
piffled , adj پوچبێژ یکری

piffling , n پوچبیژیکرن
pig , n به راز
- bed داریژدانا به رازی : قالبێ خیزی بۆ ئاسنی (دار ژتنێ)
- boat نوقار
- headed سه ر هشک . سه رره ق ، رکدار
- s might fly ماچی یه عه جیبی چێبن
- to bring one's ....s to the wrong market سه رنا که ڤت ل فروتنێ
- to buy a .....in a poke تشته کێ دکرت بیکو ببینت
- to make a ....of oneself وه ک به رازی دخوت
pig , vi وه ک به رازی دژیت
pigeon , n, vt فاتموک .ساده . کوتر . که ڤوک . توتاک . که چ ، دخاپینت
- attendant که ڤوک باز
- breeding که ڤوک بازی
- pair جێمک (کور ئو کچ) . یان زاروک کور ئو کچ ب ته نێ
- pouter .... که ڤوکا ته قلا
pigeon breast , n سینگێ کوترێ . کرێتی یا سینگی
pigeon breasted, adj سینگ کوتر
pigeon hawk , n هه لوێ کوتران : (کوتر خوه ره)
pigeon hearted , adj ترسنوک
pigeonhole , n , vt کوناده‌رگه هی ، کوتر گه . کونکا نامه یان ، ریز دکت ، پولێن دکت
pigeon - livered نازک
pigeon pea , n کوترکه‌لیک
pigeonry , n کوترگه
pigeon- toed , adj پێ کوتری : (تل هوندری دچن)
pigeonwing , n چه نگێ کوتری : ته خلیت سه مایه
pigfish , n ماسی به راز : ته خلیت ماسی یا ده ریایی
pigged , adj به رازکری
piggery , n به رازگه
piggin , n نو لکه یا ب ده ستک یان چه مبل
pigging , n به رازکرن
piggish , adj به رازی
piggy , n , adj به رازک
piggyback , adv , adj ل سه ر پشت ئو ملان
pig headed , adj سه رره ق – هشک
pigiron , n ئاسنێ خاف(پشتی ده رکه تنێ ژ کوره‌ه یابوهوورژینێ)ئاسنێ دارشتن
piglead , n زرنچێ خاف
piglet , n کودک
pigment , n هه ش . بویه . ره نگ
pigmentary , adj هه شی . بویه یی
pigmentation , n هه شبون . بویه
pigmy , n = pygmy ریوه له
pignut , n دار گویزا ئه مریکانی
pigpen , n درا پیس . پاوانا به رازا
pigskin , n ته پکا پێ یان ، که ڤلێ به رازی ، خورجه زین
pigstick , vi نێچیرا به رازا ب رمی دکت
pigsty پاوانا به رازان
pigtail , n که زی
pigtailed , adj که ز یکری
pigwash , n خارنا به رازان
pigweed , n پێ قاز (هه له ز)
pika , n جانه وه ره ک مه مکدار وه ک کیڤروشکێ
pike ,n بزمارێ درێژێ سه رتیژ ، سه رێ رمی . رم ، سنگو ، ته خلیت ماسی . ده رگه*(سه ر رێ)
pike , vi رێ یا خو دبرت ، نشکی دچت، دکو ژت یان بریندار دکت ب رمی
piked , adj سه رتوژکری
pikelet , n کلوجه ک بچوکا چایێ
pikeman , n رمباز
pike perch , n (ماسی) فه رخێ وه ک رمی
piker , n قومارچی یێ بچوک . چڤو
pike staff , n دارێ وه ک رمی . کونکا رمی
pil , pili - or pilo - پێشگره کو موبه ، پرچه ، پوره
pilaf , pilaffor pilau , n په لاف (برنج)
pilaster , n کاریته یێ لاکێشه
pilch , n جلێن ساڤایی
pilchard , n ته خلیت ماسی یه
pile , n , vt , i کورک . جه ز . گه یش ، قورچ . لود . لوت.روک . رو . تفت . کوم . پورت کارلیکه ر، باوه سیر، کوم دکت

- atomic ...... کارلێگه یا گه ردیله یی
- breeder .... کارلێگه یا چێکه ر
- carbon .... کارلێگه یا کاربون
pileate(d) , adj روکری . کومکری
piled , adj کومکری
pile driver , n کوته کا کومێ
pilehammer , n کوته کا سنگان یان کاریته یا
pileous , adj پورتی ، مویی
piles , n باوه سیر . باسور . بایێ سور
pileus کولاڤک ، (سیناوان)
pilewort , n گیا باسور
pilfer , vi , t ددزت
pilferage , n دزی
pilfered , adj دزی
pilferer , n دز ، هوردز
pilfering , n هوردزی . دزین
pilgarlic , n که چه ل
pilgrim , n , vt حه جی ، حه ج دکت
pilgrimage , n , vt حه جکرن ، حه ج دکت
pilgrimize , vt حه ج دکت
pili ferous , adj مودار ، پرچدار
pili form , adj وه ک مویی ، شکل مو
piling (up) , n کوکرن ، کومکرن . خوماندن ، دنگ روکرن . گدیشکرن
pill , n , vt ته پکا ته نس . گولف . دیندکا ده رمانی ، مروڤێ کیندار ، که لپک دبت . سپی دکت . تالان دکت .(دژ)ده نگ ددت . ده رمانی دکت دیندک
- box دیندکدانک
pillage , n یه خته رمه. تالان . تالانکرن، شه لاندن
pillage , vt تالان دکت
pillager , n تالانکه ر
pillar , n دنگ . ستون . کاریته
- from ....to post هاتن ئو چون ، هرڤه ئو ویڤه
pillar - box , n سندوقا گشتی یا پوسته یی
pillared , adj کاریته کری
pill bug , n کرمکێ دیندکی (کرمکێ زوڤکی خو گروڤر دکت گاڤا ده ست دکتێ)
pillion , n , adv خورجه‌زینا سفک (بۆ ژنان) ، خورجه زینا سه ر باری ، بالیفکا ل سه ر خورجه زینێ (بۆ هه ڤ سواری) ، ل سه ر خورجه زینێ
pilliwinks , n ئالاڤا ئازار دانێ (تل گفێژ)
pillory , n , vt ئاڤداروک ئالاڤکا ئه شکه نجه یی ئه شکه نجه دکت ، ناڤی کرێت دکت
pillow , n , vt , i کیسکێ خه ملاندی یێ بالیفکێ . بالیفک . بالگه ، سه رین . بالگی، بالگه دکت ، دادنت سه ر بالگه یی
- block به ریال . پالک
- case روێێ بالیفکێ ، کیسکێ بالیفکێ
- sham روێێ ره نگینێ بالگی
pilo پێشگره کو مویه
pilocarpine , n ماده یه ک نیڤ قلێ یه
pilose , adj موکری
pilosity , n موکرن
pilot , n , vt رێبه رێ ده زگینێ یان گه می یێ . نوتی . بالافرڤان . فروکه ڤان ، رێبه ری دکت
- automatic......... ده زگینێ خوکار
- balloon بالونا ئه زمونی
- house......... رێبه رگه
- scheme......... مه لهه زا ئه زمونی
pilotage , n کرێ یا رێبه ری
pilot eng ine , n مه کینه یا به راهی
pilot fish , n رێبه ر ماسی (ل ره خ گه می یان دچت)
pilot light چرایێ رێبه ری
pilular , adj دیندکی
pilule , n دیندک
pilulous , adj دیندکی
pimento , n بیبه را شرین
- cheese په نیرێ بیبه رکری
pi - meson پایمیزون : میزونا بارسته مه زن
pimiento , n بیبه را شرین
pimola , n زه یتونا بیبه رکری
pimp , n , vi قه پراخ . کارخانه چی . گه واد . ته ره س ، گه وادی دکت
pimpernel , n گژتژا روڤی
pimping , adj پوچ . بچوک . لاواز
pimple , n زیپک . پرزک . بزروک ، زلپ . ریشک . گه رمشک . پیزوکه
pimpled , adj پرزکی

pimply , adj پرزکی
pin , n , vt ئارنیغ . جلگر ، توق . توپز . سنگ .
میخ ، گریدەت .
- don't care a ..... ئیکجار گوهـ نادتێ
- on.....s and needles بیقام بیزی دکت
- carrier گورز ڤان
-.....s and needles هشا تە زینی
- to .....one's faith to خوئیکجار ل سە ر دگرت
pinaceous , adj سنه ویه ری
pinafore , n پێشمالک . پێشمال
pinaster , n سنه ویه را چولێ
pinball game یاری یا تە پک و دە نبوزان (فلپە رز)
pinball machine یاری یا تە پک و دە نبوزان (فلپە رز)
pin bone , n نیک . کلوت
pince - nez بە رچاڤکا دفنی
pincers , n کە لبە تان . گاسک . پە نسە
pinch (ing) , n قورنجیک . قونجریک . نوقورچ، قورچی
- at a .... هینگا پێڤیابت
- if it comes to the گاڤا بشارەت
pinch, vi , t قورنجیک لێدت ، دزت . دقور مچت
pinch bar , n گاسک
pinchbeck , n زر . نە رزان ، تیکلی یا مس و زنک
pinchcock , n زمانە یا نوقوچی (بۆ مارپێچا)
pincher , n گاسک
pinch hi t , n بە ردیلی لێدت (ل تە پکێ)
pinch - hi tter , n یاریکە رێ بە ردیلێ (بە یسبول)
pin curl , n گولی یا توڤی
pincushion , n بالیفکا دە رزی یان
pindling , adj لاواز
pine , n سنه و ویه ر . کاژ
- apple ئە نە ناس
- branch کاژوک
- cone دە ق
- drops گیایە ک ئە مریکانی ل بن سنه ویه ری
شین دبت
- needle دە رزی یا سنه ویه ر
- nut سنه ویه ر
- siskin چیچکا سنه ویه ر
- tar قە ترانا سنه ویه ر
- tree سنه ویه ر ، کاژ . قاچ
- wood داری سنه ویه ر،دارستانا سنه ویه ر
pine , vi لاواز دبت
pineal , adj سنه ویه ری
- body لڤکا سنه ویه ری
- gland لڤکا سنه ویه ری
pinene , n پاینین (هایدروکاربونە)
pinery , n دارستانا سنه ویه ر
pinetum , n سنه ویه رگە
pinefeather , n پە رک
pinfold , n , vt گوم . گوف ، کور . کوری . دوم .
پاوان . کوزک . پاوان دکت
ping , n , vi دە نگێ فیشە کان ، دە نگ ڤە ددت
(فیشە ک)
ping - pong , n پینگ – پونگ (تە نسا میزێ)
pinguid , adj بە ز دار ، قە لە و
pinguin , n میوە یە ک وە ک ئە نە ناسی
pinhead , adj سە ر دە نبوز. خرپو
pinheaded , adj گە وج
pinhole , n کونکوک ، کونک
pining ئارە زو ، پرگە
pinion , n , vt نیرومێ چە نگ ، گریدەت. بە ند
دکت ، بێ چە نگ دکت (دبرت)
pink , n , adj , vt گول فام ، سورێ ڤە کری . ئال .
سوراڤی ، میخە ک . پیڤازی .
ڤە رە نقل . پە مبە یی ، دخە ملینت
. بریندار دکت . کون دکت
pinkeye , n کولبونا هوندورا ڤە پولکێ چاڤی
pinkie or pinky , n تلاپچوک ، قلیچ
pinking shears , n جاوبرا ددانی
pinkish , adj چە پ رامان ، بنە فشی
pinkiness , n ئال
pink lady , n کوکتیلا جن ، براندی ئو شیرێزا
لیمونێ
pinknot , n گرێکا داوی
pinko , n رهدارێ ئە رم ، چە پ رامانێ ئە رم
pinkroot , n گیا یە ک ئە مریکانی گولدارە
pinkster , n گولا ئال
pinmoney , n خە رجی یا بە ریکێ
pinna , n بە لگ ک . پە ر، چە نگ : کرۆژە
pinnace , n گە می یا بابرە کی یا بچوک

pinnacle , n , vt لوتکه.گوپیتک . ئه وج ، راسه ر . نوچک
برج دکت ، ل سه ر دره ک بلند دادنت
pinnate (d) , adj شکل په ری . وه ک په ری
pinnately , adv ب په ری
pinner , n کولاڤه ک ژنانی ب نو ره خێن درێژێن
شور
pinniped , n , adj پیێ شاپه ری
pinnula مویه‌ک ژ باسکێ په ری
pinnular , adj په رکی . مویی
pinnulate (d) , adj په رکدار
pinnule , n په رک
pinole , n ئارد . ئار
pinon , n ته خلیت دار گویز
pinpoint , n , adj بیقام راست . سه رێ ده نبوزێ ، تشتێ
هور یان پوچ
pinpoint , vt ئارمانجێ قه نج دیار دکت ، ستێرکێ
باش دگرت
pinprick , n , vt کون ، شه پرزه دکت
pint , n پاینت : یه که یا کێشانێ یه یه ک پاینت
pintable,n=pin ball manchine
pintail , n نوڤ په ر درێژ وه ک وه رده کی
pintado , n بالنده یه ک ده ریایی وه ک کوترێ
pintle , n ته خلیت سنگ
pinto , adj , n ` پنیکری . هه سپێ پنیکری
pint pot , n ئامانێ یه ک پایه نتی
pint - size (d) , adj بچوک
pinup , n , adj تشتێ ب دیواریڤه (دهلاویسن) دکن .
چرا
- girl که چکا دیواری. وێنه یێ که چکا جوان
pinwheel , n چه رخا بایی
pinworm , n کرمێ ده نبوزی : کرمه‌ک تایی بچوکه
piny , adj سنه وبه ری
pioneer , n , vt پێشدار.رێبه ر.پێشه نگ ، رێبه ری دکت
piosi ty , n دینداری
pious , adj ئایندار ، ئایینخواز
piously , adv دینداره کی
piousness , n ئایینداری
pip , n , vi , t دیندک . سیسک . به رک . توڤ .
دشکینت ، (ژ هێکێ) ده رکه ڤت
pipa , n به ق
pipage , n کرێ یا گوهازتنێ ب بوری یان ،
بوری
pipal , n دار هێژیر
pipe , n فیته یا بلورێ . لولی . زرنا . لوله
.بوری . کیزین ، ده فده فینک .
که زین . کێزین . قه لین . باسک .
سه بیل
- bag جهار
- dream هیڤی یا دره و
- major سه رکارێ ده ڤیکه ڤانان
- maker سه بیلساز
- smoker سه بیلکێش
pipe , v . i . t دگوهێزت (ب بوری یان) .
سه رنج دکت . دبینت
- to ....down هه دار دبت
- to .....up ده ست پێدکت دناخڤت نو دسترینت
pipe - clay , n , vt لیما بوری یان (سپی یه) ، سپی
دکت یان پاقژ دکت ب ڤێ لیمێ
pipe cutter , n بوری بڕ
pipe fish , n ماسی یا لوله یی
pipe fitter , n بوری چاککه ر یان درێژکه ر
pipe fitting , n بوری چاککرن یان درێژکرن
pipeful , adj تێربوری
pipeless , adj بێ بوری
pipeline , n هێله بوری
- in the ... له به رچینونێ یه ، ل سه ر رێ یه
piper , n بلورڤان . زورناڤان
piperazine , n ماده‌یه‌ک قلێ یی (رێڤیکێ ژ کرمان
پا قژ دکت)
piperi dine , n ماده یه ک قلێ یی ئاڤه کی یه
piperine , n پیپه رین : ماده یه ک نیڤ قلێ یی
دناڤ بیبه راندایه
piperonal , n ماده یه کا بێهن خوه شی یه
pipestone , n به رێ باسکی
pipette (or pipet),n دلو پرێژا لولی یا بچوک . مژوک
piping , n تورا بوری یان ، ئاوازا زورنایێ ، .
تیژ ، هه دار
- hot بیقام گه رم . گه له ک تیژ
pipit , n بالنده یه‌ک وه ک شڤان کوژی
pipkin , n قازانا بچوک

pippin , n سیڤ . به رک مروڤ یان تشتیٚ نایاب
pipsisscẅa , n گیایه ک ده رمانی یه
pipsqueak , n مروڤیٚ پوچیٚ کوتی
pipy , adj ده نگ توژ . لوله یی
piquancy , n زمان گه زی
piquant , adj زمان گه ز
pique , n هه میازی یا بریندار . ئه نرین
pique , vt شاهنازی یا که سه کیٚ بریندا دکت
- to ...onesel fon or upon سه رفرازی دکت
piquet , n ته خلیت له یزتنا کاغه زا
piracy , n تالانی . ده ریاگری
piragua , n به له مه ک زراڤ ئو دریژ
piranha , piraya , n ماسی یه ک(زیانوک) رؤباری
pirate , n , vt , i کورساردە ریاگر . جه رده ، تالان دکت
piratical , adj ده ریاگه ری
pirogue , n به له ما داری (ژ قورمی چیدکن)
pirouette , n زڤرین(سه رپیٚ یه کیٚ یان تلان (بالیٚ)
pirouette , vi ل سه رپیٚ یان تلان سه ما دکت (بالیٚ)
piscary ماسیگه ، مافیٚ ماسیگرتنیٚ
piscatorial , adj ماسیگرتنی
piscatory,adj=piscatorial
pisces , n هه رد دو ماسی (برجا نه هه م)
pisci - پیشگره کو ماسی یه
pisciculture , n ماسی خودانکرن
piscina , n گه را ماسی یان
piscine , adj ماسی یی
piscivorous , adj ماسی خوه ر
pish , interj ئه هـ
pisi form , adj , n که لیکی
pismire , n میزی
pisolity , e به ره ک کلسی یه
piss , n , v . t . i میز ، دمیزت
-to .... off ده ردکه ڤت
pissed , adj بیزار . ئه نری
pistachio , n دار فسته ڤ . پسته . فسته ڤ
pistil , n مییه ک ، ئه ندامیٚ میٚ یاتی یا گولیٚ

pistillate , adj مییه کی
pistilleferous , adj مییه کی
pistilline , adj مییه کی
pistol , n شه ش ده رب ، شه ش ئاگر .
ده بانجه ، پشتو ، پشتوک
- butt قونتا خا ده بانجه ییٚ
- grip ده ستکیٚ ده بانجه ییٚ
- shot فیشه ک .
pistol , vt ئاگر ژ ده بانجه ییٚ به ردت
pistole , n دراڤیٚ کانی بیانی
pistoleer , n ده بانجه هه لگر
piston , n په ستیو ، په ستین
- pin بزماریٚ په ستینی
- rod ده ستکیٚ په ستینی
pit , n , vt , i کورتال ، گونجال . کؤر . کؤرک .
چال . ته پک ، چال دکت . دکت
ناڤ چالیدا
- head سه ر کانگه
pit - a - pat , adv , n , vi ته پ ته پ ، ته پ ته پ دکت
pitch , n قیر . پله ، بلندی ، خوری . ئاواز
ده نگی
- ball ره ش گوگ
- black تاری ، ره ش تاری ییٚ روناهی
- blende کانه ک ره ش ته یسی یه
(ئوکسیدیٚ یورانیوم کو رادیوم
به ر هه م دکت)
- to queer somebody's...... پیلانا فلانی تیکددت
pitch , v . t . i قیر (زفت)دکت.ڤه دگرت ، ڤه ددت
- to .....in هه ڤکاری دکت.کاری ده ست پیدکت
- to ..into ئیریش دکت ، مژول دبت
- to ...on or upon هه لدبژیرت
- to ....out دهاڤیت
pitch - and - toss , n یاری یا پاره یی
pitched battle , n به زما دژوار
pitcher , n شکه ڤ ، مه سین
- copper مه سین
- plant مه گه زگره
pitchfork , n ته بور . ملیب ، کاریژ

pitch fork , vt ملینی دکت
pitching , n له دان
pitchman , n شوسته فروش
pitch pine , n سنه وبه را شریزیٚ
pitch pipe , n ده فیکه یا ئاوازی
pitchstone , n به ریٚ زفتی
pitchwoman , n ژ نکا ل دره کیٚ دفروشت
pitchy , adj ره ش تاری ، زفتی ، ده بیشی
piteous , adj مه ژار (دلیٚ مروڤی پیٚڤه دمینت)
piteously , adv ب مه ژاری
piteousness , n مه ژاریتی
pitfall , n ته لهه ، مه ترسی یان ته نگاڤی یا نه په نی
pith , n کاکل . ناوچه رگه . ناخ ، گه وهه ر . مه ژی یێ هه ستی
pith , v . t . سه رژیٚ دکت (ته رشی)
pithecanthrope , n مروڤ – مه یمون
pithecanthropus , n مروڤیٚ جاوا : مروڤه ک سه ره تایی . برهایی (وه ک مه یمونی)
pithily , adv ب کاکلی
pithiness , n کاکلیتی
pithy , adj کاکلی ، قایم : تیر هیٚز ، ماده یان واتا . ره وا بیژ
pitiable , adj پوچ . کوتی . دلوڤانبار
pitiableness , n دلوڤانباری
pitier , n دلوڤان
pitiful , adj به له نگاز . ره به ن
- person گه دە
pitifully , adv ب دلوڤانی
pitifulness , n دلوڤانیتی
pitiless , adj بیٚ دلوڤانی
pitilessly , adv ب بیٚ دلوڤانی
pitilessness , n بیٚ دلوڤانیتی
pitman , n کومرڤان . کارکه ریٚ کانگه ییٚ
piton , n سنگیٚ دکه ڤریدا دقوتن (بۆ سه رکه تنیٚ)
pitot tube لوله یا گوشه راست چه ماندی بۆ پیڤانا له زا بالافریٚ
pit pan , n به له ما کولایی
pitsaw , n خیزارا که لشیٚ
pittance , n کیمٚ کریٚ . تبابه ک بچوک . سه ریاریٚ بچوک
pitted , adj کورکری . نکلاندی
pitter- patter , n , adj , vi ته قته ک . ته قته ک دکت
pitting , n چالکرن ، نکلاندن
pitui tary , n , adj لڤا کلمیشی ، چلم . کلمیش
- gland لڤا کلمیش یان چلمی
pitui trin , n چلمین
pity , n, vt , i جه رگ سوژی . به هه نیا . بانا . به زه یی . دلوڤانی ، میهره بانی . خه مداری . کوڤانی . دل پیٚڤه دمینت . دلوڤانی دکت
pitying , adj به زه یی ، دلوڤان
pityriasis پینه ک : نه ساخی یه ک چه رمی . (که لپکیٚ وه ک پینه یی ده ر دکت)
pivot , n , adj , vi , t ناوچه ق . ته وه ره . سنگ . گاره له وه ره دکت . سه ر ته وه ره یی دگه رینت
pivotal , adj ژینی . گرنگ ، بنیاتی
pixie or pixy, n , adj ئه جنه ، یاریکه ر
pixilated , adj دینوکه
pizza , n پیتزا
pizzeria , n پیتزا فروشگه ، پیتزاگه
pizzicato , n ئاوازا ده ست ژه ن
pizzle , n کیریٚ گایی
placabili ty , n به خشباری
placable , adj به خشبار . نه رم
placableness , n به خشبار ریتی
placably , adv ب نه رمی
placard , n , vt ئاگه هداری ، یافته ، دیواری ب ئاگه هداری یا دگرت ئاگه هداری یا ب دیوار ئه لڤه دکت . ئاگه هدار دکت
placate , vt قایل دکت ، ئاشت دکت
placated , adj قایلکری ، ئاشتکری
placater , n قایلکه ر ، ئاشتکه ر
placating , n ئاشتکرن
placation , n ئاشتبون

placative , adj ناشتكه رى ، ناشتدار
placatory , adj ناشتكه رى
place , n جى جه .شون .ده ڤه ردروار . جگه
- of animals to lie down and rest مه خه ل
- of birth زاينگه ، بونگه
- of consolation شينگه
- of origin ژنده ر ، سه ركانى
- of work شوينكار
- of worship په رستگه
- in ..... ل درا راست
- in .....of شونا
- in the first..... په كه م . ل به رى هه ر تشتى
- out of ..... نه دجهىٔ خودايه
- to give ....- to چيز دكت ، رىٔ ڤه دكت
- to give .....to جهىٔ خو ددت
- to know one's .... قه درىٔ خو بزانت
- to take .... چيدبت . دقه ومت
- to take the ......of جهىٔ كه سه كىٔ دگرت
place , vt , i داتينه ، دادنت
placebo , n نفيژا ئيڤارى بوجانىٔ مرى .هه داركه ر ، ده رمانىٔ دلنياكرنا نه ساخى
placed , adj دانايى
place- kick , n, vt , i په حينا ته پكايىٔ پشتى دانانا سه ر نه ردىٔ ، تيزك يان په حين ل ته پكىٔ ددت
placeless , adj بىٔ جى
placeman , n فه رمانبه ر يان نه ركدارىٔ حكومه تىٔ
placement , n دانان ، دياركرنا درا كيرهاتى
place - name , n ناڤىٔ شونه كىٔ
placenta , n هه ڤال بچزك ، هه ڤالوك . هڤى
placental , adj هه ڤالوكى
placentation , n هڤيبون.هه ڤالوكبون.چيبونا هه ڤالوكى
placer , n جه رجير . جه رجيرگه (بو شوشتن ئو زير په يداكرنىٔ)
- mining جه رجير شوشتن بو په يداكرنا پرتكين زيرى
place setting , n ئامانين ميزىٔ بو مروڤه كىٔ

placid , adj ئاسوده . هيمن . هه دار
placidity , n هيمنى . هه دارى
placidly , adv ب هه دارى
placidness , n هه داريتى
placing , n دانين
placket , n به ريك
plage , n به رئاڤا ده ريايى
plagiarism , n رامان يان په يڤ دزين
plagiarist , n رامان يان په يڤ دز
plagiarize , vt , i رامان يان په يڤان ددزت
plagiarizer , n رامان يان په يڤ دز
plagiary , n رامان يان په يڤ دزى
plague , n , v . t ده رد . قزل قورت . په رژه نگ . ره شاف . دروم ، ره شاف دگرت دئه نرينت ، ئازار ددت ، ئه شكه نجه ددت، ده رده ک دگرت
-........ on it ! كه مباخ بت !!
plaguey or plaguy , adj جارس
plaguey or plaguy , adv ب جارسى
plaice , n ته خليت ماسى يه
plaid , n , adj په روكىٔ هرى(چارگوشه نه قشكرى)
plain , adj , adv , n,vt روهن . زه لال ، ئه شكه را . ساده په تى . تسى . به ست ، ديار . شانى ، زه بلوق . ده شت . ئاسايى . لوس ، گازنده دكت . تازى دكت . به هى دكت
- paper رويه لا ساده
plain - clothes man , n پوليسىٔ نهينى
plain dealing , n بازارىٔ ئه شكه را
plain sailing , n ئاسان ، هيسان . ساناهى ، ده ريا گه رى يا ئاسان
plainsman , n (مروڤىٔ) ده شتى
plainsong , n مه زيقه يا جه ند ده نگان
plainspoken , adj ئه شكه را
plaint , n بيزارى . گازنده ، تاوانكرن . گونه هكرن
plaintiff , n داواكار . گازنده كه ر . گليكار . گليدار ، دادخواز
plaintive , adj دل كوڤان ، مريتو . كه سه رى
plaintively , adv ب مريتويى
plaintiveness , n مريتويى تى
plait , n , vt وينا . هونا . كه زى . ڤه هينه ک پيلک . گولى . دڤه هينت

plaiting , n چه رمقاندن
plan , n , vt , i نه قدیر . نه خشه . مه لهه زه ، نه خشه دکت
- to ......to دده خوه
plan (o) پنشگره کو گه روکه ، پانه
planar , adj پنوه ندیداریٰ راسته رزیی
planartan , n به لگوکی . کرمکه‌ک بچوک پانه وه‌ک به لگی یه
planchet , n منر تالیٰ راسته رزییٰ (چیکرنا) دراقی
plane , n , adj مه رخ ، چنار.ده شت ، ره نده .ره نه. ساج ،راسته‌رز.راسته‌بان.راست. بالافر
- co - ordinate ته وه ره ی راسته رزیی
- focal .... راسته رز . تیشکو
- geometry , n ئه ندازی یا راسته رزیی
- inclined ..... راسته رز لار
- land راستک
- of polarization راسته رز جه مسه ربون
- of symmetry راسته رزهه فدیتنی
- section زڤارا برگه یا راسته رز
- trigonometry سیگوشه کاری راسته رز
- vibration راسته رز له رین
plane , vt , i راست دکت.دفرت.بلند دبت بره نه دکت
plane angle , n گوشه یا راسته رز
planed , adj ره نه کری
planer , n راستکه ر . ره نده
planetree , n چنار
planet , n هه ساره . ستیرا گه روک . ستیر
planetable , n ده پیٰ راسته رز(بۆ رزپیڤی یا نه ردی)
planetarium , n نمونه یی رزکا روژکی
planetary , adj ستیری . گه روکی ،گه روک، نه ژده ها
planetesimal , n ستیروک
- hypothesis گریمانه یا ستیروکی
planetoid , n ستیروکایی
planet stricken , adj ستیر لیدایی . بزدهی
planetolgy , n ستیرزانی
planet wheel , n چه رخا ستیروکی
plani - پنشگره کو راسته رزیه

plangent , adj پیل پیلوک . نالین (ده نگ)، تیژ
planimeter , n رزپیڤک
planimetric , adj رزپیڤکی
palnimetry , n راسته رز پیڤان
planish , vt راست دکت ، دکوتت ، له دمشت
planisphere , n نه خشه یا نیف گوگا ئه سمانی
planispheric , adj ژ نه خشه یێ نیف گوکا ئه سمانی
plank , n , vt ته خته دار . ده پ . ته خته به نده ک سه ره کی ژ رزک یان به رنامه یێ‌ده پ دکت ، جهدا ددت
planking , n دار ده پ . ده پکرن
plank - sheer , n ده پێ ستوریێ داری ل ره خێ ده ره کی یێ پشتا گه می یێ
plankton , n هلاویستوک: زینده وه رێن هلاویستی یان سه رئاف
planktonic , adj هلاویستوکی
planless , adj بویه را بیٰ مه لهه زه
planned , adj نه قشه کری مه لهه زکری .ریزگه ر
planning , n نه خشه کیشان ، خیزاندن . مه لهه زه کرن . ریزگه ری
plano - concave , n راسته رزچال
plano - convex راسته کوقز
planography , n چاپکرنا رز راست
planometer , n راست پیڤا رزیان
plan posi tion indicator,n نیشانکه ریٰ درا که تگه هی
plant , n باداک . هه له ز . رووه ک . شینایی هیشنایی.کارگه. هه لز . پنجار . پن
- kingdom هه له زستان
- like وه ک هه له زی
- nursery شتلگه ، نه ماگه
plant , v . t دچینت
- to ....a tree داری دچکینت
plantable , adj چاندنبار
plantain , n گیا دوپشک
plantar , adj سولی یا پیٰ یی
plantation , n چاندنگه
- guard شه هنه
planted , adj چاندی ، داچاندی ، چکلاندی

planter , n چينه ر . چانديار
plant food , n خوارنا هه له زى . په يين . زيل
plantigrade , adj , n جانه وه ر يان بونه وه رئ ل سه ر پانى يين پئ يان دچت وه ک هرچئ ئو مروڤى
planting , n داچكلاندن.چاندن. چكلاندن . داچاندن رواندن ، داچكاندن
plantlet , n هه له زک
plant louse , n سپه ها هه له زى
plantocracy , n حكومه تا چاندياران
plants , n شينايى
planxity , n سه مايه ک ئير له ندى يه
plaque , n ده پئ نه قشكرى . سنجه قا خه ملئ
plash , n , vt , i = splash
- plasia , or - plasy پاشگره كو بون . چيبونه
plasm , n = plasma
plasm (o) - پيشگره كو پلازما ، خوينا ڤه
plasm , n خوين ئاڤ ، خوينا ڤ
plasma , n خوين ئاڤ ، پلازما
plasmagene , n پروتوپلازما جه لاتينى
plasmamembranc, n په رده يا پروتوپلازمى
plasmatic , adj خوينا ڤى
plasmodium , n كه فوک : جومكا يه‌كه‌م خويناڤ (پروتوپلازم) كو ژ يه‌كبونا چه ند خانه يان چيدبت . ميكروبا تايئ
plasmolysis , n گرنژينا يه‌كه‌م خويناڤا خانه يى
plasmolyze , vt , i پروتوپلازمئ دگرنژينت ، پروتوپلازم دگرنژت
plast پاشگره كو خانه يه
plaster , n , vt موله . بوره ک ، گێچ ، سپى دكت ، سه يينت . گێچ دكت
plaster board , n ده پئ گێچئ (بۆ جوداكرنئ)
plaster cast , n دارێژدانا گێچئ
plastered , adj مه ست . سه رخوش
plastering , n سه باندن . موله كرن ، ليدان . ره ڤين
plaster of Paris گێچا پاريس
plastic , adj پلاستيک . شل وپل . نه رموكه . نه رم
- clay گلا پلاستيكى
- collision ليكدرانى ناجير، نه رمه ليكدان
- deformation شيوانى ناجير
- impact ليكدرانى ناجير ، نه رمه ليكدان
- sweeper پلاستيک مال
plastically , adv ب نه رموكه يى ، نه رموكه يه كى
plasticine , n ليم
plasticity , n ناجيرى . نه ر موكه يى
plasticization , n نه رموكه بون
plasticize , vt نه ر موكه دكت
plasticized , adj نه ر موكه كرى
plasticizer , n نه رموكه كه ر
plasticizing , n نه رموكه كرن
plastics , n نه رموكه زانى . نه رموكه
plastic surgeon , n نژدارئ نه رموكه يى ، پسپورئ نژدارى يا راستكرن يان به رديلكرنا ئه ندامين له شى .
plastic surgery , n نژدارى يا نه رموكه يى
plastid , n يه كه م خوينا ڤک (پروتوپلازما بچوک)
plastron , n سينگ پاريز
plat , n = plait
plat , n , vt پارچه يا بچوكا ئه ردئ . نه خشه يا ئه ردى يان باژارى . ئه رد يان باژار نه خشه دكت
platan , n ساج . چنار
plate , n هه سپ پيشبركئ . كه ڤال . ته وه رئ ئه رئ يئ گوگه يئ ، قاپ ، لالى . ئامان . سينى . ده پ . ده ف سينيک . لاليک . دان ، خه لات كانئ هێژا ، ده پک
- flat ...... ميل
- long .... ته ڤسى
plate , v . t ده پک دكت ، روكه ش دكت (ب زير يان زيڤى)
plateou , n بانو ، بان.بانه.بانک .هه له م . قيش دڤه سهت . دگه هت كوچه ک
plateau , vt هه داربونئ
plated , adj روكه شكرى
plateful , n ئامانه ک (تژى)
plate glass , n به لورئ خوديک ئو په نجه رێن مه زن
platelet , n ده پک

platelike , adj دە پکی ، وە ک دە پکی
plat (t) en , n برمیلێ مەکینە یا چاپکرنێ یان ستونکێ تیپ نفیسێ تیرخە ملاندی
plater , n هە سپێ بێخێرێ پێشبرکێ یان پێشبە زینێ
plateresque , adj وەک زیڤی
platform , n هە رزال ، دوانگە . شوستە بە رزە ک ، سە کو ، بە رنامە . مە لهە زە
- raised .... هە رزا ل
- scale تە رازی یا هە رزالی
platform , v . t . i ل سە ر بە رنامە یی دئاخڤت ، ددانت سە ر شوستە یی
platino پێشگرە کو پلاتینە
platina , n پلاتین
plating , n رۆکە شکرن
platinic , adj پلاتینی
platiniridium , n دارشتنا پلاتین ئو ئیریدیوم
platinize , v . t پلاتین دکت
platinized , adj پلاتینکری
platinizing , n پلاتینکرن
platinoid , n, adj پلاتینایی . وە ک پلاتینی
platinotype , n چاپا پلاتینی . چاپکرنا پلاتینی
platinum , n پلاتین . زێرێ سپی
- black توزا تە رما پلاتینا کانی
platitude , n پوچی . تێبینی یان سە رنجا پوچ
platitudinal , adj پوچ
platidunarian , n گە ڤە زە
platitdunize , vt پوچ ، گە ڤە زە یی دئاخڤت
platitdunized , adj گە ڤە زە ئاخفتنکری
platitudinizing , n گە ڤە زە ئاخفتنکرن
platitudinous , adj گە ڤە زە بێژی
platon , n ئە فلاتون : ژیرزانێ گریکی (کو ل سالا ٣٤٧ ب ز . مر)
platonic , adj ئە فلاتونی . ئاڤە کی ، دیتانە یی
- love ئە ڤینی یا ئە فلاتونی (جانی)
platonically , adv ب دیتانە یی
Platonism , n ئە فلاتونیتی . ژیرزانی یا ئە فلاتونی
ئە ڤینی ئە فلاتونی ، ئە فلاتونی یا نوژە ن
platonist , n ئە فلاتونی : باوە رمە ندێ ژیرزانی یا ئە فلاتونی
platonistic , adj ئە فلاتونی
platonize , vi , t ئە فلاتونی دکت . ئە فلاتونی دبت
platonized , adj (هزر) ئە فلاتونیکری
platonizing , n ئە فلاتونیکرن
platoon , n پە ل . دە ستە
- leader سە رپە ل
platter , n لە نگە ر، سینی
- wide ...... لە نگە ری
plat(y) ...... پێشگرە کو پانە ، راست رۆیە
platyhelminthes , n پان کرم
platypus , n کورە مشکێ ئاڤێ
platyrrhine , adj , n دفن پان ئو کورت
plaudit , n دە ست قوتانا پە سنێ
plausibility , n باوە رباری (دیارە)، قایلباری (دیارە)
plausible , adj قایلبار (دیارە) باوە ربار (دیارە)
plausibly , adv ب قایلباری یان باوە رباری
plausive , adj پە سنکار
play , n ژە نت . ژە ند . لە یز . لیز . گە مە . تە ماشە نامە ، یاری . شانوگە ری . لە یزتن
play , vt ,t دلە یزت . یاری دکت
- to be ....ed out پێچویی . بێ هێز ئو بێ تە وش دمینت
- to ......at خو مژول دکت (بێ هاڤلی)
- to ......back قاونی یان شە لیتێ دبهیست ئێکسە ریشتی تومار کرنێ
- to ...down گرنکی یان بە هایێ تشتە کێ کێم دکت
- to .....fair پاک وراست یاری ئورە وشت دکت
- to ...foul رە ق ئو فێلبازی دلە یزت
- to ....into the hands of وە دکت کو بۆ دوژ منی باش بت
- to ..on or upon پرسە کێ یان خالکە کێ ب کار دئینت بۆ بە رژە وە ندی یا خو
- to ....one person off against another مروڤە کێ دژی ئێکە دی دئارهێنت
- to ....out تا دوما هی یێ دچت ، بێ هێز دبت
- to ...up دوپات دکت .بە رز دکت . دیار دکت
- to ..up to رۆبازی دکت
- to ......upon words یاری یا ب پە یڤان دکت
- to ...with هزرا کارە کێ دکت

playact , vi — پیشه کاریێ کرداریێ دبت

playback , n — بهیستنا قاونی ئێکسه‌رپشتی تومارکرنی

playbill , n — ئاگه هداری یا شانوگه ری ، به رنامه یا ئامه نگا شانوگه ری

playboy , n — (که یڤ) گه روک

play - by - play , adj — یاری ب یاری . دریژی

played , adj — له یزتی . ژه نی

player , n — یاریکه ر . لیزباز . لیستکڤان ، له یزڤان ، جانباز ، لیزوڤان ، لیزکه

playfield , n — . مه یدان ، یاریگه . زرتخانه

playful , adj — له یزوک

playgoer , n — شانوگه ری خواز

playground , n — یاریگه . زرتخانه

playhouse , n — شانو

playing , n — هواختن . لیستن . ژه نین . یاریکرن . له یزتن

- card — کاغه زا له یزتنێ

- on amusical instrument — ژه ناندن

playmate , n — هوگریێ یاری یان

play - off , n — یاری یا بریار

playopen , n — پاوانا گوهێز

playroom , n — ژورا له یزتن ئو یاری یان

playsuit , n — جلکێن له یزتنێ (بۆ ژن ئو زار وکان)

playtime , n — ده میێ یاری ئو به زمیێ

playwright — نڤیسه ریێ شانوگه ری

plaza , n — فێز . گه رده ک ، مه یدان

plea , n — په لپ گرتن ، دلنه وایی ، په لاتی

pleach , vt — دئالزت

plead , vi , t — به ره ڤانی دکت ، هیڤی دکت ، کاریێ خو به هانه دکت

pleader , n — به ره ڤان (بۆ که سه کیێ)

pleading , n — په لپ گرتن . دادگه رین

pleasance , n — شادی . سه یرانگه

pleasant , adj — رۆ خوه ش . شوخ . خه م ره ڤین

pleasantly , adv — ب شادی

pleasantness , n — شیرین . خوه ش

pleasantry , n — یاری . له یزتن

please , vi . t — تکا

- if you — ژ که ره ما خو ، تکایه

- God — خودیێ حه ز بکت

pleased , adj — که یف خوه ش . شاکری . شابویی

pleasing , n — شاکرن

pleasurability , n — که یف خوشی

pleasurable , adj — که یف خوش

pleasurableness , n — که یف خوشیتی

pleasure , n — شایی . خوه شی . خوشی . شابون . شاکه یف

pleat , n , vt — پێچ ، ده ق ، دپێچت

pleating , n — چه رمقاندن

pleb,n=plebeian

plebe — شاگردیێ پولا یه‌کەم (ل دبستانا له شکه ری یان ده ریایی)

plebeian , n — ساده ، وه لاتیییێ ساده ، میز میزوک . گه لیکی ، گه لیر

plebiscitary , adj — هزر وه‌رگرتنی

plebiscite , n — هزر وه ر گرتن . راوه رگرتن

plebs — خه لک

plectognath , n , adj — لام گرتی : ته خلیت ماسی یه

plectrum , n — په ریێ ژه نی

pledge , n — په یڤ . به لێن سوز . قه باله . به لێنی ، په یڤدان . گریڤ.ده سته به ری . گره و ، په یمان دان

- of allegiance , n — په یڤا ئه مه کیێ

- to take the ..... — په یڤ ددت ئێدی شه رابا سه رخوشی نه ڤه خوت

pledge , v . t . — نوشیجان دکت ، سوزددت ، به لێن ددت ، گره ودکت

pledged , adj — سوزکری . په یڤدایی . به لێنکری

pledgee , n — گره وکه ر

pledger , n — ده سته به ر . گره وکار

pledget , n — پێچ (بۆ برینان)

- plegia — پاشگره کو فالنجه

pledging , n — سوزدان ، سوزکرن

pleiades , n — پێڤر . پێور

pleio - tropic , adj — کومکا سێوی یان (ستێر) ، به رهه مداریێ ژ زایه نده کیێ پتر

pleiothropy , n — به رهه‌مکرنا ژزایه نده کیێ پتر

pleistocene , adj , n — روژگاریێ نوژه نیێ نێزیکتر

plenary , adj ره ها . هه مویی : ته مام ، ته کوز
- indulgence لیبورینا ره ها
- session جفاتا ته مام
plenipotent , adj ده ست هه لاتداریێ ره ها
plenipotentiary , adj , n شاندی بیێ ریزگی بیێ
ده ست هه لاتداریێ ره ها
plenish , vt که ره سه دکت . تازوقه دکت
plenitude , n ته کوز . زه حفی
plenitudinous , adj زه حف . قه له و
plenteous , adj زه حف ، به ردار . تژی
plenteously , adv ب زه حفی
plenteousness , n زه حفیتی
plentiful , adj زه حف . تژی . پر . زور ، گه له ک .
بوش ، مشه . په له سنگ
plenty , n , adv, adj. مشت . مشه . زه حفی . گه له کی
زوری ، پرانی . زور ،تیرهاتی . بوش .
بوشایی زه حف .پر . پربوت . گه له ک
plenum , n تژیبون ، جفاتا ته مام
pleochroic , adj هه یولابون
pleomorphic , adj چه ند شکلی
pleomorphism , n چه ند شکلبون . هه ره شکلبون
pleonasm , n پوفدان ، دریژکرن (ئاخفتن)
pleophagous , adj تیڤه ل خوارن خور
pleopod , n زک پیێ یی
plesiosaurus , n خشوکه ک ده ریایی نه مایی
plethora , n زه حف خوینی . بیقامی
plethoric , adj زه حف خوین
pleura , n په رده ره خه کی
pleural , adj په رده یی ره خه کی
pleuro - پیشگره کو ره خه
pleurisy , n ئاف سینگ
pleuritic , adj ئاف سینگی
pleurodynia , n ژانا کیله کی
pleuropneumonia , n ئاف سینگ ئو فرک
plexiform , adj که زیکی
plexiglass , n نه رموکه ییێ روهن
plexor , n چه کوچیێ بچوک . کوته کیێ بچوک
plexus , n که زی : تورا ده ماران ، تور
pliability , n نه رمباریتی ، نه رمی
pliable , adj نه رمبار . نه رم
pliableness , n نه رمیتی
pliably , adv ب نه رمی
pliancy , n نه ر می
pliant , adj نه رم ، شل وشل
pliantly , adv ب نه رمی
plica ,n پیچ
plicate (d) , adj پیچایی ، باوه شینی
plication , n پیچان
plied , adj بادایی . له هینایی
pliers , n کیلبه تان
plight , n , vt سوز . که سه ر . ده رد . ته نگافی
به لیێن (خواستن ، ده زگیری) ،
سوز ددت ، به لیێن ددت
plim , v . t . i پوف دبت . قه له و دبت
plimsoll , n سلک سو ل
- mark هیلا بارکرنیێ ، ریزا سه رنافی یا
گه می یێ
plink , vt , n زنگ دکت (ده نگ) ، ده نگیێ زنگا
کانان
pinth , n بنکیێ چارگوشه یێ کاریته یی
pliocene , adj , n روژ گاریێ نوژه نیێ نیزیک
pliofilm , n ته خلیت په رده یا لاستیکی یه بو
پالتو ئو پیچا نا میوه یی
plod , n , vi , t چونا گران . ده نگیێ پیێ یان ، گران
دچت . رینجبه ری پیێ دکت ، که دیێ
دکت
plodded , adj گران چویی
plodding , n گران چون
ploidy , n پله یا زه‌حفبونا کروموسومێن
خانه یێ
plop , vi , t , n نوقی دبت - دکه فت یان ژنشکی
دکه فت ئو ده نگه ک وه ک نوقیبونیێ
چیدکت ، ده نگیێ که تنیێ
(دناف ئافیدا)
plosion , n له ره ستنا نشکی یا هه ناسه یێ
(بیژه یا) ده نگاریێ راوه ست
plosive , adj ته قینی
plot , n, vt , i پنگ .پارچه زه فی. نه خشه . ته فن
وه ین. ئوین . پیلان‌ئاخپینه.له فدان
پیشک ، پیلان دکت ، نه خشه دکت

plotonism , n ئه فلاتونيتی
plottage , n رزپیڤا دریێ ، به یاڤا پارچه یا ئه ردی
plotter , n پیشکار
plotting , n بنڤه کولان . پنتکاری
plough , n , vt , i جوت. گێسن . گاسن .هه ڤجار ، دکێلت
- mechanical ...... گێسنێ خوکه ر
- share گێسن ، گاسن
ploughed , adj کێلایی
ploughed field , n که وشه ن ، شوف
ploughing , n جوتکرن ، شوف راکرن . جوتکاری
ploughing equipment ئومبورا جوت
- tool زقاف
plover , n ته خلیت بالنده یه
plow , n گاسن . گێسن ، هه ڤجار
- to put one's hand to the .. کاری ده ست پێدکت
plow , vt دکێلت ، هه لدکێشت ، به فرێ دمالت
- to ..backthe profits سودی ڤه دگه ر ینت
of a business (بو سه ر مایه یی)
- to .....the sands خیزی دکێلت . کاره ک بێ ته وش دکت
- to ....under گوردکت . دبرهینت ، ڤه دشێرت
plowable , adj کێلبار
plowboy , n کورکێ کێلانێ . کورکێ گوندی
plowman , n جوتیار
plowshare , n کێسن . گاسن
ploy , n خاپ . له بان ، لابان ، گزی
pluck , vt , i , n دگوشت ، دچنت ، دکێشت . بن که تن . ده رکرن
- out ڤه پرتک . پرچکاندن
- to ......at تشتی دگرت ئو دکێشت ، هه لدکێشت
- to ....up heart or courage ل خو ددت
plucked , adj چنی . گوشی
- out چرکاندی
pluckness , n ئازایی تی
plucking , n چنین . چن . روچکاندن . هه لکێشان
plucky , adj ب جه رگ ، ئازا ، وێرا
plug , n پشکسه ربه ند . سه رده ڤک . ده ڤک
plug , vt , i دگرت (کونکێ)
- to ......in سه ربه ندێ که هره بی دگه هینت
plugged , adj سه ربه ندکری
plug hat , n کولاڤێ بلند
plug - ugly , n هه لوژه . مروڤێ ره ق ئو کرێتوک
plum , n ده مبو ل . حلیک
- tree دار ده مبول .
plumage , n په ر
plumassier , n په رفروش
plumate , adj په رکی
plumb , n , adj , adv , vt , i کور پیف، دیوار راستی پیف گرانی یا زرنج ، راست . ته کوز، ئێکسه ر جهدا ، ب زرنچی گران دکت ، ڤه نج سه ح دکت ، (ته نه کچی) کار دکت
- bob گرانی یا زرنج
- line به نکێ شاقولی
- off .... نه شاقولی ، نه راست
- out of .... نه راست ، نه شاقولی
plumb (o) - پێشگره کو زرنچه
plumbaginous , adj گرافیتی
plumbago , n گرافیت . زرنچوک : هه له زه ک په کسانه که ری گول جوان
plumbeous , adj زرنچی
plumber , n زرنج فروش ، ئاسنکوت
- snake مارێ زرنچی : بسته ک نه رم بو پاقژکرنا بوری یێن گرتی
plumbery , n ئاسنکوتی
plumbi c , adj زرنچی
plumbi ferous , adj زرنچی
plumbing , n ئاسنکوتی
plumbism , n زرنج : ژه هربونا زرنچی
plumbous , adj زرنچی
plumb rals , n راست زرنچی
plume , n دولکێ گژێ جانه وه ری ، په ر ، په رێ بالنده یی ، نیشانا هه میازێ
plume , v . i په ر دکت . په رێ خو رێک دکت
- to ....oneself on سه رفرازی دکت
plumed , adj په رکری
plumelet , n په رک
plumlike . adj حلیکی ، خوخی ، وه ک حلیکی
plumi corn , n گولی یا گوهی یا کونده بو
pluming , n په رکرن
plummer -block , n سندوقا کانی یا به ریالکا شڤێ زفروک

plummet , n سه نگا زرنچی
plummet , vi شاقولی دئیت خاریٚ .
plummy , adj تیزحلیک
plumose , adj په ردار
plump , n , adj , adv , vt , i تژی.قه له و، قه له و دبت، قه له و دکغ،
plumper , n .ده ربیٚ قایم . دره و ، لام تژیکه ر .
که تنا نشکی یا قایم
plumpish , adj پچه کیٚ تژی
plumply , adv ژ ناخیٚ دلی
plumpness , n ئه شکه را. گه وده تژیبون ، بیٚ دودلی
plumulaceous , adj .باسکی یا پزی
plumular , adj باسکی یا پزی
plumule , n په ریٚ پورتی . باسکیٚ پزی
plumy , adj په ردار . په ری .په رکری
plunder , n , vt تاراج . په خته رمه . تالان . تالانی
دشه لینت . تالان دکت
plunderable , n تالانبار
plunderage , n تالانکرن
plundered , adj تالانکری
plunderer , n تاراجک . تالانکه ر
plundering , n تاراجکرن . تالانکرن . شه لاندن
plunderous , adj تالانی
plunge , n, vt چکاندن . نقوم . نقو ، نوقومبون
نوقوم دبت . دچکینت
plunged , adj نوقبکری
plunger , n نوقیک . په ستین . قومارچی
plunging , n نوقیبون ، نقوم ، نقو
- fire ئاگر یان توپ بارانا توپین رنکاره ک
بلند
- neckline پیسیرا نزم قه کری
- bath سه رشوکا مه زن
- into داچکاندن ، نوقومبون . تیٚ هه لکیشان
plunk , n , adj , vt , i ژه نین . لیدانا قایم ، دولا ر . ب
ده نگیٚ نه رم . ته کوزی . چنگین ،
ژه هین کمانجه ییٚ، دژه نت. نوقی دبت
هیدی دسترینت . پشتگیری دکت
pluperfect , n هه قوکا نیشان دکت کاریٚ ته مامکری
به ری ده مه ک راده کری

plural , adj , n پرانی ، کوم . پرینی ، گه له ژمار
- number گه له ژمار
- society جڤاکا چه ند ره گه ز
- vote , voter , voting گه له ده نگدان
pluralism , n پراتی . پرانی . پربون ، چه ندیتی :
کو پتر ژ راستی یه کیٚ هه یه
pluralist , n باوه رمه ندیٚ چه ندیتی ییٚ
pluralistic , adj چه ندیتی یی
pluralistically , adv ب چه ندیتی ، چه ندی تی یه کی
plurality , n پراتی . پرانی . پربون
pluralization , n کوکرن
pluralize , vt چه ندیتی دکت . کو دکت
pluralized , adj کوکری . چه ندیتیکری
pluralizing , n چه ندیتیکرن
plurally , adv ب گه له ژماری
pluri - پیشگره کو گه له که ، چه نده
pluriaxial , adj چه ند ته وه ره
pluriliteral , adj رها سیٚ تیپی پتر
plus , adj کو ، پتر
- fours شه لواره ک وه رزشی کورت ئو
ته نگ ژیٚر چوکیٚ
- sign نیشانا کوکرنیٚ
plush , n ده ست فره هی . قوتینی
plushly , adv ب ده ست فره هی
plushy , adj بیٚقام ده ست فره هـ
plussage , n تیابا سه ر بار
pluto , n خودایٚ مری یان ئو دوژه هیٚ
ل چه م گریک ئو رومانان
plutocracy , n پلوتوکراسی : حکومه تا
ده وله مه ندان ، چینا ده وله مه ندا
حوکمدار
plutocrat , n پلوتوکرات : مروڤیٚ ده ست هه
لاتدار (ژ به ر ده وله مه ندی ییٚ)
plutocratic , adj پیوه ندیداریٚ حکومه تا ده وله مه ندان
plutocratically , adv ب حکومه تا ده وله مه ندان
plutolatry , n سامان په رنس
pluton , n که ڤریٚ دیاربویی پشتی ره قبونیٚ ل
کوراتی یا مه زن

plutonian , adj — دوزه هی
plutonic , n — پلوتونی : کو نیشان دکت که قر ره قبونێ ل ژێر
- rock — که قرێ ره قبویی ل کزراتی یا مه زن
- theory — دیتانه یا پلوتونی : کو به هرا پترا دیارده یێن ئه ردناسی ئه نجاما گه رمی یا هو ندوری یه
plutonist , n — باوه رمه ندێ دیتانه یا پلوتونی
plutonium , n — پلوتونیوم (هێمانه)
plutonomist , n — ئابوریزانێ رامیاری
plutonomy , n — ئابوری یا رامیاری
plutus , n — خودایێ دەولەمەندی یێ ل نک گریکان
pluvial , adj, n — بارانی
pluvian , adj — بارانبار . تێرباران
pluviometer , n — باران پیڤ
pluviometrical , adj — باران پیڤی
pluviose , adj — زه حف باران
pluvious , adj — بارانی
ply , n — تایێ به نکی . ستوری ، پێچ
- wood — دارێ ته نک
ply , vt , i — د ڤه هینت
plying , n — ڤه هینان
p.m.(post meridien) — پشتی نیڤرو
- pnea or - pnoea — پاشگره کو بێهنه
pneum- — پێشگره کو بایه ، پشه یه ، بێهنه
pneuma , n — بێهن . گیان
pneumatic , adj , n — باکار ، بایی
pneumatically , adv — ب بایی ، بایه کی
- ti re — تایه را بایی
pneumatici ty , n — بایی تی
pneumatics , n — بامیکانیکزانی . با کارزانی ، با ئو . غاز خوه یی تی زانی
pneumato - — پێشگره کو گیانه ، بایه ، بێهنه
pneumatocyst , n — کیسکێ بایێ بالنده یان
pneumatological , adj — بایی ، پشه یی . هه ناسه یی
pneumatology , n — بونه وه ر ئو گیان دیارده زانی
pneumatometer , n — پش بێهن کێشان پیڤ
pneumectomy , n — پارچه پشه ته ڤن هه لکێشان
pneumogastri c, adj — پشه یی – ئورکی
pneumograph , n — ئه خشکا بێهن کێشانێ
pneumonia , n — سی ئاوشان . فرک ، پزو
pneumonic , adj — پشه یی . فرکی ، سیپه لکی
- plague — ره شاڤا پشه یی
pneumonist , n — نه ساخێ فرکی
pneumonitis , n — په ش کولبون
pneumothorax — سینگ بایی
poach , v . t . i — هێکێ دکه لینت (په ر چقێن د ناف ئاڤا که لاندیدا) ، ده ست درێژی یێ دکت سه ر ئه ردێ مروڤه کێ دی نێچیرێ یان ماسی یان ددزت . ئه نداماں ژ جڤاته ک دی وه ردگرت ، دچکلت ناف ته قنیدا
poachard , n — قازه ک نوقه ر سه ر مه زنه
poacher , n — دز
pock , n — په قیشکا خوریکی
pocket , n , vt — پاشل . پاخل . گێڤان . گیرفان . به ریک ، گرفان ، ددزت ، دکت به ریکا خودا ، دکت به ریکێدا
- battleship — که شتی یا بچوکا جه نگی
- book — کتێبا به ریکێ
- edition — چاپا به ریکێ (بچوک)
- handkerchief — ده رسوکا به ریکێ
- knife — چه قوک
- money — پاره یێن هور (خورده)
- veto — ڤیتو یا به ریکێ : سه روکێ ئه مریکانی کارێ یاسایا هه لوه شینت ب خوگرتنێ تا ماوه سه ررا ببورت
pocketable , adj — (دراڤ) برنبار
pocketful , adj — تژی به ریکێ
pocketl ess , adj — بێ به ریک
pockmark , n . vt — نیشانا خوریکان . خوریکی دکت
pococurante , adj , n — مروڤێ نێتار . لاسار
pod , n — که لش . هه بان . گاران . رڤده کیسکێن هێکێن کولی ، بر (ئه هه نگ) ژورکا ئێزینگی (بن چه نگێ بالافرێ)
- pod — پاشگره کو پێ یه
podogra , n — موفک کولی ، ژانه گه هه

podagral , adj ژانه گه هی
podagric , adj ژانه گه هی
podagrous , adj ژانه گه هی
podgy , adj کورت وقه له و
podiatric , adj پێوه ندیداریَ پیَ چاره کرنیَ
podiatrist , n پی چاره کار
podiatry , n پیَزانی . پیَ چاره
podium , n دیواریَ نزم . هه رزال ، بلند پیَ
podophylli n , n شریزه‌ک زه ر تاله بۆ زک نه رمکرنیَ باشه
podzol, podsol , n ئاخ
podzolize , vt ئاخ دکت
poem , n هه لبه ست ، نترک ، (هوزان)
- 's opening سه ربه ند
poesy , n هه لبه ست
poet , n نه وشه کار . هه لبه ستڤان . هوزان هوزانڤان
poetaster , n ریزکڤان . هوزانک
poetess , n هوزان – میَ – (جاران هوزان بۆ هه لبه ستیَ ئو هوز انڤان بۆ هه لبه ستڤانی ب کار دهێن)
poetic (al) , adj ڤه هاندی . هه لبه ستی ، هوناندی
poetically , adv ب هه لبه ستی
poeticalness , n هه لبه ستیتی
poeticize , v . t . هه لبه ستی دکت ، هوزانی دکت
poeticized , adj هه لبه ستیکری
poeticizing , n هه لبه ستیکرن
poetic justice , n دادی یا ئاشوپی
poetic license , n ریدانا هوزانی
poetics , n هوزا نزانی
poetize , v , i . t هه لبه ستی دکت ، دڤه هینت
poet laureate , n هوزانیَ میری
poetry , n هه لبه ست ، هوزان
- line ریزاهه لبه ست ، مالک .
- measure هه قده ن
- meter هه قده ن
pogo , n له یزتوک
pogono , n رهـ
pogonology , n رهـ زانین
pogonotomy رهـ تراشین
pogrom , n کوشتار . کوم کوژی . کو مه ل کوژی
pogrom , vt دکوژت (کوم)
pogromist , n کوم کوژ

poignancy , n تیژی
poignant , adj توژ . تیژ
poikil otherm , n جانه وه ره یَ خوین سار
poinsettaw هه له زه ک مه کسیکی
point , n چمک . سه ر . شانک . خال . خالک . پت ، پنت
- a ....of honour پرسا نا موسیَ
- a .....of view هه لویست . هزر
- at or on the ......of ل به ره
- in .... مژادی یه
- in ......of fact راستی
- off (away from) the.......... دوره ژ مژادی
- duty .... ئه رکیَ پولیسیَ بوورینیَ
- 's man کاریَ گوهورینا ریَ ئاسنی
- the .....of no return خالکا نه ڤه گه رینیَ
- to carry (gain) one's........ ئه وین دی قایل دکت
- to make a ....of په لپ دکت
- the .... دناخیَ بابه تیدا
- when it came to the.......... گاڤا ده میَ کاریَ هات
point , vt , i تیژ دکت . نیشان دکت
pointblank , adj , adv نیشانکری ئارمانجیَ (ژنیزیک یان ئیکسه ر)
pointed , adj تیژکری
pointedness , n (سه ر) تیژیتی
pointer , n نیشانکه ر ، ده ستک (ده مژمیر) ده ستک . میل . پیشکه ر
pointillism , n ریبازا به‌رهه مکرنا کاریگه ری یا رونا هی ییَ
pointillist , n به رهه مکاریَ روناهی ییَ
pointing , n نیشانکرن ، خالبه ندی
point lace , n نه قشیَ ده رزی ییَ
pointless , adj بیَ ته وش ، بیَ فه یده ، بیَ خالک
pointlessly , adv ب بیَ خالکی ، ب بیَ فه یده یی .
pointlessness , n بیَ ته وشیتی
pointy , adj سه رتیژ . دړ
poise , n ,vt , i ریبازا چون ئو رونشتنیَ ، راوه ست . هاوسه نگی ، خوگری ، هه ڤسه نگی دکت . هه ڤسه نگی دبت، دهه ژینت (بالنده ، چه نگان)
poised , adj هه ڤسه نگیکری

poison , n , vt ئاخو ، ژار . ژه هر ، ژه هر دکت
- gas .غازا ژه هر
- ivy لورکا ژه هری
- oak=poison sumac ژه هره دار به رو
- pen خامه ییْ ژه هرکری
کیندار نو بیْ ناف دنفیست
- sumac ته راشه ک چراقی ئه مریکانی
poisoned , adj ژه هر کری
poisoner , n ژه هر که ر
poisoning , n ژه هر کرن . ژه هر داری ، ژه هردان
poisonous , adj ژه هرین . ژه هری . ژه هراوی
poisonously , adv ژه هرایی ، ژه هری یه کی
poke , n , vt , i پالدان . توربه . ته لیس . چه نته ،
پالددت ، زخت لیْددت
- bonnet شه فقه یه ک ژنان ره خ ده رهاتی یه
-to ...... nose خو تیْکل دکت
- to ....fun at somebody ترانه پیْ دکت
pokeberry , n تری ییْ گورگی
poked , adj زختکری
poker , n له یزتنا کاغه زان ، پوکه ر، بستا ئاسن
بو ئاگر خوشکرنیْ
- face روپی بیْ ده ربرین گوهور
poker , v , t (داهینانیْ) ب جهـ دئینت . دخه ملینت
pokeweed , n تری ییْ گورگی یان روفی
pokey , n زیندان
poking , n زختکرن
poky , adj ته نگ . نه لاو . گه لهو ، بیْ تام
polacre , n گه می یا سیْ بابره کا بازرگانی یا
ده ریایا ناقی
Poland , n پوله نده ، له هستان
polar , adj , n جه مسه ری . ته وه ره یی
- angle گوشه یا قوتکه یی
- axis ته وه ره یا قوتکه یی
polarbear , n هرچا ژه مسه ری
polar body , n خانه یا جه مسه ی
polar circles , n جفزیْن جه مسه ری
polar coordinates , n ته وه ره یێن ژه مسه ره
polar front , n به ره ییْ جه مسه ری
جه مسه ری پیف
polaris , n ئه زمین
polariscope , n جه مسه ری بین
polariscopic , adj جه مسه ری بینی
polari ty , n جه مسه ری تی
polarizability جه مسه ربونبار یتی
polarizable , adj جه مسه ربونبار
polarization , n جه مسه ربون . جه مسه ر کرن
polarize , vt , i جه مسه ر دکت یان دبت
polarized , adj جه مسه رکری
polarizer , n جه مسه رکه ر
polarizing , n جه مسه رکرن
polarography , n ریبازا شیکرنا کیمیایی
polaroid , n جه مسه رکاریْ روناهی ییْ
polar star , n ئه زمین
polder , n ئه ردیْ نزمیْ چاککری ییْ ده ریایی
pole , n ته وه ره . ستون . ژه مسه ر .
جه مسه ر . کاریته ، سنگ ، راگره
- star ئه زمین
pole , vt پالددت (ب کاریته یی) بکاریته دکت
Pole , n وه لاتی ییْ پوله نده
Pole - axe , n بفریْ شه ری
polecat , n فسوس
poled , adj پالدایی (ب کاریته یی)
pole horse , n هه سپیْ شفاکی
polemic , adj , n ئیریشا دژوار (ل سه ر هزر و
سه ره تایین مروفه کیْ) ، ده ف
به ردان، به رهه فدانکه ری یا دژوار
polemical , adj ده ف به ردانی
polemicist , n= polemist
polemist , n به رهه فدانکه ریْ دژوار
polemicize=polemize دژوار به رهه فدانیْ دکت
poler , n هه سپیْ شفاکی
polevault , n بازدانا بلند ب داری
pole - vault , vi بازددت (ب داری)
police , n بالباز ، پولیس ، پاقژکرن ، لیکدان

- court دادگه هاسه رکه شی ییٚ
- dog سه ییٚ پولیسی
- force بالباز
- man بالباز . پولیس
- officer پولیس
- reporter سیخوریٚ پولیسی
- state ده وله تا پولیسی
- station پولیسخانه
- warrant officer راسپیٚره
police , vt هیمنی ییٚ دپاریزت . پاقژدکت
policlinic , n تیمارگه ها نه خوشخانه ییٚ
policy , n سیاسه ت . ریزک . رامیاری
policyholder , n خودانیٚ به لیٚنی یا دابینکرنیٚ
poling , n پالدان (ب کاریته یی)
polio , n= poliomyelitis
poliomyeli tic , adj پیٚوه ند یداریٚ شه هتی یا زاروکان
poliomyeli tis , n شه هتی یا زار وکان
polis , n ده وله تا بازیٚری
- polis پاشگره کو پاژیٚره
polish , n , vt , i بویه . بویاغ ، قه دمشت
- to ......off دته بسینت
polishable , adj بویه بار
polished , adj چرساندی.سیقال ،ته یساندی . ملشکری ، شمشات . شمشاتکری . قه مشتی . زه بلوق
polisher , n شمشاتکه ر
polishing , n ته یساندن . رونکاندن ، شمشاتکرن
- stone که قریٚ (به ریٚ) هورک
politburo , n نفیسگه یا رامیاری
polite , adj ته رزمان
politely , adv ب رزمه تی
politeness , n ره وشت .رزمه تی . نه ده ب ، ماقولی
politic , adj خاپینوک . ژیر . رامیار . په ندیار
political , adj , n رامیاری . ریزانی
-aggression ده ست دریٚژی یا رامیاری
-crisis ته نگافی یا رامیاری
- disturbance پشیٚوا را میاری
-economy ئابوری یا رامیاری
- geography ئه ردنیگاری یا رامیاری
- science رامیاریزانی
- si tuation ره وشی یا رامیاری
politician , n سیاسی ، رامیار
politicize , v , t , i رامیاری دبت ، رامیاری دکت
politick , vi خه باتا رامیاری دکت
politico پیٚشگره کو رامیاری یه
politics , n سیاسه ت . ریزانی
polity , n حکومه ت ، ریزکا حوکمی ده وله ت
polka , n , vi ته خلیت داوه ت سه ما ، گوقه نده داوه تا پولکادکت
poll , n سه ریٚ مروفی . ده نگدان . هه ژمارا ده نگا
- tax باجا ده نگدانیٚ
poll , v , t , i ده نگان دستینت . ده نگ ددت، پاش ستو . پاتک
pollack or pollock , n ته خلیت ماسی یه
pollan , n ماسی یا گولا ئیرله ندی
pollard , n , vt بیٚ شاخ . بیٚ قوچ ، دارا سه ر بری ، سه ریٚ داریٚ دبرت
polled , adj بیٚ شاخ
pollen , n گه رک ، گول توزه ک ، گه ژمیره ک ، هه لاله
pollenic , adj گول توزه کی
pollenless , adj بیٚ گول توزه ک
pollex , n تل به ران
pollical , adj تل به رانی
pollicitation , n سوزا هه لوه شینبار
pollin(i) , adj پیٚشگره کو گول توزه
pollinate , v. t هه لاله دکت
pollinated , adj هه لاله کری
pollinating , n هه لاله کرن
pollination , n هه لاله کرن یان هه لاله بون
pollinic , adj هه لاله یی
polliniferous , adj هه لاله یی
pollinium , n هه لاله ک
pollinize,vt=pollinate

pollinose , adj توزکری
pollinosis , n ماقینه تا
polliwog , n شینک (به قابچوک)
pollster , n هزرزان
pollute , vt پیس دکت . دهه ر مینت
polluted , adj پیسکری . هه رمی
- water ده قوش
pollution , n پیسبون . هه رماندن
pollyanna , n بیقام گه شبین
polo , n هولان ، ته خلیت کاشو
polonaise , n پالتوین ژنانی. سه مایه ک هیودی
پوله ندی . مه زیقه یا فێ سه مایێ
polonium هیمانه ک کانی تیرێژدار
polter geist به د گیانێ گرینچی
poltroon , n بێ زراف . ترسونه ک ، ترسنوک
poltroonery , n ترسونه کی ، ترسنوکی
poltroonish , adj ترسنوک
poly پیشگره کو چه نده ، گه له که
- adelphous هه ف برایه تی(نیرکێن پیکڤه)
- andric ژ چه ند میری
- androus چه ند نیرک
- andry فره میرد، چه ندمیر (ژن) ،
چه ندنیرک (هه له ز)
- anthus نیرگز
- atomic چه ند گه ردیله
- basic چه ند ره نگ
- chrome فره ره نگ. چه ند ره نگ . خه ملاندی
- chromy هونه را ره نگ خه ملاندنێ
- clinics نه خوشخانه یا گشتی
- cythemia سور بونا بیقاما خوینێ
- dactyl فره په نجه ، چه ند تل
- dipsia تیهنا دژوار
- embryony چه ندبونا پزی
- ester ریشالێ ده ستکاری یێ ته فنی
- gala هه له زا شیردار
- gamic = gamous
- gamist چه ند ژن
- gamize , vi چه ند ژنان دئینت
- gamy فره ژنه . چه ند ژنی
- genesis چه ند توخمی . چه ند نژادی
- genetic چه ند توخم . چه ند نژاد
- glot چه ند زمان
- glotism چه ند زمانی
- gon چه ندلا ، پرگوشه . فره لا
- gonal چه ند لا ، پرگوشه
- gonum شف . شفه ر
- graph نالالکا رونفیس
- gynous چه ند ژن
- gyny چه ند ژنی
- hedral فره رێ ، پررێ
- hedral angle گوشه یا پررێ
- hedron له شداریێ پررێ . ته نداری فره رێ
- histor پرزانا
- math , adj , n فه ر هه نگی ، چه ند چاندا
- mathic , adj چه ند چاندایی
- mathy , n چه ندچاندایی
polymeric , adj چه ند هه ف پارچه
polymerization , n په مله ره کرن (په کیه تی یا دو
گه ردان یان پتر داکو پیکهاته ک
گه رد گرانتر چیبت
polymerous , adj چه ند پارچه یان ئه ندام
polymorph , n هه مه شیوه . چه ند شکل
polymorphic , adj چه ند شکلی
polymorphically, adv ب چه ند شکلی
polymorphism , n چه ند شکلیتی
polymorphous , adj چه ند شکلی
polymorphously , adv ب چه ند شکلی
polynomial , adj , n چه ند سنور
polynuclear , adj چه ند ناڤک
polynya , n به یاڤه ک ئاڤێ له کری دناڤ
چه مه دا ده ریایی دا
polyp , n جانه وه رێ ساده یێ ئاڤی وه ک
مه رجانی په رچفتنا په رده یاچلمی
polypetalous , adj چه ند گول په ر
polyphagia , n خوه رێ خارنێن تیڤه ل . چلی
polyphagous , adj تیڤه ل خارن (خوه ر)

poly - phase , adj چه ند کوچ
poly - phasic , adj چه ندکوچی
polyphletic , adj چه ند توخم . چه ند نژاد
polyphletically, adv ب چه ند توخمی
polyphone , n تیپا چه ند ده نگ
polyphonic , adj چه ند ده نگی
polyphonous , adj چه ند ده نگی
polyphonously , adv ب چه ند ده نگی
polyphony , n چه ند ده نگی،چه ند ئاوازین یه کگرتی
polypide , n وه ک جانه وه ریٛ هوریٛ داگیر گه هیٛ ده ریایی
polyploi d , adj چه ند نژیار
polyploidy , n چه ند نژیاری
polypnea , n پشینا له زین و برین
polypod , n , adj چه ند پیٛ . پرپیٛ
polypody , n چه ند پیٛ یی
polysaccharide شه کرا چه نده یی
polysemous , adj چه ندواتا
polysemy , n چه ند واتایی
polysyllabic , adj چه ند برگه
polysyllabl e , n چه ند برگه یی
polytechnic , adj , n پرهونه ر ، چه ند هونه ری
poly thene , adj پیٛوه ندیداریٛ کروموسومیٛن چه ندتا
polytheism , n چه ند خودایی تی
polytheist , n چه ندخودا (باوه رمه ند)
polytheistic , adj چه ند خوادیی
polytheistical , adj چه ند خودایی
polytonal , adj چه ند ئاواز
polytonality , n چه ند ئاواز یتی
polytrophic , adj چه ندخارن
polytypic(al) , adj چه ند نمونه یی ، چه ند ته خلیت
polyunsaturated, adj ده وله مه ندب به ندین نه تیٛر
polyuria , n پرمیزی
polyvalence , n چه ند هه ڤ هیٛزی
polyvalent , adj چه ند هه ڤ هیٛز
pollywog = polliiwog
pomace , n تلپ یا تر ی یان سیڤیٛن هه رشی
pomaceous , adj سیڤی
pomade , n , vt مه لحه م ، رون نکت (ب مه لحه ما بیٛهن خوش
pomander , n ته پکا بیٛهن خوه ش ، قوتیکا ته پکا بیٛهن خوه ش
pomatum,n,vt=pomade
pombe , n له خوارنه‌ک مه ستی یا روژهه لاتا ئه فریقا
pome , n فیٛکی یان میوه ییٛ له ش قایم (سیٛڤ ، هه رمی ...)
pomegranate , n هنار ، هه نار
- blossom گول هنار
pomelo , n میوه یا گریٛپ فروت
pomfret , n ته خلیت ماسی یه
- cake کاده یه ک گروڤر مه یکری
pomiculture , n چاندنا میوه یان فیٛکی
pomiferous , adj سیڤی . دار سیڤی
pommard , n شه رابه ک سور فره نسی یه
pommel , n له ریوز
- horse که‌ره‌سته یه‌ک وه رزشی بۆ هه لسه نگی ییٛ
pommel , v . t = pummel لیٛددت . کولم
pommy , n کوچه ریٛ بریتانی
pomological , adj میوه یی
pomologist , n میوه زان
pomology , n میوه زانی ، فیٛکیزانی
pomona , adj خودا یا نویا دارین به ردار
pomp , n ده بده به ، فورت
pompadour , n کاره ک پرچی (را کری پاش)
pompano ته خلیت ماسی یه
pompey , n پورتسموت (ناڤیٛ گه لیٛری ییٛ یاریٛ تنگلیزی)
pompier , adj پورتسموتی
pompier - ladder پیٛسترکا ئاگر کوژی
pompon , n خه ملاندن
pomposi ty , n فورته کی . هه مپازی ، فیٛز
pompous , adj فیٛزبویی . مه زنی ، خو گرنگی
pompously , adv ب فیٛزی ، هه مپازه کی

pompousness , n فیزیتی
ponce , n , vi ته ره س ، ته ره سی دکت
ponceau , n سوریْ قه کری
pond , n , vt , i ئاڤگر . ئاوگر . گۆل . گه ر ، ته ستیل په نگ دکت
- lily زه بات
- scum که ڤزا گۆلیْ
pondage , n په نگکرن
ponder , v . t . i رامان دکت . هزر دکت
ponderability , n هزرباری
ponderable , adj هزربار
ponderation , n هزرکرن
pondered , adj رامانکری . هزرکری
ponderer , n هزرکه ر
pondering , n هزر کرن ، سه رنجکرن
ponderingly , adv ب هزر کرنی
ponderosi ty , n هه ستی گرانی
ponderous , adj هه ستی گران . نه شه هره زا ، بێقام گران
ponderously , adv ب گرانی
ponderousness , n هه ستی گرانیتی
pone , n نانیْ گه نمیْ شامیْ
pongee , n په روکیْ ئاڤرمیشیْ نه رم
pongied , n ته خلیت مه یمونه (وه کی مروڤی یه)
pongo , n ته خلیت مه یمونه
poniard , n , vt خه نجه ر ، لێددت (ب خه نجه ریْ)
pontic , adj پێوه ندیداریْ ده ریاییْ ره ش
pontifex , n ئه ندامیْ جڤاتا ئولداران
pontiff , n پاپا ، مه تران . سه ره ک ئولدار
pontifical , adj , n پاپایی . مه ترانی ، ناپاب . کتێبا پاپه ترانی (ئه رکێن مه ترانی تێدانه)
pontifically , adv ب پاپایی
pontificalia , n پێوه ندیداریْ پاپایی
pontificate, n , vt فه رمانگه ها پاپایی ، نڤێژا مه ترانی دکت ، مه ترانی دناخڤت یان ده ست هه لاتی دکت
pontify , v . i پاپایی دکت
pontoneer, n (also-nier) پر ئاڤاکه ر
pontoon , n , vt به له م ، که رخ . که له کا پریْ ، ده ریاز دبت (ب پرا سه رئاف)

- bridge پرا سه ر ئاف
pony , n هه سپیْ پێشبرکیْ . بچوکتر (ژ تشتیْ ریزکی) ، هه سپیْ بچوک . وه رگێرانا تیپی
- express ریزکا له زین بۆ گوهازتنا پوسته یێ (ب هه سپێن بچوک)
- tail دوڤیْ هه سپی .
pooch , n (sl) سه ته خلیت که زیْ یه
pood , n سه نگه‌ک روسی (٣٦ پاون)
poodle , n , vt کیچک . تیله . تیله یێ دتراشت یان پورتی کورت دکت
pooh , interj , exp ئوف
pooh - pooh , vi , t بێزار دبت ، ترانه پیْ دکت
pool , n ئاڤزێل . بێرم . هه ڤ گره و ، ئاڤگر . ئاوگر.لیچ . گه ر . گۆل ، ته ستیل ده‌سته کا پسپوران ، پێکهاتنا ئاڤبه را بازرگانان یان هه ڤکاری یان
- swimming ...... گۆلا ئاڤژه نی . مه له ڤانی ، ئاژنێگه
pool , v . t به رهه ڤ دکت ، ئه رکه کیْ یان سندوقه کیْ
poolroom , n ئفیسگه ها گره وا پێشبرکیْ یا هه سپان
poon , n داره ک روژهه لاتا ئاسیا
- oil رونیْ ڤی داری (ده رمانه ئو رونه بۆ چرایان)
poontang , n (sl) گان ، داکوتان
poop , n , vt پاشی یا گه می یێ ، بلندی‌یه‌ک ل پاشی یا گه می یێ (پێل) ل پاشی یا گه می یێ ددت ، دوه ستت . دوه ستینت ، ماندی دبت ماندی دکت . دقه رمت . دقه رمینت
poor , adj ئاخه ره ش ، خزان ، هه ژار ، دژگون . مردال . ده ست ته نگ .جیوه له ک ، دێزان ، ره به ن ژار به سه زمان ، به له نگاز . سه قیل ، ره جال ، زیڤار
- consolation به ردێلا کێم به ها .
- creature هه ژار

- fellow هه ژار
- farm چاندگه‌ها هه ژاران (بۆ خودا نگرن یان کارکرنێ)
- house ته کیه
- law یاسایا هاریکرنا هه ژاران
- man ده ست ته نگ . هه ژار
- mouth گوتنا هه ژاری یێ
- spi rited ترسنوک
- trading بازار سار
- white مروڤێ سپی یێ هه ژار ل ئه مریکا
- white trash مروڤێن سپی یێن پوچ
poorish , adj پچه کێ هه ژار
poorly , adv هه ژار . نه خوه ش
poorness , n کێماتی ، ژاریتی ، هه ژاری
pop , n, adj , adv , vi , t گرڤارک . شیلقین . شیقین ، گه لێر ، په قین ، دبرێژت ، قایم لێددت ، ژنشکێ ، ب په قینێ
- in ...... گره وکری
- eyed چاڤ به لوق
pop , vi , t دپه قت
- to ......off (ژ نشکێ) دمرت ، دچت
- to ....the question دخازت (بۆ شوکرنێ)
popcorn , n گه نمێ شامی یێ براژتی
Pope , n پاپا
Popery , n پاپایه تی ، کاتولیکیتی
popgun , n تفه نگا بایی یا ن ته به ق ری
popinjay , n پرپیژ . باسمبیژ . فیزکار
popish , adj کاتولیکی
poplar , n سپیندار . خور
- tree هه ڤران . ئه ڤران . سپیندار
poplarism, n رێزکا هاریکرنا ده ست به ردایی
poplin , n پوپلین (په روکه ک په مبویه)
popliteal , adj ناڤ چوکی
pop - off , n ئاخفتنکه رێ ده نگ بلند
popover , n کاده یا هێک شیر ئو ئاری
popper , n ئامانێ براژتنا گه نمێ شامێ
poppet , n خوشه ڤی دلبه ر رنیه ر
- head پاشی یاسه ری یان بوڤکی
poppied , adj ئه زینکری
popping , n پێزبند
popple , n ده ریایێ پێل لێکدایی ، سپیندار . فیرهانا ئاڤێ گاڤا که لاندنێ
popple , v . i ئاف دفیرهت (گاڤا که لاندنێ) ، پێل ل هه ف ددن
poppy , n خه شخاش ، نیسانی . هه له زا ته زینکه ر (ئه فیونی ژێ چێدکن) . ئه فیون ، ره نگێ سورێ له کری
- opium .... نیسانی یا ئه فیونی
poppycock , n . (sl) پوچبێژی
poppy day , n رۆژا بیرهاتنێ
poppy head سه رکێ توڤێ نیسانی
popsy , popsie, n(colloq) زاراڤا خوشه ڤی یێ (ئه خاسمه بۆ ژنا لاو ، پتێ)
populace , n ئه لاله ت . خه لک
popular , adj مللی . گه له ری . گه لێر ، گه لێری خوشه ویست ، خوشه ڤی . گه لێنی، شادک ، ئوفلاز . گه له کی
- demand داخوازا گه لی
- election هه لبژارتنا گشتی
- front به ره یێ گه لێری (گه لی)
- hero قه هره مانێ گه لێر
- hotel خان
- language زمانێ گ لێری
- science زانستی یا گه لێر
- singing سترانا گه ل
- sovereignty , n سه رده ستی یا گه لی
popularity , n گه لێریتی . گه لبون . شێنی
popularly , adv ب گه لێری
popularization , n گه لێریکرن
popularize ,vt گه لێری دکه
popularizer , n گه لێریکه ر
popularizing , n گه لێریکرن
populate , v . t نشین دبت‌ئاڤا دکت تێرخه لک دکت
populated , adj نشینکری . ئاڤا
populating , n نشینکرن . ئاڤاکرن
population , n خه لک
- explosion زه حفبونا خه لکێ
populational , adj خه لکی

populism , n گه لکیتی

populist , n گه لکی

populous , adj ئاپوره ، تیرخه لک

populously , adv ب تیرخه لکی

populousness , n تیرخه لکیتی

porbeagle , n ته خلیت سیناسی یا بچوک

porcelain , n گل ، فه رفوری ،کالوت . چینی . کرێچ

- clay گلا کرێچی

- container for shaking yogurt سه رسوم

porcelainize , vt گل دکت . کالوت دکت

porcelainized , adj کالوتکری

porcelainizing , n کالوتکرن

porcel laneous , adj گلی . کرێچی

porcel lanic , adj کالوتی

porcel l ainous , adj کالوتی

porch , n ده ریک ته لار . دالان ، به ریانک

porched , adj ته لارکری

porchless , adj بێ ته لار

porcine , adj به رازی

porcupine , n سیخور

porcupanish , adj سیخوری

porcupany , adj سیخوری

pore , n کونک . سو

- of the skin چاڤکا خوهێ کونجک . کونچک

pore , v . i . t رامان دکت . زل دبینت ،کزر دخوینت

-to ...... one's eyes out چاڤێن خو ب خاندنێڤه دوه ستینت

- to .....over ب خوه ندنێ مژول دبت

pored , adj کونیله یی . کونکی

porgy , n ته خلیت ماسی یه

porifer , n کونکدار . هه وره کدار

poriferan , n , adj کونداری ، هه وره کداری

poriferous, adj , n = pored

poring , n (زل) دبینن

porism , n کێشه یا چاره بارا بێ هه ژمار

porismatic , adj بێوه ندیدارێ کێشه یا چاره بارا بێ هه ژمار

poristic , adj ژکێشه یا چاره بارا بێ هه ژمار

pork , n گوشتێ به رازی

- barrel کاره کێ حکومه تێ کو نالیگر ژێ فه یده دکت

- butcher گوشت به راز فروش

- fish ماسی یه کێ ره ش زه ر

- pie کاده یا قیمه یا به رازی

porker , n به راز (قه له وکری)

porkling , n به رازێ بچوک (به رازک)

porky , adj به رازی

pornocracy , n ده ست هه لاتی یا دیهلان ده ست وداری یا دێلان

pornographer , n تره ککار

pornographic , adj تره ک

pornography , n تره کی

poroplastic , adj کونیله نو نه رموکه

porosity , n سوسویی ، کونکاتی ، کونیله داری

porous , adj کوندارسودار،کونوچکه دار سوسویی

porousness , n کونیله داری

porphyritic , adj ژ که ڤرێ سماقی

porphyria , n نه ساخی یه کێ وه کێ دیناتی یێ

porphyry , n به ر یان که ڤرێ سماقی

porpoise , n دولین

porrect , vt دریژ دکت . قه باله دکت ، به لگه نامه پێشکێش دکت

porri dge , n که شکه کێ ، ده ورین . قاویت

porringer , n ئامانێ شوربه یێ

port , n , adj قه لافه ت ، ده رگه . له نگه رگه . به نده ، ته خلیت شه راب ، مه ی

- hole کونا ل ره خێ گه می یێ یان بالافرێ بۆ بائو روناهی یێ

- wine شه رابه کێ خورت سور تاری

port , v . t چه پ ده ده رڤرت چه پێ (که شتی)

portability , n راکرن نو گوهێزباری

portable , adj راکرن نو گوهێزبار

- radio رادیویا گوهێزبار

portably , adv ب گوهێزباری

portage , n , v . t هه لگرتن ، هه لدگرت

portaged , adj هه لگرتی
portaging , n هه لگرتن
portal , n ده ر ، ده رگه
- circulation گێرا ده مارێن جه رگی
portal , adj ده ریک ، نه خاسمه ده ریکێ کوشکێ
ده ری : خالکا کو تشته ک ژێ ئچت ناڤ له شیدا
- vein شێن ده مارێ ده ری یی : (خوینێ ژ ئه ندامێن گڤێرتنێ ئو سپلی دبت جه رگی)
portative , adj = portable
portcullis , n به ربه ستا تورکری بۆ ئاسێکرنا ده ریکێ که لهێ
Porte , n ده رگه هێ بالا
portend , v . t نیشان دکت،ئاگه هدار دکت،مزگێن ددت
portent , n مزگینی . گه ف ، عه جێبی ، نیشان
portentous , adj گه فدار . مزگێن ، عه جێب نایاب ، ئه ژده ها . ئاوارته
portentously , adv ب عه جێبی
porter , n باربر . بارهه لگر، کژلێ . ده رگه ڤان . کژل هه لگر
porterage , n بارانه
porterhouse , n مه یخانه . پارچه یه ک ژگوشتێ چێلێ
portfire , n ئامیره تا هاڤێتا موشه کان ئو ته قاندنا ته قه مه نێ ل کانزایێ
portfolio , n وه زاره ت،پایه یان شونکاری وه زیری، چه نته (بۆ کاغه ز ئو به لگه نامه یان)
- minister without .. وه زیرێ بێ به رپرسیاری یا به شه ک ده وله تێ
portico , n سقده
portion , n , vt به ش ،پارچه . ته ش . تیش ، به هر، پار ، پشک ، دابه ش دکت
portionless , adj بێ به ش ، بی پار
portland , n .cement چیمه نتویا ته به شیر ئو گلی
portliness , n قه له وی ، شکوداری
portly , adj شکودار ، قه له و

portmanteau چه نته یێ رێباری یێ
portmanteau word , n په یڤا ژ دو په یڤان تراشی
port of call , n به نده رێ راوه ستانێ
port of entry , n به نده رێ گه هشتنێ
portrait , n گه ڤال . وێنه نیگار
portraitist , n نیگارڤان . گه ڤالڤان
portraiture , n هونه را وێنه گری ، نتراندن ، تراشین ئو شروڤه کرنێ
portray , vt وێنه دگرت .دنترینت
portrayal , n شروڤه . وێنه ،وێنه گرتن
portraying , n وێنه کرن ، نتراندن
portreeve , n بازێرڤان (دیرۆک)
portress , n نیگارڤان . گه ڤالڤان (مێ)
Portugese , n , adj زمان یان وه لاتی یێ پورتوغال
- man - of - war چه نگ که شتی یا پورتوغالی : جانه وه ره ک وه ک بابره کی یه
portulaca پرپار ؟ گیایه ک یه کسانه که ری گول هه مه ره نگه
posada خان
pose , n , vt راوه ستنا وێنه گری،دیار کرن، راوه ستینت، شاش دکت ، پرسیار دکت
posed , adj شاشکری
poseidon , n خودایێ ده ریایی ل نک گریکان
poser , n مه ته لوک ، پرسیارا شاشکه ر
posh , adj چه له نگ ، نایاب ، لاو
poshly , adv ب نایابی
poshness , n نایابی تی
posing , n شاشکرن
posit , v . t گریمان دکت
posited , adj گریمانکری
positing , n گریمانکرن
position , n پایه ،، در، راوه ست . ئاوا ، پێ رگال بنگه . هه لوه ست
- paper بریارنامه ل سه ر پرسه کێ
position , v . t دادنات(دره ک دیارکری یان کێرهاتی)
positional , adj پێوه ند یداری دریێ
positionally , adv ب دری ، دره کی
positioned , adj دانایی (دری)
positioning , n دانان (دری)

positive , adj , n گه رم . خوگر ، راستی ، پشت راست
بێگومان . دانانی ، ئه رێنی ، ڤه بڕ .
ئه رێ . ساکار ، هامواری ، ئایه تی
- adverb هوکه را ئه رێنی
- case بوزا ئه رێنی
- charge بارگه یا ئه رێنی
- pole جه مسه رێ به رباکوریڤه
- ray تیریژا پرتکێن دچن نزمه کێ لوله یا
سه ر – ڤالا
- sign نیشانا کوکرنێ (+)
positively , adv ب راستی ، ب ڤنیاتی
positiveness , n ئه رێنیتی ، ڤنیاتیتی
positivism , n ژیرزانی یا دانانی کو
هه ر گوهێ خو ددت دیارده ئو
بویه رێن ڤنیاتی ، دانانیتی ، ڤنیاتیتی
- logical ڤنیاتی یا ژیریژی
positivist , adj باوه رمه ندێ ژیرزانی یا دانانیڤنیاتی
positivistic , adj ڤنیاتی یی
positivity , n دانانیتی ، ڤنیاتیتی . ئه رێنیتی
positron , n پوزیترون : له شکێ ئه رێنی (بارسته
ته مه ت ئه وا ئیلیکترونێ یه)
positronium , n ریزکا بریتی ژ پوزیترون ئو ئیلیکترونێ
posology , n ده رمانزانی
posse ,n بر ، گرو ، هێزا ڤایم
possess , v . t . خودان دبت . دزانت ، خورادگرت .ب
ده ست دکه ڤت ، دادگیرت
-to ..... oneself of بێ خو دبت
possessed , adj داگیرایی . هه وه سگرتی ، دینوکه ،
به د گیانی گرتی
- be .....of مالخو دبت
possessedly , adv ب دینوکه یی
possessedness , n دینوکه یی تی
possession , n هه یه تی ، خوه یی تی ، سامان ،
خودانبونی خوه دیتی ، دیران
possessional , adj سامانی
possessions , n خرومر
possessive , adj , n هه یی ، ئارزی . خوه یه تی
- case بارێ ساماندارى
- pronoun راناڤێ خوه یی تی
possessively , adv ب ده ستدانی ، ب خوه یه تی یی

possessiveness , n خودانی تی
possessor , n خاوه ندخوه یی، خودان . ساماندار
possessory , adj خودانی
possibilist , n چێبونکار
possibility , n چێبونباری ، لوان
possible , adj چێبونبار
possibles and probables , n تیپێن ئه ز مونی یێن ته پکا پێ یان
possibly , adv هه یه کو
possum , n = opossum
- to play ...... خو نه ساخ دکت ، خودمرینت
post , n سنگ .راگره ، شونکار ، پوسته ،
پاسگه . کران
- and telegraph , n پوسته و بروسکه
- bag توربه یێ پوسته یی
- box سندوڤا پوسته یی
- boy بامه به ر پوسته چی
- card کارتا پوسته یی
- man بامه به ر
- master بامه ڤان
- mill ئاشێ بایی
-mistress بامه ڤان
- oak داربه روییێ کاریته یان
- office پوسته خانه
- office box نامه دان
- partum چله
- beaten at the....... ل دوماهی یێ ره ڤاندی
- deaf as a ..... که رێ ته مام (نابهیست)
- left at the .... ژ ده ستپێکێ ل پشت خو هێلایی
post -, adv . پشتی . پاش
- axial پشت ته وه ری
- cardinal پشت دلی
- classical پاش کلاسیکی
- diluvian پاش توفان
- graduate پاش ده رچونێ
- millennial پاش هه زا رێ
- nasal پشت دفنێ
- natal پاش بونێ
- nuptial پاش شوکرنێ

- partum پاش بچوک بونێ ، زنستانی
- tax پاش باجێ (داهاتی)
post , vt , i دهنێرت ، پوسته دکت ، ب له ز دچت . داد مه زرینت
postage , n کرێ یا پوسته یی
- stamp پولێ پوسته یی
postal , adj پوسته یی
- order پاره گوهێز
post chaise , n گوهێزوکا چارچه رخ (بۆ کرێ)
post - communion نڤێژا پاش وه رگرتنا قوربانی
postdoctoral پاش باوه رنامه یا (دوکتورایێ)
poster , n هه سپه ک پوسته یی . نوسانک (بۆ ئاگه هداری یان راگه هینێ
posterior , adj , n پاش . پل ، قورک
- chamber ڤالاتی یا پاشی
- ring زوجک
posteriority , n پاش هاتن
posterity , n نه ڤی . وه چه ، به ره
postern , n پاشی . ره خی . ده ری یێ پاشی
post exchange , n فروشگه ها له شکه ری
postexile , adj پاش سرگوما جهی یان
postface , n تێبینی ل پاشی یا په رتوکێ
post - free , adj پوسته هه روه
postglacial , adj پاس روژگارێ سه هولی
posthaste , adv , n بێقام ب له ز
post hoc , n ژ به ر ڤێ ، پشتی ڤێ
post - horse هه سپێ پوسته یی
posthumous , adj بونا پشتی مرنا بابی
posthumously , adv پشتی مرنێ
posthypnotic , adj پشتی نڤاندنا مه غنه تیزی
postiche , n , adj زرپور . زرپرچ
posticous , adj پشتی ، پاشی
postil , n تێبینی یان لێدوان ل سه ر ده قێ ئنجیلێ
postil(l) ion , n سوارێ هه سپێ نێزیکترێ سه روکان
postliminy , n ڤه گه راندنا مافان (پشتی سرگو نکرنێ یان ئاشتی یێ)
posting , n هنارتن . پێگوها ستن ، ڤریکرن
postlude , n پاشماو ، پاشمایی
postmeridian , adj قه ومینا پشتی نیڤرو
postmeridiem پشتی نیڤرو
postmortem , adj پشتی مرنێ
post - obit پاشی مرنێ
post operative پشتی کرداری
postorbital پشت کونا چاڤی
post paid , adj پوسته کرێ دایی . کرێ یا بژین
post partumperiod , n زنستانی
postponable , adj پاشخستنبار
postpone , v . t . i پاش بخت . ددت پاش
postponed , adj پاشخستی ، گیروکری
postponement , n پاشخستن . پاشڤه خستن . هێلان
postponing , n پاشخستن . گیروکرن
postposition , n پرتک یان بێژه یا پاش هه ڤخستی بێژه یا پاشخستی
postpositive , adj په یڤ پاش دانایی
postprandial , adj پشتی ڤراڤینێ
post road , n رێ یا پوسته یی
postscript , n تێبینی
postulant , n ناڤکری ، نه خاسمه بۆ ره به نی یێ
postulate , n vt , i سه ره تایابنیاتی ، گریمانکاری ، دخوازت . گریمان دکت
postulated , adj خواستی . داخوازکری
postulating , n داخوازکرن
postulation , n گریمانکرن
postulator , n گریمانکار
postule , n پزک ، پرزک . ریشک . بزروک
postural , adj راوه ستی
posture , n , vt ماد ، بار ، راوه ست . هه لوێست راوه ستێ وه ردگرت
posturer , n راوه ستکه ر
posturize , vt , i = posture
postvocalic , adj پشتی تیپا نه ده نگدار
postwar , adj پشتی شه ری
posy , n نه قشا مالکا هوزانی ، گول . ده ستکێ گولان ، چه پک
pot , n , vt , i قوشخانه سنجک . قاپ . ئامان لالیک ، به روش، دکت ئاڤ قاز انیدا ، دپێژت
-to keepthe...boiling بژاڤێ ب چالاکی به رده وام دکت

- bellied — زک مه زن
- belly — زکێ مه زن
- big ...... — مه نجه ل
- boiler — کارێ ده ست که تنێ ، کارێ هونه ری ئو توری هه ر بۆ دراڤی)
- boy — مه یگێر
- cooking .... — قازان
- hole — کونرکا سه ر رێ . کونرکا زلڤره کی
- hook — چه مبلێ قازانێ
- house — مه ی فروشگه ، مه یخانه
- hunter — نێچیرڤانێ کاری
- hunting — نێچیرڤانی یا کاری
- liquor — ئاف گوشت . ئاڤکا زه رزه واتی (مه تفینی)
- luck — چ هه بت بۆ خارنێ
- pie — کاده یا گوشتی
- roast — گوشتێ چێلێ : براژتی – که لاندی
- shot — فیشه کادانی : نێچیر بۆ خارنێ ، سه رنجا ره خنه یی
- small ..with holder — مه نجه لوک
- still — قازنا دلوپاندنێ
- stone — سابونا دیندک
- valiant — مه ست ئازا
-valour — مه ست ئازایی

potability , n — ڤه خوارنباری
potable , adj , n — ڤه خوارن . ڤه خوارنبار
potableness , n — ڤه خوارنیتی
potage , n — گرارا تیر ، شوربه یا تیر
potamic , adj — رۆباری
potamology , n — رۆبارزانی
potash , n , potass — پوتاس : ماده یه ک قلێ یی
- caustic — هایدروکساید یان هایدرێت یا پوتاسیوم
- water — ڤه خوارنه ک فیرها یی کری
potassic , adj — پوتاسی . قورت ، فر
potassium , n — پوتاسیوم: هێمانه ک میرتال سپی نه رم، قلێ یی
potation , n — ڤه خوارن

potato , n — کارتو ل
- beetle or bug — کێزا کارتولی
- chip — پرتک یان کیزیکا کارتولی . چپ
potatory , adj — ڤه خوارنی
potboil , vi — کارێ توری یان هونه ری هه ر بۆ دراڤی دکت
potence , n — هێزچالاکی،ده ست هه لاتی،هێزایی
potency , n — هێز داری . کاریگه ری . چالاکی . کارین ، قام . هێز . نێرایی چێبونی
potent , adj — نێر . چالاک . هێزدار . خورت
potentate — خونکار . قرال . شاه . فه رماندار
potentates , n — گره گر
potential , adj , n — مت . نه رک . شیانی ، نه رکی . هێزه کی
- difference — جودایی یا نه رکی ، جیاوازی نه رک
- energy — وزه یی مت . ئوزه یا مت
potentiality , n — شیانیتی . متیتی
potentially , adv — ب شیانی
potentialize , v . t — نه رکی دکت
potentiate , v . t — چالاک دکت . قایم دکت . خورت دکت
potentiated , adj — خورتکری
potentiating , n — خورتکرن
potentiation , n — خورتبون
potentilla , n — هێزه گیا
potentiometer , n — نه رک پێو . نه رکپیڤ
potentiometric , adj — نه رگ پیڤی
potently , adv — ب هێزدار ی
potful , adj — قازانه ک تژی . قازانه کێ
pother , n, vt , i — توز یان دوکێلا خه نقین . شاشی شه پرزه یی . ئارمان . ته ق وره ق ژاوه ، په ریشان دکت ، شه پرزه دکت ، په ریشان دبت ، دئارهت ، دئار هێنت
potherb , n — گیایێ خارنێ : هه ر گیایێ لێنانێ (پاتنێ) ، گیایێ تامێ
pothered , adj — شه پرزه کری
pothering , n — شه پرزه کرن

potion , n قورت . فره ک
potlatch , n , vt , i شایی یان مەهرەجانا زفستانێ ، دیاری دیاری ددت . پێش کێش دکت
potoroo , n مشکە کەنگە رویێ دفن دریژ
potsherd , n کە ڤتە ئامانێ شکە ستی
potshot , n دە ربێ ئاسان
pottage , n شور بە ، گراز
potter , n , vi , t تە ولق . پروت . گوسکە ر، گلکاری دکت
- 's clay potter's earth لیما گلکاری
- 's field زە ڤی یا گلکاری . گورستانا هە ژار ، نە زان ئو تاوانباران
- 's wheel , n چە رخا گلکاری
pottery , n گوسکە ری . فە رفوری . چینی . کرێچ گلینە ، گلکاری
potting , n تە حفک ، گلکاری
pottle , n نیڤ گالون شەرابەک مە ستی ، سە لکا میوە یی
pott's disease , n نە ساخیێ یا پوت : ئێشا زراڤا کاریتە یێ پشتێ
potty , n بێ شویە وە ری . نە گرنگ .پوچ ، سنجک
pouch , n بە ریک . گورز ، گرژی یا بن چاڤی ، چە نتە ، کیسک . تورک
- of the cheeck لامە
pouch , v . t . i دراڤ ددتێ . دادئورت ، هە بان دکت . (دکت هە بان)
pouched , adj هە بانی ، هە بانکری
pouchy , adj هە بانی
poudrette , n تێکلی یا گو ئو رە ژی یێ
pouf , n گولی یا پرچێ ، پارچە یا پوفا کراسی
poulard (e) مریشکا مە زن ئو قە لە وکری
poulp (e) , n هە شت پێ
poult , n ڤارک . چیچە لوک
poulterer , n مریشک فروش
poultice , n , vt (کە مادە) ، کوما نەرمە نان ، کە مادە دادنت سە ر (پە رجفتنێ یان جهێ ئێشێ)
poultry , n کە هی بالندە (قاز . وە ردە ک . مریشک . پە ردار . چینە کە ر) .
- lice پە مبوک
- man خودانکە رێ مریشکان
pounce , n ئێریش . پە نجا بالندە یی . توزا هورا زوها کرنێ
- box توزدانک
pounce , v . t . i رادهێلت . رادهێشت ، ئێریش دکت . توز دکت (مە رە کە بێ) . زوها دکت
pounced , adj ئێریشکری ، توزکری
pouncet box , n قوتیکا تە پکا بێهن خوش
pouncing(on) , n ئێریشکرن . رامشتن ، توزکرن
pound , n پاوانا تە رشی . دە رب یان کولما قایم . گوڤ . گە م ، پاون (پارە) ، پاون (پیڤانا کێشانێ) ، کوتان . هە ڤشی
- cake کلوجا یەک پاون
- foolish خرپو
- net تورا پێکهاتی
- sterling پاونێ ئنگلیزی
pound , v . t لێددت . دهە ر شینت . دکوتت . دقوتت ، رێنجبە ری دکت
poundage , n گرتن ، زیندانکرن . باجا پاونی
poundal , n یە کە یا هێزێ یە
pounder , n کوتە ک . کوتک . سیرکوت ، میکوت
pour , vt , i شە ربین . شە لپین . بارین . رشتن ریژ ، رێتن ، تێدکت ، دریژت دبارت ، رودکت
- point خالکا رشتنێ
poured , adj رشتی .رژاندی ، پورکری ، لە رێتی
pouring , n تێکرن . لە رێتن . رژان ، دارژتن . هە لرێژان . پورکرن . روکرن ، رژاندن . رشتن . رێتن . رژین .
poussette , n , vi گوڤە ند ، سە مادکت (گوڤە ند)
poussetted , adj سە ماکری
poussetting , n سە ماکرن

poussin , n	چیچه لوکا مریشکێ (خو دانکری بۆ خوارنێ)
pout , n , vt , i	ئه خلیت ماسی یه (سه ر مه زنه)، لێڤ ده رکه تن، ئه نرین رێیێ خو ترش دکه
pouter , n	ئه خلیت کوتره
pouty , adj	رو ترشکری . زیز
poverty , n	هه ژاری . ژاری . ته نگ ژین ، خزانی . ژاربون ـره به نی . به له نگازی دژگونی . په ریشانی . سه فیلی
- stricken	هه ژار . ده ست ته نگ
pow , n	سه ر، ده نگێ ته قینێ یان په قینێ
powan , n	ماسی یا گولی
powder , n	که ژمیره ک ، شوره ، پلوخه ، توز
- blue	ره نگێ شینێ فه کری
- horn	قوچێ که ژ میرێ
- magazine	ئه مبارا که ژمیرێ
- metallurgy	میزتالزانی یا توزه کان
- monkey	مه یمونێ شوره یێ : خزمه تکارێ گوهازتنا شوره یێ
- room	ژورا کارێ ژنان
- tube	وه نن
powder , v . t	توز دکت . دهێرت
powdered , adj	ئاردک . ئارک . هیرایی ، پلوخه
powdering , n	توزکرن
powdery , adj	توزی ، گه ژمراندی
power , adj , n	ده سه لاتی . وزه ، شیان . هیز . توانایی ، شنین ، تین ، زورایی . دار . کارین . کانین . پێکارین ، زور ، قام . موختاری . په رگه ل . زورده ستی
- in	ل سه رحوکمی
- the .....s above	خوا . خودێ ، خودا
- the ......that be	ده ست هه لاتدار ، حوکمدار
power boat , n	به له ما بزنزین کری
power dive , n	ئێریشا ب هیزا بزوینی
power - driven , adj	ئامیرساز . ئامیرگه ر
powered , adj	ب هیزا ئامیرگه ری
powerful , adj	پیت ، دژوار . زورباز . خورت . هیزدار . توند ، زورده ست
powerfully , adv	ب هیزداری
powerhouse , n	که هره بگه
powerless , adj	لاواز . بێ شنین ، قه لس . بێ هیز سه فیل ، سست ، بێ کاره
powerlessly , adv	ب بێ هیزی
powerless ness , n	لاوازی
power pack , n	گرویا هیز هه لین
power plant , n	کارگه یا هیزێ
power politics , n	ریزکا هیزێ
power series , n	زنجیره یێن هیزێ
power shovel , n	رامالا ئامیرگه ری
power station , n	کارگه یا هیزێ
powwow , n	ئولدار یان پزیشکێ هندوکێن سور
pox , n	ئه ساخی یا پنیکان وه ک خوریکان . ئاته شه ک ، فره نگی
practicability , n	کرداریاری
practicable , adj	کرداریار
practical , adj	کرده نی . کر دار . کرداری
- joke	گه فه زه یی
- nurse	په رستارا سه رهاتی
practically , adv	ب کرداری
practicalness , n	کرداری تی
practice , n, vt , (also , practise)	ئه ریت . ره وشت ، پێرابون . ئونی . باو . ریزک مه شق ، کردار دکت ، کاردکت ، مه شق دکت
practiced or practised adj-	سه رهاتی،پسپور،کریار ، کردارکری
practician , n	کارگه ر
practising , n	کردارکرن
practitioner , n	پیشه کار . کارمه ند
praecocial , adj	بالنده یی
praedial , adj	ئاقاری
praenomen , n	ئاڤێ یه که م
praepostor , n	دبستانا خومالی
praetor , n	دادوه ر (ل نک روما نا)
praetorian , adj	ئیمپراتوری
pragmatic , adj	به هانه یی . کرداری

- sanction فه رمان
pragmatical , adj مه هانه یی
pragmaticality , n مه هانه یی تی
pragmatically , adv ب مه هانه یی
pragmatism , n به هانه یی تی ، مه هانه یی تی راراوی ، به هانه گری
pragmatist , n به هانه کار . به هانه گر
pragmatistic , adj به هانه گری
pragmatize , v . t به هانه دکت ، مه هانه دکت
prairie , n میرگ . چول . ده شت
- breaker گیسنیٔ میرگان
- chicken ته خلیت مریشکا ئه مریکانی
- dog سه ییٔ میرگان (کرینکه)
- schooner or wagon عه ره بانه یامیرگیٔ
praise , n , vt ته په ، ئافه رین . په سن . زولت . فورت ، ستایش ، په سن دکت
- false ..... فورت
praised , adj په سنکری
praiser , n په سندار
praising , n په سندکرن . په ساندن
praiseworthily , adj ب په سنداری
praiseworthiness , n په سنداریتی
praiseworthy , adj په سندار
prakrit , n زاراڤیٔ باکور ئو ناڤی یا هندستانیٔ
praline , n ته خلیت شه کروک
prall triller , n راوه ستانا ئاوازه‌ک مه زیقه یی نفیسی له زین پاشی ئاوازه‌ک ل سه روا
pram , n عه ره بانه یا زاروکان
prance , n , vi , t بازدان . فیز . فورت ، لیتک ، لیتکان دهافیت ، بازددت . داوه ت دکت
pranced , adj لیتککری . بازدایی
prancer , n فیزکار .
prancing , n فورت
prandial , adj فراڤینی
prang . n, v . t ڤیکه تن . ڤیٔ دکه ڤت
prank , n , vt , i یاری . فناز ، نخه ملینت
prankful , adj فناز کار
prankish , adj ترانه که ری . فنازی ، یاریکه ری
prankishly , adv ب فنازی
prankishness , n فنازیتی
prankster , n یاریکه ر
prase , n ته خلیت به ریٔ هیژایه
praseodymium , n هیمانه‌ک کانی ژ زنجیره یا لانتاندی
prate , n , vi , t پربیژی ، چه نه بازی ، چه نه بازی دکت ، پربیژی دکت .
prated , adj چه نه باز یکری ، پربیژیکری
prater , n چه نه باز ، پربیژ
pratfall , n چه وتی یا گیره
pratincole , n ته خلیت بالنده یه وه ک چیچکیٔ یه
prating , adj پربیژیکرن
pratique , n ریدانا دان ئو ستاندنیٔ ل گه ل به نده رگه ییٔ
prattle , n , vi , t که له ڤاژی . پربیژی . ته له ته وش چه نه بازی ، پربیژی دکت
prattled , adj پربیژ ، پربیژیکری ، چه نه باز
prattler , n , adj ده ڤ شیل ، چه نه باز . په لپه لو
prattling , adj پربیژ . په لپه ل . پتات . پوچبیژ چه نه باز . ده ڤ شیلی
pravity , n خرابی . به دی
prawn , n, vi کیچا ده ریایی-رووبیان-رووبیانی دگرت
prawner , n رووبیانگر
praxis , n مه شق ، راهینان
pray , v . t . i نفیژ دکت
prayer , n نفیژ . نویژ . نمیژ
- beads تزبی
- leader نفیژ به ر . رینه ریٔ نفیژیٔ
- niche نفیژگه
- room خانه ما
- rug شه ملک
prayer book , n کتیبا نفیژان
prayerful , adj نفیژدار
prayerless , adj بیٔ نفیژ
praying , n نفیژکرن
- past ....for بیٔ هیڤی (دیٔ مرت)

pre پێشگرە کو بە ری یە

- cast بە ری دارشتنێ (چیمە نتو)

- election بە ری هەلبژارتنێ

- engagement بە ری دەزگری یێ

- existence بە ری هە بونێ

- perception بە ری تیگەهشتنێ

preach , v . i . t پەند دکت

-to ..... down دانشکینت . مت دکت (ب پەندیاری)

preachable , adj پەندبار

preacher , n موچکار . ئاموژگار ، پێشگو . رەبەن . ئولدار . پەندیار

preachify , v . i پەند دکت (مروسی)

preaching , n تەمێ . پەندیاری

preachment , n پەندکرن (مروسی)

preachy , adj پەندباری خواز

preadolescent , adj پێش هەرزکار ، بەری سیپە

preamble , n , vi پێشگوتن . بەراهی ، پێشەکی ، پێشەکی دنڤیست

prearrange (ment), n بەری رێکخستن

preatomic , adj بەری گەردیلە یی (بەری روژگارێ گەردیلە یی)

preaudience , n مافێ پارێزەری یێ پێش بهیستنێ

preaxial , adj بەر تەوەرە

prebend , n ئولدار:موچە یێ ئولداری،بەخشا دیرێ

prebendary , n ئولدارێ ب موچە . ئولدارێ ئاڤرویی

precancel , vt هەلوەشینت یان رادکت (بەری ب کارئینانێ)

precancerous , adj پەنجەشێربار

precarious , adj خلولە . لەقین ، گوماندار ، مەترسی .نە هەدار ، نە قایم

- life ژیانا بێ هەداری

- living ژیانا بێ هەداری

precariously , adv ب مەترسی

precariousness , n مەترسی تی

precative , adj لاڤایی . هیڤیدار

precatory , adj هیڤیدار، لاڤایی (سپاردە یی)

- trust پەیڤا دەستەبەر

- words هیڤی کو تشتەک چێبیت

precaution , n هشیاری . وریایی . پارێز . قایمەکاری . هایژی . هاش

precautionary or precautional,adj پارێزی

precautious , adj وریا . هشیار . پارێزی

precede , v . t . i سەردکەڤت (پایە) . بەری دئێت پێش دکەڤت ، دەست پێدکت

preceded , adj پێش ئێخستی ، پێشخستی

precedence , n پێشکی . پێشین

precedency , n پێشکی

precedent , n , adj رابردە . پێشبەرین

precedented , adj پێشکیکری

preceding , adj پێشی . بەری . پێش ئێخستی

precensor , vt بەرێ خو ددت ، تەماشە دکت (فیلمی بەری نیشا خەلکێ بدن)

precentor , n سەرەک دەنگبێژێ دیرێ

precentorship , n سەرەک دەنگبێژی

precept , n فەرمان . پەند، سەرەتا ، راسپار . فێرکرنا سنجی

preceptive , adj هینکرنی . فێرکرنی

preceptor , n ماموستا.هینکەر. فێرکەر . سەیدا

preceptorial , adj هینکەری

preceptress , n هینکەر . فێرکەر . (مێ)

preceptorship , n هینکەریتی

preceptory , n هینکەری

precession , n دەستپێکرن ، پێشکرن

precessional , adj پێشکرنی

precinct , n دەڤەر (بۆ هەلبژارتنێ) ، تاخ . گەرەک . توخیب

preciosity , n زمان حلیتی

precious , adj ,adv گاو . گران . بەهادار . بەنرخ بەرکەتی . نرخدار . پربەها . بهادار . هێژا . رۆباز

- metals مێتالێن هێژا

- stone بەرێ هێژا

preciously , adv ب نرخداری ، هێژایەکی

preciousness , n نرخداری . بەهاداری

precipice , n شاخ . کەندال . زانگ ، تەحت

precipitability , n نیشته باری
precipitable , adj نیشته بار
precipitance , n نیشته
precipitancy , n نیشته
precipitant , adj نیشتینه ر
precipitantly , adv ب نیشتینه ری
precipitate , n نیشتو ، پرک . له زو . نیشته
precipitated , adj نیشته بویی . نیشته کری
precipitately , adv نیشتویه کی
precipitateness , n هولی . نیشتوبون
precipitating , n نیشتوکرن
precipitaion , n نیشتن . نیشته
precipitator , n نیشته که ر
precipitin , n له شیٔ به رگریٔ نیشته که ر، له شیٔ دژ میکروب دخوینیدا پەیدابیت پشتی قوتانیٔ
precipitious , adj هول . نشیڤی یا تیژ
precipitiously , adv ب هولی
prcipitiousness , n هولیتی
precis , n هور . ورد . کورتی ، کورته . پوخته کورت دکت
precise , adj راست . هور . ورد
precisely , adv به وردی . سفتی . ب هوری . راستی
preciseness , n سفتیتی
precisian , n ڤه بری
precisianism, n , adj ڤه بریتی
precision , n پیتبون .راستی . هوری . وردی . قایم
preclinical , adj به ری دیار بونا نه ساخی یا نڤینی
preclude , v . t گیرو دکت . ڤه ده غه دکت ، دنینت ده ر . دوره دکت
preclusion , n گیروکرن . ڤه ده غه کرن . ده رکرن دوره کرن
preclusive , adj گیرو . به ربه ست . ڤه ده غه
preclusively , adv ب به ربه ستی
precocial , adj شیانی یا چالاکی یا سه رخوبونی
precocious , adj زو وه رار ، زو به ردایی (هه له ز) ، زو چیبویی ، به ری ده می گه هشتی
precociously , adv زو وه راری یان گه هشیٔ
precociousness , n زو گه هشتن
precognition , n دوربینی ، دوردیتن

preconceive , v . t پیش هزر دکت
preconception , n پیش هزرکرن . پیشبریاری
preconcert , vt پیش پیک دنیت
precondition , n , vt مه رج ، پیش لیکدت
preconize , vt نه شکه را ناگه دار دکت
precook , vt پیش دپیژت
precri tical , adj پیش ته نگاڤی
precursor , n مزگین . گه ف . پیشی
precursory , adj مزگیندار . گه فدار ، ده ستپیکی
predaceous or
predacious , adj=predatory
predaci ty , n دری . راوری . جناوری
predate , v . t به ری دنیت
predation , n راوری
predator , n جناور . راور
predatorial , adj راوری
predatory , adj راوری
- animal راور
predecease , vt , i پیشه کی دمرت (به ری که سه ک دی)
predeceased , adj (به ری) مری
predeceasing , n (به ری) مرن
predecessor , n پیشین
predesignate , vt پیش دبژیرت
predestinarian , n , adj بیش بریار دانی قه ده ری
predestinarianism قه ده ر ، پیش بریاردا نیتی
predestinate,adj , v . t پیش بریاردایی ، بیٔ چاره دکت . پیش بریار دکت
predestinated , adj بیش بریارکری
predestinating , n بیش بریارکرن
predestination , n پیش بریارکرن ، قه ده ر
predestine,v t=predestinate
predeterminate , adj پیش بریاردایی
predetermination , n پیش بریار دان . قه ده ر
predetermine , v . t بیش بریار ددت
predeterm iner , n راستکه ریٔ ناڤی
prediabetes , n به ری شه کرمیزیٔ (نیشانین پیشی)
prediabetic , adj نه ساخیٔ به ری شه کرمیز

predial , adj	گوندی ، ئاقاری
predicability , n	سه لمێنباری ، پێشبینباری
predicable , adj	سه لمێنبار ، پێشبینبار
predicament , n	به رقه که تن . ته نگانی، تێگیرانه . چین . گرو . جور . ته خلیت . توش
predicamental , adj	ته نگانی یی
predicant , adj , n	په ندیار
predicate , n , adj	سه لماندی ، سه لمێنراو ، سه لماندن
predicate , v , t	دسه لمێنت . نیشان دکت . بنیات دکت
predicated , adj	سه لمێنراو . تێرکه ر
- sentence	هه ڤوکا تێرکه ری
predicating , n	بنیاتکرن ، نیشانکرن
predication , n	سه لماندن
predicative , adj	سه لمێنراو . سه لماندی ، دویاتکری . دویاتی .
predicatory , adj	په ندی
predict , v . t .	پێشبینی دکت.به رببنی دکت . به ردبینت ، ڤه گوت
predictability , n	به رببنباری
predictable , adj	به رببنبار
predictably , adv	ب به رببنی ، به ر بینه کی
predicted , adj	به رببنکری . ڤه گوتی
predicting , n	پێشبینی . به رببنی
predictive , adj	به رببندار . به رببنی
predictively , adv	ب به ر بینی
ptrediction , n	پێشبینیکرن ، به ربێژی ، پێشبینی . خه فت بێژی . ڤه گوتن . به رگوتن . به رببنی
predictor , n	به ربێژ . خه فت بێژ . به رببن پێشبین
predigest , vt	(پێش) دکڤیرت
predigestion , n	پێش گڤیرین
predilection , n	لاگیری . هه وه س
predispose , v . t	خوازا دکت
predisposition , n	لێکدان . ئاماده بون
prednisone , n	ده رمانه ک وه ک کورتیزون لێ خورتره
predominance , n	راسه ربون . زالی
predominancy , n	زالی . زالبون
predominant , adj	زال . باو
predominantly , adv	ب زالی
predominate , adj = pre dominant	
predominate , v . i	زال دبت
predomination , n	زالی . زالبون
predominatively,adv	ب زالبونی
pree , vt	سه ح دکت . تام دکت
preed , adj	سه حکری ، تامکری
preeing , n	سه حکرن . تامکرن
pre-emergence , n	به ری ده رکه تنا هه له زێ توڤی
pre - eminence , n	نایابی
pre - eminent , adj	نایاب
pre - eminently, adv	ب نایابی
pre - empt , v . t . i	پێش داگیر دکت (بو کرینێ یان خودانی یێ)
pre- emption , n	مافێ پێش داگیری یێ
pre- emptive , adj	پێش داگیری ، پارێزی
pre- emptively , adv	ب پێش داگیری یان پا رێزی
pre - emptor , n	پێش داگیرکه ر
preen , v . t , n	په ران ب نکلی راست دکت شه ره مرازی دکت ،لاودکت، سنجه ق
- gland	توشپی یا بن دوڤکێ بالنده یی
preexilian , adj	پێش سرگومی
preexist , vi , t	پێش هه بت
preexistence , n	پێش بونێ
pre - existent , adj	پێش بونی
prefab , n	ئاڤاهی یێ پێش چێکری
prefabricate , vt	پێش چێدکت (ئاڤا دکت)
prefabrication , n	پێش ئاڤاکرن
preface , n , vt , i	پێشه کی . پێشگوتن . به راهی . پێشه کی دکت ، پێشگوتن دنڤیست
prefaced , adj	پێشه کیکری
prefacer , n	پێشه کیکه ر
prefacing , n	پێشه کیکرن
prefatorial , adj =prefatory	
prefatory , adj	ده ستپێکی . به رامبه ر
prefect , n	فه رمانره وایێ رومانی ، زێره ڤان . سه ربه رشت . کارداری بالبازی .

- apostolic	کارداریٚ په یامبه ری
prefectoral , adj or prefec torial	فه رمانره وایی بزیره فانی . ده فه ری
prefectural , adj	ده فه ری
prefecture , n	ده فه ر . کاریٚ پاریزکاری ، نوستان . کاریٚ پاریزگه ر ی .
prefer , v . t	هه فیاز دکت
preferability , n	هه فیازی
preferable , adj	هه فیازبار . باشتر
preferably , adv	ب هه فیازی
preference , n	په سندکرن . هه فیاز
- bond	قوچانا هه فیاز
- share	به مرا هه فیاز
- stock	قوچانا هه فیاز
preferential , adj	هه فیازی
preferentinghy,adv	ب هه فیازی
preferment , n	پیش ئیخستن ، هه فیاز
preferred , adj	هه فیاز کری
- debt	ده ینیٚ هه فیاز (پیشی ییٚ دستینت) ، پشکا هه فیاز
- stock	به شیٚ هه فیاز
preferring , n	هه فیازکرن
prefiguration , n	پیش وینه کرن
prefigure , v . t	پیش وینه دکت ، ناشوپ دکت
prefigurement , n	پیش وینه کرن
prefix , n	پیشکو . پیشگر
prefixion , n	پیشگری
prefixture , n	پیشگری
preflight , n	پیش فرین
preform , v . t	پیش چیدکت
preformation , n	پیش چیکرن . دیتانه یا کو دبیژت هه می ئه ندامین بزی پیش چیکرینه دناف توفیدا
preformative, adj , n	پیش چیبونی
prefrontal , adj	پیش به راهی
pregnable , adj	نه ناسیٚ . تیراچونبار
pregnancy , n	زک پر . ب تشتی
- for animals	ئافسی
pregnant , adj	ئافس،ب تشت،پر، ب زک .ب زار . زار
-animal	ئافس
pregnantly , adv	ب ئافسی
preheat , vt	پیش گه رم دکت
prehensile , adj	گرتنی
prehensili ty , n	گرتنیتی
prehension , n	گرتن . تیگه هشتن ، سه حکرن
prehistoric , adj	پیش دیروکی ، پیش میژویی
prehistorically , adv	ب به ری دیروکی
prehistory , n	پیش دیروک ، پییش میژو
prehominid , n	سه ره تاییٚ وه ک - مروفیٚ نه مایی
pre - ignition , n	پیش رفینکرن پیش دادان
prejudge , v . t .	پیش بریار ددت
prejudgement , n	پیش بریاردان
prejudication , n	پیش بریاردان
prejudice , n	پیشبریاری
- to the... of somebody's right	کو زیانیٚ دگه هینت مافیٚ فلانی
- without	بیٚ پیشبریاری
prejudice , v . t	پیشبریار دکت
prejudiced , adj	پیشبریار
prejudicial , adj	پیشبریار
prejudicialness , n	پیشبریار یتی
prejudicially , adj	ب پیشبریاری
prejudicing , n	پیشبریارکرن
prejudicious , adj	زیاندار
prelacy , n	کار یان شو نکاریٚ مه ترانی . ده سته کا مه ترانان ، حکومه تا مه ترانان
prelate , n	په تره ک ، سه ر مه تران نولداریٚ مه زنیٚ دیریٚ
prelatess , n	سه روکا دیرا ره به نان
prelatic (al) , adj	په تره کی
prelatically , adv	ب په تره کی
prelatize , vt	دیریٚ دادنت به ر حوکمیٚ په تره کی
prelature , n	ده ست هه لاتی یا مه ترانی
prelect , vi	گوتار دبیژت . دئاخفت
prelection , n	گوتار . ئاخفتن
prelector , n	گوتار کار
prelibation , n = foretaste	
preliminarily , adv	ب ده ستپیکی
preliminary , adj , n	سه ره تایی ، ده ستپیکی

- tailoring شیلاندن
preliterate , adj پێش نڤیسینی
prelude , n به راهی . پێشه کی
prelude , v . t . i دەست پێدکت(ب پێشه کی یا مەزیقەیی)، پێشەکی یا مە زیقە یی لێدەت
preluded , adj دە ستپێکری
preludial , adj پێشه کی یی
preluding , n دە ستپێکرن
preludize , v . t پێشه کی دکت
prelusion , n پێشه کی . به راهی ، دە ستپێک
prelusive , adj دە ستپێکی
prelusively , adv ب دە ستپێکی
premating , n (for animals) گوهنێل
premature , adj پێش دە م
- baby بەری دە می بویی
- birth کاڤشکی
prematurely , adv ب کاڤشکی
permatureness , n کاڤشکیتی
prematurity , n کاڤشکیتی
premedian or medal,adj نیڤ لە شی
premedical , adj پێش پزیشکی (خوەندن)
premeditate , vt رامان دکت
premeditated , adj رامانکری ، هزرکری . قه ستی
premeditatedly , adv ب رامانی . ب قه ستی
premeditator , n رامانکه ر
premeditation , n رامانکرن
premeditatively,adv ب رامانکرنی
premenstrual , adj بەری مە هکی
premenstrually , adv ب پێش مە هکی
premier , adj , n سه رە ک وە زیر ، یە کە م ، پێشین
premiere , n , adj یە کە م (پێشکێشکرن)
premiere , vt , i یە کە م جار پێشکێش دکت (شانو . سینە ما)
premiered , adj نیشاندایی (یە کە م جار)
premiering , n نیشاندان (یە کە م جار)
premiership , n سه رە ک وە زیری
premillenarian , n باوە رمە ندێ کو هاتنا عیسایی دێ بەری رۆژگارێ دووە مێ هە زاری بت
premillennial , adj ژ بەری رۆژگارێ هە زاری
premillennialism,n گوتنا کو هاتنا عیسایی دێ بەری رۆژکارێ هە زاری بت
premise , n گریما نکاری ، ناڤاهی . پێشه کی یا ژێربیژی
premise , v , t گریمان دکت پێشه کی یا ژێر بیژی دکت
premised , adj گریما نکری
premising , n گریمانکرن
premiss , n گوتنا بەرێ کو نیشان دکت گوتنە ک دی
premium , n خە لات . پاداشت . دیاری ، بە شا دابینکرنێ . ناوار تە
- at a ..... ژ به هایێ ئاسانی پترە،گران . هێژا
- to put a .....on خورت دکت
premix , vt پێش تێکل دکت (بەری ب کار هینانێ)
premolar , n , adj پێش ددانێن هێرانێ یان خرێ
premonish , vt , i پێش ئاگه دکت
premonition ,n پێش ئاگه هکرن ، دلتەپی
premonitor , n پێش ئاگه هکە ر
premonitorily , adv ب پێش ئاگه هی
premonitory , adj پێش ئاگه هی
premorse , adj دوماهی برِی (هە لە ز)
premune , adj پێش پارێز
premunition , n پێش پارێزی
prename , n یە کە م ناڤ یان ناف
prenatal , adj پێش زایین
prenomen,n=praenomen
prenotion , n دلتەپی ، هە وە س . خولیا . وە سواس
prentice , n = apprentice
preoccupancy , n مژوولبون
preoccupation , n مژولی . پێشبریاری ، کارێ بەری هە می یان ، پێش خودانبون
preoccupied , adj مژول
preoccupy , v , t مژول دکت ، پێش خودان دبت
preoperative , adj پێش کرداری (نژداری)
preorbital , adj پێش گه ری . پێش خولگه یی
preordain , vt پێش بریار دکت
preordained , adj پێش بریارکری
preordainment , n قه دە ربون

preordination,n=preordainment

prep , n دبستانا ئاماده یی . ئه رکێ مال

prep , vi , t ل دبستا نا ئاماده یی دخوینت، لیکددت

prepaid , adj پیشینه کری

preparation , n پیکئیتان ، ئاماده بون . ئاماده یی . شایاندن،لیکدان.ئاماده کرن . ئه گورزین ، کارکرن خوه شکرن . کارویار

preparative , adj , n لیکدایی . ئاماده ، لیکدانی

preparatively , adv ب لیکدانی

preparatorily , adv ب ئاماده یی

preparatory , adj , n لیکدانی . ئاماده یی . خوه شکرن

- school دبستانا ئاماده یی

prepare , v . t . i لیکددت . ئاماده دکت . ئه دگورزت پیکدئیت . پیکدهینت

prepared , adj ئامه ده : ئه گورزی ، حازر ، سازبویی . سازکری ، تیزویی . تیز . کاره ،کارکری . به رده ست

- for tillage به رجوت

preparedly , adv ب ئاماده یی

preparedness , n کارویار . لیکدان . ئاماده کرن . له زدا

preparing , n پیکهینان . پیکهاتن ، سازکرن ، لیکدان . تیزکرن ، ئاماده کرن . خوه شکرن .

prepay , vt پیشینه ددت

prepaying , n پیشینه دان

prepayment , n پیشینه

prepense , adj ئه ستی . نیازی

prepensely , adv ب ئه ستی

preponderance , n زالبون . باوبون

preponderancy , n زالبون . باوبون

preponderant , adj زال . باو

preponderantly , adv ب زالی

preponderate , v . i زال دبت

preponderated , adj زالبویی

preponderating , n زالبون

preposi tion , n داچک . داچه ک ، به رتاف

prepositional , adj داچه کی ، داچکی

prepositive , adj پیشگری

prepossess , v . t . هه وه سی دکت . دلگردکت ، پیشبریار دکت .

prepossessing ,adj دلگر

prepossessingly,adj ب دلگری

prepossessingness,n دلگریتی

prepossession , n پیشبریاری

preposterous , adj نه ژیربیژ . دوره

preposterously , adv ب دوره یی

preposterousness , n نه ژیربیژیتی

prepotence , n پرهیزداری

prepotency , n پرهیزداری

prepotent , adj پرهیزدار

prepotently , adv ب پرهیزداری

prepreference , n به ری به هرێن هه فیاز

preprint , n چاپا به ری به لافکرنێ

prepuberal , adj پیش هه رزه کار

prepuberty , n پیش هه رزه کاری (پیش روالی)

prepubescence , n پیش هه رزه کاری

prepubescent , adj پیش هه رزه کاری

prepuce , n چه رمێ پیشی یێ چه رمێ سه رێ کیری

preputial پیوه ندیدارێ چه رمێ سه رێ کیری

prerecord , vt پیش تومار دکت

preregistration , n به ری تومار کرنێ

prerequisite , adj , n پیفیایی . مه رج ، پیویستی . پیفیان . پیویستن

prerogative , n , adj ماف

presage , n مزگینی . گه ف . هشا هوندوری

presage , vt مزگین دکت . گه ف دکت ، به ربین دکت . هش دکت

presaged , adj ئاگه هکری

presaging , n ئاگه هکرن .

presby (o) بیشگره کو پیری یه

presbyopia , n پیردیتن

presbyter , n ئه شه . ئولدار ، پیره کێ دیریێ

presbyteral , adj پیره کی

presbyterate , n کار یان شونکارێ ئولداری . پیریێ دیریێ ، ده سته کا ئولدار یان پیرێن دیریێ

presbytership , n پیرکاری

presbyterian , adj , n پیره کی ، پیرکار

presbyterianism , n پیره کیتی . ریزکا دێرا کو پیره کێن به کسان کار داری دکن

presbytery , n پارچه یا دێرێ بۆ ئو لادارێن کارا ، جڤاتا دێرا پیره کی . مالا ئولداری

preschool , n پێش دبستان ، زاروکستان

prescience , n دوربینی ، به ریزانی

prescient , adj دوربین ، به ریزان

prescientific , adj پێش زانستی

prescind , v . t . i گوهـ نادت . دبڕت (به ری ده می یان نشکی)

prescore , vt پێش تومار دکت (ده نگی)

prescribe . v . t . i مافی دخوازت (ژ به ر بکار ئینانێ) فه رمان دکت . ده رمان دنڤیست (یان دبژێرت) ، ماف دکه ڤت (ژ به ر بورینا ده می)

prescribed , adj فه رمانکری

prescriber , n فه رمانکه ر

prescribing , n فه رمانکرن

prescript , n فه رمان . یاسا . بنک

prescription , n مافێ ده مبورینێ (که ڤنبونێ) ، ریزک دانان . فه رمان . نڤیسینا ده رمانی . ده رمانێ پزیشکی بژارتی

prescriptive , adj رێبه ری . فه رمانی ، کوته کی . ده مبورینی (که ڤنبونی)

prescriptively , adv ب ده مبورینی

preselct , vt پێش دهه لبژێرت

preselection , n پێش بژارتنێ

preselective ,adj پێش بژارتی

presence , n پێشبه ر . پێشچاڤی ، پێشچاڤ . به رچاڤ . هه تا ش

- in the ......of ب پێش چاڤی ، ل به ر چاڤی

- chamber ژور یان هولا پێشوازی یێ

- of mind ژیری

present , adj , n پێشکێش . نهو . به رچاڤ . ئێسته کی دان . داین . رانه بورتو . به رو ، دیاری . ده می . ئاماده . حازر ، ئابینده ، نوکه . ئێستا . خه لات . به خشاندن . په روه . شاباش

- by these ....s ب ڤان په یڤان یان به لگه نامه یان

- for the .... ده مداری

present , vt , i پێشکێش دکت

- arms ! چه ک سلاڤ بکه . چه ک پێشکێش که

- to .....with پێشکێش دکت

presentabilitly , n چاک نژیاری . تازه یی

presentable , adj تازه . چاک نژیار

presentableness,n تازه یی تی

presentation , n پێشکێشکرن.به رخسته کسدانگه رین . به نگزاندن . پێش ئینان.ناهه نگ به خشین . دیاریکرن ، روقوچاندن

presentational , adj پێشکێشکرنی

presentationalism,n هزر یان باوه‌ری یا کو ل تێگه هشتنێ هش جهدا هه‌بیه‌ری دناست

presentationalist , n باوه رمه ندێ هزرا هشا هه بیه ری

presentationism , n باوه ری یا کو ل تێگه هشتنێ هش جهدا هه بیه ری دبینت

presentative , adj پێشکێشکرنی یا هزره کێ بۆ هشێ ، (مافێ) پێشکێشکرنی

present-day ,adj =current

presented , adj روقوچاندی.دیاریکری ، پێشکێشکری

presentee , n ئولدارێ پێشکێشکری ، مروڤێ به سندکری بۆ کاری . مروڤێ ل شانشینێ پێشکێشکری

presentient , adj پێژنی . هشدار (هوندوری)

presentiment , n پێژن

presenting , n پێشکێشکرن . پێش ئینان . رابه رکرن دیاریکرن

presentive , n په یڤا کو هه بیه ری یان هزرێ ئێکسه ر پێشکێشی هشێ دکت : پێشکێشدار

presently , adv نهو ، زو . جهدا . نوکه . نێزیک

presentment , n سوسه کرن

presentness , n به رچاڤیتی

present participle , n ناڤێ کارا

present perfect کارێ ته کوزێ نهو

present tense , n نهو . بوری یا نهو
preservability , n پاریزباریتی
preservable , adj پاریزبار
preservation , n پاراستن . هلخستن
preservative , adj , n پاریز دار ، پاریز
preserve , n ئه ردئ پارستی، پاوان(بۆ پاراستنا جانه‌وه ران یان داران‌خوارنا قوتیکری
preserve , v . t . وه ردت . دپاریزت
preserved , adj وه ردایی ، پاراستی
preserver , n پاریزکه ر
preserving , n پاراستن
preset , vt پیش (ئالاف) ڤه دت
preshrunk , adj پیش گرنژی
preside , v . i سه روکی دکت . ئاراست دکت ، سه ربه رشت دکت
presided , adj سه روکیکری (جڤات)
presidency , n سه روکی تی ، پیشه وایی ، سه روکایه تی ، سه رینه
president , n سه روک . پیشه وا . سه ر کومار
- of the republic سه ره ک کومار
- vice ..... جیگرئ سه روک
presidential , adj سه روکی
- system ریزکا سه روکی
presidentship,n=presidency
presidentess سه روک (مئ) ، ژن سه روک
presidial , adj سه روکی . پاسڤانی
presidiary , adj= presidial
presiding , n سه روکیکرن
presidium , n سه روکایه تی
presignify , vt گه ف دکت
press , n گفاشتن . په رزخان . روژنامه گه ری چاپخانه .گفاشته ک . دینگه . چاپکرن . چاپ ، پیستوری، گوشار،چاپه گه ری
press agency , n نوینه ری یا ئاگه هداری
press agent , n نوینه رئ ئاگه هداری یئ
pressboard , n جڤاتا رۆژنامه گه ری
press-clipping, press cutting پارچه کاغه زا رۆژنامه گه ری
press conference , n جڤینا رۆژنامه گه ری

press , v . t . i دته پینت . ته په سه ردکت . دگفیشت.
pressed , adj گفاشتی. ته په سه ر . پواندی ، په ستاندی ، ته پاندی
- fruit roll حه ریر ، چیرک
press gallery , n خانیکئ رۆژنامه‌گه‌ر یان رۆژنامه ڤانان
press gang , n تاخما سه ربازکرنئ
pressing , n , adj گفاشتن . له زدار . ته پاندن حمز په ستان ، په ستین ، داکرن . ڤه گفاشتن . پووین ، په روش .
press lord , n خودانئ چه ند رۆژنامه ئو کوڤارا
pressman , n رۆژنامه ڤان ، رۆژ نامه گه ر
press mark نیشانا کتیبئ (ل کتیبخانه یئ)
press release , n دانه زانینا رۆژ نامه یی
pressroom , n چاپگه . چاپخانه
press run , n چاپ . هه ژمارا چاپکری
pressure , n په ستان . زوردان ، گفاشتن . وشار ، ته په سه ری . ته وژم . په ستاندن ، وه رافتن . په ستو . برهـ په ستین . په ستاوتن . هه مه ت . گه رمشاندن ، پوواندن
- blood ...... خوین په ستن ، ته وژمی خوین .
pressure , vt هه مه ت دکت . ته وژم دکت . دپه ستینت
pressure cabin , n ژورا راست هه مه تکری
pressure - cooker , n قازانا هه مه تکرنئ
pressured , adj په ستینکری
pressure group , n گرویا هه مه تکرنئ
pressuring , n په ستاندن
pressurization , n په ستن
pressurize , vt , i هه مه ت دکت . په ستان دکت
pressurized , adj په ستلنکری
pressurizing , n په ستانکرن
presswork , n کارئ تیپ نڤیسان
prestidigitation , n جه ربه زی
prestidigitator , n جه ربه ز

prestige , n ئاقرزەرە چاوەزمەتی . پایە . شکۆدار
مەزناھی . مەزنایی . سەرفرازی
prestigeful , adj شکۆدار
prestigious , adj شکۆدار
prestigiously , adv ب شکۆداری
prestissimo , adv , adj , n لە ز . لە زدار . لە زین
presto , adj ,adv ,n نو . لە ز ، ب لە ز
prestressed , adj پێش تە رککری . تێل قایمکری
presumable , adj گریمانە
presumably , adv گریمانە
presume , v . t . i گریمان دکت
presumed , adj گریمانکری
presumedly , adv گریمانە کی
presuming , adj گریمانکرن رژقایم .فیزبونی
presumingly , adv ب گریمانی
presumption , n گریمانکرن . فیزبون
presumptive , adj گریمانکری
presumptively , adv ب گریمانکرنی
presumptous,adj=presuming فیزبوری
presumptously , adv ب فیزی
presumptousness, n = presumption فیز فیزبون
presuppose , v . t گریمان دکت ، نیشان دکت
presupposi tion , n گریمانکاری
presupposi tional,adj گریمانکاری یی
presynaptic,adj بەری خالکا توربونا دە ماری
presynaptical , adj ژ بەری خالکا توربونا دە ماری
pretence ,n=pretense
pretend , v . t . i داخواز دکت (نە رەوایی) ، دیار دکت (درە و) . دوێرت
pretended , adj زر . درە وین . دیار کری
pretendedly , adv ب درە وینی
pretender , n داخوازکە ر
pretense , n دوز. بەھانە . گوتن
pretension , n . دوزنامە . بەھانە، داخواز . فیز . تیکورکی
pretensionless , adj بێ فیز
pretentious , adj فیزی . ب تر ، گلیدار
pretentiousness , n فیزی تی
preter پێشگرە کو پاش ، پشت ، پترە
- human پاش مروڤی
- natural پاش سروشتی . ئاوارتە
- naturalism پاش سروشتیتی
preterit (e) , adj , n بوری . دار شتنا بوری
- tense ھە ڤوکا کارێ بەرێ دە ر دبرت
- present ھە ڤوکا نژاد دە مێ بەرێ بو لێ بێ نهو بکار دھێت
preterition , n ڤە راموش
preterminal , adj پێش مرنی
pretermission , n ڤە راموش
pretermit , v . t رادکت ،ڤە راموش دکت . گوھـ نادت دبرت ، رادوە ستینت . پاش دئێخت
pretest , vt , n سە رە تایی ئە زمون دکت ، ئە زمونا سە رە تایی
pretext , n , vt بەھانە . مەھانە ، بونە ، بەھانە دکت . مەھانە دکت
- (up) on or under the .. ب بەھانە یا
pretone , n برگە یان تیپە بزوینا بەری برگە یا زە برکری
pretonic , adj پێوە ندیدارێ برگە یان تیپا بەری برگە یا زە برکری
pretor,praetorian =praetor , praetorian
pretreatment , n پێش چارە کرن
prettied, adj تازە کری
prettified , adj تازە کری
prettify , v . t تازە دکت ، جوان دکت
prettifying , n تازە کرن
prettily , adv ب تازە یی
prettiness , n تازە یی . جوانی . رندی ، قە شە نگی . رندیتی
pretty , adj , adv , n بەدە و . چە لە نگ . جوان . تیت کە لە ش . رند . خوە ش . تازە . خوش سپە حی . شە ن . شە پال . خفش . ئوفلاز . ئە شمیلە . کوک دە لال . قە شە نگ
- penny تبابە ک مە زن ژدراڤی ، گران بها
- pretty زر تازە
- much نێزیک

- si tting .... ده وله مه ند . بار باش
- spoken سوحبه ت خوه ش
prettying , (up) , n . تازه کرن . رندکرن
prettyism , n تازه یی .
pretzel , n بسکتا خونکری
prevail , vt زال دبت . سه ردکه فت
-to ....over سه ردکه فت.دسه پینت.
prevailing , n سه پان . زا ل
prevailingly , adv ب زالی
prevalence , n زالبون . به لاڤبون
prevalent , adj به لاڤ . زا ل . باو
prevalently , adv ب زالی
prevaricate , v . i لاددت (ژ راستی بیٔ) . فیلبازی دکت
prevaricated , adj لادایی . فیلبازیکری
prevaricating , n لادان . فیلبازیکرن
prevarication , n چف
prevaricator , n چفو
prevenance , n ریزگرتن به ری هزر دیارکرن
prevenience,n=prevenance
prevenient , adj رابینی . پاریز . به ریٔ
preveniently , adv ب رابینی
prevent , v . t . i . به ربه ند دکت . قه ده غه دکت . ناهیلت ، گیرودکت
preventability , n نه هیلانباری
preventable , adj نه هیلبار
preventative,adj=preventive
preventatively , adv = preventively
prevented , adj نه وشاندی ، نه هیلایی
preventer , n نه هیلکار
preventible,adj=preventable
prevention , n نه وشاندن . نه هیلان نه هشتن . قه ده غه کرن . به ربه ندکرن
preventive , adj , n نه هیل . پاریزی
- agent هوکاریٔ نه هیل
- service گومرکا دژ قه چاغی بیٔ

preventively , adv ب نه هیلی
preventiveness , n نه هیلا نیتی ، نه هیلیتی
preview , n , vt پیش دیتن (به ری نیشا خه لکیٔ بدن) پیش دبینت (به ری دیتنا خه لکیٔ)
previewer , n دیتکاریٔ به ری نیشاندانیٔ
previous , adj , adv به ریٔ . دیرین
- - question پرسا سه روکی (ل به رهه ڤدانا په رله مانی)
previously , adv ژ به رڤه
previousness , n به ریتی
previse , v . t پیش ئاگه دکت
prevision , n پیش دیتن . بینی
prevision , vt پیشبین دکت
previsional , adj پیش دیتنی . به ربینی
previsioned , adj پیشبینکری
previsioning , n پیشبینکرن
prevocalic , adj پیش تیپه بزوین
prevocational , adj پیش قه بولی یا دبستانیٔ
prewar , adj پیش جه نگی
prewriting , n به ری نڤیسینیٔ (هزر)
prex (y) , n سه روک نه خاسمه سه روکیٔ زانستگه هیٔ
prey , n قوربان . راڤ . نێچیر ، راو
prey , v . i زه هیٔ دکت . دهه رفینت ، نیچیر دکت . نیریش دکت . دنیشینت
- to ....on or upon قایل دکت (تشتیٔ په لیکرنیٔ)
preyer , n نیچیرکار
priapic , adj کیری
priapism , n ره پی
priapus , n خودایێ میرانی یێ (دهزرا گریکی رومانیدا)
price , n, v . t به ها . نرخ . بها . بایی . بوها ، نرخ دکت . به ها دکت
- at any ..... ب هه ر به هایی . چه ند پیٔ بلیت
- beyond ..... بیقام هیژا نو گران
- every man has his . هه ر مروڤه کیٔ به هایێ خو هه یه
price - cutter , n به ها شکین (کیمکرنا به هایی بژ هه ڤرکی یێ)
priced , adj گران . به هاکری

price , n ....fixing به ماکرنا پیکهاتنی
priceless , adj به ها گران ، به هادار . بیقام گران ، کاو ، بیٛ به ها
pricer ,n به هاکه ر
pricing , n بهاکرن . نرخاندن
prick , n , vt , i کون . زختک . زخت . سمین ، ژانا تیژ . ئاژنین . زخت لیدت . کون دکت . نیچ دبن (گوهیٛن ده واری)
- to ..in توف دکت
- to ...off توف دکت
- to ....out توف دکت
- to .....up one's car گوهیٛ خو نیچ دکت
pricker , n ستری . سمتوک
pricket , n په ز کوڤی
pricking , n نقوچ . چزاندن . زختکرن . ئاژنین زخت . نقوچاندن
prickle (s) , n زخت . دپک . ستری
prickle , v . t . i کون دکت . زخت لیدت
prickled , adj زختکری
prickliness , n دپکیتی
prickling , adj , n دپکی
prickly , adj چقلدار ، دپکی
- ash هه له زه ک ئه مریکانی گول زه ره
- heat گه رمشک ، گره مشک
- pear هیژیرا دپکی
- poppy خه شخاشا دپکی
pride , n شاهنازی ، هه میازی . کاوی . سه ربلندی . لوت به رزی ، فورت . فورته کی شانازی . سه رفرازی
- of china ئه زده ره خت
pride , vt سه رفرازی دکت . هه میازی دکت
- to .....oneself on سه رفرازی دکت ب
prided , adj سه فراز کری
prideful , adj بونگ . سه رفراز . قه به
priding , n سه رفرازکرن
prideless , adj بیٛ سه رفرازی
pried , adj سه حکری ، لیگه رایی پشکینینکری

prier , n سه حکه ریٛ زانخواز
priest , n , v . t ئولدار . قه شه ، قه شه دکت
priestcraft . n ئولدارزانی
priesthood , n قه شه یاتی
priestliness , n قه شه یاتی
priestling , n قه شه
priestless , adj بیٛ قه شه
priestlike , adj وه ک قه شه یی
priestly , adj قه شه یی
priest - ridden , adj (ب قه شه یی) ته په سه رکری
prig , n راستی یا ئاخفتن ، رنیازیٛ یان سنجی یێ . دز . فورته ک . سه ر هشک
priggery , n سه رهشکی
priggish , adj سه رهشک . بونگ
priggishly , adv ب سه ر هشکی
priggishness , n سه رهشکیتی
priggism , n سه رهشکیتی
prim , adj , vi , t لاو . زر گران ، لاو دکت . خو گران دکت
prima , adj یه که م
- donna یه که م سترانبیژا ئوپرا
- ballerina یه که م داوه تی یان سه ماکه را بالیٛ
primacy , n سه رکه تن . پیشه نگی . راژوری راسه ریون
prima facie , n دیاره . به رده ر ، ژخوڤه . دیتنی . به سه بۆ چه سپاندنا قه ومینیٛ یان دوزیٛ گه ر به لگه مانده ل نه کت
primage , n کریٛ یا سه ربار
primal , adj سه روک . سه ره تایی . سه ره کی بنیاتی
primality , n سه ره تایی تی
primally , adv ب سه ره کی
primarily , adv سه ره کی یه کی
primary , adj , n سه ره تا . سه ره کی . سه ره تایی . به رین . به رایی
- cell خانه ی سه ره تایی

- education	پە روە ردە یا سە رە تایی
- school	دبستانا سە رە تایی
- syphillis	دە ستپێکی یا سوسە نە کێ
primate , n	سە رە ک گیانە وە ر . سە رە ک مە تران
primatial , adj	پێوە ندیدارێ سە رە ک گیانە وە ری
primatolgical , adj	سە رە ک گیانە وە ری
primatolgist, n	سە رە ک گیانە وەرزان
primatology , n	سە رە ک گیانە وە رزانی
prime , n , adj	بە رایی . باشترین . سە رە ژمار . سە رە تا . سە روک ، نایاب ، بە نگ . سە رە کی ، هە رە ت ، تولازی
- cost	بە هایێ نژادی
- meridian	هێلا درێژی یا سە روکی
- minister	سەرەک شالیار . سەرەک وە زیر
- mover	بزوینە ر
- number	سە رە ژمار
- of youth	گونل
- rate	کێمترین تێکرایا هاڤلا دە ینکرنێ
- time	گرانترین بە هایێ ئاگە داری یێ
prime ,vt , i	لێکددت (بۆ کاری) ، تژی دکت . بارگە دکت
primed , adj	ئامادە کری
primer , n	یە کە م کتێب (بۆ فێرکرنا خوە ندنێ) تیپا چاپێ (مە زن یان بچوک) ، کتێبا سە رە تایی . رڤینک
primero , n	لە یزتنە ک کاغە زان
primeval , adj	سادە یی . سە رە تایی
primier , n	سە رە ک شالیار . سە رە ک وە زیر
priming , n	رڤینک .رونکرنا دەستپێکی، ئامادە کرن
primipara	نخری . مێ یا یە ک زک بویی
primiparous , adj	یە کە م جار ب تشت (ئاڤس)
primitive , adj , n	هوڤ . سە رە تا . ساکار . رهـ . سە رە تایی سروشتی . کە ڤن ، کوڤی
primitively , adv	ب هوڤی ، هوڤی کی
primitiveness , n	هوڤیتی.سە رە تایی تی
primitivism , n	سە رە تایی تی.هوڤیتی ، خورستیتی هونە را خورستی
primitivist , n	باوە رمە ندێ خورستیتی یێ
primitivistic , adj	خورستی یی
primly , adv	زرگرانی
primmed , adj	لاوکری
primming , n	لاوکرن
primmness , n	زرگرانیتی
primogenital , adj	پێشین . بابکی
primogenitary , adj	پێشین . بابکی
primogenitor , n	بابک . پێشینە
primogeniture , n	نخرینی . ماڤێ نخرینی یێ
primordial , a	نژادی . بنیاتی . سە رە تایی
- matter	هە یولا
primordium , n	سە رە تایا ئە ندامی
primp , vt , i	دخە ملینت . دخە ملت
primrose , n	گول بە هار
- path	رێبازا کە یفێ ، چە پە لی یێ
- yellow	زە رێ ڤە کری
primula . n=primrose	(گول بە هار)
primus , n	پریمز :گە رمکە را غازی یان نە فتی
primus , n	سە روکێ دێرا ئە پیسکوپی یا سکوتلە ندی
prince , n	میر
- charming	میرێ خە ونا دە زگرتی یێ ڤیایی
- consort	مێرێ شاهبانویێ
princedom , n	میرتی . میرنشینی
princeliness , n	میریتی
princeling , adj	میرک . پس میر
princely , adj	وە ک میری
Prince of Darkness , n	شە یتان
Prince of Peace	میرێ ئاشتی یێ . عیسا پێغمبە ر
prince regent , n	میرێ پێنسپێر
prince royal , n	میرێ مژالی ، جهگیرێ قرالی ، جێ نشین
princeship , n	میرگە
princess , n	ژن میر . دوتمیر . ژنە میر

- of the blood	که ع یان نه ڤی یا ڤرالیٛ بریتانی
- royal	که چا مه زنا ڤرالی
principal , adj , n	به رایی ، سه ره کی . راگر
- boy , girl	کردارا کاریٛ سه ره کی ، نیر یان میٛ دکت ل شانوگه ری یا بیٛ ده نگ
- sentence	هه ڤوکا یه که دی پیژه و ببت
- parts (of verb)	کو پارچه یین دی ژیٛ ده ردکه ڤن
principali ty , n	میرایه تی. میریتی. میرنشین ، میره ک
- capital	میرگه . میرنشین
principally , adv	به ری هه می تشتی
principalship , n	سه روکایه تی
principate , n	ده وله تا میر حوکم دکت
principium	سه ره تایا بنیاتی
principle , n	سه ره تا، بنک .نول .گه وهه ر، بنچینه
principled , adj	سه ره تادار
prink , v . t . i	دخه ملینت . دخه ملت
print , n , vt	چاپ . چاپکرن . تیپ ، چاپ دکت
- out of	نه مایی : هه می دانه هاتن فروتن
printability , n	چاپکرنبار
printable , adj	چاپبار
printed , adj	چاپکری
printer , n	چاپده ر . چاپکه ر . چاپگه ر
- 's devil	کورکیٛ خزمه تکاریٛ چاپیٛ
- 's mark	نیشانا چاپیٛ
printery , n	چاپخانه
printing , n	چاپخانه . چاپکرن . چاپ . چاپگه ری . چاپه مه نی
- house	چاپخانه
- plate	کلیشه
printless , adj	بیٛ چاپ
prior , n , adj , adv	به ریٛ . ئولداریٛ دیریٛ
priorate , n	دیر ، کار یان شونکاریٛ ئولداری
prioress , n	سه روکاره به نیٛن دیریٛ
prioritization , n	پیٛش خستن
prioritize , vt	پیٛش دخت (کاری)
prioritizing , n	پیٛش خستن
priority , n	پیٛشکی . پیٛشیتی
prior to , prep	به ری
priory , n	دیٛرا ره به نان
prism , n	پوازک . پواز
- binoculars	دوربینا پوازکا سیٛ گوشه (بۆ کورتکرنا ئالاڤی)
prismal , adj	پوازکی
prismatic , adj	پوازکی
- surface	رویێ پوازکی
prismatically , adv	ب پوازکی
prismoid , adj	پوازکی
prismoidal , adj	پوازکی
prismy , adj	پوازکی
prison , n , vt	گرتیگه . به ندیخانه . زیندان ، حه بس . قولیک . به ندی . زیندان دکت.دگرت .به ند دکت.حه بس دکت
- camp	سه ربازگه هیٛ زیندانی یان
- cell	زیندان
- breaking	ره ڤین ژ زیندانیٛ
- fever	ره شه گرانه تا
- guard	زیندانڤان . ورديان
prisoner , n	گرتی . دیل . گیروده . به ند حه بسی . زیندانی
- of war	دیلیٛ شه ری ، ئیٛخسیر
prissily , adv	ب لاوی
prissy , adj	لاو
pristine , adj	سه ره تایی . نژادی . که نی ، ره سه ن
privacy , n	نهینیتی. جودایی
private , adj , n	که سی . خومالی . خوه مال خوخویی تایبه تی . تایبه ت
- act , bill , statue	یاسادانانا ل سه ر که سان یان هه ڤکا ری یان
- capi tal	ئارزی
- company	هه ڤکاری یا خومالی
- parts	شه رمه جی
- practice	کاریٛ خویی
- property	سامانیٛ خویی
- school	دبستانا خومالی
- sector	برگه ی تایبه تی . به شه خویی ، برگه یێ خومالی

privateer , n , vi — گه می یا ده ریاگران ، فه رماندارێ ڤێ گه می یێ ، ئێریشی دکت سه ر گه می یا دوژمنی
privately , adv — ب نه په نی
privateness , n — نه په نیتی
privation , n — هه ژاری . ده ست ته نگی
privatism , n — تایبه تیتی
privative , adj — هه ژارکار
privatization , n — خومالیکرن
privatize , vt — خومالی دکت
privet , n — ته راشه ک هه رکه سکه گول زه ره ئو به رتی ره شه بۆ تانی ب کار دئێت
- hawk — په لپه لیتکه ک مه زن کو هێکان ل سه ر ڤێ ته را شی دکت
privilege , n , vt — سه رباری . سه رپشک ، نازیاری . به ربژاری نازیار دکت، سه رباری دکت
privileged , adj — به ربژار یکری
privileging , n — به ربژارکرن
privily , adv — ب نهینی ، ب که سی
privity , n — هه ڤ ئاگه هی
privy , adj , n — که سی . نهینی . ئاگه هی ، ئاڤده ست
- council — جڤاتا راوێژا قرالی (ل بریتانیا) . جڤاتا راوێژ کاری
- purse — موچه یا قرالی
- seal — موهرا قرالی
prize , n , adj — تالان . نایاب . پاداشت . خه لات
- court — دادگه ها تالانان
- fight — پێشبرکێ یا کولبازی یا دراڤی
- fighter — کولبازێ پیشه گه ر
- fighting — کولبازی یا ده ست که تێ (دراڤی)
- money — دراڤێ تالانی
- ring — مه یدانکا کولبازی یێ
prize , vt — به ها دکت . خه مل دکت . به ها گران دکت بلند دکت یان دلڤینت(ب کوته ک)
prized , adj — به هاکری
prizing , n — به هاکرن
pro , n , adv , adj , prep — پیشه کار ئه خاسمه یاریکه رێ وه رزش . ل گه ل ، هزرا پشتگر . پشتگر پیشه که ر
- the ....s and cons — ئه رێ ئو نه رێ

pro - — پێشگره کو به رێ ، ئالیگره ، شونه ، ناراسته ، ده رکه تی یه ، به ریێه پشتگره
- cathedral — دێرا شونا کاتدرایێ یان مه ترانخانێ
probablism , n — شیانیتی
probability , n — شیان ، چێبون ، شیمانه . بلانی
- formula — راوه یا بلانی
- in all ...... — شیمانه ک
probable , adj , n — شیانی . شیاو . شیمانه ک
- most ..... — شیمانه کتر
- error — هه له یا شیمانه کی
probably , adv — ب شیمانه کی
probang , n — پاقژکه رێ سورچکێ
probate , n, vt — چه سپاندنا راسپێرا مری. راستاندنا ڤێ راسپێرێ ، راسپارده یێ چه سپان دکت
- court — دادگه ها راستاندنێ
probated , adj — ئه زمونکری
probating , n — ئه زمونکرن
probation , n — سه حکرنا دژوار . ئه زمون ، هلاویستنا سزایی (ئه خاسمه دژی هه رزه کاران)به ردان ئو سه حکرنا ره وشتا وان
- officer — ئه فسه رێ زێره ڤان (بۆ هه رزه کارێن سزاکری ئو به ردایی)
probational , adj — ئه زمونی
probationally , adv — ب ئه زمونی
probationary,adj = probative
probationer , n — ئه زموندار . سزا (هلاویستی)
probative , adj — دروڤدار
probatory , adj — دروڤدار
probe , n , vt — په لشین . سه حکه ر . سه حکرن . ئه زمون ، سه ح دکت
- for — داپه لاندن
-to .... for — لێگه رت
probed , adj — سه حکری
prober , n — سه حکه ر

probing , n په لشاندن . پاکی ، په لشین
probit, n به كه يا شيمانه کی یا هه ژماره کی
probity , n قه نجی
problem , n ته شقه له پرسیاری . گرفتاری ، کیشه
ته شخه له . ئالوزی . گه لسه ن .
گه لش . پرسگرێک . دەردەسەری .
گیروگرفت . ئارێشه
problematic(al) , adj کێشاوی . گرفتار . کێشه يی ،
زه حمه ت . پرسگرێکی
problematically,adv ب زه حمه تی
problem(at)ist , n گرفتاریزان . شه تره نجزان
pro bono publico بۆ به رژه وه ندی یا گشتی
proboscidean,adj, n ينوه نديدارێ پوزی ئه مازه فیلی
proboscis , n پوز ، فیلی
proboscidiform شکل پوز
probosci ferous , adj پوزی
procedural , adj رێبازی . ئاوایی
procedurally , adv ب رێبازی
procedure , n رێگه ، رێباز ، ئاوا
proceed , v . i ده ست پێدکت ، دبورت ، پێڤه دچت
proceeding , n رادان
proceedings , n گوزارشت
- of a meeting گوزارشتا کومبونێ
proceeds , n ده رامه ت . ده سکه وت . ده سکه تن
proceleusmatic, adj , n چار برگه (هو زان)
procephalic , adj ئه نی یی
process , n , vi کرداری . دوز . ده رکه تک . دوز نامه
پێشکه تن . رێباز . دوخ ، دوز دکت .
کردار دکت . رێڤه چون (نیشاندان)
دکت
- in ...... به رده سته
- in the ......of time ل گه ل بورینا ده می
processing , n سازاندن
procession , n رێڤه چونه ک که روان . کاروان ریزه و
. گه ریونه
processional , adj کاروانی . رێڤه چونا ئایینی
processionally , adv ب کاروانی
process printing , n چاپکرنا شێوازی
process server , n خزمه تکه رێ دادگه هێ (ئه رکدارێ
دوزنامه یان ددت خودانان بۆ هاتنێ)

pro - choice , adj پشتگری یا ژ به ر برنێ
pro - choicer , n پشتگرێ مافێ ژ به ربرنێ
prochronism , n پێشخستنا دیروکا بویه رێ
proclaim , v . t ئه شکه رادکت . راگه هینت . دیار
دکت ، دادمه زرینت
proclaimer , n راگه هینکار
proclamation , n دیارکرن . راگه هاندن
به یانامه . دانه زانین
proclamatory , adj راگه هاندنی
proclitic , adj , n په یڤا یه ک برگه یا پێوه نديدارێ
بێژه یا په یهاتی
proclivity , n خوازایی
proconsul , n فه رمانداری ده ست هه لاتدار ،
راوێژکارێ رومانی یێ ئه رک دریژکری
procrastinate , vi , t گیرو دکت
procrastinated , adj گیروکری
procrastinating , n گیروکرن
procrastination , n گیروکرن . گیروبون
procrastinative , adj گیرویی
procrastinator , n گیروکه ر
procreant , adj به ردار . زا ئو زێ يی
procreate , v . t دزێت . به رهه م ددت
procreated , adj زایی
procreating , n زان
procreation , n زائوزێ
procreative,adj=procreant
procreator , n باب . باوک . باڤ . به رهه مدار
procrustean , adj گونجانی یا دژوار . رێبازا کورته کی
- bed پیلان یان راڤ
proctologic , adj قونی
proctological , adj ژ قونێ
proctologist (پزیشکێ) قونزان
proctology , n پزیشکی یا قونێ ئو ریڤیکا راست
proctor , n زیره ڤان (ئه خاسمه ل ئه زمونان)
proctorial , adj زیره ڤانی
proctorize , v . t . زیره ڤانی دکت

procumbent , adj راخستی . پانکری
procurable , adj به ڕیه ئاسان
procurance , n= procurement
procuration , n نوینه ری نوینه رکرن ، نمینه نده کرن
procurator , n نوینه ر . کارداریْ دارایی ، نوینه ریْ کاری ، نمینه نده
procuratorial , adj نوینه ری ، نمینه نده یی
procuratory , n نوینه ریتی ، نمینه نده یی تی
procure , vt . i په یدادکت . دابین دکت
procured , adj په یداکری . دابینکری
procurement , n دابین کردن.ده ستگیرکرن. په یداکرن
- department فه رمانگه ها دابینکرنیْ
procurer , n دابینکه ر
procuring , n دابین کردن
prod , n , vt , i زختک ، زخت دکت ، زخت لیْددت
prodder , n زختکه ر . هانده ر
prodding , n زختکرن
prodelision , n پیکڤه نانا تیپا بزوین
prodigal , adj , n ده ست به ردایی . ده ست ڤه کری ، وه رار . مروڤیْ ده ست به ردایی
- son گونه هکاریْ ژوڤان ، گه ڕوکیْ زڤری
prodigality , n ده ست به ردایی تی ، وه راری تی
prodigally , adv ب ده ست به ردایی
prodigalize , v . t ده ست به ردایی خه رج دکت
prodigious , adj مه زن . گیره . سه یر . ئه ژده ها . ئاوارته
prodigiously , adv ب سه یری ، ب گیره یی
prodigiousness , n ئاوارته یی تی
prodigy , n زاروکیْ ئه جیب(ژیر) ، تشتیْ نایاب
prodromal or prodromic,adj پیْوه ندیداریْ یه که م نیشانا ئه ساخی یێ
prodrome ,n یه که م نیشانا ئه ساخی یێ
produce , n , vt , i ده رامه ت . به رهه م . به ر ، نشف . قور ، به رهه م ددت ، به رهه م دکت
produced , adj به رهه مکری ، دریژکری (بیْ پیڤیان)
producer , n به رهه م هین . به رهه مدار
- gas غازا سوته بار
- goods که ره سته یین به رهه مکرنیْ
producible , adj به ربار . به رهه مبار
producing , n به رهه م . به ر
product , n هه لبه ری .به ر .به رهه م، ئه نجام
- dairy ..... شیره مه نی . سپی یایی
production , n هه لبه رینی . به رهه م . به ر . به رکیشان
- control رێکخستنا به رهه می
- instruments of .... په رگالین به رکیشان
productional , adj به رهه می
productive , adj به ردار . پربه ر . به رده ر
productively , adv ب پربه ری
productiveness , n پربه ری . به رده ری
productivity , n به رهه مداری . به ردانی . به رهه مدانی . وه راری
proem , n پیشگوتن . پیشه کی
proemic , adj پیشگوتنی
prof , n=professor
profanation , n پیسکرن . کرێتکرنا پیروزی یان
profanatory , adj کرێتی
profane , adj کرێت . پوتی
profane , vt کرێت دکت
profaned , adj کرێتکری
profanely , adv ب کرێتی
profaneness , n کرێتیتی
profaning , n کرێتکرن
profanity , n پیساتی . کرێتیتی
profess , v . t . i خێزین ره به نی ییْ دکت ، ئه شکه را دکت . ئاگه هدار دکت دیار دکت . کار دکت . ئاس دکت ، قه بول دکت(بۆ ره به نی یا ئایینی)
professed , adj قه بولکری (بۆ ره به نی ییْ)، ئاسکری . دیار کری . پسپور . شه هره زا
professedly , adv ئه شکه رایی . ب دیاره یی
profession , n سیلکه . کار . پیشه

professional , adj , n پیشه گه ر . پیشه گه ری ، پیشه کار .پیشه که ر . پیشه گر . پیشه بار
professionalism , n پیشه کاری ، پیشه بازی
professionalization , n پیشه بازیکرن
professionalize , v . t پیشه کار دکت
professor , n ماموستا.سه یدا . هوستا ، پروفیسور
professorate , n ماموستا کاری(شونکاریٔ ماموستا)
professorhood , n ماموستایی
professorial , adj سه یدایی . ماموستایی
professoriat (e) , n ده سته کا سه یدایان یان ماموستایان
professorship , n ماموستایی (شونکار)
proffer , n , vt پیشنیاز ، به رخسته ، پیشنیاز دکت . پیشکیش دکت
proficiency , n ژیهاتن
proficient , adj , n ژیهاتی ، لیهاتو ، ژیر . زیره ک . خاسوک ، فیرس . شه هره زا . پسپور . شاراه زا . کارامه
proficiently , adv ب شه هره زایی
profile , n , vt وینه یێ ره خه کی ، نژیاریٔ ره خه کی ، دیهم . دیم ، ژیننامه ، ژیننامه یه ک کورت دنفیست ، وینه یه ک ره خه کی نه قش دکت
profit , n , vt فه یده . سود . قازانج . هاڤل ، هاڤل دکت . سوددکت . فه یده دکت هاڤل
- and loss هاڤل ئو دوراندن
- sharing به شداری یا هاڤلی
profitability , n هاڤلباری
profitable , adj هاڤلبار
profiteer , n , vi به رژه وه ندکار . به رژه وند دکت
profiting , n هاڤلکرن
profitless , adj بێ سود . بێ هاڤل
profitlessly , adv ب بێ هاڤلی
profligacy , n ده ست به ردان . تره کی
profligate , adj , n تول.قه حپه .فورق داوێن پیس . تره ک
profligately , adv ب تره کی

profluent , adj چه له نگ ، ریژه نده
pro forma , adj وینه یی . بۆ شکلی . شکلی
profound , adj , n پسپور . کۆر
profoundly , adv ب کوری
profoundness , n کوریتی
profundity , n رامان کوری ، بیقام کور . تشتێ کور یان زه حمه ت
profuse , adj به له سنگ . زور . زه حف ، ده ست به ردایی . بوش
profusely , adv ب زه حفی
profuseness , n بوشاکیتی . زه حفیتی
profusion , n زه حفی . بوشاکی
prog , vi لیڤگه رت
progamete , n خانه یا زایه ندان دزیت (نێر یان مێ)
progenitive , adj به رهه مدار . به ردار
progenitor , n پیشینه . باپیری مه زن ، بابک
progeniture , n زایین
progeny , n بنه ماله . مالبات . به ره . زایا . زایه . توف . توخم . نه ژاد . وه چه
progestational , adj پیش ئاڤسی یێ
progesterone=progestin , n پروجیستیرون : هورمونه ک زایه ندی کو مالبچوکی لیکددت
progestogen , n ماده یه ک وه ک پروجیستیرونی بۆ قه بو لکرنا هێککا ئاڤسکری
progged , adj لیڤگه رایی
progging , n لیڤگه ران
proglottid , n کیزیکا گه مشتی یا کرمه زراڤی ، ئه ندامێن زایه نده یێن بنێر ئو مێ
proglottis=proglottid
prognathic,adj=prognathous
prognathism , n لام ده رکه تن
prognathous , adj لام به رز یان ده رکه تی
prognathy , n لام ده رکه تن
prognosis , n به ربینی کونه ساخی دێ چه وا چیت
prognostic , n , adj گه فی . به ربینی

prognosticable , adj به ربینبار
prognosticate , v . t به رین دکت. گه ف دکت ، مزگین ددت
prognosticated , adj به رینکری
prognosticating , n به رینکرن
prognostication , n پنشبینی ، نیشانا گه فیّ یان مزگینیّ
prognosticative , adj پنشبین دار
prognosticatory , adj پنشبین دار
prograde , adj خولگه یی
program(me) , n, vt پیّره و . مه لهه زه ، پرونفیس . ریزان
. به رنامه‌مه لهه زه دکت.به رنامه دکت
programmatic , adj به رنامه یی . مه لهه زه یی
programatically,adv ب مه لهه زه یی
programmed , adj به رنامه کری
- music مه زیقه یا وینه گری
programming , n به رنامه ریّژی . پرونفیسین
progress , n , vt پنشڤه چون . پنیشکه وتن . پنشکه تن
. سه ر چون . پنشداچون . ره وت .
پنش دکه ڤت
- in ...... چیّدبت
progressed , adj روڤچاندی
progressing , n پنشکه تن
progression , n په یهاتیک . ره وه ز ، پنشکه تن
- numerical ..... ره وه زه ژماره کی
progressional , adj په یهاتیکی . ره وه زی . پنشکه تنی
progressionism , n پنشکه تنخوازیتی
progressionist , n پنشکه تنخواز
progressist , n بنشکه تنخواز
progressive , adj بنشکه تنخواز . پنشکه تی ، پنشڤه رو
progressively , adv به ره به ر
progressiveness , n پنشکه تنخوازیتی
progressivism , n پنشکه تنخوازی
prohibit , v . t قه ده غه دکت . نامیلت
prohibited , adj به نده . قه ده غه . قه ده غه کری ،
به ربه ندکری ، حه رام . هاموش ،
حه رامکری.هه رماندی.یاساخ، ته مبی
prohibiter , n قه ده غه که ر ، نه هیل
prohibition , n نه هیلان . نه هشتن ، حه رامکرن.
قه ده غه

prohibitionist , n قه ده غه که ر : پشتگریّ
قه ده غه کرنا مه یی
prohibitive , adj نه هیل (دار)
prohibitively , adv ب نه هیلی
prohibitiveness , n نه هیلیتی
prohibitory , adj = prohibitive
project , v . t . i پروجه دکت ، مه لهه زه دکت
project , n کار . هزرا وینه کری . به رنفیس .
ته فدیر. پروژه . مه به ست ، گه لاله
- religious ...... ئولدان
projectable , adj (کار) مه لهه زه کرنبار
projectile , adj , n هاڤێژ
projection , n چه نه . ده رهاتن . که وتگه .
خستن
projectional , adj که وتگه یی
projectionist , n نه خشڤان . ئاراسته که ر
projective , adj که وتگه یی
- geometry نه ندازی یا که وتگه یی
projectively , adv ب که وتگه یی
projector , n مه لهه زه که ر، ئاراسته ک (ئالاڤا
ئاراسته کرنا روناهی یێ)
prolactin , n پرولاکتین : هورمونا شیریّ
مه مکداران رنک دئیخت
prolamin(e) , n پروتینه‌ک ساده یه دناف توڤیدا مشه
prolan , n هورمونه ک زایه ندی یه دناف میزا
ئافساندا ب تایبه تی هه یه
prolapse , n, v . i شوربون . داهیلان ، شوربونا
ئه ندامه کیّ ، وه ک مالبچوکی ، ژ
جهیّ راست شور دبت
prolapsed , adj شوربویی
prolapsing , n شوربون
prolapsus , n شوربون یان پیش ڤهینا مالبچوکی
prolate , adj دریژکری به ر تیره کیّ جه مسه ریڤه
prolately , adv ب دریژبونا به رتیره کیّ
جه مسه ریڤه

prolative , adj دریژدار یان ئه کورکه ری پیشبینی یێ
proleg , n زک پێ
prolegomenon , n پیشه کی یا ره خنه کی یا کتێبێ
prolegomenary , adj پێوه ندیداری پیشه کی یا ره خنه کی یا کتێبێ
prolepsis , n رابینین . چه وت پیشخستنا دیروکێ
proleptic , adj هیڤیدار
proletaria , n چینا کارکه ران . زه حمه ت کێش ، پاله . پرولیتاریا
proletarian , adj , n کارکه ر ، پاله ، پرولیتاریایی
proletarianism , n پرولیتاریتی ، هه ڤکاری یا کارکه رێن جیهانێ
proletarianization , n پرولیتاریکرن
proletarianize , vt پرولیتاری دکت
proletarianized , adj پرولیتاریکری
proletarianizing , n پرولیتاریکرن
proletariat , n ره نج ده ر . ره نجبه ر
- dictatorship of the دیکتا توری یا چینا کارکه ران یان پاله یان
prolicidal , adj به رکوژ
prolicide , n به رکوژی
pro - life , adj دژمانێ ژ به ر برنێ
proliferate , v . i . t زه حف دبت ، بوش دبت
proliferated , adj زه حفبویی
proliferating , n زه حفبون
proliferation , n زوربون بزاڤو زێ
proliferative , adj زه حفدار . زوربونی
proliferous , adj زه حف بویی . بوشبویی بزا ڤو زێبویی
prolific , adj زه حف زایی
prolificacy , n زه حف زایینی
prolificicy,n=prolificiness به ره مداری ، به رداری
prolificness , n زه حف زابینیتی
proline گوتار
prolix , adj دریژ (ئاخفتن)
prolixity , n دریژی (گوتن)
prolixly , adv ب دریژی (سوحبه ت)
prolocutor , n سه‌رەک جڤین . ئاخفتنکه‌رێ جڤاته کێ
- person یان پارته کێ

prologize , v . i پیشه کی یێ دبێژت
prologized , adj پیشه کیکری
prologizing , n پیشه کیکرن
prologue , n پیشه کی یا رومانێ یان هوزانێ ، کار یان بویه‌را بووری یان ده ستپێکی ، کرداری پیشه کی یێ دبێژت . ده ستپیک ، ترشی یا ئه مینی یا پروتینان
prolong , vt دریژ دکت
prolong ate . vt = prolong
prolongation , n دریژکرن . داڤه زه لاندن
prolonger , n دریژکه ر
prolusion , n یه که م سه رهاتن ئه زمونا یه که م گوتارا ده ستپێکی
prolusory , adj ده ستپێکی
prom , n ئاهه نگا سه مایی
promenade , n , vt سه یران . سه یرانگه ، (ل سه یرانگه) دگه رت ، سه یران دکت
- deck سه یرانگه هاپشتا گه می یێ
promenaded , adv سه یرانکری
promenader , n سه یرانی . سه یرانکه ر
promenading , n سه یرانکرن
promethazine, n پرومیتازین.ده رمانێ دژ هه ستیاری یێ
promethean , adj پرومیسیوسی : شه هره زا ،داهینه ر
prometheus , n پرومیسیوس : ئاگر دزێ ژ ئه سمانی ئو هینکه رێ مروڤی کو چه وا ب کار بهینت
promethium , n پرومیتیوم :(هیمانه ک میرتالی یه)
prominence , n قیتی ، به رزبون . ده رکه تن ، هه لکه وتن . به رزه
prominency , n ناڤداری .قیتی شه واتا رێژی ، هه لکه و تن
prominent , adj ریسپی . به رز . گره گر . دیار . قیت ، زه ق . ده مراست . ناڤدار ده مراست

prominently , adv به به رزی
promiscuity , n حه شه ریتی . شاشی . مینازی
پنوه ندی یا زایه ندی یان ره گه زی
یا نه ره وا
promiscuous , adj حه شه ری ، میناز . شاش . نه دیار
- bathing مه له ڤانی یا تێکل
- hospitality مێهڤانداری یا تێکل
- mass خه لکێ تیڤه لێ تێکل
- massacre کوشتارا تێکل
- sexual relations پێوه ندی یا زایه ندی یا نه ره وا
promiscuously , adv ب مینازی
promiscuousness , n مینازیتی
promise , n , vt ڤه خوگرتن . په یف ، سوز . به لێن
په یمان ، سوزدت . په یف ددت
- to ...well سوزێ بجهـ دئینت
promised land , n وارێ هیڤی یان ، هیڤیستان
promisee , n په یڤبر
promiser , n سوزکار ، په یڤکار
promising , adj په یڤدار . گه ش پاشه روژ ، سوزکرن
. سه رکه تندار
- beginning خوه ش ده ستپێک
- boy کورکێ زیره ک
promisingly , adv ب خوه ش ده ستپێکی
promisor , n به لێنده ر
promissory , adj به لێنی . سوزی . په یڤی
- note به لگه نامه یا به لێنی . قوچان، به لێنا
نڤیسی کو تیابه ک دراڤ بدت
که سه کێ ل ده م و درا ڤیایی
promont ory , n بلنده زه ڤی ، پارچه یا چیایی یا چویی
ناڤ ده ریاییدا .ده رهاتی یێن له شی
promotability , n سه رخستنباری
promotable , adj سه رخستنبار
promote, vt پایه به رزدکت ، دادمه زرینت
سه ر دخت . قایم دکت
promoted , adj به رزکری ، سه رخستی
promoter , n سه رخسته که ر
promoting , n سه رخستن
promotion , n به رزکرن . بالاکرن ، سه رخستن
promotional , adj سه رخستنی
promotism , n سه رخستنیتی
promotive , adj سه رخستندار . خورتکری ، پایه
به رزکری
promotiveness , n سه رخستنیتی
prompt , adj , n بریار.لێکدایی.بیرخستن . بیرخستنی
، هشیار . جهدا . ده م و ده ست
- book دانه یا کتێبا بیرکه‌ری (ل شانوێ)
- - box کونجا بیرکه ری
- decision بریارا ده م و ده ست
- payment دانا جهدا
- reply به رسڤا جهدا
prompt , v . t دهاژوت . دئاژوت ، بیردئینت
prompter , n هانده ر . بیرکه ر
promptitude , n هشیاری . وریایی ، ئاماده بون بۆ
کاری
promptly , adv به کسه ر . خێرایی . جهدا . ده م
و ده ست
promptness , n جهدایی ، به کسه ری . ده م و
ده ستی
prompt side , n = prompt box
promulgate , v . t دوه شینت . ئاگه هدار دکت .
به لاڤ دکت
promulgated , adj وه شاندی . ئاگه هدارکری
promulgating , n وه شاندن . ئاگه هدار کرن
به لاڤکرن
promulgation , n یاسا ده رکرن ، وه شین ، به لاڤکرن
. ئاگه هدارکرن
promulgator , n به لاڤکه ر
promulge, vt (arch) به لاڤ دکت
pronaos , n مه یدانا له به ر په رستگه یی
pronate ., v . t . ده ستی ڤه دکت (به رێ ده ستی ل
ژێر)
pronation , n . ده ست ڤه کرن (به رێ ده ستی ل
ژێر)
pronator , n ماسولکه یا ده ست ڤه کر

prone , adj خواز بۆ . پانکری (سه ر رۆیی) پانبویی .

pronely , adv ل سه ر رۆیی

proneness , n پانبون (سه ر رۆیی)

prong , n , vt سه‌رکه‌ک چه ته لی . چه ته ل (وه ک کاریزێ) . ده رهاتی یا سه رتیژ . رها ددانێ هیزانێ . شاخێ په ز کوڤی . لیدت . تیژادکت

- buck په زکوڤی یێ ئه مریکانی یێ شاخ دڕ

- horn شاخ دڕ ، په ز کوڤی یه ک ئه مریکانی کایی یه

- horned antelope په ز کوڤی یێ شاخ دڕ

pronged , adj چه ته لکری

pronominal , adj راناڤی

pronominally , adv ب راناڤی

pronoun , n جیناڤ . راناو . راناڤ . جهناڤ . جیناو ، پروناڤ . به رناڤ

- demonstrative .... جهناڤێ پیشکه ر . راناڤێ نیشانکرنی

- indefinite ..... نه ب ناڤ

- interrogative ...... راناڤێ پرسیار کرنێ ، پرسیارێ

- personal ...... راناڤێ که سینی

- quantitative ..... راناڤێ تیابی (چقاسی)

- reciprocal هه ڤدوتی (هه ڤ)

- reflexive سه رخوه زڤراندی (خوه)

- relative ...... پێوه ندی (کو)

- subjective ...... بیردار

pronounce , vt , i دبێژت . ده ی دکت

pronounceability , n بێژه باری

pronounceable , adj بێژه بار

pronounced , adj گوتی . بێژه کری ، دیار ، ڤه بڕ ، ئه شکه را

pronouncedly , adv ب قایمی نیشانکری ، ب قایمی

pronouncement , n گوتن . ووته . دوان

pronounciamento , ئاگه داری

pronouncing , n بێژه کرن . ده یکرن

- dictionary ڤه رهه نگا بێژه کرنی

pronunciation , n ده نگکرن . زارکرن . ووتن . بێژه گوتن ، ده نگانی . واژه

pronunciational , adj زاری

pronunciatory , adj بێژه یی . واژه یی

proof , n , adj , vt سه لماندن . دروڤ . گروڤ . پاژه . چاپکرنا ئه زمونی(پروفه) ، دروڤ دکت .

proofread , vt (چاپکرنا ئه زمونی) . راست دکت

proofreader , n راستکه رێ چاپکرنا ئه زمونی

proofroom , n ژورا راستکرنێ

proof spirit , n مه یا پیڤانی

prop , n , v . t راگرتن ، نیرگه ، پالپشت . کاریته . به ربالک ، خر و مرێن شانوییێ ، قایم دکت . پشت دگرت

propaedeutic, adj , n ده ستپیکی ، خوه ندنا ده ستپیکی

propaedeutical , adj ده ستپیکی

propagable , adj چاله راڤبار

propaganda , n چاله راڤ . چاوه راو

propagandism , n چاله راڤی

propagandist , n چاله راڤکار ، نوینه رێ چاله راڤیێ

propagandistic , adj چاله راڤی

propagandize,v . i . چاله راڤ دکت

propagate , v . t دزێت . بوش دکت . زا ئوزێ دکت . به لاڤ دکت ، دوه شینت . دگوهێزت دریژ دکت ، پتر دکت

propagated , adj زایی

propagating , n زا ئو زێکرن

propagation , n ته شه نه . به لاڤبون . زا ئو زێ زوربون . بو شبون

propagative , adj زائو زێ یی، زوربونی

propagator , n به لاڤکه ر

propane , n پروپین : هایدروکاربونا غازی

pro patria بۆ وه لاتی ، بۆ نیشتمانی

propel , v . t پالددت . هاندت

propelled , adj پالدایی ، پیشڤه بری

propellent,adj, n ته ڤه مه نی یا پالدانا

(also propel lant) هاڤێژان ، پیشڤه بر . پالدار . ئێزینگا پالدار .

- shaft شڤا پالده ر
- turbine توربینا پالده ر
propeller , n په روانه
propelling , n پالدان
propend , vi دڤێت . ئاره زودکت ، نیاز دکت
propense , adj ڤیانی ، حه زی
propensity , n ئاماده یی . ئاره زویی
proper , adj کێرهاتی ، سه ره ستی . راست . گونجاو . به رکه تی
- adjective ره نگدێرێ ئاڤداری
- fraction شکه سته یی راست
- name سه ره ناڤ
- noun سه ره ناڤ
- time ده مێ راست
- way رێ یا راست
properly , adv ب سه ره ستی
propemess , n کێرهاتن
propertied , adj تایبه خو
properties , n روخسار
property , n تایبه خو ، ئاقار . زه ویبار ، خوه یی تی ، شان ، مالی . مال . سقال . گه رزچک . رزکار
- man or master مالدار
- owner مالخو . مالدار
- tax مالانه
property damage insurance دابینی یا زیانا سامانی
propertyless , adj بێ سامان
prophase , n یه که م قوناغ یان کرچ (دابه شبونا خانه یێ)
prophecy,n (alsoprophesy) رزدا . به رگوتن . به ربێژی . ڤه گوتن . خه فزانک ، پێشبینی
پێشبینی کری . ڤه گوتی
prophesied , adj به ردبێژت . پێشبینی دکت
prophesy , v . i . t ڤه گوتن
prophesying , n پێغه مبه ر ، خه فزان ، په یامبه ر
prophet , n خه فزان . پێغه مبه ر (مێ)
prophetess , n خه فزانیتی . په یامبه ر . پێغه مبه ری
- 's message پێغه مبه ریتی
prophetship , n خه فزانیتی پێغه مبه ری تی
prophetic , adj پێغه مبه ری . به ربینی . پێشبینی
- tradition حه دیس . فه رموده
prophetical , adj pro- phetically , adv به ربینی . پێغه مبه ری
ب پێشبینی
prophylactic , adj , n پارێز (ژ نه ساخی یان) ، پارێزی : ئالاڤکا پارێز دژی نه ساخی یا زایه ندی . ده رمانێ دژ ئاڤسبونێ
prophylactically , adv ب پارێزی
prophylaxis , n پارێزی ژ نه ساخی یان چاره کرنا پارێزی
propine , vt نوشیجان دکت
propined , adj نوشیجانکری
propining , n نوشیجانکرن
propinquity , n خزماتی . نێزیکی یا ده م یان درێ . مروڤاتی
propionate , n ئاڤه کی یا دلوپاندنا داران
propionic , adj..acid ترشی یا به رهه مێن دلوپا ندنا داران
propitiable, adj قایلبار
propitate , vt قایل دکت . هێڤی دکت
propitiated , adj قایلکری
propitiating , n قایلکرن . هێڤیکرن
propitiation , n قایلکرن . هێڤیکرن
قوربانی بۆ ژوڤانێ یان قایلکرنێ
propitiatorily , adv ب قوربانی
propitiatory , adj , n قایلداری . هێڤیداری
propitious , adj مزگین . مژده ده ر
propitiously , adv ب دلڤه را ، کێرهاتی
propitiousness , n کێرهاتیتی
propjet engine , n بزوێنا باوه شینی یا توربینی
propman,n=propertyman
propolis ,n موما مێش هنگڤین ژ بشکو ڤێن دارا دبت
propone , vt پێشنیاز دکت

proponent , n ئالیکار
proportion , n رێکی ، هاوریژی ، هه فگری . پێرگه یی
ریژه . هاوگری ، به شی ، پارچه ،
ریژه یاسه دی دابه ش دکت .ریژه دکت
- in ......to ب فێ ریژه یێ
- out of ....to نه ریژه یه ل گه ل
proportionable , adj ریژه بار
proportionably , adv ب ریژه کی
proportional , adj هاوگری . هاوریژه . ریژه یی، هه فگر .
- directly .... راسته ڤانه
- representation نمینه نده ری یا ریژه یی
proportionalist , n ریژه کار . باوه رمه ندێ نمینه نده ری یا ریژه یی
proportionality , n هاوریژی
proportionally , adv ب هه ف ریژه یی
proportionate , adj هاوریژه کری ، هه فگر .هاوگر، هاوریژه
proportionate , vt ریژه دکت
proportionately ,adv ب ریژه کی
proportionateness,n هاوریژی
proportioned , adj هاوریژه کری
proportionment , n ریژه کرن
proposal , n پێشنیاز ، پێشنیار
propose , v . t . i پێشنیاز دکت
proposition , n , vt گریمانکاری ، پێشنیاز. رشته . هه ڤوک
پێشنیاز دکت
propositional , adj پێشنیازی
propositioned , adj پێشنیاز کری
propositioning , n پێشنیاز کرن
propound , v . t . پێشنیاز دکت
propounder , n پێشنیاز که ر
propoxyphene , n هه دار که ر
propped , adj به ر پا لککری ، پالپشتکری
propping , n به رپالککرن ، پالپشتکرن
proprietary , adj , n خودان . ده سته که ک خودانان
- colony ده ره به گی یا خودانان
proprietor , n خاوه ند ، خودان . خوه دان
proprietorship , n خوه یی تی
proprietress , n خودان (مێ)
propriety , n ته نجی ، راستی . گونجان . لایقی
proprioceptive , adj وه رگری . خویی

proprioceptor , n وه رگری ، خویی
proproot , n رها پالینی
proptosis , n چاف بوقی
propulsion , n پالدان . پێڤه برن پالده ر، پێشڤه بر
propulsive , adj پالدار
propunding , n پێش ئینان
propyl ,n رها (C3 H7) کو ژ پروپین ده ر دکه ڤت
propylaeum , n ده ریکێ په رستگه هی
propylene , n پروپلین . غازه‌ک هایدروکاربونی گوریگر
propylenic , adj پروپلینی
propylite , n که ڤره ک ئاگرپژی
propylon , n ده ریک (په ر ستگه)
prorata ب ریژه یی
prorate , vt , i دابه ش دکت . به لاڤ دکت (ریژه)
prorated , adj دابه شکری
prorating , n دابه شکرن
prorogate , vt گیرودکت . په رله مانی ده مداری دگرت
prorogation , n گیروکرن . گرتنا ده مداری یا په رله مانی
prorogue , vt جڤینێن په ر له مانی پاش ئێخت
prosaic , adj ساده . په خشانی ، کرداری ، بێزار . پێشه یی
- life ژینا ساده
- person مروڤێ ساده
- view ئاورا ساده
prosaically , adv ب ساده یی
prosaism , n په خشانیێ . رێبازا په خشانی ، ده ربرینا په خشانی . پێشه یی تی
prosaist , n پێشه کار .
prosateur , n په خشانکار . پێشه کار
proscribe , v . t . به نده دکت . یاساخ دکت
proscribed , adj به ربه ندکری ، به نده . ته مبی . یاساخ
proscribing , n به ربه ندکرن
proscription , n ڤه ده غه کرن . حه رامکرن ، به ربه ندکرن

proscriptive , adj قه ده غه یی
proscriptively , adv ب قه ده غه یی
prose , adj , n پێشه یی .پێشه .په خشان پێشه زانی
- writer پێشه کار
prose , v . i پێشه دنڤیست . په خشان دنڤیست
مروس دنڤیست یان دئاخڤت
prosed , adj په خشانکری ، پێشه کری
prosector , n که لشینکار
prosecutable , adj گلیبار
prosecute , v .t گلی دکت
prosecuted , adj گلیکری
prosecuting , n گلیکرن
- attorney گلیکارێ گشتی
prosecution , n گلیکرن . دوزکرن
prosecutorial , adj گلیداری
proselyte , n باوه رمه ندێ نو . رێ ناس
proselyte , v . t ئاراسته دکت . ریبه ری دکت ، راست
دکت . پشتگر ئو ئالیکاران دجڤینت
رێکێ نیشاددت
proselyted , adj ئاراسته کری
proselyting , n ئاراسته کرن
proselytism , n ریناسین . گوهارتنا
ئایینی یان پارتی ، ریناسین : باوه ر
ئینانا خه لکێ ب ئایینه ک نو
proselytize .v.t.=proselyte
proselytize , n ریناسی
prosel ytized , adj ئاراسته کری
proselytizing , n ئاراسته کرن
prosencephalic , adj پێش مه ژی یی
prosencephalon , n به ارهی یا مه ژی
prosenchyma , n هوزانا پێشه یی.هه لبه ستا په خشانی
prosenchymal , adj پێوه ندیدارێ هه لبه ستا په خشانی
prosenchy matous,adj ژهوزانا پێشه یی
proser , n نڤیسه ر . پێشه کار . په خشیار
ئاخفتنکه ر یان نڤیسه رێ مروس
prosify , v . t . i په خشانی دکت ، پێشه یی دکت
prosily , adv ب پێشه یی په خشانی یان مروسی

prosing , n په خشانکرن
prosit,interj نوشیجان !
proslavery , n پشتگرتنا به نده تی یێ
prosodiac (al) , adj پیڤانی (ژ پیڤانزانی یا هوزانێ)
prosodial , adj په خشانی ، پێشه یی
prosodic(al) , adj پیڤانی : ژ پیڤانزانی یا هوزانێ
prosodically , adv پیڤانه کی ، ب پیڤانی
prosodist , n پیڤانزانێ هوزانێ
prosody , n هوزانزانی . پیڤانزانی : زانینا دانانا
هوزانێ
prosopography , n راڤه کرنا که سیتی یا مروڤی کی
prosopographic,adj پێوه ندیداری که سیتی یا مروڤی ،
چێبونی ، شوینا کو به لگه نیشان
دکن کو کان هه یه ، دکولت (ل
کانی دگه رت)
prosopocia , n پێشکێشکرنا ره وا نبێژی
ئاخفتنکه ری
prospect , n , vi , t رابینین .په رگال . دیتنا گه له مپه ر
نێزیکه ، رابینه
- in ....
prospectless , adj بێ پاشه رۆژ
prospective , adj پاشه رۆژی . دوربین رابین .
هیڤیداری . شیمانه یی ، به رێژار
prospectively , adv ب رابینی
propectiveness , n رابینیتی
prospector , n لێگه روکێ زێر ئو نه فتێ
prospectus , n نامیلکه . به لاڤوک (نه مازه
یامه لهه زه یا سالا دبستانێ)
prosper , v . i . t سه ردکه ڤت . ده وله مه ند دبت
(ئابوری) گه ش دبت
prospered , adj ده وله مه ند بویی
prospering , n ده وله مه ندبون
prosperity , n ده وله مه ندی . پیک ئینان . شینیاکی
ڤه گه ش . خوشی . ته نایی .
شیناهی . بێر . ئاڤاهی ، ئاڤابون
prosperous , adj ئاڤا .مال ئاڤا . شین . شێن ،
ده وله ه مه ند . زه نگین .
prosperously , adv ب ده وله مه ندی
prosperousness , n ده وله مه ندیتی
prostoglandin , n ترشی یا قه له و کو ماسولکه یێ
مه مکداری ته نگ دکت

prostate , n , adj لفكا پروستات
- gland توشپی یا پروستات
prostatectomy , n هه لكيشانا توشپی یا پروستاتیٚ
prostatic , adj پروستاتی
prostatitis , n كولبونا پروستاتی
prosthesis , n سه ربارکرنا پيشگره کیٚ ، ده نگه کیٚ یان تیپه بزوينیٚ ل سه ر په يفه كیٚ . نژداری یا پينه کرنیٚ . سه ربار کرنا ئه ندامه ک چيكری ، وه ک پیٚ یان چاڤی سه ر له شیٚ مروڤی
prosthetic , adj سه ربار کرنی
prosthetics , n نژداری یا پينه کرنیٚ
prosthodontics , n پزيشكی یا ددان پينه کرنیٚ
prosothodontist , n پزيشكی یاددان پينه کرنیٚ
prostitute,n, adj, v , t. قه ليته . شه لف ، پوشت . سه ليته داوێن ته ر . گانده ر . قه حپه ، حيز . تره ک . ته رو ، حيزی دکت
prostituted , adj حيزيكری . حيزبويی
prostituting , n حيزيكرن
prostitution , n له وه ندی . حيزی
prostitutor , n حيز
prostrate , adj ده فده ڤكی . رۆخستی ، ڤه زه لاندی . چوكدايی
prostrate , vt ڤه دزه لينت ، دشكينت
prostrated , adj په حنبويی
prostrating , n رۆخستن
prostration , n چوكدان . ڤه زه لاندن په حنبون . رۆخستن . شه كه تكرن .
prostyle , n سفده يا نه پتر ژ چار كاريته يان هه بت
prosy , adj پيشه يی . په خشانی . مروسی
prot (o) پيشگره كو يه كه مه ، نژادی يه ، سه ره تايی يه
prot , n گوسكه ر
protactinium , n پروتاكتينيوم (هيمانه ک ميرتالی يه)
protagonist , n قه هره مانیٚ رومانی ، سه روكیٚ نوزه کیٚ یان پرسه کیٚ
protamine , n پروتامين : پروتينه ک تفت ساده يه
protasis , n دەستپێکی یا شانوگەری یان هوزانا چيروکی
prote(o) - پيشگره كو پروتينه
protea , n ته خليت داره(نچين بۆ خه ملاندنیٚ)
protean , adj ده مده مى
protease , n هاڤه ينا پروتينیٚ توينه ر يان ڤژلاندار
protect , v . t . دپاريزت . دپاوينت . دپه رست
protectant , n هوكاریٚ پاريزه ر
protecting , n پاواندن
protection , n قه ڤاندن . پاراستن ، پشتڤانی ، ئه ڤشاندن
- cathodic ..... پاراستنا نزمه كی
protectionism , n پاريزيتی
protectionist , n پاريزكار ، پشتگریٚ ئولا پاراستنا به رهه میٚ نيشتمانی
protective , adj پاريز
- tariff باجا پارا ستنیٚ
protectively , adv ب پاراستنی ، پاراستنه كی
protectiveness , n پاراستنيتی
protector , n پيبه ر . هه ڤگه ل . پشتڤان ، په رستو ، پشتمير
- sun ...... رۆژ شكه ن
protectoral , adj پاراستنی
protectorate , n پاراستە . حكومه تا سپارده كو پيسپير سه روكه
protectorship , n پاراستن
protectory , n په ناگه
protectress , n په رستو (میٚ)
protege , n پاراستی
protei d (e) ., n پروتيد ، پروتين
protei form , adj بيڤام شكل گوهوربار
protein , n , adj پروتين . ماده يه ک له ش ئاڤاكه ره دناڤ هيک شير ، ئو گوشتيدا .
proteinaceous , adj پروتينی . وه ک پروتينی
proteinase , n پروتينيز . هاڤه ينا پروتين توينه ره
proteinic , adj پروتينی

proteinous , adj پروتینی

proteinuria , n میزا پروتینی . هه بونا پروتینیٰ ل گه ل میزیٰ

pro tem ده مدار

proteolysis , n شیته لبونا پروتینی

proteose , n پروتیوز : پروتینا دناڤ ئاڤیدا دبوهوژت

Proterozoic Era , n روژگاریٰ سپیده یی

protest , n , vt , i موستره . سوسره ت . بیزاری ، بیزاری دکت

protestant , n , adj پروتی (فه له)

protestantism , n پروتیتی

protestation , n به رهه لستن . بیزاری

protestingly , adv ب بیزاری

prothalamion , n سترانا سه ریٰ زاڤانو

prothalamium (ion) , n سترانا سه ریٰ زاڤانو

prothallus , n خانه یا زایه ندی یا هه له زی

prothesis , n هاڤیتنا ده نگه کیٰ یان برگه یه کیٰ سه ر ده ستپیکا بیژهییٰ

prothetic , adj ژ هاڤیتنا سه ر ده ستپیکا بیژه ییٰ

prothonotary , n نفیسه ریٰ یه که م (ل دادگه هیٰ)

prothoracic , adj سینگی : ژ کیزی یا به راهی یا سینگیٰ پیتکیٰ

prothorax , n سینگ

prothrombin , n پروترومبین : هوکاره ک خوین مه یینه

protista , n بونه وه رین نه دیارن کو جانه وه ر یان هه له زن

protistan , adj , n ژ بونه وه رین نه دیارن کو جانه وه رن یان هه له زن

protium , n ئایزوتوپا ئاسایی یا هایدروجین

proto - نژاد.سه روک.سه ره تایی ..(پیشگره)

- cloth یه که م په روک (به ری ۹۰۰۰ سالا) نیزیکی دیاربه‌کریٰ هات په یداکرن) یه

- kurd یه که م کورد

protoactinium = protoctinium

protocol , n پروتوکول : ریزکا شاهینه تا دیپلوماسی ئو له شکه ری ، روتڤیسا ره سه ن . جڤاتنامه یا کونگره ییٰ رامیاری . پیکهاتنا ناڤ ده وله تی یا سه ربار

protogine پروتجین : ته خلیت گرانیته

protohistory , n دیروکزانی یا به ری نفیسینیٰ

protohuman , adj مروڤی یا سه ره تایی

protolithic , adj سپیده یی یا روژگاریٰ به ری

protomartyr , n یه که م شه هید

proton , n پروتون : پرتکا گه ردیله یی ، یه که یا بارگه یی نه رینی ییٰ ناڤکا گه ردیله ییٰ

protonate , vi پروتونه کیٰ کو دکت

protonic , adj پروتینی

protonotary , n سه ره ک میرزا

protonymph , n کرنی : قوناغا گورانکاری یا سه ره تایی

protopathic , adj سه ره تایی

protophyte , n هه له زا یه ک خانه

protoplasm , n پروتوپلازم . یه که م خوین ئلف : ماده ییٰ زندی ییٰ بنیاتی دناڤ خانه ییٰن جانه وه ری ئو هه له زیدا

protoplasmal , adj پروتوپلازمی

protoplasmatic , adj پروتوپلازمی

protoplasmic , adj پروتوپلازمی

protoplast , n پروتوپلاست . ماده ییٰ خانه ییٰ پروتوپلازمی کو یه که یه ک ژینی یه ، خانه یان یه که یا ژینی یا نژادی . یه که م نمونه

protoplastic , adj پروتوپلاستی

prototrophic , adj خوه ر ژ ژینده رین نه ندامی

prototypal , adj ته خلیت سه ره تایی

prototype , n ته خلیتیٰ سه ره تایی ، نمونه ییٰ سه ره تایی

prototypic (al) , adj پیزه ندیداریٰ نمونه ییٰ سه ره تایی

protozylem , n یه که م ته قنیٰ سه ره تایی

protozoa , n جانه وه رین یه ک خانه

protozoan , adj یه ک خانه یی

protozoology , n زینده وه رزانی یا یه ک خانه یان

protozoon , =protozoa = protozoan

protract , vt گیرو دکت . پاش دئێخت ، دریژ دکت . هێل و گوشه یان نه خش دکت (ب گوشه پیڤی)
protractile , adj دریژبار
protraction , n دریژکرن . داڤه زه لاندن
protractor , n گوشه پیو . گوشه پیڤ
protrude ,v . t . i ده ردکه ڤت . دپه نگزت
protruded , adj ڤه په نگزی
protrudent , adj ڤه په نگزی
protruding , n ره پ ، ڤه په نگزین
protrusible , adj ڤه په نگزینبار
protrusile , adj ڤه په نگزی . (مه میله)
protrusion , n قیچ(ددان) .ده رهاتن .ئلدان ،به رزه ک
protrusive , adj ڤه په نگزی . قیچ
protrusively , adv ب قیچی
protrusiveness , n قیچیتی
protuberance , n مه میله . ئاوسان . چه نه
protuberant , adj = protrusive
protuberate , vi ڤه دپه نگزت . به رز دبت
protyle , n گریمانه کو ماده یێ نژادی‌یه کو هێمانێن کیمیایی ژێ چێدبن
proud , adj , adv شاهناز . سه رفراز . فزین ، سه ر بلند ، قه به ، فورته ک
- flesh ته ڤنێ گوشت گرتنێ
proudful , adj سه رفراز
proudhearted , adj بونگ . چه نه دریژ ، فیز
proudly , adv ب سه رفرازی ، سه رفرازه کی
provable , adj دروڤبار
provableness , n دروڤباریتی
provably , adv دروڤباره کی ، ب دروڤباری
prove , v . t . i دروڤ دکت
proved , proven ,adj دروڤکری . ئاشکارتی .
provenance , n ژێده ر . نژاد
provender , n ئێم ، ئالیک
- seller of ..... ئێم فروش
provenience , n = provenance
prover , n دروڤه ر
proverb , n مه ته لوک . په ند مروڤ یان تشتێ نمونه
proverb , vt مه ته لوک دکت
proverbial , adj نافدار . نمونه یی . مه ته لوکی
- wisdom په ندی یا مه ته لوکی
proverbially , adv ب مه ته لوکی
proviant , n ئازوقه ، ئه خاسمه بۆ له شکه ری
provide , v . i . t . ئازوقه دکت. دابین دکت . پێک دئینت . مه رج دکت
- to ......against های ژ خو دبت
- to .....for خودان دکت
- to ......with ئازوقه دکت
provided , adj , conj هه که ،ئه گه ر ،سازکری . پێکهاتی
providence , n سه خبیری یا خودایی . خودا . ده ست گرتن . هشیاری . قه نج کارداری .
provident , adj پێشبین . په ندیار ، ده ست گرتی
providential , adj ژ سه خبیری یا خودایی
providentially , adv به‌ره‌کری ب سه خبیری یا خودایی
providently , adv پێوه ندیدارێ سه خبیری یا خودایی
provider , n دایه نده
providing ,conj=provided
province , n ده ڤه ر . هه رێم ، پارێزگه . ستان نوستان
provincial , adj , n ده ڤه ری
provincialism , n ده ڤه ریتی
provincialist , n گوندی . ده ڤه ری
provinciality , n = provincialism
provincialization , n ده ڤه ریبون
provincialize , vt ده ڤه ری دکت
provincialized ,adj ده ڤه ریکری
provincializing , n ده ڤه ریکرن
provincially , adv ب ده ڤه ری
proving , n درکاندن

- ground مه یدانا ئه زمونێ
provision , n ئازوقه ، ئاندان . مه رج . پێدان
- a ....merchant رون فروش
provision , vt ئازوقه ددت
provisional , adj . هه کینکری . ده مکی‌ده می . ده مدار . یه ده ک ،چاخی ،به روه خت، به رچاڤی
provisionality , n ده مداریتی
provisionally , adv ب ده مداری
provision bag , n هه بان . خلتک . خه لتک
provisioned , adj ئازوقه کری
provisioner , n ئازوقه کار
provisioning , n ئازوقه کرن
provisionless , adj بێ ئازوقه
provisionment , n ئازوقه دان
provisionary , adj = provisional
proviso , n مه رج
provisor , n دامه زراندی یا کاره‌ک هێش نه ڤالا
provisory , adj مه رجدار . مه رجی
provitamin , n پروڤیتامین . ماده یه ک دبت ڤیتامین
provocation , n . هاندان . ئاراندن ، بزڤاندن ، دابه رزین . هێرسکرن ، ئارین ، توژک . توژکدان
provocative , adj هافوندار . ئاراندنی
provocatively , adv ب ئاراندنی
provocativeness , n ئاراندنیتی
provoke , v . t دئارینت . دهاژوت
provoked , adj ئاراندی
provoker , n ئاراندنکار
provoking , adj هانده ر
provokingly , adv ب ئاراندنی ، ئاراندنه کی
provolone , n په نیره ک هشک ئیتالی یه
provost , n بازێر ڤان . سه ره ک دێر یان زانستگه
- court دادگه ها له شکه ری یا سه ره تایی
- guard پولیسێ له شکه ری
- marshal فه رمانداری پولیسێ له شکه ری
prow , n گه می . به رامی یا گه می یێ یان بالافرێ . ده ریازگه (یارزیاری)
prowess , n مێرخاسی ، ئازایی . ئازایه تی
prowl ,vt , i دگه رت (بزیکیڤه بۆ نێچیرێ یان تالانێ)
prowlcar ئوتو مبیلا گه روکا پولیسی
prowler , n گه روکێ دزیکی
prowling , n گه رانا دزیکی
proximal , adj نێزیکتر ، نێزیتکری خالکا له شی یا نیڤه کی
proximally , adv ب نێزیکی
proximate , adj نێزیکترین
proximately , adv نێزیک
proximateness , n نێزیکیتی
proximity , n نێزیکی . سنور داشی
- of blood خزماتی. مروڤاتی
- fuse ئالاڤا رادیویی کو هاڤێژێ ژ دور دپه قینت
proximo , adj هه یڤا هاتی
proxy , n به لگه نامه یا ده ست هه لاتکرنێ نوینه ری . ده ست هه لاتکرن
- marriage شوکرنا نۆنه ری
prude , n ژنا بیقام شه رمین
prudence , n په ندیاری .ده ست گرتن ، هشیاری
prudent , adj پێشبین . سه ره ست
prudential , adj ده ست گرتی ، هشداری
prudentialism , n هشیاریتی
prudentially , adv ب هشیاری
ب ده ست گرتنی . په ندی
prudently , adv ب هشیاری
prudery , n شه رمی یا بیقام
prudish , adj بیڤام شه رمین
prudishly , adv ب شه رمینی یا بیقام
pruinose , adj خیمسار کری ب ماده یێ سپی یێ توزی نخافتی
prune , n حلیکێن هشک

prune , v . t — که زاخ دکت . ئاده دکت ، دپه ژلینت

pruned , adj — په ژلی . ئاده کری

prunella , n — ئاڤرمیشیْ قایم . تاکولبونا گه وری یێ

prunello — حلیکێن هشکێن نایاب

pruner , n — که زاخکه ر

pruners , n — جاوبرا که زاخیْ

pruning , n — که زاخ ، ئاده کرن . بوده م ، پژلاندن په نچناندن

- hook — کێله ندی

pruning shears , n — جاوبر (بۆ که زاخیْ)

prunt , n — پارچه یا شوشه یا خه ملاندنیْ

prurience , n — به لقتێن

pruriency , n — به لقتێن

prurient , adj — به لقتی . هار

pruriently , adv — ب هاری

pruriginous , adj — خورینی

prurigo , n — رڤایی : خورینا دژوار

pruritic , adj — رڤایی . خورینی

pruritus , n — خورینا دژوارا چه رمی

Prussian , adj , n — پروسیایی : وه لاتی یێ پروسیا

- blue — شینیْ پروسیایی ، بویه ک شین تاری یه

prussianism , n — پروسیاتی : گیانی له شکه ریتی ئو زورداری

prussic , adj — ژ شینیْ پروسیایی

- acid — ترشی یا هایدروسایانیک

pried , adj — سه حکری

pry , n — سه حکرن

pry , v . i — زانخوازی سه ح دکت . زه حمه ت ڤه دکت

pryer , n = prier

prying , adj — زانخواز . تل دریژ

pryingly , adv — ب زانخوازی ، سه حکرنی

psalm , n , vt — سرودا پیروز ، دسترینت (سرودا پیروز)

- book — کتێبا سرودێن پیروز

psalmist , n — سرود نڤیس

psalmodic , adj — پێوه ندیداریْ سرودا پیروز

psalmodist , n — پیروز سرود نڤیس

psalmody , n — سترینا سرودێن پیروز

psalmodize , vi — سرودێن پیروز بۆ ستراندنیْ ریک دخت

psalter , n — په رتوکا سرودان

psalterium , n — ئورکیْ سێیه میْ کاییینی

psaltery , n — سه نتور

psephological , adj — پێوه ندیداریْ هزرزانی

psephologist , n — هزرزان

psephology , n — هزرزانی (ده میْ هه لبژارتنیْ)

pseud (o) — پێشگره کو زره ، ده ره وه

pseudepigrapha , n — زر نڤیسێن

pseudepigraphal , adj — پێوه ندیداریْ زر نڤیسین

pseudepigraphic(al), adj — زر نڤیسینی

pseud(o) , adj — ده سته وا . ده ره و . زر

pseudoclassic , adj , n — زرکلاسیکی

pseudocyesis , n =

pseudop regnancy

pseudograph , n — زرکاریْ توری

pseudologer , n — ده ره وکه ر

pseudomorph , n — کانیْ زر شکل : کانیْ شکلیْ وی یێ ده ره کی وه ک ده ره کی یێ دیاریْ گانه ک دی . شکلیْ خاپین یان نه ئاسایی

pseudomorphic , adj — زر شکل

pseudomorphism , n — زر شکلیتی

pseudomorphosis , n — زر شکلی

pseudomorphous , adj — زر شکل

pseudonym , n — زرناڤ . ناڤیْ ئاشوپی . ناسناڤ پاچناڤ . نازنا و

pseudonymity , n — زرناڤیتی

pseudonymous , adj — نڤیسه ریْ زرناڤی

pseudonymously , adv — ب زرناڤی

pseudonymousness , n — زرناڤیتی

pseudopod , n — زرپیْ

pseudopodum , n — ڤه په نگزی یا ده مداری یا پروتوپلازم ژ خانه یێ بۆ لڤینیْ

pseudopregnancy , n — زرئاڤسی

pseudopregnant , adj — زرئاڤس

pseudosalt , n — زرخویْ

pseudoscience , n — زر زانستی

pseudotuberculosis , n — زرئێشا زراڤ

pshaw , interj , n , vt , t — ئوف . ئوف دکت

psilanthropic , adj پێوه ندیدارێ مروڤی یا عیسا پێغمبه ری
psilanthropism , n باوه ری یا کو عیسا پێغمبه‌رهه ر مروڤ بو
psilanthropist , n باوه رمه ندێ کو عیسا پێغمبه ر هه ر مروڤ بو
psil osis , n ریسکرن
psittaceous , adj توتی یی
psittacine , adj توتی یی
psittacosis نه ساخی یا توتی یان
psoriasis , n هشکه بیروڤ
psoriatic , adj هشکه بیروڤی
psoas , n ....majoror minor دو ماسولکه یێن رانی
psych (o) پێشگره کو ده رون ، گیان ، هشه
psychasthenia ماندیبونا ده رونی
psyche , n گیان ، ده رون ، هش ، زه ری میرا کیوپیدی حه ز ژێ کری
- knot گریکا قوچه کی یا پرچێ (ل سه ر پاتکێ)
psychedelic , adj ته زینی
psychiaster,n=psychiatrist
psychiatric , n پزیشکێ ده رونی
psychiatrist , n ده رونزان
psychiatry , n ده رونزانی
psychic (al) , adj ده رونی ، هشی، سه رسروشتی گیانی
psychic , n ناڤبه‌ره مروڤێ گریمانه کو بێقام هه ستیارێ هێزێن گیانی یان سه ر سروشتی یه، مروڤێ گریمانه کو گه هینه ناڤبه را جیهانا گه ردونی ئو جیهانا گیا نان (زل نڤاندنا مه غنه تیزی)
psychically , adv ب هشی
psychicism , n هشیتی
psychicist , n هشزان ، ده رونزان
psycho , n شیته لکرنا ده رونی ، دین
psychoanalyse , vt ده رونی شیته ل دکت
psychoanalysis , n شیته لکرنا ده رونی
- analytic شیکرنا ده رونی
psychoanalyst , n شیکارێ ده رونی
psychoanalystic, adj ژ شیکارێ ده رونی
psychobiologic , adj زینده وه ری ده رونی
psychobiology , n زینده وه رزانی یا ده رونی
psychodynamic , adj دینا میکی ده رونی
psychogenesis , n په یدابونا ده رونی
psychogenetic , adj په یدابونی یا ده رونی
psychognosis , n هش سه حکرن
psychograph , n نه قشێ ده رونی
psychologic(al) , adj ده رونی
psychological moment ,n گاڤا ده رونی
psychologism , n ده رونیتی
psychologist , n ده رونزان
psychology , n ده رونزانی
psychometry , n پیڤانا ده رونی
psychomotor , n لڤینی ده رونی
psychoneurosis ته ڤدانا ده ماری یا ده رونی
psychopath , n دینوکه
psychopathic,adj , n دینوکه
psychopathologist,n ده رونزانێ نه ساخی یا
psychopathology ,n ده رونزانی یا نه ساخی
psychopathy , n دینوکه یی
psychophysical , adj له شزانی یا ده رونی
psychophysicist , n له شزانێ ده رونی
psychophysics , n له شزانی یا ده رونی
psychosis , n دیناتی
psychotic , adj دین
psychosomatic,adj له شی ده رونی
psychosomatics , n پزیشکی یا له ش ده رونی
psychotherapeutic,adj چاره یا ده رونی
psychotherapeutics= psy chotherapy
psychotherapist , n پزیشکێ ده رونی
psychotherapy , n چاره کرنا ده رونی
psychro پێشگره کو سارە ، سه رمایه
psychrometer , n شێ پیڤ
psylla کێچا هه له زی
ptarmigan , n ته خلیت مریشکه

PTboat , n به‌له‌ماتو رببدی
pterid - or pteriodo پنشگره کو چه نگه ، باله
pteridologist , n دارگه ززان یان ناس
pteridology , n دارگه زز انی
pteridophyte , n دارگه ز ، گه ز
pterodactyl خشوکێ چه نگدار
pteropod , adj , n چه نک پێ
- pterous پاشگره کو چه نگداره ، بالداره
pterygoid , adj , n چه نگدار . بالدار
- bone هه ستی یێ چه نگی
pteryla رها په ری
ptisan ,n ئاف چه هـ
pto (please turn over) تکایه وه رگێره
ptolmaic , adj په تلیموسی
ptomain(e) , n تومێن :ٔ ماده یه ک ژه هره
- poisoning ژه هربونا تومینێ
ptosis , n شوربونا مژیلانکی
ptyalin , n گیزین : هاڤه ینا گیزا مروڤی ئو هنده ک جانه وه ران
ptyalism گیزبتی . ده رکه تنا بیقاما گیزێ
pub , n مه یخانه
- crawler گه روکێ مه یخانه یان
pubertal , adj هه رزه کار
puberty , n لیکه تن . هه رزه کاری
puberulent ,. adj پورته ، پورتکری
pubes , n بن زک . روڤ . ریڤی ، پستچ ، روڤک پشتیک . ریڤ
pubescence , n گه هشتن .تێگه هشتن پورت . پورتیتی
pubescent , adj گه هشتی ، پورتی
- boy پشکوری
pubic , adj روڤکی ، بن زکی
- hair ریڤی . روڤی
- ischiadic ماسولکا نیک ئوپشتیکێ
- symphysis گه ها پشتیکی یا یه ک پارچه
pubis هه ستی یێ شه رمه جێ
public , adj , n خه لک . ئه لاه ت . گشت گشتی . گه له میه ر . گه له میه ری ، ئه با
- address system رێزکا ده نگ بلندکرنێ
- act یاسا
- assembly جفاتا گه لی
- auction مه راج
- bill یاسا
- crier ده للال
- domain سامانێ ده وله تێ
- education په روه رده یا دبستانێ
- house مه یخانه . ئوتێل
- notary نفیسیارێ دانپه روه ری
- prosecutor گلیکاری گشتی
- protest بێزاری یا گشتی
- sale مه راج
- school دبستانا ب کارداری یاگشتی
- sector برگه ی گشتی
- servant ئه رکدار
- spirit وه لات په روه ری
- square مه یدان . گه رده ک ، فێز
- utility خزمه تکاری یا گشتی
- utterance راگه هاندنا گشتی
- works کارێ گشتی : کارێن ده وله تی وه ک دبستان ، رێ ...
publican , n مه یڤان
publication (s) , n به لافکرن . کتێب . چاپ ، به لافوک . چاپه مه نی . وه شین
publicist , n رۆژنامه ڤان ، نفیسه ر ، به لافکه ر
puplicistic , adj به لا فکه ری
publicity , n ئاگه هداری . به لافکرن ، ئه شکه رایی . ئاڤداری
publicly , adv ب ئه شکه رایی
publicize , vt به لاڤه بکت
publicized , adj به لاڤه کری
publicizing , n جارِدان
publish , v . t . دوه شینت . به لاف بکت
publishable , adj به لافبار
published , adj به لافکری . وه شاندی
publisher , n وه شیار . به لافکه ر . به لافکار
- news ..... نوچه وه ش
publishing , n وه شین ، به لافکرن ، وه شاندن په ژلاندن
puce , adj گه ورێ بنه فشی

puck , n دێو ، بەدگیان
pucka = pukka
pucker , n , vi , t گرنژین . قورمچین ، نقورمچت
puckered , adj گرنژاندی . قورمچی
puckering , n گرنژاندن
puckery , adj قورمچی . گرنژی
puckish , adj هەوەسبازی
puckishly , adv ب هەوەسبازی
puckishness , n هەوەسبازیتی
pud , n دەستێ زاروکی
pudding , n پودینگ : شرینایی : ئار، شیر ، هێک، میوە ئو شەکر
- face دێهم مەزن و قەلەو
- head خرپو . گەوج
- heart ترسنوک
- pie تەخلیت هەڤیرکاری
- stone کەڤرێ تەبەلێن گروڤر
puddingy , adj پێزوە ندیدارێ شرینایی یا پودنگی
puddle , n , vi , t تەقن . لیچ . گزل (یا ئاڤا بارانێ) شاش دکت . تەقن دکت . شێلی دکت
- rainwater ..... لیچ
puddled , adj شێلیکری
puddler , n تەقنکەر
puddling , n تێکەدانا ئاسنێ بوهوژی (بۆ دەرخستنا کاربونی)
puddly , adj تەقنی
pudency , n شەرمی . فەدی
pudendal , adj شەرمەجێ یی
pudendic , adj شەرمەجێ یی
pudendum , n شەرمەجێ . قوز . پوز
pudginess , n کورتی - قەلەوی
pudgy , adj کورت و قەلەو
pudsy , adj قەلەو
pueblo , n باژێرک یان گوند ل ئەمریکا یا لاتینی ، شاروچکە
puerile , adj زاروکی ، پوچ
puerilely , adv مندالەکی ، ب زاروکی
puerilism , n رەوشتا زاروکی
puerility , n پوچی ، زارویی ، مندالیتی
puerperal , adj زائو زێ یی
- fever زستانێ چلی ، تایا زایینێ
puerperium , n زستانی
puff, n , vt , i فت . ئاوسان . پوف ، پف دکت ، پوف دکت
- adder مارێ پوفکەر
- ball قارچکا فزکدار (توزا هەلاله دەردکت)
- paste هەڤیرێ کادە ئو کەسمان
puffed , adj هجول
- up فژ ، گژ
puffer , n پفکەر . پوفکەر
puffery , n ئاگەهداری ، پوفکرن
puffin , n پەفن : تەخلیت باڵندەیێ دەریایی
puffiness , n پفکرنیتی
puffing , n فەزین ، پفدان
puffy , adj پشپشی
pug , n , vt تێکلی یا ئاف ئو گلی . جەبل . تەخلیت سەیەدفن پەحن. کولباز ، ئاڤێ دکت سەرگی(گلیکاری) ، تەقن دکت . جەبل دکت
- mill ئاشێ جەبلێ
- nosed فەلچ . پەلچ
pugged , adj تەقنکری
pugging , n تەقنکرن
pugg (a) ree , n شاشکا هندی
pugilism , n کولبازی
pugilist , n کولباز
pugilistic , adj کولبازی
pugmark , n شوین پێ
pugnacious , adj شەرکەر، سەرت ، زرەک . شەرگورێخ . مقەرس .
pugnaciously , adv ب شەرکەری
pugnaciousness , n مقەرسی
pugnacity , n شەرکرن .گورخ .گورین ، مقەرسی
puisne , adj , n دادڤانێ بچوک . بچوکتر
puissance , n هێزداری
puissant , adj هێزدار
puissantly , adv ب هێزداری

puke , n , vi , t هلاڤێتن . درش ، ڤه درشت . دهلاڤێت
puked , adj هلاڤێتی . ڤه رشتی
puking , n هلاڤێتن .درش . ڤه ره شێن
pukka , adj نژادی . راست . نایاب
puku , n په زکوڤی یێ سورێ ئه فریقا
pulchri tude , n جوانی
pule , v . i دنالت
pulicide , n کێچ کوژ
pull , vt , i , n دکێشت ، کێشان . خه راندن
- out پاشڤه چون
- to ....about کوته کی یێ لێدکت
- to ......apart دپه رتینت . ددرینت
- to ....away پاشڤه دچت . دره ڤت
- to ....down وێران دکت . دهه رفینت . کێم دکت (به ها)
- to ....for یارمه تی ددت ، هاری دکت
- to .....in دگرت . رادوه ستینت
- to .....off به رپه دکت . سه ر دکه ڤت (ل گه ل زه حمه تی یا)
- to .....oneself together خو رادگرت
- to ....one'sleg دخاپینت . یاری دکت
- to......one'spunches دژوار ئێریش دکت
- to ...one's teeth بێ ددان (زیان) دکت
- to .....one's weight به رهه نگاری کاری دبت
- to ....out پاشڤه دچت . وێڤه دچت
- to .....over ئوتومبیلێ ل ره خێ رێ رادوه ستینت
- to ....round ساخ دبت
- to...strings or wires کارتێکرنا نهینی دکت
- to ......through ده رباز دبت
- to ...together هه ڤ کاری دکن
- to .....to pieces ددرینت
- to ......up دگرت . هلدکێشت
- to ....up stakes سنگان هه لدکشینت ، کوچه ر دبت
- to ....up with دگه هتێ
pullback , n پاشڤه چونا ریکخستی
pulled , adj . p . of pull کێشا ، خه راند ، کشاندی

pullet , n ڤارک . چیچه لوک
pulley , n خولوکه . خلێنکه . دارتون . چرپک . چه رخ
- block دارتونک
pullman , n ڤورا خومالی یا هه ڤکێشێ
pullicate , n په روکێ ده رسوکا ره نگین
pulling , n کشاندن .راکێشه ر .راکشان، کشان
- out رێچکاندن .
- up هه لکێشان
pullout , n راستبون (بالافر، بارێ ئێریشێ) دگوهورت بارێ فرینا ئاسایی
pullover, n بلوز
pullulant , adj زه حفی
pullulate , v . i دبشکوڤت ، دبشکوژت ، زو ئو گه له ک به ر ددت . ئاپوره دبت
pullulated , adj زه حفبویی . بوشبویی
pullulating , n زه حفبون
pullulation , n به ردان . زه حفبون . بوشبون
pulmo - پێشگره کو پشه ، سی یه
pulmonary , adj پشی ، پشه یی
- artery سورده مارێ پشی
- circulation گێرا ده مارێن پشه
- vein شین ده مارێ پشی
pulmonata پشه داری
pulmonate , adj پشه دار . پشی
pulmonic , adj پشه یی
pulmotor , n پشینک : ئالاڤکا پشینی کو ئوکسجینێ دکت ناڤ پشه یا خه نقی یان خه ندقیدا
pulp , n له په . کاکل (دار یان میوه) . هه ڤیرکێ کاغه زێ ، کتێب یان کوڤارا کاغه ز زڤر
- wood دارێ کاکلی یان نافکی
pulp . v . t . i کاکل دئینت ده ر . کاکل دبت ، چاپ دکت (کتێب یان کوڤار) ل سه ر کاغه زا زڤر
pulpal , adj نافکی . کاکلی
pulpally , adv ب کاکلی ، ب نافکی
pulpify , vt کاکل دکت
pulpiness , n کاکلیتی

pulpit , n به رزه ک
pulpitarian , adj , n په ندیاریٔ پیشه کار
pulpiteer , n , v . i په ندیاریٔ پیشه کاری ، په ند دکت
pulpiteering , n په ندکرن
pulpless , adj پوچ . بیٔ کاکل
pulpous , adj کاکلی
pulpy , adj کاکلی
pulque , n ڤه خوارنا مه ستی یا مه کسیکی
- brandy , n براندی یا ڤیٔ ڤه خوارنیٔ
pulsant , adj پرته یی
pulsar , n ژێده ریٔ گه ردونی ییٔ نیشانێن پرته یێن رادیویی
pulsate , v . i پرته دکت
pulsated , adj پرته کری
pulsatile , adj پرته دار
pulsatilla ته خلیت گول
pulsating , n پرته کرن
pulsation , n فرت . نوکوچه ک . نوکوچ . ته پ ته پ پرته پرت . پرته . پرت . پل .دل کوتی
pulsator , n پرته کار
pulsatory , adj پرته یی
pulse , n, vi , t نوکوچ . ته پ ته پ . پل . لیدان . پرته ، نوکوچه ک . فرت .پرته پرت . بری . دل کوتی ، پرته دکت .
- jet engine بزوینا ڤرکی یا پرته یی
- modulation پرته گوهیٔر
- time modulation پرته ده م گوهیٔر
pulsed , adj پرته کری
pulseless , adj بیٔ پرته
pulser , n پرته که ر
pulselessness , n بیٔ پرته یی تی
pulsimeter , n پرته پیڤ
pulsing , n پرته کرن
pulsometer , n پرته هلمژ
pultaceous , adj نه رم ، کاکلی

pulverable , adj شایکبار
pulverizable, adj = pulverable
pulverization , n سافکردن . شایکبون
pulverizator , n سافکه ر
pulverize , v . t . i توزدکت . شایک دکت
pulverized , adj شایککری
pulverizer , n شایککه ر . سافکه ر
pulverulent , adj توزی
pulvilus , n سه ریٔ ڤه نوسکی ییٔ پیٔ ییٔ میٔشیٔ
pulvinate (d), adj بالگه هی . بالیفکی
pulvinus پوفبونه ک وه ک بالگه هی ل بنیٔ به لگی
pulma , n کوگه ر . کورکیٔ کوگه ری
pumice - (stone) به رسفکیٔ زڤر(بو پاقژکرنا دهستی)
pumice , vt پاقژ یان حلی دکت
pumiceous , adj به رزڤر
pumicite , n توزا برکانی
pummel , vt لیٔددت . دقوتت . دکوتت
pummel (l) ed , adj لیٔدایی . قوتایی ، کوتایی
pummel (l) ing , n لیٔدان . قوتان ، کوتان
pumonary artery سورده ماریٔ پشیٔ
pumonary veins شین ده ماریٔ ستویی
pump , n , vt , i پیلاڤا سڤک (بیٔ قه یتان) . هلمژ . ترومپه . په ستیوک ، دهلمژت . بلنددکت ئو نزم دکت . راگه هینیٔ ب خورتی دستینت
- box هلمژ دانک
- well چالکا هلمژیٔ
pumpernickel , n نانیٔ برنجی (زڤر ئو پچه کیٔ ترشه)
pumping , n هه لینجان
pumpkin , n کولند . کوندر
pumpkinseed , n توڤیٔ کولندی . ته خلیت ماسی یه
pun , n , vi , t ترانه یا په یڤان ، ترانه دکت . دقوتت (تاخیٔ)
puna , n بانگه ک بیٔ دار ئو بایی لیدایی
punch , n کولم . کونکه ر . ڤه خوارن (شه راب ، مه ی ل گه ل ئاڤا گه رم یان شیری) . کونکرن . نکلده ره ک

- pleased as...... شاد
punch , v . t كون دكت ، ليدت (كولێ)
- to .....in ده مێ هاتنا خو بۆ كارى تومار دكت (ب ده مژميرا كارى)
- to ....out ده مێ ده ركه تنێ تومار دكت
punch - drunk , adj نه ساخێ مه ژى (ژ به ر كولبازى)
punched , adj كولم ليدايى ، بره كى
puncheon , n كورته كاريته
puncher , n كولباز . كونكه ر
punching bag , n هه بانا كولبازى يێ
punch press , n په ستينكا كونكرنێ
punchy , adj = punchdrunk
punctated ,adj خالدار ، پنيكرى
punctation, n خالكرن . خاله ند
punctilio , n ره وشتا تازه
punctilious , adj هوركار . نه ركباز
punctiliously , adv ب نه ركبازى ، نه ركبازه كى
punctiliousness , n نه ركبازيتى
punctual , adj خالكى . هوركار . زو هاتى ، جهدا
punctuality , n زويى تى
punctually , adv ب زويى ، زويه كى
punctuate , v . t . گوتارێ دبرت (ب دروشمى) ، خاله ندى دكت . دوپاته دكت
punctuated , adj خاله ندكرى
punctuating , n خاله ندكرن
punctuation , n خاله ندى ، خالريژى . خالدارى
- mark نيشانده ك
punctuative , adj خاله نددار
punctuator , n خاله ندفان
punctum , n خالك
puncture , n , vt , i كونبون . په نچه ر . كون ، كون دبت . په نچه ردبت
punctured , adj كونكرى . كونبويى . بره كى . فشيايى
puncturing , n كونكرن ، په نچه ركرن
pundit , n هندوزان . زانا . سه يدا
pung , n خشكه
pungency , n تيژى . توژى
pungent , adj تيژ ، توژ . زمان گه ز ، تون
pungently , adv ب توژى ، تيژه كى
pungle , vt بيش دكت
pungled , adj بيشكرى
pungling , n بيشكرن
punily , adv ب لاوازى ، پوچه كى
puniness , n لاوازيتى . پوچه كيتى
punish , v . t . سزا دكت . دئيشينت
punishability , n سزابارى
punishable , adj سزابار
punishably , adv ب سزايى
punished , adj سزاكرى
punisher , n سزاكه ر
punishing , n سزاكرن
punishment , n سزادان . سزا
punition , n =punishment
punitive , adj سزايى
punitively , adv ب سزايى
punitiveness , n سزايى تى
punitory , adj سزايى
Punjabi , n , adj وه لاتى يێ په نجابى (پينج ئاڤى)
punk , n , adj لاواز.فه ليته . حيز . قه حپه ، پيشێ به رسته يى (ئاگرى) ، پوچبيژى . كورك (بسپور) . ريگرێ بچوك
punky , adj خراب . نه ساخ ، لاواز ، فه ليته
punner , n ئالاڤكێ ئه ردكوتانێ (ل دور كاريته يى)
punnet , n سه به تا ميوه يان زه رزه واتى
punster , n ياريكه رێ په يڤان
punt , n , vt , i تيزك ، ليدانا ته پكێ (به رى ب ئه ردێ بكه ڤت ، به له ما دريژا ته نك . بن پان هه ر دو ره خ چارگوشه ، ب شه قله يى (سه ول) دچت (ل بنێ ئاڤێ ددن) ، به له مێ پالددت، تيزك ل ته پكێ ددت
punter , n شه قله ڤان !
puntist , n شه قله ڤان

punty , n بستا کانی یان ئاسنی (بۆ چێکرنا شوشه یی بکار دئێت)
puny , adj هوور . بچۆک . لاواز . بێ وه ج، سیخن
pup , n , vt , i کیچک . تیله ، (تیله کان) دزێت
pupa , n پێتکا ژ کرچه یا کرموکه یی دگه هت
pupal , adj پێتکی
puparium , n قالکێ ده رکه یی
pupate , v . i دگه هت (پێتک)
pupated , adj گه هشتی
pupating , n گه هشتن
pupation , n گه هشتن (پێتک)
pupil , n ره شکا چاڤان ، قوتابی . شاگرد . سیاپه‌چیه نده کار، بیبی ، فێرخاز. هێنجانێ بیبی یا چاڤی . بیبک . ره شک
- of the eye گلاره . چاڤیلان، بیبوک
pupil (l) age , n شاگردانی
pupillary , adj شاگردی
pupiparous , adj زایی نی
pupped , adj (تیله ک) زایی
puppet , n له یزتوک . له یزتوکا لله ک
- play شانوگه ری یا له یزتوکان
- show شانوگه ری یا له یزتوکان
- state ده وله تا له یزتوکی
puppeteer , n له یزتوکڤان
puppetry , n هونه را له یزتوک لڤاندن ، له یزتوک
pupping , n تیله ک زان (بوون)
puppish , adj تیله یی
puppy , n چه ویرک . کیچک . توله . کودک ، کزچک . گه وج ، چه ودک .
- love = cal f love
purana , n هوزانا پیروزا سه نسکریتی
purbeck , n ....stone به رێ قایمێ کلسی یێ ئاڤاکرنێ
purblind , adj نیف کوره
purblindly , adv ب نیف کوره یی
purblindness , n نیف کوره یێتی
purchasable , adj کرینبار
purchase , n ,vt کرین ، دکرت
- money به هایێ کرینێ
purchased , adj کری
purchaser , n کری یار . کری ، بکر
purchasing , n کرین . کری یاری
- power هێزا کرینێ
purdah , n په رده
pure , adj بژین . پاک . خاوێن . تورین ، پاقژ په تی . رۆسپی.سازکار . خوه رو .
- blood (ed) خوین بژین
- mathematics بیرکاری یا بژین
- origin خانه دان
- silver زیڤه خورو
puree , n , vt هه ڤیر . خارنا که لاندی (. پاشی پالاندی)گرازا تیر، خارنێ دکه لینت (پاشی پالاندکت ، دسه پێنت)
pureed , adj (خارن) هه ڤیرکری
pureeing , n هه ڤیرکرن
purely , adv ب بژینی
pureness , n بژینیتی ، پاکیتی
purfle , n , vt (ده همه ن) خه ملاندن ، ده همه نێ دخه ملینت
purfled , adj (ده همه ن) خه ملاندی
purfling , n خه ملاندنا ره خێ یا پشت ئو به رێ کالا نجه یی
purgation , n پاقژکرن . بژینکرن ، پاقژیتی
purgative , adj , n ره وانکه ر . پاقژکه ر
purgatorial , adj پاقژکه ری
purgatory , n , adj پاقژکه ر پاقژکه ری
purge , n , vt پاککرن . زکچوون.ده رمانێ زکچوونێ پاقژ دکت پاک دکت (پارته کێ) زکی ئه رم دکت . بێ سوج دکت . ژڤان دبت
purged , adj پاککری . پاقژکری
purging , n پاقژکرن
purification , n بژینکرن ، پاقژکرن ، پالین
purifactor , n پاقژکه ر . پاته یێ پاقژکرنا ترارکێ نڤێژێ
purificatory , adj پاککرنی . بژینکری ، پاککری
purified , adj بژینکری

purifier , n بژینکه ر
purify , v . t بژین دکت . پاک دکت
purifying , n پاڤژکرن ، بژینکرن
purim , n شایی یا جهی یان (ل بیرهاتنا شکاندنا پیلانا هامانی)
purine , n پێکهاتی یه ک سپی به لوری یه
purism , n پاکخوازی
purist , n پاکخواز
puristic(al) , adj پاکخوازی
puritan , n , adj پیوریتان : پاکدار ئه ندامێ تیره ک پروتی یه دخوازت ئه رکێن په رستنێ ساده بن ئو کارێ پاک ئه سه هـ دکت
puritanic (al) , adj پاکداری
puritanically , adv ب پاکداری
puritanism , n پاکداریتی
puritanize , v . i پاکدار دکت
purity , n بژینی . پاکی ، رۆسپیتی
purl . n گوف گوف . شنگین
purl , v . t . i شرشر دکت
purlieu , n دور و به رێن باژێری ، دور و به ر . په ناگه، سنور ، رێکا ل دور دارستانێ
purlin (e) , n ستونا کاشخانکا
purling, n (of water) خولین . شرشراندن
purloin , v . t . ددزت
puromycin , n ته خلیت دژ زندیوه ری
purple , n , adj پله یا کاردینالی . پایه به رزی . سامانه ک مه زن ، ئه رخوانی . ده ست هه لاتی یا ئیمپراتوری یان قرالی . مور . ئال . ئارگون ، گه زوک
- dark ....colour سیس
- heart دلێ ئه رخوانی : مه دالی یه ک ئه مریکانی
purple , v . t . i ئه رخوانی دکت یان دبت
purpled , adj ئه رخوانیکری
purpling , n ئه رخوانیکرن
purplish , adj پچه کێ ئه رخوانی
purply.adj=purplish
purport , n , vt واتا .هش.چه مک ، دبیژت ، دیار دکت
purported , adj گوتی
purportedly , adv ژ خوه ڤه
purpose , n , vt نیاز . ئامانج . ئارمانج ، کام مه به ست . مه ره م . داخواز ، نیاز دکت ، دڤێت،دخوازت
- of set ..... ئه نج هزر کری
- on .... ژ ڤه ستی
- to good .... ب رێبازه ک باش ئو به ردار
- to no .... بێ ئه وش
- to the .... دجهێ خودا
purposed , adj نیاز کری
purposeful , adj زه بردار . ئامانجدار
purposefully , adv ب ئارمانجی ، ئارمانجه کی
purposefulness , n نیازیتی
purposel ess , adj بێ ئار مانج ، بێ واتا .
purposel essly , adv ب بێ ئارمانجی
purposel essness , n ئارمانجیتی
purposel y , adv ب نیازی . ب ڤه ستی ، ب مه ره می . ئه نقه ست
purposing , n نیازکرن
purposive , adj نیازی . ئامانجی
purposiveness , n ئارمانجیتی
purpura , n پرزک . پرزکی(ره نگ ئه رخوانی)
purpure , n مور
purpuric , adj پرزکی (ئه رخوانی)
purpurin , n ماده یه ک ره نگ سورکه ره
purr , n , vi , t خرخر . مرخه ، خرخر دکت
purring , n خرخرکرن . مره مر . مرخه مرخ
purringly , adv ب خرخری
purse , n , adv جزدان
-tohold the ....strings به رپرسی یا خه رجکرنا دراڤی دکت
- to tighten or loosen the ده ستێ خو دگرت ، یان به رددت
purse , v . t . دگرنژینت ، دکت ناڤ جزدانێدا
pursed , adj گرنژا ندی ، جزدانکری
purse - proud , adj سه رفرازه ب سامانێ خو
purser , n ئه فسه رێ ده فته ر داری یا گه می یێ
purse race , n پێشبرکێ یا دراڤی
purse seine , n توره ک مه زنه بۆ گرتنا ماسی یان په رپال

pursing , n جزدانكرن
pursiness , n قه له وی . بێهن ته نگی یا قه له وی یێ بونگ . فنز
purslane , n په لپینه . په رپال
pursuable , adj به پچونبار
pursuance , n شه قاندن . په یچون
pursuant , adj , adv په یچونی
pursuantly , adv ب په یچونی
pursue , v . t . i به رده وام دکت . په ی دچت . دوف دکه ڤت . دشه قینت
pursued , adj ب دوفکه تی . له شونکه تی . شه قاندی
pursuer , n خوازه که ر
pursuing , n په یچون
pursuit , n دیفکه تن . شوینکه وتن . شه قین
- plane بالافرا شه قینکه ر
pursuivant , n هاریکه ر
pursy , adj بێهن ته نگ (ژ به ر قه له وی یێ)
قه له و . بێقام ده وله مه ند ، بونگ، فنز
purtenance , n هنافێن جانه وه ری
purulence , n کێمبون . کێم . عه داب ، نێم
purulent , adj عه دابی ، کێمی ، نێمی
purulently , adv ب کێمی ، ب عه دابی ، ب نێمی
purvey , v . t . i ئازوقه دکت
purveyance , n ئازوقه . ئازوقه کرن . ژیاندن
purveyed , adj ژیاندی . ئازوقه کری
purveying , n ژیاندن ، ئازوقه کرن
purveyor , n ئازوقه کار
purview , n مه ودایێ ده ست هه لاتی ، چالاکی یان به رپرسی یێ ، ئاخا یاسایێ . سنور ، ئارمانج ئو مه ودایێ یاسایێ
pus , n زرینچک ، نێم . زوخاو .، عه داب . کێم
-w ith blood شژ
push , n , vt , i پالدت . پالدان . پال ، تیز
- at a ..... گافا پێفیایی یان نه چاره یی
- button بشکوک
- to get the ...... دئێت ده ر خستن
- to give somebody the . . . ده ر دئێخت
- when it comes to the... گافا بقه ومت
- to be .....ed for time money etc. زه حمه تیێ دبینت ژ به ر کورتی یا ده می ئو ده ست کورتی یا دراڤی
-to...along on or forward کارێ خو به رده وام دکت
- to .....off دچت ، ده ردکه ڤت
pushball , n گرێله کرنا ته پکێ (یاری یه) ، ته پک
push bicycle , n دوچه رخی
push button warfare شه رێ بشکوکان
pushcart , n گالیسکه
pusher , n پالده ر
pushful , adj پالدانی
pushily , adv ب ده ست درێژی
pushiness , n ده ست درێژیتی ، پالدانیتی
pushing , n پالدان
pushpin, n ده نبوزا دیواری یان ده پی
pushover , n نه یاری ، سست
push - pull پالدانی – کێشانی ، پالده ر،کێشه ر
- circuit گێژه نا پالدان ئو کێشا نێ
pushtu , n = pashto زمانێ ئه فغانی
pushy , adj ده ست درێژ . دژوار
pusillanimity , n ترسونه کی . نه مێری
pusillanimous , adj ترسنوک . ترسونه ک
pusillanimously,adv ب ترسونه کی
puss , n کتک . کێفروشکا کوفی . رو . که چ
pussl(e)y,n=purslane
pussy , adj کێمی ، عه دابی ، نێمی
pussy , n کتک . پشوله
pussyfoot , n چونا دزیکی . ده ربرینا نه سه ربه ستا هزرێ
pussyfoot , vi ب دزیکیڤه دچت . هزرا خو نه شکه را نا بێژت
pustulant , adj زیپکدار . پرزکی ، زیپکی ، ده رمانێ پرزک چێکه ر
pustular , adj زیپکی

pustulate , vt , i — زیپکی دکت . پرزکی دکت
pustulate(d) , adj — زیپکی
pustulation , n — پرزکبون . زیپکبون پرزک . زیپک
pustule , n — پرزک . زیپک . ژیپکه . گه رمشک
put , n , vt , i — هاڤێتن . مروڤیٚ گیره . چکلی ، دادنت . بچکلینت . دادمه زرینت ، به رپرسیار دکت . ب له ز بچت
- off — پاشخستن . گیروکرن . ڤه مراندن
- on — کرن به رخوه
- to ......about — گه می ئاراسته یێ دکوهورت ، چاڤه راشان به لاڤ دکت . شه پرزه دکت . به ریشان دکت
- to ......across — بخاپینت . به ریه دکت
- to..a man's back up — دنه نرینت
- to ....aside — دهلینت . ده ست ژیٚ به ردت
- to ......away — ل شوینا خو دادنت . دهلینت ، ژنا خو به ر ددت . ڤه دشێرت . دکوژت . بخوت ئو ڤه دخوت
- to ....back — ڤه دگه رینت . گیرو دکت
- to ......by — ڤه راموش دکت . دهلینت
- to ......down — دادنت . نزم دکت ، ته په سه ردکت ، تومار دکت
- to ......forth — به لاڤ دکت ، به ر ددت
- to ....forward — پێشکێش دکت . پێشنیاز دکت
- to ....her age at . — ژی یی خه مل دکت
- to ....in — کار دکت . ئاگه هدار دکت .داخواز دکت
- to ......in a good word for somebody — رادسپێرت
- to ....in mind — بیردکت
- to ......off — ڤه دمرینت
- to .....on — دکت به رخوه
- to ......on a bel t — رادپێچت
- to ......out — ڤه دکوژت . به لاڤ دکت شه پرزه دکت
- to ....over — پاش دێنخت به ریه دکت ، ده ربازدبت
- to .....somebody to death — دکوژت ، سێداره دکت
- to ......somebody to ransom — گره وه ک دکت
to ..... somebody to the blush — ددت شه رمیٚ
- to ......somebody through i t — ئه شکه نجه دکت ، ئه زمون دکت
- to ...someboy up to something — بشار ینت ، نیشاددت کو چ بدکت
- to .....something in hand — ده ست پیدکت
- to ...the arm on — دراڤی بخازت
- to ......through — به ریه دکت . دگه هینت
- to ......to — گه می به رناف دبت
- to .....to bed — دنڤینت
- to ....to flight — دره ڤینت
- to .....together — دجڤینت . پیک دئینت
- to ....up — کالان دکت . دادنت (ناف توریدا) دادگرت . قوتی دکت . نڤێژ دکت ، به رگری دکت ، ده ست نیشان دکت . پیلان دکت ، دئینت خاریٚ (ل ماله کیٚ یان ئوتێله کی)
- to ......upon — دخاپینت
- to .....upwith — به شه دریژدکت
put , adj — دانایی
putative , adj — گریمانکری . گومانکری
putlog , n — پرا سکه له یا ئاڤاهی
put - on — دیاره
put - put , n — پرت پرتا ئو تومبیلیٚ
putrefaction , n — کوفک . گه نیبون . رزی . رزین . گه نین . کوفکبون
putrefactive , adj — گه نی
putrefied , adj — گه نیکری
putrefy , v . i . t — گه نی دکت
putrefying , n , adj — گه نی
putrescence , n — گه نین . رزین . کوفک
putrescent , adj — رزی . گه نی
putrescible , adj — رزیبار . گه نیبار
putrescine , n = ptomaine
putrid , adj — کوفکبویی . رزی . گه نی
- smell — کوره ده ر
putridity , n — گه نی تی . رزی تی . گه ڤزع . کوفک

putridly , adv ب گه نی تی
putridness , n رزین ، گه نی تی
putsch , n بزاڤا نشکی ئو نهینی یا وه رگه راندنا حکومه تێ
putt , n , v . i . t لێدانا هێدی (یا ته پکا گولفێ) ، هێدی ل ته پکا گولفێ ددت
puttee , n لنگپێچ . چاقپێچ
putter , n کاشوینێ گولفێ
putter , vi باپیفی دکت . بێ ته وش خو مژول دکت
puttier ,n هه ڤیرکه ر
putting , n دانان
- by هلخستن
- down , n دانان
- green مه یدانکا گولفێ
- iron کاشوینێ گولفێ
- up هلخستن
putto , n به ژنا زاروکی
putty , n , vt مرۆڤێ سست و نه رم . هه ڤیر ، ره نگێ قه هوه یی زه ر، هه ڤیر دکت
puttyroot , n هه له زه ک ئه مریکانی یه
put - up , adj پیلانکری
put - upon , adj خاپاندی
puy , n قوچه کێ بچوکێ برکانی
puzzle , n ته وسه ل . مه ته لوک . مامک ، مه ته ل.شا ش.شه پرزه یی ، ئالوزی تشتانوک
puzzle , vt , i شاش دکت . شه پرزه دکت
- to ...something out تێر هزرا پرسه کێ دکت (بۆچاره سه ری یێ)
- to ..over a problem ته نج هزرا گرفتا ری یه کێ دکت
puzzled , adj شاش . سه ر گه را . مه ته ل مایی
puzzle - headed, adj هه رێنا . شاشمان . شاش
puzzlement , n شاشی . سه رگه ردان . هه لوه لا
puzzler , n شاشکه ر
puzzling , n شاشکرن
py (o) - پێشگره کو عه دابه ، کێمه ، نێمه
pyaemia , n خوین - ژه هربون
pyaemic , adj خوین ژه هری
pycnometer , n کێشه خوینپیڤ
pycronmeter , n چری پیڤ .تیری پیڤ .خه ستی پیڤ
pyelitis , n کولبونا گولچیسکێ
pyelonephritis کولبونا چالکێ ئو گولچیسکێ
pyromorphite , n کانه ک ژ کلوریدێ قورقو شمی ئو فوسفاتی
pygmy,pigmy,n, adj ره ویله . قوتو . ره ویله یی
pyjamas , n (paj) پێجامه
- jacket ساقوینێ پێجامه یی
- trousers شه لوارێ پێجامه یی
pyknic , adj , n قوت و قه له و. قوتو . ره ویله
pylon , n ده رگه هێ مه زن ، برجا تێلێن که هره بێ
pyloric , adj ده رگه هی
pylorus , n بوتکا ئورکی . ده ڤێ دوانزده گرێ
pyoderma چه رم کێمه کرن
pyogenic , adj عه دابی ، کێمه بویی
pyorrh(o) ca , n ده رکه تنا ئه دابێ (نێمێ)
pyracantha , n ئاگرستری : هه له زه ک دری یه
pyrali did , n ئاگروک . په ل په لیتکا شه ڤ چرسێ
pyrami d , n په یکه رێ هرام.قوچه ک .شه یپور
pyrami dal , adj قوچه کی
pyrami dally , adv ب قوچی کی
pyrami dical , adj قوچه کی
pyrargyrate , n بیرار گیرات:کانه ک به ر ره شیڤه یه
pyre , n کوما داران (بۆ سوتنا ته رمی)

pyrene به رک
pyrethrum , n ته خلیت به یونه
pyretic , adj تادار
pyretology , n تازانی
pyrex , n پایرێکس : ئامانه ک شوشه یی دژ گه رمی یه
pyrexia , n تا
pyrexial , pyrexic , adj تایی
pyrheliometer , n گه رم پیڤا رۆژی
pyridine , n پیریدین : ئاڤه کی یه ک فیرها یی قلیٚ یی ده رمانه بۆبیهن ته نگی ییٚ
pyriform , adj شکل هرمیکی
pyrite پایرایت . کانه‌ک زه‌ر بریتی یه ژ کبریت ئو ئاسنی
pyrites پایراتس : کبریتودیٚ ئاسنی
pyritiferous , adj کبریتودی ییٚ ئاسنی
pyritous , adj کبریتودی ییٚ ئاسنی
pyritize , vt کبریتودی دکت
pyro - پیشگره کو ئاگره
pyro chemical کیمیایی گه ر مایی
pyro clastic کانی برکانی
pyroelectric که هره بی گه رمایی
pyroelecqtricity که هره بایا گه رمایی
pyrogen ,n تاهه لگر
pyrogenic, adj تایی . ئاگرین . تاهه لگری
pyrography داخکرنا ده فکرنیٚ
pyro - latry , n ئاگر په رستن
pyrolysis شیته لا گه رمایی
pyrolyzable , adj شیته لبار
pyrolyze شیته ل دکت (ب گه رمی ییٚ)
pyrolyzed , adj شیته لکری
pyrolyzer , n شیته لکه ر
pyrolyzing , n شیته لکرن
pyromancy, n پیشبینی یا ب ئاگری
pyromania , n سوتن خوازی
pyrometer, n گه رمه بالا پیف
pyrometric, adj گه رمه بالا پیفی
pyrometrically , adv ب گه رمه بالاپیفی
pyrometry گه رمه بالا پیفان
pyromorphous بوهوژ به لوری
pyrope , n به رێ هیژاییٚ سور
pyrophyllite پایروفلیت: کانه ک سپی یان که سک
pyrosis , n = heart burn
pyrostat , n پایروستات.ئالاڤا ئاگه هدارکرنا ئاگری، ئالاڤا رێکخستنا گه رمی ییٚ
pyrotechnic ئاگری . یاری یێن ئاگری . وه ک یاری یێن ئاگری . هانده ر . گه ش
pyrotechnics , n هونه را یاری یێن ئاگری . گه ش هانده ر
pyrotechnist , n پسپوریٚ یاری یێن ئاگری
pyrotechny,n=pyrotechncs
pyrotoxin , n = pyrogen
pyroxene , n پایروکسین . سلیکاتێن مه گنسیوم یان مه نگه نیزی
pyroxenite , n که فره ک برکانی یه
pyroxylin (e) , n پایروکلسین . ماده یه ک ژ نه ترانکرنا هنده ک سیلولوزی چیدکن (بۆ نه رموکه ئو شمشاتان)

pyrrhic , n , adj (هوزان) پیڤانا دو کورته برگه

pyrrhic victory سه رکه تنا به ها گران

pyrrhonism , n نه زنه زانی یا ژیرزانی . باوه ری یا ئولا گومانێ . گومانیتی یا ره ها

pyrus , n دار (هه رمی ، سیڤ)

pyruvic , n ...acid ترشی یا ئه ندامی یا پێفیایی بۆ چێکرنا ئوزه یی ژ خوارنێ

pythogorean , adj,n . فیتاگوری (ژ زانایێ بیرکاری ژیرزانێ گریک)

- theorem دیتانه یا فیتاگوری

pythogoreanism , n فیتاگوریتی

pythiad پیتیاد : ماوه یێ چار سالان نافبه را دو مه هره جانێن وه رزشی پیتیادی

pythian , adj پیتیادی . ژ خودایێ گریک ئه پولو یان په رستگه هێ ده لفی

- games مه هره جانا یاری یێن پیتیادی : ئو خودا ئه پولو ل ده لفی هه رچار سالان جاره کێ

python , n پایتون . مارێ ئه ژده ها

pythoness , n ئولدارا په رستگه هێ ده لفی ، خه فزان

pythonic , adj پایتونی

pythonine , adj پایتونی

pyuria , n عه داب یان کێمه میز

pyx , n مافێ قوربانێ پیروز . مافێ دراڤی سندوقا نمونه یێن دراڤی

pyxidium که لیکێ تولی یان به رکی کو به ر پانیکه له دبت

pyxie , n هه له زه ک پێهلچویی ئه مریکانی یه

pyxis , n قوتیکا گه وهه ران

Q

Q کیو : تیپا هه ژده هه ما ئه لفابێ یا ئنگلیزی

Q fever , n ئه ساخی یه ک وه ک ره شه گرانه تایا سڤک

qua , conj وه ک

quack , n , adj, v , i , t دره وین ، دروزن . مه رالی . ده نگێ مه رالی ، ئه زان ، سه خته چی . شاش ، خاپین ، چه ربه زی دکت

- doctor پزیشکێ چه ربه ز

- grass بوش . بوت

quacker , n چه ربه ز

quackery , n چه ربه زیتی

quackish , adj چه ربه ز

quacksalver , n چه ربه ز ، پزیشکێ چه ربه ز

quad , n =quadruplet

quad , n , vt جوداک : ئاسنکێ نافبه را په یڤان فره هـ دکت ل چاپکرنێ ، فره دکت (ب جوداکان)

quadded , adj (ریزا تیپان) ته ژیکری (ب ڤالاتی یا نه نڤیسی)

quadding , n تیپ ته ژیکرن

quadrable , adj نمینه نده بار ب چارگوشه یه ک هه ڤتا

quadragenerian , adj چل سالی

quadragesima , n - Sunday یه که م یه کشه مبا رامانا مه زن

quadragesimal , adj چل رۆژ دریژکری

quadrangle , n چوار لایی . چوار گوشه یی ، چوار گوشه کی

quadrangular , adj چوار لا یان گوشه

quadrant , adj چاریک

- angle گوشه یا چاریکی

quadrantal , adj چاریکی

quadrapole , n چه مسه ری چوارینه

- moment زه بری چه مسه ری چوارینه

quadrat , n جوداک
quadrate,adj, n, vt , i چوار گوشه یان وه ک چارگوشه یان لاکیشه . هه ستی بیْ چارگوشه : یه ک ژ نو هه ستی ییْن موفکدارێن سه ره تایی ، سازدکت . گونجاو دکت ، ساز دبت . گونجاو دبت
quadratic , adj , n دوجاره کی
- equation هه فکیشا دوجاره کی
quadratics , n به شیْ هه فکیشنیْن دوجارکی یان دووانه یی
quadrature , n , adj دوجاره ک . دوجاره کی یا جغزیْ . دوجاره کیکرن
quadrennial , adj چاره کی : چار سال دکیشت ، هه رچار سالدن چیدبت
quadrennium چار سال
quadr (i) پیشگره کو چار ، چوار ، چوارینه یه
-lateral,n, adj چارپارسو . چارلا . چارین ، چوار لایه کی
- lingual , adj چار زمانی
- nomial, adj چوار سنوره کی
- partite , adj چار قولی چار پارتی . چار پارچه یی
- syllabic , adj چار برگه یی
- syllable , n چار برگه
quadri c , adj , n دووانه ، ژ پله یا دوویْ
quadriceps ماسولکه یا چار سه ر (ل پیشی یا رانی)
quadrifid , adj چار به شی
quadriga , n عه ره بانه یا دوچه رخ کو چارهه سپ دکیشن
quadrille , n له یزتنه ک کاغه زان بۆ چاران ، سه مایه ک بۆ چار جوتان . چارگوشه یی یان لاکیشه یی
quadrillion , n هیزا چاره یا ملیونیْ (۱۰.... ٤)
quadriplegia , n شه هتی یا هه ر دو ده ستان ئو هه ر دو پیْ یان
quadriphony , n گوهازتن ، به رهه مکرن ئو تومار کرنا ده نگیْ ب چار جوکان
quadrivalent , adj چار هه ف هیزی

quadrivium , n چارینه :خوه ندنا چار بابه تان : ژمار کاری ، مه زیقه . ئه نداز یاری ئو ستیرزانی (ل ، سه ده ییْن نافین)
quadroon , n زاروکیْ مروفیْ سپی ئو ژنا نیف ره ش
quadrumanous , adj چار ده ست
quadruped , adj چارپیْ
quadrupedal , adj چارپیْ یی
quadruple,adj, n, vt چارین . چار جار ، چار جار دبت
quadrupled , adj چار جار کری
quadruplet , n چار بچوک
quadruplicate,adj , n چار جاری
quadruplicate , vt چار جاری لیکدبت
quadruplicated , adj چارجاری لیکدایی
quadruplicating , n چارجاری لیکدان
quadruplicity , n سروشتی . چارجاری ، چارجار
quadrupling , n چارجارکرن
quadruply , adj چارجاری
quadrupole , n چوارینه جه مسه ری
- moment زه بری چوارینه جه مسه ری
quaere , v . t . دپرسیت
quaestor , n دادوه ریْ رومانی کو ب کاریْ خه زنه داری رادبت
quaff , v . i . t فه دخوت
quaffer , n فه خوار
quag , n زونگاو . چراف
quagga , n که ره ک کوفی نه مایی
quaggy , adj زونگاوی ، چرافی
quagmire , n له رزه ک ، چراف ، نافزیم
quahog , quahug , n شه یتانوکه‌ک خوارنبار
quaich , quaigh , n ته خلیت ترار
quailo , n لوری . لور . کوته فر
quaint , adj سه یر . گیره . خوه ش ، تازه
quaintly , adv ب تازه یی
quaintness , n تازه یی تی . گیره یی ، سه یریتی
quake , n, vi شه ک . هه ژین . له رزه ، هه ژه ک . له رز . له ره . له رزین، دهه ژت ، دله رزت ، مه له رزه دکت
- earth .... مه له رزه ، هه ژه ک

quaked , adj	هه ژاپی . له رزی
Quaker , n	دوست . له رزوک . هه ڤال (ژ جڤاتا هه ڤالان) ، یه ک ژ تیره یه ک پروتی (کونکه رز)
- gun	توپا وینه یی (ژ داری ل سه ر گه می ێ یان که لهێ داکو دیار بکن ئه و نه حه زین شه رینه)
- meeting	جڤینا هه ڤالی یا په رستنێ کو گه له ک بێ ده نگه .
Quackerish , adj	دوستی
Quackerism , n	دوستیتی
Quackerly , adv	ب دوستی
quaking , n	له ره کرن . هه ژین
quakingly , adv	ب له ره کی
quaky , adj	له ره کی
quale	رۆچک
qualifactory , adj	ژێهاتنی
qualifiable , adj	ژێهاتنبار
qualification , n	لێهاتن . ژێهاتن گونجاندن
qualified , adj	ب سه رڤه . لێهاتو . ژێهاتی . هه کینکری
qualifiedly , adv	ب ژێهاتنی
qualifier , n	ژێهاتنکه ر . مه رجکه ر
qualify , vt , i	راست دکت . سڤک دکت . ژێهاتی دکت . ده ست هه لات دکت ، ره وا دبت . راده دکت . مه رج دکت
qualifying , n	شایاندن . شیاندن
qualitative , adj	چه واتی ، جوره کی . جوری
- analysis	شیته لکرنا جوره کی
qualitatively , adv	ب جوره کی
quality , n	رۆچک . چونی . چه وانی . جور چه وایی. چەوایه تی. چونیتی. جوره تی . خوه تی ، جوری ، باش . رۆخسار . رۆکار . جوریه تی
qualm , n	هشا نشکی یا نه ساخی یێ نه خاسمه دل خرابونێ ، گومان یان ترسا نشکی ژانا وژدانی . خه لان
qualmish , adj	خه لانی
qualmishly , adv	ب خه لانی
qualmishness , n	خه لانی تی
quandary , n	تیگرانه . ته نگاڤی
quant , n	شه قله : دارێ درێژێ گه می یێ پێ پالددن
quanta , n , pl . of quantum	چه ندک . تباب
quantal , adj	چه ندکی . تبابی
quantic , n	هوکارێ دو گوهوران (یان پتر)
quantied , adj	چه ندککری. دابه شکریڤه . تبابکری
quantifiable , adj	چه نده کبار
quantification , n	تبابکرن
quantificational , adj	تبابکرنی
quantificationally,adv	ب تبابکرنی
quantified , adj	تبابکری
quantify , v . t	تباب دکت . چه ندک دکت
quantifying , n	تبابکرن
quantitate , vt	چه نده کی دکت
quantitated , adj	تبابکری
quantitating , n	تبابکرن
quantitative , adj	تبابی ، برِی ، چه نداتی ، چه ندی
- analysis	شیته لکرنا چه ندکی
quantitatively , adv	ب تبابی
quantitativeness , n	تبابیتی
quantity , n	چه ند.تباب. چه ندی پێت ، هژماری هند . چه نده ، قاب . قاس . برِه چه نده تی
quantivalence , n	ل گه ل به هره ک زێری (بۆ کارێ بژینکرنا زێری) ، چه نده ڤهێزی : شیانا گه ردیله یێن هێمانه کێ کو گه ردیله یێن هێمانه کدی بگرن
quantization , n	تبابکرن . دابه شکرنڤه
quantize , vt	تباب دکت ، دابه ش دکتڤه
quantizing , n	تبابکرن
quantum , n	چه ند . چه ندک
- efficiency	به سایه تی چه ندک
- mechanics	میکانیکا چه ندک
- number	ژماره یا چه ندک
- theory	دیتانه یا چه ندک کو نۆز چه ندکی دگوهێزت
- yield	به رهه می چه ندک

quaquaversal , adj نیشانکرنا هه می لایی
quarantinable , adj دابرینبار
quarantine , n, vt قه ده غه . که ره نتینه ، دابرینا پزیشکی ، دابرت ، جودا دکت
quarantined, adj دابری . جوداکری
quarantining , n جوداکرن
quark , n یه ک ژ سێ پارچه یێن پرتکێن سه ره تایی
quarrel , n شه ر . چرت . دوبه ری . گه لج . لیکه تن . قایش . دوبه ندی ، کێشه . گه لش . قرین . تێک هه لڤژان
quarrel , v . i شه ر دکت
quaarrel (l)ed , adj شه رکری
quarrel (l) ing , n شه رکرن
quarrelsome , adj زره ک ، شه رکه ر . گه لشوک . مزاور موکور . مقه رس . سه رت . شه رانی . شه روک . شه رویی
quarrelsomely , adv ب شه رکه ری
quarrelsomeness , n مزاوری ، شه رکه ری . مقه رسی
quarried , adj کولایی (که ڤر)
quarrier , n به رکار . که ڤرڤان
quarry , n , vt , i نێچیر . که ڤرکان . به ر . که ڤر به ری دئینت ده ره ، که ڤرکان دکت
- man کارکه رێ که ڤر کانی
- tile خشتێ به رمالی
- to .....land که ڤرکان دکت
quarrying , n که ڤرکانی
quart , n چاریک گالون
- to put a ..into a pint pot بزاڤا دوره دکت
quart , vi , t , n شوێن دشوربازی یێ دا . په یهاتنا چار کاغه زان ل له یزتنا پیک ، شوینا شوربازی ب کار دئینت ، پاشڤه دچت
quartan , adj , n چاری (هه رچار رۆژان)
- fever تایا سار
quartation , n تێکلکرنا سێ به هرێن زیڤی
quarter , n , adj چاریک ده مژمێژ . که ش . گرو . شوێن . در . په نا . خانی . دلوڤانی وار . چاریک .چاره ک .تاخ . گه ره ک
- a bad ....of an hour سه رهاتی یا تال
- at close ....s نێزیک
quarter , v . t خودان دکت . دحه وینت ، په نادکت . دحه وت . چاریک دکت
quarterage , n چاریکیتی : باج . یان کرێ یا سێ هه یڤان
quarterback , n پشتگرێ چاریکی (ته پکاپێ)
quarterback , vt ئێریشا تیپێ ناراسته دکت ، سه روکاتی دکت
quarterday , n یه که م رۆژا که شی . رۆژا که شی
quarter deck , n پشتا داوی یا گه می یێ
پارچه یه ک ژ گه می یا شه ری بۆ ئه فسه ران
quartered , adj چاریککری . نشینکری
quarterfinal , adj چاریکا دوماهی (پێشبرکێ یا ته پکاپێ)
quarter horse , n هه سپێ چاریکی(به زوکه ئه خاسمه ل پێشبرکێ یا چاریک میلی)
quarter hour , n چاریک ده مژمێر
quartering , n دابه شکرنا چاریکی . حه واندن ، هه ڤ برینا گوشه راست
quarterly,adj, adv , n که شی . که شیتی : کوڤارا سالێ چار جاران ده ردچت
quartermaster , n سه روکێ ده ریایی : پله داره ، به رپرسێ نیشاندانێ ئۆ نامیره تێن ده ریایی . به رپرسێ له شکه ری یێ ئازوقه یی
quartern , n چاری : نانێ چار پاون . چاریک
quarter note , n ئاوازا چاریکی
quarter - phase دو – کو چه یی
quarter - section , n ئه ردێ به یاڤ نیڤ میلێ چارگوشه
quarter sessions , n دادگه ها که شی
quarter staff , n دوق
quartet (te) , n تیپا چوار مه زیقه ڤانان . ئاوازا چار ده نگان یان ئالاڤان
quartic , adj ژپله یا چاره م
quarto رۆپیڤا چاریک : کتێبا رۆپیڤ چاریک

quartile چاریکی
quartz , n به رده سته به رسته ، به ر ، کوارتز
- glass شوشه یێ کوارتز
quartziferous , adj به رسته یی
quartzite , n که فریێ به رسته یی
quasar , n زرستیر
quash , vt هه لوه شینت ، دهه رشینت
quashing , n هه لوه شاندن . هه رشاندن
quasi , conj , pref , adj , adv پیشگره کو زره ، وه کی یه ، نیمچه یه ، نیڤه
- conductor نیف گه هین ، زر گه هین
- dialectric نیف نه گه هینێ که هره بی
quassia , n داره ک باشورا ئه مریکا ئه خاسمه سورینامێ - کودار ، تیڤل ، یان رهـ تاله ، ده رمانه (کرم کوژه ، بناف زه بلوت ئو ریڤیکێدا)
quatercentenary,adj,n شه هیانه یاچوارسه دسالی
quaternary , n چارین . چارچار
quaternity , n چارمالک . چاریتی
quaternion , n چارینه :(چار پارچه تشت یان مروف)
quatorzain , n هوزانا چارده ریز
quatrain چارینه : پارچه یا هوزانا چار مالک
quatrefoil , n گولا چارینه . گولا چارپه ر
quaver , n له رز ، له ره ، ئاوازه‌ک مه زیقه یی
- rest گافک
quaver , v . i . t دله رزت . دهه ژت
quavered , adj له رزی
quaveringly , adv ب له رزی
quavery , adj له ره یی
quay , n شوسته یێ به نده ری (بۆ بارکرن ئو ڤالاکرنا گه می یان)
quayage , n باجا شوسته یی شوینه‌ک ژ شوسته یێ به نده ری
quayside , n ره خێ شوسته یێ . ئه ردێ ل ره خ شوسته یی
quean , n که چکا بێ ره وشت
queasiness , n . له فدان . خه لان ، د ل خرابون
queas (z) y , adj له فدانی
quebracho داره ک ده پێ باش (تیڤل ده رمان)
queen , n شاهبانو یا میری یان میش هنگفینی نیرباز، (لوتی) . شاهبانو . شاژن . فز (ل کاغه زانێ)
- consort میرێ شاژنێ
- dowager شاژنا بیژن
queen , v . t . i شاهبانو دکت . دکت شاژن (سه تره نج)
- to .... it شاهبانو دله یزت
queendom , n شاژناتی
queenhood , n شاژناتی
queening , n ته خلیت سیڤه
queenliness , n شاهبا نویی .شاژنی
queenly , adj شاژنی
queen mother , n شاژنا دایک ، ژنا شاهیێ به ریێ ئو
queen olive , n زه یتونا شاهی (ئیسپانی یه)
queen post , n ستونا گه مه لونی
queen regent , n شاژنا حوکمدار ، شاژنا پیسپیر ، خودانا تاجێ
queen regnant , n شاژنا حوکمدار
queer , n , vt لوتی . گیره . سه یر، گێژ . مه ست پوچ .زربه د ، توش دکت . تیکدت هور
- looking
queerish , adj پچه کێ گیره
queerly , adv گیره یه کی . ب گیره یی
queerness , n گیره یی تی
quell , v . t ته په سه ر دکت ، دهه رشینت، هه دار دکت . سه رژێ دکت
queller , n , vt , i ته په سه ر که ر ، سه قا دکت (پولاێێ گه رمکری ژ نشکه کیڤه تیدهلینت ئاڤا سار دا) . ڤه دکوژت . دته مرینت ، ته په سه ردکت ، هه دار دبت
quenchable , adj ڤه کوژ بار
quenched steel , n پولاێێ سه قاکری
quencher , n ڤه کوژکه ر

quenchless , adj بێ ڤه کوژی
quenelle , n گوکا هه ڤیرێ . گوشتی یان ماسی یان
quercitron , n ته خلیت به رویه
queried , adj پرسیار کری
querist , n پرسیارکه ر
quern , n گه روشه . دستار . ئاشک
- stone به رێ دستاری
querulous , adj گازنده که ر . بێزار
querulously , adv ب شه رکه ری
querulousness , n شه رکه ریتی
query , n , vt , i پرسیار . پرسین . دپرست
querying , n پرسیارکرن
quest , n , vi , t پرسیاری . پشکنین . داخواز ، نێچیر دکت (سه ...)
- in ....of لێگه ران
quester , n لێگه روک
question , n پرسیار . پرس . دوز
- in ..... پرسا ل به ر ئاخفتنێ
- mark پرسه ک
- out of the ..... دوره
- question ! پرسیار !
- to call something in .... به رهه لستی دکت ، گومان دکت
- to come into .... گرنگ دبت
- to put the .... پرسێ دادنت به ر ده نگدانێ
- without the .... بێ گومان
question ,vt , i دپرست . گومان دکت ، پرسیار دکت
questionable , adj گوماندار . جێگومان
questionably , adv ب گومانداری
questionableness,n گومانباری تی /
question article قه ی ، قای
questionary,n=questionnaire
questioned , adj ڤه پرسی . پرسی
questioner , n پرسیارکه ر . هاپرس
questioning , n پرسیارکرن . ڤه پرسین . پرسین
questionless , adj بیگومان . ته کوز

questionnaire , n پرسیار نامه
quetzal , n کوێتزال : بالنده یه ک جوانه
queue , n , vt , i ریزپێلک-ریزبون ، ریزدبت ، ریزدکت
- up دور گرتن . قورگرتن
queued , adj ریزکری
queu(e)ing , n ریزبون
queuer , n دور دار
quibble , v . i . n ره خنه دکت . به رهه لستی دکت دخاپینت . خو ژ خالکێ ڤه ددت ، (سلک) ره خنه . چلف
quibbled , adj ره خنه کری
quibbler , n چلو
quibbling , adj خاپینوک . گازندوک
quick , adj , n , adv له زگین . زندی . چالاک . خێرا . زی . زو . له ز . له زو . ئاز چاپک . چه له نک
- bread نانێ له زین (هاڤه ین تیدایه کو پیژێ دله زینت)
- ear هشیاری
- eared هشیار
- eye هشیاری
- eyed هشیار
- moving person زه روق
- sand خیز دائیرک
- sight هشیاری . وریایی
- sighted هشیار ، وریا
- step له ز پینگاڤ : ته خلیت گوڤه نده
quicken , v . t . i دله زینت . له زدکت
quickened , adj له زکری
quickening , adj له زدان
quick - firing , n (فیشه ک) له ز هاڤێژ
quick - freeze , vt زو به فرین دکت یان سر دکت
quickie , n له زوک
quicklime , n کلسا زندی (نه ڤه کو ژاندی)
quickly , adv خێرا . به له ز .زوکا . به خێرایی
quickness , n زوکانی . له ز . زویی . خێرایی
quickset , n تان یان ده حلێ گوهیژان . گوهیژ

quicksilver , n جیوه ، جزقه
quick- tempered, adj ماد- تیژ
quick tie , n چونا له زینا سه ربازان
quick - witted , adj ژیر
quid , n جیتته ک نه خاسمه توتن
quiddity , n گه وهه ریٚ تشتی
quidnunc , n نوچه گه ر
quid pro quo , n به ردیل
quiescence , n هه داری ، متی
quiescency , n هه داری ، متی
quiescent , adj هه دار ، مت
quiescently , adv ب متی
quiet , n , adj , adv بیٚ ده نگ . که ر . کپیوبی . کپ ، هیمن . ئاشت . مت . هه دار . متبون ، هیسا . هوشبون . هشبون . ئارام . هه دان . ته وات . ستار .
- on the .... نهینی
quiet , v . t بیٚ گومان دکت ، مت دکت . هه دار دکت . مت دبت ، بیٚ ده نگ دکت . دلنیادکت
-to .... down مت دکت
quieten , v . t . i مت دکت . مت دبت
quieten ed , adj متکری
quietness , n متی . ئاشتی
quieting , n متکرن . راوه ستاندن
quietism , n هه دان . متداری
quietly , adv مته کی . هیدی
quietness , n ئاشتی . هیمنی . متی . کپیتی
quietude , n کپیتی . متی . هه دان
quietus , n به ردان . وه ر گرتن
- to give a person his ..... دکوژت یان ئیریش دکتیٚ
- to give a.......to a rumour راده یه کیٚ دادنت بو چاڤه راڤیٚ
quill , n , vt ستونا زڤروکا ڤالا . قامر . په ر دئالینت (به نکی)
quill driver , n نڤیسه ر . خامه هه لگر
quilling , n پینچا بچوک
quilt , n , vt متیل، لحیفک . لیف، لحیفکیٚ چیدکت .
quilter , n لحیف چیکه ر
quilting , n لحیق چیکرن ، لیف چیکرن
quinacrine کینا کرین . ده رمانیٚ دژتاییٚ
quinary , adj پینجینه . بریتی یه ژ پینجان
quinate , adj پینجه کی . پینجه پینج ، پینجین . به
quince , n به
quincentenary,adj, n شه هیانه یا پینج سه د سالی
quincuncial , adj پینجه یی
quincuncially , adv پینجه کی
quincunx , n دانانا پینج هه یه ران : چار قونجالین چارچکی یان لاکیشیٚ ئو یه ک ل نیڤیٚ
quindecagon , n پانزده کی
quindecemia پانزده یی . بیرهاتنا پانزده سالی
quinery , n پینجینه
quinidine , n کویندین . ده رمانه ک وه ک کنین
quinine , n کنین . ماده یه ک نیف تفته ، گه له ک یاتاله ، ده رمانه بو له رزه تاییٚ (مه لاریا)
quininewater , n ئاڤا کنینیٚ : (شه رابه ک غازی ل گه ل پچه ک کنین ئو لیمونا ترش)
quinoid , n کینوید پیکهاتی یه ک وه ک کیبون
quinoidine , n کینودین : به ردیلیٚ ئه رزانیٚ کنینیٚ
quinone , n کینون : پیکهاتی یه ک به لور
quinonoid , adj کینونوید : وه ک کینون
quinquagenerian , adj مروڤیٚ پینجی - شیست سالی
quinquagenary , adj پینجی سالی
quinquagesima یه کشه مبا به ری رامانیٚ
quinqu (e) پیشگره کو پینجه ، پینچه کی یه
quinquefoliolate, adj پینج په ری (هه له ز)
quinquennial , adj,n پینج ساله یی
quinquereme , n به له ما که ڤنا پینج جوت شه لپی
quinquepartite , adj پینج پارچه یی یان قولی
quinquevalent , adj پینج هه ڤ هیزی
quinsy , n کولبونا گه وری ییٚ
quint رزکا پینجه کی : (پینج کاغه زین یه ک ره نگ)
quinto , n خانی بیٚ گوندی ل گه ل ره زی
quintan , adj , n ئارمانج
quintal , n قه نتار
quinton , adj , n تایا پینجی . پینجی : هه ر پینج رۆژان جاره کیٚ دقه ومت

quinte , n راوه ستا پێنجەم ژ هه شت راوه ستێن شوربازی یێ
quintessence , n گه وهه ر . پوخته ، نمونه
quintessential , adj گه وهه ری
quintet (te) , n کرکا رێن پارچه یه‌ک پێنج ئالاڤێن مه زیقه یی یان پێنج ده نگان
quintic , adj ژ پله یا پێنجه م
quintillion , n هێژا پێنجه ما ملیونێ (١٠٠٠٠٠٠^{٥})
quintuple, adj ,vt ,. i پێنجه کی : برپی تی یه ژ پێنج یه‌که یان پێنج ئه ندامان ، پێنج جاران مه زنتر ، پێنج جار دکت
quintupled , adj پێنج جارکری
quintuplet , n پێنجک ، پێنج بچوک
quintuplicate , adj , vt پێنج رونڤیس ، پێنج جاردکت
quintuplicated , adj پێنج جارکری
quintuplicating , n پێنج جار کرن
quintuplication , n پێنج جارکرن
quintupling , n پێنج جارکرن
quintuply , adv ب پێنج جاری
quip , n , vt , i په یڤ یان سه رنجا شه هره زا ، تازه یان ترانه . یاری . ترانه کارێ گێره ، ترانه دکت
quipped , adj (ژیر) ترانه کری
quipping , n (ژیر) ترانه کرن
quire , n به ستەیه ندا کاغه زان (٢٤روپه ل)
quirk , n خاپین . فناز . پیشک ، جانبازی . ئالاندنا نڤیسینێ
quirk , vt , i دئالینت ، باددت
quirkily , adv ب فنازی
quirkiness , n فنازیتی
quirky , adj خاپین . فناز
quirt , n , v . t . تاژانگا سواری ، تاژانگ دکت
quizling , n خنزر

quit , adj , n کوچه ربون . له ره ستی . به ردایی ، ده یندان
quit , v . t . کاری به ردت . چیز دکت . ده ینی ددترزگار دکت .کوچه ربت
quitclaim , n , vt ده ست ژێ به ردان ، ده ست ژێ به ردت
quitclaim deed , n قوچانا ده ست ژێ به ردانێ
quite , adv ته مام ، هه مو ، پێکڤه
- sure ته مام پشت راست
quit - rent , n کرێ یا ده ره به گی (بو خزمه تا پێشکێش دکت)
quits , pred , adj پاکبون
- to be ....with ل گه ل پاک دبت
quittance , n قوچانا پاکرنێ ، شوندان(به ردیل) پاکرن (ژده ینی یان ده ربه ستی)
quitted , adj به ردایی
quitter , n ره ڤوک
quitting , n ده رکه تن . ده رهاتن ، به ردان
quittor , n کولبونا تیز نێما پێ هه سپی
quiver , n راهه ژین . له رزین . هه ژین تیردان ، جمجم . له رز . گه ریزه . سه رم . له دوه شت ، دهه ژت ، دله رزت
quivered , adj له رزی
quivering , n له وه شینه ک . هه ژین . راهه ژاندن . له رزاندن
quixote , n دون کیخوت (قه هره مانێ رومانا ئیسپانی)
quixotic , adj دون کیخوتی . ناشوپی
quixotical , adj دون کیخوتی

quixotically , adv دون کیخوتی یه کی ، ب ئاشوبی
quixoticism , n دون کیخوتیتی ، ئاشوپیتی
quixotry , n دون کیخوتی . ئاشوپه تی
quixotize , vt . i دون کیخوتی دکت ، ئاشوپی دکت
quiz , n مروڤێ گێره . ترانه یا کرداری ، کورته ئه زمون .
- master رێبه رێ ئه زمونکرنێ
- show نیشانگه یا ئه زمونکرنێ
quiz , v . t . ئه زمون دکت . ترانه پێ دکت زانخوازی دبینت
quizzed , adj ئه زمونکری
quizzical , adj گێره . پیکه نینی . ترانه یی
quizzicality , n ئه زمونیتی . گێره یی تی
quizzically , adv ئه زمونه کی
quizzing , n ئه زمونکرن
quod , n , vt زیندان . حه بس دکت ، زیندان دکت
quod . quicrat demonstrandum . Q . E .D. ئه وه یاکو ڤیایی
quodlibet , n به رهه ڤدانا مژاده ک ژیرزانی
quoin , n , vt قونجالا ده ره کی (یا ئاڤاهی) ، به رێ قونجالێ . ئامیره تا چه سپاندنا تیپان ، تیپان چه سپان دکت ، به رێ قونجالکێ بۆ دیواری دادنت .
quoit , n , vt , i بازنا هاڤێتنێ . یاری یا هاڤێتنا بازنان سه ر سنگه کێ ، بازنان دهاڤێت سه ر سنگی
quondam , adj (رۆچک) به رێ هه بو لێ نوکه نینه
quorum , n ژماره یا پێڤیایی بۆ یاسایی یا جڤینێ ، گرویا بژاره

quota , n به ش . به شێ رێژه یی
quotable , adj هێژایی لێوه رگرتنێ
quotation , n نرخاندن . وه رگرتن . لێوه رگرتن بهاکرن
- -marks نیشانده کێن لێوه رگرتنێ
quotative , adj لێوه رگرتنی
quote , n , vt لێوه رگرتن . نیشانده کا لێوه رگرتنێ ، لێنوه ردگرت ، گه واهی پێدکت ، نمونه دکت ، به هاددت کو چه نده ، راگه هینا هورددت ، دکت ناڤ نیشانده کاندا
quoted , adj لێوه رگرتی
quoth , v . t . i گوت
quotha , interj ده ربرینا گومۆشینێ
quotidian , adj , n رۆژانه ، هه رۆژ
quotient , n به رکه ت . به رکه وت . کولکه
quoting , n لێوه رگرتن
Quran . n قورئانا پیرۆز

R

R ئار : تیپا هه ژده هه ما ئه لفابێ یا ئنگلیزی
Ra , n خودایێ رۆژێ ل نک که ڤنه مسری یان ئو مه زنه خودایێ وان
rabato , n گومزا ره ق
rabbet , n , vt نێرومێ یا سه رێ ده پی ، نێرومێ دکت (سه رێ ده پی)
- joint موڤکا نێرومێ
rabbi , n ئولدارێ جهی یان . خاخام

- chief .... سه ره ک خاخام

rabbin , n = rabbi (ئولداریٰ جهی یان)

rabbinate , n خاخا مکاری

rabbinic (al) , adj خاخامی

rabbinism , n خاخا میتی

rabbinist , n باوه رمه ندیٰ ئه لوودی

rabbit , n , vi کیفروشک . کورکیٰ (پورتیٰ)کیفروشکی
نیچیرا کیفروشکان دکت

- punch کولا کیفروشکیٰ . کولا ل سه ر پاتکیٰ
یان بنیٰ کلوخی

rabbitry , n کیفروشگه

rabble , n, vt بستا ئاسنی سه رچه ماندی بوٚ تیکه دانا
میرتالیٰ بوهوژی ، تشتنین تیکلکری ،
بره ک مروفان . چه رده ، تیکه ددت

rabbled , adj ئیریشکری

rabble- rouser, n=demagogue

rabbling , n ئیریشکرن

rabic , adj ده رده سه یی

rabid , adj دژوار . ئه نری . دپ . هار

rabidity , n دژواری تی

rabidly , adv ب دژواری

rabidness , n دژواری تی

rabies , n ده رده سه . هاری

raccoon , n = racoon راکون : دهعبه‌یه‌ک ئه مریکانی
گوشت خوه ر ، مه مکدار

race , n ره گه ز . پیشبرکیٰ . توخم . به ز، به زین،
پیشبه‌زین ، نژاد . ره‌ه . هه قبه زین .
بوده مان ، نه ژاد

- card به ر نامه یا پیشبرکیٰ ییٰ یان
پیشبه زینیٰ

- course مه یدانا پیشبرکیٰ ییٰ یان
پیشبه زینیٰ

- his .....is nearly run گه هشتی دوماهی یا ژینا خو

- horse هه سپیٰ پیشبرکیٰ

racism , n ره گه ز په رستی

racist , n ره گه ز په رست

rack , n ته خچک . کالل ، روخان . ئه وریٰ
بلند . ئالیف . ژان . ژیده ریٰ ژانیٰ

- on the ..... دژانا دژواردا

- meeting بویه را پیشبرکیٰ یا هه سپان

- riot ته فدانا ره گه زی

- runner به زوکیٰ پیشبرکیٰ

- track ریٰ یا پیشبرکیٰ

- way ریٰ یا پیشبرکیٰ

race , vi , t پیشبرکیٰ دکت

raced , adj پیشبه زینکری ، پیشبرکه کری

racemate , n تیکلی یا تیریژ خاف

raceme , n ئیشی . ئوشی

racemic , adj تیریژ خاف ، تیشک خاو ، بریتی
ژ ژماره یین یه کسانه ژ تیریژین
راست ئو چه‌پین زفرینین گه ردین
پیکهاتی یه کیٰ :

racemiform , adj ئیشیکی ، ئوشیکی .

racemization , n تیشک خاوی

racemize , vt تیشک خاف دبت

racemose , adj ئوشیکی

racer , n پیشبه ز . ریشه ر : ماره ک
ئه مریکانی یه

race runner , n کمکه یه ک باکورا ئه مریکا

rachis , n باسکیٰ گیایی

rachitis , n ئیسکه نه رمه

racial , adj ره گه زی

- originality نژادی

racialism, n ره گه زیتی

racialist , n ره گه زمه ند

racialistic , adj ره گه زمه ندی

racially , adv ره گه زه کی ، ب ره گه زی

racily , adv ب گه زینی یان چالاکی

raciness , n چالاکیتی ، گه زینیتی

racing , n کایه‌پیشبرکیٰ‌به زغارانیٰ. ته راتین

rack , vt , i — دنیشینت،وه ستینت . کرێ گران دکت
racket , n — لیدانکا ته نس . لیدانکا ته نسا مێزێ . قیروقیژ ، چالاکی یا جفاکی ، خاپین . کار . پیشه ، لیدانک . ره کت
- to go (tobe) on the — ب که یفێفه مژول دبت
- to stand the ..... — به رپرسی دکت . خو ل به ر زه حمه تی یێ دگرت
racket , v . i — قیرو قیژ دکت . ژاوه دکت،که یفێ دکت
racketeer , n — گه نکه ر (بو دراڤی)
rackety , adj — قیروقیژی . که یفکار
rack rail , n — شه لیتا ددانکری یا ئاسنی
rackrailway , n — رێ ئاسنێ ددانکری
rack rent , n — کرێ یا گران
rack - rent , vt — گران کرێ دکت
rack - renter , n — کرێدارێ گران گرتی
raconteur — چیروکبێژ
racoon , n = raccoon
racy , adj — بێهن خوش
rad , n — یه که یا ڤورتا تیرێژا ئایونکری یامژاندی،پێشبه زی . گه زوک . چالاک
radar , n — رادار . دیارکه ر
- beacon — فه نه را رادار
- man — رادار کار
- scop e — په رده یا رادارێ
raddle , n , vt — ئوکسیدێ ئاسنێکێ سور . فه هینان . (ب ڤی ئوکسیدی) سور دکت ، فه دهینت
raddled , adj — فه هینایی ، سورکری
raddling , n — فه هینان ، سورکرن
radial , adj , n — تیرێژی . نیڤ تیره یی . ژ زه ندێ ستور . نیو تیره یی
- acceleration — له زکرنا به ر تیره یێفه
- bearing — هه لگرا نیڤ تیره یی
- drill — سمتوکا نیڤ تیره یی
- engine — بزوینا نیڤ تیره یی
- nerve — ده مارێ زه ندێ ستور
- vein — شین ده مارێ زه ندێ ستور
- velocity — له زا نیڤ تیره یی
radialization , n — تیرێژکرن
radialized , adj — تیرێژکری
radially , adj — ب تیره یی
radian , n — گوشه یا نیڤ تیره یی
radiance , n — رۆنگه شی . ته یس ، بریسکه . گه شی ته یسین ، ته یساندن . شه وقدان تیرێژداری
radiancy , n — ره نگینی
radiant , adj , n — ره نگین . رونا فێژ . گه شی . تافی ، تیرێژداری . تیشکده ر . تیرێژده ر ، رۆنگه ش . پرشه نگ . تیرێژدار
- energy — تیرێژا وزه یی . تیشکی وزه یی
- flux — ده ربه رینا تیرێژی
- heat — گه رمی یا تیرێژی
radiate , adj , vi , t — تیرێژی . گه ش . تیرێژ یان گه رمی یێ ده ر دکت . گه ش دکت . تیرێژ ددت . بچرست
radiated , adj — تیرێژ کری
radiating , n — رونافێژ
radiation , n — تیرێژدان . تیرێژ . تیشک ، تیشکدان
- chemistry — خوه ندنا کارتێکرنا کیمیایا تیرێژی ل سه ر ماده یی
- sicknes — نه ساخی یا تیرێژێ
radiational , adj — تیرێژی
radiationless , adj — بێ تیرێژ
radiative , adj — تیرێژی
radiator , n — سارکه ر . تیشکده ر . تیرێژکار
radical , adj , n — بنیاتی . بنه ره تی . رهدار . بنجی
- axis — ته وه ره یێ بنیاتی . ته وه ره ی بنه ره ت
radicalism , n — رهداری
radicalization , n — رهدار بیون
radicalize , vt — رهداری دکت

radicalized , adj رهداریکری
radicalizing , n رهداریکرن
radically , adv ژرهی ، رهه کی ، ژینی
radicalness , n رهداریتی
radical quantity , n چه ندکا رهداری
radicand , n چه ندکا ل بن نیشانا رهێ
radicate , adj , vt رهدار.رهکری.رهـ دکت . قایم دچکلینت
radices, pl. of. radix (رهـ)
radicle , n رهچک .رایه ک.رهکا پزی . بنچ رهک
radio , n , adj تیرێژی . رادیو
radio , vt , i دهنێرت یان دئاخفت بێ تیلی
radio - پێشگره کو تیرێژه ، نیڤ تیره یه
radioactive , adj تیرێژدار . تیشکدار
radioactivity , n چالاکی تیرێژی
radioastronomy ستێرزانی یا تیرێژی
radioautography , n وێنه گری یا خوبی تیرێژی
radiobeacon , n فه نه رێ بێ تیلی
radiobiology, n زینده وه رزانی یا تیشکی
radiobroadcast , vt دوه شینت (ژ رادیو)
radiocar, n ئوتومبیلا بێ تیلی
radiocast , vt دوه شینت (ژ رادیو)
radiochemical , adj کیمیایی تیرێژی
radio chemistry, n کیمیایا تیرێژی
radio compass , n جهنامه یا بێ تیلی
radioelement, n هێمانه ک تیرێژدار
radiogenic, adj ب چالاکی یا تیرێژی چێکری
radiogram, n=radiograph
radiograph , n وێنه تیرێژ
radiographic , adj وێنه تیرێژی
radiography , n وێنه گرتنا تیرێژی
radioisotope ئایزوتوپا (هه ڤتایا) تیرێژی
radiolarian , n جانه‌وه‌ری‌یه‌ک خانه یی تیرێژدار
radiolocation شوێنکرن ب رادیو
radiological , adj ژ پزیشکی یا تیرێژی ، پێوه ندیدا رێ تیرێژا گه ردیله یی
radiologist , n پسپورێ ب کار ئینانا ئوزا تیرێژی
radiology , n پزیشکزانی یا تیرێژی
radiometeorograph , n زێره ڤانگه یا بێ تیلی (که شی)
radiometer , n تیرێژ پیڤ . تیشک پێو
radiometric , adj تیرێژ پیڤی
radiophone , n ته له فونابێ تیلی
radiophotograph , n وێنه یێ تیشکی
radiophotography,n وێنه گرتنا تیشکی
radioscope , n تیرێژ بین
radioscopy , n تیرێژبینی
radiosensitive , adj تیرێژ هه ستیار
radiosonde , n پوڤدانکا تیرێژی
radiospectrum , n شه به نگا تیرێژی
radiotelegram , n بروسکا بێ تیلی
radiotelegraph , n بروسکدانا بێ تیلی
radiotelegraphy, n = radiotelegraph
radiotelephone , n بهیستکا بێ تیل
radiotelephony , n بهیستکا بێ تیلی
radiotherapy , n چاره کرنا تیرێژی
radish , n تور . ته ڤر
radium , n رادیوم : هێمانه ک کان تیرێژدار
- emanation ده ربه رینا رادیوم
- therapy چاره کرنا ب رادیوم
radius , n نیڤ تیره . زه ند . گوڤه ک ، زه ندێ ستور ، هه‌ستی‌یێ زه ندێ ستور
- vector نوراتی یا جه مسه ری
radix بنیات . رهـ . رهک نه خاسمه یا ده ماری
radome رادوم : گومه‌زا نه‌رموکه یا هه وایی یێ راداری
radon , n رادون : غازا رادون
raff , n = riffraff
raffia , n ریشالێ سه لک
- palm دارێ ڤی ریشالی
raffinose , n شه کرا کێم شرینێ شلندر ئو به رکێن په مبو
raffish , adj تره ک
raffle , n , vt , i خرومرێ نه زران . په شک ، په شک دکت
raft , n , vt , i که رخ ، که رخێ چێدکت . دگوهێزت (ب که رخێ)

rafter , n	که رخ چیکه ر
raftsman , n	که رخڤان
rag , n	که رکون ، تیتک . پاته . پوت . قه پال . قرپال، سپیال ، که ڤنک . ره پال . کنجر رۆژنامه .ئالا .په رده . بابره ک ئاکاغه زا درالی . مروڤێ پوچ .که ڤرێ ره ق
- seller	کنجر فروش
- slippers	که لاشه
rag , v . t . i	گازنده دکت . گله یی دکت . ئه نرینت لێبخورت
ragamuffin , n	پیس . کنجرکری
rag-and-bone-man,n	کری یارێ کنجر ئو که ڤنه ئامانان
rage , n , vt	خوزین ، ئه نرینا دژوار . توره یی . ئه نر، نیازا دژوار، رابونا پێلان. دژواری یا باهوزی ، بارا دبت .ئه نرت . دژوار به ر ده وام دکت .
raged , adj	(دژوار) ئه نری ، سپیال .
ragged , adj	زڤرشاخدار، قه راده .تیتک ، ئاڤکه تی. کنجک . په رتی . رزوک . خه ربه نده
ragged robin , n	مه له زه ک گول پیڤازی یان سپی
ragged school , n	دبستانا مه روه بو زاروکێن مه ژاران
raggedy , adj	پورگژ . کنجو
raggedness , n	زڤریتی . شاخیتی . کنجروکیتی
raging , adj	مه زن . ئاوارته . ئه ژده ها . ژاندار . دژوار . هار . هوڵه هوڤ
ragman , n	پاته یان گنیش فروش یان کومکه ر
ragout , n	مه دفینی . ئیخنی . یه خنی
ragpicker , n	کومکه رێ پاته ئو گنیشی ژ کولانان
ragtag , adj	گژ . کنجو ، مه رفینبار
- and bobtail	نژده . جه رده
ragtime , n	مه زیقه یا ئه مریکانی یاره شه کان
raguly , adj	وه ک ریزه ک چقێن خیزارکرین
ragweed , n	گیایه ک ئه مریکانی
ragwort , n	گولا پیری
raid , n , vi , t	نژده . بالانی ، ئێریش . په لامار ، شالاو . هه له ت . دانسه رێ ، ئێریش دکت .، ددت سه ر
raided , adj	په لامارکری . ئێریشکری ، داسه ر . تالانکری

raider , n	هێریشبه ر . ئێریشکه ر
raiding , n	ئێریشکرن.تالانکرن .نژده . هه ودان
rail , n	ئاسن (بو هێلا ویستنێ یان تانی)، به ربه ست
- head	دوماهی یا هێلا رێ ئاسنی
- road	رێ ئاسن
rail , v . i	دمافێتنێ . خه به ران دبێژت
railing , n	ئه رده ، بێزاری . گله یی . گازنده . ده ستگر (پێسترک)
raillery , n	یاری . ترانه
railroad , vt	دگوهێزت ب رێ ئاسنی . رێ ئاسنی درێژ دکت ، دله زینت
railroad flat , n	خانیکێ هه ڤکێشی : خانیکێ ئاڤاهی یه ک ب ریزه‌ک درێژ ژ مه زه لکێن ته نگ .
railroading , n	ئاڤاکرنا رێ ئاسنی یان کارکرنا رێ
rail - spitter	به لاڤه که رێ بستێن تانێ داری
railway , n	رێ ئاسن، رێ هه سن ، ریگای ئاسن
- line	هێلا رێ ئاسنی
raiment , n	پوشاک . جل
rain , n, vi , t	باران . باروڤ . دبارت (باران) تێدکت ، دلڤه رایی ددت
- coat	به رباران . بارانی
- downpour	شه لپین . شه رپین . تاڤی
- drop	په سک
- fall	بارین
- forests	دارستانێن بارانێ
- gauge	بارانپیڤ
- glass	په ستان پیڤ (بارومه تر)
-heavy and momentous.....	تاڤی
- making	باران چێکرن
- proof	دژ باران
- storm	` باروڤ
- water	ئاڤا بارانێ
- wear	جلێن دژ باران
- worm	کرمێ ئاخێ
- to ......out	باران راوه ستت

rainbow که سک وسور ، په لکه زێرینه ، که سکه سور
- fish ماسی یا ره نگ ته یسین
raining , n باراندن . بارین . دابارین
rainless , adj بێ باران
rainy , adj بارانی . شلوکه
- climate سه قایێ بارانی
- day رۆژا ره ش.رۆژا بارانێ. رۆژا ته نگافی
- month هه یڤا بارانی
- weather سه قایێ بارانی
raise , n ,vt سه ربارکرن . هاڤێتن سه ر، بلنددکت . رادکت . هلددت
-to ..... a dust تۆزێ رادکت . راستی یێ شیلی دکت
-to .... a laugh پێدکه نت
- to ......hell حه شرێ دکت
-to .... income tax باجا داهاتنێ پتردکت
-to ....one's hat خو دچه مینت
-to ..... one's eyes به رێ خو ددت ژور
-to .... price به ها پتردکت
- to ......the wind ته ڤدانێ دکت ، دراڤی په یدادکت
raised , adj ده رکه تی . هه لگرتی . هلانی . راکری
raiser , n ته رشڤان ، چاندیار
raisin , n مێوێژ . کشمش
raising , n هلدان . هلبرین . راکرن ، هلانین . راهشتن . بلندکرن
raison d,etre هۆیێ هه بونێ . به هانه ، مه هانه
raja (h) , n شاهـ یان میرێ هندی
rake , n , adj مه کینه یا کا کومکه ر. ئالاڤکا چه ته لی بۆ کومکرنا گیایی نوراستکرنا ئاخێ . نشیف . خاهری . داوێن پیس ، گوشه یا لادانێ . تره ک
rake , vt , i گیایی کوم دکت . ئاخێ راست دکت . زو ئو زه حف دراڤ ب ده ست دکه ڤت . دشه قتینت . دبرت . دژوار ره خنه دکت . نشیف دبت .خاهر دبت ، دنێرت (زو)
raked , adj نشیڤکری
rakehell , n سه رسه ری
rake - off , n به شه ک (ژ هاڤلی) . ده ست بها یا نه ره وا
raking , n نشیڤکرن
rakish , adj داوێن پیس ، تره کی
rakishly , adv ب تره کی
rakishness , n تره کیتی
rale , n خرخرا پشینێ
rallicar(t) , n عه ره بانه یه ک دو چه رخ
rallied , adj جڤاندی
ralliform , adj شکل که لشی
rally , v . t . i , n دجڤن . کوم دبن ، جڤین . کومبون.جڤاندن .به رهه ڤبون
rallying , n سولوسات ، جڤین . کومبون . به رهه ڤبون ، گه لبون .
ram , n به ره یشک . کوته ک . به ران . هوگهـ ، به رده قانی .
ram , vi , t قوچێ لێددت . په ستێن دکت . دادگرت ، دکوتت . دژوار ڤێدکه ڤت
Ramadan , n هه یڤا ره مه زانێ
ramal , adj چقی . لقی .
Raman , n ...effect گوهورینا له ره یی ، به لاڤکرنا تیرێژێ ل به یاله کێ
ramate , adj چقی . چقلدار . لقدار
ramble , n , vi گه ران . سه یران ، دگه رت . بێ سه ر وبه ر دئاخڤت یان دنڤیست ، چه پ وچیر دکت (رێ ، جوک)
rambled , adj گه رایی
rambler , n گه روک . گولا که پره کری
rambling , adj گه روک.نه رێزکی مه له ه زکری.هلچویی
rambunctious , adj نه سه کنی
ramekin , n ته خلیت خوارنه (په نیر ل گه ل چنی یێن نانی نو هیکا ، دپێژن)
ramie , n رامی : کندر یان که نده رێ سیامێ (تایلاندێ)
ramification , n داوی . دوماهی . ئاکام . ئه نجام
ramified , adj لقدار . چقدار

ramiform , adj چقدار . لقدار
ramify , v . i . t چق ددت . لق ددت . به ش دکت . پارچه پارچه دکت ، چق دکت
ramifying , n چقدان
ramjet engine, n بزوینێ فڕکاریێ په ستێنکار
rammed , adj سفت
rammer , n بانکوت
ramming , n هه پشاندن
rammish , adj به رانی
ramose , adj چقدار . لقدار
ramous , adj لقدار . چقدار
ramp , n , vi , t ریێ نشیف . پێسترکا بالافریێ ، نشیڤی ، ئالین . باداک . هاری ، راوه ستانا سه ریێ پێن پاشی ئو راکرنا پیێ پێن پێشی ، هار دبت . سه رکێش دکت ، (ده ست هه لگرتی) راوه ستت
rampage , n , vi هاری . سه رکێشی ، چالسوری ، هار دبت . سه رکێشی دکت
rampaged , adj هاربویی
rampageous , adj هار . سه رکێش ، چالسور
rampageously , adv ب هاری
rampageousness , n هاریتی
rampaging , n هاربون
rampancy , n راوه ستان ل سه ر پاشه پیێ یا ئو راکرنا پێشه پیێ یان (ده هبه ده وار) ، چالسوری
rampant , adj هار . چالسور ، سه رکێش . به لاف . دژوار یان بێقام . لادایی
rampantly , adv ب چالسوری
rampart , n چه په ر . به ده ن ، شورهه یێ پاریز
rampion , n شیلما چولیێ
ramrod , n ره ق . زفر . دژوار . داریێ کورته ک بۆ داگرتنا که لنه چه کان ، له زین
ramshackle , adj خلوله
ramson , n سیر
ramulose , adj تیرچقک
ramulous , adj = ramulose
ramus چق یان لقیێ هه له زی یان هه ستی

ranch , n , vt , i ته رشگه ، ته رشی خودان دکت
rancher , n ته رشڤان
ranchman,n=rancher
rancid , adj گه نی
rancidity , n گه نیتی
rancidness , n گه نیتی
rancour , n هێرس . زک ره شی . رک . گڕ
rancorous , adj دوژمان . زک ره شی ، کینو .
rancorously , adv ب زک ره شی
rand , n به ریێ پانی یا پێلاڤێ
randan , n ریبازا شه لپیکرنێ بزیسێ مروڤان
randan , n له خوارن ، که یف
randem , adv , n ب سێ هه سپ په یهاتی گریدایی . هه ره بانه یان تیپا هوسا هاژوتی
randiness , n زمان دریژی
random , n , adj کورانه
- distribution دابه شکرنا کورانه
randomization , n (کورانه) ریزکرن
radomize , vt ب به رێن نه ریزک ئاڤادکت
randomized , adj (کورانه) ریزکری
randomiziny, n (کورانه) ریزکرن
randomly , adv هه ره مه کی . گوتره
randomness , n گوتره یی
randy , adj زمان دریژ . هار . به لقتی
ranee , n (also rani) شاهبانویا هندی
rangatira , n سه روک یان خانه دانێ مائوری (ل نیوزیله نده)
range , n , vt , i سه نت.سرت.مه ودا . بوار . سه فێن ، همبیز . زنجیر . ماوه . ریزدکت
- finder ئالاڤاتخمینکرنا دوراهی یا تشته کێ
- within .... دناف مه ودایێدا
ranged , adj ڤورکری
ranger , n پاسڤانێ گه روک . سه ربازێ شه ریێ نێزیک ، نێره ڤانێ دارستانێ یان چیمه نێ
- forest .... شه هنه
ranging , n ڤورکرن

- rod نیشانکه رێ ئه ندازیاری ، مه ودا دار
rangy , adj گه روک
rank , n , adj تفره . پایه . گه نی . کرێت . زڤر . پله ، نیشان . ریزک
- the .....s , other .... s سه رباز ئو پله دار
- to reduce to the....s پله داری دئینت خارێ ئو دکت سه رباز (سزاکرن)
- to rise from the ..... ژ سه ربازی ێ به ره به ردبت ئه فسه ر
rank , v . t . i ریز دکت.به رزتر دبت . پایه کێ دگرت
rank - and - file , n سه ربازێن ساده ئو پله دار . بنک
ranker , n ئه فسه رێ ژ سه ربازی رابویی
ranking , n پایه دار .
rankle , v . i دئه نرت . دئه نرینت . کول دبت . دفیرمت (ژ کینداری ێ)
rankled , adj ئه نری . فیرهایی
rankling , n ئه نرین . فیرمان (کینداری)
rankly , adv ب پایه
rankness , n پایه یبتی
ransack , v . t . تالان دکت . قه نج لیدگه رت
ransacker , n تالانکه ر
ransom , n, vt خوین به ها ، دیلی رزگاردکت (ب خوین به هادانێ) ، خوین به ها ددت
ransomer , n . خوین به هاکه ر
rant , n , vi , t زمانێ حلی ، سوزا قالا ، که یف . قیرو قیژ ، فورت دکت ، تیدخورت ، دژوار گه یی دکت . قیرو قیژ یان شانوگه ری دئاخفت
ranter , n گازنده که ر
ranting , n گازنده کرن
ranula کیسکێ به ژێ ل بن زمانی
ranunculus گیا بیرو .
rap , n بریارا به ندکرن . تێخورین . ره خنه یا دژوار . تاوانکرن . لیدان تشتێ پوچ . گه یی ، پرته
- I do not care a ..... ئه ز ج پوته پێ ناکم
- to take the ...... خو ل به ر سزایی دگرت
rap , v . t . i دژوار ره خنه دکت . مروڤه کێ دگرت ئو تاوانبار دکت . شاد دکت . خورت ئو ئه شکه را دئاخفت ، دژوار لیددت
rapacious , adj خواروک . خوارا . چلێس ، تالا نکار . شه لینکار . زیانکار .
rapaciously , adv ب چه په لی
rapaciousness , n چه په لیتی
rapaci ty , n چه په لیتی . دژواری . چاف هاری
rape , n ره ڤاندنا مروڤی . گانکرنا ب خورتی ، کوتانا ب زور . شیلم . جار سکرن
- oil رونێ شیلم
- seed شیلم . توڤێ شیلم
rape , v . t . دشه لینت . ب زوری دادکوتت
raped , adj داکوتایی (ب زوری) ، جار سکری
raphide , n به لورێ شکل ده رزی یێ هه له زی
rapid , adj , n له ز . له زی . خیرا، چه له نگ ، زو له زین.
- fire (فیشه ک) هاڤێتنا له زین
- transit گوهازتنا له زین
rapidity , n له ز ، له زتی . له زی . له زاهی
rapidly , adv ب له ز
rapidness , n له زی تی
rapier , n شور
rapine , n تالان . شه لین
raping , n جارس
rapist , n . جارسکار
rapparee , n چه ته ، دز ، ریگر
rapped , adj (دژوار) لیدایی .ره ڤاندی . ئاخفتی
rappee , n برنوتا توژ یان تیژ
rapper , n ده ری قوت
rapping , n لیدان . ره ڤاندن . ئاخفتن
rapport , n ته بایی . په یام . پیوه ندی
rapproachment , n پیکهاتن
rapscallion , n بیژی
rapt , adj مه له ڤانێ جیهانه ک دی ، رامانکار ، شه یدا

raptor , n بالنده یێ درنده
raptorial , adj درنده . دڕ . شکێن ، خوه ر
rapture , n , vt که یف . شادی ، بێقام شاد دکت
raptured , adj (arch) شادکری
rapturous , adj شاد . که یف خوه ش
rapturously , adv ب شادی
rapturousness , n شادیتی
rara avis بالنده یه ک قه تلاز، مروڤ یان تشتێ گێره
rare , adj نایاب . ده گمه ن . قه تلاز
- metal مه رتالێ قه تلاز . مه رتالێ ده گمه ن
- work شاکار
rarebit , n په نیرێ قژلاندی سه ر نانێ براژتی
rare - earth elements هێمانێن قه تلازێن نه ردێ
raree - show , n سندوقا ته ماشه کرنێ
rarefaction , n دانه که می . خه ستی کێمکرن
rarefactional , adj بژینی . کێم خه ستی
rarefactive , adj بژینی . کێم خه ستی
rarefied , adj بژینکری ، خه ستی کێمکری
rarefy , also rarify , vt , i بژین دکت ، کێم خه ستی دکت
rarely , adv کێم جاران ، سێره ک کێم ، ب ژێری یا قه تلازی
rareness , n هندکایی
rareripe , adj , n میوه یا زو گه هشتی . زو گه هشتی
raring , adj دل گه رم . په روش . بێزیکه ر
rarity , n سێرکی . ده گمه نی . قه تلاز ، ته ره وه نده یی . ناوازه . هندکایی
rascal , n , adj فێلباز . چه په ل . رسوا ، گاریس
rascalism , n گاریسی
rascality , n گاریسیتی
rascally , adv ب گاریسی
rase , vt دبرهێنت . دمه شڤێنت . رادکت
rased , adj راکری . برهاندی
rash , n , adj گڕ . له ز . هه له شه . له زو ، سلکسه ر . شاشبوری . شه لقاندن . لیر . (خلت)
rashed , adj شه لقاندی
rasher , n له زوک
rashly , adv ب له ز
rashness , n هولی . له زوکی

rasing , n برهاندن . راکرن
rasorial , adj مریشکی . کوله ر
rasp , n , vt , i قه وره . قه ره ن . کارێک ، ده نگێ زل ، قه دره نینت . شه پرزه دکت ، زل دبێژت
raspatory , n قه ره نکێ نژداری یێ
raspberry , n توترک
rasper , n قه ره نک
raspy , adj زل . زڤر
raster , n رێبازا راستکرنا رێزان بۆ وێنه یێ لوله یا تیرێژا نزمه ک
rat , n جرد . رزق . مشک . خنز
- rats پرێژی . ناخفتنا پوچ
- to smell a .... گومان دکت
rat , vi مشکان دگرت . ماندلا دکت ، خنزی دکت
rata , n داره ک مه زن لاو نیوزیله ندی
ratable , adj کرێبار
ratafia , n قه خوارنه (تامدایی ب کاکلێن بامیڤ ، خوخ ، زه رده له نو گێلاسان) .
ratal , n تیابێ بنیاتێ به هاکرنا باجێ
rataplan , n , vt , i ده نگێ داهولێ یان سمێن هه سپی ، داهول لێدت
rat - a - tat , n ده ری قوتان
ratch (et) , n, v , t بست ددانکری ، ددان دکت (رستێ یان چه رخێ)
- wheel چه رخا ددانکری
rate , n باج ، کرێ . پێرگ . تێکرا . به ها . نرخ ، رێژه . به هادکت ، باجدار دکت ، پولێن دکت ، لێنخورت ، . خه مل دکت (به ها)
- at any ...... چبتن
- at this (that) ...... ب ڤی ره نگی
- of interest نرخێ سود
rateable , adj باجبار
rated , adj نرخکری . به هاکری ، لێنخوری
- load , n بارێ خه ملکری
ratel , n منگێن خوه ر (گیانه وه ره)
ratepayer , n باج دانکار

rater , n خه ملكه ر
rathe , adj هاتن . گول ئه بونا زو
- ripe زو گه هشتی
rather , adv راستیتر ، به لكو
raticide , n مشک کوژ
ratification , n راستاندن
ratify , v . t . راستاندی دکت
rating , n لیخورین . به هاکرن . نرخاندن
ratio , n پیرگ . راژه . ریژه
ratiocinate , v . i ئه گه ری دکت ، ئه نجام دکت ، ژیر
بیژی نیشان دکت
ratiocinated , adj ئه گه ریکری . ئه نجامکری
ratiocinating , n ئه نجامکرن . ئه گه ریکرن
ratiocination , n ئه نجامکرن . نیشانکرنا ژیربیژی
ratiocinative , adj ئه نجامی . نیشانکرنی
ration , n , vt بژیوی . قار . به ش ، به ش دکت .
rational , adj , n ژیربیژ . هوشیارانه . هشیارانه ،
هشدار . عاقل . ئاگه هدار . هشکی
- equation هه ڤکیشا پیرگی
- number هه ژمارا ژیربیژدار
rationale , n بنیاتا ژیربیژی . هو
rationalism , n ئولا هشداریتی : دبیژت کو هش
ژیده ری بالایێ زانینێ یه
rationalist , n , adj باوه رمه ندێ هشداریتی یێ
rationalistic , adj هشداری
rationalistically,adv ب هشداری ، هشداره کی
rationality , n ژیربیژیتی . هشداری تی
rationalization , n هشدارکرن
rationalize , v . t . i هشدار دکت
rationalized , adj ژیربیژیکری
rationalizing , n ژیربیژیکرن
rationally , adv هشیاری . هوشیارانه
ratlike , adj وه ک مشکی
ratline, n پیسترکا وه ر یسی یا گه می یێ
ratite , adj بالنده یێ وه ک هیشترمایی
ratoon , n , v . i رها ژنوڤه شین دبت ، وه را ردبت ،
شین دبت
rat race , n هه ڤرکی یا دژوار

ratsbane , n زرنیخ . ژه هرا مشکان
rat snake , n مارێ مشکان . مارێ مشک خوه ر
rat's tail , n دوڤکێ مشکی (ره نده)
rat - tail , n دوڤکێ کیم مویێ هه سپی‌نه ساخی
یا هه سپی ، کیم مویێ دوڤکی
rattan , n دار قه‌سپا هلپرژینا رۆژهه لاتاهندێ
ratted , adj خنزیکری
ratter , n ته خلیت کتکه ک مشکگر
ratting , n خنزیکرن
rattle , n شنگین . زرین . ره قه ره ق .
ره قره قین . چه ق چه ق
- brain مروڤێ هول
- snake زه نگل مار . مارێ زه نگل دار .
مارێ زه نگدار
rattle , vi , t خشخشێ دکت . شه پرزه دکت .
هشیار دکت
rattled , adj خشخشکری
rattler , n پربیژ . مارێ زه نگدار
rattletrap که ڤنه ئوتو مبیل
rattling , adj , adv له زوک . نایاب . بیقام
rattlingly , adv ب خشخشوکی
rattly , adj ، خشخشوک . زه نگدار
ratton , n مشک . جرد
rattrap , n ته نگاڤی ، خه فکا مشکان
ratty , adj چه په ل . خنز . مشکی
raucity , n قه باره تی
raucous , adj قه باره
raucously , adv ب قه باره یی
raunchily , adv ب رۆقایمی
raunchy , adj رۆقایم
ravage , n , vt, i هه رفاندن ، ویرانکرن . ویران
تالانکرن . زه هیکرن . کاڤلکرن
ویران دکت . دهه رفینت . کاڤل
دکت . زه هیێ دکت
ravaged, adj خاپور . ویرانکری . بارکه تی
ravager , n کاڤلکه ر . ویرانکه ر
ravaging , n ویرانکرن

rave , n , vi , t	ژ به ر ئاخفتن . فشار . قراقه ،
	شه یدابون.په سن .په سنی ، ژ به ر
	دئاخفت .دژوار ئێریش دکت ، هار دبت
raved , adj	هاربویی
ravel , n , vt , i	ئالزی . گرێ . ئالزبون ، بئالزت .
	قه دکت ، شاش دکت
ravelin , n	کارێ ده رڤه یی چه په ران
ravel (l) ing , n	به نکێ ئالزی
ravelment , n	شاشبون
raven, adj , n, vi, t.	ته خلیت بالنده یه(وه ک قرێ) تالان دکت
ravenous , adj	زکونی . چاڤ برسی . زور برسی
	چله ک . کولب .
- eater	چله ک . زک مه زن . زک کور . کولب
ravenously , adv	زکونه کی ، ب زکونی
ravenousness , n	زکونیتی
ravin , n	دزی . شه لاندن .
ravine , n	نهال .خه ره ند. گه لی .که ندال، زانگ
raving , n	ده نگێ بایی ، قراقه . فشار
- beauty	جوانی یا بیقام
ravioli , n	هه ڤیرکرن یان ستراندنا هورا
	قیمه یی
ravish , v . t	دره ڤینت . دشه لینت
ravished , adj	شه لاندی . جارسکری . تالانکری
ravisher , n	جارس
ravishing , adj	جوان ، دایلان . دلگر
ravishingly , adv	ب دلگری . دلگره کی
ravishment , n	تالانکرن . ڤرڤه برن . جارسکرن ،
	خوه شی . که یف خوه شی .
ravishly , adv	ب دلگری
raw , adj , n	ره شوکی . نه پاتی . زوردار . ریس (
	تازی) . کال . خاڤ . خاو . خانگ
- boned	باریک . لاواز . زراڤ
- cloth	په روکێ نه پاقژ ئو نه ستورکری
- deal	نه خوه ش بازار
- grain	توڤێ نه شلکری
- hide	که ڤل . تاژانگ
- material	که ره سته یێ خاڤ
- spirit	مه یا نه سفککری

to touch one on the	ل شوینا هه ستیار ددت
raw , v . t	دگه مرینت (پشتا هه سپی) تا
	خالی یێ یان هه ستیاری یێ
rawhided , adj	تاژانگکری
rawhiding , n	تاژانگکرن
rawish , adj	خاڤی
rawly , adv	خاڤه کی ، ب خاڤی
rawness , n	خاڤیتی . هه ستیاریتی
ray , n , vi , t	په رته و .تیرێژ . تیشک ، تیرێژددت
	، تیرێژ دکت .
- of genius	تیرێژا بلیمه تی
- of hope	تیرێژا هیڤی
- of truth	تیرێژا راستی
rayless , adj	بێ تیرێژ
rayon , adj	ئاڤرمیشێ ده ستکاری
raze , (s) , v . t	هه لوه شینت . دهه رفینت
-to .... down	هلدشینت
razed , adj	هه رفاندی
razing , n	هلشین
razor , n	گیزان
- back	به رازێ کوڤی یێ نه مریکانی
- bill	نکل گیزان
- blade	گیزان
- edge	سرتا توژا چیایی
razz , n , vt	ره خنه یا دژوار ، ترانه پێ دکت
reprep	سه باره ت . دیسان (له)
re -	پێشگره کو دیسان ، ژ نوڤه یه
reabsorb , vt	دمژته
reach , vt , i , n	دگه هت . گه هین ، ل به رده ست،
	دریژه کێشان
reachable , adj	گه هینبار
reacher , n	گهایی
reaches (n . pl)	شوینێن گرنگ . پایه یێن به رز
react , v . t	کارلێدکت
reactance , n	کارلێکه ر
reactant , n	کارلێکی
reaction , n	کارلێکرن ، دژه کردار . پاشکه تی
	کارلێک . کاردانی

reactionary , n — که لنه په رست . کونه په رست ، پاشکه تی . پاشله رو
reactionaryism,n,adj — که لنه په رستیتی
reactionist , n , adj — پاشکه تی . که لنه په رست
reactivate , vt , i — له ژین دکت . چالاک دکت
reactivation , n — له ژینکرن
reactive , adj — کارلیکری
reactively , adv — ب کارلیکرنی
reactiveness , n — کارلیکرنیتی
reactivity , n — کارلیکریتی
reactor , n — کارلیکه ر
- nuclear....... — کارلیکه را نافکی
read , n , adj , vi , t — ده میٚ خوه ندنیٚ ، نیشان دکت . راڤه دکت ، دخوینت
- to ..between the lines — نافبه را ریزان دخوینت . قه نج دخوینت
- to ..the riot act — فه رمان دکت کو به لاف ببن ، فه رمان دکت کو ئیدی نه کت ، دژوار تیدخورت
- to .....out — ده ر دئیٚخت (ژ جڤاته کیٚ)
readability , n — خوه ندنباری
readable , adj — خوه ندنبار
readably , adv — ب خوه ندنباری
reader , n — خوه نده وار . خوه ندی . خوه ند . خوه نده کار . خوه ندوخ . خوینه ر
readership , n — خوه ندنیتی . خوه ندایین روژنامه ییٚ یان کوڤاریٚ
readied , adj — لیکدایی
readily , adv — جهدا . ده م وده ست . سه ر چاڤا ، ب ئاسانی
readiness , n — لیکدان . ئاماده بون . پیکهکاتن ، له زدان . فه گوریزین
reading , n — خوه ندن
- hall — خوه ندنگه
readjust , v . t — دیسان راست دکت . راست دکته
readjustment , n — راستکرنه
readout , n — ده رئیخستن (ژ ریکخراوه کیٚ) ، خوه ندک : ئالاڤکا راگه هینیٚ ب ژمار دیار دکت

ready , adj , n , vt — لیکدایی . ئاماده . کاره ، تیز ، سازبون . فه گوریزی . به رکار . به رده ست،لیکدت ، خوه ش دکت
- made — ئاماده . نه رزان
- to - wear — ئاماده (جل)
-w itted — ژیر
readying , n — خوه شکرن ، ئامادکرن
reaffirm , v , t — دوپاته دکت
reaffirmation, n — دوپاته کرنه
reafforest , vt — دارستان دکته
reafforestation , n — دارستانکرنه
reagency , n — هیزا کار لیکرنیٚ یان کردارکرنیٚ
reagent , n — ماده ییٚ کارلیکرنیٚ چیدکت
reaggre gate , vt — کوکته
reaggre gation , n — کوکرنه
real , adj , n , adv — راست . راسته قینه
- estate — زه ویزار . ئاخار
- life — ژینا راستی
- man — راسته زه لام یان میٚر
-number — ژماره یا راست
- object — هه بیه را راست . ته نی راسته قینه
- thing — تشتیٚ راست
realgar , n — زرنیخا سور
realign , vt — ریزدکته
re - alignment , n — ریزکرنه
realising , n — به رکه توک
realism , n — کرداریتی ، راستیتی
realist , n , adj — باوه رمه ندیٚ راستیتی ییٚ
realistic , adj — راستی یی
realistically , adv — ب کرداری ، ب راستی یی
reality , n — براتی . راستی یاتی . راستی
- in .... — ب راستی
realizable , adj — به ریه بار
realization , n — راستاندن ، به ریه کرن ، به ریه بون . ئاگه هی . تیگه هشتن . تیگه هین
realize , v . t . — تیدگه هت . به ریه دکت
realized , adj — تیگه هشتی ، به ریه کری
realizer , n — تیگه هشتی

realizing , n تیگه هین
reallocate,vt. دابه شدکته
re-allocation , n دابه شکرنه
really, adv. نه سه ، ته مه ز ، ب راستی
realm , n گه ردون . جیهان
real - politik , n ریزکا راستی : کو کرداری ئو
به رژه وه ندی یه
realtor , n ئاقار فروش
realty , n ئاقار . زه ویزار
ream , n , vt ئامانه ک کاغه ز . تابه ک مه زن ،
راست کوندکته
reamer , n کون مه زنکه ر . کون گه وره که ر
reanimate , vt نه ژیان دکته
reanimation , n نه ژیانه
reap , v . t . i ددریت . دچنت
reaped, (p . of reap) گوشی . چنی
reaper , n درینکه ر . داس
- casual ...... سه پان
reaping , n چن . چنین
- hook داس
reapparel , vi , t چه کدار دکته
reappear , vi دیار دبته
reappearance , n دیار بونه
reappoint, vt دادمه زرینته
reapportion , vt دابه ش دکته
reapportionment , n دابه شکرنه
reappraisal , n به هاکرنه
rear , n , adj , vt , i پاشه نگ .پشت . پاش . قورک ، خودان
دکت ، ئاقا دکت
- admiral سه رهێزێ ده ریایی
- end قورک
- guard پاشه نگ . پاشدار
- guard action شه رێ پاشی یێ ، شه رێ به ره قانی
یان گیروکرنێ کو هێزا پاشی یێ یێ
رادبت

- ward , adj , adv , n پاشی . نه خاسمه پاشی یا
له شکه رێ یان که شتی ، پشتی
- wards , adv به ر پاشی یێ پشته ،
به ر پاشی یێ
rearise , vi راد بته
rearliness , n پاشه نگ . پاشدار
rearm , vt . i چه کدار دکته
rearmament , n چه کداربون ، چه کدار کرنه
rearmost , adj داوی . داویتر
rearmouse , n چه کچه کیله
reascend, vi , t سه رئه فراز دبته
reason , n سه ده م .هو نه گه ر . نه گه ری .
فراخ ، سه مه د . نوشت . سه ودا
- by ......of ژ به ر قێ
- in .... هشدار
- it stands to ......that ئه شکه رایه بو هشێ کو
- to bring a person to.. هشێ بینت سه رێ مروڤه کی
reason , vi , t نه نجام دکت ، قایل دکت .
reasonability , n گونجاوی عاقلیتی
reasonable , adj هشکی . ب جی . هشدار . عاقل
گونجاو
reasonableness , n گونجاوی
reasoner , n قایلکه ر
reasoning , n هویه تی
reasonless , adj بێ هو
reassemble, vi , t دجفینته . کوم دکته
reassembly , n کومکرنه
reassess , vt خه مل دکته ، به ها دکته
reassessment, n خه ملکرنه . به هاکرنه
reassert , vt نه سه هی دکته
reassertion , n نه سه هیکرنه
reassign , vt دهنێرته . دشینته
reassignment , n هنارتنه
reassume , vt گریمان دکته
reassurance , n دلنیابون . چه سپاندن . هه دان
reassure , vt پشتراست دکته

reassured , adj هه داری . پشترا ستکری

reave , vi ب خورتی دستینت

reawakening , n ژیانه وه . له ژیان

rebaptize , vt نالدکتله

rebarbative , adj کرنت (تور)

rebarbarize , vt موف دکتله

rebate , n , vt داشکاندن ، داد شکینت

rebec (k) , n ره باب

rebel , n سه رکیش . سه رپیچ . یاخی

rebelled , adj سه رکیشیکری . یاخیکری

rebelling , n یاخیکرن ، سه ر کیشیکرن

rebellion , n یاخیگه ری . هلگافتن . سه رکیشی
له پ هلانین . سه ربزافتن ، سه رپیچی
. سه ر هلدان .شورش

rebellious , adj سه رپیچ . سه رکیش . یاخیگه ر
عاسیْ . سه رکه ش .

rebelliously , adv ب سه رکیشی

rebelliousness , n سه ر کیشیتی

rebellow , v . i . t ده نگ له ددتله

rebid , vi ده ربه ست دکتله

rebind , vt گریندتله

rebirth , n له ژیان . نژیونا گیانی

reboant , adj . ده نگ له دایی ، ده نگ دایله

rebore , vt کون دکتله

reborn , adj له ژیانی ، نژیون

rebound ,n , v . i رابون . ده نگ له دان . له گه رین
له دگه رینت.له دگه رت‌رادبت . بازددت

rebroadcast , n , vt وه شاندنله ، دوه شینتله

rebuff , n , vt پاشله برن . بیزوکرن . نه وشاندن ،
له دگه رینت . به رهه لستی دکت

rebuffing , n نه وشاندن

rebuild , vt ئاڤا دکتله

rebuilding , n ئاڤا کرنله

rebuilt , adj ئاڤاکریله

rebuke , n , vt تیخورین. لنحه‌پتاندن . لیهلاتن ،
لیخورین .سه رزه نشت.سه رکزنه ،
دخورت.لنحه پتینت .تیخورت، لیخورت

rebuked , adj تیخوری

rebuking , n تیخورین

rebukingly , adv ب تیخورینی

reburial , n له شار تنله (مری)

rebury , vt له دشیرتله

rebus , n نمینه نده کرنا مه ته لی یا نالی یان
په یڤیْ ب وینه یی

rebut , v . t . دژفرینتله ، پاشله دبتله ، پاشله
دبت (ب دروڤان)

rebuttal , n زڤراندنله . له گه را ندنله ،
مانده لکرن .پاشله برن(ب گروڤان)

rebutted , adj پاشله بریله

rebutter , n پاشله برنا گوتنین گلیکاری

rebutting, n پاشله برنله

rebuy , vt دکرتله

recalcitrance , n شیمی

recalcitrant , adj , n شه موز . شه هموز . شیم، شه بوز

recalculate , vt دهه ژمیرتله

recalculation , n هه ژمار تنله

recalesce , v . i گه رم دبتله

recalescence , n گه رمبونله

recall , v . t , n گازی دکتله . دئینتله ،بیرکرن .
گازیکرنله . ئینانله

recalla bility , n ئینانله باری

recallable , adj ئینانله بار

recaller , n ئینانله کار

recant , v . t . i لیله دبتله

recantation , n لیله بونله

recap , n , vt کورتی ، کورت دکت

recapitalization , n بنیاتکرنله (هه لکاری)

recapitalize , vt بنیات دکتله

recapitulate , vt کورت دکت . دبیژ تله (ب کورتی)

recapitulated , adj کورتکریله

recapitulating , n کورتکرنله

recapitulation , n کورتی ، دوباره کرنا کورت

recapture , n له گه راندن . ده ست ب سه ردا
گرتن ، گرتنله

recapture , vt دگرتله

recast , n , vt دارشتنه ، دادرێژتنه
recast , adj دار شتیه
recasting , n دار شتنه
recede , vi , t پاشه دچت . کێم دبت . دگرنژت
receded , adj پاشه چویی
receding , n پاشه چون
receipt , n, v . t وه رگرنامه . پسوله . په ته . ستاندن
وه رگرتن.گه هشته ک، پسوله دنفیست
receipts , n ده رامه ت
receivable , adj وه رگربار
receivables , (n . pl) قوچانێن وه رگرتنێ
receive , v . t . وه ر دگرت
-to .... a letter نامه یه ک وه ردگرت
received , adj وه رگرتی
receiver , n وه رگر . پێگر
receivership , n وه رگری . راسپێری یا دادگه هی
receiving , n ستاندن . وه رگرتن
- order بریارا دادگه ها نابوتونێ ب
دامه زراندنا راسپێرێ دادی
- set وه رگر : وه ک ئالافا رادیو یان
ته له فزیونێ
recency , n نوژه نی ، نوێی
recension , n بژاره کرنا ده قی
recent , adj نوێ . نوهانی . نیهانی . تازه . نو .
نی ، نوسه ر .
recently , adv ڤێ دوماهی یێ به ری ده مه ک کورت
recentness , n نوژه نی . نوێی
receptacle , n فراخ . فه راخ . فه را . ڤێل ، قاپ .
ئامان . ده فر .
reception , n پێشوازی. فه هێلان
- hall کوچک
- room دیوانخانه
receptionist , n پێشواز
receptive , adj هه ستیار ، وه رگر
receptively , adv وه رگره کی ، ب وه رگری
receptiveness , n وه رگریتی
receptivity , n وه رگریتی
receptor , n سه حکه ر . هشه ک

recess , n , vt ناڤبری . سستی . پشو ، پاشڤه
چون ، جوداگه . ناخ . قالاتی ، ل
ناڤ قالاتی یا دیواری دادنت
recession , n پاشڤه چون . په نگی یا نابوری
سستی . بێ بازاری ، پاشه کشه .
مه ندی . بازارساری
recession , n فه گه را ندن . پاشڤه چونا نولدار
ئو ده سته کا سرودبێژا
recessional , adj , n پاشڤه چونی ، دوماهیکی . سرودا
پاشڤه چونێ
recessive , adj پاشڤه چویی
- character که سی یا متکری
recharge , n, vt بارگه کرنه ، بارگه دکته
recheat , n بوریزانا لێکدانا سه یێن نێچیرێ
rechristen , vt ناڤ دکته
recidivism , n پاشڤه چونیتی (نه خاسمه بۆ
تاوانباری یێ)
recidivist , n تاوانبار. پاشڤه چون خواز
recidivistic , adj تاوانباری
recipe , n رێباز . راڤه کا پزیشکی ، راڤه کا
لێنانێ یان پێژتنێ
recipiency , n وه رگری
recipient , adj , n وه رگر
reciprocal , adj , n پێک گوهوری به ردیلڤان ، به ردیلی
reciprocally , adv ب به ردیلی
reciprocate , v , t , i به ردیل دکت ، پێک دگوهورت .
له ره دکت (پێشڤه ئو پاشڤه)
reciprocated , adj به ردیلکری
reciprocating , n پێشڤه ئو پاشڤه چون
- engine مه کینه یا پێشڤه ئو پاشڤه چونی
reciprocation , n به ر دیلڤانی ، پێک گوهورین ،
له ره کرنا لڤینێ
reciprocative , adj پێک گوهور
reciprocity , n پێک گوهوریتی
recirculate , vt دوه شینتله ، به لاف دکتله
recirculation , n وه شاندنه ، به لاڤکرنه
recision , n راکرن . هه لوه شین
recital , n شه قین شقین ، خوه ندن
(ده نگبێژی) چیروک. رومان، نامه نگ

recitalist , n خوه نده ڤان
recitation , n به شێ هینکرنێ ، خوه ندن
recitative , adj , n خوه ندی بچیروکی-خوه ندنا ئاوازکری
recite , v . t . i بخوینت (ده نگبیژی)
recited , adj خوه ندی (ده نگبیژی)
reciter , n خوه نده ڤان (ده نگبیژی)
- of romance , epics ده نگبیژ
reciting , n خوه ندن
recivilize, vt بازیری دکتڤه ، شارستانی دکتڤه
reck , v . i . t گوهـ ددت ، پیشڤه یان پاشڤه ببت
reckless , adj سلکسه ر . هول . ڤه شمه ر ، ته وه که ل . چاڤ سور
recklessness , n هولی . ڤه شمه ری
reckon , v . t . i هزر دکت . دهه ژمێرت ، خه مل دکت
- a man to be.....ed with مروڤی پید ڤێت کو هزرێ ژێ بکن
- to....(somthing),i n تشته کێ هزرێ ژێ دکت
reckoned , adj هه ژمارتی
reckoner , n هزر که ر . هه ژمارکه ر
reckoning , n ژمارتن . هه ژمارتن ، خه ملکرن . سیایی یا ژمارتنێ
reclaim , vt , i زه ڤی بێ چاک دکت ، هشێ دئینت سه رێ مروڤی ، که هی دکت . ژ سرینی (لاستیکێ) چیدکت
re - claim , vt داخواز دکتڤه
reclamation , n چاککرن . که هیکرن ، زه ڤی چاکرن
reclaming , n چاککرن ، چاکرن
reclassification , n پولێنکرنڤه
reclassify , vt پولێن دکتڤه
reclinate , adj داهیلایی (سه ر ل ژێر)
recline , vt , i ڤه دکه ڤت ، خو دریژ دکت ، پاشڤه پالددت
reclined , adj ڤه که تی
reclining , n ڤه که تن
reclothe , vt کنج دکتڤه
recluse , adj , n کوچه ک . ڤه له نده ر
reclusion , n ره به نی . ڤه له نده ری

recognition , n ناسیتی .ناسکرن .ئاگه هی ، ڤه ناسین . خوناس . ناسین
- in ..of his services ژ بۆ ریزگرتنا خزمه ت گوزاری یا وی
recognitory , adj ناسکرنی
recognizability , n ناسکرنباری
recognizable , adj ناسکرنبار
recognizably , adv ب ناسکرنی
recognizance , n ستوڤا ده سته به ری ، ده سته به ری
- to enter into ...... ستوڤا ده سته به ری ئیمزا دکت
recognizant , adj ناسدار
recognize , v . t . ناس دکت
recognized , adj ناسکری . راگرتی . ناسیار
recognizer , n ناسکه ر
recognizing , n ناسکرن . ناسیاری
recoil , vi , n ڤه دگه رت . پاشڤه دچت (چه ک گاڤا هاڤێتنێ) ، پاشڤه چون (چه ک) . ڤه گه رین
recoiling , n پاشڤه چون . ڤه گه رین
recoilless , adj بێ پاشڤه چون
recoin , vt دراڤ دکتڤه
re - collect , vt کوم دکتڤه . دچڤینتڤه
recollect , v . t . i بیر دکت
recollected , adj خوراگرتی . هه دار
recollection , n یادگار . بیرکرن
recollective , adj یادگاری . بیرکرنی
recolonization , n داگیر کرنڤه
recolonize , vt داگیر دکتڤه
recolour , vt ره نگ دکتڤه
recombination , n یه ککرنڤه
recombine , vt یه ک دبتڤه . یه ک دکتڤه
recomfort , vt به ر دلی ددتڤه
recommence , vt , i ده ست پێدکتڤه
recommencement,n ده ستپێکرنڤه
recommend , v . t په سند دکت
recommendable په سندبار
recommendation , n سپارته ک . ڤه ویتی ، راسپارده . راسپێری .راسپارتن . په سند

recommendatory, adj به سندی
recommit , vt تاوانێ دکتڤە . تاوانباری ڤە دگە رنیتڤە
(زیندانێ) ، نە قشە یێ یاسایی
دزڤریتڤە لیژنێ
recommitment , n تاوانکرنڤە . ڤە گە راندنڤە
recommittal , n تاوانکرنیڤە ، ڤە گە رینیڤە
recompense , n , vt خە لات . پاداشت ، سزا . بە ردیل ،
خە لات دکت سزادکت ، بە ر دیل دکت
recompensed , adj بە ردیلکری
recompensing , n بە ر دیلکرن
recompose , vt پیک دنینتڤە . رێک دکتڤە ، راگر دکتڤە
recomposition , n پیک ئینانڤە
recompound , vt پیک دنینتڤە
reconcilable , adj ئاشتبار
reconcile , v . t . ئاشت دکت . پیک دئینت
reconciled , adj پیکهاتی . ئاشت (کری)
reconcilement , n ئاشتبون
reconciliation , n رێکە تن .تە بایی ، پیکهاتن . ئاشتکرن
reconciliatory , adj ئاشتی یی
reconciling , n ئاشتکرن ، پیک ئینان
recondite , adj لێل . شکە ڤا
reconditely , adv ب شکە ڤایی
reconditeness , n شکە ڤاییتی
recondition , v. t چاک دکتڤە
reconditioning , n چاککرن
reconduct , vt رێبە ری دکتڤە ، ئاراستە دکتڤە .
دگوهێزتڤە (گە رمی یێ)
reconfirm , vt راستاندن دکتڤە
reconfirmation , n راستاندنکرنڤە
reconnaissance , n پشکنین ، نێرە ڤانی
- plane بالافرا نێرە ڤان
reconnect , vt گرێددتڤە
reconnection , n گرێدانڤە
reconnoitre , v . t . نێرە ڤانی دکت
reconnoi(te)rer , n پێشە نگ
reconnoi(te)ring , n دیدە ڤانی ، نێرە ڤانی
reconquer , vt داگیر دکتڤە ، دشکینتڤە
reconsider , vt , i هزر دکتڤە
reconsideration , n هزر کرنڤە

reconsalidate , vt , i قایم دکتڤە
reconsolidation , n قایمکرنڤە
reconstitute , vt چێدکتڤە
reconstitution , n چێکرنڤە ، دامە زراندنڤە
reconstruct , vt ئاڤا دکتڤە
reconstructible , adj ئاڤاکرنبار .
reconstru ction , n ئاڤا کرنڤە
reconstructor , n ئاڤاکە ر
reconvene, vi , t دجڤینتڤە
reconversion , n گوهورینڤە
reconvert , vt , i دگوهورتڤە
reconvey , vt دگوهێزتڤە
reconveyance , n گوهازتنڤە
record , n , adj , vt دە فتە ر . تومار ، تومار دکت
- annual .... سالنامە
- off the .... نە میری . نە بۆ بە لاڤکرنێ
- on .... تومارکری
- height بلندترین تومار
- pace لە ز ترین تومار
- player بێژە ک
- to break a ...... رە نوسە ک پێڤانی دشکینت
(وە رزش)
recordable , adj تومار بار
recordation , n نڤیسین . تومارکرن
recorded , adj تومارکری
recorder , n تومارکار . تومارکە ر
- general ...... تومارکارێ گشتی
- legal ...... تومارگری یاسا
- tape ..... تومار کە ر
recording , n نڤیسین . تومارکرن
recordist , n تومارکە ر
recount , v . t . ڤە دگێرتڤە
recount , n , vt هە ژمارتنڤە ، دهە ژمێرتڤە
recoup , v . t . i ڤە دگە رینتڤە ، بە ردیل دکت .
دادشکینت , بە ردیل دبت

recourse(to) , n ده ست هلینان . رێناز داگه ر ، ده ست هاڤێتن
- to have .....to هاریکارنێ دخارت ژ
- without ...... بێ مافێ ڤه گه رینێ ، سه ر قوچان هنێری
recover , n ڤه ته رسین، ڤه گه راندنڤه، سه ر خوڤه هاتیڤه
recover , v . t . i به ردێل دکت . سه رخوڤه دئێت . ڤه دته رست ، ڤه دگه رینتڤه ڤه یده دکت (دوزا دادگه هی)
- to ....oneself هشدار دبتڤه
re - cover , vt دنخیڤتڤه ، رێ نژدکت
recoverability , n ڤه گه رینباری
recoverable , adj ڤه گه رینبار
recovered , adj سه رخوڤه هاتی . ساخبویی .
سه رڤه هاتی ، ڤه ته رسی
recovering , n سه رخوڤه هاتن ، ڤه ته رسین
recovery , n ڤه هاتن . ڤه گه ش . سه ر ڤه هاتن ڤه ته رسین . پاش ئینان . ساخبون
- room ژورا ته نگاڤی یان
recreance , n خنزی ، ترسنوکی
recreancy , n خنزی ترسنوکی ، ترسونه کی
recreant , adj , n خنز . ترسنوک
recreatable , adj ڤه ژیانبار
recreate , v . t . i ڤه بسهت . ڤه ژیانی دکت،چالاک دکتڤه
re - create , vt دئافرینتڤه
recreated , adj ئافراندیڤه . چیکریڤه
recreation , n ڤه سهین . ڤه سهاندن ، رابواردن
- ground مه یدان یان ئه ردێ ڤه سهینێ
re - creation , n ڤه ژیانکرن . نۆکرن
recreational , adj ڤه سهینی
recreative , adj ڤه ژیان . نۆکار
recreator , n ئافراندنکار ڤه
recriminate , v . i تاوانبار دکت (دژ)
recriminated , adj تاوانبارکری
recriminating , n تاوانبارکرن (دژ)
recrimination , n تاوانبار کرن (دژ)
reciriminative , adj دژ تاوانبارکرن
recriminatory , adj دژ تاوانبار کرنی
recross , vt دبورتڤه

recrudesce , v . i چالاک دبتڤه ، دپه قت ، به لاڤ دبت
recrudesced , adj چالاککریڤه
recrudescence , n چالاکبونڤه ، به لاڤبون
recrudescent , adj به لاڤبونی ، چالاکبونڤه یی
recrudescing , n چالاککرنڤه
recruit , n , vt , i ئه ندامێ نوییێ جڤاته کێ ، سه ربازێ نۆ ، یارمه تی . هاریکرن ، سه رباز دکت . نۆ دکت ، قایم دکت . ساخ دبت . هاریکاری دکت (سه ربازان ددت له شکه ری)
recruiting , n سه رباز کرن
recruitment , n سه ربازکرن
recrystallization , n به لور کرنڤه
recrystallize,vt , i به لور دکتڤه
rect (o) پێشگره کو ریڤیکا راسته
rectal , adj راسته کی‌ترتروکی. ژ ریڤیکا راست
rectangle , n لاکێش . لاکێشه
rectangular , adj لاکێشه . راست ، هه ڤ ستونی
- coordinates ته وه ره یێن هه ڤ ستونی
rectangularity , n لاکێشه بیتی
rectangularly , adv ب لاکێشه یی
rectifiability , n راستکرنباری
rectifiable , adj راستکرنبار
rectification , n بژارکرن . راست کردنه وه . چاره کرن چاککرن چاککردن . راستکرن (لوزه وێ له ره دکت لوزه‌وێ یه کسه ر)
rectifier , n راستێنک
rectify , v . t راست دکت . چاره دکت ، دلوپاندن دکتڤه . لوزه وێ له ره دکت لوزه وێ یه کسه ر
rectifying , n راستکرن
rectilinear , adj راست . هێل راست
- angle گوشه یا لا راست
- lens نیسکه یا وێنه راست
rectitude , n پاکیتی . پاکی ، راستی یا بریارێ یان هزرێ
rectitudinous ,adj پاک
recto , n لاپه رێ ده ستێ راستێ (ژ کتێبا ڤه کری) ، رۆیێ کتێبێ یان دراڤی

rector , n رێبه رقه شه شولدار . سه ره ک زانکو
rectorate , n شونکاری ، پایه یان مه ودایێ
قه‌شه یی، شونکاری یا قه شه یی، مالا
قه شه یی
rectorial , adj قه شه یی
rectorship , n قه شه یتی
rectory , n شونکاری یا قه شه یی مالا قه شه یی
rectum , n ترتروک . ریفی یا راست
rectus , n ماسولکه یا راست
recultivate , vt بچینته
recumbency , n درێژبون . له زه لین . له زه لاندن
recumbent , adj پالدایی . درێژکری ، مت . هه دار
recumbently , adv ب درێژی
recuperate , v . t . i له دته رست
recuperated , adj سه رله هاتی
recuperating , n سه رله هاتن
recuperation , n سه رله هاتن ، له ته رسین . ساخبون
recuperative , adj سه رله هاتنی
recur , v . i دله ومتله . دوباره دبت
recurred , adj له ومیله
recurrence , n دوباره بون ، ده ست هافێتن .
له گه رین ، له ومینله
recurrent , adj له گه رینی
recurrently , adv ب له گه رینی
recurring , n له ومینله
- decimal شکه سته یا ده هه کی یا زفره کی
recursion , n له گه رین
recursive , adj له گه رینی
recursively , adj ب له گه رینی
recursiveness , n له گه رینیتی
recurvate , adj پاشفه چه مایی
recurvature , n پاشفه چه مین
recurve , v . t . i پاشفه دچه مت یان دچه مینت
recurved , adj کرفکریه
recusancy , n سه رکێشی یا نه فیان
recusant , adj یاخیکه ر. سه رکێش
recycle , vt دگوهورته

red , adj , n سورایی . سوری ، سور ، گول فام
- admiral دوتمیرا سور (په روانه یه لیتانه)
- alert ئاگه هی یا دوماهی
- alga که فزا سور
- animone نیسانی (کولیلک)
- bird بالنده یێ سور
- blood cell توپکێن سورێن خوینێ
- clover سێپه را سور
- colour (ation) , n سوربون
- colouring , n سورکرن
- corpuscles , n توپکێن سور (خوین)
- crescent نۆسوره هه یف
- cross خاچی سور . سوره خاچ
- deer سوره پەزکوفی
- flower هه له سور
- gray سوربوز
- haired سه رسور ، که ژ . چور
- handed ده ست خوینه لو . تاوا نبار
- in the ..... ده یندار . دوراندی
- light ئیسوت
- pepper ئیسوت
- rose سورگول
- start گه رده ن سور
- tape شه لیتا سور . روتین
- the ....ink مه ره که بێ سور ، روتین
- to paint the town . که یفا قیروقیژی دکت
- to see .... (دژوار) دنه نرت
redact , vt راست دکت . ئاماده دکت (بۆ چاپکرنێ)
redaction , n بژارکرن
redactional , adj بژارکرنی
red - blooded ,. adj چالاک ، ئازا
redbone , n سه یێ ئه مریکانی یێ نێچیرێ
redbreast , n سینگ سور (بالنده)
redcar , n بارهه لگرێ راوه‌سته کا رێ ئاسن ، پولیسێ له شکه ری
red -carpet , adj بێقام ژیر . بێقام رزمه تدار
redd , vt پاقژ دکت . لێکددت
redded , adj لێکدایی
redden , vt , i سور دبت

reddening , n سوربون
redding , n لیکدان
reddish , adj سوره . سوراقی . سوربه له ک . مور شیٚ (بۆ هه سپی)
- brown شه رابی
reddle,n.reddleman= ruddle , ruddleman (سوربویه ، سوربویه فروش)
redecorate , vt خه مل دکته
redecoration , n خه ملکرنه
redecorator , n خه ملکه رته
redeem , v . t به رپه دکت . به ردیل دکت . ته دگه ر ینته . قوربانی ددت ، رزگار دکت . چاک دکت . گره ویٚ ته دکت ، به هایێ قوچانیٚ ددت . دگوهورت دراقی
redeemable , adj ته گه رینبار
redeemer , n رزگار (که ر) . عیسا پیٚغمبه ر ، قوربانکه ر
redemption , n قورباندان . مزدان ، ته گه راندن . رزگارکرن . نۆکرن . چاککرن ، گره و به ردان ، تیٚچونا قوچانان
redemptive , adj قوربا نکرنی ، رزگارکرنی ، به ردیلی ، به ردانی
redemptory , adj قوربانکرنی ، رزگارکرنی ، به ردانی
redeploy , vt دگوهیٚزت
redescend , vi نشیٚف دبته
redesign , vt داد هینته
redevelopment , n ئاڤا کرنه
redeye , n ویسکی ییٚ ته رزان
redfin , n شاپه ر سور (ماسی یه)
redfish , n ماسی سورک
redflag , n ئالایا سور
redhead , n سه ر سور
red - headed, adj پور سور . پرچ سور
red heat , n گه رما سور
red herring , n ته خلیت ماسی . ڤاریکرن
red - hot , adj گه رما سور
redial , vt ته له فون دکته
rediffusion , n به لاڤکرنه
Red Indian , n هندوکیٚ سور
redintegrate , vt , i نودبته . نو دکته
redirect , vt ئاراست دکته
redirection , n ئاراسته کرنه
rediscount , n , vt داشکاندنه ، داشکینته
rediscover , vt په یدا دکته
rediscovery , n په یداکرنه
redissolve , vt , i دبوهو ژینته
redistribute , vt به لاڤ دکته
redistribution , n به لاڤکر نه
redistributional , adj به لاڤکرنه یی
redistributive , adj به لاڤکرنیه
redistrict , vt ده ڤه ر دکته
redivide , vt دابه ش دکته
redivision , n دابه شکرنه
redivivus , adj ته ژیاییه
redleg , n لنگ سور (بالنده یه ک لنگ سوره)
red - letter , adj بیٚقام شاد . ژبیرناچت
- a ......day روژا بیٚقام شاد
red - light - district تاخا کارخانه یان
red mulberry , n تی سور
redness , n سوربون . سورایی ، سوری
redo , vt دکته
redolence , n بیٚهن خوه شی
redolent , adj بیٚهن خوه ش
redouble , v . t . i دوجار دکته ، ل خوه ددته
redoubling , n دوجار کرنه ، ل خوه دانه
redoubt , n چه په ر
redoubtable , adj شکودار ، ترسناک
redoubtably , adv ب شکوداری
redoubted , adj شکودار ، بزدهین
redound , v . i سه ربار دکت . قایم دکت . ته دگه رته
redox , n , adj پیٚوه ندیداریٚ ئوکسیدکرن ئو کیٚمکرن
red - pencil , vt زیٚره ڤانی دکت (چاپه مه نی)
redpol l , n چیچکه ک سه ر سوره
red rag , n پاته یان په روکیٚ سور ، تشتیٚ مروڤی دته نرینت

redress , vt چاک دکت . به ردیل دکت ، تول ڤه دکت

redress , n چاککرن. به ردیلکرن .رێبازا چاره کرنێ

redroot , n هه له زه ک ئه مریکانی رهـ سوره

red shank , n چیچکا تیته لانی یا سور

redskin , n هندو کێ سور

red snow , n به فرا سور (ژ به ر توزێ)

redstart , n بالنده یه ک ئورروپی ده نگبێژی یه

red tape , n کارێ روتینی

red top , n گیا یه ک ئه مریکانی

reduce , v . t . i به ره ش دکت . کێم دکت بچوک دکت

-to .... to tatters پارچه پارچه دکت ، ژڤار ژڤار دکت

- to ....an officer to the ranks سه ربار دکتڤه . کێم دکت (پله یی یان پایه یی)

reduced , adj لاواز کری ، بچوککری . به ره شکری

reducer , n لاواز که ر . کێمکه ر . بچوککه ر

reducibili ty , n بچوککرنباری ، به ره شکرنباری

reducible , adj بچوککرنبار به ره شکرنبار

reducing , n به ره شکرن

- agent کولکه یێ (هوکارێ) به ره شکر نێ

reduction , n داشکاندن.بچوککرن، کێمکرن . کورتکرن

reductional , adj کێمکرنی ، به ره شکرنی

reductionism , n کێمکرنیتی ، به ره شکرنیتی

reductive , adj بچوککری.کورتکری سڤککری . کێمکری

redundancy , n زه حفی ، زێده یی

redundant , adj زێده

redundantly , adv ب زێده یی

reduplicate , vt, adj دوباره دکت.رۆ دنڤیسته، رۆنڤیس دکتڤه

دوباره کری . دوجارکرن

reduplication , n رۆنڤیسکرنڤه

reduplicative , adj رۆنڤیسی

reduplicatively , adv ب رۆنڤیسی

redwing , n بالنده یا ڤه له وا سترانبێژ

redwood , n دارێ سور

redye , vt هه ش دکتڤه

reebok, n په زکوڤی (شاخ توژ)

reecho , n ده نگ ڤه دان

re - echo , v . i . t ده نگ ڤه ددتڤه ، موله دکت

reed , n سیپه لک . پیکه . زه ل . زل .

له ڤه ن . زلک . چیتک . قامیش

- babbler,bird,w arbler or wren , n بالنده یا له ڤه نان

- flute زرنا

- long hollow ... که لکه له

- pheasant پورا ناڤ له ڤه نان

- pipe زرنا

- stop ئورگه ن - راوه ستا له ڤه نی

reedbuck , n په زکوڤی یێ ناڤ له ڤه نان

re - edified , adj ئاڤا کریڤه

re - edify , v . t . ئاڤا دکتڤه

re - edifying , n ئاڤا کرنڤه

re - edit , vt بژار دکتڤه

re - edition , n بژار کرنڤه

reeding , n خشله ک بچوک کوڤزی یه

reedling , n پورا له ڤه نان

re - edu cate , vt په روه رده دکتڤه

re- education , n هینکرنڤه

reedy , adj له ڤه نی

reef , n کێمکرنا به یاڤا بابره کی(ب پێچانێ)

، سرتا که ڤرێ ئاڤێ . کوسپێ

مه ترسی. رها کانی، پێچا بابره کی

- knot گرێ یا بابره کی

reef , v . t . دارئالایی نزم دکت.بابره کی دپێچت

reefer , n ساقوێ ته نگ (په روک ستور)

گوهێزوک سارکه ر .

reek , n , vi دوکێل . هلم . مژ

هلم دکت . خوهـ ددت، دوکێل دکت

بێهنا خوه ش ددت

reeky , adj هلم قایم یان گه نی

reel , n به کره .خولوکه . خلێنکه . خنگین .

ڤه وه شین . دارتون . چیریک .

ئالاندن . ڤه نه ک . گوتولک . تیره .

خلوکه

- off the ...... ب له ز ئو سانا

reel , v . t . i — له دوه شت . دخنگینت
- to ......off — ب له ز ئو سانا دبێژت ، دنڤیست یان چێدکت
re - elect , vt — هه لدبژێرتله
reelection , n — هه لبژار تنله
re - eligible , adj — کێرها تیله
reeling , n — خنگین . له وه شین
- motion — لڤینا له وه شین
reelingly , adv — ب له وه شینی ، له وه شینه کی
re - embark , vi , t — سوار دبتله
re - emerge , vi — ده ردکه ڤتله
re - emergence , n — ده رکه تنله
re - emergent , adj — ده رکه تیله
re - emphasis , n — دوپاته کرنله
re - enable , vt — شیانی دکتله
re - enact , vt — یاسایی دکتله . کردار دکتله
re - enactment , n — کردار کرنله
re - energize , vt — ئوزه دکتله
re-enforce,vt,i=re- inforce
re - engine , vt — ب مه کینه دکتله
re - enter , vi , t — دئێت ژورله
re - entrance , n — چون ناڤداله
re - entrant (angle) — گوشه یا به ر هوندوریله
re - entry , n — له گه راندنا سامانی ، هاتنا ناڤداله
re - equip , vt — که ره سته دکتله
re - equipment , n — که ره سته کرنله
re - erect , vt — ئاڤا دکتله
re - establish , vt — دادمه زرینتله
re-establishment , n — دامه زراندنله
re - estimate , vt — خه مل دکتله
re - evaluate , vt — به ها دکتله
re - evaluation , n — به هاکرنله
reeve , n — ئه رکدار . له رمانبه ر . باژێرڤان (ل که نه دا)
reeve , vt — گرێدت (وه ریسی دکت ناڤ کونێدا یان ل دور تشته کی دئالینت)
reeved , adj — گرێدایی (وه ریس)
reeving , n — گرێدان
re- examination , n — سه حکرن یان پرسیارکرنله
re - examine , vt — سه ح دکتله ، پرسیار دکتله
re - exist , vt — دهه بتله
re - export , vt — دهنێرتله ده رله
reface , vt — رو دکتله
refashion , vt — نو دکتله . راست دکتله
refection , n — تێرکرن . ئاڤدان . تێربون ، خوراک . خارن . دان (خارن) ، خوارن
refectory , n — ژورا خوارنێ (ل دێرێ یان زانستگه هێ)
- table — مێزا درێژا زراف
re - feel , vt — سه ح دکتله
refel , vt — قه بول ناکت . پاشڤه دبت
refelled , adj — پاشڤه بری
refelling , n — پاشڤه برن
refer , v . t . i — نیشان دکت . ڤه دگه رتله ، سوج دکت.دهنێرت (بو چاره کرن هاریکرن ، راگه هین یان بریار دانێ)
referable , adj — نیشانکرنبار ، ژێده رکرنبار
refered , adj — گوهازتی
referee , n , vi , t — ناڤبێژداوه ر . ناوبژ ، ناڤبێژی دکت
refereed , adj — ناڤبێژیکری
refereeing , n — ناڤبێژیکرن
reference , n, vt — گه واهی یا ژیهاتنێ . ژێده ر . ژێده رکرن . نیشاندان ، نیشان دکت . ژێده ردکت
- in or with ....to — نیشان ب
- terms of ..... — مه ودایێ ده ست هه لاتی یێ
- to make ....to — نیشان دکت . دئێنت بیرێ
- without ......to — بێ نیشانکرنا
reference book , n — ژێده ر
referenced , adj — ژێده رکری
referencing , n — ژێده رکرن
reference library , n — کتێبخانه یا ژێده ر
referencemark , n — نیشانا ژێده رکرنێ
referendum , n — هزر وه رگرتن
referent , n — په یڤا هێمادار

referential , adj ژنده ری
referring , n گوهازتن
refill , n , vt , i تژیکرنڤه ، تژی دکتڤه
refine , v . t . i پالین دکت . پارزین دکت . بژین دکت
re - fine سزا دکتڤه
refined , adj مه له س . نسلی . پالاندی . نسلاندی
سه پیکری
- person خوه ندا
refinement , n بژینکرن . پالاندن
refiner , n پالینکار
refinery , n پالانه ک . پالاوگه . پارزونگ ، سه پی
refining , n نسلین . پارزنین . پالاندن . پالاوتن
سه پیکرن
refinish , vt رژیی نژ دکتڤه
refit , vt , i , n پیدان ددتڤه . چاک دکت . نژ دکت ،
چاککرن . نژکرن ، نژپیدان
reflate , vt دراڤی زه حف دکت
reflation , n پاره زه حفکرن
reflect , v . t . ڤه دبه بینت (روناهی . گه رمی .
ده نگ) ، دیار دکت . ڤه دبه یت .
رسوا دکت . کرنت دکت (ناڤی) ،
رامان دکت . سه ربار دکت
reflectance , n هوکاریٚ ڤه به بینیٚ
reflected , adj ڤه به یی
reflecting , n ڤه به یاندن
reflectingly , adv ب ڤه به یاندنی
reflec tion (xion) , n. هه لگه رانه وه ، ره نگدان ، سه رنج
ڤه به بین ، هزرکرن .
- to cast ......s on ره خنه دکت ، گوماندار دکت
reflectional , adj ڤه به بینی
reflective , adj ڤه به بیندار ، ڤه به بینی . رامانی ،
په رچی
reflectively , adv ب رامانی
reflectiveness , n رامانیتی . ڤه به بینیتی
reflector , n په رچا . وینه ، هه لگیر
reflectorize , vt ڤه دبه بینت
reflectorized , adj ڤه به بینکه ر ، هه لگیر، ڤه به یی
reflectorizing , n ڤه به یاندن
reflex , n , adj ڤه دان ، روناهی ، گه رمی یان
ره نگیٚ ڤه به یی . وینه ییٚ
ڤه به یی . نه ڤین ، رونفیسا وه ک
ره سه نی. کاریٚ بیٚ حه مدی. ڤه به بینا
بیٚ حه مدی . رنیازا هزر و
ره وشتیٚ . چه مین، بادان ، شیانا
ڤه زیٚ یاکاری یان به رسڤیٚ
reflex action , n کاریٚ بیٚ حه مدی
reflex angle , n گوشه یا ڤه به بینیٚ
reflex camera , n کامیره یا وینه ییٚ ڤه به یی
reflexible , adj ڤه به بینبار
reflexion , n = reflection
reflexive , adj . n ڤه به یی
- pronoun راناڤیٚ ڤه به یی ، راناڤیٚ
ڤه دگه رت سه رکاراییٚ رسته ییٚ
reflexively , adv ب ڤه به بینی
re - float , vt سه رئاڤ دکتڤه
reflow , n , vt کیمبون . رادانا نزم . ئاڤ رابونڤه
ئاڤ کیم دبت یان بوش دبت
refluence , n داکشان . ئاڤ داهاتن
refluent , adj کیم رادانی
reflux , n داکشان
refocillate , vt ڤه ژین دکتڤه
re - fold , vt دپیچتڤه
refoot , vt پیلاڤ نژ دکت
reforest , vt دارستان دکتڤه
reforestation, n دارستانکرنڤه
reforge , vt چیدکتڤه
reform , n چاکرن . سازاندن . ساز ، باشکرن
. سازکرن
- school چاکگه ها هه رزه کاران
reform , v . t . i ساز دکت . چاک دکت
re - form , vt , i چیدکتڤه . دچیڤتڤه
reformability , n سازباری تی
reformable , adj چاکبار . سازبار
re - formation , n چیڤنڤه
reformation , n چاککرن . باشکرن ، چاکرن
reformational , adj چاکرنی

reformative , adj چاکرنی
reformatory , adj , n چاکگه . چاکرن
reformed , adj پروتی ، چاککری
- spelling له کتاندنا چاکری
reformer , n چاکار . چاککار
reformism , n , vt چاککه ریتی
reformist , n چاککه ر
reformulate , vt دادرێژتله
refound , vt دادمه زرینتله
refoundation , n . دامه زراندنله
refract , v . t دشکینت (تیرێژا روناهی ێی) ، لاددت
refracting , n لادان
refracting telescope , n دوربینا شکه ستنی
refraction , n شکه ستن ، شکانه وه . شکه ستنا روناهی ێی ، لادان
- angle of .... گوشه یا لادانێ
- double ..... لادانا دو تیرێژان ل دو ئاراسته یێن تیله ل
refractional , adj شکه ستنی ، لادانی
refractive , adj شکێن ، شکه ستنی ، لادانی
- index هوکارێ شکه ستنێ یان لادانێ
refractively , adv ب شکێنی ، ب لادانی
refractometer , n تیرێژ شکه ستن پیف
refractor , n = refracting telescope
refractoriness , n رکداری تی ، شه موزی .
refractory , n , adj رکدار. شه موز ، به رگرێ چاره کرنێ یان چاره یێ . به رگر، دژ بوهوژین .
refrain , n , vi , t بریار . ده ربرینا دوباره دبت (ل هوزانێ یان سترانێ) ، خو له ددت ژ
reframe , vt چار چێوه دکتله ، په رواز دکتله
refrangibility , n له به ینباری تی (یان مه ودایێ وێ)
refrangible , adj له به ینبار
refrangibleness , n له به ینباریتی
refresh , v . t . i هێن دکت . بیر دکت . له گه ش دکت له ژین دکت .نژ دکت
refreshen , vt = refresh
refresher , n له ژینکه ر . له خوارنا له ژینکه ر بیرئانین . له گه ش
refreshing , adj هێن . خوه ش . نوێ . چاک له گه شکرن
refreshingly , adv ب هێنی یان له گه شی
refreshment , n خوشکرن . خوه شی ، له گه ش ، سارده مه نی
refrigerant , adj , n سارکه ر . ده رمانێ گه رمی یێ نزم دکت
refrigerate , v . t . i سار دکت . به فر دکت (بۆ پاراستنێ)
refrigerated , adj سارکری . به فرکری
refrigeration , n سارکرن . به فرکرن
refrigerator , n ئاڤسارک . به رفدان ، به فریک . سارک . له رسینک
refrigeratory , n ,adj سارکاری : سار که ر . به فردانی
refringement , n لادان
refring ent , adj شکێن . شکه ستنی
refuel , vt , i ئێزینک دکتله
refuge , n , vt , i په نا . ستار . ئڤان . له ف ، په ناگه ، په نا دکت
refuged , adj په ناکری
refugee , n په نابه ر . ئاواره . مشه خت
refuging , n په ناکرن
refulgence , n بروسکه شه وقدان ، چرسین
refulgent , adj بروسکه دار ، چرسیندار
refulgently , adv ب بروسکه داری ، چرسینه کی
refund , n , vt , i دراڤ زڤراندنله ، دراڤی دزڤرینتله ده ینی دگوهورت شکله کێ دی
refundment , n دراڤ زڤراندنله
refurbish , vt نژ دکت . له دمشت
refurbisher , n نژکه ر
refurbishment , n نژکرن
refurnish , vt رادختله
refusal , n به ربه رچ . نه ویستن . نه ڤیان
refuse , n زبل . که سته ک . ته رت ، پاشماوه ، ژیه ر مایی

refuse , vt , i	قه بول ناكت . قه ده غه دكت ، شه موز دبت
re - fuse , vt	فيوز دكته
refused , adj	قه بول نه كرى
refusing , n	قه بول نه كرن
refutable , adj	به ربه رچبار
refutal , n	به ربه رچ
refutation , n	مانده لكرن ، به ربه رچ
refute , v . t	به ربه رچ دكت ، مانده ل دكت
refuted , adj	به ربه رچكرى
refuting , n	به ربه رچكرن
regain , v . t	فه دگه رينته . قازانج دكته ب ده ست دكه فته
regal , adj	شاهى . ناياب
regal , n	خارن نو فه خارنا خوه ش
regale , v . t . i	شاد دكت . خوه ش دكت خوه شى بىْ بىْ دبت
regaled , adj	شادكرى
regalia , n	جلێن تايبه ت . ماف نو نازيارين خونكارى
regaling , n	شادكرن ، دروشم نو هيماين خونكارى
regalism , n	شاهيتى . ماف يان نازيارى پاشاهى . شانشين
regality , n	شاهيتى
regard , vt , i , n	گوهدار دبت ، سه رنج دكت ، ريز دگرت ، رونمه ت دگرت ، سلاف . خوه زى . گوهدارى
regard , n	ريزگرتن . ديتن . ريز . قه درگرتن
- in ....to	يا بز
- as ....s	سه باره ت ، يا بز
regardant , adj	پاشفه ديتنى . زيره فانىْ چاف زل
regardful , adj	رونمه تدار . گوهدار
regardfully , adv	ب رونمه تدارى
regardfulness , n	رونمه تدارى تى
regarding , n	ل سه ر ، ده رحه قا . ده ربار . سه باره ت
regardless , adj	فه را موش . ج بيت
- of	هه رچه ند كو . بيكو
regardlessly , adv	ج بقه ومت
regardlessness , n	بىْ پوته بيتى
regards , n	ريز . سلاف
re - gather , vt	كوم دكته
regatta , n	پيشبركىْ يا به له مان
regelate , v . i	سه هول دبته . دقه رستقه
regelation , n	جه مه دبونقه قه رسينقه ، سه هولبونقه
regency , n	پيسپيرى
- council	نه نجومه نى سپاردن‌جقاتا سپاردن
regenerate , adj	نوكرى . چيكريقه
regenerate , vt , i	نو دكت . نو دبت . نو نه ندام دكت نو گيان دكت . فه ژيان دكته . چاك دكت . نو ته فن دكت
regeneration , n	ژيانه وه . فه ژيان ، نوكرن . نوبون . له ش يان نه ندام نوبون
regenerative , adj	نويى . نوكرنى
regenerator , n	نوكار . فه گير . ئالاڤا بايى يان غازىْ گه رمدكته
regenesis , n	جفينقه . كومبونقه
regent , n	پيسپير
regental , adj	پيسپيرى
regentship , n	پيسپيرى تى
regerminate , vt	زيز دكته
regermination , n	زيز كرنقه
regicidal , adj	شاهـ كوژى
regicide , n	شاهـ كوژ . شاهـ كوشتن
regie , n	پاوانى يا توتنىْ يان خوىْ
regild , vt	زيز دكته
regime , n	پاريز . رجيم ، ريزكا حوكمى يان جفاكى ريزك . ريبازا حوكمى يان كاردارى
regimen , n	په هريز . پاريز
regiment , n	تيپ . فه وج
- of artillery	تيپا توپخانه يى
regiment , vt	فه وجىْ چيدكت . قايم ريك دئيخت
regimental , adj	فه وجى
regimentaion , n	فه وجكرن ، ريكخستنا ره ق
Regina , n	شاهبانو

reginal , adj شاهبانویی
region , n ئولکه ، ناوچه . ده ڤه ر . هه ریم .
ناڤچه
regional , adj ده ڤه ری . هه ریمی
regionalism , n هه ریمی تی
regionalist , n ده ڤه رزان
regionalization , n ده ڤه ریکرن
regionalize , vt ده ڤه ری دکت
regionalized , adj ده ڤه ریکری
regionalizing , n ده ڤه ریکرن
register , n , vt , i تومار گه .تومار دکت
- annual سالنامه
- letter نامه یا تومارکری
registered , adj تومار کری
- nurse په رستارا ژنهاتی
- post پوسته یێ تومارکری
registrable , adj تومار بار
registrar , n نوسه ر . تومار ڤان . نڤیسه ر ،
تومار که ر
registrary , n تومارگه
registration , n نڤیسین . نوسین ، تومارکرن
- census ...... ناڤ نڤیسین
- mark ره نوسا تومارکرنا ئو تومبیلێ
registry , n تومار گه
- office تومار گه
reglet , n تیتکا دار یان کان بۆ جوداکرنا تیپان
یان قالبان
regnal , adj شاهی
- year سالا شاهی (ده ستپێکرنا
فه رمانره وایی یا شاهی(یان بیرهاتن)
regnant , adj خونکار . زال . گه له مپه ر
regorge,v . t . i = disgorge
regrant , adj , vt به خش نوکرنڤه ، به خش
ڤه گه راندنڤه ، به خش دکتڤه
regrate , vt تشتی ، نه خاسمه خوراکی ،
پاوا نکاری دکرت
regrater or regrator,n کری یارێ پاوانکار
regress , n , vi , t پاشڤه چون . ڤه گه رین ، پاشکه تن
پاشڤه دچت . ڤه دگه رت پاش
دکه ڤت
regression , n پاشڤه چون . پاشکه تن
regressive , adj پاشڤه چونی . پاشکه تنی
- taxation باجا کێمکرنێ کو هندی داهاتی پتر
دبت باج کێمتر دبت
regressively , adv ب پاشڤه چونی
regressiveness , n کێمکرنیتی
regret , n , vt پێشه مانی . پوشمانی . ژوڤانی
که سه ر . مخابن ، پێشه مان دبت
. ڤه دهێت
regretful , adj پوڵ پوشمان .ژوڤان . پێشه مان ،
که سه رکێش.کارپوشمان . پوشمان
regretfully , adv ب ژوڤانی . ژوڤانه کی
regretless , adj بێ ژوڤانی
regrettable , adj ژوڤانبار . مخابن ، پوشمانبار
regrettably , adv ب مخابنی . ب ژوڤانی ، ژوڤانه کی
، پوشمانه کی
regretted , adj ژوڤانکری . پێشه مان ، ڤه هاتی
regretting , n کارپوشمان.که سه رکێشی،ژوڤانکرن
re - grind , vt دهێرتڤه
regroup , vt , i دجڤنڤه . دجڤینتڤه . دجڤتڤه
regulable , adj رێکخستبار
regular , adj , n رێک وپێک . رێزکی . رێک ، ئاسایی
سه ره ڤ بنه وانه
- army له شکه رێ رێزکی
- hours ده مژمێرێن کاری یێن ئاسایی
- life ژیانا ئاسایی
- verb لێکه را رێزکی
regularity , n رێزکی ، رێخستنی
regularize , v . t رێک دئێخت . رێزکی دکت
regularization , n رێکخستن . رێزکرن رێزکیکرن
regularly , adv ب رێزکی . رێزکه کی
regulate , v . t . رێزکی دکت . راست دکت ، رێک
دئێخت
regulation , n , adj رێزکیکرن . یاسا . رێزکی ، ئاسایی
- speed له زا ئاسایی
regulative , adj رێزکی

regulator , n له زكار . ريزكار . ده مژميرا هور
regulus , n شيردل . خونكارك . شاهك ، ستيرا
گه ش يا برجا شيرى . بارسته يا
كانىْ نه بژين
regurgitate , vt , i دريژتفه . له دگه رتفه ، دهلافيت
regurgitation , n له ره شين . له ره شاندن ، هلافيتن
rehabilitate , vt شايان دكت
rehabilitated , adj شاياندى
rehabilitating , n شاياندن
rehabilitation , n شاياندن
rehandle , vt كاردارى دكتفه . چاره دكتفه
rehang , vt . i دهلاويستفه
rehash , n . vt قيمه كرنفه ، قيمه دكتفه
rehear , vt دبهيستفه
reheard , adj بهيستيفه
rehearing , n بهيستنفه
rehearsal , n مه شق ، راهينان
rehearse , v . t . i مه شق دكت
rehearsed , adj مه شقكرى
rehearser , n مه شقفان
rehearsing , n مه شقكرن
re - heat , n , vt گه رمكرنفه ، گه رم دكتفه
re - hinge , vt ره زه دكتفه
re - hire كرىْ دگرتفه . كرىْ دكتفه
rehoboam , n بوتلىْ مه زنىْ شه رابىْ
rehouse , vt نشين دكتفه . ئاكنجى دكتفه ، ب خانى
دكتفه
rehumanize , vt مروفى دكتفه
rehydratable , adj ئافداركرنبار
rehydrate , vt ئافدار دكت
rehydration , n ئافدار كرن
Reich , n ده وله تا ئه لمانى
- stag په رله مانىْ ئه لمانى
reification , n ماده بيكرن
reificatory , adj پيوه نديدارىْ ماده بيكرنىْ
reified , adj مايه بيكرى
reify , v . t . مايه يى دكت ، ماده يى دكت
reifying , n مايه بيكرن
reign , n , vi راژورى . سه رده ستى . ئاغايى .
ئاغاتى ، زال . ده سه لاتى . روژگار
ده مىْ حوكمىْ له رمانره وايى .
حوكم دكت . فه رمانره وايى دكت
reigned , adj فه رمانره واكرى
reigning , n حوكمكرن . فه رمانره وايى
- beauty جوان يانْ جوانى يا بالايا ده مى
- queen شاهبانويا حوكمدار
reignite , vt , i داتفه . هل دكتفه
re - imagine , vt ئاشوپ دكتفه
reimbursable , adj (درافكرنبار) ، له گه راندنبار
reimburse , v . t . دراف ددتفه . درافى له دگه رينتفه
reimbursed , adj له رگه رانديفه
reimbursement , n دراف له گه راندنفه
reimbursing , n درافكرنفه ، دانفه
re - implantion , n چاندنفه
reimport , vt دئينتفه ناف
reimpose , vt دادنتفه (باره كرىْ ، برباره كرىْ)
reimposition , n دانانفه
rein , n , vt , i ده سگين . چله و . هه فسار .
رشمه . لغاف . جلاو . جلاف ،
هه فسار . بزميك . چه له و ،
هه فسارى دگرت . هه سپى
هه دار دكت
- to give ......to سه رى به رددت
- to hold the ...s of government حوكمى دكت
- to .....in or back هه سپى هه دار دكت
reincarnate , vt له دگه رينتفه (گيانى)
reincarnation , n له گه راندنفه (گيان)
reindeer , n ئه خليت په ز كوفى
reincorporate , vt يه ك دكتفه
re - industrialize , vt re- پيشه سازى دكتفه
infected , adj له گرتيفه
- wound ته شه نه

reinforce , vt , i	قايم دكت
reinforceable , adj	په ره سه كرنبار
reinforced , adj	قايمكرى
- concrete	كونكريتێ ئاسن ريژ
- fortress	كه لها ئاسيكرى
reinforcement , n	قايمكرن . ته يه ت ، په ره سه كرن
reingratiate , vt	خو شرين دكته
re- inhabit , vt , i	نشين دبته . ئاكنجى دكته
reining , n	لغاڤكرن . هه ڤساركرن
reinless , adj	بێ هه ڤسار . بێ جلاڤ ، به ردايى
re - inoculate , vt	دڤوتته
reinsert , vt	دكت ناڤداڤه
reinsertion , n	كرن ناڤداڤه
re- inspect , vt	سه ح دكته ، پشكنين دكته
reinstate , vt	دادمه زرينته
reinstated , adj	دامه زرانديه
reinstatement , n	دامه زرانديه
reinstating , n	دامه زراندنه
reinsurance , n	دابينكرنه
reinsure , vt	دابين دكته
reinter , vt	ڤه دشيرته
reintegrate , vt	يه ک دكته
reintegrated , adj	يه ككريه ، ته كوز كريه
reintegrating , n	يه ككرنه ، ته كوزكرنه
reinterpret , vt	راڤه دكته
re- invade , vt	ئێريش دكته
re- invasion , n	ئێريشكرنه
reinvest , vt	ئانينبه ر دكته
re- investig ate , vt	لێدگه رته
reinvestment , n	ئانينبه ر كرنه
reinvigorate , vt	چالاک دكته
reinvigoration , n	چالاككرنه
re- invigorator , n	چالاككه رڤه
reissue , n , vi , t	ئانين ده رڤه ، دئينت ده رڤه
reiterate , vt	دوباره دكت
reiterated , adj	دوباره كريه
reiteration , n	دوباره كرن
reiterative , adj	دوباره يى
reive , vi	تالان دكت
reived , adj	تالانكرى
reiver , n	تالانكه ر
reiving , n	تالانكرن
reject , v . t . n	قه بول ناكت ، قه بول نه كرن
rejectable , adj	نه قه بولبار
rejectamenta , n . pl	گليش . تشتێ ده ريايى هاڤيتى به رئاڤێ
rejecter , n	نه قه بولكه ر ، به ريه رچكه ر
rejecting , n	قه بول نه كرن ، به ريه رچ
rejectingly , adv	ب به ر په رچى
rejection , n	نه ڤيان . نه ويستن ، به ريه رچى
rejector, n = rejecter	
rejig , vt	ئالاڤ دكته . كه ره سته دكته
rejoice , v . t . i	شاددبت . شاددكت
rejoiced , adj	شادكرى
rejoicing , n	گه شبون . رۆژگه ش . رۆژگه شى گه ش و گه وزبون . شابون . دل گه ش . هلشابون
rejoin , v . t . i	گريددته . ئه ندام دبته ، به رسڤ ددت
rejoinder , n	به رسڤ
rejudge , vt	دادگه ر دكته
rejuvenate , v . t . i	لاو دبته . نوژبت ، گه نج دكته . نوژ دكت
rejuvenated , adj	نوژكريه
rejuvenating , n	نوژكرنه
rejuvenation , n	لاوبونه
rejuvenator , n	لاوكه ر
rejuvenesce , v . i . t	لاو دكت
rejuvenescence , n	لاوكرن
rejuvenescent , adj	لاوكار
rejuvenize , v . t . i	لاو دكت
rekindle , vt , i	هل دكته . هل دبته
re- knit , vt	دڤه هينته
relabel	ئاڤنيشان دكته . نيشان دكته
relapse , n , vi	كه تته . پاشڤه كه تن (نه ساخ) نشيڤبون . ڤه گه رين ، كه تن ، دكه ڤته . پاشڤه دكه ڤت(نه ساخ) نشيڤ دبت . دكه ڤت

relapsed , adj که تیڤه
relapsing , n نشیڤبون (نه ساخ) ، خرابتربون
- fever تایا ڤه گه ر
relate , v . t . i ڤه دگێرت (چیروک)، دبێژت . دگه هت
related , adj په یوه ند . ڤه گێرایی ، خزم . مروڤ
relatedness , n خزمیتی
relating , n ڤه گێرین
گه هشتن . مروڤ . خزم .
relation (s) , n رسته ک . پێوه ند . په یوه ندی . که س
وکار . پێوه ندی یا زایه ندی ،
گه هشتن مروڤ زم ، مروڤاتی
- in or w ith ....to سه رباره ت به
relational , adj خزمی . ڤه گێری
relationally , adv ب خزمی
relationship , n ئێشک .په یوه ندی ، مروڤانی . خزماتی
وسته ک . مروڤاتی . خزم . خزمیتی
relationship,n(between lovers) یاری
relatival , adj رێژه یی
relative (s) , adj , n مروڤ . پێوه ند . خزم ، که س و کا ر
- humidity . شێ یا رێژه یی
reltively , adv رێژه ، ب رێژه یی
relativism , n ئولا رێژه یی (دیتانه یا دبێژت راستی
رێژه‌یی‌یه کو راستی یێن سینجی
دگوهورن پێرکا مروڤ ئو در و مه رجان
. رێژه یی تی
relativistic , adj رێژه یی
relativity , n رێژه ییتی : کو تشت رێژه یی یه .
دیتانه یا ئاینشتاین ل بابه تێ گه ر دونی
کو پیڤانێن در ئو ده می رێژه یینه
relativize , vt خزم دکت
relativized , adj خزمکری
relativizing , n خزمکرن
relator , n ڤه گێر . چیروک بێژ
relax , v . t . i ڤه دسهت
relaxation , n ڤه هه سان ، ڤه سهاندن . ڤه سهین .
ڤه هێسان
relaxed , adj ڤه هێساندی . هێسابویی . ڤه سهاندی
relaxedly , adv ب ڤه سهینی

relay , n گوهورین (زه لام . هه سپ) .
relay , n گوهاستن (کوچه یی کوچه)
پێشبرکێ یا گوهورکی یان نوبه
تداری . کوچا ڤێ پێشبرکێ یێ
- station ئێزگه یا هنارتنێ ، ئیستگه ی ناردن
(کوچه)
relay , v . t . i دگوهێزت (کوچه)تیپێ دگوهورت
re - lay , vt . i دادنتڤه
re- learn , vt فێر دبتڤه . هین دبتڤه
releasable , adj به ردانبار
release , n , vt ڤه ره سین . ڤه ره ستن . ره ها .
به ردان ، ڤه مستن . ڤرکاندن
ئازادکت به ردت . ڤه دره ست .
دڤه ره ست
re - lease , vt کرێ دکتڤه . کرێ دگرتڤه
released , adj ئازاکری . به ردایی . ڤه ره ستی
releaser , n به ردانکار . ئازاکه ر
releasing , n ئازاکرن به ردان
relegate , vt نزمک دکت (پایه) . کێم دکت
سرگوم دکت
relegated , adj کێمکری . نزمکری
relegating , n کێمکرن . نزمکرن
relegation , n نزمکرن (پایه)
relent , v . i نه رم دبت ، دلوڤان دبت
relentingly , adv ب نه رمی
relentless , adj بێ دلوڤانی
relentlessly , adv ب دژواری
relevance , n به ستنا پیوه ندی یێ
relevancy , n = relevance
relevant , adj پێوه ندیدار
relevantly , adv ب پێوه ندی
reliability , n باوه رباریتی باوه ری تی ،هه مه ت
reliable , adj باوه ربار . مه رد
reliableness , n هه مه ت ، باوه رباری تی

reliably , adv ب باوه ری ، هه مه ته کی ب هه مه تی
reliance , n ئه ول . ئه وله هی . به رباوه ری ، دلنیایی . متمانه . راپه رمون . باوه رمه ندیتی ، هه مه ت .
reliant , adj پشت راست . هه مه تکار
reliantly , adv ب پشت راستی
relic , n یادگار . پاشمایی . شوپ
relict , n بیژن
reliction , n ئاف کیمبون . کیم رادان
relied , adj هه مه تکری
relief , n پیتاک.فه سهین .فه سهاندن ، هاریکاری . هه له ت ، فریاگه ر، هه درین
- map نه خشه یا له شدار
relier , n هه مه تکار
relievable , adj فه سهیبار
relieve , v . t . فه دسهینت . رزگار دکت ، هاری دکت . شوین دگرت . (ئه رک)
relieved , adj فه سهاندی
relieving , n هه دراندن . فه سهاندن
re - light , vt (روناهی) هل دکته
religion , n ئایین . ئول . دین
- established .... ئایینیٰ دامه زراندی
- freedom of .... سه ربه ستی یا ئایینی
- preserver ئول په رست
religioner , n ئاییندار
religionism , n ئایینیتی
religionist , n دیندار
religionize , v . t . i ئایین دکت
religionless , adj بیٰ ئایین ، بیٰ دین
religiose , adj ئولکی
- court دادگه ها ئولکی
religiosity , n دینداریتی
religious , adj ئولوه ر.ئول په رست . ئایندار . ئولدار
- advisor ئولزان
- law یاسایا ئایینی
- man دیندار
-psalms and hymns قه ول . به یت (ئیزدی)
- rule ریزکا دینی
religiously , adv ب دینداری
religiousness , n ئاینداری . ئولوه ری

reline , vt به ر دکته . ریز دکته
relinquish , v . t . ده ست ژیٰ به ردت
relinquishment , n ده ست ژیٰ به ردان
reliquary , n شوپدانک
relish , n , vt مه زه ، چه ژتام.به رقوت، چه شتن . تبابه ک بچوک . چه شتنخوازی خوه شی پیٰ دبت . چه ژ دکت
relishable , adj خوه شبار
relishing , n چه شتن
re - live , vt , i دژ یته
re - load , vt باردکته
relocate , vt , i واری دگوهورته
relocation , n وارگوهارتن
relucent , adj ته یسی
reluct , vi به رگری دکت
reluctance , n به رگری . به رهه لستن
reluctant , adj به رگر . به رهه ست
reluctantly , adv ب کینداری
reluctate , vi به رگری دکت ، به رهه لستی دکت
reluctivity , n به رگری ، به رگری یا مه غنه تیزی
relume , vt دسوژته . هه ل دکته
relumed , adj هه لکریه
reluming , n هه لکرنه
rely , vi هه مه ت دکت
relying , n هه مه ت
rem , n یه که یا مژینا قورتا تیریژا ئه یونکری ژ لایێ ته فنیٰ له شی
remain , n , vi شونداکه تن . پاشداکه تن . شونوار دمینت.پاشدا دکه فت.شوندا دکه فت
remainder , n پاشمایی . پاشماوه . په لوت ، به رمایی . به رماو . مایه نده . ماو
remaining , n قه ر. قار.ماین .مان . مایی ، پیما
- behind پاشدا مایی
remains , n لاش . ته رم

remake, vt, n چیندکتله . چیکرنله
reman, vt زه لام دکتله . میرخاس دکتله
remand, n له گه راندنا دوزنامه ییٰ بوٰ دادگه هه ک نزمتر ، له گه راندن بوٰ زیندانیٰ گرتنا ده مه کی . گونه هباریٰ له گه راندی گرتیخانه ییٰ
- home گرتیخانه
remand, v.t. له رمان دکت دوزنامه بچت دادگه هه ک نزمتر، له رمان دکت (داوه ر) کو گرتی هیٰش بمینت
remanence, n فزکا مه غنه تیزی یا مایی
remanent, adj پاشمایی . پاشکه تی
remanufacture, vt ساز دکتله
remargin, vt په راویز دکتله
remark, n, vt, i سه رنج . لیدوان . تیبینی ، سه رنج دکت . تیبینی دکت
remarkable, adj پایه دار . نیشاندار ، دیٰرینه
- deed له نجیک
remarkableness, n پایه داریتی
remarkably, adv ب نایابی
remarriage, n شو کرنله
remarry, vi, t شو دکتله
rematch, n پیشبرکیٰله
remast, vt دار ئالا دکتله ، بابره ک دکتله
re - measure, vt دپیفتله
remeasurement, n پیفانله
remediable, adj چاره بار
remedial, adj چاره سه ری
remedially, adv ب چاری یی
remediation, n چاره
remediless, adj بیٰ چاره
remedy, n, vt, i چاره . ده رمان ، چاره سه ری ، چاره دکت
remedying, n چاره کرن
remeet, vt دجفتله
remember, vi بیردکت
rememberable, adj بیربار
remembered, adj بیرکری ، هاته بیر . ل بیر
remembering, n بیرکرن

remembrance, n یادگار . بیرکرن
- day روژا بیره وه ری ییٰ
remembrancer, n یاد . بیرکه ر ، ده ین کومکه ر
remerge, vt یه ک دبتله
remex, n په ریٰ بالنده یی
remigrate, vi کوچه ر دبتله
remigration, n کوچه ربونله
remilitarization, n له شکه ر یکرنله
remilitarize, vt له شکه ری دکتله
remind, v.t دئینت بیریٰ
reminder, n ئانینبیرنه خاسمه نامه یا دئینت بیر
remindful, adj بیربار
reminding, n بیرئانین
reminisce, vi بیردکت
reminiscence, n یادگار
reminiscent, adj یاده وه ر
reminiscential, adj بیردار
remint, vt (دراف) لیٰددتله
remise, v.t ده ست ژیٰ دکیشت یان به ردت رادسپیرت
remised, adj به ردایی
remising, n به ردان
remiss, adj که م ته رخه . خاویلکه ، هیٰلشاندی
remissible, adj لیبورینبار
remission, n لیبورین
remissly, adv ب لیبورینباری
remissness, n هاڤیتن ، پشت گوهـ ، فه راموش هیٰلشاندن
remit, n هنارتنا دوزنامه ییٰ بوٰ دادگه هه ک دی
remit, vt, i لیٰدبورت ، رادکت (سزا) ، دهنیرت (دوزنامه ییٰ بوٰ دادگه هه ک دی) له دگه رینت(نه خاسمه بوٰ زیندانیٰ) پاش دئیٰخت ، دراڤی دگوهیٰزت یان دهنیرت ، سلک دبت (نه ساخی)
remitment, n لیبورین . گوها ستن
remittal, n = remission
remittance, n گوهارتنا دراڤی ، دوراڤ گوهیٰز
- man گوهیٰزکار

remittent , adj مه ودایی
- fever تایا مه ودایی
remitter , n دراڤ هنێر
re - mix , vt تێکل دکەڤە
remnant , n پاشمایی . پاشماوە ، شوینوار . ماوە
remobilization , n لیکدانەڤە
remobilize , vt لیکددەڤە
remodel , vt ئاڤا دکەڤە . دادرێژتەڤە ، پیک دئینتەڤە بنیات دکەڤە
re - moisten , vt شل دکەڤە . نە م دکەڤە
remold , vt دادرێژتەڤە
remonetization , n ب کار ئینانەڤە (دراڤ)، یاسا پیکرنەڤە (دراڤ)
remonetize , v . t ب کار دئینتەڤە (دراڤ) ، یاسایی دکەڤە (دراڤ) .
remonstrance , n به رهه لستی ، بێزاری
remonstrant , adj بێزار
remonstrantly , adv ب بێزاری ، گازنده یی
remonstrate , vi , t بێزاری دکت ، به رهه لستی دکت
remonstrated , adj بێزار یکری
remonstrating , n بێزار یکرن
remonstratingly,adv ب بێزاری
remonstration , n بێزاریکرن
remonstrative , adj بێزار دار
remonstrator , n بێزار که ر
remontant , adj , n گولا ژ جاره کێ پتر (ل سالێ) ڤه دبت
remora, n ته خلیت ماسی یه (دشێت) خو ب مه یکا ئاڤی ، گه می یان نو کیسه لانڤه بگرت ، گیرو
remorse , n پێشه مانی . ژوڤانی
remorseful , adj پێشه مان . ژوڤان ، پول پوشمان
remorsefully , adv ب ژوڤانی
remorsefulness , n ژوڤانیتی
remorseless , adj بێ ژوڤانی ، ره ق
remorselessly , adv ب ره قی
remorselessness , n ره قیتی ، بێ ژوڤانیتی
remote , adj دور
- control راسه رکرن یان دابینکرنا دور

remotely , adv ب دوری
remoteness , n دوریتی ، دوربون
remotion , n = removal
remould , vt , i داد رژتەڤە
re- mount , n , vt , i هه سپێ به ردێل ، سوار دبتەڤە
removability , n گوهێز باری
removable , adj گوهێز بار
removal , n هه لپه ساردن . نه هێلان . هلانین . له بته کراکرن . لابردن . ده رکرن
- of the veil سه رڤه کرن
remove , vt , i رادکت . رادهێژت
remove , n راکرن . راهشتن ، ئامانێ په یهاتی
removed , adj راکری
removing , n ده ر خستن ، ده رئێخستن ، هلینان
remunerate , v . t به خش دکت . به ردێل دکت
remunerated , adj به خشکری
remunerating , n به خشکرن
remuneration , n خه لاتکرن . کرێ ، به خشین
remunerative , adj به خشینی
remuneratively , adv ب به خشینی ، به خشینه کی ، به خشینداره کی
remunerativeness , n به خشینیتی
remuneratory , adj به خشینی
renaissance , n ڤه ژیان . ژیانه وه ، راپه رین
- painters که ڤالڤانێن ڤه ژیانی
renal , adj گولچیسکی
-artery branches تایێن سورده مارێ گولچیسکێ
- vein branches تایێن شینده مارێ گولچیسکێ
rename , vt ناڤ دکەڤە
renamed , adj ناڤکریڤە
renaming , n ناڤکرنەڤە
renascence , n ژیانه وه . ڤه ژیان
renascent , adj ڤه ژیانی . ڤه گه ش
renature , vt سروشتی دکەڤە ، نژادی دکەڤە
renatured , adj سروشتیکریڤە
renaturing , n سروشتیکرنەڤە

rencounter , v . t . i (recountre) لێدکه ڤت (هه له تتی)
rend , v . t . i دگوهورت . دڤه دیرت ، دبوهوژینت
render , n به ردێل . هنین
render , v . t . دهنت ، وه ردگیرت‌ونه دکت . راڤه دکت. ستریت دبوهوژینت ، دگوهورت . دگوهێزت . ده ست ژێ به ردت دژه نت ، راوه ستینت
-to ..... dull (pain) هه دار دکت (ژانێ)
rendered , adj ڤه دیرایی
rendering , n پێ رابون . ژه نین ، سترانبێژی یان وه رگێران
rendezvous , n , vi ژڤان . جڤین . جڤینگه ، دجڤت
rendezvoused , adj جڤاندی
rendezvousing , n جڤاندن
rending , n ڤه دیران . دراندن
rendition , n وه رگێران . کرداری . ژه نین
renegade , n , adj نه ناسایی . خنز ، خنزی دکت
renegaded , adj خنزیکری
renegading , n خنزیکرن
renegation , n خنزی
renege , vt مانده ل دکت . په یڤا دشکینت
reneged , adj په یڤ شکاندی . مانده لکری
renegation , n په یڤ شکاندن
reneger , n په یڤ شکێن
reneging , n په یڤ شکاندن
renegotiable , n چخراندنبار
renegotiate , vt دچخرینتڤه
renegotiation , n چخراندنڤه
re - nest , vt . هێلین دکتڤه
renew , v . t . i نزدکت
renewable , adj نز (کرن) بار
renewal , n نۆکرن . نزژه ن
renewed , adj تازه کری ، نیکری . نزکری
renewer , n نزکه ر
renewing , n نوهیتی . تازه کرن . نیکرن . نزکرن

reniform , adj شکل گولچیسک
renin , n ره نین . پروتینا دناڤ خوینیدا کو خوین په ستێن پتردکت
renitency , n به رگری . به رهه لستی
renitent , adj به رگر
rennet , n شیرێ مه یی . شیلاڤک
rennin , n هاڤه ینێ په نیر چێکه رێ شیری
renominate , vt ناڤ دکتڤه (بۆ هه لبژارتنێ)
renomination , n ناڤکرنڤه
renounce , vt , i مانده ل دکت ده ست ژ ئایینێ خو به ر دت ، ره به ن دبت . جودا دبت .خو ژ کورێ خو دور دکت ، ده ست ژمافێ ته ختی به ردت
renounce , n قایلبونا ده ست ژێ به ردانێ ، مانده لکرن
renounced , adj مانده لکری
renouncement , n ده ست ژێ به ردان
renouncing , n ده ست ژێ به ردان . مانده لکرن
renovate , v . t . نۆدکت . چاک دکت ڤه دژینت
renovated , adj نۆکریڤه
renovating , n نۆکرنڤه
renovation , n نۆکرن .ڤه ژینکرن
renovator , n نۆکار
renown , n ناوبانگی ، ناڤداری . پیگوتن . رۆمه ت ، ناڤ و ده نگ
renowned , adj ناوبانگ . ناڤدار . پیگوتی
rent , n , vt , i کرێ . کرێ دکت ، کرێ دگرت
- payer مزده ر
rentability , n کرێباری تی
rentable , adj کرێبار
rental , n کرێ
- library کتێبخانه یا کرێکرنێ
rented , adj کریدایی . کرێکری
renter , n کرێبار . کریدار
rentier , n خودان داهاتن(ژ نه رد ئو قوچانان)
renting , n کرێکرن . کرێگرتن . کریدان
renumber , vt هه ژمار دکتڤه
renunciant , adj , n ده ست ژێ به ردایی

renunciation , n — ده ست ژێ به ردان
renunciative , adj — ده ست ژێ به ردایی
renunciatory , adj — ده ست ژێ به ردایی
re- observe , vt — زێره ڤانی دکته
reoccupy , vt — داگیر دکته
reoccupation ,n — داگیر کرنته
re - occur , vt — دقه ومته
reopen , vt , i — ڤه دکته . ڤه دبته
reorder , n , vt — خاستنته ، دخازته
reorganization , n — رێکخستنته
reorganize , vt — رێک دئێختته
reorganizer , n — رێکخستنته که ر
reorient , vt — ئاراسته دکته
reorientate , vt — ئاراسته دکته ، به ر دکته
reorientation , n — ئاراسته کرنته . به رکرنته
rep (p) , n — ته ڤنێ په روکی (بۆ په رده یان)
repack , vt — دادگرته
repaint , vt , n — بویه دکته ، بویه کرنته
repair , n , v , t , i — دزگونکرن ، چاکرن . ئه زگه ری . هه ندو، چاک دکت . چێدکت ، چاکدبت
- in ....s — باشه ، ب کار بار
- in bad .... — نه باشه
- in good .... — باشه
- out o f ...... — نه باشه ، نه چاکباره
repairability — چاکباریتی
repairable , adj — چاکبار
repairer , n — چاککه ر
repairing , n — چاکرن
- tools — ئامیره ت سازی
repairman , n — چاککه ر
repand , adj — پێلی
repaper , v t — کاغه ز دکته
reparable , adj = repairable
reparation , n — به ردێلکرن . چاککرن ، شوندان
reparative , adj — به ردێلی . چاککرنی

repartee , n — به رسڤا زو یان شه هره زا ، شه هره زایی یا به رسڤێ . ژیر
repartition , n , vt — به لاڤکرن دابه شکر نته دابه ش دکته
repass , vi , t — ده رباز دبته ، دزڤرته . ده رباز دکته
repast , n — خوارن . دان
repatriate , v . t . i — (مروڤی) دزڤرینته(وه لاتێ نژادی)
repatriated , adj — زڤراندیته
repatriating , n — زڤراندنته
repatriation , n — زڤراندنته
repattern , vt — نمونه دکته
re - pave, vt — ره قف دکته
repay , v . t . i — ده ینی ددت . به خش دکت ، به ردێل دکت‌سه ره دانێ ڤه دگه رینت
repayable , adj — (دراڤ) دانته بار
repaying , n — دانته
repayment , n — ده یندان . سه زا
repeal , n , vt — هه لوه شان . راکرن ، رادکت
repealable , adj — راکرنبار . هه لوه شینبار
repealing , n — راکرن . هه لوه شین
repeat , n , vt , i — دوباره دوباره دکت ، دوجاره دکت
repeatability , n — دوباره باری
repeatable , adj — دوباره بار
repeated , adj — دوپات . دوباره . دوجاره کری
repeatedly , adv — ب دوباره یی
repeater , n — دوباره که ر
repeating , n — پاتکردن . دوباره کردن
- decimal — شکه سته یا ده هه کی یا دوباره
re- peg , vt — سنگ دکته
repel , v . t . i — پاشڤه دبت ، به رگری دکت ، بێز دکت . ده ردئێخت
repelled , adj — پاشڤه بری
repellency,n(also repelence) — بێزکرن ، پاشڤه برن
repellent , adj , n — بێزکار . کیندار . پاشڤه بر . پێت دور که رده رمانێ لیر ئو په رچفتنا چه رمی
repellently , adv — ب بێزکاری

repelling , n — پاشڤه برن

repent , adj — خشوک

repent , v . t . i — پێشه مان دبت . ڤه دهێت

repentance , n — پێشه مانی . ژوڤانی

- deep .... — پول پوشمان

repentant , adj — پێشه مان . ژوڤان . پوشمان

repentantly , adv — ب ژوڤانی

repenting , n — ژوڤان ، پوشمان

repeople , vt . — ئاڤا دکته ، نشین دکته

repercussion , n — درژانک

repercussive , adj — درژانکی

repertoir e , n — کارێن شانوگه ری یان مه زیقه یی ئاوازێن کو تیپه ک دشێت پێشکێش بکت . کومه ک چیروکان

repertory , n = repertoi re — ئه مبار (کارێن هونه ری)

- theatre — شانویا کارێن تیپه ک شانوگه ری کو که شه کێ پێشکێش دکت

repetend , n — شکه سته یێ دوباره

repetition , n — دوباره کرن . دوجاری ، هوزانا ژبه رکرنێ . دوباره بون روژنڤیس

repetitional , adj — دوباره یی

repetitionary , adj — دوباره یی

repitious , adj — دوباره

repitiously , adv — ب دوباره یی

repitiousness , n — دوباره یی تی

repetitive , adj — دوباره

repetitively , adv — ب دوباره یی

repetitiveness , n — دوباره بیتی

rephotograph , vt — وێنه دکته

rephrase , vt — هه ڤوک دکته

repiece , vt — پێنگه دگرته

repine , v . i — گازنده دکت

repiningly , adv — ب گازنده یی

repique , n — ئه یده کرنا سه ه خالکان به ری جاره ک دی پێک ب له یز ت(کاغه زان)

repique , vt , i — دگوهورت . ڤه دگه رینت

replace , v . t — جهێ که سه کێ دگرت، شونێ دگرت

replaceable , adj — گوهور ینبار

replacement , n — جهـ گرتن

replacer , n — جیگر . جهـ گر

replan , vt — مه لهه زه دکته

replant , vt — دچکینته . دچینته

replantation , n — چاندنه

replay , v . t . n — دله یزته ، له یزتنه

repledge , vt — به لێن ددته

replenish , v . t — تژی دکته . نیزینگ دکته ، ته مام دکت . ته کوز دکت

replenishable , adj — تژیکرنه بار

replenisher , n — تژیکرنه

replenishment , n — تژیکرنه ، ته کوزکرنه . ته مامکرنه

replete , adj — هلچویی . لێڤرێژ

repleteness , n — تێرکرنی تی

repletion , n — تێربون . تێرکرن . لێڤرێژی ، هلچون

replevied , adj — ڤه گه راندیه

replevin , n — ڤه گه‌راندنه یا ده سته به ری یا متایێ ده ست ب سه ردا گرتی

replevy , vt — ڤه دگه رینته (ب ده سته به ری)

replevying , n — ڤه گه راندنه

replica , n — وێنه یێ گوهارتی . روژنڤیس

replicate , adj — دوباره . دوجاره

replicate , v . t — دوباره دکت،دپێچت یان پاشڤه بادت

replicated , adj — دوباره کری . روژنڤیسیکری

replicating , n — دوباره کرن

replication , n — به رسڤ .ده نگ ڤه دان ,روژنڤیسه‌ک راست . روژنڤیسکرن ، دوباره کرنا سه رهاتی یێ ل هه مان دروده می

replied , adj — به رسڤدایی

replicative , adj — به رهه مکرنه یی

replot , vt — پیلان دکته

reply , n , vi , t — به رسڤ . وه لام ، به رسڤ ددت

replying , n — به رسڤدان

repoint , vt — مولکێ ئاڤاهی تژی دکت (ب جه بلێ یان چیمه نتوێ)،کون دکته

repolarization , n — ته وه ره کرنه

repolarize , vt ته وه ره دكتڤه
repolish , vt ڤه دمشتڤه
repopulate , vt نشين دكتڤه . ئاڤا دكتڤه
report , n , vt , i بريارنامه . شقين . شلقين گوتار (په يام) دهنيرت
reportable , adj هنيربار
reportage , n ريپورتاج . په يگه رينا روژنامه گه ری
reporter , n خه به ردوک . په يامنير . نوچه بيژ
reportorial , adj ده مراست . نوچه بيژی
reposal , n راسپيركرن
repose , n , vt , i هه دان . ڤه سهين . بيهن ڤه كرن . ڤه زه لاندن ، دلنيابون . متبون . هيمن . خودريژكرن . سره وت ، راسپير دكت . ڤه دسهت ، ڤه دكه ڤت
reposed , adj ڤه زه لاندی . ڤه كه تی
reposeful , adj مت . هه دار
reposefully , adv ب هه داری
reposing , n ڤه سهين . ڤه كه تن
repository , n كوگه
repossess , vt ڤه دگه ر ينتڤه دزڤرينتڤه
repossession , n ڤه گه راندنڤه
repossessor , n ڤه گه راندنڤه كه ر
repost , vt دهنير تڤه
repot , vt ته حفک دكتڤه
repower , vt هيزدار دكتڤه ، ب مه كينه دكتڤه
repped , adj ريزڤر
reprehend , v . t تيدخورت ،لێنحه يتينت گونه هبار دكت
reprehensibility , n گونه هباريتی
reprehensible , adj گونه هبار
reprehensibleness,n گونه هباريتی
reprehensibly , adv ب گونه هباری
reprehension , n سه ركونه . سه رزه نشت ، تيخورين . گازنده . گله يی . لێنحه يتاندن
reprehensive , adj سه ركونه يی ، سه رزه نشتی
represent , v . t نمينه نده دكت . دنترينت

representation , n نمينه نده ركرن . نواندن . نوينه ری ، نميناندن ، نمينه نده گه
representational,adj نمينه نده ری
representationism, n نمينه نده ريتی
representative,adj,n نمينه نده ر . نمينه نده نيوه ر . نوينه ر . شانديار
representatively,adv ب نمينه نده ری
representativeness,n نمينه نده ريتی
represented , adj نميناندی
representing , n نميناندن ، نواندن
repress , v . t ته په سه ر دكت
repressed , adj ته په سه ركری
repressibility , n ته په سه رباری
repressible , adj ته په سه ربار
repression , n ته په سه ركرن . كوژاندن ، سه رچه ماندن
repressive , adj زوردار . زور دارانه . ته په سه ری
repressively , adv ب ته په سه ری
repressiveness , n ته په سه ريتی
reprieve , vt , n پاش دئيخت (په ره ساندنا سيداره كرنێ) ، رزگاردكت (ده مه كی) پاش ئيخستنا په ره ساندنا سيداره كرنێ ، رزگار كرنا ده مه كی
reprieved , adj پاش ئيخستی . رزگاركری
reprieving , n رزگاركرنا ده مه كی
reprieval , n = reprieve
reprimand , n , vt رسوابون ، لێهلاتن . سه ركونه كوبه ره ، سه رزه نشت . تيدخورت ، دخورت
reprimanding , n رسواكرن . تيخورين
reprint , n , vt چاپكرنڤه چاپ دكتڤه
reprisal , n تول . داگير كرنڤه
reprise , n گريدانا سالانه يا ئاقاری ، دوباره كرنڤه (ده ست پيكرنڤه)
reprise , vt دوباره دكت (ده ست پيدكتڤه)

reprised , adj نوباره کری
reprising , n نوباره کرن
repristinate , vt قه دگه رینتقه (وه ک به ریٚ)
repristinated , adj قه گه راندیقه
repristinating , n قه گه راندنقه
repro , n روٚنفیسا دیار
reproach , n , vt گازن . گازنده . گه یی سه رزه نشت . سه ر کونه . لیگرتن دخورت . تیدخورت
reproached , adj لیگرتی
reproacher , n لیگر
reproachful , adj لیگر کار . لیگر
reproachless , adj بیٚ لیگری
reproachfully , adv ب لیگری
reproachfulness , n لیگریتی
reproachingly , adv ب لیگری
reprobate, adj , n , vt به دچکوس گاریس به دکار.که مباخ دکت . نفرین لیٚ دکت . گونه هبار دکت
reprobated , adj تاوانبار کری . گونه هبارکری
reprobation , n گونه هبارکرن ، نه قیان ، ده رنخستن (ژ تاخما قه نجان)
reprobative , adj گونه هباری
reproduce , vt , i دزیتقه . به رهه م ددتقه ، دزیت .تر دبت
reproducer , n به رهه مدار
reproducibility , n به رهه مکرنقه باری
reproducible , adj به رهه مکرنقه بار
reproducibly , adv ب به رهه مکرنقه باری
reproduction , n زوربون . زائوزیٚ
reproductive , adj به رهه مدار
reoroductively , adj- ب به رهه می
reprographic , adj پیوه ندیدا ریٚ روٚنفیسزانی
reprography , n روٚنفیسزانی
reproof , vt ثاف به رگردکتقه
reproof , n گله یی . تیخورین ، سه رزه نشت ، سه رکونه
reprovable , adj سه رزه نشتبار
reproval, n =reproof
reprove , v . t دخورت . تیدخورت
reproved , adj تیخوری

reprover , n گازنده که ر
reproving , n تیخورین
reprovingly , adv ب تیخورینی
reprovision , vt ثازوقه دکتقه
reptant , adj خشوک
reptile , n , adj خشوک
reptilian , adj خشوک
reptiliferous , adj خشوکی
reptiliform , adj خشوکی
republic , n کومار
- day روٚژا دامه زراندنا کوماری
republican , adj کوماری
republicanism , n کوماریتی کوماری یه تی
republicanization , n کومار یکرن
republicanize , vt کوماری دکت
republicanized , adj کومار یکری
republicanizing , n کومار یکرن
republication , n به لافکرنقه
republish , vt به لاف دکتقه
republisher , n وه شینقه که ر
repudiate , vt , i مانده ل دکت
repudiated , adj مانده لکری
repudiating , n مانده لکرن
repudiation , n مانده ل.. مانده لکرن
repudiator , n مانده لکه ر
repugn , v . i . t به رگری دکت . به رهه لستی دکت
repugnance , n بیزکردن . قیٚز
repugnant , adj هه ستی گران . بوتک ، شه نی . خونتال
repugnantly , adv ب خونتالی
repulse , n , vt پاشقه برن (دژ من) .. بیٚ هیقیکرن ، نه قیان . قه بول نه کرن پاشقه دبت (نه یاری) ، بیٚ هیقی دکت
repulsed , adj پاشقه بری
repulsing , n پاشقه برن
repulsion , n دورکرن . نه وستن . نه وشاندن هه لزه قین . پاشقه برن

repulsive , adj — شه نی . خونتال . هه ستی گران ره شکوتی . گولور ، کرنت

repulsiveness , n — کرنتی . سکبون

repurchase , n , vt — کرینه ، دکرته .

repurchased , adj — کریه

repurchasing , n — کرینه

repurify , vt — بژین دکته

reputability , n — روژمه تباری

reputable , adj — روژمه تبار

reputably , adj — ب روژمه تی

reputation , n — ناف و ده نگ . روژمه ت

- bad ...... — نافنو

reputational , adj — ناف وده نگی

repute , n , vt — روژمه ت روژمه ت دکت دنینت دانان کو ناغایه

reputed , adj — روژمه تدار . باوه رکری

reputedly , adv — ب روژمه تداری ب ناف و ده نگی . ب باوه ری

reputing , n — روژمه تکرن

request , n, vt — خواستن .داخواز.داوا،لاوه کاری . هیفی . لافایی . لافا ، دخوازت ، لافه دکت .

- form — خوازنامه

- programme — به رنامه یا خوازا

requested , adj — خواستی

requester , n — خوازه که ر . خوازه . خوازوک . هیفیکه ر لاوه کار

requesting , n — پرسین

requicken , v . i — لافه کرن . له ز دکته

requiem , n — نفیژ بو گیانیَ مری ، سرود یان مه زیفه بو فی کاری

requiescat , n — هیفی بو مه دانا مری

require , v . t . i — دخازت . فه رمان دکت

required , adj — پیویستی گه ره کی . پیدفیت ، لیخواز . پیفیایی

requirement , n — پیفیان . پیویستن

requiring , n — پیفیان

requisite , adj , n — پیفیایی . پیویستی ، پیفیان . پیویسن

requisiteness , n — پیفیانیتی

requisition , n , vt — خواستن .مه رج،خواستنا سپارده یا تاوانباران ده ست به سه ردا گرتن دخازت.ده ست ب سه ردا دگرت

requital , n — پاداشت . سه زا ، تول

requite , v . t — روژبه ری دکت ، تول فه دکت . سزادکت ، به خش دکت

requited , adj — تول فه کری

re - quiting , n — تول فه کرن

reradiation , n — تیریژ کرنه

re- read , vt — دخوینته

re - record , vt — تومار دکته

reredos , n — به ریه ستیَ پاش (ل دیریَ)

re - register , vt — تومار دکته

reremouse , n — چه کچه کیله

reroute , vt — ب ریَ یه ک دی دهنیرت

resaddle , vt — خورج دکته

resail , vi — ده ریایی دبته

resailable , adj — ده ریابار

resale , n — فروتنا تشته ک کری . فروتنه

re- schedule , vt — مه لهه زه دکته

rescind , v . t . — هه لوه شینت

rescinder , n — هه لوه شینکه ر

rescindment , n — هه لوه شین

rescission , n — هه لوه شان

rescript , n — نفیسینه . به رسفا نفیسی یا فرالی

rescuable , adj — رزگار بار

rescue , v , t , n — رزگار دکت،فورتال دکت، رزگارکرن . هاوار

- bid — بزافا رزگارکرنیَ

rescued , adj — رزگارکری

rescuer , n — رزگار

rescuing , n — رزگارکرن ، فورتالکرن

research , n , vi — فه کولان . فه کولین . لیگه ، ران لاوه کاری . لیکولین . لیگه راندن . لیگه رین ، فه کولین دکت

- work	کاریْ ڤه کولینیْ
researchable , adj	ڤه کولینبار
researcher , n	پشکنیار . لیکول . توژه ر . لاوه کار . هنیره که ر په یگه ر . لیکولینڤان . لیگه روک . تویژه ر . لیگه ر
researchist , n	ڤه کولینکار
reseat , v . t	رودنینتڤه
reseau , n	تور
resect , vt	هه لدکیشت (نژداری ئو پارچه کی)
resection , n	هه لکیشانا پارچه کی یا ئه ندامه کیْ
reseda , n	هه له ز گیایی .ره نگیْ که سکیْ پیتی
reseek , vt	لیدگه رتڤه
resegregate , vt	جودا دکتڤه
re - segregation , n	جودا کرتڤه
reseize , vt	دگرتڤه
reseizure , n	گرتنڤه
resell , vt	دفروشتڤه
resemblance , n	وه کیتی . میناهی
resemblant , adj	وه کی . مینا
resemble , v . t	هه ڤیه ک دکت
resembled , adj	هه ڤیه کیکری
resembling , n	هه ڤیه کیکرن
resend , vt	دهنیرتڤه
resent , v . t .	دئه نرت . بیزدبت شه پرزه دبت
resentence , vt	حوکم دکتڤه
resentful , adj	ئه نری . جارس
resentfully , adv	ب جارسی
resentfulness , n	جارستی
resentment , n	جارسبون
reserpine , n	ماده یه ک نیف قلیْ یی هه له زی
reservation , n	گرتن . پاراستن
reserve , n	یه ده گ . مینه ک
- bank	به نک یان دراڤگه ها یه ده گ
reserve , v . t	یه ده گ دکت
re - serve , vt	خزمه ت دکتڤه
reserved , adj	شه رمه سار . توتاک
reservedly , adv	ب توتاکی

reservedness , n	توتاکیتی
reserving , n	پاراستن
reservist , n	سه ربازیْ یه ده گ
reservoir , n	لیچ . ئه مبار . سارنج
reset , n , vt	تیپ دانان ، تیپان دادنت
resettle , vt	نشین دکتڤه . ئاکنجی دکتڤه
resettlement , n	ئاکنجیکرنڤه . نشینکرنڤه
reshape , vt	شکل دکتڤه
re - shave , vt	دتراشتڤه
reship , vt	دهنیرتڤه
re-show , vt	نیشا ددتڤه
reshuffle , n	به لاڤکرنڤه یا شونکارین وزاره تیْ تیکڤه دانا (کاغه زان)
reshuffle , vt	تیکڤه ددتڤه(کاغه زان) ، (شونکارین وزاره تیْ) دگوهورت :به لاڤ دکتڤه
reside , v . i	نشین دبت ئاکنجی دبت . دهنیورت
resided , adj	ئاکنجیکری
residence , n	ڤه ر . قار . نشینگه . خانی ، هنیورگه . خان مان . وار . هنیور
- nomadic	زوم
residency , n	نشینگه
resident , adj , n	رونشتڤان . نشته جه . جهـ نشین رونشتمان . نیشته نی . نیشت
residential , adj	نشته نی
residentiary , n , adj	نشته جه
resider , n	ئاکنجی
residing , n	نشتن . رونشتن . ڤه ر . قار
residual , adj , n	پاشمایی . تلپ
- charge	بارگه یا پاشمایی
- magnetism	مه غنه تیزی یا پاشمایی
residually , adv	ب تلپی
residuary , adj	تلپی
- legatee	میراتخوه ریْ تلپی (پاشمایی)
residue , n	خولت . گلیش . تروک . ترپ ماوه
residium , n	تلپ . نیشته
resign , v . t . i	ده ست ژ کاری ڤه دکیشت ، کاری به ر ددت
re - sign , vt	ئیمزا دکتڤه

resignation , n — کاربه ردان.وازهینان ، خو ژکار خستن .ده ست ژ کار خستن.ده ست ژ کاری ڤه کیشان ، ده ست ژێ به ردان

resignedly , adv — ب چیزی ، ب خانه نشینی

resignedness , n — چیزی تی

resigner , n — چیزکه ر

resile , v . t . i — ڤه دگه رتڤه (له شێ لاستیکی)

resiled , adj — ڤه گه ریڤه

resilience , n — نه رمی (زه نبه له کی)

resiliency , n — نه رمی (قایم)

resilient , adj — جیر . نه رم

resiliently , adv — ب نه رمی ، ب جیری

resiling , n — ڤه گه رینڤه

resin , n , vt — مه سته کی . چه وی . شریز ، شریز دکت

resinate , vt — شریز دکت

resinated , adj — شریز کری

resinating , n — شریز کرن

resined , adj — شریزکری

resiniferous , adj — شریزی

resiniform , adj — شریزی

resinify , v . t . i — شریز دبت . شریز دکت

resining , n — شریز کرن

resinoid , adj , n — شریزی . مایه یێ شریزی

resinous , adj — شریزی

resipiscence , n — چه وتی ناسکرن

resipiscent , adj — چه وتی ناسکری

resist , n , vt , i — به رگر : مایه یێ هنینا رۆیه کێ بۆ به رگری یاداخورانێ.دژبه رگری دکت

resistance , n — راگرتن . به رگری . به رخوه دان ، دژ به ری . ل به ردان . به رگرتن . به رخوه دان ، ده ست هلانین . ده ست هلاندن

resistant , adj — دژ به ر . به رگر .

resistent , n, adj — به رگر

resister , n — به رگر

resistibility , n — به رگریتی

resistible , adj — به رگربار

resisting ,n — به رگریکرن

resistive , adj — به رگردار

resistivity , n — به رگریتی

resistless , adj — بێ به ر گری

resistlessly , adv — ب بێ به رگری تی

resistlessness , n — بێ به رگری تی

resistor , n — به رگر

resit , vt — ئه زمونێ دکتڤه (پشتی که تنێ)

re- size , vt — ڤه باره دکتڤه

re- soak , vt — شل دبتڤه . دمیژتڤه

resocialization , n — جڤا کرنڤه

resocialize , vt — جڤاکی دکتڤه

resold , adj — فروتیڤه

resole , vt — پانی دکتڤه

resolidification , n — ره قبونڤه

resolidify , vt , i — ره ق دکتڤه

resoluble , adj . = soluble

resolute , adj — ڤه بڕ . بڕیار . زه بری

resolutely , adv — ب ڤه بڕی . ب بڕیاری ڤه بڕه کی

resoluteness , n — مجن . مجک

resolution , n — ڤه بڕی . بڕیار . داماتنه ڤه . زه بر . مجک . مجن

resolutive , adj, n — بوهوژینی

resolve , n , vt , i — زه بر . له زدان . بڕیار . مجک مجن ، شیته ل دکت . بڕیار ددت . ڤه دبڕت

resolvable , adj — شیته لبار . چاره بار

resolved , adj — شیته لکری . چاره کری

resolvedly , adv — ب بڕیاری

resolvent , adj , n — بوهوژینکه ر . ده رمانێ کولبونێ

resolving power , n — شیانا تیکه هشتنێ

resonance , n — زرنگین . زرنگه ، رمین

resonant , adj — زرنگه دار . ده نگ زه لال

resonate , vt — زرنگه دکت

resonated , adj — زرنگه کری

resonating , n — زرنگه کرن

resonator , n — زرنگه دار . زرنگدار

resorb , v . t — دمیژتڤه

resorbence , n میژتن
resorbent , adj میژک
resorcinol , n پێکهاتی یەک ئە ندامی بە لوری یە (بۆ هە ش ، دە رمان ئو سترکان ب کار دهێت)
resorption , n میژاندن
resorptive , adj میژکی
resort , n , vi پە ناگە ، (هە ر) هاتنا دەرە کێ . فە راشین ، دە ست دهاڤێتێ ، هە ر دئێت دەرە کێ
- autumn دە شتڤانی
- health ...... تە ندروستگە
- last ...... بزاڤا دوماهی
- summer .... زوزانڤانی ، زوم ، زوزان
resorting (to) , n داگە ر
re - sort , v . t جوداد کتە . بە لاڤ دکتە
resound , v . i . t دە نگ ڤە ددت . زل دئاخڤت ، ڤە دگە رینت (ڤنکی)
resounding , n مولە کرن
resoundingly , adv ب دە نگڤە دانی
resource , n هە بین . دە رامە ت
- a man of .... چالاک . شە هرە زا
- left to one's own .... کە س هاری ناکت
resourceful , adj چالاک
resourcefully , adv ب چالاکی
resourcefulness , n هونە ری تی
resourceless , adj بێ هە بین ، بێ دە رامە ت
respecification , n تایبە تیکرنڤە
respecify , vt تایبە تی دکتڤە
respect , n , vt ڤە درگرتن . ریزگرتن . ریزئودە گرتن رومە تگرتن . روزکە شکرن . رومە ت ، رومە ت دکت ، ریزدگرت
- in ......of or to ژ لایێ
- in ....that ژ بە رکو
- to pay one's .....s to ریز ئو رومە ت دکت
- with .,....to ژ لایتی
respectability , n ریزداری تی
respectable , adj , n ریزدار . بە ریز . ماقول ، مە زن
respectably , adv ریزدارە کی . ب ریزداری

respected , adj رومە تگرتی . ریزدار . ڤە درگران ئودە گرتی
respectful , adj ئودە . بە ریز . ریزدار
respectfully , adv ب ریزداری
respect fulness , n ریزداریتی
respecting , n رومە تکرن . ئودە گرتن
respective , adj سە بارە ت . دە ربارە ی
respectively , adv پە یهە ڤی . سە بارە تی
respectiveness , n پە یهە ڤیتی
respell , vt دهنجینتڤە
respirable , adj پشینبار
respiration , n هە ناسە دان . پشین
respirator , n پشینک : ئالاڤا پشینکرنا دە ستکاری ، روپوشا دژ پشینا ژە هرە غازان
respiratory , adj پشینی
respire , vi , t بێهن دکێشت . پشین دکت
respired , adj پشینکری
respi ring , n پشینکرن
respi te , n , vt مە ودایێ ڤە سهینێ ، بێهن . ماوە . پاش ئێخستن (نە خاسمە پە رە ساندنا بریارا سێدارە کرنێ . مە ودایێ ڤە سهینێ ، پاش دئێخت
respited , adj پاش ئێخستی
respi ting , n پاش ئێخستن
resplendence , n شە وقدان
resplendency , n شە وقدان
resplendent , adj شە وقدایی
resplendently , adv ب شە وقدایی ، شە وقدانە کی
respond , n نیڤ کاریتە . سرودا کورت
respond , v . i بە رسڤ ددت . قایل دبت ، بە رپرس دبت (بۆ دراڤ دانێ)
respondence , n بە رسڤکار
respondency , n بە رسڤکار
respondent , adj , n جابدار . نزڤە لیکری
responder , n , unit یە کە یا بە رسڤکار
response , n هە ڤدە نگی
- positive ..... ئە رێنی

responsibility , n	به رپرسی . به رپرسیاری ، جابداری
responsible , adj	به رپرس . به رپرسیار ، جابدار
responsibleness , n	به رپرسیتی
responsibly , adv	ب به رپرسی
responsive , adj	هاوده نگ . هه لده نگ
responsively , adv	ب هه لده نگی
responsiveness , n	قایلبونیتی
responsory , n	قایلبوی . سرودا نڤیژێ
respray , vt	دیر ژینتڤه
respublica	ده وله ت . کومار
rest , n	هه دار . متبون . ڤه سهین . مایی . پشو . ماوه ، به ریالک . ژیمایی . ڤه هیسان . پالپشت . ئارام . وچان . ڤه سین.هیسابون ، مایه نده . هیساندن
- and(all) the..(of it)	ئوهتد
- at	ڤه سهی ، نڤستی . مت . مری
- for the	یا بو پرسێن ماین
- to lay to	ڤه دشیزت (مری)
rest , vi , t	ڤه دسهت
- to .....on one's oars	ڤه دسهت : ده مه کێ شه لپی یان سه ول ناکت
restamp , vt	پول دکتڤه
re-standardization,n	پیڤانیکرنڤه
re-standardize, vt	پیڤانی دکتڤه
restart , vt , i	ده ست پیدکتڤه
restate , vt	دبیژتڤه
restatement , n	گوتنڤه
restaurant , n	چه شتخانه . تیشتخانه ناشخانه ، خوار نخانه . خورا ک خانه
restful , adj	دلنیا . ڤه سهی . هه دار
restfully , adv	ب ڤه سهینی
restfulness , n	ڤه سهینیتی
rest - harrow , n	گیایه ک ره ه قایم
restiff = restive	
resting , n	هیسابون . ڤه سهین . ڤه سهاندن
- place	شوینا ڤه سهینێ ، گور
restitute , v . t . i	ڤه دگه رینتڤه (وه ک به رێ)

restituted , adj	ڤه گه راندیڤه
restituting , n	ڤه گه راندنڤه
restitution , n	ڤه گه راندن (وه ک به رێ) ، ڤه گه راندنا سامانی بو خودانی ، به ردیل ، ڤه گه رین
restive , adj	شه هموز . شه موز . شه بوز ، بیهن ته نگ
restively , adv	ب شه موزی
restiveness , n	شه موزیتیشه موزایه تی .شله ژان
restless , adj	شلوق . بێ ڤه سهین . بێ ئارام
restlessly , adv	ب شلوقی
restlessness , n	شله ژان . گولشک . گه لشک
- flycatcher	بالنده یه ک ئوسترالی میشگر
restmass , n	بارسته یێ متی یێ (راوه ستنێ)
restock , vt , i	ئه مبار دکتڤه
restoration , n	ڤه گه راندنا شاهیتی یێ (ل ئنگلیزستانێ) ، نژکرن ، ساخبون ڤه گه راندن . ڤه ژیاندن .چاککرن .
restorationism , n	ڤه گه راندنیتی
restorative , adj , n	ڤه گه راندنی . ڤه ژیانی ، ساخکه ری . هوکارێ هاریکه ر بو هش هاتنێ یان ساخبونێ
restoratively , adv	ب ڤه گه راندنی
restorable , adj	ڤه گه رینبار
restore , v . t	ڤه دگه رینتڤه
restored , adj	ڤه گه راندیڤه
restorer , n	ڤه گه رینکار ، چاکه ر
restoring , n	ڤه گه راندنڤه
restrain , n	گرتن . سارکرن (مروڤ)
re- strain , vt	دوه ستینڤه دپالینتڤه
restrain , vt	دگرت.به ندد کت.سارد کت (مروڤی) . دخه رینت ، پابه ند دکت
restrainable , adj	ڤه به ستبار
restrained , adj	ڤه به ستی
restrainedly , adv	ب ڤه به ستی
restrainer , n	ڤه به ستکار
restraining , n	خاراندن
restraint , n	گیردان . ڤه به ستن

- in ......of	داکو بگرت
- of trade	کاریٚ گرتنا بازر گانی یا سه ربه ست
- without	سه ربه ست و ئازا
restrict , v . t	راده دکت
restricted , adj	راده دار . راده کری
- area	به یاڤا له ز راده کری
restrictedly , adv	ب راده داری
restrictedness , n	گیردان
restriction , n	گیردان
restrictionism , n	گیردانیتی
restrictive , adj	گیردانی
restrictively , n	ب گیردانی
restrictiveness , n	گیردانیتی
restructure , vt	ئاڤا دکته . پیک دئینته
restudy , vt	دخوینته
restuff , vt	تژی دکته
restyle , vt	شێوه دکته
result , n , vi	کوتا . دوماهی . ئه نجام . داوی . ئه وش ، سه ره نجام . ئاکام . سوخی . سوخین . دوواییک ، ئه نجام دکت
resultant , n , adj	تیکرایی . به ر ئه نجام
resultantly , adv	ب به رئه نجامی
resultful , adj	ئه نجامدار
resultless , adj	بیٚ ئه نجام
resume , n , vt , i	پوخته . کورته . کورتی ، ده ست پیدکته کورت دکت . له دگه رینت . داگیر دکته
resumed , adj	ده ستپیکریه
resuming , n	ده ستپیکرنه
resummons , vt	گازی دکته
resumption , n	ده ست پیکرنه ، له گه رین بۆ دراڤیٚ لیدایی
resumptive , adj	ده ست پیکرنیه
resupinate , adj	ڤاژی . حه چکو سه ر ئو بنکری
resupination , n	ڤاژیبون
resupine , adj	پاش پالدایی
resurface , vt	سه رئاف دکه ئته
resurge , v . t	له دژیته ، رادبته
resurged , adj	له ژ یاییه ، رابوییه

resurgence ,n	له ژیان . ژیانه وه
resurgent , adj	له ژیایی
resurging , n	له ژیانه
resurrect , v . t .	له دژینت
resurrection , n	له ژاندن . له ژیان . ژیانه وه . له ژین
- day	حه شر و مه شر . ئه له سته
- man	(مری) له ش دز
resurrectional , adj	له ژینی
resurrectionist , n	ته رم دز . له ژیندار
resurvey , vt	رێپیف دکته
resuscitate , v . t . i	له دژینت
resuscitated , adj	له ژیاندی
resuscitating , n	له ژیاندن
resuscitation , n	له ژین . له ژاندن
resuscitator , n	له ژینکه ر
resuscitative , adj	له ژینکه ری ، له ژیندار
resystematize , vt	رێزکی دکته
ret , v . t . i	ئه رم دکت (کتدر یان کتان)
retable , n	ئه خچک
retail , n , adj	پارچه کی . فروتنا پارچه کی . کت . تاک
- seller .	تاک فروش
retail , v . t . i	له دگیرت . پارچه کی دفروشت
retailer , n	تاک فروش
retain , v . t	دپاریزت . دبت . دهیلت . دگرت ده پاریزیٚ
retainable , adj	پاریزبار
retainer , n	په یره و . پیشکار ، نوکه
retake , n , vt	برنه ، دستینته . دبته
retaken , adj	ستاندیه . بریه
retaking , n	برنه . ستاندنه
retaliate , v . t . i	تول له دکت
retaliated , adj	تول له کری
retaliating , n	تول ستاندن . تول له کرن
retaliation , n	تول ستاندن . تول له کرن توله ساندن . تول
retaliative , adj	تول له کری

retaliatory , adj تول ڤه کرنی . توله سینی
retard , n , vt , i گیروکرن . پاشکه تن . گیرودبت ، گیرودکت
retardant , n , adj گیروکه ر
retardate , n پاشکه تی.مروڤێ (هشداری) پاشکه تی
retardation , n گیروکرن . دواخستن ، گیروبون
retardative , adj گیرویی
retardatory , adj گیرویی
retarded , adj گیروکری
retardment , n پاشکه تی . گیروبون
re - target , vt ئارمانج دکتڤه
retaste , vi تام دکتڤه
retch , n , vi , t هلاڤێتن . ڤه ره شاندن ، ڤه دره شت . دهلا ڤێت
retell , vt دبێژتڤه . ڤه دگێرتڤه
retene , n رێتین : هایدروکاربونه ک به لوری
retention , n پاراستن . هه لگرتن
retentionist ,n پارێزکار
retentive , adj بیرقایم ، گرتی . گرتنی . مایی
retentively , adv ب گرتنی
retentiveness , n گرتنیتی
retentivity , n مایتی . گرتنیتی
retentor , n ماسولکه یا گرتنێ
retest , n ئه زمونا دوباره ، ئه زمونا دووه م
rethink , vt هزر دکتڤه
retiary , adj توری
reticence , n هشیاری ، کێم ئاخفتنی . نهینی
reticency , n هشیاری . کێم ئاخفتن . نهینی
reticent , adj کێم ئاخفتن
reticently , adv ب نهینی
reticle , n تورک : تورا هێلان یان خالکان دناڤ چاڤکا ئالاڤکا دیتنێ وه ک هوربینێ
reticular , adj توری
reticulate , adj توری ، تورکری ئه خاسمه ده مار ئو ریشالێن تورکری
reticulate , vt , i تور دبت ، به لاڤ دکت ، که هره بێ یان ئاڤێ ب تورێ
reticulated , adj تورکری
reticulating , n تورکرن
reticulation , n توربون . تور
reticule , n چه نته یێ ژنێ
reticulum , n ته ڤنا توری . تور ئوریێ دووه م (جانه وه رێن کایی)
retie , vt گرێددتڤه
retiform , adj توری
retighten , vt قایم دکتڤه
retime ,vt ده م دکتڤه
retina , n توری چاو . توره ، تورا چاڤ
retinal , adj توری ئه خاسمه یا چاڤی
retinitis کولبونا تورێ چاڤی
retinoscope , n توربین (چاڤ)
retinoscopy , n توربینی (چاڤ)
سه حکرنا تورێ چاڤی
retinue , n سه ربه ند . دار و ده ست ، پشتمێر . مفردی .
retiracy , n خانه نشینی . کارکه ناری
retire , n شڤتن . خانه نشینی
retire , v . i . t خانه نشین دبت . دشڤتت
retired , adj کارکه نار . خانه نشین
retiredly , adv ب خانه نشینی
retiredness , n خانه نشینیتی
retirement , n خانه نشینی . ستار کارکه تاری
retiring , adj توتاک
retiringly , adv ب خانه نشینی
retiringness , n خانه نشینیتی
retook , adj ستا ندیڤه
retool , vt که ره سته دکتڤه . ئالاڤ دکتڤه
retort , n لێخورین . گورجه وه لام ، ئامانێ ستو درێژ ئو به ر ژێر یڤه خاهر بۆ دلوپاندنا ئاڤه کی یان
retort , v . t . i لێخورت . بژین دکت (جیوه یی ب گه رمکرنێ)
retortion , n پاشڤه چه ماندن . توله . تول
retouch , vt , i , n ده سددتڤه ، ده سدانڤه
retrace , v . t شوپ دکتڤه . پاش دچتڤه
re- trace , vt ئه قش دکتڤه
retract , vt , i پاشڤه دکێشت . دگرنژت ، پاشڤه دچت (گونه هبار) ژگوتنێن خو . مانده ل دکت . دڤور مسینت

retractable , adj پاشڤه برنبار
retractile , adj پاشڤه بربار ، قورمسینبار
retractility , n پاشڤه برباری
retraction , n قورمساندن
retractive , adj قورمسینی
retractor , n قورمسینکه ر . بورکه ر : ئالاڤکا هه ر دو ره خێن برینێ ڤه کری دهێلت ده مێ کردارێ
retral , adj پاشه کی
retransfer , vt دگوهێزتڤه
retransform , vt دگوهورتڤه
retransformation , n گوهورینڤه
retranslate , vt وه ردگێرتڤه
retranslation , n وه رگێرانڤه
re - transmit , vt دگوهێزتڤه
retread , vt , n که نار(تایه ر) نۆژدکت ، که نار (تایه ر) نۆژکرن
retreaded , adj نۆژکری (تایه ر)
retreading , n نۆژکرنڤه (تایه ر)
retreat , n , vi , t نیشتگه . ڤه کشان ، پاشڤه چون . کشانه وه. نڤان، په ناگه . پاشداچون . پشتاپشت . ڤه کشین، پاشداکشاندن ، پاشڤه دچت ، ڤه دکشت
- to beat a .... پاشڤه دچت
retreated , adj پاشداچویی
retreating , n پاشداچون
retrench , v . t . i سه نگه ردکتڤه ، چه په ر دکت . ده ست دگرت . خه رجی یێ کێم دکت ، رادکت
retrenchment , n چه په ر . چه په ر کرن ، ده ست گرتن . سه نگه رکرنڤه
retrial , n دادکرنڤه
retribution , n سه زا . سزا
retributive , adj سزایی
retributively , adv ب سزایی
retributory , adj سزایی
retrievability , n ڤه گه راندنباری
retrievable , adj ڤه گه راندنبار

retrieval , n ڤه گه راندن . شیانا ڤه گه را ندنێ
retrieve , n , vt ڤه گه راندن ، ڤه دگه رینت . په یدادکت (سه نێچیرێ) ، بیر دکتڤه . ڤه دگه رینت ، رزگار دکت چاک دکت . نۆژدکت به ردیل دکت
retrieved , adj ڤه گه راندی
retriever , n سه یێ نێچیرێ . ڤه گێر
retrieving , n ڤه گه راندن
retro پێشگره کو پاشڤه یه ، پاشی یه
retroact , vi کارلێدان دکت
retroaction , n پشتاپشت ، کارێ پاشڤه یی ، کارلێدان
retroactive , adj پاشڤه یی بپاشڤه کارلێکرنی(یاسا)
retroactively , adv ب پاشڤه یی
retroactivity , n پاشڤه ییتی
retroced e , vi , t پاشڤه دچت . هوندوری لێددت ڤه دگه رینتڤه خودانی (زه ڤی یێ)
retroceded , adj ڤه گه رایی
retrocedence , n پاشڤه چون
retrocedent , adj پاشڤه چویی
retroceding , n ڤه گه رین
retrocession , n پاشڤه چون
retrocessive , adj پاشڤه چویی
retrochoir , n پارچه یه ک دێرێ ل پشت قوربانگه یا بلند
retroden , adj (تا) نۆکری . هێدی پێلێکری
retrodict , vt پاشبینی دکت
retroflected , adj پاشڤه زڤری یان چه مایی
retroflex , adj پاشڤه زڤری
retroflexed , adj پاشڤه زڤری
retroflexion پاشڤه زڤرین یان چه مین
retrogradation , n پاشڤه چون ، پاشکه تن
retrograde,adj,adv,vi پاشڤه چونی ، پاشڤه دچت ، پاش دکه ڤت
- motion لڤینا پاشڤه چونی
retrogradely , adv ب پاشڤه چونی
retrogress , v . i پاشڤه دچت . پاشڤه دلڤت
retrogressive , adj پاشڤه چویی . که ڤنه په رست

retrogressively , adv ب پاشڤه چونی
retrogression , n پاشڤه چون
retroject , v . i پاشڤه دهاڤێت
retrolental , adj پاش نیسکه یا چاڤی
retrolingual , adj پشت (یان نک) بنێ زمانی
retropulsion , n له گرتنا نه ساخی ێن ژده رڤه بیی ئێ ژورڤه یی له شی
retro - rocket , n پاشڤه – موشه ک
retrorse , adj پاشڤه بری بپاشڤه یان پێشڤه چه ماندی
retrospect , n , adj له گه راندنا بویه رێن به رێ . رامانکرن ل بابه تێ ڤان بویه ران
retrospect , vi , t رامان دکت ل سه ر بویه رێن به رێ
retrospection , n رامانکرنا بویه رێن به رێ
retrospective , adj رامانکرنی یا بویه رێن به رێ
retrovert , v . t پاشڤه دچت
retroversion , n پاشڤه چون . له گه رێن ، پاشڤه چونا پزدانکی یان مالبچوکی
retry , vt بزاڤ دکته
retsina , n شه رابا یونانی یا تام – مێویژ
retted , adj نه رمکری
rettery , n نه رمگه
retting , n نه رمکرن
retune , vt ئاواز دکته
returf , vt گیا دکته
return , vi , t , n له دگه رت ، بزڤرت . له گه ریان . له گه رێن . زڤرین . له گه ره ک
- by ...... ب پوسته یێ له گه رایی
- in ..... شونا هندێ
- on sale or .... ب فروتن یان له گه راندن
- point of no ...... خالکا بێ له گه رین
returnable , adj له گه رینبار
returned , adj له گه راندی ، داگه راندی
- empty شوشه یێن ڤالایێن له گه راندی
returnee , n له گه رایی
retu rning , n له زڤرین ، له گه رین . له گه راندن . له زڤراندن ، داگه راندن
returning officer , n فه رمانبه رێ هه لبژارتنێ
returns , n ده رامه ت
retuse , adj گرییتک گروڤر
retype , vt تیپ دکته

reunification , n یه کبون کرنه ، یه ککرنه
reunify , vt یه ک دکت له
reunion , n ڤێکه تن . یه کبونه
reunionism , n یه کبونیتی یا تیره یان
reunionist , n باوه رمه ندێ یه کبونا تیره یان
reunite , vt , i یه ک دکته ، یه ک دبنه . ڤێک دکه ڤن
reuniting , n یه ککرن ، ڤێکخستن
reusability , n ب کار ئینانه باری
reusable , adj ب کار ئینانه بار
reuse , vt , n ب کار دئینته ، ب کارئینانه
reutilization , n ب کارئینانه
reutilize , vt ب کار دئینته
revaccinate , vt دقوتته ، دکوتته
revaccination , n قوتانه
rev , n , vi , t گه ر، زڤرین، دزڤرت. گه ران پتردکت
revalenta , n خوارن (نیسک ئو ئارێ جه هی)
revalidate , vt ره وا دکته
revalidation , n ره واکرنه
revalorization , n به ها کرنه (دراڤ)
revalorize , vt , ise به ها دکته
revaluate , vt به ها دکته ، نرخ دکته
revaluation , n به ها کرنه
revalue , vt به ها دکته
revamp , vt نژدکته . چاک دکت . راست دکت
revanche , n تول
revanchism , n رێزکا له گه راندنا ده ڤه رێن دوراندی
revanchist , n باوه رمه ندێ رێزکا له گه راندنا ده ڤه رێن دوراندی
revascularization , n که ئارێ په نجه رکا ئوتومبیلی خویندان (بژ له شی یان نه ندامه کێ)
reveal , v . t نه شکه را دکت . دیار دکت . له دوه رینت . سروش دکت
-to ...... itself نه شکه را دبت . دیار دبت
revealable , adj دیار بار
revealer , n به لوک
revealing , n درکاندن .دیارکرن .نیراندن .دانه دڕ
reveille , n بوریزانا هشیار کرنا سه ربازان (سپێدێ)

revel , n , v . i . t شه هله وه ندی شه هله وه ندی دکت

revelation , n دانده ر . دیار کرن . ڤه وه راندن

revelator , n دیارکه ر

revelationist , n باوه رمه ندێ دیار کرنا خودایی

revelatory , adj سروشی

revelier , n شه هله وند

revelled , adj شه هله وه ندیکری

revelling , n شه هله وه ندیکرن

revelous , adj شه هله وه ندی یی

revelry , n شه هله وه ندی

revenant , n ڤه گه رایی . شه به نگ : کو ژ مرنێ زڤری یه

revendication , n داخاز کرنڤه

revenge , n توله . تول . حه یف

- law نولا تول ستاندنتی

- taking تول ڤه کرن

revengeful , adj کینو . دوشڤان . زک ره ش

revengefully , adv ب تول ستاندنی

revengefulness , n تول ستاندنیتی

revenging , n تول ڤه کرن . تولستاندن

revenue , n ده ستکه تن . دراڤ . به رهه م ده رامه ت ، ده ستکه وت . باج

- collector باجبر

reverberant , adj ده نگ ڤه دایی

reverberate , v . t i ده نگ ڤه ددت ، ڤه دگه رینت (ده نگی). ڤه دبه بینت(روناهی . گه رمی) ڤه دبه یت

reverberation , n ده نگ ڤه دان . به رده نگ

reverberative , adj به رده نگی

reverberator , n ده نگ ڤه گێر

reverberatory , adj ده نگ ڤه گێری ، ڤه گه رینی . ڤه به بینی . کورهه یا ڤه به بینی

revere , n , vt رومه تی ، رومه ت دکت ، ریزدگرت . پیروز دبینت

revered , adj ریزگرتی

reverence , n , vt رومه تگرتن . ریزگرتن ، شکوداری . ریزداری ، رومه تدار دکت ریزدار دکت

reverend , adj , n نولدار . ریزدار . به ریز

reverent , adj رومه تدار . ریزدار ، به ریز

reverential , adj رومه تی . ریزداری

reverentially , adv ب ریزداری

reverently , adv ب رومه تی . ب ریزداری

reverie , n خه ورۆژ

revering , n ریزگرتن

reversal , n به ره ڤاژی . ڤاژی

reverse,adj , n , vt , i به ره ڤاژ . به ر ڤاژ . نقوت . دژئینان . ڤاژی . به ره ڤاژی . پێچه وانه، ڤاژی دکت، به ره ڤاژ دچت.

- motion لڤینا به ره ڤاژ

- policy ریزکا به ره ڤاژ

reversed , adj نقوت . به ره ڤاژی . به رڤاژ ڤاژیکری . ڤاژیبویی

reversibility , n به ره ڤاژیتی

reversible , adj به ره ڤاژیبار . ڤه گه ر

- reaction کارلیکرنا ڤاژیبار

reversing , n ڤاژیکرن

reversion , n ڤه گه رینا سامانی یان مافی ، سامان یان مافێ ڤه گه رایی ، مافێ جهگرتنێ یان خودانی یا پاشه رۆژی

reversional , adj پێوه ندیداری مافێ جیگرتنێ یان خودانی یا پاشه رۆژێ

reversionally , adv ب ڤه گه رینی

reversionary , adj ڤه گه رینی

reversioner , n خودان مافێ جهـ گرتنێ یان خودانی یا پاشه رۆژی

revert , vi , t, n ڤه دگه رت . دز ڤرت ، سامان ڤه دگه رت بۆ خودانی . ڤه گه رین

revertible , adj ڤه گه رینبار

revery , n = reverie

revest , vt ڤه دگه رینتڤه بۆ خودانی یان ده ست هه لاتی دکتڤه

revet , v . t جه رجیر یان چیمه نتو دکت .

revetment , n جه رجیر یان چیمه نتو کرن ، دیوار یان به ربه ست (ب ته لیسێن خیزی)

re - vetted , adj جه رجیر یان چیمه نتو کریڤه

revetting , n جه رجیر یان چیمه نتو کرنڤه

revictual , vt , i ئازوقه دکتڤه

review , n , vt , i — كوفارا ره خنه يى ، سان . ره خنه . بژار كرن . نواندن له شكه ر نواندن . ديدارا گه له مپه رى ، بژار دكت . بخوينته ره خنه دكت . نوان دكت (له شكه رى)
review able , adj — ره خنه بار
reviewal , n — بژار كرن
reviewer , n — ره خنه كه رێ تورى
revile , v . t . i — نفرين دكت . خه به ران دبيژت ، جوين ددت
reviled , adj — كريتكرى
revilement , n — جنێو . جوين . دژون . خه به ر
reviler , n — ده ڤچير
reviling , n — جويندان . جوينكرن . جنێو
revisable , adj — بژار بار
revisal , n — بژار كرن
revise , n , vt — بژار كرن . راستكرن ، ئه زمونا دووه ما چاپى ، بژار دكت .راست دكت دگوهورت
revised , adj — بژاره كرى
revising , n — بژاره كرن
revision , n — بژاره كردن بژاركرن . بژار، پيداچون
revisional , adj — بژارى
revisionary , adj — بژارى
revisioner , n — بژاركار
revisionism , n — بژار يتى
revisionist , n — بژاره كه ر
revisory , adj — ده ست هه لاندارێ بژاركرنێ . بژارى
revisit , vi — سه ردان دكته
revitalization , n — ڤه ژاندن . ڤه ژين
revitalize , vt , i — ڤه دژينته . ڤه دژينت
revitalized , adj — ڤه ژياندى
revitalizing , n — ڤه ژياندن
revivable , adj — ڤه ژينبار
revival , n — ڤه ژين . ڤه ژاندن . ڤه گه ش ، ژيانه وه ، ڤه ژيان
revivalism , n — ڤه ژينيتى
revivalist , n — ڤه ژينكار . جان ڤه ژين
revivalizer , n — جان ڤه ژين
revive , v . i . t — ڤه دژينت ڤه، ڤه دژيته . ڤه گه ش دبته . چالاك دكته . چالاك دبته
revived , adj — ڤه ژانديه
reviver , n — ڤه ژينكه ر ، ڤه ژينك
revivification , n — ڤه گه شكرنه
revivify , v . t — چالاك دكت . ڤه گه ش دكت ڤه دژينت
reviving , n — ڤه ژياندن
reviviscence , n — ڤه ژيان . ژيانه وه
reciviscent , adj — ڤه ژيانى . ڤه گه شى
revivor , n — ڤه ژينكار
revocable , adj (also : re vokable) — هه لوه شينبار
revocation , n — هه لوه شان
revocatory , adj — هه لوه شينى
revoke , n , vt , i — نه له يزتنا ره نگه كاغه زه كێ كو ياريكه رى دشيا بكت ، هه لوه شينت . ڤه دكشت . پوچ دكت ، كاغه زێ ناله يزت
revoked , adj — هه لوه شاندى
revoking , n — هه لوه شاندن
revolt , n , vi , t — راپه رين . شورش . بزاڤ . سه ر هلدان شورش دكت . سه رهلددت بيز دبت ، بيز دكت
- in ...... — شور شكرى ، سه ر هلدايى
revolter , n — بيزكه ر
revolting , adj — بيزى . كريت
revoltingly , adv — ب كريتى
revolute , adj — پاشڤه يان ژيرڤه ئالاندى
revolute,v. t (slang) — شورش دكت
revolution , n — شورش . زڤرين . رابون سه رخوه رابون . شوره ش . ڤزبون . گه رين . گه رگه ر
- counter — زڤرينيڤ
revolutionarily , adv — ب شور شگيرى
revolutionariness,n — شورشگيريتى
revolutionary , adj,n — شورشگير شورشگيرى ، شورشڤان . شورشگه ر

revolutionism , n شورشگیری تی
revolutionist , n شورشگێر
revolutionize , v . t شورشی دکت
revolutionized , adj شورشیکری
revolutionizing , n شورشیکرن
revolve , v . t . i دزڤرینت . دگه رینت ، دزڤرت
revolved , adj زڤری . گه راندی
revolver , n ده بانجه . شه شار . شه ش ئاگر
revolving , n زڤره ک .زڤرین . باده ک
- door ده ری یێ زڤره کی
revote , vt ده نگ ددته
revue , n شانوگه ری یا ترانه یی کو تیکه ژ ئاخفتن سه ما ئو سترانا
revulsion , n بیزکردن . قیز
revulsive , adj , n بیز
rewake , vi هشیار دکته
rewaked(rewoke),adj هشیار کری
rewaken , vi هشیار دکته
rewaking , n هشیار کرنه
reward , n , vt ریزانه به خشیش . پاداشت ، شاباش په رو . هبودی . خه لات . قه ئانین . به سه زا ، خش دکت ، خه لات دکت
- for bringing good news مزگین
rewardable , adj به خشبار . خه لاتبار
rewarder , n به خشکه ر
rewarding , n به خشکرن . خه لاتکرن
rewardingly , adv ب به خشکرنی
rewardless , adj بێ خه لات . بێ به خش
rewarm , vt تیهن شیر دکته
rewash , vt دشوته
reweave , vt ته فندکته
rew in, n قازانج دکته . سه ردکه فته
rewind ,. vt بادرته
rewire , vt , i تێل دکته
reword , vt په یف دکته . دادریژته
rework , vt کاردکته
rewrite , n , vt , i نفیسینه ، دنفیسته
rewriting , n نفیسینه
rewritten , adj نفیسیه
rex , n قرال ، شاهـ
rexine , n چه رمێ ده ستکار
rezone ده فه ر دکته
rhabdomancy , n به ریینکرنا بستێ (بۆ په یداکرنا کان یان کانی یان)
rhaeto - romance , n زاراڤێ باشورا رۆژهه لاتاسویزستانێ ئو تیرول
rhamnus , n مورتک ، مورت
rhapsode , n سترانبێژێ که ڤنێ گریکێ هوزا نێن داستانی
rhapsodic , adj سوزایی . په روشی
rhapsodical , adj سوزایی . په روشی
rhapsodist , n ڤه گێرێ هوزانێن داستانی
rhapsodize , vt په روشی دئاخفت یان دنفیست
rhapsodized , adj په روشی ئاخفتی
rhapsodizing , n ئاخفتن (په روشی)
rhapsody , n راپسودی : ئاوازا سه ربلکی پارچه هوزانا داستانی . شادی
rhatany , n راتانی . هه له زه ک ئه مریکانی (رهـ زک گیره)
rhea ری . بالنده یه ک وه ک هێشترما
Rhenish , n شه راپا راین
rhenium , n رینیوم (هێمانه ک مێتالی گرانه وه ک مه نگه نیزی یه)
rheological , adj پێوه ندیدارێ ره وانی ئو هه رشینزانی ماده یی
rheologist , n ره وانی ئو هه رشینزانێ ماده یی
rheology , n ره وانی ئو هه رشینزانی یا ماده یی
rheometer , n ئالاڤا پیڤان یان رێکخستنا لوزه وا که هره بێ یان خوینێ
rheostat , n به رگرێ گوهوره ک . به رگری گوره ک
rheotrope, n . به رڤاژکه رێ ره وته کێ یان لوزه وێ (که هره به)
rheotropic , adj به رڤاژکه ری یا ره وته کی

rheotropism , n	به رقاژ که رینی یاره وته کی
rhetor , n	گوتاربیژ . ئاخفتنکه ر . سه یدایێ ره وا نبیژی یێ
rhetoric , n	جوانبیژیزانی . ره وانبیژی
rhetorical , adj	ره وانبیژ
- question	پرسیارا ره وانبیژی (کو به رسف پێته ڤێت)
rhetorically , adv	ب ره وانبیژی
rhetorician , n	ره وانبیژ . ئاخفتنکه ر ، ماموستایێ ره وانبیژی یێ
rhetorics , n	ره وانبیژیزانی
rheum , n	روندک . په رسیف . لیک ، لیکاف
rheumatic , adj , n	هونک . روماتیزمی
- disease	نه ساخی یا هونکی
- fever	هونکه تا
- heart	هونکا دلی
rheumatically , adv	ب هونکی
rheumaticky , adj	هونکی
rheumatism , n	بادار . باوی . هونک ، هونکویا . هونک کولی
- acute	هونکا دژوار
- mascular	ژانا ماسولکه یی
rheumatiz , n	روماتیز
rheumatoid arthritis , n	ژانه گه ها باوی
rheumatological,adj	هونکی
rheumatologist , n	هونکزان
rheumatology , n	هونکزانی
rh factor , n	هوکارێ ئار ئیچ (خوینێ)
rhinal , adj	دفنی
rhine , n	جوکا مه زنا فه کری
rhinencephalon , n	پارچه مه ژی یێ بێهنکرنێ
rhinestone , n	به رێ راینێ ، زر ئه لماس
rhinitis , n	دفن کولی
rhino	پێشگره کو دفنه
- pharyngeal	ژ دفن و گه رویێ
- plastic , plasty	ژ نژداری یا پلاستیکی یا دفنێ
rhino , n (sl .)	هه سپ ئاڤی
rhinoceros , n	هه سپ ئاڤی
rhincerotic , adj	ژ هه سپ ئاڤی
rhinoscopy , n	دفنبینی

rhizo	پێشگره کو رهه
- rhiza	پاشگره کو رهه
rhizobium	ته خلیت به کتریا(وه ک دارکی یه)
rhizoctonia	قارچکێ رهان
rhizogenic , adj	ره - زێ
rhizoid , n	وه ک رهێ
rhizoidal , adj	وه ک رهی
rhizomatous , adj	کوته ری
rhizome , n	کوته ر . کوتار
rhizomorphous,adj	وه ک رهی
rhizopod , n	پێ رهی
rhizopus	قارچکێن رهی
rhizotomy , n	برینا پێشی یان پاشی یا رهێن ده مارێن مه ژی یێ کاریته یێ پشتێ
rh - negative , adj	ئار ئیچ نه رێنی (خوینێ)
rhod (o) -	پێشگره کو گولی یه ، سوره
rhodamine , n	رودامین . بویه یا سور
rhodium , n	رودیوم . هێمانه ک میرتالی سپی زیڤی یه
rhodocrosite , n	رودو کروسایت (میرتاله)
rhododendron	رود ودێندرون : ته خلیت گوله
rhodolite , n	رودو لایت : عه قیق . به رێ هێژا
rhodonite , n	رودونایت : میرتاله ک سور گولی یه
rhodopsin , n	(خه مر) مور
rhodora	رودورا : ته خلیت ته راشه
rhomb, n = rhumbus	
rhombencephalon	پاش مه ژی
rhombic , adj	لوزینه یی
rhombohedral	ژپوازکاشه شه کی
rhombohedron , n	پوازکا شه شه کی
rhomboid , adj	وه ک لوزینه یی
rhomboideus major	ماسولکا بن شه پلکێ
rhombus , n	لوزینه یی
rh - positive	(هوکار) ئار ئیچ ئه رێنی (خوینێ)
rhubarb , n	راوه ند . ریڤاز . ریواز . راڤه ند . راڤه نت
rhumb , n	یه ک ژ ۳۲ ئاراسته یێن جیهه تنامه یێ
- line	هێلی لاری یه کسانه

rhumba , n = rumba
rhyme,n(also rime) هوزان . پاشبه ند . سه روا . چامه
- without ....or reason بیٚ واتا
rhyme ,. vi , t ئاواز دکت . هوزان دنڤیست چامه دکت
- to ..clean andkeen دو بیژه یێن هه ڤرستی به رهه ڤ دکت
rhymed , adj سه رواکری
rhymer,n=rhymester هوزانڤانک
rhymist , n هوزانڤان
rhyming , n سه رواکرن
rhyolite رایولیت : گرانیتیٚ بوهورژی
rhythm , n کیش (هه لبه ست)
rhythmic , adj پیڤدار ، کیشدار
rhythmical , adj کیشدار
rhythmicity , n پیڤانیتی . کیشیتی
rhythmics , n پیڤزان . کیشزانی
rhythmist , n پیڤزان کیشزان
rhythmization , n کیشکرن
rhythmize , vt کیشی یان پیڤانی دکت
rhythmized , adj پیڤانیکری
rhythmizing , n پیڤانیکرن
rhythmless , adj بیٚ کیش
rialto , n بازار . تاخا شانو یان مه لبه ندا
بازرگانی
riant , adj گرنژی ، بشکوری
rib , n , vt کاریته . ژن . په راسی . په راسو .
پارسو . رهـ . ترانه ، دکه نت .
په راسی دکت ، ترانه دکت
ribald , n , adj تره ک
ribaldry , n تره کی
riband , n شه لیت . ده رسوک
ribband , n ده پیٚ دریژیٚ ره خیٚ گه می یێ
ribbed , adj ترانه کری . په راسیکری
ribbing , n په راسیکرن . ترانه کرن
ribbon , n قردیله . شه ریت ، قه یتان
- development ئاڤاکرنا دریژی
- fish ماسی یا شه لیتی

ribby , adj په راسویی
ribes , n کشمش
ribgrass , n گیا په راسیک . گیا کاڤر
ribless , adj بیٚ په راسی
riboflavin , n ریبوفلاڤین : ڤیتامینه دناڤ شیر ،
هیک ، گوشت نوزه رزه وات
ribonuclet , adj ترشی یه ک کالی کو شه کریٚ به رهه
م دکت ب شیکرنیٚ
ribose , n شه کرا کاکلی ، ته خلیت شه کرا
ساده
ribosme , n پرتکا پروتین چیکه ر
ribwort , n = ribgrass
rice , n برنج . پلاو . پلاڤ
- and gram meal ماش برنج
- bird بالنده یێ برنجی
- paper کاغه زا برنجی
- pile سوخار
- pudding برنج شیر
- puddy مه ره زه
- soup گرازا برنج ، شوربه یا برنج
rich , adj پاره دار . ژیهاتی . ده وله مه ند .
زه نگین ، تیر زوم (تیر رون) .
خانه دان . مالدار ، ده ست ڤره
-person ده وله مه ند ، مالدار
richen , vt ده وله مه ند دکت
richened , adj ده وله مه ندکری
richening , n ده وله مه ندکرن
riches , n سامان . ده وله مه ندی
richitis , n گێری . کروتی
richly , adv ب ده وله مه ندی
richness , n سامان . ده وله ت .
ده وه له مه ندی ، ده ست ڤره هی
ricin , n رایسین . پروتینه ک سپی ژه هری
ricinoleic acid ترشی یا رایسنولیک
ricinus , n گه ن
rick , n , vt کوم . گدیش باددت، کوم دکت.
rickets , n گێری. کروتی ، ئیسکه نه رمه

rickettsia , n مشه خوەرا درمی یا رەشه گرانه تاییْ
rickettsial , adj پیوه ندیدا ریْ درمی یا رەشه گرانه تاییْ
rickety , adj کروتی یی . خلوله . لاواز
rickey , n رایکی : شه رابه ک مه یی یان غازی
ricksha (w) , n عەرەبانه یا دوچەرخا زەلام دکیشت یان پالددت
ricochet , n , vi , t ڤه به بینا فیشه کیْ ڤه دبه یت
ricochet (t) ed , adj ڤه به یی
ricochet (t) ing , n ڤه به یین
ricrac , rickrack , n که زیکرنا چه پ و چیری یا کراسی
rictal , adj پیوه ندیداریْ ده ڤ به شی
rictus , n ده ڤ به شی
rid , v . t رزگار دبت
- to get ......of ژیْ رزگار دبت
ridable , adj سوار بار
riddance , n رزگاکرن ، رزگاربون
- good ...... ڤیرسی
ridded , adj (ژیْ) رزگاربویی
ridden , (p.p.ride), adj سواربویی
ridding , n (ژیْ) رزگاربون
riddle , n , vi , t پرس . ئالوزی . بیژینگ . مامک ، ڤه وسه ل ، ئاپک . تیده رخستنوک . تشتانوک . تشتک . خاجه ریز . سه ره ند . مه ته ل . مه ته لوک راڤه دکت . شاش دکت ، بیژینگ دکت . کرینت دکت . کون دکت (وه ک بیژینگیْ)
riddled , adj ئالوز . مه ته لوکی
riddling ,adj ئالوز ده ربری
riddlingly , adv ب ئالوزی
ride , n , vi , t سواردبت . سوار بون
- to..... again چالاک دبتڤه
- to ......down دکه ڤینت . پیرا دگه هت، دوه ستینت
- to ......for a fall هولی سوار دچت
- to ...high سه رکه تی
- to .....out of a storm سلامه تی ده ردکه ڤت
- to...roughshod over ره ق نو ئاڤری راد دکت نو دادنت
rider , n سوار
ridership , n هه ژمارا سواران
ridge , n گوپیتک . سرت . که نده ک . پشتا ده واری
- pole ستونا کاشخانکی
- way ریْ یا (ل به ر) سرتی
ridge , v . t . i گوپیتک دکت .دریژ دبت وه ک سرتی
ridged , adj سرتکری . چمکری
ridging , n سرتکرن . چمکرن
ridgling , n گونو کری (پارچه کی)
ridgy , adj سرتی
ridicule , n , vt ترانه . گالته . پیکه نین . فناز ، ڤه شمه ری . ته ڤز . ته ور . حه نه ک ، ترانه پیدکت
ridiculed , adj پیکه ناندی ، ترانه پیکری
ridiculer , n ترانه که ر
ridiculing , n ترانه پیکرن
ridiculous , adj سه رسار
ridiculously , adv ب ترانه یی ، ب سه رساری
ridiculousness , n سه رسه ری تی . ترانه بیتی
riding , n سوار بون
- animal قوش
- breeches به رجسپن سواری ییْ
- habit جلین سواری ییْ
- master فیرکه ریْ سواری ییْ
ridotto , n ئاهه نگا .سه مایی یا نه په نیکرنی
rife , adj , adv زه حف ، مشه ، گه هشتی ، باو
rifeness , n گه هشتنیتی
riff , n ئاوازا کورتا جاز یا دوباره کری
riffle , n نشیڤی یا رزباری . پیلا بچوک تیکڤه دان یان ده نگیْ کاغه زین له یزتنیْ
riffle , vt, i تیکڤه ددت (کاغه زین له یزتنیْ)
riffled , adj تیکڤه دایی (کاغه ز)
riffling , n تیکڤه دان
riffraff , n ئه به بوز ، تلپ
rifle , n تفه نگ . چفته
- barrel لوله یاتفه نگیْ
- butt قونداخ
- carrier تفه نگ هلگر
- maker تفه نگ ساز
- repairer تفه نگ ساز

- safety	ئامینی
- war	شه رێ تفه نگان
rifle ,v . t . i	رشه لینت . تالان دکت . قایم دها ڤێت
rifleman , n	تفه نگ هاڤێژ (سه ربازه)
riflery , n	سه گکانی یا تفه نگان
rifling , n	چه قچه قوکی یا لوله یا تفه نگێ ، چه قچه قوکیکرنا چه قچه قوکی
rifrat , adj	پێروت
rift , n , vt	ده رزه ک .که لش‌ده رز درا قام یان که ڤری یا رزیاری دکه لشت . دده رزت
- valley	نهالا نشیڤی
rifting , n	ده رزاندن
riftless , adj	بێ که لش
rifty , adj	که لشی
rig , n , vt , i	جل . ئالاڤ . عه ره بانه ل گه ل هه سپی یان هه سپان بابره ک ئو بلهر ئالا ئو که ره سته یێن گه می یێ ، ئاڤا دکت دادمه زرینت ، فێلبازی دکت (ب به هایی) ، بخاپینت (هه لبژارتن)
rigadoon , n	ته خلیت گوڤه نده ئاوازا ڤێ گوڤه ندێ
rigescence , n	ره ڤی
rigescent , adj	ره ق
rigg , n	سه ماسی
rigged , adj	ئاڤا کری سکه له کری
rigger , n	به ربه ستا داری . میکانیکێ چه نگێن بالافرێ ، په ر یان فرچه یا زراڤ ئو دریژا نه قشکرنێ
rigging , n	جل . که ره سته ، وه ریسنێن بابره کی
right , adj , adv	سپ . سفت . قه نج . دادگه ر ، ماف . ساخ‌سازسه ره ست‌سه ره ستی حه ق براست . درست .دروست . ره وا
- away	جهدا . ده م و ده ست . یه کسه ر
- by ......s	ب راستی‌ب مافی ب دادی ب ره وایی
- in ones own	ب مافێ که سی
- it serves him	قه نج لێهات
- down	ب هه ر ئاوایی ، سه دێ سه د
- off	جهدا ، ده م ده ست
- you are !	تو راست دبێژی ، وه یه !
- she is still on the ....side of sixty	ئه و هێش ژ شێست سالی کێمتره
- there and then	جی ب جی
- the ....side	راسته نگ
- to get something ...	راست دکت . چاک دکت چاک دکت . راست دکت
- to put or set some thing......	ده ردێخت
- to send somebody to the .....about	ژورێ لێکددت
- to set a room to ....s	گوشه یا راست ، گوشه وه ستاو
right angle , n	قوچێ شپیا
- cone	گوچکا راستێ
right ascension , n	کروژه یێ راستێ
right auricle , n	مافکوژ
right denier , n	ده ستپاک ، قه نج ، رژپاک ، دلپاک
righteous , adj	راست
righteousness , n	قه نجی
rightflank , n	راسته نگ
rightful , adj	مافدار
right hand , n	ده ستێ راستێ
right - hand , adj	ره خێ راستێ
right handed , adj	ده ست راست
right hander , n	راستان
rightism , n	راست بیریتی
rightist , n	راست بیر
rightless , adj	بێ ماف
rightly , adv	ب راستی ، ب دادی
rightminded , adj	راست هش
right-mindedness , n	راست هشیتی
rightness , n	راستیتی
right of asylum , n	مافێ په نابرنێ
right of search , n	مافێ پشکنینێ
right of sel fdetermination	مافێ خو بریارێ (چاره نڤیسینێ)
right of way , n	مافێ رێ . مافێ بورینێ
right side ,n	راست ره خ
right to life	دژێ ژ به‌رخوبرنێ .دژێ خوکوشتنێ دژێ خومراندنێ
right triangle ,n	سێگوشه یا راست
right turn , n	چه پا راستێ
right ventricle , n	ئورکێ راستێ

right ward, adj , adv به ر راستێله
rightwards , adv به ر راستێله یی
rght wing , n راست گیر.ده سته راست.راستبیری
right winger , n راست گیر .راست رامان . راستبیر
rigid , adj پته و . ره ق
rigidified , adj ره قکری
rigidify , vt , i ره ق دبت . ره ق دکت
rigidifying , n ره قکرن
rigidity , n پته وی . ره قی تی
rigidly , adv ب ره قی ، ره قه کی
rigidness , n ره قبون . ره قی لی
rigmarole , n پوچبیژی . په لپه ل
rigor , n تین . ساری ئو له رزی یا به ری تایێ . زه بر
rigorism , n . دژواریتی زه بریتی
rigorist , n زه برکار
rigorous , adj توند . تیژ
regorously , adv ب توندی . ب تیژی
rigorousness , n توندیتی . تیژیتی
rigour , n تین . زه بر
rile , vt شیلی دکت . دئه نرینت
riley , adj شیلی . ئه نری
rill , n , vi سولین . جه لال . جوم ، وه ک جه لالی دچت
rille , n نهالا هه یڤێ
rillet , n جه لال
rim , n , vt که نار . که ڤی . په رواز ، که نار دکت . په رواز دکت
rime , n , vt خوسار . خوسار دکت
rimed , adj خوسار کری
rimer , n = reamer
riming , n خوسار کرن
rimless , adj بێ که نار . بێ په رواز
rimmed , adj په رواز کری . که نار کری
rimming , n چمکرن
rimose , rimous , adj که لشی
rimu , n ئه رمه داره ک نیوزیله ندی
rimy , adj خوساری
rind , n , vt شه لقی . تیڤل . قالک . قاشل تیڤل دکت سپی دکت
rinded , adj سپیکری
rinderpest , n ره شاقا ته رشی
ring , n , vi , t ئه نگوستیله . چه مبه ر . گوستیرک گه و ، ئولک . گوستیل ، خه له ک . قولپ . په لده نگ . زه نگل لیددت
- finger بابه لوچ
- to .....off ته له فونێ دکت
- to .....somebody up ته له فون دکت
- to ......the bell گازی خزمه تکاری دکت . سه ر دکه ڤت
- to ....the changes زه نگلا دیرێ لیددت
ringbolt , n بزمارێ ب بازنی
ringbone ,n هه ستی یێ زه ندی . وه رارا هه ستیکی ئه ساخی یا زه ندێ ده واری
ringdove , n کوترا بازنکری
ringed , adj بازنکری
ringent , adj ده ڤ به ش
ringer , n وه ک هه ڤی . بازن یان ئالا دهاڤین دور سنگی ، هاڤێتنا ڤی ره نگی ، به رهه مێ ئه ره وایێ پێشبرکێ ، بێقام شه هره زا
ringhals , n ماره ک وه ک کوبرا (خه له که ک ره نگی ل دور ستویی)
ringing , n زرنگه . په لده نگ . چنگین . چارمه کرن ، رنگاندن . ڤنگ . چارمه
ring leader , n سه روکێ شورشێ یان پیلانکه ران
ringlet , n گولی . چه مک
ringlike(curve) , adj خه له کین
ringmaster , n کارداری جانباز خانه یێ
ringnek , n بالنده یێ بازنکری
ringside , n ره خێ جانباز خانه یێ ، درا کو مروڤ دشێت بویه ران ببینت
ringtoss , n یاری یا هاڤێتنا باز نان (سه ر سنگی)
ringworm , n ئه خوشی یا چه رمی یا بازنی
rink , n , vi مه یدانکا حلسینا سه هولی ، حلسینێ دکت
rinker , n حلسینکه ر

rinse , n , vt شوشتن . شوکه ، دشوت
rinsed, adj شوشتی (نازک)
rinsing , n شوکه . بالافکرن . شوشتن (نازک)
riot , n , vi , t که یفا قیر و قیژی . هه را . ئاژا وه زه حفی . بوشی . تشتێ سه رکه تی بێ هێمنی ، هولی ، ده می دبورینت . بێ هێمنی بێ دکت ، که یفا قیر و قیژی دکت
- gun تفه نگا دژ ئاژاوه
rioter ,n ئاژا وه کار
riotous , adj شێتگیر
riotously , adv ب شێتگیری
rioutousness , n شێتگیریتی
rip , n , vt , i دچرینت . دله دیژت . هه سپێ بێ به ها . چراندن
- cond وه ریسێ فشاندنا پوفدانکێ بوه ریسێ له کرنا په ره شوتێ
- to ....apart زفار زفار دکت . پارچه پارچه دکت
riparian , adj , n به رئاڤی
ripe , adj راگه هشتی . گه هشتی (بۆ چنینێ)
- plant سه راف
ripely , adv ب گه هشتی
ripen , v . t دگه هت . دره نگزت . دته وزت
ripened , adj گه هشتی
ripeness , n گه یین . گه هشتن
ripening , n هرمزین . گه هشتن . گه هان
ripieno,n(pl. os or i) له یزقان یان ئالاڤا سه ربار
riposte , n , vi به رسڤا گه زدار . ده ربێ له زین (شوربازی) تول کار ، زو لیندت . دچرینت
ripped , adj چراندی
ripper , n درینکار
ripping , n فه تلین . چرین . چراندن . درین
ripple , n , vt , i پیلکرن . پیلک . شه ولدان پیل دکت
rippled , adj پیلکه ری ، پیلی . پیلدار
ripplet , n پیلک
rippling , n پیلکرن
ripply , adj پیلدار

riprap , n , vt شکه سته به ریێ دیواری یان بنیاتی دیواری یان بنیاتی ب شکه سته به ران ئاڤا دکت
rip - roaring , n شادی یا قیر و قیژی
ripsaw , n هه ره . خیزار
ripsnorting , n بێقام نایاب
Rip Van Rinkle ,.n مروڤێ هزر یان راگه هینا بێقام که ڤن - گێره
rise , n , vi , t رابون . ئه ڤراز . هه لسان ، ڤه په نگزین. هلهاتن. رادبت. بلنددبت. رادیه رت ، هل دئێت
- to give .....to دبت هوێ ڤه ومینێ
risen , adj ڤه په نگزی . رابویی
riser , n هشیار (ژ نفستنێ) ، پارچه یا راسته کا پێسترکێ
risibility , n شادی،ترانه،که نینی ، که نین که نی
risible , adj که نوک . که نیار . که نینی
risibles , n ترانه بیتی
rising , n رابون
- tide ئاڤ رابون
risk , n , vt سه همی . مه ترسی ، کارێ زیاندار دکت
- at one's own ..... ل سه ر به رپرسی یا خو
- at owner's .... ل سه ر به رپرسی یا خودانی
- to run or take a .... خو ددت به ر زیانێ
risker , n هول
riskless , adj بێ مه ترسی
risk money , n دراڤێ مه ترسی یێ
risky , adj ته وه که ل . ترسناک
risorius , n ماسولکا پێکه نینێ
risque , adj [چیروک) به ردایی یان بێ شه رمی
risotto برنج (ل گه ل گوشت ئو په نیری)
rissole , n کفته ، کوتلک یان کلوجا گوشتی یان ماسی یا ته لاندی
ritardando , adj , n پارچه مه زیقه یا هێدی هێدی (ده نگ) نزم دبت ، ده رهینا نا مه زیقه یی

rite , n ئول . كاره ك ئايينى
riteless , adj بىَ ئول
ritenuto , n پارچه مه زيقه يا جهدا ده نگ نزم دبت
ritual , adj , n كتنيا ئولى . ئولى . نه ريت ,نقليزى
ritualism , n ئوليتى
ritualist , n ئولكار
ritualistic , adj ئولكارى
ritualistically , adv ب ئولكارى
ritualization , n ئوليكرن
ritualize , vi ئولى دكت
ritualized , adj ئوليكرى
ritualizing , n ئوليكرن
ritually , adv ب ئولكارى
ritzy , adj (colloq) پايه به رز
rivage , n به رئاف
rival , n, adj , vt , i به قل ، مينمل . هه قرك،هه قركى دكت
rival (l)ed , adj هه قركيكرى
rival (l) ing , n هه قركيكرن
rivalrous , adj هه قرك
rivalry , n به قلى ، به ربه ره كانى . هه قركى
rive , vt , i دكه لشت ، ددرينت
rived (riven) , adj دراندى
rivel , vi , t دقورمچت . دقورمچينت
river , n كه لشكار
river , n رؤبار . چه م
- bank به رئاف . چه به ر
- bank (rocky) زنار
- bed نهال
- mouth ناڤگه . به رده ف
- s of blood , n كوشتارا بيقام
- wave شه قل . شلقاڤ
riverain , adj , n رؤبارى
riverfish , n كه شينه
riverhead , n سه ر رؤبار
riverhorse,n=hippopotamus
riverine , adj رؤبارى
riverless , adj بىَ رؤبار
riverside , n ره خ رؤبار . به رئاف ، كه نارى رؤبار
rivet , n , vt بزمار ، سنگ . به رچم بزمار دكت . (قايم) بالكيش دكت
riveter , n بزمار كار ، مه كينه يا بزمار كرنىَ
riviere , n ستڤانك . ستوڤانك
riving , n دراندن
rivulet , n رؤبارك . چه لال . جوك ، جوگه . چه م . ده لاڤ . سولين
roach , n ته خليت ماسى يه . سيسرك (ب كورتكرن)
roach , vt (وه ك بژى) دبرت
road , n رێگا . رىَ
- country .... شڤه رىَ
- guide رىَ نامه
- map رىَ نامه
- rural .... شڤه رىَ .
- straight .... راسته رىَ
- to take the .... ده ست ب رێيارى يىَ دكت
roadability , n رێيارى تى
road agent , n رێبر . رێگر
roadbed , n رىَ :بۆ ئو ترمبيلان يان رىَ ئاسنى
roadblock , n رىَ گيرو . چه په رىَ رىَ
road hog , n رىَ به راز . هاژوينىَ رىَ گيرو .
road house رىَ مێهڤانگه
roadless , adj بىَ رىَ
road metal , n چه رچير
road roller , n باگوردانىَ رىَ
road runner , n گه روك . بالنده يه ك ئه مريكانى
roadside , n , adj ره خىَ رىَ
roadstead , n ته خليت بالنده يه(ل سه ر رىَ يان)
roadster , n هه سپىَ رىَ
road test , n رىَ ئه زمون
roadway , n رىَ
roam , n , vi , t گه ر . گه ران ، دگه رت
- to...... about دته رقت
roamed , adj ته رقى
roaming , n گه ريان ، كوچه رى ، بىَ رىَ . گه رين ، گه ران

roan , n چه رمیٚ نه رم (شیٚ بۆ هه سپی)
roar , n گوڕژین . گورمین . نه ره . نڕین . تیق.
ره قره ق . رمین . رنگه رنگ .
ته رق . قنگ ، گره گر . هرمژین .
هرمژاندن ، دمه رژت . دهرمژت . نڕین
دکت ، گوڕین دکت
roarer , n نڕینکه ر
roaring , n مه رژین . هرمژین . هرمژاندن
roaringly , adv ب هرمژینی
roast , n , vt , i گوشتیٚ براژتی . براژتن ، برژاندن
دبریژت
roasted , adj براژتی
roaster , n براژ که ر . ئالاڤکیٚ براژتنیٚ
roasting , n سورکرن (گوشت) ، براشتن . باهین
roaving , n گه ریان
rob , v . t . i دشه لینت . ددزت
robalo , n ته خلیت ماسی یه (زه حفه ل
ئه مریکا)
roband , n وه ریسیٚ گریدانا بابره کی
robbed , adj شه لاندی ، دزی
robber , n که له ش . تالانکه ر . دز ، قه چاغ .
- fly مێشه ک راوری
robbery , n تالان . تالانکه ری . دزی ، جه رد
robbing , n تالانکرن . دزی
robe , n , vt , i کراس . پوشه نی . به نیش . کورته ک
، کتنج دکت ، کراس دکت
- de chambre پوشه نیٚ به رمالیٚ
- of honours په روه . په رو
robed , adj کراسکری . کتجکری
robin , n روبن : بالنده یه ک سینگ سور
robing , n کراسکرن
roble , n دار به روٚل کالیفورنیا ئو مه کسیکیٚ)
roborant , adj , n ده رمانیٚ قایمکه ر
robot , n کۆته ل ، روبوت . مروڤیٚ ئالاڤکی
- bomb بومبایا ئاراسته کری
robotization , n ئالاڤکرن ، خوکاریکرن
robotize , vt ئالاڤ دکت ، خوکار دکت
robotized , adj ئالاڤکری
robotizing , n ئالاڤکرن
robust , adj قایم ، چالاک . ستور ، دژوار .
نه ڤه مشتی
robustious , adj قایم . ستور . زڤر
robustiously , adv ب قایمی
robustiousness , n قایمی تی
roc , n بالنده یه ک ئه فسانه یی (وه ک
سیمه رخی)
rocambole , n سیریٚ ئیسپانی
Rochelle salt , n خویٚ یا روچیل . بۆ زکچونا سڤک
rochet , n کومله کیٚ ئولداری
rock , n ته حت . که ڤر ، حه لان . شاخ .،
هیم ، کوچ
- bass ته خلیت ماسی
- big...... قش
- fish که ڤر ماسی
- flower گول که ڤروک
- jagged ...... شاخور
- massive .... زنار (ژچیایی ده رکه تی)
- on the ....s بیٚ پاره
- partridge .... سوسک
rock , v . t . i دلورینت . دهه ژینت . دهه ژت
rock and roll ,n ته خلیت سه مایه
rock and rye , n ته خلیت وسکی یه
rockaway , n عه ره بانه یا چار چه رخ
rock bottom , n , adj بن
rockbound , adj که ڤری
rock brake , n که ڤره ته راش
rock crystal , n که ڤره به لور
rock dove , n که ویٚ شین
rocker , n پیٚیکێن که ڤانه یێن لانکیٚ
rocker arm , n ده ستکیٚ هه ژین
rockery , n کوما که ڤران
rocket , n موشه ک . خومپار . تیرا ئاگری ،
چه رخیر
- bomb بومبایا موشه کی
- launcher موشه ک هاڤێژ

- plane بالافرا موشه کی
- propulsion پالدانا موشه کی
- ship گه می یا موشه کی
rocket, vt موشه کی دچت
rocketeer , n موشه کزان
rocketry , n موشه کزانی
rock garden , n چیمه نا که قری
rocking chair , n کورسیکا هه ژینی . له رزه ک
rocking horse , n هه سپیْ داریْ هه ژینی
rock oil , n نه فت
rock pigeon , n که ویْ شین (کوترا که قران)
rock - ribbed , adj که قری
rockshaft , n شیش
rock weed , n گیاییْ که قری
rock wool , n هری یا که قری . ماده یه ک جوداکه ر
وه ک ریشالین هری ییْ ژکه قریْ
بوهوژی چیکری
rocky, adj که قری
- a ....story تره ک
rococo , adj , n خه ملکاری یا ناڤاهی
rod , n هیز . سزا . چوگان . دار . شیش
- to have a .....in سزایه ک دژوار ئاماده دکت
pickle for somebody
- to spare the ...... سزار ناکت
rode , n نیْڤاری دفرت هوندور (مریشکا کوڤی)
rodentia , n کرینک
rodents, adj , n کرینک
rodenticide , n کرینک کوژ
rodeo , n بازاریْ ته رشی
rodless , adj بیْ دار
rodlet ,n دارک
rodlike , adj دارکی ، وه ک دارکی
rodman , n هاریکه ریْ به یاف پیڤه ری
rodomontade,n,adj , vi فیز . فورت . بونگی ، فورت دکت
roc , n ئاسک . په زکوڤی (بچوک)
roebuck , n نیره ئاسک
roedeer , n ئاسک
roentgen , n , adj رنتگن . یه که یا ناف ده وله تی یا
تیریژا ئیکس رونتگنی
roentgenize , vt ددت به ر تیریژا ئیکس
ronetgenograph , n وینه ییْ تیریژا ئیکس
roentgenography , n وینه گری یا تیریژا ئیکس
roentgenology , n تیریژ ئیکس زانی
roentgenotherapy , n چاره کرنا ب تیریژا ئیکس
roentgen rays , n تیریژا ئیکس
rogation , n سرودا پیروزان
roger , interj..... کو په یام گه هشت
rogue , n, vi , t گاریس.به د .موقورباز . ترو . برنده
. جه ربه زه ، سه مه ند ، ئال
دخاپینت . فیلبازی دکت
rogued , adj هه لکیشایی
rogue elephant , n فیلیْ ده ربه ده ر
roguery , n گاریسی . دلخاپی . لاباندن
rogues' gallery , n تومارا تاوانباران
roguish , adj خاپین ، فیلباز ، به د
rogu (e) ing , n هه لکیشان (به د هه له ز)
roil , vt شیلی دکت . شه پرزه دکت .
په ریشان دکت ، دئه نرینت
roiling , n شیلیکرن
roily , adj شیلی . ته قنی . ئه نری
roister , v . i که یفا قیر و قیژ دکت
roistered , adj شه هله وه ند کری
roistering , n شه هله وه ندی
role , n رول . کار
-playing کارکرنا وه ک ئه رکی
roll , n گندرین . بابوله . گیر . گه راندن .
گه رگه روک . ره قره ق ، خل
- around گه ڤزین
- of honour تومارا سه رفرازی ییْ
- up ئالاندن
- to strike off the ... رادکت (ژ ناڤان)
roll , vt , i گریل دکت . دگیرت . دگه ڤزینت .
دگه ڤزت
- to ....back پاشڤه دبت . ئه رزان دکت
- to ....out ژ خه و رادبت
- to ....up کوم دکت . گدیش دبت

rollback , n پاشڤه چون ، ئه ڤزانکرن
roll call , n گازیکرن
roller , n قه نه ک .سه لیلانک . شلکاک . کاولک
roller , n بانگه ر (ه) . بانگوردان . باگردین . باگوردان ، بانگه رینک
- bearing هه لگرا گندرکی
- coaster رێ ئاسنا بلندا چه پ و چیری
- skate حلیسکه را چه رخکری
- towel خاولی یا زڤروک
- film فیلمێ پیچایی
rollick , n , vi وه ربون . که یفێ دکت
rolling , n گندارندن . تلاندن . بالورکی . ڤرڤرین . پیچاندن ، پیچان . باده کی ، خل گندرین . گێر . گرگر . بانگه رین . باگه رین
- about گه ڤزاندن
- in گه ڤازتن
- pin تیرا هه ڤیری
- stock هه ڤکیشی
- up هلمشتن . داپیچان
rolltop desk , n مێزا سه ردانا پیچین
rolypoly , n کلوچا پیچه کی.مروڤێ قوت و قه له و
Romaic , n , adj زمانێ نوژه نێ گریکی
romaine , n ته خلیت کاهویه
Roman , n , adj وه لاتی ئو زمانێ روما
roman a clef چیروکا روپوشکری
Roman - candle , n موما رومانی : له یزتنا ئاگرینه
- catholic کاتولیکی
- catholicism کاتولیکیتی
romance, n , adj هوزان رومان یان چیروکا ئه ڤینی یا دژوار . گیان . سوزا یان سروشتێ رومانسی . چیروکێن ئه فسانه یی ئاشوپی ، قه هره مانی زمانێن روما نسی وه ک فره نسی ئیتالی
romance , vt خو ب ئه ڤینداریێ دژوار دیار دکت . چیروک ئو نوچه یان چێدکت . ده ره و دکت . مه زن دکت
romanced , adj رومانسیکری .مه زنکری .ئه ڤینیکری
romancer , n رومانس نڤیس . چێکه رێ چیروک ئو نوچه یان
romancing , n رومانسیکرن مه زنکرن . ئه ڤینیکرن
Romanesque, n , adj رومانسک : هونه را ئاڤاهی
Romanian , n وه لاتی یان زمانێ رومانیا
Romanic , adj , n رومانسی ، رومانی . زمانێ رومانی
Romanism , n کاتولیکیتی
Romanist , n کاتولیک ، رومازان
Romanize , vt رومانی یان لاتینی دکت ، تیپێن لاتینی ب کاردئینت
Roman numerals,n ره نوسێن لاتینی
Romano , n ته خلیت په نیرێ توژێ ره قه
romantic , adj , n رومانسی . دلداریانه
romanticism , n رومانسیتی
romanticize , vt , i رومانسی دکت
Romany , n , adj قه ره چی . قه ره چ
Romish , adj کاتولیک . رومایی
romney , n ته خلیت ته راش
romp , n , vi له یزتنا زاروکان . ژن یان زارو کو حه ز ژ ڤێ له یزتنێ دکن ، که چکا فه لیته . به زم . به زینا سه رکه تی (ل پێشبرکێ) به زم دکت . دبه زت ب له ز ئو سه رکه ڤت ل پێشبرکێ (پێشبه زینێ)
romper , n کراسێ فره هێ زار وکان
romping , n به زمه یاری
- ground گه ڤزک
rondeau , n هوزانه ک ده هـ یان سیزده ریز
rondel , n هه بیه رێ خه له کی
rood , n خاچ
- arch تاقێ ئاڤبه را سرودگه ئو دیرێ
- cloth په روکێ نخافتنا خاچی
- screen به ربه ستێ دار یان به ر ئاڤبه را سرودگه ئو ئاڤاهی یێ دیرێ
roof , n , vt بنه بان . بنمیچ . سه ربان . بان بانک ، ساپیته . بان دکت . کاشخانک دکت ، سیبه ردکت
- beam مه رتاک . نیرگه . کاریته
- gutter پلوسک

roofer , n سپاسنامه یا سەردانگە ری پشتی چونێ
roofing , n کاشخانک ، بان . بانکرن
roofless , adj بێ پە نا . بێ بان
rooftop , n سابیتە
rooftree , n بان . خانی . ستونا کاشخانکی
rooinek , n کوچە رێ بریتانی ل باشورا ئە فریقا
rook , n , vt قاژ . دلخاپ . چەلو . قژک ، قژاک . کە لهە یا شترە نجێ . لنیوک . تە لا فیلبازی دکت . دخاپینت
rookery , n دارێن تێر قر . هیلینێن قران
rookie , n سە ربازێ نو ، دە ستپێکە ر
rooky , adj خانی ئو زنجێن هە ژاران
room , n , vi , t ژەر . مە زە لک . ئودە . در فرە هی ، دحە وینت . پە نادکت نشتە دکت
roomer , n کرێدار
roomette , n ژورا نڤستنێ یا هە فکێشێ
roomful , adj تە ژی یان تژی مە زە لکێ ، تژی ژورە کێ
roominess , n فرە هیتی
rooming house , n خانی بێ کرێکرنا ژوران
roommate , n هە ڤالێ ژورێ کوپێکڤە نشتە نە
roomy , adj دە لپ . فرە وان فرە
roorback , n دە رە و (بۆ کرێتکرنا رامیاری)
roose , vt پە سن دکت
roost , n , vi , t لوس . لیس . لیسبون . داهشتن ، لیس دکت . داد هشت
rooster , n کە لە شێر . فیلباز
roosting , n داهشت
root , n , vt . i بنە رە ت . نژاد. رهـ . رە گ . رە گە ز بنیات، رهـ دگرت دکولت بژخارنی
- and branch هە می . رهـ وچق
- hair رها مویی : ریشال
- stock رها پە ترومە کرنێ
- to .....out هە لدکێشت
- to take or strike .... رهـ دگرت ، قایم دبت
rootage , n ریزکا رهان . رهگرتن
root - beer , n بیرە یارهان : ڤە خوارنە ک غازی یان فیرهایی
root - hair , n رها مویی
rooting , n پندان
rootless , adj بێ رهـ
rootlessness , n بێ رهیتی
rootlet , n رهچک
rooty , adj رهدار . تێر رهـ
ropable , adj ئە نری
ropable , adj (ب وە ریسی) سە رکە تنبار
rope , n شە لیت . بە ن بە نک . کاپ . پە ت . وە ریسێ سێدارە یێ . وە ریس . گوریس سوستە ل ؟ مرن ب سێدارە کرنێ . تە نافە
- dancer جانباز . دە لو . دە لیومان . پە هلە وان ، وە ریس لیز
- to give somebody plenty of ..... سە ربە ست دکت
- to know (learn) the ..s کاری بزانت یان هین ببت
rope , v . t . i گرێدت (ب وە ریسی) ، فێتکاری دکت
roped , adj گرێدایی (ب وە ریسی)
ropewalk , n وە ریسگە
rope walker , n = ropedancer
ropiness وە ریسیتی
roping , n وە ریسکرن (گرێدان)
ropy , adj زراف . زە بلە کی سترکی . شرێزی . دە بیشی . وە ریسی لنجی
roque , n یاری یە ک تە پکا دارایە
Roquefort , n تە خلیت پە نیرە
roquelaure , n عە بایێ کە ڤنێ زە لامی کو دگە هشت چۆکی
rorqual , n تە خلیت نە هە نگە (هرکول)
rosace , n پە نجە رکا گولان . خە ملا وە ک گولێ
rosaceae , (n, pl) گول
rosaceous , adj گولی
rosaniline , n روزانیلین : بویە یا سورە
rosarian , n گول چین
rosarium , n باخچێ گولان
rosary , n باخچێ گولان . تزبی
- bead لبا تزبی
roscoe , n (sl) تفە نگ

rose , n , adj گوله باغ . گول . په مبه . سورداله
- bay =oleander لورک . قرژاله . ژولک . رونک . ژاله
- coloured سوراڤی . گول گولی . گول فام
- garden گولیزاز
- quartz به ریێ گولیێ
- star گول ستیر
- water گولاڤ
-water flask گولاڤدان
- wild شیلان
rose , v . t گول دکت
roseate , adj سورک . سوراڤی . په مبه . گول گولی
rose fever , n گول تا.ته خلیت تا یا پیشی یه ل به هاریێ یان ده ستپیکا هاڤینیێ به لاڤ دبت
rosemary روزمیری : هه له زه ک بیهن خوه شه
rose of Jericho , n گولا ئه ریحا
roseola , n لیرا گولیێ ئه خاسمه سورکێن ئه لمانی
roseolar , adj پیوه ندیداریێ لیرا گولی
rosery , n گولزار . باخچیێ گولان
Rosetta Stone , n به ریێ ره شیدی یێ مسریێ
rosette , adj په مبه یی
rose window , n په نجه رکا گولیێ
rose wood , n گول دار . داره ک تازه یه ، بێ که ل و په لی ب کار دئیت
Rosh Hashandh , n سالا نۆیا جهی یان
rosily , adv ب گول ره نگی . ب شادی ب گه شبینی
rosin , n , vt شریز ، شریز دکت
rosined , adj شریزکری
rosining , n شریزکرن
rosiness , n گولبون ، گولیتی
rosiny , n. شریزی
roster , n کارنامه
rostral , adj به رزه کی . نکلدار
rostrate , adj دوانگه یی ، نکلدار ، به رزه کی
rostrated , adj نکلکری . دوانگه کری
rostiferous , adj نکلی
rostiform , adj وه ک نکلی

rostrum , n نکل . به رزه ک . دوانگه
rosy , adj په مبه یی . ئالگون . گول فام ، گولی . سور گولی . پیڤازی ، پیازی . گول گولی . په مبه .
rot , n , vi , t پوسان ، که ڤرج . رزی . گه نین . رزین . کومک ، درزینت . دپه رتت . گه نی دبت . درزت
rota , n سیایی یا ریزکا زڤرینێ ، گه ر
- meter ئاله کی پیڤ
Rotarian , n ئه ندامێ یانه یا روته ری
rotary , adj , n زڤروک . گه رینه ک . خولاوه باده ک . زڤره ک
- cultivator گیسنێ زڤروک
- engine بزوینا زڤروک
- press چاپا زڤروک
-w ing aircraft هیلیوکوپته ر
Rotary Club , n یانه یا روته ری
rotatable , adj زڤروک
rotate , v . i . t دزڤرینت.دزڤرت .دگه رینت دگه رت
rotated , adj زڤری . گه راندی
rotating , n زڤرین
rotation , n گه رین . گه ر . ڤزیون . زڤرین . خولانه وه ، گه رگه ر
- in .... په یهاتی
- of crops په یهاتنا ده رامه ت
rotational , adv په یهاتی
rotative , adj زڤروک . په یهاتنی
rotator , n گه رین . زڤرینوک . زڤروک
rotatory , adj گه رینه ک
rote , n روتین . ده نگێ شلقاڤێ ، هه رنه ریت . دوباره کرن (بێ تیگه هشتن) ، ئالاڤکا که ڤنا مه زیقه یی وه ک گیتاریێ
rotifer , n زڤروک : (جانه وه ر)
rotiferal,adj(also rotiferan) زڤروکی
rotisserie برازگه
rotograph , n روتوگراف : چاپکه ریێ گروڤریێ هه ستیار

rotogravure , n وینگری یا روتوگرافی‌چاپکرنا روتوگرافی
rotor , n زفره‌ک . سوره‌ک
rototill , vt دکیلت (ب گیسنێ زفروک)
rototiller , n گیسنێ زفروک
rotted , adj رزی
rotten , adj گه‌نی . رزی . بونکریو . چروک . مه‌رقاندی ، په‌لوت . رزوک
- stone به‌رێ فه‌مشتنێ
rottenly , adv ب رزوکی
rottenness , n گه‌نیتی ، کوفک . که‌فزع
rottenstone , n به‌رێ رزی . به‌ره‌ک قیری هه‌لوه‌شایی (بۆ فه‌مشتنێ)
rotter , n گه‌نی : مروفێ بیقام پوچ
rotting , n رزین
Rottweiler , n سه‌یه‌کی ره‌ش بلند
rotund , adj , n کایه . گروفر . خر
- about چوله چف . چه‌پ چه‌پ
rotunda تاقامی یێ گروفر . هولا گروفر
rotundate , adj گروفر
rotundity , n گروفریتی
rotundly , adv ب گروفری
rouble , ruble , n یه‌که‌یا دراڤێ روسی
rouge , adj , n , vt سور.سوراف . سوراو ، سوراف دکف
rouged , adj سورافکری
rough , adj , adv , n زفر دکت ، زفر دبت ، سه‌ره‌تایێ نه‌قش دکت
نیفه‌کیر . قوپه ، سه‌خت ، گرس . زفر
. دژوار .ره‌ق ، هشک . وشک ، قه‌رت
- in ...... گر نیزیک
- cast سه‌ره‌تایی
- cloth قه‌ستور ، پالاس
- country گونده‌واری یا سه‌خت
- copy رونفیسا زفر
- draft رونفیسا زفر
- hands ده‌ستێن زفر
- leaf به‌لگێ سه‌ره‌تایی
- luck به‌خت ره‌ش
- manners ره‌وشتا زفر
- rider سواری یه‌کێ هه‌سپی (هه‌سپ شکێن)
- rice شلتیک
- road رێ یا سه‌خت
- skin چه‌رمێ زفر
- sea ده‌ریایێ سه‌خت (تیر پیل)
- tongue زمان گه‌ز
- translation وه‌رگێرانا نیزیک
-water ئاڤا دژوار
- weather سه‌قایێ دژوار
- words په‌یڤێن کریت
-work کارێ دژوار
roughage , n خارنا زفر (وه‌ک پینه)
roughcast , vt هنینا سه‌ره‌تایی دکت
roughdry , vt زوها دکت
roughen , v . t . i زفردکت . گرس دکت
roughened , n زفرکری
roughening , n زفرکرن
roughhew , vt داری دبڕت
roughish , adj زفر یان پچه‌کێ هار
roughly , adv ب زفری . نیزیک
roughneck, n مروفێ ره‌ق یان چه‌لون
roughness , n خالی . گرسی
roughshod , adj سولا بزمار ده‌رکه‌تی داکو نه‌حلست
- to ride .....over دژوار دبت
roughing , n سورافکرن
roulade , n سترانا یه‌ک برگه
rouleau (x) , n گولکا دراڤی
roulette , n رولێت (یاری یا قوماری)چه‌رخک
R (o) umanian , adj وه‌لاتی یان زمانێ رومانیا
rouncival , n ته‌خلیت که‌لیکه
round,n,adj prep,adv ده‌س . بگه‌ر ، مات ، خر ، گروفر
- in the ...... شانویا هه‌می نیشانه دیار ، شانویا ته‌ماشه که‌ر ژ هه‌می لایان دبینت
- about نیزیکی
- somewhere .... دور ویه‌ری
- to get ....a person دخاپینت
- to go the ....of نوچه به‌لاف دبت

- to go the ....s نوبه تداری دکت
- to make one's ...... نوبه تداری دکت
- to sleep the clock . ژ دوازده ده مژمیران پتردنڤت
- to take it all ..... پرسێ ژهه می لایان دبینت
round , v . t . i ته ژی دبت (له ش) . ڤه دمشت . ته مام دبت . ته کوز دبت ، گروڤر دبت . دزڤرت . چه پ ددت
- to .....off ته مام دکت
- to ....on or upon ئێریش دکت
- to ...up ته رشی کوم دکت
round about . n . adj ریکا چه پ و چیری . مه یدانا گروڤرا دابوریێ
round angle , n گوشه یا ته مام ٣٦٠
round bread , n سه وک . کلوچ . گلور . گلدی
round dance , n گوڤه ند
rounded , adj لیوه رکری . لیوه رهاتی
roundel , n گروڤر
roundc lay , n کورته ستران . مه قام
rounder , n ئالاڤا گروڤرکرنێ . ده ست به ردایی . به نگێ مه ی . تاوانکار . کولبازی
roundheaded , adj سه رگروڤر
roundhouse , n خانی یێ گروڤر
rounding , n لیوه رکرن
roundish , adj پچه کێ گروڤر
roundlet , n گروڤرک
roundly , adv ته شکه را . ڤه بر
roundness , n گروڤریتی
round robin , n زنجیره سکالا نامه یا گروڤرئیمزارکری . به یاننامه
roundsman , n به لاڤکه ر (شیر . نان) پشکنێر . زێره ڤان
round surface , n دیهم یان رویێ گروڤر
round table , n مێزا گروڤر
round trip , n گه شتا چون ئو هاتنا یه ک رێ
roundup , n کورتی . کومکرن
roundworm , n کرمێ گروڤر (دناڤ ریڤیکا مروڤیدا)
roup , n , vt هه راج،هه راج دفروشت .هه راج دکت
roupy , adj ته خوه ش ،(مریشک)

rouse , n , vt , i راکرن .هشیارکرن .ئاراندن ، رادکت . هشیار دکت . دئارینت خویێ دکت (ماسی یان) . هار دکت
roused , adj هارکری . گژ گژی
rousement , n سه رگه مکرن .هارکرن .
rouser , n هارکه ر . هشیار که ر، ئار انکه ر
rousing , n هارکرن . فیتدان . فیت ئاراندن . گژگژاندن
roust about , n پاله ، کارکه رێ به نده ران
rout , n , vi , t شکاندنا له شکه رێ ، دشکینت (نه یاری)
route , n , vt سنیل ، چوندن ، رێ . ریکا . ریگه . کیش . دهنێرت سه ر رێ یه کێ
- en .... ل سه ر رێ یه
- march رێ یا ریڤه چونێ
routed , adj ب ریڤه کری . هنارتی
router , n هه سپێ په شه دریژ
routinc , n ئاسایی ، روتین
routing , n (ب) ریڤه کرن . هنارتن
routinism , n روتینیتی
routinist , n روتینکار
routinization , n روتینیکرن
routinize , vt روتینی دکت
routinized , adj روتینیکری
routinizing , n روتینیکرن
roux , n . (pl . same) تیکلی یا به زی ته خاسمه ئیڤشکی ئو ئاری بو چیکرنا ئیخنی یان
rovc , n , vt کوچه ری.گه ران ،ته رقت .دگه رت
roved , adj ته رقی
rover , n گه روک . ده ریاگر.گه ریده .گه رال
roving , n کوچه ری . ده رو ده رو . گه ران
row , n , vi , t شه لپی . مه جره ف . سیله . ریز . قه رقه شه ، شه لپی دکت سه ول لیددت
- a hard ......to hoc ته رکێ زه حمه ت
- to get into a ...... لیکه تن
-to make(pickup)a.. شه ری ردکت
rowan, n(also berry) ته خلیت تی شه مبی

rowan tree , n دار تی شه مبی
rowboat , n به له ما شه لپیکرنێ
rowdily , adv ب ره قی
rowdiness , n چه لونیتی
rowdy , n , adj چه لون
rowdyish , adj بچه کێ چه لون
rowdyism , n چه لونیتی
rowel , n , vt زختکا رکێبێ ، زخت لێدت
rowel (l)ed , adj زختکری
rowe (l)ing , n زختکرن
rowen , n نه نجام
rowing , n خه راندن . شه لپین . سه ول لێدان
row lock , n ئالاڤ گرتنا شه لپی یا به له مێ
royal , adj , n شاهـ . شاهی . قرال . قرالی ، شاهانه . شاهانی
- court شانشین
- residence شانشین
- road شاهرێ
royal blue , n شین شاهی .ره نگێ شینێ نه رخوانی
royalist , n شاهی . پشتگیرێ حوکمێ شاهیتی یێ
royal jelly , n هنگفینێ شاهی
royally , adv ب نایابی . ب شکوداری
royal palm , n دار قه سپا شاهی (داره ک دریژه هه ر بۆ خه ملێ یه)
royal purple , n نه رخوانی یێ شاهی
royalty , n شاهیتی ، قرالیتی
Royston , n ..crow قراگه‌وریان کولا ڤکری
rub , n خوراندن ، ڤه مشتن . زه حمه تی . گر ڤتاری . گه مراندن خوکی . ترانه
rub , vt , i دگه مرینت . دهه سینت ، رادکت
- to ....down دگه مرینت (له شی)
- to ....it in گوتنا نه خوش دوباره دکت
- to ...off رادکت
- to .....the right vlay دلنیا دکت . هه دار دکت
- to ..the wrong way دئه نرینت . شه پرزه دکت
rub - a - dub , n , vi ده نگێ داهولێ . ده نگێ داهولێ چێدکت
rubato , adj , n مه زیقه یا له ز گوهور
rubbed , adj سوتکری . هلپشافتی . پشافتی
rubber , n , vt گه مرڤان . لاستیک ، سه رێ خو دزڤرینت
- cement لکانا لاستیکی
- check چه کێ له گه راندی (بێ درافی)
- stamp موهرا لاستیک
rubberize , vt لاستیک دکت
rubberlike , adj لاستیکی (وه ک لاستیکێ)
rubberneck , n , vi گه روک . زانخواز ، زانخوازی دکت . دگه رت
rubber - stamp , vt موهر دکت . زو پێک دئێت
rubbery , adj لاستیکی
rubbing , n هه سین .تێدان.سوتکرن . گه مراندن
rubbish , n پاشماوه.گلێش.قلێر.خول.پیسیتی.زبل
rubbishly , adv ب گلێشی
rubble , n کوما شکه سته به ر یان میزتال ، کاڤل
rubble , vt کاڤل دکت
rubbled , adj کاڤلکری
rubblework , n ئاڤاهی یێ کاڤل
rubbling , n کاڤلکرن
rubdown , n گه مراندن
rube , n گوندی یێ خریو . گه وج
rubefacient , adj , n سورکه ر (بۆ چه رمی)
rubefaction , n سوربون
rubefy (ify) , v . t سور دکت
rubella , n سورکێن نه لمانی
rubellite , n رۆبلایت . تورمالینێ سور (به رێ نیڤ هێژا)
rubeola , n سورک . سورکێن نه لمانی
rubicelle , n روبیسێل (به ره ک هێژایه)
Rubicon , n سنورێ کو مروڤ ده رباز دبت
rubidium , n, vt به ری ده ر به ست دبت کاری ، سه رکه تن ل یاری یێ به ری نه یار سه دخالکان ببت (پکت) ، نه یاری هوسا بشکینت
rubicund , adj سور یان به ر سوریڤه

rubicundity , n سوریتی

rubidium , n روبیدیوم : هیمانه ک میرتالی زه نگ زیف وه ک پوتاسیوم

rubiginous , adj ره نگ ژنگار

rubious , adj سور ، سوریٚ تاری

ruble روبل ، یه که یا درافی ییٚ روسی

rubric , n نافنیشانا ژنیری . ناف ، نافنیشان ، فه رمانا ریفه برنا نفیژا پیروز ب سوری چاپکری

rubrical , adj سور . سور نیشانکری ، تایبه ت نفیسی یان چاپکری

rubrically , adv ب سوری

rubricate , vt سور نیشان دکت . سور دکت

rubricated , adj سورکری ، سور نفیسی

rubricating , n سورکرن

rubrication , n سور نیشانکرن

rubricator , n سورکه ر

rubrician , adj سوری

rubricanism , n سوریتی

rubricanist , n سورکه ر

rubricism , n سوریتی

rubricist , n سورکه ر

rubus , n ته خلیت تی

ruby , n , adj , vt به ریٚ گران (به هادار) یاقوت ، سور هه ش دکت

ruche , n گولی یا قه یتانان

ruched , adj گولیکری

ruching , n گولیکرن

ruck , n پاریکه ر ین کو دپیشی یا رنیه رانرا ناکن

ruck , n قورمچین ، ته گه ره ، پیٚچ

ruck (le) , v . t .i دقورمچت ، دپیٚچت

rucksack , n پارزین

ruction , n لیکه تن . تاتیل . هاری

rudd , n ته خلیت ماسی یه

rudder , n ده زگین . رنیه ر . ناراسته که ر

rudderpost , n , also rudder stock ستونکا ده زگینی

ruddily , adv ب گه شی

ruddiness , n سوراتی ، سورگولیتی

ruddle , n , vt سور بویه (ئوکسیدیٚ ئاسنیک) ، سور دکت

- man سور بویه فروش

ruddled , adj سورکری

ruddling , n سورکرن

ruddock , n (بالنده) سینگ سور

ruddy , adj , vt , i گه ش دبت ، دیٚهم سور . گولی . سور . به رسوریفه

- duck قازه ک ئه مریکانی (نیٚر ره نگ سوره)

rude , adj ره ق . رۆ قایم . هوف . زمان دریٚژ بیٚ ئاقرو . رۆهشک . نیڤه کیر ، بیٚ شه رم .

rudely , adv ب رۆقایمی

rudeness , n زمان دریٚژی . رۆهشکی . ره قی خالی .بیٚ ئاری .بیٚ ئاقرویی

ruderal , adj , n فریزی

rudery , n رۆقایمی

rudiment , n سه ره تا . ده ستپیٚک شوین یان شوپا ئه ندامه کیٚ

rudimental , adj سه ره تایی

rudimentarily , adv ب سه ره تایی

rudimentariness , n سه ره تایی تی

rudimentary , adj سه ره تایی . شوپی

rudish , adj پچه کیٚ رۆ قایم

rue , n , vt , i ئه سپه ند . پیٚشه مانی . ژوڤانی سپه ند .هه له زه ک پزیشکی یه لگ تاله.ژوڤان دبت . پیٚشه مان دبت

rued , adj ژوڤانبویی . پیٚشه مانبویی

ruefescent , adj به رسویڤه

rueing , n ژوڤان . پیٚشه مانبون

rueful , adj مریتو . په روش . پیٚشه مان

ruefully , adv ب مریتویی

ruefulness , n مریتوییتی

ruff , n ئوڤه کیٚ کشکشی ییٚ ستویی ئوڤه کیٚ په ری ل دور ستوییٚ بالنده یی ، بالنده یه ک ئاڤی یه

ruff (e) , n	ماسی یه ک رۆباری (پاره تیژ)
ruff , n , vi , t	کاغه زا له کرنی له دکت (ب لیێ کاغه زێ)
ruffed grouse , n	بالنده یێ دوله کی یێ ئه مریکانی
ruffian , n	هوف . دره مروف
ruffianism , n	دریتی
ruffianly , adj	در . هوف
ruffle , n , vt , i	شاشی . په ریشانی . شه پرزه یی ، په ریشان دبت . شه پرزه دبت شاش دبت . دنه نرت . دنه نرینت
ruffled , adj	گڕ
ruffling , n	په ریشانکرن
rufous , adj	به رسوریله
rug , n	مه رش . به رک . شه ملک . شه لک جاجم . ته ژ
- maker	به رک چێکه ر . به رکفان
- selling	به رک فروش
ruga , n	قورمچین یان پنچا ریفی ستوری
rugate , adj	قورمچی
Rugby , n	ره گبی : ته خلیت ته پکا پێ یان
rugged , adj	گه له ر . سه خت . زاخور
ruggedize , vt	قایم دکت
ruggedized , adj	قایمکری
ruggedizing , n	قایمکرن
ruggedly , adv	ب زاخوری
ruggedness , n	سه ختی تی ، زاخوری تی
rugger , n (sl)	ته پکا پێ یانا (ره گبی)
rugose , adj	قورمچی
rugosely , adv	ب قورمچینی
rugosity , n	قورمچینی تی
rugous , adj	قورمچی
rugulose , adj	(هور) قورمچی
ruin , n , vt , i	ویران . روخان . هه رفین . کافل مالخرابی . شونوار . خربه . خرابه ویران دکت . کافل دکت . تیکددت تیکدچت
ruinate , adj	هه رفی . کافل
ruinate , vt	ویران دکت . کافل دکت .دهه رفینت
ruination , n	فه لشاندن . روخاندن . کافلکرن
	هه رفاندن . ویرانکرن . ویرانبون . که مباخ
ruined , a	کافلکری . ویرانکری . زه هیکری . زه هی
ruiner , n	ویران . ویرانکه ر
ruing , n	ژوفانبون
ruining , n	زه هیکرن . ویرانکرن
ruinous , adj	هه رفی . کافل . ویرانکری
ruinously , adv	ب ویرانکه ری
ruinousness , n	کافلی تی . ویرانیتی
rule , n , vt	حوکمداری . راژوری . ئاغایی . ئاغاتی . ریسا ، سه رده ستی، ریزان . ده ستور . بنک ، بریار ددت ، حوکم دکت
- as a	وه ک بنک یان ده ستوری
- to ....something off	جودا دکت (ب هیله کێ)
- to ...something out	ئاگه هدار . دکت کو چێنابت
- to work to	ئێکجار وه ک ده ستوری کار دکت (کویێزاری یه)
ruled , adj	حوکمکری
rule of three , n	ده ستورا سێ یان
rule of thumb , n	ریزکا به رانی : پیڤان یان هه ژمارتنا نێزیک ، بریاردانا سه رهاتی
ruler , n	راسته ک . راسته . فه رمانره وا ، کار ب ده ست . خونکار . کاردار . فه رماندار
ruling , n	حوکمکرن . بریار دان . فه رماندان
- class	چینا راژور
rum , n	گێره.زه حمه ت.ره م.شه رابه ک مه یی
Rumanian,adj,n=Romanian	
rumba , n	ته خلیت گوڤه ندا ره شێن کوبایه
rumble , n , vi , t	لێکه تنا کولانێ ، نه خاسمه ناڤبه را جه رده هه رزه کاران بێزاری یا گشتی . ره قره ق . گورژین ، پێژن ره قره ق دکت
- of water	خوله خول

rumbled , adj ره قره قکری
rumbling , n ره قره ق
- sound گمین
rumbustious , adj گاله گوتی . قیرو قیژی
rumbustiously , adv ب گاله گوتی
rumbustiousness , n گاله گوتیتی
rumbly , adj ره قره قی
rumen , n نورک چلپرت
ruminal , adj نورکی
ruminant , n , adj کایی
ruminantly , adv ب کایی
ruminate , v . t . i له دکایت . دکایت ، رامان دکت
ruminated , adj له کایی
ruminating , n له کایین
rumination , adj , n رامانکرن . کایین ، کاویژ
ruminative , adj کایینی
ruminatively , adv ب کایینی
rumination , n کایین
ruminator , n خونه نده ک . جونکه ر . کایی
rummage , n پینگه ران . پشکنین ، تشتین تیله لین تیکل ، خورده بژ فروتنێ
- sale خورده فروشی
rummage , v . t . i له دکولت . لیندگه رت هور سه ح دکت . به پیدادکت (ب له کولینێ)
rummaged , adj لیگه رانی ، پشکنینی
rummager , n سه حکه ر
rummaging , n لیگه ران ، سه حکرن
rummer , n ترارێ مه زن
rummy , adj گیزه . سه یر ، سه رخوش . له یزتنه ک کاغه زان
rumour , n , v , t چرچر . گوته گوت ، چرچر دکت ، گوته گوت دکت
- monger چرچرگیر
rumoured , adj گوت گوتکری
rumouring , n گوت گوتکرن
rump , n ته رکی ، قارچک
- steak پارچه گوشتێ رانێ چیلێ
rumple , n , v . t . i قورمچین.بیژی.دقورمچینت . دقور مچت

rumpled , adj قورمچی
rumpling , n قورمچاندن . گرنژاندن
rumply , adj قورمچی
rumpus , n قیر وقیژ . ته لدان
rumpy , n کتکا بێ دولک
کتکا بێ دولکا مانکس (ژ گراوا مان)
rumrunner , n قه چاغێ ره مێ یان که می یا فێ قه چاغی بێ
run , n , vi , t به ز . به زین . راکرن . غار ، دره فت .دکت غار . دبه زت بازددت دگه رت.په نا دکت . کێمی ده ردکت
- at a .... به زینی
- on the .... ره فی
- away ره فی ، ره فین
- off ئاقا بارانی که را بریار(هه لیژارتن)
- to ...about دگه رت . ژ دره کێ دچت دره ک دی
- to ....along کوچه ردبت . ده ردکه فت . دچت
- to .....across فێدکه فت (هه لکه تی)
- to ......after دشه قینت . ب دوف دکه فت
- to ....(up) against به رهه لست دبت ، ناکوک دبت
- to ....a temperature تا دگرت (دئێتێ)
- to ....away دره فت ، بازددت
- to .....away with ددزت . تێدچت . دله نرت . سه ردکه فت (شانوگه ری)
- to .....back هزرا به رێ دکت .
- to ....down رادوه ستت . دوه ستت . سفک کاردکت
- to ......dry زوها دبت ، هشک دبت
- to ....for it دره فت
- to ....in دگرت ئو به ند دکت .هێدی دهاژوت
- to ....into فێدکه فت . ده بیندار دبت
- to ....its course پیفه دچت
- to ....off دره فت . ددزت ، فالادکت
- to ....on به رده وام دکت . ل دور دگه رت . پیفه دچت ، دناخفت

- to .....out کێم دبت . دگه هت دوماهی یێ .
دقه رمت ، سه ردا دچت
- to ......over سه رڤه دچت
- to ....round سه ردانه ک له زین دکت
- to ....short کێم دبت
- to .....short of دراڤ نامینت
- to ......through زه هێ دکت (سامان)،لێددت (شوری)
- to ....to دگه هت
- to ....to fat قه له و دیار دبت
- to ....to ruin کاڤل دبت . دهه رفت
- to ....up زو وه رار دبت . بلند دبت . داددت
- to ....up against ڤێدکه ڤت ، به ربه رچ دبت
- to ....upon ل دور مژادی دگه رت
- to ...w.ild وه ک بڤێت دکت
run , adj بازدا
runabout , n گه روک
runaround , n خاپین ، نڤیسینا تیپ ریزکری
runaway , n , adj ره ڤین . ره ڤی . به زین
runcible,n ....spoon چه ته لێ وه ک که ڤچکی که ڤانه کری
runcinate , adj ددان خیزاری
rundale , n هه ڤ داگیری یا زه ڤی یێ
rundle , n پێپکێ پێسترکێ
rundlet , n برمیلک
run - down , adj رزوک
rundown , n کورتی
rune , n تورکێ مه غولی ، که ڤنه تیپا نه لڤابێ
یا سکه ندینافی
rung , n پێپک ژ پێسترکا گوهێزیا ر
runic , adj نه قشکری ب که ڤنه تیپێن سکه ندینا
ڤی
run - in لێکه تن ، نڤیسینا سه ربار بۆ چاپێ
runlet,n (also runnel چه لال
runner , n هه ڤبه ر . راکه . به زا . به زوک
runner - up پێشبه زێ دووه م ده رکه تی
running , n بازدان . باز . ره ڤه نده . هه رانه .
به زین . به ز . ره وان
- aground کێله لدان
- to be in the ..... هیڤی دکت سه ر بکه ڤت

- to be out of the .... (ژ سه رکه تنێ) بێ هیڤی دبت
running away , n بازدان . ره ڤین . ره ڤ
running board , n (چاملغ) ، ده پکێن به رێ
running gear , n گێر
running head(line),n نافنیشانا دوباره
running knof , n گرێکا حلسین (بۆ فره هکرنا کونکا
وه ریسی)
running mate , n هه ڤالێ رێڤنگ
running title , n نافنیشانا کتێبێ (ل سه ر په ران)
runny , adj ده لینی
run - of-the - mill , n ئاسایی . نافنجی
run - of -the-mine, n ئاسایی . نافنجی
run - over , n سه ربار
runover , n مایه یێ سه ربار
runt , n گا ، چێل (بچوک)
run- through , n خوه ندنا له ز
runway , n داها تنگه ، به زگه . رێ فرین
راره وی . فرگه ، به زینگه
rupee , n روپی
rupture , n , vt , i پێبرین.شه لقی چرین . برین ، دران
دشکێت . دپه قت . دچرینت
ruptured , adj چراندی
rupturing , n چراندن
rural , adj لادێ یی . گوندی
- area که وشه ن
rurality , n گونده واری
ruralize , vt , i گونده وار دکت
rurban , adj گوندی بازێری
ruridecanal , adj ژ دێر یان ئولدارێ گوندی
Ruritania , n شاهیتی یه ک ئاشوپی ل ئورووپایا
نافی
rusa , n ئاسکه ک مه زن
ruse , n خاپ . فناز . له بان . لابان . ده ک
، هنه ر
rush , n , adj راکه ش . ئێریش . بره ه . به ربون
له ز . زوکانی . ته کان . زویه تی
هه لپه . هه لپ .)
- hour ده مێ ئاپور
- with a .... ژنشکی . زو

rush , v . t . i	دله زینت . له زدکت . دبه زت
- to ....at	ئێریش دکت
- to .....down	ب له ز دئێت خارێ
rush candle, n . rush light	مومکا گه زی (رون دکن)
rusher , n	له زکه ر
rushing , n	له زگین . راکه ش . برهـ . به ربون
rushy , adj	له زین
rusk , n	پارچه یه ک نان . ته خلیت بسکته
russet , n , adj	سور به له ک . مور . ئال ، سوراقی . شه رابی .
russet (t) ing , n	پارچه یا زفرا میوه یی
Russia , n	روسیا
Russian , n , adj	وه لات یان زمانێ روسی . روس
Russo -	روسی . روس .
- phil (e)	حه ز روس
- phobe	دژ روس
- phobia	دژ روسی
rust , n , vi , t	ژه نگ ، ژنگار . زه نگ ، ژنگا ردگرت
rusted , adj	زنگاری . ژنگار گرتی
rustic , adj	زفر . گوندی . جوتیار ساده . گه وج
rustical , adj	ساده یی . گه وجی
rustically , adv	ب ساده یی
rusticity , n	گوندی یاتی ، ساده ییتی
rusticate , v . i . t	(گوندی) دژیت
rusticated , adj	(گوند) ژیانی
rusticating , n	(گوند) ژیان
rustication , n	گوندیبون
rusticator , n	گوندی
rustily , adv	ب ژه نگی
rustiness , n	ژه نگیتی
rustle , n , vi , t	ره قه ره ق .ره قره قین سروه ، شنگین خوشین.لرفه‌شنگین دکت . خوشین دکت
rustled , adv	شنگینکری
rustler , n	خوشینکار
rustling , n	شنگینکرن
rustlingly , adv	ب شنگینی
rusty , adj	ژه نگی . ژه نگاری ، ژه نگدار، ژنگاری
rut , n	لوچ . که نده ک . که ند . کور . چال . به ست ، رێ . جوک . که لش . روتین . گه را په رینێ (ل نک جانه وه رێ)
rut , vt , i	دکولت . دکه لشت . دپه رت
rut , n , vi	به لقتینی . فیتکاری ، دپه رت
rutabaga , n	شیلما زه ر
ruth , n	دلوڤانی
ruthenic, adj , ruthenious	روتنیومی
ruthenium , n	روتنیوم :هێمانه‌ک میرتالی قه تلازه
Rutherford atom , n	گه‌ردیلا ره‌زه‌رفورد (کاکل ئه رێنی بچوک ئو ئیلیکترۆ وئنین وه ک ستێرین گه روک ل دور)
rutherfordium , n	ره‌زه‌رفوردیوم (هێمانه‌ک کیمیایی تیریژدار)
ruthful , adj	دلوڤان
ruthfully , adv	ب دلوڤانی
ruthfulness , n	دلوڤانی تی
ruthless , adj	دل ره ق ، بێ به زه یی
ruthlessly , adv	ب دژواری
ruthlessness , n	بێ دلوڤانی . دژوار ، دل ره قی . دژواری
rutilant , adj	گه ش . ته یسی
rutile , n	ئوکسیدێ تیتا نیوم (وه ک کانی)
rutted , adj	چالکری
rutting , n	چالکرن
ruttish , adj	به لقتینی . فیتکار
rutty , adj , n	کورکی ، چالکی . که لشکی
R - value , n	پیڤانا گیرو کرنا تیراچونا گه رمی یێ
rye , n	ئاغایێ قه ره ج . جه هده ر . جه هداری (هه له ز) ، شلیل
- bread	نانێ جه هده رێ
- grass	گیا جه هده ر
-w hiskey	وسکی یا جه هده رێ
ryokan , n	مه یخانه یا ژاپونی
ryot (Hin) , n	چاندی یار . جوتیار (هندستانی)

S

S — ئیس تیپا نوزده‌مه‌ما ئه‌لفابێ یا ئنگلیزی
saba , n . tune — ئاوازا سه با
sabadilla — هه له زه ک مه کسیکی به لگ دریژ توف تال
Sab(a) can , adj , n — وه لاتی یێ یه مه نا که ڤن
sabaism , n — ستێر په رستن
sabbatarian, n, adj — شه مبه یی : جهی یێ رۆژا شه مبی یێ ڤه دسهت ئو په رستن دکت
sabbath , n — رۆژا شه مبی یێ : رۆژا ڤه سهین ئو په رستنێ ل نک جهی یان ئو هنده ک فله هان ، رۆژا یه کشه مبێ : رۆژا ڤه سهین ئو په رستنێ ل نک فله هان . ده مێ ڤه سهینێ
sabbatic(al) , adj — شه مبی یی یان یه کشه مبی یی پشوویی . ڤه سهینی
sabbatical year , n — سالا ڤه سهینێ ل نک که ڤنه جهی یان هه ر سالا حه فته م ده ستور یان ، ریدانا موستایی ، ب ئاسایی هه ر سالا حه فته م بۆ ڤه سهین . ریبار ، یان ڤه کولینێ
sabbatize , vt — شه مبی یی دکت ، رۆژا شه مبی یێ دگرت
Sabean , n , adj — سابئی . مه ندائی
sabin , n — یه که یا مێژتنا ده نگی
sable , n — سه مور ئو قیژکێ وی یێ هێژا
sable (s) , n , adj — ره ش . جلێن به هی یێ ، مها ئاڤێ ره ش گریدان
sabled , adj — ره شکری . به هیکری
sably , adv — ب ره شی . ب به هی . ب شینی
sabot , n — پێلاڤا داری
sabotage, n , v . t . i — هه لوه شاندن ، تێکدان ، هه لوه شینت ، تێکدت
sabotaged , adj — هه لوه شاندی
sabotaging , n — هه لوه شاندن ، تێکدان
saboteur — کاڤلکه ر . تێکده ر . خرابکه ر
sabre , n , vt — شورێ سواری . کاهور، لێدت ، دکوژت (ب شورێ سواری)
- toothed — ددان شور (چیق)
sabred , adj — کوشتی (ب شوری)
sabring , n — کوشتن (ب شوری)
sabulous,adj= sandy — خیزی.خیزێ دناڤ ئه ندامێن میزێدا
saburra ,, n — ماده‌یێ گه نی یێ دناڤ ئورکیدا بریخ
sac , n — چلکه ک . چله ک . ته لیس
sacaton , n — سه که تون . گیایه‌ک ئه مریکانی کایێ ژێ چێدکن
saccade , n — لڤینا له رێنا کورتا چاڤی
saccadic , adj — ژ لڤینا له رێنا کورتا چاڤی
saccate , adj — کیسکی . به ریکی
sacchar-saccari or saccaro — پێشگره کو شه کره
saccharide , n — شه کرا ساده
saccharate — ساکه رێت : خوێ یا ترشی یا شه کری
saccharic acid , n — ترشی شه کری
saccar ification , n — شه کرکرن
sacchariform — وه ک شه کرێ
-saccar ify — شه کر دکت . دگوهورت شه کرێ
saccar imeter — شه کرپیڤ
saccharin , n — ساکه رین : پێکهاتی یه ک به لوری ژ شه کرا له ڤه نان شرینتره
saccharine , adj — شه کری
saccaroid , adj — دیندکی وه ک شه کرێ
saccharometer , n = saccharimeter
saccharose , n — ساکروز : شه کرا ئاسایی
sacciform , adj — وه ک کیسکی
saccular , adj — کیسکی
sacculate (d) , adj — کیسکدار
sacculation , n — کیسکبون
saccule , n — کیسک . همبانک
sacerdocy , n — ئولداریتی
sacerdotage , n — ئولداریتی . ده وله تا ل بن ده ستێ ئولداران
sacerdotal , adj — ئولداری
sacerdotalism , n — ئولداریتی (ده سته لاتی)

sachem , n — سه‌روکێ بالایێ هنده‌ک هوزێن هندوکێن سور

sachet , n — کیسکێ بچوکێ بێهن خوه ش ، (به سته یه ک ژ) بێهن خوه شی یا هشک (دکن ناڤ جلاندا)

sack , n , vt — شه لاندن .تالانکرن . جه وال ، جوهال جه متێرجه م‌به ندک ، ته لیس .توریه . تور . مێشوک ، تالان دکت . ده رێخت(ژ کاری).دکت ناڤ ته لیسیدا

- cloth — پارچه (یه روک) پورتێ حێشتری

- coat — ساقوێن ته لیسی (کورت و فره هـ)

- large ...... — تێر

- race — پێشبرکێ یا ته لیسان

- small .... — تورک

- to get the .... — دئێت ده رێخستن (ژ کاری)

- to give the .... — ده ر دخت (ژ کاری)

sackbut , n — له ره ک (ئالاله ک مه زێقه یی)

sackful , adj — تژی ته لیسی

sacking , n — گوش

sackless , adj (arch) — بێ گونه هـ

saque , n — ساقوێن زاروکی

sacr — پێشگره کو پیروزه ، یان پاشی یه

sacral , adj — پیروز . پاش

sacrament , n , v , t — رازا پیروز.قوربانێ پیروز، سوند دخوت

sacramental , adj , n — رازی . نهێنی یا پیروز

sacramentalism , n — رازی . باوه ری یا نهێنی یا پیروز

sacramentalist , n — باوه ر مه ندێ نهێنی یا پیروز

sacramentally , adv — ب نهێنی یا پیروز

sacramentarian , adj — مانده‌لکه‌رێ حاز ریونا راستی باوه رمه ندێ دبێژت کو له ش ئو خوینا عیسا پێغمبه رێ هه رهنمایی بون

sacramentarism , n — مانده لکه ریتی

sacramentarist , n — مانده لکه ر

sacrarium , n — په ناگه یا دێرێ

sacred , adj — پیروز

- book — کتێبا پیروز

- college — جڤاتا پیروز

- cow — چێلا پیروز . مروڤێ سه ر ره خنێرا

- duty — ئه رکێ پیروز

- heart — دلێ پیروز (عیسا پێغمبه ر)

- number — ژمارا پیروز (ئایینی وه ک ۷)

- right — مافێ پیروز

- writings — نڤیسینێن پیروز

sacredly , adv — ب پیروزی ، پیروزه کی

sacredness , n — پیروزیتی

sacrifice , n , v . t . i — خوبه ختکرن . گوریکرن . قوربانی ، گوری ، گوری دکت

- self .... — جان گوری

sacrificed , adj — گوریکری

sacrificial , adj — گوریکرنی

sacrificially , adv — ب گوریکرنی

sacrificing , n — گوریکرن

sacrilege , n — پیسکرنا پیروزی یان

sacrilegious , adj — پێوه ندیدارێ پیسکرنا پیروزی یان

sacrilegiously , adv — ب پیسکرنی . ب کرێتکرنی

sacrilegiousness , n — پیسکرنیتی ، کرێتکرنیتی

sacrilegist , n — پیسکه رێ پیروزی یان

sacrist , n — ئه رکدارێ پاراستنا ئامانێن پیروز

sacristan , n — پارێزه‌رێ ژورا پیروزی یان (ل دێرێ)

sacristy , n — ژورا پیروزی یان ئو جلێن ئولداران

sacrosanct , adj — بێقام پیروز

sacrosanctity , n — پیروزیتی

sacrum , n — هه ستی یێ که ماخ . کورتخ

sad , adj — سه رکز . خه مگین . مه لول . دلگیر . کوڤان ، دل کوڤان . مریتو . مروچ . مروس . نه شا . خه مدار . دامایی ، خه مخوه ر . خه مکێش . خه مبار . مات . په ست .

- song — په هێزوک . پایزوک

sadden , v . t — دقه هرینت . مریتو دکت

saddened , adj — قه هرو . خه مگرتی . خه مگینکری نوهوراندی .

saddening , n — قه هراندن ، نوهوراندن، مریتوکرن

saddish , adj — بچه کێ مریتو

saddle , n , vt , i مه نه گی . قه رپوز . مه عره ک خورج . زین . کورتان . پالان ، زین دکت . باری گران دکت .
- back قاشازین . پشت زین
- bag خورجه زین . به ندک ، تیر . کورتان . خورج خورجک
- cloth سه رپالان
- cover سه رپالان
- gerth قوش . که ژی . ته نگ
- horse هه سپێ سوار بونێ
- in the ...... سه رده ست . ده ست هه لاتدار
- maker زینکه ر
- tie ته نگ ، قوش
- trained نیف زینی
saddlebow , n به راهی یا که ڤانی یا زینی
saddled , adj زینکری
saddleless , adj بێ زین
saddler , n زینکه ر . (سه راج)
saddlery , n زینکاری
saddletree , n په یکه رێ زینی
saddling , n زینکری
sadiron , n ئوتی یا گران
sadism , n سادیتی . لادانه‌ک زایه ندی کو که یفا مروڤی دئێت ب ئازاردانا دلبه‌ری ، شادی ب ئێشاندنێ . ئێشاندنا بێقام
sadist , n سادی
sadistic , adj سادی یی
sadly , adv ب مروزی
sadness , n مروز . دامان . خه فه ت . دامایین . قه هر . قه هرین . خوبیکی . مه لولی کزی . که سه ر . ئاخین . ئاهین . کوڤان ، نه شایی . نه شاهی . سه رکزی . شایش . شین ، خه م
- and grief شین و گری
sado masochism , n ماسوچی تی یا سادی : نه خوشی یا ره گه زی ، خوه شی یا ئازاردا نا خو (یان که سه ک دی) .
sadri , n (rice) برنجێ سه دری
sadsack , n مروڤێ کێم شه هره زا
safari , n راوه گه شت
- park مه یدانا شێران بۆ دیتنێ
safe , n , adj خه زینه . خه زنه . پشتراست ، گه نجینه
- blower گه نجینه شکێن
- breaker = safe cracker
- conduct ده ر بازنامه . به رێزاری یا بورینێ
- cracker دز . گه نجینه شکێن
- light روناهی یا ئێریایێ (سلامه تی یێ)
- keeping پاراستن
- method رێبازا ئێریایی
safeguard , n, vt پارێز . پارێزه ر(ئالاڤکا پارا ستنێ) پاسڤان . ده رباز نامه ، پاراستن دپارێزت
safely , adv ب ئێریایی ، ب سلامه تی
safeness , n ئێریایی . سلامه تی
safety , n , adj, vt ئێریایی‌سلامه تی، ئێریا . ئاسایش . ساخی ، ئاسایش دکت
- belt که مه ر به ندا سلامه تی
- curtain په رده یا سلامه تی
- factor مایه ی سلامه تی
- fuse بوهوژه کا سلامه تی
- island گراڤا سلامه تی ، پنی یا دناف رێ یا ئاپوردا
- lamp چرایێ سلامه تی دکا نگه هێدا
- match شخاته یا سلامه ت
- pin ماشه ک
- razor گێزانا سلامه ت
- valve ده رچه یا سلامه تی
- zone ده ڤه را سلامه تی
safetying , n ئاسایشکرن
saffian , n چه رمێ که ڤلێ بزنێ یان په زی ب سماقێ ده باغکری ئو ره نگ ڤه کری هه شکری
safflower , n هه له زه‌ک دری یه ،هه‌شا سور ددت په رێن ڤی هه له زی ، هه شا ژ ڤان په ران چێکری

saffron, n , adj , v. t زه حفه ران ، ب زه حفه رانی ره نگدکت ، وه ک زه حفه رانی ره نگ دکت
- cake کلوچا زه حفه رانی
- coloured ره نگ زه حفه رانی
saffrony , adj زه حفه رانی
safranine , n ماده یێ ره نگکه رێ زه حفه رانی ، سورێ زه رێ ڤه ترانی یێ زه حفه رانێ
safrole , n سافرول : ئاڤه کی یه ک بێ ره نگه (بۆ گولاڤان ب کار دهێت)
sag , n , v . i . t شوربون . داهێلانا ره خه کی ، کێمبونا به هایی . سستبون شوربت ، دادهێلت . سست دبت
saga , n چیروکا تێر کارێ ڤه هره مانی‌داستان
sagacious , adj وریا ، چاڤ بێل ، بیره وه ر . بیربر ده گه ل .هشیار . زیره ک . زێن . ژیر
sagaciously , adv ب ژیری
sagacity , n هشیاری تی ، ژیری تی
sagamore , n = sachem
sage , n گیاکێ بێهن خوه ش به لگ گه ور – که سک (به لگ لێنا نداری)
- brush شینکا تی یا تفتی ل هنده ک ده ڤه رێن به یارێن ویلایه تێن یه کگرتی یێن ئه مریکا
- cheese په نیرێ ئه ڤ گیا تێکلکری
- cock که له شێرێ ڤان ده ڤه ران
- green ره نگێ به لگێن گیاکی
- grouse بالنده مریشکی یا ڤان ده ڤه ران
- hare روڤی یێ ڤان ده ڤه ران
- leaves به لگێن گیاکی
- tea ده رمانێ ل گه ل گیاکی تێکلکری
sage , adj , n په ندیار . زانا . هشدار . ژیر، هوزاک
sageness , n په ندیاریتی
sageship , n په ندیاری
saggar , n قالبێ گلی بۆ په حتنا کالوتی
sagged , adj شور ، مرتاندی ، داهێلایی
sagging , n مرتاندن . مرتین ، داهێلان . شوربون

sagitta , n تیر
sagittal , adj تیری . وه ک تیری
sagittarius , n برج (نیشانا نه‌هه‌ما چه‌رخا برجان) ، تیر ئو که ڤان . تیرباز . که ڤانه ڤان
sagittate (ated) , adj وه ک سه رتیری . تیری
sago , n ئارێ نشایی یێ ئافکا دار ڤه سپێ ساگویی
- palm دارڤه سپێ ساگو (ل هندستانێ ئو مالیزیا)
saguaro , n هه له زا (کاکتوس) یا مه زن
sagy , adj گیاکی
sahara , n سه حرایا مه زنا لیبیا
saharan , adj سه حرایی
saharian , adj سه حرایی
saharic , adj سه حرایی
said , (p of say) گوت
said , (pp of say) گوتی
saiga , n په زکوڤی
sail , n هێله کان . په رده دار . بابره ک
- boat گه می یا هێله کانی ، باگه می ، که شتی با
- cloth په روکێ بابره کی
- in ..... ل گه می یا بابره کیدا
- to make ...... ده ست ب رێویتی دکت
- to set .... ده ست ب رێویتی دکت
- under ..... بابره ک ڤه کری
- vessel گه می یا هێله کانی
sail , v . i . t ده ست ب رێویتی دکت
- to .....in چالاک کاری ده ست پێدکت
- to ......into ئێریش دکت . ره خنه دکت
sailable , adj ده ریابار
sailer , n باگه می
sailfish , n ماسی‌یه‌ک مه‌زنه (شاپه‌را پشتێ بێقام مه زنه)
sailing , n باڤانی ، که شتیکرن . گه میڤانی
- boat باگه می ، به له ما چاروکه دار

- ship باگه می ، باکه شتی
- vessel باکه شتی
sailor , n گه میڤان . ده ریاگه ر . ده ریاڤان ، که شتیڤان
- a bad ...... ده ریاگه ریّ گیژبیت
- a good ...... ده ریاگه ریّ گیژ نابت
- 's choice , n بژاریّ ده ریایان
sailplane , n بالافرا بابره کی (بیّ مه کینه)
sain , vt پیروز دکت . خاچ دکت (ل سه ر سینگی)
sainfoin سه نفون : هه له زه ک گول قه ره نفه لی
saint , adj , n , vt پیروز . پیر ، پیروز دکت
saintdom , n پیروزیتی
sainted , adj پیروزکری
sainthood , n = saintship
saintliness , n پاکی ، پیروزیتی
saintly , adj پاک
saithe , n ته خلیت ماسی یه (چه رم تلان ره ش دکت)
sake , n به رژه وه ندی . مه به ست . ئارمانج . خاتر
saker , n باز (سه قریّ عه ره بی)، لاچین ،هه لو
saki , n ته خلیت مه یمونه
sal خویّ
- for your .... بو خاترا ته
salability , n فروشباری
sal(e)able , adj فروشبار
salacious , adj هار ، به لقتی
salaciously , adv ب هاری
salaciousness , n هاری تی ، به لقتین
salad , n زه له ته
- days رِۆژێن هولی ییّ
- dressing ئیخنی یان سوسا زه له تیّ
salade , n = sallet
salamander , n ته خلیت کمکمه (ژ خوله دناف ئاگریدا دژیت) . ئاسنیّ گه رمیّ سور بو توپ هاڤیتنیّ (باروتیّ)
salamandrian , adj= پیوه ندیداریّ ئاسنیّ گه رمیّ سور
sala mandreine
salamandroid,adj , n کمکمه یی
salami , n ته خلیت سوسه ج : روفیکا ب قیمه یی داگرتی
sal - ammoniac , n نوشاتر
salangane , n چیچکا هیّلینا خوارنبار چیدکت
salariat , n موچه خوه ر
salaried , adj موچه کری
salary , n مانگه . موچه
- cut موچه بری
sale , n فروتن
- for ...... بو فروتنیّ
- on...... بو فروتنیّ
- of work بازاریّ خیّرخوازی
- 's man فروشیار
- 'smanship فروشیاریتی
- ring خه له کا کری یاران ل هه راجیّ
- s'woman فروشیار (ژن)
salep دانیّ خوراکی یان نشایی ژ باسکیّ هه له زیّ ئور کدی
saleratus , n بایکاربونیتا پوتاسیوم یان سودیوما نه بژین (بو تورزا په حتنیّ)
sale's resistance , n به رگری یا فروتنیّ ، مه ژی ره قی
sali پیشگره کو خویّ یه
salicet , n ته خلیت ئورگه ن
salicin , n سه لسین : پیکهاتییه ک سپی تال به لوری.(ده رمانه بو هه دارکرنا تاییّ)
salicional , n ته خلیت ئو رگه نا ده نگ نه رم
salicyl , n سالسیل
salicylate , n , vt سالیسیلیت . سالیسیلیت دکت
salicylic, adj سالیسیلیک
- acid ترشی یا سالیسیلیک
salicylism, n سالیسیلیتی
salicylize , vt سالیسیلیتی دکت
salicence , n خالک یان نیشانا به رزبتشت یان پارچه یاده رهاتی ، به رزایی ، قزک، لیتک

silencely , adv به رزایی یه کی ، ب به رزایی
saliency , n به رزایی . قزک . لیتک ، ده ر هاتی. نیشانا به رز
salient , adj , n دیار ، به رز . هه نده ف
salientation , n به رزبون ، قول
salientian , n , adj بازده ر ، جانه وه ریٰ بازده ریٰ به ژنالی وه ک به قیٰ
saliferous , adj (چینا ئه ردیٰ) تیر خویٰ
salify , vt خویٰ دکت . دکت خویٰ
salimeter , n شور پیف
salina , n شوره زار ، سیر . شور
saline , adj , n سیر . شور . شوراف . شوراو ، سور . سویر
salinity , n سیری . سویری . شوره ، شوری (ئاف ئو خویٰ)
salinization , n شوریکرن
salinize , vt شوری دکت
salinized , adj شوریکری
salinizing , n شوریکرن
salinometer , n = salimeter
saliva , n لیک . توک ، تف ، گریژ . گلیز . گلیزیٰ ئاڤاده ڤی ، خوزاف . لیکاو
salivary , adj لیکی ، گلیزی
- gland لقکا گلیزی . لقکا خویزی
salivate , v . t . i (گه له ک) گلیز دکت ، گلیز دئیت خاریٰ . گلیز ده ر دکت
salivated , adj گلیزکری
salivating , n گلیزکرن
salk , n ....vaccine یه کهم قوتان دژی شه‌هتی یا زاروکان
sallet , n خوده ییٰ سفک
sallow , adj , n , vt , i پیتی ، پیتی دبت . پیتی دکت
sallow , n سه لپ
sallowish , adj پیتی یی
sallowness , n پیتیتی
sallowy , adj سه لپی

sally , n , v . i ئیریش (هیزیٰن ئابلوقه کرین) چالاکی یا نشکی . په قین . ترانه . ریٰویتی ، ئیریش دکت . سه یران دکت ، ریٰویتی دکت
sally , n لفینا یه که ما زه نگیٰ بو لیدانیٰ
salmagundin تیکلی یا گه‌له‌مپه‌ر . ئامانیٰ گوشتیٰ ماسی ، هیک ئو پیقاز
salmi , n ئیخنی
salmon , n ماسی خاتونک (سامون)
- berry ته خلیت فریز
- ladder, leap, pass ,stair زنجیره یا پینگافان داکو ماسی ژ سکری ببورت ئو ب سه ر رۆباری بکه فت
- pink ره نگیٰ قه ره نفه لی به‌رزه ریٰفه
salomonic , adj سلیمانی (ژ سلیمانیٰ په ندیار)
salmonoid , adj سامونی ، ماسی خاتونکی
saloon , n به رمال . سف . سه لک ، ئه یوان
- bar مه یخانه
- keeper مه یخانه فان
- pistol ده بانجه یا مه ودا کورت
- rifle تفه نگا مه ودا کورت
salpiglossis , n زمان زرنا . هه له زه ک گول کولک مه زن
salpingian , adj پیوه ندیداریٰ بوری یا ئوستاکی
salpingitis , n کولبونا بوری یا ئوستاکی (بوری یا گوهـ لینونیٰ ئانکو بهیستنیٰ)
salpinx بوری یا ئوستاکی
salse , n برکانا ته قنیٰ
salsify , n شنگ . گیز به لوک
sal soda , n کاربوناتیٰن سودا
salt , n , vt خویٰ ، خویٰ دکت
- not worth one's .... پوچ
- of the earth خویٰ یا ئه ردیٰ . قه نجه مروف
- to eat a person's ...... میٰهـ فان دبت
- with a grain of .... پچه ک گوما نداری
saltant , adj سه مادار . بازدار

saltation , n بازدان . ليتك . سه ما ، گوهورينا نشكى . گوهارتنا زنده وه رى

saltatorial , adj سه مادار . بازدار

saltatory , adj سه مادار، بازدار

saltcellar , n خويدان

salted , adj خويكرى

salter , n خوئ فروش . خوئ چيكه ر

saltern , n كارگه يا خوئ

saltigrade , n پيرهه فوكا بازده ر

saltily , adv ب خوئ

saltiness , n خوئ يى تى

salting , n خويكرن

saltish , adj پچه كئ سير

saltless , adj بئ سى

saltmarsh , n زونگا شور ئاف

saltpeter , n كه فر خوئ

salt shaker , n خوئ هه ژينك

saltus , n گوهارتنا نشكى

saltwater , adj شوراو . شوراف

saltworks , n خويگه

saltwort , n هه له‌زا كاربوناتين سودا ژئ دئين ده ر

salty , adj سير . سور . شور

- land شوره ك . شوراخ

salubrious , adj ساخدار

salubriously , adv ب ساخدارى

salubriousness , n ساخداريتى

salubrity , n ساخداريتى

saluki , n تاژى (عه ره بى : سلوقى)

salutarian , adj ساخله م

salutary , adj هاڤدار . ساخدار

salutation , n سلاف . درود

salutational , adj سلافى

salutatori... , n (دهمئ ده‌رچونا پوله‌كئ) خوه نده كارئ گوتارا خيرهاتنئ دبيژيت

salu... , n . v . t . i سلاف ، سلاف دكت

- ...ke the...... سلافئ وه ردگرت

...luting , n سلافكرن

salvable , adj رزگاريار

salvage , n . v . t رزگاركرن. رزگارى .هاوار، سامانئ رزگاركرى . رزگاركرنا گه مى يئ ئو بارى ژ نوقيبونئ . به ر ديلا رزگار كرنئ ، رزگار دكت

salvager , n رزگار

salvarsan , n ده رمانئ فره نگى

salvation , n هاوار.رزگاركرن.ئازادكرن . ئازاكرن

- army له شكه رئ رزگارى يئ (ئوله ك ئايينى (ل بريتانيا) نيف له شكه رى يه .

salvationism , n رزگاريتى

salvationist , n رزگاركه ر

salve , n , v . t مه لحه م ، مه لحه م دكت . هه دار دكت . رزگار دكت (گه مى يئ ، بارى ژ نو قيبونئ)

salved , adj مه لحه مكرى

salver , n سينى (بو پيشكيشكرنا خوارنئ يان فه خوارنئ)

salvia , n هه له زه ك گول شين يان سور

salving , n مه لحه مكرن

salvo , n هاڤيتن(توپ يان بومبا ب ده ربه كئ) ، سلاف . په قينا نشكى ، باهوز

salvolatile , n كاربوناتين نشادر (ئاڤه كى يه ك بيهنداره بو دل بورينئ ب كار دهيت)

salvor , n رزگار (مروف يان كه شتى)

samaria چه نگارى . ميوه ياچه نگدار يه ك به‌رك ياكو فه نابت ، تيڤل وه ك چه نگى يه (وه ك ئردار يان ره شدارى)

samaritan , n , adj خيركه ر

samarium , n ساماريوم . هيمانه ك ميزتالى فه تلازه

samarskite سامرسكايت:ميزتالئ ئاسن، كالسيوم يورا نيوم ، زرنيخ ئو توريوم

samba , n سامبا : سه مايه

sambar , n په زكوفى يه ك مه زنه

sambo زارويئ دو توخم ، (مه له ز)

sambur , n په زكوفى يئ مه زنئ هندى

same,adj, pron , adv هه مان ، خوه ، ب خوه

- all the .... ل گه ل هندئ

- it is all the ...to me هه ر يه كه بو من

- just the ..... ل گه ل هندێ ، ب هه مان ئاوایی
- one and the .... هه مان تشت
- the very ...... هه مان تشت
samel , adj (كه لپوچ) تیژ نه په حتی
sameness هه فیه كی
samite , n ته فنێ ئاقر میشی ل گه ل تایێ زێر ئو زیفی
samlet , n ماسی یا سامونا بچوك
Samoan , adj , n زمان یان وه لاتی یێ ساموا
samovar , n سه ماوه ر
samoyed , n , adj وه لاتی یێ مله تێ سایبیری مه غولی
samp , n ساڤارێ گه نمێ شامێ
sampan , n به له مه ک بچوك(ل روژهه لاتا ئاسیا)
samphire , n هه له زا كه ندالان (به لگ ستور ئو شور بو ترشی یێ)
sample , n , v . t . سوسته . نمونه . راسته ک ، ئه زمون دكت ، نمونه یه كێ دبت . بژاره دكت
- room نیشانگه ها نمونه یان
-post پوسته یه ک ئه رزان
sampled , adj نمونه كری
sampler , n ئه زمونكه ریان كوكه رێ نمونه یان . بژاره ، پارچه یه ک ژ كاری ، ده رزی یا ئالالا ده ر ئینانا نمونه یان
sampling , n نمونه كرن ، نمونه
samson , n شه مشونێ ئه ژده ها
samsonian , adj پیوه ندیدارێ شه مشونێ ئه ژده ها
sanative , adj ساخكه ر
sanatorium , n ساخگه . بوژانگه
sanbenito , n كراسێ زه رێ ژوڤانێ
sanctified , adj پاک . بێ گونه هـ ، روباز . پیروزكری
sanctification , n پاكبون
sanctifier , n پیروزكه ر
sanctify , v . t . پیروز دكت ، پاک دكت . ره وا دكت ، به هانه دكت
sanctimonious , adj روباز
sanctimoniously,adv ب روبازی
sanctimoniousness,n روبازیتی
sanctimony , n روبازی
sanction , n , v . t پیشگیری ،سزا، فه رمان،یاسا راستاندن . ئه هیل ، راستاندن دكت ، رێ ددت
sanctionless , adj بێ راستاندن ، بێ ره واكرن
sanctity , n ریز . پیروزی
sanctuary , n نیشتگه . په ناگه . قه ف ، مه زار
- take .... دچت په ناگه یێ
sanctum , n درا پیروز
- sanctorum پیروزێ پیروزان
sanctus , n سرودا ئایینی (پیروز ، پیروز ، پیروز ، مه زیقه یا ڤێ سرودێ)
sand , n , v . t سیلک ، خیز . زیخ . رتام،خیز دكت .ب خیزی دنخیڤت یان تژی دكت، ب خیزی یان كاغه زاخیزی پاقژ دكت
- bag ته لیسێ خیزی
- bank گرێ خیزی
- bath گه رمكا خیزی
- blast ره وته كا خیزی (بو پاقژكرنێ)
- box خیزدان
- grouse كوركوری . قتک
- hill زیر یان گركێ خیز
- paper سمارته . كاغه ز جمباد ، كاغه زا خیزی
- piper چیچكا تیته لانی
- stone كه ڤر یان به ر خیز
- the...s are running out ده م ل به ره ته مام ببت
sandal , n سول ته خلیت داره . پیلاف ، شمک چه رخ . شه كال
- tree دار سه نده ل
- wood سه نده ل . (دار)
- wood oil رونێ دارێ (سه نده ل)
sandarac , n ته خلیت شریز
sandarac tree . n دارێ شریزێ
sandbar , n گركێ خیز نیكو رادان یان ره وته كا ئاڤێ چیدكت
sand blind , n نیف كوره
sandboy , n كوركێ خیزی ،یتنكا وه ک كنچێ یه
sand - cast , vt دادریژت ناڤ خیزیدا
sand casting , n دارشتنا ناڤ خیزیدا
sander , n خیزكه ر
sanderling , n بالنده یه ک وه ک چیچكا تیته لانی
sanders , n دارێ سه نده ل
sandglass , n= hour glass

sandiness , n خیزیتی

sanding machine , n مەکینە یا خیزکرنێ بۆ هورکرن ئو حلیکرنێ

sandiver , n گلیشا ئاڤە کی یاشوشە یی

sand launce or eel , n مارماسی یا خیزی

sandlot , n یاریگە ها خیزی (بۆ زاروکان)

sandman , n خیز ڤان . کو ئە فسانە دبێژت زار وکان دبیڤت ب پزروکێن خیزا دهاڤیت سە ر چاڤان

sand table , n مێزا خیزی (بۆ زاروکان یان مە شقێ)

sandwitch , n هورچ . کادک ، نانێ دو تا . توتک . کادە ، ساندو یچ

- man مێرکێ ساندویچ یێکو دو ئاگە هداری یان هە لدگرت : یە ک ل بە ر سینگی ئو یە ک ل سە ر پشتێ

sandwort , n گول خیز

sandy , adj خیزی

sane , adj هشیار . ژیر ، عاقل

sangfroid , n هە داری ، خوراگری . نە ترە

sanguification , n خوین چیکرن (ژ خوراکێ)

sanguinaria , n خوینە لو (هە لە ز)

sanguinarily , adv ب خوینریژی

sanguinariness , n خوینریژیتی

sanguinary , adj خوینریژ . دە ڤ خوین . خوینی . خوین خواز

sanguine, adj , n .v.i سورێ تاری . خوینی . خوینریژ . روژگە شی .گە شبین . خوشبین ، دە ڤ خوین.ماد خوینی.خامە یێ خوینی: خامە یێ سورێ نە قشکرنێ ، ب خوین دکت

sanguineous , adj سور تاری.خوینریژ ، خوینی . تیر خوین ، دە ڤ خوین ، گە شبین . پشت راست

sanguinity , n خوینیتی

sanguinolent , adj خوینی . خوین تیدایە یان خوینکری یە

sanicle , n هە لە زە ک ئیشیدار بە ریێ دە ر مانی بو

sanies ئاڤە کی یا روهنا خوینی یا قونێر دە ردکت

sanify , vt ساخلە م دکت

sanitarian , n , adj ساخداری ، ساخلە می ، دروستانە یی . دروستانە

sanitarily , adv ب دروستانە یی

sanitariness , n دروستانە یی تی ، ساخلە میتی ساخداریتی

sanititarium,n=sanatorium

sanitary , adj دروستانە

- napkin دە رسوکا دروستانە

sanitate , vt دروستانە دکت ،ب ئاوایێن دروستانە دکت

sanitated , adj دروستانە کری

sanitating , n دروستانە کرن

sanitation , n در وستانە کرن

sanitizaion , n پاقژکرن ، دروستانە کرن

sanitize , vt دروستانە دک ت(ب پاقژکرنێ)

sanitized , adj پاقژکری . دروستانە کری

sanitizing , n پاقژکرن ، دروستانە کرن

sanity , n هە ست . هش

sank , (p . of sink) نوقیکر . نوقی بو .

sannyasi , n پارسێکێ ئولی یێ هندی

sans , prep بێ

Sanskrit , n , adj سانسکریتی . زمانێ کە ڤنێ پیروزێ هندستانێ

sanskritic , adj سانسکریتی

sanskritism , n سانسکریتیتی

santa claus , n سانتا کلوز

santir , n سە نتور

santolina , n تە راشە ک بێهن خوە ش

santonica , n تە خلیت کرمێ داری

santonin , n سانتونین : پێکهاتی یە ک ژە هری بە لوری

santour , n سە نتور (ئالاڤا مە زیقە یی)

sap , n , v . t ئاڤ یان شیرێ داری . چە پە ر ئاوگ ، لاواز کرن (باوە ری ، زە بری ، ئازایی) ،(داری) هشک دکت . چە پە ری چێدکت، لاواز دکت

sapajou , n مە یمونکا بچۆکا باشورا ئە مریکا

sapanwood , n دارێ هە شا سور

sapele , n داره ک قایم
saphead , n سه رێ به راهی یا چه په ری . گه وج
sapheaded , adj گه وج . خریو
sapid , adj تام خوه ش . بێهن خوه ش
sapidity , n بێهن یان تام خوه شی
sapience , n په ند . په ندیاری
sapiency , n په ندیاری
sapient , adj په ندیار
sapiently , adv ب په ندیاری
sapless , adj هشک . دل سست ، لاواز
sapling , n ساڤا ، شتل . ده رک . ده رخک .
ده ڤی‌نه مام .ته راش . لاوک . بسپور
sapodilla گوهیژا ئه مریکانی
saponaceous , adj سابونی
saponated , adj سابونکری
saponifiable , adj سابونبار
saponification , n سابونکرن
saponifier , n ئالاڤا سابونکه ر
saponify , v . t . i سابون دکت ، سابون دبت
saponin , n سابونین
saponite , n سابونایت
sapor , n . تام ، بێهن
sapper , n ئه ندازیارێ له شکه ری
sapphic , adj , n هوزانی یا چار ریز
sapphisim , n هوزانی تی یا چار ریز
sapphire , n , adj سافیر :یاقوتێ شین ، شینێ ئه کری
- wedding , n بورینا ٤٥ سالان ل سه ر شوکرنێرا
sapphirine , adj , n سافیری
sapphism , n ژنبازی یا ژنان
sappiness , n ته ری ، تیر ئاڤی (هه له ز) ، ته ریتی
sappy , adj ئاوس . ئاڤس . گه وج چالاک . ته ر
sapr (o) پێشگره کو رزی یه
sapremia تایا گه نی . ته خلیت ژه هریونا
خوینێ
saprogenic , adj گه نی
saprolite , n ساپرولایت . که ڤرێ که ڤنێ رزی

saprophagous , adj گه نی خوه ر
saprophyte , n رزی خوه ر
saprophytic , adj پێوه ندیدارێ رزی خوه ری
saprozoic,adj=saprophytic
sapsucker , n ئاڤ مژه ک ، وه ک دار کوتوکی
sapwood , n دارێ ئاڤی (ئاڤبه را تیڤل ئو ئاڤکا
هشک)
saraband گوڤه ندا که ڤنا ئیسپانی
saracen , n , adj کوچه رێ سه حرایێ ، عه ره ب .
بوسلمانێ ده مێ شه رێن خاچ
په رستان
saracenic , adj عه ره بی . بو سلمانی
sarc (o) پێشگره کو گوشته
sarcasm , n په رتاڤ . ترانه . حه نه ک ،
قه شمه ری.ته ڤز . تیز .گالته . تناز
sarcastic , adj ته ڤز که ر
sarcelle , n ته خلیت قازه ک بچوکه
sarcenet , n سارسه نیت : ته ڤنێ ته نکێ ئاڤرمیش
sarcocarp , n ئاڤک یان کاکلا میوه یی
sarcode , n . پروتوپلازما جانه وه ری
sarcology , n ئه شته رکاری یا پارچه‌یێن
گوشتدارێن له شی
sarcoma , n په رچفتنا ته ڤنێ پێگرێ سه ره تایی
sarcoplasm مادەیێ ئاڤ ریشالی یێ ماسولکه یی
sarcophagic , adj =
carniv orous
sarcophagous , adj =
carniv orous
sarcophagus , n دار به ستا به ری
sarcoplasm , n ماده یه ک ده ماری یێ ماسولکه یی
sarcous , adj گوشتی . ماسولکی . زه بله کی
sard , n سارد : به رێ هێژا یێ سورێ
سه ر زه ر بێه
sardanapalian , adj پێوه ندیدارێ سارداناپالوس شاهێ
ئوماهی یێ ئه فسانه یی یێ نینه وا

sardelle , adj وه ک ماسی

sardine , n ته خلیت ماسی یا هور ، هوره

- fish ماسی هورک

Sardinian , adj وه لاتی یان زمانێ گراڤێ ساردینیا

sardius , n به ره ک هێژا

sardonic , adj زمان تال . ترانه که ر . ته ڤزکه ر

sardonyx , n ئونیکس . به رێ هێژا

sargasso , n که ڤزا ده ریایی

sargeant , n ناسکه ر . سه ر ده هان . چاویش

sari , n کراسێ ژنێن هندستانێ . که وا

sark , n کومله ک ، ده پێ ناڤبه را ستونی ئو
کاشخانکا

sarking , n کومله ک

sarmentose , adj چق ، زراڤ

sarong , n جلێن مالیزی یێن نه ته وه یی ،
په روکێ ڤان جلان

saros , n ده مێ ١٨ سالان ناڤبه را دوباره بونا
روژگرتنێ

sarsen , n حه لانێن به رخێز

sarsenet , n ئاڤرمیشێ نه رم ئو ته نک

sartorial , adj دریاری

sartorius , n به ڤا رانی

sash , n که مه ر به ند . ده رسوک . که نارێن
په نجه رکێ

- cord به نکێ که ناری

- line به نکێ قایمێ که ناری

- pocket ڤالاتی یا ل هه ر دو ره خێن که نارێ
په نجه رکێ

- pulley دارتونا به نکێ که ناری

- tool ته خلیت فرچه یا شوشه ڤانی یان
که ڤالڤانی

- weight سه نگا که ناری

- window په نجه رکا که نارکری

sashay , n , vi رێویتی . رێباری ، دته حست . دچت
. پێنگاڤێن بونگی دها ڤێت

sashed , adj که نارکری

sashless , adj بێ که نار

sasin , n په زکوڤی (نیپالی - هندستانی)

sasine , n خودانێ سامانێ ده ره به گی

sass , n , vt به رسڤا ره ق ، ره ق دئاخڤت

sassaby , n په زکوڤی یه ک مه زن (باشورا
ئه فریقا)

sassafras داره ک بچوک

sassanian , adj مالباتا شاهێن فارسی

sassanid , adj مالباتا شاهێن فارسی

sassenach , n مروڤ یان تشتێ ئنگلیزی نمونه یی

sasswood , n دار ساس : دارێ ئه فریقایی تیڤل
ژه هره

sassy , adj = saucy

sassy bark , n تیڤلێ دار ساس

sat , (p of sit) دانیشت . رونشت

satan , n شه یتان ، ئه هریمه ن

satanic , adj شه یتانی

satanically , adv ب شه یتانی ، شه یتانه کی

satanism , n شه یتانیتی ، شه یتان په رستن ،
به د خوازی

satanist , n به دخواز

satanology , n شه یتانزانی

satchel , n پارزین . توربه چه نته یێ دبستانێ

satchelled , adj چه نته دار

sate , v . t تێر دکت

sated , adj تێر.تێرایی .تێری . تێروپڕ ، تێرکری

sateen , n په روکێ په مبو یان هری یێ
ته یسی

satellite , n , adj ستێرکوک . دیڤه لانک

satellitic , adj دیڤه لانکی

satiable , adj تێربار

satiate , adj , vt تێرکری ، تێر دکت

satiated , adj تێرکری

satiating , n تێرکرن

satiation , n تێربون

satiety , n زۆرخوری . تێربون

satin , n , adj ساتانی ، حلی ، پە رۆکێ ئاڤرمیش .
ساتان

- beauty مە حفور

- cloth پە رۆکێ هری وە ک ساتانی ڤە هینایی

- finish حلیکرنا زیڤی ب فرچە یا مێزتالی

- gypsum گێچا ریشالی یا وە ک مراری

- paper کاغە زا تە یسی یا نڤیسینێ

- stone=satin gypsum

- wood دارێ دە پێ نایاب

satinet , n ساتانێ نە نایابێ پە مبوکری

sating , n تێرکرن

satiny , adj ساتانی

satire , n ڤرهاویشتن . داشوری . لێپوک

satiric(al) , adj تە ڤزکە ر . نترک

- poem or poetry ڤرها ویشتن

satirically , adv ب تە ڤز کە ری

satirist , n ترانە کار . پە سقە ل . پە سخە ل ،
تە ڤزکە ر

satirize , v . t ترانە یی ئێریش دکت

satisfaction , n دلخوە شی . تێربون . هە دار . دابین
قایلی .دلنیایی .دلنیاکرن رازیبون .
هە دان .قنیات.قیم . قیمبون . رازیتی

satisfactorily , adv ب دلنیایی

satisfactory , adj ئاسودە ، دلنیا

satisfiable , adj قایلبار

satisfied , adj تێر . رونا ندی . تێرکری .دلخوە ش .
پشت راست ، چاڤ تێر ، دل هێسان .
قایل.دلنیا .هە دار ، پێخوە ش ، رازی

satisfy , v . t ,i دلنیا دکت . دهە درت ، قایل دکت .
دهە درێنت

satisfying , adj دلنیا دار . قایلدار ، قایلی ، رونا ندار
، ئاسودە دار

satrap , n سە رکارێ دە ڤە رێ ، فە رمانرە وا ،
. دە رە بە گ

satrapy , n فە رمانرە وایی . دە رە بە گی

satsuma , n کالوتێ زە رێ پێتی یێ ژاپونی

saturable , adj تێربار

saturant , n تێرکە ر

saturate , vt , adj تێر ، تێر دکت

saturated , adj تێر ، تێرکری .

- compound ئاوێتە ی تێر

- solution گیراوە ی تێر

saturation , n نە ماندن .تێرکرن ، دابینی ، تێربون

- current لوزە وی تێربون

- point خالکا تێربون

Saturday , n شە مبی ، شە مبە

saturn , n ساتورن : خودایێ چاندنێ ل نک
رومانان ، کە یوان . ئاستان

saturnalia , n شایی یا کە یوانی

saturnian , adj , n ساتورنی ، کە یوانی

- age رۆژگارێ زێرین

- metre پیڤانا هوزانا رومانی

- verse پیڤانا هە لبە ستا رومانی

saturnic , adj ساتورنی . کە یوانی

saturnine , adj ماد مروس . گرێچی ، ترانە یی .
مروس . مریتو

saturninely , adv ب مروسی

saturnism , n ژە هربونا گرێچی

saturnus , n ئاستان (ستێر)

satyagraha بە رگری یا نە رێ یی یان نە دژوار

satyr , n مروڤێ بە لقتی . خودایێ دارستانێ
شکل مروڤ ، ل نک گریکان ، گوهـ
ئو دوڤکێ هە سپی

satyriasis , n بە لقتین ، ڤیانا رە گە زی یا بێقاما
مێری (نێری)

satyric , adj ترانە یی ، تە ڤزی

satyrid , n پە لپە لیتک

sauce , n , v . t زە رزە واتێ ل گە ل گوشتی ،
میوە یێ لێنایی .رۆقایمی ئێخنی.
مە تفینی.تامدار دکت، رۆقایمی دئاخڤت

- box مروڤێ رۆقایم

- pan ئاغلە ویک

- to mato... ئێخنی یا باجان سور کان

- white .... ئێخنی یا نیڤشک ئو ئاری

sauceless , adj بێ ئێخنی

saucer , n سێنیک یان کاسکا فنجانێ

- eye چاڤێ مە زنێ گروڤر

saucerful , adj ته ژی کاسکێ
saucerless , adj بێ کاسک
saucily , adv ب رۆقایمی
sauciness , n بێ ئاری ، رۆقایمیتی
saucy , adj رۆقایم . لاو . زمان تال
Saudi , n , adj وه لاتی یێ عه ره بستانا سعودی
sauger , n ماسی‌یه‌ک رۆباری ئه‌مریکانی ، دارێ لیسی ؟
sauna , n گه رماڤ یان سه رشوکا هلمی
saunter , n , v . i گه ران ، دگه رت
saunterer , n با گوهێز (سه یرانی)
sauntering , n سه یران . گه ران ، باگوهورین
saurel ته خلیت ماسی یه
saurian , adj , n توخمێ کمکه یی تیمساح ژی ل گه ل!
sauropod , n سوروپود : ته خلیت دیناسوره
saury , n ته خلیت ماسی یه
sausage , n سوسه ج . روڤیکا داگرتی (ب گوشتێ قیمه کری ئو به هاراتان)
- filler grinder machine که ره سته‌یێن چێکرنا سو سه‌جێ
- meat گوشتێ سوسه جێ . قیمه
- roll گوشتێ سوسه جێ دناڤ هه ڤیریدا بۆ په حتنێ
saute , adj , n , vt خوارنا ب له‌ز دقه‌لت (دناڤ ئاغله ویکێدا) ، خوارنێ زو دقه‌لینت
sauter , n شه رابه ک سپی یه
savable , adj رزگار بار
savage,adj , n , v . t. دل هوڤ ، دڕ . هوڤ ، هوڤه به ر درنده .گورێخ دڕ ئو دژوار ئێریش دکت
savagedom , n درنده یی تی ، هوڤی تی(هو ڤستان)
savagely , adv ب هوڤی . ب درنده یی
savageness , n دڕیتی . هوڤی تی ، درنده یی تی
savagely , adv ب درنده یی ، ب هوڤی . ب دژواری
savagery , n گوریخ .گورێخ .هوڤی تی ، هوڤه به ری
savanna(h) , n ده شتا بێ دار
savant , n زانا . زانیار
savate , n ته خلیت کولبازی (ده ست ئو پێ ب کار دئێن)
save , n , vt رزگاری . قورتال ، دهلینت . رزگار دکت .
- all وه ردت
save , prep , conj تینه . نه تێ
save - all , n پارێزدار
saved , adj وه ردایی ، هلخستی . ڤه ره ستی رزگار کری
saveloy ته خلیت سوسه ج
saver , n رزگار
savin (e) , n هه ڤره ستێ مه زن
saving , n رزگارکرن . دانالی.هاوار ، هلخستن . پاشداخستن . وه ردان . رزگاری ، هلینان .
savings , n وه ردان ، پاشه که وت . پاشرۆژی . پاشرۆژ ، نوته کردن
- bank درا ڤگه ها وه ردانێ
saviour , n رزگار کار . رزگار که ر . رزگار
savory , n گیایه ک وه ک پونگی‌یه بۆ لێنانێ ب کار دئێت
savour , n , vi , t تامدار ، بێهن خوه ش تام ، چه ژ . چه ش ، تامدار دکت ، پێشنیاز دکت ، پێشنیازێ پێشکێش دکت
savourily , adv ب تامداری
savouriness , n تامداریتی
دلچونی
savo(u)ry , n تامدار
savoy , n ته خلیت که له مه . له هه ن
savvy , adj ژیری
saw , n , v . t . i خیزار . شه ڤه . هه ره . بره ک . مشار ، دبرت (ب خیزاری)
- bill مه راڤی
- doctor مه کینه یا چێکرنا ددانێن خیزاری
- dust ته لاشی . ته لیش . که په ک ، پینه
- frame ده ستکێ کێرا خیزاری
- gate ده ستکێ کێرا خیزاری
- wort هه له زێ هه شه ک زه ر ددت (ژ به لگێن ددانکری)
saw , n په ندا پێشی یان
saw , (p of see) بینی . دیت ، نهێری
saw buck , n = sawhorse کاغه زا ده هـ دولار
sawed , adj خیزار کری
sawder , n ئاخفتنا په سن

sawfish , n ته خلیت ماسی (خیزارک)
sawfly , n میشا خیزاری
saw grass , n گیایێ خیزاری : به لگ ددانکری وه ک خیزاری
sawhorse , n هه سپێ خیزاری . کو داری ل سه ر دانێ بۆ خیزارکرنێ
sawing , n له دیران
sawlog , n قورمێ دارێ کێرتێت بۆ خیزارکرنێ بۆ ده پان
sawmill , n خیزار گه . تاشێ خیزارکرنێ
sawney , n , adj گه وج
sawtooth , adj ددان خیزار
sawyer , n خیزار که ر : کێزا دارێ کون دکت دارێ رهـ ل بن ئاڤێ ئو چق و به لگ ل سه ر ئاڤێ
sax , n (zax) بڤر
sax , n = saxophone
saxatile , adj زینده وه ر (بناف که ڤراندا)
saxe , n ته خلیت کاغه زا وێنه گرتنێ
saxhorn , n بوریزان
saxicoline - lous =saxatile
saxifrage به ر شکێن (گول)
saxon , n , adj مروڤ ، وه لاتی یان زمانێ گه له ک ئه لمانی ییکو پارچه یه ک ژ ئنگلیز- ستانێ داگیر کری (سه دا ه – ٦) ، وه لاتی یێ ساکسونی
saxony , n هری یا هور یا نه رم ، په روکێ ڤێ هری یێ
saxophone , n ساکسوفون : ئالاڤه ک مه زیقه یی
saxtuba , n , v . t . i بوریزانه ک مه زنه
say , n , adv , vt , i گوتن ، دبێژت . ده ی دکت
- that is to ...... ئانکو
- to ....of نه له ، ژ بلی
saying , n گوتار . ده یکرن . گوتن
say - so , n گوتن
scab , n , v . i گر . که لپک . شه لقی . قالکێ شوری . گوری دگرت
scabbard , n کالانێ خه نجه رێ، کیف .قاب ،کالان

- fish ماسی یه ک ده ریایی سپی زیڤی وه ک کالانێ شوری
scabble , vt که ڤری زڤر دتراشت
scabby , adj گر ، گوری
- headed که چه ل
scabies , n گوری
scabietic , adj گوری یی
scabiosa گول گوری
scabious , adj , n گوری . گر
scabrous , adj ئالوز ، زه حمه ت . سه خت ، زڤر . به رده یایی ، پچه کێ شه رم
scad , n ته خلیت ماسی یه ، تبابه ک مه زن
scaffold , n . v . t سێداره . قناره . قه ناره ، شانو . هه رزال . سکه لله ، پهیکه ر ، سکه لله دکت ، پهیکه ردکت
scaffolding , n پهیکه ر . سکه لله ، که ره سته یێن سکه لله یێ
scagliola , n زر مه رمه ر
scalable , adj سه رکه تنبار ، هلپرژیار
scalage , n پیڤان : نزمکرنا کێمی یێ (ب رێژه یه ک سه دی بۆ په رتالێن قورمساندی ل گوهازتنێ)
scalar , adj پێلکی ، ژماری
- product لێکدانێ ژماری
- quantity تبابا نه ئاراسته کری
scalare ته خلیت ماسی
scalariform , adj پێلکی
scalawag , n کێرنه هاتی . بێژی
scald , n , v . t سوتنا له شی (ب ئاڤا گه رم) سوتن ئو ره شبونا ته نێ هه له زی ژ به ر گه رمێ ئو تاڤێ ، گه رم دکت . دسوژت ، پاقژ دکت (ب ئاڤا گه رم ئو هلمێ)
- head نه ساخی یا پیستێ سه ری
scalding , adj سوتندار
- tears روندکێن کوڤانێن به هێ یان
scale , n . v . t ته رازو،پێوه ر. پیڤه رته رازی . شه هین، که لپک، دکێشت، دپه رکت

-to throw into	دکت ناف کێشه بێدار
-to tip or turn the .....s	دبت ئه گه رێ سه ر که تنێ
- for checking	شاقول
- to hold the ...s even	ته رازوییێ راست دکێشت ، داوه ری دکت
- to remove the...from her eyes	په رده یێ ژ سه ر چاڤان رادکت داکو راست پرسێ ببینیت
- to turn the	پرسێ ڤه دبرت
- to ....down	کێم دکت (به هایی)
- to .....up	به رز (پتر) دکت
scale armour , n	مه تالێ زرێکری
scale board , n	ده پێ ته نکێ پشت خودیکێ
scale - down , n	نزمکرن . کێمکرن
scale insect	سپه ها هه له زێ
scale moss	هه له زا به لگ که لیکی
scalene , adj , n	لا نه یه کسان یان نه ته ریب
- triangle	سێ گوشه ی جیالا
scalepan , n	سێنی یا ته رازوییێ ، تایێ ته رازو
scaler , n	هلپرژ . بژمێر . ژمێرک
scales , n	ته رتیش
- of a fish	پاره یێن ماسی یێ
scale tail , n	دوڤ ته رتیش
scale - up , n	هلپرژ ، په رکێن . لێلکرن
scaling , n	زێده کرنا کرێ یان موچه یی (ب رێژه یه کێ)
- ladder , n	پێسترکا ڤێ زێده کرنێ
scall , n	که لیکێ سه ری
scallion , n	ڤوراد . پیڤاز ته رک
scallop , n , v . t	شه یتانوکێ باوه شێن ، پارچه یه ک گوشت ته نک ، شه یتا نوکێ وه ک باوه شێنی ، کوم دکت ، کارتول یان ماسی یێ ب ئێخنی دپێژت
scallywag , n	جانه وه رێ هور یان ڤه لس ، مروڤێ پوچ
scalp , n , vt	نیشانا سه رکه تنێ ، پیستی سه ر . پیستێ سه ری ، پیستێ سه ری . که ڤل دکت ، دکرت ئو دفروشت داکو ژو هاڤل بکت ، پسوله یێن شانویی ئو وه رزشی دکرت ئو دفروشت
- out for	ئه وله ھی یه کو دوژمنی بشکێنت
scalpel , n	نه شته ر
scalp lock , n	گولی یا ڤه بکرنێ یان به رهه نگاری یێ
scalper , n	که ڤلکه رێ پیستێ سه ری (ددان تیژ)
scalpiform , adj	چیق
scaly , adj	ڤه رتیشی
- finned	شاپه ر ڤه رتیشی
scammony , n	سکامونی : له بلابا ژ رهان شرێزا زکچونێ دئینن ده ر ، رها سکامونی . شرێزا سکامونی
scamp , n , v . t .	بیژی . کور یان که چا فێلکار ، ب له ز ئو به ز کار دکت
scamper , n . vi	به زین . ره ڤین ، دره ڤت ، دبه زت
scampered , adj	به زی
scampering , n	به زین
scampi , n	ئامانێ رۆبیانێ مه زن
scan , n . v . t .i	سه حکرنا هور ، برینا هوزانی ، ڤه نج سه ح دکت . دبیڤت ، ل ئارمانجێ دگه رت (ب رادارێ)
scandal , n	ڤه بحه ت ، ئابروبه ره ، ئابروچون رسوا . رسوابون
- monger	ڤومسی
- sheet	روژنامه یا ڤه بحه تان
scandalize , vt	بێ ئابرودکت
scandalized , adj	بێ ئابروکری
scandalizing , n	بێ ئابروکرن
scandalous , adj	روزه شی . ئابروبه ر ، رسوایی
scandalously , adv	ب رسوایی
scandalousness , n	رسواییتی
scandent , adj	باداک
- vine	سه خمه . سوخمه . سخمه
scandium , n	سکاندیوم.هیمانه ک میزتالی سپی یه
Scandinavian , a , n	وه لاتی ئو زمانێ سکه ندیناڤیا (دانمارک ، نه رویج ، سوید ئو ئیسله نده)
scannable , adj	سه حکرنبار
scanned , adj	سه حکری
scanner , n	سه حکه ر

- heart .... دلبین
scanning , n سه حکرن
scansion , n برین : پارچه کرنا پیڤانی یا هوزانێ
scansorial , adj سه رکه تنی ، هلپرژینی
scant , adj , adv چکوس .ده ست مچ ره زیل.ده گمه ن کێم .لاواز ، ب زه حمه ت . ب کورته کی
scant , v . t کێم دکت ، نزم دکت ، ده ست دگرت
scantily , adv ب هندکی
scantiness , n هندکایی
scantling , n تبابه ک کێم ، پارچه یه ک بچوک ، پارچه یه ک دار . دوراتی بێن داری یان به ری بۆ ئاڤاکرنێ
scanty , adj که م . کێم . کێمه ک ، لاواز . نه به س
scape , n باسکوکی ، رهی . باسکێ بچوکێ بێ به لگ بیکو ژ رهێ ده ردکه ڤت ، ستونا کاریته یی : پارچه یێ سه ره کی ل ناڤبه را سه ر ئو بنیدا
- scape پاشگره کو دیمه نه
scapegoat , n بزن یان به رانێ قوربانی یێ
scapegoating , n به رپرسکرنا که سه ک دی
scapegrace , n بیژی . گاریسێ چاک نابت
scapement , n ره ڤین
scaphoid , adj , n هه ستی یێ وه ک به له مێ
scapose , adj باسکداری رهی
scapula , n که له کوچ . که لکه کول . شه پیلک
scapular , adj , n ملی . شه پیلک . شه پیلکی . کراسێ فره هێ بێ هچک ، نیشانا ملی . هه ستی یێ ملی ، په رێ ملی (بالنده)
- feathers په رێن بن چه نگی
- region پاش مل
scapulary, n,adj=scapular
scar , n , v . t . i بزماته ، شه قتین . جێبرین . برین شونبرین . شوپا مایی ل سه ر باسکی پشتی که تنا به لگی ، شوپا زیانا سوزیاری ، برین دار دکت . بریندار دبت، وه سا ئازا ر ددت کو شون بمینت
scarab , n کێزا پیروزا ریخێ ل مسرا که ڤن
scarabaeid , n , adj کێز (ب گشتی) . کێزی
scarabaeoid , adj وه ک کێزێ
scarabaeus = scarab
scaramouch (e) فورته ک

scarce , adj , adv کێم . ب زه حمه ت،ب کورته ک
scarcely , adv ' هه و ، نه نجه خ
scarcement , n پاشقه چونا دیواری . ده رزا ڤێ پاشقه چونێ
scarceness , n هند کایی . کێماتی
scarcity , n کێمایی .هندکایی .کێمی .ده گمه نی
scare , n , v . t ترس .هه ژڤین ، دترسینت
- crow کالو
- head ناڤنیشانا هه ستیارا رۆژنامه یێ
- monger ترسکار . بازرگانێ ترسێ
scared , adj هلچاندی . بزدهی . توقاندی . ترساندی ، هه ژڤی . هه ژڤاندی
- away ته ریلی . ته ریلاندی
scarer , n ترسینوک ، ترسکار
scarf , n , v . t ستوپێچ . ملپێچ دوماهی یان پێکڤه دگرت (ده پ . مێزتال . یان چه رم)
- pin سنجه قا ستوپێچێ
- skin که لپکێ چه رمی
scarification , n روشاندن . شه قتاندن
scarify , v , t دشه قتینت بریندار دکت(دخرمشینت)
scaring , n هلچاندن . توقاندن . بزداندن ، ترساندن
- away ته ریلاندن
scarious , adj په رده یی هشک
scarlatina , n سوره تا . تایاسور
scarless , adj بێ برین .بێ خرمشین . بێ شه قتین
scarlet , n , adj سور . قورمز . ئال
- fever سوره تا . تایاسور
- letter تیپا قرمزی . تیپا (A). کو گونه هکارێن تره کی پێ داخ دکرن
- runner هه له زا لوبی یان
- woman دێهل
scarp , n , v . t به رێ چه په ری : نشیڤی یان دیوارێ چه په ری ، نشیڤی یا تیژ نشیڤ دبت ، (شاقولی) دبرت
scarred , adj شه قتی
scarry , adj شه قتی

scarus , n ماسی یه ک ره نگین (لام وه ک نکلی)
scary , adj بزدهین . ترسینوک ، ترسناک
scat , n , v . t سترانا بێ واتا ، ده ردخت . زو دچت . سترانا بێ واتا دبێژت ، وێڤه هه ره !
scat (o) - پێشگره کو پیسه . گویه
scathe , n , v .t زیان . ئازار ، دئێشینت . ئازا ددت . دژوار ره خنه دکت
scathed , adj ئێشاندی
scathing , adj بێقام ره ق . گه زین . تیژ
scatology , n گوزانی
scatophagous , adj ریخ خوه ر . گوخوه ر
scatter , n وه شاندن . به لاڤکرن . وه شه ک
- good زه هێکه ر . ده ست به ردایی
scatter , v , t , i دوه رینت . دپه ژکینت . به لاڤ دکت دوه شینت
scatter brained , adj گه و ج
scattered , adj چرف . چرڤاندی . تارومار . پێوه رکری ، په رت . پژکاندی . هاوێر ، پژلاندی . ڤه پژکاندی . ڤه ره ڤیایی . وه راندی . به لاڤ
scattering , n په رشبون . چرف . به لاڤ . ڤه ره ڤین، گش . په رشکرن. به لاڤکرن. وه راندن. وه رهان، پژکاندن. پێوه رکرن. ڤه دان . په رتبون ، چرڤاندن
scattering of light, به لاڤبونا روناهی یێ
scatteringly , adv ب به لاڤبونی
scatter rug , n به رکا بچوک (بۆ راخستنێ ل دره ک ڤالا ل ژۆر)
scattily , adv ب هش لاوازی
scattiness , n هش لاوازیتی
scatty , adj هش لاواز . خرپو
scaup , n ته خلیت وه رده ک
scauper=scalper
scavenge , vt , i غازا سوتی ده ردخت . میرتالێ بوهوژی بژین دکت ، نمالت . پاقژ دکت ، ل خوارنێ دگه رت
scavenger , n , vi پاکه ڤان ، پاکه وان ، زبلکێش ، غازێ ده ردخت ، ل خوارنێ دگه رت (ل ناڤ گوفکاندا)

scavenging , n پاقژکرن
scazon , n پیڤانه ک هوزانا گریک یان رومانی
scenario , n ده قا سینه مایی . مه له زا شانوگه ری یان سینه مایی
scenarist , n سینار یو نفیس
scene , n چاڤ بینه ک . دیدار . دیمه ن
- behind the ...s نهینی . ل پشت په رده یان ل پشت په رده یا شانوێ
- painter که ڤالڤانێ دیمه نان
- shifter , shifting مروڤێ دیداری ل شانوێ دگوهورت
scenery , n که ره سته یا شانوێ دیمه ن ، دیدار
- change of .... گوهورینا دیداری
sceneshifter , n گوهورا دیمه نان (ل شانوێ)
scenic , adj شانویی . کرداری . دیمه نی . دیمه نێ سروشتی یێ جوان
scenically , adv ب دیداری
scenographer , n نه قشکه رێ دیمه نی
scenographic , adj نه قشکرنی یا دیمه نی
scenography , n نه قشکرنا دیمه نی
scent , n شیانا سه حکرنێ ، سه حکرنا بێهنێ . هشا هوندوری . به رامه بێهن . بێهن خوه ش . بێهن خوه شی ، بهنوک ، بێهن دکت . سه ح دکت ، بێهن ژێ دئێنت
- bottle شوشه یێ گولاڤێ
- gland لڤکا بێهنێ
- to throw off the .... دخاپینت ، شونێ به رزه دکت
scented , adj بێهن خوه ش . بێهنکری
scentless ,adj بێ بێهن
scepsis , n گومانا ژیرزانی
sceptic , n = skeptic
sceptical,adj=skeptic
scepticism , n گومانکاری
sceptre , n چوگان ٥
schappe , n په روک یان به نکێ ئاڤریشمێ پاشمایی
schedule , n , v . t مه له زه ، مه له زه دکت
- according to ...... وه ک مه له زکری
scheduled , adj مه له زکری
scheduled flight فرینا مه له زکری یا بالافرێ
scheduling , n مه له زه کرن
scheelite , n ته نگستیتا کالسیوما به لوری

schema , n مه لهه زه . هيلكارى
schematic , adj پيلانى . مه لهه زه يى
schematically , adv ب مه لهه زى
schematization , n مه لهه زكرن
schematize , vt مه لهه زه دكت
schematized , adj مه لهه زه كرى
schematizing , n مه لهه زه كرن
scheme , n , v . i . t پيشك . پيلان . مه لهه زه ، به رنامه پيلان دكت . مه لهه زه دكت
schemer , n پيشكار . پيلانگير
scheming , n بنقه كولان . دوبه رى ، عه وان
scherzando مه زيقه يا شادى
scherzo , n مه زيقه يا چالاك ، سفك ئو شاد
schism , n دوبه ره كى . ريباز گه . دوبه رى
schismatic , adj , n دوبه ره كى .دوبه ر يكه ر
schismatist ,n=schismatic
schismatize , vi , t دوبه ره كى دكت
schist , n كه فرىٰ چينين تيڤه لين كانى
schistose , adj پيوه نديدارىٰ كه فرىٰ چينين تيڤه لين كانى
schisto some , n كرمىٰ خوين ميزكى
schistosomiasis , n خوين ميزيتى (بلهارزيا)
schizonthus , n ته خليت گولان : سپى ، بنه فشى ئو قرمزى
schiz (o) پيشگره كو كه لشه
schizo , n ترازانك
schizocarp , n ميوه يه ك هشك (ل گه هشتنىٰ يه ك به ركه)
schizogenesis , n زائوزىٰ يا كه لشينى
schizoid , adj ترازانى
schizomycete , n هه له زه ك يه ك خانه وه ك كه ڤز يان كڤاركى ئو ب كه لشبونىٰ زه حف دبت
schizophrene , n ترازاندار
schizophrenia , n ترازان
schizophrenic , adj ترازانى
schizopod , n , adj پىٰ كه لشى
schizopodous , adj پىٰ كه لش
schizothymya , n ترازانباريتى
schizothymic , adj ترازانى
schmaltz , n هشا شه كرى
schnorkel , n , vi ئالافكا باكيشانا نوقارىٰ ، با دكيشت
scholar , n پشكتيار ، زانا . تويژه ر، هوزانڤان مه له ستڤان . هوزان ، پرزانا
scholarly , adj ره وشه نبير ، زانا ، پسپور
scholarship , n زانيارى . ره وشه نبيرى . ناس به خشا خوه ندنىٰ
scholastic , adj , n دبستانى . ژيريبژى يى ، زانكويى
-agent نوينه رىٰ كارى بوٚ سه يدايان په يدادكت
- theology ئولزانى يا هور
scholastically , adv ب راڤه كرنى
scholasticism , n راڤه كرنيتى
scholiast , n راڤه كه ر.په راويزكه ر ، ريزمانزان . لينو انكار
scholiastic , adj , n ريزمانزانى ، راڤه كه رى . لينوانى
scholium , n راڤه . تيبينى . په راويز
school , n , vi خويندنگه ، هينگه . خوه نده گه . دبستان جه له بىٰ ماسى يان ، فيرگه .قوتابخانه.هين دكت. فير دكت
- bag , adj چه نته يىٰ دبستانىٰ
- boy شاگرد ، قوتابى
- certificate فيرنامه
- days روژين دبستانىٰ (به رىٰ)
- master ماموستا . سه يدا
- primary دبستانا سه ره تايى
- secondary دبستانا ئاماده يى
schoolable , n دبستانبار
school board , n جڤاتا دبستانىٰ
school book , n كتيبا دبستانىٰ
school edition , n چاپا دبستانى (كتيب)

school fellow , n هوگرێ دبستانێ
school girl , n کچکا ل دبستانێ
school house , n ئاڤاهی یێ دبستانێ
schooling , n تێچونا فێرکرنێ . راهینان . په روه ر ده کرن، هینکرن ، دبستانی
school inspector , n پشکنه رێ دبستانێ
schoolman , n کاردارێ دبستانێ . سه یدا ، ماموستا
schoolmaster , n سه یدا یان کاردارێ دبستانێ
schoolmate , n هه ڤالێ دبستانێ
schoolmistress , n کاردارا دبستانێ ، هینکه ر (ژن)
school teacher , n هینکه ر ، سه یدا
school time , n ده مێ خوه ندنێ
schooner , n که شتی . گه می یا بابره کی ، ترارێ مه زنێ بیره یێ
shorl , n به ره ک ره ش نیف هێژا
schuss , n , vt , i حلسینا راستا گه له ک له زین ، نشیفی یا حلسینێ . حلسینێ دکت (نشیف)
schwa , n ده نگێ بزوینێ نه دیار
sciagraphy , n هونه را تاریکرنێ ل نه قشکرنێ ، وینه گری یا تیرێژا ئێکس
sciagram , n وینه یێ تیرێژا ئێکس
sciamachy , n شه رێ ئاشوپی
sciatic , adj که ماخی . ژانه رهی
- artery سور ده مارێ که ماخی
- nerve شین ده مارێ که ماخی
sciatica , n ژانه رهـ . رهـ ئێشان ، رها بایی . رهـ ئێش
science , n زانین . زانیاری . زانست . هین زانستی . زاناتی
- applied ..... زانستی یا راهینی
- pure ...... زانستی یا بژین
- .....fiction ئاشوپی یا زانستی
- of law یاسازانی
scienter , adv بریاره کی ، ب زانینی ، ب ژیری
sciential , adj زانینی
scientific , adj زانستی
- books کتێبێن زانستی
- institute زانینگه
- method رێباز ا زانستی
- terminology زاراڤاتی یا زانستی
scientifically , adv ب زانستی
scientification , n ئاشوپکرنا زانستی
scientism , n زانستیتی
scientist , n زانا . هینا . زانستدار ، زانیار
scientize , vt زانستی دکت ، زانستی چاره دکت
scientized , adj زانستیکری ، زانستی چاره کری
scientizing , n زانستیکرن، زانستی چارکرن
Scientology , n سنتولوجیا:ئولا ئایینی یا زانستی کو کارێ گیانی ل سه ر بونا مادی یه
scilicet , adv ئانکو
scilla , n هه له زه کوه ک زه باتی یه
scimitar , n شورێ چه مایی
scintigraphy , n وینه گری یا ئه ندامێن له شی
scintilla , n تبابه ک . گه ردیله
scintillant , adj چریسکی . ته یسی
scintillate , v . i . t دته یست ، دچریست
scintillated , adj چریسی
scintillating , n ته یسین
scintillation , n کلپه ، تروسکه
scintollo counter تروسکه ژمێر
scintollomcter , n = scin tollo counter
sciolism , n زر زانایی
sciolist , n زر زانا
sciolistic , adj زر زانایی
sciomancy , n به ربینی یا ساویری (به ربینی ب ساویرا مری)
scion , n تملوک . نه ڤی ، براله
scirrhoid , adj په ژیوه ک په ژبونا تیراله یا ره ق
scirrhosity , n په ژیتی
scirrhous , adj په ژی
scirrhus , n په ژیتی
scissile , adj بردار . که لشدار
scission , n برین . دابه شبون
scissor , v . t دبرت

scissors , n (pair of) جاوبڕ
- and paste دانانا کتنیان ژ برینا کتنبێن دی
sciuroid , adj سفوره یی
sciurine , adj ژتوخمێ سفوره یی
scler (o) پێشگره کو ره قه ، هشکه
sclera سپیلکا چاڤی
sclerenchyma , n ته قنێ ره قێ خانه یێ
scleriasis , n مشکبونا ته قنی
scleroserma , n چه رم هشکی ، قه شامی
scleroid , adj ته قن هشک . هشک
scleroma , n ره قبونا ته قنێ مری
sclerometer , n هشکی پیڤ
sclerophyll , sclerophate , n هه له زا تیر ته قن ره ق کو نا دهێلت ئاڤ زه هێ ببت
sclerose , vt , i ره ق دکت . ره ق دبت
sclerosed , adj ره قبویی
sclerosis , n ره قبون
- disseminated .... ره قبونا به لاڤ
- multiple ...... ره قبونا که ڤنا ته قنێ مه ژی ئو کاریته یێ پشتێ
sclerotic , adj , n پێوه ندیدارێ ره قبونا ل دورسپیلکا چاڤی ، په رده یا ره قا سپیلکا چاڤی دگرت
sclerotitis , n ره قبونا په رده یا سپیلکا چاڤی
sclerous , adj ره ق . ره قبویی
scobs , n بینه
scoff , n , v . i پێکه نین . ترانه . ته ڤز ، پێدکه نت . ترانه دکت
scoffer ,n ترانه که ر
scoffing , n ترانه ، حه نه ک . ته وز
scold , n . v . t . i تێخورین ، ره زیل دکت . دخورت . تێدخورت
scolding , n سه رزه نشت . ته هاندن . لێهلاتن . ره زیلکرن
scolex سه رێ کرمێ شه لیتی
scoliosis , n لادانا ره خه کی یا کاریته یێ پشتێ
scollop , n, vt . i = scallop

scolopaceous , adj وه ک تقیرکی (بالنده)
scolopendra , n زوف ، سه دپێ
scolopendrine , n سه دپێ یی
scolopendriun , n هه له زا سه رخه س (گه ز ؟)
scombler , n ته خلیت ماسی یه
sconce , n , v . t کلوخ ، هش ، چه په ر . موم . کێلکا نه رم .سکرێ ئاخێ سزا . سزا دکت، چه په ر دکت.ئاسێ دکت
scone , n کلوجا پانا گروڤر
scoop , n هه سکو . هه سکه . چه مچه . که مچی ، سمکوت . چه مچک . هه سک .که ڤگیر
- net تورا هه سکی (بۆ مالشتنا بنێ روباری)
scoop , v . t ب هه سکی دبت . ب هه سکی ڤالا دکت،(زوتر) نوچه یی به لاڤ دکت
scooper , n به لاڤکه رێ زوترێ نوچه یی
scoot , n . v . i ده رکه تنا له زین ، ب له ز دچت
scooter , n یه ک چه رخ (بۆ زارویکی)
scooterist , n هاژوێ دوچه رخا بزوینه ری
scopa , n (scopula) گولی یا موێ بچوکێ وه ک فرچێ نه خاسمه ل سه ر لنگێن مێشان
scopate, scopiferous= پێوه ندیدارێ گولی یا موێ بچوکێ
,scopiform,scopulate= وه ک فوچه یی ل سه ر
, scopuliform , adj لنگێن مێشان
scope , n دوربین . په رده یا رادارێ ، مه ره م.ئارمانج.ده لیڤه.مه ودا ساوه
- scope پاشگره کو بینه
scopolamine , n ماده یه ک نیڤ تفتی ژه هره
- scopy پاشگره کو دیتنه
scorbutic , adj نه سکه ربوتی (نه ساخی)
scorch , n , v , t , i شه وات . سوتنا روویه کی ، ره شبونا ته قنێ هه له زی ژ به ر نه ساخی یێ یان گه رمی یێ، ب له ز دهاژوت ، دگه زت (ب ترانه یێ) نه ردی ئو سامانی دسوژت .
scorcher , n که ل . شه وات ، نه خاسمه روژا بێقام گه رم

scorching , adj سوتان ، ئاگرناک ، گه زین . که ل
scorchingly , adv ب سوتنی
score , n , v . t . i کین . هو ، هان ، بابه ت ، بیست ، برین . خرمشین . نیشانا ده ستپێکێ یان توماهی یێ ، ژمار . ده ین . نیشانا ژمارتنێ ، پێکان . ئه نجام . سه رجه م ، دژمێرت . تومار دکت دخرمشینت . ل ئارمانجێ ددت
- on more...s than one ژ هویه کێ پتر
- on that .... ژ وی لایێڤه
- to pay (settle) old ..s تول ڤه دکت
scoreboard , n ده پێ پێکا نێ
scorekeeper , n تومارکه رێ پێکان
scorer , n تومارکه رێ پێکان ، یاریکه رێ پێکان دبت ، نیشاندار
scoria , n پاشمایی یا مێرتالێ بوهوژی
scoring , n نیشانداری . ڤێکه تن . پێکه تن
scoriaceous , adj ژ پاشمایا مێرتالێ بوهوژی
scorification , n راکرنا پاشمایا مێرتالی
scorify , vt پاشمایا مێرتالی رادکت (ب بو هوژینێ)
scoring , n ڤێکه تن ، پێکه تن
scorn , n , v . t ئافر . ته ڤز ، نزم دکت . کوت دکت
- to laugh (somebody) to . ترانه پێ دکت
- to take (or think).. کوت دکت
scornful , adj رسوا . ترو . ته ڤزدار
scornfully , adv ب رسوایی
scornfulness , n رسواییتی ، تروییتی
scorpaenid , n , adj دوپشکی
Scorpio , n دوپشک (برج)
scorpioid , n , adj دوپشکی
scorpion , n دوپشک
- fish ماسی دوپشک ، دوپشکێ ده ریایی
- fly مێش دوپشک
- grass گیا دوپشک
scorzonera , n گێز به لوکا ره ش
scot , n پاره دان (وه ک باجا دوکه)
- and lot بارێ بازێری هه لدگرت
- free بێ زیان
Scot , n سکوتله ندی

scotch , adj , n , v . t سکوتله ندی ، وسکی . شه قیته ک دخر مشینت . دهه رشینت . ته په سه ر دکت ، گیرو دکت
- man سکوتله ندی
- tape شه لیتا شه قیته کێ بژ ڤه نوسینێ
- terrier سه یه ک نێچیرێ لنگ کورته
- verdict بریارا نه ڤه بڕ
- woman ژنا سکو تله ندی
- woodcock هێکێن ل سه ر ماسی یا نه نکوڤی یا برازتی یێ ل سه ر نانی
scoter , n وه رده که ک ده ریایی مه زن
scot - free , adj ساخله م . بێ سزا . بێ باج
scotio , n قالبێ رۆچال . نه خاسمه ل بنێ کاریته یێ
Scotland Yard , n سکوتله ند یارد(پولیسێ له نده ن)
scoto پێشگره کو تاری یه
scotodinia , n گێژیتی
scotoma , n تاریتی : پنی یا تاری (یا دیتنێ)
Scots , adj , n سکوتله ندی
- man سکوتله ندی
scotticism , n سکو تیتی
scotticize , vt سکوتی دکت
scottish , adj سکوتله ندی
- rite نولا سکوتله ندی
scoundrel , adj گاریس . رۆره ش . چه په ل
scoundreldom , n گاریسی . چه په لیتی
scoundrelism , n چه په لیتی . گاریسیتی
scour , n , v . t ڤه مشتن . پاقژکرن . زکچون ، پاقژ دکت . زک دچت . ڤه دمشت
scoured , adj هه سکاندی . پشافتی
scourer , n پاقژکه ر
scourge , n تاژانک . کاره سات . بوبه لات سزادکت . چه لده ددت ، ئه شکه نجه ددت . دژوار ره خنه دکت
scourged , adj (دژوار) سزاکری
scourging , n چه لده کرن

scouring , n هلپشافتن . پشافتن
scout , n , v . i چاپۆک . چوست ، پێشره و ، پێشه نگ
. لاوک ، دیته ڤان . مروڤ ، گه ریده .
دیده ڤان ، لێگه ر وک . رێبه ر . نێره
ڤان ، زێره ڤانی دکت . سه ح دکت .
ترانه پێ دکت
- car ئوتومبیلا گه ریده
- master رێبه رێ پێشه نگان
- 's camp هوبه ی چاپوکان
scouter , n پێشه نگ . سه حکه ر . نێره ڤان
scouting , n نێره ڤانی
scouts , n چاپو ک . پێشره وان
scow , n سه نده ل . ئامان . ته خلیت به له م
scowl , n , vi , t مروس . رۆتالی،مروس دبت .مریتو دبت
scowling , n رۆتال . رۆته حل . مچ ومر ، مروسی
scowlingly , adv ب رۆتالی ، ب مروسی . ب مچ ومری
scrabble , vi (بێ سه ر وبه ر) دنڤیست
scrabbled , adj بێ سه ر وبه ر نڤیسی
scrabbling , n (بێ سه رو به ر) نڤیسین
scrag , n, v , t مروڤ یان جانه وه رێ له ش لاواز ،
گوشتێ ستویێ په زی . ستویێ مروڤی
ستویی دشکینت ، سیداره دکت
scragged , adj سیداره کری . ستو شکاندی
scragging , n سیداره کرن ، ستو شکاندن
scraggy , adj باریک . لاواز . زراڤ
scram ! interj ! ویدا ! ویدا هه ره !
scramble , n , v . i . t خوشین . هلپرژین ، پالدان (ب ملان)
کوم دکت یان ب ده ست دکه ڤت
(نه ره وا) ، دخوشت . هلدپرژت ،
پالددت .له زدکت(بزدهایی)تێکل دکت
scrambled , adj پالدایی
scrambling , n پالدان
scrammed , adj جهدا ویڤه چویی
scramming , n ویڤه چون (جهدا)
scrannel , adj لاواز (ده نگ) . ره ق ،
نه مه زیقه یی (گوهی دئێشینت)
scranny , adj باریک . زراڤ

scrap , n پاشماوه . سرین
- book تومارا برێ یان
- heap کوما مێرتالێ هاڤیتی
- iron ئاسنه واله ، ئاسنێ هاڤیتی
scrap , vt دهاڤێت .چنی دکت،دشکینت ، دهێلت
scrape , n , vt ته نگاڤی . ڤه ره نین ، ڤه دره نت
scraped , v ڤه ره نی
scraper , n ره نه ک
scrapie , n نه ساخی یا خورینی یا په زی
scraping , n چه لتاندن . ڤه ره نین . لێلکرن .
ڤه روتن
- off ڤه ره نین . داتاشین
scrapper , n شه رکه ر
scrapple , n رهکێن به رازی : قیمه یێ گوشتێ
به رازی ل گه ل ئاری وه ک رهکان
دقه لینن
scrappy , adj شه رکه ر . شکه سته کی ، ده ست
دریژ
scratch,n,adj, v , t , i شه قیته ک . شه قتی . شه قتین
خورین . روشان . چرنوک
دخور مشینت . دخورینت
scratched , adj (off) شه قتی
scratchily , adv ب خورینی
scratchiness , n خورینیتی
scratching , n , (off) روشاندن ، خوراندن . ڤه ره نین .
ڤه راندن ، شه قتاندن . ڤه روتن
- ground گه ڤزک
- up to ...... وه ک مه ره مێ
scratch line , n خالکا ده ره تنێ (ل پێشبرکێ)
scratch paper , n کاغه زا ره شنڤیسێ
scratch sheet , n وه شینا هه سپێن ژ پێشبرکێ کشایین
scratch test , n ئه زمونا هه ستیاری بۆ ده رمانی
scratchy , adj در . تێر ستری . خورینی ،
نه راموشی ، به رپه کری .
نه لێکدایی . چیره چیری
scrawl , v . i . t بێ سه ر و به ر دنڤیست یان
نه قش دکت

scrawny , adj باریک . لاواز
scray , n بالنده یه ک ده ریایی
screak , n , vi قیژ ، قیژدکت
screaky , adj قیژی
scream , n , v .t . i هاوار . قیر . قیژ ، قارقار . قیر قیر .
قورین ، قیژدکت . قیردکت ، دقورت
screamer , n قیژکه ر
screaming , n قیژکرن ، قیرکرن . قژاندن . قیژین ،
زاره زار . قورین
screamingly , adv ب قیژی
screamy , adj قیژی
scree , n به ر . به رک . کوما به رکان
screech (ing) , n قیژا ترسێ یان ژانێ . چیر ڤه چیرک .
چیر چیر
screech , vi , t قیژد دکت (ژ ترسا یان ژانێ)
screech owl , n کونده به بویا قیژکه ر
screed , n گوتارا دریژ . په یڤ یان گوتارا
نه میری ، دارێ نیشان بۆ ستوری یێ
screen , n ; v . t سکر . به ربه ست ، به ند . په رده ،
سه ره ند ، بیژینگ . نافبه ره ک ،
رۆبه ند ، ریق، ڤه رادکت . په رده دکت
- land پیشه سازی یا سینه مه یێ
- play ده قێ سینه مه یی
- test ئه زمونا په رده یی
screenable , adj په رده دار
screened , adj به ربه ستکری ، په رده کری .
ڤه راکری . ریقاندی
screening , n ڤه راکرن
screen - test , vt , i په رده ئه زمون دکت (رۆلێ نو)
screw , n , vt , i پێچه ک ، بزمارێ باده ک . بادوکه . .
بورغی . چه ر ، پێچ ، بادت
- axis ته وه ره ی بادوکه یی
- eye ره زینه ک . ره زه . زه رزینه ک
- to give somebody another turn of the... پتر دگڤێشت
- to put the....on somebody مروڤه کێ دگڤێشت
- to have one,s head ....ed په ند ئوقه نج هزر کرن
- to ....out ب زوری دستینت
- to ...up one's courage ل خوه ددت
- to ...up one's eys چاڤان نیڤ دنه قینت
- to ...up one's face مچ و مر دبت ، مروس دبت
screwball , n , adj گه وج
screwdriver , n باده ک ، چه ر باده ر
screwpine , n داره ک ئوسترالی باسک زراڤ
وه ک دار قه سپی
screw propeller , n په روانه یا لوله کی
screw thread , n ددانێ لوله یێ
screwy , adj دینوکه . گه وج . خرپو
scribble , n , vt , i نڤیسینا بێ سه ر و به ر ، بێ
سه روبه ر دنڤیست
scribbler , n نڤیسه رێ پوچ . نڤیسه رێ بێ
سه ر و به ر
scribe , n , v . t دانیار.دانه ر.رۆنڤیسه ر.نڤیسه ر.میرزا
، هیلکه ر.دخرمشینت یان نیشان
دکت ، ب ئالاڤه ک تیژ دنڤیست
scribed , adj نڤیسی . میرزاکری
scriber , n هیلکه ر. چه ته لا نیشانکرنا داری
یان میرتالی به ری برینێ
scribing , n میرزاکرن ، نڤیسین
scrim , n په روکێ په مبویی بۆ جل ئو په رده
یا په نجه رکا
scrimmage , n , v . i گه لج . راهشتن ، به زما بچۆک .
لیکه تنا هه رایی ، رادهشت
scrimmaged , adj راهشتی
scrimmaging , n راهشتن
scrimp , v . t . i کیم دکت .ده ست دمچت ، چکوسی
دکت
scrimpy , adj کیم . پچه ک . لاواز
scrimshaw , n , vi , t ئاجا تراشی ، شه هره زا کاره ک
ئامیرگه ر به رپه دکت ، تراشی یێن
ئاج یان هه ستی چێدکت
scrip , n قوچان . باوه رنامه ، سیایی ، جخز
دراڤێ کاغه ز . پارچه یه ک بچۆک
script , n نڤیسین .ئه لف وبێ ، ده قێ نڤیسی
. ده ستنڤیسین ، قوچانا ره سه ن
- writer ده ق نڤیسه ر
scriptorium , n نڤیسینگه
scriptural , adj ئنجیلی

scripture , n تشتێ نڤیسی . برگه یه ک ژ کتێبا پیروز ئنجیل . کتێبا پیروز
- lesson وانه یێ ئنجیلی
- reader خوه نده کارێ ئنجیلێ بۆ مالێن هه ژاران
scrivener , n نڤیسیارێ دادپه روه ری ، نڤیسه رێ گه له مپه ر
scrobiculate , adj چالکری . کۆرکری
scrod , n ماسی یا بچۆک (کود)
scrofula , n نه ساخی یا لڤک په ژبون (ته خلیت ئێشا زراف)
scrofulous , adj پێوه ندیدارێ نه سا خی یا لڤک په ژبونێ ، به رازی . سنج ، پیس
scroll , n تومار . به لگه نامه یا چه رمی یان کاغه زا له ڤه نی ، نڤیسین . سیایی . سه رێ کمانجه یا چه مایی . به لگه نامه یا وه ک خشلی نیڤ پوازکی یان لوله یی
- lathe چه رخا کارێ لوله کی
scroll saw , n خیزارا خه ملاندنێ : خیزارا زراف بۆ برینا دارێ خه ملی ئو هیل لوله کی
scrollwork , n خه ملاندنا لوله کی
scrooge , n چکوس
scrotal , adj گونی
scrotitis , n کولبونا گونی
scrotum , n رتل . هێلک . گون ، پیستێ گونی
scrouge , vt ئاپوره دکت
scrouged , adj ئاپوره کری
scrouging , n ئاپوره کرن
scrounge , vt , i ددزت . پارسیکی دکت
scrounged , adj دزی
scrounger , n دز
scrounging , n دزین
scrub , n , v . t . i جانه وه رێ دو رهـ . مروڤێ هور یان کوت ، ڤه ره نین . گه مراندن . پاقژکرن . تیپا وه رزشی یا نه راهینایی ، دارا هۆم . ته راش . ده حل .دەوه ن ، ڤه دره نینت . دگه مرینت ، پاقژ دکت . هه لوه شینت
- brush فرچه یا ره ق

- fowl , hen , turkey بالنده یێ کاڤلان
-woman=char woman
scrubbed , adj هه سکاندی . پشافتی ، هلپشافتی
scrubber , n ئالاڤا شوشتنا غازێ
scrubbiness , n هلپشافتن ، پشافتن
scrubbing , n خوراندن
scrubby , adj له ش هور یان به د ته خلیت ، کورت . کوتی . ته را شکری
scruff , n پاتک
scruffily , adv ب بێ سه ر و به رێ ، ب بێ لێکدانی . ب بێ کارکرنی
scruffiness , n بێ سه ر وبه ریتی ، بێ کارکرنیتی
scruffy , adj کوتی
scrum , n ...half نیڤ به ره ڤان ل ته پکا پێ یا (ره گبی)
scrummage , n گروبونا هه می ئێریشکه ران ل هه ر لایی بۆ پالدان ئو گرتنا ته پکێ (ره گبی)
scrumptious , adj نایاب
scrumpy , n گڤاشا سێڤا نه باش
scrunch , n کرین ، هه رشین . گڤاشتن
scrunch , vt , i دکرینت (دهه رشینت ، دگڤێشت)
scruple , n , v , i , t کێش : ۱٫۲۹۵ گرام . ئاکار . سنجی ، تبابه ک کێم . گومان . دودلی شاشی ، وه سواس ، گومان دکت . شاش دبت ، دودلی دکت
scrupulo sity , n گومانی‌وه سواسی شاشی . دودلی
scrupulous , adj گوماندار . هوربین . ئاکاری
scrupulously , adv ب سنجیتی . ب ئاکاری
scrupulousness , n سنجیتی . ئاکاریتی
scrutable , adj چاره بار ، تێگه هشتنبار
scrutator , n هوربین . سه حکه ر
scrutineer , n پشکینه ر ، سه حکه ر
scrutinize , v t دپونژت
scrutinizer , n هور نێر
scrutiny , n لێگه رین . پونژین
scry , vt (ب به لوری) خه فزانی دکت
scryer , n به لور خه فزان

scuba ., n	که ره سته یا پشینا بن ئاڤیێ
- diver	نوقکار
scud , n , v . i	به زین . ده رکه تن . ئه ورێ ته نکێ
	بادبت ، بارانا سڤکا نشکی . بایه ک .
	مژ ، باران یان به فرا با به لاڤ دکت
	دبه زت . ل به ر بایی دکت غار
scudded , adj	به زی
scudding , n	به زین
scuff , n	ده نگێ کشانا پێ یان شمکان ، که ڤنی
	، په رتین ، پاتک
scuff , v . i	پێ یان دکشت . که ڤن دبت ، دپه رتت
scuffily , adv	ب کشانی (پێ یان شمک)
scuffle , n , vi	لیکه تن ، گه لج . جه ره نیخ ،
	جه ره نیچ دکت
- harmless	گه لته
scuffled , adj	جه ره نیخکری
scuffling , n	جه ره نیخکرن
scug , n	مروڤێ ، ئه خاسمه قوتابی یێ ، نه
	چالاک . بێ سنج ، نه جڤاکبار
scull , n , v , t , i	به له ما پێشبرکێ یا یه ک مروڤی ،
	شه لپێ پاشی یا گه می یێ . شه لپی یا
	یه ک مروڤی ، گه می یێ ب یه ک
	شه لپی یا پاش دهاژوت ، شه لپی دکت
- cap	ترارێ سه ری . قه پاخکا کلوخی
sculler , n	شه لپیڤان
scullery , n	ژوورا شوشتنا ئامانان ، لینانگه ها پاشی
scullion , n	هاریکه رێ گرارپێژی (ئه رکێ
	سه ره کی : شوشتنا ئامانان)
sculpin , n	سکه لپن . ئه خلیت ماسی یه
sculptor , n	تاشه ر .په یکه رتاش
- marble	مه رمه ر
sculptress , n	په یکه رتاش (مێ)
sculptural , adj	په یکه ر تاشی
sculpture , n , vt , i	کروز . تاشه رایی ، دتراشت
sculptured , adj	تراشتی
sculpturesque , adj	وه ک په یکه ری . شکودار
sculpturing , n*	تراشتن . کروز
scum , n , v . t . i	گلیش . که ف ، گلیشا جڤاکی ، مردارێ
	ب سه ر رزیێ ئاله کێ دکه ڤت ، که ف
	دبت ، نه بژینێ رادکت

scumble , n , v . t	روهنکرن ، ته نک دکت . روهن دکت
scummy , adj	گلیشی
scuncheon , n	به ر یان تاقێن قونجالێن برجا
	چارگوشه یی یی کو ره خێن هه شگه ل
	دگرن
scumner , n , vt , i	نه ڤیانا خورت ، بێزار دکت
scup , n	ماسی یه ک ده ریایی (له ش
	په ستێنه)
scupper , n	ئاڤرێژا گه می یێ
scuppernong , n	ترێیه ک ئه مریکانی یه یان شه رابا
	ڤی ترێ
scurf , n	که لپک . که ڤشک . که له تور ،
	نه مه س .بیروڤ .که لپکێ سه ری
- pea	که لپکا دژ خورینێ
scurfiness , n	که لپکیتی
scurfy , adj	که لپکی
scurried , adj	له زکری
scurrility , n	پیسیتی .تره کی،گه وجیتی . خرپوتی
scurrilous , adj	تره ک . گه وج
scurrilously , adv	ب تره کی ، ب گه وجی
scurry , n , v . i	به زین . غار ، دبه زت . دکت غار
scurrying , n	له زکرن
scurvied , adj	کوتیکری
scurvily , adv	ب کوتی
scurvy , adj , n	کوتی . ئه سکه ربوت
- grass	گیا که فچک یان ئه سکه ربوت
scut , n	کورته دوفک . مروڤێ کوتی
scutage , n	به ردێلا سه ربازی یێ
scutal , adj	قه رتیشی
scutate , adj	گیری . قه رتیشی
scutch , n , v . t	قه ژاندن ، قه دژێنت
- blade	ئالاڤا ژه نینا په مبویی
scutcheon,n=escutcheon	ده پکێ پرنجوکی، ده پکێ ئاڤی یان
	نفیسینێ
scutcher , n	ئالاڤا ژه نینا په مبو یان کتانی
scute , n	زرێ یا کیسه لی . قه رتیشا مه زن
scutellate(d), adj	زری یی . قه رتیشی
scutellation , n	قه رتیشبون
scutellum , n	مه رتالێ بچوک
scutiform , adj	گیری

scutter , n , vi = scurry
scuttle , n , v . i کون یان کولێن ل رەخ یان بانێ
گەمی یێ . سەردەڤکێ ڤێ کولینێ ،
تەپک . لبان . سەتل . ںولک . ںولکە
یا رەژی یێ ، زەمبیل ، نوقی دکت
(گەمی یێ) . دبەزت
- butt برمیلێ ئاڤا ڤەخوارنێ (ل سەر
گەمی یێ)
- seller زەمبیل فروش
scutum , n زرێ یا هەستی یان شاخی یا
(کیسەلی)
scylla,n .....andchary bdis, n نێکی ژ خو مروڤ کو ترسی مەدو
ڤەددت یادی خرابتر دبت
scyphozoan , adj , n توخمێ ماسی جە لاتینی
scyphus , n ترارێ دو دەستک
scythe , n , v . t مەلەخان ، کێلەندی . مەرەندی
داس ، قرم ، ب داسێ ددریت
scythed , adj داسکری
Scythian , adj , n وەلاتی یان زمانێ کەڤنە سکیتیا
sea , n دەریا
- to follow the ..... کارێ دەریاڤانی دکت
- to go to .... رێویتی دکت . دبت دەریاڤان
- to put to ...... رێویتی دەست پێدکت
- anchor لەنگەرگەها سەرئاڤ
- ane mone کونگو کا دەریایی : جانەوەرەک
دەریایی وەک کولیلکێ یەب کەڤرانڤە
دمینت
- bass ماسی یەک دەریایی
- bed بنێ دەریایی
- boat گەمی یا دەریایی
- board هەڤاڤ . بەرزڤک ، بەرئاڤ .
کەناری دەریا
- calf گاماسی . گولکێ ئاڤێ
- coast بەرزڤک . کەنار . بەرئاڤ
- cow چێلا دەریایی یان ئاڤی
- horse هەسپ یان مەهینا ئاڤی
- farer دەریاگەر
- lion شێرێ ئاڤێ ، شێرێ دەریا
- man دەریاڤان
- onion پیڤازا کوڤی
- port بەندەر
- shore بەرزڤک . کەنار . بەرئاڤ
- sickness گێژی یا دەریایی
- side بەرزڤک . کەنار . بەرئاڤ
sea cucumber , n ئاروێ دەریایی
seadog , n سەیێ دەریایی . دەریاڤانێ
شەهرەزا ، گولکێ ئاڤێ
sea eagle , n سمسیارکێ دەریایی
sea-ear , n = abalone
seafood , n هەر ماسی یان شەیتانوکێ
دەریایی
seagull نەورەس ، قاقلی بازان
seal , n , v . i . t گولکێ ئاڤێ گاماسی.موهر،گوستیرک
.گوستیلک . قاش . گوش . پیلات
موهر دکت
- calf گاماسی
- maker موهور چێکەر
sea lavender , n خزێما دەریایی
sea led , adj سەر موهر . موهرکری
sea level , n ئاستی دەریا
sea lily , n زەباتێ دەریایی
sealing , n موهرکرن
- wax موما سور (بۆ داخستنێ)
seal ring , n گوستیرکا موهر
seal skin , n کەڤلێ گولکێ ئاڤی
seam , n , v . t تیک . دەرزا درینێ . چینا مێرتالی
شون برین . گرنژین . قورمچین
دقورمچت.ددریت.دگرنژت .دکەلشت
sea - maid or پەری یادەریا ، خودایا دەریا
sea - maiden , n
seamanship , n دەریاڤانی
seamark , n فەنەر ، نیشانا دەریا هێلا
بەرئاڤی کو سنورێ رادانێ یە
sea mew , n نەورەس
seamile ,n = nautical mile
seamless , adj بێ دەرز
seamster , n جل درو
seamstress , n جل درو (مێ)
seamy , adj پیسترین . خرابترین
seance , n جڤات ، جڤین ، روینشتن (بۆ
گازیکرنا گیانان)

sea otter , n ده ریا سه
seaplane بالافرا ده ریایی
seapower , n ده ریا هێز
seaquake , n ده ریا له رز
sear , n , adj , v . t قورمچی . زمانک ، پارچه یا سلامه تێ (تفه نگ) ، سوتن . سوتی دقورمچت . ره ق دبت . دسوژت
searaven , n ماسی یه ک ئه مریکانی مه زن
search , n , v . t . i دوزین ، لێگه ران . گه رین . پشکنین لێگه راندن . په یگه رین . سوراخ . کاد . لێگه رین ، لێکولین ، لێدگه رت
- in ......of لێگه ران
- light مومکا که هره بی . روناهیکه ر، روناهی یا سه حکه ر
- warrant ده ستورا پشکنین
searcher , n پویان . په یگه ر
searching , n پشکنین ، سه حکرن . لێگه ران . په یگه ران ، پو
sea ring , n سوتاندن
sea robin , n ته خلیت ماسی
sea room , n به یاڤا هێمنا ده ریایی
sea rover , n ده ریاگر
sea scorpion , n دوپشکێ ده ریا (ماسی یه)
sea scout , n پێشه نگی ده ریا
seasick , adj ده ریا گێژ
seasider , n به رئاڤی
seasnake , n مارێ ده ریایێ (ماره ک ئاڤی ژه هری یه)
season , n , vt , i ده مێ سه ره کی یێ پشویی ، هه ره ت ساله ده م (بهار . هاڤین ، پایز زڤستان) ، ده م . کژ . هه ڤرونگ . وه رز . که ش ، خوێ دکت . به هارات دکت
- for a ...... ده مه ک کورت
- in a ...... دده میدا
- in and out of ..... ل هه ر ده می
- out of ...... نه دده میدا
- the four ....s چوار که ش ، چوار کژه
seasonable , adj کێرهاتی . ده مبار . دده میدا
seasonal , adj وه رزی
- wind وه رزه با
seasoned , adj ئالات یان به هاراتکری
seasoner , n به هارات . ب کار هینه رێ به هاراتا
seasoning , n به هاراتکرن
seastar , n ستێره ماسی
seastrand , n به رئاڤا ده ریایی
seat , n , v . t سه رینه،رونشته ک. رونه ک ، رودنیت،رونشته ک دکت .چاک دکت
- belt ئاڤکێلا رونشته کی (بو گرتنێ گاڤا فرین یان داهاتنا بالافرێ)
seating , n سه رینه ، رونشته ککرن . نخێڤا رونشته کان
seatrain , n هه ڤکێشا ده ریایی (گه می یا گوهازتنێ)
seaurchin , n ژژی یا ده ریا
seawall , n دیوارێ ده ریا(به ربه ستا دژ رادان)
seaward,n , adj , adv به ر ده ریاڤه . دوری به ژی
seaway , n ده ریارێ . هار ده ریا . پێشکه تنا گه می یێ دناڤ پێلاندا
seaweed , n که ڤزا ده ریایی
seaworthy ده ریابار . کێرهاتی دژ باهوزێ
sebaceous , adj به زی
seborrh (o) ea , n ده ر بونا زێده یا توشپی یا به زی
sebum , n توشپی یا به زی
sec , adj نه شرین
secant , n دابر
secateur , n ئالاڤا که زاخێ . جاوبرا ره زڤانی
secco هونه را نه قشکرنێ ل سه ر گێچا هشک
seccotine , n , v . t سیکوتین :ماده یه ک ئاڤه کی سترکی (بو ڤه نوسینێ) ، ڤه دنوست
secede , v, i جودا دبت (ژ دێرێ ، پارتی یان وه لاتی)
seceded , adj جوداکری
seceder , n جوداکه ر
seceding , n جودابون
secern , vt جودا دکت . دیار دکت
secement , adj , n جوداکری

secession , n	جودابون
secessionism , n	جودابونیتی
secessionist , n	جوداکه ر
seclude , v . t	له دقه تینت . دسلکینت
secluded , adj	گوشه گیر . ته نه کری . سلکاندی گوشه نشین ، له قه تاندی
- place	ته لده
secluding , n	له قه تاندن
seclusion , n	له قه تاندن ، ته نه کرن . سلکاندن ئاموشی
second , adj , n , vt	چرکه . دووه م . بسته ک ، بینهنه ک ، گاله ک . بیسته ک . شاگرد . تاو پشت دگرت . دپه ژرینت
- every .....year	هه ر دو سالان جاره کێ
- childhood	زار وکیتی
- class	پله یا دووه م
- division	تیپا دووه م
- fiddle	کارێ دووه م
- hand	که فن . ب کار ئینایی
- lieutenant	ئه فسه رێ یه ک ستیر
- nature	سروشتێ دووه م . نه ریت
- rate	به د . پله یا دووه م
- thought	هزر کرنقه
- to none	پله یا یه که م . نایاب
secondary , adj , n	دووه مه کی . دووه مین
- cell	خانه یا دووه مین
- colour	ره نگێ دووه مین
- emission	ده رپه ڕینا دووه مه کی
- school	دبستانا ئاماده یی
seconde , n	راوه ستا دووه ما هه شت راوه ستێن شوربازی
seconding , n	لێوه شاندن . لێوه شین . پشتگرتن ، په ژرین
secondly , adv	دووه م
secondment , n	لێوه شاندن . لێوه شین ، په ژرین
secrecy , n	نهینی ، رازی
- in	دزێ . دزیکی
secret , adj , n	نهێن . نه په نی . راز . نهێنی
- 's depot	ئه مبارا رازان

- in	دزێ . دزیکی
- of the heart	دل دزی
- service	سالوخگه ری
- society	جفاتا نهینی
secretarial , adj	رازگری
secretariat (e) , n	رازگر
secretary , n	وه زیر ، رازگر . رازیار . رازپوش
- bird	بالنده یه ک مه زن خشوک خوه ره
- general	راز گرێ گه له مبه ر
- of state	وه زیر ، شالیار
secrete , v . t	ده ر دکت.له دشێرت (نهینی دکت)
secretly , adv	ته له ته ل ، په لپه ل . دزێ . دزیکی ، خنز
secretin , n	هورمونا ئورکی یاکو شیلاف ئو جه رگی چالاک دکت(بۆ ده رکرنێ)
secretion , n	نه په ندن . خویه ردان . ده ردان رژاندن .
- body	لیک
secretive , adj	رازگر . مت . ده ر دار ، ده رداری . هانداریێ ده رکرنێ
secretively , adv	ب رازگری
secretiveness , n	راز گریتی
secretory , adj , n	ئه ندامێ ده رکرنێ ، ده رکر . ده رکری ، هانده رێ ده رکرنێ . لفکا ده ر کرنێ
secrets , n	راز و نهینی
sect , n	رێبازا ئابینی . تیره . رێبازا ئولی . به ند ، جوم . زوم
sectarian , n	رێباز خواز . تیره باز . توفکی
sectarianism , n	تیره بازی . به ندیتی ، تیره گه ری
sectarianize , v . t	تیره باز دکت ، دوبه ره کی دکت
sectary , n	تیره باز
sectile , adj	بردار
section , n , v . t . i	کوز . کیزی ، تاخ . لق . به ند . برگه ، ته ش . تیش . توف . زفار . زول . پرتک ، به ش ، دابر ، دبرت . دابه ش دکت ، دابه ش دبت
sectional , adj	برگه یی . ده فه ری . فه کربار
sectionalism	ده فه ریتی . ده مارگیری یا ده فه ری

sectioned , adj برگه کری ، که رتکری
sectioning , n که رته ، که رتکرن
sector , n , vt دایره ، چخیم . که ر . که رک ، که رت دکت . برگه دکت
sectored , adj که رتکری ، برگه کری
sectoring , n که رتکرن . برگه کرن
sectorial , adj , n برگه یی
secular , adj , n دنیایی
- affairs پرسین دنیایی
- education په روه رده یا دنیایی
- fame ناڤداری یا دنیایی
secularism , n دنیاییتی
secularist , n باوه ر مه ندێ دنیاییتی
secularity , n دنیاییتی
secularization , n دنیاییکرن
secularize , vt دنیایی دکت ، زانستی دکت . نه ئولداری دکت
secularized , adj دنیاییکری
secularizer , n دنیاییکه ر
secularizing , n دنیاییکرن
secularly , adv ب دنیایی
secund , adj ره خه کی
secundines هڤی . هه ڤال بچوک ، هه ڤالوک
securable , adj هێمنبار
secure , adj , v . t قایم . پته و ، ئاسێ ، قایم دکت . هێمن دکت
secured , adj هێمنکری . قایمکری . پشتراستکری . پشتراست
securement , n دابینکرن . هێمنکرن
securing , n دابینکرن
securities , n قوچان
security , n ئاساییش . پاراستن . ده سته به ری بسته هی . ته ناهی . هه دار . قوچان
- council ئه نجومه نی ئاساییش ، جڤاتا ئاساییش (هێمنی)
sedan , n ئوتو مبیل . هه لگرک
- chair کورسیکا هه لگرک
sedate , adj , vt گران (سنجی) . هێمن ، هه دار دکت . هێمن دکت
sedated , adj هه دارکری

sedater ,n هه دار که ر
sedateness , n هه داریتی
sedating , n هه دار کرن
sedation , n هه دار بون . هێمنبون
sedative , adj , n ئارامده ر . هێمنکه ر ، ده رمانێ هه دار که ر
sedentarily , adv ب نشتمانی
sedentariness , n نشمانیتی
sedentary , adj , n نشته جی . نه کوچه ر ، تیر رونشتن . نشتمان
seder , n نڤێژا شه ڤا یه که م یان دو شه ڤێن یه که مین جه ژنا قیامه تا جهی یان
sederunt , n رونشتنا جڤاتا ئولداری
sedge , n ته خلیت گیا (کاویر ؟)
- warbler بالنده یێ ستر انکارێ ڤی گیایی
sedgy , adj گیایی
sedile , n دوشک (بۆ ئولداران)
sediment , n نیشتن . تلپ . نیشتو ، تلف . دورد
sedimentary , adj نیشته نی . نیشته یی
sedimentation ,n نیشته مه نی ، نیشتن، نیشتاندن
sedition , n ته چاندن . گه لاجی . تیکدان
ته ڤلوکی.هه ڤانی، ئاژاوه . ته ڤدان
seditionary , adj , n ته چاندن
seditious , adj هلوه شیار . ئاژاوه گه ر
- person شوفار
seditiously , adv ب هلوه شیاری
seduce , v . t فیتکاری دکت
seduced , adj فیتکری
seducer , n فیتکار ، فریوه ده ر
seducement , n فیتکاری
seducible , adj فیتکاربار . قایلبار (ره گه زی)
seducing , n فیتکرن
seduction , n فیتکاری . ئاران
seductive , adj فیتدار
seductiveness , n فیتکاریتی
seductress , n فیتکار . فریوه ده ر (مێ)
sedulity , n ره نج . بزاڤ
sedulous , adj بزاڤکه ر . ره نجبه ر

sedulousness , n بزاڤيتی
sedum , n سيدوم . گيايه ک گول زه رده يان سپی يه
see , n نيرين . بين ، ديتن ، ده ڤه را دێرێ ، مه ترانخانه
see , vi , t دنيرت . دبينت
- to ....into سه ح دکت . تێدگه هت
- to ....out به ريه دکت . ته مام دکت
- to ....over ب چاڤه کێ دبينت ، بژار دکت
- to ....somebody off نوغه ر دکت
- to ....somebody out نوغه ردکت تاکو به ر ده رێ
- to..some body through هاری دکت (تاکو دوما هی یێ)
- to ...something . through به رده وام دکت يان پێڤه دچت تا دوما هيکێ
- to....the back of somebody ژێ رزگار دبت
- to .....through راستی یێ دزانت . تێدگه هت
seeable , adj ديتنبار
seed , n , vi , t سيسک . ده ندک . توڤ .به رک .دان . دانک ، توخم .توم‌خوبار . لب ، توڤ دکت
- corn توڤێ گه نمی
-cultivator توڤ چين
- plot ده يێ توڤی . نه مامگه ، شتلگه
-sack توڤدانک
-time ده مێ توڤی
seedcake , n کلوچا توڤی : شرين نو بێهن خوه شه
seedcase , n که لپکێ توڤی
seeded , adj توڤکری
seeder , n توڤکه ر
seedful , adj به رهه مدار . تێر به ر . تێر توڤ
seeding , n توڤکرن
- grain نوره
seedless , adj بێ توڤ . بێ به رک
- raisins کشمش
seedling . n شتل . ره وز . ده رخک . ده رک ، براله . نه مام
seed oyster , n شه يتانوکێ توڤی (گه له ک بچوکه)
seed pearl , n مراری يا بچوک
seeds , n توڤ ، ده خل
seedsman , n توڤچين
seed vessel , n که لپکێ توڤی
seedy , adj پيس . په رتی . توڤدار ، به دناڤ . له ش نێش
seeing , n , conj بينين . نيرين . بين . ديتن ، ژ به ر کو . بينايی
- eye سه يێ کوره يان
seek , v , t , i قه ست دکت . دچت بۆ ، بزاڤ دکت . لێدگه رت . دخوازت . هيڤی دکت
seeker , n خوازه که ر
seeking , n داخواز ، لێگه ران . لێگه راندن
- protection په ناکرن
- refuge په نابرن
- shelter حه وان ، حه وين . په نابرن
seem , v . i ديار دبت ، دخويت
seeming , adj , adv ديار ، دياره
seemliness , n رۆمه ت
seemly , adj , adv به رکه تی ، رۆمه تی . هێژا
seen (p.p of see) ديتی
seep . n . v . i کانی يا بچوک . ده لێن . ده لاندن ده لێن دکت
seepage , n ده لاندن ، ته شه نه
seer , n بينه ر . سه نگه ک هندی – ئه ففانی خه فزان . ديتوخ . به رپين ، بينا
seeress , n خه فزان . به رپين (مێ)
seersucker , n ته فنێ په مبويێ هێلکری
seesaw , adj , adv , n زيقوزير . قرناقوس ، زه مزيلوک . هێنسک . هێلک ، قرناقوس دکت
- small ...... چينچوله ک
seethe , n , v . t . i که ل .. که لێن ، شل دبت . دکه لێنت . دکه لت ، هار دبت . شه پرزه دبت . که ف ددت
seethed , adj که لی (ده رونی)
seething ,adj که ل . بێقام گه رم . هار شه پرزه
sega,n , kurdish tune سێگا
segment , n , v . i . t کيزی .که رته .پارچه پارچه يا جفز جودا دکت . پارچه پارچه دکت کيزی دکت
segmental , adj که رته يی ، برگه يی

segmentally , adv ب برگه یی
segmentary , adj که رته یی
segmentation , n پارچه بون ، که رتبون . کیزیبون
sego , n هه‌له‌زه‌ک باکورا ئه مریکا (گول ئیشی که سک ئو سپی)
segregate,adj,n,v.t. i جودا ، جودا دکت . ڤه دقه تینت
segregated , adj ڤه قه تاندی
segregating , n جوداکرن
segregation , n جوداکرن
segregationist , n جوداکه ر
segregative , adj جوداخواز . جودایی
segue , vi به رده وام دکت (مه زیقه)
segued , adj به رده وامکری
seguing , n به رده وامکرن
seidlitz powders.(n . pl) گه ژمیره کا سیدلتز . توزه ک فیرها ندار سلکه بؤ زک نه رمکرنێ
seignion , n ئاغا ، ئه خاسمه ده ره به گ
seigniory , n ده ره به گی
seine , n , v . t . i تورا ماسی یان،ماسی دگرت(ب توری)
seined , adj ماسیگرتی
seiner , n ماسیگر
seining , n ماسیگرتن
seisin , n خودانی یا زه ڤی یا کریکری
seism , n له رزین . له ره . له رزه
seismal , adj له رزه یی
seismic , adj له رزه یی
seismicity , n له رزه ییتی
seismism , n له رزه ییتی
seismo - پیشگره کو له رزه یه
seismogram , n نه قشکرنا له رزه یان (ب له رزه نڤیسێ)
seismograph , n له رزه نڤیس . نه قشکه‌را له رزه یان
seismographic(al), adj له رزه نڤیسی
seismological , adj مه له رزه زانی . له رزه یی
seismologist , n له رزه زان
seismology , n له رزه زانی
seismometer , n له رزه پیڤ
seismometry , n له رزه پیڤی
seismoscope , n هه ژیک نڤیس : ئالاڤا تومارکرنا ڤه ومینا ئو ده مێ له رزه یێ
seizable , adj گرتنبار
seize , vt , i ده ست ب سه ردا دگرت ، ده لیڤه دگرت . داگیر دکت . ڤه دگرت . دگرت ، پیڤه دمینت
seized , adj ڤه گرتی ، گرتی
seizin , n خودانبونا ره‌هایا ئه ردی ، . خودانبونا ئه رد ئو سامانی
seizing , n پیکڤه گره ک . پیکڤه گریدانا وه ریسان
seizor , n داگیرکه ر
seizure , n گرتن . ڤه گرتن
sejant , adj رونشتنی یا ره پا سه ر که ماخێ
selachian , n , adj ته خلیت ماسی یه
selah , interj ل دوماهی یا هوزان یان سرودا ئایینی ، ژ خوڤه باشی ! ئاراسته کرنا مه ز یقه یی
seldom , adv کیم جاران
select , adj, vt سه رگول . بژار . هه لبژارده . به ربژارتی . بژاره ، دبژێرت . هه لدبژێرت
- committee لیژنه یا بژاره
- man مروڤێ هه لبژارتی ، راوێژکارێ جڤاتا باژێری
selected , adj بژارته . ڤژنایه . سه رگول . ڤه بژارتی . بژاره
selectee , n ژێگرتی ، هه لبژارتی : ئه خاسمه بؤ سه ربازی یێ
selection , n بژارتن . ڤه بژارتن . هه لبژارتن . ژێگرتن
- rules ریساکانی بژارتن . ریزانین بژارتن
selective , adj بژار (د) ه
- service خزمه تا بژاره یا له شکه ری (کوته کی)
selectively , adv ب بژاره یی
selectiveness , n بژاره ییتی
selectivity , n بژارده یی . بژاره ییتی
selector , n هه لبژێر

selenate , n خویٚ یا ترشی یا سلینی
Selene , n سه لینا : خودایا هه یڤیٚ (ل نک گریکان)
selenic , adj سلنیومی : ژ هێمانیٚ نه مێزتالی
seleniferous , adj پێوه ندیداریٚ سلنیومی
selenious , adj پێوه ندیداریٚ سلنیومی
- acid ترشی یا سلنیومی
selinite , n گێچا وه‌ک بەلورا دیوەدەر یان روهن
selenium , n سلنیوم : هێمانه ک نه مێزتالی یه
- cell خانه یا سلنیومی
seleno پێشگره گو هه یڤه ، مانگه
selenographer , n زانایێ هه یڤ نیگاری یا سروشتی
selenographic , adj پێوه ندیداریٚ هه یڤ نیگاری یا سروشتی
selenography , n هه یڤ نیگاری یا سروشتی
selenologist , n هه یڤزان ، مانگزان
selenology , n هه یڤزانی ، مانگزانی
selenosis , n ژه هربونا سلنیومی . ژه هربونا ته رشی ب سلنیومی
self , pron , adj , n خوه . خو . خویی
self پێشگره گو خویی ، خویه
self-abandoned , adj ڤه ره ستی که یڤ خوه شی یان
self-abandonment, n ڤه ره ستنا که یڤ خوه شی یان
خونه ویستی خو مانده لکرن(گوریکرن)
self - abasement , n . خوشکاندن . خو کوتیکرن
self - abnegation , n خویاندن . خو مانده لکرن
self - absorbed , adj مژوڵیٚ هزران . مژوڵیٚ پرسێن خویی
self - absorption , n خومژین
self - abuse , n خوداشکاندن ، ده ستپه رکرن . خو کێمکرن
self - accusation , n خو دانه گومان ، خو - گونه هبارکرن
self - acquired , adj ده ستکه تی بۆ به رژه وه ندی یا مروڤی . خو ده ستکه تی
self - acting , adj خوکار ، ئامێرساز . ئامێرگه ر
self - action , n خو کاری
self - active , adj خوکار
self - activity , n خو - کاریتی
self- addressed , adj خو - ئاڤنیشانکری
self - adjusting , adj خوریکخه ر ، خو - راستکه ر
self - admiration , n خو په سه ندی . فورته کی ، خوه بینی
self - admirer , n خو په سه ند
self - affected , adj فورته ک
self - analysis , n خو - شیته لکرن
sel - annihilation , n خو - برهاندن
self-approbation , n خو - په سندی
self - assertion , n خو چه سپاندن ، خو - دوپاتکرن
self - assertive , adj خو سه پێن
self - assumption , n قاپانی
self - assurance , n خو - باوه ری ، پشت راستی
self - binder , n درینکەرا گوورزه که ر ، ئالاڤا گه نمی ددرێت ئو گوورزه دکت
self - born , adj خو - وه رار . خو چێبون
self - centered , adj خو په سند
self - centredness , n خو - کامی تی
self - closing , adj خوداخه ر ، خو - داخستی
self - collected , adj خو - راگرتی
self - coloured , adj یه ک ره نگ
self - command , n خو - گرتن
self-complacency, n خو - دلنیایی
self- composed , adj ئازا . هه دار . خو - راگرتی
self - conceit , n تفره . خودیتی . خوبینی
self-condemnation , n خو - تاوانکرن
self - confidence , n خو - باوه ری . پشت راستی
self - conscious , adj به خوزان ، خو - زان . شه رمین
self-consequence , n فورته کی . قاپانی
self -consistent , adj خو گونجاو ، خو - ساز . هه ڤ پارچه
self - contained , adj خو - پارێز
self - contempt, n خو - کوتیکرن ، خو - نزمکرن
self - content = خو - دلنیایی
self-con tentment , n
self-contradiction, n خو - ناکوکی . خو - دژداری
self-contradictory, n خو هه لوه شین
self - control , n خو راسه ربون . خو رابه ری . خو گری
self - culture , n خو - چاندا
delf - deceit , n خو فریواندن . خو خاپاندن
self - deceiver , n خو خاپین

self - deceiving , adj خو - خاپینی
self - deception , n خو - خاپاندن
self- defence , n ده ست هلانین . ده ست هلاندن . خو - به رگری
- in .... ب به رگری یا خویی
- The art of ...... کولبازی
self - delusion , n خو - خاپاندن
self - denial , n خو - نه ناس ، خو - مانده لکرن
self - dependence , n خو - متمانه . خو - هه مه ت
self- depreciation , n خو - سفککرن
self - destruction , n خو - کوشتن
self-determination,n چاره نوس . چاره نفیسین
self - devotion , n خو - گوریکرن
delf - discharge , n خو فالاکرن
self - discipline , n خو گرتن
self - discovery , n خو / ناسکرن
self - distrust , n ژ خو نه پشت راست
self - division , n خو - دابه شی
self - doubt , n خو - گومانی
self - driven , adj ئامیرساز . ئامیرگه ر
self- educated , adj خو - په روه رده کری
self - effacement , n خو - قراندی (برهاندی ، فه لاندی) خو - نور کری
self - employed , adj پیشه گه ریّ سه ربه ست
self - esteem , n خو ریزگرتن . دفن بلندی . لوت به رزی . سه ماخ . نیشانک
self - evident , adj نه شکه را
self - excited , adj خو - هاندایی
self - executing , adj خو - راپه ری
self- exiled , adj خو سرگو مکری
self - existent , adj هه بونداریّ سه ربه ست . خو - هه یی
self-explanatory,adj خو - راڤه که ر
self - expression , n خو - ده ربرین
self - fertilization , n خو - په یین
self- forgetful = self. forgetting , adj نه خو په رست . خو - مانده ل
self - formed , adj خو - چیکری . خو - چیبویی
self - giving , adj نه ز نه زیت
self- glorification , n خو - مه زنکرن
self - glorifying , adj فورته ک
self - governed , adj خو - گری. ، سه ر ب خو
delf- governing , adj سه ر ب خو
self- government , n سه رخو بون . سه ر خویی
self - gratification,n خو -تیرکرن (ژ که یف خوشی یێ)
self - hardening , adj خو - ره فکه ر
selfheal , n ساخکه ر : (هه له زا ده رمانی)
self - help , n خو - هاریکرن
self - hood , n به کیتی . نه زی تی . خوییتی
self - ignition , n خو - داдان ، خو - رفینکرن
self- immolation , n خو - گوریکرن
self - important , adj خو - گرنگ
self - imposed , adj خو - دانایی
self - inclusive , adj خو - ته کوز
self-incrimination, n خو - تاوانکرن
self - induced , adj خو - هاندایی
self - inductance , n خو - هاندانی
self - induction , n خو - هاندان
self - indulgence , n خو - فه ره ستن (بو که یفیّ)
self - inflicted , adj خو - لیدایی
self- instructed,adj = self - taught
self - insurance , n دابینکرنا خویی
self - interest , n به رژه وه ندی یا خویی
self-introspection , n خو - سه حکرن
self - involved , adj = self - absorbed
selfish , adj خو - ویست . خو فیایی . نه زیت . خوبین . خو - په رست
selfishness , n نه فو .قاپان خویی خو - په رستن .چکوس . نه ز په ره س . نه زیتی خوکایی . نه زنه زی . خوه بینی
self- justification , n خو - به هانه کرن
self - knowledge , n خو زانین
selfless , adj نه خوپه رست . نه نه زیت.جان کوله
self - loader , n چه کیّ (ئاگری) نیف خو - کار
self- loading , n چه کیّ نیف خو - کار
self - locking , adj خو - زتم
self - love , n نه زیتی . خو نه فینی . قاپان

self-lubricating , adj	خو – رونكه ر
self - luminous , adj	خو – ته يسى
self - made , adj	خو – چيكرى
self-mailer , n	وه شينا پيچايى .(بىَ زه رف دچت)
self- mailing , adj	وه شينا پيچايى
self - mastery , n	خو – گرتن
self - meditation , n	تىَ رامان
self - murder , n	خو – كوشتن
self - naughting , n = self effacement	
selfness , n	كه سايه تى . خو په رستى . ئه زيتى
self - operating or self - operative , adj	خو – كار
self - opinion , n	فيز – قاپانى . ركدارى
self-opinionated ,adj	قاپان . ركدار
self-organization , n	خو – ريكخستن
self-originating , adj	خو – زايى
self - partiality , n	خو – ده مارگيرى
self - pity , n	خو – دلسوژى
self - pollination , n	خو – په يينكرن
self - pollution , n	ده ست په ركرن . خو – پيسكرن
self - portrait , n	خو – كه قال
self - possessed , adj	خو – گرتى . هه دار
self - praise , n	هه لات
self- preservation , n	خو پاراستن
self- propelled , adj	ئاميرساز . ئاميرگه ر
self - propulsion , n	خو – پالدان
self - protection , n	خو – پاريزى . خو – پاراستن
self - punishment , n	خو – سزاكرن
self- purification , n	خو – بژينكرن (پاككرن)
self - realization , n	خو به دى هينان . خو – ناسين
self - recording , n	خو – توماركرن
self - reflection , n = self - i ntrospection	
self - reformation ,	خو درستاندن . خو – چاككرن
self - regard , n	سه خبيرى يا به رژه وه ندى يا كه سى . خو ريزگرتن
self- registering , adj	خو – توماركرن
self - reliance , n	خو – ئه وله هى
self- renunciation , n	خو – مانده لكرن
self - reproach , n	خو – گازنده
self - respect , n	دفن بلندى . لوت به رزى ، نيشانك . سه ماخ
self - restraint , n	خو – راگرتن
self - revelation , n	خو ئه شكه راكرن . خو – دياركرن
self- rewarding , adj	خو – هبودى ، خو – به خش
self - righteous , adj	خو – راستبين
self - sacrifice , n	خو به خشين
selfsame , adj	هه مان
self - satisfaction , n	خو – دلنيابون
self - scruting , n = introspection	
self - sealing , adj	خو – قايمكرن
self - seeker , n	خو – په رستن . ئه زيت
self - seeking , n	خو – كامى
self - selection , n	خو – هه لبژارتن
self - service , n	خزمه تا خويى
self - slapping , n	ل خوه دان
self - slaughter , n	خو – كوشتن
self - sown , adj	خو – چاندى
self - starter , n	ده ستپيكه را خو – لقين
self- starting , adj	خو – ده ستپيكرن
self- study , n	خو – خوه ندن
self - styled , adj	زر
self - submission , n	خوسپارتن
self - sufficiency , n	خو – به ساتى
self-sufficing, adj = selt - sufficient	
self - suggestion , n	پيشنيازا – خويى
self- supporting , adj	خو – خودانكه ر
self - surrender , n	خو – چيزى
self - taught , adj	خو – فيركرى . خو – هينكرى
self - torment , n	خو – ئه شكه نجه دان . خو ئازاردان
self - treatment , n	خو – چاره كرن
self - trust , n	خو – ئه وله هى . خو – باوه رى
self-understanding,n	خو – ناسين

self - unloading , n — خو – ڤالاکه ر
self - will , n — رکداری
self - winding , adj — خو – بارکه ر . خو – بادان
self - worship , n — خو – په رستن
seljuk , n — سه روکیْ مالباتا سه لجوقی یان (سه دا ١١ – ١٢ زایینی)
sell , n , vt , i — خاپین . فروشتن . فروتن ، دفروشت
- to ....off — هه می په رتالیْ فروشگه هیْ ئه رزان دفروشت
- to ...one's lifedearly — ئازا ئو به هاگران دمرت (پشتی کوشتنا گه له کان ژ دوژ منی)
- to ....out — سامانی بو ده یندانیْ دفروشت . هه می په رتالی دفروشت . خنزی دکت
- to..somebody apup — دخاپینت
- to ...the pass — خنزی یا وه لاتی دکت
- to ....up — سامانیْ بیْ دراڤی دفروشت
seller , n — فروشیار . فروش
- of grapes — شیلانک
- of logs — ئیزینگ فروش
- of provender — ئیم فروش . دان فروش
selling , n — فروتن
sell - off , n — نزمبونا به هایی
sell - out , n — ئاهه نگا هه می پسوله دهیْن فروتن . فروتنا هه می په رتالی . خنزی
sellotape , n , vt — له نوسین ، له دنوست
selsyn motor , n — بزوینا خو – ده می
seltzer — ئاڤا کانی یا فیرهایی
selvage , n — ده همه ن
semanteme , n — هیمانیْ هزریْ یان وینه ییْ ده ردبرت
semantic , n — زانینا واتا ئو گوهورینا بیژه یان
semantically , adv — ب واتایی
semanticist , n — واتازان
semantics, n — بیژه واتازانی ، بیژه نیشانزانی
semaphore , n , vi , t. — ئالاڤا ریکخستنا بورینا هه لگیشان نیشانا روناهی یا ئامیرگه ری بو ڤیْ ئیکیْ ، راگه هینا نیشانیْ : ریزکا نیشاندانیْ ب دو ئالایان ، نیشان ددت
semaphoric , adj — نیشانی
semaphorically ,adv — ب نیشانی
semasiology , n — زانینا گوهورینا واتاییْ بیژه یان
sematic , adj — هایدانی . ئاگه هداری .
semblable,adj(arch) — وه کبار
semblance , n — میناهی ، وه کیتی . نژیار . شیوه
semeiology , semeitics = semiology
semen , n — توخماڤ ئاڤک . توم. توڤ . نیْمک
semester , n — که ش : نیڤ سالا خوه ندنیْ . نیڤ سال
semestral , adj — نیڤ سالی
semestrial , adj = semestral
semi - — پیشگره کو نیڤه ، نیمچه یه
semi - abstract , adj — نیڤ – روت
semi - annual , adj — نیڤ – سالکی
semi -automatic, adj — نیڤ – خوکار
semi - breve , n — ئاوازا دریژترین
semi- centenary, adj , n = semicentennial
semicentennial,adj,n — نیڤ سه دی
semicircle , n — نیڤ چغز . نیڤ گوله نده ک . نیڤ خه له ک . نیڤ چه مه ره
semicircular , adj — نیڤ چه مه ره یی ، نیڤ چغزی
- canal — جوکا نیڤ چغزی
semiclassic , adj — نیڤ کلاسیکی
semiclassical , adj — کاریْ مه زیقه ییْ نیڤ کلاسیکی
semicolon , n — نیشانده کا خاله ندی (;) ل نڤیسین ئو چاپکرنیْ
semicolonial , adj — نیڤ داگیرکری
semiconductor , n — نیڤ گه هین . نیمچه گه یین
semi-conscious , adj — نیڤ – هشیار
semidarkness , n — نیڤ تاری
semidetached , adj — نیڤ جودا (خانی ییْ هه ڤ دیوار ل گه ل خانی یه ک دی)
semidiameter , n — نیڤ تیره ک
semidiurnal , adj — هه ر نیڤ روژ به ریه کری ، هه ر نیڤ روژ قه ومی . نیڤ روژی
semidome , n — نیڤ گومز
semidrying , adj — نیڤ زوها .

semielleptical , adj نیف هیکه یی
semierect , adj نیف ره پ
semi - feudal , adj نیف – ده ره به گی
semifinal,adj , n نیف دوماهیکی . پیشبرکیٚ یا به ری دوما هیکیٚ
semifinalist , n یاریکه ر یان تیپا نیف دوما هیکی
semifinished , adj نیف چیکری . نیف ته مام
semifluid , adj , n نیف ئاڤه کی
semiformal , adj نیف میری
semiglobe , n نیف قاد
semi globular , adj نیف گوگی . نیف قاده یی
semilegendary , adj نیف ئه فسانه یی
semi liquid , adj نیف ئاڤه کی
semiliterate , adj نیف خوه ندا
semilunar , adj نیف هه یڤی . داسی
- bone هه ستی یێ نیف هه یف
- valve ده رچه یا نیف هه یف
semimat (te) , adj نیف ته یسی
semimembraneous ,adj نیف په رده یی
semimetal , n نیف میرتال (وه ک (زورماتی)زرنیخیٚ)
semimoist , adj نیف شل
semimonastic , adj نیف ئولداری
semimonthly , adj , n, adv کوڤارا نیف هه یڤی . نیف هه یڤی، کوڤارا هه یڤیٚ دو جاران ده رِدکه ڤت
seminal , adj توخماڤی . توڤی
seminar , n خه له کا خوه ندنیٚ . مژاد یان بابه تیٚ ڤیٚ خه له کیٚ . مه کو
seminarian , n خوه نده کاریٚ ئاموژگه ها ئایینی
seminarist,n=seminaria n
seminary , n ئاموژگه‌ها ئایینی (بوٚ ئاماده کرنا ئولداران) ، ئاموژگه ها په روه رده یا بالا (یان ئاماده یی)
semi - natural , adj نیف سروشتی
seminiferous , adj توخماڤی . توڤ هه لگر یان به رهه مدار ، توڤی
seminovorous , adj توڤ خوه ر
seminomadic , adj نیف کوچه ر
semiofficial , adj نیف میری
semiological , adj پیوه ندیداریٚ زمان ، هیما ئو نیشانزانی

semiology , n زمان هیما ئو نیشانزانی
semiosis , n زینده نه رک
semiotic(al) , adj هیما ئو نیشانی
semipermanent , adj نیف هه رده م . نیف به رده وام
semipermeable ,adj نیف ده لین . نیمچه ده لیٚن
semipolitical , adj نیف ریزکی . نیف رامیاری
semiporcelain , n نیف کالوت . نیف گلکاری
semipostal , n نیف پوسته یی
semiprecious , adj نیف هیژا
semipro,adj=semiprofessional
semiprofessional , adj نیف پیشه کار
semiquaver , n دوبدانی
semireligious , adj نیف ئایینی
semi - retirement , n نیف خانه نشینی
semisacred, adj = semireligious
semisedantry , adj نیف ژیاری
semiskilled , adj نیف شه هره زا
semisoft , adj نیف نه رم
semisolid , n نیف ره ق
Semite , n سامی
semitic , n , adj سامی . زمان یان زمانیٚن سامی
semitics , n خوه ندنا ، توور ئو دیروکا گه لیٚن سامی . سامیزانی
semitism , n سامیتی . رۆچک ئو روخساریٚن سامی ، بیژه یا سامی ، ریزکا پشتگیرا جهی یان
semitist , n سامیزان
semitize , vt سامی دکت
semitone , n نیمچه ئاواز . نیف ئاواز
semitranslucent , adj نیف روهنی
semitransparent , adj نیمچه یان نیف دیوه ده ر . نیف روهن
semitropic(al) , adj نیف په کسانه که ری
semivowel , n نیف تیپه بزوێن . نیف ده نگ نه رم
semiweekly,adj,adv,n نیف حه فتانه یی یان نیف حه فته یی
semiworks , n , pl کارگه ها نه زمونان (بوٚ نه زمونا به رهه مکرنا په رتا له کیٚ)

semiycarly,adj,n,adv نیڤ سالی
semmit ,n بن کومله ک
semolina , n دان (ژ به ر ئاری دمینت)
semper fidelis ئه مه کداریێ هه رده می
semper idem نه گوهور
semper paratus هه رده م لیکدایی
sempervirent هه رده م که سک یان سه وز
sempervivum , n گیایێن ئوروپی
sempiternal , adj نه مر . هه تاهه تایی . هه رده می
sempiternality , n هه رده میتی
sempiternally , adv ب هه رده می
semple , adj هه ژار زایی
semplice , adj , adv ساده
sempre , adv هه رده م . هه میشه
sempstress= seamstress
senarius , n هوزانا شه شپیڤ
senary , adj شه شه ک
senate , n جڤاتا پیران
senator , n پیر (ئه ندامێ جڤاتا پیران)
senatorial , adj پیری
senatorially , adv پیری یه کی
senatorship , n پیری یه تی
senatus , n جڤاتا زانکویان
send , n هێزا پالدانا پێلان یان راکرنا
گه می یێ . هانده ر
send , vt , i دهنێرت . ڤرێدکت . دشینت
- to ....away دهنێرت (ب پوسته یی) . سرگوم دکت . دور دکت
- to .....back ڤه دگه رینت
- to ......down ده رێخت (خوه نده کاری ژ زانکویێ)
- to ....for ڤه دخوازت
- to ......forth به لگ ددت (هه له ز) . ده ردکت . ڤه دره سینت (گه رمێ) ، تیریژێ دهنێرت) .
- to ....in دهنێرت (نامه) . ناڤێ خو یان کارتا خو ددت خزمه تکاری (ده مێ سه ردانێ) ، یاریکه ری دکت ناڤ پێشبر کێدا ، که ڤالی یان کتێبێ پێشکێش دکت بو پێشبرکێ
- to ....out کارتێن ڤه خوه ندنێ دهنێرت . روناهی یێ دئێنت ده ر ، دشینت ده ر ، گه رمێ ده ردکت . به لگێن نو ددت (هه له ز)
- to ......round به یاننامه یه کێ به لاڤ دکت . نامه یان په یامبه ری دهنێرت
- to .....(somebody) ئوغر دکت (ل ئێزگه یا هه ڤکێشی یان بالافرگه هێ
- to .....(somebody) packing ده ر دخت
- to...(something)off دهنێرت (ب پوسته یی)
- to ......up زیندان دکت بالددت ناڤ زیندانێ دا
- to ....word په یڤێ دهنێرت
sendal , n سه ندال : ته ڤنێ ته نکێ ئاڤرمیش
sender , n شاندیار
sending , n رێکرن . رێخستن ، شاندن ، ناردن . ڤرێکرن . هنارتن . بزافتن
- away ده رکرن
- out ده رهینان . ده رکرن
send - off , n هێڤیکرنا سه رکه تنێ (ل ده ستپێکا کاری ، ئوغرکرن)
senega , n ده رمانه ک کوخکێ ژ رها هه له زه ک ئه مریکانی ب ڤی ناڤی چێکری یه
senescence , n پیریتی پیربون . کالی . هه لهلین
senescent , adj پیر کال
seneschal , n سه رکارێ ده ره به گی فه رمانبه رێ دێرێ
senile , adj پیر . هه لهلی . خورفی
- old man فه رفوت
senility , n هه لهلین . خورفین . کالی . پیریتی خه له فان
senior , adj , n مه زن ، مه زنتر . پایه به رزتر
- citizen گه وره . پیر
- high school دبستانا بالایا ئاماده یی
- officer ئه فسه رێ پایه به رزتر
seniority , n پێشده ستی
sennet , n گازی یا بوریزانێ

sennit , n له هینانا وه ریس ، زلک یان گیایان
senor ئاغایێ ئیسپانی
senora ., n خانما ئیسپانی
senorita , n خاتونا ئیسپانی
sensate , adj تێگه هشتی (ب سه حکه ران) ، پێوه ندیدارێ هشی
sensately , adv ب هشی
sensation , n هه وه س . هش . هه ست
sensational , adj هه ژێن . هانده ر . هه ستیار
sensationally , adv ب هه ستیاری
sensationalism , n هه ستیاریتی
sensationalist , n نڤیسه ر یان ئاخفتنکه رێ هه ستیار
sensationalize , vt هه ستیاری دکت
sensationalized , adj هه ستیار ریکری
sensationalizing , n هه ستیاریکرن
sense , n , vt سه ودا . هوش . هه ستکار . هشه ک سه حکه ر.هش.هه ست . ژیری . سه ح سه ح دکت . دپه لت.هش دکت
- of feeling سه حکه را ده سدان
- of honour نیشانک . سه ماخ
- of seeing سه حکه را دیتنێ
- of sight سه حکه را دیتنێ
- of taste سه حکه را تامێ
- of tasting سه حکه را چێژتنێ
- of touch سه حکه را ده سدان
- organ سه حکه ر . هشه ک
- in a ..... ب واتایه کێ
- in one's right .... هشدار
- out of one's ....s دین
- to frighten somebody out of his ... دبزدهینت
- to make ...... ژیر بیژه . مروڤ تێدگه هت
- to make .....of تێدگه هت
sensed , adj سه حکری
senseful , adj هشدار . دیار
senseless , adj بێ مه ژی . بێ هه ست . بێ هش
senser , n سه حکه ر . هشه ک
senses , n (the five..) پێنج هشه ک سه حکه ران
sensibility , n هشداریتی ، هه ست . هه ستیاری ، هشا نازک . تێگه هشتن
sensible , adj عاقل زیره ک . زێن .هشدار ، ژیر
sensibly , adj ب ژیری
sensing , n په لاندن
sensitive , adj , n هه سته وه ر ، دل نازک . هه ستیار دل ته نک . نازدار . زرز دلوڤان
- balance ته راز ویا هه ستیار
- plant (memosa) شه رمینوک ، نازناز
- plate ده پێ هه ستیار
sensitively , adv ب هه سته وه ری
sensitiveness , n دلوڤانی
sensitivity , n زرزه بازی ، زرزی . هه ستیاری ، هه ست
sensitization , n هه ستیار کرن
sensitize , v . t هه ستیار دکت
sensitized , adj هه ستیاریکری
sensitizing , n هه ستیاریکرن
sensitometer , n هه ستپیڤ
sensor , n سه حکه ر
sensorium نیڤه کا هه ستکرنێ (یا مه ژی)
sensorial , adj هشی
sensorially , adv ب هشی
sensory , adj هشی
sensual , adj هشی . له شی . تره ک ، به لقتینی
sensualism , n به لقتین
sensualist , n به لقتینکار
sensuality , n به لقتین
sensualization , n به لقتینکرن
sensualize , v . t به لقتین دکت
sensualized , adj به لقتینکری
sensualizing , n به لقتینکرن
sensually , adv ب تره کی
sensum , n زانینا هشی
sensuous , adj هشی
sensuously , adv ب هشی
sensuousness , n هشیتی
sent,(p. of send). pp هنارت . ڤریکر . شاند ، ڤریکری . ریکری . شاندی . هنارتی . ناردی
- away ده رکری

sentence , n , vt — په یڤ . هه ڤوک . رست . رسته ، سزا . بریار ، حوکم دکت . سزا دکت . بریار ددت
- semi ...... — سارسته . نیڤ – هه ڤوک
- successive .... — هه ڤوکێن ریزکری
sentenced , adj — سزاکری . حوکمکری
sentencing , n — سزاکرن ، حو کمکرن
sentential , adj — هه ڤوکی
sententious , adj — ویژه یی . رسته یی، هه ڤوکی . کورت – کرمانجی .مروس په ندی . په ندکار
sententiously ,adv — ب په ندی
sententiousness , n — په ندیتی
sentience , n — هه ستیاری
sentiency , n — هه ستیاری
sentient , adj — هه ستبار ، هه ستیار
sentiently , adv — ب هه ستیاری
sentiment , n — هش . هه ست . سوز ، هزر . سوزیاری . هشا نازک
sentimental , adj — دل نازک . سوزیار ، هه ستیار
sentimentally , adv — ب سوزیاری
sentimentalism , n — سوزیاریتی
sentimentalist , n — سوزیار
sentimentality , n — سوزیاریتی
sentimentalization , n — سوزیاریتی ، سوزیار بیون
sentimentalize,v.i . t — سوزیاری دکت
sentimentalized , adj — سوزیاریکری
sentimentalizing , n — سوزیاریکرن
sentinel , n v . t — پاسڤان . نیره ڤان ، پاسڤانی دکت . نیره ڤانی دکت ، دپار یزت
- to stand .... — دپاریزت
sentinel (l)ed , adj — نیره ڤانیکری
sentinel (l)ing , n — نیره ڤانیکرن
sentry , n — دیده ڤان
- box — خانیکێ (کوشک) دیده ڤانی
sepal , n — یه ک ژ یه شێن ته پوچکی ، یه لگێ – ته پوچکی

separability , n — جودا باری (تی)
separable , adj — جودا بار
separableness , n — جوداباریتی
separably , adv — ب جودایی
separate,adj,n,v. t . i — جیا . هاوبر جودا ، جیاواز ، جودا دکت . هلدقه تینت ، ڤه دقه تینت
separated , adj — جودا بویی ، جوداکری . ڤه قه تاندی ، هلبوری
separately , adv — یه که یه که
separateness , n — جودایی . جودایی تی
separating , n — هلقه تاندن – جوداکرن
separation , n — ڤه دان . دورایی . جودابون ، هلقه تین . جوداکرن . راقه تاندن . ڤه قه تین ، ڤه قه تاندن . هلبورین
separatism , n — جوداییتی ، جوداخوازیتی
separatist , n — جوداکه ر . جوداخواز
separative , adj — جودایی . جوداکه ر
separator , n — جوداکار
separatory , adj — جوداکه ری
sephardi — جهی یێ ئیسپانی یان پورتوغالی
sephardim , n — سفاردم : جهی یێن روژهه لاتێ
sepia , n — ئاڤه کی یا ره شا ماسی – مه ره که بێ ، هه شا گه ورا قه هوه یی یا ڤی ئاڤه کی بژ نه قشکرنا یه ک ره نگ ئو ره نگ – ئاڤان
sepoy , n — سه ربازێ هندی یێ ناڤ له شکه رێ ئنگلیزیدا
seps , n — کمکه یێ ماری
sepsis , n — گه نیبون . پیسبون ژ برینا دایه بن ، ژه هربونا خوینێ
sept , n — ئێل . هوز
sept , septem , septi — پێشگره کو حه فته
- angle — حه فت گوشه
- angular — حه فت گوشه یی
- ennate — حه فت سالی
- ilateral — حه فت لا

septa = septum
septal , adj حه فتی
septan تایا هه ر حه فت روژی
septate , adj جوداکری ب په رده یێ
septation , n پارچه کرن
September , n ره زبه ر . ئیلون
septenarius , n هوزانا حه فت پیف
septenary , adj حه فتی ژ ره نوس حه فت
septenate , adj حه فت حه فت مه زن دبت.حه فت به ش
septennial , adj حه فتی : هه ر حه فت سالان ، حه فت سالانه
septentrion , n باکور
septentrional , adj باکوری
septet (te) , n ئاوازا حه فت ده نگان یان ئالافان
septic , adj گه نی
- tank سارنجا ئالرێژیێ
septically , adv ب گه نیتی
septicity , n گه نیتی
septic (a) emia , n = sepsis ژه هربونا خوینێ
septicidal , adj په رده جودا
septimal , adj حه فتی (پێوه ندیدارێ ژماره ۷)
septime , n راوه ستا حه فته ما – شوربازی
septuagenarian , n حه فتی یی . مروڤێ حه فتێ سال
septuagenary,adj , n حه فتێ یی
septuagint , n ته وراتا ب زمانێ گریگی
septum , n په رده . به ربه ست
septuple , adj حه فت جار
septuplet , n یه ک ژ حه فت زار وکێن پێکڤه بووین
sepulcheal , adj گوری . ڤه شارتنی ، مروس
sepulchre , n گور . مه زار
- the holy گورێ عیسا پێغمبه ری
-w hited ...... رۆباز
sepulture , n ڤه شارتن ، گورکرن
sequacious , adj ته با ، رێیه ر خواز . ساز
sequaciously , adv ب ته بایی
sequaciousness , n ته باییتی
sequel , n ئه نجام . پاشمایی . پاشماوه ، ئاکام
sequela , vt ئاکام یان ده ردێ پاشهاتی
sequence , n پشت یه کی . دوڤ یه کی . به رده وامی ، ئاکام . ئه نجام ، ئه نجام ددت (په یهاتی)
sequenced , adj ئه نجامکری (په یهاتی)
sequencing , n ئه نجامکرن (په یهاتی)
sequint , adj , n په یهاتی . ئه نجام ، دوڤدا
sequency , n = sequence
sequential , adj = sequent په یهاتی
sequentially , adv ب په یهاتی ، ب ئه نجامی
sequester , v . t ده ست ل سه ر دانت ، ده رئێخت . جودا دکت
sequestrable , adj ده ست ل سه ر دانانبار ، گرتنبار
sequestral , adj پێوه ندیدارێ هه ستی یێ مری
sequestrate,v,t = sequester
sequestrated , adj جوداکری
sequestating , n جوداکرن
sequestration , n ده ست ب سه رداگرتن ، جودابون
sequestrator , n ده ست ل سه ر گر
sequestrotomy , n هه لکێشانا هه ستی یێ مری
sequestrum , n ته له زم : پارچه یا هه ستی یێ مری کو ژ هه ستییه‌ک ساخ جودادبت
sequi - pref پێشگره کو چار ئو نیڤه
sequicentennial,adj,n . یاد یان بیره وه ری یاسه دئو پێنجی سالێ
sequin زه ر پرتکێن‌خه ملا جلێن ژنان ، . دراڤێ زێرێ که ڤنێ ڤینیسی
sequipedalian , adj درێژ : تێر برگه یێن بێژه یی
sequoia داره ک کالیفورنیا درێژ کاژی گه له ک بلند (نێزیک ۳۰۰ پێ)
sera pl . of . serum
serac لوکا مه زنا جه مه‌دا سه‌رئاڤا رۆباری
seraglio , n کوشکا دیوارکری ئه خاسمه سه رایا سولتانی
serai , n = caravanserai سه رایا سولتانی
serang , n سه رهه نگی له شکه ری
serapis , n که ڤنه خودایه ک مسری

serape,sarap,zarape, n شالا ئیسپانی – ئه مریکا نی وه ک عه بایی
seraph بونه وه ری ئه سمانی
seraphic , adj بونه وه ری یا ئه سمانی
seraphine,n= harmonium
seraskier , n سه ر له شکه ر
Serb , adj , n وه لاتی یان زمانێ سربیا
serbian , n = adj = serb
sere , n, adj ئه نجاما جڤاکی یا هه له زی یان جانه وه ری ، قورمچی
serein , n بارانا هور
serenade , n . vt , i ئاواز یان ستران ئه خاسمه ئه وا دلدار ل بن په نجه رکا دلبه رێ لیدت یان دبێژت ، ئاوازێ لیدت ، سترانێ دبێژت
serenader , n سترانبێژ
serenading , n ستران گوتن
serenata , n سترانا کورسی یا شڤانی . شکلێ ساده یێ ئورکێسترایی
serendipitous , adj پێوه ندیدارێ شه ماله یێ
serendipity , n شیانا هه لکه تنی یا په یداکرنا تشتێن هێژا یان به خته وه ر ، شه ماله
serene , adj , n هێمن . رۆمه تدار ، فرێقه ت . ئاسوده . هه دان
serenely , adv ب رۆمه تداری . ب هێمنی
sereneness , n رۆمه تداریتی . هێمنیتی
serenity , n هێمنی . رۆمه تداری ، هه دان . رۆمه تداریتی
serf , n زێرکڕی . کولی . به نی . به نده
serfage , n به نیتی . به نده یی
serfdom , n به نیتی . به نده یی
serfhood , n به نیتی . به نده یی
serge , n په روکێ هری یێ قایم . چوغه
sergeancy , n چاویشیتی
sergeant , n چاویش . ئاسکه ر
- at law پاریزه ر
- at arms ئه فسه رێ ریزکێ
- fish ماسی یه ک ده ریایی
- major سه ره ک ئاسکه ر
serial , adj , n زنجیره . زنجیره یی
- number ژمارا زنجیره یی
- puplication به لاڤوکا زنجیره یی
- story چیروکا زنجیره .
serialization , n زنجیره کرن
serialize , vt زنجیره دکت
serialized , adj زنجیره کری
serializing , n زنجیره کرن
serially , adv ب زنجیره یی
seriate , vt زنجیره دکت
seriate(d) , adj زنجیره کری
seriatim , adv یه ک یه ک ، په یهاتی
seriating , n زنجیره کرن
seric , adj چینی
sericeous , adj ئاڤرمیشی . پورتی
sericin , n سه رسین ، پێکهاتی یه ک ئه ندامی جه لاتینی ژ ئاڤرمیشی دئێن ده ر
sericultural , adj چاندنی یا ئاڤرمیشی
seri (ci) culture , n خودانکرنا کرمێ ئاڤرمیشی ، بۆ به رهه مکرنا ئاڤرمیشێ خاڤ
seriema , n بالنده یه ک لنگ درێژ ، ده نگ بلند (برازیلی یان ئه رجه نتینی)
series , n ریز . زنجیره
- winding پێچانا په یهاتی
- wound field زه ڤی یا (که هره بی) پێچانا په یهاتی
serif , n هێلا زراڤا ژور یان ژێر ئوماهی یا تیپێ
serigrapher چاپکه رێ ب ئاوایێ په رده یا ئاڤرمیش
serigraphy , n هونه را چاپکرنا داهینانا ب ئاوایێ په رده یا ئاڤر میش
serin , n چیچکه ک ئوروپی یه
serine , n سێرین : ترشی یه ک ئه مینی به لوری
serio - comic , adj مون – ته ڤزی
serious , adj مون . ترسناک ، گرنگ
seriously , adv ئه سه . ژ دل . هه ته ری

seriousness , n مجن . مجک
serjeant , n ..at law پارێزه رێ پایه به رز
- common ...... دانوه ر
serjeantship , n پارێزه ری یا پایه به رز
sermon , n , v . t په ند ، په ند دکت
sermonic(al) , adj په ندی
sermonize , vt په نددکت
sermonized, adj په ندکری
sermonizer , n په ندکه ر
sermonizing , n په ندکرن
sero پێشگره کو ئاف خوینه . سێرومه
serological , adj ئاف خوینی
serologist , n پسپورێ سێرومێ ، ئاف خوینزان
serology , n سێرومزانی . ئاف خوینزانی
seros , adj په رده یا ئاف خوینی
serosity , n سێرومیتی ، ئاف خوینیتی
serotinal , adj پاش هافینی
serotine , n چه کچه کیله یه ک ئورووپی یه
serotinous , adj گێروبویی یان پاشکه تی (ل وه رار ئو
گولدانێ)
serotonin , n پێکهاتی یه ک دناف ئاف خوینێدا
serous , adj سێرومی ، ئاف خوینی
- membrane په رده یا ئاف خوینی
serpent , n به د . چفو ، مار . شه یتان ، ماریتی
: ته خلیت یاری یا ئاگرینه
- charmer مار ڤان
- eater بالنده یێ خشوک یان مار خوه ر
- grass گیایه ک ره ‌ بادایی گول سور
- lizard کمکمه یێ ماری
- tongue هه له زه ک سه رخه سی
serpentine , adj , n , vi شه یتانی ، ماری . فێتکار، ئالاندی
که ڤره ک نه رم ، که سک تاری
پێنیکری وه ک ماری ، وه ک ماری دلڤت
- verse رێزا هوزانی یا کو ب هه مان په یڤ
ده ست پێدکت ئو ته مام دبت
-wisdom په ندی یا کۆر
serpentinely , adv ماره کی
serpiginous , adj به لاف . خشوکی . ماری

serpula , n ته خلیت کرمێ ده ریایی یه
serra , n ئه ندام بنیات یان ره خێ ددانکری
serradilla , n ته خلیت سێنیه ر (ئه ڤه ل ، بۆ
ئالیفێ دچینن)
serran , n ماسی یه ک گوشت خوه ر
serranid , n , adj ته خلیت ماسی یه . که لپکی
serranoid , n , adj = serranid
serrate , adj , v . t خیزاری . ددانی ، ددان دکت .
خیزاری دکت
serrated , adj ددان‌دار
- stone شاخور
serrating , n ددانکرن
serration , n ددانبیون . خیزاربیون
serri پێشگره کو ددانیکری یه
serried , adj مل مل . ددان‌دار
serrulate(d) , adj هور ددان‌دار
serrulation , n هور ددانبون
serry , vt تژی دکت . ئاپوره دکت
serum , n خوین سیرێژ . شیرێژ
serval , n کتکا پلنگی
servant., n خزمه تکار نوکه ر . خدام .
به رده ست ، لێزچاکه ر، خولام .
ڤه رواش‌به نی . چاویش . پیشه
کار، پێکار
- boy خولام
- dining table's....... سفره گه ر
- girl به رمالی
serve , v . t . i سفرێ دادنت ، خزمه ت دکت ،
سه ربازی دکت ، کێر دهێت
- as occasion ......s هینگا ده لیڤه ڤه بت
- to ....one a trick دخاپینت
-to....(somebody)out تول ڤه دکت
- to .....two masters خزمه تا دو ئاغا یان دکت
served , adj خزمه تکری
server , n خزمه تکار
service , n , v . t چاککرن . خولامیتی . سه خبیری
کاروبار ، نوکه ری ، خزمه ت .
کارگوزاری . به رده ستی‌چاک دکت

- judicial ...... خزمه تا داوه ری
- ceiling بلندی یا بالاترینا کردار
- charge به خشیش یان کریێ یا خزمه تێ (ل نو تێل نو ئاشخانه یان)
- club یانه یا سه ربازان . یانه یا پیشه کارا
- dress جلێن مه یدانێ
- flat خانیکێ خزمه تێ (کو کریێ خزمه ت ل گه له)
- man سه رباز
- medal نیشان یان مه دالی یا خزمه تێ (له شکه ری)
- rifle تفه نگا له شکه ری

serviceable , adj هاقل . قایم . خزمه تبار
serviceableness , n خزمه تباریتی
serviceably , adv ب خزمه تی
service book , n کتێبا نڤێژان
serviced , adj خزمه تکری
servicing , n خزمه تکرن
serviette , n ده رسوکا مێزا خوارنێ
servile , adj ستوخوار ، نوکه ر
- creature مروڤێ ستوخوار
- spirit گیانێ ستوخوار
servility , n پوسه پوس . نوکه ری
serving , n تێکرنه ک خوارن یان ڤه خوارن ، خزمه تکرن
servitor , n خزمه تکار (نێر)
servitude , n خولامی‌خولامی تی به نیتی‌به نده یی
servocontrol , n ئالاڤا داینا هاریکه ر
servomechanism , n ئامێرگه ری یا هاریکه ر
servomotor , n بزوێنا هاریکه ر
sesame , n کونجی
- oil سه رنگ . سه رنج . رونێ کونجی
sesamoid , adj کونجی یی
sesbania , n قه ره قاج
sessile , adj بێ باسک (گول یان به لگ) کو ئێکسه ر ل سه ر بنی یه

session , n گه را جڤاتێ . گه را په روه رده یێ جڤین . جڤات . کومبون
-in .... جڤی یه ، کومبویه
sessional , adj جڤینی
sestertium , n که فنه دراڤێ رومانی
sestet , n ئاوازا شه ش ده نگان یان شه ش ئالاڤان
sestina , n هوزانا شه شه ک : شه ش برگه هه ر یه ک شه ش مالک
set , n , adj ده سته . روناندی . ڤه دایی . سه ردلکری ، ده سته ک . ده رخک . ده رک . تاخم . ده ق
- back نوشستی
- of teeth تاخما ددانان
- of pliers کێلبه تان
- up قه لافه ت
set , v . t ڤه ددت ، دانت
- to ...about ده ست پێدکت . ئێریش دکت . به لاڤ دکت
- to ....apart دهلینت . گوهـ نادت
- to ......aside دهلینت . هه لوه شینت . ویڤه دبت
- to ....at ئێریش دکت
- to ....at defiance قه ب دکت
- to ......at ease ڤه دسهینت ، دلنیا دکت
- to ....at liberty سه ربه ست دکت
- to ......back گیرودکت
- to ....clock ده مژمێرێ راست دکت
- to .....down دادنت . دنڤیست . تومار دکت
- to .....eyeson دبینت
- to ....fire to دسوژت
- to ......forth به لاڤ دکت . دیار دکت
- to ....forward ریباری دکت . ده مژمێرێ پێش دئێخت
- to ...in ده ست پێدکت ، گه‌می یێ دبت به رئاڤێ
- to ....off دیار دکت . دخه ملینت . به ریێل دکت
- to ....on ئێریش دکت . هان ددت ، دئارینت

- to .....oneself to	بریار ددت
- to.....one's face against	به رگری دکت
- to ..one's seal to a document	موهر دکت
- to.....one's heart (hope, mind) on	بیژی دکت
- to ....one's teeth	بریار ددت . ددانان قایم دگرت
- to ....out	ئاگه هدار دکت . دیار دکت ، راڤه دکت . ده ست پیدکت
- to ......pen to paper	ده ست ب نقیسینیٰ دکت
- to .....a price on somebody's head	به هایی دانت بو کوشتنا که سه کیٰ
- to ......the ax to	دبرت (داری) . تیکددت
- to ......the fashion	موده دئافرینت . باودکت
- to ....the pace	له زیٰ رادده دکت
- to ....to	شه ری ده ست پیدکت . کاری چالاک دکت
- to ....up	ڤه دگرت
- to .....upon	دژوار ئیریش دکت
- to ....with stone	سه ف دکت
seta , n , pl , e	موییٰ ره ق
setaceous , adj	تیژ ستری ، دپر
setback , n	ره ڤین ،گیرو . پاشکه تن . شکه ستن
set chisel , n	هلکولکا سه ر پان
set hammer , n	کوته کا پانکرنیٰ
setiferous , adj	موزڤر
setline , n	نکلوکا زنجیره کری
setoff , n	به ردیل برنیاری خه مل خشل . چه ک
seton , n	شه لیتکا په مبوییٰ برینیٰ ، دوز ئو دژ دوزا ده ینی
setose , adj = setaceus	
setout , n	نیشاندان .ریزکرن . ئالاڤ . ده ستپیک
set screw , n	بانوکه یا قایمکرنیٰ
set square , n	سیٰ گوشه یا نه قشکرنا راست گوشه یان
settee , n	ته خت . قه نه په
setter , n	سه یه ک نیچیریٰ
- wort	هه له زیٰ پیٰ هرچیٰ
setting , n	روناندن . دانان . دانین . قوردانین سه ردلکرن .قوره‌میشکرن . ئاڤابون
- on fire	سوتن . ئاگر به ردان . ئاگردادان
- stick	دارکیٰ مه زیقه ڤانی
- trap	ته لهه ڤه دان
- up	ڤه دان
- with stone	سه ڤکرن
settle , n	رونشته کا داریٰ دریژ (پشت بلند ئو ب ده ستک) ،دانیشتن . رونشتن . دامه زرین
settle , v . t . i	ڤه دبرت ، دادمه زرینت . دئه بتت . دحه وت
- to ......up or on	هه لدبژیرت
- to .....upon or on .	سامانی ددت که سه کیٰ
settled , adj	چاره سه رکری
settlement , n	نیشتن . دامه رزین مولگه . نیشته جیٰ بون : چاره کرن
- of a debt	ده ین ئه داکرن
settler , n	ئاکجی . چاره که ر . نیشته جیٰ
settling , n	نیشتو . ئه بتین . قه ر . قار
- down	دامه زراندن ، نیشته جیٰ بون
settlor , n	چاره که ر
set - to , n	جه ره نیخ . لیکه تن ، شه ر ، کولبازی
setup , n	به ژن . نژیار . چون ، پیکهاتن ، ئه رکیٰ هیٰسان . کار ، پیشبرکیٰ یا هیٰسانکری ، کولبازیٰ پیشبرکیٰ دکت بیکو هیٰقی هه بت کوسه‌ربکه ڤت
setwall , n	هه له زه ک گول ئال و سپی
seven , n , adj	حه فت . هه فت ، حه وت
- planets	حه فت ستیرین گه روک
- sages	حه فت په ندیار
- sleepers	حه فت نڤستی
sevenfold , adj , adv	حه فت جار
seventeen , n	هه ڤده
- year locust	کولی ییٰ هه ڤده سالی

seventeenth , n	هه قده م
seventh , n	حه فته م . حه فته مین
- day	روژا حه فته م
- heaven	ئه سمانێ حه فته م ، به ختیاری یا بیقام
seventhly , adv	حه فته می
seventieth , adj , n	حه فتێ یه مین
seventy , n , adj	حه فتێ
- eight	حه فتێ ئو هه شت
- five	حه فتێ ئو پینج
sever , v , t , i	دبرت . جودا دکت . دبرینت
severable , adj	برینبار
several , adj , pron	سه ر ب خو . که سه ک یان گرویه‌ک ، تایبه ت ، چه ند . گه له ک . جودا . زه حف
- collective and.... responsibility	به رپرسی یا پیکڤه
- fold	چه ندجار . چه ند پارچه یان نژیار
severally , adv	یه یهاتی . یه که یه که
severalty , n	دیار . سه رخوبون . خودانی
severance , n	دابرین.ژێبرین .پێبرین.ژێکرن . ژێڤه کرن
severe , adj	دږ . سه خت . دژ وار . توند . قایم
- beating	هه تره کیپ
severed , adj	وارکور . بری
- sword	گورد
severely , adv	ب مروسی . ره ق ، تیژ ، دواری زه حمه ت . مه ترس
severity , n	مجک . مجن . زه بر . تین ، مه ترسی تی . دژواری
sevres , n	کالوتێ ناياب
severy , n	خانه یا کاشخانکا تاقکری
sew , v , t , i	ددریت
sewage , n	پیساڤ .پورک
- water	سیکاڤ
sewer , n	له غه م ، ئاڤریژگه . سه ره ک خزمه تکارێ میزێ (سفرێ)
sewer , n	جل درو

sewer , n , vi , t	جوکا پیساڤێ ، ڤالادکت ،(پیساڤ) وێڤه دبت
sewerage , n	پیساڤ
sewing , n	ته رزیتی . درین
sex , n	زایه ند ، ره گه ز
- appeal	راکێشانا زایه ندی (ره گه زی)
- organs	شه رمه جێ
sex , vt	ره گه زی دیاردکت ، به لقتینی دکت
sex - sexi	پێشگره کو شه شه
sexagenerian, adj , n	شێستی (شێست حه فتێ سالی)
sexagenary , adj	شێستی
sexagesimal , adj	شێستی . شێسته مین
sexagonal , adj	شه ش لا ، شه ش ئال یان ره خ
sexcentenary , adj,n	شه ش سه د سالی
sexchromosome,adj	ره نگیتی یا زایه ندی
sexed , adj	سروش زایه ندی . زایه ندی ڤیایی
sexless , adj	بێ ره گه ز ، بێ زایه ند
sexology , n	ره گه ززانی . زایه ندزانی
sexpartite , adj	شه شه ک
sext , n	فه رمانگه ها ده مژمێرا نڤێژا شه شه ما روژێ
sextan , adj	ژ تایا هه ر شه ش روژێ
sextain	هه لبه ست یان هوزانا شه ش ریز (شه ش مالک)
sextant , n	یه ک شه شا چفزێ ، ئالاڤا یه ک شه شی یا پله کری بو پیڤانا بلندی یا ستێران ، گه می یێ یان بالافرێ
sextants	کوما یه ک شه شی یا ستێران
sextet (te) , n	ئاوازا شه شه کی (بو شه ش ده نگان یان ئالاڤان) ، شه شه کی : وه ک زه ن یا تیپا شه ش که س ، تیپا هوکی
sexto , n	قه باره یێ کتێبێ کو هه ر په ر شه شه کی لاپه رێ چاپێ یه
sexton , n	خزمه تکارێ دێرێ
sextuple , adj , vt , i	شه شه ک . شه ش جار ، شه ش جار دکت
sextupled , adj	شه ش جارکری
sextuplet , n	گرویا شه شه کی . یه ک ژ جێمکێن شه شه ک

sextuplicate , adj , n, vt بریتی ژ شه ش رونفیسان ، شه شه م . رونفیسا شه شه م ، شه ش جار دکت شه ش رونفیس دکت
sextuplicated , adj شه ش جارکری
sextuplicating , n شه ش جارکرن
sextupling , n شه ش جارکرن
sexual , adj زایه ندی ، ره گه زی
- appetite به لقتین
sexual excitement , n به لقاندن
sexual generation , n زا ئو زێ یا زایه ندی (ره گه زی)
sexual intercourse(people) , n گانکرن . گان ، کوتان
sexual intercourse (animals), n داکه تن ، په رین
sexuality , n ره گه زی تی ، زایه ندی تی
sexualization , n زایه ندیکرن ، ره گه زیکرن
sexualize , vt زایه ندی دکت . ره گه زی دکت
sexualized , adj زایه ندیکری ، ره گه زیکری
sexualizing , n زایه ندیکرن . ره گه زیکرن
sexually , adv زایه نده کی
- aroused به لقاندن
sexual selection , n هه لبژار تنا زایه ندی
sexy , adj هانده رێ زایه ندی ، زایه ندی
sforzando , sforzato , adj , n ئوپا تکرنا نشکی یا مه زیقه یی
shabbily , adv ب رزوکی
shabbiness , n په رتاندن . ناقکه تن
shabby , adj رزوک . قه راده په رتاندی‌خه ربه نده
- clothes قه رپال
- genteel مروڤێ جل په رتی
shabbyish , adj پچه کێ رز وکی
shabrack , n په روکێ خورجه زین
shack , n , vi کوخک . زنج . که پر ، نشین دبت
shackle , n , v . t کوت . که له پچه . به ندان ، پاشبه ند . پێبه ند ، باندور ، به ندور ، به ند دکت . پابه ند دکت
- bolt سنگێ به ندان
shackled , adj پێبه ندکری . به نده وار . پابه ند
shackling , n پێبه ندکرن

shad , n شاد : ته خلیت ماسی یه
shadberry , n گوهیژوک
shaddock , n شانوک :" لیمونا به هه شتێ ته خلیت گرێپ فروت یان لیمونا هندی
shade , n سی . سه ه ، سیبه ر ، سیتاف ، نه ناس‌جودا .بوژه . گیان . ساوێر
shade , v . t . i سیبه ر دکت . په رده دکت ، تاری دکت . به ره به ر تاری دکت
shaded , adj سیکری .سهکری.سیبه رکری‌سیبدار
- part(of a hill or a height) نزار . زماک
shadeless , adj بێ سیبه ر
shadily , adv ب بێ ئابرویی ، ب سیبه ری
shadiness , n بێ ئا بروییتی سیبه ریتی
shading , n سیکرن‌سیبه رکرن‌سهکرن .تاریکرن
shadow , n , adj سه ه ، سیتاف ، سیبه ر
- boxing کولبازی یا ئاشویی (بۆ مه شقێ)
- cabinet جڤاتا سیبه را وه زیران) کو به ر په رچا یان به رهه لستا جڤاتا وه زیران (حکومه ت) دکت
- factory کارگه ها سیبه ر کو دشێت به رهه می ژ په رتالێ ژیاری بگوهورت که ره سه یێ له شکه ری
- graph وێنه یێ تیریژا نێکس
shadow , vt سیبه ر دکت . نیشان دکت (به ربینی)مریتو دکت . (دز یکیفه) ل دوڤ دچت
shadowily , adv ب سیبه ری
shadowiness , n سیبه ریتی
shadowless , adj بێ سیبه ر
shadow play , n ئاشوپا سیبه ری : شانوگه ری یا سیبه را له یز توکان یان کرداران ل سه ر په رده یێ
shadowy , adj ئاشوپی.شیلی .سیبه ر ، سیبه ری
shadow zone , n ناوچه ی سیبه ر، ده ڤه را سیبه ر
shady , adj گوماندار ، سیبه ری . سیبه رکری . ئالوز
- on the..side of fifty ژ پێنجی سال پتر
- place بنداروک

shaft , n , vt	رم ، دارێ رمێ . تیر . تیریژ .
	چریسک . قورم ، ستونا کاریته یی .
	ده ستک شڤاک . شڤک . شڤ .
	شه قله ، کاریته . کاریته یێ گه راندنێ
	، ب کاریته یێ گه راندنێ دکت (ددتێ)
	ب ده ربازگه ها سه ری دکت (ددتێ)
- half	نیڤ شڤک یان شڤ
shaft bearings	هه لگرێن کاریته یێ گه راندنێ
shaft furnacc , n	کورهه یا سه ری : کو میرتالان ژ
	سه ری تیدکن بۆ بوهوژینێ ئو ژ بنی
	دئینن ده ر
shafting , n	که ره سته یان کاریته یێن گه راندنێ
shag , n , vt , i	مو یان پورتێ گژ . په روکێ زڤرێ
	هری .سه مایا لیتکیگزدبت . گژ دکت
shaggy , adj	پواوچ . پور گژ . زبر ، پورت ، ته ڤن
	یان رۆ زڤر . شاش
shagreen , n	که ڤلێ نه ده باغکری ، رۆ دیندکی ،
	که ڤلێ زڤرێ هنده ک سه ئاڤی یان
	بۆ حلیکرنێ یان گه مراندنێ
shah , n	شاهـ . قرالێ عه جه م
shakable , adj	هه ژینبار .
shake , n	شه ک . سه رم . له رز . هه ژین
	ته کان .هه ژه ک.وه شه ک . ته کاندن
	.له ره ،له رزین . ده ست هه ژاندن.
	له رزه تا (مه لاریا) ، که لشین ،
	ڤه وه شین. گاڤ. گرنگ یان شه هره زا
- up	راهه ژاندن
shake , vi , t	دوه شینت . دوه رینت . دله رزت
	دهه ژینت . دهه ژت
- to ......a carpet	به رکێ دادقوتت
- to .... down	ده مکی نشین دبت . دحه وت . هه دار
	دکت .گه می یان بالافر ئه زمون دکت
-to ....hands	ده ستان دهه ژینت
-to .... off	ڤه دپژکینت ، دادوه شینت
- to ....out (asail)	با بره کی ڤه دکت
- to ....up	دادوه شینت
-to .... with fear	ژ ترسان دله رزت
shaken , pp	هه ژاندی . وه شاندی . داوه راندی

- off	ڤه پژکاندی . ته کاندی .
	داوه شاندی ، وه راندی
shaker , n	هه ژینک (ئالاڤا هه ژاندنێ)
shaker , n	ئه ندامێ تیره یه ک ئایینی کو
	باوه ردکت هاتنا دووه ما عیسا
	پیغمبه ری چێبو . تیره ناڤداره ب
	سه مایا ئایینی وه ک هنده ک ده ر
	وێشان
shakercss , n	ئه نداما تیره یا هه ژینک
shakerism , n	باوه ری یا تیره یا هه ژ ینک
shak (e) spe rian , adj	شه‌کسپیری
shaking , n	شه ک . هه ژاندن . جمجم ،
	جولاندن . چه لقین ، هه ژه ک ،
	شه شه ک . ته کان، له رزین .
	هه ژین . راهه ژاندن . راوه شاندن.
	که یاندن
- off	داوه شاندن ، هه لوه رین
- up	داوه شاندن ، هلاڤێتن راهه ژاندن
shakily , adv	ب شلوقی
shakiness , n	شلوقیتی
shako , n	شه فقه یه ک له شکه ری
shaky , adj	شلوق خلوله،له ش ئێش ، ده رزدار
shale , n	موخ (به رێن گلی کو ب هێسانی
	دکه لشن ده پکان ، قیر به ر
- bituminous	زفتا ڤی به ری یان که ڤری
- oil	نه فتا ڤی به ری
shall , v . aux	دێ
shaloon , n	په روکێ ته نکێ هری
shallop , n	گه می یه ک بچوک سڤکه
shal (l) ot	ته خلیت قوراد
shallow,n, adj,v, i , t	ته نک . قام . لیتاو . ڤیل ، قام دبت
- brained	مه ژی سڤک
- hearted	دل (قام) سار
shallower , n	قامتر
shallowly , adv	ب قامی
shallowness , n	ته‌نکی . قامی . ته نکایی
shalom , n	سلاڤ
shalwar , n	شه لوار

sham,n , adj , v , t , رۆبازی . زر . وێنه یی. ده ره و ، خاپێن . یاری یا فێلبازی ، دخاپینت . زر دکت

- fight زر شه ر . شه رێ خاپینی

shaman , n ئولدارێ جادو باز

shamanism , n شامانی : ئاینه ک سه ره تایی

shamanist , n باوه رمه ندێ شامانی یێ

shamanistic , adj ژ باوه رمه ندی یا شامانی یێ

shamateur , n وه رز شڤانێ نیڤ خولیا

shamble , n , v . i چونا گران ، گران دچت

shambled , adj ڤه وه شی . گران چویی

shambles (n . pl) قه سابخانه ، کاڤل . ئه ردێ تێر خوینا کوشتی یان

shambling , adj گران لڤ

shame , n فهێت .شه رم . شه رمزاری ، شوره یی . نه نگ .رژ ره شی.فه هیت . رسوا .وای . سه رشورکرن . شه رمز اری . فه دی

-tocry...onsomebody دبێژت . شه رمه ! (دبێژت فلانی . کو پێد ڤێت ژ خو شه رم بکت)

.

- to put to ..... ددت شه رمێ ، سه ردکه ڤت

shame , v . i . t شه رم دکت

shamed , adj رژ شکاندی

shamefaced , adj شه رمین

shameful , adj رۆره ش . بێ رومه تی . ئابروبه ر ، شه رمزار . فه هیتکار . نه نگ

shamefully , adv ب رۆره شی

shamefulness , n شه رمبون

shameless , adj خراپ کار . رۆقایم . بێ شه رم ، بێ فه دی

- gypsy تلولک

shamelessly , adv ب رۆقایمی

shamelessness ,n بێ ئاری . سوتاری

shaming , n شه رمکرن ، رۆشکاندن . رۆره شکرن دان شه رمێ

shammed , adj زرکری

shammer , n جه ربه ز

shamming زرکرن

shamoy,n = chamois

shampoo , n , vt شامپو سابون‌سابون دکت‌شامپو دکت

shampooing , n سابونکرن ، شامپوکرن

shamrock , n ته خلیت سێپه ر . نه فه ل

shamus , n بالباز . پولیس

shandy , n ڤه خوارنا تێکل (بیره ئو سودا) : شاندی

shandygaff , n شاندیگاف : مه یا بیره تێکلی زه نجه بیل

shangri - la یوتوپیا : باژارێ پاک

shank,n,v . i . t (off) باسک . پن . له م . لنگ . پێ ، پارچه یا ته نگا پیلاڤێ ، پارچه یا دوماهی دکه ڤت (گول ژ به ر رزینا باسکی) ، ل ته پکێ ددت (ب پاشی یا شینکی)

- piece به رێ لنگی : پالکا که ڤانه یا پێ

shanny , n ته خلیت ماسی یا ده ریایی ئوروپی لاکیشه یه

shanty , n زنج

- man زنج نشین

- town باژارێ زنجان

shapable , adj تونبار

shape , n , v . t . i تونی . تون . ته خلیت ، شکل ، دلق . ته شه شکل دکت . تون دکت

- to take ...... تون وه ردگرت

shaped , adj شکلکری . تونکری

shapeless , adj بێ شکل . بێ تون . بێ وێنه

shapelessly , adv ب بێ شکلی

shapelessness , n شکلیتی

shapeliness , n شه نگی

shapely , adj له وه ند . فه رز . جوان ، شه نگ . به ژن زراڤ

shapen , adj توندار

shaper , n تونکه ر

shard , n پارچه . که ر . که لپک . قه رتیش

share , n , v . t .i پشک . به هر . کێرا گێسنی . سه رانه . به ش ، به ر هه ڤ دکت ، به شدار دکت

- cropper جوتیارێ زه ڤی یێ دچینت به را مبه رێ به شه ک به رهه مێ

- holder پاردار ، به هردار . له شدار

- holding هه ڤبه هری

- on ....s هه ڤکاری : ل سه ر بنیاتا سود ئو درینێ

- to go ....s   به شدار دکت
shared , adj   به هردار . به شدار
sharer , n   هه فپشک . هه فبه ش . به هردار
sharing , n   هه فبه شکه . هه فبه شی
shark , n , v . i. t   سیماسی . مه یکا ئاقلیٔ ، فیل دکت . شه رودی دکت
- skin   که فلیٔ سیماسی
sharking , adj   فیلباز
sharp,adj , adv , vt, i   ژیر. زیره ک. دژوار. چه له نگ. توژ. تیژ.بیره وه ر.بیربر، توژ دکت ، تیژدکت
- cut   توژ برین ، تیژبرین
- eyed   چاف توژ ، چاف تیژ
- fanged   ددان تیژ ، ترانه که ر
- iron tip   زخت
- mode   ماد توژ یان تیژ
- nosed   بیهنکه ر ، دفن سه رتیژ
- practice   فیلبازی
- shooter   سه گمان ، سه کفان . نیشاندار، پلفان
- tongued   زمان توژ . زمان تال ، زمان گه ز
- witted   بیر توژ یان تیژ . ژیر
sharpen , v . t . i   دسوتوژ دکت. هه سان دکت ، تیژدکت
sharpened , adj   سه فاکری . هه ساندی ، تیژکری
sharpener , n   توژکه ر ، تیژکه ر
sharpening , n   توژکرن.سه فاکرن.تیژکرن . هه سانکرن
sharper , n   چفو . تیژکه ر . توژکه ر دلخاپ
sharply , adv   ب تیژی
sharpness , n   توژی . تیژی . توژبون ، زمان گه زی . توژایی
sharpy , n   گه می یه ک بابره کی زراف درێژ
shasta , n.....daisy   گول به هارا مه زن
shatter , v , t , i   دشکینت . دپژکینت ، به لاف دکت . دشکینت ، ده ماران دوه ستینت
shatter , n   شکه ستن . شکاندن
shattered , adj   په لخی . شکه ستی . پژکی . پالاخ
- nerves   ده مارێن پژکی
- hopes   هیفی یێن پژکی
- shatter (ing) , n   داشکاندن ، شکاندن

shave , v . t . i, n   دتراشت ، فه دره نت ، کیم دکت . نزم دکت . نێزیکی تشته کیٔ دبت تراشین . فه ره نین . ده سدانا سفکا نازک
- a close .....   رزگار بونا عه جێب
- to ...... his beard   رهێن خو دتراشت
- to .....off his beard   رهێن خو دتراشت
shaved , adj   تراشی
-with short hair (waman)   پورکور
shaveling , n   تولدار ، لاو ک
shaven (p.p,adj)   تراشتی . تراشی
shavetail , n   هێستر
shaving , n   تراشین . تراش
- machine   تراشینک
- off   قاشکرن . لێلکرن
shaver , n   تراش
shaw , n   ده حل
shawl , n , v . t   گه رده ن به ند . چاروک . شال . شالک ، سه رمل ، دنخیفت ب شالیٔ
- pattern   نه قشیٔ وه ک ییٔ شالا روژهه لاتی
shawm , n   که فنه ئالاڤا مه زه یقه یی وه ک زرنایێ
she, pron , n   ویٔ . ئه ویٔ
- ass   مێکه ر . ماکه ر
- camel   دوندل . ئارقانه
- dog   دێهل . دێله سه
- pig   ماهو
- wolf   دێله گور
sheaf , n , v . t   داره ک گوێزا روژ ئالایا ئه فریقا (بو روییٔ هه له زی) ، مه لو . تاخ کێزی .
sheaf , n , v . t   گورزه ، گورزه دکت ، کێزی دکت
shear , n , v . t . i   جاوبڕ . برین ، دبرت .
- grass   گیاییٔ بریێ
- modulus   هاو کولکی برین
- steel   پولاییٔ برینیٔ
- strain   ئه رکی برین
- water   ئاقبر که ته خلیت بالنده یه ک ده ریایی یه
- sheep   په زیٔ (هری) برینیٔ

sheared , adj رونک
shearer , adj جاوبِر
shearing , n پە ز (هری) برین
- force هێزا برینێ
-machine مە کینە یا برینێ
- stress ئە رکێ برینێ
shears , n قلخ . هە ڤرنگ . هە ڤرینگ . جاوبِر
sheat - fish مە زنترین ماسی یا رۆباری یا
ئوروپی
sheath , n قاب . کالان
sheathbill , n نکل کالان : بالندە یە ک دە ریایی
سپی
sheathe , v . t کالان دکت . دنخێڤت ، بە رگ دکت .
کنج دکت
sheathed , adj کالانکری
sheathing , n کالانکرن . بە رگکرن ، بە رگ
sheath knife , n کێرا کالانی
sheathless , adj بێ کالان
sheave , n دارتونا کێزیکری بۆ وە ریسی
sheave , v . t گورزە دکت . ڤاژی شە لپی دکت
sheaved , adj گورزە کری
sheaving , n گورزە کرن
sheaves(pl.of sheaf) کێزی . گورزە
shebang , n زنج . خانی . دامە زرین، پرس . دوز
shebeen , n مە یخانە یا بێ ڕێدان (بێ دە ستور)
shed , n خانیک . زنج . وە رهان
shed , v . t ڕوندکان دکت . تێدکت . دریژت .
پە رێ خو دە م دە م دگوهورت .
دکە ڤینت (توڤ یان بە لگ) .
بە لاڤ دبت، جودا دکت. خوینێ دریژت
. دقمتت ، دوە ر هت . دوە ر ینت
- to ......light on پرسە کێ روناهی دکت
- to ....love ئە ڤینی دە ر دیە رینت
- to .... perfume گولاڤێ دپرژینت
- to ......radiance گە شی یێ دە ر دیە رینت
shedded , adj خانیککری
shedder , n هاڤێژ . وە رهینکە ر
- of blood دە ڤ خوین . خوینریژ
shedding , n رژاندن ، رشتن
- abundant tears باروتە

sheen , n ئە یسین گە شاتی .رە وش .پە رگال
sheeny , adj جهی
sheep , n مە ڕ ، ئە رش . دە رماله . پە ز .
بزن ئو مهـ ، بە رخ
- femal c..... می . مهـ
- male ..... کاڤر
- berry تی یا پە زی : هە لە زە ک
ئە مریکانی یان بە رێ ڤی هە لە زی
- dip شوشتنا پە زی
- dung پە یین . کوشپل ، ریخ
- flock جە لە ب
- fold گوڤ ، گوم . بێری
- merchant جە لە بدار
- milkmaid بێریڤان
- pen پاوان . کوز
-' s fat tail دونک . دینک
- 's flock flank سە رچە نک
- shears هە ڤرگ .ئابرنک
- two year old بە ر دیر ، بێندی
sheepherder , n شڤان
sheep herding , n شڤانی
sheepish , adj ترسونە ک . شە ر مین . خرپو ،
شە پرزە
sheepishly , adv ب ترسونە کی
sheepishness , n ترسونە کیتی
sheep s'eye , n دیتنا شە رمین تێر ئە ڤینی
sheepshank , n گرێکا کورتکرنێ (وە ریس) ،
تشتێ پوچ ، زراڤ ئو لاواز
sheep shearer , n بڕوکێ هری یا پە زی
sheep shearing , n برینا هری یا پە زی
sheepskin , n باوە رنامە . کە ڤلێ پە زی . هە بان
sheep sorrel , n ترشوک
sheepwalk , n چە را پە زی
sheer , n , adj , adv شاقولی ، نشیڤ ، تە مام . تە نی .
رە ها ، روهن ، بژین . پە تی
sheer , vi لاددت (گە می) . ئاراستە یێ
دگو هورت
sheesh , n شیش . بست
- kebab کە باب
sheet , n راخستە ک ، چە رچە ڤ . پە رە ،
پە ر . متیل
- in ....s ئە بە رگکری ، پە رە

- rain came down in ...s باران گران باری
- of paper ته قاخ
sheet , vt دنخیلت . چه رچه ف دکت
sheet anchor , n له نگه رگه هیْ مه زن . په نایێ دوماهی
sheet glass , n شوشه یێ ده پکی
sheeting , n په روکێ چه رچه قان
sheet iron , n ئاسنێ ده پکی
sheet metal , n ده پێ میزتالی
sheikh , n شێخ
shekel , n سه نگه ک بابلی‌دراف . (ئیسرائیلی)
shelf , n سفینک . سا فا . ته خچک . سه فانه
ده پک . ره ف
- on the ..... فه راموش
shell , n له پیلکه. تیقل . قالک که لپک ،قاپیلک
- to come out of one's ... ژ قالکی ده رکه فت ، تیکلی دکت
- to retire into ones... باشله دچت ناف قالکێ خوه‌دا تیکلی
یێ ناکت
shell , v . t . i به رهه ف دکت (قالکێن شه یتانوکان)
. دها فیژت (بومبان) ، سپی دکت
- to ....out دراف ددت
shellac , n , vt له ک ، شریژا بژینکری . گیراڤا له کی
دناف کحولیدا ، ب له کی چاره دکت
یان دنخیلت
shellback , n ده ر یاڤانێ سه رهاتی
shellbean , n ته خلیت لوبی یان فاسولی
shellfire , n هاڤیتن (بومبا ، فیشه ک ، موشه ک)
shellfish , n جانه وه ریێ شه یتانوکێ ئاڤی
shelling , n بورد ومانکرن
shelljacket , n ساقویه ک کورت ئو ته نگ
shellproof , adj به رگرێ بومبایان : کو بومبا نه شێن
تێرا ببن
shellshock , n هه ژه کا بومبایان : نه ساخی یا
ده ماری یان هشی : کو مروف بێ بیر
، ئاخفتن ئو دیتن دبت
shelly , adj قالکی . تێر قالک
shelter , n به ریهه ک . دالده . ته لده . قه ف .
ئێورگه . ئه وله گه . په نا . په ناگه
- belt که مه را که سک : به ریه‌ستا دار ئو
ته‌راشان بۆ پاراستنا ئاخێ ئو
چاندنێ ژ بایی ئو کێمکرنا روتبون
ئو داخورانێ
-door shed سقده . سیڤانده
- tent خیفه‌تا په نا : دو پارچه په‌روک
به رگری ئاڤێ پێکڤه قوپچه کری
shelter , vt , i دئێورینت . دحه وت . دحه وینت
sheltered , adj ئێوراندی . حه واندی . قه ڤاندی
shelterer , n په ناگه ر
sheltering , n په نابردن . حه واندن . له‌حه واندن
. قه ڤاندن . ئێوراندن
shelterless , adj بێ په نا
shelty , n تیله یێ شێتله ندێ
shelve , vi , i ته خچک دکت . ل سه ر ته خچکێ
دادنت ، ده ر دخت ژ کاری .
فه راموش دکت
shelved , adj ته خچککری .ده ر خستی(ژ کاری)
shelves. (pl.of shelf) ته خچک
shelving , n ته خچککرن . دانانا سه ر ته خچکێ
. فه راموشی . که ره سته یێ
ته خچکان ، ته خچک . نشیڤبون .
نشیڤی . پله یا نشیڤبونێ .
ده رخستن (ژ کاری)
shelvy , adj نشیڤبویی . خوه هر . نشیڤ
shenanigan , n فیلبازی . خاپان
shend , vt دئێشینت . تێکددت . ئازاردت
sheol , n جیهانا مری یان . دوژه
shepherd , n , vt ئولدار . شڤان . شوان . گاڤان ،
دچه ر ینت
- 's overcoat کادان . سه رمل . که په ن
- 's purse کیسکێ شڤانی : گیایه ک گول سپی
shepherdess , n که چکا گوندی . شڤان (ژن)
shepherding , n شڤانی
sherardize - ise , vt ئاسنی یان پولایی دهنت (ب
توتیایی ب گه رمکرنێ ل گه ل توزا
توتیایی)
sherbet , n شه ربه ت
sheriff , n باژار ڤان ، باژار دار

sherlock , n پولیسێ نهێنی

sherry , n شێری . ته خلیت شه رابه

sherpa , n یه ک ژ گه لێ هیمالایی ل به ر سنورێن نیپال ئو تیبه تێ

shewbread , n = show bread

shiah , shiite , n شیعه

shibboleth , n په یڤ ، سه ره تا ، ره وشت یان هزرا ئه زمونی کو مروڤی دیار دکت ئو خنزی یا پارت یان ئه ته وه یی دکت ، که فنه باوه ری

shied,p. and pp of shy شه رمکر ، شه رمکری

shield , n , vt قه پیلک . زرخ . زره . سپیر . مه تال . مه رتال . قه لغان ، زرێ دپارێزت (ب مه تالی) ، قه دشێرت . په رده دکت

shielded , adj قه ڤاندی

shielding , n مه تالکرن . پاراستن

shieling , n زنجێ چیایی یێ شڤانان . کوزا په زێ (هاڤینی - چیایی)

shier , n شه رمینتر

shiest , n شه رمینترین

shift , n (کومله کێ) بن کراسێ ژنان . تیپا نوبه تدار . نوبه داری ، کومله ک ، چڤ . ئاوا . لابان . لێب . فێل . خزین . نوبه ت . نوبه

- guard نوبه دار

- guarding نوبه داری

- worker کارکه رێ نوبه دار

- working کارێ نوبه دار

- to make .... زه حمه ت نانی ده بار دکت

shift , vt , i دگوهورت . دگوهێزت . فێلبازی دکت . ده باردکت

- to ....off خو رزگار دکت ژ ، پاش دئێخت . گیرو دکت

- to ....one's ground هزر یان هه لویستا خو دگوهورت

shiftiness , n چڤ . فێلبازی . خاپێن

shiftless , adj ترال . بێ ده بار

shiftman , n نوبه دار

shifty , adj چڤو . فێلباز

shigella , n به کتریایه ک بایی

shih - tzu , n سه یه ک مو - درێژ یێ کورت

shikar , n , vt , i نێچیر ، نێچیر دکت

shikari , shikaree , shekarry نێچیر ڤانێ پیشه کارێ هندستانی

shill , n هه ڤکارێ تملوک .هه ڤکارێ قومارچی یان فروشیارێ گه روک

shillelagh , n توێز . گورز . دارێ ئیرلانێ . شینک . توتک

shilling , n شلن : دراڤێ ئنگلیزی (ده ر هه م)

shilly-shally,n,adj,adv ب دودلی . دودل . دودلی

shilly-shally , vi ده می زه ها دکت . دودلی دکت

shim , n , vt شم : پارچه یه ک میرتالی یان دار ته نک بو تژیکرن ، راستکرن ئو جوداکرنا رویان ، شم دکت . جودا دکت ، تژی دکت . راست دکت

shimmed , adj تژیکری

shimmer , n , vi , t چرسین . ته یسین ، دچرست ، دته یست

shimmery , adj ته یسی

shimmy , n , vi له رزین ئه خاسمه یا چه رخێن به راهی یێن ئوتومبیلێ ، سه مایه ک جاز ئه مریکانی . کومله ک ، یێ سه ر و به ر دله رزت . دهه ژت یان دله رزت وه ک سه مایێ سه ما دکت

shin , n , vi , t دروشه ،. ته شک . چیپ

- guard پاته یێ ستورێ پاراستنا لنگی (ته پکا پێ یان) ، سه ربکه فت (دار یان بابره ک) ب هلپرژنێ

shinbone , n سپیه لک . چیپ

shindig , n لێکه تن . هاری . ئاهه نگا سه مایی

shine , n ته یسین . ته یساندن . چروسک . تروسک . ره وش . شه وق

- rain or ...... چ باران یان ساهی بت

- to take a ..to حه ز دکت

shine , vi , t دچرست . دته یست

- to ......up to نێزیک دبت ژ هه ڤال یان باوه ری یێ

shined , adj ته یسی . چرسی

shiner , n ته یسی (وه ک ستێر ، ئه لماس یان دراڤی) . ماسی یه ک زیڤی ، شینی (شوپا لێدانێ)

shingle , n , vt   ده پیٚ داریٚ بچوٚک (بوٚ نخافتنا کاشخانکان) . ده پ یان ده پ نیشانا بچوٚک ، تراشینا کورتا پرچا ژنیٚ بکورت دتراشت . ئاسنی دکوتت (بوٚ بژینکرنیٚ) ، دنخیڤت (کاشخانکیٚ ب ده پیٚن داری)

shingled , adj   ده پکری

shingler , n   ده پکار

shingles , n   ئه ساخی یا چه رمی کو(خه له که ک په ژی ل سه ر له شی چیدکت ل(که مه را ره خیٚ راستیٚ) ده ر دیٚ ده ڤه ریٚ

shingling , n   ده پکرن (کاشخانک)

shingly , adj   به ستیلوکی

shining , adj   تیریژ . سیقال . چرسی . ته یسی . رونه ک

shinleaf, n (pl - leaves),n   گیایه ک ئه مریکانی

shinn(e) y , n   ته خلیت یاری یا کاشویی ، کاشو دار یان شینکا ڤیٚ یاری یی

shinny , vi   سه ر دکه ڤت (هلپرژینی)

shinplaster , n   دراڤه ک کاغه ز کیم به ها . ڤه نوسینکا چیپیٚ یان ته شکیٚ

shinto , n , adj   ئایینا ژاپونی

shiny , adj   بروسکه دار.رونه ک .چرسی . ته یسی

- white   سپیس

ship , n   گه می . که شتی

- when one's ...comes home or in   هینگا ده وله مه ند دبت

ship , vt , i   دهنیرت . دشینت

- sailing ......   باکه شتی

- to ...oars   شه لپی یان ژ ئاڤیٚ دئینت ده ر ئو دکت ناڤ که شتیدا

- ship   پاشگره کو باره ، کاره ، پایه یه

shipboard , n   که شتی . بان یان هوندورا که شتی

ship canal , n   ئوکه ندا که شتی یان

ship chandler , n   بازرگانیٚ که ره سته ییٚن که شتی یانٚ

ship fever , n   ره شه گرانه تا . شینک

shipman , n   ده ریاڤان

shipmaster , n   سه روکیٚ که شتی ییٚ . هاژوییٚ که شتی ییٚ

shipmate , n   هوگریٚ ده ریاڤان

shipment , n   په رتالیٚ بارکری یان هنارتی ، بارکرنا که شتی ییٚ

ship money , n   باجا که شتی ییٚ : باجا به نده ری ده میٚ شه ری

ship of the line , n   که شتی یا مه زنا شه ری

shippable , adj   بارکرنبار (ب که شتی)

shipped , adj   هنارتی . بارکری (گه می)

shipper , n   بارکه ر

shipping , n   پیشه سازی یا بارکرنا گه می یان . بارکرن ب که شتی . گه می . که شتی

shipping articles , n   به لینا خزمه تیٚ (ناڤبه را سه روک یان هاژوییٚ گه می ییٚ ئو ده ریاڤانان

shipping clerk , n   ئه رکداریٚ بارکرنیٚ

shipping room , n   ژورا بارکرنیٚ : ژورا کارگه هیٚ کو په رتال دئیٚن بارکرن

ship shape, adj , adv   ب ریٚزکی . ریٚزکری . ریٚزکی

ship's papers , n   کاغه ز یان به لگه نامه ییٚن گه می ییٚ

shipway , n   که شتیگه : درا ئاڤاکرن یان نزمکرنا که شتی

shipworm , n   کرمیٚ که شتی : جانه وه ره ک ئه رم دکه ڤتن ناڤ داریٚ که شتی ییٚ ل بن ئاڤیدا ئو زیانیٚ دگه هینت که شتی ییٚن دار

shipwreck , n , vt   شکه ستن . گه می یا نوقیبویی . شکه ستی یا گه می ییٚ . نوقیبونا گه می ییٚ ، زه هینون ، دشکینت . گه می ییٚ نوقی دکت

shipwright , n   دار تاشیٚ گه می ییٚ

shipyard , n   گه میگه

shire , n   هه سپیٚ ئنگیزی ییٚ کشانیٚ ، ده ڤه ر . هه ریٚم

- town   باژێریٚ ده ڤه ریٚ

shirk , n , vi , t   ب جهـ نه هینان (ئه رک) ، زه غه ل . خو ڤه دان (ژ کاری) . ره ڤین (ژ کاری) ، خو ڤه ددت

shirked , adj   خشولکی

shirker , n رە قی
shir (r) , n , vt کشانا تە قنی ب تاینَ لاستیک . تاینَ لاستیکا لە هینایی ناف تە قنیدا . لە هینانا لاستیکی ، تە قنی دکشینت (ب تاینَ لاستیک) .
shirt , n کراس . کومله ک
- to keep one's ..on خو رادگرت ، دە مار سار دمینت
- to lose one's ..... هە ر تشتی دوورینت
- to put one's ....on گرە ویَ ب هە ر تشتی دکت (ل سە ر هە سپیَ پیشبرکیَ)
shirting , n پە رویکیَ کومله کان
shirtmaker , n کومله ک درو . کراسە ک ژنان وە ک کومله کیَ میَران
shirtwaist , n چە پە کیَ ژنان (وە ک کومله کیَ میَران)
shistomiasis , n بلهارزیا . میزخوین
shistosomum , n خوین میز
shit ,vulg , n گو
shittim (wood) , n تە خلیت دارە
shiver , n , vi , t تە لە زم . گریزە . سە رم . لە رزە . لە رز ، بابرە کی دهە ژینت ، دشکینت . تە لە زم دبت . دشکیت . دلە رزت
shivered , adj لە رزی
shivering , n موچرک . گریزە . لە رزین
shivery , adj شکە ستە بار . لە رزینا ژ سە رما . لە رزینی . لە رزی
shoal , adj , n , vi , t چە لە بیَ ماسی یان ، ناڤا قام . قام . کوم دبن (ماسی) . قام دبت
shoat , n بە رازیَ یە ک سالی
shock , n , adj مە لو . پرچا گژ . لیَکە تنا دژوار . وە شە ک . جنقین . هە ژە ک . تە کان ، راتە کاندن
- absorber مژە ک هە ژە کیَ نو تو مبیلیَ
- brigade هیزا کارکە ران بۆ نە رکە ک تایبە ت
- headed سە رگژ
- tactics هونە را لیَکە تنیَ
- therapy چارە کرنا هە ژە کی (کە هرە بی)
- troops سە ربازین لیَکە تنیَ
- wave پیَل راتە کاندن
- workers کارکە رین نە رکە ک تایبە ت
shock , vt , i دئە نرینت، بیزار دکت . دجنقینت . دهە ژینت
shocker , n رومانا نە رزانا هە ستیار . نمونە یێ خرابیَ (بە دیَ) هە ر تشتی
shocking , adj هە ژە کی . جنقینی . هە ژاندن . جنقاندن
shockingly, adv ب جنقینی
shockingness , n جنقینیتی
shod , adj نالکری ، نالدار ، چە رخدار
shoddily , adv ب پولوچی
shoddiness , n پولوچیتی
shoddy , n , adj هری یان تە قنیَ هری یا خراب . رزوک . قە رادە . پولوچ
shoe , n نالا گرتە کی ، چە رخا ئوتومبیلیَ . نالا هە سپی ، پوتین ، سول . چارخ . پیلاف
- another pair of ...s پرسە ک تیَکە ل
- dead man's ....s شونکاریَ ڤالا ب مرنیَ . میرات
- old and worn out ... شە کال
- to be in another man's ...s ل شونا مروڤە ک دیَ بت
- to die in one's ....s کوشتی بمرت نە خاسمە ب سیدارە کرنیَ یان قە نارە کرنیَ
- to know where the ...pinches دە ردیَ دزانت
shoe , vt کنج دکت (بۆ پاراستن ، قایمکرن ، یان خە ملکرنیَ) . نال دکت
shoebill , n شوبیل : بالندە یە ک ناڤی یە
shoeblack , n بویە چی (پاقژکە ریَ پیلاڤان)
shoehorn , n , vt شاخکیَ پیلاڤان (بۆ هینسانکرنا کرنا پیَ) ، دادگرت ، تژیَ درە ک تە نگ دکت
shoelace , n قە یتانا پیلاڤیَ
shoemaker , n پیلاڤکە ر . سولکە ر . سولگە ر
shoe of goat's hair زە رگال
shoepac(k) , n پیلاڤا بە رگری ئاڤیَ یا زڤستانیَ
shoeshiner , n پاقژکە ریَ پیلاڤان . بویە چی
shoestring , n دراڤە ک بچوک یان سە رمایە یێ کیم . بە ن یان قە یتانا پیلاڤیَ

shoetree , n قالبێ پێلاڤێ
shofar , n بوریزانا شاخی
shogun , n فه رمانره وایێ له شکه ری یێ ژاپونی
shoo , vt , interj گازێ یا ترساندنا بالنده یی ، (بالنده یی)دبزدهینت ، دترسینت کش ! پخ !
shoo - in , n ناڤکری یێ ب سانا هی سه ردکه ڤت
shook , (past of shake) (داوه شیا)
- off داوه شاند
shook , n ده پکێن داری بۆ چێکرنا برمیلی . پارچه یێن چێکرنا سندوقێ . گورز (قرشی) . کوم (قرشک)
shoot , n وه چ . براله . گوپلکه . ره وز . بشکوژ . بشکوڤ
shoot , vt , i دته قینت
- to ....at or for بزاڤێ بۆ دکت . ئارمانج دکت
- to ..away به رده وام دکت ، دهاڤێت (تفه نگێ) . هه می فیشه کان دهاڤێت
- to ....a line فورته کی دکت
- to ....one's bolt هندی بشێت دکت
shooter , n نێچیرڤان . سه کڤان
shooting , n ته قاندن . پندک . هاوێشتن . راڤ . هاڤێتن . راو . نێچیر ، ئاگر به ردان
shooting gallery , n مه یدانا ئارمانجێ
shooting iron , n تفه نگ . ده بانجه . چه کێ ئاگری
shooting star , n شولک . نێزه
shooting war , n شه رێ گه رم
shop , n , vi فروشگه . دکان . دوکان ، دکرت .
- all over the ... بێ سه ر و به ر . به لاڤ
- to shut up .... ئێدی کاری ناکت
- to talk ...... ل سه ر کاری دئاخڤت
shopboy , n کورکێ فروشگه هێ
shopgirl , n که چکا فروشگه هێ
shopkeeper , n دکاندار
shoplifter , n دزێ په رتالێ دکانێ
shopper , n کری یار
shopsteward , n نمینه نده رێ یه کیه تی یا کارکه ران
shopwindow , n به رێ فروشگه هێ
shopworn , adj که فته په رتال (ل دکانێ).

shore , n لێوار . به رپالک . لێڤا ئاڤی . ره خ . قه یار . قه راخ . قراخ . به رئاڤ . که نار ، به رزلک . روخ . ره خاڤ
- rocky زنار
shore , vt رادگرت
shorebird , n بالنده یێ به رئاڤی
shore dinner , n فراڤین یان شیڤا ده ریایی یان شیڤا به هرا پتر ماسی)
shored , adj به رپا لکری
shore patrol , n پولیسێ له شکه ری یێ گه له که شتی
shoring , n هاریکرن . پشتگرتن
short , adj , adv , n , vt فروشیارێ نه خودانێ په رتالی ، شکه سته بار . کورتکری . بچوک . ب هشکی . ب کورتی . شه لوارێ کورت ، کورته بن شه لوار ، هشک (ره وشت) . لاواز . نزم . کێم . که م . کن . قوت . کورت ، قوچانا ده م – کورت . گلێش . دخاپینت
- for ..... بۆ کورتی یێ
- in .... ب کورتی
shortage , n هندکایی . کێمایی . کورتی . کێمی
shortbread , n کلوچا رون و شه کرێ
shortcake , n کلوچا رون و شه کرێ
short change , vt دراڤێ کێم ڤه دگه رینت . دخاپینت
short circuit , n کورته گێژه ن
short - circuit , vt کورته گێژه ن دکت .گێژه ن کورت دکت
short coming (s) , n لاک ، که مایه تی . کێماهی . کێماسی . کێماتی
shortcut , n رێبڕ . رێکورت
short divison , n کورته دابه شکرن
short earlock , n بن بسک
shorten , vt , i کورت دکت
shortened , adj کورته . کورتی ، کورتکری
shortening , n کورتکرن
shorthand , n , adj کورتکرن . کورتکری . کورتی . کورته ده ستنڤیسین
shorthanded , adj کێم زه لام یان هاریکه ر

shorthorn , n شاخ کورت . چێلا شاخ کورت
shortlife , n کورتە ژیان
shortline , n کورتە هێل
shortish , adj پچە کێ کورت
short - lived , adj کورتە دە م . کورتە ژی
shortly , adv نێزیک . ب هشکی . ب کورتی
shortness , n کتایی . کورتایی . کورتی
short order , n خوراک یان خوارنا لە زین : خوە ستتا خوارنا کو ب لە ز مروڤ دشێت ئامادە بکت
short overcoat , n ملتیان
shorts , n کورتە شە لوار ، نیڤ شە لوار
short sale , n فروتنا گیروکری : کو پەرتالی پاشی بدت هینگا بە ها کێمتر ببت
short shrift , n دە مێ ناسکرنێ بە ری قەنارەدانێ ، بێ دلوڤانی ئو گیروکرن
short sighted , adj شە فکور . نێزیکبین . کورتبین
short sightedness , n شە فکوری . کورتبینی
short snorter , n ئە ندامێ یانەیەک نەمیری یا بالافر ڤانین زە ریایی ، باوە رنامە یا ئە ندامێ ئو (کو دولارە ک ئیمزاکری یە) .
short - spoken , adj (رە وشتا) هشک ، رە ق ، کورت
short - tempered , adj زیزوک . ئە نروک
short - term دە م – کورت
short - time , n تاو . گاڤە ک . بێهنە ک ، بستە ک
short ton , n تە نانە مریکانی (٢٠٠٠ پاون)
shorty , adj قوتو . بە ژن کورت . کورتە بالا
shortwave , n کورتە پێل . پێلا کورت
shortwhile , n تاو . گاڤە ک . بێهنە ک . بستە ک
shot - winded , adj بێهن – تە نگ
shot , n , adj بالە . ساچمە . بە رکێ چە کی
shote , n بە رازک
shotgun , n , adj تفە نگا نێچیرێ . تفە نگا راوێ . جفتە
- marriage شوکرنا ب خورتی
shot hole , n کونا پێتکا کونکە ر چێدکت . کونا تە قە مە نی یا داگرتی
shot put , n هاڤێتنا گوگا ئاسنی
shotten,adj ...herring ماسی یا (هێرینگ) خە رزکری

shoulder , n , vt , i پول . پیل . پی . مل ، شان . پیک پالددت . رادکت (ل سە ر ملی)
- straight fromthe .... ب ئە شکە را
- to put one's.... to the wheel زە حمە تی یە ک مە زن دکێشت
- to stand head and سە ر ب هە می یان دکە ڤت
...s above others (بە ژن ژیری ئو سنجی)
- to turn or give a cold ..to خو ژێ دور دکت . خو ژێ لە ددت
shoulder blade , n پیل . سە ر مل . هە ستی یێ مل . شە پیلک . ناڤ مل
shoulder board , n ملە کا (ل سە ر ملێ) سە ربازی کو پایە یا وی دیار دکت
shouldered , adj راکری
shouldering , n راکرن (بار)
shoulder joint , n قولقولانا ملی . موڵکا مل
shoulder knot , n گرێکا ملی : (بۆ خە ملێ)
shoulder mark , n نیشانا ملی
shoulder pushing , n گا مل
shoulder strap , n ملە ک . شە لیتا ملی . هە لگرا ملی (بۆ گرتنا کراسی ل سە رملی)
shout , n , vt , i گازی . قیر . قیژ . هاوار ، قیر دکت . قیژ دکت
- song قیژ ستران ل نک رەشێن باشورا ئە مریکا
shouting , n قیژ . قیرین . قیرکرن . قیژکرن . بانگێن
shove , n , vt , i پالدان ، پالددت
shoved , adj پالدایی
shovel , n , vt , i مە ر . مە ربێل رادکت
- board یاری یا هاڤێتنا دەپکەک وە ک سە وکێ ل سە ر درە ک دیارکری ل سە ر گە می یێ
shovel (l)ed , adj راکری (ب مە ربێ)
shovel (l)er , n وە ردە ک یان قازە ک ئاڤی ، مە رڤان
shovelful , n تژی مە رە کێ
shovel hat , n کولاڤێ مە ربیلی (ئولدارێن ئنگلیز دکن سە رێ خو)
shovel head , n ماسی یا سە ر مە ربێل
shovel (l)ing , n راکرن (ب مە ربێ)

shovelman , n مه رڤان
shovelnose , n دفن مه رپيل (ماسى ئو جانه وه ر)
shovelnosed , adj پيوه نديدارێ دفن مه رپيلى
shoving , n پالدان
show , n ئاهه نگ ، پيشانگه نيشاندان . نيشانگه
- man ده رهينه رێ شانو يان بژاره يا شانويى
- off فورته ک ، له وچه
-piece ئاوازه
- room نيشانگه . پيشانگه
show , vt , i ڤه دوه رينت . نيشاندت ، ديار دكت
- to ....off له وچه يى دكت . فورته كى دكت
- to ...one's hand or cards مه ره م ، نياز يان مه لپه زه يا خو ديار دكت (كاغه زين خوه ئه شكه را دكت)
- to....somebody the door ده رئيخت
- to .....up ديار دبت . دئيت
showbill , n ئاگه هدارى يا مه زن
showboat , n شانويا سه رئاڤ ، كه شتى يا گردارێ (بو ئاهه نگين شانويى)
showbread , n نانێ پيشكيشكرنێ (ل نک جهى يان)
showcase , n سندوقا نيشاندانێ (ل فروشگه هـ يان موزه خانێ)
showdown , n ڤه بركرن . به زم
showed,adj(shown) نيشاندايى
shower , n ئاهه نگ بو كه چكا ل به ر شوكرنێ بو پيشكيشكرنا ديارى يان . بارينه ک ژ پرسان ، ره هيله . ئه شكه زاكرنا كاغه زان (ل پوكه ر ئو ريزكێ) . پرژه بارين . پزروک
- bath سه رشوشتنا ب پزروكێ
shower , vt , i ب پزروكێ سه رێ خو دشوت . شل دكت . باران دبارت ، به خشيش يان به خش دكت
showering , n وه شاندن . وه شين . لێزک
showery , adj پزروكى
show - off , n فورته ک
showgirl , n كه چكا بژاره يێ : كه چكا دسترينت ئو سه ما دكت يان بو خه ملكرنێ ده ر دكه ڤت ل شانوگه رى يه ک مه زيقه يى
showily , adv ب نايابى يان خه ملكارى

showing , n , adj ڤه وه راندن . شروڤه كرن . شانيدان .نيشاندان . پيشاندان ، به لگرن. نيراندن. په نگزاندن. پيشكرن. پيشهينان . ده رخستن . نواندن
- off فورته كيكرن
- up رسوا كردن
show - me , adj باوه ر مه ندێ دروڤا ده سدايى ب ته نێ . گوماندار
shown- pp . of show شانيدايى . ڤه وه راندى
showpiece , n نمونه يێ ناياب
showplace , n درا ناياب ، نمونه يا جوانى ئو هونه رى (بو گه ريده يان)
showroom , n نيشانگه . پيشانگه
show window , n به رێ نيشاندانێ (يێ فروشگه هێ)
showy , adj ناياب . خه ملاندى . ئامسارى خه ملكرى
shram . vt ده زينت
shrank (p of shrink) قورمچى ، گرنژى
shrapnel , n ته له زم ، ساچمه
shred , n , vt سيپال . كنج . چات . تيتک ، دچرينت . ددرينت
shredded , adj چراندى
shredding , n چراندن
shrew , n ژنا شه تاح ، جانه وه ره ک پيتک خوه ره وه ک مشكى يه
shrewd , adj هشيار . وريا . دژوار . گه زين بيربر . ده گه ل . زيره ک . ژير زين . بيره وه ر . چاڤ بيل
- face ژير رو
- guess ژير پيژن
- observer ژير زيره ڤان
shrewdly , adv ب ژيرى
shrewdness , n زيره كى . ژيرى
shrewish , adj شه تاح . به د سروشت، زمان گه ز
shrewishly , adv ب شه تاحى
shrewishness , n شه تاحيتى
shriek , n , v . t . i زيقين . زريک . قير . قيژ ، قوريدكت . قيردكت . قيژ دكت

- to........ out قیژ دکت
- to .....with laughter تیق تیق دکت
shrieking , n زریک . قیژکرن . قژاندن
shrieval , adj باژێرڤانی
shrievalty , n باژێر ڤانیتی (فه رمانگه)
shrift , n ناسکرن بۆ ئولداری . لێبورینا گونه هی یێ ، گه رده ن ئازاکرن
shrike , n کرکاک (بالنده یه ، چاران دبێژنێ بالنده کوژ)
shrill , adj , v . t . i توژ . قیژ . لێرین ، قیژ دکت
- cries of joy لێلان . لتاندن . تلیلی
- sound شه رقین
shrimp , n , vi روبیان ، روبیان دگرت
shrimper , n روبیانگر
shrine , n , v , t نزرگه . مه رگه . مه زار . زیاره ت مه زارگه ، دچت سه رمه زاری
shrink , v, i, t, n دگرنژت دقور مچت . گرژ دبت ، کورت دبت گرژبون ، کورتبون، گرنژین
shrinkage , n گرژبون . قورمساندن . کرژبون
shrinking , n کێمکرن . چلمسین ، قورمساندن . گرژبون
shrinking violet , n بنه ڤشا گرنژی : مروڤێ شه رمین
shrive , vt , i ناس دکت (بۆ ئولداری) . گه رده ن ئازادکت
shrivel , v , t , i دقورمچت . دگرنژت ، لاواز دبت . سست دبت
shriveling , n قورمچاندن ، گرنژین
shriveling , n پرچوم . چلمساندن ، ره نگ به ردان ، چرمسین
shroff , n , vt دراڤ گوهێر ، جودا دکت (دراڤێ باش ژ یێ خراب)
shroud , n , vt نخاڤ . قه رقه ر . کفن . په رده ، وه ریسێ ئالاگرێ یان په ره شوتێ قه رقه ردکت . دنخێڤت ، ڤه دشێرت
- tailor قه رقه ر درو
shrub , n ده وه ن.ته راش.دراچک ، ده ڤی . توم
shrubbery , n ته راشستان (وه ک دارستان)
shrug , n , v . t مل هه ژاندن (نیشانا گوهـ نه دان یان نه ڤیانێ ، ملان دهه ژینت (گوهـ نه دانی یان نه ڤیانی)
- to ...off گوهـ نادت . جلێن خو (بادایی دئێخت)
shrugged , adj گوهـ نه دایی
shrugging , n گوهـ نه دان
shrunk (en) , (p, p.p of : shrink) . adj گرژ
shuck (s) , n که لپک . زلک . زل . سالاخ
shuck , vt سپی دکت . قاش دکت
shucked , adj سپیکری . قاشکری
shucking , n سپیکرن . قاشکرن
shudder , n , vi سه رم . ترس ، له رزین . گریزه . له رزی ، ته ڤز .موچرک دله رزت
shuddered , adj له رزی
shuddering , n له رزین . راته کاندن
shuffle , n تیکڤه دان
- board له یزا هاڤێتنا په پکه یان پاره یان سه ر خالکێن تایبه ت ل سه ر ده پکه ک حلی ، ده پکێ ڤێ له یزێ
shuffle , v , i ,t تیکڤه ددت
- to ......cards کاغه زان تیکڤه ددت (به ری به لاڤکرنێ)
- to .....off ژێ رزگار دبت . ده ست ژێ به رددت
shuffler , n تیکڤه ده ر
shun , v . t خو دور دکت ژ . خو ڤه ددت
shun ! interj . په یڤا فه رمانێ بۆ لێکدانێ
shunt , n پارچه که رێ لوزه وا که هره بی ، چق کێش . لک کێش
- winding پێچاته ریب.پێچه کا ته ریبی گه هاندی
- wound ته ریبی گه هاندی
shunt , v . t . i دگوهورت : هه ڤکێشه کێ ژ هێله کێ بۆ هێله ک دی ، دگوهورت (پارچه یه ک ژ لوزه وی دریکا گێژه نه ک ته ریب)، دگوهێزت ره خه کێ . ژ رێ دور دکه ڤت . د گوهێزت (هه ڤکێش) ژ هێله کێ بۆ هێله ک دی ، یان خالکه کێ بۆ ئێکه دی .

shunter , n گوهێز . کارکه رێ گوهارتنێ یێ هێل ئاسنی
shush, interj نه ئاخفه . هش !
shut , n , adj گرتی ، زتم .داخستی.گرتن . داخستن مچاندن
shut , v , t , i دگرت . دادخت . پێڤه ددت
- to ....down دگرت ، دادخت
- to .....off دگرت . دادخت
- to ......out دگرت . ناهێلت ب ژوور بکه فت
- to ....up هوش ! ده ڤ بگره !
shut , adj پێڤه دایی ، داخستی . گرتی
shutdown , n داخستن
shut . in , n دانیشته ک ، مت ، جودا خواز . نه فتا گرتی (ناف چالیدا)
shutoff , n بره ک .راوه ستته ک . برین ، راوه ستاندن
shutout , n پێشبرکێ یا بێ پێکان
shutter , n , vt کلوم . ده روازه‌دادخت (ب ده روازه)
shutting , n پێڤه دان . مچاندن . داخستن . گرتن، زه تم .
- one's eyes چاف نه قاندن (گرتن)
shuttle , n مه کوک . پیژک
- cock ته په دورا په رکری بۆ لێدانێ وه ک ته پکێ
- diplomacy دیپلۆماسی یا مه کوکی یان پیژکی
shy , adj , n شه رمه نده . شه رمه سار . فه دوک رۆژه ر . شه رمین . رۆسار . رۆگرتی . ته ریق ، شه رموک ، فه هیتوک
- to fight .....of خو دور دکت . خو فه ددت
shy , v . i شه رم دکت
ahying , n پوتکه تن
shyness , n ته ریقی . شه رم . شه رمین . شه رمی ، فه دی . فه هیتی ، فه هیت . فهیت ، شه رموکی . شه رمزاری
shylock , n شایلوک : سوده‌خوه رێ بێ دلوڤانی
shyster , n پارێزه رێ چه لو
sialagic , adj گلیزی
sialagogue , n گلیزکه ر : ده رمانێ گلیزکرنێ

Siamese , adj وه لاتی یان زمانێ سیامێ ، مه لیه ک . له نوسی .
- cat کتکا سیامی : کتکه ک که هی زراف ، چاف شین
- twins جێمکێن پێکڤه
sib , adj , n مروف . خزم
sibilance , n ده نگێ فیتک
sibilancy , n ده نگێ فیتک
sibilant , adj , n تیپا فیتکی . فیکه کار ، فیتکی
sibilantly , adv ب فیکه یی
sibilate , vt , i فشین دکت ، دفشت
sibilated , adv فیکه کری
sibilating , n فیکه کرن
sibilation , n وزوزا مارا .فشکین. فشین ، کوفین
sibling , n برا یان خوشک . خزم . مروف
sibyl , n پیره ڤی . به ربین ، ئولدار ، خه فزان (ژن)
sibyline , adj پێوه ندیدارێ پیره ژنا به ربین
sic , vt , adv ئێریش دکت ، دنارینت بۆ ئێریشێ . وه سا
siccative , adj , n زوها که ر (بۆ مه ره که بێ)
sick , adj نه ساخ . نه خوه ش . بیمار . کوڤاندار ، قه لس . توسم . زلک . به دحال
- bay نه خوه شخانه یا که شتی ، نه خوه شخانه
- bed تلینێن نه ساخی
- room ژورا چاره کرنێ
sicken , v . i . t نه ساخ دبت . بێزار دبت‌بێزار دکت
sickened , adj بێزار
sickener , n بێزار که ر
sickening , adj بێزاردار ، نه ساخدار
sickish , adj له ش ئێش ،، بێزار
sickle , n مه ره ندی . داس
- bill نکل داس : هه ر بالنده یێ نکل خوه هر
- feather په رێ داسێ (په رێ درێژێ دوفێ که له شێری)

- small ..... داسک
sickliness , n مونی . سلک تا
sickly , adj بێ ئاف و ره نگ . قه لس . مون . لاواز ، په پوک
sickness , n دل خرابون . نه ساخی . نه خوه شی ئێش ، له قدان . خه لان ، له قبون
- case ئاوایێ نه خوه شی
side , n کێله ک ، نیم . ره خ . لا . ته نشت . ئال . نه وق . ئولاخ ، ئولتاخ . ره خه کی ، تا
- arm چه کێ ره خی (وه ک ده بانجێ)
- burns جینیک
- dish ئامانێ ره خه کی . خوارنا نه سه روکی
- effect کاریگه را ره خه کی
- glance دیتن یان تێروانا ره خه کی
- hair بسک
- issue پرسا ره خه کی (نه سه ره کی)
- kick دوستێ دلسوز
- light روناهی یا ره خه کی
- line رێز یان هێلا ره خه کی
- liner ته ماشه که ر
- lock بسک
- long ره خه کی . لادایی ، نه ئێکسه ر
- of the chest ته نشت
- of the human being کێله ک
- on the right ....of forty ژێ ژ چلێ کێمتره
- on the ..... ل سه ر ڤێرا یان هندێرا
- on the wrong ...of forty ژێ ژ چلێ پتره
- to put on side دفنا خوه بێ به هانه بلند دکت
- to split or burst one's ... تێر دکه نت
- to take ...s w ith لاگیری دکت ، لایه کێ دگرت
side , vi پشت دگرت . لایه کێ دگرت ، پشتگیری دکت
sided , adj پشتگیرکری
sider(o) پێشگره کو ئاسنه
sidereal , adj ستێری
- day روژ ستێری : ٢٣ ده مژمێر ، ٥٦ هوره ک ئو ٤.٠٩ چرکه
- hour ده مژ مێرا ستێری ١÷ ٢٤ ژ روژا ستێری
- minute ١ ÷ ٦٠ ژ ده مژمێرا ستێری
- month هه یڤا ستێری : ٢٧ روژ، ٧ ده مژمێر، ٤٣ هوره ک ئو ١١٫٥ چرکه
- time ده مێ ستێری
- year سالاستێری : ده مێ گه رانا ئه ردێ ل دور روژێ پێرگ ستێرێن راوه ستایی : ٣٦٥ روژ ، ٦ ده مژمێر، ٩ هوره ک ئو ٩٫٥٤ چرکه
siderite , n کاربونێتا ئاسنی
sideroad , n رچه
siderography , n نه قشکرنا سه ر پولایی
siderosis , n نه ساخی یا کارێ ئاسنی
sides , n هاوێر
sidesaddle , n خورجه زینا ره خه کی
sideshow , n نیشانگه یان دیمه نێ ره خه کی
sideslip , n , vi ته حسینا ره خه کی ، ره خه کی دته حست
sidespin , n زڤرینا ره خه کی
sidesplitting , adj کێله ک که لشکه ر ، پێکه نینی
sidestep , n , vi , t پێنگاڤا ره خه کی ، پێنگاڤا ره خه کی دهاڤێت ، خو ڤه ددت
sideswipe , n , vt ده ربێ ره خه کی،ره خه کی لێددت
sidetrack , n , vt هێلا ره‌خه‌کی . دووهم پایه ، پایه کێم دکت
sidewalk , n په یاره
sideward (s) , adv,adj ره خه کی
sideway , n , adv , adj رێ یا ره خه کی ، ره خه کی
sideways , adv , adj ژ ره خی ، لادانی . ره خه کی
side - wheel , adj ره خه کی چه رخکری
sid - wheeler , n به له ما ره خه کی چه رخکری
side - whiskers , n سمبێلێن ره خه کی
sidewinder , n کوڵا ره‌خه‌کی یا دژوار ، ماره ک بچوک زه نگداره
siding , n -= sidetrack ده پێن دیوارێن ده‌رڤه‌یی ئاڤاهی یێ داری

sidle , n . vi	چونا ره خه کی ، ره خه کی دچت
siege , n , vt	ئابلوقه . ئابلوقه دان . دورگرتن .
	گه مارو ، به رئابلوقه . وه رهاتن ،
	ئابلوقه دکت . دور دگرت
- gun	توپا دور گرتنێ
- works	چه په ر ، په نا (بۆ دور گرتنێ)
sicging , n	ره خ و روگرتن . چار هێلگرتن
sienna , n	ئاخ
sierra , n	سرتا چیایێن زنارکری
sicrran , adj	چیایێن گوپیتک زنارکری
siesta , n	نقستنا نیڤرو
sieve , n, v , t	ئێله گ . هێله گ . بێژ ینگ . دوێژه ن
	سه ره ند ، کار ماخ ، بێژینگ دکت
- coarse	سه ره ن
- maker	بێژینگ چێکه ر
- seller	بێژینگ فروش
- tube	بوری یا بێژینگی : پارچه یه ک ژ تیڤلی
	وه ک بوری یێ بریتی یه ژ خانه یێن
	وه ک بێژینگێ کونکری
sieving , n	بێژینگکرن
sifaka , n	مه یکدارەک وه ک مه یمونی دوڤک دریژ
	ره ش ئو سپی
sift , v . t . i	بێژینگ دکت . ددت بێژینگێ
sifter , n	بێژینگڤان
sifting , n	بێژینگکرن
sigh , n . v , i , t	ئاهـ . ئاهین . پرزه . ئاخین . باوش ،
	دباوشت
sighing , n	باوشین
sight , n	بینایی .بین .، دیتن . دیمه ن ، ئاوره ک
	. دیدار ، ته ماشه . چاڤ بینه ک
- at or on	گاڤا دیتنێ
- in ....of	ل به ر چاڤان
- out of	ڤه شارتی
sight , vt	دبینت
sight bill or sight dr aft	دراڤ گوهێز (دان گاڤا دیتنێ)
sighted , adj	دیتندار ، دیتی
sighting , n	دیتن
sightless , adj	بێ دیتن ، کوره
sightlessly , adv	ب کوره یی
sightlessness , n	کوره بیتی ، بێ بیناییتی
sightliness , n	جوانی
sightly , adj	جوان . تازه
sightmeter , n	بینایی پێو ، دیتنپیڤ
sight - seer , n	گه ریده .دیمه ن بینه ر
sightseeing , n	دیمه ن دیتن
sigil , n	بێژه یان ئالاڤا گریمانه کو هێزا
	جادویی هه یه ، موهر
sigillate , adj	وه ک موهرا نیشانکری ، نمونه
	چه سپاندی (گلیکاری)
sigma , n	تیپا گریکی یا هه ژ ده م
sigmate . adj	وه ک سیگما شکل S
sigmond colon , n	زه بلوتا بادایی
sign , n	نیشانه . ریزانی ، نیشان .
	نیشانده ک ، هێما . شه قل
- convention	نیشانه ی ئاماژه
- post	کێلا نیشانێ
sign , v . t . i	ئیمزا دکت
-to ...... off	وه شینێ رادوه ستینت ، دوماهی یا
	به رنامه یێ ئاگه هدار دکت
signable , adj	ئیمزابار
signal , n , adj , vt , i	به رز ، نایاب ، هێما ، نیشانه .
	نیشان ، نیشان دکت
- man	نیشانکه ر
- of distress	هاوار
- strength	نیشانا خورتی یێ
signalization , n	نیشانکرن
signalize , vt	نیشان دکت
signalized , adj	نیشانکری
signalizing , n	نیشانکرن
signalled , adj	نیشانکری
signaller , n	نیشانکه ر
signalling , n	نیشانکرن
signally , adv	ب نایابی ، ب به رزی
signalment , n	راڤه یا هورا مروڤه کێ
signary , n	سیایی : نیشانێن دبن ئه لفابێ یا
	زمانه کێ

signatory , adj, n ئيمزاكه ر (ل سه ر به لگه نامه يێ)
signature , n ئيمزا
- tune ئاوازا نمونه يى يا ئێزگه‌يه‌كێ يان به رنامه يه كێ
signboard , n ده پێ ئاگه هدارى يان
signer , n ئيمزاكه ر
signet , n موهر
significance , n كروك . شوپه وه رى . چه نك، بايه خ . گرنگى
significancy , n ده ر برينيتى
significant , adj شوپه وه ر
significant figures, n ژماره يێن شوپه‌وه‌رى ، ره‌نوسێن ژماره يى كو به هايى ديار دكن
significantly , adv ب شوپه وه رى
signification , n واتا
significative , adj نيشاندار (دروڤا گريمانه)
signify , v . t . i نيشان دكت
signing , n ئيمزا كرن . ناڤدانين
sign language , n زمانێ نيشانكرنێ ، زمانێ كه‌ران يان يێ نه زانين زمانه كێ
sign manual , n ناڤدانين نه خاسمه ناڤدانينا شاهى ل سه رێ به لگه نامه يێ
signory , n ده ره به گى
sike , n جه لال
sikh , n سيك
silage , n , vt كه نيو ، سايلو ، دكت ناڤ سايلودا
silence , n , v هوشبون . بێ ده نگى . متى ، كپ بون ، بێ ده نگ دكت . مت دكت
silenced , adv متكرى
silencer , n كپكه ر . متكه ر
silencing , n متكرن . هوشكرن
silent , adj چاڤ مات . مات . بێ ده نگ . مت
- film فيلمێ بێ ده نگ
- partner هه ڤكارێ مت ، هه ڤكارێ بێ ده نگ ل كاردارى يا كارى
silently , adv ب له ته ل ، مته كى ، ب متى
silents , n فيلمێن بێ ده نگێن سينه مه يى
silenus , n پيره ميرێ ب رهـ وه‌ك خودايێ دارستانێ
silesia , n پەروكێ كتان يان په مبويێ ته نك
silex , n ئوكسيدێ دووه مێ سليكون ، جاما به رگرێ گه رمى يێ
silhouette , n , v . t ره شى : وێنه يێ سيبه رى ، وێنه يێ سيبه رى نه قش دكت
silic (o) پێشگره كو سليكونه
silica , n سليكا : ئوكسيدێ دووه‌مێ سليكونى
- gel ته خليت سليكا يا جه لاتينى بێقام مژه كه
silicate , n سليكێت : خوێ يا ترشى يا سليكا
siliceous,adj (also : cilicious) سليكونى
silico پێشگره كو سليكا يه
silicic , adj سليكى . سليكايى
- acid ترشى يا سليكى ترشى يا سليكايى
silicocolous , adj سليكونى
silicide , n سليسايد
siliciferous , adj سليكانى
silisification , n سليكاكرن
silicified wood , n دارێ سليكاكرى گوهارتى كوارتز (به رسته)
silicify , v . t . i سليكا دكت ، تێر سليكا دكت.سليكا دبت.تێر سليكا دبت
silicle , n به را (ميوه) خه رده لكى
silicon , n سليكون . هێمانه ك مێرتالى
silicone ,n خه رده‌لكى: پێكهاتى‌يه‌ك سليكونى نه ندامى
silicosis , n ژه هربونا سليكايى : بێهن ته نگى يا توزا سليكا
siliqua , n(or silique) ته خليت خه رده ل
silk , n , adj ئاڤرميش . ئاوريشم
- gland ده ركه ر يان ده ربه رێ ئاڤرميشى
- hat كولاڤێ ئاڤرميش
- oak دار به‌رويێ ئاڤرميشى
- pure ...... ليك
- velvet مه خمورێ ئاڤرميش
- worm كرمێ هه ڤريشم . كرمێ ئاڤرميشى
silk , vi گه نم رهان دئينت ده ر

silkaline , n به روکێ پەمبویی تە نک بۆ پە ردە یان

silken , adj ئاڤرمیشی

- material قوتینی

silkily , adv ب نە رمی

silkiness . n ئاڤر میشی ، هە رزە یی

silk , stockings,n گورە ێێن ئاڤرمیش

silkweed , n گیا ئاڤرمیش

silky , adj نە رم . ئاڤرمیشی

sill , n دە ریزان

sillabub , n تە خلیت خوراک یان خوارن (شیر ئو شە راب ل گە ل کە شکی)

siller , n دراڤ . پارە . زیڤ

sillery , n تە خلیت شامپێن (شە راب)

sillily , adv ب گە وجی

sillimanite , n سلیمە نایت (کانە)

silliness , n بودلی . خرپویی ،. هە رزە یی ، کە نوکی . کە ریتی ، زنرە کیتی

silly , adj , n دە بە نگ . گە لهو . بودل . لە گام . سە رام . هە رزە ، زنرە ک . گە وج . خرپو . پە رگە لە . ترو . تروک . چلفر . گێل

- season دە مێ ترانە (هاڤین بۆ روژنامە یان)

silmanal , n دارشتە یە ک هە ر مە گنە تیزبارە

silo , n سایلو . کە نو

silt , n , vt , i سونک . سێلاخ . سێلاک . لیم . میل لیتە . تلول ، لیم دبت ، تژی لیم دبت

silurid , n سلورید . (ماسی یە ک رزیاری یە)

silva , n دار تە راشی (ل دە ڤە رەکێ یان وە لاتە کێ)

silvan , adj خودایا تە راشان . تە راشی ، تە راش نشین

silver , n , vt , i زیڤ . زیو ، زیڤ دکت

silver age , n روژگارێ زیڤ

silver articles , n کە رە ستە یان ئامیرێن زیڤ

silver bell , n تە راشە ک گول سپی زە نگی

silverberry , n تی یا زیڤی : تە راشە ک بە لگ ئو بە ر زیڤی

silver bromide , n برومایدێ زیڤی :پێکهاتی یێ هە ستیارێ روناهی یێ بۆ وینە گری یێ

silver chloride , n کلوریدێ زیڤی .پێکهاتی یە بۆ هە ستیارکرنا کاغە زا وینە گری یێ

silver cord , n وە ریسێ زیڤی : پێگرە کا سوزیاری دایک ئو زاروک

silvered , adj زیڤکری

silver fish , n زیڤ ماسی . شە کر ئالیس . پێتکا کرندە

silvering , n زیڤکرن

silver lining , n بە رزیڤ

silver nitrate , n زیڤ ئاڤ . کە ڤرە ئاگر

silver paper , n کاغە زا زیڤی

silver - plated , adj زیڤکری

silver screen , n پە ردە یا زیڤی : پە ردە یا سینە مایێ

silver sides , n ماسی یا تە نشت زیڤی

silversmith , n زیڤگە ر ، زیڤکە ر

silver smithy , n زیڤگە ری

silver - tongued , adj زمان حلی . سڤک زمان

silverware , n ئامانێن زیڤ

silver wedding , n بیرابیست ئو پێنج سالی یا شوکرنێ

silvery , adj زیڤین . زیڤی

silviculture , n دارستانزانی

sima , n چینا خە ستا بن ئاخا ئە ردێ

simar , n کراسە ک ژنانی فرە هە

simian , adj , n مە یمونی ، مە یمون

similar , adj , n وە ک هە ڤ . وە ک یە ک . هە ڤجور . هە ڤتا . وە کی . وە کو . لای . وە ک ، شێتی سانە ند . مینا .نول.نولانی . هە ڤرە نگ ، ئاڤتا

similarity , n چونیە کی . وە کیە کی . هە ڤیە کی هە ڤتایی . میناهی

similarly , adv ب وە ک هە ڤی ، وە ک هە ڤیە کی

similie , n میناندن ، لێکچون

similitude , n وە کیتی . رژوە کی . وە کیکرن ، وینە یێ وە ک رە سە نی

similize , v , i , t وە ک هە ڤ دکت ، وە ک یە ک دکت

simmer , vi , t, n دکە لت . کە لین

- to ......down هە دار دبت

simmered , adj کە لی

simmering , n کە لین

simnel- cake کیک بۆ جە ژنا پشت رامانێ

simoniac , n کری یار یان فروشیارێ شونکارێ ئولداری

simoniacal , adj	بازاری یا پایه داری یا ئایینی
simonize , vt	ڤه دمشت (ب مومی)
simonized , adj	ڤه مشتکری
simonizing , n	ڤه مشتکرن
simon pure	راست . ره سه ن . بژین . مروڤێ راست . هه بیه رێ بژین
simony , n	کرین ئو فروتنا پایه داری یا ئایینی
simoom , n	سه بون . گڕه با
simper , n , vi , t	بشکورین (نه ژ دل) ، دبشکورت (نه ژ دل)
simpered , adj	بشکوری
simpering , n	بشکورین
simple , n , adj	ساکار . ساده . ساویلک ، ئاسان . سانا . ساناهی . هێسان . ئاسایی ، کاوک . سه ڤیل . ساده یی
- beauty	جوانی یا نه خه ملکری
- diet	خوارنا ساده
- equation	هه ڤکێشه یا ساده
- fraction	شکه ستە یا ساده
- fracture	شکه ستنا سڤک .
- hearted	دل ساده
- idea	هزرا ساده
- interest	سود یان هاڤلا ساده
- life	ژیانا ساده
- minded	هش ساده . خرپو
- tense	بوری یا تێدایی
- verb	لیکه را ساده
- vow	سوندا ساده کو دهێت ئولدار ژنێ بهینت
- word	په یڤا ساده
simpleton , n	مروڤوک . گه مژه . گه مژه ل . لاژگ
simplex , adj	ساده . ته ک
simplicism , n	ساده بیتی
simplicity , n	ئاسانی . هێسانی . ساده یی
simplification , n	ئاسانکرن . ساده کرن
simplified , adj	ساده کری
simplify , vt	ساده دکت
simplism , n	ساده یی بێقام
simply , adv	ب ساده یی
simulacrum , n	وێنه یێ تشته کێ
simulant , adj	هاندار ، هانده ر ، وه ک دیار
simulate , v . t	هان ددت
simulated , adj	هاندایی
simulating , n	هاندانکرن
simulation , n	هاندانبون
simulcast , n , vt , i	وه شینا ئێزگه ئو ته له ڤزیون دیه ک ده میدا ، هوسا دوه شینت
simultaneity , n	هه ڤده میتی
simultaneous , adj	هه ڤده م . یه کده م ، هاوکات .
- equations	هه ڤکێشه هه ڤده می
simultaneously , adv	ب هه ڤده می
simultaneousness , n	هه ڤده میتی
simurg , n	سیمه رخ
sin , n , vi , t	گونه هـ . گونه هی . گوناح . ئابلی .سورچ،گونه هێ دکت،گونه هبار دبت
sinaitic , adj	سینایی (چیا)
sinanthropus , n	مروڤێ وه ک مه یمونی
sinapism , n	ڤه نوسینکا خه رده لێ
since,adv,prep, conj	هینگا . ژ . له ورا ، ژیه رکو
sincere , adj	دل راست . جانه جان . دلسوز دروستکار ، دل ڤه نج . راستبێژ . راستگو
sincerely , adv	ب دلسوزی
sincereness , n	دلسوزیتی
sincerity , n	دل ڤه نجی ، دروستکاری ، جان ب جانی . حه یرانی ، دلسوزی
sinciput , n	سه ر (ژ ئه نی یێ تا سه ری)
sine , n	به ریک (سێ گوشه زانی)
- of angle	به ریکا گوشه یی
- versed ...	یه که کێم هاویه ریک
sinecure , n	ئه رکێ نه کاریگه ر
sine curve , n	کرڤ یان که ڤانا به ریکی
sine die , adv	تاکو ده مه ک نه دیارکری
sine qua non (L)	مه رجێ پێڤیایی
sinew , n , vi	ژێ ، رهـ . هێز . ژێده ر، قایم دکت
sinewave , n	پێلا به ریکی
sinewy , adj	قایم ، ژێدار.ژێ یی . ژه هی ، ده ماری

sinfonia , n سه ر ئاواز ، سیمفونی
sinfoneitta , n سیمفونیک
sinful , adj گونه هکار ، گونه هبار
sinfully , adj ب گونه هباری
sing , v . i . t دسترینت . ستران دبێژت
singe , vt , i, n دسوژت . سوتنا سه رڤه یی
singeing , n سوتاندن
singer , n ده نگبێژ . سترانبێژ . گورانبێژ
مه قامبێژ . دیلوکڤان . دیلوکبێژ ،
لاڤژبێژ ، هوزان ، هوز انڤان
singh , n شه رکه ر (هندی)
singing , n لاژه . ستراندن ، سترین ، ستران گوتن
ئاهه نگ . ده نگبێژی
- bird بالنده یا سترانکار
- voice ده نگ سترانی
single , adj , n راچاندی . راچاندن . ته نیا ، کت .
ته ک ، تاک . یه ک ، ته کانه
- crystal تاکه به لور
- pole تاکه چه مسه ر
- pulley تاکه چه رخ
single , vt , out نمونه دکت
- to ....out هه لدبژێرت
single breasted , adj یه ک ریز (قوپچه)
single combat , n شه ری ته کی (ناڤبه را دو مروڤاندا)
single entry , n ته ک تومار (ده فته رداری)
single- handed,adj,adv ته ک ده ستی
single - hearted , adj راستوک ، دلسوز ، نه مه کدار
single - minded , adj دلسوز . یه ک ئارمانج
single - name paper یه ک نیمزا (قوچان)
singleness , n ته کی
single - phase , adj یه ک قوناغ یان کوچه
singles , n , adj پێشبرکێ یا ته کی
single - space , vt تیپکرن یان چاپکرنا بێ ریز هێلان
singlet , n تاک ، بن کومله کێ مێزان
single tax , n یه ک باج : باجا ل سه ر یه ک تشتی
single ticket , n پسوله یا یه ک رێ
singleton , n ته ک کاغه ز ، ته ک زایی (ته جێمک)
single-track,adj=one track

singly , adv ب ته کی
singsong , n , adj هوزان یان سترانا یه ک ئا واز
singular , adj , n یه کینی ، کتی . تاک ، کت
- number یه یقا ژمار تاک
singularity , n ته کیتی.تاکیتی گێره ییتی .که سیتی
singularization , n تاککرن
singularize , vt ته ک دکت . گێره دکت
singularized , adj تاککری
singularizing , n تاککرن
singularly , adv ب گێره یی ،. ئاوارته یی یان
ئێکانه یی
Sinhalese,Singhales, adj , n وه لاتی یان زمانێ پتری یا گه لێ
سریلانکا (به رێ : سیلان)
sinister , adj گاریس. ئانیه ش. ئانیره ش. به د
ئه نی به ش . ئه نی ره ش
sinisterly , adv ب گاریسی ، ب به دی
sinisterness , n به دیتی . گاریسیتی
sinistral , adj ده سچه پ
sinistrally , adv ب ده سچه پی
sinistrality , n ده سچه پیتی
sinistro پێشگره کو چه پ ، چه په
sinistrorse, adj or sinistrorsal چه پان
sink , n , پێشوک
- down هه ربلێن
- hole ئاڤرێژ . کونا که ئاڤری کو ئاڤ تێرا
دچت ، ده ستشوک
sink , vt , i نوقی دبت . نوقی دکت
sinkable , adj نوقیبار
sinkage , n نزمان . چالایی . قلوت ، کولێن .
داکولێن
sinker , n نوقیکه ر
sinking , n بن ئاڤبون . نوقیکرن . قلوتی
نوقومبون ، نوقیبون
- fund دراڤێ ده یندانێ یان تێچوونێ
sinless , adj بێ گونه هـ
sinlessly , adv ب بێ گونه هی
sinlessness , n بێ گونه هیتی

sinner , n گونه هبار.گونه هکار . سوچدار به زه کار
sinnet = sennit
sino - پێشگره کو چینه
sinologist , n چینی زان
sinologue , n چینی زان
sinology , n چینی زانی
sinter , n که فر
sinuate , adj , vi گرنژی ، که نار یان ره خ پیلی ، دگرنژت ، که نار پیلی دکت
sinuately , adv ب که نار پیلی
sinuation , n که نار پیل
sinuosity , n ئالاندن . شه ولدان
sinuous , adj ئالاندی . چه پان ، ئالوز . که نارپیل
sinuously , adv ب ئالوزی
sinus کونا هه ستی یان ، ته فنی
sinusitis , n کولبونا به ریکێن دفنێ
sinusoid که ڤانا به ریکی
sinusoidal , adj پێوه ندیدارێ که ڤانا به ر یکی
- sion پاشگره بۆ چێکرنا ناڤی
sioux,n(.pl . same) , n , adj ئه ندام یان زمانێ گرویه ک ژهوزێن هندوکێن سورێن باکورا ئه مریکا
sip , n , vt , i فر ، دهه لچنت . فر دکت
sipe , n چالکا تایه ری (بۆ گرتنا باشتر)
siphon , n, vi , t هلمێژک . کێشه ر ، دهلمژت
- barometer پەستانپیڤا هلمێژکی
- bottle شوشه یێ هلمێژکی
- cup ئالاڤا رونکرنێ
- gauge هلمێژک پیڤ
siphonal , adj هلمێژکی
siphoned , adj هلمێژکری
siphonet , n لوله یا - منگلینی یا کێچا هه له زی
siphonic , adj هلمێژکی
siphoning , n هلمێژکرن
siphonophore , n جانه وه ره ک زه ریایی پێکهاتی
siphuncle , n = siphon
sipped , adj فرکری
sippet , n که رێ نانێ براژتی یان قه لاندی
sipping , n هلچنین ، فرکرن ، هلمژاندن
Sir , n ئاغا . چه ناب
sirdar , n (Hindi ! Ind.. Eur) سه ردار
sire , n , vt باب . ئه ز به نی ، دزێت (جانیک .. ده وار)
sired , adj زایی (ده وار)
siren , n شاوری ، ئاگاداری ، ژن . نیڤ ژن ئو نیڤ بالنده (ئه فسانه) . فیتک
- warning ..... زه نگی ئاگاداری
sirenian , n مه مکداره ک گیا خوه ر ئاڤی مه زن
sirgang , n بالنده یه ک ئاسیا : که سک ، چه نگ سور
siriasis , n تاڤ لێدان
siring , n زایین (ده وار)
sirkar , n حکومه ت ، سه روکێ حکومه تێ یان مالباتێ(ل هندستانێ) ، سه رکار
sirloin , n گوشتێ کێله کا چێلێ
sirocco , n بایێ ژه هری یێ دگه هت ئیتالیا
sisal , n ریشال و هه له زێ چێکرنا وه ریسان
siskin , n ته خلیت چوچکه
sissy , adj قونده
sister , n خوه هـ . خوشک
- in law تی ، ژن تی . ژن برا
- of groom به ربوک
- uterine خوشک ژ دایکێ ب ته نێ
sisterhood , n خوشکیتی ، خوشکایه تی
sisterless , adj بێ خو هـ ، بێ خوشک
sisterliness خوشکی تی . خوشکایی تی
sisterly , adv ب خوشکایی . خوشکانه
sistine , adj پێوه ندیدارێ پاپا سیکتوس
- chapel دێرکا ل ڤاتیکانی
sit , v . i . t, n رودنت . دادنیشت ، رونشتن
- to .....tack ڤه دسهت
- to ......down رود نت
- to ......on لێدگه رت ، دخوینت
- to ...on a committee به شداری کارێ لێژنێ دبت
- to ....out به شدار نابت

- to ....tight	مت دبت . ل سه ر ئێکا خو دمینت
- to ....under	به شداری نقێژ ، وانه ئو گوتارا ئولداری یان سه یدایی دبت
- to make somebody ...up	مروڤه کێ دبزد هینت
- to .....up	ره پ رودنت ، هشیار دمینت
- to ....upon	تیدخورت . به شداری دادگه هێ دبت
sitar , n	ئالاڤه ک مه زیقه یی هندی وه ک ته مبورێ
sit - down , n	رونشتن
site , n , vt	شوینه وار . در . پنگ . شون . شوینێ درێ هلدبژێرت یان دیار دکت
sit - in	ئاسیئونا رونشتنێ
sitka , n ...cypress	دارێ وه ک کاژێ
sitology , n	خوراکزانی
sitomania , n	زکونی یا نه ساخی
sitophobia , n	خوراک نه خواز
sitter , n	کورک (مێ بالنده) ، گوهداریێ زار وکان
- in	داین
sitting , adj , n	رونشتی . رونشتن .دانیشتن . له نشتن ، دانیشته ک
- cross - legged	چار مێرکی
- duck	ئارمانجا هیسان بو ئێریشێ یان ره خنه یێ
situate , vi	دره کێ دیار دکت بو . دادنت دره کێ یان ئاڤ مه رجه کیدا
situated , adj	دناڤ باره کیدا (باش یان خراب) ، در (شون) گرتی
situating , n	دانان
situation , n	ره و شی . ئاوا . ره وش . بار . دوخ په رگال . تون . تونی . کاودان
situs , n	در ، شون
Siva , n	خودایێ هندی
six , n	شه ش
- at ...es andsevens	بێ ریزک ، بێ سه ر وبه ر
- cardinal directions	شه شده ر
- fingered person	شه شه
- fold	شه ش جاری
- footer	شه ش پێ
- hundred	شه ش سه د
- leaved	شه ش په ری
- penny	شه ش په نی (نیڤ ده ر هه م)
- shooter , n	ده بانجه یا شه ش ده رب
sixteen , n	شانزده . شازده
sixteenth , n	شازده مین
sixth , adj , n	شه شه م . شه شه مین
- sense	هشا شه شه م
- tool	شون پیڤک
sixthly, adv	شه شه مین
sixtieth , n	شێسته م
sixtuple , adj	شه شینه
sixty , n	شێست
sizable , adj	گرس . مه زن . گه وره . قه به
sizar,,n	خوه نده کارێ یارمه تدایی
size,n,vt,i	مه زنایی . قه واره . بوشه روک . قه باره ، قه باره دکت
-of a....	یه ک قه باره ، یه ک پیڤ
-to...up	هزر دکت ، قه باره دکت . دیار دبت
sizeable,adj	مه زن
sized , adj	قه باره دارێ دیار ، قه باره کری
sizer , n	قه باره که ر
sizing , n	شریزکرن . ماده یێ شریزی
sizzle , n , vt , i	گزین ، گزین دکت
sizzling , adj	بیقام گه رم ، گزین
skat , n	له یزته ک کاغه زان
skate , n	حلسین،ته حسین، ته خلیت ماسی یه
skate , vi	دحلست . دته حست
- to ..over a delicate problem	هشیار نیشان دکت
- to ...over thin ice	ل سه ر بابه ته ک هه ستیار دئاخڤت
skated , adj	ته حسی ، حلسی
skater , n	شه مئینکه ر . حلسینکه ر
skating , n	حلسین . شه متاندن . چه رخاندن خشین . خلیسکان . ته حسین
skean , n . skene , skain	خه نجه ر (سکوتله ندی ئیرله ندی)
skeeter , n	مێشی . گه می یا سه هولی یا یه ک بایره ک

skeesicks , n مروڤێ پوچ
skeet , n وەرزشا ئارمانجێ یان نیشان گرتنێ
skein , n شەلیتک
skeletal , adj قەرقودەیی
skeletography , n قەرقودەزانی
skeleton , n کەلەخ ، وەرسەل ، قەرقودە . قەلتاخ ، نەندر ، پەیکەر
- in the cupboard or closet شەرمزاری یا ڤەشارتی
- key کلیلا سەرەکی
- staff کێمترین کەس بۆ کاری
skeletonize , v . t . قەرقودە دکت . کورت دکت ، کێم دکت
skelp , n , v . t . i زللە هـ . چلاق . چماق ، زللە هـ لێددت . چالاک پێنگاڤ دهاڤێت
skelped , adj لێدایی
skelping , n لێدان
skep , n سەلکا گروڤر . شانە یا مێش هنگڤینی
skeptic , n گومانخواز، گوماندار . باوەرمەندیێ گومانداری یێ
skeptical , adj گوماندار
skepticism , n گومانداریتی
skerry , n گراڤا کەڤری
sketch , n , v . t . i بیمەنا شانۆیا ترانەکەری ، هێلکاری ، نەقشە ، رەشنڤیس دکت . هێلکاری نەقش دکت
- book نامیلکە یا هێلکاری ، کتێبا کورتە گوتارێن توری
- map نەخشە یا هێلکاری
- rough ..... رەشەک
sketcher , n نەقشکەر
sketchily , adv ب هێلکاری
sketchiness , n هێلکاریتی
sketching , n نەقشکرن ، هێلکارکرن
sketchy , adj هێلکار . دەستپێک . کێم . ئالوز، لاواز . سەرڤەیی
skew , adj , n , vt , i ناکوک . لادەر . لادایی . لادان زردکت . کرێت دکت ، لاددت
skew(arch) , n تاقێ خوەهر
skewback , n بانێ نشیڤ
skewbald , adj قولە
skewer , n , vt سیخ ، خشت . دەراڵە ، بست . شیش بستک . شیشک ، بست دکت
- bald هەسپێ پنیکری
skew lines , n هێلێن ناکوک
skewness , n خوەهری ، لادان ، ناکوکی
skewrays , n تیشکێ لار
ski , n , vi خشکە . شەمتوک . سورین شەما دحلست . دتەحست
- boots چەزمەیێن شەمتوکی
- jump نشیڤا شەمتوکی
skiagram , skiagraph , n = radiograph
skiascope , n لادانیڤ : بۆ پیڤانا شکەستنا روناهی یێ ل ناڤ چاڤیدا
skiascopy , n لادانیڤی
skid , n , vt , i خشکە . خشین . شەمتوک سورین ، دپارێزت . دگرت .(ب شەمتوکێ)، دحلست(ب شەمتوکێ)
- fin شاپەرێ هەفسەنگی یا رەخەکی
- row کولانا کەتنێ (کولانا خرابکاری)
skidded , adj حلسی
skidding , n شەجتین . حلسین . چەرخین خشینوک . خشین . خشوک
- ground شەماتوک
- place شەماتوک
skiddoo , vi دچت
skier , n حلسینکەر
skiff , n بەلەم (سفک)
skiffle , n تەخلیتمەزیقە یا فولکلوری کو گرویەک لێددت
skiing , n خلیسکان ، چەرخاندن . شەمتاندن . حلسین ، خشین .
- ground شەماتوک
- place تەحیسوک ، شەماتوک
- rink حلیسگە
skijoring , n تەحسینا کشانی
skijump , n تەحسینا بازدانی
skilift , n بلندکەرا تەحسینێ (بلندکەرا کە هەرەب بۆ گوهازتنا وەرزشڤانان)
skill , n وریایی . پسپوری . شەهرەزایی هونێر . هوستایی . شارەزایی . هونەر ، کارامەیی
skilled , adj کارامە ، خاسوک . فێرس . شەهرەزا

skillet , n ناغله ویک
skillful , adj شه هره زا . زیره ک . خاسوک . شه هبا ز . کارامه
skillfully , adv ب شه هره زایی
skill- less , adj بێ شه هره زایی
skilly , n قرک . گرازا روهن
skim , adj , n , vt , i توک . توکبرن ، سه رتوکێ بیقام ته نک سه ر توک یان که فێ رادکت ب له ز یان سفک سه ررا دچت
- milk شیرێ سه رتوکبری
skimble- skamble,adj شاش . پوچ
skimmer , n سه رتوکگر
skimming , n سه رتوک
skimmia , n ته راشه ک هه ر که سک به ر سور
skimp , v . t . i , adj چکوسی دکت . ب له ز ئو فه راموشی کار دکت ، لاواز . کێم
skimpy , adj چکوس . لاواز
skin , n که فل ، توێژ ، توێک ، توێشک . قالاس . قالک . پوست . پیست . چه رم ، تیفل . که ره مه شک .
- in flated .... ده رف
- in or with awhole.. ساخله م ، بێ زیان
- to escape by the ...of one's teeth ب عه جێبی رزگار دبت
- to keep one's eyes ..ned وریا دبت ، های ژ خو دبت
- to save one's ... خو رزگار دکت
skin , vt دگرژت . که فل دکت
- to ....one alive دره فینت . ئه شکه نجه ددت
skin and bone لاواز
skin bag, n هیز . مه شک
skin - deep , adj ب کوری یاچه رمی ، سفک
skindive , n مه له فانی یا بن ئاف
skin effect , n لیر ، خلت
skinflint , n رژد . چکوس
skinfor fat , n هیزێ رون . روندان
skingame , n فیلبازی
skin graft , n پنی یا (پینه کرنا) چه رمی
skin grafting , n پینه کرنا چه رمی
skink , n ته خلیت کمکه یه
skink , vt شه رابێ تێدکت

skinless , adj بێ پوست . هه ستیاربێ گیا(روت)
skinned , adj پوستکری . که فلکری ، چه رمکی
skinner , n که فل فروش
skinniness , n قه لسبون . لیلکری . قه رف
skinning , n گورین . پوستکرن . لیلکرن . که فلکرن
skinny , adj وه زا قه لس . چه رمین . چه رموک
skintight , adj گه له ک ته نگ . کراسێ ته نگ
skip , n , vi , t بازدان . راکرن . رێبه رێ تیپا وه رزشی ، بازددت . سه ررادچت . وێڤه دچت . رادکت ، رێبه ری یا تیپا وه رزشی دکت
skipants شه لوارێ ته حسینێ
skipjack , n ماسی یه کا بازده ر.کێزا چه قچه قوک
skipper , n سه ره ک بالافرڤان یان که شتیڤان کرمێ په نیری ، کێزا چه قچه قوکی
skippet سندوقه ک داری بچوک بۆ پاراستنا موهرێ
skipping , n بازدان . هێلان
skirl , n , vi , t ده نگێ هه بان زرنایێ ، ئاواز ددت (هه بان زرنا).هه بان زرنایێ لێددت
skirmish , n , vi راهشتن ، لێک ژه نین . رادهشت
skirmisher , n راهشتنکه ر
skirr , vi , t, n دفرت . دبه زت . دگه رت ، لێدگه رت . نازک ده ست دکت . رمین . گورژین
skirret , n هه له زه ک رهـ خوارنباره
skirt , n , v . t . i داو . فیستان . کراس ، تشتێ داهێلایی . که چ . ژن . داوێن ، که نار . ده هه ن ، دوردگرت . ده هه ن دکت ، دئالت . دور دکه ڤت ، ژ ترسا یان رسوایێ خو ڤه ددت . عه جێب رزگار دبت، ل دور که ناری دگه رت
skirted , adj کراسکری
skirting , n که نار. ده هه ن ، ته ڤنێ کراسان

skirtless , adj بێ کراس
skirun , n نشیڤا حلسینێ یان شه متینێ
skisuit , n ساقوپێ حلسینێ یان شه متینێ
skit , n سه رنج یان تێبینی یا ترانه ، شانو گه ری یا کورتا ترانه یی ، چیروکا ره خنه گه ری یان ترانه یی
ski tow , n بلندکه را حلسینکه ر ان
skitter , v . i بحلست یان لاو دبه زت ، له‌رزی شوکێ دکشت . ب له ز بحلست
skittish , adj شه رمین . جنقی . بزدهی ، ده مده می . ڤه لیته . یاریکه ر
skittle , n, vt یاری یا ستونکێن داری ، ستونکا داری (نه هـ ستونک ب ته پکێن باولینک دکه ڤینن ، یاری یا سکیتل دله یزت
skive , v . t ته نک دبڕت ، ڤه دره نت (که ڤلێ جانه وه ری) ، پارچه ته نک دکت (که ڤلی یان لاستیکێ)
skived , adj (ته نک) بڕی
skiver , n که ڤل بڕ . که ڤلێ ته نک (بۆ به رگکرنا کتێبێ)
skiving , n ته نک بڕین
skivvy , n خدام . بن جل (شه لوار ئو کومله کێ هچک کورت)
skoal , interj نوشیجان
skua , n هه فچی
skulduggery , n فێلبازی یا خاپین ، چڤ . فێلبازی ، خاپین
skulk , v . i , n ب دزیکیڤه بچت . دره ڤت ، غه واره دبت (ژ ترسا) ، غه واره بوپی ، ره ڤی. ڤه شارتی، سورکی. ره ڤده یه ک روڤی یان
skull , n قه پول . که لله . کاپول . کلوخ
skull and crossbones کلوخ ئو دو هه ستی یێن خاچکری (دروشما ده ریاگری)
skullcap , n کولاڤێ ته نک . ته خلیت هه له ز
skunk , n مروڤێ کوتی ، جانه وه ره ک ئه مریکانی مه مکدار بچوک بێهن گه نی. پورتێ ڤی جانه وه ری
- cabbage له هه نا گه نی
skunk , vt دره ڤینت . پاره ناددت ، دخاپینت
sky , n ئه سمان ، ئاسمان
- out of a clear ... ژ نشکه کێڤه ، نه ل به ر
- bluc شینێ ئه سمانی . ره نگێ شینێ ئه سمانی
- bornc ب بالافران گوهازتی
- cap کول هه لگرێ بالافرگه هێ
- clad تازی ، ریس ، روت
- coach بالافرا بازرگانی : ـ کێم خزمه ت)
- high بیقام بلند . بالا . پارچه پارچه دڕاندی
- light روزین . رودانک . رۆژنه . رۆژن
- lark کلاو کوره .شڤان مژولک . شڤان کوژ
- line ئاسو
- man بالافرڤان
- pilot ئولدار . قه شه . بالافر ڤان
- rocket , n , vi , t موشه ک . تیرا ئاگری ، ژ نشکی بلند دبن (به ها) . بلنددکت
- scraper , n ئه ورمال
- ward(s) به ر ئه سمانی . بالا
- wave پێلا ئه سمانی
- writc ب نڤیسینا ئه سمانی نه قش دکت
- writing , n نه قشکرن ب نڤیسینا ئه سمانی
skyer , n ده ربێ بلند ل یاری یا کریکت
slab , n , adj , vt پارچه گوشت یان په نیر ، ده پ ، خه شت . خشت ، ده بیش ، تیر ، راسته بانی ، دابه ش دکت (ده پان یان پارچه یان) . تێر رون دکت دنخێڤت (کاشخانکان ب•ده پان یان خشتا ن)
- flat ..... ڤه رش
- sided ره خ راسته بانی ، درێژ ئو لاواز
slabbed , adj ره قفکری
slabber , n , vt گلیز ، گلیز دکت
slabbing , n هێڤشاندن . ره قف
slack , adj , adv , n دلسار ، سست . لاواز ، نه چالاک . شل ، خاڤ . قه لس
- suit کراسێ فره هـ
- water ئاڤا په نگ . ده مێ په نگی یا ئاڤێ ناڤبه را رادان ئو نزمبونێ
slack , v . t . i لاواز دبت . سست دکت .سست دبت
- to .... away سست دکت (وه ریسی)
- to ....off سست دکت ، زه غه لی دکت

- to ....up — له زێ کێم دکت

slacken , v . t . i — سست دکت . سست دبت

slackened , adj — سستکری

slackening , n — سستبون ، سستکرن . دلساری ، داهێزران ، زه غه لی ، مرتین

slacker , n — ره ڤی (ژ کاری ئو ئه رکی نه خاسمه ژ سه ربازی یێ ده مێ شه ری)

slackly , adv — ب سستی

slackness , n — هێلشان ، دلساری . بێ بازاری . داهێزران . سستی . ره خه . مه ندی . مرتین

slackening , n — سستبون .داهێزران ,زه غه لی . مرتین

slag , n , vt — کوزەر (بز توڤی ئو مێرتالێ بوهوژی) ، کوزه ر دبت

slaggy , adj — کوزه ری

slain . (p . p) of slay — سه رژێکری

slake , vi , t — سلک دکت . تێر دکت . شل دکت . ئاڤ دد ت ، لاواز دکت . دته مرینت ، دلنیا دکت

slaked , adj — دلنیا کری .

slaked lime , n — قسلاو

slaking , n — دلنیا کرن

slalom , n — حلسینا چه پ وچیر ، پێشبرکێ یا حلسینا چه پ وچیر

slam , n , v . t .i — سه رکه تنا ناپاب . ده رێ دژوار، داخستنا ده ری (دژوار) ، شنگین . ره خنه یا گه زین ، دژوار لێددت . قایم دادخت ، شنگین دکت . قایم ، زو ئو شنگینی پالددت ، دلڤینت یان دادنت

slam - bang , adv — ب دژواری ، شنگینی یان هولی

slammed , adj — (دژوار) داخستی

slamming , n — (دژوار) داخستن

slander , n , vt — شلتاخ . پولک . بوبلات ، شلتاق . ده خه سیءه وانی.گه ڤه زتی، ناوزران نه بویی ، نه وه یی ، رزمه تی کرێت دکت ، بێ به ختی ل که سه کێ دکت

slandered , adj — نه نگیکری

slanderer , n — پاشبێژ . پاشگو ، کنوس . دوزمان

slandering , n — شلتاخکرن . قومسیتی ، پاشبێژی

slanderous , adj — بێ به خت . نه نگ

slanderously , adv — ب بێ ختی ، نه نگی

slanderousness , n — نه نگیتی ، بێ به ختیتی

slang , n , adj , vt — گه لێر ، زمانێ گه لێری ، دخاپینت . ره ق ئو کرێت ئێریش دکت

slangy , adj — پێوه ندیدارێ زمانێ گه لێری

slant , n , adj , vi , t — لاده ر . لاری، نشیڤ خوه هر دبت، نشیڤ دبت

- height — بلندی یا نشیڤ

slanted , adj — خول . لاده ر چه ماندی

slantindicular , adj — خوه هر . نشیڤی

slanting , n — لار . لاده ر . چه ماندن، نشیڤ . خوابون

slantways , adv — ب لاده ری ، ب نشیڤی،ب خوه هری

slantwise , adv , adj — نشیڤ ، ب خوه هری

slap , n , adv , vt — چلاق ، چماق . شه قام . لێدان سیل . وه ش . زلله هـ ، چه لپین چه لپاندن . ته پ ، سیلاک ، شاپ ، ته په سه ر دکت

- bang — ب دژواری ، ب له ز ، قایم

- dash — چه وا بت . ب هولی . هول له زکرن

- to ...down — پابه ند دکت . قه ده غه دکت

slapped , adj — لێدایی (زلله)

slapping , n — شاپ ، لێدان

slapjack , n — کلوچا شیر ئو هێک ، یاریءیه ک کاغه زانێ

slapstick , n , adj — کومیدیا یا نه رزان ئو بێقام ره ق ، تێر دژواری ئو ره قی

- comedy — کومیدیا یا نه رزان

slap - up , adj — ناپاب

slash , vi , t , n — دکه لشینت (ب ده رێ شوری یان کێرێ) ، چه لده ددت . تاژانک ددت ره ق ئو گه زین ره خنه دکت . موچه کێم دکت ، بریندار دکت (درنده یی : ب شور ، کێر یان گێزانێ) ، که لش ، برین . نه ردێ ڤالا (ل دارستانا چق مری) وه رها نا چقێن مری . که لشا درێژا کراسی

slashed , adj که لشاندی
slashing , n , adj که لشا درێژا کراسی ، گه زین . ره ق . چالاک . ئه ژده ها بزه حف . ته یسی
slashingly , adv ب گه زینی
slat , n , adj که ماخ . کولم . زلله ، لاینێ پشتا کورسیکێ . پارچه ته نکا درێژ ئو ته نگا دار یان میزتا ل ، لاکری . لادار
slat , v . t . i دهاڤێت یان دژوار لێددت
slate , n , vt فه رش :که ڤرێ فه رشان بۆ نخافتنا کاشخانکان ئو نڤیسینێ . ره نگێ گه ورێ تاری به ر ئه رخوانی . دژوار ره خنه دکت ، فه رش دکت . ناڤان تومار دکت ، ده می دیار دکت بۆ . دژوار کولێ لێددت
slated , adj فه رشکری
slater , n کرمه ک پرپێ (خو دپێچت ، یان گوگی) دێندکی دبت گه ر که سه کێ ده ستکرێ
slather , n , vt تابه مه زن ، ژماره ک زه حف ، ده ست به ردایی خه رج دکت ، دهنت (ب بویه یان نیڤشکی)
slathered, adj زه هیکری
slathering , n زه هیکرن
slating , n فه رشکرن
slatted , adj لاکری
slattern , n , adj , vt فه لیته ، دێهل ، پیس ، زه هی دکت
slaty , adj گه ور
slaughter , n کوشتن ته خاسمه سه رژێکرنا ته رشی سه رژێکرن . سه ربرین . گورین
- house گورینخانه
slaughter , v . t دکوژت . سه رژێ دکت
slaughtered , adj گوراندی ، سه رژێکری
slaughterer , n سه رژێکه ر
slaughtering , n گورین . سه رژێکرن
slaughterous,adj,n=murderous
slaughterously , adv ب سه رژێکرنی
Slav , n , adj یه ک ژ نه ته وه یێن ئورویی (روسی ، بلغار . پوله ندی ...)
slavism , n سلاڤیتی
slave , n , vi کول . کونی . کوله . دیل . جاری . به نده ، زێرکری . به نی . لێز ، کولیتی دکت
- ant به نده مێری
- driver هاژو یان نێره ڤانێ به نده یان
- girl ناڤ مالی
- holder خودانێ به نده یان
- holding خودانی یا به نده یان
- making ant مێری یا به نده گر
- trader به نده فروش
- worker کولی
slaver , n به نده فروش . گه می یا به نده فروتنێ ، بازرگانێ به نده ژنان . کوله دار
slaver , n , vi , t گلێزێ دئێت خارێ،گلێز دئێت خارێ
slavery , n کوله تی . به نیتی . به نده تی . به نده یی ، کوله داری
slave state , n ویلایه تا به نده کرنا ره وا
slavic , adj , n زمانێ ره گه زێ سلاڤی
slavish , adj ته په سه ر . کولی ، به نده یی
slavocracy , n به نده خوازی
slavonic , adj سلاڤی
slaw , n زله ته یا که له می
slay , v , t . i سه رژێ دکت . دکوژت . دگورت
slayed(p. of slay) گورا ، سه رژێکر . کوشت
slayed , adj گوراندی
slayer , n کوژ
slaying , n گورین . کوشتن
sleave , vi, n جودا ڤه دبت به تکێن زرافتر، به نک په رتی . ته ڤنێ په رتی . ئه رزان ، نه سنجی
sleazy , adj
sled , n , vt , i خشکه . شه متوک . سورین تاخورک . چه نجه ر . خلیسکه ، ل شه متوکێ سوار دبت ، ب شه متوکێ دگوهێزت
sledding , n شه متوک . خشکه
sledge , n , v . i . t = sled

sledge, sledge hammer . تاخورک ، پیک . کاران . گه ران . چه کوچ
sledged , adj شه متاندی
sledging , n شه متاندن . چه رخاندن
sleek , adj , vt شایک . حلس . حلی . جوانپوش ، تیش . زه بلوق . لوس ئه دمشت . حلی دکت
sleeken , vt ئه دمشت
sleekened ,adj ئه مشتی
sleekening , n ئه مشتن
sleeker , n = slocker
sleekly , adv ب جوانپوشی
sleekness , n جوانپوشیتی
sleep , n ته مار . خه و . نوستن . نفستن . رازان . راکه تن
- inducing خه وینک
- making ..... لوراندن
- walker شه فگه ر . خه وگه ر
sleep , vi , t رادکه فت ، خه ودکه فت . درازت . دنفت
- to ....on نفستنێ به رده وا م دکت
- to .....on or over a problem پرسێ پاش دنێخت
-to ......the clock round دوانزده ده مژمێران دنفت
- to ....with دادکه فت
sleeper , n نفستی
- heavy ...... خه و گران
sleepiness , n وه نه وز . خه وداری . خه و ئه ره فین
sleepily , adv ب خه وی
sleeping , n , adj نفستن . رازان ، راکه تن . راکه تی . ئه که تی
- bag تورکێ نفستنێ
- difficul ty خه و گرانی
- mat دوشه ک
- partner هه ڤکارێ نفستی (نه ناس)
- pill خه وینک (حه بک)
- place خه وگه
- sickness خه ووکی . نه ساخی یا نفستنێ
- suit پنجامه
sleepless , adj خه و ره فین
sleeplessness , n بێ خه وی . خه و ئه ره فین ، خه وزران
sleepwalk , vi خه وینک دگه رت
sleepwalker , n خه وگه ر
sleepwalking , n خه و گه ران
sleepy , adj خه وینک . خه ووک
sleet , n , vi لوخ . پوک . گژک ، ته رزه ، ته رزه دبارت . گژک دبارت
sleetiness , n لوخیتی . پوکیتی
sleety , adj لوخی . پوکی
sleeve , n هوچک . چیلان . هچک . قول . پی له ئاندان . قلچک
- to have something up one's.... هه یه ڕێکارەکا ئامادە د دەستی ئاماژه‌ی نیشتا
- to wear one's heart on one's ... ته ڤینی دیار دکت
sleeve , vt دئینت . هچک دکت
sleeved , adj هچککری
sleeveless , adj بێ هچک
sleevelet , n هچکوک
sleigh , n خشکه . تاخورک
sleight , n لیب ، گزی .فیلبازی .جانبازی ،لابان
- of hand ده ست سفک . چه ربه ز
slender , adj وه زا . له ر . فه رز . لاواز . زراف . باریک . رفت ، نارین . نازک . ژار . ئه لس . تیته لاسکی
- girl که چکا زراف ، هور
- hopes بی هیفی
- income کێم داهاتی
- means ده ست ته نگ
- waist که مه ر زراف
slenderize , vt , i زراف دکت
slenderized , adj زرافکری
slenderizing , n زرافکرن
slenderly , adv ب زرافی . زرافکی
slenderness , n نارینی
slept , (p of sleep) نفست
- with داکه ت
sleuth , n , vi پولیسێ نهینی ، پولیسێ نهینی کاردکت
- hound , n , bloodhound پولیسێ نهینی

slew =slue,n	زه حف تباب یان ژماره ک مه زن
slew , (p of slay)	سه رژێکر . کوشت
sley , n	له فه نیٚ جومکه ری
slice , n	ته لیش . کوز . قاش ، زڤار . زول . چێتی . کیزی . پارچه ، کیزی دکت . دکه لێشت
- a small	گه په ک
- by slice	په ل په ل
- of bread	لوق ، پاری
sliced , adj	کیزیکری . په لپه لکری
slicer , n	زڤارکه ر ، په لپه لکه ر
slicing , n	زڤارکرن . په لپه لکرن
slick , adj , adv , n, vt	لوس . حلی . فه مشتی . ناياب . شه هره زا زه بلوت . تیش . شایک ، حلی دکت
slickenside ,n	که فره رزیێ حلی
slicker , n	فێلباز . خاپین . بازێری
slid , adj	حلسی
slidable , adj	حلسینبار
slide , v . i . t	دحلست
-to...... over	سڤک نیشان دکت (مژادیێ نازک)
slide , n	ته حسین خشین . حلسین . شه متین خشوک . خلیسکان
- fastener	زنجیرگر
- rule	راسته ی بژمێر . ژماره راسته ک
- valve	ده رچه یا حلسینی
-way	ریێ حلسین
sliding , n	خلیسکان ، شه متین . حلسین . چه رخین، خشینوک. خوشین . خشوک. شقتین
- door	ده ری یێ حلیسوک
- scale	پیڤه کا حلسینی (بو کریێ)
slight , adj , n	پوچ . کوتی ، فه راموشی ، که م . په رتی . کێم ، پچه ک
- at tention	کێم گوهداری یان سه خبیری
- observation	کێم زیره ڤانی
- sound	پێژن
slight , v . t	فه راموش دکت . گوهـ نادتیێ ، سڤک به ریێ خو ددتیێ
slighting , adj	سڤکی
slightingly , adv	ب سڤکی
slightly , adv	ب کێمی . پچه کێ
slightness , n	هندکایی
slim , adj , vi	رفت . ژار . زراڤ . لاواز . باریک قه لس . هوقل . وه زا . له ر، زراڤ دبت
slime , n , vt , i	پیساتی ، لیم . قور . حه ری . ته قن، ب ته قنێ پیس دکت ، ب ته قنێ دهنت
- mold	کڤاریێ لیمی
- jim	باریک . لاواز
slimly , adv	ب قه لسی
slimmed , adj	زراڤبویی
slimmer , n	زراڤکه ر
slimming , adj	زراڤکار
slimmish , adj	پچه کێ زراڤ
slim (p)sy , adj	لاواز ، په رتی
slimy , adj	ته قنی.لیمی ، ده بیش . پیس ، لیک
sling , n	فه خوارنا (مه ی) شرینکری (نه خاسمه جن ئو ناف) .
sling , n , vt	هاڤێتن . وه ریسێ بلندکرنێ ، که فرکانی . به ر ده قانی . دار لاستیک ، تورا وه ریسان (بو بلندکرنا تشتان) ، قایم دهاڤێت . ب به رده قانیێ دهاڤێت ، بلند دکت یان نزم دکت. دادهێلت . دهلاویست
- shot	که فرکانی . به رده قانی
- war	شه ریێ به رده قانی
slinger , n	به رده قانیڤان یان هاڤێژ
slink , n , adj , vt , i	له ش . هش یان که سایه تی یا لاواز . فه دزین ، باریک . لاواز ، دڤه دزت
- to ....away	دشه لت
slinked (also slunk)	ڤه دزی
slinking , n	سورکاندن . ڤه دزین
- away	شه لیان
slinky , adj	ڤه دزینی
slip , n	سورکاندن . خلیسکان . خلسین خشین . خشوک

- to give the .....to ژێ ڤە درە ست

- to let ...the dogs of war شە ر دە ست پێدکت

slip , v . i . t نزم دبت ، ڤە درە سینت . ڤە دکت . دتە رشت . دشە لت . دحلست . جلان زو دکت بە ر خوە یان دئێخت

- to ...... into ڤە دەزت ناڤدا (جل ، نڤین)

- to ......up چە وتی دکت

slipcover , n نخاڤا حلسینێ

slipe , vt پارچە – تە نک دکت . سپی دکت

slip - on , n حلیسوک : تشتێ مروڤ هێسان دکت بە رخوە یان پێ خوە

slippage , n زە هیبون

slip , n . plane راستە بانی خلیسک

slipped , adj حلسی

slipper , n پێلاڤ . سول . شمک

slipperily , adv ب حلیسکی

slipperiness حلیسکیتی

slippery , adj خز . خلیسک . حلیسک

slipping , n سورکاندن . حلسین . چە رخین . خرکین ، شە متین . خوشین . خشوک . شە متاندن

- away ڤە رە ستن

slippy , adj=slippery

slipring , n بازنا حلسینێ (ل بزوینێ)

slip sheet , n لاپە رێ جوداکە ر (ناڤبە را دو لاپە ران)

slipshod , adj کە ڤن ، پە رتی . شە کالکری : ڤە را موشی

slipslop , n پربێژی . پوچبێژی . گە ڤە زە یی

slipstream , n بایێ ڤە دایی (ب پە روانە یا بالافرێ)

slipup , n چە وتی

slit , n تە لش . سمت . قول . جە لغ . کە لش . دە رز ، کە لشتوک . پشکاڤێن

slit , n , adj , vt , i دە رە ، دە رچە . کە لش ، دکە لشت (ب درێژی) . دبرت

slither , v . i . r , n دتە حست . وە ک ماری دخوشت ، دتە حسینت ، تە حسین

slithering , n خشوک. خشین .شە متین .خلیسکان

slithery , adj شە متینی

sliver , n , vt , i شە لێلکا هری یان پە مبو . تە لە زم تە لە زم دکت . تە لە زم دبت

slivered , adj تە لە زمکری

slivering , n تە لە زمکرن

slob , n تە قن . سە هولا دە ریایی . سادە . گە وج ، پیس . کنجو

slobber , n , vi , t گلێز . ناخفتن یان کارێ سوزیاری (سادە) ، ب گلێزی پیس دکت . گلێز دکت . سوزیاری دئاخڤت

- to .....over somebody حە زکرن یان هژمە کار دیار دکت

slobbered , adj گلێزکری

slobbering , n گلێزکرن ، لیک

sloe , n تە خلیت حلیکە

- eyed چاڤ تاری (رە نگ)

- gin جن (مە ی) ب حلیکێ تامدارکری

slog , n , vi , t رێنجبە ری . دە ربێ قایم . دانا ناڤ تە قنێدا ، پێشکە تنا زە حمە ت خورت لێددت . زە حمە ت رێکا خو دبرت ، ددت ناڤ تە قنێ ، رێنجبە ری دکت

slogan , n درف . دروشم

sloganeer , n , vi دروشمڤان . دروشم دکت

sloganize , vt دروشم دکت . کورت ئو قایم دە ربرت

sloid , n راهێنانا دە ست کاری

sloop , n گە می یا بابرە کی (تە ک دار بابرە ک)

- rigged وە ک ڤێ گە می یێ

slop , n , vi , t جل ویە رتال بۆ دە ریاڤانان . تە قنا روهن . کراسێ فرە هـ ، جلێن نە رزان ، جلێن دە ریا ڤانی ، ناڤا پیس . گلێش ، پیس دکت (ب پرژ و کا تە قنێ) . شە پرژە یی خوارنێ تێدکت . زگونی یان دە نگ بلند دخوت ئو ڤە دخوت

- chute بوری یا گلێشی

slope , n , adj , vt خوارایی . خێم ، نزار ، قونتار . ئه
ڤراز . لاری .لێژ . نشیڤی نشیڤ دبت
- of hill به روار ، ئه ڤراز ، کاش
- up ئه ڤراز
sloped , adj نشیڤ
sloping , n نشیڤ . چه ماندن
sloppy , adj نه شه هره زا . بێقام (زاروکی)
پیسکری (ئاڤه کی) ، ته قنی ، پیس .
روهن . ته نک . شل
slopwork , n کارێ نه شه هره زا
slosh , n , vt ,slush ده نگێ ئاڤێ . ڤه خوارنا روهن ، بێ
ئارمانج دگه رت. تێکڤه ددت (ئاڤه کی)،
ددت ناڤ ته قنێ یان ئاڤێدا
slot , n , vt کون . ده ره . ده رچه
شوپا جانه وه ری ، ته نگه ده‌ربازگه .
شونکار ل سازگه ، سیایی یان
به رنامه یێ ، کون دکت
- machine کونکه مه کینه
sloth , n ته مبه لی ، زه غه لی . جانه وه ره ک
بێ مو ل دارستانێن باشورا ئه مریکا
- bear هرچا زه غه ل (ته مبه ل وره ش
هنگڤین خوه ر سرپلانکی)
- monkey مه‌یمونکا سنگالی بچوک زراڤ ئو بێ
دوڤ .
slothful , adj زه غه ل . سست ، ته مبه ل .
slotted , adj کونکری
slotting , n کونکرن
slouch , n , vi , t مروڤێ گه وج، زه غه ل یان نه ژێهاتی،
چون ، رونشتن یان راوه ستا نا
زه غه ل، ته مبه لی دچت رودنت یان
رادوه ستت‌شوردبت.دادهێلت .نزم دبت
- hat شه فقه یێ داهێلایی
slouchily , adv ب سستی
slouchiness , n سستیتی ، شوریتی
slouching , n داهێلان
slouchy , adj ته مبه ل (چون ، رونشتن یان
راوه ستان)
slough , n , vi , t بارستا ته قنێ مری یێ قونێری .
که ڤلێژانک ڤه متێن دڤه متت . دڤمتت

- of despond بێ هیڤیتی
- to ......over پوته پێ ناکت
loughy , adj s ته قنی . که ڤلی
Slovak , n , adj سلاڤی
Slovakian , n , adj = slovak
sloven , n , adj پیسه مروڤ . له ش یان جل پیس .
پاشکه تی
Slovene , Slovenian , adj , n وه لاتی یان زمانێ سلوڤینیا
slovenliness , n قرێژی . قرێژایی
slovenly , adj, adv خه ربه نده . چه په ل ، جل یان
له ش رێڤن . ڤه راموش . پیس .
ب رێڤنی ، ب خه ربه نده یی
slovenry , n بێ سه ر و به ری
slow , adj , adv ,vi , t سست ، ته وات ، هه مین . هێدی
خور جلێن . مه ند ، هێدی دچت ،
. دخورجلت
- and sure بێ هولی
- coach مروڤێ هێدی دچت ئو گه لهو .
- down له ز یان کار کێمکرن
- digestion ده ره نگ گڤێر
- footed گه لهو
- neutrons نیوترونی سست
- witted په رگه له
- worm کمکمه‌یه‌ک بێ پێ
slowish , adj پچه کێ هێدی
slowly , adv هێدیکا . ئاهه سته . هێدی
slowness , n هێدیتی
slowpoke , n کیسه لی : مروڤێ بێقام هێدی
sloyd , n = sloid
slub , n , vt هری یا پچه‌کێ بادایی به‌ری
رستنێ ، درێست
slubbed , adj رستی
slubber , v . t . i پیس دکت . ته مبه لی کاردکت
(نه شه هره زا) کارکری slubbered , adj
(نه شه هره زا) کارکرن slubbering
slubbing , n رستن
sludge , n ته قن . حه ری . قور
sludgy , adj ته‌قنی

slug , n	زه غه ل . ته مبه ل خواز شه يتانوكى بێ قالك كو هه له زى دكوژت ، فيشه كا نه ريزكى.گو مچكاميترتالى.ريزا تيپى
slug , v , t , i =slog	ليدىت . بزاڤىَ دكت
slugfest , n	پيشبركىَ يا دژوار (كولبازى . به يسبول)
sluggard , adj	ته مبه ل
sluggardly , adv	ب ته مبه لى
slugged , adj	ليدايى ، قورقوشمىَ چاپكه رى به ردايى سه ر
slugger , n	كولباز يان ياريكه رىَ دژوارىَ به يسبول
sluggish , adj	گه لهو . ته مه ل . ته مبه ل ، له ش گران .
sluggishly , adv	ب ته مبه لى
sluggishness , n	بىَ بازارى . مه ندى
sluice , n , vt , i	جو . ده رچه . به را ڤه ك ، دبارت (باران) . دشوت (ئاخ و خيزىَ زێر هه لگر) دملت .
- gate	ده رگه يىَ حليسوك
- way	جوكا به راڤه كى
sluicy , adj	ئاڤى بارين
sluit , sloot, n	گه لى يىَ كورىَ بارانىَ چيكرى
slum , n , vi	تاخا هه ژاران ، زنج ، سه ردانا تاخا هه ژارا ددت
slumber , n , vi , t	خه و ، نڤستن . رازان . راكه ڤتن ، خه وا ته مار . خلماش . هينژين ، دهينژت دنڤت . درازت . رادكه ڤت
- wear	جلێن نڤستنىَ
- to ......away	ده مى ب نڤستنىَ دبورينت
slumbered , adj	رازايى
slumberer , n	نڤستى ، نڤت
slumbering , adj , n	نڤستن ، رازان . راكه ڤتى ، ڤه كه ڤتى نڤستى
slumberous , adj	ته مبه ل ، زه غه ل . هه دار ، خه وين . خه وى
slummed , adj	سه ردانكرى (زنجان)
slumming , n	سه ردانكرن (زنجان)
slump , n , vi	داته كان . بىَ بازارى . مه ندى ، كه ڤتن يان كيمبونا به هايان يان نرخان ، ژ نشكى دكه ڤت . ته مبه ل دچت ، نزم دبت . كيم دبت
slung (p andpp. of sling)	هاڤيت
slungshot , n	به رده قانى
slunk (p of slink)	ڤه دزى
slur , n , vt , i	بىَ ناموسى . كريتى . بىَ رومه تى رسوايى . بىَ به ختى ، نيشانده ك يا پيگرا مه زيقه يى ، تيكلبونا ئاوازان . بيژه يا شيلى پيس دكت . كريت دكت . رسوا دكت پاشبيژى دكت ، ددت ئاڤىَ ، شيلى دبيژت دنڤيست يان تيپ دكت
slurp , vt , i	دخوت يان ڤه دخوت (ده نگدانى)
slurried , adj	ته قنكرى
slurry , n	ته قنا روهن
slurrying , n	ته قنكرن
slush ., n	گليش . به ز (بو مه كينه يان) ، هنين (بو پاراستنا كه ره سته يى) شلوڤه ، شلوپ . ته قن
- fund	دراڤىَ گليش فروتنىَ . دراڤىَ به رتيلان
slush , vt , i	دهنت . ته قن دكت . ددت ئاڤ ته قنىَ ، به ز دكت
slushy , adj	ته قنى . پوچ
slut , n	ڤه ليته . ديهل .
sluttery , n	ديهليتى
sluttish , adj	ديهل
sluttishly , adv	ب حيزى . ب ديهلى
sluttishness , n	حيزيتى ، ديهليتى
sly , adj	خاپينوك ، دلخاپ . چڤو . كوسه . ڤيلباز
- dog	ميَيازىَ نهينى
- on the	ب دزيكيڤه
slyboots , n	چڤو
slyly , adv	ب چڤى ، ب نهينى . ب دز يكيڤه ، ب ڤيلبازى
slyness , n	وه ين . پيپ . ده ك

slype , n — ریٚ یان ده ربازگه یا نخافتی ژ دیٚریٚ بۆ ئولدار گه یێ

smack,n , adv , vi , t. — ماچا قایم . زله . چماق . لیٚدانا دژوار ، ئیٚکسه ر ، قایم رادموست یان ماچ دکت . دژوار لیٚددت ، تام ددت . شوپ دکت .

- dab , adv — ب ته مامی . ب ته کوزی

smacker , n — لیٚدایه ک

smacking , n — نایاب . نه ژده ها . قایم . چالاک

small , adj , n — فروزی . پتک . پت . چک . هور . کوله ک . پس . بچوک

- agricultural plot — له هتک

- arms — چه کیٚ بچوک (ده بانجه)

- bull — گولک

- basket — ناقبارک

- boil — پزک . پرزک

- branch — په ژک

- fan — باوه شینک

- fawn — خفشک

- file — کاردک

- hand — ده ستک

- house — خانیک

- hut — کولک ، زنج

- island — ئیله

- jug — مه سین

- letter — تیپا هوره ک

-mosque — خانه قا

- parcel — تاخک ، گوررزک

- piece — پچه ک

- river — رۆباروک

- shot — ساچمه

- snake — چیلمار

- spade — هه ستیف

- stick — دارک

- stones — چه رجیر . به ستک . خلک . به رک . زخره ک

- window — قولیز

- wheel — چه رخک

smallage , n — که ره فساچولیٚ

small hair , n — سهرک ، پورته ک . موکک

smallish , adj — پچه کیٚ بچوک

smallness , n — هورایی . هوری . بچوکی

smallpox , n — خوریک

- inoculation — خوریک قوتان .

small ulcer , n — پرزک ، پزک

smalt , n — شوشه یێ شینکری ، هه شا شین

smart , n , adj — گه زین . دژوار . ره ق . چقو . شه هره زا . دل کوفانی ، روقایم . لاو . گران (ب ها) . ژانا دژوار . شیل . زیره ک . ژیر . بیره وه ر . بیربر . بژوین

- aleck — فورته ک ، ژخوفه ژیره .

- money — دراف : سزا یان به ردیلی

- weed — شف . شفه ر . گیا گرنچک

- look — له ز بکه

smart , v . i — دئیشینت . دئیشت . سزاددت . سزادبت

smarten , vt , i — لاودکت

smartened , adj — لاوکری

smartening , n — لاوکرن

smartish , adj — ژیر

smartly , adv — ب ژیری

smartness , n — عاقلی . شیل . لیهاتن . ژیهاتن

smash , n , adv , vt — هه رفین . شکه ستن . لیکه تنا دژوار . روتبون (پاره) ، ته خلیت شه راب ، سه رکه تن ، نایاب ، ده ربیٚ دژوار . ئیریشا زال ، ب هممیٚنی دپرتکینت . دپه ر چقینت . دشکینت

- up — هه رفینا ته مام ، لیکه تنا دو ئوتو مبیلان

smashed , adj — شکاندی . شکه ستی . پالاخ

smasher , n — هه رفینکه ر . کاڤلکه ر

smashing , n — داشکاندن . شکاندن

smatter , vt . i — لالی دئاخفت . پربیژی دکت ، خولیایی دخوینت یان کاردکت

smattering , n — کیم زانین . ژماره ک کیم ئو به لاف

smaze , n تیکلی یا دوکیل ئو مژێ

smear , n , vt , i له که ، دسه بینت

smeared , adj له که کری

smearing , n سه یاندن . له که کرن

smearly , adv ب سه بینی

smeary , adj پیسکری

smeech , n (also smitch) له که ، لنج ، بیهنا سوتنێ

smegma , n ده ربه رینا پیچا چه رمی یا وه ک که فێ نه‌خاسمه ده‌ربه‌رینا چه رمێ دوماهی یا کیری

smegmatic , adj پیوه ندیدارێ ده ربه رینا پیچا چه رمی یا وه ک که فێ

smell , n , vt , i بهن . بیهن . بون ، بیهن دکت

smellable , adj به ربین ، بیهنبار

smeller , n بیهنکه ر

smelling بونکرن ، ڤه پرسین . ڤه پرساندن ، . بیهنکرن

- bottle خویندانکا بیهنێ

- nerves رهێن بیهنێ

- salts خوێ یێن بیهنێ

smell . less , adj بێ بیهن

smelly , adj بیهندار ، نه خاسمه گه نی

smelt , n ماسی یه ک ده ریایی بچوک پاره زیڤ

smelt , vt دبوهوژینت . دبژینت (میرتالان ب بوهو ژینێ)

smelter , n بوهوژینگه . بوهوژینکه ر

smeltery , n بوهوژینگه

smelting پشافتن

smew , n ته خلیت وه ر ده که (سپی یه)

smidgen , n تابه ک بچوک

smilax , n هه له زه ک هلپرژینی

smile , n که نه ک ، بشکورین . مزمزوک ، بزه ، مزج

smile , v . i . t دکه نت ، دبشکورت . دمزمزت

smiled : (p of smile) بشکوری . مزمزی

smileless , adj بێ بشکورین . مریتو

smiler , n روکه ن . که نوک

smiling , adj ده ڤبکه ن . که ن ، بشکورین . که نین . که نوک ، روکه ن

- face روگه ش

smilingly , adv ب بشکورین

smirch , n , vt له که . رسوا ، پیس دکت . له که دکت ، روهه تی کرێت دکت

smirched , adj له که کری

smirk , n , vi زر بشکورین ،(نه ژدل) دبشکورت

smirky , adj (گه ڤه زه یی) بشکوری

smite , v . t . i قایم لیددت.دکوژت ، دژوار دئیشینت . دبزدهینت . ده ردار دکت . دلگیر دکت . ده ربه کێ لیددت

smiter , n لیدایه ک

smith , n هه سنگه ر . ئاسنگر . ئاسنگه ر

smithereens , n که ر ، شکه سته

smithers , n که ر ، شکه سته

smithery , n ئاسنگه ریگه . ئاسنگه ری

smithfield , n بازارێ گوشتی ل له نده ن

smithy , n کارگه ها ئاسنگه ری . ئاسنگه ر ئاسنگه ر خانه

smitten (p . p .smite) , adj هجرانکری ، په تاکرێ . شه یدا

smock , n , vt سه ر کراسێ فره (بو پاراستنا جلان) ، دنخیڤت (ب ڤی کراسی) نه ڤش دکت وه ک سه وکا هنگلینی

- frock سه رکراسێ کارکه ران

smocking , n نه ڤشکرن وه ک سه وکا هنگلینی

smog , n مژدوکیل

smoggy , adj مژدوکیلی

smokable or smokeable کیشانبار (جگاره)

smoke , n کادی ، دو . دوکیل . دومان

- hole روژین . کولین

- thick ..... ته لپ

- to end up in ..... ئه نجام نادت ، سه ر ناکه ڤت

smoke , vi . t دوکیل دکت ، (جگاره) دکیشت

- to .....out دئینت ده ر (ب دوکیلێ)

smoke chaser , n ئاگر کوژ نه خاسمه ل دارستانان

smoked , adj دوکیلکری

smoke -filled room , n ژورا تیر دوکیل

smokehouse , n دوکیلگه : ئاڤاهی یێ دوکیلکرنا گوشتی یان ماسی

smoke jumper , n په ره شوتڤانێ ئاگرکوژ

smokeless , adj بێ دوکیل
- powder شوره یا بێ دوکیل
smokeproof , adj به ر دوکیل ، دژ دوکیل
smoker , n جگاره کێش
smoke screen , n په رده یا دوکیلێ بو ڤه شارتنێ ژ دوژمنی
smoke stack , n دو کێلگه . کولین
smoking , n جگاره کێشان . دوکیلکرن
smoking jacket , n ساقویێ جگاره کێشانێ
smoking lamp , n چرایێ جگاره کێشانێ
smoky , adj دوکیلدار . دوکیلی
smolder , n (also smoulder) دسو دوکیل . ئاگرێ دوکیلی (بێ گوری)
smolder , vi (also smoulder) دسوژت ئو دوکیل دکت (بێ گوری) دته مرت . هه دار دبت . ل بنڤه دکه لت (ژ نه نرینێ)
smolt , n ماسی خاتونکا بچوکا زیڤی
smooch , n , vi , t ماچ . ماچ دکت . له که . له که دکت
smooth , adj , n لوس ، شایک . حلی . نه رم . نیان ، سیس ، شمشات ، تیش . زه بلوق
- bore لوله حلی (چه ک)
- faced رو نه رم
- tongued زمان شرین
smooth , v . t . i دهنت . نه رم دکت ، حلی دکت
smoothed , adj شایککری . سیقال . په رداغکری
smoothen , vt , i نه رم دکت
smoothing , n هونین ، زه بلوقی . هنین . نه رمکرن ، سافکردن ، لوسکرن
smoothly , adj ب نه رمی
smoothness , n نه رمیتی
smoothy or smoothie , n تیشکرن . شایککرن
smote (p . of smite) دژوار لێدا
smother , n , vt , i دوکیلا گرانا خه نقین ، ته مرین، ئاگرێ دوکیلی‌یێ بێ گوری . ئه ورێ توزێ مژێ یان به فرێ . تیکلی ، خولی یا په لی (گه رم) دره ڤینت . دخه نقینت (ب دوکیلێ)، دخه نقت . دته مرینت (ئاگره کێ) ، ڤه دشێرت (رازێ) ، راد گرت (ئه نرینێ) ، ئاگرێ دوکیلی دکت
smothery , adj = stifling خه نقینی
smoulder , n , vi سوتنا بێ گوری ، بێ گوری دسوژت
smouldered , adj سوتی
smouldering , n سوتن
smudge , n , vt , i له که ، له که دبت ، له که دکت
- pot قازانا له که یی
smudged , adj له که کری
smudging , n له که کرن
smudgy , adj له که یی
smug , adj , n خوراگرتی . پاقژ . لاو
smuggle , v . t دره ڤینت . قه چاغی دکت
smuggled , adj قه چاغیری . ره ڤاندی
smuggler , n ره ڤه نده ک . قه چاغ
smuggling , n قه چاغی
smugly , adv ب خوراگری . ب ریزداری
smugness , n ریزداریتی . خوراگریتی
smut , n , vt , i ته نی . نه ساخی یا هه له زێ کو گه نمی ته نی دکت ، ئاخفتنا پیس . چیروکێن پیس، ته نی دکت . ته نی دبت . ته نی دگرت
smutch,n,vt,i=smudge
smutched , adj له که کری
smutty , adj پیس . ته نیکری . ته نیگرتی . ته نی یی
snack , n , vi مه زه . دانێ سڤک . دانه ک سڤک دخوت
- bar فروشگه یا دانێن سڤک
- table مێزا سڤکا گوهێز بو خوارن یان ڤه خوارنا مروڤه کێ
snaffle , n , vt گه م، دستینت(ب فێلبازی)گه م دکت
snaffled , adj ستاندی (ب فێلبازی)
snaffling , n ستاندن (ب فێلبازی)

snag , n , vt پارچه یا مایی ژ چقێ بری (ب داریڤه) قورم . ده رهاتی . ددانێ ده ر هاتی (چیق) ، گیرویه ک نهینی ، پرسگرێک . رۆباری ژ قورمان پاقژ دکت ، چقان دبرت (لێ قورم دمینت) ، ب قورمێ یان چقێ (بن ئاڤی) دکه ڤت ، گیرو دکت . هه لدکێشت

snaggletooth , n ددانێ چیق یان شکه ستی

snaggy , adj تیر گیرو . تیر یان توژ ده رهاتی

snail , n گوهـ شه یتان . حسینوک ، شه یتانوک . گوهماسی . قه پوشک

- grass گیا قه پوشک

- like , adj وه ک شه یتانوکی

- paced هیدی

snake , n, vi مار ، وه ک ماری دلڤت

- bite مار پێڤه دان

- cerastes مارێ ب قوچ

- charmer مارڤان

- coral .:. شیله مار

- creeping مارخوشین

- flying مارێ فروک

- garter مارێ پن پنی

- giant ...... زره مار ، ئه ژده ها

- hole زێمار

- lacertine مارێ ره ش

- plant شیرمار

- poisonous کوره مار . مار گه سک

- rattle مارێ ب زه نگل

- water ...... مار ئاڤی

- white .... مارێ سپی

snaky , adj ماردار . ماری . تیرمار

snap ,vi , t, n , adv , adj دگه زت . دبچت . دپچینت ، (زو) وه ردگرت . دهه ر ڤت . دره ڤینت . وێنه دگرت ، پچ ، له ق . گه ز . تشتێ هێسان . پرتک ، هه لکێشان . لڤینا نشکی یا له زین . ته قه ق ، ئاخفتنا کورت ئو توژ چالاکی. سڤکی . نشکی . بێقام هێسان

-to....a person's head off ره ق ل گه ل دئاخڤت

- to ...a person up ره ق ئاخفتنێ دبرت

- to ...one's fingers up پوته پێ ناکت

- to .. out of it ژ نشکی هه لوێست دگوهورت

snap - brim شه فقه یێ به راهی راکری ئو پاشی نزمکری

snapdragon , n هه له زه ک گول سپی زه ر یان قرمزی ، کیسه لا گه زین . کێزا ته قته قوک

snapped , adj پچایی

snapper , n ته خلیت ماسی یا ده ریایی مه زن

- back ناڤین (ل ته پکاپێ یان)

snappily , adv ب نشکی

snapping , n بزدین

- beetle کێزا ته قته قوک

- turtle کیسه له یێ گه ز ین

snappish , adj گه زین ، گه زدار

snappishly , adv ب گه زینی

snappishness , n گه زینیتی

snappy , adj لاو . هێن . ته قته قی . له زین . نشکی . چالاک

snapshoot , vt ب له ز وێنه دگرت

snap shot , n وێنه گرتنه ک له زین

snap shot , n گولله یا ب له ز (بێ ئارمانج)

snare , n , vt داڤ . ته شته . ته له . ته لهه ، پوس سوتال . ژێ ، داڤ دکت . دگرت ب داڤێ ، دکت ناڤ داڤێدا

- drum داهولا ژێ گرتی

snarer , n داڤکار

snark , n جانه وه ره ک ئاشوپی چیروکی

snarl , n , vi , t گرێک . حه ربلین . ئالوزبون ، ئالزین خورین ، کوما تێکل . ئالوزی ، دره وت ، دنه نرت . هار دبت، دئالزینت .گرێکی دکت ، قیژ دئاخڤت یان ده ردبرت ، (لێ) دخورت

snarler,n. ره وینکار

snarling , n باداں . ئالزین

snarly , adj هول ، ئالزی . ئالوز . ئه نری

snatch , n , vt , i ره ڤاندن (بچوک) . مه ودا دره ڤینت . ده لیڤه دگرت . هه لدکێشت ز نشکی دگرت ، (زو) ماچ دکت

- block دارتونا بری (ل ره خه کێ)

snatchily , adv ب له ز

snatchy , adj	بڕی (ئاخفتن)
snath (e) , n	دە ستکێ داسێ
snazzy , adj	دلگیر
sneak , n , adj	قومسی . سور کاندن
- preview	نیشاندانا پێشە کی
- thief	دزێ مالان (کو ژ دە رێ یان پە نجە رێ دچت ژور)
sneak , v . i .t	دزیکی دچت . دشە لت
-to ...... into	لە بدزت
sneaked , adj	سورکاندی ، سورکی یی
sneaker , n	سورکا نکە ر
sneakily , adv	تە لە تە ل . دزیکی
sneaking , n	سورکاندن ، دزە کرن
sneakingly , adv	ب دزیکیڤە . ب سورکی
sneaky , adj	ترسونە ک . کوتی
sneck , n , vt	چلمیرە ،دادخت یان دگرت(ب چلمیرە)
sneer , n , vi , t	ئاخفتن یان تنیینی یا ترانە . گوتنا ترانە . ترانە ، ترانە دکت . پرخە پرخ دکت . (ب دە نگێ دفنێ) ، خرین دکت ترانە یی دبێژت
sneerer , n	تە قزکە ر
sneering , n	تە قزکرن . پێکە نین
sneeringly , adv	ب تە قزکرنی
sneeze , n , vi	پژمین. بنشین. بێنژین . بێنژک، دبێنژت
- weed	گیایێ بێنژینێ
- wort	دارکێ بێنژینێ
- not to be ..ed at	گرنگە
- to ...at	نزم یان سڤک دبینت
sneezed , adj	بێنژی
sneezing , n	پژمین . بێنژین
sneezy , adj	بێنژینی
snell , adj , n	ژێ یا کورت بو درێژکرنا شوکێ ، زە راڤە . رە ق . ژیر . لە زین
snib , n , vt	سرگین.گرتن . داخستن . سرگین دکت
snick , n , vt	. تە قتە ک . زە راڤە ، دخرمشینت سڤک بریندار دکت
snicker , n , vi	(کە نین) نیڤ لە شارتی ، دکە نت (نیڤ لە شارتی)
snickersnee , n	کێر یان شورێ مە ز ن

snide , adj	نە وان ، زر . قە لپ، خاپین . کوتی
snidely , adv	ب خاپینی
snideness , n	خاپینیتی
snider , n	تفە نگ
sniff , n , vt , i	بێهن . بێهنکرن . بێنژین ، دبێنژت . بێهن دکت
sniffily , adv	ب کوتی
sniffiness , n	بێهنکرنیتی
sniffing , n	لە پرساندن . لە پرسین
sniffish , adj	فورتە کی . لە پرسینی . قاپانی
sniffishly , adv	ب لە پرسینی
sniffishness , n	لە پرسینیتی
sniffle , n , vi	پە رسیڤا ل گە ل چلمی، بێهن کشان . بێهن دکشینت
sniffy , adj	فورتە ک ، قاپان
snifter , n	فورتە ک (ژ شە رابێ) ، کاسە
- valve	دە رچە یا دە رکە تنا یان ژور کە تنا هلمێ ، گازێ ...
snifting valve , n	دە رچە یا دەرکەتنا گازێ ل ستونکا بزوینا – هلمی
snigger , n , vi	پێکە نینا ترانە یی یا نیڤ لە شارتی (نیڤ لە شارتی) پێدکە نت
sniggered , adj	پێکە نی
sniggering , n	پێکە نین
sniggle , vi , t	مار ماسی دگرت
snip , n , vt , i	درونکار . برین . تیتک . پارچە یا بچوک ، مروڤێ پوچ یان رزقایم . چنین . دبرت
snipe , n , vi	بالندە یە ک نکل درێژ . مروڤێ کوتی راودکت (سەربازێ دوژمنی دکوژت)
- eel	مارماسی یا لە مبوز زراڤ ئو درێژ
- fish	ماسی یا لە مبوز لولە یی درێژ
sniped , adj	راوکری
sniper , n	راوکە ر : سە ربازێ دوژمنی دکوژت
sniping , n	راوکرن
snipped , adj	بری
snippet , n	تیتک

snippety , adj . کنم . پچه ک . تیتکی
snipping , n برین
snippy , adj هول . نه نروک . ره ق . فورته ک
snitch , n , vi , t قومسی‌یێ بیشه کار . سیخور ، سیخوری دکت . ب د ز یکیفه دبت ، تبابه ک کنم یان پچه ک ددزت
snivel , n په رسیف ، مژین . کلمیشێ ملیایی
snivel , v . i کلمیش دئیت خارێ . زاره زار دکت . دره وی دگریت
snivel (l) ed , adj کلمیشکری
snivel (l) ing , n کلمیشکرن
sniveller , n کلمیشوک
snivelling , n ملیانا کلمیشی
snob , n فورته ک
- appeal گازی یا فورته ک
snobbery , n فورته کی تی
snobbish , adj فورته ک
snobbishly , adv ب فورته کی
snobbishness , n فورته کی تی
snobbism , n فورته کی تی
snobocracy , n فه رمانره وایی یا فورته کان
sno - cat , n شه متوک
snoek , n ته خلیت ماسی یا ده ریایی
snollygoster , n چه ریه ز
snood , n تورا پورا ژنێ . ژێ یێ کورت یێ گریدا نیڤه ب به نکه ک دریژتر
snood , vt ب ژێ گریددت . ب تورێ دگرت
snooded , adj (پور) تورکری
snook , n سنوک : ته خلیت ماسی یه
snooker , n یاری یا ل سه ر میزا بلیاردێ
snoop , n , vi , t زانخواز ، زانخوازی دکت . ڤه ددزت
snooper , n زانخواز
snoopy , adj زانخوازکار
snoot , n دفن ، مروڤێ فورته ک
snootily , adv ب فورته کی
snootiness , n فورته کی تی
snooty , adj (colloq) قاپان . فورته ک
snooze , n , vi خلماش ، خه وه ک سڤک دکت
snoozle , vi , t = nuzzle

snore , vi , t , n پخین دکت ، خرخر . پخین
- echo شنگین
snorer , n پخینکه ر
snoring , n شنگین
snorkel , n لوله یا بایی یا نوقاریێ
snorkel , vi کار یان مه له ڤانی دکت ب لوله یا بایی
snorkled , adj کار یان مه له ڤانیکری
snorkling , n کار یان مه له ڤانیکرن
snort , n , vi , t پرخه پرخ . پخ پخ . خرخر . خرین پرخه پرخ دکت
snorter , n خرخر که ر
snorting , n خرین . پخ پخ . پرخه پرخ ، لرخه
snot , n کلمیش . چلم ، لیچک
- rag ده رسوک
snottily , adv ب چلمی
snottiness , n چلمی تی
snotty , adj , n چلموک . کلمیشوک
snout , n پوز . له مبوز . له موز
- beetle کێزا سه رنگلی
- of a swine له مبو زێ به رازی
snouted , adj له مبوزکری
snoutish , adj له مبوزی
snouty , adj له مبوزی
snow , n به فر ، به رف
- and rain fall شلوپه . به فره شو
- bound به فرگرتی
- broth لوخ ، لیلاڤ
- cave - in ناشوته
- crash شاپ . شیپ . ناشوته . شاپه
- drift زریان
- drop پیڤوک
- fall به فربارین
- gauge به فرپیڤ
- flake په ژک . په شک
- melting ...... شلوڤه ، شلوپه ، لوخبون
- shoe له کان
- shovel به رف مه ربێل
- storm هوره ش ، زریان . توزان ، باگه ر باده ڤ ، بامشت

- sweeper به فریک . به فرمالک
- wet........ شلوقه . شلوپه
- white به فره سپی . گه فه ر
snow , v . i . t به فر دبارت . به رف دبارت
snowball , n ته پکه به فر ، پتر ئو مه زنتر دبت
snowberry , n تی به فری
snowbird , n ته خلیت چوچکا سپی
snow -blind(ness) , adj , n به فر کوره : نه شیانا دیتنێ ژبه‌ر چونێ دناڤ به فرێدا
snow devil , n شه یتانێ به فرێ : کاریته یێ به فرا هورا یا رادکت
snowdrift, n به فرا بایی کومکری
snowing ,n به فربارین
snowless , adj بێ به فر
snow water به فراو . به فرئاڤ ، لێلاڤ
snowy , adj نخته . ئوخلمه . به فری . به فرین
- mountain چیابه فر ، سپیان
snub , n , adj, vt کورت ئو پان (دفن) ، تیـخورت . کرنت دکت
- a ...nose دفن پان
- nosed دفن پان . موچ . دفن موچ ، فه لچ
snubbed , adj کرنتکری . تیخوری
snubber , n کرنتکه ر
snubbing , n تیخورین
snubbingly , adv ب تیخورینی
snuff , n , vi , t برنوت . توتنا هور . به رنوت ، برنوتێ دکێشت
- box برنو تدانک
- to .....it دمرت
- to ......out دمرت . دته مرینت . راده یه ک بۆ دادنت
- up to ..... ژیر . نه هێسان کو ب خاپینن
snuffer , n برنوت کێش
snuffing , n فه پرساندن . فه پرسین
snuffle , vi , t , n بێهن دکێشت (ده نگدانی) ، پشین دکت (ده نگدانی) . ژ دفنێ دئاخفت بێنژین . بێهنکرن
- to ...out ده ردبت (بێنژینی)

snuffled , adj بێهنکری
snuffler , n بێهنکه ر . پێنژینکه ر
snuffling , n بێهنکرن
snuffy , adj ئه نری . برنوتی. کێندار . برنوتکری
snug , adj,adv,n, vi , t گه رم . دوستانه . ته نج ئاڤا کری . ده ر یا کێرهاتی . قایم ئو خوه ش . فه شارتی ، ژورکا خومالی ل مه یخانه یێ، ب قایمی . فه دشێرت ، گه رم دکت . کراسی قایم چێدکت
snuggery , n ژورا بچوک.درا (گه رم) ئو خوه ش
snuggle , v . i . t خو پێڤه دگرت . گه رم دکت ، خو نێزیک دکت (بۆ گه رمێ یان پاراستنێ) ، خودپێچت
snuggled , adj خو پێچایی
so , adv , conj , int erj, pron وها، ئولو . ولو ، ڤێنجا، ئه خو . هنده ئاوا ، ئه وقاس .ئه خوه . ئه خو جا ، زور . بویه . له وما . وه سا وه ها ، دا ، هوسا.هه روا.هه ر وه ها ، هو . داکو .
- and... فلان ئو بێڤان
- many هنده
- much هنده ، ئه وقاس
- that ڤێنجا . تاکو . تا . کو . داکو . دا . جا
- and ......forth, and ....on وه سا . وه ها ، هند
- far تاکو ئێستا یان نهو
- far from به ره ڤاژی ته مام
- long as هندی کو
- much nonsense هه ر پوچێژی یه
- much that تا کو
soak , n , vt , i شل . سه ر خوش . گره و . بێڤام فه دخوت. تێردکت . شل دکت
soakage , n ته ماندن
soaked , adj ته مدار . شل . ته م
soaker , n شلکه ر
soaking , n ته ماندن ، شلکرن

soap , n , vt , i — سابون . تابکه ف ، سابون دکت .
- but ..no ...... — بیٚ ته وش
- boiler — سابونکه ر (قازان)
- box — سابوندانک
- factory — کارگه ها سابونیٚ
- maker — سابونکه ر
- piece (small) — پشالک
- works — کارگه ها سابونیٚ
soapberry , n — دار سابون : کو جاران شونا سابونیٚ ب کار دئینن ، به ریٚ فیٚ داریٚ
soapily , adv — ب سابونی ، رۆیانی ، یان ته حسینی
soapiness , n — سابونیتی
soapless , adj — بیٚ سابون
soap opera , n — ئوپرایا سابونی . شانوگه‌ری یا زنجیره یی یا رادیو
soap plant , n — هه له زا سابونی
soapstone , n — به ریٚ سابونیٚ
soapsud , n — که فا سابونیٚ
soapwort , n — گیا سابون : هه له زا گلاشا به لگ ئو رهان شونا سابونیٚ ب کار دئینت
soapy , adj — سابونی . حلی . رۆیاز
soar , v . i — بلند دبت . بالا دبت، ل ئه سمانا دفرت
soar , n — بلندی یا بالابویی . فرین ، بالابون ، بالایی
soaring , n — بالابون . بالایی .
- flight — فرینا بابره کی : فرینا ب بالافرا بابره کی
- thoughts — رامانین بالا
sob , n , adj , vi , t — نسکه‌گری . لویاندن، دلوبینت . دگریت
sobbed , adj — گری
sobbing , n — نسکه . ئیس . گرین
sober , adj , vt , i — ده ستگر (ل خوارنیٚ ئو فه خوارنی)، نه به نگیٚ فه خوارنیٚ . گران . رۆمه تدار.هه دارکردارخو گر، ژیر ، هشیار دبت (ژ مه ستی بیٚ) ، هشدار دبت
- minded — هش گران . هشیار
sobered , adj — هشیار
sobering , n — هشیاربون
soberize , vt — هشیار دبت
soberized , adj — هشیارکری ، هشیاربویی
soberizing , n — هشیارکرن ، هشیاربون
soberly , adv — ب ژیری
sobersided , adj — گران (سنجی)
sobersides , n — مروفیٚ گران
sobriety , n — شیواز . خوگرتن
sobriquet , n — نازناو
sobsister , n — رۆژنامه گه ریٚ سوزیار
sobstory , n — چیروکا سوزیار
soc(c)age ., n — کریکرنا ده ره به گی یا ئه ردی
so - called , adj — ئه ویٚ ناڤکری . ئه ویٚ دبیژنیٚ
soccer , n — ته پکا پیٚ یان
sociability , n — جفاکخوازی
sociable , adj , n — جفاکخواز
sociableness , n — جفاکخوازیتی
sociably , adv — ب جفاکی
social , adj , n — جفاتی . جفاکی . کومه لایی
- affairs — پرسین جفاکی
- animal — مروف
- class — چینا جفاکی
- contract — به لینا جفاکی
- democrat — دیموکراتیٚ جفاکی
- disease — په تا یان نه ساخی یا جفاکی
- evil — ده ردیٚ جفاکی
- justice — دادی جفاکی
- insurance — دابینکرنا جفاکی
- order — په رگال
- rank — شونکار . پایه یا جفاکی
- relationship — رستکا جفاکی
- science — زانستی یا جفاکی
- secretary — رازگریٚ جفاکی
- security — هیمنی یا جفاکی
- service — سه خبیری یا جفاکی
- studies — خوه ندنین جفاکی
- welfare — فه ژیانا جفاکی
- work — کاریٚ جفاکی
- worker — کارکه ریٚ جفاکی
- worker — کارکه ریٚ جفاکی

socialism , n	جفاکی یه تی . جفاکی ، جفاکیتی . هاوبه شایه تی
socialist , adj , n	جفاکی . کومه لی
socialistic , adj	جفاکی یی
socialistically , adv	ب جفاکی یی
socialite , n	ده مراست
sociality , n	جفاکی تی
socialization , n	جفاکیکرن
socialize , v . t	جفاکی دکت
socialized , adj	جفاکیکری
- medicine	ده رمانێ جفاکیکری
socializing , n	جفاکیکرن
socially , adv	ب جفاکی
societal , adj	جفاتوک
society , n	کومه لگه . جفاک . کومه ل . جفات . کوم
- verse	هه لبه ستا جفاتان
socio-	پێشگره کو جفاکه ، جفاکی یه
sociobiological , adj	پێوه ندیدارێ جفاکزانی یێ
sociobiologist , n	جفاکزان(مروف نو جانه وه ر)
sociobiology , n	جفاکزانی یامروفی نو جانه وه ری
socioeconomic , adj	جفاکی ئابوری
sociologic (al) , adj	جفاکزانی یی
sociologically , adv	ب جفاکزانینی
sociologist , n	جفاکزان
sociology , n	جفاکزانی ، کومه لزانی
sociometric	پێوه ندیدارێ جفاکزانی
sociometrist , n	جفاکزان
sociometry , n	جفاکزانی . جفاکپیفی (پیفانا پێوه ندی یا جفاکی)
sociopolitical , adj	جفاکی ریزانی
sock, n , adj	کومیدیا .گوره . گوره وی . که فته پیلاف، کولم یان ده ربێ دژوار . ناپاب سه رکه تی ، سنوقا دراڤێ هلانی .
sock , v . t	لێدت
- to .....away	دراڤی دهلینت ، دراڤی ئانینبه ر دکت
- to ......it	خورت کار دکت ، دناخفت یان ده ر دبرت
sockdolager , n	تشتێ بریار . تشتێ به رز یان ئاوا رته
socket , n , vt	کونگه ، سوکیت ، لوزه وده ر ، ب کونگه دکت
sockeye , n	خاتون ماسی یا سور
socle , n	پێلاڤک : پارچه یا ده رهاتی ل بنێ دیواری یان کاریته یی
socratic , adj	سوقراتی
sod , n , vt	مێرگ . نێرباز . لوتی ، چیمنا سه ری یا ئاخێ (ل گه ل گیا نو رهان)، ئه ردێ ب ڤێ چیمنی نخافتی ، بونگه
soda , n	سودایا نانی ، سودیوم . ئاڤێن گازی . ڤه خوارنا ڤان ئاڤان ، سودا: کاربوناتێن سودیوم . قلێ
- ash	خولی یا سودا . کاربوناتا سودیوما بازرگانی
- biscuit	بسکتا سودا (بسکتا شیر نو سودایا نانی)
- cracker	بسکتا سودایا شکه ستک
- fountain	کانی یا سودا
- jerk or jerker	سودا گێر
- lime	کلسا سودا
- pop	ئاڤا غازی
- water	ئاڤا قلێ
sodalite , n	سودالایت :مێرتاله ک روهن ته یسی
sodality , n	جفات
sodded , adj	که فکری
sodden , adj	تێرئاو . تێرئاف ، نانێ نه ترشکری . خرپو . گه وج . نه خاسمه ژ به ر مه ی ڤه خوارنێ
sodden , v . t	خرپو دکت . تێر ئاف دکت . شل دبت
soddened , adj	شلکری
soddening , n	شلکرن
sodding , n	که فکرن
sodium , n	سودیوم : هێمانه ک مێرتالی سپی .. زیڤی
- sulphate	زاخا قلێ
- vapour lamp	چرایێ هلما سودا

sodom , n سوبوم . نمونه یێ به د باژێر
sodomite , n نێرباز . قونه ک
sodomitic (al) , adj نێربازی یی
sodomize , vt نێربازی دکت
sodomized , adj متاندی ، له تاندی
sodomizing . n نێرباز یکرن
sodomy , n قونه کی ـمتاندن . له تاندن، نێربازیتی
soever , suf , adv ئێکجار . چه وا بت
sofa , n ته خت
- bed ته ته په یێ ته ختی
soffit , n رۆیێ زێری یێ تاقی
sofi , n سوفی
sofi (sm)- sufism سوفیتی
soft,adj, n , adv , شل وملـحلی . نیان . نه رم هه ستیار . دل نه رم . گه وج ، لاواز ، کوش
- and limp سس . سست
- boiled سوزیار . نیف گه هشتی
- coal , n - bituminous coal
- currency دراڤێ لاواز
- grass گیا نه رمک
-head گه وج
- hearted دل نه رم
- leather سه ختیان
soften , vi , t نه رم دکت ، نه رم دبت
softened , adj نه رماندی . نه رمکری
softening , n نه رم هاژوک . نه رماندن . نه رمکرن سافکرن
softiron , n نه رمه ئاسن
softish , adj بچه کێ نه رم
softly , adv ئاهه سته . ب نه رمی
softness , n نه رمیتی . نه رمبون . نه رمی، ره خه . سستی . زه بلوقی . نه رمایی
softnothings , n سوحبه تێن نه ڤینی یێ
soft palate , n نه رمه نه رزینک
soft pedal , n پێکارکا کێمکه ر نه خاسمه پێیکێ نزمکرنا ده نگێ پیانو
soft - shelled turtle,n کیسه له یێ نزێ نه رم
soft soap , n سابونا نه رم (نیف ئاڤه کی) ، رۆیباز
soft- soap , vt رۆبازی دکت
soft - spoken , adj زمان خوه ش . ده نگ نازک
software , n به رنامه یێن کومپیوته ر
softwood , n نه رمه دار ، سستوک
softy , n (also softie) مروڤێ بێقام سوزیار . سستوک . نێره موک ، نانێ نه ترشکری
soggily , adv ب تێری
sogginess , n تێریتی
soggy , adj ته ر ، تێرئاڤ
soh , so , n ئاوازا پێنجه‌ما پێسترکا رێزکا ڤینبارا دو (مه زیقه)
Soho , n تاخا ئیڤا له نده ن (به زمگه ...)
soil , n زه ڤی . پیساتی یا ئاڤرێژێ . گو ، گلێش . خول . ئاخ . خاک . گل . له که
- pipe بوری یا پیساتی یان گلێشی
soil , vt , i پیس دکت . بێ ئابرو دکت . ته رشی دچه رێنت
soilage , n پیسکرن ، پیسبون . له که
soiled , adj دژێن . له که کری . سه نماندی . پیسکری . نه پاک
soiling , n سه نماندن . پیسکرن . ئاف نوکرن ، سه نمین
soilless , adj بێ ئاخ . بێ له که
soilure , n پیسکرن . پیسبون . له که
soiree , n ئێڤارا جڤاکی . شاهی یا ئێڤاری
sojourn , n , vi مان ، دمینت
soke , n مافێ دادوه ری یا ده ڤه ری
sol , n گیراڤا شرێزی دناڤ ئاڤه کیدا ، دراڤه ک فره نسی که ڤن
sol , n خودایێ رۆژێ ل نک رومانان . رۆژ زێر (ل نک کیمیاڤانێن که ڤن)
sola , n هه له زا باسک قایما چراڤێن یه کسانه که ری

solace(ment) , n سه رخوه شی ، شین . شیوه ن . پرسه . به هی ، دل نه وایی
solace , v . t له نخوینت
solaced , adj پرسه کری . به هیکری
solacing , n به هیکرن . پرسه کرن
solanaceae (n , pl) باجان
solanaceous , adj باجانی
solander , n سندوقا وه ک کتیبێ بۆ هه لگرتنا کاغه زان
solan - goose , n بالنده یه ک ئاقی
solanine , n سولانین ، ماده یه ک نیف قلێ یی ژه هری یه
solanum , n هه له زین خشوکین خه ملی یین گولان یان به لگان
solar , adj خوری ، رۆژی
- battery کوگه یان خانکویا رۆژی
- constant نه گوهوری رۆژی
- eclipse رۆژ گیران
- energy وزه ی خور . وزه یا رۆژێ
- house خانیکێ رۆژی
- month هه یڤا رۆژی
- myth هه ر نه فسانه یا رۆژێ
- pit ده ڤێ ئورکی ، چالا رۆژی
- plexus تورا ده مارێن ده ڤێ ئورکی
- spectrum شه به نگی خوری ، سیتافکا رۆژی
- system ریزکا رۆژێ . خوریه ند
solar day رۆژی خوره کی
solarism , n رۆژیتی: باوه ری ب ئه فسانه یێن رۆژێ وه ک ژیده را سه ره کی یا ئه فسانه زانی
solarist , n باوه رمه ندێ رۆژیتی
solarium , n رۆژگه
solarization , n تافکرن . تافدان
solarize , v . i . t بیقام ددت به رتافێ
solar radiation , n تیشکدانی خوره کی یان رۆژی
solar spots په له ی خوره کی یان رۆژی
solatium , n شۆن . به ردیل
sold (p of sell) فروشت . فروت

soldanella , n ته خلیت هه له زا چیا نه لیی
solder , n , vt پیگره ک قه لایی ، بارسته یا له حیمێ ، له حیم دکت ، قه لا دکت
soldered , adj له حیمکری
soldering , n قه لاکرن . له حیمکرن
- iron ئالافا قه لاکرنێ
soldier , n , vi سه رباز .له شکه رسه ربازی دکت
- ant میری یا کارکه ر
- beetle پیتکه ک سور
- crab کیفژاله یێ قه له نده ر
- fish ماسی یه ک سور
- like وه ک سه ربازی
- of fortune جاش
- 's medal مه دالی یا سه ربازی
- 's wind قه نجه بایێ ده ریایی
soldiered , adj سه ربازکری
soldiering , n سه ربازیکرن
soldierly , adv ب ئازایی ، ب گرناسی
soldiery , n سه رباز ، له شکه ر
sole , n , adj سول ، پانی یا پێ یی . ته خلیت ماسی ، ته نێ . ته نیا ، بن پێ
- leather چه رمێ سولی
sole , v . t ب پانی دکت (پیلاف)
sole , adj ته ک . ته نێ
solecism , n چه وتی یا ریزمانی یان زاراڤی ، لادان ، چه وتی یا نه ریتی
solecist , n ریزمانزان
solecistic , adj ژ ریزمانزانی
solely , adv هه ر . ب ته نێ
solemn , adj ئولی ، مه رج ، یاسایی . شکودار . مروس ، پیروز . سامناک . گران
- oath سوزا گران
- occasion هه لکه تنا گران
- promise سوزا گران
- truth راستی یا گران
- vow سوندا شکودارا گشتی
- warning هایدانا گران

solemness , n شکوداریتی . شیوازیتی
solemnify , vt شکودار یان شیواز دکت
solemnifying , n شیوازکرن
solemnly , adv ب شکوداری
solemnity , n شیوازیتی
solemnization , n شاهیکرن ، شکودارکرن
solemnize , v . t شاهی دکت . مه زن دکت شکودار دکت
solemnized , adj شکودار کری
solemnizing , n شکودارکرن
solemnly , adv ب شیوازی
solent , n دو ده رچه . گیزان – قالک
solenoid , n پنچا لوله کی
solenoidal , adj لوله کی
soleprint , n شونا پانی یا پێ یی
soleus muscles , n ماسولکا پانی یا پێ یی
sol-fa, n adj, vi, t سول فا . برگه یێن مه زیقه یا ستراتان، ئاواز کرن . ب کار ئینانا ڤان برگه یان بۆ نیشانکرنا ئاوازێن مه زیقێ ، ئاواز دکت
soli - pl . of . solo (ته نێ)
solicit , v . t . i هیڤی دکت . قایل دکت هان دکت . په لپ دکت ، پارسیکی دکت . ڤێت دکت ، دکشت . پێدڤێت
solicitant , n ڤێتکار، پارسیک . په لپه ر . هیڤیکه ر
solicitation , n په لاتی ، ڤێتکاری
solicitor , n پارسیک . پاریزه ر
- general پاریزه رێ گه له مپه ر
solicitous , adj مقات . شلوق
solicitude , n هه یهێز . واسواس
solid , adj , n قه رت . پته و . خوگر . به رجه ست . خوات . هشک . له شدار . ته ندار ره ق ، زه ب ، تژی . بێ جان . گردان . قایم . سه رت
- angle گوشه یا له شدار
- geometry , n ئه ندازیاری له شداری
- woman ستمه
solidarism , n هه ڤکاریتی ، هاوکاریتی
solidarist , n هه ڤکار که ر
solidarity , n هه ڤ هاریکرن . هاوکاری . هه ڤکاری ، یه کگرتن . هه ڤگرتن
solidifiable , adj ره قبار
solidification , n ره قکرن ، ره قبون
solidified , adj ره قکری
solidify , v . t ره ق دکت . قایم دکت
solidifying , n ره قاندن
solidity , n ره قیتی، ره قبویی . ره قی . قایمی یه کبه ستن . پته وی . هه ڤگرتن
solidly , adv ب قایمی
solidness , n ره قی تی
solids , n له شێن ره ق . له شدار
solid - state , adj ره ق – بار ، بێ ده رچه یێن ئه لیکترونی
solidungular (ate) , adj سم ره ق (هه سپ)
solidus , n دراڤێ زێرێ رومانی . نیشانده کا خوه هر
solifidian , adj , n باوه ری یا کو تولی ب ته نێ به سه بۆ رزگار بونێ
solifluction , n هاتنا خارێ یا ته قنێ ل سه ر نشیڤی یێ
soliloquist , n خو ئاخفتنکه ر
soliloquize , v . i (ل گه ل) خو دئاخفت
soliloquized , adj خو ئاخفتی
soliloquizing , n خو ئاخفتنکرن
soliloquy , n خو ئاخفتن ، لالا
soliped , adj , n ده واری سم یێ
solipsism , n ئه زیتی: دیتانه یا دبێژت کو تشته ک دی نینه ژ من پێڤه : هه ر ئه زم
solipsist , n باوه ر مه ندێ ئه زیتی
solipsistic , adj پێوه ندیداری باوه ر مه ندێ ئه زیتی

solitaire , n گوستیرکا ته ک نه لماس . ته خلیت یاری یا کاغه زان کو مروڤه ک ب ته نیٚ دله یزت، ره به ن، ته ک ته لماسا گوستیرکیٚ

solitarily , adv ب ته نیٚ یی

solitariness , n ته نیتی :

solitary , adj , n کونج نشین . سه لت، ته نه کری . یه کانه . پوست نشین

- cell سالول

- confinement زیندانا ته نیٚ یی

solitude , n ته کتی . ته نیٚ یی . ته نیایی . تاکی ، ته نیتی

solmizate , v . i سولفا دکت (ئاواز)

solmization , n سول – فاکرن (ئاواز)

solo,n , adj , adv , vi ته نیٚ . تاک . ته نیا ، ب ته نیٚ دخه بتت

- flight ته ک فرین

- flying ته ک فرین

soloist , n ته ک بالافرڤان ، ته ک سترانبیژ یان ژه ن

Solomon , n سلیمان پیغمبه ر

solon , n یاسا دانه ریٚ په ندیار

solstice , n وه رگه ران : وه رگه رانا روژا هاڤینیٚ یان زڤستانیٚ

solstitial , adj وه رگه رانی

solubility , n توا نه وه باری ، بوهوژ ینباری (تی) ، قژلینباری (تی)

- curve چه ماوه ی توانه وه

solubilizaton , n بوهوژینبار کرن

solubilize , vt بوهوژینبار دکت

solubilized , adj بوهوژینکری

solubilizing , n بوهوژینکرن

soluble , adj قژلینبار . بوهوژینبار . توانه وه بار

- glass شوشه یێ ئالی . بوهوژینا شوشه یی

solunar , adj روژی – هه یڤی

solus , adj ته نیٚ

solute , n بوهوژتی

solution , n , vt چاره . ته لین . چاره کرن ، گیراوه . گیراڤ ، ڤه بوهوژین . شیکار . به رسڤا پرسگریکیٚ، قژلاندن . نه مان . رز یان به ر لاستیک دکت

solutrean -ian,adj , n چاندایێ روژگاریٚ که ڤنیٚ به ری

solvability , n چاره یان راڤه باری

solvable , adj چاره یان راڤه بار

solvale , n, vt سه رچه ما گه رده ک بوهوژتی ل گه ل گه ردیٚن توینه ر ، دکت پارچه یه ک ژ ڤی سه رچه مێ

Solvay process , n کردارا سولڤای : چیکرنا سودا ژ خویٚ یا ئاسایی

solve , vt ده یتی ددت‌چاره دکت (پرسگریک)

solvency , n ده یندانی . بوهوژینباری

solvent , adj , n توینه ر ، بوهوژینکه ر

solver , n چاره که ر

soma , n له خوارنه ک مه ستی

Somali , adj سومالی

somatic , adj له شدار ، دیواری (له ش)

- cell خانه یا له شدار

- death مرنا هه می له شی

somato - genic , adj له ش نژاد

somatology , n (زندی) له شزانی

somatoplasm , n پروتو پلازما خانه یێن له شی . پروتوپلازما له شی

somatopleure چینا دیواری (له ش)

somatotype, n =physique

sombre , adj(somber) مروس ، گرژی . مونی . تاری

sombrely,adv(also:somberly) ب مروسی

sombreness , n مروسیتی

sombrero , n شه ڤقه یێ که نار پان

sombrous , adj هشیار . هایدار

some, adj , pron , adv چه ند . هند . هن . هنه ک . هه ندیک. هه ند . هنده ک . پچه ک . بره ک ، هه ندیٚ . به شیک

- body که سیک . که سه ک ، یه ژ نه ک

- day روژه کیٚ

- how ب ئاوایه کیٚ

- one که س‌به ژنه ک یه کیک . یه که ک

- place دره ک . مخرک . ئیٚڤه ر

- thing چیکتشت .شتێک . تشته ک ، ئێڤه ر
- time جاران . چه ند جاره کی
- times هنده ک جاران . جاران . جار جار
هه ندێ جاران .چه ندجار، جار جاران
- way ب ئاوایه کێ
- what پارچه یه کێ . چه نده کێ ، تشت یان
مرۆڤێ گرنگ
- when ده مه کێ
- where ئێڤه ر . دره کێ
- whither , adv بۆ دره کێ ، به ر دره کێڤه
somersault , n ته قله . ته قل
somite , n کیزی : له شێ دریژێ هنده ک
جانه وه ران
somitic , adj کیزیدار
somnambulant , adj گه رانی یێ دخه وێدا
somnambulate , vi نڤستی دگه رت
somnambulated,adj نڤستی که رایی
somnambulating , n نڤستی گه ران
somnambulism , n خه وگه ران ، کارێ دنڤستنێدا
somnambulist , n خه وگه ر
sumnambulistic , adj خه وگه ری
sumnamulistically , adv ب خه وگه ری
somnifacient, adj خه وینک . خه ودار
somniferous , adj خه وینک
somni - loquist , n خه وئاخفتنکه ر
somni - loquy , n خه وئاخفتن
somnipathy , n خه وا نڤاندنی
somnolence , n خه وداری . وه نه وز
somnolency , n خه و . خه وداری
somnolent , adj نڤاندی . خه ودار
somnolently , adv ب خه وداری
son , n روله . لاو . کور ، پس
- his father's .... وه ک بابێ خو ، کورێ بابێ
- in law زاڤا
- of the master پس ئاغا
- of bitch کورێ دیهلێ
sonancy , n ده نگ

sonant , adj , n ده نگی . ده نگدار
sonar , n سونه ر : ئالاڤا سه حکرنا تشتێن
بن ئاڤ ب ئاوایێ پێلێن ده نگان
- man سونه رڤان ، به رپرسێ کارێ ڤی
ئالاڤی
sonata سوناته : ئاوازا مه زیقه یا یه ک
ئالاڤی وه ک پیانو یان دو ئالاڤان (
پیانو ئو کمانجه)
sonatina , n سوناته یا کورتا ساده
sonde , n ئالاڤا په یداکرنا زانینا مه رجێن
بایی
song , n ستران . لاوک . لاوژه . گورانی .
ئاواز ، سرود . زارگوتن . له یلان
- heroic......... لاوژ
- love .... لاوژه
- nothing to make a
.....about نه گرنگ . پوچ
- old .... چیروکا که ڤن . دراڤه ک کێم
- religious لاوژ
- sad .... لاوژه
- for child لوری
- thrush بالنده یا سترانکار
songful , adj سترانی ، ستراندار . خوه ش ئاواز
songless , adj بێ ستران
songster , n سترانبێژ
songwriter , n ستران نڤیس
sonhood , n کوریتی
sonic , adj ده نگی
- barrier به ربه ستێ ده نگی
- depth finder ئالاڤا کوراهی زانینێ ب ده نگی
-mine مینا ب ده نگێ که می یێ دپه قت
soniferous , adj ده نگ... کوهێز ، ده نگبه ر
sonless , adj بێ کور
sonly , adj کوری
sonnet , n هوزانا چارده ریز . سونێت
- sequence په یهاتی یا سونێتێ
sonneterer , n سونێتڤان . هوزانڤانێ سونێتان
sonnetize,vi , t سونێت دڤه هینت ، سونێت دکت

sonnetized , adj سونیتکری
sonnetizing , n سونیتکرن
sonny , n کورو
sonobuoy , n سه رناڤا ده نگی : ئالاڤا ده نگ گوهازتنێ ژ بن ئاڤێ
sonometer,n=audiometer
sonorant,n=resonant (زرنگه دار)
sonorescence ,n ده نگ ده ریه رین
sonorescent , adj ده نگ ده ریه ر
sonorific , adj ده نگبه ر
sonority , n ده نگ زلی
sonorous , adj بورغ . بوق . ده نگ گرس . زرنگدار
sonorously , adv ب زر نگداری
sonorousness , n زر نگداریتی
sonship , n کوراتی
sonsy , adj قه له و
sool , vt سه یی دئارینت دا ئیریش بکت
soon , adv زو . هه ما
sooner , n زو . زوتر
sooner or later , adv زو ئان ده ره نگ
soot , n , vt خلته . ته نی ، ته نی دکت
- cancer or wart نه ساخی یا گونان (ل نک پاقژکه رێن کولینان)
soothe , v . t ئاشت دکت . دلنیا دکت . قایل دکت . هه دار دکت ، سڤک دکت (ژان)
soothed , adj دلنیاکری
soother , n هه دار که ر
soothing , adj هه دار
soothingly , adv ب هه داری
soothsay , v . i به ربین دکت ، پیشبین دکت
soothsay er , n خه فزان . فال ڤه کر ، پیزان . ره ملدار ، پیشبین . به ربیژ ، فال بیژ
soothsaying , n فال ڤه کرن ، به ربیژی . ره ملداری
sootily , adv ب ته نیڤه
sootiness , n ته نیتی
sootless , adj بێ ته نی
sooty , adj ته نی یی

sop , n, v, t , i به رتیل . تیهلینک . پارچه نانێ مروڤ تیدهلینت دناڤه کیدا (وه ک ماستی یان ئیخنی به ری خوارنێ) تیدهلینت . پاڤژ دکت، رادکت (ب مژینێ) ، به رتیل دکت
sophism , n ئاخفتن یان به رهه ڤدانا خاپین ، سه فسه تی
sophist , n که ڤنه گریکێ سه یدایێ ژیرزانی ئو ره وانبیژی ، چه نه باز ، ژیرزانێ خاپین . سه فسه ته کار
sophister , n خوه نده کارێن زانکویێ
sophistic(al) , adj سه فسه ته کاری
sophistically , adv ب سه فسه تکاری
sophisticate , v . t . i دئالزینت . دخاپینت
sophisticated , adj دلباز . ئالوز . کارامه
sophisticating , n ئالوزکرن
sophistication , n ئالوزکرن یان بون
sophistry , n ئاخفتنا خاپینکاری ، ئالوزیتی چه نه بازی
sophomore , n خوه نده کارێ سالا دوه م ل زانستگه هێ
sophomoric , adj خوه نده کارێ دوه م سالی . فورته کێ کێم زانا
- sophy پاشگره کو په ندیاری یه، ژیرزانی یه، زانینه
soporiferous , adj خه وینک
soporiferousness , n خه وینکیتی
soporific , adj , n نوینه ر . خه وینک
sopped , adj شلکری
sopping , adj , adv تیهلاندی . شلکری ، گه له ک
- with rain باران شلکرن
soppy , adj بارینی . سوزیار، تیر ئاڤکری . شل
sopranino , n ئالاڤه ک ده نگ تیژ
soprano , n بالا دهنگێ ژنان ئو کوران ، خودانێ ڤی ده نگی
sopranoist , n سترانبیژێ ده نگ بلند
sora , n بالنده یه ک چراڤان (ل کار ولاینا، ویلایه تێن یه کگرتی)

sorb , n داریێ میوه یێ وه ک سیڤێ یان
هه رمی یێ ، به ریێ ڤێ داریێ
sorb , vt دمێژت
sorbability , n ڤه مژینباری
sorbable , adj ڤه مژینبار
sorbate , n داریێ میوه یی
sorbent , n مژه ک
sorbefacient , adj , n ده رمانێ مژه ک
sorbet , n ئاڤا سارا تامدار
sorbic , adj پێوه ندیداریێ داریێ میوه یی
sorbitol , n سوربیتول : ماده‌یه‌ک شه کری بۆ
شرینکرنا ڤه خوار نان
Sorbonist سوربونی : ژ زانکویا سوربونێ ل
پاریسێ
sorcerer , n خه فزان . جه ربه ز . جادوباز .
جادوگه ر ، ئه فسونباز
sorceress , n جادوباز (مێ) ، پیرهه ڤی
sorcerous , adj خه فزانی ، جادویی
sorcery , n نێره نگ . جه ربه زی . جادوبازی ،
ئه فسون . خه فزانی . خه فزانک
sordid , adj چکوس . کوتی . پیس
sordidly , adv ب کوتی
sordidness , n پیسیتی ، کوتی
sordine , n متکه ر یان نزمکه ریێ ده نگی
sordino , n ئاواز نزم
sordor,n=sordidness
sore , adj , n , adv پرزک . کولک . کول ، قونێر . کونێر .
رێش ، ده رد ، ب ده ردی ، ژانی
- eye چاڤێ کول
- eyed چاڤ کول
- head مروڤێ هول
- headed ئه نروک ، هولی
sorel , n ئاسکێ نێر (سێ سالی)
sorely , adv ب دژواری . بێقام . ب ژانی
soreness , n ئاخفتنا خاپینکاری
sorghum , n ته خلیت هه له ز وه ک گارسی، گڤاشا
ڤی هه له زی ، تشتێ بێقام شرین
sorgo , n گه نمێ شامی یێ شه کری
sorites هه ڤبه ری یان پیڤانا زنجیره یی
یان په یهاتی
soritical , adj زنجیره یی
sorn , vt مێهڤان دکت
soroptimist , n ئه نداما جڤاته‌ک جیهانی یا یانه یێن
ژنان
sororate , n دو خوشک ئینان یان پتر
sororicide , n خوشک کوژی
sorority , n خوشکاتی یا حه برانی، یانه یا
که چان یان ژنان ئه خاسمه
ل زانینگه هێ
sorosis , n میوه یا پێکهاتی
sorption , v لکان . مژین
sorra , n =sorrow
sorrel , n ترشوک . شێ (بۆ هه سپی)
sorrily , adv ب ژوڤانی ، ب شه رمزاری
sorriness , n ژوڤانیتی ، شه رمزاریتی
sorrow , n که سه ر . ئاخین . کوڤان . خه م .
ئاهین ، حه یف . ده رد، خه فه ت .
شایش . شین، دامات . داخ . خه م
و په ژاره . مخابن . کز . مروز
-word وای
sorrower , n خه مدار
sorrowful , adj دامایی . ئاهکێش . مات . خه مدار
دل گران . په ست
sorrowfully , adv ب خه مداری
sorrowfulness , n کوڤانیتی
sorrowness , n کوڤانیتی . خه مداریتی
sorry , adj شه رمزار . شه همزار . ئاهکێش
ژوڤان . پێشه مان . پوشمان .
ڤه هاتی . په ست
sort , n ئاوا . ته خلیت . جور
- after a .... تا راده یه کێ
- in a .... تا راده یه کێ
- of ....s به‌دته خلیت
- of a .... به‌دته خلیت
- out of ....s ئه نروک . ماد به د
sort , v , t , i جودا دکت ، هه ڤ نشین دبت .
ساز دبت ، رێز دکت

sorter , n جوداکه ری نامه یان
sortie , n ئیریش
sortilege , n جادوگه ری . خه فزانی ، به ریبنی (ب کشانا به ختی)
sortition , n به خت کشان
sorus , n ئیشی . کوم
sos , n فه ریاد ، هاوار
soso, pres , adj , adv نه گه له ک باش نیف – نیف
sostenuto , adv دریژکری (ئاواز)
sot , n , vi مه ی – به نگ . سه رخوش ، سه رخوش دبت
soteriology , n ئولا رزگار کرنێ
sothic , adj ستیره سه یی
sottish , adj مه ست . گه وج ، سه رخوش
sottishly , adv ب مه ستی
sottishness , n مه ستیتی
sou , n که فنه دراڤێ فره نسی
soubrette , n که چکا خزمه تکار
souffle , adj , n خوارنا پوفکری
sough , n , vi نالین (ب ده نگه ک بلند) ، دنالت پرخه پرخ دکت
sought (p of seek) لیگه را
soujourn , n قه ر . قار
souk , n بازار
soul , n گیان . جان
- refreshing جان فه ژاندن
- surrender گیان سپارتن
- taker گیان کیش
- tranqualizer جانی ث تسین
souled , adj گیا ندار
soulful , adj دلوڤان . گیاندار
soulfully , adv ب گیانداری
soulfulness , n گیانداریتی
soulless , adj بێ گیان
soul mate , n یار
soul searching , n خو شیته لکرن ، خو ئه زمونی یا وژدانی نه مازه هاندەر ئو سنجی یێن کاری ،
sound , adj , adv گومین ، قه نج ، ساخله م کوس
sound , n سه ره ست . قایم. راست . باش، ده نگ
- degree پێنگا ده نگی
- gauge ده نگ پیف
- of birds قغ
- of boiling water شریه شرپ
- of breaking قه رب . چرق
- of dropping چرپ
- of eating مشه
- of footsteps پێژن
- of rainfalling ره پ ره پ
- of snake فش ، فشین ، فشه فش
- of splashing , n چلپه ، چلپه چلپ
- of spouting شرشر
- wave... پێلا ده نگی
sound , v . i . t ده نگ ددت ، ئه زمون دکت
sound , n گه لی یێ ئاڤێ
sound barrier , n به ربه ستێ ده نگی
sound bow , n که ڤانا ده نگی یا زه نگی
sound box , n سندوقا ده نگی . پارچه یا ده ستکێ سندوقا ستران ان کو ده رزی یێ هه لدگرت
sound camera , n کامیره یا ده نگی یاکو ده نگی ئو وێنه یی پێکڤه توماردکت
sounder , n ده نگده ر
sounding, n سه حکرن ، ده نگدار . هزر زانین ، له ره یی
- board ده نگ ئاراسته که ر ، ده پێ ده نگ زالکه ر
- line تاپێ زانینا کوری یێ ، به نکێ کور زانینێ
soundless , adj بێ نگ ، مت
soundly , adv باش ، راست
soup , n هه وده ل ، ته نگاڤی ، فرک . شوربه ، گراز
- frittered bread...... شوربه یا نانی
- lentil ... شوربه یانیسکێ
- milk ...... شوربه یا شیری
- mushroom ...... شوربه یا کاڤارکی

- of butter milk and cooked wheat دە وین . مە هیر ، مە هوە ر
- rice .... گراز یان شوربە یا برنجی
- vegetable .... شوربە یا شیناتی (زە رزە واتی)
soup , vt قایمتر دکت
soupcon , n تبابە ک بیقام بچوک
soup kitchen , n ئاشخانە یا هە ژاران
soupy , adj گرازی ، شوربە یی
sour , vt , i دشە مخت . ترش دبت
sour , adj , n شە مخین . ترش . ترشی
- cherry بە لالوک
- dough هە ڤیرترش . هاڤە ین
- grapes شلوڕ . بیسیرە
- grapes juice ئاڤشیلە
- milk شیریێ ترش
- mode ماد ترش
- very .... توراق
- wood دار ترش
source , n زندیلوک . جهدە ک . سە رچاوە ، کانی . ژیدە ر ، دە رامە ت . چاڤکانی . کانیگە ، سە ر کانی
source book کتیبا ژیدە ر
source criticism , n رە خنە یا ژیدە رین تیڤە لین توری ئو دیروکی
soured , adj ترشبویی ، شە مخاندی ، پلپخی . پلپخاندی
souring , n ترشاندن ، شە مخاندن ، پلپخین
sourish , adj ترش
sourly , adv ب ترشی
sourness , n ترشی ، ترشایی ، ترشیتی
souse , n تیهلین ، نوقیکرن ، سهکرن ، شلکرن . سە رخوش ، ڤە خوارنا بیقام . پرخوارنا سهکری : نە خاسمە ماسی ئو گوشتیێ بە رازی ، سهک دکت ، شل دکت ، تیر ئاڤ دکت ، سە ر خوش دکت ، سە رخوش دبت
soused , adj سهککری
sousing , n سهککرن
soutache , n کە زی یا پانا تە نگا خە ملی
soutane , n کراسیێ ئولداری
souterrain , n ژور یان دە ریاز گە یا بن ئە ردی
south , adv , n , adj بە رژیر . باشور . راژە ر ، خوارو
- bound , adj بە ر باشورڤە
- east , adv , adj , n بە ر روژهە لاتا باشورڤە
- caster , n با یان باهوزا روژهە لاتا با شوری
- casterly , adv , adj بە ر رو ژهە لاتا باشور
- easterner , n روژهە لاتا باشوری
- eastward,adv,adj,n بە ر روژهە لاتا باشور
- eastwards , adv بە ر روژ هە لاتا باشور یڤە
souther , n با یان باهوزا باشوری
southerly , adj , adv باشورانە . باشوری
southern , adj , n ژیر ، باشور
- citizen وە لاتژیری
- cross خاچا باشور
- crown تاجا باشور
- light هنگورا چە مسە را باشور
southerner , n باشوری
southernism , n باشوریتی
southernly , adj باشوری
southernmost , adj ل بنیێ باشوریێ
southernwood , n دارا باشور تە خلیت دار کرمیێ بە لگ بیهن خوە ش
southing , n باشور بون
southpaw ., n , adj چە پە
southward(s) بە رە وباشور ، بە رە باشور
southwester , n باییێ باشورا روژئاڤا، شە فقە ییێ ئاڤ بە ر گر
southwesterly , adv , adj روژ ئاڤایا باشور یڤە
southwesterner , n روژ ئاڤاییێ باشوری
southwestwards,adv بە روژئاڤا یا باشورڤە
souvenir , n یاد
- sheet پولین بیرئانین
sovereign , adj , n سە ر ب خو . سە رخوبون شکودار . راژورە ک ، سە روە ر
sovereignly , adv ب سە ر خوبونی
sovereignty , n ئاغاتی . ئاغایی . شکوداری ، پایە بلندی . راژوری . سە رداری . سە ردە ستی . زال ، سە روە ری

soviet , n سوفییت : جفات
sovietism , n سوفییتیتی جفاتیتی
sovietize ,vt. سوفییتی دکت
sovkhoz , n جاندنگه ها حکومه تێ
sow , n مێ به راز
- belly گوشتێ خوێکری یێ به را زی
sow , v . t توف دکت ، دچینت
sowed , adj توفکری
sower , n توفچین
sowing , n توفچینی ، چاندن . توفکرن
sown , adj چاندی
- field زه فی . که وشه ن
soya bean , n باقلا سویا
sozzled , adj (sl) بیقام مه ست
spa , n گه راو . گه راف . گه رماف
space , n ئاسمان . ئه سمان . فالاتی . فالایی
کولێن ، فالایه تی . بور . فالا
space , vt , i (په یفان) ژ یه ک دور دکت
space charge , n بارگه یێ فالاتی یێ
spacecraft , n که شتی فالایی
spaced , adj جودا کری
space flight , n فرینا فالاتی یێ
space lattice , n تورا به یالی . ریزکرنا گه ردیله یان
بناف به لوری دا
spaceless , adj بێ سنور . بێ فالاتی
spaceman , n ئاسمانگه ر
spacemark , n نیشانا جوداکرن یان فره کرنێ
space medicine , n پژیشکی یا فالاتی
space port , n فالاگه
space station , n ئێزگه یا فالاتی
space suit , n جلێن فالاتی
space - time , n , adj ده مێ فالاتی
spaceward , adv به ر فالاتیفه
space writer , n نفیسه رێ فالاتی : بیکو کرێ وه ردگرت
ل سه ر بنیاتێ به یالا نفیسینێ
spacial , adj فالایی . به یالی ، دری
spacing , n دورکرن (ئاڤه را په یفان) ، فره یی
spacious , adj فره . به رفره . فره وان
spaciously , adj ب فره وانی . ب به رفره هی
spaciousness , n فره وانی . فره یی
spackle , n, vt هه فیر (بو تژیکرنا ده رزان به ری
بویه کرنێ) ، هه فیر دکت
spackled , adj هه فیرکری
spackling , n هه فیرکرن
spade , n , vt مه ر ، مه ربیل . بیل . بوله مه ر .
دکولت
- work بیلکاری
- small .... هه ستیف
(for fire place)
spaded , adj کولایی (ب مه ربیلێ)
spadeful , n تژی مه رێ
spader , n مه ربیلفان
spadger , n چیچک . چوچک
spadille ,. n ئاسێ سینه ک
spading , n داکولێن . کولێن
spadix , n ستری یا گولێ
spado , n گونو . نه مێر
spae , vi , t به ربین دکت . پێشبین دکت
spaghetti , n رژده . هه رشته
- flat .... رشته
spahi , n سوارێ ئه ریزکی یێ سپاهێ ترکی
spake , pofspeak ئاخفت
spall , n , vt , i ته له زم (ئه خاسمه ژ به ری)
ته له زم دکت ، ته له زم دبت
spallation , n ته له زمبون
spalpeen , n مروفێ چکوس
spam , n خوراکا قوتیکری
span , n دریژی . بوست . ماوه . بست ،
مه ودا نه خاسمه ژی یێ مروفی .
قولاچ
- of bridge دریژی یا پرێ
span , v . t . i دپیفت . ده رباز دبت . دریژ دکت
بوست دکت . دپیفت (ب بوستێ) ،
دکێشت (ده م) . ل سه ر دریژ
دبت . پردکت

spandrel , n قالاتی یا ناقبەرا ملیٔ تاقی ئو چارکناریٔ
دور گرتی
- wall دیواریٔ ل سه ر کرڤا تاقی ئاڤا کری
spang , adv ب ته کوزی
-..... in the middle ته کوز (ل نیڤیدا)
spangle , n , vt ته یسوک (بۆ خه ملا کراسی)
دخه ملینت (ب ته یسوکان)، نه قش دکت
(ب ته یسوکێن هور) ، دته یسینت
spangly , adj ته یسوکی
Spaniard , n ئیسپانی
spaniel , n تیله
Spanish , adj , n وه لاتی یان زمانیٔ ئیسپانیا
- American ئه مریکانیٔ ئیسپانی
- bayonet سنگوییٔ ئیسپانی :هه له زه ک زه باتی
- fly مێشا ئیسپانی
- mackerel ماسی یه ک ده ریایی مه زن
- omelet هێکێن قه لاندی : ل گه ل بیبه ر ، پیڤاز
ئو باجان سورکان
- paprika بیبه را ئیسپانی
- rice برنجیٔ ئیسپانی ل گه ل پیڤاز، بیبه ر،
ئو باجان سورکان
spank , n , vt , i ده ربیٔ ده نگانی ، لێدان ، لێدت
(نه خاسمه ل که ماخیٔ) ، تێخورت .
دکه ڤت (ده نگانی)
spanker , n بابره کا پاشی . هه سپیٔ له زین ،
تشتیٔ نایاب ئاوارته یان مه زن
spanking , n نایاب . مه زن ، لاو ، چالاک
spanless , adj بیٔ پیڤان
spanned , adj پیڤایی
spanner , n سپانه ، کلیل . ڤه کوک
spanning , n پیڤان
span-new , adj = brand new
span roof , n بانیٔ دو ره خ نشیڤ
spar , n ته وه ره یێ قایم، دار ئالا یان بابره ک،
چه نگیٔ بالافریٔ لڤینا ئێرش یان
به ره ڤانی (ل کو لبازی یێ)، پێشبرکیٔ
یا کولبازی یێ ، لیکه تن . سپار :
مێرتاله ک ته یسی به لوری

spar , v . t گه مش دکت (وه ک که له شێران)
. شه ر دکت ، به رهه ڤدان دکت .
زر کولبازی دکت
sparable , n بزماریٔ بچوکیٔ بیٔ سه ر
sparaxis , n هه له زه ک سوسنی
spare , adj , n زراف . لاواز ، کێم . چه رخا
سه ربار . ئه ندامیٔ سه ربار (تیپا
وه رزشی) ، ده ست گرتی ، چکوس
باریک . یه ده ک
- horse ئێده ک . ئێرده ک
- parts پارچه یێن یه ده ک ، سپێر
spare , v , t , i ئاوارته دکت ، خو ڤه ددت ،
چکوسی دکت. دلوڤانی دکت، دهێلیت
. لێدبورت . دهێلت ، نه رم دبت
- mylife من نه کوژه
spared , adj هێلایی
sparely , adv ب ده ست مچی . ب چکوسی
spareness , n ده ست مچیتی . چکوسیتی
spareribs , n . p; گوشتیٔ په راسوییٔ به رازی
sparge , vt , i شل دکت . دپرژینت . ده لێن دکت
دلوپ دکت
sparged , adj پرژاندی
sparger , n پرژینکه ر . شلکه ر . ده لێنکه ر
sparging , n پرژین . وه شاندن . وه شین
sparing , adj چکوس ،ده ست مچ . لاواز ، هێلان
sparingly , adv ب چکوسی
sparingness , n چکوسین
spark , n , vi پلیسه . چیک . چروسک . پرشنگ .
چریسی ، پلیزک . پیزک . په شک
پیت . کلپه . پریشک . بلێچ ،
موزریک . بابه شک ، دچرست
- arrestor چریسگر
- coil پێچا چریسکیٔ
- gap قالاتی یا چریسکیٔ
- of generosity چریسکا مه ردی یێ
- of life چریسکا ژیانیٔ
- plug سه ربه ندا چریسکیٔ
- transmitter گوهێزیٔ چریسکیٔ

sparking plug, n =spark plug

sparking- wine شه رابا په قیشکی

sparkle , n چرس . چروکه ک . چریسکوک . ته یساندن ، چریسک

sparkle , v . i دته یست . بچرست

sparkled , adj چرسی . ته یسی

sparkler , n ئه لماس

sparkless , adj بیٚ چریسک

sparklet , n چریسکوک

sparkling , n ته یساندن

sparklous , adj زه لال

sparring شه رکرن

- partner هه قالیٚ شه رکرنیٚ (کولباز بۆ مه شقیٚ)

sparrow , n واشه . چفیک . چوچک . گونجیشک چلک . قژوله . چیچک . چوله که

- small multi coloured... سف سفیلک

- hawk بویراکیٚ چوچکا

sparry , adj وه ک یان تیز سپار – کانیٚ به لوری

sparse , adj کیم . بلاو . به لاڤ . ته نک

sparseness , n هندکایی

sparsity , n که می . کیمی

Spartacist , n سپارتاکی

spartan , n وه لاتی یێ سپارتا یا که ڤن

spar varnish , n بویه یا دار بابره‌کان کو به‌رگری ئاڤه

spasm , n . ته ڤزرینج، ره قبون، کرژبون، موچرک

spasmodic(al) , adj برِی (نه به رده وام) . هاری . کرژی

spasmodically , adv ب کرژی

spasmology , n کرژیزانی

spastic , adj کرژی . نیڤ شه هت

spastically , adv ب شه هتی ، ب کرژی

spasticity , n کرژیتی

spat , n شه یتانوکا بچوک . گه لج هیکا شه یتانوکی ، سه ر پیلاف، لیکه تن، چلاق ، چماق ، ده نگیٚ قوتانیٚ

spat , v , i , t چلاق لیددت . شه ری دکت، دقوتت . دکه ڤت . لیددت . هیکیٚ دکت (شه یتانوک)

spat (p of spit) تفکر

spatchcock , n مریشکا سه رژیکری پاشی ڤه‌رو چکاندی ڤه کری ئو جهدا لینایی

spate , n تبابه ک زه حف ، ئاڤ رابون ، بوشبون ، په قینا نشکی

spathaceous, spathose, adj نیڤ کولکی

spathe , n نیڤ کولکیٚ گولان

spathic , adj وه ک شه ریٚ کولبازی

-iron ore = siderite

spatial , adj به یاڤی . ڤالایی

spatiality , n به یاڤیتی . دری ، ڤالا یی تی

spatialize , vt ڤالایی دکت

spatially , adv به یاڤه کی

spatiotemporal , adj ده می دری

spatted , adj لیدایی

spattee , n گوره یا لنگی یا هری کو ژن ئو زاروک ب کار دهینن ل سه ر پیلاڤ ئو گوره یان

spatter , n , vt , i پرژین . پزروک ، له که ، پنی ، وه شین ، کرێت دکت (رزمه تی) . دپرژینت . پنی دکت . به لاڤ دکت پیس دکت (ب ته قنیٚ) .

spatterdock , n زه‌باتا ئاڤی یا زه‌را باکورا ئه مریکا

spattering , n وه شاندن . وه شین

spatting , n لیدان

spatula , n که‌فچک یان هه‌ستیفکا ده‌ر مانسازی

spatular , adj پیوه ندیداریٚ پارچه یا پانا شینکی

spatulate , adj وه ک هه ستیفکیٚ

spatule , n پارچه یا پانا شینکی یان شه پیلکی ئه خاسمه ئوماهی یا دوڤ – په ریٚ بالنده یی

spatuliform , adj پیوه ندیاریٚ پارچه یا پانا شینکی

spavin , n ئه ساخی یا په ژ بونا ئاڤ چوکا هه سپی

- blood bog په ژبونا موفكى
spavined , adj پێوه نديدلرێ نه ساخى يا چوكا هه سپى
spawn , v . t . i ,n خه رز دكت ، هيک دكت (ماسى) به رهه م دكت خه رز، هيكێن ماسى يێ ، توف
spay , v . t گونو دكت. (ب هه لكيشانا هيكدانكێ)
speak , v . i . t دئاخفت
-to ...... for بۆ دئاخفت
-to ...... for oneself بۆ خو دئاخفت ، هزرا خو بخوه ده ر دبرِت
-to......... of ل سه ر دئاخفن
-to........... out ئه شكه را ئو سه ربه ست دئاخفت
- to............up ئه شكها ئوسه ربه سه دئاخفت
-to........... well of قه نج ل سه ر دئاخفت
- so to .... هه كه مروڤ بشێت بێژت
speakeasy , n مه يخانه
speaker , n ئاخفتكه ربه يڤيار .گوتاربێژ. بێژه قسه كه ر، گوته ربێژ. دوانبێژ . په يڤدار
speaking ,n ئاخفتن، په يڤين . لێدوان، په يڤاندن قسه كرن . شوركرن
- acquaintance ناس
- tube بورى يا ئاخفتنێ (ل ناڤ ئاڤاهيدا)
speaking , adj ئاخفتنى
spear , n , adj , vt , i . جه ر يد . زه رگه . رم ، تير . تيروک . نيزه . نزه ، كون دكت (ب رمى)
- head سه ركێ رمى . زه رگه . خشت
- man رمباز
- mint ته حتاڤيک . پينگ . پونگ
- side چڤێ نێرێ مالباتێ
- wort هه له زه ک گيايى
spearfish , n , vt , i رم ماسى ، ماسى دگرت (ب رمى)
spearer , n رمباز
special , adj , n تايبه تى . تايبه ت . سه رخوه . خوه سه ر ، خومالى
- act ياسايا تايبه ت
- delivery پێدانا تايبه تى
- edition چاپا تايبه ت
- license رێدا نا تايبه ت
- logic ژيربێژى يا تايبه ت
- pleader راوێژكار
- pleading گوتنا لايه كێ ل دادگه هێ دژى گوتنا لايێ دى
- purpose مه ره ما تايبه ت
- train هه ڤكێشا تايبه ت
specialism , n تايبه تبون ، تايبه تى تى
specialist , n پسپور، كاره دار
specialistic , adj پسپورى ، كاره دارى
speciality , n پسپورى ، تايبه تى، كارێ تايبه ت تايبه تبون ، خومال
specially , adv ئه مازه ، ئه خاسمه ، ب تايبه تى
specialization , n پسپوريتى . پسپورى ، تايبه تبون
sepcialize , v , t , i پسپور دبت ، پسپوردكت
specialized , adj پسپور
specializing , n پسپوريكرن ، پسپوربون
specialty , n تايبه تبون
speciation , n (هوينێ) چێبونا ته خليتێن نۆ (ب كردارا گوهورينێ)
specie , n پاره . پول . دراڤ
- in .... هه مان . ب دراڤى . بێ گوهارتن ، چاڤى
- to return insult in.. كرێتى يێ ب هه مان جورى ڤه دگه رينتڤه
species , n سه لف . ته خليت . پول . جور
specific , adj, n جوره كى تايبه تى . تايبه ت جورى
- character كه سايه تى يا تايبه تى
- duty ئه ركێ تايبه ت
- gravity كێشه تايبه ت
- heat گه رمه خو . گه رمى يا تايبه تى گه رمى يا جورى
- capacity فره هى يا گه رمى يا تايبه تى
- inductive capacity فره هى يا هاندانى يا ئابيه تى
- ionization ئه يونبونا تايبه تى
- power هێزا تايبه تى
- resistance به ركرى يا تايبه تى
- rotation زڤرينا تايبه تى
- surface روێێ تايبه تى

- viscosity چری یا تایبه تی . لنجی یا تایبه تی
- volume قه باره یا تایبه تی
- weight کێشه خو
specifically , adv ب تایبه تی
specification , n تایبه ت
specificity , n تایبه تی
specificness , n تایبه تیتی
specifiable , adj تایبه تکرنبار
specify , v . t تایبه ت دکت
specified , adj تایبه تکری
specifying , n تایبه تکرن
specimen , n راسته ک ، نمونه
- page لاپه رێ نمونه یێ کتێبێ
speciological , adj پێوه‌ندیدارێ زانینا نژادێ جوران ، جوریزانی
speciology , n جورزانی ، زانینا نژادێ جوران
speciosity , n فره هیتی
specious , adj چاکا سه رڤه یی
speciousity , n چاکیتی یا سه رڤه یی (خاپینی)
speciously , adv ب چاکی یا سه رڤه یی
speciousness , n چاکیتی یا سه رڤه یی
speck , n , vt گوشتێ قه له و . گوشتێ به رازی ، به زێ گاماسی ، پنی . له که . پرتک . تابه‌ک بیقام بچوک ، پنی یا رزی یا میوه یی ، پنی دکت
speckle , n , vt پنی یان له که یا بچوک ، پنی یان پێنه دکت
speckled , adj پنی پنی . پنیکری . پت پتک . چیک
speckless , adj بێ پنی
specktioneer , n سه ره ک نه هه نگگرێ گه می یا نه هه نگگرتنێ
specs , (n . pl) به رچاڤک .
spectacle , n ته ماشه . دیدار . دیمه ن
spectacled , adj چاویلکه کری . به رچاڤکری
- bear هرچا باشورا ئه مر یکا
- cobra مارێ کوبرایێ هندی
spectacles , n چاڤک . چاڤینک . چاویلکه . به رچاڤک
- case چاڤکدان

spectacular , adj ته ماشه . دیداری ، دیمه نی . هه ستیار
spectacularly , adv ب دیمه نی ، ب هه ستیاری
spectate , vi ته ماشه دکت
spectated , adj ته ماشه کری
spectating , n ته ماشه کرن
spectator , n سه یرکه ر . بینه ر . ته ماشه که ر نێره ڤان
- sport وه رزشا ته ماشه که ران
spectatress , n ته ماشه که ر (که چ یان ژن)
spectral , adj ره شه کی . ساویری
- line هێلا ساویری
spectre , n ساویر . په ش . شه به نگ . تارمایی ، جه نده خه ون . هه لامه ت ، ره شه ک . سهمه خیز
- of death
spectro پێشگره کو شه به نگه
- gram وێنه یێ ره شه کی یان شه به نگی
- graph نه قشکه ر (شه به نگی)
- graphy نه قشکه ری یا شه به نگی
- heliograph نه قشکه را شه به نگێ رۆژێ
- helioscope رۆژ شه به نگ بین
- meter شه به نگپیڤ
- metric , adj پێوه ندیدارێ شه به نگپیڤی
- metry , n شه به نگپیڤی
- photometer شه به نگپیڤا روناهیکێ
spectroscope , n شه به نگبین
spectroscopic (al) adj پێوه ندیدارێ شه به نگبینی
spectroscopically,adv ب شه به نگبینی
spectroscopist , n شه به نگبینزان
spectroscopy , n شه‌به‌نگ شیته‌لکرن یان شه به نگزانی
spectrum , n ره شه ک . شه به نگ
- analysis شیکرنا شه به نگی
- atomic ...... شه به نگا گه ردیله یی
- band به ندی شه به نگ
- emission شه به نگی ده ر په رین
-line هێلی شه به نگ
specular , adj رۆحلی . خودیکی . به رچاڤکی . ڤه به بینی

- iron	ئو کسیدێ ئاسنی
- surface	رۆحلی پێ ڤه به بینی
speculate , v . i	هزر دکت . رامان دکت ، بازرگانی یا قوچانێن دارایی دکت
speculated , adj	هزرکری
speculating , n	هزرکرن . خه ملکرن
speculation , n	هزرکرن . رامانکرن بازارکاری یا قوچانێن دراڤی
speculative , adj	هزری ، رامانی بازار کاری یا (قوچانێن دارایی یان دراڤی)
speculatively , adv	ب مه ترسی (بازار)
speculativeness , n	مه ترسیتی (باراز)
speculator , n	بازار که رێ قوچانێن دارایی
speculum , n	به رچاڤکێن پژیشکی ، خوبیکا که ڤن . ڤەبەبینکه ر وێنه یان نه قش کو شوێنێن رێژه یێن ستێرێن گه روک دیار دکت
- metal	دارێژا مه س ئو ته نه کەیی بۆ دوربینا
sped (p , ofspeed)	(له زکر)
speech , n	ئاخفتن . گوتار . وتار ، قسه ، گلی . زاراڤ . بێژه . لێنوان
- freedom of	سه ربه ستی یا ده ربرینا هزرێ
- therapy	چاره کرنا چه وت ئاخفتن
speechful , adj	پربێژ
speechification	گوتار . گوتن ، ئاخفتنکرن .
speechifier , n	گوتاربێژ . ئاخفتنکه ر
speechify , vi	گوتار دبێژت . ئاخفتن دکت
speechless , adj	مت . بێ ئاخفتن . لال
speechlessly , adv	ب متی ، ب بێ ئاخفتنی
speechlessness , n	ماتبون . ماتمان
speed , n, vt,i.	زویی . په له . له ز . خێرایی له زتی . له زانی ، تاو ، له زدکت
- at	به له ز
- boat	به له ما له زێ
- limit	له زا ئه وپه ری ، سنورێ له زێ
-up	له زکرنا کاری
-vibration	له رز یان له ره یا له زێ
- way	رێ یا له زێ
- to ......up	ب له زتر دچت
speeder , n	له زکه ر
speedily , adv	ب له ز ، ره ڤه ره ڤ
speediness , n	له زیتی
speeding , n	له زگین .له زین خێراکرن . له زکرن
speedometer , n	خێرایی ژمێر ، له زپیڤ . له زژمێر
speedster , n	له زکه ر
speedwell , n	گیایه ک بچوک باسک خشوک یان هلچویی ، گول شین ڤه کری
speedy , adj	له زگین . سڤک پێ . له زین
speiss , n	پێکهاتێیارژنیخ ئو ئاسنی کو چێدبت ده مێ بوهوژینا کانێ خالێ قورقوشمی
spelaean , adj	شکه فت نشینی
speleological , adj	پێوه ندیدارێ شکه فتزانی
speleologist , n	شکه فتزان
speleology , n	شکه فت نشینزانی
spell , n	نڤشتی . جادو ، ریق، سه رده ستی یان کارتێکرنا زال ، گه ر ، ده م
spell , v . t	دهنجینت ، دلگر دکت . جادو دکت . هێدی ئو زه حمه ت دخوینت ، نه قش دکت (په یڤێ) . واتا دکت ڤه دسهینت . ڤه دسهت (ژ کاری)
-to ..... word	په یڤێ دهنجینت
- to ....down	دره ڤینت (ب هنجاندنێ)
- to ....out	دیار دکت
spellbind, vt	جادو دکت . دلگر دکت
spellbinder , n	چاک ئاخفتنکه ر
spellbound (by),adj	شه یدا . دێوانه
speller , n	هنجانکه ر. کتێبا هینکرنا هنجاندنێ
spelling , n	ڤه هه نجاندن ،هنجاندن . دیار کرن
spelt , p . of . spell	ڤه هه نجاند
spelt , n	گه نمێ ره سه ن
spelter , n	زنک ، توتیا
spelunker , n	هه وه سکارێ دیتن ئو خوه ندنا شکه فتان

spelunking هه وه سكارى يا ديتن ئو خوه ندنا شكه فتان
spencer , n ساقوينٓ كورت ، بابر
spencer , n = trysail
spencerian , adj پيوه نديدارىٓ باوه رمه ندى يا گوهورينا ميكانيكى يا گه ردونى
spencerist , n باوه رمه ندىٓ گوهورينا ميكانيكى يا گه ردونى
spend , v . t . i خه رج دكت . دمه زيخت
- thrift ده ست به ردايى
spendable , adj خه رجبار
spender , n خه رجكه ر
spending , n خه رجى . خه رجكرن . لێچون . برافتن ، مه زخاندن
spent , (p of spend) (خه رجكر)
spent , adj خه رجكرى . لێچويى
sperm , n توڤ . نێمك . توخما و . توخماڤ تۆم . ئاڤك
sperm . n ..(whale) نه هه نگه ک مه زن کو ماده یه ک مومى به رهه م دكت ژ سه رى
sperm (o) پێشگره كو توڤ ، توخماڤه
spermaceti , n ماده يه ک مومى يا رونىٓ سه رىٓ نه هه نگى
spermaduct , n بورى يان كه رخا توخماڤى
spermary , n لڤكا توخماڤىٓ نێر . گون
spermat پێشگره كو توڤه ، ميكروبه ، ئاڤكه
spermatic , adj توخماڤى
- cord ريڤى يا توخماڤى
- fluid نێمك
spermatid , n خانه يا ببت زايه ندىٓ نێرک
spermatism , n په رينا توخماڤى
spermatium توخماڤگه
spermatocidal , adj توخماڤ كوژ
spermatocyte , n خانه يا توخماڤى
spermatogenesis چێبونا توخماڤى
spermatogenium خانه يا نێرى يا توخماڤى
spermatogenist , n توخماڤزان
spermatogenous,adj (نێر) توخماڤى
spermatogeny , n توخماڤزان
spermatolgist , n توخماڤزان
spermatology , n توخماڤزانى
spermatophore , n توخماڤدانک
spermatophyte , n هه له زىٓ توڤى
spermatozoid , n نێر
spermatozoon , n (..zoa) زايه ندىٓ توخماڤكى
spermine , n سپيرمين : ماده يه ک تفتى رونى به لورىٓ دناڤ توخماڤى دا
sperm oil , n زه يتا نه هه نگى
spermophile , n جانه وه ره ک كرنده يه
sperm whale , n نه هه نگه ک مه زن ددانداو
spew , vi , n ڤه دره شت . سه ر داڕێت ڤه ره شين .
sphagnum ته خليت كه ڤزه
sphalerite , n كبريتيدا زنكىٓ
sphene سليكيتا كالسيوم ئو تيتا نيوم
sphen(o) پێشگره كو سنگه ، سپينه
sphonoid , adj , n سنگى . سپينى هه ستى يىٓ سپينى
sphenoidal , adj سنگى . سپينى
spheral , adj گوگى . ساز . هه ڤتا
sphere , n , vt كايه (مه گه تيز) . هول . گوڤه ک . گوگ ، بوار ، ته پک . ده ره تان . گوگ دكت
- of influence به رتاو
- within ..of gravity به ركێش
sphered , adj گوككرى
spheric , adj , n گوگى
spherical , adj گروڤر . گوگى
- aberration لادانى گوگه كى
- angle گوشه يا گوگه كى
- coordinate ته وه را گوگه كى
- excess پترى يا گوگه كى
- geometry ئه نداز ياريزانى يا گوگه كى
- triangle سىٓ گوشه يان سىٓ كوچكا گوگه كى
- trigonometry سىٓ گوشه زانى يا گوگه كى
spherically , adv ب گوگى
sphering , n گوككرن
spheroid , n گوگه ک .ته ن گوگين . له ش گوگين

spheroidal, adj = spheroid
spheroidally , adv ب گوگه کی
spherometer , n گوگپیف
spherular , adj گوگکی
spherulate , adj گوگکی
spherule , n گوگک
spherulite , n که فره گوگه شوشه یی
spherulitic , adj پنوه ندیداریٔ که فره گوگه ییٔ شوشه یی
spherutize , v . t کوگه شوشه یی دکت
sphery , adj کوگه یی
sphincter , n گلیشک . زه بله کا گلیشک
sphincteral , adj پنوه ندیداریٔ زه بله کا گلیشکی
sphincterial , adj گلیشکی
sphincteric , adj هه ستی گلیشکی
sphinc ,n بونه وه ره ک ئه فسانه یی گریکی له ش شیره ب چه نگ ئو سه ر ئو سینگیٔ ژنیٔ ، سفینکس . ئه بول هول ، په یکه ریٔ مسری
sphragistic , adj گوستیرکی . موهری
sphragistics , n گوستیرک ئو موهرزانی
sphygmograph , n ئه قشکه ریٔ فرتیٔ یان پرته ییٔ
sphygmomano meter , n خوین په ستانپیف
sphygmometer,n= sphygmograph
sphygmus , n قوتان
spica , n گوله گه نم ، پنچه یا گوله گه نمی
spicate , adj گوله گه نمی . گوله گه نمدار
spicated , adj گوله گه نمی
spice , n, v , t به هارات . ئالات . بهارات ، ئالات دکت ، بهارات دکت
- dealer بهارات فروش
spiceberry , n چایا که ئه دا
spiced , adj به هاراتکری . ئالاتکری ،
spicery , n بهارات ، ئالات
spick , adj لاو . نو
spick-and-span , adj لا و . نو
spicing , n ئالاتکرن . به هاراتکرن
spicily , adv ب ئالاتی یان بهاراتی
spiciness , n ئالاتیتی ، توژی ، تیژی
spicular ,adj ستریکری
spiculate , adj سه رتوژ . دری . ستریکری
spicule , n که له م . ستری
spicy , adj ئالاتی ، تیژ . گه زین ، بیٔ شه رم . ئالاتدار . تیژ ئالات . چه له نگ
spider , n پیرک . پیرهه فوک ، داپیروشک ، ته فنه پیرک . پیتافه نت . ته فن پند
- and fly ئالزکه ر ئو ئالزاندی
- crab کیفژاله ییٔ پیرهه فوکی
- monkey مه یمونکا پیرهه فوکی
- wasp ستینگا پیرک خور ، کونکا خو ل نک پیر هه فوکیٔ چیدکت
- web ته فنه پیرک
- wort هه له زیٔ گول شین یان بنه فشی
spidery , adj پیرهه فوکی ، تیر پیرهه فوک
spied , adj سیخوریکری
spiel , n , vi ئاخفتن . سوحبه ت دکت
spiffy , adj لاو ، نایاب
spif (f) licate , vt دهه رفینت
spignel , n هه له زه ک چیایی گول سپی بیٔهن خوه ش
spigot , n سه ربه ند . سه رده فک . به رده فک
spik , n .(derog) ئیسپانی یه ک ئه مریکانی
spike , n سنگ . گوله گه نم . ته خلیت ماسی . شاخ . گول ئیشی ، ره زینه ک . ره زه . زه رزینه ک
- heel پاشپانی یا بزماری : بلند ئو سه ر توژ بو پیلافا ژنا
- of corn or wheat سه ری
spike , v . t گیرودکت ، ره زه دکت . کون دکت (ب بزماری) . تیکدت ، کحولیٔ به رددت سه ر شه رابیٔ
spiked , adj گول گه نمکری . گول . گه نمدار . درک
spikelet ,. n گول گه نمک ، ئیشیکیٔ گولان

spikenard , n مه لحه مێ ناردی ، گول گه نما بێهن خوه شی
spiky , adj درک ، تیژستری
spile , n , vt سه رده لک . دنک. بوری، بوری یه ک بچوک دکت ناف ئاڤا داریرا بۆ ده رئینانا ئاڤکی، دگرت (داد خت) ئاڤکدارێ ب بوری یێ دئینن ده ر، قایم دکت . ب دنک دکت
spiling , n دنک
spill , v . t دریژت
-to ..... blood خوینێ دریژت
-to ..... the beans رازێ ئه شکه رادکت
spill , n سه رداچون . هلچون
- over سه رداچون
- way جوک بۆ ئاڤا سه ر داچویی
spill , n ده پ
spillage , n ئاڤا سه رداچویی
spilled , adj سه رداچویی
spilling , n دارشتن ، ریتن
- over هلچون
spillikin , n ته له زما داری یان هه ستی
spilt , (p.of spill) رشت
spilth , n تشتێ رشتی
spin , v . t . i درێست . دزڤرت . بزڤرینت
- to ...a yarn چیروکه ک دره و چێدکت
spin , n گه ر . رێس ، رێساندن . رستن . زڤرین ، بادان
- head نیک . نوک
- orbit coupling جوتبونی بادان و سورگه
- quantum number ژماره یا چه ندکی ئو بادان
spina bifida , n چه وتی یا ده رهاتی یاکاریته یێ مه ژی
spinach , n سپیناخ
spinal , adj موڤکی . گرێکی
- canal پارچه یا رێزکا ده ماری یا نیڤه کی
- column ده رزه ن ، ستونکا پشتێ ، موره گه ی پشت
- cord مه ژی یێ پشتێ
- nerve رها قولنجێ
spindle , n , adj, vt وه ک ته شی.ته وه ره یان ستونا گه رینێ، ته‌شی، زراڤ ئو دریژ دبت
- head سه رته شی
- legged لنگ زراڤ ئو دریژ
- legs لنگێن زراڤ ئو دریژ ، مروڤێ لنگ زراڤ ئو دریژ
- shanked لنگ زراڤ ئو دریژ
- shaped وه ک ته شی
spindled , adj باسکویی
spindling , adj زراڤ ، باریک ، دریژ . لاواز
spindly , adj زراڤ ئو دریژ
spindrift , n که فاپێلێ . پژروکا پێلێ
- clouds ئه ورێن سفکێن وه ک په ران
spine , n پروسک ، مازمازک . کاریته یێ پشتێ . ستری ، بربره . درک
- chiller کتێبا چیروکا بزدهێن
- chilling کتێبا چیروکا بزدهێن
spined , adj درکدار
spinel , n ته خلیت کان (تێڤه ل ره نگ به لوری)
- ruby یاقوتا سورێ تاری
spineless , adj بێ موڤک . لاواز ، سست
spines , n پوزان
spinescent , adj درک
spinet پیانویا بچوک
spinifex , n گیایه ک زڤر به لگ – ته شی یی
spininess ., n درکیتی
spinnaker , n بابره کا سێ کوچکی مه زن
spinned , adj ریساندی ، رێستی . رێساندی ، ریستی ، رستی
spinner , n ریسیار . رێس
- wool's .... هریرێس
spinneret , n رێسکه ر : ئه ندامێ ته ڤن چێکرنێ یێ ته ڤنه پیرهه ڤوک ئو کرمێ ئاڤرمیشی
spinney , n ده حلێ ته راشی
spinning , n رێستن . رێساندن . رستن، ریستن . ریساندن، زڤراندن . باده ک . رێس
- cotton په مبوریس
- jenny ته شی یا خوکاری یا که ڤن

- house , n خانی یێ چاککرنا دیهلان (ته شی ریسان)
- machine مه کینه یا رستنێ
- of threads ده زی ریسی
- wheel چه رخی رستن.چه رخا رستنێ.خه ره ک
spinose , adj تیر ستری . درک
spinosity , n درکیتی
spinous , adj تیژ . درک
- process وه رارا درکی
Spinozism ئولا سپینوزا (ژیرزان) کو هه ر ماده یه‌ک نه راده دار ب ته نێ هه یه کو دریژبون ئو هش روچکن ئو مروڤ شکلێن گوهورین
spinozist , n باوه رمه ندێ ئولا سپینوزا
spinozistic , adj پێوه‌ندیدارێ باوه رمه ندێ ئولا سسپینوزا
spinster, n ته شی ریس.بیژن .ڤه یره‌ئاموتیا ، ژنبی
spinsterhood , n ژنبیتی ، بیژنیتی
spinthariscope , n تیریژبینا ئه لفا
spinule , n ستونکا پشتێ . ستریک . درک
spinuliferous , adj ستریکی . درکی
spinulose,spinulous,adj پێوه‌ندیدارێ ستونکا مه‌ژیکی،درکی
spiny , adj تیر ستری ، درکی
- finned در شاپه ر
- lobster کیڤژاله یێ ده ریایی یێ درکی
- rat مشکه ک مو زڤر
spiracle , n ده ڤێ پشینێ(یێ پیتک ئو نه هه نگان)
spiracular , adj ده ڤ پشینی
spiraculate , adj ده ڤ پشینی
spiraculum,n=spiracle
spiral , adj , n چه قچه قوکی . ئالاندی . ئالاندن . لوله، کی، چه قچه قوک. لول.پێچ. بادوکه
- galaxy هه ساره یا لوله کی
- line خێزا بادایی
- spring زه نبه له ک
- wheel چه رخا لوله کی
spiral , v . t لوله کی دئالت . لوله کی دچت
spirality , n لوله کیتی
spiralled , adj لوله کیکری
spiralling , n لوله کیکرن
spirally , adv ب لوله کی
spirant,adj,n=fricative
spire , n , vi , t به لگێ گیایی . گوپیتک . لوتکه ، برج ، گوپیتکا سه رتیژ (وه رار) لوله کی بلند یان نزم دبت یان شین دبت ، سه رتیژ بلند دبت
spirea , n گولبه ند : ته خلیت هه له ز
spired , adj لوله کی . سه رتیژ . برجی
spiriferous , adj لوله کبویی
spirillum , n لوله ک : به کتریایه‌ک لوله کی
spiring , n باسککرن
spirit , n, v , t گیانێ پیروز . که س . چه له نگی چالاکی . مه ی . جان . گیان ، سلوبر . به دگیان ، چالاک دکت . خورت دکت ، گیاندار دکت . دره ڤینت
- in high ....s شاد
- level شاقولا ئاسویی
- rapping گیان گازیکرن (ب قوتانێ یان کوتانێ)
- in poor or low ...... مریتو . مروس ، بێهن ته نگ
- out of .... مریتو ، مروس
spirited , adj چالاک ، ئازا . چه له نگ
spiritedly , adv ب ئازایی
spiritedness , n گیانیتی
spiritism , n ئینا ئه‌یا گیانی گیانکی ، باوه ری یا کو گیانێ مری دگه‌هت زندی دریکا ناڤبژیدا
spiritist , n باوه رمه ندێ گیانکی
spiritless , adj مری . مروسی . سست، ترسونه ک
spirits , n ڤه خوارنێن سه رمه ستی
- of hartshorn ئاڤا نشادر
- of turpentine رونێ که زوانان
- of wine کحول . گیانێ شه رابێ

spiritual , adj , n گیانی . جانی، ئایینی . ئو لوه ری
- court دادگه ها ئولکی
- (religious) scientist ئایینزان
گیانکیتی باوه رمه ندی یا گیانی : کو
spiritualism , n راستی هه می گیانی‌یه ، ئینانله یا گیانان
باوه رمه ندیٔ گیانی
spiritualist , n پیٔوه ندیداریٔ باوه رمه ندی یا گیانی
spiritualistic , adj گیانکی . گیانداریتی
spirituality , n گیانیکرن
spiritualization , n گیانی دکت
spiritualize , v . t گیانیکری
spiritualized , adj گیانیکرن
spiritualizing , n ب گیانی
spiritually , adv گیانیتی
spiritualness , n ' کحولیتی
spirituosity , n کحولی
spirituous , adj نفیسینا گیانی (نفیسینا خوکاری‌کو
spirit writing , n گریمانه ژ به ر کارتیکرنا گیانی دبت
پیشگره کو پشینه ، بیٔهن کشانه
spiro باده کی
spirochetal , adj به کتریا یان درما باده کی
spirochete ئه ساخی یا باده کی یان
spirochetosis , n ئه قشکه را پشینیٔ
spirograph , n که فزا که سکا رزیاری
spirogyra , n پشینپیف
spirometer , n پشینپیفی
spirometry , n لوله کی . سه رتیژ ، برجی . بادایی
spiry , adj شیشک . شیش . بست . تف ، ئاقا
spit , n , vi , t ده فی . توک . سیخ . تف دکت
دئه نرت . که ف ددت
- to ....cotton ده ربیرت
- to ....it out کوراتی یا مه ربیلیٔ یا ئه ردیٔ
spit , n هسین ، فه مشتن . پاقژی
spit and polish , n ئه پکا کاغه زا جیتی به ری هاڤیتنیٔ
spitball , n ئه پکا تفکری یا به یسبولیٔ به ری لیٔدانیٔ)
مارماسی یا براژتی یان فه لاندی، مار
spitch cock , n , vt ماسی بیٔ دبرت بؤ براژتنیٔ

spit curl , n گولی یا پرچا ئالایی
spite , n , vt کینه .کین . رک . قین ، زک ره شی.
ئه نراندن، دئه نرینت . کین دکت
spited , adj کینه کری
spiteful , adj دلره ش . کیناوی . کیندار، دلتاری .
دوشفان . کینو
spite fully , adv ب کینداری
spitefulness , n کینداری تی
spitfire , n ئاگرها فیٔژ (وه ک ئاگریژی یان توپیٔ) ، ئاگرها فیٔژ : بالافرا
جه نگی ، ئه نروک .
spiting , n کینه کرن
spitter , n تفکه ر
spitting , n تف . تفکرن
spittle , n لیکاو . لیک . تف . گلیز . توک
- bug پیتکا تفکه ر : پیتکه‌ک بازده‌ر
کرموکه ییٔن ویٔ که فه ک وه ک تفیٔ
ده ر دکن
spittoon , n تفدانک
spitz , n ئه خلیت تیله یه
spiv , n باپیف
splanchnic , adj هنافی
splanchnology , n هنافزانی
splanchnotomy , n هه لکیشانا پارچه هنافی
splash , n کورته نوقیبون . به رزکرنا نوچه یی
فورته کی ، پزروک . وه شین، پنی .
له که ، شلق . شله ق
- to make a ...... سه رنج دکت
splash , v . t . i شل دکت (رژ ئو چاڤان) . به رز دکت
(نوچه) ، دوه شینت . پنی دکت
- to .... one's money about دراڤی زه هی یان به لاف دکت
splashboard , n ده پکیٔ به رگری ئاڤیٔ یان ته قنیٔ
splash down , n داهاتنا سه رئاڤیٔ
splasher , n پاریزه‌را پزروکیٔ
splash guard , n پاریزه را پزروکی یا پاشی یا
چه رخیٔن پاشی ییٔن ئوتو مبیلیٔ
splashing , n وه شاندن . وه شین
splashy , adj پنیکری .پزروکی .ته قنی ، هه ستیار

splat , n بالگی یا درێژ : دارێ پشتا کورسیکێ
splatter , v . i دوه شینت
splattering , n وه شاندن . وه شین
splay , n , adj نشیڤ، نشیڤی، لار، لاری ، درێژبون
- foot (ed) پێ پان ئو راست
- mouth ده ڤ مه زن
splay , v . t . i نشیڤ یان خوه هردبت ، درێژ دکت
رادخت . نشیڤ یان خوه هر دکت
spleen , n سپل . په شاره ش . پاته ره ش . ڤاته
ره ش، دیڤک
- wort گیا سپل
spleenful , adj کیندار . ئه نری ، چرت ، شه رکه ر .
مروس
spleenish , adj ئه نری . کیندار ، چرت
spleenless , adj بێ سپل
spleeny , adj سپلی
spleenology , n سپلیزانی
spleenotomy , n سپل هه لکیشان
splendent , adj ناڤدار . ته یسی ، روناهی
splendid , adj نایاب .باش ، چه له نگ . ڤه روار .
پینگوتی .مه زن.ته یسی ، رند ، جندی
splendidly , adv ب نایابی
splendidness , n نایابیتی
splendiferous , adj =
splendid
splendour , n ره نگ ورژ . ره وش . په رکال ،
ره ونه ق، چه له نگی . ڤه روار .
شه وقدان . ڤه شه نگ
splenectomized , adj سپل هه لکیشایی
splenectomy , n سپل هه لکیشان
splenetic , adj , n سپلی . چرت . شه رکه ر . ئه نرینبار
splenial , adj په ژبون یان مه زنبونا سپلی
splenic , adj سپلی
- circulation گێرا ده مارێن سپلی
- fever نه ساخی یا په زی
splenitis , n کولبونا په شاره ش
splenius ماسولکه یا ره خ ئو پاشی یا ستویی
بۆ پاشڤه کشانا سه ری

splenoid , adj پێوه ندیدارێ نه ساخی یا په زی
splenology , n په شاره شزانی
splenomegal , adj سپل ستور
splenomegaly , n په شاره ش ستوری . سپل ستوری
splenization , n گوهارتنا په شه یی بۆ سپلی
splice , n , vt شوکرن . که زیکرن . پێکڤه گرێدان
(ب که زیکرنێ) ، پێکڤه نان .
گرێدانا که زیکری، ددت شو ، پێکڤه
گرێددت (ب که زیکرنێ) ، پێکڤه
که زی دکت
spline , n, v , t ده پک (دار یان مێرتال) ، درێژ ئو
زراڤ بزمانوک.که لش ، ب زمانوکی
قایم دکت، دکه لشینت
splint , n ده پکێ ته نکێ دار . ته له زم .
مه زنبونا هه ستی یێ سه رێ لنگێ
هه سپی، ده پکێ مێرتالی . شه پک
- bone هه ستی یێ ته له زمی : یه ک
ژ هه ر دو هه ستی یێن وه ک
ته له زمی ل ره خ لنگێ هه سپی
- coal ره ژی یا ره ڤا تیر گه رمی
splint , v . t دگرت (هه ستی ب ته له زمی)
splinter , n که ر . ده سته یه ک دوبه ره کی،
قرش ، پارچه . ته له زم
- group گرویه ک بچوک دوبه ره کی
- party پارتی یه ک بچوک دوبه ره کی
splinter , v . t . i ددرینت . پارچه پارچه دکت ،
ته له زم دبت، ددرت، پارچه پارچه دبت.
ده ردکه ڤت (ژ پارتی)
splintered , adj ته له زمکری
splintering , n ته له زمکرن
splintery , adj ته له زمی
split , n , adj که لشین . دوبه ره کی . گرویا
دوبه ره ک، که لشی . پارچه کری.
دابه شکری ،
ده رزه ک . جه لغ . که لش .
ده رز، ده رزاندی . که لشی .
په لپه لکری. پژلاندی شه قتین. شه قتی،
شکافتی، نیڤ کاسک یان
شوشه یێ شه رابێ
- personality که سیتی یا که لشی یان شه قتی

- sccond گاڤ
- ticket كاغه زا هه لبژارتنا پارچه كرى
split , vt , i دكه ليتشت . دپژلت
- to ....hairs ب رهه ڤدانا تشتێ پوچ دكت
- to ....one's side بيقام دكه نت
- to .....straws شه رى ل سه ر ليكه تنا پوچ دكت
- to ....the difference پيك دئيت ل سه ر بنياتا نيڤكرنا
تيڤه لى بێ
splitting , n ده رزين، كه‌لشاندن. ده رزاندن، چرين.
بزدين ، ترازان، پژلين . كه لاشتن .
شه قتاندن . شكافتن
splotch , n, vt له كه ، له كه دكت
splotched , adj له كه كرى . له كه دار
splotching , n له كه كرن
splotchy , adj له كه يى
splurgc , n , vi فورته كى، فورته كى دكت . فورته كى
يان ده ست به ر دايى خه رج دكت
splurged , adj ده ست به ردايى
splurging , n ده ست به ردان (خه رجكرن)
splutter , n , vi , t تيك شيلان ، تيك دشيلت
spodc , n كالوتێ ناياب
spodumene , n سپودومين . ميزتاله
spoil , n يه خته رمه . شه لين . تالان ،
زه هيبون . په رتالێ سه قه ت
spoil , v . t . i دشه لينت . تالان دكت . زه هى دكت .
نازدار دكت ، تيكدچت . تيكددت
spoilagc , n كاغه زا تيكچويا چاپكرنێ ، زه هى
spoiled , adj زه هى . شه ولقى . زه هيكرى
spoiler , n دوخمان
spoiling , n زه هيكرن . تالان . دوخمان
spoils , n تيكدان . گلاهه ، تالانى . تالان
- man ئه ندامێ هه لپه رستێ پارتى
- system ريزكا تالانان
spoilt , adj به رباد ، تيكدايى
spoke , n تيريژا چه رخى . پنيكێ پيستركێ .
گرته كا عه ره بانێ
- bone نيڤ تيره يا زه ندى
spoke , v . t بست - تيريژى دكت
spoke , (p of spcak) ئاخفت
spoked , adj بست - تيريژيكرى
spokeshave , n گيزان يان پارچه -ره نه يا ناڤبه را
دو ده ستكاندا
spokesman , n وته بيژ ، قسه كه ر ، ئاخفتنكه ر .
گوته بيژ . په يڤدار . به رده ڤك
شانديار . بيژنده
spokeswoman, n په يڤدار (ژن)
spoking , n بست - تيريژيكرن
spoliate , vt تالان دكت . دشه لينت
spoliation , n تالان
spoliator , n تالانكه ر
spoliatory , adj تالانى
spondaic , adj سپوندى (ژ شه ش پيڤه يى
كوسپوندى پيڤه يا پينجه مه)
spondee , n پيڤه ك هوزانى دو بر گه دريژ
spondulicks , n pl(sl) دراڤ . پاره
spondylitis كولبونا موڤكان
sponge , n هه وره ك . ئه ورك
- bag چه نته يێ ئاڤ به رگر
- to throw up the ...... چيز دكت
sponge , vt , i ب ئه وركى پاقژ دكت ، رادكت
- to ....out پاقژ دكت . هه مى شوپێ رادكت
sponge cake , n كلوجا هه وره ك (كلوجا شرين ،
ته نك كونيلكه يى)
sponge cloth , n په روكى هه وره كى
sponged , adj پاقژكرى (ب هه روه كى)
sponger , n دوڤ ده هول . مشه خور
sponge rubber , n لاستيكا هه وره كى (لاستيكا
كونيلكه يى)
sponging , n پاقژكرن (ب هه وره كى)
sponging house , n زيندانا ده ينداران
sponginess , n هه وره كيتى
spongologist , n هه وره كزان
spongology , n هه وره كزانى
spongy , adj هه وره كى
sponsion , n ده سته به ر

sponson , n هه رز الا ره خه کی . شاپه ر (بۆ
هه ڤسه نگی یا بالافر – ئاڤی)
sponsor , n , v . t . ده سته به ر ، ده سته به ر دکت
sponsored , adj ده سته به رکری . سه خبیکری
sponsorial , adj ده سته به رکری ، سه خبیرکری
sponsoring , n سه خبیرکرن . کریڤاتی
sponsorship , n ئالگرتن
spontaneity , n سه رپلکیتی
spontaneous , adj سه رپلکی ، خوبی .خوره س
- combustion سوتنا خوره سی
- generation هه لهینانا خوره سی
spontaneously , adv ب خوره سی
spontaneousness , n خوره سیتی
spoof , n , vt چاڤلیکرنا ترانه یی .پوچبیژی .
فیلبازی ، خاپین ، دخاپینت
spook , n , vt , i ساوبر . دبزدهینت . دجنقت
spooky , adj ساوبری ، جنقی ، ده مار گیر
spool , n , vt , i قه نه ک. چرک. دارتون . ئالاندن،
خولوکه. دئالینت (سه رقه نه کی) .دئالت
spooling , n داپیچان
spoon , n که ڤچک . که وچک . که ڤچی
- beak وه رده کا نکل مه ر
- perforated .... که ڤچی
- straining .... که ڤچی
- wooden .... که ڤچکێ داری
spoon , v . t . i ئه ڤینی دکت، تیذکت (ب که ڤچکی) .
چالی (وه ک که ڤچکی) دکت
spoonbill , n بالنده یه ک نکل که ڤچکی یه
spoon bread , n نانێ نه رمێ گه نمێ شامێ
spoondrift , n که ف یان پزروکا پێلێ
spooney, adj , n = spoony
spoon - fed , adj نازدار . که ڤچک خوارندایی
spoon - feed , vt ب که ڤچکی خوارن ددت
spoon food , n خوارنا ب که ڤچکان
spoonful , adj تژی که ڤچکی . پچه ک
spoonily , adv ب خرپویی
spooniness , n خرپوتی
spoon meat , n خوراکا که ڤچکی
spoony , adj , n گه وج . خرپو . ساده
spoor , n , vt , i شوپا ده واری . ل دوڤ شوپێ دچت
spoorer , n شوپزان
sporadic , adj بپی ، به لاڤ . قه ومینا ل ڤیرێ ئو
وێرێ
sporadically , adv ب بپینی . ب جودایی
sporangium , n توڤدانک . زایه نده – دانک
spore , n , vi زایه نده ، زایه ندا به رهه م دکت
- case = sporangium
spored , adj (زایه ند) به رهه مکری
spori پێشگره کو توڤه ، زایه نده
sporicidal , adj زایه نده کوژی
sporicide , n زایه نده کوژ
sporic period , n قوناغا زایه نده یی
sporiferous , adj زایه نده یی
sporing , n (زایه نده) به رهه مکرن
sporo - پێشگره کو توڤه
sporoblast , n درما زایه نده یی
sporocyst , n کیسکێ زایه نده یی
sporogenesis , n زایینا زایه نده یی
sporogony , n زا ئو زێ یا زایه نده یی
sporophore , n زایه نده هه لگر
sporophyll , n به لگێ زایه نده یی
sporophyte , n نه ڤه یا زایه ندی، وه رارا
زایه نده یی
sporozoan , n جانه وه رێ زا ئوزێ بێ
زایه نده یی دکت
sporozoite , n زندیکێ زایه نده
sporran , n کیسکێ پارا (سکو تله ندی)
sport , n یاری . که یف . ترانه . پیکه نین .
وه رز ، وه رزش
- s'field زه ڤی یان مه یدانا وه رزشی
- s'man وه رزشکار
- ship وه رزشکاری
-- s' woman وه رزشڤان (که چ ، ژن)
- for ...., in .... بۆ یاری یان ترانه

- to make ....of — پێدکه نت
sport , vt , i — که یفێ دکت . لاددت . پێدکه نت
sport (s) , adj — وه رزشڤانی
sport fish , n — ماسی یا که یفێ (نه خوارنێ)
sportful , adj — که یف . یاریکه ری . ترانه که ری
sporting , adj — فه لیته یی . قوماری . وه رزشی
sportive , adj — راگه ش . له یزوک
sportscast , n — به رنامه یا وه رزشی
sportsman , n — وه رزیار
sportsmanship , n — وه رزیاری
sportswear , n — جلێن وه رزشی
sportswriter , n — نڤیسه رێ وه رزشی
sporty , adj — وه رزشی . یاریکه ر . لاو . خه ملدار
sporular , adj — زایه ندی
sporulate , vi — زایه ند دبت . زایه ندی زا نو زێ دکت
sporulation , n — زایه ندبون
sporule , n — زایه ند . زایه ندک
spot , n , vt . i — شانک، ده ق . که کمه ک . راستک . پنگ . ئاخپینه . پنی . جی ، شه هنک یانه . در . ده ڤه ر . شون، بست . روهن دکت
- beauty .... — خالک . خالیچه ، شامه
- black .... — خالک . شامه
- on the........ — ده م ئو ده ست . جهدا
- upon the ...... — ل درا به رپرس . ته نگاف
spot- check — سه حکرنا ب له ز
spotless , adj — پاک . بێ پنی
spot light — روناهی یا شانویی. روناهی یا دره کی. روهنارک
spotted , adj — پنی پنی . پنیکری ، پت پتک . چیل ، له که دار
spotted fever , n — تایا پنیکه ر نه خاسمه ره شه گرانه تا
spotter , n — زیره ڤان . سه حکه ر . بالافرا سه حکرنێ
spot test , n — ئه زمونا نمونه یی
spottily , adj — ب پنیکرنی
spottiness , n — پنیکرنیتی
spotty , adj — ره شباز . پنیکری . خالدار
spousal , n , adj — شوکرن . شوکرنی
spouse , n — مێر یان ژن ، هاوسه ر
spout , n , vt , i — پلوسک . شرک . ده رچه ، د ڤزکت
- up the .... — گره وکری . ده ست ته نگی
- water .... — پلوسک
spouted , adj — ڤزکری
sprag , n — گرته کێ چه رخی : پارچه یه ک دار یان ئاسن کو ناهێلت چه رخا عه ره بانه یێ پاشڤه بچت
sprain , n , vt — خه لاندن یان بادانا نشکێ ئو دژواری یا موڤکی، دخه لت (موڤک)
spraints , n — کوشپلێن سه ئاڤی
sprang, (p of spring) — بازدا
sprat , n , vi — سپرات: ماسی یه ک بچوکه، مروڤێ بچوکێ پوچ ، ڤێ ماسی یا سپرات دگرت
spratter , n — ماسیگرێ ماسی یا (سپراتێ)
spratting , n — ماسیگری یا سپراتێ
sprawl , n , vi , t — دریژکرن . ڤه زه لین، به لاڤبونا نه سازی یا پرچێ، ڤه دزه لت، نه ساز به لاڤ دبت یان دریژ دبت،دریژ دکت
sprawling , n — ڤه زه لین
spray , n — چقک . چقلک ، ره ڤشاندن، پرژین. پرژ . پژروک
- gun — ئالاڤا ره ڤشاندنێ
spray , vt — دپرژینت
sprayed , adj — ره ڤشاندی
sprayer , n — ئالاڤا ره ڤشاندنێ ، ره ڤشاندنکه ر
spraying , n — ره ڤشاندن
spread , n , adj — په رتبون ، به لاڤبون . په ژقان . په ژلین، به لاڤکرن . به لاڤ . هاوير په رڤه دان ، پژکاندن . پژکاندی . راخه ر.راخستی، راچاندن .ته شه نه
spread , vt , i — دپه ژلت . به لاڤ دکت

spread , adj راچاندی
spreadability , n به لاڤباری
spreadable , adj به لاڤبار
spread eagle , n هه لوینَ چه نگ ڤه کری (هێمایا ویلایه تێن یه کگرتی یێن ئه مریکا) . فورته ک
spread - eagle , adj فێزبویی، نشتمان په روه ری، سه رچل
spread - eagle , vi , t وه ک هه لویی ده ست ئو پیَ یان ڤه دکت ، به لاڤه دبت ، په هله واني دته حست (ده ست ئو پیَ ڤه کری)
spreader , n به لاڤکه ر . ئالاڤا به لاڤکرن یان دریژکرنا تشته کیَ ، کێرکا به لاڤکرنا نیڤشکی ل سه ر نانی ، ئالاڤا ژ هه ڤ دور که ر
spreading , n په ره ساندن . ته شه نه . بلاوبون ، په رتبون . به لاڤبون . راچاندن . پژکاندن . به لاڤکرن
- out راخه ر
spree , n , vi ڤه خوارنا بێقام . شادی یا شنگین . چالاکی ئو مژولی یا بێقام، بێقام مژول دبت (ب کرینیَ ، ڤه خوارنیَ)
sprewed , adj وه رهایی
sprig , n , vt لاوک، نه ڤی . چقلک . قاتورک . چرپ. چرپی . چلپی، چه کیَ وه ک چقلکی یان به لگیَ هه له زی ، بزماریَ بچوکیَ بیَ سه ر ، خه مل دکت (ب چقلکان). قایم دکت (ب بزمارێن بیَ سه ر)
sprigged , adj چقلکری
sprigging , n چقلکرن
spriggy , adj چقلکی
sprightly , adj چالاک
spring , vt , i دڤزکت
-to ...... from ڤه دمزت
spring , n , adj زه نبه له کی ، چالاکی . چه له نگی . بهاری ، بازدان . سه له ف . چندک . که هنی . سه رکانی . چاڤ کانی . کانی، بهار . به هار . زه نبه له ک . فرقاس
- bed دوشه کا زه نبه له کی
- chicken مریشکا بچوک بۆ خوارنیَ
- flower پیلوک
spring , vi , t ڤه دگه رتڤه (وه ک زه نبه له کی). وه رار دکت. په یدا دبت، به رددت. بازددت، بلند دبت . دته قینت (مین). هه لدکێشت . خورت بادت . دوه ستینت .
springal (d) , n لاوک
springback , n ڤه گه رینا پاشڤه
spring balance , n ته رازویا زه نبه له ک
spring beauty , n جوانا به هاریَ
spring beginning , n نوبه هار
springboard , n هه رزالا بازدانیَ . خالکا ده رکه تنیَ (ده ستپیکرنیَ)
springbok , n ئاسکا باشورا ئه فریقا
spring - cleaning , n پاقژ کرنا ته مام
springe , n , vt , i داڤ ، داڤیَ ڤه ددت
springer , n پارچه یا که ڤانی یا تاقی . ژێری یا تاقی . چیلا ل به ر زانیَ . بازده ر
- spaniel سه یێ بازده ر : ته خلیت سه یێ نێچیریَ
springfield , n تفه نگا سپرینگفیلد
springhalt , n لنگرین یان کرژی یا پاش پیَ یێن هه سپی
springhouse , n خانیکیَ ل سه ر کانی یان جه لالی
springiness , n زه نبه له کی تی
springing , n زان . بازدان . ڤه مزتن
springlet , n کانیک
springlock , n کودیَ زه نبه له کی
spring onion , n پیڤاز ته رک
spring rain , n تاڤان
spring song , n سه ریلی . سه ریلوک
spring tide , n فیرهان . رادانا به هاریَ (ده ستپیکا نیڤا مه هیَ (هه یڤیَ)
spring time , n ده مێ بهاریَ . ئاخلێڤ . بهار . به هار
spring wagon , n عه ره بانه یا زه نبه له کی
spring worm , n کرمیَ به هاریَ
springy , adj به هاری . جیر

sprinkle , n , vt — پرژ . پزروک
بیژینگ دکت . دوه رهت . فه دپژکینت
sprinkled , adj — وه رهایی . پیوه رکری . ره قشاندی
sprinkler , n — پرژین
- musk's .... — مسک ریژ
sprinkling , n — ره قشاندن . پیوه رکرن .لیزک .
پرژاندن
sprint , n , vi — به ز ، دبه زت (دکت غار)
sprinter , n — به زوک
sprinting , n — به زین
sprit , n — داریَ بابره کیَ
sprite , n — په ری ، ئه جنه
spritsail , n — بابره کیَ فه کری
sprocket , n — ددانیَ چه رخا ددانکری
- wheel , n — چه رخا ددانکری
sprout , n , vi , t — کورک . گویکه . پندک . روان . ره وز .
بشکوف. بشکوژ . فرازی، زو شین دبت.
دبشکفت . بشکوژ ددت . دچزرت
sprouted , adj — بشکوژی . چزری
sprouting , n — بشکوفین . بشکوژین . چزرین
spruce , n , adj — مه رخ : داره ک سنه وبه ری . شیَل .
جوانپوش
- beer — بیره یا مه رخی
- tree — مه رخ . داروک . کاژ
spruce , vt — جوانپوش دکت . لاودکت . لاودبت
(جلیَن لاو دکت به ر خوه)
spruced , adj — جوانپو شکری
sprucing , n — جوانپوشکرن
sprucy , adj — جوانپوش . لاو
sprue , n — زکچونا ده فه رین گه رم . دارشته .
کونا دارشتنا قالبی
spruit , n — جه لالک (باشورا ئه فریقا)
spry , adj — سفک . چالاک
spryly , adv — ب چالاکی
spryness , n — سفکی . چالاکی
sprud , n , vt — کارتول . مه ربیلک ، دکولت . دبرت
(فریزی)
- bashing (sl) — ئه رکیَ سپیکرنا کارتولان

spudded , adj — کولایی (ب مه ریَ)
spudding , n — کولان
spuddle , vi — سفک دکولت
spume , n , vi — که ف ، که ف ددت
spumed , adj — که فدایی
spuminescence , n — که فبون
spuminescent , adj — که فدار
spuminescous , adj — که فی
spuminess , n — که فیتی
spuming , n — که فدان
spumous , adj — که فی
spumy , adj — که فی
spunglass , n — شوشه ییَ رستی . شوشه ییَ
ره نگ ریشالی
spunk , n , vi — ویران . ئازایی ، بوکه تی .
میرخاسی . چه له نگی . چالاکی .
دلیری . چالاک دبت . بیَقام دئه نرت
spunky , adj — ئازا . دلیر ، میرخاس
spun rayon , n — ره یونیَ رستی
spun sugar , n — رستنا شه کری . رستنا که چان .
شرینی یا شه کرا وه ک ریسی
spun thread , n — به نک . رئس . ریس
spun yarn , n — وه ریسک (ئه فه نج بادایی)
spur , n — هانده ر . ئاژوک ، خورین . زختک.
زخت . هاژوک
- in the ....of the moment — دگافیدا . سه ربلکی
- to win one's ....s — سه ردکه فت. مه زناتی ییَ ئافا دکت
spur , vt — زخت لیَددت ، هان ددت . دخورت،
دهاژوت
- to ....on — دهاژوت
spur gear , n — گیَر (ددان ئه ریبی ئه وه ره یی)
spurge , n — هه له زه ک شیریَز شیر تاله
- laurel — ئه راشیَ دار گولبه ندی، ئه راشه ک
گولدار به لگ هه رکه سکه

spurious , adj سه خته ، بیژی . نه ژیربیژ . قه لپ .
نه ره وا ، زر . دره و
spuriously , adj ب زری
spuriousness , n بیژی تی ، زری تی
spurless , adj بیٔ زخت
spurn , n , vt , i کوتیکرن . تیزک . په حین ، قه بول
ناکت.نزم دکت .کرێت دکت . کوتی دکت
spurning , n قه بول نه کرن . کوتیکرن
spur-of-the moment, adj سه ربلکی
spurred , adj درک . هاژوتی ، زختکری
spurrier , n زخت چیکه ر
spurring (on), n خورین ، هاژوتن ، زختکرن
spurr(e) y, n گیایه ک نوروپی گول سپی یه
spurt , n , vi به لقین . ڤزکاندن . ڤه مزتن ، دڤزکت
spur track , n هیلا لقی یا ریٔ ئاسنی
spur wheel , n چه رخا ددانکری
spur wort , n هه له زا به لگ ددانکری
sputnik , n سپوتنیک : یه که م (ستێر) دیڤه لانکا
ده ستکار
sputter , n , vt , i په قین . ئاخفتنا تیکل یان هار . پرژین
دبیژت (په یڤان) ب له ز ، تیکل ئو
هار ، ده پرژینیٔ . دپه قت
sputterer , n پرژینکه ر ، هاڤیژ (په یڤ ، خوارن)
ژده ڤی
sputtering , n کزین . پرژ اندن
sputum , n تف
spy, n , vt , i گوهبه ل.ده سگیزسیخورسیخوری دکت
- hole کونا ده ری
spyglass , n دوربینک
spying , n گوهبه لی . سیخوریکرن . سوسه
squab , n , adj مروڤیٔ قوت ئو قه له و ، قوت ئو قه له و
- chick چیچه لوک (بالنده یێ په رنه کری)
- pie کاده یا گوشتیٔ کوتریٔ ، کاده یا گوشتیٔ
په زی پیڤاز ئو سیڤیٔ
squabble , n , vi , t جره نیخ ، لیکه تن . گه لج . جرجر
شه ریٔ قیر وقیژی، ریزکرنا تیپان ،
تیکددت . شه ردکت . جرجر دکت ،
جره نیخ دکت

squabbled , adj جره نیخکری
squabbling , n جره نیخکرن
squabby , adj قوت و قه له و
squacco , n (pl-s) سکواکو : بالنده یه ک بچوک لنگ ئو
ستو دریژ
squad , n, vt تاخم . گرو . په هلانی کومه له .
ده سته . بولک . په ل ، ریک دئیخت
ده سته یه کیٔ
- awkward ...... سه ربازین نوبین هیشتا
نه مه شقکرین
- car ئوتو مبیلا پولیسی
squadded , adj پولینکری ، رڤده کری
squadding , n رڤده کرن ، پولینکرن.
squadron , n , vt رڤده ک بالافران . تابور، پول
که شتی گه ل . گرویه ک ، رڤده یان
تابور دکت
- leader ئه فسه ریٔ رێبه ریٔ رڤده کیٔ
squail , n یاری یا هاڤیتنا ده پکێن بچوک
گروڤر سه ر ده په ک مه زن
- board ده پیٔ مه زنیٔ ڤیٔ یاری ییٔ
squailer , n ته خلیت گوپاله بوٚ هاڤیتنا سه ر
سڤوره یی
squalid , adj کوتی ، پیس ، داوپیس
squalidity , n کوتیتی . پیسیتی ، گه ماریتی
squalidly , adv ب پیسی ، گه ماری
squalidness , n پیسیتی ، گه ماریتی
squall , n , vi , t قیژ . قیژکرن . لیکه تن ، باییٔ
دژوار (ل گه ل باران ئو به فریٔ)
جره نیخ ، قوردکت . قیژ دکت
squaller , n قیژکه ر
squally , adj ب قیژی
squaloid , n ماسی یا وه ک مه یکائاڤی
squalor , n قریژ . گه مار . که ساس ، قلیر .
پرک . خه وش
squam (o)- پیشگره.کو که لپکه
squamae , n قه رتیش
squamate , adj قه رتیشی

squamation , n قه رتیشبون

squamous , adj قه رتیشکری ، تیز قه رتیش

squamulose , adj قه رتیش بچوک

squander , n , vt زه هیکرن . ده ست به ردان ، به لاف
دکت (له شکه ری) ، زه هی دکت
(دراڤی)

squandered , adj زه هیکری

squanderer , n ده ست – به ردایی ، زه هیکه ر

squandering , n زه هیکرن

squanderingly , adv ب زه هیکرنی ، ب ده ست – به ردانی

square , n , a , adj فیز ، زرتخانه . چارینکری . چاره ،
مه یدان . نوجا ، چارچک . چارچنک.
چاریێ‌چارلنک. نوجاری . چوارگوشه
نوجایی . گه رده ک، چوار گوشه کی

- all...... هه فکیش (وه کیه کی)

- on the .... راست. پاک . ل سه ر گوشه یا راست

- out of .... لادایی . نه ل سه ر گوشه یا راست
نه ریزکری . نه ریزکی . چه وت

- deal پاکی . راستی ، دادی

- root ره گی نوجاری . رها نوجار

square , v , t , i چارچک دکت . نه زمون دکت

-to .....up to difficulties روبه ری زه حمه تی یان دبت

-to.... up to problems روبه ری گرفتاری یان دبت

- to ......away لیکددت (نه خاسمه بۆ شه ری)

- to ....off (بۆ شه ری خو لیکددت)

- to ....the circle چفزێ چار چک دکت

square dance, n سه مایا چارچک : سه ماکه ر
چارچکی گوفه ندێ دروست دکن

squared , adj چارگوشه کری ، نو جارکری

square measure , n پیفانا چارگوشه

squarer , n چارچکه ر . کارکه رێ داری یان
به ری چارچک دبرت

square sail, n بابره کێ چار لایان ئال (لا)

square shooter , n راستوک . پاک نه خاسمه ل یاری یان

square - toed , adj پارێزه ر ، که فنخواز

square- toes , n پارێزه ر . که فنخواز

squaring , n نوجاکردن

squarish , adj بچه کێ چارچک

squarishly , adv ب چارچکی

squarishness , n چارچکیتی . چارگوشه بیتی

squarrose,(ous) , adj زفر

squarson زه فیدار – ئو لدار

squash,n, adv , vt , i سکواش : یاری یا وه رزشی
(وه ک ته نسیێ)، قوتان: ب شنگینی.
چه پچه پا ناف ته قنێ، هه رشین .
نه رم . شیریز ، دهه رشینت ،
ته په سه ردکت (شورشی)، ددت ناف
ته قنێرا . خو تیکل دکت

- ball گوگا په ر

- - bug تاخیرکه یا کولندی

squashy , adj هه رشینی . نه رم (پلوخ)

squat , adj , n , vi , t توت . ته تکان . قه له فیسک ،
توتبون . توندان . توتقه دان
قه له فیسک یان توت رودنت . داگیر
دکت (نه ردی) بێ ماف نو بێ
کرێ ، نشین دبت (ل نه رده کێ)
داکو ئانینبه ر بکت

squatted . adj توت رونشتی

squatter , n نشتمانێ نه رده کێ بێ ره وایی نو
بێ کرێ ، نشتمانێ نه رده کێ داکو
ئانینبه ر بکت

squatting , n توتبون . چوچکاندن . توت .
توتقه دان ، توتدان . قه له فیسکی .
قه له فیسک

- person نشتمانێ بێ ماف نو بێ کرێ

squatty , adj نزم نو پان . کورت نو ستور

squaw , n ژن . ژنکا هندوکا سورا نه مریکان

- man زه لامێ سپی بیکو ژنه ک هندوک
سور نه مریکان ئینابی

squawk ,vi , n قیژ گی دکت . ده نگ بلند بیژاری
دکت ، ده نگێ تیژێ بلند ، سکالایا
دژوار، بیژاری یا قیژی . گازنده یان
گلیکرنا قیژی

- box (colloq) ده نگ گه وره که ر

squeak , n , vi , t ده نگی کورتی تیژ، جیره . چیره چیر، رزگاربون (ب زه حمه ت) ، ده نگه ک کورت تیژ دئینت ده ر، چیره چیر دکت خنزی دکت (ژ ترسان) زه حمه ت سه ر دکه ڤت یان رزگار دبت

squeaker , n چیره چیرکه ر

squeaking , n چیرکه چیرک . چیره چیر

squeaky , adj چیره چیری

squeal , n , vi , t قیژا دریژ ئو توژ، قیژ دکت . هاوار دکت، خنزی دکت یان نهینی ئه شکه را دکت (ژ ترسا سزایی) ، بیزاری دکت . گلی دکت

squealer , n قیژکه ر

squeamish , adj بیقام شه رمین، بیقام ٭هه ستیاری سنجی دل ته ڤ

squeegee , n , vt مالیکا لاستیک . باگردانیٰ لاستیکیٰ بچوکیٰ وینه گریان چاپکه ری ، دمالت یان پاقژ دکت (ب مالیکا لاستیک)، چاره دکت (ب باگردانیٰ لاستیک)

squeegeed , adj مالشتی

squeegeeing , n مالشتن

squeezability , n گڤاشباریتی ، گڤاشداری

squeezable , adj گڤاشبار . به رگوش

squeeze , n دگڤیشت . گوشین .گڤاش . گڤاشتن

- bottle شوشه یێ نه رموکه یی

- play گڤاشتنا گه فیٰ

squeezed , adj گوڤاشتی . گڤاشتی

squeezer , n گوڤیشک

squeezing , n له گڤاشتن . گڤاشتن

squelch , n, vt, i ته په سه رکرن . متکرن . به رسڤا متکه ر ، ده نگیٰ دانا ناڤ ئاڤیٰ یان ته قنیرا ، چه پ چه پ دکت ، ددت ناڤ ئاڤیٰ یان ته قنیرا دهه رشینت . ته په سه ر دکت . مت دکت

squib(s) , n , vi , t ترانه یا گه زین ، په یڤا بیٰ سه ر و به ر نڤیسی، ره خنه یا ترانه که ری، ته قه مه نی، دپه قت . دته قینت . ره خنه دکت (ترانه یی)

زو (لیٰ نه به رده وام) دچت

squid , n , v . t . i ماسی یه ک بچوکه بۆ تملوکی تملوکیٰ ده ستکار ، ماسی دگرت ب ڤی تملوکی

squiffed , adj مه ست . سه رخوش

squiffy , adj(sl) پچه کیٰ سه رخوش

squiggle , vi , t , n کورت ئو ئالاندی دنڤیست ، نڤیسینا کورت ئو ئالاندی

squiggly , adj کورت و ئالاندی (نڤیسین)

squill , n هه له زه ک زه باتی ، پیڤازا کوڤی

squilla , n جانه وه ره ک قه رتشی ده ڤ پیٰ کونا خو ل بن ته قنیٰ یان به ریٰ دئاڤا قامدا دکولت

squinch , n تاقیٰ ل سه ر قونجالد ژوریٰ بۆ قایمکرنا ئاڤایی

squint , n , adj , vi چاڤ لا . خێل ، چاڤێر . چاڤ خیل. شوخ ، چاڤ خیل دبت . ئاگرین دنیرت ، نیڤ چاڤ نه قاندی دبینت. چاڤێن خوه نیڤ دنه قینت (ل به ریٰ خوه دانیٰ)

- eyed خه یله ، چاڤ خوار. شاش، که جبین

squint ing , n شاشی . چاڤ خواری

squinty , adj خه یله

squire , n , vt زریٰ هه لگر . یاوه ر میناز . خودان زه ڤی ، زه ڤیدار ، یاوه ری یا ژنیٰ دکت (بۆ پاراستن ئو ریز گرتن)

squir(e)rarch , n ئاغا

squir(e)archal , adj ئاغایی

squir(e)archical , adj ئاغایی تی

squir(e)archy , n ئاغایاتی

squiredom , n یاوریٰ ئاغایی یان سواری

squireen , n پس ئاغا . زه ڤیدارک

squirehood , n زه ڤیداریتی

squirelet , n — زه ڤیدارک . پس ئاغا
squirceling , n — زه ڤیدارک
squircly , adj — پیوه ندیداریٚ زه ڤیداری
squireship — زه ڤیداری تی
squirm , v . i ,n — دئالت شه پرزه دبت . شه رم دکت . ته نگاڤ دبت ، ئالین
squirrel , n — سڤوره . سموره مشکیٚ خورما . پلور
- corn — گه نمیٚ سڤوره یی گیایه ک باکورا ئه مریکا
- hawk — هه لویا ل سه ر سڤوره یان دژیت (سڤوره خور)
- rifle or gun — تفه نگا سڤوره یی : تفه نگه ک لولی کورت
- monkey — مه یمونکه‌ک مو نه رم
squirt , n , vt , i — لاوکیٚ رزقایم . ڤزک، ئاڤه کی یا ڤزکی، دڤزکت
squirting cucumber,n — شلنگا که ری
squish , n , vi — چه پ چه پکرن . ریچال ، چه پ چه پی دلڤت
squishy — (ڤینا) چه پ چه پی
stab , n , vt , i — لیدانه ک . پیژه ک . پیژ . لیدان، لنج . لیددت . دته ڤزینت
- culture — چاندنا به کتریا ب ده رزی یا کلر – تیراکرن
stabbed , adj — ته ڤزاندی . لیدایی
stabber , n — لیدایه ک
stabbing , n — تڤانج . لیدان . ته ڤزاندن
stability , n — هیورین ، هه دان ، جهگرتن، ئاشتی، راگرتن . ته نایی . ته ناهی . ته بتین سه قامگیری ، سره وتن ، دابینی
stabilization ; n — خوراگری. ته، بتین، هیورین. چه سپاندن
stabilize., vt , i — هیور یان هه دار دکت
stabilized , adj — سره وتکری ، هه دارکری
stabilizer , n — ته ناکه ر ، راگر
stabilizing , n — ته ناکرن ، چه سپاندن
stable , n , vt — پشتیر . ته وله ، ئافر . ته ویله . پاگه سته ول ، ته وله نشین دبت
- boy , lad , n — کورکیٚ ل ته وله یٚ کاردکت
-........ for horses — ئاخیر . ئاخور
- .... for sheep — گوڤ
- man — مه هته ر . مه یته ر . سه یس
- mate — هه سپیٚ هه مان ته وله یٚ
stable , adj — خوگر . قایم . دامه زراندی . راگرتی سه قامگیر . راگیراو . ته بتی. جهگرتی. چه سپا و . دابین، ئاسوده . سره وت
stabled , adj — ته وله کری
stabler , n — ته وله دار
stableness , n — خوراگریتی
stabling ,n — ته وله . هه سپ حه وین
stably , adv — ب هه ڤسه نگی . ب قایمی . ب راگرتن ، ب چه سپانی
staccato , adj , n — بڕی ، بڕیکرن . ئاوازا بڕی
- mark — نیشانا برینیٚ
stack , n , vt — جه ز . گدیش . که رم . کومه ل . کوم . لود، کوم دکت . گدیش دکت
- grain .... — جه‌زاگه نم
- stand — وه ستاگه یا گدیشان
stacked , adj — گدیشکری
stacking , n — گدیشکرن . خومین . کومکرن
stacte — ئالاته ک شرین بۆ بیٚهن خوه شی ییٚ
stactometer , n — دلوپ – پیڤ (لوله یه ک پیڤانا ئاڤه کی ب دلوپان)
staddle , n — بنیٚ کوما قرشکان . دنک . به رپالک
stadia , n — دور پیڤ
stadiometer , n — چه مینپیڤ
stadium , n — یاریگه . زرتخانه
stad(t) holder , n — جیگریٚ شاهی یان فه رمانره واییٚ ده ڤه ره کیٚ (ل هوله نده)
staff , n — توپز . ستون . کاریته . پایه دار . دارئالا ، دوق . شیش . ده سته . بنیات ، قه یسک . توتک . گورز . چوگان . چوماغ . کارگه ر ، هاریکه ر . کارکه ر
- tip — زخت
staff , vt — ماموستا یان دابین دکت
staffage , n — که ره سته ییٚ که ڤالکرنیٚ

staffer , n — ئه ندامێ دەستەیەکێ ئه خاسمه رۆژنامه ڤان
staff officer , n — ئه فسه رێ کارگه ر
staff sergeant , n — چاویشێ یەکەم یان کارگه ر
stag, n , vt — په زکوڤی . شڤر، (نێره) ئاسک، (بێ ژن) ئاهه نگ دکت
-American ..... — شڤرێ موس ...
- beetle — کێزا په زکو ڤی (نێران لامێن درێژ وه ک په زکوڤی هه نه)
stage , n — ئه سکه له یا پالان، نێزگه، پله، کوچ، قوناغ . شانو ، گیهانه ک
- artist — هونه رمه ندێ شانو
- coach — عه ره بانه یا ڕێیاری (ئو پوسته یی)
- coachman — هاژوێ عه ره بانه یا ڕێیاری
- craft — پیشه گه ری یا شانویی
- directions — ڕێبه ری یێن شانویی
- door — ده ری یێ پاشی یێ شانویێ
- effect — کارتێکرن یان کاریگه ری یا شانویی
- fever — هاری یا ڤیانا چونا سه ر شانویێ
- fright — ترسا شانویێ
-manage — شانوگه ری ده ردهێنت
- manager — ده رهێنه رێ شانویێ
- player — شانوگه ر
- right — مافێ شانویی
- set — که ره سته یا شانویێ
- struck — هه وه سدارێ شانویێ
- timber — هوڤک
-whisper — پستا بلند، پستا شانویی . پسته پستا بلندا کرداری کو ته ماشه که ر دبهیسن لێ ئه کردارێن دی
stage , vt , i — ل سه ر شانویێ ده ردهێنت . پێشکێشی خه لکێ دکت، کێر شانویێ دئێت. ڕێیاری ب عه ره بانه یا گشتی دکت
-to ....manage — شانو گه ری یێ ده ردهێنت
stageable , adj — شانوکرنبار
staged , adj — شانوکری
stager , n — سه ر هاتی پسپور
stagflation , n — ده مێ زه حفبونا دراڤی بێ پتربونا به رهه مێ
stagged , adj — (بێ ژن) ئاهه نگکری

stagger, n, adj , vi , t — له قین . ڤه وه شین . ڤه ڕکوسی خنگلین ، ڤه دوه شت . دخنگلت
staggered , adj — ڤه وه شی
staggering , n — له قین . ڤه وه شین . ڤه ڕکوسی لحماندن . خنگلین
- blow — ده ربێ دژوار
staggeringly , adv — ب دژواری
stagging , n — (بێ ژن) ئاهه نگکرن
staghound , n — تاژی یێ شڤری
staging , n — پێشکێشکرنا شانوگه ری یێ. ئه سکه له . ب ڕێڤه کرنا عه ره بانه یا ڕێیاری یێ
- area — ده ڤه را قوناغێ بو جهێنا له شکه ری به ری کارێ نوێکت
- post — بنکێ ده ستپێکرنێ (ڕێیاری)
Stagirite , n , The — ئه رستو (خه لکێ ستاگیرا)
stagnancy , n — بێ بازاری . مه ندی ، مه ندایی
stagnant , adj — گه ناو ، راوه ستایی . وه ستاو . وه ستایی، ئاڤ گه نی. په نگ. مه ند
- water — چراڤ . په نگ
stagnantly , adv — ب مه ندی
stagnate , vi — په نگ دبت . مه ند دبت ، گه ڤزی دبت
stagnated , adj — مه ند، په نگکری، گه ڤزی. چراڤکری
stagnation , n — په نگبون، مه ندی، بێ بازاری . گه ڤزین . وه ستان
stagnicolous , adj — چراڤی
stagy , adj — شانویی . ده ستکار . نه ژ دل
staid , adj — گران (سنجی) . خوگر . سه نگین
staidly , adv — ب گرانی یان خوگری
staidness , n — خوگریتی
stain , n , vt , i — خه وش . گه مار . له که ، پنی . شه رمزاری . بویه ، گه مار دکت له که دکت، خه وش دکت. پیس دکت. پنی دکت ، شه رمزار دکت . ره نگ دکت ، بویه دکت
stainability , n — له که باری
stainable , adj — له که بار

stained , adj — له كه كرى . له كه دار
stainer , n — بويه . بويه كه ر
staining , n — پيسكرن . ناڤ ئوكرن
stainless , adj — بىٰ ژه نگى ، بىٰ پنى . پاچ، بىٰ له كه
- steel — پولايىٰ بىٰ ژه نگى
stair (s) , n — په يژه ، پيپلوك ، پيسترك
staircase , n — پيپه لنگ . پيسترك ، پيپلوك . په يژه نه رده وان
stairway , n — پيسترك
stairwell , n — چالا پيستركىٰ . مالا پيستركىٰ
staith (e) , n — ده په يان عه مبارا كو مرى يا به رئاڤىٰ (بو باركرنىٰ)
stake , n — داوه. ئارنيخ، سنگ.مه رج. گره و، منيخ
- body , n — له شىٰ سنگكرى . له شىٰ ئو تو مبيلا ڤه كرى ل سه ر هه رزالىٰ سنگكرى داكو بارى راكت
- holder — گره وهه لگر
- truck — باركيشا سنگكرى
stake , v , t — دكوژت (ب سوتنىٰ ئو سنگكرى) . گره و دكت . ده وارى ب سنگيڤه گريددت . پشت دگرت (دارايى)، سنگ دكت (بو نيشانىٰ) ، هه له زى به ريالك دكت
stakes , n — خه لات . پاداشت
stalactic , adj — زه نگلوكى
stalactiform , adj — زه نگلوكى
stalactite , n — زه نگلوك . زه مبه ليلك
stalactitic , adj — زه نگلوكى
stalag — سه ربازگه يىٰ ئه لمانى يىٰ گرتنىٰ بو سه رباز ئو پله داران
stalagmite , n — زه مبه ليلك
stalagmitic , adj — زه مبه ليلكى
stalagmitically , adv — ب زه مبه ليلكى
stale , vi — دميزت (حيشتر)
stale , adj , n , vt , i — ميزا ده وارى ، بىٰ سى . تسى ، نه رزان. كه ڤن. مريدار: نه ره وا ژ به ر بورينا ده مى ، وه ستايى . لاواز ، تسى دكت . بىٰ سى دكت ، بىٰ سى دبت . تسى دبت . حيشتر يان هه سپ دميزت
- bread — نانىٰ كه ڤن يان گه نى
staled , adj — بىٰ سيكرى
stalely , adv — ب تسى
stalemate , n , vt — ته نگاڤى . تيگيرانه ، ته نگاڤ دبت. تيگيرانه دبت
staleness , n — تسيتى
staling , n — بىٰ سيكرن
stalk , n — له م . پن . قسل . قه رسه ل ، لاسك . بولك . چونا فورته كى بستى . ساپ . باسك . قه د
- dry ..... — پيش . گزره
- eyed — چاڤ باسكى (كيڤژاله)
- of cereal — پيكه
stalk , v. t . i — ب دزيڤه دشه قينت ، هيدى ، ره ق يان فورته كى دچت . په تا هيدى به لاڤ دبت، ل نيچيرىٰ دگه رت
stalkless , adj — بىٰ باسك
stalklet , n — پنك ، له مك
stalking - horse — هه سپىٰ ڤه شارتنا نيچيرڤانى بو بسته كرنا نيچيرىٰ ، به هانه . رژپوش . ناڤكرىٰ يىٰ ده نگكيش ل هه لبژارتنىٰ داكو (ناڤكرى يه ك دى سه ربكه ڤت)
stalky , adj — باسكى
stall , n — ئاخر ، . راوه ستگه يا ئو توميبلىٰ . رونشته ك (ل ديرىٰ) ، رونشته كا به راهى يا شانوىٰ . كالانا تلىٰ . ژورك ، هه رفين ، به هانه . خاپين . فيلبازى . هاريكه رىٰ به ريكبر
- fed — ئيمدايى
stall , v . t . i — گيرو دكت ، ل راوه ستگه يىٰ دادنت. ب فيلبازى پاش دئيخت ، ژنشكى راوه ستت (بزوين) . دهه رفت
- to .... feed — ئاليف دكت (بو قه له وكرنىٰ)
stallage , n — به ياڤ بو رونشته كى
stalling angle , n — گوشه يا هه رفينىٰ
stalling speed , n — له زا هه رفينىٰ
stallion . n — نيره هه سپ (بو په رينىٰ)

stalwart , adj , n قایم . زه بله کی ، ئازا . ویرا . باوه رمه ند یان پشتگریێ چه سپان
stalwartly , adv ب قایمی
stalwartness , n قایمیتی
stamen , n نیرک . نیره ک (هه له زێ گولان)
stamencal , adj نیره کی
stameneous , adj نیره کی
stameniferous , adj نیره کی
stamin (i) پیشگره کو نیره که
stamina , n هیز. باربرن. خوگری، شیانا ئارامی یان راکیشانێ
staminal , adj نیره کی
staminate , adj نیره کدار
stammer , n , vt , i ده ڤ مری . ئه نتی . زمان گران، زمان گران یان لالی دئاخڤت
-to .... out لالی دئاخڤت
stammerer , n زمان گران
stammering , n ده ڤ مری . ئه نتی
- speech گوتارا لاله کی
stammeringly , adv لاله کی یه کی
stamp , n نیشبان . نیشانه ، موهر ، پیلات . پول . شه قلی
- collector کومکه رێ پولان
- duty باجا پولی
stamp , v . t . i پول دکت . دهه رشینت ب کوته کی یان ئالاڤه ک گران، موهر دکت. ددت سه ر. دراڤی لیددت . مه دالی یا دادریژت
stamped , adj سه رمور . مور کری
stampede , n, vi, t به لاڤبونا بزدهینا ته رشی ، ره ڤینا هه موکی، دره ڤت (ژترسان)، ددتسه ر
stampeded , adj ره ڤی (ئو دایی سه ر)
stampeding , n ره ڤین
stamper , n موهر که ر (ل پوسته خانه یێ)
stamping ground , n وارگه یێ ئاسایی
stamping mill , n ئاش، کارگه یان ئالاڤا هه رشاندنا کانێ خاڤ
stampless , adj بێ پول

stance , n راوه ست
stanch(staunch),v.t. i (ڤه ره سینا خوینێ) رادوه ستینت رادوه ستینت . سنوره کێ بۆ دادنت دگرت . به رگری ئاڤ دکت
stanchion , n , vt به رپاکێ راست . دنگێ کاریته یی نه یریێ گریدانا چیلێ ل پاوانێ پشت دگرت . چیلێ پابه ند دکت (ب نه یریێ ل پاوانێ)
stand , v . i . t ره پ دبت . دمینت . به رگری دکت. دئیت ئاڤکرن بۆ هه لبژارتنێ ، په نگ دبت . هه لویست دیار دکت ، رادوه ستت . رادبت
- to .... aside ل ره خه کێ رادوه ستت . هه ما ته ماشه دکت
- to ......at case ڤه دسهت
- to ..... by به رده ست دمینت
- to ....clear دور دبت . خو دور دکت ژ
- to .... down رادکشت ژ راوه ستگه یا گه واهی رادکشت ژ هه لبژارتنێ
- to ......fast خو رادگرت
- to .... fire خو ل به ر ئاگرێ دوژمنی دگرت
- to .... firm به رگری دکت
- to ......for نمینه نده ری دکت . نیشان دکت . خه بات دکت . پشت گری دکت
- to ....in شون دگرت . . به شداری خه رجی یێ دکت
- to ......off خو دور دکت . ژبه ر ئاڤێ دور دکه ڤت. گیرو دکت، پالان ده مداری ده ردخت
- to .... on به رده وام دکت(چون یان پیشکه تن)
- to ......on or up on په لپ دکت
- to ......on end پرچ رادبت (ژ ترسا)
- to ..... one's ground ل سه ر یا خو دمینت . جهێ خو به رنادت (ل شه ری)
- to .... out به رگری دکت . به رز دبت . ئه شکه را سه ردکه ڤت

- to ......over پاش بێنخت . قه نج زیره ڤانی دکت
- to .... ready ئاماده ببت
- to ....still بێ لڤین راوه ستت
- to ....to win دێ قازانج کت
- up رابن ! رابه ! هه ستن . هلو !
- to ....up for پشتگری دکت
- to ....up to ئازا روبه ری دکت
- to....... up with جهێ خو ل گه ل هه ڤکاری دگرت بۆ سه مایێ
stand , n راوه ستان ، راوه ستگه ها گه واهی ل دادگه یێ . ره پبون . چه ند دار و بار پارچه یه ک ژ پێنکێ یاریگه یان شانوییێ هه رزال، خانیک (کشک) . مێز . هلاویستگه . بنک ، به رگری .
هه لویست . وه ستاگه
- in ئاور
- point هه لویست . هزر
- still بێ بازاری . وه ستان
- up راوه ستایی . ره پ
standard , n سه نگ ، پیڤانه . پیڤانی . ئاسایی . باو پیڤانه یی . پێوانه یی . ئالا . باندیر .
به یداخ . پیڤه ک ، ده ره فش
- bearer بێرا قدار . ئالاهه لگر . ئالادار
- cell شانه یا پیڤانه یی . خانه یا پیڤانه یی
- deviation لادانا پیڤانه یی
- error چه وتی یا پیڤانه یی
- potential نه رکێ پیڤانه یی
- pressure وشانی پێوانه یی
- solution گیراڤا پیڤانه یی
- temperature پله یا گه رمی یا پیڤانه یی
standardization , n پیڤانه کرن
standardize , v . t پیڤانه دکت
standard of living,n ئاستێ گوزه ران
standard of revolt,n ئالایا شورشێ
standby , n به رده ست . ئاماده
- stableman یه ده ک کێش
standing , n, adj مێخ . بوق، راوه ستان ، مێخ پایه ، رابون .راوه س . راوه ستن .
راوه ستایی ، شپیا . سه کنی
- army له شکه رێ کارا (یان هه رده می)
- committee لیژنه یا هه رده می
- corn ته ری
- dish دانێ هه رده می
- orders فه رمانێن کاری
- room به یاڤا راوه ستانێ
- rule رێزکا کاری
- up رابویی . رابون
- water په نگ
- wave پێلا راوه ستایی
standoff , adj , n تویتاک . ڤه سهین ، هه ڤتا (ل پێشبرکێ)
standoffish , adj تویتاک ، دلسار
stand oil , n رونێ تیر (بۆ بویه یان ڤارنیش)
standout , n , adj به رز ، نایاب
standpat , adj , n پاریزه ر . دژ گوهورین ئو نوژکرنێ
standpatter , n پاریزه ر . دژ گوهورینێ
standpipe , n بوری یا سه ری
standpoint , n هه لویست . هزر
standstill , n , adj مه ندی
stand - up , adj راوه ستایی . ره پ
stanhope , n عه ره بانه یا سڤکا یه ک رونشته ک
staniel , n هه لویێ بچوک
stank , (p of stink) گه نی بو
stank , n سکرێ بچوک . گه ر یان که لشا ئاڤ تێدا
stannary , n , adj کانگه یا ته نه که یی
- court دادگه یا ریکخستنا کانگه یێن ته نه که یی
stannate , n ته نه که
stannic,adj= stanous ته نه که یی
stanniferous , adj ته نه که یی
stannite , n ته نه که
stannous , adj ته نه که یی
stanza , n برگه یا هوزانی یان هه لبه ستی
stanzaic , adj پێوه ندیدارێ برگه یا هوزانی
stapedial , adj مه نه کی : ژ هه ستی یێ مه نه کی یێ گوهێ ناڤی

stapelia , n هه له زه ک گول به د – بێهن
stapes , n هه ستی یێ مه نه کی
staphylococcal , adj پێوه ندیداریێ به کتریایا که م – به رهه مدار
staphylococcus , n به کتریایه ک که م – به رهه مدار وه ک ئیشی بێن تری
staple , n , vt ره زینه ک.زه رزینه ک.ره زه، ره زه دکت
staple , n , vt په رتال یان به رهه مێ سه ره کی ل وه لاته کیێ. بازێریێ مه لبه ندیێ فروتن یان ئینانده را په رتالی، په رتالیێ هه رده م پێڤیایی . هێمانیێ سه ره کی . ماده یێ خاف . ریشالیێ په مبو یان هری . درێژی یان باشی یا ڤی ریشالی . پێڤانی : هه رده م داخوازکری یه، سه ره کی.هه رده م به رهه مکری.جودا دکت(په مبو یان هری ب جوریێ ریشالی)
stapled , adj ره زه کری
stapler , n جوداکه ریێ ریشالی . ئالاڤا پێکخستنا کاغه زان
stapling machine ئالاڤا پێکخستنا کاغه زان (ب تێلێ)
star , n , adj ئه یسی . نایاب . ئه ستێره . ستێر
- a .....diplomat گه شه دیپلوماسی (سه رکه تی)
- falling .... نێزک . شولک
- moving .... ستێرا گه روک
- rose .... گول ستێر
star , vt , i کاریێ سه ره کی یێ فیلمی کردار دکت، ستێر دکت : کرداری پێشکێش دکت کو ستێر یان ئه هره مانێ فیلمی یه. (دته بست دکاره کێدا)
starboard , n ره خێ راستیێ (که شتی)
starch , n , vt مێری (دیوانی) ، نشا . نیشاسته ، نشا دکت . ره ق دکت (ب نشایی)
star chamber , adj دادگه یا نهێنی یان زوردار
star - chamber , adj نهێنی . سته مکار . زوردار
starched , adj نشاکری
starcher , n نشاکه ر
starchily , adv ب نشایی
starchiness , n نشاتی
starchy , adj ره ق . نشایی
star- crossed , adj به دبه خت

stardom , n ده سته کاستێرێن سینه مایی، ستێریتی
star dust , n توزا ستێریێ : ستێرێن بێقام هور . ماده یێ هوریێ ژ ڤالاتی یا ئه سمانی دکه ڤت، جوانی . دلبه ری
stare , n , vi , t سه حکرن .زل . زیق . زوق، سه ح دکت . زل به ریێ خو ددت . ئه شکه را به رز دبت، پرچ راوه ستت (ره پ دبت)
- to ...one in the face زل دڤه کرت رویێ فلانی . راستی دکه ڤت به ر چاڤان
- to ....down زل دنێرتێ داکو دودلی یان چێز بکت
stared , adj زلکری
starfish , n ستێره ماسی
starflower , n ستێره گول ، ستێرک
stargaze , vi زل به ریێ خو ددت ستێران . دکه ڤت ناڤ خه وروژا ندا
stargazer , n ستێربین : ماسی یا ستێربین . ئه خلیت ماسی یا ده ریایی (چاڤ ل سه ر سه رینه) ، ستێرناس
star grass , n ستێره گیا: گیایه ک گول ستێری
staring , n زل دیتن
stark , adj , adv ره ها . ئه کوز . دژوار، ره ق وه ک مری، قایم، روت . ئه شکه را . ب دژواری . ب ته مامی
- effect پژلینا رێزا شه به نگی
- mad دینێ ئه شکه را
- madness دیناتی یا ئه شکه را
- naked ته مام روت (ریس ، تازی ، زلیت)
starkly , adv ب زلیتی ، ب دژواری . ب ره قی
starkness , n زلیتیتی
starlight , n روناهی یا ستێریێ
starlike , adj ئه یسی وه ک ستێریێ. وه ک ستێریێ
starling , n ئالک . ریشوله . زه رزوری . چیڤ . ره شیله . چوله که . چیچک
star- of Bethlehem,n ستێرا بێت له حم . هه له زه ک پیڤازی – زه باتی یه
starred , adj ستێر نیشانکری . وه ک ستێریێ . ستێرکری

starring , n ستێرکرن . ڤه هره مانی

- role گرناسی

starry , adj بلند ، ته یسی یان شکل وه ک ستێریێ . ستێری . ب ستێران خه ملکری

- eyed خه وکار . بێقام گه شبین

stars and stripes , n ستێر ئو شه لیت . ئالایا ویلایه تێن یه کگرتی یێن ئه مریکا .

star stone , n به ربێ سافیرێ هێژا

star shell , n فیشه کا روناهیکرنا وه ک ستێریێ دیه ڤت داکو شوننێن دوژمنی دیار بکت

star spangled , adj ستێر ئو شه لیتکری

start , n جنقین . بازدان . ده رکه تن . خالکا ده ستپێکێ . هه ڤیازی . سه ره تا . شه ف ترسک . کویاری . ده ستپێک . دانرێ . پێدان

start , vi , t په یدا دبت ده ردکه ڤت (رێباری یێ). به شدار دبت (پێشبرکێ). دادمه زرینت. دڤرکت. دجنقت. بازددت. ده ست پێدکت . ددت ریێ

- to ....with بۆ ده ستپێکێ

starter , n ده ستپێکه ر . نۆکار

starting , n هلفرین.ته ریلاندن.دادان . ده ستپێکرن

- handle ده ستکێ دادانا ئوتۆمبیلێ

- off به ربون

- pistol ده بانجه یا ده ستپێکرنا پێشبرکێ

- point سه ره تا

- post , n خالکا ده ستپێکرنێ . دارا ده ستپێکرنێ

star thistle , n هه له زه ک دریێ گول لوله کی یه

startle , n , vi , t جنقین ، (ژ نشکی) دبزدهینت . دجنقینت . دجنقت

startled , adj ڤه جنقی . ته ریلی . جنقی

- horse هه سپێ ته ریلاندی

startling , n هلفرین . ڤه جنقاندن . ته رتلاندن . ته ریلاندن . جنقاندن

star turn , n یه که م هونه رمه ند یان چالاکی یا شایی یێ

starvation , n برچیتی . برس . مرنا ژ برسان . برسیتی . برسیبون

- wages کرێ یا به ساتی یێ : کرێ یا تێرا پێڤیانێن ئاسایی یێن ژیانێ ناکت

starve , vi , t برسی دبت . بێقام برسی دبت . ژبرسا دمرت . برسی دمرینت

starveling , n , adj لاواز ، باریک (ژ برسا) . رویت . هه ژار . برسی

stash , n , vt تشتێ نخافتی ، کونج ، دهێلت . رادوه ستینت . دنخێڤت . ڤه دشێرت

stasis , n مه ندی یا ئورکی . په نگی . مه ندی یا خوینێ

- stasis پاشگره کو راوه ستانا گه را ئاڤه کی یه ک له شی یه، راوه ستنه

- stat پاشگره کو ئالاڤه.

statable , adj ده ربرینبار

statal , adj پێوه ندیدارێ ده وله تێ

state , n , adj به دبار ، به دحال . پایه داری یا بالا . پایه داری . مه زناتی . چینا رامیاری یان جڤاکی ، دوخ . تونی . ئاوا . په رگال . تون . کێشوه . ده وله ت . ره وش . بار . ویلایه ت میری . حکومه تی

- head of .... سه ره ک ده وله ت

- to lie in .... ته رمی نیشا خه لکێ ددن به ری ڤه شارتنێ

state , vt دبێژت ، دیار دکت . ده ر دبرت ، بریار ددت . دادمه زرینت ، دادرێژت (په یڤان) ، ئاگه هدار دکت

state attorney , n پارێزه رێ گشتی

state capitalism , n سه رمایه داری یا ده وله تێ

state college , n زانستگه یا ویلایه تێ

statecraft , n هونه را کارداری یا پرسێن ده وله تێ . هونه را حوکمی

stated , adj ئه شکه راکری . ئاگه هدارکری . دیار کری . سنورکری . رێزکی

statedly , adv ب دیار کرنا راستی یان بۆ دادگه یێ . ب رێزکی

state document , n به لگه نامه یا ده وله تێ

statehouse , n ئاڤاهی یا جڤاتا یاسادانانێ
stateliness , n شکوداری . ده بده به
stately , adj , adv به شکوداری . گه وره . مه زن
statement , n ئاشکراکرن . قسه . گوتن . دانه زانین
state of affairs(or things) بار و دوخ . ئاوا ، ره ش
state of emergency باری ناکاوی
state of mind ماد
state of war , n بارێ شه ری
stater , n که ڤنه دراڤێ گریگی زێر یان زیڤ
stateroom, n ژووره ک تایبه ت دناڤ هه ڤکێشێ یان که شتیدا
statesman , n ده وله تڤان
statesmanship ده وله تڤانی
state socialism , n جڤاکی تی یا ده وله تی
static , adj , n وه ستان . جێگیر . راوه ستایی . وه ستاو
-electricity کاره بایه تی وه ستاو . که هره با راوه ستایی
- line وه ریسکێ راوه ستایی کو سه ره ک ب بالافرێڤه گرێدایه ئو سه ره ک دی ب په ره شوتێڤه داکو ڤه بت ل گه ل دامیلانێ
- pressure په ستانا راوه ستایی
statical , adj = static
statics , n راوه ستانزانی،وه ستانزانی(میکانیک)
stating , n گوتن
station , n وار . راوه سته ک . ئێزگه . ئیستگه
- house ئاڤاهی یا ئێزگێ
- master کار دارێ ئێزگێ
- wagon ئوتو مبیلا ستێشن
station , vt دنشینت . دادنت . دادمه زرینت . بشینت ، رادوه ستینت (ل دره کێ)
stationariness , n راوه ستانیتی
stationary , adj نه جولی . نه گوهێر . نه گوهێزبار . نه لڤاندی ، راوه ستایی
- current لوزه وی نه جول . ره وته ک یان لوزه وا راوه ستایی
- engineer ئه ندازیارێ مه کینه یێن راوه ستایێن
- front به رێ مت
- person مروڤێ راوه ستایی
- waves شه پولی نه جول، پیلێن راوه ستایی
station break , n ئێزگه راوه ستانا ناساندنێ : بۆ شاندنا ئێزگێ یان وه شینا به یانا مه کێ
stationed , adj شاندی (واره کێ)
stationer , n نڤیسه مه نی فروش
stationery , n کاغه زیتی . نڤیسه مه نی . نوسینه مه نی
stationing , n هنارتن (بۆ واره کێ)
statism , n ده وله تیتی : رَێزکا کو ده ست هه لاتی یا ئابو ری ئو مه لهه زی یا ئابوری دده ستێ ده وله تێدا بمینن
statist , n ده وله تی
statistic(al) , adj ژماری . هه ژماری
statistically , adv ب ژماری
statistician , n ژمارزان . هه ژمارزان
statistics , n ژمار تنزانی . ژمارتن . ژمارزانی . هه ژمارزانی ، ئامارگری . هه لژمار
statocyst , n کیسکێ هه ڤسه نگی یێ (یێ نه موڤکداران)
statolith , n به رکێ هه ڤسه نگی یێ (دناڤ کیسکێ هه ڤسه نگیدا)
stator , n راوه ستوک : پارچه یا راوه ستایی ژمه کینه یان ئالاڤێ کو پارچه یه ک دی ل ناڤدا (یان ل دور) دگه رت
statoscope , n هور په ستانپیڤ . هور بلندپیڤ
statuary , adj, n په یکه ر تاشین ، په یکه ر . په یکه رتاشی . په یکه ربار
- marble مه رمه رێ سپی یێ نایاب
statue , n ئابیده . کوتال . په یکه ر ، ئادگار
statued , adj په یکه رکری
statuesque , adj په یکه ری ، وه ک په یکه ری
statuesquely , adv ب په یکه ری
statuesqueness , n په یکه ریتی
statuette , n په یکه رک
stature , n پایه به رزی ، به ژن
status , n ئاوا . دوخ . بار . ره وش
- court دادگه ها ئولکی
- statutable , adj سزابار . یاسایی (یاسایی ره وا)
statutably , adv ب یاسایی
statute , n یاسا . یاسا دانین . رێزکا بنیاتی

- book	تومار یان کوما یاسایان
- law	یاسایا ژجڤاتا یاسا دانانێ ده ر که تی
- mile	میلێ یاسایی (۵۲۸۰ پێ یان ۱۷٦۰ یارده)
statutory , adj	یاسایی
staunch , adj, vt	نه مه کدار، قایم . دل خورت، دچکینت
- friend	دوستێ دلسوز
- supporter	پشتگرێ دلسوز
staunching , n	چکاندن
staunchly , adv	ب دل خورتی
staunchness , n	دل خورتیتی
stauroscope , n	ئالا ڤا سه حکرنا کارتێکرنا روناهی یا چه مسه رکری ل سه ربه لوری
stave , n	دار . توپز . لاێ برمیلی، پنیک . برگه هوزان . پێنسترکا مه زیقه یی
- rhyme	هوزانا دوباره
stave , v . t . i	لادار دکت. کون دکت(برمیلی)، دهه ر شینت . دشکینت . کون دبت ، (ب داری یان توپزی)، لێددت. دشکێت. کون دکت . له ز دکت ، ویڤه دبت
- to ..... off	ویڤه دبت
stavesacre , n	ته خلیت هه له ز توف ژه هره بۆ پێتکان
stay , vt , i , n	دمینت . قه ر . قار . مان
- at home	مروڤێ ل مال
- in strike	لێدانا رونشتنێ
- of execution	گیروگرنا بریارێ نه خاسمه سێداره کرنێ
- to ....in	ل ژور دمینت
stayed , (p of stay)	ئاوری . ما
- behind	داما
- in	لیسیا
stayer , n	پابه ند . به ریالک
staying , n	شونداکه تن . ماین . مایی . مان
- behind	پاشدامان . شوندامان
- power	په شه دریژی . راکێشان
stead , n	سود . هاڤل
- to stand in good ...	کێر دئێت
stead , vt	کێر دئێت ، هاڤل ددت
steadfast , adj	کول نه ده ر . نه به ز . دل خورت خوه گر .
steadfastly , adv	ب نه به زی
steadfastness , n	ئازایی . به رگری . راگرتن ، خوراگری ، خوراگرتن
steadily , adv	ب قایمی یان به رده وامی
steadiness , n	چه سپانیتی ، به رده وامیتی
steading , n	چاندنگه یا بچوک
steady , adj , n , adv	دلدار . دوستێ هه رده می، ب به رده وامی، هوگر، ب چه سپانی. چه سپان
- current	ره وته ک یان لوزه وی یه کبار
- flow	ره وانی یا یه کباری
- going	هایدار
- state	بارێ یه کباری
steady , v . t . i	چه سپان دبت : به ر ده وام دبت هه دار دبت ، هه دار دکت
steadying , n	هه دار کرن
steak , n	پارچه گوشت (گا . به راز . ماسی)
steal , n , v . t . i	بازارێ هاڤلدار . تشتێ دزی . دزین دشه لینت . ب دزیکیڤه نشیڤ دبت. ددزت
- to .....into	ڤه ددزت
- to ... the show	باشتر کاری دکت
stealer , n	دز
stealing , n	دزین . دزی
stealth , n	خنز . نهێنی
- by	خنز
stealthily , adv	په لپه ل ، دزیڤه ، دزێ ، دزیکی ، ب خنزی
stealthiness , n	نهێنیتی
stealthy , adj	دزیکی
steam , n , vt , i	هه لاو . هه لم . هلم ، هه لم دکت . هه لم دبت
- boat	گه می یا هلمی
- chest	سندوقا هلمی
- calorimeter	گه رمه پیڤا هلمی
- distillation	دلوپاندنا هلمی

- dry ... هلما بێ دلوپێن ئاڤێ
- engine بزوێنی هه لی . بزوێنا هلمی
- gauge په ستێنپیڤا هلمێ
- heat گه رمی یا هلمی
- power هێزا هلمی
- to run out of ...... چالاکی کێم دبت
- saturated ..... هلما تێر
- ship پاپور . گه می یا هلمی
- to let off .... دلێ خو ڤه دکت ، ڤه دره ست
- to ....up دنه نرینت ، دنارینت
-wet........ هلما ل گه ل دلوپێن ئاڤێ
steamer , n گه می یا هلمی
steaminess , n هلمی تی
steamroller , n بانگه ر ه
steam table , n مێزا هلمی (کونکری یه)
steam turbine , n توربینا هه لی
steamy , adj هلمی . هه لی
stearate , n خوێ یا ترشی یا ستیاری
stearic , adj ستیاری . رونی . به زی
- acid ترشی یا ستیاری (ماده یه ک سپی هشک ، ژ هنده ک رون ئو به زان ده ردکه ڤت ... بۆ موما
stearin (e) , n ستیارین : ماده یه ک بێ ره نگ ئو بێهنه ، بنیاتا گه له ک رونێ جانه وه ری ئو هه له زی یه
stearinery , n چێکرنا (ستیارین) ێ
steaspin , n ستیسپین : هاڤه ینا رونی دقژلینت ل ناڤ گڤاشا شیلاڤێدا
steatic , adj به ر سابونی
steatite , n ته خلیت به ر سابون
steat (o) پێشگره کو به زه ، رونه
steatopyglia , n قه له ویونا که ماخان
steed , n هه سپ نه خاسمه هه سپێ شه ری
steedless , adj بێ هه سپ
steel , n , vt پولا ، ره ق دبت ، پولادبت
- blue شینێ پولایی
- eng raving نه قشکرنا سه ر پولایی
- work کارگه یا پولایی ، ئالاڤ ئو که ره سته یێن پولایی
steeled , adj پولاکری
steelify , vt پولایی دکت
steeliness , n پولایی تی . ره ڤی تی
steeling , n پولاکرن
steely , adj پولایی
- spirit جان پولایی
steelyard , n قه پان (ته رازو)
steenbok ئاسکێ که ڤران: ئاسکه ک ئه فریقایی بچوک ل ناڤ وارگه هێن که ڤراندا دگه رت
steening , n به رکرنا کانی یێ (ب به ری)
steep , adj , n ئاز . نشیڤ . توژ . تیژ، شلکرن . تێهلینه . شلدانک . ئاڤه کی یا شلکرنێ
- slope کاش . که ندال
steep , v . t تێر دکت . شل دکت ، تێدهلینت
steepen , vi , t نشیڤی دکت
steepened , adj نشیڤیکری
steepening , n نشیڤیکرن
steeper , n ئامانێ شلکرنێ . شلدانک
steepler , n برجا دێرێ
steeplechase , n پێشبرکێ یا به ربه ستان
steeplechaser , n وه رزشڤانی به ربه ستان
steeplejack , n چاکه ری کولێنا یان برجان
steeply , adv ب نشیڤی
steepness , n نشیڤیتی
steepy , adj نشیڤ
steer , n گایێ گونکری . گولک . گا
steer , n , vt , i هاژوێن که شتی ، دهاژوت
- to ...clear of خو ڤه ددت ژ . خو دور دکت ژ
steerage , n هاژوتن . ئاراسته کرن
- way دوراتی یا پێڤایی بۆ راسه ر کرنا گه می یێ
steering , n ئاراسته کرن . ده زگین
steering arm , n ده زگین
steering column or post, n ستونکێ ده ز گینی
steering gear , n گێرا ده زگینی
steering wheel , n جله و . ده زگین
steersman , n ده زگینڤان

steersmanship , n ده زگیتقانی
steeve , vt , n ئاسو – گوشه دکت ، کوم دکت (ل عه مبارا گه می ییٰ)، بار دکت هه لگرا کومکرنیٰ ، ئاسو – گوشه کرن
stegosaurus ته خلیت دینوسوریٰ ته ژده ها
stein مه سینیٰ کالوت (بۆ بیره)
steinbock , n بزنا کوفی
stela ,n (pl-e) ستونا به ری یا ره پا نه قشکری
stele , n ستونکا ته وه ره یی یا باسک یان رها هه له زیٰ ده مارداری
stellar , adj ته خلیت یه که م . نایاب . سه ره کی. ستێری
stellate (d) , adj تیریژی . وه ک ستێریٰ رنگخستی
stellated , adj تیریژی . وه ک ستێریٰ رنگخستی
stelliform , adj وه ک ستێریٰ
stellular , adj وه ک ستێریٰ
stem , n باسک (ته لون)، رهـ (په یف)، بابک. چق . باسک (هه له ز) باسکیٰ کاسکیٰ . سکر . به ربه ست
- from ...to ژ دورترین در ، گه می ییٰ بۆ دورترین درا گه می ییٰ
stem , vt , i ئه نجام دبت ، باسکی رادکت راوه ستینت. گیرو دکت . پاشفه دبت. فه ره ستنیٰ راوه ستینت، فه ره ستن، راوه ستت
stemless , adj بیٰ باسک
stemma , n ئه نجامبوپی . ره سه نی . بابک . داریٰ مالباتیٰ
stemmed , adj باسک ژێفه کری ، باسکدار
stemmer , n باسکیٰ بیٰ به لک ئو به ر
stemming , n ئه نجامبون.باسککرن.سکرکرن (گرتن)
stemmy , adj پر باسک
stemple , n ستونێن به ریا لکێن کانگه ییٰ
stemware , n کاسکا باسکدار
stem - winder , n ده مژمێرا گه راندنیٰ،ده مژمێرا بارکرنیٰ
stem - winding , adj پێوه ندیداری ده مژ مێرا بارکرنی
sten , n .....gun ته خلیت تفه نگا خو کاری یا سفک
stench , n گه نیتی ، بیهنا گه نی
stenchful , adj گه نی
stenchy , adj گه نی
stencil , n , vt ستێنسل (لاپه ریٰ ته نکیٰ کان . کاغه زا قایمکری یان مومکری) نفیسینا کونکرنی ل سه ر فیٰ کاغه زیٰ، نه قش یان تیپ دکت لسه ر فیٰ کاغه زی
stencilled, adj (ستێنسل) نفیسی
stencil (l) ing , n (ستێنسل) نفیسین
stencilize , vt ستێنسل دکت :نه قش دکت یان تیپ دکت ب کاغه زا ستێنسل
stenograph , n , vt کورتکرن . ئالافکا وه ک تیپ نفیس یا کورتکرنی، نفیسینیٰ کورت دکت
stenographer , n کورتکه ر . میرزاییٰ کورتکرنیٰ
stenographist , n میرزاییٰ کورتکرنیٰ . کورتکه ر
stenography , n کورتکرن . نفیسین ب کورتکرنیٰ
stenopetalous , adj په رته نگ
stenophagous , adj کێم خوراک خوه ر
stenosed , adj ته نگدار : نه ساخیٰ ته نگی ییٰ
stenosis ته نگیتی : ته نگی یا ره وته کی یان ده ماری
stenotopic , adj کێم راهاتنبار ل گه ل گوهورینا ژینگه یی
stenotype , n نفیسه را فونوگرامی : ئالافا بچوکا وه ک تیپ نفیسی بۆ تومارکرنا ئاخفتنیٰ
stentor , n مروفیٰ ده نگ زل
stentorian , adj ده نگ زل
stentorphone , n بیقام ده نگ گه وره که ر یان بلندکه ر
step , n , vi , t هه نگاو . گاف . پێپلوک . پێپلک . هنگاف . پیٰ گاف . پێنگاف، پێپک . چون . شون پیٰ . قوناغ . کوچ . دوراتی یا کورت . پایه . بالاکرن پێپک دکت . دبیفت (ب پێنگافان . دچت . له ز دکت . پێنگاف دهافێت
- to ......aside وێفه دچت . دشقتت
- to ....back پاشفه دچت

- to ......down	قولتى يا لوزه وى نزم دكت (ب گومێروكىٚ)
- to ......forward	دچت پێش
- to .....high	چارگاڤ دكت
- to .....in	تێكلى دكت . سه ردانه ک كورت دكت
- to .....out	خنزى دكت . دمرت . ب له ز دچت . ده ردكه ڤت ، مژول دبت (ب چالاكى يا جڤاكى)
- to ...through a dance	پێنگاڤێن سه ما دهاڤێت
- to ....up	بالادبت . پتردبت . پێش دكه ڤت . پتر دكت
step-	پێشگره كو مروڤاتى يا شوكرنىٚ به ، زره
step brother , n	زربرا
step - by - step , adj	به ره به ر
stepchild , n	هه له ک . هه لى . زربچوک
stepdaughter , n	زركچ ، نه ڤسى
step - down , n , adj	كێمبون
stepfather , n	زرباڤ ، زرباب
stephanotis , n	هه له زه ک ده ڤه را يه كسانه كه رى هلچويى گول مومى
step - in	بن شه لوارىٚ كورتىٚ ژنان
stepladder , n	پێسترک . په يژه
stepmother , n	زرماک . زردايک . ژنباب
- in law	زرخه سو
step one , n	پێنگاڤا يه كه م
step parent , n	ژنباب . زرباب
steppe , n	ده شتا فره يا بىٚ دار ،. چول . ده شت
stepped , adj	(پێنگاڤ) هاڤێتى ، لاتک
- up	قايمكرى . له زدايى . پتركرى
stepper , n	هه سپىٚ له زين . سه ماكه ر
stepping on . n	پێدان . دانسه ر
steprocket , n	موشه كا چه ند قوناغ يان كوچه
steps , n	پێسترک ، پێپه لانک
stepsister , n	زرخوشک
step son , n	نه ڤسى
step - up , n	زوربون . پتربون
stepwise , adj	به ره به ر
steradian , n	يه كه يا گوشه يا له شدار
stercoraceous , adj	ريخى
stercoral , adj	ريخى
stercoricolous , adj	ريخ خوه ر
stere , n	مه ترا شه شچكى . مه ترا خشته كى
stere (o)	پێشگره كو ره قه ، له شداره
stereo, n , adj = stereotype	وێنه يىٚ له شدار . رێبازا له شدارى . ره ق . هشک ، رێزكا ده نگى يا له شدار . له شدار
stereobate , n	بن يان بنياتىٚ ناڤاهى
stereochemistry , n	كيميايا له شدارى
stereogram , n	نه خشه ى ته ندار . نه قشىٚ له شدار
stereograph , n	وێنه يىٚ له شدار
stereography , n	وێنه گرى يا له شدار
stereometry , n	قه باره پيڤى
steriomicroscope , n	هوربينا له شدار
stereophonic , adj	له شدار :ده نگىٚ حه چكو ژ دو دران يان پتر دئێت
stereophonically , adv	ب ده نگىٚ له شدار
stereophony , n	ده نگ له شدارى
stereophotography,n	وێنه گرى يا له شدارى
stereoscope , n	له شبين
stereoscopic(al), adj	(پێوه نديدارىٚ) له شبينى
stereoscopy , n	له شبينى
stereotomy , n	هونه را برينا به ران يان كه ڤران
stereotype , n , vt	ده پكىٚ چاپى . ده پكيتى يا چاپى قالبگر : نه گو هور ، قالبى دكت . دوباره دكت بىٚ گوهارتن
stereotyped , adj	قالبيكرى
stereotypography , n	چاپكرنا قالبيكرى
stereotypy , n	ده پكيتى يا چاپى
steric , adj	پێوه نديدارىٚ ڤالاتى يا گه رديله يان ل ناڤ گه ر داندا
sterile , adj	بێوه ر، بىٚ وه چ . شوره ک . سهر. نه زوک. سته ور. بىٚ به ر. خاوێن
sterility , n	شوره كى.بێوه رى.سته ورى.نه زوكى

sterilization , n پاکرن‌پاقژکرن .سته ورکرن ، خه ساندن
sterilize , vt پاقژ یان پاک دکت . بێ وه چ دکت . بێ به ردکت . نه زوک دکت . سته ور دکت
sterilized , adj سته ورکری
sterilizer , n نه زوکه ر . پاکه ر . پاقژکه ر
sterilizing , n سته ورکرن ، پاقژکرن
sterlet , n ماسی یه ک بچوکه کافیار ژ خه رزێ چێدبت
sterling , adj , n ستێرلینگ . دراڤێ بریتانی . زیڤێ بژێن یان که ره سته یێن ژێ چێکری
- area ده ڤه ر یان به یاڤا ستێرلینگێ
stern , n , adj پاشی یا گه می یێ . پاشی . قایم .مروس . دژوار . ره ق . مون ، در
- fag وه ریس یان زنجیرا گریدانا گه می یێ به شوسته یێ به نده ریڤه
- look دوچک
sternal , adj پێوه ندیداری کاریته یێ سینگی
sternalogia , n سینگ ئێشی
stern chase , n شه ر که شتی یا شه قاندنێ
stern chaser , n شه رکه شتی یا شه قینکه ر
sterner sex مێر
sterness , n گرژ . تین . زه بر
sternforemost ,. adv پاشڤه چونی
sternly , adv ب دژواری
sternmost , adj نێزیکتری پاشی یا که شتی
sternocostal , adj پێوه ندیدارێ هه ستی یێ سینگی ئو په راسویی
sternpost , n کاریته یێ پاشی یا گه می یێ
sternum , n کاریته یێ سینگی
sternumal , adj پێوه ندیدارێ کاریته یێ سینگی
sternutation , n بێنژین
sternutative , adj بێنژینی
sternutator , n بێنژینکه ر
sternutatory , adj , n بێنژینی
sternway , n پاشڤه چونا گه می یێ
steroid , n گرویه ک مه زن ژ پێکها تی یێن ئه ندامی ب چار خه له کێن کاربونی
sterol , n ستێرول . ماده یه ک کحولی هشکه وه ک کولسترول
stertor, n پرخه پرخ
stertorous , adj پرخه پرخی
stertorously , adv ب پرخه پرخی
stertorousness , n پرخه پرخیتی
stet . vi . t (راستکرنێ) فه رمان دکت (ل چاپکرنا ئه زمونی)
stethoscope , n , vt بهیستوک . بیستوک یا پزیشکی (نه ساخی)، سه ح دکت(ب بهیستوکێ)
stethoscopic , adj بهیستوکی
stethoscopist , n بیستوکڤان
stethoscopy , n سه حکرنا بیستوکی
stetson , n شه فقه یه ک ره خ فره
stevedore , n , vi کارکه رێ گه می یێ بار دکت یان ڤالا دکت، بار یان ڤالا دکت (گه می یێ)
stevengraph , n وێنه ره نگینێ ئاڤرمیشێ ڤه هینایی
stew , n کارخانه . گه رمی یان ئاپوری . تێکلی . په ریشانی ، گه رماڤ (سه رشوک) ، ئێخنی
- pan ئاغله ویک
- pot قازان
stew , v , t , i خوهـ ددت (ژگه رما) ، په ریشان دبت، لێدنت (هێدی دکه لینت)
- to ..in one's own juice به رپرسێ کارێ خویه
steward , n کاردار . سه ره رشت ، سه رکار (ده ره به گی)، نوێنه ر یان نمینه نده رێ یه کیه تی یا کارکه ران ل کارگه یێ . ئه رکدارێ دارایی . پێکا ر دناڤ که شتیدا
steward , vt , i سه رکاری یان کارداری دکت
stewardess , n نمینه نده را یه کیه تی یا کارکه ران میڤاندار (بالافر)
stewardship , n کار داریتی
sthenic , adj دژوار . کورت ئو قه له و
stibine ستبین : گازه ک ژه هری بێ ره نگ
stichomythia , n ئاخفتنا دو قولی یا هوزانی یا شانوگه ری یا گریکی

stick , n , vt , i توتک . گورز . گوپال . دارک . دار ، دوق، چوگان . چوماق . شف . شیش ، چوف . چه مک ، ڤه دنوسکت
- tip زخت
- to urge on ..... زخت
- to .....around دمینت ، خو دگرت
- to ....at دودلی دکت . ل کاری دمینت ، ب تشتیٔ پوچڤه مژول دبت
- to ......down دادنت . تومار دکت . ڤه دنوست
- to .....on دمینت (ل سه ر هه سپی). ڤه دنوست
- to ....out دئینت ده ر . په لپ دکت . کاری لیددت
- to .....it out زه حمه تیٔ دکیشت تا دوماهی پیٔ
- to .....to دلسوز دمینت . به رده وام دکت
- to ......to his ways ل سه ر نه هـ و ده هیٔن خوه دمینت
- to ....together په ک دگرن
- to ......up for به رگری دکت ، پشتگری دکت
- to .....up to به رگری دکت (دژ ئیریشیٔ)
sticker , n لیدایه ک . کیٔر ، (ل) کار مایی ، که فته له فتکه ر
stickful , adj تژی ریٔزیٔ (تیپین چاپکرنیٔ)
stickily , adv ڤه نوسینی
stickiness , n ده بیشیتی . لنجیتی
sticking , n نوساندن . پیٔگری ، ڤه نوسکین . ره ساندن . چکاندن
- plaster گیٔچا ڤه نوسینیٔ
- up میچ . ره پ
stick in the mud مروڤیٔ که ڤنه په رست
stickle , vi هه رگازنده دکت
stickleback , n ماسی یه ک شاپه ر تویژ
stickler , n گازندوک
stickup , n دزین (ل گه ل گه فا کوشتنیٔ)
sticky , adj لینج ، ده بیش
stiff , adj , n , adv قایم . مه ست . ره ق . هشک . رکدار . سه رفراز. چه سپان، زه حمه ت
- market بازاریٔ به ها چه سپاندی
- manners ره وشت هشک یان ره ق
- necked ستو ره ق . رکدار
-price به هاییٔ گران
-reception پیشوازی یا هشک یان ره ق
- subject مژاده ک زه حمه ت
stiffen , v . t . i هشک دبت . هشک دکت
stiffened , adj قایمکری . هشککری
stiffener , n قایمکه ر
stiffening , n قایمبون
stiffish , adj پچه کیٔ هشک
stiffly , adj ب هشکی
stiffness , n په ته وی . ره قیتی . ره قی
stifle , n ژیٔ یا ناف چوکا ده واری . خه نقینکه ر
stifle , v . t . i ته په سه ر دکت . پابه ند دکت گیرو دکت . دخه نقینت . دخه نقت
stifled , adj خه نقاندی . ته په سه رکری
stifler , n ته په سه رکه ر
stifling , n , adj خه نقاندن . ته په سه رکرن چه پاندن
stigma , n شه رمزاری . داخ . له که . نیشان شون، برین . پارچه یا ژوری یا میکوتیٔ گولیٔ
stigmatic , adj , n کریتکری . کیندار . خالاوی . خالکی
stigmatically , adv ب خالاوی
stigmatose , adj خالاوی
stigmatism , n چاوی خالدار ، خالاویتی
stigmatist , n خالکی یا چالی
stigmatization , n داخکرن
stigmatize , v . t داخ دکت
stigmatized , adj داخکری
stigmatizing , n داخکرن
stikke , n یاری یه ک وه رزشی وه ک ته نسیٔ یه
stilbene , n ستلبین . ماده یه ک بؤ چیٔکرنا بویه یا ستلبابت
stilbite ستلبابت . میٔرتاله ک بریتی یه ژ سلیکیٔتا ئه لومنیوم
stilboestrol , n هورمونه ک زایه ندی خورت
stile , n ده ری پیٔ زڤروک، ده ربازگه (بؤ تانی یان دیواری)

stiletto , n	خه نجه رک . کونکه ر
still , adj , n , adv	ب متی، نه فیرماندار . هێژکا .
	سه کنی . هێ . هینا . ئێدی، هێش .
	تائیستا . هێمن . دها . داها . دیسا .
	مت . متی ، مه گه ر . هێژ
- alarm	هایدانا مت (بۆ ئاگری)
- birth	بچوک بونا مری
- born	مری بویی
- house	کارگه یا دلوپاندنێ
- hunt ,. n	شه قاندنا مت یان ئه شارتی یا نێچیرێ
- lake	گه را په نگ
- life	راوه ستایی : که ئالێ گول یان میوه یی
- man	کارگه ئانێ دلوپاندنێ
still , v , t	سه کنت . هه دار دکت . مت دکت .
	مت دبت . هه دار دبت ، ددلوپینت
stillage , n	مێز ، که نار بۆ راکرنا که ره سته یی ده مێ پاقژکرنێ یان بارکرنێ
stillicide , n	بێوه ندیدارێ ماف یان ئه رکێ رشتنا ئاڤێ ژ سیڤانده یه‌کێ ل سه ر ئه ردێ مروڤه‌ک دی
stillness , n	متی . متبون
stilly , adj , adv	مت ، ب متی ، هه دار ، ب هه داری
stilt , n , vt	بالنده یه ک ئالی لنگ درێژ ، دارێنک . به ریالکا ئاڤاهی، رادکت(ب به ریالکی)
- sandpiper	چوچکا تیته لانی یا لنگ درێژ
stilted , adj	به ریالکری . میری . لار، ڤنگی .
stiltedly , adv	ب ڤنگی
stiltedness , n	به ریالکیتی، ڤنگیتی
stilton , n	ته خلیت په نیر (شین ده مارکری ل گه ل نیڤشکی)
stilus , n= stylus	
stimulant , adj , n	ئاژوک. هانده ر، هشیارکه ر. وریاکه ر
- agent	هوکارێ هانده ر
stimulate , v . t	پالددت ، هان ددت
stimulated ,. adj	هێرسکری ، هاندایی
stimulating , adj	هشیارکه ر . پالده ر ، وریاکه ر
stimulation , n	ته ڤدان. ڤێتدان، پالدان، ئاران . هێرسکرن
stimulative , adj	هشیار کا ر ، وریاکا ر
stimulator , n	هشیارکه ر
stimulus , adj	وریا که ر . هانده ر . ئاژوک
stimyin ,v,t(var of stymie)	
sting , v . t . i . n	پێڤه ددت . دگه زت ، نقورچ . گه ز . ٭ پێڤه دان. زخته‌ک، ڤه گه زاندن . گه زاندن . چزین . چزاندن
-ray	ماسی یا ده ریایی وه ک سێماسی
- winkle	ماسی یا جه لاتینی له مبوزدار
stinger , n	گه زدار ، ژه نه
stingily , adv	ب چکوسی
stinginess , n	ده ست مچاندن . چکوسی
stinging , n	نقوچاندن . زخت . گه زاندن . چزین . پێڤه دان
- nettle	ستری
stingless , adj	بێ چزین
stingy , adj	چروک . قنوت . ره زیل . چکوس . چاڤ مچ . مچکه . رژد
stink , vi , t , n	بێ روهمه ت دبت . ئامسار دبت . بێ سنجی دبت . گه نی دبت ، بێزاری یا گشتی یا دژوار . بێهنا گه نی . کوره ده ر . گه نی . که ڤزی
- to ....out	نێچیرێ ژ کونێ دئینت ده ر (ب دوکێلا گه نی)
stinkard , n	کوتی
stinkbug , n	ئاخیر که یا گه نی
stinker , n	گه نی . کوتی . بێقام خراب . بالنده . گه نی ، تشتێ بێقام زه حمه ت
stinkhorn , n	کڤارکێ گه نی
stinking , adj	بوگه ن . گه نی . که ڤزین
- water	ئاڤ گه نی
- weed or wood	دار چینه ک بێهن – نه خوه ش
stinking smut , n	نه ساخی یه ک گه نمی
stinkpot , n	قازانا گه نی : قازانه‌ک ته قه مه نی تێدا کو هلما گه نی خه نقین ژێ ده ردکه ت

stinkstone , n به ر – گه نی
stinkweed , n گیاگه نی
stinkwood , n دار گه نی
stinky . adj سفنتو . گه نی
stint , n , vt , i چیچکا تیته لانی . راده . کاریٚ دیارکری . ئه رک چکوسی دکت . ده ست دمچینت. سنور یان راده دکت
stintless , adj بیٚ نوماهی ، بیٚ سنور ، بیٚ راده
stipe , n باسکوک (باسکیٚ بچوک)
stipel , n گوهکا به لگی
stipend , n کریٚ . موچه
stipendiary , adj , n موچه یی . موچه دار . موچه خوه ر
stipes کیزیکیٚ نووه م ژ لاما ژیری یا پیتکان ئو ته رتیشی یان
stipiform , adj باسکی
stipitate , adj باسکوکی (باسکیٚ بچوک)
stipitiform , adj باسکی
stipple , n , vt وینه بیٚ خالکری . نه قشیٚ خالکری، نه قش یان وینه دکت (ب پنی یا) ، خال دکت . پنی دکت
stippled , adj نه قشکری
stippler , n نه قشکه ر
stippling نه قشکرن
stipular , adj پیوه ندیداریٚ جوته ده ر هاتنا به لگی
stipulate , vi , t مه رج دادنت . به لین دکت . مه رج دکت
stipulate , adj گوهکری
stipulated , adj مه رجکری
stipulating , n مه رجکرن
stipulation , n مه رجکرن
stipulator , n مه رجکه ر
stipulatory , adj مه رجدار
stipule , adj جوته ده رهاتنا به لگی(ل بنیٚ به لگی)
stir , vt , i , n تیکه ددت . ته ڤ ددت . دچه لقت . دله قینت . دبزڤت . دلڤینت . دلڤت . دشه لقت ، لڤین ، له قین
- crazy دینوکیٚ زیندانیٚ
- to make a great بویه‌را تیر پیٚ دئاخفن
- to .....the blood خوین گه رم دکت
- to .....up تیکل دکت به تیکه دانیٚ

stir -about , n ته شریب . ئاف گوشت(ل گه ل نانی
stirk , n گولک (یان گولکیٚ بچوک)
stirless , adj بیٚ تیکه دان
stirp , n بابک
stirpiculture , n خودانکرنا ته خلیتین تایبه ت
stirps , n تایه ک ژ مالباتیٚ . مالبات . سه رمالبات
stirred , adj زیز . گرگین . ئاراندی
stirrer , n تیکه دانک
stirring , adj هه ستیار . که یاندنی . فنیت . لیات . چه لقین . هه ژین . هانده ر
- event قه ومین یان بویه را هه ستیار
- speech ئاخفتن یان گوتارا هانده ر یان هه ستیار
- times ده مین لیات
- up تیکه دان
stirringly , adv ب چالاکی
stirrup , n زه نگی . زه نگو . هه ستی بیٚ مه نه کیٚ ، رکیب
stirrup cup , n کاسکا زه نگی
stirrup jar , n جه ریٚ ده ستک که ڤانی
stirrup leather or strap , n هلاویستوک یان پیگره‌کا زه نگی
stirrup pump , n هه لژا زه نگی
stitch , n , vt , i لیله ک ، ته قه ل . ژانا تیژا نشکی نه خاسمه یا کیله کیٚ ، ددریت
- in ....es که نینا بیٚ حه مدی
- wheel چه رخ بیٚ کونکرنا چه رمی بیٚ درینیٚ
- wort هه له زه ک باسک ره پ گول سپی ستیری
stitching , n درین
stithy, n (arch . or poet) سندان یان دکانا ئاسنگه ری
stiver , n دراڤیٚ هور وه ک فلسی ، قه مه ری
stoat , n جانه‌وه ره‌ک وه‌ک ده له کی
stoat , vt ددریت (ب تاییٚ نه دیار)
stochastic , adj ل به ر حوکمیٚ یا ساینیٚ شیمانه بیٚ
stochastically,adv ب شیمانه یی
stock , n , adv مه تفینی ، ماده یٚ خاف ، باوه ری بارسته یا داری ، بنه ماله . توخم نژاد . قورم . به ش

تشتێ بێ ژیان نه خاسمه پوت. گه وج. ستون . به رپالک . سکه له یا دارێ، ده ستکێ تفه نگێ ، ئالاڤه ک ئەشکه نجه دانێ(دەست ئو پێ یێن مروڤی گریندان)، ئاسایی . ئه رزان . زانی . دانایی بۆ خودانکرنا ته رشی . بەرده وام:ئەمبار کرن دەستکێ تاژانگێ یان شوکێ ، ده ستکێ کونکه رێ باسکێ هه له زێ، دار یان هه له زێ شتلان . خێزانا زمانان . ئالاڤ . که ره سته، په رتالێ ئه مبارکری

- in .... ئه مبارکری یه . ئاماده یه بۆ فروتنێ یان کار ب ئینانێ

- on the ....s ل به ر ئاڤا کرنێ ، چیکرنێ یان ئاماده کرنێ یه

- out of ...... نه مایه

- to take .... دهه ژمێرت . خه مل دکت

- to take ....in به شێن هه ڤکارێ دکرت . گوهێ خو ددت . گرنگ دبینت

stock , vt , i ته رش دکت (چاندنگه) . ئه مبار دکت . ته رشی دچه رینت

stockade , n , vt پاوانێ ب ئاسنی تانکری ، به ربه ست. گوم . گوڤ . هه ڤشی ، گرتیخانه یا ب تێلا درەک دور گرتی، ب تێلا دره ک ئاسێ دکت یان دور دگرت

stockaded , adj ئاسیکری

stockading , n ئاسیکرن

stockbroker , n کوسته کێ به ش یان پشکێن دارایی . کوسته کێ پێنک گوهارتنێ

stock car , n عه ره بانه یا ته رشی (دهه ڤکێشێدا)، ئوتومبیلا پیڤانی

stock certificate , n به لگه نامه یا به شان : کو مروڤی چه ند به ش هه نه (ژ هه ڤکارێ)

stock company , n هه ڤکارێ یا به شدارێ . تیپا چه ند شانوگه رێ یان ل سه ر شانویه کێ پێشکێش دکت شونا یه کێ ب ته نێ . تیپا بێ ستێر

stock dove , n توتاک ، تاتاک ، تڤلی

stock exchange , n بازارێ کاغه زێن دارایی . پێنک گوهارتنگه یا به شان

stock fish , n ماسی یا ڤه لاندی (بێ خوێ)

stokholder , n پشکدار ، به هر دار

stockily , adv ب ستورێ ، ب ڤه له وێ

stockiness , n ڤه له ویتی ، ستوریتی

stockinet (te) , n په روکێ په مبو

stocking , n گوره ، گوره وێ

- filler دیارێ یابچۆکا کریسمس بۆ سانتا کلوس دناڤ گوره یێدا

- frame loom machine مه کینه یا ڤه هینانێ

stocking cap , n کولاڤه ک درێژ ڤوچه کی

stocking less , adj بێ گوره

stock- in - trade , n په رتالێ سه ره کی یێ عه مبارکری. که ره سته یا پیشه گه رێ . که ره سته ، ئالاڤ

stockish , adj گه وج . خرپو

stockist , n ئه مبارکه ر

stockjobber , n کوسته کێ پێنک گوهارتنێ (ئه جهێ باوه رێ یێ)

stockman , n خودانکه رێ ته رشی

stock market , n به هایێن کاغه زێن دارایی ، بازارێ پێنک گوهارتنێ . کرین ئو فروتن ل ڤێ درێ

stockpile , n, vt ئه مبارا یه ده ک ، یه ده ک ئه مبار دکت

stock pot , n قازانا مه تفینی یێ ، ئامانێ تشتێ تێکل

stock room , n ژور (ل ئوتێلێ) کو بازرگان په رتالی نیشا خه لکێ ددت، ئه مبار

stocktaking , n هه ژمارتنا په رتالێ ئه مبارێ به هاکرن ، خه ملکرن

stocky , adj کورت قایم ئو له ش تژی

stockyard , n به رمالا ته رشی (به رێ سه رژێکرنێ یان فروتنێ)

stodge , n , vt , i خوارنا گران . دانێ ته مام، زکونی، پڕ یان زکونی دخوت

stodged , adj داگرتی (خوارن)

stodgily , adv ب ته ژیکرنی ، ب زکونی

stodginess , n — نه ژیكرنیتی
stodging , n — داگرتن (خوارن)
stodgy , adj — داگرتی . پاریزه ر یان كه ڤنه په رست. ستور . گران . نه جوانپوش
stogie or stogy , n — پیلاڤ یان پوتینا گران
stoic , n , adj — ژیرزان یان ژیرزانی یا پاكی یان نابابی یا سنجی
stoichiometric , adj — پیڤانی كیشانا هه ڤیه كی یا ماده یان ل كارلیكرنن كیمیایی
stoically , adv — ب ژیرزانی
stoichiometry , n — پیڤانا كیشانا هه ڤیه كی یا ماده یان ل كارلیكرنێن كیمیایی
stoicism , n — ژیرزانی یا پاكی
stoke , vt , i — ئاگری هل دكت . تیژ دكت . ئاگرگیر كاردكت (دناڤ گه می یان هه ڤكیشیدا)
stokehold , n — كوچگه یان قازانگه (دناڤ كه شتیدا)
stokehole , n — ده ری یێ كورهه یان ئه تونێ
stoker , n — ئاگرگیر ، به رسیل
stokes , n (pl . same) — یه كه یا لنجی یان چری یا ڤلینی
stole ,(p . of steal) — دزی
stole , n — په روكێ دریژێ ستوییێ ئولداری كراسێ دریژێ ڤره
stolid , adj — گه وج
stolon — چقێ ل سه ر ئه ردێ دخوشت ئو ره بو ده ردكه ڤن ، شیناتی یا وه ك ره هێ
stolonate , adj — پێوه ندیدارێ چقێ ره هێ ده ردكه ڤینت
stoloniferous , adj — پێوه ندیدارێ چقێ ره هدار
stoma , n — كونكا وه ك ده ڤی (یا جانه وه رێن سه ره تایی)
stomach , n — گه ده . ئاشك . دلچون . ڤیان . ئاره ز . نیار ، ئور . ئورك . زك
- ache — هناڤ ئێش . ئور ئێشان . زك ئێش قولنج
- gas — بایێ زكی
- pain — ئور ئێش
stomach , vt , i — بیزار دبت . دئه نرت
stomacher , n — پارچه یه ك كراسێ ژنێ كو ئورك ئو سینگی دنخیڤت
stomachic , adj , n — چاره یا ئوركی ، گفیزیندار . ئوركی
stomachy , adj — ئه نروك . ئورك مه زن
stomatal, adj — ده ڤكی
stomatic , adj — ده ڤكی
stomatitis — كولبونا ده ڤی
stomato — پێشگره كو ده ڤه
stomatological , adj — پێوه ندیدارێ ئه ساخی یا ده ڤی
stomatologist , n — ده ڤ ئه ساخیزان
stomatology , n — ده ڤزانی . ده ڤ ئه ساخیزانی
stomatopod , n . adj — ده ڤ پێ
stomatopoda — جانه وه رێن ده ڤ پێ
stomatous , adj — ده ڤكدار
stomodeum — پارچه یا به راهی یا كونكا ده ڤی
stomp . n — ئه خلیت سه مایا جاز
- stomy — پاشگره كو چێكرنا كونكه ك ئوژداری هه رده می بۆ ئه ندامه ك له شی یه
stone , n , adj , vt — سیسك . دیندك . ده ندك . به رك. كه ڤر . قاش . به ر . به رد ، خلك. سه نگ ، دزه بینت
- flat and thin ..... — ڤه رش
- to cast the first ...... — یه كه م به ری دهاڤێت . یه كه م ره خنه گر
- to leave no ...unturned — هه رچی بشێت دكت
- wide and thin .... — ئه ڤش
Stone Age , n — رۆژگارێ به ری
stone - blind , adj — كوره یێ ته مام
stone - broke , adj — نابوت . روتو . بێ پاره
stonechat , n — بالنده یه ك سترانكار
stone curlew , n — كه روان:بالنده یه ك ده نگ خوه ش
stone cutter , n — سه نگ تراش . ئالاڤا به ربرینێ به ربر . كه ڤربر
stoned , adj — به ركری ، كه ڤركری . .زه باندی
stone - deaf , adj — كه رێ ته مام
stone-dresser,n=stonecutter
stone - drill , n — كه ڤر سمتوك
stoned , adj — زه باندی
stone fruit , n — میوه یا به ركدار (وه ك زه ر ده لی)
stone land , n — شه هوان . شاوان
stone less , adj — بێ كه ڤر ، بێ به ر

stone mason , n ناقاکه ر
stone (of a ring) , n سه ف
stone pit , n چالا به ری . به رگه
stones , n , (for crossing) پیناسک
stone - still , adj بێ لقینا وه ک به ری . بێ لقین
stone - studding , n سه فکرن
stone - tablet , n سه لیه ند
stone wall , n دیوار یان شور هه یێ به ر (بێ چه بل، بۆ دور گرتنا زه فی یێ)
stonewall , vi (راستاندنا پاسایه کێ) گیرو دکت (ب گوتارا دریژ)
stoneware , n کالوتیێ به ری
stonework , n ناقاهی یێ به ری . پارچه یه ک به ر ژ ناقاهی . به رتاشی
stonewort , n به رگیا : که قژا که سکا رزیاری کو ب کلسێ نخافتی یه
stonily , adv ب ره قی
stoniness , n که فریتی . به ریتی
stoning , n به رکرن . زه باندن . که قراندن . که قرکرن . شکێر
stonk , n , vt توپ بارانکرن ، توپ باران دکت
stonker , vt . (sl) دگوهوشینت . دشکینت (نه یاری)
stony , adj بزدهێن . به ردین . به رین
- hearted دل ره ق
- land شه هوان .شاوان
- and rugged place زاخور
stood , (p of stand) راوه ستا ، رابو . هه لسا
stooge , n , vi زرته ک . نوکه ر . سیخور، نوکه ری، زرته کی یان سیخوری دکت
stooged , adj نوکه رکری
stooging , n نوکه رکرن
stook , n مه لو
stool , n , vt قورمێ هه له زی . چقێ رهێ . ده رازینا په نجه رکێ ، گوکرن . ریتن. گو . نه سکه مبیل، تملوک ، گودکت ، دریت
- pigeon سیخور . قومسی
- to fall between two..s ده لیقه ژ ده ست دچت ژ به ر دودلی یێ
stoolie , n = stool pigeon
stoop , vi , t , n دچه مت . ته په سه ر دبت، چیز دکت . قه لوز دبت . پشت قوپ دبت چه مین . چیزبون . خونهان . ده ست ژێ به ردان . نزمبون (دره وکرن . دزی)
stooppingly , adv ب چه مینی
stop , n راوه سته ک . راوه ست . راوه س بریان
- bath گه رماڤا راوه ستاندنا دیارکرنێ
- gap به ردیلا ده مدار
- light روناهی یا راوه ستانێ
- over راوه ستان ل رێیارێ
- thief دزی بگره !
- watch ده مگر . کاتگر
stop , v , t , i رادوه ستینت.رادوه ستت، راوه سته!
- to ......flowing چک دکت
- to ....one's breath بێهنێ چک دکت
stope , n پارچه یا وه ک پێپکی ل کانگه یێ
stoppage , n چکاندن . لێدان ، راوه ستان
stop payment , n راوه ستاندنا (دراڤ) دانێ (فه رمان بۆ درافگه یی)
stopped , adj سه کناندی ، سه کتی
stopper , n, vt سه ربه ند ، سه ربه نددکت
stoppered , adj سه ربه ندکری
stoppering , n سه ربه ندکرن
stopping , n راوه ستن . راوه س . راوه ستاندن راوه ستان . بریان . سه کناندن . چکاندن . سه کنین
- the flow of water چکاندن
stopple , n , vt سه رده فک ، (ب سه رده فکی) دگرت
stoppled , adj (ب سه ر ده فکی) گرتی
stoppling , n (ب سه رده فکی) گرتن

stop press , n نوچه یا دوماهی
stop valve , n ده رچه یا گرتنێ
storage , n ئاختن، عه مبار، عه مبارکرن، هلخستن
- bat tery باتری یا بارگه کرنێ . کوکه ر
- skin(dry) هه مبان
- underground .... سیزیچ
storax , n دار یان ته راشی کو تیر شریزه
ماده یه ک شریزی هشک ژ فی داری
دئیت ده ر
store , n , vt فروشگه . دکان ئه مبار ئه مبار دکت
- house ......(foods) ستێرک
- house ئه مبار
- room ئه مبار
- wide گشت : هه می په رتالی
- wheat and flour .... که وار
stored , adj هه لگرتی ، ئه مبارکری
storey , n ماخ . نهوم . قات
- multi .... پرقات
storied , adj (storeyed) نهومدار . نهومی
storiated , adj خه ملاندی (ب داهینانێن دیروکی ،
ئه فسانه یی یان دروشمی)
storied , n پیگوتی
storiette , n کورته چیروک
storing , n ئه مبارکرن . هلخستن
stork , n له گله گ
stork's bill , n نکلێ له گله گ . ته خلیت هه له زه ک
گولدانی
storm , n گه رده لول . شلیوه . تالاز ، بازور .
باروف ، باهوز . زریان ، فه روار .
ئێریش
- in a tea cup مه زنکرنا تشته ک پوچ
- to take by ...... ددت سه ر ، ئێریشی داگیر دکت
storm , v . i . t ددت سه ر . هار دبت . دئه ته رت،
باهوز دبت ، ئێریش دکت
storm cellar , n سه ردابا باهوزان
storm centre , n نیفه کا باهوزێ
storm door , n ده ری یێ باهوزێ
stormer , n ئێریشکه ر
stormily , ad v ب ئێریشی
storminess , n ئێریشیتی . باهوزیتی
storming , n ئێریشکرن
storm petrel , n چوچکا بچوکا ئافی
storm troops (n , pl) سه ربازێن باهوزی (ئێریشێ)
storm window , n په نجه رکا باهوزێ
stormy , adj فه روار . دژ . باروفی
- petrel ئاگروک
- wind باره ش ، بایێ ره ش
story , n , vt رومان ، دیروک . دره و . چیروک .
ئه فسانه ، دگێرت . چیروکێ دبێژت
- fictional ..... خه وروژک
- book کتێبا چیروکان
- teller چیروکبێژ
stoup , n گوسک ، ده ن
stout , adj , n ستور .گومره . قه له و، ئازا ، کزک
خورت . وێرا . دلێر . چه له نگ
- heart ئازایی
- hearted دل گه رم . ئازا
- heartedly ب دل گه رمی ، ب ئازایی
- heartedness دل گه رمی تی ، ئازایی تی
stouten , vt , i ئازا دکت . قایم دکت ، قه له و دکت
stoutness , n کزکایی . قه له وی
stove , n , vt زوپه ، گه رم دکت . زوها دکت (ل
سه ر زوپه یێ)
- enamel زوپه یا گه رم به رگر
- pipe بوری یا زوپه یێ
stover , n ئالیک . ئالیف
stow , v , t رادوه ستینت یان رادوه ستت .
دحه وینت. په نادکت،ئه مبار دکت، ریز
دکت. دادگرت.تژی دکت. فه دشێرت
- to .....away رێباری دکت (فه شارتی ل سه ر
گه می یێ) . خوفه دشێرت
stowage , n په رتالێ ئه مبارکری . قه باره یا
ئه مبارکرنێ
stowaway , n رێبارێ فه شارتی(ل سه رگه می یێ)

strabismal , adj — چاف خیلی
strabismic , adj — چاف خیل
strabismus , n — چاف خواری . شاشی ، خیل . چاف لا. چاف خیل .
strabotomy , n — خیل چاکرن
straddle , v . i . t — پێ یان ژێک دوردکت (ل رونشتنێ) به لاف دبت (چق) . پشت دگرت (یان حه چکو پشت دگرت) ، هه ر دو ره خێت پرسێ دگرت
straddle , n — پێ فه کرن .پێ ژێک دورکرن ل رونشتن، راوه ستان یان فه سهینێ) ، کرین ئو فروتنا پیکهاتی
strafe , v , t , n — بومباران دکت . دژوار ئێریش دکت . سزادکت ، بومبارانکرن ، ئێریشا دژوار ، سزا
straggle , n , vi — به لاڤبونا بێ ریزک ، ده ربه ده ر . دته رقت
straggled , adj — ته رقی
straggler , n — ته رقی
stragglingly , adv — ب ته ر قینی
straggly , adj — ته رقی
straight, adj , n , adv — راست . پاک ، گزان ؟
- away or off — ده م و ده ست
- out — بێ دودلی
- line — ریزاراست . خێز . دیز
- road — راسته رێ
- to keep a ...face — ناکه نت
straight angle , n — گوشه راست
straighten , v , t . i — راست دکت
straight fight , n — به زما راست
straightforward,adj,adv — راست . ئه شکه را
straightforwardness, n — ئه شکه رایی
straightness , n — راستبون . راستیتی ، راسته ره وی
straight ticket , n — ده نگدان بۆ هه می ناڤکری یێن پارته کێ
strain , v , t , i — دوه ستت ، دتنگژت ، بزاڤێ دکت دپالێنت ، دسه پێنت
- to ....a point — دور دچت (به رهه ڤدان)
strain , n — وه ستان . ڤه رمین . کێشان . ئه رک. ره نج که فته دان.بابک.نژاد. شوپ.هێمان ئه رک کێشان. تنگژین
strainable , adj — ئه رکبار
strained , adj — تنگژی
strainer , n — که فگیر . پارزن ، سه پی . سه فوک ، پالێو ، پارزونک
straining , n — شه لک ، پالاندن ، داکرن
strait(s) , adj , n — ته نگاڤی . ده ربه ند . ئاڤته نگ . گه لی . ناڤبرک ، ده رته نگ
straiten , vt — ته نگاڤ دکت.ته نگ دکت.به ند دکت
- in ...ed circumstances — دته نگاڤی یا دار اییدا
straitly , adv — ب ته نگی
straitjacket , n , vt — ساقوێ دینان یان گرتی‌یان، پابه ند وه ک ڤی ساقویی، ب ڤی ساقویی به ند دکت
strake , n — ریزا ده پێن دریژ دکه شتیدا، هێل . شه لیت ، نیشانا به نکێ
stramineous , adj — پوچ ، بێ به ها . قرشکی . زه ر
stramonium — هه له زه ک ژه هری. به لگێن ڤی هه له زی
strand , n , vt , i — گه ر . ده ریا . رۆبار . به رناڤ گول . به نکێ وه ریسی . که زی . تێلا ڤه هینایی ، دهاژوت به رناڤێ ، گه می یێ خوار دکت . گه می خواردبت ، وه ریسی ڤه دهینت . ل وه لاته ک بیانی دهێلت (بێ پاره ئو بێکو بشێت ڤه گه رت)، به نکێ وه ریسی بێ حه مدی دبرت
stranded , adj — ئاسێبویی
strander , n — ڤه هینکه ر، ئالاڤا ڤه هینانا وه ریسی
stranding , n — کێله کدان
strandline , n — به رناڤ
strange , adj — ئه نتیکه . نامو . گێره . سه یر ئاوێزه . سه مه ره

strangely , adv ب گیره یی
strangeness , n گیره یی تی
strange woman , n دیل . فه لیته
stranger , n بیانی ، بیگانه
strangle , v . t . i قناره دکت، دخه نقت . دخه نقینت
strangled , adj خه نقی . خه نقاندی ، تاساو
stranglehold , n گرتنا قایم (دحه فکیرا)
strangles , n تایا هه سپی
strangling , n خه نقاندن
strangulate , n دخه نقینت
strangulated , adj خه نقی
strangulation , n خه نقاندن
strangurious , adj پیوه ندیداریٔ میزکرنا دلوپی ئو ژانی
strangury , n دلوپیونا میزی ، میزکرنا هیدیٔ ، دلوپ دلوپ ل گه ل ژانیٔ
strap , n , vt قه یتانا پیلاڤیٔ . تاژانگ . پیلاڤا قه یتانکری . تاسمه ، پهه ت . هه میانه. پشتین ، پشتان . قایش (بو تیژکرنیٔ، هه سانکرنیٔ) ، شه لیت . شیتک
هه میانه گریدت . تیژ دکت (ب قایشیٔ)
تاژانگ دکت . جه لده ددت
straphanger , n سواریٔ قایش گرتی (دباسیدا)
strapless , adj بیٔ شه لیت
strappado , n ته خلیت ئه شکه نجه دان
strapped , adj قایمکری (ب قایشیٔ)
strapper , n مروڤیٔ به ژن بالا
strapping , n , adj گر ، بلند ئو له ش قایم
strass شوشه یێ ته یسی بو چێکرنا زێر گه وهه ران
strata , n چین
stratagem , n لیبان. لیبه ک، لیب، خاپین . فیل . گزی. هنه ر ، لابان
strategic , adj ستراتیجی
strategical,adj= strategic (ستراتیجی)
strategically , adv ب ستراتیجی
strategics , n ستراتیجیزانی
strategist , n ستراتیجیزان

strategy , n دور ئامانجی . ستراتیجیتی : هونه را شه ری ، گه له مپه ر یتی
strath , n نهالا فره ، بنیٔ نهالیٔ
straticulate , adj چین ته نک ئو ته ریب
stratification , n چینبون
stratifed rocks , n که ڤریٔن چینبون
stratiform , adj چینکری
stratify , v , t چین دکت
stratigrapher , n ئه رد (چین) زان
stratigraphic , adj پیوه ندیداریٔ ئه رد چینزانی
stratigraphy , n (ئه رد) چینزانی
stratocracy , n حکومه تا له شکه ری
stratosphere , n چینا زه مهه ری .تاری گه ور
stratum , n چینا به ژی یان ئه سمانی . ته باخ
stratus چینا نزما ئه وریٔ گه وریٔ به رفره
straw , n , vt گزره . پوش . قرشک . زلک . پیش کا، ساپ، قسل. قه رسه ل، کاگرس. زلوره ، پیوه ردکت . به لاڤ دکت ، توڤ دکت
- colour کاره نگ ، کایین
- hat کولاڤیٔ قرشک
- mat حیسیل
- mattress دوشه کا قرشکی
- stack کادین
- stem زلک (باسکیٔ قرشکی)
- store کادین
- transporting net سه رکه ئه
strawberry , n فریز
strawberry shrub , n ته خلیت ته راش
strawberry tomato , n گیایه ک ئه مریکانی به ر وه ک تری شرین زه ر
strawberry tree , n ته راشه ک ئوروپی گول سپی ئو به ر وه ک فریزیٔ
straw man , n لیزیٔ قرشکی (ژ کاییٔ چیکری)، زرگ واهـ
strawvote , n ده نگدانا سه حکرنیٔ
straw wine , n شه رابا قرشکی . شه رابا تری یێ ل سه ر قرشکی هشککری

strawworm , n کرمێ کایێ
straw yellow , n زه رێ کایێ . زه رێ پێتی
stray , vi , adj , n وند یان به رزه دبت ، چه وتی یان
گونه هی دکت ، سه رگه ردان . ده ر
وده رو . بێ رێ . ئاواره، وند . به رزه
- bullet فیشه کا ته رقی
- customer کریارێ ته رقی
- radiaton تیشکی ئاوه کی
strayed , adj شاش . رێ ونداکری . بێ رێ
- eye چاف زه رکی
stray - eyed چاف زه رک
streak , n , vt , i گالیر . شه لیت ، هێل . تیریژ .
تیشک . زنجیره یا به رده وام ، هێل
یان ریز دکت
- like a ..... وه ک برویسکی
streaked , adj ریزکری
streakily , adv ب خیچی
streakiness , n ریزیتی
streaky , adj ریز کری، په ریشان، شه پرزه . له ش
ئێش ، نه جهێ باوه ری پێ
stream , n , vi , t چه م . شیپ . ته وژم . ئاوه ر ژ . تیل
ته م . ره وان . جه لال ، جو . جوگه
روبارویک . سێیل . تیرا ئاڤی . زابوق
چوندان، دفرکت، دبورت. ره وان دچت
- line بورێ ره وان . هێلا ره وانی
- lineflow بورینا ره وان
- liner هه لکێش ، یان بالافرا ره وان
- on .... ب کاره
streamer , n ئالایا هه ژین . تیکا دریژ، ئاڤنیشانا
مه زن ل سه ر لاپه رێ رۆژنا مه یێ
streaming , n ره وان ، ره له نده . هه رانه ، چونا
ره وان
streamlet , n سولین
street , n کولان . جاده ، رێ ، شه قام .
ئه لیته یی . کوچه
- car ترام
- cleaner زبلکێش
- cries قیژین فروشیارێن گه روک
- sweeper زبلکێش
- urchin گه ده
- virus به د ڤایروس
- walker ئه لیته
- walking ئه لیته یی
strength , n کارین . شیان . هێز . زور . خورتی
ساخی ، قام . قه رتبون . شێن .
په رگال . خورتایی . په ک . برهـ
- of body هێزا له شی
- on the ......of له سه ر بنیاتا
- of horse هێزا هه سپی
- of judgement هێزا بریارێ
- of memory هێزا بیرێ
- of mind هێزا هشێ
- of will هێزا ڤینێ
strengthen , v . t . i قایم دکت . خورت دکت
strengthened , a قایمکری . ئاسیکری . هێزدایه ک
strengthener , n قایمکه ر ، هێزینک
strengthening , n دژوارکرن، ئاسیکرن، قایمکرن،
ته په ت، پێتکرن
strengthless , adj سست . بێ خێر . بێ هێز
strenuosity , n دل گه رمیتی . چالاکیتی
زه حمه تیتی . دژواریتی
strenuous , adj چالاک . دل گه رم ، زه حمه ت .
سه خت . دژوار
strenuously , adv ب قایمی . ب دل گه رمی
strenuousness , n چالاکیتی .دل گه رمی . دژواریتی
strepto پێشگره کو زنجیری یه
streptococcal , adj گروڤری ، گریکی
streptococcus گروڤرێ گریکی
streptomycin , n ستریپتومایسین ده رمانه ک دژ میکروبه
وه ک په نسلین
streptothricin , n ده رمانه ک دژ میکروبه
stress , n په ستان . گرنگی . دوپاتکرن ،
ئه رک – کێشان. که فته دان. زه بر
- at a .... به رده وام
- disease نه ساخی یا تنگژینا کارکه ران
stress , v . t په ستان دکت . دوپات دکت .
دوه ستینت

- to .....a point خالکه کێ بێقام دوپات دکت
stressful , adj تنگژی
stressless , adj بێ په ستان
stretch , v . t , i رادکێشت . دریژ دکت، ڤه دزه لت . ڤه دکێشت ، دریژ دبت
-to ...... oneself ڤه دزه لت . ڤه دسهت
- to ... out hand, foot ڤه دسهت
stretch , n دریژه کێشان ، دریژکرن ، دوری . مه ودا ، کشان
- out دریژبون
stretchability , n دریژباری
stretchable , adj دریژبار
stretched , adj دریژکری . نیرانی
stretcher , n داریه ست . چادار . دارته رم
- bearer مه ف . داریه ست هه لگر
stretchiness کشانیتی. دریژیتی
stretching , n کشان . دریژکرن ، ڤه کشان . رادان دریژه کشان ، ڤه زه لین . راکشان
stretchy , adj کشانبار . نه رم
strew , v . t ڤه دپژکینت ، به لاڤ دکت
strewed , (p . of strew) ڤه پژکاند . به لاڤکر
strewing , n توڤکرن . پێوه رکرن
strewn , adj پێوه رکری
stria , n ریزا نیشانا ل سه ر رویی
striate , adj , vt کیزیکری . که لشاندی، ریزکری . هێلکری ، دکه لشینت . کیزی دکت، ریزدکت . هیل دکت
striately , adv ب که لشینی
striation , n کیزیکرن
striature , n کیزیبون
stricken , adj لێدایی
- in years پیر
strickle , n , vt راستکه ر (.بۆ پیڤا گه نمی یان رویێ قالبی) ، راست دکت
strict , adj دژوار . هور . ته نگ . ره ق . ته کوز. توند . قایم
- code ده ق ، ده ستور یان سنجی یا قایم
- confidence نه وله یا قایم
- morals سنجی یان ئاکارێن توند
- orders فه رمانێن توند
- sense هشا توند
strictly , adv ب ته کوزی یان توندی
strictness , n توندیتی ، مجک . مجن
stricture , n پابه ند، ته نگبون . ره خنه یا دژوار
stride , vi , t , n پێنگاڤا مه زن دهاڤێت(لنگ ڤه کری)، رادوه ستت . پێنگاڤ مه زن دچت، ریڤه چون، گوپیتکاچالاکی یێ . پێنگاڤا فره
- to hit one's ...... ب له زا ئاسایی دچت
- to make great or rapid........s زو پێش دکه ڤت
- to take in one's ..... بێ زه حمه ت نو بێ دودلی کار دکت
stridden , adj پێنگاڤا مه زن هاڤێتی
stridency , n ده نگ بلندی
strident , adj ئاوازا بلند ، تیژ
stridently , adv ب توندی
stridor , n چیره چیر . ده نگێ تیژێ پشینێ
stridulant , adj چیره چیری
stridulate , v . i چیره چیر دکت ، ده نگێ تیژ دئینت ده ر
stridulated , adj چیر چیرکری
stridulating , n چیر چیرکرن
stridulation , n چیرکه چیرک . چیره چیر
stridulator ,. n چیره چیرکه ر
stridulatory , adj چیره چیری
stridulous , adj چیره چیری
strife , n هه ڤ خستن . جره . تێکوشین ، خه بات . لێکه تن ، بزاڤ
strigil , n چه رم ڤه ره ن (بۆ گه رماڤێ)
strigose , adj پێوه ندیدارێ که لپک یان موکورت ئو ره ق
strigous , adj که لپک یان مو کورت ئوره ق
strike , v , t , i ڤێدکه ڤت . تێرا دچت . ئێریش دکت . دسوژت . دترسینت ، دلبه ر دکت لێدخت ، له ز ده ردکه ڤت ، ئاگری هل دکت ، لێددت . خه بات دکت ، رادوه ستینت (کاری ب لێدانێ یان مانگرتنێ)

- to .... a bargain بازاری دکت (ب ده ست لیدانیٚ)
- to .....against لیدخت
- to ......alight شخاتیٚ به رددتیٚ
- to ....a match زلکیٚ شخاتیٚ به رددتیٚ
- to ...... down دکه ڤینت
- to .... fire دژه نت
- to ......in ئاخفتنا مروڤه کیٚ دبرت
- to .... off سه ریٚ که سه کیٚ دبرت ، ب ئاسانی رنک دخت یان ئاواز دکت ، چاپ دکت (چه ند دانه یان)
- to ......out ده ست ب کاره کیٚ دکت . ب ئاسانی چیدکت
- to .....up ده ست پیدکت . ده ست ب سترانیٚ یان ئاوازیٚ دکت
strike , n قوتان، لیدان.ده رب.لیدانه ک ، مانگرتن لیخستنوک . وه ش، لیخستن
- breaker لیدان شکین
- down لیدان گرتی
- force هیزا لیدانیٚ
- ..... for higher wages لیدان یان مانگرتن بوٚ کریٚ یا پتر
- strikeless , adj بیٚ لیدان یان مانگرتن
strikeover , n لیدانا سه ریه ک
striker , n لیدانکه ر . لیدانیه‌کیٚ ته پکیٚ ، رمیٚ نیچیرا نه هه نگی، ئاسنگه ر. سه ربازیٚ دلخاز (بوٚ خزمه تا ئه فسه ری)
striking , n لیخستن . لیدان . داکوتاندن ، کوتان. ره پاندن
- force هیزا لیدانیٚ
strikingly , adv ب کوتانی ، ب لیدانی
striking ness , n لیدانیتی
string , n , v . t . i مه رج . وه ریسیٚ قه ناریٚ . هیل. ریز . به نکیٚ تزبی یٚ یان ستڤانکی، که روان . ئاوا . زنجیره . به ریالکا پیسترکیٚ . سه رده ستی ، ژهـ ، تا. به نک، به ن ، ریس ، کوسته ک ، به ردان پیٚت قه ناره دکت . زنجیره دکت . دخاپینت ژیٚ دکت . گریددت . دهلاویست
- to .... along دخاپینت . ل گه ل پیک دئیٚت
- to ....up دکوژت ب قه ناره یێ ، وه دکت ل هیڤی یێ بمینت
string bean , n لوبی . فاسولی
stringboard , n ده پیٚ به ریالکا پیسترکیٚ
string course , n دور گرتنا به ری یا نه قشکری یا ئاڤاهی
stringed , adj ژهدار . ژهی
- instrument ئالاڤا ژهی
stringency , n زه بر .تین، مجن . توندی . دژواری. کیم دارایی، هیزا به هانه یێ یان قایلکرنیٚ
stringendo , adv مه زیقه یا له زین
stringent , adj ته نگ . توند، دژوار . په لپ . پیٚڤیایی، ته نگاڤ (دارایی)، قایلکه ر
stringently , adv ب توندی یان دژواری
stringer , n به نکار . هاریکه ریٚ په یامنیری
stringhalt , n لنگرینا پیٚ یین پاشی یین هه سپی
stringiness , n به نکیتی
stringing , n به نکرن
stringpiece , n پیگره کا دریژ
stringless , adj بیٚ به ن
string quartet , n چار ژه نی
stringy , adj به نکی
strip , v . t . i دادانی یان گیریٚ خراب دکت . جودا دکت (هیمانیٚن تیکله کیٚ یان گیراڤه کیٚ)، سپی دکت (بیٚ تیڤل). رادکت . دشه لینت . روت دکت، خو ریس دکت .
-to ...... off the skin دگروٚژت
strip , n زولاک . تیتک . شه لیت
stripe , n , vt زول شه لیت . خیچ . هیل ، نیشانا پایه یا له شکه ری . ته خلیت . جور ، هیل دکت . ریز دکت
striped , adj ریزکری . هیلکری
- bass گورگیٚ ریزکری یٚ ده ریایی
striper , n نیشاندار ، پایه دار
stripiness , n ریزیتی (خیچیتی)
striping , n ریزکرن . هیلکرن . هیل . ریز
stripling , n سیپه ، لاوکیٚ هه رزه کار
stripped , adj ریس . زلیت ، روتکری . روت
چه سپان دکت (ب به نکی)

- off شه لاندی . په ڕیتاندی
stripper , n ڕوتکه ر
stripping , n که زاخ ، ڕوتکرن . ڕوتکه ری
- off شه لاندن . په ڕیتاندن
striptease , n , vi خو ڕوتکرن ، خو ڕوت دکت
stripy , adj هێلکری . ڕێزکری ، خیچدار
strive , v . i بزاڤ دکت . خه بات دکت
- to ..... together پێکڤه بزاڤ دکن
strived , adj بزا ڤکری
striver , n تیکوشه ر
striving , n بزاڤکرن ، خه بات . تیکوشین
- hard چه ڕچرین
striving , adj تیکوشه ر ، ژیر
strobila , n له شێ کرمێ شه لیتی
strobile قوچه ک : به ڕێ سنه وبه ری یان
قوچه کی
strobilus , n قوچه کا سنه و به ری
stroboscope , n ستروبوسکوپ : گه ر یان زڤرین پیڤ
stroboscopic , adj پێوه ندیدارێ زڤرین پیڤی
strode (p of stride) له زاند
stroke , n , v , t لێدان (نه خاسمه ب چه کی) . لڤینا
ڕێزکی . ته پا مه ژی، کوت کوت . زور
تباب .نه رکێ خورت . کارێ نایاب .
فرت . کشانا خامه یی
نازدار دکت. ده ست ب سه ردا دادنت.
لێددت . پرچا خو هێدی دبت پاش
- oar شه لپی . سه ره ک شه لپیڤان
- of genius کاره ک بلیمه ت
- of luck کاره ک به خته وه ر
- of piston کاره ک په ستێنی
- of work پرتکه ک ژ کاری
stroking , n ده ست ب سه ردا ئینان یان ئانین
strokingly , adv ب نازداری
stroll , v , t , i , n سه یران دکت . دگه ڕت ، سه یران،
سه یرانگه . گه ڕ ، باگوهورین ،
په یاری
stroller , n باگوهێر . سه یرانی
strolling , n هێدی چون ، سه یرانکرن .
په یاریکرن
- players یاریکه رێن گه ڕوک
stroma , n ته ڤنێ پێگره‌ک کو ماده یان بنیاتا
خانه یا ئه ندامی یه
stromal , adj پێوه ندیدارێ ته ڤنێ پێگره ک
stromatal , adj پێوه ندیدارێ ته ڤنێ پێگره ک
stromatic , adj ژ ته ڤنێ پێگره ک
strong, adj سه رت . زور باز . دژوار . توند .
گوربز . ئازه . ئاز . قایم . خورت .
گردان . قه رت
- arm , adj ب کارئینانا هێزێ ، توندی ، دژواری
. خورتی
- army له شکه رێ هێزدار
- box خه زینه
- character که س یان که سیتی یا خورت
- constitution ده ستورێ قایم (کو ب ئاسانی
نائێت گوهارتن)
- conviction باوه ری یا قایم
- drink ڤه خوارنا خورتا مه ستی
- faith ئولا خورت
- fortress که له یا ئاسێ
- foundation بنیاتا قایم
- hold بنکێ قایم ، که له
- man قه رته مێر
- market بازارێ به ها بلند
- measures پێنگاڤێن خورت
- memory پربیر
- mind هشا قایم
- minded هش قایم ، هزر سه ربه ست
- room ژورا دژ دزان
- willed ڤێن خورت
- wind پوک ، پوگ
strongish , adj پچه کێ قایم
strongly , adv ب خورتی یان قایمی ، توندی
- worded زاراڤ دژوار
strongyle سترونجیل : ته خلیت کرمێ گروڤر

strongylosis , n سترونجيليتى : نه ساخى يا كرمىَ سترونجيلى
strontia , n ئوكسيد ىَ ستر ونتيوم
strontianite , n سترونتيانايت
strontic , adj سترونتيومى
strontium سترونتيوم : هيمانه ك كانى
strop , n , vt هه سان ، تيژ دكت يان دهه سينت (گيزانىَ ب قايشىَ)
strophanthin , n ستروفانتين ماده يه ك ژه هرى تاله ، ده رمانه بۆ هاندانا دلى ، ژ ته راشىَ ستروفانتوس دئيت ده ر
strophanthus , n ستروفانتوس . ته راش يان توڤىَ وىَ
strophe , n سترانا گوڤه ندىَ (گريكى)
stropped , adj هه سانكرى . تيژكرى
stropping , n هه سانكرن . تيژكرن
stroppy , adj (sl) يه د ماد
strove (p. of strive) بزاڤكر
struck , (p. of strike) ليَدا
struck , adj ليَدايى
structural , adj بنياتى
- adjective ره نگديَرا پيَشكه ر
- engineering داهينان ئو ئاڤا كرنا سكر ئو پران
- formula دا رشتنا ريَكخستنا گه رديله يان دناڤ گه ردا پيَكهاتى يىَ
- linguistics خوه ندنا زمانى وه ك ريَزكا هيَمانيَن پيَوه نديدار
- psychology خوندن ئو ريَكخستن ئو پيَكهاتنا باريَن هشى ئو سه رهاتى يا هشدارى
- steel پولايىَ نه رمىَ قايم بۆ ئاڤاكرنىَ
structuralism , n ئولا كو ئاڤاهى ، نه ئه رك ، گرنگه
structuralist , n باوه رمه ندىَ كو ئاڤاهى، نه ئه رك، گرنگه
structurilize , vt بنيات دكت
structuralized , adj بنياتكرى
structuralizing , n بنياتكرن
structurally , adv ب بنياتى
structure , n ئاڤايى ، ئه ندز . بنيات
structured , adj بنياتكرى
structureless , adj بىَ بنيات
strudent , n بوره ك
struggle , v , t جه ره نيخ دكت. بزاڤ دكت . دخه بتت
- to ....through به رده وام دخه بتت يان بزاڤىَ دكت
struggle , n كيَفه رات . خه بات . بزاڤ ، ته قه لا، تيكوشين.به رخوه دان.خه مور. تيكوشان، هه ڤ خستن. جه ره نيخ
- for existence خه باتا مانىَ
struggled , adj خه باتكرى . بزاڤكرى
struggler , n خه باتكه ر . تيكوشه ر
struggling , n گه ڤزين.بزاڤ . تيكوشين ، خه بتين
strum , v , i , t , n (نه شه هره زا) يارى دكت ب ژ هيَن ئالاڤا مه زيقه يى ، ياريكرن ب ژهيَن ئالاڤا مه زيقه يى
- of guitar ده نگىَ ژه نا گيتارىَ
struma , n په ريزاده . مه زنبونا لڤكا حه فكىَ
strumose , adj په ريزاده يى
strumous , adj په ريزاده يى
strumpet , n ديَهل
strung ,(p of string) بادا
strut , v , i , n پوف دبت . فورت دكت، فورتى، جل، چه ك يان به ريه كرنيَن خو نيشا ددت ، فورت
struthious , adj وه ك هيَشترمايى
strutted , adj فورتكرى
strutting , n فورت . فورته ك
strychnic , adj سترايكنينى (ژ سترايكنين)
strychnine , n سترايكنين . ماده يه ك ژه هرى يه
strychninism , n سترايكنينيتى
stub , n ريشاليَ كانىَ نڤيسينىَ سه رك كو رت ئو پان ، قورمىَ دارىَ . بنىَ ددانىَ شكه ستى، قوپكىَ جگاره يى، خامه يى يان مومى ، تشته ك بيَقام كورت وه ك بزمارىَ كورت ئو ستور . بنىَ مايى يىَ چه كى يان پسوله يى
- axle كورته ته وه ره يىَ عه ره بانه يىَ
stub , v . t ژ رهان دگرت ، (گيايى)، ژ رهان هه لدكيَشت . نه ردىَ ژ گيايى پاقژ دكت ب هه لكيَشانا رهان . دارى ژ قورمى دبرت ، جگاره يىَ دته مرينت (ب هه رشاندنا قوپكى)، ڤيَكدكه ڤن

- to ....out	جگاره یێ دته مرینت
stubbed , adj	له کوژ اندی
stubbing , n	له کو ژاندن . ته مراندن
stubble , n	رهێن کورت ئو زفرین نه تراشی، ده خلیٔ مایی پشتی درینیٔ . فریزی
- field	زه فی یا فریزه
stubbl y , adj	قورمکی
stubborn , adj	رکگرتی . رکه به ر . رکدار . که موت رکین ، رکو . روته حت . سه ر هشک . سه ر ره ق . داسه پین، شه موز
stubbornly , adv	ب رکداری
stubbornness , n	سه رهشکی . رکگرتن . رک ، سه رخوه چون . رکدار یتی . هێرس
stubby , adj	قورمکی
stucco , n , vt	گێچ ، گێچکاری دکت
stuck ......up , adj	قاپان . فورته ک
stud , n	چاندنگه یا هه سپێن زانیٔ . هه سپیٔ زانیٔ ، بلندی یا ژوریٔ . سه فا خه ملیٔ یا مه تال یان که مه ریٔ . سه فا نو سه ر بۆ گرتنا سه ریٔ کومله کی ، بزماریٔ سه ر مه زن . دارێن راست بۆ ناڤاهی یان دیواری ، هه ژماره‌ک ژ هه سپێن خودانکرنیٔ (بۆ زانیٔ ئو پێشبرکیٔ)
- book	کتێبا بابکێن هه سپان
- farm	چاندنگه ها هه سپێن خودانکرنیٔ
- horse	هه سپیٔ خودانکرنیٔ بۆ په رینیٔ
stud , v . t	سه ف دکت . قوردانی دکت ، نوه رینت . دارێن راست دابین دکت
studded , adj	سه ردلکری . روناندی . قوردانی
studding , n	سه ردلکرن . روناندن . قوردانین ، راسته دار
studding sail , n	بابره کا سفک
student , n	خوینده کار. خوه‌نده وارشاگرد، سیار. خوه نده کار. خوه نده ڤان، قوتابی
- government	حکومه تا خوه نده کاران
- teacher	خوه نده کاریٔ هینکه ر . هینکه ریٔ راهینانی
studentship , n	خوه نده کاریتی

studied , adj	خوه ندی
studiedly , adv	ب خوه ندنی
studio , n	نیگارخانه . نیگارگه . هونه ر گه
studious , adj	بزا ڤکار . خوه ندنی . کێرهاتی بۆ خوه ندنیٔ
studwork , n	کاریٔ سه فکرنیٔ یان قورکرنیٔ، کاریٔ راسته داران
study , n , vt , i	خو یندن . خاندن . خوه ندن ، لێکه راندن . دخوینت
- hall	ژورا خوه ندنیٔ
studying , n	خوه ندن
stuff , n	ماده یێ خاف . که ره سته . تشت پوچبێژی . تشتیٔ مروڤ دادنورت ژ خوارن . له خوارن ئو ده ر مانی گه وهه ریٔ تشتی . کار ئو ناخفتن زانین ئو شیانا تایبه ت، مومیادکت. تژی دکت . دادگرت
stuffed , adj	داگرتی ، هه پشاندی .
- pastry	شه مبوره ک
- shirt	قاپان ئو پاریزه ر
- vegetables	دولمه
- vine leaves	ئیپراخ
stuffing , n	هه پشاندن . ئاخنین
- box	سندوقا داگرتنیٔ
stuffy , adj	بایێ خراب . رۆ تال وترش . نه نری ، هزر ته نگ
stull , n	به ریالکیٔ داری نه خاسمه ل کانگه یێ
stultification , n	هه لوه شاندن
stultify , vt	تیکدت . خرپو دکت
stum , n , vt	گوڤاشا تری یێ نه ترشبویی، ناهێلت ترش ببت
stumble , v , i , t , n	دته ربت . دته رشت . دلکومت . دته ریلت، دسه تمت . دهه لنگێت دهلکومت، په ژک. سه تمه. هه لنگێن
stumblebum , n	کولباز یان مروڤیٔ نه شه هره زا
stumbled, (p . of stumble)	ته ربی، ته رشی . هلکومی، سه تمی

stumbled , adj هلکومی . شله پاندی . پنخستی
stumbling , n ته ریلاندن . ته رباندن . پنخستن، ئالین.
لکومین ، شله پاندن . هلکومین .
لکوما ندن . سه تمین
stumbling block گیرو . به رێ هه لنگینێ ، به ربه ست
stumer , n پارچه یان کاغه زا دراڤی یا زر
stump , n گوتارگه . پێ یێ داری . پێ ، قورم .
قوپکا خامه ، موم یان جگاره یێ چونا
گران . قه ب
- on the ...... گه روکێ ئاخفتنکه رێ رامیاری
- tree .... گونچ . گلاره . قورم
- up a ...... شه پرزه
stump , v . i , t قوت دکت ، داری هه لدکیشت ، دگه رت
(بۆ خه باتا رامیاری)، دبرت . قه ب
دکت . شه پرزه دکت
- to ......up دهه لنگڤت (به ری یان قورمی)، دراڤی
یان ده ینی ددت
stumpily , adv ب کورت و قه له وی . ب قورمی
stumpiness , n قورمیتی . کورت و قه له ویتی
stump speaker n بێژاینێ رامیاری
stump - tailed , adj دوڤ کورت یان بری
stumpy , adj قورمکی . کورت ئو قه له و
stun , n , vt هه ژه ک . گێژی . گێژبون
گێژ دکت . دهه ژینت . بێ هش دکت
Stundism , n تیره یه ک ئایینی فه له یی روسی بنیات
جوتیاره
stung , p . of sting گه زا ، پێڤه دا
stunned , adj گێژبویی . گێژ
stunner , n بێقام جوان
stunning , adj جوان ، دلبه ر . گێژ دار
stunningly , adv ب گێژداری ، ب دلبه ری
stunt , n , v , t نه ساخی یا وه رارێ گیرو دکت
راوه ستانا وه رارا سروشتی.جانه وه ر یان
هه له زا وه رار راوه ستایی ،
وه راری گیرو دکت ، قوتو یان ره ویله
دکت
stunt , n , vi کارێ هه ستیار . کارێ شه هره زا یان
ویرا (وه ک کارێ په هله وانی) ،
کارێ هه ستیار دکت
- man مروڤێ کارێ هه ستیار دکت
stupa , n په رستگه یێ گروڤرێ بودی
stupe , n , vt په روکێ گه رمکه ر (پشتی
کلاشتن ئو ده رکرنا ئاڤا گه رم) ،
که ماده، په روکێ گه رمکه ر دادنت
(سه ر ئه نی یێ)
stupefacient , adj , n ته زیکه ر . سرکه ر ، بێ هشکه ر
stupefaction , n ته زیکرن . سرکرن . بێ هشکرن
stupefactive , adj سرکه ری
strupefier , n سرکه ر
stupefy , v . t سردکت
stupendous , adj ئه ژده ها . مه زن، گوهوشین
stupendously , adv ب گوهوشینی
stupendousness , n گوهوشینیتی
stupeous , adj قرشک یان که لپکێ زڤرێ وه ک
تایێ به نکێ
stupid , adj لاژگ . گه مژه ل . گه مژه . گه لهو.
که لله، ره ق ، ده به نگ . خرپو .
گه وج، زره ک ، بودل . گه نده ل .
نه زان . په رگه له . جلفر . بێ هش
سه رسام . سه رسه م . ترو، تروک.
هێنج . مروس
stupidity , n گه وجی . که نوکی. که ریتی، بودلی
که ره تی . که رایی . که رایی .
زره کیتی
stupidly , adv ب گه وجی
stupidness , n گه وجیتی
stupor , n سامه ک . گێژی ، بێ هشی .
سر . متی . گوهوشین
stupose , adj ژ گولی یا موییێ دریژی وه ک تایێ
به نکی
stupous , adj گێژ
sturdied , adj قایمکری
sturdily , adv ب ئازایی ، ب قایمی
sturdiness , n خامی . قایمی
sturdy , adj خوات،قایم.گردان بته و . چه سپان
- patriotism نشتمانپه روه ری یا خورت

sturgeon , n ماسی یه ک مه زن (کافیاریٚ ژیٚ دئینن ده ر)
stutter, n , vi , t (out) لالی . نه نتی ، لالی دئاخفت
stuttering , n لالی
stutteringly , adv ب لالی
sty , n , vt , i پاوانا به رازان . گوف . گوم، درا پیس یان تره ک . ئاخل ، ئاخور، ل دره ک پیس دنشینت، ل پاوانیٚ یان دره ک پیس دحه وینت
sty, n (pl. sties) or stye کولبونا به ر مژیلانکان
styed , adj پاوانکری
stygian , adj دوژه یی
stying , n پاوانکرن
styl پیشگره کو ستونه، که سایه تی یه
- stylar پاشگره ، کو چه ند ستونه
stylar , adj خامه یی . ده ر زی یی
style , n ریباز، شیواز . ئاوا . شیوه . له رز ته ریوشی. به رناف. خامه . نه قشکه را نفیسینیٚ ل سه ر ده پیٚ مومی
- book کتیبا جلان
style , v . t ناف دکت . به رناف دکت . داد هینت یان چیدکت (وه ک جلین نو)
styled , adj نافکری
styler , n داهینه ر
stylet , n ئالافا زرافا سه رتیژ
styliform , adj خامه یی . پینفیسی
styling , n نافکرن . داهینان
stylish , adj ته ریوشی ، موده یی . لاو
stylishly , adv ب ته ریوشی
stylishness , n ته ریوشیتی
stylist , n ریباز فان . نفیسه ر یان بیژاییٚ خودان ریباز ، داهینه ری جلان یان خه ملاندنا هونوری
stylistic , adj ریبازی
stylistics , n تور ریباز زانی
stylite , n ئولداریٚ فله ییٚ ل سه ر سه ریٚ کاریته یی دژ یت (قه له نده ر)
stylize , v . t - (ise) ریبازی دکت

stylo پیشگره کو زه بله که
stylobate , n بنیات یان بنکیٚ کاریته یین په یکه ری
stylograph , n خامه ییٚ مه ره که بی
stylographic , adj پیوه ندیداریٚ خامه ییٚ مه ره که بی
stylographically,adv ب خامه ییٚ مه ره که بی
stylography , n نفیسین یان نه قشکرن ب خامه ییٚ مه ره که بی
styloid , adj , n خامه یی . ده رزی یی . زراف ئو سه رتیژ
stylolite , n کاریته ییٚ بچوکیٚ کیز یکری
stylopodium په ژیونا قوچه کی ل بنیٚ هنده ک هه له زین گیژه ری
stylus , n پینفیس. خامه، ده رزی یا تومارکرنا قاونان . ده رزی یا بیژه کی
stymie , n , vt ته نگافی: باریٚ کو ته پکا یاریکه ری ل ئافبه را ته پکا هه فرکی ئو کونکیدا یه (ل گولفیٚ) ، گیرو یان ته نگاف دکت
stymied , adj گیرو کری
stymieing , n گیروکرن
styptic , adj , n پیگره کیٚ ته فنیٚ زندی
styrax , n شریزا بیهن خوه ش . ته راشیٚ فیٚ شریزیٚ
styrene , n ماده یه ک هایدروکاربونی ئافه کی بیهن خوه ش بو چیکرنا لاستیک ئو نه رموکه یان ب کار دئیت
styx , n ئه فسانه یا روباریٚ ژیر جیهانیٚ . هه شا ره ش
suable , adj گلیبار
suasion n قایلکرن
suasive , adj قایلی ، قایلدار
suave , adj نازک . تازه . ته رزمان ، قه نج ره وشت
suavely , adv ب تازه یی ، ب نازکی
suaveness , n نازکیتی . ته رزمانیتی
suavity , n تازه بیتی ، نازکیتی
sub , vi به ردیل کار دکت
sub , n , adj به ردیل . نوقار . ئه فسه ریٚ یه ک ستیر ، دوه می . بن . ژیر

sub پێشگره کو بن ، ژێره
sub , vt بژاره دکت
subabdominal , adj بن زکی
subacid , adj پچه کێ ترش
subacute , adj نیڤ تیژ
subadult , n نیڤ گه هشتی
subaerial , adj بن بایی یان سه ر ئه ردی
subagent , n نوێنه رێ دووه م
subalpine , adj وه راری بنارێن گرک ئو زیران . بناری یێ چیایێ ئه لپ
subaltern , adj , n دووه م . په یره و . گزیر . ئه فسه رێ دو ستێر
subalternate , adj , n دووه می . نیڤ په یهاتی ، دوزا خو گرتی ب دوزا سه ره کیڤه
subapostolic , adj ژده مێ ئێکسه ر پشتی په یامبه رێن عیسا پێغمبه ری
subaqua , n وه رزشا ژێر ئاڤێ
subaquatic , adj ژێر ئاڤی . ئه رێتێ نیڤ ئاڤی
subaqueous , adj ژێر ئاڤ ڤه ومی یان به رهه کری . ژێر ئاڤی ، ژێر ئاڤی بکار هاتی
subarctic , adj نک ده ڤه را جه مسه رێ باکور ، ژ درێن باشورا ده ڤه را جه مسه را باکور
subassembler , n کارکه رێ کومکرنا لقی
subassembly , n کوم یان جڤینکرنا لقی، جڤینی یا لقی
subastral , adj به ژی
subatmospheric , adj کێمتر ژ گه ره می یا به رگێ بایی
subatom , n پارچه یا گه ردیله یی (وه ک پروتون ئو ئه لیکترون)
subatomic , adj ژێر گه ردیله یی
subaudition , n نهێنیکرن . هزرێن ڤه شارتی . ڤه شارتن
subaverage , adj ژێر ئاڤی . ژێر تێکرایی
subaxillary , adj ژێر که فشی
subbase , n ژێر بنک بنکێ سه ربارێ بێ بایی
subbasement , n نهومێ نزمترێ ژێری
subbed , adj به ردیلکری
subbing , n به ردیلکرن
sub - branch , n ژێر چق
sub - breed ژێر ته خلیت
subcaliber , adj پیڤ هورکری
subcartilaginous ,adj ژێر کرکروکی ، پچه کێ کرکروکی
subcategory , n ژێر جور
subcaudal , adj ژێیر دوڤ
subcelestial , adj ژێر ئه سمانی ئه خاسمه دنیایی
subcellar , n ژێر سه رداب
subcentral , adj پچه کێ نیڤه کی . ژێر نیڤه کی
subchloride , n ژێر کلوراید : کلورایدێ کێم کلورین
subclass , n ژێرچین
subclavian , n ژێر کلیلکا ملی
subclinical , adj ژێر پژیشکی :نه ته ختی : ئه ساخی یا ژه حمه ت مروڤ بشێت ناس بکت ژ سه حکرنا سه ر ته ختی
subcollegiate , adj ژێر زانستگه هی
subcommission , n ژێر لیژنه
subcommittee , n لیژنه یا لقی
subconical , adj ژێر قوچه ک
subconscious , adj,n ژێر هشی . پچه کێ هشی
subconsiously , adv ب ژێرهشی
subconsciousness,n ژێرهشیتی
subcontinent , n نیڤ زه ڤی یان که رته
subcontract , n, vt , i ژێر په یڤ یان به لێن . به لێنا لقی، ژ پشترا به لێن دکت
subcontractor , n ژێر به لێنکار
subcontrary , adj پێشنیازا پله یه کێ راست به را مبه رێ ئێکه دی دهه‌مان ده‌میدا
subcordate , adj ژێر دلی
subcortical , adj ژێر تیقلی
subcostal , adj ژێر په را سو . زه بله کا ژێر په راسویی
subcranial , adj ژێر کلوخی
subcritical , adj ژێر بارسته یێ ته نگاڤی
subcultural , adj پێوه ندیدارێ ژێر چاندا یان روشنبیری
subculture , n ژێر چاندا

subcutaneous , adj — ژێر چه رمی
subcuticular , adj — ژێر چه رمی
subcylindrical , adj — ژێر ستونه کی
subdeacon , n — شه ماسێ هاریکه ر . هاریکه رێ قه شه یی
subdean , n — ژێر شه ماس
subdeanery , n — ژێر شه ماسی
subdebutante , n — که چکا هه رزه کار
subdelirious , adj — نیڤ ژ به ر ئاخفتنی (نه له ته وشی)
subdelerium , n — نیڤ ژ به ر ئاخفتن (نه له ته وش)
subdepot , n — ده به یا سه ربار
subdivide , vt , i — دیسان دابه ش دکت . دابه ش دبت پارچه یێن بچوک ، دابه شدبتڤه
sudivision , n — به شه ک بچوک . دابه شکرنڤه . پارچه یا ئه ردی یا دابه شکری بۆ فروتنێ
subdominant , n — ئاوازا ژێرزا ل
subduable , adj — ته په سه ربار . سه رچه مینبار
subdual , n — سه رچه ماندن
subduce , vt = subduct — کێم دکت
subduction , n (arch) — پاشڤه برن . کێمکرن ، راکرن
subduc , vt — سه پینت ، ته په سه ر دکت . خو دگرت
subdued , adj — سه پاندی . سه رچه ماندی
subduing , n — سه پاندن
subedit , vt — بژاره دکت
subeditor , n — نڤیسه رێ هاریکه ر(ژێر نڤیسه ر)
suberect , adj — نیڤ ره پ
subereous , adj — ته په دوری
suberic , adj — ته په دوری
suberic acid , n — ترشی یا ته په دوری
suberin — سوبه رین : ماده یه ک رونی پێکهاتی کو بنیاتێ ته په دوری یه
suberization , n — سوبه رینکرن . تێرکرنا دیوارێن خانه یان ب سۆبه رینی ئو گوهارتنێ ب ته په دوری
suberize , vt — سوبه رین دکت
suberose or suberous , adj — ته په دوری
subessential , adj — پچه کێ گه وهه ری . ژێر بنیاتی یان گه وهه ری
subfamily , n — ژێر مالبات یان خێزان
subfebrile , adj — نیڤ تایی
subfloor , n — بنیاتێ به رمالێ
subfreezing , adj — ژێر قه رسین یان به ستن
subfusc , adj , n — (ره نگ) تاریتی . تاری
subgenus , n — زایه نوک
sabglacial , adj — ژێر سه هول یان رۆیبارێ سه هولێ
subgroup , n — ژێر گرو. هوز، به شه ک ژ تیره یان گرویێ
subhead , n — سه روکێ هاریکه ر(ل زانستگه یێ)، ژێر نافنیشان . نافنیشانا لقی
subheading , n — ژێر نافنیشان
subhepatic , adj — نیڤ که زه بی
subhuman , adj — نیڤ مروڤ . ژێر مروڤ . کێر نه هاتی بۆ مروڤان
subinfeudation , n — ده ره به گی یا هوندوری کو ده ره به گ پارچه یه ک ژ ده ره به گی یا خو ددت ده ره به گه ک ئو وه می
subirrigate , vt — ژێر ئاڤددت . ژێر ئه ردی ئاڤددت ب بوری یێن کونیله
subjacent , adj — ژێری
subject , n , adj — کردار . بکه ر . نیار . کرار، راژیره ک. کرده. فه رمانکه ر. کارا. مژاد . بابه ت . خو
- of anominal sentence — مژار
- to approval — ب مه رجێ په سندکرنێ
- to consent — ب مه رجێ راز یبونێ، ب مه رجێ قایلبونێ
- to correction — ب مه رجێ راستکرنێ
subject , vt — ددت به ر، ته په سه ر دکت
subjected , adj — دایی به ر . ته په سه رکری
subjecting , n — بن ده ستکرن . ته په سه رکرن

subjection , n ژێر ده ستی . پاشکویه تی . بن ده ستی . ستوخواری . سه رچه ماندن

subjective , adj خویی

- adjective ره نگێرا خویی

- pronoun راناڤێن بیردار

subjectively , adv ب خویی

subjectiveness , n خویی تی

subjectivism , n خویی تی

subjectivity , n خویی تی

subject matter , n مژادیێ به رده ست . مژادیێ نیشانکری مژادیێ پرسێ یان کیتابێ

subjects , n ژێرده ست

subjoin , vt تێبینی دکت ، دبه رددت سه ر . سه ربار دکت

subjoint , n ژێر موڤک

sub judice هێشتا ل به ر دادگه هێ یان داد وه ری یه

subjugate , vt ته پسه ر دکت . به نده دکت

subjugated , adj سه رچه ماندی . ئولامگرتی

subjugation , n بن ده ستکرن، سه رچه ماندن . ئولامگرتن

subjunction , n گرتن . راژێرکرن

subjunctive , adj , n . دارشتنا مه رجی . بلانی . مه رجی . گه رانه

- mood بلانی

subking dom , n جیهانک

sublate , vt رادکت . مانده ل دکت

sublease , n , vt گرێکرنا هوندوری ،هوندوری کریێ دکت

sublessee , n کرێداریێ هوندوری

sublessor , n کرێکه ریێ هوندوری

sublet , n ,vt خانی یێ کرێکرنا هوندوری ، (هوندوری) کریێ ددت

sublieutenant , n ئه فسه ریێ یه ک ستێر

sublimable , adj بالابار

sublimate , n , adj بالاکری . ڤه مشتی

sublimate , vt , i ڤه دمشت . بالا دکت . بالا دبت . بلند دکت . ماده یه ک هشک پارزین دکت ب گه رمکرنێ پاشی ب خه ستکرنێ

sublimation , n هه لچون . هه لکشان

sublime , adj , n لوتکه . هه لکشان . هه لچواندن . بوجک . مه زن . ئه ژده ها . شکودار .پایه به رز . بالا . گوپیتک

- ambition به رزی خوازی یا بالا

- beauty جوانی یا بالا

- genius بلیمه تی یا بالا

- heroism گرناسی یا بالا

- indifferenee ڤه را موشی یا ئێکجار

- love ئه ڤینی یا بالا

- self - sacrifice خو گوریکرنا بالا

- thought رامانا بالا

sublime , vt بالا دکت

sublimed , adj بالا کری

sublimely , adv ب بالایی

sublimeness , n بالایی تی

sublime porte , n ده ری یێ بالا : حکومه تا ده وله تا ئوسمانی

sublimer , n بالاکار

subliminal , adj بێ هشی . ژێر سه حکرنێ

- self پارچه یه ک که سیتی یا مروڤی ل ده رڤه یی هشا هانیێ

subliminally , adv ب بێ هشی

sublimity , n شکوداریتی، پایه به رزیتی بالایی تی

sublingual , adj ژێر زمانی

sublingual salivary gland , n گلیزی یا بن زمانی

subliterary , adj پێوه ندیداریێ ژێر توری

subliterate , adj ژێر خوه ندا یان روشه نبیر

sublittoral , adj ژێر به رئاڤی

sublunary , adj ژێر هه یڤی . دنیایی

subluxation , n گه ـ چونا پارچه کی

submachine gun , n توپا خو کارک

subman , n مڤرو

submarginal , adj ژێر کێمترین راده . نک تێبینی یان په راوێز

submarine , adj , n, vt . ژێراوه . که شتی یا نوقار . نوقاڤ . نوقار ، ئێریش دکت (ب نوقاریێ)

- chaser شه ڤینکه را نوقاران

submarined , adj ئێریشکری (ب نوقاریێ)

submariner , n نوقارڤان

submaster , n هاریکە رێ کارگە رێ دبستانێ

submaxilla , n ئارچیم . لاما ژێری

submaxillary, n , adj ژ لاما ژێری ، هە ستێ یێ لاما ژێری یان ئلکا گلیزی یا بن ژێر لامێ ، هە ستی یێ لاما ژێری . لفکا گلیزی یا بن ژێر لامێ

- gland لفکا گلیزی یا بن ژێر لامێ

- salivary gland گلیزێ بن لامان

submedian , adj نک نیڤێ

submediant , n (مە زیقە) : ئاوازا شە شە ما پێسترکا نو ئاوازا کلیلە کێ

submental , adj ژێر ئە رزینکێ یان چە نە یی

submerge , vt , i ددت ناڤ ئاڤێ . ڤە دشێرت . نوقی دبت . نوقی دکت

submerged , adj نوقیبویی (هە ژاری ئو بە لە نگازی) . نهینی . ڤە شارتی . نوقی . نوقوم

- the ......tenth چینا ئە بە بوزان یان هە ژاران

submergence , n نوقیبون

submerging , n نقو . نقوم . نوقی

submersed , adj وە راربویی بن ئاڤێ . نوقیبویی بن ئاڤێ

submersible , n نوقار بار

submersion , n نوقیکرن . تێ هە لکێشان

submicroscopic , adj ژێر هوربینی : هورتر ژ کو مروڤ بشێت ب هوربینێ ببینت

subminiature , adj ژێربچوکی، بێقام، بچوک

submission , n بن دە ستی . ستوخوار کرن . سپارتن. راسپارتن . چڤین . ملدان . چیزبون دانە واندن . ژێردە ستی . دانین

submissive , adj ملدایی . دە ست ڤیلک . ستو خوار . ملکە چ

submissive ness , n ستو خواری

submit , vt , i چیز دکت. چیز دبت. رادهشت، پێشکێش دکت

submittal , n چیزبون

submitted , adj چیزکری ، پێشکێشکری

submitting , n چیزکرن

submontane , adj بناری

submucosa , adj ژێر پە ردە یێ چلمی

submultiple , n دابە شێ راست

subnormal , adj , n ژێر ئاسایی

subnormality , n ژێر ئاسایی تی

subnuclear , adj ژێر کاکلی

suboceanic , adj ژێر زە ریایی

subocular , adj ژێر چاڤی

suboesophageal, adj ژێر سورسوروکی

suborbital , adj ژێر خولگە یێ چاڤی

suborder , n هوزک

subordinal , adj هوزکی

subordinate , adj ,n دووە می . ڤە رمانبە ر . پە یرە و . گزیر . بن دە ست

subordinate , vt بن دە ست دکت

subordinateness , n پاشکویە تی

subordination , n ژێر دەستی. پاشکویەتی بن دە ستی

subordinative , adj ژێر دە ستدار

suborn , vt قایل دکت داکو گە واهی یا درە و بدت،دشارینت (داکو تاوانە کێ بکت)، گە واهی یا درە و داپێن دکت (درێکا بە ر تیلێدا)

subornation , n تاوانا گە واهی یا درە و

suboxide , n ژێر ئۆکسید : تابە ک کێم ژ ئوکسجینێ

subphylun , n دایکوک

subplot , n ژێر گرێ یا شانوگە ری

subpoena , n , vt ڤە رمانا ئێنانێ (بۆ دادگە یێ)، دئینت (بە ر دادگە یێ)

subprior , n هاریکە ر یان جێگرێ سە رە ک ئولدارێ دێرێ

subprincipal , n کاریتە یان ستونێ دووە می . کاردار یان سە رۆکێ هاریکە ر

subregion , n بە شێ دە ڤە را جانە وە ری

subreption , n سود یان هاڤلبرن درێکا ڤە شارتن یان کرێتکرنا راستی یان . کرێتکرنا راستی یان

subrogate , vt شونا کە سە ک دی دادنت

sub rosa , adj نە پە نی ، نهینی

subroutine , n به رنامه یا روتینی یا کومپیوته رێ
subsaline , adj پچه کێ سیر یان شور
subsaturatcd , adj نیڤ تیرکری
subsaturation , n نیڤ تیرکرن . نیڤ تیربون
subscapular , adj , n ژێر هه ستی یێ ملی، ماسولکه یان سور ده مارێ ژێر ملی
subscribe , vt , i به شداری دکت (ب ئابونه دانا روژنامه یان کوڤاره کێ) ، پشتگیری دکت . بنش دکت . ئیمزا دکت
subscriber , n به شدار . ئابونده ر
subscript , adj , n هیمایا ژێری یان رێیه ری . ژێر تیپی نڤیسی
subscription , n باربو . کری یاری . ئه بونه . ئابونه . ئابونی ، بنش
subsection , n پارچه یه ک ژ به شی . ژێر به ش
subsequencc , n پشتی . قه ومین . پاشهاتی . ئه نجام
subscquent , adj پشتی . پاشی ئه نجامی
subsequently , adv ب ئه نجامی
subscrvc , vt هاڤل دکت . هاری دکت . هێسان دکت ئاسان دکت
subserviencc or subserviency , n سه رشوری . پوسه پوس
subservient , adj سه رشور . چلمسی . ستوخوار
subscrviently , adv ب سه رشوری
subshrub , n ته راشێ بچوک
subside , vi کێم دبت . داتینت
subsidence , n کێمبون . هه ڤیان . هه ڤیانبون
subsidiarily , adv ب هه ڤیانی
subsidiary , adj , n (کارێ) هاریکه ر ، لق
subsiding , n سره وت : کێمبون
subsidization , n ژیاندنکرن
subsidize , vt ژیاندن دکت . هاریکرنا دارایی پێشکێش دکت . به رتیل دکت
subsidized , adj ژیاندنکری
subsidizcr , n ژیاندنکه ر
subsidizing , n ژیاندن
subsidy , n بژێوی . کومه ک
subsist , vi , t خودان دکت . خوارا دکت . دژیت . دمینت . به رده وام دکت ، دهه بت
subsistence , n مان . ژیان هه بون . ژینکاری . ژیواری . بژێو . ده بار
- farming چاندن بۆ مال
subsistcnce level رێکارێ هه ر مانێ
subsistencc wagc کرێ یا هه ر مانێ
subsisting , n ژینکاری . ژیواری . ده بار
subsistcnt , adj گه وهه ری . هه یه . بونه وه ر
subsocial , adj ژێرجڤاکی
subsoil , n , vt ژێر ئاخ : دکێلت داکو ئاخێ وه رگه رت
subsolar , adj ژێر رۆژی . یه کسانه که ری
subsonic , adj ژێر له زا ده نگی
subspccies , n جورک . ته خلیتک
subspecific , adj ژێر جور
substance , n چی یه تی ، مایه . ماده . هه بیه ر. گه وهه ر
- in ..... راستی . ب گه وهه ری
substandard , adj ژێر پیڤانی
substantial , adj , n گرنک . بنیاتی . گه وهه ری . راستی. مادی، قایم . ده وله مه ند . تشتێ راست . گه وهه ری یان گرنک . مه زن
substantialism , n ژیرزانی : ئولا باوه ر دکت کو ل پشت هه ر دیار ده یێ راستی یێن مادی هه نه
substantialist , n باوه رمه ندێ ژیرزانی یا مادی
substantialize, vt , i هه بونا مادی به رپه دکت
substantially , adv ب قایمی . ب گه وهه ری . ب راستی
substantiate , vt قایم دکت . له شدار دکت . مادی دکت . ئاشکارت دکت، چه سپان دکت . دروڤ دکت
substantiated , adj ئاشکارتکری
substantiating , n ئاشکارتکرن
substantiation , n دروڤکرن . دروڤ . چه سپاندن . ئاشکارتن
substantival , adj ناڤه کی
substantivally , adv ب ناڤه کی

substantive, n, adj. مایی . هه رده می . گه وهه ری . بنیاتی . مه زن . راستی سه ر ب خو . په یڤین وه ک ناڤی ب کار دئین . هه بونی . بونه وه ری .بونی. ناڤه کی . ناڤ

- noun ناڤ

- right مافیٚ بنیاتی (وه ک ژیان ئو ئازادی)

substation , n تیٚز گه یا لقی . پوسته خانه یا لقی

substituent , n , adj به ردیل : نه خاسمه گه ردیله (یان گرویه ک گه ردیله یان) شو کونا گه ردیله (یان گرویه ک گه ردیله بیّن دی) دگرت

substitutable , adj به ردیلبار

substitute,n, adj,vt ,i شون . توله . هه ڤگه ل . دوپشکی . به ردیل . دیل ، شون دگرت . به ردیل دکت . دگوهورت

substitution n بوبژاردن . شونگرتن . به ردیلکرن . گوهارتن

substitution al , adj به ردیلی

substitutionary , adj به ردیلی

substitutive , adj به ردیلی . شونگرتنی

substrate , n = substratum (ماده ییٚ ل به ر کارتیکرنا هاڤه ینی)

substratosphere , n سترا توسفیر: به رگیٚ ئه سمانی ییٚ ژیر چینا زمهه ری

substratum , n ماده ییٚ ل به ر کار تیکرنا هاڤه ینی . چینه ک ژیری . بنیات

substructural , adj به رپالکی یا بنیاتیٚ

substructure , n بنیات

subsume , vt پولین دکت(دناڤ کومه له ک مه زنتر یان ژیر سه ره تایه ک گه له مپه ری دا)

subsumed , adj پولینکری

subsuming , n پولینکرن

subsumption , n پیشه کی یا بچوک . تشته ک پولینکری دناڤ کومه له ک مه زنتر یان ژیر سه ره تایه ک گه له مپه ری دا

subsurface , n , adj ژیر ئاڤا یه کسه ر ل بن رویٚ . ئه ردی، ئاڤا یه کسه ر ل سه ر ئاڤا

subtangent , n ژیر لیکه ته

subteen , n بسپور : نه خاسمه گه چکا ژیر سیزده سالی

subtemperate , adj ژ ده ڤه را ناڤی یا سارتر . ژیر ناڤی

subtenan cy , n ژیر کریداری

subtenant , n کریداریٚ هوندوری

subtend , vt ژیر تشته کیٚ یان تیرا دریژ دبت رو به ر دکت . به رامبه ر دکت

subtended angle , n گوشه یا به رامبه ر

subtense , n راستیٚ به رامبه ر

subter پیشگره کو ژیره

subterfuge , n به هانه . لیب، لابان . هنه ر . فیل . گزی

subterminal , adj نیزیک دوماهی ییٚ

subterranean , adj نه په نی . ژیر به ژ

subtilization نه په نیکرن

subtilize , vt پسپوری یان شه هره زا دکت . نه په نی دکت، ته نک دکت. هشیٚ یان سه حکرنیٚ تیژ دکت . بالا دکت . بلند دکت، بژین دکت . پارزین دکت

subtilized , adj نه په نیکری

subtilizing , n نه په نیکرن

subtitle , n , vt په راویزا سینه ما یی ، ناڤنیشانا لقی یا کتیبیٚ، ناڤنیشانا لقی دکت

subtle , adj شه هره زا . ڤه مشتی . نازک . فیرس ، بیرتیژ. ورد.هور، چڤو .

- air به د بابیٚ سڤک

- art هونه را نازک

- charm دلبه ری یا نازک

- magic خرس یان جادویا نهینی یان نه په نی

- philosopher ژیرزانیٚ نهینی یان نه په نی

- power هیزا نهینی یان نه په نی

subtlety , n تشتێ ته نک یان هور . بیر تیژی . نازکی ، لیهاتن ، ژیهاتن
subtly , adv ب نهێنی ئو نازکی
subtonic , n ده نگێ ژێر ئاوازی
subtipian ئاڤاهی بێن کرێت
subtotal , n ژێر سه ر جه م
subtract , vt , i ده ر دکت . کێم دکت
subtraction , n کێمکرن . ده رکرن
subtractive , adj ده ردار . کێمدار . کێمکری . ده رکری
subtrahend کێمکه ر . ده رکه ر (کێمکری)
subtribe , n' هوزک
subtropical , adj رۆچکی یا ده ڤه رێن سه رحه دێن په کسانه که ر
subtropics , (n . pl) ده ڤه رێن نیڤ په کسانه که ری
subulate , adj سوژنی . کونکه ری
suburb(s) , n ته راغ . دور و به رێن باژێری
suburban , adj , n پێوه ندیدارێ دور و به رێن باژێری
suburbanite , n نشینێ دور به رێن باژێری
suburbanization , n باژێریکرن
suburbanize , vt باژێری دکت
suburbanized , adj باژێریکری
suburbanizing , n باژێریکرن
subrbia , n دور و به رێن باژێری
subvariety , n جورک
subvention , n هاریکاری یا دارایی، پێشکێشکرنا هاریکاری یا دارایی
subversion , n تێکدان
subversive , adj هه رفینکار . تێکده ر . کاڤلکه ر
subversively , adv ب تێکده ری
subversiveness , n تێکده ریتی
subvert , vt خراب دکت . کاڤل دکت . تێکددت . دهه رفینت
subvocal , adj ژێرده نگی (هش)
subvocalization , n ژێر ده نگیبون
subvocalize , vi ژێر ده نگی دبت
subvocally , adj ب ژێرده نگی
subway , n ژێر رێ . هه ڤکێشا که هه ره بی یا ژێر رێ . ژێر رێ یا په یا یان

subzero , n ژێر سفر (پله یا گه رمی یێ)
succedaneous , adj به ردیلی
succedaneum , n به ردیل
succedent , adj پاشه کی . داهاتی . په یهاتی
succeed , vi , t په ی دئێت . په ی دکه ڤت . جیێ دگرت نه خاسمه ته ختی . سه ر دکه ڤت
succentor , n جێگرێ سه ره ک ده نگبێژێ دێرێ
succentorship , n جێگری یا سه ره ک ده نگبێژێ دێرێ
success , n سه رفرازی ، سه رچون . له ڤانێ . کامرانی . سه رکه وتن . سه رکه تن هه لکه وتن
successful , adj ره سیو . سه رکه تی
successfully , adv ب سه رکه تنی
succession , n شونگرتن . جهگری
- duty باجا میراتی
successional , adj پێوه ندیدارێ جهگری
successionally , adv ب جهگری
successive , adj په یهاتی
- differentiation هه ڤیازکاری یان جوداکاری یا په یهاتی
successively , adv سه ریه ک . سه رهه ڤ
successor , n میراتگیر یان میراتبه ر، جێگر
succinate , n سه کسنیت . که هره مان
succinct , adj کورتی یا نایاب . ره وانبێژ . قایم . ته نک
succinctly , adv ب ره وانبێژی
succinctness , n ره وانبێژیتی
succinic acid , n ترشی یا سه کسنیک . ترشی یه ک به لوری دو – گه ردیله ژ هایدروجینا گوهور بار ، ژ که هره مانی ده ردکه ڤت
succory, n=chicory
succotash , n خو راکا گه نمێ شامێ ئو لوبی
succour , n , vt په ناگه . هه ڤاری . هاریکاری . پێتاک . هاوار . یارمه تی.

نحه وینت . په نانکت، یارمه تی ندت .
هاری دکت ، سفک دکت . هه دار دکت

succoth , n شایی یا په یزی یاسپاسی یا جهی یان بز په ناگه یا هوفستانیٰ

succuba دیٔو بانو ، میٰ دیٔو

succulence , n ته ری . تیٔر نافی

succulent , adj ته ر . تیٔرناف . نافدار

succulently , adv ب تیٔر نافی . ب ته ری

succumb , vi دکه فت بن ده ستی . بن ده ست دبت . دمرت . چیز دکت

succursal , adj هاریکه ری (نو لداری)

succusion , n هه ژه ک . هه ژین

such , adv , pron نولو . هوسا . نه ف ، وه . وه سا

- and ...... نو هه ر وه سا

- as...... فیٔجا وه سا

suck , vt , i , n فر دکت . دمیٔژت ، دهلمژت ، فر . میٔژتن . میٔتن . مژین

- to give ....to شیر ددت

- to ....up to رزبازی دکت

sucker , n , vt , i خرپو . مژه ، مژوک . فه میٔژوک . شیرمژ . مژه ک . مه مک مژ(هه له ز) رهیٔن مژوک دنیٔنت ده ر . روت دکت (دار نو ته راشی ژ رهیٔن مژوک)

suckered , adj (دارک) پاقژکری

sucking , n هلچنین . فرکرن . مه مک مژین . هلمژاندن

- fish ماسی هلمژ : ته خلیت ماسی یه (ریمورا)

suckle , vt شیرددت . دمیٔژینت . دمیٔژت

suckled ,adj شیردایی

suckling , n به رماکی . به رسینگی . به رشیر . مه مک مژ . شیرمژ . میٔژاندن

sucrose , n سه کروز . شه کر (له فه ن نو شلندر)

suction , n هلمژین . میٔژتن . مژین

- chamber ژورکا هلمژینیٰ

- pipe بوری یا هلمژینیٰ

- pump په ستیٔوکی مژوک . ترومپه یا مژوک

- stroke لیٔدانا هلمژینیٰ

suctional, adj هلمژینی

suctorial , adj مژوک . هلمژ . هلمژینی

Sudanese , adj سودانی : خه لکیٰ سودانیٰ

sudatorium , n خوهگه : ژورا خو هدانیٰ (ل گه رمافیٰ)

sudatory , adj , n خوهگه یی . خوهدانی . خوهگه

sudd , n (سه د) : دار یان هه له زا سه رناف کو دبت به ند

sudden , adj , n کرپ ، نشکی . نشک ، نش

- all of a ..... ژ نشکیفه . ژ نشکه کیٔفه

- on a ...... ژنشکیفه . ژ نشکه کیٔفه

- strike ته ر په توزه ک

suddenly , adv ژنشکه کیٰ . نشکیفه . ژ نشکه کیٔفه. ژ نشکافه. نش، له پر. کرپ، ناکاو

suddenness , n نشکیتی . له پریتی

sudoriferous , adj خوهی

sudorific , adj , n ده رمانیٰ خوهکرنیٰ . خوهدار

sudra , n چینا نزمترینا ژهه ر چار چینیٔن هندوکی

suds , (n . pl) که فا ناف نو سابونیٰ

suds , n , vt, i بیره . شو یا سابونیٰ . که فا سابونیٰ ، ب شویا سابونیٰ دشوت ، که ف دکت .

sudsy , adj تیٔرکه ف . که فی

sue , vt , i هیٔفی دکت .نه فینی دکت ،گلی دکت

suede , n چه رمیٰ له پک نو جه زمه یان

suet , n به ز

suety , adj به زی

suffer , vt , i به هاددت . نازاری دبت . دئیٔشت . سزایی مه لدگرت . ده رد دکیٔشت

sufferable , adj راکیٔشبار

sufferance , n راکیٔشان

suffered , p . of suffer کیٔشا (ده رده ک)

sufferer , n هه راسان . زورکیٔش

suffering , n ژانگرتن . ئیٔش . ده ردمه ندی . ده رد ، نازار ، ئیٔشان . نارهان . ژان مه نیه ت . ئیٔشاندن . لیان . ژاریتی . راکیٔشان . رنژ – ره شی. شکه نج . نه شکه نجه

suffice , vt , i دلنیا دکت . تێرا دکت . به س دکت
- it to say هه ر به سه مروڤ بێژت
sufficed , adj به سکری
sufficiency , n به سبون ، قیم
sufficient , adj هه و ، تێراکری . به س
sufficiently , adv ب هه وی
sufficing , n به سکرن
suffix , n , vt پاشپرت .پاشکو . پاشگر ، پاش دگرت
suffixal , adj پاشگری
suffocate , vt , i دخه نقینت
suffocated , adj خه نقی
suffocating , n خه نقاندن
suffocatingly , adv ب خه نقینی
suffocation , n خه نقین
suffragan , adj , n هاریکه ر . مه ترانێ هاریکه ر
suffrage , n هیڤی یان کورته نقێژ . راستاندن . پێکهاتن . مافێ ده نگدانێ . ده نگدان . ده نگ (ل هه لبژارتنێ)
suffragette , n خه باتکه ر (ژن) بۆ مافێ ده نگدانا ژنان
suffragist , n پشتگرێ مافێ ده نگدانا ژنان
suffragon , n ...bishop مه ترانێ هاریکه ر
suffuse , vt نوقی دکت . به لاف دکت . ره نگ دکت
suffused , adj به لاڤکری
suffusing , n به لاڤکرن
suffusion , n به لاڤبون
sufi , n سوفی . ده رویش
sufic , adj سوفی یی
sufisim , n سوفیتی
sugar , n , vt , i شه کری . قه ند . شه کر ، شه کر دکت .
- candy نوقول
sugar apple , n بها هندی
sugar basin , n = sugar bowl (شه کردان)
sugar beet , n شلندرا شه کرێ
sugar bowl , n شه کردان
sugar bush , n ده حلێ شه کرێ (تیر ئیسفه ندان)
sugar cane , n قه ندا شه کرێ
sugarcoat , vt شه کر دکت : شرین دکت ل به ر چاڤی
sugarcoating , n به رگێ شه کری : هه رچی تشتی شرین بکت ل به رچاڤی
sugarcorn , n گه نمێ شامێ یێ شه کرێ
sugar drops , n قه نداڤ
sugared , adj هنگفیندار . شه کرکری .
تێکلکری یان شرینکری ب شه کرێ
sugarhouse , n شه کرگه
sugariness , n شه کریتی
sugarless , adj بێ شه کر
sugar loaf , n چیایێ شکل قوچه کی . کوفکێ شه کرێ . بارسته ک. شه کرا شکل قوچه کی
sugar maple , n ئیسفه ندانا شه کرێ (هه له زه)
sugar mill , n ئاشێ شه کرێ (بۆ هه رشاندنا قه ندا شه کری ئوده رئینانا شه کرێ
sugar refiner (y) , n بژینکارێ شه کرێ
sugar shaker ئالاڤا ره قشاندنا شه کرێ
sugar - solution , n قه نداڤ . شه کرئاڤ
sugar tongs , n گاسکه ک بچوک بۆ راکرنا پرتکێن شه کرێ (ژ سه ر مێزێ)
sugary , adj قه ندی . شه کرێ
suggest , vt نیشان دکت . پێشنیار یان پێشنیاز دکت
suggested , adj پێشنیاز کری
suggestibility , n پێشیازباری
suggestible , adj پێشنیاز بار، پێشنیاز بارێ نڤاندنا مه گه تیژی
suggesting , n پێشنیازکرن
suggestion , n پێشنیاز . پێشنیار
suggestive , adj به ردایی . بێ رۆمه ت . پێشنیازدار
suggestively , adv ب پێشنیازی
suggestiveness , n پێشنیازیتی
suicidal , adj خو کوشتنی
suicidally , adv ب خو کوژی
suicide , n خو کوشتن
sui generis ئاوارته ، یه کانه
sui juris ژیهاتی یێ یاسایی
suilline , adj به رازی

suing , n گليكرن . دوزكرن
suit , n شال ئو شه پک ، دوزنامه . ده سته . قات . كێر . چوخه . چوخ
suit , vt , i كێر دهێت، جل دکت . كێر دهێت
-to ..... oneself وه ک بڤێت دکت
suitability , n كێرهاتن
suitable , adj گونجاو . له بار . هنكوف . نه رمه نيشک . ساز . كێرهاتی . لێهاتی . ب جـ هـ ، به ركه تی
- place جراز
suitableness , n كێرهاتن
suitably , adv ب كێرهاتی
suitcase , n چه نته يێ ريَبارێ
suite , n مفردی . پشتمێر . دار ئو ده ست
suiter , n چه نته يێ چه ند ده سته يێن جلان
suiting , n چوخ
suitor , n گليدار . گليكار . خوازَ
sulcate (d) , adj كێزيكری
sulcus كه لش نه خاسمه ناڤبه را دو پێچێن مه ژی دا
sulf پێشگره كو كبريته
sulfa , adj سه لفوناميدی . سه لفايی . ده رمانێ سه لفا
sulfa - drugs , (sulfas) , n , pl ده رمانێن سه لفا
sulfanilamide , n سه لفا نيلامايد
sulfate , n , vt , i سه لفێت ، كبريتات، گوگر دکت . كبريت دبت . كبريت دکت
sulfated , adj چاره كری ب كبريتات يان ترشی يا كبريتێ
sulfating , n چاره كرن ب كبريتات يان ترشی يا كبريتێ
sulfide , n سه لفايد . كبريتيد
sulfonamide,n =sulfa drugs سه لفونا مايد
sulfonate , n خوێ يا ترشی يا سه لفونی
sulfonate , vt چاره دکت ب ترشی يا كبريتێ
sulfonated , adj چاره كری ب ترشی يا كبريتێ
sulfonating , n چاره كرن ب ترشی يا كبريتێ
sulfone , n سه لفون
sulfonic acid , n ترشی يا سه لفونی
sulfonium , n سه لفونيوم
sulfonyl , n سه لفونيل
sulfur , n , vt گوگرد . كبريت ، گوگرد دکت . كبريت دکت
sulfurate , vt گوگرد دکت . تێكل يان تێر كبريت دکت
sulfur dioxide , n ئوكسيدێ دووه مێ كبريتێ
sulfur(c)ous,adj=sulfurous
sulfuret , n , vt كبريت ، كبريت دکت
sulfuric , adj كبريتی
sulfuric acid , n ترشی يا كبريتی
sulfurize , vt كبريت دکت
sulfurized , adj كبريتكری
sulfrizing , n كبريتكرن
sulfurous , adj بێقام دژوار .تال . دوژه يی . كبريتی ناڤدان، دژون. چێر، جوێن. جنێوی
- acid ترشی يا كبريتی
sulfuryl , n سه لفوريل
sulk , n , vt سلبون . زيزبون ، سل دبت، زيز دبت . دێه نرت
sulkily , adv ب زيزی
sulkiness , n دل مان . مچ ومور . گرژ . مون . رژيادان . رژته حلی
sulky , adj , n دل مايی ، رژته حل . مچ و مر . زيز ، ئه نری . سل
sullage , n تلول . ليته . سونک . ليم . سێلاخ . پيساتی . ئاڤرێژی
sullen , adj ئه نری . سل . زيز . رژتال . رژته حل . مچ و مر
sullenly , adv ب زيزی
sullenness , n مچ و مور . ماتمان . مون . گرژ . رژيادان ، رژته حلی
sullied , adj له كه كری . سه نماندی

sully , vt , i , n پیس دکت . پیس دبت ، له که . پیسی
sullying , n سه نمین . سه نماندن . پیسکرن
sulpha , adj = sulfa
sulphamic,adj...acid ترشی یه ک خورت فریزی کوژ . ئه میدا ترشی یا کبریتی
sulphate , n , vt , i =sulfate خوێ یا ترشی یا کبریتیک
sulphide , n = sulfide پێکهاتی یا کبریتا دو هێمان
sulphite , sulfite , n خوێ یا ترشی یا کبریتوز
sulphonamide (ده رمان) : ماده یه ک ئه میدا ترشی یا سه لفونیک ژێ ده ردکه ڤت
sulphonation , n سه لفونکرن
sulphone (sulfone) سه لفون: پێکهاتی یه ک ئه ندامی بریتی ژ خوێ یا SO2 (دووه م ئوکسیدێ کبریت) ل گه ل دو گه ردیله یێن کاربونی
sulphur, n,vt=sulfur کرگود . نفته ک . کبریت . گوگرد ، کبریت دکت
sulphurate , vt کبریت دکت
sulphuration , n کبریتکرن
sulphurator , n کبریتکه ر
sulphur dioxide, n = sulfur dioxide , n
sulphureous, adj کبریتی یێ هه ڤ هێز نزم
sulphuretted,adj کبریتکری
sulphuric , adj (sulfuric) کبریتی یێ هه ڤ هێز بالا
- acid زاخاڤ ، ترشی یا کبریتیک
sulphurize , vt = sulfurize کبریتی دکت
sulphur match , n شخاته
sulphurous acid , n = sul furous acid (ترشی یا کبریتوز)
sulphur yellow , n زه رێ کبریتی . زه رێ به ر که سکیڤه
sultan , n قرال . خاقان . خونکار . پادیشا . سولتان . خوندکار

sultana , n که چ ، ژن، به ر مالی یان دایکا سولتانی . یارا شاهی . کشمش
sultanate , n میرایه تی . پادیشاهی . خوندکاری
sultry , adj بێفام گه رم ئو نه م
sum , n , vt , i کۆی . مایه . کو . سه رجه م ، سه رجه م دکت . کودکت
- total سه رجه م . ته مامی
- to ...up سه رجه م دکت
sumac (h) , n سڤورک . سماق
Sumerian , n سومه ری
summa cum laude بوێسه ری یا نایاب
summarily , adv بێ دواکه وتن ، بێ گیرو . ب له ز . ب کورتی
summarization , n پوخته کردن . کورتکرن
summarize , vt , i کورت دکت
summarized , adj کورتکری
summarizing , n کورتکرن
summary , n , adj ڤه برین . پوخته . کورتی . کورته
summate , vt کودکت
summated , adj کوکری
summating , n کوکرن
summation , n کوکرن
summational , adj کوکرنی
summative , adj کوکرنی
summer , n , vi , t هاڤین .هاوین زوزانی دبت ، زوزانی دکت
- camp هاڤین وار . زوم
- crop ته ره کال
- cypress گه ز
- house سیبه رگه یا هاڤینی ل باخچه یی . خانی یێ هاڤینی . گوم . گوڤ
summering , n زوزانی . هاوینه گه شت
summer kitchen , n لێنانگه یان تێشتخانه یا هاڤینێ
summer pastures زوزان . زوم
summer quarters , n زوزان

summer residence, n. هاوینه ها وار . کویستان . زوزان . زوم

summer resort, n زوم، سه رمیان . هافینگه . زوزان . کویستان . فه راشین . په راشین هاوینه هه وار

summer retreat, n هافینگه

summer sausage, n. سوسه جا (روفیکا داگرتی) هافینێ . توکیلکری یان به ر بایی زوها کری

summer solstice, n گوهورینا هافینی

summertime, n هافین

summer time, n ده مێ هافینی

summer vacation, n پشویا هافینێ ، زوزانکاری

summer vacationing, n پشوکرنا هافینی ، زوزانکاری ، زوزانی . زوزانفانی

summer vacationist, n زوزانی . زوزانفان . هافین وه ر

summer visitor, n زوزانی . هافین وه ر

summery, adj (a) estival هافینی

summing - up, n سه رجه مکرن

summit, n ته په ل ، راسه ر . ناقسه ر. کومبه ت. کوپ . کوپه ک . گوپیتک . لوتکه . توچک ، ته وج . کومک . سن . کنره ؟ کمت

summitless, adj بێ گوپیتک

summitry, n لوتکه یی . گوپیتکی ، جفینا سه ره ک دوه وله تا . تزقه لان

summits, n گاز و بێلان

summon, vt فه دخوازت ، دجفینت

summoned, adj گازیکری ، فه خوه ستی

summoner, n گازیکه ر

summoning, n گازیکرن ، بانگ کردن . فه خوه ستن

summons, n, vt فه خوه ستن ، فه دخوازت

summum bonum قه نجی یا بالا

sumo, n ته خلیت گه مشا ژاپونی

sump, n پورک

sumpter, n هێستر . ولاخ . قوش . ده وارێ بارێ یان هاژو

- horse هه سپێ بارێ

- mule هێسترا بارێ

- pony هه سپێ بچوکێ بارێ

sumptuary, adj تیچونی . خه رجی نه خاسمه بۆ خوراک ئو جلان

sumptuosity, n نایابیتی

sumptuous, adj ده وله مه ند . دلفه را ، نایاب

sumptuously, adv ب دلفه رایی

sumptuousness, n نایابیتی

sun, n, vt, i تاف رۆ . رۆژ . خور ، ل به ر تافێ یان تیریژا رۆژێ دادنت . تاف دکت

- a touch of the .... شویا تافێ . نه سمه ر ی یا چه رمی ژ به ر تیریژا رۆژێ (تافێ)

sunbath, n گه رمافا تافێ

sunbathe, vi خوبدت به رتافێ (گه رمافا تافێ دبت . دچت به ر تافێ)

sunbathing place, n به ربه رۆژک

sunbeam, n تیریژ . تیریژا رۆژێ

sunbird, n بالنده یه ک تازه سترانکار

sun bonnet, n کولافه ک ژنانی بۆ پاراستنێ ژ رۆژێ (تافێ)

sunbow, n که فانا رۆژێ : که فانه ک وه ک که سک و سوری گافا رۆژ ل ناف مژێ ده ربکه فت

sunburn, n, vt, i سوتن (ژ به ر رۆژێ) ، دسوژت (ب تافێ)

sunburst, n رۆژ ده رکه تنا نشکی (ژ ناف نه وران) . سنجه فا وه ک رۆژێ بۆ خه ملێ

sundae, n ته خلیت دوندرمه

sun dance, n سه مایا رۆژێ . سه مایه ک نایینی یا هندوکێن سور ده مێ گوهورینا هافینێ

Sunday , adj, n , vi یه کشه مب . ئیکشه مب ، رۆژا یه کشه مبێ دبوورینت

Sunday best , n باشترین جلێن مروڤی

Sunday- go- to -meeting ,adj باشترین جلێن ل به رکرنێ بۆ دیرێ رۆژا یه کشه مبێ

Sunday punch , n لێدانا کولبازی یا ڤه بر . لڤین بۆ ڤێ لێدانێ

Sunday school , n دبستانا یه کشه مبێ

sunder , vt , i ژێڤه دکت . جودادکت

sunderance , n دابرین . ژێبرین. جوداکرن . ژێڤه کرن. شه لقی . پێبرین

sundew , n هه له زه ک گیایی یاکو به لگ گوڤاشه ک ده بیش دئینت ده‌ر ئو پێنک پێڤه دمینت ڤێجا دمێژت

sundial , n ده مژمێرا رۆژی

sundisk , n سه وکا رۆژێ : سه وکا چه نگکری . - هێمایا یا خودا رۆژێ مسرا که ڤن

sundog , n رۆژک . زر رۆژ . که سک و سوورا بچوک یان نه ته کوز

sundown , n ئاڤابون . ئێڤار

sun - dried , adj زوها کری (ب تاڤێ)

sundries (n , pl) هه مه جور . پرتوک

sundry , adj , n تێڤه ل ، چه ند

- all and ..... هه مو بێ ئاوارته

sunfast , adj رۆژ به رگرێ تاڤێ پێتی نابت ب تیریژا رۆژێ

sunfish , n رۆژ ماسی، ماسی یه ک ده ر یایی مه زن، ماسی یا بچوکا رۆباری

sunflower , n به ربه رۆژ

sunglasses , n رۆژ شکێن

sunken,p. p . of sink نوقیبو یی

sunken , adj نوقی نه خاسمه ل بنێ ده ریایان رۆباری . چال

sunk fence , n تانێ نوقی : دیوار یان به ربه ستێ دناڤ چالێدا بۆ دابه شکرنا ئه ردی بێ کرێتکرنا دیمه نی

sunlamp , n چرایێ رۆژی . چرایێ که هره بی سه ر بنه فشی بۆ چاره کرنا هنده ک نه ساخی یان

sunless , adj بێ رۆژ (بێ تاڤ)

sunlessness , n بێ رۆژی تی (بێ تاڤی تی)

sunlight , n تیریژ . تاڤ

sunlit , adj هه تاڤکری . تاڤکری، روناهیکری ب تاڤا رۆژێ

sunn , n ....hemp ریشالێ وه ریسان (رۆژهه لاتا هندێ)

sunna (h) , n سونی . سنه

sunned , adj به رتاڤکری

sunnily , adv ب تاڤی

sunniness , n تاڤیتی

sunning , n به رتاڤکرن

sunnite , adj سونی . سنی

sunny , adj به رتاڤ . تاڤدار

- side به ر رۆژ

sun parlour, sun porch or sun-room,n ژورا رۆژی : ژورا جامکری ل به ر تیریژا رۆژێ

sun protector , n رۆژ شکێن

sun rays , n تیریژ ، په ژن

sunrise , n رۆژ ده رکه تن . رۆژهلاتن . تاڤاتی تاڤدان

sunrising , n

sunset , n تاڤ زه رک ، زه رکه تاڤ . رۆژئاڤا. رۆ ئاڤابون

- time هنگور . هه نجور

sunshade , n سیتاڤ . سهـ . سیڤان . سیوان

sunshine , n هه تاو . هه تاڤ . تاڤ

- roof کاشخانک یان بانێ لڤینی.(لسه ر ئوتومبیلا بچوکا رێبار یان سواران

sunshiny , adj هه تاڤی . تاڤی . شاد

sun spectre , n شه به نگ

sunspot , n پنی یا رۆژێ . پنی یه ک تاری کو جاران ل سه ر رویێ رۆژێ دیار دبت

sun stroke , n رۆژ گه زی . تاڤ گه ز

sun struck , adj رۆژ گه زکری یان گه زتی (سوتی)

sunsuit , n ده سته جلێن رۆژێ . جلێن کورت بۆ یاری ئو تاڤێ

suntan , n ئه سمه رێ تیرێژا رۆژێ(تاف لێدایی)

sunward (s) , adv به ر رۆژێڤه

sunward , adj به ر یان به رامبه ری رۆژێ

sunworshipper , n رۆژ په رێس . رۆژ په ره ست

sunworshipping , n رۆژ په ره ستن

sup , vt , i , n دهه لچنت . فرێکت ، شیڤێ دخوت، فر

super , n , adj , adv , vt ناياب . ئه ژده ها، سوپه ر : په روکێ په مبو مومکری بۆ به رگێ کتێبێ. بێقام، پاشی یا کتێبێ قایم دکت (ب سو په رێ)

super پێشگره کو . سه ر، ژور ، مه زنتره ، سه رباره ، بێقامه

superable , adj زالبار

superabound , vi بێقام زه حف دکت

superabundance , n زه حفی یا بێقام

superabundant , adj په له سنگ

superabundantly,adv ب په له سنگی

superadd , vt دبه ر ددت یان دهاڤێت سه ر . ب زه حفی کودکت

superaddition , n هاڤێتن سه ر

superaltar , n کێلا فه رشێ پیروز کری شونا قوربانگه یا نه پیروز کری

superannuable , adj خانه نشینبار

superannuate , vt , i خانه نشین ببت . که ڤن دبت خانه نشین دکت (ژ به ر نه ساخی یان پیری یێ)

superannuated , adj بێ کار (ژ به ر نه ساخی یان پیری یێ) ، خانه نشین

superannuating , n خانه نشینکرن

superannuation , n خانه نشینی یان موچه یا خانه نشینی

superaqueous , adj سه رئاف

superb , adj دلبه ر . شکودار ، ناياب . به رێزارتی

superbly , adv ب نایابی

- beautiful flower شاها گول

superbness , n نایابیتی

supercargo به رپرسێ بار یان بارکرنا گه می یێ

supercelestial , adj سه رئه سمانی

super charger , n بارگه که ر : ئالاڤا بزوێنا سوتن - هوندوری داکو تابه ک سه ربار ژ ئوکسجینێ بدت ستونکان

superciliary , adj برویی : نک برویان ل سه ر چاڤی

supercilious , adj چاف سور . فیزبویی . دفن بلند . لوت به رز

superciliously , adv ب فیزی

supercil iousness , n فیزبون . فیز . دفن بلندی . لوت به رزی

superclass , n ناياب

supercolumnar , adj کاریته سه ر په کڤه

supercolumnation,n کاریته سه ر په کڤه بون

superconducting,adj سه ریان بێقام گه هین

superconductive,adj سه ریان بێقام گه هین

superconductivity .n سه رگه هاندنی

superconductor , n سه رگه هین

superconscious , adj بێقام هشدار

super consciously,adv ب هشداری یا بێقام

super consiousness,n هشداری تی یا بێقام

supercool , vt بێقام یان سه رسار دکت

supercritical, adj سه ر ریارێ ته نگاڤ

superdreadnought زرێپوشا ئه ژده ها

superego , n سه رئه زی . ئه زێ بالا

superelevation , n پتری یا ره خێ ده رڤه یێ چه مێ رێ (ژ ره خێ هوندور)

supereminence , n به رزی

supereminent , adj بێقام به رز یان سه رکه تی

supereminently,adv ب به رزی یا بێقام

supererogation , n سه رکارکرن

supererogatory , adj سه رکارکرنی

superexcellence , n نایابی یا بێقام

superexcellent , adj بێقام ناياب

superexcellently,adv ب نایابی یا بێقام

superfamily , n سه رمالبات . مالباتا بالا

superfatted , adj سابون تیر به زکری
superfetation , n ئاڤسبونا دوه م دناڤ مالبچوزکیدا
superficial , adj سه رڤه یی ، رۆیی
- knowledge زانینا سه رڤه یی ، زانینا سه رپلکی
- ploughing یه ک گێسنی . ره شکرن
superficially , adv ب سه ر ڤه یی
superficies, n رۆ ، نژیاریێ ده رڤه یی
superficies veins , n شێن ده مارێن سه رڤه یێن ده ست وپیێ یان
superfine , adj بیقام بژین یان نایاب
superfluity , n تشتێ سه ربار یان پێنه ڤیایی . زه حفی
superfluous , adj سه ر ریژ . سه رپلکی
superfluously , adv ب سه رپلکی
superfluousness , n سه رپلکیتی
supergalaxy , n هه ساره یا مه زن . کوما مه زنا ستێران
supergiant , n ستێرا بیقام گه ش ئو مه زن
superheat , vt , n دقه مینت . بیقام یان سه ر گه رم دکت
بیقام یان سه رگه رمی
superheated , adj بیقام یان سه رگه رمکری
- steam هلما بیقام یان سه ر گه رمکری
superheater , n سه رگه رمکه ر
superheterodyne ; adj , n وه رگر ب کاریێ بیقام گوهورینی ، ئالاڤا وه ر گرا ب کاریێ بیقام گوهورین
superhigh frequency , n له ره یا سه ر بالا
superhighway , n ریێ یا بیقام مه زن (فر ه هـ ئودریژ)
superhuman , adj سه رمروڤ . زه به لاح
superhumanity , n سه رمروڤی تی
superhumanly , adv ب زه به لاحی
superhumanness , n زه به لاحیتی
superhumeral , n جلێ سه رملێ ئولداری
superimpose , vt ل سه ر هه ڤ دادنت
superimposed , adj تیک هه لکێش
superimposition , n تیک هه لکیشان . سه ریه ک دانان
superincumbent,adj گران . قورس . په ستێن . سه ری : ل سه رتشته ک دی دانایی ، سه ری : ژ سه ری هاتی

superinduce , vt دبت هو . چێدکت . دبه ر دت سه ر . سه ربار دکت ، هان دکت
superintend , vt زیره ڤانی دکت . کارگه ری دکت . سه ریه رشتی دکت
superintendence , n زیره ڤانی . سه ریه رشتی . سه رکاری
superintendent , n زیره ڤان . سه ریه رشت . سه رکار
superior , adj , n تورین . سه رکه تن . سه رده ست. به ریژارتی . باشتر . بلند، به رز فه رمانده . سه روک
- general سه روکێ گه له مپه ری (ل ره به نگه یێ)
- numbers تیر زه لام
- persons مر و ڤێن زانا
superiority , n راسه ربون . بونسه ری . باشبون . چێتری . باشتری . به رزی تی . تورین، سه رده ستی . سه رکه تن
- complex باوه ری یا مروڤی ب چێتری یا خو گرێکا چێتری یێ. گرێکا به رزیتی یێ
superiorly , adv ب چێتری ، به ر بالاترڤه ، ب مه زناتی . ب سه رفرازی
superjacent , adj سه ری : ل سه ر تشته ک دی دانایی ، نیشانا هه ڤیازی یا بالا (وه ک باشترین ، بلندترین) نایاب . گوییتک
superlative , adj , n باشترین ، سه رکه تیترین
- to talk in ..... مه زن دکت
superlatively , adv ب بالایی
superlativeness , n نایابی تی ، مه زنی تی
superliner , n که شتی یا مه زنا هێلی یا له زین
superlunary , adj سه ر یان پشت هه یڤێ . ئه سمانی
superman , n سوپه رمان . مروڤێ نمونه یی . که سێ هێزدار ئو به ریه که ریێ سه ر مروڤی را
supermarket , n سه ر بازار : فروشگه یا مه زن کو فروتن خو خزمه تی یه

supermundane , adj — سه رگه ردونى : بالايى ، نه دنيايى
supernaculum,adv,n — تا دلوپا دوماهى يێ
supernal , adj — بالايى ، ئه سمانى
supernally , adv — ب بالايى
supernatant , adj , n — ماده يه ک سه رئاف . سه رئاف
supernatural , adj , n — هيز ، کارتيکرن يان دياردە يا سه ر سروشتى، سه رسروشت
supernaturally,adv — ب سه ر سروشتى
supernaturalism, n — سه رسروشتيتى . باوه رى يا ب هيزه کا سه ر سروشتى
supernaturalist , n — باوه ر مه ندێ سه رسرو شتى يێ
supernaturalness , n — سه رسرو شتيتى
supernormal , adj — سه ر سروشتى . سه ر ئاسايى
supernova , n — ستێرا ژنشکيفه بيقام گه ش دبت ژ به ر يه قينێ کو گه له ک بارست ده ردکه ڤت
supernumerary, adj , n — مروڤ يان تشتێ سه ربار. کردارێ کار. کورت . سه ربارێ ژمارا ڤيايى ژماره ک پتر
superorder , n — ته خليتێ پولێنێ ناڤبه را ريزکێ ئو چينێ ، پيوه نديدارێ ڤى ته خليتى
superordinal , adj — گرنگتر ئو پايه به رزتر
superordinate , adj= superordinal
superorganic , adj — سه ر ئه ندامى يان بالاتر . ده رونى
superphosphate , n — سه ر يان سوپه ر فوسفێت
superphysical , adj — پاش يان سه ر فيزيايى : نامێت رافه کرن ب سه ره تايێن فيزيايى
superpose , vt — سوار دکت : دادنت سه ر تشته ک دى هه ڤيه ک دکت .
superposed , adj — سوار کرى
superposing , n — سوارکرن (سه ريه ک دانان)
superposition , n — سواريتى ، هه ڤيه کى تى
superpower , n — هيز يان ده وله تا مه زن . ده ست هه لاتى يا ده وله تى يا مه زن وزه يان ئوزا مه زن
supersaturate , vt — سه رتێر دکت
supersaturation , n — سه روى تێربون ، سه رتێربون
superscribe , vt — ل سه ر و ده رڤه يان ل سه رێ تشته کێ دنڤيست

superscript , adj , n — تيپا سه رى . ل سه رى نڤيسى
superscription , n — تشتێ نڤيسى يان نه قشکرى سه ر رو يان ده ر ڤه يى تشته ک دى
supersede , vt — جى دگرت . هه لدوه شينت . شوين دگرت
supersedure , n — جيگرتن . شونگرتن
supersession , n — جيگرتن . شونگرتن
supersensible , adj — گيانى . ده رونى . پاش يان سه ر سه حکرنى
supersensitive , adj — سه ر يان بيقام هه ستيار
supersonic , adj , n — سه روى ده نگ ، سه رده نگ
supersonically , adv — ب سه رده نگى
supersonics (n , pl) — سه روى ده نگه کى يه کان، سه ر ده نگنا سى . سه رده نگزانى
superstition , n — ئه فسانه . ريف
superstore , n — بازار يان فروشگه يا مه زن
superstratum , n — سه رچين
superstrctural , adj — پيوه نديدارێ سه رئاڤاهى
superstructure , n — سه رئاڤاهى
supersubstantial ,adj — سه رماده
supersubtle , adj — بيقام بيرتيژ
supersubtlity , n — بيرتيژى يا بيقام
supertanker , n — سارنجيکا بيقام مه زن بو گوهازتنا نه فتێ
supertax , n — سه رباج . باجا سه ربار
supertemporal , adj — ژور ئه نى يا سه رى
superterrancan , adj — سه ر به ژى
superterrene , adj — سه ر به ژى ، ژ ده ڤه را ژور به ژى . ئه سمانى
supertonic , n — سه ر ئاوازى
supervene , vi — په ى دئێت ، ل دوڤ دئێت . دقه ومت . هه لدکه ڤت
supervention , n — گوهورين
supervenient , adj — قه ومينى . هه لکه تنى
supervise , vt — زێره ڤانى دکت . سه ر په رشتى دکت
supervised , adj — سه رپه رشتيکرى
supervising , n — سه رپه رشتيکرن

supervision , n چاڤنێری . چاڤداری . سه ربه رشتی. سه رکاری . دیده ڤانی . چاڤدێری

supervisor , n چاڤنێر . نێره ڤان . سه ربه ره شت . سه رکار . چاڤک . چاڤدێر . چاڤدار

- of cowherd گاڤان . گوله

supervisory , adj نێره ڤانی . سه ربه رشتی

supinate , vt درێژ دبت یان دکه ڤت سه ر پشتێ

supinated , adj که تی سه ر پشتێ ، ڤه زه لاندی

supinating , n که ڤاندنا سه رپشتێ ، ڤه زه لاندن

supination , n درێژکرنا سه رپشتێ که تنا سه ر پشتێ

supinator , n زه بله ک یان ماسولکه یا درێژکه ر

supine , adj , n زه غه ل. سست . دلسار . سه رپشت. سه ر پشتێ ، ناڤێ لێکه ری .

supinely , adv ب سه ر پشتێ

supineness , n سه رپشتیتی

supper , n پاشیف . شیف . شیڤ

supperless , adj بێ شیف

supping , n فرکرن . هلچنین

supplant , v . t هه لنکێشت . شون دگرت نه خاسمه ب کوته کی ئو بێ به ختی

supplanter , n شونگر

supple , adj , vt , i تورت ، نه رم دکت . هه دار دکت

suppled , adj نه رمکری

supplely , adv ب نه رمی

supplement , n, vt سه ربار . پاشکو ، پاشک ، پاشمایی پاشبه ند، ته مام دکت. دبه ردت سه ر

supplemental (adj) سه ربار . ته مامی

supplementary , adj ته مامکه ر

- angles گوشه یێن ته کوز یان ته مامکه ر (دبن ۱۸۰)

supplementation , n ته کوز یان ته مامکرن

suppleness , n نه رمی تی

suppliant , adj مه هده رڤان . لاڤه کار

suppliantly , adv ب لاڤه کاری ، هیڤیکاری یان مه هده رڤانی

supplicant , n لاڤه کار ، مه هده رڤان ، لاڤاکه ر

supplicate , v . t . i هیڤی دکت

supplicatingly , adv ب هیڤیکاری

supplication , n داخواز ، لاڤا ، دلنه وایی . لاڤه . لاڤه کی . لاڤ لاڤ

supplicatory , adj لاڤه کی .هیڤیکاری . مه هده رکاری

supplier , n ژیاندنکه ر

suppling , n نه رمکرن . هه دار کرن

supply , v . t . n ئازوقه دکت . ژیاندن دکت ، ئازوخه. پیتاک . په رت . ئازوقه . ژیاندن

- and demand ژیاندن ئو خواستن

- department به شێ ژیاندنێ

- of coal ئازوقه یان ژیاندنا ره ژ و یان کومری

- of fish ژیاندن یان ئازوقه یا ماسی

- of water ژیاندنا ئاڤێ

support , v , t , n پشت دگرت . هاری دکت ، ئاریکاری، پشتڤان . پالپشت . پشتگری . هه لگر . هه ڤده ستی ، ئاریکرن ، هاریکرن . پشته مێر . به ریالک . پشته ڤانی . ملدانبه ر ، لاگیری . راگرتن ، داکوکی . یاریده دان . هاریکاری . به ریال

- resolution بریارا هاریکرنێ

- vines جوبی

supportability , n پشتگرتنباری

supportable , adj پشتگرتنبار

supportably , adv ب پشتگرتنی

supported , adj نیکار . هاریکه ر . پالدایی . به ر پاله ، ئالیکار

supporter , n پشته ڤان . پشتگیر . هه ڤده ست پشته مێر، هه وادار ، هه ڤپشت

supporting , n پشتگرتن . ئالی . ئالگرتن

supportive , adj پشتگردار

supportiveness , n پشتگرداری

supportless , adj پشت بری ، بێ پشته ڤانی

supposable , adj گریماندار

supposal , n گریمانه . گریمانی . گریمانکرن
suppose , v . t . i گریمان دکت
supposed , adj گریمانکری
supposedly , adv ب گریمانی
supposing , n گریمانکرن
suppositily , adv ب به ردیلی
suppositiness , n به ردیلیتی . گریمانه کیتی
supposition , n گریمان
suppositional , adj گریمانی
suppositionally, adv ب گریمانی
suppositious , adj دره وین . به ردیلکری ، زر . نه ره وا.
ئاشوپی، نه فسانه یی . گریمانه کی
suppositiously , adv ب گریمانه کی
suppositive , adj زر . دره وین . گریمانی
suppository , n شاف . ناتف
suppress , v . t نهێنی دکت . فه دشێرت . گیرو دکت .
(وه رارا سروشتی) ته په سه ر دکت
. قه ده غه دکت
suppressed , adj ته پسی . ته په سه رکری .
سه رچه ماندی
suppressibility , n ته په سه رباری
suppressible , adj نهێنبار . ته په سه ربار
suppression , n هه رشاندن . ته په سه رکرن ،
سه رچه ماندن
suppressive , adj ته په سه ری
suppressiveness , n ته په سه ر یتی
suppressor , n کپکه ر . ته په سه ر که ر . متکه ر
- grid توری کپکه ر . تورێ متکه ر
suppurate , vi پرزک دبت . کێم یان عه داب دبت.
عه داب ده ردکت ، نێم دبت
suppurated , adj کێمکری . عه دابکری ، نێمکری
suppurating , n کێمکرن ، نێمکرن
- pistule , n پرزکا کێمی یان نێمی
suppuration ,n کێمبون ، نێمبون
suppurative , adj عه دابی . کێمی ، نێمی
supra پێشگره کو ل پشته ، ل سه ره
supran په ندێن توری یێن سه نسکریتی
supraliminal , adj سه رده رازینکی
supramolecular , adj سه رگه ردی
supranational , adj سه ر نه ته وه یی
supra orbital , adj سه ر کونکا چافی
supra protest دانا درافێ قوچانێ ژ لایێ که سێ
سێیه م
suprarenal , adj , n سه رگولچیسکی
supramaxillary , adj پێوه ندید رێ لاما ژوری
supramundane , n سه ر جیهانی
supranational , adj سه ر نه ته وه یی
suprarenal gland , n توشپی یا نه درینال
supremacy , n بونسه ری. به رزی. زالبون
راژوری، سه رده ستی راسه ربون.
په رگال
supreme , adj , n سه ردار . زال . به رز . بالا
- commander سه رفه رماندار . سه رله شکه ر
- court دادگه ها بالا
- tomkethe..sacrifice بۆ وه لاتی دمرت
Supreme Being , n خودا . خودێ ، بونه وه رێ بالا
sur = super پێشگره کو ل سه ره ، سه ر رایه
surah , n ته فنێ ئافر میشێ هندی
sural , adj به له کی (لنگ)
- artery ده مارێ به له کی
surbase , n خه مله ک ئافاهی ل سه ر بنێ
دیواری
surcease , n, v , i داویکرن . راوه ستان ، راوه ستت.
داوی دکت
surceased , adj داویکری
surceasing , n راوه ستاندن
surcharge , n, v , t سه ر به ها . سه ر باج، سه ر
کرێ . بارێ گران . پولێ درافی یێ
موهرکری، موهرا ل سه ر پولێ
درافی یان پوسته یی یان کاغه زا
درافی ، باری گران دکت . بیقام
باردکت . پول یان کاغه زا درافی
موهر دکت
surcingle , n که مه را کراسێ ئولداری .
که مه را زینی
surcoat , n پالتو
surculose , adj به رهه مدارێ (رهێن مژوک)

surd , adj , n نه ژیربێژ . مت . که ر . تیپا مت نه
ده نگدار کو ب پشینێ ، نه ده نگی ،
مروف دبیژت (وه کـ p,s,f, b , v , z,
sure , adj , adv بنه جهـ .پشت راست.دلنیا ، بێ گومان.
- for ..... پشت راست
- enough راستی
- footed پێ چه سپان
- to be ..... راستی ، بێ گومان
sure - enough , adj راست . ره سه ن
surefire , adj باوه ردار، پشت راست
surely , adv ب پشت راستی
sureness , n پشت راستیتی ، قنیات
surety , n باوه ری ، ده سته به ر ی . کریف
ده سته به ر
surf , n پیلێن شکه ستی
surface , n , vt , i بانک سه رۆ . رۆ سه ر ناف دکه فت
- charge density بارگه چری یێ رۆیی
- curved ...... رۆچه ماندی
- density رۆتیری . رۆچری
- energy رۆ وزه
- lower ...... رۆ ژیرین
- round ...... رۆیێ گروفر
- mail .... پوسته یێ ئاسایی (به ژی)
- of revolution رۆیێ زفرینی
- plane رۆ راست
- plate رۆده پک
- spherical .... رۆ گوکی
- tension رۆ تنگژین
- upper ..... رۆ ژورین
surfaced , adj سه رناڤکه تی
surfacing , n سه رناڤکه تن
surfactant هوکارێ رۆ چالاک
surfboard , n ده پی یاری یا پیلێن شکه ستی
surfboat , n به له ما یاری یا پیلێن شکه ستی
surfeit , n , v . t . i بێقامی ، زور خوری . تیابه‌ک مه زن،
بێقام یان زور دخوت
surffish , n ته خلیت ماسی
surficial , adj پێوه ندیدارێ رۆیی

surf - riding , n سواربونا پیلێن ئاڤێ
surfy , adj شکه سته پیلی
surge , v . i . n دشلقت، پیل. شلقان . چلقان ، شلق
surged , adj شلقایی
surgent , pres . part رابویی (پیل)
surgeon , n برین سا ز ، نه شته ردار .
نه شته رکار . برینکار
- 'knife نه شته ر
surgeoncy , n شونکارێ برینکاری
surgeonfish , n ماسی یه ک یه کسانه که ری
surgeon general , n سه ره ک برینکار
surgeon knot , n گریکا گریدانا ده مارێن خوینێ
surgery , n نژداری . نه شته رکاری ،
برین سازی
surgical , adj نشته ری . نوژداری
- fever تایا نوژداری (فه گرتن ژ پرزکا
رزی ...)
- operation نشته ر گه ری ، برینکاری
surgically , adv ب نشته ری
surging , n راکه‌ش، شلقاندن. چلقاندن، پیلپیلوک
suricate , n جانه‌وه‌ره‌ک مه‌مکدار وه ک کوره
مشکی
surinam , n ... toad به قا کو مێ هیک ئو شینکان
ل سه ر پشتا خو هه لدگرت
surjection , n رابه رێ بیرکاری
surlily , adv ب پشتراستی
surliness , n گرژی .. مچ و مور
surly , adj مون ، گرژ
surmise , n , vt , i پیژن،سوسه کرین،هزرکرن، تیدهینت
ده ر. هزر دکت
surmised , adj هزر کری ، تیهینایی ده ر
surmising , n هزرکرن
surmount , v . t زال دبت . سه ر دکه فت (هلدچت).
بالا دبت
surmountable , adj سه رکه تنبار
surmullet , n ئه رزینکدار . ته خلیت ماسی یه
surname , n , vt نازناو . سه رناف . به رناف، ناڤێ
مالبات، سه ر ناف دکت

surpass , v . t ژێ دبوریت . سه ردکه ڤت ژێ دبورت ، (ژێ) چیتر دبت

surpassable , adj ژێبورینبار

surpassing ,adj نایاب

surpassingly , adv ب نایابی

surplice , n کراسه ک ئولداری سپی

surpliced ,adj ئولداری سپی کراسکری

surplus , n , adj سه ر ریژ

- population خه لکێ سه رریژ

- value به هایێ سه رریژ

surplusage , n سه ر ریژ . سه ربار

surprisal , n نشکی . گوهوشینی

surprise , n کرپ . نشکی . کوتوپری . سه رداچون. گوهوشین ، سه رسام گه رهشی . راهێژاندک . حێبه ت . نشکاڤی

surprise , vt دگوهوشینت . رادهێژینت

surprised , adj گوهوشاندی . راهێژاندی

surprisedly , adv ب گوهوشینی

surprising , adj نشکاڤی . راهێژاندی ، سه رداچونی . سه رداگرتی .

surprisingly , adv ب گو هوشینی ، ب نشکی

surra , n ته خلیت کێم خوینی یا کوژی یا هه سپ ئو ته رشی ل ده ڤه رێن یه کسانه که ری

surrealism , n سریالی تی : سه رراستی ئوله ک فره نسایی نۆژه ن دهونه ر ئوتورێدا کو چالاکی ێێن هشا هو نئوری بێ سه ر و به ری ده ر دبرت

surrebutter , n به رسڤا گلیکاری دژێ گلی لیکری

surrejoinder , n به رسڤا گلیکاری دژی به ره ڤانی

surrender , v . t ,. i , n چیز دکت . ده ست ژێ به ردت چیز . ملدان . دانده ست

surrendering , n چیزکرن . راسپارتن

surreptitious , adj ڤه شارتی ، ته لینی

surreptitiously , adv ته له ته ل

surrey , n عه ره بانه یه ک چوار چه رخ ئو دو رونشته ک

surrogate , n فه ر مانبه رێ دادوه ری ییکو راستی یا راسپێری یان چه سپان دکت ئو کارداری یا سامانێ مری یان دکت، نوێنه ر. جیگر ، نمینه نده

surrogate , vt نوێنه ردکت . جیگر دکت ، نمینه نده دکت، شونا که سه کێ دادنت

surrogated , adj جیگرکری

surrogateship , n نوێنه ریتی ، نمینه نده ریتی

surrogating , n جیگرکرن

surround , v . t . n دور دگرت . دور گرتن

- country گونده واری

surrounded , adj پێوه رهاتی. داپێچکری ، دورگرتی

surrounding , n دورمه دار . چارمه دار . وه رهاتن چارهێلگرتن . چارپار . دورگرتن دوراهی . دور وبه ر . دوربه ر . تێوه رهاتن . تێوه راندن

surroundings , n دورهێل

surtax , n , vt باجا سه ربار ، سه ر باج ، سه ر باج دکت . باجا سه ربار دستینت

surtout , n پالتویێ ته نگ

surveil , vt ده سته سه ر دکت

surveillance , n چاودێری . دیده ڤانی

surveillant, n زێره ڤان . دیده ڤان

surveilled , adj ده سته سه رکری

surveilling , n ده سته سه رکرن

survey , v . t دپیڤت

survey , n رۆپیڤی ، پێوان . پیڤان

surveyed , adj سه حکری ، پیڤایی

surveying , n زه ڤیپیڤی . ئه ردپیڤی

surveyor , n زه ڤیپیڤ،پیڤیار . ئه ردپیڤ . پیڤه ر

- 's chain زه نجیرا زه ڤی پیڤی

surveyor's level , n ته رازویا رۆ پیڤه ری

surveyor's measure,n پیڤانا رۆپیڤه ری

survivability , n مانداری ، مانباری

survivable , adj مانبار

survival , n ده برین . ڤه مان . مان . ماین

- of the fittest مانا یێ ژێهاتیتر

survive , v . t . i (زندی) دمینت

survived , adj ڤه مایی
survivor , n ڤه مایی
susceptance , n کارتێکرن
susceptibility , n کارتێکران . هه ستیار باری تی
susceptible , adj کارتێکرنبار . هه ستیار بار
susceptibleness , n هه ستیاریتی
susceptibly , adv ب کارتێکرنی . ب هه ستیاری
susceptive, adj =receptive هه ستیار
suslik جانه‌وه‌ره‌ک کرنده‌یه وه‌ک سفوره یی . پورتێ ڤی جانه وه ری
suspect , v . t گومان دکت . هزر دکت ئاشوپ دکت
suspect , adj , n به رگومان . گومانی ، گوماندار
suspectable , adj گومانبار
suspected , adj به رگومان ، گومانکری
suspend , v . t . i رادوه ستینت یان گیرو دکت (ده مداری)، ده ردخت (ده مداری) داد هێلت
suspended , adj دالقاندی . ئاویز ، هه لوه سراوه . داهێلایی . هلاویستی
suspender , n هه لگرا شه لواری یان گوریێ، هلاویستوک
suspense , n پاشخستن . په ریشانی . شاشی . بێزیکرن،چاڤنهێرین هلاویستن . داهێلان
- in .... په ریشان ، هلاویستی
suspenseful , adj هلاویستندار
suspensible , adj گیروبار . هلاویستبار
suspension , n دالقاندن . دالقین ، داهێلان. هه لواسین. هلاویستن، ئاویزان داهێلاندن
- bridge پرا هلاویستی
- points نیشانا راکرنێ (......)
suspensive , adj پاشخستی (ده مداری) ، هلاویستی نودل . (بریار) پاشخستن خواز . بێهن چکه ر
suspensively , adv ب هلاویستنی
suspensory , adj هلاویستی
suspensory ligament , n پێگره کا هلاویستی (ل چاڤ ئو چه رگی)
suspicion , n , vt شوپ . دل ته پی . گومان ، گومان دکت
- above ..... ل سه ر گومانێرا
- under ...... گومانبار
suspicioned , adj گومانکری
suspicioning , n گومانکرن
suspicionless , adj بێ گومان
suspicious , adj گومانبار . گومانخواز . گوماندار . گومانی . گومانگر . به رگومان
suspiciously , adv ب گومانی . گومانه کی
suspiciousness , n گومانیتی
suspiration , n باوشین
suspire , v . i ., t بێری دکت . دباوشت
suspired , adj باوشکری ، باوشی
suspiring , n باوشکرن
sustain , vt ژیاندن دکت ، پشت دگرت . هاری دکت . قایم دکت ، چه سپان دکت دهێلت . مانێ درێژ دکت
sustainable , adj ژیاندنبار . پشتگرتنبار
sustained , adj به ریاله
sustainer , n ناندار
sustaining , n هاریکرن
- programme به رنامه یا سه ر ب خو
sustainment , n پشتگیری . ئالیکرن
sustenance , n ناندان . خواردن . خوارن، نانداری . خوراک ـده بار . بژیو . پشتگیری
sustenation , n پشتگیری
susurrant , adj پست پستکه ر
susurration , n پست پست
susurrus , n پست پست
sutler , n دکاندارێ سه ربازگه یی
sutral چه ند په ند. په ندیاری یا هندوسی
suttee سوتنا بێژنا هندی ل گه ل مێرێ وێ یێ مری
sutural , adj درینی
suturating , n درینا برینان
suture, n ریزا گرتنا پارچه یێن نێزیکێن هه له زی یان جانه وه ری تا (بۆ درینا برینان) . درینا برینان ، ریزا پێگرتنا هه ستی یێن کلوخی

suture , vt ددریت

sutured , adj دری

suturing , n درین . یه کگرتن

suzerain , n ده ره به گ . ده وله ت یان فه رمانره وا کو سه رده ستی یا ناڤه کی هه یه یان راسه ریونا گشتی ل سه ر ده وله تانیڤ-سه رخوبونی یان ئو تونومی

suzerainty , n سه رده ستی . فه رمانره وایی

svelte , adj به ژن زراڤ . رفت . له وه ند . فه رز کتف . باریک ، ڤه مشتی . نازک

svelteness زراڤیتی . شه نگی . له وه ندی

swab , v . t . n ب مالیکیَ پاقژ دکت ، مالیکا لوله یا چه کیَ ئاگری . ده ریاڤان، مالیک (بو پاقژ کرنا بانیَ گه می ییَ) (بارسته یه ک یان ماده یه ک مژوک ب سه ریَ داره کیڤه بو پاقژ کرنا شونه ک له شی . ماده ییَ پاقژ کری، مروڤیَ پوچ یان کوتی

swabbed , adj مالشتی

swabber , n مروڤیَ پوچ یان کوتی

swaddle , n پیَچا زاروکی . ده ستراز

swaddle , v . t . n ئالاندن . دئالینت ، دپیَچت

swaddled , adj پیَچایی ، پیَچاندی

swaddling (clothes), (n . pl) پیَچان

swag , vi , t , n ڤه دوه شینت . شور دبت . ڤه دوه شت دادهیلت، داهیلان . ڤه وه شین . شوربون

swage , n , vt قالبیَ کوتانیَ ، ئالاڤا قوتانا میَرتالان دقوتت (میَرتالی)

- block قورمیَ قالبی

swagged , adj ڤه وه شی

swagger , v . i . t , adj , n فورته کی دچت . فیَز دکت ب گه ف دستینت ، فورته کی . فیَزی جوانپوش . فیَز . فورت

- stick داریَ کورتیَ ئه فسه ران

swaggerer , n فیَزکار

swaggering , n فورت . زرت . فورته ک

swaggeringly , adv ب فورتی

swagging , n ڤه وه شین

Swahili زمان یان گه لیَ سه واحلی ل زه نجبار ئو روژهه لاتا ئه فریقا

swain , n شڤان . گوندی . جوتیار ، دلدار . ئه ڤیندار

swale , v . t . i (sweal) دسوژت

swallet , n کاریَز

swallow , v . t . i . n قورت دکت . دهشینڤت . دادئورت دومه قه سک . مه قه سوک ، حاجی ره شک . گولپه ، قورت ، فره ک . په ره سلیَر، په ره سلیَرا سینگ سور . په ره سیلکه .

swallowable , adj دائورانبار

swallowed , adj داقوتاندی . دائورایی

swallowing , n داخوارن . داله لاندن . هشافتن له رفاندن . دائوران ، قورتاندن . داقورتاندن . لوشدان

swallowtail , n دوڤ په ره سلیَری

swallowwort , n گیاییَ په ره سلیَری

swam , (p of swim) مه له ڤانیکر ، که ت ئاڤیَ

swami پوتیَ هندی . سه یدایێ ئایی نی ییَ هندی

swamp , n , vt مه رازه . چراڤ . گه ناڤ . ئاڤگیر. زونگ . جوماڤ، نوقی دکت . ریَ دبرت (ب راکرنا داران) . نوقی دبت

swamper , n چراڤ نشین ، هاریکه ر . باوه ر

swampiness , n چراڤیتی

swampy , adj چراڤی

swan , vi ئاگه هدار دکت . جوین ددت . خه به ران دبیَژت

swan , vi دگه رت (بیَ ئارمانج)

swan , n قومری . وه رده ک . قاز

- dive نوقی یا وه رده کی

- herd خودانكه رێ وەردە كان
swank , adj , n ,vi جوانپوش . لاو . فورت . فورته كى فورت دكت
swanky , adj فورته ك
swanned , adj گه رایی
swannery , n قازگه
swanning , n گه ران
swansdown , n پورتێ قازێ یان وه رده كێ په رۆكێ په مبو ستور ، پورتى
swanskin , n چه رمێ قازێ
swan song , n سترانا وه رده كێ (سترانا ل به ر مرنێ) ، كارێ دوماهى (به رى مرنێ)
swap , n , vt , i پێك گوهورین ، پێك دگوهورت
swaraj , n سه رخوبونا هندى
sward , n ته ردێ گیاكرى ، مێرگ
swarf , n پرتكێن دارى ، كانى یان مومى یێن برینا قاونان
swarm , n , vt , i شلهـ . شلغ . كوما كولى یان . كوما خه لكێ، پێشڤه دچن، كوم دبت . دفرت (مێش هنگێن)
swarming,ofbees , n بارس
swart, adj = swarthy
swarth,n,adj =sward ره نگ تارى یان چه رم ته سمه ر
swarthiness , n ره نگ تاریتى
swarthy , adj ره نگ تارى یان چه رم ته سمه ر
swash , vt , i , n فورت دكت، فێز دچت، فورته كى. فێزى. چونا ئاڤێ (ژ پێلێن شكه ستى) بۆ به رئاڤێ، ده نگێ ڤێ ئاڤێ ، به رێه ستا شكه ستنا پێلان، جوكا ئاڤێ (ژ به رئاڤێ بۆ چاله ك خیزى)
swashbuckler , n زرت
swash buckling , adj زرتى
swash letters(n , pl) تیپێن دولكرى (بۆ خه ملاندنێ)
swastika , n خاچا خوه هر . به خته وه ر . هێمایا نازى یان
swat , vt , i , n دژوار لێددت ، لێدانا دژوار
swatch , n تیتكه ك یان نمونه یه ك په رۆكى . پارچه یه ك بچوك ، گرویه ك بچوك

swath , n به یاف یان پنى یا برینا داسێ یا چاره كێ ، ریزه ك ژ گیا یان گوله گه نمى ب داسێ یان جاوبرى برى ، برینا ب داسێ
swathe , v . t گرێ ددت . دپێچت
swathe , n= swath پێچ
swathed , adj پێچایی
swathing , n پانسمان ، پێچان
swathy , adj ره شبوز
sway , vi , t , n دخنگت . ڤه دوه شت ، ده سه لاتى . ڤه وه شین . ڤه ركوس ، خنگین
swayed , adj ڤه هه ژاندى
swaying , n شه كه، ڤه وه شین ، لحماندن . ڤه ركوسى، ڤه هه ژین. ڤه هه ژاندن. خه لین . له قین . خنگین
- motion لڤینا ڤه وه شینى
swear , n چێر
swear , v . t . i دوپاته دكت . سوند دخوت
- to ....at خه به ران دبێژت ، جوێن ددت
- to ....by سوند دخوت ب
- to ....for ده سته به ر دكت
- to ....in شونكار دكت
- to ....off ده ست ژێ به ردت
swearer , n ده ڤچێر
swearing , n (oath) چێر ، ناڤدان . سوند
- by سوندخوارن
swearword , n ڤرتوقى . دژون . جوێن . جنێو ، خه به ر ، چێر
sweat , n, v , i ,t خوهـ ، خوهـ ددت
- gland لڤكا خوهدانێ
- gland duct كه رخه خوهـ
- shirt كومله كێ وه رزشڤانان
- shop كارگه یا خوهدانێ (كێم كرێ ئو نه خوش)
- to ....blood رێنجبه رى دكت ، په ریشان دبت

sweatband , n ده رسوکا خوهـ مژینیٰ . شه لیتا خوهـ مژینا شه فقه یی
sweatbox , n. سندوقا خو هدانیٰ (بۆ گرتی یان)
sweated , adj خوهدایی
- goods په رتالیٰ خوهدایی (به رهه مکری ب کیم کری ئومه رجێن نه خوش)
- labour کاریٰ خو هدایی
- workers کارکه رێن خوهدایی
sweater , n ساقو یان بلوزیٰ هری، رێنجبه ر ، خوهکه ر
- girl مه مک به ل
sweating , n خوهدان
- room ژورا خوهدانیٰ
sweaty , adj خوهدانی
Swede , n وه لاتی ییٰ سویدیٰ
Swedish , adj , n وه لاتی یان زمانیٰ سویدی
- massage گه مراندنا سویدی : گه مراندن ب لڤینێن وه رزشی یێن سویدی
- movements لڤینێن سویدی : رێزکا لڤینێن وه رزشی بۆ راهینانا زه بله کان
sweeny , n لاوازبونا زه بله کی نه خاسمه یا ملیٰ هه سپی
sweep , vi , n دمالت .رادمالت ، به ربرن . مالین . رامالین . به ربرین
- back دریژبونا پاشڤه چونا چه نگی
- stake (s) پێشبرکیٰ . ته خلیت گره وا ل سه ر هه سپی کو ئالتدار هه می یان به هرا پتر ژ گره وان دبت . په شک
- to ....the carpet مه حفوری دمالت
- to ......the floor به رمالیٰ دمالت
sweeper , n جه ریفک . رێش .سڤینک . مالیک . گێزیڤان . به رمالک . گێسک
sweeping , adj , n گه وره . رادان . رێشکرن . مالین . مالشتن ، گێزیکرن
- away رامالین
- current ره وته ک یان شیپا ئاڤیٰ
- flow شیپا ئاڤیٰ
- stream شیپا ئاڤیٰ

sweep - second , n ده ستکیٰ چرکه یا رامالین (لێکدایی ل سه ر ده ستکێن دی یێن ده مژمێریٰ)
sweepy , adj مالشتی
sweet , adj , n شیرانی . شه کری . نه شمیله . شیرین . حه ریر . شرین ، نوبه . شریناتی
- at one's own ...will وه ک بڤێت ، وه ک حه زبکت
- to be ....on or upon شه یدا
sweetalyssum , n ئه لیسوما شرین : هه له زیٰ ئه لیسومیٰ ده ریایی
sweet apple's , n سێڤێن شرین
sweet baby , n زاروکیٰ شرین . هه ستی سڤک
sweet basil , n رێحان . رحان
sweet bay , n گولبه ند . مه گنولیایا ئه مریکانی
sweet bread , n (soaked in molasses or treacles) شلک . شیلاووک
sweet brier , n شیلاڤا گولکی یان ، په زی (به رخی)، نسرینا سه یان (هه له ز)
sweet - dew , n گه زو
sweet dried molass,n حه ریر
sweeten , vt , i شرین دکت
sweetened , adj شرینکری
- water قه ناڤ
sweetening , n شرینکرن
sweet flag , n شرین ئالا :هه له زیٰ وه ک له قه نی
sweet heart , n به ردل . به ردلک
sweeting , n ته خلیت سێڤێن شرین
sweetish , adj بچه کیٰ شرین
sweetmeats , n شیرانی
sweet melon , n گوندور . شه ماموک
sweet ness , n شرینایی . شرین . شرینی
sweet oil , n رونیٰ شرین(وه ک رونیٰ زه یتونیٰ)
sweet pastry , n پوخین
sweet pea(s) , n پولکه . که لی

sweet potato , n کارتولا شرین
sweet rice pudding , n برنج شیر
sweets . n نوقول . شیرینی . شیرانی . پشت خوارن
sweet sleep , n شرین خه و
sweet smile , n شه کرکه ن
sweetsop , n بها هندی
sweet sorghum,n = sorgo
sweet - talk , vt , i رؤبازی دکت
sweet talk , n شرین ده ف
sweet tooth , n شرین خوازی
sweet walnut , n گویزه به ر
sweet weed , n ته سپون
sweet william , n ته خلیت منخه ک یان قه ره نفل
sweet word , n شرین په یف
swell , vi , t , n , adj . په ژ دبت . بپه ندفت . پوف دبت . دوه رمت، بوگه . په ژبون . پوفبون ئاماس
swelled head , n فیزی . قاپانی . قه به یی
swell head , n قاپان ، فیز
swelling , n په زین ، په زکرن ، ده ق . په ژبون . باگرتن . ئاوسان . پوفدان . پوف پروتاندن . هه ل ئاوساو . ئاوسان . په تام، ئاماس. بابه رکه تن . گویکرن. نه په خه ک
swelter , vi , t , n بیقام خوهـ ددت . ته نگاف دبت (ژ به ر گه رمیٚ) ، خوهدانا بیقام . گه رما دژوار (ل گه ل ته میٚ) . په ریشانی . بیهن ته نگی ، هاری . ده مارگیری
sweltered , adj بیقام خوهدایی
sweltering , adj بیٚ هش یان ته نگاف ژ به ر گه رمیٚ، بیقام گه رم
- horses هه سپیٚن خوهدایی
- sky ئه سمانیٚ سوتی (ژ گه رما)
swept , adj پاشفه چویی (وه ک چه نگیٚ بالافریٚ) ، مالشتی . رنشکری
swept (p of sweep) مالی . رامالی
swerve , vi , t , n لادت . لادبت . لادان
swerveless , adj بیٚ لادان
swift,adj,adv,n په ره سلیٚر . له زین . له ز . زو . حاجی ره شک
- footed له زین
- handed ده ست سفک
- wimged له زین
swiftlet,n ته خلیت کمکمه پیٚ بچوک .
swiftly,adv ب له ز
swig,n,vt قورتا مه زن (ژ شه رابیٚ) ، خوراکا به رازی گلیش . زیل ـقورت دکت یان قه دخوت (ب زکونی)
swigged , adj قورتکری . قه خواری
swigging , n قورتکرن
swill , vt , i (قورتیٚن مه زن) قورت دکت . دشوت . پاقژ دکت . خوارنیٚ ددت به رازی . بیقام قه دخوت ، خورت یان دژوار پیش دکه فت
swim , vi , t , n دکه فت ئاف . مه له فانی دکت ئاقژه نی ، مه له فانی . که تن ئاف
- bladder پوفدانکا ماسی یێ
swimmer , n ئاقژه ن . سوبه ریه ر . سوبا . ئاژنیکه ر . مه له فان
swimming , adj , n ئاژنابه ری . ئاژنه . مه له فانی . ئاژنیٚ . سوبایی
- pool گولا که تن ئافیٚ ، گولا مه له فانی . گولا ئاف ژه نی . ئاژنه گه، گه پ
swimmingly , adv ب مه له فانی
swimmy , adj گیژکری . گیژ
swindle , vt , n (ب خاپینی) دستینت . دشه لینت. دخاپینت . فیلبازی دکت، خاپین . لاباندن . دلخاپی . جه ریه زی . لاباندن ، فیل
swindled , adj خاپاندی
swindler , n خاپان . ته پو . مه قان . ئه وان . جانباز . ده که کار . فیلباز ، لیبوک. جه ربه ز . چقو . دلخاپ
swindling , n لاباندن . دلخاپی . خاپاندن
swine , n مروفیٚ کوتی . به راز

swincherd , n — کەر یان جه لە بێ بە رازی
swinery , n — بە رازگە
- bread — دە مبە لان
- fever — تایا بە رازی
- plague — رە شاڤا بە رازی . نە ساخی یا ڤە گر یا پشا بە رازی
swing , vt , i , n — دهە ژت، داد هێلت جولان . هێلە کان. زە مزیلوک . هێزوک . هێسک ، جولانک. وە شین، جولانە . هە ژین دولیدانک . دیدی . دە پدک .
swing bridge , n — پرا لڤین یان زڤروک
swinge , vt — تاژانک دکت . جە لدە ددت . لێددت . سزادکت
swinged , adj — سزاکری
swingeing , n , adj — نایاب . ئە ژدە ها . بێقام دژوار
swing ing , n — لە رزوک . لورین . خە لین . ڤە هە ژاندن . ڤە هە ژین
- cradle — لاندک ، جولانە
swingíngly , adv — بێقام
swingle , n , vt — شینکێ کتانی (بۆ ڤە ژە نینێ) ، کتانی پاقژ دکت (ب لێدانا شینکی) ڤە دژە نت
- tree — ستونا ئاسویی یا عە رە بانە یێ (بۆ کشانێ)
swing music , n — مە زیقە یا هە ژینێ : تە خلیت جاز
swinish , adj — زکونی . پیس . دە واری . بە رازی
swinishly , adv — بە رازە کی
swinishness , n — بە رازیتی
swink , n , vi — رێنجبە ر ، رێنجبە ری دکت
swipe , vt , i , n — دمالت. دژوار لێددت . ددزت، مە تیە ر. دە رب یان لێدانا دژوار
swiped , adj — دزی
swipes , (n . pl) — بیرە یا نە باش
swiping , n — لێدان . دزین
swirl , vi , t , n — دزڤرت . دگە رت ، زڤرین . گە رین
swirlingly , adv — ب زڤرینی
swirly , adj — زڤروک
swish , vi , t , adj — دخوشینت . دخوشت ، خوشین

swishy , adj — خوشینی
swiss , adj , n — پە نیرێ سویسری . پە روکێ پە مبوییێ سویسری . سویسری
switch , n , vt , i — گورە ک . ڤە کرن . گوهارتن . کلیل دگوهورت
- to ......on — ڤە دکت
switchback , n = roller coaster — رێ یا چە پ وجیر
switchblade knife,n — کێرا زە نبلە کی ڤە دبت
switchboard , n — دە پێ کلیلان
switch knife , n = switch blade knife
switch lever , n — نوویل ئو دە ستکێ کلیلێ
switchman , n — گوهێر : کارکە رێ رێ ئاسنی دگوهورت
switchyard , n — مە یدانا گوهارتنێ (ل ئێزگە یا رێ ئاسنی) .
swither , vi , n — دودلی دکت . گومان دکت ، دودلی . گومانی
swivel , n , vi , t — هە لگرا کورسیک ل سە ر دزڤرت . ئالاڤا زڤرینی . دزڤرت
- chair — کورسیکا زڤروکی
swivel (l) ed , adj — زڤری
swivel(l) ing , n — سورین . زڤرین
swivet , n — هاری یا هشی یان سوزیاری یا دژوار
swizzle , n , vt , i — کوکتێل : تێکلی یا مە ی ، گوڤاشا لیمونێ ئو شە کرێ، تێکل یان تێکڤە ددت . بێقام ڤە دخوت
- stick — دارکێ تێکڤە دانا ڤێ کوکتێلێ
swizzled , adj — (بێقام) ڤە خواری
swizzling , n — (بێقام) ڤە خوارن
swoll , (p . of swell) — پە ندفی
swollen , (pp . of swell) — پە ژکری . گوپکری . بابە رکە تی . وە رمی . باگرتی ، پە ژ ، پروتاندی . باوی . ?وس
swoon , vi , n — شاد دبت . بە رە بە ر لاواز دبت . تە پ دگرت . بێ هش دبت بورانە وە . بێ هوش بون . دلبورین
swooner , n — دل بوری

swooning , n دلبورین
swooning ly ب دلبورینی
swoop , vi , t , n دادئورت . هه لدکێشت . ئێریش دکت، ئێریش
swoosh , n , vt گرنچا نشکی یا ئاڤه کی یان . بایی . گرنچی دلقت ، گرنچ چێدکت
swop , vt , i , n = swap (پێک دگوهورت)
sword , n شیر . سورانی. شه مشور . شمشه ر. شه مشر . شور . شمشیر
- at ......s point دوژمنی یادژوار.لێکدایی بۆ دژ ئێریشێ
- to put to the ...... سه ری ب شوری دبڕت . ب شوری دکوژت
sword bayonet , n سنگوینێ وه ک شوری
swordbill , n نکل شور : بالنده یه ک باشورا ئه مریکا نکل ژ له شی درێژتره
swordcraft , n هنز ، شه هره زایی یان پسپوری یا له شکه ری . شوربازی
sword dance , n سه مایا شوران . گوڤه ندا زه لامێن شور هه لگرتین ، یان ل دور شوری دگه رن
sword duelling , n شوربازی
swordfish , n شورماسی : ماسی یه ک ده ریایی مه زن نکل درێژ
sword grass , n شورگیا . گیا یان هه له زێ به لگ درێژ
sword iron , n ئێرز . ده بان
sword knot , n شورگرێ : گرێ یا خه ملاندنێ ل نک ده ستکێ شوری
sword less , adj بێ شور . بێ چه ک
swordplay , n شوربازی
sword rattling , n شنگینا شوران
swordsman , n سه ربازێ شورهه لگر . شورگه ر . شورباز . شیرباز
swordtail , n شوردوف : ماسی یه ک رۆباری ئه مریکانی بچوک
swore , p . of swear خه به ر گوتن ، جنێودا
swot , vt , i , n باش دخوینت . دژوار لێددت ، خوه نده کار یان شاگردێ زیره ک . کار یان خوه ندنا رێنجبه ری
swum , p . of swim مه له ڤانیکر . که ته ئاڤێ
swung (p . of swing) هلاویست . داهێلا . ڤه هه ژاند
swung , adj ڤه هه ژاندی
swung dash , n بره کا خوار: نیشانا(~) ل چاپکرنێ شونا په یڤا دوباره کری بۆ ئابوری یا رێپیڤی (به یا ڤی)
sybarite , n , adj مروڤێ ژنانه یێ ده وله مه ند
sybaritical , adj ژنانه یی
sybaritism , n ژنانه یی تی
sycamine , n دارێ یان به رێ تی یێ . دارێ تی ره ش
sycamore , n ته خلیت دار هێژیر . ساج . چنار
syce , n پێکار . خولام . به رده ست . په یره و . مه ته ر . سه یس
syconium , n به رێ تی یێ ، تی یی تی
sychophancy , n رۆبازی یا به له نگازی یان ستوخواری
sychophant , adj , n رۆبازێ ستوخوار . بێیار . دل ره ڤێن
sychophantic , adj پێوه ندیدارێ رۆبازی یا ستوخواری
sychophantish , adj = sychophantic
sychophantly , adv ب بێیاری
sycosis ده ردێ تی یی . ئه ساخی یا پرزکی یا چه رمی
syenite , n که ڤرێ ئه سوانی : که ڤرێ ئاگری یێ که ڤنێ مسرێ (ئه سوان)
syenitic , adj پێوه ندیدارێ که ڤرێ ئه سوانی
syllabarium , n = syllabary
syllabary , n ئه لفابێ یا برگه یی : برگه یێن بێژه یی وه ک تیپان ب کار دئێن (ل ژاپونی)

syllabic , adj برگه یی . ده نگی برگه یی . بێژه یی
syllabicate , vt برگه دکت. پارچه دکت برگه یێن
بێژه یێ
syllabicated , adj برگه کری
syllabicating , n برگه کرن
syllabi(fi) cation , n برگه بون
syllabified , adj برگه کری
syllabify , vt = syllabicate
syllabifying , n برگه کرن
syllabize , vt = syllabicate
syllable , n , vt , i بچوکترین پە کە یا تشتی، برگه بێژه
دئاخفت ، برگه یی دکت . برگه بێژه
دکت . برگه دکت
syllabled , adj برگه پیکری
syllabling , n برگه پیکرن
syllabus مه لهه ز یان کورتی یا لیکولین یان
به رنامه یا خوه ندنێ
syllepsis , n وێنه یێ ئاخفتنێ
sylleptic , adj پێوه ندیدارێ وێنه یێ ئاخفتنێ
syllogism , n پیڤان : پیڤانا ژیربێژی
syllogistic (al) , adj پیڤانی
syllogize , vt , i دپیڤت : پیڤانا ژیربێژی چێدکت . هو
دکت
syllogized , adj هوکری . پیڤایی
syllogizing , n هوکرن ، پیڤان
sylph , n که چکا جوانا به ژن بالا ، زه ری
سلف : بونه وه رێ ئه فسانه یی
ل ئه سمانان
- like وه ک بونه وه رێ ئه سمانی یێ
ئه فسانه یی
sylphid , n سلفێ بچوک : سلفک
sylva , n = silva
sylvan,adj,n=silvan
sylvanite , n سیلڤه نایت
sylviculture = silviculture
sylvite , n سیلڤایت

symbiont , n زینده وه رێ هه ڤژین
symbiosis , n هه ڤژینی یا زینده وه ری یان
symbiotic (al) , adj هه ڤژینی
symbol , n , vi , t چه ڤه نگ ، هیما ، ریزانی . نیشان.
هیما . نیشانه . پێوار ، هیما یان
نیشان دکت
symbolled , adj هیماکری
symbolic (al) , adj هیمایی
symbolically , adv ب هیمایی
symboling , n هیماکرن
- logic ژیربێژی یا هیمایی
symbolism , n ریزک یان چه ند هیما . هیمایی تی
ئه خاسمه یاهوزانێ ، پێواری
symbolist , n هیماڤان : مروڤێ هیمایان یان
هیمایی تی یێ ب کار دئینت ،
هیمایی . پسپورێ رالێ کرنا
هیمایان (هیمازان) . هوزانڤان
symbolistic , adj هیمایی
symbolization , n هیمایی کرن
symbolize , vt , t هیمایی دکت
symbolized , adj هیمایی کری
symbolizing , n هیمایی کرن
symbology , n ده ربرینا هیمایی . هیمازانی
symmetalism , n تیکلیتی یا کانی : ریزکا دراڤی کو
پە کە یا دراڤی تیکل بت ژ کیشه ک
دیارکری ژ تیکلی یا دو کانان یان
پتر
symmetric (al) , adj هه ڤتا
symmetrical lenses, (n .. pl) نیسکه یێن هه ڤتا
symmetricalize , vt هه ڤتا دکت
symmetrically , adv ب هه ڤتایی
symmetrize ,vt هه ڤتادکت
symmetrized , adj هه ڤتاکری
symmetrizing , n هه ڤتاکرن
symmetry , n شێواز . هاوبینی . هاوریژی .
به ریێل.هه ڤیه کی،هه ڤتایی. هاوریکی
sympathectomy , n هه لکێشانا گرێکا ئه به د

sympathetic , adj هه ڤدل . چه رگسوز . دلسوز . هه ڤده رد
- ink مه ره كه يا نهينى
- nervous system ريزكا ده مارى
- strike ليدانا هه ڤدلى
- vibration هه ژينا ب كارتيكرنىٚ
sympathetically,adv ب هه ڤدلى
sympathize , vi دلسوزى دكت.هه ڤدل دبت . ساز دبت
sympathized , adj هه ڤدلكرى
sympathizer , n هه وادار . هه ڤدل
sympathizing , n هه ڤدلكرن
sympathy , n هه ڤدلى . دلوڤانى . به زه يى ، سوز . دلسوزى
- strike مانگرتن يان ليدانا هه ڤدلى
symphonic , adj پيوه نديدارىٚ سيمفونى يىٚ . ساز ، هه ڤ ئاواز
- ballet سه مايا بالىٚ ل سه ر ده نگىٚ سيمفونى يىٚ
- dance سه مايا ل سه ر ده نگىٚ سيمفونى يىٚ
- poem هوزانا سيمفونى : ئاوازا مه زيقه يى دريژ بۆ ئوركيسترايا سيمفونى
symphonious , adj هه ڤ ئاواز . ساز
symphonist , n سيمفونيڤان : نڤيسه رىٚ سيمفونى يان
symphony , n هه ڤ ئاوازى . سيمفونى . ئاوازا مه زيقه يى دريژ بۆ ليدانا ئوركيسترايا سيمفونى
- orchestra ئوركيسترايا سيمفونى
symphyseal , adj ڤه نوسكينى يان ڤه نوسينى
symphysis , n ڤه نوسين
sympodial , adj زر ته وه ر
symposiarch سه ره ك جڤات يان ڤه خوه ندن يان نوشيجان
symposium , n شاهينه ت يان شاهى يا ڤه خوارنىٚ . ڤه خوه ندن يان شاهينه ت، سيمپوزيوم (يانه ك ؟) : جڤينا كو چه ند ئاخفتنكه ر گوتارين كورت پيشكيش دكن ل سه ر بابه ته كىٚ يان هه ڤ بابه تان ، چه ند هزرين ل سه ر بابه ته كىٚ . به رهه ڤدان
symptom , n به رژه نگ . نيشانه
symptomatic , adj نيشانه يى
symptomatically,adv ب نيشانه يى
symptomatology , n (ته ساخى) نيشانه زانى
symptomless , adj بىٚ به رژه نگ ، بىٚ نيشانه
syn(a) eresis , n كيمكرنا دو تيپين بزوين ئو ب كار ئانينا تيپه ك بزوين يان يه ككرتنا دو ده نگان
synaesthesia,n=synesthesia
synaesthesis , n سازى يا هه ڤده مى
synagogue , n كنيشته . كه نيست
synapse , n, vi خالكا توربونىٚ (ده مار) ، تور دبت
synapsed , adj توركرى
synapsing , n توركرن
synapsis , n يه ككرتنا بويه يى . يه ككرتنا كروموسوماتان
synaptosome , n سه ركىٚ ده مارى يىٚ جوداكرى ژ ته ڤنىٚ ريكى يىٚ ده مارى
synarthrosis , n موڤكا ته وات
syncarpous , adj به ريان ميوه يه ككرتى
synchondrosis , n موڤككرنا نزيك ته ڤلينا هه ستى
synchro پيشگره كو هه ڤده مه
synchro-cyclotron,n سايكلوترونا هه ڤده م
synchroflash , adj چرسينا هه ڤده م
synchromesh , n ريزكا گير گوهورينىٚ
synchronal,adj=synchronous
synchronic , adj هه ڤده م
synchronical , adj هه ڤده م
synchronically , adv ب هه ڤده مى
synchronism , n هاوكاتى . هه ڤده مى
synchronization , n هاوكاتكردن . هه ڤده مكرن
synchronize , vi , t هاوكات دكت . هه ڤده م دكت
synchronized , adj هاوكاتكردى . هه ڤده مكرى
synchronizer , n هه ڤده مكه ر
synchronizing , n هه ڤده مكرن
synchronous , adj هاوكات . هه ڤده م
synchronous motor , n موتور يان بزوينا هه ڤده م
synchronously , adv ب هه ڤده مى

synchronousness , n هه قده می تی
synchrony , n هه قده می
synchroscope , n هه قده مبین
synchroton , n سینکروتون : هه قده مکیٚ له زاندنا ئه لیکترونا
synclastic curvature,n چه مینا ساز یان هه قیه ک
synclinal , adj , n رۆچال . رۆچالی
syncline , n رۆچالک
syncopate , vt سفک دکت (ب راکرنا تیپه کیٚ یان پتر ژ په یڤیٚ بۆ سفکی ییٚ)کورت دکت . (به رزه زمانی) گیرو دکت
syncopated , adj پوخته کری . کور تکری
syncopating , n پوخته کرن
syncopation , n برگه یا (به رزه زمان) گیروکری (به رزه زمان) گیروکرن
syncopator , n کورتکه ر
syncope , n بیٚ هوش بون. دلبورین، سفکرنا ناڤنجی یان نیڤه کی ، ته پ . بورانه وه
syncretial , adj ژ بارسته ییٚ پروتوپلازم ل گه ل چه ند گه ردیله یان لیٚ دناڤ یه ک خانه یێدا
syncretic , adj پێوه ندیداریٚ پیک ئینانا ئایینان
syncretism , n پیک ئینانا ل ناڤبه را (باوه ری یێن ئولی یان ئایینی یێن هه ڤدژ ، بزاڤ یان ته ڤگه را پیک ئینانی یان ته بایی
syncretist , n باوه رمه ندیٚ پیک ئینانا ئایینان
syncretistic , adj پێوه ندیداریٚ باوه رمه ندی یا پیک ئینانا ئایینان
syncretium , n بارسته یا پروتوپلازما چه ند گه ردیله یان دناڤ یه ک خانه یێدا
syncretize , vt , i (ئول ئو سه ره تایێن هه ڤدژ) ته بایی دکت
syndactyl (e) , adj,n بالنده یان جانه وه ریٚ مه مکداریٚ تل یه کگرتی . تل یه کگرتی، ئو تل یان پترێن یه کگرتی
syndesis به کگرتنا بویه یی : یه کگرتنا کروموسومان
syndesmosis , n یه کگرتن ، به ستن یان پێگره کی یا هه ستی یان
syndetic , adj به ستی . یه کگرتنی . پێگره ک
syndic , n فه رمانبه ریٚ حکومه تی (وه ک بازیرڤانی)
syndical , adj پێوه ندیداریٚ یه کیه تی یا کارکه ران
syndicalism , n =trade unionism یه کیه تی تی (کارکه ر)
syndicalist , n ئه ندامیٚ یه کیه تی ییٚ
syndicate , n دامه زرینا ماده یه کیٚ د دفروشتن بۆ به لاڤکرنیٚ ل یه ک ده میدا ل ناڤ چه ند کوڤار ئو روژ نامه یاندا، یه کیه تی یا پالان یان کارکه ران
syndicate , vt , i یه ک دکت دناڤ یه کیه تی یا کارکه راندا. کاریٚ توری یان هونه ری دفروشت بۆ به لاڤکرنا هه قده می دناڤ چه ند کوڤار ئو روژنامه یاندا
syndicated , adj به لاڤکرنا هه قده مکری
syndicating , n به لاڤکرنا هه قده مکرن
syndication , n به لاڤکرنا هه قده می
syndicator , n به لاڤکه ریٚ هه قده م
syndrome , n گرویه ک هه قده م . نیشانه یێن هه قده م
synecdoche , n خوازه یی یا هنارتی، وێنه ییٚ ره وا بێژی کو پارچه شونا هه می ییٚ ب کار دئێت
synecological , adj پێوه ندیداریٚ ژینگه یا جڤاکێن ژینگه یی
synecology , n ژینگه یا جڤاکێن ژینگه یی
syneresis , n یه کگرتن یان یه کبونا پێکڤه کرنا دو تیپێن ده نگدار
synergetic , adj هه ڤارکار . هه ڤگرتی . هه ڤکار
synergic , adj هه ڤاری یی
synergism , n هه ڤاریکرن، هه ڤاری تی
synergistic , adj هه ڤاری
synergy , n هه ڤاریکرن
synesis , n ناڤاکر نه ک ریزمانی (کو واتا ، نه رسته سازی ، نیشانه)
synesthesia , n هشا هه قده م

syn - fuel , n ئێزینگا ئاڤه کی یان غازی کو ژ ئێزنگه ک به رده یی وه ک کومری ده ردکه ڤت
syngamy , n به کگرتن . زان ب یه کگرتنا زایه نده یان
syngenesis مروڤاتی (خزمی)، زا ئو زێ . یه که تی یا نژادی
synizesis یه کگرتنا دو تیپێن ده نگی
synkaryon کاکلا هه ڤگر : کاکلا ژ دو کاکلێن دی چێبویی
synod , n جڤات . جڤاتا دیرێ
synodic(al) , adj یه کگرتی . دیری
synoecious , adj هه له زا ئه ندا مێن نێر ئو مێ دناڤ یه ک گولدا نکێ یان هه لگریدا
synonym , n هاوواتا . هه ڤ واتا . به ردیل . جیوک
synonymic(al),adj جیوکی
synonymity , n هه ڤ واتایی ، جیوکیتی
synonymize , vt جیوکی دکت
synonymized , adj جیوکیری
synonymizing , n جیوکیکرن
synonymous , adj به ردیلی.هاوواتا . هه ڤ واتا ، جیوکی
synonymously , adv ب جیوکی
synonymy , n جیوکیزانی . هه ڤ واتا . ریزایه ک . ریزاهه ڤ
synopsis , n پوخته . کورته
synopsize , vt کورت دکت
synopsized , adj کورتکری
synopsizing , n کورتکرن
synoptic(al) ئاسو فره . هه موکی . سه رجه می ، هه ڤ هزر ، ئاڤه روک یان ریز
synoptist , n نفیسه رێ کورتی یێ
synostosis , n ڤه نوسینا هه ستی یان
synovia ئاڤه کی یا حلیسینی یا په رده یا موڤکان ده ر دکت
synovitis , n کولبونا په رده یا موڤکی
syntactic (al) , adj ریزمانی . ژ ئاڤا کرنا هه ڤوکی
syntagma , n هێمانا ئاڤاکرنا هه ڤوکی
syntax , n ریزمان . هه ڤوک سازی . ئاڤاکرنا هه ڤوکێ . رسته سازی

synthesis , n پیک ئینان . پیک ئانین . پیکهینان
synthesize , vt به رهه م دکت (پیشه سازی) . ئاڤا دکت . پیک دئینت
synthesized , adj پیک ئینایی
synthesizer , n پیک هینه ر
synthesizing , n پیک ئینان
synthetic (al), adj , n تیر یه یڤێن پیکهاتی . پیک ئینانی . چێکری ، پیشه سازی . ده ستکار زر . دره و . قه لپ . ماده یێ ده ستکاری
syphil (o) پیشگره کو فره نگی یه ئاته شه که
syphilis , n ئاته شه ک . فره نگی
syphilitic ئاته شه کی
syphilologist , n پسپور یان پزیشکێ ئاته شه کێ یان فره نگی یێ
syphiloid , n ئاته شه ک
syphilology , n ئاته شه ک یان فره نگیزانی
syphilomal , adj یه ژبونا ئاته شه کی
syphon , n , vt , i = siphon
syren ,n, adj = siren
syrette , n ئالاڤا ده رزی لیدانێ
syriac , adj , n ئارامی یا روژئاڤا ، زمانێ که ڤنێ سوریا
Syrian , adj , n سوری
syringa , n ته راشه ک گول بێهن خوه شه
syringe , n , vt شره نقه . ده رزی، شره نقه یان ده رزی لێددت
syringeal , adj پێوه ندیدارێ بوری یا ده نگی
syringomyelia شکه ڤتبون یان کلوربونا مه ژی
syrinx,pl.syringes or syrinxes بوری یا ده نگی ، ئه ندامێ ده نگی یێ بالنده یان ، جوک یان کونا دناڤ که ڤریدا
syrphid , n مێشا دوچه نگ یان دو بال
syrup , n شیله . شه ربه ت . شه کرئاڤ . خوشاڤ . خوشاو . دوشاڤ . گوڤاش ، گوشین

syrupy , adj نوشاڤی
syssarcosis , n هه ڤگرتنا هه ستی یان ژ لایێ ماسولکه یانڤه
systaltic , adj پرته دار . پرته یی
system ,n په رگال . سازی، رست. ریزک . پێره و. ئاوا . پێرو . ریز . تور، رژێم، شێواز
-blood circulatory... ریزک یان رستا خوینگه رین
- digestive .... ریزک یان رستا دههاندنێ ،رستا گڤێرین
- metric پێروی مه تری
- nervous ...... ریزک یان رستا ده ماری
- respiratory ...... رستا پشوییێ، رستا بێهنکێشان . رستا بێهندان
- urinary .... ریزک یان رستا میزێ
systematic(al) , adj ریزکی
systematically , adv ب ریزکی
systematism , n ریزکیتی
systematist , n ریزکیکار
systematics , n پولێنزانی
systematization , n ریزکیکرن ، پرتوکدانین
systematize , vt ریزکی دکت
systematized , adj ریزکیکری
systematizing , n ریزکیکرن
systemic , adj ریزکی، ئالاڤی . ده زگه یی نه خاسمه گه له مپه ری کو هه می له شی دگرت
systemical , adj ریزکی
systemize,vt=systematize
systemless , adj بێ ریزک
systems analysis , n شیکرنا ریزکی
systole دل ته نگی . سڤکرنا برگه یه ک بێژه یی دریژ
systolic , adj سڤکرنی، پێوه ندیداری دل ته نگی یێ
syzygial , adj رۆیه ری . یه کگرتنی
syzygy , n خالکا یه کگرتن یان رۆیه ری یا هه یڤێ

T

T تی،تیپا بیسته ما ئه لفابێ یا ئنگلیزی
T-square , راسته کێ وه ک تیپا تی T
ta , n سپاس
Taal , n زمانێ هوله ندی یێ باشورا ئه فریقا
tab , n , vt چه ک ، نرخ . به ها . زێره ڤانی یا دژوار . گوهک . زمان . ده ستک . ده پک ، قوپچه کون ، ژمێر، سیایی دکت . ئاڤ دکت
tabanid , n , adj مێشا مه زنا گه روک . چیز
tabard , n کراسێ فره هێ سوار چاکی ل سه ر زرێ یان مه رتالی ، که ڤنه کراسێ کورتێ ستورێ هه ژاران
tabaret , n په روکێ شتومه کی
tabasco , n ته باسکو تێنخنی (ساس یا توژ)
tabbed , adj خه ملاندی
tabbing , n خه ملاندن
tabby , n , vt ژنکا پاشگوتنبێژ ، (مێ) کتکا که هی. کتکا پورت گه ور ره ش پنیکری ئو ریزکری .ته ڤنه ئاڤرمیشێ پیلی ، بیژن یان قه یره .(په روکی) پیلی دکت
tabefaction , n لاوازبون یان زراڤبونا ژ به ر نه ساخی یێ
taberdar , n زانایێ زانستگه ها کوین ئوکسفورد
tabernacle , n , vt , i په رستگه . ئامانێ نانێ قوربانێ .له ش . مال . په نا. کون، له شدار دبت . نشته دبت (ده مه کی)
tabernacled , adj نشته بویی
tabernacling , n نشته بون
tabes , n باریکی ، لاوازی ، زراڤی یا که ڤنه نه ساخی یێ
- dorsal ... نه ساخی یا مرنی یا مه ژی یێ پشتێ
tabescence , n نه ساخی یا مه ژی یێ پشتێ
tabescent , adj نه ساخێ مه ژی یێ پشتێ
tabetic , adj نه ساخێ پشته مه ژی باریک : زراڤ
tabic , adj نه ساخێ مه ژی یێ پشتێ

tabid , adj نه ساخیٔ مه ژی یێ پشتیٚ
tabidly , adv ب نه ساخی
tabinet , n پەروکیٚ ئاڤکری یێ ئاڤرمیش ئوهری
tabitude , n نه ساخی یا مه ژی یێ پشتیٚ
tabla , n جوته ک داهولێن بچوک
tablature , n وینه یێ زه یتی یێ دیواری یان
کاشخانکی . کێلا نه قشکری .
نیشانێن مه زیقه یی (بۆ ژه ن یان
تلیٚ)
table , n په ربون ، خونچه ، سته رک . ماسه .
خشته . میز . پێزک . تاوله . ته خته
- breakfast .... میزا له خرینی یێ
- dinner میزا فراڤینیٚ
- to turn the ......s مه رج یان باری وه ردگێرت
- water ...... سیایی یا ئاڤیٚ (کو چه ند ژێر ئه رده)
- tea...... میزا چاییٚ .
table , vt دانت سه ر به ر کیٚ . پێشنیاز دکت
tabled , adj پێشنیازکری
tableau تابلو . دیمه نێ ژینی . وێنه، دیمه ن
- curtain په رده یا شانوگه ری(ژ نیڤیٚ ڤه دبت)
tablecloth , n سه رمێز . فوتکەراخسته ک . سفره
table cover , n دانایی (سه ر میزیٚ)، سه رمیز .
روٚمیز
tabled , adj پێشنیازکری
table - hop , vi ژمیزه کیٚ دچت میزه ک دی (ل
ئاشخانه یێ) بۆ ئاخفتنیٚ ل گه ل
هه ڤالان
table - knife , n کێرکا میزیٚ
tableland , n ده شتا بلند . بان . بانک
table linen , n په روکێن میزیٚ
table of contents , n سه ره چه م . ناڤه روک
table spoon , n که فچک
table spoonful , n تژی که فچکه کیٚ . که فچکه ک
tablet , n ده پ . ته خته
table tennis , n پینگ پونگ . ته پکانیٚ یا میزیٚ
table ware , n ئامانێن میزیٚ
table wine , n شه رابا ل گه ل خارنیٚ
tablier , n به رکراسیٚ ژنیٚ
tabling , n دانانا سه رمیزیٚ ، پێشنیازکرن
tabloid , n , adj په یت . کورتکری . روژنامه یا بچوک.
کورتی ، پوخته
- journalism روژنامه گه ری یا کورتی ئو تێر وێنه
ئو بچوک
taboo , adj , n , vt حه رامکری . حه رامکرن .
جوداکرن . ته مبیکرن . ته مبیکری
جودا . حه رام دکت . ته مبی دکت.
جودا دکت
tabor , n ته مبور ، ته مبور لێددت
taborer , n ته مبور ڤان
tabouret , n کورسیکا بیٚ پشت و ده ستک .
ته مبورک
tabret , n ته مبورک
tabu = taboo
tabular , adj سیا ییکری ، روٚراست
- computations ژمیری یا سیاییکری
- form پرسنامه یا سیاییکری
- reslts ئه نجامێن سیاییکری
- statement به یاننامه یا سیاییکری
- surface روٚراست
- values به هایێن سیاییکری
tabula rase , n ده پکیٚ نڤیسین ژیٚ راکری
tabulate , vt سیایی دکت
tabulated , adj سیاییکری
tabulating , n راسته رو ، سیاییکرن
tabulation , n پرتوکدانێن ، سیاییکرن
tabulator , n سیاییکه رک . ئالاڤکەک تیپ نڤیسیٚ.
سیاییکار . مه کینه یا رێکخستنا
سیایی یان
tacamahac , n شرێزه ک به نیشتی یه
tace , vi مت دبت

tacet — نیشاندانا مه زیقه یی کو ده نگ یان ئالاف مت بیت

tach (e), n — پێگره ک

tachinid, n — مێش

tachism, n — که ڤالکرنا کردار

tachistoscope, n — کورت هه بیه ر بین

tachistoscopic, adj — کورت هه بیه ر بینی

tachograph, n — له زپێڤا ئو تومبیلا

tachometer, n — زڤرینپیڤ . له زپیڤ

tachy, adj — له زین

tachycardia, n — له زدان یان له زکرنا دلی

tachygraphic (al),adj — نڤیسینا کورتکری یا گریک ئو رومانی یا سه دێن ناڤین

tachygraphy, n — کورتکرن (نڤیسین)

tachylyte, n — تاکیلایت : به رێ بازه لتێ ره شێ شوشه یی

tachylgytic (al), adj — تاکیلایتی : پێوه ندیدارێ به رێ بازه لتی

tachymeter, n — دوراتی پیڤ

tachyon, n — پرتکه ک گریمانه کی کو ژ روناهی یێ له زتر دچت

tacit, adj — متی . نیشانی

- agreement — پێکهاتنا متی (یان نیشانی)

- consent — قایلبونا متی (یان نیشانی)

tacitly, adv — ب متی . ب نیشانی

tacitness, n — متیتی

taciturn, adj — کێم ئاخفتن . مت

taciturnity, n — کێم ئاخفتنی . متی

tack, n, vt, i — خوراک . لنجی . رێباز . قونجالکا بابره کێ . وه ریسێ گرێدانا قونجالکا بابره کی. بزمارک، لڤینا چه پ وچیری، قایم دکت (ب بزماری) به له ز گرێددت . دهاڤێت سه ر ، ئاراسته یا گه می یێ دگوهورت

tacker, n — گوهێر

tackified, adj — (ڤه نوسکی) لیکدایی

tackify, vt — (ب شرێزێ) لیکددت

tackifying, n — لیکدان (ب سترکێ)

tackily, adv — ب لیکدانی

tackiness, n — لیکدانیتی

tacking, n — بزمارکرن . گوهورین

tackle, n, vt, i — وه ریس ئو دارتونێن بلندکرن ئو نزمکرنێ، وه ریسێن بابره ک ئو دارئالایان. که ره سته، گرتنا ئه یارێ ته پک هه لگرتی (ره گبی)، ئه یارێ ته پک هه لگرتی دگرت . ئه شکه را له گه ل دئاخفت، دگرت . چاره دکت (گرفتاری یێ)

- fishing ...... — شورک

tackled, adj — چاره کری

tackler, n — چاره که ر

tackling, n — چاره کرن

tacky, adj — ئه رزان، خه ملکری . کوتی . نزم . ده بیشی . لنج

taconite, n — تاکونایت : که ڤرێ به رسته یی

tact, n — ره و شت . هه ستیاری . شه هره زایی

tactful, adj — شه هره زا . هه ستیار . قسه زان

tactfully, adv — ب شه هره زایی

tactfulness, n — شه هره زایی تی

tactic, adj, n — رێزکی . ته کتیکێ شه ری . ئاوا . سازدان

tactical, adj — زمان ره وان . هه لپه رست . ئاوایی . ته کتیکی . سازدانی

tactically, adv — ب ته کتیکی

tactician, n — ته کتیکدار : شه هره زایێ ته کتیکێ شه ری ، ته کتیکزان

tactics, n — ته کتیک:هونه را رێکخستنا ئو ته ڤگه را هێزێن شه ری رێباز.مه له هه ز

tactile, adj — ده ستدانی

- corpuscle — لوماهی یا ئه ندامێ سه حکرنێ

tactilely, adv — ب ده ستدانی

tactility, n — ده ستدانی تی

taction, n — هلمشین . ده ستدان

tactless, adj — بێ رومه ت

tactlessly, adv — ب بێ رومه تی

tactlessness, n — بێ رومه تیتی

tactual , adj ژ ئه ندامێ سه حکرنێ
tactually , adv ب سه حکرنێ
tad , n لاوک . ره وال . بسپور . کورک
tadpole , n شینک
taedium vitae وه ستانا ژیانێ
taenia ده رسوک یان شه لیتا ئه نی یێ . کرمێ شه لیتی
taeniacide or teniacide,n کرمه شه لیت کوژ
taniasis , n نه ساخی یا کرمه شه لیتی
taffeta , n ته فته . ته ڤنێ ئاڤرمیشێ ته نک
taffrail , n سه ر پاشی یا گه می یێ
taffy , n شرینایی یا ره ڤا ده بیشی، رۆبازی
tafia تافی : ته خلیت شه راب
tag , n, v , t ,i تیتک . نیشانکا ناڤنیشانی ، سه رکێ میزتالی یان نه رموکه یی، قه یتانا پیلاڤێ .کونکا کراسی یا هلاویستنێ . کارتا به هایی . ریزا دوماهی یا سترانێ . شوپ . یاری یا زار وکان . یه ک به ردت ئه وێن دی ئو ده ست دکت وان ، دشه قینت . هه لدبژیرت ، نیشان دکت (بۆ به هایی) . ناڤ دکت ، ده ست دکت . سه ربار دکت .
Tagalog , n وه لاتی یان زمانێ گه لێ گراڤێن فلپین
tagboard , n کاغه زا قایم(بۆ نیشانکرنا به هایی)
tagend , n دوماهی . پارچه
tagets , n هه له زه ک گول زه ره
tagline , n ریزا داوی
tag rag and bobtail , n ئه به بوز
tagged , adj نیشانکری
tagger , n نیشانکه ر ، شه قینکه ر
tagging , n نیشانکرن
Tahitian , n , adj تاهیتی : وه لاتی یێ تاهیتی

taiga دارستانا سنه وبه را شوراڤی
tail , n کوری، بوچک . دوڤ . کلک . دوڤک. دیڤ ، دوجک
- bone قارچ ، قارچک
- of animal ته ری
- of sheep دونگ
- to be unable to make head or .....of تێ ناگه هت
- to turn ...... دره ڤت
- to twist the .....of دشکینت . ئه شکه نجه دکت
- wiith the ....between the legs بزدهی . ترسایی
- to ......after ب دوڤ دکه ڤت
- to ......awag or off کێم دبت (به ره به ر)
tail , vt ,i دشه قینت
tail board , n پاش ده ری
tailcoat , n ساقوێ داوی ڤه کری
tail covert , n کاسکا دوڤی
tailed , adj دوڤکری
- bob............ قول
tailend , n قون . داوی . دوماهی
tailer , n سیخور
tail gate , n ده ری یێ پاشی (عه ره بانه)
tailgate , vi , t ل دوڤ ئوتومبیله ک دی دچت
tail - like , adj وه ک دوڤکی
tailing , n پاشمایی
tailless , adj بێ دوڤک
taillight , n روناهی یا دوماهی یێ (ئوتومبیل)
tail of goat قارچک
tailor , n , vi , t درونکه ر ، ددریت
tailor bird , n بالنده یێ درونکه ر. بالنده یه ک بچوک هێلینا خو ژ به لگان ب رهان ددریت

tailored , adj ل نک درونکه ری دری . لاو

tailoress , n درونکه ر (ژن)

tailoring , n درون . درونکه ری

tailor - made ل نک درونکه ری دری . لاو . بۆ
مه ره مێ چێکری

tailor's chalk , n به رکێ سابونی

tailpiecc , n نه قشێ بچوک (ل داوی یا به شێ
کتێبێ) . پاشکو

tail pipe , n بوری یا کێشانێ یان ده رکرنا غازێ

tail plane روژێ دوفکی یێ ئاسویی

tailrace , n جوکا ژێری یا ئاشی

tail skid , n خشوکا دوفێ بالافرێ

tailspin , n که تنا لوله کی یا سه ر دوفکی .
شاشی

tailstock , n پاشی یا دوفی :(چه رخ یان تورنه)

tail wind بایێ پاشی یێ

tain , n ته نه که یێ پشت خودیکێ ، روپه ک
ته نه که

taint , n,vt , i شه رمی. کرێتی، میکروب ، درزت .
درزینت . له که دکت . گه نی دکت ،
ژه هری دکت . پیس دکت

taintless , adj بێ کێمی . بژین . پاک

taipan , n سه روکێ کارێ بیانی ل چینێ .
مه ز نترین مارێ ژه هری ل ئوستراليا

take , v . t, i , n تیدگه هت . باوه ردکت . په نادکت .
وه ردگرت ، دگرت . دبت . ها ، بیه .
دستینت ، هه لدبژێرت ، ستاندن

- to .....account of هزرێ ژێ دکت

- to .....advice شیره ت وه ردگرت

- to .....a fancy to حه ز ژتشته کێ دکت

- to ......a fortress که لهێ دگرت

- to....after چاڤ لێ دکت، وه ک وی یان وێ یه،
پیفه نچت

- to ....aim ستێرکێ دگرت

- to ......apart له دکت . شیته ل دکت

- to .....away دشه لینت ، دگوهیزت

- to .... by surprise رادهیژت

- to ......care گوهـ ددت

- to ......effect ده ست پیدکت

- to ....fire دسوژت . دشه وتت

- to ....for هزر دکت نه و

- to ....form ته کوز دبت

- to ....heed گوهـ ددت ئو دکت

- to ....hold جهێ خو دگرت

- to .....in دخاپینت . تیدگه هت . په نا دکت
دبت پولیسخانه یێ . ته نگ یان
کورت دکت

- to ......into account هزرێ ژێ دکت

-to ......into custody دگرت . به ند دکت

- to .....into one's confidence باوه ری پێ دئینت

- to ......no notice گوهـ نادت

- to .....oath سویندخوت

- to ....off دبرت . دشه لینت . رادکت

- to ....on به رهه نگار دبت ، کاری دکت .
کری یارێن نو دبت

- to ....one's time هزرا خو دکت

- to ....out دئینت ده ر

- to .....it out on ته نرینا خو دسه رێ که سه ک دیدا دئینت ده ر
- to ......over زال دبت، فه رمانێ دکت، داگیر دکت.
- to ......place دقه ومت
- to .....the offer پێشنیازێ قه بول دکت
- to ......trouble زه حمه ت دکێشت
- to ....up پشتگری دکت ، به ره ڤانی دکت
- to .....up the cudgel به رهه نگار دبت
- to ....up with حه زدکت . مژول دبت ، هه ڤالی دکت هه ڤ ژینی دکت
takedown , adj , n هه رفین . ڤه کرن . به لاڤکرن ، لاواز کرن . ته په سه ر کرن . نڤیسین . تومارکرن
take -home pay کرێ یا بژین
take - in , n خاپین
taken , adj , pp وه ر گرتی . بری
takeoff , n ده رکه تن . راکرن . رابون . فرین
takeout , n برین . راکرن
take - over , n لێوه رگرتن
taker , n برنکار نه خاسمه گره وێ
take - up , n مژین ، راکرن
takin , n جانه وه رێ کایی یێ شاخدارێ تیبه تێ
taking , n , adj ستاندن . وه رگرتن . گرتن . برن
- away هلانین . برن . راهشتن ، راکرن
- bribes به رتیل خوارن
- off راکرن
- out ئانین ده ر . ئینان ده ر
- place سه رهاتی، هاتن سه ر
- unawares راهیژاندن
taking , n , adj نێچیر . داهات . ده رامه ت ، دل کێش
talapoin , n ته خلیت مه یمون ، ئولدارێ بودی ل سریلانکا ئو سیام (تایله ند)
talaria , n سه نده لێن چه نگدار یێن په یا مبه رێن خودایان (ئه فسانه یا رومانی)

talbot , n ته لبوت . سه یه ک نێچیرێ مه زن گوهـ درێژه
talc , n , vt تالک (مه گنیسیوم سلیکێت) بۆ رونکرنا مه کینه یا ب کار دئێت ، ب تالکی چاره دکت
tal(c)ky, talcose, adj تالکی
talcite , n تبابه ک مه زن ژ تالکی
talcum , n - powder توزا تالکی
tale , n چرچیروک . چیروک . سه ربوری
- bearer پاشبێژ . دو زمان
- beating گه ڤه زتی
- teller چیروکبێژ
- to tell ....s گوته گوت دکت
talent , n هونه ر . به هرێ .. توانا . ژیری هنه ر
talented , adj ژیهاتی . ژیر . زیره ک ، مه ند . به هره مه ند .
talent less , adj بێ ژیری ، ژێ نه هاتی . نه شه هره زا
talent scout , n په یداکه رێ ژیهاتی یێ
talent show , n بژاره یا ژیهاتی یێ
talesman , n سوند خوه رێ به ردێل
taliacotian , adj چێکرنا دفنه ک نۆ ژ چه رمێ
.....operation سه رێ ده ستی
talion , n تولا به رامبه ر
talionic , adj پێوه ندیدارێ تولا به رامبه ر
taliped , adj , n پێ شینک . پێ گورک
talipes , n پێ شینکی
talipot , n ته خلیت دار قه سپی یه ، نشایا ڤی داری
talisman , n ده ستبه ند، نڤشتی. ته لسم ، دێویه ند . ریف . نوشته
talismanic , adj ته لسمی . ده ستبه ندی
talismanically , adv ب ته لسمی

talk , n , vi , t گوتن . قسه . ئاخفتن ، دپه یڤت . دئاخڤت

- to ....about به رهه ڤدان دکت

- to .....at په لپ ئو دریژ دئاخڤت

- to ....away ده می ب ئاخفتنێ زه هێ دکت

- to ......back ره ق به رسڤ ددت

- to ....big قه به دئاخڤت

- to ....down ب ده نگه ک بلند مت دکت

- to .....one's head off شه پرزه دکت ب ئاخفتنێ

- to ....out راڤه دکت یان ئاشت دکت (ب ئاخفتنا یه کسه ر)

- to ....ovcr به رهه ڤدان دکت . دخوینت . قایل دکت

- to ......round قایل دکت

- to ......sensc ژیربیژی دئاخڤت

- to ......through one's hat نه ژیربیژی دئاخڤت

- to ....turkcy ره ق یان نه شکه را دئاخڤت

- to ......up به ره ڤانی دکت . پشتگیری دکت

talkathon , n به رهه ڤدانا گه له مپه ری یا دریژ

talkative , adj له وچه ، چه نه باز . پربیژ ، زوربیژ ، په ل په ل . گه له زه . ده ڤ ته قین

talkatively , adv ب پربیژی

talkativcness , n چه نه بازی . پربیژی

talkec - talkee , n پربیژی یا به رده وام

talker , n په یڤیار . قسه که ر . ئاخفتنکه ر . بیژا

talk fest , n = talkathon جڤینا نه میری بۆ به رهه ڤدانا گه له مپه ری

talkie , n . sl فیلمێ ده نگداری

talking , n زاراڤ . زار . ئاخفتن . په یڤین . گلی

- book کتێبا بیژه ک . قاونێ بیژه کی

- machine سندوقا بیژه ک

- picture فیلمێ سینه مه یی یێ بیژه کی

- point خالکا ئاخفتنێ . پشتگرا به هانه یان پیشنیازه کێ

talking - to , n تێخورین . لێجه یتاندن

talky , adj چه نه باز . پربیژ

tall , adj , adv به رز . دریژ . بلند . بالا

- order داخوازا نه ژیربیژ

- story چیروکا مه زنکری

- talk ئاخفتنا مه زنکری

tallage , n باجا ده ره به گی

tallboy , n دولابا جلکان

tallish , adj پچه کێ دریژ

talith , n ده رسوکا نڤێژێ یا جهی یان

tallness , n بلندایی . دریژی . بلندی

tall oil , n رونێ سنه ویه ری (بۆ چیکرنا سابونێ)

tallow , n , vt پیو . به ز . چه ور ، به زدکت

- chandlcr .چیکه رێ شه مالکێن به زی

tallowish , adj به زدار

tallowy , adj به زی

tallied , adj ژمارتی

tally , n , vt , i نیشانا ئاسکرنێ ، دارێ ژمارێ . ژمار ، تومار دکت . دژمیرت

- man فروشیارێ ب پاژی . تومارکه ر

- sheet تومار (یاری یان ده نگ)

- shop فروشگه ها ب پاژی

tallyho , n گازی یا نێچیرڤانی (ل گه ل دیتنا روڤی بۆ به ردانا سه یا)

tallying , n ژمارتن

talmi - gold , n پرنجێ ته نک زێرکری

Talmud , n ته لمود : کتێبا ئابینی یا جهی یان (یاسا ئو ئه فسانه)

Talmudic (al) , adj ته لمودی

Talmudist , n باوه رمه ندێ ته لمودێ . ته لمودزان. کومکه ر یان نڤیسه رێ ته لمودێ

talon , n نه په روشک . په نج . باله

talpidae , n مشک

talus , n هه ستی یێ گوزه کێ

tamale , n خوارنه ک مه کسیکی . گوشتێ ئالاتکری ل گه ل ئارێ گه نمێ شامێ (که لاندی یان قه لاندی)

tamandua چانه وه ره ک میری خوه ره

tamanoir , n میری خوه رێ مه زن

tamarack , n — داره : ته خلیت سنه ویه رێ ئه مریکانی یه
tamarin , n — مه یمونه‌ک بچوک دوف درێژه (ل باشورا ئه مریکا)
tamarind , n — ته مه رهند
tamarisk , n — دارگه ز . گه ز
tambour , n (kurdish musical string instrument) — ته مبور
tombourer , n — ته مبور ڤان
tambourin , n — داهوله‌ک زراف ئو درێژ ، مه زیقه یا ڤێ داهولێ بۆ گوله ندێ
tambourine , n — تار . دمبک . ده ف . عه ره بانه
- player — ده ڤژه ن
tame , adj , vt , i — ده ست ڤیلک . که دی . که هی ، که هی دکت ، که هی دبت
tam(e)ability , n — که هیباری
tam(e)able , adj — که هیبار
tamed , adj — شه لقاندی . که هیکری
tameless , adj — شیم
tamely , adv — ب که هیکرنی
tameness , n — که دیبون . که دی تی . ده ست ڤیلکی . که هیتی
tamer , n — که هیکه ر
taming , n — شه لقاندن . که هیکرن
Tamil , n , adj — وه لاتی یان زمانێ تامیل (ل هندستان ئو سریلانکا)
Tammany , n — رێکخستنا نافندی یان سه ره کی یا پارتا دیموکراتی (ل ئه مریکا)
- Hall — هولا تامانی . باره‌گه‌هێ پارتا دیموکراتی ل نیویورک کو پیلانێن رامیاری بێن بێ سنجی رادپه راندن
tammy , n — کولاف : ته نگ ل سه ر برویان ئو فره هـ ل سه ر دا
tamp , n , vt — کوته ک ، تژی دکت . دادگرت . دکوتت
tampan , n — کرنی یا ژه هری یا باشورا ئه فریقا
tamper , vi , t , n — ده ستکاری (تێدا) دکت . فێلبازی دکت . دگوهورت (به لگه نامه) . چه وت دکت. کار تێدکت (نه ره وایی) تالاڤکا کوتانا چیمه نتویی
tampered , adj — ده ستکارکری
tamperer , n — ده ستکارکه ر
tampering , n — ده ستکاریکرن ، گوهورینا نه ره وا
tampion , n — سه رده ڤک (بۆ لوله یا تفه نگێ)
tampon , n — سه رده ڤک (بۆ راوه ستاندنا خوینێ)
tamponade , n — سه رده ڤک دکت . دگرت (برین) گرتن . سه رده ڤککرن
tamponage , n
tamponment , n — سه رده ڤککرن
tam - tam , n — زه نگلا گروڤر
tan , n , adj — ئه سمه ر . ده باغ
- bark — تیڤلێ ده باغان (تیڤلێ ده باغێ)
tan , vt , i — ئه سمه ر دکت (ب تاڤا روژێ)، ده باغ دکت
tanager , n — بالنده یه ک ئه مریکانی بچوکه
tanagra , n — په یکه روکێ ته قنێ که ڤنێ گریک
tandem, n , adv , adj — عه ره بانه یا دو هه سپ دکێشن (یه ک ل دوف یه ک) . په یهاتی، موتور سایکلا دو رونشته ک (یه ک ل پاش یه ک)
- airplane — بالافرا چه نگ په یهاتی
- engine — بزوینێن ستون په یهاتی
tandoor , n — ته نیر . ته نور
tang , n , vt — پارچه شورێ دناف ده ستکیدا . تام یان بێهنا توژ. شوپ، تبابه ک بچوک ب ده ستک دکت (شوری) . تام یان بێهن توژ دکت
tang , n , vi , t — چنگین . زنگ . زه نگل لیدان ، چنگین دکت . زه نگل لێددت
tang , n — ته خلیت که ڤزا ده ریایی
tangelo , n — تانجیلو: دار یان میوه یامزره مه نی یا دو ره ـ (لاله نگی ئو لیمون)
tangency , n — ڤیکه تن
tangent ,n , adj — پارچه یه ک راست ژ رێ یان رێ ناسنی . لاگیر . ڤارێبون . سیبه را گوشه یی، ڤیکه ت. لیکه وته. لیکه ته هیلی لیکه وته . هیلێ ڤیکه ت
- line
- plane — راسته رۆیێ ڤیکه تی

- to fly off or go off at a .... قاریٔ دبت ژ ریٔزا کاری
یان هزریٔ

tangential , adj قاریٔ ، قیٔکه تی . قیٔکه ت

tangentially , adv ب قیٔکه تی

tangerine , n لاله نگی

tanghin , n داریٔ مەدەگەسکەریٔ میوه مه زن .
کاکل ژه هری بۆ ئازاردانیٔ بکار دهات

tangibility , n ده سدانباری

tangible , adj , n ده سدانبار ، دیار

- advantages سود یان هاقلیٔن ده سدانی

- assets سامانیٔن ده سدانی یان راست

- distinction جودایی یا ده سدانی

- scheme مه لهه زه یا ده سدانی

tangibleness , n ده سدانباریتی

tangibly , adv ب ده سدانی

tangle , vt , i , n شه ر یان به رهه قدان دکت، دکه قیٔنت
ناڤ ته لهیٔدا . دئالزیٔنت . توش دکت .
دئالزت، شه پرزه یی ، توش . شاشی .
گرنیٔبون . شاشبون . ئالزینبەرهە قدان.
لیٔکه تن. بارسته یا تورکری

tangled , adj ئالزی

- affair پرسا ئالزی

tangling , n ئالزاندن

tangly , adj ئالزی

tango , n, vt سه ما یان داوه تا تانگو : ته خلیت
گوڤه نده، سه ما یان داوه تا تانگو دکت

tangram , n چارچکا مه ته لوکی یا چینی

tangy , adj تامدار یان بیٔهن تیژ

tank , n , vt گول . تانک . ساریچ، مه زه لکا زیندانیٔ
کریٔ یا ئه مبارکرنیٔ دناڤ سار نجیٔدا،
سارنج دکت . ئه مبار دکت

tanka , n هوزانا پیٔنج ریٔزا ژ ایونی

tankage , n قه باره یا سارنجی

tankard , n شکه ڤ . کوز

tank car , n عه ره بانه یا سارنجیٔ(دناڤ هه ڤکیٔشیٔدا)

tank destroyer , n ویٔرانکه را تانکان

tanker , n سارنجیک : بۆ گوهازتنا نه فتیٔ

tanker town , n بازیٔرک:بازیٔریٔ هه ڤکیٔش لیٔ راوه ستت

tannage , n ده باغکرن . ده باغبون

tannate خویٔ یا ترشی یا ته نیک

tanner , n ده باغ . چه رمچی . چه رمسار
پوست تراش : پوییٔنکه ر، چه رم
تراش . که ڤل تراش

tannery , n ده باغخانه

tannic , adj ده باغی ، ته نیک ، مازیٔ یی

- acid ترشی یا ته نیک

tannin , n ده باغ

tanning , n ده باغکرن . ئه سمه رکرن

tansy , n گیایٔ کرمان : گیایه ک به لگ زه ر
دژ کرمه ئو به هاراتی یه

tantalate , n خویٔ یا ترشی یا تانتالیک

tantalic acid , n ترشی یا تانتالیک

tantalite , n تانته لایت

tantalization , n ئازارکرن

tantalize , v . t ئازار دکت . ئه شکه نجه دکت
(هیٔقیداردکت پاشی بیٔ هیٔقی دکت)

tantalized , adj هیٔقیدارکری

tantalizer , n هیٔقیٔکه ر

tantalizing , adj ئازار دان ، هیٔقیدارکرن

tantalum , n تانتالوم : هیٔمانه ک میٔرتالی یه

tantalus , n سندوق (گرتی لیٔ ئاڤدا دیار)

tantamount , adj یه کسان ، هه ڤبه ر

tantara , n ده نگیٔ بوریزانیٔ

tantive , adv adj , n , interj زو ! ب له ز . له زین . به زین

tantre ., n نڤیسینا ئولی یا سانسکریتی

tantrum , n ئه نرین

Tao تاو : یه که م سه ره تایا ئایینا تاویٔ
کو هه بون ئو گوهورین ل ڤیٔ
گه ردونی ژیٔ ده ردکه ڤت ریٔ
یا پاکی یٔ

Taoism , n ژیٔرزانی یا ئایینی یا چینی کو
لاوتسی دامه زراند

tap , n , v , t , i قورنه. سه رده ڤک، پلوسک . مه ی.
مه یخانه، هه لدبژیٔرت . سڤک دچت.
پلوسک دکت . ڤه دکت . لیٔددت
(ده هولیٔ) . (ته پ) لیٔددت

- on ...... ل به رده سته ، ئاماده یه

tapa , n تیقلیێ داریێ کاغه زا تی یێ . په رویکێ ستور
tap dance , n سه مایا لیدانێ : (ل گه ل ده نگێ لیدانا خورتا پێ یان)
tap - dance , vi داوه تا پێ لیدانێ دکت
tape , n شه ریت ، شه لیت
- line شه لیتا پیڤانێ
- measure شه ریتا پیڤانێ
- recorder شه ریتا تومارکه ر
- worm کرمه پان
tape , v . t قایم دکت (ب شه لیتێ) . دپیڤت (ب شه لیتێ)، تومار دکت (ل سه ر شه لیتا مه غنه تیزی)
taped , adj گریدایێ (ب شه لیتێ) . شه لیتکری
tapeless , adj بێ شه لیت
taper , adj , n, vi, t فتیل . موم . روناهی یا لاواز . سه ر تیژی . سه ر تیژ، کێمبونا به ره به ر، زراڤ دبت . سه رتیژ دبت . کێم دبت (به ره به ر) ، کێم دکت (به ره به ر) سه رتیژ دکت
- to ....off زراڤ دبت . کێم دبت (به ره به ر) راوه ستت(به ره به ر) ، زراڤ دکت
tape - record , vt تومار دکت (ل سه ر شه لیتێ)
tape recorder , n تومارکه را شه لیتی(ئالافکا شه لیتی)
tapered , adj زراڤکری
taperer موم هه لگر (ل ریڤه چونا ئایینی)
tapering , n زراڤکرن (به ره به ر)
taperness , n زراڤبون ، کێمبونا به ره به ر
taperstried , adj مه حفیرکری (دیوار)
taperstry , n , vt ته ڤنێ وینه کری ، خه مل دکت (ب ڤی ته ڤنی)
- carpet مه حفیرێ تا یان ته ڤن ره نگکری
tapeworm , n کرمێ شه لیتی
taphole , n کونکا سه رده ڤکی
tapioca نشایه بۆ شریناتی یێ
taping , n شه لیتکرن
tapir , n ده هبه یه ک ئه مریکانی وه ک به رازی
tapis , n (be , on ,come,the ....) به ر بریاره
- tapestry مه حفیر
tapotement , n لیدان کو پارچه یه که ژ چاره یا گه مراندنێ
tapped , adj (ته پ) به لیدایی
tappet , n ده ستک . دوڤه ک ، چه رخه گرک بۆ برینا لڤینا مه کینه یێ
tapping , n لیدان . قوتانڤه کرن(سه رده ڤک)
tappit , adj سه رکری
tap rate , n به هایێ نهوکی یێ قوچانێن گه نجینه یا ده وله تێ
taproot , n بنیات . گه وهه ر . رها . سه ره کی یا سنگی
taps , n , pl لیدانا ده هولێ (یا به هی یا له شکه ری)
tapster , n مه یگێر
tar , n , vt ده ریاڤان . قیر : زفت . قه تران زفت دکت . قه تران دکت .هاندت
- paper کاغه زا زفتکری
tar (r) adiddle , n , colloq دره وا بچوک ، پوچبێژی
tarantella , n ته خلیت گوڤه ند (ئیتالی)
tarantism , n هاری یا گوڤه ندی
tarantula , n ته ڤنه پیره یێ ره شێ مه زنێ باشورا ئوروپا
taratantara , n ده نگێ بوریزانێ
taraxacum, adj , n هه له زه ک . ره ـ زک . نه رمکه ره
Tardenoisean په یوه ندیدارێ چاندایێ رۆژگارێ به ری یێ ناڤی کو به رسته ب کار دهات
tardigrade , adj , n ده وارێ هێدی دلڤت یان دچت
tardily , adv ب دره نگی . هێدی . ب زه غه لی
tardiness , n زه غه لی . لڤ گران . ده ره نگی
tardy , adj ده ره نگ ، زه غه ل

tare , n , vt — زیوان . فریزی، کێشا به رگ ، قالک یان ئامانێ تشت تێدا ، کێمکرنا ڤێ کێشێ، کێشا هه فسه نگ ، دکێشت (کێشا به رگ یان ئامان کێمکری)
tared , adj — کێمکری (کێش)
target , n — نیشان . مه به ست . ئارمانج . ئامانج
- date — دیروک یان ده مێ ئار مانجکری بۆ ته مامکرنا کاری
targetable , adj — ئارمانجبار
targeted , adj — ئارمانجکری . ده مکری
targum , n — شروڤه یا ئارامی ئو که لدی بۆ نڤیسینا که ڤنا عبری
targumic , adj — شروڤه یی
tagumistic , adj — شروڤه یی
tariff , n , vt — باج ، باج دکت
taring , n — کێمکرن (کێش)
tarlatan , n — موسلینێ ته نک
tarmac , n — رێ یا زفتکری
tarmacadam , n — په یاره یا زفتکری
tarn , n — گول یان گه ر یا چیایی ، بیژم
tamal = tamation , adj — که مباخ
tarnish , vt , i , n — پیس دکت . ڤه دکوژت (ته یسینێ یان چرسینێ) . پیس دبت . کرێت دبت . کێم دبت ، پیساتی . پیسبون . وندبونا ته یسینێ یان چرسینێ
tarnishable , adj — پیسبار ، له که بار
tarnished , adj — له که کری . شیلی . لیلی
taro , n — ته خلیت به قله
taroe , tarot , a — له یزتنا کاغه زان
tarpan , n — هه سپێ کوڤی یێ ته ته ری
tarpaulin , n — مشه ما
tarpein , adj (rock) — که ندالێ هاڤێتنا تاوانباران (ده مێ رومانان)
tarpon , n — تارپون : ته خلیت ماسی یه
tarragon , n — ته رخون
tarre , vt — دهاژوت
tarred , adj — زفتکری
tarring , n — زفتکرن ، هاژوتن
tarry , vi — دخورجلت
tarry , adj — خورجلی . هێدی . هێڤشاندی
tarrying , n — زه غه لی .هێڤشاندن ، خورجلین
tarsal , adj , n — گوزه کی ، زه ندی
tarsand , n — خیزا زفتکری
tarsia , n — کارێ نه قشێ داری
tarsier — ته خلیت مه یمونه
tarsus , n — لنگ یان زه ندێ پێ یێ بالنده یی، گوزه ک ، هه ستیکێن گوزه کی، کرکروکا پشت ئو به رێ چاڤی
tart , adj — زمان گه ز . توژ . ترشی ، تیژ
tart , n — که سمه یا میوه یی (وه ک سیڤێ) ئو ریچالی . دێهل . مزر
tartan , n , adj — کراسێ سکوتله ندی ، په روکێ هری ریزکری . نه قشێ ڤی په روکی ، گه می یا یه ک بابره کی
tartar ,. n — تلپ یان نیشته یا ترشی یا برمیلێن شه رابێ
- emetic — ترشی یا هلاڤێتنێ یان ڤه رشتنێ، خوێ یه ک ژه هری بۆ ده رمان ئو پیشه سازی
tartarean , adj — دوژه هی
tartaric , adj — ته رته ریک
- acid — ترشی یا ته رته ریک
tartarization , n — ته رته ریکبون
tartarize , v . t — ته رته ریک دکت
tartarus , adj — دوژه هـ (ل که ڤنه ئه فسانه زانی یێ)
tartish , adj — پچه کێ ترش
tartlet , n — که سمه یان کاده یا بچوک
tartly , adv — ب تیژی
tartness , n — تیژیتی
tartrate , n — خوێ یا ترشی یا ته رته ری
tartrated , adj — ته رته رکری
tartuf (f) le , n — رووبازی ئایینی
Tarzan , n — ته رزان
task , n , vt — کارێ زه حمه ت، فه رمان . ئه رک . سپاره . پرس ، ئه رکدار دکت . دوه ستینت

- force هێزا ئه رکی

- master کارداری ئه رکی

- mistress کاردارا ئه رکی

- work کاری زه حمه ت . رێنجبه ری

Tasmanian , adj نشینی تاسمانیا

- devil دێوی تاسمانی: ده هبه یه ک کیسکدار

-wolf , n گورگی تاسمانی : کیسکداره

tassel , n , vt ره شالوک . ریش . ریشی . ریشوک مه نگوله . ره شالوک دکت

tassel (l)ed , adj ره شالوککری

tasse (l) ing , n ره شالوککرن

tastable , adj تامدار ، چێژبار ، به رچێژ .

taste , n, vt , i تام، حه ز، چێشتی، چه شتن، تام دکت

- sense of ..... سه حکه را تامکرن . چێژتن

- bud بشکوژ یان چچه یێ تامکرنێ ل سه رێ ئه زمانی

tasted , adj تامکری

tasteful , adj تامدار . تام خوش

tastefully , adv ب تامداری

tastefulness , n خوش

tasteless , adj بێ سی . بێ مزێس . بێ تام . تامسار

tastelessly , adv ب بێ تامی

tastelessness , n بێ تامیتی

taster , n تامکه ر

tastily , adv ب چێژتنی

tasting , n چێشتن . تامکرن . چێژتن

tasty , adj شیرین . تامدار . خوه ش، تام خوه ش

tat , v . i . t کون دکت (کونکێن گرێکی)

tat , n ده رب . لێدان

ta - ta , interj ئوغر

Tatar , n ته ته ر

tater , n کارتول

tatter (s) , n سیپال . تیتک . پاته . پینه . کنج ، قه ریال

- demalion کنجو

tatter , vt , i دپه رتت ، سیپال دبت

tattered , adj رزوک . پینه کری . کنجو

tattersal , n په روکێ وه ک تارتانی (کراسێ سکوتله ندی)

tattery , adj سیپالی

tatting , n قه یتانا گرێکری

tattle , n , vi , t چه نه بازی . پتات . پرێژی چه نه بازی دکت . پرێژی دکت

tattled , adj پرێژی کری

tattler , n قرپال . پاشبێژ ، نو زمان . پرێژ .

tattletale , n قومسی . سیخور . پاشبێژ

tattling , n پرێژیکرن

tattoo , n , vi ده قاندن . نیشان . ده ق ، داخ . خال ، نیشان دکت . داخ دکت

tattooer , n داخکه ر

tattooing . n ده قاندن

tau , n تیپا گریک T. ته خلیت ماسی

taught , (p of teach) هینکر . فێرکر

taunt , n , adj , vt ترانه پێ کرن . ته حن ، ترانه پێدکت . ته حن لێددت

taunter , n ته حنکه ر . ترانه که ر

taunting , n ته حن . ته حن لێدان

tauntingly , adv ب ته حنی

taupe , n گه ورێ تاری

taurine , adj وه ک گایی

taurine , n تورین : پێکهاتی یه ک به لوری بێ ره نگ

taurocholic acid , n ترشی یه ک بوهوژین وه ک خوێ یا سودیوم

tauromachy , n شه رگا

Taurus , n کومه کا ستێران . نیشانا دووه ما برجی ، برجا گایی

taut , adj گرێدایی ، پاقژ . تنگژی . ته نگ قایم . لاو

tauten , v . t گرێددت . دتنگژینت ، دتنگژت

tautened , adj تنگژیکری

tautening , n تنگژیکرن

tautly , adv ب تنگژی

tauto پێشگره کو هه مان ، یه که

tautochrone , n هه مان ده م

tautochronism , n هه مان ده می تی

tautog , n ته خلیت ماسی یا ئه تله سی ئه مریکانی یه

tautolic (al) , adj دوباره یی
tautologically , adv ب دوباره یی
tautologist , n دوباره کار
tautologize , v . i دوباره دکت (واتایی ئو بێ پێفیانی)
tautologous , adj دوباره
tautologously , adv ب دوباره یی
tautology , n دوباره کرن ، دوباره کاری
tautomer , n پێکهاتی یه ک ئه ندامی (حه چکو گه ردا وی چه ند ئاڤا هی یه)
tautomeric , adj وه ک پێکهاتی یێ ئه ندامی یێ حه چکو گه رد چه ند ئاڤاهی یه
tautomerism , n کارلێکرنا گه ردا وه ک چه ند ئاڤاهی
tavern , n خان . مه یخانه
taverner , n خانڤان . مه یڤان
taw , n , vt له یزتن یان گه مه یا ته به لان ، که ڤلی دکت چه رم(بێ ده باغ ب شلکرنێ دناڤ گیراڤا زاخ ئو خوێ دا)
tawdrily , adv ب خه ملینی
tawdriness , n خه ملیتی
tawdry , adj , n خه ملاندن . خه ملاندی
tawniness , n گه وری – زه ری
tawny , adj , n گه وریێ به ر زه ریفه‌گه وراتی یا زه ر
taws (e) , n تاژانگێ سزاکرنا زاروکان
tax , n خوکی . بێش . ئولام . په رو، باج خه رج
- animal ته مچوپ
- defence ..... به رگرانه
- estate ...... مالانه
- grazing ...... پوشانه
- head ..... سه رانه
- income .... داهاتانه
- land .... زه ڤیانه
- collection باجگرتن
- collector باجدار . باجگر
- free بێ باج
- gatherer باجگر ، باجدار .
- office باجگه
- of the tenth ده هکا
- payer باجده ر
- payment باجدان
tax , vt باج دکت
taxable , adj به رباج . باجدار
taxation ,n باج دانان
tax evation , n نه دانا باجی(خو ڤه دان ژ باجدان)
tax - exempt , adj نه باجبار . باج به خشاندی
taxi , n ته کسی : ئوتو مبیلا کرێ
- derm هونه را مومیاکرنا جانه وه ران (پیست یان چه رم داگرتن)
taxi , v , i , t ته کسی کرێ دگـرت . دادنت (بالافر)
taxicab , n ته کسی
taxidancer , n سه ماکه را کرێگرتی
taxidermal , adj پێوه ندیدارێ مومیا کرنا جانه وه ران
taxidermic , adj ژ مومیاکرنا جانه وه ران
taxidermist , n مومیاکه رێ جانه وه ران
taxidermy , n مومیاکرنا جانه وه ران
taxied , adj هاتی خارێ . دانایی
taximan , n ته کسی هاژو
taximeter , n کرێ پیڤ
taxin , n شرێزا به لگێن داره ک وه ک سنه وبه ری
taxing , adj سه خت . زه حمه ت
taxis , n پولێنکرن . راکێشان . رێزک . رێکخستن، به ستێنا ڤه گه راندنا پارچه یێن برینێ (بۆ جهێ به رێ)
taxi stand , n راوستگه یا ته کسی یان
taxite که ڤره ک برکانی یه
taxi way , n رێگه ها بالافران
taxon , n (pl -a) گرویا پولێنی
taxonology , n پولێنزانی

taxonomic (al) , adj پولینی
taxonomist , n پولینزان
taxonomy , n پولینزانی
taxying, n or taxiing (بالافر) هاتن خارێ . دانان
TB , n , abbr tuberculosis ئیشا زراف
te , n ئاوازا حه فته‌ما پیسترکا مه زیقه یی ل ریزکا دویا ئالبار
tea , n , vi , t چا . چای ، چایێ ڤه دخوت
tea ball , n ته پک (یان کیسکێ) چایێ
tea biscuit , n کلوجا چایێ . بسکتا چایێ
teaboard , n سینی یا چایێ
teabowl , n پیاله
tea caddy , n ئامانێ به لگێن چایێ . چایدانک
tea cakc , n کلوجا چایێ
teach , vt , i فێر دکت . هین دکت
teachability , n فێرداری . فێرباری، هینباری، هینداری
teachable , adj فێربار . فێردار . هینبار . هیندار
teachableness , n هینباریتی
teachably , adj ب هینداری ، ب هینباری
teacher , n سه یدا . ماموستا . هوستا . هینیار . هینکه ر . فێرکه ر . فێرکار، وانه ڤان . هینکار
teachership , n شونکارێ هینکرنێ
teach - in , n جڤینا خوه ندنێ (ل زانکویێ)
teaching , n ماموستاتی . هینداری . ماموستایی . هینکرن . فێرکرن
- certificate فێرنامه
teacup , n کوپێ چایێ
teacupful , n تژی کوپه کێ
tea dance , n ئاهه نگا سه مایی یا ئیڤاری
tea glass , n پیاله
teahouse , n چایخانه
teak , n تیک : ته خلیت داره . ساج
tea kettle , n چایدان ، قوری
teal , n مه راڤی . وه رده ک
teal blue , n شینێ که سکی . ره نگێ شینێ به ر که سکیڤه

team , n , adj , vt , i جوته ک یان بره ک ژ ده واران . تیپ. ده سته، ده واری ب عه‌ره بانێ یان جوتیڤه گرێددت، بارکیشێ دهاژوت . دبت ئه ندامێ تیپه کێ ، ب عه ره بانێ دگوهێزت . عه ره بانێ دهاژوت
- work کارێ هه ره وه ز
teamaker , n چای چێکه ر
teammate , n هو گرێ تیپێ . هه ڤال تیپ . هه ڤالکار
teamaster , n هاژوێ بارکیشێ
tea party , n ئاهه نگا چایێ . لیکه تن
tea pot , n قوری . چایدان
teapoy , n مێزه یا چایێ (سێ یان چار پێ)
tear , n , vi ئه سرین . سریشک ، فرمێسک لورک، روندک . هێسیر ، (روندکان دئینت خارێ) ، روندک دکت
tear , n , vt , i دران . دراندن . درین . پچرین دپشکێت . دچرینت . ددرینت
- to ....around هار دگه رت ، هول دژیت
- to ....asunder دڤڕێزت . دچرینت
- to .....away به س دکت
- to ......down ڤه دکت (مه کینه) . کرێت دکت (ناڤی) . دهه رفینت . زه هێ دکت
- to .....it بێ هیڤی دکت
- to ....off زو دئفیست یان ب له ز کاردکت
- to ....out هه لدکێشت
- to ....to pieces ڤه دگه ڤزینت . دچرینت . دڤڕێزت . پارچه پارچه دکت
- to ....up دکه لشت . دکولت
tear bomb , n بومبایا روندکان
teardown , n ڤه کرن (مه کینه)
teardrop , n روندک
tearer , n درینکار
tearful , adj فرمێسکاری . چاڤته ر
- eye چاڤته ر
tearfulness , n که له گرین
teargas , n غازێ فرمێسک ریژ . غازا روندک ریژ
tearing , n زڤارکرن.ڤه دراندن.دراندن . چراندن

- down هلشاندن . هلشین
- rage بزبین . فه تلین ، نه نرینا هاری
- to pieces زڤنر
- up که لشین ، که لشاندن
tearjerker روندک بارینک
tearless , adj بێ روندک
tea rose , n چای گول
tears , n فرمێسک ، روندک . سریشک
tear sheet , n روپه ل یان تیتکا راگه هینی
tear stain , n پنیکا روندکێ
tear strip , n تیتکا درینێ. شه لیتا ڤه کرنا قوتیکان
teary , adj = tearful ترانه پێ دکت . ته نگاڤ دکت .
tease , vt , n شه پرزه دکت . شه هـ دکت (هری)، شه پرزه کرن، ئه شکه نجه کار . ته نگاڤکه ر .
teased , adj گژ . قژ
teasel , n , vt (teazel or teazle) هه له زه ک سه رک تیژ بۆ درینێ ب کار دئینت، ڤی سه رک تیژی بۆ درینێ ب کار دئینت
teaser , n گرفتاری یا زه حمه ت . ته نگاڤکه ر
tea service , n تاخما چایێ
teasing , n ته نگاڤکرن
tea shop , n ئاشخانه . چایخانه
teaspoon , n که ڤچکێ چایێ
teaspoonful , n تژی که ڤچکێ چایێ
teat , n چچه . سه رچچک . سه رمه مک
tea table , n مێزا چایێ
teated , adj چچه کری
tea time , n ده مێ چایێ
tea tray , n سینی یا چایێ
teaurn , n ئامانێ مه زنێ چایێ (ئه خاسمه ل چایخانه یان)
teawagon ,n عه ره بانه یا چایێ
teazel = teasel
technetium تکنیتیوم . هێمانه ک میرتالی یه
technic, also technique , adj , n ئاوا . هونه ری . ته ک نیک زانستی یا راهینانی .
technical ,adj ته کنیکی . هونه ری
- assault ئێریش (ل به ر چاڤێ یاسایێ)
- education دبستان . هینکرن یان په روه رده یا هونه ری
- knock out داوی یاکولبازی یێ ژ به ر نه شیانا کولبازه کی کو به رده وام بکت
technicality , n هونه ر یتی
techincalization , n ته کنیکیکرن
technicalize , vt ته کنیکی دکت
technicalized , adj ته کنیکیکری
technicalizing , n ته کنیکیکرن
technically , adv ب هونه ری
technician , n پسپور
technicolour , n وێنه گری یا ره نگاره نگ
technique , n رێگه . رێباز . ته کنیک . ئاوا
techno پێشگره کو هونه ره . ته کنیکه . پیشه یه
technocracy , n حکومه تا پسپوران، ته کنوکراتی
technocrat . n پسپور ، ته کنوکرات
technocratic , adj پێوه ندیدارێ پسپوری ، کارداری ته کنوکراتی .
technological , n هونه ری . ته کنولوجی
technologist , n ته کنولوجیزان، هونه رزان . هونه رکار
technologize , vt ته کنولوجی دکت
technologized , adj ته کونولوجیکری
technologizing , n ته کنولوجیکرن
technology , n هونه رزانی . ته کنولوجیا
techy = tetchy
tecology , n داپیرزانی
tectonic , adj ته کتونی . په یدابونی یا که لپکێ ئه ردێ ، ئاڤایی

tectonically , adv ب ئاقایی
tectonics , n ته کتونیتی : په یدابونا که لپکی ئه ردی.
ئاڤا بیزانی
tectonism , n= diaphism
tectorial , adj که لپکار
tectrix, n , (pl - ces) = covert
ted , vt کاینی به لاف دکت (بو زوهاکرنی)
tedded , adj به لاڤکری
tedder , n ملیب
tedding , n به لاڤکرن (کا)
teddy bear , n هرچک (له یزتوک بو زار وکان)
tedious , adj بیزار . مروس
tediously , adv ب مروسی
tediousness , n مروسیتی
tedium , n مروز ، مروس . توقبون ، (جان)
بیزاری . توق . توقاندن
tee , n تیپ (تی) ، وینه (تی) T
tee , n , vt نیشان (گولف)، کومکا خیزی (یان
دار ، لاستیک) کو ته پکی ل سه ر
دانن) ، قوپ ، ته پکی (گولف)
دادنت سه ر کومکا خیزی
- to ......off لیدحه یتینت . تیذخورت . خورت لیددت.
ده ست پیدکت
teed , adj دانایی (ته پک ل سه ر کومکا خیزی)
teeing , n (ته پک) دانان
teehee = tehee
teem , vt , i ئاڤس دبت . تیدکت . ڤالادکت . به ر
(هه م) ددت ، ئاپوره دبت
- plans were..ing in his mind مه لهه زه تژی یان ئاپوره
دکه تن ئاف هشا ویدا
teemed , adj ته ژیکری . داگرتی . ئاڤسبویی
teemer , n = teenager هه رزه کار
teeming , n ئاڤسبون . ته ژیکرن ، تژیبون

- teen , suf پاشگره کو دەهه،ژماره ۱۳ تا ۱۹ یه
teenage, adj هه رزه کار
teenager , n سیزده تا نوزده سالی ، سپیه .
جحیل هه رزه کار
teener , n سیزده تا نوزده سالی سپیه . جحیل
هه رزه کار
teens (n . pl) ۱۳ تاکو ۱۹ سالی . هه رزه کار
teen (s)y - ween (s) y, adj بچوک
teeny - bopper که چکا بسپورا تایارکار
tee shirt , n = T-shirt کومله کی وه ک T
teeter , vi , t , n ڤه دوه شت . ڤه وه شین
teeth,n (pl.of tooth) ددان
teethe , v . i ددان ده ردکه ڤن
teethed , adj ددان ده رکه تین
teether , n تشتی له ق لیدانی (ده می ددان
ده رکه تنی)
teething , n ددان . ددان ده رکه تن
- ring بازنا ددانان :بازنا لاستیک
یان ئه رموکه بو له ق لیدانا
زار وکان هینگا ددان ده ردکه ڤن
teetotal , adj مه ی نه ڤه خوه ر
teetotaler,n(or teetotaller) , n نه ڤه خوه ری مه ی
teetotalism , n نه ڤه خوارنا مه ی
teetotalist , n (مه ی) نه ڤه خوار
teetotally , adv ب نه ڤه خوارنی (مه ی)
teetotum , n له یزتنا به ختی یا زاروکان
(زڤروکا نیشانکری:هاڤل یان دوران)
tess , n گیا گه نمه ک ئه فریقایی
teg , n به رخ
tegmen , n په رده یا هونبوری یا جانه وه ری
یان هه له زی
tegmental , adj پیوه ندیداری په رده یا هو ندوری
tegmentium , n په رده یان نخاڤا له شی

tegular , adj — که ریوچی
tegularly , adv — ب که ریوچی
tegulated , adj — که ریوچکری
tegument , n — په رده . که لپک
tegumental , adj — په رده یی . که لپکی
tegumentary , adj — په رده یی
tehee , n , vi — که نی یا دردار ، دردار دکه نت
teil or teil tree , n — داریْ زه یزه فون
teind , n — باج
teknonymy , n — ناڤکرنا بابی ژ زاروکی
tektite , n — تیکتایت : به ره ک شوشه یی
tektitic , adj — تیکتایتی
tel (o) — پیشگره کو کوتایی ، دوماهی دداوی یه
telaesthesia , n — دور تیگه هشتن
telaesthetic , adj — پیوه ندیداریْ دور تیگه هشتنیْ
telamon , n — تیلامون : په یکه ریْ مروڤی (شونا کاریته یی دادنن)
telautograph , n — بروسک (هیل یان وینه گوهیز)
telautogram , n — بروسک یان نڤیسین گوهیز
tele — پیشگره کو دوره
- camera — کامیره یا ته له ڤزیونی
- meter — دور پیڤ
- metric — دور پیڤی
- metrically — ب دورپیڤی
- thermometer — دور گه رم پیڤ
telearchics , n — هونه را دابینکرنا بیْ تیلی (بالافر)
tele cast , n , vi , t — وه شینا ته له ڤزیونی ، دوه شینت (ته له ڤزیونی)
telecaster , n — وه شینکه ر
telecasting , n — وه شاندن (ته له ڤزیون)
telecommunication,n — دور گه هین ، دور گه هینزانی
telecourse , n — هینکرنا ته له ڤزیونی
telefilm , n — فیلمیْ ته له ڤزیونی
telegenic , adj — نیشاندانبار . ته له ڤزیونی
telegonic , adj — کارتیکرنی یا بابکیْ به ریْ
telegony , n — کارتیکرنا بابکیْ به ریْ (ل سه ر بابکیْ پاشی ییْ هه مان دایکیْ)

telegram , n — بروسکه . بروسک . بروسکنامه
telegrammed , adj — بروسکه کری
telegramming , n — بروسکه کرن . بروسکه نیر
telegraph , n , vt . i — بروسک ، بروسک دهنیرت .
- line — هیلا بروسکیْ
- pole — کاریته ییْ بروسکیْ
- post — کاریته ییْ بروسکیْ
- wire — تیلا بروسکیْ
telegrapher , n — کارکه ریْ بروسکیْ
telegraphese , n , adj — نڤیسینا بروسکه یی (بادایی)
telegraphic , adj — بروسکه یی
telegraphically , adv — ب بروسکه یی ، بروسکه یه کی
telegraphist , n — کارکه ریْ بروسکیْ
telegraph plant , n — هه له زا بروسکه یی
telegraphy , n — بروسکه یی
telekinesis , n — دور لڤین
telekinetic , adj — دور لڤینی
telekinetically , adv — ب دور لڤینی
teleman , n — ده ریاڤانیْ به رپرسیْ بروسکه کاری ییْ
telemark , n — زڤرینا پسپوری یا حلسینیْ
telemechanics , n — هونه را هنارتنا هیزیْ (که هره بیْ) ب رادیوویْ ئو دابینکرنا مه کینه یان
telmeter , n — دور پیڤ
telemetry , n — دورپیڤی
telencephalon — مه ژی ییْ دوماهیکی
teleologic (al) , adj — ئارمانجی
teleologically , adv — ب ئارمانجی ، ئارمانجه کی
teleologist , n — ئارمانجزان
teleology , n — ئولا هویێن دوماهیکی، ئارمانجی تی: کو هه ر رتشتی(سروشت ئو کردار) ئارمانج هه یه، کو هه ر تشتیْ سروشتیْ چیکری یه بز ئارمانجه کیْ
teleosaurus , n — توخمیْ به ر تیمساحان
teleost , n — تیر هه ستی : ته خلیت ماسی یه
telepathic , adj — دور هشکار

telepathic , n دور هشکه ر
telepathically , adv ب دور هشکاری ، دور هشکاره کی
telepathy , n دور هشکاری
telephone , n ته له فون . بهیستوک . دوربهیس
دور بیژ
- book رابه ریێ ته له فونێ
- booth ژورکا ته له فونێ
- box ژورکا گشتی یا ته له فونێ
- directory رابه ریێ ته له فونێ
- exchange ته ته فونگه
telephone receiver,n بیستوک ، بهیستوک
telephone set , n ئالاڤکا ته له فونێ
telephonic , adj بهیستوکی
telephonist , n بهیستوکڤان
telephony , n هنارتنا بهیستوکایی (ته له فونی)
telephoto , adj , n دور وێنه گری، ئالاڤکا گوهارتنا
وێنه یی، وێنه یێ ب بروسکێ گوهازتی،
نیسکه یا وێنه گرتنا نێزیککری
telephotograph,n adj , vt وێنه یێ بروسکی ، بروسکی وێنه دکت
telephotographic پێوه‌ندیداری دور وێنه گری یا بروسکی
telephotography , n دور وێنه گری یا بروسکی
telephoto lens , n نیسکه یێن دور وێنه گری
teleplay , n شانوگه ری یا ته له ڤزیونی
teleport , vt ژدور دلڤینت
teleprinter , n دور چاپکه ر
teleran , n فرینا ته له ڤزیون ئو رادار ب کار
دئینت
telergy , n هێزا ژ خوڤه ل سه ر مه ژی کار دکت
ل هشکاری یێ
telescope , n ژ دور بین
- box سندوقا پێکهاتی
telescope , v . t . i کورت دکت . په ستێن دکت، دکت ناڤ
هه ڤدا
telescoped , adj دور بینکری
telescopic , adj دوربینی . ناڤ هه ڤی

telescopically , adv ب دور بینی
telescoping , n دوربینکرن
telescopist , n دوربینزان
telescopy , n دوربینزانی
telespectroscope , n دور په شبین
telestereoscope , n له شک دور بین
telethermoscope , n دور گه رم پیڤ
telethon , n به رنامه یا درێژ
teletypesetter , n دور تیپ رێزکه ر
teletypewriter دور تیپ نڤیس
teletypist , n دور تیپ نڤیسه ر
teleview , vi , t ته ماشه دکت (ته له ڤزیونێ)
televiewer , n ته ماشه که ریێ ته له ڤزیونێ
televise , vt ته له ڤزیون دکت، وه ر دگرت
(ته له ڤزیون)
television , n ته له ڤزیون
televisional , adj ته له ڤزیونی
televisor , n ئالاڤکا ته له ڤزیون : (هنێر یان
وه رگر). وه شینکه ریێ ته له ڤزیونێ
televisual , adj ته له ڤزیونی
telex , n ته لێکس . بروسکا په کپه ر
telic , adj ئارمانجدار
tell , v . t . i فه دگێرت . دبێژت
-to ..... a story چیروکێ فه دگێرت
- to ....off لێدحه یتینت . تێدخورت
teller , n گه نجه ڤان (درا ڤگه)، ده نگ ژمێر،
چیروکبێژ ، خه به ردوک
telling , n خورت کارتێکه ر. کاریگه ر. پێشبینی،
گوتن
tellingly , adv کاریگه ره کی ، ب کاریگه ری
telltale , n پاشبێژ
tellurian , adj زه مین نشینی ، زه مینی
tellurion , n (or tellurian) ئالاڤکا دیارکرنا شه ڤ و روژێ
telluric , adj زه مینی . تیلوریومی (هێمانه)
telluride , n پێکهاتی یه ژ تیلوریوم ئو مێرتاله کێ
tellurite , n خوێ یا ترشی یا تیلوریومی ،
دووه م ئوکسیدێ تیلوریوم

tellurim	هێمانه ک سپی به ر شینیقه وه ک گوگردی (کبریتی)
tellurous , adj	تیلوریومی
telophase , n	کوچه یا دوماهی ژ دابه شبونا فتیلی
telpher , n	عه ره بانه یا هلاویستی
telpherage , n	هه لگیشا هلاویستی
telson , n	کیزی یا دوماهی یا له شێ جانه وه رێ که لیکی یان قه رتیشی
telstar , n	هه یڤا ته له فزیونی
Telugu , n	ته لوگو : زمان یان مروڤه ک ژ گه لێ درافیدی یێ هندستانێ
temerarious , adj	هول . له زکه ر
temerity , n	هولی . له ز . شاشبون
temper , v . t . i	جه بل دکت . نه رم دکت . چاک دکت چلره دکت . پولایی سه قا دکت . راست دکت (تاوازی)
temper , n	رۆچک، ماد . هه وه س چوله ، تیژی سروشت، نه رمی یان ره قی یا پولایی پشتی سه قاکرنێ، توژی . نژوازی (ماد) ، ره نگێ پولایی پشتی سه قاکرنێ ، تیکلی
tempera , n	رنیازه ک که قالکرنێ (توزا ره نگی ل گه ل زه رک یان سپیلکا هێکێ)
temperable , adj	سه قابار
temperative , adj	سه قایی
temperament , n	ماد . چوله
temperamental , adj	ماد توژ . نه نروک ، تاگرناک
temperamentally,adv	ب ماد توژی
temperance , n	هێوارین . خوگرتن
- league	جڤاتا دژ مه ی له خوارنێ
- movement	ته لگه را دژ مه ی له خوارنێ
- society	جڤاتا دژ مه ی له خوارنێ
temperate , adj	هه لسان . نافین . هه دار
- zone	ده له را هه لسان
temperately , adv	ب هه لسانی
temperateness , n	هه لسانیتی
temperature , n	پله ی گه رمی ، پله یا گه رمێ ، تا
- high ambian	گه ل گه ل
temperature gradient , n	نشیڤا گه رمی یێ : گوهورینا گه رمی یێ ژ به ر بلندی یێ
tempered , adj	سه قاکری
tempering , n	سه قاکرن
tempest , n	بوران ، شلیوه ، باروف . باپیچ . باهوز ..بازور . باگه ر ، ره شه با . گه رده لول
tempest , vt	باهوز دکت
tempestous , adj	باهوزی
tempestously , adv	ب باهوزی ، باهوزه کی
tempestousness , n	باهوزیتی
templar , adj	په رستگه هی
template , n = templet	
temple , n	نه نی ، جینیک . په رستگه . جنوک
templed , adj	په رستگه کری
templet , n	نمونه بۆ پیڤانێ
tempo , n	ده م ، له زا لڤینێ (مه زیقه)
temporal , adj , n	ده مکی . ده مدار . دنیایی . مێژکی
- artery	سورده مارێ جنوکی
- bone	هه ستی یێ جنوکی
- matters	پرسێن دنیایی
- power	هێزا دنیایی
temporality , n	ده ست هه لاتی یا ده مکی : ده ست هه لاتی یا ژیاری یان ریزکی نه یا گیانی یان ئولداری
temporalize , vt	دنیایی دکت
temporalized , adj	دنیایی کری
temporalizing , n	دنیایی کرن
temporally , adv	ده مداره کی ، ب ده مداری
temporalness , n	دنیایی تی
temporalty , n	سامانێ دنیایی
temporarily , adv	ده مداره کی ، ب ده مداری
tempor ariness , n	ده مداریتی
temporary , adj	کاتی . ده مدار . سه رده می ده مکی . ، چاخی
temporizaton , n	دریژکرن (بۆ ده م کیشانێ)
temporize , v . i	دریژ دکت (بۆ مه ره ما خو)

temporized , adj دریژکری

temporizer , n دریژ که ر

temporizing , n دریژکرن

temporizingly , adv ب دریژکرنی

tempt , v . t قایل بکت . ئه زمون دکت هاندت . شه رودی دکت ، فیتکاری دکت

temptability , n فیتباری

temptable , adj قایلبار . فیتبار

temptation , n فیتکاری . فیتدان . ئاران ، گالدان

tempter , n فیتکار

tempting , n فیت . فیتکاری

temptress , n فیتکار (مێ)

tempura , n ئامان یان دانێ ماسی یێ (ژاپونی)

ten , n ده . ده هـ

tenability , n پاریزباری

tenable , adj پاریزبار ، به ره ڤانبار

tenably , adv ب پاریزباری

tenace , n هه لگرێ دو کاغه زان : یه ک ل سه ر ئو یه ک ل بن دو کاغه زێن هه ڤرکی

tenacious , adj قایم . پته و . سفت . دژوار . لنج . ده بیشی . رکدار . بیردار

tenaciously , adv ب رکداری . رکداره کێ

tenaciousness , n رکداریتی

tenacity , n هه ڤگرتن . یه کبه ستن . که فته له فت لنجی . رکداری . بیرداری

tenacalum , n نکلوکا نژداری

tenail , n کارێ به ر چه په ری

tenancy , n کریکرن . ده مێ کریکرنێ ، سامان یان زه ڤی یا کریکری

tenant , n , vt کریدار . ب کرێ دگرت

- farmer جوتیارێ کریدار

- right مافێ کریداری

tenantable , adj کرێبار

tenantless , adj بێ کریدار . نه ئاڤا

tenantry , n = tenancy کریدار (گرو)

tench , n ته خلیت ماسی یا رۆباری ئورویی یه

Ten Commandments , n ده هـ راسپارده یان قه ویتی

tend , v . i . t گوهـ ددت . خودان دکت . ببینت کاری دکت

tend , vi حه ز دکت . دگه هینت . ئاراسته دبت

tendance , n گوهدان ، سه خبیری

tendency , n حه زکرن . مه ره م . ئاره زو

tendentious , adj (also tendencious) پێشبریار . لاگیر . مه ره مدار

tendentiously , adv ب مه ره مداری

tendentiousness , n مه ره مداریتی

tender , n دلوڤان . حه زکه ر . هه ستیار ، گه می یا ئازوقه ددت گه می یه کدی، گه می یا ژ به رئاڤێ دچت گه می یه ک مه زنتر، سارنجا ئێز نک و ئاڤا هه ڤکێشێ (رێ ئاسن)

tender , n ده ربه ستی . قه باله گرتن . دراڤ، پێشکێشکرنا به هایی (بۆ گرتنا قه باله یی)

tender , adj , n ره نگین . ره نگێر . ناز . نازک شکه ستوک. ته ر . ناسک ، دلوڤان. نازه نین . شه پال

- age ژی یێ نازک . نه گه هشتی

- foot ده ستپیکه ر . نوهاتی

- heart دلنا ز

- hearted دلناز

- heartedly ب دلنازی

- heartedness دلنازیتی

- loin پارچه یا ته را که مه ری: تاخا تره ک

- skinned woman نه رمه ک

- steak پارچه گوشتێ نه رمه ک ، نازک

tender , vt , i لاواز دکت . قه باله دکت

tendered , adj قه باله کری

tendering , n قه باله کرن

tenderly , adj ب نازکی

tenderness , n دلنازی نه رمی . نه رمیتی، دلوڤانی

tendinous , adj ژێدار . ژێ یی

tendom , n رهـ . ژێ یێ زه بله کی

tendonitis , n (also tendinitis) کولبونا ژێ یی

tendril , n هلاویستک : پارچە یا هە لە زێ کە پرکی کو پالینی دگرت . تە رز .
Tenebrae , n , pl نفێژێن هە رسێ رۆژێن دوماهی یێن حە فتێ یا پیروز بە ری بە کشە مبا قیامە تێ
tenebrific , adj تاری
tenebrism , n رێبازە ک کە قالی
tenebrous , adj تاری ، تە لخ
ten - eighty , n 1080 مادە یە ک ژە هری یە (بۆ کوشتنا مشکان)
tenement , n خانیک . مال . خانی ، ناڤاهی یێ چە ند خانیک
- house ناڤاهی یێ چە ند خانیک تە خاسمە ل تاخە ک هە ژاران
tenemental , adj خانیکی
tenementary , adj خانیکی . زنجی
tenesmus , n میزکرن (ل گە ل ژانێ)
tenet , n سە رە تا . باوە ر
tenfold , adj , adv دە هـ جار
tenner , n دە هـ پاون یان دولار
tennis , n گە مە یا تە نس : کو ب لیدانکا سفک ل تە پکێ ددن ل سە ر تورێ دبورینن ئو ڤە دگە رینن . دو یان چار دلە یزن
- ball تە پکا تە نس
- court مە یدانکا تە نس
tennist , n یاریکە رێ تە نس
tenon , n , v . t زمانە ، زمانە دکت
tenoner , n زمانە کار
tenor , n , adj شوپە وە ری . ناوە روک سترانبیژێ دە نگ بلند ، ئاراست . دە نگ بلندی
- voice دە نگێ بلند
tenorist , n سترانبیژێ دە نگ بلند
tenoromy , n ژێ – برینزانی تە خاسمە یێ کوچی
tenpin , n دارکێ یاری یا بولنگ
tenrec , n جانە وە رە ک مە مکدار وە ک ژژی
tens , n دە هان
tense , n دە م هە ڤوک
tense , adj , vt , i پە شیو ، تنگژی، دتنگژت . دتنگژینت
tensed , adj تنگژاندی
tensely , adv ب تنگژینی
tenseness , n تنگژیتی
tensibility , n تنگژینباری
tensible , adj تنگژینبار
tensile , adj کشانی . تنگژینی
- strength بە رگری یا کشانێ
- stress تە رکێ کشانێ
tensility , n کشانباری
tensimeter , n پە ستینپیف
tensiometer , n تنگژینپیف
tensiometric , adj پیوە ندیدارێ تنگژینپیڤی
tensiometry , n تنگژینپیڤی
tension , v . t دکشت . دتنگژینت
tension , n کشان . گرژ . تنگژین
- member تە ندامێ کشانێ
tensional , adj تنگژینی
tensioning , n تنگژاندن
tensionless , adj بێ تنگژین
tensity , n تنگژین
tensive , adj تنگژی
tenson , n هە ڤرکی یا هوزانی ناڤبە را سترانبیژاندا
tensor , n . ماسولکە یا کشاندار . تیابا دریژبویی
ten - strike , n دە ربێ دە هە کی (لە یزتنا بولنگ). سە رکە تی
tent , n, v . i . t رە شمال،خیڤە ،کون،چادر،کونی ڤە ددت
- group of ......s زوم
- maker کونە ڤان
- prop بە رچیت
- rope تە ناف
- setting کون ڤە دان

tentacle , n شاخێ هه ستیار (جانه وه ر)
tentacled , adj شاخکری ، به ندکری
tentacular , adj شاخدار .
tentaculate(d) , adj شاخکری
tentage , n کۆن ، که ره سته یێن کۆن ، خیڤه ت
یان چادران
tentative , adj , n کاتی . ده می
tentatively , adj , n کاتی یانه . ده مداری
tentativeness , n ده مداریتی
tented , adj کۆنکری ، ره شمالکری
tenter , n , vt کونڤان . به رپرسێ ئالاڤان (ل کارگه
هێ)، کشانک(بۆ ریسی تاکو زوهابیت)،
ریسی دکشینت
tenterhook , n چنگالێ کشاندنێ
- on ....s تنگژی یان په ریشان
tenth , n ده هـ یه ک، ده یه م . ده هه مین .
ده هه م . ده هه ک
tenthly , adv ده هه مه کی
tenth rate , adj پله ده هه م . پله نزم
tentiform , adj وه ک کونی
tentless , adj بێ کون ، مشه خت
tentorium , adj کونێ مه ژیکی
tent - peg , n سنگێ کونی
tent - pegging , n پێشبرکێ یا سنگان
tent - stitch , n درینا کونی یا (خاهر)
tenuis , n راوه ستانا بێ ده نگ
tenuity , n نازکی ، لاوازی . ساده یی . زراڤی
tenuous , adj لاواز ، زراڤ . بچوک . شیلی
tenuously , adv ب لاوازی
tenuousness , n لاوازیتی
tenure , n شونکاری یان ده مێ وێ ، خودانی یا
زه ڤی یێ ژ لایێ ده ره به گی ڤه ،
دامه زرین . دابینکرن
tenured , adj خودانبویی
tenurial , adj دامه زرینی
tenurially , adv ب خودانی
tepee , n خیڤه تا قوچه کی یا چه رمی
(هندوکێن سور)
tepefaction , n تێهن شیربون

tepefy , v . t . i سار دکت،سار دبت تێهن شیر دبت
tephigram , n نه قشه یێ سه قایی
tephrite که ڤرێ نژیێ برکانی
tepid , adj شیرتێن، تێهن شیر، شله تێن
tepidity , n تێهن شیری
tepidly , adv ب تێهن شیری
tepidness , n تێهن شیری
ter , adv سێ جار
terai , n کولاڤێ تاتی یێ ره خ فره هـ
teraphim , (n . pl) پوتێن کو که ڤنه سامی یا دکرن
خوداوه ندێن مالێ
terato پێشگره کو ده هێ یه
teratological , adj (جانه وه ر) گێره
teratology , n گێره زانی
teratoma په رچڤتنا گێره
terbium , n تێربیوم . هێمانه ک مێرتالی یه
terce , n نڤێژا ده مژمێر نه هی سپێدێ
tercel , n بازێ نێر یان نێره باز
tercentenary , n , adj بیرهاتنا سێ سه د سالی
tercentennial , adj هه ر سێ سه د سالان دقه ومت
tercet , n سێ زاروک . سێمک ؟
terebene , n تێرنبێن : ته خلیت هایدروکاربونه
(پێکهاتی یه ژ رونێ تێربنتێن ئو
ترشی یا کبریتێ)
terebic , adj که زوانی . به نوکی
terebinth , n که زوان . داربه ن . به ن
- tree به نوک
terebinthine , adj تێر بنتینی ، رون که زوانی
terebra , n شاخکێ کونکه رێ هێککرنێ ل نک
هنده ک پێتکان یان ئه دی یان
teredo , n که شتی کرم
terete , adj ستونی . سه ر تیژ
tergal , adj پێوه ندیداری پشتێ . پشتی
tergeminate , adj پێوه ندیداری به لگێن دو به لگک ب
بنیڤه ئو چه ته لی دبن ل سه ر
چقان
tergiversate , v . t چقی دکت ، فێلبازی دکت ،
ڤه دگه رتڤه. خنزی دکت(باوه ری
یان پارتی)
tergiversated , adj خنزیکری
tergiversating , n خنزیکرن

tergiversation , n خنزی . چف
tergum پشت
- teria , suf پاشگره کو دامه زرینا خوخزمه ته
term , n پیکهاتن ، زاراوه . ده م . زاراف .
مه رج . بیژه
- in ....s of ب فی زمانی
- on good (bad) .....s with پیوه ندی باش (خرابن) ل گه ل
- to be on ... s with پیوه ندی باشن ل گه ل
- to bring a person to ... s قایل دکت (ب مه رجا)
- to come to .....s with پیک دئیت ل گه ل
- to meet somebody on equal ..... رویه ری یا یه کسان دکت
term , vt ناف دکت
termagancy , n قیژکه ری . زمان گه ز . شه رکه ر
termagant , n , adj ژنا زمان گه زا قیژکه ر (شه تاح)
term day , n روژا دانیْ (ده ین)
termer , n به ندکری (ل زیندانیْ) ، حه بسی
terminable , adj ده مدار . دوماهیبار
terminably , adv ب دوماهیباری
terminableness دوماهیباری
terminal , adj , n دوماهی
- station ئیزگه یا دوماهی ، داوی
- velocity له زا دوماهی (ئه وپه ری)
terminally , adv ب دوماهی
terminate , v . t . i دوماهی دکت ، ب دوماهی دئیت
terminate , adj دوماهیکی . سنور دار
terminated , adj هه لوه شاندی . دوماهیکری
terminating , n هه لوه شاندن ، دوماهیکرن
termination , n هیلشین . دوماهیکرن ، راوه ستاندن .
به سکرن ، سه ره نجام ، دوماهی .
داوی ، کوتایی
terminative , adj دوماهیبویی ، دوماهیدار
terminater , n تایی جوداکه ر (نافبه را پارچه یا
روناهی ئو پارچه یا تاری یا هه یفیْ
یان ستیرا گه روک)
terminism , n باوه ری یا کو هه رکه سه کیْ مه رجه ک
راده هه یه بو ژوفانی بیْ
terminological , adj زاراڤی
terminologically , adv ب زاراڤی ، زاراڤه کی
terminology , n زاراڤزانی
term insurance , n دابینکرنا ده مکی
terminus , n ئیزگه یا دوماهی
termitarium=termitary , n هیلینا مورانه یان
termite , n موره فه . میْری یا سپی ، دارسم .
مورانه . مرگ
termless , adj بیْ مه رج . بیْ راده
termly , adj که شی
termor , n زه فیگرتی بو چه ند سالان یان
هه می ژیانیْ
term paper , n نامه یا که شی (فه کولین یا
که شی یا خوه نده کاریْ زانکو)
tern , tarn , n ته خلیت بالنده ییْ ده ریایی
tern , n , adj تاخما سیْ یان نه خاسمه ل په شکی،
خه لاتیْ فی په شکی
ternal , adj سیْ یی
ternary , adj سیْ یی
ternate , adj سیْ پیکهینایی
ternately , adj ب سیْ (پیکهینایی) که س
terne , n ..(plate) ته نه که ییْ نه باش (ل گه ل
زرنیچی)
terpene , n گرویا مه زنا هایدروکاربونی دناف
رونیدا
terpsichorean , adj سه مایی ، گوفه ندی
terra , n گل ، ئاخ . لیم
- alba گلیْ فه لونی
- incognita به ژ یان ده فه را نه ناس یان
نه سه حکری
terrace , n , vt دوشک ، ته لان . سه ربانک ،
ئه ردیْ نیف راستیْ ل به ر ده ریا
روبار یان گه ریْ ، دوشک دکت
terraced , adj سه ربانککری
terracing , n سه ربانککرن
terracota , n ته فنا ده لین
terra firma , n به ژ
terrain , n ده فه ر . ئه رد. زه فی، که ندو کوز
- difficult .... چه فه ل

terraincognita به ژێ نه ناس
terramare , n ته خلیت ئاخ تلپ (بریتی یه ژ هه ستی
ئو فوسفاتی ، بۆ زبلی (په یین) ب کار
دئێت
terramycin , n تێرا مایسین . ده رمانێ دژ میکروب
terrane , n ده ڤه ر . ئه رد . چینونه ک ئه ردی
terraneous , adj شینکاتی یا به ژی
terrapin , n ره ق . ته خلیت کیسه له
terraqueous , adj به ژئاف
terrarium کوز (بێ ئاف)
terrene , adj , n دنیایی . زه مینی . ئاخی . به ژ ، ئه رد
یان ده ڤه ر
terreplein , n چه په ر
terrestrial , adj , n به ژی . به ژه کی دنیایی . ئه رد
نشته جی
terrestrially , adv ب دنیایی
terret , n بازنا هه فساری
terre - verte , n ئاخا که سکا نه رم (بۆ هه شێ ب کار
دئێت)
terrible , adj ترسێن . بزدهێن . ترسدار . سامناک
terribleness , n بزدهینیتی
terribly , adv ب سامناکی ، بێقام بزدهینه کی
terricolous , adj ئاخ خوه ر . ئاخ ژین
terrier , n ته خلیت سه یه ک چالاکه ، توخیبێ
ئاقاران
terrific , adj بزدهێن . ترسێن .، ترسدار . ترسناک
، ئاوارته
terrifically , adj نایابه کی
terrified , adj بزدهی .ترساندی .ترسایی . چاڤ ترس
terrify, v . t دبزدهینت ، دترسینت
terrifying , adj ترسناک . بزدهێن
terrifyingly , adv ب ترسناکی ، بزدهینه کی
terrigenous به رهه مێ ئاخی ، ئاخ به ر
terrine , n ئامانێ گلی
terretorial , adj , n سه ربازێ ده ڤه ری ، هه رێمی ،
ده ڤه ری . ناوچه یی
- army له شکه رێ ده ڤه ری
- waters ئاڤا وه لاتی
territorialism , n ده ڤه ریتی ، ده ره به گیتی
territorialist , n باوه رمه ندێ ده ڤه ریتی یێ
territoriality , n ده ره به گی . ده ڤه ریتی

territorialize , v . t ده ڤه ری دکت
territorialized , adj ده ڤه ریکری
territorializing , n ده ڤه ریکرن ، هه ژلێن
territorially , adv ب ده ڤه ری
territory , n بوم ، ده ڤه ر . هه رێم . ئه ردێ
ده وله تێ
terror , n ترس . بزدهێن . ترسا بێ قام ،
سه هم، پێستینک، چاڤ ترساندن.
توقاندن . توقین . ساو ، سوهێن
terrorism توقاندن . ترسکاری . ترسکه ری
terrorist , n توقینه ر . ترسکه ر ، ترسکار
terroristic , adj ترسکه ری
terrorization , n ترساندن ، هه ژڤاندن
terrorize , v . t دترسینت
terrorized , adj هه ژڤاندی . بزدهاندی . ترساندی
بزدوک . هه ویناک
terrorizing , n ترساندن ، ته رڤاندن
terrorless , adj بێ ترس
terror - stricken , adj ترسایی .بزدهایی ، پێستینک گرتی
terry , n کوما ته ڤنی (گولی نه بری)
terse , adj ڤه مشتی . رۆمه تدار . قایم .
کورت
terselate , vt موزاییک دکت
terselated , adj موزاییکری
terselating , n موزاییککرن
terselation , n موزاییکرن
tersely , adv ب کورتی . ڤه بر
terseness , n ڤه برپتی
tertial , adj , n ڤرینی ، په رێ ڤرینی
tertian , adj , n هه ر سێ روژی ، سێ یه کی
- fever تایا سێ رۆ . تایا سێ روژی ، نوره
تا
tertiary , adj , n ژ پله یا سێ یه م . سێ یه م ، سێ
یه کی (ژ روژگارێ سێ یه کی)
په رێ ڤرینی
- colour ره نگێ سێ یه م : (ژ تێکلکرنا دو
ره نگان)
tertium quid مایه یان هێمانێ سێ یه م

tertius , n سێ یه ک ناف ، پارتێ سێ یه م

tervalent , adj سێ هه ڤ هێزی

terylene , n تێریلین : پولیه سته رێ ده ستکاری (بۆ ته فنی)

Tesla , n یه‌که‌یا ماندانا مه‌گنه‌تیزی ، پێچا مانده را لوزه وی ، له ره یا لایێ گوهور

tessellate , adj نه قشکری (ب موزاییکی)

tessellate , vt نه قش دکت (ب موزاییکی)

tessellated , adj نه قشکری (ب موزاییکی)

tessellating , n نه قشکرن

tessellation , n موزاییک . نه قشکرن (ب موزاییکی)

tessera , n گوچکا بچوکا ره ق(بۆ کارێ موزاییکی،

tesseral , adj گوچکێ یا بچوکا ره ق (بۆ کارێ موزاییکی)

tessitura , n مه ودایێ ئاسایێ ده نگی

test , n پیڤان.تاقی.ئه زمون، هێن که لپکێ ره ق

- glass (په رداغ) شوشه یێ ئه زمونێ

- match گه مه یا کریکت

- mixer تێکه‌ڵکه رێ ئه زمونێ

- paper کاغه زا ئه زمونێ

- pilot بالافر ڤانێ ئه زمونێ

- tube لوله یا ئه زمونێ

test , v . t دجه ربینت . ئه زمون دکت . ئه زمون دبت ، تاقی دکت

testa , n . (pl-e) که لپکێ ره قێ به رکی

testability , n ئه زمونباری

testable , adj ئه زمونبار

testacean , adj قالک . قالکی .

tetestaceology , n ب قالکێ ره قێ به رده وام، سورێ تاری

staceous , adj سور تاری . قالکی (شه یتانوک)

testacy , n مێلانا قه ویتی یێ (ژ لایێ مریفه)

testament , n قه ویتی . راسپێری

testamentarily , adv ب قه ویتی ، قه ویته کی

testamentary , adj قه ویتی یی ، (راسپێری یی)

testamur , n باوه رنامه یا زانکویی

testate , adj , n راسپێری یان قه ویتی هێلایی(مری)

testator , n راسپێر یان قه ویتیکه ر

testatrix , n . pl راسپێر یان قه ویتیکه ر (مێ)

tested , adj ئه زمونکری

testee , n ئه زمونبر

tester , n ئه زمونکه ر . کولکه

testicle (s) , n باتو . رتل . گون . هێلک

testicular , adj گونی

testiculate , adj گونی

testified , adj گه واهیکری

testify , vt , i گه واهی ددت . ستوف ددت ، گه واهی دکت

testifying , n گه واهیدان . ستوفدان

testily , adv ب ئه نرینی . ب هولی

testimonial , n به لگه نامه . ستوف . گه واهنامه . بروانامه

testimonialize , vt ستوف دکت

testimony , n به لگه نامه . گه واهی

testiness , n ئه نرینی تی

testing , n جه ریاندن . ئه زمونکرن ، تاقیکرن

testis , n گون . هێلک

teston , n دراڤێ که ڤنێ ئوروپی

testosterone , n تێستوستیرون : هورمونا گونی

testudinarious , adj پنیکری (سور ، زه ر و ره ش)

testudinate , n کیسه له . کیسه له یی

testy , adj هول ، ئه نروک

tetanic , adj پێوه ندیدارێ گوهـ ره قی یێ

- spasm ئێریشا گوهـ ره قی یێ

tetanization , n گوهـ ره قیبون

tetanize , vt گوهـ ره ق دکت

tetanized , adj گوهـ ره قیکری

tetanizing , n گوهـ ره قیکرن .

tetanus , n ده رده گوپان . زک ره قی . گوهـ ره قی

tetany , n گوهـ ره قیتی

te(t) chily , adv ب ئه نروکی

te(t) chiness , n ئه نروکیتی

te(t)chy , adj هه ستیارێ دژوار . ئه نروک

tete- a - tete , adv , adj , n	به رهه قدانا نهینی . روبه ری . تایبه ت ، قه نه په یا روبه ری
tete - beche , adj	(پول) : سه‌ر وین یان ره خه کی چاپکری
tether , n , vt	وه ریسیٔ ب سنگیڤه گریدایی داکو ده وار گریدایی بچه‌رت ، مه‌ودا. به د گریددت (ب وه ریسی)
tetra , n	ماسی یه ک ده ڤه را یه کسانه که ری
tetra	پیشگره کو چاره ، چارینه
- cyclic	چار چه رج
- dactyl , adj , n	چارتل
- gram	په یڤا چار تیپ
tetra basic , n	چار تفت یان قلیٔ
tetra chloride , n	کلوریدیٔ چارین
tetrad , n	هه ژمار چار . ده سته کا چواران
tetradymite	تیترادیمایت.کبریتیدیٔ تلوریومیٔ بزموتی
tetra ethyl lead , n	ئه تیلا زرنیچا چارین
tetrafluoride , n	فلورایدا چارین
tetragon , n	چار گوشه . چار لا
tetragonal , adj	چار گوشه یی یان لایی
- system	ریزکا چارین (به لور)
tetragynous , adj	چار میکوکی
tetrahedral , adj	چار رو
terahedrite	تیترا هیدرایت : کبریتیدیٔ چار به لور (مس ، ئاسن ئو ئه نتیمون تیدایه)
tetrahedron , n	چار رویی
tetrahydrate , n	هایدراتا چارین : گیراڤا کیمیایی ، چار پارچه ئاف
tetralogy , n	چارینه (چار شانوگه ری یان ئوپرا)
tetramerous , adj	چارینه : دابه شکری چار پارچه یان
tetrameter , n	چارپیف : (هوزان)
tetrandrous , adj	چارنیرکی
tetrapetalous , adj	چار په ری (گول)
tetrapod , n , adj	چار پیٔ یی ، چار لنگ
tetrapterous , adj	چار چه نگی . چار بالی
tetrarch , n	یه ک ژ چارگه سین حکومه تا چاران
tetrarchy , n	حکومه تا چاران
tetrastitch , n	گرویا چار ریزین هوزانی
tetrastyle , n	ئاڤا هی یێ چار کاریته
tetrasyllable , n	په یڤا چار برگه
tetratonic , adj	چار گه ردیله یی
tetravalent , adj	چار هه ف هیزی
tetrode , n	ده رچه ی چوار جه مسه ری . سه رده لک یان ده رچه یا چارین
tetroxide , n	ئوکسیدیٔ چارین
tetryl , n	تیتریل : ماده یه ک ته قه مه نی یه
tetter , n	بیروف
Teuton , n , adj	تیوتونی : جه رمه نی ، ئه لمانی
Teutonic , adj	تیوتونی . ئه لمانی ، جه رمه نی
Teutonically , adv	ب ئه لمانی
Teutonism , n	ئه لمانزانی
Teutonist , n	ئه لمانزان
Teutonize , vt	ئه لمانی دکت
Teutonized , adj	ئه لمانیکری
Teutonizing , n	ئه لمانیکرن
texas , n	پارچه یا بلندا به له ما بزوینی
Texas fever , n	تایا تەکساسیٔ (ته رش)
Texas tower , n	برجا ته کساس :(هه‌رزالد رادارکری دناف ده ریاییدا)
text , n	منهو . گفته . سایه . ده ق . ناڤه روک
- book	کتیبا دبستانی
- edition	چاپا دبستانی
- hand	ده ستنڤیسا مه زن
textile , adj , n	ته فنکری . یه نک یان ریس بو ته فنی . ته فن
- s and clothes	پرت و په رتال
textual , adj	ده قی
- criticism	ره خنه یا ده قی
- - error	هه له یا ده قی
textualism , n	ده قیتی
textualist , n	باوه رمه ندیٔ ده قیٔ کتیبا پیروز . ده قی

textually , adv	ده قه کی ، ب ده قی
textuary , n , adj = textualist	(ده قی)
textural , adj	ته فنی
texture , n , vt	ته فن ، ته فن دکت .
textured , adj	ته فنکری
textureless , adj	بیْ ته فن
texturing , n	ته فنکرن
texturize , vt = texture	
Thai , n	وه لاتی یان زمانیْ تایلاند
thalamencephalon	پارچه یا پاشی ژ مه ژی بیْ پیْشی
thalamic , adj	پیوه ندیداریْ مه ژی بیْ پیْشی بیْ سه ری
thalamus	قه پوشک . مه ژی (ته خاسمه دیتنی)
thalassic , adj	ده ریایی . زه ریایی
thalassocracy	زالی یان سه رده ستی یا ده ریایی
thaler , n	دراڤیْ زیڤی بیْ ئه لمانی
thalia , n	رامانا ترانه یی یان هوزانا شڤانی
thalidomide , n	تالیدوماید : ده رمانیْ هه دارکه ر کو زاروکی کریت دکت هه که دایکا ب تشت ب کار هینا
thallic , adj	تالیومی ، ژ هیمانیْ تالیوم
thallium , n	تالیوم . هیمانه ک میْرتالی وه ک زرنجی
thalogen , n	تالوجین : هه له زا پیکهاتی ژ خانه ییْن پیکڤه
thalloid , adj	په یوه ندیداریْ هه له زیْن پیکهاتی (تالوفایت)
thallophyte , n	هه له زا پیکهاتی ژ خانه ییْن پیکڤه (بیْ باسک . رهـ یان به لگ) وه ک که ڤز ئو قارچکان)
thallous , adj	تالیومی
thallus , n	له شه ک هه له زی ساده (بیْ به لگ ئو رهـ)
Thalweg , n	ریْزا کو بو نشیڤیْن به رامبه ر ڤیک دکه ڤن ل بنیْ نهالیْ ، رویباری یان گه ریْ، سنوریْ ناڤبه را (دو) ده وله تاندا له نیڤا رویباری
Thames , n	رویباریْ ئنگلیزی کو دناڤ له نده ن را دبوریت

than , conj	تاکو . ژ . مه گه ر
- whom	به رامبه ر
thanage , n	پایه ، یان زه ڤی یا ده ره به گی
thanato	پیْشگره کو مرنه
thanatoid , adj	وه ک مرنیْ
thanatological , adj	پیوه ندیداریْ مرنزانی بیْ
thanatologist , n	مرنزان
thanatology , n	مرنزانی
thanatos , n	مرنخوازی
thane , n	ده ره به گیْ ئه نگلو – سه کسونی یان سکوتله ندی
thaneship , n	ده ره به گیتی
thank , vt , n	سپاس دکت ، سپاس ، مال ئاڤا .
- s to	ب سایا . قه نجه بو ... مالا .. ئاڤا
- to ....God	مالا خودیْ ئاڤا
- to .....goodness	قه نجه
thanked , adj	سپاسکری
thankful , adj	سپاسدار ، منیکار
thankfully , adv	ب سپاسداری
thankfulness , n	مالاڤا
thank heaven (s)	مالا خودیْ ئاڤا
thanking , n	مال ئاڤاکرن.مال ئاڤایی . سپاسکرن
thankless , adj	نانکور
thanklessness , n	نانکوری
thanks , n	سپاس . یاهیْ ، مالاڤا
thanksgiving , n	سپاسدان
Thanks giving Day,n	روْژا سپاسدان
thankworthy , adj	ستیْله سپاسی
thank you for nothing	مانده لکرن کو سپاس پیڤیایه
thank-you - ma'am,n	گرک یان کورکا ریْ
thar , n	بزنا کوڤی یا چیاییْ هیمه لایا . کوڤی – بزنا نیپالی
that,pron,conj , adv	ئه وه . ئه و . داکو . کو . دا . جا ئه وی . ئه ویْ هانیْ . پیکو . ویْ . وی . یاکو
- all........	وه ک ویْ . ئه و هه می
- and	هتد

- at .... ل سه ر هنديرا
- is or .....is to say ئانكو . يان
- is why ئانكو . له وما
- much ئه و چه ند
thatch , n , vt بانێ پيشى يان زلكان . پيش ، زلك
(بۆ بانێ خانى) ، پيش يان زلك
نكت (بانى)
thaumaturge , n دوره چيكه ر
thaumaturgic(al) دوره چيكه رى
thaumaturgist , n دوره چيكه ر ، ئه خاسمه جادوگه ر
يان جادوباز
thaumaturgy , n دوره چيكرن ئه خاسمه جادوگه رى يان
جادوبازى
thaw , vt , i , n دباوشت . دبوهژت ، باوشك ، بوهوژتن
thawing , n بهوشتن ، بوستن
the , def , art به ندك يان ئامرازا ناسكرنێ
theandric , adj (باوه رى يا) يه كيه تى يا سروشتێ
خودايى ئو مروڤى يێ عيسا پيغمبه رى
theanthropical , adj هه ر دو خودايى ئو مروڤى پيكڤه
دبوى يا دناڤ مروڤيدا
thearchy , n حكومه تاخودا يان خودايان ،
ريزك يان پايه يا خودايان
theatre or theater , n شانو
- goer گه روكێ شانويان
theatre -in -the-round شانويا گروڤر
theatrical , adj , n كردارى يا شانويى . شانويى . زر
theatricalism , n شانويى تى
theatricality , n شانويى تى
theatricalization , n شانوگه ريكرن
theatricalize,vt=dramatize
theatricalized , adj شانوگه ريكرى
theatricalizing , n شانوگه ريكرن
theatrics , n pl كردارى يا شانويى
Theban , adj , n خه لك يان ئاكنجى يێن بازێرێ كه ڤنێ
مسرى (تيبه)
theca قوتيك . كيسك
the dansant , n چايا پشتى نيڤرو ل گه ل سه ماكرنێ
thee , pron تو

theft , n دزى . دزين
thegn , n = thane
theic , n (بيقام) چائه خوار
theine , n چايين . كافايينا چايێ
their , pron ئه وان . وان
theirs , pron يێ يان يا وان
theism , n باوه رى يا يه ك خودايى
theist , n, adj باوه رمه ندێ يه ك خودايى
theistic , adj يه ك خودايى
theistical , adj پێوه نديدارێ يه ك خودايى
theistically , adv ب يه ك خودايى
them , pron ئه و ، ئه وان ، وان
thematic(al) , adj مژادى . بابه تى
thematically , adv ب مژاده كى ، بابه ته كى
theme , n بابه ت . مژاد ، نياز
- song سترانا مژادى
themselves , pron ئه و ب خوه . خو . خوه
then , adv ; adj , n , conj ئيجا ، ئينجا . ئه خو . هينگێ .
پاشى ، ئيدى خوه ئه . ئاخه ر
ڤێجا ، پا ، ئه خوه .
- and there ده م و ده ست
thenar , n , adj پانى يا پێ . له پێ ده ستى
thence , adv ژ وێ درێ . پاشى . ژ هينگێ وه ره
thenceforth , adv ژ وێ ده ميڤه
thenceforward (s),adv ژ وێ درێ ، يان ژ وێ ده ميڤه
theo پيشگره كو خودايه
theobromine تيوبرو ماين : پيكهاتى يه ك به لورى
تاله دناڤ توڤێ كه كه ويدا
theocracy , n تيوكراسى : حكومه تا ئايينى :
حكومه تا ئولداران ، ده وله تا ل بن
ده ستێ ئولداران
theocrat , n سه ره ك حكومه ت ، ئه ندام يان
پشتگيرێ حكومه تا ئايينى
theocratic (al) , adj پێوه نديدارێ حكومه تا يا ئايينى
theoratically , adv ب حكومه تا ئايينى
theodicy , n به هانه كرنا سه خبيرى يا خودايى
(ل به ر هه بونا به دى يێ)
theodolite , n گوشه پيڤا رێپيڤانێ

theodolitic , adj په یوه ندیداریێ گوشه پیڤا رۆپیڤانێ
theogony , n خودازانی
theologian , n ئولدار ، ئایینڤان . فه قی
theological , adj ئولداری ، ئایینی
theologize , vi , t ئایینی دکت
theologized , adj ئایینکری
theologizing , n ئایینکرن
theologue خوەندەکاریێ ئایینی . ئایینی
theology , n یه ک خودازانی . ئایینزانی . فه قیتی دینزانی ، ئولزانی
- scholastic ... ئاخفتنزانی
- student فه قی
theomachy , n شه ریێ خودایان
theomania , n باوه ری یا دینی کو مروڤه ک خودایه
theomaniac , adj پێوه ندیداریێ باوه ری یا کو مروڤه ک خودایه
theonomous , adj خودا حوکمکری
theonomy , n خودا حوکمی
theophany , n دیاربونا خودایی بۆ مروڤی
theophylline , n تیوفیلین : مایه یه ک نیڤ قلیێ یی سپی به لوری ژ چایێ دئێت ده ر
theorbo , n ئالاڤا مه زیقه یی یا دو ستویی یا وه ک کمانچه یێ
theorem , n دیتانه . دیتانه یا دروڤکری ، سه لمێنراو . نوز . پرس
theorematic , adj دیتانه یی
theorematist , n دیتانه کار
theoretic (al) , adj دیتانه یی
theoretically , adv ب دیتانه یی
theoretician , n دیتانه ڤان . دیتانه زان
theorist , n دیتانه ڤان
theorization , n دیتانه کرن
theorize , vt دیتانه دکت
theorized , adj دیتانه کری
theorizer , n دیتانه کار
theorizing , n دیتانه کرن
theory , n تیزوانی . دیتانه
theory of equations , n تیزوانی هاوتایی . دیتانه یاهه ڤکێشان
theory of groups , n تیزوانی گرویان . دیتانه یا گرویان

theosopher , n خودازان
theosophic (al) , adj خودازانینی
theosophist , n خودازان
theosophy , n تیوسوفی : خودا زانین دریێ یا سه حکرنا سوفی یان رامانا ژیرزانی
therapeutic (al) , adj چاره کرنی
therapeutics , n چاره کرنزانی . هونه را ساخکرنێ، چاره زانی
therapeutist , n پسپوریێ ده رمانکرنێ ، چاره زان
therapy , n چاره . چاره کرنا ده ر ماندارێ . ده رمانکرن
there, adv , n , interj ورا ، ویرێ . ور
- all ..... نه دین . هشدار . وریا . هشیار
- is not چ نینه ، تونه
thereabout (s) , adv نێزیک
thereafter , adv ژ هینگێ وه ره . پشتی هینگێ
thereat , adv ور ، ل ویرێ ، ل وێ دریێ ، ل وێ ده می
thereby , adv ب وێ ئاوایی . ڤێجا
therefor , adv ژ به ر هندێ
therefore , adv له ورا . له وما . ڤێجا . تێدی
therefrom , adv ژ ویرێ
therein , adv ل وێ دریێ . ل وێ تشتی. ل وێ پرسێ
thereinafter , adv ل پارچه یا داهاتی(ژبه لگه نامه یێ)
thereinto , adv بۆ وێ دریێ . بۆ وێ پرسێ
theremin , n تیره مین : ئالاڤه ک مه زیقه یی ئه لیکترونی
thereof , adv ژ هندێ . ژ وێ ژێده رێ
thereon , adv ل سه ر هندێ . یه کسه ر پشتی وێ
thereto , adv بۆ وێ نێزیکێ . سه ر باری هندێ دیسان
theretofor , av به رێ هینگێ . تاکو هینگێ
thereunder , adv ل ژێر وێ
thereupon , adv ژ به ر هندێ . جهدا . ل سه ر هندێ ، ڤێجا
therewith , adv ب هندێ . یه کسه ر پشتی هینگێ

therewithal , adv ل گه ل هندیٚ . ل سه ر هندیرا
theriac , n ده رمانیٚ هه می ده ردان . تریاک
theriaca , n تریاک
therianthropic , adj بونه وه را جانه وه ری – مروڤی . په رستنی
therianthropism , n بونه وه ری یا جانه وه ری – مروڤی . په رستن
theriomorphic , adj شکل جانه وه ری
therm , n گه رم . تهن . تێهن . گه رمی ، یه که یا گه رمی یێ (۱۰۰۰۰۰ یه که تی یێن گه رمی یێن بریتانی)
therm - پێشگره کو گه رمه ، که هره بی گه رمی یه
- therm پاشگره کو گه رمداره
thermae سه رشوکا گه له مپه ری
thermal , adj , n گه رمه کی . تین . گه رمی
- capacity فراوانی گه رمه کی . فره هی یا گه رمی
- conduction گه پاندنی گه رمه کی
- convection گواستنه وه ی گه رمه کی
- diffusion بلاوبونه وه یێ گه رمه کی
-dissociation هه لوه شاندنه وه ی گه رمه کی
- excitation وروژانی گه رمه کی
- expansion دریژبونا گه رمه کی
- neutrons نیوترونێن گه رمه کی
- resistance به رگری یا گه رمه کی
- spring کانی یا گه رم
- unit گه رموکه (یه که یا گه رمه کی)
thermalize , vt گه رمی دکت
thermalized , adj گه رمیکری
thermalizing , n گه رمیکرن
thermally , adv ب گه رمی ، گه رمه کی
thermic , adj گه رمی
- conditions مه رجێن گه رمی
- rays تیرێژێن گه رمی
thermidor , n . lobster.... تیکلی یا گوشتیٚ کیڤژ اله یێ ده ریایی کفارک ، نیفشک ، زه رکا هێکیٚ ئو شه رابا شیری دناف قالکیٚ ڤی کیڤژ اله یی دا پێژاندی

thermion , n تیرمیون . هوره کا که هره ب بارگه کری ژ مایه یه ک گه ش ده ردکت
thermionic , adj تیرمیونی . پێوه ندیداریٚ هوره کی یا بارگه کری
- current لوزه وا تیرمیونی
- emission دولانه ی گه رمه کی
- valve ده رچه یا تیرمیونی
thermionics , n تیرمیونزانی
thermistor , n تیرمستور : به رگریٚ گه رمی
thermit (e) تیرمیت : تیکلی یا توزا ئه لمنیوم ئو ئوکسیدیٚ ئاسنی
thermo = therm تێهن . تین . گه رم
thermochemical,adj گه رمه کیمیایی
thermochemist , n گه رمه کیمیازان
thermo couple , n جوته کی گه رمی
thermo dynamic , n , adj دینامی گه رمی . دینا میکی گه رمه کی
thermodyamical,adj پێوه ندیداریٚ دینامی گه رمی
thermodynamically , adv ب دینامی گه رمی
thermodynamicist,n دینامیکا گه رمیزان
thermodynamics , n دینامیکا گه رمی (زانی)
thermoelectric , adj که هره با گه رمی
thermoelectric couple , n جوته کیٚ که هره با گه رمی
thermoelectricity , n که هره با گه رمی
thermograph , n گه رمپیڤا تومارا خوکاری
thermolabile , adj شکه ستوکیٚ گه رمی
thermolysis , n شیته لبونا گه رمی
thermometer , n گه رمپیڤ
thermometry , n گه ر مپیڤی
thermonuclear , adj نافکی گه رمی
thermopile , n تیرموپایه ل : پیڤه کا هورا گه رمی یێ . کاریته یێ گه رمی یێ
thermoplastic , adj گه رمه نه رموکه
thermoregulation , n رێکخستنا گه رمی
thermoregulator , n رێکخسته کیٚ گه رمی
thermos or thermos bottle , n تین پاریز
thermoscope , n گه رمبین
thermosetting , n ره قکرنا گه رمی

thermosphere , n	چینه ئاسمانی گه رمه کی
thermostable , adj	نه واتا گه رمی
thermostat , n	گه رمی ریکخه ر . ئالاڤکا خوکاری یا ریکخسته کا گه رمی ییْ (تیرموستات)
thermotaxis	ریکخستنا گه ر می یا له شی
theroid , n	دور یان نیز یکبونا بونه وه ریْ زندی ژ گه رمی ییْ ، در خرپو
therology , n	شیردارزانی
thersous , n	ئه مبارا زانینیْ . فه رهه نگ ، قاموس
these , pl . of this	ئه ڤ . ئه ڤه . ڤان . ئه ڤان
thesis , n	هه ڤژین . پیشخسته ک . ماڤیژه ک
thespian , adj , n	کرداریْ شانوگه ری . شانوگه ری
theurgic , adj	جادوبازی ، جادوگه ری
theurgical , adj	جادوگه ری
theurgist , n	جادوگه ر . جادوباز
theurgy , n	جه ربه زی . جادوبی
thew (s) , n	زه بله ک . هیزا زه بله کی . هیز
they , pron	ئه و ، ئه وان ، وان
thi (o)	پیشگره کو کبریته
thiamine , n	تیامین : ڤیتامین (بی)
thiazine , n	تیازین . پیکهاتی‌یه‌ک کیمیایی یه
thick , adj , adv , n	ئه ستور . ستور . چر . تیر
- a bit	کوسپ . ڤالند
- as ...as thieves	هه ڤالین دلسوز
- forest	رێل
- headed	گه لهو . خرپو
- over garment	قوت ئو قه له و . ستور ، لوپ
- set	خه ست
- skinned	رو قایم
- witted	گه لهو
- through thin and ...	ل خوشی ئو نه خوشی ییْ
- to lay it on	بیقام په سن یان گله یی دکت
thicken , vt , i	تیردکت . تیردبت . ستور دکت . ستور دبت
thickened , adj	تیربویی
thickening , n	تیرکرن . رچین . مه یین
thicket , n	بیشه . بیشه لان . لیر . ده وه ن . میرگ ، ده ڤی . ده حل . ته راش
thicketed , adj	ته راشکری
thickly , adv	ب ستوری ، تیری یان زه حفی
thickness , n	ستورایی . خه ستی . تیری . ستوری . ئه ستوری
thief , n	دزه ک . که لیشو . که له ش . ده ستبر . شاوی . ریگر. ریبر . دز
- observer	پاشدر
thieve , vi , t	ددزت . دزی دکت
thieved , adj	دزیکری ، دزی
thievery , n	ده ستبری . دزیتی . دزی
thieving , n	دزین
thievish , adj	دزینخواز
thievishly , adv	ب دزیکیڤه
thievishness , n	دزیکیتی
thigh , n	ته شک . هیت . ران . ره هن . که ماخ
- bone	هه ستی ییْ رانی
- boot	جه زمه یا دگه هت رانی
thill , n	که پرکا عه ره بانه ییْ
thimble , n	گوزڤان . هونگستر . کشتبان
thimbleberry , n	تی یا کشتبانی
thimbleful , adj	تژی کشتبانه کیْ . تبابه ک بچوک
thimblejoint , n	لوله یا کورتا میرتالی
thimble pie , n	لیدانا ل سه ر سه ری (ب کشتبانی) کو سزایه
thimblerig , n , vt	گه مه یا کشتبانی (ته پکه ک بچوک دادن دناڤ یه ک ژ سیْ کشتبانان ئه ڤان دلڤین ئو دخازن مروڤ بزانت ته پک لبن کیشکی یه، دخاپینت
thimble rigger , n	خاپین
thimble weed , n	نیسانی . نیسانوک . گولاله
thin , adj , adv , vt , i	لاواز . له ر، نارین . مه له س . بیْ وه چ‌وه زا . ته نک . زراڤ . باریک لیان ، ته نک دبت . ته نک دکت
- layer . film or skin	توک ، تو
- napeless carpet	ته ژ
- skinned	چه رم ته نک . هه ستیار
thine , pron .	یا ته یه . بز ته یه

thing , n بویه ر . کار . قه ومین . بار . پرس
چشت . شت . تشت . چگ ، فه رمان .
خالک . هزر . که س . سفک . ترس
thingamy , n قلان ، ناڤێ وی چی یه ؟
thingumajig , n وانه ک
thingummy , n بێ ناڤ
think , vt , i , n , adj هزر . رامان . نیاز دکت . رامان دکت، هزر دکت
-to ..... about هزر دکت
-to .... aloud هزرێ ده ردبڕت
-to ...... of هزرێ دکت
thinkable , adj هزربار . رامانبار
thinkableness هزرباری تی
thinkably , adv ب هزرباری
thinker , n رامانڤان . هزرڤان
thinking , n , adj پربیر . هزرکرن
- cap تایارێ هزرێ
thinly , adv ب ته نکی
thinned , adj ته نککری
thinner , n ته نککه ر
thinness , n باریکی . ته نکی تی ، ژاری . نارینی
زراڤی
thinnish , adj پچه کێ زراڤ
thinning , n ته نککرن
thiokol , n ته خلیت لاستیکا ده ستکاری
thion پیشگره کو کبریته
thionic , adj کبریتی
- acid ترشی یا کبریتی
third , adj , n سێیه مین . یه ک سێیک . سێیه م
- class پله یا سێیه م
- degree ئه شکه نجه دان (بۆ ئاخفتنێ)
- dimension دوراتی یا سێیه م . ستووری . تیری
- estate چینا سێیه م
- force هێزا سێیه م
- party پارتێ سێیه م
- person دارشتنا بزر
- quartile چاریکا سێیه مین
- rail ئاسنێ سێیه م (بۆ گوهارتنا لوزه وا
که هره بی بۆ بزوینا هه ڤکێشێ)
- rate پله یا سێیه م . گه له ک خراب
- rater مروڤ یان تشتێ پله یا سێیه م
- reading خوه ندنا سێیه م . کارێ یاسادانان
thirdly , adv سێیه م
thirl , n , vt کون ، کون دکت .دهه ژینت
thirst , n , vi تێهنایی . تین . تێن . تێهن
thirstily , adv ب تێهنی
thirstiness , n تێهنی تی
thirsting , n تیکه ر
thirstless , adj بێ تێهن
thirsty , adj تێهنی
thirteen , adj , n سێزده
thirteenth , adj سێزده م
thirtieth , adj سهه مین ، سی یه مین . سهه م
thirty , adj , n سی . سهـ
- eight سهـ و هه شت
- three سهـ و سێ
- two سهـ و دو .
this , adj , pron هانێ . ڤێ . ئه ڤ . ئه ڤه . ڤایه .
ئه مه . ئه وه ، هه ، ها
- day ئیرو . ئه ڤرو . ئه مرو
- much ئه ڤ چه ند
- night ئه ڤ شه ڤه . ئیشه ڤ ، ئه م شه و
- time ئیجار ، ئه ڤ جار ، ئه م جار
- year ئه ڤسال . ئیسال ، ئه م سال
thisness , n ئه ڤه یی
thistle , n کلزونک . کلزونه ک، هه له زه ک
دڕی یه
- blue ..... تیسو
- down .... پورتێ هه له زا دڕک
- eaten by donkeys که ربه ش
thistly , adj دڕکی
thither , adv , adv بۆ ویرێ . دور
thitherto , adv تاکو وێ گاڤێ
thitherward (s) , adv بۆ ویرێ
thixorpy , n رێچکا ئاڤه کبونا ده مداری گاڤا
هه ژاندنێ
thole , vt , i په شه دریژ دکت

thole , n	پالینا شه لپی یان سه ولی
- pin	پالینا سه ولی
tholed , adj	په شه دریژکری
tholing , n	په شه دریژکرن
tholos , n	گومز
thong , n	دور . زول ، قایشا تازانگی ، قایش
thoracic , adj	سینگی
thoracic cage , n	گریێ یا پشتیێ
thoracic cavity , n	قالاتی یا سینگی
thoracic duct , n	بوری یا سینگی
thoracic vertebrae	گریێ یاپشتیێ
thoracoplasty , n	سینگ چیکرن
thoracotomy , n	سینگ که لشتن
thorax , n	سینگ
thoria	توریا : ئوکسیدیێ توریوم
thorianite , n	توریانایت . میرتاله ک تیریژ دار
thoric , adj	توریومی
thorite , n	توارایت : میرتاله ک قه تلاز
thorium	توریوم : میرتاله ک تیریژدار
thorn , n	که له م، گوهیژ ، ستری ، پورژان ، گوێژ دردرک . دری
- apple	هه له زه ک درک ژه هری
- back	پشت درک
- bush	که له م درک . دری . د رد رک، ستری
thornless , adj	بێ ستری
thorny , adj	ستریدار
- tree	زنجک
thoron , n	تورون : هیما نه ک میرتال تیریژ دار
thorough , adj	ته مام . هه موکی
- bred	شه هره زا . نایاب . لاو . ره سه ن
- change	گوهورینا هه موکی
- fare	ریێ یا گشتی . بورین . ریێ
- going	هه موکی . سه رچل . سه دیێ سه د
- paced	ژیهاتی . ته کوز . سه دیێ سه د
- pin	په ژ بونا ژهـا ناف چوکا هه سپی
thoroughly , adv	ب هه موکی . ته میز – ته کوزه کی
thoroughness , n	هه موکیتی

thorough-paced , adj	ته کوز . هه موکی، تیر راهینان یان مه شق
thorp (e) , n	گوند
those, pron , (pl . that)	ئه فان . فان . ئه و
thou , pron	تو
though , conj , adv	هه رچه ند
thought , n	رامان . هزر . بیر
thought , (p of think)	هزرکر
thoughtful , adj	مقات . راماندار . هزردار
thoughtfully , adv	رامانه کی ، ب راماندارى
thoughtfulness , n	راماندارى (تى)
thoughtless , adj	بێ هزر . بێ رامان . قه شمه ر
thoughtlessly , adv	ب بێ رامانی ، هوله کی
thoughtlessness , n	بێ رامانی (تی)
thought - out , adj	راماندار ی . خوه ندی
thoughtway , n	ریبازا رامانێ
thousand , adj , n	هه زار
- apologies	هه زار لیبورین
- pardons	هه زار به خشین
- thanks	هه زار سپاس
thousand fold , adj , adv	هه زار جار
thousandth , adj , n	هه زار ه م . هه زارى
thrall , n , adj , vt	زیرکری . کولی . به نی . به نده کولی دکت . به نی دکت
thralldom , n	به نیتی
thrash , n , vt , i	لیدان ،هولیکرن،هولی دکت ، لیددت
thrashed , adj	هولیکری
thrasher , n	هولی . جه نجه ر
thrashing , n	کوته ک . هولیکرن
- about	لپات
thrasonical , adj	باسمبیژ . چه نه دریژ ، گیف . قه به ، بونگ . فیز
thrasonically , adv	ب گیفی . گیفه کی
thrawn , adj	گه لاچ . به دماد
thread , n	قازم . به ن . تا . به نک . ریس ده زی
- bare	بێ سه روبه ر ، کنجو . پیس . رزوک ، که فن

- bareness	که ڤنیتی . رزوکیتی
- fin	ماسی یه ک سینگ – شاپه ر به نکی
- like	وه ک به نکی
- mark	نیشانا به نی (زراڤ) ل سه ر
	دراڤێ کاغه ز دژی زرکرنێ
- worm	کرمه زراڤ
thread , vt	تایی دکت ناڤ کونکا ده رزی یێ دا ،
	موهورکان ب تایی ڤه دکت ، رێ یا خو
	دکت یان دبرت
threadily , adv	ب تایی
threadiness , n	به نکیتی
threadless , adj	بێ به نک
thready , adj	به نکی
threat , n	هه ره شه . زرت . گه ف . گه ڤین
	گه ف نوگور . هه ره شه و گوره شه
threaten , v . t . i	گه ف دکت
threatened , adj	گه فکری ، گه ف لیکری
threatener , n	گه فوک
threatening , n	گه فکرن . هه ره شه . گه فوک
threateningly , adv	ب گه فی ، گه فه کی
three , adj , n	سسێ . سێ
- decker	سێ بان . گه می یا سێ نهوم
- dimensional	سێ دورایی
- lane	سێ رێ
three - coloured bindweed , n	شه ڤگه ش
threefold , adj	سێ جار
three - handed , adj	سێیه کی ، یاری یاسێ که سی
three - mile limit , n	سنورێ سێ میلی (ئاڤا هه ریمی)
three - phase , adj	سێ قوناغ ، سێ کوچ
three - piece , adj , n	سێ پارچه ، سێ پارچه یی
three - ply , adj	سێ ته به ق یان پێچ
threescore , adj , n	شێست (۳ × ۲۰)
threesome , n	ده سته یه ک سێ که سی، سێ یی نه
three year old male goat	هه ڤور ، هه ڤوری
thremmatology , n	خودانکرنزانی یا هه له زی ئو
	گیانه وه ری
threnode , n	سترانا به هی یان (مرنێ)
threnodial , adj	په یوه ندیدارێ سترانا به هی یان
threnodic , adj	ژ ستران یان سرودا به هی یان
threnody , n	سترانا به هی یان
thresh = thrash	
thresher , n	گێری . گێره ، هولی
threshing , n	گێره . هولیکرن
- bull	بنگێره
- floor	مشتاخ . بیده ر . جوخین
- floor's site	جوخینگه
- machine	جه نجه ر
- sledge	جه نجه ر
threshold . n	شیفتک . شیپانه . ده رازین ، پێپنک
	.ده رچک .شیمیک .شێنیک .ده رمال
- current	لوزه وی ده رازین
- energy	وزه ی ده رازین
- frequency	له ره ی ده رازین
threw , p of throw	هاڤێت
- stones at	زه باند
thrice , adv	سێ جار
thridace	کاڤشا کاهویی
thrift , n	ئابوری . شه هره زایی . ژیری .
	زیره کی، مقاتی ، وه رارا قایم ،
	هه له زه ک گول سپی یان قه ره نفه لی
thriftily , adv	ب ده وله مه ندی
thriftless , adj	ده ست به ردایی . بێ به ها . پوچ
thriftlessly , adv	ب پوچی
thriftlessness , n	بێ به هایی تی ، پوچی تی
thrifty , adj	مقات
thrill , n , vt , i	هاندان . هه ژین . له رزین ، هان
	ددت . دهه ژت . دله رزت
thrilled , adj	شه یدا . دیوانه
thriller , n	هانده ر
thrilling , n	هانکرن
thrips , n	پێتک یان ته خلیت مورانه یا هه له ز
	میژه ڤێجا زه هی دکت
thrive , v . i	ئاڤا دبت
thrived , adj	ئاڤابویی
thriving , n	ئاڤابون

thrivingly , adv ئه گه شه کی ، ب ئاڤایی
thrivingness , n ئاڤایی تی
thro = through
throat , n , vt , i قورتم . قورک . مه فک . گه وری . گه رو . گه لی . گه وریک، گه ره ن. قرک . ده ربازگه تا ته نگ ، دسترینت (هممهی)
throated , adj ده نگێ قه باره یی (ژ پانکا ده ڤی) گه روکری .گه وریکری .
throatily , adv ب گه وری یی ، ب گه رویی
throatiness , n گه رویی تی .
throaty , adj قه باره
throb , n , vi دل کوتی . نوکوج . قوتان . پت ، دل دکوتت
throbbed , adj له قدانی . دل قوتایی
throbber , n دل قوت
throbbing , n نوکوج .نوکه چه ک، له قدان. دل کوتی
throbbingly , adv ب له قدانی ، له قدانه کی
throe , n , vi نشکی . خه باتا دژوار . به ریچوکی . نیشا بچوکبونێ ، دنیشت
- of childs birth زهێ
thromb (o) پیشگره کو تیربون یان مه بینا خوینێ یه
thrombin , n مه بینکه ر ، خوین تیرکه ر
thromboplastic , adj مه بینی
thromboplastin , n هاڤه ینا تیری یێ ، خوین تیری
thrombosis , n خوین مه بین
- blood .... یه نگ خوین
thrombotic , adj خوین مه بینی
thrombus , n تیربون ، مه بینا خوینێ
throne , n , vt سنلوره ک . سنلروک . ته خت، ل سه ر ته ختی (ده وله ت) روینت
- room ژورا ته ختی
throned , adj سه رته ختکری
throneless , adj بێ ته خت
throng , n., vi , t ئاپوری . گه لێر ، قه له بالغ . جر شیپ، دجڤن . ئاپور دبن . کوم دبن
thronged , adj ئاپورکری
thrronging , n ئاپورکرن
throning , n سه رته ختکرن
throstle , n بالنده یه ک (دخوینت)
throttle , n , vt , i خه نقین (سه رده فک)، دخه نقینت، دخه نقت
- hold ده ستکا یان دابینکه را خه نقینێ
- lever ده ستکێ خه نقینێ
- valve ده رچه یا خه نقینێ
throttled , adj خه نقاندی
throttling , n خه نقاندن
through, thro, prep , adv تیرا
- and ...... هه موکی . ته م
- the doorway دناڤ ده رگه هیرا
- the window ژناڤ په نجه رکێرا
throughout , adv , prep سه رانسه ر
throve (p of .thrive) ئاڤاکر
throw , v . t . i , n دهاڤیت . ئه دوه شینت، فر . هاڤیتن
- to ......about هرڤه نو ویڤه دهاڤیت ، ده ست به ردایی خه رج دکت
- to ...... away ویڤه دهاڤیت
- to .... back گیرودکت . پاشڤه دبت
- to .... down دکه ڤینت
- to ......down the glove قه ب دکت
- to ....in سه ربار دکت . سه رنج دکت نیرومێ دکت . چیزدکت
- to ..... light on the matter روناهی دکت . راڤه دکت
-to .... off ویڤه دهاڤیت . رزگار دبت . کرنت دکت
- to .... oneself at خو دهاڤیت سه ر
- to ...oneself down خو دهاڤیت خارێ
- to .... oneself into چالاک کار دکت
-to ..... oneself on , upon خودهاڤیت سه ر
-to .... (something)open ڤه دکت
- to .... out هه ل دفرینت
-to .... over مانده ل دکت ، ده ست ژێ به ردت

- to ....together	(پە ران) کوم دکت . دجڤینت
-to .... up	زو هە لدگرت . دە ست ژێ بە ردت
throwaway , n	راگە هینا ب دە ست بە لاڤ دبت ،
	وە شینا هە روە
thrower , n	هاڤێژ
- stone	بە ردە ڤانی
throwing , n	هاڤێتن
- out	ڤە رتاندن . دە رکرن ، ڤە وە شاندن
thrown , adj	هاڤێتی
throw rug	بە رکا بچوک
throwster , n	ئاڤرمیش هاڤێژ
thrum , n	پارچە بێن بە نکی یان ریسێ
	دەهمە نی، پارچە بێن بچوکێن بە نکێ
	وەریسان. پارچە یا بچوک، دە نگێ ژە نی
	یان لێدانا سە رمێزێ
thrum , v . i . t	دنخێڤت ب ریسێ دەهمە نی، ژ ریسێ
	دە همە نی چێدکت، دژە نت . مروس
	دناخڤت
thrummy , adj	دە همە ن ریسی
thrush , n .	بالندە یا ئە مریکانی یا سترانکار
	ئە ساخی یە ک زاروکان(دە ڤ ئو گە رو)
thrust , vt , i , n	ئێریش . پالدان . پە ستینا بە ردە وام
	لڤینا بە رە ک مروڤان ب لایە کێڤە، لنج
	چکاندن، پالددت . دچکینت رێکا خو
	دبرت . لێددت
-to .....aside	وێڤە پالددت
thruster , n	ئێریشکە ر
thrustful , adj	خورت
thrusting , n	چکاندن .
thud , vi , n	تە پ دکت ، تە پ . ترپین
thug , n	خوینریژ . کوژ . رێگر
thuggee , n	خوین رشتن . دزین . کوشتن
thuggerism , n	خوینریژیتی
thuggery , n	خوینریژی
thuja , thuya , n	دارێ بە ر قوچە ک
thulium	تولیوم : هێمانە ک مێرتالی

thumb , n	بە رانە ک . تلا بە رانی . قامک
- s down	نیشانا نە ڤیانێ
- s up	نیشانا پێکهاتنێ
- under the ....of	ل بن سیبە را کە سە کێ
thumb , v . t	نیشان دکت . وە ردگێرت(پە ران)
- to .....one's nose	تلا بە رانی دادنت سە ر دفنا خو
	ئو تلێن دی ڤە دکت نیشانا کوتیکرنێ
thumbblue , n	پرتکێن هە شا شینا شوشتنێ
thumbhole , n	کونا تلا بە رانی (ل ئالاڤکا
	مە زیقە یی)
thumbindex , n	رێبە رێ بە رانی (بۆ نیشانکرنا
	لاپە ران)
thumbless , adj	بێ بە ران
thumbmark , n	نیشانا بە رانی نە خاسمە
	ل سە ر پە رتوکێ
thumbnail , n, adj	نینوکا تلا بە رانی
thumbnut	پێچگرا بە رانی (ب تلا بە رانی
	دزڤرین)
thumbprint , n	چاپا بە رانی (وە ک موهرکرنێ)
thumbscrew , n	پێچە کا بە رانی
thumbtack , n	بزمارک
thump , n	لێدان . ب تشتە ک گران یان کوهـ
	دە نگێ ڤێ لێدانێ
thump , vt , i	لێددت(دە نگە ک تە پین دە ردکە ڤت)،
	تاژانگ دکت . ئێکجار درە ڤینت
	دکە ڤت : (دە نگە ک نخافتی دئینت
	دە ر وە ک تە پێ)
thumper , . n	لێدایە ک
thumping , n	مە زن ، نایاب
thunder , n	گورژین . گورمین . رە ق رە ق
	گورین. بلیچ . گرمە، گرمین . خرمین
	گورگور . گورە گور
- bird	بالندە یێ گورژین (ئە فسانە)
- bolt	شیشا بروسکێ . بروسک
- clap	رە ق رە ق
- peal	گور گور ، گورژین

- storm گور گور
thunder , v . i . t دگورت
thunder cloud , n ئه وریٚ گورگوری
thundered , adj گورگورکری
thunderer , n گورگورکه ر
thunder-gust , n باهوزا گورگوری
thunderhead , n ئه وریٚ بەری باهوزا گورگوری دیار دبت
thundering , adj مه زن ، ئه ژده ها ، گورمین
- sound گمین
thunderingly , adv ب گمینی ، گمینه کی
thunderous , adj گورمینی . گورگوری ، بلیٚجی
thunderously , adv ب گور ژینی
thundershower , n بارینا بلیٚجی
thunderstrike , vt له دجنقینت . بلیٚج لیٚددت
thundery , adj گورژینی . بلیٚجی
thuri پیٚشگره کو بیٚهن خوه شه
thurible , n هه لکه ر
thurifer , n هه لکه ر هه لگر
Thursday , n پیٚنجشه مب
thus , adv هولیٚ . ئه وها . ئولو ، وه سا ، ئه خو . هه روه ها . هوسا . ڤیٚجا . هه روا ئه خوه . وها . ولو .
- .....far تا ڤیٚریٚ
thwack , vt , i , n لیٚددت ب تشته ک پان ئو گران . لیٚدانا ب تشته ک هوسا
thwaite , n چول (به یار)
thwart , adv ,adj , n . ب لادانی . ب پانی به رهه لست رکدار . شه موز . رونشته کا شه لپکاری
thwart , v , t به رگری دکت . به رهه لستی دکت گیرو دکت.تیٚکددت . پوچ دکت . ناهیٚلت
thwarting , n تیٚکدان . رزسارکرن
thwartingly , adv ب تیٚکدانی
thwartwise , adv ب پانی
thy , thine , pron , n تو . هه وه
thylocine , n گورگیٚ که ر هوف (تاسمانی)
thyme , n جاتر
thymic , adj لڤکی یا جاتری . جاتری
thymine , n تایمین . جاترین

thymol , n تایمول . (مایه یه ک جاتری پاقژکه ره)
thymus , n لڤکا جاتری (ل بنیٚ ستویی)
thymy , adj جاتری
thyr (o) پیٚشگره کو زه نجه لوکی یه
thyraton , n تایراتون : ده رچه یه ک ئه لیکترونی سیٚ بینه تژی غازه
thyroid , adj , n زه نجه لوک
- artery ده ماریٚ زه نجه لوکی
- body لڤکا زه نجه لوکی
- cartilage کرکروکا زه نجه لوکی
- gland لڤکا زه نجه لوک
thyroidectomy , n, adj هه لکیٚشانا لڤکا زه نجه لوکی
thyroiditis کولبونا لڤکا زه نجه لوکی
thyroxin (e) , n هورمونا لڤکا زه نجه لوکی
thyrsus , n دارکیٚ سه ر خه ملکری ، گولدار
thysanopteran , n چه نگ مژولانک
thysanuran , n , adj دوف مژولانک
thyself , pron تو
ti, n ته خلیت دار
tiara , n شاشک
Tibetan , n , adj تیبه تی:وه لاتی یان زمانیٚ تیبه ت
tibia , n لولاقا ستور . چاق . چیپ ، زرنا
tibial , adj چاقی
tibiotarsus , n هه ستی یێ بالنده یی (وه ک چیپی)
tic , n ته قاندن
tice , n ته پک
tick . n خالک یان نیشانا بچوک . رزییٚ بالیفکیٚ . ده ین ، مرک . گاف . کرنی . گه ن . به زمک
- on .... ب ده ین . سه ر ژماریٚ
tick , v , i , t دبورت . نیشان دکت
- to .... away دبورت (ده م)
- to .... off نیشان دکت
- to .....out نوچه دئینت ده ر(شه لیتا تیپنفیسیٚ)

ticker , n دل ، ده مژمێر . بروسکا نڤیسه ر

- tape شه لیتا بروسکا نڤیسه ر

ticket , n سیایی یا نا ڤکری یێن پارته کێ
پسوله . راستی

- to vote the straight ... بۆ ڤێ سیایی یێ ده نگ ددت

ticket , vt پسوله ددت

ticket agency , n نوێنه رگه ها پسوله یان

ticket agent , n پێشکار یان نوێنه رێ پسوله یان

ticket office , n نڤیسگه ها پسوله یان

ticket - of - leave , n , adj پسوله یا به ردانێ

tick fever , n تایا کرنی

ticking , n په روکێ رۆیێ بالگه هان

tickle , v , t , i , n هش دکت (ب زختکه ک سڤک)، یاری
دکت، دقدقا نکان ڤه دکت ، شاد دکت.
دلنیا دکت، دقدقانک . یاری . شادکرن،
هشا زختکا سڤک

tickled , adj دقد دقانکری

tickler , n په رێ زختکرنێ ، پرس یان یارێ
شاش ، بیرنامه

tickling , n تمار . ته مار

ticklish , adj سرک . دقد قانکی

ticklishly , adv ب دقدقانکی

ticklishness , n دقدقانکیتی

tickly , adj ده قدقانکی ، ته ماری

ticktack, (or tictac), n تکتک

ticktock , n تکتکا دەمژمێرا مه زن

tick trefoil , n هه له زا سێ به لگ

ticpolonga , n مارێ ژه هری یێ هندستان ئو سریلانکا

tidal , adj رادانی – نزمی

- wave پێلا رادانی – نزمی

tidally , adv ب رادانی ، رادانه کی

tidbit ., n مزگینی، خوارنا خوه ش. نوچه یا شاد

tiddler , n ماسی یا بچۆک

tiddly - wink , n ژمێرا له یزتنا لیدانا ئامانێ سه رمێزێ

tide , n ده لیڤه ،خێزاو ، رادان ، دژی نزمبونێ
لوزه و . ئاڤا زه ریایی . ئاڤا چوپی

- gate ده رگه هێ رادانێ

- gauge رادانپیڤ

- land ئه ردێ رادانێ

- lock په نگه یا رادانێ

- mark نیشانا رادانێ یان نزمبونێ

- waiter پشکنێرێ گومرکی یێ سه ر
گه می یێ

- water ئاڤا رادانێ

- way سێپلا رادانێ

tide , v . i . t زال دبت (ل سه ر زه حمه تی یێ)
هاری مروڤه کێ دکت داکو زال ببت
دگوهێزت (ب رادان ئو نزمبونا)
ئاڤێ

tideless , adj بێ رادان

tidily , adv لێکدانه کی ، ب لێکدانی

tidings , n نوچه

tidiness , n لێکدان ، تمیل . شیلدار

tidy , adj , n پاقژ . لێکدایی . چلاپه ک

tidytips , n هه له زه ک به لگ پانه

tie , vt , i دبه ستت . گرێددت

- to ......into ئێریش دکت . په لاماردکت ،
دادئورت . چالاک کار دکت

- to ......up قایم گرێددت

tie , n پێگره ک . به ند . گرێ ، به ندک ،
هه ڤتایی (یاری)

- of blood مروڤاتی ، خزماتی

- of friendship به ندا هه ڤالی یێ

tieback , n وه ریسکێ خه ملی یێ په رده یی

tie beam , n ستونا داری یا پێگره ک

tied , adj گرێدایی . هلستی . به نده وار ،
به سته ، گرێدار

tie - in , n پێگره ک؛ پێوه ندی یا نهێنی

tier , n به ر کوشاز اروکان ، به ندک

tier , v . t . n رێز . ته به ق ، رێز دکت

tierce , n سێیه کی ، سێیینه (کاغه زانێ)

tiercel , n = tercel

tiercet , n = tercet

tie - up پێوه ندی ، به نده رگه . پاوانا
چێلان ، راوه ستانا کاری یان چونێ

tiff , n لێکه تن ، شه رێ سڤک

tiff , v , t لیک دکه فن . شه ره ک سفک دکن
tiffany , n ته خلیت موسلینێ تورکری
tiffin , n , vi فراڤین ، فراڤین دخوت
tig , n گه مه یا ڤه شارتن ئو لیگه رانی
tiger , n خوینریژ . خوینریژی ، کتکا ریزکری . پلنگ . ماسی یا مه زنا دڕ ، به ور
- beetle کیز
- cat کتکا پلنگی
- eye چاڤێ پلنگی : به ره ک گه ور به ر زه ریڤه
- like , adj وه ک پلنگی (بۆ چه کی یان خشلی)
tigerish , adj هوڤ . دڕنده . پلنگی
tigerishly , adv ب دڕنده یی ، ب هوڤی
tigerishness , n پلنگی تی
tiger lily , n زه باتا پلنگی
tight , adj , adv تاسێ ، تنگژی . سفت . ته نگ ، رژد . پهنت
- fisted ده ست گرتی . دهست مچ . رژد
- fistedness ده ست مچاندن
- knots گریکێن قایم
- rope وه ریسێ تنگژی
- shoe پێلاڤا ته نگ
- wire تێلا په هله وانی
tighten , v . t . i نشدینت . قایم دکت . ته نگ دکت
tightened , adj قایمکری . ته نگکری ، پهنت
tightener , n قایمکه ر
tightening , n راکشاندن، شداندن. ته‌نگکرن. جراندان
tightly , adv ب قایمی ، ب ته نگی
tightness , n پهنتی . ته نگی
tights , n کراسێ ته نگێ سه ماکه ری
tightwad , n چکوس
tigon , n تێشکێ پلنگ یان شێری
tigress , n مێ پلنگ
Tigris River ڕۆباری دیجله
tike , n سه . مروڤێ گێره . زاروک
til , n کونجی
tilbury , n عه ره بانه یا سڤکا دو چه رخ
tilde , n نیشان (~)
tile , n , vt که لپوچ . خشت ، که لپوچ دکت
tiled , adj که لپوچکری
tilefish , n ماسی یه ک بنه فشی مه زنه ، ده رکه تنه ک گوشتی ل سه ر سه ری یه
tiler , n خشتکه ر
tiling , n که لپوچکرن ، که لپوچ
till , prep , conj تاکو ، تا
till , n ته قنا ره ق ، سندوقا دراڤی یان تشتێن هێژا
till , v دکیلت . بێجه ر دکت
tillable , adj کیلانبار
tillage , n جوتیاری . جوت . به رجوت
tiller , n جوتیار
tiller , n ده ستکێ ئارا سته که ری بۆ ده زگینی
- chain زنجیرا ده ستکی ب چه‌رخێڤه گرێدت
- rope وه ریسێ ده ستکی ب چه رخێڤه گرێدت
tillerman , n کارداری ده ستکێ رێبه رکی
tilling , n بێجه رکرن ، کیلان
tilly , adj پێوندیداری ته قنا ره قا به را
tilt , n له ز ، رمبازی ، خاهرکرن ، خاهربون ، نشیڤی
- hammer کوته کێ گرانێ گاره کری
- meter نشیڤپیڤ
- yard مه یدانکا رمبازی یێ
tilt , v , i , t خاهر دکت. خاهر دبت، نشیڤ دبت. ئێریش دکت . رمبازی دکت
- to .... against پالددتێ
- to .... the table مێزێ خاهر دکت
tiltable , adj خاهر کرنبار
tilter , n خاهرکه ر
tilth , n چاندن
tilting , n چه ماندن
timbal , n داهول
timbale , n ته خلیت کاده

timber , n, vt دار (بۆ ئاڤاكرنێ) ، دار دکت. دە پ دکت
- man داربڕ . دار فروش
- yard مە یدانا داران
timbered , adj دارکری . تێر دار و بار، ژ داری چێکری
timbering , n دار . ژ داری چێکرن
timberland , n دارستان . دارگە
timberline , n دار مە ودایی
timber wolf , n گورگێ دارستانان
timberwork , n کارێ داری (ژ داری چێکری)
timbre , n تە خلیتێ جودایێ دە نگی
timbrel , adj تە مبور
timbuctoo , n درا بێقام دور
time , n , adj نە قل . دە م . کات . چاخ . هە یام .
گاف . مێژ ، مێژکی . تاو . جار
- at a ..... هە رجار
- at one ..... جارە کێ
- at ....s جاران
- in no ...... دگاڤە کێدا ، ب گاڤە کێ
- in ...... ددە مێ کێرهاتیدا. زو ئان دە رە نگ
- near her ..... ل بە ر بچوکی یە
- the ....of day دە م یان دە مژمێژ
- the .....of one's life دە مێ بە ختیار
-....... and again جار ل دوف جار . دوبارە
-.... s without number جارێن بێ هە ژمار
- to keep good(bad) .... (دە مژمێر) دە می رادگە هینت
راست یان چە وت دە م دکت
time , vt دە م دکت ، دە م دگرت
time and a half, n جار ئو نیڤ (کرێ)
time capsule , n ئامانێ تومارا دیروکی ل بن بنیاتا
ئاڤاهی
timecard , n کارتا کاری
time clock , n دە مژمێرا کاری
time consuming , n درێژکرن . دە م زە هێکرن
timed , adj دە مکری
time exposure , n دە مێ بە ردانا بە ر روناهی یێ(فیلم)
time fuse , n دە رچە یا دە می

time- honoured , adj عە دە تی یێ ئابروکری
timeimmemorial , n دە مێ کە ڤن
timekeeper , n دە مگر . کاتگر
timekiller , n دە م کوژ . دە م زە هێکە ر
timeless , adj هە ردە می . نە مر
timelessly , adv ب نە مری
timelessness , n هە ردە میتی
timeloan , n دە ینێ دە مکری
timely , adj , adv ل دە میدا
timeous , adj ددە میدا
time - out , n گیروکرن . گیروکرنا دە مکی یا
لە یزتنێ
timepiece , n دە مژمێر
timer , n دە مژمێر نە خاسمە یا پێشبرکێ
times , prep جاران (لێکدان)
time - saver , n دە م وە ردانکە ر
timesaving , n دە م وە ردانکرن
timeserver , n بێیار . هە لپە رست
timeserving , adj , n هە لپە رستی
time sheet , n کاغە زا دە مژمێرێن کاری
timetable , n سیایی یا دە مان (بالافر، هە لگێش)
timework , n کارێ کرێکری (ب دە می)
timeworn , adj رزوک
time zone , n دە ڤە رە ک دە می
timid , adj ترسنوک . شە رمین
timidity , n ترس . شە رم
timidly , adv ب ترسی
timidness شە رمی
timing , n دە مکرن
timocracy , n حکومە تا سە ر سامانی یان
مە زناتی یێ ئاڤاکری
timocratic , adj پێوە ندیدارێ حکومە تا سە ر سامانی
یان ئابرویی ئاڤاکری
timocratical , adj ژ حکومە تا سامانی یان ئابرویی
timorous , adj ترسونە ک
timorously , adv ب ترسونە کی

timorousness , n	ترسونه کیتی
timothy , n	تالیفا گیایی
timous=timeous, adj	
timpan (o) , n	قوری – ده هول
timpani , n	ده هول (بو یان سێ پیکڤه)
timpanist , n	ده هولڤان
tin , n , vt	قوتیک . دره و ، زر . ته نه که ، ته نه که دکت ، قوتی دکت
- foil	کاغه زا ته نه که یی (بۆ پیچانێ)
- opener	قوتیک ڤه کره ک
- man	ته نه کچی . پیله وه ر
- plating	سپیکرن . ڤه لاکرن
tinamou , n	بالنده یه ک وه ک پوریێ یه
tincal , n	تنکال : بوراکسێ نه بژین
tinct , adj , n	بویه کری ، ره نگکری ، ره نگ . بویه
tinctorial , adj	ره نگی ، بویه یی
tincture , n , vt	بویه ، ره نگ ، شوپا سڤک ، بویه دکت . تێردکت
tinctured , adj	بویه کری
tincturing , n	بویه کرن
tinder , n	سوته مه ن ، ئاگرین
- box	سندوقا پیش ئو به رسته یی
tine , n	سه رتیژ . ستری . چه ته ل
tinea , n	کرمه خه له ک : نه ساخی یه ک چه رمی ڤه گره
- solium	کرمه پان
ting , n , vi	زنگ . جنگ . جنجل ، زنگ دکت
tinge , v . t . n	سڤک ره نگ دکت ، تامدار دکت ، بێهندار دکت ، ره نگێ سڤک . شوپ
tinged , adj	(سڤک) ره نگکری
tinging , n	زنگ . ره نگریژی
tingle , n	زختکا سڤک . هشا زختا سڤک، زنگ دکت . هش ب زختکا سڤک دکت
tingled , adj	زنگکری
tingling , n	زنگکرن
tin hat , n	کولاڤێ ته نه که

tinhorn , n	مروڤ یان قومارچیێ قاپان
tininess , n	هورانی ، هورایی
tinker , n	پیله وه ر . ته نه کچی . کارکه رێ نه شه هره زا ، ماسی یا بچوک
tinker , v , t , i	بێ ته وش خو مژول دکت ، ته نه کچیتی دکت . نه شه هره زا کار دکت. چاک دکت (نه شه هره زا)
tinkered , adj	چاککری
tinkering , n	چاککرن
tinkers dam(n) , n	تشتێ بێ به ها
tinkle , vi , t , n	زنگ دکت . جنجل دکت ، زنگ . جنگ . جنجل
tinkled , adj	زنگکری ، جنگکری
tinkling , n	جنگکرن ، زنگکرن
tinned , adj	قوتیکری
- meat	گوشتێ قوتیکری
tinner , n= tinman	(پیله وه ر)
tinning , n	سپیکرن . ڤه لاکرن
tinnitus , n	زنگا گوهی
tinny , adj	ته نه کی
tinplate , n	ده پکێ ته نه که یان پولایێ سپیکری
tin- plate , vt	سپی دکت (ب ته نه که یی) یان ڤه لاین)
tinsel , n , adj	خه مل : به نک یان شه لیتێن کانی کاغه زی یان نه رموکه یی ، ته یسی بۆ خه ملکرنا ته ڤنی یان دارێن کریسمس
tinsel , v . t	خه مل دکت ، ڤه دهینت
tinseled , adj	خه ملکری . ڤه هینایی
tinseling , n	خه ملکرن . ڤه هینان
tinsmith , n	ئاسن کوت ، پیله وه ر
- 's iron	ئوتی یا په رچومه
tint , n, vt	بویه یا پرچێ ، پاشه کی . تاریکرن . شوپ . ره نگێ سڤک ، سڤک ره نگ دکت
tinting , n	ره نگریژی
tintinnabulary , adj	زنگی . جنگی

tintinnabulation , n لیدان یان جنگلا زه نگلان
tintometer , n ره نگپیف
tinware , n ئامانێن ته نه که
tinwork , n تشتێ ژ ته نه که یی چێکری
tiny , adj بچوچک . هور . هورک. گچکه، بچوک
tip , n , vt سه رکێ تیژێ تشتی ، سه رک . گوپیتک، سه رتیژ دکت . سه رێ تشتی دخه ملینت . که زاخ دکت
tip , vt , i , n وه رگه راندن، خاهرکرن، نشیفکرن ، وه ردگه رینت . خاهر دبت . لاردبت وه رگه رگه . گوفک
tip , n , vt هزرا قه نج ، راگه هینا نهینی ، راگه هینا نهینی ددت
tip , n سه رک.گومک . چه مین، لوتکه، قلچک، به خشیش . که فی . شاباش . چمک
- on the .....of one's tongue ل سه ر سه رێ زمانێ مروفی یه
tip , vt , i بچه مینت ، رادگه هینت . دچه مت
tipcart , n عه ره بانه یا وه ر گێر
tip - off , n راگه هاندنا نهینی یان
tipped , adj (سفک) ته پ لیدایی
tipper ,. n بارکیشا وه رگێر
tippet , n سه رێ هچکی یان ستو پێچی، ستوپێچا دولکری
tipping , n شاباش . چه ماندن
- singers شابا شکرنا سترا نبێژان
tipple , v . i , t , n فر دکت (مه ی) . فه خوار دبت مه ی، وه ر گێر : ئالافکا وه رگه راندنا بارکیشا بۆ فالاکرنێ
tippled , adj فه خواری ، سه رخوش
tippler , n مه ی فه خوار . مه ی فرکه ر
tippling , n فه خوارن . سه رخوشبون
tippy , adj تیر بشکوژێن به لگێن چایێ تێدا
tipsify , vt مه ست دکت . سه رخوش دکت
tipsily , adv ب مه ستی . ب سه رخوشی
tipsiness , n مه ستیتی ، سه ر خوشیتی
tipstaff , n دارێ بن مێرتا لکری . بالباز
tipster , n نهێن فروش (پێشبرکێ)
tipsy , adj خلوله. خونه گر، ل به ر وه رگه رانێ سه رخوش

tiptoe , n , adv , adj سه رێن تلێن پێ یان
- on ..... ل سه ر تلێن پێ یی
tiptoe , vi ل سه ر تلێن پێ یان دچت
tip - top , n , adj گوپیتک . لوتکه . بوچک
tirade , n ئاخفتنا درێژا دژوار . نترک
tire , n , vt شه لیتا سه رێ ژنێ . خه مل دکت
tire , n , vt تایه ر (چه رخ) ، تایه رێ دادنت (سه ر چه رخی)
tire , v . t . i دقه رمت . دوه ستت ، ماندی دبت
tired , adj چه ف . وه ستایی . ماندی . ماندو. قه رمی ، قه فلی ، پشپشی (چافی) ، نا فکه ل
tiredly , adv ب و ه ستانی
tiredness , n ملکاره ، نافکه لک، توقبون ، توق ، وه ستان . ماندیبون . قه رمین . شه که تکرن
tireless , adj بێ وه ستان
tirelessly , adv ب بێ وه ستانی
tirelessness , n بێ وه ستانیتی
tiresome , adj شه پرزه . مروس
tirewoman , n شه هکه را یاوه ر (ژن)
tiring , n وه ستین . قه فلین . قه رمین
- room ژورا خه ملی یان کاری (شانو)
tiro , tyro , n ده ستپێکه ر . شاگرد
tirocinium , n شاگردیتی
tissue , n ته فن
- paper کاغه زا ته نکا نیف روهن
tissued , adj ته فنکری
tissuey , adj ته فنی
tit , n . (colloq) = teat
tit , n سه ر ره شه (بالنده یه ک بچوکه نکل کورته)
- for tat تول
titan , n , adj نه ژده ها
titanate , n تیته نات
titanic , adj نه ژده هایی . ژ تیتانێن
- acid ترشی یا تیتا نیومی
titaniferous , n تیتانیومی

titanism , n به رهه نگاریتی یان شورشگیریتی
titanium , n تیتانیوم : هێمانه ک مێرتالی
titanosaur دینوسوریٚ باشورا ئه مریکی
titanous , n تیتانیومی
titbit , n پاری یان خوارنا خوه ش
tithable , adj باجبار
tithe , n , vt باج (یه ک ژ ده هیٚ) ، باج دکت
tithed , adj باجکری
tither , n باجکار
tithing , n باج وه رگرتن ، باجکرن
titi , n مه یمونه ک باشورا ئه مریکا
titian , n پرچا سورا قه کری
titillate , v . t شاد دکت . دقدقانک قه دکت
titillated , adj شادکری . که یف خوشکری
titillating , n تمار ، ته مار
titillatingly , adv ب شادی ، ته ماره کی
titivate , vt , i لاوبکت . لاو دبت
titivated , adj لاوکری
titivating , n لاوکرن
titlark , n = teat
title , n پاشناڤ . ناسناڤ . ناڤنیشان ، سه ر رێ . نازنا و ، به رناڤ . قوچان
- deed قوچانا خودانی یێ
- role کاریٚ سه ره کی
title , vt ناڤنیشان دکت . ناڤ دکت
titled , adj ناسنا ڤکری
titleholder , n ناسناڤ هه لگر
title page , n رۆپه ریٚ ناڤنیشانی
titling , n ناڤنیشانکرن
titmouse , n سه ر ره شه : بالنده یه ک بچوک نکل کورته
titrate , v . t . i دپیڤت
titration , n پیڤان
titter , vi , n دکه نت ، که نین
tittle , n نیشان یان خالک ل سه ر تیپیٚ ، گه ر دیله . تبابه ک بچوک
tittlebat , n ماسی یه ک بچوک شاپه ر تونژ
tittle - tattle , n , v . i پاشگوتن . پرپیژی ، پاشگوتن دکت
tittup , n قه به چون . بازدان
tittup , vi قه به دچت
tittupped , adj قه به چویی
tittupping ,n قه به چون
tittuppy , adj بازدایی ، قه به یی
titubation , n په ریشانی (ل گه ل لڤینا ده مار گیری)
titular , adj , n ناڤکی . نابرویی ، ناسناڤ هه لگر . ناسناڤی . مروڤیٚ خانه دان
titularly , adv ب ناڤکی
tizzy , n ئه ترینا دژوار (ل سه ر تشته ک پوچ)
tmesis , n جوداکرنا پارچه یێن په یڤا پیکهاتی
TNT , n (abbr.) (trinitrotoluene) تی ئێن تی : دینامیت
to , adv دا بۆ
- and fro هاتن و چون
- hell قنیرسی
toad , n به ق . پوچه مروڤ
- eater رۆباز
toadfish , n ئه خلیت ماسی یه (سه ره مه زن ده ڤ فره هه)
toadstone , n به ق به ر (بۆ نڤشتی یان)
toadstool , n ئه خلیت قارچکه
toady , n , vt , i رۆباز . بیبار، بیباری دکت . رۆبازی دکت
toast , n, v , t , i نانیٚ براژتی . نوشیجان ، نانی دبرژت (یان سوردکت) . نوشیجان دکت
- master کارداریٚ نوشیجانیٚ
toasted , adj براژتی
- cloth په رۆکیٚ قه ماندی
toaster , n نان برێژ یان سورکه ر
toasting , n نان سورکرن ، نان براژتن . نوشیجانکرن
tobacco , n توتن
- dust دومار
- heart دل نه ساخی یا جگاره کێشانا بێقام
- hornworm کرمیٚ شاخداریٚ توتنیٚ دخوت

- pipe قه لونا توتنێ
- pouch کیسکێ توتنێ
- road ده ڤه را هه ژارا ، گونده واری
tobacconist , n جگاره فروش . توتن فروش
toboggan , n شه متوک . سورین
- slide حلیسگه ها شه متوکی
tobogganer , n شه متوکڤان
tobogganing , n شه متوککرن
tobogganist , n شه متوکڤان
toby , n جگاره یا درێژا ئه رزان . دولکه یا بیره یێ
toccata , n ته خلیت ئاوازه
Tocharian , n زمانه ک هندو – ئورویی (ئاسیا یا ناڤی) ئه مایی (هه زارا یه که ما زایینی)
tocher , n مه هر . ئه خت
tocology , n داپیرکاری . داپیر زانی
tocopherol , n پیکهاتی یا ئاڤه کی یا رونی یا گرویا ڤیتامین ئی
tocsin , n زه نگلا ئاگه کرنێ
tod , n روڤی ، ریڤی
today or to - day , adv , n ئه ڤرو . ئه مرو . ئیمرو . ئیرو
toddle , n, vi , t ریڤه چونا پینگاڤ کورت ئو ڤه وه شین (وه ک زاروکان) ، پینگاڤ کورت ئو ڤه وه شی دچت
toddled , adj ڤه وه شایی (وه ک چونا زارویی)
toddlehood , n ساڤایی تی
toddler , n زاروک
toddling , n ڤه وه شین ، گه ران
toddy , n شیرێزا ته خلیت دار قه سپی (ترش دکن بۆ عه ره قێ)
to - do , n قیر وقیژ . هاری
tody , n ته خلیت بالنده یه (وه ک شاهـ ماسیگری)
toe , n , vt . i تل . پێچی . تلاپێ ، بزمار دکت . هشیار دچت
- big ...... تلا به ران
- on one's ......s لیکدایی بۆ کاری ئو ده لیڤه گری . چالاک . ڤه ژیانی
- to .....the line ده ربه ستێ رێزکێ یان رامیارێ دکت
toed , adj بزمارکری ، (پێ) تلکری
toe dance , n سه مایا سه ر تلان
toe hold , n شوێنا ساده یا تلی . شوێن . تل . شوێن بۆ سه رێ تلان (بۆ سه رکه تنێ)
toe - in , n نێزیکبونا چه رخێن به راهی یێ
toeless , adj بێ تل
toenail , n نه ینوک . بزمارێ خوه هر قوتایی نینوکا تلا پێ یی
toenail , vt قایم دکت (ب بزمارێ خوه هر قوتایی)
toff , n مروڤێ جل یان به ژن لاو . لاو
toffee , n (also toffy) توفی : شرینایی یا ره ق ده بیشی
toft , n زه ڤی
toftman , n زه ڤیدار
tog , n , vt کنج . جل ، کنج دکت
toga کراسه ک رومانی فره هـ
togavirilis , n کراسێ سپی یێ میزانی یێ کو کور کێن رومانی دکرن به رخوه
together , adv ته ڤایی، هه ڤ ، به ره ڤ . هه ڤرا . تیکدا . ته ڤ . ته ڤی . پێرا . ڤیکرا . پیکڤه . به رهه ڤ ، تیک . پیک . پیکه وه . ته ڤده . ڤیک
- with ته ڤی . ل گه ل هندێ . سه رباری. ل سه ر هندێرا
togetherness , n ته ڤایی
togged , adj تازه یان ڤه نج کنجکری
toggery , n کنج . جل
togging , n کنجکرن
toggle , n سنگ یان بزمارێ گرێکا وه ریسی رمێ نێچیرێ (کێر لڤینبار)
- iron
- joint چوک : پێگرکا موڤکی
- press چاپا ب پێگرکا موڤکی کار دکت
- rope وه ریسێ ده ستک دار ئو گرێ – دوماهی

- switch کلیلا موفکی
toggle , vt گرێددت (ب سنگیفه)
toggled , adj گرێدایی
toggling , n گرێدان
toil , n , vt که د . ته قه لا . ئه رک – کێشان . ره نجبه ری . ره نج، ره نجبه ری دکت
toile , n په روک ئه خاسمه بۆ جلان .
toiled , adj ره نجدایی
toiler , n ره نجبه ر . که دکار . کارکه ر . زه حمه ت کێش . پاله . ڕێنجبه ر . که دکه ر
toilering , n شیلاندن
toilet , n کارکرن . کار . ده ستاف . چولک . ئه ده پخانه . ئاڤریژ . ئاڤده ستخانه
toilet cover , n فوتکا مێزا کاری
toilet paper , n کاغه زا ده ستاڤێ
toilet powder , n توزا کارکرنێ
toiletry , n سابون ، گولاڤ ، یان توزا خه ملێ
toilet set , n تاخما کارکرنێ
toilet soap , n سابونا بێهن خوه شا خه ملێ . سابونا کاری .
toilet table , n مێزا کاری
toilette , n = toilet
toilet water , n ئاڤا کاری . گولاڤ
toilful , adj ره نجی . زه حمه ت
toils , n , pl تور ، داف
toilsome , adj ره نجی زه حمه ت
toilworn , adj وه ستایی . قه رمی . ماندی
toing,n ....and froing هاتن ئو چون
token , n شه قل، نیشان . نیشانه ، گرێف
- by the same .... ب هه مان هویی
- strike مانگرتن یان لێدانا هێمایی
token money , n دراڤێ هێمایی
token payment , n دانا هێمایی (تبایێ کێمێ ده ینێ دار ددت)
token vote , n ده نگدانا هێمایی
tola , n یه که یا کێشانێ (ل هندستانێ)
tolbooth = toll
told , p of tell ئه گێرا . گوت
toledo , n شورێ تولیدو ل ئیسپانیا
tolerability , n ئارامباری
tolerable , adj قایلبار . ئارامبار
tolerance , n به رگه گرتن . ئارامی . باربرن . هه مواری
tolerant , adj ئارام . هێشین
tolerantly , adv په شه درێژه کی . ئارامه کی . ب ئارامی
tolerate , vt دهێلت . رێ ددت . په شه درێژ دبت
tolerated , adj په شه درێژکری
tolerating , n په شه درێژکرن
toleration , n برده باری
toll , n زه نگل لێدان . باج . سه رانه
- bridge باج پر
toll , vt , i باج دکت . باج دستینت . زه نگل لێددت
toll or tole , vt تملوک ددت . تملوک دکت
tollable , adj باجبار
tall bar . n دار، ئاسن یان به ربه ستێ گومرکێ
toll call , n ته له فونکرنا گران یان دور
toll collection , n قولچی تی
toll collector , n قولچی
toll gate , n ده رگه هێ گومرکێ . خالکا گومرکدانێ
toll house , n باجگه . خانی یێ باجڤانی ، نفیسگه ها گومرکێ
tolling , n لێدانا زه نگلێ .
tollkeeper , n باجدارێ ل سه ر رێ یان پرێ
tollman , n باجدار (ل سه ر رێ یان پرێ)
tolu , n به لسه مه ک (رونه ک) بێهن خوه شا گه ورا داره ک باشورا ئه مریکا (بۆ گولاڤ یان ده رمان)
toluene , n تولیووین : ئاڤکی یه ک بێ ره نگ (وه ک به نزینێ) (ژ قه ترانا ره ژی یێ چێدکن بۆ قڕلاندنێ ئو چێکرنا ته قه مه نی ئو بویه یان)

toluic acid , n ترشی یا تولیووین

toluidine , n تولیودین : پیکهاتی یا نه مینی ژ تولیووینی ، ده ردکه فت بژ چیکرنا بویه ئو ده ر مانان

toluol , n = toluene

tom , n کتکانیر ، نیره کتک

- boy که چکا کورکینه

- boyish که چکا کورکینه یی

- boyishness که چکا کورکینه یی تی

- cat نیره کتک

- cod کود : ماسی یا بچوک

- fool خرپو

- foolery خرپویی

tom , vi خرپوتی دکت

tomahawk , n, vt بفریێ شه ری ، لیدت . دکوژت (ب بفریێ توماهوک)

tomalley , n: که زه یا رویبیانی

toman , n دراڤێ عه جه می

Tom and Jerry , n شه رابه ک توژه

tomato , n . (pl- es) شامبک . ته ماته . باجان سورک

tomb , n , vt گور، ڤه شیرت (مری) ، گور دکت

- stone کیلا گوری . به رکیل . کیل

tombac , n تیکلی یا مس ئو زنکی (توتیایی)

tombless , adj بیێ گور

tombola , n تومبه له

tomcod , n ته خلیت ماسی یه ک هوره

Tom , Dick and Harry , n هه ر که س

tome , n ته باره (مه زن)

tomentose , adj توک پرچ یان پورت گژ

tomentum , n ته خلیت (رو ڤی ێین موبین وه ک تاتی مری (مه له ز)

tomfoolery , n پوچبیژی . گه ڤه زه یی

tommy , n نانێ بسته هی بیێ توم ، ناسکا بچوک

- gun تفه نگا خوکار

- rot نانێ نه رم ئو نو

- shop فروشگه ، نانپیژ گه

tomographic , adj پیوه ندیداریێ وینه گری یا ناسکرنا نه ساخی ییێ

tomography , n هونه ره ک وینه گری بژ نه ساخی ناسکرنیێ یه ب تیریژا ئیکس

tomorrow, to-morrow,adv, n سوبه

- morning سوبه سپیدیێ

- the day after ..... دوسبه

tompion,n =tampion

tom - tom , n داهول (ده ست قوتانی)

Tom Thumb , n قوتو یان ره ویله، ره ویله ییێ داستانان

tomtit , n بالنده یه ک بچوکه

ton , n تبابه ک مه زن . ته ن (۱۰۰۰ کیلو گرام) ، پیڤانا کیشانیێ

tonal , adj ئاوازی

tonality , n ئاوازی تی

tonally , adv ئاوازه کی ، ب ئاوازی

tondo , n که ڤال یان نه قشیێ گروڤر

tone , n چالاکی . ساخی . پله یا ده نگی یان روناهی ، ژارلف . ریباز ، ئاواز گیان . سروشت . ماد

tone , vt , i پله دکت (ده نگ یان روناهی) . ئاواز دکت

- to .....down نزم دکت . هه دار دکت

- to ......up خورت دکت . قایم دکت

tone arm , n ده ستکیێ سندوقا ستزانان

tone colour , n ره نگیێ ئاوازیێ

toned , adj ئاوازکری

tonem , n یه که یا ئاخفتنیێ یان بیژه یا هه ر ب ئاوازی جودا دبت ژ ئیکه دی

tone value , n به هاییێ بویه یی

tong , n جڤات یان جڤاتا نهینی یا چینی

tonga , n گوهیزوکا دو چه رخ (هندی)

tong s, n , vt , i گاسک ، رادکت (ب گاسکیێ) .

tongue , n ئه زمان . زمان

- to give .... دره وت

- to hold one's ... مت دبت . ده ڤیێ خو دگرت

tongue , vt , i — دئالیست . زمانوک دکت . وه ک زمانی دریژ دکت ، فرینزی ڤه ددت

tongue and groove , n — مولکا زمان ئو که لشی

tongued , adj — ئالیستی ، زمانکری . زمان ره وان

tongue - lash , vt , i — ده ڤێ خو لێ ڤه دکت ، گازنده دکت

tongue - lashing , n — سه رزه نشت . گازنده کرن

tongueless , adj — لال ، بێ زمان

tongue - tied , adj — زمان گرتی

tonguing , n — ئالیستن ، زمانکرن

tonic , adj , n — تنگژینی ، هێزده ر . بریار . بنیات . ئاوازی . ده رمانێ قایمکه ر . قایمکه ر ، ڤه ژین

- accent — برگه خورتکرن

tonic major and minor , n — کلیلێن هه مان سه ره ک ئاواز

tonicity , n — ئاوازیتی . خورتی . ساخی

tonight,to -night,adv — ئه م شه و . ئیشه ف ، ئه ف شه ڤه

toning , n — ئاوازکرن

tonish , adj — باو . موده

tonite , n = tonight

tonka bean , n — توڤێ ره شێ بێهن خوه شێ باشورا ئه مریکا

toneless , adj — بێ ئاواز

tonelessly , adv — ب بێ ئاوازی

tonelessness , n — بێ ئاوازیتی

tonnage , n — باجا سه ر بنیاتا ته نێ ، گرانی

tonne , n — ته نا مه تری (١٠٠٠ کغم)

tonner , n — که شتی یا چه ند ته ن

tonometer , n — ئاواز پیف

tonsil(s) , n — هه ستیک . ئالو . هێستل . گلاله

tonsillar , adj — گلاله یی . هه ستیکی

tonsillectomy , n — هه لکێشانا هه ستیکان یان گلاله یان

tonisillitis , n — کولبونا گلاله یان . هه ستی که تن . ئالو که وتن . گلاله که تن

tonsillotomy , n — هه لکێشانا هه ستیکان یان گلاله یان

tonsorial , adj — به ربه ری . تراشی

tonsure , n , vt — تراشینا هه می سه ری . (سه ری) دتراشت

tonsured , adj — تراشی

tonsuring , n — تراشین

tontine , n — ته خلیت دابینکرنا ته قره یان هه قره یی (کو یه ک بمرت ماف دگه هت ئه وێن ماین)

tonus , n — تنگژینا زه بله کێ راست

tony , adj — موده ، باو

too ,adv , adj — زێده ، بێقام . گه له ک . دیسا . دیسان . ژی

took , (p . of take) — بر

tool , n — ئه وزار . ئامراز . ئالاف . ئامیر . که ره سه ـدار ده ست ، که ره سته

tool , vt — به ر دتراشت

tool engineering , n — ئه ندازی یا ئالافان

tooler , n — هلکولکێ هوستایی (ئالاڤکه ر) بۆ به رتراشی یێ

toolholder , n — ئالاڤگر

toolhouse,toolshed,n — عه مبارا ئالاف یان که ره سته یان

tooling , n — به ر تراشین

toolmaker , n — که ره سته چێکه ر . ئالاف چێکه ر

toolroom , n — ژورا ئالاف ئو که ره سته یان

toomuch , adv — زێده

toon , n — تون . داره ک ئوسترالی یه

toot , n , vt , i — فیتک . توتیکان توتیک . ده نگێ توتیکێ، فیتک لێددت. توتیکێ لێددت

tooth,n,vt (pl. teeth) — ددان . ددان دکت

- canine ...... — ددان تیژ

- incisor ..... — ددان بر

- molar........ — ددان هێران

- ache — ددان ئێش . ژانه ددان

- billed — نکل ددانکرن

- brush — فرچه یا ددانان

- caries — ددان کلور ، ددان کرمی

- extraction , n — ددان هه لکێشان

- paste — هه ڤیرێ ددانان . ده رمانێ ددانان

- pick — دارکێ ددانان

- pick plant — خلتان

- powder — توزا ددانان (بۆ پاقژکرنێ)

toothed , adj ددانداز . ددانکری
- or serrated stone که ریپچ یان به رێن سه رێ دیواری بۆ ئاڤاکرنا داهاتی . شاخور
toothful , n فره ک مه ی
toothing , n ددانوک
toothless , adj بێ ددان
toothsome , adj دلکێش (زایه ندی)، تامدار . خوه ش خوارن
toothy , adj ددان چیق
tootle , vi , t توتیک : نازک ، دوباره یی یان به رده وامی لێددت
tootsy , n پێ
top , vt سه ری رادکت یان دبرت . سه رده ڤک دکت . بلندتر دبت
top , n , adj , adv ئه ڤراز ، پوپ ، نیک ، ته وق . دوچک . ژۆر . لوتکه . سه ر . گوپیتک . کومک ، له پزوک ، بالا ، راسه ر .
- fatty layer سه رتوک ، تو
topaz , n کانێ روهنێ سلیکێتێن ئه لومنیوم (گه وهه ره) ، توپاز
topazolite , n به رێ هێژاینێ زه ر یان که سک (سه وز)
top billing , n یه که م پایه
top boot , n پێلاڤا قاچ درێژ : (جه زمه)
top coat , n پالتو یان قاپوتێ سڤک
top dog , n ده ست هه لاتدار ، سه روک زال
top drawer , n چینا بالاترا جڤاک ده ست هه لات یان به رێژاری
top - dress , vt (رێنێ – زه ڤی یێ) زبل دکت
tope , n په یکه رێ بوودی . بیستان . سیماسی یه ک بچوزک
tope , vt بێقام ڤه دخوت (مه ی)
toped , adj بێقام ڤه خواری
topee , n = topi
toper , n به نگ . ڤه خوه ر
topflight , n = top drawer
topful (l) , adj سه رداچویی . تژی
top gallant , n بابره کێ بلند ، به رزی . بلند . گوپیتک پارچه یاسینه ما (بلندا) دارێ بابره کی
top hat , n کولاڤێ میری
top - heavy , adj سه رگران
tophet , n دوژه
top - hole , adj نایاب
toph (us) , n که ڤرێ زڤرێ برکانی ، پرکا خیزی یا موئک کولی یان ل دور ددانان
topi , n کولاڤ ، شه فقه
topiary , adj , n باخچه یێ لێکداینێ گولان، لێکدایی . تازه کری . که زاختی
topic , n مژاد . بابه ت
topical , adj بابه تی . هه بیه ری . مژادی
toping , n بێقام (مه ی) ڤه خوارن
topknot , n خشلێ سه ری (په ر ، شه لیت یان گول)
topless , adj سینگ به ر دایی
top lift , n ته به قه یا ژێری یا پنی یا پێلاڤێ
toplofty , adj (also top loftical) قاپان . بونک
topmast , n پارچه یا (ناڤی) یان دووه ما دارێ بابره کی
topmost , adj بالاتر . بلندتر
topnotch , n گوپیتک
top - notch , adj نایاب
topnotcher , n تشت یان مروڤێ نایاب یان پایه به رز
topographic , adj پێوه ندیدارێ رۆژه ڤیزانی
- relief هه له ت
topography , n رۆ زه ڤیزانی
topologicla , adj پێوه ندیدارێ زانینا ئه ندازیاری نو پێوه ندی یێن ڤالاتی یێ
topologist , n زانایێ زانینا ئه نداز یاری نو پێوه ندی یێن ڤالاتی یێ
topology , n زانینا خوه ندنا رۆچکێن ئه ندازیاری نو پێوه ندی یێن ڤالاتی یێ
toponym , n ناڤ ئه ردناسی یا ده ره کێ
toponymy , n ده ر – ناڤزانی
topped , adj سه رکری
topper , n تشت یان مروڤێ نایاب

topping , n , adj تشت (وه ک بارسته یێ پورێ یان
په رێ ل سه ر گوپیتکێ. شکودار . بلند.
نایاب ، بالا، ته به قه یا سه رێ یا
شرینایی چقێن (که زاخێ) هاڤێتی
topple , n , vi , t ئێخستن ، دکه ڤت . دکه ڤینت ، دئێخت
toppled , adj که ڤاندی
toppling , n که ڤاندن . ئێخستن
tops , adj سه رکه تی ، (باشتر) ژ هو گرا
top secret , adj بیقام نهینی
top sergeant , n سه ره ک چاویش
topside , n ده ست هه لاتی یا بالا . ره خێ بلند
topside (s) , adv دنیڤه کا ده ست هه لاتی یان هێزێدا ل
سه ر پشتا گه می یێ ، بۆ یان
ل سه ر پشتێ یان پارچه یا بلند
topsoil , n ئاخا سه رڤه
top speed , n له زترین . له زا ئه ویه رێ
topsy turvy , adv , adj , n , vt به ره و ڤاژی . سه روبن
سه روبن دبت
toque , n کولاڤ
toquilla , n ریشالێن به لگێن داره ک باشورا
ئه مریکا وه ک دارقه سپی
tor , n زیر . شاخ
torah , n ته ورات
torc , n = torque
torch , n میله ده . پیل . خه تیره . مه شخه ل .
چرا . بلیسه
- fishing ماسیگرتناب چرایی
- light چرا . مومک
torchere , n مێزا شه مالکێ
torchon , n ته خلیت کلوشێ کتانی یان په مبو
- board مێزا ب کاغه زا زڤر نخافتی
- paper کاغه زا رۆ زڤر (بۆ نه قشێ ئاڤ -
ره نگان)
torchwood , n دارێ چرایان
tore , (p . of tear) چریا . دریا . دڕاند . چراند . چرتکی
toreador , n گا شه رکه ر (سوار)
torero , n گا شه رکه ر (په یا)
toreutic , adj , n ژ نه قشێ ده رکه تی یێ مێرتالان
toreutics , n هونه را نه قشێ ده رکه تی یێ مێرتالان

torgoch , n ماسی یه ک زک سور
toric , adj وه ک قه پوچکی
torii , n (pl . same) ده ریکێ په رستگه یێ شینتو
torment , n جه فا . ده ر دمه ندی . ئارمان .
ئازار . ئێش
torment , vt ئه شکه نجه دکت . ئازار دکت .
دئێشینت
tormented , adj دل ئازار . ئێشاندی
tormentil , n گیایێ گول زه ر
tormenting , n شکه نجه دان. ئێشاندن . ئازارکرن
tormentor , n . (also tormenter) ئازار دایه ک . ئه شکه نجه که ر
tormentress , n ئه شکه نجه که ر (مێ)
tormina , adj , n ئێشا دژوارا هناڤان
torn , (pp . of tear) چڕهایی . شڕ . دڕاندی . دریایی
- down هلشاندی
- to pieces په رتی
tornadic , adj باهوزی
tornado , n باهوز . باهوزا بابه لیسکی ، بوران
toroid , n شکلێ وه ک کوڤزی
toroidal , adj وه ک کوڤزی
torous , adj (also : torose) ستونی
torpedo , n , vt هاڤێژا خو کاری بۆ تێکشکاندنا
گه می یێن دوژ منی. کوژ یان
خوینرێژیێ پیشه کار، توربید . مێن یا
نوقاران، توربید دکت، توربید لێددت
- boat شه رکه شتی یا بچوکا له زا توربید
هاڤێژ
- boat destroyer شه رکه شتی یا تێکشکێنا گشتی
- body له شێ توربیدی (بۆ پێشبرکێ)
- gun boat تێکشکێناشه رکه شتی یێن توربیدان
- tube لوله یان هاڤێژا توربیدێ
torpedoed , adj توربید لێدایی
torpedoing , n توربید لێدان
torpefy , vt ته زی یان مت دکت
torpid , adj سار ، ته زی . مت
torpidific , adj ته زی . مت

torpidify , vt مت دکت
torpidly , adv ئە زیکە رە کی ، ب متی
torpiditor , adj متدار
torpidity , n متی
torpidness , n متیتی
torpor , n گە وجی . خە وا ئە مار . ئە قزی
torporific , adj ئە زیکە ر
torquate (d) , adj ستۆانکی پێ بازنی
torque , n زەبری یا بادانێ ، ستۆانک (ژ میزتالێ بادایی)
torqued , adj زە بریکری
torquing , n زە بریکرن
torquoise , n پیروزە . فە یروز
torr , n یە کە یا پە ستانێ بژ پیڤانا ڤالاتی یا پارچە یی (١ / ٧٦٠ ژ پە ستانا ئە سمانی)
torrefaction , n براژتن . زوها کرن . قە ماندن
torrefy , vt بقە مینت . زوها دکت . ببرێژت
torrent , n تیراف . شاپ . خشیک . نهێل . لە هی . لە یی . تاڤی . ئە شقە لی
- sudden ...... شاپ
torrential , adj شاپی ، لە هی یی . زە حف
- rain لە هی باران
- sudden ...stream شا پ
torrentially , adv ب زە حفی
Torricellian,adj...experiment , n ئە زمونا توریچیلی : ب جیوه بژ پە ستانپیڤێ
torrid , adj ئە ردێ تاف سوتی.ئە ردێ بێقام گە رم
torridity , n ئە رد گە رمی
torridly , adv ب گە رمی
torridness , n ئە رد گە رمیتی
torse , n = wreath
torsel , n خە ملا ئالوز
torsion , n بادان . وە رگە ران
- balance ئە رازوی بادان ، ئە رازی یا بادانکی
torsional , adj بادە کی
torsionally , adv ب بادە کی
torsive , adj بادە کی

torsk , n تورسک (ئە خلیت ماسی یە)
torso , n قورمێ پە یکە ری یان مروڤی . لە ش (بێ سە ر و دە ست و پێ)
tort , n ئە رک ئە کرن (شکاندنا ئە رکی) زیان . چە وتی
- feasor , n مروڤێ ئە رک شکێن
torte کلوچ
torticollis , n ستو رە قی
tortile , adj بادایی . چە مایی
tortilla , n (نانێ) سە وک یان نورک ، نانێ گارسی یان گە نمێ شامێ . نانێ مە کسیکی
tortious , adj چە وت
tortoise , n کیسل فس . شکە فتالوک . کوسی . کیسە ل . کیسە لە . رە ق
- beetle کیزا کیسە لی
- shell هە ستی یێ پشتا کیسە لی
tortrix , n ئە خلیت پە لپە لیتک
tortuose , adj چڤو . بادایی . خاهر. خواهر. خوار
tortuosity , n قورمچین ، بادان . وە رگە ران
tortuous , adj بادایی . نولکان
tortuously , adv ب نولکانی
tortuousness , n بادایی تی
torture , n , vt ئە شکە نجە . ئە شکە نجی . ئازاردان . ئازارە ک . ئازار . ئازاری ، ئە شکە نجە دکت . ئازار ددت
tortured , adj ئازارکری . ئازاردایی .ئێشاندی . دل ئازار ، ئە شکە نجە دایی
torturer , n ئازار دایە ک . ئە شکە نجە کە ر
torturing , n ئێشاندن . ئازارکرن . ئازاردان .شکە نجە دان
torturous , adj ئێشانی . ئازاری . ئە شکە نجە یی
torturously , adv ب ئە شکە نجە یی
torula , n زنجیرە یا گوگی یا بە کتریا . قارچکێ وە ک هاڤە ینی
torus , n خشلا کوقزی . قە پوچک
Tory , n , adj پارتا پارێزکا را بریتانی . پارێزکار پارێزیار

Torism , n پاریزکه ریتی ، پاریزکار یتی ، پاریزیاریتی
tosh , n (sl) پوچ
toss , n , vt , i سه ر راکرن . تره کتبه کرن . هافیتن له دوه شت . ئالا دلقه وه رد گه رت (بناف نقیناندا) ، په ریشان دکت . به رمه قدان دکت . دهافیت (پیل گه می ین) . دهافیت (تره کتبه دکت) دهه ژینت . تیکل دکه ، قورت دکت .
tossed , adj هافیتی
tossing , n هافیتن
- coin هلافیتنا درافی
- up هلافیتنا درافی بۆ بریاردانی
tosspot , n به نگ ، مه خوار
tossup , n هافیتنا درافی بۆ بریارا پرسه کێ . پرسا به ختی
tot ,n , vt , i سه رجه م . قورت . زاروک سه رجه م دکت . دهه ژمێرت
total , adj , n سه ره جه م . کو . ته مام . هه موکی. هه می . هه مو . سه رجه م
- abstinence نه قه خوارنا ئێکجارا (مه ی)
- ignorance نه زانینا هه موکی
- eclipse هه یف یان رۆژگرتنا هه موکی
- number هه ژمارا هه موکی
- tonnage گرانی یان باجا ته نی یا هه موکی
total (l) ed , adj سه رجه م مبوری،کوکری، سه رجه م مکری
total (l) ing , n سه رجه م مبون ، کوکرن
totalism , n زورداریتی ، هه موکیتی
totalistic , adj پیوه ندیداریێ زورداری یێ
totalitarian , adj زوردار
totalitarianism , n زورداری
totalitarianize , vt زورداری دکت
totalitarianized , adj زورداریکری
totalitarianizing , n زورداریکرن
totality , n هه موتی ، سه رجه م . تومه ری
totalizator , n ئالاڤا ژمارتن ئو دابه شکرنا گره وین پیشبرکێ یا هه سپان
totalize , vt , i هه موکی دکت . سه رجه م دکت . کورت دکت
totalized , adj سه رجه م مکری
totalizer , n ژمێرینک
totalizing , n سه رجه م مکرن
totally , adv لاپ . لاپده
- mad دین
totaquine or totaquina , n توتاکین . ده رمانه ک دژ تایێ
tote , n , vt گوهازتن . (بار گرانی) ، بارکرن هه لگرت . دگوهێزت
totem , n توته م . تشته ک هه له ز یان جانه وه ر کو دکن هیمایێ مالباتێ یان ئیلێ ، پیت بۆ فێ مه ره مێ
totemic , totemistic,adj توته می
totemism , n توته می تی
totem pole , n کاریته یێ توته می (هندوکێن سور ل به ر مالێن خو دچکلین)
tother , adj , pron ئه وێ دی
toties quoties هه رجار
totipalmate , adj تل پێکفه یێ هه موکی
totted , adj سه رجه م مکری
totter , vi , n له دوه شت . دخنگلت ، خنگلین . له قین . قه رکوسی
tottered, adj خنگلی
tottering , n له وه شین . خنگلین ، له قین . قه رکوسی
totteringly , adv له وه شینه کی ، ب له وه شینی خنگلی
tottery , adj خنگلی
totting , n سه رجه م مکرن
toucan , n بالنده یه ک ده فه را یه کسانه که ری یا ئه مریکا
touch ,vt , i , n ده ست لیدت، دملمست ، دهنگێلت هنگافتن . ملمسین . ده ستدان . هه نگاف . په لاندن . ده ست لیدان. ده ستکرن
- a.....of rheumatism روماتیز یان هونکا سفک
- and go گوهازتنا له زین (ژ خاله کێ بۆ ئێکه دی، بارێ هه ستیار یان مه ترس
- to ......down دانت، دئێت خارێ (بالافر)
- to ....off هور ئو شه هره زا رافه دکت

- to ....on نیزیک دبت . نیشان دکت

- to ....up دلفینت. هان ددت ، بژار دکت . راست دکت

- to ....upon نیشان دکت . نیزیک دبت

- to ......wood ده ست دکت داری : دژ ده خسێ

touchdown , n داهاتنا بالافرێ . گاڤا به ختی

touched , adj ده سدایی

touch foot ball , n ت پکا پێ یانا ده سدایی (ت خلیت ت پکا پێ یانا ئه مریکانی)

touch hole , n کونا سوتنێ : کونا تفه نگێ یا سوتنا شوره یێ (باروتێ)

touchily , adv ب گورنخی

touchiness , n گورنخی تی، به دمادی . هه ستیاری

touching , n هنگافتن . ده ست هافێتن . ده ستکرن. په لاندن . هلمشین . ده سدان

touchingly , adv ب هه ستیاری . ب ده سدانی

touch - me - not , n ده ست — نه که — من . هه له زه ک ده مارێن تولی له دبن هه که ده ست بکتێ

touchstone , n ئه زمون ، ئاوایێ ئه زمونێ . ئه زمونا زێری

touch system , n ریزکا ده سدانێ : (رینیازا لیدانا تیپ نلیسی)

touch - type , vt , i ده سدانی تیپ نلیسێ دکت

touchy , adj ت قه یان سوتنبار ، بیتام هه ستیار . هور . به دماد . ئه نروک

tough , adj , n قه رت . زور باز . زه حمه ت . چه تین . دژوار ، تورت . قایم

toughen , vt , i قایم دکت

toughened , adj قایمکری

toughening , n قایمکرن

toughie or toughy,n مروڤێ ره ق ، پرسا زه حمه ت

toughish , adj پچه کێ هشک

toughly , adv ب هشکی

tough - minded , adj هش — کرداری ، ئازا . خورت

toughness , n ره قی . هشکی . قایمی

toupee , n ند پرچ

toupet , n به رێ زه پرچێ

tour , n , vi , t گه ریان . گه ران .رینیارنامه گه شت. ریڤنگی، ریڤنگی دکت، دگه رت.

- de force (ئه رک) هنه را هێزێ یان شه هره زایی یێ

- of observation گه ریده یا زێره ڤانی یێ

touraco , n . (pl . s) بالنده یه ک ئه فریقایی مه زن (په ر سور ئو گه سک)

toured , adj گه ریایی

tourer , n گه ریده

touring , n ریڤنگی . گه رین . گه ران

- car گوهێزوکا ریڤنگی یان گه رانێ

tourism , n گه شت . گوزار و گه شت . گه ران. ریڤنگی . گه شتی . گه ر، رینگه ری

tourist , n گه شته وه ر . گه ریایی . گه روک . گه ریده . گه شته که ر . رینگه ر . ریڤنگ . گه شتوک ، گه شتیار

- card کارتا گه ریده (شونا په سه پورتێ)

- class پله یا گه ریده

touristic , adj گه شتیاری

touristically , adv ب گه شتیاری

tourmalin (e) , n تورمالین : به ره ک نیف هێژایه

- granite گرانیت یان به رسته یێ تورمالین

tournament , n پێشبرکێ . گه را پێشبرکێ (ئالیه را چه ند یاریکه راندا)

tournay , n په روکێ گه ل وپه لی

tournedos,n.(pl same) گوشتێ چیلێ (به زکری)

tourney , n = tournament

tourny , vt به شداری پێشبرکێ دکت

tourniquet , n بادانک یان په ستینکه ر بو راوه ستاندنا له ره سینا خوینێ

tournure , n گه ماخ مال

touse , n ئاژاوه

touse , vt گل دکت

toused , adj	گلگری
tousing , n	گلگرن
tousle , vt , n	گژ دکت ، پرچا گژ ، پێژی
tousled , adj	گف . گژگری
tousling , n	گژگرن
tousy , adj	زڤر
tout , n , vi	سه حکه رێ نوچه یێن پێشبرکێ یا هه سپان (بۆ گره وێ) . گه روک (بۆ پشتگرتنێ یان کرێ یاران ، نوچه یێن ته وله یان سه ح دکت ئو سیخوری مه شقێن پێشبرکێ دکت (بۆ گره وان). (ل بازاری) دگه رت بۆده نگان . راڤه دکت،رادگه هینت، قه نج زێده ڤانی دکت
touter , n = tout	
tow , n , vt	به نکێ قه تاندی یێ کتانی، پێ رویکێ ڤی. به نکی، وه ریس یان زنجیرا کشانێ. کشان . گه می یان گوهێزوکا کشاندی، دکشت
- in	کشاندی
- boat	به له ما کشاندنێ
- car	ئوتومبیلا کشاندنێ
towage , n	کشاندن
towing , n	کشاندن
towy , adj	کشاندنی
toward (s) , prep	به ر، به ر ب . به ره و . هه مبه ری . بۆ
- .....the sea	به ره ریاییڤه
- ....us	به رمه ڤه
towardly , adj	نه رم ، هیڤیدار
towel , n , vt , i	پێشکیر .ده ستمال . به شکیر . خاولی. پێ شته مال ، زوها . دکت .
towel (l) ed , adj	زوها کری (ب خاولی یێ)
towelling , n	خاولیکرن . زوهاکرن (ب خاولی یێ)
tower , n , vi	که لو . برج
- like	وه ک برجێ
- of strength	قایم . خورت
towered , adj	بلندکری . به رزکری
towering , adj	بلند . به رز

towery , adj	که لویی . برجی . بلند
towhead , n	پرچ کتانی . سه ر یان مرولێ پرچ نه رم سپی
towheaded , adj	پرچ کتان
towhee , n	سڤانوکا باکورا ئه مریکانی (بالنده)
towit , adv	ئانکو
towline , n	وه ریسێ کشانێ
town , n	بازار . بازێروک . شاروچکه . بازێر
- clerk	میرزایێ بازێری
- councillor	ئه ندامێ جڤاتا بازێری . راوێژه رێ بازاری
- crier	بانگێر . گازیکه ر
- hall	هولا جڤاتا بازێری
townee, townie, towny, n	بازێری
townhous e , n	خانی یێ بازێری
townsfolk,n.pl=townspeople	
township , n	بازێرک . ده ڤه ر
townspeople , n	بازێری (خه لک)
townsman , n	بازێری (مروڤ)
townswoman , n	بازێری (ژن)
towrope , n	وه ریسێ کشانێ
towtruck , n	بارکێشا کشانێ
tox (o)	پێشگره کو ژه هره ، ژه هری یه
toxalbumin , n	توکسه لبومین : ماده یه ک پروتینی ژه هری یه
tox (a) emia , n	ژه هربونا خوینێ
toxemic , adj	نه ساخێ ژه هربونا خوینێ
toxic , adj	ژه هری
- symptoms	به رژه نگێن ژه هری
toxicant , adj , n	ژه هر . ژه هری
toxicity , n	ژه هریتی
toxicogenic , adj	ژه هرزێ
toxicologic (al) , adj	پێوه ندیدارێ ژه هری زانی
toxicologically , adv	ب ژه هرزانی
toxicologist , n	ژه هرزان
toxicology , n	ژارزان . ژه هرزانی
toxicosis , n	ژه هربون

toxify , vt — ژه هر دکت
toxigenic , adj — ژه هر به رهه مدار،ژه هرداری ژه هر زێ
toxin , n — توکسین . ژه هرین
toxoid , n — ژه هرینا لاواز کری
toxophilite , n — تیرباز . حه ز که رێ ئارمانج گرتنێ ، ئارمانج ستێرکخواز
toxiphilitc , adj — ستێرکخواز
toxoplasmosis , n — نه ساخی یا رێزکا نیڤه کی یا ده مارێن زاروکی
toy , n , adj — تشتێ بچوک . نه خاسمه جانه وه ر ، لەیزتوکی . له یزتوک . وەک له یزتوکێ. له یزوک، لەیستک ، لیستک ، له یستوک
- shop — فروشگه ها له یزتوکا
- soldier — سه ربازێ له یزتوکی
toy , vi — دله یزت
- to ... with — ب هزرێ دله یزت
toyon , n — ته یسوک : ته راشه ک ئه مریکانی به ر سور ته یسی
trabeated , adj — کاریته ئاسویی ئاڤا کری
trabeation , n — ئاڤاهی یێ کاریته ئاسویی
trabecula , n — به ریه ستک
trabecular , adj — به ریه ستکی
trabeculate , adj — به ریه ستکی
tracasserie , n — ئه نرینیتی
trace , n , vt — شون پێ . رێش . خشتته ک . خشینوک . نیشان . شون . شوپ . رێچ ، هودکت . له دگه رت . په یدادکت . له دگه رینت . شوپ دکت. شون دکت . نه قش دکت
traceability , n — شونباری
traceable , adj — شونبار
traced , adj — شونکری . شوپکری . شونکه تی
traceless , adj — بێ شون . بێ سه ر وشون
tracer , n — شوپگه رین . هێمانێ سه حکه ری (تیرێژدار) . هاڤێژا نه قشکه ر . نه قشکه ر . سه حکەر (نامه یان گورزه یان نه قشگه)
tracery , n — خه ملا چقدار (داری)

trache (o) — پێشگره کو کرکروکه
trachea , n — زه نگه لور . کرکوک
tracheal , adj — زه نگه لوری . کرکروکی
tracheary , adj — پشینا کرکوکی یان زه نگه لوری
tracheate , adj — کرکروکدار . کرکروکی یان زه نگه لوری
tracheitis — کولبونا کرکروکی یان زه نگه لوری
tracheotomy , n — کونکرنا کرکروکی
trachoma , n — ته راخوما . قلتیش . چاڤ بیروڤ . بیروڤا چاڤان
trachomatous , adj — چاڤ بیروڤی
trachyte , n — تراکایت . که ڤره ک برکانی یه
trachytic , adj — تراکایتی
tracing , n — په یدوزی . نه قشه کرن. شونکه تن. دیڤکه تن . شوپاندن . دوڤکه تن نه خشه گرتن
- cloth — په روکێ شوپا تدنێ
- paper — کاغه زا شوپاندنێ
track , n , vt , vi — زنجیرا بوبه ر[illegible] . [illegible] مه یدان (پێشبرکێ) . [illegible] شون . بور . رێچ ، پانی یا گوهێزکی، پێشبرکێ یا مه یدانی، زێره ڤانی یا هێلا هاڤێژێ دکت . ب شوندا دچت . ل دوڤ دچت ، ده رباز دبت . دچت . کوچه ر دبت. شونا پێ دهێلت
- to ....down — دگرت . دگه هتێ
trackage , n — مافێ هه ڤکاری یارێ ئاسنی کو هێلەک هه ڤکاری یه ک ب کار بینت. کرێ یا ڤی مافی . هێلا رێ ئاسنی
track -and-field , adj — پێوه ندیداری پێشبرکێ یا مه یدانێ
tracked , adj — رێکری . شونکری
tracker , n — په یگه ر
tracking , n — په یدوزی
tracklayer , n — رێکێش
trackless , adj — بێ شون ، بێ رێ
- trolley = trolley bus

trackwalker , n په یاپێ هێلێ : کارکه رێ به رپرسێ پاراستنا پارچه یه ک ژ هێلا رێ ئاسنی

tract , n ئالاڤ . پارچه ئه رد . ده ر . وه شین . نامیلکه

- of sand پارچه ئه ردێ خیزی

tractability , n پێیری

tractable , adj ده ست ڤیلک . پێیر

tractableness , n پێیریتی

tractably , adv ب پێیری

tractate , n گوتار . نامه

tractile , adj کشانبار . درێژبار

traction , n لێخوشانا ڤه نوسینی . هێزا کشاندنێ . کشاندن . کشان

- engine بزوینا کشانێ

- wheel چه رخا کشانێ

traction al , adj کشانی

tractive , adj کشانی ، کشاندار

tractor , adj , n راکێش ، تراکته ر

trade , n , adj , vt , i پیشه گه ری . پیشه . کرین و فروتن بازرگانی، (ژبازاری) دکرت ، بازرگانی دکت

- to ......in پێک دگوهورت (ل گه ل چودا به ها دانێ)

- to ......off هه لگه ل ب کار دئینت . دفروشت

- - to ....on or upon دئینت به ر . ئولام دکت

trade book کتێبا بازرگانی (بۆ خوه ندنا گشتی) . چاپا بازرگانی (ژ کتێبه کێ)

trade - board جڤاتا بازرگانی یێ

tradecantia , n گیایه ک هه ر شین (گول مه زن : شین سپی یان سورێ ڤه کری)

traded , adj بازرگانکری

trade - fair نیشانگه ها بازرگانی

trade - in , n په رتال یان تشتێ پێک گوهورکی

trade mark شه ڤل وهێل . نیشانا بازرگانی

trade name ناڤێ بازرگانی

trade price به هایێ بازرگانی

trader , n بازار ڤان ، بازرگان

trade - route رێ یا بازرگانی

trade - school دبستانا بازرگانی

trade - show نیشانگه ها بازرگانی

tradesman , n بازرگان

trade - union or trades union یه کیه تی یا کارکه ران ، یه کیه تی یا پیشه گه ری . کومکار

trade - unionism یه کیه تیتی

trade - unionist ئه ندامێ یه کیه تی یێ

trade - wind بایێ بازرگانی

trading , n بازارکاری . بازارکرن . بازار . بازرگانی

tradition , n توره . باستان . ڤه وات . لاسایی . ئه ریت . رێزک . باو

traditional or traditionary ,adj ئه ریتی

- singer ده نگبێژ

traditionalism , n ئه ریتی تی

traditionalist , n ئه ریتگر ، ڤه واتگر

traditionalize , vt ئه ریتی دکت

traditionalize , adj ئه ریتیکری

traditionalizing , n ئه ریتیکرن

traditionally , adv ب ئه ریتی

traditionless , adj بێ ئه ریت

traditor , n ڤله هێ خنز یان ترسونه ک (ل ده ستپێکا ڤله هی یێ)

traduce , vt بێ رومه تی دکت. دچرینت . ئێریش دکت (ره خنه) . باشبێژی دکت

traduced , adj باشبێژیکری

traducement , n باشبێژی

traducer , n باشبێژ

traducian (ist) , n مروڤێ باوه ر دکت کو گیان ، ل گه ل له شی ، دزێت

traducing , n پاشبێژیکرن

traffic , n رێبورین . رابورین . هاتن وچون . بورین . دابورین

- circle مه یدانا گروڤرا دابورینێ

- court , n دادگه ها دابورینێ

trafficability , n بورینباری

trafficable , adj بورینبار

trafficator , n ئالاڤا نیشانکه را بورینێ

traffic engineering, n — ئه ندازه یا دابورینێ

traffic island , n — به یاڤا ناڤ ریکێدا بۆ بورینا په یایان

traffic jam , n — پر دابورین (ناپوره)

trafficked , adj — دابورینکری

trafficker , n — بارزگان

trafficking , n — دابورینی . بازرگانی

traffic signal or light , n — روناهی یا دابورینێ . کلوشک

traffic warden , n — وریبان یان هاریکه رێ دابورینێ

tragaconth , n — به نیشته‌ک سپی یان سور (ژ هه له زه کێ بۆ ده رمانی)

tragedian , n — نڤیسه رێ تراجیدی (کوڤانی)

tragedienne , n — کردارا تراجیدی

tragedy , n — تراجیدی . کوڤان

tragic (al) , adj — کوڤانی

tragically , adv — ب کوڤانی

tragicomedy , n — که نی کوڤانی

tragicomic , adj — که نینی کوڤانی

tragopan , n — پور یان تراجێ شاخدار

tragus , n — سنگوک (ل پێشی یا گوهی)

trail , n , vt , i — ده ربازگه . شوپ . شون . کاروان . دوڤ . شڤه رێ ، دخوشت . بنێت دامیلان ، (ڤه رمی) دچت . ل دوڤ دچت . دکشت (سه ر نه ردێ) ، پاش دکه ڤت (پێشبرکێ . یان پێشیه زین)

trailed , adj — شونکه تی . شه ڤاندی

trailer , n — راکێشه‌ک، فیلمه ک کورت . هه له زه ک هلپرژینه

-camp,court or park , n — مه یدان یان راوه ستگه ها راکێشه کان

trailerable , adj — کشانبار

trailering , n — کشاندن

trailing , n — په یدوزی . شونکه تن . شه ڤاندن . په یچون . دوڤکه تن

- edge — ره خێ پاشی (ژ چه نگی)

train , n — بوش . ریزگه ل . هه ڤکێش

- of idea — زنجیرا هزران

train , vt , i — فێر دکت . هین دکت . مه شق دکت

trainability , n — مه شقباری

trainable , adj — هیندار . مه شقبار

trainbearer , n — دوڤ هه لگر (یا کراسێ بوکێ)

trained , adj — مه شقکری . راهینایی . ریکری

- nurse — په‌رستار یان نه خوشه ڤانا راهینایی

trainee , n — سیار . شاگرد

trainer ,n — راهین.مه شقیار.هینکه ر. مه شقڤان

training , n — مه شق ، سه رمه شق . ریکرن . راهینان . هینکرن.مه شقکرن

- college — زانستگه ها راهینانێ

- school — دبستانا راهینانێ

training less , adj — بێ راهینان . بێ مه شقکرن

trainload , n — بارێ هه ڤکێشێ

train man , n — کارکه رێ هه ڤکێشێ

train oil , n — رونێ نه هه نگی

train sick , adj — گێژێ هه ڤکێشێ

traipse , n , vi , t — گه ران . چونا ماندی ، باپیلی دکه . دگه رت . دچت

traipsed , adj — گه رایی

traipsing , n — گه ران

trait , n — روچک . ره وشت . تایبه تی . سنجی . روخسار . گه د . شان

traitor , n — بێ به خت . ته پره ش . زه غه ل . زک ره ش . ناپاک . ئه وان . خنز

traitorous , adj — خنزکار . جه گه رمژ

traitorously, adv — ب خنزی

traitress , n — خنز (مێ)

traject , vt — دگوهێزت

trajection , n = trajectory

trajectory , n — رێگه ، رێ یا کرڤی یا هاڤێژ ، دوڤه لانک یان ستێرا گه روک

tra - la , interj — ده ربرینا شادی یێ

tram , n , vi , t — بارکێش (ل کانزایێ) . ترام، کومری دگوهێزت (ب بارکێشێ ل کانزایێ) ، ل ترامێ سوار دبت

- car گوهێزوکەک تراماباركێش (ل كانزایێ)
- line هێلا ترامیێ
trammed , adj گوهازتی (ب . ترامیێ)
trammel , n , vt چنگالێ كوچكی بۆ هلاویستنار قازانان
ل سه ر ئاگری . به ند . گیرو . تور
(بۆ گرتنا ماسی یا ، یان بالنده یا)
كوت . ئالاڤا نه قشكرنا هێكه یی ،
دكه‌ڤینت ناڤ ته‌لهێدا . به ند دكت. گیرو
دكت . ب تورێ دگرت
trammel (l) ed , adj داڤكری
trammel(l) ing , n داڤكرن
tramming , n گوهازتن (ب ترامیێ)
tramontana , n بایێ سارێ باكوری یێ نه دریاتیكی
tramontane , adj , n نشته یێ ره خێ دی یێ چیایی : بیانی
ل ره خێ دی یێ چیایێ (ئه لپ)
tramp , n , vi , t گه روك (بۆ پارسێكی یێ . فه لیته .
گه ده . ئێپه ری . سه رسه ری، ده نگێ
پێ یان ، رێباری دكت (په یا) . ددت
سه ر ، باپێڤی دكت
trample , n , vt , i بازدان سه ر ، پێپه س دكت .
دته پسینت . دپه لخینت . ددت سه ر
trampled , adj پێپه سكری
trampler , n پێپه سكه ر
trampling , n پێپه سكرن . ته پساندن
- down دانسه ر
trampoline , n ترامپولین : په هله وانیتی. هه رزالا
په هله وانی
tramroad , n رێ ئاسنا كانزایێ
tramway , n رێ یان هێلا ترامیێ
trance , n , vt دلشادی، مه ستی، بێ‌هشی، بێقام دلشاد
دبت . مه ست دبت . بێ هش دبت
tranced , adj بێ هشكری
tranche , n پارچه‌یه‌ک نه خاسمه ژ داهاتی
tranquil , adj ئاسوده . هه دار . هێمن ، ئار ام
- mind هشا هه دار
- scene دیمه نێ هه دار
- surface (of pond) رژگه را هه دار

tranquility , n ئارام . هه دان . متبون ، دلنیابون .
هه داری . هێمنی
tranquil(l)ization,n هه دراندن . هه داركرن . هێمنكرن
tranquil (l) ize , vt مت دكت . هێمن دكت
tranquil (l) izer , n ئێشبر . هێمنكار . ئارامده ر .
ده رمان ڤه زین . ئێش راوه س
tranquilly , adv هه داره كی ، ب هه داری
tranquilness , n هه داریتی
trans- پێشگره كو تێرایه ، پاشه
transact , vi , t بازار دكت.كار دكت . كاری ل گه ل
دكت . كار بازاری دكت
transaction , n كاركرن . كار ل گه لكرن، كار بازار
transactional , adj كار بازاری
transalpine , adj , n نشته جی یێ پشت چیایێ ئه لپ .
كه تی پشت چیایێ ئه لپ
transaminase , n ئه نزیما گوهازتنا ئه مینی
transamination , n گوهازتنا ئه مینی
transatlantic , adj پاش یان پشت ئه تله نتیكی .
دئه تله نتیكرا . ئه تله نتیكرا
transceiver , n هنێر نو وه رگر
transcend , vt , i ژێ دبور ینت . سه ر دكه ڤت .
سه ررا دبورت . بالاتر دبت
transcendence , or سه ركه تن . بالابون
transcendency , n
transcendent , adj , n بونه وه رێ سه ر هه بونا مایه یی
شێلی . ئالوز . پاش مه ودایێ
ئه زمونی . ژێ بوراندی . بالا
transcendental , adj ئالوز ، پاش مه ودایێ سه رهاتنێ
- function هوكارێ بالایی
- object هه بیه رێ راست
- meditation رامانكرنا بالابونی
- unity یه كه تی یا تێگه هشتنی
transcendentalism,n ژیرزانی یا بالایی تی شێلی تی .
ئالوزی تی كو مروڤ راستی یێ
دزانت ب هزركرنێ نه ئه زمونێ یان
سه رهاتی یێ
transcendentalist , adj , n ژیرزانێ بالایی تی یێ

transcendently,adv ب بالابونی ، بالابونه کی
transcontinental,adj ناڤ قاره یی ، ناڤ که رته یی
transcribe , vt وه ردگێرت . ئاوازی راست دکت (ب هێمایێن ده نگی) ، تومار دکت . رۆنڤیس دکت ، دوه شینت (به رنامه یا ئێزگه یی یان ته له ڤزیونی یا تومارکری)
transcribed , adj رۆنڤیسیکری
transcriber , n وه رگێر ، نڤیسه ر
transcribing , n رۆنڤیسکرن
transcript , n ده فته را پله یێن شاگردی (تومارا دبستانێ) . رۆنڤیس
transcription , n ئاوێن (بۆ لێدانێ ل ئێزگه یێ) ، ئاواز راستکری . رۆنڤیس
transcriptional , adj رۆ نڤیسی
transcription ally,adv ب رۆ نڤیسی
transcriptionist , n رۆنڤیسکه ر
transcriptive , adj رۆنڤیسی
transcurrent , adj لوزه وێ پانی
transcutaneous , adj ناڤ چه رمیرا
transduce , vt دگوهۆرت (ئوزه)
transduced , adj گوهۆری
transducer , n وزه گۆر : ئالاڤا گوهارتنا تاپه ک تشته کێ بۆ ئێکه دی (وه ک په ستانێ بۆ ڤولتی یێ)
transducing , n گوهۆرین
transect , vt پان دبڕت
transection , n پان بڕین
transept , n ره خێ دێرێ
transeptal , adj پێوه ندیدارێ ره خێ دێرێ
transexual = transsexual
transfer , n , vt گوهێز . گوهارتن ، دگوهێزت
- form گوازنامه . گوهێزنامه
transferability, n گوهێزباری
transferable , adj گوهێزبار
transferee , n بۆگوهارتی . گوهارتی
transference , n گوهارتن
transferer , n گوهێز : ژ دره کێ بۆ دره ک دی
transferor , n گوهێز : ده ست ژ مافی یان خودانی یێ به ردایی
transferred , adj گوهارتی
transferrin , n پروتینا ئاسنی دخوینا جانه وه ریدا دگوهێزت
transfiguration , n دیاربونا عیسا پێغمبه ری ل سه ر چیایی. جه ژنا دیاربونێ . گوهورینا نژیار یان شکلێ ده رڤه یی
transfigure , vt شکودار دکت . نژیاری دگوهورت
transfinite , adj پتر ژ هه می ژمارێن راده دار . پاش راده
transfix , vt تێرادکت . کون دکت . لێددت . قایم دکت ب لێدانێ
transfixion , n کونکرن . تێراکرن
transform , vt دگوهورت
transformable , adj گوهوربار
transformation , n گوران . گوهوران . گورین . گوهورین
transformational,adj گوهوری
transformationally ,adv ب گوهوری . گوهوره کی
transformative,adj گوهێر
transformer , n گورینک ، گوره ر
transfusable , adj گوهێزبار
transfuse , vt خوینێ دگوهێزت . تێرا دچت . دگوهێزت
transfused , adj گوهارتی
transfusible , adj گوهێزبار
transfusing , n گوهارتن
transfusion , n گوهارتن

transfusive , adj گوهێزدار

transgress , vt دە ست درێژی دکت . گونە هی دکت .
سە رکێشی دکت . دچرینت

transgression , n گونە هی . سوچ . تێپە رین

transgressive , adj دە ست درێژدار ، تێپە رینی

transgressor , n سە رکێش

transhumance , n گوهازتنا کە شی یا تە رشی

transience , n زو نە مانی

transient , adj مێهڤانێ دە مە ک کورت . زو نە مایی.
پە نە سە . کاتی . دە مدار ، مروڤێ
گە روک (بۆ پە یداکرنا کاری)

transiently , adv دە مە کی ن

transilluminate , vt روهنی سە ح دکت

transillumination , n سە حکرنا روهنی •ٔ

transilluminator , n سە حکە رێ روهنی

tranisre , n دە ستورا دە رئینانی

transistor , n گوازینوک . ترانزستە ر . ئالاڤا
ئێلێکترونی بۆ رادیو

transistored , adj ترانزستە رکری

transistorization , n ترانزستە ر کرن

transistorize , vt ترانزستە ردکت

transistorized , adj ترانزستە رکری

transistorizing , n ترانزستە رکرن

transit , n ڤە کوچاندن . تێپە رین . دابورین

- compass ئالاڤا پیڤیاری بۆ پیڤانا گوشە یا
ئاسویی ، بو رینا ژ خوڵە یا لە شێ
ئە سمانی ژ درا درێژە هێلێ

- duty باجا دە ربازبونێ ژ وە لاتە کێ

- instrument نوربینا دە ربازبونێ ، ئالاڤا زێرە ڤانی
یا بورینا لە شێن ئە سمانی ژ درێژە
هێلێ

transition , n بورینا ژخوڵە یا لە شێ ئە سمانی ژ
درا درێژە هێلێ ٔ . برگە یا گوهێزی .
گوهارتن . گوهازتن

- stage کوچا گوهێزی

- tumour پە رچڤتنا گوهێزی

transitional , transitionary , adj گوهێزی

transitionally , adv گوهێزە کی ، ب گوهێزی

transitive , adj , n تێپە رە کی . دە ربازە . گە راندی .
تێپە ر

- verb لێکە را گە راندی . کارێ لێکە ر .
کارێ تێپە ر

transitively , adv ب تێپە ری

tranasitiveness , n تێپە ریتی

transitivity , n تێپە ریتی

transitorily , adv ب دە مداری

transitoriness , n دە مە کیتی

transitory , adj ناڤابویی . دە مدار

translatability , n وە رگێرباری ، تە رجمە باری

translatable , adj وە ر گێربار ، تە رجمە بار

translate , vt تە رجمە دکت . وە ردگێرت

translated , adj وەرگێرایی.پاچڤانکری، تە رجمە کری

translating , n تە رجمە کرن . وە رگێران .
وە رگە راندن

translation , n وە رگێران . تە رجمە

translational , adj وە رگێرانی

translative , adj پێوە ندیدارێ گوهازتنێ

translator , n تە رجمە دار ، پاچڤە زان . پاچڤان.
تە رجمان . وە رگێر

translatory , adj پێوە ندیدارێ لڤینا رێزکی

transliterate , vt نڤیسینا زمانە کێ ب تیپێن زمانەک
دی دنڤیست

transliterated , adj پێوە ند یدارێ نڤیسینا زمانە کێ ب
تیپێن زمانە ک دی

transliterating , n نڤیسینا زمانە کێ ب تیپێن زمانە ک
دی

transliteration , n نڤیسینا زمانە کێ ب تیپێن ز مانە ک
دی نڤیسی

transliterator , n نڤیسە رێ زمانە کێ ب تیپێن
زمانە ک دی

translocate , vt دگوهێزت

translocation , n گوهازتن (ژ دە رە کێ بۆ دە رە ک دی)

translucence , n رونی . روهنی

translucency,n=translucence

translucent , adj رون . روهن ، پاش رون
translunary , adj پاش هه یفی
transmarine , adj ناف ده ریایی را ، ژ پاش ده ریایی هاتی . نشته جی ییْ پاش ده ریایی
transmembrane , adj دیه رده یی را
transmigrate , vi له شدار دبت . کوچه ر دبت
transmigration , n له شداربون . کوچه ربون
transmigrator , n کوچه ر
transmigratory , adj کوچه ری
transmissibility , n درمی . گوهیزباری
transmissible , n گوهیزبار . درم
transmission , n راگوهازتن . راگوزتن . هنارتن . ناردن . گه هاندن
transmissive , adj گوهیزبار . گوهیزی
transmissivity , n گوهیزیتی
transmit , vt تیرا دچت (روناهی) . دهنیرت . دگوهیزت
transmittable , adj گوهیزبار
transmittal , adj گوهیزی
transmittance , n گوهازتن
transitted , adj گوهازتی ، هنارتی
transmitter . n نیریار . پیلوه ش . نیره ر
transmitting , n هنارتن
- set ئالاڤا نیره ر
- station ئیزگه یا پیلوه شین
transmogrification,n گوهارتن
transmogrified , adj گوهارتی
transmogrify , vt دگوهورت (وه ک جادوگه ری)
transmogrifying , n گوهارتن
transmontane , adj = tramontane
transmutation , n گوهارتنا مایه ییْ ئه رزان (بو زیڤ ئو زیری). گوهورین . گوهارتن . گوهوران
- glaze گوهورینا هیمانه کیْ یان به ردیله کیْ بو ئیکه دی
transmutative , adj گوهورینی
transmute , vt , i (شکلی سروشت یان مایه) دگوهورت
transmuted , adj گوهارتی
transmuting , n گوهارتن
transnational , adj ناڤ نه ته وه یی
transnatural , adj =supernatural
transnormal , adj پاش ئاسایی
transoceanic , adj ناڤ زه ریایی
transom , n به شت
- of door ده ری ییْ به شت
- window په نجه رکا به شت
transonic also tran - sonic , adj نیزیکی له زا ده نگی
transpacific , adj ناڤ زه ریاییْ هیمنرا . پاش زه ریاییْ هه دار
transpadane , adj ل پاش (سه رچه می)
transparence , n = transparency
transparency , n دیوه ده ری. تشتیْ روهن . روهنیتی
transparent , adj پاش بین ، دیوه ده ر . روهن . رون . روشه ن . چروسکدار
- body رۆ ته نک . له شیْ رون
- head kerchief , n ته مه زی
transparently , adv ب روهنی
transparent ness , n روهنیتی
transparentize , vt روهن دکت ، دیوه ده ر دکت
transparentized , adj روهنکری ، دیوه ده رکری
transparentizing , n روهنکرن ، دیوه ده رکرن
transpersonal , adj پاش مروڤی
transpicuous, adj = transparent
transpierce , vt تیرا دچت
transpiration , n خوها هه له زی ، خوهـ . خوهدان
transpire , vi , t ئه شکه را دبت ، دیار دبت . ده لیْن دبت . خوهـ ددت
transpired , adj دیاربویی
transpiring , n دیاربون
transplacental , adj قه ومینی یا هه ڤال بچوکی
transplacentally , adj ب قه ومینی یا هه ڤال بچوکی
transplant , n نه مام ، شه تل

transplant , vt , i دگوهێزت (هه له زێ یان له ش له ندامێ)
transplantability , n چاندنله باری
transplantable , adj چاندنله بار
transplantation , n چاندنله
transplanter , n چاندیار
transpolar , adj ناڤ جه مسه رێ باکوری یان باشوریرا
transponder , n وه رگرێ به رسفدار، ئالاڤکا رادیو یان رادار کو گاڤا نیشانه کێ وه ردگرت جهدا به رسڤێ دهنێرت)
transpontine , adj که تی ره خێ دی یێ پرێ
transport , n شادی، گه می یا گوهازتنا سه ربازئو که ره سته یان ، ریزکا گوهازتنێ . تاوانباریێ‌سرگومکری، که یف، گوهاستن. گوهازتن . گوهێز . له گوهازتن ، بالافرا گوهازتنا مروڤ ئوتشتان
- aiplane بالافرا بارکێش
bridge پرا له گوهازتنێ
- charges بارانه
transport , vt نور دکت . دگوهێزت . سرگوم دکت
transportability , n گوهێزباری
transportable , adj گوهێزبار
transportation , n راگوهاستن . گوهاستن . گوهازتن . له گوهازتن
- costs بارانه
transportational , adj له گوها زتنی
transported , adj گوهاستی . گوهازتی
transporter , n گوهێز
- bridge پر بۆ هه لگرتنا ئوتومبیلان ئو گوهازتنێ ئو ده ربا زکرنێ ژ رۆباری
transporting , n گوهازتن ، گوهێزی
transposable , adj گوهازتنبار
transpose , vt دگوهورت (شون یان بارێ تشتی) . دگوهێزت (ژ ره خه ک هه ڤکێشێ بۆ ره خێ دی) ، پێسترکێ دگوهورت . دگوهێزت . دگوهورت . وه ردگێرت
transposed , adj گوهارتی
transposing . n گوهارتن

transposition , n گوهازتن . گوهارتن
transsexual , adj , n ناڤ ره گه زی یان زایه ندی . مروڤێ ب رۆچکێن سروشتی یێن زایه نده کێ ئو ب رۆچکێن ده رونی یێن زایه نده ک دی
transsexualism , n رۆچکی تی یا سروشتی زایه نده کی
transsexuality , n رۆ چکیتی یا سروشتی یا زایه ندی
transshape , vt دگوهورت (شکلی)
transship , vt , i دگوهێزت (ژ گه می یه کێ یان ئوتو مبیله کێ بۆ ئێکه دی)
trans - sonic = transonic
transubstantiate,vt, i دگوهورت (ماده یه کێ بۆ ئێکه دی)
transubstantiation, n گوهارتن . گوهورین
transudate , n بورین (ئاڤه کی) دناڤ سو (کون) یان ڤالاتی یا په رده یێرا
transudation , n بورین (ئاڤه کی) دناڤ کون یان ڤالاتی یا په رده یێرا
transude , vi , t (ئاڤه کی) دناڤ سو (کونک) یان ڤالاتی یا په رده یێرا دبورت
transuded , adj ده رباز بویی (دناڤ په رده یێرا)
transuding , n ده ربازبون
transuranic , adj پاش یورانیوم : ژمارا گه ردیله یی مه زنتره ژ ژمارا گه ردیله یی یا (یورانیوم)
transuranium , n هێمانا ب ژمارا گه ردیله یی مه زنتر ژ یورانیوم
transvaluate=transvalue, vt به ها دکته
transvaluated , adj به هاکریله
transvaluating , n به هاکرنله
transversal , adj , n هێلا لاده کی . هێلا پانی . پانی
transverse , adj ,n رۆپان . لاده کی
- axis ته وه را لاده کی
- colon زه بلوتا راکێشایی
- wave پێلی رۆپان
transversely , adv ب لاده کی
transvest , vt جلێن زایه ندێ (هه ڤبه ر) به رامبه ر دکت به ر خو

tranter , n هه لگرێ تشتان (بۆ فرۆتنێ) . فروشیارێ گه رۆک

trap , n هێله ک ، داو . داڤک . سوتال . سوتل . بوسه . پوس . ته له ، ته لهه ، داڤ . خه فک

- celler ڤالاتی یا بن شانوییێ

- door داڤ ده رگه

- rock که ڤرێ برکانی

- setting داڤ ڤه دان

trap , vt , i داڤ دکت . دخه ملینت

trapes , n = traipse

trapeze , n هێنسکا په هله وانی یان وه رزشی

trapezium , n ترابیزیوم : چار لاییێ نه رێزکی کو جوته ک لایێن به را مبه ر ته ریبینه

trapezius زه بله کا نیڤ لادایی (ل هه ر دو ره خێن پشتێ)

trapezohedron رۆیێ لوزینه یی یێ لادایی

trapezoid , n نیمچه ته ریب ، نیڤ لا ته ریب

trapezoidal , adj نیڤ لا ته ریبی

trappean , adj ژ که ڤرێ برکانی

trapped , adj خه ملاندی ، داڤکری

trapper , n داڤکه ر

trapping , n خه ملاندن . داڤکرن . خاپاندن

trappings , n خه مل . نیشان

trappy , adj خاپین

traps , n , pl که ل و په لێن که سی

trapshooter , n نێچیرڤانێ کوترێن ئاخێ کو دهاڤێن ئه سمانی بۆ ستێرکێ

trapshooting , n نێچیرا کوترێن ئاخێ کو دهاڤێن ئه سمانی (بۆ ستێرکێ)

trash , n کارێ پوچێ هونه ری ، پوچبێژی . پاشماوه .، خولت . گلێش . که سته ک . ته رت

- man گلێشکار

trash , vt سپی (بێ تیڤل) دکت (له ڤه نێ شه کرێ)

trashy , adj پوچ

trass , n که ڤره ک برکانی راینی(ل ئه لمانیا)

trauma , n ڤه پون . ئازار . برین . راته کاندن

traumatic , adj ڤه پونی . هه رشی . برینی . راته کاندی

traumatism , n ڤه بونیتی . برین

traumatization , n ئێشاندن

traumatize , vt ڤه بون دکت .بریندار دکت، دئێشینت

traumatized , adj ئێشاندی

traumatizing , n ئێشاندن

travail , n , vi زهێ . ژان . ئێش ، ئازار . ئه رک. کارنه خاسمه رێنجبه ری ، زهێ دبت. رێنجبه ری یێ دکت

trave , n ستونێ پانێ بانی

travel . n رێویتی . رێباری

- agency پێشکاری یا رێبارێ

- agent پێشکارێ رێبارێ

- ticket رێنامه

travel (l) ed , adj رێبارکری

traveller , n رێویک . رێڤنگی . رێبوری . وه لاتگه ر. رێوی . رێبار . رێبوار گه رال

-' s check چه کێ رێباری یێ

travelling , n رێباریکرن

- bag خورج ، جه نته

- crane هه لگرا گه رۆک

- itinerant گه رۆک

travelogu (e) , n گوتارا وێنه کری لسه ر رێباری یه کێ

traversable , adj ده ربازبار

traversal , adj بورینی . ده ربازی

traverse , n , vt , i ده ربازبون ، بورین ، دچت . دبورت

traversed , adj ده رباز بویی

traverser , n رێبار

traversing , n دابورین . بورین

travertin(e) . n ترافێرتین : به ره ک ڤیری یه

travesty , n چا ڤليكرنا پيكه نيني، زر وێنه (دادى يان ديموكراتى) . لادان

travesty , vt چاڤ لێدكت (ترانه یی یان پێکه نینی)

travois , n بارکێشیێ هندو کێن سور

trawl , n ترول : تورا ماسیگرتنێ (مه زن ئو قوچه کی ل بنێ ده ریایی دئێت کشاندن) ، نکلوکا زنجیره کری

- line به نکێ تورا ترولی

- net تورا ترولی

trawl , vi , t ماسی یا دگرت ب تورا ترولی یان نکلوکێن زنجیره کری

trawler , n گه می یا ماسیگه ری

- man ماسیگر

tray , n ته پسی . سێنی ، سینی، به رکه شوک. له نگه ریک . له نگه ر .

- copper به رگه ش

- wide ...... له نگه ری

treacherous , adj بێ به خت . ته پره شی . جه گه ر مژ

treacherously , adv خنزه کی ، ب بێ به ختی

treacherousness , n بێ به ختیتی

treachery , n ته پره ش . بێ به ختی . ناپاکی . خنزی . جه گه ر مژی

treacle , n دوشاڤا شه کرێ

treacly , adj دوشاڤی

tread , n , vi , t ده سدانک . پارچه یا ب ته ردیڤه ژ پێ، پێلاڤ یان تایه رێ ...شون یان ده نگێ پێلیکرنێ ، پینگاڤ ، پێلیکرن، پارچه یا بلندا ئاسوینی ژ پێسترکێ، دانکه ڤت(نێرێ بالنده ل سه ر مێ یێ). دچت . پینگاڤ دهاڤێت ، دهه رشینت. ته په سه ردکت . ددت سه ر

- to ....down پێ لێدکت

- to....in some body's steps چاڤ لێدکت

- to ....on air شاد یان به ختیار هش دکت

- to...on somebody's toes شه پرزه دکت یان دئێشینت

- to .....out ڤه دکوژت

- to ....under foot پێ لێدکت

- to .....water پێ ئو ده ستان دلڤێنت (دا نوقی نه بت)

treaded , adj دایی سه ر

treading (on) , n پێلیکرن

treadle , n , vi پێلیکه رک : ده ستکێ ب پێ یێ کاردکت ، پێلیکه رکێ ب کار دکت

treadmill , n روتینێ مروس . روتینێ بێ زار . ئاشێ پێلیکرنێ (بو ته شکه نجه دانێ)

treason , n ناپاکی ، بێ به ختی . خنزی

treasonable , adj خنزبار

treasonably , adv ب خنزباری

treasonous, adj= treasonable

treasurable , adj به ها گران . هێژا

treasure , n , vt په رگه ل سامان ، گه نجینه . خه زینه.خه زنه، په رگال، گه نجینه دکت

- house گه نجینه خانه

- trove دیتن ، په یداکرن . گه نجینه یا ڤه شارتی

treasured , adj گه نجینه کری

treasurer , n خه زنه دار . گه نجه دار . گه نجینه ڤان

treasuring , n گه نجینه کرن

treasury , n گه نجینه . خه زینه . گه نجه

- management خه زنه داری . گه نجه ڤانی

- notes (n . pl) کاغه زێن دراڤی یێن خه زینه یێ

treat , vi , t به هایێ ڤه خوه ندنێ ددت، مێهڤانداری دکت . دان و ستاندن دکت . چاره دکت

treat , n ڤه خوه ندن (بو خوارن یان ڤه خوارنێ . خوه شی)

treatability , n چاره باری

treatable , adj چاره بار

treated , adj ڤه خوه ندی ، چاره کری

treater , n چاره که ر

treating , n سازان . سازاندن . چاره

treatise , n زانستنامه . ڤاڤێژه ک

treatment , n تیمار ، سازاندن . ده رمانکرن . ئیش .
چاره . چاره کرن
treaty , n هه ڤالبه ندی ، په یمان
treble , adj , n , vt , i سێ جاری ، سێ جار ، سێ جار دکت
trebled , adj سێ جار کری
trebling , n سێ جارکرن
trebly , adv سێ جاره کی
trebuchet , trebucket چمچیر
tree , n په یکه رێ خورجێ ، ته وه ره یێ
عه ره بانه یێ ، قالبێ پێلاڤێ . سیداره.
کاریته . ستون . ده ستک . خاچ .
دره خت . دار ، دارێ مالباتێ
- fern .... سه ر خه س یان گه ز
- nail سنگ (کون پوف دبت هه که شل ببت)
- of heaven دارا ئه سمانی (داره ک تیز سیبه ره)
- of liberty دارا ئازادی یێ
- of life دارا ژیانێ
- plane ..... چنار
- shrew جانه وه ره ک مه مکدار وه ک سفوره یی
- ...'s side shoot ده رح
- stump گونج . گلاره . قورم
- surgeon نژدارێ داران . پسپورێ نژداری یا
داران
- surgery نژداری یا داران
- teak .... که ڤوت
- toad به قێ داران
- trunk قورم
tree , vt پێلاڤێ فره دکت (ب قالبی) ، ته نگاڤ
دکت .بشه قینت سه ر داری
treed , adj ته نگاڤکری
treeing , n ته نگاڤکرن
treeless , adj بێ دار
treelike , adj وه ک داری
trefoil . n , adj وینجه . نه فه ل . سێپه ر . سه پار
trehala , n گه زو
trehalose , n شه کرا به لوری (بناڤ هاڤه یێ ئو
هنده ک قارچکاندا)

treillage , n که پرکا مێوی
trek , n , vi رێباری یا عه ره بانه یا گایان
نه خاسمه کوچه ری یا هه موکی ،
رێ یا خو هێدی ئوزه حمه ت دبرت.
رێباری دکت . کوچه ر دبت
(ب عه ره بانه یا گایان)
trekked , adj کوچه ریوی
trekker , n رێبارێ عه ره بانه یا گایی
trekking , n کوچه ربون
trellis , n, vt که پرک ، که پرێ چێدکت
- work که پرک
trematode , n ته خلیت کرمه ک پانه
tremble , n , vi گزگز . گریزه . سه رم . له رزین .
له رز ، دهه ژت . دله رزت
trembled , adj گزگزاندی . له رزی
trembler , n له رزوک
trembling , n له رزوک . وه ش . ته ڤز. گزگزاندن.
راهه ژاندن . له رزین
- poplar سپیندارا له رزوک . وێنه یی : ژیان
پان چاره نڤیسا مروڤی
trembly , adj له رزی
tremellose , adj هه ژینی وه ک جیلی (هه له زه)
tremendous , adj ئه ژده ها . زور . گه وره . مه زن
- difference جودایی یا مه زن
tremendously , adv ب گه وره یی ، ب مه زنی
tremendousness , n مه زنیتی ، ئه ژده هایی تی
tremolite , n تریمولایت : مینرتاله ک بریتی یه ژ
سلیکاتێن کالسیوم ئو مه گنیسیوم
tremolo , n کارتێکرنا له رزی ل سه ر
سترانبێژی یێ یان له یزتنا ئالاڤێن
ژه نی
tremor , n, vi بچرک ، هه ڤریشک ، له رزین .
ته ڤز. گزگز. گریزه. شه ک. سه رم.
له رز .له ره ، دهه ژت . دله رزت
tremulant , adj ترسایی ، بزدهی ، له رزوک
also (tremulent)

tremulous , adj له رزوک . له ره که ر

- hand ده ستی له رزی

- leaves به لگین له رزی

- line به نگی له رزی

- voice ده نگی له رزی

tremulously , adv ب له رزوکی

tremulousness , n له رزوکی تی

trenail = treenail

trench , n تالاده . ته بی . هه رق . تاپی . سه نگه ر . گوندک . چه په ر . کوزک خه نده ک . خه نده ق

- coat پالتوین بارانی

- fever تایا چه په ران (دئیت سه ربازین ناف چه په راندا)

- foot پی ین چه په ری (نه ساخی یا پی ین سه ربازین ناف چه په راندا دگرت)

- irrigation ..... جو

- mortar ته قنا چه په ران

trench , vt , i نیزیک دبت . چه په ر دکت . دپاریزت (ب چه په ری) . دکولت . نه قش دکت . چه په ر دکولت

trenchancy , n دژواری ، توژی ، تیژی

trenchant , adj دیار . گه زدار . چالاک . توژ ، تیژ

- sword شوری توژ یان تیژ

trenchantly , adv ب تیژی

trencher , n ده پک (بو پیشکیشکرنا خوارنی وه ک سینی یی)

trend ,vi , n حه ز دکت . نیاز دکت ، نیاز . جلین باو ، ئاره زو . باو

- setter رینه ری تایاری

trendily , adv ب باوی

trendster , n باوکه ر

trendy ,adj باو

trental , n سه نفیژین په یهاتی بومری

trepan , n سمتوکا مه زن(بو ده ریکی کانگه هان)، خیزاری کلوخی. چقو . فیلباز. خاپین ، داف

trepan , vt دکه فینت ناف داڤیدا . فینت دکت . دخاپینت . کون دکت (ده ریکی کانگه هی)

trepang , n ئاروین ده ریایی : جانه وه ره ک ده ریایی

trepanned , adj خاپاندی

trepanning , n خاپاندن

trephination , n داڤکرن

trephine , n , vt خیزاری کلوخی،(کلوخی) ب خیزاری دبرت

trepid , adj ترسونه ک

trepidation , n بزدهین . ترس . له رز

treponema , n به کتریا یان درمه ک باده کی (نه خاسمه ئه وا فره نگی چیدکت)

treponematosis , n نه ساخی یا درمی فره نگی

trespass , n , vi زینده گافی . گلی یا زینده گافی یی . ده ست دریژی . گونه هی . ده ست دریژی دکت. زینده گافی دکت. گونه هی دکت

tresspasser , n دوژمنکار ، زینده گاف کار

tress , n , vt گولی یاپرچی . پنج . زلف . که زی، که زی دکت

tressed , adj که زیکری

tressure , n شه لیتا ته نگ

tressy , adj که زی یی

trestle , n به ریالک ، هه لگر

- - bridge پرا هه لگری : پرا ل سه ر هه لگران

- table میزا هه لگری : کو ده پک داری یه ل سه ر به ریالکی

- work سکه له

trews , n ته نگه شه لوار

trey , n سی (ل تاولی، دومینه ئو کاغه زانی)

tri پیشگره کو سی یه

triable , adj دادگه ریبار . ئه زمونبار

triableness , n دادگه ریباری ، ئه زمونباری

triacid , n ترشی یه ک ب سی گه ردیله یین ترشین هایدروجینی

triad , n سێیینه

triadic , adj سێیینه یی

triadically , adv ب سێیینه یی

triage , n جوداكرنا (چه واتی)

trial , n بزاڤ . ته قه له ، دادگه رین . داد پرسی

- on ...... ل به ر دادگه هێ

- and error ته زمون ئو هه له . بزاڤ ئو هه له

- balance ته رازی یا ته زمونێ (ل ژمارا باز رگانی)

- balloon بالونا ته زمونێ

- for murder دادگه رینا كوشتنێ

- heat پێشبركێ یا سه ره تایی

- match پێشبركێ یا ته زمونی

- run ب كار ئینانا ته زمونی ، ته زمون

- severe ...... مه نیه ت

triangle , n سێ كوچكه . سێ كوچک . سێ گوشه

- equilateral ...... سێ گوشه یا لا یه كسان

- isosceles سێ گوشه یا جوتێ لا

- right angled ..... سێ گوشه یا گوشه راست

- - scalene .. سێ گوشه یا لا نه یه كسان

triangular , adj سێ كونجی . سێ گوشه یی

triangularity سێ گوشه یی تی

triangularly , adv ب سێ گوشه یی

triangulate , vt , adj سێ گوشه یی دكت ، سێ گوشه یی

triangulation , n سێ گوشه كرن

triantelope , n كێزه ک ئوسترالی مه زن

triarchy , n حكومه تا سێ یان

triassic , adj كه ڤرێ جوراسی یێ سێ ته به ق

triatomic , adj سێ گه ردیله

triaxial , adj سێ ته وه ره

tribade , n ژنا مێباز

tribadism , n ژن مێبازی تی

tribal . adj ئێلی ، هوزی

- chief ئاغا

- leader ئاغا

tribalism , n هوزی تی

tribally , adv ب هوزی ، هوزه كی

tribasic , adj سێ تفت (قلێ یی)

tribe , n ئیجاخ . ئوجاخ . تیره ، هوزه . ئێل . هوز

- nomadic ..... ئێل

- part of a .... زوم

- sub ...... تیره

tribesman , n زه لامێ هوزێ

triblet , n ستونا زڤرینا ره نده یی بو چێكرنا لوله ئو خه له كان

tribo پێشگره كو لێخوشینه

triboelctricity, n كه هره بێ یا لێخوشینێ

tribological , adj لێخوشینی

tribologist , n لێخوشینزان

tribology , n لێخوشینزانی

triboluminescence,n ده ركرنا روناهی یێ ژ ماده یه كێ ب گه مراندنێ

tribophysics , n فیزیایا لێخوشینێ

tribrach , n سێ برگه

tribrachic , adj سێ برگه یی

tribulate , vt ده ربگرت

tribulated , adj ده ربگرتی

tribulating , n ده ربگرتن

tribulation , n ده ر د ، ره نجین

tribunal , n دادگه . كوست

tribunate , n دوانگه

tribune , n به ره ڤان گه یا مله تی ، دوانگه

tribuneship , n (ته ركێ) به ره ڤانی یا مله تی

tributary , adj , n زێ . چه م

tribute , n ئولام ، بێش ، خه رج ، خوكی . به سن. باج. زوات. سه رانه. ستایش

tricar , n ئوتومبیلا سێ چه رخ

tricarboxylic , adj بریتی ژ سێ گروپێن كاربوكسیل

tricarpellary , adj سێ مێكوت خانه

trice , vt بابره كی رادكت ئو ب وه ریسی قایم دكت

trice, n گاڤ

tricep , adj , n (زه بله ک) . سێ سه ر نه خاسمه ل پاشی یا زه ندی

trich (o)- پێشگرە کو مویە ، پورە ، پرچە ، قژە
trichiasis , n کتیکور
trichina ترایکینا : کرمە ک بچوک زراڤە دناڤ روفیکا مروڤی ، بە رازی نو مشکاندا
trichinosis , n نە ساخی یا کرمێ ترایکینا
trichinize , vt (کرمێ) ترایکینا دگرت
trichinized , adj (کرمی) ترایکینا گرتی
trichinizing , n کرمێ ترایکینا گرتن
trichinous , adj ترایکینایی
trichite ترایکات . لە شە ک مێزتالی مویی دناڤ هندە ک کە ڤرێن برکانیدا
trichloride ترایکلوراید :سێیەم کلوراید : کلورایدێ سێ گە ردیلە کلورین
trichocyst , n کیسکێ هە لگر : ئە ندامێ زراڤێ گە زدارێ دناڤ لە شێن جانە وە رێن یە ک خانە دا
trichoid , adj مویی
trichology , n موزانی
trichome , n وە رارکا مویی یا تیڤلێ هە لە زی
trichomonad , n جانە ە وە رێ یە ک خانە یێ خشوکی
trichord , n سێ ژە ن
trichosis , n نە ساخی یا مویی
trichotomous , adj سێ پارچە کی
trichotomously , adv ب سێ پارچە کی
trichroic , adj سێ رە نگ
trichotomy , n دابە شبونا سێ پارچە یان هێمان
trichromatic , adj سێ رە نگی
trichromatism , n ب کار ئینانا سێ رە نگان(وێنە گری)، سێ رە نگی تی
trick , n , vt , i فناز . خاپین . خاپ .ریب . پیشک . پیلە . لیبە ک . لیبان . دە ک ، لابان ، ئە شقە لە . فێل . گزی . دە لە سە . دخاپینت
tricked , adj خاپاندی
tricker , n دلخاپ . چڤو . جانباز . فێلباز
trickery , n قە لپی . دە ستبرن . فێل . لاباندن . جانبازی
trickiness , n ریب و ئە شقە لە
tricking , n خاپاندن . پیلە بازی
trickish , adj فێلباز . خاپین
trickishly , adv ب فێلبازی ، ب خاپینی
trickishness , n فێلبازیتی ، خاپینیتی
trickle , n , vt , i زابوقا لاواز ، بە رە بە ر دئێت . هێدی دچت . دلوپ دکت
trickled , adj دلوپکری
tricklet , n زابوقا بێقام لاواز (هە ما دلوپ دبورن)
trickling , n دلوپکرن
tricksiness , n خاپینیتی
trickster , n دلخاپ ، فێلباز . پیلە باز . لیبوک . جانباز . دە کە کار . کوسە . داف نوز، ریبو . خاپان . خاپینوک . چڤو
tricksy , adj دلگیر . گیرە . لاوک . یاریکە ر
tricktrack , n تە خلیت تە ولە (گە مە)
tricky , adj کونە . ئالوز
triclinic , adj بە لورێ سێ تە وە ر خوە هر
tricoline , n بوپلینێ ئە رمێ پە مبوێ وە ک ئاڤرمیشی
tricolour , n , adj ئالایا سێ رە نگ . سێ رە نگ
tricorn , adj , n کولاڤێ سێ گوشە . سێ رە خ یان گوشە
tricornered , adj سێ گوشە ، سێ قونجال
tricostate , adj سێ لا
tricot تریکو : تە ڤنێ دە ست ڤە هینایی
tricotine ترایکوتین : تە ڤنە ک هری یە
tricuspid , adj , n سێ رە خ یان دە رهاتن
tricuspidate , adj = tricuspid
tricycle , n , vi سێ چە رخ، ل سێ چە رخی سوار دبت
tricyclic , adj سێ چە رخی
tricyclist , n سوارێ سێ چە رخێ
tridactyl =tridactylous, adj سێ تل

trident , n رمێ سێ ته ل ، سێ ته ل

tridentate , adj سێ ته ل یان ددان

tridimensional , adj سێ دوورایی

triduum , n سێ رۆژ نڤێژێن ئامادەیی بۆ رۆژا پیرۆزی

tridumite , n شکله ک سلیکا

tried , adj دادگه رینکری . ده رد دیتی، جهێ باوه ری یێ . سه رهاتی

triennial , adj , n هه ر سێ سال جاره کێ ، سێ سال به رده وام، سێ ساله کی ، سێ سال، بیرهاتنا سێ سالی

triennium , n ده مێ سێ سالان

trier , n ئه زمون . بزاڤکه ر سه رهاتی . سه حکه ر . دادوه ر

trifid , adj سێ که لش : سێ ته ل یان ددان

trifle , n کلوجا شه رابکری ل گه ل ریچال، میوه ئو سه رتوکی . تشتێ پوچ نه خاسمه تبابه ک کێم ژ دراڤی

trifle , vi , t ده می زه هێ بکت . ترانه دکت . یاری دکت

-to .... with پێ دله یزت

trifled , adj ترانه کری

trifler , n بابیله ک . ترانه که ر . یاریکه ر

trifling , adj ترانه کی ، بابیف . زه غه ل ، پوچ

trifocal , adj , n به رچاڤکێن سێ تیشکویی . نیسکه یا سێ تیشکویی . سێ تیشکویی

trifoliate , adj سێ به لگ

trifoliolate , adj به لگ سێینه

trifolium , n سێبه ر . گیایێ سێ به لگ

triform , adj سێ شکل یان سروشت

trifurcate , adj سێ چق یان لق

trifurcation , n سێ چقبون

trig , adj , n , vt به ر سنگ .(بۆ راوه ستاندنا برمیلێ چه رخی) ، قایم ، ساخ ، لاو راوه ستینت (ب به ری یان سنگی) . ریک دئێخت . لاودکت)

trigamist , n سێ ژن

trigamous , adj سێ ژنی

trigamy , n سێ ژنی تی

trigeminal , adj سێ جێمکی یان دێهمی

- nerve ده مارێ کلوخی

trigeminus , n ده مارێ سێ جێمکی

trigger , n , vt پیتک . تێزه ک . دیکلوک (تفه نگ) به رددت . دته قینت

triggered , adj ته قاندی

triggerfish , n ماسی یه ک پانه

triggering , n ته قاندن

triglyceride , n ترایگلیسیراید: پێکهاتی یه ک ئه ندامی رونی

trigon , n سێینه تی : گێتاره ک سێ گوشه یی که ڤنه ، سێینه . سێ گوشه

trigonal , adj سێ گوشه یی

trigonic , adj سێ گوشه یی

trigonometric (al),adj پێوه ندیدارێ سێ گوشه زانی یێ

- function هوکارێ سێ گوشه زانی یێ

trigonometer , n سێ گوشه پیف

trigonometry , n سێ گوشه زانی ، سێ قوزیاری .

trigonous , adj سێ گوشه یی

trigraph , n سێ تیپ (بۆ ده نگه کێ)

trihedral , adj , n سێ رۆ

trihedron , n رۆ سێینه

trihybrid , n سێ توخمی

trihydroxy , adj سێ هایدروکسیلی (یه ک هه ف هێز . نه خاسمه هایدروجینه ک ل گه ل ئوکسجینه کێ)

trijugate , adj به لگ سێ جوت

trilaminar , n سێ ته به ق (ئاله کی)

trilateral , adj سێ لا یان په راسو

trilby , n شه فقه

trilinear , adj سێ ریز یان هێل

trilingual , adj سێ زمان

triliteral , adj , n سێ تیپ ، ره ه یان بێژه یا سێ تیپ

trilith , n په یکه رێ سێ که فران

trill , n , vt , i تلیلی . لێزین . لێلان ، تلیلی له ددت

trilling , n لێلاندن . تلیلی . لیتاندن

- cries of joy لیلان . لیزین . تلیلی
- laughter که نینا تیق تیق
trillion , n , adj تریلیون: یەک نوزدە سفر ل راستیٔ یان یە ک هە ژدە سفر ل راستیٔ
trillium , n تریلیوم . گولا سیٔ یی نە
trilobate (d) or trilobed,adj سیٔ کیزی
trilobite , n کیزی سیٔ یی نە
trilocular , adj سیٔ خانە یان ئالاتی
trilogy , n سیٔ یی نە
trim , adj , n , adv , adj ب لاوی . جلە یان نژیاریٔ مروڤی ریٔزک . هە ڤسە نگی . ئادە . خە مل . رنکخستی . لاو ، بار .
trim , vt , i هە ڤسە نگ دبت (گە می) ، لیٔددت چە لدە دکت . پە رتالان تازە نیشاددت (ل بە ریٔ فروشگە هیٔ) ، خە مل دکت . ئادە دکت ، دبرە ڤینت (دشکینت) ، دخابینت ، هزرێن خو (هە لپە رستی) دگوهورت
trimaran , n کە رخا وە ک گە می یێ
trimer , n پیکهاتی یێ کو گە ردا وی سیٔ جار گەردیلە هە نەبە رامبەری پیکهاتی یە ک دی
trimeric , adj پە یوە ندیداریٔ پیکهاتی یێ گە ردیلە سیٔ جار
trimerous , adj سێیی ن
trimester , adj کە ش : (سیٔ هە یڤ)
trimesteral or trimestrial,adj کە شی
trimeter , n هوزانا سیٔ پیڤ
trimetric , adj سیٔ پیڤی
trimmed , adj ئادە کری
trimmer , n ئالاڤا لیکدانا باری (گە می) . هە لپەرست. ئالاڤا ئادەکرنیٔ، ستونیٔ پان
trimming , n پە ژ لاندن، پە ژلین . کە زاخ . ئادە . ئادە کرن . بودە م ، کە زاختن . پە نجنین ، داروتن
trimolecular , adj سیٔ گە ردی
trimonthly , adj سیٔ هە یڤی
trimorph , n (مادە) سیٔ شکل
trimorphic , adj شکلیٔ سێیە کی
trimorphism , n سیٔ شکلیتی
trimorphous سیٔ شکلی
trimotor , n سیٔ بزوێن
trimsize , n قە بارە یێ کرداری
trinal , adj سیٔ یی
- fever تایا سیٔ روژی . تایا سیٔ یی
trinary , adj سیٔ یی
trindle , n , vi تشتیٔ گروڤر نە خاسمە چە رخ، دزڤرت
trine , adj , n سیٔ جار
- aspersion or immersion پژروکا سیٔ جار ل شوشتنا قلە یی
trinitarian , adj , n (باوە ری) سیٔ یی ، سێیێن
trinitrocresol , n ترائینا یتروکریسول : تە قە مە نی یە ک دژوارە
trinitrotoluene , n(T.N.T) تی ئین تی : (ترائینا یتروتولووین) تە قە مە نی یە ک دژوار
Trinity , n سیٔ، جەژنا سیٔ پیروزان،سیٔ پیروز: باب ، کور ئو گیانیٔ پیروز
trinket , n , vi تشتیٔ پوچ یان کیٔم بە ها ، تشتیٔ بچوکیٔ تازە، خشل، پیلان دگە رینت
trinketry , n چە ک یان خشلیٔ بچوک (گوستیر . گوهار)
trinkets , n خشل (چە ک)
trinocular , adj میکروسکوبا دوچاڤک ل گە ل نیسکە یە ک وێنە گرتنیٔ
trinomial , adj , n ناڤیٔ سیٔ پە یڤ ، دە ربرینا سیٔ رادە ، سیٔ پە یڤ . سیٔ ناڤی
trinomialism , n سیٔ ناڤیتی
trio . n سیٔ یاتی
triol , n پیکهاتی یەک کیمیایی سیٔ گرو هایدروکسیل
triode , n لولە ی سیٔ یی نە، دە رچە سێیینە
triolet , n .... هە لبە ستا هە شت ریٔز
trior = trier

triose , n شه کرا سیێ گه ردیله کاربون

trioxide , n سێیه م ئوکسید

trip , n , vt , i ئالین . سه فه ر . سه رشی . شه متی . ریزویتی . گوزه ر . گه شت چه وتی دکت . دکه فت . گوزه ر دکت

tripartite , adj سیێ قولی

tripartition , n دابه شکرنا سیێ قولی

tripe , n زه رزه واته ک تال که فری یه ، تشتێ پرچ ، کینداری ، ئور ، پزور

- man مروڤێ فی زه رزه واتی لێکدهت ئو دفروشت

tripetalous , adj سیێ په ر (گول)

trip - hammer , n کوته کێ داکه تی

triphane , n ترایفین : میزتاله ک پایروکسینی سلیکێتا کالسیوم ئومه گنیسیوم یان مه نگه نیزی

triphibian , adj , n فه رماندارێ له شکه ری یێ به ژ ده ریا ئو بایی، شه ریارێ به ژ، ئاف ئو بایی ، لێکدایی بۆ کارێ به ژ ئاف‌با ئو به فرێ ب کارئینانا هێزێن به ژ ، ده ریا ئو بایی، بالافرا به ژ ئاڤی بایی

triphibious , adj به ژی ، ده ریایی ئو ئه سمانی

triphthong , n یه کیه تی‌یا سیێ ده نگان

triphthongal , adj پێوه ندیدارێ یه کیه تی یا سیێ ده نگان

triphylite , n ترایفیلایت . میزتاله ک بنیات فوسفێتا لیتیوم ، ئاسن ئو مه نگه نیزه

triplane , n سیێ چه نگ (بالافر : یه ک ل سه ر یه ک)

triple , adj , vt , i سیێ یی ن . سیێ جار ، سیێ جار دکت

- alliance هه ڤالبه ندی یا سیێ قولی

- header سیێ پێشبرکێ دهه مان ده میدا

- space چاپ دکت ، ب تیپ نفیسێ کو نو ریزان دهێلت پشتی هه ر ریزێ

tripled , adj سیێ جارکری

triplet , n سیێ یی نه: یه که‌یه ک ژ سیێ مالێکێن هوزانێ ، سیێ ئاوازێن ده مێ نو ئاوازان دکێشن، سیێ یی ن : گرویه ک ژ سیێ یان . یه ک ژ سیێ جێمکان

tripletail , n سیێ دوڤک : ماسی‌یه‌ک مه زنه (دناڤ ئاڤا تێهن شیری یا زه ریایێ ئه تله سی)

triplex , adj , n سیێ یی ن ، تشتێ سێیین

triplicate , adj , n سێیه م . سیێ رونڤیسی . ب سیێ رونڤیسان

triplicate , vt سێیین چاپ دکت (ل سه ر تیپ نڤیسێ بۆ سیێ رونڤیسان ، سیێ جار دکت

triplicated , adj سیێ جارکری

triplicating , n سیێ جارکرن

triplication , n تشتێ سیێ رونڤیسی

triplicity , n سیێ یی نه . سیێ یی تی . گروپا سیێ نیشانان ل جغزا برجان

tripling , n سیێ جار کرن

triplite تریپلایت : میزتاله ک گه ور تاری یه

triploid , adj , n (زینده وه رزانی) : ئه ندام یان خانه کو سیێ ده سته خانه یێن کروموسوم تێدا هه نه

triply , adj سێ جاری

tripod , n سی پێ . سیێ پا

tripodal , adj سیێ پایی

tripoli , n به رێ رزی . تریپولی : ماده یه ک میزتالی بۆ فه مشتنا میزتالان ئو که فران

tripos , n ئه زمونا زانکویا کێمبرج بۆ باوه رنامه یا به که لوریوسێ

tripped , adj که تی

tripper , n هلکومی . هه لنگفتی . گه روک

trippet چه رخه گرک یان ده رهاتن

tripping , n که تن . هلکومین . هه لنگفتن . ئالین

triptane , n تریپتێن ئێزنگا ئاڤه‌کی بۆ خورتکرنا به نزینا بالافرا (ئه ی. تی. که ی.)

triptych , n نه قش یان وێنه ل سه ر سیێ ده پێن جودا. ده پێ سێیه م: ده پێ سیێ پارچه یێ نڤیسینێ

tripudiate , vi سه ما یان داوه ت دکت (بۆ خوه شی یێ ئو شادی یێ)

triquetra ,n . (pl. ae) خه ملاندنا هه ڤتایی یا سیێ گوشه تیژان

triquetrous , adj گوشه تیژا سێ یی نه

triradiate , adj سێیین تیریژ یان لق تیریژ

trireme , n سێ سه ولی ، سێ شه لپی

trisaccharide , n سێ شه کر

trisagon , n لاوژه یا دێرا روژهه لاتی کوسێ جاران ناڤێ خودایی دئینن کو پیروزه

trisect , vt سێ گوشه دکت

trisection , n سێ گوشه کرن

triseptate , adj سێ په رده یان به ربه ست

triserial , n سێ ریز

trishaw , n گوهێزوکا سێ چه رخا روژهه لاتا دور

triskelion , n or triskele سێ پێ یی

trisoctahedron , n بیست نو شه ش رو

trisodium phosphate , n فوسفاتا سێ سودیومی

trismus , n لاما گرتنی

trisomy , n خانه یا سێ ده سته (شونا دو ده سته) کروموسوم

triste مریتو . مروس

tristful , adj مریتو . مروس

tristfully , adv مروسه کی ، ب مروسی

tristfulness , n مروسی تی

tristigma , n سێ به رژه نک

tristigmatic , adj سێ به رژه نگی

trisyllabic , adj سێ برگه یی

trisyllabically , adv ب سێ برگه یی

trisyllable , n په یڤا سێ برگه

tritagonist , n کرداری سێیه م (شانوگه ری یا گریکی)

trite , adj پوچ

tritely , adv ب پوچی

triteness , n پوچی تی

tritheism , n سێ یی تی . باوه ری یا سێ خودایان. نه خاسمه باوه ری یا کو باب، کور ئو گیانێ پیروز سێ خوداییێن جودانه

tritheist , n باوه رمه ندێ سێ یی تی

tritheistic (al) , adj پێوه ندیدارێ باوه رمه ندێ سێ یی تی

tritiated , adj ترایتیومی : کو ترایتیوم تێدایه

triticale , n توڤه ک وه ک گه نمی - جه هـ ده ری

tritim , n هه ڤتا یان به ردیلێ هایدروجینی (کێشا گه ردیله ۳)

tritoma , n هه له زه ک لیلاکی

triton , n نیڤ خودایێ ده ریایی (ل نک گریکان . له ش مێر دوڤ ژن) کومکمێ ئاڤێ ، ئافک یان کاکلا ترایتیوم ، جانه وه ره ک ده ریایی پێ زکی

triturate , vt هور دهێرت

triturated , adj هور هێرایی

triturating , n هور هێران

trituration , n هورک

triumph , n , vi زالبون . سه رفرازی . سه رکه تن ، زال دبت . سه ردکه ڤت

triumphal , adj سه رکه تی . زال

- arch تاقێ سه رکه تنێ

triumphalism , n باوه ری یاکو ئایینه ک ژ هه می یان باشتره

triumphant , adj سه رکه تی ، زال

triumphantly , adv زاله کی . ب سه رکه تنی

triumvir , n ئه ندامێ حکومه تا سێیینه

triumvirate , n سێیینه . حکومه تا سێ یان

triune , adj سێ یی یا پیروزتر ، سێ یی

triunity , n سێ یی تی یا پیروزتر سێ یی تی

trivalence or trivalency , n هه ڤ هێز سێیین

trivalent , adj هه ڤ هێز سێیینه

trivalve , n ده رچه سێیینه

trivet , n هه لگرێ سێ پێ

trivia , n , pl پوچی تی

trivial , adj پوچ . ساده . که م . کێم . پوتال . هیچه ک

- loss که م دوراندن

- matters پرسێن پوچ

- objections به رگری یان به رهه لستی یا پوچ

trivialist , n پوچکار

triviality , n هیچه کی ، پوچی تی

trivialize , vt هیچه ک دکت . پوچ دکت

trivialized , adj پوچکری
trivializing , n پوچکرن
trivially , adv ب پوچی
trivium , n (دیروک)خوەندنا زانکویی یا ریزمان
رەوانبێژی ئو ژیربێژی یێ ل سەدێن ناڤین
triweekly , adj , n وەشینا حەفتی یێ سێ جار یان .
جارەکێ هەر سێ حەفتی یان
دەردکەڤت . جارەک هەر سێ حەفتی ،
حەفتی سێ جار
troat , n , vi قیژا زایەندی یا پەزکوڤی ، قیژ دکت
trocar , n ئالاڤەک سەرتیژ بوریکری
trochaic , adj پەیوەندیداریێ پیڤانا هوزانی :
برگەیەک دریژ پاشی برگەیەک کورت
trochal , adj چەرخی
trochanter , n سەرکێ هەستی یێ رانی، نیک
trochanteral , adj نیکی
trochanteric , adj نیکی
troche , n لبا (حەبکا) کوخکێ
trochee , n پیڤانا هوزانی : برگەیەک دریژ پاش
برگەیەک کورت
trochilus = humming bird (بالندە یێ تیمساحی)
trochlea, n . (pl . ae) موڤکێ دارتونی . دارتونی
trochlear , adj دارتونی
trochleate , adj دارتونی
trochoid , adj , n کەڤانا چیدبت ب خالکا ریکارا کرڤەکێ
کو گریل دبت سەر کرڤەکا دی .
ل سەر تەوەرا خو زڤری
- joint تەخلیت شەیتانوک
- curve تەخلیت شەیتانوک
trochometer , n چەرخ پیڤ
trochus , n قالکێ سەری
trod(den),trode,p . of tread پێلێکر
troglodyte , n شکەفت نشین
troglodytic (al) , adj پێوەندیدارێ شکەفت نشینی
troglodyism , n شکەفت نشینی تی

trogon , n بالندەیەک دەڤەرا یەکسانەکەر
troika , n عەرەبانە یا سێ هەسپ
Trojan , adj , n تەروادەیی (ترویی) : ژ باژێرێ
کەڤنێ گریکی نوکە ل روژئاڤا یا
ترکیا ، ئازا . گرناس
- horse هەسپێ تەروادە (تروی) :
هەسپێ مەزنێ ڤالایێ گریکی تژی
سەرباز کو ب خاپین برن پشت
شورهە یا باژێری دەمێ شەری ،
تشتێ لێکدایی بو هەرفاندنا ناڤدا
troll , vt , i, n دسترینت (پەیهاتی یان دەنگ
بلند) ب لەز دئاخڤت ، تملوک
دکت ، ماسی ب شوکێ دگرت ،
سترانا پەیهاتی دسترینن ، شوک
(بەنک ، نکلوک ئو تملوک) . تملوک
troll(e) y , n,vt , i هەلگرالەک : بو گوهارتنا گوزە
یان ل فروشگەهێ ، عەرەبانە ،
سوار دبت (ل پەسا کە هەرە بی).
دگوهیزت (ب هەلگرالەکی)
- car عەرەبانە یاکە هەرە بی
-bus پەسا کە هەرە بی
trolleyed (trollied) , adj گوهارتی (ب عەرەبانە یێ)
trolleying , n گوهارتن (ب عەرەبانە یێ)
trolling , n گرتن (ب شوکێ) . سترینا
پەیهاتی یان دەنگ بلند
- spoon تملوک (بو ماسی یا)
trollop , n تەرو . ژنکا تەرو
trollopish , adj تەرویی
trollopy , adj تەرویی
tromba , n زرنا
trombidiasis دەردێ کێچان . کێچبون
trombone , n ترومبون.لەرەکێ ئالاڤا مەزیقەیی
trombonist , n لەرەکڤان
trommel , n بێژینک : بو بەر کومەر یان کانێ
خاڤ

tromometer , n هور له ره پیف(بۆ پیڤانا ئه ردهه ژینێ)

trompe , n ئالاڤا تێکله دانا کورهه یێ

troop , n تیپا نێره ڤانی . ژماره ک مه زن . گرو . ره م . سه ر باز

- carrier سه ربازهه لگر

troop , vi , t بره ک پێنشله بچت . بچت ، کوم ببت

trooper , n په ره شوتدار . بالبازێ سوار . هه سپێ سواری . سوار

troopship , n گه می یا سه ربازان (بۆ گوهازتنێ)

tropaeolum , n هه له زه‌ک باشورا ئه مریکا (خشوک یان هلپرژینی)

trope , n خوازه ، په یڤ یان ده ربرینا خوازه

trophallaxis , n پێک گوهارتنا خوراکی ناڤبه‌راته نداماندا

trophic , adj خوراکی

- nerves ده مارێن خوراکی

tropho پێشگره کو خوراکه

- neurosis کێم خوراکی

trophoblast , n زندیلوکا خوراکی

trophoblastic , adj پێوه ندیدارێ زندیلوکا خوراکی

trophoplasm , n سه ره تایا خوراکی

trophy , n یادگار

tropic , adj , n په کسانه که ری ، خولگه . چه رخ .

- of cancer خه رچه نگ ، خولگه ی قرژال . چه رخا کێڤژال ، خه رکنج

- of capricon خولگه ی کارژوله . چه رخا که هرک

tropical , adj ژ ده ڤه را په کسانه که ری . په کسانه که ری . چه رخی . خولگه یی

- aquarium خودانکرنگه ها ئاڤی یا په کسانه که ری (بۆ ماسی یان)

- cyclone باهوزا په کسانه که ری

- fish ماسی یا په کسانه که ری

tropicalize , vt په کسانه که ری دکت

tropicalized , adj په کسانه که ریکری

tropicalizing , n په کسانه که ریکرن

tropically , adv ب په کسانه که ری

tropics , n هه رێمی که مه ره یی

tropicopolitan , adj , n هه له‌زیان جانه وه رێ ده ڤه را په کسانه که ری

tropism , n , adj کارێ نه خوازی یا جانه وه ری یان هه له زی کو بلڤت یان بزڤرت کو به رسڤا هانده ری یه ، پێوه ندیدارێ ڤی کاری

tropological , adj ئاکاری . سنجی . خوازه یی

torpologically , adv خوازه کی

tropology , n شروڤه کرنا خوازه یی‌خوازه یی تی

tropomyosin , n پروتینه ک ماسولکه یی

troponin , n پروتینه ک ماسولکه یی

tropopause , n تروپوپوس . ژوری یا چینا ژێری ژ به رگێ بایی

tropophilous , adj که شدار . کو له ش لێکدایه بۆ ژیانێ ل گه ل گوهورینا که شی یا گه رمی ، هێمی یان روناهی یێ

troposphere , n چینا ژێری ژ به رگێ بایی

troposheric , adj پێوه ندیدارێ چینا ژێری یا به رگێ بایی

tropotaxis , n رێزکا گوهورینا جانه وه ره کێ

trot , n , vi , t چار گاڤی . چار بازی ، لوک . لوق چار گاڤ دکت

- to ....out نیشا خه لکێ ددت

troth , n , vt خواستن . ده زگیری . په یمان . باوه ری . ئه مه کی . دلسوزی ، په یمان ددت ، دخوازت (که چکێ)

trotted , adj لوقکری . چارگا ڤکری

trotter , n هه سپێ چار گاڤی ، په یک

trotting , n لوق . لوک

trotyl , n = trinitrotoluene

troubadour , n ده نگبێژ

trouble , n په ریشانی . ده رد . ته نگاڤی . ئازار . تێکل . دل ئێش ، گرفتاری ته نگایی ، زه حمه تی . کێش نه ساخی .گرفتار دکت ، شه پرزه دکت

- maker ئاوان . گرفتاری چێکه ر . ئاگروک . گه ڤه زه . عه وان

- making گه ڤه زه یی . عه وانی
- shooter چاره که ریٚ گرفتاری یان
troubled , adj ته نگاڤ ، شیلی . گرفتار
troubles , n ده رده سه ری
troublesome , adj جارس . گرفتار . زه حمه ت
troublesomely , adv ب جارسی ، ب گرفتاری
troublesomeness , n گرفتاری تی ، جارسی تی
troubling , n ته نگاڤکرن . جارسکردن
troublous , adj جارس . باهوزی . په ریشان
شه پرزه . تێر گرفتاری
troublously , adv ب شه پرزه یی
troublousness , n شه پرزه یی تی
trough , n شکه ڤ . نزمی . نوکه ند ، جوک .
ئالیف . ئامان ، خالکا ژێری ژ گه را
ئابوری
- wooden ..... شکه ڤ
trounce , vt تاژانگ دکت . دره ڤینت . چه لده ددت
. سزا دکت
trounced , adj شکاندی ، ره ڤاندی
trouncing , n شکاندن
troupe , n تیپ ، گرو (ژ سترانبێژ یان کردار ان)
troupe , vi (ل گه ل تیپێ) ریٚناری دکت
trouped , adj ریٚنار یکری (ل گه ل تیپیٚ)
trouper , n ئه ندامیٚ تیپه ک شانوگه ری . کرداریٚ
که ڤن
troupial , n بالنده یه ک ئه مریکانی
trouping , n ریٚناریکرن (ل گه ل تیپیٚ)
trouser , adj په نته رونی . شه لواری
trousers , n شه ل . شال . رانک . شه لوار .
ده ربی . په نته رون
- and jacket شال و شه پک
- lower open ends of the ده لنگ
trousseau , n ڤه له ن . ده رمالی . ده رمال .
ره هال . ره هێل ، جهاز
trout , n قژاژ ؛ تراوت : که شینه ، ماسی یا
سامونا پنیکری
trouty , adj که شینه . تێرماسی (تراوت)
trouvere , n هه رکه ڤنه هوزانڤانیٚ داستانی یێ
فره نسی (سه دا ١١ -١٤)

trove , n گه نجینه . په یداکرن
trover , n گلی : بو ڤه گه راندنا سامانیٚ
که سی کو مروڤه ک دی ب کار ئینا
trow , vi باوه ر دکت . هزر دکت
trowel , n , vt مالنج ، ئالاڤکا هه له زیٚ بچوک
پیٚ رادکن . مالنج دکت
trowled , adj مالنجکری
trowling , n مالنجکرن
troy , n ریزکا کشانان
- weights ریزکا کشانان
truancy , n ئه به بوزی
truant , n ,adj , vi ئه به بوز . باپیف، پیوار . ره ڤی
ئه خاسمه شاگردیٚ دبستانیٚ .
غه واره . زه غه ل . مه ر . بزر ،
بیٚ ده ستور پیوار دبت
- to play .... ئه رکیٚ خوییٚ دبستانیٚ ناکت .
ژ دبستانیٚ دره ڤت
truant officer , n ئه فسه ر یان ئه رکداریٚ پیواریٚ
truantry,n= truancy
truant school , n دبستانا شاگردێن ره ڤین
truce , n , vi , t چه ک دانین . شه ر راوه ستاندن [illegible]
شه ری راوه ستینت [illegible]
truced , , adj ئاگر به ستی
trucing , n شه ر راگرتنی
trucial , adj ئاگر به ستن
truck , n , vt , i عه ره بانه یا نزما پان ، عه ره بانه
یا گوهازتنیٚ ، چه رخا بچوک .
بارکێش . چه مبه ر ی، بارکێشیٚ
دهاژوت (ب بارکێشیٚ) دگوهێزت
truckage , n گوهازتن ب بارکێشیٚ . کریٚ یا
بارکێشیٚ
trucker , n چاندیاریٚ زه ر زه واتی، شوڤه ریٚ
گوهازتنا په رتالی ب بارکێشیٚ .
هاژوییٚ بارکێشیٚ
truck farm , n چاندنگه یان بیستانیٚ زه رزه واتی
trucking , n بارکرن یان گوهازتن (ب بارکێشیٚ)
چاندنا زه رزه واتی (بو فروتنیٚ)
پیٚک گوهازتن

truckle , vi , n ته په سه ر دبت . چیز دکت ، چه رخا بچوک ، دارتونک

truckle bed , n ته ختێ نزمێ چه رخدار

truckled , adj چیزکری

truckler , n چلمس . ملکه چ . ستوخوار . چیز ته په سه ر

trickling , n چیزکرن

truckman , n بارکه ر : شوله که رێ بارکرنا په رتالی . هاژوێ بارکێشێ

truck system , n رێزکا کرێدانێ ب په رتالی، نه دراڤی (چاڤی)

truculence , n=truculency درِی . دژواری . هاری

truculent , adj شه رکه ر . گه زدار . ره ق ، پاشدر هار . در سه رت

truculently , adv ب هاری . درنده یی . ب درِی

trudge, vi , t , n , adj ماندی دچت چونا درێژا وه ستین ، وه ستایی ئوگران ده رباز دبت .

trudged , adj چویی

trudgen , n - stroke مه له ڤانی : ب ده ستێ چه پێ یان راستێ پاشی وه ک دی

trudging , n چون

true, adj , adv , n , vt برا، دروستکار. ره وا . تورین . دروست . راست . چاک ، ئه مه کدار . دلسوز . نمونه‌کرداری . نژادی . راستی . بارێ راست . راست دبێژت ، راست دکت

- to come ..... هیڤی یان خه ونا دبت راستی . راست چێدبت

- bill تاوانکرنا قه بولکری

- benefactor خێر خواز یان خێرکارێ راست

- blue دلسوزێ په روش . راست ئه مه کدار

- born ره سه ن

- bred قه نج خودانکری

- hearted دروستکار

- heartedness دروستکاری

- judgement بریارا راست

- love ئه ڤیندار . دلدار

- love knot گرێکا ئه ڤینی یا راست

- men مروڤێن پاک

- word راستبێژی

trued , adj رێکارکری . راستکری

trueness , n ساخی . دلسوزی . راستی

true penny , n ئه مه کدار . دلسوز

truffle , n کیارک . دومبه لان

trug , n سه لکا قاما باخچه یی (ژ تیتکێن ته نکێن داری چێکری) ، ئاغه ویکا شیری یا دار

truing , n رێکارکرن . راستکرن

truism , n راستی یا ئه شکه را

trull , n دێهل . ته رو . حیز

truly , adv ئه سه ح . راستی . ب هوری . ب دلسوزی . ب راستی

- alarming راستی بزدهێن

- courageous act کریاره ک راستی ئازا

- grateful راستی سپاس گوزار

trumeau , n پارچه یه ک دیواری یان کاریته یی ل ناڤبه را ڤالاتی یاندا

trump , n , vt , i مروڤێ نایاب . کاغه زا هاڤل . ده نگێ بوریزانێ . بوریزان ، سه ردکه ڤت . کاغه زا هاڤل دله یزت ، ب کاغه زه ک هاڤل دبت

- to ...up بێ به ختی یان دکت

trumped - up , adj دره و . بێ به ختی

trumpery , n , adj بێ ته وش ، بێ به ها ، خه ملکری پوچ . پوچبێژی . زرچه‌ک ، زر خشل . تشتێن پوچ

trumpet , n , vi , t ئه فیر . قیژ یان هاوارا بلند ، زرناڤان ، بوریزان . زرنا ، بلند ئاگه هدار دکت ، بوریزان لێددت

- call گازی یان گازیکرن ب ده نگێ بوریزانێ

- creeper خشوکا زرنایی . گول دیوارا ئه مریکانی (گول سور مه زن وه ک زرنایێ)

- flower گول زرنایی : هه له زا گول زرنایی یان گولا ڤی هه له زێ

trumpeter , n زرناڤان

trumpetlike , adj زرنایی
trumping , n سه خته
truncal , adj قورمی
truncate , vt که زاخ دکت ، دبرت . ناده دکت
truncate , adj سه ر چار گوشه یان پان . برِی
truncated , adj کورت . سه ربرِی . برِی
truncating , n کورتکرن
truncation , n کورتکرن ، کورتبون
truncheon , n, vt دار ، دوق . توتک . گورز
ب توتکی ، ب گورزی یان داری لێدِدت
trundle , n, vt , i عه ره بانه یا نزمه چه رخ بچۆک .
چه رخا بچۆک . گریله ک . دارتون .
ته ختێ پینک چه رخکری ، گریله دبت .
گریله دکت . ل سه ر چه رخی دچت
trundled , adj گریله کری
trundling , n گریله کرن
trunk , n جوک . له ش . قورم . قه د، پوز
- call ته له فونا دور
- fish ماسی یه ک بچوک
- road رێ یا سه ره کی
trunk . vt مێرتالێ خاف جودادکت (ناف جوکێدا)
trunkline , n هێلا سه ره کی (رێ ئاسن ، جو یان
ته له فون)
trunnion , n ستونێن به رپالکێن توپێ . ته شی .
خالکا گرتنا زفرینێ
truss , n گورزه . گورزه یا پیشی ئیشی یێ
گولێ یان میوه یی . که مه را ده رزێ،
که تیبه . سکه له یان ئه ندزا پالین .
گرویه ک ستونێن سێ گوشه بۆ پالینا
کاشخانکی یان پرێ
- bridge پرا ئه ندزا پالین
trussing , n پارچه یێن پالینێ
trust , n یه کیه تی یا پاوانی ، به رپرسی
دلنیایی . باوه ری ، ئه ول . ته لپ .
سپارده . هه مه ت . راسپیری . ئه
وله هی ، متمانه . رایه رمون . باوه ر
مه ندی تی . به رباوه ری . هه دان .
- in .... ل بن سه خبیری یا راسپێره کێ ب
- on .... باوه ری . ب ده ین
- deed قوچانا راسپێری
- worthiness متمانه یی . به رباوه ری
- worthy متمانه . به ر باوه ر
trust , vt , i ب ده ین دفروشت . هیڤی دکت .
باوه ر دکت . باوه ر ی پێ دکت
- to ....to باوه ری پێ دکت
trustability , n باوه رباری
trustable , adj باوه ر بار
trust company , n هه ڤکاری یا بازرگانی ، درافگه ها
بازرگانی
trusted , adj به رباوه ر
trustee , n , vt , i وه لاتێ راسپێری یا ده ڤه ره کێ
دکت . راز گر . پێسپێر ، راسپێری
دکت
trusteed , adj راسپێرکری
trusteeing , n راسپێرکرن
trusteeship , n وه لاتێ ل بن راسپێری یێ، راسپێری
truster , n ئه وله دار ، باوه رکار
trustful , adj ئه وله دار . باوه ردار
trustfully , adv ب باوه رکاری
trustfulness , n باوه ر کاری تی
trusting , n ئه وله داری
trustingly , adv ئه وله داره کی ، ب ئه وله داری
trustingness , n ئه وله داری تی
trustless , adj بێ باوه ری
trust territory , n ئه ردێ ئه وله دار
trusty , adj , n ئه وله داری
truth , n براتی . راستی . راستیاری
truthful , adj راستبێژ . راستگو . راست .
راستوک . راستیار
truthfully , adv ب راستی
truthfulness , n راستی . راستینی

try , n , vt , i	بزاف . حه ول ، دجه ربینت . بزاف دکت . حه ول ددت
- to ....on	ئه زمون دکت . دپیڤت (کراسی)
trying , n	تیکوشین ، جه ر باندن . زه حمه ت . بزاف ، حه ولدان
- plane	ره نده یا راستکه ر
tryingly , adv	ب زه حمه تی
tryout , n	ئه زمونکرن . ئه زمون
trypanosome , n	سمتوکی تی : جانه وه رێ سه ره تایی مشه خوه ری
trypanosmiasis , n	خه ووکی ، ده ردێ سمتوکی تی یان
trypsin , n	تریپسین : هاڤه ینا گاشا شیلافی
tryptophan (c) , n	ترشی یا ئه مینی یا به لوری
trysail , n	بابره گا باهوزی (ل به راهی ئو پاشی یا گه می یێ)
try square , n	گوشه یا راستا راستکرنێ
tryst , n , vt	جفینگه . ده م . جفینگه چیدکت
trysting place , n	جفینگه
try - works	کوره یا که لپوچی
tsar , n = czar	قرال
tsetse fly , n	میشا ئه خوه شی یا نفستنێ
T - shirt , n	کومله کێ شکل (تی) (T)
T - square , n	راسته کا وه ک (تی) (T)
Tuarcq	ئه وارق : مله تێ کوچه رێ باکور ئو ناڤی یا ئه فریقا
tuatara , n	خشوکێ مه زنێ وه ک کمکمه یی
tub , n, vt , i	شکه ڤ . کودک . سه رشوکدان ، شکه ڤ ، سه ر دشوت (ل سه رشوکدانێ)
- thumper	ئاخفتنکه ر یان په ندیارێ دژوار
tuba , n	ئالاڤا پرنجا ده نگ زال
tubal , adj	لوله کی
tubar , adj	لوله یی
tubate , adj	لوله یی
tubbing , n	شوشتن
tubbed , adj	شوشتی
tubby , adj	کورت . قوت و قه له و
tube , n, vt	کێزین . که زین . لوله . بوری ، لوله دکت
- like , adj	وه ک لوله یی
- powder	وه زن
tubectomy , n	راکرنا ریڤکا خرزێ
tubeless tire , n	تایه را بێ لوله
tuber , n	شیرپه نجه یا رهی . کوقزک
tubiform , adj	شکل لوله یی
tubercle , n	کوقزک . شیرپه نجه ک
tubercle bacillus	درم ، میکروب یان باسیلا ئێشا زراف ، یان شیرپه نجه
tubercular , adj , n	ئێشا زراف گرتی . ئێشا زرافی ئێشا زراف ، شیرپه نجه یی
tuberculate (d) , adj	ئه ساخێ ئێشا زراف شیرپه نجه یی
tuberculation , n	کوقزبون
tuberculin , n	ئاله کی یا دژ درما شیرپه نجه
tubercul (ar) ize , vt	ئێشا زراف دگرت. شیرپه نجه دگرت
tuberculoid , adj	شیرپه نجه یی
tuberculosed , adj	شیر په نجه یی
tuberculosis , n (TB)	شیرپه نجه ، ئێشا زراف
tuberculous , adj	شیرپه نجه یی ، ئێشا زرافی
tuberose , n	مسکێ رومێ : هه له زه ک ئێرگزی
tuberosity , n	کوقزی تی
tuberous , adj	شیر په نجه یی
- root	رها شیرپه نجه یی
tuberousness , n	شیرپه نجه یی تی
tubi	پێشگره کو بوری یه ، لوله یی یه
tubifex , n	کرمه ک سور زراف
tubificid , n	کرمه ک ئاڤی
tubing , n	تورا بوری یان ، بوری . لوله
tubilingual , adj	بالنده یێ زمان لوله یی
tubucuraine , n	تفته ک ئه ندامی ژه هری یه
tubular , adj	لوله یی
tubule , n	لوله ک
tubuliferous, adj	لوله کی
tubulifloral , adj	گول لوله یی
tubulin , n	پروتینه ک گوگی

tubulous , adj بریتی یه ژ لوله یان لوله کانی . لوله یی

tubulure , n کونکا لوله کی کورت

T . U . C . abbr . کونگره ییٚ یه کیه تی ییٚن

Trades Union Congress کارکه ران

tuck , n , vi , t لیٚدانا ده هولدن ، پێچ . خورتی . چالاکی ، بنیٚ کومله کی دکت ناڤدا .

دنخیٚفت ، دکت بنڤه دکت بن که فشیدا . (کراس) دبیٚچت . ده همه ن رادکت

- to ....away دخوت یان ڤه دخوت (زکونی)

- to ....out دخوت یان ڤه دخوت (زکونی)

tucked , adj ده همه ن راکری . نخافتی

- up هلمشتی

tucker , n کونکیٚن دور ستوییٚ کراسی

tucker , vt دوه ستینت

tuckered , adj وه ستاندی

tuckering , n وه ستاندن

tucking , n ده همه ن راکرن

- up هلمشتن

tuck - shop , n فروشگه ها شرینایی

tucum , n ته خلیت دار قه سپیٚ به رازیلی

Tudor , adj ژ ده میٚ تیودوری (شاهیٚن ئنگلیز)

Tuesday , n سیٚشه مب

tufa , n که ڤریٚ زڤریٚ یان ته ڤن خامه ییٚ برکانی

tuff , n به ریٚ سویی ژ خولی یا برکانی . ریشوک

- cone خولی یا قوچه کی یا برکانی

tuft , n , vt , i ریش . ریشی . ریشوک ، ریشوک دکت گولی دکت

tufted , adj ریشوکی

tufty , adj ریشوکی

tug , vt , i , n رێنجبه ری دکت . خه بات دکت ، قایم دکشت ، زه حمه تکیٚشی ، کشانا دژوار . کشان وه ریسیٚ کشانیٚ ، ئه رکیٚ ماندییونی . کیٚشا ناڤبه را دو هیٚزیٚن دژدار . گه می یا کشانیٚ

- boat گه می یا کشانیٚ

- of war وه ریس کیٚشان . کیٚشا دژوار

tugged , adj کشایی ، بزاڤکری

tugging , n کشان

tughar , n (دو ته ن) ته غار

tui , n بالنده ییٚ ئولداری : په ر ره ش ئو گه ور سپی ریشوکی

tuism , n دووه می تی : باوه ری یا کو هه می رامان ناراسته کری یه بو مروڤه ک دووه م

tuition , n کریٚ یا فیٚرکرنیٚ . هینکرن . فیٚرکرن . خوه ندن

tuitional , adj خوه ندنی

tulare mia نه ساخی یا کرینک : مروڤ ئو هنده ک جانه وه ریٚن که هی دگرت ، بو مروڤی تایه که چه ند حه فتی یان دکیٚشت

tulchan , n چه رمیٚ گولکی تژی کای کری یان راخستی نک چیٚلیٚ بو شیر دوتنیٚ

tulip , n پیلک . لاله . هه لال . خزنیم

- tree دارخزنیم

- wood دار خزنیم

tulipomania , n دیناتی یا هه لالی

tulipomaniac ,n دینیٚ هه لالی

tulle , n ئاڤرمیشیٚ ته نکیٚ پوشی یان خیٚلی یا ژنان

tullibee , n ته خلیت ماسی یه

tulwar , n شوریٚ باکورا هندستانیٚ

tum , n ده نگیٚ بانجو (ئالاڤکا مه زیقه یا ژه نی یا وه ک گیتاریٚ)

tumble, vi , t , n دکه ڤت ، داته کان . گێر . گه ڤزاندن . ته قل

- bug کیٚزا ریخیٚ

- down خلوله ، ل به ر هه رفینیٚ

- to ....down نشکی یان دژوار دکه ڤت

- to .....from دکه ڤت ژ

- to ......in پیٚکڤه گریٚدت (ده یان) ، نشک یا ن دژوار دکه ڤت

- to ....into bed دكه ڤت يان بازدت ناڤ نڤينان

- to ....off ژ نشكى يان دژوار دكه ڤت

- to .....out of bed بازدت ده رڤه يى نڤينان

- to ......over ژ نشكه كێڤه يان دژوار دكه ڤت

- to ....up the stairs دبه زت سه ر پێستركان

tumbled , adj گه ڤزاندى ، هلكومى

tumbler , n له يزتوكا چه مين ، برميلێ زڤروك (بۆ زوهاكرنا جلكان) ، كوترا په هله وانى ، پياله . ترار . په هله وان . گه ڤازتى . سه كره

tumbling , n گه ڤشك . ته ڤل

tumbrel , n (also tumbril) عه ره بانه

tumefacient , adj باوى . په ژكرى

tumefaction , n په ژكرن . ئاماس . پوفبون . ئاوسان

tumefactive , adj ئاماسى

tumefy , vt . i په ژ دبت . په ژ دكت

tumescence , n په ژين . په ژكرن . په ژبون . په رچڤتن

tumescent , adj په ژكرى

tumid , adj په ژكرى

tumidity , n په ژين

tumidness , n په ژيتى

tumidly , ad v ب په ژيتى

tummy , n ئورك

tumour , n (tumor) په ژبونپه تام . ئاوسان . ستوربون . په رچڤتن . ڤونێر . گرێ ، جه ده و

- cancer ..... تيراڤه ، په نجه شێر

tumourigenic , adj به رهه مدارێ په ژبونێ

tumourigncsis , n نه ساخى يا په ژبونى

tumourigenicity , n په ژبونيتى

tumorous , adj په ژكرى . په ژ

tump , n كوما داران ، ته راشان يان گيايان . زير

tumtum , n = tum

tumular , adj بانكى

tumulary , adj بانكى

tumult , n شله ژان . قير وقيژ . گاله گوت . گر

tumltuary , adj تێكل . قيروقيژى . شله ژانى

tumultuous , adj عه وان . هار . تێكل ، شله ژانى . دژوار ، قيروقيژ

tumultuously,adv ب شله ژانى

tumultuosness , n شله ژانيتى

tumulus , n كوما ئاخێ (ل سه ر گورى)

tun , n, vt برميلێ شه رابێ يان بيره يێ . كودكێ ترشاندنا بيره يێ . كوپ ، (دناڤ برميليدا) ئه مبار دكت

- dish ته خليت كوڤكێ بيره

tuna , n تونا : ماسى يه

tunable also tuneable , adj ئاوازبار

tunableness , n ئاوازى تى

tunably , adv ب ئاوازى

tundish ,n كوڤك

tundra , n توندرا : ده شتا روت ل ده ڤه را چه مسه رى يا باكورى

tune , n , vt , i مادێ هشێ ، پله يا راستا ئاوازێ . سازبون . بارێ باش ، هه لوێست . ئه وا . ده نگ . له يلان . حه يرانوك . ئاواز . ساز دبت . ساز دكت . ئاواز دكت

- to ....in دادنت سه ر ئێزگێ . ساز دكت

- to ....out ئێزگێ راست دكت

tuned , adj ئاوازكرى

tuneful , adj تێرئاواز ، ئاوازدار، خوه ش ده نگ ساز . مه زيقه يى ، ئاوازى

tunefully , adv ب ئاوازى

tunefulness , n ئاوازى تى

tuner , n ئالاڤا راستكرنا ئاوازێ

tune - up , n ئه زمونا سه‌رەتایی . راستكرنا ئاوازێ

tuneless , adj بێ ئاواز

tung - oil , n رونێ تونگى : ژ دارێ – تونگى يێ چينى دئێتن ده ر بۆ ڤه مشتنا دارى

tungsten , n ته نگستن : هێمانه ك مێتالى (بۆ سه‌قاكرنا پولايى ئو چێكرنا سليكێتا دناڤ چراپێن كه هره بيدا)

tungstenic , adj	ته نگستنی
tungstenous , adj	ته نگستنی
tungstic , adj	ته نگستنی
- acid	ترشی یا ته نگستنی
tungstite , n	ته نگستایت
tung tree , n	دارێ تونگی داره ک چینی یه (بۆ
	رونێ تونگی یێ ڤه مشتنا داری)
tunic , n	کراسه ک گریکی یان رومانی درێژ
	(که مه ر به ند ل دور ناڤقه دی گرێدن،
	ساقوییێ کورتێ سه رباز ئو بالبازی ،
	کراسێ ئولداری کراسێ سه رڤه یێ
	کورت ، په رده به رگ
tunica	په رده ، به رگ
tunicate , adj , n	چینێن هه ڤ نیڤه ک به رگکری
	په رده کری ، جانه وه ره ک ده ریایی
	(وه ک مه شکی ؟)
tunicle , n	کراسه ک ئولداری کورته
tuning , n	زرنگه کرن له ره کرن ، ئاواز کرن
- fork	زرنگه چه ته ل
Tunisian , n	تونسی (وه لاتی)
tunnel , n , vt. , i	سه رداب ، بوری نهون بن که ند
	کێزین که زین کون ، کێزینێ کون
	نکت یان ب کار دئینت
- borer	کونکه رێ که زینێ
- effect	کاری تونێل
- net	تورا ماسیگرتنێ (ده ڤ فره هـ ئو بن
	ته نگ)
tunnel (l) ed , adj	کێزینیکری
tunnel (l) ing , n	کێزینیکرن
tunny , n	ته نی ته خلیت ماسی یه
tuny , adj	ئاواز دار
tup , n , vt	له شێ گرانێ مێرتالی به ران ، خو
	دهاڤێت سه ر دپه رت
Tupamaro , n	پێشمه رگه یێ ئوروگوای
tupelo , n	دارێ مه زنێ چراڤێن باکورا ئه مریکا
Tupi , n , adj	مروڤ یان زمانێ گه لێ نهالا
	ئه مازونی (هندوکێن سورن)

tupped , adj	په ری
tupping , n	په رین
tuppence , = twopence	
tuque , n	کولاڤێ که نه دی
tuquoque , n	توژی
Turanian , adj , n	تورانی، ژ گرویا زمانێن ئاسیا وه ک
	ئورال – ئه لتایی
turban , n	کوم . شاشک . جه مه دانی
- made of black silk	پوشی
turbaned , adj	شاشککری ، کومکری
turbary , n	شلق ڤه دانک کرمه ک پانه
	مژولانکداره ئاڤێ شلق ددت
turbellarian , n , adj	(کرم) شلق ڤه دانکی
turbid , adj	لێخن لێل شێلو . شێلی
- water	ئاڤشێر
turbidity , n	شێلیبون . لێل
turbidly , adv	ب لێلی
turbidness , n	لێلی . شێلیتی
turbidimeter , n	شێلیپیڤ
turbidimetric , adj	شێلیپیڤی
turbidimetrically,adv	ب شێلیپیڤی
turbidimetry , n	شێلیپیڤیتی
turbinal , adj , n	هه ستی یێ بادایی
turbinate (d) , adj	قوچه کی یێ سه ر وبن . بادایی
	لوله یی
turbination , n	قوچه کیبون (سه ر وبن)
turbine , n	توربین لڤینه رێ چه رخکری ب
	ئاڤێ هلمێ یان بایی دئێت گه راندن
turbiniform , adj	شکل قوچه کی (سه روبن) ، شکل
	توربینی
turbinoid , adj	شکل قوچه کی (سه روبن) ، شکل
	توربینی
turbit , n	کوتره ک سه ر ئو نکل کورت
turbo-	پێشگره کو توربینه
turbocar , n	گوهێزوک یان ئوتو مبیلا توربینی
turbocharger , n	بارگه که رێ توربینی

turbofan , n باوه شینا توربینی . لڤینه رێ توربینی یێ باوه شی
turbojet , n توربینی ڤزکی
- engine , n لڤینه ر یان بزوینێ تور بینی یێ ڤزکی
turboprop , n لڤینه رێ توربینی یێ باوه شینی
turbopropeller engine , n لڤینه رێ تور بینی یێ باوه شینی
turbosuper charged , adj توربینێ بارگه که رکری
turbosupercharger,n بارگه که رێ توربینی
turbot , n تیربوت : ته خلیت ماسی یه
turbulence,n also turbulency په شێوی . شله ژان
turbulent , adj شێلی
- flow ره وانی یا شێلی . شێپا شێلی
turbulently , adv ب شێلی
Turco - Turko - پێشگره کو ترکه
Turcoman=Turkoman
turd , n ریخ . گومچکا گویی
turdine , adj وه ک بالنده یێ سترانبێژ
turdoid , adj وه ک بالنده یێ سترا نکار
tureen , n ئامان بۆ : گراز ، شوربه یان مه تفینی (زه رزه وات)
turf , n , (the) , vt مه یدانا پێشبرکێ یا هه سپان . پێشبرکێ یا هه سپان، مێرگ . ئاخا سه رڤه یی ئه ردی (گیاکری)، گیا دکت
- drain ئاخ نخافتی
- man مروڤێ حه ز ژ پێشبرکێ یا هه سپان دکت
turfy , adj پێوه ندیدارێ پێشبرکێ یا هه سپان . گیایی
turgescence , n په ژ بون . پوفبون .ئاوسان
turgescent , adj باسمبێژ . فێز . په ژ
turgescible , adj په ژبار
turgid , adj باسمبێژ . پوف . په ژ
turgidity , n پوفبون . ئاوسان
turgidly , adv ب په ژبونی . ب ئاوسانی
turgidness , n په ژبونیتی
turgor , n په ژبون . پوفبون . ئاوسان
turion , n ره وزا که لپکی یا بچوکا ژ ئه ردێ رادبت •
turion iferous , adj ره وزی
Turk , n تورک . ترک . رومی . روم
- 's head سه رێ ترکی . گرێکا وه ک شاشکێ
Turkey , n وه لاتێ ترکان
turkey , n بوقه له مون . کۆر کۆر ، ئه لوشیش
- hen ئه لو ئه لو . ئه لوک
Turkish , adj , n زمانێ ترکان : ترکی
- bath گه رماڤ یان سه رشوکا ترکی
- delight ره حه ت
- towel خاولی یا ترکی-خاولیکه ک پورت دریژه
Turkoman ,n ترکمان
turmeric , n رها زه ر
turmoil , n , vt گاله گوت . قیروقیژ . گرفتاری . هاری ، گرفتاری دکت
turn , n لادان . چه پدان . نوبه تا کاری . چه رخا رێسانێ . دا خواز . ره نگدێر . دار شتنا زمانی . بازار (فروتن) . پێشبرکێ . گه ران . گوهورین . گه ر . گێران . پل . زڤرین نوره، پێچ . پێچان . ئالاندن. نیاز ، نه ساخی ، پێشبه زین
- about زڤرین ، (رۆیه ر گوهارتن)
- a good ..... کارێ دوستانی . خزمه ت . قه نجی
- an ill ...... کارێ خراب
- at every .... ده ر فه سالێدا . هه رده م
- by ......s په یهاتی
- in ...... ل دوڤ یه ک
- out of .... نه ده م و درا راستدا . نه په ندیاری . نه رێک
- to a .... باش یان ته کوز
turn , vt , i وه رده رت . دزڤرت . دزڤرینت . دگه رینت ، وه رده رینت
- to ....about هلدگه رینت

- to ....against دژی دکت
- to ....away پاشڤە دبت . ڤە دگە رینت . دە ردئێخت
- to ....back پاشڤە وە ردگە رینت . پاشڤە دبت . دزڤرت . ڤە دگە رت
- to ....colour پێتی دبت . رۆ سور دبت . رە نگ دگوهورت
- to ....down سە روین دکت . دپێچت . کێم دکت (روناهی یا چرایی) ، بە رپە رچ دکت
- to ....in دزڤرت نو دچت ژور . دبێژت پولیسی کو خو ب دە ستڤە ددت ، دچت ناڤ نڤیناندا
- to ......informer دبت سیخور . سیخوری دکت
- to ......king's or queen's evidence گە واهی ددت دژێ هە ڤالان
- to ....loose (ئاخفتنێ) دریژ دکت . ئاگر بە ردت ، بە ردت ، رزگار دکت
- to ....off چینکت . دفروشت . دە ر دئێخت . خوڤە ددت . دگرت (ئاڤێ) ، بە رپە دکت . ڤە دکوژت (روناهی یێ) سیدارە دکت . خراب دبت
- to ....on بە رگری دکت . ئێریش دکت . هل دکت (روناهی یێ) ، ڤە دکت (ئاڤێ)، ڤاریێ دبت
- to ......one's coat ساقوییێ خو وە ردگێرت : پارتا خو دگوهورت (بۆ دراڤی)
- to ......one'shand ب کاریڤە مژول دبت .
- to ....a hand ب کاریڤە مژول دبت
- to .....out دە ردخت ، چینکت، بە رهە م ددت ، وە ر دگە رینت ، پاقژدکت
- to ......over هلدگە رینت ، وە ردگە رینت
- to ....(a) round هلدگە رینت
- to .....the scale ڤە بڕ دکت . دکێشت
- to .....the trick ئە رکی بە رپە دکت
- to ......to ب کاریڤە مژول دبت . چالاک کاری دکت
- to .....turtle سە ر و بن دبت
- to ....up خورت دکت (روناهی یان رادیو) . چرایی بلند دکت . پە یدا دکت دپێچت یان وە ردگێرت ژور . لێدگە رت (پە یڤ یان راستی یە ک دناڤ پە رتوکێدا) . بە رددت ، دزڤرت کتێنێ، دکوژت . دیار دکت . دئێت . حازر دبت . دروڤ دکت . دە ست ژێ بە رددت ، رزگار دکت

turnbuckle , n ڤە یتانک

turncoat , n لێڤە بویی . خنز . گوهورینا هزرێ یان ئە مە کداری یێ

turndown , n ڤاژیباری . پێچباری ، بە رپە رچ

turned , adj هلگە راندی . گە ڤزاندی ، بادایی . گە رگە ر. تقوت . هلمشتی ، زڤری

turner , n تورنە ڤان

turning , n زڤراندن . ڤزبون . گە ڤشک ، هلگە راندن . وە رگە راندن . چە رمقین . زڤرین . ئالین

- a cold shoulder to رۆ ژێ گە راندن (تە حن)
- off داگە راندن
- out to be دە ر هاتن
- over هلگە راندن
- point خالی گورین . خالکا وە رگێر
- upside down هلگە راندن . سە ر وبنکرن

turning chisel هلکولکێ تورنە یێ

turnip , n شێلم

turnix , n بالندە یە ک بچوکە

turnkey , n زیندانڤان . وردیان

turn key , adj کلیل زڤرین . لێکدایی . حازر

- project کارێ لێکدایی (حازر بۆ شولی)

turnoff , n رێ یا رە خە کی

turnout , n بە رهە مێ بژین . کارکە رێ لێدایی جڤین . مانگرتن . لێدان ، جل .ئالاڤک . عە رە بانە (ل گە ل هە سپ و کە رە ستە یان)

turnover , n کرین و فروتن .کاده.کلوج . رنکخستنفه (دامه زرین) ، گوهورین ، وه رگه ران، وه رگیر، گه را سه رمایه یی، کارکه رێن (سه ربار) کرێکرین

turnpike , n دەرگه هێ باجکرنێ، رێ یا سه ره کی

turnsole , n به ربه روژ

turnspit , n کوچک . (تیله) . بستگیر . بست

turnstile , n ده ری یێ زفروک

turnstone , n شفان کوژێ ئالی (بالنده)

turntable , adj قاون . قاونێ زفروک ، سینیکا زفروک. میزا زفروک

turnup , n (ژور) پیچبار . لیکه تن . پیچا ژوری (وه ک پیچا لنگێ په نته رونی)

turpentine , n , vt تیرپنتاین . رونێ که زوانی ، ده ره بن، ب تیر پنتاینی چاره دکت . تیرپنتاین دئینت ده ر

turpeth , n رها هه له زه ک زکچونی(هند ستانی)

turpitude , n کارێ کرێت . تره کی

turquoise , n فه یروز . فه یروزی : ره نگێ که سکه شین

turret , n برجا تانکێ ل سه ر که شتی یان بالافرێ . برجا ئیریشێ (ل سه ر چه رخان) ، برجک

- lathe ره نده یا برجی

turrctcd , adj برجکری

turtle , n شکیڤالوتک .جله . شکه فتالوک . ره ق . کوسه . کیسه له . کیسه ل .

- back پشت قوف

- dove که وا کورک . توتک . قومری . توتاک

- neck ستوڤانه کا ته نگا راوه ستانی

turtlc , vi کیسه لان دگرت

turves , n , pl . of turf

Tuscan , n زمانێ پیڤانی یێ ئیتالی (ژتوسکانی)

tush , n , intcrj نیشانا بێهن ته نگی یێ یان کوتیکرنێ. کیلبه ددان (هه سپ) ، شفره

tusk , n , vt کیلبه ددان. قیل . شفره، دپه رتینت، ددرینت (ب کیلبه ددانی)

- clephant ..... قیلێ فیلی

tusker , n فیلێ ب قیل

tusky , adj قیلی . قیلدار

tusser ,tussor , tussah , n کرمێ بەروخوەرێ ئاڤرمیشی . ئاڤرمیشێ ژڤرێ ڤی کرمی

tussive , adj کوخکی

tussle , n, vi لیکه تن . کیش . گه مشکرن . جره‌نیخ، جره‌نیخ دکت. که فته له فت دکت . کیفه رات دکت . خه بات دکت . کیش دکت

- harmless ...... گه لته

tussled , adj جره نیخکری

tussling , n جره نیخکرن

tussock , n لوکا وه رارا گیایی

tut , tut , tut , interj , n , vt لیحه یتاندن . کوتیکرن . بێهن ته نگی ، لێ دحه یتینت

tutelage , n ده ست هه لاتی . کارتیکرن . رێبه ری . راسپیری

tutelar (y) , adj, n - خودا یان پیروزێ پاریز . راسپیر پاریز

- authority ده ست هه لاتی یا راسپیری

- guardian هه ڤگه ل

tutenag , n توتیایێ چینێ یان گراڤین روژهه لاتا هندێ

tutor , n , vt , i ماموستا (هینکه ر) ل زانکویێ . رێبەرێ خوه نده کاران(ل زانکویێ). سه یدایێ تایبه ت، (تایبه تی) فێر دبت . خو رادگرت . راد هینت . (تایبه تی) هین دکت

tutorage , n کرێ یا فێرکرنا تایبه ت ، رێبه ری . فێرکرن . ئه رکێ فێرکارێ تایبه تی

tutoress , n فێرکار (مێ) ، رێبه ر (مێ) ل زانکویێ

tutorial , adj — فێرکاری یا تایبه ت ، وانه یا تایبه ت
tutorship , n — سه خبیری . رێنه ریتی
tutti — ده نگێ هه‌مێ سترانبێژ و ئالاڤان پێکڤه
tutti - frutti — شرینایی یا به فری یا میوه یی
tutty , n — ئوکسیدێ نه بژینێ توتیایی (بۆ له مشتنێ)
tutu , n — کراسێ کورتێ پوفێ سه ماکه رێ بالێ
tutu , n — ته راشه ک نیوزیله ندی
tu - whit , tu - whoo , n , vi — قیژا کونده بوقیژا کونده بودکت.
tux , n — ساقوێ میزان (ره ش)، جلێن نیڤ میری یێن شه ڤ ئاهه نگێ
tuxedo , n — ساقوێ فراڤینێ
T . V . abbr. television — ته له ڤزیون
twaddle , n , vi — پرپیژی . چه نه بازی ، پرپیژی دکت
twaddled , adj — پرپیژیکری
twaddling , n — پرپیژیکرن
twain , n — دو ، جوت
twang , n , vi , t — زارافێ ده له ره کێ . ده نگێ ددفنێرا زرنگینا که ڤانێ. قاره ژانا تیژا نشکی. تام. بێهن. شوپ، پرته پرت دکت، ژ به ر ژان و ئێشێ . دژه نینت ، ددفنێرا دئاخفت ، زرنگین دکت (که ڤان)
twanged , adj — (ددفنێرا) ئاخفتی
twanging , n — (ددفنێرا) ئاخفتن
twankay , n — که سکه چای
twat , n (vulg) — مروڤێ نه خاسمه ژن . قوز
tway blade , n — گون رولی : ته خلیت ئورکده (هه له زه) گول که سکه یان خه مره ئو ته ک جوته به لگ
tweak ,n , vt — قونجریک. قورچی . نوقوچ . قورنجیک. قونجیرک ، قورنجیک ، لێددت
tweaking , n — قورنجیک لێدان
twee , adj — نازدار . خوه ش
tweed , n — توید : ته ڤنێ زڤرێ هری . ده سته جلێن توید

Tweedledum and Tweedledee , n — جێمک : دو مروڤ یان تشت وه ک یه ک
tweet , n , vi — چفته چفت ، چفته چفت دکت
tweeze , vt — مو دکێشت
tweezed , adj — موکشایی
tweezer (s) , n — موکێش
tweezing , n — موکشان
twelfth , adj , n — دوازده م
Twelfth Day — رۆژا دوازده م : چه ژنا دیار بونێ
Twelfth Night — شه ڤا دوازده م : شه ڤا چه ژنا دیاربونێ
twelve , adj , n — دوزده . دوانزده
twelvemonth , n — دوانزده مه هـ یان مانگ . دوانزده هه یڤ . سال
twentieth , adj — بیسته م
twenty , adj , n — بیست
- one — بیست و یه ک
- two — بیست و دو
- five — بیست و پێنج
twerp , n (sl) — مروڤێ گه وج . خریو
twice , adv — دوجار . دوجاره
twice - born , adj — بوییه . دوجار بویی (نول)
twice - laid , adj — دوبار چێکری (ژ که فنه وه ریسان)
twice - told — (دوجار) له گێراییه . که ڤن . نه رزان
twicer , n (sl) — چفو
twiddle , vt , i — خو (ب تشتێ پوچڤه) مژول دکت
- to ......one's thumb — ده می زه هێ دکت
twiddled , adj — (پوچ) مژولبویی
twiddling , n — (پوچ) مژولبون
twiddly , adj — پوچ مژول
twig , n — موده . باو . جل . لقک . چقک . چق . چیلکه ، وه ع ، په ژندک . ترک ، په ژیک

twig , vt — تیدگه هت . دزانت . تیدئینت ده ر ، سه رنج دکت . نیشان دکت

twigged , adj — تیگه هشتی ، چقکری

twigging , n — تیگه هشتن

twiggy , adj — چقدار

twigless , adj — بێ چق

twilight , n — سوری یا ئاسویێ، کاڤا ئاڤابونا روژێ. نیڤ تاری . هنگور

- sleep — نڤستن یان ئەزینا دەرزی لێدانا مورفینێ

twilighted , twilet , adj — تاری روناهیکری (تاری یا سڤک)

twill , n , vt — تویل : ئه ڤنێ په میوێ قایم . به ن – تیره کی ، تیره کی ئه ڤن دکت

twilled , adj — ئه ڤنێ تیره کی کری

twin , adj , n , vt , i — هه ڤالزا. جێمی. دوانه. جێمک، جێوک، جوت دکت ، جێمکه کێ دبت (دزێت).

- bed — جوته ته خت

- crystal — به لورا جێمکی یان دوانه

- engined — دومه کینه کری

- flower — هه له زا که پرکی یا هه رده م که سک

twine , n , vt , i — بادان ، بادت

twined , adj — بادایی

twinge , vt, n — زخت دکت، زخت ، زخته ک . چزاندن. چزین . نقوچ .

twinged , adj — زختکری

twing(e) ing , n — زختکرن . ئێشاندن

twining , n — هلچاندن . بادان

- machine — مه کینه یا بادانێ

twinkle ,vt , i , n — گاڤه ک، ئه ڤا چاڤی . چرسین ، له ز لڤین . ئه یسین . بروسین ، دبروسینت چاڤ دنه ڤت (دله رزت) . دچرست . دته یست

- in a ..... — دگاڤه کێدا

twinkled , adj — چاڤ له رزی

twinkling , n — ئه ڤه ک چاڤی . گاڤ . چرسین . ئه یسین . بروسین

- of an age — کاڤه ک (روژگاری)

- of an eye — گاڤه ک

twinned , adj — جوتکری . جێمککری

twinning , n — جوتکرن

twin - screw , n — جێمکه پێچه ک (یان بورغی)

twirl , vt , i , n — دهاڤێت . دزڤرینت . دگه رێنت . بادت، باده ک . گه ر . گه راندن. زڤراندن . گه رین ، زڤرین

twirp = twerp

twist , n, vt , i — لولان . لولبون . وه رگه ران . باده . چه مین . بادان . باده ک . پێچ . پێچان ,دهونت . بادت ، دئالت

- drill — سمتوکا باده کی

- in a road — به روار

- to ....off — دشکێنت (ب بادانێ)

- to ....up — بادوکه دکت

twistable , adj — بادانبار

twisted , adj — خیس . بادایی

- cartilage — کرکروکا بادایی

- mouth — ده ڤ خوار

twistedness , n — لولان . لولبون ، وه رگه ران . باده کیتی ، باده ک

twister , n — چقو ، مروڤێ خاپین . ئه رکێ زه حمه ت . گرفتاری . بابه لیسک : باهوز، باگه ر ، ئه وکا چه مه ره یی دچت

twisting , n — چوله چق . چه پ چه پ . بادان ئالاندن . هونان . هوناندن . هونین . هلچاندن، ئالیایی . لولان . کرژی

twisty ,adj — .تیژبادان

twit , vt , n — ترانه پێ دکت . گازنده دکت . گله یی دکت، ترانه. گازنده . گله یی

twitch , vt , i — ئه ق . هه لدکێشت ، دنه قینت

twitchily , adv — ب ئه قاندنی

twitching , n — ده ستبری . ئه قاندن

twite , n — سێڤکی یا چیایی (بالنده)

twitted , adj — ترانه پێکری

twitter , n , vi , t — که نی یه ک نیف نخافتی. سترین . له رز، پرییژی ، ب دز ریکیفه یان نیف نخافتی دکه نت . پرییژی دکت . دله رزت . دهه ژت

twittery , adj — له رزین . هه ژین

twitting , n — ترانه پیکرن

twixt = betwixt, (abbr) — نافبه ر

two , adj , n — دو . دوو ، ددو

- to put ....and .....together — ژ راستی یان ئه نجام دکت

- bit — (دو دولاری !) . ئه رزان . پوچ

- bits — چارێکه ک دولار . پوچ یان کێم به ها

- by - four — دو ب چار (دو ئینج ستور ئو چار پان) بچوک . ته نگ . راده دار

- dimensional — دو دوراتی

- edged — دو که نار

- faced — سالوس . دو روویی . دو رو

- facedness — دو روویی

- fisted — چالاک . خورت

- fold — دو جاری . دو جار . دو وانه ، دو بینه

- handed — (ب هه ر دو ده ستا ن)، دو ده ستی

- headed — دو سه ره

- night old (crescent) — (هه یفا) دو شه فه

- pence — دو په نس (ئانه)

- penny — دو په نی (دراڤێ ئنگلیزی دو ئانه) پوچ ، ئه رزان

- phase — دو قوناغ . دو کوچه

- ply — دو پیچ ، دوتا

- pronged beard — دوچق ، رهـ دوچک

- seater — دو رونشتیه ک

- sided — دو ره خ

- way — دو رێ

- way street — کولانا دو ئاراسته

- year old cow — نوگن

- yolk egg — هیکا دو زه رک

twofer , n — پسوله یا هه روه : کو خودان دشێت نیف به ها پسوله یا شانوگه ری بکرت

twosome , adj , n — پێشبرکێ یا ته کانه (گولف) . جوت . دو . دووانه

two - step , n — دو گاف (سه ما)

two - time , vt — (ژن یان مێر) خنزی یا یه ک و دو دکن . خنزی دکت

two - timer , n — خاپینوک . خنز

two - way , adj — دو رێ (ده رچه) . دو ئاراست . هنێر – وه رگر . به ردێلکی . دوو انه

tychism , n — دیتانه کو به خت گه ردونی راسه ر دکت

Tychonian Tychonic, adj — په یوه ندیدارێ ریزکا ستێرزانی یا (تایکو براهی)

tycoon , n — بیقام ده وله مه ند ، رێبه رێ خورت

tying , n — به ستن . گرێدان

tyke , n = tike

tylopod , adj , n — جانه وه رێ پێ پان (نه سم) وه ک حێشترێ

tylopodous , adj — پێ پانی

tylosis , n — کولبونا ته پولکا چاڤی (ل گه ل هشکبونا که ناران)

tylotic , adj — پێوه ندیدارێ کولبونا ته پولکا چاڤی

tymbal , n — داهول

tymp , n — سه رکونکا ل به ر ئاگری یا کوره یا بوهوژینا مێرتالان

tympan , n — په رده یێ درێژکری پێ په رده یێ یان مێرتالێ ته نک ، که نار بۆ به کسانه کرنا په ستانێ

tympanic , adj — پێوه ندیدارێ داهولا گوهی . داهولی

- membrane — په رده یا داهولی

tympanist , n = timpanist

tympanites , n — په ژبونا زکی ژ به ر غازا هناڤان

tympanitic , adj — پێوه ندیدارێ په ژی یا زکی

tympanitis , n کولبونا به ریٚ په رده یی یێ گوهیٚ ناقه راستیٚ
tympano = timpano
tympanum , n گوهیٚ ناقه راستیٚ
tympany , n ئه په خه ک
tyne , n درک . ستری
Tynwald , n جقاتا سالانه یا یاسادانا نیٚ یا گرداقا مان کو یاساییٚن نو دیار دکت
typal , adj نمونه یی
type , n جوره ، ره وش . سوسته م . سولف . جور . نمونه . تیپ . ئاوا . ئه خلیت
- cast , vt هه مان کاری ددت کرداری
- casting دوباره کرنا هه مان کاریٚ کرداری
- setter ریزکه ریٚ تیپێن چاپی
- setting ریزکرنا تیپێن چاپی
- setting machine مه کینه یا ریزکرنا تیپێن چاپی
- writer تیپنوس . تیپنقیس
type , vt نمونه دبت . تیپ دکت
typed , adj تیپکری
type founder , n دارشتیٚ تیپێن چاپی
type foundry , n دارشتگه ها تیپێن چاپی
type high , n داربرینا کیرهاتی بو تیپکرنیٚ
type metal , n میرتال یان کانیٚ تیپێن چاپی (زرنیخ ، قورقوشم)
type of muslin or gauze , n مه له س ، ته رهی
type script , n رونقیسا تیپکری (ل سه ر تیپ نقیسیٚ)
type set , vt تیپان ریز دکت
type species , n ئه خلیتیٚ نمونه یی
type specimen نمونه ییٚ ئه خلیتی
typewrite , vt , i تیپ نقیس دکت (ب تیپ نقیسیٚ)
typewriting , n تیپ نقیسین
typhilitis , n کولبونا روفیکا کوره ئو روفیکا دریژ
typhilitic , adj پێوه ندیداریٚ کولبونی یا روفیکا کوره ئو دریژ
typhoid , adj , n ئێش گه رم . گرانه تا . ئێشا گران
- condition به رژه نگا گرانه تا
- fever گرانه تا . ئێشا گران . بیقیری تایا گران
- pneumonia فرکا تایا گران
typhoidal , adj گرانه تایی
typhomania , n ئه له ته وشا ره شه گرانه تاییٚ (تیفوسیٚ)
typhoon , n باهوزا یه کسانه که ری (ل ده فه را فلیپینیٚ یان چینیٚ) . بابه لیسک . گێژه لوکه
typhonic , adj باهوزی . گێژه لوکه یی
typhous , adj ره شه گرانه تایی
typhus , n ره شه گرانه تا ، شینک
typic , adj = typical
typical , adj نمونه یی
typicality , n نمونه بیتی
typically , adv ب نمونه یی
typicalness , n نمونه بیتی
typied , adj نمونه کری
typify , vt وێنه دکت . نمینه نده دکت. نمونه دکت ، هیما دکت
typifying , n نمونه کرن
typing , n تیپکرن
typist , n تیپکار
typo,n . (sl .p.s)=typographer
typograph , n مه کینه یا چێکرن ئو ریزکرنا تیپان
typographer , n چاپکه ر . تیپ ریزکه ر
typographic (al),adj چاپی
typographically,adv ب چاپی
typography , n چاپگه ری ، چاپه مه نی
typological , adj پێوه ندیداریٚ چاپگه ری
typologically,adv ب چاپگه ری
typologist , n چاپگه ر یزان
typology , n چاپگه ری ، چاپگه ریزانی
typonym ,n نافیٚ ل سه ر بنیاتا جوری دانایی
typy , adj نمونه یی
tyramine , n ئه مینه ک فینولی
tyrannic(al) , adj زورکه ر . سته مکا ر . پیستور . زور دار

tyrannicalness . n زورداریتی
tyrannicidal , adj پەیوەندیداریٔ کوشتن یان کوژیٔ زوردار
tyrannicide , n کوشتن یان کوژیٔ زوردار
tyrannize , vi (- ise) ستە مکاری دکت . زور داری دکت
tyrannized , adj زور داری (لیٔ) کری
tyrannizing , n زورداری لیکرن
tyrannosaur , n بە ردینە ییٔ دینوسوریٔ نو ییٔ
tyrannous , adj ستە مکار ، زوردار
tyrannously , adv ب ستە مکاری ، ب زورداری
tyranny , n زوریازی . زوری . ستە می .
ستە مکاری. بێدادی. زور داری، ستە م.
زودایی . زورکە ری . زوردە ستی،
زینات . زالم .
tyrant , n کوتە ک . ستە مکار . زوردە ست .
سەرپر. زینەتکار. بێداد. زوردار، زورکەر
- bird باڵندە ییٔ مێشگریٔ ئە ژدە ها
tyre , n = tire (تایە ر)
tyrian , adj , n خە لکیٔ سوریٔ (ل لبنانیٔ)
Tyrian - purple , n ئە رخوانیٔ سوریٔ
tyrocidin (e) , m تایر وسیدین : مادە یە ک دژ درمە
Tyrolean , adj تیرولی (روژئاڤا یا ئوستریا، ئە مسا)
tyrosinase , n تایروسینێز : ئە نزیم یان هاڤە ین
ئوکسید کە ر (دناڤ تە قنیٔ جانە وە ر
یان هە لە زیدا)
tyrosine , n تایروسین : ترشی یە ک ئە مینی
ژ شیتە لبونا پروتینی چێدبت
tyrotoxicon , n لە شکیٔ تفتی(بە هر پتر ژە هری)
دناڤ شیر ئو پە نیریدا
tzar = czar قرال (ل روسیا)
Tzarism,n = czarism قرالیتی (ل روسیا)
tzigane , n . adj قە رە چی . قە رە چ

U

U یو ، تیپا بیست و یە کە ما ئە لفابیٔ یا
ئنگلیزی
ubiety , n بونا ل دە رە ک رادە دار ، کودە یی .
کیڤە یی . در ، شونیتی
ubiquinone , n ئە خلیت کینون
ubiquitarian , n , adj باوە رمە ندیٔ هە بونا هە موکی یا
لە شیٔ عیسا پێغمبە ری
ubiquitarianism , n باوە رمە ندی یا هە بونا هە موکی یا
لە شیٔ عیسا پێغمبە ری
ubiquitious , adj هە بونی یا هە موکی
ubiquitiously , adv ب هە بونا هە موکە یی
ubiquitiousness , n هە موکی تی
ubiquity , n بونا ل هە ر دریٔ ، یان ل ژمارە ک
ژ درێن بیٔ رادە ل هە مان دە میدا،
هە بونا هە موکی
ubisupra وە ک ل رێزە ل یان بە ندا بە ری
هاتی نیشانکرن
U - boat , n نوقارا ئە لمانی
udal , n خودانی یا ئازایا ئە ردی بە ری
دە رە بە گی ییٔ
- man خودانیٔ ئازاییٔ زە ڤی ییٔ
udaller , n خودانیٔ ئازاییٔ ئە ردیٔ
udder , n گوان . لە م . گوهان . گانیل .
چچک (چێل) . قیل ، گوهانییر
U . D . C , abbr . پولێنا دە هە کی یا جیهانی
Universal , Decimal
Classification
U.D.I.abbr,Unilaterel ئاگە هداری یا یەک لایی یا
Declaration of Independence سە رخوبونیٔ
udometer , n بارانپیڤ
ufo-Unidentified Flying Object, n هە یە ریٔ فری ییٔ
نە ناسکری
ufological , adj پێوەندیداریٔ هە یە ریٔ فری ییٔ
نە ناسکری
ufologist , n پسپوریٔ هە یە رێن فری یێن
نە ناس
ufology , n خوە ندن یان زانینا هە یە رێن فری
یێن نە ناس
ugaritic , n , adj ئوگاریتی : زمانیٔ سامی ییٔ کە ڤنیٔ
ئوگاریت (وە ک فینیقی ئو عبرانی) ،
پێوەندیداریٔ بازاریٔ کە ڤنیٔ ئوگاریت

ugh , interj . expr ده نگێ بێ زاری یێ
uglified , adj کرێتکری
uglify , vt کرێت دکت
uglifying , n کرێتکرن
ugliness , n کرێتی ، نه رندی
ugly , adj سک ، زشت ، کرێت ، بوتک
- American ئه مریکانێ به د ره وشت
- character سه فیل ، که سیتی کرێت
- duckling مروڤێ بێ خاسیه ت دیار لێ ژنهاتی ده ردکه ڤت
- face رێکرێت ، روچ
- figure به ژن کرێت
- look دیتنا کرێت
- name ناڤ کرێت
- nature سروشت کرێت ، خویی کرێت
-word بێژه کرێت
ugrian , ugric , adj فینله ندی (ناڤێ هوزه کێ)
uhlan , n سوارێ رمباز
uintaite , n وتنیت ، ته خلیت زفته
uitlander , n بیانی
UK abbr . United Kingdom شاهاتی یا یه کگرتی (بریتانیا)
ukase , n فه رمان ، فه رمانا حکومه تا قرالی یا روسی
ukulele , n گیتارا هاوایی یا چوار ژه ن
ulcer , n په قژین ، دومبه ل ، قونێر ، کولک ، چه ده و ، زام ، خوبوک
- small ...... پزک ، پرزک
ulcerate , vt , i دپه قژت ، کول دبت
ulcerated , adj کولبویی
ulcerating , n کولبون
ulceration , n به له کیتی ، هه لقرچان ، په قژین ، کولبون
ulcerative , adj کولبوندار
ulcerogenic , adj کولبوندار
ulcerous , adj کولبویی
ulcerously , adv ب کولبونی
-ulent پاشگره کو زه حفه
ulexite , n ئولیکسات : کانه
uliginose , adj شینبونا ل درێن ته قنی
ullage , n کێماتی یا تژیبونا برمیلی
ulmin , n ماده یه ک سترکی ره ش ژ دارێ درداری (ره شداری) ده ردکه ڤت
ulminic , adj پێوه ندیدارێ ماده یێ سترکی ره ش
ulna , n هه ستی یێ زه ندی (به رامبه ری تلا به رانی)
ulnar , adj پێوه ندیدارێ هه ستی یێ زه ندی
ulotrichan , adj , n پرچ گر ، پرچ گری
ulotrichous , adj پرچ گر
Ulster , n ئه لسته ر : باکورا ئایرله ندی
ulterior , adj ل ره خێ دور ، دورتر ، نهێنی
- motive هانده رێ نهێنی
- object مه به ره رێ نهێنی
- plans مه لهه زه یێن نهێنی
- views هزرێن نهێنی
ulteriorly , adv ب نهێنی
ultima , adj دوماهی ، دورترین ، برگه دوماهی ، کوتایی
- ratio به هانه یان تیرا دوماهی (وه ک ب کار ئینانا هێزێ)
ultimacy , n داویتی ، دوما هیکیتی ، کوتایی تی
ultimate , adj سه ره تایی ، گه وهه ری ، بنیاتی ، دوماهیک ، کوتایی
- analysis , n شیته لا دوماهی
- cause هوییێ دوماهی
- facts of nature راستی یێن دوماهی یێن سروشتی
- principles سه ره تایێن دوماهی
- result ئه نجاما دوماهی
- truths راستی یێن دوماهی
ultimate , vt داوی دبت
ultimated , adj داویکری
ultimately , adv ب گه وهه ری ، ب بنیاتی ، ب دوماهیکی .
Ultima Thule پله یا بلندتر ، ئه و په ر ، باکورا دور
ultimating , n داویکرن

ultimatum , n ئه پریر . ئاگه هداری . هایدان
ultimo , adj پێوه ندیداریٚ مانگ یان هه یڤا بوری
ultimo geniture , n . ریزکا میراتبرنا کوریٚ بچوکتر میراتی یا بچوکتر
ultra , adj , n مروڤیٚ سه رچل . سه رچل
ultra- پێشگره کو پشته ، پاشه ، سه ره یه
- basic بیقام . بنیاتی
- careful بیقام هشیار
- cautious بیقام وریا
- centrifuge , n په ره ناوا بیقام له زین
- civilized بیقام رۆمه تدار
- classical کلاسیکی یا سه رچلی
- clean بیقام پاقژ
- conservatism , n پاریزه ری یا سه رچل
- conservative , n پاریزه ریٚ سه رچل
- contemporary بیقام نوژه ن
- cosmopolitan , n جیهانی یێ سه رچل
- cool بیقام سار
ultra critical,adj ره خنه گری یا سه رچل
ultrademocratic, adj دیموکراتی یێ سه رچل
ultrafamiliar , adj بیقام بسته
ultra fashionable,adj ته ریوشیٚ سه ر چل
ultra frequency , n له ره یا بالا (ژ ۳۰۰ تا ۳۰۰۰ میگا هیرتز)
ultraglamorous , adj بیقام جوان
ultrahazar dous بیقام مه ترس ، سامدار
ultraheavy , adj بیقام گران
ultra high frequency , n له ره یا سه ر بالایی
ultraism , n سه رچلی
ultraist , n سه رچل
ultraleftist, n چه پیٚ توندره و
ultra marine , adj ,n شین . بویه یا شین . ژ پاش ده ر یایی هاتی . پاش ده ر یایی
ultramasculine , adj بیقام نێر
ultramicrochemistry , n کیمیایا تابنین هور
ultra micrometer , n هوربیڤا هور
ultra microscope , n میکروسکوپ یان هوربینا هور
ultra microscopic,adj پێوه ندیداریٚ هوربینی یا هور
ultra militant , adj, n خه باتکه ریٚ سه رچل
ultra modern , adj بیقام نوژه ن
ultra montane,adj , n پشتگریٚ سه رده ستی یا ره هایا پاپایی ، باشورا (چیاییٚ) ئه لپ . ئیتالی . پاش چیایی
ultra montanism , n پشتگریتی یا ره هایا سه ر ده ستی یا پاپایی
ultra mundane,adj, n پاش گه ردونی ، یان پاش ریزکا روژیٚ
ultra nationalism,n نه ته وه په رستنا سه رچل . نشتمان په روه ری یا سه رچل
uktra nationalist , n نه ته وه په رستیٚ سه رچل . نشتمان په روه ریٚ سه رچل
ultra partisan, n لاگیریٚ سه رچل
ultraprogressive,adj پێشکه تنخو ازیٚ توندره و
ultrapure , adj بیقام بژین
ultrareligious , n دینداریٚ سه رچل
ultrarevolutionary,adj شورشگیریٚ توندره و
ultrasecret , n بیقام نهێنی
ultrasensitive , adj بیقام هه ستیار
ultra short wave , n پیلا بیقام کورت
ultra sonic, n , adj = supersonic سه رده نگی
ultra sonics , n (pl) = supersonics سه رده نگی
ultra sound , n ده نگیٚ ب له ره یا سه رده نگی
ultra structure ئاڤاهی یا زنده وه ری کو ب هوربینا چاڤی نائیت دیتن
ultra violet , n سه ر - بنه فشی
-light تیریژا سه ر - بنه فشی
- radiation تیریژدانا سه ر - بنه فشی
- spectrum شه به نگا سه ر - بنه فشی
ultravirus , n ڤایروسیٚ بیقام هور
ululant , adj ره وی
ululate , vi دره وت ، لێنحه یتینت
ululated , adj لێنحه یتاندی ، ره وی .
ululating , n ره وین
ululation , n ره وین ، حه یتاندن
umbel , n خیفه ت : گولبونا خیفه تی

umbellar , adj خیڤه تی
umbellate , adj خیڤه تی
umber , n , adj گه وریٚ زه ر . بویه یا گه وریٚ زه ر . ته خلیت ماسی
-bird بالنده‌یه‌ک ئه فریقایی وه‌ک له گه گه یی
umbered , adj گه ور زه رکری
umbering , n گه ور زه رکرن
umbery , adj گه ور زه ری
umbilical , adj نافکی یان وه ریسکی ییٚ نافکی
- cord وه ریسکیٚ نافکیٚ
umbilicate , adj نافکی . نافکدار
umbilicated , adj نافککری . کۆرککری وه ک نافکیٚ
umbilicating , n نافککرن
umbilication , n نافکبون
umbilicus , n نافک
- cutting نافک برین
umbiliform , adj نافکی (وه ک نافکیٚ)
umbles , n هنافیٚن جانه وه ری ئه خاسمه ئاسکی
umbo ,. n سه رکیٚ میٚرتالی . بلندی یا گروڤر (یا ده‌هولا گوهی) ، گریٚ یان بشکوژا خه ملی
umbonal , adj سه رکی
umbonate , adj سه رکی
umbonic , adj مێهڤانیٚ ئه ڤه خوه نده ینکو ل گه ل مێهڤانیٚ ڤه خوه ندی هاتی
umbra , n درا سهکری، تاریتی، سیبه‌را هه موکی پانه‌ردیٚ یان هه یڤیٚ ده میٚ روژگریٚ ، سیه ، سیبه ر
- spectrum شه به نگا سیبه ر
umbrage , n گومانی . ئه نرین . چقیٚن سیبه ردار . سیبه ر
umbrageous , adj ئه نروک . سیبه ری
umbrageously , adv ب سیبه ری
umbrageousness , n سیبه ریتی
umbral , adj سیبه ری
umbrella , n, vt سیڤان.سیوان.سهوانه، ب سهوانه دکت
- bird بالنده ییٚ سیوانه یی
- tree داریٚ سیوانی (مه گنولیا)
umbrellaed , adj سهوانه کری
umbrellaing , n ب سهوانه کرن
Umbrian , adj په یوه ندیداریٚ باژیریٚ ئیتالی (ئه مبریا)
umbriferous , adj سیبه ردار
umiak , n به له مه ک ئه سکیمو (ب چه رمی نخافتی یه)
umlaut , n گوهارتنا تیپا بزوین (ژ به ر پشافتنیٚ)
umpirage , n چاره‌کرنا لیکه تنی . ئه رکیٚ نافبژی . بریارا نافبژی
umpire , n , vi , t نافبیژ ، نافبیژی دکت
umpired , adj نافبیژیکری
umpireship , n نافبیژیتی
umpiring , n نافبیژیکرن
umpteen . adj ئیکجار . گه له ک
un پیشگره کو : بیٚ یه ، نه یه
U. N . abbr. United Nations نه ته وه ییٚن یه کگرتی
unabated , adj نه لاوازکری . نه ته مری
unabiding , n نه به رده وام . نه مایی
unable , adj نه شیا
unabraded , adj نه په رتی
unabridged , adj نه کورتکری
unabsorbed , adj نه مژاندی
unabsorbent , adj نه مژوک
unaccented , adj نه زاراڤکری
unacceptable , adj نه قه بولبار
unaccepted , adj نه قه بولکری
unacclimatized , adj نه که شکری
unaccommodated,adj نه کیرهاتی . نه لیکدایی
unaccommodating , adj نه رمبار . سه رنه رم ، قایلبار
unaccompanied , adj بیٚ یاوه ر
unaccountable , adj نه راڤه بار . نه به رپرس
unaccounted , adj نه راڤه کری
unaccredited , adj نه راستاندی
unaccustomed , adj نه راهاتی.نه ئاسایی . گیره . بیانی

unachieved , adj نه به ریه کری
unacknowledged , adj نه ناسکری
unacquainted , adj نه ناسکری ، نه ناس
unacted , adj نه کردارکری
unadopted , adj نه کری کوریٚ که سه کیٚ
unadorned , adj نه خه ملاندی
unadventurous , adj نه شه رودی
unadultrated , adj نه زرکری . بژین . په تی
unadvisable , adj نه په ندبار
unadvised , adj نه په ندکری . هول
unaesthetic, adj نه جواندار
unaffected , adj نه کار تیکری . راست . ساده
unaffiliated , adj سه ربه ست (نه نه ندامبویی)
unaffluent , adj نه ده وله مه ند
unafraid , adj نه ترسایی
unaggressive , adj نه ده ست دریژ
unaided , adj نه هاریکری
unalienable , adj نه گوهیزبار
unalienated , adj نه نورکری
unallowable , adj نه هیلانبار
unaltered , adj نه گوهارتی
unaligned , adj لانه گر . نه لایه نگر . نیتار
unalloyed , adj نه تیکل . بژین
unalterable , adj نه گوهیزبار
unaltered , adj نه گوهارتی
unamazed , adj نه گوهوشی
unambiguous , adj نه لیل
unambitious , adj نه به رزی خواز
unamenable , adj نه به ربرسیار
unamended , adj نه گوهارتی
un - American , adj نه ئه مریکانی
unamiable , adj نه دوست
unanalysable , adj نه شیته لبار
unanalysed , adj نه شیته لکری
unanchor , vt , i له نگه ری رادکت
unanimity , n هه موکی . یه ک ده نگی
unanimous , adj هه مو . یه ک ده نگ
unanimously , adv ب هه موکی . هه می یاتی
unannounced , adj نه ئاگه هدارکری
unanswerability , n نه به رسفباری
unanswerable , adj نه به رسفبار
unanswered , adj نه به رسفکری
unanticipated , adj نه هیفیکری
unapologetic , adj نه لیبور ینخواز
unapostolic , adj نه په یامبه ری
unapparent , adj نه دیار
unappealable , adj نه تؤفه کرنبار
unappealing , n نه دلگیر
unappeasable , adj نه هه داربار
unappeased , adj نه هه دارکری
unappetizing , adj نه تامدار
unappreciated , adj په سندنه کری
unappreciative , adj نه سپاسدار
unapproachable , adj نه ئاخفتنبار
unappropriated , adj ده ست ب سه ر دا نه گرتیٚ
unapproved , adj نه راستاندی
unapt , adj کیرنه هاتی
unarguable , adj نه به رهه فدانبار
unarm , vt بیٚ چه ک بکت
unarmed , adj بیٚ چه ک
unartistic , adj نه هونه ری
unascertainable , adj ن پشت راستکرنبار
unascertained , adj نه پشت راستکری
unashamed , adj نه شه ر مکری
unashamedly , adv ب بیٚ شه رمی
unasked , adj نه پرسیارکری
unassailable , adj نه ئیریشبار
unassembled , adj نه کومکری
unassignable , adj نه فه شاند نبار
unassigned , adj نه فه شاندی
unassimilated , adj نه بوهوژاندی
unassisted , adj نه هاریکری
unassuming , adj دل نزم

unattached , adj جودا . سه ربخو . زوگرد

unattainable , adj نه به ربه بار

unattempted , adj نه بزاڤکری

unattended , adj نه گوهـ دایی

unattire , vt , i دشه لینت . جلان دئێخت

unattractive , adj نه تازه ، نه دلکێش

unauthorized , adj ده ست هه لاتدارنه کری

unavailable , adj نه به رده ستبار

unavailing , n ڤالا چو

unavoidable , adj نه چار

unavowed , adj نه ناسکری

unaware , adj نه ئاگه . نه هشیار . کرپ ، بێ ئاگه

unawares , adv نه زان . ناشی . هوڤ

unbacked , adj پشت نه گرتی

unbag , vt ڤالادکت (چه نته)

unbaked , adj نه پێژا ، نه گه هشتی

unbalance , vt دین دکت . نه هه ڤسه نگ دکت

unbalanced , adj نه هه ڤسه نگ

unballast , vt ڤالا دکت (ئاڤا هه ڤسه نگی یێ)

unbar , vt به ربه ستی رادکت . ڤه دکت

unbearable , adj نه ئارامبار

unbeatable , adj نه به ز

unbeaten , adj نه شکێن

unbecoming , adj نه کێرهاتی . نه تازه

unbed , vt (ژ ته ختی) دئێنت خارێ

unbefitting , adj نه کێرهاتی

unbefriended , adj نه دوستکری

unbegotten , adj نه زایی

unbeknown , adj نه زانی

unbelief, n نه باوه ری

unbelievable , adj نه باوه ربار ، گوماندار

unbeliever , n نه باوه رمه ند

unbelieving , adj گوماندار

unbeloved , adj نه ڤیایی

unbend , vt , i راست دکت . راست دبت

unbending,adj,n=inflexible ڤه سهێن خواز . ڤه سهێن . گوماندار

unbent , adj نه چه ماندی

unbeseeming , adj کێرنه هاتی . نه تازه

unbesought , adj نه داخوازکری

unbespoken , adj نه راسپێرکری

unbiased , adj دادپه روه ر (نێتار)

unbiased ness , n داد ، نێتاریتی

unbiblical , adj نه ئنجیلی

unbiddable , adj سه رکێش

unbidden , adj ڤه نه خوه ستی

unbind , vt به ردت ، بێ به نددکت.

unbinding , n ڤه ره ستن . ڤه کرن

unbirthday , n دیاری یا نه ل روژابونێ

unbitt , vt بێ هه ڤسار دکت

unbitted , adj بێ لغاف یان هه ڤسارکری

unbleached , adj نه بێ ره نگکری . نه سپیکری

unblemished , adj نه پنیکری ، نه بێژینگکری . زلر (گر)

unblended , adj نه تێکلکری

unblessed , adj نه پیروز

unblinking , adj نه مژمژین

unblock , vt رێ گرێ راد کت

unblown , adj نه پفکری . نه وه ستا یی

unblushing , adj نه شه رمینی

unbolt , vt , i ڤه دکت (سرگی دکشت)

unbolted , adj ڤه کری ، بێ سرگیکری

unbonnetted , adj سه رکول

unbookish , adj نه کتێبی ، نه کتێبخواز

unboot , vt بێ پێلاڤ دکت ، (پێخاس دکت)

unborn , adj نه زایی

unbosom , vt , i ژناخێ دلی دئاخڤت ، دیار دکت . نه شکه را دکت

unbought , adj نه کری

unbound , adj نه به رگکری . نه راده کری

unbounded , adj به ردایی . نه سنورکری

unbowed , adj نه ته په سه رکری . نه چه مایی

unbrace , vt ژ به ندێ رزگاردکت . ڤه دسهێنت . سست دکت . لاواز دکت

unbraid , vt (که زی) ڤه دکت

unbreakable , adj نه شکه سته ک

unbred , adj نه هینکری . نه راهینایی

unbribable , adj — نه به رتیلخوه ر
unbridle , vt — به ردت
unbridled , adj — به ردایی
unbroken , adj — راست . نه شکه ستی
unbuckle , vt , i — قه یتانا پێلاڤێ ڤه دکت . ڤه دسهت
unbuild , vt — دهه رفینت
unbuilt , adj — نه ئاڤاکری
unburden , vt — دلێ خو ڤالادکت . بارێ سڤک دکت
unburied , adj — نه ڤه شارتی
unbusy , adj — نه مژول
unbutton , vt , i — ڤه دکت (قوبچه)
unbuttoned , adj — ڤه کری
unbuttoning , n — ڤه کرن . بشکافتن
uncage , vt — به ردت (ژ ره که هێ).ڤه دره سینت
uncalled- for , adj — بێ به هانه . پێته ڤیایی
uncandid , adj — نه راستبێژ
uncanny , adj — سه یر ، گێره
uncanonical , adj — نه یاسایی
uncanonized , adj — نه پیروزکری
uncap , vt — سه رکول دکت
uncared- for , adj — فه راموشکری
uncase , vt , i — (ژڤالکی) دئینت ده ر
uncaused , adj — بێ نه گه ر . نه چێکری
unceasing , adj — به رده وام
uncensured , adj — نه گلیکری
unceremonious , adj — ره ق ، زڤر . نه میری . بێ روزمه ت
uncertain , adj — تبابا نه راده کری . نه جهێ باوه ری یێ. نه پشت راست، گوماندار. ئالوز ، ده مده می
uncertainly , adv — نه ب پشت راستی
uncertainness , n — نه پشت راستی تی
uncertainty , n — نه زانینی . گومانداریتی
- principle — رێنسه یا گومانی
uncertificated , adj — نه باوه رنامه کری
uncertified , adj — نه راستاندی
unchain , vt — رزگار دکت . ڤه دره سینت . به ردت (ژ به ندێ)
unchained , adj — به ردایی
unchallengeable,adj — نه به ره نگبار
unchallenged , adj — نه به ره نگارکری

unchangeable , adj — نه گوهێزبار
unchanged , adj — نه گوهارتی
unchanging , n — نه گوهور
uncharged , adj — نه تاوانکری . نه بارگه کری
unchartable , adj — نه به خشدار . ره ق
uncharted , adj — نه تومارکری (ل سه ر نه خشه یی) . نه زان
unchartered , adj — نه ده ستورکری . نه کرێکری
unchaste , adj — داوێن پیس
unchecked , adj — نه راستکری ، نه راوه ستا ندی
unchivalrous , adj — نه مه رد
unchristian , adj — نه فله هی
unchurch , vt — ده ردێخت ژ دیرێ ، حه رام دکت
unchurched , adj — حه رامکری
uncial , adj , n — تیپا مه زنا ده ستپێکێ ، په یوه ندیدارێ تیپا ده ستپێکێ
unciform , adj — نکلوکی
uncinaria =h ookworm
uncinariasis = ancylostomiasis
uncinate , adj — خوه هر
uncircumcised , adj — نه سونه تکری
uncircumcision , n — نه سونه تکرن
uncivil , adj — هوف . دل ره ق
uncivilized , adj — نه شارستانی . هوف
unclad , adj — نه کنجکری
unclaimed , adj — نه داخوازکری
unclasp , vt , i — ده ستێ خو سست دکت ، ڤه دکت
unclassified , adj — نه پولێنکری . نه نهێنیکری
uncle , n — ئاپ
- maternal ...... — خال
- paternal ...... — مام
unclean , adj — چه په ل . خمور . مردار
uncleanliness , n — مرداری
uncleanly , adj , adv — ب پیسی
uncleanness , n — پیسیتی . پیسی . مرداری
unclear , adj — نه دیار
unclench , vt , i — سست دکت . سست دبت
unclinch , vt , i — سست دکت

unclosk , vt عه با دنێخت
unclog , vt به ر ددت
uncloitser , vt بجڤت (نه جودا ببت)
uncloistered , adj جڤاندی (نه جوداکری)
unclose , vt ڤه دکت
unclothe , vt ریس دکت . روت دکت
unclothed , adj روتکری . شه لاندی
unclothing , n ریسکرن . روتکرن
unclouded , adj نه ئه ورکری . نه شیلی
uncluttered , adj نه تیکچویی
unco , adj , adv بیقام . ئاوارته ، بیانی . نه زان
uncoil , vt , i ڤه دکت (پێچیْ)
uncoloured , adj بیْ ره نگ
uncomely , adj نه تازه . نه کێرهاتی . نه هێژا
uncomfortable , adj بێزار . شه پرزه . په ریشان . نه ڤه سهی
uncommercial , adj نه بازرگانی
uncommitted , adj نه ده ربه ست
uncommon , adj نایاب . نه ئاسایی
uncommunicative,adj پارێزکه ر . مت
uncompanionable , adj نه هه ڤالبار
uncomplaining , adj نه گلیدار
uncompleted , adj نه ته مامکری
uncomplicated , adj ساده . ساکار . ئاسان ، نه ئالوز
uncomplimentary , adj نه په سنی
uncompounded , adj ساده . نه پێکهاتی
uncompromising , adj ره ق . رکدار
unconcealed , adj نه ڤه شارتی
unconcern , n نه په ریشانی
unconcerned , adj نه شه پرزه
unconfined , adj نه راده کری
unconfirmed , adj نه راستاندی
unconformable , adj نه ته بایی بار
unconformity , n نه ته بایی
uncongenial , adj نه پێکهاتی
unconnected , adj نه به نده وار
unconquerable , adj نه شکێنبار
unconquered , adj نه شکاندی

unconscionable , adj بیْ وژدان
unconditional , adj بیْ مه رج
unconditioned , adj بیْ مه رج
unconscious , adj بیْ ئاگه . نه پگرتی . بیْ هش . دلبوری
unconsciously , adv ب بیْ ئاگه هی
unconsciousness , n بورانه وه. بیْ هوش بون. بیْ ئاگه هی. ته پ . بیْ هشی ، دلبورین ، ڤه پورسین . نه هشی
unconsidered , adj هزرنه کری
unconsolidated , adj نه قایمکری
unconstitutional , adj نه ده ستوری
unconstrained , adj سه ربه ست
unconstraint , n نه گرتن
unconsumed , adj نه تێچویی
uncontainable , adj نه (تێدا) گرتنبار ، راده بار
uncontaminated,adj نه پیسکری ، نه هه رماندی
uncontested , adj هه ڤرکی نه کری
uncontrollable , adj نه راسه ر بار
uncontrolled , adj نه راسه ر بارکری
uncontroversial , adj نه لیکه تنبار
uncontrovertible,adj نه مانده لبار
unconventional , adj نه ئاسایی
uncooked , adj نه پێژاندی . نه پاتی . خاڤ
uncooperative , adj نه هاریکه ردار
uncopied , adj نوێزه ن
uncork , vt ته په دور ڤه دکت
uncorroborated , adj نه چه سپاندی
uncorrupted , adj نه رزی
uncountable , adj نه ژمار بار
uncouple , vt ژێکڤه دکت ، ڤه دکت
uncoupled , adj ڤه کری
uncouth , adj هوڤ . دل ره ق ، رژهشک ، گێره
uncovenanted , adj نه سوزکری . نه به لێنکری
uncover , vt , i دیار دکت . بیْ نخیڤ دکت
uncovered , adj نه نخافتی . ڤاتا
uncreate , vt ڤه لاچو دکت . ڤربکت . دڤه لینت

uncreated , adj نه ئافراندی یان چێکری ، پێک نه هاتی

ل گه ل رنیاز – ره خنه یا پاک

uncrushable , adj نه هه رشینبار

پاقژکرن (ب رونی یان زه نیٔ

uncritical , adj نه ره خنه گری

uncropped , adj نه کور تکری (پور)

uncross , vt لنگان قه دکت

uncrown , vt بیٔ تاج دکت ، ژ ته ختی دکه ڤینت

uncrowned , adj بیٔ تاجکری

Unctad : abbr : United Nations Conference on Trade and Development جڤاتا نه ته وه یێن یه کگرتی ل سه ر بازرگانی ئو وه راری

unction , n تیدان ، پاقژکرن (ب رونی یان زه یتیٔ)

مه رهه م ، رون ، که یف خوه شی .

unctuous , adj رونباز . حلی . رونی ، تیٔر ماده یێ

نه ندامی

unculled , adj نه بژارتی

uncultivated , adj نه کێلایی . به یار ، خام ، نه چاندی

- earth نه کێلایی . به یار

uncultured , adj کوڤی . رزیال . هوف

uncurb , vt سه ربه ست دکت

uncurbed , adj سه ربه ستکری

uncurl , vi , t (په رده) دئینت خاریٔ . دئینت خاری

uncurtailed , adj نه کورتکری

uncurtained , adj نه په رده کری

uncustomed , adj نه هینبویی . نه فێربویی

uncut , adj نه بری

undamaged , adj نه زیانکری

undated , adj نه مێژوکری . نه دیروککری

undaunted , adj گرناس .تازا ، دلێر .

undebatable , adj نه به رهه ڤدانبار

undecagon , n یانزده رۆ یان گوشه

undeceive , vt مروڤی راست (بیٔ چه وتی) دکت

undecided , adj دودل

undecipherable , adj بریار نه دایی ، نه تێگه هشتنبار

undeclared , adj نه ئاگه هدار کری

undefended , adj نه به ره ڤانکری

undefiled , adj نه کرێتکری

undefined , adj نه ب ناڤکری . نه دیار کری . نه ب ناڤ ، نه راڤه کری ، نه راده کری

undeify نه خودادکت

undelivered , adj نه رزگارکری . نه گه هاندی

undemanding , adj نه داخوازکار

undemocratic , adj نه دیموکراتی

undemonstrated,adj نه نیشاندایی

undemonstrative,adj نه ده ربر . پارێزدار

undeniable , adj نه مانده لیار

under , prep , adv ژێر . بن . ل بن

- achieve , vi کێم به ربه دکت

- achiever , n کێم به ربه که ر

- act , vt , i کێم کاری دکت

- arm , adj ل بن که فشی

- belly , n بن زک . درا سست (بۆ ئێریشیٔ)

- bid , vt, n (به لێن) کێمتر دکت ، (به لێن) کێمترکرن

- body , n بن له ش

- bred , adj نه باش خودانکری

- brush , n ده حلیٔ دارستانیٔ

- carriage ئاڤاهی بیٔ ئوتومبیلیٔ . بن ئاڤاهی بیٔ بالافریٔ

- charge , vt کێم به هادکت

- class ژێرچین

- clay گل یان لیما بن کومری

- cliff , n بن که ندال یان گڤا نده

- clothes کراس ده رپیٔ

- clothing کراس ده رپیٔ

- cover نهێنی

- current ژێر ره وته ک

- developed پاشکه تی

- development پاشکه تن . دامالان

- dog قوربانیٔ زور داری بیٔ ئو

نه په سه ری بیٔ . دور ا ندی

- done کێم پێژاندی

underdress , vt , i سڤک جل دکت

underemphasis , n کێم دوپاتی

underemployed , adj کێم کار

- estimate , vt , n كيم به ها دكت ، كيم خه مل دكت . سڤك دبينت ، كيم به ها كرن
- expose كيم روناهى دكت (فيلم)
- feed كيم خوارن دكت
- felt , n تاتى يىَ بن مافورى
- floor , n بن به رمالى (وه ك بورى يين ئاڤا گه رم)
- flow , n كيم ره وته ك
- foot پيليكرى . نزمكرى . ل ناڤ پىَ ياندا ل سه ر رىَ . ژير . ل سه ر ته ردى . ل بن پىَ يان
- garment بن كراس
undergird , vt قايم دكت . ل بن قايم دكت
underglaze , adj كيم له مشتى
undergo , vi , t دكه ڤت به ر ، زه حمه ت دكيشت . ده ر باز دبت (نه زمون)
undergraduate,n,adj خوه نده كارىَ نه ده ركه تى . خوه نده كار
underground,adv,adj بن ئه رد . نهينى . ژير ئاخ
undergrowth , n ژير ته راش . پورتىَ ژيرى
underhand , adv,adj ده ست بن مل . خايين . چقدار نهينى . فيلباز
underhanded,adj كيم زه لام
underhung , adj نه رزينك چيق . ده ركه تى ، چيق
underinflated , adj كيم پوفدايى
underlaid , adj ژيرچينكرى . ژيردانايى
underlay , vt , n ژيرچين دكت . ب به ر دكت . چينا ژيرى
underlease , n , vt . دووه م كرىَ . دووه م كرىَ دكت
underlet , vt كيم كرىَ دكت
underlie , vt ل بن تشته ك دى دبت، بنيات دبت (بو ديتانه يان ئولىَ)
underline , vt , n دوپات دكت . په يڤىَ هيل دكت ، هيلا ئاسويى ل بن په يڤه كىَ (بو دوپاتكرنىَ)
underlinen , n . بن كراسىَ په روكى
underling , n ده ستدار . په يره و . به رده ست . نه ركدار . مروڤىَ نه گرنگ
underlying , adj نيشانى . مافدارىَ يه كه م . بنياتى . ژيرى
undermanned , adj كيم زه لام
undermentioned,adj ناڤبرىَ ژيرى
undermine , vt زه هىَ دكت . لاواز دكت . خلوله دكت . ل بن دكولت
underneath , prep , adv ژير ، بن
undernourished , adj كيم خوراك
undernutrition , n كيم خوراك
underpants , n , pl ده ر پىَ . ساتان
underpart , n كارىَ نه گرنگ (شانوگه رى) . ژير پارچه
underpass , n ژير ده رباز (رىَ يا ل بن رىَ يه ك دى يان رىَ ئاسنى)
underpay , vt كيم كرىَ ددت
underpaying , n كيم كريدان
underpin , vt پشت دگرت . بنياتى قايم دكت
underpinning , n دنگ ، بنياتىَ نويىَ بن ديوارى . بنياتىَ ئاڤاهى
underplot , n گريكا دووه مين (رومان يان شانوگه رى)
underpopulated , adj كيم خه لك
underpowered , adj كيم هيز
underprivileged,adj سيوه له ك . روت . هه ژار
underproduction , n كيم به ر يان به رهه م
underproof , adj كيم كحول
underprop , n بن به رپالك
underpublicised,adj كيم به لاڤ
underquote , vt كيم به ها دكت
underrate= underestimate
underrepresentation,n كيم نمينه نده كرن
underreview به رچاڤ
undersaturated , adj نه تيركرى . كيم تيركرى
underscore, n = underline
undersea , adj , adv ژير ده ريا

underseal , vt ژێر پارچە دگرت
under - secretary , n بریکار (یێ وە زیری)
undersell ,vt نە رزان دفروشت . کێم بە ها دفروشت
underselling , n نە رزان فروتن
underset , vt , n بنی بە رپالک دکت . بن رە وتە ک
undersexed , adj سار زایە ندی یان رە گە زی
undershirt , n کوملە ک . کراس
undershoot , vt ویئەیی بالافرگەهێ دئێت خارێ ، نێزیک دهافێت
undershorts , n کورتە دە رپێ
undershot , adj (ژێر) ددان چیق
undershrub , n دە حل . بن تە راش
underside , n رە خێ ژێری
undersigned , n ژێر ئیمزاکە ر
undersize , adj بچوک
undersized , adj لاواز . بێ وە ج
unterskirt , n بن کراس
underslung , adj ژور هلاویستی یان گرتی
undersoil , n بن ئاخ
undersong , n سترانا نازک (ل گە ل سترانەک دی دئێت گوتن)
understaffed , adj کێم ئە رکدار
understand , vt سە ح دکت . تێدگە هت
understandability , n تێگە هشتنباری
understandable , adj تێگە هشتنبار
understandably,adv ب تێگە هشتنی
understanding , n تێگهان ، تێگە هین . سە حکرن . تێدە ر خستن.تێگە هشتن.سە رە دە ری
- mutual ..... تێک گە یشتن
understate , vt کێم ئە شکە رادکت . کێم راستی دکت
understatement , n کێم ئە شکە راکرن . کێم راستیکرن
understeer , vi , n کێم چە پددت . کێم چە پدان
understood , adj تێگە هشتی
understrapper , n نوینە رێ ئە رکدار . دە ستدار . پە یرە و
understratum , n ژێرچین .ژێر کوچە یان قوناغ
understudy , n شوندار . جێگە دار
undersurface , n,adj بن رویی . رە خێ ژێری
undertake , vt بە رپرس دبت . بە لێن دکت . پە یڤ ددت . دە ست پێدکت
undertaken , adj بە لێنکری
undertaker , n بە لێندارێ قە شارتنا مری یان . پە یڤدار ، بە لێندار
undertaking , n بە لێن . پە یڤدان
undertenant , n ژێر کریدار (کریدارێ ژ کریدارە کێ دی ب کرێ دگرت)
undertint , n سڤک رە نگ
under-the - counter , adj نە رە وا
under tone , n رە نگێ پێتی ، شوپا هوندوری . دە نگێ نزم . چرپە
undertow , n شێپا قایم ، ژێر ئاف ، دژ بە رێ لوزە وی
undertrick , n کێم کاغە ز (لە یزتنا بریج)
under - utilization,n کێم ب کار ئینان
under - utilize , vt کێم ب کار دئینت
undervaluation , n کێم بە هاکرن
undervalue , vt کێم بە هادکت
underwater , adj ژێر ئاف . بن ئاف
- monster نە هە نگ
under way , adv دە رکە تی پشتی راوە ستانێ . نە راوە ستایی . رێڤە چویی
underway , adj رێڤە چویی (دە مێ رێناری یێ یان قلینێ)
underwear , n کراس دە رپێ
underweight , n , adj سڤکتر (ژ راست یان پێڤیایی) . کێم کێش
underwent , p. of undergo کە ت بە ر
underwood , n دە حل
underworld , n دوزە خ ، رە خێ بە را مبە ری . نە ردێ ، جیهانا خرابکاری یێ . ژێر ئە رد
underwrite , vt دە ربە ست دکت (قوچان) ، قوچانا دابینکرنێ ئیمزا دکت . بە لگە نامە ئیمزا دکت، دابین دکت. پە راوێز دکت (ل بن نڤیسینێ دنڤیست)
underwriter , n دابینکە رێ قوچانان . دابینکە ر
undescended , adj نزم یان نشێڤ نە بویی
undeserved , adj نە ستێلە

undeserving , adj نه ژنهاتی
undesigned , adj نه ژقه ستی
undesigning , adj راستوک . راست دل . پاک . راست
undesirability , n نه فیانباری
undesirable , adj مروف یان تشتیٚ نه فیایی . نه فیانبار
undesirableness , n نه فیانباریتی
undesirably , adv ب نه فیانباری
undesired , adj نه فیایی
undesirous , adj نه دلخوازی . نه فینا . نه فیایی
undetectable, adj نه سه حکرنبار
undetected , adj نه سه حکری
undetermined,adj=undecided
undeterred , adj نه ترساندی
undeveloped , adj نه وه رارکری
undeviating , n نه لادایی
undiagnosed , adj نه ناسکری (نیٚش)
undies , n کراس ئو ده رپیٚ
undifferentiated,adj نه تیٚفه لکری
undigested , adj نه گفیرکری
undignified , adj بیٚ رؤمه ت
undiluted , adj نه روهنکری
undiminished , adj نه کیمبویی
undimmed , adj نه نزمکری (روناهی)
undine , n په ری یا ئاڤیٚ
undiplomatic , adj نه دیلوماسی
undirected , adj نه ئارسته کری . نه کاردارکری
undischarged , adj نه به ردایی
undiscipline , n ئاژاوه . بیٚ به ندوباری
undisciplined , adj بیٚ به ندوبارکری
undisclosed , adj نه ئه شکه راکری
undiscoverable , adj un- نه په یداکرنبار
discovered , adj نه په یداکری
undiscriminating,adj نه جودایی
undisguised , adj نه ئه په نیکری . نه شکه را
undismayed , adj نه شه پرزه ، نه بزدهی
undisputed ,adj بیٚ گومان
undissolved , adj نه بوهوژی
undistinguished,adj نه دیار . نه به رز
undistributed , adj نه به لافکری
undisturbed , adj نه له قاندی
undivided , adj نه دابه شکری
undivulged , adj نه ئه شکه راکری

undo , vt په ریشان دکت . فنیت دکت.خراب دکت . بیٚ رؤمه ت دکت ، بیٚ هیڤی دکت ، ب ده رد دکت . هه لوه شینت ، فه دکت
undock , vt له نگه ر رادکت
undoing , n خرابکرن . فه کرن . فه ره ستن هه لوه شین . پوچکرن
undomesticated , adj نه که هیکری
undone , adj فه راموشکری ، نه گریدایی . فه کری . نه چیکری
undoubled , adj نه جوتکری
undoubted , adj هه من . بیٚ گومان
undoubtedly , adv ئه سه ، بیٚ گومانی . بیٚ دودلی
undramatic , adj نه درامی . نه مه زنی
undramatically , adj ب نه مه زنی
undrape , vt , i روت دکت . ریس دکت
undraped , adj روتکری
undreamed,undreamt , adj خه ون نه کری
undraw , vt فه دکت . په رده ییٚ فه ددت
undress , vt ,. i روت دکت . دشه لینت . ریس دکت
undressed , adj شه لاندی . روتکری . روت . ریس
undressing , n شه لاندن . روتکرن . ریسکرن
undrinkable , adj نه فه خوارنبار
undue , adj پیٚنه فیایی
undulant , adj شه پولکه ر . پیٚلکه ر
undulate , vi , t پیٚل دکت . پیٚل دبت
undulate (d) , adj شه پولکه ر . پیٚلکه ر
undulating , n شه پولکه ر . پیٚلکه ر . هیٚری . شه ولدان
- coast پارخان
undulation (s) , n هیٚری . هه له ت . لفینا پیٚله کی
undulatory , adj هیٚری . شه پولکه ر . پیٚلکه ر
- theory دیتانه یا پیٚل که ری
unduly , adv بیٚقام . نه کیٚرهاتی
undutiful , adj نه ئه رکدار
undutifully , adv ب نه ئه رکداری
undutifulness , n نه ئه رکداری تی
undying , adj هه رده میٚ . نه مر
unearned , adj ده ستکه فتا بیٚ ئه رک ئو شه هره زایی

- increment گرانبونا پینه ڤیایی ، به هایێ ئه ردی
unearth , vt (ژ بن ئه ردێ) دئینت ده ر(گه نجینه) په یدا دکت
unearthed , adj ڤه تتاندی . خه پارتی
unearthliness , n نه دنیایی تی
unearthly , adj نمونه یی . ئه سمانی . گیانی . نه دنیایی . بیانی . نه گه ر دونی
unease , n شه پرزه یی . په ریشانی . هه ژکی
uneasiness , n شله ژان . په ریشانی
uneasy , adj په ریشان . ده ردکێش
uneatable , adj نه خوار نبار
uneaten , adj نه خواری
uneath , adv ب زه حمه تی
uneconomic , adj نه ئابوری
uneconomical , adj نه ئابوری
unedifying , adj بێ رۆمه ت
unedited , adj نه بژاره کری
uneducated , adj نه هینکری . نه په روه رده کری
unembarrassed , adj نه شه رمزار
unemotional , adj نه سوزا
unemphatic , adj نه دوپات
unemployable , adj نه کاربار
unemployed , adj بێ کار
unemployment , n به تالی ، بێ ئیشی . بێ کاری
unenclosed , adj نه تێدا
unencumbered , adj ئاقارێ نه گره وکری
unending , adj بێ دوماهی
unendowed , adj نه به خشکری
unendurable , adj نه ئارامبار
unengaged , adj نه گیرکری
un- English , adj نه ئنگلیز
unenjoyable , adj نه خوه ش
unenlightened , adj نه روناکبیر
unenterprising , adj نه ئازا . نه به لێنداری
unenthusiastic , adj نه دل گه رم ، نه خوین گه رم
unenviable , adj نه هێژا
unenvied , adj نه ده خسکری
unequal , adj نه یه کسان
unequalled , adj ئاوارته ، بێ هه متا ، بێ هه ڤتا
unequivocal , adj ڤه بڕ

unerring , adj بێ چه وتی . راست
unescapable , adj نه ره ڤینبار ،. نه چار
unespied , adj نه دیتی
unessential , adj پینه ڤیایی
unestablished , adj نه دامه زراندی
unethical , adj نه ئاکاری . نه سنجی
unevangelical , adj نه ئنجیلی
uneven , adj نه راست ، خوه هر
unevenly , adv ب نه راستی
unevnness , n نه راستی تی
uneventful , adj بێ بویه رێن گرنگ . هه دار
unexamined , adj نه ئه زمونکری . نه سه حکری
unexampled , adj ده گمه ن
unexcelled , adj بێ هه ڤتا
unexceptionable , adj . نه به ره ه لست ئو نه ره خنه بار . نایاب . بێ چه وتی
unexceptional , adj ئاسایی
unexciting , adj نه هاندانی
unexecuted , adj نه راپه راندی . نه ڤناره کری
unexhausted , adj نه وه ستایی
unexpected , adj نشکی ، کرپ
unexpectedly , adv ب کرپی
unexpiated , adj نه ژوڤان
unexpired , adj نه بوری (ده م)
unexplainable , adj نه راڤه بار
unexplained , adj نه راڤه کری
unexplored , adj نه سه حکری
unexposed , adj نه دیار کری
unexpressed , adj نه ده ربڕی
unexpurgated , adj نه بژار کری
unfadable ., adj نه ڤه راموشبار . ره نگ مایی . نه پێتیبار
unfading , n نه پێتیبون
unfailing , adj بێ که تن
unfair , adj پیستور . گز . زور دار ، بێ داد
unfairness , n سته مکاری ، زور داری ، بێ دادی
unfaith , n نه باوه ر
unfaithful , adj بێ به خت . ته ره س

unfaltering , adj خوراگر

unfamiliar , adj نه ئاسایی . گیره ، بیانی

unfashionable , adj نه تایار بار

unfasten , vt ڤه دکت

unfastened , adj ڤه کری

unfastening , n ڤه ره ساندن . ڤه کرن

unfathered , adj بیژی

unfatherly , adj نه باوینی . نه بابینی . نه باڤینی

unfathomabl e, adj کۆری یا نه پیڤانبار

unfathomed , adj کۆری نه پیڤایی

unfeasible , adj نه چێنوبار

unfeather , vt ڤه دروچکینت

unfavourable , adj نه ڤیایی . دژ . نه ساز . به رهه لست . نه ریّ یی

unfeed , adj بیّ کریّ

unfeeling , adj هوف . دل ره ق . بر . بیّ هش

unfeigned , adj نه زر . راستوک

unfelt , adj هش نه کری

unfeminine , adj نه ژنانی

unfenced , adj نه تانکری

unfermented , adj نه ترشکری

unfertilized , adj نه په یینکری

unfetter , vt رزگار دکت (ژ به ندان)

unfettered , adj نه به ندکری

unfilial , adj کیزنه هاتی . نه هیژایی : کور یان کچ . سه رکیش

unfilled , adj نه ژی نه کری

unfiltered , adj نه پالاندی

unfinished , adj نه ڤه مشتی . نه به ریه کری . کیم

unfit , adj , vt ناجور ، نه لیّ . کیزنه هاتی ، نه کیزهاتی دکت .

unfix , vt ڤه دکت

unfixed , adj گریّ نه دایی . قایم نه کری

unflagging , adj نه لاواز

unflappable , adj نه له قینبار

unflattering , adj نه دل ره ڤین

unflavoured , adj نه تامدار

unfledged , adj نه گه هشتی . رووت

unfleshed , adj نه گوشتکری (نه قه له و) .

unflinching , adj دل خورت

unfold , vt , i مه زن دبت . وه رار دبت ، ڤه دبت (گول) . دیار دکت . ڤه دکت (تشتیّ پیچایی). به رددت (په زیّ ژ پاوانی)

unforbidden , adj ره وا

unforced , adj نه زور داری

unfordable , adj نه بور بار

unformulated , adj نه دارشتی

unforthcoming , adj نه ل به رچیبونیّ ، نه داهاتی

unfortified , adj نه ئاسیکری

unforeseen , adj نه به ر بینّ

unforgettable , adj ژبیر ناچت ، نه ڤه راموشبار

unforgetting , n بیرتوژ یان تیژ

unforgivable , adj نه به خشبار

unforgiving , adj نه به خشین

unforgotten , adj ژبیر نه کری

unformed , adj نه پیکهاتی . نه چیکری

unfortunate , adj باب ده ست . ژار . خوبان . بیّ به خت . به خت ره ش . به دبه خت

unfortunately , adv ب به دبه ختی

unfounded , adj بیّ بنچینه . بیّ بنیات

unfreeze , vt , i دبوهوژت ، دحه لت . دحه لینت

unfreezing , n بوهوژین

unfrequented , adj درا که س نه زانی . نیڤ چول

unfriended , adj بیّ هه ڤال

unfriendliness , n دوژمنی . نه یاری

unfriendly , adj کیزنه هاتی . سار . نه یار . نه دوستانی

unfrock , vt ئولداری رووت دکت (ژ کراس یان ده ست هه لاتی بیّ)

unfrozen , adj بوهوژی

unfruitful , adj بیّ پیز . خه رشوف . بیّ به رهه م. سته ور . بیّ به ر. خرش، نه زوک

unfruitfully , adv ب بیّ به ری

unfulfilled , adj نه به ریه کری

unfunded , adj دراف نه کری
unfunny , adj نه که یف
unfurl , vt , i دیار دبت . به لاف دبت . به لاف دکت
ungainly , adv کرێت . گه وج
ungallant , adj نه مه رد
ungarbled , adj بێژ ینک نه کری
ungenerous , adj نه مه رد ، نه جامێر . نه دلفه را . کوتی . چکوس
ungenial , adj نه جامێر
ungentle , adj نه نازک
ungentlemanly , adj نه جامێر
ungild , vt بێ زێر دکت
ungird , vt فه دکت (که مه ر به ندێ یان به ندێ)
ungirt , adj فه کری . نه رم
unglazed , adj نه فه مشتی
unglove , vt له پکان دئێخت
unglue , vt ژێفه دکت یان جودا دکت (ب راکرنا سترکێ)
ungodly , adj گونه هکار . به د . نه پاک
ungovernable , adj نه راسه ریار . سه رهشک
ungraceful , adj نکور . نه جوانپوش . نه شه پال . نه له وه ند . نه شوخ . کرێت
ungracious , adj کیندار . ره ق
ungrammatical , adj نه رێزمانی
ungrateful , adj نانکور . سپله
ungratefulness , n نانکوری
ungrudging , adj بێ گازنده
ungual , adj په نجی . سمی ، نینوکی
unguard , vt ناپارێزت . بێ پاراستن دهێلت
unguarded , adj نه هایدار . فه کری . نه هشیار . نه پاراستی
unguardedly , adv ب نه هشیاری
unguardedness , n نه هشیاریتی
ungent , n مه لحه م
unguiculate , adj جانه ه وه رێ ب نینوک یان په نج . نینوکدار یان په نجدار
unguis بنکێ نینوکی : بنێ ته نگێ تیژێ په ری (گول) ، په نج . نینوک

ungulate , adj , n سمداری . سمدار
unhair , vt , i پرچ دکه فت . پرچێ رادکت
unhallowed , adj سنجی . نه ره وا . نه پیروز
unhampered , adj گیرونه کری
unhand , vt به ردت.دهێلت . ده ست ژێ رادکت
unhandsome , adj نه لاو
unhandy , adj کیرنه هاتی (بۆ ب کار ئینانێ) ، نه شه هره زا
unhang , vt (تشتێ) هلاویستی رادکت
unhappiness , n ستوخاری . مال ویرانی . به خت ره شی . به له نگازی . روژ ره شی
unhappy , adj په ست . هه ژار . به خت ره ش . خوپان . به له نگاز . ستوخار
خه مدار سه رگه ردان . فه هری
unharbour , vt دئینت ده ر (کولی ژ کو نجێ)
unharmed , adj نه ئێشاندی ، زیان نه دایی یان فینه که تی . فه نج
unharness , vt ژێفه دکت (هه فساری)
unhasp , vt فه دکت
unhealth ful , adj نه درست
unhealthily , adv نه درستی
unhealthiness نه درستیتی
unhealthy , adj تره ک ، زیاندار ، کوشنده . نه ساخله م . به دحال
unheard , adj نه بهیستی
- of پێ نه بهیستی . نه زان (به رێ) . نۆ . نه بهیستی
unheated , adj نه گه رمکری
unheeded , adj گوهـ نه دایی
unheedful , adj گوهـ نه دایی
unheeding , adj گوهـ نه دانی
unhelpful , adj نه هاڤل
unheralded , adj نه ئاگه هکری
unheroic , adj نه قه هره مانی
unhesitating , adj بێ دودلی
unhesitatingly , adv ب بێ دودلی
unhinge , vt په ریشان دکت . جودا دکت . رادکت (ده رێ ژ سه ره زینه کان) ، شاش دکت

unhistoric(al), adj — نه مێژوویی ، نه دیروکی
unhitch, vt — فه دکت
unholy, adj — نه پیروز
unhonoured, adj — نه ئابرویکری
unhook, vt — جوداکت (ژ چنگالی) . فه دکت
unhoped, adj — نه هیفیکری
unhorse, vt — (ژ هه سپی) دکه فینت
unhouse, vt — (ژ خانی) دئینت ده ر
unhuman, adj = inhuman — (نه مروف)
unhumanize, vt — نه مروفی دکت
unhurried, adj — نه له زین
unhurriedly, adv — ب بێ له زی
unhurt, adj — نه ئازا ردایی
unhusk, vt — مشک ناکت (که لیکی یان توفی)
uni — پیشگره کو یه که
unialgal, adj — که فزا یه ک خانه
uniat, n, adj — فله یێ روژهه لاتا ئوروپا ئو روژهه لاتا نافی کو ده ست هه لاتی یا بالایا پاپا ناسدکت (ل گه ل ئولداری یا خوبا تایبه ت)
uniaxial, adj — یه ک ته وه ره یی
unicameral, adj — یه ک جفات (په رله مان)
Unicef, abbr. (United Nations Children's Fund) — درافێ نه ته وه یێن یه کگرتی یێن زاروکان
unicellular, adj — یه ک خانه
unicorn, n — یه ک شاخ
unicycle, n — یه ک چه رخ
unideal, adj — نه نمونه یی
unidentified, adj — نه نا سکری
unidirectional, adj — یه ک به ر . یه ک ئاراست
- current — لوزه وێ نه ئاراسته کری
unification, n — هه ف جفاندن . یه ککرن ، یه کگرتن . یه کبون
unifier, n — یه ککه ر
unifilar, adj — یه ک سیم ، تیل ، به ن یان تا
unifoliate, adj — یه ک به لگ

uniform, adj ; n, vt — جلێن میری . هه فیه ک . ریزکی . رنک ، رنک دئێخت .
uniformed, adj — میری کنجکری
uniformitarian, adj — باوه رمه ندێ کو ئه ردکرداری نه نجامێ هیزێن به رده وامێن هه فیه کینه
uniformity, n — رنکخستن . ریزکیتی . هه فیه کی
uniformly, adv — ب هه فیه کی ، ب رێکی
uniformness, n — ریزکیتی ، رنکیتی
unify, vt, i — دبن یه ک . یه ک دبن . یه ک دگرن ، یه ک دکت
unifying, n — هه ف جفاندن . یه ککرن
unilateral, adj — یه ک لا
unilaterally, adv — ب یه ک لایی
unilluminated, adj — نه رونا هیکری ، نه روناککری
unimaginable, adj — نه ئاشوپیار
unimaginative, adj — نه ئاشوپیدار
unilingual, adj — یه ک زمان
unimpaired, adj — بێ له که
unimpassioned, adj — نه سوزیار
unimpeachable, adj — نه تاوانبار . بێ گومان
unimpeded, adj — نه گیروکری
unimportance, n — نه گرنگی
unimportant, adj — نه گرنگ
unimposing, adj — نه شکودار
unimpressionable, adj — نه چه سپانبار
unimpressive, adj — نه ناياب
unimproved, adj — ب کار نه هاتی . نه چاندی . نه کیلایی . نه ئافاکری . نه باشکری
unimpugned, adj — نه دره وکری
unindexed, adj — نه پێرستکری
uninflected, adj — نه چه ماندی
uninfluenced, adj — کار تێنه کری
uninformed, adj — نه راگه هاندی
uninhabitable, adj — نه نشینبار
uninhabited, adj — نه ئاکنجیکری
uninhibited, adj — نه قه ده غه کری
uninspired, adj — نه سروشکری

uninsurable , adj نه دابینبار
uninsured, adj نه دابینکری
unintelligent , adj لاژگ . نه ژیر
unintelligible , adj نه تیگه هشتنبار، شیلی . ئالوز
unintentional , adj گالی . کامی
uninterested , adj نه هه وه سکار
uninterrupted , adj بێ برین . به رده وام
uninvestigated , adj نه پرسیار کری
uninvited , adj نه له خوه ندی
uninviting , adj نه تازه
uninuclear , adj یه ک نافک
uninventive , adj نه داهینه ردار . نه ئافرینده
uninvolved , adj توش نه بویی
union , n یه کیتی . یه کگرتن . یه کیه تی . یه نده واری . هه لدانی . یه که یی
- card کارتا ئه ندامی یا یه کیه تی یێ
- jack ئالایا بریتانی
- shop دامه زرینا یه کیه تی . کو یه کیه تی : ئو هه لکاری مه رجان دادنن بۆ کاریێ پاله یان
unionism , n یه کیه تیتی
unionist , n ئه ندامێ یه کیه تی یێ
unionization , n یه کیه تیکرن
unionize , vt یه کیه تی دکت
unionized , adj یه کیه تیکری
unionizing , n یه کیه تیکرن
unipod , n یه ک پێ (هه لگرا ئالافا وینه گرتنێ)
unipolar , adj یه ک ته وه ره یی
unique , adj یه کانه، ئێکانه ، یه کتا
uniquely , adv ب یه کتایی
uniqueness , n یه کتایی تی
unirrigated , adj نه ئاقدایی
- land دیم (زه فی)
unisex , adj , n یه ک ره گه ز
unisexual , adj یه ک ره گه زی . یه ک زایه نده
unisexuality , n یه ک ره گه زیتی ، یه ک زایه ندیتی
unison , n چون سه ریه ک . چون سه رهه ف
unit , n ئه ک ، یه کینه ک . یه کینه . یه که

- cell خانه یی بنیات. یه که خانه یا بنیات
- of cavalry سه له ف
- of measure for grain 12-13 kg تره ، عه لب
unitage , n تبابا یه که یی
unitarian , n , adj یه کیه تی خواز (پیشتگرێ یه کیه تی ئو نیفه کی یا ده وله تێ)، یه ک خودانا سی . یه ک خوداناس
unitary , adj یه ک خودا ناس
unite , vt , i رادپیچت . یه ک دبن . یه ک دگرن، یه ک دکت
united , adj ئێکبویی . ئێکگرتی . راپیچاندی . هه قگرتی . یه کبویی . یه کگرتی
- nations (نه ته وه یێن یه کگرتی)
uniting , n یه رهه فکرن . یه ککرن . یه کبون . هه قدان، یه کیه تی. هه ف جقاندن. یه کگرتن .
unitism , n یه کی تی
unitive , adj یه کبویی . یه کگرتی
unitize , vt یه که یی دکت
unitized , adj یه که ییکری
unitizing , n یه که ییکرن
unitune , n یه ک ئاهه نگ
units , n یه کان
unity , n ئێکه تی . یه کبون . یه کگرتن . یه کیتی . یه کیه تی . یه که تی
- seeker یه کیه تی خواز
univalent , adj یه ک هه ف هێز
univalve , adj , n یه ک ده رچه
universal , adj , n پرسا هه موکی . گه ردونی . گشتی .گه له مپه ری . هه موکی . جیهانی
- joint موفکێ هه موکی
universalism , n ئولا ئابینی کو هه می مروف دوماهی یێ دێ رزگاربن
universalist , n رزگار : ئه ندامێ دیره ک پروتی یا کو باوه ر دکت هه می مروف دوماهی یێ دێ رزگاربن

universality , n گه له مپه ریتی . گه ردونیتی ، جیهانیتی هه موکیتی
universalization , n گه له مپه ریکرن
universalize , vt گه ردونی یان گه له مپه ری دکت، گشتی دکت
universalized , adj گه له مپه ریکری
universalizing , n گه له مپه ریکرن
universally , adv ب گه له مپه ری
universe , n گه ردون . زه مین
university , n زانستان . زانینگه ، زانکو . زه مینگه
universologist , n گه ردونزان . زانایێ هه می تشتێن هاتین ئافراندن ، هه می تشتێ مروفی ورج پێ هه بت
universology , n گه ردونزانی
univocal , adj یه ک واتا
unjaundiced , adj نه زه ره کی
unjoin , vt فه دکت
unjoint , vt موفکان جودادکت
unjust , adj زالم . ئایل . نه راست . پیستور . زوردار ، سته مکار
unjustifiable , adj نه به هانه بار
unkempt , adj گژ ، پور گژ . بێ سه رو به ر
unkenned , adj که سنه زان . بیانی
unkennel , vt دئینت ده ر (روفی ژ کونێ)
unkind , adj ره ق ، دل ره ق . نه دلوفان
unkindliness , n نه دلوفانیتی
unkindness , n نه دلوفانیتی
unkindly , adv ب ره قی
unking , vt شاهی دکه فینت
unkingly , adj نه شاهی
unkink , vt راست دکت
unknightly , adj نه سوار کار
unknit , vt راست یان حلی دکت . فه دکت (فه هاندنێ)
unknitting . n فه کرن (فه هاندنێ)
unknot , vt فه دکت (گرێ)
unknowable , adj نه زانبار
unknowing , adj , n نه زانین . نه زان
unknown , adj نائزیمکی ، خموز ، نه ناس
- identity که سیتی نه ناس
- place در نه ناس ، توتو
- residence نشته نه ناس ، در نه زان ، بێ لانه
unknown soldier , n سه ربازێ نه ناس
unlabelled , adj نه نیشانکری . نه نائنیشانکری
unlaboured , adj ره نج نه کری
unlace , vt فه دکت (قه یتان)
unlade , vt , i فالا دکت . باری دئینت خارێ
unladen , adj نه بارکری
unlash , vt فه دکت
unlatch , vt , i فه دبت . فه دکت (ب راکرنا سرگه یی ، یان کودی)
unlawful , adj بیژی . قه ده غه کری . نه ره وا . نه یاسایی
unlawfully , adv ب نه یاسایی
unlawfulness , n نه یاسایی تی
unlay , vt , i فه دبت . وه ریسی فه دکت
unleaded , adj ریز نه جوداکری (ب ده پکێن جوداکه رقورقوشم را کری(ژچاپی)
unlearn , vt ده ست ژ مزره کێ ، نیازه کێ یان نه ریته کێ به ردت ، ژ بیر دکت
unlearned , adj سروشتی . خورستی . نه زان
unlearnt , adj نه زان
unleash , vt فه دره سینت
unleavened , adj نه هافه ینکری
- cake کولوچ ، کلوچ ، کلوچ
unless , prep . conj مه گه ر . هه که . گه ر
unlettered , adj نه خوه ندا ، نه خوه نده وار . نه خوه ندی
unliberated , adj نه سه ربه ستکری
unlicensed , adj نه ره واکری
unlicked , adj نه فه مشتی . ره ق . نه شکلکری
unlighted , adj نه روناهیکری
unlike , adj نه وه ک
unlikely , adv نه شیمانه کی
unlimber , vt رادکت (به راهی یا توپێ)
unlimited , adj بێ له کا ، بێ راده . بێ سنور
unlined , adj بێ ریز . نه ریزکری

unlink , vt ڤه دکت (زنجیرێ)
unliquidated , adj نه ئاڤه کیکری ، نه قراندی
unlisted , adj نه سیاییکری
unlit , adj نه هلکری
unload , vt , i باری دئینت خارێ . ڤالادکت
unloader , n ڤالاکه ر
unlock , vt , i ڤه دکت (کود)
unlocked , adj ڤه کری (کود)
unlooked (for),adj نه هیڤیکری
unloose , vt = loose
unloosen , vt =loose
unlovable , adj نه ڤیانبار
unloved , adj نه ڤیایی
unlovely , adj کیندار . کرێت . نه تازه
unloving , adj نه ڤیانکار
unluckily , adv ب به د به ختی
unluckiness , n بێ ئوغری . به خت ره شی
unlucky , adj سه رگه ردان ، بێ ئوغر . خوپان .
به خت ره ش . به دبه خت . بێو .
مال خراب ، پورکور
unmake , vt لاواز دکت ، دشکینت
unmaidenly , adj نه نازک (که چ)
unman , vt گونو دکت . نه مێر دکت
unmanageable ,adj نه کاردار بار
unmanly , adj قونده
unmanned , adj بێ کارکه ر ، بێ زه لام
unmannerly , adj نیڤه کیر . بێ رێزه ت . دل ره ق
unmarked , adj نه نیشانکری
unmarketability , n بێ بازاریتی
unmarried , adj شونه کری
unmask , vt بێ رێپوش دکت . رسوا دکت
unmasking , n رسوا کردن
unmatchable , adj بێ هه متا
unmeaning , adj بێ شوپه وه ر
unmeasurable , adj نه پیڤانبار
unmeledious , adj نه ئاوازدار
unmelted , adj نه بوهوژی
unmemorable , adj نه بیره وه ر
unmentionable,adj,n نه نیشانکرنبار
unmerchantable , n نه بازار بار
unmerciful , adj نه دلوڤان
unmerited , adj نه ستیله ، نه هێژا
unmindful , adj فه راموش
unmistakable , adj روهن . دیار . ئه شکه را
unmitigated , adj ته مام . ته کوز ، بێ هه داری
unmixed , adj نه تیکه ل . بژین . په تی
unmodified , adj نه گوهارتی ، نه راستکری
unmodulated , adj ده نگ نه گوهارتی
unmolcsted , adj نه جارسکری
unmoor , vt , i له نگه ر ڤه دکت
unmoral , adj نه سنجی
unmorality , n بێ سنجیتی
unmotherly , adj نه دایکانی
unmortise , vt پینکڤه نا گرت
unmourned , adj نه به هیکری
unmounted , adj نه سوار
unmoved , adj گوهـ نه دایی‌خوراگر .مت . هه دار
unmown , adj (گیا) نه بڕی . نه بڕی (گیا)
unmuffle , vt رێپوشێ یان ستوپێچێ رادکت
unmurmuring نه گازندی
unmusical , adj نه خوه ش (بۆ بهیستنێ)
unmuzzle , vt ده ڤگری رادکت (ژ ده ڤێ سه یی)
unnail , vt بزماران دئینت ده ر
unnameable , adj نه ناڤکرنبار
unnamed , adj نه ناڤکری
unnational , adj نه نه ته وه یی
unnatural , adj رێباز ، بیانی . نه راست .
نه خورستی . نه سروشتی
unnecessarily , adv ب پێنه ڤیایی
unnecessary , adj پێنه ڤیایی
unneighbourly , adj نه دوستانه
unnerve , vt هار دکت . دبزدهینت . دترسینت
unnoticed , adj ته له ته ل ، نه دیتی. نه سه حکری
unnumbered , adj بێقام . ژمارنه کری . بێ ژمار

U.N.O United Nations Organization, n رێکخراو یان رێکخستنا نه ته وه یێن یه کگرتی

unobjectionable,adj نه به رهه لستبار

unobscured, adj نه ڤه شارتی

unobservant, adj نه زیره ڤان

unobserved, adj نه زیره ڤانکری

unobsructed, adj نه گیروکری

unobtainable, adj نه ستاندنبار

unobtrusive, adj نه زانخواز

unoccupied, adj نه مژول . ڤالا ، نه داگیرکری

unoffending, adj بێ زیان

unofficial, adj نه میری

unoiled, adj نه رونکری

unopened, adj نه ڤه کری

unopposed, adj بێ هه ڤرک

unordinary, adj نه ئاسایی

unorganized, adj نه رێکخستی

unoriginal, adj نه ره سه ن

unornamented, adj نه خه ملاندی

unorthodox, adj نه راست هزر یان ئول

unostentatious, adj نه فورته ک

unowned, adj بێ خودان

unpack, vt, i ڤه دکت . ڤالادکت (چه نته یی)

unpaged, adj نه هه ژمارکری (لاپه ر)

unpaid, adj هه روه بێ موچه ، بێ کرێ . بێ پاره

- labour بیگار . سوخره

- work ئولام . زیاره

unpaired, adj نه جوتکری

unpalatable, adj نه خوه ش . کیندار ، تال (بۆ هشێ)

unparalleled, adj بێ هه متا . بێ هه ڤتا ، بێ وێنه

unpardonable, n نه به خشینبار

unparliamantary,adj نه په رله مانی (دژ رێبازا راستا په رله مانی)

unpatented, adj نه به لوکری

unpatriotic, adj نه نیشتمان په روه ر

unpaved, adj نه راستکری (رێ)

unpeeled, adj نه سپیکری (میوه)

unpeg, vt ڤه دکت (ب راکرنا سنگی) ، سنگی رادکت

unpeople, vt. بێ ئاکنجی دکت ، بێ خه لک دکت

unperceived, adj نه تێگه هشتی

unperformed, adj نه به ریه کری، نه پێشکێشکری

unperson, n مروڤێ نه ناسکری ، که سنه زان

unpersuaded, adj قایل نه کری

unpersuasive, adj نه قایلکار

unperturbed, adj نه شه پرزه

unphilosophical,adj نه ژیرزانی

unpick, vt ڤه دکت (درینێ)

unpicked, adj نه بژارتی

unpicturesque, adj نه تازه

unpile, vt, i جودا دبت (ژ کومێ) . جودا دکت (ژ کومێ) ، به لاڤ دکت

unpin, vt ڤه دکت یان جودا دکت

unpitied, adj نه کوزرککری . نه کولایی

unplaced, adj نه دانایی (ناڤ پێشبرکێدا)

unplanned, adj بێ مه لهه ز

unplanted, adj به یار ، نه چاندی

unplastered, adj نه سه یاندی

unplausible, adj نه باوه ربار

unplayable, adj (ته پک) نه له یزبار

unpleasant, adj گولور . هه ستی گران

unpleasing, adj نه شادکار

unpleasure, n نه خوه شی

unpledged, adj نه سوزکری . نه به لێنکری

unploughed, adj نه کیلایی

unplucked, adj نه هه لکێشایی

unplug, vt (سه رده ڤکی) رادکت

unpointed, adj بێ خالک . نه خالکری

unpolished, adj نه ڤه مشتی

unplumbed, adj نه زمون نه کری ، بێ سه رهاتی

unpoetical, adj نه هوزانی

unpolitical, adj نه رامیاری . نه ریزکی

unpolled, adj ده نگ نه دایی

unpolluted, adj نه پیسکری ، نه هه ر ماندی

unpopular, adj نه گه لیری . خونتال ، نه حه ز

unpopulated , adj نه ئاقا (بئ خه لک)
- area پاسار
unpossessed , adj بئ خهدان
unposted , adj نه هنا ر تی
unpractical , adj نه کرداری
unpractised , adj سه رهاتی یان کردار نه کری
unprecedented , adj نویژه ن
unpredictable , adj نه به ریبنبار
unpredicted , adj نه به ریبنکری
unprejudiced , adj نه پیشبریار
unpremeditated , adj نه بریارداری
unprepared , adj نه پیکهاتی . نه لیکدایی
unprepossessing,adj نه دلگر ، نه دلکیش
unpresentable , adj نه لیکدایی ، نه کار کری
unpresuming , adj نه رژ قایم
unpresumptious,adj نه رژقایم
unpretending ,adj نه باسبیژ . نه فورته ک
unpretentious , adj ساده . ملوقان
unpriced , adj نه به ها کری . نه نرخکری
unpriest , vt قه شه یی ده رخت
unprimed , adj نه لیکدایی
unprincipled , adj بئ ئابرو
unprintable , adj نه چاپبار
unprinted , adj نه چاپکری
unprocessed , adj خام
unprocurable . adj نه به رده ستکرنبار
unproductive , adj خرش . نه به رهه مدار ، نه روک
unprofessed , adj نه ناسکری
unprofessional , adj نه پیشه گه ر، خولیا ، دژ سنجی یا کاری
unprofitable , adj نه هاقلبار . بئ ته وش
unprogressive , adj نه پیشکه تنخواز
unprohibited , adj ره وا ، نه قه ده غه کری
unpromising , adj نه سه ر که تی . بئ هاقل
unprompted , adj خویی . خورسی . سه ربلکی
unpronounced , adj نه بیژه بار
unprophetic , adj نه به ریبن
unpropitious , adj نه مژده وه ر
unproscribed , adj ره وا ، نه قه ده غه کری
unprosperous , adj نه ده وله مه ند
unprotected , adj نه پاراستی
unprovable , adj نه دروقبار
unproved , adj نه دروقکری
unproven , adj نه دروقکری
unprovided , adj نه دایی
unprovoked , adj نه ئاراندی
unpublished , adj نه به لاقکری ، نه وه شاندی
unpunctual , adj نه زو
unpunctuated , adj نه خالکری
unpunishable , adj نه سزابار
unpunished , adj نه سزاکری
unpurified , adj نه بژینکری
unqualifed , adj پشت رست ، بئ گومان ، نه ژیهاتی
unqueen , vt شاهبانوین ده رخت
unquenchable , adj تیهنبار
unquenched , adj تیهن نه شکاندی
unquestionable , adj نه گومانبار . بئ گومان
unquestioned , adj نه گومانکری . نه پرسیارکری
unquestioning , adj بئ گومانکرن . نه کوز
unquiet , adj په ریشان . شه پرزه . شله ژان
unquotable , adj نه لیوه ر گرتنبار
unquote , vt لیوه ر گرتنئ ب دوماهی دئینت (که ئاتان د گرت)
unquoted , adj نه لیوه رگرتی
unransomed , adj خوین (به ها نه دایی)
unravel , vt , i قه دبت . قه دکت
unravelling , n قه کرن
unravished , adj نه تالانکری
unrazored , adj نه تراشی
unreachable , adj نه گه هشتنبار
unread , adj نه زان . نه خوه ندی
unreadable , adj نه خوه ندنبار
unready , adj نه لیکدایی
unreal , adj ئاشوپ . زر . نه راست
unrealistic , adj نه کرداری
unrealizable , adj نه به ر په بار
unrealized , adj نه به ر په کری

unreaped , adj نه دری ، نه چنی
unreason , n دیناتی
unreasonable , adj بێقام، نه ژیربێژی . نه هشدار ، بێجی
unreasoned , adj نه گه رنه کری (نه هویکری)
unreasoning , adj دژوار . هارهشی . بێقام
unreceptive , adj نه وه رگر
unreciprocated , adj نه به ردیلکری
unreckoned , adj نه هه ژمارتی ، نه هزرکری
unreclaimed , adj نه داخواز کریه
unrecognizable , adj نه ناسکرنبار
unrecognized , adj نه ناسکری
unrecompensed, adj نه خه لاتکری
unreconciled , adj نه ئاشتکری
unrecorded ,adj نه تومارکری
unrectified , adj نه راستکری
unredeemed , adj نه رزگارکری
unredressed , adj نه چاره کری
unreel , vt , i فه دکت . فه دبت (به نک ژ دارتونێ یان گولکێ)
unreeve , vt دکشت (وه ریسی ژ کونه کێ یان بازنه کێ)
unreflecting , adj نه راما نکار
unreflective , adj هول
unreformed , adj نه چاکری
unregal , adj نه شاهی
unregarded , adj هزر ژێ نه کری
unregenerate , adj بزر ، رکدار
unregistered , adj تومارنه کری
unregretted , adj ژوفان نه کری
unregulated , adj ریزک نه کری
unrehearsed , adj نه راهینایی
unrein , vt بێ هه فسار دکت
unrelated , adj نه په یوه ندیدار
unrelaxed , adj نه فه سهی
unrelenting , adj نه سست یان لاواز . ره ق . چالاک
unreliable , adj نه جهێ باوه ه ری پێ . نه ره س
unrelieved , adj رزگار نه کری
unreligious , adj نه دیندار
unremarkable , adj نه هێژا . نه پایه دار
unremembered , adj بیرنه کری (ژبیرکری)
unremitting , adj به رده وام
unremunerative , adj نه دراهبار
unrenounced , adj نه هیلایی
unrepealed , adj نه هه لوه شاندی
unrepeatable , adj نه دوباره بار
unrepentant , adj نه پیشه مان
unreported , adj نه هنارتی (په یام)
unrepresentative,adj نه نمینه نده ری
unrepresented , adj نه نمینه نده کری
unreproved , adj گلی ژێ نه کری
unrequited , adj به ر دیل نه کری (فیان)
unreserve , n نه پاریزکه ری . نه شکه ر ایی
unreserved , adj نه گرتی . نه پاریزکار . نه کوز
unresisted , adj به رگری نه کری
unresisting , adj نه به رگرکار
unresolved , adj نه چاره کری
unresponsive , adj نه به رسفبار
unrest , n شله ژان ، بێ فه سهین
unrestful , adj نه فه سهی
unresting , adj بێ فه سهین
unrestored , adj نه فه گه راندیه
unrestrained , adj خویی . به ردایی . نه شاش . بێقام . نه گرتی
unrestricted , adj نه راده کری . نه به ندکری
unreturned , adj نه فه گه راندی
unrevealed , adj نه دیار کری
unrevised , adj نه بژارکری
unrevoked , adj نه هه لوه شاندی
unrevenged , adj تول نه فه کری . تولنه ستاندی
unreversed , adj نه به ره فاژی کری
unrewarded , adj نه به خشکری
unrewarding , n بێ هافل
unrhetorical , adj نه چاره کری ، نه ره وانبیژی
unrhymed , adj نه پیفانکری (هه لبه ست)

unrhythmical , adj نه ئاوازی
unridable , adj نه سواربار
unriddle , vt ڤه دکت (ئالوزیێ یان مه ته لوکێ)
unrig , vt جلان دئێخت
unrighteous , adj زوردار.سته مکار.نه راست.به د. دژداد
unrip , vt دبه رتینت . ددرینت . دیار دکت
unripe , adj خام ، هزرهزری . نه گه هشتی . تفت خاف . ماته . که رک
- fruit که رک
- grapes هارسم . شلور . بێسیره
unrival (l)ed , adj ئاوارته ، بێ هه ڤتا
unrobe , vt. i جلان دئێخت، دشه لینت
unroll , vt (گلول) ڤه دکت ، به لاڤ دبت . به لاڤ دکت
unromantic , adj نه رومانتیکی
unroof , vt سه ربانک رادکت . کاشخانک رادکت
unroofed , adj نه بانکری
unroot, vt , i هه لدکێشت
unrope , vt , i ڤه دکت (وه ریس)
unroyal , adj نه شاهانه
unruffled , adj هه دار . حلی . نه شاشکری
unruled , adj نه حوکمکری
unruly , adj شه پوز . شه موز . شه هموز
UNRWA : abbr . United Nations Relief and Works Agency نوینه ری یا یارمه تی ئو کارێن نه ته وه یێن یه کگرتی
unsaddle , vt , i ژ سه ر هه سپی دکه ڤینت . خورجی رادکت
unsafe , adj بێ باوه ره . نه هێمن
unsaid , adj نه گوتی
unsalability , n بێ بازاری
unsalaried , adj نه موچه کری
unsaleable , adj نه فروشبار
unsalted , adj نه خوێکری
- butter نیڤشک
unsanctified , adj نه پیروزکری
unsanctioned , adj نه پشتگیرکری
unsanitary , adj پیس
unsatisfactory , adj نه دلنیایی
unsatisfied , adj نه دلنیا
unsatisfying , n نه دلنیا
unsaturate , adj (پێکهاتی یا کیمیایی) نه تێرکری
unsaturated , adj نه تێرکری
unsaved , adj نه رزگارکری
unsavoury , adj کێندار . بێ تام
unsay , vt (ئاخفتنا خو) پاشڤه دکێشت ، (ژ ئاخفتنا) خو پاشڤه دچت
unsayable , adj نه گوتنبار
unscalable , adj نه سه رکه تنبار
unscale , vt دئێت خارێ
unscarred , adj نه برینکری
unscathed , adj بێ زیان ، ساخله م
unscented , adj نه بێهن خوه شکری
unscheduled , adj نه مه لهه زکری
unscholarly , adj نه زانا
unschooled , adj نه راهینایی . نه خوه ندی
unscientific , adj نه زانستی
unscramble , vt نامه یا بێ تێلی ڤه دگه رینت شکلێ ره سه ن . شیته ل دکت . راڤه دکت تشتێ تێکل ڤه دگه رینڤه هێمانێن ره سه ن
unscreen , adj بێ په رده ، بێ به ربه ست ، ڤاتا
unscrew , vt , i ڤه دکت . ڤه دبت (بورغی)
unscripted , adj بێ نڤیسین
unscriptual , adj نه ته وراتی
unscrupulous , adj بێ ئاکار
unseal , vt موهرێ رادکت . ڤه دکت
unsealed , adj نه گرتی
unseam , vt (درینێ) ڤه دکت . ددرینت
unsearchable , adj نه په نی . نهێنی . ئالوز
unseasonable , adj نه که شی . نه که شبار
unseasoned , adj نه ئالاتکری ، نه بهار اتکری

unseat , vt دکه فینت(ژ رونشته کێ یان شونکاری)
unseaworthy , adj (ده ریا) کێرنه هاتی
unseconded , adj نه په سندکری
unsecured , adj نه قایمکری
unseeded , adj نه بژارتی
unseeing , adj کوره ، نه بین
unseen , adj نه بین
unsegregated , adj بێ جوداکرنا ره گه زی . تێکل
unselfconscious,adj های ژ خو نه
unselfish , adj نه نه زیه ره ست
unsensational , adj نه هه ستیار
unsentimental , adj نه سوز یار
unseparated , adj نه جودا
unserviceable , adj نه ب کاربار
unset , adj نه دانایی ناف (گه وهه ر)
unsettle , vt شه پرزه دکت . شاش دکت . رادکت . خلوله دبت . شاش دبت
unsettled , adj شه پله . شیلی
unsettling , n شه پرزه
unsew , vt فه دکت یان ددرینت (درینێ)
unsex , vt زایه ندی یان هێزا زایه ندی ژێ دبت، بێ مێ یاتی دکت
unshackle , vt ئازا یان رزگار دکت (ژ به ندان)
unshaded , adj نه سیبه رکری
unshakable , adj خوگر
unshaken , adj نه هه ژاندی
unshaped , adj (کرێت) شکل نه کری
unshapely , adj نه تازه
unshared , adj دابه ش نه کری
unshaven , adj نه تراشی
unsheathe , vt دکشت (ژ کالانی)
unshed , adj سیبه ر نه کری
unshell , vt دئینت ده ر (ژ قالکی)
unsheltered , adj نه په ناکری
unship , vt دئینت خارێ (رێبار ئو باری) ژ گه می یێ
unshod , adj پێخاس
unshoe , vt پێلاف دئیخت

unshorn , adj روت نه کری
unshrinkable , adj نه گرنژینبار
unshrinking , adj نه گرنژی
unsighted , adj نه دیتی
unsightly , adj کرێت
unsigned , adj ئیمزا نه کری
unsized , adj قه باره نه کری
unskilful , adj نه شه هره زا
unskilled , adj خاف ده ست . نه شه هره زا
- worker سه پان . پاله . کولی
unskimmed , adj توک نه راکری
unslaked lime , n کلسا نه فه کوژاندی،کلسانه ته مری
unsleeping , n شه ف نشین
unsling , vt دئیخت . رادکت
unsmiling , adj نه بشکوری
unsmoked , adj نه دوکێلکری
unsnarl , vt فه دکت (ئالوزی)
unsociability , n گوشه گیری
unsociable , adj هار . در
unsociableness,n گوشه گیری
unsocial , adj نه جفاکی
unsoiled , adj نه له که کری . بێ له که
unsold , adj نه فروتی
unsolder , vt دیوهوژینت
unsoldierly , adj نه سه ربازی
unsolicited , adj نه خوه ستی
unsolvable , adj نه چاره بار
unsolved , adj نه چاره کری
unsophisticated , adj ساکار . ساده
unsordid , adj نه پیس . نه کرێت
unsorted , adj نه جوداکری
unsought , adj ل دوف نه چویی . نه لێگه رایی
unsound , adj نه قایم . نه باش . نه راست . نه ساخ (له ش و هش) .
unsounded , adj نه پرسیار کری
unsoured , adj نه ترش . نه ته نری

unsown , adj به یار
unsparing , adj زه حف . ره ق . دلڤه را ، بیٚ دلوڤانی .
unspeakable , adj نائیت گوتن . نه راڤه بار، بیقام به د
unspecified , adj نه تایبه تکری
unspectacular , adj نه نایاب
unspent , adj خه رج نه کری . مایی
unspilled , adj نه رشتی
unspilt , adj نه رشتی
unspiritual , adj نه گیانی
unspliced , adj (پێکڤه) نه گریدایی
unsplinterable , adj نه ته له زمبار
unspoiled , adj نه تیکدایی
unspoilt , adj نه خراپکری
unspoken , adj نه ئاخفتی
unsporting , adj نه وه رزشی
unsportsmanlike,adj نه وه‌ک وه‌رزشڤانی
unspotted , adj بیٚ کیماتی . نه پیسکری . نه پنیکری
unsprung , adj نه زه نبه له کی
unstable , adj دل کوچه ر، خلوله . خونه گر،
نه سه قا مگیر
unstained , adj نه پیسکری ، نه پنیکری ، نه له که کری
unstamped , adj نه پولکری
unstarched , adj نه نشاکری
unstated , adj نه گوتی
unstatesmanlike, adj نه ده وله تڤانی
unstatuable , adj نه یاسایی
unsteadfast , adj نه خوراگر
unsteadily , adv نه ب قایمی
unsteadiness , n نه قایمیتی
unsteady , adj ده مده می . خلوله . نه قایم
unstick , vt جودا دکت (تشته‌ک ڤه نوسکی)
unstitching , n بشکاڤتن
unstinted , adj نه راده کری
unstinting , adj نه راده کری
unstirred , adj نه ئاراندی ، نه تیکڤه دایی
unstop , vt به ربه ستی رادکت . نه گیرودکت
unstoppable , adj نه راوه ستتبار
unstopper , vt ڤه دکت ، سه رده ڤکی رادکت

unstrained , adj نه تنگڤاندی
unstreamed , adj نه ره وانکری
unstressed , adj نه په ستاندی
unstrap , vt شیتک یان که مه ربه ندی سست
دکت یان دئیٚخت
unstratified , adj نه چینکری . نه ره وزکری
unstring , vt ژه نان سست دکت یان ڤه دکت
unstrung , adj (ژه ن) سستکری . ده مار تنگژی
unstructured , adj نه ئاڤا هیکری
unstuck , adj سه رنه که تی . نه ڤه نوسی
unstudied , adj سه ربلکی ، خورسی . سروشتی .
نه خوه ندی
unstuffed , adj نه ته ژیکری . نه داگرتی
unstuffy , adj نه وه خم
unsubdued , adj نه شه لقاندی
unsubjugated , adj نه ته په سه رکری
unsubstantial , adj لاواز . ئاشوپ ، بیٚ بنیات
unsuccess , n نه سه رکه تن
unsuccessful , adj سار و پوچ
unsugared , adj نه شه کرکری
unsuggestive , adj نه نیشاندار
unsuitable , adj ناهه موار . نه ژنهاتی . نه هیژایی .
نه لیٚ . کیٚرنه هاتی . نه ساز
unsuited , adj کیٚرنه هاتی
unsullied , adj نه پیسکری ، نه له که کری
unsummoned , adj نه گازیکری
unsung , adj نه ستراندی
unsunned , adj نه تاڤکری
unsupplied , adj نه ئازوڤکری
unsupportable , adj نه به ربالکبار
unsupported , adj پشت نه گرتی
unsurpassable , adj نه هه ڤتابار
unsurpassed , adj بیٚ هه ڤتا
unsurvey , adj نه رێ پیڤکری
unsuscptible , adj نه کارتیکرنبار
unsuspected , adj نه گومانکری
unsuspecting , adj نه گوماندار
unsuspicious, adj نه گوماندار

unsustained , adj نه به ره ڤانكرى ، نه به رپاله كرى
unsweetened , adj نه شرينكرى
unswept , adj نه مالشتى
unswerving , adj نه وه رگه رايى
unswathe , vt پێچى ڕادكت
unswayed , adj نه ڤه وه شاندى
unswear , vi , t سوندێ دشكينت
unsworn , adj نه سوندخارى
unsymmetrical , adj نه هه ڤتا
unsympathetic , adj نه هه ڤسوز
unsystematic , adj نه ريزكى
untack , vt (درفى) ژێڤه دكت
untalented , adj نه ژير ، نه ژێهاتى
untameable , adj نه كه هيبار
untamed , adj نه كه هيكرى . كێوى . كوڤى
untangle , vt ڤه دكت (ئالين يان گرێ)
untanned , adj نه ده باغكرى
untapped , adj نه پلوسككرى
untarnished , adj پيس نه كرى ، نه هه رماندى
untasted , adj تام نه كرى
untaught , adj خويى نه ڤێركرى . نه هينكرى . نه زان
untenable , adj نه به رگربار . نه به رپه بار
untether , vt به ردت ، ڤه دره سينت
unthankful , adj نانكور
unthankfulness , n نانكورى
unthinkable , adj نه ل هزره نه ئاشوپبار . نه باوه ر بار
unthinking , adj نه هزر كرى . نه ژير . فه راموش
unthread , vt به نكى ڤه دكت
unthreshed , adj هونى نه كرى
untidy , adj نه ليكدايى
untie , vt , i ڤه دبت . به ردت . ڤه دكت
until , prep , conj هه يانى . هه يا . حه يا . تا . تاكو
untilled , adj خام . نه كيلايى
- land به يار
untimely , adv كێرنه هاتى / نه دجهيدا .زو.نه دده ميدا
. به رێ ده مى
unto , prep تاكو
untold , adj نهێنى مايى . نه گوتى . نه ڤه گيرايى .
unvalued , adj بێقام . بێ ژمار

untouchability , n مرداريتى
untouchable , adj مردار . وێڤه هاڤێتى .
نه ره خنه بار . نه ده سدانبار
untouched , adj ده ست نه كرى
untoward , adj به دبه خت . چول . سه رهشك .
سه ركێش . شه ركه ر. شه موز
untraceable , adj بێ سه روشون
untraced , adj نه خشه نه كرى ، شون نه ديتى
untrained , adj نه مه شقكرى ، نه را هينايى
untrammelled , adj داڤ نه كرى
untranslatable , adj نه وه رگه رينبار
untransportable , adj نه گوهيزبار
untraveled , adj (دره ك) نه ديتى . ريبار نه كرى
untraversed , adj دره ك نه ديتى
untread , vt ڤه دگه رئڤه
untreated , adj خام ، چاره نه كرى
untried , adj بێ سه ر هاتى . نه زمون نه كرى
untrodden , adj (تيرا) نه بورى
untroubled , adj شه پرزه نه كرى ، بێ خه م
untrue , adj نه راست
untrusted , adj بێ باوه ر
untrusting , adj كوم ره ش
untrustworthy , adj نه ره سن
untruth , n نه راستى . دره و . ده ره و
untruthful , adj نه راست . ده ره و
untune , vt شاش دكت . نه ساز دكت (ئاواز)
untuned , adj نه سازكرى . نه ئاوازكرى
untuneful , adj نه ئاوازى
unturned , adj نه وه رگه رايى ، نه وه رگه راندى
untutored , adj خورسى . ساده . نه روشه نبير
untwine , vt , i ڤه دكت ، ڤه دبت (ئالين)
untying , n ڤه ره ساندن . ڤه كرن
unusual , adj سه ير . گێره ، سه مه ره
unusually , adv ب گێره يى
unused , adj فێر نه بويى ، نو ، ب كار نه هاتى
unutterable , adj نه ده ر برينبار
unuttered , adj نه ده ربرى
unvalued , adj نه به ها دار

unvaried , adj نه گوهارتی
unvarnished , adj نه ڤه مشتی
unvarying , adj نه گوهور
unveil , vt , i سه رکول دبت، سه رکول دکت، په رده رادکت
unveiling , n سه رکولکرن . سه رڤه کرن ، په رده راکرن
unvenomous , adj نه ژه هری
unventilated , adj با نه گوهارتی
unverifiable , adj نه سه حکرنڤه بار
unverified , adj نه سه حکریڤه
unversed , adj نه شه هره زا
unviolated , adj نه چراندی
unvisited , adj سه ردان نه کری
unvitiated , adj نه هه لوه شاندی
unvoiced , adj ده نگ نه کری . مت
unwanted , adj نه ڤیایی
unwarlike , adj نه شه رکه ر
unwarmed , adj نه گه رمکری
unwarrantable , adj کیرنه هاتی ، بیَ به هانه . نه ره وا
unwarranted , adj بیَ به هانه . نه ریدایی
unwary , adj هول . نه هایدار . ڤه راموش
unwashed , adj نه زان . نه شوشتی
unwatched , adj زیره ڤان نه کری ، ته ماشه نه کری
unwatchful , adj نه زیره ڤان ، نه نیره ڤان
unwatered , adj نه ئاڤدایی
- field زه ڤی یا دیم
unwavering , adj خوراگرتی
unweaned , adj ژشیری نه ڤه کری
unwearable , adj نه که ڤنبار
unwearied , adj نه ماندی . نه ڤه رمی . نه وه ستایی
unweary , adj نه وه ستایی
unwearying , adj نه وه ستایی
unweave , vt ته ڤنی ڤه دکت
unwedded , adj نه شوکری
unweeded , adj نه فریزکری
unweighed , adj نه کیشایی
unwell , adj نه خوه ش ، له ش نیش . نه خوه ش. مه هکی . تاوی

unwept , adj نه گری
unwetted , adj نه شلکری
unwhipped , adj نه تاژانگکری
unwhitened , adj نه سپیکری
unwholesome , adj نه تازه ، کوشنده
unwieldy , adj نه کرداری
unwilling , adj نه ڤیایی
unwillingly , adv سه رده ست . نه ڤیانی
unwind , vt , i سست دبت . ڤه دبت . به لاڤ دکت . ڤه دکت (تشتیَ ئالاندی)
unwinking , adj چاڤ نه گرتینک
unwisdom, adj , n نه په ندیار ، خرپو
unwise , adj هول ، خرپو ، نه په ندیار
unwished , adj نه ڤیایی
unwithered , adj نه چلمسی
unwitnessed , adj نه گواهکری . نه دیتی
unwitted , adj نه ڤین
unwitting , adj نه ڤه ستی . نه زان
unwittingly , adv نه ب ڤه ستی
unwomanly , adj نه ژنانی
unwonted , adj نه ئاسایی . ڤه تلاز
unwooded , adj نه دارکری
unwooed , adj نه قایلکری
unworkable , adj نه کرداربار ، نه کاربار
unworked , adj کارنه کری
unworkmanlike, adj نه وه ک کارکه ری
unworldy , adj نه دنیایی . گیانی . ساده
unworn , adj نه که ڤن . نۆ
unworshipped , adj نه په رستی
unworthily , adv ب نه ستیَله یی . ب نه هیژایی
unworthiness , n نه هیژایی تی
unworthy , adj نه ساز . نه ستیَل . نه هیژا . نه لیَ. بیَ رومه ت
unwounded , adj نه بریندار
unwoven , adj نه ڤه هینایی . نه ته ڤنکری
unwrap , vt ڤه دکت (پیَچ)
unwrinkled , adj نه قورمچی . نه گرنژی
unwritable , adj نه نڤیسبار
unwritten , adj ئیَلکی . نه نڤیسی

unwrought , adj نه نه رم

unwrung , adj نه بادایی

unyieding , adj نه به رده ر

unyoke , vt له دکت (نیر)

unzip . vi . t زنجیری له دکت

up , adv , adj , n , prep , vi , t راوه ستایی . به ر ب ژور . سه ر
ب ژور . بانی . بالا . سه لال . ژور
نه فراز، لیکدایی . سوار . پیشکه تی .
سه رکه تن. گه شبون. رابون (به ها)،
پایه بلندکت ، پتربکت (کریْ)،
رادکت ، رادبت

-...... and down هاتن و چون . رابون و نزمبون

-...... s and downs خوه شی ئو نه خوشی یا ژیانیْ .
رابون وکه تن

- .... to ژیْپیٹلیایی . تاکو . ژنهاتی . مژول ب

- .... to date تا نهو

up- and- coming,adj سه رکه تی . هیڤیدار

upas , n ئوپاس . داره ک . شیر ژه هره .
شیریْ ژه هریْ ئوپاس (بو تیران)

upbear , vt پشت دگرت . هه لدگرت . رادکت

upbeat , adj شاد . گه ش . گه شبین

upbraid , vt گه یی دکت . گازنده دکت

upbraiding , n سه رکونه کردن . سه رزه نشت .
گازنده کرن

upbringing , n خودانکرن

upbuild , vt ئاڤا دکت . دادمه زرینت

upcast , n , adj ده ریازا بایی : کولین (کانگه) . ژور
ئاراسته کری

up - country , adj , adv , n هوندورا وه لاتی

update , vt نوژیروک دکت . نوژه ن دکت

updraft , n باگه را رابویی

upend , vt , i رادبت ، روینت یان راوه ستت . ل
سه ر دوما هیکیْ دادنت

upgrade , vt پایه به رز دکت . پایه بلند دکت

upgrowth , n وه رار

upheaval , n هه لچون

upheave , vt , i پیل دگه رت . بلند دکت . بلند دبت .
هه لدچت

upheld , adj پشتگرتی

uphill , n , adj سه خت . زه حمه ت . نه فراز

uphold , vt پشت دگرت

upholder , n ئالیکار

upholding , n پشتگیری . ئالیکاری

upholster , vt رزیدکت (رونشته کان)

upholsterer , n بازرگانیْ رزییْ که ل و په لی
که ل وپه لیْ رزکرنیْ . رزکرن

uphroe , n قورمیْ دریژیْ داریْ کونکری بو تیرا
چونا وه ریسیْن هلا ویستنیْ
(ل سه ر گه میْ)

upkeep , n خودانکرن . پاراستن

upland , n , adj بانه . بانک . بان . هه له م

uplift , vt , i , n بلنددبت . بلند دکت . هه لدگرت .
رادکت بالاکرن . ته لگه را
له ژیانی، به رزکرن. بلندبون. بلندکرن

upmost = upper most

up - night , adj شه ف نشین

upon , prep ل سه ر داخواز . پاشی . گاڤا .
هینگا . کن . نک . ل سه ر . ژور

upped , adj رابویی

upper , adj , n باکوری . ژوری . ژور . ژورین

- on one's ......s پیلاف درهایی . هه ژار

upper arm , n قول

upper atmospheric layer , n تاریْ گه ور . تاریبار

upper case , n سندوقا ژوری . سندوقا تیپین
ده ستپیکرنیْ (مه زن)

uppercase , n , vt تیپین ده ستپیکرنیْ . ده ستپیکرنیْ،
مه زن، چاپ دکت (ب تیپین
ده ستپیکرنیْ)

uppercased , adj ب تیپین مه زن چاپکری

uppercasing , n چاپکرن (ب تیپین مه زن)

upper - class , adj چینا بالا (جڤاکی)

upperclassman , n خوه نده کاریْ سالا سیْ یان چاریْ
ل زانستگه هیْ یان دبستانه ک بالا

upper crust , n چینا جڤاکی یا بالا

uppercut , n , vt , i کولا ژ بنی بۆ سه ری (ئه رزینکا نه یاری)، کولم لێددت (ژ بنی بۆ سه ری)

upper hand , n راسه ربون . سه رده ستی . ده ست هه لاتی . زالبون

upper lip , n لێڤا ژوری

uppermost , adj,adv یه که م . ژورتر . به رزتر . بالاتر

upper part , n , adv ئه ڤراز ، بالا . ژور .

upper quarter , n تاخا ژوری

upper storey , n ته به قا ژوری

upping , n رابون

uppish , adj قاپان . بونگ

uppishly , adv ب قاپانی

uppishness , n قاپانیتی

uppity , adj.(colloq) قاپان

upraise , vt بالا دکت . بلند دکت

uprear , vt , i ئاڤا دکت . بلند دکت . بلند دبت

upright, adj , adv , n بوق . شپیا ،. رابویی . دلپاک . ره پ . راست ، وه ستاو . ده ستپاک

- piano پیانویا ژه ن سه ری

- post کێلا راست

- stone کێل

uprightly , adv ب دلپاکی

uprightness , n قه نجی ، راستی

uprise , vi , n رادبت (سه ر پێ یان) ، بلند دبت، به رزی

uprisen , adj راپه ری

uprising , n هلرابون . سه رخوه رابون . راپه رین . رابون . سه رهلدان ، بزاڤ

uproar , n گاله گوت . قیر و قیژ . ده نگ . گڕ

uproarious , adj قیرو قیژی

uproariously , adv ب قیر وقیژی

uproariousness , n قیر وقیژیتی

uproot , vt هه لدکێشت . راد کت (ژ رهان)

uprooting , n بنه بڕ . هه لکێشان . راکرن

uprouse , vt رادکت . هشیار دکت

uprush , n به زینا ژوری

ups - a - daisy = upsy - daisy

upset , vt , i , n , adj هه لدوه شینت (راسپێری) . دره ڤینت . له ش نێش دبت ، وه ردگێرت . پان دکت (ئاسنی ب قوتانێ)، شه پرزه دکت . په ریشان دکت ، له ش نێشی . شله ژان . وه رگێران . په ریشان . تێکچون . عاجز . ته نگاڤ

- price به هایێ بنیاتی یێ په رتالی

upsetter , n په ریشانکه ر

upsetting , n په ریشانکرن

upshot , n سه رئه نجام . داوی . دوماهی . ئاکام

upside , n ره خێ ژوری

upside - down , adj سه ره وژێر.سه روبنو.سه رسه رکی. سه ر و بن، ڤاژی ، نخون

upsides- with ,adv (colloq) پاکبون ل گه ل مروڤه کێ

upsilon , n تیپا بیسته ما گریک (u)

upspring , vi دیار دبت . ده ر دکه ڤت .شین دبت

upstage , adv , adj , vt قاپان . ل پاشی یا شانویێ دڤنا خو بلند دکت

upstairs , adv , adj , n بالا . سه لال . ژور

upstanding , adj رۆمه تدار . پاک . راست . ساخله م . ره پ

upstandingness , n ره پیتی

upstart , vi , n , adj بازددت (ژ نشکه کێڤه) ، نوکیسه. قاپان

upstate , adj , n باکورا ویلایه تی (ستانێ ، ده ڤه رێ)

upstream , adv دژی لوزه وی، به ر ژوری روبار یڤه، دژی ره وته کی

upstroke , n باسکێ ژوری

upsurge , n پتربونا زو . رابونا نشکی

upsweep , vt , n رادکت (پاش) ، راکرنا ژوری

upswept , adj راکری (بۆ شلکا سه ری)

upswing , n ته ڤگه‌را چالاک، پتربونا دیار (چالاکی) . چاکبونا دیار

upsy - daisy, interj . expr ده ربرینه بۆ خورتکرنا زاروکێ که تی دا رابت

uptake , n میژتن . مژین . بوری یا سه رنه فرازی . تیگه هشتن

upthrow , vt دهاڤیت ژور

upthrowing هاڤیتن ژور

upthrown , adj هاڤیتی ژور

upthrust , n پالدانا ژوری

uptight , adj تنگژی

uptightiness , n تنگژیتی

uptow , adj , n پەیوەندیداریٚ پارچه یا بلند یان نشینی یا شاری یان بازاری

upturn , vt , i , n بلند دکت . شله ژان دکت . سه روین دکت . وه رگیرت . پیشکه تن . چاکبون . بلندبون . پیلبون . شله ژان

upward , adj ژور . نه فراز . سه ر نه فراز . بالا

upward (s) , adv ژێلا ، ژێلی . سه ر ب ژور . ژور . بالا . به ر ب ژور-ده رکه تی . سه رکه تی ، نه فراز

upward (s) of , adv بالا، ژور . سه ر ب ژور . به ر ب ژور. نیزیک . پتر ژ ، بانی

upwardly , adv سه رنه فرازکی

upwarp , n (نه رد) رذینیٚ پانیٚ بلند ، پیچا کوفز

upwind , adj , adv بژ ناراسته یا بایی

uracil , n پیکهاتی یا به لوری یا ئاف شیکرنا ترشی یا ریبونوکلیک

uraemia , n نه ساخی یا خوینیٚ ژ به ر تیکلبونا میزیٚ

uraemic , adj پێوه ندیداریٚ نه ساخی یا خوینیٚ (میز تیکلبون)

uraeus , n مار وه ک شاشکا نولدار ئو شاهێن که فنێن مسری

Ural - Altaic زگه لێن سرتێن چیایێن ئورال و نه لتایی

uran (o) پێشگره کو ئه سمانه ، یورانیومه

uranian , adj ژ نه ڤینی یا زایه ندی ، هه ست یان گیانی

uranic , adj یورانیومی

uranism , n نه ڤینی یا هه ڤ ره گه ز نه خاسمه نێربازی

uraniferous , adj یورانیومی : یورانیوم تێدایه

uranium , n یورانیوم : هێمانه ک مێرتالی ئیریژدار

uranography , n نه سمان ئو ستێرزانی ، دانینا نه خشه یێن نه سمانی

uranological , adj ستێری

uranology , n نه سمان ئو ستێرزانی . ستێرزانی

uranometry , n نه سمان پیڤی

uranous , adj یورانیومی

uranus , n یورانوس : خودایه ک گریک ، ستێرا گه روکا حه فته م

urate , n یورێت : میزێت : خویٚ یا ترشی یا میزیٚ

uratic , adj پێوه ندیداریٚ یورێت یان میزێتی

urban , adj بازاری . ژیاری . شارستانی . بازێری

- districts ده فه رێن شارستانی

urbane , adj ته رزمان . سه رنه رم

urbanely , adv ب سه رنه رمی. ب ته رزمانی. ب ژیاری

urbanism , n شارستانیتی ، بازاریتی

urbanist , n شارزان ، بازارزان

urbanite , n شارستانی ، بازاری

urbanity , n رێزکی ،. تازه یی . ژیاریتی

urbanization , n شارستانیبون ، بازار بیون

urbanize , vt بازێری دکت

urbanized , adj بازێری (کری)

urbanizing , n بازێریکرن

urbanologist , n بازار یان شارزان

urbanology , n بازار یان شارزانی

urbiculture , n - کریار ئو گیرو گرفتێن بازێران

urceolate , adj جه ری

urchin , n کورکیٚ شیم . ژژی (که ڤن)

Urdu , n ئوردو (زمانیٚ هندستانی)

urea , n میزه :ماده یه ک به لوری دناڤ میزێدا

urease , n هاڤه ینا شێته لکه را میزیٚ

uremia , n میز ژه هری

ureter , n زام . میزکێش . به راڤکوژ

urethane , n يوريتين : ئه ميد ئوكاريا ميتاتين پيكهاتى يا به لورى

urethr(o) پيشگره كو جوكا ميزێ يه

urethra , n زام ، به را قكوژ

urethritis كولبونا زامى ، به راقكوژى

urethroscope , n زامبين . به راقكوژ بين

uretic , adj =diuretic

urfa , n ئاوازه ک كوردى يه

urge, vt, n دهاژوت . ره چوكار . ره كو . ره چو . ئاژوک . هاژوک

urged , adj هاژوتى

urgency , n له زينيتى . وجا په لپ . په ليكرن

urgent , adj له ز . له زين ، په لپ

urgently , adv ره چوكارى . ره كو . ره چو

urging , n هاندان . ره چوكرن . ره چو . هاژوتن

- on خورين . وش

urial , n په زه ک كوفى گه ور – سور ، ستو ئو رهـ سپى

uric , adj ميزى

- acid ترشى يا ميزى

uricosuric , adj پێوه نديدارێ ده ركرنا ترشى يا ميزى ژ ناڤ ميزێدا

uridine , n پيكهاتى يه ک به لورى گرنگه بۆ ژيان هه رڤاندنا كاريوها يدراتى

urinal , n سنجک ، ميزگه

urinalysis , n شيته لكرنا ميزێ

urinary, adj ميزى

- bladder ميزدانک

urinate , vi دميزت

urinated , adj ميزكرى

urinating , n ميزكرن . ميزتن . ده ستاڤ

urination , n ده ستاڤ . ميزكرن

urine , n ميز

- sugar شه كر ميز

urino پيشگره كو ميزه

urineferous , adj ميزگوهيز

urinogenital , adj = urogenital

urinology , n ميززانى

urinometer , n ميزپيڤ

urinometry , n ميزپيڤى

urinoscopic , adj ئه زمونى يا ميزێ

urinoscopy , n ئه زمونكرنا ميزێ

urinous or urinose, adj ميزى

urn , n ئامانێ مه زنێ ميزتالى (بۆ چا ئو قه هوه يێ ئه خاسمه ل چايخانه يان. جه ر (بۆ پاراستنا خولى يا مرى يان)

urning , n نێرباز

uro پيشگره كو ميزه ، دوله

urochrome , n ره نگێ زه رێ ميزێ

urogenital , adj ژ ميز ئو زائوزێ يێ

urolith , n به ركێ ميزێ

urolithiasis , n ئه ساخى يا هه بونا به ركى دناڤ ريزكا ميزێدا

urologic , adj ميزى

urological , adj ميزى يى

urologist, n پسپورێ ميزێ ئو ريزكا ميزێ ، پسپورێ ريزكا ميزێ ، ميززان

urology , n ميززانى

uronicacid , n ترشى يه ک ميزى

uropod , n سه ربارکێ زکى يێ قه رتيشان

uropygial , adj ژێده رى يێ دوڤى

uropygium , n ژێده رێ دوڤكێ بالنده يى

urostyle , n هه ستى يه ک پاشى يا به قێ

Ursa Major , n ته رمێ ئاده م. چاره گا(ستێرزانى)

Ursa Minor , n ته رمێ مهێ. چاره گا (ستێرزانى)

ursiform , adj وه ک هرچێ . هرچى

ursine , adj هرچى

urticaria , n لير . لور

urticate , vt لير ده ردكه ڤت

urticated , adj ليركرى

urticating , n ليركرن

urtication , n ليربون . ليركرن

urus , n ئوروس : ته خليت گايێ كوڤى

us , pron مه . ئه م ، ئێمه

U . S abbr United States ويلايه تێن يه كگرتى

U . S . A . abbr United States of America ويلايه تێن يه كگرتى يێن ئه مريكا

usability , n ب کارئینانباری
usable , adj ب کار ئینانبار
usableness , n ب کار ئینا نیتی
usably , adv ب کار ئینانی
usage , n نه ریت ، قه وات . ب کار ئینان
usance , n ده مێ نه ریتی (بۆ دانا قوچانێن بازرگانی) . سود . هاڤل . ب کار ئینان . نه ریت
use , n کێر ، سود . نه ریت . ب کارهینان . هاڤل . ئه وش . که لک
- in .... ب کاره . ب کار ئینایی
- out of .... نه ب کاره ، ب کار نه ئینایی
- to come into ...... ب کار دهێت . ده ست پێدکت
- to make (good) ...of قه نج ب کار دئینت . هاڤل (فه یده) ژێ دکت
use , vt , i ب کار دئینت
- to ...up هه‌مى یێ ب کار دهێت، تێنچت، تێدبت
useable , adj = usable
used , adj ب کار ئینایی . ب کارهاتی
- to راهاتی . فێربوویی
useful , adj کێرا . نوژدار . کێرهاتی . قه نج . سوده مه ند
usefully , adv ب سودی
usefulness , n کێرهاتیی ، سودمه ندیتی . هاڤلیتی
useless , adj ته وه که ل ، ڤالاچو . زه هی . بێ هوده . بێ ئه وش . پاره نه کرن . بێ فه یده، بێ کێر، قه لس ، بێ سود . به رباد . بێ پاره .
uselessly , adv ب بێ هاڤلی
uselessness , n بێ هاڤلیتی
user , n ب کارئینایی . ب کارخسته ک
usher , n , vt هاریکه‌رێ سه یدایی . ئه رکدارێ بچوک . رێبه ر . ده رگه ڤان . چاوش، دگه هینت درێ
ushered , adj گه هاندی درێ

usherette , n هاریکه را رونشتنێ ل سینه‌ما ئو شانوێ
ushering , n گه هاندنا درێ
using , n ب کارئینان
ustulate , adj نیڤ سوتی . قه ماندی
ustulation , n قه ماندن
usual , adj ساکار . ئاسایی
- as .... وه ک هه رجار ، وه ک ئاسایی
-...... questions پرس یان پرسیارێن ئاسایی
usually , adv ب ئاسایی . ب هه ر رۆژی
usualness , n ئاسایی تی
usucaption , n خودانی یا سامانی ژ به ر ب کارئینانا به رده واما ده مه‌ک راده کری
usufruct , n مافێ ب کا رئینانێ (نه خاسمه سامانێ مروڤه‌ک دی (بێ زیان ئو زه هیکرن)
usufructuary , n , adj ب کار ئینایی . ب کارئینانی
usurer , n سو یان سود خوه ر
usurious , adj سو یان سود خوه ری
usuriously , adv ب سود خوه ری
usuriousness , n سود خوه ریتی
usurp , vt , i داگیر دکت
usurpation , n کوته ک
usurpcr , n داگیر که ر
usury , n سه له ف . سه له‌م ، سو یان سود
U . T . abbr . Universal Time ده مێ جیهانی
utensil(s) , n ده فر ، قێل، ئامان
- tasting ...... چاشنی
uterine , adj ژ لایێ دایکێڤه . ماکی
- cavity مالدانک
uterus , n مالبچوک . پسدان . مندالدانک . پزدانک . مالدانک . تێزانک
uteritis , n کولبونا مالبچوکی
utile , adj هاڤل . کردار ، ب کار
utilitarian , adj , n هاڤل په رست
utilitarianism , n ئولا هاڤلیتی

utility , n , adj — دامه زرینا هاڤلی . سود ، هاڤل گوزاری، هاڤلی. هاڤل، کیر ب کارئینانێ لێ نه گه‌ڵه‌ک باش . لیکدایی بۆ ئار مانجێن تیڤه لێن کردار
utilization , n — ب کارئینان
utilize , vt — سود یان هاڤل ژێ دکت . ب کار دئینت
utilized , adj — ب کار ئینایی . هاڤلکری
utilizer , n — هاڤلکه ر
utilizing , n — ب کارئینان ، هاڤلکرن
utmost , adj , n — ئه وپه ر . زورترین
- do your ... — هندی ژ ته بهێت بکه
- reluctance — به رگری یان به رهه لستی یا بێقام
utopia — یوتوپیا : باژێرێ پاک . درا دورا ئاشوپی ، مه لهه زا نه کرداری
utopian, n — ئاشوپی . نمونه یی
- socialism — جڤاکیتی یا ئاشوپی
utopianism , n — نمونه یی تی . ئاشوپی تی
utopism , n = utopianism
utopist , n — باوه رمه ندێ ئاشوپی
utricle , n — پورگ یان ڤالاتی یا بچوک دله شیدا (نه خاسمه دگوهێ هوندوریدا) . خانه یا جانه وه ری یان هه له زی
utricular , adj — پورگی
utriculus , n — پورگ (نه خاسمه دگوهێ هوندوریدا)
utter , adj — بژین . په تی . ته مام ، هه مو
- absurdity — ئیکجار پوچ
- denial — مانده لکرنا ئیکجاری
- misery — هه ژاری یا بێقام
utter , vt — ده ر دبرت ، ده ی دکت ، دبێژت
utterable , adj — ده یکرنبار . ده ربرینبار
utterance ,n — نقه ، ده نگکرن . گوتن . ئاخفتن . ده ربرین . ده نگانی
uttered , adj — ده ربری . ده یکری
uttering , n — ده یکرن . گوتن . ده ربرین
utterly , adv — لایده . لاپ
uttermost , adj , n — مه ز نترین
uvarovite , n — به ره ک هێژا که سک
uvea — په رده یا پاراستنی یاچاڤی
uveal , uveous , adj — ژ په رده یا پاراستنی یا چاڤی
U. V. abbr. ultraviolet — سه رینه فشی
uveitis , n — کولبونا په رده یا پاراستنی یا چاڤی
uvula , n — گه لالوچ
uvular , adj — گه لالوچی
uxorial , adj — ژنی
uxoricide , n — کوژێ ژنا خو . ژن کوژی
uxorious , adj — شه یدایێ ژنا خو یان ل به ر ده ستێ وێ
uxoriously , adv — ب شه یدایی
uxoriousness , n — شه یدایی تی
Uzbek , n — ئوزبه کی (زمانێ یان وه لاتی یێ ئوزبه کستان)

V

V — ڤی . تیپا بیست ئو دووه ما نه لفابێ یا ئنگلیزی
V abbr , volt (s) — ڤولت
vacancy , n — نه رکێ ڤالا . ژورا ڤالا . ڤالاتی . ڤالایی . ڤالابون ، بوشایی
vacant , adj — خرپو . چولکری . ڤالا
- space — به یاڤا ڤالا
vacantly , adv — ب ڤالایی
vacantness , n — ڤالایی تی
vacate , vt — ڤالادکت
vacated , adj — ڤالابویی . ڤالاکری
vacating , n — ڤالاکرن
vacation , n , vi — پشو دکت . پشو
- land — نه رد یان ده ڤه را پشویان
vacationed , adj — پشوکری
vacationing , n — پشوکرن
vacationist , n — پشوکه ر
- summer ..... — زوزانی
vaccinate , vt — دقوتت
vaccinated , adj — ده قاندی . قوتاندی

vaccinating , n قوتان
vaccination , n کوتان . ده قان . قوتان
vaccinationist , n قوتانکه ر
vaccinator , n ئالاڤا قوتانێ ، قوتانکار
vaccine , n , adj قوتایی (ده رمان ، تملوک)، چیلی ، ده ر مانێ قوتانێ (دژ خوریکان)
- farm چاندنگه ها قوتانێ
vaccinia , n خوریکا چیلێ
vaccinial , adj خوریکی یا چیلێ
vaccinic , adj خوریکی یا چیلێ
vacillate , vi دهه ژت . دله رت
vacillated , adj هه ژاندی
vacillating , adj هه ژین . دودلی . ده مده می
vacillatingly , adv ب هه ژاندنی
vacillation , n هه ژاندن
vacillatory,adj=vacillating
vacuity , n گه وجی . ڤالاتی
vacuolar , adj تولدانکی
vacuolateld , adj تولدانکدار
vacuolation , n تولدانکبون
vacuole ,, n تولدانک : ڤالاتی دناڤ خانه یا زندیدا
vacuous , adj باپیڤ ، خریو . ڤالا
- remark تێبینی یان سه رنجا ڤالا
- stare دیتنا ڤالا (بێ واتا)
vacuously , adv ب ڤالایی
vacuousness , n ڤالایی تی
vacuum , adj , n ڤالاکری یان پارچه ڤالاکری . ڤالاک
- bottle شوشه یێ ڤالاک
- brake گرته کێ ڤالاک
- cleaner پاقژکه رێ ڤالاک
- flask شوشه یێ ڤالاک
- gauge ڤالا پیڤ
- pump ملمژا ڤالاک
- tube or valve لوله یان ده رچه یا ڤالالکری
vacuum , vt ڤالا دکت
vacuumize , vt ڤالا دکت
vacuumized , adj ڤالاکری
vacuumizing , n ڤالاکرن
vade - mecum , n نامیلکه یان تشتێ هه رده م ل گه ل مروڤی
vae victis واخ بۆ هه ژاری !
vagabond , adj , n, vi تاره کدار ، ده ربه ده ر . ئێیه ری پوچ . ده ربه ده ری . ئه به بوز . گه روک . تولاز ، ده ربه ده ر دبت . با دبیڤت
vagabondage , n تاره ک
vagabondish , adj تاره کی
vagabondism , n تاره کیتی
vagabondize , v , i تاره ک دبت . ده ربه رده ر دبت
vagal , adj پێوه ندیدارێ ده مارێ پشی
vagary , n هه وه س . ناشوپی . گوهارتنا بێ مه هانه
vagile , adj لڤیندار . سه ربه سته کو بلڤت
vagility , n لڤینداریتی
vagina زیلک . کالان (هه له ز) . ڤرچک . قوز (جانه وه ر)
vaginal , adj کالانی
vaginally , adv ب کالانی
vaginate (d) , adj کالاندار . کالانکری
vaginitis , n کولبونا ڤرچکی
vaginotomy , n هه لکیشانا ڤرچکی
vagotomy , n هه لکیشانا ده مارێ شیلی
vagotonia تنگژینا ده مارێ شیلی
vagrancy , n تاره ک
vagrant , adj , n سه رگه ردان . تاره کدار ، گه روک (باپیڤ) ، ئێیه ری . گه ده
- speculations هزرین تاره کدار
vagrantly , adv ب تاره کی
vagram , adj = vagrant
vague , adj نه دیار . شیلی . بونک
- answer به رسڤا شیلی
- idea هزرا شیلی
- terrors ترسین شیلی
vaguely , adv ب شیلی
vagueness , n شیلیتی

vagus nerve , n دە مارێ پشی – نورکی

vail , v . t . i نزم دبت.رادکت(کولاڤی بۆ رێزگرتنێ)

vail , n بە قشیش . بە رتیل

vain , adj بێ تە وش . بونگ . پوچ . ڤالاچو

- in .... بێ تە وش

- boasts قاپانی ییَن ڤالا ، بێ تە وش

- distinctions جودایی ییَن بێ تە وش

- glorious قاپان ، رۆرە ق ، فورتە ک

- gloriously, adv ب قاپانی

- gloriousness , n قاپانیتی

- glory هە مبازی . فێز . پز . پێزو ، قاپانی .
فورتە کی ، فورت

- hope هیڤی یا بێ تە وش

vainly , adv ب بێ تە وشی

vainness , n هلور . هاش . فێزی . تە وش

vair , n ڤیژک یان پورتێ سڤورە یان

vaishnava, n ئە ندامێ ئولە ک هندویی مە زن

Vaisya , n هندویێ چینا بالا (بازرگان یان
زە ڤیدار)

valance , n پە ردە یا کورت (ل سە رێ
پە نجە ر کێ یان بنێ تە ختی

valanced , adj پە ردە کری

vale , n نە وال . نهال . دول

vale , interj , n ئوغر

valediction , n ئوغرکرن . ڤە رێخستن

valedictorian , n پێشکێشکرنا گوتارا ئوغرکرنێ

valedictory,adj, n ئوغری

valence , n هاولف ، هە ڤ هێزی ، هاوهێزی

- angles گوشە یێن هە ڤ هێز ، گوشە کانی
هاوهێزی

- crystal بە لورا هە ڤ هێز ، بە لوری یی
هاوهێزایە تی

valency , n = valence یە کە یا لێکدانا (پێکهینانا).
فرە هی یێ، هاوهێزایە تی . هە ڤ
هێزی

- angle گوشە یا هە ڤ هێز

- crystal بە لورا هە ڤ هێز

valentine , n دلبە ر دنێت هە لبژارتن ل جە ژنا
پیروزا ڤالنتاین

- Day رۆژا ڤالنتاین:جە ژنا پیروز ڤالنتاینی

valerate , n خوێ یە ک ترشی یە ک بێهن نە خوە ش

valerian , n ڤالە ریان : هە لە زە ک گول بچوک
سپی یان ڤە رە نفە لی، دە رمانە ک
بێهن خورت دە مار هە دارکە رە ژ
رهێن ڤی هە لە زی دئینن دە ر

valeric , adj پێوە ندیدارێ هە لە زێ ڤالە ریانی

- acid ترشی یە ک بێهن نە خوە شا ژ ڤی
هە لە زی دە رکە ڤت

valet , n , vt پیشە کار . چاویش ، خولام ، لێز .
خولامی دکت

valetudinarian,adj, n نە ساخ . هزرکە رێ کو نە ساخە

valetudinarianism , n نە ساخیتی

valetudinary , adj , n نە ساخی

valgus , n وەرگەرانا ژوری یا پێ یی (کولە کی.
سە قە تی یالنگی ، قوپی)

valhalla , n ئە فسانە یە : کوچکا کو گیانێن
قە هرە مانێن کوشتی کە یفێ تێدا
دکن
ئاڤاهی بۆ گورینن گرناسان

valiance,valiancy , n ئازایی . گرناسی

valiant , adj گرناس . جامێر . مێرخاس

valiantly , adv ب گرناسی

valiantness , n گرناسیتی

valid , adj رە وا

- contract پە یڤ یان بە لینی یا رە وا

validate , vt راستاندی دکت . رە وا دکت

validated , adj رە واکری

validating , n رە واکرن

validation , n رە واکرن

validity , n رە وایی

validly , adv ب رە وایی

valine , n ڤالین : ترشی یا ئە مینی یا سپی یا
بە لوری

valise , n چەنتە یێ ئالاقان

vallate , adj سه نگه رکری . چه په رکری

vallation , n چه په ر

vallecula , n کیزی

vallecular , adj کیزی یی

valleculate , adj کیزیکری

valley , n نهال . نول . نومێل . ده ول ، نه وال . توش .

val onia , n کولک : (سه رک) ێ به رویێ کو بۆ ده باغیێ ب کار دئینن

- oak مازی

valor or valour , n ئازایی . مێرخاسی

valorization , n به هاکرن

valorize , v . t (حکومه ت) په رتالی به هادکت ، به هادار دکت

valorized , adj به هادار کری

valorizing , n به هادار کرن

valorous , adj ئازا . جامێر

valorously , adv ب ئازایی

valse , n = waltz (سه ما) – فالس –

valuable , adj , n هێژا . نرخدار . به ها گران ، گران . پربه ها . به ها دار

- assistance یارمه تی یا هێژا

- information راگه هینا هێژا

- land ئه ردێ گران

- property سامانێ گران

- things تشتێن به هادار

valuableness , n به هاداری

valuably , adv ب به هاداری

valuate , vt به ها دکت . خه مل دکت

valuated , adj به هاکری

valuation , n به هاکرن ، نرخاندن

valuational , adj به ها کرنی . نرخاندنی

valuationally , adv ب به هاکرنی

valuator , n به هاکه ر

value , n, vt هێژایی . بها . نرخ . به ها ، بایێ ، خه مل دکت ، به ها دکت

- of fresh water به هایێ ئاڤا زه لال

valued , adj به هاکری . هێژا

- friend دوستێ هێژا

value less , adj بێ به ها

valuer , n به هاکه ر

valuing , n نرخکرن . به هاکرن

valuta , n به هایێ پێک گوهارتنا دراڤی

valval , adj سه ردانکی . ده رچه یی

valvar , adj سه رده ڤکی.ده رچه یی‌سه ردانکی

valvate , adj سه ردانکی . سه رده ڤکی . ده رچه یی

valve , n زمانه . ده رگرته ک . سه ر ده ڤک. ده رچه

- chest (also valve box) سندوقا ده رچه یان

- safety ..... زمانه ی دلنیا ، زمانه یا ئێمنیا

valved , adj سه ر دانکدار . ده رچه کری

valveless , adj بێ ده رچه

valvelet , n ده رچه ک

valvula ده رچه ک

valvular , adj ده رچه یی

valvule , n = valvula

valvulitis کولبونا ده رچه یێ دلی

vambrace , n مه ئالێ زه ندی

vamoose , vi بچت یان ده ربکه ڤت (ب له ز)

vamoosed , adj (ب له ز) چویی •

vamoosing , n چون (ب له ز)

vamp , n پارچه یا بلندا به راهی یا پێلاڤێ پنی . سه ربارێن چاکتر . فێتکار . پینه . ته رو

vamp , v . i . t پارچه بلندا به راهی یا پێلاڤێ نوژدکت، پنی دکت . پاته دکت . چاک دکت ، فێتکاری دکت

vamper , n پینه دوز . پینه که ر

vampire , n گورنه باش ، خوین مێژ . گورنه پشیک، ساوێرێ (جادوگه ر تاوانبار یان بێ ئول) کو ب شه ڤ ژ گورێ رادبت ئو خوینا نڤستی یان دمێژت

vampiric , adj خوین مژ
- bat ته خلیبت چه کچه کیله یێ خوین مژ
vampirism , n باوه ری ب ساویری خوین مژی
vamplate , n زری یێ ئاسنێ ده ستی
van , n تیپ یان به ریێ له شکه ری . گوهێزوک
(ڤان)
vanadate , n ڤانا دیێت (ماده یه ک ڤاناد یومی)
vanadic , adj ڤانا دیومی
- acid ترشی یا ڤانا دیومی
vanadinite , n ڤانا دینایت : خامه ک مێرتالی کو
ڤانا دیوم تێدایه
vanadium , n ڤانا دیوم . هێمانه ک مێرتالی ڤه تلاز
vanadous , adj = vanadic
vandal , adj , n جه رده . نژده ، ئه ندامێ هوزه ک
جه رمه نی کو داسه ر فره نسا،
ئیسپانیا ئو باکورا ئه فریقا ل سه دا
پێنجیێ ب ز
vandalic , adj جه رده یی
vandalism , n جه رده یی تی ، خرابکرن
vandalization , n جه رده کرن
vandalizc , vt جه رده دکت ، وێران دکت . خراب
دکت (سامانی)
vandalized , adj جه رده کری
vandalizing , n جه رده کرن
vandyke , adj , n , vt کورته رهـ سه ر تیژ ، چمکی دبڕت
vane , n رێیه ریێ ئاراسته یا بایی ، گوهێزوک .
ده مده می . ریشالا باوه شێن ، توربین
یان ئاشێ بایی ، پارچه یا پانا نه رما
په ریێ بالنده یی
vaned , adj ریشالکری
vaneless , adj بێ ریشال
vanessa , n ته خلیت په لیتکان
vang , n وه ریسێ ب رمێ نێچیر ڤه
vanguard , n به راهیک . پێشدار ، پێشره و .
به راهی ، پێش
- guard پێشه نگ . پێشمێر
vanguardism , n پێشه نگیتی
vanguardist , n پێشه نگ

vanilla , n ڤانیلا :هه له زه ک ئورکدا ئه مریکانی
یه کسانه که ر ، به ر یان بیهنا ڤی
هه له زی
vanillate , n ڤانیلیت
vanillic , adj ڤانیلایی
vanillin , n ڤانلین: پێکهاتی یه ک سپی به لوری
به ریێلی ڤانیلا
vanillism , n ئه ساخی یا کارکه رێن ڤانیلا
(خورین ئو په ژیون)
vanish , v . i , n غه واره دبت . به رزه دبت . وند
دبت ، نامینت ، ده نگی :
ده نگێ سستێ ل دوماهی یا
ده نگێ سه ره کی
vanished , adj په نه سه
vanishing , n نه مان . چنه بون : تونه بون .
ڤه برین، وندبون.لاچون. په نه سه بون
- cream رونێ کاریێ رێیی
- fractions شکه سته یێن نه مانی
- point خالکا نه مانێ
vanishingly , adv ب وندبونی ، ب نه مانی
vanitory , n شکه ڤ (ل گه ل مێزا جلان)
vanity , n فورت ، هاش . هلور . ته وش . فێز
. پز . فێزۆ
- fair قاپانگه : نیشانگه ها بونگی ئو
قاپانی یێ
vanned , adj گوهازتی (ب ڤانێ)
vanning , n گوهازتن (ب ڤانێ)
vanquish , v . t دشکینت . دره ڤینت
vanquishable , adj شکینبار
vanquished , adj شکاندی . ره ڤاندی
vanquisher , n زال ، ڤه کر . سه ر فراز
vantage , n هه ڤیاز
- ground شون یان درا هه ڤیاز
vanward , adj , adv پێشه نگی
vapid , adj پوچ ، بێ تام . مروس . نه تشت ،
تامسار
- beer بیره یا بێ تام
- conversation به رهه ڤدانا بێ تام

- moralizings په ندی یا بیٚ تام ، پوچیتی
vapidity , n بیٚ تامیتی
vapidly , adv ب بیٚ تامی
vapidness , n بیٚ تامیتی
vaporability , n هلمباری
vapo (u) r , n هلم . هه لم
vapored , adj هلمکری
vaporiferous , adj هلمی
vaporific , adj هلمی
vaporiform , adj هلمی (وه ک هلمیٚ)
vaporing , n هلمکرن
vaporish , adj هلمی
vaporizable , adj هلمکرنبار
vaporization , n هلمکرن . هلمدان ، هلمبون
vaporize , v . t . i هلم دکت : هلم دبت
vaporized , adj هلمکری
vaporizer , n هلمکه ر
vaporose , adj هلمی
vaporosity , n هلمیتی
vaporous , adj هلمی
vaporously , adv ب هلمی
vaporousness , n هلمیتی
vaporousy , adj هلمی
vapory , adj هه لمی . هلمی
vapour , n , vi هه لم ، هلم ، هلم دبت .
- density تیری یا هلمی . خه ستی یا هلمی
- gauge هلم پیڤ
- meter هلم پیڤ
- pressure وشاری هلمی . په ستینا هلمی
- water ..... هم ئاف
vapourer , n هلمکه ر
vapourish , adj پچه کیٚ هلمی
vapourishness , n هلمیتی
vapourization , n فرین . هه لماندن
vapourous , adj هلمی
vapourously , adv ب هلمی
varactor , n جوت ده رچه ییٚ نیڤ گه هین
varec , n که لز
vari (o)- پیشگره کو تیڤه له

variability , n گوهیٚزیاری ، تیڤه لیاری
variable , adj , n گوهیٚزیار ، تیڤه لیار
- fortune به ختیٚ گوهیٚزیار
- length دریژی یا گوهیٚزیار
- mood مادیٚ گو هوریار
- star ستیٚرین گوهوریار (مه زنی ئو گه شی)
- temper مادیٚ گوهوریار
- wind بایٚ گوهوریار
variableness , n گوهیٚزیتی
variably , adv ب گوهیٚزی
variance , n جیاوازی . تیڤه لی
variant , adj , n گوهارتو
variate , n تیابا گوهور
variation , n ئاوازا دوباره کری (ل گه ل پچه ک گوهورینیٚ) ، گوهارتو . ره نگاندن گوهوران . تیڤه لبون ، لادان
variational , adj گوهورانی
variationally , ad v ب گوهورانی
varicated ;, adj میرکوته کری
varication , n خوریکبون ، میرکوته بون
varicella , n = chicken pox (میرکوته)
varicellar , adj میرکوته یی
varicocele , n په ژبونا شین ده مارین ریلی یا توخمانیٚ
varicoloured , adj ره نگاره نگ
varicose , adj فره هبویی . هوییٚ فره هبونا شین ده ماری ، نه ساخیٚ فره هبونا شین ده ماری
varicosity , n فره هبونا شین ده ماری ، شین ده ماریٚ فره هبویی
varied , adj جوره جور . ره نگاندی
variedly , adv ب ره نگاندی ، ب جوره جوری
variegate , v . t تیڤه ل دکت . ره نگ دکت، جیاواز دکت
variegated , adj هیٚلساندی . ره نگاندی ، که له ر
variegating , n هیٚلساندن
variegation , n نه خش . ره نگاندن ، هیٚلساندن

variegator , n تیڤه لکه ر
varier , n تیڤه لکه ر
varietal , adj تیڤه لی
varietally , adv ب تیڤه لی
varietist , n مروڤێ تیڤه ل (نه ئاسایی)
variety , n هه مه جوری . گوهارتو ، تیڤه لیتی
- of reasons هوینێن تیڤه ل
- show نیشانگه ها هه مه جوری
- store فروشگه ها هه مه جوری
- theatre شانویا هه مه جو ری
variform , adj چه ندشکل
variocoupler , n پیڤا گوهێر
variola , n = smallpox میرکوته
variolar , adj میرکوته یی
variolation , n میرکوته بون
variole , n کورک یان چالا قام (وه ک نیشانا خوریکێ)
variolite , n ڤاریولایت : که ڤره ک برکانی
variolitic , adj پیڤه نیداریێ که ڤرێ برکانی
varioloid , adj به ریلێ خوریکێ ، وه ک خوریکان . خوریکا سڤکا قوتانێ
variometer,n=variocoupler
variorum , n , adj چاپا راستکری (کتیب)
various , adj هه مه ره نگ ، هه مه جور
- people خه لکێ هه مه جور یان تیڤه ل
- reasons هوینێن تیڤه ل
variously , adv ب هه مه جوری ، ب تیڤه لی
variousness . n هه مه جوریتی ، تیڤه لی تی
varix , n شین ده ماریێ فره هبویی . په راسو . فره هبونا شین ده ماران
varlet, n بیژی . کورکێ سواری
varna , n یه ک ژ چار چینێن جوداپێن سه ره کی یێن هندویی
varmint , n که س (کوتی)
varnish , n ڤارنیش : ئاڤه کی یا ڤه مشتنا داری یان میرتالی ، بویه ، هنین . ته یسین نژیاریێ دره و یان زر ، زر دیدار . بویه یا نینوکان
- tree داریێ ڤارنیشی
varnish , v . t ڤه دمشت . ڤه دشێرت (ل بن دیداره‌ک دره و) ، خه مل دکت . جوان دکت
varnisher ڤه مشتکه ر
varnishy , adj ڤه مشتی
varsity , n زانکو . زه مینگه . تیپا هه لبژارتی یا زانکویه کێ یان یانه یه کێ
varus , adj که ڤانی . چه مایی
varve , n چینا لیما سالانه یا نیشته ل بنێ گولا ئاڤێ
vary , v . t . i تیڤه ل دکت. تیڤه ل دبت ، دگوهورت
varying , n , adj تیڤه لکرن ، ره نگاندن
varyingly , adv ب تیڤه لی
vas , n ده مار . بوری . ئامان
vas پیشگره کو ئامانی یه ، ده ماریێ خوینێ یه
vasal , adj ده ماری
vascular , adj ده ماردار (بو گوهازتنا خوینێ)
- functions ئه رکێن ده مارداری
- tissue ته ڤنێ ده مارداری
vascularity , n ده مارداریتی
vascularization , n ده ماردار بون
vascularize , v . t ده مارداری دکت
vascularly , adv ب ده مارداری
vasculature , n ریزکی یا پورگێن خوینێ (دناڤ ئه ندامه کیدا)
vasculitis , n کولبونا پورگا خوینێ
vasculum , n سندوقه ک میرتالی یه بو کومکرنا هه له زان
vase (s) , n ڤاس : ئامانێ گلێ پیژاندی . مه سین
- flower ...... گول ئامان
- painting خه ملکرنا ئامانی
vasectomize , vt سته ور دکت
vasectomized , adj سته ور کری
vasectomizing , n سته ورکرن
vasectomy , n نشته ری یا سته ورکرنێ
vaseful , n تژی ئامانی
vaseline , n ڤازه لین : مه لحه مه‌ک ژ نه فتێ چێدکن

vasiform , adj	ئامانی . لوله یی ، گولدانکی
vasoactive , adj	پێوه ندیداریٚ خوێن ده ماران
vasoconstriction , n	ته نگبونا ده مارێن خوێنیٚ
vasoconstrictor , n	ته نگکه ریٚ ده مارێن خوێنیٚ
vasodilation , n	فره هبونا ده مارێن خوێنیٚ
vasodilator , n	فره هکه ریٚ ده مارێن خوێنیٚ
vasomotor , adj	لفکه ریٚ ده مارێن خوێنیٚ
vassal , n	به رده ست یان په یره ویٚ ده ره به گی، زه فیداریٚ ده ره به گی : (ینکو ده ره به گ ئه ردی ددتیٚ) ، ستوخوار
vassalage , n	ده ره به گیتی. ده ره به گی، ته په سه ری به رده ستی . په یره وی . به ندی
vast , adj , n	گه وره . مه زن . به رفره هـ . فره هـ
- difference	جودایی یان جیاوازی یا مه زن
- expanse of water	به یافه ک مه زن ژ ئاڤیٚ
- frame	په روازیٚ مه زن
- mul titude	زه حفی یه ک مه زن
- scheme	مه لهه زه یا مه زن
- space	ڤالاتی یا مه زن
vastitude , n	مه زنیتی
vastly , adv	ب مه زنی
vastness , n	مه زنیتی (فره یی)
vastus lateralis	پانکارانی یا ئاڤی
vasty , adj	ئه ژده ها . مه زن . فره هـ
vat , n , vt	مه رکانه . کوپ . ده ن ، دکت ئاڤ ده نیدا .
- precipitate	رتمکا ده ن
V . A . T , abbr . value added tax .	باجا سه ربارا – به هایی
vatful , n	تژی ده نی
vatic , adj	له رینی . ئولداری
Vatican , n	ڤاتیکان :کوشک ئو نشینگه یا میری یا پاپایی . ده وله تا پاپا یی
vaticinal , adj	به رینی
vaticinate , v . t	به رین دکت
vaticinated , adj	به رینکری
vaticinating , n	به رینکرن
vaticination , n	پێشبینکرن ، به رینکرن
vaticinator , n	به رینکه ر
vatted , adj	کری ئاڤ ده نیدا
vatting , n	کرنا ئاڤ ده نیدا
vaudeville , n	ڤودڤیل: به زمکه . شانوگه ریٚ یا ترانه یی
vaudevillian , n , adj	نڤیسه ریٚ شانوگه ری یا ترانه یی
vault , n , vi , t	گریٚ . قه نته ره . ئه سمان ، گومزا شین . سه رداب . گور (ل بن ئه ردیٚ، بازدان ، باز ، ره واق ، باز ددت . قه نته ره دکت ، له دشێرت (ل بن ئه ردیٚ)
- to .....over the gate	ل سه ر ده رگه هێرا بازددت
vaulted , adj	گریکری . قه نته ره کری ، سه ردابکری
vaulter , n	یاریکه ریٚ بازدانا بالایا ب داری
vaulting , n	گریٚ قه نته ره، گریکرن، قه نته ره کرن ، بازده ر . بازدانی . مه زنکرن . بلندبون
- horse	هه سپیٚ سه ر بازدانیٚ
vaulting ly , adv	ب بلندبونی
vaunt , n , vi , t	زرت ، زرتان دکت
vaunter , n	زرتکه ر
vaunting , n	زرتکرن
vauntingly , adj	ب زرتی
vavasory , n	ده ره به گی یا مه زن
vavasour , n	ده ره به گیٚ مه زن
V - day (victory day)	رۆژا سه رکه تنیٚ
veal , n , vt	گوشتیٚ گولکی . گولک گولکی سه رژیٚ دکت
- meat	گوشتیٚ گولکی
vealer , n	گولکیٚ لیکدایی بو سه ژێکرنیٚ
vealy , adj	گولکی . وه ک کولکی . نه گه هشتی
vector , n	ئاراسته دار ، تیابا ئاراسته دار
- produc t	لیکدانا دو تیابێن ئاراسته دار
vectored , adj	ئاراسته کری
- sum	سه رجه ما تیابێن ئارا سته دار
vectorial , adj	ئاراسته داری

- angle گوشه یا ئاراسته یێ

vectoring , n ئاراسته کرن

veda یه ک ژ ، یان هه ر چار ، کتێبێن پیروزێن هندویی

vedda (h) , n پزیشکیێ جیکی . وه لاتی یێ ره سه نێ سریلانکی

Veep , abbr جیگرێ سه‌روکێ ویلایه تێن یه‌کگرتی یێن ئه مریکا

veer , v . i . t خوه هردبت ، لاددت ، ئاراسته دگوهورت . دریژ یان سستدکت (وه ریس یان زنجیر)

- to .... away وێڤه لاددت

- to .... out وێڤه دچت

veeringly , adv ب لادانی

veery , n ڤیری : بالنده یێ سترانکاریێ ئه مریکانی

vega , n هه لو ، ئه یلو

vegan , n , adj (هه ر) هه له ز خوه ر

vegetability , n زه رزه واتی

- diet پاریزا زه رزه واتی

vegetable(s) , adj , n ده رامه ت ، سه وزی . رووه ک . زه رزه وات، شینی، پنجار، شیناتی. شینکایی ، گیایی

- butter نیڤشکێ هه له زی

- colic زک ئێشا هه له زی

- garden له تک . وه رز

- ivory ئاجێ هه له زی

- marrow کولند (کوسه)

- oil روونێ هه له زی

- plate ئامانێ زه رزه واتی

- plot له تک

- silk ئاڤرمیشێ هه له زی (وه ک په مبویه)

- soup شوربه یان گراز یا زه رزه واتی

- tallow به زێ هه له زی

- wax مومێ هه له زی

vegetal , adj هه له زی ، گیایی

vegetarian , n گیاخوه ر ، زه رزه وات خوه ر

- food خوارنا هه له زی

vegatarianism , n هه له ز خوه ریتی،زه رزه وات خوه ریتی

vegetate , v . i خرپویی دژیت . وه رارببت . شین ببت ، بچینت

vegetated , adj شینبویی

vegetating , n شینبون .

vegetation , n هه لز . هه له ز شیناتی . هه شیناتی ، رووه ک

vegetational , adj هه له زی

vegetative , adj وه راری . شین . وه رار ، هه له زی . خاڤ . خرپو

vegetatively , adv ب هه له زی

vegetativeness , n وه راریتی ، شینکاتی

vehemence , n هیز . تین . زه بر

vehement , adj دل گه رم . گوپ . دژوار . خوین گه رم

- character که س یان مروڤێ دژوار

- desire ڤیان یان نیازا دژوار

- wind بایێ دژوار

vehemently , adv ب دژواری

vehicle , n ئاوازا گوهازتنێ . گوهێزوک ، ئاله کی یا قژلاندار یان تویننه ر

vehicular , adj گوهێزوکی . هزر گوهێز

veil , n , vt داپوشین . فوتک . رژیه ند . خیلی . تارا . پوشی ، چارک . هه زار ، خیلی یان پوشی دادنت

- to take the ..... دبت ره به ن

veiled , adj خیلیکری . پوشیکری

veilless , adj بێ خیلی . بێ پوشی

veiling , n خیلی . پوشی . په رده . ڤه راکرن ئه ڤنێ روهن

vein , n , vt ره گ . ره‌ه . ده مار . شین ده مار. شه هرک ، را . رها به لگێ . چه‌نگێ پێتکێ. رها مێرتالی، ره‌ه دکت

veinage , n ده مارکرن . ره‌هکرن

veined , adj ده مارکری . ره‌هکری

veining , n ره‌هکرن . ره‌هبون

veinless , adj بێ ره‌ه

veinlet , n ره‌هک

veinlike , adj وه ک ره‌هێ

veiny , adj ره‌هکری

vela , n = vellum

velamen , n پەردە
velar , adj پەردە یی
velarium , n سیوان یان پەردە یا پێنکێن یان شانویا رومانی
velarization , n راستکرنا هاندانی
velarize , vt راست دکت (هاندانی)
velarized , adj راستکری (هاندانی)
velarizing , n راستکرن (هاندانی)
velate , adj پەردە کری . پوشیکری : خێلیکری
veld, n , (also veldt) مێرگ
velitation , n راهشتن . شەڕ . لیکە تن
velleity ڤیان یان نیازا لاواز
vellicate , v . t . i دهەژت (چاڤ)
vellication , n هەژین
vellicative , adj هەژینی
vellum , n , adj چەرم . کەڤال . کاغەزا چەرمی
velociped e , n کەڤنە دوچەرخ (پێ لەز)
velocity , n لەز ، زویی
- ratio رێژە یا لەزێ
velometer , n لەزپێڤ
velour(s) ڤیلور : تەخلیت مەخمەلکە
veloute , n تەخلیت ئێخنی
velum , n پەردە
velure , n , vt مەخمەل یان پەروکەک وەسا ، نەرم دکت ب مەخمەلی
velutinous , adj مەخمەلکی
velvet , n , adj مەخمەل . قەدیفە . مەخمور
- cotton مەخمورێ پەمبو
- glove نەرمی یا دەرڤەیی(لەپکێ مەخمورى)
- silk مەخمورێ ئاڤرمیش
velveted , adj مەخمەلکری
velveteen , n , adj پەروکێ پەمبویێ مەخمەلی ، وەک مەخمەلی
velveting , n پەرتالێن مەخمەل
velvety , adj نەرم . مەخمەلی
ven -, veni -, veno- , پێشگرە کو رەهـ ، شین دەمارە

vena cava superior شین دەمارێ ڤالایێ سەری
venal , adj بەرتیلبار . بەرتیل خوەر
- person مروڤێ بەرتیل خوەر ، خراب
venality , n خرابیتی بەدی . بەرتیل خوەریتی
venally , adv ب بەرتیل خوەری
venatic , adj نێچیری
venation , n رەهبون (ل بەلگان یان چەنگێن پێتکان)
venational , adj رەهبونی
vend , v . t رادگەهینت یان دوەشینت (هزرێ) . دفروشت
vendace , n تەخلیت ماسی یە
vendee , n کری یار
vender , n فروشیار
vendetta , n تول
vendibility , n فروشباریتی
vendible , adj فروشبار
vendible , n پەرتال بو فروتنێ
vendibly ,adv ب فروشباری
vendor , n فروشیار
vendue , n هەراج
veneer , v . t , n قەدشێرت (کێماتیەک کەسی) ل بن دیدارەک خاپین ، داری نهخینقت ب کەلیکەک خەملی کەلیکێ داری . چینا دەرڤەیی (بو پاراستنێ یان خەملکرنێ) دیدارێ خاپین
veneering , n کەلیکێ خەملی ، دیدارێ خاپین . روییێ کەلیکێ خەملی .
venerability , n رێزداریتی ، رومەتداریتی
venerable , adj بەرێز . رێزدار ، ئاور
venerableness , n رێزداری
venerably , adv ب رێزداری
venerate , v . t رێز دگرت . رومەت دگرت
venerated , adj رێزدار ، بەرێز
venerating , n رێزدارکرن . رێزگرتن
veneration , n سیواز . رێزگرتن . رێز گرساندن .
venerator , n رومەتگەر

venereal , adj	زائوزێ یی . زایه ندی یان ره گه زی
- desire	نیازا زایه ندی
- disease	نه ساخی یا زایه ندی یان ره گه زی
- remedies	چاره یێن زایه ندی
venereologist , n	زایه ندیزان
vener(c) olgy , n	زایه ندیزانی
venery , n	نێچیر . نێچیرکرن . داکه تن . که یفکرنا زایه ندی
venesect , v . t	شێن ده ماری دکه لشینت
venesection , n	که لشینا شێن ده ماری
venetian , adj . n	ڤینیسی : ژ ڤینیس .(باژێرێ ئیتالی)
- blind	په رده یا ڤینیسی : چیتکری داکو روناهی یا پێلیایی بهێت ژور
- carpet	به رکا ڤینیسی (نمونه یێن ریزکری)
- glass	شوشه یێ ڤینیسی
- window	په نجه رکا ڤینیسی (سێ له کرنی)
venetic , n , adj	زمانه ک ئیتالی که ڤن (ڤینیتی)
vengeance , n	توله . حه یف . تول
vengeful , adj	توله دار
vengefully , adv	ب توله داری
vengefulness , n	توله داریتی
venial , adj	به خشدار . هه لکه تنی
- sin	گونه ها هه لکه تنی
veniality , n	به خشداریتی
venially , adv	ب به خشداری
venialness , n	به خشداریتی
venin , n	ماده یه ک ژه هری (ژ ژه هرا ماری)
venipuncture , n	کونکرنا شێن ده ماری
venir , n	فه رمانا گازیکرنا سو ندخوه ران
venison , n	گوشتێ ئاسکی
venom , n , vt	ئاخو . ژه هر ، ژار ، ژه هر دکت
venomed , adj	ژه هرکری
venomous , adj	زک ره ش . دل ره ش ، کیندار ، ژه هری . کینو .
- insect	گندر
venomously , adv	ب ژه هری . زک ره شی
venomousness , n	ژه هریتی

venose , adj	ده ماردار (گه له ک ده مار نیشانکری)
venosity , n	سه رباری خوینا ژه هری
venostasis	راوه ستان یان چونا هێدی یا خوینێ دناڤ شێن ده ماریدا
venous , adj	رهی . تیر رهـ . شێن ده ماری
- congestion	کومبونا خوینا شێن ده ماری
venously , adv	ب تیر رهی
vent , n , vt , i	قون . ڤالاتی یا لوله یی . که لشا دریژ . کون . ده رچه . ریده ر، دلێ خوهێن دکت ، ده ربخت .
- faucet	ڤالاتی یا ریده ری
- hole	کونکا ریده ری
ventage , n	کونا بچوک
venter , n	هناڤ . زک
ventless , adj	بێ کون
ventiduct , n	ده ریازگه ها بایی
ventifact , n	به رێ ب خیزا بایی شکلکری
ventil , n	سه رده ڤک یان سه ردانکا ئالافکا مه زیقه یی ، گرته کا ریکخستنا بایێ ئورگه نێ
ventilate , vt	بادگورت . بایی دگوهورت
ventilated , adj	با گوهوری
ventilating , n	باگوهورین
ventilation , n	باگوهورین . باداری
ventilative , adj	با گوهوری
ventilator , n	با گوهور . باکێش
ventilatory , adj	پێوه ندیدارێ با گوهوری
ventral , adj , n	زکی
ventrally , adv	ب زکی
ventreaterre , adv	ب له زا نه ویه ر
ventricle , n	ڤالاتی یا له شی
ventricose , adj	زک مه زن
ventricular , adj	ژ ڤالاتی یا له شی
ventriculus , n	ڤالاتی یا گلێرتنی وه ک ئورکی
ventrilocution , n	زک ئاخفتن
ventrilocutionist , n	زک ئاخفتنکه ر

ventriloquial , adj زک ئاخفتنی
ventriloquially , adv ب زک ئاخفتنی
ventriloquism , n زک ئاخفتنی تی
ventriloquist , adj زک ئاخفتنکه ری
ventriloquous , adj زک ئاخفتنکه ر
ventriloquize , v . i ژ زکی دئاخڤت
ventriloquized , adj ژ زک ئاخفتی
ventriloquizing , n زک ئاخفتن
ventripotent , adj زک مه زن . زکونی
venture , n , vt شه رودی . بازار ، دارایی بۆ شه رودی یێ یان کاره ک بازرگانی ، شه رودی دکت
- to ....their lives for the cause (ژیانا) خو گوری دوزێ دکن
ventured , adj بزاڤکری
venturer , n شه رود
venturesome , adj شه رودیدار
venturesomely , adv ب شه رودیداری
venturesomeness , n شه رودیداریتی
venturi , n کونکا ڤینتوری (بۆ پیڤانا ئاڤه کی یا ره وان)
venturing , n بزاڤکرن . شه رود کرن
venturous , adj شه رودکار
venturously , adv ب شه رود کاری
venturousness , n شه رودیتی
venue , n شونکارا ڤه ومینێ . درا ڤه ومینا تاوانێ یان بویه رێ ، درا گلیکرنێ
venule , n شین ده مارک . رهک
Venus , n خودایا ئه ڤینی ، ناهید ، گولاڤێژ . گه لاوێژ
Venushair , n پرچا ڤینوس (هه له زه)
Venus's - flytrap گیایێ به لگ مێش گر
Venus's slipper , n شمکا ژنان
veracious , adj راستوک . راست
veraciously , adv ب راستوکی
veracity , n راستی
veranda (h) , n به ربانک . تورمه
veratrine , n ڤێراترین : پێکهاتی یه ک ژه هری هه له زی یه ، ده رمانه بۆ ده ماران ئو هونکی

verb , n کردێر . کردار . پێشنگ . پیشک فرمان . لیکه ر . کار . کرن
- auxiliary ..... لیکه رێ هاریکه ر
- compound ..... لیکه رێ لیکدایی (پێکهاتی)
- impersonal ..... لیکه رێ نه که سین (تینه په ر)
- intransitive ...... لیکه رێ نه گه راندی (تینه په ر)
- regular .. لیکه رێ ریزکی
- simple لیکه رێ ساده
- transitive ..... لیکه رێ گه راندی (تێپه ر)
verbal , adj , n زاره کی . زاری . لێڤکی . زارکی . ده ڤه کی . لێڤین . ب زار
- abuse چێر
- accuracy راستی یا په یڤی
- critic ره خنه گرێ په یڤی
- evidence (ته رجمه) وه رگێرانا په یڤ ب په یڤ
- noun ناڤێ کرداری : ناڤێ ژ لیکه ری چێکری . راده ر
- senses واتایێن په یڤی
verbalism , n بێژه
verbalist , n بێژه که ر . دارشتنێ بێژه یی
verbalization , n بێژه کرن
verbalize , vt , i بێژه یی دئاخڤت
verbalized , adj بێژه یی ئاخفتی
verbalizing , n (بێژه یی) ئاخفتن
verbally , adv ب ده ڤ ، زاریانه
verbatim , adv , adj په یڤ ب په یڤ تیپانه
- reprint چاپکرنڤه یا تیپانه
verbena چه را کوترێ : هه له زه ک گول ره نگینه
verbiage , n چه نه بازی ، پربێژی
verbicide , n په یڤ کوژی (ترانه)
verbid , n = verbal
verbify , vt لیکه ر دکت .کار دکت (رێزمان)
verbigeration , n دوباره کرنا هه ڤوکان
verbose , adj پربێژ ، چه نه باز
verbosity , n پربێژی ، چه نه بازی
verbosely , adv ب چه نه بازی ، ب پربێژی
verboseness , n چه نه بازیتی ،. پربێژیتی
verboten ڤه ده غه
verb . sap ژیر ژ نیشانێ تێدگه هت

verdancy , n که سکی . که سکبون ، ساده یی . بێ سه رهاتن ، سه وزی
verdant , adj که سک‌ساده . بێ سه رهاتی ، سه وز
verdantly , adv ب بێ سه رهاتی
verd - antique , n که فنه که سک : مه رمه رێ که سکێ نه قشکری یان رهکری
verdict , n بریار
verdigris , n ژنگار . ژه نگا سفری یان پرنجی
verditer , n هه شا نایترێتا مسێ شین یان که سک
verdure , n شیناتی ، هه شیناتی . که سکبون . که سکاتی یا هه له زی . که سکایی ، گه شی . ساخله می . هه له زێ که سک. شیناتی ، هه شیناتی
verdurous , adj که سک ، سه وز
verey = very
verge , n ئاسو . چوگان . قه راخ . قه یار، ته‌وه‌را زفرینی(یا ته رازویا ده مژمێرێ) که نار ، ره خ
verge , vi نێزیک ببت . هنداڤ ببت ، نشیڤ ببت ، رێژ ئاڤا ببت . تخوبی دبت
verged , adj هنداڤیکری
vergency , n پیک گوهوری یا بوراتی یا تیشکی یا نیسکه یی وه ک پیڤانا به لاڤبون یان جڤینا تیریژان
verger , n چوگان هه لگر (ل به ر (به راهی) یا مه ترانی) ، ئه رکدارێ دێرێ ئیکو رونشته‌کان نیشا خه لکێ ددت ، جیگری سه روکێ زانکویێ
verglas , n په رده یا ته نکا سه هولێ (جه مه دێ)
veridical , adj راست . راستوک . نه ئاشوپ
veridicality , n راستیتی
veridically , adv ب راستی
veridicous , adj راست
verifiability , n دروڤباریتی ، ئه سه هباریتی
verifiable , adj دروڤبار ، ئه سه هبار
verification , n سه لماندن . ئاشکارتن ، ئه سه هکرن ، سه حکرنڤه
verified , adj ئه سه هکری ، ئاشکارتی
verifier , n ئه سه هکه ر ، هورکار
verify , v . t سه ح دکتڤه
verifying , n سه حکرنڤه
verily , adv ئه سه ح . ب راستی
verisimilar , adj شیانی ، شیمانی
verisimilitude , n شیانیتی ، شیمانه کیتی
verism , n کرداریتی (تور)
verist , n مروڤێ کرداری ییکو ب سه ر قه هره مانی یان ئه فسانه ییرا ببێخت
veritable , adj راستبار
veritableness , n راستباری
veritably , adv ب راستی
veritas , n تومارکه رێ که شتی یان گه می یان
verity , n راستی
verjuice , n شیرێزا بێسیره یی
verjuiced , adj ترشه شیرێز
vermeil , n زیڤێ زێرکری . پرنجێ زێرکری . مسێ زێرکری
vermi - پێشگره کو کرمه
- cidal کرم کوژ
- cide کرم کوژی
- fuge دەرمانێ دەرئێخستنا کرمێن هناڤان
- grade لڤینا وه ک کرمی
vermian , adj کرمی . وه ک کرمی
vermicelli , n رشده . شه ئیره
- soup شوربه یا شه ئیره
vermicular , adj کرمی
vermiculate , adj درمی . کرمی
vermiculated , adj کرمیکری . درمیکری
vermiculation , n کرمیبون
vermiculite , n کانێ سلیکیتێ ئاڤه کی
vermiform , adj کرمکی . کرمی
- appendix ریڤی یا دریژ
vermilion , n , adj , vt هه شا سورێ قرمزی ، کبریتیدێ جیوه یی ، سور – قرمزی دکت
vermin , n پیتکێن مشه خوه ر . در بالنده یان جانه وه ر ، مروڤێ زیانکار
verminate , vi پیتکان دزێت ، مشه خوه ری ببت

vermination , n مشه خوه ربون ، پیتکبون
verminous , adj درمی . کرمی
verminously , adv ب کرمی
vermivorous , adj کرم خوه ر
verm (o) uth , n ڤیرموت . ته خلیت شه رابه
vernacular , adj , n زمانێ مشه ،. زمانێ ده ڤه ره کێ ، پیشه یه کێ یان گرویه کێ ، ناڤێ ئێسته کی . بازێری . وه لاتی
vernacularism , n زمان مشه یی
vernacularity , n زمان مشه یی تی
vernacularization ,n زمان مشه بون
vernacularize , v . t . زمان مشه دکت
vernacularly , adv ب زمانێ مشه یی
vernal , adj نۆ . بهاری . به هاری . بوهاری . ته ر
- breezes شنه ، سروه ، با هینێ به هارێ
- equinox یه کسانه یی یا به هاری
- flowers گول به هار
- migration کوچه ری یا به هارێ
vernalization , n سارکرنا توڤی به ری چاندنێ بۆ له زاندنا گول دانێ
vernalize , vt دله زینت (گول دان یان به ر دانا هه له زێ ، ب چاره کرنا توڤی)
vernation , n ریزکا بشکوژی : ریزکی یا به لگێن بشکوژی
vernier , n ڤیرنیه ر: پیڤه کێ بچوک حلیسوک لسه ر ئالاڤه کێ بۆ پیڤانا شکه سته یان
- caliper ستورپیڤێ ڤیرنیه ری
- micrometer هورپیڤێ ڤیرنیه ری
vernicle , n = veronica
veronal , n ده رمانه ک ئارامکه ر ، هێمنکه ر
veronica , n ڤیرونیکا : ته خلیت گیا یان ته راشێ گول شین ، مور ، ئال یان سپی ، په روکێ وێنه (رۆ) یێ عیسا پێغمبه ری ل سه ر
verricule , n گولی یا ستورا موییێ ره پ
verriculate , adj پێوه‌ندیدارێ گولی یا ستورا موییێ ره پ

verruca , n بالیکه
verruciform , adj بالیکه یی
verrucose , adj بالیکه یی
verruculose , adj بالیکه یی
verrucuous , adj بالیکه یی
versant , n بنار
- of a mountain به رمل
versatile , adj دل کوچه ر . هونه رمه ند . وریا
versatileness , n هونه رمه ندیتی
versatility , n هونه روه ری
verse , n , vt , i چامه ، مالکا هوزانێ . هوزان . هه لبه ست. ئایه ت،(هوزانێ) دڤه هینت
versed , adj ب سه رهاتی . شه هره زا هوزانکری ، پسپور .
- sine جودایی یا به ریکا ته کوز ژ یه کێ
verset , n پێیشه کی یا مه زیقه یی یا کورت بۆ ئۆ رگه نێ
versicle , n مالکا هوزانێ . رسته یا ئولدار دبێژت ئو باوه‌رمه‌ند دوباره دکن
versicolour (ed) , adj چه ند ره نک ، ره نگاره نگ
versicular division , n دابه شکرنا هوزانێ (مالک)
versification , n ڤه هینانا هوزانێ (هه لبه ستێ)
versifier , n (هه لبه ست) هوزان ڤه هین، گوهێزێ په خشانێ بۆ هوزانێ (هه لبه ستێ)
versify , v . t . i (هه لبه ستێ) هوزانێ دڤه هینت (هه لبه ستێ) هوزانێ ڤه دگێرت . دگوهێزت هوزانێ هه لبه ستێ
versin(e) , n =versed sine
versing , n هوزانکرن ، هه لبه ستکرن
version , n وه رگێران (ئه خاسمه ئنجیل) . گوهارتو ، ڤه گێران .
versional , adj وه رگێرانی . ڤه گێرانی . گوهارتویی
vers libre هوزانا سه ربه ست

verso به ر، رۆیه لێ چه پێ . پاشی یا کتێبێ
versus , prep به رامبه ر . رۆیه ر . دژ ، به ر ڤاژی
vert , n , i هه له زێ یه لگ که سک(ل دارستانێ) مافێ برینا ڤان هه له زان ، یان مافێ چه راندنێ ل دارستانێ . ره نگێ که سک . (سه وز)
vertebra , n (pl . - ae) ده رزه ن . موری . گرێ ، موڤک . موڤکا پشتێ . بربره .
vertebral , adj موڤکی
- column کاریته یێ پشتێ ، بربره
vertebrally , adj ب موڤکا پشتێ
vertebrate , adj , n موڤکی . جانه وه رێ موڤکی ئانکو جانه وه رێن ب کاریته یێن موڤکی وه ک ماسی یان، خشوکان ، بالنده یان ئو مه مکداران . لیکدایی
vertebrated , adj موڤکدار
vertebration , n یه کگرتن ، لیکدان
vertex , n شلکا سه ری ، راسه ر ، نه رمکا سه ر . ناڤسه ر . توقه سه ر ، پوړگا سه ری . سه ر . نوچک
vertical , adj , n بوق . ستونی . سه ری
- circle جغزا سه ری
- line ریزا سه ری
- plane رۆیێ سه ری
verticality , n کاریته یی تی . سه ریتی . شاقولیتی
vertically , adv ب سه ری ، ب شاقولی.
verticalness , n شاقولیتی
verticil , n باداک ، بازنوک : ژماره یه ک ژبه لگان گولان یان هه ڤ ئه ندامێن خو دئالینن ل دور ته وه ره یه کێ
verticillate , adj باداکی . بازنوکی
vertiginous , adj ده مده م،گێژ . گێژی . گه ر . زڤروکی
vertiginously , adv ب گێژی ، ب گه ری .
vertiginousness , n گێژی تی ، گه ری تی
vertigo , n گێژبون
vervain , n هه له زێ فریزی یێ گول بچوکێ شین، سپی یان مور (به رێ بو نقشتی یان ب کار دهات)

verve , n چالاکی . چه له نگی . ڤه ژینی
vervet , n مه یمونکه ک ئه فریقایی
very , adj , adv راست . کردار . هه ره . هه ری . ته ور . ته وری ، ته وی . لاپ . زه حف . پر ، گه له ک . ب خوه
- dark لاپ تاری
- dazzling لاپ شه وقدار
- dense کوسپ
- dry دار داروک . زیپی . زوها ، هشک
- easy گه له ک ئاسان
- hard گه له ک ره ق . زه ب
- little لاپ کێم پچه ک
- minute گه له ک هور
- much بێ هوده ، ته وی ، بوش . پر . زه حف . په له سنگ . گه له ک
- same هه مان . ب خوه
- slowly هێدی هێدی
- small پچه ک
- small particle سزه . پرتک
- sour زریاک توراق (گه له ک ترش)
- tall person ترچماق
- utmost ئه وپه ر
- weak وه زا
- well گه له ک باش
very light , n روناهی یا ده بانجه یی (بو نیشانێ)
very pistol , n ده بانجه یا روناهی یا نیشانێ
vesica , n میزدان . رۆڤێن
vesical , adj میزدانی
vesicant , adj , n زیپکی ، ده رمانێ زیپکی
vesicate , v . t زیپک دکت
vesication , n زیپکبون
vesicatory , adj زیپکه یی
vesicle , n پوف پفوک . بزروک . تیپک . توڤدانک
vesicular , adj زیپکه یی ، توڤدانکی
vesiculate , adj زیپکه یی . توڤدانکی

vesiculate , vt زیپک دکت . زیپک دبت
vesiculation , n زیپکه بون
vesiculous , adj زیپکه دار
vesper , n , adj ئێڤار . ئێڤاری . ستێرا ئه سمانی . زه نگل یان نفێژا ئێڤاری
vesperal , adj , n کتێبا نفێژێن ئێڤاری . ئێڤاری ، نخاڤا قوربانگه هێ
vespertine , adj ئێڤاری
vespiary , n ستێنگ یان کون ستێنگ . زلکێتک
vespid , n , adj زلکێتک . ستێنگه..
vespine , adj ستێنگی
vessel , n فه را . ده فر . دیزک . کوډ . فراق پوردانک .ئامان . ده ن . قاپ . گه می
- large .... کوپ
- sailing ...... باگه می
- 's handle , n ده ربه ن
- wooden .... کوډ
vesselful , adj تژی ئامانی
vest , n , vt , i کراس . چه کبه ند . کوتک . قوتک
- pocket به ریکا قوتکی ، گه له ک بچوک
vest , v . t . i دکت به ر خوه (ئه خاسمه جلێن ئولداری)، ده ست هه لات دکت ، سامان دبت
vesta ڤێستا : خودایا ئاگرێ کوچکی ل نک . رومانان ، دارکێ شخاته یێ کورت
vestal , n , adj که چ ، ره به ن . که چا ڤێستا پاک . ڤێستایی
vested , adj قایم . ده ستکه تی . نخافتی
vestee , n قوتکێ خه ملی یێ ژنان
vestiary , n جل (ئولداری) . ژورا جلان (ل دێرێ)
vestibular , adj پێوه ندیدارێ ژۆر یان که زینا راگه هاندنێ (له ش)
vestibule , n ژۆر یان که زینا رادگه هت پارچه یێن دی (ژ له شی)
- school دبستانا کارگه هێ
ve..igal , adj شونێ واری
..stige , n شون وار . شون پێ ، شوپ . ئه ندامێ شوپی (بێ ئه رک)
vestigial , adj شوپی . بێ ئه رکی
vestigially , adv ب شوپی . ب بێ ئه رکی
vestigiary , adj شوپی
vesting , n مافکرن
vestiture , n دامه زراندن، مویان که لپکێ رزپه کی
vestment , n کراس . کراسێ ئولداری
vestmental , adj کراسی
vestral , adj جڤاتێ یا دێرێ
vestry , n ژورا جڤێن ئو پوڵێن دێرێ ، جڤاتا دێرێ
- man ئه ندامێ جڤاتا دێرێ
vestrydom , n حکومه تا رزی یا جڤاتا دێرێ
vesture , n , vt نخاڤ . جل . کراس ، دنخێڤت . کنج دکت
vestured , adj نخافتی
vesturer , n ئه رکدارێ جلان ل دێرێ ، هاریکه رێ خه زنه داری ل دێرێ
vesturing , n نخافتن
vesuvian , n , adj ڤێزوڤی : (ژ ئاگرپژێنا ڤێزوڤی ل ئیتالیا)
vet , n , vt پزیشکێ به یتاری . که ڤن ، چاره یان ده رمان دکت (جانه وه ری یان مروڤی) . سه ح دکت .
vetch , n هه له زه ک ئالیفی . گێنده ل . کوشنه ، پولکه . کزن
vetchling , n هه له زه ک گیایی یه
veteran , adj , n ژیهاتی . شه رکه رێ که ڤن . سه رباز یان ده ریاڤانێ شه هره زا مروڤێ تێر سه رهاتی (د ڕێزک ئو پیشه ییدا)، دارا که ڤن، سه رهاتی. که ڤن
- serviceman سه ربازێ که ڤن
veterinarian , n پزیشکێ به یتاری . ئاژه لساز
- 's cutter قه له م تراش (یێ به یتاری)
veterinary , adj , n پزیشکێ به یتاری . به یتار ، ئاژه لساز
- surgeon پزیشکێ به یتاری
vetiver بوتێ هندستانی ، گیایه ک ره ه بێهن خوه ش . ره هێن بوتێ .

veto , n , vt ڤیتو : قه ده غه کرن . مافێ هه لوه شین یان مانده لکرنێ ، ڤیتو دکت . بریارێ هه لوه شینت
vetted , adj چاره کری (جانه وه ر)
vetting , n چاره کرن (جانه وه ر)
vex , v . t دنه نرینت . شه پرزه دکت ، شاش دکت .بنارینت.به رهه ڤدانا درێژا پرسێ دکت
vexation , n نه نگافکرن . دل ئێشی . جارسکرن ، شه پرزه کرن . نه نراندن
vexatious , adj شه پرزه . جارسی
vexed , adj نه نراندی ، جار سکری
vexillary , n , adj ئالا هه لگر شه رکه رێ رومانی ئالایی . ژ په رێ مه زنێ بالایێ هنده ک گولان
vexillate , adj په رداری یێ مه زنێ ژوری یێ گولان
vexillology , n ئالازانی
vexillum ئالا . په رێ مه زنێ بالایێ هنده ک گولان
v.g..abbr. very good گه له ک باش
V . H . F. abbr. very high frequency له ره یا سه ر بالا
vexing , n شه پرزه کرن
via , n , prep دریکا
- London دله نده نرا
viability , n وه رار یان ژینباری ، راهیّنانباری
viable , adj راهیّنانبار . وه رار یان ژینبار
viably , adv ب شیانی
viaduct , n پر (جویی)
vial , n گولافدان . شوشه
viamedia رێ یا نافی . خالکا نیڤه ک
viameter . n = hodometer دوربیڤ (ئالافا پیڤانا چونا گوهێزوکا چه رخکری)
viand , n خوراک
viaticum به ردیلا خه رجی یا رێباری ، خوراکا رێباری یێ . قوربانا مرنێ
vibraculum تاژانک : شوپه که وه ک تاژا نگێ دله شێ هنده ک جانه وراندا
vibrancy , n له ره یی تی
vibrant , adj له ره دار ، چالاک ، هه ستیار
vibrantly , adv ب له ره کی ، ب چالاکی

vibraphone ڤایبرافون : ئالافه ک مه زیقه یی .
vibraphonist , n ڤایبرا فونڤان . مه زیقه ڤان
vibrate , v . i . t دله رت ، دهه ژت
vibrated , adj له ره کری . هه ژیایی . گزگزی
vibratile , adj هه ژیایی ، له ره دار
vibratility , n له ره یی تی
vibrating , n له ره که ر
vibration , n راهه ژاندن . شه ک . هه ژین . لقلقین ، له رز . له رزاندن . له رزین . هه ژان . له رین . له رینه وه
- motion لفینی به له ره . لفینا له رزین یان له رین
- speed له زا له رزاندنێ یان له رینێ
vibrational , adj هه ژینی ، له رینی
vibrative , adj هه ژینی ، هه ژیایی
vibrato , n کاریگه ری یا له ره یی (سترانبێژی یان ژه ن ئالافی)
vibrator , n له رینوک
vibratory , adj هه ژینی . له رینی
vibriosis , n ژ به رچونا په زی
vibrissae, n , pl مویێ ره قێ زفرێ نک ده فێ مه مکداری ، مویێ دفنێ
vibrograph , n نه قشکه را هه ژینی
vibroscope , n له رزینپیڤ
viburnum , n نه راشه ک گول سپی یه
vicar , n نوینه ر . نمینه نده ر . جیگر .ئولدار . قه شه
- forane جیگرێ مه ترانی
- general جیگرێ گه له مپه ری یێ مه ترانێ
vicarage , n نشینگه ، نه رک یان موچه یێ ئولداری
vicarial , adj قه شه یی . ئولداری . جیگری
vicariate , n شونکار یان ده فه را قه شه یی
vicarious , adj جیگری ، نمینه نده ری یا ئولداری ، به رپه کری (بۆ به رژه وه ندی یا خه لکێ) ، به ردیلی . جیگری .
- sacrifice قوربانی (عیسا پیغمبه ر) بۆ خه لکێ
- work قه نج کار . کارێ قوربانی

vicariously , adv ب قوربانی
vicariousness , n قوربانیتی
Vicar of Christ پاپا
vicarship , n قه شه یی تی
vice , n مه نگه نه . چه وتی . تره کی . گاریس . به د
vice , prep جیدار یان به ردیل . شونا
- admiral جیگریْ میریْ ده ریایی
- chairman جیدار یان جیگر سه روک
- consul جیدار یان جیگر راویژ
vicegerent , adj , n جیگر . نوینه ر نمینه نده ر
vicennial , adj جاره کیْ هه ر بیست سالان
vicereine , n ژنا جیگریْ شاهی
vice-presidency , n جیگری یا سه روکی
vice - president , n جیگریْ سه روکی
viceregal , adj پیوه ندیداریْ جیدار یان جیگریْ شاهی
vice - regent , n جیگری پیسپیری
vice roy , n جیگریْ شاهی ، جیداریْ قرالی
viceroyalty , n جیگری یا شاهی
vicesimal , n = vigesimal
vice squad , n تیپا سنجی . تیپا پولیسی دژ تره کی
vice versa , adv هه ر وه سا به ره فاژی
vichyssoise , n شوربه یا کارتول ئو سیرموکی
vichy water , n ئافا ڤیشی (کانی)
vicinage , n تاخ . گه ره ک . هه فسیتی
vicinal , adj جی یی . نیزیک . هه فسی
vicinity , n نیزیک . ره خ . ته نشت
vicious , adj هه فسی یی . در ، زیانکار . ره ق تره ک . گونه هکار ، توژ . گاریس ، دژوار . به د ، تیژ
- circle پیچه به ده وره ، جغزا ڤالا
- mood مادیْ دژوار
- tendencies هه وه سیْن دژوار
viciously , adv ب دژواری
viciousness , n گاریسی
vicissitude , n گوهارتن . گوهورین ، په یهاتن . ده مده می
icissitudinous , adj ده مده م ، گوهارتو . گوهور

victim , n گوری . قوربان
victimization , n گوریکرن ، قوربانکرن ، زورداری ·
victimize , v . t دخاپینت . قوربان دکت ، گوری دکت
victimized , adj زور داری لیکری
victimizing زور دار یکرن
victimless , adj بیْ گوری
victor , n زال . سه رکه تی . ئالتدار
victoria , n گوهیز وکا فه کری . هه له زه ک ئه مریکانی ئاڤی
- cross خاچا ڤیکتوریا : مه دالی یا بریتانی بو قه هره مانیْن شه ری
victorian , adj ڤیکتور یایی : ژ نیشانه ییْن روژگاریْ شاهبانو ڤیکتوریا
victorianism , n ڤیکتور یایی تی
victorine , n سه رمل یان شالا پورتی یا ژنان
victorious , adj سه رکه تی . زال
victoriously , adv ب سه رکه تی ، ب زالی
victoriousness , n سه رکه تیتی ، زالیتی
victory , n سه رفرازی . سه رکه تن . ئالتداری
- monument کیلا سه رکه تنیْ
victress , n زال ، سه رکه تی (میْ)
victual , n , vt , i بژیو ، خوارده مه نی . خوراک ئازوقه ، دخوت . دچه رت (ته رش) خوراک دابین دکت
victual (l)ed , adj خواری
victualler , n خودانیْ ئاشخانه ییْ یان میهفانخانه ییْ ، گه می یا خوراکیْ . په یداریْ له شکه ری یان گه له که شتی بو خوراکی یان ژیاندنا خوراکی
victualling , n ژیاندنا خوراکی
- note فه رمانا ژیاندنا خوراکی بو ده ریا ڤانی
- officer ئه فسه ریْ ژیاندنا خوراکی بو گه له که شتی
- yard ئه مبارا خوراکی
vicu(g)na , n ئه خلیت (لاما):جانه وه ره ک مه مکدار وه ک حیشتریْ
vide ببینه
vide licet , adv ,abbr. viz ئانکو

video , adj , n	ڤیدیو . ئالاڤا ڤیدیویا ته له ڤزیونی
- tape	شه لیتا ڤیدیو
videogenic , adj	ته له ڤزیونبار
vidimus , n	رونڤیسا هه ژماره یا راستاندی
vie , v . i	هه ڤركی دکت
vied , adj	هه ڤركیكری
vielle , n . hurdy = gurdy	
Vienna , n	سه ره ک باژارێ ئوستریا (نه مسا)
Vietnamese , n , adj	وه لاتی یێ ڤیێتنام
view , n , vt	ته ماشه . دیدار ، بینین . رامان . هزر . ئاوره ک ، باوه ر . دبینت
- in ....of	ژ به ر کو
- on	نیشاندایی
- finder	په یداکه رێ هه بیه ری (کامیره)
- point	ئاور
- with a ...to	داکو
viewable , adj	دیتنبار
viewed , adj	دیتی
viewer , n	ته ماشه ڤان . بینه نده . ته ماشه که ر ، بینه ر
viewership , n	هه ژمارا بینه ران
viewing , n	ته ماشه . ته ماشه کرن ، بین . دیتن . بینین
viewless , adj	نه په نی
viewy , adj	نه کرداری . ئاشوپی . خه ملکری
vigesimal , adj	بیستی
vigil , n	شه ڤا جه ژنێ . زیره ڤانی ، هشیاری . وریایی . نڤیژا ئیڤاری
vigilance , n	هاش . بیداری . هشیاری‌ئاگه هداری
- committe	لجنه یا هیمنی یا خه لکێ
vigilant , adj	هایدار . وریا . هشیار
vigilante	ئه ندامێ لجنه یا هیمنی یا خه لکێ
vigilantism , n	هایداریتی
vigilantly , adv	ب هایداری ، ب هشیاری
vigneron , n	ره زڤان . چاندیارێ میو یان تری
vignette , n , vt	وینه یه‌ک نڤیسینا کورت . نه قشا بچوک (ل ده ستپیکا یان دوماهی یا به شێ کتیبێ . وینه یان راڤه دکت (کورت)

vignetted , adj	وینه یان راڤه کری
vignetting , n	وینه یان راڤه کرن
vigorous , adj	گوربز . چه له نگ . چالاک . خورت
vigorously , adv	ب چه له نگی . ب چالاکی
vigorousness , n	چه له نگیتی . چالاکیتی
vigour ,, n	هیز . چه له نگی . چالاکی . رو . ره نگینی
vigourless , adj	بێ چالاکی . سست
vihara , n	په رستگه یێ بودی
viking , n	بازرگان ئو ده ر یاگرێ سکه ندیناڤی (سه دا ٨-١ ب. ز.)
vilayet , n	ویلایه ت
vile , adj	سه ریێل . رژد. پیسوک . پیس . به د . سه فیل . سیوه له ک . تسه . خوارو . چه په ل . دل ره ش . کوتی . نه وان ، نه تشت . نزم
- practices	به دکاری
vilely , adv	ب چه په لی
vileness , n	نزمایی . نزماتی . رژدی . به دی . قه لاشی . پیسبون ، چکوسی . خواری . چه په لی . حیزی . نزمی . کوتیتی
vilification , n	ناڤ کریتکرن . ناوزران ، بێ رومه تکرن . پاشبیژی
vilified , adj	بێ رومه تکری
vilifier , n	پاشبیژ . ناڤ کریتکه ر ، بێ رومه تکه ر
vilify , vt	پاشبیژی دکت . ناڤی کریت دکت . بێ رومه ت دکت
vilifying , n	بێ رومه تکرن
vilipend , v . t	سڤک دبینت . کوت دکت
vill , n	دابه شی یا سه دێ . گوند
villa , n	خانی . ڤیلا
villadom , n	ڤیلاستان
village , n	دێ . گوند . دیهات
- cooperative work	پالوته
- elder	رهسپی ، ریسپی ، روسپی
- headman	کوێخه ، که دخودا ، موختار
villager , n	گوندی
villagery , n	گونده واری

villain , n , adj گاریس . چه په ل
villainage , n گاریسی
villainess , n ژنا کوتی
villainous , adj کوتی . گاریس ، پیسوک
- style رێبازا گاریسی
villainously , adv ب گاریسی
villainousness , n گاریسی تی
villainy , n گاریسی . کوتیتی . نزمایی . نزماتی خواری . چکوسی . رژدی
villanelle , n هوزانا نوزده رێز
villatic , adj گوندی
villein , n گوندی یان جوتیارێ نیڤ سه ربه ست درێژکا ده ره به گیدا
villeinage , n جوتیار یان گوندی یێ ده ره به گی
villiform , adj پورتی . که نده په ری
villosity , n که نده په ریتی . که نده په ر ، رێژیێ که نده په ری
villous , adj که نده په ری . که نده په رکری
villus , n که نده په ر
vim , n ڤه ژیانی . چالاکی ، ڤین
viminal , adj چقدانی ، رهدانی ، ره وزدانی
vimineous , adj چقدار ، ره وزدار
vina ئالاڤه ک مه زیقه یی هندستانی
vinaceous , adj شه رابی
vinaigrette , n سهکدانک
- sauce ئیخنی (سوس یاسهکیێ)
vinal , n ریشاله ک ته ڤنیێ ده ستکار
vincent's angina قوریه ڤه یا ڤینسنت
vincible , adj شکینبار
vinculum , n پیوه ندی . پێگره ک
vindicability , n به هانه باری .دروڤباری
vindicable , adj دروڤبار . به هانه بار
vindicate , vt بێ گونه هـ دکت . به هانه دکت ، دروڤ دکت . دپارێزت به ره ڤانی دکت
vindicated , adj نه گونه هکری . مه هانه کری
vindicating , n به ها نه کرن ، بێ سوچکرن
vindication , n به هانه کرن . پاراستن ، دروڤکرن . بێ سوچکرن
vindicative , adj به هانه یی
vindicator , n بێ گونه هـ . بێ سوج ، دروڤکه ر به هانه کار . به ره ڤان
vindicatory , adj مه هانه یی ، به هانه یی . به ره ڤانی ، سزایی ، تولستاندنی
vindicatress , n به ره ڤان ، بێ سوج . دروڤکه ر (مێ)
vindictive , adj کیندار . تولستاندنی
vindictively , adv ب کینداری
vindictiveness , n کینداری تی
vine , n مێو
- leaf په لا تری . به لگێ مێویێ . به لگێ تری
- matrimony چالوک
- stock مێو
- support چرپی
vineal , adj شه رابی
vinedresser , n مێوه کار
vined , adj مێو کری
vinegar , n, vt تالی . سهک . چالاکی . سرکه ، سهک دکت
- eel کرمێ سهکێ
vinegarish , adj مروس . چرت . ترشی یا تشته کێ ، سهکی . زمان گه ز
vinegarroon , n دوپشکێ سهکێ :دوپشکه ک تاژانگی ده ربکه ڤت ل گه ل بێهنا سهکێ
vinegary , adj چرت . سهکی
vinery , n خانیکێ گه رمێ شوشه یێ مێوان . ره ز
vineyard , n زه ڤی یا چالاکی یا مروڤی ، ره ز
- 's caretaker ره ز ڤان
vineyardist , n ره زڤان
vinic , adj شه رابی . مه یی
viniculture , n مێوچاندن
vinification , n شه رابکرن
vinified , adj شه رابکری
vinify , vt شه راب دکت
vinifying , n شه رابکرن

vining , n مێوه کرن
vinosity , n شه رابی تی : نژیار ، بێهن یان ره نگ
vinous , adj شه کری . ترشاڤ . شه رابی ، ره نگ سورێ له کری
vint , v . t شه رابێ چێدکت
vintage , n , adj ته خه ، شه راب (نه خاسمه ئه وا که ڤن) گرو به رێ مێوێ ، نایاب ، ژێ
- year ساله‌ک نایاب . سالا چێکرنا شه رابا که ڤن
vintager , n ترێ چن (بۆ چێکرنا شه رابێ)
vintner , n مه ی فرۆش . شه راب فرۆش‌ره زڤان
viny , adj مێوی . وه ک مێوێ ، ب که پرکان نخافتی
vinyl , n ڤینیل
- alcohol کحولا ڤینیلی
- resin شریزا ڤینیلی
vinylic , adj ڤینیلی
viol , n ته خلیت کمانچه
viola , n کمانچه یا ناڤین یان کمانچه ڤان
-dagamba کمانچه یا ناڤه‌را پێ‌یان دئێت گرتن
violability , n جارسپاری
violable , adj جارسپار
violableness , n جارسپاری
violably , adv ب جارسپاری
violaceous , adj بنه فشی
violate , v . t جارس دکت
violated , adj جارسکری
violating , n جارسکرن
violation , n جارسبون
- of contract په یڤ یان به لێن شکاندن
violative , adj جارسدار
violator , n جارسکار
violence , n دژواری . زۆری . زۆربازی ، توندی ، کوته ک . زۆر . زۆرده ستی ، زه بر و زه نگ
violent , adj توند نگوزم . دژوار . زۆرباز . سه خت
- abuse ده ست درێژی یا دژوار
- blows ده ربێن دژوار .
- collision ڤێکه تنا دژوار
- death مرنا دژوار
- love گز
- quarrel گه لته
- shock هه ژینا دژوار
- storm باهوزا دژوار
- temper مادیێ دژوار
violently , adv ب دژواری
violet , n , adj وه نه وشه یی . بنه فش . بنه فشی . خه مر . مور
- ray تیرێژا بنه فشی
violin , n کمانچه . ئه لته ڤیک
violinist , n کمانچه ڤان
violinistic , adj پێوه ندیدارێ کمانچه ڤانی
violist , n کمانچه ڤانێ ناڤی
violoncellist , n کمانچه سیل ژه ن
violoncello , n ئالاڤه ک مه زنقه یی وه ک کمانچه یی
vip.abbr . very important person مرۆڤێ گه له ک گرنگ
viper , n به د . خنز . مارگیسک . مار
viperine , adj به د . ژه هری . مارگیسکی
viperish , adj به د . خنز . ماری
viperous , adj ماری
viraginous , adj پێوه ندیدارێ ژنا زمان درێژ
virago , n ژنا زمان گه ز . چرته ژن
viral = virus
virelay , n هوزانا کورتا سترانی
virement , n ده ست هه لاتی یا گوهازتنا به نده کێ ژ ژماره کێ بۆ ئێکه دی
viremia , n خوینا ڤایروس تێدا
vireo , n بالنده‌یه‌ک بچۆک سترانکار ئه مریکانی
virescence , n که سکیتی
virescent , adj که سک
virga , n دلوپێن چقان
virgate , n , adj پیڤه ک ئنگلیزی یا که ڤنا رێپیڤی ، دارکی (راست و زراڤ و درێژ وه ک داری)
Virgilian , adj رێبازا وه ک هوزانڤانێ رومانی ڤیرجل

virgin , n , adj بێ پە لەکێ . ناکام . نوبە ر . کە چین
- birth زایینا بێ شوکرن
- soil ئاخا نە کێلایی
- modesty پاکی یا کە چی .
virginal , adj ,n کە چی . پاک
virginia , n توتنا ڤیرجینیا (ئە مریکا)
virginity , n بنانی . کە چانی ، قیزانی ، قیزتی .
بنی . کە چینی
virginium , n ڤیرجینیوم . میرتالەک قە تلاز
virgo برجا کە چێ یان گولە گە نم
virgulate , adj شکل دار
virgule , n نیشاندە کا (هێلا) خوە هر (~)
viricidal , adj ڤایروس کوژ
viricide , n ڤایروس کوژی
virid , n , adj کە سک ، سە وز
viridescence , n بە رکە سکی ، بە ر سە وزی
viridescent , adj بە رکە سک ، بە رسە وز
viridian کە سکێ شینی
viridity , n کە سکی . کە سکبون ، سە وزی
virile , adj بریار . مێر . نێر . چالاک
virilely , adv ب نێری
virilescence , n نێری تی
virilescent , adj نێرە
virilism , n پە یاتی یاتی ، نێرە یی تی
virility , n چالاکی . مێراتی . نێراتی . پە یاتی .
خورتی
virologic , adj ڤایروسی
virologically ب ڤایروسی
virologist , n ڤایروسزان . پسپورێ ڤایروسان
virology , n ڤایروسزانی
virose , adj ڤایروسی . ژە هری
virosis , n نە ساخی یا ڤایروسی
virous , adj بێهن گە نی . ژە هری
virtu یاری بێن هونە ری
virtual , adj کرداری . گریمانە کی ، راستی
- current لوزە وی گریمانە کی
- image وێنە ی گریمانە کی
- object هە بیە رێ گریمانە کی
- promise سوزا گریمانە کی
- value بە هایێ گریمانە کی
- velocity لە زا هور، گریمانە کی
virtuality , n کرداریتی
virtually , adv ب راستی ، ب کرداری
virtual manager , n کارداری کرداری
virtue , n نایابی یا سنجی ، هێژایی . ئاڤرو .
پاقژی . پاکی
- by or in ....of ژ بە ر ، ژ بە ر خاترا
virtueless , adj بێ سنجی . بێ ئاکار . بێ بە ها .
پوچ .
virtuosity , n پاکی . پاقژی
virtuoso , n لێگە روک . زانا . هونە رمە ند ،
کلانجە ژە ن
virtuous , adj رویسپی : قە نج . پاک . پاقژ . چاک
دل پاقژ.دل پاک.پاکبین . دە ستپاک
virtuously , adv ب پاکی
virtuousness , n رویسپیتی
virucidal , adj ڤایروس کوژ
virucide , n ڤایروس کوژی
virulence , n تە وژم . بە دی . دژواری یا درمی
یان ڤایروسی
virulncy , n = virulence
virulent , adj بە د .بێقام ژە هری ، رە ق . دژوار
virulently , adv ب دژواری
viruliferous , adj کولدار
virus , n ڤایروس . ژە هر . نە ساخی یا
ڤایروسی . قوتان
virustatic , adj گیروکە رێ ڤایروسان
visa , n , vt ڤیزە . نیشان ،(ڤیزە) نیشان دکت
visaed , adj ڤیزە کری
visage , n دیدار . نژیار
visaing , n ڤیزە کرن
vis- a - vis هە مبە ری
viscacha , n جانەوەرەک کرینک ل ئاڤ کوناندا
دژیت . پورت بە هاگران

viscera , n ریڤی (رۆڤی) ستور . ناڤ زک . پزور هناڤ . جه رگ و هناڤ
visceral , adj پزوری . هناڤی . کور . ریڤیکی سروشتی
viscerate , v . t هناڤان دقوقلینت ، بێ هناڤ دکت ، هناڤان دئینت ده ر .
viscerotonic , adj وه ک مروڤێ پیکنی (ستو ستور ، زک مه زن ئو ده ست وپێ کورت)
viscid , adj ده بیش . لینج . ده بوشی . لنج ، ب ماده یه ک لنجی نخافتی ، چڕ
viscidity , n لنجی . ده بوشی . چڕی
viscidly , adv ب لنجی
viscometer , n لنجیڤ . چڕپیڤ
viscometry , n لنجیڤی ، چڕپیڤی
viscose , n , adj لنج . ده بوش . چڕ ، ماده یه ک نه رموکه بۆ چێکرنا ئاڤرمیشێ پیشه سازی
viscosimeter= viscometer
viscosity , n لینجی . لنجی . چڕی ، لینجیتی .
- index رابه رێ لنجی یێ
viscount , n ڤایکونت : خانه دانه
viscountcy viscounship , n ڤایکونتسی : پایه یا ڤایکونتی
viscountess , n ڤایکونتیس : ژنا ڤایکونتی
viscounty , n ڤایکونتی . پایه یا ڤایکونتی
viscous , adj خلیزه . لنج . چڕ .لینج
viscously , adv ب لینجی
viscousness , n لینجیتی
viscus پزور ، هناڤ
vise , n , vt گرته ک . مه نگه نه ، ب مه نگه نه دگرت
vishnu دووه م پیروزێ هندی (ژ سێ یان)
visibility , n ڤتکرن . دیتن
visible , adj خویا . به ربین . ڤتراندن . به رچاو . دییار . خانێ ، په نی . دیار . به رچاڤ ، شانی . کفش
- horizon ئاسویا دیار
- impatience بێ ئارا می یا ئه شکه را
visibleness , n دیار باریتی
visibly , adv ب دیاری
vision , n , v , t مروڤ یان دیمه نه ک لاو ، دیتنه ک . دیتن . بین . خولیان . خه ون شه به نگ . بینایی . ڤتراندن . ئاشوپ ، ئاشوپ دکت
visional , adj دیتنی
visionally , adv ب ڤتکرنی
visionariness , n دیتنیتی
visionary , adj , n بالاخواز ، ئاشوپی . نمونه یی ، نه کرداری ، خه ونکار ، تێرخه ونی
visioned , adj سروشکری . تێرخه ون . خه ون دیتی ، بێ سروش
visioning , n دیتنکرن ، ڤتکرن
visionless , adv بێ دیتن . کوره
visit , vt , n سه ره دان دکت . سه رلێدت . سه ح دکت، سه ره دان، سه ر لێدان ، سه رادان ، سه رڤه چون ، سه حکرن ، سه ردان
visitable , adj سه ردانبار
visitant ,. adj , n سه ردانی . سه ردانکه ر
visitation , n سه ردان ، بالنده یێ سه ردانی یان کوچه ر
visited , adj سه ردانکری
visitng , n سه ردانکرن
- card کارتا سه رلێدانێ
visitor , n سه ره دانی . سه ردانکه ر
- summer زوزانی
visitorial , adj سه رلێدانی
visor , n روپوش . ره خێ جاما به راهی یا ئو تو مبیلێ
visorless , adj بێ روپوش
vista , n ده ربازگه یێ ته نگێ دیمه ن تێرا دیار دبت ، دیمه ن ، به راهی یا خوده یی . ره خێ کولاڤی
visual , adj ڤه ژیانی دیتنی . دیاری . به رچاڤ
- acuity تیژبینی
- aids هاریکارێن به رچاڤی

- angle گوشه ی دیتن
- rays تیریژێن دیتنێ تی
visuality , n دیتنی تی
visually , adv ب دیتنی
visualization , n ئاشوپکرن ، ڤه ژیاندن
visualize , v . t ئاشوپ دکت ، دیار دکت (به رچالی)
visualized , adj ئاشوپکری
visualizing , n ئاشو پکرن
vita , n ژیننامه یا نڤیسه ری
vita glass , n ته خلیت شوشه کو دهیلت تیریژێن
ڤه ژیانی یێن سه ربنه فشی تێرا ببورن
vital , adj , n بنیاتی . ژیواری . ژینی . کێر ،
زینده کاری . ڤه ژیانی . تومارێن
بنیاتی یێن مروڤان
- energies ئوزه یێن ڤه ژیانی
- force هێزا ڤه ژیانی
-im portance گرنگی یا ڤه ژیانی
- question , n پرسا ڤه ژیانی
- statistics , n ژمارتنێن ڤه ژیانی (گرنگ) . زایین ،
ژن ئینان ، شوکرن ، مرن
vitalism , n ڤه ژیانیتی . ئولا ڤه ژیانی
vitalist , n باوه رمه ندێ ئولا ڤه ژیانی
vitalistic , adj باوه ر مه ندی یا ئولا ڤه ژیانی
vitality , n ڤه ژیانیتی . ژینداری . زینده کی
خورتانی
vitalization , n ڤه ژیانکرن
vitalize , vt ڤه دژینت
vitalized , adj ڤه ژیانکری
vitalizing , n ڤه ژیاندن ، ڤه ژیانکرن
vitally , adv ب ژینداری
vitals , n , pl ئه ندامێن ڤه ژیانی (دل ، مه ژی)
vitamin , n ڤیتامین : ماده یه ک ئه ندامی بنیاتی
یێ خوراکێ
vitaminize , vt ڤیتامین دکت
vitascope , n که تتگه ها سینه مه یی که ڤن
vitellary , adj زه رکی (ژزه رکی یا هیکێ)
vitellin , n ڤیته لین : پروتینێ زه رکا هیکێ
vitelline , adj زه ر . ژزه رکی یا هیکێ
vitellogenesis , n چێبونا زه رکێ
vitellus , n زه رکی یا هیکێ . زه رک
vitiate , v . t خراب دکت.هه لوه شینت.تێک ددت
vitiated , adj هه لوه شاندی
vitiating , n هه لوه شاندن
vitiation , n خرابکرن . هه لوه شاندن ، تێکدان
. هه لوه شین
vitiator , n هه لوه شینکار
viticultural, adj مێو چاندنی
viticulture , n مێو چاندن
viticulturist , n مێوچا ندیار
vitiligo ئه ساخی یا چه رمی کو پنی یێن
سپی ل سه ر دیاردبن
vitrectomy , n هه لکێشانا ئالکا بینایی
vitreosity , n شوشه یی تی
vitreous , adj جامی . شوشه یی
- body له شێ شوشه یی . ئالکا بینایی
- electricity که هره به یا شوشه یی
- enamel مینایا شوشه یی
- humour ته ڤنێ روهنێ جه لاتینی یێ توپکا
چاڤی
vitreousness , n شوشه یی تی
vitrescence , n شوشه کرنباری ، شوشه کرنخوازی
vitrescent , adj شوشه کرنبار ، شوشه کرنخواز
vitrifaction , n شوشه کرن
vitrifiability , n شوشه کرنباری
vitrifiable , adj شوشه کرنبار
vitrification , n شوشه کرن
vitrified , adj شوشه کری
vitrify , v . t . i دگوهورت شوشه یی . شوشه دکت .
شوشه دبت
vitrifying , n شوشه کرن
vitriol , n ره خنه یا ره ق یان گه زین . زاخ .
شه ب ، ترشی یان خوێ یا کبریتی
- blue ... زاخی شین

- green ..... زاخی که سک (سه وز)
- white ..... زاخی سپی
vitriolate , vt زاخ دکت
vitriolation , n زاخکرن
vitriolic , adj زاخی
vitrioline , adj زاخی
vitriolizable , adj زاخبار
vitriolization , n زاخکرن
vitriolize , v . t دکت سه لفیت . ژه هر دکت . دسوژت (ب زاخی)
vitta ستوڤانک (بژ خه ملکرنا قه شه یی . قوربان ، ده مارکێ رونی دهنده ک میوه ییدا ، خیچ . ریز . هێل
vittate , adj هێلکری . در یژی ، ریزکری . رون ده ماری
vituperate , v . t . تێدخورت . پاشبێژی دکت ، خه به ر دبێژت ، جنێودت
vituperated , adj تێخوری
vituperating , n تێخورین
vituperation , n چێر . دژون . خه به ر ، ناوزران . تێخورین
vituperative , adj ناوزرانی . ده ڤچێری
vituperatively , adv ب ناوزرانی
vituperator, n ده ڤچێر
vituperatory , adj ده ڤچێری
viva , interj . n بژی ! هه ربژی !
vivace , adv , adj ب چالاکی
vivacious , adj شوخ
vivaciously , adv ب شوخی
vivaciousness , n شوخیتی
vivacity , n شوخی . شوخیتی
vivarium , n ریچالا مشک
vivat , interj , n بژی !
viva voce , adv , adj , n ده ڤکی ، لێڤکی . ئه زمونا ده ڤکی
vivax , n درمێ له رزه تایێ (مه لاریا ، تایا سێیه کی)
vive , interj بژی !
viverrine , adj ژ توخمێ کتکێ
vivid , adj گه ش ، زندی . چالاک . ڤه ژیانی . قایم
- description راڤه یا قایم
- flash ته یسینا خورت
- green هشا چالاک
- imagination ئاشوپا خورت
vividly , adv ب خورتی ، ب چالاکی ، ب گه شی
vividness , n گه شیتی ، قایمیتی
vivified , adj ڤه ژ یاندی
vivifier , n ڤه ژیانکه ر
vivify , v . t ڤه دژینت
vivifying , n ڤه ژیاندن
viviparity , n زایی نی تی
viviparous , adj زایی نی(بچوکبونی‌نه هێک کورکی)
viviparously , adv ب زایی نی
viviparousness , n زایی نی تی
vivisect , v . t ڤه دکه لشینت (زندی یان بژ مه ره مێن زانستی)
vivisection , n ڤه که لشاندن
vivisectional , adj ڤه که لشینی
vivisectionist , n نه شته رباز
vivisector , n نه شته رباز
vixen , n ژنا چرت . مێ روڤی
vixenish , adj چرتی . مێ روڤی یی
vixenly , adv ب چرتی
viz , adv . that is to say ئانکو
vizard , n = visor (رێپوش)
vizcacha = viscacha
vizier , n وه زیر
vizor = visor
vocable , n , adj بێژه . په یڤ
vocabular , adj پێوه ندیدارێ په یڤان
vocabulary , n سیایی یا ئه لف وبێ یی ل گه ل دیارکرنان ، یا هه می په یڤێن سه ره کی یێن دزمانه کێ ، کتێبه کێ ، یان زانستی یه کێدا
vocal , adj , n ده نگی

- cord ده نگ ژێ ، ژه هێن ده نگ . ژێ یی ده نگ

vocalic , adj تیپه بزوێنی . تیپه نه ده نگانی

vocalism , n تیپه بزوێن . ستران ، تیپێن نه ده نگدار

vocalist , n ئاهه نگبێژ . سترانبێژ ، سروبێژ .

vocality , n ده نگانیتی

vocalization , n گوتن . ستران ، ده ربرین ، بێژه . ده نگاندن

vocalize , v . t دبێژت . بێژه دکت ، ده ردبرت . دستریت . تیپه بزوێن دکت ، دگوهورت تیپێن نه ده نگدار

vocalized , adj بێژه کری

vocalizing , n بێژه کرن . ده نگانکرن

vocally , adv ب بێژه یی . ب ده نگانی

vocation , n سیلکه . پیشه ، پیشه گه ری

vocational , adj پیشه یی

vocationalism , n پیشه یی تی

vocationalist , n پیشه کار

vocationally , adv ب پیشه یی

vocative , adj , n گازی . دارشتنا گازیکه ری

vociferance , n قیر وقیژ . گرنچ

vociferant , adj , vt قیر وقیژ کار، قیرو قیژی . گرنچی ، قیر وقیژ دکت

vociferated , adj قیر وقیژکری

vociferating , n قیروقیژکرن

vociferation , n قیروقیژکرن ، گرنچکرن

vociferator , n قیروقیژکه ر ، گرنچکه ر

vociferous , adj قیرو قیژی ، گرنچی .

vociferously , adv ب قیر وقیژی ، ب گرنچی

vociferousness , n گرنچی تی

vodka , n ڤودکا . مه یا روسی

vogue , n , v , i باو . جل . موده . گه لێری . رقین ، گه لێر دبت

- in .... فروشدار . رقین ، باو

voguish , adj باو (ژ نشکی یان ده مکی) ، لاو

voguishness , n باویتی

voice , n شیانا سترانبێژی . ده ربرین ، دار شتنا لێکه ری . ستران . ئاواز، ده نگ

- in ...... ده نگ کێرهاتی (بۆ ئاخفتن یان سترانان)

- with one .... هه موکی

voice , v . t تیپه کێ ده نگانی دبێژت ، ئاواز دکت . ده ر دبڕ ت

voice box . n سندوقا ده نگی . گه وری ، گه رو

voiced , adj ده نگدار . ده نگداری ده ربڕی

voicedness , n ده نگداری تی

voiceful , adj تیز ده نگ ، ده نگدار . ده نگ بلند

voicefulness , n تیز ده نگیتی

voiceless , adj لال . بێ ده نگ

voicelessly , adv ب بێ ده نگی

voicelessness , n بێ ده نگی تی

voicing , n ده نگکرن

voice part , n پارچه یا ده نگی . پارچه یه ک ئاوازا ده نگی یان ئالاڤی

voicepleasantness, n ده نگ خوشی

void , adj , n هه لوه شایی . بێ ته وش . ڤالا کون

- space به یاڤا ڤالا

void , v . t هه لوه شینت . ڤالا دکت ، ده ردکت . ده ردرێنژت ، ده ر دخت

voidable , adj هه لوه شینبار

voidableness , n هه لوه شینباری

voidance , n هه لوه شین . هه لوه شاندن . ده رکرن ، ڤالابون ، ڤالاکرن

voided , adj ڤالاکری

voiding , n ڤالاکرن

voidly , adv ب ڤالایی

voidness , n هه لوه شین . ڤالاتی . ڤالایی

voile , n ڤه وال : ته ڤنه ک په مبو ته نک

voir dire سوند (گه واهی)

vol . abbr . volume قه باره

volant , adj له زوک . فرینبار ، فره نده

volapuk , n زمانێ جیهانی : زمانه ک ئاف نه ته وه یی ، بنیات ئنگلیزی یه

volar , adj پانی یی (پێ) ، له پی (ده ست)

volatile , adj فرنده . په ره نده ، په رش

volatileness ,n = volatility

volatility , n په ره نده یی تی

volatilizable , adj	په ره نده بار
volatilization , n	هه لماندن ، فرین . په ره نده کرن
volatilize , vt	په ره نده دکت ، دفرت . دفرینت
volatilized , adj	په ره نده کری
volatilizing , n	په ره نده کرن
vol - au - vent , n	کاده یا سڤکا گوشتی
volcan , n	برکان . ئاگرپژین
volcanic , adj	برکانی . ئاگرپژینی
- glass	شوشه یێ برکانی
- lava	ئاراڤ . ئاگرئاڤ
volcanicity , n	برکانی تی
volcanism , n	برکانی تی
volcanist , n	برکانزان
volcano	چیایێ ئاگر . برکان
- active	برکانێ چالاک
- dormant	برکانێ مت (ته مری)
- extinct	برکانێ نه مایی
volcanologic(al),adj	پێوه ندیدارێ برکانزانی
volcanologist , n	برکانزان
volcanology , n	ئاگرپژینزانی . برکانزانی
vole , n	ته خلیت کرنده یێ وه ک مشکی . مشکێ زه ڤی یێ
- water	کرنده یێ مه زنێ وه ک مشکی
volent , adj	کینو
volet , n	ره خێ ده پێ سێ یی نه
volitant , adj = volant	
volition , n	ڤین
- of my own	ب ڤینا خو ب خو ، (ب دلێ خو)
volitional , adj	ڤینی . خوازه کی ، ڤیانی
volitionary , adj	خوازه کی . ڤیانی ، ڤینی
volitionless , adj	بێ ڤین
volitive , adj	خوازه کی ، ڤیانی ، قه باله وی ، ڤینی
volitively , adv	ب خوازه کی
volley , n	بارین (تیر ، فیشه ک ، هاڤێژ دیه ک ده میدا)
- ball	(یاری یا) ته پکا فره نده
volley , v . t	دبارینت ، لێدت (ته پکا ته نسێ به ری ب ئه ردێ بکه ڤت)
volleyed , adj	باراندی
volleying , n	باراندن

volplane , n , vi	بالافر یان بالافرڤان ، داهاتن . نشیڤبون (بێ مه کینه) ، نشیڤ دبت . دئێت خارێ
volplaned , adj	هاتی خارێ
volplaning , n	داهاتن
vols . abbr . volumes	
volt , n , vi	ڤولت : یه که یا هێزا لڤکه را که هره بی ، ڤولته کێ چینکت
volta , n	مه زیقه : (ئاواز لێدان)
voltage , n	ئه رگ ، هێزا لڤینا که هره بی (ب ڤولتان پیڤایی) ، ڤولتی
- divider	دابه شکه رێ ڤولتی یێ
voltaic , adj	گالڤانی ، ڤولتانه
voltaism = galvanism	
voltameter , n	ڤولت شیته ل پیڤ ، ئه مپیر پیڤ
volt - ammeter , n	ڤولت – ئه مپیر پیڤ
volt - ampere , n	ڤولت – ئه مپیر
volte , n	(شوربازی) : لڤینا له زین داخو (ژشوری) ڤه دت مجفزی یا هه سپی
volte - face , n	گوهورینا هولوێستێ
voltmeter , n	ڤولتپیڤ
volubilate , adj	بادایی
volubility , n	ته رزمانی
voluble , adj	پرپێژ . ده نگ بلند ، پوچبێژ
volubleness , n	پوچبێژی تی
volume , n	به رگین . گوڵه ک . قه واره . قه باره
volumed , adj	قه باره کری (بۆ هنارتنێ)
volumining , n	قه باره کرن
volumenometer , n	ئالاڤا قه باره پیڤا له شێ ره ق ب لابردنا ئاڤه کی
volumeter , n	قه باره پیڤ
volumetric (al),adj	قه باره پیڤی
- analysis	شیته لا قه باره یی
volumetrically , adv	ب قه باره پیڤی
voluminal , adj	قه باره یی ، مه زنی

voluminosity , n	مه زنیتی . قه باره بیتی
voluminous , adj	ئالاندی . تیرپیچ . فره هـ . په ژ . گه له ک . گه وره . مه زن ، زه حف . چه نده کی
voluminously , adv	ب گه وره یی
voluminousness , n	گه وره یی تی
voluntarily , adv	ب خوازه کی
voluntariness , n	خوازه کیتی
voluntarism , n	خوازه کیتی
voluntarist , n	خوازه ک
voluntary , adj , n	هه مت . قه باله وی‌خوازه کی . ڤیانی
- confession	ناسکرنا خوازه کی
- movement	لڤه کا ڤینی
- muscle	ماسولکا ڤینی
voluntaryism , n = volun tarism	
voluntaryist , n	خوازه ک
volunteer , n , adj , vt , i	دلخاز ، دلخاز دبت . دلخاز دکت
volunteerism , n	دلخازی تی
voluptuary , adj , n	ڤیتکار . به لقتی ، هه ستیار
voluptuous , adj	به لقتی . هه ستیار
voluptuousness , n	به لقتینی تی ، هه ستیاری تی
volute , n	پیچا ڤالکیٚ شه یتانوکی . له یزتوکا چه قچه قوکی .شه یتانوکیٚ ده ریایی، شکلیٚ چه قچه قوکی
volute (d) , adj	بادوکه . لوله کی ، چه قچه قوکی
- spring	زه نبه له کیٚ بادوکه
volution , n	پیچ یان بادانا لوله کی یان چه قچه قوکی
volutoid , adj , n	بادوکه یی
volva , n	په رده یا قارچکی
volvulus	ئالاندنا روڤیکیٚ
vomer , n	هه ستی ییٚ بچوکیٚ ته نکیٚ خمخمکان پارچه دکت
vomit , n	هلاڤیتن‌رشاندن ‌درش ، ڤه ره شاندن . ڤه ره شین
vomit , vt , i	دهلاڤیت . ڤه دره شینت
vomited , adj	ڤه ره شاندی
vomiter , n	ڤه ره شینکه ر
vomiting , n	ڤه ره شین . ڤه ره شاندن ، هلاڤیتن . درش . ڤه ره شیان
- gas	غازا ڤه ره شینیٚ
vomitive , adj	ڤه ره شینی
vomitory , adj , n	ده ریکیٚ رونشته کیٚن شانوییٚ
vomiturition , n	بزاڤا ڤه‌ره‌شینیٚ ، ڤه ره شاندنا دوباره
vomitus , n	تشتیٚ هلاڤیتی
voodoo , n , vt	نڤشتی ، جادو باز . جه ربه ز ، جه ربه زی دکت . جادو دکت
- doctor	پزیشکیٚ جادوباز
- priest	ئولداریٚ جادوباز
voodooism , n	ڤودویی : ئایینه‌ک ره‌شان بنیات ئه فریقایی ، ل ناڤ ره شیٚن هاییتی به لاڤه ، بنیات جادوگه‌ری ئو ره ملداری یه . جادو . جه ربه زی
voodooist , n	باوه رمه ندیٚ ڤودو
voodooistic , adj	ژ باوه ر مه ندیٚ ڤودو
voracious , adj	پرخوه ر.زک کور ، خوارا . خواروک . چاڤ برسی . کولب . چله ک
- appetite	پرخوه ر . خوارا
voraciously , adv	ب خوارایی
voraciousness , n	چله کی (تی)
voracity , n	زک کوریتی . چله کی (تی)
- vorous	پاشگره کو ره نگدیره
vortex , n	گیژاو . زڤره ک . گه راف . فرفروک . فز . گیژه نگ
- motion	لڤینی گیژه نگ . لڤینا زڤره کی
vortical , adj	گیژه کی . زڤره ک
vortically , adv	ب گیژه کی . ب زڤره کی
vorticella , n	جانه‌وه‌رکیٚ زه‌نگلوکی دناڤ چراڤاندا
vorticism , n	ته ڤگه را زڤره کی : ته ڤگه را هونه ری نوژه نی ته هه بیه ری ، باوه ری یا کو گه ردون ڤالاتی یه ک تیرماده یه کو لڤین زڤره کی خو به رده وام دکت

vorticist , n هونه رمه ندێ ته ڤگه را زڤره کی
vorticity , n زڤره کی تی
vorticosc = vortical
vorticular , adj زڤره کی ، گێژاوی
vortiginous , adj زڤره کی
votarist = votary
votary , n ئه ندامێ سوندخوه ر ، باوه رمه ندێ خورت ، پشتگرێ خوین گه رم ، به نگ . په رێسێ پاک
vote , n بریارا ب ده نگدانێ ، ده نگدان . مافێ ده نگدانێ . ده نگد ه ر (ئه خاسمه بۆ هه لبژ ارتنێ) . په شک . ده نگ
- of no confidence ده نگدانا ئه وله کی راکرن
vote , v . i . t ده نگ ددت
- to .....down پێشنیازه کێ دره ڤینت ب ده نگدانێ
- to ....in هه لدبژێرت
voted , adj ده نگدایی
voteless , adj بێ (ماف) ده نگ
voter , n پشک هاڤێژ . ده نگده ر
voting , n ده نگ راهیلان . ده نگدان ، پشک هاڤێتن
- machine رێکخستنا ده نگدانی
votive , adj سوندی . نیازی . ڤیانی
- offering پێشکێشکرنا سوندی
- picture وێنه یێ سوندی
- mass نڤێژا مه ره مه ک تایبه ت
- tablet ده پێ سوندی
vouch , v . t . i گه وامی ددت ، (بۆ گه وامی یێ) دخوازت ، ده ربه ست دکت ، دوپات دکت . دروڤ دکت
vouchee , n گه وامـ
voucher , n ده ستاڤێژ . په ته . پسوله ، قوچان
vouchsafe , vt ده ربه ست دکت . رێ ددت ، به رسڤ ددت . دلوڤانی دکت ، به خش دکت (وه ک به رسڤێ)
vouchsafed , adj ده ربه ستکری
vouchsafing , n ده ربه ستکرن
voussoir , n سپین ، قاش یان زه مومه یا (که ڤری) به ری یا تاقی
vow , n , vt سوند .په یڤدان .به لێنی ، سوند دخوت
vowel , n ده نگدێر . (تیپه) بزوین
- point لڤین : نزمانه کێدا

vowelize . ise , vt بزوین دکت
vowelized , adj بزوینکری
vowelizng , n بزوینکرن
vowelless , adj بێ (تیپه) بزوین
vowelly , adv ب تیپه بزوینی
vower , n سوند خوه ر
voyage , n , vi , t رێویتی ، رێباری . گه شت ، رێباری دکت
voyaged , adj رێبار یکری
voyager , n رێبار
voyageur , adj گه روک
voyaging , n رێباریکرن ، رێویتی
voycur , n که سێ خوه شی یا زایه ندی (ره گه زی دبت) ب دیتنا کارێ زایه ندی یێ که سه ک دی
voyeuristic , adj پێوه ندیدارێ که سێ حه ز ژ دیتنا کارێ ره گه زی یێ مروڤه ک دی دکت
voyeuristically , adv ب خوه شی یا کارێ زایه ندی یێ مروڤه ک دی
vraic , n که ڤزا گراڤین نوکه ندا بریتانی
v- sign , n(victory sign) نیشانا سه رکه تنێ
vulcan , n ڤولکان : خودایێ ئاگری ئوچیکرنا که ره سته یێن مێرتالی ل نک رومانان
vulcanian , adj ڤولکانی . برکانی
vulcanic = volcanic
vulcanite ., n ڤولکه نایت : لاستیکا ره ق ب کبریتێ چاره کری (بۆ چێکرنا قوبچه ئۆ شه هان)
vulcanizable , adj (لاستیکا) ره ڤبار
vulcanization , n (لاستیک) ره ڤکرن ب کبریتێ
vulcanize , v . t لاستیکێ ره ق دکت ب کبریتێ
vulcanized , adj ره ڤکری
vulcanizer , n لاستیک ره ڤکه ر
vulcanological , adj برکانی
vulcanologist , n = volca nologist
vulcanology , n برکانزانی
vulgar , adj قوبه ت نخراپ کار . قوبه . چه په ل
- the ....herd نزمه خه لک
vulgarian , n چه په ل . مروڤێ ده وله مه ند لێ تام سار ، گه ڤه زه

vulgarism , n — تام ساری . چه په لی تی ، گه له زه یی تی
vulgarity , n — چه په لی
vulgarization , n — چه په لبون
vulgarize , vt — قوپه دکت . چه په ل دکت
vulgarized , adj — چه په لکری
vulgarizing , n — چه په لکرن
vulgarly , adv — ب چه په لی
vulgate , n — ئنجیلا لاتینی
vulgus , n — کورته هوزانا لاتینی
vulnerability , n — برین یان شکه ستنباری
vulnerable , adj — برین یان شکه ستنبار
vulnerablenss , n — شکه ستنباریتی
vulnerably , adv — ب شکه ستنباری
vulnerary , adj , n — ده رمانێ برینگر ، ده رمانێ ساخکه ر یان برینگر
vulpicide , n — روڤی کوژ
vulpine , adj — چڤو . جانباز . وه ک روڤی . فیلباز
vulture , n — که چه لوک . سیسارگ . که رگه س . سمسیارک . باشوکه کورت
vulturine , adj — سمسیارکی . زکونی ، تالانکه ر
vulturish , adj — سمسیارکی . زکونی ، تالانکه ر
vulturous , adj — سمسیارکی ، وه ک سمسیارکی (زکونی ئو تالانکه ر)
vulva , n — ناڤ لنگ . قوز
vulval , adj — قوزی
vulvar , adj — قوزی
vulvate, adj = vulval
vulviform , adj — شکل قوزی
vulvitis , n — کولبونا قوزی
vulvovaginitis — کولبونا قوزئو قرجکی
vying , n — هه فرکیکرن

W

W — ده بلیو ، تیپا بیست وسنیه ما ئه لفابێ یا ئنگلیزی
W . symb . tungsten , n — ته نگستن : ته خلیت کانه
w . abbr . watt (s)
wabble = wobble
wacke , n — گلێ گه ور – که سک یان گه نمی یێ که ڤرێ برکانی
wackily , adv — ب گه وجی
wackiness , n — گه وجی تی
wacky , adj — گه وج
wad , n , vt — گه له ک دراڤ . گورزه . ده سته ، دپیچت . تژی دکت . دادگرت
wadable or wadeable ,adj , n — بوربار ، گاڤا بوردانێ
wadded , adj — هه پشاندی
wadding , n — هه پشاندن
waddle , n , vi — خنگین . دخنگت
waddled , adj — خنگی
waddlingly , adv — ب خنگینی
waddy , n — گورزێ شه ری (ئوسترالی)
wade , v . i . t — گورزی لیددت ، زه حمه ت پیشدکه فت . ددت بوری ئیریش دکت چالاک کار دکت . ده ربازدبت (ژبوری)
- to ....in — ئیریش دکت
- to ....in to — چالاک ئیریش دکت
- to ....through blood — ددت ناڤ خوینێدا
- to ......through slaughter — ددت ناڤ کوشتاریدا
wade , n — بور
waded , adj — دایی ناڤ (ئاڤێ)
wader , n — تنیه رێ بوری
wading bird , n — بالنده یێ لنگ درێژێ ئاڤی
wading pool — گه را بودی (بۆ زارو کان)
wadmal , wadmol or wadmel , n — ته فنه ک هری ستور

wafer , n نورک . سه وکا نانی . له نوسینک بازنا ته نک . په پکه یان سه وکا له نوسینێ
wafer , v . t له نوست . قایم دکت ، دگرت (ب سه وک یان بازنا ته نک)
wafered , adj گرتی . له نوسی
wafering , n گرتن . له نوسین
wafery , adj سه وکی (ته نک)
W . A . F . abbr. ل گه ل هه می
with all faults چه وتی یان
waffle , n کلوچ(ژ ئارشیر ئوهیکێ.دئێت سورکرن ب ئالاڤه ک سور کرنێ تایبه ت)
- iron سورکه را کلوچێ (پێژگه)
waffle , vt خرپوبی دئاخفت
waffled , adj ئاخفتی (خرپوبی)
waffling , n ئاخفتن (خرپوبی)
waft , v . t پالدت . دهاژوت سه رئاڤێ یان بایی ده ر دکه فت (بیهن ، ده نگ . ئاواز)
waft , n باهێن . سروه . شنه بیهنا سڤک . ده نگ . ئالا بۆ نیشانکرنێ یان زانینا ئاراسته یا بایی
waftage , n گوهازتن (ب گه می یان)
wafture , n تشتێ با یان پێل دبت یان دگوهێزت
wag , v . t . i دلفت . دهه ژت . له دوه شت، دخنگت
- to........tail دوڤی دهه ژینت
wag , n هه ژین (سه ر) ، یاریکه ر، که نینکه ر
wage , n موچه . کرێ
- annual ..... سالانه
- daily ...... روژانی ، روژانه
- earner رێنجبه ر . کرێکار ، موچه خور .
- level رێکارا کرێ
- monthly مانگانه
- scale رێکارا کرێ ، پێسترکا کرێ
- weekly ..... هه فتانه
- worker = wageearner کرێکار
wage , vt کرێ دکت ، به رده وام دکت (شه رێ کێشه)
waged , adj ئێریشکری
wager , n , vt داو . مه رج . گره و ، گره و دکت ، مه رج دکت .
- of battle شه رکه ر
wagered , adj مه رجکری
wagering , n مه رجکرن
wagged , adj هاتی ئو چویی
waggery , n چوله
wagging , n ئاخفتنا به رده وام
waggish , adj یاریکه ر . ترانه که ر . ترانه یی
waggle , v . t . i . n دهه ژت . دهه ژینت ، له دوه شت . دخنگت ، له وه شین . هه ژین (تل ب گه یی)
waggled , adj له وه شی
waggling , n له وه شین
waggly , adj ب هه ژینی ، له وه شینی
wag(g) on , n عه ره بانه یا چارچه رخ بۆ بارکێشانا گران
- boiler قازانا عه ربانه یی
- ceiling کاشخانکا نشیف
- roof بانێ نشیف
- train هه ڤکێشا عه ره بانه یی
- vault گومزا عه ره بانه یی
waging , n ئێریشکرن
wag(g)oner , n عه ره بانه هاژو
wag(g) onette , n عه ره بانه یا چوار چه رخ له کری بۆ سواربونا که یف خوه شی یێ کو ب ئاسایی هه سپه ک دکشت
wagon - lit , n عه ره بانه یا نڤستنێ د هه ڤکێشیدا
wahoo , n ته راشه ک باکورا ئه مریکانی
waif , n په رتال یان جانه وه رێ بێ خودان تشتێ ده ریایی هاڤێتی یان ئێنایی به ر ئاڤێ ، مروڤ یان جانه وه رێ بزربویی ئه خاسمه زاروک ، مروڤێ ده ربه ده ر .
wail , n , vi , t زارین . نکه . زێمار . بابو بابو . باڤو باڤو ، دگریت ، زێماردکت
wailful , adj زارینی . زێماری
wailing , n وسویسک . زارین . قاره قار . زاره زار . قیرقیر ، قورین ، زاری
- and lamenting زاره زار

- of dogs	کاسته . کاست
- over	زنماز . زارین
- place	درا زارینێ (شینگه)
- wall	دیوارێ زارینێ
wailingly , adv	ب زارینی . ب زنماری
wain , n	عەرەبانه یەک مه زن ، هرچا مه زن
wainscot , n	دار بەپوینێ ناياب ، نخیڤا دیوارێ هوندوری . سێ یان چار پێ یێن ژێری یێن دیوارێ هوندوری
wainscot , vt	دنخیڤت (ب ده پێن داری)
wainscotited , adj	نخافتی
wainscot (t) ing , n	نخافتن
wainwright , n	عه ره بانه چێکه ر یان چاککه ر
waist , n	قایش . قاریش . ناڤقه د . که مه ر ناڤته نگ . ناوقه د . ته ف له ڤـنه وق
- band	پشتان . هه میان . دوخین ، که مه ر ناڤکێل
- belt	که مه ربه ند
- coat	کوتک . قوتک . ئێله ک . سوخمه ، چه کبه ند
- cloth = loin cloth	
- deep	کوور تاکو که مه رێ
- high	بلند تاکو که مه رێ
- line	سه رنیک . ناڤترینک ، ناڤقه د . که مه ر . تێله ک
wait , v . i . t	خودگرت . خزمه ت دکت (چاڤنێری) . دبێ . دپا
- to ...on or upon	خزمه تا که سه کێ دکت
- to ....up	روونشتنێ درێژ دکت . دره نگ دنڤت
- a minute (also wait a bit)	راوه سته !
wait , n	ئه ندامێ تیپا سترانبێژ ئو مه زیقه ڤانان کو ل کولانان دگه رت ل جه ژنا کریسمسێ . مه زیقه یا ڤێ تیپێ ، بوسه ، هیڤیداری . به نده
- to lie in ... for	بوسه دادنت بۆ
waiter , n	چاڤنێر

waiting , n	راگرتن . راگرتی .هیڤی . هیڤیدار ، خوگرتن .به ندا ، چاڤنێری . راوه ستان ، لێیان ، به نده وار
- for	به نده مایی . به نده
- game	گه مه یا خوگرتنێ (بۆ ده لیڤه یێ)
- list	سیایی یا خو گرتنێ (بۆ کاری یان ریناری یێ)
- maid or woman	به رمال . خدام . یاوه ر
- man	خولام . یاوه ر . به رده ست
waitress , n	چاڤنێر (مێ)
waive , v . t	ده ست ژێ به ردت . لادت ، خو ڤه دت .(په رتالێ دزی) دفروشت . پاش دئێخت ، ورێڤه دبت (ب نیشانا ده ستی)
waived , adj	ده ست ژێ به ردایی
waiver , n	ده ست ژێ به ردان ، به لگه نامه یا ده ست ژێ به ردانێ
waiving , n	ده ست ژێ به ردان
wake , v . i . t	هشیار دکت . ل به ر نڤینێن نه ساخی یان ته رمێ مری دمینت هشیار دبت . رادبت
- to ....him up	وی رادکت . هشیار دکت
- to ....up	رادکت
- up there!	رابه !
wake , n	ئاهه نگا جه ژنا مه هده ر ڤانێ دێرێ ، پشویا سالانه . هشیاری مانا ل به ر ته رمێ مری به ری ڤه شارتنێ
- in the .....of	پشتی
waked , adj . (or woke)	هشیار
wakeful , adj	هشیار . شه ڤ نشین ، شیار . ئاگه هدار . بێ خه و
wakefully , adv	ب بێ خه وی
wakefulness , n	ئاگه هی . ئاگه هبوون ، بێ خه ویتی
wakeless , adj	کوور . بێ برین (خه و)
waken , vt , i	هشیار دکت .هشیار دبت . ژ خه و رادکت
wakened , adj	هشیار کری (ژ خه و)

wakening , n هشيار كرن

wake - robin , n گول سنيينه . ئوركدا به له ك

wake - up داركوتوك : بالنده يه ك ئه مريكانى

waking up , n هشياركرن . راكرن

wale , n , vt هه لبژارتن . بژاره ، شوپ يان شوينا ليدانا تازانگى ، لا. په راسو يا راستا ته ڤنى سروشتى ته ڤنى يان ته خليتى له هينانى نيشان دكت.هه لدبژيرت، دبژيرت (شوينا ليدانا تازانگى) ديار دبت

waled , adj نيشانكرى

waler , n هه سپێ به هنه (بو له شكه رێ هندى)

Wales , n ميرنشينا بريتانى (ويلز)

waling , n نيشانكرن

walk , n پيڤچون . گه ران . چون . رويشتن . ره وت . پينگه ر

- on كارێ متێ شانويى

- out گه ران ، سه يرانگه

- over سه ركه تنا ئاسان

walk , v . i . t دچت ، دگه رت

- to ...away from دره ڤينت (ب ساناهى) ، رزگا ر دبت

- to ...away with دبت (تشتێ نه بێ وى)

- to ...into ئيريش دكت،چلله كى دخوت ئو ڤه دخوت

- to ...off with ددزت . ڤه بده دكت

- to ...one's chalks زو دچت

- to ...out كارى ليددت . ده ردكه ڤت (نه نرى)

- to ...out on ده ست ژێ به رددت

- to ....over ددت سه ر

- to ...the chalk line راست دچت ، پاك دمينت

- to ...the plank ده ست ژ كارى به ر ددت (بڤينت نه ڤينت)

- to .....the streets تره كى دكت ، دنهل دبت

- to ...through كارى روتينى دكت

walkaway , n سه ركه تن ، پينگه ر

walker , n په يار . په يا

- long dist ance ...... چوابر

walkie-lookie , n كاميره يا گه روكا ته له ڤزيونى

walkie- talkie , n ئالاڤكا راديويى (هنير ئو وه رگر)

walk - in , n مه زن (ئالڤا) ، ئيكسه ر . سه ركه تنا ئاسان

walk - up , n ئاڤاهى بێ بێ بلندكه ر

walking , n پيڤچون . په يار . گه ر

- delegate نوينه رێ گه روك

- fast زوهه ر

- quickly زه روق

- stick ته يسك

- ticket or papers كاغه زێن به ردانێ(ژ سه ربازى يێ)

wall , n ديوار . دڤير

- to run one's head against a كاره ك دوره دكت

- to see through a brick ... دور دبينت (ژير)

- building سه وكرن

- of partition ديوارێ جودا كرنێ

- opening كونه ك

- painting كه ڤالا ديوارى

- paper كاغه زا ديوارى

- pellitory گيايێ كه ڤه ديواران (بو ميزكرنێ باشه)

- plate ده پێ ديوارى

- plug ده ڤكێ ديوارى

- rocket هه له زا كه ڤه ديواران (گول زه ر مه زن)

- with one's back to the ... ل بارێ به ره ڤانى يێ

wallaby , n كه نگاروپه ك بچوك دناڤ دارستانێن ئوسترا لى دا

wallaroo , n كه نگارويه ك مه زن

wallboard , n ده پێن ديدارى

wallet , n جزدان

wall - cye , n چاڤێ سپى (وه ك هه سپى) . چاڤ بلوقى ، چاڤێ گلينه سپى . خه ستى يا گلينه يى ، چاڤ خيلا بلوق . خيل ، بلوق

wall-eyed , adj خه يله . شاش

wallflower , n — گول دیوار : مروڤێ ل بەر دیواری روینت دە مێ سە مایێ

wall hanging , n — پە ردە یان پە رکا دیواری

Walloon , n , adj — وە لاتی یان زمانێ والونستانێ (ل بە لچیکا)

wallop , n , vi , t — کوتا دژوار . شیانا دژوارا کولبازی کارتێکرنا سوزیاری . تاراندن ، دژوار لێدەت ، درە ڤێت (ئێکجار)

walloping , n — رە ڤینا پیس . مە زن ، نایاب . لێدانا دژوار

wallow , n — رزین . گە ڤزین . گە ڤزاندن . گە ڤز

wallow (in) , vi — دڤزکت . لە ز دچت . زە حف دبت ، پێش دکە ڤت . دگە ڤزت

wallowing , n — گە ڤزین . گە ڤز

- ground — گە ڤزک

walnut , n — دارگویز . گویز

- sweet ..... — گویزە بە ز

walrus , n — جانە وە رە ک مە مکدار دە ریایی وە ک گولکێ ئاڤێ

wall street , n — کولانا بازارێ دارایی(نیویورک)

waltz , n , vi , t — سە ما ، گوڤە ند یان مە زیقە یا (والز) سە مایا والز دکت ، هار دچت

waltzer , n — سە ما کە رێ والزێ

wamble , vi , n — دل رادبت . ئورک قرقرێ دکت . ڤە دوە شت ، بادبت ، دزڤرت . دپێچت دل رابون . قرقرا ئورکی . بادان ، ڤە وە شین ، خنگلین ، زڤرین . ئالان .

wambled , adj — ڤە وە شی . دل رابویی

wambling , n — ڤە وە شین ، دل رابون

wampum , n — ستڤانکێ موهرکان

wan , adj , vi , t — نە ساخ . سست . لاواز ، پێتی ، پێتی دبت . پێتی دکت

wand , n — چوگان

wander , vi , t, n — دگە رێت ، گە ران . گە ر

wandered , adj — گە رایی

wanderer , n — گە روک . گە ریایی . باپیڤ ، گە ریدە . گە رال . غە ریب

wandering , n — کوچە ری گە ران ، سە رگە ردان . باپیڤانی . بێ رێ ، دە رو دە ر

- beggar — گە روک

- seller — چە رچی . چە مچی . پیلە وە ر

wanderingly , adv — ب گە رانی

wanderlust , n — ڤیانا گە رانێ

wanderoo — مە یمونەک هندی یان سریلانکی

wando , n — دارێ یوکالپتوسێ روژئاڤایا ئوسترالیا

wane , n — قلوتی ، کێمبون

wane , vi — کێم دبت . پێتی دبت ، لاواز دبت

waned , adj — لاواز . پێتی

wan(e) y , adj — کێمکری . کێمدار

wangle , v . t — ڤێلبازی دکت . دخاپینت ، دهە ژینت . قایل دکت(خاپینی)خو رزگاردکت ژگرفتاری یە کێ یان ئاپورە کێ

wangler , n — ڤێلباز . خاپین

wangled , adj — خاپاندی

wangling , n — ڤێلکرن . خاپاندن

waning , n — لاوازکرن ، کێمکرن

wankel , n - engine — مە کینە یە ک سوتنا هوندوری

wanly , adv — ب لاوازی

wanned , adj — پێتی

wanness , n — پێتی تی

wanning , n — پێتیبون

want , n — دە ست تە نگی ، بە رتە نگ . تە نگی . کێمامی . کێماتی

- ad — داخواز – ئاگە هی یا داخوازێ یان وجیێ

- of care — کێم سە خبیری

- of judgement — کێم پە ندی

- of sense — کێم هشی

- of thought — کێم رامان

want , vt , i — دخوازت ، دڤێت

wanted , adj — ڤەخوەستی . خاستی . ڤیایی بە رخواست

wanting , prep — کێم . بێ

wanton , adj , n فه لیته . یاریکه ر . به لقتی . دڕ . هوف . سته مکار . بیقام . قه ره ستی. کوڕیٚ نازدار ، تره ک داوێن پیس . قه شمه ر ، مادگوهێر . سه ریلکی . بیٚ مه ره م .
- child زاروکیٚ ماد گوهێر
- destruction ویرانکرنا بیٚ مه ره م
- mischief شه یتانی یا بیٚ مه ره م
- mood ماد دژوار
- wind بایێ دژوار
wanton , v , i سه رسه ری دبت . ده ست به ردایی دبت
wantoner , n تره ک
wantonly , adv ب قه شمه ری . ب تره کی
wantonness , n قه شمه ریتی
wapiti , n په زکوفی یێ نه مریکانی
wapper - jawed , adj نه رزینک بادایی یان چیق
war , n شه ر . جه نگ .کێش ، دوژمنی
- battle به زما شه ری
- chest سندوقا شه ری
- civil ...... شه ریٚ براکوژی (ژیاری)
- club یانه یا شه ری . شه ر خواز
- crimes تاوانێن شه ری
- cry ناره ته . هه لا هه لا . تلیلی یێن شه ری
- dance داوه تا شه ری
- footing لیکدانا شه ری
- game گه مه یا شه ری
- gas غازا شه ری
- god خودایێ شه ری
- head موشه کیٚ شه ری
- horse هه سپیٚ شه ری .
- lord سه روکیٚ شه ری
- materiel که ره سته یا شه ری
- monger شه ر فروش . شه ر خواز
- mongering شه ر فروشی
- of nerves شه ریٚ ده ماران
- paint بویه یا رۆ فه شارتنیٚ
- partisan شه ریٚ چه ته گه ری
- path لیکدایی بۆ شه ری
- plane بالافرا شه ری
- power هیزا شه ری
- profiteer نوکیه
- risk insurance دابینکرنا مه ترسی یا شه ری
- ship شه رکه شتی
- song سترانا شه ری
- time ده میٚ شه ری
- vessel که شتی یا شه ری
- whoop قیژا شه ری
- zone ده فه را شه ری
war , vt , i شه ری دکت . کێشه دکت
warble , vi , t , n دسترینت . ستران . ئاهه نگ . چریکاندن ، چچکان ، شقین
- fly میشا هه سپ و ته رشی
warbled , adj سترانکری
warbler , n سترانبێژ . ئاهه نگبێژ ، ده نگبێژ .
warbling , n شقین . چریکاندن ، چچکان
ward , n , v , t پاراستن . پاسفانی ، پاسفان . سه خبیری . گرتن . زیندان ، راسپێری ره خیٚ زیندانیٚ یان نه خوشخانه یێ، تاخ، که لشا بچوکا ته نگا کلیلیٚ. بسپوریٚ راسپێرکری، دپاریزت . خو فه ددت . پاشفه دبت
ward.......... پاشگره کو ئاراسته یه
- back .... پاشفه
- back ....s پاشفه
- for .... پێشفه
- home .... (بۆ) مالفه
- in........... هوندوریفه
- north........... باکوریفه
- south ...... باشوریفه
warded , adj ددانکری . کونکری
warden , n زیندانفان . وردیان
warder , n پاسفان . زیندانفان ، چوگان . دارده ست
wardership , n پاسفانیتی
ward heeler , n پشتگریٚ رامیاری
wardress , n زیندانفان (میٚ)
wardrobe , n دولاب
wardroom , n ره خیٚ ئه فسه ران (شه رکه شتی)
wardship , n راسپێری . پاسفانی . شاگردی
ware , n , adj تیگه هشتی . ئامان . په رتال . کالوت ، وریا . کوتال . هشیار

- hounds تاژی یێن پاسڤانی یێ
- house کوگه . عه مبار
- room ژورا عه مبارکرنێ
- traps ته لهه یا هشیاری یێ
- wire تێلا هشیاری یێ
ware , v . t هشیار دبت . خو له ددت ، خه رج دکت . عه مبار دکت (نه خاسمه که ل ویه لی)
wared , adj ئاگه هکری
wares , n ئامان . کوتال . په رتال
warfare , n جه نگ . شه ر
warfarin , n وارفه رین . ده رمانه ، کرنده کوژه
warily , adv ب هشیاری
wariness , n هایژی . هاش
waring , n ئاگه هکرن
warison , n بوریزانا ئێریشێ
warlike , adj شه رخواز . جه نگی
warlock , n جادوباز
warm , adj , n گه رم . تێهن شیز ، شله تێن
- blooded خوین گه رم
- countries وه لاتێن گه رم
- front به ره یان به رێ گه رم
- heart دلوڤانی
- hearted دلوڤان ، دل نه رم
- heartedly ب دل نه رمی ، ب دلوڤانی
- heartedness دل نه رمیتی ، دلوڤانیتی
- spot حه زکرن.خالکا گه رم :(سه حکه ره)
- water ئاڤا تێهن شیر
- weather سه قایا گه رم
- warm , v . t گه رم دبت . گه رم دکت
- to .....up گه رم دبت . گه رم دکت (خوارنێ)
warmed , adj گه ر مکری
warmer , n گه رمکه ر . گه رمتر
warming , n گه رمکرن
- pan ئاغله ویک
warmish , adj پچه کێ گه رم
warmly , adv ب گه رمی
warmth , n گه رمی
warm - up گه رمبون
warn , v . t ئاگه هدار دکت
warned , adj ئه ویتیکری . هایدایی
warner , n ئاگه هکه ر .
warning , n ئاگه هکرن . ئاگه هی . ته ریر ، ته مبی ، هایدان . په لکاندن . ئه ویتی . شیره ت . هشداری ، ئاگه هداری . په ند ، ئاگه هدار کرن . های ، ئاگادار کردن
- in chess کش
warningly , adv ب ئاگه هداری
warp , n , vt , i به نده ک ، لادان . بادان ، خوه هری ، بنیات . به نکێ دریژێ ته فنی . وه ریسێ گه می یێ . لیم ، بادت . خوهر دکت . لادت . بزر دکت . کرێت دکت . به نکی دریژ دکت ، دکشت (گه می یێ)
- beam پێنچا به نکی
- and woof بنیات
warped , adj خیس
warrant , n ده سته به ری ، به هانه . دروڤ . بیرنامه
- officer , n جێگرێ ئه فسه ری ، سه دڤانیار
warrant , vt تویات دکت . ده سته به ر دکت . ده ستور ددت . ره وادکت ، به هانه دکت . دروڤ دکت
warrantable , adj به هانه بار
warrantableness , n به هانه باری (تی)
warrantably , adv ب به هانه یی
warrantee , n ده سته به ردار
warranter , n = warrantor
warrantor , n ده سته به ر
warranty , n ده سته به ری
warred , adj شه رکری
warren , n نێچیر گه . ماڤێ نێچیرێ . کێڤر وشکگه ، کێڤروشکێن لێ درێ
warrener , n نێچیر گه ڤان . خودانێ کێڤر وشکگه هێ
warrigal , n , adj کوڤی . نه که هیکری (هه سپ) ، سه یێ کوڤی
warring , n شه ر کرن

warrior , n — چه نگاوه ر . شه رڤان . شه رکه ر ، چه نگباز . چه نگڤان . شه رانی . شه رکار . شه ردار

warsaw , n — ته خلیت ماسی ، سه رمه ک بازری پوله نده

wars (t) le , vt — خه بات دکت ،کیٚشه دکت . گه ش دکت

wart , n — به لالوک . به هلوک . به هلولک . به هلوکه . بالیکه . بالوکه

- grass — گیا به هلولک (بۆ ده رمانی)

- weed — فریزی به هلوک (بۆ ده رمانی)

warted , adj — به هلوکه کری

warthog , n — به رازێ کوڤی یێ ئه فریقایی

wartless , adj — بیێ به هلولک

warty , adj — بالیکه یی . به هلوکه یی ، به هلولکی

wary , adj — چاڤ ڤه کری . هشیار

was , (p . of . is) — بو

wash , vt , i — دشوت

- to ....clothes — جلان دشوت

- to ...down — خوارنێ دادئورت ب ڤه خوارنێ (ئاڤه کێ)

- to ...out — ویٚران دکت (پرێ) ، لاواز دکت . پاقژ دکت ، ره نگی پیتی دکت

-to ....up — ده ست و چاڤان دشوت ، ئامانان دشوت

wash , n , adj — تلپ . شه راب . هنینا ته نک ، هنین . بویه . لیم . گوتن یان ئاخفتنا پوچ چه لال . بالاڤکرن . شوشتن

- basin — ته ست . شکه ڤ . ئاڤ سونگ

- board — ده پێ شوشتنێ

- boiler — قازانا شوشتنێ

- bottle — ئالاڤکا بژینکرنا غازان

- bowl — ته ست . پیٚشوک . بالاڤخانه . ئاڤ سونگ

- cloth — په روکێ شوشتنا ئامانان

- day — روژا شوشتنا جلکان

- hand - basin — پیٚشوک

- house — بالاڤخانه

--leather — ئه رمه په روک . کوده ری

- out — ...شوران . رامالین

rag = washcloth

- room — شوشتنگه . ئاڤده ست (ل ئاشخانه یێ) ، ئاڤریژ

- stand — پیٚشوک

- tub — ته شتا شوشتنێ ، بالاڤخانه

- woman — ژنا جل شو

washability , n — شوشتنباری

washable , adj — شوشتنبار . به رشوربار

wash and wear , adj — شوشتن ئو ل به رخوه کرن

washed , adj (p. pp . of wash) — شوشت ، شیشت ، شوشتی

- out — ڤه رمی . ماندی . پیتی

- up — بیزار . گه له ک ڤه رمی ، ماندی ، وه ستایی

washer , n — شو ، جل شویا خوکار ، خه له که ک لاستیک یان میٚرتالی بۆ موکمکرنا گرتنێ یان نه هیٚلانا ده لاندنێ

- woman — ژنا جل شو

washery , n — شوشتنگه یا کومری

washing , n — ئاراڤ . شیشتن . بالاڤکرن . بالاڤ . شوشتن

- machine — جل شو . بالاڤه ک

- receptacle — له گه ن

- soda — سودایا شوشتنێ

- stand — پیٚشوک

Washington , n — پایته ختێ ویلایه تیٚن یه کگرتی ییٚن ئه مریکا

washingtonia , n — ته خلیت دار ڤه سپێ کالیفورنیا

washily , adv — ب لاوازی

washiness , n — لاوازیتی . روهنیتی

washy , adj — بیقام ئاڤی (روهن ، نه تیر) . ته نک . پیتی

wasp , n — زلکیتک . موز . موزاقرتک . ستانک . ستینک

- bee — میٚشا زلکیتکی

- beetle کێزا وه‌ک زلکێتکێ
- fly مێشا زلکێتکێ
- waist که مه را ستێنگێ . که مه را گه له ک زراڤ

W.A.S.P. abbr. White Anglo - Saxon Protestant پروتی یێ سپی یێ ئه نگلوسه کسونی .

waspish, adj زلکێتکی . ستێنگی

waspishly, adv ستێنگه کی

waspishness, n ستێنگیتی

wassail, n, vi, t نوشیجان ! ئاهه‌نگا ڤه‌خوارنێ سترانێن چه ژنا زایینێ دبێژت . بێقام ڤه‌دخوت . نوشیجان دکت

wassailer, n مه ی ڤه خوارێ بێقام

Wasserman reaction or test, n ئه زمونا واسه ر مان . بۆ سه حکرنا نه ساخی یا فره نگی یان سوزه نه کی

wastage, n زه هی

waste, adj, n, vt, i. پاشماوه . پاشمایی . فیرو . به یار . چول . زه هی . خولت ، زه هی دکت
- to go or run to ..... زه هی دبت
- to lay .... دهه رفینت . ویران دکت . کاڤل دکت
- basket سه لکا گلیشی
- energy ئوزه یا زه هی
- heap گوفک
- land به یار . چول
- nuclear ..... پاشمایی یا ناڤوکی
-paper کاغه زێن زه هی
- pipe بوری یا پیساڤێ
- products پاشمایی . به ره مێن زه هی
- water ئاڤا ب کار هاتی . پیساڤ

wasted, adj زه هیکری
- fruits and vegetables سمیته

wasteful, adj زه هیدار

wastefully, adv ب زه هیکرنی

wastefulness, n زه هیتی

wasteless, adj بێ زه هی

waster, n زه هیکه ر . ده ست به ردایی

wasting, adj لاواز که ر . کاڤلکه ر . زه هیکه ر

wastrel, n تشتێ زه هیکری . کێرنه هاتی . باپیڤ . ده ست به ردایی

watch, n نوبه . نوبه داری . کات ژمێر . نێره ڤانی . زێره ڤانی . ده مژمێر ، سه عه ت
- band کوسته ک
- basket سه لکا گلیشی
- bracelet کوسته ک
- cap کولاڤێ ده ریاڤانی
- case نخێڤا مێرتالی یا ده مژمێرێ
- chain زنجیرا ده مژمێرێ
- dog سه یێ پاسڤانی یێ
- fire ئاگرێ پاسڤانی یان پاسڤانی یێ
- glass جاما ده مژمێرێ
- guard زنجیر یان به نکێ ده مژمێرا به ریکێ
- hand میل
- handle ده ستکێ سه عه تێ
- key کلیلا ده مژ مێرێ (بۆ بارکرنێ)
- maker ده مژمێر چێکه ر . ده مژ مێرڤان
- making ده مژمێر چێکرن
- man ئه ره ول . نوبه تدار ، گزیر . پاسه وان ، دیده ڤان
- night ئه ڤێژا درێژ نه خاسمه شه ڤا سالا نو
- pocket به ریکا ده مژمێرێ
- tower برجا زێره ڤانی یێ
- word په یڤا سه ره کی یا سه ره تایێن پارته کێ . په رول

watch, vi, t مێزه دکه ت . دبینت . دنێرت . زێره ڤانی دکت ، ته ماشه دکت
- to ...one's time ل هیڤی یا ده لیڤه یێ دمینت
- to ...out های ژ خوه دهه بت ، هشیار دبت . وریا دبت

watchable, adv ته ماشه بار . زێره ڤانیار

watched, adj ته ما شه کری . زێره ڤانکری

watcher, n چاڤدێر . ته ماشه ڤان . دیده ڤان . بینه نده . ته ماشه که ر . شه هه نه ، بینه ر

watchful, adj وریا . هشیار

watchfully , adv — ب وریایی
watchfulness , n — هشیاریتی
watching , n — بینین . چاڤدێری . دیتن . نێرین . دیده ڤانی . ته ماشه . ته ماشه کرن ، مێزه کرن
water , n , adj — مێز . فرمێسک . رۆندک . خێزاو . رادان . گه ر . ده ریا . ئاو . ئاف ، ده رهینانا قوچانێن دارایی یێ پترکرنا سه رمایه یی .
- above ..... — دور ژ ده ردی
- in deep .... — گرفتار . که تی بن گرفتاری یان ده رده کێ
- in low ..... — ته نگاڤه ، ده ست ته نگه
- in smooth ..... — پێشکه تی یه ، بێ گرفتاری
- on the .... — دناڤ که شتیدا یه ، ل سه ر گه می یێ ب رێ که تی یه
- to drink the ...... — بچت گه رماڤا بۆ کان ئاف ئو ته ندروستی یێ
- to get into (be in)hot...... — توشی گرفتاری یێ ببت
- to go on the ....wagon — ئێدی مه ی ناڤه خوت
- to go through fireand...... — که تی یه به ر ده رده ک گران
- to hold .... — دیتانه راسته ئو خو ل به ر ره خنه یێ دگرت
- to keep one's head or oneself above ..... — خو ژ گرفتاری یا ڤه ددت (نه خاسمه دارایی)
- .....back — پاش ئاف : سارنج یان بوری ل پاش کوچکی بۆ داپینکرنا ئاڤا گه رم
- bag — مه شک
- ballet — سه مایا ئاڤی کو مه له ڤان دکن
- beetle — کێزا ئاڤی
- bird — بالنده یێ ئاڤێ
- biscuit — بسکتا ئاڤی (ئار و ئاف)
- blister — زیپکه یان پرزکا ئاڤی (بێ نێم و خوین)
- bloom — کوما که ڤزی
- borne — سه رئاف
- bottle , n — بوتلێ ئاڤی: ئاف گوهێز . نه خاسمه ب گه می یێ . شوشه . گوگم
- boy — ئاڤبر : کورکێ ئاڤێ ددت گرویه کێ وه ک یاریکه رێن ته پکاپێ
- buck — په زکوڤی یان ئاسکا ئاڤێ کو حه ز ژئاف و زه نگاو دکت
- buffalo — گامێشێ ئاڤی
- bug — پێشی یا ئاڤی
- canal — جو ، جو یا ئاڤێ
- carrier — ئاڤبر
- chestnut or water caltrop — شاه به ر و یا ئاڤی
- chiquapin — زه باتا ئاڤێ
- clock — ده مژمێرا ئاڤی
- closet — ئاڤده ست . ئاڤرێژ . ده ستاڤ
- cock — جورنه
- colour — که ڤالا ئاڤی . ره نگێ ئاڤێ . بویه یا نه قشی تێکلی ئاڤێ ، نه رونی، کری
- colourist — هونه رمه ندێ ئاڤی ێیکو ب ره نگێ ئاڤی نه قش دکت
- cool , vt — (ب ئاڤێ) سار دکت
- course — ئاوه رێ . جه لا ل
- craft — گه می . که شتی . به له م
- crake — بالنده یه ک ئاڤی
- cres — پێرپین
- current — تیرا ئاڤێ . سولاف
- cycle — دوچه رخا ئاڤی
- dog — سه ئاڤی
- fall — ئاف شور . فیره ک . شیپ . ئاڤگه . سولاف . رێژ ئاف
- fall (small) — شراف
- fast — ئاڤگر
- finder — ئاڤگه ر
- flea — کێچا ئاڤی
- flow — ره وانی یا ئاڤی
- fowl — بالنده یێ ئاڤی نه خاسمه یێ مه له ڤان
- front — به رئاف
- gap — که لشا ئاف سرتا چیایان کو رزبار تێرا بچت

- gas غازا ئاڤى (ژه هره) بۆ ئێزینگ ئو روناهیکرنێ
- gate ده رگه هێ ئاڤێ
- gauge ئاڤپیف (د سارنج یان قازا نێدا)
- glass ده مژمێرا ئاڤى ترازێ ئاڤێ . شوشه یێ ئاڤێ (بۆ زێره ڤانى یێ) . ئاڤپیف
- guard and distributor میراف
- gum شرێزا ئاڤێ : داره ک شرێزێ ل به ر ئاڤێ شێن دبت
- hammer کوتانا ئاڤێ : ده نگێ کوتانا ئاڤى ل سه ر بورى یان
- hemlock سوکه رانا ئاڤى (ژه هرى یه)
- hen مریشک به‌شک . مریشکا ئاڤێ . مریک
- hole کونا ئاڤى .کونه‌ک خورستى ئاف تێدایه . کونا سه ر سه هولێ
- hyacinth گوله ک ئاڤى وه ک زه باتى
- ice به فروکا ئاڤى : شرینایى یا سه هولى (ئاف و شه کر و تامدارى)
- inadequacy کێم ئاف
- inch ئینجا ئاڤى
- jacket نخێفکا ئاڤى : ئاف تێرا دچت بۆ سارکرنا پارچه یێن هوندورى نه خاسمه ستونکێن ئوتومبیلێ
- jug ئاڤده ڤى . مه سین . جه ودک
- jump گیرویا ئاڤى وه ک گه ر یان چالا ئاڤى کو پێدڤێت هه سپ سه روا باز بدت ل پێشبرکێ یا هه سپان
- leaf به لگ ئاڤى (هه له‌زه‌ک به لگ ددانکى ، ئاڤى)
- level رێکارا ئاڤى
- lily نیلوفه ر . زه بات
- line هێلا ئاڤێ : ل ره خێ گه مى یێ کو گنراتى یا ئاڤێ دیار دکت
- logged تژى ئاف
- main بورى یا سه ره کى یا ئاڤێ
- man گه میڤان . شه لپیکار
- mark , n , vt نیشانا ئاڤێ . نیشانا بلندى یا ئاڤێ دیار دکت . نیشانا دناف ته ڤنێ کاغه زێدا یاکو ب ته نێ دیار دبت هینگا دکه ڤت ناڤبه را روناهى یێ ئو چاڤێدا ، کاغه زێ (داخ) دکن ب نیشانا ئاڤى .(وه ک نیشانا ئاڤێ) نه قش دکت
- melon شوتى . شفتى . زه به ش
- meter ئاڤپیف
- milfoil هه زار به لگا ئاڤى
- mill ئاشێ ئاڤێ . ئاش ئاف
- moccasin موکاسینێ ئاڤێ : مارێ ئاڤێ
- nymph په رى یا ئاڤێ
- oak به رویا ئاڤێ
- of crystallization ئاڤابه لوربونێ
- ofhydration ئاڤا پێکهاتنا تشته کێ ل گه ل ئاڤێ
- of life ئاڤا ژینێ
- passage بوار ، بور (ئاف)
- pepper بیبه را ئاڤێ : ته خلیت گیا گزنجکه ل نه ردێ ئاڤى شێن دبت
- pimpernel رزیانکا روڤى
- pipe سوریچک . ئاف بورى
- piped flow ئاف کشین
- pistol ده بانجه یا ئاڤى (بۆ زار وکان)
- pitcher مه سین
- plantsin , n زرنایا شڤانى : گیایه‌ک ئاڤى یان چراڤى
- polo یارى یا پولو دناف ئاڤێدا
- pool ئاف زڤێرک . ئاف گه رک
- pot(with spout) مه سین
- power هێزا ئاڤێ : بۆ کارێ ئالاڤان . سولاف بۆ ڤى کارى ، مافێ ئاڤێ (بۆ ئاشى)
- proof , adj , n , vt دژ ئاف . په روکێ دژئاڤا بارانێ ، خو ل به ر ئاڤێ دگرت
- proofer به رگرێ ئاڤێ
- proofing به رگر کرنا ئاڤێ
- pump ئاف هلمژ
- ram کوته کێ ئاڤى (هایدرولیکى)

- rat مشک یان جردێ ئاڤێ ، باپیڤ یان دزێ بە رئاڤێ
- resistant بە رگرێ ئاڤێ
- repellent ئاڤ دورکە ر
- right مافێ ئاڤێ
- sapphire سافیر (بە رێ هێژا) یێ ئاڤێ
- scorpion دویشکێ ئاڤێ
- seal ئاڤ گرتە ک
- sewage جوکا سکاڤێ
- shed گە را ئاڤا بارانێ کوئاڤێ ددت روباری
- shield مە تالا ئاڤێ : هە لە زە ک ئاڤی یە
- side بە رئاڤ
- ski حلیسوکا ئاڤێ : ئالاڤا حلیسینا سە رئاڤێ
- skin دوڤالک . مە شک
- small .... شیپ . شراڤ
- snake مار ئاڤی
- soak , vt دئاڤیدا شل دکت
- soda ئاڤا سودا . ئاڤا قلێ
- spaniel تیلە ، سە یان تاژی یێ ئاڤی یێکو تێر مویێ گژە ئو ل نێچیرێ بالندە یێن ئاڤی دگرت
- spot پنی یا ئاڤێ : نە ساخی یە ک میوە یی
- spout شورک
- spraying ئاڤ وە شاندن . ئاڤ وە شین
- sprinkler , n ئاڤێژ
- sprinkling ئاڤ وە شاندن . ئاڤ وە شین
- sprite , n = water nymph
- stream قە م . زابوق . جە لال
- strider پێشی یا لنگ درێژ یاکو ل سە ر ئاڤا پە نگ دچت
- supply ژیاندن یان ئازوقە یا ئاڤێ
- system رێزکا ئاڤێ : روبار ئو چە م و زێ : ژێدە رێ ئاڤێ
- table رێکارا ئاڤێ : کو ئە رد ل بندا تێر ئاڤە
- thrush بالندە یێ سترانکارێ ئاڤی
- tight بێ گومان . ئاڤگر ، دژ ئاڤ
- tower برجا ئاڤێ . بوری یا ئاڤێ . ئالاڤکا ئاگر کوژ
- vapour هلما ئاڤێ
- vessel گوگم ,گوم گوم
- wave , n , vt پێلا ئاڤی ، ئاڤ پێل دکت ، پرچێ وە ک پێلا ئاڤێ چێدکت .
- way ئاڤ رێ . ئاوە رۆ . جوک
- weed گیایێ ئاڤی
- wheel چە رخا ئاڤێ
- wings , n . pl چە نگێن ئاڤێ : دو لاستیکێن پوڤدایی بۆ هێنکرنا مە لە ڤانی یێ
- witching بە رێبنی یا ئاڤێ : بزاڤا پە یداکرنا ئاڤێ ب دارێ بە رێبنی یێ
- works کارگە یان ئێزگە یا ئاڤێ
- worn , adj ئاڤ کە ڤنکری . ئاڤ رزی
- water , vt , i ئاڤ دکت (روندک) ، ئاڤ دبت ، ئاڤ ددت
- watered , adj ئاڤی . ئاڤدار . بە رئاڤی . ئاڤدایی
- waterford , n - glass شوشە یێ روهنێ بێ رە نگێ بە رستە یی
- wateriness , n ئاڤیتی
- watering , n دە لین . دلوپ . لێرک . ئاڤدان
- herd گاران ئاڤدان . ڤە هە راندن
- place کانی ، ژێدە رێ ئاڤێ
- pot or can ئامانێ پژرووکی
- waterless , adj بێ ئاڤ
- waterlessness , n بێ ئاڤیتی
- waterloo , n دە ربێ دژوار، پێشبرکێ یا ڤە بڕ
- watery , adj ئاوی . ئاڤی
- watson , n رکدارێ هە ڤرکێ بە لیمە تی
- watsonia , n هە لە زەک وە ک گلادیولس
- watt , n وات : یە کە یا هێزا کە هرە بی
- wattage , n واتی : هێزا کە هرە بی ب واتێ پیڤایی
- watter , n واتی یە ت:تشتە ک(وە ک ئێزگێ یان چرایی) کو واتی یە ک دیار هە یە
- watt - hour وات – دە مژمێر

watt - hour meter , n وات – ده مژ مێرپيڤ

wattle , n , vt بستکێن ل گه ل چق وله ڤه نی ڤه دهينن (بۆ تان ، ديوار ئۆ کاشخانکان) ، بست دکت ، دڤه هينت

- and daub جه بل ئۆ ئه ڤ بستکه

- bird بالنده يه ک ئوستڕالی هنگلێن خوه ر

wattled , adj ڤه هينايی

wattling , n ڤه هينان

wattmeter , n واتپيڤ

waul , vi قيژ دکت

wave , vi , t پێل دبت ، دهه ژينت ، دهه ژت

wave , n سيپه ل . شه ولدان . شه پول ، پێل

- sea ...... سيپه ل

- band گورزه يا پێلی

- equation هه ڤکێشا پێلی

- form شێوه ی پێل . شێوه يی شه پول . شکلێ پێلێ

- front به رپێل

- function کێلی پێل . پابه ندی پێل . ئه رکێ پێلێ ، رێبه رێ پێلێ

- length درێژيی پێل . درێژی يا پێلێ

- mechanics ميکانيکای پێل . ميکانيکا پێلێ

- motion ڤينی پێلی . ڤينا پێلێ

- number ڤاژی يا درێژی يا پێلێ

- of the future ته ڤگه‌را کو گريمانه دیێ ل پاشه رۆژێ زال بت

- shape,n=wave form

- theory تيۆرانيی پێلی . ديتانه يا پێلێ

- train پێلا هه ڤکێشی

waved , adj هه ژاندی . پێلدار . شه پولکه ر . پێلکه ر . پێلدايی

waveless , adj بێ هه ژين . هه دار . بێ پێل

wavelessly , adv ب بێ پێلی

wavelet , n پێلک

wavelike , adj وه ک پێلێ

waver , vi , n دخنگت . دله رزت . ڤه دوه شت . دودلی دکت ، خنگين . له ره . له رزين . دودلی

wavered , adj هه ژيايی . ڤه وه شی . دود ليکری

waverer , n دودلی

wavering , adj هه ژين . ده مده می ، دودل

waveringly , adv ب له رزی . ب دودلی

wavery , adj = wavering

wavily , adv ب له رزی

waviness , n له رزيتی . شه ولدان . پێليتی

waving , n شه که . هه ژاندن . پێلدان

wavy , adj له رزی . پێلکه ر. شه پولکه ر خه له ک . پێلدار

wav(e) y , n به فرقاز

wa - wa , n ده نگێ زرنا يێ ، بوريزانێ

wawl = waul

wax , n , vt موم ، موم دکت

- bean فاسولی يا مومی

- berry تی مومی ، تی به فری

- bill نکل مومی . (بالنده يه)

- candle موم

- chandlier ئاوێزه يا مومی . شه مه دانا مومی

- doll له يزتوکا مومی

- insect پێتکا مومی : پێتکا له شێ وێ مومی ده ردکت

- light موم

- like , adj وه ک مومی

- museum , n موزه خانه يا مومی

- myrtle تاوکا مومی

- palm دارقه سپا مومی

- work په يکه رێ مومی

- to ....strong وه رار دبت ، چێدبت

waxed , adj مومکری

- paper کاغه زا مومکری

- thread زيک

waxen , adj مومی

waxer , n ڤه مشتکه رێ مومی

waxily , adv ب مومی

waxiness , n موميتی

waxing , n قاونێ ستراناں . چیکرنا قاونێن ستراناں. مومیکرن

waxwing , n بال یان چه نک موم : بالنده یه ک سه رێ په ران وه ک مومی یه

waxy , adj مومی

way , n , adj رێگه . سه مت . رێ . چه وایی . ئاوا رێباز . چه وانی . چاوانی ، رێک ، چه له ب . چه له و . جور . ته هه ر . فورم . جوره

- by the ..... درێباریدا . ب ڤێ هه لکه تنێ

- by ....of درێکا . ب ئاوایێ . ژ به ر کو

- on the ....out ل به ر نه مانێ یه . ل به ر که ڤنبونێ یه

- out of the ..... ئاوارته . نه ئاسایی. کێرنه هاتی . نه دجهیدا . چه وتی

- to gather or lose ... (له ز) پتر یان کێمتر دبت

- to get one's own .... دگه هت تشتێ بڤێت

- to get something out of the ژ رێ ڤه دبت . ژێ رزگار دبت

- to get under ...... ده ربکه ڤت . ده ست ب پێشڤه چونێ دکت

- to go one's ....or.... .s ب رێکا خوڤه دچت

- to go out of one's ...(to do something) خه باته ک تایبه تی دکت داکو

- to have it both .....s هه ر دو ره خان دکت به هانه

- to have one's own ..... تشتێ بڤێت دکت

- to make .... پێشڤه دچت

- to make .....for خو ژ رێ ڤه ددت . رێ ددت

- to my ..of thinking ب هزرا من

- to put onself out of the .... (to do something). زه حمه تێ دکێشت داکو هاری که سه کێ بکت

- under .... پێشکه تی . ل سه ر رێ

waybill , n سیایی یا باری : به لگه نامه یا په رتالی

wayfarer , n رێونگی . رێبار . رێویک . رێوی . رێبوری

wayfaring , n , adj رێبورین

waygoing , n ده رکه تی ،. چویی . چون

waylaid , adj خوگرتی (بۆ ئێریشێ)

waylay , vt خودگرت بۆ ئێریشێ . ئێریش دکت (ژ بوسه یێ)

waylaying , n خوگرتن (بۆ ئێریشێ)

wayless , adj بێ رێ

ways and means , n . pl رێ ئو ئاوا

wayside , n , adj ره خێ رێ . ل ره خێ رێ

way station ئێزگه یا ئاڤی (ئیڤا دو ئێزگه یێن سه ره کی یێن هه ڤکێشان

wayward , adj یاخی . چرت . سه رهشک . ئاسێ . رکدار . سه رکێش

waywardly , adv ب چرتی

waywardness , n چرتیتی

wayworn , adj رێ وه ستایی

wayzgoose , n شایی یا سالانه یا چاپخانه یێ

we , pron ئه م ، مه ، ئێمه

weak , adj بێ کاره . لاژک . بێ هێز . بێ خاسیه ت ، ژار . دلسار . په پوک . مون . بێ وه ج ، دال . لاواز . سست . چه رموک ، له ر . لار . سس ، ئاژه ڤور . ڤه لس . ڤوریت . به دته ن . لاخر . لاخه ر . له خه ر

weak believer , n ئول سست

weak constitution,n ده ستورێ لاواز (یێکو ب ئاسانی دئێت گوهارتن)

weaken , vt , i لاواز دکت

weakened , adj داوه رافتی . ڤه لسکری ، لاوازکری

weakener , n .لاوازکه ر

weakening , n داوه رافتن . رافتن . چێزبون . لاژه بون . لاوازبون . ڤه لسکرن . ڤه لسبون

weaker , n ڤه لستر

- sex ژن

weakfish , n ماسی یه ک ئه مریانی ئه رزانه

weakhearted , adj ترسنوک . ترسونه ک

weakish , adj پچه کێ لاواز

weak - kneed , adj ڤێن لاواز . دودل

weakliness , n لاوازیتی

weakling , n , adj لاواز : مروڤێ له ش كه س یان هش لاواز

weakly , adj , adv لاواز ، ب لاوازی

weak - minded , adj ناقل سڤک . خریو . گه مژه . گه مژه ل . لاژگ

weak-mindedness , n هش لاوازیتی

weakness , n دالبون . ژاربون . قه لسوکی . له ری . به دته نی ، سستی . قه لسی ، مولی . ژاری . ته وتهین . چیزبون . سستبون . لاوازی ، سستایی

weak resistance , n به رگری یا سست

weak sighted , adj شه فکور

weak sister , n ئه ندامێ لاوازێ گرویه کێ

weak witted , adj ناقل سڤک . هش سڤک

weal , n شونا لیدانێ ل سه ر له شی . قه نجی بیر . به ختیاری

weald , n دار ستان

wealden , adj , n دارستانی

wealth , n مال هه بون ، هه بین . سه میان . ئه وا ، په رگال . ده وله ت . ده وله مه ندی . سامان ، مالداری

wealthily , adv ب ده وله مه ندی

wealthiness , n پاره دار ، ده وله مه ندی . هه بین . مالداری

wealthy , adj مالدار . ده وله مه ند . ساماندار

wean , n , vt مندال .زارو . زاروک ، بچوک ، شیری ژ ساڤایی دبرت . ژ شیر ڤه دکت

weaner , n شیرڤه کر

weaning , n ژ شیرڤه کرن . هلبوهارتن

weanling , n , adj شیرڤه کری . ساڤایێ ژ نو ژشیر ڤه کری

weapon , n , vt چه ک ، چه کدار دکت .

- sik leaved ....(old kurdish weapon) شه ش په ری

weaponless , adj بێ چه ک

weaponry , n چه ک

wear , n که ڤنی . موده ، کنجکرن . قه رمین . وه ستان . په رتاندن . جل . کنج

wear , vt , i دوه ستینت . ماندی دکت . ئاراسته یا گه می یێ دگوهور رت . به رده وام دکت (جل) ، دبورت (ده م ئو هێدی) ، هه لدگرت . که ڤن دبت.دکت به رخوه ، دهه رت

- to ....away دپه رتت . که ڤن دبت

- to ......off رابت یان راد دکت (ب خورینێ) . کێم دبت (به ره به ر)

- to ....on ده ماران ماندی دکت یان دئارینت ، ده م هێدی ئو گران دبورت

- to ....out که ڤن دبت . دوه ستت . دپه رتت

- to ...the breeches or the trouses or the pants ژن ل سه ر مێرێ خو زال دبت

- to ......throgh the day رۆژێ ب ئاوایه کێ دبورینت

wearability , n کنجباری

wearable , adj کنجبار

wear and tear , n که ڤن و دڕمان . سووان

wearied , adj بێزارکری

weariful , adj مروس . هه ستی گران

wearifully , adv ب مروسی

wearifulness , n مروسیتی

weariless , adj بێ وه ستان

wearilessly , adv ب بێ وه ستانی

wearily , adv ب مروسی . ب بێزاری

weariness , n توق . که شه نگی . شه که تکرن . جان بێزاری . وه ستان ، توقبون

wearing , adj کنجبار . ل به رکرن . لێبونی . هه ردی . داکری

- apparel کنج . جل

- out سووان . که ڤنبون . ناڤکه تن

wearingly , adv ب که ڤنبونی

wearisome , adj ره نجکێش

wearisomely , adv ب ره نجکێشی

wearisomeness , n ره نجکێشیتی

weary , adj , vi , t زه حمه ت . مروس . مریتو . ماندی . ماندو . وه ستایی . قه فلی ، وه ستی . چه ف ، بێزار دبت . بێزار دکت . مروس دکت . دوه ستینت . دوه ستت

- of جان بێزار ژ
wearying , n بێزار کرن . بێزاربون
weasand , n کرکروک . گه رو . گه وری
weasel , n , vi جانباز . چلو . ده له ک ، چلی دکت . جانبازی دکت
- word په یڤا خاپین
weascled , adj چلو
weaseling , n جانبازیکرن
weather , n , adj ئاف وبا . بانوباران . سه قا . که ش
- under the ...... مه ست (پچه کێ) ، له ش نێش
- ...beaten که فنبویی(ژ به ر با باران ئو تاڤێ)
- board ره خێ گه می یێ به را مبه ری بایی
- bound که ش گرتی
- bureau جڤاتا که شی . نفیسینگه ها که شی
- chart نه قشا سه قایی
- cock که له شێرێ بایی : ئالاڤا وه ک که له شێری ئاراسته یا بایی دیار دکت
- condition ئاوایێ سه قا
- deck بانێ فه کری یێ گه می یێ
- eye چاڤێ سه قایی : کو زو گوهورینا سه قایی دبینت
- forecast پێ ربینی یا سه قایی
- glass په ستانپیف (بارومه تر)
- map نه خشه یا ئه سمانی : نه خشه یا بارێ ئه سمانی یێ ده مه کێ دیار دکت
- proof به رگر یان دژ سه قا (خو ل به ر سه قایی دگرت)
- raining .... شلوپه
- ....ship که شتی یا زێره ڤانی یا سه قایی
- station نێزگه یا سه قایی
- service خزمه تا سه قایی
- strip تیتک یان لاستیکا سه قایی (ئاڤبه را ده ری یان په نجه رێ ئو که ناری داکو باران نه ئێت ژور)
- tight , adj به رگر یان دژ با ئو بارانێ
- wet .... شلوپه
- wise , adj شه هره زایێ پێ ربینی یا سه قا ئو هزر و هشان
- worn , adj سه قا (لێدایی) که تی

weather , vt , i رزگار دبت (ژ باهوزێ) ، دچت (ئاف ده ربایی) ل گه ل ئاراسته یا بایی ، دکه ڤت به ر سه قایی ، فه دبت یان پیتی دبت (ژ به ر کارتێکرنا سه قایی) . به رگری یا سه قایی دکت .
weatherability , n که شباری . سه قاباری
weathered , adj خوه هر یان نشیف داکو ئاف کوم نه بت . سه قاکری . که شکری
weathering , n شویا سه قایی ل سه ر ره نگ ، شکل یان پێکهاتنا تشتان(نه خاسمه ئاخ ئو که ڤران) ، سه قابون
weatherization , n که ش به رگرکرن
weatherize , vt که ش به رگردکت
weatherly , adj ب سه قایی . بێ لادان : ئێکراست دژی ئاراسته یا بایی
weave , vt , i , n دڤه هینت ، رادچینت . ته ڤن دکت ته ڤن . ڤه هین
weaved, adj (also : woven) ته ڤنکری . ڤه هینایی
weaver , n ته ڤنگه . ته ڤنکه ر . کورسکه ر . جومکه ر . جولهه . جه وکه ر
- bird بالنده یێ جومکه ر
weaving , n ته ڤنکاری . هوناندن . هونان راچاندن . کورس . ته ڤنکرن . ته ڤنکه ری . نژنی . ته ڤنی . ڤه هینانی
- comb هه په ، هه پک
- shuttle مه کوک
- thread هه ڤده
web , n , vt , i ده ستکێ که ره نکێ مه کینه یێ . تور . پیلان . ته لهه . ته ڤنێ پیرهه ڤوکێ . داڤ . ته ڤن ، ته ڤنه پیرک . ته ڤنی چێبکت . بنخێڤت (ب توره کێ) . دکت ئاف داڤێدا ، تور دبت
webbed , adj تورکری . له پی (پێنکه)
webbing , n شه لیتا ڤه هینایی (ل بن زه به له کا که ل ویه لی بۆ قایمکرنێ)

webby , adj ته ڤنی
weber , n وێبه ر : یه که یا کرداری یا ڤزکا مه غنه تیزی
web eye , n نه ساخی یا چاڤی (ل گه ل په رده نو نه دابیّ)
web fingered , adj تل پیکڤه
web foot , n پیّ له پ (تل پیکڤه)
webpress , n چاپکه را زڤروک یان دستاری
webspinner , n پیرهه ڤوکی : پیتکا وه ک پیرهه ڤوکیّ ته ڤنی دکت
webtoed , adj تل (پیّ) پیکڤه
webworm , n کرمیّ پیرهه ڤوکی
wed , vt , i قایم دکرت . ژن دئینت . شو دکت
wedded , adj . شوکری
wedding , n بوک ئینان . گوها ستن . داوه ت ، مه هر . شوکرن
- breakfast له خرینی یا بوک نو زاڤایی
- cake کلوچا داوه تیّ
- cards کارتین داوه تیّ
- celebration داوه ت
- ceremony ئاهه نگا گوهارتنا بوکیّ
- custom ئونی
- day روژا داوه تیّ
- guests میهڤانین داوه تیّ
- house خیره تخانه
- ring گوڤه ندا داوه تیّ
- song (bride groom's) سه ریّ زاڤانو
wedel , vt (نشیڤ) دحلست
wedge , n قاش . پینج . ئاریخ . سنگ . پواز سپین . زه مومه . میخ . سپین دکت . میخ دکت
- the thin edge of the ..... سه رکیّ سپینی : یه که م پینگاڤ
- saddle قاشا زین
wedged , adj ئاریخکری سپینکری
wedging , n سنگکرن . ئاریخکرن
Wedgwood , n گکاری یا هیژا

wedgy , adj ئاریخی . سپینی
wedlock , n شوکرن . ژن ئینان
- out of ...... ده رڤه یی شوکرنا ره وا
Wednesday , n چارشه مب
wee , adj گه له ک بچوک . پچه ک
weed , vi , t فریزی رادکت . بژینگ دکت ، رزگار دکت (ژتشتیّ زیاندار)
weed , n ده ڤی . توتن . مه نگ . فریزی . فریزه، مه ریوانا ، جگاره ، کراس ، کراسیّ به هی یان ، گیاییّ زیاندار
- removing ئاشه ڤ
weeded , adj فریزی پاقژکری یان بری
weeder , n مه ره ندی
weedicide , n فریزه کوژی
weediness , n فریزه یی تی
weedless , adj بیّ فریزه
weeds , n (pl) ده ڤی . فریزه
weedy , adj تیر فریزه
week , n حه فته . حه فتی ، حه فت روژ ، شه مبی . یه کشه مب . دوشه مب . سیشه مب،(چوارشه مب) چار شه مب، پینجشه مب، ئینی (هه ینی)
week - day روژا حه فتی ییّ (شه مبی یان جاران ئیکشه مب ژی تینه)
- days , adv هه ر روژا حه فتی ییّ
- end دوماهی یا حه فتی ییّ
- ender پشوکه ریّ دوماهی یا حه فتی ییّ
- ends هه ردوماهی یا حه فتی یان
weekly , adj , adv , n حه فتانی . حه فته یی ، هه فتانه . روژنامه یان وه شینه ک حه فته یی
- newspaper روژنا مه یا حه فته یی
- wage هه فتانه
ween , v . t هزر دکت . ئاشوب دکت . باوه ر دکت .
weeny , adj هور ، بیقام بچوک
weep , vi , t , n دگریت ، گرین
- hole کونکا دیواری یان بنیاتی - بوّ ده رکه تنا ئاڤیّ)
- to ....away بیقام دگریت ، ده می ب گرینیّ دبورینت

- to ....loudly قاره قاردکت
weeper , n گریکه ر
weeping , n ئیس . گرین . گری
- loudly زارین . قورقور . قاره قار
- willow سه لیا شه رمین یان شور
weepy , adj تیر گری
weever , n ماسی یه ک بچوکه
weevil , n به لتیتک یان به لتک
weevily , adj به لتکبویی
weft , n پو ، ته ڤن . په روک . کراس . تاییٚ
کراسی یێ هه لکه تتی ته ڤنکری
wehrmacht , n هیزین چه کدارین ئه لمانی
weigh , v . t . i ڤه دکیشت . دکیشت . دپیڤت
- to .... consequences هزرا ئه نجامان دکت
- to ....down مروس دکت . گران دکت
- to ....heavy گران دکیشت
-to .... in دکیشت
- to ....little کیم دکیشت
-to .... light سڤک دکیشت
-to .. outbutter , sugar, ,flour) دکیشت (بۆ شرینایی)
weighable , adj کیشانبار ، به رسه نگ
weighed ,adj کیشایی
weighing , n کیشان . پیڤان
weight , n بار .گرانی . سه نگ . کیش ، ڤه کیش
- to put on .... قه له و دبت
- lifter سه نگ هه لگر . سه نگباز
- lifting سه نگبازی . سه نگ هه لگرتن
weight , v . t ڤه دکیشت . گران دکت . دکیشت
weighted , adj گرانکری . کیشایی
weightily , adv ب گرانی
weightiness , n سه نگیتی
weightless , adj بیٚ کیش . بیٚ سه نگ
weightlessly , adv ب بیٚ سه نگی
weightlessness , n بیٚ سه نگیتی
weights , n بارخانه
weighty , adj سه نگ . گران
weir , n سکر . به ند

weird , n , adj گێره . ناسایی . ئاویزه ، سه یر .
به خت ، نه خاسمه به د به خت .
به ربین ، جادویی . ره ملدار
weirdly , adv ب گێره یی
weirdness , n گێره یی تی
welch = welsh
welcome , n , adj ,vt ب خێر هاتن ، پیرگین دکت ،
خێرهاتنیٚ دکت
- home خێرهاتنا مال
welcomed , adj خێرهاتیکری
welcomely , adv ب خێرهاتنی
welcomeness , n خێرهاتنی تی
welcomer , n خێرهاتنکه ر
welcoming , n خێر هاتنکرن ، پیرگین . پیشوازی
weld , n , vt , i چه سپه ک . له حیم ، له حیم دکت
weldability , n له حیمباری
weldable , adj له حیمبار ، له حیمدار ، لکاندار
welded , adj له حیمکری .
welder , n له حیمگه ر
welding , n له حیمگه ری . چه سپین ، جوش .
له حیم . له حیمکرن
weldment , n چه سپینه . له حیمکرن . له حیم
welfare , n به ختیاری . ره ها . فره هی .
ئاشیت ، ته نایی . سه خبیری
- state ده وله تا به ختیاری
- work کاریٚ به ختیاری
welfarism , n به ختیاریتی
welfarist , n باوه رمه ندیٚ به ختیاریتی بیٚ
welkin , n ئه سمان
welkin , n نشتمان یان نشینگه یا ئه سمانی یا
خودایی
well , adv , pred , adj , n که هنی . ڤه زکی . ئاز . چا !
دی ! قه نجه ! خوه ش ، کانی .
چال . قه نج . باش ، ساخ
- advised ژیرانه
- aimed قه نج ئارمانجکری
- appointed , adj قه نج ئازوقه کری . باش
که ل و په لکری
- armed باش چه کدار کری ، چه ککری

- attested باش گه واهكری
- authenticated باش ره سه نكری یان راستاندی
- away , interj مخابن !
- balanced قه نج هه ڵسه نگكری
- behaved قه نج ره وشتی
- being به ختیاری
- beloved قه نج ڤیایی
- born خانه دان . بالچی
- bred قه نج خودانكری
- conditioned ساخ و سلامه ت . قه نج ره وشت ئو سنجی
- conducted قه نج ره وشتی
- connected تێر مروڤێن پایه به رز ، ره سه ن
- contented دلنیا
- contested قه نج پێشبركێ یان هـ ڤركی كری
- cooked پلوخ . پژی
- defined باش دیاركری
- directed قه نج كارداركری
- disposed دلسوز
- doer خێركار
- done پلوخ . پژی
- done ! ئافه رین . ئافه رم !
- dressed خه ملی . چلاپه ک
- earned ستێله یی ب ده ست كه تی
- educated قه نج په روه رده كری
- favoured لاو
- fed قه نج ئێمدایی
- fixed ده وله مه ند
- fought باش یان قه نج شه ركری
- found تێر كه ره سته
- founded بنیات قایم . راست
- furnished قه نج راخستی
- graced لاو
- groomed چلاپه ک
- grounded=well founded
- handled قه نج راكری ئو دانایی
- head سه ركانی . سه رچال
- heeled ده وله مه ند
- informed قه نج راگه هاندی
- intentioned قه نج مه ره م
- judged قه نج بریار
- knit باش ڤه هینایی : موكم
- known ده نگین . ده نگدار . ناڤدار ، به لو ، پێگوتی
- loved قه نج ڤیایی
- mannered قه نج ره وشت
- meaning دل سپی . دل قه نج
- meant قه نج ئارمانج
- nigh , adv نێزیک
- off پی . ده وله مه ند
- oiled قه نج رونكری
- ordered قه نج رێكخستی ، لێكدایی ، ب سه ر و به ر
- paid قه نج دراڤ دایی
- painted قه نج كه ڤالكری
- pleased به ختیاركری
- pleasing كه یف خوه شی
- populated شێن
- proportioned به ژن زراڤ
- read تێر خوه ندی
- regulated قه نج رێزككری
- remembered قه نج ل بیر مایی
- reputed رێمه تدار
- rounded قه نج رێزک ، هه ڤتایی
- seeming دلنیا دیار
- set لێكدایی
- sifted قه نج بژار كری
- spent قه نج خه رجكری
- spoken ره وانبێژ . زماندار
- spring كانی
- timed قه نج ده مكری
- to - .do پی ، ده وله مه ند
- trained باش راهینایی
- tried كارامه
- trod (den) قه نج سه ردانكری

- tuned باش ئاوازکری
- turned باش ده رکه تی یان چێبویی
- wisher خێر خواز . چاکخواز
- wishing خێرخوازی
- worn درهایی . که ڤن ، په رتی .
well , vi , t دزێت (ژ کانی ێ)
- to .....up دڤه زکت
wellingtons , n چه زمه
welsh , vt دخاپینت (گره وێ نادت)
Welsh , n , adj زمان یان خه لکێ ویلزی
- corgi سه یێ ویلزی
- rarebit , n = welsh rabbit
- terrier سه یێ ویلزی یێ نێچیرێ
welt , n , v , t تیتکا چه رمی یا به ردایی سه رچمێ پاشی یا پێلاڤێ یان جه زمه یێ . شو پا لێدانێ ، تیتکا چه رمی به ردت سه ر چمێ پاشی یا پێلاڤێ یان جه زمه یێ ، لێدت . جه لده دت : شوپا لێدانێ دیار دبت
welter , n گه ڤز . گه ڤزین . شلبونا ب خوینێ ، شاشبونا گه له مپه ر ، تێکلی یا بێ سه روبه ر ، کێشا بێ ئارمانجا ئول ، رێزک یان گاریسان
- race پێشبرکێ یا هه سپان بۆ گران سواران
- weight کولبازێ نه ژ ١٤٧ پاونان پتر
welter(in) , vi , t دگه ڤزت
weltered , adj گه ڤزی
weltering , n گه ڤزاندن
wen , n پورگێ رونی . په ژا نه به د ، په ریزداه
wench , n , vi, t که چ . خدام . دێهل . فه لیته ، دوستی یان تێکلی یا دێهلان دکت ، تره کی دکت
wencher , n تره ک . دوستێ دێهلان
wend , v . t . i (سه ر رێکا خو) دچت ، پێڤه دچت . رێکا خو دگرت
wensleydale , n ته خلیت په نیره
went , (p of go) چو
wentletrap , n پێسترکا لوله کی . شه یتانوکا ده ریایی سپی ڤالک لوله کی . ڤالکێ ڤی شه یتانوکی

wept , (p : of weep) گری
- tearfully ئازری
were (see be) کو یا به رێ یا(was)
werewolf , n گورگ مرۆڤ (ئه فسانه)
wergild, n (also : wergeld) خوین به ها
west , n , adj , adv رۆژ ئاڤا
- bound به ر رۆژئاڤاڤه
- wind بایێ رۆژئاڤایی
wester , vi , n رۆژ ئاڤابت ، بایێ رۆژئاڤا
westered , adj رۆژ ئاڤابویی
westering , adj , part رۆژ ئاڤابون
westerly , adj , adv رۆژئاڤایی
- (rainy) wind بایێ بارین
western , adj , n رۆژ ئاڤایی
- hemisphere نیڤ ڤادا رۆژئاڤا
westerner , n رۆژ ئاڤایی
westernization , n رۆژ ئاڤاییکرن
westernize , v . t رۆژ ئاڤایی دکت
westernized , adj رۆژ ئاڤاییکری
westernizing , n رۆژ ئاڤاییکرن
westernmost , adj رۆژ ئاڤاترین
westing , n دوراتی یا (چونا) رۆژئاڤایی
westminster , n خانی یێن په رله مانی (له نده ن)
westward , adj , adv به ر رۆژ ئاڤا . به ر رۆژ ئاڤایێڤه
westward (s) , adv به ر رۆژ ئاڤا . ئاڤا
wet , adj , n شێ . شێدار . نه م . ته ر . شل
- back کوچه رێ مه کسیکی یێ نه ره وا ل ویلایه تێن یه کگرتی یێن ئه مریکا
- blanket مروڤێ سستکه ر
- dock گه را ئاڤێ
- dream خه ونا شل (زایه ندی)
- firewood ته رک
- goods په رتالێ ئاڤه کی (رون . شه راب بویه)
- nurse دایین
- rainy weather شلوپه
- steam هلما شل
wet , vt , i میز دکت . شل دکت

- to ....down شل دکت . هێن دکت

- to ....one's whistle قورتەکێ ڤە دخوت (شە رابێ)

wether , n بە رانێ گونوکری

wetness , n تە ری . شلبون . هێوی . هێمی ، نە می شێ ، شلیتی ، شلاتی ، شلی

wettability , n شلباریتی

wettable , adj شلبار

wetted , adj شلکری

wetting , n تە رکرن . شلکرن

- agent هوکارێ شلکە ر

wettish , adj پچە کێ شلە

W . E . U . abbr . Western European Union , n یە کیە تی یا ئورویی یا روژ ئاڤا

wey , n کە ڤنە یەکە یا کێشانێ یان قە بارە یێ

W . F . T . U . abbr . World Federation of Trade Unions یە کیە تی یا جیهانی یا یە کیە تی ێێن کارکە ران

whack , v . t, n دژوار لێددت . دبرت . زال دبت درە ڤێنت . دشکێنت ، لێدانا دژوار . دە ربێ دژوار.دە نگ ڤە دانا ڤی دە ربی

- to ....up بە لاڤ دکت ، دابە ش دکت

whacker , n بە ش . بە هر . بار . دە لیڤە . بزاڤ تشتێ مە زن یان مروڤێ گر

whacking , adj گە لە ک . بێقام . ئە ژ دە ها . مە زن

whacky = wacky

whale , n بال . نە هە نگ

- back پشت نە هە نگی

- boat گە می یا نێچیرا نە هە نگان

- bone هە ستی یێ لاما نە هە نگی

- bone .... نە هە نگێ لام هە ستی کو شونا ددانا دگرن

whale , v . t دشکێنت.ئێکجار درە ڤێنت ، قایم لێددت

- a ....at or for or on گە لە ک باش دتشتە کێدا یان گە لە ک دڤێت

whaled , adj رە ڤاندی . نە هە نگگری . شکاندی

whaler , n نە هە نگگر . گە می یا گرتنا نە هە نگان

whaling , n کارێ گرتنا نە هە نگان

- gun تفە نگا هاڤێتنا رمێ گرتنا نە هە نگان

whaling master , n سە رە ک گە میڤانێ گرتنا نە هە نگان

wham , n , vt , i لێدان یان کولا دژوار . دە نگڤە دانا لێکدانێ یان پە ڤێنێ ، لێددت ، دژوار لێددت، ڤێنکە ڤت یان دە ڤت .

whammed , adj لێدایی

whamming , n لێدان

whammy , n ئە نی بە ش . ئە نی رە ش

whang , n , vt , i دژوار ئێریش دکت . دە ربێ دە نگ ڤە دایی . تاژانک . قایشا چە رمی . قایشا تاژانگی ، دە نگ ڤە ددت

whangee , n دارێ حەیزە رانێ چینی یان ژاپونی

wharc , n خانی یان زنجێ مائوری

wharf , vt , i , n لە نگە ر دکت . لە نگە رگە

wharfage , n ب کار ئینانا لە نگە ر گە هی . ئە مبارکرنا پە رتال ل لە نگە رگە هی ، کرێ یا لە نگە رگە هی . لە نگە ر گە یا دە ریایی

wharfinger , n کاردارێ لە نگە رگە هێ

wharfmaster,n=wharfinger خودانێ لە نگە رگە هێ

wharve , n سە رکێ تە شی یێ

what,adj,pron , interrog.excl . adj چی ؟ چە ند ؟

- and ......not (هە تا دوماهی یێ) هتد

- but .... نە تێ

- to know what's ..... بزانت چی چی یە . قە نج و خرابی یێ بزانت

- does it matter ? چ خە مە ؟ ما خە م دکت ؟

- for سزا . بۆچی

- if یا دیٔ چ قه ومت هه که ؟ یا هه که ؟
- 's his name وانه ک . به هقان (فلان و به هقان)
- is your name ? نافیٔ ته چی یه ؟
- news چ هه یه چ نینه ؟
- next ? چ دی ؟
- of it ? فیٔجا چی یه ؟
- though ما دیٔ چ قه ومت
- time ? که نگی ؟
whatever, adj, pron, indef چی ؟ هه رچی
- happens چ چیبیت . چ بقه ومت
- I have is yours من چ هه بت ییٔ ته یه
whatman, n کارتونا نایابا نه قشکرنیٔ . کاغه زا
نایابا نه قشکرنیٔ
whatnot, n ئو هه ر تشتیٔ دی
whatsoever,pron,adj=whatever
wheal, n = (weal) پرزک . زیپکه
wheat, n گه نم . دان
- and barley ده خل (گه نم وجه هـ)
- bread نانیٔ گه نمی
wheat cake, n نورکا نانیٔ گه نمی
- cracked ....germ ساقار
- germ توفکیٔ گه نمی
- rust, n قارچکا مشه خوری کو ژه نگا گه نمی
چیدکت . ژه نگا گه نمی .
نه ساخی یه ک گه نمی یه
wheatear, n به له ک : (بالنده یه)
wheaten, adj ره نگیٔ گه نمی
wheatstone bridge,n پرا ویتستونی : ئالافا پیفانا
به رگری یا که هره بی
wheatworm, n کرمیٔ گه نمی
whee, interj قیژا شادی ییٔ
wheedle, v . t . i رزبازی دکت . ب رزبازی به ریه دکت
wheedled, adj رزبازیکری
wheedler, n رزباز ، تولاز
wheedling, adj رزبازی
wheedlingly, adv ب رزبازی

wheel, n پیچکه . چه رخ ، دولاب
- and axle چه رخ و ته وه ره .
- barrow گالیسکه
- base بنکیٔ چه رخی . دوراتی نافبه را
ته وه ره ییٔن چه رخیٔن پیشی ئو
پاشی یا ئوتومبیلیٔ
- chair کورسیکا چه رخکری
- horse هه سپیٔ چه رخیٔ
- lock دیکلوکا چه رخی یا تفه نگیٔ
- man کارداریٔ ده زگینا گه می ییٔ .
ها ژو
- work گرویا چه رخان
- wright چه رخ چیکه ر
wheel, v, t, i ب له ز دهاژوت ، بزفرت ، دگه رت
، ل دوچه رخیٔ سوار دبت
-to .... and deal ژیر (ئو فیلبازی) کار دکت
wheeled, adj چه رخکری
wheeler, n هه سپیٔ چه رخیٔ . گه می یان
عه ره بانه یا چه رخکری
wheeling, n چه رخکرن
wheel house, n =pilot house
wheelless, adj بیٔ چه رخ
wheen, adj, n پچه ک
wheeze, n, vi, t ترانه یا شانوگه ری یا کرنیت ، گیزه
خوزین ، گوتن یان مه ته لو کا
کرنیت ، خوزین دکت ، گیزه دکت
wheezed, adj خوزینکری . گیزه کری
- out گیزه کری ، ده ربری
wheezily, adv ب خوزینی
wheeziness, n خوزینیتی
wheezing, n خوزین
wheezy, adj خوزینی . گیزه دار
whelk, n شه یتانوکیٔ مه زنیٔ ده ریایی ،
زیپک . شوپا لیدانیٔ
whelked, adj زیپکه کری
whelm, v . t . i سه روبن دکت . به روقاژی دکت
(بو نخافتنا تشته کیٔ)ده مه رشینت
. نوقی دکت . سه ردادچت

whelp , n , vt , i چێژه ، چه ورک . کوچک . کودک ، بسپور . که چک . مروڤی کوت ، ددانێ چه رخا ددانوکی، دزێت (سه)

when , adv , interrog , pron ,n که نگی ؟ ده م ، گاڤا . هینگا . کینگا . که ی

whence, adv, interrog , pron , n ژ کیڤه ؟

whencesoever , conj چی ؟ کیشک ؟

whenever , adv , conj هه رچی ، ج گاف . گاڤا هندی

whensoever,conj,adv=whenever

where, adv, interrog ,pron کا . کیڤه ، کیرێ ؟ کانێ ؟ کیده رێ ؟ کو ؟

- about (s) کی ده رێ . در . درا هه بونێ

- as چونکو

- at ژ به ر هندێ

- by چه وا ، ب وی ناوایی

- for بوچی ؟ بو وێ یه کێ .هو ، ئو هه ر وه سا

- from ل کیڤه ؟ ژ به ر کو

- in کیرێ . کیڤه . چه وا . بیکو تیرا یان یاکو تیرا

- into بو درا

- of ژ چی ، ژ ج تشتی . بیکو ژێ

- on ژ به ر چی . بیکو ل سه ر

- through بیکو تیرا ، یا کو تیرا

- to کوده ؟ کوڤه ؟ کیڤه ؟

- unto = whereto

- upon هینگێ . پاشی هینگێ . ل سه ر هندێ ، بیکو هوسا ، یاکو هوسا

- with بیکو ب ڤی ناوایی ، چه وایی ؟

- withal دراڤ . دراڤێ پێڤیایی

wheresoever ,conj,adj=wherever

wherever , adv هه رکوده . هه رکیڤه

wherry , n گه می یان بە لە ما سڤک

whet , n , adj هشیارکه ر . تیژکه ر . تیژ (کێر) . توژ . چاره ک ، ده مه ک . قورته ک شه رابێ

whet , vt دلڤینت . دناریت ، توژ دکت . چه رخ دکت ، دسو ، تیژدکت

whether, pron , conj گه لو ، ئایا

- he likes it or not بڤێت نه ڤێت

- or not چبتن

whetstone , n هه سان

whetted , adj هه سانکری . سه قاکری . چه رخاندی

whetting , n سه قاکرن ، پیژکرن . تیژکرن ، هه سین . چه رخاندن ، توژکرن . هه سانکرن

whew , n , interj فیتکا گێره یی

whey , n توراق . لورک . ده و ، ئاڤا شیری

wheyey , adj ئاڤ شیری

whey - face , n بزدهایی . دێهم پیتی (زه ر) ژ ترسا

which , adj . pron , interrog کو . کژان ؟ . چی ؟ کی ؟ کیشک ؟

- way shall we go ? کیڤه دێ چین ؟

whichever . adj . pron , indef ج بت . کیشک بت

whichsoever , pron , or adj = whichever

whicker , n , vi زرین . حرین ، دزرت . دحرت

whickered , adj زری . حری

whickering , n زرین . حرین

whid , vi بێ ده نگ ئو چالاک دلڤت

whidah , n بالنده یه ک ئه فریقایی بچوک ڤه هینه ر

whidded , adj (بێ ده نگ ئو چالاک) لڤی

whidding , n (بێ ده نگ ئوچالاک) لڤین

whiff , n , vi , t با گرته ک ، پف . فت . پف دکت مروڤ یان بویه را نه گرنگ

whiffet , n مروڤ یان بویه را نه گرنگ

whiffle , vi , t دفرینت . به لاڤ دکت (ب پفکرنێ) . دله رزت . دهه ژت

whiffled , adj له رزی

whiffler , n	ریکه ر . له رزوک . فیلباز . دودل
whiffletree , n	بست یان داریَ گریدانا عه ره بانه ییَ (ب هه سپیڤه)
whiffling , n	له رزین . هه ژین
whig , n , adj	پارتا سه ربه ست (ل بریتانیا)
whiggery , n	سه ره تایین پارتا سه ربه ست
whiggish , adj	پیَوه ندیداریَ پارتا سه ربه ست
whiggism , n	باوه رمه ندی یا سه ربه ستیتی
whigmaleerie , n	ئالاڤه ک گیَره
while , n , conj , prep , vt	ماوه . چه نده ک . بیسته ک . ده مه ک ، ده می دبورینت
- between ......s	جار جاران . جاران
- once in a	جار جاران
- worth one's........	به رکه تی یه
whiled , adj	ده م بوراندی
whiles , adv	جاران
whiling , n	ده م بوراندن
whilom , adv , adj	جاره کیَ ، به ریَ
whilst , n , conj = while	ده م
whim , n	دستاریَ کانگه ییَ : دستاره ک مه زنه تیَر ده ستکه ، هه سپ دکیَشن بز راکرنا ئالیَ یان کانیَ خاف ، نکه . هه وه س
whimbrel , n	که روانیَ بچوک (بالنده)
whimper , n , vt , i	نقه نق . گازنده . بیَزاری . نالین بیَزاری دکت . گازنده دکت . دنالت
whimpered , adj	نالی
whimperer , n	گازنده که ر
whimpering , n	پوکه . نکه نک . نقه نق . گازنده کرن . نالینکرن ، فنگه فنگ
whimperingly , adv	ب گازنده یی . ب نالینی
whimsical , adj	هه وه سباز
whimsicality , n	هه وه سبازیتی
whimsically , adv	ب هه وه سبازی
whimsicalness , n	هه وه سبازیتی
whimsy , n (also whimsey)	هه وه سی . گیَره یی
whim - wham . n	هاری یا دژوار . ده ماری یا دژوار . هه وه س . چه کیَ بچوک ـ خشل)
whin , n	که فریَ برکانی

whinchat , n	بالنده یه ک سترانبیَژه
whine , n , vt , i	نیزنیز . گیَزه کرن (پیَشی) . زارین . ره وین . نکه ، ناله نال دکت ، دنیزت . دنالت . دره وت
whined , adj	نیزی . ره وی
whiner , n	ناله نالکه ر
whining , n	ناله نالکرن . نالین
whiningly , adv	ب ناله نال
whing - ding , n = wingding	
whing er , n	شوریَ کورت . کیَرا دریَژ
whinny , vi , n	حرحر دکت ، حرین . شهین . حرحر
whinstone , n	به ره ک یان که فره ک برکانی
whip , n	تازیانه . چه لده . قامچی . زور . تاژان . تاژانک . شه لاخ، ژه نتنک پاژانک ؟
- and spur	بیقام ب له ز ، له زترین
- cord	وه ریسیَ زراڤیَ قایم ڤه هینایی
- hand	ده ستیَ راستیَ ، ده ستیَ تاژانک (قامچی) گرتی‌بزالی . راسه ربون
- lash	. قایشا سه ریَ تاژانکیَ
whip , vt , i	دلڤینت . دنارینت . دره ڤینت . وه ریسی قایم دکت . تاژانک ددت ، چه لده ددت ، تیَکله ددت .
- to ......eggs	هیَکا تیَکله ددت
- to .....horses on	هه سپان دله زینت
- to .....in	پیَکڤه دگرت (ئه ندامیَن پارتا رامیاری) ، ئاهیلت به لاڤ ببن (سه بیَن نیَچیریَ)
- to ....off	کارداری یا تاژی یان دکت ب تاژانکیَ
- to .....together	تاژی یان پیَکڤه دگرت ب تاژانکیَ (ئانکو کارداری یا تاژی یان ب تاژانکیَ دکت)
- to ......up (an animal)	دخورت
whipped , adj	تاژانکری
whipper , n	تاژانکه ر

whipper - in , n هاریکه رێ نێچیرڤانی . تاژانگ هه لگر

whipper-snapper , n باسمبیژ . بچوک . پوچ

whippet , n سه یه ک بچوک زراڤ به زوک

whipping , n ماسیگرتن ب شوکێ . به نکێ ل سه رێ وه ریسی گریدایی ، بۆ قایمکرنێ ، ژه نتکرن . تاژانکرن . جه لده کرن

- boy به رانێ قوربانکرنێ

- post دارێ گریدانێ بۆ جه لده کرنێ

- up (an animal) خورین

whip poorwill , n بالنده یه ک ئه مریکانی ئێڤاری یان شه ڤ دفرت

whippy , adj نه رم ، تاژانگی

whipsaw , n , vt ب خیزارا تاژانگی دبرت . خیزارا تاژانگی ، ئێکجار دره ڤینت .

whip scorpion , n دوپشکێ تاژانگی : (زر دوپشکه)

whipster , n = whipper - snapper

whipstitch, vt , n ده رزی – لێدانا درێنێ ، ددریت (ب ده رزی – لێدانێ) گاڤ ، بێهن ، بسته ک

whipstock , n ده ستکێ تاژانگی

whipworm , n کرمێ تاژانگی : کرمه‌ک زراڤه ل پێشی یێ درێژی یه ک هه یه وه ک تاژانگی

whir (r) , vi , t , n (گیزه یی) دلڤینت یان دگوهێزت . دفرت .گیزه دکت ، ڤزڤز ، گیزه .

whirl , n هاژوتن . ئه زمون . بزاڤ . زڤرینا له زین . پێچه ک ، زڤروک

- pool گێژاو . زڤره ک . ڤز . گه راڤ

- wind گێژه لوکه .بوران .باگه ر . بابه لیسک

whirl , vi , t (ژ نشکی) چه پ ددت . دزڤرینت . پێچه ک دبت ، باددت . دزڤرت

whirler , n ڤزکه ر

whirligig , n زڤرین . زڤروکا هه سپان . ڤز

whirligig beetle , n کێزا زڤروکی : (ل سه ر ئاڤێ)

whirling , n ڤزبون

whirly , adj , n بابه لیسکێ بچوک . زڤروکی . ڤزی

whirred , adj فری ، زڤری

whirring فرین ، ز ڤرین

whirry , vi له ز دکت

whish , vt , i , n پالددت ، دهاژوت (ب نالین) . دنالت ، نالین .

whisk , n لڤینا له زینا لاو . ده رکه تنا له زین لێدانا تازه یا سڤک ، شوپا له زینا سڤک مالیک . گێسک . تیکڤه دانک

- broom گێسا بچوک

whisk , vi , t دلڤینت یان دگوهێزت(ب چه له نگی) هێکان تیکڤه ددت . دمالت

whisker , n لاجانگ ، ره‌ه

whiskered , adj ره‌کری

whiskery , adj ره‌کری (هه ر ل هه ر دو ره خێن روی)

whisk(e) y , n وسکی . قورتا وسکی (مه یه ک مه ستی یه)

whisper , n , vi , t کورت پس . پس ده نگی . فیس . پسپس . پست . پسته پست . چرپێن . پسه پس ، پسته پست دکت ، پسپس دکت ، چرپێن دکت

- gentle ...... سروه

whispered , adj پسپسکری

whisperer , n پسپسوک

whispering , n سرپه . پسپسکرن

- campaign بزاڤا پسپسکرنێ (ل هه لبژارتنێ دژێ مروڤێ ناڤکری بۆ شونکاره کێ)

whisperingly , adv ب پسپسکرنی

whispery , adj پسپسی

whist , n , adj , interj , vi ته خلیت کاغه زانێ . مت . هش به ! هش ! . مت دبت

- drive یاری یا کاغه زانێ ، و ست

whistle , n فیکه . ده ڤ وگه روفریزی . فیتک

- stop ئێزگه یا راوه ستانێ : کو هه ڤکێش هه ر ب نیشانێ راوه ستت . باژێرک ، گوتارا له ز (ژ سه ر هه ڤکێشێ ل هه لبژارتنێ) . گه را چون و راوه ستان ل هه لبژارتنێ

whistle , vi , t (بێ ته وش) دخوازت . فریزی ڤه ددت ، فیک لێددت

- to ....in the dark ب فیتکێ ڤه دخوینت ، ده ردکت ده ردبڕت یان بۆ مه ره مه کێ خو ئازا دکت

whistled , adj فیکه کری

whistler , n مه رموت (جانه وه ر) ێ مه زنی ئه مریکانی . هه سپێ ئه ساخ (بیهن ته نگ) ، قازا چاڤ زێرین . فیکه که ر

whistling , n فیتک . فیکه کرن ، فیک

- swan قازەک باکورا ئه مریکا(ده نگ مه زیقه)

whit , n تبابه ک پچه ک . گه ردیله . پرتک

Whit :

- Sunday یه کشه مبا حه فته م پشتی جه ژنا قیامه تێ

- Monday دوشه مبا ل دوڤ ڤێ یه کشه مبێ

- Tuesday سێشه مبا ل دوڤ ڤێ یه کشه مبێ

white , adj , n پاریزه ر یان که ڤنه په رست . سپیلکا هێکێ . سپی یاتی ، چاڤی ، زیڤی . پێتی . چیلگه ور . گه ور . سپیبون . سپی ، سپس ، پاک . بێ گونه هـ . به فرکری‌سپیکری.گه رمکری تا سپیبونێ .هار .گور . هه سپ یان به رازێ سپی

- alloy شبه یێ ئه رزانێ زیڤی

- alum شه ب

- ant دارسم ، مورانه . مرگ . مێری سپی

- bait ماسی یا بچوک

- beard پیر

- bearded old man ریسپی

- beet شلندر (بو چێکرنا شه کرێ)

- bellied زک سپی

- book کتێبا سپی :بریارنامه‌یا به رگ سپی کو حکومه ت ل سه ر پرسه کێ به لاڤ دکت

- canvas tent خیڤه ت

- cap پێلا که فدایی

- collar یاخه سپی (موچه خوه ر)

- elephant فیلێ سپی : سامانێ بێ هاژل ، تشتێ بێ ته وش بو خودانی

- faced رو سپی . پێتی

- feather په رێ سپی ، نیشانا یان هێمایا ترسنوکی یێ

- fish ماسی یا سپی : دولینێ سپی

- flag ئالایا سپی : ئالایا چیزبونێ یان شه ر راگرتنێ

- flight ره ڤینا سپی خێزانان

- fly پێتکامه له زی

- goods په رتالێ سپی : ته ڤنێ سپی یێ په مبویی یان کتان

- grease رونێ سپی : رونێ به رازی (کێر خوارنێ نائێت)

- (gun) powder شوره

- hair پور یان پرچ سپی

- head سه ر سپی (بالنده)

- headed پرچ زه رکوک یان که ژ . هه ڤیاز . سه ر سپی

- heat چالاکی یان هاری یا دژوار ، گه رمی یا سپی : گه رمی یه ک بێقام بلند کو تشت روناهی یا سپی دئێت ده ر

- hope هیڤیبار

- hot دژوار . هار . خوین گه رم . گه رم . گه رمه سپی

- hunter , n نێچیرڤانێ سپی یێ هاریکه ر

- knight , n رزگار

- lead پێکهاتی یا زرنچا سپی

- line هێلاسپی : ئه خاسمه ل سه ر رێکێ بو رێکخستنا بورینێ

- livered ترسونه ک . ترسنوک

- man مروڤێ سپی

- matter مایه یێ سپی : ته ڤنێ سپی یێ ده ماری کو هه مێ ریشاله (مه ژی ئو وه ریسکێ پشتێ)

- metal قه لا

- oak به رو یا سپی

- of egg سپیلک

- oii رونێ سپی : رونه ک کانی بێ ره نگ ئو تامه (بۆ ده رمان ئو جوانکاری یێ)

- paper به یاننامه یا سپی : بریارنامه یا حکومه تێ ل سه ر پرسه کێ

- perch ماسی یه ک زیڤی بچوکه

- pine کاژا سپی . سنه ویه را سپی . دارێ سنه ویه را سپی

- plague ره شاڤا سپی . نه ساخی یا ئێشا زراڤ

- poplar tree سپیندار

- sauce ئیخنی یان سوسا سپی

- slave به نده یا سپی : ژن یان که چا گرتی بۆ بازرگانی یا له شی

- slavery به نده یی یا سپی

- smith ئاسنکوت ، ته نه کچی

- spot به له ک

- spot on the forehead(ofahorse) به ش

- sucker چقکێ مژوکێ خوارنبار

- supremacist باوه رمه ندێ دبێژت کو مروڤێ سپی ژ ره شان چێتره

- supremacy باوه ری یا چێتری یاسپی یان

- tail دوف سپی (په زکوڤی یێ باکورا ئه مریکا کو دوفه ک دریژ پشت سپی هه یه

- tailed دوف سپی

- tailed deer په ز کوڤی یێ دوف سپی

- thorn شیلان

- throat گه وری سپی : (بالنده)

- throated sparrow چوچکه ک گه رو سپی

- tie هه لکه تنا میری بۆ میزان . گرێ به نده کا سپی

- trash مروڤێ هه ژارێ سپی

- vitriol زاخا سپی . توتیا

- walnut گوێز

- wash گێچاڤا سپیکرنا دیواران ، بێ گونه هـ کرن (نه ره وایی) . سپی کرن پاقژکرن . گێچکاری

- washer سپیکه ر

- washing پاقژکرن . سه یاندن

- water ئاڤا فیره کی

- way رێ سپی : تێر روناهی

- wing مالینکار . چل سپی . بال سپی . چه نگ سپی

- wood دارێ سپی . دار

white , vi = whiten

whited , adj سپیکری . کلسکری

- sepulcher گورێ سپیکری ، رویاز ، دورو

whiten , vt , i سپی دکت

whitened , adj مشت ، سپیکری

whiteness , n سپی یاتی‌سپیتی، سپیبون . سپیتی

whitening , n سپیکرن . قه لاکرن

Whitehall , n حکومه تا بریتانی

White House , n کوشکا سپی ، نشینگه ها سه روکێ ئه مریکی

whitey , n مروڤێ سپی

whither , adv بۆ کیڤه

whithersoever,conj بۆ کیڤه بت

whither ward , adv بۆ کیڤه ، بۆ کی ده رێ

whiting , n سپی : ئه خلیت ماسی یه

whitish , adj گه ور ، پچه کێ سپی . به ر ب سپیڤه

whitleather , n چه رمێ سپی ، که قلێ چه رمکری

whitlow , adj کولبونا دور نینوکێ

Whitsun , n - Day = Whit Sunday

whittle ,n, v . t . i کێرک (دریژ)ئاده دکت‌که زاخ دکت . دتراشت ، لاواز دبت ته لیش دکت

whittled , adj ئاده کری

whittling , n تراشتن ، ئاده کرن

whittret , n ده له ک

whitworth thread , n تا پێچا پیڤانی یا مێرتالان

whity , adj سپیکوک

whiz (z) , v . i گزگز دکت

whiz , n گیزه . فزین . گزگز . جف جف

whiz bang , n , adj بومبا یان ئه قینه مه نی یا فزین

whizzed , adj گزگزکری

whizzer , n فزینک . ئالافکا زوها کرنا شه کر گه نم یان جلکان

whizzez,n(pl.ofwhiz) (گیزه) .

whizzing , n گیزه . گزگز . جف جف ، قزین

who, pron, pers , interroeg ینکو . کی ؟ کێ

- is he ? کیشک ؟ کیژکی ؟ ئه و کی یه

W. H .O. abbr World Health Or ganization ریکخراوا ته ندرستی یا جیهانی

whoa , interj ده ربرینا راوه ستاندنا هه سپی

whodunit , n کێ وه کر ؟

whoever, pron , pers . indef , rel هه ر که س . کی بت . کی ؟

whole , adj , n سه رجه م . هه موک . ره به ق . قه نج . ته مام . هه می . هه مو . به رهه ف . هه موکی ، ساخ ساز . سپ . سفت

- as a .... ب تیکرایی

- on or upon the ..... ب هه موکی

- day هه مو روژ

- hearted راستوک . دلسوز

- heartedly ب دلسوزی

- length تا دوماهی

- meal ئاریێ ته کوز یان گه ور

- number هژمار ته کوز

- sale فروتنا سه ریه ک

- sale price کوم به ها

- seller کوم فروش ، کوزفروش

- truth هه می راستی

- wheat هه می ئار . ژ ئاریێ گه ور

wholeness , n ته کوزی ، ساخی ، هه موکی ، ساخله میتی ، به رداری

wholesale , vt سه ریه ک دفروشرت

wholesaled , adj سه ر یه ک فروتی

wholesaling , n سه ریه ک فروتن

wholesome , adj ته کوز.ساخی ،هاقل . به ندیار . هشیار

- air بایێ پاقژ

- exercise راهینانا ساخله م

- food خوراکا ته کوز (ساخله م)

wholesomely , adv ب ساخله می

wholesomeness , n ساخله میتی

wholly , adv لاپ . هه می . سفتی ، تومه ری .

whom . pron کێ

whomever , pron کی بتن

whomp , n , vi , t گرنچا شنگین گرنچ دکت

whomsoever , pron کی بتن

whoop , vi , t , n کوکوک . کوکوک دکت

- to ......it up گرنچ دکت

whoop (ing) , n کوکوک . بومه بوم ، کوخوک

- cough کوخکا ره ش . کوخکا دو ده نک ، به قک

whoop - de - do چالاکی یا گرنچی

whoopee , interj , n قیژا شاد

whooper , n قیژ که ر

whoopla , n که یف ، گرنچ

whoosh , vi , n ب له زبچت ، ب له زچوون

whop , vt , n دره ڤینت (دشکینت) ، لیددت دئینت.ده ر .دکشت ، ده ریێ دژوار

whopped , adj لیدایی

whopper , n تشتێ مه زن ، دره وا مه زن (شاخدار)

whopping , n لیدان . ئه ژده ها

whore , n, vi داوێن ته ر ، سه لیته . قه لیته . دیهل . قه حپه ، تول ، تولاز ، شه لف، ته رو،دیهلی دکت، حیزی دکت

- house کارخانه

- master گه واد

- monger, n = whoremaster

- son بیژی

whored , adj حیزیکری . دیهلکری

whoredom , n دیهلی . ته رویی . حیزی

whoring , n حیزیکرن

whorish , adj تره ک

whorl , n سه رک (سه وک) یا ته شی یێ ، بازن ، به لگێن ل دور باسکی ئالاندی . ستێر ، زفروک ، پێچ .

whortleberry , n ته خلیت هه له زه ، تری یێ ده حلی (وه ک تری یه)

whose , pron یێ کێ

who-so,whosoever,pron=whoever

why , adv , interrog — بزجی . چما ، چرا ؟
wick , n — ده زی . پلیته . فتیل
wicked , adj — شه ر خواز . نه قه نو . گاریس . به دکار . چکوس . نه رند . ته ره س . به د ، بیْ فه ر . کنوژ ، به دخواز . رژد . سیتار . خنز . نه وان
- deed — خرابی
wickedly , adv — ب خرابکاری ، ب به د کاری
wickedness , n — به دکاری . گاریسی . خنزی . چکوسی . رژدی
wicker , n , adj — چقیْ بچوکیْ نه رم ، زلکیْن بادایی (بۆ سه لکان)
- basket — زه مبیل
- work — کاریْ زلکان
wicket , n — داریْ ئارمانجیْ کریکتیْ . جامه کان . جامخانه
wicking , n — به نکیْ فتیلکان
wickiup , n — زنجیْ هندوکیْن سور
wicopy , n — زنج
widdy , n — گریکا وه ریسیْ سیدا ره پیْ
wide , adj , adv , n — فره وان . به رین . فره هـ . پان . په حن . به رفره هـ ، ب به ر
- and plane stone — سه ل
- and thin rock — ته حت . تات . فه رش
- angle — گوشه فره هـ (نیسکه)
- awake — وریا . هشیار
- band — گورزه یا پان
- bowl (for rice) — لالی ، لالیک
- difference — جودایی یا مه زن
- distribution — به لاڤکرنا به رفره
- domain — زه ڤی یان ده ڤه را مه زن
- eyed — چاڤ ڤه کری . هشیار
- fame — ناڤداری یا به رفره ، پیگوتی
- guess — هزر یان ته خمینا چه وتدار
- mouthed — زکونی . ده ڤ ڤه کری . ده ڤ به ش . چل
- mouthed pitcher — چه ر . کوپ
- of the mark — دور ژ نیشانیْ . (چه وت)
- open — ته مام ڤه کری
- range — مه ودایه ک به رفره
- rock — ته حت . ته هیت (ته حیت)
- screen — په رده یا مه زن
- spread — به لاڤ . به رفره به لاڤکری
- shouldered — دومل . دمل
- stone — لاک ، ته ڤش
- wooden harrow — شپک . شپنه ، شڤنه
widely , adv — ب به رفره هی
widen , v . t . i — فره دکت . پان دکت . په حن دکت
widened , adj — په حنکری . پانکری
wideness ,n — فره هاتی
widening , n — پانکرن
widgeon , n — ته خلیت ڤا زا کوڤی
widget , n — ئالاڤ
widish , adj — بچه کیْ فره هـ
widow , n — بیوه ژن . بیژن . ژنه بی . ژنبی ، بیژن دبت
- lady — بیژن
- 's cruse — کانی یا بیْ چکی
- 's mite — پولیْ بیژنیْ : تبایْ کیمیْ دراڤی کو مروڤ بیش دکت نو ژیْ پیڤه نینه
- 's walk — ره وتا بیژنیْ : زیره ڤانگه ها ژنیْن ده ریاڤانان ل سه ر بانیْ خانیکیْ به رناڤیْ
widower , n — بیوه پیاو . میره بی . بیژن
widowerhood , n — بیژنیتی
widowhood , n — بیوه ژنی . بیژنی
width , n — پانا ، په حنا . پانایی . فره هی ، په حناتی ، په حنایی
widthways , adv — پانه کی
wield , v . t — کارداری سه رکه تی دکت . راسه ر دبت ، زال دبت . ئالاڤیْ باش ب کار دئینت ، ده ست هه لاتی ب کار دئینت
wieldy , adj — قایم . نه رم

wife , n	ژنێ . هاوسه ر . کوفله ت ، مالی .
	خێزان . پت . ژن . هه ڤ خه ر
- house	به رمالی
- (for calling)	پتێ
- of paternal uncle	ئاموژن
wifehood , n	ژنیتی
wifeless , adj	زوگرد . بێ ژن
wifelike , adv , adj	وه ک ژنێ
wifeliness , n	ژنیتی
wifely , adv	ژنی کی
wify , adj	ژنی
wig , n , vt	زرپرچ . سزا ، تێخورین
	تێدخورت . زر پرچ دکت
wigan , n	په روکێ وه ک گوشی بۆ به ری
wigged , adj	زر پرچکری
wigging , n	تێخورین
wiggle , vi , t , n	دهه ژت . دله رزت . دئالت ,له رزین .
	هه ژین
- to get a ....on	له ز دکت ، دله زینت
wiggled , adj	له رزی
wiggler , n	کرموکه یێ پێتکی
wight , n , adj	ئاز . بونه وه رێ زندی
wigless , adj	بێ زرپرچ
wiglet , n	زر پرچا بچوک
wigmaker , n	زر پرچ چێکه ر
wigwag , vi , t , n	نیشان دکت (ب ئالایێ) نیشانکرن
wigwam , n	زنج
wilco , v	ده ربرینا پێکهاتنێ
wild , adj , adv , n	کوڤی ، پاشدر . چول . در نده ،
	ته وه که ل ، .گورنخ . هوڤ .، به یار
	. کێوی . کیڤی . هوڤبه ر
- animal	هاروێر ، گرگێن . تا به ، جانه وه ر .
	ده هبه ، در . هوڤ
- apple	سێڤه لوک
- artichoke	که نگر . که ره نگ
- bean	شولک
- bergamot , n	گیایه ک بێهن خوه شا باکورا ئه مریکا
- boar	به راز
- carrot	په ل گێزه ر

- cat	کتکا کوڤی
- duck	مه راڤی
- excitement	هێچا هار
- eyed	سه رچل ، هار
- fig	ر ژک
- fire	ئاگرێ دژوار
- like ....fire	وه ک ئاگرێ پێشی
- flower	گولا چولێ
- fowl	نێچیر : وه ک قازا به ژی
- garlic	سیرا کوڤی
- goose chase	بزاڤا بێ ته وش
- horse	هه سپێ کوڤی
- hyacinth	ز ه باتا چولێ
- indigo	فرێزی یه ک گول زه ر
- land	چول
- life	تابه
- looks	هوڤ
- men	مێرێن در
- oats	گیایه ک بلنده
- olive	گوسنج ، سنج . زه یتونا چولێ
- ox	گا کوڤی
- pansy	بنه فشا کوڤی
- pea	پولکه
- pear	شه کوک ، کارچین
- pigeon	که ویێ شین
- pink	ئالێ ڤه کری
- rage	پێتکگر : هه له زا ئه مریکانی
	ده بیشی
- ram	په زکوڤی
- rhubarb	رێڤاز
- rose	نسرین . شیلان
- savager	ره ش ره ش
- silk	که ژ
- venture	کارێ هوڤ
- tulip	بلبز
- wind	بایێ دژوار
- wood	دارستانا هوڤ
- work	کارێ هوڤ
- youth	لاوێن هوڤ
wildebeest , n	کوڤی یێ ئه فریقایی

wilder , v . t	شه پرزه دکت . په ریشان دکت
wilderness , n	پاسار . ئاران . چول
wilding , n , adj	هه له زا چولێ . جانه وه رێ کوڤی
wildish , adj	پچه کێ درنده
wildly , adv	ب هوڤی . ب درنده یی
wildness , n	هوڤی تی . درنده یی تی
wile , n, v . t	خاپین . لابان . هنه ر دلخاپی دکشت
	دخاپینت .ڤیت دکت . ده می دبورینت
wiled , adj	کشایی
wilful , adj = willful	رکدار
wilily , adv	ب چڤلی . ب خاپینی
wiliness , n	چڤیتی ,خاپینیتی
wiling , n	کشان . که یفکرن
will , n	ته می . راسپیری . پێشه نگنامه . ڤین
	راسپارتن
- at	گاڤا مروڤی بڤیت
- with a	ب زه بری
will , vt , i	دڤیت . حه ز دکت . نیاز دکت
	راد سپێرت
will , v . aux	لیکه را هاریکه ر (دێ) : بۆ ڤین ،
	ڤیان ئو پاشه رۆژێ
willed , adj	ڤینکری . ڤیندار
willet , n	بالنده یه ک به رئاڤی یێ باکورا ئه مریکا
willful , adj	خوازه کی ، ڤینی
- disobedience	سه رپێچی یا ڤینی
- murder	کوشتنا ڤینی
willfully , adv	ب قه ستی ، ب کرداری
willfulness , n	ڤینیتی
willies , n , (pl)	ده مارگری یا دژوار . هاری یا
	ده ماری یا بێقام
willing , adj	لیکدایی . سه ر پلکی . ئاماده . قایل
	. کامدار
- person	مروڤێ کامدار
willingly , adv	ب قایلی
- or unwillingly	بڤێت نه ڤێت
willingness , n	قایلی . قایلیتی
williwaw , n	باهوز
will - less , adj	بێ ڤین . بێ حه مد
will -o-the - wisp , n	هیڤی یا خاپین ، سه راب
willow , n	ژه نینگه . به ناڤ ، سه لپ . بهـ .
	بی . بیشه نک
- to wear the	کراسێ شینی یێ دکت به رخوه
- herb	گیایه ک گول ئه رخوانی
- leaves	به ناڤ به لگ نه قشه
- oak	به رویه ک به لگ سه لپ
- pattern	نه قشێ سه لپی (بۆ خه ملاندنا
	ئامانێن سه لپی
- tree	به ناڤ
willow , v . t .	ڤه دچرینت . شه هـ دکت (هری .
	په مبو) ، دژه نت
willower , n	ژه ن (په مبو)
willowing , n	ژه نین
willowware , n	ئامانێن سه لپ : (ژ کالوتێ چینی
	لێ ب داره ک سه لپ نه قش کری)
willowy , adj	تێر سه لپ . سه لپی . نه رم ،
	چه له نگ
willpower , n	هێزا ڤینێ
willy , n , vt	ژه ن (په مبو)، دژه نت (په مبو)
willynilly, adv , adj	.بێ حه مد : بڤێت نه ڤێت، بڤێ نه
wilt, n , v . t . i	ڤێ چلمسین . چرمسین ، دچلمست
wilted , adj	ره نگ چویی ، چلمسی . چلمساندی
wilting , n	ره نگ به ردان ، ره نگ چون .
	پرچوم . چلمسین
wily , adj	خاپینوک . کوسه . چڤو
wimble , n , vt , i	قولکه ر . سمتوک ، کون دکت
wimple , n , v . t . i	پوشی : نه خاسمه پوشی یا
	ره به نێ دنخیڤت(ب پوشی یێ)گژ
	دکت.پیلی دکت .گژ دبت پیلی دبت

wimpled , adj نخافتی
wimpling , n نخافتن
win , v . i . t, n دە ست دکە ڤت . دجڤینت . دکشت
زوها دکت (کاین) ، سە ردکە ڤت .
هاڤل دکت . ڤازانج دکت ، سە رکە تن
: نە خاسمە هە سپ ل پێشبرکێ ،
برینە وە .
- to ......fame ناڤدار دبت
-to ...... fortress کە لهێ دستینت
-to ..... fortune دە وڵە مە ند دبت
- to ......hands down هێسان سە ردکە ڤت
-to ....honour سە رفراز دبت
- to ....out سە ردکە ڤت
-to .... through the day زاڵ دبت
- to ....victory سە ردکە ڤت
wince , n , vi ڤە جنقین . ڤە دجنقت
wince , n باگوردانێ تێهلینانا پە روکێ هری یان
پە مبو دناڤ برمیلێ هە شیندا
winced , adj ڤە جنقی
wincey , n پە روکێ ڤایمێ هری یان پە مبو (بۆ
کومڵە کان)
winch , n هە لبر ، نوویڵ
wincing , n ڤە جنقین
wind , n با
- before the ...... ل بە ر بایی
- in the .... ل بە رە بقە ومت
- near the .... نێزیکی خالکە یا مە ترسی یێ ، تێر
دوورچوویی
- off the ...... دور ژ بایی
- sound in ....and limb ساخ و ساخلە مە
- to get .....of پێ دزانت . سە ح دکت
- to get the ....up هار دبت ، دبزدهت
- to put the ....up someone دبزدهینت
- to raise the .... دراڤێ پێڤیایی پە یدا دکت
- to take the .....out of ناهێلت کەسەک تشتەکێ بێژت یان بکت
somebody's sails چونکو ئە و ب خو دبێژت ئو دکت
- bag پوچبێژ . باسمبێژ . ڤورتە ک
- blowing ڤە زین . باهاتن
- breaker ساڤویە ک چە رم کورتە
- colic ئێشا زک بایی
- cone ڤوچە کا بایی (بۆ زانینا بە رێ
بایی)
- fall بە ختە وە ری
- flower نیسانوک ، بوک و زاڤا ، کولیلک ،
کولیلکا نیسانێ . گونگوک . گولالە
- gap کە لشا بایی : کە لشا سە رێ .
چیایی
- gauge با پیڤ
- instrument ئالاڤکا بایی (پفکرنی) مە زیقە یی
- jammer پربێژ . گە می یان دە ریاڤان
- mill ئاشە با
- pipe زە نگالور
- proof بە رگر یان دژ با
- rose گول با : نە خشا بە رێن بایی
نیشان دکت
- row کایا زوها کرنێ ، کوما بایی
(بە لگ و ئاخ)
- screen با بە ند
- shake کە لشا بایی (کە لشا ڤورمێ داری)
- shield بە ربە ستا بایی
- side باگە
- speedometer باپیڤ
- storm گە ردە لول . باروڤ . بازور
- tee تی یا بایی T کو بە رێ بایی دیار
دکت
- tight بە رگر یان دژ بایی
- tunnel نۆکە ندا بایی : بۆ پیڤانا پە ستینێ
ل سە ر بالافرێ
- violent and cold سر
.- way رێ با : دە ربازگە ل کانگە هێ
- whistle گیزین
wind , v . t . i دهونت ، دئالینت ، دپێچت
-to .... off ڤە دکت (بە نکی)
- to ......up داد پێچت
windage , n ڤالاتی ناڤبە را هاڤێتی ئو رژێ
لولە یێ
winder , n پێچکە ر
windily , adv ب همبانکی ، ب بایی ، هە ما ب
ئاخفتنێ (نە کرداری) .

windiness , n ئالاندن . هونین
winding , n داپێچان . گه رگه روک . چه پ چه پ . پێچان . ئالین ، دولکان . بادان ئالاندن . هونان . هوناندن
winding - sheet , n قه ر قه ر
winding - up , n داپێچان . ئالاندن
windlass , n , vt بلندکه ر ، بلندکه رێ له نگه رێ ، بلندکت (له نگه رێ)
windlestraw , n باسکێ هشکێ گیاکی
window , n , vt پاژه . قولێر . په نجه ره . مه زد ، ب په نجه رک دکت
- box قه حفکێ په نجه رکێ
- dormer ...... کوله ک
- dressing خه ملاندنا به رێ فروشگه هێ
- envelope زه رفێ روهن
- pane جام یان شوشه یێ په نجه رکێ
- sash که نارێ جاما په نجه رکێ
- seat رونشته کا په نجه رکێ
- shade په رده یا په نجه رکێ
- shopping دیتنا په رتالێ دناڤ به رێ فروشگه هێدا
- sill ده رازینکا په نجه رکێ
window - shop , vt به رێ فروشگه هێ دبینت
windup , n , adj دوماهی ، داوێ . کوتایی
windward,adv,adj n به ربا بیڤه
windy , adj باهوزی . دژوار . همبانکی ، فورت - ڤالا
- elegance شه نگی یان شه پالی یا همبانکی
- logic ژیربیژی یا همبانکی
- side به ربا
- speaker ئاخفتنکه رێ همبانکی
wine , n شه رابی ، ره نگێ سورێ تارێ ، شه راب . مه ی . باده
- bibber مه ست . سه رخوش . به نگێ ڤه خوارنێ
- bibbing شه راب ڤه خوارن
- bottle شوشه یێ شه رابێ
- carriage ئه ره بانه یا بچوکا شه را بێ بۆ گه راندنا شوشه یێ شه رابا سه ر مێزێ
- cellar سه ردابا شه رابێ
- cup کاسه یان ترارێ شه رابێ
- grower ره زڤانێ مێوان
- merchant مه ی فروش
- press گوڤاشته کا شه رابێ
- skin هێز ، مه شک
- taster تامکه رێ شه رابێ
- unfermented ...... شیرێز
- vault سه رداب یان ئه مبارا شه رابێ
wine , vt , i شه راب ڤه دخوت
wined , adj (شه راب) ڤه خواری
wineless , adj بێ شه راب
winery , n شه رابگه
wing , n په که یه ک ژ هێزا فرینێ ، فرین . بابره ک ، باسک . چه نگ . بال . قول
- on the .... فرێ . رێبار
- on the ....s of the wind ب له ز
- to take to itself ....s به لاڤ دبت ، نامینت
- to take ..... دفرت . زو دچت . دره ڤت
- under the .... of ل به ر چا ڤدێرێ یا
wing , vt ب چه نگ دکت . دفرت . باله فرێ دکه ڤینت
wing and wing , adv بابره ک ل هه ر دو ره خان ڤه کرێ
wing case , n چه نگێ کالانی
wing chair , n کورسیکا چه نگکری
wing commander, n فه رماندارێ چه نگێ
wing coverts ,n , pl نخیڤکێن چه نگان
wing ding , n ئاهه نگا شنگینی
winged , adj چه نگکری
wing - footed , adj پێ چه نگکری . له زین
wingless , adj بێ بال . بێ چه نگ ، بێ باسک
winglet , n چه نگک . چه نگێ بچوک
winglike , adj وه ک چه نگێ
wing load(ing) , n بارێ چه نگێ
wing nut , n پێچگرا چه نگکری
wingover , n وه رگێرانا سه ر چه نگێ
wings , n نیشانێن چه نگێ یان بالافرڤانی

wing shooting . هاڤێتنا تارمانجێن فرین
wingspan , n دورایی (ناڤبه را) چه نگان
whingspread , n دوراتیێ یا ناڤبه را چه نگێن ڤه کری
wingy , adj بالا ، چه نگکری ، له زین
wining , n (شه راب) ڤه خوارن
wink , v . i . t دنه قینت ئو ڤه دکت (چاڤی)
- to .....at دنه قینت (چاڤی) ، دله رزت (چاڤ) . دته مرت . نامه دهنێرت (ب روناهی یێ)
wink , n کورته نڤستن،گاڤ . ئاڤر . ئاور . ئه ق . تروکه
- forty ....s نڤستنا کورت . که رخێن
- to tip a person the . زخت لێددت (بۆ هشیارکرنێ)
winker , n چاڤ . مژۆلانک . ئه ورک (پارچه یا ده فساری کو ناهێلت هه سپ ره خه کێ ببینت
winking , n ئه قاندن
- at چاڤ گرتینک
winkle , n, vt ئه خلیت شه یتانوکێ ده ریایی ، ئه یسین .دئینت ده ر.دچرست.دته یست
- to ....out دئینت ده ر (ژ دره کێ)
winkled , adj چرسی
winkling , n چرسین
winnable , adj زال . سه رکه تی
winner , n ئالتدار
- 's circle پاوانا سه رکه تی (بۆ هه سپێ سه رکه تی)
winning , n , adj ده ستکه تی سه رکه تن . قازانجکرن
- manners ره وشتا لاو
- personality که ساتی یا هێژا
- smile که نینا سه رکه تی (دلکێش)
winningly , adv ب سه ر که تنی
winnock , n = window
winnow, vt , i , n دڤه دێرت ، شه نک . کاریژ . دێرانی . بێژینگ ، ملهێب ، ملێب
- maker بێژینگه ر
winnowed . adj هلیڤاندی . پاکری
winnower , n ملێب . کاریژ . دێرانی
winnowing , n ڤه دێران ، دێران . دانه با ، کاریژی ، دێراندن
- fork ملێب . ملهێب . دێرانی ، شه ن
wino , n (pl. winos) مه ست ، سه رخوش
winsome , adj دلبه ر ، شاد . پاریکه ر
winter , n , adj, vi , t زڤستان. زستان ، زڤستانێ دبورینت
- dead of .... چلله
- resort گه رمیان
- residence گه رمیان
winter apple , n سێڤ زڤستانی ، سربون یان متبون
winterberry , n تی زڤستانی
winter bourne , n کانی یا زڤستانی
winter cough , n کوخکا زڤستانی
winterer , n زوزانی
winter green , n ته راشه ک باکورا ئه مریکا گول سپی به ر سوره
winterization , n زڤستانکرن (لێکدان بۆ زڤستانێ)
winterize , vt زڤستانی دکت
winterized , adj زڤستانیکری
winterizing , n زڤستانیکرن
winter - kill , vt , i,n سر دکوژت ، سر کوژ ، کوژه سر
winterly , adj زڤستانی
winter melon , n گوندور
winter solstice , n متی یا زڤستانی
winter tide , n زڤستان
winter time , n زڤستان
wintery , adj زڤستانی
wintle , vt دئالت
wintled , adj ئالی
wintling , n ئالین
wintrily , adv ب زڤستانی
wintriness , n زڤستانیتی
wintry , adj باهوزی . سار . زڤستانی
winy , adj مه ست . شه رابی
winze , n رێ یا ناڤبه را دو کانگه یان ، نفرین

wipe, vt , n — پاقژ دکت . ڤەدمالت . دمالت ، ڤەلاندن . ئالیستن . مالین
-to .... away — پاقژ دکت . (خوەهێ ، دژمنی)
- to ......dish — ئامانی زوها دکت
- to ....face — رویی پاقژ دکت
-to .... hands — دەستان زوها دکت
-to .... out — دبرهینت
-to .... stains — چیکان پاقژ دکت
-to .... table — مێزێ پاقژ دکت
- to ....the floor — بە رمالێ دمالت
-to ....up — درەڤینت . دڤەلینت . دبرهینت
- to ....your tears — روندکێن تە پاقژ بکت
wiped , adj — داما لاندی
wiper , n — داماڵ . دەرسوک
wiping , n — سرین . ماله . ڤە مالشتن . مالشتن
- out — هەشافتن
wire , n, vt , i — تانێ دره ک . تێل . سیم . تە ل ، بروسکێ دهنێرت ، تێل دکت
- by ...... — ب تێلێ (بروسک)
- to pull the .....s — لە پرتوکان دلڤینت ، کارتێکرنا نهینی دکت
- to ...in — چالاک کار دکت
- under the .... — گافا دو ماهی . هینگا دوماهی
wire cloth , n — تە ڤنێ تێلی
wire coat , n — کورکێ تێلی : مویێ گژ
wire cutter , n — ئالافکا برینا تێلێ
wired , adj — تێلکری
wiredraw , vt — لاواز دبت . واتایی لاددت . درێژدکت
wiredrawing , n — تێل کشان
wiredrawn , adj — بێقام هور (راست)
wire gauge , n — تورە تە ل . تورە تێل
wire gauze , n — تورە تە ل . تورە تێل
wire glass , n — شوشه یێ تێلکری (سیمکری)
wire grass , n — بوت . رها تولی
wirehair, n — پور یان پرچ گژ
wireless , adj — بێ تێل
- telegraphy — هنارتنا بێ تێلی یا بروسکان
- telephone — تە لە فونا بێ تێلی
wirenetting , n — تورا تێلی
wirephoto , n — وێنە یێ تێلی – هنارتی
wire - puller , n — تێل کێش(بۆ لڤینێ یان کارتێکرنێ)
wire - pulling , n — تێل کشان
wirer , n — تێلکە ر نە خاسمە نێچیرڤانێ تە لها تێلی
wirerecord , vt — تێلە تومار دکت (ل سە ر تێلە ک مە غنە تیز)
wire recorder , n — تومارکە رێ تێلی : ئالافکا تومارکرنا تێلی
wire recording , n — تومارکرنا تێلی
wiretap , vi , n — گوهداری یاتێلان دکت (تە رە وا)
wiretapper , n — گوهدارێ تێلان (تە لە فونان)
wirework , n — کارێ تێلان
wireworm , n — کرموکە یێ زرافێ کێزان . کرمێ تێلی
wirily , adv — ب تێلی
wiriness , n — تێلیتی
wiring , n — تورا تێلان
wirra , interj — دە ربرینا زارینی یا بە هی یان
wiry , adj — تێلی ، تێلدا ر
wisdom , n — ژیری . پە ند . حکمە ت . زانایی
- tooth — ددانێ ئاقلی
wise , n , adj , vt — مە ژیدار . ئاقل . زاندار . ژیر. زانا . فێرس . پە ندیار ، هین دکت
- wise — پاشگرە کو وە کی یە
wiseacre , n — فورتە ک
wisecrack , n, vt — تێبینی یا شە هرە زا ، بە رسڤا شە هرە زا ، تێبینی یا شە هرە زا پێشکێش دکت ، بە ر سڤا شە هرە زا ددت
wised , adj — هینکری
wise guy , n — قاپان . بونک
wisely , adv — ب ژیری . ب پە ندیاری
wiseman , n — پە ندیار . زاندار . زانا ، ئاقلدار
wiseness , n — پە ندیاریتی
wisent , n — گایە ک ئوروپی
wisewoman , n — پە ندیار . زانا (ژن)
wish , n — ویستن ، خوە زی . خوزی . ڤێن . سە ردل . خاستن . قیم ، کام ، ئارە زو . داخواز

- bone هه ستی ییٚ هیڤی یا ل به‌رسینگیٚ
باله فران
- fulfillment به ریه بونا داخوازیٚ
wish , v . t , i ئاره زوبکت ، هیڤی دکت
- to .....peace ئاشتی ییٚ هیڤی دکت
- to .....success سه رکه تنیٚ هیڤی دکت
wisha , interj ده ربرینا گوهوشینیٚ
wished , adj خاستی ، هیڤیکری
wisher , n هیڤیکه ر . حه زکه ر ، خوازه که ر
wishful , adj هیڤیدار . کامدار
- thinking هزرکرنا خوازایی
wishfully , adv ب خوازایی
wishfulness , n خوازایی تی
wishing , n ڤیان . هیڤیکرن
- cap کولاڤیٚ جادویی
wish - wash , n شه رابا خوه ش
wishy - washy , adj چا یان گرازا روهن ، شه رابا روهن
wising , n هینبون
wisp , n , vt , i لاواز ، به نکیٚ زراف (تا) ، تشتیٚ
زراف یان لاوازگورزه ییٚ پیشی . گولی
، دپیچت .بادرت .دوکیل دکت(ئالاندی)
wispish , adj پیشی . لاواز ، شکه سته ک
wispy , adj لاواز ، پیشی
wisteria هه له زا که‌پرکی گول ئیشی شین ، سپی
یان ئه رخوانی*
wistful , adj مریتو . مروس ، بیزیکه ر
wistfully , adv ب مروسی
wistfulness , n مروسیتی
wit , n ژیری . سه حکرن . هه ستی سفکی .
ترانه که ر ، روناکبیر . روشنبیر
زیره کی.رامانڤان.هزر ڤان ، یاریکه ری
- out of one's ......s دینبویی (ژ ئه نرینیٚ)
- to live by ones .... ب ژیری یا خو دژیت ، ده ستکه تنا
جاران ئه ره وا
wit , vt , i تیدگه هت . دزانت
witan , n جڤاتا راویژا شاهی
witch , n , vi , t جادوگه ر ، خرسکه ر . پیرهه ڤی .
جادو . جادوکار ، خرس دکت

- craft ئیره نگ . جادو ، خه ڤزانک
- doctor پزیشکیٚ جه ربه ز . ره ملدار
- e's broom گیسکیٚ پیرهه ڤی ییٚ
- hazel ته راشا گول زه ر . گیراڤا کحولی
یا ڤی ته راشی
- moth په‌لپه لیتکا مه زنا ره نگین
witchery , n خرس
witch- hunt , n ته په سه رکرن ، شه قاندنا
پیرهه ڤی ییٚ
witch- hunter , n ته په سه ر که ر
witch- hunting , n ته په سه رکرن ، شه قاندنا
پیرهه ڤی ییٚ
witching , n خرسکرن
witchy , adj خرسی . جادویی ، کیندار
wite , vt گازنده دکت . گه یی دکت
wite , n به رپرسی . گه یی
wited , adj گه یی کری
witenagemot جڤاتا نیشتمانی یا ئه نگلو –
سه کسونی
with , prep پیده .پیره ییٚ . ل گه ل .ب .دگه ل
- begin.... بو ده ستپیکرنیٚ
- blessed ...beauty جوان
- compared ...... به رامبه ر
- cut .....a knife ب کیرکیٚ دبرت
- deal ...... بازاری ل گه ل دکت
- eat ...... پیٚ دخوت
- fill .....water تژی ئاڤ دکت
- rise .....the sun رابونا به رویٚ سپیدیٚ
- a gun ب تفه نگیٚ
- child ب زک ، ب تشت، ئاڤس
- tremble ......fear ژ ترسا دله رزت
- won ......ease ب هیسانی سه رکه ت
- fine markings ب ئاڤ نیشان
- her پیڤه
- him پیڤه
- it ڤیٚ ، پیٚ ، پیڤه
- reference to نیشان ب
- ....that ب ویٚ

- the exception of ژ بلی
- this ب فی
withal , adv ل گه ل
withdraw , n شقیتی
withdraw , v . t . i له دکشت
withdrawable , adj له کشینبار
withdrawal , n پاشفه چون . پاشفه کشاندن ، کشین . پشتاپشت . له کشین . کشان
withdrawing , n پاشفه چون
- room ژورا پیشوازی یێ
withdrawn , adj پاشفه چویی ، جودا
withe , n چقیٚ زراڤیٚ نه رم نه خاسمه یێ سه لپی (بو گریدانا گورزه یان)
- rod داریٚ نزمیٚ گول سپی
wither , vt , i دچرمست . هشک و لاواز دبت . دچلمست
-to .... away لاواز دبت ، درزت . دبرهت
withered , adj په ژمرده . چرمسی ، سیس . ره نگچویی . چلمسی
withering , adj چرمسی . ره نگچویی . ره نگ به ردایی . پرچوم . چلمساندی . چلمسی ، ویرانکا ر . کافلکا ر
witheringly , adv ب چلمسینی
withcrite , n ته خلیت کان
withers , n , pl سه ریٚ ملیٚ هه سپی
withershins , adj وێفه یی چوندنا دیارا روژێ . دژ چوندنا ده ستکیٚ ده مژمێریٚ
withheld , adj به ربه ستکری
withhold , v . t ده ست ژیٚ به ردت (نیدی ناکت) . بو خو دپاریزت . بو خو دگرت
- to ....one's consent نیدی قایل نابت
-to .... support نیدی پشت ناگرت ، نیدی پشتگیری ییٚ ناکت
withholder , n له به ستکه ر
witholding , n له به ستن
- tax باجا دامه زرین ژ موچه یان دبرت بو ده وله تیٚ
within, adv , n , prep نافدا، دناف . هوندور . تیدا
- an hour دناف ده مژمیره کیدا
- call نیزیک بو گازیکرنیٚ
- limits نیزیک راسته
- the meaning دناف واتایی دا
- reach ل به ر ده سته
- sight نیزیک به ربه بونیٚ یه
- the law ره وایه ، یاسایی یه
- three days دناف سیٚ روژاندا
without,adv,n, prep , conj بیٚ یی . بیٚ . ده رفه
- to do or go .... نیدی نه فیت
- answer بیٚ به رسف
- a sound ته له ته ل
- choice بفیت نه فیت
- condiment تسی
- delay بیٚ ده ره نگی ، بیٚ دواکه وتن
- doors ل ده رفه . ل ده رفه یی مالیٚ
- doubt بیٚ گومان
- end بیٚ دوماهی ، بیٚ کوتایی
- exception بیٚ ناوارته ، هیچ
- fail نه سه
- goes ....saying پیته فیت مروف بیژت
- honour بیٚ ناموس
-is absolutely ....fear میرخاس ، بیٚ ترس . گرناس . ناژا
- personality بیٚ که سایه تی
- preliminaries بیٚ به ر و پیش
- right بیٚ ماف
- seed or kemel پوچ
- will بیٚ فین
withstand , vt , i خورادگرت . به رگری دکت
withstanding , n خوراگرتن
withstood , adj خوراگرتی
withy , n , adj سه لپ . شول
witing , n گازنده کرن ، گله یی کرن
witless , adj دینوک . بیٚ مه ژی . خریو . گه وج
witlessly , adv ب گه وجی

witlessness , n گه وجیتی
witling , n گه لهو . گه مژه ل . کێم تێگه هشتن . گه وج
witloof , n هه له‌زه‌ک زک نه رمکه ر
witness , n , vt , i نیشان . گروف . ستوف . دبت . بینه ر . گه واهـ ، گه واهی ددت
- box (also witness stand) گه واهیگه
- call to ..... گازیکرن بۆ گه واهی یێ
- stand گه واهیگه
- to sign as ... کو وه ک گه واهی ئمیزا بکت
- to - my property سامانێ من ببینه
witnessed , adj گه واهیکری . دیتی
witnessing , n بینین . گه واهی . دیتن
witted , adj ژیر
witticism , n پێکه نین ، ترانه
wittily , adv خوین شیرینانه
wittiness , n هه ستی سڤکی . ژیریتی . شه هره زایی تی
witting , n , adj زانا . نوچه . زانین
wittingly , adv ب زانینی
witty , adj تاگرخوش . زیره ک . رازراف . یاریکه ر . هه ستی سڤک ، بیڤام شه هره زا
wive , vt , i ژن ددت ، ژن دئینت
wived , adj ژندایی ، ژنکری
wivern , n ئه ژده هایێ چه نگدار
wives , n . pl . of wife (ژن)
wiving , n ژنکرن ، ژندان
wizard , n , adj جادوگه ر. خرسکه ر. جادوباز.جادوکار
wizardly , adj ب جادوکاری
wizardry , n خرس . جادو
wizen , vi , t چلمسی . چرمسی . دچلمسینت . دچرمسینت . دچرمست ، دچلمست
wizened , adj (also wizen and weazen) چرچ . چرمسی . چلمس . قورمچی . مشکبویی
W . M . O . abbr World Meteorological Organization رێکخراوا بانمایی یا جیهانی
W . N . W . abbr . west - north - west روژ ئاڤا یا - باکورا - روژئاڤا
wo , whoa . interj راوه سته . هوش !
woad , n گیایه‌ک ئوروپی بویه یا شین ژ به لگان دئینن ده ر . بویه یا ڤی گیایی ب خو
wobble , n , vi له رزین . ڤه وه شین . خنگین . چون و هاتن سودلی دکت . دله رزت . دهه ژت . ڤه دوه شت ، دخنگت
wobbled , adj ڤه وه شی
wobbler , n له رزوک . هه ژوک
wobbliness , n ڤه وه شینیتی
wobbling , n چون و هاتن ، ڤه وه شین . خنگین
wobbly , adj ڤه وه شی
wodge , n (colloq) . پا (ر) چه (کنیایی)
woe ! , n . interj وای لو . کاره سات . ده رد . وه ی ! وای ! واخ !
- in weal and .... ل خوه شی یێ ئو نه خوه شی یێ
- be to گه مباخ بت
- is me مخابن !
- (for a man) وه ی ل منو
- (for a woman) وه ی ل منێ
woebegone , adj مروس . کاڤل . خه مدار . خه مگین . مریتو ، کوڤان
woeful , adj کوڤان . په ست . ده رده دار . هه ژار . مریتو
woefully , adv ب مریتویی
wog , n (sl . derog) وه لاتی یێ روژهه لاتانائی (کریتی)
woggle , n ستوڤانکێ چه رمێ گه ریده یی
woke , (p . of wake) هشیار بو . رابو
wold , n ئه ردێ بێ دارستان . ئه رد یان زه ڤی یا بلند . بانک
wolf , n , vt مێیاز ، چڤو . ژاری یا بێڤام ، گه ڤلێ گورگی . گور . گورگ ، داد ئورت . زکونی دخوت

- a .....in sheep's clothing گورگێ ب جلێن کاڤری
- to cry ..(too often) دره و هاوار دکت
- to hold ---by the ear ته نگاڤی یا زه حمه ت
- to keep ......from the door گورگی ژ به ر ده ری
دور دئێخت
- berry ته راشه ک باکورا ئه مریکایه . به ر
ته خلیت تی یه ، سپی یه
- cub کوتکێ گور . کوچکێ گورگی
- dog . سه یێ وه ک گورکی : سه یێ
گورگی : سه یه ک مه زن بۆ نێچیرا
گورگان
- hound سه یێ گورگی : بۆ نێچیرا ده هبه یان
(وه ک گورگان)
- male .... نێره گور
- pack ره ڤده یا گورگان
- she ..... دێله گور
- spider پیرهه ڤوکا به ژی یا گه روک
- whistle فیتکا رەگەزی یا نێری
wolffian body , n له شێ ولفی : گولچیسا ناڤی
wolffish , adj دڕ . گورگ ماسی : ماسی یه ک
ده ریایی دڕنده مه زنه
wolfishly , adv ب دڕنده یی ، وه ک گورگی
wolfishness , n گورگیتی ، دڕنده یی تی
wolfram , n کانزایێ خاڤێ ته نگستن
wolframic , adj ته نگستنی
wolframite , n کانەک بریتی یه ژ ته نگستاتێن ئاسن
ئو مه نگه نیزی
wolfsbane , n گورگ گوژ : هه له زه ک گول زه ره
wolverine , n جانەوەرەک باکورا ئه مریکا مه کدار
زکونی یه
wolves , (pl. of wolf) , n گورگ
woman , n پیره ک . پت . ژن
- Armenian , Chaldean or Nestorian......... مه خین
- at confinement زێستان
- charming ...... خرنگ
- cute ...... خرنگ
- exceptionally beautiful .... زه ری
- beautiful .... گورج ، سیسک . سوس . شێن
- fair and bulky .... نه رم و شل
- fair skinned ...... نه رمه ک
- frail .... مسری
- 's garment ده له
-'s headdress ته مه زی
- 's head gear لاچه ک . لاچک . فوتک . پوش
- 's head (silk) kerchief شه ماق ، ته مه زی
- in charge of the bride به ربۆک
- laundry ...... جل شو
- in menopause سه ره
- 's menses خوین دیتن . مه هک
- 's pant سه رکاب
- 's period مه هک
- 's power ژنێن کارکرنێ
- 's rights مافێن ژنێ (یاسایی ، رێزکی ئو
جڤاکی)
- solid ...... سقمه
- suffrage مافێ ده نگدانا ژنان
- tender skinned ...... نه رمه ک
- thin skinned ..... نه رمه ک
womanhood , n ژناتی ، مێیاتی
womanish , adj ژنانی . قونده
womanishly , adv ب ژنانی
womanishness , n ژنانیتی
womanize , vt , i تیکلی یا دێهلان دکت . مێبازی دکت
. ژنانی دکت
womanized , adj مێبازیکری
womanizer , n تیکلێ دێهلان . تولاز . مێباز
womanizing , n مێبازیکرن
womankind , n ره گه زێ تازه . ژن
womanless , adj بێ ژن
womanlike , adj ژنانی
womanly , adj ژنانی
woman of the street , n دێهل

womb , n تیزانک . مالبچوک ، پسدان . پزان .
پزدان . شیلاف . پزدانک

- falling of the ..... شوربون یان پیش لڤینا مالبچوکی

- fruit of the ..... زاروک ، بچوک

- of the time بویه رین پاشه‌روژێ

wombat , n ومبات : جانه‌وه‌ره‌ک ئوسترالی همبانی
وه ک هرچا بچوکه

women , n (pl . of woman) ژن

- folk (s) , n . pl ژن

- 's rights مافێن ژنان (یاسایی ، ریزکی ئو جڤاکی)

- 's white headscarf فوتک

womp , n ته یسین (په رده یا ته له ڤزیونێ)

won , (p . of win) قازانجکر . داسه ر سه رکه ت

won , vi ئاکنجی دبت

wonder , n , adj گیره . جادویی . کاریگه ر ، هه یهولان
. سوسره تی . عه جێب . سوسره ت .
هیدان

- a nine days ...... بویه را کورتا هه ستیاری

- for a ... عه جێبی ، یا عه جێب

- I ...... ئه ز مامه ، گه لو

- no .... ئه عه جێبه

- signs and ....s عه جێبی . ده راسا

- to work ....s عه جێب کار دکت

- what a ......it is چه ند عه جێبه !

- land ئه ردێ عه جێبان

- work کارێ نایاب

- worker کاره رێ نایاب

wonder , vi , t هیڤی . پرسیار دکت . گومان دکت .
دگوهوشینت ، عه جێب گرتی دمینت

wondered , adj گوهوشی

wonderful , adj سه یر .گیره . سوسره ت . چریسه ت
. دیلان . فه رته نه . نایاب ، ناوازه

wonderfully , adv ب نایابی

wonderfulness , n نایابی تی

wondering , n پرسیارکرن . گومانکرن

wonderingly , adv ب گومانداری

wonderment , n هه یهولان .سه‌رسورمان . گوهوشین

wonderous , adj , adv سه یر . گیره

- thing عه جێب

wonderously , adv ب گیره یی

wonderousness , n گیره یی تی

wonga , n کوتره ک مه زن ئوسترالی یه

wonky , pred , adj چه وت . خلوله

wonned , adj ئاکنجیویی

wonning , n ئاکنجیبون

wont , pred , adj , n خواز . نه ریت

wont , vt , i هین دبت . فێر دکت ، فێردبت

wonted , adj هینبویی . ئاسایی

wontedly , adv ب ئاسایی

wontedness , n ئاسایی تی

wonting , n هینبون

woo , vt بزاڤ دکت کو قایل بکت . هیڤی
دکت . خو نێزیک دکت (ژنێ)

wood , n , adj , vt , i برمیلێ داری . داری . ریل .
ده ستکێ داری . ئێزینگ . دارستان
.ده حل .بیشه . دار ، ئێزینگ دکت
. دار دکت (دچینت) ، ب دار دکت

- in the ...... دناڤ برمیلێ داریدا (شه راب یان
مه ی)

- out of the .....or .....s رزگار بویی ژ مه ترسی یێ یان
ده ردی

- to be unable to seethe....for the trees نه شێت قه نج
پرسێ ببینت ژ به ر دریژی یا

- alcohol میتانول : کحولا داری

- anemone گونگلوکا ده حلی

- bin or woodbox سندوقا داری

- bine هنگلین مژ (هه له زه)

- block کلیشه یا داری‌چاپا کلیشه یا داری

- carver دار کوتوک

- carving دار کوتکرن

- chips ته لاش

- chopper دارڤان . ئێزینگڤان ، داربڕ
- coal خه لوز . ره ژو . ره ژی
- cock مره لاره ، كه له شێرێ نه ردێ
- craft دارستانزانی . هو نه را نه قشکرنا داری
- cutter دارڤان . داربڕ
- engraving نه قشکرنا کلیشه یێن داری
- fiber ریشالێ زایلیم
- gatherer ئێزینگڤان . ئێزینگکه ر
- ibis بالنده یێ وه ک داسێ
- land دارستان . بیشه ، ریل .
- (s) man ئێزینگڤان . دارڤان
- merchant دارفروش
- note دهنگ یان ئاوازا بالنده یی ل دارستانێ
- nymph په ری یا دارستانان
- paper کاغه زا داری
- pecker دارکوتینقیقی . دار کوتوک . چکچکان
- pigeon کوترا بازنکری
- pile کوما داران
- pulp ئاڤکا داری
- rat جردێ دارستانێ : جانه وه ره ک کرنده ئه مریکانی یه
- ruff ته خلیت هه له زه
- shed ده په یا داری
- shelter ده په یا داری
- sorrel ترشوک
- splinter or chip ته لیش
- tar قه ترانا داری
- tick دار کرنی
- turning تورنه یا داری : بو چێکرنا تشتێن داری
- waxen ته راشه ک گول زه ر
- wind ئالاڤه ک مه زیقه یی پفکرنی (بایی)
- work کارێ داری
- worker دارتاش

- working دارتاشی
- worm کرمێ داری
- yard ئه مبارا داری

woodburytype چاپکرن ب ته ختکێ میزتالی
woodchat , n ته خلیت بالنده یه ک سترانکاره
woodchuck , n جانه وه رهک کرنده سور – گه نمی ئو گه وری باکورا ئه مریکا
wooded , adj دار کری
wooden , adj دارین
- barrier ماخ
- bridge ماخ
- bucket ئه لپ
- butter churner سرسوم
- clog قبقاب
- container کود
- face بێ ده ربرین (رو)
- floor لاپێ دارین
- head گه وج
- headed گه وج . سه رهشک
- hook دارک
- horse هه سپێ دارین
- ladle . هه سک ، هه سکو . هه سکی . که فگیر . چه مچک
- manners ره و شتا هشک یان ره ق
- pitchfork ملێب . ته بور . کارێژ
- plate شکه ڤک
- shovel بێر
- spoon چه مچک . که فچکێ دار
- stick شفدار . دار
- store ئه مبارا دارین
- ware ئامانێ دارین

woodenly , adv ب دارینی
woodenness , n دارینی (تی)
woodiness , n داریتی . تێر داری
woodless , adj بێدار

woods , n ریل . دارستان ، بیشه
- man دارستانڤان
woodshed , vt رادهینت ، نه خاسمه ل سه ر ئالاڤا مه زیقه یی)
woodshedded , adj راهینایی
woodshedding , n راهینان
wood shot , n لیدانا داری یا گولفێ
woodsy , adj دارستانی
woody , adj ده حلی . داری
wooer , n خو شرینکه ر . حه زکه ر . هیڤیکه ر
woof , n پو
woofer , n ده نگ گه وره که ر یان مه زنکه ر
wooingly , adv ب هیڤیکاری
wool , n شیلیکه ر . پرچا مروڤی . پورت . کراسێ هری . ته ڤنێ هری : خوری . هری . په شم
- Angora ..... مه ره ز
- fine ..... لڤا
- goat's .... مه ره ز . که ژ
- ball گولکا هری
- carding ڤه چرینا هری یێ
- clip به رهه مێ سالانه یێ هری یێ
- combing شه هکرن یان ڤه چراندنا هری
- dyed in the....... هه شکری بەری رستنێ یان ڤه هینانێ
- fat لانولین
- fell که ڤلێ په زی
- gathering خه ونکاری ،شاشویکاری ، فه را موشی
- oil لانولین
- pack ته لیسێ هری یێ (بو گوهازتنێ)
- sack ته لیسێ هری
- shed ده په یا هری یێ
- skin که ڤلێ هریکری
- sorter's disease نه ساخی یا سینگی یا ڤه چراندنا هری یێ
- spinner هری ریس
- sponge هه ورکا هری یا قایما ریشال نه رم
- stapler بازرگانێ هری یێ
- trousers په شمه

wooled , adj هری نه بری . هریدار ، هریکری
woolen , adj , n پێوه ندیدارێ ته ڤنێ هری . هری یی . هرین ، په روکێ هری . ژ هری چێکری
- fabric په روکێ هری
- gloves له پک (هری)
wooliness , n هریتی
wooly, adj, n(alse wolly) وه ک هری ، هری
- bear هرچا هری : کرموکه یێ تێر پورت ، جوبر
- headed پرچ هری . ئالوز یان هزر شاش
woozily , adv ب گێژی
wooziness , n گێژی تی
woozy , adj گێژ
wop , n گه نکه ر
worcester sauce , n نیخنی یا ورستر
word , n وته ، پرس . لاڤز . به لێنی . سوز . گوتن . بێژه . وشه . په یڤ ، په یڤک.گوتارشور.زار. واژه ، گلی
- a ....in season ته ویتی یا دجهێ خوه دا یان دده مێ خودا
- big ......s فورته کی
- breaking one's .... لێڤه بون ، په یڤ شکاندن
- by ....of mouth لێڤکی
- in a .....in one .... کورت کرمانجی . ب کورتی
- in so many ....s ب یه ک تیپ ، ب تیپی
- man of his .... خودانێ په یڤا خوه . مێر یان زه لامێ راستوک
- my .....! گێره یه ! هه ی ها !
- my ....upon it ب ناموسا من
- of regret , grief and sorrow : وای !
- the last ....in نوژه نترین داهینان
- the last ...on په یڤ یان گوتنا ڤه بڕ (ل سه ر بابه ته کێ)
- to break one's ..... لێڤه دبت
- to have a ....with ب کورتی ل گه ل دناخڤت
- to have ....s (with) لێک دکه ڤن . شه ری دکن

- to keep one's ...... په یڤا خوه ب جهـ دئینت

- to take a person at his .... باوه ر دکت (ژ مروڤه کێ)

- upon my ......! بناموسا من . گێره یه !

- for ...... ب تیپی . په یڤ ب په یڤ

word , vt ب په یڤێ ده ربرت . په یڤ دکت

wordage , n دارشتنا په یڤان . ژماره یا په یڤان . په یڤ

word blindness , n کوره یی یا خوه ندنێ

wordbook , n قاموس . فه رهه نگ

wordily , adv ب دریژی (ئاخفتن)

wordiness , n دریژکرن . گه له ک ئاخفتن

wording , n ده ربرین یان دارشتنا په یڤان . گۆته

wordless , adj بێ په یڤ . مت

wordlessly , adv ب بێ په یڤی

wordlessness , n بێ په یڤی تی

wordmonger , n نڤیسه رێ پوچبێژ

wordmongering , n پوچبێژی

word of mouth , n راگه هینا لێڤکی

word order , n ریزکا بێژه یی

words , n گلی

wordy , adj دریژی (ئاخفتن)

wore , past of wear کر به رخوه

work , n , adj کارێ توری یان هونه ری . قه نجکاری . شوب . کارتێکرن . کاریگه ری ، ئه نجام ، خافێ کانی . که ف . کارگه . ره نج . کرن . شول . خه بات . ئیش . کار ، ته په سه رکرن . کوشتن . ئه شکه نجه دان

- at .... ل به ر راهینانێ یه ، ل به ر لێکدانێ یه . کاریگه ر . چالاک . مژول

- in .... ل به ر ده سته . له به ر چیکرنێ یه

- out of .... بێ کاره

- unpaid ...... سوخره . ئولام

- man کارا . کارکه ر . پاله

- 's management کارداری . سه رکاری

- 's manager کاردار . سه رکار

- mate هوگر . هه ڤ پیشه . هه ڤ خه بات

- of art که ڤال ، په روک

- room ژورا کاری

- shop کارگه .

- song سترانا کاری

- station به یاڤ ل گه ل که رەستەیان بۆ کارکه ره کێ

- stoppage لێدان ، مانگرتن

- supervision سه رکاری

- supervisor سه رکار

- woman کارکه ر (ژن)

work , vt , i چاره دکت (پرسه کێ) ، نیشان دکت . دئارینت . هاری دکت . سه ر دکه ڤت . ترش دبت ، دخه بتت . کار داری دکت . چێدکت . نه قش دکت . دگوهورت . کار دکت

- to ....away کاری به رده وام دکت

- to .....down هێدی ل سه ر دخه بتت (داکو به رپه بکت)

- to ....in (ب خه باته ک به رده وام) دکت تێدا . تازه دکت ناڤدا . تێکل دکت

- to .....in with ساز دبت . کێر دئێت

- to ....off ژێ رزگار دبت

- to ....on بزاڤ دکت کو قایل بکت .کار تێدکت

- to .....one's will (upon) ڤینا خو زال دکت

- to .....out ئه نجام دکت . چاره دکت (پرسه کێ) ، به رپه دکت . چێدکت ، په یدا دکت . مه لهه زه دکت . مه شق دکت . سه رکه تی کار دکت . شونا ده ینی کار دکت

- to ....up هشێ دئارینت . تێکل دکت ، چێدکت ،. به ره به ر دائمه زرینت ، به ره به ر پێش دکه ڤت

- to ....upon قابل دکت . کار تێدکت

workability , n کاریاری

workable , adj کردار . کاریار

workableness , n کاریاری تی

workaday , adj ئه ڕزان . ئاسایی ، ڕۆژانه ، کێرهاتی بۆ کارێ ڕۆژانه

workaholic , n کارکه رێ په ڕوش

workaholism , n کارکرنا په ڕوشی

workbag , n تورکێ کاری : تورکێ که‌ره‌سته ئو ئالاڤێن کاری ، تورکێ کارێ ده ڕزی یێ

workbank , n مێزا ڕاستکرنێ یان پێکهینانێ : بۆ ڕاستکرنا ماده یێ چاپێ یێ ڕێزکری ئو بڕینێ بۆ ستون ئو لاپه ڕان

workbasket , n سه لکا کارێ ده ڕزی یێ

workbench , n مێزا پیشه گه ری

workbook , n ده فته‌را کاری : کتێبوکا کورتی یا زانینا کاره کێ . کتێبا ده ستوری دادنت بۆ کرنا کاره کێ ، ده فته را تێبینی یێن کارێ به ڕێه کری یان کارێ داهاتی ، ده فته را دبستانی یا پرسیار ئو چاره کرنا

workbox , n سندوقا ئالاڤ ئو که ره سته یێن کاری

work camp , n سه ربازگه یا کاری یان کارکه ران ئه خاسمه گرتی یان

workday , n , adj = workaday ڕۆژا کاری . ده مژمێرێن ڤێ ڕۆژێ

worked , adj کارکری

- up هار . ئاراندی ، ئه نری

worker(s) , n خه باتکه ر . ره نج ده ر . سه پان ، ڕێنجبه ر ، پاله . کارکه ر . کرێکار خه باتکار ، مێش هنگڤین یان مێرویا کارکه ر

work ethic , n باوه ری یا ب کاری قه نجه

work farm , n چاندنگه یا کاری : بۆ لاسار ئو تاوانبارێن بچوک

workfolk(s) , n . کارکه ر ، ژ چینا کارکه ران

work force , n هێزا کاری:ل کارگه یی یان ئه ته وه یی

workhorse , n هه سپێ کاری : مرۆڤێ کارێ زه حمه ت دکت . عه ره بانه یان ئالاڤا قایم ئو تێر هاڤل

workhouse,n=poorhouse ژارگه . چاکگه ها بسپوران

working , n ترشبون . چاره کرنا پرسیارێ . خه بتین . کار . کارکرن

- asset سامانێ کاری

- capital سه رمایه یێ کار

- class ره نج ده ر . چینا کارکه ران

- day = workday

- drawing ئه خشێ کارکرنی

- force هێزا کارا

- in half نیڤه کاری

- order بارێ کارکرنا مه کینه یێ

- man ڕێنجبه ر . پاله . کرێکار . کارکه ر

- papers کاغه زێن کارکرنی . به لگه نامه یێن مێری کو پێدڤیت کارخواز پێشکێش بکن

- party تیپا کارکرنێ : بۆ به‌ڕێه‌کرنا ئه رکه کێ

- substance ماده یێ کارکرنێ ئه خاسمه ئاڤه کی یا کارکرنا په ستێنه ری

workless , adj بێ داس ، بێ کار

worklessness , n بێ کاریتی

workload , n تبابا کاری

workman- like , adj کارکه رێ باش

workmanly , adj = workman-like

workout , n ڕاهێنان . مه شق

workover , n کارکرنڤه

workpeople , n , pl کارکه ر

workpiece , n پارچه یا کاری

work place , n کارگه

work print , n چاپا بژاره یا سینه مایی (فیلم)

works , n کارگه

- 'manager سه رکار

worktable , n مێزا کاری

work -up , n چیکێن ئالبه‌را په‌یڤێن لاپه‌را چاپکری

workweek , n حه فتی یا کاری : ـه مژمێر یان روژێن کارێ حه فتی یه ک

world , n* گیتی . گه ردون . زه مین : دنیا . جیهان . قاد

- a .....of difference جودایی یان جیاوازی یه‌ک مه زن

- all the ....and his wife هه مو خه لک

- beater , n قه هره مان ، گرناس

- class نایاب

- court دادگه ها دادی یا جیهانی ل لاهای (هوله ندا) . دادگه ها جیهانی

- for the (whole) ..... بۆ هه می ئه گه ران . بۆ هه ر ئه گه ری

- for ....s بۆ هه ر ئه گه‌ره کێ ئو هه که سامانێ هه می جیهانێ ژی بدن من

- in the ..... ـجیهانێ یان هه بونێدا . گه لو

- language زمانێ جیهانی

- out of this ..... نایاب

- power هێزا جیهانی

- ruler جیهاندار

- shaking بێقام گرنگ . دنیا یان زه مین هه ژین

-theother or next...... جیهانا دوماهی یێ

- the ...... to come جێهانا داهاتی

-to carry the ....before one زو ئو ته کوز به سه ردکه ڤت

- to make a noise in the ناڤدار دبت . شنگینه کێ ل جیهانێ چێدکت

- to the ...... هه موکی ! ب هه مو واتایێ په یڤێ !

- war شه رێ جیهانی

- weary بێزارێ ڤێ ژیانێ یان هه بونێ

- wide به لاڤی یا جیهانی . به رفره هـ

- without end هه تا هه تا

- federalis , n فه ده رالی یا جیهانی

worldliness , n دنیایی : کوتشت دنیایی یه نه گیانی یه مژولبون ب کارێن دنیایی ڤه ، ئو گوهـ نه دانا پرسێن گیانی

worldling , n دنیا خواز : کو که یڤا دنیایی دکت

worldly , adj دنێزان ، دنیازان

- existence دنیا . جیهان . دنێ

- life ژیانا دنیایی

- minded هش دنیایی

- people خه لکێ دنیایی

- wise دیلباز

- wisdom دیلبازی

worm , n لوله کی یان کرمی . مار کرم

- earth ..... کرمێ ئاخێ

- eaten کرم خاری . کلور . درمی . کرمی

- gear چه رخ ئو نیرومێ یا کرمکی

- hole کونا کرمی

-in fested درمی . کرمی

- larva , n پرگ

- seed هه له زا توڤه‌کێ ددت بۆ ده رخستنا کرمێن هناڤان

- snake مارێ کرمی . ماره ک بچوک نه ژه هری یێکو وه ک کرمی ئاخێ کون دکت

- wheel چه رخا کرمی یا نیرومیکری ب گێرێڤه

- wood , n گیا به رک

worm , vi , t وه ک کرمی دلڤت ، ب هیڤی یا به ریه دکت ، سه یی ژ کرمان پاقژ دکت ، ب دزیڤه دچت ، به نکی ل دور وه ریسی لوله کی گرێددت

wormer , n لڤوک ب دزیکیڤه

wormy , adj کرمی . درمی

worn , adj پولویچ . زه هی ، په رتاندی . ناڤکه تی ، په رتی . رزوک

- out که ڤناره ، رزیایی ، ناڤکه تی . رزی زه هی

- out clothes قه رپال

- out dress په رتاندی ، خاڤک

worried , adj خه مگین . غه مگین . ده ردکێش . په ریشان

worriedly , adv ب په ریشانی

worriment , n شه پرزه یی . بێزاری

worrisome , adj په ریشاندار ، شه پرزه دار

worrisomely , adv ب شه پرزه داری
worrisomeness , n شه پرزه یی تی
worry , n خه مداری . فرت ، خه م . په ریشانی
شاشی . شایی ش ، خه ریک ، تاتیل
. هه له به ل . شه پرزه یی . جه فا
شلوقی . مه ره ق ، خه رنقه
- bead تزبی
worry , v . t خه م دخوت . په ریشان دبت
worrying , n خه م خوارن . شه پرزه بون ، شه
پرزه کرن
worrywort , n ره شبین ، په ریشان خواز
worse , adj , adv , n خرابترین
- none the ...... پتر . دورتر
- the ....for wear خرابتر ژ به ر که فنبون ئو ب کار
ئینانیٚ
- to put to the ..... دشکینت ، دره ڤینت
- and ..... خرابتر و خرابتر
- off ل باره ک خرابتر یان هه ژارتر
worsen , vt , i خرابتر دبت . خرابتر دکت
worsened , adj خرابترکری ، خرابتربویی
worsening , n خرابتربون ، خرابترکرن
worship , n , v , t , i پایه به رز . په رست . په رستن ، پالی
. سه رده ستی . ئابینی
دپه‌رێست . خودایی دکت ، په رستن
دکت
worshipful , adj شکودار ، په رێسدار
worshipfully , adv ب شکو داری
worshipfulness , n شکوداریتی
worshipless , adj بیٚ په رستن
worshipped , adj په رستی
worshipper , n په رستیار . په ره ست
- of God خودا په رست . یه زدان په ره ست
worshipping , n په رستن
worst , adj , adv , n , v , t خرابترین ، دره ڤینت . دشکینت
- at ..... ل خرابترین باردا
- to give one the ....of it دره ڤینت ، (ل سه ر) زال دبت
worsted , n, adj رێسا هری . ته فنیٚ رێسا هری ،
هری یی
wort , n مه نگ

worth , adj , n , pred هێژایی ، نرخ . هێژا ، فه ر ،
به ها ، بایی
- woe ......the day که مباخ بت ئه و روژ !
- about 3 pounds باییٚ سیٚ پاونان
- doing به رکه ڤت مروڤ بکت
- hearing به رکه ڤت مروڤ ببهیست
- it هێژا یه ، ستێله یه
- mentioning بیره وه ر
- notice به رکه تی سه حکرنیٚ یه
- reme mbering هێژایی بیرکرنیٚ
- the trouble به رکه تی زه حمه تیٚ یه
worthful , adj خانه دا . هێژا
worthily , adv ب هێژایی
worthiness , n شایان . کێرهاتتی . لایقی
worthless , adj هیچه کێ بیٚ که یس . بیٚ رۆمه ت
قه لس ، نه تشت . زه ڤی بیٚ به ها
worthlessly , adv ب بیٚ به هایی
worthlessness , n بیٚ به هایی تی
worthwhile , adj به رکه تی . هێژا . ستێله . گرنگ
wortwhileness , n ستێله یی تی
worthily , adv ب هێژایی
worthiness , n هێژایی تی
worthy , adj , n هێژا . به رکه توک . به رکه تی
ستێل . شایسته .
- a ....life ژیا نه ک هێژا
- a .....man مێره ک هێژا
- blame .... گازند ستێله ، گازنده ستێله
- praise....... په سن ستێله
wot , vt . (of) دزانت
wotted , adj زانی
wotting , n زانین
would , (past of will) دیٚ (ل ده میٚ بوری)
- God خوزی
would - be , adj دیٚ بت . ل به ره ببت ، مروڤیٚ
فورته ک
- gentleman ژخوڤه مه رده
woudn't, would(e)st نابت ، نابه
wound , n , vt زام . نێم . برین . بریندار دکت
- cavity قه واره

- deep ...... قه واره
- festering ...... برینا په قژین (دایی بن)
- heal a ...... برینێ دگرت
- incurable ...... برینا بێ چاره
- inflict a .... بریندار دکت
- open .... برینا ڤه کری
- make a .... بریندار دکت
- mark.......... شوون برین
- mortal .... برین کوژ یان کوژه ک

wound, adj (also past of wind) بادا ، بادایی

wounded, adj زه ده . زامدار . بریندار

wounding, n بریندارکرن

woundless, adj بێ برین

woundwort, n گیایێ برینان

woven, (p, p. p.of.weave), adj ته ڤنکری . ب ته ڤن ، راچاندی

wow, interj, n جیا وازی یا ته به قه یا ده نگی ، وای ! سه رکه تنا نایاب

wow, vt گوهدار ئو ته ماشه که ران هان ددت

wrack, n, vt هه رفین . ویرانبون . کاڤلبون . گه می یا نوقیبویی . کاڤل . شکه ستن . هه له زا ده ریایی ، ئه ورێ بلندێ یا دهاڤوت ، دهه رفینت . ویران دکت . کاڤل دکت ، دشکینت

wrackful, adj هه رفی . کاڤل ، شکه ستی

wraith, n ئاگه هکه ر . ساویر . شه به نگ ئاشوپی . کاریته یێ دوکیلێ یان هلمێ

wrangle, v.i.t چه ره نیغ دکت . لیک دکه ڤن . به ر هه ڤدان دکت ، به رپه دکت (ب به رهه ڤدانا به رده وام) ، ته رشی خودان دکت (ئه خاسمه هه سپان)

wrangle, n به ر هه ڤدان . ئه یاری . لیکه تن ، تیک به ربون

wrangled, adj لیکه تی

wrangler, n شه رکه ر . گاڤان

wrangling, n لیکه تن

wrap, v.t.i دپیچت . دته نرت

-to .... oneself in وه درینت

- to ....up دته نرت

wrap, n ده ڤه ک . پیچان . وه رانی ، پشته مال

- up ئالاندن

wrappage, n پیچان ، ته نار تن

wrapped, adj پیچایی ، ته نارتی

wrapper, n به رگ . پیچ . ده ڤه ک ، پشته مال

wrapping, n وه رانین ، پاچکرن . داپیچان ، وه ریتان ، به رگ ، پیچه ر ، ئالاندن پیچان . پیچاندن ، ته نارتن

- up ته نارتن

wrasse, n ته خلیت ماسی یا ده ریایی لیڤ - ستور ، ددان قایم ئو ره نگ - ڤه کری

wrath, n توره یی . هێرس . ئه نرین . خورین گه روشه

wrathful, adj شیتگیر . ئه نری . دلپر

wrathfully, adv ب ئه نرینی

wrathfulness, n ئه نرینیتی

wrathy,adj=wrathful

wreak, v.t تول ڤه دکت . سزادکت

wreath, n گولبه ند . تاجا گولان

wreathe, vt, i بادت . دئالینت ، ڤه دهینت . گه زی دکت ، دپیچت . گه زی دبت ، گولبه ند دکت

wreathed, adj گولبه ندیکری

wreathen, adj . گولبه ندکری

wreathing, n گولبه ندیکرن

wreathy, adj گولبه ندی، بادایی .لوله کی ،ئالاندی

wreck, n, v.t.i کاڤل . ویران ، کاڤل دکت ، ویران دکت ، دفه لشینت

wreckage, n شکه سته یا گه می یا نوقیبویی . فه لشتن . په لشتن ، کاڤل ، بێ مافنین جڤاکی

wrecked, adj شکه ستی ، کاڤلکری ، هه رفاندی

wrecker, n کاڤلکه ر

wrecking bar بسته ک بو هه لکیشانا بزماران ژ کولانێ

wren, n بالنده یه ک بیتقام بچوکه

wrench , n, v , t کوڤان ، گوهورینا ده رونی یا نشکی ئو دژواری ، لادان ، بادان ، بادک ، ئیناندە ر ، خه ما دژوار . کریتکرن هه لکیشان . ئانین ده ر ، بادت . لادت ، دکشینت یان دئینت ده ر . دئینشینت ، ئه شکه نجه دکت

wrenching , n بادان ، لادان

wrenchingly , adv ب بادانی

wrest , v . t , n دکشت یان پالدت ب لڤینا بادایی یا دژوار ، بادت یان ب کوته کی دئینت ده ر، چه وت راڤه دکت . لادت . هێلا ئاوازا (د ئالاڤا مه زیقه یی ژه نیدا) بادان ، ئالاندن . بادک

wresting , n ستاندن

wrestle , vi , t , n گه مش دکت گه مش

wrestled , adj گه مشکری

wrestler , n زورانباز . گه مشو . هه مباز

wrestling , n گولاش . گه مش . زورانی ، ئه ب . ته ڤره چوک . بمباره کی . پژان

wretch , n سیوه له ک . پێروت . ئه به بوز ، ئوگرت

wretched , adj شه پرزه . شه ربه زه ، دیران . خزان . به له نگاز ، ب کول . ژار . مال خراب . په ریشان . ره به ن ، سه فیل . خویان . با ب ده ست

wretchedly , adv ب به له نگازی ، ب هه ژاری

wretchedness , n روژره شی . ژاریتی ، به له نگازیتی . خویانی

wrick , v . t . n پچه کێ بادت (ره ق دبت) ، بادان یان ره قبون (ستو ، پشت ، موڤک)

wried , adj هه لکیشایی

wriggle , vi , t , n دئالت ، فێلبازی یان چفویی رزگار دبت ، ب بز یکڤه ریکا خو دکت . دئالینت . بادت ریکا خو (بادایی) دبرت . ژێ ده ربکه ڤت ، خود هه ژینت داکو ده رکه ڤت ، ئالین . بادان ، هه ژین

wriggled , adj ئالاندی

wriggler , n ئالینکه ر ئه خاسمه کرموکه یێ پێتکی

wriggling , n ئالاندن . بادان

wriggly , adj ئالاندی

wright , n کارکه ر ، چێکه ر

wring , vt , n ئه شکه نجه دکت . ب زوری دستینت . دگڤیشت . بادت . خوه هر دکت . دئینشینت ، ده ستی ب گه رمی ده ه ژینت(بۆ خێرهاتنێ) ، گڤاشتن

- to .... neck of دپیچت . ستویی بادت ، مریشکێ دکوژت

wringer , n گوڤاشته ک . به زرخانه

wringing , n گڤاشتن . چه ماندن

wrinkle , n , v , t , i گلفچی . گرنژین . چه هیڤوک قورمچاندن . کرمشاندن . کرژی . قورمچی ، دقورمچینت . دقورمچت

wrinkled , adj قورمچاندی . کرمشی . قورمچی رژقورمچی . چرچ .

wrinkling , n گرنژاندن . قور مچاندن . گلفچی . کرژی ، قورمچین

wrinkly , adj قورمچی

wrist , n مه چه ک . له پ . بازنێ ده ست . زه ند

- band بازنێ کومله کی . بازنێ زه ندی

- drop شه هتی (ڤالنجی) یا ماسولکه یێن زه ندی) ژ به ر ژه هربونا قورقورشمی)

- lock گرتنا زه ندی (ل گه مشێ)

- watch ده مژمێرا ده ستی . کاتژمێری ده ستی

wristlet , n بازنک

wristy , adj زه ندی

writ , n نڤیسینا پیروز . فه رمانا دادگه هی

- of assistance فه رمانا هاریکرنێ

- of election فه رمانا هه لبژارتنێ

- of prohibition فه رمانا قه ده غه کرنێ(ته مبیکرنێ)

- of protection فه رمانا پاراستنێ (هاتن ، چوون ئو مان)

writable , adj نڤیسبار
write , v . i . t دنڤیست . ددانت
- to ...down دنڤیست . تومار دکت به هاینْ خو کێم
دکت . به هاینْ پە رتالی کێم دکت
- to ....in (بێ پێڤان) دکت ناڤ به لگه نامه یان
ده ڤیدا ، ناڤه کی دبه ردت سه ر
کاغه زا ده نگدانێ
- to .....off رادکت . به ها یی کێم دکت
- to .....out دنڤیست . تومار دکت . شیانا خو یا
توره ڤانی کێم دکت هندی گه له ک
دنڤیست
- to ...up گازی دکت به ر دادگه هێ ، ب درێژی
راڤه دکت . بوما هیکی دادرێژت ،
په سن دنڤیست
write - down , n کێمکرنا به هاینْ پە رتالی
write - off , n هلقه تا ندن ، راکرن
writer , n نڤیسڤان . نڤیسه ر نڤیسکار . نڤیسار
ویژه ڤان . توره ڤان ، ویژه . نوسه ر
. هوزان . هوزانڤان
- 's cramp پرکا نڤیسه ری ، ئێشا ده ست ئو تلان
ژ به ر گه له ک نڤیسینێ
write - up , n گوتار . نه خاسمه ره خنه . زێده کرنا
به هاینْ په رتالی
writhe,v . i . t , n . دپێچت . دنالینت . باددت ، ڤه دهینت
دنالت . بادان .
writhed , adj بادایی
writhing , n بادان
writing , n نڤیسار . دانین . ره شبه له ک ، نڤیس
. نڤیساندن . نوسین . نڤیسوک .
نوسه وه ری
- book ده فته ر
- desk مێزا نڤیسینێ
- in به ردان سه ر (ب نڤیسینێ)
- paper کاغه زا نڤیسینێ
- poetry هه لبه ست نڤیسین
- table مێزا نڤیسینێ
written (pp . of write) نڤیساندی
written , adj نڤیسی . نڤیسکی
- test ئه زمونا نڤیسکی
wrong , adj, adv , n , vt . چه مت . چه وت . ئایل . هه له
نه درست . سته م . ئایلیتی .
نه راست ، ئێشکان ، ئازار ددت ،
زورداری دکت ، دشه لینت
- in the .... چه وت . به رپرس
- in the .....box توش بوبی . که تی بێ
- in the....side of fifty (ژی) ژ پێنجی سال پتره
- to do .....to somebody زور داری لێ دکت
- to go .... رێ وندادکت ، سه ر ئاکه ڤت
- to put a person in the ..... مروڤه کێ چه وت یان به رپرس
دیاردکت
- to take the..turning or path رێ یا خراب دگرت
- answer به رسڤا چه وت
- headed هزرا چه وت به ر ئادت . رکدار
- opinion هزرا چه وت
- side ره خێ چه وت
- way رێ یا چه وت
wrongdoer , n گونه هکار . زور دار . سته مکار
wrongdoing , n گونه هکاری . سته مکاری . زور داری
wronged , adj ستماندی
wrong font , n تیپا چاپی یا نه ئاسایی
wrongful , adj نه ره وا . زوردار
worngfully , adv ب زور داری
wrongfulness , n زورداری تی
wronging , n زور داریکرن
wrongly , adv ب چه وتی . ب زور داری ،
نه هێژایه کی
wrongness , n چه وتی . نه راستی
wrongous , adj = wrongful نه ره وا . چه وت ، نه یاسایی
wrote , (p . of write) نڤیسی
wroth , adj بێقام ئه نری ، هار

wrought , adj چێکری خه ملاندی . ئاراندی . قوتاندی
- iron ئاسنیْ گونجاو . ئاسنیْ نه رم
- up گرگێن
wrung , adj بادا
wry ,vt , i , adj باددت، خیس. خاهر. خوار، خوه هر
- to make a ...face رۆیێ خو ترش دکت(ژ به ر بێزاری یێ)
- face رۆ بادان (نیشانا بێزاری)
- mouth ده ڤ بادان (نیشانا بێزاری)
- mouthed رۆبازی یا ترانه یی
wrying , n بادان
wryneck , n بالنده یه ک بچوک ستو درێژ بێکو سه رێ خو باددت
wryness , n بادانی
wunderkind , n خورتی ، بێقام سه رکه تی
wyandotte , n مریشکه ک نژاد ئه مریکانی پێگوتی یه بۆ هێکان
wych , wich , witch پێشگرێن ناڤێن دار انن
wycliffite , n باوه رمه ندێ ئولا چاککه رێ ئایینی وایکلیف
wye , n تیپ y – وای یان شکلێ هوسا
wylicoat , n کراس ئه خاسمه بن کراس
wynd , n کولانکا ته نگ (سکوتله ندی)
wyvern , n = wivern

X

X ئێکس تیپا بیست و چاره ما ئه لفابێ یا ئنگلیزی
xanadu , n دره ک (گوند ، باژێر) بێقام جوان
xanon , adj سه ره تایی ، هوف
xanth- پێشگره کو زه ره ، ترشی یا زه ریکه
xanthate , n زانتێت : خویێ یا ترشی یا زه ریک
xanthene , n زانتین :پێکهاتی‌یه‌ک سپی به لوری یه هه شا زانتینی
xanthic , adj زه ر . زه رین
- acid ترشی یا زه رین
xanthin , n زه راڤ
xanthine , n زه نتاین پێکهاتی یان ئا وێته یه ک نا یتر وچینی به لوری یه . پێوه ندیداری ترشی یا میزی یه
xanthippe , n زانتیپ : ژنا زمان درێژاسقرات ی ، ژنا چرتوکا به دماد (شه تاح)
xantho = xanth
xanthocroid , adj , n زه ر کوک
xanthone , n چه ند ته خلیت هه شینێ زه ر
xanthophyll زانتوفیل : زه ره : بویه یا زه را هه له زێ(دناڤ توڤ ئو به لگاندا)
xanthophyllic , adj زانتوفیلی . زه ره یی
xanthous , adj مه غولی . زه ر
x-axis ته وه ره یێ ئێکس
x - chromosome هه شا ئێکس : هه‌شه‌ک زایه‌ندی یه یاکو کارتێکرنه‌ک سه‌ره‌کی هه یه ل سه ر زایه ندیْ یزی .
x - coordinate هه ڤ پایه یێ ئێکس . ته وه ره یێ ئێکس
x - discase نه ساخی یا ئێکس :نه ساخی یه ک ڤایروسی (هو ئو بنیات نه زان)
xebec که شتی‌یه‌ک بچوک سێ بابره ک بۆ ده ریاگری یێ ب کار دهات
xen (o) - پێشگره کو گێره یه ، بیانی یه

xenia — قوتانک : کارتیکرنا ئیکسه ری یا قوتانا میوه یی یان توڤی ژ به ر قوتانا دو رهی .

xenial , adj — میهڤانداری

xenobiotic , adj , n — پیکهاتی یه‌ک کیمیایی ده رمانه ئو پیتک کوژه

xenodiagnosis , n — سه حکرنا مشه خوه ری

xenodiagnostic , adj — پیوه ندیداریْ سه حکرنا مشه خوه ری

xenogamy , n — په پینکرنا دو رهی یان مه له زی

xenogenic , adj — پیوه ندیداریْ ته خلیته ک دی

xenograft , n — په کگرتنا نژداری یا ته ڤنی یا ناڤبه را ته خلیتین تیڤه لدا

xenolith , n — که ڤریْ بیانی

xenon , n — هیمانه ک غازی خاڤ گران

xenophile , n — بیانی خواز

xenophobe , n — ترسایی ژ بیانی

xenophobia , n — ترسین ژ بیانی

xenophon , n — فه رمانداریْ گریکیْ ده هـ هه زار ان . نڤیسه ریْ (ئه ناباسس) : چیروکا پیشڤه چونا له شکه ری یا کورشیْ عه جه م ئو پاشی کوشتنا وی ، ڤه گه رینا گریکان بو وه لاتیْ خو کو دکوردستانیرا بورین سالا ۴۰۱ ب. ز

xenoplastic , adj — نوری (نه خزمی)

xenotropic , adj — به رهه مداریْ دخانه یا له شیْ بیانیدا

xer (o) - — پیشگره کو زوهایه ، هشکه

xeransis — هشکبون

xerarch , adj — شین بویی ل دره ک هشک

xeranthemum , n — هه له زه ک سالینه یه (یه ک سال دریژ دکت) ، گول پیکهاتی هه رده می یه

xeric , adj — پیوه ندیداریْ کیم نه می

xeroderma , n — چه رم هشکی : نه ساخی یه‌ک چه رمی هشک ، ره ق ئو که لیکی دکت

xerodes , n — په رچڤتن یان په ژبونا هشک

xerograph , n — وینه زوها

xerographic , adj — وینه زوهایی

xerographically,adv — ب وینه زوهایی

xerography , n — وینه گری یا زوها

xerophile, adj=xerophilous

xerophilous , adj — هشک (یان کیمم نه م) وه راری

xerophily , n — کیم نه م یان هشک وه راریتی

xerophthalmia , n — هشکی یان زوهایی یا چاڤان

xerophthalmic , adj — پیوه ندیداریْ زوهایی یا چاڤان

xerophyte , n — هشک خواز : هه له زا سه حرایی

xerophytic , adj — هشک خوازی

xerophytism , n — هشک خوازیتی

xeroradiography , n — وینه‌گرتنا تیریژی نه مازه بو سه حکرنا په‌نجه‌شیرا مه مکی

xerothermic , adj — گه رمه هشک . وه راریْ ده ڤه ریْن گه رم ئو هشک

xerox , n — نیشانه ک بازرگانی وینه گری

xezon , n — باییْ خاڤیْ گران

xhosa , adj , n — خوسا . وه لاتی یان زمانیْ گه لیْ بانتو ل ده ڤه را کیپ (یا شورا ئه فریقا)

xiph -, xiphi , xipho — پیشگره کو شوره

xiphisternum — سینگ هه ستی یی وه ک شوری ، (شیری)

xiphoid , adj , n — وه ک شوری (شیری)

- appendage — په ردانسه را وه ک شوریْ(شیری)

- cartilage — کرکروکا وه ک شوری (شیری)

xiphosuran , n , adj — دوڤ شور (شیر)

Xmass,n (Christmas) — جه ژنا زاییْنیْ

xoanon , n — سه ره تایی

x - radiation , x — تیریژا (ئیکس)

x - ray — تیریژا (x) (ئیکس) ، تیشکی (x)

- ray astronomy — ستیرزانی ژ ده رکرنا تیریژا ئیکس

- ray examination — سه حکرن یان ئه زمونکرن ب تیریژا (x)

- ray photograph — وینه یێ تیریژا ئیکس

- ray therapy — چاره کرنا ب تیریژا (x)

- ray tube — لوله یا تیریژا (x)

- section — ته ش (یان تیش) یا تیریژا(x)

- sectional — تیشی یا تیریژا (x)

xyl - — پیشگره کو داره

xylan , n — زیلان : پیتتوزانیْ زه‌ریْ شریزی دناڤ دیوارێن خانه یا هه له زی ئو ته ڤنیْ دار یدا

xylem , n زایلیم : پارچه یا داری ژ هه له زی
xylene , n زایلین : یه ک ژ سێ پیکهاتی یێن هایدروکابونێ ئایز ومه ری ژ قه ترانا ره ژی یێ دئێن ده ر بۆ چێکرنا (بویه یان)
xylic acid , n ترشی یا زایلینی
xylidine , n زایلیدین . پیکهاتی یه ک ئاینومه ری ژ زایلین دئێن ده ر .
xilitol , n کحوله ک یه لوری ژ شه کرا داری ده ر دکه فت (بۆ شرینکرنێ)
xylo - پێشگره کو داره
xylocarp دارێ میوه هشکێ وه ک داری
xylocarpous , adj پێوه ندیدارێ دارێ میوه هشکێ وه ک داری
xylograph , n نه قشێ داری
xylographer , n نه قشکه رێ داری
xylographic , adj پێوه ندیدارێ نه قشکرنا داری
xylographical , adj پێوه ندیدارێ نه قشکرنا داری
xylography , n هونه را نه قشکرنا داری
xyloid , adj وه ک داری
xylol , n = xylene
xylonite = celluloid
xylophagous, n , adj کونکه ر یان خلوله که رێ داری ، پێتکێ دار خوه ر
xylophilous , adj وه رار یان شێن ل سه ر داری
xylophone , n دارینک : ئالاڤا مه زیقه یی یا داری
xylophonist , n مه زیقه ڤانێ دار ینکی
xylose , n زایلوز . شه کرا داری
xylotomic , adj دار بری . دار کونکه ری
xylotomous , adj داربڕ . دار کونکه ر
xylotomy . n دار برین (بۆ هور سه حکرنێ) ، دار برین . دار کونکرن
xystus , n سه قده یا نخافتی

Y

Y وای : تیپا بیست و پێنجه ما ئه لفابێ یا ئنگلیزی
yabber , n ئاخفتن
yabby , yabbie , n ته خلیت کولی یا ده ر یایی (تملوکه بۆ ماسیگری یێ
yacht , n , vi یه خت. باگه می یا بچوک (بازرگانی یان وه رزش) ، ب یه ختی دچت
- club یانه یا یه ختان
- racing پێشبرکێ یا یه ختان
- rope وه ریسێ یه ختی
yachtsman , n یه ختڤان
yack , n , vi پربێژی ، پربێژی دکت
yaffle , n دار کوتوک یان چکچکانێ که سک
yager = jaeger سه ربازه ک ئه لمانی تفه نگ هاڤێژ
ya - gi , n هه وایی یێ پێل کورت
yagi , n هه وایی
yah , interj نیشانا نزمکرنێ (کرێتکرنێ)
yahoo , n ده هبه مروڤ
yahu pigeon که لوکا (یا هو)
Yahveh , n یه هوا : خودایێ جهی یان
Yahwism , n یه هوایی تی . یه رستنا یه هوا
Yahvist , n یه هوایی (یه هوا په رێس)
yahvistic , adj پێوه ندیدارێ یه هوایی
yak , n یاک : گایێ مه زنێ مو درێژێ (تیبه ت) ێ ، پربێژی . ترانه . که نین ، پربێژی دکت
- lace قه یتان یان شه لیتا قایما یاکی
- hair مویێ یاکی
yakked , adj پڕبێژیکری
yakking , n پربێژیکرن
yale lock , n کود یان چلمیره یا ییل
yam , n یام : هه له زا هلپرژینا خوارنبارا ده ڤه را یه کسانه که ری

yammer , vi , n گازنده دکت . زار زاریَ دکت . دگریت ، هاوار . زارین . گرین . گازنده کرن

yammered , adj هاوار کری . زارینکری

yammering , n هاوارکرن . زارینکرن ، قیژکرن .

yang , n سه ره تایا چالاکی یا نێری گه ردونی (ژیر زانی یا چینی)

yank , v . t . i دئێخت . دکشت . دژوار دهاژوت

yank , n = yankee ئێخستن . کشانا دژوار

yankee , n ئه مریکان

yankee-doodle,n=yankee

yankeeism , n ئه مریکانیتی

yankqui , n وه لاتی یێ ویلایه تێن یه کگرتی یێن ئه مریکا

yaourt = yoghurt (ماست)

yap , vi , n پربێژی دکت . پوچبێژی دکت ، دره وت ، ره و

yapo (c) k, n یاپوک : جانه‌وه‌ره ک باشورا ئه مریکانی بچوک ، داری (به ژی) یان ئاڤی هه بانی

yapp , n ته خلیت به رگێ کتێبێ

yapped , adj ره وی

yapping , n ره وین

yard , vt , i ته رشی دبت مه یدانا پاوانکرنێ

yard , n یارده . حه وش ، زرتخانه . قاد ، به رمال ، هه مشی مه یدان .گه رده ک گه سار . یه که یا پیڤانا درێژی یێ (سێ پێ)

- arm ره خێ دارێ بابره کی

- bird سه ربازێ ئه رک نزم . سه ربازێ ساده

- goods په رتالێ یارده یی (ب یارده یێ دفروشن)

- grass دڕ گیا

- man پاله یێ مه یدانێ یان پاوانێ (گیاییێ میرگێ دبرت . به فرێ دمالت یان ئو تومبیلێ دشوت)

- master زێره ڤانی مه یدانێ

- stick پیڤه ک

yardage , n تبابه‌ک یارده یان درێژی ، رۆپیڤی یان قه باره ب یارده یان

yare , adj ئاماده

yarmulke , n کولاڤێ زه لامێن جهی یان

yarn , n , v , i به ن . به نک ، ریس ، سوحبه تێ دکت.دئاخفت .ڤه دگێرت (چیروکێ)

- beam دارکێ ریسی (بۆ ئالاندنێ)

- roll دارتونا ریسی

yarn - dye , vt هه ش دکت به ری ڤه هینانێ

yarrow , n هه زار به لگ . گیایه ک بیهن تیژ ئو تام تیژه ، خوینگره (ڤه ره ستنا خوینێ رادوه ستینت)

yauld , adj چه له نگ . چالاک

yaupon , n هه له زێ به لگ درکێ ڤه ره شینی

yautia , n هه له‌زه ک ده ڤه را یه کسانه که ری ره ـ نشایی خوار نبار وه ک کارتولی

yaw , v . i . n چه پ ددت . لاددت ، چه پدان . لادان . گوشه یا چه پدانێ

yawl , vi , n دره وت . ره وین

yawl , n گه می یا بابره کی یان شه لپی

yawn , vi , t , n دباوشت . باوش . باوشک

yawner , n باوشکه ر

yawning , n باویشک . باوش . باوشک

yawningly , adv ب باوشکی

yawp , vi , (also yaup) , n گازنده دکت . قیژ دکت . زل دبینت ب (ده ڤ به شی) ، سوحبه ت . ئاخفتن . هاوار ، قیژ

yaws , n زمانێ ره ق یان دژوار . نه ساخی یه ک وه ک سوسه نه ک

y - axis ته وه ره یا وای (y)

y - chromosome بویه یا وای (y) ، بویه ک زایه ندی

y - coordinate , n ته وه ره یا وای (y)

ye , pron هون ، ته . هه وه

yea , adv , n نه هه ر نه ئه ب ته نێ ، لێ .. ئه رێ
پێکهاتن . ده نگێ ئه رێ یی
yeah , adv ئه رێ
yean , v . t . i دزێت (بزن یان مهـ)
yeanling , n کاڤر . ساڤا . به رخ
year , n سال
- before last پێرار
- calendar ..... سالا رۆژکی
- hegira سالا کوچی
- leap سالاپر ، چیپ
- lunar سالا هه یڤی
- of grace سالا زایینی
- simple ...... سالی ساده ، سالا ساده
year book ,n سالنامه
yearling , n , adj ساله کی
yearlong , adj یه ک سالی
yearly , adj , adv سالانه
- meeting جڤینا سالانه
yearn , v . i بیری بکت
yearning n , adj ئاره زو ، ئاوات . دل بژوکی . بیری :
پرگه
yearningly , adv ب بیریکرنی
year - round , adj هه می سالێ
yea - sayer , n مروڤێ ئه رێ یان ئه رێنی
yeast , n هه ڤیرترش.هاڤه ین . هاڤین ، ترشیته
. هیڤین . هه وێن
- ferment ترشینه . هاڤه ین . مایه
- powder گه ژمیره کا هاڤه ینی
yeastiness , n هاڤه ینیتی
yeasty , adj هاڤه ینی . خاڤ ، نه گه هشتی .
که فدار ، ڤالا . ده مده می . چالاک .
خوین گه رم . پوچ
yegg (man) , n دز
yelk = yolk
yell , n . vi , t گازی . قیژ . قورین
قیژ دکت . گازی دکت ، گازنده دکت .
بێزاری دکت . بلند ئاگه هدار دکت
-to........out an oath سونده کێ قیژ دکت
-to.......... out orders فه رمانان قیژ دکت
- to.....with delight شاد قیژ دکت
- to......with fury ئه نری قیژدکت
-to...... with laughter که نینی قیژ دکت
-to...... with pain ژانداری قیژ دکت
yeller , n قیژ که ر
yelling , n قیژکرن . قیژین . قیژاندن ، قیرقیر
yellow, adj , n , vt , i کوتی ، ترسنوک . ردبت زه رد.
زه ر. زه رک . قیچک ، زه ردکت ،
زه ر دبت
- back به رگ زه ر : رومانا ئه رزان
- bile زه رداف
- bird زه روله . زه رێله
- book کتێبا زه ر : بریارنامه یا میری یا
حکومه تێ به رگ زه ر ل بابه تێ
پرسه ک رامیاری
- daisy داوری یا زه ر، زه ر داوری
- dog دژ یه کیه تی یا پاله یان . کوتی
- dog contract به لێنا مانده لکرنێ : کو پاله یی ع
پێوه ندی ب یه کیه تی یا پاله یانڤه
نینه
- enzyme ئه نزیمه ک پشه یی زه رک
- fever زه ره تا . زه رده تا . تایا زه ر
- fever mosquito پێشی یا تایا زه ر یان زه ره تایێ
- flower گول زه ر . هه له زه ر
- grease به زێ زه ر . رونێ به رازی ، کێز
خارنێ نائێت ، بۆ به زکرنێ ب کار
دئێت
- green زه رێ که سک . ره نگه ک ناڤی یه
ناڤبه را زه ر ئو که سکیدا
- green alga که ڤزا زه ر – که سک
- gum زه روکی یا ره شا ساڤایان
- hammer دارکوتوک یان چکچکان ، بالنده یێ
ساده یێ زه ر
- jack ئالایا زه ر . گه می رادکت
ل که ره نتینه یێ ، تایا زه ر ،
ماسی یا زیڤی زێری
- jacket ساقوێ زه ر (بۆ مروڤێن
پایه به رز ێن چینێ)
- leaf به لگێ زه ر°
- legs لنگ زه ر : بالنده یه ک به رناڤی
ئه مریکانی لنگ درێژ

- men	ره که زێ زه ر (چینی)
- metal	زه ر مێرتال : تێکلی یا مس ئو توتیا . زێر
- ocher	ئاخ زه ر
- pages	لاپه‌رێن زه‌رێن رابه‌رێ ته‌له‌فونێ (بۆ کاری)
- paper	کاغه زا زه ر
- peril	مه ترسی یا زه ر . ره گه زێ زه ر
- pine	سنه وبه ر یان کاژا زه ره
- race	ره گه زێ زه ر
- shafted flicker,n = yellow hammer	
- spot	پنی یا زه ر : پارچه یا هه ستیارا تورا چاڤی
- tail	دوڤ زه ر : ته خلیت ماسینه
- throat	گه رده ن زه ر : بالنده‌یه‌ک سترا نبێژه سینگ یان گه رده ن زه ره
- wasp	زه ر کێتک . زلکێتک
- weed	زه ر فرێزی : هه له زه ک گول زه ره سه ر باسکه ک درێژ چقدار
- wood	دارێ زه ر . زه ردار : دارێ به ر زه ر یڤه دچت . شیرێ وی بۆ بویه یا زه ر ب کار دئێت
yellowed , adj	زه ربویی
- face	رۆ زه ر . رۆ زه رک . رۆ پێتی
yellowish , adj	زه رو . پچه کێ زه ر . شێ (بۆ هه سپی و هێستران)
yellowness , n	زه ری ، قیچکایی . زه راتی
yellows , n	زه رکی . زه ره ک
yellowy , adj	به رزه ریڤه ، زه رکی
yelp , n , vi , t	کاسته کاست . ره وین . کاستن ، دره وت .
yelper , n	سه یێ ره وی . ره وی
yelping , n	کاستن . ڤه قین . چیر . چه له
yen , n	یه که یا دراڤ یان پاره یێن جاپونی
yen , vi	بێقام بێری دکت
yenned , adj	بێقام بێریکری
yenning , n	بێقام بێریکرن

yeoman , n	یومان : جوتیارێ زه ڤیدارێ بچوک ل ئنگلیزستانێ . هاریکه ر . ئه ندامه ک پاسدارێن شاهانێ بریتانی ، ئه‌فسه‌ره‌ک بچوک یێ هێزا ده ریایی بریتانی
- service	خزمه تا هێژایی
yeomanly , adj , adv	ب دلێری ، ب مێرانی . ب ئازایی . یومانی
yeomanry , n	جوتیارێن زه ڤیدار
yep , colloq = yes	
yerba , n - mate = mate	
yerk , vt , n	دژوار لێددت . چه لده دکت . دژوار ئێریش دکت . زخت لێددت ، چه لده دان . ڤڤینا له زین . لێدان . په حین . تاژانگکرن
yes , part , adv , n	پێکهاتن . ئه رێ . به لێ
- man	بێبار
yeshiva , n	دبستانا خوه ندنا ته وراتێ
yester , adj	دوهی . پێوه ندی ل گه ل دوهی هه یه
yesterday,adv,n , adj	دهی ، دوهی . دووێنێ
- morning	سپێده یا دوهی . دوهی سپێدێ
yestereve , adv , n	ئێڤارا دوهی . دوهی ئێڤارێ
yesterninght , adv , n	شه ڤێ دی
yesteryear , adv , n	پار
yestreen , adv , n	شه ڤێ دی
yet , adv , conj	ل سه ر را . نێ . هێشتا
- is he ...alive ?	ئه و هێش ساخه ؟
- it is not time ...	هێشتا نه ده مه
- his ...unfinished task	ئه رکێ وی یێ هێشتا ته مام نه بویی
- again	هێشتا جاره‌ک دی
yeti , n = abominable snowman	
yeuk , vi	دخورت
yew , n	داره‌ک هه‌رشینه ته خلیت سنه وبه ره ، که ڤانه ک ژ ڤی داری
Yezidi , adj	ئێزدی ، یه زدانی ، خودا په رێس

yid , n	جهی (کرێتی)
Yiddish , adj , n	زمانێ جهی یێ سلاڤی ، یدی
Yiddishism , n	زمانێ جهی یێ سلاڤی ، یدیتی
yield , vt , i	تە پە سە ر دبت ، دبت هو . دە ست ژێ بە ردەت . چیز دکت . بە ر (بە رهە م) ددت ، نە رم دبت .
- to ...fortress	کە لهە یێ ب دە ستڤە ددت
- to ....the point	(ل سە ر خالکێ) پێک دهێت
yield , n	بە رداری . دە رامە ت ، بە ر . دە خل
- point	خالکا شکە ستنێ : خالکا دوما هیکا نە رمی یێ
yielder , n	بە رهە مدار
yielding , n	تورت . نە رم . ملدان . بە ردە ر . چڤین . داخوازن . بن دە ستی
- to persuation	قایلبون
- to superior force	چیزبون
y - intercept , n	**تە وە را وای (y) یا خالکە کێ کو رێژە ک ، رویەک یان کرڤە ک دبرت ، سە رە تایا خالی یا مێ یا گە ردونی (ژێرزانی یا چینی)**
yip , vi	دره وت
yipped , adj	رە وی
yippee, interj . expr	دە ربرینا شادی یێ
yippie'yippy	هپی یێ چالاکێ رامیاری(ئە مریکانی)
yipping , n	رە وین
ylang - ylang , n	دارێ مە لایی یێ گولاڤی
yobbo , n	جە ردە ، نژدە
Y . M . C . A . abbr . Young Men's Christian Association	جڤاتا زە لامێن خورتێن فلە
yod , n	تیپا دە هە م کو بچوکترینا ئە لفابێ یا عبری یە
yodel , vt , i , n	دستریت : ژ دە نگێ ئاسایی دگوهورت دە نگێ بلند ، قیژ یان سترانا دە نگ گوهور
yodel (l)ed , adj	قیژکری ، سترانکری
yodel(l) ing , n	سترانبیژی
- cry	قیژا نزما بلند دبت
yoga , n	یوگا : ژیرزانی یا ئایینی هندستانی بنیات رامانە ئو خوگرتنە بۆ یەکیە تی یا گیانی ل گە ل خوینێ خودایی . رێزکا راهینانێ بۆ لە ش وگیانێ ساخلە م
yogh , n	تیپا ئنگلیزی یا ئالی (جاران بۆ (جی) ئو (وای) ب کار دهات)
yogi , n	راهینکە رێ یوگا . باوە رمە ندێ ژیرزانی یا یوگا
yo - heave - ho , interj , n = heave ho	
yo - (ho) - ho , interj	دە ربرینا گازیکرنێ
yogurt or yoghurt , n	ماست . لورک
- and water	دە و
yoicks , interj	قیژا نێچیرڤانێ روڤی یان
yoke , n , vt , i	بە ندە یی . کولە داری . بە نیتی . باندور . ریش . نیر . یوغ . جوق پێوە ندی دکت جوت دبت ، پێگرە ک دبت . تە پە سە ر دکت . بە ندە دکت . دجڤینت . گرێددت
- bone	هە ستی یێ لامێ (هە ستی یێن سە ری ب رویێڤە گرێددن)
- fellow	مێر . ژن . هوگر . هە ڤال
- mate	هوگر . هە ڤال
yoked , adj	نیرکری
yokel , n	جوتیار . لادێ یی . گوندی
yoking , n	نیرکرن
yolk , n	زە رک . زە رکا هێکێ
- bag	کیسکێ زە رکێ
- gland	ملهلانک ، توشپی یان لڤکا زە رکی
- sac	کیسکێ زە رکی
yolked , adj	زە رککری
yolky , adj	زە رکی
yom kippur	رۆژا ژوڤانێ (ل نک جهی یان)
yon = yond = yonder	
yonder , adv , adj	ویراهە . ل وێرێ . دورتر، ویندە ر دوسبە
yoni , n	هێمایا ئە ندامێن مێ کو هندوک رێزمە ت دگرن
yoo - hoo , interj	گازی (بۆ گوهداری یێ)
York , n ..and Lancaster	پارتێن هە ڤرکێن شە رێن گولان ل ئنگلیزستانێ

yorc , n . of ...... ل رۆژێن بورین . به رێ
york , vt ته پکا یورک دهاڤێت (کریکت)
yorker , n ته پک (کریکت)
Yorkshirc , n یورکشایر : ده ڤه ره ک ئنگلیزی . به رازه ک سپی ژ ڤێ ده ڤه رێ
- pudding کلوج یان کاده یا یورکشایر : (ژ گوشت و ئاری په حتی یه ....)
- terrier سه یه ک ئنگلیزی ده ست وپێ کورتن . له ش درێژ ئو مو ئاڤرمیشی)
Yoruba , n یوروبا : ئه ندام یان زمانێ گه لێ زنجی ل نایجێر یا
you , pron وه . هه وه . ئێوه . هون . ته . تو . هنگو
- all هون
- know تو دزانی . ئاخر
- see تو دبینی ، ئاخر
young , adj , n لاو . لاوک . ره وال . گه نج
- with ...... ب تشت . ب زک . ئاڤس
- animal جانه وه رێ بچوک ، تیشک
- ass جاش . داشک
- berry تی یا ئه مریکی
- bull جونه گا
- child زاروکێ بچوک
- cow گولک
- days ده مێ لاوی یێ
- deer خفشک . خفش
- donkey کوریک ، جاش . جاشک . داشک
- ewc کاڤر
- family خێزانا گه نج یان لاو
- female goat تشتیر
- goat گیسک
- institution دامه زرینا نو
- man به نگین . خورت . شمال ، ره وال
- master پس ئاغا
- nation نه ته وه یێ نو
- (oak) tree that does not bear fruit شرت
- of animal تیشک . تیژه ، جه ور
- of chicken چیچه لوک ، ڤارک
- of donkey جاش . جه حش
- of pig په لغ
- ox جونه گا
- pigeon چیل که ڤوک
- people خورت . خورته خه لک (ژی) ، خه لکێ گه نج یان لاو
- sheep به رخک
- woman ژنا لاو . به ربه خت
younger , n بچوکتر ، لاوتر
youngest , adj , n بچوکترین ، لاوترین
youngish , adj خورت . لاو
youngling , n لاو . خورت
youngness , n لاوی تی
youngster , n تیت . ره وال . خورت . شمال
Young Turk , n رهدار (لاوه ترک)
younker , n زاروک . خورت . بسپور . لاوک
your , adj , attrib یێ هه وه یا هه وه یێ ته . یاته . ته
- danger مه ترسی یا ته
- dismissal ده رخستنا ته
- expectations رابینین یان هیڤی یێن ته
- father باڤ ، باوک یان بابێ ته
- hat شه فقه یان کولاڤی ته
yours , pron , pred , adj یێن هه وه ، یا هه وه ، یێن ته . یا ته
- is the only way یا ته ب ته نێ رێ یه (یان رێبازه) ئانکو رێ یا راسته
- truly دلسوزێ ته
yourself , pron تو ب خو . خو . خوه
- ask .... ژ خو بپرسه
- pull ....together خو بگره یان راگره
yourselves , pron خو ، خوه
youth , n نه وجه وان . لاوان . لاو . لاوی . گه نج . گه نجی . به نگین . گوبوک . لاوک . لاوانی . ره وال . شمال . خورت . تولاز . خورتانی . جوانی
- nice ...... تارلاو

- hostel خانی یێ خورتان . لاوخانه
youthful, adj به نگین . گوبوک . خورت ، لاو
youthfully , adv ب به نگینی ، لاوه کی
youthfulness , n لاوانی . خورتانی . لاویتی . لاوینی .
خورتی ، خورتایی
yowl , n قه قین . کاستن
yowl , vi , t = yawl (بیزاری) قیژ دکت ، دره وت
yowling , n ره وین . قه قین . کاستن . چیر
yo - yo , n , vi , t یویو : یاری . لڤینا هاتن و چون ،
دلڤت (هاتن و چونی)
yo - yoed , adj لڤی (هاتن و چونی)
yo - yoing , n لڤین (هاتن و چون)
yperite غازا خه رده لکێ
y - potential نه رکێ وای (y)
ytterbia ئوکسیدێ ییته ربیوم
ytterbic ییت ربیومی
ytterbium , n ییتربیوم : هیمانه ک میرتالی قه تلازه
yttric , adj ییته ریومی
yttrium ییتریوم : هیمانه میرتالی قه تلازه
yuan یه که یا دراڤێ چینی
yucca هه له‌زه‌ک وه ک زه باتێ یان شلیرێ
yucky , adj , (sl) کرێت ، تامسار
yuga رۆژگار : یه ک ژ چار رۆژ گاران
دگه را هه‌بونا گه‌ردونیدا د ژیرزانی یا
هندستانیدا
yule , n جه ژنا زایینی (یا عیسا پیغمبه ری
- log , block or clog قورمێ مه زنێ داری بۆ ئاگرێ
جه ژنا زایینێ
yuletide,n = christmastide
yummy , adj تامدار . خوه ش
yum- yum , interj , expr ده ربرینا خوه شی یا
خوارنێ
yup = yep
yurt , (yoort) کونێ کوچه ری یێ گروڤرێ مه غولی
Y . W . C . A . abbr جڤاتا ژنین خورتین فله
Young Women's
Christian Association

Z

Z زند ، تیپا بیست وشه شه ما
(دوماهی یا) ئه لفابێ یا ئنگلیزی
zabaglione , n ئێخنی یه ک زه رکا هیکان ، شه کر
ئو شه رابێ
zachum , n (دارێ به ر تال) . زه قنه
zachum oil tree , n زه قنه . سه کوم
zaddik(im) , n راستوک (سادق)
zaffre , zaffer , n زافه ر : تیکلی یا ئوکسیدێ
کوبه لتی ئو سلیکا بۆ ره نگکرنا
شوشه یی ئو کالوتی ب ره‌نگێ شین
zag , n , vt چه پدانا تیژ ، تیژ چه پ ددت
zagged , adj تیژ چه پدایی
zagging , n تیژ چه پدان
zamia , n هه له زه ک وه ک دار قه سپێ
zamindar , n زه ڤیدار . ده ره به گ
zamindari , n زه ڤیداری . ده ره به گی
zander , n ته‌خلیت ماسی‌یه‌ک رۆباری ئوروپی یه
zanily , adv ب رۆیازی
zaniness , n دو رۆیی تی . رۆیازی تی
zany , n دو رۆ ، پیکه نینی گه وج ، ساده .
خرپو . زرته ک ، رۆیاز ، ترانه یی
زرته کی .
Zanzibari . خه لکێ زه نجه بار
zap , vt ئێریش دکت . لیددت . دکوژت
zapateado , n : گوڤه نده ک باشورا ئه مریکا
zapped , adj کوشتی . ویرانکری
zapping , n کوشتن . ویرانکرن
zappy , adj = zippy
zarathuster , n زه راده شت ، زه رده شت
zarathustrian ; adj زه رده شتی
zarzuela , n ئوپریتا ترانه یی یا ئیسپانی
zax , n بڕوکێ فه رشڤانێ بانی
z - axis ته وه ره یێ زند (z)

z - co - ordinate,adj ته وه ره یه ک کو به‌ها راده کری یه ب پیڤانا ته ریبی ل گه ل ته وه را زیند(z)
zeal , n هه یهنز . ژیری . ژیرایی . په روشی . هالان . ژیراهی ، ژیرتی
zealot , n سه رچل ، هالان
zealotry , n هه یهنز . هالانی ، دل گه رمی
zealous , adj دل گه رم . په روش . هالان . ژیر
zealously , adv ب هالانی
zealousness , n هالانیتی . هه یهنزیتی په روشی
zeatin , n گیایه ک گه نمی یه
zebec(k) , n = xebec
zebra , n زیبرا ، خالخالوک . که ریْ راف راف . که ریْ کوڤی
- crossing تنیه ر (ریْ)
- finch چوچکه‌ک یه له ک ئوسترالی
- fish ماسی یا خال خالوکی
- markings نیشانیْن خالخالوکی
- wood داریْ خالخولوکی
zebrine , adj خالخالوکی
zebroid , adj خالخالوکی
zebu جانه‌وه‌ره‌ک مه مکدار وه‌ک چیلیْ لیْ کوپاره داره
zed , n تیپ زیْد (z)
zedoary گیایه‌ک هندی بوْ چیکرنا گولاف ئو جوانکاری یێ
zein زاین : پروتینیْ گه نمیْ شامیْ بوْ چیکرنا ئه رموکه ، ڤارنیش ، به ن ئو مه ره که بیْ
zeitgeist , n گیانیْ روژ گاری : هشی . سنجی ئو روشنبیری (چاندایی)
zelkova tree , n داره ک دریژ ژاپونی وه ک درداری
zen , n شکله ک ئایینی بودی یه (رامان ئو سروشی نوپات دکت)
zenaida ته خلیت کوتره ک کوڤی یه
zenana , n = harem ژنانه
zend , n که ڤنه زمانیْ زه ند ئاڤیستایا زه رده شتی
- Avesta ئاڤیستا

zener ,. n ...cards ده سته ک کاغه زان پینج هیْما
zener diode , n ئالاڤه ک سلیکونی نیڤ گه هین (بوْ ریزکی یا ڤولتی یێ)
zenith , n توقه سه ر . کولوڤانک ، دوچک . گوپیتک . لوتکه . ئه وج . راسه ر . ناڤسه ر
- distance که ڤانا دابری ئاڤیه را له شه کیْ ئو ئه وجی
zenithal , adj توقه سه ری ، ئه وجی
zeolite , n زیولایت : سلیکیتیْن ئالی
zeotrope , n چه رخا ژیانیْ
zephiran , n زه فیران : ماده یه ک پاقژکه ره
zephyr , n شال . شه مال . په روکیْ جوان . بایێ هیْن . بایێ روژ ئاڤا
zephyrus , n خودایێ گریکی یێ بایێ روژ ئاڤایی
zeppelin , n بالونا زه پلین
zero , n نادان . هیچ . سفر . میژته ر
- absolute سفری یان سفرا ره ها
- gravity نه کیشی . بیزه مکیشی
- energy وزه یا خالکا سفریْ
- hour ده مژمیر سفر : ده میْ ده ستپیکرنا کاری نه خاسمه له شکه ری
- point خالکا سفریْ
zeroth , adj سفرکری
zest , n که یف خوه شی دلیه ری . تاما خوه ش . چالاکی . تازه یی . خوه شی ژینی
zestful , adj په روشی
zestfully , adv ب په روشی
zestfulness , n دل یان خوین گه رمی ، په روشیتی
zesty , adj په روشی
zeta , n تیپا شه شه ما گریک
zetetic , adj پیشه چویی ب پرسیار کرنیْ
zeugma , n وینه یێ ئاخفتنیْ
Zeus , n زیوس : سه ره ک خودایێ گریکان (ئو میْریْ هیْرا) ، خودایێ خوداوه ندیْن ئولیپی
zibet (h) جانه‌وه‌ره‌ک هندی وه‌ک سڤوره یی - روڤی یه

zibeline , n پە رویەک هری نە رم

zig , n , vt = zigzag چە پدانا تیژ . تیژ چە پ ددت

zigged , adj (تیژ) چە پدایی

zigging , n چە پدان (تیژ)

ziggurat , n پە یکە ریێ قوچە کی یێ بابلی یان ئاشوری یێ چە ند نهوم

zigzag , n , adj , adv , vi پێچە کان . دولکان . چە پ وچیر، چە پ و چیر دچت

- course رێبازا چە پ و چیر

- road ریێ یا چە پ و چیر

zigzagged , adj چە پ و چیر کری

ziggzagging , n چە پە و چیرکرن

zilch , n سفر

zillah , n دە ڤە را کارداری ل هندستانێ

zillion , n زیلیون : ژمارە یە ک بێقامە

zinc , n زنک . توتیا : هێمانە ک مێرتالی سپی بە ر شینیڤە

- blend کبریتیدی زنکی

- chloride خوێ یە ک تال ژە هری

- ointment مە لحەما زنکی بۆ چارەکرنا نە ساخی یێن چە رمی

[illegible]

- oxide ئۆکسیدێ زنکێ : توزا هە شا سپی بۆ دە رمان ئو جوانکاری یێ

[illegible] کە ڤرێ توتیا

[illegible] زاخا سپی

- white سپی یا زنکی : بوپە یا سپی یا ئۆکسیدێ زنکی بۆ چێکرنا تە خلیتێن بوپە یێ

zinc , vt توتیا دکت

zincate , n زنکێت : پێکهاتی یە ژ کار لێکرنا زنکی یان ئۆکسیدێ زنکی ل گە ل گیراڤێن مادە یێن قلێ یی یان تفتی

zinc(k)ed , adj توتیاکری

zincic , adj زنکی ، توتیایی

zinciferous , adj زنکی . توتیایی

zincification , n توتیاکرن . زنککرن

zincify , vt توتیا دکت . زنک دکت

zinc (k) ing , n توتیاکرن

zincite , n زنکایت : ئۆکسیدێ زنکێ سور

zincograph , n دە پکێ نە قشکری بۆ چاپکرنێ

zincograph , vi , t نە قش دکت سە ر زنکی

zincographer , n نە قشکە رێ زنکی

zincographic , adj نە قشکە ری یا زنکی

zincography , n کولانا زنکی : نە قشکرنا زنکی

zincoid , adj زنکی

zincous , adj زنکی

zincotype , n دە پکێ زنکێ تیپکری بۆ چاپکرنێ

zincy , adj زنکی

zinfandel , n زنفاندل : شە رابا تری یێ رە شێ هوریێ کالیفورنیا

zing , n , vi (clloq) ئوزە . چالاکی ، چە لە نگی . گیزە گیزە دکت . چالاک دلڤت

zingaro , n قە رە ج

zingy , adj جوان ، دلبر ، دلکێش

zinjanthropus , n بە ردینە یە ک مروڤ (ژ رۆژهە لاتا ئە فریقا)

zink = zinc

zinkenite , n زنکە نایت ، کبریتیدێ قورقوشم ئو ئە نتیمونی

zinky , adj زنکی

zinnia , n زینیا : هە لە زە ک پێکهاتی یە (لێکدایە)

Zion , n زیریێ قودسا کە ڤن . چیایێ زایون ل قودسێ

Zionism , n زایونی : تە ڤگە را زایونی

Zionist , n (باوە رمە ندێ) زایونی

zionistic , adj پێوە ندیداریێ زایونی

zip , vi , t لە زتر دکت . خوە شتر دکت . زنجیرکا تەحیسوکی ڤە دکت یان دگرت ، ڤە دبت ئو دگرت ب زنجیریێ .گیزە یی دە ردکە ڤت . چالاکی کاردکت

zip , n چە لە نگی . ڤە ژیانی . چالاکی ، گیزە . جڤ جڤ

- code ‌ره نوس . ژماره یا ده ڤه رێ
- fastener زنجیر
zipped , adj زنجیرکری (گرتی)
zipper , n = zipfastener زنجیر
zippered , adj زنجیرکری
zipping , n زنجیرکرن
zippy , adj چه له نک . لاو
ziram , n خوێ یه‌ک توتیایی ئه ندامی
zircon , n زرکون : سلیکێتێن زرکونیوم
zirconate , adj زرکونیت : خوێ یا ترشی یا زرکونی
zirconia , n ئوکسیدێ زرکونیوم
zirconic , adj پێوه ندیدارێ زرکونیوم
zirconic acid , n ترشی یا زرکونی
zirconium , n زرکونیوم : هێمنه‌ک مێرتالی قه تلاز تیرێژ داره بۆ وزه یا گه ردیله یی ب کار دئینت
- oxide ئوکیسیدێ زرکونیوم
zit , n (sl) پرزک . زیپک
zither , n قانون : ئالاڤه ک مه زیقه یی
zloty , n زلوتی : یه که یا دراڤێ پوله ندی
zizyphus , n سنجو
- zoa پاشگره کو گیانه وه ره
zoantharia , n . pl مه رجانا گولی
zoar , n په ناگه
zoarium , n داگیرگه یا جانه وه‌ره‌ک ده‌ریایی هور (دابه شگه یی)
zodiac , n چه رخا برجان ، چه رخا فه له کێ
zoadiacal , adj برجی
- light روناهی یا برجی
zoca ., n شکلێ سه ره تایێ کێڤژاله یی
zoctrope , n له بزتوکا دیتنێ یه
- zoic پاشگره کو ته‌خلیته‌که ژ هه بونا جانه وه ری یان روژگاره ک ئه ردناسی
zoic , adj په یوه ندیدارێ جانه وه ران
zoisite سلیکێتێن کالسیوم ئو ئه لمنیوم

zollner , n ....'s line هیلێن ته ریب کو نه ته ریب دئێن دیارکرن ب هیلێن هه ڤبر
zombi (e) , n زومبی : مارێ خوداکری دنایینا (ڤودو) دا ، هێزا بچت ناڤ له شێ مریدا ئو ڤه دژینت (باوه ری یا ڤودو) ، مری یێ هوسا ڤه‌ژیایی بیکو بشێت باخڤت بێ سه‌ربه ستی یا ڤینێ ، شه رابا میوه یی
zombism , n باوه رمه ندی یا ئولا زومبی
zonal , adj که مه ربه ندی . ده ڤه ری
zanally , adv ب ده ڤه ری
zonary , adj = zonal
zonate(d) , adj ده ڤه رکری
zonation , n ده ڤه رکرن
zonda , n ره شه بایێ گه رمێ ئه رجه نتینا
zone , n , vt , i ناوچه .هه رێم .ده ڤه ر.ده ڤه رکت
- melting,refine .بوهوژینا ده ڤه ری : رێبازه ک بژێنکرنا کانی ، بژێنکرنا کانی ب ڤێ رێبازێ (کو کانێ بژێنێ بوهوژی دبه ردن سه ر کانێ نه بژێن ، کو رادکت ئو کانێ بژێن دهێلت)
- time ده مێ ده ڤه ری
zoned , adj که چ ، پاک . که مه ر به ندا پاکی یێ ل به ر . که مه ر به ندکری . ده ڤه رکری
zoning , n ده ڤه رکرن
zonk , vi گێژ یان سردکت
zonked , adj گێژکری یان سرکری
zonular , adj که مه ربه ندکی . ده ڤه رکی
zonule , n ده ڤه رک . که مه ربه ندک
zoo , n باخچه یێ گیانه وه ران
zoo پێشگره کو جانه وه ره
zoochemistry , n کیمیایا جانه وه ری
zoo - ecology , n جانه وه ر ژینگه زانی(وارگه هزانی)
zoogamete , n له شێ زایه ندی لڤینی
zoogenic , adj جانه وه ری . گیانه وه ری
zoogenous, adj = zoogenic

zoogeograher , n ئه ردناسیێ جانه وه ری
zoogeographic(al) , adj پێوه ندیداریێ ئه ردناسی یا جانه وه ری
zoogeographically , adv ب ئه ردناسی یا جانه وه ری
zoogeography , n ئه ردناسی یا ده هبه یان . ئه ردناسی یا گیانه وه ران
zooglea , n بارسته یا جه لاتینی
zoogleal , adj بارسته یی یا جه لاتینی
zoographic(al) , adj پێوه ندیداریێ جانه وه ر شروڤه زانی
zoography , n جانه وه ر شروڤه زانی
zooid , n , adj وه ک جانه وه ری : خانه یان له شه ک ئه ندامی کو دشێت خویی بلڤت
zooidal , adj وه ک جانه وه ری
zookeeper , n باخچه ڤانیێ گیانه وران
zoolatry , n گیانه وه ر په رست . ده هبه په رست
zoologic , adj گیانه وه ری
zoological , adj گیانه وه ری
- garden باخچه یێ جانه وه ران
zoologically , adv ب جانه وه ری
zoologist , n جانه وه ر زان . گیانه وه رزان
zoology , n گیانه وه ر زانی
zoom , vt , i , n بالاله فر ژ نشکیڤه ئو ب له ز رادبت . گیزه دکت . به ها نه ئاسایی رادبن کامیره یا سینه مایی یان ته له ڤزیونی نێزیک دبت تشته کیێ یان دور دکه ڤت داکو نێزیک یان دور دیار ببت ، رابونا تیژا ئه ڤرازکی یا بالافریێ ، گیزه . جڤ جڤ
- lens نیسکه یا نێزیک ئو دورکرنیێ ، نیسکه یا کامێرا کو ڤه باره یا وێنه یی گوهور باره
zoometry , n جانه وه ر پیڤی . ده هبه پیڤان
zoomorphic , adj پێوه ندیداریێ که سیکرنا جانه وه ری . شکل جانه وه ر
zoomorphism , n وێنه کرنا خودایان وه ک جانه وه ران، که سیکرنا جانه وه ری ، ب کار ئینانا شکلێن جانه وه ری دهونه ر و هێمایی دا

zoon زندیک . جانه وه رک
- zoon پاشگره کو جانه وه ره یان وه ک جانه وه ری یه
zoonal , adj زندکی ، جانه وه رکی
zoonosis , n نه ساخی یا کو مروڤ ژ جانه وه ریێ نزم ڤه دگرت
zoonotic , n پێوه ندیداریێ نه ساخی یا مروڤ ژجانه وه ریێ نزم وه ردگرت
zooparasite , n جانه وه ریێ مشه خوه ر
zoophagous , adj خوه ریێ گوشتیێ جانه وه ری
zoophilic , adj جانه وه ر خواز
zoophilous , adj جانه وه ر خواز
zoophyte , n جانه وه ریێ هه له زی (وه ک مه رجان . هه ورک)
zooplankter , n جانه وه ریێ هلاویستوکی
zooplankton , n ژیانا جانه وه ریێ هلاویستوک
zooplanktonic , adj پێوه ندیداریێ جانه وه ریێ هلاویستوک
zooplasty , n نژداری یا به ردیلی یا جانه وه ری : کو ته ڤنیێ زندی ژ جانه وه ره ک نزم دگوهێزن له شیێ مروڤی
zoosperm , n نێر توخماڤ ، نێمک
zoosporangium نێمک هه لگر
zoospore , n نێمکیێ جانه وه ری
zoosporic , adj پێوه ندیداریێ نێمکیێ جانه وه ری
zoosterol , n زوستێرولا : جانه وه ری . یه ک ژ ستێرولێن جانه وه ری وه ک کولێستیرول
zootechnical , adj که هیکه ری یا جانه وه ران
zootechnician , n که هیکه ریێ جانه وه ران
zootechnics , n جانه وه ر(خودانکرن)،که هیکرنزانی
zootechny , n که هیکرن یان خودانکرنا جانه وه ران
zootomy , n جانه وه ر که لشین زانی
zoot suit , n ده سته جلکێن ته یسی (کێزماتی دری)
zori , n سه نده ل (پێلاڤ) یا ڤرشکی یا ژاپونی
zoril , n ته خلیت روڤی (وه ک ده له کی)

zoroaster , n زه رده شت

zoroastrian , adj , n زه رده شتی

zoroastrianism , n زه رده شتی تی

zoster , n نه خوشی یا ده ڤه ریٚ : نه خوشی یه ک چه رمی

zouave jacket , n سه لته

zounds , n سوند

zoysia , n گیایه ک خشوک

zucchetto , n (pl-s) کولاڤیٚ ئولداری

zugzwang , n پیٚڤیانا لڤاندنیٚ (ل شه تره نجیٚ) هه رچه ندکونه ل به رژوه ندی ییٚ بت

Zulu , n , adj زولو : گه لیٚ ناتالیٚ (ئه فریقایا باشور)

zuni , n گه لیٚ هندوکیٚ ئه مریکانی

zunian , n زمانیٚ گه لیٚ هندوکیٚ ئه مریکانی

zuppainglese , n ئه خلیت شرینایی (کلوج)

zwieback , n باڤه فات

zwinglian , adj , n ئیتز وینگلی : ژ چاککه ریٚ پروتی (ئیتز وینگل)

zwinglanism , n ئولا ئیتزو ینگلی

zwitterion ئه یونا هه له زیٚ : کو دو بارگه هه نه : ئه ریٚ یی ئو نه ریٚ یی

zygal , adj شکلیٚ (H)

zyg(o) پیٚشگره کو ئیٚره ، جوته ، دوانه یه ، یه کیه تی یه ، شوکرنه

zygapophysis , n وه رار کا موڤکی

zygodactyl , adj , n جوت په نج یان تل

zygodactylous = zygodactyl

zygoma , n که ڤانه یا رۆچکی . هه ستی ییٚ رۆچک

zygomatic , adj رۆچکی

- arch که ڤانه یا رۆچکی

- bone هه ستی ییٚ رۆچکی

- process وه رارک یان ده رهاتنا رۆچکی

- suture درین یان شکه سته به ندی یا رۆچکی

zygomorphic = zygomorphous , adj شکل ئیری یان موڤکی . دو زایه ندی

zygomorphy , n دو زایه ندیتی ، موڤکیتی

zygophyllaceous,adj پیروزی : هه له زه ک وه ک داریٚ پیروزان ئو دارکیٚن پیٚغمبران

zygophyte , n ئیٚرکی : هه له زا زائوزیٚ دکت ب ئیٚرکیٚن په یینی

zygose , adj شوریی : پیٚوه ندیداریٚ شوکرنیٚ

zygosis شوکرن چیٚبونا ئیٚرکان پشتی یه کیه تی یا له شیٚن زایه ندی (پروتوپلازمی)

zygosity , n چیٚبونا رۆچکیٚن زایه ندی

zygospore , n ئیٚرکیٚ په یینی : ئیٚرکیٚ دو خانه ییٚن زایه ندی هه ڤیه ک

zygosporic , adj ئیٚرکی ییٚ په یینی

zygote , n په یینکه ریٚ خانه یا ژ یه کبونا دو له شیٚن زایه ندی چیٚدبت

zygotene , n قوناغا یه کگرتنا کروموسومان په یینی

zygotic , adj په یینی

zylem , n ئه ڤنیٚ سه ره تایی

zym (o) پیٚشگره کو ترشبونه ، هاڤه ینه

zymase , n زایماس : هاڤه ینا شه کریٚ دگوهورت کحول ئو ئوکسیدیٚ دووه میٚ کاربونیٚ

- zyme پاشگره کو هاڤه ینه ، ئه نزیمه

- zymogen , n زایموجین : هاڤه ین چیٚکه ر

zymogenic , adj زایموجینی . ترشکری . ترشانی

zymogram , n به یاڤا ڤه ینا پرتکیٚن دناڤ ئاڤه کیدا هه لاویستی کو ریٚزکا پروتینان دیار دکت

zymologic , adj پیٚوه ندیداریٚ هاڤه ینزانی

zymologist , n هاڤه ینزان

zymology , n زایمولوجیا : هاڤه ینزانی . هه ڤیر ترش زانی

zymolysis , n ئه نزیمیتی : کاریٚ گه ڤیری ییٚ هاڤه ینی ئو ترشکرنی . ترشبون

zymolytic , adj پیٚوه ندیداریٚ ئه نزیمیتی ییٚ ترشبیٚف

zymometer , n

zymoplastic , n هاڤه ینکه ر . هاڤه ین چیٚکه ر

zymosan , n شکه ستکا چه ندشه کری یا دیوارێن خانه ییٚن هاڤه ینی یا ئه بومۆژینبار

zymoscope , n	ترشکرنپیڤ : ئالاڤکا شیانا ترشکرنێ یا هاڤه ینێ دپیڤت
zymosis , n	نه ساخی یه کێ ڤه گره . ترشان
zymosthenic , adj	قایمکه ر یان چالاککه رێ کارێ هاڤه ینان
zymotic , adj	ترشبونی . ترشکری ، ڤه گر
- diseases	نه ساخی ێن ڤه گر
zymurgy , n	کیمیایا ترشبونی . کیمیایا کردارێن ترشبونێ نه خاسمه بۆ چێکرنا شه راب ئو بیره یێ

سه رچاوه ئو ژێده رێن سه ره کی : Bibliography

1- the Concise Oxford Dictionary of Current English fourth edition , 1952 , sixth edition 1976 .

2- Webster's Ninth New collegiate Dictionary 1983

3- Ferhenga Kurdi , Mir Celadet Bedirxan , (manuscript)

4-Ferhenga Kurmanci - Inglizi , Graham productions, Berkeley , California , 1992

5- Ferhenga Kurdi - Erebi Nûjen , Eli Seydo Eli Gewrani , Amman , 1985

6- Ferhenga Kurdi -Tirki,Musa Anter, Istanbul , 1967

7- A kurdish - English Dictionary , Taufiq Wahbi and C . J , Edmonds (Kurdish - English) , Oxford , Clarendon Press , 1966 (179 . p)

8- A kurdish - Engish Dictionary of Synonymous Words and Expressions ... by Shawkat Ismail Hassan . volume one (A) , Baghdad . 1978

9- the Human Body (Giyanê Mirovi) . Eziz Reshid Akreyi , Baghdad . 1978 .

10 - Al - Mawrid , English - Arabic Dictionary , Munir Ba'albaki , 1970 , Beirut .

11- Elias' Dictionary , English Arabic and Arabic English , Dar Al - Jil , Beirut .

12- Student's Arabic - English Dictionary , Catholic Press , 1955 , Beirut .

13- Behdinan Kurmanji R . F . J ardine , Government Press, Baghdad . 1922 .

14- A New Dictionary of Scientific and Technical Terms , English - Arabic , sixth edition , Ahmad SH . AL - khatib Librairie du Liban), Beirut

15- Grammaire Kurde , Emir DJeladet Bedir khan and Roger Lescot , Paris 1970 (Translated into Arabic and Published by Dilawer Zengi) .

16- Hawar , kovara Kurdi , (ferhengok) , Mir Celadet Bedirxan

17- xwendina kurdi , Dr . K . A . B edirxan kitêbxana Hawarê Hejmar 10

١٨- فه رهه نگی کوردی - فارسی ، هه ژار ، ته هران ، ١٣٦٩ : که لک له کوردی - کوردی وه رگیراوه

١٩- فه رهه نگی مه هاباد : فه رهه نگیکی قوتابخانه یی کوردی وناره وی یه ، گیو موکریانی ، چاپی یه که مین، هه ولێر ، چاپخانه ی کوردستان ، ٢٥٧٣ کوردی

٢٠- ئه ستێره گه شه : فه رهه نگیکی کوردی عه ره بی یه ، فاضل نظام الدین . کوماری عیراق ، وه زاره تی په روه رده ، ١٩٩٠ .

٢١- فه رهه نگی خال (کوردی - کوردی : شیخ محمد خال : جزمی یه که م ١٩٥٩، جزمی دووه م ١٩٦٤ ، جزمی سێیه م ١٩٧٦

٢٢- رێ زمانا کرمانجی - سادق بهاء الدین ئامێدی ، ١٩٧٦

٢٣- ئیدیه مێت کوردی ، سادق بهاء الدین ئامێدی ، کوڕی زانیاری کورد ، به غدا ١٩٧٣

٢٤- فه رهه نگی زانیاری : عه ره بی . ئنگلیزی . کوردی دانانی : که مال جه لال غه ریب ، به رگی سێیه م ، چاپی یه که م ١٩٨٣

٢٥- زاراوه سازی پێوانه ، مسعود محمد . له چاپکراوه کانی ئه میندا ری یه تی گشتی روشنبیری و لاوانی ناوچه ی کوردستان ، ١٩٨٨ .

٢٦- أ- زاراوه ی کوردی یی زانسته کان : لیژنه ی زاراوه زانستی یه کان . کوڕی زانیاری عیراقی ، ده سته ی کوردی

ب - پوخته ی زاراوه ی هه مه چه شنه . لیژنه ی زاراوه مروڤی یه کان، کوڕی زانیاری عیراقی . ده سته ی کوردی

جـ - کومه لیک زاراوه ی هه مه چه شنه ی کوردی ، لیژنه ی زاراوه ی کوردی ، کوری زانیاری عیراقی - ده سته ی کوردی . ١٩٨٤

د- لیسته ی یه که می زاراوی کارگێری - کوڤاری کوڕی زانیاری کورد - ١٩٧٣

هـ- لیسته ی دووه می زاراوی کارگێری - کوڤاری کوڕی زانیاری کورد ، ١٩٧٤

و- لیسته ی سێیه می زاراوی کارگێری . کوڤاری کوڕی زانیاری کورد ١٩٧٥

قاموسا سەلاحەدین

ئینگلیزی - کوردی

سەلاح سەعدلا

چاپا یەکەم ۱۹۹۸

قاموسا سه‌لاحه‌دین
ئینگلیزی - کوردی

سه‌لاح سه‌عدلا